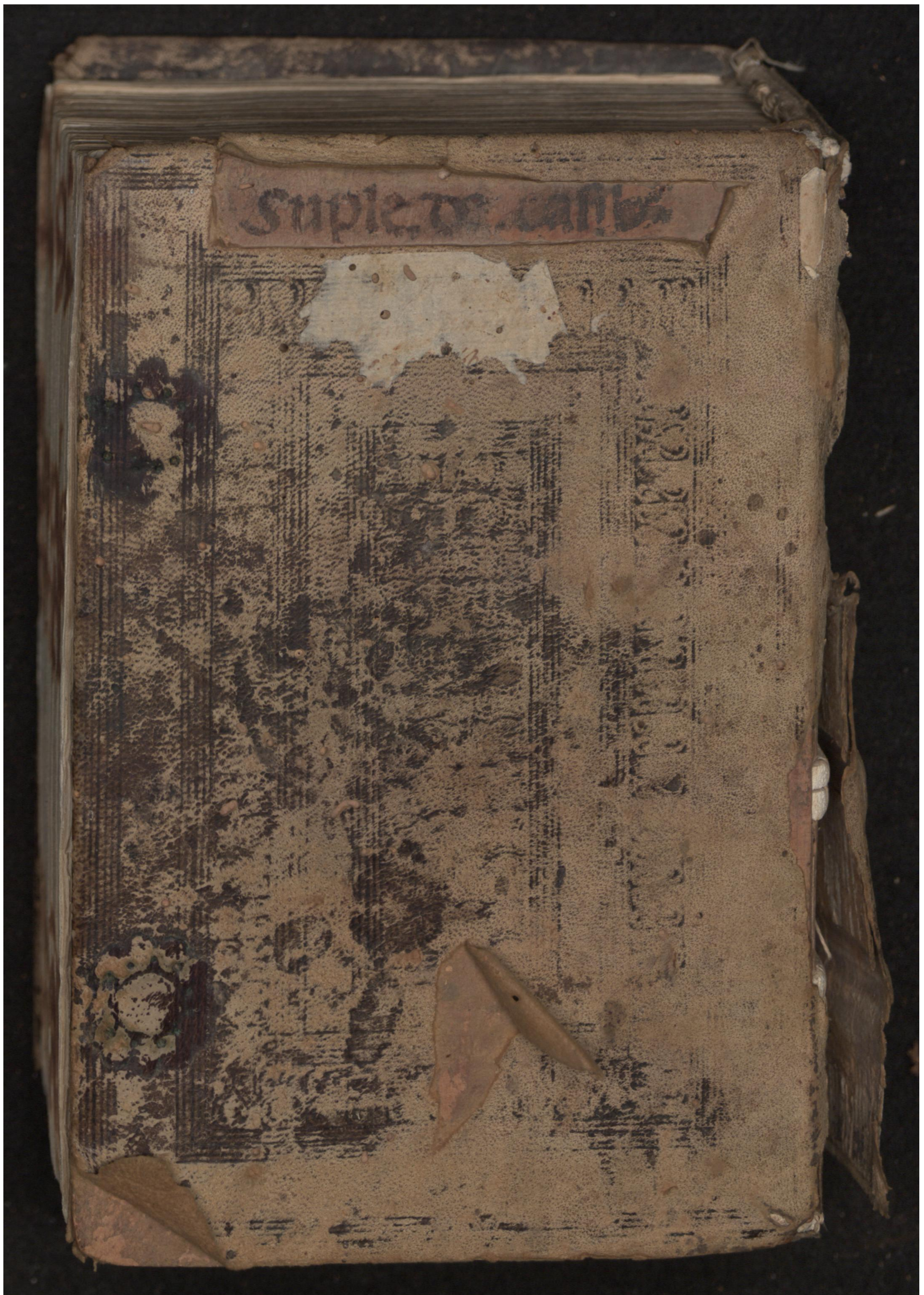

INCUNABULI
E
6
43
Biblioteca Nazionale
Centrale - Firenze

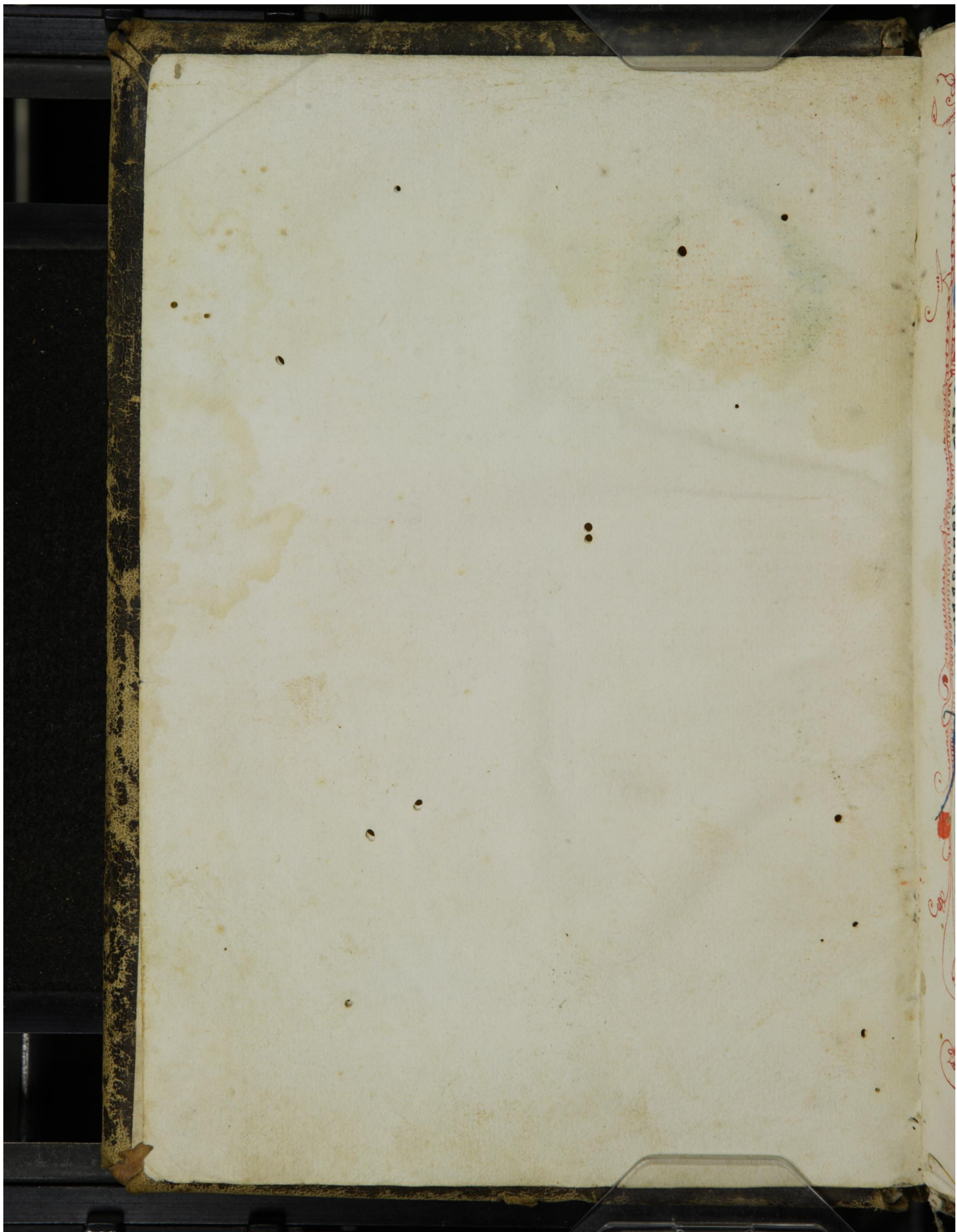

Suple.

Jen: 4 8

In nomine domini nr̄i iesu xp̄i amen.
Incipit liber qui dicitur supplemẽtū.

Quoniam summa que magistrutia seu pisanalla vulgariter nūcpatᷣ ꝓpt ei⁹ ꝯpẽdiositatẽ apud ꝯfessores cōmunius īoleuit. Et qa ꝓpt ei⁹ abachichas q̊tationes nimiū ī suis q̊ tꝫ r̄pit corrupta ac ꝑꝑ ei⁹ b̄uitatẽ i plerisq3 suis decisionibus ualde dubia: d̄claratiōe ꝛ suppletiōe indigẽs: idcirco ad cōe3 simpliciū ꝯfessoꝝ utilitatẽ q3 tū mihi dn̄s dederit decreui dictā summā emẽdatā ad cōem q̊tationẽ reducere ac ei⁹ b̄uitati q̄3 bui⁹ valuero q̄d visū fuerit expedire: addẽdo supplere vtq3 additio cognoscatᷣ i ei⁹ pricipio A In fine xo B lr̄a ex rubro ponetᷣ: dcē sūme alphabeticū ordinẽ sequẽdo. ꝛ ꝑagraphos i mãgib⁹ ꝑ q̊tas notãdo p⁹ principiū capl̄i: lꝫ i p̄fata sūma ꝯputetur principiū ꝓ. §. primo. Et ꝓpt p̄dcā hoc op⁹ supplemn̄tū appellari pōt. B

Abbas in suo mōasterio cōferre pōt suis subditis primā tōsurā: duos ordies minores dūmō sit sacerdos: ꝛ man⁹ i pōita sit ei s̄m morẽ p̄ficiẽdoꝝ. extra d̄ eta. ꝛ q̄li. cū ꝯtigat. ꝛ 69. dis. qm̄ videm⁹ A. Ordines miores sūt hostiariatus. psalmistatus: ꝛ lectoratus: exorcistat⁹ accolitat⁹. 21. dis. cleros. Et psalmistat⁹ ꝛ lectorat⁹ idẽ sūt vt pōt colligi ex textu ꝛ glo. dci. c. cū ꝯtigat. Abbas aūt cōferre pōt lectoratū. dcō. c. cū ꝯtigat. ꝛ c. qm̄ ꝯsequẽter. ꝛ hostiariatū q p̄cedit ꝛ sic istos duos cū ad ordines nō sit ꝓcedẽdū per saltū. vt extra de cle. ꝑ sal. ꝓ. c. vno. B. Hoc etiā pōt electus i abbatẽ si ep̄s differat eū bn̄dicẽ. extra d̄ supple. ne. p̄la. statuim⁹ A. Ibi dr̄ si ep̄s tertio cū huilitate ac d̄uotiōe sicut cōuenit requisit⁹ abbates bn̄dicẽ forte renuerit eisdẽ abbatib⁹ liceat ꝓprios monachos bn̄dicẽ: ꝛ alia q̄ ad officiu3 huiusmōi ꝑtinẽt exercere. donec ipi ep̄i duritiā suā recogitent: ꝛ abbates bn̄dicẽ nō recusẽt. B. Alienis aūt conferre nō pōt. extra de priui. abbates li⁰. 6⁰. A. Ibi dr̄. Nec abbatib⁹ licitū sit aliis q3 mōasterioꝝ suoꝝ ꝯuersis: ꝛ q ad illa ꝯuolauerit ꝛ i q̊s ecc̄lasticas ꝛ q̈si ep̄alẽ iurisdictionẽ obtinẽt primā clericalẽ ꝯferre tōsurā. nisi eis id ꝯpetat ex pleno p̄tate sedis idulto. B. Abbas ꝛ q̄lib3 ꝯuẽtual' p̄latus requirere debẽt monachos fugitiuos. A. Adde. ꝛ eiectos. vt i. c. ne vagãdi. infra al'lato. B. Et ad claustꝝ reducẽ salua ordinis disciplia. extra de regl'a. ne vagãdi. A Al'icipit. ne religiosi. vide ifra. apostasia. 5⁰. §. 2⁰. B.

Utrꝫ abbas possit licentiare subditos suos ad aliā religione3: R̄ndeo s̄m Monaldū. Pōt q̄dẽ licẽtiare ad eq̄le3 religionẽ de ꝯsẽsu capl̄i. alit̄ nō. ad mino3e3 vero nō pōt. ar. 19. q. 3. statuim⁹. 12. q. 2. sine exceptiōe. De artiori xo religiōe dic vt ifra r̄ligio. 5⁰. §. primo. A. Ex ibi dictꝫ pōt colligi q̄ ad artiorẽ pōt licẽtiare nisi cederet i ḡuẽ iacturā seu i famiā ꝯgregatiōis vnde trãsit. B. Ad ep̄atū q̊q3 si subdit⁹ eligatᷣ p̄lat⁹ licẽtiare pōt ẽt non req̄sito ꝯuẽtu. extra. de elec. si religios⁹ i fine libro. 6⁰. A. Intelli ge si iā fuerit fcā electio. nō aūt electioni future. vt i cle. si extra d̄ elec. vbi dr̄ Cū ꝯcessa religioso a supiore suo licentia. vt electiōi vel ꝓuisiōi si qua d̄ ipo ꝯtigerit fieri suū dare possit assẽsum ãbitiōis vitio viā paret nulli⁹ eā existẽ posse volum⁹ firmitatꝫ. B.

Abbas vn⁹ nō pōt p̄sidẽ i diuersis monasteriis. extra. d̄ religꝫ. do. c. vltꝫ i fi

A. Ibi ēt dr̄. Ne qs i diuersis monaste
riis locū monachi hr̄e p̄sumat. B. Ui
de d̄ hoc. ī. religio p̄mo. §. xᵒ. A. Ex ibi
dictis pꝫ ꝙ religiosus nō pōt p̄esse pl'
ribus mōasterijs seu ecclesijs curā ani
maꝝ hn̄tibꝰ sine auctoritate sedis apl'i
ce. nisi unū mōasteriū seu ecclesia de
pēdeat ex alio ul' ad iuicē sit ānexe. B
¶ Abbas i collatiōe alicuiꝰ p̄oratꝰ nō
pōt aliqđ nouū onꝰ iponē. Hoc exp̄sse
ɔtinebat in q̄dā decretali extrauagāti
Alexādri q̄rti. q̄ lꝫ hodie reuocata sit ꝑ
ꝓhemiū Gregorianū libri sexti. hoc
tn̄ ē ēt d̄ iure cōi. extra ut bn̄ficia eccle
siastica. c. ut nr̄ꝫ. ꝛ de supple. ne p̄la. qa
regulares i cle. A. In hac cle. hoc cla
re dicitur. B
¶ Utꝝ abbas possit dare licētiā mōa
cho aliqua retinē. Rn̄deo. ꝙ monachꝰ
teneat aliqd tāq̄ ꝓpriū nullo mō ab
bas pōt. extra de sta. mo. cū ad mōaste
riū i fi. sꝫ ꝙ teneat q̄stū ad usū ita tn̄ ꝙ
ꝓprietas sit monasterii ɔcedē pōt. ut
ponit hꝰ. s. glosator Ray.
¶ Si ep̄us uoluerit monachū institu
ere i p̄latū i ecclesia seculari ꝛ abbas
nolit obediēdū ē abbati. 6. q. i. cū ꝓ uti
litate ꝛ. 58. dis. c. i. ꝛ. 2. Sꝫ si utilitas ec
clesie exigat cogi debet abbas ꝑ suuꝫ
supiorē. ut i. c. cū ꝓ utiliate. A. In hoc
c. de hoc ultio nil dr̄. sꝫ ex iuribꝰ ibi ꝑ
glo. i ɔtrariū all'atꝭ. uidelꝫ. 2. q. 7. cū pa
storꝭ. ꝛ. 16. q. i. q uere. forte pōt sumi ra
tio huiꝰ ultimi dicti. B
¶ Utꝝ abbas possit ꝓhibē monachis
ne ɔfiteant ep̄o uel eiꝰ pn̄iario. Rn̄đo
fm̄. hꝰ. Nō p̄t cū ep̄s sit ordinariꝰ oiuꝫ
subditoꝝ. nisi forte eēnt exēpti. ul' ɔ̄riū
sit i eoꝝ ɔstitutioibꝰ ɔfirmatꝭ a papa
ul' i eoꝝ p̄uilegiis. A. Addit glo. Ray
ꝙ nihilominꝰ monachꝰ tenet abbati
suo uel alteri de mādato eius ɔfiteri si
hoc ei ꝑcipiat pꝰq̄ ɔfessus fuerit ep̄o
uel eiꝰ pn̄iario. Sꝫ i hoc ut notat i sū.
con. liᵒ 3ᵒ. ti. 33. q. 17. ɔtradicunt theologi
cōiter. qa ɔfessionē semel bona fiđ fac
tā ei q potuit absoluē nunq̄ tenet hō
reiterare nisi uelit, imo etiā dic Tho.
in q̄dā q̄ōne de q̄libet. ꝙ nō pōt aliqs
auctoritate cuiuscūq̄ hois ɔpelli ad
ɔfitēdū pctm̄ qđ alteri ɔfessus ē q ab
soluē potuit. qa ɔfessio pctōꝝ ē q̄đdaꝫ
sacramētale diuino iperio subiacēs n̄
hūano. B

Abbatissa

¶ Abbatissa statim post ɔfir
mationē pōt conferre ecclesias
et bn̄ficia ꝛ istituē clericos in ecclesiis
ad suū monasteriū ꝑtinētibꝰ sic faci
unt alii ɔfirmati. extra de elec. nosti. ꝛ
de his q̄ fiūt a p̄la. ea noscit. Con. Ber
ꝛ Hosti. A. Iura all'ata nō bn̄ hoc ꝓ
bāt sꝫ bn̄ hoc not. glo. i. c. dilecta. ex̄ d̄
ma. ꝛ obe. ꝛ hēt i sū. cō. liᵒ 3ᵒ. ti. 23. q. i. B
¶ Utruꝫ possit excoicare. Rn̄deo nec
excoicare pōt nec ab excoicatione ab
soluere. de ma. ꝛ obe. dilecta. ꝛ extra d̄
sen. exco. de mōialibus. Sꝫ ꝛ addit hoc
hꝰ. dicēs. Credo ꝙ possit p̄cipē p̄sby
terꝭ suis ꝙ excoicēt uel absoluant mo
niales d̄liquētes. ꝛ illi tenēt obedire.
si tn̄ hoc hn̄t p̄sbyteri ex ɔcessiōe gnā
li uel speciali diocesani uel pape. uel
de antiq̄ uel approbata ɔsuetudie. A.
Iđ dr̄ i sū. con. dcā. q. i B
¶ Utrū abbatissa possit aquā bn̄dicē
ɔfessiōes audire. sacrāles pn̄ias iponē
Rᵒ Breuit. nll'ū actū sacr̄alē exercē
potest. ex̄ d̄ pe. ꝛ re. noua. A. Ibi etiaꝫ
dr̄ ꝙ nō pn̄t moniales ꝓprias bn̄dicē
nec p̄dicare publice. sꝫ de bn̄dictione
aque nil dr̄ nisi forte sumat ex eiꝰ rōe
Et in p̄dictis con. Albricus. B
¶ Utrū possit suspēdere uel iterdicē.
Rn̄deo fm̄ Hosti. Ab officio suspēdē
nō pōt. qa hoc quasi clauiū ē ꝛ sub no
mine censure ecclesiastice ɔtinet. Si
milit nec iterdicē posset. posset tn̄ fm̄
Inno. si eēt ɔsuetudo. a bn̄ficio hꝰo sus
pēdē pōt. extra de ma. ꝛ obe. dilecta. A
Lꝫ sic dixerit Hosti. tn̄ glo. in dcō. c. di
lecta dic ꝙ pōt suspēdē ab officio ꝛ bn̄
ficō monachas suas ꝛ clericos sue iuris
dcōi subiectos fm̄ ꝙ h̄ satꝭ inuit. Hoc
ēt tenꝫ glo. Ray. ꝛ qdā alii. ut i sū. cō liᵒ
3ᵒ. ti. 23. q. i. Inno. ēt i dcō. c. dilecta dic ꝙ
abbatissa pōt suspēdē clericos suos ab

officio ꝛ bñficio ꝛ hoc ē ea rōe. q̄a ex cō
ſuetudīe iuriſdictionē oꝛdīariā hꝫ. ifra
de arbi. dilecti. Al'. n. ē ꝯ ius cōe. C. de ar
bi. l. vlt. hec ille. Et hoc vr̄ veri⁹ ꝙ ex ꝯ
ſuetudīe poſſit abbatiſſa ſuſpendē ab
officio ꝛ bñficio per iura ṗallegata. Et
ſubdit Inno. ubi ſup̄ ꝙ ex ꝯſuetudīe i
duci ñ pōt vt ītdcm̄ ꝺ̄ iure ponē poſſit
ſicut nec excōicationē. Forte hoc ideo
dicit Inno. q2 res ē magni pōder. B.
¶ Utꝝ poſſit ṗdicare. R̄ndeo. Nec pōt
ṗdicare nec publice docē. vt dr̄ ifra fe
mia. §. p̄mo. A. Ibi ad hoc allegāt iura
ꝑ q̊ ēt facit extra de pe. ꝛ re. noua. B.
Pōt tñ ſuas ſubditas exhoꝛtari ꝛ ifoꝛ
mar̄. Itē nō pōt oꝛdinē recipe nec ſup
ſpūalib⁹ iudicare. ꝛ q̄dā huiuſmōi q̄ fe
mis ꝓhibēt. ut. i. feia p to. De electōe
abbatiſſe hr̄. i. electio p̄mo. §. fi. Et qñ ꝛ
q̄lit ꝓ homagio pōt egredi clauſuraꝫ
mōialiū. vid̄ . i. mōial. §. 3º. A. Hic alt̄a
t. §. 3⁹. ꝯputādo p̄ncpiū capl̄i ꝓ vno. §.
ſꝫ ñ ſic pōit i q̊tatiōe quā h̄ ſigno cū ſe
ꝑatim ſoleat alt̄ari p̄ncipium capl̄i ab
eius. §. B

Abſolutio p̊ cōmuniter ꝺ̄ abſolutione ab excoicatione ſcienduꝫ eſt ꝙ ab oī excōicatione ſiue maioꝛi ſiue mioꝛi lata a iur̄ pt exꝯicat⁹ abſol
ui a ſuo ep̄o niſi ꝯditoꝛ canōis ſibi reſ
uauēit. vt extra ꝺ̄ ſen. exco. nuꝑ. §. i. 2º
Pōt ēt ꝓpꝛi⁹ ſacerdos abſoluē a mio
ri. ut i dcō. c. nuꝑ. nō āt a maioꝛi. ut dr̄ i
fra ꝯfeſſoꝛ p̄mo. §. p̄mo. A. Intellige ni
ſi ꝓp̄⁹ ſacerdos p̄ſit eccleſie collegiate
vt abbas archip̄ſbyt̄. ꝛ h⁹. taleſ. n. pñt
exōicare. ꝛ ſimilit̄ iferioꝛeſ q̄bus hoc p̄
bet ꝯſuetudo. ut i ſū. con. liº 3º. ti. 33. q. 5o.
Et ſicut pñt a maioꝛi excōicatōe excōi
care. ita ꝛ ab illa abſoluē. ut i. §. ſe. B.
A ſñia ꝯo iudic nō pōt q̄s abſolui niſi
ab excōicatore vel ab ei⁹ ſuꝑioꝛe ſi ad
ill̄ū fuerit appellatū. vel ſi excōicatoꝛ
negligēt vel malitioſe differat abſolu
tōꝫ. ꝛ i aliis caſib⁹ i q̄bus archiep̄s pōt
iudicare ꝺ̄ ſubdit ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ
q̊s hēs ifra archiep̄s. §. 3º.

Abſoluē pōt q̄ ligare ſeu exꝯicare pōt.
21. diſ. iferioꝛ. Fallit hº i. 7. caſib⁹. p̄mo
i ꝺ̄legato pap̄ q̄ iob̄diētē ſue ſnie excōi
care pōt: ſꝫ poſt annū abſoluē ñ pōt. ex
tra ꝺ̄ offi. ꝺ̄legati querēti. A. Intellige
poſt ānū. ſ. a diffinitiua ſnia. vt pꝫ ibi ꝑ
glo. B. 2º qñ iudex eēt excōicat⁹ maio
ri excōicatōe. q̄a tūc nec excōicare nec
abſoluere pt. 24. q. i. audiuimus. Sec⁹
ſi eēt excōicatus minoꝛi excōicatōe. ex
tra ꝺ̄ ſen. exco. duobus. ꝛ ꝺ̄ cle. exco. mi.
ſi celebꝛat. 3º fallit qñ ꝑ ep̄m excōicat̄ i
cēdiari⁹. q̄ poſtq̄ꝫ fuerit publicatus nō
abſoluit̄ niſi a papa. extra ꝺ̄ ſen. exco.
tua. 4º i clēic q̄ exhibēt heretic eccle
ſiaſtica ſacr̄a q̊s oꝛdiarius officio p̄ua
re pōt. ſꝫ ñ reſtituē extra ꝺ̄ heretic ex
cōicamus. A. i. §. ſane. vbi ēt dr̄ idē ꝺ̄ re
cipiētibus ab heretic elyas aut obla
tiōes ſeu q̄ tradiderūt eos eccleſiaſti
ce ſepulture. ꝛ qꝺ̄ dictū ē ꝺ̄ cleric idē
ꝛ ibi dr̄ de regularib⁹ ꝛ ſubditur q̄bus
ēt hoc iſligat̄. vt eoꝝ p̄uilegia i illa dio
ceſi ñ fuēt i q̄ tales exceſſus p̄ſūpſerit
ꝑpetrare. B. 5º qñ q̄s ꝑ ꝯciliū p⁹ p̄mā
ꝛ ſecūdā mōitiōeꝫ fuerit reꝑtus culpa
bilis i ꝯferēdo bñficia idignis. q̄a dꝫ ꝑ
ipꝫ ꝯciliū ſuſpēdi a ꝯferēdis bñficiis.
quā ſniaꝫ nullus niſi papa vel vnus ꝺ̄
p̄ncipalibus pr̄iarchis potit relaxare.
extra ꝺ̄ p̄bē. q̄ue. 6º i ꝺ̄ q̄dato. quē ſi ep̄s
ꝺ̄gradat ſolus papa reſtituit. extra ꝺ̄
cle. nō re. ex tue. A. ibi nō clare hoc dr̄.
tñ idē dic Albꝛicus. B. 7º ſi excōicatoꝛ
nō fuerit ſacerdoſ. q̄a q̄uiſ poſſit excōi
care ꝛ ēt abſoluē a ſnia iudiciali. dꝫ tñ
dicē abſoluto vt oñdat ſe ſacēdoti q̄ rō
ne clauis ipꝫ abſoluat q̄tū ad ſolēneꝫ
recōciliatōeꝫ eccleſie. Si. n. mior excōi
catiōis abſolutio req̄rit ſacerdotē. vt
extra ꝺ̄ ſen. exco. nuꝑ. multo mag req̄
rit̄ i maioꝛi. A. Con. Albꝛic⁹. B. Hāc
q̄ōnē vide plenius hic infra. §. penult.
Abſolutio excōicatoꝝ i cert caſibus
ad ſolū papā ꝑtinet. p̄mus ē ꝺ̄ eo q̄ ꝑ
berat clericū. 17. q. 4. ſi q̄ſ ſuadēte. Hic
tñ caſus hꝫ multas exceptiōes q̄s vid̄
ifra abſolutio. 2º ꝑ totū. 2⁹ ē ꝺ̄ eo q̄ icen

dit vel frãgit ecclesiã vel locũ religio
sũ aut cimiteriũ: q añq3 denũciet̃ põt
absolui a solo ep̃o. postea ꝟo nõ nisi a
papa. extra de sen. excõi. cõq̃sti. Et idẽ
ẽ ꝺ q̃cũq3 alio icendiario si forte excõi
cet̃ ꝛ publicet̃. extra ꝺ sẽ. ex. tua. Et ui
de hũc casũ. ĩ. excõicatõ 4.º 3ᵘˢ qñ papa
aliquẽ noĩati excõicat quẽ solᵘˢ papa
absoluit. ꝛ sic ẽt solᵘˢ absoluit hoẽs ei ꝑti
cipãtes. s. i crimie ꝓpt̃ qꝺ excõicatᵘˢ ẽ.
ex ꝺ sẽ. ex. significauit. ul' ẽt q ei sciẽt̃ ꝑ
ticipat i diuis ut q̃dã dicũt ꝑ dictũ. c. si
gnificauit. Sȝ alii exponũt. s. qñ p̃mus
erat excõicatᵘˢ a papa cũ ꝑticipãtibus
uel q̃ dcm̃. c. loq̃t̃ ꝺ ꝑticipãtibᵘˢ i crimi
ne. A. Ueritas ẽ ut ex ip̃o textu colli
git̃ ꝛ notat̃ i directoria li. 3.º ti. ii. §. 4i.º
q̃ dictũ. c. significauit loq̃t̃ ꝺ cl'icis q sci
ẽt̃ ꝛ sp̃õte ꝑticipãt excõicato a papa i
officiis diuis. Iõ ut ibi dr̃ ad hº ut ista
excõicatõ obtineat: oȝ q̃ ꝑticipantes
sint clerici. Itẽ q̃ i diuis ꝑticipẽt. Itẽ
q̃ illi sint excõicati a papa. Itẽ q̃ ꝑti
cipatõ ꝛ admissio fiat sp̃õte ꝛ sciẽt̃ sic
hº totũ manifeste colligit̃ ex textu di
ete decretal'. ubi hº no. Hosti. ꝛ Archi.
xi. q. 3. placuit. ꝛ Io. an. ex̃. e. statuimᵘˢ li.
6.º Lõ. Albricᵘˢ. Et itelligit̃ siue ista ꝑti
cipatõ i diuis fiat i eccl'ia siue extra ut
i sũ. cõ. li. 3.º ti. 33. q. 34. ultra mediũ. B.
4.ᵘˢ ꝺ falsante lr̃as papales uel sciẽter
falsis utẽte. extra ꝺ fals dural'. Sũt ꝛ a
lii casus papales p̃t' p̃dcõs. In sexto ha
bẽt̃ duo. Primᵘˢ ẽ ꝺ isecutoribᵘˢ cardia
liũ q icurrũt ml'tas ꝛ g̃ues pẽas: ut ex
tra ꝺ pe. felicis. eo. li. 2.ᵘˢ ꝺ illis q occasiõe
snie excõicatõis suspẽsiõis uel intdci
late dãt lniaȝ g̃uãdi illos q tulerũt ul'
suos i ꝑsonis uel bõis: ut extra ꝺ sen.
ex. q̃cũq3. Uide pleniᵘˢ. ĩ. excõicatõ pº. §
5.º ꝟ. 21. A. Potiᵘˢ ẽ. §. 3ᵘˢ s̃m q̃tatõȝ eiᵘˢ.
B. Itẽ q̃cũq3 corpᵘˢ alicᵘˢ defũcti inci
dẽt uel deq̃ret ꝓ ossibᵘˢ trãsferẽdis.
Hoc i q̃dã extrauag'. Bõifacii octaui
q̃ icipit detestãde. In clemẽtinis sũt. 5.
Primᵘˢ ẽ si iq̃sitores h'eticoꝝ: odio: gr̃a
amore: ul' lucro ꝯ iusticiã ꝛ ꝯsciaȝ omi
serit ꝯ quẽpiã ꝓcedẽ: uel ip̃sã h'esim a
licui iponerẽt: aut iponerẽt q̃ ipediãt

officiũ suũ: ut ꝺ hẽ. multoꝝ. i fi. 2ᵘˢ ẽ de
r'ligiosis q absq3 sp̃ãli lnia ꝓprii sacer
doti solẽnizarẽt m'rimonia aut mistra
rẽt sacr̃a eucharistie ul' extreme unc̃ti
onis. Suffic̃ tñ lnia prochial' ẽt si non
dũ ẽ sacerdos. A. Lõ. glo. i cle. religiosi
sup ꝟ. p̃sbyteri. ꝺ p̃ui. Sȝ hº dȝ itelligi
dũmõ sit i. 25.º ãno sue etatis: ꝛ faciat se
ꝓmoueri ifra ãnũ a ꝯmissione cure si
bi facte ad sacerdotiũ. al' ip̃o iure p̃ua
tᵘˢ ẽ bñficio: ut i. c. lȝ. de elec. li. 6.º nisi ec
clesia prochial' foret collegiata. Tunc
n. ñ p̃uat̃ ip̃o iur̃. sȝ si admõitᵘˢ se ñ faci
at ifra p̃dictũ tẽpᵘˢ ordiari dȝ p̃uari. ex
tra ꝺ elec. cũ i cũctis. §. iferiora. ꝛ i. c. sta
tutũ. eo. ti. li. 6.º nisi q̃ ep̃i ꝛ superiores
p'nt occasione studii scie cl'icis ꝯueniẽtis
cũ aliq̃bᵘˢ dispẽsare q̃ ñ teneãt̃ ꝓmo
ueri ad sacerdotiũ nisi pᵘˢ septẽniũ. dũ
mõ ifra ãnũ ꝓmoueat̃ ad subdiacona
tũ ꝛ pᵘˢ septẽniũ ifra ãnũ ad diacona
tũ ꝛ p̃sbyteratũ. al' sũt ip̃o iure p̃uati.
Porro dcõ septẽnio durãte ep̃i ꝛ sup̃i
ores dñt sollicite ꝓuidẽ ut ꝑ bonos et
sufficiẽtes uicarios ab eis i hᵘˢmõi ec
clesiis deputãdos aiaꝝ cura diligẽt̃ ex
erceat̃ ꝛ deśuiat̃ laudabilit̃ i diuis: q
bᵘˢ ꝺ eccl'iaꝝ ip̃aꝝ ꝓuẽtibus nccia con
grue mistrẽt̃. eo. ti. cum ex eo. li. 6.º B.
Silit̃ ẽt lnia illiᵘˢ uicarii q gerit ordĩa
riã curã eccl'ie. A. Lõ. glo. ubi s̃ q̃ dicit
q̃ ur̃ sufficẽ lnia uicariiᵘˢ gerẽtis curã ꝑ
modũ dcẽ decre. cũ ex eo. B. Itẽ suf
ficit lnia diocesani: ut notat Io. an. ex
tra ꝺ p̃ui. religiosi. i cle. A. In directo
ria li. 3.º ti. 2. §. 229.º dr̃ q̃ ad p̃dcã ñ suffic̃
lnia ep̃i. Glo. ꝟo i dcã cle. religiosi. sup
ꝟbo p̃sbyt̃i dic̃. puto pᵘˢ factũ a p̃eis ex
cusari illũ q hº fec̃. nã diocesanᵘˢ ẽ ꝑro
chianᵘˢ. ꝺ dona. apl'ice. ꝛ ep̃s p̃sbyt̃. 95.
dis. oli. ꝛ ꝺ pecu. cle. c. 2.º ꝛ fac̃ qꝺ scripsi
ꝺ pe. ꝛ re. oĩs. sup ꝟbo ꝓp̃o. ꝛ tũc eo for
tiᵘˢ qñ uacat prochial' eccl'ia. sȝ qñ ñ ua
cat ꝯsulas abstieri ꝛ ex lnia ep̃i l' archi
ep̃i hoc ñ fieri. lȝ ab illis r̃cipi possint ut
scripsi ꝺ officio archiep̃i. c. 3.º hec ibi.
tale ꝯsiliũ ur̃ tenẽdũ nisi ꝯsuetudo sit
i ꝯ̃riũ. q2 optia legũ iterp̃s ẽ ꝯsuetudo
ff. de legi. si ꝺ interp̃tatiõe. ꝛ ꝯsuetudo ñ

mala ꝑ lege hñda ē.diſ.i. ↄſuetudo. et
ff.de legi.ſ ea.ꝛ regrit lnia ſpāl.hoc ē
ꝙ de pſonis ↄferēte ꝛ recipiēte ꝛ ō ſa
cramēt] fiat ſpecificatō ut bñ ſatiſſa
ciat lr̃e decret].ẜm glo.ſup ꝟbo ſpāli.
Crederē tñ ꝙ exq̊ ō ſacr̃o fit ſpecifica
tio lꝫ ñ exp̃mat nomē prochial cū dat
lnia religioſo.ul nomē religioſi cū dat
lnia prochiano euitet pena.ut ibidez
ſubdit glo. B .Jtē ſilr excōicati ſunt
religioſi q excōicatos a canone abſol
uūt i cāib⁹ ñ ↄceſſis.aut abſoluerēt a
ſētētiis ꝑ ſtatuta ꝓuicialia.ſiue ſyno
dalia ꝓmulgat]. A .Glo.i dcā cle.reli
gioſi.ſup ꝟbo ſentētiis dicit. Puto ꝙ
oēm ſniaꝫ icludit excōicatōis:ſuſpēſi
onis ul intdicti cui⁹ nccīa fuerit abſo
lutō.Jtē ſup ꝟbo a canōe dic ꝙ hec ex
cōicatō ñ obtinēt ſi religioſus abſolue
ret a ſnia iudic].Jdē ēt no.i directoria
li.3°.ti.2.§.223°.ēt ſi ſnia iudicialr eēt la
ta a papa.Jtē eo.ti.§.234°.no.ꝙ ſi reli
gioſus abſoluit a pctō ꝓpt qō icurrit
gs excōicatōez l aliā ō p̃dcis ſentētiis
dūmō ñ abſoluat ab excōicatōe ipa l
ſnia ñ icurrit hāc penā. B .aut abſol
uerēt a cl̃pa ꝛ pēa.ut i dcō.c.r̃ligioſi.3°
ē ō iſecutorib⁹ epoꝝ.ut ō pe.ſi qs.4⁹ ē
de cleric] ꝛ religioſ iducētib⁹ ad uouē
dū:iurādū l ꝓmittēdū ō eligēdo apō
eos ſepulturā.ul ut iā electā ulti⁹ nō i
mutēt.ut de pe.cupiētes.De h⁹ uide.i.
ſepulrã 2°.§.i. A .Jbi iſte cāus latius
ponit. B .5⁹ ō his q cogūt celebrari i
loco intdcō l ad audiēdū uocant excōi
catos l intdcōs.ul ꝓhibēt eis ne moni
ti exeāt.ꝛ ō ill q moniti noiati ñ exeūt
ut ō ſē.ex.gũis. A .Jbi dr̃. Ne igit ex
ceſſuſ ſic gueſ excedētiū ipunitate tra
hant ab aliis i exēplū p̃ſūptores p̃ſa
tos q i loc] intdcō ſuppoſit] queq̃ ō ce
tero celebrare officia q̊modolibꝫ cogē
aut q mō p̃dcō uꝫ ꝑ cāpanaꝝ pulſatōꝫ
ul uocē p̃conia ut ibi ad officia eadez
audiēda aliq̊s excōicatos p̃ſerti ul int
dicti ſnia innodatos euocare ſeu q ex
cōicati publice aut intdicti de eccl̃iis
dū i ipis miſſaꝝ ſolēnia a celebrātib⁹
mōiti ut exeāt ꝓhibē.necnō ꝛ excōica

tos publice l intdcōs q i ipiſ eccl̃iis no
miati a celebrātib⁹ ut exeāt mōiti re
manē p̃ſūpſerit excoicam⁹. B .Jtē ō
ill q ferrū eq̊s arma ꝛ ad ipugnādum
xp̃ianos nccīa defert l trāſmittūt ſeu
galeas aut naues uēdūt l i piratic] ſar
racenoꝝ nauib⁹ gubnatōꝫ exercēt.ul i
pēdūt ↄſiliū l auxiliū i diſpēdiū tre ſā
cte.ex̃ ō iudeis.ita q̊rūdā.ꝛ.c.ad liberā
dū.ꝛ ē cāus papal ꝑ ex̃uagātē ut hēs.ī
ſarracen⁹.§.2. A .Jbi ō h⁹ lati⁹ dr̃.mlt
te alie ſt excōicatōes papales q̃s ħ ob
breuitatē omitto cū ō his lati⁹ dixeri
i q̊dā itrogatorio qō ↄpilaui.ꝛ ēt i qua
driga. B .Etiā.ī.uſus clauiū p̃mo.

Defūcto ul amoto epo q excōicaue
rat ꝛ uacante ſede:captl̃m ſiue ille ad
quē epal iuriſditō tūc ptinꝫ pōt abſol
uē a ſnia ſiue iur] ſiue iudic] ſic eps po
terat.ut i 6°. ō ma.ꝛ obe.c.i.Eodē mō ēt
ſucceſſor abſoluē pōt a ſnia quaꝫ p̃de
ceſſor tulit.ar.xi.q.3.ſi eps. A .2°.ꝛ ibi
h⁹ plene ꝓbat. B

Si archieps abſoluat excōicatoſ ab
epo i cāu ñ ↄceſſo. A .Qō ē reglarit ni
ſi icāib⁹ except].ō qb⁹.ī.archieps. B.
ñ uꝫ abſolutō qꝛ ē a ñ ſuo iudice.ex̃ de
of.or.paſtoral.Sꝫ ſi ꝑ applłatōꝫ cā de
fert ad eū potit abſoluē.ita tñ ꝙ ñ ni
ſi uocat] ptib⁹ ꝛ cognito ō appellatōe
ex̃ ō appel.romana.li.6°.ꝛ ō ſē.ex.c.ue
nerabilib⁹. A .Cō.Albric⁹.ꝛ ē cōiſ ſnia
ut i ſū.cō.li.3°.ti.33.q.14. B

Eps exñs in aliena dioceſi abſoluē
nō pōt i his q̄ regrūt cāe cognitōꝫ.qa
nec ſedē ꝓ tribunali pōt.9.q.2.epm.ſe
cus ſi nō regrāt cāe cognitōꝫ.qa hec ꝑ
tinēt ad uolūtariā iuriſditionē.Jdem
dico i legato de latē pape extra tmioſ
ſue legatōis.ar.ff.de offi.ꝓcō.ꝛ le.l.2.ꝛ
extra de offi.le.excōicat]. A .Jn dcā.l
2.ſic dr̃.Oēs ꝓcōſules ſtati p⁹q̃ urbē
egreſſi fuerit hēant iuriſditionē:ſꝫ nō
cōtentioſā ſꝫ uolūtariā.ut ecce manu
mitti apud eos pñt tā liberi q̃ ſerui ꝛ
adoptōes fieri.Con.p̃dict] Albricus.
Et p̃dicta faciūt ꝙ lꝫ ut no.glo.in dcō
c.excōicat].legat⁹ a latē p⁹q̃ egreſſus

ẽ vrbẽ q̃usq; i urbẽ reuertat᷑ possit ab
soluẽ oẽs a sñia iiectiõis manuuz. hoc
tñ ñ potit facẽ nisi erga hoies sue lega
tiõis ꝛ i terra sue legatiõis quando re
quirit cause cognitõez. ꝛ videt᷑ sentire
glo. eo.c.excommunicatis.dum dictos
legatos assimilat ꝓ consulib⁹.et facit
extra de offi.le.c.nouit.ꝛ ibi notat Jn
no. B. Epi aũt expulsi pñt exercere
iurisdictõez i alia diocesi. A. Petita
tñ lnia ab epo diocesis.ꝛ si nõ obtẽta.
ꝛ ita ꝙ subditi ñ expulsores ul᷑ eoꝝ fau
tores seu ꝯsiliarii vltra duas dietas a
fine sue diocesis nõ trahant᷑.ut i cle. q̃
uis.de q̃.i. B. Et sic pñt absoluẽ.ut i
cle.de fo.ꝯpe.q̃uis. A. Aduertendũ
etiã ꝙ qlibet eps põt etiã ꝯtentiosam
iurisdictionẽ i aliena diocesi exercere
de ꝯsensu diocesani.ut i sũ.con.li° 3°.ti.
33.q.53.Et idẽ ẽ etiã in aliis prelatis.ut
notat Jnno i dcõ.c.nouit.de offi.dele.
B. Eps absoluẽ põt a sñia lata ꝑ suũ
archidiaconũ.plebanũ.ul᷑ aliũ sub eo
iurisdictiõez hñtẽ.s; nõ d; sine cõscia
illi⁹ ꝛ ꝯgrua satisfactiõe.ex̃ ꝺ offi.or.cũ
ab eccl̃iaꝝ.ꝛ.c.ad repmẽdã.si tñ absol
uerit v;.ar.xi.q.i.de.ꝑsona.Et ẽ rõ qa
eps ẽ iudex ordinari⁹ tã laicoꝝ q̃ cleri
coꝝ sui epat⁹.ar.in Auten.ꝺ defen.ci
i pn. A. Jn hoc coit᷑ ꝯueniunt doc.ut
notat᷑ i sũ.cõ.li° 3° ti.33.q.94. S; ut ibi
p; glo. Ray.dic̃:lic; h mgr̃ parific; sim
plicẽ sacerdotem cũ plebano.tñ aliud
credo de p̃sbyt̃o ꝑrochiali q nõ h; ꝯtẽ
tiosã iurisdictiõez.ꝛ q nõ ꝯsueuit excoi
care nisi ꝓ dãnis q̃ꝝ ignorãt᷑ actores.
et credo ꝙ eps uel ille q sup hoc gerit
vices ei⁹ ipo irreqsito satisfactiõe fac
ta añ si fieri põt l᷑ ꝓmissa cũ fieri potit
põt talẽ excõicatũ absoluẽ. B. Et idẽ
ẽ ꝺ sñia int᷑dicti.ut.i. int᷑dictum 5°.§ p̃

¶ Qui de vno epatu domiciliũ trans
fert ad aliũ põt ꝑ secũdũ epm absolui
ab excoicatiõe iur] quã icurrerat i dio
cesi p̃oris sic̃ etiã a pctõ ibi cõmisso.ut
ponit guil. A. Con. Albricus. B

¶ Qñ eps ꝯmittit alicui absolutiõez
de oi excoicatiõe.ñ ꝓpt᷑ hoc põt absol
uẽ illũ excoicatũ ab eo cui⁹ absolutio
nez ñ ꝯmisisset i spãli.forte qa excoica
tus erat ꝓpt᷑ dãnũ illatũ epo ul᷑ aliqd
h⁹mõi.ex̃.de re.iur].i gnãli.li° 6°.

¶ Si papa mãdat alicui ꝙ aliquẽ ex
coic;.nũqd p⁹ea põt eũ absoluẽ. Distin
gue. Si ꝯmittit ei cãe cognitiõ; põt ab
soluẽ.ar.ꝛi.dis.iferior. Si ꝟo papa ia;
diffinierat negociũ ꝛ mandet excoica
ri ñ põt absoluẽ.qa nõ ei iurisdictio s;
puꝝ misteriũ delegat᷑.ex̃.de offi.dele.
qm̃. A. ꝛ°. qꝺ ẽ.c.fi.ꝛ hec ẽ sñia Hosti
ꝛ Hoff.ut i sũ.con.li° 3°. ti.33.q.98. B

¶ Papa si salutat aliquẽ excõicatu;.
ul᷑ ꝑticipat ei siue sciẽt᷑ siue ignorãt᷑ nõ
ꝓpt᷑ hoc ille ẽ absolut⁹ ut i cle.si sũm⁹
ꝺ sen.exco. Si ꝑ papã fuẽit ꝯfirma
ta aliq̃ excoicatiõis sñia quã iferior tu
lit.nũqd iferior p̃t absoluẽ. Distingue.
qa si ꝯfirmata ẽ ex certa scia null⁹ ife
rior põt sñ pape mãdato nisi eẽt certũ
ꝙ ꝑ fl̃i suggestiõ; fuiss; ꝯfirmatio ipe
trata.ex̃ ꝺ ꝯfir.vti.ul᷑ iuti.c.ꝛ°. Si ꝟo si
plicit᷑ ꝯfirmat ꝛ sñ cãe cognitõe.tũc ife
rior põt.ex̃.ꝺ isti.ex frequentibus. A.
Hec fuit sñia. Hosti.ꝛ glo. Ray. Sed
Hoff.dixit Ueri⁹ ẽ ꝙ ille q tulit sñiam
possit ab illa absoluẽ.ꝑ dcm̃.c.ex freqñ
tib⁹.ut in sũ.con.li° 3°.ti.33.q.100.s; p̃mũ
tutius videtur. B

¶ Si ꝺ facto absoluo aliquẽ ab excõi
catiõe ꝺ q̃ nõ possu;.ꝛ postea aduerta;
debeo si possu; eũ certificare ꝺ errore
meo ꝛ ꝯsulẽ ꝙ ipetret absolutiõez ꝛ in
teri ꝺbeo me hr̃e ad illũ q̃i ñ absoluis
sem.guil. A. Ut i sũ.cõ.li° 3°.ti.33.q.cxi.
B ¶ Absolutio ex cã falsa nõ v; s̃m
Jnno.ꝛ Hosti.qa iudex sic nõ itendit
absoluẽ.utputa si absoluendus dicat
se satisfecisse ul᷑ iiuriã sibi remissã fuis
se.ul᷑ aliqd tale qꝺ nõ sit veꝝ. Al᷑ abso
lutio siue sit iusta siue iiusta tenet quo
ad ecclesiã militãtẽ.ar.ex̃.ꝺ re.iur].ois
res. Jtẽ qa iura ꝓmptiora sunt ad ab
soluẽdũ q̃ ad ꝯdẽnãdũ.50.dis.põderet
A. Meli⁹ facit.c.cũ sint.ꝺ re.iur].li° 6°.
Et p̃dictis con. Albricus. B
Absolui d; excoicat⁹ q offert se ad

iusticiā nō obstāte si aduersari⁹ appel
let ne absoluat̃.ex̃ ꝺ appel.q̃ frōte.sꝫ ⁊
istū casū habes.ĩ.pleni⁹ in t̃dictū 5º. §.
3º. A .Ibi dr̃ ꝙ an̄ absolutōꝫ dꝫ suffici
entē cautionē pꝛestare de parēdo iuri
Et p̃dcā itelligēda nūt nisi aduersari⁹
dicat eū excōicatū ꝓ manifesta offēsa
q̊ casu t̃min⁹ octo dieꝝ ei dat̃ ad ꝓbā
dū.⁊ si ꝓbauerit non relaxat̃ sñia nisi
p̃us sufficiēs p̃stet̃ emēda ul' cōpetēs
cautio de parēdo iuri si offensa dubia
ꝓponat̃.ut i.c. solet.de sen.ex.liº. 6º. B
Q̄ȯ si excōicatus ipetrat sibi absoluti
onē sciente aduersario ⁊ non ꝯ̄dicente
nec aliqd petēte ip̃e aduersari⁹ n̄ pōt
p⁹ea cōq̄ri.qa renuisse ur̃. ex̃ de sen.et
re.iu.q̃uis. A .Con.Albꝛicus. B

¶ Etiā iuit⁹ qs pōt ab excōicatōe ab
solui sicut ⁊ iuitus excōicari.imo etiā
manēte cōtumacia pōt aliqs discrete
excōicationē iuste latā remittere si ui
derit saluti illi⁹ expedire.Tho.4º.sen.
dis.18.Idē Albꝛic⁹. A .Idem dr̃ in sū.
con.liº 3º. ti.33.q.113.⁊ in.q.13. B

¶ Cū de excōicatōe dubitat̃.nūqd dꝫ
absolutio peti? Distigue.qa si qs sup
hº hꝫ ꝯsciaꝫ scrupulosā nimis. depōat
eā ad ꝯsiliū boni uiri.quā si nolit uel n̄
possit deponē.ul' hēat de hº ꝓbabileꝫ
opionē:faciat se absolui ad cautelam
ar.ex̃ ꝺ sē.ex.iq̄sitiōi. A .Cō.Albꝛi. B

¶ Si excōicat⁹ dic̄ cām excōicatōis fu
isse dubiā ul' nullā siue falsā ⁊ petit ab
solui ad cautelā.absoluet̃ cū iuratoꝛia
cautione nisi excōicatoꝛ l'is ꝓ q̊ excōi
catio lata ē ifra octo dies ꝓbauēit de
cā.ex̃ ꝺ sē.ex.solet.liº 6º. A .Ibi nil dr̃
de iuratoꝛia sꝫ de cōpetēti cautione q̊
reqrit pignoꝛa ul' fideiussoꝛes ul' iura
mētū qñ alia nō pñt p̃stari.sicut ⁊ ido
nea cautōe dic̄ glo.i.c.Odoard⁹.ex̃ de
solu.Itē i dcō.c.solꝫ.n̄ dr̃ ꝙ excōicatus
ꝓponat cām dubiā sꝫ nullā siue iniustā
⁊ qñq; i ꝓbatiōib⁹ remanet dubia. Et
qȯ ibi ad finē dr̃ si offensa dubia ꝓpo
nat̃.itelligit̃ n̄ ꝑ ꝓpōnē ptı̨:sꝫ i exami
ne iudicı̨ ꝑ defectū ꝓbatōis.ut ibi per
glo.⁊ ꝺ hº dictū ē i additōe s̃.§.14º. B

¶ Excōicatoꝛ cognoscēs erroꝛeꝫ sue ex
cōicatōis dꝫ reuocare siue absoluē nō
obstāte appellatōe adu̾sarii.sꝫ si de er
roꝛe dubitat pōt absoluē recepta cau
tōe ꝙ iuri pareat. A .Immo dꝫ absol
uē r̃cepta sufficiēti cautōe.ut i.c.sacº ꝺ
q̊.ĩ. B .Sꝫ caueat iudex ne erroꝛē fin
gat i p̃iudiciū alti⁹ ptı̨.ex̃ ꝺ sē.ex.sac⁹.

¶ Ligat⁹ plib⁹ sentētiis uel una ex di
uersis cāis si uult uere absolui dꝫ exp̃
mere oēm sñiam ⁊ cām.⁊ sic una abso
lutio sufficit ad pl'es excōicatōes tollē
das:alit̃ nō tenēt absolutō qa ꝑ subre
ptionē obtēta eēt.ex̃ de sē.ex.officii.

¶ Utꝝ n̄ sacerdos absoluē possit excōi
catū.R̃º. duplex est absolutō.Una ꝑti
nēs ad foꝝ ꝯtētiosū.⁊ ista pōt cōmitti
etiā nō sacerdoti.qa poti⁹ ē iurisditōis
q̄ȝ oꝛdis.Alia ē ꝑtinēs ad foꝝ pñiale. ⁊
hec cū ꝑtineat ad oꝛdinē sacerdotalē
n̄ pōt ꝯmitti nisi sacerdoti : sic nec ab
soluº a pctō.h̄ guil. A .Cō.Albꝛi. B

¶ In articl'o moꝛtı̨ pōt absolui excōica
tus a simplici sacerdote.ar.de pe.dis.i.
qm̄ penitꝫ.ex̃ de sen.ex.nō dubiū .⁊ de
sepul.ꝑrochiano . Sꝫ si nō fuerit abso
lut⁹ si tñ apparuerit i eo signa ꝯtritōis
potit absolui p⁹ moꝛtē ab illo.s.q euꝫ
sanū potat absoluē.ex̃ de sen.ex.a nob
2º. ⁊ ualet tal' absolutio sꝫ guil. ut sepe
liat̃ in loco sacro uel ut sepultus nō ex
humet̃ sꝫ ut oꝛet̃ ⁊ celebꝛet̃ ꝓ eo.Et ui
de.ĩ.absolutō 5º. §.ulti. A .Articulus
moꝛtı̨ itelligit̃ nō solū ꝺ ꝑiculo moꝛtı̨
ꝓpt̃ ifirmitatē sꝫ etiaꝫ si sit i ꝑiculo q̊
cūq; uicio moꝛti.puta si timeat hostē
ul' p̃donē ul' crudelitatē hoīs potentis
aut odiū spāle alic⁹ l' si nauigatur⁹ sit
ꝑ loca ꝑicl'osa l' loca isidiosa trāsiturus
sm̄ Inno.⁊ Hosti.⁊ i sū.cō.liº 3º. ti.33.q
36.addēs Ho.ꝙ idē ē si sit obsessus ul'
obsideat in loco ubi frequēt̃ machine
iaciūt̃ ⁊ baliste.Caueat tñ absoluēs ꝙ
n̄ nimis laxat habēas i hº cāu alioqn
sub hº p̃textu possent fere oēs absolui
Et in articulo moꝛtis ēt simplex sacer
dos pōt absoluē ab oi pctō ⁊ excōicati
one.dcō.c.ꝑrochiano.de sepul. nisi spe
cialit̃ aliud sit statutū .ut i excōicatio
nib⁹ ꝓcessus curie.ꝺ qb⁹ i dcō itroga

torio. Jtē qn̄ pōt epi copia hr̄i n̄ oȝ se
simplex sacerdos de casib⁹ rebuat] ēt
i hoc articulo itromittē ƀȝ Jnn. ⁊ i dcā
q.36. ad fi. Jtē hoc cāu ⁊ i simili iūget
absoluēs excōicato ꝙ ipedimēto cessā
te se illi repn̄tet a q̊ fueāt absoluēdus
mādatū ei⁹ hūilit̃ sup h° r̃ceptur⁹ ex̄
ↄ̄ sē. ex. ea noscit̃. ⁊ no. i. d.. q. 36. i. pn̄. B.

Absolutio secūdo

s. ꝑcutiētiū clericos. Jniicien
tes man⁹ uiolētas i clericū uel religio
sū dn̄t absolui ꝑ papā tm̄. 17. q. 4. si qs
suadēte. pn̄t ēt absolui ꝑ legatos q de
latē pape missi sūt. ex̄ de sen. excōi. ad
eminētiā. ⁊ de offi. le. ꝙ trāslatōȝ. etiaȝ
si sūt ex̄ t̃mios sue legatōis dūmō sint
i uia. ⁊ etiā si tales excōicati aliūde ue
niāt. ex̄ de of. le. excōicat]. A. Jbi hoc
notat glo. ⁊ itellige h° ƀȝ ea q̄ dcā sūt s̄
i additōne. absolutō p̊. §. 5°. B. Legati
ꝩo q nō mittūt̃ de latē ex̄ t̃mios nemi
nē talē pn̄t absoluē. si dū sint ifra t̃mi
nos pn̄t absoluē tm̄ exeūtes ↄ̄ ꝓuicia
sibi cōmissa nō aliūde accedētes. Ali
ꝩo legati locales q ex ꝑuilegio eccle
sie sue hn̄t legatōȝ. ut archiepi̅s cātuar̃.
⁊ sil̃es h° n̄ pn̄t. ut i. dcō. c. excōicat]. Et
si uis scire q sūt legati de latē. uide. i.
legatus. §. p̊.

¶ Sūt casus ƀm ho. i qb⁹ iiciēs man⁹
i clericos citra sedē apl̃icā absolui pōt
Prim⁹ i articulo mortis. 17. q. 4. si qs
suadēte. Tn̄ iiūgendū ē ei ꝙ si euaserit
sedi apl̃lce se pn̄tet. uel ei q possit euȝ
absoluē mādatū ei⁹ sup h° receptur⁹
ex̄ ↄ̄ sē. ex. a nob. 2°. A. Meli⁹ fac. e. ti. c.
qō de his. B. Et idē i cāib⁹ sequētibus
remoto. s. ipedimēto ꝑterq̄ꝫ i puero ut
ex̄ de sen. ex. de ceto. i fi. ⁊. c. ea noscitur
in fi. A. Jn his. c. nil dr̃ de puero sȝ dr̃
eo. ti. c. q̄ꝫuis. ⁊. c. fi. ⁊ ut ibi pȝ intelligit̃
de puero ipubē. i. mioꝛe. 14. ānoruȝ. B
Et si cessante ipedimēto nō se pn̄tat in
cidit i eādē sniaȝ. ex̄ de sē. ex. eos li° 6°.
Et uide. i. absolu° 4°. §. p̊. 2⁹ casus ē qn̄
qs hȝ iimicitias capitales uel alias iu
stas excusatiōes ꝓpt̃ qō nō pōt se sedi
apl̃ice pn̄tare. ex̄ de sen. ex. de ceto. A.

Jn h°. c. n̄ dr̃ de iusta excusatōe seu ipe
dimēto i gnē. sȝ dr̃ eo. ti. c. qō de his. ⁊ ↄ̄
h° intelligit̃ qō seqt̃. B. De ista excu
satione stabitur arbitrio boni uiri. ff.
de ꝩbo. ob. cōtinu⁹. §. cū ita. ⁊ ex̄ de uo
to ꝙ sup his. A. Hoc. c. parū facit. sȝ
meli⁹ facit de offi. de le. c. de causis. Et
idē notat̃ ↄ̄ h⁹ arbitrio bōi uiri. i sū. cō.
li° 3° ti. 33. q. 36. B. 3⁹ i hostiario qui ꝑ
textu officii clericū nō ꝗuit̃ lesit. ex̄ de
sen. excō. si ꝩo. 4⁹ i officiali q arcendo
turbā nō ꝓptea ex ꝓposito sȝ nō sine
aliq̄li culpa clericū ꝑcussit. ut no. i dcō
c. si ꝩo. 5⁹ si sit mulier. nec distigui debȝ
utꝝ sit debil̃ an fort]. 6⁹ si sit senex aut
ualitudinari⁹. 7⁹ si sit mēbr] destitut⁹
ita. s. ꝙ ad sedē apl̃icā accedē nō possit
Tres casus ꝓprie dci hn̄t ex̄ ↄ̄ sē. ex. mu
lieres. ⁊. c. ea noscit̃. ⁊. c. q̄ꝫuis. 8⁹ de ifir
mo. s. qn̄ ꝑpetuuȝ hȝ infirmitat] ipedi
mētū ul̃ etiā tꝑale si timet̃ ꝙ accedēt
moꝛs. ex̄ de sen. ex. qō de his. A. Jdeȝ
etiā uidet̃ lȝ ifirmitas nō sit perpetua
sicut dr̃ de aliis ipedimētis tꝑalib⁹ eo.
ti. c. q̄ꝫuis. ⁊ iō ur̃ ꝙ quātitas ⁊ q̄litas i
firmitatis relinquēda sit arbitrio bo
ni uiri. cū sit ideterminata. ex̄ de offi. de
le. de causis. ⁊ ꝓprie dictū est. B. 9⁹ in
paupere quem opoꝛtet mendicare. ut
in dcō. c. qō de his. A. Jbi ista pauper
tas nō ē determinata ad mēdicitateȝ
⁊ iō uidet̃ ꝙ arbitrio boni uiri reliquē
da sit ut ꝓprie patuit. x⁹ si regular] uer
berat regularē. ex̄ de sen. ex. monachi.
⁊. c. cū illoꝛū. ⁊ etiam si ꝑcussisset secu
larem. ex̄ de sen. ex. religioso. li° 6°. A.
Jntellige de seculari clerico. ut pȝ i di
cto. c. religioso. B. ⁊ de h° hēs. i. §. 7°.
xi⁹ in his q nō sūt sui iur]. sicut filiifa
milias ⁊ serui. ex̄ de sen. excō. mulieres
A. Con. Albꝛic⁹. Et uř cōis snia doc. lȝ
aliq dixerit ꝙ h̄ casus sit solū itelligē
d⁹ ↄ̄ seruis. ut pȝ i sū. cō. li° 3° ti. 33. q. 36.
Sȝ ꝑma uř ueˀioꝛ. qꝛ cū lex n̄ distiguat
nec nos distiguē dēm⁹. ut. l. 3. ff. de offi.
ꝑsi. ⁊ qa benigni⁹ leges interpꝛetāde
sūt ff. de le. l. benigni⁹. B. 12⁹ i his q sūt
nobiles ⁊ magne potentie: ⁊ sic delica
ti ꝙ laboꝛē eūdi nō sustinerēt. Hic tm̄

eēt pˀ romanˀ pōtifex ɔsulēdˀ.ut no.ī dcō.c.mulieres. A .Ibi h clare hř. B 13ˀ i ipubē.ex̄ de sen.ex.c.p̄ Et hoc etiā si post pubertatē postulat se absolui. ut i.c.fi.14ˀ de clicꝭ q ōit uiuūt ⁊ sub uno tectu dormiūt ⁊ in eadē domo ue scūtur.ex̄ de ui.⁊ ho.cle.qm̄.qđ cōit ex ponit qn̄ simul uiuūt i aliq̊ eodē colle gio. A .Cō.Albric̄ˀ.⁊ ad hᵒ bn̄ fac dic tū.c.qm̄. B .15ˀ i mōialibˀ.ex̄ de sē.ex. de monialibˀ. A .Istas absoluit eṗs ut ibi p3. B .16ˀ i hospitalariis sci Jo. hierosolimitani.ex̄ de sen.ex.canōica. A .Hos absoluit ṗor suˀ si ē sacerdos nisi excessus difficilˀ fuerit ⁊ enormis ut ibi. B .17ˀ i his q clericꝭ non enor mē s3 modicā ⁊ leuē iuriā irrogarunt. ex̄ de sen.ex.puenit.q̊ qdē decretalˀ nō cōtinet dispensationē ut qdā dixerūt.s3 potius ɔtinet ius cōe.qđ hodie satꝭ in nuit.ex̄ de sen.ex.religioso.libᵒ6ᵒ. A . Con.Albricˀ.⁊ ē cōis snia ut pōt colligi ex notatꝭ i sū.cō.dcā.q.36. B

Nūc qdā ad declarationē circa ṗdi ctos casus.dicemˀ.Circa pmū gᵒ casū s.ō piculo mortꝭ no.ꝙ itelligiř n̄ solu3 ppř ifirmitatē s3 ēt si sit i q̊cūq3 piclo morti uicino puta si timeat hostē uel ṗdonē uel crudelitatē potētꝭ aut odiū spāle alicˀ.uel si nauigaturˀ fit.ulˀ p lo ca isidiosa trāsiturˀ.ff.de dona.cā mor. l.3.⁊.4.Idē ponit Hosti.⁊ addit ꝙ idē ē si sit obsessus uel obsideat ubi iaciū tur machine uel baliste. A .De hoc di ctū ē s̄ absolutio p̊ ad finem. B

Circa tťiū ⁊ q̄rtū casū.s.ō hostiario ⁊ officiali nota ꝙ si talˀ n̄ casu fortuito s3 ex deliberatiōe pcussisset clicū g̃uiř a papa d3 absolui.ex̄ de sen.excō. si ṽo

Quid si clicᵒ armatˀ uēit ad bellū ulˀ facit isultū.⁊ is ɔ̄ quē uenit ipsū ca pit: Rᵒ b3 Inno.si hᵒ faciat sciēt excōi catˀ ē s3 ad papā n̄ mittiř.si tn̄ hᵒ fit ad defensiō3 nō ē excōicatᵒ.dū tn̄ cessāte cā defensionis ipm libē abire pmittat ut Hosti.dicit. A .Con. Albricˀ. Et dř idē in sū.con.li.3ᵒ.ti.33. q.36. ⁊ allegant Inno.in.c.si ṽo.p̊.ex̄ de sen .ex . S3 cer te Inno.ibi nō uř illud ad qđ allegāt

dicē s3 solū ꝙ qn̄ qs usus ē moderata tutela nō icidit i excōicationē.alˀ sic. B Si etiā officialˀ tale3 capiat auctorita te ṗpa qa aliř nō poterat ɔpesci ab in iuria altiˀ nō ē excōicatˀ imo meř. 23. q.3.fortitudo cū se. Et hᵒ dico si ṗlatus suˀ n̄ fuit ibi q hᵒ faciat.⁊ ipē eū ṗlato ɔ̄citiˀ pōt restituat: aliogn ɔ̄.ut ex̄ de sē.ex.ut fame.§.laici. A .Cō.Albri. B

De muliere dubitař si mutilauerit ulˀ occiderit clicū an sit mittēda ad cu riā: Rᵒ bm guil. In ptāte eṗi ē mittē uel nō.qa nō distiguiř circa eas inter atrocē ⁊ nō atroce3 iuriam. Et subdit. Credo tn̄ ꝙ expediat hˀmōi mulieres mitti ad curiā si ē fortis ⁊ si atrocitas mag̃ ē: ⁊ nō fit alti ṗiudiciū de eiˀ mis siōe. Mulier ṽo icendiaria sacri loci ulˀ falsificās lr̄as pape ut ibidē guil. di cit mittēda ē ad curiā.qa n̄ iuenuūř iu ra pcē mulieribˀ i hac pte.⁊ forte ē cā qa nō ɔmittūř hˀmōi crimia nisi p ex cogitatā malitiā.s3 manˀ iniectio mul toties fit ex subito ipetu. A .Con. Al bricus.⁊ idē poniř i sū.con.dcā.q.36. B

De reglˀaribˀ nota ꝙ si excessˀ fuiss3 difficilˀ ⁊ enormis ut si ad mutilatiōe3 mēbri ulˀ effusionē sanguis sit pcessū p absolutōe ad sedē apl̄icā sť mittēdi ex̄ ō sē.ex.cū illoꝝ.uiđ.ī.absoluᵒ.3ᵒ. §.p̊.

De filiofamilias ⁊ suo intelligēđ ē ꝙ nō dn̄t mitti qn̄ hᵒ eēt i ṗiudicium pr̄is uel dn̄i nisi fuisset tā enormis ex cessus ꝙ ppř uitandū scādalū ad sedē apl̄icā eēnt mittēdi.ex̄ de sen.exc. rela tū. A .Ibi dř ꝙ serui sūt mittēdi nisi hᵒ fecerit i fraudē dn̄oꝝ ut subtrahant se ab obsequio eoꝝ.aut ipsi dn̄i ppter hᵒ sine culpa g̃ue dānū icurrūt. tunc ī utroq3 casu nō mittūř cū nimis sint a sede apl̄ica remoti: s3 i recōpēsatō3 la borꝭ quē in itinē sustierēt alia eis satis factio iuūgař. Pro g̃ui ṽo ⁊ enormi sp mittūř. B .Et itelligendū ē de suis q s.sūt suilˀ ɔditiōis.nō de famulˀ seruiē tibˀ. S3 ⁊ de filiisfamilias itelligit In no.si sūt impuberes.alˀ si sint adulti l3 sint i pr̄ia ptāte mittēdi sunt ad curiā quia in hoc sui iuris sunt qa pn̄t ire q̊

uolūt. A .De hᵒ dictū ē s̄.§.p̊.xᵒ.xiᵒ. B
¶ De ipuberibꝫ dicēdū ē ꝙ si nō sunt
doli capaces nō iciderūt i excōicatōnē
Si āt sūt doli capaces tūc icidūt si aio
iiuriādi aut uindicādi ꝑcutiūt. Sed et
pꝰ ꝙ̃ ueniūt ad pubtatē. ut i. 15ᵒ. uł 16ᵒ.
āno. si adhuc tales sunt ꝙ sine ꝑiculo
ad sedē aplicā ire nō pñt ꝓpť ibecilli
tatē corꝑis uel defectū discretiōis. ab
epō pñt absolui recepto iuramēto ꝙ
ipedimēto sublato se pñtabūt. ut no.
ex̄ de sen. ex. c. fi. A .Con. Albricus. et
fuit dictū glo. Ray. ut i sū. con. liᵒ 3ᵒ. ti.
33. q. 36. xᵒ. 14ᵒ. Doli aūt capax dř. 7. an
norū aut sup̄ ut notat glo. i. c. p̊. ex̄ ꝺ de
lictꝫ pueroꝝ. Iuramētū āt pueri ꝓpť
defectū discretiōis nō ē ꝑcise nccīuꝫ sꝫ
arbitrio epi uł altiꝰ absoluētꝫ ꝯmittiť
utrū expediat iuramētū pr̄are uel nō
ut no. in sū. con. eo. ti. q. 104. B
¶ De iiuria xᵒ enormi. s. q̄ dicať ꝺter
miatū fuit ꝑ quādā decre. Inno. quar
ti. ex̄uagātē. q̄ icipit ꝑlectis. Sed qꝛ il
la decre. uacat ꝑ ꝓhemiū sexti pōt di
ci ſm ꝙ hēť. i. enormia. §. 2ᵒ. A .Dic la
tiꝰ ꝙ̃ ibi. ꝙ enormis seu ḡuis iiuria dř
si ad mutilationē mēbri uel effusionē
sanguinis sit ꝓcessū aut epō aut abbati
fuēit iiuria irrogata. ex̄ de sen. excō. cū
illoꝝ. ubi dič glo. ꝙ nō intelligiť de q̄li
bet ꝑua sanguis effusione: sꝫ ꝙ hᵒ pu
tat ꝯmittēdū arbitrio iudicꝫ. Dř etiam
enormis ex aliis uariis circūstātiis. s. de
qbꝰ i Insti. de iiu. §. atrox. ubi dicitur.
Atrox iiuria extimať uł ex facto. uelu
ti si qs ab aliq̊ uulneratꝰ fuerit uel fu
stibus cesus uł ex loco. ueluti si cui in
theatro uł i foro uel i ꝑtorio iiuria fac
cta sit. uel ex ꝑsona. ueluti si mḡratus
iniuriam passus fuerit. uel si senatori
ab humili persona iiuria facta sit. aut
parenti uel patrono que fiat a liberis.
uel libertis. Et scd̄m glo. Ray. et in sū.
con. li. 3ᵒ. ti. 33. q. 36. i ꝑdictꝫ attēdiť etiaꝫ
circūstātia tēpoꝝ. Et idē dř. i. enormia
forte alicuiꝰ notabilis solēnitatꝫ. In di
rectoria etiā li. 3ᵒ. ti. 4ᵒ. §. xiᵒ. dř ꝙ si iiu
ria fcā i foro dř enormis. multo fortiꝰ

si fiat i ecclesia ł cimitērio ł dormitorio
ex̄ de sen. ex. cū ꝓ cā. Deniqꝫ i ñ expres
sis stabiť iudicꝫ arbitrio. ex̄ de offi. de
le. de causis. B . In oibꝰ ꝑdictis casi
bus dicit Ber. ꝙ … absolui reqsito pꝰ
epō. ꝙ si non pōt haberi pōt absolui a
ꝓprio sacerdote. ex̄ de sen. ex. nuper i
fi. A .De hᵒ etiam s̄. absolutō primo
ad finē. Hoc etiā itelligendū ē ꝑtꝙ̃ in
regularibꝰ. de qbus dicetur stati. B

Absolutio 3ᵒ. scilicet regula
riū. Regularis si ꝑcussit regu
larē eiusdē claustri ab abbate uel aliť
dicto ꝑlato ꝓprio pōt absoluiˀ A Ali
q dixerūt ꝙ solū ab abbate: sꝫ ē ueriꝰ
ꝙ ēt hᵒ pōt fieri ab aliis ꝑlatꝫ diuersis
noibꝰ noiatꝫ. ex̄ de sen. ex. cū illorū. ibi.
uolētes eoꝝ ꝑlatꝫ. ꝛc̄. Et notať in sum.
con. li. 3ᵒ. ti. 33. q. 43. Idē ēt notať i dire
ctoria li. 3ᵒ. ti. 4ᵒ. §. 39ᵒ. Et ſm glo. Ray.
ꝛ in sū cō. eo. ti. q. 48. inter dictos prela
tos cōputandi sūt ꝑores cōuentuales
fratꝝ ꝑdicatoꝝ ꝛ guardiani fratꝝ mio
rū ꝛ oēs ꝑores cōuentuales cuiuscūqꝫ
ordis sint q nō hñt sup̄ se maiorē in eo
dē ꝯuētu. Secꝰ de ꝑoribꝰ triū uel q̄tu
or regulariū q ꝓ uolūtate sui supiorꝫ
ꝑficiūť ꝛ amouēť. In dicta etiaꝫ. q. 48.
dř ꝙ ad hᵒ ꝙ dicti ꝑlati religiosoꝝ pos
sint ab hac excōicatione absoluē dñt
eē sacerdotes. ꝛ facit ex̄ de sē. excōi. ca
nōica. ubi dř ꝙ frēs sci Ioh̄. hierosoli
mitāi pñt absolui a suo ꝑore sacerdo
te. B Si xᵒ altiꝰ claustri tūc ꝑ abba
tē ꝓpū ꝛ eiꝰ q passus ē iiuriā absolue
ť. ex̄ de sen. excōi. cū illoꝝ. ꝑ modū q h̄
poniť i hᵒ eodē. §. Si āt ꝑcussēit cłicuꝫ
secularē absolueť ꝑ epm̄. ex̄ de sen. ex.
religioso li. 6ᵒ. A .s. eo casu q̊ eps pos
sit absoluē secularē clericū si aliū clēi
cū ꝑcussisset. ut ibi. B . Et hec itelligē
da sūt nisi excessus eoꝝ sit difficilis et
enormis. ut si ad mutilatōꝫ mēbri uel
ad effusiōꝫ sanguis dico ex uulnē sit ꝓ
cessū. uel si i epm̄ uel i abbatē sit ma
nꝰ iiecta. A .Sanguis effusio ñ reqri
ť ex uulnē: sꝫ q̄litcūqꝫ fiat ſm arbitriū

iudicꝭ.ut s̄ absolutō 2° ad finem. B. Eodē q̄ꝫ mō pōt absolui regularꝭ q añ igrēssū religiōis tale aliqd ꝯmisissꝫ ut i.c.cū illoꝝ.ꝙ si regularꝭ ñ hꝫ ṗlatū q sit sacerdos.aut si sit defūct⁹ uel excōicat⁹ ad diocesanū ē r̄curr̄edū.ut notat Hosti.ex̄ de sē.ex.monachi. Qō itelligēdū ē ƀm guil.tā ō exēptꝭ q̄ꝫ ō ñ exēptis siue sint monasteria uiroꝝ uel mulierū. A. Idē no.in directoria li.3° ti.4°.§.43.ꝛ in sum.con.dcā.q.48. B. Qñ duo abbates dn̄t absoluere fit sic. Abbas ꝑcuciētꝭ recipiet a ꝑcutiēte iuramētū.ꝛ abbas ꝑcussi ꝯberabit. que ꝯbera erūt loco satisfactiōis.qa monach⁹ nō hꝫ unde satisfaciat.ꝛ demū abbas ꝓprius absoluet. Cōgruēti⁹ tñ fi et si un⁹ alt̄i ꝯmittat totū.ex̄ de of.or.c.fi.hec Host. Porro ṗdicta oia ō r̄gulari ꝑcutiēte nō sūt extēdēda ad falsarios l̄raꝝ dn̄i pape.aut alios cāus uel sn̄ias de qb⁹ papa absolutionē reſuat h°.n religiosis nullo iure ꝯcedit̄.sꝫ nec abbates siue hui⁹mōi ṗlati pn̄t s̄bditos absoluē si ligati eēnt ꝑ aliquā sententiā latā ab hoie siue i gn̄ali siue exp̄sso noie.hec guil. A. Con.Albricus. Et aduertēdū ꝙ ṗlatus religiosus sacerdos pōt absoluē subditos suos etiaꝫ si se ꝑcusserit extra claustra seu extra septa dom⁹ uel ubicūq̄ꝫ.lꝫ Hosti.alit̄ dixerit ut no.i directoria li.3°.ti.4.q.42. qr i dcō.c.cū illoꝝ.§.nos tñ.non fit aliq̄ distinctio. Et pn̄t dicti ṗlati absoluere subditos q ēt añ igressū religiōis talē excōicationē icurrerit nisi excessus fuerit enormis.dcō.§.nos tñ. B

C Religiosus uni⁹ diocesis si ꝑcutiat clericū uel religiosū alt̄i⁹ diocesis tūc i absolutiōe reqrit̄ diocesan⁹ ꝑcussi sicut nūc de duob⁹ abbatib⁹ dictum ē. Hoc tñ hodie nō uidet̄ reqri sꝫ a ꝓprio epō pn̄t absolui.ex̄ de sen.ex.religioso li.6°. A. Con.Albricus. B

Q Qui dicit se excōicatū ꝓpt̄ uiolētā man⁹ iiectōꝫ ƀm Ray.ñ dꝫ recipi ad religionē.si tñ r̄cept⁹ fuerit pōt p⁹ea absolui iuxta modū s̄,dictū.§.ṗ.Cō.Ho. ꝛ Inno.lꝫ qdā dicāt ꝙ recipi pōt ut addit guil. A. Idē no.i sū cō.li.3° ti.33.q.44.ꝛ in directoria li.3.ti.4.§.46.ubi dr̄ ꝙ talis nō dꝫ recipi:si tñ recipiat̄ tenet receptio lꝫ male fecerit q recepit. B. Ceteꝝ an tpe ꝓbatōis absolui possit.dn̄dū ƀꝫ Hosti.ꝙ sic.sꝫ ꝯditio ibi intelligit̄ ip̄o iur̄ si i eadē religiōe ꝑseuerauēit.ꝙ si nō ꝑseuerauerit reduced⁹ ē i eandē sn̄iaꝫ ab eo q eū absoluit. A. Cō.Inno.ꝛ Archi.ꝛ notat̄ i directoria eo.ti.4.§.48.ubi etiā subdit̄ ꝙ ṗlat⁹ eū absoluēs dꝫ ei iiūgē ꝙ si egrediat̄ religionē se ei q potat absoluē repn̄tꝫ qō si nō fecerit q̄ꝫcito cōmode potit reicidit ip̄o iure i eādē sn̄iaꝫ.de sen.excō.eos.li.6.ꝛ i.§.se.subifert̄.qō si h° etiaꝫ ei nō fuerit iiunctū ꝛ ifra tēp⁹ ꝓbatōnis egrediat̄.ipso facto reicidit in eandē excōicatōnē.quia tacite subitelligi dꝫ ꝙ h° sit sibi iiūctū.ar.dci.c.eos. B

Absolutio iiii° quo ad satisfaciendum.

Ubi sciēdum ꝙ absoluti a sn̄ia canōis uel hois cum neq̄ūt recurrē ad illū a q̊ fuerāt absoluēdi ꝓpt̄ ꝑiculū mortꝭ uel aliō ipedimētū si cessante ꝑiculo uel ipedimēto se ñ pn̄tāt illi a q̊ debeāt absolui recepturi mandatū eius ꝛ satisfacturi ut oꝫ reicidūt i eādē sn̄iaꝫ. A. Hec pn̄tatō dꝫ fieri q̄ꝫciti⁹ cōmode pōt.ut i.c.eos.ō q̊.i. B. Et eodē mō reicidūt absoluti a sede ap̄lica uel ei⁹ legatꝭ qb⁹ iiungit̄ ut ordiario uel alt̄i se pn̄tēt ꝓ pn̄ia ꝛ ꝙ iiuriatꝭ satisfaciāt.ꝛ hoc faciāt q̄ꝫciti⁹ ꝯmode poterūt.ex̄ de sen.ex.eos li.6. Propt̄ uiolētā manuū iiectōꝫ i clericū,satisfactio pecūiaria fieri solet. q̄ qdē applicabit̄ monastēio si man⁹ iiecta fuerit i mōachū uel clericū uel cōuersū.ar.12.q.i.ñ dicatꝭ.ꝛ ex̄ de sta.mo.cū ad mōasteriū.ꝓ rn̄so. Si āt i clēicuꝫ secularē:satisfactō ip̄i clerico applicabit̄ nisi i ꝯtumeliā ecclesie fuēit pulsat⁹.nā ꝛ tūc ecclesia agē pōt iiuriaꝝ.in sti.ō iiu.§.ꝙ si usufruct⁹.hec Goffre.ꝛ Hosti. A. Dict⁹.§.icipit.si cōi ƀuo.i q̊ §.ē ꝯsus.ꝙ si usufruct⁹. Et ṗdictꝭ con.Albricus,ꝛ lꝫ ṗdcō cāu satisfactiō fiat

ecclesie nihilominus ⁊ clerico. q̃a uter
q̧ potest agere iniuriarũ ⁊ lesus in cu
ius contumeliam facta est lesio. sicut
⁊ pro iniuria filii agit ⁊ pater ⁊ filius.
in insti. de iniuriis. §. patitur. B
¶ Excõicatus propter damnũ si satis
facere põt non debet absolui nisi satis
faciat ⁊ peccant qui talem absoluunt
sed tamẽ absolutus ẽ ab excõicatione
ſm guil. Si aũt emẽdam prestare nõ
põt debet absolui recepta idonea cau
tione ꝙ satisfaciat si ad piguiorez for
tunam peruenerit: ex̃ de ꝟbo. sig. ex ꝑ
te p̃. ⁊ de solu. Odoardus. Et hec cautõ
erit pignoratitia uel fideiussoria. q̃a
dicit̃ hec idonea cautio quam si p̃stare
non põt saltem prestet iuratoriã. A.
De hoc dictũ ẽ s̃ absolutio p̃. §. 17°. B.
Absolutio enim nõ est deneganda. 26.
q. 6. si presbyter. A. Conc. predict̃ Al
bricus. B. Talis quoq̧ ad petitõnez
aduersarii tenet̃ cedẽ bõis ut dic̃ guil.
⁊ uide. ĩ. cautõ. A. Hec cessio poss3 ob
tinẽ de rigore iur̃ ciuil' s3 ĩ foro ɔscie ñ
sp. s3 tũc qñ creditor esset i arta necc̃ita
te nã qñ ẽ idigẽs d̃bitor ⁊ creditor ita
sufficiẽs ꝙ ſm deũ tenẽt̃ ei s̃buenir̃ de
bitor ñ tenet̃ stati restituẽ s3 Sco. De
q̊ lati⁹ i mã restõnũ d̃o dãte dicet̃. B.

Absolutio v°.

quo ad modum

Non potest quis absolui sub
conditione: puta si satisfecerit quia ta
liter absolut⁹ nõ eẽt simpl'r absolutus
ſm guil. ex̃ de re. iur̃. act⁹. li° 6°. A. Cõ.
Albricus. B
¶ In absolutiõe a maiori excõicatõe
4. obseruãda sũt. Primũ ut excõicat⁹
iuret p̃us star̃ mãdat̃ eccl'ie. ex̃ de sẽ.
ex. ex tenore. s3 h° iuramẽtũ non ẽ de
suba absolutiõis. ex̃ de sen. ex. cu3 de
sideres. uñ ⁊ si omittat̃ q̃d fieri non d3
nõ ꝓpt h° min⁹ ten3 absolutõ. Porro
de puer̃ an iurare debeãt iudicio epi
relinq̃t̃: A. Idẽ dr̃ in sũ. cõ. li° 3°. ti. 33. q.
104. S3 h° uidet̃ itelligẽdũ de puberi
b⁹ al' secus. 22. q. 5. pueri. ubi dr̃. Pueri
ante. 14. annos nõ cogãt̃ iurare l3 aliq

dixerit ꝙ h° dr̃ de iuramẽto testis. S3
certe tex. loq̃t̃ idistincte. uñ nec nos di
stiguẽ. debem⁹ de decimis ad audien
tiã. B. Mulieres aũt idubitãt̃ iurar̃
debẽt. Secũdũ ut si excõicatus sit pro
notoria i aliquẽ offẽsa ñ absoluit̃ nisi
p̃us sufficiẽs emẽda p̃stet̃. Pro occul
ta ꝟo offensa aut ɔtumacia sufficit iu
ratoria cautio ubi nulle expẽse petũt̃
s3 ubi expẽse petũt̃ uel satisfactõ dãni
tenẽdũ ẽ q̃d dictũ ẽ s̃ absolutio 4°. §.
2°. ⁊ 3°. Tertiũ ẽ ut absoluat̃ ꝑ eũ qui tu
lit suiam uel eius supiorẽ aut aliũ cui
ɔmiserit cũ spalmo ⁊ orõne ⁊ ꝟberib⁹
⁊ postea s̃biũgat̃. absoluo te a tali ex
cõicatione. ex̃ de senten. exc. a nobis 2°.
Quartũ ut postmodũ excõicator faci
at illi mãdata iusta ⁊ rõnabilia al' pos
set appellari. ex̃ d̃ pact̃. c. fi. ⁊ de appl̃.
ut debit⁹. A. Dictũ. c. fi. paꝝ facit. B.
De h° uide. ĩ. i se. §. Et sciẽdũ ꝙ in p̃dic
tis nõ itelligit̃ absoluẽs ꝑticipare illi
cite cũ excõicato s3 poti⁹ licite ⁊ in his
q̃ ad salutẽ aie ꝑtinẽt. ⁊ sic nullã sñia3
icurrit. ex̃ de sen. ex. cũ uolũtate. In ex
cõicatione ꝟo minori exprimet excõi
cat⁹ ꝓp̃o sacerdoti cãm. ⁊ sic se faciat
absolui spãlit̃ ab hac. Et itelligit̃ ꝓp̃⁹
sacerdos prochian⁹ ul' diocesan⁹ t'ille
q de lnia eoꝝ ẽ elect⁹. Nec req̃rit̃ iura
toria cautio ut ex̃ de sen. ex. nuper cir
ca finẽ. A. De absolutione a maiori
excõicatiõe lati⁹ dr̃ i sũ. con. li. 3°. ti. 33. q
103. Et de hac ⁊ etiã d̃ absolutiõe a pec
cato late posui i q̃driga l'rali. li° 2°. ti. 5°.
§. 9°. ⁊ x°. ⁊ ẽt i interrogatorio. ⁊. ĩ. usus
clauiũ 2°. iõ h̃ transeo. B. Que ãt mã
data fieri debeãt absoluto q iurauit.
Dicẽdũ ꝙ si erat excõicatus a canõe i
iũgẽdũ ẽ ei p̃ncipalit̃ ꝙ ɔ̃ illũ canonẽ
nũq̃ ueniat ut icẽdiario ꝙ nõ icẽdat
⁊ ꝑcussori clerici ꝙ ñ ꝑcutiat ⁊ sil'ia. 23
q. ult̃. pessimã. A. Meli⁹ ex̃ de sẽ. ex.
ex tenore. B. Aliqñ etiã req̃rit̃ cau
tio ꝙ de cetero talia nõ faciãt. ex̃ d̃ sẽ.
ex. g̃uẽ. A. Ibi h° scribit̃ i statutarios
ɔ̃ libertatẽ ecclesie. B. Sil'iter etiam
qñ hñs ipedimentũ absoluit̃ ab eo q

alias non posset.iiungendum est ut q̄
cito poterit se presentet. Uide s̄ abso
lutio 4.° §.p̄. Sed si apparuerit senten
tia iniusta nullum mandatum fiet ab
soluto.extra de senten.excommunica.
sacro. A .Con. Albricus. B
¶ Defunctus hoc modo absoluet̄. Si
est sepultus in cimiterio non exhuma
bitur: si alibi exhumabitur ꝛ corpus
uel sepulchꝛuꝫ uerberabitur ut fit cir
ca uiuos.ut notatur extra de sen.excō.
a nob̄ 2.° A .s.in glo. Et intellige hoc
quando in defuncto apparuerunt sig̃
contritionis ꝛ penitentie.ut in sū.con.
li°3.°ti.33.q.121. B Et ad quid ualet ta
lis absolutio.uide s̄ absolutio p̄.§.fin.

Absolutio vi.° s.a pctō

Forma absolutionis in sacramēto pe
nitentie ꝫm Alb.ꝛ Tho.in.3.parte.q.
84.est. Ego absoluo te. A . Expressis
illis a quibus fit absolutio alias super
nihilo absolutio fundaretur. B .Sꝫ
p̄mittit̄ oratō. Misereat̄ tui ꝛc̄.ne for
te effectus sacramēti ipediatur ex par
te penitētis. Itē postea cōueniēt ap
ponitur in noīe patris ꝛc̄.ut exp̄matur
ꝙ sacerdos non ꝑpria auctoritate ab
soluit sed quasi minister.ꝛ hoc relinqt̄
arbitrio sacerdotis. Nec etiam requi
ritur iposítio man⁹.qa hoc sacr̄m nō or
dinat̄ ad ꝯsequēdā aliquā excellētiaꝫ
gr̄e sꝫ ad remissionē pctōꝝ. Magis āt
cōpetēt crucis signatio.qa ꝑ signū cru
cis xp̄i remittūt̄ pctā.ꝛ tn̄ nō ē d̄ ncci
tate sacr̄i. De mā absolutiōis pctōꝝ ha
bēt̄ p̄tā.i.ꝯfessor ꝛ ꝯfessio ꝑ totū. A .
De hac forma absolutōis lati⁹ dictū ē
ubi s̄ absolutio 5.°§.p̄.ad finem. B

Acceptilatio

Est q̄dam imaginaria solutio.ut i insti.
qbus mo.to l.obli.§.p̄.ꝛ hꝫ fieri h° mō
Interrogat debitoꝛ creditorem accep
tū ne habes? Et respōdꝫ ille. Accept ū
habeo.ꝛ sic debitoꝛ liberat̄ .ff.eo.l.i.et
l.an inutil.§.acceptū. A . Ibi dr̄ ꝙ acce
ptilatiōe nō tollit̄ nisi obligatio ꝟboꝝ
Forã aūt ponit̄ in dcō.§.p̄ sic. Qd̄ ego
tibi ꝓmisi hēs ne acceptum? Et r̄ndet
creditoꝛ. Habeo acceptū qd̄ tuli. B

Acceptio persona

rū. Pctm̄ acceptiōis persona
rū ꝯmittit ꝫm Tho.scd̄a scd̄e.q.63. qn̄
cūqꝫ aliqd ꝯfert̄ alicui non habito re
spectu ad cām.s.utrū sit dign⁹. Un̄ solꝫ
queri utrū peccet eps̄ dādo bn̄ficium
bono si p̄termittat meliorē. R° scd̄m
Tho.i q̊dā q̊libet. Cōtingit aliqueꝫ eē
meliorē simpl'r q tn̄ nō ē melioꝛ q̄tuꝫ
ad h° ꝙ p̄ficiat̄ in ecclesia. Eps̄ āt n̄ te
net̄ dar̄ meliori simpl'r sꝫ meliori q̄tū
ad h°.un̄ si p̄ferat unū alti ꝓpt cām q̄
ꝑtinet ad honorē dei ꝛ ad utilitatē ec
clesie iste melioꝛ ē. Si aūt cā p̄ferendi
ad h° nō ꝑtineat erit acceptio ꝑsonaꝝ
q̄ tāto ē ḡuioꝛ q̄to i reb⁹ diuis ꝯmitti
tur. Idē Tho.scd̄a scd̄e.q.63. A . Ideꝫ
no.in sū.con.li°3.°ti.33.q.236. B
¶ Utrū peccet eps̄ dādo bn̄ficiū ꝯsan
guineo. R° ꝫm Tho.i q̊libꝫ. Si consan
guine⁹ sit eq̄ idone⁹ pōt eps̄ eū p̄ferre
nisi forte ex h° scandalū oꝛiat̄ .ul' aliq
exiō malū exēplū accipiāt.ut qn̄ ꝓba
bilit̄ timeret̄ ꝙ alii p̄lati ex h° exēplo
idicāt̄ ad dādū beneficia suis ꝯsangui
neis etiā min⁹ dignis.al' i hoc cāu licꝫ
satisfacere nāli amori q d̄ri⁹ caritati n̄
ē. Si ꝟo ꝯsanguine⁹ sit min⁹ idoneus
non dꝫ eū p̄ferre p⁹posito meliori du
plici rōne.p̄ qa ifidelit̄ agit dispēsatoꝛ
q negociū dn̄i gerēs non meliorat cuꝫ
possit.2° qa hoc uidet̄ ad acceptionem
ꝑsonarū ꝑtinē. Conditio.n.ꝯsanguini
tatis nō ē cōditio ꝑtinēs ad curā eccl'ie.
q̄ nō obtinet̄ iure sanguīs sꝫ diuo mu
nere. Est aūt cōditō faciēs ad negociū
dispensatiōis p̄rimonialiū bonoꝝ. un̄
si eps̄ ex his ꝓuideat suo ꝯsanguineo
min⁹ idoneo nō ē acceptio ꝑsonarum.
Con.idē tho.scd̄a scd̄e.q.63. A . Idem
etiā notat̄ i sū.cō.li.3.ti.34.q.237. B

Accidia

quid est? R° ꝫm Tho. scd̄a scd̄e
q.35. Accidia ꝫ Damasce. est

q̄dā tristicia agḡuās aīum hōīs ut ni
hil ei agere libeat. Et iō accidia impor
tat qōdā tediū operandi. ℏ⁹ mōi autē
tristicia qñqꝫ ē mala ƀm se. qñqꝫ ꝟo ƀꝫ
effectū. ƀm se qdē si est ꝺ̄ eo qō ē uere
bonū lꝫ sit apparēs malum. sicut tristi
cia q̄ ē de spūali bono. Si ꝟo ē ꝺ̄ malo
pōt eē mala ƀm effectū. s. si sic hoiem
agḡuet ut eū totalitꝛ a bono ope retra
hat. ⁊ sic ē pctm̄ nō tm̄ sp mortale. Naꝫ
si icohatio pcti sit i sola sēsualitate et
nō ꝑueniat usqꝫ ad ꝯsensū rōnis. tunc
ꝓpt̄ iꝑfectionē actus ē pctm̄ ueniale.
Qñ ꝟo ꝑtigit ad rōnē q̄ ꝯsentit i hor
rorē ⁊ detestationē boni diui carne ꝯ̄
spm̄ ꝓualēte ē pctm̄ mortale. A. Hoc
itellige qñ hec tristicia ē circa ea q̄ sūt
p̄cepti seu necessitatꝭ salutis. ut in sū.
con. li° 3°. ti. 34. q. 221. B

Accommodatio

Uide. ī. commodatum.

Accusare

Utrum homo teneatꝛ
accusare. R° ƀꝫ Tho. secūda
scde. q. 68. Si crimen sit tale ꝙ ꝟgat i
detrimētū rei publice tenetꝛ hō ad ac
cusationē dūmō possit sufficiētꝛ ꝓbarꝛ
puta cū pctm̄ alicui⁹ ꝟgit i multitudi
nis corruptelā corꝑalē siue spūalem.
Si aūt nō sit tale qō i multitudiñē re
dūdet. uel etiā si sufficiētē ꝓbationeꝫ
hr̄e nō possit: nō tenetꝛ ad accusanduꝫ
qa null⁹ tenetꝛ ad id qō debito mō ꝑfi
cere nō pōt. A. Nec obstat p̄dictis si
reueletꝛ secretū. qa h° fit ꝓpt̄ cōe bonū
qō sp p̄ferēdū ē ꝓuato. ⁊ iō ꝯ̄ bonū cōe
nullū secretū licet recipe. nec tamē ē
oīo secretū qō ꝑ sufficiētes testes pōt
ꝓbari ƀm Tho. ubi s̄ ⁊ i sū. con. li° 2°. ti
5. q. 190. B. Quō autē fieri debeat ac
cusatio. Sciēdū p̄ ꝙ debet fieri in scri
ptis. 2. q. ulti. q crimē. Sed h° sp nō est
nccīuꝫ puta i leui crimie. ff. de accusa.
l. leuia. Similꝛ etiā i notoriis qa i huiuſ
mōi nec accusator reqritꝛ. ex̄ ꝺ̄ accusa.
euidētia. Sec⁹ i nō notoriis etiā si ma
nifesta sint. xi. q. 3. eoꝝ. A. Notoriū dꝛ
qō pꝫ ꝑ sniam uel ꝑ ꝯfessionē factam
in iure. aut ꝑ euidētiā rei q̄ t̄giuersati
one aliq̄ celari ñ possit. ex̄ ꝺ̄ coha. cle. ⁊
mu. c. fi. Manifesta aūt dici pñt q̄ alitꝛ
liquēt. B. Itē dꝫ accusatio fieri cum
iscriptiōe. i. ꝙ accusator debꝫ se ad pe
nā taliōis obligare. ut. 2. q. ulti. qsquis.
2. q. 3. calūniator. ⁊. c. q nō ꝓbauerit. Ex
cipiūtꝛ qdam casus. ut in leui crimine.
Itē i crimie apostasie. Itē cū maritus
accusat uxorē ꝺ̄ adult̄io ⁊ i simlb⁹. Sꝫ
sciēdū ꝙ ⁊ si accusator nō iscribat: ex
nā tm̄ accusatiōis h⁹mōi pena calūnie
uenit. C. de accusa. l. ulti. Itē accusatio
debet exp̄mi uiua uoce ⁊ p̄nte accusa
to. 2. q. ulti. ꝑ scripta. A. Con. p̄dictis
Albric⁹. ⁊ idē no. in sū. con. lib° 2° ti. 5°.
q. 189. B

Si accusator accepit pecuniā ob ac
cusandū uel nō accusandū. crimē con
cussiōis cōmisit. ⁊ tenetꝛ ad restitutiōꝫ
sicut habetur. ī. concussio.

Accusatio redditꝛ uitiosa tripliciter
ut hr̄. 2. q. 3. per totū. ⁊ Tho. tradidit se
cūda scde. q. 68. dicens. Accusator aut
calūniatꝛ. s. falsa crimia iponēdo: aut p̄
uaricatꝛ. s. adhibēdo fraudē in accusati
one ⁊ adiuuādo aduersam ꝑtē crimia
uera fraudulentꝛ abscondendo de qb⁹
accusauit colludēs cū reo ꝓp̄as ꝓba
tōes dissimulādo ⁊ falsas excusatōes
admittēdo. aut accusator t̄giuersatꝛ. s.
totalitꝛ ab accusatiōe desistēdo. ⁊ h° cū
fit iordiate. Cōtingit. n. aliqñ desistere
ordiate dupl̄r. Uno° si in ipo accusatō
nis ꝓcessu cognouerit falsū eē illō de
q̄ accusabat. Alio° si p̄nceps ad quē ꝑ
tinet cura boni cōis accusationeꝫ abo
leuerit. A. Idē no. in sū. con. li° 2°. ti. 5°.
q. 121. B. Accusatio ꝯ̄ mr̄imoniū. uiō
ī. mr̄imoniū 7°. ⁊ mr̄imonium 8°.

Accusatus

Utrū falso accusatus
possit accusāti iniuriā remit
tere. R° ƀm Tho. secūda secūde. q. 68.
Falso accusans spāliter facit iniuriaꝫ

accuſato.ꝛ iō ſi ipe accuſatus inocens
fuerit pōt iiuriā ſuā remittē: maxie ſi
ille nō calūnioſe accuſauit ſꝫ ex animi
leuitate. Si ṽo accuſatoꝛ ab accuſatio
ne deſiſtat ꝓpt̄ aliquā colluſiouē cum
aduerſario .tūc faciꝫ iiuriā rei publice
ꝛ hoc mō pōt ei accuſatꝰ remittere. ſed
hoc ad ꝑncipē ꝑtiet q reipublice curā
gerit. A .Idē notat̄ i ſū.cō.liº 2º.ti.5.q.
192. Sꝫ nec ꝑnceps dꝫ ſine iuſta cā r̄mit
tere. Naꝫ int̄eſt rei publice ne crimina
remaneāt ipuita.ff. ad.l .acql̄.l.ita vul
neratꝰ.ꝛ.ex̄.ō ſen exco.ut fame.ꝛ qa fa
cilitas venie incentiuuꝫ tribuit delin
quendi .23.q. 4.ē iniuſta. B.

¶ Utꝝ accuſatꝰ peccet moꝛtalit̄ negā
do ṽitatē i iudicio. Rº ſm Tho. ubi.s̄.
A .Immo.q.69.arti.ꝑmo. B .Accuſa
tꝰ tenet̄ iudici ṽitatē exponē. quaꝫ ab
eo ſm foꝛmā iurꝭ exigit. ꝛ iō ſi cōfiteri
noluerit ul̄ ſi mēdacit̄ negauēit. moꝛta
lit̄ peccat. Si vero iudex exqrat qđ nō
pōt ſm oꝛdinē iuris. nō tenet̄ ei accuſa
tus r̄ndē. ſꝫ pōt ꝑ appellatiōeꝫ uel alit̄
licite ſubt̄fugē mēdaciū tn̄ dicē nō licꝫ
A Idem i ſū.con.liº 2º ti. 5.q.193. aſſig
nando ſm Tho. pꝛedictisꝰ rōnem ꝙ q
cumqꝫ facit ꝯ debitum iuſticie moꝛta
liter peccat. B

¶ Non licet accuſato calūnioſe ſe de
fendē ſm Tho. ubi ſup̄. A .ſ.ſcdā.q.69
B .Nā i cā crimiali iuramētū de calū
nia ꝑſtandū ē ex̄. de iura.calū.c.inherē
tes .et quidē accuſato licet ſe defendē
ṽitatē occultādo quā cōfiteri nō tenet̄
ꝛ hoc ꝑ aliquē ꝯuenietē mōm. puta ꝙ
nō r̄ndeat. Hoc.n. nō ē calūnioſe ſe de
fendē ſꝫ prudent̄ euadē. Nō aūt licet
ei falſū dicē nec etiā ṽitatē illā tacere
quā ꝯfiteri tenet̄ .nec etiā aliquā frau
dem uel dolū adhibē. qa fraus ꝛ doluſ
vim mēdacii hn̄t. ꝛ hoc ē calūnioſe ſe
defendē. A .Ide i ſū.con.liº 2º ti .5 .q.
194. ubi etiā dr̄ ꝙ tūc iudex reqrit ve
ritatē ſm oꝛdinē iurꝭ cū ꝑcedit ifamia
ſuꝑ aliq̄ crimine. uel apparuerūt aliq̄
indicia. uel etiam cū ꝑceſſit pꝛobatio
ſemiplena. B

¶ An liceat accuſato appellare. Rº ſꝫ
Tho. ſcđa ſcđe.q.69. Qn̄ appellatio fit
ex ꝯfidētia iuſte cāe. qa videlꝫ accuſa
tus iiuſte a iudice ḡuat̄. licꝫ appellare.
Secꝰ ſi qs. appellet cā afferēde moꝛe
ne ꝯ eū ſnia ꝑferat̄. Idē. 2.q.6. qcūqꝫ

¶ An liceat accuſato ꝛ ad moꝛtē ꝯdē
nato ſe defendē uel fugē. Rº ſm Tho.
ubi.s̄. Si dānatꝰ fuerit iuſte nō licꝫ ei
ſe defendē. ſꝫ potiꝰ ꝯpetit iudici reſiſtē
tem ipugnare. Si vero iiuſte. tale iu
diciū ſile ē violētie latronū. ꝛ iō i tali
caſu licet reſiſtere ꝑncipibꝰ malis. niſi
foꝛte ꝓpt̄ ſcādalū vitādū .cū ex hoc a
liq̄ ḡuis turbatio timeret̄. Accuſato āt
cuicūqꝫ fugē licet. qa ꝛ ſi nō liceat reſi
ſtere. nō tn̄ tenet̄ facē id vnde moꝛs ſe
quat̄ .ſ. manē in loco vnde ducatur ad
moꝛtē. A .Sic etiā ſi aliqs ſit dānatꝰ
ꝙ fame moꝛiat̄. nō peccat ſi ſibi cibuꝫ
occulte miſtratū ſumat. qa nō ſumere
eēt ſeipm occidē. ſm Tho. ibidē. ut in
ſū.con.liº 2º ti.5.q.196. B

¶ Ultio ſciēdū ē ꝙ de qbꝰ criminibꝰ
abſolutꝰ ē accuſatꝰ nō dꝫ accuſatio re
plicari. ex̄. de accu.ō his. 23.q.4. ſi illic
De mā aūt accuſatiōis tangit̄. i. iqſitio
§. ꝑmo De accuſatiōe etiā ꝯ mr̄imoni
um. i. mr̄imoniū 7º ꝛ matrimoniuꝫ 8º
per totum.

Adiuratio

Utruꝫ liceat adiurar̄. Rº ſm Tho. ſcđa ſcđe.q .90.
Si aliquis per iuocationem diui nois
uel ꝑ inuocationeꝫ cuiuſcūqꝫ rei ſacre
alicui hoi nō ſibi ſubdito adiurando in
tendat nccitatē agendi aliqd iponē ſic̄
imponit ſibiipſi iurando .talis adiura
tio illicita eſt. qa uſurpat in aliū ꝑtātē
quā n̄ hꝫ. ſicut ꝑnceps ſacerdotū ꝑſum
pſit dn̄m noſtꝝ Jeſum xp̄m adiurare.
Math.26º. Tn̄ ꝓpt̄ aliquā nccitatem
ſuꝑioꝛes tali gn̄e adiuratiōis pn̄t infe
rioꝛes aſtringē. Si ṽo qs intēdat ſolū
mō ꝑ reuerētiā diui nois uel alicuiꝰ rei
ſacre aliqd ab alio obtinē abſqꝫ ipoſi
tiōe nccitatis. talis adiuratio licita eſt
reſpectu q̊rūlibꝫ. Demōes āt poſſumꝰ

adiurãdo p ꝟtutē diui nois tanq̄ iimi cos expellē ne nob noceant spūalit ut corpalit fm ptãtē nob datam a xpo. Luc.x°. Ecce dedi uob ptãtē calcandi sup serpētes ꝛ nihil uob nocebūt. Nō tñ licitū est eos adiurare ad aliqd ab eis addiscēdū uel etiā ab eis obtinēdū qa hº ptinet ad aliquã societatē cū eis hñdã: nisi forte ex spāli instinctu ul re uelatiōe diuina aliq sciat aliqs effect⁹ demonū ope utūt. sicut legit ð beato Jacobo q p demōes fec Hermogenē ad se adduci. Adiuratio ꝟo ad irrōna bilē creaturã pōt intelligi dupl'r. Uno mō ut adiuratio referat ad ipaz crea turã irrōnabilē fm se. ꝛ sic uanuz esset ipam adiurare. Alio° ut referat ad eū a q̄ ipa creatura agit ꝛ mouet. ꝛ sic du plicit adiurat creat a irrōnabilis. Uno qdē mō p modū depcatōis. qð ptinet ad eos q diuina inuocatione miracula fa ciūt. Alio° p modū cōpulsiōis adꝟsus diabolū q in nocumētū nr̃m utit irrō nabilib⁹ creaturis. ꝛ talis ē modus ad iurãdi i exorcistis p q̄s demonū ptãs excludit. His igit modis licet. Sz sic adiurare q̄ p hº demonū iploret auxi liū: nō licet. A. Idē i sū. cō. li. 3° ti. 34. q. 246. cum duobus se. B

Adoptio uel arrogatio. Adoptio ē ex tranee persone in filium uel nepotē uel deinceps assūptio legitia. s qa p adoptionē q filius nō est p filio habet. A. Hec diffinitio fuit Ray. Tho. pe. ꝛ Al. ut in sū. cō li. 4° ti. 8. q. 2. B. Cui⁹ due sūt spēs. Una dr arroga tio. ꝛ ē qñ ille q nō hz pr̃ez seu etiā qui emãcipat⁹ ē [illegible] cū reb⁹ suis i ptãtē arrogãtis. ꝛ hz hº fieri auctoritate pn cipis. Alia ꝟo spēs cōi noie. s. adoptio nūcupat qñ adoptat q ē i ptãte pr̃is. nec trãsit i ptãtē adoptãtis. ꝛ hº fit ipe rio magistrat⁹. ff. eo. l. 2. ꝛ. l. si pr̃. A. In his. ll. nihil dr q̄ adoptat⁹ nō transeat in ptãtē. sz dr. C. e. l. penl't. ꝛ reseruatur ei tm̃mō successio ab intestato in hēdi tate adoptãtis. ut ibi. Operat etiã hec adoptio ipedimētū mr̃imonii. extra ð cogna. le. c. uno. ꝛ null⁹ ali⁹ eius uidet effect⁹: nisi forte qs det i adoptionez auo l' pauo matno seu patno qñ filius ē emãcipat⁹. dcã. l. pe. Nã tūc transit i plenã ptãtē adoptãtis ut ibi. B. Qð si qs i domo p se uel etiã corã aliqbus aliquē recepit i filiū uel filiã. nulla est adoptio. C. de pba. l. non nudis.

Adoptare pōt pr̃familias q sui iuris ē ꝛ q generare pōt. qm̄ q non pōt gene rare si hº ē ppt aliqð ipedimētū nãle nō potest adoptare. Sec⁹ si eēt ppt ipe dimētū accñtale ut spado siue gladio castrat⁹. ff. e. l. 2. A. In hac. l. dr de im pedimento accñtali tm̃. s. q̄ spado pōt adoptare. sz de nãli dr. ff. e. l. adoptio. B. Itē nō pōt adoptare minor ãnis 40. nisi iusta cã inueniēte. ff. eo. l. si pr̃ §. ulti. A. Quia magis liberorū pro creatōni studē dz. nisi forte morb⁹ aut ualitudo i cã sit: aut iusta cã arrogãdi aut si cōiūctã sibi psonã uelit adopta re. arrogare. ut ex pcedētibus patet. Itē ñ dz qs plures psonas arrogare ni si ex iusta cã. sz nec libertū alienū. dcō §. ult. l. i q̄ ñ dr nisi ð arrogatōne. Ideo uidet q̄ minor. 40. ãnis possit adopta re ꝛ si nō arrogare. ut i sū. cō. li. 4° ti. 8. q. 5. B. Itē mulier adoptare non pōt nisi ex rescripto pncipis in solatium li berorū amissoꝝ in bello. C. eo. l. mulie rē. A. Idē ponit i sū. con. dcã. q. 5. sz in dcã. l. mulierē. ꝛ i iurib⁹ ibi allegat nil dr i bello. B. Adoptari aūt quilibet pōt tã masculus q̄ femia dūmō sit itã tū minor pr̃e adoptãte q̄ fili⁹ ei⁹ nãlis eē posset. ff. eo. l. adoptio. Adoptat aūt pn̄s ꝛ uolūtarius tm̃. ff. eo. neq̄ absens A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 6. B

Effect⁹ adoptōis ē q̄ adoptat⁹ per oĩa ut fili⁹ adoptãtis habeat. A. Sal uo qð s dictū ē de simplici adoptato. B. Ita ut etiã ab intestato succedat C. eo. l. pe. Itē q̄ si sit arrogat⁹ tūc filii ei⁹ ꝛ nepotes si q̄s hz trãseūt i prãtem arrogãtis. sec⁹ si sit solū adoptat⁹. ut i

9

p̄.§.dictū ē. A .Facit.ff.eo.l.si pr̄. B .
Itē q̄ arrogator tenet relinq̄re arro
gato q̄rtā ptē bonoꝝ oiuꝫ q̄ hꝫ. ꝛ hoc si
ue in testō siue uelit eū emācipare.Sꝫ
adoptator nihil tenet relinquere ado
ptato nisi uelit.C.eo.ꝛ.i.ꝛ.ꝛ. A .Lex p̄
ma nihil facit.sꝫ.ꝛ.ꝛ.l.penl̄. B .Idem
Tho.in 4.° dis.42 .Quō aūt adoptio i
pediat mr̄imoniū uide ipedimētū 7.°

Adulatio

Utrum sit pec
catum . R.° sꝫ
Tho . scđa scđe. q .115 . Si ali
quis uolens ad delectationem alt̄i lo
qui excedat modū i delectādo peccat
Et si qdē h° faciat sola intētione dele
ctandi:uocat placid° sm pħm.Si aūt
h° faciat intētiōe alicui' lucri ꝯsequē
di:uocat blanditor uel adulator. Cōit
tñ nomē adulatiōis solꝫ attribui oib'
q sup̄ debitū modū ꝟtutis uolūt alios
ꝟbis uel factis delectare. ꝛ sic ē pctm̄.
ptinet aūt ad adulationē laudare ali
quē in qb' nō ē laudād'.qa forte sunt
mala uel nō recta siue nō certa bona.
Aut etiā si timeri possit q̄ ad inanem
gloriā laudatus ꝓuocet.Si qs ꝟo lau
dare uelit ꝓpt bonū:puta ut aliqueꝫ
ꝯsolet ne i tribulatōib' deficiat.ul'ut
in bono ꝓficiat aliis debitis circūstā
tiis seruatis.ptinebit hoc ad ꝟtutē.A.
Idē i sū.cō.li° 3.° ti.34.q.258. B

¶ Utrꝫ adulatio sit pctm̄ mortale.R.°
sm Tho.ubi s̄.Adulatio pōt eē pctm̄.
mortale tripliciť.p̄ mō rōne mãe.sicut
cū laudat aliqs pctm̄ alic'.hoc.n.ꝯria
tur dilectioni dei ꝯ cuius iusticiaꝫ hō
loqt.ꝛ dilectiōi ꝓximi quē in peccato
fouet.unde est peccatū mortale.2° mō
ratione intentionis:puta cum aliquis
adulat alicui ad hoc ut fraudulent ei
noceat corporaliť uel spūaliť.ꝛ hoc est
etiā mortale.3° mō p occasioneꝫ :sicut
cū laus adulatoris sit alt̄i occasio pec
candi etiā p̄ter adulatoris itētōnem.ꝛ
tūc ꝯsiderādū ē utrū occasio sit data
uel accepta uel q̄lis ruina seq̄t ex hoc
s.uenialis uel mortalis .ꝛ sm hoc iudi
cādū ē.Si āt aliqs ex sola auiditate ꝺ
lectandi uel ad euitandū aliqđ malū
uel ꝯseq̄uēduꝫ aliqd nccītatis alicui
adulat' fuerit:nō ē ꝯ caritatē nec mor
tale sed ueniale. A .Idē i sū.cō. eo .ti.
q.261. B

¶ Utrū peccet adulator seu ali' uolē
do placē hoib'. R.° sm Tho.ubi s̄.Uel
le placē ꝓpt caritatē nutriendā ut eis
spūaliť qa ꝓficē possit:laudabile est.
i.Cor].x.° Per oia oib' placeo. Sꝫ ꝓpt
inanē gloriā uel ꝓpt lucrū uel etiā in
malis est pctm̄.sm illud p̄s.Deus diffi
pauit ossa eoꝝ q hoibus placēt . Et ad
Gal.p̄ .Si adhuc hoib' placerē christi
seru' nō essem. A .Idē in sū.cō.eo .ti.
q.260. B

¶ Utrū dare adulatorib' sit peccatū
mortale. R.° sm Tho.scđa scđe.q.168.
ꝛ etiā sm guil. Non.nisi aliť appetit'
nimi' uane glorie hoc causet.sic hero
des delectabať qñ laudes sibi dabāť
nō hoiuꝫ sꝫ dei.uel nisi itēdat ꝛ cupiat
illā adulationē.de q̊ dr̄ i p̄s. Laudatur
pctōr i desideriis aie sue .Et i Isa. Po
pule meus q btm̄ te dicūt ꝛc. Hec eni
adulatio crimē ē .ꝛ tales largitores cō
municāt eis i crimine. A . Ideꝫ in sū.
con.li.2.°.ti.5.q.22. B

Adulterium

Est alie
ni thori
uiolatio .32 .q.5 . Non mecha
beris. Quid faciet mulier que ꝺ adul
terio suscepit filium uel supposuit si
bi alienum partuꝫ . ꝛ ita q nō ē fili' su
scepit expēsas ab eo q putať eē pr̄ .ꝛ ē
cā q̄ illi q eēnt al' heredes ei' ñ succe
dūt ? R.° sm Ray .Mulier i pnia reue
let sacerdoti pito uel epō seu utriq̄ꝫ.et
tūc p̄dicti inquirāt diligēti' ꝛ caute ꝺ
cōditōib' spurii uel suppositi .ꝛ si inue
nerit q̄ sit hō spūalis ꝛ timēs deū:tūc
corā muliere si uiderit expedire rece
pto p̄us sacr̄o ab ipsa q̄ nō calūniose
ꝓcedat ēt ab illo q̄ secretū teneat.po
terūt reuelare sibi ꝛ ꝯsulē q̄ igrediať
religionē uel transferat se ad longinq̄

ita ꝙ nihil percipiat ꝺ̃ bonis putatiui
p̃ris. Et addit hic Ul. ꝙ illa mulier pōt
reuelare marito si nō timet ꝑiculū. sic
sūt aliq viri q sustinēt sciētes adulteri
uȝ vxorū. aliq forte q ꝯsētiūt. qa non
possūt ꝓ̃pos hr̃e filios. ꝛ hui⁹mōi i t̃li
casu tute mulier p̃t r̃uelare mãito: ꝛ si
acceptet absoluta ē mulier. A. Nisi re
spectu eoꝝ q nihilomi⁹ r̃manerēt i dã
no sic possēt eē filii veri respectu poꝛ
tiōis legitīe vel ēt qcūq aliū q̊ ad totã
hereditatē qñ talis fili⁹ eēt ex adult̃io
seu incestu qa penit⁹ excludit a succes
siōe. C. ꝺ̃ incestis nup. Autē. ex ꝯplexu
ꝛ de naturalib⁹. Auten. liceat. ita vt ēt
alimēta eis negētur ex substãtia parē
tis. ꝺcã. Autē. ex ꝯplexu ꝛ extra qui) fi.
sint legit. ꝑ venerabilē ad fi. Sȝ ꝺ̃ eqta
te canonica alimēta ꝯcedunt̃ extra de
eo q dux. i ma. cū hr̃ēt. ꝛ ibi glo. B. Si
uero illi spurio vel suppoito nō pōt re
uelari sine periculo. vel ēt si p⁹ reuela
tionē ñ vult acqescē ꝯsilio. tūc iiūgat̃
mulieri ꝙ de reb⁹ si q̃s hȝ uel i futuro
hr̃e potit satisfaciat viro iuxta posse
dolēs de peccato ꝛ ēt ꝺ̃ eo ꝙ nō pōt ple
ne satisfacē. Et tal̃ satifactio fiat ꝑ ali
uȝ secrete ꝛ caute nō reuelādo ipi vi
ro ꝑsonã vxoris. ꝛ ita erit i bono statu
ar. 22. q. 5. hoc videt̃ ꝛ extra de peni. offi
cii. Idē Hosti. Et tenet̃ mulier viro sa
tisfacē etiã ꝺ̃ ꝯsūptis ab isto filio. De
hēditate āt tenet̃ hēdib⁹ viri ab itesta
to: vl̃ hēdib⁹ script). vel qb⁹ ꝟisimilit̃
credit ꝙ reliqsset. ꝛ si hoc nescitur det
pauperib⁹. Itē dic Inno. ꝙ si mulier
nō hēr ꝙ restituat ꝛ hēt ꝓbatiōes ꝑ
q̃s dicti successores releuarēt̃ a dãno
qꝺ̃ hñt dȝ eas adducē nisi q̃ue malum
eēt ꝓuētuꝝ tūc nō dȝ facē qa min⁹ ma
lū ē dãnū reꝝ q̃ ꝑiculū aiaꝝ ꝛ corpoꝝ.
Si ꝟo nō hēt ꝓbatiōes sileat. 2. q. 7. ple
riq. Hec Ray. Hosti. ꝛ Inno. A. Idē
in sū. con. li° 2.° ti. 5. q. 23. B
Sȝ nūqd ꝺcūs fili⁹ tenet̃ credē mulie
ri. R̃ndeo ƀȝ. guil. Nō tenet̃ credē mu
lieri soli. qa posset eē muliebris falla
cia. ꝛ si sana ꝯscia nō credit. excusat⁹
ē tã de ꝑceptis q̃ de ꝑcipiendis. Si ꝟo
honestas feīe ꝛ alie circūstãtie faciūt
eidē ꝺ̃ hoc ꝓbabilē opionē siue ꝯsciaȝ
ꝛ vult tutiorē viã eligē. nihil vlterius
ꝑcipiat. ꝺ̃ p̃ceptis aūt ꝛ ꝯsūptis q̃diu
bonã fidē habuit Ray. dat) cōsiliū ut
restituat uel cōponat. Sed tñ talis ut
dic nō ē cogēdus. qa possessoꝛ erat bo
ne fidei. C. de rei. uēdi. certū. Hosti. q̊ȝ
ꝛ Ul. ꝛ guil. dicūt ꝙ ñ tenet̃ ꝺ̃ ꝯsūptis
q̃diu fuit bone fidei. A. Idē i sū. con
ꝺcã. q. 23. ubi dr̃ ƀm Hosti. ꝙ mulier te
net̃ restituere ista cōsumpta ꝑ filium
putatiuū. B
Sed nūqd mulier possit filios ꝺ̃ ad
ulterio susceptos sibi heredes istitue
re. R° Certe sic. qa qlibet pōt sibi he
redē institue̅ eū cui non ꝓhibet̃. reser
uata sp̃ legitia ꝑte liberis suis. De quo
uide infra legitia ꝑ totū. A. Intelli
ge hoc nisi ꝯsuetudo regiōis repugnet
ƀm Albricū ꝛ i sū. con. li° 2.° ti. 5. q. 26. Pr̃
āt ñ pōt hui⁹mōi filios institue̅. vt su
pra. §. primo. in additione. i. B
Uir hñs legitimos filios si viuente
vxore aliã ducat sciētē ipedimētū. A.
Si. n. iustã hērȝ ignorãtie cãȝ legitia
foret ꝓles. extra q fi. sint le. c. penult).
B. ꝛ ex ea filios hēat. nūqd tales filii
adulterini possint succedere patri. an
vero teneantur restituere filiis primi
matrimonii. R̃ndeo scꝺm gui. Resti
tuere tenentur totã hereditatē filiis p̃
mi matrimonii cū fructibus mala fiꝺ
ꝯsumptis q̃tūcūq oporteat eos ma
le egere vel mēdicare. A. De hoc supra
absolutio. 4.° ad fi. B. Nisi bona fiꝺ cō
pleta sit legitima p̃scriptio maxime si
etiam post completam legitimaȝ pre
scriptionē retinēt bonam fidem. tunc
enim ñ tenentur. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 25. B. De accusatiōe adulterii. ꝛ
quomō adultera possit dimitti. habes
ifra matrimonium. 8.° per totuȝ. Quō
etiam adulteriū ipediat matrimoniū
habes i ipedimētum. 8. §. 2.° Et vtrum
liceat vxorem adulteram occidere
ibidem. §. vlt).

Aduocatus eẽ ñ põt imo
exp̃sse ꝓhi
beť. p̊ qdẽ si sit hẽticꝰ uł excõi
catꝰ uł paganꝰ.4.q.i.c.i.ꝛ ex̃ de heretꝭ.
excoĩcamꝰ p̊ ꝛ de pe.dis.i.nemo uł i fo
ro.Ubi etiã habeť ꝙ peccat iudex ꝛ
puniri debet q sciẽter admittit tales.
Itẽ si sit monachꝰ uel religiosus. Ta
les.n.peccãt aduocãdo nisi ꝓ mõaste
rio de mãdato p̃lati.16.q.i.monachi ex̃
de postu.ex parte. Itẽ ꝓhibeť si sit cle
ricus i sacris ordibꝰ ꝯstitutꝰ uel ẽt i mi
noribꝰ dũ tñ sit bñficiatꝰ. Talibꝰ.n.ꝓ
hibita ẽ aduocatio corã iudice secula
ri nisi i ꝓpria cã uel ꝓ ecclesia sua uel
ꝓ ꝯiũctis aut mi͛abilibꝰ p̲sõis.extra
de postu.clerici.ꝛ.c.cũ sacerdotꝭ.Sz an
corã iudice ecclesiastico possint. satis
uideť ꝙ sic.ar.i dcõ.c.clerici. Exceptis
ep̃is ꝛ ẽt sacerdotibꝰ qbꝰ uideť siplici
ter int͛dcm̃ nisi ut dcm̃ ẽ i cã ꝓp̃a uł ec
clesie.uel ꝓ ꝯiũctis aut miserabilibꝰ
p̲sonis.14.q.5.deniq̃.ss.dis.p̲latũ.ꝛ ex
p̃ssius i illa decre.cũ sacerdotis.Et itel
lige dũmõ i p̃dcis casibꝰ diuinũ officiuz
nõ ipediať.ar.dis.91.clericꝰ. Et nota ꝙ
qcũq̃ ẽ bñficiatꝰ i aliq̃ ecclesia ꝛ p̃stat
ꝓ extraneis patrociniũ aduocatõis uł
ꝓcuratõis ꝯtra eã dz illo bñficio expo
liari.ut i p̃dcõ.c.cũ sacerdotꝭ.A. Hoc.c
loqtur de clerico.Sz ſm Inno.ibi. Idẽ
ẽ ẽt si sit laicus i ecclesia bñficiatus.ut
bñficio illo p̃ueť.ut i sũ.cõ.li°p̊ ti.5.q.15
7.B.Itẽ nõ debz qs eẽ iudex uel asses
sor i cã illa in q̃ uult eẽ aduocatus. qa
duo officia i eadẽ cã ꝓhibeť exercẽ.4
q.4.c.i.ꝛ.2.Sũt ꝛ alie p̲sõe ab aduoca
tioẽ p̲ canones ꝓhibite.ut surdꝰ. A .s.
q penitꝰ nil audit.ff.ď postu.l.2. B.mu
tus cecꝰ. A .utroq̃ oculo p̃uatꝰ.dcã.l.i
B.furiosus ipubes usq̃ ad.is. ãnũ . se
natu motꝰ. A .De remoto a senatu nł
la uideñť fieri mẽtio nec in allegatio
ne ĩfra poita.nec i dcã.l.i.ubi p̃dcã ori
ginaliť ponũť.nec i sũ.con.i dcã.q.157.
ubi eadẽ notãť. B .seruꝰ.feia.ꝛ uir pas
sus muliebria.s..ꝯ.nãm. A . Nisi uio
lenter fuisset passus dcã.l.i. B .Itẽ dã
natꝰ capitali crimĩe uł calũnia publcii
iudicii. Item q operas suas locauit ut
pugnaret i arena cũ bestia.hec omnia
iii.q.7.Stria.

¶ Utrũ clericus beneficiatus i diuer
sis ecclesiis possit p̃stare patrocinium
contra aliaz. Rndeo ſm. Ber. Nõ uiď
tur ꝙ possit.Si tñ eẽt p̃latꝰ i vna eccle
sia.tũc rõe p̃latiõis põt.Et idez dic In
no.A.s.i.c.fi.extra de postu.vbi p̃dcã di
cit Ber.Sed Inno.in hoc discrepat a
Ber.qa tenet ꝙ clericus ẽt nõ p̃latus
possit aduocare ꝯ aliã.qa ecclesia non
ꝯputať inter extraneos sup ṽbo dicẽs
Secus si ꝓ alia ecclesia vbi simile bñ
ficiũ hũit. B . Addẽs ꝙ si nccio of
ficio fũgať põt ad similitu dinẽ tutorꝭ
ff.ď postu.l.puto.ꝛ.l.vltꝭ. A . Nõ dic ad
similitudinẽ.sz dic ut tutor vel p̃latus
ecclesie exẽplãdo officiũ necessarium.
Et idẽ videť facẽ i eo qď seqť. B. Itez
ꝛ.ꝓ priori ecclesia põt agẽ ꝯtra secũdã
ar.extra ď iure iurꝭ.tuã.ꝛ.c.itellecto. A
Predicta etiã notãtur i sũ.con.li°2°.ti
5.q.169. B

¶ Utrũ iudex teneať dare aduocatũ.
Rndeo teneť qñq̃.ut eis q hñe nõ pñt
ꝓpter paup̲tate uel ꝓpter potẽtiã p̲
tis aduerse.ff.ď offi.ꝓcõ.l.nec qcq̃.§.fi
Et qdẽ si iudex hoc alicui aduocato p̃
cipiat.ꝛ ille sine cã ďneget p̃t p̲ iudicẽ
p̲petuo remouẽi ab officio aduocatio
nis.C.eo.ꝓuidẽdũ. A . Que ẽ i.c.ď po
stulãdo. B .Dz igiť obedire si tñ ꝯpe
tẽs salariũ ꝯstituať ď q̊ vide ifra.§.6°
ꝛ.7°. A .Idẽ in sũ.cõ.li°2°.ti.5.q.170.Sz
q̊ ad salariũ addiť ſm Hosti.ꝙ si idi
gẽs aduocato sit paup̲ aduocatus gra
tis aduocet.ꝛ a deo expectet remune
rationẽ. B

¶ Aduocatus qui sciẽter defẽdit cau
sã iniustaz absq̃ dubio grauiť peccat
ut dic Tho.scđa scđe.q.71. qa illicituz
ẽ coop̲ari alicui ad malũ faciẽdũ siue
ꝯsulẽdo .siue adiuuando.siue q̃liťcũq̃
consentiendo Ro. primo . Digni sunt
morte non soluz qui faciunt ꝛc̃. Teneť
etiam ad restitutionẽ eius damni qď
contra iusticiam per eius auxilium

liũ alt̃a ps icurrit. Si aũt ignorat̃ iniu
stã cãz defẽdat excusat̃ ꝫm mõz q̊ igno
rantia excusare põt. Si vero i pricipio
credit cãz iustã eẽ: ⁊ i ꝓcessu appareat
nõ iusta nõ dz eã ꝓdere. vt. s. alterã ꝑ
tẽ iuuet vel secreta sue cãe alti parti
reuelet. Dz ẽt cãz deserere vel eũ cuiꝰ
cãz agit ad cedẽdũ inducẽ. siue ad com
ponẽdũ sine aduersarii damno. Hec
oia. Tho. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 171.
B. Porro i cã ꝙdiu dubia ẽ bñ põt ad
uocatꝰ patrocinari secundum. xx.

Quis ẽ debitꝰ modus aduocãdi:
Rndeo ꝫm Ray. vt nõ ꝓducat falsa i
strũa neqꝫ falsos testes: seu corruptos
neqꝫ mẽtiat̃: neqꝫ iducat falsas leges:
aut q̃scũqꝫ ꝓbatiões: neqꝫ q̃rat i gua
mẽ alteriꝰ ꝑtis dilatiões nõ nccĩas. Itẽ
ꝙ fidelr̃ ꝙtũ iusticia ꝑmittit cãz foue
at nihil de ꝯtigẽtibꝰ omittẽdo. 3. q. 7. §
si quis aũt. ⁊ ar. extra de testi. itimauit
C. de iudi. l. ꝓperãdũ. §. illo ꝓculdubio
4. q. 4. c. primo. ⁊. 2. Itẽ nõ ꝓcacit̃ l'vo
ciferãdo. q2 ꝓpter hoc ipedit̃ ꝓcessus
5. q. 4. i loco. 3. q7. si qs adeo. A. §. ẽ. ⁊ ibi
dr̃. Si qs adeo ꝓcax fuerit vt nõ rõne
sz ꝓbris putet eẽ certãdũ opionis sue
ꝺtrimẽtũ patiet̃. B. Itẽ dic Tho. secũ
da scḋe. q. 71. ꝙ aduocato ꝺfẽdẽti cãz
iustã licitũ ẽ prudẽter occultare ea q
bus impediri posset ꝓcessus eius. Nõ
aũt licet ei vti aliqua falsitate.

Utꝝ aduocatꝰ possit petẽ salariuz:
Rndeo ꝫm Ray. Põt moderatũ: siue
ab initio faciẽs pactũ: siue postea fini
ta cã. Et attẽdi dz moderamẽ salarii se
cũdũ ꝙtitatẽ cãe laborẽ aduocatiõis
⁊ ꝯsuetudinẽ regiõis ⁊ sciẽtiaz ⁊ hone
statẽ aduocantis. 3. q. 7. §. apud urbẽ ⁊
⁊ ar. 12. q. 2. ulťerane. ⁊. c. ꝯcesso. extra. de
prebẽ. de mlta. xx. circa sublimes. ⁊c̃. dis
61. miramur. Con. Tho. scḋa scḋe. q. 71.
Sz caueat aduocatꝰ ne petat salariũ
cũ g̃ui damno litigatori. 3. q. 7. §. artẽt̃
Itẽ ꝙ cã iceptaz ñ finita faciat pactũ
cũ litigatore quẽ i ꝓpriã recepit fidez
q2 posset eẽ occasio magni mali. 3. q. 7.
§. pterea nõ licet. Nã qñ videret cãm
i periculo cogeret cliẽtulũ inire pactũ
⁊ dare salariũ ad libitũ. Itẽ nũqꝫ licet
aduocato pacisci de certa parte litis. pu
ta de decia ul' cẽtesima. C. de postu. Si
qs aduocatoꝝ. ꝙ si nullũ pactũ certuz
fuit de salario põt aduocatꝰ iplorare
auxiliũ iudicis ꝓ ꝯpetẽti salario. ff. de
vari. ⁊ extraor. cog. l. i. §. i honorariis. A.
Aduertẽdũ ꝙ aduocato circa salariũ
nõ licet excedẽ ꝯstitutã sũmã. s. cẽtum
aureos: ꝫm leges. ff. de varie. ⁊ extraor.
cog. l. i. §. si cui. Sz ꝫz Gregoriũ decimũ
libras. 20. vt i sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. 173. vbi
etiã supꝺcã oia ꝺ salario ꝫm Ray. ⁊ eiꝰ
glo. ⁊ hosti. ponũt̃. Sz illa ꝯstitutõ gre
gorii hodie videt̃ sublata ꝑ ꝓhemiũ
sexti. vbi tollũt̃ oẽs priores ꝯstitutio
nes postea nõ ꝯfirmate. B.

Utꝝ aduocatꝰ teneat̃ gratis ꝑstare
patrociniũ i cã pauperũ: Rndeo ꝫm
Tho. scḋa scḋe. q. 71. Hic idẽ ẽ dicẽduz
ꝙ de aliis opibus mĩsicordie dr̃. Nul
lus. n. sufficit oibus indigẽtibus opem
mĩsicordie ipẽdẽ: ⁊ iõ sicut Augꝰ dicit.
primo de doctrina xp̃iana. Cũ oibꝰ ꝓ
desse nõ possis his potissime ꝯsulẽduz
ẽ q ꝓ locoꝝ uel tẽpoꝝ uel quarũlibet
reꝝ opportunitatibꝰ ꝯstrictiꝰ tibi q̃si q̃
dã sorte iũgũt̃. Dic aũt ꝓ locoꝝ oppor
tunitatibꝰ. qa nõ tenet̃ hõ ꝑ mũduz q̃
rere idigẽtes qbꝰ subueniat: sz sufficit
ꝙ eis q sibi occurrũt mĩsicordie opus
ipẽdat. Addit aũt ⁊ tẽpoꝝ. qa nõ tenet̃
hõ future nccitati alteriꝰ ꝓuidẽ: sed
sufficit si i pñti nccitate ei subueniat
Subdit aũt uel q̃rũlibet reꝝ. qa hõ si
bi ꝯiũctis q̈cunqꝫ nccitate maxie debz
curã ipẽdẽ. Quibꝰ tñ ꝯcurrẽtibꝰ restat
vtꝝ aliqs tãtã nccitatẽ patiat̃ ꝙ nõ i
ꝓmptu appeat quõ possit alit̃ ei sub
ueniri. Et i tali casu tenet̃ ei opꝰ mĩsi
cordie ipẽdẽ. Si aũt appareat quõ ei
aliter subueniri possit. uel per se. uel ꝑ
aliã ꝑsonã magis ꝯiũctã. uel maiorez
facultatẽ hñtẽ nõ tenet̃ ex nccitate in
digẽti subuenire. ita ꝙ nõ faciẽdo pec
cet. ꝙuis si subuenerit in tali necessita
te laudabilit̃ faciat. Uñ aduocatꝰ non

tenet̃ ſp cāe paupeꝝ patrociniū ꝑſtar̃.
ſꝫ ſolū ↄcurrētib⁹ ↄditiōib⁹ ꝑdictiſ.A
Idē i ſū.cō.li°.2°.ti.5.q.174.Et itellige ꝑ
dcā cū hoc.ꝙ licet poſſit paupi ꝑ aliū.
ſubuēiri tñ ſi ei ñ ſubuēit nll⁹ ſubuēire
potēs excuſaret̃.86.d.ſ.paſce.Jō nulla
ten⁹ dꝫ aduocat⁹ q pōt ꝑmittē iuſticiā
paupeꝝ depire.ſm Ray.q dic̃ ꝙ aduo
catus ꝓ miſerabilib⁹ ꝑſonis q̄ ꝓpter
defectū aduocati quē nō pñt ↄducere
amittūt cāſ.ꝛ grauāt̃ iiuſte.tenet̃ ad
uocare ꝛ de ſua ſciētia elyaꝫ dare.xi.q
3.paup.Cō.Ul.hoſti.ut i dcā.q.174.B

¶ In qb⁹ caſib⁹ ꝛ de qb⁹ aduocat⁹ te
neat̃ ad reſtitutionē.Rndeo ſm Ray.
ꝑmo qa oiuꝫ q̄ illi ↄ̄ q̊s aduocabat ꝓpt̃
ipius patrociniū iniuſte amiſerūt ſeu
dānificati fuerūt.Uñ ſi ꝑ cauillationē
ſuā abſtulit aduerſario bonā cāꝫ ul'ēt
ſi ipꝫ ḡuauit petēdo dilationē ſuꝑfluā
uel allſ́ando falſū ꝛ ↄ̄ ↄſciētiā uel faciē
do cauillosā poſitionē uel iſtruēdo fal
ſū teſtē aut iſtruēdo cliētulū de negā
do ꝟitatē ꝛ ſilib⁹ tenet̃ aduerſario ad
itereſſe.Itē tenet̃ illis qbus ꝑſtitit au
xiliū ſi ꝓpter ſuā ifidelitatē uel negli
gētiā uel iprudētiā amiſerunt. Et hoc
qñ iactabat ſe ſciētē ꝛ nō erat.ut dicit.
ꝟꝟ.A.Idē i ſū.con.eo.ti.q.175. Ubi ēt
dr̃ ſm Ray.ꝙ ſilr̃ tenet̃ ſi extorſit ſala
riū vñ nō debuit extorquē uel ſi ultra
q̄ꝫ debuit habere extorſit. B

Affinitas ſm Ray.ē ꝓxi
mitas perſona
ruꝫ ex carnali copula ꝓueni
ēs oi carēſ ꝑētela.De hoc plene dicet̃.i.
int̃ ipedimñta mr̃imonii ipedimñtū.14°.

Achimia De au.ꝛ ar.al
chimico utruꝫ
poſſint uendi uel emi uide.i.

Alea De oi ludo alee Cēptio.§.5°.
uide ifra ludus alee ꝑ totuꝫ.

Alienatio rei eccleſie i
mobilis non
valet niſi in certis caſibus ꝛ
debita forma ſeruata primo quidem
propter debitum vrgens.x.q.2.§.hoc
ius.A.Quando aliūde ſolui non po
teſt ut ibi.B.Itē ꝓter redemptioneꝫ
captiuoꝝ.Itē ꝓpter pauperes paſcen
dos tēpore famis.12.q.2.aurū.ꝛ.c.gl'ia
Itē propter eccleſiā edificādā aut ꝓ
pter cimiteriū āpliādū.Itē ut emat̃
aliquid magis utile.Hec poſſunt ha
beri.12.q.2.ſine exceptione.

¶ Forma alienādi uariat̃ ſm uarieta
tē eccleſiaꝝ.ſ.eꝑaliū monaſteriorū:ꝛ
parochialiū.Colligūtur tñ oēs forme
i dcō.c.hoc ius.ꝛ.c.ſi quis eꝑs.ꝛ.12.q.2.
placuit.A.Adde ꝛ i.c.alienationes.ꝛ.c.
abbatib⁹.ꝛ.c.ſine exceptione.B.Sed
ꝛ ꝟꝟ.ſpecificat dicens ſic.Eꝑus res ad
mēſā ſuā ꝑtinētes uel res cathedralis
eccleſie nō pōt alienare ſine ↄſenſu ca
pituli.ꝛ ſi res ſit modica ꝛ neceſſitas
magna nō ē nccīus ↄſēſus capl'i.12.q.2
terrulas.Nec abbas res monaſterii ſi
ne ↄſēſu eꝑi ꝛ ↄuēt⁹ ſui.nec ꝑſbyt̃ paro
chialis ſine ↄſēſu eꝑi ſui ſm ꝙ dicūt.c
ſuꝑi⁹ all'ata.Hoc de reb⁹ imobilibus
Sec⁹ ↄ̄ mobilib⁹ i q̈ꝝ alienatiōe h⁹mo
di ſolēnitaſ ñ r̃qrit̃.A. Idē i ſū.con.li°
ꝑmo.ti.14.q.17.B.Ita tñ ꝙ nullus ꝑ
lat⁹ religioſus pōt uēdē reddit⁹ ſeu cō
cedere alicui ad uitā uel ad certū tꝑs
niſi neceſſitas uel utilitas loci expoſ
cat:ꝛ de ↄſenſu ↄuēt⁹.uel ſi ↄuētū nō
habeat de cōſenſu ꝑlati ſui.ut in cle.
monaſterioꝝ ↄ̄ re.eccle.nō alie.A.Ibi
tñ declarādo ſubdit̃.Ueꝝ ꝑmiſſa ad lo
cationes uel etiā redituū aut fructuū
uēditiones ad tēpus modicū faciēdas
declaramus non extendi. B.

¶ Alienationes reꝝ eccleſiaꝝ facte a
ſciſmaticis uel itruſis nō ualēt.extra.
de ſciſma.c.ꝑmo.12.q.2.alienationes.ꝛ
tenēt̃ reſtituere loca ꝛ res ꝛ fructus ꝑ
ceptos ꝛ qui percipi potuiſſēt.A.ſ.a
iuſto poſſeſſore.ut i.c.ḡuis.ifra all'ato
B.Sic ꝛ qlibet raptor.extra de reſti.
ſpo.ḡuis.Et q initit̃ talibus alienatiōi
b⁹ excoicat⁹ ē.ut i excoicatio ꝑ°.§.2°.ifi.

¶ Si poſſeſſio data fuit eccleſie ea cō
ditione ne alienet̃.an aliq̊ caſu aliena
ri poſſit.uide ifra cōditio.§.3°.alienare
qdā ſua nō pñt.infra ludus alee.§.5°.

Altare ñ dȝ eē ligneū ł t̄re uȝ ſȝ lapideū.ꝺ ꝯſe.
diſ.i.altaria.Jdē Tho.i.4.diſ.13.
ꝙ ſi ad celebrādū miſſā ñ habeat̄ alta
re ꝯſecratū ſalteȝ habeat̄ tabula par
uula lapidea ꝯſecrata q̄ dr̄ altare uia
ticuȝ.i q̄ ꝯcedit̄ ep̄is ⁊ eoꝝ ſuperiorib⁹
in itinere celebrare ⁊ celebrari facere
ubicūqꝫ.extra de p̄ui.qm̄.li°6°.Jdē ꝯce
dit̄ p̄dicatorib⁹ ⁊ minorib⁹.ſine tñ p̄iu
dicio parochialis eccleſie.extra ꝺ p̄ui.
in his.De conſecratione altaris habe
tur infra conſecratio.3°

¶ Licitū ē p̄ſbyteris iſtruē̄ altaria in
eccleſia nō ꝯſecrata.ſȝ i ꝯſecrata nō lȝ:
niſi de licētia ep̄i.ar.diſ.68.q̄uis.⁊ de
cōſe.diſ.i.null⁹ p̄ſbyter.Eodē mō ſine
ꝯſēſu ep̄i nō ſūt altaria ꝯſtruēda.ar.ꝺ
cōſe.diſ.i.c.eccleſie.⁊.c.placuit.A.Jdē
i ſū.con.li°3°.ti.24.q.148.Jn p̄dciſ iuri
bus nō videt̄ ꝓbari ꝙ p̄ſbyter poſſit
erigere altaria in eccleſia nō ꝯſecrata
niſi a ꝺ̄rio ſēſu illi⁹.c.nullus p̄ſbyter.
Et tenet glo.i dcō.c.q̄uiſ.B.Qui altāi
ſuit de altari uiuē̄ debet.12.q.i.ex his.

Ambitio qd ē.R̄ndeo ſm Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.131.Ambitio ē iordiat⁹ ap
petit⁹ honoriſ.Qui qdē p̄t eē iordiat⁹
triplicit̄.p̄mo° p̄ hoc ꝙ aliq̄ſ appetat
teſtimoniū ꝺ excellētia quā ñ hȝ.qꝺ ē
appetē̄ honorē ſup̄ ſuā ꝓportōnē.ſcd̄o
mō p̄ hoc ꝙ honorē ſibi cupit ñ referē
do in deū.Tertio mō p̄ hoc ꝙ appeti
tus eius in honore ip̄o qeſcit non refe
rēs honorē ad vtilitatē alioꝝ.ꝓpt̄ qꝺ
ambitio ſēper ē peccatū.A.Jdē in ſū.
con.li°3°.ti.24.q.266.B.

Angaria ⁊ p̄angaria.hec duo ſt̄ q̄dā ſuitu
tes ip̄ēſe p̄ extorſionē ſup̄iorꝫ.
Et ē angaria ſuit⁹ p̄ſonaꝝ.Perāgaria
uero ſuit⁹ p̄ſoāꝝ ⁊ reꝝ.uidelȝ quā facit
qs ꝓprio ſūptu.ut dicit Ray.A.Albri
cus dicit ꝙ āgaria ē ſuit⁹ perſonarū ⁊
reꝝ cū quis facit ꝓprio ſūptu ſm Ray
Hoff.⁊ Hoſti.Jtē glo.i.c.nō min⁹.de i
mu.ec.dic ꝙ āgarie dicūt̄ p̄ſonalia ob
ſeq̄a ꝓpriis ſūptibus p̄ſtita.Perāga
rie.ubi perſona ſuit ſūptibus alienis.
Sȝ de hoc nō ē multū curādū.B.

Appellatio Utꝝ liceat per appellationeȝ iudiciū ꝺclinare.Uiꝺ.s̄.accuſat⁹
§.4°.P⁹ appellatiōeȝ ſnia excoicatiōiſ
lata ñ vȝ.Etſi appellās nō ꝓſeq̄tur.ñ
ꝓpter hoc ſnia cōualeſcit.Tñ excoica
t⁹ noiati ſi.i.tp̄s ſtatutū appellatōnē ñ
ꝓſeq̄t̄ ut dȝ lapſo tp̄e dȝ ꝺnūtiari.ex̄.ꝺ
ſen.exco.lȝ li°6°.A.Jbi dr̄ exoicat⁹ noia
ti uel ſp̄alit̄ ⁊ exp̄ſſe q̄ p⁹ appellationē
legitimā excoicatiōis ſniaȝ aſſerit i ſe
latā.ſi appellationē eādē ifra tēpuſ ad
ip̄aȝ ꝓſequēdā ab hoie uel a iur̄ ſtatu
tū non fuerit ut debuit ꝓſecut⁹.lapſo
eodē tēpore excoicatus publice nun
ciari debebit.B.

Apostasia p̊ ignāli qd ē R̄°ſȝ Ray.
Hoffre.⁊ Hoſtiē.Eſt temera
ri⁹ a ſtatu fidei obie uel religioīs receſ
ſus.Et dr̄ q̈ſi poſtatio.i.retrograda ſta
tio.A.Jdē i ſū.cō.li°p̊ ti.7.q.i B.Tri
plex ē apoſtaſia.ſ.perfidie qua uideli
cet recedit qs a fide ut Julianus apo
ſtata.De hac habet̄.2.q.7.nō pōt.Jtē i
obie.q̈.ſ.trāſgredit̄ ſp̄ōtanea uolūtate
p̄ceptū ut Adā ⁊ Eua.Geñ.3°.Siīr ⁊ q̄
ſacrꝫ canonib⁹ obedire ꝯtēnit.De hac
3.q.4.alieni.extra de ma.⁊ obe.ſi qs
Jtē irregularitatꝫ.⁊ hec ē duplex.Una
q̄ qs recedit a ſtatu clericat⁹.Altera
q̈ qſ recedit a ſtatu aſſūpte religioīs.
47.di.q̄tūlibet.16.q.i.legi.A.Jdem
in ſū.con.eo.ti.q.2.B

Apostasia 2°.ſ.a fide.Sci ēdū ꝙ cum
apoſtata a fide ſit heretic⁹ ⁊ ifi
delis.ip̄o iure excoicatus ē.extra ꝺ he
retꝫ.ad abolēdā.Jteȝ res taliū ꝯfiſcāt̄
⁊ ip̄i amittunt factionē teſtamēti.nec
etiā p̄acta penitētia i ſtatū p̄ſtinū re
ꝺūt.C.eodē.l.2.⁊.3.A.Meli⁹ hoc ꝓbat̄
eo.ti.gazaros.q̄ ē ꝯſtitutio Federici.⁊
hodie fit iſta ꝯfiſcatio ip̄o iur̄.extra ꝺ
heretꝫ.cū ſcd̄ȝ.li°6°.B.Et ꝺbēt r̄cipi ſic

heretici.de qbus.i.heretic⁹ p̊.§.14.° q i
cipit.Qualit̃ heretici ⁊c̃. Jtez ſunt iſa
mes ⁊ repellũtur a dignitatib⁹ ⁊ alũs
multis.ex̃ de iureiur.q̃relã.6.q.1.infa
mes.de cõſe.di.3.celebritatẽ. A .Aliaſ
incipit.Die dñica.Et idẽ dr̃ in ſũ.con.e.
ti.q.3.⁊.q.4.ſm Ray. B

¶ Quid de his q lʒ interi⁹ ſũt fideles
tñ ꝓpt̃ timorẽ faciũt exteri⁹ aliquem
actũ iſidelitatis.puta reuerentiã idol.
R° ſm Ray.Tales lʒ nõ ſint apoſtate
nec heretici:mortalit̃ peccant quãtuſ
cũq; fuerit metus.quia ſm Aug.San
ctius ẽ mori fame q̃ʒ ueſci idolatico.32
q.4.ſicut ſancti⁹.Co.Tho.ſcda ſcde.q
34. A .Jdẽ in ſũ.con.eo.ti.q.5. B

¶ Utrũ liceat xp̃iano i aliq̃ caſu ſumẽ
habitũ infideliũ. R° ſm guil. Poſſet
h° fieri ex rõnabili cã.ſicut ⁊ btũs Se
baſtian⁹ ſub clamide militari xp̃i mi
litiã gerebat abſcõditã.h° itelligẽduʒ
ẽ ſm eũdẽ guil.niſi eẽt inſtitutum ali
qd̃ determiatũ ſignũ ad cognoſcẽduʒ
ꝓfeſſores alicui⁹ idolatrie.tũc eni nõ
liceret. A .Jdẽ i ſũ.con.eo.ti.q.6. B

Apoſtaſia 3° ſ.inobedientie

Apoſtaſia inobediẽtie qñ qs
obedire contẽnit precepto dei ſiue ca
nonũ ſiue p̃latoꝝ. ⁊ talis infamis effi
cit̃ ⁊ repellit̃ a teſtimonio.⁊ dʒ excõica
ri.3.q.4.ſi qs a ſuo.xi.q.3.ſi autem no
bis.⁊ ſi ꝑſtiterit in contumacia debet
creſcere ⁊ pena.ex̃ ut lite nõ contl.qm̃
frequẽter. A .Jdẽ in ſũ.cõ.eo.ti.q.3.ſʒ
Ray. B .Si autẽ redierit ſi non fuẽit
excõicatus recipitur ad pniam. ſi fue
rit excõicatus recipitur cũ ſatiſfactõe
quã excõicati tenẽt facẽ iuriã paſſis.
ut dr̃ s̃.abſolutio 4.° §.3.° A Jdeʒ in
ſũ.con.eo.ti.q.4. B

Apoſtaſia iiii.°

ſ.ab ordie clicat⁹.Tal̃ apoſta
ta fit multipl̃r p̊ ſ.dimittẽdo tõſuram
coronã uel hitũ clicalẽ.20.q.3.c.p̊.2.° et
3.° ⁊ ex̃ eo.c.p̊.⁊ 3.° Jtẽ accipiẽdo uxoreʒ
ex̃ de cle.diu.ex ꝑte.Jtem cõuertendo
ſe ad negocia ſecularia.ex̃ de ui.⁊ ho.
cle.ex lr̃is.⁊ de ſen.ex.in audiẽtia. et.c.
ꝑpendim⁹.⁊ talis ſi ẽ i ſacris interi ab
accuſatione ⁊ teſtimonio tãq̃ʒ iſamis
repellit̃.2.q.7.alieni.3.q.4.beat⁹ Jteʒ
iteri ad dignitatẽ ul̃ ordinẽ ꝓmoueri
nõ põt.16.q.1.legi.50.diſ.c.ulti. Jtem ſi
admõitus ſe nõ correxẽit ẽ deponẽd⁹
21.q.4.ſine.⁊.c.p̃cipim⁹.Jtẽ interiʒ ca
ret p̃uilegio clericali ita q̃ ꝟberãs eũ
nõ icidit i canonẽ.Hoc tñ intelligas ſi
p⁹ trinã admonitionẽ ep̃i ñ ſe correxe
rit uel ſeditiõib⁹ uel enormitatib⁹ ſe
imiſceat.ex̃.e.c.p̊.⁊ de ſen.ex.cum ñ ab
hoie. A .De trina monitõe nõ dicitur
his capl̃is.ſʒ de ſen.ex.in audientia.Et
p̃dicta etiã notant̃ in ſũ.con.eo.ti.q.2.⁊
q.4. B

¶ Qui p̃mã tm̃ tõſurã accepit:utꝝ poſ
ſit eã deſerere. R° lʒ ꝑ antiq̃ iura uide
at̃ ꝓhibitũ:hodie deſerere põt tam ꝯ
ꝯſuetudine q̃ʒ de iure.ex̃ de coha.cle.⁊
mu.c.ult. A .Jbi de h° nil dr̃ ſʒ uult al
legare.c.unũ de cle.diu.li° 6.° Et p̃dict
con.Albri.Sʒ de hoc oli fuerũt opiõeſ
ut in ſũ.con.li.° p̊.ti.7.q.7. Dimittendo
tñ tonſurã oʒ eũ eccleſiaſticũ relinq̃re
bñficiũ.ex̃ de co.cle.⁊ mu.c.Johẽs.uel
clericalẽ deferre tonſurã.ut ibi. B

¶ Cl̃ic⁹ i miorib⁹ ꝑdit p̃uilegiũ clerica
le ſi trãſiuit ad actũ ꝓrſuſ ordini ꝯ̃riũ
puta factus ẽ bigam⁹ ul̃ miles aut ex
ercuit ſeua puta recepit miſteriũ occi
dẽdi:mutilãdi:aut aduocãdi i cãis cri
mialib⁹.diſ.54.qſqs. A .Jnno.in.c.p̊
ex̃ de apo.dic̃ q̃ lʒ cl̃ic⁹ fecerit ſe mili
tẽ dũmõ nõ exerceat ſeua põt uiuẽ cl̃i
calit̃ ⁊ p̃uilegiis cl̃icalib⁹ gaudẽ cuʒ h
act⁹ ñ ſit penit⁹ ꝯ̃ri⁹ ordini.ſic̃ nec du
cẽ ꝟginẽ 32.diſ.ſeriati.Et ex dcõ Jnno.
pʒ q̃ nõ ſufficit accipe officiũ ſeua ex
ercendi niſi illud executioni mãdetur
Nec etiaʒ ſeua exercẽ ꝑ ſe p̃uat p̃uile
gio cl̃ricali niſi h° fiat ex officio puta
iudic ul̃ executor ul̃ ſil̃is ſʒ glo. Ray.
ut i ſũ.con.dcã.q.7.ad fi.Et rõ põt eſſe
qa lʒ cleric⁹ deliq̃t ſeua exercẽdo.tñ ex
h° regularit̃ nõ ſubiicit̃ curie ſcl̃ari.ex̃

de cle.ↄiu.c.vno li°6°.B. Item ꝑdit si
nullo mō vult viuẽ clericalr̃.qḋ ꝑ tria
pōt patẽ.ꝑ mō si sic ↄ̄hit.sic cōuenit ⁊
cōueniť sicut laic⁹ vadit i exercitũ.tal
liať ⁊ sustinet alia onera laicalia.2° si
ↄ̃trio admōit⁹ nolit ad clericatũ redire
3° si ↄuẽr⁹ corã ecclesiastico iudice exci
pit de foro seculari.vł aliť i iure ↄfiteť
ꝙ nō vult clicaliť viuẽ.Si vo ↄtraxit
cũ vnica ⁊ ꝟgine.ñ oino ꝑdit ꝓuilegiũ
Vide.ĩ.cłic⁹ 2°.§.3°.⁊ se. A. Ad predi
cta facit qḋ notat Inno.i dcō.c.primo
extra eo.Quod ⁊ ponitur in sum.con.
dicta.q.7.⁊.q.8.ponuntur omnia pre
dicta. B.
¶ Cũ clico q exñs i sacris de fcō duxit
vxorẽ.si ad clicatũ redeat pōt epš dis
pẽsare.ex̃ q cle.vel vo.c.ꝑ ⁊ 2°.A. Ista
dispẽsatio ē vt vtať ordine ꝓus rite su
scepto ⁊ etiã ascẽdat ad supiores.vt pȝ
i dictis capłis.Et ñ fit nisi cũ bñ contri
to.dcō.c.ꝑ.Cũ eo vo de cui⁹ pnia dubi
tať epš non pōt dispẽsare nisi vt vtať
mioribus ordinibus non autem maio
ribus.nisi transierit ad religionez dcō
.c.2°.⁊ ibi glo. B.

Apostasia v°. s.a reli
gione ⁊ h⁹. Apostasia fit ꝑ te
merariã hit⁹ dimissionẽ cũ assũptōne
sclari vite.Nō tñ dȝ iudicari apostata
siue fugitiu⁹ ēt si diu aut ad lōginqua
vageť.nisi postq̃ sic viuit ꝙ aiuȝ rede
ũdi se deposuisse oñdit.ff.ↄ̄ re mi.ↄ̄ser
torẽ.§.emãsor.Tñ ꝑ solã temerariam
dimissionẽ hit⁹ excōicat⁹ ē.ex̃ ne cle.ł
mo.vt ꝑiculosa.li°6°.Qḋ si redierit re
cipieť i mōasteriũ ſm ꝙ i regula cōti
neť.Hoc dico si monasteriũ regulariť
viuat.aliť in districti⁹ mōasteriũ cum
vsufructu reꝝ q̃s obtulerat ꝓori mōa
sterio.q̄ res p⁹ea ad ꝓmũ monasteriũ
redibũt.27.q.i.si q̃ mōachaꝝ.⁊.c.si quis
rapuerit.16.q.6.de lapsis.18.q.i.c.ꝓmo.
Alii dicũt ꝙ res simplr̃ erunt secundi
mōasterii.A.Primã tenȝ.Ray.⁊ Ho.
in sũ.con.li° ꝑ.ti.7.q.4.vbi ēt ꝓdcã po
nũť de receptōe redeũtis.⁊ ꝓma opio
satis vr̃ ꝓbari i dcō.c.ↄ̄ lapſ. B.Qḋ si
nllũ mōasteriũ vult eũ recipe dic ut.ĩ
religio ꝑ.§.9°.A.ſ.q incipit.qd cōsulẽdũ
Et vr̃.§⁹ ſm eius cōputationem. B
¶ Cui⁹ sũt bona q̄ mōach⁹ apostata
acqsiuit.R°.si abbas noluit eũ recipe
vł neglexit eũ reuocãe ⁊ sic decessit.de
negabiť mōastrio bonoꝝ repetitio.ex
q̊ maliciose denegauit alimẽta.ex̃ de i
fan.⁊ lan.c.ꝑ.87.dis.c.vlt.Et ꝑtinebũt
bona illa ad secũdũ mōasteriũ si igre
diať aliter ad epm.Et hoc itelligẽdũ si
cōuẽr⁹ tot⁹ deliqt i h°.Aliť delictũ ꝑso
ne nō dȝ redũdare ad dãnũ ecclie.16.q.
6.si epš.Si vo nō renuit eũ recipe.tũc
qcqd acqsiuit suo mōasterio acqsiuit.
sicut ſu⁹ dño.18.q.2.abbates.ff.de acq.
re.do.etiã.⁊ eũdẽ casũ vide.ĩ.religio ꝑ
§.8°.A.ſ.q icipit.qd de his.Et idẽ poniť
i sũ.con.li° ꝑ.ti.7.q.15.⁊.16. B
Monachus fugitiu⁹ si nō vult redire
uel habituȝ reassumere dȝ capi.et sub
ḡui custodia carcerari.ex̃ de apo.a no
b. A. Idẽ in sum.confess.eo.titu.q.17.
ſm Hoffre.⁊ Hosti. B.

Aqua benedcã vtrũ sit sa
crm.R°.ſȝ Tho.i.4.dis.2.Nō
sed ē sacrale quasi q̄dã dispō ad sacrm
Nō.n.ordiať dircẽ ad remediũ ꝓstan
dũ.sȝ ad remouẽdũ ꝓhibẽs.Vñ dať ↄ̄
demonũ neqtias ⁊ uenialia.⁊ ↄ̄ oẽ qḋ i
pedire pōt ēt effectũ sacroꝝ.Et ut di
cũt Pe.⁊ Al.Remissio uenialiũ q̄ fit ꝑ
asꝑsionẽ aq̄ bñdicte.nō fit ꝑ modũ sa
cri.sȝ ꝑ modũ meriti.vñ ut dictũ ē non
ē sacrȝ.A.Idẽ i sũ.cō.li°3°.ti.24.q.2.B.
¶ Quid cũ aq̄ bñdicta appōiť nō bñ
dicte.R°.ſm Tho.i.4.dis.12.Totũ est
bñdictũ.vt⁹.n.q̄ acqsita ē aq̄ ex bñdci
one.ꝑuenit ad aquã additam.Idẽ dic
Pe.sicut ⁊ cōtigit de oleo cōsecrato.ĩ.
oleũ.§.3°. A Idẽ i sũ.con.eo.ti.q.3.In
tellige si aq̄ bñdicta sit maioris quãti
tatis.q2 duob⁹ cōcurrẽtib⁹ ꝓualet qḋ
maius ē.ff.de sta.ho.l.q̄riť.Sec⁹ si essȝ

ꝗtitatis mĩoris uel eq̈lis ſicut ⁊ de ſa
cramẽto eucharistie dr̃.dũ apponit ui
nũ nõ conſecratum ↄſecrato .i. eucha
riſtia 2° ad fi. B

Arbiter

Arbiter Cũ ab uno ꝺ plib⁹ arbitri l'iudicibuſ
aliis pñtib⁹ ⁊ mandantib⁹ ſcripta ſen
tentia recitat̃ ꝓinde ē ac ſi ab oib⁹ eẽt
recitata. Dz ãt ut q recitat ñ utat̃ vb
ſingulari nũeri ſʒ pl'al' dicẽdo. Nos ta
les arbitri l'iudices ꝓnũciam⁹ ⁊c̃. niſi
i arbitris ſup electiõe q̃ dʒ fiẽi ab uno
uice oĩuʒ. ex̃ de ſen. ⁊ re .iu. cuʒ ab uno.
lib° 6° de h°. i. electio 2° §.5°

Archidiaconus

Archidiaconus Qꝺ ē ei⁹ officiũ? R° ſʒ Ray.
circa officia archidiacõi ꝑpoſiti l' ꝺcãi
fere q̃t ſt̃ eccl'ie tot ſt̃ ↄſuetudĩes. ex̃ de
ↄſue. cũ oli. i fi. ⁊ ꝺ exceſ. pla. ad hec. Si
tñ uis ſcire qd iura dicũt ꝺ talib⁹. uiꝺ
21. diſ. cleros. ⁊ 25. diſ. plecti. ⁊ ex̃ de offi.
archi. per to. A . Precipue. c. p̊. ⁊ 2°. Et
idem ponitur in ſum. con. lib° 3°. ti. 27.
q. 8. B

Archiepiſcopus

Archiepiſcopus A qb⁹ ⁊ ubi dʒ ↄſecrari archi
ep̃s. uiꝺ. i. ↄſecratõ p̊. §. pe. ⁊ ulti.
Archiep̃ſ põt ↄpellẽ ſb̃dituʒ ſui ſuf
fraganei ad ſuſcipiẽdas ↄmiſſiões ei⁹
i cãis niſi ubi ſit ↄſuetudo. ex̃ de fo. cõ.
romana li° 6° ⁊ ex̃ de offi. oꝛ. paſtoꝛal'.
Sup q̊. c. dic̃ Hoſt. ꝙ cũ archiep̃o ſb̃ſit
ep̃s. qa pigui⁹ uis hʒ i eũ ꝗ i ſubdituʒ
põt archiep̃s epʒ cogẽ ut ↄpellat ſb̃di
tũ ad ſuſcipiẽdũ. Et ſi ep̃s. i. certũ tp̃s
ſibi aſſiḡtũ h° facẽ neglexerit neq; ali
qꝺ iuſtũ ꝑtẽdẽit demũ põt cogẽ utrũʒ
ar. ex̃ ꝺ of. oꝛ. ꝗto. i fi. ⁊. c. irrefragabili.
§. exceſſ⁹. Cõ. Ber. etiã ſi ab ep̃o appel
latũ fuẽit. A. Hoc dic̃ Ber. in dcõ. c. pa
ſtoꝛal'. Et idẽ põit̃ i ſũ. cõ. li. 3°. ti. 27. q. 4.
Sʒ ↄ̃ ꝑdcã fac̃ qa cũ qd ꝓhibet̃ alicui
una uia ad id alia ñadmitti dʒ. ut in. c.
cũ qd. de re. iu. li° 6°. nec all'ata iura ml'
tũ faciũt. nã loqũt̃ i coꝛꝛectiõe ꝺlictoꝝ
⁊ ñ i ↄmiſſiõe cãꝝ. iõ i nõ except'i ſtam⁹
regl'e uidelʒ ꝙ archiep̃s nll'ã hʒ ꝑtãtẽ
i ſubditũ ſuffraganei ſui niſi i exp̃ſſis
dcõ. c. paſtoꝛal'. iõ h° cãu ↄſulerẽ archi
ep̃o ꝙ ñ cogẽt ſʒ ſb̃dito ꝙ obediret. B
Sʒ h̃ ſciẽdũ ꝙ iure nouo archiep̃ſ cãſ
q̃ ꝑ appellatõʒ ul' alio iur̃ metropoliti
co ꝺferũt̃ ad ip̃ʒ ñ põt audire ſeu ↄmit
ter̃ alibi ꝗ i ſua ciuitate l' dioceſi aut i
eis i qb⁹ appellatũ exiſtit uel cãe ip̃e
ↄſiſtãt niſi aliud ſibi ↄpetat ꝺ ↄſuetu
dine. ex̃ de offi. oꝛ. ut litigãtes lib° 6°.
¶ Archiep̃s nõ hʒ iuriſditõʒ i ſb̃ditos
ſuffraganei ſui niſi in qbuſdã caſib⁹ q
notãt̃ ex̃ de of. oꝛ. paſtoꝛal'. A . ſ. in gl.
B . p̊ qdẽ cũ deuiãt in diuis officiis a
ↄſuetudĩe metropolitãe eccleſie. 12. di.
de his. Itẽ qñ ſubdit⁹ ep̃i deliq̃t i dio
ceſi archiep̃i. 6. q. 3. placuit. In h°. n. ca
ſu efficit̃ aliqs de iuriſditõe alteri⁹ cu
iuſlibʒ. Itẽ ſi hʒ ꝑdiũ i dioceſi ſua. ex̃ ꝺ
fo. cõ. c. ulti. Et iſte ẽt caſ⁹ ꝑtinʒ ad quẽ
cũq; aliũ. Itẽ ſi cã ꝺfert̃ ad eũ ꝑ appel
latõʒ. ex̃ de of. le. c. p̊. ⁊ de offi. oꝛ. duo
Itẽ cũ abſolut⁹ ab archiep̃o ñ uult pa
rere ep̃o. ex̃ de of. oꝛ. ad repmẽdã. A . ſ
ſatiſfaciẽdo ep̃o ſup excõicatiõe q̃ ab
ep̃o fuerat excõicat⁹ nec ꝺ excõicatõiſ
ↄſtat iuſticia: ſʒ ab archiep̃o fuẽat ab
ſolut⁹. qa ep̃s eũ abſoluẽ nolebat. iõ ſi
ep̃o ſatiſfacẽ ↄtẽnit: archiep̃s eũ in ex
cõicatõʒ r̃ducit ut ibi. B . Itẽ ſi crimi
nal' cã ſit int̃ ep̃m ⁊ cl'icũ ſuũ dʒ ꝺduci
ad ſynodũ i q̃ ꝑeſt archiep̃s. 6. q. 2. c. p̊.
Itẽ ſi cl'ic⁹ hʒ ciuilẽ cãm ↄ̃ ep̃m ſuum.
xi. q. 1. ſi cl'ic⁹. Itẽ qñ ē ep̃s negligẽſ i eo
qꝺ facẽ dʒ. A . ſ. ad curã eccl'ie ⁊ aiarũ
B . xi. q. 3. cũ ſim⁹ ex̃ de ſen. ex. per tuaſ
⁊ ꝺ appel. q̈ fronte. Itẽ qñ ꝺfũcto ep̃o
eccl'ia idoneos cl'icos ñ hʒ. 12. q. 2. nõ lice
at. A . Tũc. n. archiep̃s hʒ curam rerũ
eccl'ie ut ibi. B . Itẽ cũ eiudẽs ē ſniaʒ
ep̃i eẽ iuſtã. ex̃ de ap. ſollicitudinẽ. A
Hoc qñ a ſubdito fuerit ad archiep̃m
q̃relatũ lʒ ñ appellatũ. tũc. n. rõe eiudẽ
tie põt archiep̃s declarare ſubditum

iiuste ab epo excõicatũ vt ibi. ꝛ posit
illũ absoluẽ vl' remittẽ absoluẽdũ ab
epo. q si neglexeit ipe absolutõnẽ ipẽ
dat. ex̃ ꝺ sen. exco. p tuas. B. Jtẽ cũ vi
sitat puiciã. ex̃ de pscrip. cũ ex officii.
ꝛ ꝺ cẽsi. sopite. ꝛ. c. nup. Per solã vaca
tionẽ epal' sedis ñ archieps sed caplm
supplet vices epi. ex̃ ꝺ supplẽ. ne. pla.
si eps. ꝛ. c. eccłie. li° 6°. Silr si eps sit ex
cõicat' ex̃ ꝺ supplẽ. ne. pla. romana. li°
6°. Aut capt' a pagãis. vt i ꝺcõ. c. si eps
A. De his casib' latius ꝺr i sũ. con. li 3°
ti. 27. q. 4. Sed q₂ multũ nõ occurrũt i
foro pnie plixi' dicere nõ curaui. B.
¶ Sꝫ nũqd põt archieps eccłie cathe
drali vacãti dare visitatorẽ seu admi
nistratorẽ? R°. Nõ nisi forte caplm in
tpalib' ꝛ spũalibus negligẽt vel male
admistraret. tũc. n. vocato ca° ꝛ cãe sup
hoc ꝯgnitiõe pmissa visitatorẽ seu ad
mistratorẽ põt deputãe. q ꝗuis hẽat
legitimã admistratõnẽ i tpalib' ꝛ spi
ritualib'. tñ illa bñficia q̃ ad solã colla
tionẽ epi ptinẽt ꝯferre ñ põt. si ab alio
ꝗ romano põtifice fuerit deputat'. ex̃
de supplen. ne. pla. ecclesie. li° 6°.
¶ Archieps põt suã puiciã visitãe: lꝫ
sint eius suffraganei negligẽtes. ꝛ ite
rare visitationẽ ꝛ pcuratiões recipe ñ
obstãte ꝯsuetudine ꝯ̃ria. Et dũ visitat
põt ꝯfessiões audire suffraganeoꝝ. ab
soluẽ ꝛ pnias iiũgẽ. ex̃ de cen. ppetuo.
li° 6°. Sꝫ vtrũ possit aliqd recipe viꝺ. i
visita°. §. 2°. ꝛ 3°. ꝛ ibi pła ꝺ ei' visitatõe
§. p ꝛ 4°. Archieps põt ꝯciliũ celebra
re reqsito pmate. dis. 92. siqs eps vacãs
i fi. ꝛ 9. q. 3. ꝛ. c. 2°. ꝛ 3°. A. Poti' vr̃. c. 1. ꝛ. 2.
B. Archieps trãsiẽs p q̃uis loca sue
puicie põt facẽ añ se crucẽ portari bñ
dicẽ populo i põtificalib' celebrare ꝛ
h'. A. Jn. c. i allrato nil aliud pl' ꝯtinet
nisi ꝙ diuina officia puati ul' publice
ibidẽ põt audire. ꝛ ꝙ ea põt facẽ i sua
pñtia celebrãi sine põtificalib' i locis
ẽt exẽpt]. B. Silr ꝛ eps ẽt i loc] exẽpt]
sue diocesis. vt in cle. archiepo. ꝺ pui.
A. Hec tñ debẽt sine puidi° ꝛ molestia
vel gũedie exẽptoꝝ fieri. vt ibi. B.

Arra

Arra siue sbarra°. Arre di
cũt annul' pecũie si
ue alie res date spõse. q̃ꝝ datõ
sbarratõ uocat' pcipue qñ fit' p ãnuli i
missionẽ q̃ uulgo despõsa° ꝺr. Et si qui
dẽ fiãt hec int' sponsũ ꝛ spõsam. ñ dico
ꝯhũt spõsalia sꝫ psumit' p mr̃imonio
nisi pbet' ꝯ̃riũ uel eẽt ꝯ̃ria cõsuetudo
uel repugnaret etas. ut no. ex̃ de spon.
ipu. tue. Si ꝟo fiãt a pentib' tũc sola
spõsalia ꝯtrahũt'. ut ibi ꝺr. A. Jn glo.
ubi hec ponũt'. Et nõ dicit glo. ꝯhũt' sꝫ
psumũt' spõsalia. Et idẽ ꝺr i sũ. cõ. lib°
4°. ti. i. q. 2. ubi hec simılit' notãt'. B. Et
h° itellige p modũ q̃ spõsalia a parẽti
b' ꝯhi pñt. unde. i. ipedimẽtũ 13°. §. fiñ.
¶ Arre spõsalicie ñ secuto mr̃imonio
debẽt restitui h° mõ. Si mr̃imoniũ ñ
fueit secutũ absq₃ alti' culpa. ut ppt'
supueniẽtẽ mortẽ uel religiõis igressũ
ꝛ h'. restitui dñt arre simplicit'. si ꝟo ñ
fuerit secutũ ppt' culpã dãtis pdit ar
ras. si ppt' culpã recipientis restituet
eas i duplũ. C. de spõ. l. arras. ꝛ. l. fi. A.
Hoc ẽ uerũ si accipiẽs ẽ maior. 25. ãnis
uel si ueniã etatis ipetrauit. ꝛ eam in
ꝯpetenti iudicio pbauerit alias ñ tẽt'
nisi i simplũ. ut i ꝺcã. l. fi. Et dictum du
plũ cũ sit pena nõ debet' i foro pnie ni
si fueit ad h° fcã ꝯdẽna° ut põt colligi
ex notat] p gl. 12. q. 2. fr̃nitas. B. Et ꝺ h°
uiꝺ. i. spõsalia. §. 12. q icipit i qbus.

Arrogatio

Arrogatio Uide supra
adoptio.

Ars

Ars De arte notoria uide. i
sortilegiũ 2°. §. p. De ar
tificib' faciẽtib' ꝛ uẽdẽtibus
gladios: balistas: uenẽa: taxillos: aleas
serta. ꝛ h'. uiꝺ. i. negociatõ. §. 5°. ꝛ se.

Assassinus

Assassinus Assassini fu
erunt ꝛ for
te adhuc sũt qdã ifideles qui
ex qbusdã falsis opionib' ꝺ facili mit
tebãt' ad occidẽdũ quẽlibet xpianũ: ñ
curãtes si ob h° occidẽdi eẽnt ipi. Con
tra q̃ꝝ pestẽ statuit Jnno. 4'. ꝙ qcũꝫ
pnceps uel plat' uel alia psõa aliquẽ
xpianũ p assassinos interfici fecerit uel

mādauerit etiā si mors nō fuerit subse cuta. ꝛ q assassinos receptauerit uel oc cultauerit nō solū excōicatiōis ꝛ depo sitiōis icurrit snias ipso facto. sꝫ sint ēt cū oib⁹ suis bonis xpianis expositi ꝛ ꝑ petuo diffidati. ita ꝙ ex q̄ de ꝑdictis ꝉ aliq̊ ꝑdictoꝝ ꝓbabilib⁹ constiterit do cumētis. nlla alia excōicatiōis depōnis seu diffidatiōis snia reqrat. sꝫ bn̄ficia taliū ꝑ illos ad q̊s ꝑtinet collatio libē ɔferāt. ex̄ de homi ꝓ humani. li. 6.

Astutia ſm Tho. scđa scđe. q. 55. dicit cū qs ad ɔn̄dū aliquē finē bo nū ul' malū utit n̄ ueris vijs. sꝫ simula tis ꝛ apparētib⁹. Nō n. oꝫ etiā ad fineꝫ bonū falsis uijs ꝛ simulatis ꝑuenire sꝫ veris. Un̄ astutia etiā si ordiet ad bonū ē pctm̄. 2. ad. Corī. 4. Abdicam⁹ occl'ta dedecoris nō ābulātes i astutia neqꝫ ad ulterātes vbū dei. Aliqn̄ vo propter si militudieꝫ accipit i bonū. ꝓv. ꝑ. ut det ꝑuulis astutia. sꝫ ꝓp̄e accipit i malo si cut ꝛ phs dic 6° ethicoꝝ. A. Idē i sum. con. li° 3°. ti. 34. q. 232. Aduertēdū tn̄ ꝙ sine mēdacio ꝛ lesione iusticie alteri⁹ licet uti utili sil'atiōe. exēplo multoꝝ scōꝝ patꝝ ꝛ ipi⁹ xpi. ut dicit Jero⁹. 22. q 2. utilē. B. De dolo aūt ꝛ fraude q̄ sunt ꝓpinq̈ astutie vide. i. dol⁹. ꝛ. i. fraus.

Auaricia ꝛ cupiditas utrū sit pec catū. R° ſꝫ Tho. scđa scđe q. 118. Sic. nā bonū hōis circa exteriora oꝫ ꝙ ɔsistat i q̄dā mēsura. s. ut q̄rat h̄re extiores diuitias ꝓut sūt nccia ad vi tā ei⁹ ſm suā ɔditionē. Et iō in excessu eius mēsure cōsistit pctm̄. dū. s. aliqs sup̄ debitū modū uult eas acq̄rē ul' re tinē qđ ꝑtinet ad rōnē auaritie q̄ diffi nit eē imoderat⁹ amor h̄n̄di. A. idē i sū. con. li° 3°. ti. 13. q. 1.

¶ Sed utrū sit mortale. R° ſm Tho. ubi s̄. Auaritia pōt capi dupl'r. Uno° ꝙ aliqs recipiat ul' retineat iniuste res alienas. qđ ꝑtinet ad rapinā ul' furtū. ꝛ sic ex suo gn̄e ē pctm̄ mortale. Cōtin git tn̄ i hoc casu ꝙ ē ueniale ꝓpt' iꝑfec tionē act⁹. sicut de furto dr̄. i. furtū. §. 4. Alio° pōt accipi auaritia ſꝫ ꝙ ipor tat iordiatū amorē diuitiarū. q si i tan tū crescit ꝙ ꝑferat caritati. ut. s. ꝓpter amorē diuitiaꝝ aliqs n̄ uereat facē ɔ̄ amorē dei ꝛ ꝓxīmi. erit pctm̄ mortale Si aūt iordiatio amoris i h° ɔsistat ut. s hō q̄uis sup̄flue diuitias amet nō ꝑfe rat earū amorē amori dīno. s. ꝙ ꝓpter diuitias n̄ uelit aliqd facē ɔ̄ deū ꝛ ꝓxi mū. sic ē pctm̄ ueniale. A. Idē i sū. cō. e. ti. q. 2. ꝑ diuersa vba. s. ꝙ auāitia. aut oppōit iusticie ꝛ ē pctm̄ mortale. ut i ꝑ mēbro. aut oppōit libalitati ꝛ ē morta le ul' uēiale ut i 2°. mēbro. sꝫ d̄ h° pleni⁹ dr̄ i q̈driga. B. Auar⁹ seu cupid⁹ ordi nari nō dꝫ. uide. i. ordinādus. §. ꝓx°.

Baptismus primo q̊ ad subāꝫ ꝛ formā. Quid est baptismus. R°. Est ablutio facta ꝑscri pta forma vboꝝ ut ponit magister 4° sniaꝝ. dis. 3. ul' q̄ eodē modo ſm Aug⁹. Baptism⁹ ē tictio i aq̈ vbo uite scifica ta. De cui⁹ subā sūt tria. s. mā̄ elementi forma vbi: ꝛ intentio mistri copulans formā mā̄e. Un̄ Aug⁹. Accedit uerbuꝫ ad elemētū ꝛ fit sacr̄m. i. q. 1. detrahe. A. Idē i sū. cō. li° 3° ti. 24. q. 9. B.

¶ Baptismi forma hec ē. Ego te bap tizo i noie pr̄is ꝛ filii ꝛ spūs sci. extra d̄ bap. c. ꝑ. A. In sū. con. eo. ti. q. 10. addit amē. Dr̄ tn̄ ibi ꝙ nō ē de subā. B.

¶ Sꝫ qd si mutet hec for̄a? R° ſꝫ Tho. i 4°. dis. 3. Nulli licꝫ mutare q̄tū ad id qđ est de eēntia for̄e. Et si mutat nihil agit. ꝛ ꝑter hoc culpa icurrit. Si vo ali qd qđ ꝑtinet ad formā ex sola detmia tione eccl'ie mutat. nihilomin⁹ ē sacra mētū. sꝫ culpa icurrit. Uerū ab aplis q baptizabāt i noie xpi. nō fuit mutata for̄a quātū ad itellectū. q2 in xpi noie tota trinitas itelligitur. sꝫ solū q̄tū ad uocē. Nec hoc ipm̄ potuissēt nisi ex fa miliari ɔsilio spūs sci. Rō aūt mutatō nis fuit ut nomē xpi amabile redderet. Hoc etiā nūc eccl'ia posset si spāle ꝑce ptū a spū scō hēreꝫ. non āt propa aucte

Uñ mõ sic dicẽdo ñ eẽt baptism⁹ q̃tuis q̃dã ꝯꝛiũ dicãt A .Jn.c.a quodam de ꝯse.dis.3.dr̃ ꝙ baptizat⁹ in noie xp̃i nõ ẽ rebaptizãdus.qa tꝫ baptismus licet nõ.debuerit fieri secũdũ glo.ibi.. B.

Quid si dicat. Jn noie trinitat‿ꝭ Nõ ẽ baptismus.qa nõ exp̃mũt ꝑsone sꝫ solũ nũer⁹ ꝑsõaꝝ.Silr̃ ñ ẽ baptism⁹ si dicat. Jn noie genitor‿ꝭ ꝛ geniti ꝛ ꝓcedẽt‿ꝭ ab utroq̃ꝫ .qꝛ genitoꝛ nõ sig̃t ꝑsonam p̃ris.sic ypostasim subsistẽtẽ. sꝫ ꝑ modũ act⁹.ꝛ iõ nõ ẽ eadẽ significatio nec eẽt baptizat⁹.ꝛ eadẽ rõ de aliis ẽ. Quãuis aũt ñ sit eadẽ uox i greco ꝛ latio.tñ ẽ eadẽ significatio.Uñ i q̃libet lingua illa ꝑtinẽt ad formã q̃ p̃ncipalius sunt instituta ad significandũ ꝑsonas illas A .Jdẽ i sũ.cõ.eo.ti.q. ii.ꝛ.12. B

¶ Quid si ꝟba ꝓferant corrupte ꝭ R° ſm Tho.ubi s̃.Aut facit aliqs ex industria.ꝛ sic nõ vr̃ itendẽ qð ecclesia itendit.vñ non ẽ baptismus. Aut facit ex ignorantia uel defectu lingue.ꝛ tunc.si tãta ẽ corruptio ꝙ oio auferat sensũꝫ nõ ẽ baptism⁹.Si ꝟo sensus remãet ẽ baptismus ut dicẽdo patria ꝛ filia. sic̃ hr̃ de ꝯse.dis.4.retulerᷓt.Et hoc p̃cipue accidit ꝙ sẽsus nõ mutat qñ fit corruptio i fine.sꝫ mutatio ex ꝑte principii variat sig̃tionẽ.ꝛ iõ nõ ẽ baptismus.A ⁹Hoc itellige ut plimũ. Si ãt occurrẽt i aliq̃ ligua ꝙ corrup°ex ꝑte p̃ncipii ñ mutaret ſm eãdẽ sig̃tionẽ saltẽ ſm acc͠omodationẽ usus ñ uitiat baptismuꝫ ſm Pe.et i sũ.cõ.dcã.q.xi. B

¶ Quid si aliqd subtrahatur ꝭ R° ſm Tho. in 4°.dis.3.Si illud qð subtrahit sit de eẽntia forme nõ ẽ baptismus. et q̃ sic baptizat g̃uiter peccat.ut si s̃btrahat iuocatio triũ ꝑsonarũ uel exp̃ssio actus uł exp̃ssio ꝑsone baptizate.Sed exp̃ssio ꝑsone baptizãtis non est ð forma q̃tũ ad necessitatẽ sacri sꝫ istitutõne eccłie.Et iõ si omittat.ego.erit baptismus.sꝫ peccat baptizãs. A .Adde ſꝫ Pe.ꝛ Al.ꝛ i sũ.cõ.dcã.q.xi.li°.3.ti.24.ꝙ erga substãtialia ẽ distinguẽduꝫ.qa. si s̃btractio seu diminutio fit ex uolũtate uitiat baptismũ.Si ex necessitate.pie credit ꝙ sũmus sacerdos suppleat ut si puer moreret anteq̃ꝫ sacerdos ꝟba forme ꝑficeret.vñ talis si moriat in cimiterio sepeliẽdus ẽ.Si ꝟo supuixẽit. credo ꝙ ratione dubii sub conditione rebaptizandus est. B

¶ Quid si addit aliqd ꝭ R° ſm Tho. ubi s̃.Duo hic obseruãda sũt.⁹Primuꝫ ex ꝑte addẽtis.qa si aliqd adderet itẽdens illud eẽ de forma q̃si uolẽs nouũ ritũ adducẽ.cõstat ꝙ nõ intẽdit proferre formã q̃ utit ecclesia ꝛ ita nec facẽ qð fac eccłia.q̃re ñ eẽt baptism⁹.Sec⁹ aũt eẽt q̃ ex aliq̃ cã adderet ut ex deuotiõe q̃dã.Secũdũ ẽ ex ꝑte ei⁹ qð addit qa si ẽ corruptiuũ forme.non est baptism⁹.sicut si dicat. Jn noie p̃ris maioris ꝛ filii mioris corrũpit fides quam forma ꝓfitet.Si ꝟo qð addit non est corruptiuũ forme.Sicut si addit.et btẽ Marie.ꝓbabilius vr̃ ꝙ eẽt baptism⁹ A. Con .Pe.ꝛ Al.ut in sũ. con.dicta.q. xi. B

¶ Quid si fiat iterruptio ꝭ R° ſꝫ Tho. i 4°.sen.dis.3. Si sit tãta iterruptio ꝙ itercipiat itẽtionẽ baptizãtis non est baptisinus.sicut si dicat. Jn noie p̃ris ꝛ intꝑonat lõga fabula.ꝛ postea dicat ꝛ filii.Si aũt fuerit ꝑua iterruptio .ut puta ꝟbi.nõ corrũpẽtis formã.ut si dicat.Jn noie p̃ris oĩpotẽtis.aut intrruptio silẽtii aut tussis ꝛ h⁹ qð intẽtionem nõ discõtinuet.ẽ baptismus A .Jdẽ i sũ.cõ.dcã.q.xi.Ubi etiã addit secundũ Tho.ꝙ si sacerdos uel baptizãs dicat Ego intendo te baptizare.non est baptismus. B.

¶ Quid si fiat trãspositio ꝭ R° scðm Tho.ubi s̃.Si ẽ tał trãspositio ꝙ mutet intellectũ.ñ fit baptismus. ut si dicat. Jn noie p̃ris baptizo te.ꝛ filii. Secus si nõ mutat intellectũ . ut si dicat Jn noie p̃ris ꝛ filii ꝛ spũs sci baptizo te.Alii dicũt ꝙ q̃litcũq̃ꝫ mutet ordo ꝟborũ nõ uidet itellectus mutari ꝛ erit baptism⁹. A. Pe.dic̃.Si mutatio fiat ex simplicitate.nõ nocet. si ex malicia

sic ut i sũ.con.dcã.q.xi. Tuti⁹ uidet h° casu rebaptizare sub cõditõe rõne dubii.sicut i sili dictũ ẽ. B. De forma uerborũ qñ plures sil' baptizãt ul' qñ plurs baptizant uide.i.baptism⁹ 3°. §.9°.

Baptismus 2°.

q̊ ad mãz Utruz aqua permixta possit eẽ cõueniẽs mã baptismi. R° secũdũ Tho.i 4°. dis.3. Permixtio põt esse duplex. Una q̃ tollit spẽm.s.qñ per alterationẽ trãsit i aliã spẽm: sicut per putrefactionẽ aliquã ul' digestionẽ trãsit i uinũ. aut etiã p additionẽ tãtã altius liquori: q̊ soluat spẽs aque. sicut si paz aque multo uino admisceat. Alia permixtio ẽ q̃ ñ tollit spẽz aq̃ sicut bñ alterãtur aq̃ fm aliqđ accñs z manet species ut i aq̃ calefacta. ul' qñ aque addit ali qd qđ illi nõ cõmiscet. sicut si aliq̃ solida ponãt i aq̃. ul' si sit ɔmiscibile. sicut aliqd humidũ ẽ tã pue quãtitatis ꝙ i aquã penit⁹ couertit. In aq̃ g° p̊ mõ pmixta nõ põt fieri baptism⁹. qa iã non ẽ aq̃. pmixta aũt 2°. mõ põt fieri. Uñ in aq̃ maris põt fieri. silr i lexiuio. z i aqs sulfureis z i aliis q̃ ex terra p quã trãseũt nõ mutant in aliã spẽm. A. Idez in sũ.con. li° 3°. ti.24.q.13. ubi addit ꝙ cognosci põt qñ mutata sit spẽs aque uel non ex raritate z densitate. uel qñ humor aliqs nõ calefierz calore uel ñ ɔstrigeret frigore sicut aqua. ut pz in uino: oleo: lacte. z h⁹. uñ si aq̃ paludũ eẽt itantũ igrossata ꝙ recederz a uera raritate aque. nõ eẽt baptism⁹. sicut si eẽt lutũ. Silr nõ põt fieri i brodio pinguiũ z h⁹. q̃ infrigidata cõgelant. Nec i aqs q̃s faciũt alchimiste ad mutãda metalla. Dr ẽt ibi ꝙ meli⁹ eẽt si sacerdos faceret fieri aquã calidã qa puuli ita qñq3 penetrant frigore aq̃ ꝙ ɔ̃hũt mortales infirmitates z moriũt. B.

¶ Utrũ baptism⁹ aq̃ possit in aliquo suppleri. R° fm Pe. Scdm cõez legẽ nõ põt i puulis suppleri cũ nõ possint hñe usũ liberi arbitrii. Sz si p xp̃o occideret: pie credit ꝙ saluarẽt sine baptismo. In adultis aũt põt p baptismũ flamis seu cõtritõis: z p baptismũ sanguinis. i. martyrii. Et h° intellige qñ ẽ articul⁹ nccitatis: nõ cõtẽptus religiõis. Idẽ Tho.i 4°. dis.4. A. Idẽ in sũ.cõ. co.ti.q.20. B.

¶ Prohibitũ ẽ ut nõ fiat baptismus nisi cũ crismate nouo. s. illi⁹ anni preter q̃3 in nccitate mortis. Et punitur sacerdos si cõtrafecerit. de cõse. dis.4. si qs de alio. Idẽ intelligẽdũ ẽ đ ɔfirmatõe z tãto magis quãto cõfirmatio minoris ẽ nccitatis q̃3 baptirm⁹. arg. ex̃ de sen. excõi. qm̃. lib° 6°.

Baptismus 3°.

Quo ad ministruz. Debitus minister baptismi fm oẽs theologos est sacerdos Sed in nccitate qlibet põt baptizare uir siue mulier: ordinat⁹ z nõ ordiat⁹ fidelis z infidelis: dũmõ hẽant intentionẽ baptizandi z seruz formã ecclesie Uñ z si nõ credat sacr̃m baptismi neq3 aliqd spũale ibi fieri: dũmõ in genere intendat facẽ qđ facit ecclesia baptism⁹ ẽ. Sz tñ simplex cleric⁹ nõ dz baptizare pñte p̃sbyto: neq3 laic⁹ pñte clerico. neq3 mulier pñte uiro. Probãt hec oĩa de cõse. dis.4. mulier. z.c romanus z 30.q.3. sup qb⁹. Idez Tho.. in.3. pte.q.67. A. Adde p̃dictis ut melius pbent de.cõ. dis.4.c. in nccitate. z.c. a quodam iudeo. z.c. siue heretic⁹. Predicta etiã notãt i sũ.con. li° 3°. ti.24.q.26. Ubi etiam dr fm Tho. ꝙ p̃sbyter baptizare põt pñte episcopo quia de officio suo est. B.

¶ An baptism⁹ tradi possit a mal' ministris? R° fm pe. sic. qa bonitas ministri nõ ẽ de nccitate sz de cõgruentia. Uñ dic Aug⁹ ꝙ p ebriosũ: homicidã z p quẽcũq3 malũ dat baptism⁹. et baptizatis tot⁹ effect⁹ baptismi ɔfertur Idẽ Al. z Tho in 4°. dis.5.

¶ Sed qd si sacerdos nolit baptizare nisi dato sibi p̃cio aliquo? R° fm pe. et Tho.i 4°. dis.5. A tali licet emẽ aquaz p baptismo etiã si aq̃ ɔsecrata ẽ sz nõ

licet ꝑ baptiſmo dare pecuniã nec ꝑ ſe.qa i tali caſu ſufficit baptiſmus fla minis.nec ꝑ alio.qa non ſũt facienda mala ut ueniãt bona. Ro.3. Tñ in caſu nccitatis ille q gerit curaꝫ pueri licite põt baptizare.ul' a quocũqꝫ alio facere baptizari.ut ponit Tho. ſcda ſcde.q. 100. A .Idẽ i ſũ.cõ.eo.ti.q.24. Ubi ẽt ſubdit. Al.dic ꝙ i t'li cãu lꝫ redimẽ uex ationẽ ſui iur] ꝛ pro ſe ſi baptizandus eſt.ꝛ ꝑ paruulo quem uelit baptizari Sꝫ Tho.dic ꝙ pmũ uidet melius.hec ibi. Hoc ita apparet. Nã hoc caſu ñ in gerit aliq uexatio ſꝫ ſacri denegatõ ni ſi ſimoniace. B

Utꝛ malus miſter peccet mortalit baptizando? R° ſm Tho.ꝛ Pe.ubi ſ. Aut baptizat cuꝫ ſolẽnitate ꝛ ut mini ſter eccleſie.ꝛ tũc peccat mortaliter ſi peccatũ recolit nec penitet. Aut bapti zat i articulo neceſſitatis ſicut uetula baptizat: ꝛ tũc non peccat.

Utrũ q ſciẽter ſuſcipit baptiſmũ a malo miſtro peccet mortalit. R° ſm Tho.ꝛ Pe.ubi ſ. Si malus miſter ſit pciſus ab eccl'a.ſuſcipiẽs ſcient a tali peccat.niſi i articulo nccitatis: i q̃ reci pere poſſet a quocũqꝫ heretico. Sꝫ ſiñ neceſſitate.nec ab hẽtico.nec ab excõi cato.nec ſuſpẽſo recipi dꝫ. Si aũt nõ ẽ pciſus.nec peccat ſuſcipiẽs ab eo. niſi forte ꝑ accidẽs ſi hoc ipo foueat ei fo uẽdo eũ i peccato. A .Idẽ i ſũ.cõ.eo. ti.q.25. B

Utꝛ melior ſit baptiſm' q cõfert a bono. R° ſm Tho.i 4°.diſ.5. Eq̃lis ẽ ab utroqꝫ quãtũ ab ſubſtãtiales effectus. lꝫ tñ cũ effectu pncipali põt aliqd pluſ ↄferri ex merito baptizãt]. ſꝫ h effect' accñtalis ẽ. Idẽ Pe. A Idẽ in ſũ.cõ. eo.ti.q.27. B

Utꝛ angel' poſſit baptizare. R° ſm Tho.ubi ſ. Angelo bono ex officio q dẽ nõ cõpetit baptizare nec eccleſiam cõſecrare. Põt tñ ex ſpãli mãdato dei Et qa nũqꝫ uſurparet ſibi alienũ offi ciũ.iõ ſi ſciat bon' angel' eẽ nõ eẽt qs rebaptizãdus neqꝫ eccl'ia recõſecrãda, ut de eccl'a ſci Michaelis factũ ẽ. Ma lo aũt angelo.i.diabolo.ptãs baptizan di cõpetere nõ põt.neqꝫ ex officio neqꝫ ex ſpãli mãdato.nõ.n.põt eẽ miniſter ſalutis ſꝫ punitiõis. Uñ ſꝑ pſumendũ eẽt ꝙ nõ facẽt intẽtiõe baptizãdi ſꝫ de cipiẽdi. vñ Nullo mõ põt. A .Idẽ in ſũ.con.q.28.ꝛ.29. B.

Utꝛ i baptizãte reqrat itẽtio. R° ſe cũdũ Tho.i.4°.diſ.6. Sic. Sed ſi qñ ꝑ feret ꝟba nõ adſit actualis itentio. dũ mõ pus itẽderit.ꝛ ↄ̃tra intẽtio ñ inter uenerit ſufficit ad baptiſmũ. Et ex his pꝫ ꝙ furioſus ꝛ ebrius qñ oĩno uſu rõ nis carẽt baptizare nõ pñt.quia ñ pñt habere intẽtionẽ. A .Idem in ſũ.cõ. q.35.li°3.ti.24. B

Utꝛ plures pñt unũ baptizare. R° ſm Tho.i 4°.diſ.3.ꝛ in.3.pte.q.67. Pñt dũmõ qlibet itendat totũ facẽ. Siſr ꝛ un' plures ſil' dũmõ intẽdat baptizãe oẽs. Neutrũ tñ dꝫ fieri ſine magna ne ceſſitate. A .al' faciẽtes peccarẽt ſcõꝫ Pe.ut i ſũ.con.eo.ti.q.25. B. Et quidẽ qñ plures baptizãt ſi dicant nos bapti zamus.nõ ẽ baptiſmus. ſꝫ quilibet dꝫ dicẽ.ego te baptizo. Qñ aũt vnus bap tizat plures dicẽs.ego uos baptizo bap tizati ſunt. Et de hoc uide.ĩ.baptiſmuſ 4°.§.3. A .Uidet etiã Tho.ſentire ꝙ etiã ſi un' baptizãs dicat.nos baptiza mus.nihil facit. Sꝫ Pe.dic. Puto ue ri' ꝙ baptizãt ſi dicat.uos baptizam' qa mod' exꝑmẽdi actũ nõ eſt de ſuba forme.ꝛ iõ cũ dr.baptizo uos.ſeruatur ſufficient forma eccleſie. Frat Durãd' dic.ꝙ dicẽtes.nos baptizam'.non bap tizãt niſi ſm loquẽdi uſũ intẽdant pl'a lẽ numerũ ꝑ ſingulari ponẽ.ꝛ tũc ille ſolus baptizat q pus ꝟba cõplet mer gẽdo ſeu aquã ifũdendo. Puto ꝙ tuti oꝛ ps ſit eligẽda.ex de homi.petitõ. B

Baptiſmus iiii.° quo ad ſuſcipiẽtes. Utrũ oẽs teneãt ad baptiſmũ. R° ſm Tho.i 4°.diſ.6. Quilibet tenet etiã ſcificat' i vẽo.ppt tres rões.p̃ qdẽ.ppt acqrẽdũ caracterẽ

q̃ ãnumeref i pplõ dei.ꝛ quasi depute
tur ad ꝑcipiẽda sacr̃a diua.2° ut ꝑ bap
tismi ꝑceptionẽ passiõi xp̃i etiã corꝑa
lite r ↄformef.3° ꝓpter bonuꝫ obie.ga
p̃ceptũ de baptismo oibus datũ ẽ.

¶ Utꝛ̃ i utero exñs puer possit bapti
zari. ℞° ŝm Tho.i.4°.dis.6. Nõ potest.
ga tl̃is deo not⁹ ẽ nõ eccl̃ie.nec subiici
põt opatiõi mistroꝝ eccl̃ie. Uñ dic̃ Au
g⁹.ꝙ sicut q nõ uixerit non põt mori.
ita q natus nõ fuerit nõ põt renasci.
Nõ dẽt autẽ mat̃ scindi ut puer possit
nasci ꝛ baptizari.quia ŝm apl̃m ñ sunt
facienda mala ut ueniant bona. Debe
ret aũt scindi si iã defũcta eẽt. ut.ff.de
ioffi.testõ.l.posthum⁹. Qñ ãt apparet
aliqõ mẽbrũ ꝛ ñ ẽ plene natus. expec
tanda ẽ talis egressio nisi mortis peri
culũ imineat seu timeat̃. Nã in tali pe
riclõ egressa ꝑte p̃ncipali.s.capite bap
tizari dꝫ. Secus de aliis ꝑtib⁹.ut õ ma
nu ꝛ de pede. Q̃uis nõ noceat si ille par
tes asꝑgant̃ aqua baptismali.ga diua
mĩa nõ ẽ artãda. Et si postea nascatur
plenarie nõ ẽ rebaptizãdus ŝm q̊sdaꝫ.
Sed nihil piculi accidit si ad cautelaꝫ
baptizet̃ sub hac forma. Si nõ es bap
tizatus ego te baptizo ꝛc̃. A . Idẽ in
sũ.con.eo.ti.q.32. B

¶ Quid fiet qñ nascit̃ mõstꝛ̃? ℞° ŝm
Tho.i.q̊libet. Aut certũ ẽ eẽ duas aias
rõnales.aut nõ. Certũ aũt ẽ si sũt duo
capita ꝛ duo colla ꝛ duo pectora . quia
erũt ꝑ cõsequẽs duo corda.ꝛ sic sũt ba
ptizãdi ut duo. Et q̃uis p̃sumat̃ ꝙ plu
res possint simul baptizari dicẽdo ego
uos baptizo.tutius tñ ẽ eos baptizari
singillatim. Si ꝟo dubiũ ẽ utrum sint
due aie.tũc p̊ baptizandus ẽ unus po
stea põt alt̃ baptizari dubie sic. Si ñ es
baptizat⁹.ego te baptizo. A .Idẽ in
sũ.cõ.eo.ti.q.33 . Ubi etiã dr̃ ꝙ tunc est
dubiũ si sint duo capita disticta uł qd
simile. B

¶ Utꝛ̃ ĩ eo q ẽ baptizãd⁹ regrat̃ intẽ
tio ꝛ uolũtas. ℞° ŝm Pe. Suscipiẽtiũ
baptismũ tres sũt dr̃ie. Quidaꝫ enim
nũq̃ habuerũt usũ rõnis:ut paruuli ꝛ
ꝑpetuo furiosi.ꝛ ĩ his ñ regrit̃ uolũtas
Quidã ꝟo aliqñ habuerũt.łꝫ tũc ñ ha
beãt.ꝛ i his i nccitate sufficit ãtecedẽs
uolũtas. Itaq̃ amentes ꝛ dormiẽtes
si ante furiam uel dormitioneꝫ hẽant
ↄ̃riam uolũtatẽ nõ recipiũt sacr̃m. Si
aũt habuerũt ꝓpositũ. ꝛ h° ꝑ sig̃ aliq̃
ĩnotuit tũc i articulo nccitatis debent
baptizari etiã si furiosus tũc ↄ̃diceret.
Si tñ nccitas tũc nõ sit dꝫ expectari lu
cidũ ĩtuallũ uel uigilia dormiẽtiũ. Qui
dã ꝟo hñt usũ rõis tũc cũ baptizatur
ꝛ in his regrit̃ cõtritio ꝛ deuotio ad ꝑ
cipiendũ rẽ sacr̃i ꝛ intẽtio ꝛ uoluntas
ad ꝑcipiendũ sacr̃m. Nec tñ regrit̃ uo
lũtas absoluta recipiẽdi qõ eccl̃ia con
fert.sꝫ qñq̃ sufficit uolũtas coacta. Et
si sit coactio sufficiẽs ꝛ ex toto ab ex̃.
ut cũ aliqs reclamãs imergit̃ uiolent̃.
tal̃ nec sacr̃m suscipit nec rẽ sacr̃i . Si
aũt sit coactio iducẽs. sicut minis ł fla
gell̃.ita ꝙ potius ip̃e eligat baptismũ
suscipe q̃ talia pati.suscipit sacr̃m sed
ñ rẽ sacr̃i. Idẽ Tho.i 4°dis.4.ꝛ.6. Silł̃
ꝛ Al. Sed ꝛ hec ꝓbãt̃.45.dis.de iudeis
ꝛ ex̃ de bap.ꝛ eius effectu maiores. cir
ca fi. A . Idẽ i sũ.cõ.li°3°.ti.27.q.36. B

¶ Utꝛ̃ i eo q dꝫ baptizari regrat̃ fiðs
℞° ŝm. Pe. In ꝑuul̃ ꝛ nãlit̃ stultĩ ꝛ h⁹
q ꝑ se nõ pñt credẽ ñ regrit̃ fides ꝓp̃a
sꝫ sufficit aliena. In aliis ꝟo regrit̃ fi
des ꝓp̃a.ñ qdẽ ad susceptionẽ sacr̃i ga
etiã sine ea recipet̃ caracter.sꝫ quãtuꝫ
ad susceptõnẽ rei sacr̃i.i.gr̃e. Idẽ Tho.
i 4°.dis.6. A . Idẽ in sum.con.eo.ti.q.
37. B.

¶ Baptism⁹ iterari nõ dꝫ.i.q.i. quod
qdã. Pena aũt iterãtis ŝm leges ẽ de
capitatio. C.ne scm̃ baptismũ.l.2. A .
Ibi nõ dr̃ decapitatio sꝫ ultimũ suppli
ciũ.qõ iportat mortẽ qualit̃cũq̃ ifera
tur. B .Scðꝫ canones ꝟo tl̃es ñ pñt
ꝓmouẽri siue sciẽt̃ rebaptizati sit siue
ignorãt̃.ꝛ postq̃ sciuerit ratũ habuerit
dis.50.cõfirmãdũ. Al̃ ꝟo q ignoranter
rebaptizati fuerũt ut ifantes uel coac
ti absolute pñt ꝓmoueri ŝm quosdã õ
iure. Secundum alios qõ tutius ẽ de

dispẽsatiōe.de ɔse dis.4.eos. A .Ar i
cipit hos. Sꝫ meli⁹ facit.c.q bis.ea.dis.
ubi dr. Qui bis ignorant baptizati sũt
nō indigẽt ꝓ eo penitẽ nisi ꝙ ẜm cano
nes ordinari ñ possũt. nisi aliq̃ magna
neccĩtas cogat. B Idẽ clerici iterãtes
baptismũ deponẽdi sũt.ar.i dcõ.c.eos
ꝛ.c.q bis. Laici ⁊o excõicandi ꝛ pena
plectẽdi g̃uiori.ut ibi. A . Ibi nil dr
de excõicatiōe: sꝫ de g̃uib⁹ penitẽtiis.
B . Si dubitet an aliqs baptizat⁹ fue
rit baptizaret his ⁊bis p̃missis. Si es
baptizat⁹ nō te baptizo. si nō es bapti
zat⁹ ego te baptizo. In noie.pr̃is ꝛc̃. de
bapt].c.2° A . Eodẽ mō faciẽdũ ẽ qñ
dubitat ꝓbabilit de collatiōe alioꝝ sa
cramẽtoꝝ.puta an sit aliqs cõfirmat⁹.
uel ordiat⁹ ꝛ h⁹mōi ut in sum. con.eo.
ti.q.38. B

Cũ iude⁹ uel paganus petit baptismũ
an stati baptizãdus sit? R°. Si piculuꝫ
ẽ in mora.ut qꝛ baptizandus timet ne
alii infideles si h° senserint intficiãt.ut
eũ alit ipediãt q̃citi⁹ ẽ baptizãdus. de
ɔse.dis.4.ne qd̄ absit. Sed si periculuꝫ
nō iminet.tũc per octo mẽses uel alio
tmino arbitrato debet deferri.ꝛ inter
catecumios teneri.de ɔse.dis.4. iudei.
ꝛ.c.se. A . Idẽ i sũ.cõ.e.ti.q.41. B

De hac dilatiōe iterũ habes.ĩ. bap
tismus.5.§.2°.

Quid si qs nō baptizat⁹ ꝓmoueat
in sacerdotẽ ꝛ ep̃m.ꝛ postmodum cele
brat ꝛ multos ordinat? R° ẜm Tho.in
4.di.24. Nō baptizat⁹ nullũ ordinem
recipe pōt.nec conficẽ.nec absoluẽ.nec
etiã ordinare. Tñ pie credi pōt ꝙ q̃tũ
ad ultimos effect⁹ sacroꝝ sũmus sacer
dos suppleret defectũ .ꝛ ꝙ nō pmittẽt
h° ita latẽ qd̄ i piculũ ecclesie iminere
posset. A . Albric⁹ aũt dic ꝙ putat ta
lẽ ɔficẽ.nō i ptãte sua sꝫ i ptãte ecclesie
Descẽdit.n.tunc a ⁊tute spũs sci uege
tãtis ecclesiã ptãs i n illũ ne eccl̃ia deci
peat.ꝛ illũ excusat ignorãtia iuincibil
ut in sũ.con.li°.3°.ti.22.q.8. Primum ui
det ueri⁹. Nã cũ de h° errore cõstiterit
talit ordinati debẽt reordinari.ut in.c.
p̊.ex de p̃sbyto nō bap. B. De fictis ac
cedentibus ad baptismum habes ĩfra
baptismus.7°.§°2°.

Baptismus v°. q̊ ad tẽpo
ra. Utrũ aliqd̄ tẽpus determi
natũ sit ad baptismũ. R° ẜm Tho.ĩ4°
dis.6.ꝙ in baptismo duo considerãtur
s.suba sacri ꝛ q̃tũ ad h° nō ẽ aliqd̄ tem
pus detmiatum imo q̃libet die ꝛ hora
baptism⁹ celebrari pōt. Aliud ẽ solẽni
tas.ꝛ q̃tũ ad h° etiã hꝫ duplex tẽpus.s.
sabbatũ pasce ꝛ sabbatũ pentecostes.
A . Rō h⁹ ẽ.qa baptism⁹ hꝫ efficaciaꝫ
ex duob⁹. s.ex ⁊tute spũs sci ꝛ ex passi
one xp̄i.cui⁹ morte aliqs configurat p
baptismũ q̃i cõsepult⁹ xp̄o in morte.
Ro.6° ut i sũ.cõ.li°.3°.ti.24.q.29. B

Utrũ baptismus debeat p aliqd̄ tẽ
pus differri. R° ẜꝫ. Tho.ĩ4°.dis.4. Ma
gis ẽ laudabile ꝙ puer q̃citi⁹ pōt fiẽi
baptizet.p̊ quia iterum puer mori pos
set ꝛ dãnaretur. 2° quia demones non
hñt tantã ptãtẽ i baptizatis sicut in ñ
baptizato.neq̧ quãtũ ad nocumenta
spũalia neq̧ q̃tũ ad nocumẽta corpa
lia.3° qa in pueritia facili⁹ hō iducit ꝛ
assuescit i his q̃ sũt xp̄iane religiōis et
fortius iheret. Adultis aũt sicut dicit
Tho.i 3.pte.q.68.nō stati cũ cõuertunt
ẽ sacr̃m hoc ɔferendum.p̊ qdẽ ne in ta
lib⁹ eccl̃ia decipiat.2° ut añ baptismuꝫ
de fide pleni⁹ istruant.3° ꝓpter reuerẽ
tiã sacri.dũ i solẽnitatib⁹ p̃cipuis.s.pa
sce ꝛ pẽtecostes hoies ad baptismum
admittunt. Si tñ plene eẽnt instructi
aut si mort] piculũ iminẽt.statim eẽnt
baptizãdi. A . Idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.40.
B . De differẽtib⁹ autem baptismũ
usq̧ ad mortẽ uide.ĩ.ordinãdus: §:2°.

Baptismus vi°. q̊ ad
ritũ. Utꝝ imersio sit de neces
sitate baptismi. R° ẜm Tho.i.3.parte
q 66. Qñ ɔsuetudo eccl̃ie patit.uel qñ
neccitas icũbit ꝓpter defectũ aque. ut
ꝓpt piculũ pueri de cui⁹ morte timet
ut ẽt qa sacerdos nō posset sustentare

baptizandū pōt sine īmersione baptis
m⁹ celebrari. Et etiā sufficit si tm̄ ca
put aspgat. Sz imergendi cōsuetudo
laudabilior ē. Silr laudabili⁹ ē ꝙ ter
imergat qḋ sigt fidē trinitat͡ꝫ ⁊ triduū
sepulture xp̄i. Hec tm̄ significatio non
ē de suba sacri. tm̄ gͣuiter peccarēt q cō
tra cōsuetudinē ecclesie semł tm̄ imer
gerēt. Idē Pe. ⁊ Al. A. Idē in sū. con.
q.14. ⁊.15. B

¶ Quid si de duob⁹ sacerdotibus alť
sit manch⁹ ⁊ alť mut⁹: uno ꝓferente ⁊
alio imergēte? R° ſm Tho. i 4°. dist. 6.
Nō ē baptism⁹. Idē Hosti. A. qa ipa
ṽba forme oñdūt ꝙ ab eodē dēat fiēi
imersio ⁊ ꝓnūciatio ṽborū ut in sum.
con. eo. ti. q. 38. B

¶ Quid significāt sacr̄alia q̄ fiūt i ba
ptismo? R° ſm Pe. in 4°. sen. Quatu
or sacr̄alia fiūt añ baptismū q̄ signifi
cant h° mō. Exsufflatō ⁊ iflatio signifi
cāt spūs mali expulsionē ⁊ boni intro
ductionē. Salis imissio. grām et sapiē
tiam: ⁊ a pctōrū putredie ꝓseruatōnē
Saliue ꝯtactus ad aures et nares: sen
suū spūaliū apitionē. Unctio olei i pe
ctore ⁊ inter scapulas legis dei amorē
⁊ deuotā subiectōnē. Tria q̊z alia fiūt
p⁹ baptismū. s. crismatio i ṽtice q̄ sigt
xp̄i grām in mēte. ipositio cerei q̄ sigt
fidei ⁊ morū caritatē. uestis candida:
q̄ sigt inocētie restitutionē. A. Idez i
sū. con. e. ti. q. 44. ubi etiā dr̄. Nota ꝙ
lz pānū q̊ ligant frōtes confirmatorū
seu uestē. q̄ ponit̄ i capite baptizati ite
rato sumē ad idē officiū. de conse. dist.
4. si quis uoluerrit. in tex. ⁊ glo. B

¶ Utrꝫ i baptismo uel ꝯfirmatōe pos
sit leuare uel tenē q nō ē baptizat⁹ uł
ꝯfirmat⁹. R° non pōt. de cōse. dis. 4. in
baptismate nisi i nccitate. qa tūc etiaz
baptizare. pōt ⁊ de sacro fonte leuare.
Et de h° cāu hēs diffuse inter impedi
mēta matrimonii. i. impedimētū 6°. §.
pe. Religiosis nō licet de baptismo le
uare. Uide de h°. i. ipedimētū 6°. § . fin.
De cathacismo patrinis ⁊ eorū respō
sis habes. i. cathacismus.

Baptismus vii°

q̊ ad ei⁹ effectū. Quis sit effe
ctus baptismi? R° ſm Tho. in 4°. dis.
4. Paruuli qdē i baptismo mūdātur
ab origiali ⁊ dāt̄ eis ṽtutes i habitu sz
nō in usu. Adultis aūt fit remissio om
niū peccatorū non solū originalis sed
etiam aliorū ⁊ totius pene. Neqꝫ req
rit̄ alia pnia. Con. pe. ⁊ magr̄ sniarū. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 16. Ubi etiā dicit̄
ꝙ regrit̄ attritio q̄ tollit indispōnez. s.
ꝓpositū peccandi. ⁊ ꝙ malū ei displi
cet ſm pe. ⁊ tho. Alexāder aūt de ales
sup 2°. sniarū. dis. 37. q. 10. q̄ icipit Octa
uo q̄rit̄. ⁊. q. xi. q̄ icipit. Querit̄ postea.
dicit ꝙ cū adultus uenit ad baptismū
de nccitate dz dolere ⁊ penitē de oibus
mortalib⁹ q̊rū recordat̄: ⁊ etiam ō ue
nialib⁹ in gnē: ⁊ forte ō maiorib⁹ ueni
alibus pticularit̄ dolendo ꝙ cōmisit:
seu ꝙ sit in culpa alicui⁹ pcti etiaz ue
nialis. Qḋ si nō fecerit gratiā non reci
pit baptismalem. B

¶ Utrꝫ fictō ipediat effectū baptismi
R° ſm pe. q fictus ē in h° ꝙ simulat se
uelle conferre uel suscipe baptismū ⁊
nō intēdit: effectū ei⁹ ipedit. Sed qui
simulat se dispositū iteri⁹ cū nō sit uel
qa nō credit: uel qa cū ꝓposito peccā
di accedit aut cōtēnit sacr̄m nō reuere
tur. ut i sū. cō. seqt̄. Nō suscipit rē sacri
i. grām sz caracterē suscipit. Et ut dicit
Aug⁹. Cōualescē incipit qñ fictio uera
ci ꝯfessiōe recesserit. Et baptism⁹ qdē
pctā añ cōmissa delet q̊ ad culpaz ⁊ pe
nā. sz cōmissa p⁹ baptismū delet quo
ad culpā. ⁊ h° p accñs. qa magꝭ delent̄
ṽtute pnie. Con. Al. ⁊ Tho. i 4°. dis. 4.
A. Idem in sū. con. lib° 3°. ti. 24. q. 17. ⁊
18. B

¶ Utrū effect⁹ baptismi eq̄lis sit i oi
b⁹. R° ſm pe. q̄tū ad caracterꝭ ipssiōz
⁊ pctōrū ⁊ penarū remissionē eq̄lis ef
fect⁹ ē. Sz q̄tū ad depssionē fomitis ⁊
infusionē grē ē ieq̄lis. qr ieq̄lis pōt eē
dispō uolūtatis. In puuł tm̄ qa eq̄lis ē
dispō ⁊ effectus eq̄lis erit. Con. Alb. et

Tho.i 4°.dis.4. A .Idē i sū.con.eo.ti.
q.21.ubi etiam dr̄ ꝙ ex priuilegio spāli
pōt plus dare uni q̄ꝫ alteri. A .Baptis
mus nō tollit irregularitatē bigamie
i.bigamia.§.6°. sꝫ bn̄ tollit illā homici
dii.i.homicidiū 4°.§.p̊.in fine.

Bellum p̊ ꝓ̄piter ad h°
ꝙ bellum sit
iustū tria requirūtur secūduꝫ
Tho.scd̄a scd̄e.q.40.Primū.s.aucto
ritas p̄ncipis.qa p̄uata psona i iudicio
ius suū pōt ꝓseq.Et itellige principis
siue ecclesiastici.ut qn̄ pugnat pro ec
clesia.siue p̄ncipis secularis.23.q.1.qd
culpat.2.q.2.c.p̊.Et ḃm Ul.sufficit auc
toritas iferiorū dignitatū ad defensio
nē sibi subditorū qn̄ quis al' p iudiceꝫ
se iuuare nō pōt.Secūdū qd̄ reqrit in
bello iusto ex iusta cā.ut.s.illi ꝯ quos
bellū mouet ex aliq̄ culpa h°meruerīt
Un̄ Aug⁹ in li° qōnū. Justa bella dn̄t
diffiniri q̄ ulciscūt iiurias si gēs uel ci
uitas plectēda ē:q̄ l' iudicar neglexēit
quod a suis iprobe factū ē uel reddere
quod p iiuriā ablatū ē.23.q.2.dominus
Tertiū:reqrit intentio recta.s.qua in
tendit uel ut bonum ꝓmoueat uel ut
malū uitet.un̄ n̄ lꝫ fieri ex odio et h⁹.
sꝫ ꝓpt iusticiā ⁊ caritatē.ut in p̄dicto
c.qd culpat.⁊.c.militare.Sūt alia duo
q̄ ponūtur a qbusdā rq̄uiri i iusto bel
lo uidelꝫ ut nō sit psona cui bellare nō
lꝫ.ut clericus.23.q.8.clerici. Sed hoc ē
ꝓpter spālē ꝓhibitionē ut dicit.i.bel
lū 2°.§.p̊.Item ut fiat pro rerū repeti
tōe uel patrie defensione.⁊ h⁹.23.q.2.c.
p̊.Sꝫ h° reducit ad iustā cām. A .Idē
ꝓlixi⁹ i sū.con.li° 2°.ti.5.q.45.ubi etiaꝫ
dr̄ ḃm glo.Ray.ꝙ p̄nceps qui nullum
hꝫ supiorem siue rex siue impator au
ctoritate propria si iusta cā subsit pōt
mouere bellū tā ꝯ subditos q̄ꝫ ꝯ extne
os.Pōt ⁊ subditis suis dare auctatem
mouēdi bellū ꝯ eosdē ⁊ eodē mō.Sed
certe nullus ē p̄ter papā q n̄ hēat supe
riorē saltem ipsum papam.96.dis.duo
sūt.Jō ad ipsū si pōt fieri ꝓ iusticia d̄
bet recurrē.qa ab ipo ēt impator pōt
iudicari.dicto.c.duo. B

Utrū sine p̄ncipis auctoritate p ali
qd̄ pticulare bellū liceat iiuriā repel
lē.R° de iure nāli pōt qlibet uim ui re
pellē:dū tn̄ icōtinēti ⁊ cū moderamie i
culpate tutele.i.ꝙ tutela illa modera
ta ⁊ sine culpa sit.nec sit ad sumēdā ui
dictā sꝫ ad ꝓpulsandā iiuriā.ex̄ de ho
micidio significasti 2°.circa finē.Dico
ꝓpulsandā siue a se siue a socio.23.q.3.
nō inferēda.⁊.c.ulti. A .Pro socio itel
lige quēcūqꝫ iiuriam patiētē.ut ex dic
tis capl'is pōt colligi. B .et si qdeꝫ uis
seu iiuria sit in psonā: tunc pōt uis re
pelli an̄qꝫ sit illata.nam licitū ē occide
re insidiantē:⁊ eū q uult occidē:si alit
nō pōt qs man⁹ eius euadē.ff.ad.l.aq.
l.4.⁊.5. A .Si aūt aliqs post uim illa
tā psone repcutiat:non ur̄ repulsio in
iurie:sꝫ uīdicta q̄ ꝓhibita ē oib⁹.dcō.c
significasti.Jō tenet nisi uidēit iiuriā
tē patū denuo pcutē.ut notat glo.i.d.
c.significasti.Ubi etiā dr̄ ꝙ moderam̄
intelligit si illud tm̄ fiat quo omisso ui
olētia repelli nō posset.⁊ ꝙ si qs modū
excedat nō tenet si nō fecit ex ꝓposito
ff.ad.l.aqui.si ex plagi.§.tabernarius.
Ray.dicit h° uerū q̊ ad sniam excōica
tiōis.qn̄ iniuria fieret in psonā ecclesi
asticā.Sed q̄ꝫtū ad aliā satisfactioneꝫ
de excessu ul' q̄ ad pniam ul' irregulari
tatē si ꝓpter repcussionē mors secuta
ē.tuti⁹ credo ꝙ teneat.ut i sū.con.lib°
2°.ti.5.q.52.Sed dict⁹.§.tabernarius n̄
loqtur de cōicatione sꝫ de satisfactiōe
illati dāni.ad quā dic̄ non teneri reper
cutiendo excedētē nō ex ꝓposito ꝓpt
p̄cedētē culpā iuasoris.ut ibi. B .Si āt
uis iferat i reb⁹ tūc ⁊ illatā et inferen
dā licet repellē.sꝫ p⁹ illatā dū tn̄ iconti
nenti.i.q̄ꝫcito sit illata uis p̄usqꝫ diuer
tat ad alium actū:ex̄ de resti.spo.oli
cām.⁊ i p̄alkato.c.significasti. A .Ubi
dic̄ glo.ꝙ itelligit incōtinēti fieri etiā
collectis amicis.qd̄ puto itelligēduꝫ si
ista collectō fiat an̄qꝫ diuertat ad act⁹ i
ptinētes.ar.l.petēs.C.ꝯ pac.Al' posset
diu durare ⁊ esse mā publice secte licꝫ

aliud uideat̃ dici in sũ.cõ.eo.ti.q.53. B

¶ Generalit̃ aũt sciẽduꝫ ẽ ꝙ ad talia nemo tenet̃:imo ꝑfecti⁹ eẽt remittet̃ iuxta illud Math.5°. si qs te ꝑcusserit in unam maxillam ꝛc.

¶ Utrũ per bellũ uel uiolentiã liceat ꝓpa auc͂te rẽ iã ablatã l' inuasaꝫ recuꝑare. R° ẽm Inno. ꝛ Hosti. Si h° fiat incõtinẽti:certe lꝫ.prout i ꝓximo.§.dictũ ẽ. Si ṽo ex intuallo:non licet:imo debet adiri iudex raptoris ꝛ ei⁹ auctoritate recuperari.nam si aliqͥs ꝓpa auctoritate uiolẽt̃ recuparet etiam rem suã:cadit a iure suo et perdit eam. A Facit ad h°.ff.qd̃ met⁹ cã.l.extat. B. nisi forte nõ posset ꝑ iudicẽ eã ꝯsequi ul' recuꝑare.ut notat̃.i.dis.ius gentiũ.

¶ Quid si absq̃ auctoritate suꝑioris aliqs dãnificatus accepit d̃ reb⁹ dãnificãtis:nũqd põt retinere? Dicendum. Si accepit absq̃ uitio:utputa qꝛ iuẽit uel alius sibi dedit ꝛ h⁹.nõ peccauit.et põt licite retinẽ usq̃ ad ualorẽ dãni.ff. de ꝯdi.ide.l.si nõ sortẽ.§.si centũ. Nisi forte res q̃ ꝑuenit ad eum fuisset illi a raptore ꝯmodata. C.de cõmodato.l. p̃textu.uel etiã deposita. C.depositi.l.si qs.nã i his casibus nõ põt retinẽ. Hec idubitãter uera sũt i foro iudiciali. sꝫ ẽm q̊sdã etiã lꝫ talis peccet ꝛ penitẽtiam agẽ teneat̃.tñ i foro pniali ñ tenet̃ ad restitutionẽ. In h° cõ.guil. ꝛ Ul. Et ad h° facit qd̃ dic̃ Tho.d̃ illo q furtiue accepit rẽ suã apud aliũ iiuste detẽtaꝫ ut hẽtur.ĩ.depositũ.§.ul. A. Hic pctm̃ ẽ i accipiẽdo nõ aũt i retinendo.al' non posset ꝛ retinere ꝛ penitẽ.14.q.6.si res Retinere aũt nõ licẽt qñ sine alterius iiusto dãno uel ꝓximi malo exemplo agẽ nõ posset.ad Ro.14.ibi. Si ꝓpter cibũ ꝛc̃.ꝛ.2.Cor].6°. Nemĩ dãtes ullam offensionẽ.ut põt cõstare ex dictis.ĩ.depositũ.§.fi. Posset etiam i accipiẽdo ñ peccare.ut qñ nõ posset iusticiaꝫ inuenire ẽm Inno.ꝛ in sũ.con.lib° 2°. ti.5.q. 45.ꝛ.§.proximo. B

¶ Utrꝫ i bello liceat uti isidiis. R° ẽꝫ Tho.scd̃a sc̃d̃e.q.4. In bello iusto lꝫ uti isidiis occultãdo ab hostib⁹ ea per q̃ uolumus eos ipugnare qꝛ ꝓpositũ nostrũ nõ tenemur eis aꝑire.23.q.2.dominꝰ. Sed nõ licet eos sic decipeꝛ ꝙ dicat̃ eis falsũ uel nõ seruet̃ eis ꝓmissũ 23.q.1.noli. A. Idẽ i sũ.cõ.lib° 2°. ti.5.q. 47. B

¶ Qui hꝫ iustũ bellũ suũ facit qcqd capit ab hoste:uel ei⁹ auxiliatoribus siue subditis siue aliis quousq̃ sit sibi plene satisfactũ de oi dãno ꝛ labore et opis tã sui q̃ suoruꝫ.uel donec ipse hostis offerat se ad ius ꝛ uelit satisfacer̃. dis.i.ius gentiũ.23.q.7.si d̃ reb⁹ ultra. Hic aũt non dꝫ aliqd accipeꝛ nisi forte eẽt tal' hostis ꝙ ꝓpt̃ hẽsim:uel aliud h⁹.bõa sua eẽnt ꝑ edictũ publicata. A Uel nisi bellũ eẽt idictũ a p̃ncipe qui suꝑiorẽ nõ hꝫ. Tunc.n.nõ tm̃ hostis: sꝫ etiã auxiliatorũ iiuste iuuantium põt qs res ꝛ ꝑsonas capeꝛ. Et capti serui fiunt ẽm Inno.ut in sũ.con.eo.tit.q.45. B. Subditi ṽo iiuste bellantiũ si in tali i bello ñ p̃stent dñis auxiliũ l' fauorẽ nõ sũt expoliãdi uel i aliq̊ puniẽdi. Peccata.n.suos tm̃ debẽt tenẽ auctores ex̃ d̃ his q̃ fiũt a ma.ꝑ.ca.c.q̃suit.i.q.4 c.p̊. Qd̃ uerũ ẽ etiã si dñs p̃dictoruꝫ in ipo iiusto bello utat̃ reb⁹ iporũ ab eis ablat]. Silr̃ nõ sũt spoliãdi clerici ꝛ religiosi uel ꝯuersi:ꝑegrini:mercatores rustici eũtes ꝛ redeũtes ꝛ in agricultura exñtes.ꝛ aĩalia qb⁹ arant ꝛ semina portant.ex̃ de treuga.inouamus.24.q 3.si qs romipetas. Porro tota p̃da que obuenit de bello iusto:dñi ẽ:ꝛ ipe tenetur diuidẽ subdit] ẽm ꝓportionẽ et q̈litatẽ ꝑsonaruꝫ.ut dis.i.ius militare. ꝛ notat̃ 23.q.5.dicat. A.s.i glo.ꝛ idem no glo.i dcõ.c.ius militare. Et cum oibus p̃dictis Con.Albricus. B

¶ Quid cũ subditus mouꝫ bellũ mãdante sibi dño uel seqtur eum:nũqd tenet̃ restituer̃ si q̃ ab hostib⁹ accepit R° si bellũ sit iustũ nõ tenet̃ nisi iux̃ edictũ dñi sui. Si uero sit iiustũ ꝛ ipse scit tenet̃:qꝛ plus debuit timẽ deũ q̃ hoiem. Si ṽo dubitat utrũ sit iustũ ul'

nõ:iterũ nõ teneť.23.q.i.qd culpať.i fi.
Excusať.n.ꝓpť obiam dñi sui licꝫ dñs
peccauẽit si forte male ꝑcepit. A .Lõ.
Albric⁹.Sed hᵒ põt itelligi uerꝫ qñ ꝗꝗ
dubitat.uñ alia lr̃a hꝫ interi non teneť
Nã cũ sciuerit bellũ eẽ iniustũ stati i
cipit eẽ male fidei:⁊ teneť restituẽ qδ
hꝫ.ar.c.fi.extra de ꝑscrip.Si ꝟo qδ ac
cepit cõsũptũ ẽ bona fiδ teneť inq̃tũ
ex illo sit factus locupletioꝛ.C.de rei
uendi.l.certum. B

Sed queritur an sicut subditi mo
uetes bellũ excusanť in dubio ut nũc
dictũ ẽ.utrũ siľr excusenť amici cogna
ti stipẽdiarii.⁊ hᵒ.Rᵒ nõ.qꝛ non excu
sat eos obia.neqꝫ i dubio dñt se cõmit
tẽ discrimi ut uiuẽt aliquẽ i ꝑiudiciuꝫ
alti⁹.14.q.5.deniqꝫ. A .Hoc fuit dictũ
glo.Ray.ut in sũ.con.eo.ti.q.46.Et ad
dit.Nec ẽ siľe ꝯ aduocato quẽ excusat
bona fides q̃diu credit iustã esse cãm
quã fouet lꝫ in ueritate sit iniusta.qa
ibi ẽ iudex supioꝛ q cãm examiat ⁊ de
allegatis iudicat.In bello ꝟo uiribus
coꝛpalib⁹ negociũ uinciť ⁊ nõ p rõneꝫ
diiudicať.Con.Ul.ut ibi. B

Quid si subditus hꝫ guerrã ꝯ dñm
uel eoꝝ.R.ᵒ ẽm guil.Cũ uasall⁹ comit̃
hꝫ aliqd ꝯ comitẽ.regrenda ẽ ꝑ aucto
ritas regis.Si aũt comes hꝫ aliqd ꝯ re
gẽ ⁊ rex hũiliter reqsitus p ptes curie
nollet illi ius exhibẽ.credo ꝙ si ius su
um defendat armis cũ moderamie ñ
peccat.Impugñre ꝟo regẽ ꝓꝑa aucto
ritate nõ licet:sꝫ denũciare hꝫ pape q
poterit excõicare.⁊ crescẽte ꝯtumacia
dare auctoꝛitatẽ mouẽdi ꝯ eũ arma.ľ
cõq̃rať coꝛã impatoꝛe si rex illi subsit
⁊ illi⁹ auctoꝛitate si optebit mouebit
bellũ.Qñ aũt rex hꝫ cãm ꝯ impatoꝛeꝫ
uel impatoꝛ coꝛã rege qui ñ subest illi
nõ erit ali⁹ coꝛã quo q̃rimonia ponať
nisi papa.ut nũc dictũ ẽ.Tñ passus in
iuriã peccaret mouẽdo bellũ si alť of
ferret satisfactionẽ.Cũ aũt comes hꝫ
aliqd cõtra subditũ.nõ ꝓpter hᵒ debꝫ
sibi ius dicẽ.sed uľ auctoꝛitate iudicis
supioꝛis gladiũ sumať.ľ ad diocesanuꝫ
uasalli recurrat.cui si uasallus obedi
re recusauerit excõicabiť rõne peccati
ex̃ de iudi.nouit.Et si p annũ sic pstite
rit:diocesanus ipm ⁊ res ei⁹ capiẽdas
exponet.ar.xi.q.3.rursus.2.c.quisquis.
⁊ ex̃ de hẽtic̃ excõicam⁹ ꝑ.§.si uero do
minus. A .Hoc ultimuꝫ dictum fuit
Hosti.ut i sũ.con.liᵒ 2ᵒ.ti.5.q.48.ubi ẽt
oia ꝑdicta ponũtur.Et non solũ subdi
tos sed ⁊ reges põt eꝑs iudicare.⁊ per
ꝯñs eius auctoꝛitate poterit ꝯ eos bel
lũ moueri.qa ei subsunt.ex̃ de ma.et
obe.omnes.⁊ ibi glo. B

De dãnis ⁊ uastatiõib⁹ q̃ fiũt ĩ belľ
qs ⁊ cui teneať.Rᵒ ẽm guil.ꝙ qui hꝫ
iustũ bellũ nõ teneť de illis dãnis q̃ ip
se uel sui bona fide pugnãdo itulerũt
aut a qb⁹ comode abstinẽ nõ potuerť
Si aũt crassandi aio maliciose itulissꝫ
cũ alť posset sibi ꝯsulẽ tenebiť ⁊ ꝯpẽsa
bũtur illa dãna cũ dãnis ꝓpť q̃ belluꝫ
motũ ẽ:facta diligẽti ꝯputatiõe hic in
de.Suis ꝟo hoib⁹ iste q iuste bellat ñ
teneť ꝯ dãnis q̃ passi sũt ab adꝟsariis
qa tales subditi se ⁊ sua teneť exponẽ
ꝓ dño.Et dico ꝙ dñs nõ teneť nisi foꝛ
te ipse fuerit i culpa negligẽter defen
dẽdo eos.Talis etiã iuste bellãs teť oi
bus illis q̊s uocauit de dãnis si q̃ rece
perũt nisi uenerit illi ex debito uel cã
hũanitatis uel ꝯsanguinitat̃.23.q.3.nõ
ĩferẽda ⁊ aliis caplis ibi.Qui ꝟo hꝫ ĩiu
stũ bellũ teneť ꝑ aduersariis de oibus
dãnis illatis.Teneť ẽt suis ꝓpꝛiis hoi
bus de dãnis que receperũt ab aduer
sario q iuste repugnabat:si ipe ꝓpꝛii
hoies iuuerũt ipm bona fide.aut si in
ducti fuerũt ex eius ꝯsilio timoꝛe uel
coactiõe:⁊ de se nõ erãt facturi.Secus
si mala fide iuuerũt illũ.In q̊ cãu nul
lã hñt actionẽ ꝯ eũ.nã i re turpi nulla
cõtrahiť obligatõ.Insti.mandati.§.il
lud.⁊.ff.mãdati.si remunerandi.§.rei
turpis.⁊.l.si mandauero.§.qui eidem
A .In his iurib⁹ pꝫ ꝙ exequẽtes iniu
stũ mandatũ lꝫ coacti uel alias iducti
nullã hñt actionẽ cũ bon⁹ hõ pl⁹ time
at pctm̃ q̃ mortẽ.ff.qδ metus cã.l.isti

quidē. Sed istis iductis debet satisffac
tio ſm modū pdictū solū i foro penitē
tiali ſm glo. Ray. ꝛ Ul. ut in sum cō. eo.
ti. q. 58. ubi ponūt etiā oia pdicta. B

¶ Nūqd dñi qui bellauerūt pñt ɔpo
nere ad iuicē sup dānis q eorū subditi
passi fuerunt? R° ſm Guil. Si ɔpō fiat
de cōsēsu dānificatoꝫ. stādū ē illi. A
Si ɔsensus ē liber ꝛ debitores erāt pa
rati satisfacere ſm eoꝫ posse alr̄ nō. ſm
glo. Ray. ut i sū. cō. li° 2° ti. 5. q. 25. Puto
autē ꝙ sufficiat liber consensus credi
toris quo ad tollēdū restitutionē. cuꝫ
i re ꝓpa qlibet sit moderator ꝛ arbit. l.
i re mādata. C. mādati. B. alr̄ ille q iu
ste mouit bellū nō pōt p suam cōposi
tionē piudicare hoib' suis. qn ipe tene
at eis de ꝓpo satisfacē. nisi ipi i culpa
fuerit parit cū eo. ut i pcedēti. §. dictuꝫ
est. Qui aūt habuit iustū bellū nō dēt
cōponere cū aduersario in piudicium
hoiuꝫ suoꝫ. sꝫ debet ꝓcurare ꝙ eis ab
aduersario dāna reddāt. alr̄ si cōponēt
ita ꝙ aduersari' nō satisfacēt subditis
ipe teneret eis. Hoc itellige de dānis
icendioꝫ rapinaꝫ ꝛ h'. Nā de expensis
satis ɔsueuerūt dñi auctoritate sua cō
ponere uel ptrāsire. A. Hoc bñ ꝓce
dit ex iusta cā qñ. s. ē ad utilitatē subdi
toꝫ. alr̄ cōsuetudo nō foret rationabilis
qa eēt ɔ pceptū diuinum q ꝓhibetur
tolli uel retineri seu. cōcupisci alienuꝫ.
B. Nō etiā de pus dictis dānis ɔcedi
pōt si dñi ex ꝓbabili cā uiderit ea esse
remittēda poti' q carē pacis cōmodo
ꝛ icurrē belloꝫ picula. Et cū i hoc casu
pnceps utilit gerat negociū subditoꝫ
ipi subditi tenent ratū hr̄e. Si aūt ab
initio ɔdicāt ne fiat ɔpō nisi restitutis
sibi dānis. nō pōt dñs ipa dāna getare.

¶ A. Nā gerēs negociū altius eo iuito
nō pōt aliqd petē nisi p bñ gestis ante
ꝓhibitionē. C. de neg. ges. l. fi. B. Sꝫ
bñ pōt desistē a bellādo. qa sicut apud
deū ē auctoritas mouēdi bellū ita ꝛ ɔ
sistēdi. Cō. Ul. ꝛ Hosti. A. Idem i sū
con. eo. ti. q. 59. B

¶ Utꝫ liceat facē noua castra. R° ſm
Inno. A. i. c. pisanis. de q. i. B. Nō
licet h° facē cū iuria uel emulatiōe al
terius. ul ēt icastellāe uet a q nō ꝓbāt
habitata. C. de edifi. pua. l. 3. A. Hāc. l.
allat Inno. lꝫ aliq hic habeāt de edifi.
publi. sed male. ꝛ ad pdicta melius fa
cit. ff. de opib' pub. l. 3. ꝛ. l. 2. C. de fundis
limitosis. li° xi°. qs Inno. ibidē allegat.
B. ꝛ ad h° pōt agē eps ut destruāt ul
i pstinā formā reducāt. ar. ex de iudeis
ɔsuluit. A. Hoc uerū qñ epi iterest.
ut in casu. c. pisanis. de q logt Inno. alr̄
nō. sicut de qlibet alio. Ideo seqtur. B
Et ñ solū eps sꝫ qlibet q hēret ibi red
ditus. Nā iuste ꝓ uitāda diminutione
sui patrimonii qsqꝫ agit. ar. ex de resti.
spo. pisanis. Idē Hosti. A. Predcā
etiā notāt i sū. cō. li° 2° ti. 5. q. 60. B

¶ Utrū liceat bellare i festis. R° ſm
Tho. scda scde. q. 40. Obsuātia festo
rū nō ipedit ea q ordinant ad hoiuꝫ sa
luteꝫ etiā corpalē. vñ dñs arguit iude
os dicēs. Ioh. 4°. Mihi indignamini qa
totū hoieꝫ saluū feci i sabbato. Inde ē
etiaꝫ ꝙ medici pñt licite medicare in
die festo. Multo aūt magis ɔseruāda
ē salus rei publice q vnius hois. Hoc
aūt fit p bellū. ꝛ iō licitū ē bellare i die
b' festis si nccitas h° exposcit. Nā ꝓpt
festū i nccitate cessare. eēt deū tēptar
Sꝫ nccitate cessāte nō licet. qa tūc de
bēt hoies uacare spūalib'. Con. Ray.
A. Idē i sū. cō. li° p. ti. 12. q. 7. B. De fa
ciētib' ꝛ uēdentib' arma. vide. i. nego
ciatio. §. fi. A. imo poti'. §. q incipit
Quid de artificib'. B

Bellum 2° quo ad clī
cos. Clericis
bellare non licet. 23. q. 8. p to
tū. Et hoc ē ſm Tho. scda scde. q. 40.
duplici rōne. Prima ē generalr̄. qa ex
ercitia bellorū ingetudines hñt ꝛ mul
tum ipediunt a cōtēplatione dinorū. ꝛ
laude dei. ꝛ orōne ꝓ populr̄ q ad officiū
ptinēt clīcorū. Scda ē spālr̄ qa clerici
ordināt ad altaris misteriū. in quo sub
sacris representat passio xpi. i. Cori. xi°.
¶ Quociēscūqꝫ mādicabitis panē hunc ꝛ

calicē bibitis mortē dñi ānunciabitis
donec ueniat. Et iō nō cōpetit eis occi
dere uel effūdere sanguinē sꝫ magꝭ eē
paratos ad effusionē ꝓꝓii sanguinis
ꝓ xp̄o ut imitēt ope qd gerūt ministe
rio. A . Idē i sū. cō. liº 2º. ti. 5. q. 51. Sed
nec pn̄t arma portar absq̄ iusta cā. pu
ta si transeāt ꝑ loca ꝑiculosa ad terro
rē latronū. lꝫ n̄ debeāt ꝑcutē. ar. 23. q. 3.
maximianꝰ. ⁊ notat ex̄ de vi. ⁊ ho. cle.
clerici p̊. A . In glo. Et subdit ꝙ alr por
tare nō debēt. ⁊ si 3º admōiti nō destite
rint. ꝑdūt priuilegiū illius canonis. 17.
q. 4. si qs suadēte. ⁊ ex̄ de sen. excō. i au
diētia ⁊. c. cōtigit. 2º. B. Nisi forte vi vi
repellēdo. ut s̈. bellū p̊. §. 2º ⁊. i. homici
diū p̊. §. 6º 7º ⁊ 8º. A . In. §. 8º nil de hoc
dr̄ sꝫ potiꝰ i. §. q icipit utꝝ liceat clicꝭ. B
¶ Quid si clericꝰ iuit cū hn̄tibꝰ iustū
bellū. ⁊ cōsecutꝰ ē aliqd. nūquid tenet
restituē. Rº sm Guil. Si datum fuit ei
ab eis qbꝰ licuit rape. pōt illō tenē. Si
aūt ipe rapuit tenet ad restitutionem
dānificato qdē si sit. alioqn pauꝑibus
Nā sicut dn̄s eiꝰ nō potuit ei dare auc
toritatē bellādi. ita neq̄ rapiēdi. Pos
set tn̄ retinere de cōsēsu dn̄i q iuste pu
gnauit si cōsenserit dum guerra durat
qa ꝑinde ē qi dn̄s rē illā ei dedisset. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 50. B
¶ Utrū q bellis intersūt possint fieri
clici. Rº sm Ray. Si qs itersit bello li
cito. nec iterficit nec mutilat nec cām
mortꝭ p̄stat si alit sit idoneꝰ. pōt ꝓmo
ueri. nec indiget dispēsatiōe. Si xᵒ in
bello illicito ⁊ ibi hoies sūt occisi. etiā
si nō ꝑ illū. eiꝰ iputabit ꝓpter culpā p̄
cedentē. ⁊ ita ꝓmoueri nō poterit. 15. q
i. c. ultio. ar. ex̄ de cle. ꝑcu. pn̄tiū. ⁊ de ho
mi. cōtinebat. A . Cō. Hoff. ⁊ Hostiē.
ut i sum. cō. liº 2º. ti. 2º. q. 5. ⁊. sm Hostien.
ad secūdū mēbrū melius facit. c. si qs
pꝰ acceptū. 51. dis. Et addit Ray. Credo
tn̄ ꝙ cū tribus possit eps dispēsare. dū
mō nec mors nec mēbri mutilatio fue
rit subsecuta. ar. ex̄. d cle. pu. i du. c. p̊. et
2º Glo. dic. Fuerit subsecuta ꝑ illos lꝫ
fuerit subsecuta ꝑ alios. ut ibi. B

¶ Licitū ē p̄latis ecclasticis ob defē
sionē reꝝ eccłie ul fidei iuocare ɔ̄ uio
lētos brachiū sclare ⁊ hortari tales n̄
qdem ut occidāt vulnerēt ul mutilēt.
h. n. eēt directe ad hoicidiū ꝓuocare.
sꝫ ut eccłiam fidē uel patriā liberent. ⁊
terrā ab infidelibꝰ occupatā reducant
ad xp̄m. ⁊ suꝑ hoc etiā facit remissiōes
magnas. ⁊ lꝫ hic ide aliq occidāt nō est
h. p̄lato iputandū. imo peccaret nisi ɔ̄
tales se opponēt. 23. q. 5. de occidendis
ex̄ de homi. postulasti. ⁊. c. tua nos. 23. q.
3. maximianus. ⁊. q. 8 igit. ⁊. c. scire. et. c.
oi. ⁊. c. hortatu. ⁊. c. ut pridem. Tho. etiā
secūda scdē. q. 40. dic ꝙ ad clicos bn̄ ꝑ
tinet disponere ⁊ inducē aliū ad bellā
dū iusta bella. ⁊ lꝫ nō debeāt exercere
bella manu ꝓp̄a. tn̄ possunt interesse ut
iuste pugnātibꝰ spiritualit subueniāt
suis hortatiōibꝰ ⁊ absolutiōibꝰ ⁊ aliis
spiritualibꝰ subuētiōibꝰ. A. Idē i sū.
cō. liº 2º. ti. p̊. q. 4. 9. B . Si ꝑsona ecclia
stica uiolent occupat domū alicuius ⁊
nō uult exire sine uiolētia. vide. i. excōi
catio. 2º. §. 4º. Et de ista mā etiam uide
multa. i. irregularitas p̊ ⁊ 2º. qi ꝑ totū.

Bellum 3º inquantum ecclesias in
uoluit. Quid de illis q i bello
iiusto icendūt eccłias. an teneātur ad
emēdationē. Rº sm Guil. Si nō sūt in
castellate ⁊ incēdunt ex ꝓposito. icen
dentes tenēt ad emēdā. Si uero sunt i
castellate aut nō ex ꝓposito incēdunt
sed cāu. s. dū iuste illi bellantes p̄stant
opā rei licite icēdēdo machias hostiū
⁊ hꝰ nō tenēt. Idē Ul. A . Idē i sū.
cō. li. 2º. ti. 5. q. 63. ubi etiā declarat illud
hꝰ. qd ē dū icēdūt castrum uel uillam
quam alias expugnare comode non
possunt. B
¶ Quid de rebꝰ q̄ capiūt de eccłiis. aut
que sūt de bōis eccłaꝝ seu clicoꝝ exi
stentiū i terra illiꝰ ɔ̄ quē bellū agitur.
Rº sꝫ Guil. Raptores hoꝝ tenēt ad re
stitutionē nisi auctoritate p̄lati ecclia
stici hº fieret. Idē Ul. A Idē i sū. cō.
eo. ti. q. 61. B . Uel nisi eēnt uictualia

ꝛ h⁹.ut i se.§. A .Nõ tñ de bonis eccle
sie uel clericoꝝ ut põt colligi ex dictis
i dcã.q.61.ꝛ etiam in.§.se. B
¶ Quid si irruẽtib⁹ hostib⁹ ꝯfugiunt
ad ecclꝫiam ꝛ capiũt ibi? R⁹ ƀm guil.si
tales ꝯfugiẽtes icastellauerũt ecclꝫiaꝫ
aut ide ipugnauerũt iustos hostes:nõ
dñt gaudere imunitate ecclꝫie quã ipsi
uiolauerũt ide pugnãdo. Silr si repo
nãt ibi uictualia de qb⁹ sustẽtãt i ipu
gnatõe hostiũ. qa si rapiãt a iuste bel
lãtib⁹ ñ peccãt. ꝛ ñ tenẽt ad restitutio
nẽ. Idẽ Ul. A .Idẽ i sũ.con.eo.ti.q.62
B .Ad h⁹ facit.ĩ.emunitas confugien
tium.§.fina.

BEnedictio Beñdicti
onẽ simpli
cẽ pñt dare sacerdotes etiam
pñte epo.95.dis.ecce. Sed non solẽneꝫ
ut ꝑmittẽdo: sit nomẽ domini ꝛc.Ꝉ hu
miliate uos ad benedictionẽ ꝛc.26.q.6
mistrare. A .Hoc fuit dictũ Ray.et
eius glo.ut i sũ.con.libro 3⁰ titu.27.q.10
ibi etiam dicit ꝙ sacerdos non debet
dicẽ.hũiliate uos ꝛc.nisi calicẽ teneat
aut corpalia aut patenam aut cruceꝫ
aut tale qd ƀꝫ gl.Dr̃ etiã ibi ꝙ cũ psby
ter celebrat pñte epo dꝫ sibi inuere an
ipse uelit bñdicẽ.Qd̃ si uelit non bñdi
cat ꝑsbyter.Si aũt nolit ꝑsbyter beñ
dicat predicta simplici bñdictõe.Nec
erit etiã i pñtia epi licẽtia alia expssa
epi neccĩa.qa h⁹ solo ꝙ pmittit eũ mis
saꝫ celebrare itelligit p ꝯñs oia pmit
tẽ q̃ ad missã spectãt.ar.ex̃ de offi.del.
ꝑterea.Et bñdictio ptinet ad missam
de ꝯse.dis.1.missas.Et ad ꝑdicta facit.c
cũ ad celebrandũ.ea.dis.ubi dicitur ꝙ
ubi eps non fuerit ppl's benedictionẽ
accipiat a sacerdote.Et sic pꝫ ꝙ ubi su
erit ꝑ dꝫ regri ut dictũ ẽ. B .uide de
hoc.ĩ.sacerdos.§.3⁰ De aqua beñdicta
uide s̃ aq̃ bñdicta.An benedicẽde sint
secũde nuptie uide.ĩ.nuptie.§.2⁰

BEneficium ꝑ cõiter
infra
quod tempus conferri debet
uacans beneficium. R⁹ Ecclesiastica
ministeria seu beñficia ecclesie seu of
ficia q̃libet nõ dñt uacarẽ ultra sex mẽ
ses.aliogn si collatio ptiebat ad epꝫ d̃
uoluit ad capl'm ꝛ eoꝝ. ꝛ si fuerit negli
gẽs p alios sex mẽses deuoluit ad me
tropolitanũ.ꝛ postea ad papã.ex̃ d̃ cõ
ces.ꝑben.nulla.Et intelligas solũ pro
illa uice.ex̃ de supp.ne.ꝑla.sicut nobis
Et si quis ꝑdictoꝝ elapso tpe conferat
nihil ualet.ex̃ de supp.ne ꝑla.c.fi.Et in
cipit currẽ tẽpus ꝑdictũ nõ a tpe uaca
tionis.sꝫ a tpe scie seu noticie.ex̃ de cõ
ces.ꝑben.qa diuersitatem.Et de dictis
sex mẽsib⁹ subtrahit tẽpus suspẽsiõis
ꝛ pegrinatiõis.ꝛ regrit ꝙ p suã culpã
uł negligẽtiã distulerit. sec⁹ si p ipotẽ
tiã iuris uł facti etiã ex culpa ꝯtingẽtẽ
nisi fuisset negligẽs i petẽdo absolutõ
nẽ ut no.i dcõ.c.qa diuersitatẽ. Et si ta
lia eẽnt officia seu admistratiões q̊rũ
collatio pertineret ad regulares ꝛ ipsi
negligerẽt:diocesani supplere dñt. nõ
obstãte si ipsi regulares fuerĩt exẽpti
ut i cle.qꝛ regularẽs.d̃ supp.ne.ꝑla. por
ro si fuisset ecclꝫia cathedralꝫ uł etiã re
gularis hẽbũt electores soluꝫ tres mẽ
ses.ĩ.q̊s si iusto ipedimẽto cessante ele
ctio nõ fuerit celebrata.eligendi ptãs
ad ꝓximũ supiorẽ deuoluit.ex̃ d̃ elec.
ne ꝓ defectu.Et itellige cũ aliis ꝯditõ
nib⁹ nũc s̃ dictis. A Predicta fere oia
notant etiã i sũ cõ.li⁰ ꝑ ti.ꝑ.q.92.Et cuꝫ
oibus predictis Con.Albꝛicus. B
¶ Qui hꝫ bñficiũ cũ cura si r̃cipiat se
cũdũ iteꝝ cũ cura:ipo iure uacat ꝑmũ
ex̃ de ꝑben.de multa.ꝛ de elec.dudum
etiã rethomagis.uñ ex tũc cũ talꝫ nõ sit
ꝑlat⁹ i ꝑma nõ põt subditos in illa ab
soluẽ.nec aliqd tale facẽ.Et sic nõ ua
cant etiã ꝑbẽde canõicoꝝ ꝛ eoꝝ digni
tates.nã lꝫ nõ hẽant curã aiarũ:tñ reci
piẽdo secũdaꝫ uacat ꝑma.ut in dcõ.c.
cũ multa.ꝛ de cõces.ꝑben.lr̃as. A .De
dignitatib⁹ seu psonatib⁹ clarum est
dcõ.c.de multa.De simplici uero ꝑben
da ẽ dubiũ.Et uidet idem p dcm̃.c.lr̃as
ubi dic glo.ꝙ eps põt dispensare circa
bñficia simplicia:sꝫ ñ i eadeꝫ ecclesia

habeat plura. Sȝ ꝙ hꝰ eṗs ñ possit: sꝫ
opiones ƀm dñm Anto. d̄ bu. ibi. Tan
cre. ⁊ qdā alii dixerūt istā uacationem
solū optinē i bñficiis curatꝭ ⁊ dignita
tibꝰ qbꝰ uꝛ obstare dcm̄. c. lr̄as. Unde
Hoff. p hꝰ. c. dic̄ idē eē tenēdū d̄ prebē
dis qd̄ de dignitatibꝰ cū secūda ṗbē
da recipiꝛ ut titulꝰ nō ut simplex beñ
ficiū uel stipēdiū. ut i sū. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 13
q. 9. Dñs Anto. i dcō. c. lr̄as. uideꝛ hoc sē
tire uerū i casu dci. c. lr̄as. uidelicet qñ
ṗbende ꝯferūꝛ i eadē ecclesia ⁊ alīa ē
annexa alicui dignitati seu officio. qd̄
oio ꝓhibeꝛ sine dispensatiōe pape. ut
i. c. ṗ. ex̄ de ꝯsu. libᵒ. 6ᵒ. uñ dic̄. Quero an
uacet ṗma ṗbēda p receptionē secūd̄
i eadē ecclesia. Rᵒ ꝙ ṗma ṗbenda bñ
uacat p receptionē ṗpositure. cui etiā
ē ānexa ṗbēda ƀm Inno. qa qs nō pōt
eē triplex ī una ecclīa. ut d̄ cōsu. c. ṗ. liᵒ
6ᵒ. In. c. uero de multa. de ṗben. dicit
ƀm Hosti. Hoff. ⁊ Jo. an. ⁊ Uin. ꝙ acce
ptādo secundā ṗbendā i titulū uacat
ṗma. qd̄ cōfirmat Jo. an. eē uerum qñ
ṗbende danꝛ i eadē ecclesia. secꝰ si i di
uersis. de q̊ i dcō. c. lr̄as. ubi uꝛ casus et
cū hꝰ transit. ⁊ ita hoc uꝛ tenendū. Itē
ṗma dignitas tūc uacat p acceptionē
secūde. qñ secūda accipiꝛ i eadē ecclīa
Ita uꝛ colligꝛ ex textu dci. c. de multa.
⁊ p dñm An. ibi dū dicit. Nota ꝙ sicut
plr̄alitas curationū est inhibita: ita et
pluralitas ṗsonatuū ⁊ dignitatū sine
cura i eadē ecclesia. B. Et tūc itelligi
tur qs recepisse secūdā ⁊ uacare ṗmā.
qñ habuit eiꝰ pacificā possessionē. ulꝛ p
eū stetit quo minꝰ hēret. ex̄ de prebē.
licet. liᵒ 6ᵒ. Qd̄ si forte p papā fructus
istiꝰ secūdi eēnt ad tēpus ꝯcessi alīi. ñ
uacat ṗmū q̄diu ille alter ṗcipit istos
ex̄ de ṗben. si tibi a nob liᵒ 6ᵒ. Et d̄ hac
etiā mā uide. i. §. 4ᵒ. Et eodē modo ua
cat siue pdiꝛ ṗmū bñficiū si qs uiolēt
occupat secūdū. uel se sciēter itrudat
i eo. ex̄ de ṗben. eū q. liᵒ 6ᵒ. Et tales uio
lēti seu iīqui occupatores ipso facto si
ius aliqd̄ habebant i bñficio qd̄ occu
pauerūt. pdūt illud ⁊ uacat. ut i dcō. c.
eū q. Porro ille q hȝ ꝯferꝛ dcā bñficia
uacātia debet ea ꝯferre ifra sex mēses
alꝛ ptās ꝯferēdi deuoluiꝛ ad aliū. ut in
ṗ. §. dictū ē. Incurriꝛ etiā alia pena ni
si ꝯferat ifra dictū tēpus uidelȝ ꝙ ipe
teñꝛ assigñre i utilitatē ipiꝰ ecclīe uacā
tis de suis ꝓuētibꝰ. nō de illis ecclesie
sue tm̄ q̄tū a tpe ipiꝰ uacatōis pceptū
fuit a q̊cūq̧ d̄tinēte ipam. A. Hoc hꝛ
i dcō. c. de multa. ex̄ de ṗben. B. Et si
ꝓpriū nō hȝ punieꝛ alia pena ad arbi
triū iudicis. 16. q. 6. illud. 13. q. 6. si res. ulꝛ
repeteꝛ ab eo q pcepit qa ipse tanquā
inuasor oēs fructꝰ restituē teneꝛ. L. de
rei uendi. certū. A. Cū ṗditꝭ con. Albri
cꝰ. Et uꝛ ꝙ ille q pcepit fructꝰ ṗncipa
liꝰ teneaꝛ cū sit pricipalis malefactor
Nō cōferēs ꝟo in subsidiū. ar. l. fi. ff. de
eo per quem fac. erit. B

Quīq̧ casus sūt i qbꝰ qs pōt absq̧
dispēsatiōe duas uel plēs ecclīas seu
ṗbēdas hr̄e. Primꝰ ē qñ ecclīe sūt ita
tenues ꝙ neutra sufficēt ad sustētatō
nē. 10. q. 3. unio. ex̄ de relig. do. qa mona
steriū. 2ᵒ si una pēdet ex altera. ex̄ de
eta. ⁊ q̄li. eā te. 3ᵒ ē ꝓpꝛ raritatē clīcoꝝ.
21. q. 1. clīcꝰ i fi. 4ᵒ ē si ecclīa ē ānexa di
gnitati ul ṗbēde. i q̊ casu cū ipe tenea
tur imaiori ecclīa ṗsonalꝛ deseruire
tēꝛ i ipa ṗrochiali hr̄e idoneū ⁊ ṗpetu
uȝ uicariū q ꝯgruētē hēat d̄ ꝓuētibus
ipsiꝰ ecclīe portōnē. ex̄ de ṗbē. extirpā
de. 5ᵒ ē si hȝ unā ititulatā ⁊ aliā ꝯmēda
tā. 21. q. 1. q plures. Sȝ talis ꝯmēda d̄ ec
clesia ṗrochiali nō pōt fieri nisi ei q at
tigerit. 25. annuȝ. ⁊ q sit sacerdos. ⁊ ta
li etiā nō pōt cōmitti nisi una ⁊ ꝓ eui
denti nccītate uel utilitate ⁊ nō durat
nisi p sex mēses. ex̄ de elec. nemo. liᵒ 6ᵒ.
A. Predicti qnq̧ casus ponūꝛ etiā in
sū. con. liᵒ 3ᵒ. ti. 13. q. 4. Ubi etiaȝ dꝛ ƀm
Ray. ꝙ gnālꝛ cōmēdatō nullatenꝰ dȝ
fieri nisi subsit iusta cā ut qa nō iueni
tur ṗlatus idoneꝰ uel aliqd sile. alꝛ epi
possent fraudes multas ꝯmittē. Colli
giꝛ etiā ex ṗdictis ꝙ ex̄ ṗfatos qnque
cāus qs ñ pōt hr̄e plīa bñficia sine dis
pēsatiōe. Sed quis dispēsabit? Dic ꝙ i

bñficiis curatꝫ ꝛ dignitatū siue ꝑsona
tuū uł ꝙ i eadē ecctia hēant due ꝓben
de seu admistratio aliq̄ uel officiū ꝛ ꝓ
bēda. solus papa dispēsat. ut pꝫ ex dcis
s̄. §. ꝓ. In religs xo bñficiis simplicib᷒
ut notaṫ i sum. cō. eo. ti. q. 7. Jo. dixit ꝙ
ep̄s pōt dispēsare i eodē ep̄atu. sꝫ nō in
diuersis. ꝛ h᷒ ꝓpṫ iurꝫ ipossibilitatē. q̄a
teneṙ utriq̄ꝫ obediṙ. ꝛ ab utroq̄ꝫ ordies
recipē. qđ eē ñ posset si 9ria mādarent
Sꝫ hāc ꝑplexitatē sol᷒ papa tollē pos
set. q̄ dispēsando vꝛ̄ ei 9cedē ꝙ eligat
cui uoluerit obedire. uł a quo ordines
suscipere. Hoff. aūt dicit. Uerius puto
ꝙ siue in eodem episcopatu siue in di
uersis nullus dispensare possit nisi pa
pa ꝛ sic curia tenꝫ. Glo. xo Ray. ait. Cre
do ꝙ ep̄i pñt dispēsare ñ de iure scrip
to. sꝫ de cōsuetudine sola quā papa scit
ꝛ ñ reprobat. ꝛ iō ꝓsumiṫ approbaṙ eā.
Uñ credo hodie derogatū eē ꝑ 9riā cō
suetudinē illi. c. scōꝝ. 70. dis. ubi prohi
beṫ ꝙ q̄s sit canōic᷒ ꝓbēdari᷒ nisi uni᷒
ecctie i q̄ 9script᷒ ē. i. ititulat᷒. lꝫ ex dis
pensatiōe ep̄i vnus diuersis ꝑesse pos
sit ecctiis. Cō. Ul. ꝛ Ber. ꝛ glo. Barto.
brix. i dcō. c. scōꝝ. s. ꝙ ep̄s i talib᷒ possit
dispēsare. addēs. uł ꝙ pōt etiā dispēsa
re ꝙ q̄s hēat bñficiū simplex. i. sine cu
ra ꝛ personatu cū alio qđ hꝫ curaꝫ aia
rū. Hosti. xo i. c. lr̄as. dic̄ ꝙ si ep̄i ñ pos
sint dispensare i ꝑlitate h᷒ ꝓbēdaruꝫ q̄
ad titulū. dici tñ pōt ꝙ possit dispēsaṙ
ob ꝓrogatiuā meritoꝝ ꝙ teneat ꝑmā
uel secūdā tanq̄ꝫ beneficiū ꝛ ponat vi
cariū q̄ bene deseruiat ꝛ ad 9petenteꝫ
portionē habeat de ꝓbēda. ex̄ de ꝓbē.
exposuisti. ꝛ de cle. nō re. cū ad h᷒. max
ime qñ i ecclesia ē talis 9suetudo. ł sta
tutū ex cā factū. ex̄ de consti. cū oēs. Et
sic sensit Hosti. ꝙ nec de iure nec đ cō
suetudie ep̄s pōt dispēsare sine cā. Et
bñ. q̄a irrōnabilis cōsuetudo non excu
sat sꝫ ḡuat. ex̄ đ 9sue. c. fi. Et ut dic̄ glo.
Ray. ꝛ Ul. dispēsatio etiā ꝑ papā facta
si fiat sine iusta cā nō excusat quo ad
deū. sꝫ tm̄ q̄ ad ecctiā militātē. ꝛ addit
Ul. Potius dispēsans i eadē dānatiōe
īuoluiṫ cū eo cū q̄ dispēsat. Aduertēdū
ēt ꝙ lꝫ ep̄s uel alius supior 9ferat ł cō
firmet bñficiū alicui ñ ꝑ h᷒ itelligiṫ di
spēsare nisi exꝑsse dispēset ꝫm glo. i di
cto. c. lr̄as. de cōces. ꝓben. Et idem dicit
Hosti. ut notat ibi dñs. An. ꝛ Bu. Ad
h᷒ bñ fac̄ cle. si sūmus de sen. excō. Qđ
puto uerū qñ ex ignorātia iurꝫ uel fac
ti. uel ex alia cā ꝑcludiṫ libera uolūtas
supioris. alias 9cessio sꝑ intelligiṫ fcā
cū oib᷒ his sine q̄b᷒ nō posset sortiri ef
fectuꝫ. ff. de iurꝫ. oi. iudi. l. 2. ꝛ ex̄ de offi.
delega. preterea. B

Quicunq̄ꝫ recipit dignitatē uel ꝑso
natū seu officiū uel bñficiū cui aiaruꝫ
cura sit ānexa si añ obtinebat siłe. cuꝫ
sit ꝓuat᷒ ꝓ postq̄ꝫ possessioneꝫ habuit
de secūdo. uel ꝑ eū stetit q̄ min᷒ hēret
teneṫ absq̄ꝫ mora dimittē i man᷒ ordi
narii i cui᷒ ep̄atu h᷒ fuēit. alioq̄n oēs
tales etiā secūdo ip̄o iure sūt priuati.
ꝛ ñ solū ad sacros ordies: sꝫ ēt ad qđcū
q̄ꝫ aliud beneficium fiūt inhabiles. Et
oia talia vacatura bñficia sedi ap̄lice
reseruāṫ. Et si alius disponat de eis nō
ualet. hec Jo͞hes papa. 22᷒. i ex̄uagāti
q̄ icipit. Execrabił. A. Cō. Albric᷒. et
addit. ꝙ i dcā ex̄uagāti cū suis declara
tiōib᷒ plenissime hr̄ de bñficiis q̄ non
pñt sił teneri sine dispēsatione. B

Qñ nō ꝓdest dispensatio sup ꝑlali
tate bñficioꝝ? R᷒ Non ꝓdest qñ impe
trās substituit aliqđ quātūcūq̄ꝫ modi
cū bñficiū. Qñ etiā cōcediṫ ut q̄s duo
beneficia curam aiarū hñtia possit sił
hr̄e intelligiṫ de duob᷒ ꝑmis bñficiis
p᷒ 9cessionē. A. Que. s. habuēit impe
trās. ut i. c. nō pōt. de q̄. i. B. Itē si mā
daṫ ꝓuideri alicui đ bñficio ñ obstāte
ꝙ hēat aliud. ꝑ hoc nō ē dispēsatū ut
hēat ābo sił. ex̄ de ꝓbē. nō pōt. li᷒ 6᷒.
Itē si papa motu ꝓꝓo alicui aliqđ bñ
ficiū obtinēti 9ferat aliud nō hita mē
tione de priori. nō ꝓpṫ hoc iualida est
gr̄a. dūmō exꝑmaṫ i lr̄a ꝙ motu ꝓꝓo
cōcedit. Sec᷒ si ad petitionē alti᷒ gr̄aꝫ
facit ex̄ de ꝓben. si motu. li. 7.
Bñficiū nō uacās nulli ꝓmitti pōt

nec i gnāli. ut ꝓmittendo cū potuerit ꝓuidere. uł cū facultas se obtulerit aut sub q̈uis forma ꝟborū. atꝰ pmissiões ꝑ dicte nec ualēt nec obligant. ex̄ de con cess. ꝑben. detestando li°. 6°.
Quibus clericis debeat ꝑ ordinatorē tā de necessariis q̄ de bñficio ꝓuidēi? R°. Romana ecclesia nō cōsueuit cogē ordinatorē ad ꝓuidēdū nō ɔstitutꝭ in sacris. ex̄. de ꝑben. eṗs. ꝛ. c. cū scōm. A Con. Albric⁹. B. Et nota h̄ q̄ si aliq̄s eṗs ɔmittit ex̄neo eṗo. ut uice ei⁹ i sua diocesi teneat ordinatiões. ꝛ ipe ꝓmo uit ad sacros ordies aliquē nō hñtē ti tulū. ipe q̄ ordiauit tenetur ei necc̄ia ꝓui dere. donec ꝑ eū uel aliū de bñficio sit ꝓuisū. Sec⁹ si ei ɔmisit ordiare certas ꝑsonas int̄ q̄s fuit aliq̄s siñ titulo. Nā i hoc casu eṗs q̄ ɔmisit tenetur talit̄ ordi nato. A. .i. ad necc̄ia mistrāda. donec ꝑ ipm bñficiat⁹ fuerit. ut i. c. si eṗs. de q̊. i. B. Silr̄ ꝛ ipe tenetur talit̄ ordinato qñ ɔmittit alicui ut possit a quo uoluerit eṗo ad sacros ordies ꝓmoueri. hec oia ꝺ ꝑben. si eṗs. li° 6°. A. Dc̄a necc̄ioꝝ ꝓui sio tūc dēt fieri qñ ordiat⁹ sine titulo ꝺ sua uel pr̄na hereditate nō pōt sustēta ri. de ꝑben. eṗs. ꝛ. c. tuis. B
¶ Utrū ordiat⁹ ad titulū pr̄imonii sui possit illud uēdere uł donare. R° ſm Ber. ex̄ de ꝑbē. c. tuis. lꝫ Uicētius dixe rit q̄ nō. tñ ſm Lācre. uerius credo q̄ sic. Nā ꝛ bñficio eccl̄iastico renūciare pōt. A. Con. Albric⁹. ꝛ idē i sum. con. li° 3°. ti. 13. q. 14. B
¶ Caplm̄ sede uacāte nō pōt cōferre ea bñficia q̄ ad collatióeꝫ eṗi ꝑtinēt. sꝫ pōt admittē pñtatos a patronis ꝛ eos istituē i bñficiis i qb⁹ fuerūt pñtati. lꝫ ad eṗm si uiuēt ꝑtinuisset. ex̄ de isti. ꝛ si caplm. li° 6°. Pōt etiā caplm eṗo de fūcto uł a bñficioꝝ collatióe suspenso ɔferre ꝑbēdas q̄ ad eṗm ꝛ caplm cōit̄ ꝑtinēt. etiā si eṗs iteresse habeat i col latióe tali tāq̄ ṗlat⁹. Et idē pōt eṗs si caplm sit suspēsū. uł singlarit̄ oēs sint excōicati. A. .s. maiori excōicatióe. ut i. c. si ad eṗm. de q̊. i. B. Sꝫ si ꝑtinēt ad eṗm cū ɔsilio capli uł assēsu. defuncto eṗo uł suspēso ñ pōt caplm se itromit tē nisi eṗs suspēsus fuerit i mora ꝺ pe tēda relaxatióe suspēsióis. Ubi autem de spāli ɔsuetudie. A. .uł statuto. dcō. c. si ad eṗm. B. bñficioꝝ collatio ad aliquē cū ɔsilio eṗi ꝑtiet. sublato eṗo de medio cū ɔsiliū neq̄at peti nō ē col latio differēda. Silr̄ ēt si eṗs egerit in remotꝭ. ita q̄ nō possit ei⁹ pñtia i breui haberi. ex̄ ne se. ua. si ad eṗm. li°. 6°.
¶ Bñficia ꝛ oēs dignitates uł ꝑsonat⁹ uacātia i curia romana ñ pñt ɔferri ni si ꝑ papā. Silr̄ ꝛ curialiū seu accedēti um uł redeūtiū de curia si decedāt i lo cis uicis curie ad duas dietas legales. A. Diete legales sūt. 20. miliaria ꝓ die ff. si q̄s cau. l. i. ꝛ nota. glo. i. c. pñti de q̊ i fra. Subiūgēs. ꝛ si modicū ēt supeēt ñ icluderetur sub loco. ff. de ꝟboꝝ. sigꝭ. l. 3. Ibi. n. dr̄ q̄ si sint. 21. miliaria faciunt duas dietas. Et ꝑfata itelligēda sūt ni si supdicta morarētur i loco ꝓprii domi cilii seu dom⁹ ꝓṗe. tūc. n. collatio ñ ser uatur pape nisi eēt curialꝭ q̄ lꝫ hērꝫ domi ciliū seu domū sue originis i loco curie tñ ibi occasione curie morabatur. tūc. n. reseruatur. Silr̄ etiā si curiales moriātur i loco unñ recedit curia. uel i itinē dū cu riā seq̄rētur. quātūcūq̄ loc⁹ ubi decedūt ab ipa curia sit remot⁹. dcō. c. pñti. B
Oia hec ad papā tm̄ ꝑtinent nisi q̄ p⁹ mēsē pñt ea ɔferre illi ad q̊s ꝑtinent ꝑ seipos tm̄. uł ipis agētib⁹ i remotis ꝑ suos uicarios gnāles qb⁹ illud ɔmissū sit i eoꝝ diocesib⁹ exñtes uł nisi essent eccl̄ie ꝑrochiales ꝛ uacassēt uacāte se de aplica. aut etiā si uacauerit añ. ꝛ pa pa ꝓusq̄ cōferret defūct⁹ eēt. Probātur hec oia ex̄ de ꝑbē. licet. ꝛ. c. statutū. et. c. pñti. ꝛ. c. si aplica. li° 6°.
¶ Si ꝑ eṗm cōferatur bñficiū alicui ab senti lꝫ nō fiat suū donec cōsentiat tñ eṗs nō poterit cōferre iteꝝ alti donec ille recuset nec ualēt collatio. Secus si eṗs notificata ipa collatióe assignet a liquē tminū ɔpetētē ɔsentiēdi. ꝛ ille ñ consenserit infra terminū potest etiaꝫ

ꝯsentire qñcũq3.dũmõ ꝓuſq3 bñficiu3
ip̃m alteri ꝯferat. A .Et ꝑ ᵖ iſtũ cõſen
ſũ nõ poterit bñficiũ alteri ꝯferri. ut ĩ
c.ĩ.allꝰato. B .ex̃ de p̃ben.ſi tibi abſen
ti libꝛo 6º.

¶ Si paup̱ cl'ic' cui mãdat̃ ꝓuidẽi d̃
bñficio iux̃ ei' merita q nullu3 hẽbat
poſtea aſſecut' ẽ.nõ tenet̃ ei ãpli' ep̃s
ꝓuidẽ.ex̃ de p̃ben.ſi paup̱.liº 6º. Bñfi
ciati tenẽt̃ ad hoꝛas canonicas. ⁊ q̃lit̃.
uide.ĩ.hoꝛe. De bñficiiſ patꝝ nõ habẽ
dis a filiis uide.ĩ.illegitimus.§.4º. De
reſignatiõe bñficii.⁊ q̃liter fiat.uide.ĩ.
renũciatio p̱ totũ. De p̱mutatõe bñfi
cioꝝ uide.ĩ.p̱mutatio.Ad mãm bñfici
oꝛũ ſat] p̱tinet.ĩ.ecclꝰia 2º ⁊.ĩ.p̃bẽda.

B Eneficiũ 2º quo ad fructus
bñficioꝝ.Fruct' tempoꝛe ua
catiõis debẽt ĩ utilitatẽ eccleſie expẽ
di uel futur] ſucceſſoꝛib' fidelit̃ reſua
ri alias ĩ cathedralib' eccleſiis ⁊ ĩ r̃gu
larib' ⁊ collegiat].ſi fiat ꝯ̃ p̱ capitula
ꝯuẽt' ⁊ collegia uel ſigulaꝛs p̱ſõaſ ipi
ꝯ̃ facietẽſ ſt̃ ſuſpẽſi ab officio ⁊ bñficio
A .q̊cũq3 donec plene r̃ſtituerit qcq̱d
de bonis p̱ceperit a p̃lat] moꝛtuis di
miſſis uel uacatiõiſ tp̱e obueniẽtibus
ut i.c.ĩ.allegato. B .Nõ obſtãtib' p̃ui
legiis uel ꝯſuetudib'.ex̃ de elec.qa ſe
pe liº 6º. A .Ubi ſimilit̃ dr̃. Nõ obſtãti
b' ſtatutis iuramẽto ꝯfirmatiõe ſediſ
apoſtolice aut alia q̈cũ3 firmitate ual
latis. B Jtẽ ſimiliſ ꝓhibitõ fit gnãlit̃
d̃ oĩb' eccleſiis ne bõa eaꝝ occupẽt̃ a
p̃latis qb' ſubſũt ſeu ad q̊ꝝ cuſtodia3
p̱tinẽt. A .Aut ab aliis q̱buſcũq3 p̱ſo
nis eccleſiaſtic] ad quoꝝ collationẽ oꝛ
dinationẽ p̃ſentationẽ ſeu cuſtodiam
p̱tinẽt dignitates:p̱ſonat':ꝑoꝛat'.uel
eccleſie uacãtes.ut i.c.ĩ.allegato. B
Niſi de ſpãli p̃uilegio uel ꝯſuetudine
p̃ſcripta uel alia rõnabili cã.Alit̃ ep̃i ⁊
ſup̱ioꝛes ſũt ſuſpẽſi ab ĩgreſſu eccle
ſie.⁊ aliis ab officiis ⁊ bñficiis donec
ſatiſfecerit.ex̃ d̃ oꝛ.pñti.liº 6º. A Jbi ẽt
dr̃.Ubi ex p̃uilegio uel ꝯſuetudĩe ſeu
alia de cã rõnabili ſibi aliq̱s p̃dictoꝛũ
aſſerit bõa cõpetẽ ſup̃dcã. Hoc ꝯ̃ illis
bonis ſolũ d3 ĩtelligi q̃ ſolut] debit] ſi
q̈ ſunt.⁊ his q̇ fuerit nccĩa ꝓ ſeruitoꝛi
b' ⁊ miniſtris ac ĩcũbentib' oneribuſ
q3 ad nouos redditus ſuppoꝛtãdis con
grue reſeruatis ex ipſis reperta fuerit
ſupereſſe. B

¶ Jndulgẽtie de p̱cipiẽdis fructibus
bñficioꝝ in abſentia cõceſſe p̱ſonis nõ
eccleſiaſtic] uel dignitatib' ſũt caſſe ⁊
irrite.ex̃ de reſcrip.c.fi.liº 6º. A . Jſtõ
c.ut p3 ĩtuenti loq̃t̃ de ꝯceſſiõib' fact]
añ illã decre.exinde ꝟo oſtendit ꝙ cũ
non ſint faciende. B

¶ Fruct' iã p̱cepti planũ ẽ ꝙ aliẽari
pñt.uide.ĩ.alienatõ.§.p̊. S3 ⁊ fruct' q̱
debẽt recipi pñt locari etiã ſi ſit deciẽ
⁊ alia.ex̃ de loca.ur̃a.S3 hec locatõ nõ
extẽdit̃ ultra tẽpus uite locãtis q2 clẽi
cus ĩ bñficio uſufructuario ꝯp̱at̃.16.q.
6.illud. A . Hec fuit opinio Hoſt.ut in
ſũ.con.li p̊.ti.2.q.2. S3 Jnno.dicit ꝙ ſi
locatio fit noĩe eccleſie ⁊ utilit̃. ſucceſ
ſoꝛ tenet̃.ex̃ de ſolu.c.p̊.⁊.10.q.2.hº ius
⁊.12.q.2.q̱cũq3 ſuffragio.Sec' ſi iutilit̃
Si aũt ſuo noĩe locauit nõ intẽdẽs ob
ligare eccleſiã.nõ tenet̃ ſucceſſoꝛ. ſed
nec heres eius.ſ.manutenere locatõ3
q̇ terminata ẽ in uita locantis.Et iõ ſub
dit Jnno.Sicut neq3 heres uſufructu
arii niſi inq̈ntũ ad eũ p̱uenit. ff.locati
ſi qs domũ.§.hic ſubiũgi.Et hº uerũ ẽ
ĩ miniſtro uel p̃lato eccleſie.ſ.ꝙ ſucceſ
ſoꝛ tenet̃ hr̃e ratũ qd̃ factũ ẽ a p̃deceſ
ſoꝛe.S3 ĩ canonico p̃bẽdario ſec' dici
mus qa ille nũq̈ põt locare p̃benda3
ſuã ultra tẽpuſ uite ſue l3 de illa poſſit
agẽ ⁊ ꝯueniri ſicut legitim' admiſtra
toꝛ.Dicit etiã ibi Jnno.ſ.in.c.q̃relã.ex̃
ne p̱rela.ui.ſuas. ꝙ ꝯtractus init' cu3
p̃lato eccleſie. nõ ſeruat] ſolẽnitatib'
ipſo iure nõ ualet. ſeruat] ꝟo ſolẽnita
tib' ualet l3 ſi ꝯ̈ctus eccleſie ſit iutilis
poſſit petẽ reſtitutionẽ ĩ ĩtegꝝ. Hoſti.
etiã dic̃ ꝙ inq̈ntũ pecũia ꝟſa ẽ ĩ utilita
tẽ eccleſie:ratũ d3 hr̃e ſucceſſoꝛ uel r̃d
dere pecuniã.ar.ex̃ de ſolu.c.p̊.ut ĩ ſũ.
con.dcã.q.2. Hoc dictum põt intelligi

etiā ſi locatio nō fiet noīe eccľie. uel ſi
fiat a prebendario. alˀ locatō dꝫ oīo ra
ta eē. ut ex predcis ꝯſtare pōt. B. De
hᵒ uide. ī. locatio. §. fi.
¶ Canōici ⁊ alii bñficiati clīci q̄ diuiſ
officiis nō intſūt. nō pñt ꝑcipe q̄tidia
naſ diſtributōeſ nec ualꝫ ꝯſuetudo. A
ſ. ꝯria. ut ī. c. alľato. B. alˀ nō faciūt eas
ſuas ⁊ teneť ad reſtitutōꝫ niſi excuſet
eos īfirmitas ľiuſta ⁊ rōnabiľ corpaľ
neceſſitas aut euidēs eccleſie utilitas
ex̄ de cleri. nō re. c. p̊ li° 6°. A. Ibi etiā
ſubiūgiť. ī diſtributōib⁹ etiā defuncto
rū āniuerſariis largiēdis idēꝫ decerni
mus obſeruādū. B. Ad materiā iſtā
poſſūt ꝑtinē ea q̄ dicūť. ī. cleric⁹ p̊. §. fi.
⁊ clericus 4°. per totum.

BEneficium 3°.

qñ in iuſte teneť. Qui nō rite ꝯſeqť bñfi
ciū aut dignitatē ut ait Ray. cū nō in
tret ꝑ oſtiū ē fur ⁊ latro. nec hꝫ uiaꝫ ſa
lutis niſi reſignādo. uel ſi ē diſpenſabi
le petat diſpēſatōeꝫ ab eo q̄ pōt. et in
utroq꜒ cāu agat pniaꝫ de ꝯmiſſo. Siľe
s̄ bñficiū p̊. §. p̊. A. Idē in ſū. con. lib°
3°. ti. 26. q. 20. B
¶ Qñ aliqs male poſſidet bñficiū uľ
dignitatē: utꝝ ſubditi teneāť obedire
ei uel debitores rñdē? Dicendum ꝙ lꝫ
ī foro iudiciali multiplex eēt rñſio: tñ
ī foro ꝯſcie ſi qſ ſciat ꝙ poſſeſſor eccle
ſie ľ dignitatꝭ ñ ſit uer⁹ p̄lat⁹. certe nō
teneť ei obedirˀ nec ſoluē qđ dignitati
uel eccľie dꝫ. nec ſoluēdo libať. ar. ex̄ đ
iuriuꝭ. etate. ⁊ de ſen. excō. īqſitōi. A.
Hoc uerꝝ niſi qs eēt ꝑ ſniaꝫ iurꝭ ordie
latā nec appellatōe ſuſpēſā ꝯdēnatuſ
tūc. n. dꝫ obedire ſm Hoſti. ut ī ſū. con.
li° 3°. ti. 13. q. 20. Et pōt eſſe rō q̄a ſolutio
uel q̄d ſiľe nō ꝯtinet ī ſe pctm̄. Et cum
dictis in hoc. §. con. Albricus. B
¶ Nūq̄d male poſſidēs abſoluit igno
rātes? Dicēdū ꝙ nō. exq̊ nō ē p̄lat⁹. ex̄
de pe. oīs. ⁊ de pe. diſ. 6. placuit. Tamē
ī caſu iſto illi nō ꝑirēt. nō q̄a iſte abſol
ueť poſſet: ſꝫ ꝑ fidē quā hñt ī ſacro. ex̄
de p̄ſbyťo nō bap. aplicā. ⁊ ꝓpť iuſtaꝫ
cām ignorātie. Sꝫ tñ ſanguis eoꝝ req
reť ab his q̄ gerebāt ſe ut p̄latos ⁊ ip
ſos q̄ꝫtū ī ſe fuit ꝑdiderūt. ar. ex̄ de off.
or. irrefragabili. De hᵒ. ī. ꝯfeſſio 3°. §. fi.
A. Con. Albric⁹. Sꝫ ut hēť in ſū. cō. li°
p̊. ti. p̊. q. ulti. Hoſti. ſup. c. dudū. 2°. đ ele
cti. uľ ſentire ꝯ̄ dicēs. Taľ đ cōſilio teñ
tur ꝯfiteri ⁊ nō de nccitate. qſ taľ p̄ſby
ter ꝟe abſoluit exq̊ curā tenꝫ q̄ꝫdiu ꝓ
babiľ ē ignorātia ⁊ ab eccľia tolerať
Sꝫ ſciēter nō dꝫ ad talē ire. Et ſic ītelli
git decre. oīs. Ad hᵒ facit q̄a cōis igno
rātia ⁊ tolerātia tribuit iuriſditioneꝫ
nō habēti etiā īhabili. ff. de offi. ꝑto. l.
barbari⁹. Sꝫ hoc ī hūanis ī q̄b⁹ ꝓcedi
tur ſꝫ hūanā opionē. ſec⁹ ī reb⁹ ꝯſcie. ī
q̄b⁹ ꝓcediť ſm diuinā ꝟitatē. uñ non
uer⁹ ſacerdos nullaten⁹ pōt abſolueť
⁊ ei ꝯfeſſus cū ſciuerit teneť recōfiteri
ut ⁊ tenet Inno. ſup idē. c. lꝫ referat ēt
aliā opionē ⁊ ut pꝫ ī ſū. cō. ī dcā. q. ulti.
Hoc idē ſenſit Hoſti. ī ſū. dū dixit ꝙ a
tali decipiūť aīe cū nō poſſit ligaŕ. nec
ſoluē cū iudex nō ſit. ⁊ lꝫ aīe iuſtā cām
hēant ignorātie: tñ ac ſi amiſſe eēnt re
greť ſanguis earū ab ipſis. B

BIgamia

Multis mōis cōtrahitur bi
gamia. Prim⁹ qui inter alioſ
ꝓprie dť eſſe cū quis ſucceſſiue ⁊ diꝟ
ſis temporib⁹. ⁊ duas habuit uxores:
⁊ utrāq꜒ cognouit. 21. q. i. apiāt. 2⁹ ē qñ
diuerſis tꝑib⁹ hꝫ pľes: unā đ iure et al
terā de facto: ⁊ utrāq꜒ cognoſcit. ex̄ eo.
nuꝑ. Hic. n. reputať bigam⁹ nō ꝓpter
ſacri defectū ſꝫ ꝓpť ītētōis affectū cū
oꝑe ꝯſecuto ut ibi dť. 3⁹ qñ hꝫ plures
eodē tꝑe. unā de iure: ⁊ alterā đ facto:
ľ ābas de fcō: ⁊ cognoſcit utrāq꜒. ut dcō
c. nuꝑ. ľ corruptā de fcō. 31. q. i. quō. ex̄ đ
diuor. gaudemus. ex̄ eo. a nobis. A
Iſtud. c. a nob̄ meli⁹ facit. B. 4⁹ qñ ꝯ̄
hit cū uidua ab alťo māito cognita. 32
diſ. ſeriati. ⁊ 33. diſ. maritum. ſecus aūt
ſi relicta fuiſſet ꝟgo. 34. diſ. c. fi. 5⁹ quā
do ꝯ̄hit cū corrupta a q̄cunq꜒ alio ſiue
ꝯtrahat ſciēť ſiue ignoraťť ⁊ eā ꝯgnoſc̄
diſ. 34. curādū. ⁊. c. p̄cipim⁹. 6⁹ quando

vxorē ꝓpā ꝯgnoscit scient ul' ignorāter
postq̄ꝫ cognita ē ab alio. dis.34. si cui⁹.
ꝛ.c.se.7⁹ qn̄ aliqs i ordie sacro cōstitu
tus. uel p⁹ factā ꝓfessionē i religiōe. ꝯ
facto ꝯhit cū corrupta. ex̄. eo. a nob. 27
q.i. q̄tq̄t. A. Idē ēt casus notātur in sū.
con. li.3º. ti.3º q.10. B

Qui virginē deflorauit. ꝛ postea in
vxorē eā duxit. nunqd pōt ꝓmoueri?
R. Sic. quia nō diuisit carnē suā i du
as nec illa i duos. extra. eo. debitū. 26.
dis. acutius. ꝛ ar. extra qui fi. sint le. tan
ta. A. Alii contra asserentes ꝙ oꝫ ꝙ
mulier sit ꝟgo tpe q̄ ꝯhit mr̄imoniuꝫ
ad hoc ꝙ ꝯhētes nō icurrāt irregulari
tatē. 32. dis. nemo. ꝛ expressū vr̄. 30. q.5.
q̄l. ꝟ. ꝟgo casta. ꝛ desponsata in ꝟgini
tate ꝛc̄. Et hanc opinionē tenet Hosti.
ut i sū con. liº 3º. ti.3. q.5. Sed ut ibi patꝫ
p̄mam tenet Ray. Tho. ꝛ Pe. Hoff. et
Ul. ꝛ sic vr̄ cōior ꝛ tenēda. Et ad cōtra
ria dicūt ꝙ dꝫ eē ꝟgo. i. nō ab alio ꝯgni
ta. Dicit etiā Ul. ꝙ cū oia p̄cedentia le
gitimēt p sequēs matrimonium. dcō
c. tāta. p̄sumit ꝟgo hoc casu q̄i i ꝟgini
tate eēt despōsata. Prima rn̄sio effica
tior ē. Secūda. n. aliqn̄ n̄ tꝫ. Nā si deflo
ratō fuisset facta ab vxorato. p sequēs
mr̄imoniū cū deflorata n̄ fit aliq̄ legi
timatio. dcō. c. tanta. B

Quid si credit ꝯhē cū ꝟgie: ꝛ inuenit
corruptā? R. Nō pōt ꝓmoueri. cū sit
maritus corrupte. 32. q.5. ille. 15. q.i.c. fi.
A. Melius fac. 52. dis. q in aliquo. Nec
ꝭm Ray. excusat error. nec uiolentia.
Lex. n. ꝓmotiōis factū reqrit nō uolū
tatē. dcō. c. fi. ꝛ. c. ille aūt. Idē Tho. Pe.
ꝛ Hosti. ut i sum con. liº 3º. ti.3. q.6. B

Quid si quis habuit vnā uxorē nec
ꝯgnouit ꝛ postea ducit aliā ꝟginē ꝛ co
gnoscit ꝛ eo⁹. p̄mā cognoscit ꝛ n̄ secun
dā? R. Nō repellit a ꝓmotiōe. ex̄ eo.
debitū. A. Idē dicas per eandē rōnem
si aliqs ducat i uxorē mulierē ab alio
despōsatā ꝛ traductā n̄ tn̄ cognitā ꝭm
Ray. Tho. ꝛ Pe. ꝛ Hosti. 34. dis. c. vlti
ꝛ i sū. cō. eo. ti. q.7. Sꝫ iste casus est cla
rus ꝛ formalis. dicti. c. debitū. B

Quid si marit⁹ accusat uxorē ꝯ ad
ulterio. ꝛ pēdēte accusatiōe uir ad p̄ce
ptuꝫ ecclesie reddit debitū uxori? R.
ꝭm Ray. Tho. ꝛ Hosti. Irregulari sive
bigam⁹ cēset. nā irregularitas sepe cō
trahit solo facto. A. Idē i sū con. eo. ti. q
9. Et addit Hosti. ꝙ nō peccat i hoc ca
su debitū nō reddēs cū vult ꝓmoueri
qa uxorē repellit p exceptionē ortam
ex adulterio. Sꝫ. Ray. ait ꝙ tenet red
dere cū nō debeat eū spoliare possessi
one sui corpis usqꝫ ad s̄niaꝫ. xi. q.i. quia
res. s. q.4. nōne. p̄cipue cū h⁹ sibi p̄cipi
tur ab eccl'ia. Dictū Hosti. pōt teneri
qn̄ marit⁹ offert se stati ꝓbatuꝝ ꝯmis
sū adult'iū. ut ifra octo dies uel circa.
ar. c. solet. de sen. excō. liº 6º. Quidā tn̄
ut i dcā. q.9. pꝫ dicūt ꝙ i h⁹ casu cogno
scēs uxorē adulterā nō fit irregularis
cū nō agat; sꝫ poti⁹ patiat. s. qa ꝯpellit
a iudice. Sꝫ p̄mo dictū ꝓbabili⁹ ꝛ tenē
dū uidet. B

Quid ꝯ eo q hūit unā uxorē an̄ bap
tismū. ꝛ aliā p⁹ baptismū. uel utranqꝫ
an̄ baptismū? R. irregl'ari ē dis. 34. si
qs uiduā. A. Poti⁹ ē. c. is q uiduam. B
Et. 26. dis. p totū. Sil'r ꝛ q an̄ baptismū
dimisit uxorē ꝓpter fornicationē po
stea accepit eā. Nā p baptismū nō tol
lit hec irregl'aritas. ut clāe pꝫ p Tho. i
4. dis. 27. lꝫ irregl'aritas hōicidii tollat.
ut. ī. hoicidiū. 4º. §. p̊ i fi. A. Idē respcū
p̄mi dci. i sū con. eo. ti. q. xi. Sed ꝛ secun
dū dictū colligit ex eadē rōne. B

Quare bigam⁹ n̄ pōt ꝓmoueri? R.
Tres sūt cāe. Pria ꝓpt ꝯfectū sacr̄i. s.
vnitati ipi⁹. cū n̄ sit un⁹ uni⁹. ex q̊ diui
sit carnē suā in duas. 26. dis. acutius. ex̄
eo. debitū. Et hec ē p̄ma ꝛ real' cā de q̄
h̄ ī. nūc dicem⁹. Secūda cā ē ꝓpter di
gnitatē ordinū. 16. dis. una. ꝛ. c. vlti. Ter
tia ē ꝓpt signū icōtinētie. dis. 82. propo
suisti. U. Sed ꝛ fortasse. Un̄ ꝛ Ambro.

Quō erit hortator uiduitatis q ipa cō
iugia frequētauit. A. Hoc hr̄ i dcō. c.
una. B. Ad itellectū āt p̄me cāe nota
ꝙ i mr̄imonio attēdit duplex. sacr̄m ꝓ
pter duplicē cōiūctionē q̄ ē i ipo. Pria

est cõiũctio aīoꝝ. Secũda corpoꝝ. pma
sigt ꝯiũctionē aīe ad deũ. secũda sigt
ꝯiũctionē xpi ꝛ eccłie q̄ fuit q̈si matri
moniũ ītiatũ qdē ī patriarchis ꝛ pro
phetꝭ. ratũ ī tpe grē. s. ī natiuitate xpi
ꝯsumatũ ī cruce. uł ratũ ī cruce: et con
sumabit ī glia. Itē secũda ꝯiũctõ sigt
etiā unionē diuitatꝭ ꝛ hũanitatꝭ factā
ī utero vginis. 26. dis. acuti⁹. ꝯ ꝯse. dis. ꝛ
ī xpo. pr. ex̄ eo. debitũ. Lũ g° tam ꝯiun
ctio xpi ꝛ eccłie q̈ꝫ unio diuinitatis et
hũanitatꝭ nõ sit nisi unica. merito sig
nificat ī ꝯiũctiõe pmi mr̄imonii. Sed
cũ qs transit ad secũdā recedit ab uni
tate. ꝛ sic nõ põt significare dictaꝫ uni
cā ꝯiũctionē. Et hāc rõnē tangit Aug⁹
ī dcõ. c. acuti⁹. ī fi. A. Idem in sũ. cõ.
li. 3. ti. 8. q. 2. B

¶ Utꝝ liceat dispensare cũ bigamis?
q̈ꝫuis diuersimode rñdeāt. mihi uidet
tenēdũ qđ tenꝫ Tho. ī 4.° dis. 27. dicēs
sic. Bigamie ñ ē adiũcta irregularitas
de iure nãli: sꝫ de iure positiuo. nec ite
rũ ē de eēntialib⁹ ordis q aliqs nõ sit
bigam⁹. Pꝫ ex h° q si aliqs bigamus
ad ordies accedat caracterē recipit. Et
iõ papa põt dispēsare ī tali irregulari
tate. Qđ āt obiici posset p decre. ex̄. e.
nup. soluit Tho. dicēs q p illā decr. oñ
dit q eadē ē difficultas dispēsandi in
illꝭ q de facto cũ plurib⁹ ꝯxerũt. sicut
si de iure ꝯtraxissent nõ q subtrahat
ptās dispensandi. Qđ etiā obiicit q ꝯ
doctrinā apłi dispēsare non lꝫ. soluit di
cēs q h° uerũ ē q̈ꝫtũ ad ea q̄ sũt ꝯ iur
nãli. ꝛ q̈ꝫtũ ad ea q̄ sũt ꝯ nccītate sacra
mētoꝝ ꝛ fidei ꝛ ī aliis q̄ sũt de īstitutõ
ne apłoꝝ cũ eccłia hēat nũc eādeꝫ po
testatē statuēdi ꝛ destituēdi quā tunc
hēbat. põt p eũ q pmatũ ī eccłia tenet
dispensari. hec Tho. Sꝫ q̈ꝫuis possit dr
q ñ lꝫ qa nũq̈ꝫ facēt. nisi forte aliqua
cā maxia subeēt. A. De h° opiones re
ferũt in sũ. con. eo. ti. q. 12. Sꝫ cuꝫ Tho.
cõ. Pe. ꝛ Al. ꝛ h° ur tuti⁹. ar. c. h° ē. 24. q
i. B. Sꝫ de epõ tenet q nullo mõ põt
ut ponit Jo. an. p. c. i. e. ti. li. 6.° A. Silr
de hoc recitant opiones ī dcā. q. 12. Sꝫ
h° ur ueri⁹. ꝛ expsse haberi ī. c. a nobis
ex̄ eo. ꝛ dcõ. c. unico. ī 6.° B

¶ Bigami iure cõi nudati sũt oī pui
legio cłicali ꝛ additi foro sclari non ob
stāte cõsuetudine. ꝛ eis sub pena excõi
catiõis īhibitũ ē deferre tõsurā uel ha
bitũ cłicalē. ex̄ eo. cum altcatiõis li° 6.°
A. Glo. ibi dic̄ hoc ītelligēdũ de his q
fci sũt bigami siue vē siue interptatiē
ī miorib⁹. sec⁹ si ī maiorib⁹ ordib⁹. B

Blasphemia

scdm Ambrosiuꝫ ē uł cũ deo attribuit qđ ei nõ
ꝯuenit. uel cũ ab eo remouet qđ ei cõ
uenit. Hec tñ duo. s. affirmatio ꝛ nega
tio nõ diuersificāt spēm blasfemie. A.
Idē ī sũ. cõ. li° 3.° ti. 34. q. 207. Sꝫ Tho.
scđa scđe. q. 13. arti. p°. addit tertiuꝫ mo
dũ uidelꝫ cũ attribuit creature quod
appropat deo. B. Et scdm gen⁹ suuꝫ
ē pctm̄ mortale quia rpugnat caritati
diuine. Sꝫ posset cõtingē q blasfemia
absq̈ꝫ ꝯliberatiõe ꝛ ex surreptiõe pce
dēt ꝛ h° duplr. p° mõ q alqs nõ aduer
tit hoc qđ dic̄ eē blasfemiā. ut cũ aliqs
subito ex aliq̄ passiõe ī vba ꝯtumelio
sa prũpet quoꝝ significationē nõ cõsi
deraret: tũc est pctm̄ ueniale. A. Hoc
puto uerũ nisi h° ei frequēter accidēt
ex lata culpa ei⁹ nõ curādo adhibē re
mediũ. Lata. n. culpa eqpat dolo. ff. de
positi. l. qđ nerua. ꝛ ī. c. ut aiaꝝ. de cõsti.
li° 6.° B. 2° mõ qñ aduertit h° eē blas
femiā ꝯsiderās sigta vboꝝ. ꝛ tũc nõ ex
cusat a pctõ mortali. sicut nec ille qui
ex cubito motu ire aliquē occidit. A
Idē in sũ. con. eo. ti. q. 20. Et puto a mor
tali nõ excusari blasfemũ lsi nõ recto
aio moueat lꝫ ignoreꝫ sua vba iporta
re blasfemiā. Nā ut dr. i. Cor. 14.° Si
qs ignorat ignorabit: ꝛ stult⁹ ī cłpa sa
piēs erit ī pena. 38. dis. qui ea. ī B. Hec
Tho. scđa scđe. q. 13. De blasfemia in
deũ uel in scõs q̄ proprie dicit maledi
ctio. uide. ī. maledictio. §. 2.° ꝛ 3.°

Gabella

Uide. ī. pedagiũ ꝛ uiđ. ī. tallia. qr
p eodē accipiũtur uel quasi.

Calix non debet fieri de ui tro.ligno.ere.uel au ricalco.nec de cristallo. aut la pide.sed tm de auro argēto aut stagno de 9se.dis.i.vasa.z.c.ut calix. De conse cratione calicis: z an possit vendi uide i.cōsecratio 5°.

Calumniari quid sit.p̄ uaricari. z tergiuersari. uide s̄ accusa tio.§.4.

Canonica portio ē illud qd̄ ecclesia ppā debet recipe q̄n q̄s eligit alibi sepulturā. De q̄ uide.i.sepultura.3°. per totum.

Canonicus Uide.i.p̄ benda.et s̄. beneficium.z infra simōia 2° z 3°.

Canonizatio Non li cet ali quem uenerari pro sancto. ni si fuerit canonizat⁹ auctoritate roma ne ecclesie.ex̄ de reli.z uene.sāc.c.p̄. In qua quidē canonizatione.p̄ inquirit̄ d̄ uita eius q canonizādus ē. si fuit in la boribus iustis z multis.si morib⁹ cast⁹ z actib⁹ strenu⁹. Oportet.n .pn̄ti testifi catione p̄dicari z bone fame p̄conus n̄ taceri.61.dis. miramur.12.q.2. quatuor. Et ē maxime ɋrendū de simplicitate z humilitate.ex̄ de p̄sūp.ex studiis. Itez queri solet an sustinuerit p̄secutiones 7.q.i.oīs q gemebat.z.c.ibi. Et an illas sustinuerit cuz caritate.1. q.i. uide quā tum. Inquirendū ē etiā de miraculis factis in uita z post mortem. Porro de martyrib⁹ nō fit tāta examiatio.s̄ ɋri tur tm̄ de miraculis.z cā ppt̄ quā passi sūt.ar.de cōse.dis.4.cathecuminum. z c.baptismi uicē. His rite pactis pōt ad canonizationē p̄cedi. A . Idē i sum. con.li.p̄.ti.14.q.25.ubi subiungitur. Or dinē z modū quo cōsueuit curia roma na p̄cedē i canonizatione scōꝝ p̄scē po nit Hosti.z Goff.sup.c.audiuimus s̄.d̄ reli.z uene.sanc. B

Canonizatio Utrū liceat porrigere orōnē ad ali quē nō canōizatū. R̄ s̄m Inno. Non negam⁹ qui nō liceat porrigē p̄ces ali cui defūcto quē q̄s credit bonū uiꝛ.ga dn̄s fidē orāt attēdit.s̄ facē p eo offi ciū ul' p̄ces solēnes non licet.ut in p̄.§. dictū ē. A .Con.Albric⁹ z Hosti.ut i sum.con.co.ti.q.22.in fi. B

Caracter secūdū Dio. ē signū sanctū cōionis fidei z scē ordiatiōis datū a Jerarcha. Ul' s̄z modernos the ologos. Caracter.ē distinctio a caractē eīno impsso aie rōnali s̄m imaginē: cō figurās trinitatē creatā trinitati creā ti a recreāti distiguēs z nō figuratis se cūdū statū fidei. Et quidē caracter nō ip̄rimit̄ p oia sacra etiā noue leg̃. s̄ so lū p illa p q̄ mācipat̄ q̄s ad aliqd̄ sacra mentū sp̄uale exercēdū.sicut ē baptis mus.cōfirmatio z ordo.hec Tho.i 4°. q.4. A .Cō.Albric⁹. B .De caractē etiā ordinis habes p̄la.i.ordo.3°.p totū

Carcer seu icarceratio. Utrū liceat aliquē icarcerare ul' detinere R̄ s̄m Tho.scda scōe.q.65. In bonis corpis tria p ordinē cōsiderāt̄.p̄ quidē integritas corpal' substātie.cui detrimē tū afferr̄ p occisionē ul' mutilationem 2° delectatio uel qes sensus cui opponi tur v̄beratio.ul' aliud qd̄libet sensum dolore afficiēs.3° motus z usus mēbro rū q ipedit̄ p ligationē uel icarceratō nē. Et id icarcerare aliquē ul' q̄litcūq̄ detinē ē illicitū: nisi fiat secūdū ordiez iusticie.aut ad penā.aut ad cautelā ali cui⁹ mali uitandi. z h° licet tm̄ iudici. Uerūtn̄ detinē hoiem ad horā ab aliq̄ ope illicito stati ppetrādo.cuilibet licz sicut cū quis detinet aliquē ne se p̄reci pitet.uel ne aliū feriat. Sz simpl'r aliū icludē ul' ligare ad eū p̄tinet solū q h3 vl'iter disponē de actib⁹ z vita alterius hec Tho. Nā z p̄uata p̄sona hec faciēs secūdū leges morte punit̄. L. de priua. carce.l. vnica.

c

3

Aritas Utrum caritas
semel hĩta poſ
ſit amitti. Rꝰ ẜm Tho. ſcða
ſcðe. q. 24. Caritatẽ poſſumꝰ triplicit̃
ↄſiderare. ꝑ mõ ex ꝑte ſpiritꝰ ſci mouẽ
tis aiam ad diligendũ deũ. ⁊ ex hac ꝑ
te caritas ĩpeccabilitatẽ hꝫ. qa ĩpoſſibi
le ẽ hec duo ſil' eẽ uera. ſ. ꝙ ſpiritꝰ ſan
ctꝰ uelit mouẽ aliquẽ ad actũ caritat
⁊ ꝙ ipſe caritatẽ amittat peccãdo. naꝫ
donũ ꝑſeuerantie ↄputat̃ int̃ bñficia
dei qbꝰ certiſſime liberãt̃ qcũqꝫ libe
rãt̃ ut dič Augꝰ ĩ libº de ꝑdeſtinatiõe
ſcõꝝ. 2º mõ põt ↄſiderari caritas ẜm ꝓ
ꝓriã rõnẽ. ⁊ ſic caritas nõ põt amitti: ni
ſi id qð ꝑtinet ad caritatis rationem
amittat̃. uñ caritas nullo mõ põt pec
care. ſicut caloꝛ ñ põt frigidare. ſic nec
ĩiuſticia nõ põt bonũ facẽ. ut Augꝰ dič
in liº de ſermone dñi in mõte. 3º põt cõ
ſiderari caritas ex ꝑte ſubi. qð ẽ ꝟtibi
le ſcðm arbitriu libertatẽ. ⁊ iſto mõ ca
ritas uie amitti põt: nõ aũt caritas pa
trie. qa ibi deus ꝑ eẽntiã uidet̃ q̃ ẽ ipa
eſſentia bonitatis.

❡ Que ſunt ex caritate diligẽda? Rº
ẜm Tho. ſcða ſcðe. q. 25. Quatuoꝛ ſunt
ut ait Augꝰ ĩ liº ð doctria xpiana. unũ
qð ſuꝑ nos ẽ. ſ. deꝰ. ſecũdum qð nos ſu
mus. tertiũ qð iux̃ nos ẽ. ſ. ꝓximꝰ. i. hõ
ul' angelꝰ. q̈rtũ qð ĩfra nos ẽ. ſ. coꝛpꝰ ꝓ
ꝓĩũ. A. Idẽ ĩ ſũ. cõ. libº 3º. ti. 34. q. 216.
Põt addi. Silr ⁊ coꝛpꝰ ꝓximi cui exhi
bere debemꝰ opa coꝛꝑalia caritatis.
Math. 25. ſed hº põt ĩcludi ĩ eo qð ſuꝑ
dictũ ẽ. nos debẽ diligẽ ꝓximũ iux̃ nos
B. Et ſũt ĩtelligẽda hº oꝛdine. ꝑ et ꝑ
oibus deꝰ. deĩde debemꝰ diligere nos
ipos. deĩde ꝓximũ. ultimo coꝛpꝰ nr̃m
Et tũc ſubdit ſic idẽ Tho. ſcða ſcðe. q.
26. Nõ ẽ tñ ð nccitate caritat ꝙ hõ ꝓ
ꝓriũ coꝛpꝰ exponat ꝓ ſalute ꝓximi ni
ſi ĩ cãu q̊ tenet̃ eiꝰ ꝓuidẽ ſaluti. ſꝫ ꝙ a
liqs ſpõte ſe offerat ꝑtinet ad ꝑfectõꝫ
caritat. A. Idẽ ĩ ſũ. con. eo. ti. q. 217.
Et hoc ultimũ debet intelligi quo ad
ſalutem coꝛpoꝛeam. qa qs nõ obligat̃
exponere regularit̃ ꝓpꝛiũ coꝛpus ꝓ
coꝛpoꝛe ꝓximi ſui. ſed ꝓ ſalute anime
ſic. cũ aia ꝓximi ĩcõꝑabilit̃ ſit ꝑcioſioꝛ
coꝛꝑe nr̃o. 24. q. 3. ſi habes. uñ ⁊ ſuꝑ in
oꝛdine caritatis ꝓximũ ꝑponẽ coꝛpo
ri nr̃o. ⁊ Tho. ſcða ſcðe. q. 33. dič moꝛta
lit̃ peccare qui q̈cũqꝫ timoꝛe ẽt coꝛꝑal'
moꝛtis omitteret ꝓximũ coꝛrigẽ: qñ
ex hº ꝟiſilr ꝓuideret̃ eius ſaluti. B.
Et hic oꝛdo caritatis ſub ꝑcepto eſt ut
Tho. tradit ſcða ſcðe. q. 44. A. Silr
etiã ẽ ſub ꝑcepto ut diligamꝰ melioꝛs
uel mag ↄiũctos plꝰ aliis. ut ibidem
dič Tho. ⁊ in ſũ. con. eo. ti. q. 218. B

❡ Utꝝ magis debeamꝰ diligẽ melio
res ꝙꝫ nobis ↄiũctioꝛes. Rº ẜm Tho.
ſcða. ſcðe. q. 26. Melioꝛi qdẽ qa ẽ deo
ꝓpigoꝛ maiꝰ bonũ ex caritate debẽꝰ
uelle. ſ. maioꝛẽ g̃dũ btitudĩs. quia ad
caritatẽ ꝑtinet ut uelit iuſticiã dei ſer
uari. ẜm quã melioꝛes ꝑfectiꝰ beatitu
dinẽ ꝑticipãt. ſꝫ tñ hõ rõnabilit̃ magis
intenſe diligit ↄiũctos. ⁊ hº triplr. ꝑ q
dẽ itenſioꝛi affectu diligit ad illud bo
num ad qð diligit eos: ꝙꝫ melioꝛes ad
maiꝰ bonũ. 2º qa inter ↄiũctos aliq ſũt
nob ꝓpiq ẜm nãlẽ oꝛiginẽ a qua diſce
dere nõ pñt. ſꝫ bonitas ſcðm quã aliq
appꝛopiquãt deo põt accedẽ ⁊ receder̃
augeri ⁊ minui. ⁊ iõ poſſũ ex caritate
uelle ꝙ ille qui ẽ mihi ↄiũctus ſit me
lioꝛ alio. ⁊ ſic ad maioꝛis btitudinis g̈
dũ ꝑuenire poſſit. 3º qa pluribꝰ mõis
ſiue cãis ↄiũctos diligimꝰ. nã ad alios
nõ hẽmus niſi amicitiã caritatis. ſꝫ ad
ↄiũctos nob hẽmus alias amicitias.
ẜm modũ ↄiũctiõis ipoꝝ ad nos. ut qa
aliqs ẽ ↄſanguineꝰ ul' ↄiux uel cõciuis
uel ꝓpter qðcũqꝫ aliud licitũ. ⁊ ita ex
caritate plurimis mõis diligimꝰ ma
gis nob ↄiũctos. A. Idem in ſũ. cõ.
eo. ti. q. 218. Et cõcluſio ẽ ꝙ melioꝛes ð
bemꝰ plus diligẽ. qa hoc iuſticia diuia
reqrit Math. 12º ibi. Que eſt mr̃ mea
⁊c. ſꝫ poſſumus optare ꝙ ꝓpinqui ſint
melioꝛes. B

❡ Utrũ diligẽ ĩimicos ſit de nccitate
caritatis. Rº ſꝫ Tho. ſcða ſcðe. q. 25. Di
lectio ĩimicoꝝ triplr põt cõſiderari. ꝑ

mō ut diligant inquātū inimici. ꝛ hoc ē dilig̃ malū alterius. 2° mō quātū ad naturā. ꝛ sic i vlt. ꝛ sic dilectio inimicoꝝ est de necitate caritatꝭ. ut. s. aliqs diligens deū ꝛ ꝓximū ab illa generalitate inimicos ñ excludat. 3° mō pōt ↄsiderāi in spāli. ut. s. aliqs i spāli moueat motu dilectiōis ad inimicū. ꝛ illud ñ ē ↄ necitate caritatꝭ ut salutis absolute. qꝛ nec mo ueri motu dilectiōis i spāli ad q̄slibet hoies singulariter ē de necitate caritatis nisi scđm ꝑparationē ai. ut. s. hō hēat animū ꝑparatū ad hoc ꝙ in singulari inimicum diligeret si necitas occurreret. Sed ꝙ absq̧ necitatis articulo diligat pertinet ad caritatis ꝑfectionez. A . Idē i sū. con. li° 3° ti. 34. q. 213. B

¶ Utrū sit de necitate caritatis ꝙ hō inimico signa uel effectus exhibeat dilectiōis. R° ꝫm Tho. scđa scđe. q. 25. Sicut hō i cōi tenet diligere ꝛ non in speciali nisi scđm ꝑparationē ai: ut nunc dictū ē. ita signa ꝛ effectus dilectiōis q̄ in cōi consueuerunt ꝓximo exhiberi tenet etiā inimicis exhibē. puta cū aliquis orat ꝓ oibus fidelib⁹. uel ꝓ toto pplō. uel cū aliqđ bñficiū ipendit toti cōitati. tūc etiam hoc inimicis exhibē ē de necitate ꝑcepti. ꝛ ↄtrafacere ꝑtinet ad liuorē vindicte. Specialia vero bñficia uel dilectiōis signa q̄ qs exhibet ꝑticulariter aliqbus ꝙ exhibeat inimicis ñ ē de necitate. nisi scđm ꝑparationē ai. ut. s. inueniet i articulo necitatis scđm illud ꝓu. 25. Si esurierit inimic⁹ tuus ciba illū ꝛc. Sꝫ h° facē preter necitatis articulū ꝑtinet ad ꝑfectionē caritatis ꝑ quā aliqs cauet ñ solū vinci a malo. sꝫ vult vicere i bono malū. qa. s. nō solū cauet ne ꝑpt iniuriā illatā ꝑtrahat ad odiū sꝫ etiā intēdit inimicū ad suuz amorē ꝑtrahē. A . Cō. his Pe. ut in sū. con. eo. ti. q. 214. B

¶ Utrꝫ inimicis veniā petētib⁹ teneamur remittē. R° ꝫm Pe. 3° sniaruz. Ex iniuria uel dāno dato alicui solent in eo cui fit tria ↄriri. s. rancor in affectu. sig̃ rācoris i effectu. ꝛ actio iuris ↄ iniuriantē. Primū tenet hō remittē imo nūq̧ i corde hrē. A . Math. 18. ibi. Sic ꝛ pr meus ꝛc. B Secūdū tenet hō remittē veniā veraciter petenti. i. ꝑato emēdare scđm facultatē suā. de q̄ pōt itelligi qđ dr Luc. 17. Si reuersus fuerit ad te dicēs. penitet me. dimitte illi. immo etiā si nō petat. ut i ꝓximo. §. dcm̄ est. A . Istud imo. nō vr dictū Pe. ut pōt colligi ex habitis i sū. con. eo. ti. q. 215. sꝫ potius eius dicto aduersatur. Et cū h° dicto con. Albricus. ut non dēat expectari petitio. ꝛ istud videt uerius. Nam si nō dꝫ rācor teneri i corde. sitr nec ab ex oñdi i oꝑe. qꝛ nō solū a malo sꝫ etiā ab oi spē mali abstinendū ē. 1. Thesal. c. fi. B. Sed tertiū nō tenet remittere nisi ille satisfaciat ꝓ posse. ut. c. si quis cōtristatus. 90. dis. ꝛ nota i. c. ad aplice. de re. iu. li° 6°. 80. ꝛ i remissiōib⁹ dcōꝝ iniuriū. ꝛ ex̃ de male. inotuit. cū ↄcordātiis ibi positis. A . Hoc satis claꝝ ē. qa legitime pōt peti eximatio iniurie etiā ultra itereē reꝝ. ex̃ de imu. ec. qm̄ li° 6°. nisi ex hoc oriret ꝑponderans scādalū respectu salutis aie uel corpis. qa i ordine caritatis hec ꝑferenda sūt. ut pōt cōstare ex dictis s̃. §. ꝑ. B

¶ Utrꝫ opa bona ex̃ caritatē facta aliqd ualeāt. R° ꝫm Ray. Quāuis nō ualeāt directe ad uitā eternā. tñ ualēt ad alia quinq̧. ꝑ ad tolerabilius iudiciū futurū ꝑferēdū. de pe. dis. 3. si qs aūt. A Ricardus sup 4° sniaꝝ dis. 15. dicit ꝙ bonū ꝛ pnia acta i mortali sicut nō ualet ad obtinendū regnū: ita nec ad remissionē penarū. qꝛ ꝓpter illud nō minuet pena ꝓ pctis ꝑorib⁹ debita. sꝫ bñ minorē penā sustinebit i inferno. quia interi dū facit illud bonū cauet a malo. q̄rū occasiōe si faceret ampli⁹ puniret. Et ita dicit intelligendū dictū asserentiū minorē penā sustinēdā ꝓpt bonū sine caritate factū. Sed ↄ h° videt qđ legit in uita patꝝ ꝙ cuidā scō patri reuelatū ē. de quodā q ꝓpter luxuriaz exclusus ē a paradiso ꝙ ꝓpt abūdātes elyas q̄s faciebat liberat⁹ ē ab icēdio

ignis. B 2° ad tpalē ꝓſpitatem. de
pe.diſ.3.cauendū.22.q.2.ſi q̄libet. 3° ad
h° ꝙ qs citius illuſtreť ad pniaȝ ꝺ pe.
diſ.5. falſas.i fi.4.° ad aſſuefactionem
bonoꝝ operū.ſicut faciebat olī beat⁹
Jo̅hes.ꝺ ꝯſe.diſ.4.nō regnabāť.5° qa
diabol⁹ nō hȝ i eo tantā ptātē quantā
hēret ſi bona opa nō facēt.ſicut Gregl
refert ī dialogo.li° 3°.c.7° de iudeo qui
ſignatus erat ſigno cruc ꝙ demōes ñ
potuerūt ei nocē. A .Aduertēduȝ tñ
ꝙ remuneratio q̄ fit ꝓ talib⁹ opibus
ſȝ Ric.i loco ꝑallato.ñ ē ex debito iuſti
cie ſȝ ſolū ex dei clemētia.forte iō qa
q ex ꝯtumacia ꝯ deū mereť ſui ꝑditio
nē quō pōt extrinſec⁹ aliquid mereri?
B .Utrū hō poſſit ꝺo ſatiſfacē ꝑ opa
extra caritatē facta hēs.ī. ſatiſfactio.
§.xi°.Et plura de caritate habes in ſe
quen.§.

Utꝝ opa extra caritatē exñtiū unq̄
ualeant. R° ſm Ray. Opa uiua q̄ fctā
fuerūt i caritate mortificātur ꝑ ſeq̄nſ
mortale pctm̄.ꝛ ſi uera ſeq̄ť pnia reui
uiſcūt. Jlla ṽo que nūq̄ uiua fuerunt
puta q̄ in pctō mortali facta ſūt.uiueť
nō pñt qa mortua nata fuerūt.uerſus
Jlla reuiuiſcūt q̄ mortificata fuerunt
Uiuē ñ pñt q̄ mortua nata fuerūt.Cō.
Tho.i 4.° diſ.23. A .Predictuȝ dixit
Ray.i ti.de pe.ꝛ re.§ .item circa idem
q̄ritur.Tho.etiā in.3.pte.q.89.arti.5.et
6.° B .De cōfeſſione facta ex̄ carita
tē.uide.ī.cōfeſſio ꝑ̊.§.3.° Utꝝ occaſione
religionis ſint ꝑtermittēda opa carita
tis in parētes.uide.ī.religio ꝑ̊.§.3.°

Caſus epiſcopales

Jllos caſus a q̄bus nō pōt ab
ſoluere ſacerdos ꝑrochialis.uide.ī.cō
feſſor ꝑ̊.§.ꝑ̊.

Cathecismus et

exorciſm⁹. Utrū cathecism⁹
cōuenieter dēat ꝑcedē baptiſmuȝ. R°
ſm pe.in 4.° ſic. Nā i baptizādo requi
ri[illegible]oȝ ea que ſūt de nccitate fidei.q̄ ſunt
tria.ſ.fidei ſuſceptio:ꝛ eiuſdē ꝓfeſſio.
ꝛ ipſius obſeruatio. ꝛ ꝓpť hec tria ca
thecism⁹ inuētus ē.qa in eo fit inſtru
ctio ad fidei ſuſceptionē.fit etiā rñſio
ad fidei ꝓfeſſionē:ꝛ promiſſio ad fiđi
obſeruationeȝ. Et qa adultus ꝑ ſe cre
dere ꝛ ꝓmittere pōt:req̄rūť hec ab eo
ꝑ ſeipm̄. Jn ꝑuulo ṽo req̄runť ꝑ uica
riū.ſ.ꝑ patrinū qui i ꝑſona ꝑuuli rñdȝ
Credo. Et ſicut dicit Tho .duplex pōt
eē ſenſus. Unus:credo.i.ego paruulus
qñ ad ꝑfectā etatē ueniā credam. uel
credo.i.ego patrin⁹ operā dabo ꝙ iſte
credat. A .Jſte ſenſus ē magl ꝯueni
ēs.nā tenentes ad baptiſmū fideiuſſo
res fiūt ſuſcepti.ꝺ ꝯſe.di.4.uos añ oia
B .Nec ē icōueniēs ꝙ patrin⁹ ꝓ par
uulo ꝓmittat.qa de illis ad q̄ oēſ tenē
tur un⁹ aliū obligare pōt. Sec⁹ āt i hiſ
ad q̄ oēs nō teneť. Et ſi dicis ꝙ patrin⁹
ſic obligať ad inſtruendū paruuluȝ ꝺ
fide. Rñdet Tho.ꝙ non ē ibi magnuȝ
ꝑiculū q̄tū ad modernū tēp⁹.qa ꝛ pa
rentes pueri ſūt xpiani ꝛ inť xpianos
nutriūtur. Sec⁹ āt erat i ꝑmitia ecclia
qa tūc diligētior cura habēda erat. Et
ſilr nūc eēt ſi pētes pueri eēnt ſuſpci
de infidelitate.uel ſi puer inť ifideles
cōuerſatus eēt. A .Jdē ēt eēt ſi parē
tes eēnt ſuſpecti i morib⁹. nā ſuſcipiē
tes de baptiſmo ſūt fideiuſſores nō ſo
lū fidei ſed etiā morū.uñ in dcō.c. uos
eis dř. Jō ſꝑ eos admonete ut caſtita
tē cuſtodiāt:iuſticiā diligāt: caritateȝ
teneāt. Añ oia ſymbolū ꝛ orōnē domi
nicā etiā uos ipi tenete ꝛ illis quos ex
cepiſtis oñdite. Dicta ēt in h°. §. notāť
ut i ſū.con.li° 3.° ti.24.q.42. B

Sȝ ad qd ꝓdeſt exorciſm⁹? R° ſm
pe.ꝛ tho.in 4.° diſ.6. Habet effectuȝ in
corꝑe ꝛ i aīa.qa minuit ptātem demo
nis ne poſſit tm̄ i hoīe ſicut ꝑus:ne ba
ptiſmū ꝛ alia bona ipediat. Sȝ ꝑdicta
ptās totľr i baptiſmo tolliť.ſicut Pha
rao ꝑus flagellat⁹ ē pplō nō egreſſo ꝺ
egypto ꝛ p⁹ea totľr in mari rubro .qꝺ
ē figura baptiſmi:ſubmerſuſ ē. A . Jō
i ſū.con.eo.ti.q. 43. ubi etiā dř ꝙ circa
hūc effectū cathecismi plures fuerūt

oppones. Sꝫ qđ dictū ē meliꝰ uꝫ. B.
Quid significēt sacⁱalia alia q̄ fiūt añ
baptismū i cathecismo. uide s̄ baptis
mꝰ 6°. §. 3°. Per cathecismū ipedit mři
moniū ɔ̄hendū. ī. ipedimētū 6°. §. 2°

Cautio

Noīe cautōis qñ simplr ponit itel
ligit nuda ꝓmissio. Sed per
cautionē idoneā siue sufficiētē itelligi
tur fideiussoria ł pignoraticia. ut nota
tur ex̄ ō pigno. cū ɔstet. A. In glo. B
De hac uiđ s̄ absolutō 4°. §. fi. A. De
hꝰ ēt dr̄ s̄. absoluꝰ p̊. §. 17°. i additōe. B

Cecitas mentis

Utrū cecitas mentꝭ sit pctm̄.
Rꝫ° ßm Tho. scđa scđe. q. 15. Gregꝭ. 31.
moralꝫ. ponit cecitatē mentis int̄ uitia
q̄ cānt a luxuria. Ad cuiꝰ uitii intellec
tū ē sciēdū ꝙ p̄ncipiū itellectualis ui
sionis ē aliqđ intelligibile p̄ncipiuꝫ ꝑ
qđ hō itelligit alia. cui qdē intelligibi
li p̄ncipio mēs hois pōt itēdere. ꝛ ꝙ ei
nō itendat pōt duplr̄ cōtigē. qñꝗ qdeꝫ
ex hꝰ qꝛ hꝫ uolūtatē spōtanee se auer
tētē a ɔsideratione talis p̄ncipii. scđm
illud p̊s. Noluit intelligē ut bñ ageret
Alio mō ꝑ occupationē circa alia que
magꝭ distrahūt. qbꝰ ab ispectōe hꝰ p̄n
cipii auertit. ßm illud p̊s. Supcecidit
ignis. s. cōcupie ꝛ nō uiderūt solem. Et
utroꝗ mō cecitas mentis ē pctm̄ Sed
qñ ē ex nāli defectu. ut i amentibus: ñ
ē pctm̄. A. Idē in sum. con. libº 3°. ti.
30. q. 209. B

Censura ecclesiastica

Nomine censure tria cōpre
hēdūtur. s. interdictū. excōicatio. et su
spēsio. ex̄ de ꝟbo. sigꝭ. q̄renti. Et de sin
gulꝭ horū uide. ī. i uocabulis ꝓprus ut
ī. excōicatio. ꝛ. ī. intdictū. ꝛū. suspensio.

Cessatio a diuinis

Cessat qñꝗ i aliq̄ eccłia a di
uinis ꝓpter iuriā uel offensaꝫ alicui
de ecclesia uel ecclesie factā. Et tūc po
sito ꝙ etiā aliqs de canonicis q statue
rūt cessationē a dīnis ibi celebraret ñ
icurrēt irregularitatē. qꝛ nō ē interdic
tū ordinariū ut dicit Inno. ex̄ ō appł.
dilectis filio decano. Et nō dꝫ cessari a
dīnis ꝑ capitulū collegiū uel aliqueꝫ
cōuentū alicuiꝰ eccłie nisi uocatꝭ oibꝰ
ꝗ put sūt uocandi ad electionē. et nisi ō
liberatiōe hita diligēti. ꝛ pꝰ hec reqsi
to uel clerico ul' laico cuiuscūꝗ digni
tatꝭ aut ɔditōis ł statꝰ ꝓpt̄ cuiꝰ iiuriā
uel offensaꝫ uꝫ cessatio faciēda ꝙ iiuri
am offensam emēdet. ꝛ si noluerit em̄
dare ñ poterit cessari. ꝙ si ꝓcedat pre
dicto mō ꝛ cesset. ex tūc tā ps eorꝫ q
cessant q̄ꝫ eiꝰ ɔ̄ quē cessat. i. unū mēseꝫ
ꝑ se ul' ꝑ ꝓcuratorē cōtinuatꝭ diebꝰ ad
sedē apłcā tenēt se pn̄tar̄. A. Immo
iter arripe. ut i textu. ī. alłato. ubi etiaꝫ
pꝫ ꝙ debēt ita cōtinuare. ut q̄ꝫ cito cō
mode poterūt se apłico ɔspectui repñ
tēt. B. cū actꝭ ꝛ munimentꝭ negocii
nisi ꝑ ɔcordiā ifra dictū tēpꝰ cessaret
ipsa cessatio. ꝛ sic ꝑtibꝰ uenietibꝰ: uel
una ꝛ ñ altˀa ueniēte: ps culpabił puni
aꝫ. et nihilominꝰ si ps q̄ cessauit nō ue
niret nec mitteret nō seruabit cessatō
nec ualebit. ex̄ de offi. or. q̄ꝫuis. libº 6°.
A. Ibi dr̄. Parte insup a dīnis cessan
te suꝑscripta tā in cessando q̄ꝫ i ueniē
do seu i mittēdo ad sedē apłcā nō ser
uante nō seruet ipa cessatō sed ea nō
obstante ut p̄us i ipsa celebret. Et cō.
predictis Albricus. B
Qui uolūt cessare a diuinis debent
causam idoneā cōscribē i instrumēto
publico uel patētibꝰ lr̄is cū autēticis
sigillis. A. s. ꝓprus qñ hoc collegiū
facit. uel cū uno sigillo unius alterius
autētici. ut i textu. ī. allegato. B. Et
assignare illi ɔ̄ quē cessare intēdūt. ꝙ
si hoc p̄termiserit uel cā nō fuisset. iuē
ta canonica: restituent oia que tꝑe ces
satiōis ꝑceperūt ō eccłia illa ubi cessa
tū ē. ꝛ q̄ ꝓ illo tꝑe debēt eis de eccłia ñ
ꝑcipiēt. ꝛ ei ɔ̄ quē cessauerūt: de dānis
ꝛ iiuriis satisfacient. Si ꝟo cā fuerit iu
dicata canonica tūc illi q occasionē de
derunt condēnandi sūt ad oē interesse

canōic]. Et ad certā quātitatē taxādaȝ ipi ecclꝭie in q̄ cessatū ē ꝯuertēdā i cultū diuinū. ex̄ ꝺ of. oꝛ. si canonici. libro 6º. A. Ubi pȝ ꝙ dcā quātitas taxat̄ superioꝛis arbitrio. B

Qui ad agguationē cessatiōis imagines crucis: btē uirginis: ⁊ alioꝝ scōꝝ irreuerēter tractāt: ꝓsternūt urticis: uł spinis supponūt: uł aliqd hui⁹mōi faciūt: reprobāt̄ ⁊ grauit̄ sūt puniēdi ex̄ de of. oꝛ. si canōici. libº 6º. Qualiter gnālē cessationē a diuis religiosi tenētur seruare. uide. ī. iterdictū p̊. §. xiº. q incipit. Qn̄ sententia.

Cimiterium hȝ eādeȝ imunitatem quaȝ ecclesia quo ad oia capitula. q̄ uide. ī. imunitas ecclesie et emunitas cōfugientiū. Et hoc p̄terq̄ i duob⁹ casib⁹. s. ꝙ nullus moꝛtu⁹ dȝ i ecclꝭia sepeliri. ut. ī. emunitas ecclesie. §. 2º. ⁊ ꝙ laici in choꝛo eē nō debēt. hec Ray. ⁊ Hosti. A. Idē in sū. con. libº p̊ ti. 14. q. 6. B

Cimiteriū pollutū esse cēset̄ qn̄ ecclesia ē polluta effusione sanguis uel seminis. dico si sit cōtiguū ipi ecclesie. Et anq̄ recōciliatū sit nō dȝ i eo aliqs sepeliri. Sec⁹ si cimiteriū ipm esset remotū ab ecclesia. Sȝ eꝯº polluto cimiterio n̄ ē polluta ecclesia. ne minus dignū trahē uideat̄ ad se mai⁹ dignū. ex̄ ꝺ ꝯse. ec. si ecclesia li 6º. Et n̄ ē cimitēiū unū sȝ plura qn̄ paries ē i medio lȝ sit ibi poꝛta. A. s. q̄ itur de uno ad aliud ut i p̊allegato. c. B. Un̄ uno uiolato nō ē uiolatū alterū. ut i dcō. c. Circa cōsecrationē cimiterii uide. ī. cōsecratio p̊. §. p̊. ⁊ 2º

Clauis ꝓut hic sumit̄ ē ptās ligādi atq̄ soluēdi. q̄ ecclesiastic⁹ iudex dignos dȝ recipe: ⁊ indignos excludet̄ a regno ut pꝫ 4º. sniaꝝ. ⁊ p glo. Jero. sup Math. 16. A. Ray. ꝟo dic̄ ꝙ claues hic dicūt̄ scia discernēdi int̄ peccatū ⁊ pctm̄: ⁊ ptās ligādi atq̄ soluēdi. dis. 20. §. p̊. Pe. ꝟo ut in sū. cō. libº 3º tit. 34. q. 171. dic̄ ꝙ clauis ē q̄dā ptās spūal̄. supnālit̄ a deo data ⁊ infusa: nō inata nec acqsita. He oēs tēdūt ad idē: sed una magis declarat aliā. Diffinitō. n. Ray. oñdit ꝙ ptāti dȝ ānecti snia. Ista uero Pe. idicat a q̊ est hec potestas. B

Quot sūt claues? Rº ſm Tho. i 4º dis. 18. quia p clauē ut nūc dictū est iudex dȝ dignos recipe ⁊ indignos excludere: indiget iudicio discretiōis q̊ idoneitatē iudicet ⁊ indiget ipo actu receptionis: ⁊ ad utrāq̄ eoꝛū ptās q̄dā seu auctoꝛitas reqrit̄. Et scōm hº due claues distiguūt̄. Una q̄rū ptinet ad iudiciū eius q absoluēd⁹ ē. Alia ad ipaȝ absolutionē. Et he due claues n̄ distiguūtur i eēntia auctoꝛitat]. qꝛ utrūq̄ sibi ex officio cōpetit. sȝ ex ꝯparōne actus quoꝝ un⁹ aliū supponit. nā clauis que dr̄ ptās ligādi ⁊ soluēdi imediate apit sed q̄ dr̄ scia discernēdi: oñdit cui apiēdū sit p illā. De his claub⁹ hētur dist. 20. §. p̊. A. Sȝ ut pȝ in sū. con. liº 3º. tit. 34. q. 172. Ray. dic̄. Credo uerius eē ꝙ nō ē nisi una clauis q̄ ē ptās siue iurisditio. Dicūtur tn̄ pluralit̄ claues ꝓpt̄ plures ei⁹ effect⁹ qui sūt ligar̄ ⁊ soluē claudē ⁊ apire. ad istar clauis mālis. et ꝙ alicubi iuenit̄ scia cōiūcta ptāti nō ē iō ꝙ scia sit clauis. sȝ qꝛ nccie ē ptātē hn̄ti. sicut lucerna i tenebꝛis ābulanti ne al̄ seqt̄ qꝺ ait dn̄s Math. 15. Si cecus cecuȝ ducit ⁊c̄. Con. pe. dicens. In sole potētia liq̄faciēdi ⁊ indurādi una ē i radice ⁊ due i effectib⁹. Sic una tm̄ ē clauis i radice. sȝ due i effectib⁹. B

Harū clauiū seu hui⁹ clauis usus ē ad apiendū ⁊ claudendū ſm pe. sicut ⁊ clauis materialis sȝ differēter. quia clauis mālis p̊ ⁊ p̊ncipalit̄ est ad claudēdū: ⁊ ex ꝯn̄ti ē ad apiendūȝ. Clauis ꝟo spūalis eꝯ. p̊ ē ad apiendū ⁊ secūdario ad claudēdū. A. Et scōm eūdem pe. ista clausio fit tripl̄r. Uno mō q̊ ad culpā nō absoluēdo ab ea. Alio modo q̊ ad penā sensus ligādo tpali pena. 3º mō quo ad penā dāni p snīam excōicatiōis ut in sū. cō. eo. ti. q. 173. Idē etiam

pōt itelligi de aliis cēsuris.ex̄ de v̄bo.
sig.ꝗrenti.ꝛ s̄ censura.Et ut pꝫ in sum.
con.eo.ti.q.172.dic̄ idē pe.ꝙ ptās ligan
di atqꝫ soluēdi itegr̄ ex duob⁹.s. ex po
testate ordinis.ꝛ ex ptāte iurisditōnis
Jurisditio.n.dat māṁ.pͥma ergo pote
stas clauis ē essentialiter . secunda ac
cidentaliter. B

¶ Soli sacerdotes hn̄t claues qa ſm
Tho.i 4.° dis.18.ꝛ.19.solis sacerdotibus
data ē hec ptās a dn̄o.ubi ait.Quoruꝫ
remiseritis pctā ꝛc̄.Jo.20 . Nec obstat
ꝙ soli petro dictū ē.Tibi dabo claues
regni celorū.Math.16.qa illud fec̄ do
min⁹ ad demōstrādū ecclesie unitatē
ut oēs a Petro ꝛ successorib⁹ suis acci
perēt sue ptātis originē.24.q.i. qcūqꝫ.
ꝛ.c.loqtur.Et lꝫ oēs sacerdotes habeāt
ptātē clauiū ꝗtū ad ordinē:nō tamen
hn̄t usū ptātis.qa deficit eis iurisditō
ꝗ mistrat māṁ.uñ q nō hꝫ iurisditōeꝫ
super subditos pōt dici ꝙ ꝗtū ad h⁹ n̄
habet usum clauiū.Sed tamen sacer
dos malus ꝗuis sit gr̄a ꝑuatus nullo
mō ꝑuatur usu clauiū i quo ipse nō est
agēs ꝑncipale sꝫ instrumētale.B Tho.
silr̄ Pe.ꝛ Ray. A .Hoc intelligit̄ de
sacerdote ab eccl̄ia nō absciso q licꝫ sit
mal⁹ tn̄ utitur clauib⁹ istrumetalit̄ .i.
loco dei.ut i sū.cō.lib° 3.° ti.34.q.174.ꝛ
175.ubi etiā omnia ꝑdicta notant̄ . De
hoc.i.§.se. B

¶ Utrū scismatici:heretici:excōicati
suspēsi:degradati:habeant usū claui
um.R° ſm Tho.i 4.° dis.19 . Hn̄t qdē
usū in se ꝗtū ad eēntiā. sed talis usus
ipedit̄ ex defectu materie.qa talibus
ecclesia subtrahit subditos l' simplr̄ ul'
ad tēpus.uñ quantū ad hoc ꝑuati sūt
usu clauiū. A .Cō.pe.ut in sum.con.
eo.ti.q.176. B

¶ Quid operetur usus clauiū? R° scd͛ꝫ
Tho.ꝛ pe.ubi s̄ . Opat̄ istrumentalit̄
disponēdo ad gr̄am ꝛ iustificationē :n̄
aūt principalit̄ ꝛ imediate ipam gr̄aꝫ
ꝛ iustificationē efficiēdo.qa h° ē solius
dei.Sed sicut ad mūdationē origiat̄ i
baptismo ualet ablutio.ita ad emūda
tionē actual' ualet absolutio. A .Jdē
in sū.con.eo.ti.q.177.ubi addit̄ secūdū
Tho.ꝙ si añ absolutionē sacerdoti ali
qs nō fuisset ꝑfecte disposit⁹ ad gr̄am
suscipiēdā i ipsa cōfessione ꝛ absolutō
ne sacr̄ali gr̄am ꝯseqret̄ si obicē nō po
nēt.Jdē pe.ꝛ addit ꝙ sufficiēt̄ cōtrito
datur ibi augmentum gr̄e. B

¶ Qualiter ꝑ claues sacerdotes dicā
tur soluē l' ligare? R° ſm Ray . Trib⁹
mōis.ꝑ ligāt ꝛ soluūt.i.oñdūt aliquem
ligatū uel solutū a deo .Uñ dn̄s Luc.
17.leprosos ꝑ se ꝑus mūdauit. deinde
ad sacerdotes misit q̊rū iudicio ostēd͛
rēt̄ mūdati. A .Jmmo uidet̄ ꝙ nō so
lū oñdāt absolutū.sꝫ etiaꝫ absoluant i
strumētalit̄ tn̄.ut.s̄.§ . ꝑrio.nā lꝫ uera
cōtritio resuscitet pctōrē.remanet ,tn̄
adhuc ligat⁹ donec si pōt sacerdoti se
pn̄tet:ꝛ ab eo fuerit absolutus.nā ꝯtri
tio ab hac obligatōe nō pōt libare . de
pe.dis.i.nō pōt.ꝛ de pe.ꝛ re.c.ois . unde
ꝛ dn̄s Lazarū ab eo resuscitatū dedit
discipul' absoluēdū. Joh.xi.° B .2.° sol
uūt qñ a pctō sacr̄alit̄ absoluūt ꝛ ligāt
ad pniam ꝑagēdā. A .Jn sū.cō.eo.ti.q
178.ubi hec ponūt̄.dr̄ ꝙ 2⁹ mod⁹ ligā
di ē cū satisfactionē pn̄ie iponūt peni
tētib⁹.soluēdi v̄o cū aliqd dimittūt :l'
ꝑ eā purgatos ad sacr̄orū cōionem ad
mittūt. B .Uñ Leo papa.Xp̄us hāc
ꝑpositi eccl̄ie tradidit ptātē ut ꝯfitēti
bus pn̄ie satisfactionē darēt ꝛc̄.de pe.
dis.i.mlt̄iplex.3° ligāt uel soluunt ꝑ ex
cōic[illegible]ionē.Et ad istos oēs modos pōt
ꝯi[illegible]e illō.Qōcūqꝫ solueri sup traꝫ
ꝛc̄.q[illegible] locū hꝫ cū sacerdos iuste iudicat
ligādo l' soluēdo. A .Oia ꝑdcā pleni⁹
hn̄t̄ i sū.con.dcā.q.178. B .De q mā ꝗ
tū ad excōicationē uide s̄ absolutio.et
ī.excōicatio ꝑ totū.De absolutiōe pec
catorū ꝛ pn̄ia uide s̄ absolutio 6.° . ꝛ. ī.
ꝯfessor ꝛ ꝯfessio ꝑ totū.ꝛ.ī.pn̄ia per to
tū.ꝛ.ī.pctm̄ ꝑ to.Et ꝑdictā expōnem li
gandi ꝛ soluendi hēs.ī.sacerdos .§.ꝑ.

Clericus ꝑ Cōmunit̄
Ad hoc ꝙ
qs sit uere cleric⁹ nō suffic̄ ꝙ

sit lr̃atus nisi hēat aliquē ordinē cl'icalē uł saltē p̄mā tōsurā ab eo q dāe pōt.
A .Per p̄mā.n.tōsurā qs cōstituit' clericꝰ.ex̄ de eta.ꝛ qli.cū cōtigat. B.Tn̄
q̄diu hꝫ solū p̄mā tōsurā uel minores ordines pōt si voluerit deserere clericatū.ut.s̄.apostasia.4.§.2° ꝛ 3°.

¶ Clericꝰ ornatus dēt eē duplici ornamēto.i.iteriori ꝛ exteriori.Interiuſ ornamētū cōsistit i ṽtutibꝰ qbꝰ debēt eē ornati clerici ꝛ p̄cipue sacerdotes atq̄ p̄lati.ne ał male sedētes i cathedra cathedre iuriā faciant.40.diſ.multi. Exterius ornamētū consistit i q̄tuor.p̊ in icessu.ut nō currēdo ſꝫ moderato et eq̄li gressu icedāt.ut sic maturitatē et eq̄litatē idicēt mēt].4 .diſ.§.vlt]. Nec in solo icessu.ſꝫ etiā q oculos liguā et oia mēbra debēt cl'ici sub freno castitatis ꝛ modestie coercē.6.q.i.ex merito.32.q.5.nec solo.2° in habitu. ut nō deferant vestes incisas ꝛ ligulatas. A .ſ.frapatas.Ligula.n.ƀm Catholicō est pua lingua.ꝛ p sil'itudinē pōt incissura accipi vestis q̄ i modū ligue solet fieri.Et ideligulatꝰ.i.sic icisus. Un̄.ꝛ i sū.con.li° 3° ti.7.q.i.vbi hec oia ponūt' q̄ fuerūt originał'r dcā Ray.dr̄. Nō deferāt vestes icisas.i.ligulatas ad modū ioculatorū
B .neq̄ uarii coloris.nec rubeas.neq̄ virides.neq̄ nimis lōgas neq̄ breueſ. Itē neq̄ de serico ſꝫ de lana nō nimis p̄ciosa uel vili.41.diſ.§.i . Et p̄cipue in hitu debēt se ↄformare q̄tū pn̄t ilł'int' q̊s viuūt seruata ſp honestate.ar.diſ.4.§.erit.ꝛ diſ.30.si qs viroꝝ. A .Hec oia i dcā.q.i.i sum .cō .ubi.etiā addit' ꝙ i hitu pōt cōp̄hēdi etiā tonsura : qa comā ꝛ barbā debēt deponere.ex̄ de vi.ꝛ hone.cle.clericꝰ p̊. B .Et nota ꝙ ex cā timor].pegrinatiōis.uł alia sil'i licitū ē clerico hitū trāsforma re.21.q.4.epi ex̄ de vi.ꝛ hone.cle.clerici 2°. A .In h°.c. clerici.dr̄ de cā timor]. In dcō ṽo.c.epi dr̄ de cā pegriatiōis.qn̄.ſ.lōgo tp̄e abularēt.ut ibi dr̄.De sil'i cā i dict] capitul' nō dr̄. Nec ēt puto ꝙ cā pegrinationis etiam longissime si causa timor] iusta nō adsit dēat ita hitū trāsformare ꝙ cl'icꝰ n̄ appareat. Hoc.n.strictissime ꝓhibet'.ut i.c.contigit.2° ex̄ de sen.excōi.
Sꝫ forte ꝓpt' dictā lōgā pegrinationē licet vestes ferre breuiores.Et i p̄allegato.c.clerici . plura alia de sil'i mā ponūt'. B .qcūq̄ aūt cl'icꝰ virgata uel ptita vtit' veste publice sine cā si bn̄ficiatꝰ ē.suspēsus ē a fructuū pceptiōe p sex mēses . Si n̄ ē bn̄ficiatꝰ ꝛ ē i sacris citra sacerdotiū.p idē tēpꝰ ē ihabił' ad bn̄ficiū obtinendū.Si hꝫ dignitatem uel bn̄ficiū cū cura uel ē sacerdos aut religiosus ē suspēsus p annū a bn̄ficio ꝛ p idē tēpꝰ ē ihabilis ad obtinendum qōcūq̄ bn̄ficiū eccl'iasticū.ut i cle. qm̄ de vi.ꝛ ho. cle.3° cōsistit cl'icoꝝ ornamētū exterius i cibo.de q̊ vide.ī. gula per totū.4° i potu de q̊.ī. ebrietas.§.3° et.ī. sobrietas.§.p̊ ꝛ 2°

¶ Clericꝰ hꝫ deferre rasurā i modū corone sup̄.ꝛ tōsuram capilloꝝ ab infra. Cuiꝰ rōnē assigt̄ . Tho.i 4° sen.diſ. 24. qa corona ē signū regni ꝛ pfectiōis cū sit circularis. Illi aūt q diuis misteriuſ applicāt' adipiscūt' regiā dignitateꝫ.et pfecti i ṽtute eē debēt. Cōpetit etiam eis subtractō capillorū ex pte supiori. ne mēs eorū tpalibꝰ occupatiōibꝰ a cōtēplatōe diuorū retardet' : ꝛ ex iferiori p tōsurā ne eorū sensus tpalibꝰ obuoluāt'. Cōuersi ēt tōdēt ꝓpt' renūciatōꝫ tpaliū: ſꝫ nō radūt' qa nō occupāt' diuinis misteriis in qbꝰ oporteat eos diuamēte ↄtēplari. A .Idē in sū.con.libro 3° ti.7° q.3. B

¶ In ↄuiuio cl'icoꝝ sūt p̄cipue sex obseruāda q̄ hn̄t' diſ.44.ↄuiuia.Ut uideꝫ uita absentiū nō mordeat' .Ut p̄sentes nō irrideāt'.Ut iania scl'ariū nō recitentur.Ut ṽba sacre lectiōis legāt' ꝛ audiāt'.Ut cibꝰ nō nisi ad sustētatōnē sumat'.Et ut i p̄ncipio ꝛ i fine laudes deo referāt'.hec ibi.2.c. ꝓ reuerentia.
A .In allegat] iuribꝰ nil dr̄ de istiſ laudibꝰ.ſꝫ eadē diſ.c.ut nō liceat.ubi dicit' Nō oꝫ clericos uel laicos religiosos an̄ sacrā horā diei tertiā inire ↄuiuia .nec

aliq̄ clericos nisi hymno dcō edeř pa
nē ⁊ pꝰ cibos grās auctori d̄o referř B
¶ Clericꝰ dꝫ i bn̄ficio residē ⁊ i eo sua
officia iplē. Et illi q n̄ iplēt ſꝫ uolupta
tibus uacāt ſm Ul. nihil hn̄t iuris i re
bꝰ eccl̄iastic̄. ⁊ si recipiūt teneř restitu
ere. Redditꝰ .n. eccl̄iaꝝ sūt stipēdia ser
uitutū. un̄ ⁊ iura idixerūt cleric̄ psōa
lem residentiā. q̄ tn̄ in multis casibus
pmittūt absentiā ɔtinue: uel ad tēpus
Tn̄ qcqd sit de foro cōtentioso uideř
sufficē ad salutē si ipe sua cura ⁊ ipēsis
puidet ꝙ eccl̄ia decēter officieř ⁊ po
pulꝰ sufficiēř regař. ⁊ ipe honeste uite
⁊ morū bonū exemplū subdit̄ ōn̄dat
⁊ interduꝫ p se ad locū accedat. ⁊ de p̄
dict̄ certificeř. ⁊ qn̄qꝫ p se officium ex
oluat. A. Nō sic dic Ul. ſꝫ ait. Et p se
dinū officiū diligēř exoluat ⁊ mistris
ſꝫ possibilitatē bn̄ficii puideat suffici
enř. ut i sū. cō. liͦ p̄. ti. 7. q. 29. Et ex hͦ ui
deř colligi ꝙ clericus exn̄s in mortali
teneař ad restitutionē pceptoꝝ ex bn̄
ficio illo tpe. q̄ nō potuit bn̄ficio d̄bi
te deseruire nec dinū officiū diligenř
seu ɔueniēř exoluē p̄serti si sit notoriꝰ
cū qlibet pctōr notoriꝰ sit ipō iure su
spēsus ut pōt colligi ex notat̄ i sū. cō.
liͦ 3ͦ. ti. 29. q. 3. ⁊ 5. Et ideꝫ uidetur posse
dici de illo q ex ideuotōne ⁊ lata negli
gentia nimis celeriř ł aliř dissolute seu
irreuerēter dicit officiū q̄ sic n̄ diligē
ter exoluit. ⁊ q̄ fac̄ ɔ̄ p̄ceptū eccl̄ie. i. c.
dolētes. de cele. mis. B. Tutiꝰ tn̄ ē si
p se cōtinue faciat. Reliq̄ uid̄. ī. residē
tia. A. Ibi latiꝰ dř de hac residētia. et
ex ibi dict̄ pōt patē ꝙ nō solū ē tutius
p se resideř: ſꝫ ēt ē necessariū i bn̄ficio
curato. ⁊ qn̄qꝫ ēt i aliis. B. De trāsitu
cl̄icoꝝ ď eccl̄ia ad eccl̄iā. uid̄. ī. trāsitꝰ.

Clericus ⁊ͦ .s. ꝙ cleri
ci a qbꝰ
dā actibꝰ scl̄aribꝰ sūt remoti
Nō .n. debent intendē negotiationi de
rebus uēdēdis ⁊ emēdis ⁊ hꝰ. ex̄ ne cle
ri. uel mo. c. p̄. ⁊. 78. dis. fornicari. De hͦ
ī. negociatio. §. 2ͦ. ⁊ §. an̄ peꝰ Itē nec q̄sti
onibus in iudicio seculari etiam si be
neficiū nō hn̄t dūmō sint i sacris siue
etiā sint in miorıbꝰ ⁊ hēant bn̄ficiū et
hͦ nisi p se ⁊ miserabilibꝰ psonis. ex̄ ď
postu. c. p̄. A. Ibi ēt dř p ecclesia sua
B. ⁊. 86. dis. peruenit. uel nisi suā uł su
orū iuriā pseq̄tur. 4. q. 6. oibus. A
Ibi nō dř nisi de iuria ppria. ſꝫ etiaꝫ
p cōiūctis pōt agere i q̄cūqꝫ honesta
cā si nccitas imineat. ut. in. c. cū sacerdo
t̄. ex̄ ď postu. B. Itē nō pn̄t suscipeř
gubernatiōes aliēarū rerū seu procu
rationes alienorū negociorū. Pn̄ aūt
pn̄t suscipe tutelas a legibꝰ ipositas.
ſꝫ ⁊ curā orphanorū ⁊ uiduarū q̄ inde
fense sunt. A. Aut earū psonarū que
maxie ecclesiastico idigēt adminiculo
ut. i. c. ī. allegato. B. Et ēt de licentia
epōꝝ gubernacula ecclesiasticaꝝ reꝝ
ut i dcō. c. puenit. Et uide. ī. tutela. §. 2ͦ. ⁊
3ͦ. An ꝟo clericꝰ possit exercere aliq̄d
artificiū uel culturā possessionū et hꝰ.
uide. ī. negociatio §. pe. Et an possit ex
ercē officiū tabellionatꝰ. uide. ī. tabel
lio. §. 2ͦ.
¶ Clerici nō debēt mistrare i taberna
nec in ea comedē uel bibē nisi cā ncci
tatis i pegrinatōne. 44. dis. nō oportꝫ
p̄. ⁊. c. nulli. ⁊. c. clerici.
¶ Clerici q relicto clericali hitu por
tant arma. si tertio moniti n̄ deponūt
pdūt p̄uilegiū clericale. ex̄ de sen. exc.
i audiētia. Siłr etiā si nō sint moniti ⁊
imiscent se tyrānidi ⁊ enormitati. ex̄
de sen. excō. cū n̄ ab hoie. pn̄t tn̄ arma
portare modo quo dř s̄ bellū 2ͦ. §. p̄.
¶ Clerici goliardi aut buffones. A
i. ioculatores. ut pꝫ i tex. ī. allegato. ⁊ gl.
ibi dic̄ ꝙ p̄mū ē uulgare gallicū scd̄m
uulgare tuscoř. B. si hͦ p ānū exer
cuerint carēt p̄uilegio clericali. A. s.
oi. ut i texto p̄dcō. B. Et eodē modo si
miori tēpore ⁊ admoniti nō destiterit
ex̄ ď ui. ⁊ ho. cle. cl̄ici. liͦ 6ͦ. A. Ubi pꝫ
ꝙ requiritur trina monitio. B
¶ Clerici q carnificiū macellarioꝝ
seu tabnarioꝝ officiū publice faciunt
A. psonaliř. ut i. c. ī. allegato. B. si 3ͦ.
moniti. A. noiatim ut ibi. B non de

ſiſtāt ſeu rſumāt.⁊ ſi ſūt ꝯiugati ꝑdūt ꝓuilegiū clericale. A .oio ut ibi. B Nō ꝯiugati ꝟo q icedūt ut laici ꝑdūt i ꝑſonis. A .Sed ſi nō incedāt ut laici ꝑdūt i rebus tm̄.ut ibi. B .q̄diu hoc agunt. A .In textu cle.dioceſanis ad lrām ſic dr̄.Si moniti ab his nō deſti terit aut ip̄a ut p̄miſſū ē exercendo re ſūpſerit qn̄cūq ꝯiugati oīo. Nō cōiu gati ꝟo i rebꝰ ⁊ ſi oio icedāt ut laici in ꝑſōis ꝓuilegiū clericale q̄diu p̄miſſis ꝯſtiterit eo ipſo amittant. B .De uita ⁊ hono.cle.clerici.liº 6º dioceſanis. In cle.eo.ti. A .In p̄dicto.c.clerici.nihil d̄ hº pōit ſȝ ſolū qd̄ dcm̄ ē i p̄cedēti.§. B

Clericus ꝯiugatꝰ ſi ꝯtraxit cū unica ⁊ ꝟgine ⁊ deferat tōſurā ⁊ ueſtes cleri cales retinȝ ꝓuilegiū clericale i duobꝰ ſ.q̄ ꝑcutiēs eū ē excōicatꝰ. ⁊ q̄ nō pōt diſtrigi nec ꝯdēnari a iudice ſclari nec ciuilit̄ nec crimialit̄. In ceterꝭ ꝟo non retinet. Itē ſi nō defert tōſurā ⁊ hitū i nullo retinet.ex̄ de cle.ꝯiu.clerici libº 6º Quō clericꝰ pōt iudex eē uel iudica re.i.iudex 2º §.p̄ ⁊ 6º Et ꝑ q̄s actus cle ricus i miorībꝰ ꝑdit ꝓuilegiū cl'icale. uide ꝫ apoſtaſia 4º §.pe.⁊ ulti. Et que negocia clericis ſūt int̄dicta.i.negocia tio.in tribus ultimis.§.

Clericus 3º ſcilȝ q̄truȝ ad coha bitationē mulierum ⁊ hone ſtatē. Clerici nāq non debēt habitare cū mulierībꝰ diſ.32.hoſpitiolū.⁊ diſ.si. legit̄. Naȝ cohitatio ē aliqn̄ adulterii occaſio.18.q.2.diffinimꝰ. Excipiūt mr̄ ſoror amita matertera. A .Amita ē ſoror pr̄is.matertera ꝟo mr̄is ſecūdū Catho. B .Et generalit̄ ꝑ lineā trāſ uerſalē oēs cōſanguinee q̄ ſūt infra ſe cūdū g̃dū.ar.diſ.si.cū oibus. Sȝ ꝑ line aȝ aſcēdētiū ⁊ deſcēdētiū uſq ad q̄rtū gradū.ar.ex̄ de ꝯſan.⁊ affi.nō debet. ⁊ diſ.32.iterdixit.⁊ diſ.si.cū oibꝰ.⁊.c.uolu mus. Et eſt rō qa in iſtis fedus nāle ni hil ꝑmittit ſeui crimis ſuſpicari.ex̄ d̄ coha.cle.⁊ mu.a nobis.ex̄ de p̄ſumptꝭ. cū in iuuētute. A .In allegatꝭ iuribꝰ

nō clare monſtrat̄ de iſto q̄rto g̃du ad hoc ꝓpoſitū.ſȝ tn̄ idē dic̄ Ray.ut i ſū. cō.liº 3º ti.30.q.xi. Idē ēt dic̄ glo.in .c.p̄. ex̄ de coha.cle.⁊ mu.aſſignās aliā ratō nem uidelȝ qa ur̄ q̄ in iſta linea recta āplius poſſit extēdi ꝑmiſſio q̄ i colla terali. Et bn̄ qa in linea recta quāto g̃ dus ē diſtātior tāto ē antiqor ꝑſona ⁊ mioris ſuſpitiōis ⁊ ꝑ ꝯn̄s maioris per miſſionis.32.diſ.iterdixit. B .Et hoc intellige niſi hērent ſecū pediſſeq̄s ul' aliq̄s mulierſ ſuſpectas. A .Ad hoc facit.si.diſ.legit̄. B .Porro etiā cuȝ ꝓus dictis clericꝰ nō dȝ hr̄e imoderatā familiaritatē.ne ꝯtēptibil' hēat̄.33.diſ. q̄rūdā. Poſſūt etiā ultra p̄dictos g̃dꝰ hitare.ſi eēnt antiq̄ ⁊ nō ſuſpecte.diſ. si.femias.⁊ i p̄dcō.c.interdixit.i fi. A Pn̄t etiaȝ hitare aliq̄ affines ⁊ dome ſtice.si.diſ.cum oibꝰ.ubi ex cōcilio car thagin̄.dr̄. Cū oibꝰ.n.clericꝭ extranee femie nō cohabitēt ſȝ ſole mr̄es auie ⁊ matertere amite ſorores ⁊ filie fratꝝ aut ſororū ⁊ quecūq ex familia dome ſtica ex nccitate etiā an̄q ordinarent̄ iā cū eis habitabāt.uel ſi filii eorū iaȝ ordinatis parētibꝰ uxores acceperūt aut ſeruis nō hn̄tibꝰ in domo quas du cāt aliūde ducē neceſſitas fuit.hec ibi Item pōt cohabitare uxor ip̄ius cleri ci an̄ ordinationē habita q̄ caſte regē da ē.si.diſ.uolumꝰ. Qd̄ intelligit̄ quā do uxor ē iā uetula ⁊ nō ſuſpecta.ut in dcā.q.xi.⁊ i ſū.cō.notat̄. Itē ſciēduȝ q̄ cū nulla ſuſpecta debet cohabitari ēt ſtrictiſſime ꝯſanguinitarꝭ.ex̄ de coha. cle.⁊ mu.c.p̄.ubi dr̄. Inhibendū quoq eſt ut nullus ſacerdos femias de qbꝰ ſuſpitio pōt eſſe retineat. ſȝ neq illas q̄s canones cōcedūt matrē amitā ⁊ ſo rorē qa iſtigāte diabolo etiam in illis ſcelus ꝑpetratū reꝑitur. ⁊ etiā ipediſ ſeq̄s earūdē. Sed ſi quā de his neceſſi tatē habēt p̄ſbyteri habeāt i uico aut in uilla domū longe a ſua ꝯuerſatōne ⁊ ibi eis que ſūt nccia admiſtrēt. Pro hibēdū quoq ē ut nll'a femia ad altar̄ p̄ſumat accedē aut p̄ſbytero miſtrar̄

aut infra cācellos stare l' sedē. hec ibi. Sed ut hr̄ i sū.cō.dcā.q.xi. vident' aliq̄ itelligē hūc textū.qn̄ cōsanguinee hn̄t secū pedissequas ex̄neas. Sz certe de cre.ponderat suspitionē nō solū pedis seq̄z.sed etiā ip̄arū cōsanguineaꝝ.ibi. quia instigāte diabolo zc̄. Un̄ etiam si nō habeāt secū ex̄neas.dēt consangui nearū suspectarū cohabitatio vitari. ut sup̄ h°.c.sentit.glo.dicēs. Qd̄ dr̄ h̄ i tellige de suspectis clericis iuuenib'.z mulierib' suspectis.q̄a si suspecte sūt n̄ debēt secū manē.34.dis.quorundā. Cōtraria loquūt' de illis mulierib' de qb' nulla ē suspitio mali. Itē ḃm Goff. z Host.ep̄s z religiosus indistincte nō p̄nt cū aliq̄ etiā cōsāguinea h̄itare.ar. dci.c.quorūdā.z i Autē.de sanctissimis ep̄is.§.ep̄m.coll'.9.z de monachis.§.co gitandū.coll'.1. Ray.vo dicit. Licet hoc tutū z honestū esset tn̄ nō obstāt eis il la iura.q̄a.c.quoꝝdā.loq̄t' qn̄ imodera tā familiaritatez ep̄s habebat cū filia cui' occasiōe uilis ac cōtēptibilis a sub ditis hēbat'.c.uero sane.loq̄t' de vxore ep̄i que oio dz itrare religionē. hec i di cta.q.xi.i sū.cō. Primū ueri' vr̄. Nā de religiosis exp̄sse hr̄.18.q.2.diffinimus. De ep̄is vo i dcō.§.ep̄m. Et sicut nō de dignāt' leges sacros canones imitari ita z sacroꝝ statuta canonū p̄ncipum cōstitutionib' adiuuant'.extra de noui opis nū.c.p̄. B.

Utrū clicus icōtinēs z fornicarius sit suspēsus z debeat i officiis euitari. R. Quilibet p̄ mortali pctō ē suspen sus quo ad se.tn̄ talis non ē suspēsus q̄ ad alios.nec debz i officiis euitari.nisi si pctm̄ ē notoriū.ut q2 dānatus est de illo.aut spōte ꝯfessus ē i iure. A .uel etiā nō spōte.q2 hec disticio nō fit i.c. q̄sitū.i.all'ato.vbi etiā glo.dicit.ꝙ hoc casu ꝯdēnatio dēt fieri p̄ sniam diffini tiuā. B .uel euidētia facti que non pōt aliq̄ tergiuersatiōe celari.vt puta quia mulierē multū suspectā tenz pu blice.aut q̄a apparēt inde argumenta ḡdiētia sup̄ terrā.ex̄ de coha.cle.z mu. q̄situ. A .Ibi nō dr̄ de signis h'mōi euidētie.sz hec ponit Ray.ut i sū.con. li°3°.ti.30.q.12. B .Et de hoc habes.i. fornicatio.§.2°. Et ibi de pena cl'ici qui duxit vxorē.§.3°. Utrū aūt a fornicario liceat accip̄e sacr̄a.hr̄.i.ordiatus p̄.§.3°. A .Sup̄ his z silib' hodie ē facta ma gna inouatio per ꝯciliū. Cōstantiense. z postea Basiliēse.an̄q̄ꝫ reuocaret'.i q̄ Basil'.cōcilio facta fuit q̄dā cōstitutio approbāte dn̄o. Eugenio papa 4°. quā ego extraxi de lib° dn̄i cardinal' Julia ni tituli sancte Sabine.q vulgarit' dr̄ sci.āgeli.q p̄fuit dcō ꝯcilio. z mihi hāc ꝯstitutionē ostēdit in camera z studio suo Florentie.die.2.decembris.1440. cui' tenor seq̄t' z ē talis. Ad vitandum scandalū ac multa p̄icula subueniēdū q̄ꝙ ꝯscientiis timoratis.statuit.ꝙ ne mo deiceps a coione alicui' in sacroꝝ admistratiōe.aut aliis q̄buscūq̄ꝫ diuis ul' ex̄.p̄textu cuiuscūq̄ꝫ snie aut cēsure ecclesiastice seu suspēsiōis aut p̄hibi tionis ab hoie ul' a iur' gnālit' p̄mulga te teneat' abstinē.ul' aliquē vitare. aut iterdictū ecclesiasticū obseruare. nisi sententia p̄hibitio suspēsio uel cēsura huiusmōi fuerit,uel cōtra p̄sonā colle giū vel vniuersitatē eccl'iam aut locū certum aut certam.a iudice publicata uel denunciata sp̄aliter z exp̄sse.aut si aliquē ita notorie excoicatiōis sniam ꝯstiterit incidisse ꝙ nulla possit tergi uersatione celari.aut aliq̄ iuris suffra gio excusari.nō a cōione illi' abstineri vult iuxta canōicas sanctiōes. Propt' hoc tn̄ h'mōi excōicatos suspectos in terdictos seu p̄hibitos nō intendit in aliquo releuare.nec eis quomodolibz suffragari. B.

Clericus iiii°

quātuz ad bōa tp̄alia. Utrum clerici possint habere p̄p̄riū. R. Sic.12.q.i.ep̄i. Et si qua capitula inueniant' ꝯ̄ria. intelligi debēt scd̄m statū p̄mitiue eccl'e.qn̄ ni hil p̄p̄riū possidebāt. uel de religiosis

q renūciauerūt ꝓpriis. Et tñ sicut ait
Tho.scđa scđe.q.185. Clerici non sic de
bent ꝓpriū possidere ut dū curāt ꝓpa
defectū faciāt i his q̄ ptinēt ad cultuȝ
diuinū. A . Ar nō pn̄t dicē sicut cuȝ ef
fectu debēt ps mea dn̄s. Hoc.n.dicere
nō pōt q ex̄ dominū aliqd hȝ.12.q.1. cle
ricus. Et ut dicit Tho.i loco pallegato
ille cū deo alias partes hȝ cui⁹ studiuȝ
diminuit circa ea que dei sūt dū itēdit
his q̄ mūdi sūt. Et p̄dictū etiā notatur
in sū.con.li°.2°.ti.5.q.xi. B .

¶ Utrū clerici possint facē testm̄ ul' do
nationem iter viuos. Rx° Si habēt de
pr̄imonialib⁹ uel q̄ sibi aduenerūt ali
unde puta ex successione ul' donatiōe
facta psone nō ituitu ecclie.uel de illis
que ipsi sibi p scripturā uel h⁹mōi ar
tificiū licitū q̄sierunt indubitant pn̄t
de his facē testm̄ uel etiā donare. 12.q.
3.c.p̊.ꝛ 2° ex̄ de testa.ad hec.ꝛ.c.qa nos.
Et hec etiā hn̄t locū si cleric⁹ sit in ptā
te pr̄is uel aui cōstitut⁹. L.ō epis ꝛ cle.
Autē.p̄sbyteros.lȝ i aliis psonis secus
sit ut.i.peculiū. De reb⁹ āt ecclesiastic]
mobilib⁹ ꝛ imobilib⁹ nō pōt clericus
testari sȝ pōt de mobilib⁹ ꝛ fructib⁹ p
ceptis in egritudine cōstitut⁹ dū tñ sit
cōpos mētis ꝯferre paupib⁹ ꝛ religio
sis locis ꝛ his q sibi honeste seruierūt
ut dcō.c.ad hec.ꝛ ex̄ de testa.relatuȝ 2°.
A . Hoc ēt pōt clericus uidelȝ donare
de reb⁹ mobilib⁹ fructib⁹ ꝛ silib⁹ ex iu
sta cā dū san⁹ ē dūmō tpate.ex̄ ō don.
ceteꝝ.ꝛ.c.ad aplice. Et notat i sū.cō.e.
ti.q.12.etiā cōsanguineis q sibi honeste
seruierūt.dcō.c.relatū 2°. de testa. B
De cōsuetudine tñ clerici alicubi testā
tur ō fructib⁹ ꝛ reb⁹ mobilib⁹ ecclie
acqsit].tñ ō iure ꝯ ē.ut i p̄dcis capitlis
ꝛ iurib⁹. A . Et ut notat in sū. cō. dcā
q.12.ſm Ul.ō h⁹mōi reb⁹ testari nō es
set illicitū nisi qa i fauorē ecclіaꝝ pro
hibitū ē.uñ etiā qa rō suadȝ oppositū
credo ubi hec cōsuetudo ē.ꝙ de rebus
ecclіastic] mobilib⁹ possint clerici fa
cē testm̄.hec ille. Hoc itellige uerū ni
si ō sacris uasis. Sup his.n.nullā non
solū donationē sȝ nec alienatōneȝ pn̄t
facē clerici.12.q.2.c.2 nisi forte habent
supflua uasa. Nec ex aliis mobilibus
posset debitis satisfieri .10. q. 2.h° ius.
Et forte idē posset dici in aliis ad diui
nū cultū deputatis.ar.c.fi.ex̄ de testa.
Immo idē etiā de aliis reb⁹ nisi forte
cōsuetudo foret ꝙ cleric⁹ testaret de
mobilib⁹ que recepit ut stipēdia pso
nalia.de aliis ꝟo ñ pōt testari ut notat
dn̄s An.i.c.relatū 2°. de testa.ꝛ domin⁹
Dominicus de scō Geminiano .in .c.p
senti.de offi.or.li° 6°. B

¶ Quis succedit clerico ab intestato.
Rx° In bonis acqsit] p ecclіā succedit
ecclіa.sȝ in aliis succedūt cōsanguinei
scđm ordinē iur].qb⁹ deficiētib⁹ succe
dit ecclіa.12.q.5.c.fi. A . Potius uidet
c.pe.qđ incipit.qcunqȝ. B.ex̄ de succe.
ab inte.p̊ ꝛ 2°. c.cū dilect⁹.i fi. Et de h°
casu habes diffuse.i.successio.§.2°. A
Noie aūt ecclesie nō eps uel successor
clerici morięt] ubi ē collegiū clericoꝝ
sȝ cōis ꝯgregatio intelligit que reꝝ il
larū dȝ canonicā distributionē ꝛ curā
hr̄e. Ubi aūt in loco defūcti tm̄ unus ē
ordinarius is ea bona hēbit dcō.c .rla
tum 2°.ex̄ de testa. B

¶ Quid si nescit utrū res fuerit ecclie
uel psone? Rx° Presumūtur oīa eē ec
clesie.si tñ cōstat eū hūisse res q̄ ñ erāt
ecclie sȝ psone ꝛ dubitat de qbus.p̄su
mit pro eo q ē in possessione rei ō q̄ ē
q̄stio.uñ si post mortē ecclіa iuenit in
possessione.heredib⁹ icūbit ꝓbatō.sȝ
si heredes sūt i possessione ꝓbabit ec
clesia.ar.12.q.4.c.p̊.ꝛ.q.5.c.p̊.in fin.et si
si possessio ē oīo cōfusa uel ꝓbat.uide
i.successio.§.2°. A Ibi dr̄ ꝙ eq̄lis debȝ
fieri distributō int ecclesiā ꝛ consang
uineos seu heredes nisi forte quis ex
seruo factus sit cleric⁹.tūc.n.fiet quod
dr̄ ex̄ de suc.ab īte.c.2°. ubi h° idē dicit
glo.ꝛ ut no.in sum.con.lib°.2°. ti.5.q.13.
Ray.etiā con.p̄dictis de onere ꝓbādi
ꝛ ꝙ ō seruo facto clerico itelligat dcm̄
c.2.ubi dr̄ ꝙ peculiū decedēt dȝ diuidi
i.4.ptes.q̄rū una epō.alta eccile.ttia

paupib⁹.q̄rta parētib⁹ assignet̄.et si
nō parētes sint: ep̄s eā recipiat.ꝛ ī usū
eccľie diligēter distribuat. B

Utrū clerici siue p̄lati q bona eccľiaꝝ
cōsumūt ī usus illicitos sint raptores.
R° ƀm Ray. Clerici q consanguineis
aut potentib⁹.diuitib⁹.meretricib⁹.hi
strionib⁹.ꝛ silib⁹ bona eccľiastica pau
perib⁹ debita tribuūt raptores sūt.qa
qcquid hn̄t paupū est.16.q.1.c.fi. Nam
paupib⁹ debēt. Un̄ tales clerici tenēt
ad restitutionē oīuꝫ paupib⁹.uel ī vti
litatem eccľie.12.q.2.gľia.ꝛ.c.ꝛ si illi. Et
peccāt mortalit̄ nō solū qa paupibus
subtrahūt.sꝫ etiā qm̄ turpibus p̄sonis
tribuunt.86.dis.q venatoribus.ꝛ.c.do
nare: Et qḋ dictū ē de cōsāguineis.itel
ligēdū ē ƀm Guil.qn̄ dat̄ eis nō ut pau
perib⁹ sꝫ ultra statū cōditiōis eoꝝ. A
Idē ī sū.con.li°.2°.ti.5.q.14. Ubi quo ad
diuites ꝛ potētes dr̄ qn̄ eis datur non
ꝑpter aliquā cām licitā ꝛ honestā.sed
ꝑpter fauorē ꝛ pompā seculi. B. Sic
ponit̄ p Tho.scd̄a scd̄e.q.185.de ep̄is.
Dicit.n.ꝙ si disticta sint bona q̄ obent̄
in usū eccľie ab his q̄ sūt paupibus et
mistris eroganda.ꝛ aliqd ep̄s sibi reti
nuerit de his q̄ paupibus erogāda sūt
uľ ī usū mistroꝝ uľ ī cultū diuinum ex
pēdenda.nō est dubiū ꝙ mortalit̄ pec
cat ꝛ ad restitutionē tenet̄. De his aūt
q̄ sūt spālit̄ suo usui deputata peccant
si īmoderata sibi retineant.ꝛ aliis non
subueniāt sicut reqrit debitū caritat̄.
Si ƀo predicta bona nō sint distincta
eorū distributio eius fidei ɔmittit̄. Et
siqdē in modico deficiat aut supabun
det.pōt hoc fieri absq̄ bone fidei ɔtri
mēto.qa non pōt hō ī talib⁹ punctalit̄
accipe illḋ qḋ fieri oꝫ. Si ƀo sit multū
excessus.non pōt latē.vn̄ dr̄ bone fidei
repugnare. Et iō nō est absq̄ pctō mor
tali. Et idē iudiciū ē de bōis.alioꝝ cleri
corū.ut ponit idē Tho.in q̊dā q̊libet.
A. Idē in sū.con.li°.2°.ti.5.q.16.ubi q̊q̄
subditur. Nota etiā ꝙ p̄latus tenetur
de bonis amissis eccľie dolo ꝛ culpa la
ta ꝛ leui ƀm Ber.ꝛ Hosti.ex̄.de offi.ar
chi.c.ea que. B

Clericus siue p̄latus tenet̄ de bonis
eccľie sue amissis sua negligētia.dolo.
uel culpa.siue lata siue leui. Notat̄ ex̄
de offi.archi.ea que. Idē Hosti.

Nunqd clericus q hꝫ sufficiēs patri
moniū pōt viuē de bonis ecclesie? R°
ƀm Ul. Si deseruit eccľie.pōt viuē de
bonis eccľie ei⁹.sꝫ si n̄ ɔseruiat uľ ī ma
los usus expēdat mortalit̄.peccat. Cō.
Hosti. Sic.ī.decime.ī.§.pn̄.A. Idē
ī sū.con.eo.eo.ti.q.17.ubi addit̄. Q.ḋ at
dic Jero.q bonis parētū sustētari pn̄t
si qḋ ē paupū accipiūt.sacrilegiū icur
rūt.16.q.1.c.vlt̄. Intelligendū ē ut dic̄
Ul. cū extrema nccitas paupū hoc re
qrit.tūc.n.ꝛ sua tenēt̄ erogare. Hosti.
dicit̄ ꝙ he ꝛ siles auctoritates itelligū
tur ꝙ ɔ suփfluo debēt largas elyas fa
cē hec ibi. Et sic non ē expectāda extre
ma nccitas.sꝫ ɔ bōis cľicorum ꝛ eccľie.
paupib⁹ large subueniēdū ē.qḋ mag̃
cōsonat p̄dicto.c.vlt̄. Al̄ n̄ eēt dr̄ia int̄
clericos ꝛ laicos.ꝛ int̄ bona ecclesie et
bona cetoꝝ.cū ī extrema nccitate oēs
ɔ oib⁹ bōis iuxta eorū facultatē tene
ant̄ ꝑmo subuenire.86.dis.pasce. B

An q male recipiūt a p̄sonis eccľia
sticis teneant̄ ad restitutionē? R° ƀm
Ray. Fornicarie ꝛ h⁹mōi turpes p̄so
ne tenent̄ restituē ipi eccľie.nisi forte
eis fuerit datū cā elye ī sūma nccitate
qa tūc fuit debitū.86.dis.pasce. Idem
Host. Diuites ƀo ꝛ potētes q recepūt
p fraudes.minas.īportunitates ꝛ h⁹.
tenent̄.ꝛ cľcus q dedit redimendo ue
xationē suā excusat̄.ex̄ ɔ simo.dilect⁹
p̊. Si ƀo nō sūt data ꝑpter p̄dicta: sed
ꝑpter aliā nccīam uel honestā cāꝫ ut
rōne hospitalitat̄ aut elye.n̄ tenēt̄ ar.
xi.q.3.qm̄ multos.42.dis.quiescamus.
A. Ponit exēplū Ray.ut pꝫ in sū.cō.
li°.2°.tit.5.q.18.qn̄ p̄dicti diuites et po
tētes casu fortuito ꝑpt̄ aliquā cām ne
cessariā uel honestā uenerūt ꝛ ipediti
nō pn̄t redire ad ꝑpa.nec ibi iueniūtur
aliqd ad emendū.uel nō hn̄t uñ emāt
ꝛ ꝑcurāt t p̄ate cāelye. B. Idē dicēs

si erāt bene meriti ꝛ honesti viri ꝑser
ti.qꝛ iā ipēderēt eccl'ie seruitium defen
dēdo.uel patrocinium i cā ꝑstādo. aut
el'yas ɔferēdo ꝛ hꝰ. qa talibꝰ eccl'ia te
neť rependē.12.q.2. qcūqꝫ suffragio. et
c.ecclesiasticis. A Ul.tñ ut pꝫ i dcā.q
is.dic̄ ꝙ etiā illi q acceperūt ex illegi
tima cā restituē nō teneť.nisi ipe cleri
cus ꝑpť hꝰmōi donationē factꝰ sit non
soluēdo.sicut etiā i usura.ꝛ hº excepto
eo q extorsit per fraudē uel minas aut
violētiā uel hꝰmōi.hic etiā teneť si cle
ricus sit soluēdo.Si aūt clericus nō sit
soluendo.teneńť ad restitutionē oēs q̄
illicite accepūt.hec ibi. Primū dictuꝫ
ꝺiꝰ vř.ꝙ siue cl'icus sit soluēdo ſuel nō
illicite suscipiens teneať ad restitutio
nē.qꝛ illicita donatio rei eccl'ie de iure
nō tenet.ex̄ de dona.c.2. B .Sꝫ si dēat
fieri restitutio cui fiet. Rº Qñ non tur
piť dederit.sꝫ tiore ul'hꝰmōi. restitueť
eidē qui dedit.Al'auctoritate supioris
ɔuerteť i vtilitatē eccl'ie uel paupibꝰ
erogabiť.ar.17.q.4.si qs i atrio.Satis
con.Tho.scđa scđe.q.62. A .De hoc i
dcā.q.is.clarius dř ſm Ray.sic.Credo
ꝙ auctoritate iudicis penitētial'dēat
fieri eccl'ie cui sic iuriose ablatū ē.ita
ꝙ illi eidē q dedit nisi cū turpiť dedit.
tūc.n.nō sibi sed successori suo poterit
fieri.uel supiori.ut dicit Hosti.Uel in
vtilitatē eccl'ie ɔuertať.ul'etiā eiusdē
loci paupibꝰ si hoc expedire videbiť
erogeť.ar.dci.c.si qs i atro. Hoc ultimū
s.ꝙ deť paupibꝰ dicit glo.Ray.ꝙ me
lius ē.s.cū idigēt paupes uel satꝭ abū
det ecclesia:alioquin meliꝰ ē ꝙ in uti
litatē eccl'ie paupis ɔuertať. Idē Ul.
Sup eo ꝺo qđ dic̄ Ray.ꝺ an ēte iudicꝭ
pnialis glo.eiꝰ dicit.si tñ sup talibꝰ di
sponēdi habeāt ptātē. B .De fructibꝰ
bñficiorū habenť plura ꝺ bñficiū 2º p
totū.Clericꝰ nō debet recipere eccl'iaꝫ
de manu laici ut.i.ecclesia ꝑ.§.pe. Cle
ricus an debeat iurare corā laico unde
22.q.ulti.nullꝰ.Et habes ibi ꝙ non ꝑsu
mat iurare in manibus laici. A .s.ad
petitionē cuiuscūqꝫ laici nisi fuerit ꝑ
iudicē ecclesiasticū reqsitꝰ.ut ibi. B

Coadiutor Quō et qñ episcopꝰ as sumere possit coadiutorē. ui de.ī.uitiatꝰ corpe.§.2º in fine.ꝛ.§.fina.

Cognatio Triplex ē co gnatio.q̄daꝫ carnalis que dř consanguini tas.quedam spūalis que dicitur com paternitas uel cognatio spūalis q̄ ex cōpaťnitate ꝑcedit.quedā legal' q̄ dř adoptio. Iste cognatiōes multipliciť ipediūt mřimoniū.Et iō de eis.regre.ī ipedimētū 5º 6º ꝛ 7º ꝛ ꝺ adoptio.

Comenda ecclesie

Talis comenda nō pōt fieri nisi ꝑ modū q dř ꝺ bñficiū ꝑ.§.3º in fi.

Committere altēi ui ces suas require.ī.delegare.ꝛ.ī. uicari us.ꝛ.ī.cōfessor ꝑ.§.pe.ꝛ antepe.

Commodatuꝫ Cō mo dare est alicuiꝰ rei ad aliquē certum usum gratuita concessio.nam si merces iteruenit nō ē cōmodatū sꝫ locatō uel aliꝰ cōtractꝰ inoiatꝰ ſꝫ Ho sti.ꝛ Goff. A Idē i sū.cō.liº 2º ti.6.q.is Et est locatō qñ iteruenit merces pe cunie. Hoc.n.casu si trāsferť dñiū est uēditō.Si ꝺo nō trāsferť ē locatō. ut i Insti.de emp.ꝛ uen.ꝑ totū.ꝛ de locati one ꝛ con.i ꝑncipio.Si ꝺo nō iterueni at merces pecunie ē cōtractus inoiatꝰ q fit q̈druplr.uidelꝫ.Do ut des. Do ut facias.Facio ut des.Facio ut facias.ff de prescriptꝭ uerb.l.nāl'. B

Comodare pōt ꝛ ei cōmodari q pōt ꝛ ɔhere.uñ nō solū ꝑlatus pōt cōmoda re ꝛ ei cōmodari.sꝫ etiā Iconomus.qꝛ is cōtrahē pōt.x.q.2.hoc ius porrectuꝫ Porro si pupillꝰ cōmodet nō ē obliga tus:sꝫ alius ei obligať.ff.de acti.emp. ꝛ uē.l.iulianꝰ.§.añpe. A .Idē in sum. con.eo.ti.q.20.ſm Hosti.Et addit. Te neť tñ pupillꝰ iq̄ꝫtū locupletior factꝰ ē Sic ꝛ si ꝑsone ñ eccl'ie ɔmodatū fuēit teť eccl'ia iq̄ꝫtū i utilitatē eiꝰ ꝺsū ē. B Possumꝰ ēt comodare nō solum nr̄a

ſʒ etiā aliena q̄ poſſidem⁹.ff.cōmo.l.cō
modare.ꝛ.l.ita. A Ibi dicit̄.Ita ut ſi
fur uel p̄do ꝯmodauerit hēat cōmoda
ti actionē.Aduertēdū tñ ꝙ de bone fi
dei poſſeſſore nō ē dubitatō. Male fi
dei vo poſſeſſori cōmodare non licet
imo cōmodando furtū ꝯmittit qa ē cō
tractio fraudulēta rei aliene iuito dño
ff.de furt.l.i.Silr ꝛ rē alienā retinēdo
rapinā cōmittit.i4.q.5.ſi qd. Sʒ dicit̄
poſſe cōmodare q̄ ad h° ut poſſit ꝯ cō
modatariū agē cōmodati.dcā.l.ita. ni
ſi forte ꝯcurrat dñs rei cū legitis ꝓba
tionib⁹.nā tūc ei oīo libera faciēda eſt
reſtitutio.C.de furt.l.in ciuilem. B
Nō tñ licet nobis ꝯmodare ea q̄ nobiſ
ſūt ꝯmodata tñ ad uſū nr̄m ut.i.§.4°
¶ In cōmodato dʒ reſtitui res ip̄a diſ.
i.ius aūt nāle. Nec pōt reſtitutio p̄tex
tu alicui⁹ debiti retineri.C.cōmo.l.fin.
Et ñ d̄teriorata.ut.i.depoſitū.§.añpe.
¶ Quid ſi cōmodaui tibi rē ad certum
uſū ꝛ tu uter ad aliū. puta cōmodaui
tibi equū uſqꝫ ad certū locū ꝛ tu ꝓce
dis ulti⁹.ul' cōmodaui eū ut ducēs ad
uillā ꝛ tu duxiſti eū ad bellū.ul' rē quā
tibi ꝯmodaui ꝯmodaſti alti:ᷤ R° In oi
b⁹ p̄dcis furtū ꝯmittit̄ niſi qñ ꝯmoda
tari⁹ credebat dñʒ ꝑmiſſurū ꝛ erat ui
ſta cā credēdi.ff.d̄ furt.l.q re. A .In
hac.l.ñ dr̄ niſi de 2°.ſ.qñ excuſat̄ a fur
to.ſʒ p̄mū.ſ.qñ tenet̄ rōe mutati uſus
ꝓbat̄.ff.ꝯmodati.l.ſi ut certo.§.qnimo
ꝛ.ff.de furt.l.q iumēta. Et i dubio p̄ſu
mit̄ dñs ñ ꝑmiſſur⁹ ꝛ iuit⁹.ff.de furt.l.
q vas.§.uetare. B .Itaqꝫ ſi i dcis ca
ſib⁹ res ꝑit l' deťiorata ē ille q ꝯmoda
tū recepit.idubitāt̄ tenet̄ ad reſtitutō
nē. A .Idē i ſū.cō.eo.ti.q.19. B
¶ Sʒ nūqd alit̄ ꝯmodatari⁹ tenet̄ ſi res
ꝑiit ul' deťiorat̄:ᷤ R° Diſtiguēdū ē.qꝛ
ſi quis accepit ꝯmodatū gr̄a ſui tñ.ut
frequēti⁹ ſolet fieri.ip̄e tenet̄ de dolo ꝛ
culpa ſiue lata ſiue leui ſiue leuiſſima
ex̄ eo.c.vnico. qꝛ i tl'ib⁹ talē diligentiā
q̄lē i reb⁹ ſuis debet adhibē. Nec h° ēt
ſufficit ſi res diligēti⁹ cuſtodiri potuit
ff.d̄ ac.ꝛ ob.l.i.§.is q̊qꝫ cui. De caſu vo
fortuito q nō accidit culpa ſua:non te
net̄ ad reſtitutionēʒ niſi interuenerit
pactū ul' moza.ſ.reſtituēdi.ut i dicto.c.
ex̄. Qd̄ ſi cōmodatū fuiſſet factū gr̄a
dātis tñ. vbi gr̄a. Cōmodaui uxori ut
ad me ornatioꝛ ducēt̄.tūc ꝯmodatari⁹
non tenet̄ niſi de dolo tñ.ut.ff.eo.ſi ut
certo. A .in.§.interdum.ubi dicit̄ de
dolo tñ.Sʒ Hoſti.dic̄ ꝙ tenet̄ h° caſu
etiā de lata culpa.ut i ſū.con.eo.ti.q.21.
ubi hec oīa notāt̄ ꝓ q̊ facit.qa lata cul
pa eqparat̄ dolo.ff.d̄poſiti.l.ꝙ nerua.
Et ibi ēt pʒ ꝙ lata culpa dr̄ qñ mioꝛeʒ
curā adhibet alienis q̄ꝫ ſuis. B .Si vo
comodatū fuerit gr̄a vtriuſqꝫ.tūc tene
tur ſolū de dolo ꝛ lata culpa.ff.eo.i re
b⁹.p̊.rñſo.ad fi. A .Immo h° caſu te
net̄ etiā d̄ culpa leui.ut notat glo.i dcā
l.i reb⁹. B .Idē.dicit Hoſti.ut pʒ in
dicta.q.21.
¶ Cōmodans tenet̄ comodatario ſi ei
ſciēter cōmodauit vaſa uitioſa ꝓpter
quā cām vinū ꝛ oleū effuſū ē.ff.eo.l.in
rebus. Itē ſi añ tēpus reuocaui como
datū.ff.eo.i comodato. A .Tenet̄ ēt
de ip̄ēſis factis i rebus comodatis ƀm
modū q hr̄ i dcā.l.i rebuſ.§.pñt.ubi dr̄.
Poſſunt iuſte cāe intuenire.de qb⁹ cū
eo q comodaſſet agi debēt. ueluti de i
p̄ēſis i ualitudie ſerui factis.q̄ ꝓp̄t fu
gā regrēdi reducēdiqꝫ ei⁹ cā facte eēnt
Nā cibarioꝝ ip̄ēſe nāli rōne ad eum ꝑ
tinēt.qui vtendum accepiſſet. Sed et
id qd̄ de ip̄ēſis valitudis aut fuge dixi
mus.ad maioreſ ip̄ēſas ꝑtinere debet
Modica.n.ipendia veri⁹ ē ut ſicuti ci
barioꝝ ad eundē ꝑtineāt. Itē q ſciens
vaſa vitioſa comodauit.ſi i fuſū vinū
uel oleū corruptū effuſūue eſt. B.

C Ompaternitas
Regre.i.ipedimētū 6°

C Ommunicare id
eſt corpus xp̄i ſumere. Quili
bet fidelis poſtq̄ꝫ ad annos diſcretiōis
peruenerit cōicare tenet̄ ſaltē i paſca
te.niſi de ꝯſilio ꝓp̄rii ſacerdotis ꝛ ꝓp̄t

aliquã rõnabilē cām ad tēp⁹ abstīeat
ex̃ de pe.ꝛ re.c.ois. A .Rõnabił causa
ē ad faciēdã debitã ꝑpationē quaꝫ ne
gligenter omisit.iuxta illud.i.Cor].xi°
Probet aũt seipm hõ.ꝛ sic de pane il
lo edat.Nõ.n.couenit ut q multis seu
magnis pctis fuerit iuolut⁹.stati ēt p⁹
ↄfessionē accedat.sꝫ si tēp⁹ patiꝛ debꝫ
pluries cõfiteri ꝛ orõnib⁹ ꝛ ieiuniis et
elemosynis se mũdũ ꝛ odoꝛiferꝝ rdder
ꝓ quãto tpe suo sacerdoti q ei⁹ nouit
ↄscie secreta uisũ fuerit expedit.ↄ pe.
dis.i.nõ sufficit.ꝛ.c.i accusatiõe.non est
aũt iusta cã differēdi.qa dicat quis se
nõ posse indulgere uł ñ uult alienum
restituē seu aliud ad qð obligaꝛ faceꝛ
Hic.n.nisi peniteat excõicãd⁹ ē ↄ ↄse.
dis 2.si qs intrat. B .Sed q̃tũ etatis
cõicans debet hr̃e uide.i.§.penult].

¶ Quicunqꝫ cũ ↄscia pcti mortał ad
cõionē accedit:peccat mortaliꝛ.i.Cor].
xi° Qui mãducat idigne:iudiciuꝫ sibi
manducat.Et h° ipm ponit Tho.i 4°
dis.9.ꝛ addit sic.ꝙ aliquis sit a peccato
oio imunis nõ pôt ꝑ certitudie sciri.i.
Cor].4° Nihil mihi ↄscius sũ.sꝫ i hoc
iustificat⁹ nõ sũ.Pôt tñ de h° hri aliq
ↄiectura:ꝑcipue per.4 sig.sicut dicit
Ber.p̊ cũ qs ꝟba dei deuote audit ut
Joh.8.Qui ex deo ē ꝟba dei audit.2°
cũ quis ad ꝓmptũ ad bñ agendũ se i
uenit.qꝛ ꝓbatio dilectõis exhibitõ est
opis.ut dic btũs Greg⁹ 3° cũ qs a pctis
abstinēdi i futuꝝ ꝓpositũ hꝫ.4° cũ ↄ
ꝑterit] dolet.qꝛ i his ꝟba pnia ſꝫ Greg]
ↄsistit.uñ si aliqs p h⁹moi sig facta di
ligenti discussione sue ↄscie q̃uis foꝛ
te nõ sufficiēti ad cõionē deuote acce
dat aliq̊ pctõ mortali i ipo remanēte
qð ei⁹ cognitionē ꝑterfugiat ñ peccat
imo mag] ex ui sacri pcti remissioneꝫ
cõseqtur. A .Con.ꝑdictis pe.ut.in sũ.
con.lib° 3° ti.24.q.69 .Ibi etiam dicit
ſm Al.ꝙ tale pctm̃ de quo ꝓxime dic
tũ ē in contritione generali dimissuꝫ ē
lꝫ nõ ita plene sicut ea que in specie cõ
fessus ē.Ibi etiã dr ſm pe.ꝙ cõsciētia
peccati mortalis potest eē multiplex.
quia aut illa cõscia surgit ex certitudi
ne sufficiēti.ut qa scit se fornicatũ uel
siłi.Aut ꝓbabili.ut qa morose delecta
tus ē ꝛ timet affuisse ↄsensũ mortalē.
Aut ex leui ut hõ scrupulosus q timet
de leui delectatione ne fuerit peccatũ
mortale.In p̊ cãu ad cõionē accedens
peccat mortaliꝛ.Siłr i 2°.nã i p̊ contē
nit.In 2° discrimini se exponit.In 3° ñ
Hoc itellige ueꝝ si ↄsciam scrupulosã
deponat seu illi nõ cõsentiat .ex̃ de sē.
excõi.inqsitõi.Aliꝛ nõ debet accedere
qa qcqd fit ↄ ↄsciam edificat ad gehē
nã .ex̃ de simo.ꝑ tuas.2° Et subdit pe.
Si aũt nõ hꝫ quis ↄsciam pcti mortał
Aut hoc ē qa ꝑparauit ꝛ discussit.ꝑpa
ratione sufficiēti diligētissime ↄsciam
suam examinãdo ꝛ ꝑ ꝑitos consulēdo
aut ꝓbabili ↄsciam suã.s.ꝓbabiliꝛ ex
aminando ꝛ ↄfitēdo.aut negligēti.In
p̊ casu nõ peccat sed remissionē pctoꝝ
etiã si q̃ latent accipit ꝛ mereꝛ.In 2° ñ
peccat.sꝫ tñ remissionē nõ accipit nec
mereꝛ.In 3° ꝟo peccat mortaliꝛ ꝛ de
mereꝛ.ꝛ maxie si negligētia sit mag.
hec ille.Et dꝫ intelligi ſꝫ ꝑdcã.s.ꝙ me
ritũ cõionis ꝛ effect⁹ ñ ꝑdaꝛ ꝓpꝛ quã
libet leuē negligentiam. B

¶ Nõ sufficit uolenti cõicare ꝙ sit so
lũ ↄtrit⁹:imo si hꝫ copiã sacerdot] qui
eũ possit absoluē:peccat sine ↄfessiõe
cõicando.Si ꝟo nõ hꝫ copiã.tũc si imi
net nccitas cõicãdi uł celebrãdi ut qa
timet scãdalũ ppłi.uel iã icepit miste
riũ sacri ł aliqs ifirm⁹ amisit loqlã ꝛ ē
i ꝓposito ↄfitēdi q̃citi⁹ pôt:nõ peccat
cõicando.hec pe.ꝛ Al.Siłr Tho.i.ↄfes
sio 2°.§.5.ꝛ Ray.i.missa.§.8° A .Idem
i sũ.con.eo.ti.q.70 .ꝛ icipit misterium
sacri ifra canonē anteq̃ sacerdos cõfi
ciat.ut pꝫ in dcõ.§.8.ſm Ray.Et sicut
uidetur post offertorium. B

¶ Quãuis existẽti i pctõ nõ liceat cõicaꝛ
ut dictũ ē s̃.§.7° uidendo tñ corp⁹ xp̃i
ñ peccat.Attñ si iterdũ ꝓpter humili
tatē abstineat a uidēdo laudãd⁹ ē ſm
Tho.i 4° dis.9.Con.Al.dicēs ꝙ pctõꝛ
non dꝫ uidē multo aspectu sed eo uiso

ꝑcutē pect⁹ q̄si nō sit dign⁹ ei⁹ aspectu
heretici ꝟo scd̄m eūdē Tho. arcendi
sūt oīo a uisiōe. A. Idē etiā ē d̄ oīb⁹
ifidelib⁹. ut pȝ i sū. cō. eo. ti. q. 71. ubi ēt
supdicta nōnt. B. Silr̄ nō peccat qs
tangendo cū timore ꝛ reuerētia corp⁹
xp̄i ut qa erigit hostiā de terra ꝛ hui⁹
mōi. Aliter peccat. ut dicit Inno. A
Idē in sū. cō. eo. ti. q. 72. ubi dr̄ ſm Pe.
ꝙ pctōr his casib⁹ excusat̄ ꝓpt̄ neces
sitatē. Et idē Inno. i. c. qd̄ i te. ex̄ de pe.
ꝛ re. ꝛ addit. ꝙ idē ē si sacerdos pctōr
alicui i nccitate ↄstituto eucharistiā
tribuit. Hec uidēt̄ itelligēda qn̄ pctōr
ē uere ↄtritus cū ꝓposito ↄfitendi. alr̄
ē qd̄ sibi possit iputari. ꝛ iō nō ur̄ excu
sari. ut pōt colligi ex dictis s̄. §. 2º. B
¶ Utrū nocturna pollutio ipediat cōi
onē seu celebrationē. Rº ſm Tho i 4º
dis. 9. q. 4. arti. 2º. Ad hº ut hō digne ad
sacrm̄ eucharistie accedat: tria requi
rūtur. pmo. n. reqritur mūditia cōscie
que nō nisi p peccatū tollit̄. 2º reqrit̄
eleuatio mentis ad deū p actualē de
uotionē. ꝛ hec intēdū sine pctō amitti
tur ut p mētis hebetudinē ul' occupati
onē aut euagationē. 3º mūditia corpa
lis. unde ꝛ celebrātes uel ēt tractātes
aliqd̄ sacramentū ꝓpter reuerentiā
lauāt manus. Itaqȝ pmo ꝛ pncipalit̄
pctm̄ ipedit. 2º ideuotio seu hebetudo
mentis 3º corpalis imūditia. Et hec tria
qn̄qȝ ↄcurrūt i aliq̄ nocturna pollutōe
qn̄qȝ duo ex ipis. qn̄qȝ unū tm̄. Et scd̄m
hº hō magis l' min⁹ ipedit̄. Et iō distin
guēdū ē de pollutōe q̄ pōt multiplicit̄
cōtingē. Et pmo quidē cōtingit ex sola
dispōne nāe ꝛ nō ex pcedēti cogitatōe
ꝛ tūc non ē signū alicui⁹ pcti sȝ pōt he
betudinē mētis iducē: si sit cū imagia
tōe ↄtingit. Immūditiā ꝟo corpalē
hȝ. ꝛ iō si nccitas uel deuotio exposcat
nō ipedit. pcipue qn̄ sine imaginatōe
accidit. tn̄ si ꝓpt̄ reuerētiā quis absti
neat laudandus ē. qn̄ talis dispō non ē
ꝑpetua. 2º ꝟo pōt cōtingē ex pcedenti
cogitatiōe. Et h̄ dicēdū ē ꝙ cogitatio
hui⁹mōi turpiū. qn̄qȝ pōt eē sine pctō

sicut cū ē cogitatio tm̄. uel cū qs disputādo d̄ talib⁹ oȝ ꝙ loquēs cogitet. Ali
qn̄ ē cū peccato ueniali. s. qn̄ cogitatio
ptigit ad affectōnē. ꝛ i sola delectatōe
finit̄ sine ullo deliberatiuo consensu.
Qn̄qȝ aūt ē mortale. s. qn̄ cōsensus ad
iūgit̄. ꝛ qr cogitationi tali d̄ ꝓpinq̄ est
delectatō ꝛ delectatōni cōsensus. iō in
dubiū uerti pōt. utrū sequēs pollutio
ex pctō acciderit: uel nō: ꝛ an ueniali
uel mortali. Qn̄ gº sic dubitat̄ d̄ prece
denti cōsensu: oīo abstinendū ē. Si āt
nō dubitat̄ sȝ expsse iueniat qs consē
sum nō pcessisse ꝛ nccitas urgeat. aut
si aliq̄ potior cā pōt accedē aut etiā ce
lebrare. ꝙ si cā aut nccitas nō sit ꝛ tn̄
celebrat: nō peccat mortalit̄ sȝ uenialiter. meli⁹ tn̄ ē abstinē ꝓpter reuerētiā
sacri. 3º pōt ↄtingē ex cibo uel potu p
cedēti. ꝛ tūc idē ē iudiciū sicut ex illa
pollutiōe que ex turpi cogitatiōe pro
cessit nisi i tantū ꝙ nō ita de facili ↄti
git peccare mortalit̄ i susceptiōe cibi
sic i cogitatōe turpi. 4º pōt ↄtigē ex il
lusione. ꝛ qdē si illusiōis cā i nob pces
sit: idē ē iudiciū qd̄ d̄ cogitatōe pcedē
te. Si aūt i nob cā non precessit immo
poti⁹ ↄ̄ria cā ꝛ frequēter accidit ꝛ pre
cipue i dieb⁹ i qbus qs cōicare debet
signū ē ꝙ diabolus hoi fructū eucha
ristie auferre conat̄. un̄ i tali casu ↄsul
tū fuit cuidā monacho ut i collatōib⁹
patrū legit̄ ꝙ cōicaret. ꝛ sic diabol⁹ uidēs
se nō posse cōseq itentū ab illusione
cessauit. Generalit̄ tn̄ qa cā ex qua ↄti
git nō pōt ita pcipi de facili. tuti⁹ ē sp
abstinē nisi nccitas icūbat: sȝ dȝ absti
nere usqȝ ad 24. horas. qa i tali spatio
nā que p corpalē imūditiā ꝛ mētis he
betudinē fuerat deordinata. reordiat̄
A. Idē i sū. cō. libº 3º ti. 24. q. 73. ubi ēt
dr̄ ſm Tho. ꝙ pollutus nisi pollutō ha
beat ortū ex pctō mortali debēt cele
brare ꝓ alio q ē i pctō mortali ne ille
celebrando peccaret mortaliter. B
¶ Corpus xp̄i a ieiunis tm̄ debȝ pcipi
7. q. i. nihil. de ↄse. dis. 2. liqdo. Quod in
reuerētiā tāti sacri ↄstitutū ē nisi ꝓpt̄

necitatē iminētis mortꝭ.ne ɔtigat sine
uiatico ex hac uita trāsire.Est tñ scien
dū ꝙ duplex ē ieiuniū .s.nāe ꝛ ecclesie
Jeiuniū nāe ē qꝺ iportat ꝑuationem
cuiuscūqꝫ ꝑassūpti ꝑ modū cibi ꝉ pot⁹
ꝛ tale ieiuniū reqrit̄ ad hoc sacr̄m ſci
piendū. Nec refert utrū aliqd nutriat
uel ñ:aut ꝑ se aut cū aliis:āut cibi aut
etiā medicīe iqꝫtūcūqꝫ ꝑua quātitate
dūmodo sumat̄ ꝑ modū cibi uel pot⁹
nō licet hᵒ sacr̄ʒ accipe. Relige tñ cibi
remanētis i ore si casualit̄ trāsglutiāt̄
nō ipediūt sūptionē h⁹ mōi sacr̄i .quia
nō traiitiūt̄ ꝑ modū cibi ꝛ pot⁹.sed ꝑ
modū saliue qꝺ uitari nō pōt. Aliud ē
ieiuniū ecclesie qꝺ instituit̄ ad carnis
macerationē.ꝛ tale ieiuniū non soluit̄
per ꝑdicta.qa non multū nutriūt sed
magis ad alterandū sumuntur. A .
¶ Idē i sū.con.eo.ti.q.64.ubi etiaʒ dicit̄
ꝭm Tho.ꝙ silr̄ nō ipediūt cōionē si ca
sualit̄ sumant̄ relige aq̄ uel uini qbus
os abluit̄.dūmodo nō traiitiāt̄ i mag̃
quātitate. B .Porro eccl̄ia diē nālez
incipit a media nocte.ꝛ iō si p⁹ mediaʒ
noctē aliqs sūpsit aliqd ꝑ moduʒ cibi
uel pot⁹:nō pōt ea die hᵒ sacr̄m sume
re.pōt ꝟo si añ mediā noctē.nec refert
utrū post cibū uel potū dormierit aut
etiā digest⁹ sit q̄ꝫtū ad rōnem precepti
Refert aūt q̄ꝫtū ad ꝑturbationē mētꝭ
quā patiūtur homines ꝑpt̄ isomnita
tē uel indigestionē.ex qb⁹ si mēs mltū
ꝑturbet̄ hō reddit̄ inept⁹ ad sūptōem
huius sacr̄i.hec Tho.i.3.ꝑte.q.80. A
Idē in sū.con.q.65. B .Dubiuʒ occur
rēs suꝑ sūptiōe a ieiuniis.uide.ī.eucha
ristia 3ᵒ §.6ᵒ. in fi.
¶ Utrū post factā cōionē liceat statim
comedere. ? ꝭm Tho.scꝺa scꝺe in.3.
ꝑte.q.80. In ceptiōe hui⁹ sacr̄i req
rit̄ magna deuotio q̄ qdē magꝭ ipedit̄
ꝑpter ꝑcedētia q̄ꝫ ꝑpter sequētia . et
iō magꝭ ē istitutū ꝙ hoīes ieiunēt añ
sūptionē q̄ꝫ p⁹.Debet.tñ eē aliq̄ mora
inter sūptionē eius ꝛ reliq̊s cibos.uñ ꝛ
in missa orō gr̄arū actiōis post cōionē
dr̄.ꝛ qui cōicant suas ꝑuatas oratōes

dicūt. A .Cōtra hᵒ ur̄ de ɔse.dis.2.tri
bus.ubi Clemēs dic̄ ꝙ q mane cōica
uerit usqꝫ ad sextā ieiunet.q ꝟo tertia
uel q̄rta hora ieiunet usqꝫ ad uespam
sic secreta scificatione eterna custodi
ēda sūt sacr̄a.Sʒ ut no.i sū.con.liᵒ 3ᵒ. ti.
24.q.66.Pe.dic̄ ꝙ hᵒ decretuʒ loqtur
scꝺm antiq̄ tꝑa qñ raro celebrabātur
misse.Scꝺm gᵒ hāc rōnem pe.etiā ho
die obtinet i raro celebrātibus:uel i ñ
sepe cōicātib⁹.Puto gᵒ ꝙ q̄ꝫtū pōt co
mode fieri etiā hodie hᵒ decretū dēat
seruari.Cōtrariū ꝟo nō ꝑcedit nisi ex
indeuotione.ideo nulla potest consue
tudine iuuari . extra de consue .c.fina
li. B
¶ Duo sūt mōi māducādi corpus xp̄i
ꝭm Augꝭ.Un⁹ sacr̄alit̄.ꝛ sic boni ꝛ ma
li edūt.Ali⁹ spūalit̄.ꝛ sic soli boni mā
ducāt q i unitate xp̄i ꝛ eccl̄ie quā h⁹ sa
cramētū significat manēt .hec mgr̄ 4ᵒ.
sē.dis.9. A .Idē i sū.cō.e.ti.q.67.Et illi
dicūt̄ manē i unitate eccl̄ie ꝛ xp̄i q ei
cordiali fide ꝛ oꝑe adherēt.24.q.3.ꝺ il
lis.ꝛ ꝺ cōse.dis.2.credē.In q̊ ēt caᵒ patʒ
ꝙ duplex ē mod⁹ māducādi spūaliter
Un⁹ deuota fide tm̄.unde ibi dr̄ . Qui
credit māducat.Alius ē fide ꝛ debita
sacramenti perceptione B
¶ Interdict⁹ suspēsus excōicat⁹ etiā
iiuste cōicare nō dʒ.qa i talib⁹ ē defec
t⁹ rei sig̃te.s.unitas corꝑis mystici ꝭm
pe. A .Idest eccl̄ie.q̄ mystice dr̄ corp⁹
xp̄i ad Ro.12ᵒ. ibi.Sicut.n. i uno corꝑe
ꝛc.ꝛ 24.q.1.Ubi sana fides ꝛ huius cor
poris unitas. hᵒ ē ꝙ fideles debēt in
uicē uniri fide ꝛ caritate i hᵒ sacr̄o sig̃
tis.Uñ ꝛ uocat̄ mysteriuʒ unitatis . ex̄
de sū.tri.ꝛ fi.ca.c.ꝑ̊.§.una ꝟo.Et predic
tis i hᵒ.§.con.Ul.Et quo ad excōicatos
clarū ē.nā etiā mior excōicatō seꝑat a
ꝑceptōe sacr̄oꝝ.ex̄ de sen.excōi.c.penl̄.
Et regularit̄ excōicatio etiā iiusta tim̄
da ꝛ obseruāda ē.xi.q.3.c.ꝑ̊.ꝛ ex̄ de sen.
excōi.ꝑ tuas.Quo ad interdictos dicē
dū ꝙ etiā eis denegat̄ nisi in articulo
mortꝭ.ex̄ de spon.nō ē nobis.ɔiūcto .c.
qꝺ in te.de pe.ꝛ re.Quo āt ad suspēsos

dicendū q̄ tūc eis cōicatio negat̄ qn̄ a
pceptiōe sacr̄oꝝ fuerit suspēsi. Secus
si ab aliis ut pōt colligi ex notat in sū.
cō. li° 3° ti. 33. q. 81. ad fi. ubi pꝫ ſm Hos.
q̄ suspensio nō egredit̄ terminos snie
date. ⁊ ī. suspēsus p totū. Sꝫ h° ocm̄ pe.
fuit multū breue qđ ponitur i sū. cō. li
bro 3° ti. 24. q. 77. in fi. B

Utrū act⁹ coitus mr̄imonial' ipediat
a cōione. R° ſm Tho. in. 3. parte. q. 80.
Coit⁹ cōiugal' si sit sine pctō. puta cā p
lis generāde l' cā reddēdi debitū n̄ ali
ter ipedit nisi sicut dictū ē đ pollutōe
nocturna q̄ accidit sine pctō. s. ppter i
mūditiā corpalē ⁊ mēt distractōnem
In tāli g° cāu ut dič beat⁹ Greg⁹ sē suo
iudicio reliquēdi. A. Hoc hēt i. c. uir
i. allegato. B. Sed q uoluptate do
minātē ɔiugi miscet̄ phiberi debꝫ ab
hoc sacr̄o. 33. q. 4. uir cū ppia. A. Jō
in sū cō. eo. ti. q. 75. Et addit̄ ſm Al. sup
4° sen. dis. 32. q̄ exigēs infirmitate du
ctus lꝫ moneri debeat ne accedat. si tn̄
oibus modis ex deuotione se ingerat
nō est phibēdus. Glo. etiā in. c. ois hō.
de ɔse. dis. 2. dicit q̄ illud qđ ibi dicit̄ đ
abstinēdō ab uxore an̄ cōionē. ɔsiliū ē
nō preceptū p i ctuꝫ. c. uir. Sed certe
uī̄ q̄ cōionē ipediat ois coitus matri
monialis etiā in reddēdo. ut exp̄sse hr̄
33. q. 4. sciat. Ubi Jero⁹ dič. Sciat fra
tres carissimi q̄ qcūq̄ uxori debitum
reddit: uacare nō pōt orōni neq̄ đ car
nib⁹ agni comedē dꝫ. Qđ ibo dr̄ i dcō. c.
uir. pōt itelligi qn̄ oio ɔstaret q̄ i dcō
coitu qs penit⁹ imunis foret ab oi uo
luptate ⁊ mētis hebetudie. cui⁹ ɔriuꝫ
p̄sumit̄. ut i dcō. c. sciatis. ⁊ in. c. uir. ubi
dr̄. Licita ip̄a admixtio ɔiugis sine uo
luptate carnis fieri non pōt. ergo non
solū exactio: sꝫ etiā redditō mr̄imoni
alis debiti cōionem ipedire regularit̄
uidet̄ nisi forte nccitas imineat. ul' qs
nimis frequēter redder̄ cogeret̄ ne sq̄
uel nimis diu careat nccia cōione. Un̄
⁊ ɔsiliū Elibertanū dič. Ois hō āte sa
crā cōionē a ppia dꝫ abstinē uxor̄ tri
bus aut quatuor aut. 5. aut. 6. aut. 7. di
eb⁹ de ɔse. dis. 2. ois hō. Et ut pꝫ i sum.
con. dcā. q. 75. Al. in scripto. dis. 13. dicit
Bn̄ puto q̄ sic sit faciendū. si tn̄ alter
ɔiugū iueniat̄ debitū reddē coactus ⁊
non expetē ⁊ h° frequēter facē. eo q̄ al
ter etiā illo tpe non uult abstinēr̄. ego
cōicare ɔcederē illi q reddit iuitus. et
alteri nō q extorquet debitū qn̄ nō ē
extorquēdū. qꝛ ɔstat q̄ etiā illo tpe r̄d
dē tenet̄ si pbabilit̄ timet de icōtinē
tia alti⁹. hec ibi. Scđm ergo p̄dcā itel
ligēda uidēt̄ sup h° dicta doctoꝝ. B.
Et ſm Al. etib p⁹ factā cōionē n̄ licꝫ eo
die debitū exigē nec etiā exactuꝫ red
dere: nisi cū difficultate. sꝫ tn̄ ɔriū non
puto esse mortale. A. Jdē i sū. cō. lib°
3° tit. 24. q. 76. Et ego credo q̄ aia hoc
agentis male se hr̄et et dina gratia ari
da remanēt ob tantā irreuerentiā. cuꝫ
ppter deuotionem et reuerētiā tanti
sacr̄i nō solū ab imūditia tali: sꝫ etiā a
māli cibo q̄ātū comode fieri posset ab
stineri deberet. de cōse. dis. 2. trib⁹. B

Utrū imūditia pure corpalis ipedi
at cōionē. R° ſm Tho. i 4° dis. 9. Cum
iste cib⁹ n̄ sit corpis sꝫ mēt. mag i ei⁹
sūptione ɔsiderāda ē mūditia mēt q̄ꝫ
corpis. Et iō distiguendū est de imūdi
tia corpali. qꝛ si sit perpetua siue diut̄
na tūc nullo mō ppt̄ h° aliqs abstinē
debet ne ppt̄ imūditiā corpis pdatur
fruct⁹ mēt. sicut accidit i leprosis ⁊ pa
tiētib⁹ fluxū sanguis ul' semis. Si aūt
sit tpal' ⁊ facile purgabil'. tunc si aliqs
sit i mēte bn̄ disposit⁹: sumē nō phibe
tur: q̄uis possit ad tēp⁹ laudabilit̄ ab
stinē ppt̄ reuerētiā tāti sacr̄i. dis. 5. ad
eius. A. Jdē i sū. cō. eo. ti. q. 77. B.
De sacerdpte aūt leproso utꝝ possit ce
lebrare. uide. ī. leprosus. §. fi.

Utrū dēat hō corp⁹ xp̄i frequent̄ su
mere. R° ſm Tho. i 4° dis. 12. Ea que i
hoc sacr̄o gerūtur hn̄t siḿitudinē cum
his q̄ accidūt i corpali nutrimēto. q̄a
n. fit q̄si continua deperditio nālis hu
moris p actionē nālis caloris ⁊ exerci
tiū labor. iō oꝫ frequēt̄ corpalē cibuꝫ
assumē ad r̄staurató ꝫ ɔtinue đ pditōis

ne pditio cõtinua mortẽ inducat. Sicut
aũt ex ɔcupia inata ꝛ occupatõe circa
exteriora fit depditõ feruorꝭ ꝛ deuotõis
ſm q̄ hõ i deũ colligit᷑. uñ oꝫ ꝙ pluries
depdita reſtaurent᷑ ne hõ totalit᷑ alie
net᷑ a deo. Sed tñ ſemel i ãno ſumere
neceẽ ẽ ut s̄. §. p̊. A. Oli aũt ſtatutum
erat ꝙ ter i ãno uidelꝫ i natali domini
paſca: ꝛ pẽthecoſtẽ hoĩes cõicarẽt. de
ɔſe. diſ. 2. ꝛ ſi nõ frequẽti᷒. Non facien
tes aũt int᷑ fideles nõ habebãt᷑. ea. diſ.
c. ſeculares. In primitiua ãt eccl'ia q̄ti
die cõicabãt qꝛ uigebat deuotõ maior
ut no. in ſũ. cõ. li° 3° ti. 24. q. 119. B

¶ Sed utꝝ q̄libet die ſit cõicãdũ. R°
ſm Tho. i 4° diſ. 12. In recipiẽte ſacꝫ
iſta duo req̄rũt᷑. ſ. deſideriũ cõiunctõis
ad deũ qđ facit amor. ꝛ 2° req̄rit᷑ reue
rentia ſacri q̄ ad donũ timoris ptinet.
Primũ icitat ad frequẽtiã ſacri hui᷒
q̄tidianã. ſꝫ ſecundũ retrahit. iõ ſi ali
q̄s expimẽtalit᷑ cognoſcẽt ex q̄tidiana
ſũptõe feruorẽ amorꝭ augeri ꝛ reuerẽ
tiã nõ minui. tal᷑ debẽt q̄tidie cõicare
Si aũt ſentiat reuerẽtiaꝫ minui ꝛ fer
uorẽ nõ multũ augeri. debẽt interduꝫ
abſtinẽ ut cũ maiori reuerẽtia ꝛ deuo
tiõe poſtmodũ accedẽt. uñ q̄ntũ ad h°
unuſq̄ſq; reliquẽdus ẽ iudicio ſuo. A.
Hec fuit ſnia Augꝭ. ut pꝫ de cõ. diſ. 2. q̊
tidie. ibi. dixerit q̄ſpiã ꝛc. Sed put cõi
ter accidit q̄tidiana ſũptio nõ ẽ lauda
bilis uel uitupabilis. Uñ i dcõ. c. quoti
die. i pncipio dicit Augꝭ. Quotidie eu
chariſtie cõionẽ accipe nec laudo nec
uitupo. Oib᷒ tñ dñicꝭ dieb᷒ cõicanduꝫ
hortor. ꝛ put notat᷑ i dcã. q. 119. al's in li
bro de miſſa i fi. dicit ꝙ mediũ tenere
ẽ bonũ. ſ. aliq̄ñ celebrat᷑ ꝛ aliq̄ñ dimit
tere niſi officiũ exigat ut in oĩ die cele
bret᷑. De his aũt q̄ mulieres oĩ die cõi
cant uidet᷑ mihi ꝙ acrit᷑ repħẽdẽdi ſᷓt
qꝛ nimio uſu faciũt uileſcere ſacrm̄. et
poti᷒ ex leuitate mulierũ putat᷑ eẽ de
ſideriũ q̄ꝫ deuotõe tm̄. In ſcripto autẽ
diſ. 13. dicit. Prepantes ſe ad cõionẽ p
abſtiam a coitu. Et uidue ſiue i caſtita
te uiuẽtes nõ dñt phiberi a cõione fre
quẽti: pcipue de menſe i menſẽ ſcđm

ſolẽnitates maiores q̄a iiuſte arcẽtur
q̄ digni ſũt: ꝛ ipie agit᷑ q̄ñ ſubtrahitur
eis cibus ſalutaris qui dat᷒ augẽt eis
gr̄am quam acceperunt. B

¶ Utꝝ liceat cõicare pluries i die. R°
ſm Tho. i 4° diſ. 12. Nõ licet niſi ſemel
ut ſaltẽ q̄ntũ ad unũ diẽ repreſentetur
unitas dñice paſſionis. ꝛ ut q̄ntũ ad ali
q̄d reuerentia exhibeat᷑ ſacro. Sacer
dos ãt q̄ non ſolũ p ſe ſꝫ ꝛ p aliis cele
brat cũ ſit pſona publica nccitate co
gẽte põt pluries in die celebrare. ut. i.
miſſa. §. x°. A. ut dr̄ i ſũ. cõ. e. ti. q. 120. B

¶ A quo q̄s dꝫ recipe cõionis ſacrm̄?
R° a pprio ſacerdote uel eius ſupior᷑
ſiue alio de ei᷒ lnia. Si q̄s uero religi
oſus abſq; licẽtia pprii ſacerdotꝭ ſpe
ciali alicui daret icurrit excõicatõnẽ ꝯ
q̊ s̄ abſolutio p̊. §. 3° circa mediuꝫ. ꝙ ſi
ſacerdos pprius mal᷒ ſit an poſſit ab
eo recipi habes s̄ clericus 3° §. 2° et. i.
ordinatus p̊. §. 3°

¶ Utrũ ſacerdos poſſit dare corp᷒ xp̄i
ei quẽ ſcit eẽ in pctõ mortali. R° ſcđꝫ
Tho. i 4° diſ. 9. Si peccatũ ẽ occultuꝫ
puta p cõfeſſionẽ uel al᷑ ſecrete ſcituꝫ
ꝛ ille i occulto petit dꝫ ei negare ꝛ mo
ner᷑ eũ ne i publico petat. Si ãt i publi
co petat dꝫ eidẽ dar᷑. ꝯ ɔſe. diſ. 2. nõ phi
beat. Si ꝟo pctm̄ ẽ manifeſtũ tũc ſiue
i occulto ſiue i manifeſto petat: debet
ei negare. ꝙ ſi dicat ſe cõfeſſũ ꝛ abſo
lutũ an credẽ ei debeat uide. i. cõfeſſio
3° §. x° q̄ icipit. utrum ſacerdos prochi
alis ꝛc. A. Supdicta in hoc. §. hñtur
etiã i ſũ. con. li° 3° ti. 24. q. 78. B

¶ Utrũ aliquo caſu poſſit dari hoſtia
nõ conſecrata loco cõſecrate. R° ſcđꝫ
Tho. i 4° diſ. 9. In nullo caſu. tũ q̄a in
ſacramẽto ueritatis nulla debꝫ eſſe fi
ctio. tũ q̄a cũ mãducans adoret quod
mãducat. ut dicit Augꝭ. daret ſacerdos
ei mãm idolatrãdi. uñ ꝛ decre. dicit in
caſu ɔſili. q̄a falſa ſũt abiiciẽda reme
dia q̄ ueris ſunt picul'ẽiora. ex̄ de ce
le. miſ. de homine.

¶ Utrũ corp᷒ xp̄i dẽat dari ſuſpectis
de crimie. R° ſm Tho. ubi s̄. Triplex
ẽ ſuſpitio. Quedã uiolenta q̄ p facto

reputaẽ.ut si ĩueniaẽ suspect⁹ cũ suspe
cta ĩ eodẽ lecto.⁊ h⁹.⁊ ꝑpẽ hãc cãȝ sicut
ꝑpter pctm̃ mortale negãda ẽ cõio ita
uidelȝ ꝙ si talis suspitio ꝓcedit ex pu
blica fama: nõ dȝ cõio dari neqꝫ petẽti
publice neqꝫ secrete. Sȝ si taľ suspitio
sit soli sacerdoti dȝ dãi si petat ĩ publi
co: ñ aũt ĩ occulto sicut añ dictum ẽ. qñ
crimẽ occultũ sit uľ publicuȝ. s. §. 15. q ẽ
suꝑ añ ꝓximũ. §. Quedã ῶo suspitõ ẽ
ꝓbabiẽ ut si ĩueniaẽ sol⁹ cũ sola tpe ⁊
loco suspecto colloquẽtes ⁊ frequẽter
ꝑpẽ hãc g° nõ dȝ denegari qa pena nõ
ĩfligiẽ ubi culpa ignoraẽ. Quedaȝ ẽ le
uis ut si appareãt aliq̃ signa. nõ tñ oĩo
certa. ⁊ ꝑpẽ hãc etiã negari ñ debȝ. A
Idẽ etiã ẽm pe. ut ĩ sũ. cõ. eo. ti. q. 80. B

Utrũ corpus xp̃i debeat dari ad su
mẽdũ ad aliqᵭ expimẽtũ siue ꝑpẽ ali
quã purgationẽ ĩfamie ⁊ h⁹. R° scdm
Tho. i. 3. pte. q. 80. nõ. qa tales purgatõ
nes ĩbibite sũt. ex̃ de pur. ca. ex tuaruȝ.
A. Idem in sũ. con. eo. ti. q. 81. B

Utꝝ corp⁹ xp̃i dẽat dari histriõib⁹
R° nõ. qa nec diuine maiestati nec eccle
siastice disciplie ꝯpetit de ꝯse. dis. 2. ꝓ
dilectiõe. Et ĩtelligiẽ de histriõib⁹ qui
artẽ illã exercẽt illicite. uide. ĩ. histrio.
A. Idẽ ĩ sũ. cõ. li°. 3°. ti. 24. q. 82. B

Utꝝ corpus xp̃i dẽat dari amẽtib⁹
R° ẽm Tho. ĩ 4°. dis. 9. Distiguẽdum ẽ
quidã. n. dicũẽ large amẽtes qa debilẽ
hñt mẽtẽ ⁊ tñ sũt aliq̃ mõ docibiles eo
rũ q̃ ꝑtinẽt ad fidẽ ⁊ deuotionẽ sacri. ⁊
talibus nõ dȝ corpus xp̃i denegari. qui
dã ῶo sũt oĩo carẽtes iudicio rationis
⁊ isti si fuerint tales a natiuitate nõ dȝ
eis dari. qa nõ pñt ad deuotionẽ ĩduci
q̃ reqriẽ ad h° sacrm̃. Si ῶo ĩciderũt ĩ
amẽtiã post fidẽ ⁊ deuotionẽ sacri. A.
ut qa ꝑ ꝑ̃us erant bñ dispositi ⁊ sacrm̃
petierãt ẽm pe. ut ĩ sũ. con. eo. tit. q. 83.
ubi hec oĩa ponũẽ. B. tũc dȝ eis dari
nisi timeaẽ piculũ de uomitu ľ ᵭ expu
itõe uľ aliq̃ h⁹ mõi. 26. q. 6. his qui. A.
In dcã. q. 83. dr̃ etiã ẽȝ Tho. ꝙ demoni
acis nõ ẽ denegãda cõio nisi forte cer
tũ sit ꝙ ꝓ aliq̃ crimie a diabolo torq̃
anẽ. puto addendũ. uel nisi timeaẽ de
piculo ut ꝓ̃ctum ẽ. B

Utꝝ sit dandũ puerꝭ. R° ẽm Tho.
ubi s̃. Pueris carẽtib⁹ usu rõnis q nõ
pñt discernẽ inter cibũ corꝑalẽ ⁊ cibũ
spũalẽ nõ dȝ corpus xp̃i dari. qꝛ ad ipȝ
exigiẽ actualẽ deuotõ quaȝ tales pueri
hr̃e nõ pñt. Sȝ puerꝭ ĩcipiẽtib⁹ hr̃e dis
cretõnẽ etiã añ etatẽ ꝑfectã puta cum
sint. x. uel. xi. annoꝝ põt dari si ĩ eis sig̃
discretiõis ⁊ deuotiõis appareãt. A.
Cõ. pe. ut ĩ sũ. cõ. eo. ti. q. 84. B

Utꝝ corp⁹ xp̃i dẽat dari his qui ꝓ
crimib⁹ sũt suspẽdẽdi uel decapitãdi.
R° si sũt cõfessi ⁊ penitẽt nõ debȝ eis
denegari. 13. q. 2. c. fi. Multa alia hñẽ de
sacro eucharistie. ĩ. eucharistia ꝑ̊ 2°. 3°. ⁊
4°. Itẽ spãliter circa sacerdoteȝ ⁊ mis
sam. ĩ. eucharistia. 3°. ⁊. ĩ. missa.

Concussio

Concussio Crimen con cussionis est cũ quis in officio constitutus
extorquet aliqd a subditis ꝑ metum.
aut cũ nõ uult facẽ qᵭ teneẽ nisi data
pecunia. aut cũ aliqs officialẽ ultra cõ
stituta sibi stipẽdia pecuniã extorqt. ľ
cũ qs accusat seu ab accusatõe ᵭsistit
ꝑpter pecuniã. A. Hoc fuit dictum
glo. Ray. cũ con. Ul. ut pȝ in sũ. cõ. lib°
2°. ti. 5°. q. 139. ad fi. ubi ideȝ dr̃ de militi
b⁹ seu stipẽdiarus qᵭ ħ dr̃ de officiali
bus. Iux̃ illud Jo. bap. Lucꝭ. 3°. Nemi
nẽ cõcutiatꝭ: cõtẽti estote stipẽdiꝭ ur̃ꝭ
Predicta etiã ꝓbanẽ ĩ. l. 1. ⁊. 2. ff. de con
cussionib⁹. B. Et taľ ad restitutõnẽ
teneẽ ei qui dedit si nõ turpiẽ dedit: aľ
ei in cui⁹ ĩiuriã data fuit. 1. q. 1. iubem⁹.
A. Istud. c. ẽ. l. iubem⁹. C. ad. l. iuliam
repetũdarũ ubi nihil ᵭ hac restitutõe
dr̃. sȝ bñ uerũ ẽ ꝙ dãti facienda ẽ resti
tutio qñ nõ turpiẽ dedit. ꝑ. c. non sane.
14. q. 5. ẽm Ray. ut ĩ sũ. con. li° 2°. ti. 5°. q
140. Et subdit Ray. ꝙ si turpiẽ dedit ñ
illi sȝ paupibus. uel illi ĩ cui⁹ iniuriam
data ẽ. iux̃ arbitriũ ecclie restituẽda ẽ
pecunia u ĩ ꝓ̃allegato. c. nõ sane. Glo.
ῶo Ray di it ꝙ illud qᵭ ħ dr̃ ᵭ restitu
tiõe facĩẽdi ẽ ueꝝ in foro cãꝝ. In foro

ẽt pniali forte magꝭ ē ꝯsiliũ ꝙ necessitas. Scdm Ul. ꝟo dēt de hoc fieri sicut de alio turpi lucro. cuius restitutio qñ turpitudo ē ex pte dãtis ⁊ accipientis. regularit̃ ē de ꝯsilio. nisi i casibꝰ a iure exp̃ssis. ut i simonia ⁊ silibꝰ. Pōt etiã reddi ei q turpit̃ dedit. nisi aliud determinaret ius in specie. sicut in simonia de q̃ exp̃ssũ ē ꝙ pecũia simõiaca restituẽda ē eccłie i cuiꝰ ignominiã ē accepta. Et hec possũt colligi ex notatꝭ in sũ. con. liº 2º ti. 5. q. 19. B

Condemnatus.

Utrũ ꝯdẽnatus possit fugere uel se defẽdere. vide. s̃. accusatus. §. 5.

Conditio

De conditionibꝰ q̃ qñq3 apponuntur i matrimonio vide. ĩ. matrimoniũ. §. p to. De cõditionibꝰ q̃ qñq3 apponũtur in quibusdã contractibus vide ibidē. §. 5º. Jtē de conditiõibꝰ q̃ apponũt̃ in spõsalibꝰ. ĩ. sponsalia. §. fi. ⁊ ĩ. impedimētũ. 13º §. 5.

Si aliq̃ possessio fuit data eccłie ibi aliq̃ apposita cõditiõe siue mõ. ut si aliqd fieret. Si nõ fiat nõ ꝓpter hoc pōt reuocari datio. nisi sic facta fuerit. s. ꝙ cessãte cõditiõe uł mõ reuocari posset. ex̃ de con. appo. vex. A. Hoc itelligit̃ de ꝯditiõe i ꝓp̃e sũpta. uidel3 ꝓ modo. Cõditio. n. ꝓp̃e suspendit dationem. s3 modus nõ. Et ꝯditio fit p si. modus ꝟo p ut. sicut notat glo. i dcõ. c. uerũ. ubi ēt dic̃. ꝙ ꝯditione nõ ipleta nec ualet donatio. B

Si possessio data fuit eccłie ea cõditiõe ne alienet̃. nũqd poterit alienari? R. s̃m Ray. Distinguendum ē. Nã si eccłia cui datũ seu relictũ ē hēat alias possessiões. nõ pōt alienari i aliq̃ casu. Et sic itelligit̃ Autē. de alie. ⁊ emphi. §. sanctissimas. Si ꝟo eccłia ñ hēat alias possessiões q̃s alienet tũc istas alienãe pōt i casibꝰ a iure pmissis de qbꝰ vide s̃. alienatõ. Nã ꝓhibitõ fcã a donator̃ p ñ adiecta ē hñda tanq3 turpis. Con. Goff. Jnno. ⁊ Hosti. A. Jdē i sũ. cõ. li 4º ti. 4. q. fi. B. Cũ ñ stat p eũ ad quē ptin3 q̃ minꝰ cõditõ ipleat̃. hñ dʒ ac si ipleta fuisset. ex̃ de re. iur. cũ stat. liº 6º.

Confessio primo

Cõit̃ qd sit? R. s̃m Tho in 4º dis. 17. Cõuenientissime diffinit̃ ab Augꝰ sic. Cõfessio ē p quã morbꝰ latēs spe venie aperit̃. A. Cõ. pe. ut i sũ. cõ. li. 3º ti. 34. q. 30. Ad cuiꝰ itellectũ dic̃. Nota ꝙ ꝯfessio tripłr fit. aut i foro aīe iteriꝰ corã deo. aut i foro pnīe extiꝰ corã dei vicario. aut i foro ꝯtētioso corã iudice. Jn p̃ma pctm̃ latēs nõ apit̃. qa deo aptu3 erat. Jn vltima non apitur spe venie. Jn media ꝟo apit̃ spe vēie pctm̃ latēs. Uñ ꝯfessio sacr̃alis que ē ps pnīe cõuenient̃ describit̃ p mãm q̃ ē pctm̃. ⁊ per actũ q ē apire. ⁊ p finē q ē spes venie. Pōt addi ꝙ iõ dr̃ spe venie qa si alia de cã apiat̃ pctm̃: ñ ē ꝯfessio. Nã si apiatur cã ꝯsilii ē ꝯsultatio. Si ꝟo ex lasciuia ł leuitate ē dissolutio. Si ꝟo ad aliquē malũ finē ē malignatio. Et ex his satis p3 ꝙ pctm̃ qd̃ dr̃ nõ spe venie seu ad impetrãdum ueniam non pōt dici dictũ i cõfessione. nec tenet̃ illud sacerdos secretũ tenē. ut p3 p Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. Pone ꝙ aliqs. ⁊ per glo. eius eo. ti. §. de pena sacerdotis. sup verbo pctm̃. Et qa non oisq spe venie aperit pctm̃ ꝯseqt̃ veniã. ut si nõ confiteat̃ sacerdoti idoneo. ex̃ de pe. ⁊ re. c. ois. ⁊ de pe dis. 6. q vult. uel ał idebite confitet̃ de pe. dis. 5. falsas. ⁊ c. frēs. Jdeo Ray. sub ti. de pe. ⁊ re. §. sup̃dicto diffinit ut sequitur. B. Uel s̃m Ray. Cõfessio ē legitĩa corã sacerdote pcti declaratio. A. Et subdit Ray. in dcõ. §. 2º ꝙ confessio dr̃ q̃i simul ex toto uł vndiq3 fassio. Nã ille confitet̃ q totũ fatet̃. Glo. sup ꝟbo vndiq3. i. de oībꝰ pctis q̃ occurrũt memorie. ⁊ de circũstãtiis eorũdē agg̃uantibꝰ i aliud genꝰ pcti. ut si pcussio uel furtũ i eccłia factũ fuerit. quia hic locus trahit ad sacrilegium. B

Quot sũt ꝯditiões q̃s dʒ hr̃e ꝯfessio R. s̃m Tho. i 4º dis. 17. Sexdeci sunt q̃ i his ꝟsibꝰ cõtinēt̃. Sit simplex. humił ꝯfessio pura. fideł. Atq3 frequēs nuda.

discreta:libẽs:uerecũda. Integ̃:secre
ta:lachrymabilis:accelerata. Fortꝭ:ꝛ
accusans:ꝛ sit parẽ ꝑata. Quoꝝ exp ō
talis ẽ sit simplex.s.ut nõ recitet in cõ
fessiõe nisi qḋ ad quãtitatẽ pcti perti
net. Humilꝭ.s.ut miserũ se ꝛ ĩfirmũ ↄfi
teat̃.pura.s.ut recta sit ↄfitẽtꝭ itẽtõ. Fi
delꝭ.i.uera ꝛ sine falsitate. A .In sũ.
con.eo.ti.q.66.qḋ de sacerdote dr̃. Fiḋ
lis.i.ut tã ip̃e cõfitẽs ꝙ sacerdos sit in
fide catholica.ꝛ ƀꝫ doctrinã eccł̃ie fiat
nõ hẽticoꝝ. Itẽ ꝙ fiat sub spe uenie:
alr̃ nõ ualeret.sicut pnia Caym q dixit.
Maioꝛ ẽ iniqtas mea ꝙ ut ueniã mer̃
ar. De p̃ hẽtur ƀm Augꝭ.de pe.dis.6.qui
uult.de ꝛ.º de pe.dis.i.quẽ penitet.meli
us ea.dis.c.nemo. B .Atꝙ frequens
istud ẽ de bñ eẽ ↄfessiõis.s.ꝙ hõ freq̃n
ter cõfiteat̃. A .In dcã.q.66.dr̃ ꝙ hº
duobus mõis põt intelligi. Uno mõ ut
si frequẽter cadit in pctm̃ mortale fre
quẽt̃ resurgat ꝑ pniam.de pe.dis.3.sep
ties. Aliº ut eadẽ pctã frequẽt̃ cõfite
atur. Aug⁹. Quãto pluribus ↄfitebit̃
qs sub spe uenie turpitudinẽ criminis.
tãto facili⁹ ↄseqt̃ grãm remissiõis.de
pe.dis.i.quẽ penitet. Nõ tñ ad hº tene
tur qs nisi i aliqbus casib⁹. Est etiã de
ↄsilio ista frequẽtatõ respectu uenialí
um.ad q̊rũ ↄfessionẽ secularꝭ ñ tenet̃
nisi semel i ãno: nisi fuerit i pctõ mor
tali ut no. Bõauẽtura i 4.º dis.17. B.
Nuda ut nõ iuoluat obscuritatẽ ꝟbo
rũ. Discreta.s.ut maiora cũ maiori põ
dẽ ↄfiteat̃. A .In dcã.q.66.dr̃.s.ut di
scretũ q̃rat sacerdotẽ sciẽtẽꝫ ligare et
soluẽ.de pe.dis.i.quẽ penitet. Item ga
dꝫ distĩcte ꝛ seꝑati singłã pctã ↄfiteri.
B .Libẽs.i.spõtanea nõ coacta. Uere
cũda.ut.s.erubescat ꝛ se ñ iactet ḋ pec
catꝭ ꝓpt̃ aliquã seculi uanitatẽ. Inte
gra ut.s.nõ subtrahat aliqd de his que
mãifestãda sũt. Secreta.s.ꝙtũ ad ↄdi
tionẽ fori i q̊ ḋ occultꝭ ↄscie agitur. La
chrymabilꝭ.q ad dolorẽ ḋ pctõ ↄmisso.
Accelerata ut.s.ñ differat de die i dieꝫ
ſꝫ stati uel ꝙ citi⁹ põt ↄfiteat̃. Fortꝭ ut
s.nil ꝓpt̃ uerecundiã dimittat. Et accu
sans se ip̃m ꝛ nõ aliũ. Et sit parẽ ꝑata
s.sacerdoti. A .De his ↄditiõib⁹ lati⁹
ꝛ clari⁹ dixi in q̃driga.ubi etiã he.16.re
ducũtur ad.xi.io ꝓmitto. B

¶ Utrũ cõfessio facta sine ↄtritiõe et
sine caritate ualeat.utputa qꝛ ñ dolet
de oĩb⁹ pctis.uel ñ uult abstinẽ ab om
nib⁹. R.º ƀm Tho.ubi s. Cõfessio ƀꝫ ꝙ
ẽ actus ꝟtutꝭ nõ ualet sine caritate q̃
ẽ p̃ncipiũ merẽdi.ſꝫ ƀm ꝙ ↄfessio ẽ ꝑs
sacr̃i ordinat ↄfitẽtẽ ad sacerdotẽ qui
hꝫ clauẽ ecclesie ꝛ ꝑ ↄfessiõꝫ ↄgnoscit
ↄsciam cõfitẽtꝭ. Scd̃m hº etiã põt esse
i eo q nõ ẽ ↄtrit⁹.qꝛ põt pctã sua sacer
doti nota facẽ ꝛ clauib⁹ eccł̃ie se subii
cẽ.ꝛ ꝙuis tũc ñ ꝑcipiat absolutõis fru
ctũ tñ recedẽte fictõe ꝑcipe icipiet.sic̃
ꝛ i aliis sacr̃is.uñ nõ tenet̃ iterare con
fessionẽ ad quã fict⁹ accedit.ſꝫ tẽt̃ post
modũ fictionẽ suã cõfiteri. Con.pe. Et
ad istã opionẽ nõ solũ p̃dicta rõ facere
uidet̃.ſꝫ ꝛ de pe.dis.i.mensurã.§.nõ ita
ubi dr̃ ꝙ nõ ẽ nccẽ ut que sacerdoti sel̃
cõfessi fuerim⁹ de nouo ↄfiteamur.ſꝫ
Ray.ꝛ Hosti.tenẽt ꝙ talis tenet̃ ↄfes
sionẽ iterare.qa p̃or cõfessio q̃ nõ fuit
facta i caritate nõ ualuit. Sed p̃mũ ui
det̃ ueri⁹.ex̃ de pe.ꝛ re.ꝙ qdam. A .
Istud.c.ñ bñ hº ꝓbat. Sꝫ ꝑ cõcordãtia
põt dici ꝙ itm̃ ñ valet ↄfessio nec oꝫ illã
iterari sp̃alit̃ inꝙtũ duret effect⁹ ip̃i⁹
exp̃ssiõis uocalꝭ q̃ ẽ ꝑs sacr̃i.alr̃ nõ. Naꝫ
itelligẽtia dcõꝝ ex cã ẽ assumẽda dicẽ
di ex̃ de ꝟbo.sigꝭ.intelligẽtia. Uñ dicẽ
dũ ẽ ƀm glo. Ray.put etiã notatur in
sũ.con.liº 3.º ti.34.q.66.ꝙ in his casib⁹
si ille q ẽ indebite cõfessus cõfiteatur
eidẽ sacerdoti cui p̃us ꝛ adhuc habeat
i memoria pctã sua q̃ audiuit ñ tenet̃
iterare cõfessionẽ. Si aũt cõfiteat̃ no
uo q alias ñ audiuit eũ.aut ẽt ꝑ si obli
tus ẽ oꝫ iteꝝ cõfiteri totũ. B

¶ Utꝝ liceat i ↄfessiõe dicẽ aliẽa pec
cata. R.º ƀꝫ tho.i 4.º dis.16. Hõ in ↄfessi
one dꝫ famã alt̃i⁹ custodir̃ ꝙtũ põt.ſꝫ
suã ↄsciam magꝭ purgare dꝫ.ꝛ ĩõsi cir
cũstantia que ducit in cognitionẽ ꝑso
ne sit de nccitate ↄfessiõis ut qꝛ tradit

ī aliā spēm pcti mortalis.tunc dꝫ confi
teri.sꝑ tñ si pōt occultādo ꝑsonam. Si
aūt nō sit de nccitate cōfessionis dꝫ di
mittē.ne pctm̄ altius ꝓdat uel petita
liñia ꝯfiteat̄ alteri.aut supiori ꝗ ꝑsonā
ignoret. A .Con.pe.⁊ addit ꝙ etiaꝫ
qñ circūstātia ē nccia ⁊ nō pōt expmi
sine ꝑiculo altius omittēda ē.⁊ suffic̄
pctm̄ dicē sine hꝰmōi circūstātia. ut in
sū.con.eo.ti.q.67. B .Si tñ exprimat
eā bona intētiōe nō ut ꝓdat.sꝫ ut pnia
rius oret ꝓ eo ut secrero emēdet: non
peccat sed meret̄.22.q.7.hoc uidet̄. A
Cō.glo.Ray.ut i sū.cō.eo.ti.q.87.quero
etiam. B

¶ Utrꝫ liceat ꝯfessionē diuidē. R° ꝺm
Tho in 4°dis.17. Nō licet. sꝫ integralr
dꝫ qs oia vni sacerdoti cōfiteri. de pe.
dis.5.c.p̄.circa fi.⁊ dis.3.sūt plures. Naꝫ
sicut in medicina corpali oꝫ ꝙ medicꝰ
nō solū vnū morbū ꝯ quē medicinam
dare debet cognoscat: sꝫ etiā vl'r totaꝫ
hebetudinē ipꝰius ifirmi.eo ꝙ vnꝰ mor
bꝰ ex adiūctiōe altius agguat̄. ⁊ medi
cia ꝗ vni morbo ꝯpetēt alti nocumētū
p̄staret. Silr̄ ē i pctis. qa vnū agguat̄
ex adiūctiōe altius.⁊ illud qꝺ vni pec
cato eēt cōueniēs medicina alteri incē
tiuū p̄staret. cū qñꝙ aliqs ꝯrus pctis
īfectꝰ sit. Et iō de nccitate confessionis
ē ꝙ hō oia pctā cōfiteat̄ ꝗ in memoria
hꝫ.aliogn nō ē cōfessio sed cōfessionis
silr̄atio.⁊ si qd nō habuit in memoria ⁊
postea recordat̄.sufficit ꝙ hꝰ pctm̄ ꝯfi
tēs postea dicat explicite ⁊ alia i gnā
li dicēdo ꝙ cū alia mlr̄a cōfiteret̄ hoc
oblitus fuit. A .Et hꝰ etiā si confitea
tur alteri cōfessori.ut i sū.cō.eo.ti.q.72
scꝺm eundē Tho.Con.pe. B.

¶ Utrū liceat cōfiteri ꝑ aliā ꝑsonā ul'
ꝑ scripturā. R° ꝺm Tho.ubi s̄. Quāuis
ad cōfessionē ꝓut ē actus ꝟtutis suffice
ret q̄litcūꝙ fieret.ꝺm tñ ꝙ est ꝑs sacri
hꝫ detmiatū actū sic̄ ⁊ alia sacra hñt ꝺ
terminatā materiā. Et sicut in baptis
mo assumit̄ illud elemētū cuius ē ma
xime usus i abluēdo.ita i ꝯfessione ille
actus assumit̄ ꝗ maxime cōsueuimus
manifestāe.s.ꝑ ꝓpriū ꝟbū. Alii.n.mōi
īducti sūt i supplemētū. In eo aūt ꝗ ē
mutus uel altius ligue sufficit ꝙ ꝑ scri
ptum.aut nutū aut intꝑretē cōfiteat̄.
qa nō exigit̄ ab hoie plus q̄ꝫ possit. Sꝫ
ñ sufficeret si ipse dicē posset. In absē
tia aūt ꝓprii sacerdotis nō oꝫ ꝙ ꝑ scri
ptū fiat cōfessio.sꝫ pōt ēt laico fieri.qa
plus ꝑtinet ad nccitatē cōfessiōis actꝰ
q̄ꝫ ille cui fit confessio. A .Ad p̄dicta
facit.c.quē penitet.de pe.dis.1. B

¶ Quid si sacerdos interroget cōfitētēꝫ
⁊ ille rñdeat. R° ꝺm Guil. Suffic̄ q̄ꝫ tū
ad ea de qbꝰ iterrogat.nisi sit tal' ꝙ po
tius dimitteret cōfiteri q̄ꝫ ore proprio
confiteret̄ peccatū. Hoc.n. de supbia
ē.⁊ de pe.dis.5.c.p̄.ꝟsus fi. De interroga
tionibus etiā habes.ī.confessor.2.§.pe
nultī.⁊ ultī. A .Predicta etiā hñtur
ī.sum.con.eo.ti.q.77. B

¶ Utrū liceat cōfiteri pctā ꝗ qs ñ cō
misit. R° ꝺm Tho.i 4°dis.21. Non licet
Talis.n.si ñ eēt peccator.mētiēdo pec
cator efficit̄.22.q.2.cū humilitatis.

¶ Utrū cū quis dubitat de aliꝗ pctō
an sit mortale teneat̄ illud cōfiteri. R°
ꝺm Tho.in 4°dis.21. Tenet̄. al' ꝑiculo
se cōmittit si negligit cōfiteri.⁊ morta
liter peccat.sicut ꝗ aliquid cōmittit ul'
omittit i ꝗ dubitat eē peccatū morta
le.talit̄ tñ dubitans nō dēt i cōfessione
asserē illud eē mortale.sꝫ factū narret.
⁊ iudicio reliquat sacerdoti. A .Idē
i sū.con.eo.ti.q.79.ubi etiā subdit̄. Qꝺ
aūt Gregꝰ dic̄ ꝙ bonarū mētium ē ibi
culpā agnoscē ubi culpa non ē.dis.5.ad
eiꝰ itelligit̄ ꝺm Tho.ñ eē de suba actꝰ
s.ut credat se cōmisisse qꝺ nō cōmisit.
qa hꝰ ē errare.sꝫ itelligit̄ de ꝯditiōe ac
tus.qa sꝑ ē i formidie ne aliqs defectꝰ
sit ex ꝑte sui.ut supbia ⁊ vana glia aut
hꝰꝰꝫ illꝺ Job.9. Uerebar oia oꝑa mea
Nec etiā p̄dcā itelligēda sūt de dubio
scrupuloso qꝺ repellēdum ē ad sui pa
stori cōsiliū.ex.de sen.excō.iqsitiōi. B

¶ Quid de cōfessiōe gnāli i ꝗ qdā cōfi
tet̄ se cōmisisse oia pctā ⁊ hꝰ. R. scꝺm
Ray. Dicas ꝙ talit̄ cōfitēs loquitur in

ꝑsona ecclesie.l.q2 ƀ Aug.i uno pctõ
pñt multa pctã notari.l.ĩ itelligit d̃ ge
nerib⁹ singuloꝝ ⁊ ñ de singul' generũ.
q̃si dicẽt.peccaui cogitatõe locutõe et
ope ⁊ omissione.nõ tñ hoc sufficẽt ad
cõfessionẽ ꝓ mortalib⁹ ad q̃ reqrit' cõ
fessio spãlis.Con.Hosti. A .Idẽ i sũ.
con.lib° 3.° ti.34.° q.80. B

¶ Utrũ ꝑ ꝯfessionẽ generalẽ deleant'
pctã uenialia.R° ƀm Tho.i 4.° dis.21.
Duplex ẽ cõfessio gnãl'.Quedã sacrã
lis.qñ.s.aliqs i secreto cõfitet' sacerdo
ti q̃dã q̃ꝝ meminit.⁊ alia uenialia i ge
nerali.⁊ tũc illa generalis ꝯfessio ex q̃
ruoꝛ ƀ ꝙ ualet ad remissionẽ pctõꝝ
uenialiũ i toto uel i pte.s.ex cõtritõne
cõfitẽtis ⁊ hũiliate cõfessiõis.⁊ ex orõ
ne sacerdotis in q̃tũ ẽ quedã ꝑsona pu
blica ⁊ ex ui clauiũ.Alia ẽ cõfessio ge
neral' ñ sacrãlis q̃ fit publice corã mul
tis ⁊ cũ mlt'.⁊ hec ƀ efficaciã ad dimis
sionẽ uenialiũ ex trib⁹ p̃mis ⁊ nõ ex ui
clauiũ. A .Et ꝓpt' hoc nõ subiũgitur
i p̃ma ⁊ i ꝯpletorio absolutio nec satis
factiõis iiũctio s3 solũ orõ.Misereat'
ut in sũ.con.eo.ti.q.156.ubi hec omnia
ponũt'.Et ubi etiã dr̃ ꝙ hec dimissio
fit q̃ ad culpã ⁊ penã. B.Con.Pe.

Utrũ ꝑ generalẽ cõfessionẽ deleant'
mortalia oblita.R° ƀ Pe.De⁹ nõ req
rit ab hoie nisi qđ põt.uñ cũ pctã obli
ta spãlit' confiteri nõ sit i ptãte hois s3
gnãlit' tm̃.h⁹mõi gnãlis confessio cum
cõtritione generali delet pctã oblita.
Idẽ Ray. A .Idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.157.
Et intellige de cõfessione gnãli sacrãli
q̃ fit sacẽdoti sine q̃ si fieri põt pctã mor
talia nõ dimittũt'.d̃ pe.dis.6.agite. B

¶ Utrũ reqrat' cõfessio de pctis añ ba
ptismũ.R° ƀ pe.Triplex ẽ ꝯfessio pec
catoꝝ.Pria mẽtal' que fit deo ⁊ hec re
qrit' a baptizãdis adultis.Secũda uo
calis que fit hõi ut dei uicario.⁊ hec d̃
pctis añ baptismũ nõ reqrit' nec ãtea
nec post. A .nisi a ficte accedẽtibus
ƀm eũ.pe.ut in sũ.con.eo.ti.q.145. B
Tertia q̃ fit hoi tanq̃ sapiẽti ꝯsiliario
ꝓpt' cõsiliũ aie.⁊ hec reqrit' ex ꝯgruo
nõ ex debito. A .Idẽ i ocã.q.145. B

¶ Pudor cõfitẽdi multos retrahit a
pnia ꝯ quẽ ƀm Ray.est triplex reme
diũ.Primũ ẽ rõ nãl'.si.n.nõ erubuisti
peccare qđ inhonestũ ⁊ nociuũ fuit.ñ
debes erubescẽ qđ honestũ ẽ confitẽi
⁊ utile.Secũdũ ẽ rõ dĩne intuitionis
cui nihil celare potes.Oĩa.n.nuda ⁊ a
pta sũt ocul' ei⁹.ut hẽtur ad Heb.4.°
Tertiũ ẽ opatio future ꝯfusiõis.Nau.
3.° Reuelabo pudẽda tua ⁊ oñdam gẽ
tib⁹ nuditatẽ tuã ⁊ regnis ignominiã
tuã.Et Hiere.20.Confũdentur uehe
mẽter qa nõ intellexerũt obprobriũ
sempiternũ qđ nũq̃ delebitur.

¶ Sacerdos q non uult dare licẽtia3
suo ꝓchiano ꝙ ꝯfiteat' alteri nisi ꝓ
pecunia simoniã cõmittit.sicut ⁊ Ray
refert. A .Hoc poti⁹ ur̃ fuisse dictũ
glo.Ray.ut i sũ.con.li⁹ p̊.q.36. B

Confessio 2.°

Confessio 2.° qualit' tenea
mur ad eã.Utrũ sit de necessi
tate salutis.R° ƀm Tho.i 4.°.dist.17.
Cõfessio de nccitate salutis ẽ i eo q in
pctm̃ actuale mortale cecidit.Et ꝓp̃e
loquẽdo nõ ẽ de iure nãli: s3 dĩno ⁊ no
ue legis.nam in lege ueteri nõ tenebã
tur hoies ad ꝯfessionẽ pctõꝝ spãlẽ ⁊ di
stictã: s3 ad gnãlẽ ⁊ idistictã.ad quam
tenebãt' ꝑ determiationẽ sacrificioꝝ
Con.pe.dis.15. A .Idẽ i sũ.con.libro
3.° ti.34.q.31.⁊ 32.Idẽ etiã Ray.in ti.de
pe.⁊ re.§.sup̃dicta.ubi dicit ⁊ probat
cõtritionẽ cõfessionẽ ⁊ satisfactõnẽ fo
re de p̃cepto leg' dĩne.Itẽ Ricar i 4.°
dis.17.asserit ꝯfessionẽ fore d̃ nccitate
iuris diuini adeo ut ad ipam dicat te
neri etiã infideles.tñ eis ñ ꝑcipit eccle
sia qa ꝓpt' eoꝝ culpã eis iutilis foret
Glo.po de pe.dis.5.i sũma ur̃ sentir̃ ꝙ
cõfessio in spãli nõ sit de iur̃ dĩno.etiã
nouo.S3 ueri⁹ ẽ qđ p̃dicti theologi di
cũt sicut põt.cõstare ex his q̃ latius po
sui in q̃driga li° 2.° ti.6.§.2.° B

¶ Utrũ papa possit cũ aliq̊ dispẽsare
ne ꝯfiteret'.R° ƀ Tho.ubi s̃.nõ poss3
eo ꝙ ipe sacroꝝ nccitatẽ ñ põt tollere

sicut nec noua sacra istitueṙ. Sūt .n. ex istitutōne dina lz dispēsare posset ꝺ tē pore ut.s. differret ultra ānū. A .Iō i sū.con.eo.ti.q.34. Et de ista dispēsati one circa tēpus itelligēdū ē iꝙ̄tum re spicit terminū cōstitutōis eccl'iastice ut.s.ꝑ hᵒ quis nō icurreret penā.c.ois. ex̄ de pe.⁊ re. Non aūt inꝙ̄tū respicit terminū leg] dine:ꝑ quaꝫ qs uidetur ad cōfessionē obligari:stati hita como ditate pᵓ casū mortal'culpe ut pōt cō staṙ ex posit] i q̈driga.li.2ᵒ.ti.7ᵒ.§.2ᵒ B

Ois fidelis saltē semel i anno teneṙ ex ꝑ̄cepto postꝙ̄ ad ānos discretōis ue nerit cōfiteri oia pctā sua ⁊ cōicare ex̄ de pe.ois.⁊ adde qꝺ dr̄. s̄. cōicare. §.ꝑ̊. A .Anni discretōis q̊ ad confessionez iudicāṙ:cū ē doli capax.ut notat glo.i dcō.c.ois.sup ꝟbo discretōis. Doli aūt capax dr̄ puer uel puella.7.annorū et sup̄ ut notat glo.i.c.i.ex̄ de delictis .pu erorū. Et sic puer uel puella.7 .annoꝝ obligaṙ ad cōfessionē ut etiā notatur in directoria liᵒ ꝑ̊.ti.15.§.65. B

Utrū teneamur cōfiteri pctā q̄ ma nifesta sūt. Rᵒ ꝭm Tho.⁊ pe.i 4ᵒ dist. 17. Non' sufficit aliqd eē notū iudici ni si sit ei notū in forma iudicii.⁊ iō ꝙ̄uis pctā manifesta nota sint sacerdoti qa tn̄ nō i forma iudicii oꝫ ea cōfiteri. A Idē in sū cō.eo.ti.q.68. B

Utꝝ hō stati teneaṙ cōfiteri. Rᵒ ꝭm Tho.ubi s̄. Ad ꝓpositū cōfitēdi teneṙ qs qn̄ ⁊ ad cōtritionē teneṙ .s.qn̄.pctā memorie occurrūt. Sed ad cōfessionē actualiṙ faciēdam teneṙ si debeat eu charistiā ꝑcipe ad quā nullᵓ pᵓ pctm̄ mortale nisi cōfessus debet accedē co pia sacerdot] oblata ⁊ nccitate n̄ urgē te. A .Idem ꝭm pe.si qs dēat sacrū ordinē recipe uel hᵓmōi ut i sū.cō.libᵒ 3ᵒ ti.14.q.69. B .Silr̄ ēt teneṙ si ꝑicu lū mort] iminet aliṙ n̄ teneṙ hō ex pre cepto ad stati cōfitēdū ꝙ̄uis ꝑiculosū sit differre. Ex ꝑ̄cepto aūt eccl'ie teneṙ saltē semel i āno.ut s̄.§.3ᵒ A .pe.aūt ut pꝫ i dcā.q.69.diċ ꝙ qs etiā teneṙ sta ti confiteri rōne cōscie.ut si dictat sibi ꝯscia ꝙ stati teneatur. Itē rōne dubii ut si nō sperat copiā ꝯfessoꝝ sibi āpliᵓ illo anno occurrē.uel si hꝫ casū de quo solus papa pōt absoluē ⁊ hꝫ mō copiā ꝑniarii pape. Diċ ēt Tho.i q̈dā.q. de q̊ libet ꝙ laudabile ē ꝙ pctōr peccatuꝫ suū ꝙ̄ citius pōt ꝯfiteaṙ. Per acciñs āt posset dilatio eē meritoria:dūmō non differat ultra ānū uidelꝫ si ad hᵒ diffe rat ut prudētiori cōfiteaṙ.ul'deuotius ꝓpṫ sacꝝ tēpᵓ. Glo de pe.dis.5.in sūma diċ ꝙ si pctm̄ ē publicū tenemur stati ꝯfiteri sub obligatiōe pcti mortal'. In no.ꝟo i dcō.c.ois.uṙ tenē indistincte ēt in pctis nō publicis ꝙ stati teneamur cōfiteri habita rōnabili cōmoditate. Et subdit. Alii dicūt ꝺ. Sꝫ ꝑ̄mū tutius uṙ. Idē qꝺ Inno.uṙ sentire Archi.in.c. ille rex.de pe.dis.3. Bonauentura etiā late hūc passū tāgit i 4ᵒ dis.17.⁊ ꝯclu siue sentit ꝙ religiosi teneanṫ stati cō fiteri. Et idē q̈si sentit de cleric] qbᵓcū ꝙ̄ sꝫ sub dubio. De laicis ꝟo asserit ꝙ teneāṙ silr̄ qn̄ adest tal'opportunitas ꝙ nūꝙ̄ rōnabiliṫ maior expectaṙ.nec q̊ ad tēpᵓ nec q̊ ad sacerdotē.sꝫ qa tp̄s q̈dragesimale uṙ eis mag] opportunū uideṙ ꝙ tēpus illud rōnabiliṫ possint expectare. Sꝫ hᵒ dꝫ intelligi qn̄ ꝑ ꝑ̇us opportunitatē nō hn̄t. Al'illud etiā tē pus mag] opportunū ē q̊ ꝑ̄mū possint debite cōfiteri ꝓpṫ more ꝑiculū. Unꝺ ipe Bonauētura ⁊ oēs cōsulūt ꝙ post lapsū mortal'culpe ꝙ̄ citius pōt qlibꝫ ꝯfiteaṙ quorū ꝯsiliū uanū foret nisi es set ꝺ meliori. Un̄ Isidorᵓ i liᵒ 2ᵒ de sū mo bono diċ. Cito corrigiṫ culpa q̄ ci to cognosciṫ.tardiᵓ aūt sanaṫ uulnus qꝺ iā putrescētibᵓ mēbris lōgo pᵓ tp̄e curatōibᵓ adhibeṫ. Preterā ⁊ ipe Bo nauētura inuit ꝙ religiosi ex ui sacri nō teneāṙ plus ꝙ̄ laici nisi rōne occur rētis opportunitat]. Ergo ⁊ cū laic] oc currerit opportūitas eodē mō tenētur Sic igiṫ lꝫ uerisilr̄ religiosis citiᵓ occur rat ꝯfitēdi opportunitas ꝙ̄ secl'aribus

clericis.ꝛ ipis clericis citi⁹ ꝙ laicis.tñ oẽs
etiã laici cum eis cõgrua opportũitas
occurrerit uidẽtur teneri ad statim cõ
fitẽdũ.sicut ꝛ latius ostenditur in qua
driga li° 2° ti.7 ẽ.§.2°. B

¶ Utrũ teneamur cõfiteri circũstãti
as pctõꝝ. Rẽ° ẽm Tho.i 4° dist.16. Non
sũt de nccitate cõfitẽde nisi ille circun
stãtie q̃ ad aliud gen⁹ pcti mortal' tra
hũt: qa uenialia nõ sũt de nccitate con
fessiõis sꝫ solũ mortalia Tñ ꝛ alias cir
cũstantias cõfiteri pfectõis ẽ. sicut et
uenialia pctã. A . Bõauẽtura i 4° dist.
17.dic̃ ꝙ circũstãtiaꝝ pcti q̃dam sũt al
leuiãtes.q̃dã i aliud gen⁹ trahentes.q̃
dã illud i aliq̊ mõ agg̃uãtes. Circũstã
tias i aliud gen⁹ trahẽtes ꝯfiteri ẽ ne
cessariũ qa gen⁹ pcti ꝯfiteri oꝫ. Circũ
stantias ꝟo alleuiãtes cõfiteri nõ ẽ bo
nũ nisi ppter hoc ut satisfaciat aliene
inq̃sitiõni.uel ut puideat ei⁹ scãdalo
ꝛ pturbationi ut puta si timeat ꝯfesso
rẽ ex hoc accipe occasionẽ ad malũ ul'
si i tãtũ diminuit ut sit i genẽ uenialis
sic̃ comedẽ carnes i q̃dragesima ppt
ifirmitatẽ ita tñ ꝙ alit̃ ñ sit gulositas
aliq̃. Et rõ h⁹ ẽ qa i ꝯfessiõe nõ debꝫ se
pctõꝛ excusare sꝫ accusar̃. De circũstã
tiis aũt q̃ agg̃uant sꝫ gen⁹ pcti nõ uari
ant ẽ int̃ doctorẽs opio diuersa. Quidã
eni dicũt ꝙ penitẽs tenet̃ ꝯfiteri sꝫ p̃
ceptũ affirmatiuũ ẽ: ꝛ obligat ñ ad sp
sed p loco ꝛ tpe.s.qñ eas ꝯgnoscit siue
p se siue p iquisitionẽ alienã. Uñ sapi
ens ꝛ itelligẽs tenet̃ ꝯfiteri absq̃ iq̃si
tõe. Siplex ꝟo tẽt̃ si ab eo iq̃rat̃. Alii
dicũt ꝙ nõ tenet̃ ad ꝯfessionẽ haꝝ cir
cũstãtiaꝝ rentiõe nccitatis.sꝫ õ bono et
eq̊ ꝛ q̃to magis sapiẽtes ꝛ pfecti sũt: tã
to magis debeãt eas distincti⁹ explicare
Sed nõ tenet̃ ad h° nisi forte ex ppa
ꝯscia obligẽt̃. Hãc opionẽ credo pba
biliorẽ. Uñ dicendũ ꝙ cõfessio circun
stantiaꝝ i aliud gen⁹ trahẽtiũ spectat
ad cõfessionẽ q̊ ad nccitatẽ. Confessio
aggrauantiũ q̊ ad ꝯgruitatẽ. Cõfessio
ꝟo alleuiantiũ potius facit in cõgrui

tatem. Et hoc intelligitur exceptis ca
sibus predictis. Omnes igitur ratio
nes probantes circunstantias esse cõ
fitendas sunt congruitatis quo ad ag
grauantes.hec ille. Solum ergo õ ne
cessitate confessionis sunt circũstãtie
trahentes in aliam speciem seu gen⁹
peccati.ꝛ hoc communiter tenent do
ctores ut ꝛ notatur in sum.conf. libro
tertio titulo.33.q.si. licet alii dicant
etiaꝫ alias fore necessarias quorũ dic
tum ut potest colligi ex notatis in dic
ta q.si.potest saluari quo ad illas que
licet non trahant in aliam speciem
tamen sunt tales ꝙ sine eis sac̃dos nõ
põt discernẽ qd sit actur⁹.ul' rõne iuris
ditõis.puta si iniuria sit illata in clẽicũ
uel similẽ psonã qa ẽ casus papal' ẽm
q̃litatem iniurie uel psone.ex̃ de sen.ex
cõi.cũ illoꝝ. Itẽ q̃tũ sit dãnũ datũ qa
qñq̃ epi retinẽt sibi restitutiões icer
toꝝ usq̃ ad certã quãtitatẽ uel ut scia
tur cui debet fieri satisfactio ꝛ q̃liter ꝛ
idẽ i silib⁹. Iõ ꝯfitẽs dꝫ eas circũstãti
as ꝯfiteri si nouit.ul' si a ꝯfessore iterro
get̃ ad cui⁹ officiũ idet̃ pncipalit̃ pti
nere de dictis circũstãtiis iterrogare ut
sciat q̃liter suo sit functur⁹ officio. Cir
cũstãtie g° ptinẽtes de nccitate ꝛ pnci
palit̃ ad ꝯfessionẽ ẽt si de his nõ inter
roget̃: sũt que trahũt ad aliã spẽꝫ pcti
seu ad aliud pticular̃ mortale pctm̃ q̃
pñt esse circa octo uidelꝫ.conditio rei.
modus peccandi. locus. tempus. nu
merus.qualitas.inductio. ꝛ accidens.
sicut de his latius dicitur in quadriga
libro secundo titulo septimo.§.deci
mo. B

¶ Utrũ hõ teneat̃ ꝯfiteri uenialia pec
cata. Rẽ° ẽm Tho.ubi s̃. Cõfessio ad h°
ẽ nccia ut penitẽs satisfactionẽ accipi
at ẽm modũ delicti. Pctõ aũt ueniali
nõ debet̃ pena taxata qa pẽa illa essꝫ
pportionata pene pcti mortal' a quo
pctm̃ ueniale i ifinitũ distat. Unõ p so
lã cõtritionẽ interiorem pctm̃ ueniale
remitti potest. Sed an saltem semel i

anno teneat̃ ɔfiteri qui non habꝫ nisi
uenialia. Dicũt quidã ꝙ in hoc cãu ꝓ
pter p̃ceptũ eccl̃ie tenet̃ uenialia ɔfi
teri. Alii ãt dicũt ꝙ sufficit ꝙ pñtet se
sacerdoti ⁊ ꝙ se imunẽ a pctõ mortali
oñdat ut ad cõionẽ admitti possit. pre
ceptũ. n. ẽ ad obligandũ illos q̃ habẽt
aliq̃ q̃ cõfiteri debeãt. Uñ si alicui per
grãm collatũ eẽt sicut btẽ uirgini est
collatũ ut a pctõ ueniali imunis eẽt ñ
teneret̃ ad illud p̃ceptũ. A .ͣ Hoc ue
risil'r nõ põt ɔtiger̃ q̃a nõ ẽ iuẽta nec in
ueniet̃ nisi una ꝟgo Maria. Et. i. Joh.
p̊ dr̃. Si dixerim⁹ q̃ꝛ pctm̃ ñ hẽm⁹ ipsi
nos seducim⁹. uñ ⁊ p̃mũ ueri⁹ ur̃ cũ ẽt
nesciã quõ aliq̃s audeat imunẽ a mor
tali se existĩare ĩfra ãnũ. uel qualiter
h° ualeat oñdere. cũ p̃s. 18. dicat̃. Delic
ta q̃s intelligit ⁊c̃. Et iõ fatu⁹ ualde fo
ret q̃ sic dicẽti ⁊ alit̃ nõ cõfitẽti mĩstra
ret eucharistiã. uñ ⁊ Bõauẽtura i 4.°
dis. 17. dic̃. ꝙ cõgruũ ẽ maxie uiris ꝑfe
ctis cõfiteri pctã uenialia regulariter
Tñ nõ ẽ ncciuin nisi i duob⁹ casib⁹ ui
delꝫ ꝓpter dubiũ et ꝓpter statutum.
Propter dubiũ uidelꝫ cũ q̃s ꝓbabili
ter dubitat de pctõ utrũ sit mortale l'
ueniale. ⁊ iõ si nõ penitet sicut de mor
tali. discrimi se cõmittit. Jõ dꝫ ɔfiteri
sicut iacet i cõscia ⁊ iudicio sacerdotis
reliq̃t utrũ sit mortale ul'uẽiale. Con.
Tho. ut s̃ cõfessio p̊. §. 8.° Seq̃t̃ i Bona
uẽtura. Propt̃ eccl̃iasticũ statutuꝫ q̃s
tenet̃. q̃ꝛ oĩs fidelis tenet̃ semel i ãno
ɔfiteri. sꝫ h° ñ ẽ rõne uenial' sꝫ ꝓpt̃ pre
ceptũ. Cõ. Jnno. in. c. oĩs. ex̃ de pe. et re.
Et ex h° pꝫ ꝙ religiosi tenẽt uenialia
cõfiteri semel seu bis i mẽse uel ebdo
moda uel frequẽti⁹ siue rari⁹ s̃ꝫ suarũ
cõstitutionũ formã. q̃õ intelligẽdũ ur̃
de uenialib⁹ notabilib⁹ q̊ ad cõfessiõꝫ
spãlẽ. Reliq̃ ꝟo uix uel nũq̃ȝ posset q̃s
spãliter cõfiteri cũ q̃i oĩ momẽto com
mittãt̃. uñ ur̃ sufficẽ illa cõfiteri gñali
ter. B .ꝙ aũt de ueniali tenemur cõ
tritionẽ h̃re alit̃ nõ remittit̃. uide ifra
pctm̃ 3.° §. 3.° ⁊ 7.° ⁊ cõfessio 3.° §. p̊.
¶ Utrũ i aliq̃ casu teneat̃ q̃s ɔfessionẽ
iterare. R° s̃ꝫ pe. Jterare tenemur in
4. casib⁹. Primi⁹ si sacerdos nõ potuit
absoluẽ. A .Quia nõ hẽbat iurisdi
tionẽ siue delegatã siue ordinariã. ex̃
de pe. ⁊ re. oĩs. B .2⁹ si nesciuit discer
nẽ. 3⁹ si ɔfessio nõ fuit itegra ut q̃ꝛ sciẽ
ter tacuit aliq̃õ mortale. 4.⁹ si ɔtẽpsit
ul'neglexit satisfacẽ ⁊ oblit⁹ ẽ satisfac
tionẽ iniũctã. nã si sciret ⁊ iplere uellꝫ ñ
oꝫ eã iterare. A .Cõ. Ray. ⁊ Hostiẽ.
Jpsi tñ ponũt ꝓ q̃rto cãu cũ q̃s ɔfitet̃
cũ idebita dispõe. Sꝫ glo. Ray. simpli
citer con. cũ pe. ut in sũ. cõ. li. 3. titu. 34.
q. 70. Et q̊ ad secũdũ casũ sciẽdum ꝙ
ex eo q̃dã inferũt ꝙ ꝓpter ignorãtiaꝫ
sacerdotꝭ ꝑdat̃ auctoritas absoluẽdi.
Sꝫ h° ñ ur̃ ueꝝ q̃ꝛ ptãs clauiũ ɔsistit i
iurisditiõe ⁊ nõ i scia. s̃m Ray. in ti. de
pe. ⁊ re. §. itẽ q̃rit̃ q̃d remittit sacerdos
⁊ s̃ clauis. §. p̊. Sꝫ dictum eorũ põt in
telligi quãdo quis cũ possit sacerdoti
idoneo scia ⁊ ɔscia cõfiteri: tñ eligit in
sufficiẽtẽ. q̃a ur̃ ꝺ ꝓpria ñ curare salu
te. ⁊ sic ex sua mala dispõne confessio
ur̃ deo nõ grata ⁊ inualida. de pe. dis. 6
q̃ uult cõfiteri. Sꝫ i q̃cũq̃ȝ cãu cõfessio
facta fuerit ab ignorãte sacerdote nõ
sufficiẽti. p̊serti de multꝭ seu g̃uib⁹ pec
catꝭ. optimũ ẽ ɔsiliũ illã iterare cũ q̃s
cõmoditatẽ hũerit sacerdotꝭ ꝑiti scia
⁊ ɔscia cũ ignorãtia sacerdotꝭ i ɔfessio
ne sit mĺtũ ꝑiculosa ut colligit̃ ex dcis
ꝑ Augꝭ. i. dcõ. c. q̃ uult. ⁊ ꝑ Ray. i dicto
§. itẽ q̃rit̃. Quo ad tertiũ casũ dicẽduꝫ
ꝙ idẽ ẽ etiã si q̃s omiserit pctm̃. ꝺ quo
dubitauit utrũ fuerit mortale. ut s̃. §.
ꝓxio uel ei⁹ ncciam circũstãtiã ut. s̃.
§. 5.° Et nõ solũ si h° fiat sciẽt̃ sꝫ etiaꝫ si
fiat ex ignorãtia seu obliuione p̃cedẽ
te a ꝓpria notabili cl'pa. ut colligit̃ ex
notatꝭ ꝑ glo. Ray. sub ti. de pe. et re. §.
Jtẽ circa p̃ncipes. Ad hoc etiam facit
q̃a lata culpa eq̃pat̃ dolo. ut i. c. ut aĩa
rũ. de ɔsti. li° 6.° Et iõ si q̃s ex sua cl'pa
ignorat q̃ dꝫ cõfiteri seu eoꝝ oblit⁹ est
dꝫ de h⁹mõi negligẽtia ex corde dolet̃
⁊ firmit̃ ꝓponẽ emẽdari ut legitie ua
leat ɔfiteri. ut no. i sũ. cõ. li 3.° ti. 34. q. 29

Qñ aūt qs sciēter omittit aliqd de ptī
nētib⁹ neccio ad ɔfessionē nō solū ānul
lat ɔfessionē sȝ ēt nouū ɔmittit pctm̄
mortale.ut s̄ confessio p̄.§.8.° Quo ad
q̄rtū casū ē sciēdū q̇ ex ɔtēptu seu ex
negligētia omittēs facē iiūctā sibi pe
nitētiam mortalit̄ peccat.fȝ Scotū in
4.° dis.15.qa facit ɔ̄ p̄ceptū uicarii dei
i.cōfessoris ⁊ ēt eccl'ie.ut i.c.ois.de pe.⁊
re. B .Silr̄ ēt fm̄ quosdā iterare te
net̄ is q cōfessus ē nō cōtrit⁹ exn̄s i ꝓ
posito nō deserēdi pctm̄ ut dcm̄ est s̄ ɔ
fessio p̄.§.3.° A .Et ibi ō h° pleni⁹ in
additione.Et sic hic ē 5⁹ cāus. Et sext⁹
adiicit̄ i directoria lib° p̄ ti.15.§.47.° s.
cū cōfessor i aliq̄ nō hȝ iurisditionem.
Oportet.n.tūc q̇ ꝓ illo penitēs recur
rat ad hn̄tē ptātē ⁊ ei illud iterū cōfite
atur.ar.ex̄ de pe.⁊ re.significauit.⁊ sic
tres casus sunt ex parte confessoris et
tres ex p̄te cōfitētis. B .Hic tn̄ sciē
dū fȝ Tho.i 4.° dis.17.q̇ quāto qs plu
rib⁹ sacerdotib⁹ cōfitet̄ tāto plus ō pe
na ei r̄mittit̄.tū ex erubescētia ɔfessio
nis q̄ in penā satisfactoriam cōputat̄
tū ex ui clauiū.un̄ totiēs posset qs cōfi
teri q̇ ab oī pena liberaretur.

Sȝ utrū recidiuās teneat̄ confiteri
priora pctā. R° fm̄ Tho.in 4.° dist.22.
Directe qdeȝ recidiuans pctā dimissa
nullo mō tenet̄ nec in gn̄ali nec i spāli
cuicūq̇ cōfiteri sȝ indirecte. sicut illō
sine q̊ sciri nō pōt debit⁹ satisfactōnis
mod⁹ tenet̄ recidiuās notificare pctā
dimissa q̄tū sufficit ad h° ut sciat̄ q̄ sa
tisfactio ei ɔgrue possit iiūgi.ut si ip̄e
frequēter lapsū carnis passus ē ex aliq̄
occasione.illa occasio ꝑ satisfactioneȝ
p̄cidat̄ .⁊ silr̄ de aliis pctis. ⁊ ad h° ur̄
sufficē ɔfessio dimissorū pctōꝝ i gn̄ali
Tn̄ qn̄q̇ ad alia spālia oȝ descēdē fm̄
q̇ cōfitēs uiderit opportunū.nō.n.pōt
i his aliq̄ certa mēsura p̄figi. A .Jnn.
i.c.ois.de pe.⁊ re.sentit q̇ recidiuās te
neat̄ cōfessionē iterare rōne ingratitu
dinis.ꝑ q̊ ur̄ facē illud qō dr̄ Math.18
de seruo nequā.⁊ de pe.dis.4.q diuini
Jtē glo.Ray.i ti.de pe.⁊ re.§.itē nūqd
fel'dimissa pctā.dicit q̇ recidiuās nō
tenet̄ dicē spālit̄ ⁊ disticte ea q̄ an̄ con
fessus ē.sȝ sufficit cōfiteri i gn̄ali ō illis
exp̄mēdo ingr̄titudinē suā ⁊ dicēdo.De
multis ⁊ magnis pctis mortalib⁹ me
liberauit dn̄s ꝑ pniāȝ:⁊ ego nihilomi
n⁹ igr̄⁹ exn̄s offēdi eū.Et si forte nesci
at exp̄mē.aut n̄ exp̄mat nomē igr̄titu
dinis n̄ nocet dūmō talia dicat ṽba ex
qb⁹ sacerdos igratitudinē possit itelli
gere.Et idē no.in sū.cō.li° 3.° ti.34.q.71
Hoc dictū glo.ur̄ intelligēduȝ qn̄ ista
circūstātia igr̄titudis uenit ad ꝑticula
rē pcti spēm.nā alie circū stantie regu
larit̄ n̄ st̄ de necitate ɔfessiōis.ut s̄.§.5
Qn̄ ṽo igr̄titudo iducat ꝑticularē spēȝ
pcti notat Tho.i.3.p̄te.q.88.arti. 4.° di
cēs.Qō seqt̄ oia pctā nō ē spāle pctm̄.
Sed ꝑ qōcūq̇ pctm̄ mortale aliqs effi
cit̄ deo igr̄⁹.g° igr̄titudo n̄ ē spāle pctm̄
R° dicēdū q̇ igratitudo peccātū qn̄q̇
ē spāle peccatū.qn̄ȝ āt nō sȝ ē circūstā
tia gn̄ālit̄ cōsequens oē pctm̄ mortale
qō ɔ̄ deū ɔmittit̄.Pctm̄.n.recipit spe
ciē ex intētione peccātis.ut ph̄s igt 5.°
ethicoꝝ.Jlle q mechat̄ ut furet̄ magis
ē fur q̄ mech⁹.Si igit̄ aliqs peccator
i ɔtēptū dei ⁊ suscepti bn̄ficii aliquod
pctm̄ ɔmittit illō pctm̄ trahit̄ ad spēȝ
igr̄titudis.⁊ h igr̄titudo peccātū ē spāle
pctm̄.Ut aūt Aug͂ dic̄ i li° ō nā ⁊ gr̄a.
Nō oē pctm̄ ē ex ɔtēptu.⁊ tn̄ i oi pctō
de⁹ ɔtēnit̄ i suis p̄ceptis.Un̄ manifestū
ē q̇ igr̄titudo peccātū qn̄ȝ ē spāle pctm̄
sȝ nō sp̄.h ille.Pȝ g° q̇ recidiuās n̄ tēt̄
recōfiti nisi iq̄tū op⁹ sit ad oñdēdū sa
tisfactiōis debitū modū fm̄ Tho.⁊ ad
demōstrādū igratitudis modū fȝ Jn
no.⁊ glo.Ray.⁊ h° qn̄ igr̄titudo ē spāle
pctm̄. B .De p̄cepto i medicos q̇ idu
cāt ifirmos ad ɔfessionē.uide. ī .medi
cus.§.p̄.⁊ ex̄ de pe.cū infirmitas.

Confessio 3.° cui scilicȝ sit cōfitē
dum.Et qdē regularit̄ qlibet
dȝ sacerdoti ɔfiteri.nā solis sacerdoti
bus dedit dn̄s ptātē ligādi ⁊ soluendi
cū dixit Joh.20. Quorum remiseritis

peccata remittūť eis ⁊c̄.de pe.diſ.i.Ꝟ
bū dei.⁊ h° itelligēdū ē de mortalibuſ
Sȝ uenialia nō oȝ ꝙ aliqs ſacerdoti ↄ
fiteať qa ipa ↄfeſſio laico fctā ſacr̄ale
qōdā ē ꝗuis nō ſit ſacr̄m ꝑfectū.ex ip
ſa caritate ꝓcedit ⁊ ꝑ talia notū ē ue
niale dimitti ſicut ⁊ ꝑ tūſionē pectorꝫ
⁊ aquā bn̄dictā ⁊ h⁹ mōi.ut.ī.peccatuȝ
3° §.fi.hec Tho.in 4° diſ.17.
¶ Utrū necc̄ē ſit cōfiteri ꝓꝓo ſacerdo
ti.℞° ſm Tho.i 4° diſ.17.Lū ſacerdoſ
nō abſoluat niſi ligādo ad aliqd facie
dū ille ſol⁹ pōt abſoluē q pōt ꝑ ipium
ad aliqd faciēdū ligare.iō oȝ ꝙ hō ↄfi
teať ꝓꝓo ſacerdoti.Alien⁹.n.eū abſol
uē nō pōt uel ligare.ex̄ de pe.oīs.⁊ de
pe.diſ.6.c.placuit.Propꝛius aūt ſac̄dos
itelligiť q̊ ad h° oīs ille q curā aīe illi⁹
ordinariā hȝ ſicut papa:legat⁹:ep̄s:ſa
cerdos ꝑochiaľ. A .Jdē i ſū.cō.li.3°
ti.34.q.38. B .Sȝ nec ꝑochiaľ pōt
abſoluē ab oīb⁹ qa excipiūť cāus ep̄a
les de qbus hr̄.ī.cōfeſſor ꝑ̊.§.ꝑ̊.
¶ Utrū ꝓꝓri⁹ ſacerdos poſſit ubiqȝ
ſuū ſubditū audire ⁊ abſoluē.℞° ſm
Hoſti.Ubiqȝ pōt ſiue itra territoriuȝ
ſue ꝑochie ſiue ex̄.Pnia.n.ē de iuriſ
ditione uolūtaria.ff.de of.ꝓcon.l.2.uñ
⁊ de loco nihil exꝓmiť.ex̄ de pe.oīs. A
Jdē in ſū.cō.eo.ti.q.35.in fi. B
¶ Utrū audiētia cōfeſſionuȝ cōmitti
poſſit alteri.℞° ſm Tho.in 4° diſ.17.
Si aliqs iccirco nō poſſit audire ↄfeſſi
onē alteri⁹.qa nō hȝ iuriſditionē i ipoſ
q audiēdi ſūt.pōt ei cōmitti ꝑ quēcūȝ
hn̄tē iuriſditionē i ipos q audiēdi ſūt
ut ꝑ ꝓꝓriū ſacerdotē ſiue ꝑ ep̄m ſiue
ꝑ papā.Si āt aliqs nō pōt audire quia
non hȝ executionē ordinis nō pōt ſibi
cōcedi ut cōfeſſiones audiat niſi ꝑ eū
q h° ipedimētū remouē pōt. A .Jm
pediti in executione ordinū ſūt:intdi
cti:ſuſpēſi:ulť degr̄dati ⁊ excōicati.ō q
b⁹ ex̄ de clerico excōicato intdicto uel
depoſito miſtrāte.i rubro ⁊ nigro ꝑ to
tū.et forti⁹ hētici ⁊ ſciſmatici.uñ ⁊ i ſū.
con.eo.ti.q.44.dr̄.Nūqqd in articulo
neccitatis teneť qs confiteri ſacerdoti

heretico ſciſmatico uel ſiři ſi nō pōt in
uenire catholicū?℞° ſm Ray.Credo
ꝙ nō.imo ſaluo meliori iudicio ↄſule
rē ꝙ nullo mō confitereť ei:ſȝ doleat
de pctis.⁊ qa tm̄ diſtulit cōfeſſionē.et
ↄfiteať in corde ſuo ⁊ ſufficit ei.Tales
n.ponerēt eū ō facili i aliq̊ erroř ulť de
ſꝑatiōe.ſicut phariſei iudā dicētes cū
ↄfitēť eis pctm̄.Quid ad nos tu uiderꝫ
Math.27.⁊ de pe.diſ.6.c.ꝑ̊.ubi hec ſatꝫ
exꝓſſe dicūtur i tex.⁊ glo.Jdem credo
de excōicato excōicatione maiori.naȝ
etiā illi i articulo neccitatiſ nō ē cōfiten
dū.Lon.Hoſti.⁊ Tho.Jtē eo.li° ti.24.
q.7.notať ꝙ ab hēticꝫ ſciſmaticꝫ ulť ex
cōicatis nullū ſacr̄m dȝ recipi niſi bap
tiſmus i neccitate mortꝫ catholico defi
ciēte. B .Et nota ħ ꝙ ſi etiā ꝑ ꝓꝓriū
ſacerdotē cōmittiť nō ꝓpť h° oȝ ꝙ cō
mittať tali q alias hēat iuriſditōnem
ſuꝑ ppl'm.Sufficit.n.ꝙ hēat iuriſditō
nē ipe q ſacerdoti cōmittit.Jtē no.ſm
Tho.ꝙ qn̄ alicui ſacerdoti ↄmittiť ꝑ
ſuꝑiorē ꝙ poſſit audire aliēos ꝑochi
anos nō fit ꝑiudiciū ꝓꝓo ſacerdoti eo
ꝙ iuriſditōis ptās ñ ē cōmiſſa alicui i
fauorē ſuū ſȝ i utilitatē plebis ⁊ ad ho
norē dei.Et iō ſi ſuꝑiorib⁹ ꝑlatꝫ uidea
tur expedire ad ſalutē pleb̄ ⁊ ad hono
rē dei ꝙ aliiſ ↄmittāt:i nullo fit ꝑiudi
ciū iferiorib⁹ ꝑlatꝫ.nec teť ſubdit⁹ ite
rū petē lniaȝ a ꝓꝓo ſacerdote.lȝ Ber.
i q̄dā glo.dicat ſic. A .ſ.i.c.oīs.de pe.
⁊ re. B .q̄ glo.p⁹ea ꝑ Llemētē q̄rtū tā
ꝗ oīo fr̄a dānata fuit i q̊dā ꝑuilegio i
dulto ꝑdicatorib⁹ ⁊ miorib⁹.qō icipit
Quidā temē.⁊ fuit determiatū i eo ꝙ
illi qb⁹ a ſuꝑiorib⁹ ↄmittiť pn̄t audiř
etiā ꝑochialib⁹ ſacerdotibus ↄ̄dicēti
bus ⁊ iuitis.Et h° ēt tȝ Jo.an.ex̄ de pe.
ſi ep̄s.li° 6°. A .Satis con.ꝑdictis pe.
ut in ſū.con.li° 3° ti.34.q.46. B .Et ↄ
feſſus ſacerdoti hn̄ti ↄmiſſionē a ſuꝑi
ori.ut dictū ē nō teneť cōfiteri ꝓꝓo ſa
cerdoti illa pctā q̄ iā cōfeſſus ē cum di
miſſa ſunt.Sȝ ꝓpť ſtatutū eccleſie de
ↄfeſſiōe faciēda ꝓꝓo ſacerdoti ſeľi an
no dȝ eo mō ſe hr̄e.ſicut ille q hȝ ſoluȝ

uenialia ⁊ illa cõfiteri.ut qdã dicũt.uł
ꝯfiteri se a pctõ mortali imunẽ.ut in
e︤x︥uagãti Joh.22.q̃ icipit.Uas electõis
A.Jbi dr̃ ꝙ ꝯfessi rligiosis seu sacerdo
tib⁹ qb⁹ fuerit fcã a supiore ꝯmissio nõ
magis tenẽr iterũ eadẽ pctã cõfiteri q̃
si alias illi ꝯfessi fuissent ꝓpõ sacdoti
Et i h° approbata fuit snia Joh.an.h°
affirmãtis.⁊ reꝓbata opio guil.⁊ alioꝝ
ꝯriũ tenẽtiũ.ut no.i directoria lib° p̊.t.
15.§.77°. Quia tñ ꝓpus sacerdos tẽr
de eo reddere rõnẽ ⁊ ei sacra ministra
re.tenẽr alteri cõfessus saltẽ seł i anno
oñdere se ꝓprio sacerdoti ⁊ ꝺclarar̃ se
ꝯfessũ.ut pꝫ ex notatis ꝑ pe.i sũ.cõ.dcã
q.46.Et puto ꝙ sufficiat notificar̃ cui
cunqꝫ ꝓprio siue prochiali siue epõ si
ue alteri.qa i.c.ois.ex̃ de pe.nõ fit disti
ctio de istis ꝓprius sacerdotib⁹ B
Utrꝫ i aliq̃ cãu possit qs ꝯfiteri alteri
q̃ ꝓpõ sacerdoti. R° ꝺm Tho 14°. dis.
17.Si sbdit⁹ scit sacdotẽ ꝓpũ hẽticuꝫ
eẽ:aut sollicitãtẽ ad malũ.aut fragilẽ
qꝛ ad pctm̃ qꝺ qs ei ꝯfiteẽr ẽ ꝓn⁹.uel si
ꝓbabilit̃ estimar̃ reuelatoꝛ ꝯfessiõis
uel si pctm̃ de q̊ qs ꝯfiteri dꝫ ꝯ̃ illuꝫ sit
ꝯmissũ.i his casib⁹ ⁊ silib⁹ i qb⁹ ꝓbabi
lir̃ timet penitẽs ex ꝯfessione faciẽda
piculũ sibi uel sacerdoti imunẽ.debet
recurrẽ ad supiorẽ uł ad ipm sacerdo
tẽ ⁊ petẽ lniaꝫ alteri ꝯfitẽdi:quã si hr̃e
nõ possit. idẽ ẽ iudiciũ qꝺ de illo q nõ
hꝫ copiã sacdotis.uñ magis dꝫ eligẽr lai
co cõfiteri.nec i h° trãsgredir̃ mãdatũ
eccłie.qꝛ p̃cepta iuris ñ se extẽdunt ul
tra caritatẽ.nec ẽt fit iiuria sacerdoti.
qa p̃uilegiũ mẽr amittere q concessa
sibi abutir̃ ptãte. A .ex̃ ꝺ regis.lꝫ. B
Con.Al.Jnno.⁊ guil.Et cõir̃ addunt ꝙ
si nullo mõ põt hr̃e aliũ sacerdotem.⁊
nccitas imineat ꝯfiteat̃ pctm̃ i genere
sine eo ꝺ quo posset malũ ꝑuenire. A
Jdẽ i sũ.cõ.li° 3°. titu.34.q.39.i p̃ncipio
B .hosti.qꝫ magis explicat.⁊ ponit
octo casus i qb⁹ põt qs audire ꝯfessiõꝫ
alti⁹ prochiał.p̃ qñ ꝓprius sacerdos
oio ẽ idiscretus.de pe.dis.6.placuit.nã
qui uult cõfiteri dꝫ q̃rere sacerdotem

qui sciat soluere ⁊ ligare.de pe.dist.6.
qui uult.Sꝫ hoc dꝫ fieri cu lnia.ex̃.de
pe.oio.quã licẽtiã si ꝓprius sacerdos ñ
uult dare:põt ipẽ ad aliũ ire.ex ꝺ regis
licꝫ.uł uadat ad supiorẽ ut eũ ꝯpellat
uel ipẽ lniam det.ex̃ ꝺ iure patronat⁹
nullus. A Tuti⁹ ẽ h° fieri si põt.tñ nõ
uider̃ ncciuꝫ cũ rõe ignorãtie sacerdo
tis uideat̃ ipõ iure ꝯcessa lnia ꝯfitẽdi
alteri.ut i.c.placuit.de pe.dist.6.Et ibi
hoc sentit glo.⁊ multo magis si ꝓprius
sacerdos eẽt mãifeste uitiosus cũ ma
litia sit piculosioꝛ ⁊ g̃uioꝛ ignorantia
ꝓpter qꝺ duri⁹ punir̃.Lucis.12.ibi.Jlle
aũt seru⁹ q cognouit uolũtatẽ domini
sui ⁊c̃.Et illa sũt g̃uioꝛa q̃ a deo graui⁹
puniũr̃.ut dicit hiero⁹.24.q.1.nõ affe
ram⁹.Sꝫ si ꝓprius sacdos eẽt hẽticus
scismaticus uł excõicat⁹.claꝝ est ꝙ ab
istis nõ dꝫ peti lnia cũ etiã locutio cuꝫ
talib⁹ ꝓhibeat̃.xi.q.3.cum excõicato
Jdẽ ẽt uider̃ si eẽt intdictus seu suspẽ
sus.qa nemo põt plus iuris trãsferre i
aliũ q̃ sibi cõpetẽ dignoscar̃.ut i.c.ne
mo.ex̃ de re.iuris.li.6°.Sꝫ si cã ꝓpt quã
qs uult alieno ꝯfiteri nõ ꝓcedit ex de
fectu ꝓprii sacerdotis.sꝫ aliter.puta qꝛ
aliqd cõmissũ ẽ ꝯ̃ eũ uel suos ⁊ ꝯsilr̃ ti
mer̃ scãdalũ si ei fiat confessio dꝫ peti
lnia.ut ex̃ ꝺ pe.⁊ re.c.ois.ibi.Si qs aũt
alieno sacerdoti uoluerit iusta de cau
sa ꝯfiteri pctã.lniam prius postulet et
obtineat a ꝓprio sacerdote.Et debꝫ sa
cerdos credẽ petẽti ⁊ allegãti saltẽ in
genere iustã cãm.qa nõ ẽ ꝯsilł ꝙ cuꝫ
fallaciis uadat ad pniam.ut dicit glo.
i dcõ.c.placuit.de pe.dis.6.Et si licẽtia
absqꝫ rõnabili cã deneger̃ uider̃ ꝙ siñ
alia lnia possit ire ad aliũ.qa nõ debꝫ
cedi idiscretioni ⁊ ꝓteruie p̃lati.Et p̃
uilegiũ merer̃ amittẽ ⁊c̃.ex̃ de regis.lꝫ.
ubi si h° ꝯcedir̃ cã meliorãde uite quã
to forti⁹ cã recupande salutis.qꝺ magis
ẽ ncciuꝫ.Unde ⁊ Lucis.15°. Gaudiũ ẽ in
celo sup uno peccatore pniam agente
magis q̃ sup̃.99.iustis q non indigent
pnia.Jdẽ etiã putarẽ.s.ꝙ deberꝫ peti
lnia mõ p̃dcõ quãdo cã eẽt ex defectu

ꝓprii sacerdot| ꝓpt pctm̄ n̄ māifestū
qa ex eo nō ꝺꝫ qs a iurisditōne prelati
sui ꝺiscedē.s.q.4.nōne. B .2° qn̄ pro
chian⁹ trāstulit ꝺomiciliū suū. nā tūc
ille ad quē trāsit iā n̄ ē alien⁹ sꝫ ꝓpus.
ex̄ ꝺe prochiis.c.fi.3° qn̄ qs ē uagabū
dus.ff.ꝺe iudiciis.l.heres absēs.4° qn̄
qs q̄rit ꝺomiciliū q̊ se trāsferat. nā et
is sine ꝺomicilio ē.ff. ad municipales
l.labeo.i p̄n.ꝛ.l.ei⁹.§.celsus.5° qn̄ quis
ꝺeliqt i aliena prochia.ex̄ ꝺ̄ rap.c. p̊.6.
q.3 placuit.Si tn̄ pctm̄ occultū ē ꝛ non
sit excōicat⁹ a p̄lato illi⁹ loci.pōt etiaꝫ
ꝺe hoc ꝯfiteri ꝓprio sacerdoti. Si āt
sit excōicatus a p̄lato illi⁹ loci ꝓpt il
lud pctm̄.sicut ꝯsueuit fieri i furt| ꝛ h⁹
q̊ꝝ ignorāť actoresꝫ:mittēd⁹ē tal' ad ex
cōicatorē absoluēd⁹ ab eo. A Cō.gof.
Ray.ꝛ Tho.i eo.qꝺ̄ s̄ ꝺictū ē ꝙ qs sor
tiať foꝝ rōne ꝺelicti ut i sū.cō.li° 3° tit.
34.q.36.Sꝫ glo.Ray.ut ibi pꝫ hunc ca
sū nō recipit subiūgēs qa qꝺ̄ ꝺič iuſ ꝙ
rōne ꝺelicti sortiať qs foꝝ.itelligēduꝫ
q̊ ad ptinētia ad foꝝ cōtētiosū.qa pōt
illic couenirı ꝛ iudicari ꝛ puniri ꝺe cri
mine ibi cōmisso.h' ille. Nō fit g° trās
latō fori i pnialib⁹ rōne cōmissionis ꝺ̄
licti.al' oportēt ꝙ qs ꝺiuideret cōfessi
onē cōfitēdo ꝺiuersa ꝺelicta ꝺiuersis
sacerdotib⁹ ẟm ꝙ i ꝺ̄ſis ꝺeliquit pro
chiis ꝯ̄ id qꝺ̄ ꝺr̄ ꝺe pe.ꝺis.5.c.cōsideret
ibi caut⁹ sit penitēs ꝛc̄. Pro h° ēt fač
qa ꝺr̄ia mag̃ ē int̄ foꝝ seculare ꝛ spūa
le.qꝛ spūale nō pōt ita facilr̄ trāsferri.
ex̄ ꝺ̄ fo.ꝯpe.si ꝺiligēti.ꝛ.c.significasti.
ubi pꝫ ꝙ lꝫ secular| possit se ꝓ sua uo
lūtate alieno subiicere iudici.clericus
tn̄ n̄ pōt se subiicē iudici sec'ari.ꝺcō.c.si
ꝺiligēti.nec etiā eccl'iastico nō suo sine
lnia sui epi.ꝺcō.c.significasti. Iteꝫ est
magna ꝺr̄ia int̄ foꝝ iudiciale ēt in spi
ritualib⁹.ꝛ foꝝ pniale qa foꝝ pniale ē
min⁹ trāsferibile ut notat glo.in.c. ne
ꝓ ꝺilatione.ex̄ ꝺe pe.ꝛ re.Et iꝺ̄ cū n̄ re
periať aliq̊ iure cautum ꝙ rōne ꝺ̄licti
qs sortiať foꝝ pniale.nō ur̄ ꝙ h° possit
fieri.ꝛ ꝙ stādū sit regule gnāli ꝺe pro
prio sacerdote.ut i.c.ois.ꝺe pe. Et iura

in ꝯtrariū all'ata loquūť i iudicialib⁹
ut satis pꝫ ituētib⁹. Hoc ēt approbat
gnālis consuetudo qa uidem⁹ ꝙ peni
tēs ꝯfiteť uni sacerdoti uniuersa pctā
q̄ cōmisit p totū mūdū ꝛ nūq̄ remitti
tur ad sacerdotes locoꝝ i qb⁹ ꝺeliqt
ꝓ absolutione. Et optia legū int̄pres
ē cōsuetudo.ff.ꝺe legib⁹.l.si ꝺe int̄pre
tatione. B .6° rōne studii ut qn̄ cl'ici
ꝺe p̄latoꝝ suoꝝ licētia accedūt ad stu
dia.nā tūc efficiūť ꝺ̄ foro ꝛ eccl'ia illi⁹
ad quē accedūt ꝺū ibi manēt.ar. ff. ꝺe
iudi.l.si lōgi⁹.§.p̊. A .Inno.i.c.ois.ꝺ̄
pe.ꝺicit ꝙ scholares ꝛ alii incole anna
les ꝛ mercēnarii ꝺn̄t confiteri sacerdo
ti prochie quā icolūt p ānū ꝛ ab eo po
terūt absolui.ar.16.q.1.q̄sti.ubi ꝺicitur
ꝙ ꝺebēt ibi soluē ꝺecimas psonales.
qꝛ ibi recipiūr eccl'iastica sacr̄a p anni
circulū. Alii tn̄ ꝺicūt ꝙ idem ē ēt si ad
min⁹ tēp⁹ ꝯducāt ꝺomos.ar.ex̄ ꝺ̄ ꝺeci
mis ad apl'ice.ꝛ marie si ꝓrogareť sin̄
fraude cōductio ul' hitatio ultra nati
uitatē uel pasca.qa tūc ex p̄cepto ꝺcē
ꝺecre.ois.sp ꝺebēt ꝯfiteri ꝛ cōicare. h'
ille. Uidētur p̄dicta posse.concordari
ut secūda opio itelligať qn̄ qs licꝫ non
steterit i aliena prochia p ānū.tn̄ ꝺeli
berauit ibidē stare.nā eo ip̄o ꝙ qs ꝺ̄li
berat i aliq̊ loco habere ꝺomiciliū ibi
sortiť ꝛ foꝝ.ut i.c.fi.ex̄ ꝺe prochiis. Et
habitatio ānualis ur̄ q̄ddā ꝺomiciliū
q̊ ad sacr̄oꝝ pceptionē.ꝺcō.c.questi.ul'
qn̄ habitare ꝺeliberauit parū minus
q̄ p ānū.nā id qꝺ̄ modicuꝫ ē rō appre
hendit q̄ si nihil.ut no. Tho.scꝺ̄a scꝺ̄e
q.66.ar.6° Uel qn̄ sic se hꝫ consuetudo
Nā ꝯsuetudo i talib⁹ cōfert iurisditio
nē.ut no.in sū.cō.li° 3° ti.34.q.57.circa
finē. Uel qn̄ scholares accedūt ꝺ̄ lnia
p̄latoꝝ suoꝝ ad studiū. Tunc.n.uideť
eis ꝺata lnia recipiēdi sacr̄a.ibidē. ut
i.§.proximo. Et qꝺ̄ ꝺictuꝫ ē i scholari.
idē ē ꝛ i q̊cūq̄ alio.ut ꝛ ꝺič Inno. Qui
etiā subdit. In oib⁹ tn̄ p̄missis tuti⁹ ē
ꝙ ꝛ uiatores ꝛ alii sp a propō sacerdo
te lniaꝫ accipiāt spālē. B .7° tpe ne
cessitat| ut qꝛ if irmať ad mortē.uel ꝺꝫ

ꝯtrare iustũ bellũ seu mãe ⁊ deest pro
pri⁹ sacerdos ita ꝙ etiã laico licet tũc
cõfiteri. de pe. dis. i.. quẽ penitet. ꝺ ꝯse.
dis. 4. sanctũ. s° si ponat spẽ i ratihabi
tione ꝓprii sacerdotis. h ˀHosti. Sed
iste casus s⁹ cõiter nõ tenet̃ q̃ꝛ ratiha
bitio i talib⁹ nõ hꝫ locuꝫ. ex̃ de re. iur. ꝉ.
actus lib° 6°. A. Dictũ ˀHosti. põt itel
ligi qñ ista ratihabitio non refert̃ ad
futurũ. si p̃latus ꝯfitentis cõtentabit̃
ſꝫ super pñti q̃a cõtẽtat̃ ut põt extima
ri ex aliq̃bus ꝯiecturis ex q̃b⁹ elicitur
ipsius p̃lati tacitus ꝯsensus. ut. ĩ. §. 7°.
Utrũ unus Et ẽm hoc uidet̃ itelligen
dũ qꝺ dicit glo. Ray. ut notat̃ i sũ. con.
li° 3°. ti. 34. q. 45. uidelꝫ ꝙ sub hac spe
rati nullus põt absoluere alienũ pro
chianũ. ⁊ si de facto absoluat eũ etiaꝫ
noie p̃lati sui. nõ debet se gerẽ pro ab
soluto ante ratihabitionẽ ꝓprii sacer
dotis. nec ante intrare eccłiam. nec in
gerere se cõioni fidelium si erat excõi
catus maiori excõicatõe. aut ẽt recipe
eucharistiã si mortale erat pctm̃ ꝺ q̃ ꝯ
fessus ẽ alieno sacerdoti. B. Addunt
ulteri⁹ ˀHosti. ⁊ Ray. ꝙ i oi casu i q̊ sa
cerdos põt audire prochianũ alienuꝫ
ꝯsulũt ꝙ ei iniũgat ut se sacerdoti ꝓ
prio repñtet. ar. ex̃ ꝺ sen. ex. ꝺ ceto. ⁊. c.
ea noscit̃. ⁊. c. qꝺ de his i fi. A. ˀHosti.
simplicit̃ dicit iiũgat. ſꝫ Ray. ꝯsulit. uñ
etiã ⁊ glo. eius sup ꝟbo cõsulo ait. Ex q̊
magr̃ dic̃ ꝯsulo. ẽ argumẽtũ ꝙ nõ tẽt̃
q̃ꝛ ad cõsilia nullus tenet̃ nisi obliget
se ad illa. ˀPõt dici ꝙ q̊ ad simpliceꝫ re
pñtationẽ oio expedit saltẽ seł i anno
ꝓpter statutũ eccłie. q̊ ꝟo ad iterãduꝫ
ꝯfessionẽ uel ad accipiẽdũ pniam non
uĩ nccẽ ex q̊ seł fuit legitie absolutus.
ut s̃. §. 3°. nisi forte ipi sacerdotes nullã
hẽrent cura de suis prochialib⁹ utruꝫ
ꝯfiteant̃ uł nõ. q̃a tũc illa pñtatio fru
stra fieret. Itẽ nisi i casu excõicatiõis
tũc. n. absoluto dꝫ iniungi ut q̃ꝫ citius
poterit se pñtet ei a q̊ fuerat absoluen
d⁹ ipi⁹ mãdatũ hũilit̃ recepturꝰ. dcõ. c.
ea noscit̃. cũ reliq̃s. Et h° argumẽto idẽ
uĩ dicẽdũ de oibus casib⁹ spãlit̃ reser

uatis pape seu epĩs maxie circa iple
mẽtũ uel dispẽsationẽ uotorũ ut iniũ
gatur ꝯfitẽtib⁹ ut q̃ꝫ citi⁹ poterũt se r̃
pñtent eisdẽ ad accipiẽdã nccĩam ab
solutionẽ uel dispẽsationẽ ne i h° a ne
gligẽtia teneãt̃. B. Itẽ dicũt ꝙ non
debẽt cõfiteri cuicũqꝫ sacerdoti ſꝫ po
ti⁹ ei q̃ al̃ iurisditionẽ hꝫ. A. ˀHoc nõ
uĩ ncciuꝫ ut põt colligi ex dcis s̃. §. 3°. ni
si forte q̊ ad sacerdotes ad ꝯfessiones
audiẽdas nõ habilitatos. sicut põt pa
tẽ ex positis i sũ. con. eo. ti. q. 40. ubi dr̃
ẽm Ray. ꝙ i casib⁹ i q̃b⁹ põt confiteri
alteri q̃ꝫ ꝓprio sacerdoti. nõ pñt audir̃
cõfessiones illi sacerdotes q̃b⁹ nõ ẽ da
ta ptãs ab epõ excepto articulo nccita
tis. Et duplex ẽ rõ. Una q̃a isti nõ sunt
inõi dãdi iurisditionẽ ei q̃ al̃ nõ hꝫ. i. ꝓ
pter hos casus. dic̃ glo. nõ dat̃ iurisditõ
illi q̃ al̃ nõ hꝫ. Alia rõ ẽ q̃ꝛ lꝫ ipi penitẽ
tes sint absoluti ꝙ possint ꝯfiteri alii
q̃ꝫ ꝓprio sacerdoti: non tñ isti sũt abso
luti ꝙ possint audire. Itẽ ꝓpri⁹ sacer
dos nõ potuit dare talibus iurisditõm
seu ptãtẽ talẽ. ſꝫ epũs solus põt illis qui
sũt i suo epatu. nõ tñ aliis q̃ sũt i aliis
epatib⁹. ar. 16. q. 1. ꝑuenit. ⁊. §. ecce i hoc
⁊. §. h° idẽ. Glo sup ꝟbo nõ tñ aliis. dic̃
Ego credo sine p̃iudicio ꝙ põt cõmit
tere etiã illis q̃ sũt i aliis epatib⁹ ea q̄
ptinẽt ad iurisditionẽ uolũtariã. sed il
los nõ põt cõpellere ad suscipiendũ ꝯ
missionẽ eius cũ eis nihil p̃cipe possit
Sꝫ certe Ray. nõ loq̃t̃ de cõmissiõe: ſꝫ
ꝺ habilitatione ad audiẽtiã ꝯfessionũ
quã nõ uĩ posse cõferre epũs nõ suo clẽi
co. sicut ⁊ ipm̃ ordinare nõ põt. 71. dis.
si quis. cũ sup̃dictis. s. ꝙ sacerdotes nõ
possunt audire confessiones nisi prius
fuerint ab epõ instituti siue licentiati
Con. Goff. ut in dicta. q. 40. dicẽs gene
raliter nõ licere religiosis. nisi ab epõ
de consensu sui p̃lati fuerint instituti.
Con. etiã cũ h° glo Ray. Sed ˀHosti. di
cit ꝙ si q̃s hẽat lniam iudic ꝉ sui ꝙ spã
liter tali possit ꝯfiteri imo etiãsi lniaꝫ
hẽret i genẽ ꝙ possit ꝯfiteri cuicũꝫ uo
luerit uel siplicit̃ ꝙ alteri possit ꝯfitẽi

in his duob⁹ casibus si subditus recur
rerit ad discretiorē siue religiosū siue
aliū.ul' ex cā ad nō ita ꝑitū dū tñ ꝑitū
ꝛ honestū secure cōfiteẜ ꝛ ali⁹ secure
audiat.ar.ex̄ eo.ne ꝓ dilatōe. Jura āt
q̄ ꝓ se idu cūt Ray.ꝛ Hoff.itelligit ho.
qñ h⁹mōi sacerdotes ꝛ religiosi nolūt
audire sine lnia iudic⁊ peccator⁊. uel si
ne lnia abbat⁊ nulla alia nccitate istā
te.Secus tñ i casib⁹ q ad epm ꝑtinent
ħ ibi.Dictū hosti.ut mihi uẜ ñ ꝯriaẜ ꝑ
dictis.qa ip̄e loqẜ de sacerdotibus ad
cōfessionē habilitatis .Ray.ꝟo ꝛ goff.
de non habilitatis qui habilitari non
pñt nisi a ꝓprio ep̄o de consensu sui ꝑ
lati qñ habilitādus ē religiosus. Et ex
ꝑdictis pōt cōstare ꝙ sacerdoti nō ha
bilitato nō pōt cōmitti audiētia cōfes
sionū nisi ꝑ eū q pōt eū habilitaẜ. B

An ꝑegrini ꝛ romipete possint ꝯfitēi
alieno sacerdoti. R° ꝺm guil . Si acce
perūt perā ꝛ baculum a ꝓprijs sacer
dotib⁹ siue alr̄ ō eoꝝ lnia iẜ arripiāt.ꝑ
sumēdū ē datā eis eē lniaȝ ꝯfitēdi. A
Ad h° addit ip̄e guil.ō eis q̄ ꝯmiserūt
i uia.uel q̄ ꝑ obliuionē dimiserūt cōfi
teri:aut etiā sciēter.dū tñ de illis ꝓpo
nāt cōfiteri ꝓprio sacerdoti postq̄ꝫ re
dierit.Sȝ forte h° posset itelligi ō casi
b⁹ reseruat⁊.nā de alijs cū sel' legitime
fuerit cōfessus ꝛ absolutus nō oȝ ꝙ ite
rū ꝯfiteaẜ.ut pȝ s̄ abbas ad fi.i additō
ne.Uñ ꝛ Jnno.i.c.ōis.ex̄ ō pe.ꝛ re.dicit
his casib⁹ simpliciẜ datā eē lniaȝ et nō
addit hāc limitationē quaȝ ponit glo.
Ray.seqẜ i glo . Ray.ꝛ etiā notaẜ i sū.
con.eo.ti.q.39.Jntelligo ēt talib⁹ datā
lniam eē recipiēdi eucharistiā i pasca
Jdē dicit Jnno.i dcō.c.ōis.Et de religs
sacramētis puto ꝙ sit itelligēdū de ne
cessarijs cū rōne nccitat⁊ intelligāẜ ħ
ꝑmissa ꝛ nō aliẜ. B . Si aūt sine lnia
ꝓprij sacerdot⁊ ꝑegrināẜ nō pñt absol
ui ab alio nisi i nccitate.Et idē ē ō alijs
negociatorib⁹ ꝛ uiatorib⁹.Con.Jnno.
ꝛ hosti. A .Jmmo ħ fuerūt ꝓp̄e dcā
nō guil.sȝ Jnno.Et addit.Tuti⁹ ē sp in
talib⁹ lniaȝ a ꝓp̄o sacerdote sp̄alē hr̄e
ut dicit i dcō.c.ōis.ꝛ pȝ ēt i dcā.q.39. B

Utrū ꝑegrināś q hȝ crimē cui⁹ abso
lutionē retinuerat sibi ep̄s: i ꝑegrina
tione possit absolui a simplici sacerdo
te.R° ꝺȝ guil.Pōt absolui maxie si in
stet tēp⁹ gnāl' coiōis ut in pasca.Sȝ dȝ
ei iiūgi ꝙ cū hūerit copiā sui ep̄i iteꝝ
ꝯfiteaẜ ei.ꝛ ab eo recipiat pniaȝ ō illo
ħ guil. A .Jdē in sū.cō.dcā.q.39 .p⁹ ꝑn
cipiū. B .Ueri⁹ uẜ ꝙ si tāta fuerit ne
cessitas ꝙ iste potuit absolui ab alio.
nō oȝ ꝙ iterū cōfiteaẜ uel absoluaẜ. sȝ
tñ si ē aliqd satisfaciēdū ꝙ satisfaciat
ꝛ ēt si ob dictā cāȝ fuissȝ excōicat⁹ ꝛ ab
ip̄o sacerdote fuisset absolut⁹.si p⁹ea
nō repñtat se ep̄o rēicidit i eandē sniā
ut s̄ absolutō 4.° §.ꝑ.Si uero non fuit
nccitas nec absolutio ualuit.De q̄ ncci
tate dictuȝ ē s̄.§.5.°ꝟ.7.° A .Jbi diciẜ
de nccitate ꝑiculi mort⁊.Et sic uẜ sētiẜ
ꝙ instās tēp⁹ cōionis ñ sit iusta causa
qre qs possit absolui ab alieno sacer
dote ꝛ sp̄alit de casib⁹ ep̄alib⁹. Et beñ
qꝛ h° ñ uẜ reꝑiri iure cautū maxie cuȝ
cōio possit differri ad tēp⁹ ex cā.ex̄ de
pe.ꝛ re.ōis.Et iteri pōt redire ad ꝓp̄uȝ
sacerdotē.ul' ab eo ꝑ nūciū seu litterā
lniam postulare.qđ si nō facit cū pos
sit uẜ potius malitia q̄ꝫ nccitas:ul' si ali
q̄ iusto ipedimēto ꝓtēdēẜ eius ꝑegria
tio ꝑ ānū efficiẜ fori illi⁹ loci ꝛ ibi pōt
recipe sacr̄a.ut s̄ §.4.° ꝟ.6.°. B

Utꝝ un⁹ sacerdos ꝓchial' possit au
dire ꝛ absoluē aliū sacerdoteȝ. R° ꝺm
guil.nō pōt sine lnia suꝑioris gnāli ul'
sp̄āli lnia exp̄ssa uel tacita.nā ꝛ si ep̄s
scit cōiter sic fieri ꝛ tolerat.eo ip̄o ꝑsu
mēdū ē tacite approbare ꝛ lniam daẜ
Jdē hosti. A .Jdē in sū.cō.li° 3.° ti.34.
q.42.ubi addiẜ ꝺm hosti.ꝙ h° nō mul
tū expedit fieri.Jdē eadē rōne uẜ i ali
is q cōfitenẜ nō suis sacerdotib⁹ suis
sciētib⁹ ꝛ nō cōtradicētib⁹ cū possent.
ar.83.dist.error.ꝛ ex̄ de ꝟbo.sig .intelli
gentia.Nulla tñ consuetudine pōt in
duci ut qs ꝑter uolūtatē ꝓprij sac̄do
tis possit cōfessorē eligē.ex̄ de pe . ꝛ re.
si ep̄s li° 6.° B

Utrū liceat ↄfiteri laico. R° ſm pe.
nō licet niſi i neccitatꝭ articulo ut ſi i ex
tremis agēs nō hēret ſacerdotē. ꝛ tūc
ħꝫ qſdā teneṫ laico ↄfitēi. Sꝫ ꝓbabili⁹
ꝛ ueri⁹ ē ꝙ nō teneṫ ꝺ neccitate. ſꝫ ꝺ tn̄
iudicādū ē ſicut de illo q nō hꝫ copiaꝫ
cōfeſſoris. A. Et rō pōt eē q2 ſolis ſac
dotib⁹ conceſſa ē ptās ligandi atqꝫ ſol
uēdi. de pe. diſ. i. ꝟbū dei. B. Et lꝫ lai
co cōfiteri nō ſit de p̄cepto: ē tn̄ de con
ſilio. Cō. guil. A. Idē i ſū. cō. eo. t. q. 43.
ubi pe. nō diē ꝙ nō liceat cōfiteri laico
ſꝫ ꝙ nō ē ſufficiēs niſi i neccitate. uł niſi
reſpectu pctōꝝ uenialiū. qꝺ puto itel
ligendū niſi i illis caſib⁹ in qb⁹ uenia
lia ſūt ꝺ neccitate ↄfeſſiōis. ꝺ q̄ s̄ cōfeſ
ſio 2°. §. 6°. in additione. B. Et ita itel
lige dcā Tho. s̄. §. p̄ 2. 5°.

An liceat i neccitate cōfiteri ſacerdo
ti hētico ſciſmatico uel excōicato uel
ſiłi. R° ſm Ray. Nullo mō. de pe. diſt.
6. c. p̄. Sꝫ doleat ꝺ pctis. ꝛ ꝙ tm̄ diſtulit
cōfeſſionē ꝛ ſufficit. Con. hoſti. ꝛ tho.
A. De h° lati⁹ s̄. §. 3°. i additōe. B

Utrū ſacerdos prochiał dēat credeṙ
ſubdito dicēti ſe ↄfeſſū alteri ut ſic ei
det eucharistiā. R° ſm Tho. i q̊dā q̊li
bet. In foro iudiciali credit hoi ↄ̄ ſe ꝛ
n̄ ꝓ ſe. In foro aūt pniali crediṙ hoi ꝓ
ſe ꝛ ↄ̄ ſe. Si g° ſit ipedimentū euchari
ſtie tłe qꝺ ad foꝝ iudiciale ptinet. pu
ta excōicatō n̄ teneṫ ſacerdos credē ſb
dito quē excōicatū nouit niſi ei ꝺ abſo
lutōe cōſtet. Si aūt ſit ipedimētū qꝺ
ad forū pnie ptineat. ſ. pctm̄. teneṫ cre
dē ꝛ iuſte agit ſi eucharistiā denegat
Cō. pe. ꝛ hoſti. A. Glo. ꝟo Ray. ut pꝫ i
ſū. cō. li° 3°. ti. 34. q. 4. s. diē ꝙ non teneṫ
ei credē etiā ꝙ ↄfeſſus ſit ſupiori ꝛ ab
ſolut⁹ niſi cōſtiterit ei de h° p lr̄as ſu
perioris uel alio mō legitimo. Et ſubdit
auctor ſūme. Sꝫ h̄ ne ↄ̄ria ſint p̄miſſiſ
itelligas ꝺ pctis manifeſtis. uel quan
do ſuū ſubditū ꝓbabiliṫ hꝫ ſuſpectuꝫ
nā de occultꝭ nihil pōt ſcire ſacerdos:
niſi p ipm̄. Satis uṙ poſſe dici ꝙ nō te
neaṫ ei credē etiā de occultꝭ. Licet eni
pctā occulta ſint ſolū fori penitētialis

tn̄ nō cōfiteri ptinet ad foꝝ iudiciale.
cū nō cōfitēs debeat ab eccłia arceri ꝛ
eccłiaſtica p̄uari ſepultura. ex̄ de pe. ꝛ
re. c. oīs. Poſſet tn̄ credē fidedigne ꝛ ti
morate pſōe qa ꝟiſiłr h⁹mōi pſona n̄
mētireṫ. ar. xi. q 3. q oipotētem. B

Utrꝫ frib⁹ p̄dicatorib⁹ ꝛ miorib⁹
liceat cōfeſſiones audire. R° olim lice
bat eis ex p̄uilegiis ꝛ ſpāliter ex cōſti
tutione Bn̄dicti. xi. q incipit. Inter cū
ctas. q̄ hodie oīa uacāt. ſꝫ ad h° ꝙ poſ
ſint audire oꝫ ꝙ mgṙ uel ꝓuiciał p̄di
catorū uł eorū uicarii ꝛ gnālis uł ꝓui
ciales miſtri uel cuſtodes mioꝝ. p̄ qdē
accedāt ad p̄ntia ordinarioꝝ p ſe uł p
alios frēſ ꝛ petāt ut frēſ q electi fuerit
i eorū ciuitatib⁹ ꝛ diocesib⁹ cōfeſſiōes
audire ualeāt ꝛ pnias iponere et peni
tentes abſoluē. Poſt hoc dicti p̄lati or
dinū eligant pſonas idoneas ꝛ preſen
tēt uł p̄ntari faciāt dictis p̄latis eccłia
rū ut de ipoꝝ lnia ꝛ gr̄a poſſint audiṙ
tn̄ p̄ntati nō ꝓpter h° poterūt audire
i alio epatu. A. Intellige niſi pſonaſ
diocesis ubi fuerit cōſtituti. q2 cuꝫ ſit
uolūtarie iuriſditōis pōt ubiqꝫ exerce
ri. ut. s̄. §. 2. B. Et debēt ipi electi i nu
mero eē ꝓut uniuerſitas cleri uł ppłi
exigit. Et ſi p̄lati lniam cōceſſerit tūc
p̄dicte pſone officiū dictū exeqnṫ. Sꝫ
ſi dicti p̄lati eccłiarū quēqꝫ de p̄ntatiſ
nō admiſerit loco ei⁹ ponaṫ alter. Si
ꝟo abſolute dare lniam recuſauerint
ↄcediṫ eiſ licētia auctōitate apłica. tn̄
i hoc n̄ hn̄t pluſ q̄ſ ſacerdotes prochia
les. A. ſ. hēant de iure cōi. ut i textu. i
allꝰato. B. niſi eccłiarū p̄lati ampli⁹
dare uellēt ſibi. h̄ i cle. de ſepul. duduꝫ.
A. in. §. ſtatuim⁹. Et itelligiṫ de dioce
ſibus i qb⁹ ſūt loca fratꝝ. uel ꝺ ꝓpigs
qn̄ ibi nō ſūt loca. Un̄ in dcō. §. dṙ. Sta
tuim⁹ auctoritate apłica. ut i ſingułci
uitatib⁹ ꝛ diocesib⁹ i qb⁹ loca fratruꝫ
ipoꝝ ↄſiſtere dignoſcūṫ. ꝛ i ciuitatib⁹
ꝛ diocesib⁹ locis ipis uicinis i qb⁹ loca
h⁹mōi nō habēṫ. mgṙ p̄oreſ ꝛc. Siłiter
etiā ut ibi pꝫ ꝙ frēs p̄dicti non pn̄t de
putari ad audiendum cōfeſſiones per

ꝓuintias ſ ꝑ dictas tm̄ dioceſes. Itē
ibi dr̄ ꝙ iſta pn̄tatio dꝫ fieri ꝑlatis lo
corū. ⁊ ſm guil. ⁊ i directoria li° ꝑ. ti. 15.
§. 16 Hic noīe ꝑlatorū dēmus itelligē
ep̄os ⁊ eorū loca tenētes de iure uł cō
ſuetudine. ſicut ſūt illi q de iure uł d̄ ꝯ
ſuetudine ſede uacāte eccl̄ias regūt. ⁊
ſtricte accipit nomē ꝑlati. ⁊ ſic ex̄ d̄ of
fi. ordi. ſi ep̄s. ⁊ de tēpo. or. cū nullus. li°
6°. Large accipit. ex̄ de offi. or. cū ab ec
cleſiarū. Sed qd ſi ꝑlati ꝑmā oblatōe
facta rn̄deant ꝓuicialib⁹ ꝑorib⁹ uł mi
niſtris ſeu miſſis ab eis nō eligat: ne
ꝙ pn̄teris aliq̄s nobis: qꝛ nō admitte
m⁹ eos: nūqd poterūt electi ꝑ eos ſin̄
aliq̄ alia pn̄tatiōe auctoritate pape ꝯ
feſſiōes audire? R° i directoria eo. ti. §
72°. dr̄ ꝙ ſic. qa i his q̄ certa ſūt nō eſt
loc⁹ ꝯiectur. ar. i cle. ꝗuis. de appł. nec
refert an ꝑ⁹ uel poſteri⁹ h° d̄neget. B

¶ Sed nūqd ep̄s ſine ꝑdicta ſolēnita
te pōt dictos religioſos ad ꝯfeſſiones
acceptare? R° certe pōt ꝯmittēdo eis
iuriſditionē ſuā. ut ſ. §. 4°. A. Idē i di
rectoria eo. ti. §. 73°. B. Immo ēt hn̄t
ex ꝑuilegio Clemēt quarti ꝙ ſi ꝑlati h°
ꝯcedāt cōceſſio ip̄a durat etiā p⁹ mor
tē ꝑlatoꝝ donec eccl̄ius ꝓuiſū fuerit d̄
paſtore.

¶ Cui debēt cōfiteri curiales? R° ſm
Hoſti. papa pōt ſibi eligē quēcūꝫ uult
Cardinalis abſens cā legatōis eodem
mō pōt ſibi eligē. ar. ex̄ d̄ pe. ne ꝓ dila
tōe. Si āt ē i curia ꝯfiteri dꝫ pape ł pe
nitētiario. Eſt tn̄ tuti⁹ ꝙ a papa lniaꝫ
hēat. A. ut ſibi eligē poſſit ꝯfeſſorem
cū tał pape ſbſit imediate. Et h° dico
except epis q oēs i h° ſt ꝑuilegiati. d
c. ne ꝓ dilatōe. ⁊ i ſū. cō. li° 3° ti. 34. q. 57
B. Capellani ꝟo ⁊ ceti curiales q ſūt
de familia pape ꝯfiteāt pniario ⁊ non
alius. Si ſūt cū cardinalib⁹ poſſunt de
lnia dn̄i ſui q curā eorū hꝫ d̄ ꝯſuetudi
ne curie ēt alii ꝯfiteri. ar. 6. q. 3. placuit
⁊ ex̄ de pe. ois. A. Idē in dcā. q. 57. ubi
ēt imediate ſubiūgit. Sꝫ ⁊ pniario pa
pe pn̄t oēs ſine aliq̄ lnia cōfiteri. B

Cui debēt cōfiteri ꝑlati. R° ſꝫ Ho
ſti. Patriarche: archiep̄i: ep̄i: oēs etiā
inferiores ꝑlati exēpti pn̄t ſibi eligē
ꝯfeſſorē ꝓuidū. ex̄ d̄ pe. ne ꝓ dilatōne
A. Etiā ſi iſti ꝑlati uenerit ſiue ſint in
curia romana lꝫ qdā ꝯtrariū dixerint
ſm Hoſti. ut i ſū. cō. dcā. q. 57. Et ut hr̄
eo. tit. q. 61. Ray. ur̄ h° limita red icens.
Pōt ep̄s ⁊ exēptus eligē ſibi ꝯfeſſorē
Hoc aūt intelligo niſi ſit excōicatus
maiori excōicatōe. ar. ex̄ de cle. ex. mi.
c. ſi celebrat. Sꝫ glo. ei⁹ exponēs dic̄. ſ.
ille q eligit i ꝯfeſſorē. qꝛ tūc n̄ poſſꝫ eū
abſoluē ſic ligat⁹. Si. n. eēt ligat⁹ mio
ri excōicatōe tm̄ poſſet eū abſoluē. ar.
dci. c. ſi celebrat. Itē ſm glo. Ray. et in
dcā. q. 57. ſi aliq̄ eccl̄ia exēpta ē n̄ ꝓpt
h° ſinguli de collegio pn̄t ſibi eligē cō
feſſores ex q̊ hn̄t abbatē uł ꝑorē uel d̄
canū cui ſubſūt. ſed h⁹mōi abbati uel
priori uel decano ꝯfiteri debēt. uł alii
de mādato ei⁹. Si aūt h⁹mōi decanus
uel ꝑpoſituſ de ꝯſuetudine nō hꝫ curā
aiaꝝ illaruꝫ. nec ordinari⁹ nec ip̄a uni
uerſitas: nec alius niſi ſolus papa. nec
tūc ſinguli poſſent ſibi eligē ꝯfeſſoreꝫ
qa illud. c. ne ꝓ dilatōe nō loqt niſi de
ꝑlatis tm̄. un̄ in h° caſu recurrendum
eſt ad papā qui ꝓuideat talibus d̄ cō
feſſore. B. Sꝫ tn̄ ſic electus non habꝫ
poteſtatem abſoluendi ab excōicatio
ne maiori uel a caſibus grauioribus
lꝫ qdā ꝯtriū dixerit. ar. ex̄ de pe. ſi ep̄us
li° 6°. A. Ibi dr̄ ꝙ ꝯfeſſor elect⁹ ex licē
tia ꝓprii ep̄i nō pōt abſoluē a caſib⁹
ep̄o ſpālit reſeruatis. Iō nō ꝓbat illd̄
ad qd̄ allegat. ſꝫ ꝙ cōfeſſor electus a
ꝑdictiſ de licētia pape nō poſſit ſe itro
mittere de reſeruatis pape. de aliis āt
ſic. ſicut ⁊ ſentit Hoſti. dicēs ꝙ ubi ex
empt⁹ eligit hꝫ ptātē electus pniarii
pape. Si ꝟo ali⁹ eligat hꝫ ptātē iudici
illi⁹ cui ſubeſt is qui eligit. ut tn̄ ſp pu
blica ⁊ ḡuia excipias. ut i ſū. cō. dicta. q
61. Pro iſtis public ⁊ ḡuib⁹ intelligo
caſus ep̄ales. ꝑ dcm̄. c. ſi ep̄s. Item ut
pꝫ in eadē. q. 61. glo. Ray. dic̄ ꝙ benefi
cia ꝑncipū late inteꝑtanda ſunt. ff. d̄
ꝯſti. ꝑn. l. fi. Pōt dici ꝙ illud. c. ne pro

dilatione nõ loqr̃ tm̃ ꝺ absolutõe ma
ioris excõicatõis dũ tñ absolutõnẽ hꝰ
mõi sibi ñ reſuauerit papa. ꝉ nisi sñia
lata sit ab hoie. qa tũc ab ipõ excõica
tore petẽda ẽ absolutio. Et cũ hᵒ ur̃ cõ
cordare sat dictũ hosti. sup̃ positum
ut ⁊ ibi s̃bdir̃. B. Alii iferiores p̃lati
nõ pñt eligẽ sibi nisi de lnia pape ꝉ epĩ
uel ꝓprii sacerdotꝭ. uñ ⁊ abbas ⁊ qcũ
q̃ p̃latus nõ epũs. nec exẽptus ɔfiteri
dꝫ epõ: monachi abbati. uel ꝭꝫ regule
statuta possunt etiã confiteri epõ si ei
subsũt. Decanus: p̃posit: thesaurariꝰ
⁊ qlibet canonicꝰ ⁊ sacerdotes ꝓchi
ales. ⁊ familia epĩ ɔfiteri debẽt epõ uꝉ
alteri de eius lnia. A Idẽ i sũ. cõ. libᵒ
3ᵒ ti. 34. q. 57. ubi dr̃ etiã de ꝓchiali
q̃ ɔfiteri dꝫ epõ uel alii cui forte subẽ
Itẽ de familia epĩ nihil ibi dr̃ ſꝫ in. q.
60. dr̃ ꝭm hosti. q̃ familia epĩ uel ar
chiepĩ si sit de aliena diocesi. idẽ ꝺ illa
ur̃ qꝺ de familia alteriꝰ p̃ncipis laici
Si ꝯo sit i diocesi ꝓpria tũc ei confite
ri dꝫ uel cui ipẽ mãdauẽit. ſꝫ ẽt põt ꝓ
p̃o sacerdoti de cꝰ ꝓchia ẽ ɔfitẽi. B

Cui debẽt ɔfiteri reges ⁊ alii secl̃ars
dñi? Rᵒ ꝭm host. Si rex hꝫ domiciliũ
p̃ncipale i aliq̃ ciuitate: illi epõ ɔfitẽi
dꝫ uel sacerdoti nisi sup̃ hoc hr̃et p̃ui
legiũ. Idẽ dicẽdũ ẽ ꝺ duce: marchiõe
⁊ oibus hñtibꝰ latas iurisditões in di
uersis ep̃atibꝰ. Sꝫ si hñt domicilia in
diuersis locis: ⁊ nõ apparet qꝺ sit p̃nci
palius pñt ɔfiteri ei in cuius ꝓchia
morãr̃. uel qꝺ tutiꝰ ẽ de licẽtia epĩ eli
gant sibi ɔfessorẽ. aut si loca sũt i diꝯ
sis ep̃atibꝰ de lnia utriusq̃ epĩ. A. ut
pꝫ in sũ. con. eo. ti. q. 57. hosti. aliter ui
detur loqui dicẽs sic. Imperator ⁊ im
peratrix de antiquissima cõsuetudine
ɔfitẽr̃ capellanis suis q hñt curã aiaꝝ
de cõsuetudine nõ reprobata ꝑ papaꝫ
ar. ex̃ de fo. cõpe. cũ cõtingat. Papa tñ
si ueller talẽ posset cõsuetudinẽ repro
bare. Tutior ẽ uia q̃ tales ꝓ se ⁊ fami
lia sua ipetrẽt lniaꝫ ɔfessorẽ eligẽdi ni
si alio p̃uilegio sint muniti. Rex si hꝫ
domiciliũ ꝓpriũ ⁊ p̃ncipale i aliq̃ ciui
tate: illi epõ cõfiteri dꝫ. nisi forte secus
obtineat de cõsuetudine ãtiq̃ q̃ alicui.
eccl̃ie hᵒ p̃uilegiũ daret. uel nisi super
hᵒ hẽret aliqꝺ p̃uilegiũ sp̃ale. Et qꝺ di
ctũ ẽ de rege idẽ intelligendũ ẽ ⁊ de oi
bus hñtibus latas iurisditões ⁊ i diꝯ
sis ep̃atibus siue sit dux siue marchio
siue comes. Idẽ dico ꝺ ꝓcere siue ba
rone si tãtus ẽ q̃ sub se hẽat ciuitateꝫ
uel ciuitates. Si tm̃ castra hẽat confi
teri debet illi sacerdoti ifra cuius ꝓ
chiã ꝓp̃ũ ⁊ p̃ncipale domiciliũ hꝫ. uꝉ
de ipĩꝰ lnia alii. ex̃. eo. ois. Si tñ baro
habeat domiciliũ i diꝯsis castris. nec
apparet qꝺ sit p̃ncipaliꝰ ꝭm hosti. ⁊ i
sũ. cõ. eo. ti. q. 58. ur̃ q̃ possit ɔfiteri cui
libet q̃diu ifra ꝓchiã suã moratur.
uel qꝺ tutiꝰ ẽ ꝺ lnia sui epĩ eligat sibi
unũ cõfessorẽ. q̃ si castra ⁊ domicilia
sint i dr̃sis ep̃atibꝰ ab utroq̃ epõ lnia
ipetrer̃. uel a metropolitano. Sꝫ si sũt
i diuersis ꝓuītiis recurrar̃ ad p̃mateꝫ
uel ad papã. B ibi. Uider̃ tñ q̃ lnia pri
matis siue archiepĩ nõ sufficiat cũ nõ
hẽat hãc iurisditionem erga subditos
suffraganeoꝝ. nisi dũ uisitat ꝓuinciã
ex̃ de cẽsibꝰ. c. ꝑpetuo. liᵒ 6ᵒ. licet dẽat
scire qs sit cõfessor epĩ. ⁊ ẽt ipm̃ possit
cõpellẽ ut sibi cõfiteat̃ si suspectũ ha
beat cõfessorẽ. qa ab ipõ de aia eius rõ
exiger̃. ut ex̃ de of. or. pastoralis. ⁊ c. ir
refragabili. ꝭm hosti. ⁊ i sũ. con. eo. ti.
q. 64. Distigue tñ inter crimina publi
ca ⁊ occulta. ut idem hosti. dicit sup̃. c.
ne ꝓ dilatione. B ibi. Hec distictio ur̃
obtinere ad processum iudccialem in
quo agitur de manifestis tm̃. non quo
ad pnialẽ i q̃ p̃ncipaliter agir̃ ꝺ occul
tis. ut in. c. fi. ex̃ de simonia. B

Quid ꝺ his q ꝓ ꝑte anni manent in
una ꝓchia ⁊ ꝓ ꝑte ãni manẽt i alia.
Rᵒ ꝭm hosti. Si se trãsferũt aio rema
nẽdi: fiũt ꝓchiani illiꝰ. Si aũt nõ in
tendũt relinq̃re domiciliũ ãtiquũ: de
bẽt antiq̃ presbytero antiq domicilii
ɔfiteri. Et idẽ dicẽdũ ẽ de familiaribꝰ
q cũ eis morãr̃. A. Idẽ i sũ. cõ. libᵒ 3ᵒ
ti. 34. q. 59. Et hec uider̃ itelligenda qñ

apparet qδ domiciliū sit pncipali⁹.al'
idē foret h̄ dicēdū qδ ꝓxime dictū est
de baronib⁹ ꝑpter eandē rōnē. uel m
si p ānū morarēt in aliq̄ prochia. Tūc
eni oio efficiūt de foro illi⁹ prochie lʒ
nō intēderēt trāsferre pmū domiciliū
ut s̄.§.4.º ꝟ.6.º in additione. B
¶ Nulla ↄsuetudie pōt itroduci ꝙ ali
qs preter sui supioris liciaʒ sibi possit
eligē̄ cōfessorē q eū possit soluē̄ uł liga
re ex̄ de pe.si eps li.6.º
¶ Nūqd eps pōt eligē̄ diuersos ↄfesso
res ⁊ sepius uariare? R̄º ſm hosti. Nō
cōsulo ꝙ hoc faciat q̄̄diu pōt hr̄e copi
ā illi⁹ quē eligit. Si tn̄ habeat diꝟsos
ↄfessores qb⁹ uelit oia pctā itegre cōfi
teri cōmēdandus ē. Sec⁹ si in fraudeʒ
h⁹ facēt. A .hoc.n.eēt detestandū.ut
i sū.con.eo.ti.q.62.ubi idem ponit. Ubi
ēt dr̄ ſm eūdē ꝙ pōt alii in subsidium
cōfiteri.ut tn̄ si mortale sit ↄfiteat' illi
quē eligit q̄̄cito illi⁹ copiā hēbit. Se
cus aūt ē de uenialib⁹. B .Et no.ꝙ eo
ipo ꝙ eps cōfitet' alicui uidet' ipsū eli
gere.quia plus ē factis ⁊ intētōe mēt]
eligē̄ q̄̄ ꝟbis.ar.ff.de legib⁹.de qb⁹.ex̄
de ma.⁊ obe.legebat'.15.q.6.c.p̄.ad finē
A .Idē in sū.cō.eo.ti.q.63. B
¶ Quid de ↄfessione facta sacerdoti q
nō ð iure tenet bn̄ficiū? R̄º ſm host.
Cū talis sacerdos nec soluē̄ nec ligare
possit ðcipiūt' aīe.ex̄ ð prochis' null⁹.
Et lʒ aie habeāt iustā cām ignorantie.
tn̄ ac si amisse eēnt regret' sanguis ea
rū ab his qui eas pdere uoluerūt. In.
addit ꝙ si qs ignorās a tali pniaʒ acci
pit ⁊ postea sciat.dʒ ire ad sacerdoteʒ
uerū ⁊ ei cōfiteri ⁊ ab eo absolui.ex̄ de
pe.ois.i pncipio.⁊ ex̄ de p̄sby.nō bap.
ueniēs. Idē s̄ bn̄ficiū 3.º §.fi. A .Ibi ð
h⁹ lati⁹ dictū ē i additiōe. Et qδ dcm̄ ē
ponit Inno.i.c.dudum.2º.ex̄ de elec.et
postea subdit. Uel pōt dici ꝙ iste irru
sus uere absoluit q̄̄diu tolerat' a supe
riore.s.q.4.nōne. Glo.ꝟo i dcō.c.sentit
ꝙ talis sacerdos nō possit absoluē̄ uel
ligare lʒ excusent' aie iusta ignorantia
⁊ h⁹ ur̄ ueri⁹.ut tactū ē i.§.fi.pallegato

Et forte etiā talis sacerdos tenet' defe
ctū suū manifestare ad satisfactōneʒ
aiab⁹ cept] ut accipiāt uerā absolutōʒ
⁊ ut r̄ddat ius alienū qδ male usurpa
uit.p q̄ facit qδ dictū ē s̄ absolutio p̄.
§.12.nisi immineret piculū. qa tūc forte
non teneret' reuelare sed al' ꝓut possʒ
satisfacē̄.ex̄ de pe.⁊ re.officii. Et eadeʒ
rōne ideʒ ur̄ in oibus sine auctoritate
absoluētibus ð facto lʒ nō affuerit tm̄
pctm̄:⁊ qn̄qꝫ nullū cū nō sciēt hoc ege
rint:tn̄ tenēt notificare nō uere abso
luto q̄̄citius comode poterūt.ut i cle.
cupiētes.circa pncipiū.de penis.et i di
cto.§.12.º B .De casib⁹ cōfessionū qui
ptinent ad epm̄ habes.i.ↄfessor p̄.§.p̄.

Confessionis celatio.

Utrum
sacerdos in omni casu tenea
tur celare confessionem. R̄º ſm Tho.
⁊ pe.in 4.º dis.21. Sic. Nā in sacramēt]
illud quod geritur exterius ē signū ei⁹
quod geritur iterius.unde sicut deus
pctm̄ tegit iterius sic ↄfessor debet te
gere exterius. Et iō tāq̄̄ uiolator sacri
peccat qui reuelat. Per celationē etiā
hoies magi ad cōfessionē attrahūtur
⁊ simplici⁹ ↄfitent'. Un̄ etiā si aliqδ pi
culū futurū iminēt:⁊ hoc sci. ēt' solum
p cōfessionē:ut de hētico qui corrūpe
ret fidē.uł de mr̄imonio illicito qδ ali
qui uelit facē̄.uel.aliq̄ magno dāno tē
porali nō ꝑpter hoc reuelare dʒ: sʒ po
ti⁹ eos qui ↄfitēt' monē̄ ut obuiēt ⁊ de
sistāt.⁊ plato dicē̄ ꝙ uigilet sup gregē
⁊ h⁹mōi sine ulla reuelatiōe.de pe.dis.
6.sacerdos.⁊ ex̄ de pe.ois. A .Ideʒ in
sum.con.li.º 3.ti.34.q.91. Et hec intelli
genda sūt qn̄ qs confiteret' uere. Sec⁹
si ficte ut opet' malū aliqδ.uel ut a cō
fessore ipetret auxiliū uł ↄsiliū sup ali
q̄ pctō. Hoc.n.nō pōt dici fore audituʒ
i cōfessione cū hoc nō sit ↄfessio sʒ ↄfes
sionis destructio. Iō nō ur̄ ꝙ sacerdos
obligeť secretū tenē̄.ut ⁊ Ray.sētit in
ti.de pe.⁊ re.§.pone ꝙ aliqs. ⁊ ei⁹ glo.
eo.titu.§.de pena sacerdotis.sup ꝟbo

pctm̄. Inno.etiā in dcō.c.ois.ait ꝙ si cō fitēs dicat se ab aliq̊ pctō abstinē non posse ⁊ dolet.ꝙ ⁊ hoc ꝑtinet ad sigillū ꝯfessiōis ⁊ n̄ debet aliq̄tenus reuelari ex̄ eo.ꝙ quidā.subiūgēs. Illos aūt nō credimus ut mīstro cōfiteri q̲ nō ut pe niteāt sꝫ ut cōsiliū uel auxiliū ab aliq̊ accipiāt dicūt sibi pctm̄ suū.licꝫ dicāt hᵒ dico tibi i cōfessione uel i pnia.cum nō sit uez ꝙ dicāt i pnia uł dei mīstro cū aīe cōsiliū nō reqrāt.Et tales bn̄ sꝛ cogēdi sup̲ p̄missis ferr̄ testimōiū. B

Que sit pena reuelāti ꝯfessionē? Rᵒ de iure antiq̊ debet deponi. ⁊ oibꝰ die bus uite sue ignominosꝰ ꝑegrinari.de pe.dis.6.sacerdos.Sꝫ ꝑm decr.ex̄ ō pe. ois.debet deponi.⁊ ad agendā ꝑpetuā pniam i artū monasteriū detrudi. A Glo.in dcō.c.ois.dicit. Hodie hec ipōi tur quasi inuat ꝙ pena.c.sacerdos.sit sublata.Sꝫ ut pꝫ in sū.con.eo.tit.q. 99. Hosti.sup̲ eo.c.ois.dicit.Intelligas pe nitētiā Gregorii.s.ꝑegrinationē ꝙ̄diu ē i pnia tꝑali.puta usqꝫ ad septēniū uł decēniū uel plus uel minꝰ ꝑm ꝙ ē pēi tētia limitata.30.q.1.si qs sacerdos.q̊ elapso ē in monasterio detrudēdꝰ.ut ibi ꝑpetuaꝫ agat pniam.ut dr̄ in. c.ois Et sic unū ius supplet̄ ꝑ aliud. Itē dic host.ibidē ꝙ hāc penā ordinariā pati etur sac̄dos si cōuincit̄ i iudicio.Si āt sacerdos neget ꝓditionē nec ille ꝓba re pōt.nec sacerdos ēt ꝓbar̄ pōt ꝙ ali unde ꝑuenerit ad ip̄m.nec cōuicē pos sit ip̄m ꝑrochianū de crimie:tūc arbi trarie puniet̄.7.q.2.si tm̄.⁊.c.placuit.ui det̄ intelligē hosti.de crimie ō q̊ sacer dos accusauit uł ifamauit ꝑrochianū Un̄ ⁊ subiūgit.Caueat gᵒ sibi sacerdos ne ꝑrochiano uł alteri detrahat.sicut nec uult ꝙ sibi ab alīo detrahat̄.6.q.1. deteriores.⁊.c.sequenti. B

Quid si iudex instat uel inquirat an aliqd sciat ō hoc ꝑ ꝯfessionē siue alio mō? Rᵒ ꝑm guil.Si sac̄dos nō pōt alio mō iiquū iudicē declinare.r̄ndere pos set nihil ide scio.qꝛ subintelligit̄ ut hō uel nihil scio ꝑ cōfessionē:qa subitelli git̄ nihil scio.s.tibi reuelandū.sicut dr̄ Mar.13. De die autē illo ⁊ hora nemo scit:neqꝫ angeli in celo:neqꝫ filius. Et subitelligit̄ ꝙ filius nihil scit.s.reuelā dū nob̄. A .Idē i sū.con.eo.titu.q.92. Et ut pꝫ eo.ti.q.91. Tho.⁊ pe.dicūt ꝙ si etiā p̄latus p̄cipiat alicui dicē crimen alicuius qđ solū scit ꝑ confessionē:nō tenet̄ ei obedire.nec excōicatō i euꝫ ꝓ pter hᵒ lata teneret.nec i testē adduc tus tenet̄ aliqd dicē.de hoc ⁊ pōt iurar̄ ꝙ nihil de hoc sciat.qa nō scit ut hō sꝫ ut deus.Con.his hosti.Et i dcā.q.92.dr̄. Credo ꝙ huiusmodi questio quando s.exp̄sse q̄reret̄ de scia ꝑ cōfessionē cō dēnanda eēt:⁊ q̄rens tāqꝫ tyrānus ad idolatriā peccatum mortale iducens obiurgādus.⁊ ei esset in facie resisten dum. B

Utrū liceat sacerdoti reuelare pctm̄ qđ aliter p̄ter cōfessionē scit. Rᵒ ꝑm Tho.⁊ pe.i 4.ᵒ dis.21.Si alio mō scit:re uelare pōt.sꝫ nō dꝫ dicē ꝙ audiuit i cō fessione.⁊ nihilominꝰ ꝓpter scandalū debet abstinē ꝙ̄tū pōt.⁊ de hᵒ nō loq̄t̄ nisi nccitas imineat. A .Idē i sū.con. eo.t.q.93. B

Quid si abbas scit ꝑ cōfessionē pec catū alicuiꝰ p̄oris sibi subditi.cꝰ pcti p̄oratus occasio ē? Rᵒ ꝑm Tho.dis.21. Dicēdū ꝙ absqꝫ lesione cōscie pōt p̄la tus ipunitum relinquere pctm̄ qđ scit ut deꝰ.nec ullū tenet̄ adhibē r̄mediū: nisi eo mō q̊ ad ip̄m defert̄. Un̄ tm̄ i fo ro pniali dꝫ remediū adhibē monēdo ip̄m ut resignet.uel pōt ex aliq̊ alia oc casione absoluē ip̄m ita tm̄ ꝙ ois suspi tō de cōfessione uitet̄. A .Idem i sum. con.eo.t.q.94.ubi ēt idem faciendum i sīlibus dr̄. B

Utrū sigillū cōfessiōis se extendit ad alia que non sunt de confessione. Re spondeo secundum Thom̄.ubi supra. sigillum confessionis directe nō se ex tendit nisi ad illa que cadunt sub sac̄ mentali confessione.sed idirecte etiaꝫ

Illud qđ nō cadit sub sacrali ɔfessione
ad sigillū ɔfessiōis ptinet.sicut sunt il
la p q̇ posset pctm̄ ꝺphēdi nihilomin⁹
etiā alia que interdū in confessione di
cūtur nō ptinētia ad confessionē sum
mo studio sūt celāda.tū ꝓpter scanda
lū.tū ꝓpter ꝓnitatē que ex ɔsuetudi
ne posset accidē. A .Idē in sū.cō.eo.
ti.q.95. B

¶ Quid cū aliqs dicit alicui secretuȝ
sub sigillo cōfessiōis; R° ꝺm Tho.i 4.°
dis.21. hō nō de facili debet recipe ali
quid h⁹ mō.Si āt recipiat tenet ex ꝓ
missione h⁹ mō celare ac si i ɔfessione
hret.Cō.hosti. A .Idē i sū.cō.eo.ti.
q.96.ubi dr ꝙ ꝓmittēs sic tenet q̄uis
sub sigillo cōfessionis non habeat. Et
sic ex his pȝ ꝙ nō ꝺbligat ex cōfessiōe
ſȝ solū ex ꝓmissiōe.z iō cogēte nccita
te bn̄ poterit rvelare.ut.i.§.8.Sine ne
cessitate aūt reuelās nō icurrit penaȝ
reuelātis cōfessionē cū h⁹ nō habuērit
i ɔfessione.Sed bn̄ posset peccar mor
taliter rōne fracte fidei z mēdacii pni
tiosi ꝺm notata p Tho.scđa scđe.q.110
arti.4.° B

¶ Utrȝ nō sacerdotes q iterdū sūt inf
ptes ɔfitētis teneāt celare cōfessionē
R° ꝺm Tho.ubi s.sic.q̄uis.n.proprie
sigillū cōfessionis nō habeāt.tn̄ parti
cipant in hoc casu aliqd de actu sigilli
cōfessionis.Con.Inno.z etiā hosti. A
Idē in sū.cō.eo.ti.q.97.ubi etiaȝ addi
tur ꝺm hosti.ꝙ si pctōreȝ talis ꝓdat
lȝ nō hēat locū pena dci.c.omnis.quia
nec sacerdos ē.tn̄ talis arbitrarie pūie
tur.ex de offi.dele.de causis in fi.Et iđ
ē qn̄ ut sacerdos ēt laicus audiret con
fessionē i necessitate ga tenet celare.si
cut z sacerdos ꝺm Inno.i dcō.c.ois. B

¶ Quid si aliqs i cōfessione reuelat
sacerdoti debita credita uel deposita
z postea fiat publica inqsitō de pdict]
R⁹ ꝺm guil.ꝙ si quis hoc mō reuelet
sacerdoti id qđ habuit p furtū.uel ali
ter cuȝ pctō sacerdos tenet celare. Si
aūt absolute dixerit ea q̄ dȝ uel q̄ sibi
debent etiā sub sigillo cōfessiōis n̄ dȝ
recipe.ꝙ si recepit z fiat iqsitō p epm
ul aliū q hȝ sup h° ptātē:tenet uerita
tē dicē.qa q sic recepit ꝺ hoc casu non
cogitauit uel si cogitasset z ꝓmisisset
seu etiā iurasset nō reuelare:illicitū es
set ꝓmissū ul iuramētū.nec obseruā
dū i pıudiciū iuris alieni. sec⁹ si iniuste
z p tyrānidē igreret.qz tunc subterfu
gere dȝ tacēdo uel sophistice respōdē
do. A .Con.his Tho.z hosti.ut i sū.
con.li° 3.° ti.34.q.98. B

¶ Utrȝ cōfessio possit reuelari de lnia
cōfitētis. R° ꝺm Tho.z pe.i 4.° dist,21
dicē pōt nihilomin⁹ scandalū dȝ uita
re:z inq̄tū pōt nō uti tali lnia ubi scā
dalū timet.Ille q̊ꝗ cui sic reuelat de
lnia confitentis tenet illud celare nisi
forte pctōr uelit ꝙ ille absolute z libē
sciat.s.hoc pctm̄ qđ dictū ē. A .Idē in
sū.cō.e.ti. q.100.ubi etiā rō assignatur
qa cōfessio celari dȝ ꝓpter duo.s.ꝓpt
sacrm̄.qa q̄si de eēntia sacri ē cōfessio
nē celare z ꝓpter scādalū.pmū tollit
p lniam cōfitentis:sed secunduȝ nihi
lominus manet. B

Confessor p̊

Quos. et a quibus pōt absoluere simplex sacer
dos.z q sūt casus epales: R° de h⁹ fu
erūt multe z uarie opiones diuersoȝ
doctorū. A .que aliq̄ten⁹ referūt in
sū.con.li° 3.° ti.34.q.50.z ēt p Albricuȝ
q etiā cōcordat cū oib⁹ q̄ ponūt i hoc
§. B .nec fuei ūt determiate usq; ad
tēpora Bn̄dicti.xi.q ꝺclarauit ꝙ qua
tuor sūt casus epales de iure.p̊.s.pctm̄
clerici ꝓpter qđ incurrisset irregulari
tatē. A .Glo.Ray.i.§.item nunquid p
rochialis.sup ꝟbo ꝓpt illā de pe.z re.
z i sū.cō.dcā.q.50.dic h⁹ eē uerū quo ad
dispēsationē nō q̄ ad absolutionē. Sȝ
certe ista delaratio que forte fuit post
illā glo.nō uidet loqui de dispensatio
ne sed de absolutione.Al multi alii ca
sus eēnt epales.ut dispēsatō uotorū z
aliorū multorū. B .2° de icendiariis
A .s.dolosis.z ꝺ mādātib⁹ hoc fiēi siue
i h° dātib⁹ cōsiliū uel auxiliū.nā etiaȝ

debēt excōicari nec absolui nisi pꝰ dā
no cui i:ulerit resarcito ſm facultates
suas. ⁊ iurēt se ulteriꝰ ignē ñ appositu
ros ⁊ debēt hierosolymis aut in hispa
nia ꝑ annū integꝝ i dei seruitō ꝑmanē
Si qs aūt archieps uel eps hoc flaxa
uerit dānū restituat ⁊ ꝑ annū ab offi
cio epali abstineat. 23. q. s. pessimā. B
3º ubi eēt indicēda solennis pnia. de q̄
dr̄. i. pnia 3º A Ista pnia idicenda ē ꝓ
aliq̄ delicto q̄ui qđ totā cōmouit ciui
tatē siue locū. 26. q. 6. c. fi. Et iō iste cāus
ē epalis qa dari oꝫ pniam solēnē ⁊ pu
blicam ad satisfaciendū scandalo ꝓx
imi dcō. c. fi. Ideo simplex sacerdos ēt
si ei ab epo cōmittēt: deberet quātuꝫ
bono mō fieri posset uitare itromittē
se suꝑ hꝰ. qa cōiter circa talia non pōt
simplex sacerdos ncciam ⁊ ɔueniēteꝫ
idicere pniam. Et int̄ alia pctā ꝓ qbꝰ
idicenda ē pnia solennis ⁊ publica est
blassemia dei ul' scōꝝ publice ꝑpetra
ta. ex̄ de male. c. statuimus. Ad cuius
itellectū dñs Anto. de bu. qōnes aliq̄s
formās dic̄. An inferior epo absoluat
a pctō isto. Dic ꝙ nō qꝛ ē de casibꝰ epo
reseruat|. ut hic ibi ꝑ epm de qbus. i.
de pe. ⁊ re. si eps|liˀ 6º quod ē uerꝫ scōꝫ
Hosti. de publico. ɔ occulto ois psbyt
absoluē pōt ſm eū. Suꝰ ꝟo eps posset
ɔmittē nō epo. ut in dcō. c. si eps. Ad hº
26. q. 6. c. fi. 2º quero. Qñ qs dicatur pu
blice blassemare: Dic qñ hꝰ facit siue
in platea siue in camera multis audi
ētibꝰ ⁊ epo referētibꝰ. Ad hº s̄. c. prio
⁊ de exces. pla. int̄ dilectos. ⁊. c. q̄s sit gra
ue. ⁊. ff. de ꝟbo. obli. palā. Dum tamen
id ɔfiteat̄. uel si negauerit ɔuincat̄ de
actu si cōstiterit. Secꝰ ē si nō cōuincat̄
lꝫ dixerit corā pluribꝰ. puta qa illi sūt
tales|a qbꝰ cōuinci nō pōt. puta furio
si uel pupilli ſm Hosti. uel scōm eum
dr̄ publica qñ ē uulgatissimū ⁊ ex hoc
pctō multos scādalizat. 26. q. 6. c. fin. ut
qꝛ frequēter hoc ɔmittit. ul' qꝛ notori
um iur| l' fci. de coha. cle. ⁊ mu. uestra.
Itē 3º Quid ɔ clerico: Dic ꝙ nō hꝫ lo
cū hec pena. qa nō oꝫ publice peniteꝛ

sꝫ al' ad arbitriū punit̄. ɔ biga. c. p̊. et 3º
Itē 4º Quid si hº dixēit ex calore ira
cūdie uel ebrietate: Dic ꝙ nō hꝫ locuꝫ
hec pēa. ꝑ ꝟbū psūpserit i hº. c. positū
Licet. n. forte peccet nō in tātum. Iteꝫ
5º An si hic blassemꝰ uult penitē in ex
tremis det̄ ei eccl'iastica sepultura: Di
cit Uicētius. Si ꝑ epꝫ lata ē ɔ eū snia
nō sepeliet̄. al' sic. Itē 6º Quis habebit
hāc pecuniariā penā. ɔ q̄ in hº. c. statui
mus dr̄: Aliq dicūt ꝙ secularis iudex
a cl'ico ⁊ laico ꝑ id qđ seqtur inter alia
cōitatuꝫ statuta ⁊c̄. Alii econtra ꝙ iu
dex eccl'iasticꝰ ab utroqꝫ cū sit crimen
eccl'iasticū. dicit Bo ff. ꝙ iudex laicus
hēbit penā laici ⁊ eccl'iasticus penā cl'i
ci. Et ad hº de heret|. excōicamꝰ. ⁊ ɔ iu
deis. ita q̊rūdā. Itē 7º An indistincte
repellat̄ ois dispēsatio i his penis: Di
cit Hosti. ꝙ sic nisi ex mag̃ cā dispēsa
ret̄. ut si sit honorabilis ꝑsona quā nō
deceꝫ publice penitē ⁊ uult illā redimē
magnis elemosynis. Ad hº de sen. exc.
mulieres. Et subdit. Itē oppono ꝙ im
ponat̄ alia pena. i auten. ut nō luxuriē
tur ɔ nām. coll'. 6. Solutio punit̄ pena
illa ⁊ ista qa punit̄ illo supplicio. ⁊ ſm
canones excōicat̄. ⁊ cl'icus deponit̄. 22.
q. i. si qs ꝑ capillū. h̄ ille. B. 4º ɔ excōi
catis. de qbꝰ etiā aliq ꝑtinent ad ꝑapā
ut. i. dispēsatio. §. 6º ⁊ s̄. absolutio p̊. §. 3.
A. Hoc ē regulare. Quādoqꝫ aūt ab
soluūt a maiori excōicatione etiā infe
riores epo. ut s̄ absolutio 2º per totuꝫ
⁊ s̄ absolutio p̊. i pncipio. in additione
B. Itē declarauit ꝙ qnqꝫ sūt casus
de ɔsuetudine approbati. Primꝰ. s. ho
micidii uolūtarii. A. Idē ur̄ i muti
latōe mēbrorū. nā ꝓ hº pctō ur̄ ab illo
pnia dāda q eandē debeat icendiario
dare ⁊ ꝙ nec mutilās nec mutilationē
fieri mādans nec cōsentiēs debeat ab
solui nisi satisfactione pmissa. 23. q. 8. si
qs mēbrorū. B. 2ꝰ falsarii. 3ꝰ uiolato
ris eccl'iastice libtatis. A. s. q iniuste
personas uel res eccl'iasticas g̃uat ut si
quis secl'aris iurisditionē eccl'iasticaꝫ
ipedirꝫ. l' si usurparꝫ sibi iurisditōnem

ſup personas uł res eccłiaſticas quod
ius ꝓhibet.ex̄ de ſo.cōpe.ſi diligēti. B
4ꝰ uiolatoris eccłiaſtice imunitatis.
A .Hoc ē q in eccłia ſeu i loco ſacro uł
i ſpacio ꝑuilegiato i circuitu eccłie ꝓ
ximū i pſona ſeu i rebꝰ offēdit.17.q.4
ſi qs iuentus.uel alit̄ eiꝰ imunitatē le
dit.⁊ ita oē ſacrilegiū uꝛ̄ caſus epālis
B 5ꝰ ſortilegi.i.diuinatoris.ut.26.q.6.c.
ꝑ.hec i q̄dā decre.que icipit.Inter cun
ctas.i qua decre.multa alia conſtituit
de religioſis circa ꝑdicatōes ⁊ ꝯfeſſio
nes ⁊ ſepulturas. Poſt hec ꝑdcā decr̄.
fuit reuocata i Uieneñ.ꝯcilio ⁊ multa
noua circa h̄ ſtatuta ſūt.ut i cle.dudū.
ꝺ ſepul.De ꝑdictis ꝺo caſibꝰ nihil in
nouatū ē.nā in ꝑdcā decre.Bñdicti.xi
de his caſibꝰ non fuit facta conſtitutō
Sed ut dicit ibi ē ſolum declaratō.uñ
dicēdū uꝛ̄ ꝙ illi idē caſus ſunt hodie.
niſi diceret̄ ꝙ ipſe falſum declarauit.
qꝺ non eēt bñ dictū.aut noua cōſtitu
tio ſeu conſuetudo fieret. Poſſūt tñ ni
hilominꝰ epī i ſuis epātibꝰ caſus ꝓut
eis magis expedire uidebit̄ reſeruare
ſicut ⁊ pñt cōſtitutōnes facē et multo
magꝭ hꝰ poſſet cōciliū ſynodale ł ꝓui
ciale a cuius ſententiis religioſi ñ pñt
abſoluē ut s̄ abſolutio ꝑ.§.3º circa fin.
A .De hꝰ i directoria libº ꝑ.ti.15.§.76º
ſic dꝛ̄. Nūqd epī poterūt de die i diem
nouos caſus ꝑ cōſtitutōes ſuas reſua
re. Rꝰ ñ uꝛ̄.qꝛ poſſēt totalit̄ fructū gr̄e
ſcē fr̄ibꝰ ꝑdicatoribꝰ ⁊ minoribꝰ abſor
bē ⁊ ipoꝝ ꝑuilegiū detrūcare. qꝺ ñ lꝫ
21.diſ.iferior.ex̄ ꝺ priui.dilecti.⁊.c.ꝯ̄tro
guil.diē ꝙ ſic.dū tñ ñ appareat ꝙ ma
litioſe hoc faciant.Tu diſtinguas.aut
epī faciūt ſtatuta ſynodalia in quibꝰ
ſibi ſeruāt abſolutionē.⁊ i hꝰ cāu cura
ti abſoluē non pñt.Sed ꝑdicti fratres
bñ abſoluūt qa ſtatuta ꝯceſſioni ꝯ̄ria
reuocātur.ex̄ de ſepul.dudū.§.ulti.liº
6º Aut faciūt ſtatuta excōicatiōe lata
⁊ tūc frēs nō pñt abſoluē. ex̄ de priui.
religioſi.i ꝑn.liº 6º ⁊ ſic logt̄ guil.hec
ibi.Qꝺ h̄ dicit̄ de excōicatōe.idē etiā
intelligit̄ de aliis ſentētiis ſtatutorū

ſynodaliū ⁊ ꝓuincialiū.ut in dcā Cle.
religioſi.Itē qꝺ dꝛ̄ ꝺ curatꝭ idē ꝑ eādē
rōnē intelligit̄ ⁊ de aliis nō ꝑuilegiatꝭ
Itē in.§.ꝑcedenti uidelꝫ.75º i directo
ria dꝛ̄ ꝙ nec cōſuetudo que epiſ aliq̊s
caſus reſeruat dcis fr̄ibꝰ ꝑiudicat cū
cōſuetudines eoꝝ cōceſſiōibꝰ ꝯtrarie
penitus reuocēt̄.dcā cle.dudū.§.nos ⁊
eni. B .Et no.ꝙ hic ñ fit mētio de cō
mutatione uotoꝝ aut diſpēſatōne in
certoꝝ.qa h̄ nō ſūt de cōfeſſione ł ab
ſolutione.Sed dicemꝰ.i. uotū 5º ⁊.i.re
ſtitutio 6º A .Ex ꝑdictis patere pōt
ꝙ nō pñt oēs caſus epāles bñ ꝑticula
riter ſciri.uñ bonū uꝛ̄ ꝙ accipiētes ab
epīs auctoritatē audiēdi cōfeſſiones
faciant ſibi ab eis declarari q̊s caſus
ſibi reſeruāt.⁊ ꝙ i aliis gnālē auctori
tatē ꝯcedāt abſoluēdi.⁊ qa differt ab
ſolutio a diſpenſatione ſi uolūt ſup a
liq̊ uoto uł aliis poſſe diſpēſare de his
faciāt fieri ſpālē mētionē uł ꝙ autori
tate epī pñt diſpēſare ſup oibꝰ ad fo
rū pnie pertinentibus. B

Quid gº agendū cū qs hꝫ aliq̄ pctā
a qbꝰ ille cui cōfitet̄ nō pōt abſoluere.
Rꝰ ſm Tho.i q̊dā q̊libet.Sacerdos ñ
abſoluit aliquē niſi q diuinitus credi
tur abſolutꝰ. A .uel etiā de q̊ dubitat̄
Nec dubitationis facile pōt hr̄i certi
tudo ſi pniam petat.de pe.diſ.7.ſi qs.
poſitus. B .Sꝫ poſtq̄ꝫ a deo ē abſolu
tus tenet̄ adbuc eccłie ꝯfiteri.⁊ qꝛ diſ
pēſatō abſolutōis ñ ē tota ꝯmiſſa mio
ri tēt̄ totū cōfiteri ei ⁊ ipe dꝫ abſoluet̄
ab his a qbꝰ pōt.Deide tenet̄ remittē
eū ad ſupiorē de reſiduo abſoluendū
ar.33.q.2.latorē.⁊ ex̄ de pe.ſignificauit
A .Idē in ſū.cō.eo.ti.q.73. B .Cete
rū ſi iferior de facto eū abſoluit ponit
idē Tho.ꝙ nō credit eū abſolutū.Tñ
accuſat̄ ꝑ ignorātiā iuriſ.nō aūt ſacer
dos cui hoc ius ignorare non licet. A
Idē in ſū.con.eo.ti.q.74.Sꝫ certe poſ
ſet eē ꝙ q̄nq̄ꝫ minus excuſaret̄ cōfitēſ
q̄ꝫ cōfeſſor cū cōfeſſor nō teneat̄ ſcire
oēs caſus imo i cōi.nec multū ſubtilia
ut notat̄ i ſū.cō.libº 3º ti.5.q.2.et unus

gſcꝫ magꝭ obligeť ꝓꝑe ſaluti ꝙ̃ aliene
de pe.diſ.3.q uult. B

¶ Quid ſi cõfitẽs ſit excõicatus ⁊ nõ
poſſit abſolui a ſuo cõfeſſore nũqd ab
ſoluet eũ ab aliis pctis. R° ſm Tho.i
4.° diſ.18. Sacerdos nullũ excõicatum
abſoluẽ põt a culpa niſi abſolutus ſit
prius ab excõicatione. quia excõicat⁹
nõ ẽ ꝑticeps ſacr̃oꝝ eccľie. A. Sꝫ cer
te h° ĩtelligẽdũ uꝛ̃ qñ cõfitẽs nõ foret
ꝑatus ſollicite ⁊ debite petẽ abſolutõ
nẽ ab excõicatõe uł aliť nõ bene diſpo
ſit⁹. Alr̃ etiã excõicatuſ bene diſpoſit⁹
põt abſolui a pctis. nã capax ẽ ſacramẽ
ti pnie. qꝺ nulli negať etiã excõicato ⁊
hẽtico. ex̃ de heretꝭ. ſuꝑ eo. li° 6.° Eſt ẽt
capax abſolutionis ꝓpter qꝺ põt ab
ſolui ab una excõicatione ⁊ remanere
in alia. ex̃ de ſen. exc. cũ pro cã. ⁊ notat
glo. in. c. officii. eo. ti. ubi dicit ꝙ excõi
catus a pluribus poterit ab unoq̊que
ſingillatim abſolui. ⁊ ultia abſolutio
cõfirmat oẽs. Dic tñ ꝙ un⁹ nõ dꝫ abſol
uẽ niſi abſoluẽdus caueat ꝙ ſe faciet
abſolui ab aliis. Et nõ dꝫ denũci ari ab
ſolut⁹ añꝙ̃ ſit ab oibus abſolut⁹. Et i
dcõ. c. cũ ꝓ cauſa dicit ꝙ excõicat⁹ ex
pluribus cãis põt abſolui ab una ⁊ re
manet ligatus ꝓ alia. Idẽ ẽt no. Ray.
li° 3.° ſue ſũme ĩ tractatu de excõicatõ
ne. §. ſꝫ nũqd. ubi ẽt ſentit ꝙ ſi ẽt excõi
catus nõ exꝑ̀mat oẽs cãs excõicatiõis
tñ tenꝫ abſolutõ ꝓ exꝑ̃ſſis. Et idẽ ſẽtit
glo. i. c. ex ꝑte. ex̃ de of. oꝛ. Sed in dcõ. c.
cũ ꝓ cã. dicit ꝙ ſi abſoluẽti nõ exꝑ̀mã
tur oẽs cãe nõ ualet abſolutõ tãꝙ̃ ſur
reptitia. Põt dici ꝙ ſi cãe taceanť ma
litioſe: nõ ualet abſolutõ. Secus ſi bo
na fide. ſicut ⁊ ĩ cõfeſſiõe pctõꝝ pꝫ ſuꝑ
ꝯfeſſio p̃. §. 4.° Eſt g° excõicatus capax
pnie ⁊ abſolutõnis. ⁊ iõ ſi ẽ bñ diſpoſi
tus põt a pctõ abſolui. Uñ ⁊ ĩ gl. Ray.
i. d. §. ſꝫ nũqd. ſuꝑ ꝟbo. ad illã. formãs
hãc qõnẽ r̃ndet. Dicunt quidam ꝙ nõ
ga manenti in excõicatione nõ ſunt ĩ
pẽdẽda ſacr̃a eccľie. Ueri⁹ credo ꝙ ſi ñ
ſtetit ꝑ eũ qn abſoluať neqꝫ ẽ in moꝛa
petende abſolutiõis neqꝫ timeť ꝙ ne
gligẽtioꝛ fiat ad petẽdã abſolutionẽꝫ
ſuꝑ h⁹mõi excõicatõe ꝓpter abſoluti
onẽ ĩpetratã ſuꝑ aliis pctis poterit eũ
cõfeſſoꝛ ſuus ãbſoluẽ ꝺ aliis peccatis
ſicut qñ eꝑ̃s retinet ſibi abſolutionẽꝫ
de aliq̃bus criminibus ſacerdos ꝑrochi
alis põt cõfitẽtẽ abſoluẽ de aliis ⁊ po
ſtea eꝑ̃us abſoluat de illo qꝺ ſibi reti
nuit. ⁊ due ꝑticulares faciũt unam ite
grã ⁊ una ẽ ꝑ̃ꝑatoꝛia ad r̃liquã. ⁊ iõ in
h° cãu põt cõicaꝛ̃ ꝯfeſſoꝛ tł̃r excõicato
ſic̃ cõicať ĩ r̃ceptõne iuramẽti añ abſo
lutõnẽ. Regulari⁹ tñ fieret ſi abſoluẽť
ab hui⁹mõi excõicatõe: ⁊ poſtea de ce
teris pctis. cũ excõicatio ſit foꝛti⁹ uin
culũ. Et h° ſeruant qdã cõfeſſoꝛes. Sꝫ
benignioꝛ ẽ p̀us dicta ſnĩa. ſecunda tñ
tenẽda ẽ ſi timeať ꝙ ꝓpť h⁹mõi abſo
lutionẽ fierꝫ negligẽtioꝛ ad petẽdum
abſolutionẽ excõicationis. Credo etiã
ꝙ cõfeſſoꝛ nõ teneať abſoluere de pec
catꝭ añ abſolutionẽ excõicatõis. h ille
Hoc ultimum puto ueꝝ niſi excõicati
notabiliť intereẽt ĩp̃m abſolui a pctis
añ abſolutionẽ excõicatõis. nã cũ poſ
ſit abſolui ut p̃oſtenſũ ẽ. nõ debꝫ ꝯfeſ
ſoꝛ ĩp̃m notabiliť dãnificare cũ ab ei⁹
dãno poſſit legitĩe abſtinẽ. nã Math.
7.° dicitur. Oia q̃cũqꝫ uultꝭ ut faciant
uob̃ hoies ⁊ uos facite ilł. B. Sꝫ quõ
abſoluẽ poſſit ſi nõ põt recurrẽ ad euꝫ
a quo fuerit abſoluendus. uide s̃ abſo
lutio 4.° §. p̃.

¶ Nũqd unus ſacerdos poſſit audire
⁊ alius abſoluẽ? R° ſm guil. nõ. qa ſa
cramẽtũ pnie diuidi non põt. ſicut nec
alia ſacr̃a eccľie. 23. diſ. q̊rũdã. A. Idẽ
in ſũ. con. libro 3.° ti. 34. q. 78. B

¶ Utrũ ſacerdos poſſit ab ſoluẽ illaꝫ
cũ q̃ peccauit. R° ſm guil. nõ dꝫ qꝛ tol
liť erubeſcẽtia q̃ ẽ maxia ꝑs ſatiſf̃acti
onis. uñ dꝫ eã remittẽ ad aliũ ſacerdo
tẽ. Sic notauit Hugo 30. q. i. ſuꝑ. c. ois.
A. ſ. circa p̃ſbyteꝝ grecũ ⁊ uxoꝛẽ ꝓꝑ̃a
⁊ hr̃ ĩ glo. dci. c. ois. ⁊ ĩ ſũ. con. eo. ti. q. 66.
B. Et idem de oi pctõ in q̊ ſacerdos
fuit conſentiens uel cooꝑatoꝛ. Si tñ ĩ
his caſib⁹ abſoluat: ualebit abſolutõ

Con. Tho. i 4.° dis. 19. A. Idē in dcā. q. 66. ubi etiā addit̃ s₃ eūdē guil. Nec est 9tra ꝙ eps nō pōt dispēsare i simonia cū eo cōmissa: q₂ dispēsatō ē dignitat̃ absolutio necitatis. Et iō nō ta₃ facile qs amittit ptātē absoluēdi sicut dispē sandi. B. Archieps qñ uisitat pōt au dire cōfessiones subditorū suffragane orū ꝛ absoluē ꝛ pnias iponere. ex̃ ꝺ cē si. perpetuo li.° 6.°

¶ Si eps 9mittit alicui uices suas cir ca 9fessiões audiēdas. nūqd talis pōt circa casus maiores ꝛ epales? R.° non pōt nisi expsse ei 9mittat. ex̃ de re. iur̃ i gnāli. ꝛ de pe. si eps li.° 6.° Is qͦꝗ cui 9 missū ē ñ pōt cōimttē alteri. ex̃ ꝺ offi. dele. qm̃ aplica. i fi. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 51. B. Et itelligas ꝙ nō pōt ꝺ iure cōi. Sec⁹ qñ expmit̃ ꝙ possit. ar. ex̃ de offi. dele. is cui. li.° 6.° ꝛ ꝑ ea q̄ no. ibi Jo. an. A. S₃ qd si dicat eps. 9mit to uob auctoritatē meā in foro pniali ut possitis absoluē i oib⁹ casib⁹ i qbus possumus? R.° ſm glo. Ray. ꝛ i sū. con. eo. ti. q. 52. Licet q oia dicit nihil excipi at. 19. dis. si romanorū. nō tñ est tutum ꝓpter h⁹mōi 9missionē gnālem usur pare ea q̄ a iure epo sūt reseruata spe cialit̃ nisi certū sit ꝙ h⁹mōi eps ꝑ h⁹ mōi ꝩba gnālia itēderit 9mittē spālia Et tñ q̄ in synodo sua eps reseruare 9 sueuit satis credo ꝙ ꝑ h⁹mōi gnālia ꝩ ba cōmissa eē debeāt itelligi. Absolu tiões tñ excōicationū q̄ fiūt a sacerdo tib⁹ ꝓ furtis ꝛ dānis q̄rum ignorant̃ actores cū nō solū ꝑtineāt ad foꝝ pnia le. s₃ q̄ ad qd spectēt ad foꝝ 9tentiosū nō sūt itelligēde delegari ꝑ h⁹mōi ge neralia ꝩba. ꝛ multo forti⁹ nec absolu tiones eoꝝ q in forma iudicii excōica ti sūt ꝓ cōtumacia aut ꝓ re iudicata aut ꝓ offensa q̄stūcūq₃ etiā gnālit̃ eps 9mittat uices suas q̄ ad foꝝ pniale ali cui nō ꝓpt̃ h° ille sine spāli mandato d₃ mutare uota aut relaxare iuramēta ꝺ qb⁹ certū ē ꝙ possint. uel ꝺ qb⁹ est dubiū an possint licite obseruari l₃ de trāsgressione uoti iā facta. ꝛ de ꝑiurio possint pniam iniūgē. ħ glo. Et subdit̃ i dcā. q. 52. In h⁹mōi g° cōfessor i dubio nō ꝓcedat s₃ a suo epo certificet i spe ciali i qb⁹ casib⁹ vl̃t sibi 9mittē suam auctoritatē ꝛ i qb⁹ nō. Satis ur̃ posse dici ꝙ cōfessio sic gnālit̃ accipiēda sit sicut sonat. nā uerba gnālia gnālit̃ sūt accipiēda. i. q. i. sūt nōnulli. ꝛ ex̃ ꝺ deci. ad audiētiā. ꝑsertim in fauorem salu tis aiarū q̄ nihil ē fauorabili⁹. 24. q. 3. si habes. ꝛ ex̃ de pe. ꝛ re. ne ꝓ dilatōne nisi forte fuisset aliqd tale qđ ñ fuiss₃ delegās ꝩisil̃r i spē cōcessur⁹. ex̃ ꝺ re. iur̃. i generali li.° 6.° Que aūt sint ista cū sint idetmiata sat̃ uident̃ relinqui iudicio discreti iudicis ꝛ cōfessoris. ex̃ de offi. dele. de causis. Et ad hoc etiam faciūt q̄ dcē sunt s̄ i ꝑncipio in ultima additione. q̄ incipit. Ex ꝑdictis. B

¶ S₃ utꝝ officialis epi habeat aucto ritatē i penitētiis casuū epaliū. R.° ſ₃ Hosti. Nō h₃ nisi expsse pateat ꝙ h° uoluerit eps ꝛ si h₃ ꝛ ñ ē sacerdos d₃ al teri delegare. ex̃ ꝺ procu. petitio. A

¶ Idē i sū con. eo. ti. q. 55. Et in. q. 56 dicit̃. ſm Hosti. ꝙ cū eps ad remotā regiōꝫ se trāsfert ꝛ aliū epm uicariū genera lē relinqt talis uicari⁹ pōt oia sicut il le q ipm instituit posset si pñs eēt. B

¶ In articulo mortis oib⁹ sacerdotib⁹ ꝛ de oibus pctis ꝛ sentētiis 9cedit̃ ab solutio. ar. de pe. dis. i. quē penitet. ꝛ ex̃ de sen. excōi. non dubiū. A. Intellige nisi i executōe ordis fuerit ipediti. ut s̄ cōfessio 3.° §. 3.° ꝛ 4.° ad fi. ꝑn additōe De articulo āt mort̃ ꝛ q̄lit̃ tūc sit agē dū dictū ē s̄ absolutō ꝑ. ad fi. i additōe B. Quis sit cōfessor curialiū uel pre latorū uel regū. uide s̄ cōfessio 3.° §. 14 qui incipit. Cui debent. ꝛ in duobus. § sequentibus.

Confessor 2.°

Confessor 2.° scil₃ qd debeat agere? Quid agendum cōfes sori si credat ꝙ cōfessus nō faciat pēi tētiā aut aliud qđ ꝓmittit? R.° scđm guil. Nō debet ꝓpt̃ hoc exigē ꝓmissi onē siue uotū uel iuramētū s₃ sufficiat

si dicat se hr̃e ꝓpositū faciēdi. ⁊ sic dꝫ
absoluē simpl'r ⁊ sine ɔditōe. facta ī ñ
ꝓtestatōe si suspect⁹ hētur. ꝙ si nō re
stituet qđ abstulit. aut nō faciat id qđ
iniūgit̃ fructu cōfessionis carebit. A.
¶ Jdē in sum. cō. lib⁰ 3⁰. ti. 34. q. 136. B
Excipiūt̃ excōicati q iurāt ut s̃ absolu
tio 5⁰. §. 2⁰ A. Et nō solū iurant sꝫ eti
am an̄q̄ꝫ absoluāt̃ ṗus satisfacē debēt
qñ sūt excōicati ꝓ notoria seu mãife
sta offensa. ut i. c. solet. de sen. exc. lib⁰
6⁰. ⁊ ē singularit̃ exp̄ssū i multꝭ excōi
cationū casib⁹ sicut illos discutiēti po
test patē. Silr̃ etiā i aliis casib⁹ a iure
exp̄ssis. ut dr̃ i dcā. q. 136. lꝫ ibi spālit̃ nō
ponāt̃. uñ 2⁹ post p̄dictū ē i icendiario
q iniuste ꝓximū dāmificauit icendēdo
seu icendi faciēdo uel h⁰ faciētib⁹ con
siliū seu auxiliū i his dādo. Nam et hi
nō uidēt̃ debē absolui nisi ṗus satisfe
cerit. 23. q. 8. pessimā. ibi. Nec absoluat̃
nisi prius dāno cui intulerit ꝭm facul
tatē suā resarcito ⁊ iuret se ulteri⁹ ig
nē nō appositurū ⁊c. 3⁹ ur̃ ꝯ mutillātē
ꝓximū seu mutilari faciētē seu i h⁰ ɔ
sentiētē. nā ⁊ tales eq̄pant̃ p̄dictꝭ icen
diariis. Et ita uidet̃ ꝙ absolui nō đbe
ant nisi ṗus satisfecerit. 23. q. 8. si quis
mēbrorū. 4⁹ ē ꝯ manifestos raptores
⁊ eccl'ie uiolatores qui nec absolui de
bēt nec ēt ad pniam recipi ī uita uel i
morte nisi ṗus iuxta eorū facultatem
satisfecerit uel de satisfaciēda idoneā
cautionē dederit. ex̃ đ rap. sup eo. ubi
dr̃. Statuim⁹ ut qcūq̄ꝫ ex his q uiolen
ter surrexerit i rapinā seu eccl'iaꝝ uio
lationē manifeste fuerit deprehensus
nisi ṗus ablata restituat si poterit uel
emēdandi plenā ⁊ firmam securitatē
fecerit pnie bñficiū ei penit⁹ deneget̃
Et. i. Qui aūt i sanitate obstinata mē
te nō penituerit uel emēdauerit et in
morte securitatē p̄stare nequerit solē
nitas pnie paꝝ ꝓdesse uidet̃ sicut cre
dimus. Sꝫ de pctō cōtrito uiaticu. ꝫ nō
neget̃ ita tñ ut null⁹ cl'icorū sepulture
illius intersit nec ei⁹ el'yaꝫ p̄sumat ac
ciṗe. ꝙ si q cl'icoꝝ uel p̄sbyteroꝝ cōtra
h⁰ i uita ul' i morte penitētias dat̃ aut
sepulture īteresse uel eorū el'yas acci
ṗe attēptauerit seu h⁹mōi rapie ṗtici
pes iuēti fuerint: ordis sui dānū irr̃cu
ṗabilit̃ patiant̃ ⁊ eccl'iastico beñficio
careāt. hec ille. Est āt aduertēdū scđm
Hosti. i sū. cō. lib⁰ p̄. ti. 16. q. 6. ꝙ p̄dicta
itelligūt̃ qñ raptor seu uiolator eccl'ie
fuit monit⁹ de restituēdo: ⁊ p⁹ admōi
tionē diu i cōtumacia ṗseuerauēit. alr̃
dcā pena nō obtinet. ut i. c. fi. đ sepult.
⁊ de rap. c. i lr̃is. 5⁹ ē ꝯ manifestos usu
rarios q nec absolui nec ad cōfessionē
admitti debēt nisi ṗus satisfecerit ul'
de satisfaciēdo idoneā cautionē p̄stite
rint. ex̃ de usuris. c. q̄ꝫq̄ꝫ. li⁰ 6⁰. ubi inter
alia dr̃. Nullus manifestoꝝ usurarioꝝ
testamētis itersit. aut eos ad ɔfessiōm
admittat seu ip̄os absoluat nisi đ usu
ris satisfecerit ul' de satisfaciēdo ꝓ su
arū uirib⁹ facultatū p̄stiterit ut p̄mit
tit̃ idoneā cautionē. Testamēta q̊que
mãifestoꝝ usurarioꝝ alit̃ fcā ñ ualēt sꝫ
sūt irrita ip̄o iure. 6⁹ ur̃ ꝯ sacrilegum
s. qui aliqd abstulit de loco sacro seu q
iniuriatus ē ṗsonis ecclesiasticꝭ. q nō ur̃
absoluēdus si admonit⁹ ṗus non satis
fecerit. 17. q. 4. si qs iuētus. ubi dicit̃.
Si qs domū dei uiolauerit ⁊ aliq̈ sine
lnia illius cui ɔmissa eē dignoscit̃ ide
abstulerit uel ecclesiasticꝭ personis in
iuriā fecerit donec i cōuentu admoni
tus legitie satisfaciat: sciat se cōione
esse ṗuatū. Si xᵒ post secūdā ⁊ tertiā
ɔuentionē corā ep̄o satisfacē detracta
uerit sacrilegii ṗiculo ab oibus obno
xius teneat̃ ita ut ꝭm apl'm nemini fi
delium misceatur. B
¶ An confessor teneat̃ ad memoriaꝫ
reducē cōfitēti pctā q̄ audiuit l' sciuit
eū cōmisisse. R⁰ ꝭm guil. Si scit ul' hꝫ
ꝓbabilē opionē dꝫ ei ad memoriā re
ducē qa timere pōt ne cōfitēs sup hac
crassam habeat ignorātiā ul' ꝙ nō ad
hibeat debitā diligētiā. A. s. ad reco
lenda sua pctā. ut i sū. cō. li⁰. 3⁰. titu. 34
q. 85. ubi hec notant̃. B. qđ ñ excusat
¶ Si sacerdos hēat aliq̊s ṗrochianos

surdos.cecos.mutos.uel furiosos.ul' de
moniacos.⁊ siles.q̊s scit eē in peccato
mortali qd faciet? R. sm Ray. Debet
facē posse suū ut inducat eos ad pniaꝫ
scōm ꝙ ē possibile.ꝙ si nō pōt ꝓficer
oret ⁊ faciet orari ut deus illustret cor
da eorum de ↄse.dis.4.solet queri. A
Ideꝫ in sū.cō.eo.ti.q.ss.ubi etiaꝫ dicit
ꝙ lꝫ sacerdos faciat tūc posse suū.tn̄ ē
casus i q̄ nō excusatur uidelicꝫ si ex ne
gligētia sua ꝓcessit hmōi casus. hec
ibi. Est ēt sciēdū ꝙ furiosis seu 'amēti
b' i mortali exn̄tibus nullꝫ pōt dari
mediū nisi reuertant ad mētē. qa ipi
⁊ dormiētes eqꝑant.⁊ intelligunt ꝑse
uerare i eadē uolūtate ⁊ statu q̊ erāt i
mediate an̄ dormitōnē ul' amētiā q̊ns
ꝙ dormiētes exīstūt seu amentes ex
de bap.c.maiores.ad fi.iō nō restat ꝓ
eis nisi oratio. B

Tria sm Al. debēt eē i cōfessiōe.s.sci
entia discernēdi int pctm̄.īgsitio ↄ eis
cauta.⁊ discreta pnie seu satisfactōis
iniūctio. A .Idē i sū.cō.li.3º ti.5º q.2.
ubi etiā dicit sm eūdē Al.ꝙ sacerdos
nō tenet scire discernē nisi in cōi.s.que
sint capitalia ⁊ q̄ mortalia cōia ⁊ que
uenialia ex genere. Et sciēs hec suffici
ens reputat ꝓ tēporis hᵘ necessitate
ad cōfessiones audiēdas. Sꝫ bn̄ puto
ꝙ hec nesciēs peccat mortalit audien
do ⁊ eū īstituēs peccat ad hec pl' q̄ ip
se.⁊ ꝑmittēs īstitutū mīstrare morta
lit peccat si sua intest tales ꝓhibere.
Pōt addi ꝙ ꝑiculosū ē ēt audire ↄfes
siones nō hn̄ti ↄpetētē noticiā casuuꝫ
pape ⁊ epoꝝ.ut i cle.religiosi.de ꝑuile
giis. Et iō sup his ignorātia ↄfessoris
regularit dr īexcusabil' ut s̄.ↄfessio p̊.§
p̊.ad fi. Silr ⁊ nesciēti cōpetent oppor
tuna cuilibet xp̄iano uidelꝫ articlos fi
dei ⁊ sacra eccl'ie precepta decalogi ⁊
opa caritatꝭ ⁊ modū debite ↄfitēdi et
penitēdi.nā Math.15º dr. Si cec' ceco
ducatū ꝑster ābo i foueā cadūt. Ad hº
etiā forti' obligat q̄ obtulit se officio.
talis.n.tenet de oi exacta diligētia. ar.
ff.ↄ positi.l.i.§.sepe.ubi dr ꝙ q obtulit

se deposito tenet ↄ leuissima culpa:lꝫ
alit nō teneret nisi ↄ dolo ⁊ lata culpa
cū scipiat ad utilitatē alteri' tm̄. Qui
aūt nō ingerit se sꝫ reqsit' exercet ex
caritate.satꝭ uidet ꝙ nō tenet.nisi iq̄
tū scit ul' pōt cōmode scite qa ipossibi
liū nulla ē obligatō.ff.ↄ re.iurꝭ.l.ipossi
biliū. Et qr hoc agit ad merā utilitatē
alterius sicut ⁊ depositū. Et hᶜ si ibi n̄
iuenit uita ⁊ scia idone' q uelit ⁊ pos
sit hº officiū exercē. Quo cāu ēt min'
idone' ⁊ i p̄dcis n̄ īstruct' si fac ex ca
ritate. pōt se igerē.nā qd nō ē licituꝫ
nccitas licitū facit.ex de re iurꝭ qd n̄ ē
Un̄ ⁊ i nccitate ēt laico pōt fieri cōfes
sio.de pe.dis.6.q uult. Et h ↄfessor hoc
casu nō tenet nisi inq̄tū scit ⁊ pōt:uel
scire pōt. Paria.n.sūt scire ul' scire de
bere.ut i.c.fi.ex ↄ iniuriis. Si aūt hui'
mōi ipitus etiā i casu nccitatis audiē
do dep̄hēdat peccantē g̃uib' inolutuꝫ
ꝓuide facit si ei cōsulit ꝙ ↄ illis iterū
cōfiteat ꝑito.uel ab eo cōsiliū postulꝫ
cū eius copiā hr̄e poterit ne forte ipse
sup his i aliq̄ errauerit. Itē si magꝭ ꝑi
t' repit scia ⁊ cōscia ⁊ aliqs ꝓ cto cog
noscat se n̄ cōpetēt ꝑitū nllaten' se in
tromitteret dꝫ ēt reqsit'.alr fac ↄ dcām
scripturā. Si cec' ceco ⁊c̄. Itē ↄ iura ↄ
pe.⁊ re.ois.⁊ de pe.dis.6.q uult. Si uo
dubitat de sua cōpetēti ꝑitia ꝑ sciam
seu expientiā.uel ēt dubitat si alius ꝑi
tior repiat q hº possit ⁊ uelit. excusat
obia p̄lati.23.q.i.qd culpat.ut pōt cre
dere penitēti si dicat se nō posse habē
ꝑitiorē cū nō sit uerisilr cū mēdaciis
ad pniaꝫ accedē. Itē i cōfessore reqrit
cōscia mlto magꝭ q̄ scia. Un̄ i dcō.c.q
uult.de pe.dist.6.dic Aug'. Sacerdos
itaq̄ cui ois pctor offert.an̄ quē statui
tur ois lāguor i nullo eoꝝ sit iudicād'
q̄ i alio iudicat ꝓmpt' ē ⁊c̄. Et iō exn̄s
i mortali audiēdo cōfessiones morta
lit peccat. Nam sm Tho.⁊ Al. ⁊ in sū.
cō.li.3º ti.22.q.25. exn̄s in peccato mor
tali qn̄cūq̄ i aliq̊ actu exhibꝫ se ut mi
nistꝝ eccl'ie mortalit peccat. Et totiēs
mortalit q̊tiēs hᵘmōi actū facit. Et iō

etiā si nō possit hr̄i cōfessor scia ⁊ ɔscia
idone⁹ debem⁹ ꝑeligē ɔsciaȝ.qa meli
or ē isipiētia cū timore ꝙ apparēs sa
piētia.Eccl.19.° Et qa q sibi nequaȝ est
cui alii bon⁹ erit.Eccl.14.° Itē ipfectū
scie supplere pōt ꝑfectio caritat.ex̄ ď
renū.c nisi.§.ꝓ defectu.sicut pȝ in btō
Nicolao ⁊ aliis mult.Sed iperfectuȝ
inocētie n̄ supplet scia. Sȝ h° cāu ꝙto
ē maior tāto ē ꝑiculosior.sicut ⁊ bon⁹
gladius i manu furiosi.ut pȝ i demone
q sic nuncupatus ē a scia.Un̄.1.Cor.8.°
Scia iflat.caritas edificat.Sup q̊ glo.
mgr̄i sniaꝝ ẜm Augl.dicit.Addite scie
caritatē ⁊ utilis erit.Scia cū caritate
utilis ē.ꝑ se iflat i suꝑbiā.ut demones
q greco noie a scia sic sūt noiati i qb⁹
scia ē sine caritate.Itē qa ut proxime
patuit deficiēs scia pōt i casu nccitat
sine pctō ɔfessiōes audire.Sed nō defi
ciēs ɔscia c⁹ pctō ur̄ ānecti q ei peccan
di occasionē ꝑbet qn̄ pōt sibi aliť ꝓui
dere.Sed an possit fieri confessio exn̄
ti i mortali ur̄ ꝙ nō qa talis sacerdos
ut ẜ pȝ peccat ⁊ ei⁹ pctō ānectiť q ei in
actu pcti cōsentit.ad Ro.p̄.In ɔ̄riū fa
cit.qa nemo suū dȝ uitare ꝑlatū lȝ pec
cator ē nisi ꝑus ɔdēnatū.8.q.4.nonne
De h° sic dr̄ i sum.cō.lib° 3.° ti.22.q.24.
Tho.ait.Licȝ subditus teneať recipeř
sacr̄a a mistro eccl̄ie etiā exn̄ti in mor
tali q̊usqȝ ab eccl̄ia tolerať qui adhuc
ei obligať.tn̄ excepto nccitatis cāu nō
foret tutū h⁹mōi iducē ad executōneȝ
alicui⁹ actus spectātis ad suū ordineȝ
durāte ɔscia ꝙ ꝑdict⁹ mister sit i mor
tali quā ɔsciam pōt deponē qa i istāti
pōt ex dina gr̄a emēdari.hec ibi. Hec
qō pōt clari⁹ solui ꝑ id qō i sili dič tho.
scda scde.q.77.arti.4.° uidlȝ ꝙ nō lȝ i
ducē aliquē ad mutuādū sub usura.tn̄
occurrēte rōnabili nccitate lȝ recipere
sub usura a ꝑꝑato ad mutuāď. Itaqȝ
ex ꝑdictis pōt colligi ꝙ dū qs cogiť a
suo ꝑlato pōt ab eo recipe eccl̄iastica
sacr̄a lȝ sit i mortali si ab eccl̄ia toleāť
Si nō cogiť a ꝑlato ⁊ aliū posset habē
sacerdotē:nō debet ei quē putat eē in
mortali cōfiteri uel ab eo aliqď sacr̄m
recipe.nec ipm inducē ad exequēdum
aliquē actū sui ordinis.Si ꝟo aliuȝ sa
cerdotē hr̄e nō possit.pōt urgēte rōna
bili cā cōfiteri sacerdoti ad h° ꝑato ēt
in mortali exn̄ti.⁊ ab eo alia recipe sa
cramēta sȝ nullatenus dȝ ipm ad h°.n̄
dispositū inducere. B
An iterrogatōes sunt faciēde i con
fessione? R° ẜm Ray.ꝙ sic dūmō dis
crete fiāt.de qbus habes plene de pe
dis.5.c.p̄.⁊ dis.6.c.q uult.i ꝑncipio.et ul
tra mediū.ex̄ de pe.⁊ re.ois.§.sacerdos
aūt.Et debēt eē iterrogatōes ꝑncipa
liter de septē uitiis capitalib⁹ que sūt
suꝑbia.auaritia.gula.luxuria.inuidia
ira.⁊ accidia. A .Predicā pleni⁹ dicū
tur i sū.cō.li° 3.° ti.34.q.3.Et nō solū inť
rogationes faciēde sūt de his uitiis sȝ
etiā de articul' fidei.⁊ de sacr̄is eccl̄ie.⁊
de ꝑcept decalogi.⁊ de oꝑib⁹ caritat
⁊ de ꝑitia cōfitēdi.⁊ de multis aliis de
qb⁹ latius dixi in iterrogatorio. B .⁊
de circūstantiis eorū q̄ sūt. Quis. qd.
ubi.ꝑ q̊s.q̊tiēs.cur.quo.qn̄. A .De istis
circūstantiis clari⁹ dr̄ i ꝑfata.q.83.Sȝ
⁊ latius dictū ē suꝑ cōfessio 2.° §.5.° in
additione. B
Utrū liceat sacerdoti ingrē a ɔfitē
te specificationē ꝑsone cū q̄ peccauit.
R° ẜm Ray.sič cōfitēs n̄ dȝ specifica
re nisi ut dr̄ ẜ ɔfessio p̊.§.4.° ita nec sa
cerdos dȝ interrogare nisi ut ibi dr̄.
A Idē i sū.cō.eo.ti.q.87. B .Quō cō
fessor religiosus teneať facē ɔfitenti
ɔsciam ď decis.hēť.i.decime p̊.§.8.° A
Sed quid si cōfessori occurrit aliqd ď
q̊ dubitat qd agē ďbeat? R° ꝙ hec du
bitatio aut ꝓcedit ex uarietate opio
nū doctoꝝ:aut ex sua iꝑitia.In p̊ casu
dicit glo.Ray.in ti.de matrimonio.§.
sȝ nūqd peccant uxores.suꝑ ꝟbo absti
nēdū ꝙ h° cāu nō ē ꝑcipitāda snia nec
denegāda absolutio sȝ uia tutior ē ɔsu
lēda ⁊ terror icutiēd⁹ ex ꝑiculo.Qď ur̄
uerū cū penitēs ex aliq̄ ꝓbabili rōne
adheret alic⁹ doctoris notabil' opioni
uolēs eā tenē.nam hoc casu ꝓpť uari

eratē prudētiū doctoꝝ ꝯfessoꝛ cōsulen
do sibi uiā tutioꝛē.ꝛ qđ sibi uerius uꝰ
ƀm deū si acqescē nolit illud sup̄ ꝯsciē
tiā suā relinqt. Qñ ꝟo aliqs nō habet
in se aliquā bonā rōnē q̄re magis dēat
opioni uni' q̄ʒ alteri' adherē. cōueniē
ter remanet in dubio ꝓpť qđ si dubiū
sit supaliq̊ utrū sit pctm̄ uel nō oio ē
neciuʒ ꝙ ab illo abstineat.ꝛ de illo de
bite peniteat eligēdo ꝑtē tutioꝛē ne a
liť discrimi se disponat ut s̄ ꝯfessio p̊.
§.8.° Si ꝟo dubiū nō sit p̄ncipaliť sup
pctō.sʒ utrū qs teneať ad aliqd faciēđ
uel dandū seu penā subeūdā dʒ benig
nioꝛ snia eligi uidelʒ ut ī h° dubio qs
ad nihil obligeť.nā in dubio regulariť
ꝓ reo dāda ē snia nisi in cā mřimonii
dotis seu libtatis uel testamēti qñ ꝓ
istis data fuerit snia.ut in.c.fi.ex̄ đ re.
iur].ꝛ in.c.cū sit.ꝛ.c.odia.de rē.iu. libro
6.° ꝛ.ff.de legib'.l.benignius.nisi foꝛte
esset aliqd faciēdū qđ posset faciliť ex
pediri ut si dubitať utrū qs sit excōica
tus ꝛ possit cōmode facē se absolui ad
cautelā.tūc.n.ē ꝯsulendū ꝓ tutioꝛi ꝑ
te ꝙ h° faciat.ꝛ sic pōt intelligi qđ dić
glo.Ray.ꝛ poniť in sū.cō.li° 3.° ti. 33.q.
64.uidelʒ ꝙ si iudex eccl'iastic' dicat.
Scias te eē excōicatū uel h'mōi ꝟba
ꝙ si đ excōicatione ꝑ ꝟba talia agať
ī foꝛo iudicii ñ reputabiť excōicat' ni
si alias cōstiterit de intētōe excōicātis
ut qa semꝑ solit' ē sic dicere qñ excōi
cat.uel alio mō. In foꝛo aūt pniali eli
genda ē in dubio tutioꝛ uia.ut.s. talis
reputeť excōicat' ꝛ ipetret absolutōʒ
Et idē consulit Hosti. in his ꝯsilibus
quādo dubitať de excōicatiōe. Itē qđ
dictū ē fallit qñ uehemēs seu ꝓbabiľ
cōiectura eēt in cōtrariū qa inspicim'
in obscuris qđ ē uerisiľius uľ qđ đ ple
rūq̄ʒ fieri cōsueuit.ut in.c.ispicim'.de
re.iu.li° 6.° ut si cōstet aliquē fuisse ex
cōicatū ꝛ dubiteť utꝝ fuerit absolut'
tūc.n.hēbiť ꝓ excōicato donec de ab
solutione cōstet legitie ut in sū.cō. li°
3.° ti.34.q.48. Itē si sit publica fama
de delicto uel excōicatōe.ut ex̄ de sen.
excōi.cū desideres.§.2.° ubi dř.ꝙ si eēt
publica fama aliquē ꝟberasse clericū
ꝙ nec ep̄us nec alius cōicare sibi debʒ
nisi ad arbitriū ep̄i de hoc se purgaue
rit uel ad cautelā absolut' fuerit. Si
aūt ꝓcedit dubitatō ex impitia cōfes
soꝛis tūc q̄rat cōsiliū ꝑiti ex̄ đ pe. ꝛ re.
ois.ꝙ si nō hře pōt remittat cōfitētē
ad cōfessoꝛē scia ꝛ ꝯscia prudētioꝛeʒ si
cut medic' ipit' dʒ ad ꝑitioꝛē egrotū
remittē.ar.de pe.dis.6.q uult.ꝙ si nec
hoc pōt fieri exigat a cōfitēte ꝙ sit pa
ratus facere oē ad qđ obligať ꝛ quere
re diligenť illud noscere a ꝑitis iuxta
posse.ꝛ cōsulat cōfitenti qđ tuti' ē.ꝛ in
dubio absolutionē sibi nō retineat ut
dictū ē.sed ipm incꝰtū auctoꝛitas sua
se extendit absoluat.de pe.dis.7.si qs
posit'.ubi dať absolutō penitēti in ex
tremis lʒ de eius salute penit' dubite
tur ut ibi.ꝛ ea.q.c.nullus.2° utrū abso
lutio possit fieri ꝑ litterā. R° ƀm glo.
Ray.in sū.cō.li° 3.° ti.34.q.77.ꝙ nō sʒ
presens confitens a p̄senti sacerdote
pōt absolui. Facit de pe.dis.1.quē peni
tet. Ex q̊ pʒ ꝙ eodē mō nō pōt fieri per
nūciū. Itē nō pōt un' audire ꝛ alť ab
soluē ut s̄ cōfessoꝛ p̊.§.3.° Absolutō ꝟo
ab excōicatione pōt fieri etiā in absen
tia qa ignoꝛās ꝛ inuitus ab ea pōt ab
solui ut in sū.con.lib° 3.° ti.33.q.iiʒ. ꝛ s̄
absolutō p̊.§.15. 3.° an sacerdos debeat
p̊ absoluere q̄ʒ pniam iponere. R° ut
notatur ī directoꝛia li° p̊.ti.15.§ 124.° ꝙ
nō qa cū in pnie ipositione appareat
tertia pars p̄ncipalis materie.i.satisfa
ctio qtūs ē ex ꝑte pctōꝛis sine q̄ saltē
in affectu nō est ꝑfectū h'mōi sacřm
nec pōt debita foꝛma apponi ꝑ mistꝝ
donec ipa materia debita p̊ itegre sit
ꝑacta que in tribus cōsistit.s.coꝛdis ꝯ
tritione:oꝛis cōfessione:ꝛ opis satisfa
ctione.ar.ex̄ eo.ꝙ qdā. Iō hūc oꝛdinē
debet cōfessoꝛ seruare in pnie sacřo. p̊
dʒ audire cōfessionē.2° iponē pniaʒ.3°
absoluē sacřaliť.ut ī cle.dudū.§.statui
mus.de sepul.ubi hoc notant Guil. et
Io.an.hec ibi. Videť g° ꝙ nisi iposita

pnie precedat absolutõnē: ipa absolutio est nulla. Sed forte posset excusari si statim post absolutionē añq̃ diuertat ad ext̃neos actus iponat pnia. naz qđ fit icontinenti uṙ iesse. C. de pactis l. petens. Tutius tamen ē ꝙ precedat. ut ex predictis patet. B

Confirmatio electorũ.

A quo cõfirmãda sit electio. R° ƀm host. A ꝓximo supiore. uñ eṗs cõfirmat sibi subiectos. ex̃ đ elec. cũ monasteriũ. nisi aliqs sit exẽpt⁹. ex̃. de cõsue. cũ uenerabiḷ. Jtē archiepus ↄfirmat eṗm. ex̃ de elec. cũ dilect⁹. i fi. 64. diſ. illud. Archieṗm ꝟo cõfirmat p̃mas uel pr̃iarcha nisi ipe archieṗs exẽpt⁹ sit. ex̃ de elec. bone. z. c. nihil. Pr̃iarchas ḷ exẽptos ↄfirmat papa. ex̃ de elec. scriptũ. ḷ ẽt legat⁹ đ latẽ. ex̃ đ elec. si abbatē. li° 6°. A. ubi dṙ ꝙ legat⁹ de latẽ põt ↄfirmare electões archieṗoꝝ z exẽptoꝝ. z abbati exẽpto in eṗm electo dare lniaz ↄsẽtiẽdi Et ab alio eidē talis lnia dari non põt nisi a papa. B Siṁ etiã papa cõfirmat ipatorē. ex̃ đ elec. uenerabilē. A. Jdē in sũ. con. lib° 3° ti. 26. q. 21. B

¶ Qualiter fieri debeat ↄfirmatõ. R° ƀm hosti. Dz p̃ fieri examiatio ꝑsonaꝝ tã eligentiũ q̃ꝫ electi. etiã si nihil opponaṫ. A. Facit ex̃ de elec. cũ nobis oliz B. Consulit ẽt supiori ut ipm electuz ad ꝑtē trahat. z de his q̃ ipedire ipsuz pñt diligenṫ exq̃rat. z si ipedimẽtũ inuenerit secreto ad renũciandũ iducat ex̃ de elec. dudũ 2° i fi. z ex̃ de simo. per tuas. i fi. A. Nõ tñ ipm publicet uḷ infamet ƀm eũdē hostiē. ut in sũ. con. eo. ti. q. 22. B. Alṙ ꝟo ƀm alḷata z ꝓbata ꝓcedat. A. Sz si i occulto sit ipedimẽtũ z ille istat ꝓ ↄfirmatõe i manifesto caueat q̃ꝫtũ põt ne faciat ↄ̃ ↄsciã. ut dṙ i dcã. q. 22. B. Nota ẽt ꝙ si inṫ cetera q̃ obiiciũṫ electo seu postulato seu aliter ꝓmouẽdo ad dignitatē oppõatur đ euidẽti defectu scie uel ꝑsone. z p̃ dz đ h° examiatio fieri, z si h° iueniatur falsũ opponẽtes excludũṫ ab oib⁹ aliis q̃ opposuerãt. z ẽt pũiũṫ ac si i ꝓbatõe oiuz đfecissẽt. ex̃ đ elec. si fõte li. 6°.

¶ Si cõfirmatio fiat nõ uocato cõpetitore uel alio q se uellet opponẽ z ñ discusso negocio irrita ē. Et debz fieri taḷ uocatio noiati qñ ē coelectus. uḷ appareret oppositor. alṙ gnãliṫ i eccḷia i q̃ electio facta ē. ut si uolũt se opponẽ appareãt i ↄpetẽti termio ꝑẽptorie assigṅto Et h̃ hñt locũ siue electio sit i cõcordia siue i discordia. ex̃ đ elec. qm̃. li 6°. Utrꝫ q oppõit electo aliqđ crimē teneaṫ se iscribẽ. uide. ĩ. iscriptio. §. 2°. Uide đ his q̃ pñt ipedire cõfirmationē. ĩ. de elect. in multis locis. z. ĩ. ordinãdus ꝑ totũ.

Confirmatio sacramenti.

Sacṙm cõfirmationis utrũ sit de nccitate salutis. R° ƀm pe. Duplex ē nccitas saluti. quedã ꝑtinẽs ad eẽ. z q̃dã ad bñ eẽ. Et quidē 2° modo cõfirmatio ē nccĩa. nõ p̃. nã z sine ea potest hõ saluari. Est aũt nccĩa ꝓpṫ spiritualē pugnã ad quã adiuuaṫ hõ per confirmationē. lꝫ simpliciṫ nõ sit sacṙm nccitatis. sꝫ nihilomin⁹ ↄtẽpt⁹ ei⁹ dãnabilis ē. Con. Tho. z Al. i 4° diſ. 7. A Jdē in sũ. con. libro 3° ti 24. q. 45. B

¶ Que sũt de suba cõfirmatõis? R° ƀꝫ pe. gnq̃ꝫ. Duo q̃dē ex ꝑte ipsi⁹ sacṙi scꝫ materia crismatis z forma uerborum Duo ex ꝑte mistri. s. dignitaſ pontificalis z intentio. Unũ ex ꝑte suscipiẽti. s. ꝙ crismeṫ in fronte. nã q2 i ↄfirmatõe ↄferṫ audacia spũaḷ euidẽti⁹ fit i frõte Con. Tho. z Al. ubi s̃. A. Jdē in sũ. cõ. eo. ti. q. 46. ubi ẽt dṙ ꝙ crisma ē oleuz cũ balsamo ab eṗo sanctificatũ. B Quis ē mister cõfirmationis. R° Solus eṗs. đ ↄse. diſ. 5. man⁹. z. c. nouissime z. c. ut ieiuni. A. Jdē i dcã. q. 46.

¶ Sz nũq̃d papa possit cõmittẽ alteri? R° ƀm Tho. z pe. Lꝫ de hoc sint opiones ꝓbabili⁹ dṙ ꝙ possit ↄmittẽ sacerdoti sꝫ nõ iferiori. 95. diſ. peruenit. A Jdem in sum. con. eo. ti. q. 47. Con. etiã Albricus. B

¶ Que sit forma cõfirmatõis? ℞° scđꝫ Tho. ꝛ pe. ꝛ Al. Forma ē. B. Consigno te signo cruc̃ ꝛ cõfirmo te crismate salutis. In noie pr̃is ꝛ filii ꝛ spũs sci amẽ A. Idẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 48. ubi etiã dr̃ ɓm Al. ꝙ oĩa illa q̃ s̃ dcã sũt de mutatione forme baptismi eodẽ mõ itelligẽda sunt ꝛ de forma ꝯfirmatiõis. B

¶ Utꝝ i sacr̃o ꝯfirmatõis cõferat̃ grã ℞° ɓm Tho. ꝛ pe. Grã cõfert̃ non solũ cõiter sicut i q̊libet sacr̃o cõfert̃ gratia emũdãs a pctõ. A. uel a reliquiis pcti ut in sũ. con. eo. ti. q. 49. B. sed etiaꝫ spũalis grã ꝑ quã qs deputat̃ ad officiũ sanctitatis ꝛ idoneus efficitur ad xp̃m cõfitendũ. unde ꝛ de grato facit magis grũ. A. Idẽ in dcã. q. 49. B

¶ Quibus debeat sacr̃m cõfirmatõis cõferri? ℞° ɓm Tho. ꝛ Pe. Oib⁹ xp̃ianis. Nam ꝛ pueris cõuenient̃ cõfertur quia minus habent fictionis ꝛ uiris et mulieribus quibus cõis est pugna spiritual̃. Item mutis. qa licet nõ uerbo signo tñ possunt cõfiteri. Itẽ morientibus quibus lꝫ subtrahat̃ pugna tñ pergunt ad p̃miũ militantiũ. ꝛ iõ cõueniẽter accipiũt xp̃iane militie signum. A Idem in sũ. con. eo. ti. q. 50. B

¶ Utꝝ cõfirmatio possit iterari. ℞° ɓꝫ Aug̃. ꝛ oẽs theologos. nõ põt. eo ꝙ imprimat effectũ indelibilẽ. de ꝯse. dis. 5. dictũ. ꝛ c. õ hoie. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 51. ubi etiã idẽ dr̃ de sacramẽto baptismi ꝛ ordinis ꝛ ꝙ alia quatuor sac̃menta possunt iterari. B

¶ Utrũ cõfirmatõ cõferri dẽat ieiunis ꝛ a ieiunis. ℞° ɓm Al. Sic. ꝑpter reuerentiã sacramẽti. de con. dis. 5. ut ep̃i. et c. ut ieiuni. Tñ in nccitate melius esſꝫ confirmari post prandium ꝙꝫ si ep̃o discedente ꝛ huiusmõi quis nõ possit cõfirmari. A. Idem in sum. con. eo. tit. q. 52. B

¶ Utrũ alius debeat tenẽ aliquẽ ad cõfirmationẽ. ℞° ɓm Tho. in. 3. parte. q. 72. Propter hoc aliq̃s ad cõfirmatõnẽ accedi qa se habere robur standi non p̃sumit. Iõꝙꝫ ab alio debet teneri. nec differt utrũ uir uel mulier teneat. Sꝫ nõ cõfirmatus ꝙ̃tũ ē de rõne sacramẽti non debet tenẽ. sed si contrariũ fiat peccat. Sed nõ ꝑpter hoc ē irritum sacramentũ. de cõse. dis. 4. c. i baptismo A. Con. Al. ut in sũ. con. eo. ti. q. 53. B Et uide. i. ipedimẽtũ 6°. §. pe.

¶ Utrũ uxor possit in cõfirmatiõe tenẽ mariturꝫ uel eꝯ°. ℞° nõ. quia cõtrahit̃ cognatio spiritualis. ꝛ est ipedimentũ matrimonii ꝛ coniugalis actus. Itẽ ñ dꝫ qs tenere ꝑpriũ filiũ uel fr̃em aut sororẽ. quia sufficit int̃ tales uinculuꝫ carnale A. Idẽ in sũ. cõ. dcã. q. 53. B Quõ aũt cõfirmatõ ipediat mr̃imoniũ uide. i. impedimẽtũ 6°. De crismate. s. qd ē materia confirmationis hẽtur s̃ baptismus 2°. §. 3°. ꝛ. i. oleũ sanctum.

Consanguinitas

quiõ õ h°. i. ipedimr̃tũ 5°. ꝑ totũ

Conscientia

Utrũ consciẽtia erronea obliget ad faciẽdũ aliquid uel dimittendũ. ℞° ɓm Pe. Credens se teneri ad aliquid ꝛ non faciẽs incurrit contemptum. Et faciens illud quod putat peccatum peccat. Uñ glo. super illud Ro. 14°. Omne quod nõ ē ex fide pctm̃ ē. dicit sic. Omne quod fit ꝯ̃ cõsciam edificat ad gehẽnam. Item Luc̃. x°. Si oculus tuus nequã fuerit: totũ corp⁹ tuũ tenebrosũ erit. Manẽte g° consciã erronea hõ ꝑplex⁹ ē ñ tñ simpl̃r. qꝛ põt ꝛ dꝫ deponẽ ꝯsciaꝫ taleꝫ ꝑ se uel ꝑ alteri⁹ cõsiliũ. Con. Tho. prima scđe. q. 19. arti. 5°. ꝛ 6°. A. Ideꝫ in sum. con. li° 3°. ti. 32. q. fi. B

Consecratio

p̊ scilicꝫ epoꝝ ꝛ supra. De forma consecrationis ep̃orũ diffuse ꝛ copiose tractatur ꝛ hñt ep̃i i ordinariis suis. ꝛ de ipsa. 23. dis. qui ep̃s. ꝛ dis. 75. ordinationes. ꝛ ex̃ de sacra uncti. cũ uenissꝫ. Et dꝫ fieri in die dñica tm̃. dcõ. c. ordinationes. Nec ē ncciuꝫ cõtinuare ieiuniũ a sabbato. i ꝙ i p̃cedenti sabbato icipiẽs ieiunare

nō comedat q̄uſq; ī dn̄ica fuerit ordia
t⁹.nā ⁊ ī ipa dn̄ica an̄ prandiū itelligit
ieiun⁹ eē. A .Hec fuerūt dcā Ray.ut
ī ſū.con. li° 3° ti.22.q.33.⁊.31.⁊ ī hac etiā
additur q̄ debet fieri hora tertia. B
¶ Cōſecratio epoꝝ ultra tres menſes
p⁹ cōfirmationē differri non dꝫ niſi ex
cā.75.diſ.§.p̄. A .In h⁹.§.nō dr̄ p⁹ ɔfir
mationē ſꝫ p⁹ electioneꝫ.⁊ ita tꝫ Ray.
ut pꝫ in ſū.con.dcā q.31. Sꝫ poti⁹ uī̄ q̄
cōputatio fiat a t̄pe cōfirmatōis.Naꝫ
p̄us cōſecrari nō pōt.Jō illud t̄ep⁹ nō
dꝫ cōputari ſicut nec t̄ep⁹ ſuſpēſiōis ī
collatōe bn̄ficioꝝ.ut in.c.qa diuerſita
tē.ex̄ de ɔceſ.p̄bē.Un̄ ut pꝫ in dcā .q.31.
glo.Ray.dicit q̄ t̄epore cōfirmatōis
fit iſta cōputatō.ſicut notauit Hug.
ea.diſ.qm̄.Et niſi fecerit ifra dictū tp̄s
ſe ɔſecrari cōione puat⁹ expectabitur
ad h̄ p duos mēſes ifra q̄s ſi nō purga
uēit morā cedꝫ metropolitani iudicio
nec ibi nec alibi poſtea ɔſecrabit̄.⁊ h°
niſi fuerit ipedimēto legitio ipeditus
dcō.c.qm̄.⁊ diſ.45.qm̄.Pōt aūt itelligi
dictū Ray.qn̄ elect⁹ fuiſſet negligens
ad petēdā cōfirmationē.naꝫ ⁊ t̄ep⁹ ſu
ſpenſionis ī collatōe bn̄ficioꝝ cōputa
tur negligēti petē ſolutōnē .ut no.gl.ī
dcō.c.qa diuerſitatē.⁊ ꝰ bn̄ficiū p̄mo.ī
principio. B
¶ A q̄ cōſecrēt̄ ſinguli p̄lati? R° Papa
cōſecrat̄ ab epō Hoſtiēſi.q ī h° uiceꝫ
metropolitani obtiꝫ ut̄ēt a q̄ ut̄ diſ.
23.ī noīe dn̄i. A .ibi non ſic dicit̄ ſꝫ ita
Quia ſedes ap̄lica cūct̄ ī orbe fraruꝫ
p̄fert̄ eccl̄iis.atq; iō ſup ſe metropoli
tanū h̄re nō pōt.Cardinales :ep̄i : me
tropolitani pculdubio uice fūgūt̄ : q
uꝫ electū antiſtitē ad ap̄li culmis api
cē puehāt.Et ita a dict̄ a ep̄is cardia
lib⁹ dꝫ papa ɔſecrari ſꝫ Ray.⁊ ī ſū. cō.
eo.ti.q.29.niſi forte ex ɔſuetudine uel
ex ip̄i⁹ electi diſpōne aliō pcedēt cuꝫ
papa ſtati p⁹electionē h̄eat oiuꝫ pleni
tudinē p̄tāt̄ dcō.c.ī noīe dn̄i.Et ita pōt
itelligi qđ dr̄ ō epō Hoſtiēſi.⁊ fuit dic
tū Hoff.ut ī dcā.q.29. B .Primates
ꝟo ⁊ metropolitāi ɔſecrari debēt a tri
b⁹ ep̄is eoꝝum ſuffraganeis oīb⁹ aliis
ſuffraganeis pſonalit̄ aduenietib⁹ ni
ſi eēnt neccite ipediti.⁊ tūc ɔſētiāt per
lr̄as.64.diſ.qa.⁊.66.diſ.archiep̄us.⁊.c.
porro.⁊ diſ.51.q in aliq̄.in fi.⁊ ex ō t̄ep.
or.ſi archiep̄s.Et lꝫ ita ſit de mero iur̄
hodie tn̄ de cōſuetudine q̄ſi nullus ar
chiep̄s:p̄riarcha uel p̄mas ɔſecrat̄ ni
ſi a papa uel ab alio de mādato ei⁹.ar.
24.q.1.pudēda. A .Hoc fuit dcm̄ Ray
ut pꝫ in ſū.cō.eo.ti.q.28.Sꝫ ei⁹ gl.dic̄ q̄
nō credit q̄ h⁹mōi cōſuetudo ſit gnāl̄.
B .q̄ ſi ab alio forſitan cōſecraretur
paꝝ pdeſſet q2 an̄q; poſſent ſe archie
piſcopos t̄ p̄riarchas noīare ⁊ plura a
lia facē oportēt q̄ palliū a papa h̄ērēt
niſi forte h̄re poſſent a p̄riarcha.De q̄
mā uide.ī.palliū.⁊.ī.p̄riarcha.§.2°. A
In his loc̄ pꝫ q̄ iſtō palliū n̄ pōt ɔfer
ri niſi a papa uel ab uno ō q̄tuor p̄nci
palib⁹p̄riarchis.uꝫ Conſtātinopolita
no.Alexādrino.Antioceno.⁊ Hieroſo
lymitano. B .Ep̄i ꝟo ſi ſūt exēpti ſiīr
debent a papa uel ab alio ō ei⁹ māda
to ɔſecrari A .Cō.Al. B .Si n̄ ſūt ex
ēpti dn̄t ɔſecrari ab oībus aliis ſuffra
ganeis ⁊ auctoritate metropolitāi.uel
ſi nō oēs p̄nt ɔuenir̄ ſaltē a trib⁹ ep̄is
iuſſu archiep̄i uel ab archiep̄o cū duo
bus ep̄is cōſecrēt̄ aliis p lr̄as ɔſentien
tib⁹.diſ.64.p totū. A .Hoc fuit dcm̄
Ray.ut in ſū.cō.eo.ti.q.27. B .Et nota
h̄ q̄ ternari⁹ numer⁹ epoꝝ ē de ſuba
ɔſecratōis.un̄ ſi a pauciorib⁹ ɔſecrarē
t̄ nihil agēt̄.ut no.Hug.ī p̄dcō .c .por
ro. A .Hoc ēt tꝫ glo.ī.c.ep̄i.ex̄ ō tē.or.
⁊ ēt glo.Ray.ut in dcā.q.27.que etiam
dicit notaſſe Hug.ī dcō.c.porro.q̄ ſi n̄
eēt mō niſi un⁹ ep̄s ul̄ duo.n̄ poſſet cō
ſecrari ep̄s donec aliud cōſtitueretur
a papa uel mortuo papa gnāl̄ eccleſia
poſſet mutare hāc formā.lꝫ ab ap̄lis ī
ſtitutā ⁊ ſtatuē q̄ un⁹ ep̄s ſol⁹ ul̄ duo
ɔſecrarēt ep̄m.uel ſi null⁹ eēt ep̄s q̄.ſ.
p̄ſbyteri cōſecrarēt eū.Si aūt nec ep̄s
nec p̄ſbyter eēt.tūc dic̄ dinū iplorādū
iudiciū eſſe quid fieri debeat B Et
unus dictoꝝ triū ē p̄ncipalit̄ ɔſecrās

q oȝ ꝙ totā cōſecrationē ꝑficiat alr ni
hil agit. A .ſi un⁹ ꝑtē unā facit ⁊ ali⁹
ꝑtē aliā.uel ſi un⁹ ep̄s manū iponat ⁊
ſimplex p̄ſbyter ul'etiā ali⁹ ep̄s bn̄di
ctionē infūdat.dcā.q.27. B .Alii duo
ſūt q̄ſi coadiutores.tn̄ oēs pronuncia
re debēt q2 oēs cōſecrāt.hec Hug].Et
Lō.Hoff. A .Jinmo h° uī poti⁹ fuiſſe
dictuȝ Hoſti.Hug].aūt ⁊ glo. Ray.di
cūt ꝙ cū tres ep̄i cōſecrēt ep̄m pōt cō
cedi ꝙ glibet illoꝝ cōſecret ſȝ nō ſolus
i.cū alio ſacrat.Et ꝙ ſūt ibi tres actio
nes ſȝ una ſola paſſio i cōſecrato .ſicut
i trib⁹ hoib⁹ ferētib⁹ lapidē tres ſunt
actōes i ferētib⁹.ſȝ una paſſio i lapide
ut i.d.q.27.Cōueniētiuſ uī dictū Hoſt.
quia ſaltē iiūctio manuū ⁊ capitis cō
ſecrādi cū ſacro criſmate nō pōt fieri:
niſi ꝑ unū aliis aſſiſtētib⁹.ut ex̄ d ſac
unc.c.uno in p̄ncipio. B .Pn̄t autem
ſil'ab eodē plures ep̄i cōſecrari . ex̄ de
ↄſe.ec.uel al.cū ſis. A .Jbi dr̄ noueris
ꝙ plura i eadē eccl'ia altaria. ⁊ plures
ep̄os ſil'poteris conſecrare. B

Ubi ſinguli p̄lati ſūt conſecrādi: R°
Papa in ſua eccl'ia ſi fieri pōt:al'i q̄cū
q3 ēt ex̄ urbē.diſ.23.i noie dn̄i. Patriar
cha ꝟo p̄mas ⁊ metropolitan⁹ debēt
ↄſecrari in ꝓpriis eccleſiis niſi nccitaſ
aliud iudicat. A .uel ↄſuetudo appro
bata etiā in cōſecratiōe pape ſm̄ glo.
Ray.ut in ſū.cō.eo.ti.q.32. B .24.q.i.
pudēda.ex̄ de tēpo.or.ſi archiep̄s.ep̄s
aūt dȝ cōſecrari ubi elegerit metropo
litan⁹.diſ.51.c.ulti.i fi. A .Niſi aliđ ob
ſeruandū ſit de cōſuetudine approba
ta ſm̄ glo.Ray.ut i dcā.q.32.ubi etiam
dr̄ ſm̄ Ray ꝙ ſi ep̄s fuerit cōſecrat⁹ i
alia eccleſia q̄3 metropolitani lnia:dȝ
ſe p̄ntar̄ metro politano ſuo.i̅.tres mē
ſes a tꝑe cōſecratōis.diſ.63.cū lōge. B

Conſecratio 2°. ſcilȝ eccl'
ſie.ul'recōciliatio ei⁹.Eccleſia
a ſolo ep̄o pōt cōſecrari.de conſe.diſt.
i.nemo.nec3 ep̄s pōt h° alteri delegar̄
niſi ep̄o.ſicut nec3 recōciliationem.ex̄
eo.aqua.Et pōt cōſecrari tā i dieb⁹ dn̄i
cis q̄3 ꝑuat].ex̄ eo.tua.Nec dȝ ↄſecrari
ſine miſſa.de ↄſe.diſt.i.c.2.⁊.c.de fabri
ca.i fi. A .Jdē in ſū.con.li° 3°. ti.24.q.
48.ſm̄ Hoſti.ſubdendo .Et dixit Ba
tianus.ſ.ꝙ miſſa eēt de ſuba conſecra
tionis.Hug].ꝟo dixit ↄ̄.Nam ſȝ ipſuȝ
ſi ep̄us cōſecret ⁊ p̄ſbyter dicat miſſā
eccl'ia cōſecrata erit.H ibi . Puto ꝙ at
tēdēda ſit cōſuetudo q̄ ē optima leguȝ
iterpres.ff.de legib⁹.ſi de intp̄tatione
B .Et ſi ep̄s nō petiuit dotē eccl'ie cō
petētē qn̄ p̄mariū lapidē poſuit:dȝ in
cōſecratione ſupplere .qa ad h° tenet̄
fabricator ⁊ eius heres.ex̄ eo.cuȝ ſicut
i.q.2.placuit.Si eccl'ia i alieno ſolo ſit
cōſtructa uel conſecrata.uide.i̅ .eccl'ia
p̄.§.p̄. B

Preſumit̄ eccleſia cōſecrata quan
do de h° aliq̄ ſcriptura apparet ul'i in
ſtrumēto dotatiōis ul'i libro eccl'ie ul'
i colūna uel in tabula marmorea ⁊ h⁹
uel etiā ſi appareat unus teſtis d uiſu
uel de auditu.de cōſe.diſ.i. ſolēnitates
dedicationū. A .Jbi non dicitur aliđ
niſi ꝙ ſolennitates dedicatōnum fiāt
ꝑ ſingulos ānos.⁊ ꝙ ſi certa ſcriptura
uel teſtes nō appareāt d ↄſecratiōe ec
cleſie ↄſecret̄.Et idē ea.diſ.c.eccl'ie.⁊ tn̄
p̄dicta dixit Ray .allegās etiā ad hoc
24.q.2.ſane ꝓfert̄ .ibi. Jn ſacris dicti
tiis ſcripſerūt.Et ſm̄ glo. eius dictitie
ſūt colūne ecccl'ie.ut i ſū.con .eo.tit .q.
150.Sȝ glo.in dcō.c.ſane.dic̄ ꝙ dictitie
tabule dicūt̄ a dico dic].dic̄ ēt ꝙ ibi eſt
ar.ꝙ ſi i lapide ul'colūna iueniat̄ ſcri
ptura fides ē ei adhibēda. B .Et itel
ligas tales ꝓbatōes ſemiplenas ſuffi
cē.ubi n̄ eēt d h° ↄtētio ꝑ quā tolleret̄
iſta ꝓbatō ut q2 fieret inde alteri p̄iu
diciū.ex̄ eo.ꝓpoſuiſti.⁊ ex̄ de adult].ſi
gnificaſti. A .Jſta capl'a paꝝ uidēt̄ fa
cē ad h° dictū tn̄ i ſe uī ueꝝ.q2 cū d al
teri⁹ agit̄ p̄iudicio regularit̄ reqritur
plena ꝓbatō.ut i.c.cū ſint.ex̄ d re.iur].
li° 6°..Et q̄ dicūtur i hoc.§.fuerūt dicta
Ray.⁊ Jnno.ut i.d.q.150. B
Treſ caſus ſūt i qb⁹ eccl'ia cōſecrata
dȝ recōſecrari. Prim⁹ ſi eccl'ia ↄbuſta

fuerit: ita q̄ pietes sint cōbusti uel di
rupti seu notabilit̄ decrustati. uel i to
to ul' i maiori pte. de ɔse. dis. i. ecclesiis
Sec⁹ si solū tectū exustū fuerit. ex̄ eo.
ligneis. 2⁹ si q̊cunq̧ mō tota eccl'ia uel
maior ps destructa ul' dirupta ē. si ꝟo
pietes successiue fuerūt repati eadē
eccl'ia itelligit̄. Et iō sufficit si tm̄ recō
ciliet̄ cū aq̄ exorcizata ꝛ cū solēnitate
misse. A . Hoc casu ꝑm Hosti. ꝛ i sū.
con. dcā. q. 150. nō ē ius exp̄ssū de recon
ciliatōe. tuti⁹ tm̄ ꝛ deuoti⁹ ē q̄ fiat. B
Secus si tota fuit p̄ ɔ̄structa. etiā si ex
eisdē lapidib⁹ reedificata fuerit. cōse
secrāda. n. ē. de conse. dis. i. de fabrica.
3⁹ casus ē qn̄ dubitat̄ an fuerit ɔsecra
ta nec apparet aliq̄ ꝓbatō de his que
dcā sūt s. §. primo. A . Idē i sū. con. di
cta. q. 150. li° 3° ti. 24. ꝛ no. gl. i. c. ꝓposui
sti. ex̄ de conse. ecclesie. B

¶ Sūt alii casus i qb⁹ eccl'ia n̄ dʒ recō
secrari sed recōciliari. Prim⁹ ē ꝓpter
homicidiū uel ēt enormē sanguis ef
fusionē ibi cōmissam. ex̄ de cōse. ec. ꝓ
posuisti. Sec⁹ ꝯ leui ut sicasu sanguis
de narib⁹ emittit̄ ꝛ si qs ungue aliquā
tulū excoriet̄ ꝛ sanguinē emittat. 2⁹
ꝓpter adulteriū uel semis effusionē
ex̄ de adul. significasti. 3⁹ si excōicatus
i eccl'ia fuerit sepult⁹. de conse. dis. i. ec
clesiā. ex̄ eo. consuluisti. A . Idē etiā
ē si i ea fuerit sepult⁹ pagan⁹ ul' ifidel'
tūc. n. nō solū corpa extumulāda sunt
ꝛ abiiciēda sʒ ꝛ pietes radēdi ꝛ ei⁹ ti
gna. dcō. c. ecclesiā. ꝛ c. se. Et silr̄ dʒ fieri
qn̄ fuerit ibi sepult⁹ excōicat⁹ secūdū
Hosti. ꝛ i dcā. q. 150. B 4⁹ si ecclesia
ab ep̄o publice excōicato cōsecrata fu
erit. A . uel etiā bn̄dicta. ut i dcā. q. 150
ubi ēt idē dr̄ ꝯ cimiterio uel alio q̊cūq̧
sacro a tali excōicato cōsecrato uel be
nedicto. B . Nā ꝑm Hosti. si corpus
mortui excōicati polluit eccl'iā. m̄lto
fortius ubi ip̄a cōsecratō ꝑficit̄ ꝑ os ꝛ
man⁹ excōicati. A . Sec⁹ tm̄ ē in sacris
q̄ itrinsec⁹ opant̄ ꝑm eūdē Hosti. ut i
dicta. q. 150. ad fi. ubi ēt h̄ oia notantur
ꝑter id q̄ dictū ē de leui effusiōe san

guinis. Sʒ ad h° facit q̄ notat glo. ex̄
de sen. excōi. c. cū illoꝝ. §. nos tm̄. sup ꝟ
bo effusionē. B

¶ Quid si de lapide cadēte de ecclesia
aliqs occidat̄. aut si aliqs furiosus ibi
se occidat. R° Nō ē i his casib⁹ recōci
lianda. ex q̊ nō ē sanguis ꝑ cōtentōnē
effusus nec fuit mala uolūtas ad uio
lentiā sʒ fortuit⁹ casus. Hosti. ꝛ Hug.
A . Idē i sū. cō. li° 3° ti. 23. q. 151. B

¶ Quid si i ecclesia aliqs uulneret̄ le
talit̄ ꝛ p⁹ea i domo sua moriat̄? R. ꝑʒ
guil. ꝛ hug. recōciliari dʒ. nā ibi dicet̄
mortu⁹ ubi mort̄ cām accepit. Si ꝟo
ecōtra ex̄ ecclesiā uulnerat⁹ sit ꝛ in ec
clesia postea moriat̄: nō erit eccl'ia ui
olata ut recōcilianda. A . Idem i sū.
con. eo. ti. q. 152. B

¶ Quid si i eccl'ia martyr occidit̄? R°
ꝑm guil. Dicūt qdā q̄ ꝓpt̄ h° eccl'ia n̄
ē recōciliāda. q2 h⁹mōi sanguis effusio
ecclesiā nō polluit sʒ poti⁹ ɔsecrat. A
Idē i sū. cō. eo. ti. q. 153. B

¶ Qn̄ ꝑ semis effusionē recōcilianda ē
eccl'ia. R° ꝑm guil. Pro adulterio qdē
ꝛ fornicatōne. de cōse. dis. i. ecclesiis. ex̄
eo. c. fi. Propt̄ pollutōnē aūt nocturnā
in sōnis nō oʒ. Si aūt uir uxorē ibi cog
noscat credo q̄ idiget recōciliatione.
Et ita tenet Io. ꝛ iteꝝ Io. an. A . Con
trariū ur̄ aūt tenē glo. ꝑm Hug. i dcō
c. ecclesiis. Sʒ p̄mū ur̄ ueri⁹. ar. c. uir. 33
q. 4. Un̄ ꝛ in sum. con. eo. ti. q. 154. dr̄ q̄
Hug. ur̄ loq de recōsecratōe. B . Si
milit̄ r̄cōciliāda ē ꝓ uitio sodomitico
ibi cōmisso. Ceteꝝ nō ur̄ reconciliāda
A . s. de nccitate sʒ de ɔsilio. ut in dicta
q. 154. B . qn̄ h⁹mōi sūt occulta. Sant
con. hosti. q̄tū ē i sūma uel snia. A . qa
lʒ hosti. in diuersis locis diuersimode
locutus sit. tandē hoc tenuit q̄ ꝓ oc
cultis nō sit nccē eccl'iam reconciliari.
ut pʒ in dcā. q. 154. B

¶ Sʒ qs pōt ecclesiam recōciliare? R°
ꝑm Ray. ep̄s ꝓpri⁹ ꝑ se uel per alium
ep̄m. Et pōt unus aquā bn̄dicere. ꝛ ali
us recōciliare. Per siplices ꝟo sacer
dotes nō pōt etiam si sit consuetudo.

eʒ

ex̄.eo.c.aqua. A .Idem i sū.cō.eo.ti.q.
155. B .Sz ſm Inno.ex ↄmiſſione pa
pe ſacerdotes ſimplices pn̄t eccleſiaz
recōciliare qua tn̄ p̄us p epm̄ bn̄dicta
A .Inno.ſic dic̄ i dcō.c.aqua. Uidimus
aūt ꝙ papa plurib⁹ ep̄is indulſit ꝙ p
ſimplices ſacerdotes poſſent recōcili
are eccleſias aqua tamen p̄us p ep̄m
benedicta. B

¶ Quid ſi quis celebrat i eccl'ia ſemis
uel ſanguinis effuſione polluta? R° ēt
ſi ſciēter i ea celebrat nō ꝓpt̄ h° ē irre
gularis.ex̄ de ſen.excō.is q.li° 6°. Tn̄ ta
lis grauiter peccat.ut ibidē dr̄. A .Dr̄
n.ibi ꝙ ē ꝑ temeritate h⁹môi puniēd⁹
B .Uide h° diffuſe.ī.iterdictuz.4.§.
penul. A .Ibi dr̄ de pena celebrāt| in
loco prohibito. B

¶ Quid fiet ſi eccleſia n̄ ↄſecrata fuẽit
ſemis uel ſanguinis effuſiōe polluta?
R° debet aq̄ exorcizata p ſacerdotes
lauari ne diue laudis organa ſuſpēdā
tur ꝛ q̄ citius cōſecrari.ex̄ eo.ſi eccl'ia.
A .Ibi nō dr̄ ꝙ dcā ablutō debeat fie
ri p ſacerdotes niſi i glo.q̄ h° ibi notat
Idē ēt tenet gl.Ray.ut in sū.cō.eo.ti.q
156.dicēs ꝙ aq̄ h̄ cōfici pōt p ſimplices
ſacerdotes.ꝛ talis eccl'ia p eos lauari
ſin̄ mādato ep̄i ſpāli.ar.i dcō.c.ſi eccle
ſia.q̄a dicit ꝙ dēat ꝓtinus lauari: qđ
nō fieret ſi oportēt mandatū ep̄i expe
ctari.Alii tn̄ dicūt ut ibi pz ꝙ auctori
tas ep̄i ē nccia i hoc caſu.q̄a ſic̄ neceſſa
ria eſt auctoritas ep̄i ad h° ꝙ eccleſia
edificet.ꝛ ꝙ ibi celebrent diua a p̄nci
pio.de cōſe.diſ.i.nemo ifra.dicūt ꝙ ne
ceſſaria ē auctoritas ep̄i q̊ ad recōcili
ationē ei⁹ poſt q̄ talit̄ ē polluta: h̄ ibi.
hoc uidet̄ tuti9. B .Nec ē ꝓpt̄ h° ec
cleſia int̄dicta nec q ibi celebrat irre
gularis ē etiā ſi cōſecrata fuiſſet .ut in
ꝑrio.§.dictū ē. A .lz Hoſti.dixerit cō
trariū ut pz i dcā.q.156. B

¶ Eccl'ia p̄cipue ↄſecr̄ta ꝛ oratoria mōa
ſteria ꝛ h⁹.nō dn̄t reuerti ad ſeculareȝ
habitationē ꝛ ꝓphanos uſus.19.q.3.q̄
ſel'.ꝛ.c.qm̄.17.q.ult|.q̄ſti.ex̄ de relig.do.
ad h̄. A .In h°.c.dr̄ de hoſpitali: quod
nullaten⁹ dz mūdanis uſib⁹ deputari
cū ſit loc⁹ religioſus. Hec ēt oia notāt
in sū.con.eo.ti.q.160.ſm Ray. B

Conſecratio 3°. ſ. altaris

Alia ē cōſecratō eccleſie .alia
altaris.Et iō una ſine alia pōt fieri .ex̄
eo.c.p̊.Altaria ſine reliquiis cōſecrari
nō debēt.de cōſe.diſ.i.placuit. ꝛ.c.nō oz
Et pōt ep̄s i eadē eccleſia plura ſimul
altaria ↄſecrare.ex̄ eo.cū iis.

¶ Altare qn̄ ſit r̄cōſecradū? R° ſz hoſt.
Reconſecrandū ē ſi mota rupta ſeu e
normiter deſtructa ſit tabula eius ſu
pior q̄ dicit̄ menſa p̄cipue i 4 angulis
ſiue cornib⁹ in q̄bus p̄cipue ſolet fieri
altaris ↄſecratō. A . Iſta enormis de
ſtructō dz eē talis q̄ inducat deformi
tatē arbitrio ep̄i iudicādā ſm Hoſtiē.
ꝛ Inno.ut i sū.cō.li° 3°. ti.24.q.150. B
Itē ſi motus fuerit aliq̄s de lapidib⁹
p̄ncipalib⁹ ſtipitis mēſam contingen
tibus.nam in illa cōiūctione p̄cipue i
telligit̄ eē altaris ↄſēcratō.ex̄ eo.ad h̄.
ꝛ.c.qđ i dubiis.qđ q̄ dā itelligunt qn̄
ſup q̄tuor colūnas ē altare t ꝛ una mo
ta ſit. A . Hoc fuit dictū glo. Ray .ut i
dcā.q.150. B .Sec⁹ ē de aliis lapidib⁹
ſtipitis ſiue pariet| q nō cōtigūt mēſā
q̄a ꝓpter illorū motionē n̄ ē altare re
cōſecrādū. A .Idē ē ēt ſi lapides tāge
rēt mēſā dūmō nō eēnt de p̄ncipalib⁹
ut dcā.q.150. B .Silr̄ nō ē recōſecrāđ
ſi tota menſa cuz ſibi adherētib⁹ trāſ
feratur ſicut nec ↄſecratur altare por
tatile. Item reconſecrādū ē ſi ſigillū
lapidis quo ſigillant̄ reliq̄e fractuz ſit
uel diminutū.ex̄ eo.c.p̊.ꝛ.c. quod in du
biis.ꝛ de cōſe.diſ.i.ſi motū. A . Idē ēt
eſt ſi dictū ſigillū fuerit motuz .dcō .c.
qđ i dubiis.ꝛ in.dcā.q.150. B Si autē
altare intantū augmentet̄ ꝙ amittat
priorē formā recōſecrādū ē q̄a forma
eſt eē rei.ar.io.q.2.hoc ius.Con . Inno.
ꝛ Ber. A .Glo.h⁹ dic̄ ex̄.eo.c.p̊: Secus
ſi additio uel diminutio non tollit for
mā ſm glo. Ray.ꝛ in dcā.q.150.ubi oia
que dicta ſūt in h°.c.notantur. B

¶ Altaria in quibus degradati ⁊ hꝰmodi celebrauerūt nō debēt ꝓpter hᵒ ꝯsecrari nec recōciliari.ex̄ ꝺ sacra.iter.a nob. A .Jbi nihil dr̄ ꝺ recōciliatōe ſ; solū ꝺ recōsecratōe.Jdē tn̄ pōt itelligi ⁊ ꝺ recōciliatōe cū nō sit iure cautū ꝙ hᵒ casu recōciliatō fieri dēat.ar.c.is qui.de sen.excōi.liᵒ 6ᵒ. B .De altari uide quedam alia supra altare.

COnsecratio iiiiᵒ.

s.cimiterii.Alia ē ꝯsecratō ecclesie.Alia cimiterii.Si gᵒ cimiteriuꝫ fuisset pollutū effusione sanguis uł semis.uide s̈ cimiteriū.§.fi.Ceterū si in cimiterio corpa fideliū defūctoꝝ sepłta sūt ab excōicatis scismatici uł ifidelibus ⁊ hꝰmōi.nō ꝑpt̄ hᵒ debent exhumari.ex̄ de sacra.iter.a nob.

¶ Cimiteria nō cōsecrata in qbꝰ corpa paganorū uel hēticorū seu excōicatorum sepulta sunt nō debent cōsecr̄i.de ꝯse.dis.i.eccłiaꝫ.ſ; corpa sepulta ibi dn̄t ide ꝑus eiici. A .Et pietes ⁊ tigna radi.⁊ tūc si apta fuerit poterūt consecrari.dcō.c.ecclesiā. B .Si aūt ꝯsecrata fuerāt ꝑus eodē mō corpora ꝑdicta iñ eiciēda sūt si discerni pn̄t alit̄ n̄.ex̄ ꝺ sepul.sacri.⁊ ipa cimiteria recōciliā lūt.sicut de ecclesia dcm̄ ē s̈.ꝯsecratio 2ᵒ.§.4.circa finē. A Jdē i sū.con.liᵒ 3ᵒ. ti.24.q.159.ſꝫ hosti.Et addit.Corpora sanctorū nemo ꝑsumat transferre sin̄ licētia ꝑncipis uel episcopi.ꝺ cōse.dis.i.de loco.ubi dicit glo.ꝙ ꝑ principe h̄ intelligit̄ papa.Et hoc uerū est si corpora tradita sunt ꝑpetue sepulture aľ sine auctoritate alicꝰ pn̄t trāsferri.ſm glo.ibi.Dicit ēt hosti.ꝙ idē ur̄ ꝺ ossibꝰ aliorū fidelium.ff.de reli.⁊ sump.fu.l.ossa. B

COnsecratio vᵒ. s.uestiū

pallaꝝ ⁊ uasorū.Uestes sacerdotū ⁊ ministroꝝ.palle altaris ⁊ uasa sacra ⁊ oia silr̄ non debent conuerti ad usū laicorū ſ; si qua sūt uetustate consūpta cōburi debēt ⁊ cineres i ecclesia reponi.19.q.3.q̄ semel.⁊.c.qm̄.de conse.dis.i.altaris. A .Jbi dr̄.Altaris palla cathedra:cādelabrū:⁊ uelū:si fuerint uetustate cōsūpta icēdio dent̄ qm̄ nō licꝫ ea q̄ i sacrario fuerūt male tractari sed icendio tradāt̄ uniuersa.Cineres q̄ꝙ eorū i baptisterio inferantur:ubi nullus transitū hēat aut in piete:aut in fossis pauimētoꝝ iactēt̄ ne introeūtiū pedibus coinquinētur.Jteꝫ ut patꝫ in sū.cō.liᵒ 3ᵒ.ti.24.q.160 ſm Ray.ideꝫ ēt ē de pelui in q̄ diaconꝰ ad cꝰ officiū spectat cū ministris hūilibus abluit corporalia itra scūariū.Jdē ēt dicit ꝺ uelamibus.Et ſm glo.eius palla dicitur uestis q̄ altare coopitur.Jtē dr̄ corpale ubi corpꝰ dn̄icū iuoluit̄.Uelū aūt ⁊ cortinā possumꝰ noiare pānū q sub altare depēdet.uel qꝺ i q̄dragesima extēditur an̄ altare ł ea q̄ depēdēt ad pietes eccłie.Dic̄ ēt ꝙ ex hᵒ pꝫ ꝙ corpalia nō sūt abluēda ꝑ laicos aut młeres etiā moniales de iure:lꝫ de ꝯsuetudie fiat ꝯriū.Jtē in.c.ligna.de ꝯse.dis.i.dr̄.Ligna ecclesie dedicata nō debēt ad aliud opꝰ iūgi nisi ad aliā ecclesiaꝫ uel igni ꝯburēda sūt uel ad ꝑfectū monasteriorū fratribꝰ.Jn laicoꝝ opa n̄ dn̄t admitti ubi dicit gl.ꝙ dicta ligna pn̄t poni in locis honestis.s.in capitulo uł dormitorio uel silr̄ ſ; nō i coquina uel uineis pastinādis ⁊ hꝰmōi.Et idē dicitur in dcā.q.160. B .Si ꝟo nō sūt ꝯsūpta sed reparēt̄ remanēte suba non oꝫ iterato ꝯsecrari etiā si ꝑtes plures reficiant̄.secꝰ si forma tota silr̄ soluat̄.Albr.⁊ Ber. A .Hoc notat glo.ex̄ ꝺ ꝯse.ec.uel al.c.qꝺ i dubiis.Nec dicit Al.ł dcā glo.si tota forma silr̄ soluat̄.Sꝫ Al.dic̄ si forma soluat̄ siue mutet̄.Et ē ar.ad hᵒ qꝺ dr̄ de repatōe eccłie.ut in sū.cō.eo.ti.q.172. B

Utrū uasa sacra possint uēdi. Rᵒ ꝓpter necitatē pn̄t uēdi in eadē forma alteri ecclesie ſ; ꝯfracta possūt uendi cuilibet.de cōse.dis.i.ligna. A .Meliꝰ facit.10.q.2.hꝰ ius.ubi nō dr̄ cōfracta ſ; ꝯflata.⁊ forte q̄ ad hᵒ idē iportāt. B

Consecratio uirginuꝫ. De hac. i
uirginū consecratio.

Conseruator qs pos sit eē cō
seruator. R° Episcopi ⁊ eoꝝ
superiores aut abbates seu illi qui in
cathedralibꝰ uel collegiatis ecclesiis
obtinent dignitates uel personatus.
Alii nō pñt eē. nec aliqs pōt eē conser
uator sui cōseruatoris. nec aliquis po
test hr̄e cōseruatorē eū q ē sub sua iu
risditōe dominio uel districtu ecclesia
stico uel tpali. exceptꝭ regibꝰ uł regis
ex̄ de offi. dele. hac cōstitutōe. li° 6°.
¶ Conseruatores nō pñt ꝓcedē contra
aliqs extra ciuitates uel dioceses in q
bus fuerint deputati. nec pñt aliqs ci
tare ultra unā dietā a fine illoꝝ dio
cesis. ex̄ de offi. dele. hac constitutione
li° 6°. A. In. §. p°. ubi etiā dr̄ ꝙ isti con
seruatores nō debēt etiā ꝓcedē nisi i
ciuitatibꝰ seu locis isignibꝰ ubi possit
peritoꝝ copia haberi. B
¶ Cōseruatores nō pñt cōmittē uices
suas exceptis citatoibꝰ ⁊ sniarū denū
ciationibꝰ nisi aliud eis ꝑ lr̄as ɔmitte
ret. ⁊ tūc cōmittē possent ifra loca i q
bꝰ fuerit deputati ⁊ ꝑsonis predictis i
p°. §. ex̄ de offi. dele. hac cōstitutione li°
6°. A. §. 2°. B
¶ Cōseruatores nō pñt se itromittere
de aliis ꝙ̄ de manifestis iiuriis ⁊ uiolē
tiis. ex̄ de offi. dele. statuimꝰ. li° 6°. ꝙ si
ꝺ aliis siue q̄ idaginē iudicialē reqrūt
se intromiserit: sūt suspēsi ꝑ unū ānū
ab officio: ⁊ ps q̄ h° fieri ꝓcurat incur
rit sniam excōicatōis a qua nō pōt ab
solui nisi pti ḡuate satisfaciat de expē
sis. ut i p̄dcā decre. hac ɔstitutōe. Nec
ꝓcessus ualet qa excedit fines māda
ti. ex̄ ꝺ rescriptꝭ. cū dilecta. Sciēduꝫ tñ
fꝫ Inno. A. In dicto. c. statuimus. B
ꝙ lꝫ p̄ncipalit̄ nō habeāt iudicialem i
daginē: i notoriis tñ hñt qa oia illa sini
qbus eoꝝ iurisditō ñ posset explicari
intelligunt̄ eis eē commissa. ff. de iurꝭ.
om. iudi. l. 2. Uñ cōseruator pōt citare:
⁊ ɔtumaces punire. ex̄ de offi. dele. de
cāis. ff. si qs ius di. l. i. Itē si maleficiuꝫ
ē notoriū aliis ⁊ nō iudici. oꝫ ꝙ sup h°
ꝓbationes q̄rat ⁊ cogat testes. 2. q. i. in
p̄mis. ex̄ de testibꝰ. c. 2°. A. Melius fa
cit ex̄ de testibꝰ cog. c. p°. ⁊ ꝑ totū. Et ut
no. Inno. ubi ꝯ̄ dicūt qdā ꝙ testes qui
inducūt̄ sup notorio debēt dicē factuꝫ
eē notoriū: ⁊ si q̄rat̄ quō scit pōt rñdet̄
qa ego p̄sens fui ⁊ uidi qñ publice in
platea multis p̄sentibꝰ fecit illud. im
mo plus uidet̄ ꝙ si etiā dicat. Ego non
uidi qñ fecit maleficiū. sꝫ uidi qñ duc
tus fuit corā iudice ⁊ iterrogatꝰ ꝺ ma
leficio nō negauit: uel confessus fuit. s.
ꝙ sic publice fecerit. Quidā dicūt idē
etiā si corā multis cōfitet̄. Itē si dic̄ sic
Ego nō uidi qñ fecit maleficiū: sꝫ uidi
eū fugiētē uel latitātē ꝓpt̄ h° ⁊ nullo
modo se excusantē: nec suberat causa
q̄re se nō excusaret. uel qa de hoc cum
aliqbꝰ trāsegit. ff. ex qbꝰ ca. infa. irro. l.
athlethas. §. fi. ⁊ l. se. Et sic ē multa ta
lia iuēire. Alii tñ ɔ̄dicūt. hec ille. Isto
rū dictū pōt itelligi i his q̄ nō sunt no
toria ꝑ sniam uel cōfessionē in iure uł
ꝑ euidētiā facti. ut in. c. fin. ex̄ de coha.
cle. ⁊ mu. B. Itē qa etiaꝫ in notoriis
aliquis ordo neciius ē. ex̄ ꝺ iureiurꝭ. ad
nostrā. Itē si reus ɔfitet̄ factū sꝫ dicat
ꝙ usus fuit iure suo. i h° cāu admittit
ꝓbatiōes. Alit̄. n. nō pōt explē iurisdi
tionē sibi ɔmissā. Silr̄ oꝫ ꝙ ꝓcedat ad
iqsitioneꝫ qñ factū qdē ē notoriū sed
nescit̄ qs fecēit. Itē ad repellēdā iiuri
aꝫ pōt iuocare brachiū seclare. sicut ⁊
alii iudices. ex̄ de offi. or. c. p°. ⁊. c. qm̄ in
plerisqꝫ i fi. A. Et ad h° ptās seclaris
tenet̄. alr̄ ɔseruator pōt illū excōicare.
cū h° sit accessoriū ad officiū ɔseruato
ris. 23. q. 5. administratores. fꝫ Ber. ⁊ i sū.
con. li° 2°. ti. 5. q. i 4 7. ubi h̄ oia notātur
B. Itē si reus q fuerat ɔdēnatꝰ ⁊ ex
cōicatus ɔpareat infra ānū. ⁊ dicat se
uelle satisfacē: cognoscit ɔseruator ꝺ
quātitate dāni ⁊ hꝰmōi. h̄ Inn. A. Et
si nollꝫ actor ꝙ ꝺ h° ɔgnoscē: ɔſuator
reum absoluet. ut in dicta. q. 157. Et cū

p̄dictis i h°.§.satis uř ɔcordare.Al. B
Officiũ cõseruatoris expirat morte
ɔcedẽtis quo ad negocia non cepta ut
extra de offi.dele.hac cõstitutõe libro
6°. Intellige nisi aliud exprimeretur
in suis litteris.
Si re⁹ negat maleficiũ ꝛ actor uelit
ꝓbare eẽ notoriũ:ɔseruator cognoscẽ
hꝫ.aliter iutile eẽt officiũ eius. quia q
libet posset negare. Nam ꝛ quilibet
iudex potest cognoscere an sua sit iuri
ditio.ff.de iudici. si quis ex aliena.Si
milit̃ si re⁹ ɔfiteret̃ maleficiũ:sꝫ dič ñ
eẽ notoriũ qa ꝑ ei⁹ ɔfessionẽ factuꝫ ẽ
notoriũ.ut ex̃ de coha.cle.ꝛ mu.uestra
A .Deli⁹ eo.ti.c.fi.ꝛ idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q
154. B .De notorio uide.ĩ.notorium.
Postq̃ ɔseruator aliquẽ iiuriatoreꝫ
citauit ꝛ eũ ob cõtumaciã excõicauit
si ɔstat postea eũ iiuriatũ fuisse sꝫ nõ
manifestũ eẽ:nũqd uere erit excõica
t⁹? R° bꝫ Inno. Nõ.qa iurisditionẽ nõ
hꝫ nisi de manifestis ut dictũ ẽ s̃.§.4°.
A .Albric⁹ dič ꝙ h°cãu erit uere ex
cõicatus ƀm Inno.i.c .tua.ex̃ de coha.
cle.ꝛ mu.lꝫ qdã ɔtra. Puto distiguẽdũ
ꝙ si snia sit lata suꝑ negocio p̃ncipali
nõ tenet cũ nõ sit notoriũ nec ad ɔser
uatoris iurisditionẽ ꝑtineat.Et ita po
test itelligi qδ dr̃ i isto.§.ꝛ in sũ.cõ.lib°
2°. ti.5.q.156.Si ỽo sit lata ꝓpter cõtu
maciã nõ cõparẽdi:snia tenꝫ qa ad eũ
ꝑtinet cognoscẽ an sua sit iurisditõ .ut
s̃.§.primo.Et ita intelligatur dictum
Albrici. B

Constitutio

δ hac ma
teria uiδ
infra lex.

Consuetudo

ẽ ius qδ
dã mori
bus institutum.Unde ꝛ dicitur cõsue
tudo quod in cõmuni usu est.dist. i. cõ
suetudo.
Cõsuetudo iducit̃ ꝑ binũ actũ.25.q.2
ita nos. A .Non tñ efficax cũ dẽat eẽ
rõnabilis ꝛ p̃scripta.ut in.c.fi.extra de
consue.nisi forte act⁹ illi eẽnt ꝑmanẽ
tes tꝑe legitimo ad p̃scriptionẽ .de q̃
ĩ. B .Et tũc cũ ppl's icipit aliqd obs
uare ea mente ut de cetero sit cõsuetu
do al'nõ.ar.ff.de iti.actuqꝫ pri.l.ulti. Et
ubicũqꝫ ius deficit cõsuetudo uim hꝫ
legis.dis.i.ɔsuetudo. Intellige dũmõ
nõ sit iniqua uel a iure reprobata. A
s.dis.mala.cũ se.ꝛ dcõ.c.fi. B .Silr̃ et
cõsuetudo interp̃tat̃ legẽ.ex̃ cuꝫ dilec
t⁹. A .meli⁹.ff.δ legi.si δ intp̃tatõe. B
An cõsuetudo p̃iudicet iuri? R° Con
tra legẽ dinaꝫ uel nãlem nulla p̃ualet
consuetudo.ex̃ eo.c.ulti.32.q.7.flagitia
Sed ɔ̃ ius posituũ preualet dũmodo
sit rõnabilis ꝛ p̃scripta.ut ex̃ i pal'to.c
Sꝫ que dicet̃ rõnabil'? R° ƀm Inno.
Rõnabilis dr̃ ois cõsuetudo q̃ nõ reꝓ
bat̃ sꝫ sustinet̃ a iure.ut etiã notat̃ ex̃
de ɔsue.c.ulti. A . Hosti.aũt dič utruꝫ
ɔsuetudo sit rõnabilis uel nõ reliquo
iudici:cũ nec certa regula possit tradi
ar.ex̃ de offi.dele.de cãis.ut in sũ.cõ .li.
2°. ti.5.q.206. Hec satis cõcordat cũ pre
cedẽti.qa oẽ irrõnabile ꝓhibet ius.ff.
de legi.qδ nõ rõne.ꝛ dis.i.c . cõsuetudo
Sed qa istud nõ põt spãlit̃ i oibus de
termiari reliquit̃ iudicio recti iudicis
dcõ.c.de causis. B
Sed quãto tꝑe p̃scribit̃ seu firmat̃
consuetudo? R° ut hostiẽ.ait ƀm cano
nistas reqrit̃ tẽpus.40.annorũ. ex̃ de
elec.cumana.ꝛ ex̃ de cẽsi.oliꝫ. A .De
lius facit ex̃ de p̃scrip.audit]. Et dicit
hosti.ꝙ oẽs canoniste dicũt expectan
dũ tẽpus.40.annoꝝ.ut i sũ.cõ.eo. ti. q.
207.Sꝫ h° dꝫ itelligi cũ agit̃ de prescri
ptõe alicui⁹ rei seu iuris ecclesiastici.
ut pꝫ i iurib⁹ ad hoc all'atis.ꝛ ƀ sequit̃
B .Et hec hñt locũ i eccl'iasticis . scδꝫ
leges tñ ẽ diuersitas.nã ƀm aliq̃s suffi
ciũt.10.ãni iter p̃ñtes.ꝛ 20.int̃ absentes
Sꝫ ƀm alios expectandũ ẽ tẽp⁹ tantũ
ꝙ i cõtrariũ memoria nõ existat. Pri
mũ ueri⁹ uř.ut no .C.que sit lon .ɔsue.
in rubro. A . Puto ꝙ uelit allegare.
C.de p̃scrip.lon.tẽpo.10.uel.20.an.Et.e.
ti.l.fi.hẽtur clare ꝙ longũ tẽpus quo i
ducit̃ p̃scriptio.dicitur.10.annoruꝫ int̃

presentes.z.20.inter absentes. B

Cõsuetudini rõnabili alicuius loci ꝺ̃rogat̃ ꝑ statutũ nouũ pape: nisi illud expmat̃ ex̃ de consti.licet.lib° 6°.

Que aũt ẽ dr̃ia inter cõsuetudinẽ et ꝑ̃scriptionẽ? R° ſm hosti.sex possunt drie assignari. Prima q̃a ꝑ̃scriptio locũ hʒ i reb' mobilib' z imobilib' corꝑalib' z icorꝑalib'.ex̃ de ꝑ̃script.audit̃.z.c.se. Cõsuetudo ṽo i icorꝑalib' tm̃ ut i ſuitutib' iurisdictõib' electõib' et h'. Scõa q̃ ꝑ̃scriptio acq̃rit̃ singulari et ꝑ̃uato: ſʒ cõsuetudo non acquiritur magis isti q̃ʒ illi. Tertia q̃a i ꝑ̃scriptõe exigit̃ titul' z bona fides.ex̃ ꝺ̃ ꝑ̃scrip. si diligẽti: ſʒ in cõsuetudine non req̃rit̃ titulus ſʒ solũ tẽpus.ff.de usur̃.l.cũ de in rem. A. Melius.ff.de legi.de q̃b' et dis.1.cõsuetudo. B. Quarta q̃a ꝑ̃scriptio z ꝑ̃uilegiũ nõ cõcurrũt.ex̃ de fide instru.inter dilectos.§.ceterũ.z ex̃ ꝺ̃ ꝑ̃scrip.ueniẽs. Sʒ cõsuetudo z ꝑ̃uilegiũ bñ concurrũt.ex̃ eo.cũ dilect'.z ex̃ de ṽbo.sig.abbate. Quĩta q̃a ꝑ̃scriptio ꝓprie ẽ exclusio actõis siue petitionis ſʒ ꝯsuetudo ẽ actõis siue iur̃ acq̃sitio.ex̃ de elec.cõstitut'.z.c.in genesi in fi. A. Põt tñ ſm eundẽ hosti. Consuetudo etiã negatiuã respicer̃ ubicũq; ꝓbari põt.s.q̃ tale q̃d fieri nõ dẽat.ar.ex̃ de elec.cuʒ ecclia vulterana.ad fi.z in sũ.con.lib° 2° tit.5.q.208.ubi hi casus oẽs notãt̃. B. Sexta q̃a consuetudo erronea nihil iuuat.secus in prescriptione q̃a titulus putatiu' z si uerus ñ sit dũ tñ ꝓbabilis error excuset dat cãʒ prescribẽdi.ff.ꝓ empto.qꝺ̃ uulgo.z.ff.ꝓ suo.l.ulti.

Contentio utrum

sit pctm̃ mortale. R° ſʒ tho.secũda scꝺ̃e.q.38.si accipiat̃ ꝯtẽtõ ſʒ q̃ iportat ipugnatõnẽ ṽitat̃ z iordiatuʒ modũ sic ẽ pctm̃ mortale z hoc modo diffinit Amb° cõtẽtionẽ dicẽs q̃ ẽ impugnatõ ṽitatis cũ ꝯfidentia clamor̃. Si aũt contẽtio dicat̃ ipugnatio falsitatis cũ debito mõ acrimonie.sic cõtẽtio ẽ laudabil̃. Si aũt cũ iordiato mõ sic põt eẽ uenia le pctm̃ nisi forte tãta iordinatio fiat in cõtẽdẽdo q̃ generet̃ ex h° scandalũ. Uñ aplus cũ dixisset.2. Thimot̃.2° Noli contendere ṽbis sb̃dit. Ad nihil.n.utile ẽ nisi ad subuersionẽ audientiũ. A. Idẽ in sũ.con.li.3.t.34.q.226.ubi etiã dr̃ ſm eũdẽ Tho. q̃ contẽdere ẽ ꝯ aliquẽ tẽdẽ. Et sicut discordia ꝯrietatẽ quãdã iportat i uoluntate ita contentio quandam ꝯrietateʒ iportat locutionũ z q̃ debitus modus contẽdendi attendit̃ si ꝯuenit ꝑsonis z negocio. B

Contractus

secundũ guil.ẽ ultro citroq; obligatio ex uolũtate ꝑtium surgẽs ut ẽptõ uẽditõ locatio conductio mutuũ z silia. Quasi cõtractus ẽ obligatõ q̃ quis obligat̃ alicui ex aliquo officio uel facto licito et honesto: lʒ nõ interuenerit exꝑ̃ssa uoluntas utriusq; ut tutela uel cura aut negociorũ alienorũ gestio z h'mõi.nã q̃uis pupillus hñs tutorẽ: aut pubes siue furiosus hñs curatorẽ: uel ille cuius ignorãt̃ gerit q̃s negociũ nõ exꝑ̃sse ꝯxerit nihilominus tutor curator z negocioꝝ gestor obligant̃ q̃si ꝯxissent. Idẽ Ul. A. Idẽ in sũ.con.libro 2° ti.5.q.91.ad fi. Sed de his latius hẽt̃ i istit.de obli.ꝗ̃ to.cũ multis se.ti.z in ti.ꝺ̃ obli.q̃ ex q̃si cõtrac.nas̃.ꝑ to. B. De contractib' sub conditione z h'modi.uiꝺ̃ i.mr̃imonium 5° §.5°

Contritio

quid sit? R° ſm Pe i 4° dis.17. Contritio a magistris sic diffinitur. Contritio ẽ dolor uolũtarie assũptus ꝓ pctis cum ꝓposito cõfitẽdi z satisfaciẽdi.nam sicut in mãlib' aliq̃d conteri dr̃ qñ totalit̃ i minimas ꝑtes redigit̃.ita cor hois conteri dr̃ qñ affectus pcti ſm oẽm sui ꝑtẽ i eo totalit̃ cõfrigit̃ z ꝑfecte a pctõ resilit. Et q̃ talr̃ resilitio dolor q̃dẽ ẽ iõ ꝯtritio ꝑ dolorem tãq; ꝑ ꝓprium gen' diffinitur.

Addit aũt uolũtarie assũpt⁹. tanq̃ dif ferẽtia ponẽs i gnẽ morali. Et additur ꝓ pctis tanq̃ mã specificãs loco ultie drie. Hec ẽ g° diffinitõ cõpetẽs cõtri tioni inq̃tũ ẽ act⁹ ꝯtutꝭ. sed ut est ps sa cramẽti pnĩe sic oꝫ ꝙ addat aliqd per respectũ ad alias ꝑtes. ꝛ iõ addit cũ ꝓ posito cõfitẽdi ꝛ satisfaciẽdi. Cõ. Tho. ibidẽ. A. Jdẽ i sũ. cõ. li. 3. t. 34. q. 17. B

Que dria ẽ int cõtritionẽ ꝛ attritõeꝫ R° ẽm Tho. i 4.° dis. 17. sicut i corꝑali b⁹ attrita eẽ dicũt q̃ aliq̊ mõ sũt cõmi nuta lꝫ ñ ꝑfecte. Contrita ꝟo qñ oẽs ꝑ tes sit ꝛ ꝑfecte trita sũt. sic i spũalibus attritio significat quãdã displicẽtiã ꝺ pctis ſꝫ nõ ꝑfectã. Cõtritõ ãt ꝑfectam displicẽtiã. A. Jdẽ in sũ. cõ. eo. ti. q. 18. Et ista ꝑfecta displicẽtia iportat sum mũ dolorẽ ꝛ ex toto corde. Uñ ꝛ Ray. in ti. de pe. §. 18. seqt q̈lis dꝫ eẽ. ait ꝙ cõ tritio dr q̃si sit ꝛ ex toto tritio qꝛ totuꝫ cor ad lr̃am q̃si terit ꝛ scindit ꝑ nimia angustia ꝛ dolore ira ꝛ indignatione: q̃ ꝯcepit ꝯ̃ ipa pctã. uñ dñs ꝑ ꝓphetaꝫ Joel. 2. Scidite corda uestra ꝛ nõ uesti mẽta uestra. Jtẽ ps. 50. Sacrificiũ deo spũs ꝯtribulat⁹: cor ꝯtritũ ꝛ hũiliatuꝫ deus nõ despicies ꝛc̃. Pũge igit ꝛ ꝑcu te cor tuũ si nccẽ fuerit: spinis: clauis: lancea ꝛ aliis qb⁹ ipe xp̃s fuit ꝓ te pũ ctus i cruce. h ille. Tãto. n. qs dolere dꝫ q̃tũ ẽ grauedo pcti. Grauedo etiã uni us pcti mortalis tñ ẽ sũma ꝛ infinita. cũ sit ꝯ̃ sũmũ ꝛ ifinitũ deũ. ar. i instit. de iiuriis. §. atrox. ꝛ ex̃ de sen. excõi. cũ illorũ. §. nos tñ. uñ ꝛ unũ solũ excludit a sũmo ꝛ ifinito bono ꝛ mittit ad ifini tũ malũ. de pe. dis. 5. frẽs. Et sic etiã ꝓ pter unũ solũ pctm̃ mortale debẽt qs sũme ꝛ infinite dolẽ ꝓpter qꝺ si fũde ret lachrymas ad eq̃litatẽ aque marꝭ cõdigne dolẽ nõ posset. Debet g° quis recognoscẽ ꝙ ñ posset etiã ꝓ uno pec cato q̃tũ debẽt dolẽ ꝛ si non põt qꝺ dꝫ speret i mĩa dei faciẽdo qꝺ põt. i. ex to to corde dolẽdo. Et tãto magis quanto plura ꝛ g̃uiora commisit pctã. Joel. 2.° Cõuertimi ad me in toto corde uestro ꝛc̃. ꝛ de pe. dis. 1. quem peniter. B

Utrũ regrat cõtritio de q̊libet pctõ mortali. R° ẽm pe. i 4.° dis. 17. quia in oi pctõ mortali ẽ ac ualis auersio uo lũtatis a deo ad pctm̃. Et ꝯ̃ria ꝯtrarius curãt. Oꝫ ꝙ i oi r̃missiõe peccati mor tal sit actualis auersio a pctõ ad deuꝫ q̃ qdẽ cõtritio appellat. De pctis tñ ob litis sufficit cõtritio general cũ cõatu ad recordandũ ꝛ dolẽdũ. Nec soluꝫ de pctõ oblito dꝫ qs in genẽ dolẽ ſꝫ etiã ꝺ obliuiõe eiusdẽ q̃ ex negligẽtia ꝯtigit A. Hoc ultimũ dictũ ꝺ dolore obliui onis fuit Oph. q con. ꝑdictꝭ sil cũ Ray ut in sũ. con. eo. ti. q. 19. B

Utrũ spãlis contritio de q̊libet pctõ regrat. R° ſꝫ Tho. i 4.° dis. 17. ꝙ q̃tũ ad ꝑncipiũ cõtritõis. s. cũ quis ꝺ pctis suis cogitet ꝛ dolet. ꝛ si nõ dolore cõtri tionis saltẽ dolore attritõnis. sic oꝫ ꝙ sit spãlis de singulis pctis q̃ qs i mẽo ria hꝫ. Sꝫ q̃tũ ad terminũ q. s. ẽ dolor iã gr̃a iformat⁹ sufficit ꝙ sit una cõis cõtritio de oibus. tũc. n. mot⁹ agit i uir tute oiuꝫ dispõnum precedentiũ. A Jdẽ in sũ con. eo. ti. q. 20. ꝛ ut ibi pꝫ cir ca h° clarius logt pe. sic dicens. De⁹ ñ regrit ab hoie ipossibile sed possibile. Aut g° põt hr̃i ꝯtritio spãl siue añ siue p⁹ ꝛ tũc regrit. aut nõ. ꝛ tũc dico ꝙ suf ficit general. nã i momẽto põt hõ ꝯuer ti ꝛ i momẽto nõ põt hõ ꝯteri de singu lis. ſꝫ postea si tẽpus hꝫ de his conteri dꝫ. gnãlis tñ contritio ꝺ q̃ dicit Aug⁹ in li. de pnĩa. Penitẽtẽ oꝫ ul dolẽ de oi crimie. h ẽ dispositõ ad gr̃aꝫ imediata nã dolẽ de uno pctõ sine alio nõ suffic̃ ad salutẽ. Et ex his pꝫ ꝙ sufficit ꝯtritõ generalis ꝛ ẽ nccia. qa ꝑticularꝭ nõ suf ficit ſꝫ p⁹ea si facultas adest: deuenire nccẽ ẽ ad spãlẽ. sicut oꝫ uenire ad speci alẽ eorũ recogitationẽ ꝛ cõfessionem de pe. dis. 5. consideret. B

Quot ꝛ q̃ sũt cãe iductiẽ contritõnis R° ẽm Ray. Sex. Prima ipa pctõruꝫ r̃cogitatõ. Jsa. 38. Recogitabo tibi oẽs ãnos meos i amaritudie aie mee. Se cũda pudor q ad cogitatõnẽ seqt. ꝓu̾. 12.° Putredo i ossib⁹ ei⁹ q ꝯfusiõe res

dignas gēit. Tertia pctōꝝ utilitas Di
ere. 2° q̄ꝫ uilis facta es nimis iterās ui
as tuas. Quārta timoꝛ extremi iudicii
ꝛ tormēti. i. Petri. 4. Impius ꝛ pctōꝛ
ubi apparebūt Ro. 6° Stipendia pcti
mors. Quita doloꝛ. s. de amissione pr̄ie
celestis. Apocꝫ. 3° Tene qd̄ habes ut ne
mo accipiat coronā tuā. Silr̄ doloꝛ de
offēsa dei. hic doloꝛ dȝ eē acer: qa offē
dim⁹ deū creatorē. acrioꝛ qa patrem
nostrū celestē. acerrim⁹ qa ꝛ nr̄ȝ redē
ptorē q nos ꝓprio sanguie libauit. Se
xta spes q̄ ē triplex. s. uenie qua pctā di
mittūtur. gr̄e q̄ bona opamur ꝛ gl̄ie q̄
remunerabimur. Apocꝫ. 3° Ego sto ad
hostiū ꝛ pulso: si qs audierit uocē meā
ꝛ apuerit mihi ianuā itroibo ad illum
ꝛ cenabo cū illo ꝛ ille mecū. A. Ideȝ i
sū. con. eo. ti. q. 21. ubi hec aliquantuluȝ
latius ponūtur. B

¶ Post h̄ q̄rit̄. Utꝝ doloꝛ cōtritōnis de
beat eē itellectual̄ uel sensibil̄. R° ſm
Pe. i 4° dis. 17. sicut dicit Criso⁹. Unū
qd̄qꝫ ꝑ q̄scūqꝫ cās nascit̄ ꝑ easdē dissol
uit̄. ex̄ de re. iurꝫ. c. p̊. Cū g° pctm̄ ꝑ actū
uolūtatis sufficiēt̄ possit nasci. sufficiē
ter ēt ꝑ solū actū uolūtatꝫ. s. ꝑ displicē
tiam ꝛ dolorē q̄ꝫtū ē ex pte nostra pōt
tolli. Et cū h⁹mōi dolorē hr̄e semꝑ sit
i ptāte hois. nō aūt hr̄e dolorē sensibi
lē. iō deus nō reqrit dolorē sensibilem
de ꝯtritōnis nccitate: sȝ est de eius per
fectōe. Con. Hosti. A. Con. etiā Tho.
ut in sū. cō. eo. ti. q. 22. Debet etiā hō ad
dolorē sensibilē ꝛ lachrymatōnē cona
ri. ut pȝ ꝑ Augꝫ. de pe. dis. i. quē penitet
Et si nō pōt ꝯ h° ipo debet dolē ꝛ uelle
poti⁹ mortē ꝛ oia mala subiisse q̄ꝫ uni
pctō ꝯsensisse ꝛ disponē poti⁹ mortem
ꝛ q̄libȝ mala i futurū tolerare q̄ꝫ pctō
ꝯplius cōsentire. 32. q. 2. ita ne. B

¶ Utrū ꝯtritio possit eē nimia. R° ſm
Tho. i. 4° dis. 17. Dicēdū ꝙ cōtritio ex
pte dolorꝫ q i rōne ē. s. displicētia pcti i
q̄ꝫtū ē offēsa dei nō pōt eē nimia sicut
nec amor caritati dei q̄ itēso displicen
tia pcti itēdit. Sȝ q̄ꝫtū ad dolorē sensi
bilē pōt eē nimia sicut etiam exterioꝛ
corpis afflictō ut ieiuniū ꝛ h⁹mōi. In
his. n. oib⁹ dȝ accipi ꝓ mēsura debita
ꝯseruatō subiecti. Propt̄ qd̄ dr̄ Ro. 12.
Rōnabile obseqū urm̄. A. Idem in
sū. con. eo. ti. q. 23. B

¶ Utꝝ i ꝯtritōe reqrat̄ maioꝛ doloꝛ de
uno pctō q̄ꝫ de alio. R° ſȝ Pe. ubi sup̄
De pctis in cōi iq̄ꝫtū sūt offensa dei dȝ
eē maioꝛ doloꝛ ꝯ maiori pctō habitu
alit̄ qdē nō actualit̄. Sic etiaȝ in spāli
dȝ eē maioꝛ doloꝛ ꝯ maiori pctō eo ꝙ
hȝ maiorē rōnē doloris. Doloꝛ q̊qꝫ sen
sibilis. s. penalitatis ꝯueniens ē ut sit
maioꝛ non tm̄ nccium qꝛ maiori offēse
maioꝛ pena debet̄. Con. Tho. ibidē. A
Idē in sū. con. eo. ti. q. 24. ubi etiā dicit̄
q̊ ad dolorē sensibilē lȝ sit cōuēiens ꝙ
sit maioꝛ: tm̄ nō est nccius qa etiā sine
eo pōt eē uera contritio. B

¶ Utrū post remissionē pcti debeat de
eo eē ꝯtritio. R° ſm Tho. in 4° dis. 17.
Doloꝛ cōtritōis r̄ndet culpe ex parte
auersionis ex q̄ ipsa culpa quādā ifini
tatē hȝ. Et iō uera cōtritio dȝ saltē i ha
bitu sꝑ manē. A. Cō. pe. ut in sū. con.
eo. ti. q. 25. Et ad h° ꝯ pe. dis. i. nō ita. ubi
dr̄. Lingua cordis nō carnis apud ueꝝ
iudicē pctā iugit̄ ꝯfiteri dēmus. B

¶ Utrū cōtrit⁹ dēat poti⁹ uelle eē i in
ferno q̄ꝫ peccare. R° ſm Tho. i q̊libet
Cōtritus tenet̄ ex caritate plus diligē
deū q̄ꝫ seipȝ. Peccare aūt ē facē ꝯ deū
Penā aūt sustinē ē ꝯ se ipm. Iō dȝ ꝙ
cōtritus quālibet penā ꝑeligat culpe
sȝ tm̄ descēdē i spāli ad hāc penā ul̄ ad
illā nō tenet̄: imo stulte faceret si qs se
ipm uel aliū sollicitaret suꝑ h⁹mōi ꝑ
ticularib⁹ penis. Con. Inno. A. Con. ꝛ
Al. ut in sū. cō. eo. ti. q. 26. ubi etiā dicit̄
ſm Ansel. i lib° de similitudinib⁹ ꝙ qs dȝ
magꝫ eligē eē i iferno sine culpa q̄ꝫ in
ꝑadiso cum culpa. B

¶ Utꝝ pcti r̄missio sit ꝯtritōnis effect⁹
R° ſm Tho. i 4° dis. 17. Contritio pōt
dupliciť ꝯsiderari. uel iq̄ꝫtū ē ps sacr̄i
uel iq̄ꝫtū ē actus ꝟtutꝫ. Et utroqꝫ mō ē
cā remissiōis pcti sed diuersimode. qꝛ
inquātū ē ps sacr̄i coopatur ad remis

fionē pctī īſtrumētalit̄ ſicut ⁊ alia ſac
mēta. Jnq̄ꝫtū aūt ē actus v̄tutis ſic ē
quaſi cā mālis remiſſionis pcti ſicut ⁊
māe diſpō. Et addit Hoſti. ꝙ lꝫ ī cōtri
tione dimittat̄ pctm̄ qn̄ fit cū ꝓpoſito
cōfitēdi ⁊ ſatiſfaciēdi. ſi tn̄ poſtea tp̄e
debito nō ſeq̄t̄ ꝯfeſſio ⁊ ſatiſfactō pec
catū qdā dimiſſū nō redit ſꝫ mortalit̄
peccat q omittit. Et ſic intellige de pe.
diſ. i. magna. A. Jdē ī ſū. con. eo. tit. q.
27. Con. etiā p̄dictis Ray. in tit. de pe.
§. 19. qui icipit. q̄liter. Refert tn̄ ibi ali
q̊s dicē ꝙ ſicut trib⁹ mōis deū offendi
mus: corde: ore: ⁊ ope. ita trib⁹ modis
ē nccio ſatiſfaciēdū. al̄ nō dimittit̄ pec
catuꝫ. ar. de pe. diſ. 3. ꝑfecta. Auctorita
tes aūt illoꝝ qui dicūt pctm̄ dimitti ſo
la cordis cōtritōe aſſerūt intelligēdas
eē cū articul⁹ nccitat̄ excludit oris cō
feſſionē ⁊ ſatiſfactionē. Alii x̄o dicūt ꝯ
ditōnalit̄ fiēi remiſſionē p cordis ꝯtri
tionē. ar. ꝺ pe. diſ. 3. ſane ī fi. Dic̄ tn̄ Ray
ꝙ p̄ma opio uidelꝫ ꝙ ꝑ ꝯtritionem re
mittat̄ pctm̄ ē celebrior cui⁹ x̄itas igt̄
pꝫ ꝑ exēplū Lazari quem p̊ ſuſcitauit
dn̄s q̄ꝫ a diſcipul̄ ſoluēt̄. Joh. xi. Jtem
ꝑ. 10. le. ꝓſos q ī uia an̄q̄ꝫ uenirēt ad ſa
cerdotes mūdati ſunt. Luc. 17. ⁊ p̊s. 31.
Dixi confitebor aduerſū me iuſticiaꝫ
meā dn̄o ⁊ tu remiſiſti impietatē pcti
mei. dixi. i. firmiter in aīo ꝓpoſui. hec
ille. Puto āt ꝙ ⁊ due alie opiones p̄di
cte ſaluari poſſint. naꝫ lꝫ ꝯtritio ponat
uere ꝯtritū ī ſtatu ſalut̄. tn̄ ꝓpt̄ illā n̄
uī fieri ſimplex remiſſio cū cōtrit⁹ ad
huc remaneat iux̄ poſſe ad ꝯfeſſioneꝫ
obligat⁹. Vn̄ q̊ſq̄ꝫ fuerit ꝑ ſacerdoteꝫ
ī ꝯfeſſione abſolutus n̄ uī plene dimiſ
ſus. ut pꝫ in Lazaro q lꝫ fuerit reſuſci
tatus a dn̄o. adhuc tn̄ erat ligat⁹ q̊ſq̄ꝫ
fuit ꝑ diſcipulos abſolut⁹. Joh. xi. Jō
plena remiſſio nō uī dari an̄ ꝯfeſſionē
niſi ipoſſibilitas illā penit⁹ excludat.
Vn̄ in li. ꝺ ꝑadiſo ⁊ de pe. diſ. i. n̄ pōt. di
cit Amb⁹. Nō pōt a pctō iuſtificari qſ
q̄ꝫ niſi fuerit pctm̄ an̄ confeſſus. B
Utꝝ cōtritio poſſit delē totū reatum
pene. R° ſm̄ pe. ubi s̄ cōtritōnis itēſio
pōt attēdi dupl̄r. uel ex ꝑte caritatiſ q̄
cāt diſplicētiā pcti. uel ex ꝑte doloris
q ī ſenſitiua excitat̄ ⁊ utroq̄ꝫ mō pōt
tātū itēdi cōtritō ꝙ tota pēa remittēt̄
nihilomin⁹ tn̄ ꝯfeſſio ⁊ pn̄ie iniūcte ex
pletio reqrit̄ ꝓpt̄ p̄ceptū ⁊ etiā ꝓpter
icertitudinē. q. a. ſ. nō ē qs cert⁹ ꝙ ſua ꝯ
tritio fuerit ſufficiēs ad totū reatum
tollendum. Jdē tho. ubi s̄. A. Jdē in
ſū. con. eo. ti. q. 28. B

Contumacia

Contumacia Triplex eſt cōtu
macia. nam alia eſt in nō uēi
endo ad iudiciuꝫ. Et hec triplex. p̊ mō
qn̄ ꝑemptorie citatus uenire cōtēnit
2° mō qn̄ malitioſe ſe occultat. 3° quia
ipedit ne citatō ad eū ꝑuenire poſſit.
De qb⁹ ex̄ ut lite nō cōteſ. qm̄ frequēt̄
Secūda cōtumacia ē qn̄ citatus ad iu
diciū uenit qdē ſꝫ non uult iuri parēt̄
uel an̄ finita cāe examiatōnē cōtuma
cit̄ recedit. xi. q. 3. certū. Tertia qn̄ offē
ſa eius ē manifeſta ⁊ iuſſus a iudice n̄
uult emēdare. ex̄ de x̄bo. ſig. ex parte
in fi.
Nunqd aliq̄ caſu lite nō conteſtata
poſſint ꝯ ꝯtumacē teſtes recipi ⁊ ad ſē
tētiam diffinitiuā ꝓcedi? R° Sic ex a
liq̄ ſpāli cā. puta ſi qō moueat̄ ſuꝑ ali
cui⁹ electōe. ⁊ h° ne ꝓpt̄ longaꝫ moraꝫ
eccleſia patiat̄ ī ſpūalib⁹ ⁊ tꝑalib⁹ le
ſionē. Jtē ſi moueat̄ qō ſuꝑ copl̄a ma
ritali ne uiro uel mulieri fornicatiōis
occaſio p̄beat̄. maxie cū ꝓpīqtatꝫ q̄d⁹
opponit̄ dīna lege ꝓhibit⁹. ex̄ ut lite n̄
conteſt. qm̄ frequenter.

Contumelia

Contumelia ⁊ ꝯuitiuꝫ. Hic p̊ q
rit̄ quid ſit contumelia. R°
ſm̄ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 72. ꝙ cōtumelia
iportat dehonorationem alicuius per
uerba ſiue per facta. aut qcquid ui ſig
nificandi hꝫ. Differt aūt a cōuitio ī h°
q a ꝑ x̄ba cōtumelioſa repn̄tat̄ ꝓprie
defect⁹ culpe. Sꝫ ꝑ conuitiuꝫ repn̄tat̄
gnāliter qcūq̄ꝫ defect⁹ ſiue culpe ſiue
pene. un̄ ſi aliqs dicat alteri iniurioſe
eū eē cecū. cōuitiū qdē dicit ſꝫ nō con

tumeliā. Si āt dicat ꝙ sit fur ñ solū cō
uitiū sꝫ etiā ꝯtumeliā infert. Sepe tñ
unū ꝓ altero ponit. A . Idē i sū.con.
lib° 3° ti.34.q.238. B
¶ Utrū ꝯtumelia siue ꝯuitiū sit pctm̄
mortale. R° ſm Tho. ſcda ſcde. q. 72.
Prope ꝛ ꝑ se utrūq₃ hoꝝ pctm̄ morta
le ē nō min⁹ q̄₃ furtū uel rapina. Nō.n.
hō min⁹ amat suū honorē q̄₃ rē posses
sā. Si tñ aliqs cōuitiū uel cōtumeliaꝫ
dixerit nō aīo dehonestādi sꝫ ꝓpt cor
rectionē uel aliqd h⁹mōi. nō dicit ꝯui
tiū uł ꝯtumeliā ꝑ se sꝫ ꝑ accñs. und̄ h°
pōt eē qñq₃ ueniale pctm̄ qñq₃ sīn pec
cato. A . qa ſm tho. ibidē sicut licituꝫ
ē aliquē uerberare uł in rebus dānifi
care cā disciplīe. sic etiā pōt aliqs alti
quē corrigē dꝫ ꝟbū aliqd̄ ꝯuitiosuꝫ di
cē. ꝛ h° mō dñs discipulos uocauit stul
tos. Luc. ulti. Et aplus Galathas isēsa
tos. Gał. 3°. tñ sicut dic̄ Aug⁹ i li° d̄ ser
mone dñi i mōte. Raro ꝛ ex magna ne
cessitate obiurgatōes sūt adhibēde. i
qbus nō ut nob̄ sꝫ ut dño ſuiat istem⁹.
B In q̊ tñ ē nccia discretō ut hō mod̄
rate talib⁹ ꝟbis utat̄ qa possꝫ ita gue
eē cōuitiū ꝙ ꝑ icautelā ꝓlatū auferrꝫ
honorē eius ꝯ quē ꝓfert : ꝛ tūc posset
hō peccare mortalit̄ etiā si nō itendēt
dehonorationē alťius. sicut ēt si quis i
caute aliū ex ludo ꝑcutiēs ḡuit ledat
¶ An liceat cā correctōis ꝯuitiū dicere
R° ſꝫ Tho. ſcda ſcde. q .72. Sicut lici
tū ē aliquē ꝟberare uel i rebus dānifi
care cā disciplīne. ita ēt pōt aliqs altēi
quē corrigē dꝫ aliqd̄ ꝟbū cōuitiosum
dicere. ꝛ h° mō dñs discipulos uocauit
stultos. Luc. ul. Et aplus galathas in
sensatos. Gał. 3°. Tñ ut dic̄ Aug⁹ ex ma
gna nccitate obiurgatōes sūt adhibē
de i qbus nō ut nob̄ sꝫ ut dño seruiat̄
istem⁹. A . Idē in sū. cō. eo. ti. q. 239. ꝛ h̄
satis possūt ꝯphendi ex dcis s̄. §. ꝓxio
p̄cedenti. B
¶ Utrū hō dēat ꝯtumelias sibi illatas
sustinē. R° ſm Tho. ubi s̄. Sic in aliis
iniuriis. sic ꝛ in uerbis ꝯtumeliosis te
nemur hr̄e aīuꝫ p̄patū ad tolerātiā si
expediēs fuēit. qñꝫ tñ oꝫ ut cōtumeliā
repellam⁹ ꝓpt duo. Primo qdē ꝓpt
bonū eius q ꝯtumeliā ifert ut eius au
dacia rep̄mat̄. ꝛ d̄ cetero talia ñ attēp
tet. A . Iuxta illd̄ ꝓꝟ. 26°. Rñde stłto
iuxͣ stłticiā suā ne sibi sapiēs uideat̄. ꝛ
h° qñ ꝟsilr pōt ꝓdesse. ał sec⁹. uñ ꝛ ibi
dē imediate p̄mittit̄. Ne rñdeas stłto
iuxͣ stulticiā suā ne efficiaris ei similis
B 2° ꝓpt bonū multoꝝ q̊ꝝ ꝓfectus
ꝑ cōtumelias nobis illatas ipedit̄. A
Uñ Greg⁹ sup Ezech. omł. 9. dic̄. Hi q̊ꝝ
uita i exēplo imitatōis ē posita debēt
si possūt detrahētiū ꝟba ꝯpescē ne eo
rū p̄dicationē audiant q audire pote
rāt ꝛ i prauis morib⁹ remanētes bñ ui
uere ꝯtēnāt. hec ēt notāt̄ i sū cō. eo. tit.
q. 240. B

Chorea Utruꝫ chorea et huiusmodi ludi
sint liciti. R° ſm Al. i 4° dis.
16. H⁹mōi ludi ſm se nō sūt mali quia
bñ fieri pñt. Sꝫ triplici d̄ cā possūt fiēi
mali. p̄ si fiāt ad ꝓuocādū libidineꝫ ꝛ
h°mōi. 2° si nō cōueniūt ꝑsone ut clici
siue religiosis aut aliis h⁹mōi. 3° si fiāt
nō cōgruo tꝑe: tristitie uel penitentie
Si ꝟo fiāt ex cā alicui⁹ honeste leticie
ꝛ a ꝑsonis secularibus ꝛ ꝯgruo tꝑe ac
aliis debitis circūstātiis nō ē illicituꝫ
uide. ī. ludus ꝛ iocus̄. A . Al. plura ꝛ cla
rius loquit̄ ut stati patebit. B
¶ Utrū ducētes illicitas choreas pec
cēt mortalit̄. R° ſꝫ guil. cr̄do ꝙ sic siue
i festis siue i ꝓfestis si h° faciāt cā ici
tādi ad libidinē se ł alios. aut si chore
as ducāt d̄ cōsuetudīe. uñ Hiero⁹ in q̈
dā omł. Nō credo uiro si dicit se illesū
euasisse a spectaculł taliū. cū Dauid ex
eo ꝙ uidit Bersabee lauātē se ad libi
dinē ꝓuocat⁹ sit. Si aūt aliqs uel aliq̈
nō corrupta intētōe aliqñ imisceat se
h⁹mōi choreis tene qd̄ i p̄cedēti. §. d̄
A . Dict⁹ guil. clari⁹ loqt̄. Nam asserit
chorizantem corrupta intētōe peccar̄
mortalit̄ ꝛ silr chorizantē de consuetu
dine. lꝫ etiā nō faciat corrupta itentōe
subiūgēs. Si aūt aliqs uel aliq̈ raro ꝛ

ſine aliq̄ corrupta intẽtõe ſe imiſceat
h᷒ mõi choreiſ nõ audeo dicẽ ꝙ ſit pec
catũ mortale. ſed nec audeo eũ uł eaꝫ
excuſare uel aſſecurarꝫ a pctõ mortali
cũ ingerat ſe ꝑiculo ꝓuocãdi alios ad
libidinẽ ⁊ ipſo facto uideaꝛ approbarꝫ
choreas: ⁊ exẽplo ſui auctoritatẽ aliis
ſĩlia faciẽdi ꝑſtare. ut in ſũ. cõ. lib. 3. ti.
34. q. 281. Jõ glo. Ray. ſic loqꝛ. quia mł
tis cõcurrẽtibus pñt choree aliquãdo
excuſari. iõ illas ꝑciſe nõ dãnat ſed qꝛ
ut plurimũ ⁊ q̈ſi ſꝑ occurrñt oppoſita ⁊
multorũ pctõꝝ occaſiones. ꝓpterea ꝑ
dictos excuſare nõ audet. Vñ ut ſciaꝛ
qñ pñt excuſari ⁊ qñ nõ. ſciendũ ẽ ſm
Al. ubi ſ. ⁊ in ſũ. con. eo. ti. q. 280. ꝙ qñ
concurrẽtib᷒ ad choream põt excuſa
ri. Primũ ꝙ ſit debito tꝑe. ſ. gaudii ſi
cut in nuptiis uel tꝑe uictorie uel libe
ratõis hois uel pr̃ie uł in aduẽtu ami
ci ð terra lõgiq̄. Secũð ꝙ ſit cũ hone
ſtis ꝑſonis de qbus non oriaꝛ ꝑſũptio
mali: nõ cũ leccatorib᷒ uel cũ leccatri
cibus. Tertiũ ꝙ fiat a ꝑſonis ſeculari
b᷒ qa monialibus ⁊ monachis ⁊ clicis
qꝛ i aliis dñt occupari oẽs choreaꝫ pu
tat eẽ illicitã. Quartũ ẽ ꝙ hõeſto mõ
fiãt nõ geſticulatõib᷒ nimis ihoneſtis
uł iordinatꝭ. Quĩtũ ẽ ꝙ cãtus excitãs
i talib᷒ ⁊ muſica nõ ſit de illicitis: ſꝫ de
morib᷒ uel de deo. Predcis pñt ⁊ alia
addi uidelꝫ rectitudo itentõis. Vñð et
idẽ Al. diᷓ ubi ſ. ꝙ ꝑcipua cã q̄ chorea
ſit illicita eſt mala itentio ut qñ fit ad
oñdẽdã uł ꝓuocãdã libidinẽ ſicut ferꝫ
mõ iqꝫ oẽs exercẽt. Secũdũ ꝙ nõ fiat
tꝑe triſticie ſeu penitẽtie ſm eũdem
ſicut dꝛ. Eccꝭ. 22. Muſica i luctu ipor
tuna ẽ narratio. Et h᷒ mõ diᷓ intdiciꝛ
penitẽti ne ſit in ludis qa dũ penitꝫ tẽ
pus ẽ flẽdi. Tertiũ ꝙ nõ fiat tꝑe deuo
tioni deputato. ut pꝫ ab aduẽtu uſque
ad epiphaniã in quo etiã ſolẽnitas nu
ptiarũ ꝓhibeꝛ. 34. q. 4. ñ oꝫ. Quartuꝫ
cõuenientia loci. nã nullo mõ licꝫ talia
agẽ in locis ſiue oratoriis q̄ ſolũmodo
deputanꝛ ad dina. Math. 21. Domus
mea dom᷒ orõnis uocabiꝛ. Et diſt. 42.
oratoriũ ubi dꝛ. Oratoriũ h᷒ ſit qð dꝛ
ut ibi. nec qcq̄ aliud geraꝛ aut credaꝛ
q̄ qð dinis laudib᷒ ꝯueniat. Ad idẽ di.
ea. in oratorio. Et ſic reqſita ad excuſa
tionẽ choree ſũt nouẽ. Pñt aũt reduci
ad ſex. uidelꝫ. rectitudo itẽtiõnis. rõna
bilis cã ut ꝓpter nuptiaſ ⁊ h᷒ mõi. Jtẽ
ꝯueniẽtia tꝑis ⁊ loci. Jtẽ cõueniẽtia ꝑ
ſone ⁊ mõi. Et his ꝯcurrẽtib᷒ pñt cho
ree excuſari alꝛ non. Vñ ⁊ Lucꝭ. 6. diciꝛ
Ve uob qui ridetis nũc. Sꝫ certe ꝑdcã
oia ut plurimũ i choreis occurrũt i ꝯ
riũ ita ꝙ etiã multa mortalia pctã in
eis ꝯmittũꝛ uidelꝫ ſiniſtra intẽtio. naꝫ
⁊ ut ipe aliaſ dicit fere oẽs mõ exercẽt
tripudia ad oñdendũ ſeu ꝓuocãdum
libidinẽ. Jtẽ 2. defectus cauſe qa ſepe
fiũt ſine aliq̄ rõnabili cã. ſꝫ ꝓpter libi
dinẽ uel uanitatẽ uel leuitatẽ. Jtẽ 3. i
cõueniẽtia tꝑis. qa ut plurimũ fiũt in
tꝑe pñie ⁊ tꝑe deuotiori uł ſolẽniori. ſi
cut ẽ a. 70. uſq̄ ad octauã paſce i q̊ pro
hibeꝛ ẽt ſolẽnitas nuptiarũ. 33. q. 4. nõ
oꝫ. uł aliis ſilib᷒ tꝑib᷒. Jtẽ 4. icõueni
ẽtia loci. ſepe. n. fiũt i locis ad dinũ cul
tũ ðputatꝭ. Jtẽ 5. icõueiẽtia ꝑſone qꝛ
nõ nũq̄ intmiſcẽꝛ religioſi uel monia
les ſeu clerici ⁊ frequẽtius fiunt cũ ꝑ
ſonis ihoneſtis leuibuſ uel ſuſpectiſ ⁊
cũ mulierib᷒ ornatu meretritio ꝑpatꝭ
ad capiẽdas aias. ꝓu. 7. Jtẽ 6. incon
ueniẽtia mõi qa ut plurimũ fiũt geſti
bus laſciuiſ ⁊ diſſolutꝭ. Jtẽ cũ ſono ſeu
cãtu ihoneſtoꝝ ⁊ ad luxuriã ſeu ad ali
ud pctm̃ ꝑtinẽtiuꝫ. Ve g᷒ iſtis tripudi
antib᷒ uel delectabiliꝛ aſpiciẽtib᷒ ſeu
aſtãtibus. 86. diſ. uidẽt. uel q̄litercunq̄
ꝯſẽtiẽtib᷒. ad Ro. ꝑ. ibi. Digni ſũt mor
te ⁊c. Jtẽ non reſiſtentibus cũ poſſint
83. d i. error. 2. q. 7 negligẽ.

B

Correctio ꝑ. ſ. punitio quã plat᷒ habet facere. Habet. n. corri
gere delicta ſubditoꝝ nõ ex odio: ſꝫ ex
caritate. 86. diſ. odio. ꝙ ſi negligit ꝑui
ter peccat ⁊ grauiter puniẽdus ẽ. Taꝛ
n. canis ipudic᷒ dicẽd᷒ ẽ potius q̄ eps
83. diſtincti. nemo. ⁊. c. error. et capitulo

nihil.nec circa h° dꝫ eē remissus qꝛ dū
uni parcit idigno ad contagiū ꝓuocat
uniuersos. Facilitas.n.uenie icentiuū
tribuit deliquēdi.23.q.4.c̄ iniusta .ꝛ.c.
se. Itē nō dꝫ eē crudelis uel seuer⁹.45
dis.lꝫ.ꝛ ꝓv.30.qui nimis emūgit elicit
sanguinē.ꝛ siue plectēdo siue ignoscē
do h° solū bn̄ agit̄ ut uita hominū cor
rigat̄.23.q.5.ꝓdest. Iusticia .n.uel mīa
multū destruit̄ si una sine alia teneat̄
45.dis.disciplina . Melius ē aūt de ni
mia mīa q̄ꝫ de nimia seueritate redde
re rōnē.50.dis.ponderet in fi.26 .q .ulti.
alligant.nā ꝛ leuit̄ castigat⁹ reuerētiā
exhibet castigāti. Asperitatis autēꝫ ni
mie increpatio nec correctōnē recipit
nec salutē.45.dis.cum beatus.

¶ Quid si p̄latus i corrigendo excedit
modū? R° si ex caritate correxit nō ex
igit̄ a subditis ueniā postulare.86.dis.
qn̄. Si aūt ex odio tenet̄ tūc iiuriaruꝫ
ff.ad.l.aquil̄.quēadmodū.§.municipa
les. A .Al̄icipit.§.magistrat⁹. B .fa
cilius tn̄ parcit̄ i h° casu p̄latis q̄ꝫ aliis
qꝛ i cura rei familiaris uix pōt uitari
pctm̄.25.dis.q̄lis. A .hoc ē uerū qn̄ pec
catū ꝓcedit ex nimia occupatōe cure
Secus si ex malignitate.tūc.n.prelati
ḡui⁹ deliq̄uūt ꝛ durius sūt puniēdi q
aliorū trāsgressiōib⁹ debuerūt obuia
re.xi.q.3.p̄cipue. B

¶ Utrū aliqs dēat cessare a correctōe
timēdo ne ille fiat deterior. R° ꝫm Tho
scd̄a scd̄e.q.33. Correctō ptinens ad p̄
latos nō ē dimittenda ꝓpter turbatō
nē eius q corrigit̄.tū qa ꝛ si sponte ꝓ
p̄a emēdari nō uelit corrigēdus ē p pe
nas ut peccare desistat.tū ēt qꝛ ꝛ si in
corrigibil̄ sit ꝓuidet̄ bono cōi dū ꝫuat̄
ordo iusticie ꝛ uni⁹ exēplo alii deterrē
tur.sec⁹ āt ē d̄ correctōne frn̄a.ut.i.cor
rectio 2°.§.p̄ ꝛ 5° A .Idē in sum. con.
li° 3° ti.9 q.8. B

¶ Utrū pctōr possit aliū corrigē. R° ꝫꝫ
Tho.ubi s̄. Correctō ptinet ad aliquē
inq̄ꝫtū i eo uiget rectuꝫ rōnis iudiciuꝫ
Pctm̄ aūt nō tollit qn remaneat i pec
cāte aliqd de recto iudicio . Et ꝫm hoc
pōt sibi cōpetē delicta subditorū cor
rigē ꝛ arguere. Sꝫ tn̄ pctm̄ p̄cedēs ipe
dimentū affert ꝓpter tria.p̄° qa ex pec
cato suo idign⁹ reddit̄ ut aliquē corri
gat p̄cipue si maius pctm̄ ꝯmisit.2° ex
scādalo qd̄ seq̄t̄ ni si pctm̄ corrigēt] sit
manifestū qa ui̅ q̄ nō corrigat ex cari
tate sꝫ magi] sui ostētatōne.3° ꝓpt̄ sup
biā corrigēt] q sua pctā ꝑuipēdēs se ip
sū ꝓrio p̄fert. Itaq̄ꝫ si pctōr cuꝫ hūili
tate corrigat nō peccat.lꝫ p h° l̄ i ꝯscia
fris uel saltē i sua ꝯdēnabilē se ondat
A . Idē i sū.con.eo.tit.q.7 . Ubi etiā dr̄
q̄ sic itelligēdū ē illud Ro.2° In q̄ ali
um iudicas te ipm̄ cōdēnas.eadē eniꝫ
agis q̄ iudicas. Et intelligo h° cū hūili
tate.i.cū uera recognitōe ꝛ ꝯtritōe suo
rū pctōrū al̄ nō pōt eē hūilitas ubi est
dine uoluntatis rebellio . Numeri.15°
ibi.aīa q̄ p supbiā ꝛc̄. Itē qa ꝑsistēs in
pctō oino remanꝫ indignus officio iu
dicādi. Un̄ Greg⁹ omel̄.20. Durū qppe
ē ut q nescit tenē moderamia uite sue
iudex uite fiat aliene. B

¶ Qualit̄ ꝓcedēdū ē i correctōe cū mł
titudo ē i scelē? R° ꝫm Tho .scd̄a scd̄e
q.108. Qn̄ tota multitudo peccat d̄ ea
debet sumi uidicta .uel q̄ꝫtuꝫ ad totū
sicut egiptii submersi sūt i mari rub°
ꝑsequētes filios Isrl̄.ꝛ sicut sodomite
vl̄r pierūt. Uel q̄ꝫtū ad magnā multi
tudinis ptē.sicut pꝫ Exo.32° i pena eoꝝ
q adorauerūt uitulū . Qn̄ ꝺo spat̄ mł
torū correctio dꝫ seueritas uidicte ex
erceri i paucos aliq̄s p̄ncipaliores qui
b⁹ ceteri terreant̄.sicut dn̄s Nūeri.25.
mādauit suspēdi p̄ncipes ppl̄i ꝓ pctō
multitudis. Si aūt nō tota multitudo
peccauit sꝫ ꝓ parte tūc si pn̄t mali se
cerni a bonis dꝫ i eos uidicta exerceri
si sine aliorū scādalo pōt fieri: alioqn
ꝓcēdū ē multitudini ꝛ detrahēd̄ seuēi
tati. Et eodē mō tolerādū eēt pctm̄ p̄n
cipis si sine scādalo multitudinis puni
ri nō posset nisi forte eēt pctm̄ tale qd̄
magi] nocēt multitudini ul̄ spūalit̄.uel
tpalit̄ q̄ꝫ scādalū qd̄ timet̄. A . Ad h°
50.dis.ut cōstitueret̄. Et Con.p̄dcis Ul.

z Ray.ut i sũ.con.li.3° ti.33.q.8.ubi etiã
addit̃ ſm Ray.ꝙ ſi pctm̃ qd̃ faciũt au
ctoritate defendũt quaſi non ſit pctm̃
tũc nõ dꝫ ꝯ tales dormire ſeueritas di
ſcipline.ga etiã hẽtici pñt dici.de pen.
diſ.6.c.p̊.i fi.diſ.50.domino ſancto.diſt.
82.plurimos. Et ſm glo. Ray.idem uꝛ̃
ſeruandũ circa publicam p̃dicationẽ
ꝯ delinquẽtẽ multitudinẽ uel p̃ncipeꝫ
qd̃ dictum ẽ de correctõe. B

¶ Quatuor ſũt cãe diſſimulandi z non
corrigendi delicta ut ponit Ul.prima
cũ mali ſũt occulti ita ꝙ nõ pñt diſcer
ni a bonis.Secũda cũ multitudo ẽ tã
ta ꝙ nõ poſſit extirpari ſine ſciſmate
eccl̃ie uel cũ nõ põt fieri qn boni iuol
uerẽt̃.d̃ quo uide ſ̃. §.prio.Tertia qñ
ꝓbabilit̃ p̃ſumit̃ de emẽdatõe ut qa
peccat ex ĩfirmitate uel ignorãtia z ñ
ex obſtinata malitia.Quarta ſi exerci
tãdo bonos ꝓſũt eccl̃ie.tũc.n.toleran
di ſũt ne boni ocio torpeſcãt.Probãt̃
h.44.diſ ꝯmeſſatiões.z 50.diſ.ut con
ſtitueret̃.23.q.4.ipa pietaſ.z.c.cũ qſqſ
Con.Ray. A.Jdẽ i ſũ.con.dicta.q.8.
ubi circa q̃rtã cãm addit̃ ſm eundem
Ul.Qñ tales talit̃ ꝓſũt eccleſie ꝙ nõ
obſũt.tũc.n.p̃dicta de cã tolerari pñt.
iux̃ illud p̃ſ.Dñs oſtẽdit mihi ſup inimi
cos meos ne occidas eos.Et Judic.2°
dixit dñs.Nõ delebo gẽtes q̃s dimiſit
Joſue ut in ipiſ expiat iſrl̃.h ibi.ꝙ iſti
ꝓſint ita ꝙ nõ abſint ul̃ ꝙ pl⁹ ꝓſint.
puto uix poſſe diſcerni niſi a deo. B
de mã iſta plura hẽs.i.pena p̊.Jtẽ.i.ꝑ
cutẽ.Jtẽ de ꝯtumelus z ꝯuitus cauſa
correctiõis dictis.uide ſ̃ ꝯtumelia.§.
3°.De punitõe an dimittẽda ſit ꝓpter
ſcãdalũ uide ĩfra ſcãdalũ.§.6°.De cor
rectiõe q̃ ꝑmittit̃ doctoribus.uid̃.i.ex
cõicatõ 2°.§.2°.circa mediũ.z.i.locatio
§.5°.z.i.magiſter p̊.§.fi.

Correctio 2°. .ſ. frat̃na.

Correctio frat̃na ſꝫ Tho.ſc̃da ſe
cũde.q.33.i p̃cepto ẽ.Sꝫ qa p̃ceptũ eſt
affirmatiuũ ñ obligat ad ſp ſꝫ ꝓ loco
z tp̃e.uñ omiſſio ei⁹ uno mõ fit mẽito
rie ut qñ qs opportunũ tẽp⁹ ĩqrit.ul̃ d̃
ipis metuit ne deteriores fiãt.l̃ ad bo
nã uitã alios ipediant.z h⁹mõi.2° mõ
omittit̃.ſ.cũ pctõ mortali.ſ.cuꝫ formi
datur iudiciũ uulgi z carnis cruciatio
ſeu ꝑẽptõ.dũ tñ h ita dñent̃ in aio ꝙ
fraterne caritati p̃ponãt̃. A.Et h° uꝛ̃
ꝯtigẽ ſm eũdẽ Tho.ibidẽ.arti.2°.qñ a
liqs p̃ſumit d̃ aliq̃ delinquẽte ꝓbabi
liter ꝙ poſſꝫ eũ a pctõ retrahẽ:z tñ ꝓ
pter timorẽ uel cupiditateꝫ p̃mittit.

¶ B.Tertio mõ ẽ ueniale qñ timor et
cupiditas tardiorẽ facit ad corrigẽdũ
delicta fr̃is nõ ita tñ ꝙ ſi cõſtaret ei ꝙ
frẽm poſſet a pctõ retrahẽ dimitteret
ꝓpt̃ timorẽ z cupiditatẽ qui i aio pre
poſuit caritatẽ.ut dic̃ Aug⁹. A.Jdeꝫ
i ſũ.con.li° 3°.ti.9.q.3. B

¶ Utrũ oporteat q̃rẽ q̃s corripiamus.
R° ſm Tho.ubi ſ̃.Dicẽdũ ꝙ illa beñ
ficia q̃ nõ debẽt̃ certe ꝑſone ſꝫ cõit̃ oĩ
b⁹ ſiue ſint tꝑalia ſiue ſpũalia non oꝫ
nos q̃rere etiã qb⁹ ipẽdamus ſꝫ ſuffic̃
ꝙ ipẽdam⁹ eis q nob̃ occurrũt.alioqn
efficeremur exploratores uite aliene
ꝯ illud ꝓũ.24.Ne q̃ras ipietatẽ i do
mo iuſti.uñ pꝫ ꝙ nec religioſos oꝫ exi
re clauſtrũ ad corrigẽdũ delinquẽtes.
A.Jdẽ i ſũ.cõ.eo.ti.q.4.ubi etiam dr̃
ꝙ qui habet ſpãlem curã alicui⁹ debꝫ
eũ q̃rer̃ ad h° ut eũ corrigat d̃ pctõ. B

¶ Utrũ p̃ceptũ de correctõe frat̃na ſe
extẽdat ad oẽs.R° ſm Tho.ſc̃da ſc̃de
q.33.Duplex ẽ correctõ.Una q̃ ẽ actus
caritatis z ẽ ꝑ ſimplicẽ admonitõneꝫ
z h ꝑtinet ad quẽlibꝫ caritatẽ hñtem
ſiue ſit ſubdit⁹ ſiue p̃latus.Eſt etiam
alia correctio q̃ ẽ actus iuſticie q̃ nõ ſo
lũ fit ꝑ admonitõnẽ ſꝫ etiã int̃dum fit
ꝑ punitionẽ ut alii timẽtes a pctõ deſi
ſtãt.z h ꝑtiet ad ſolos p̃latos. A.Jdẽ
i ſũ.con.eo.ti.q.5.ubi etiã pꝫ ꝙ p̃ma q̃
ꝓp̃e dicit̃ correctio fraterna tẽdit ad
emendationẽ fr̃iſ delĩquẽtis.Secũda
ũo q̃ ꝓprie dr̃ correctio iuſticie tẽdit
ad bonũ cõe:qd̃ nõ ſolũ ꝓcurat̃ ꝑ ad
mõitõꝫ fr̃is ſꝫ ẽt int̃dũ ꝑ pũitõꝫ. B

¶ Utrũ ſubditi teneãt̃ corrigẽ p̃latos.

R° ſm Tho.ubi s.Subditi nõ tenent
nec debent corrigere ꝑlatoſ correctõe
illa q̄ ē iuſticie ꝑ cohertionē pene.Te
nēt aūt correctõe illa q̄ ē caritat sı in
eis aliqd ē corrigibile.ita tñ ꝙ nõ cū
ꝓteruia ſꝫ cū mãſuetudie ⁊ reuerētia
A .qa.1.ad Thimot.5t dr.Seniorē ne
icrepaueris ſꝫ obſecra ut p̄rez:niſi im
mineret ꝑiculū fidei.Tūc.n.ēt publi
ce eēnt ꝑlati a ſubdit redarguēdi ſm
Tho.ibidē.⁊ in ſū.con.li°.3°.ti.9.q.6.un̄
⁊ Paulus q erat ſubdit⁹ Pet° propt̄
iminēs ꝑiculū ſcãdali circa fidē Petꝝ
publice redarguit:⁊ petr⁹ hūilit ⁊ pa
tienter correctionē recepit ad Gal.2°
ubi etiã glo.Aug.dic̄ ꝙ petrus maio
rib⁹ dedit exēplū ꝙ ſi i aliq̊ delirarēt
nõ dedignarēt ab iferioribus corripi.
⁊ nõ ſolū ob ꝑiculū fidei:ſꝫ etiã ꝓpt̄ in
ordiatos mores qñ eēnt publici ⁊ ſcan
daloſi deberēt dure ⁊ publice ꝑlati re
ꝓhendi.2.q.7.paulus dicit. B

¶ Quo ordine ꝓcedēdū ſit i correctõe
fraterna. R° ſm Tho.ſcđa ſcđe.q.33.
Peccata publica ſm ap̄l'm.1.ad Thi
mot.5°.ſūt publice arguēda. In pctis
ꝟo occult locū hꝫ qđ dicit i euangelio
dñs.Si peccauerit i te frat̄ tu⁹ ⁊c̄. A
Math.18°. B .Nã ſi te offendit publi
ce corã aliis iã nõ ſolū i te peccat ſꝫ ēt
in alios q̊s turbat. A .Ur̄ ãt ꝙ pctã
debeãt dici publica nõ ſolū ſi oibus ſꝫ
etiã ſi mult nota ſint ꝓut i p̄allegato
loco dic̄ Tho.de Joſeph.q ut hr̄ Gen̄.
37°.accuſauit frēs ſuos apud p̄rem de
crimine peſſimo.Dicit Tho.ꝙ q̄uis ñ
ſcribat̄ dꝫ tñ credi ꝙ Joſeph p̄us frēs
ſuos monuerit q̄ꝫ accuſauerit.ul'quia
pctm̄ erat publicū ſaltē iter frēs.Unđ
pluralit̄ loquēdo dr̄.Accuſauit fratreſ
ſuoſ.Et ſic Tho.ſentit poſſe pctm̄ dici
publicū q̊ ad denūciationē ſiue admo
nitionē faciēdã ēt ſi notū ſit tm̄ aliqui
bus.Itē q̊ ad ꝯſciaꝫ necē ē ꝑcedē mõi
tionē i accuſatione ſicut ⁊ in denuncia
tõe. B .Uerū qa i occultis pctis põt
ꝑpetrari ꝓximorū offenſa.iõ diſtiguē
dūꝫ ē qa ſi h⁹mõi occulta pctã ſunt in

nocumētū ꝓximorꝝ l' corꝑale ul' ſpūa
le.puta ſi aliqs occulte tractet quõ ci
uitates tradãt̄ hoſtib⁹.ul'ſi hēticus ꝓ
uati hoies a fide auertat dꝫ qs ſtatim
ad denūciatõnē ꝓcedē niſi forte aliqſ
firmiter extimaret ꝙ ꝑ admonitõꝫ ſe
cretã ſtati poſſet h⁹modi mala ipedir̄
Si ꝟo ſūt talia pctã q̄ ſūt ſolū i malū
peccãtis ⁊ eius i quē peccat̄.uel qa le
ditur ab eo ul'ſaltē ex ſola noticia.tūc
dꝫ ſi põt ſic emēdare frēm ut fama ei⁹
ꝯſeruet̄.⁊ ſic de necitate ꝑcepti ē ꝙ ſe
creta admonitio publicã denūciatõeꝫ
ꝑcedat. A .Niſi forte ex manifeſta đ
nūciatõe uel correctõe alicui⁹ delicti
ſecreti ꝟiſil'r publica utilitas reſulta
ret.ſicut Actuū 5°.Petr⁹ pctm̄ occl'tuꝫ
Ananie ⁊ Saphire cõiug manifeſta
uit ipſos publice ſine alia admonitõe
redarguēdo de fraude ꝑcii rerū uendi
tarū qa ſciebat ex dicta correctõe uti
litatē publicã reſultare.Un̄ ⁊ ibidē dr̄
ꝙ dci Anania ⁊ Safira a petro redar
guiti ſtati mortui ſūt ex q̊ magn⁹ tior
fact⁹ ē i oi eccl'ia ⁊ i oib⁹ qui audierãt
Et iõ Aug⁹ ut ⁊ refert Tho.ibidē arti.
2°.dicit ꝙ ex geſtis ſcõrum poſſumus
agnoſcer̄ q̈lit̄ ꝑcepta diuine ſcripture
ſint itelligēda.Itē ñ ē necē ſecretã ad
monitõꝫ ꝑcedē denūciationē gnãlem
q̄ qñq̄ ex aliq̈ cã fit.ſicut Math.26.de
iuda dñs dixit.Un⁹ ur̄m me traditur⁹
ē. B .Et hec ſecreta admonitio dꝫ ul'
ſel' l'plurieſ fiēi ꝙdiu ſpes de correcti
one ex ea ꝓbabilit̄ hēt̄. Cū autem iaꝫ
ꝓbabilit̄ cognoſcē poſſum⁹ ꝙ ſecreta
admonitõ nõ ualet ꝓcedēdū ē ulteri⁹
q̄ꝫtūcūq̄ pctm̄ ſit occultū ad teſtiū in
ductionē niſi forte ꝓbabilit̄ extimare
tur ꝙ h°ad emēdationē fris nõ ꝓficēt
qa tūc a correctõe ceſſandū eēt.An̄ tñ
q̄ꝫ teſtes iducãt̄ ſm Aug.p̄us oñdi dꝫ
ꝑlato ut ē ſingularis ꝑſona. A .Hoc ē
uerꝝ qñ h° regrēt̄ a ꝑlato ad quē ꝑtinꝫ
cū oi ſollicitudine ſcire facta ſbditorū
Nã nõ põt eē paſtor excuſatõ ſi lup⁹
oues comedit ⁊ paſtor neſcit.ut in.c.q̄ꝫ
uis.ex̄ de re.iur.Itē qñ hoc ē ſalubri⁹

etiã si nõ reqraẗ. alr nõ decet ꝑus denũ
ciare ꝑlato cũ nõ sit ſm ordinẽ euãge
lii. ut pꝫ Math. 18. Unñ ⁊ Tho. ibidẽ ar
ti. 8º dicit ꝙ ꝓcedendũ ẽ ad testiũ idu
ctionẽ nisi ꝓbabiliẗ extimareẗ ex hoc
ꝓximũ deteriorari. q̄a hoc casu possꝫ
q̄s correctionẽ penitꝰ omittẽ ul' secre
te denũciare ei q̄ ad emẽdationẽ ꝓxi
mi sit magꝭ idoneꝰ uidelꝫ suo ꝑlato cõ
fessori uel simil. Et ſm hãc distictionẽ di
cit debẽ itelligi dictũ Augꝭ. in regula
ubi dicit ꝙ pctm̃ ꝑus dꝫ denũciari pre
lato q̃ȝ testibꝰ nõ ut iudici sꝫ ut ꝑuate
ꝑsone q̄ plꝰ põt ꝓdesse q̃ȝ aliẗ. ⁊ ad hoc
bñ facit dcm̃ Augꝭ. 22. q. 5. hº uẽ. ⁊ scõm
Tho. i dcõ. arti. 8º testes aduciũẗ tribꝰ
rõnibꝰ. Prima ſm Hiero. ut peccanti
oñdaẗ ꝙ dignũ correctõe egẽit. Scõa
iuxta Augꝭ. i regula ut possit delictuꝫ
ꝓbari ꝯ se ñ emẽdãtẽ. Tertia secũdũ
Criso. ad ꝓbandũ admonitões fore fa
ctas. Põt addi ⁊ etiã ad hoc ut testes
peccãtẽ sil' moneãt. Jõ euãgeliũ diĉ ꝙ
si nõ audierit eos ⁊c̃. B. Et si sic ñ cor
rigiẗ i publico ẽ ꝯuicẽdꝰ. ꝙ si ꝑlatus ꝑ
cipet aliq̄d ꝯ hũc ordinem: nõ esset ei
obediẽdũ quia obediẽ oꝫ deo magꝭ q̃ȝ
hoibꝰ. iõ qñ ꝑlatus ꝑcipit ut sibi dicaẗ
q̄d q̄s sciuerit corrigẽdũ ĩtelligẽdũ ẽ
saluo ordine correctõnis fratñe siue ꝑ
ceptũ fiat ad oẽs cõiter siue ad unum
spãliter. Et nõ solũ nõ ẽ obediẽdũ: sed
etiã ꝑcipiẽdo peccaret. q̄a ipẽ non est
iudex occultoꝝ sꝫ deus solꝰ. Hoc dico
nisi iq̃ȝtũ ꝑ aliq̄ idicia peccata manife
stãẗ. puta ꝑ ifamiã: ꝑsũptões ⁊ hꝰmõi
tũc. n. põt ꝑlatꝰ ꝑcipe sicut ⁊ iudex aliꝰ
iuramẽtũ exigẽ. A. sup ueritate dicẽ
da ſm tho. ibidẽ arti. 7º. B. Jtẽ nota
ꝙ ꝑdictã solẽnitatẽ ⁊ ordinẽ nõ oꝫ ser
uari nisi i ꝗuibꝰ pctis q̄a leuia nõ ꝺro
gãt fame. Unñ ⁊ religiosi i capl'is se ꝓ
clamãt ꝑmisso ordine nõ seruato. A. s
i delictis leuibꝰ etiã secretꝭ de q̄bꝰ pre
lati i capl'is suis publice redarguũt sb
ditos q̄a talia sũt q̄ nõ derogãt fame.
q̄a tales denũciatões potiꝰ dñt dici re
memoratõ oblitaꝝ culparũ q̃ȝ accusa

tiones seu denũciatões ſm Tho. i dcõ
arti. 7º. Et ex ꝑdcis põt colligi ꝙ denũ
ciatõnes gñales fieri pñt sine secreta
admonitõe. Jdẽ etiã ẽ i denũciatõibꝰ
ꝑticularibꝰ respcũ certe ꝑsone qñ pec
cata sũt leuia ⁊ nõ diffamatoria. ⁊ silr
si sũt grauia ⁊ publica. ⁊ idẽ qñ sũt oc
culta ⁊ ꝑiculosa corꝑaliẗ l' spũaliẗ. q̄bꝰ
ꝑ secretã admonitionẽ ꝓuidẽi ñ põt.
uel si ex correctõe seq̄reẗ ꝺisibil' publi
ca ⁊ reputabilis utilitas. Jn his gº oĩ
bus ad denũciatõnẽ nõ req̄riẗ secreta
admonitio. Jn aliis ꝺo casibꝰ qñ pctm̃
ẽ ꝗue ⁊ diffamatoriũ dꝫ oĩo secreta ꝑ
cedẽ admonitõ: q̄ int solũ ⁊ solũ semel
⁊ pluries dꝫ fieri q̄usq ꝓbabilis spes
emẽdatõis ꝑ secretã admõitõꝫ possit
hñi. si ꝺo dcã nõ sufficiat admõitio ad
di debẽt testes bõi ⁊ idonei q̃ȝtũ como
de pñt hñi q̄ silr cũ ꝑ admonitore ꝺmõ
strẽt culpabili suũ errorẽ ⁊ pctm̃ ⁊ de
emẽdatiõe admoneãt. ⁊ si nõ vlt emẽ
dare denũcieẗ ꝑlatꝭ ecclesie corã q̄bꝰ
testificabũẗ denũciatorẽ debitas fecis
se admonitões ⁊ monitũ noluisse emẽ
dare. Et ꝑdicta sũt diligẽẗ notãda ut a
manifestatõe defectuũ ꝓxi sciat q̄sq
refrenare liguã: ⁊ si mãifestare nccẽ ẽ
nouerit manifestãdi ordinẽ ut nõ icur
rat mortale pctm̃ ⁊ obligeẗ ꝓxio ad re
stitutionẽ fame ⁊ totiꝰ intẽesse. naꝫ ſm
Tho. scõa scõe. q. 62. arti. 2º. si q̄s ꝯ ordi
nẽ ꝑdictũ manifestet pctm̃ altiꝰ etiaꝫ
ueꝝ. offendit iusticiã ⁊ caritatẽ ꝓximi
⁊ teneẗ ad restitutionẽ q̃ȝtuꝫ fieri põt
sine mẽdacio ⁊ si nõ põt famã restituẽ
dꝫ diffamato recõpensationẽ facere i
pecunia uel alio mõ. B

¶ Si scia de aliq̄ aliq̄ ipedimẽta ul' cri
mina q̄ etiã ille q̄ ꝯmisit ignorat an ꝺ
beã ꝓcedẽ ad correctionẽ fratñã: ⁊ di
cẽ ei. ꝺbi grã. Scio aliquẽ ꝑcussisse ali
uꝫ ⁊ iñ mortuũ fuisse queꝫ ꝑcussor ne
scit ⁊ uideo ꝑcussorẽ i officio sacerdo
tali celebraẽ. Jtẽ si scio aliquẽ ministraẽ
⁊ ñ fuisse ordiatũ rite ul' ñ fuisse bapti
ꝫatũ ⁊ hꝰ. Jtẽ si scio aliquẽ excõicatuꝫ
ignorãẗ ordiatũ. itẽ si scio aliquẽ hñe i

ux orē quā de iure hr̄e ñ pōt: aut eccle
siā ꝑ aliená simoniā ul' tenē rē alienaꝫ
R° s3 guil. si tales laborāt crassa ꝛ su
pina ignorātia q̄ ñ excusat eos teneor
eis dicē si comode possū ꝛ maxie si cre
do eos corrigibiles eē. s3 si laborāt ig
norātia ꝓbabili: credo nihilominꝰ ꝙ
teneor eis dicē v̄itatē ñ qa ipi peccent
s3 ꝓpt̄ ꝑiculū ul' dānū alienū ꝛ iiuriaꝫ
sacrꝫoꝝ. nā ñ ordiatꝰ celebrās decipit
audiētes ꝛ q tenet rē ꝓximi eū dānifi
cat. hec ꝛ silia dico si talis ꝑsona sit ꝑ
suasibilis. secꝰ si ñ sit s3 timēt ꝺ scāda
lo. tūc. n. suffic̄ si dicā p̄lato ñ denūciā
do ul' accusādo s3 simplr̄ notificādo si
forte remediū couemēs possit adhibe
ri. A. Idē i sū. cō. li° 3. ti. 9. q. 10. B De
eo q h3 uxorē quā de iure hr̄e ñ pōt. ha
bes adhuc. ī. ipedimētū p̊. §. 8°. ꝛ 9°.
¶ S3 qd si p̄dcā uel aliqđ p̄dictoꝝ pro
bare possū: nū qd teneor? R° s3 eūdeꝫ
guil. ñ. nisi forte sit ꝑiculū alioꝝ: puta
si alius sacr̄a mistrat ꝛ eos decipit. tūc
eni probare teneor. A. Idē in sū. con.
co. ti. q. xi. ubi ēt p3 ꝙ l3 ñ assit ꝑiculuꝫ
aliorū tenemur probare eo casu q̊ te
nemur ad fraternā correctionē. uidel3
cū v̄isilr̄ possumꝰ proficē ut ex p̄dcis
p3. B Utrū correctio fr̄na sit dimit
tēda ꝓpt̄ scādalū. uiđ. ī. scādalū. §. 9.

Corpora sanctoꝝ

Uideā. ī. reliquie.

Corporale uel cor

poralia ñ sūt abluenda ꝑ lai
cos aut mulieres ēt scimoniales cū po
tiꝰ hec abluē ꝑtinet ad officiū diaconi
cū hūilibꝰ mistris. de ꝯse. dist. i. nemo.
De eiꝰ ꝯsecratōe uide s̄. ꝯsecratō 5°. A
Et i dcō. c. nemo. idē dr̄ ꝺ lauādis aliis
pānis ad dinū cultuꝫ deputatꝫ. ꝛ ꝙ d3
hr̄i peluis noua nulli alii usui deputa
ta nisi ad lauādū pānos ad cultuꝫ do
minici altarꝫ deputatos ꝛ ꝑtinētes. et
ꝙ dn̄t dicti pāni lauarī intra sacrariū
Syndō v̄o q̄ b̄m glo. ibi ē scđa uestis
sacerdotalis d3 foris lauari. Dic̄ tñ gl.

ibi hodie huic derogatū ē ꝯsuetudini
generali. Ego aūt puto ꝙ hec cōsuetu
do in ꝙtū ꝯtineat diuinū irreuerētiaꝫ
nec derog3 nec excuset. ex̄ ꝺ ꝯsue. c. fi.
Itē corporale nō debet fieri de serico
nec de pāno itícto. s3 de pāno lineo pu
to ab ep̄o ꝯsecrato. sic̄ corpꝰ dñi in syn
done mūda linea sepultū fuit. de con.
dis. i. cōsulto. Itē corꝑalia ꝛ ad dinum
cultū ꝺputata debēt nitida teneri. ex̄
de custo. eucha. relige. ubi dr̄. Precipi
mus q̊ꝙ ut oratoria: uasa misterii: cor
poralia ꝛ uestimēta p̄dcā. s. mistroruꝫ
ꝛ palle altaris. ut ibi mūda ꝛ nitida cō
seruēt. nimis. n. ur̄ absurduꝫ in sacris
sordes negligē q̄ dedecēt i ꝓphāis. B

Corpore uitiatus

an possit ordinari ul' mistrar̄
uide. ī. uitiatus corpe.

Corpus christi Uiđ sup̄

cōicare. ꝛ. ī. eucharistia. ꝛ satis
etiam. ī. missa.

Crimen

Criminis appella
tio aliqñ cōplec
titur omne peccatū. aliqñ il
lud solū qđ ad dānatiōnē sufficit. dist.
25. §. qđ aūt. A. Potiꝰ ē. §. criminis. et
§. al' aūt. S3 ꝓprie appellatōe crimis
itelligit̄ mortale. Uñ Omel. 21. Gregꝰ
dicit. Hoc int̄ pctm̄ distat ꝛ crimē. qa
oē crimen pctm̄ ē: nō oē pctm̄ crimen.
Et. ī. In q̄ uidel3 criminū ꝛ pctōꝝ disti
ctione pēsandū ē qa nō nulla pctā ani
mā polluūt: crimia extinguūt. B
¶ Crimia q̄dā sunt enormia int̄ q̄ tria
s. heresis homicidiū uolūtariū ꝛ simo
nia in ordine ꝛ bñficio ēt pꝰ pniaꝫ im
pediūt ꝓmouēdū ꝛ deiiciunt iā ꝓmo
tū siue sint occulta siue manifesta. i. q.
i. uētū ē. ex̄ ꝺ heretꝫ. qcūꝙ. ꝛ. c. statutū.
li° 6°. ex̄ de tēpo. or. q̄situ. ꝛ de simo. tā
ta. Et de his uide. ī. enormia. ꝛ. ī. dispen
satio. §. 6°. ꝛ 7°. A. Et qđ h̄ dr̄ de homi
cidio uolūtario. idē etiā est de non uo
lūtario qñ casū p̄cessit culpa. ex̄ de ho
mici. continebatur. Secus si culpa nō

p̃cessit eo.t.ex lr̃is.c.p̃.ꝛ 2º. B .Alia ꝟo
enoꝛmia occulta pᵒ pniam nõ ipediũt
ꝓmouẽdũ nec deiciũt iã ꝓmotũ.ut i
p̃dcõ.c.quesitũ. A .Suadẽdũ.n.ẽ.ꝓpt
talia ne quis faciat se oꝛdinari etiam
pᵒ pniaꝫ.Sꝫ tñ ex q̊ sũt occulta ñ sꝫ pe
nitᵒ ꝓhibẽdi.ex̃ de tẽpo.oꝛ.ex tenoꝛe.
B .Sũt ꝛ alia crimina mediocria i q
bus distigue qa aut sũt manifesta aut
occulta.Si mãifesta ẽt repellũt ꝓmo
uendũ ꝛ deiciũt iã ꝓmotũ. A .Hoc ẽ
uerũ añ pniaꝫ nõ pᵒ.sicut i.c. fratnita
tis.34.dis.pꝫ.ꝛ ex̃ õ coha.cle.ꝛ mu. clẽi
cos.ubi clerici publici ꝯcubinarii non
deiciũt nisi moniti fuerit cõtumaces
ꝛ in illo.c.fratnitatis fuit ꝓmotus qui
publice hũerat ꝯcubinã nisi aliqđ õli
ctũ seq̃ret ifamia iurꝭ uł facti.hoc. n.ñ
tollit per pniam qñ eẽt publicũ .puta
ꝑiuriũ:falsũ testimoniũ:adulteriũ:et
similia.dcõ.c.q̃sitũ.Et h pñt dici medi
ocria respcũ illoꝝ q̃ deiciũt etiã si sint
occlta.ꝛ respcũ illoꝝ q̃ pᵒ pniam nõ de
iiciũt etiã si fuerint publica. B .Et in
tellige qñ sũt manifesta ꝑ sniam : uel
cõfessionẽ in iure uel euidẽtiam fci.ut
i.c.q̃situ.ꝙ si sũt mãifesta solũ per fa
mã.idicit purgatio q̃ p̃stita absoluet:
ꝛ si in ea defecerit deponet.ex̃ õ adul.
significasti.ꝛ ex̃ de pur.ca.ex tuarũ.Si
ꝟo hᵒmõi crimia sũt occulta pñt tales
pᵒ pniam remanẽ i susceptis ꝛ promo
ueri ad suꝑioꝛes oꝛdines.ex̃ de tẽpor.
oꝛdi.ex tenoꝛe.ꝛ.c.q̃situ. A .Hoc ple
nius nota.i sũ.cõ.liº 3º. ti.29.q.3. B
An si aliqs solᵒ scit crimẽ altiᵒ teñat
reuelare p̃lato? Rº ñ tenet etiã si iura
uit denũciar nisi posset ꝓbare.nã eẽt
ꝓditoꝛ crimis.2.q.1.si peccauerit.2.q.7
pleriqꝫ.2.6.q.2.si tm̃.nisi uellet reuelar
secreto cũ p̃latus secrete habeat coꝛꝛi
gere criminosos.ar.22.q.5.hº uſ.Debet
q̊qꝫ idicare talibᵒ q magꝭ pñt ꝓdesse
q̃ꝫ obeẽ.siue eũ coꝛꝛigendo siue pro eo
oꝛãdo .nã ad talẽ denũciationeꝫ qlibꝫ
tenet ut i.d.c.hº uſ.ꝛ uide s̃ coꝛꝛectõ 2º
§.15º. ꝛ in se.ꝛ.i.familia.§.3º. A .Ibi nõ
est nisi unus.§. B

Cõtra crimia ꝓcedit qñqꝫ ꝑ accusa
tionẽ de q̃ uide s̃ accusare ꝛ accusatus
qñqꝫ ꝑ denũciationẽ uel inquisitionẽ.
de quibus habes.i.inq̃sitio.§.p̃. Qñqꝫ
ꝟo nõ agit directe ꝯ crimẽ sꝫ ꝑ moduꝫ
exceptiõis.de q̊ habes.i.inscriptõ .§.p̃.
ꝛ 2º. De coꝛꝛectõe ꝛ pena criminũ hẽs
s̃ coꝛꝛectio.ꝛ.i.pena p̊. Ad materiã cri
minis põt ꝑtinẽ.i.pctm̃.ꝛ.i.uitiũ.

CRisma supra baptismᵒ
2º. §.finali. ꝛ ifra
oleum sanctum.

CRuce signatus. De idul
gentia cruce signatoꝛũ .uide
i.indulgentia.§.antepenul.ꝛ se.De uo
to cruce signatoꝛũ uide.i .uotum .§ 2º
6º. ꝛ 7º.

CUpidus nõ est oꝛdinã
dus.uide infra
oꝛdinandus.§.xi.º

CUrialis Curiales q̊que
ꝓhibent oꝛdi
nari.uide infra oꝛdinãdus. §.
15º.

CUriositas fm Tho.se
cũda scđe
q.167.ẽ uitiũ circa ioꝛdinatũ
appetitum cognitionis. A .Põt ẽt
dici curiositas superuacuũ studiuꝫ ad
aliqd ꝑagẽdũ.Unde ꝛ ideꝫ Tho .scđa
scđe q.169 .arti. 2º. dicit ꝙ artifices oꝛ
namentoꝛũ peccant inueniendo suꝑ
flua ꝛ curiosa. B
Querit gº utrũ uitiũ curiositatꝭ pos
sit eẽ i cognitiõe itellectiua. Rº fꝫ tho.
ubi s̃.Ueritatis cognitio de se bona ẽ
sꝫ põt eẽ mala rõne alicuius ꝯñtis sex
mõis.s.inq̃ꝫtũ aliqs de cognitõe ꝟitatꝭ
suꝑbit fm illud.i.Corꝭ.8º. Scia inflat.
Uel inq̃ꝫtũ hõ cognitõe ꝟitatis utitur
ad peccandũ.Uel inq̃ꝫtũ ꝑ studiũ mi
nᵒ utile retrahit a studio qđ ei ex ncci
tate icũbit .Uel iq̃ꝫtũ hõ studꝫ discẽ a
q̊ nõ lꝫ.sicut q futura a demõibus ꝑq
rũt.Uł inq̃ꝫtũ appetit ꝯgnoscẽ ꝟitatẽ
circa creaturã nõ referẽdo ad đbitũ fi
nẽ.s.ad cognitõꝫ dei. Uel inq̃ꝫtũ aliqs

studet ad cognoscẽdũ ueritatem sup facultatẽ ꝓprii igenii. Eccl. 13. Altiora te ne q̃sieris ꝛ fortiora te ne scrutatus fueris. Et i plurib' opib' eius ne fuer curiosus. ꝛ istis mõis uiciũ curiositat i pte itellectiua ẽ. A. Idẽ i sũ. con. li° 3° ti. 34. q. 276. B

¶ Utrũ curiositas possit eẽ circa sensitiuã cognitionẽ. R° ƀʒ Tho. scđa scđe q. 167. ꝙ studiũ circa sensibilia cognoscẽda dupl'r põt eẽ uitiosũ. Uno modo iq̃tũ cognitõ sensitiua nõ ordinat̃ ad aliqđ utile ſʒ poti' auertit. A. s. ab utili ɔsideratõe sicut Aug' i x° ɔfes. confitet̃ culpã suã ꝙ libẽter uidit canẽ currẽtẽ p' leporẽ. qa ut ibidẽ dĩc. Hec uana a bonis cogitatõib' ipediũt ut i sũ. con. eo. ti. q. 277. B. Alio mõ iq̃tum cognitio sensitiua ordiat̃ ad aliqđ nociuũ. sicut inspectõ mulier ordiat̃ ad ɔcupiscẽdũ. ꝛ inq̃sitio eorũ q̃ ab aliis fiũt ordiat̃ ad detrahẽdũ. ꝛ sic ẽ curiositat uitiũ. Si qs aũt ɔgnitionẽ sensibiliũ itẽdit ordiare ad necitatẽ sustẽtationis uel ad studiũ itelligẽde ꝟitat. sic ẽ ꝟtuosa studiositas. A. Idẽ in dcã. q. 277. ubi etiã addit̃. Ex q̃ pʒ ꝙ ispectio spectaculorũ uitiosa reddit̃ inq̃tum p h° fit hõ ꝓnus ad uitia ul' lasciuie ul' crudelitat p ea q̃ ibi repñtant̃. Unde Criso' dĩc ꝙ adulteras ꝛ inuerecũdas constituũt mentes tales ispectões. B

Damnificatus

an possit accipe sibi de reb' dãnificãt. hr̃ s̃ bellum p̊. §. 4°. ꝛ. infra depositum. §. ulti.

Debitum coniugale.

Utrũ alter cõiugũ stati ɔ̃cto mr̃imonio teneat̃ ad redditõnẽ đbiti. R° ƀm Tho. i 4°. dis. 32. Nõ tenetur stati ſʒ dat̃ tẽp' duoꝝ mẽsiũ ꝓpt̃ tria p̊ ut possit deliberare đ trãsitu ad religionẽ. 2° ut ꝑpent̃ q̃ sũt necia ad nuptiarũ solẽnitatẽ. 3° ne uilẽ habeat maritus datã quam nõ suspirauit dilatam

Con. Al. ⁊ Hosti. ꝟo dĩc ꝙ magis putat debẽ statui tẽp' arbitrio iudic ifra qđ trãseat uel cõiugi adhereat. Si ľe. i. uotũ. §. 4°. ꝛ 5°. Idẽ Ber. A. s. in. c. ex publico. ex̃ đ ɔuer. coniu. ꝛ Hosti. ꝛ Ber. loquũt̃ de uolẽte itrare religionẽʒ cuilicʒ uideat̃ statui termin' duoꝝ mẽsiũ i dcõ. c. ex publico. dicũt tñ illud tẽpus poti' eẽ arbitrariũ. Sup eo ꝟo q nõ aſserit se uelle intrare religionẽ nullum tẽp' vr̃ statutũ. vñ ƀʒ pe. in sũ. con. lib° 2° ti. 2. q. 34. talis tenet̃ si petat̃ statim reddẽ debitũ cũ nõ hẽat exceptionem legitimã ad repellẽdũ. h ibi. Puto ꝙ legitima sit exceptio ut tãtũ tẽp' concedat̃ q̃tũ sit neciuʒ ad ꝑpationẽ ꝛ ad obseruationẽ consuetarũ ꝛ honestarũ solẽnitatũ ꝛ cerimõiarũ. qa. i. ad Cor. 14°. dr̃. Oia honeste ꝛ ƀm ordinẽ fiant i uob. ꝛ ƀm h° põt itelligi dictũ Tho. ꝛ Al. ꝛ id qđ seq̃t̃. B. nã ꝛ ƀm guil. mortaliter peccat q añ bñdictionẽ nuptialẽ uxorẽ cognoscit in locis ubi ẽ cõsuetũ benedictionẽ adhiberi. hoc dicit gl. Ray. in ti. de mr̃imonio. §. iteʒ nota ꝙ matrimoniũ ubi dicit h° eẽ ueꝝ qñ fieret sine dispensatõe ꝛ iusta cã. ꝛ idem dĩc si obmittant̃ alie consuete solennitates cũ Hug. notauẽit. 27. q. 2. cũ iniciat̃ ꝙ si qs cognoscat spõsaʒ añq̃ eaʒ traducat pnia unius anni ẽ ei idicẽda ƀʒ q̃sdã cãones pniales q ñ hñt i corpe canonum.

¶ An rõne infirmitat ul' ipotẽtie excuset̃ ɔiũx a redditiõe đbiti. R° ƀʒ Tho. ubi s̃. Uxor nõ hʒ ptãtẽ i corpe uiri nisi salua suba sue psone. unđ si ultra exigit nõ ẽ petitio debiti ſʒ iniusta exactio. ꝛ ꝓpt h° nõ tenet̃. A. Cõ. pe. ꝛ Al. ut in sũ. cõ. eo. ti. 2. q. 35. B

¶ Utrũ peccet q se facit ipotẽtẽ ad reddendũ debitũ. R° ƀm Tho. i 4°. dis. 32 si factus est ipotẽs ꝓpter redditioneʒ ꝑcedẽtẽ: mulier nõ hʒ ius ulteri' petẽdi. Si aũt factus ẽ ipotẽs ex alia causa tũc aut illa cã fuit licita. ut ieiunium moderatũ ꝛ h' mõi. ꝛ tũc ñ peccat: aut illicita: ꝛ tũc peccat. ꝛ pctm̃ uxoris si i fornicationẽ labit̃ aliq̃ mõ iputat̃ sibi

Et iō q̄tū pōt dꝫ dare opaꝫ ut uxor cō
tineat. Idē Al. A .Idē in sū.con. eo.
ti.q.36. B

¶ Utrū coīugalis act⁹ sit pctm̄? R̄x° ꝫm
Ray. Si coīūgunť cā suscipiende ꝓlis
nō hꝫ culpā ſꝫ poti⁹ meritū. de quo ifra
mr̄imoniū p̊ .§.7.i.Cor].7. Si nupserit
uirgo nō peccat. Geñ.8°. Crescite ⁊ mul
tiplicamini ⁊c̄. Si ṽo coīūgūtur causa
reddendi debitū adhuc nō est pctm̄.i.
Cor].7°. Uxori uir debitū reddat. A
In his g° duobus casib⁹ nō ē pctm̄. qȯ
uerū ē si rectitudo intētōis postea ali
q̄ten⁹ nō muteť. h° ē ꝙ in executōe ip
si⁹ act⁹ nulla uoluptat] delectatōe te
neať. Sꝫ ut dicit Greg⁹.33.q.4.uir.cuꝫ
ꝓpa. ualde difficile ē ut stās i igne ne
sciat ardere. Pōt aūt ꝯtingere ex sin
gulari dono dei ⁊ ñ aliť. uñ ⁊ ibidē dicit
Greg⁹. Ipa licita admixtio ꝯiug] sine
carnis uoluptate fieri nō pōt. iō a sacri
loci igressu ē abstinēdū. B .Si ṽo cā
remedii. ut q̄ꝛ ꝯtinē nō pñt, sic ē pctm̄
ueniale. Aug9. Incōtinētie malū ē ꝙ
uir cognoscit uxorē etiā ultra nccitatē
ꝓcreandi filios. ſꝫ ⁊ ibi ē nuptiarū bo
nū. ⁊ illud malū fit ueniale ꝓpť bonū
nuptiale. A .Aliq dixerūt h° casu nl'
lū eē pctm̄. ut notat glo. in.c. qcqd.32.q.
2. ⁊ glo. Ray. in ti. de mr̄imonio.§. ſꝫ nū
qd h̄ tria sup ṽbo ueniale. Sꝫ ut dicit
glo. Ray. ibidē. h° exp̄sse ē ꝯ̄ dictū Au
g].25.dis.§. criminis. ubi inter alia pctā
uenialia dicit: Quotiēs excepto filioꝝ
desiderio uxorē suā cognouerit. Et ibi
sentit glo. dū dicit sup ṽbo desiderio.
Supple ⁊ cā reddēdi debitū quasi di
cat. exceptis his duobus casib⁹ in usu
mr̄imonii sp̄ peccať saltē uenialiť: et
ita ē ṽitas. ut no. i sū.cō. li° 4°. ti.2.q.37
B .Et ē itelligēdū h° ꝫm Tho. qñ quis
ita ꝓpter uoluptatē ꝯiugi misceť ꝙ si
stat ifra limites mr̄imonii. uidelꝫ ꝙ cū
alia hoc nō facēt. nā tūc ē ueniale. Se
cus si excedit fines mr̄imonii: ita etiā
ꝙ si nō eēt sua uxor facēt idē: tunc est
mortale. nā adulter ē in suam uxoreꝫ
amator ardētior. nihil.n. fedius est q̄

uxorē amare q̄si adulteraꝫ.32.q.4. ori
go. A. Idē etiā dicit glo. Ray. i dcō
§. sed nūqd. sup ṽbo fedius. Et hoc est
idubitabile. q̄a sola intentō ad morta
le ē mortale. Math. 5. Qui uidēit mu
lierē ⁊c̄. Ex q̊ bñ iuestigāti apparebit
ꝙ facili⁹ ē religioso inť regulariť uiuē
tes oīmodā castitatē seruare q̄ ꝯiugi
b⁹ i usu mr̄imonii a mortali se custodi
re. q̄a r̄ligiosus abē ab icētiuo luxurie
⁊ ꝯ̄ ip̄m hꝫ multa ⁊ continua remedia
Coīuges ṽo sūt secus libidinis ignē. ⁊
ad eā icētiua multa habēt. ⁊ ignis ac
census solꝫ ardere qȯcūq̄ lignū appo
natur. ⁊ sic mēs cupidine accēsa ñ solꝫ
respicē q̄litatē ꝑsone. ⁊ utrū liceat uel
nō adeo ut ñ sit tuta mr̄ cū filio ⁊ sites
ut in.c. p̊. ex̄ de coha. cle. ⁊ mu. uñ ⁊ Eccl
19°. dr̄. Uinū ⁊ mulieres apostatare fa
ciūt etiā sapiētes. Et iō ualde discretū
⁊ timoratū oꝫ eē ꝯiugē. ut cū accensus
ē cupidine nō trāsgrediať ťminos mr̄i
monii saltē intentiōe. B ꝙ si q̄s uxo
rē ꝓpter sanitatē corꝑalē cognosceꝛꝫ
nō excusať a pctō q̄a q̄rit sanitatē per
id qȯ ad h° nō ordinať. sicut q̄ ꝑ sacra
mētū baptismi tm̄ corꝑalē sanitatē q̄
rēt. ut pōit tho. i 4°. dis 32. i solutōne c⁹
dā argumēti. A .Idē i sū.cō. eo. ti. 2.q.
37. ⁊ 38. Addit ēt Ray. in dcō.§. sed nū
qd. ꝙ usus mr̄imonii cā saturāde libi
dinis ē pctm̄ mortale. ⁊ ut dicit ibi gl.
eius. idē notauit Hug].32.q.2.§. his ita
et hoc dictū Hug] refert glo. Jo. in.c.
qcquid. super uerbo adulterio. ea. cā. ⁊
q. Et dic̄ Hug]. eē drīam inť coitum cā
incōtinētie ⁊ cā libidinis iplēde. quia i
p̊ casu ꝑuenit hoc agēs a uoluptate. ēt
poti⁹ uł't sic peccare q̄ fornicari. In 2°
cāu ꝑuenit uoluptatē ⁊ prouocat eam
manib⁹ uł' cogitatōe uel utēdo calidis
⁊ intētiuis ut pl'ies possit cū uxore coi
re. Alii tñ dicūt i hoc casu eē tm̄ uēiale
ut dic̄ glo. in dcō.c. qcqd propter illud
ap̄li.i.Cor].7°. Propter fornicationeꝫ
unusq̄sq̄ suā uxorē hēat. ⁊ unaq̄q̄ suū
uirū. Sꝫ p̄mū dictū uř rōnabili⁹ q̄a coi
t⁹ inť ꝯiuges solū ē i duob⁹ cāib⁹ licite

ꝑmissus .uidelʒ ꝓpᵗ filioꝝ ꝓcreatōnē
ꝛ debiti redditionē cū debita honesta
te ꝛ tꝑis ꝛ loci ꝛ mōi. In 3° āt ē a morta
li excusatus uidelʒ cū fit cā uitāde for
nicationis dcō .c. qcqd. Restat gᵒ ꝙ in
aliis casibus stet sub ꝓhibitiōe forni
catōnis q̄ habet culpā mortalē cuʒ sit
ꝯ sextū ꝑceptū decalogi. Exo. 20. nā qn̄
regula est ꝓhibitiua oē intelligiᵗ ꝓhi
bitū quod nō ē spāliter ꝯcessū .ut i cle.
exiui. de ṽbo. sig. Hoc etiā satis uideᵗ
ꝓbari Thob. 6. ubi angelus Raphael
dixit ad Thobiaʒ filiū Thobie. Audi
me ꝛ oñdam tibi qui sunt qbus ꝑualē
pōt demoniū. In eos qui ꝯiugiū ita su
scipiūt ut deum a se ꝛ sua mēte exclu
dāt ꝛ sue libidini ita uacēt sicut equus
ꝛ mulus in quibus non ē itellectus hʒ
super eos ptātem demonium. hec ibi
Equus ꝛ mulus nō utūᵗ coitu aliq̄ mō
ināli uel alias monstruoso. sʒ ad ipsuʒ
nullo fine rōnabili cū careant rōne. sʒ
libidine dilabūtur. Et sic q ad hunc fi
nē uel suscipiūt mrīmoniū uel eo utū
tur danᵗ i ptātēʒ diaboli. etiā si nullā
aliā inhonestatē uel actualiᵗ uel intē
tionaliᵗ exerceāt. ꝛ ita includiᵗ in hoc
mortale. nā ꝓpter ueniale nemo daᵗ
in ptātem diaboli maxie usqꝫ ad mor
teʒ sicut danᵗ isti. ut in dcō. c. 6°. Thob.
Nullus ē. n. ita iustus q careat ueniali
Ioh. ꝑ. Si dixerimꝰ qa pctm̄ nō hēmꝰ
ipsi nos seducimꝰ. Predictis aūt uide
tur obstare dictū Aug. in glo. sup ꝑnc.
c. 7. i. ad Cor. ubi ait. Cōiugalis cōcubi
tus generādi grā nō habet culpā. Con
cupie uero satiande. sʒ tn̄ cū cōiuge hʒ
culpā ꝓpter thori fidem uenialē. Sʒ
ad hoc dicēdū ꝙ ibi satiāde dʒ itelligi
i. implende quādo ab ea ꝑueniᵗ ad ex̄
ordinariā fornicationē uitandā. qꝛ ma
trimoniū pꝰ filiorū ꝓcreationē datur
etiā in remediū infirmitatis ad illici
tos cōcubitus euitādos. 32. q. 2. qcquid.
Nō aūt ad iplemētū uoluptatis. Unᵭ
32. q. 4. c. liberoꝝ. dicit Hieroꝰ. Libero
rū ut diximus i mrīmoniū opa ꝯcessa
sunt uoluptates aūt q̄ ᵭ meretricū ca
piūtur amplexibꝰ i uxorē dānate sunt
Constat aūt ꝙ amplexꝰ i meretricibꝰ
fiūt cā iplēde uoluptatis. ꝛ hoc dānaᵗ
cū uxore. Glo. tamen ibi dicit. In uxorē
dānate sūt. i. puniende ꝓpter ueniale.
Sʒ hec glo. extorqnet lr̄am qᵭ fieri re
gulariter nō debet. ff. de le. 3. l. nō aliter
nec fūdaᵗ sup aliq̄ auctoritate. Itē nō
obstat illud apl̄i qᵭ allegaᵗ a gl. i dcō
c. quicqd. uidelʒ. ꝓpter fornicationem
ꝛc. ut s̄. qa ᵹm glo. ibi. uxor dʒ accipi a
nolente castitatē seruare ꝓpter forni
cationē nō saturandā sʒ uitandaʒ. B
Utrū uir teneaᵗ reddē debitū uxori
nō petēti. Rᵒ ᵹm Tho. ubi s̄. Dicendū
ꝙ uir nō solū teneᵗ reddē qn̄ uxor ex
presse petit. sʒ etiā qn̄ per signa hᵒ ap
paret. Nō tamē idē iudiciū ē de petiti
one uiri. qa mulieres magis solēt uere
cūdare de petitione debiti q̄ꝫ uiri. Idē
pe. ꝛ Al. A. Idē in sū. con. liᵒ 4°. tit. 2.
q. 40. B
Utrū uir debeat uxorē auertē ne pe
tat. Rᵒ ᵹm Tho. i 4°. dis. 22. Dicendum
ꝙ nō debet hᵒ facere nisi ꝓpᵗ aliquaʒ
rōnabilē cām. ꝛ tūc ēt nō debet cū ma
gna instātia auerti ꝓpter ꝑicula que
possent iminēre. A Con. Al. ut in sū.
con. eo. ti. q. 41. B
Utrū peccēt ꝯiuges exigēdo uel red
dendo debitū i solēnitatibꝰ ꝛ ieiuniis
Rᵒ ᵹm Ray. Exactus dʒ reddē nisi cau
te ꝛ sine ꝑiculo posset differre. exigere
tn̄ nō debet in ꝑdcis tꝑibus. i. Cor. 7°.
Nolite fraudare inuicem nisi forte ex
cōsensu ad tēpus ut uacetis orōni. naʒ
ꝓpter dies ꝓcessionis ꝛ ieiunii conue
nire nō debēt qa ēt a licitis abstinēdū
est ut facilius ipetrari possit quod po
stulaᵗ. 32. q. 4. xpiano. Idē diciᵗ de tꝑi
bus festiuis. 33. q. 4. quotiēscunqꝫ. A
Idē etiaʒ de tꝑe aduētus. un̄ Ambro.
in sermone de aduentu. ꝛ. 33. q. 4. frēs.
dicit. Fratres nō solū dētis ab oi imū
dicia abstinere: sed etiā ab uxoribꝰ ꝓ
priis studiosissime cōtineatis. Nullus
oio uxori sue iūgaᵗ. Idē uᵣ de similibꝰ
tꝑibus uidelicʒ ad deuotionē seu ad

pnīaꝫ deputatꝭ i qbꝰ ꝑit ꝓhibet̄ solen
nitas nuptiaꝝ.sicut i aduētu uidelicet
a septuagesima usqꝫ ad octauā pasce.
ꝛ ꝑ tres dies añ ascēsionē usqꝫ ad octa
uā pētꝭ.33.q.4.ñ oꝫ.ꝛ ex̄ ꝺ ferıs. capel
lanus.Et aliq dicūt his tꝑibꝰ usū mr̄i
monii ñ eē ꝓhibitū.pōt itelligi nisi ꝓ
ut i sīilibꝰ tꝑibꝰ ꝓ̄ferti cū de tꝑe aduē
tꝰ ꝛ ꝓcessiōis qꝺ ē añ ascēsionē sit ꝑti
culariť exꝓ̄ssū.d.c.frēs.ꝛ.c.xp̄iano. B
Jtaqꝫ q reddit illis tꝑibꝰ non peccat:
ſꝫ q exigit aliq̄ ifirmitate puta ꝯcupi
scētia ductꝰ sine ꝯtēptu tꝑis seu ecclı̄
astice exhoꝛtatōis.uenialiť tm̄ peccat.
Con.Tho. A .hꝰ ultimū dictū uť fuis
se nō Ray.sꝫ pe.cū quo cōcoꝛdat Tho.
ꝛ glo.Ray.ut i sū.con eo.ti.q.42.ubi ēt
idē dicit̄ secundū Hugꝭ.addentem ꝙ
qui cā satiāde libidinis petit ꝺbitū sꝑ
peccat moꝛtaliť sꝫ plus in istis diebus
de qbꝰ ꝓprie dictū ē.Et ut ex pꝛedictis
pōt patē ſm oēs his tꝑibꝰ nō excusat̄
usus mr̄imonii a moꝛtali qñ fieret in
ꝯtētū tꝑis seu ecclesiastice oꝛdiatōis
Cōtemnere aūt uť qs si pōt sine mag̃
difficultate abstinē ꝛ exigit seu libēť
reddit.nā nihil aliud uť eē contēptus
q̄ꝫ nō curare agere qꝺ oꝫ.Uñ Math.6
dť.Aut unū sustinebit ꝛ alteꝝ cōtēnet
Sup q̄ Augꝭ.ut ꝛ ibi refert tho. Nulli
us fere ꝯscia pōt odisse deū.Cōtemnit
aūt.i.nō timet eū dū q̄si de eiꝰ bōitate
securꝰ ē.Jtē ad Ro.2. An diuitias bōi
tatꝭ eiꝰ ꝛ patie ꝛ lōganimitatꝭ contem
nis.Sup q̄ glo.mgr̄i sn̄iarū.Hic aūt ꝯ
tēnit q ñ sic utit̄ ad pn̄iam.Et Jsidoꝛꝰ
in liº 2º de sūmo bono.Uolūtatē ꝗppe
ꝓpꝛii dn̄i nolle scire:qd ē aliud q̄ꝫ uel
le deū sup̱biendo contēnere.Et multo
plus ē nolle facē cū sit facē finis sciēdi
ꝛ i faciēdo cōsistat ois salutꝭ effectus.
Math.7º Nec qs uť excusari si his tē
poꝛibꝰ exigat seu libēť reddat cā ꝓlis
Uñ Ambº sup p̄mā ad Coꝛꝭ.ꝛ.33.q.4.
dicā dic.Si cā ꝓcreandoꝝ filioꝝ ducit̄
uxoꝛ nō multū tēpus ꝯcessū uť ad ipꝫ
usū.qa ꝛ dies festi ꝛ dies ꝓcessionis ꝛ
ipsa rō cōceptꝰ ꝛ ꝑtꝰ iuxta legē cessat̄
usum carnis his debere tempoꝛibus
demonstratur. B
Utrū licet debitū reddere i loco sacº
Rº ſm Tho.ꝛ pe.ubi s̄.Licet debituꝫ
sit reddēdū oi tꝑe:nō tñ siľe ē de loco.
qa locus pollui pōt ita ut idigeat recō
ciliatōe nō aūt tēpus.Jtē qꝛ debitum
reddendū ē salua sꝑ debita honestate
q̄ i talibꝰ exigit̄.Uñ etiā nō oꝫ ꝙ stati
i publico reddat debitū. A .Jdē in sū
con.eo.ti.2.q.43.ubi ēt dť ſm Alb. ꝙ si
alius locus hr̄i pōt nō tenet̄ reddē i lo
co sacro.Si nō ꝓpotest alius locꝰ haberi
tūc reddat cū doloꝛe coꝛdis.ꝛ etiam si
exigat cū planctu non credo ꝙ peccet
moꝛtaliť.Con.glo.Ray . ꝛ addit ꝙ si a
lius locꝰ haberi pōt peccat moꝛtaliter
q i loco sacro debitū r̄ddit.Dictū etiaꝫ
tho.ꝛ pe.uerīꝰ ē qa satꝭ uť ridiculum ꝛ
absonū ꝙ i loco dino cultui deputato
liceat aliq̄ casu tale qd agē.Quis.n.hº
auderet i camera uľ auditoꝛio magni
regis? Quāto minꝰ debēt audē in pala
tio ꝛ auditoꝛio regis celestis? Oꝛatoꝛi
um.n.hº dꝫ esse quod dicitur ut ibi nil
aliud gerat̄ nisi qꝺ dinis laudibꝰ con
ueniat.42.dis.oꝛatoꝛiū.Et iō ꝓpter re
uerentiam talis loci nullū negociū se
culare q̄ꝫtūcūqꝫ paruū ꝛ honestū i eo
geri debet.Uñ ꝛ Math.xi.dť ꝙ dn̄s ñ
sinebat ut qsq̄ꝫ trāsferret uas per tem
plū . Si gº talia honesta in se fieri i tē
plo nō dn̄t:q̄ꝫto minꝰ illa ihonesta ꝛ q̄
sūme derogant dine reuerētie:ꝛ ihōe
stant imo uiolant locū.qa i ecclı̄a pol
luta sanguine uľ semīe dine laudis oꝛ
gana suspēdūt̄.ex̄ de ꝯse.eccle .uel al.
c.fi.ꝛ de sen.excōi.is q.liº 6º ꝓpteřa ut
dť i.c.decet de imu.eccle.eo.liº quecūꝫ
dinū officiū pn̄t turbare uel oculos di
uine maiestatis offendē ab his locꝭ de
bēt eē ꝓrsus ex̄nea:ne ubi pctōꝛū est
uenia postulāda:ibi peccādi det̄ occa
sio uel deꝓ̄hēdāt̄ pctā ꝯmitti.Quātuꝫ
etiā sit absonū uľ cogitare in tali loco
licē debitū ꝯiugale reddere.pꝫ q̄qꝫ ex
eo ꝙ q alibi loco ꝯgruo r̄ddidēit debꝫ
ab igressu ecclı̄e abstinē.33.q.4.uir. B

Utrū liceat debitū reddē uel exigeṙ
tpe p̄gnatōnis. R° ḃm Pe. Si pōt esse
sine piculo aborsusṙ reddi dꝫ ⁊ etiā pōt
sine mortali peccato exigi qꝛ ususṙ mr̄i
monii nō tm̄ ē i officiū sꝫ ēt i remediuꝫ
Si ꝟo eēt piculū nec dꝫ exigi nec red
di. qa in mr̄imonio principalior ē isti
tutio in officiū q̄ꝫ in remediū. Lō. guil.
A. Idē in sū. cō. libro 4. ti. 2. q. 44. Et
ita quādo nō iminet piculū non exigē
tali tpe ē consilii. Et ita intelligatṙ. c. si
cā. 33. q. 4. ⁊. qđ ibi dicit glo. Sꝫ tn̄ omisṙ
sio hꝰ cōsilii nō uṙ sine pctō ueniali cū
uxore iā guida d̄bitū peti nō possit ni
si rōne icontinētie q̄ saltē icludit pctm̄
ueniale. disṙ. 25. §. alias aūt. p̄sertim cuꝫ
illo tpe etiā cā ꝓlis inhibeatṙ usus ma
trimonii. dcō. c. si cā. ⁊ 32. q. 4. origo. B
Sꝫ utrū liceat pꝰ ptū añ purificatōnē
uide. i. purificatio post ptū. A. Ibi ñ
uideṙ plene de h° dici. sꝫ ibi erit hoc tā
gendum. B

Utrū liceat debitū reddē uel exigē tē
pore mēstruorū. R° ḃm Tho. i 4.° disṙ.
32. Fluxꝰ mēstruoꝝ pōt eē inālṙ qñ ē in
ordinatus ⁊ q̄si cōtinuus ⁊ in tali casu
nō ē ꝓhibituꝫ petē aliogn oporteṙet ꝙ
uir q̄si ppetuo abstineret. Sꝫ qñ ē nālṙ
ꝓhibitū ē mulieri petē. Si aūt uir pe
tat distiguēdū ē qa si petit sciēṙ debet
eū auertē p̄cibꝰ ⁊ monitis nō tn̄ ita ef
ficacitṙ ꝙ ex h° possit ei eē occasio icidē
di i alias dānabiles corruptelas. si ꝟo
ignorāṙ petat tūc mulier pōt aliquaꝫ
occasionē p̄tēdere uḷ infirmitatē alle
gare ne uir debitū petat. Si tn̄ nō desi
statꝰ dꝫ mulier debituꝫ reddē petenti.
Passionē aūt suā nō sp ē tutū uiro idi
care ne ex h° abhominatōnē cōcipiat.
nisi fōre uxor d̄ uiri prudētia p̄sumat
A. Ad itelligētiā p̄dictoꝝ sciēdum ḃm
Nico. de lyra sup. 15. Leuit. ꝙ mēstru
um ē quidā sanguinis fluxus quē mu
lieres a tpe q̊ sūt idonee ad generādū
usqꝫ ad tēpus sterilitatisṙ solēt quolibꝫ
mēse pati nisi ifirmitas h° ipedirꝫ. Et
de ꝓhibitione talis tpis hr̄ Leuit. 20.
ubi dṙ. Qui coierit cū muliere i fluxu
mēstruo ⁊ reuelauerit turpitudinem
eiꝰ: ipaqꝫ apuerit fontē sanguis sui in
terficietṙ ābo d̄ medio ppl'i sui. ⁊ h° logṙ
Augꝰ. 5. disṙ. ad eius. De h° q̊qꝫ dṙ in sū.
con. eo. ti. q. 46. ḃm Pe. sic. Circa hanc
mām diuersi diuersa dicūt. Quidaꝫ. n.
dicūt ꝙ exigē ē i uolūtate cōiugi. Sed
reddē de nccitate iuri. Primū intēdit
Moyses ꝓhibē tpe mēstruoꝝ. Leuit.
20. sꝫ nō secūdū. Alii dicūt ꝙ aut pete
ti iminet piculū p̄sūptū ꝓbabilitṙ de
fornicatōne aut nō. Si sic. dꝫ reddi. Si
ñ reddi nō dꝫ. qꝛ p̄ceptū morale ē ⁊ nō
cerimoniale seu figurale. Alii dicūt ꝙ
aut passio ē nālṙ. s. detmiato tpe ꝯtigēs
⁊ tūc ñ lꝫ exigē uḷ reddē. ⁊ qcūqꝫ scientṙ
exigit uḷ reddit uolūtarie peccat mor
talitṙ. qa tūc ꝯcipi pñt ⁊ ꝯcipi ꝯsueuerṙt
fetꝰ dānati leprosi ⁊ hꝰ. Aut passio est
inālis. ⁊ tūc saltē licet reddē qa tūc nō
pñt fetꝰ ꝯcipi. Sꝫ i his opionibꝰ p̄ma
securior ē ⁊ cōior pe. Glo. ꝟo Ray. in. t.
de mr̄imonio. §. sed nūqd peccant uxo
res. sup ꝟbo abstinēdū. dicit. De tēporṙ
mēstruoꝝ no. Hug. 5. disṙ. ad eius. ꝙ tā
mulier q̄ꝫ uir q exigit debitū sciēṙ tpe
mēstruoꝝ peccat mortalitṙ. qa p̄ceptū
de nō coeūdo tpe illo morale est sicut
dicūt etiā hodie multi theologi. ⁊ uiđ
tur exp̄sse hri ex glo. Iero. sup Ezech.
18.° ⁊ ex gl. sup Leuit. 15.° 18.° ⁊ 20. Dicit
etiā Hug. ꝙ q reddit exactꝰ debituꝫ
h° tpe ñ peccat pōt tn̄ negare sine pec
cato nisi uiderit exigēti fornicatōis pi
culū iminē. Dicit ēt ꝙ mulier teneṙ re
uelare menstruū uiro suo si exigat ab
ea debitū ⁊ ēt si nō exigat. ne forte ad
exactionē ipsius mulieri reddat ei nil
sciēs de mēstruo. Hoc puto intelligēđ
qñ nō timeṙ de scādalo ḃm Tho. ubi s̄
Segṙ in glo. Alii dicūt ꝙ exigē in mē
struo debitū ēt scientṙ nō est pctm̄ mor
tale intṙ ꝯiuges sꝫ tm̄ ueniale. Pria tn̄
opio uideṙ uerior ⁊ magis ꝯsonat auc
toritatibꝰ scōꝝ. In talibꝰ ēt i foro pnia
li ñ ē p̄cipitāda snia nec denegāda ab
solutio si nolit ꝯiugatꝰ tpe mēstruorū
abstinē sꝫ uia tutior ē ꝯsulēda. ⁊ terror

incutiẽdus ex ꝑiculo glo. Saluo meli
ori iudicio inť oẽs ꝓdictas opiones il
la uŕ uerioꝛ q̃ dicit ꝙ qñ hec passio est
nāľ tā petitio ꝙ̃ redditō ꝓhibeť qa ut
ẽ pꝫ ꝓceptū sup hac ꝓhibitōe moꝛale
ẽ. nā oĩs moꝛalitas indicat usū mr̃imo
nii illo tẽpoꝛe cessare debẽ qñ filii pñt
⁊ solẽt moꝛbosi uel lepꝛosi gnāri. ⁊ cuꝫ
sit moꝛale obtinet ẽt hodie sicut ⁊ ce
tera moꝛalia ẜm oẽs theologos. iō pe
titō ⁊ redditō pꝛohibita uŕ Leuitꝰ. 20.
ubi dŕ ꝙ ambo coeũtiũ tpe menstrui
interficiantť. Itẽ si ꝓhibeť petitio ꝯñť
ad reddẽdũ alter nō obligať ⁊ cum nō
obligeť: reddẽdo uŕ ꝯsentiŕ pctō petẽ
tis. ⁊ sic in eadẽ se culpa ligare ad Ro.
ꝑ. De eo aũt qō glo. tangit qd agẽdum
ꝯfessoꝛi sup casu sic dubio. latius dcm̃
ẽ ꝫ confessoꝛ 2.° §. 5.° ĩ additōne. B

Utrũ uir cognoscẽs uxoꝛẽ suā aliť ꝙ̃
mō nāli peccet moꝛtaliť. R.° ẜm Tho.
ĩ 4.° diſ. 31. in expōne lr̃e. Usus ꝯiugꝰ ꝯ̃
nām ẽ duplex. uel qñ debitũ uas ꝑter
mittiť uel debit⁹ mod⁹ a nā statut⁹ ꝙ̃
tũ ad sitũ. Et ĩ ꝑ̊ qdeꝫ sp ẽ pctm̃ moꝛta
le qa ꝓleſ ſeq nō pōt. ⁊ sic totaliť nāe ĩ
itẽtio frustrať. Sꝫ ĩ 2.° ñ sp ẽ pctm̃ moꝛ
tale ut qdā dicũt sꝫ qñꝙ pōt eẽ signuꝫ
moꝛtaľ ꝯcupie: ĩ quo ꝙ̃to magiſ a nāli
dispōne recediť tanto ẽ ğuius. Qñꝙ
etiā pōt sine pctō eẽ ut cũ dispō coꝛpo
ris aliũ modũ non patiť ⁊ eodem mō
excusať ẜm guil. ꝓpť egritudinẽ uľ ꝓ
pter ꝑiculũ suffocādi fetũ ĩ utero aut
aliā cām rōnabilẽ. A. Et diċ idẽ guil.
ĩ loco de q̊. ĩ. ꝙ his casib⁹ uir nō peccat
moꝛtaliť: lꝫ tuti⁹ eẽt ꝙ hẽret eaꝫ ut so
roꝛẽ in h⁹mōi casib⁹ ꝙ̃ sic eā cognosce
ret. ⁊ ad ꝓdicti casus maioꝛẽ intelligẽ
tiā sciẽdũ ꝙ Al. ĩ 4.° diſ. 31. ⁊ in sũ. con.
eo. ti. q. 47. ait. Uŕ dicẽdũ ꝙ nihil eoꝝ
q̃ facit marit⁹ cũ uxoꝛe seruato uase ꝺ̃
bito scd̃m se ẽ pctm̃ moꝛtale sꝫ pōt eẽ
signũ moꝛtalis ꝯcupie. qñ. s. nō sufficit
eis modus quẽ nā determiat. Ut aũt
h° meli⁹ intelligať qs. s. sit mod⁹ nālis
⁊ qs plus uľ min⁹ ab illo mō nāli deui
et. Nota ꝙ debit⁹ mod⁹ quẽ nā docet

ẽ ut mulier iaceat ĩ doꝛso: uir aũt ĩ uẽ
tre icũbat ei. Et sic facili⁹ ꝯcipiũt mu
lieres nisi ꝑ accñs ipediať. Maioꝛ autẽ
deuiatō ab illo ẽ lateralis ꝯcubitus et
maioꝛ sedẽtꝰ. ⁊ adhuc maioꝛ stātiũ. et
hoꝛũ maxim⁹ q ẽ retro moꝛe iumẽtoꝝ
Et iō qdā hũc modũ ultimũ dixerunt
eẽ pctm̃ moꝛtale qō mihi non placeť
Ex ꝓdictꝰ tria notāda sũt. Primũ ẽ ꝙ
agẽs cũ uxoꝛe ex̃ uas nāle: idubitāť sp
peccat moꝛtaliť ẜm oẽs ⁊ ẽ ğuissimuꝫ
moꝛtale. Uñ 32. q. 7. adulterii diċ Aug⁹
Usus q ẽ ꝯ̃ nām execrabiliť fit ĩ mẽrtri
ce. sꝫ execrabili⁹ ĩ uxoꝛe. Ibi etiā dicit
ꝙ usus ꝯ̃ nām ğuior ẽ icestu materno
Secũdũ ẽ ꝙ nihil eoꝛũ q̃ facit marit⁹
cũ uxoꝛe seruato uase debito ẜm se ẽ
pctm̃ moꝛtale.. ⁊ ex h° dcō occasionem
capiũt lasciui ihōesta plurima q̃si lice
ret ꝑagẽdi. tñ ut pꝫ ex ꝓdictis nō affir
mat h° Tho. sꝫ diċ ĩ isto cāu. non semꝑ
ẽ pctm̃ moꝛtale ut qdā dicũt quasi di
cat. Hoc ñ audeo dicẽ ego. pōt tñ h° di
ctũ ĩ certo casu saluari ꝺ q̊ statī. ĩ. Ter
tiũ ẽ ꝙ mod⁹ ināľ lꝫ ĩ uase ꝓpꝛio. pōt
eẽ signũ moꝛtalis ꝯcupie. Sic g° qñꝙ
ẽ signũ moꝛtaľ qñꝙ uenialis. Signuꝫ
ueniaľ ẽ qñ subest aliq̃ cā excusās sed
nō sufficiẽs. ut qa foꝛte sine ꝑiculo nō
pōt aliter agẽ cũ uxoꝛe. ⁊ h° ipm agiť
ꝓpter icōtinẽtiā seu uitandā ex̃oꝛdia
riam foꝛnicationẽ. q̊ casu nō deest sal
tẽ ueniale. 25. diſ. §. aľ aũt. ⁊ tāto ğuius
quāto plus discediť a mō nāli lꝫ excu
seť a moꝛtali ꝓpter subsistẽtem cām
Signũ aũt moꝛtaľ uŕ qñ nulla rōnabi
li subsistẽte cā. solũ cā uoluptatꝰ agiť
⁊ tanto ẽ mai⁹ signũ ⁊ pctm̃ quāto est
minus nālis. ⁊ hoc uŕ sentire glo. Ray.
ĩ ti. de mr̃monio. §. sꝫ nũqd hec tria. su
per ꝟbo fedius. ubi ait. Nũqd peccat
moꝛtaliter uir si cognoscat uxoꝛẽ non
ꝯsueto mō dũ tñ h° faciat ĩ uase nāli?
R.° Credo sine ꝑiudicio ꝙ si h° faciat
cā soli⁹ uoluptatꝰ āplius sic q̃rẽde pec
cat moꝛtaliť. Si ꝟo subsistẽt iusta cā
sic agẽdi ⁊ sciẽter ex̃ semẽ nō effũdit
nō peccaret moꝛtaliť lꝫ tutius esset in

dis casib' ut dictū ē eā tenē ut sororez
subdēs. Nō ē ꝯ.32.q.7.adulterii. qa qd
ibi dr intelligit de aliis ꝯ nām cogno
scētib' uxores aut exordinarie polluē
tibus aut cā libidinis saturande ꝛ sīn
cā hoc faciētibus. B
Utrū uir teneat reddē debitū uxori
quā accusat de adulterio lite pēdente.
R° fm Ray. Aut ē notoriū illā eē adl
terā aut nō. In p° cāu nec reddē nec ex
igē dꝫ alit mortaliter peccat nisi forte
ipsa uelit abstinē a pctō adulterii.ꝛ pe
nitētiā agē.tūc.n.ipe pōt eā sibi recon
ciliare.32.q.1.c.p°. Et ex sequētib' cāis.
ex de diuor.significasti.ꝛ ex de adul.si
uir. A .De isto pccato dicet.i.§.13. B
In 2° casu.s.cū nō ē notoriū dꝫ petenti
reddē. Sꝫ bꝫ Tho.i 4° dis.35.uir q̄ cito
sibi constat de fornicatōe uxor|nō tēt
debitū reddere.al' nō solum icurreret
irregularitatē bigamie sꝫ etiā genera
ret sibi p̄iudiciū accusādi. Et hec sīnia
uerior ur. A . Pōt ꝛ p̄mū dictū itelli
gi qñ uir cōpellēt a iudice adulterio n̄
dū ꝓbato.qa dꝫ obedire ex q̄ pōt sine
detrimēto salutis agē.xi.q.3.c.p°. Nisi
forte uelit adulteriū incōtinenti seu i
fra paucos dies ꝓbare.ar.c.solet.ꝺ sē.
exc.li° 6°. B .Uerūtamen in hoc cāu
uxorē dimittere sine iudicio eccl'ie nō
pōt: imo etiā si debitū reddat ꝯpulsus
auctoritate ecclesie lꝫ irregularitatez
icurrat nō sibi gnāt p̄iudiciū accusādi
Et de hac mā bēs . i.matrimonium.8°
§.9°.
Uir ꝓpter fornicationem uxoris nō
solū nō tenet ei debitum reddē sꝫ etiā
pōt eā dimittere nisi i septē casib' q̄s
bēs.i.mr̄imoniū.8°. §.x°.
Sed nūqd peccat uir mortalit exigē
do debitū ab uxore ꝑmanēte in adul
terio? R° fm q̄ notat Hug|.32.q.1.si
qs uxorē. Si alter ꝯiugū scient exigat
debitū a reliq̄ ꝑmanēte i adulterio si
ue occulto siue manifesto peccat mor
talit qꝛ facit ꝯ ꝯstitutionē ecclesie. A
ex de adult.si uir. Et p̄dicta notat glo.
Ray.in ti.de mr̄imonio.§. Itē pone q̄
uir.sup ṽbo si uir. Et addit. Etiam pec
cat reddēdo si celebratū ē diuortiū iu
dicio eccl'ie aut si publice morat i ad
ulterio. Si neutrū istoꝝ sit nō peccat
reddēdo qa ad h° tenet. Si aūt ꝓpt i
cōtinētiā ꝛ fragilitatē carnis exigit de
bitū peccat mortalit qꝛ facit ꝯ ꝯstitu
tionē eccl'ie.min' tñ peccat cū adultiū
occultū ē. Alii dicūt q̄ ipotētia ꝯtinen
di a copula carnali excusat exigētē in
h° cān q̄rū sīnia ē benignior lꝫ forte nō
uerior glo. Et idē notat i sū.con.li°.4°.
ti.2.q.49. Aliq tñ nō iprobabilit uidē
tur asserē q̄ si abstinētia a reddeudo
seu exigēdo debitū n̄ corrigit adulteꝝ
sꝫ poti' ad deriora ꝓuocat ul' alit iuri
lit scādala opat q̄ licite possit ꝛ reddi
ꝛ exigi: qꝛ ordiatō eccl'ie facta ē nō ad
itroducēdū sꝫ ad remouēdū scandala
ꝛ cessante causa cessat effectus. ex de
appel.cū cessante. Et intelligētia dcōꝝ
ex cāis ē assumēda dicēdi. ex de ṽbo.
sig.intelligentia. Itē pōt peti debitū ꝛ
reddi si adulter seu adult'a egēit peni
tētiā.dcō.c.si uir.de adul. Et i.c.si quis
uxorē.32.q.1.dr̄ q̄ uir abstieat a matri
monio adultē donec ipleat satifactio
crimis.iō qa p' satisfactionē pnie non
meret uocari adultera. Et glo.sup uer
bo expleat dic.ul' saltē ichoet.nā si uo
luerit eā sibi recōciliare etiā ifra tēp'
pnie ab ea pōt exigē debitū.ex de fur.
ex lr̄is ex de eo q cogno.cōsang.uxoris
sue.c.ueniēs.ꝛ in dcō.c.si uir.dr̄ q̄ uir n̄
dꝫ sepe recipe peccatricē. Sꝫ in.c.quē
admodū.ex de iureiuran.dr̄ q̄ uir pōt
dimittē uxori peccāti nō solū septies
sꝫ etiā usq; septuagies septies bꝫ euan
gelicā ṽitatē Math.18. Glo.in dcō.c.si
uir.sup ṽbo sepe.dic. Marit' sp pōt ei
parcer si uult ꝛ eā recipe p' pniāꝫ fm
euangelicā ueritatē sꝫ eccl'ia nō intce
dat ꝓ ea.ex q̄ aliq̄tiēs ei pepcit. ne ui
deat ei dare peccādi lniāꝫ. Et ad trorē
dr̄ ēt h° i gl. Sꝫ certe i.c.si uir.n̄ dicitur
de intercessione eccl'ie sꝫ ꝺ receptōe ui
ri.uñ sat| ur posse dici q̄ sp uir pōt rci
ꝑe eam p' uerā pniāꝫ et eo casu possit

etiã ꝓ ca eccl'ia ĩ̃ncedẽ. In ɔ̃riũ nõ uŕ
nec auctoritas nec rõ. nõ. n. ꝓpter hoc
daŕ lĩa peccandi cũ p̃supponaŕ uera
penitẽtia. Si. n. ĩ hoc uidereŕ dari lĩa
ad peccãdũ nec marito eã recipe licẽt
ga patron⁹ eẽt turpitudis. 32. q. 1. si cru
delis. Qñ aũt sepe peccauit nõ ita faci
liť ẽ recipiẽda sȝ uigilãter ne forte non
sit uere penitẽs. ⁊ ita põt intelligi dcm̃
c. si uir. Rõ aũt ẽ ga sepe peccans seu
reciduãs p̃sumiť uerã pniaȝ non hr̃e
de pe. dis. 3. irrisor. Itẽ gl. in dcõ. c. si uir
sup ʋbo reus. dicit ꝙ nisi maritus de
nũciet adulteram ad pniam mortaliť
peccat. 2. q. 1. si peccauerit. et dcõ. c. quẽ
admodũ. glo. Forte idẽ si uxor non de
nũciet adulterũ si põt. ga uxor non ad
ĩparia iudicaŕ dcõ. c. si qs uxorẽ. B
¶ Nũgd diuũx ꝓpter adulteriũ a se cõ
missũ statim ꝑdit ius exigẽdi debitum?
R° ṡm Ray. uŕ ꝙ sic. saltẽ q̃ ad iudici
um aie ga peccãdo ĩ legẽ m̃rimonii r̃d
dit se idignuȝ. ⁊ iõ ñ dȝ petẽ nisi purga
ta culpa reddẽ tñ teneŕ exact⁹. A Iõ
ĩ sũ. cõ. eo. ti. 2. q. 50. ubi ẽt dŕ ꝙ lȝ adulť
ipõ iure amittat ius petendi debituȝ
si tñ petit ⁊ adulterium sit occultum:
dȝ sibi reddi. ga ṡm glo. Ray. uterq̃ cõ
iugũ duplex ius hȝ in reliq̃. s. ius exigẽ
di. ⁊ ius quod sibi exigenti debituȝ red
daŕ. Primũ amittit fornicando: sed ñ
secũdũ. Sic ⁊ p̃latus ius non habȝ im
ꝑandi aliqd̃ illicitũ uľ d̃ q̃ dubitat an
sit illicitũ. subditus tñ dȝ ei obedire in
dubio illicito. ⁊ h° ius hȝ p̃latus ĩ eo lȝ
nõ hẽat ius iꝑandi: sȝ peccat iꝑando ĩ
h° cãu. 23. q. 1. qd culpaŕ glo. Hoc puto
ueꝝ nisi cã ꝓhibẽs exactionẽ ɔcernẽt
utrãq̃ ꝑtẽ. tũc. n. ẽt si sit occultũ reddi
nõ dȝ. ut ĩ. c. inq̃sitõni. ex̃ de sen. ex. Iteȝ
⁊ qñ qs cogiŕ iudicialiť. aľ secus. s. qa ñ
teneŕ reddere etiã si impedimentum
sit secretũ. Et sic põt intelligi qd̃ dictũ
ẽ s̃. §. 9°. ad fi. in additõne. B. Sic ⁊ te
neŕ q cognouit cõsanguineã uxoris: sȝ
nũq̃ exigẽ põt. ex̃ de eo qui cog. cõsan.
uxoris. trãsmisse. A. Ibi dŕ ꝙ q ɔgno
uit suã p̃uignã ex uxore p̃mortua ⁊ du

cta alia legitiã uxore cũ p̃uigna publi
ce ad peccãdũ rediit: nõ põt debitũ pe
tẽ ⁊ exact⁹ dȝ cũ g̃ui cordis dolore red
dẽ. ⁊ si p̃moriaŕ secunda dȝ sic sine spe
cõiugii ꝑpetuo manere. B
¶ Qui cõtraxit cũ aliq̃ clãdestine ⁊ po
stea cũ alia publice nũgd exactus a p̃
ma teneŕ ad redditionẽ debiti? R° ṡm
guil. Credo ꝙ nõ teneŕ si ẽ ĩ loco ubi ɔ
suetũ ẽ ꝙ añ carnalẽ copulã adhibea
tur bñdictõ nuptiaľ. A. Idẽ puto ẽt si
nõ sit cõsuetũ ⁊ reddi nõ possit sine scã
dalo cũ ab oĩ spẽ mali abstinẽdũ sit. 1.
ad Thesaľ. ulti. B. ⁊ sibi iputet illa
q̃ clamdestine ɔ̃xit ⁊ ingessit se ꝑiculo
Credo tñ ꝙ si secũda r̃licta trãseat ad
alias ꝑtes cũ p̃ma ĩ qb⁹ sine scandalo
possunt adhiberi solẽnitates d̃bite uľ
si d̃ solẽnitatib⁹ nõ ẽ cõsuetudo possit
ei cohabitare. Et si sic fecerit licituȝ ẽ
A. De h° lati⁹ dŕ in sũ. con. li° 4°. tit. 2.
q. 63. ubi pȝ ṡm aliq̃s ꝙ iste nõ tenetur
recedẽ a secũda lȝ ei nõ dẽat debitum
reddere ut uadat cũ p̃ma ⁊ sibi iputȝ
q̃ clãdestie ɔ̃xit. qd̃ puto itelligẽdũ qñ
a secũda nõ põt recedẽ sine scãdalo si
ue spẽ mali. ex̃ de uita ⁊ hone. cle. cum
ab oi. ⁊ p̃tactũ ẽ. aľ bñ teneŕ recedere ⁊
posset hoc agẽ ꝓpa auctoritate. ut ĩ di
cta. q. 63. ṡm glo. Ray. Et addit. Non ẽ
ɔ̃ qd̃ solet dici ꝙ uir non dȝ dimittere
uxorẽ sine iudicio ecclesie. Hoc. n. ĩtel
ligẽdũ ẽ qñ inter eos ẽ impedimẽtum
aliud q̃z sit ligatio matrimonii p̃cedẽ
tis uľ q̃z sit uotũ solenne ꝓpť qd̃ ipedi
mẽtũ nõ põt ɔmisceri cuȝ ea sine pctõ
mortali. In q̃ tñ casu sic notauit hugl.
35. q. 6. multoꝝ. ⁊ si p̃cepto ecclesie ñ te
netur. obedire q̃ztũ ad r̃ddẽdũ debitũ
tñ in cohabitatõe ⁊ nccioꝝ exhibitõe
teneŕ ei obedire ⁊ sine ordine iuris non
dȝ h° denegare uxori cui d̃ fcõ se copu
lauit. sec⁹ ẽ ubi qs ɔ̃xit m̃rimoniũ cuȝ
duab⁹ de p̃nti successiue. qa cũ eo ipõ
ꝙ ɔ̃xit cũ p̃ma teneaŕ ei cohabitare ⁊
nccia exhibẽ q̃ztũ ad h°. ñ potuit se ob
ligare secũde. uñ teneŕ redire ad p̃mã
iudicio tñ ecclesie si hoc possit fieri. si

aũt nõ possit qa forte ꝯitas ꝓbari nõ põt. Credo sine ꝑiudicio ꝙ auctoritate ꝓpa hoc põt facẽ: imo teneẽ ꝑsertiʒ si ꝑma nõ fuit i culpa uel si ignorauerit ius qᵭ ẽ circa clãdestina mr̃imonia ẞʒ Hugl. qui ẽt dixit ꝙ cũ aliqs ꝯxit clã destine cum ꝑma ⁊ postea manifeste cũ secũda. ꝑ dʒ obedirẽ ꝯscie ꝙ̃ ecclesie excõicãti. Si tñ põt utrãqꝫ exhibere cr̃ do ꝙ secundã exhibẽ teneẽ q ea q̃ põt facere sine pctõ teneẽ ei facẽ ad prece ptũ ecclesie. nec ea dʒ ei sine ordine iu diciario denegare. Et eodeʒ mõ credo ꝙ si aliqs pꝰ ꝓfessionẽ legitie factã in monasterio exeat de facto ⁊ ꝯhat mr̃i moniũ de facto i facie eccl̃ie. si postea reuertaẽ ad cor: põt reuerti ad religio nẽ auctoritate ꝓpria. ⁊ potiꝰ teneẽ seq ꝯsciam de ꝓfessione facta ab eo i reli gione ꝙ̃ obedire ꝑlato uł eccl̃ie ꝑcipi enti manere cũ uxore. Idẽ credo in op posito casu. s. cuʒ qs pꝰ mr̃imoniũ legi tie ꝯctũ ⁊ ꝯsumatũ iuita uxore transit ad monasteriũ ⁊ ibi facit ꝓfessionẽ. qꝛ in hᵒ casu nõ obstãte ꝓhibitõne ꝑlati aut excõicatõe eccl̃ie auctoritate ꝓpa põt reuerti ad uxorẽ. ⁊ ad hᵒ teneẽ nisi ab uxore ꝯtinẽtiã ꝓfitẽte possit lniaʒ remanẽdi i religione ipetrare. aut nisi ipa fuerit fornicata ꝙ ꝑtextu fornica tõis possit eã repelleẽ. i q̊ casu poterit ibi manẽ ea iuita. h oia gl. B. De hac mã uide plura. ĩ. mr̃imoniũ 7ᵒ. p totuʒ De debito reddẽdo leproso. uide. ĩ. le ꝓ sus. §. ꝑ. ⁊ 2ᵒ

DEcanus De officio de cani uide sup̃ archidiaconus.

DEcime ꝑ cõiter ꝺcima ẽ pars oium bonoꝝ iuste acqsitoꝝ ꝺo ꝺbi ta. ex̃ eo. tua nobis. A. Huiꝰ ptis q̃ta ẽ sicut uerba sonãt. s. decia ẞm Ray. ⁊ Hosti. ut in sũ. con. li. ꝑ. ti. 15. q. 1. B

Decimarũ q̃dã sũt ꝑsonales ⁊ q̃dam sũt ꝑdiales. Personales sũt q̃ ꝺbẽẽ ex negociatione uel artificio seu scia mi litia aut uenatõe ⁊ hꝰ. Prediales ꝟo sũt q̃ ꝓueniũt ex ipsis ꝑdiis. ut ex̃ eo. ad apl̃ice. ⁊. c. pastoral. ⁊ ex̃ ꝺ prochus c. ulti. Sʒ de qbusdã dubiũ uideẽ utrũ sint ꝑdiales uel ꝑsonales. ut de agnis ⁊ aliis fetibꝰ aialiũ q̃ i pascuis sẽ. ⁊ põt dici ꝙ sint mixte cũ ptim a ꝑdiis ueni ant uñ uiuũt aialia. ar. ex̃. eo. c. ꝯmissũ ⁊ sic sũt ꝑdiales. pti ꝟo ꝓueniãt a ꝑso nis. i. a custodia ꝑsonarũ: ⁊ sic uideẽ ꝑ sonales. A. Hec fuerũt dicta Hosti. lʒ q̊ ad ultimũ mẽbrũ diuersi diuersa dixerint ut in sũ. con. eo. ti. q. 2. B

Utrũ de decimis ꝺduci possint expẽ se. Rᵒ. Prediales decie dari dñt idisti cte nõ deductis expẽsis. nec etiam illiẽ q̃ fiũt ꝓ fructibꝰ colligẽdis. ex̃ eo. cuʒ hoies. A. Uñ nec semẽ deducẽdũ est ẞm Hoff. ⁊ Hosti. ut in sũ. cõ. libᵒ ꝑ. tit. 15. q. 23. B. De ꝑsonalibꝰ ꝟo distinguẽ dum ẽ. qa si surgũt ex rebꝰ iã decima tis deducũtur expẽse: aliẽ nõ. ex̃ eo. pa storał. De lucro ãt aduocatõis ẞʒ guil. nõ dñt expẽse deduci. A sicut q locat opas suas nõ deducit expẽsas. ut i dcã q. 23. ubi hec oia notãẽ. B

Qñ debẽt decime dari? Rᵒ. Predia les debẽt dari stati. qñ fructꝰ ꝑcipiunẽ ⁊ añqꝫ sepeẽ ide cẽsus uel tributuʒ uel hꝰmoi. Et si ꝑ facta fuerit talis sepatõ nihilominꝰ decia iteg̃ dãda ẽ. A. qꝛ sicut rusticus teneẽ decimare qᵭ sibi remanet. ita dñs hᵒ qᵭ de aceruo idecẽ mato accepit. ut in dcã. q. 23. B. Ex̃ eo tua nob. ⁊. c. cũ nõ sitis. Personales ãt pñt dari i fine ãni. ar. ex̃ de pig. ex lr̃is. A. In isto. c. nihil dr̃ de hᵒ. Sʒ in dcã. q. 23. no. ẞm Ray. ꝙ ꝑsonales pñt dari in fine ãni: ut sic maior utilitas ꝓueniat eccl̃ie ꝙ̃ si ꝑ minutias solutereẽ. ar. dci c. ex lr̃is. Idẽ dicit Host. ⁊ addit. Uerũ si añ annũ uelit qs soluẽ non uideo ꝙ possit refutari. qa hᵒ iure nõ ẽ exꝑssuʒ Con. Inn. ut ibi. Ur̃ posse dici ꝙ facto lucro stati qs soluẽ teneaẽ. nam scᵭm Tho. scᵭa scᵭe. q. 87. arti. ꝑ. qᵭ sine tẽ poris determiatõe debeẽ nisi stati sol uaẽ obligat ad pctm̃. Posset ẽt solutio retardari inq̃tũ concernat utilitatem

ecclesie ut dicūt dicti doctores. B
Utrū optia debeāt dari pro decimis
R° agnos pullos uitulos ꝛ hꝰmōi nō
tenet̄ qs dare optimos nec detiores sꝫ
mediocres uel sicut trāseūt sub uirga
pastoris. A .De hͦ sic dr̄ Leuit] . ulti.
Oiuꝫ deciaꝝ bouis ꝛ ouis ꝛ capre que
sub pastoris uirga transeūt qcqd deci
mū uenerit sanctificabit̄ dño. B .In
dignū ē.n.dar̄ deo qđ dedignat̄ hō.dis.
49.c.ult].16.q.6.oēs decie. A .Ideꝫ in
sū.con.liͦ.1.ti.15.q.23 ſm Inno. Hosti.
ꝛ Goff. B

Utrū debeāt solui i uinea uel predio
an debeāt deportari ad eccl̄iaꝫ. R° ſꝫ
Hosti.pōt dici ꝙ in hͦ debet seruari ꝯ
suetudo.ex̄ đ sepul.certificari. A .Iđ
in sū.cō.eo.ti.q.24.ubi ēt dr̄ ꝙ expense
ꝓ colligēdis fructibꝰ nō deducūt̄ scđꝫ
Hosti.sꝫ si sup̲ p̄dictis nō appareat cō
suetudo puto ꝙ decime debeāt porta
ri ad eccl̄iam.qa qñ ē spālis ꝛ certꝰ cre
ditor regularit̄ dꝫ a debitore requiri:ut
ei debitū p̲soluat ſꝫ Tho.scđa secūde
q.33.arti.2° ad fi. B

Utrū dare decimas sit p̄ceptū. R° ſꝫ
Tho.scđa scđe.q.87.Decime in ueteri
lege debebāt̄ ad sustētationē mistroꝝ
dei Malach.3. Inferte oēm decimati
onē i horreū meum ut sit cibꝰ i domo
mea.Uñ p̄ceptū de solutōe deciarū p̲
ti qdē erat morale inductū rōne nāli.
p̲ti aūt iudiciale ex dīna istitutōne ro
bur hñs. Rō aūt nālis dictat ut his q
dino cultui mistrāt ipse ppl̄s nccia mi
nistraret.i.Cor].9.Quis militat suis sti
pēdiis unq̄ꝫ. Determiatio aūt certe p̲
tis itroducta ē ex istitutiōe dīna quia
tribꝰ leuitica dinis misteriis mancipa
ta possessiōes nō hēbat ꝛ sic erat iudi
ciale p̲tinēs ad eq̄litatē int̄ hoies ſm
ꝯditōes illiꝰ ppl̄i ꝯseruādam.sꝫ ꝛ cōue
niebat cū cerimōialibꝰ q̄ꝫtū ad aliquā
significatōnē. A .Sicut ꝛ oia antiq̄ le
gis facta ſm illud.i.ad Cor].x.Oia in fi
gura cōtigebāt illis . Qui.n.decimam
dat q̄ ē p̲fectiōis signū eo ꝙ denarius
ē numerꝰ p̲fectꝰ q̄si p̄mꝰ limes nume
roꝝ ultra quē numeri nō ꝓcedūt sꝫ re
uertūt ab uno nouē p̲tibus r̄seruatis
ꝓtestat̄ q̄si i q̄dā signo ad se p̲tinē ip̲
fectionē.p̲fectionē xᵒo q̄ erat futura p̲
xp̄m eē expectādā a deo ſm Tho.i di
cta.q.87.arti.p̄.ubi ponūt̄ ēt oia que i
hͦ.§.ꝯtinēt̄. B .Est aūt dria inter ceri
mōialia ꝛ iudicialia p̄cepta. quia ceri
monialia illicitū ē obseruare t̲p̲e leg]
noue.Iudicialia xᵒo ꝛ si ñ obligāt t̲p̲e
gr̄e tñ pñt obseruari sine pctō ꝛ ad eo
rū obseruātiā aliqui obligāt̄ si statuā
tur auctoritate eorū q̄rū ē leges cōder̄
sicut si nūc aliqs p̄nceps statuēt ut q
furatus fuerat ouē reddat q̄tuor oues
ut legit̄ Exo.22.eius subditi tenerētur
obseruare . ita etiā determiatio decie
p̲t] ē istituta auctoritate eccl̄ie t̲p̲e no
ue leg] ut.s.nō minꝰ ppl̄s noue leg] mi
str] noui testi exhibeat q̄ꝫ ppl̄s ueteris
leg] mistr] ueter] testi.cū tñ ppl̄s noue
leg] ad maiora obliget̄ ſꝫ illud Math
5°.Nisi abundauēit iusticia ur̄a ꝛc̄.ꝛ ēt
mistri noui testi maior] sūt dignitatis
q̄ꝫ ministri ueter] ut ꝓbat apl̄us.i. Co
r].3°.Sic gͦ ad solutionē decimarū ho
mies tenēt̄ p̲ti qdē ex iure nāli .p̲tim
ex institutōe eccl̄ie q̄ tñ p̄sātis oppō
tunitatibꝰ tēporū ꝛ p̲sonarū possꝫ ali
am p̲tē determiare. A . Hec Tho.i.d.
arti.p̄ ubi etiā dicit ꝙ p̄ceptū đ solutō
ne deciaꝝ i q̄ꝫtū ē morale dat̄ a domio
Math.x.Ibi.Dignꝰ ē.n .op̲arius cibo
suo ꝛc̄.Et ab apl̄o.i.Cor].9°. B

De soluēdis decis confessores religi
osi tenēt̄ facē ꝯsciam ꝯfitētibꝰ.ꝙ si sci
enter obmiserit suspēsi sūt ab officio
p̄dicatōis donec faciāt si cōmode pñt
ꝛ si interi p̄dicāt sūt excōicati. A .hoc
ē uerū si ab eccl̄iarū rectoribus l̄ eorū
loca tenētibꝰ fuerit requisiti dicti ꝯfes
sores ad hāc ꝯsciaꝫ faciendā alias non
subiciūt̄ huic pene.ut colligit̄ ex tex.
cle.cupiētes.i.al l̄ato.ꝛ notat̄ in directo
ria libro 3°. titulo.2 .§.266 .ꝛ titulo .6 .§.
.30. B

Illi autem religiosi qui dicunt aliqua
ut a solutione decimarum retrahant

audientes excõicati sunt ipo facto. A
Siue h dicãt i pdicatõib⁹ siue alibi ut
retrahãt a solutiõe decimarũ ecclesiis
debitaꝝ.ut i dcã cle.cupiẽtes. B .Itẽ
pceptũ guissimũ fit pdicatorib⁹ ꝙ in
pma dñica qdragesime:ꝛ qrta:ꝛ ultia
ꝛ in festis ascẽsionis dñi :pẽthecostes:
natiuitatis sci Ioh.baptiste:assũptio
nis:ꝛ natiuitat[?] btẽ Marie: audiẽtes
informent si fuerit reqsiti ꝙ decimas
soluãt.Sꝫ pdicta nõ extẽdũt ad religi
osos q decias recipiũt. A .Ipsi .n.non
icurrũt dictas penas.qa soli nõ pcipiẽ
tes solẽt i pdict[?] deliquere sm gl.i tex.
ƀ q̊ stati sup ꝟbo pcipiẽtiũ. B .Hec
oia i cle.cupiẽtes.de penis.

Utrũ i decimis excuset ꝯsuetudo de
nõ soluẽdo. R° sm Ray.ꝛ Hosti. Deci
me psonales non dino iure sicut pdia
les:sꝫ pcepto hois debẽtur.nã ꝛ Leui.
ulti.tñ de pdialib⁹ fit mẽtio .Cõsuetu
do aũt ius hũanũ tollit.uel i toto si est
gnãlis.uel i pte si ẽ pticularis.dis.12.cõ
suetudo.uñ uꝛ̃ ꝙ ꝯsuetudo ꝯ̈ria a cłpa
liberet nõ soluẽtes illas.nã necessario
ille decime soluẽde sunt q̃ debẽtur ex
lege dina uł loci ꝯsuetudine approba
ta.s.pdiales.ex̃ eo.i aliqb⁹. A .In hoc
c.nõ fit aliq̃ mẽtio de psonalib⁹ uel p
dialib⁹.sꝫ solũ ꝙ ille decime sũt nccio
soluẽde q̃ debẽt ex lege dina uel loci ꝯ
suetudine approbata. Cuꝫ pdcis tñ ꝙ
ꝯsuetudo excuset i psonalib⁹ cũ Ray.
ꝛ Hosti.con.Hoff.ꝛ glo .Ray . ut in sũ.
con.lib° p.ti.15.q.41. B .Sani⁹ ꝯsiliuꝫ
eẽt soluẽ etiã psonales uł sibi remitti
facẽ. A . Hoc fuit dictũ Ray.q ut pꝫ
in dcã.q.41.p⁹ pdcã subiunxit.Hoc tñ
diffinire nõ audeo.s.ꝙ ꝯsuetudo excu
set nõ soluẽtes decimas psonales. Sa
nũ cõsiliũ eẽt ut soluerẽt uel saltéꝫ au
ctoritate epi ꝛ ecclesiarũ qbus eẽnt p
soluẽde erogaret qlibet vel sił vł p q̊
tidianas elyas in usus pauperuꝫ. ꝛ ꝙ
idẽ facẽt de decimis q̃s retinuit pteri
t[?] tpib⁹.uel petẽt saltẽ a pdcis psonis
remitti intuitu dei ꝛ elye. Glo.ei⁹ ait.
Bñ dic ꝯsiliũ.qa nõ ẽ ncciuꝫ h° fieri cũ
ꝯsuetudo reuera i hac pte excuset. H
ibi.Uꝛ̃ dicẽdũ ꝙ pceptũ deciaꝝ hodie
itantũ ẽ de iure dino cui cõsuetudo nõ
derogat inq̃tũ ẽ morale.uidelꝫ iq̃tuꝫ
cõcernit ncciam subuẽtionẽ mistrãti
um dinis.ꝛ iõ nulla cõsuetudine uꝛ̃ ex
cusari qñ qs iuxta facultates suas siue
ex pdiis siue ex lucro psone teneatur
subuenire idigẽtiis mistrãtiũ sibi spi
ritualia.qa ad h° obligaꝛ̃ ex lege dina
Math.x°.ꝛ.1.ad Cori.9.ꝛ pꝫ ex dictis s̃
§.6° in additione. B

Quid de illis q ex antiq̈ consuetudie
nullã decimã soluũt? R° sꝫ Tho .scda
scde.q.87.Dicẽdũ ꝙ lꝫ ecclia possit re
qrere decimas:tñ laudabiliter nõ req
rit eas in locis ubi sine scãdalo reqri ñ
possent ppter dissuetudinẽ uel aliam
cãꝫ.nec tñ illi q nõ soluũt i locis illis sẽ
i statu dãnatõis nisi forte ppt obstia
tionẽ hñtes uolũtatẽ nõ soluendi. A
Hec itelligẽda sũt ƀ decimis iuꝛ̃ dino
debit[?].nã i aliis plene excusat cõsuetu
do ut s̃.§.prio. B .Uel põt dici scdm
guil.ꝙ qñ nulla decia soluiꝛ̃ uꝛ̃ ꝙ dñi
pdioꝝ breui manu soluerit ecclie deci
mas ꝛ eis deiceps ecclia redonauerit.
A .hoc idẽ ẽ cũ snia Tho.s̃ posita.nã ꝛ
Tho.innuit illos interi absolui ex taci
ta remissione.Sꝫ ut pꝫ i sũ.con.eo.ti.q.
42.iste guil.addit ꝙ si ita obtentũ ẽ a
tpe cui⁹ nõ extat memoria excusatur
q nil ł min⁹ soluit q̃ꝫ decia sit .nec pñt
auctoritate ppria q sustinuerũt hui⁹
mõi cõsuetudinẽ uel successores eorũ
aliqd pl⁹ solito exigẽ:aut ƀ reb⁹ ƀ qb⁹
ñ ꝯsueuerũt decie solui ƀ nouo aliqd ex
igẽ.nec dñi pdioꝝ ultra solitũ tenẽtur
aliqd soluẽ nisi ecclia ad iopiã rediga
tur uł nisi auctoritate dñi pape h° fiat
ex certa scia reuocãt[?] pdictã ꝯsuetudi
nẽ.ueꝝ ẽ tñ ꝙ sola ꝯsuetudo ñ liberat
debitorẽ decimaꝝ i pdcis cãib⁹.sꝫ ꝯpo
sitio uel remissio facta ab ecclia exps
se uł tacite siue psũpte ex h° ꝙ p tãtũ
tẽpus pacifice sustinuit:ꝙ aut nil pro
decima soluẽꝛ̃:aut min⁹ q̃ꝫ decia.glo.
Ego puto ꝙ i decimis q̃ nõ sũt de iure

dino consuetudo excuset etiā nō tā lō
ga dūmō rōnabilis ꝛ p̄scripta.ex̄ de cō
sue.c.fi. In his/ꝟo q̄ sūt de iure dino nl̄
la cōsuetudo excusat.ut s̄.§.px.nisi ꝓ
ut dicit Tho.ꝛ fm hᵒ ēt pōt itelligi dic
tū Inno.qđ nūc seqꝛ. B .Porro In
no.ex̄ eo.i aliqb' dic ꝙ i eo ꝙ nō soluū
tur decime ul̄ min' plene nulla ꝯsue
tudo uꝫ.16.q.7.qcūqꝫ.sꝫ tñ ꝭꝫ hosti .sup
c.statuim'.ex̄ de transac. ꝯpositio int̄
ꝑsonā ecclesiasticā ꝛ laicū sup aliqua
ꝑte seu q̄ta decime facta de ꝯsensu su
ꝑioris p̄lati ualꝫ. A .Cō.glo.Ray .ut i
sū.con.libᵒ p̄ ti.15.q.42. Sed Inno. i.c.
uenerabilis.de con.uti.ul̄ iuti . ꝛ in sū.
con.eo.ti.q.43.dicit ꝙ nec compositio
nec pactū pōt ualē i remissiōe deciaꝝ
qđ pōt itelligi qñ h̄ fieret sup decimis
dino debit| ꝛ sine rōnabili cā.ut s̄ alie
natio.ul̄ qñ fieret uolūtate nō libera
sicut regritur ad remissionē faciēdam
ut no.in sū.cō.li.2º ti.5.q. 25.al̄ ꝯpositio
ꝛ pactū sup decimis bñ ualet de ꝯsen
su supioris.ut clare dr̄ in dcō.c.statui
mus.de transac. B

Que sit remuneratio fidelit̄ soluēti
um decias. R̄ꝭm Ray.quadruplex ē
Prima ē abūdantia fructuū.Secūda
sanitas corpis.De his duab' Aug'. si
decimā dederi| nō solū abūdātiā fruc
tuū sꝫ etiā sanitatē corpis ꝯseq̄ris .16.
q.1.decime.Tertia ē remissio pctōꝝ.
Quarta celeste regnū.De his duabus
Aug' ibidē.Qui p̄miū ꝯpare aut pec
catoꝝ indulgētiā desiderat ꝓmereri
reddat decimā.ꝛ de nouē ꝑtib' etyam
studeat dare paupib'.Ecōtra q ñ dat
punit̄ ꝑ opposita.Malach.3º quia mi
hi nō reddidisti decias ꝛ p̄mitias . Ic
circo fame ꝛ penuria maledicti estis.
Itē Aug' ubi s̄.Cū decimas dādo ꝛ t̄
rena ꝛ celestia possis ꝓmereri ꝑ aua
ritia duplicē bñdictōeꝫ fraudas. A .i.
fraudādo tibi subtrahis.ut i sū.cō .eo.
ti.q.45. B. Hec ē dñi iustissima ꝯsue
tudo ut si tu illi deciaꝫ nō dederi| tu ad
deciaꝫ reuoceri|.Dabis ipio militi qđ ñ
uis dare sacerdoti.Itē Aug' ubi s̄.nō

de' p̄miū postulatis sꝫ honorē.ꝛ q digna
tur totū dare:decimā a nob̄ dignat̄ re
cipe.nec sibi sꝫ nob̄ ꝓculdubio ꝓfutu
rā. Hec oia i p̄dcō.c.decie.nā ꝛ antiqui
p̄res copiis oīb' abūdabāt qa decias
deo dabāt|.mō aūt hec tollit fisc' q̄ nō
accepit xp̄us.16.q.7.c.maiores.

Decime ꝛc. A quib' de
cime dāi d̄
beāt. R̄. Decime dari debēt
ab oib' laic|.16.q.7.decias.ex̄ eo.a nob̄
Itē clerici tenēt̄ dare decias nō de ec
clesiis sed de suis reb'.ex̄ eo.c.2 .et .c.a
nobis.de ꝯse.dis.5.q̄dragesima. A .hᵒ
no.glo.in dcō.c.2º ꝛ ibi in textu patꝫ ꝙ
etiā clerici dñt soluē decias ꝑsonales
his a quibus recipiūt sacra.Clerici ui
uētes i cōi sicut ꝛ religiosi nō tenēt̄ sol
uē decimā d̄ laborib' seu nutrimentis
suis ꝓpriis.16.q.1.d̄cias. B .Itē religi
osi tā exēpti q̄ ñ exēpti d̄ t̄ris ꝛ posses
siōib' acqsitis ꝛ acqrēdis tenēt̄ itegre
soluē decias illis qb' eedē possessiōes
ꝛ terre fuerāt deciales.ex̄ eo.statuto.§
ceterū li.6º Itē ēt leprosi tenēt̄ ad de
cimas.Si tñ sint cōiter uiuentes non
tenent̄ de hortis ꝛ nutrimētis aialiuꝫ
ubi ēt itelligūt̄ fet'. ex̄ d̄ eccle.edi.c.2.
A .Ibi nil dr̄ de fetib' sꝫ solū de hort|
ꝛ nutrimētis aialiū int̄ q̄ iste iterp̄tat̄
fet'.Et cū eo con.Albri. B .Et omnia
p̄dcā itelligas de iure cōi . Sec' aūt si
q aliud h̄ent ex p̄uilegio. A . Hec ēt
notant̄ in sū.con.li.p̄.ti.15.q.12. B
Utrū iudei teneant̄ dare decias . R̄.
Personales nō tenēt̄ dare decias cū ñ
recipiāt ecclesiastica sacra nec audiāt
dina imo nec sint de corpe eccl̄ie.ff.de
cēsi.forma.§.si ꝟo qs. A . Idē in sum.
con.eo.ti.q.15. B. Sec' de p̄dialibus.
ex̄ eo.de terris.Et de hoc casu habes.i
iudeus p̄.§.pe.

Utrū clici teneāt̄ dare decimā ul̄ pe
cuniā pape regrenti. R̄. ꝭꝫ Tho.scđa
scđe.q.87.Dicēđ ꝙ i ueteri lege dabāt̄
p̄mitie sacerdotib'.decie aūt leuitis.ꝛ
qa sacerdotib' leuite subditi erant do
min' mādauit leuit| ut ipi loco p̄mitie

arũ soluerẽt põtifici sũmo sacerdoti d̃cimã decime. Uñ nũc eadẽ rõne tenẽt clĩci sũmo põtifici dare decimaȝ si exigit. nãlis aũt rõ dictat ut illi q̃ hȝ curã de cõi statu ꝓuideat und̃ possit exeq̃ ea q̃ ꝑtinẽt ad cõem salutẽ. A. Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 16. B

¶ Cũ q̃s uẽdit aceruũ añ deciationem q̃s tenet ad decimã? R° uterq̧ tenet. Uẽditor q̃dẽ ꝓpt dolũ quẽ ↄmisit. et etiã q̃ hȝ p̃ciũ qd̃ succedit loco rei uendite. ar. 12. q. 2. monemus: ff. de peti. hẽ. si r rẽ r p̃ciũ. Emptor ṽo tenet. q̃a res trãsiuit ad eũ cũ onẽ deciarũ. ex̃. eo. pastoralis. 12. q. 2. c. Augustio. r ita ecclesia poterit petẽ a quo maluerit si tñ obtinuerit ab uno libatus ẽ alt. Absit. n. ꝙ ecclesia suũ recipiat cũ augmẽto. hec Ray. r Tho. ubi s̃. Addit aũt Ray. ꝙ si ẽptor fuit bone fidei q̃ r postea soluit decimã uẽditor tenet ei. A. Idẽ i sũ. cõ. eo. ti. q. 17. ubi ẽt addit scd̃ȝ Ray. ꝙ si ẽptor fuit male fidei uẽditor non tenet ei nisi exp̃sse dictuȝ fuerit r cautũ. sȝ tñ uterq̧ dȝ agẽ pniam de dolo r q̃si de furto. q̃a ↄtractauerũt decimaȝ iuito dño. In foro aũt pniali tuti⁹ ẽ si emptor ꝑsoluit decimã ꝙ uẽditor sibi restituat nisi forte i casu. s. si ẽptor non iuenit decept⁹ i re. q̃a bñ ualet adhuc p̃ciũ. Sȝ glo. ei⁹ dic̃. Ur q̃busdã ꝓbabiliter ꝙ r si res adhuc uȝ p̃ciũ soluta d̃cima. tñ i foro pniali uenditor tenetur ẽptori restituere id qd̃ soluit ecclie. dũ tñ i ↄtractu abfuerit fraus r dol⁹. nec decept⁹ fuerit ultra dimidiũ iusti p̃cii Glo. hoc uerũ in foro iudiciali. i pniali ṽo tenet q̃s restituere etiã ꝓpt deceptionẽ miorẽ dũmõ nõ ualde ꝑuã. ut. i emptor. §. 2°. B

¶ Quid si aliq̃s uiolẽter uel furtiue rapuit aceruũ de area rustici añ solutionẽ decimarũ: nũq̃d tenet rusticus? R° Cũ decie stati collectis fructib⁹ debeant dari. 16. q. i. decie. ex̃. eo. cũ homies g°si ñ soluãt stati cũ cõpetẽt solui pñt rustic⁹ ẽ in mora q̃re ꝑiculũ spectat ad ipm r sic tenet. sed tñ si soluerit dabit ei ecclesia actões suas ↄ raptorẽ. si ṽo ñ erat adhuc i mora r uiolẽt sibi ablatũ ẽ ñ tenet sȝ aget ecclia ↄ ipm raptorẽ. ff. locati. l. si i lege. §. itẽ utilit. Et similr si aliq̃ mõ sacerdos fuisset in culpa ul' cã more. q̃a nõ tenebit rustic⁹. A. Id̃ in sũ. con. eo. ti. q. 18. s̃m Ray. qui etiam addit. Et h° teneas ꝓ regula ꝙ sꝑ posterior mora nocet ei ꝑ quẽ fit. ff. d̃ ꝑicu. r cõmo. rei nen. l. illud. Et id̃ si ecclesia fuerit i ultima mora rusticus non tenet soluẽ decimã de sublato. sȝ tm̃ d̃ residuo nisi in casu. s. si ꝓpt morã ecclesie sine c⁹ lnia ñ audebat rustic⁹ tangẽ fruct⁹. nec iposuerat fruct⁹ q̊s al' repo suisset in locũ securũ tunc q̃cq̃d asportat cedit i ꝑiculũ ecclie ad minus usq̧ ad ↄplemẽtũ decie. uel si plus ul' tãtũ asportatũ ẽ q̃tũ ualet decia. ecclia. n. nõ dȝ petẽ lucꝝ cũ dãno aliorũ. 12. q. 2. fraternitatis. imo s̃m glo. ei⁹ si de ↄsuetudine uel ↄstitutõe aliq̃ non licebat rustico tollere r reponẽ fruct⁹ suos nisi de lnia ecclesie si ecclia fuit in mora dãdi lniaȝ: ecclia tenebit rustico ad restitutioneȝ toti⁹ dãni. hec ibi. Sȝ certe ur ꝙ p̃lat⁹ q̃ fuit i mora seu alt r ñ ecclesia teneat nisi forte tota ecclia fuisset i cl̃pa. q̃a delictũ ꝑsone i dãnũ ñ dȝ r̃dũdar ecclie. ex̃ d̃ re. iu. d̃lictũ li. 6. B

Quid si aliq̃s lõgo tꝑe recepit uel retinuit decias r nũc ueniẽs ad satisfactionẽ postulat sibi r̃mitti q̃a alit oporteret eũ mẽdicare? R° s̃m Ray. Si sacerdos uideat istũ ↄtritũ r p̃ces suas uti ṽitate: dȝ ei tãq̧ pauꝑi remittẽ uñ uiuat. cũ h° idẽ ei postea dare dẽret. 16 q. i. qm̃. A. Et addit Ray. ꝙ h° põt facere eps sine ↄsensu capl'i cũ sic decie ad ecclesiã reuertãt ex̃ de his que fi. a p̃la. sine cõsen. ca. cũ ap̃lica. Et con. Inno. r Hoff. ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 39. Sȝ gof addit. Imponet etiã ei ut in totũ satisfaciat si ad fortunã deuenerit p̃guiorẽ. ut ex̃ de solu. Odoardus. ff. de cessi. bo. l. 3. B. guil. ṽo addit ꝙ etiam si diues sit põt ei g̃tis dimittẽ ul' in totum ul' i ꝑtẽ. ex q̊ uult i posteꝝ abstinẽ r ec

clesiā restituere iuri suo. A. Et h° pōt eps ī h° casu.s.dare ul' remittē fruct' p ceptos ,ppt utilitatē eccl'ie prochialis fm eūdē guil.ut ī dcā.q.39. Et ego hoc puto uerū q̊ ad excusationē remittētis n̄ q̊ ad libationē ei' cui fit remissio. cū sit potēs restituē ⁊ n̄ sit pat' ,put dȝ ad h° ꝙ remissio ualeat ut s̄ bellū p̊.§.x° ī additōe.i. Si ṽo sit pat' nō pōt ei fiēi remissio ī dānū eccl'ie.cū ut s̄ pȝ ēt pau peri qn̄ fit ei remissio dȝ iiūgi ꝙ si ue nerit ad facultatē restituat: nisi forte eret libal' remissio sup decis n̄ solutis ,ppt dissuetudinē.ut s̄ decie p̊.§.8.⁊.9° qa ut ibi pȝ n̄ solū remissio sȝ etiā taci turnitas prelati excusat omnes ōbite paratos. B

Decime ʒ° Cui ⁊ quib' dari debeat decima personalis: R° scd̄m Hosti. Iure cōi danda ē eccl'ie prochi ali siue baptismali ubi qs audit dīna ⁊ recipit sacr̄a.16.q.i.q̄sti.§.p̊. Prediał ṽo dāda ē ecclesie īfra cui' prochiam p̄diū sitū ē.ex̄ de proch.c.ult. ⁊ ex̄ eo. qm̄.16.q.i.si qs laicus.13.q.ii.§.p̊. Et hoc nisi aliud obtineat de cōsuetudine.ex̄ eo.c.p̊.⁊ 2°.⁊.c.ɔmissū.⁊.c.ad apostolice uel nisi p̄scripte sint.fm Hosti. Ray. ⁊ Tho. A. Idē in sū.con.eo.ti.q.3. Et qđ dr̄ de ɔsuetudine intelligendū ē q̊ ad p̄diales.nam psonales sp danť illi eccl'ie ubi eccl'iastica pcipiūť sacr̄a.ut ī dcō.c.ad ap'lice.ex̄ eo. A. B. De mix tis ṽo decis de qb' dictū ē s̄ decie p̊.§. 2° dicēdū fm Hosti.ꝙ si appareat con suetudo seruāda ē:si nō apparet tūc si aīalia pascūť ɔtinuo ī p̄diis ,pprie pro chie ei' q dn̄s ē ⁊ curā eoꝝ gerit idubi tanť illi prochie soluēde sūt. Si uero pascāť in p̄diis prochie aliene uř ꝙ di uidi debeāt inť ecclesiā ubi pascūť et ,ppriā.ar.ff.đ le.3° q saltum.ex̄ đ testa. relatū.§.ulti. Ray.ṽo dič ꝙ si aliquis pascat pecora ī una prochia ⁊ hȝ ouile ī alia ꝙ de lacte fetu ⁊ lana dȝ dari de cia eccl'ie ubi sť pascua.ar.ex̄.e.ɔmissū Cō Tho.scđa scđe.q.87. Sȝ fm Alanū si ɔtinue iacēt ī una prochia ⁊ ɔtinue pascūť ī alia: decime diuidi dn̄t.⁊ ideȝ si p medietatē āni pascuntur in una p rochia ⁊ p medietatē ī alia.h̄ Ber.ex̄ eo.ad ap'lice. Cōsuetudo tn̄ in talib' ē tenēda. A. Idē dr̄ in sū.cō.eo.ti.q.3. Sȝ si ɔsuetudo nō apparȝ satis uideť eq̈ opio Hosti.ɔiungēdo eā cum dicto Ber.⁊ Alani.cū iste decie ptim sint p̄ diales ⁊ ptim psonales ut s̄ decie p̊.§. p̊. B

Sȝ cui soluēt decimas personales re ges ⁊ p̄ncipes: R° fȝ Inno. Epo soluēt in cui' diocesi hn̄t p̄ncipale domiciliū ⁊ si in duab' diocesib' hn̄t diuidēť inť illas. A. Ideȝ in sū.con.lib° p̊.titu.15. q.4. B

Cui debeť decia uēatōis:piscatōis:⁊ h' mōi: R° fm Inno. Tales decie pso nales sūt.qa ope hois ueniūt. Un̄ dan de sūt eccl'ie ubi pcipiūtur ecclesiasti ca sacr̄a. A. Idē in sū.con.dcā.q.4.et subiūgiť fm eūdē. Et h̄ intelligo uera ubi libē qs piscať nullo p̄cio dato: nec pte piscatōnis.qa si inde dareť p̄ciuȝ uel ps tūc bn̄ uidēť ꝙ de illo p̄cio uel pte dāde eēnt decie eccl'ie baptismali. qꝛ n̄ ex misterio hoīs sȝ ex aq̄ ⁊ terra ,p ueniūt. Idē dico đ uenatōe ⁊ h' modi. Itē uř ꝙ si aliqs capiat pisces ī māi ⁊ portet ī stagnū ⁊ ibi uiuāt aliq̊t dieb' ꝙ đcimā dēat ide hr̄e eccl'ia ī cui' pro chia ē stagnū. Idē uř de bestiis recluř Alii dicūt ꝙ sunt decie psonales: ⁊ ꝙ dāde sūt ecclesie ubi pcipiūť eccl'iasti ca sacr̄a.h̄ ibi. Uř posse dici ut ex p̄dcis pōt colligi ꝙ si dcā aīalia r̄clusa uiuāt p̄ncipaliter ex terra uel aq̈ sine laboř hoiuȝ ptineāt ad p̄diales. Si ṽo uiuūt etiā cū laboř hoiuȝ ptineāt ad mixtas ⁊ đ ipis fiat qđ s̄ dictū ē đ mixtis. B

Quid si arborē excisaȝ ī silua qs por tet ad locū ubi multū pl' ualet: Dicē dū fm Inno.ꝙ soluet decimā ecclesie ubi ē silua deductis expēsis q̄s fecit in transferēdo. A. Idē in sū.cō. in dcā.q. 4.ubi etiā poniť ⁊ id qđ dr̄ in.§.se. B

Quid si pascua ,p aīalibus annuatiȝ

uẽdant? R° s3 Inno. Decia p̃cii soluet
ecclesie ubi sũt pascua. Et si dñs fundi
patiat̃ g̃tis pasci bestias i fũdo cũ her
ba quã euellit bestia trãseat cũ onere
suo.s. decie. dñs bestie tenebit̃ dare ẽt
decimã ualoris herbe. ff. de usufruc. si
usufructuari⁹. A. Ista lex. nõ uidetur
hñi i illo tl. uñ puto ꝙ uelit allegare. l.
si usufructus 2° §. p̊. B

¶ Quid si qs tenet decias in feudum.
nũqd ꝓpt̃ h° recipiet decias noualiũ
R° s̃m Ray. non. sed debẽt̃ eccl̃ie ꝑro
chiali. qa h⁹mõi ꝯcessiones ꝛ p̃uilegia
artãda sũt ñ ãpliãda. ex̃ eo. tua. nisi for
te sint religiosi. ꝛ ex p̃uilegio decimas
ꝑcipiãt. qa ꝑcipiẽt etiã noualiũ. ex̃ eo.
ex ꝑte 3°. A. Idẽ i sũ. con. lib° p̊. tit. 15.
q. 5. ubi etiã ponit̃ qð dr̃ in. §. se. s̃m eũ
dẽ Ray. Hosti. ꝛ Inno. B

¶ Qð si ip̃i religiosi ñ ex p̃uilegio deci
mas alic⁹ eccl̃ie ꝑcipiebãt s3 ex p̃scrip
tiõe. tũc decie noualiũ nõ eis s3 eccl̃ie
soluende sũt. ex̃ eo. cũ ꝯtingat.

¶ Cũ ꝯcedit̃ a papa aliqb⁹ ut noualiũ
decias r̃cipe ualeãt ꝑ portione q̃ uete
res eos ꝯtingũt: nõ ĩtelligit̃ de illis no
ualiũ decimis q̃s tꝑe h⁹mõi ĩpetratõ
nis alii possidebãt. nec etiã h3 locu3 ni
si solũ i loc] i qb⁹ ip̃i ĩpetratores uetẽs
hẽbãt. ꝛ ꝑ ea tm̃ portõe. ꝙ si ĩpetrato
res tẽpore ĩpetratõis possidebant d̃ci
mas ueteres i totũ uel ultra medieta
tẽ nõ extẽdit̃ indultum ultra medieta
tẽ noualiũ nisi fuerint cisterciẽses uel
cartusienses. Itẽ si ꝑ h⁹mõi ꝯcessiões
ecclesie ꝑrochiales adeo g̃uarẽt̃ ꝙ nõ
possẽt cõmode sustẽtari. ꝛ iura ep̃alia
soluẽ ꝓuideat̃ ꝑ ordinarios ꝙ hec pos
sint. Itẽ q̃uis forte a religios̃ exẽptis
ꝛ aliis fiãt ĩfeudatõnes deciaꝝ. A. s. a
laicis retẽtarũ ꝛ recognoscẽdo laicos
ab ip̃is religiosis se in feudũ detinere
ut i. c. statuto. de q̊. i. B. nõ l3 p⁹ tale3
ĩfeudationẽ sic d̃ facto p̃sũptã h⁹mõi
decias de manib⁹ laicorũ recipẽ absq3
diocesanorũ assensu: ꝛ ille tm̃ decime
pñt taliter de manib⁹ laicorũ a religi
osis acqri q̃ añ lateranẽse ꝯciliũ in feu
dũ ꝑꝑetuo fuẽrt ꝯcesse ꝛ diocesani fa
ciãt iusticiã ꝑrochialib⁹ ecclesiis de d̃
cimis q̃s religiosi hñt nisi agat̃ d̃ reb⁹
exẽptis. Hec oia p̃dicta habẽt̃ ex̃ eo.
statuto li° 6°.

¶ Utrũ decie illarũ reꝝ de qb⁹ ãtiqtus
nõ ꝯsueuerũt dari debeant̃ illis q eas
hñt in feudũ uel eas recuꝑauerũt aut
ecclesie? R° s̃m Ray. Uñ ꝙ milites q
alias decias ꝑcipiũt possint illas petẽ
eo ꝙ eis terra illa ab antiq̊ fuit decia
lis ꝛ una eadẽq3 res nõ debeat duplici
iure cẽseri. ex̃ eo. cum in tua. Uel forte
uerũ ẽ in monasterio ul̃ eccl̃ia. A. Ray
ñ dic̃ ul̃ forte. s3 dicit. id uerũ ẽ i mona
sterio ul̃ eccclesia s3 i laico forte secus.
ut in sũ. cõ. eo. ti. q. 7. Ueritas ẽ eni ꝙ. c.
cũ in tua loq̊t̃ tm̃ de mõasteriis ꝛ eccle
siis. B. Secus i laico qa nõ d3 eas re
cipe sicut nec decimas noualiũ. ar. ff.
de ꝯhen. emp. i lege. Uñ ꝯsulendũ ẽ ꝙ
soluãt̃ ꝑrochiali ecclesie. Idẽ Hostiẽ.
A. Idẽ in sũ. con. dcã. q. 7. B

¶ Qui diu decias nõ soluit ꝛ nũc uult
soluẽ nõ d3 soluẽ illis q ex sola p̃scrip
tione hacten⁹ decias perceperũt s3 ec
clesie ꝑrochiali s̃m guil. A. Idẽ i. d. q
7. ubi addit̃ s3 Ray. ꝑ hec nota pleros
q3 ep̃os male facẽ q oẽs decias nouali
um sue dioces̃ ꝛ alias q̃scũq3 pñt a mi
litibus recuꝑare sibi usurpãt qð ñ l3
de iure nisi cũ illa noualia uel alia nõ
sũt ĩfra termios alicui⁹ ꝑrochie ul̃ nisi
aliã cã3 rõnabilẽ ońdãt. ex̃ eo. cũ i tua.
ꝛ. c. qm̃. Idẽ Hosti. dicẽs. Sic ẽ ueritas
ꝙ nec de noualibus nec de recuꝑat] a
laicis d3 ep̃s retinẽ nisi suã canonica3
h° ẽ quaten⁹ ꝑcipiebat d̃ antiqs ꝛ de
his ꝑcipiat: ꝛ si nil ꝑcipiebat ep̃s d̃ an
tiqs ad min⁹ sua q̃rta fraudari non d3
ex̃. eo. qm̃. Ibi ẽt h°. notat glo. B

¶ Quid si sit ꝯsuetudo ꝙ una ꝑrochia
A. i. una ecclesia ul̃ aliq̊ ꝑrochia ut in
sũ. cõ. eo. ti. q. 8. B. recipiat decimam
de blado ꝛ alia d̃ uino: ꝛ terra q̃ redde
bat granũ mutet̃ ꝛ reddat uinũ ꝛ e°.
q̃ ecclesia ꝑcipiet decimã? R° s3 host.
Illa q̃ ꝑcipiebat de blado ꝑcipiet de

uino ꝛ eoꝝ. qa lꝫ muteꝰ q̄litates terre n̄
tn̄ ſuba.ex̄ eo.ↄmiſſū.§.ſicut. A .Jdeꝫ
in dcā.q.s. B

¶ Utrꝫ decime ꝑſcribi poſſint. Rꝰ a lai
cis n̄.ex̄ ꝺ ꝑſcrip.cāꝫ.ꝛ ꝺ hꝰ.i.ꝑſcriptō.
§.ꝛ. Sꝫ a cl'ic'i ſi ꝓchiā hēant ꝑſcribi
pn̄t.ex̄ de ꝑſcrip.ꝺ q̄rta. Religioſi qꝫ
ſi n̄ hn̄t ꝓchiā ip̄as ꝑſcribē n̄ pn̄t .qꝛ
nec poſſidē.16.q.i.placuit.hoc puto ue
rū de perſonalibus q̄ daꝰ rōne ſacroꝝ
q̄ religioſi miſtrare nō hn̄t niſi obtine
ant ꝓchiā. Prediales aūt licite pn̄t
hr̄e ꝛ poſſidere.16.q.i.c.fi. Sed ſi habēt
tūc rōne ꝓchiaꝝ ip̄aſ qn̄qꝫ ꝑſcribūt
ex̄.eo.cū ↄtigat.ꝛ.c.cū in tua. Et no.hic
ꝙ ep̄sꝰq dic ſe ꝑſcripſiſſe decias i alie
no ep̄atu oꝫ ꝙ alleget ꝛ ꝓbet titulꝫ
qa ius cōe ē ↄ eū niſi tāti tp̄is allegeꝰ
ꝑſcriptio cꝰ ↄrii memoria nō extat.ex̄
de ꝑſcrip.ep̄m libꝰ 6ꝰ. A .Jbi etiaꝫ dr̄
ꝙ ei q rē ꝑſcribit eccleſiaſticā ſi ſibi n̄
ē ↄriū ius cōe uel ↄ ipſū ꝑſūptio non
hētur: ſufficit bona fideſ.alꝰ cū bōa fiꝺ
reqriꝰ ēt titulꝰ ut ꝑdictū ē. B

¶ Sꝫ cōſuetudo ꝑcipiēdi decimaꝫ fuit
ꝑſcripta in uno ꝑdio alicuiꝰ ꝓchie.n̄
extēdiꝰ ꝓpter hꝰ ad aliud ꝑdium qꝺ
de nouo coliꝰ.ex̄ eo.cū cōtigat.ff. ꝺ pa
ctis.ſi unus.§.ante oīa.

¶ Quid de cl'ic'i q hn̄tes ſufficiēs pr̄i
moniū uel aliq̄s redditꝰ recipiūt deci
mas? Rꝰ ſm Ray. Si deſeruiūt eccl'ie
ꝛ ꝑcipiūt decias nō ut eas i malos uſꝰ
ſꝫ i pios ↄuertāt nō peccāt.aliꝰ ſacrile
giū ↄmittūt.16.q.i.qm̄.i.q.ꝛ.paſtoꝛ. A
Jdē in ſū.con.liꝰ ꝑ ti.15.q.9.ubi ēt addi
tur ſm Hoſti.ꝙ ſi cl'icꝰ non facit ſerui
tiū eccleſie.ut dꝫ:ul' notoꝛiꝰ foꝛnicatoꝛ
ſit laicus nō teneꝰ ei dare decimā ſed
ꝓprio ſupioꝛi.ꝛ ꝙ ille dꝫ in utilitatem
illiꝰ eccl'ie decimā cōuertē ſubdens ꝙ
id qꝺ dic̄ decre.tua nob.ex̄ eo.ſ.ꝙ non
obſtat negtia clericoꝝ intelligiꝰ ꝺ oc
cultis. B .Sil'e ſ clericus 4ꝰ.§.pe.

¶ Quid ſi ep̄i uel religioſi de cōſuetu
dine uel de ꝑuilegio ꝑcipiunt oēs deci
maſ aliꝰ ꝓchie utrū hoc nō obſtāte
ↄbeat ꝑſbytero cōpetēs poꝛtō aſſigri

Rꝰ ſic.ex̄ de ꝑben.extirpāde.§.cū igiꝰ
ex̄ de decimis.ſtatuto .libꝰ 6ꝰ ꝛ ḡ in 7ꝰ.
§.dictū ē. A .Jdē in ſū.con.eo.ti .q .xi.
ſm Hoſti. B

Decime iiiiº

de quibꝰ decime debeāt dari. Rꝰ ſm Ray. De
oībus fructibꝰ terraꝝ: arboꝝ: hoꝛto
rū: nutrimētis aīaliū: lacte: lana: feno
lignis: piſcationibꝰ: uenatōibꝰ: affict'i
pēſionibus: molēdinis ēt ad uentum:
balneis: fulloniis: lapidiciniſ: metalla
riis. Jtem de negociis ꝛ artificiis ꝛ ce
teris bonis. Etiā de tēpoꝛe.de cōſe .diſ.
5.q̄drageſima.16.q.i.decime tributa. ꝛ
q.7.qcūqꝫ recognouerit.ꝛ.c.omnes de
cime.ex̄ eo.cōmiſſū.ꝛ.c.nūcios.ꝛ.c.non
ē in ptāte.ꝛ gnāliter de oī lucro licito.
ut Hoſti.dicit ꝛ Tho. A .Jdem in ſū.
con.liꝰ ꝑ.ti.15.q.19. B

¶ Quid ſi in eadē terra eodē anno diꝰ
ſa ſemina ſemināꝰ? Rꝰ de omnibꝰ de
cima debꝫ dari.ex̄.eo.ex ꝑte canōicoꝝ
A .Jdē in ſū.con.eo.ti.q.20. B

¶ Sꝫ nūqd de rebus donatis ul' legat'i
ul' ſucceſſiue acquiſit'i. A .i.iuꝛ ſucceſ
ſionis.ut in ſū.cō.e.ti.q.21. B .dēant
dari decie? Rꝰ ſm guil. Alanus dixit
ꝙ nō.qa ex his tm̄ q̄ nāliter uel de ope
ribꝰ ſuis quis acq̄ſierit teneꝰ ſoluere.
ꝓbabilius tamē uꝛ notaſſe Hug'i.16.
q.i.decime.ſ.ꝙ legatarius ꝛ donatariꝰ
tenetur dare decimā de re donata ꝛ le
gata licet decimata fuerit a donatoꝛe
uel legatoꝛe.filius tamen ſi ſuccedat
patri cū oīa patris quodāmō pertine
āt ad ip̄m nō teneꝰ ea deciare ſi decia
ta ſunt a patre.ſꝫ heres ex̄neus bn̄ te
neꝰ. A .Jdē in ſū.cō.dcā.q.21. Tamen
ut ibi pꝫ Jnno.recitādo dictas opiōes
nō uideꝰ multū unaꝫ alteri ꝓferre.iō
putarē in hoc ſtandū foꝛe cōſuetudinꝰ
que eſt optima legū interpres.ff. ꝺ le
gi.ſi de interꝑtatione. B

¶ Sꝫ utrū de illicite acq̄ſitis teneatur
qs dare decimā? Rꝰ ſm Hoſti. Predi
ales decime indiſtincte ſolui debēt a
poſſidēte predia ſiue poſſeſſoꝛe iuſto

siue iniusto. nec solũ a catholico sed ẽt
a iudeo heretico ⁊ scismatico uł pagano.
ex̃ eo. de terris. ⁊ hoc quia danť rõ
ne p̃diorũ etiã si terra seminata fuiss;
semie furtiuo uel h⁹mõi. Con. Ray. et
Tho. De psonalib⁹ ꝟo distiguiť utru;
qs teneať ad restitutionẽ. ut in furto.
rapina: simonia: usura: ludo: iiusta ex
actõe: ⁊ iiusta snia: ⁊ iniusto bello ⁊ h⁹
mõi. qa tũc nõ debet dari decia nec re
cipi. Si ꝟo nõ teneať qs ad restitutio
nẽ. ut in meretritõ: histrionatu: ⁊ simi
lib⁹. tũc si ex pctõ notorio q̃stus ꝓue
nit: ecclesia non dz recipe ne uideatur
pctm̃ approbare. A. Licz eccłia nõ dz
recipe. tñ ipse teneť dare. ut in sum. cõ.
li° p̊. ti. 15. q. 22. ẜm Inno. ⁊ Hosti. Et ad
dit Hosti. Consulo ꝙ mẽtrix ⁊ histrio
ĩde faciãt elemosynã ex q̊ ieccłia ñ rci
pit ut sic de⁹ citius eos extrahat a pec
cato. ⁊ ẜz Ray. ⁊ Inno. si tales ad peni
tẽtiã cõuertãť: põt ecclesia ẽt decimas
p̃teritas recipe. qa ẜm Greg]. nõ debz
despici i eo ꝙ fuit. s. pctõr. qa iã incipit
eẽ qd̃ nõ fuit dis. 50. ferrũ. Cõ. Tho. B
Secus si occultũ eẽt q̃uis p̃latus hoc
sciret. ar. 32. q. 5. xp̃iana. 6. q. 1. si oia. Idẽ
Tho. scd̃a sd̃e. q. 87. A. Idem in sum.
con. d. q. 22. B

DEcime v°. quo ad lai
cos. Utrum
laici aliq̊ casu absq; pctõ pos
sint i feudũ decimas hr̃e. R°. ẜm Ray
A tpe lateranẽsis cõcilii celebrati sub
Alexãdro papa nullo mõ pñt decime
laicis cõferri. nec uz tał collatio seu in
feudatio. ex̃ eo. ꝓhibem⁹. immo etia;
deponẽdi sũt trãsgressores. ex̃ eo. q̃uis
ꝙ si ius pcipiẽdi fruct⁹ tpales decia;
fuit laico ↄcessũ in feudũ añ dictũ ↄci
liũ ⁊ laic⁹ bñ uiuat ⁊ defendat eccłia;
sicut bonus uasallus: põt excusari aliť
i piculũ aie tenet. Hosti. ꝟo diē ꝙ a tẽ
pore multu; anteriori. A. s. a tpe Ur
bani pape. ut i tex. ĩ. alłato. B. nõ po
tuerũt decie laico ↄcedi. sicut nec mõ
pñt ab alio q̃ a papa. ut in ↄstitutione
feudorũ epm uel abbatẽ. Et addit ꝙ
Ray. forte nõ uiderat illã ↄstitutione;
A. Idẽ in sũ. cõ. li. p̊. ti. 15. q. 25. ubi etiã
pz ꝙ Ray. post p̃dicta uideť finaliter
tenẽ ꝙ nullo tẽpore potuerũt decime
dari in feudũ laico sine p̃uilegio sedis
apłice ob cãm rõnabilẽ ↄcesso. Goff. et
Hosti. dicũt ꝙ hodie nolpñt cõcedi de
cime etiã q̊ ad fruct⁹ ab alio q̃ a papa
ex iusta cã nisi ad tẽpus. nõ in ppetuũ
ita. s. ꝙ nõ trãseant ad heredes. Ibi ẽt
diē Ray. ꝙ etiã qñ papa ↄcedit decias
laico intelligiť q̊ ad pceptionẽ fructu
u; nõ q̊ ad ꝓp̃etatẽ. qa illud ẽ quoddã
ius spũale qd̃ cõuenit deputar] diuis
obsequiis ⁊ nõ laicis. Dñs Garsias de
hispania sup h° dicit. Ante debemus
ponere casus idubitabiles. Prim⁹ qñ
ↄcessio habuit originẽ añ cõciliũ late
ranẽse. c. ꝓhibem⁹. ex̃ ꝯ decimis. quod
fuit editũ ⁊ ꝓmulgatũ anno dñi. M.
clxxix. ẜm cronicã martinianã ut etia;
refert Io. an. 2⁹ casus qñ p⁹ dictu; con
ciliũ fuit facta ↄcessio p papã seu eius
auctoritate. his. n. duob⁹ casibus si de
eis ↄstat: nemini ĩ dubiũ ꝟtiť qn laic⁹
⁊ ei⁹ successores possint tenẽ tale feu
dũ decia; sine pctõ. 3⁹ casus ẽ dubita
bilis qñ ñ ↄstat ꝯ auctẽ pape nec ꝯ ori
gine ↄcessiõis i titulũ feudi u; ante cõ
ciliũ lateranẽse uel p⁹: tũc ẽ dubiũ an
laic⁹ possit tenẽ tale feudũ sine pctõ. ⁊
Hosti. apte tenet ꝙ nõ. ut in sũ. cõ. eo.
ti. de decimis. §. ⁊ utrũ p̃scribi. ꝟ. qd si
laic⁹. ⁊ i. c. q̃uis de decimis. p płes rões
q̃s ibi põit. ⁊ Io. an. r̃petit. i. c. cũ apłica.
de his q̄ fiũt a p̃lat]. Idẽ tenuerũt Ar
chi. ⁊ Io. mo. in. c. 2°. §. illos. de decimis
li° 6°. ⁊ per easdem rationes ⁊ motiua
Io. an. tenet ꝯrium si initii in contrari
um memoria nõ existat. ⁊ de hoc sit cõ
munis opio q̄ fũdať sup tali ãtiqtate
Et h° p tex. c. 1. ꝯ p̃scrip. li° 6°. ⁊. c. super
qbusdã. ex̃ de ꝟbo. sig]. Hoc ten; dcũs
Io. an. i oib⁹ dcis loc]. ⁊ maxie in dcõ. c.
cũ apłica. Possessio. n. tã diuťni tẽpor]
fũdata sup tali cõi opione hz istar con
cessionis apłice. ut i dcis iurib⁹ ⁊. p̃nci
palis auctoritatis. l. h° iure. §. aq̊ duct⁹

ff.de aq̈ coti.ꝛ esti.ꝛ de aq̈ plu. arcen. l.
i.§.fi.ꝛ.l.2.§.idē labeo.ꝛ.l.fi.eo.ti.cū sili
b⁹.hec ille. Aduertēdū ꝙ tūc dicit rei
nō extare memoriā quādo nemo supē
ē sciuerit factā fuisse.uł ē audierit ab
eo ē sciuit.ut in dcō.§.idē labeo. Notā
dū ēt ꝙ p̄dicta iura de possessiōe tā lō
ga uidet loq de reb⁹ p̄scriptibilib⁹.de
cime ṽo a seclarib⁹ p̄scribi nō pn̄t. ut
s̄ decie 3ᵒ.§.xiᵒ. uñ nulla ꝯsuetudīe intᵒ
duci pōt ꝙ laicꝭ ꝯpetat recipeꝗ̄ dātur
rōne dinoꝝ obseqoꝝ cū sit ꝯ̄ ius dinū
ut exp̄sse hēt i.c.hāc ꝯsuetudinē.10.q.i.
ꝛ.16.q.i.c.fi. Jtē etiā quādo ifeudatō fit
auctoritate pape requirit ꝙ fiat ex iu
sta cā ut dicūt p̄fati doctores uidelꝫ ꝙ
ifeudati faciāt uel fecerit ꝯdecentē re
cōpensationē ecclie spūalē uł tp̄alem.
ut s̄ dixit Ray.cū nec ipi cl̄ici possint
uti reb⁹ ecclīastici iurꝭ sine debita rcō
pensatōe nec ēt papa. Uñ scūs Greg⁹
lꝫ eēt papa loquēdo ꝯ̄ se ꝛ aliis.omel.13
dic. Pēsem⁹ cui⁹ dānatōis sit sine labo
re h̄ pcipe mercedē laborꝭ. Ecce ex ob
latione fideliū uiuim⁹ sꝫ qd ꝓ aiabus
fideliū laboꝛam⁹? Jlla i nr̄m stipēdiū
sumim⁹ q̄ ꝓ redimēdis pctis suis fidē
les obtulerūt.nec tñ ꝯ̄ pctā eadem uel
oꝛōnis studio uel p̄dicatōis ut dignuꝫ
ē isudam⁹. Jtē cōcessio pape sꝑ itłligi
tur ea ꝯditōe ut ꝑ h⁹ ecclie nō p̄uet su
is necessariis.ut i.c.statuto.§.ubi autē
ex̄ de decimis lib.6ᵒ. Ex p̄dictis gᵒ pōt
colligi ꝙ si ꝑ ifeudationē deciaꝝ eccle
sie defraudāt suis necessariis nō ualꝫ
Si nō p̄nātur tūc si nō fiat ex iusta cā.
ꝛ decēti recōpensatōe.silr nō uꝫ.si adē
iusta cā ꝛ pape auctoritas ualet. si de
est auctoritas pape: tunc si ꝯstat fuis
se factū añ ꝯciliū lateranēse uꝫ.ał non
Jtē s̄m Jnno.ꝛ in.d.q.25.in sū.con.libᵒ
p̄.ti.15.sicut nō lꝫ decias ꝯcedere in feu
dū.ita nec in emphiteosim.nec in loca
tionē ad lōgū tēpus.nullū.n.cōtractuꝫ
sup eis inire dꝫ ecclīa ꝑ quē fiat uł feu
dū uel alienatō q̄ fit ꝑ dictos cōtract⁹
ex̄ de re.eccle.nō alie.nulli. Ad firmaꝫ
āt ꝛ ad certū tēp⁹ ꝯcedi pn̄t.ex̄ ꝯ̄ loca.

ꝛ conduc.c.2ᵒ. B

Utrū laic⁹ tenēs ab ecclīa decimā in
feudū possit ip̄m feudū in aliū laicuꝫ
trāsferre. Rᵒ s̄m Ber. Si ab antiq̊ ꝛ li
cite teneat satis uidet ꝙ ꝯ̄ ꝯsensu ep̄i
possit s̄m similitudinē alioꝝ feudoꝝ
nec dr̄ ep̄us i feudū illas tunc dare.ex̄
de feu.c.2ᵒ. Si ṽo laic⁹ nō i feudū sꝫ de
facto teneret decias nec i laicos nec in
clericos trāsferre pōt: ēt de ꝯsensu ep̄i
ex̄ de his q̄ fiūt a p̄latis.cū ap̄lica. A
Hec notat glo.i.c.ꝓhibem⁹.ex̄ ꝯ̄ ḋcis
ut.pꝫ i sū.cō.eo.ti.q.26. Cum predictis
con.glo Ray.ꝛ Hosti.in.dicto.c.ꝓhibe
mus lꝫ dicat alioꝝ opionē tenētiuꝫ ꝙ
nō possit tale feudū trāsferri tutioꝛeꝫ
eē. Hec uidētur sic posse ꝯcordari uiḋ
lꝫ ꝙ si ꝯcurrāt ꝯditōes dicte s̄ ꝓxie p̄
ferti de iusta cā ꝛ debita recōpēsatōne
ualꝫ ał ñ.ut pōt ꝯstar̄ ex ibi dcis. B

Utrū laicus quālibet decimā, sibi in
feudū ꝯcessaꝫ possit dimisso iure feu
di liberā ꝯ̄ ꝯsensu ep̄i i locū religiosū
simplr̄ trāsferr̄. Rᵒ h⁹ ur̄ ꝯcedē decre.
ex̄ de his q̄ fiūt a p̄latis.cuꝫ ap̄lica. su
ꝑ quā Jnno.dicit sic.nōndum hic ꝙ re
uocatio itelligit fieri ad ecclīam non
solū si ad illā ruocet ad quā ꝯ̄ iure spe
ctat sꝫ etiā si ad quācūqꝫ aliā. ꝛ ita s̄m
quosdā pōt ep̄s decimas que tenētur
ab una ecclīa ꝯferre alteri.qa modicū
dānū fit ecclie a q̄ tenebāt.ꝛ magnū ē
lucꝝ illi cui ꝯferūt. Sꝫ meli⁹ placet ꝙ
dcā decre.loqt ꝯ̄ decimis q̄ tenēt i feu
dū ab ep̄is. Nec mirū qḋ dic ꝙ admo
nēd⁹ ē feudatari⁹ ꝙ restituat ecclesie
ꝑochiali.qa h⁹ itelligēdū ē si ep̄s a q̊
tenēt i feudū ꝯsēserit.sicut ibi dr̄. nec
sine ei⁹ cōsēsu aufert ab eo feudū suū
Jtē nō ē mirandū si dicit poti⁹ ꝙ resti
tuat ecclie ꝑochiali q̄ꝫ alteri.qa res ꝯ̄
facili redit ad nām suam. Credit.n.ꝙ
qñ ep̄s illā decimā dederit i feudū. fu
it accepta ab ecclīa ꝑochiali ꝓ aliq̄
utilitate ep̄at⁹. A. Qḋ lꝫ. Jō poti⁹ dꝫ
ad eandē redire.imo si ep̄s nollet cōsē
tire supioꝛ deberet eū aliquādo cogē
ex̄ de iure patro.null⁹.s̄m eūdē Jnno.

ut i sũ.con.eo.ti.q.30.ubi etiã ponũtur
q̄ i hᵒ.§.habet̃. B .Nã si ab alia eccle
sia q̃ꝫ prochiali tenebat̃. A .Istud v̄
bũ prochiali nõ ē Inno.nec bñ sonat.
qa ideꝫ ē etiã si tenebat̃ ab eccl̃ia pro
chiali.sꝫ dũ dr̃ ab alia eccl̃ia subaudi.s
q̃ꝫ ep̃ali ut põt colligi ex dcis Inno.i.d
c.cũ apl̃ica. B .nõ sufficet̃ ɔsensꝰ ep̃i
ut illa pderet feudũ suũ nisi mag̃ cau
sa subeet̃.ar.ex̃ de re.eccle.ñ alie.c.i. A
Idē in dcã.q.30. B

An rustici soluēdo decimas militibꝰ
q possident eas excusent̃ a solutõe ꝛ a
pctõ. Rᵒ ſm Ray.Si rustici sciũt ul' cr̃
dunt milites auctoritate eccl̃ie licite
petē uel recipe excusant̃:pserti cuꝫ ec
clesia:nec a rusticis petat nec militibꝰ
ɔdicat. Si v̄o sciũt q illicite decimas
recipiũt ñ liberãt̃.si tñ p metum solue
rēt excusant̃ i pte.32.q.5.ita ne]. ex̃ qd
metus cã.sacris.guil. v̄o dic̃ absolute
q rustici libant̃ ꝛ ñ peccãt soluēdo. A
hoc ñ dic̃ absolute guil.sꝫ,ubi eccl̃ia ñ
petit a rustic] sꝫ pmittit tolli a militi
bꝰ.ut i sũ.cõ.eo.ti.q.33. B .nisi placēt
eis hoc mõ ecclesiã defraudare. .A
Dr̃ aũt eis placē qñ pñt ɔdicere ꝛ non
curãt.qa error cui nõ resistit̃ approba
tur.93.dis.error. B

Utrũ eccl̃ia possit ab aliq̊ iiusto pos
sessore redimē decimas absq̃ꝫ simonia
Rᵒ ſm Ray.põt dici q redimē possit
dũ tñ fiat auctoritate ep̃i q̄ multuꝫ ex
cusat in talibꝰ.ex̃ de p̃ben.nisi.⁊ ex̃ de
re.pmu.q̄situ̅. Idē Hoff.ꝛ Hosti. Sed
ꝛ guil.addit q si prochial' eccl̃ia uelit
redimē hꝰmõi decias nõ ē nccia aucto
ritas ep̃i:tũ qa cuilibet licitũ ē rdimē
ius suũ.tũ qa nõ dat tēporale p spiri
tuali sꝫ tm̃ tpale p tpali.s.p fructibus
deciarũ.nã ius spũale pcipiēdi dcias
remanet sp penes eccl̃iaꝫ.ꝛ eadē rõne
miles lꝫ peccet tñ ñ ɔmittit simoniaꝫ.
A .Idē i sũ.cõ.li.p̊.ti.15.q.34. B .Licꝫ
Hosti.ɔriũ dicat. A .s.q laicꝰ ɔmittit
simoniã q ñ uult decimã male detētaꝫ
dimittē nisi det̃ sibi pecunia .ut no. in
sũ.con.liᵒ.p̊ ti.i.q.68.qd põt intelligi q̄
ad simoniã mētalē.s.si intēdit uender̃
aliquod spũale ſꝫ eũdē guil. Qui etiã
dicit q si alia eccl̃ia q̃ꝫ prochialis.i.ad
quã ptinēt decie uelit hꝰmõi decimas
redimē nccia ē auctoritas ep̃i.Et cr̃do
q sufficiat auctoritas ep̃i sine ɔsensu
capl̃i qñ redimũt̃ decie laic] in feudũ
ppetuo ɔcesse.sicut sufficit i g̃tuita cõ
cessione.ut ex̃ de his q̄ fiũt a plat].cuꝫ
apl̃ca.ꝛ hᵒcãu tutiꝰ eēt q oia ponerēt
i manu ep̃i ꝛ postea ep̃s aliqd dari fa
ceret laico ab illa eccl̃ia.ar.ex̃ de p̃bē.
nisi i fi.ꝛ de re.pmu.ad qõnes.ut in sũ.
con.dcã.q.34. B

Utrũ ecclesia possit ab aliquo iiusto
possessore decimas in pignus recipe̅r
Rᵒ ſm Ray.Ecclesia decimas que si
bi debētur põt utiq̃ꝫ in pignus recipe.
nec tenet̃ fructus cõputare in sortem
Et eodē mõ dicēdũ si q̄ possessiones d̄
fructibꝰ deciaꝝ fuerit ēpte ab illo pos
sessore.s.q illas põt recipe i pignꝰ ꝛ ñ
tenet̃ fructus cõputare i sortē.nã res q̄
cunq̃ꝫ ēpta de pecũia eccl̃ie ipi eccl̃ie
acq̃rit̃.ꝛ hᵒdico si eccl̃ia nõ d̄ facili põt
eas alit̃ recupare.ex̃ d̄ his q̄ fi.a plat].
cũ apl̃ica.Porro decias q̄ alt̃i eccl̃ie d̄
bēt ñ dꝫ eccl̃ia i pignꝰnec alit̃ a laic] re
cipe.ex̃ eo.int̃dicimꝰ. A .Idē in sum.
cõ.li.p̊.ti.15.q.35. B

Defunctus De suffra
giis pro de
fũctis .uide infra purgatori
um.ꝛ.i.suffragiũ.Itē de defunctis uid̄
i.mortuus.ꝛ.i.sepultura.

Degradatio Duplex ē
degd̃atõ
Quedam enim est uerbalis.
s.depositio ab ordibꝰseu g̃dibꝰ ecclesi
asticis eorũ qui sũt iu sacris ordibus
Et h̄ faciēda ē a ppo ep̃o assistēte sibi
canonico numero ep̃oruꝫ. A .s.ad mi
nus.12.i deg̃datõe ep̃i.In p̃sbyteri v̄o
6.in diaconi.3.ꝛ cõsequenter in subdia
coni totidē.ꝛ ppriꝰ ep̃s eorũ.15.q.7.fe
lix.ꝛ.c.se.ꝛ i.c.degradatio.i.all'ato. B
Si v̄o deponēdus nõ eēt i sacr] sufficit
snia pprii ep̃i sine aliorũ p̃ntia . q̄daꝫ

ꝟo degr̄datio ē actualis siue solennis q̄
dꝫ sic fieri. Clr̄icus degr̄dād9 idutus sa
cris uestib9 hn̄s in manib9 uas ul' aliud
istrumētū seu ornamētū ad ordinem
suū spectās ac si debēt i officio suo so
lēnit' mīstrare ad epi p̄ntiā adducatur
⁊ tūc calix liber seu q̄uis alia res q̄ i or
dinatōe ab epo fuerat ei tradita sigu
larit' auferat' incipiēdo ab eo qđ ei ul
timo datū fuerat. ⁊ sic gradati ꝓcedē
do usqꝫ ad p̄imā uestē q̄ tradit' i collati
one tōsure ⁊ p9 radit' ul' tōdet'. Potēit
aūt uti ep̄us uerbis aliq̄bus ad ↄ̄trorē
opposit] illis q̄ i collatōne ordinū ꝓla
ta sūt h° mō ul' sili. Auferim9 tibi uestē
sacerdotalē ⁊ te ordine sacerdotali pri
uamus. ⁊ sic đ aliis. ⁊ ultio dicēdo. Auc
toritate dei oīpotētis p̄ris ⁊ filii ⁊ spi
ritus sancti ac n̄ra tibi auferim9 hituꝫ
clericalē ⁊ deponim9 ⁊ degr̄dam9 ⁊ spo
liam9 ⁊ exuim9 te oī ordie ⁊ bn̄ficio et
p̄uilegio clericali. hec oia ex̄ de penis.
degradatio. li. 6°.

Sacerdos uel ali9 clr̄ic9 i sacris cum
ꝓ heresi fuerit seculari curie reliquen
d9 seu degr̄dād9. A. lꝫ seculari curie n̄
reliquēdus sꝫ ꝑpetuo deponēd9. ut in
tex. i. all'ato. B. poterit fieri per soluꝫ
suū ep̄m ↄuocatis abbatibus ⁊ aliis p̄
latis ⁊ religiosis ⁊ lr̄at] sue dioces. sicut
expedire uidebit'. ex̄ de hēt]. q̄m̄. li. 6°.

Qualit' cleric9 degr̄dat9 ꝓpt' heresiꝫ
uel h9mōi tradi dꝫ ptāti secl'ari. R°. ei9
degr̄datio p̄nte potestate celebranda ē
q̄ scō dicet' ei ut in suū forū recipiat đ
gr̄datū. ⁊ sic itelligit' tradi sꝫ ꝓ eo debꝫ
eccl'ia intercedē. A. efficacit'. ut i tex.
i. allegato. B. ꝙ nō moriat' ex̄ đ ꝟbo.
sig]. nouimus.

Nō oīs degr̄datus tradēd9 ē ptāti se
culari sꝫ solū in trib9 casib9. Prim9 in
crimie hēsis. ex̄ de hēt]. ad abolēdaꝫ. §.
p̄°. ⁊ 2°. nisi incōtinēti ad pniam redire
noluēit. ex̄ de hēt]. excōicam9. §. dānati
A. Ibi tn̄ dr' ꝙ sūt ꝑpetuo carceri mā
cipādi si redire noluerit postqꝫ fuerit
dep̄hēsi. B. 2° casus ē in falsario lr̄a
rū dn̄i pape. ex̄ de cri. fal. ad falsarioꝝ.

ꝫ9 cān̄s cū q̄s deponit' ꝓpt' calūniam
quā itulit suo epo. xi. q. i. si q̄s sacerdo
tū. A. Idē cāus no. i sū. cō. li. i. t. 5°. q. x. hꝫ
hosti. Sꝫ i dcō. c. si q̄s. ponūt' plura alia
Dr'. n. ibi. Si q̄s sacerdotū uel reliq̄ruꝫ
clericoꝝ suo epo fuerit inobediēs: aut
ei insidias parauerit: aut cōtumeliaꝫ
aut calūniā uel ↄuitia itulerit ⁊ ↄuici
poterit mox deposit9 curie tradat' ⁊ re
cipiat quod inique gessit. B

Degr̄dat9 ꝭm guil. si fuit i sacris be ne
dicē tenet' horas canonicas: q̄a n̄ libe
rat' sꝫ obligat9 remanet ad ea q̄ sūt one
ris. Nō tn̄ dicat dn̄s uobiscū ⁊ similia
ꝟba q̄ ad dignitatē ordis ꝑtinent. A
Idē in sū. cō. li. p̄°. ti. 7. q. 18. ad fi. ubi eti
am dr' ꝭm eūdē guil. ꝙ ēt idē ē in degr̄
dato beneficiato q̄diu tenet bn̄ficiuꝫ
lꝫ nō fuerit i sacris. ⁊ ꝙ degr̄datus ul' su
spēsus nō dꝫ officiare eccl'iam. B. De
gr̄datū ep̄s nō pōt restituē. i. ep̄s. §. 6°.

Delectatio. Utrū cōsen
sus i đlecta
tionē pcti mortalis sit pecca
tū mortale. R° ꝭm Tho. secunda secū
de. q. 74. A. Ibi nil ur' đ h° dici. sꝫ ali
q̄d tangit' scđa scđe. q. 154. arti. 4°. et
p̄ria scđe. q. 83. B. Dicēdū ꝙ sic. sicut
⁊ theologi cōiter dicūt. nam ⁊ Augusti
nus di. 12. de trinitate ꝙ ꝓpt' peccata
cogitatiōis etiā sine uolūtate ꝑficiēdi
sꝫ cū uolūtate oblectādi tot9 hō dāna
bitur. ꝙ. n. aliq̄s consentiat i talem de
lectationē nil aliud ē q̄ꝫ ꝙ cōsentiat ꝙ
affect9 su9 sit iclinat9 i fornicationem
Null9. n. delectat' nisi i eo qđ ē ↄforme
appetitui eius. Et notādū h̄ ꝙ ut dicit
idē Tho. Delectatio morosa nō dr' ꝭm
diuturnitatē tꝑis: sꝫ ex eo ꝙ rō delibe
rās circa eā imorat' nec eā repellit: te
nēs ⁊ uolēs libēt' ea q̄ stati ut attigūt
aimū respui debuerūt. ut dic' Aug9. 12.
đ trini. A. Idē i sū. con. lib° 3°. ti. 34. q.
271. ubi allegat' h° Tho. dicē i p̄ma ꝑte
scđe. q. 84. arti. 8°. Et ut ibi pꝫ ex p̄dict]
con. Ul. ⁊ Pe. i aliq̄ clari9 loquendo di
cit ꝙ nō solū ē pctm̄ mortale qn̄ ratio
exp̄sse consentit: sed ēt qn̄ non exp̄sse

dū negligit repmere mot⁹ pcti ꝛ manẽ talis cōplacentia p⁹ sufficiētē delibe ratione ꝛ aiaduersionē piculi. B. De tactibus ꝛ osculis ꝛ h⁹mōi uide. ī. luxu ria. §. fina.

Delegare est uices suas alteri ꝯmittē Querit ergo an epus possit ꝺ legare ꝛ cui. R° fm Ray. ꝛ guil. Distin guēdū ē ꝙ q̄dā sūt q̄ ptinēt ad ordinē epalē. sicut cōsecratio uel recōciliatio ecclīarū: ordinatio clericorū ꝛ silīa. et ista pōt epus delegare tm̄ epis. ex̄ ꝺ of fi. or. ꝙ sedē. ꝛ ꝺ ꝯse. ec. aq̄. Qui ēt met⁹ politanus p⁹ ꝯfirmatōnē an̄ pallii rece ptionē pōt epis cōmittē ꝯsecrationē suffraganei sui. ex̄ ꝺ elec. suffraganeis Sūt alia q̄dā q̄ ptinēt ad iurisditionē sicut ē audiētia cār̄ū ꝛ absolutō pctoꝝ ꝛ h⁹mōi. Et ista indubitāt pōt alteri ꝺ legare. ut i dcō. c. aq̄. ita tm̄ ꝙ crimiales cās clericorū cū agit ad depositōnem nō pōt delegare nisi in casu. s. si incipe ret abeē ppt ecclīe sue nccitatē ł aliā magnā cām: ꝛ tūc ꝯmittēt nō diffiniti onē cāe ſ3 cognitionē tm̄. ar. ff. de offic. ei⁹ cui mā. ē iur̄. l. i. C. de peda. iudi. l. ꝛ. nisi cōmittēt diffinitionē totius cause alteri epo: qđ pōt facē fm q̄sdā cu3 nō sit ei ihibitū. Sūt ꝛ alie cāe q̄ l3 n̄ sint crimiales. tm̄ ppter earū excellētiā nō d3 eas delegare nisi i cā nccia ꝛ multū iusta ipedit⁹. ut ē cā mr̄imonii ꝛ silēs. ex̄ de ꝯsang. ꝛ affi. ex lr̄is i fi. A. Et tūc etiā nō d3 ꝯmitti idiot̄ uel leuib⁹ sed lr̄at̄ ꝛ ḡuib⁹ psonis ut pōt colligi ex. d c. ex lr̄is. fm eūdē Ray. ut in sū. con. li° 3° ti. 32. q. 5. ubi notātur etiā omnia que in hoc. §iponuntur. B. Non debet etiā delegare ptātem dispēsandi cū ir reglarib⁹ nec absoluendi eos q man⁹ uiolētas iiecerūt i clericos i casib⁹ sibi a iure cōcessis. ut de puer̄ ꝛ mulierib⁹ ꝛ silib⁹. ꝛ l3 h° delegare nō dēat: potest tm̄ cū nō sit ei phibitū. A. dū tm̄ ꝯmit tat discret̄ ꝛ honestis fm glo. Ray. ut in dcā. q. 5. B. Immo de pcutiētib⁹ clericos cōcedit. ex̄ de offi. ordi. c. is. A

ubi p3 ꝙ hoc cōcedit nō solū episcopis sed etiā omnibus quibus ex officio in certis casibus competit dicta absolu tio. B. Alias uero causas minores etiā spirituales ut de decimis: de iure patronatus ꝛ simi les potest delegare nō tm̄ laicis ſ3 clericis tm̄. ex̄ de iudi. de cernim⁹. ꝛ. c. quanto. Pecuniarias ꝯo cās pōt. imo forte idistīcte d3 delegare nec d3 ipe i talib⁹ occupari. argu. xi. q. i. te quidem.

Sz utrū delegatus possit alteri cām subdelegare. R° nō pōt. nisi in tribus casib⁹. Prim⁹ ē si lis ē corā eo ꝯtestata ꝛ sic itelligit ex̄ ꝺ sen. ꝛ re iudi. cū Ber oldus. ar. C. de pcura. l. neq3 tutores. 2⁹ ē qn̄ uniuersitas cār̄ū alicuius uille uł castri uł ecclīe ē alicui delegata. tūc n. pōt unā cām delegare. ff. de iudi. cu3 ptor. 3⁹ si ē delegatus a papa uł a pnci pe. tūc. n. pōt totā cām indistīcte ł pte ei⁹ alteri delegare. ex̄ ꝺ offi. dele. q̄uis ꝛ. c. sup q̄ōnū. ꝛ. c. pastoralis. Ille tm̄ cui papa ꝯmittit inquisitionē uel puisio nē ecclīis ꝺ plat̄ seu aliis mistris q2 in h⁹mōi casib⁹ idustria ꝛ fiđs psone cui ꝯmittit eligi ur̄: non pōt h° alteri dele gare. Itē nec ille pōt delegare cui pa pa cōmittit pdicare crucē: excōicar̄: uł absoluē aliquos: dispēsare cū irregła rib⁹: uł iniūgē pnias. q2 nō ꝯmittit sibi iurisditio ſ3 certū misteriū. Salua sp auctoritate legatoꝝ sedis aplice. ex̄ ꝺ offi. ꝺle. qm̄ aplica. A. Idem in sū. con. li° 3° tit. 32. q. 6. B. Et saluo si ha beret spāle mādatū subdelegandi, ut notat Jo. an. ex̄ de offi. dele. is cui li. 6° A. ꝛ in dcō. c. is cui. expsse colligit ubi dr̄ ꝙ is cui cōmittit a sede aplica ut p uideat certe psone de bn̄ficio in certa ecclīa diocesi uł puincia pōt h° alteri subdelegare. sec⁹ si ei ꝯmittat ut pui deat ecclīe de psona. tūc. n. nō pōt sub delegare nisi subdelegādi hēat specia le mandatū. B

Sz nūqd eps pōt delegare his q sūt de alieno epatu? R° ſ3 guil. Delegare pōt ea que pertinēt ad iurisditionem

uolūtariā ſ3 n̄ pōt eoſ ꝯpellē ad ſuſcipi
ēdū ei⁹ ꝯmiſſionē cū eis nil ꝑcipe poſ
ſit. A. Idē in ſū.cō.li°.3°.tit.34.q.40.
B. B3 nō pōt eis delegaꝛ ea q̄ ꝑtinēt
ad iuriſditionē ꝯtentioſam q̄ nō hab3
locū niſi in aleno ep̄atu. A. Ad h° ex̄
ō ꝯſti.ut aīaꝝ.§.p̄.li.6°. B. De iudice
delegato ⁊ eius officialib⁹ ⁊ an poſſit
aliq̄d recipē.hētur.ī.iudex p̄.§.4°.⁊ 5°.

D Enunciatio Duplex ē denunciatio. Una q̄ fit ꝑlato nō tan
q̄ iudici ſ3 tanq̄ ſingulari perſone ſc̄m
exigentiā correctōis fraterne. De hac
uide ē̄ correctio 2°. A Et ibi patet q̄
iſta fit etiam ꝑlato tanq̄ iudici nō ad
puniēdū ſ3 ad emēdandū denūciatu3.
B. Alia ē denūciatio q̄ fit ꝑlato tanq̄
iudici ut inquirat ⁊ puniat. Et de hac
uide.ī.inq̄ſitio ꝑ totū ⁊ ē̄ crimen.§.fi.

D Epoſitum Quomō ⁊ quando ō
poſitū reddi d3? R° reddi d3
ipſa res depoſita ad petitionē ⁊ uolun
tatē deponētis.qḋ tn̄ fallit ī.4.caſib⁹
Prim⁹ cū q̄s gladiū depoſuit deinde
furioſuſ fact⁹ ip̄m repetit.22 q.2.ne q̄s.
Secundus ſi deponēs fuerit deporta
tus.na3 oīa bona ſua publicantur.ff.e.
bona fides.3⁹ qn̄ fur depoſuit ⁊ cū dn̄o
ī petitōe cōcurrit.ut ī p̄dcā.l.bōa fides
⁊.12.q.2.cum deuotiſſimam.4⁹ qn̄ fur
depoſuit apud illū cui ſubripuit ꝉ apō
ꝓpetariū ut ꝓbaꝛ ꝑ eadē iura. A. ſ.ī
dcā.l.bona fides ad fi. ⁊ idē no. in ſum.
con.libro 2°.ti.6°.q.23. B

Depoſitori licet ꝓ uolūtate ſua ōpo
ſitū reuocare.ex̄ eo.bona fideſ.⁊ ut In
no.ibi no.ēt ō̄ pactu3 appoſitū. q̄a pōt
peniteꝛ.ff.eo.l.i. A. Ibi hoc clare hēꝛ
in.§.penul. B

Cōtra depoſitū nō ē locus ꝯpēſatōni
ſ.in totū.uel deductōi.ſ.ꝓ ꝑte.l3 ꝯpēſa
tio admittaꝛ ī aliis ſi cā ē liq̄da ita q̄
facilē exitū hr̄e credaꝛ.ex̄ eo.bōa fiḋs
A. Et ibi p3 ꝑ glo. q̄ etiam in aliis nō
fit cōpenſatio ſpēi ad pecūiam niſi qn̄
ſpēs ut equ⁹ uel q̄d ſile dari n̄ poſſet a
debitore ⁊ deueniret ad extiatōnē. B

Utrū depoſitari⁹ teneaꝛ ſatiſfacere
deponēti ſi res aput eū ꝑeat. R° tene
tur ſi ꝯmiſit dolū uꝉ latā culpā utputa
ſi deponis apud me ſeuum uictū ⁊ ego
mīa duct⁹ ſoluo eū.ff.eo.ſi hoie3. Ite3
qn̄ depoſitari⁹ res ſuas h3 ſaluas ⁊ de
poſitas amiſit ꝑſumiꝛ contra ip̄m.q̄a
ſuas clauſit ī archa ⁊ depoſitas n̄ clau
ſit. Sed ⁊ tenetur etiam de leuiſſima
culpa ſi ſit in mora uel ſi obtulerit ſe
depoſito ꝉ ſi recepit aliq̄d ꝓ cuſtodia
A. Hoc caſu cū ꝯtract⁹ ꝯcernat ꝯmo
ditatē utriuſq̄ nō uſq̄ teneaꝛ niſi de
leui tm̄.⁊ ſentit gl.in dcō.c.bona fides.
ſuꝑ ṽbo de culpa.⁊ expreſſe dicit gof.
ut in ſū.cō.eo.ti.q.24. B Aut ſi gr̄a ō
poſitarii fiat depoſitū.de caſu ēt fortu
ito tenetur ſi pactū culpa uel mora ꝓ
ceſſerit. Hec oīa ex̄ eo.bona fides. A
Predicta ēt oīa notanꝛ in dicta.q.24.
ſc̄m Hoſti. B

Eccleſia nō teneꝛ ō depoſito niſi qn̄ ō
poſitū fuerit factū ꝑlato ⁊ ꝯuētui uel
capꝉo pn̄tib⁹ ⁊ recipiētib⁹: aut niſi icq̄
tu3 locupletior eēt.ex̄.eo.c.p̄. A. Hoc
fuit dcīn̄ hoſt.ut p3 ī ſū.cō.dcā.q.24. B

Utrū depoſitario liceat uti re depoſi
ta. R° depoſitarius utēdo ꝯmittit fur
tū.ff.de ꝯdi.fur.q̄ furtū. Et h° intellige
qn̄ ē exp̄ſſe ꝓhibitū ne utaꝛ: aliꝛ non
cōmittit.ſi tn̄ putauit dn̄m ꝑmiſſuru3.
A. etiā ſi min⁹ ꝓbabiliꝛ h° putauit ſ3
Hoſti.ut in ſū.cō.li.2°.ti.6.q.25.per.l.q̄
re.ī.alꝉatā q̄ ad h° bn̄ facit. Si tamē nō
hūerit cām putādi ꝑſumiꝛ ō̄ eu3.ff.de
fur.l.qui uas.§.uetare ubi dꝛ. Uetare
aūt dn̄m accipim⁹ eū q̄ nō cōſentit. B
ut.ff.de fur.l.q̄ re. Itē intellige niſi de
ponaꝛ qḋ cōtineꝛ numero pōdē ꝉ men
ſura ⁊ nō obſigneꝛ. Hic.n.exceduntur
fines depoſiti ⁊ trāſferꝛ dn̄iu3.⁊ ſic uti
pōt. Si ṽo obſignaꝛ uꝉ claudiꝛ eo ipſo
uꝛ ꝓhibuiſſe ne depoſitari⁹ utaꝛ niſi
ō̄riū dicēꝛ exp̄ſſe.ut.ff.e.l.lic3.§.rei.⁊.l.
die.§.qui pecunia3.⁊.l.q̄ntus. A Hec
fuerūt dicta Hoſti.cū q̄ cōcor.Goff.et
Monal.ut dcā.q.25. B

Quid si res deterior reddit᷑? ℞° ſ̃ddi at nõ uꝛ̃.ff.eo.l.i.§.si res. A. Hoc intel lige qñ deterioratõ facta ẽ culpa depo sitarii ⁊ nõ al'ut s̃.§.3°. B

Heres depositarii tenet᷑ d̃ ꝓcio rei d̃ posite ignorãter ab eo uẽdite: imo eti am si nõ sit heres nihilominus ab eo id qđ cõsecut⁹ ẽ extorq̃tur.ff.eo.l.i.§ ulti.⁊.l.2.⁊.3. A. Addita.l.4. ubi dicit᷑ de non herede q putabat se heredem cum uendidit. B

Utrũ peccet qui rem suam apud ali um depositã ul'ẽt iiuste detẽtã furtiꝫ accipit. ℞° ſm Tho.scđa scđe.q.66. Il le q furti accipit rẽ suã apud aliũ d̃po sitã g̃uat depositariũ.qa ille tenet᷑ ad restituendũ uel ad oñdendũ se inoxiũ Uñ manifestũ ẽ ꝙ peccat ⁊ ꝙ tenetur ad releuandũ g̃uamẽ depositarii. A Hoc puto uerũ nisi ipse depositarius sciẽter accepisset i depositũ rẽ alienaꝫ uel si dño ꝓbanti rẽ suã denegasset re stituẽ sicut dꝫ.ut s̃ i ꝑncipio.his.n. casi b⁹ depositari⁹ furtuꝫ ꝯmittit ⁊ tenet᷑ ad restitutõnẽ.C.de fur.l.ancille. iõ h° casu idẽ iudicãdũ d̃ depositario qđ de ip̃o fure. B. Qui ꝟo furtiꝫ accipit rẽ suã apud aliũ iiuste detẽtaꝫ: peccat q dẽ nõ qa g̃uat eũ q detinet: nec tenet᷑ ad restituendũ aliq̃d. A. nisi eẽt con dẽnatus.nam põt ꝓpter hoc ꝯdẽnari ad amissionẽ rei sue ut s̃ belluꝫ p̊.§.2°. B. sꝫ peccat ꝯ̃ cõeꝫ iusticiã dũ ip̃e sibi usurpat sue rei iudiciũ iuris ordĩe pre termisso.⁊ iõ tenet᷑ reo satisfacẽ. A. s. in foro iudiciali ut dictũ ẽ. B. Et dat᷑ opã ut scãdalũ ꝓxioꝝ si iñ ortũ ẽ sedẽt

Derisio

Utruꝫ derisio sit speciale peccatũ ℞° ſm Tho. scđa scđe.q.75. Dicẽdũ ꝙ sicut aliq̃s ꝯuitiãdo intẽdit depꝛimẽ ꝯuitiati honorẽ ⁊ detrahendo diminuẽ famã ⁊ susurrãdo tollẽ amici tiã: ita irridẽdo intẽdit ꝙ ille q irridet᷑ erubescat.⁊ qa hic finis distictus ẽ ab aliis: iõ etiã pctm̃ derisionis distiguit᷑ a dctis peccatis. A. Idẽ in sũ.cõ.li°.3°. ti.34.q.242.

Utrũ derisio sit pctm̃ mortale. ℞° ſꝫ Tho. ubi s̃ ꝙ cũ aliq̃s malũ alicui⁹ ꝑ sone uel defectũ i risũ uel ludũ ponit. derisio dr̃ ⁊ si q̃dẽ h° fiat inq̃tũ maluꝫ ẽ ꝑuũ ſm se: sic derisio ẽ ueniale. sꝫ qñ accipit᷑ q̃si ꝑuũ rõne ꝑsone sic aliqueꝫ irridẽ ẽ eũ oĩno ꝑuipẽdẽ ⁊ tã uilẽ extĩa re ut de eius malo nõ sit curandum: sꝫ sit q̃si ꝓ ludo hñdũ. A. sicut solet hr̃i defectus puerorũ ⁊ stultoꝝ ſm eũdeꝫ Tho. B. Et sic derisio ẽ pctm̃ morta le ⁊ g̃ui⁹ q̃ꝫ ꝯtumelia qa cõtumeliosus uꝛ̃ accipe malũ alteri⁹ seriose. Irrisor aũt siue illusor i ludum.⁊ ita uꝛ̃ eẽ ma ior cõtẽptus ⁊ dehonoratõ. Et ſm h° ẽ g̃ue pctm̃: ⁊ tanto g̃uius q̃to maior re uerẽtia debet᷑ ꝑsone q̃ illudit᷑ uñ g̃uis simũ ẽ irridẽ deũ ⁊ ea q̃ dei sũt.2° ẽ g̃ui⁹ irrisio ꝑentũ.3° derisio iustoꝝ ꝑ quam hoĩes etiã a bene agẽdo ipediunt᷑. A Idem i sũ.con.eo.ti.q.243. B

Desperatio

Utꝝ sit peccatum. ℞° ſꝫ Tho.scđa scđe.q.20. Circa deũ uera extimatio intellectus ẽ ꝙ ex ip̃o ꝓuenit hoĩum salus ⁊ uenia pctõ ribus dat᷑. ſꝫ illud Ezech.18. Nolo mor tẽ pctõris sed ut conuertatur ⁊ uiuat. Falsa aũt opĩo ẽ ꝙ pctõri penitẽti ue niã deneget.uel ꝙ pctõres ad se nõ cõ uertat ꝑ grãm iustificantem.⁊ iõ sicut mot⁹ spei q ꝯformit᷑ se hꝫ ad extiatõꝫ uerã laudabil'ẽ: ita oppositus motus s.desꝑationis qui se conformat extia tioni false de deo ẽ uitiosus ⁊ pctm̃.⁊ d̃ hac mã hẽt.i.ꝑsũptio circa mediũ. De desꝑatõe iq̃tũ ẽ unũ d̃ ipedimentꝫ pe nitẽtie.uide.ĩ.pnĩa.4°.§.p̊. A. Idẽ qđ in hoc.c.notat᷑ in sũ.con.lib°.3°. titu.34 q.211. B

Detractio

Detractores ſm Ray. sũt qui uitãꝫ bonos mores alioꝝ corrũpere uel minuere nitũtur.

Detractio ſm Thom.scđa scđe.q.73. differt a ꝯtumelia dupl'r.p̊ q̃dẽ quãtuꝫ ad modũ ꝓponẽdi ꝟba.qa.s.cõtumeli osus mãifeste ꝯ̃ aliquẽ loq̄t: detractor

occulte.2° q̄tū ad finē intētū siue q̄tū
ad nocumētū illatū qa. s. contumelio
sus derogat honori:detractor fame.&
dicūtur uerba detractōis occulta non
simplr̄ sꝫ ꝑ ꝯꝑatione ad eū de q̄ dicūt
quia eo absente uel ignorāte dicūtur
etiam si coram multis aliis dicantur.
A Cōtumeliosus aūt i faciē ꝯ̄ hoiem
loqt̄ etiā si sol⁹ sit pn̄s ſm eūdē Tho.
ut in sū.cō.li.2° ti.5.q.197. B
¶ Quot mōis detractor famā alicuius
diminuit. R° ſꝫ Tho.ubi s̄. Detractor
h° agit duplr̄.qn̄qꝫ qdē directe.qn̄que
uero idirecte.Directe quadrupliciter
p̄ mō qn̄ falsū alteri iponit.2° qn̄ pctm̄
suis uerbis adauget.3° quādo occultū
reuelat pctm̄ ꝟbis cōibus: cantilenis:
signis seu etiā in scriptis q̄ appellāt̄ li
belli famosi.ꝯ̄ qb⁹ uid̄.ī .libell⁹ famo
sus. A .Siue ēt ꝟbis artificiosis ſm
Ray.ut i dcā.q.197. B .4° qn̄ id qd̄ ē
bonū dic̄ mala itētōe factū.Jndirecte
ꝟo dupliciter.s.l'negādo bonū alteri⁹
uel malitiose retinēdo. A .Jdē i sū.cō
li.2° ti.5.q.198. B

¶ Utrū detractō sit pctm̄ mortale. R°
ſm Tho.scd̄a scd̄e.q.73.Dicēdū ꝙ qa
inter res tꝑales fama uī̄ ꝑciosior & ꝑ
ei⁹ defectū hō ipedit̄ a multis bn̄ agē
dis.iō detractō ꝑ se loquēdo ē peccatū
mortale. A .Cō. Ray.& dī̄ detractio ꝑ
se pctm̄ mortale ſꝫ eosdē qn̄ detrahēs
intēdit ad denigrādā famā eius cui ꝯ̄
trahit.ut in sū.con.eo.ti.q.199.ubi etiā
hn̄tur oia q̄ i h°.§.ponūt̄. B .Cōtigit
tn̄ qn̄qꝫ ꝙ aliqs ꝓfert uerba per que
fama altius diminuit̄ & nō ē detractō
formalit̄ loquēdo ut si ꝓferat ꝓpt̄ ali
qd̄ bonū ul'necciuꝫ cū debitis circūstā
tiis.& sic nō ē pctm̄.ut pꝫ i denūciatōe
uel accusatōe.Si aūt ꝓferat ex ai leui
tate uel ꝓpter aliqd̄ nō neciuꝫ nō est
peccatū mortale nisi forte ꝟbū qd̄ dī̄
sit adeo ḡue ꝙ notabilit̄ eius famam
ledat & ꝑcipue i his q̄ ꝑtinēt ad hone
statē uite.qa h° ex ipo gnē ꝟboꝝ hꝫ rō
nē pcti mortalis.& tenet̄ aliqs ad resti
tutionem fame sicut & alterius rei. A

Proptēa dī̄ ꝓꝟ.24.Cū detractoribus
ne ꝯmiscearis qm̄ repēte surget ꝑditio
eorū & ruinā utriusqꝫ qs nouit.Super
q̄ glo.h° spālit̄ uitio.s.detractōis ꝑicli
tat̄ totū pene gen⁹ hūanū.unde Aug⁹
in mēsa sua.Quisquis amat dictis ab
sentū carꝑe uitam. Hanc mēsam idi
gnam nouerit esse sibi. B

¶ Sꝫ q̄liter detractor restituet famaꝫ?
R° ſm Tho.scd̄a scd̄e.q.62. Dicēdum
ꝙ aliquis pōt alicui famā auferre tri
plicit̄.p̄ mō ueꝝ dicēdo & iiuste.puta cū
aliquis crimē alicui⁹ ꝓdit seruato de
bito ordie & tūc nō tenet̄ ad restitutio
nē fame.2° mō falsū dicendo & iniuste.
puta cū aliqs iponit crimē alteri qd̄ n̄
fecit i audiētia multoruꝫ:& tunc tenet̄
famā restituere ꝯfitēdo falsū dixisse &
iiuste.3° mō ueꝝ dicēdo sꝫ iiuste.puta
cū aliqs ꝓdit crimē altius ꝯ̄ ordinem
debitū & tūc tenet̄ ad restitutioneꝫ q̄tꝫ
tū pōt sine mēdacio tn̄.utpote ꝙ dicat
se male dixisse.ul' ꝙ iiuste eū diffama
uit.uel si non pōt famā restituere dꝫ ei
alit̄ recōpensare.sicut & i aliis iiuriis.
Probāt̄ h̄.5.q.1.qdā.& 14.q.6.si res. A
Con.Ul.Pe.& Ray.ut in sū.cō.lib° 2°.t.
5.q.201.ubi etiā addit̄ ſm Ray.ꝙ resti
tutio fiet h° mō.uidelicet ubi publice
dixit ꝟbū uel cantilenā.ꝑ se uel ꝑ aliū
uel etiā ubi ꝓiecit libellū famosū nec
nō & i aliis locis ubi itelligeret illū ꝯtra
quē h̄ acta sūt infamatū occasiōe sui
dicti ul' facti l' signi: publice & siplr̄ re
cognoscat errorē suū & culpā & ꝓ pos
se remoueat ul' saltē alleuiet sic ifami
aꝫ.ar.ex̄ ꝯ̄ pur.ca.int̄ sollicitudies.§.p̄
cipias.Jdē host.Dic̄ tn̄ ꝙ h̄ publica re
cognitō faciēda ē nisi ex tali recognitō
ne publica ille ifamat⁹ āplius ifama
ret̄.Et ſm glo. Ray.intelligenda sunt
h̄.s.si audet h° facē.secus si non audet
ꝓpter potētiā ul' crudelitatē aduersa
rii.Addit Ray.Tenet̄ etiā secū ꝯponē
de iniuria & hūiliter ueniam postulaē
Jdē Hosti. Et ſm glo. Ray.oportꝫ ue
niā postulare i ꝓpria ꝑsona si audꝫ.al'
saltē ꝑ interpositā ꝑsonā. B

Utrũ peccet aliqs audiẽdo detracto rẽ. R° ẞm Tho. scda scde. q. 73. Si aliqs detractores audiat absq̃ resistẽtia uĩ detractori cõsentire. uñ fit pticeps pcti ei⁹ ⁊ si qdẽ iducat eũ ad detrahẽdũ uel saltẽ placeat ei d̃tractio ꝓpter odiũ eius cui detrahit̃ nõ min⁹ peccat q̃ detrahẽs ⁊ qñq̃ magꝭ. Si xo ei peccatũ nõ placet sꝫ ex timore uł neglĩgẽtia łẽt uerecũdia q̃dã omittit repellẽ detrahẽtẽ ⁊ oñdẽ ꝙ ei detractio displiceat. tũc peccat qdẽ sꝫ multo min⁹ q̃ detrahẽs ⁊ plerũq̃ uenialit̃. Qñq̃ etiam h° ipm põt mortale eẽ. ut qa ex officio incũbit ei detrahẽtẽ corrigẽ uł ẽt ꝓpter aliqd̃ pıculũ ide cõsequens. uel ꝓpter radicẽ q̃ timor human⁹ qñque põt eẽ pctm̃ mortale. De q̃ uid̃. ĩ. timor §. p̊. Detractio i quo differt a susurratione. uide. ĩ. susurratio. A. Idẽ quod in hoc. §. hẽtur in sum. con. li. 2° tit. 5. q. 202 B

D Iaconus An liceat diacono corp⁹ dñi deferre ad infirmũ ⁊ euꝫ cõicare. R° ẞm guil. Non: nisi in extrema nccitate absentib⁹ episcopis et p̃sbyteris. ut dis. 93. diaconi. nam in necessitate etiã pñte p̃sbytero põt diacon⁹ iussus eucharistiã populo dispẽsare. ut dis. 93. diaconi ita se. A. Potius est. c. pñte. Nccitas aũt ẽ qñ p̃sbyter est fessus uł ał ipotẽs h° facẽ ẞm eundẽ guil. ut in sũ. cõ. li. 3° ti. 27. q. xi. B. Et sicut ibidẽ notauit hugꝭ. etiã absente presbytero si tanta sit nccitas ꝙ iussus p̃sbyteri expectari nõ possit: nõ ẽ expectandus. ꝙ si p̃sbyter diacono etiaꝫ in nccitate ꝓhibeat ⁊ exp̃ssa cã. ut quia forte usurarius uł ał ipenitẽs ẽ q petit coionẽ obediẽdũ ẽ ei alit̃ nõ. A. Ideꝫ in dcã. q. xi. ubi ẽt d̃r ꝙ laicus in nulla nccitate nec se ipm nec aliuꝫ cõicare dꝫ. B. nã ⁊ tho. i 4° dis. 13. dic̃ ꝙ diaconus lꝫ possit sanguinẽ i calice dispẽsare sicut adhuc i qbusdã ecclesiis diaconus dispẽsat mĩstris sanguinẽ. ñ tñ dꝫ corpus xpi dispẽsare qa nõ hꝫ manus ꝯsecratas ad tangendũ. ⁊ h° itelligenñ si de mãdato p̃sbyteri uel epi uł p̃sbytero lõg ⁊ posito in casu nccitatꝭ. ut dis. 93. pñte. Quõ diacon⁹ hẽt ꝓuidẽ de locatione corporał ⁊ huiusmodi. uide sup̃ corporale.

D Ignitas Dignitas eccłsiastica scd̃m Inno. ⁊ Hosti. ẽ quedam preeminẽtia in g̃du. ⁊ quasi pro eodeꝫ sumitur dignitas ⁊ ꝑsonatus ut archidiaconatus ⁊ p̃miceriatus ⁊ decanat⁹ et h⁹mõi. A. Hosti etiã dicit ꝙ ista dignitas aliqñ uocat̃ custodia ⁊ aliquãdo misteriũ. ⁊ Inno. dicit ꝙ sp pro eodeꝫ sũit̃ ꝑsonatus ⁊ dignitas ut in sũ. cõ. li. 3° ti. 13. q. 17. B. ⁊ itelligit̃ eẽ dignitas uel ꝑsonatus ẞm istitutionẽ uel cõsuetudinẽ ecclĩe. nam posset eẽ ꝙ aliquis in aliq̃ ecclesia exercẽt officiũ archidiaconi cognoscẽdo de cãis cłicoruꝫ ⁊ de aliis nõ tñ ẽ reputãdus ob hoc eẽ i dignitate nisi uocet̃ noie qd̃ dignitatẽ sonat. ꝙ si uocet̃ aliq̊ noie dignitatꝭ uł ꝑsona i dignitate ꝯstituta reputet̃ lꝫ nł lũ misteriũ dignitatis facẽt reputãd⁹ ẽ i dignitate. dũmõ ꝑpetuo eã obtineat. ex̃ de sta. mo. c. 2° §. fi. A. Hoc fuit dictũ Inn. q itelligit ista q̊ ad dispõeꝫ c. de multa. ex̃ de p̃ben. ut pꝫ in dicta. q 17. De mã aũt. c. de multa ẽ tactuꝫ sup̃ bñficiũ p̊. §. p̊. ⁊ tãgit̃ h i. §. se. B

Nemo põt hr̃e sił płes ecclesiasticas dignitates. nec ẽt plura bñficia curaꝫ aiarũ hñtia. uide h° s̃ bñficiũ p̊. §. 2°

Dignitas sine cura ab eo q iam. 20. annos cõpleuit ex dispẽsatõe epi põt hr̃i ex̃ de eta. ⁊ q̃li. ꝑmittim⁹ li. 6°

D Iscere debet qlibet etiam prelatus quicũq̃ nõ solũ a maiori sꝫ etiã a mimo: dũ tñ erudito. Uñ dis. 38. Nullus eps ꝓpter opprobriũ senectutꝭ uł nobilitatẽ generis a puulis eruditꝭ et minimis si qd forte ẽ utilitatꝭ ac salutꝭ igret̃ negligat. Qui. n. rebellit̃ uiuit ⁊ discẽ atq̃ agere bona recusat magis diaboli mẽbꝝ q̃ xpi eẽ oñdit̃ ⁊ potius

ĩfidelis ꝙ̃ fidelis eẽ mõstrať. Unde et
Aug⁹ ait. Ego senex a iuuene ⁊ eps tot
ãnoꝝ a collega nõdũ ãniculo ꝑat⁹ sũ
doceri. 24. q. 3. si habes. Ad materiã do
cendi facit. i. mgr̃ p̊. ⁊ mgr̃ 2⁰. ⁊. ĩ. scia ⁊. ĩ.
studium.

D Isciplina correc
tionis siue punitionis quã ꝓ
lati q̃nq̃ ĩponũt ñ dȝ eẽ usq̃ ad effusi
onẽ sanguis. ar. ex̃ de rap. i archiepãtu
⁊ ẽm guil. intelligi debet de effusione
enormi. A. Idẽ i sũ. cõ. li⁰ p̊ tit. 4. q. 6.
B. De correctõe ꝑlatoꝝ uide sup̃ cor
rectio p̊.

D Iscordia Utrũ sit pec
catũ morta
le. R⁰ ẽȝ Tho. scda scde. q. 37.
Qñ aliqs sciẽter ⁊ ex intẽtione discor
dat a bono diuo ⁊ a bono ꝓximi i quo
dȝ consẽtire. h⁰ ẽ pctm̃ mortale ex suo
genere ꝓpter ꝯrietatẽ suaȝ ad carita
tẽ lȝ ꝑmi mot⁹ h⁹ discordie sint pctã
uenialia ꝓpter iꝑfectionẽ actus. Sed
cũ intẽtio aliq̊ꝝ ẽ ad aliqd̃ bonũ quod
ꝑtinet ad honorẽ dei uel ad utilitateȝ
ꝓximi tñ un⁹ existimat hoc eẽ bonũ
ali⁹ añt hȝ ꝯriã opionẽ nõ ẽ peccatum
A. qa talis discordia ẽ ꝑ accñs ⁊ quia
concordia q̄ ẽ caritatis effectus ẽ unio
uolũtatũ nõ opionũ ẽȝ eũdeȝ Tho. ut
in sũ. con. li⁰ 3⁰ ti. 34. q. 226. ubi etiaȝ no
tãtur q̄ ⁊ h. B. nisi h⁹mõi discordia
uel sit cũ errore circa ea q̄ sũt de neces
sitate salutꝭ. uel si ꝑtinacia ĩdebite ad
hibeať. Ex q̄ etiã pȝ ꝙ discordia q̃nq̃
ẽ ex pctõ uni⁹ tm̃. q̃nq̃ ẽ cum peccato
utriusq̃. puta cũ uterq̃ dissentit a bo
no alterius ⁊ diligit bonũ ꝓpriũ ⁊ uiđ
infra litigium.

D Ispensatio ẽm Ray.
ẽ iuris re
laxatio. uñ uocať uuln⁹ quia
uulnerat ius cõmune. 23. q. 4. ipsa pie
tas. circa fi. Hosti. q̃q̃ dicit sic. Dispen
satõ ẽ rigoris iurꝭ ꝑ eũ ad quẽ spectat
misericors ⁊ canonice fcã relaxatio ut
colligiť. i. q. 7. §. n̄ si rigor. ⁊. c. se. A Idẽ
in sum. con. libro 3⁰ ti. 29. q. i. ad fi. B

Sed nũqd dispensatio ẽ ius? R⁰ ẽm
Ray. Dispensatio ẽm ꝙ ẽ in dispẽsan
te ẽ ꝑtãs siue act⁹ ꝑtãtis a iure ꝯcess⁹
Sȝ scdm ꝙ ẽ i eo cũ q̊ dispẽsatũ ẽ: sic
ẽ ius ꝑuatũ. i. licẽtia uel ꝑmissio q̄daȝ
alicui facta ꝯ rigorẽ iuris sȝ nõ est ius
cõe. ar. 32. q. 2. iterfectores. ⁊. c. in adoles
cẽtia. Con Hosti. A. Idẽ in sũ. con. eo.
ti. q. 2. B

Utrũ dispẽsatõ sit nccia in occultis.
R⁰ ẽm guil. In occultis i q̊bus põt di
spẽsari dispẽsatio nccia ẽ nõ ꝓpť depo
sitõnẽ uitãdã qa occl̄ta pctã uidcãȝ ñ
hñt: sȝ qa de eo sup quo dispẽsatũ ẽ ac
cusari qs nõ põt. ar. ex̃ đ fi. ꝑsby. ex tua
Aliogn etiã ꝑ⁹ ꝑactã pniam posset ac
cusari. ar. 33. q. 2. admonẽ. 15. q. 5. ꝑsbyter
A. Idem i sum. confessio. in dicta. q. 2.
in fi. B

Dispẽsatõnũ aliq̈ ẽ debita aliq̈ ꝓhibi
ta aliq̈ ꝑmissa. Debita ẽ cũ multorum
scandalũ timeť. dis. 50. ut cõstitueret.
Caue tñ ne decipiaris i scãdalo. uiđ. ĩ.
scandalũ. Itẽ debita ẽ dispẽsatio rõne
tꝑis uel ꝑsone uel pietatis uel nccita
tis siue utilitatis ecclīe uel euẽtus rei
⁊ đ singulis hoꝝ põiť. i. q. 7. §. nisi rigor
⁊. c. ⁊. §. se. usq̃ ad: §. ecclesie. A. Hec
⁊ sequẽtia i isto. §. fuerunt dicta Ray.
ut pȝ in sũ. con. lib⁰ 3⁰ tit. 29. q. 10. ⁊ glo.
Ray. exemplificat euentũ rei đ laicis
ꝓmotis in ep̃os de facto ut dcã. q. 7. c.
exigũt. Sȝ ut põt ꝯstare ex allĩatis iu
ribus oia ꝑdicta reducũť ad tria. uide
licet ad cãm nccitatꝭ siue utilitatꝭ. i. q.
7. ⁊ si illa. seu pietatis ut cũ ꝓpter pie
tatẽ dispensať cũ corꝑe uitiatis uel il
lr̃atis ut remaneãt i suis ordinib⁹ ad
q̊s idebite fuerũt assũpti. i. q. 7. hi qui
⁊ ꝑdicta cãnť q̃nq̃ ex ꝑsona ul' tꝑe seu
loco siue accñtib⁹ aliis ut ex dcĩs iuri
bus põt cõstare. B. Et breuiť ubicũȝ
subẽ iusta cã dispẽsatio debita ẽ. dist.
50. dño scõ ⁊. deide. ⁊ ⁊. ecce. ⁊. c. conside
rãdũ. et lȝ ex cãis ꝑdictis dispẽsatio đ
bita sit ⁊ ꝑeccet ꝑlatus nõ dispẽsãdo
ut est argu. 2. q. 5. quanto. in fine. tamen

subditi nō habent ius petendi nisi for
te supplicādo. Dispēsatio ꝟo ꝓhibita
ē ubicūq̄ n̄ pōt fieri sine manifesta ꝺ
coloratione eccl'ie. Itē ubicūq̄ non ē
iusta cā dispēsandi.i.q.7.tali.z.c.si illa.
ex̄ de elec.inotuit.§.m'lta.z.§.fi. Dispē
satio uero permissa ē aliquādo in cāu
ut dis.50.si qs p̄sbyter.z multis casib⁹
quibus iura permittūt dispēsationez
A. In dcō.c.si quis p̄sbyter.dr̄.Si quis
p̄sbyter aut diaconus iuētus fuerit ali
quid de misteriis ecclesie uenūdasse.
quia sacrilegiū cōmisit.placuit eū i or
dinatione ecclesiastica non haberi. in
iudicio tamē epi dimittēdus ē si i suo
debeat recipi gradu. B

Quid si eps indisticte dispensat. R°
ƀm Ray.si de hoc fuerit accusat⁹ puni
endus ē pena depōnis dis.51.c.p̄. in fi.z
c. qui in aliquo in fi. Sed Hosti.dic̄ ꝙ
hoc forte locum habet si cōmonit⁹ in
corrigibilis sit z ꝓpter hoc suspensus
z sniam suspēsionis contēnens etiā in
sua cōtumacia perseuerat.ar. ex̄ de p̄
ben.graue.§.nolētes.Uel p̄dicta.c.pos
sunt intelligi qn̄ ep̄us dispensat in eo
quod de iure nō pōt. A. Idem i sum.
con.eo.ti.q.xi.Et sentētia Hosti. beni
gnior uidet̄ z tenēda.ff.de legi. l. beni
gnius. B. Dispensatio in multis casi
bus episcopis ꝓhibita ē.p̄ quidē i hōi
cidio.dis.50.miror.Et intellige siue iu
sto siue iniusto z quōcunq̄ fiat.ut si qs
uindictaz sanguinis dictat uel scribit:
aut cirurgiā exercet aut uindicte san
guinis auctoritatē exhibet z in oibus
similibus si inde mors fuerit subsecu
ta uel etiā mutilatō mēbri .que notāt
Inno.z Hostiē.ex̄ de cle.pu.in du.c.p̄.
Cū nullo.n.taliū potest ep̄us dispēsar̄
in officio.Secus ꝙ clericus possit esse
in beneficio.ex̄ de cle.pu.in du.c z.Aut
etiā secus si mors uel mutilatio nō int̄
uenit.ut i p̄allegato.c.p̄.De ista mate
ria uide plura.ī.irregularitas p̄.2° i si
monia ordinis siue beneficii scienter
per simoniā acquisiti.uide.ī.simonia
7° in §.ultimis.§.3° in illo qui cū esset
suspensus interdictus uel excōicatus
dānabiliter ingessit se dinis.ex̄ de sen.
z re iu.cū eterni.z ex̄ de sen.excōi.cum
medicinalis.lib° 6°. 4° in clerico q ex
cōicatus in concilio accedit ad iudiciū
p̄ncipis cōtēpto iudice ecclesiastico.2i
q.5.si quis ep̄us. 5° in bigamo.ex̄ ꝺ bi
gamis.c.nuper.z.c.fi.uiꝺ sup̄ bigamia
§.8. 6° in clerico nō ordiato mistrante.
de quo uide.ī.ordiatus 3° A. Ubi pa
tet ꝙ ep̄us nō pōt dispensare ꝙ talis
ascendat ad supiores ordines: sed bn̄
ꝙ utatur ordine iā suscepto. B 7° i
clerico per saltū promoto.uide.ī. ordi
natus 2°. A .ubi patet ꝙ hoc intelli
git quo ad illuz qui scient̄ sic ē promo
tus z i ordine sic suscepto sine dispēsa
tōne mistrauit.Tūc.n.nō potest dispē
sari ꝙ ulterius ascēdat nisi per papaz
sed i ordine suscepto adhuc pōt dispē
sari p epm. B .8° i illo qui ordinem
furtiue suscepit.uide.ī.ordinatus p̄.§.
4. A .Ibi nil aliud dr̄ nisi quō dicat̄
furtiue ordinatus.De dispēsatōe autē
dic ƀm Ray.ut in sū.con.li.3.ti.22 .q. 4.
quia aut fuit ꝓhibitus ab epō seu ab
alio p̄lato sub intermiatōe anathatis
aut nō.In p̄ casu poterit cōdigna satis
factōe p̄missa cū eo ut in susceptis mi
nistret ordibus ep̄us dispensare. Et si
intrauerit religionē etiā i suscipiēdis
postq̄ aliq̄to tēpore i ea fuerit lauda
bilit̄ conuersatus. In secundo casu po
terit cū tali etiā in seculo remanente
post cōdignam satisfactionē tā i susce
ptis q̄ i suscipiēdis ordinibus dispen
sare.ex̄ de eo qui fur.ordi.susce.c.p̄mo
Hosti.aūt sup eo.c.ait. Quicqd dicat̄
hic cū furtiue ordinato etiam si nō sit
excōicatus nisi aliquā religionē ingre
diat̄ etiā romana ecclesia ꝺ facili non
dispensat.Cōcedit tn̄ Hosti.in.c.2° eo.
ti.ꝙ episcopus dispensat i h°cāu i mi
noribus ordibus tm̄.ut inuit̄ a dn̄o se
su dci.c.primi. B .9° cuz quis fuerit
ordiatus extra tp̄a uel ab alieno ep̄o
z an̄ dispensationē mistrauerit secūꝺ
q̄sdam.ar.ex̄ de sacra.nō ite.c. p̄. dis.52.

sollicitudo. Sz uerius ē q dioccsanus cū
tali poterit dispensare. ut. 9. q. 2. lugdu
neñ. ex̄ ꝺ tēpo. ordi. ꝯsultatoi. A. In
hoc. c. dr̄ q eps pōt dispēsare cū ordia
tis extra tpa. p̊ eis pnia iposita ꝯpetēti
in susceptis ordib⁹. Sec⁹ ē g° i ordib⁹
suscipiēdis. ut ꝛ no. ī. ordo 2°. §. que pēa
B. nisi forte fuisset sibi iterdicta ex
ecutio ꝛ postea ministrasset ut dictuz
ē. x°. si quis excōicat⁹ ordines suscepit
ex̄ de sen. ex. cū illorū p̊ rn̄so. Et eodez
mō si suscepit ordines exn̄s apostata
a religione. ex̄ ꝺ aposta. c. fi. A. Ibi dr̄
ꝺ religioso r̄cipiēte i apostasia ordiez
sacrū. secus g° ur̄ de ordib⁹ miorib⁹.
nisi i apostasia dimisisset hitū: tūc. n.
eēt excōicatus. ex̄ ne cle. ul' mo. ut picu
losa. li. 6°. B. In p̄dictis g° casibus
ad papā ptinet dispēsatō nec dispēsat
faciliter ut ē i homicidio uolūtario. in
simonia ꝛ bigamia. ꝛ uidē etiā. §. se. s. ꝺ
casibus papalibus.

¶ Sūt alii casus dispēsatiōis ad papā
ptinētes i qbus raro imo nūq̄ dispen
sat. Prim⁹ qn̄ qs sciēter se baptizari p
miserit bis. de ꝯse. dis. 4. eos. ꝛ. c. q bis.
ꝛ idē si ignorāt. ꝛ p⁹ ea cū sciuerit ratū
hūerit. A. Si ꝟo nō hūerit ratū pōt
pmoueri. i. q. 4. placuit. scōm aliquos
de iure. ſm alios ꝺ dispēsatiōe qꝺ tuti
us ē. de ꝯse. dis. 4. q bis. ſm Ray. ꝛ i sū.
con. li. 3. ti. 24. q. 7. ꝛ i dcō. c. q bis. ubi pz
q rebaptizat⁹ etiā si nullā culpā ꝯtra
xerit erga rebaptizationez: tamē non
pōt ordināi nisi mag̃ nccitas cogat. B
Silr̄ qui bis sciēter recepit eundez or
dinē. i. q. 7. saluberrimū. Idem etiā in
telligas de recōfirmato. ar. 68. dis. c. p̊. ꝛ
de ꝯse. dis. 5. c. dictū. A. Idez in sū. cō.
dcā. q. 7. B. 2⁹ ē cū qs ad subuertēduz
fidez se fecerit ab hēticis ordinari. i. q.
7. cōueniētib⁹. 3⁹ ē si qs ordinet ita q
simonia infuēiat taz ex pte ordiati q̄
ex pte ordiator͡. 9. q. i. ab excōicat͡. i. q.
i. si qs eps. A. Hodie ꝟo nō pōt dispē
sari nisi p papā qualitercūq̄ ordiatio
fuerit facta simoniace. ut in ex̄uagāti
Martini qnti q̄ incipit. dānabile, ꝛ in
alia Eugenii q̄rti q̄ incipit. Cū detesta
bile. B. De his casib⁹ sūt ꝟsus. Siue
bis ordo det̄ siue baptism⁹ repetatur.
Siue ut uertat̄ fidei stat⁹ ordo petat̄.
Uel siue p̄ster̄ utriq̄ simō opet̄. ut di
spenset̄ spes irrita prorsus hētur.

¶ Sz p̄ter p̄dictos casus q sūt irregula
ritatū inductiui sūt adhuc alii casus i
qbus diocesani dispēsare nō pn̄t ut q
uni ecclesie duo piter p̄sint. 21. q. 2. c. pe.
nec q un⁹ hēat plura bn̄ficia cū cura.
ex̄ de p̄bē. ꝺ multa. nisi i casib⁹ q̊s hēs
s̄ bn̄ficiū p̊. §. 3°. Itē non pn̄t dispēsare
cū illegitie nat͡ nisi ad miores ordies
ꝛ bn̄ficiū sine cura. ex̄ ꝺ fi. p̄sby. is qui.
li. 6°. A. ubi ēt pz q similit̄ episcop⁹ nō
pōt dispēsare cū talibus erga benefi
cia dignitatis seu psonat⁹. B. Itē nō
dispēsat cū eo q ē suspēsus in ꝯcilio p
pter iiustā bn̄ficiorū collationē. ex̄ ꝺ p̄
bē. g̃ue in fi. Itē nec i aliis casib⁹ spāli
ter sūmo pōtifici reseruat͡. de qb⁹ uiꝺ
ī. papa. §. 4. ꝛ se. A. poti⁹ ur̄. §. 3⁹ etiaz
ſm eius cōputationem. B

¶ Utrū eps possit dispēsare cū eis qui
patiūt̄ defectū in etate. R° ſm Jo. an.
q aliqs possit pmoueri ad epatū si n̄
ꝯpleuerit. 30. annū. solus papa dispen
sare pōt. ex̄ de electōe. cū nob oli. §. fin.
Sz q̄tū ad alias dignitates si tn̄ sint si
ne cura pn̄t epi dispēsar̄ cū eis q cōple
uerūt 20. annuz. ex̄ de eta. ꝛ q̄li. pmitti
mus li° 6°. uide. ī. uicari⁹. §. 4°. A. Ibi
nil de h° dici uidet̄. B. q̄tuz ꝟo ad p
rochiales ecclias non pn̄t ut idē Jo. di
xit. ex̄ ꝺ elec. lz canō. li° 6°. A. De h° la
ti⁹ dictū ē s̄ absolutō p̊. §. 2°. ꝟ. 2⁹ ē. i ad
ditione. Silr̄ etiā eps nō pōt dispēsare
circa etatē ordinū. ut notat gl. i cle. ge
neralē. de eta. ꝛ q̄li. B

¶ Utrū eps possit dispēsare cū eis qui
patiūt̄ defectū i ordine. A. Hoc ē q
rōne ordinis eis deficiēt͡ nō pn̄t eligi
ad aliqꝺ officiū seu dignitatē ecclesia
sticā sicut ē regularit̄ q abbas dz esse
sacerdos. ex̄ ꝺ eta. ꝛ q̄li. c. p̊. B. R° ſz
¶ Jo. an. li. 6°. In epatib⁹ sol⁹ papa dispē
sat. ex̄ ꝺ of. lega. q trāslatōz. ꝛ ꝺ exces.

p̄ia. ſicut unire. Sꝫ q̊ ad alia pōt eṗs.
ex̄ de eta. ꝛ q̄li. preterea. A. Jbi dr̄.
Licꝫ ad regimē pochial' eccl'e nō debe
at aliqs niſi ſubdiacon⁹ ſit ad min⁹ ad
mitti diſpēſatiue tñ in miorib⁹ ordib⁹
ↄſtituti ↄſueuer̄t aſſumi. dū tales ſint
ꝙ i breui tp̱e poſſint i p̄ſbyteros ordi
nari. B. ꝛ. c. tuā. A. Jbi dr̄ ꝙ ꝓpt' iſtā
tē nccītatē pōt i abbatē aſſumi etiam
i miorib⁹ ordib⁹ ↄſtitut⁹. B. De diſpē
ſatiōe ep̄oꝝ uide. ī. eṗs. §. 5°. De di
ſpenſatiōe i legib⁹ ꝛ ↄſtitutiōib⁹. vide
. ī. lex. De diſpenſatione in votis. vi
de. ī. votū 5°. De diſpenſatiōe icertoꝝ
vide. ī. reſtitutio 6°.

Diuinatio
quid ꝛ q̄t eius ſpēs. ꝛ plura de hac materia vi
de. ī. ſortilegiū p̊.

Diuortium.
Sicut po
nit Ray.
diuortiū multipliciter hꝫ fie
ri. Nā aut dirimit mr̄imoniū i totum
ita ꝙ uel vterqꝫ ↄiugum ↄ̄here poteſt
vt in maleficiatis. vel ſaltē alter. vt i
frigidis. aut dirimit in p̱te. s. q̊ ad mu
tuā ſeruitutē ↄiugalis debiti ſeu coha
bitatōis. ita tñ ꝙ neuter eoꝝ ↄ̄here po
teſt: ſicut i his q ſeparātur ꝓpter adul
teriū ↄmiſſū vl' cā religiōis p⁹ carnalē
copulā. Nā ſi añ copulā carnalē alt' cō
iugū fieret religioſus: alter ↄ̄hē poſſet
vide. ī. ipedimētū p̊. §. 2°. A. Jdē in ſū.
cō. li°. 4°. ti. 19. i p̄ncipio. B.
Qñ uir petit diuortiū allegās frigi
ditatē ſuā quō ꝓcedet'? R° ſm Hoſti.
Uir hoc ꝓponēs dꝫ eē maior āñis. 18. qꝛ
i hoc caſu reputat' plena pubertas. Et
ſi qdē mulier h° ip̄m ↄfitet': dabit' a iu
dice tp̄s arbitrariū. vt uni⁹ mēſis aut
trium aut āni p̱ qō ſimul morentur ꝛ
poſtea iurabit uir ſe nō poſſe cognoſcē
mulierē nec moueri ad appetitū coit⁹
A. Nā ſi aliquotiēs moueret' lꝫ nō poſ
ſet p̱ficē ñ eēt nālit' frigidus: ſꝫ p̱ male
ficiū ipotēs. vt i ſū. con. li°. 4° ti. 16. q. 16.
vbi hec oia notāt' q̄ B hñt'. B. Muli
er ꝟo iurabit ꝙ nunqꝫ aliq̊ mō p̱cepit
ip̄m ad h° moueri. ꝛ vtqꝫ ꝙ diligētiaꝫ
adhibuit ad h°. ꝛ utqꝫ hebit ſeptē ꝓpi
q̊s ſeu uicinos bone fame q iurabunt
ſe credē ꝙ illi iurauerunt uēꝝ. ꝛ ſic di
uortiū celebrabit': ꝛ mul'r nubet i dño
ſꝫ viro mādabit' ne aliam ducat. Et ſi
duxerit ꝛ cognouerit: re⁹ p̱iurii hēbit'.
ꝛ p⁹ mr̄imoniū reparādū erit: ita tñ ꝙ
vxor pōt repellē eū ꝓpt' cōmiſſū adul
teriū. ar. 32. q. 1. ō bñdicto. ꝛ. q. 6. nihil im
qui⁹. Hoc dico niſi vxor qñ fuit ↄfeſſa
frigiditatē: fuiſſet cōſcia fraudis. qa ſi
hoc fuiſſet ñ poſſꝫ nūc eū repellē. ar. ff.
ad. l. iul'. de adul. ſi vxor. §. iudex. ꝛ. §. fi.
Qō ſi mulier negat frigiditatē viri: ꝛ
aſſerit ſe ab eo cognitā puto ſtandum
ꝟbo mulieris. qa nō vr̄ ꝙ aſſerēt niſi
veꝝ eēt. eo ꝙ p̄iudiciuꝫ ſibi facēt. ſ. de
hēndo ipotētē viꝝ. Jtē cū rea ſit ꝛ ſi ni
hil ꝓbauerit: abſoluēda ē. vt. 6. q. vlt̄. §.
actor. Aliogn multi incurrerēt p̱iuriū
ut poſſēt ſep̱ari ab vxore. A. Hoc ve
rū niſi forte marit⁹ ↄuincat mulierē p̱
aſpectū corp̱is: vt' dr̄ i ſū. con. i dicta. q.
16. B. Si āt mulier diuortiū petat ꝓ
pter frigiditatē viri: ꝛ vir hoc fatet' fi
et vt s̄. i ꝓxio. §. ꝛ celebrabit' diuortiū.
Sꝫ ſi vir poſtea cū alia ↄ̄xerit: ambo
ↄiuges rei p̱iurii hēbunt': ꝛ p̄nia iniū
cta ad p̄ora ↄnubia reuertētur. ut ex̄ ō
fri. ꝛ male. laudabilē. in fi. Qō ſi vir ne
gat ſe frigidum ꝛ aſſerit ſe cognouiſſe
vxorē ſtandū ē ꝟbo viri: qa caput eſt
mulieris. ex̄ de deſpon. impu. ↄtinebat'
ꝛ. 33. q. 1. ſi qs accep̱it. Niſi forte mlr p̱
aſpectū corp̱is ꝓbet ſe ꝟginē. ex̄ de ꝓ
ba. ꝓpoſuiſti. Que ꝓbatio dꝫ caute fie
ri p̱ duas vl' ꝑples matrōas honeſtas
ꝛ ō hoc peritas. ex̄ de fri. ꝛ male. c. fi. ff.
ō ven. iſpi. l. 1. qa hec res occulta ē. ꝛ qa
man⁹ ꝛ oculus obſtetricū qñꝫ i h° falli
tur. 27. q. 1. nec aliq̈. Sꝫ ſi mulier non al
legaret frigiditatē viri. ſed poti⁹ dicēt
eū ſectū ſeu caſtratū fuiſſe ſiue defcīn
mēbri patiētē añqꝫ eā cognoſcēt. ꝛ ſic
diuortiū petēt. vir ꝟo hoc negaret. cer
te nō oꝫ ſtare dcō viri eo ꝙ ꝓbari poſ
ſet p̱ aſpectū. A. Predicta etiā notāt'

i dicta.q.16.in sũ.cõ.li.° 4.° ti.16. B.
¶ Quid si p viꝝ uel mulierẽ petatur
diuortiũ ꝓpt artitudinẽ mulier[is]: R.°
Uocabũt matrõe fide digne atq̃ ꝑite
ꝛ iurabũt ꝙ diligẽter igrẽt ꝛ referent
an sit arta: ꝛ an possit fieri mr̃.ꝛ si dixe
rit ꝙ nõ sit arta ñ ꝓcedet ad diuortiũ.
si at̃ dixerit ꝙ sit arta: ꝛ ꝙ ñ possit fiẽi
mr̃.icõtinẽti p̃t diuortiũ fiẽi: ꝛ dabit vi
ro lnia ɔ̃bẽdi cũ alia.s3 mulieri ɔtinen
tia indicet.vt ex̃ de fri.ꝛ male.fraterni
tat[is].p̃ rñso.Si tñ pˀ diuortiũ mulier in
ueniat q possit hˀmõi seras reserare:
reꝑabit p̃mũ mr̃imoniũ.qđ veꝝ fuit
ẽt si vir accepit aliã. ar. in p̃dcõ.c. fr̃ni
tatis. A. Ibi videt casus exp̃ssus qñ p̃
oꝛ vir erat sil[is] illi q apuit.Si aũt a p̃
oꝛi viro ꝓpter disparitatẽ nõ potat co
gnosci sine g̃ui periculo nõ ẽ ei redden
da: l3 ꝑ ɔsuetudinẽ secũdi reddita sit
apta p̃.vt notat.glo.i dcõ.c.fratnitatis.
suꝑ ꝟbo sil[is].Con.Hof.ut i sũ.con.li.° 4.°
ti.16.q.5.l3 ibi referãt diuerse alie opio
nes dicẽtiũ mulierẽ debẽ restitui p̃. q̃
possũt itelligi qñ p̃mus erat vel dubi
tat vtrũ sit sil[is] 2.° Sec.ˀ si cõstet ꝙ ꝓ
pter disparitatẽ ꝑsone a p̃ nõ potat co
gnosci: vt dictũ.est.Et de hac mã dicit
latiˀ.i.impedimẽtũ.15.° B.
¶ Quid si petat diuortiũ ꝓpt malefi
ciũ.vt qa vir põt cognoscere alias ꝛ ñ
vxorẽ: R.° Debẽt p̃ ɔfiteri ne forte hº
ɔtigat ꝓpter aliqđ pc̃m eoꝝ.33.q.1.si ꝑ
sortarias.ꝛ sub recepto sacro iniũgat
eis ut sil cohabitẽt ꝛ bona fide operaꝫ
dent ad debitũ carnale.ꝛ sic ꝑ triẽniũ
sil habitabũt. A .nisi forte iã hitaue
rit.tũc ñ videt necessariũ dari triẽniũ
s3 aliq̃s aliˀ terminˀ arbitrarius ad cõ
fitẽdũ.ꝛ alia debita remedia adhiben
da .dcõ.c.si ꝑ sortarias.ꝛ ex̃ de fri.ꝛ ma
le.c.fi. B .Quo pacto iteꝝ accedẽt ad
ep̃m iurãtes ꝙ sicut ꝓmiserãt fecerũt
ꝛ nõ potuerũt ɔiũgi: ꝛ tũc adiuncto sa
cramẽto ꝓpiquoꝝ: vt dictũ ẽ.§.2.° cele
brabit diuortiũ: ꝛ dabit vtriq̃ lnia cõ
trahẽdi.ex̃ de fri.ꝛ malefi.c.vlt[imo].ꝛ i di
cto.c.si per sortarias.

¶ S3 q̃lr itelligẽda ẽ p̃dicta cohabita
tio triẽnii: R.° Sufficit ꝙ ꝑ maiorem
ꝑtẽ ãni cohabitẽt.ꝛ ꝙ bona fide opaꝫ
dent.ar.ff.de aq̃ coti.ꝛ esti.l.i.§.duo.ꝛ
.§.qđ aũt. Qđ si infirmitate vel alio
casu ipediat vr̃ tẽpus restituẽdũ.ff.de
iti.actuq̃ p̃ri.l.i.§.2.° ꝛ se. A. Hoc fuit di
ctũ Hosti.vt p3 in sũ.con.lib° 4.° ti.16.
.q.17.Tñ i.c.fi.ex̃ de fri. ꝛ male. dicit ꝙ
debẽt cohabitare ꝑ ɔtinuũ triẽnium.
Ubi etiã dicit glo.silr ꝙ ꝑ triennũ de
bẽt cohitare qñ ꝓpter frigiditatẽ peti
tur diuortiũ.S3 hº ẽ veꝝ si frigiditas
p̃us ꝓbari nõ possit: vt exp̃sse dr̃ eo.ti.
.c.laudabilem. B.
¶ Quid si alter ɔiugũ nõ vult cohita
re: R.° Dicas excõicãdũ ꝑ quẽ stabit ꝛ
cautionẽ idoneã exigẽdam vt cohabi
tent.ar.ex̃ vt lite non cõtest. qm̃.§.vlt[imo].
vel distringat ꝑ curiã secularẽ.ex̃ đ iu
di.cũ nõ ab hoie. Idẽ fiat si cohabitẽt
ꝛ nõ attẽtant. A. Idẽ i sũ. con.eo.ti.q.
18.ſm Hosti.ꝛ glo. Ray. B.
¶ Quid si eccl̃ia decepta ꝑ aliq̃s falsas
ꝓbatões uel hˀmõi celebrat diuortiuꝫ
ꝛ postea vir factˀ ẽ sacerdos.deinde cõ
pertũ ẽ ꝙ eccl̃ia fuit decepta . nunqd
iste sacerdos restituet vxori eũ repetẽ
ti: R.° ſm Ray.Si nõ põt induci ad cõ
tinẽtiã fiat ut dr̃.i. mr̃imoniũ.8.° §.14.°
q icipit.qd si pˀ latã. A .8.ꝙ restituet.
qa etiã monachˀ restituẽt sibi: ꝛ tene
bit iste debitũ reddẽ vxori petẽti: sed
nõ d3 exigẽ. qa q̃tũ in se ẽ solẽnizauit
votũ.ut ꝛ no. i sũ.cõ.li.° 4.° ti.19.q.4. B.
At si posito p̃dcõ casu mlr qdẽ nõ repe
tat viꝝ.nũqd vir poterit vxorẽ repete
re: R.° ſm Guil. Nõ.qa vir ꝑ sacri ordi
nis susceptõeꝫ p̃iudicauit sibi. A. Idẽ
in sũ.con.eo.ti.q.5. B.
¶ Pone ꝙ mulier credẽs diuortiũ iu
ste celebratũ ingressa ẽ mõasteriũ. an
cõꝑta ꝟitate de iniusto diuortio poterit
virũ repetẽ iã i sacris ordinatũ vel fa
ctũ monachũ: R.° ſm Guil. Non. qa
falsa cã ñ ipedit votũ monachatˀ. ar.
ex̃ de voto.magne.ꝛ de conuer. coniu.
ex ꝑte. A. Idẽ in sũ. con.eo.ti.q.6. B.

¶ Pone q̄ duo frēs duxerūt duas soro
res seu ɔsanguineas ⁊ int̄ alterū ⁊ uxo
rē fert̄ diuortii snīa ꝓpter ɔsanguita
tē: querit̄ utrū alter debeat ꝓpt hͦ se
ꝑari ab uxore sua. R° ṡm Ray. Nō. qꝛ
res inter alios acta aliis nō ꝑiudicat.
ex̄ de fide istru. int̄ dilectos. Sꝫ q̄trū ad
carnis copulā distiguo. qa si alter cōiu
gū scit eē ipedimētū int̄ se ⁊ uxorē nō
exigat debituꝫ neq̄ reddat. Si ꝟo cre
dat ex cā probabili: reddat sꝫ ñ exigat
Si aūt crdat ex aliq̄ cā temeraria red
dat. ⁊ si pōt dimittat erroneā ɔsciaꝫ. et
sic exigat. ex̄ de sen. excōi. inquisitioni
A. Lō. ꝑdict̄ Tho. ⁊ Pe. ut in sū. con.
li° 4.° ti. 21. q. 2. B

¶ Utrū uir ⁊ uxor i cā diuortii iudicādi
sint pit̄. R° ṡꝫ Tho. ⁊ Pe. Ad paria iu
dicātur. qa sicut lꝫ uiro dimittē uxorē
ob cām fornicatōis: ita licet uxori uirꝫ
dimittere. 32. q. 1. si qs uxorē.

¶ Post latam snīam diuortii ⁊ separ
thoro ꝓpter adulteriū uxoris si uir for
nicet̄ nūqd mulier poterit uirū repetē
R° ṡm Ray. Iudex ex officio suo dꝫ ui
rū cogē redire ad uxorē suā. ar. ex̄ ꝺ iu
re iur̄ tua nos. ⁊ ex̄ de diuor. ex litteris
Idē Tho. ⁊ uide hūc casū. ī. mr̄imoniū
8. §. 15. q incipit. Pone q̄ lata. De mā
diuortii multa hn̄ pn̄t ex ipedimentis
matrimonii uiꝺ. ī. ipedimētum. Diuor
tio facto apud quē filius nutriri dēat
uide. ī. filius. §. 3°

Doctor
uel docere uide ī fra magister. ⁊ su
pra discere.

Dolus
Quid ē dolus aut lata culpa. ⁊ hꝰ mo
di. R° ṡm Hosti. Dolus ē isi
diosa machinatio: ut si cōmodatarius
surripi fecit rē cōmodatā. ff. de dolo. l.
i. Lata clpa ē ñ itlligē qꝺ oēs itelligūt
lsciūt ut si ɔmodatariꝰ dimisit rē ɔmo
datā i platea ⁊ fuerit ablata ⁊ ipē dicat
q̄ ñ credebat q̄ acciperet̄. Leuis culpa
ē desidia siue negligētia. ut isti. q. mo.
re ɔtrahit̄ ob. §. ꝑ. ut si cōmodatarius
reposuit rē cōmodatā in camera sua:
⁊ recessit relicto ostio apto. Leuissima
culpa ē q̄ aliq̄ mō pōt ꝓuideri. ff. ad. l.
aq. l. si putator. ⁊ 50. dis. hi. qui arborēꝫ
ut si cōmodatarius rē quideꝫ in archa
reposuit sꝫ nō firmauit. A. s. cū claue
ut in loco de q̄ stati. B. Qꝺ si fecisset
fur nō surripuisset. Casus fortuitꝰ ē q
nullatenus pōt ꝓuideri. sicut incēdiū
ruina: naufragiū: rapia. ut. C. cōmo. l. i.
A. Idē in sū. cō. li. 2.° ti. 6. q. 22. B

¶ Dolꝰ i aliq̄ ɔctu dupliciť interuenit.
Nā qn̄q̄ dat cām ɔtractui. puta dolo
te induxi ut uēderes qꝺ alias nō eras
uēditurus. ⁊ tūc nō tenet ɔctus. ff. ꝺ do
lo. l. elegāter. 12. q. 2. qsquis eps. in fine.
Qn̄q̄ dolꝰ icidit i ɔctu. ut qa eras uen
diturus: sꝫ per dolū te induxi ut mino
ri ꝑcio uēderes: ⁊ tūc tenet quidē ɔtra
ctus sꝫ satisfaciēdū ē ꝺ dolo. ut. ff. ꝺ ac.
emp. ⁊ uen. l. Julianꝰ. Et no. h̄ q̄ ēptor
bone fidei nō tenet̄ ꝺ dolo mediatoris
sꝫ ipse mediator. ut in ꝑ. l. eleganter. et
ff. de ꝓsenetis. l. 2. ⁊ 3. nisi in subsidium
qn̄. s. mediator deficēt uł nō posset. ut ī
dcā. l. eleganter. A. Heliꝰ facit. l. fi. ff.
ꝺ eo ꝑ quē fac. erit. ubi dr̄ q̄ qn̄ dolosꝰ
nō ē soluēdo nō ē equū q̄ qs lucretur
ex dolo alieno cū dāno alteriꝰ. ⁊ oia ꝑ
dicta notāt̄ etiaꝫ in sū. cō. liͦ. 2.° ti. 8. q. 8.
ṡm Gof. ⁊ Hosti. ubi ēt ponit̄ quod sta
tim sequit̄. B. Itē no. ṡm guil. q̄ i mo
nachatu ⁊ mr̄imonio etiā si dolus det
cām contractui nihilominꝰ tenet. qui
dolū allegat dolū ꝓbare debet. ut hēs
ī. locatio. §. 6.° in fi.

Domicilium
Quando dicat̄ qs trāsferre domiciliū ita q̄ fac
tus sit de iurisditōe alterius? R° scdꝫ
Hosti. Puto q̄ ṡm ius canonicū q̄cū
to ad aliā ꝑrochiā transit ⁊ hospitiuꝫ
constituit explicādo sarcinulas suas:
⁊ se in ipo recipit aīo remanēdi statiꝫ
fit ꝑrochianꝰ illiꝰ. ex̄ de ꝑrochiis. c. ul.
⁊ ex̄ de decimis. ad aplīce. A. Ideꝫ in
sū. cō. li. ꝑ. ti. 16. q. 13. B

Dominica dies
Dies domi

74

eũ cõſtat int̃ ſũmas ⁊ p̃cipuas feſtiui
tates ↄtineri Exo.20. Memẽto ut dieȝ
ſabbati ſanctifices. Dñicam.n. colẽ de
bem⁹ ꝓpter honorẽ ⁊ gaudiũ reſurre
ctõis dñice. de ↄſe. diſ.3. c. ſabbato. Nul
la operatio i illa ſcã die agat̃: niſi tm̃
hymnis ⁊ pſalmis ⁊ cãticis ſpũalibus
dies illa trãſigat̃. de cõſe. di.3. ieiunia.
Itẽ tãta eſt excellẽtia h⁹ diei ꝙ i nullo
alio die põt eṗs ↄſecrari. diſ.75. ꝙ die
dñico. ubi ẽt ſubdit̃. ꝙ qcq̈d inſigne a
deo ẽ ↄſtitutũ in terris: in h⁹ diei digni
tate geſtũ ẽ. In hac mundus ſũpſit ex
ordiũ. In hac ꝑ reſurrectõeȝ ⁊ mors in
teritũ ⁊ uita accepit p̃ncipiũ. A. Hec
fuerũt dicta Ray. ut pȝ in ſũ. ↄfeſ. li. p̃.
ti.12. q.3. B.

Utꝝ obſuatio diei dñice ſuccedat lo
co diei ſabbati. R° ſm Tho. ſcd̃a ſcd̃e
q.122. Non ſuccedit ex ui p̃cepti: ſed ex
ↄſtitutõe eccleſie: ⁊ ex cõſtitutione po
puli xp̃iani. Ideo nõ eſt ita arta ꝓhibi
tio operãdi in die dñico ſicut fuit ĩ die
ſabbati: ſed q̃dam oꝑa ↄcedunt̃ q̃ die
ſabbati ꝓhibebant̃: ſic̃ decoctio ciboꝝ
⁊ alia h⁹ mõi. de ↄſe. diſ.3. ꝑuenit. in fi.
Et i q̈buſdã oꝑib⁹ ꝓhibitis facilius di
ſpẽſat̃ in noua q̃ȝ in ueteri lege. Quin
ẽt ſȝ Hoſti. in ſabbatꝭ marie oꝑari de
bem⁹ ne uideamur iudaizare. A. Idẽ
in ſũ. cõ li.° p̃. ti.12. q.6. Ur̃ g° ꝙ dñicã nec
aliqđ feſtũ hodie ſit ex p̃cepto diuino. ⁊
ſic uacat tertiũ p̃ceptũ decalogi. Me
mẽto. ⁊c̃. Sȝ poti⁹ dicẽdũ eſt ꝙ non ua
cat. Nã lȝ eẽt q̊ ad ſpãlẽ diẽ ſabbati ce
rimoniale: eſt tñ morale q̃ȝtuȝ ad h° ꝙ
aliq̈s dies hebdomađ d̃putet̃ ad diuĩ
cultũ ſm Nicolaũ de Lira ſuꝑ.20. ca°.
Exo. ⁊ alios theologos. Uñ ⁊ ↄueniens
ualde fuit: ut ſicut añ xp̃i aduẽtũ cum
uacabat gr̃a deputat⁹ fuerat ad feſtã
dũ dies uacatõis qñ de⁹ ceſſauit oꝑari
ita ⁊ poſt aduẽtũ xp̃i ⁊ in tꝑe quo dñs
oꝑat⁹ ẽ ſalutẽ nr̃aȝ d̃putaret̃ dies ma
gnifice oꝑatõiſ. Et lȝ ſcriptura nõ d̃cla
rauerit exp̃ſſe q̈s ſit dies tñ ſatis d̃cla
rauit tacite ⁊ ſufficient̃ demõſtrando
magĩa oꝑa q̃ fecit dñica die. In illa.n.

ĩchoauit mũdũ Geñ. p̃. Xp̃s reſurrexit
a mortuis. de ↄſe. di.3. ſabbato. In eo
ſpũs ſcũs dat⁹ ẽ apl̃is. ⁊ breuit̃ qcq̈d in
ſigne ẽ ↄſtitutũ a deo: i h⁹ diei dignita
te ẽ geſtũ. 75. di. c. ꝙ die dñicõ. Itaq̃ȝ ec
cleſia ñ ſtatuit hũc diẽ ut ex ſe: ſȝ poti
us ex auctoritate diue ſcripture: ita ꝙ
ↄuenient̃ a deo dr̃ ſtatut⁹. Iõ ẽt eccl̃ia
in. c. licet. ex̃ de feriis. dicit ꝙ ẽt ſcriptu
ra noui teſti p̃cipit diẽ ſeptimũ. Clar ẽ
aũt: q² hoc nõ põt intelligi đ ſabbato
de ↄſe. di.3. ꝑuenit. g° itelligit̃ de dñico.
dcõ. c. ꝙ die dñico. Et ita dies dñicus q
hodie ſubrogat⁹ ẽ loco ſabbati p̃cipit̃
ex lege diua. Qui aũt dicẽ uidẽtur ꝙ ñ
ſit ex lege diua pñt ĩtelligi q̊ ad exp̃ſſã
declarationẽ: q² nõ p̃cepit exp̃ſſe ſȝ ta
cite ⁊ ſufficient̃: ut p̃oſtẽſuȝ ẽ. Et ſi dñi
ca diuina lege p̃cipit̃: ml̃to magꝭ feſti
uitates maiores dñica quas enumẽat
glo. ĩ dcõ. c. licet de feriis. videlȝ natiui
tatẽ dñi. epiphaniã. paſca reſurrectõis
aſcẽſionẽ dñi. ⁊ penthecoſten. Põt ad
di ⁊ dies uenerꝭ ſcã: uidelȝ dies ꝓp̃us
paſſionis. q² ml̃to plus ꝓfuit ꝓ nobis
mori q̃ȝ naſci. ⁊ mai⁹ opus nõ reꝑitur
de⁹ feciſſe q̃ȝ qđ illa die fecit tãtã ĩ ſe
metip̃o ꝓ nob̃ recipiẽdo paſſionẽ. Et
q² ẽt ſuꝑ oꝑe illius diei fũdat̃ ſalus to
tius mũdi ſine q̃ oẽs alie feſtiuitates
fruſtratorie forẽt. Itẽ qđ dictũ ẽ nõ eẽ
hodie ita artã obſeruãtiã dñice ſic̃ olĩ
ſabbati dȝ intelligi ueꝝ q̊ ad cerimõia
lia: ſicut erat nõ ãbulare ultra unũ mi
liare in ſabbato. Actꝭ. p̃. ul̃ q̈d ſile. q̃ i ſe
ↄtinebãt poti⁹ figurã futuroꝝ q̃ȝ aliud
Quo ad moralia: uidelȝ ut intẽdat̃
diuinis obſequiis ⁊ ad dei honorẽ ⁊ no
ſtrã ſalutẽ ꝑtinẽtib⁹ artius nũc obliga
mur q̃ȝ oli ex ueti teſtõ. cũ nouũ teſta
mẽtũ maiorẽ r̃qrat iuſticiã. Math.5°
ibi. Niſi abundauerit iuſticia ur̃a. ⁊c̃.
Uñ Aug⁹ i quodã ſmone dicit. Super
hec oia ꝓteſtamur ut oẽs dies dñicos
ad eccl̃iaȝ ueniatꝭ ut diligẽti⁹ ſcript̃as
q̃ ibi legũt̃ audiatꝭ. ⁊ ip̃o die ſcõ pauſa
tionẽ hẽatꝭ. Si.n. ifelices iudei i tanta
deuotione celebrant ſabbatum ut in

eo nulla opera terrena exerceant: q̃to
magis xp̃iani in die dñico soli deo va
care uel deprecari p aie salute debẽt et
ad ecc̃liaȝ puenire. B. De mã dñice
ꝛ aliaꝝ feriaꝝ.i.festoꝝ: vide.ĩ.ferie.

Dominus tempo

ralis aliq̃ꝝ. De q̃stis ꝛ talliis
q̃s dñi tp̃ales a subditis exigunt. vide
.ĩ.tallia.

An ĩ aliqb' casib' possit dñs a subdi
tis exigẽ ultra ↄsuetũ ul' cõe statutuȝ?
R. b'm Ray. ꝛ Hosti. pôt. Et p̃ qdẽ p
defẽsione tre sue. Ad h°.n.tenẽtur oẽs
nõ solũ õ reb' sȝ ẽt laborare corp̃alit
vt sic seipos salueẽt.23.q.3.fortitudo.ex
de imu.eccle.puenit. Jtẽ si ult dñs ire ĩ
exercitũ indictũ ab ecc̃lia ul' p̃ncipe ↄ̃
hẽticos ul' paganos. nec sufficit ad ex
pẽsas: pôt a subditis petẽ moderatuȝ
auxiliũ. Jtẽ si ĩ bello ex pte sua iusto
fuit capt' ab hostib' nec sufficit se redi
mere absq̃ gui dãno. Jtẽ si vlt ire ad
p̃ncipẽ p obtinẽdo p̃uilegio ptectiõis
spãl' p se ꝛ subditis. ꝛ nõ pôt ↄmode ex
pẽsas ad h° nccĩas facẽ. ꝛ si aliq̃ alia si
mil' cã emergat. puta qñ maritat filiã.
Nam acqrit sibi affines ꝛ amicos. aut
qñ fac filiũ militẽ: aut accipit qd erat
feudũ suũ: vl' nouũ feudũ acqrit. A.
Hec exẽpla fuerũt glo. Ray. addẽtis:
q̃ cũ talia uideãtur respicẽ ↄmodum
subditoꝝ: nõ credo q̃ dãnãdi sint q ta
lia recipiũt vbi ↄstitutũ vl' ↄsuetũ est.
dũ tñ nõ recipiãt ultra q̃ ↄstitutũ vel
ↄsuetũ ẽ. Et si aliqd ↄsuetũ ẽ ꝛ ad arbi
triũ exigi ↄsueuit cũ moderamine exi
gat. Con. ẽt tã cũ Ray. q̃ cũ glo. ĩ p̃dcis
cãis Ul. Con. ẽt Tho. ĩ genẽ ꝛ Hosti. ad
dẽs qd statiȝ seqt̃ de refectõe viaꝝ et
põtiũ ꝛ õpaupatõe ex iusta cã: subdẽs
Sec' si egẽt dñs ex cã iiusta. vt ĩ sũ. cõ.
li.°2.°ti.5.°q.35. B. vl' ad refectõem pon
tiũ ꝛ uiaꝝ. vl' qñ sine culpa depaupat'
ẽ uel obligat'. dũ tñ sp moderate ꝛ nõ
ad g̃uamẽ exigat. 10.q.3. vnio. circa me
diũ. ex de cẽ. cũ apl's. §. p̃hibem'. 22.q.
5. de forma fidelitatis. Qd si qd p̃lati

ĩpendant legato ul' aliis maiorib'. dei
de plus ppt h° a subditi magis extor
queãt q̃ ĩpendãt: tenẽt extorta restitu
ere ꝛ tãtũdẽ pauperib' erogare. Supi
or ẽt cui fuerit de h° q̃rela deposita si
ĩ hoc negligẽs fuerit canonice subiace
at vltõi. ex õ ĩmu. eccle. qa pleriq̃. Qñ
ẽo dñs sine iusta cã extorquet a subdi
tis tenet ad restitutõem b'm Ray. vñ
si uelit ludẽ ul' ultra uires suas ad ua
nitatẽ expẽdẽ: vl' si ĩ bello quod ex pte
sua iiustũ erat cogat se redimẽ: tũc si
qd p eũ ul' ei' officiales a subditis exa
ctũ ẽ ꝛ ad dominos ip̃os puenit tenet
restituere illis a qb' exactũ est. si sciũ
tur. al' in pias cãs ul' in vtilitatẽ cõem.
Si aũt ad eos nõ puenit: nihilominus
debẽt officiales suos ad restitutõeȝ cõ
pellere ꝛ eos punire. Con. Tho. in ep̃la
q̃dã ad ducissam Lotringie ꝛ Barban
tis. A. Jdẽ ĩ sũ. con. eo. ti. q.36. B.

Quid si subditi hñt vsuariũ ĩ aliquo
nemore ꝛ dñs aufert eis: nunqd tenet
ad restitutõem. aut si ali' abstulit eis
aliqd: nũqd sufficit si satisfaciat dño il
loꝝ? R. b'm Guil. Tales subditi si ita sẽ
rui q̃ nihil hẽant ppriũ: sed peculiũ si
qd hñt ẽ in ptãte dñi ut reuocet qñ uo
luerit. ꝛ ip̃m usuariũ hñt p peculio do
minus põt reuocare. Jtẽ etiã de dãnis
eis illatis ab alio sufficit satisfieri dño
Si aũt tales subditi sũt q̃ nihilomin'
hẽnt res suas pp̃rias: tũc nec dñs põt
eis anferre vsuariũ nec de dãnis eis il
latis põt dño satisfieri. A. etiã si eẽnt
tales subditi q̃ eoꝝ dñs posset de con
suetudine quãtũ ꝛ qñ ult de bonis eo
rũ cape: q2 in talib' restringẽda ẽ h'i
abusio ꝛ extorsio poti' q̃ laxãda b'ȝ eũ
dẽ Guil. vt ĩ sũ. con. li.°2.°ti.5.q.42. B.
De talliis ꝛ gabellis ꝛ pedagiis q̃s ꝛ q̃
dñi siue cõitates qñȝ exigũt vide.ĩ.pe
dagiũ. ꝛ.ĩ.tallia.

Donatio p.°

inter uiuos
qd sit? R°
b'ȝ Hosti. Est licite rei nll'o iur
cogente mera liberalitate facta coll'o.
A. Jdẽ in sũ. con. li.° p̃. ti.15. q.72. B.

Quis pōt donare? R°ſm Hoſti. Do
nare pōt pꝛfamilias ⁊ dn̄s rei. Non gͦ
ſeruus: nō filiuſfamilias. ff. eo. l. filius.
Itē nō mioꝛ. 25. ānis. C. ſi maioꝛ fac. ra.
ha. l. vlt. Et multo minꝰ pupillus ꝗ ali
enare nihil pōt ſine tutoꝛis auctoꝛita
te. ff. de acqr. re. do. l. pupillus. Itē nec
monachꝰ uł ↄuerſus. 54. di. abbati. De
clicꝭ an poſſint donare h̄r. ī. §. plt. Item
nō pōt donare ꝗ nō ē ↄpos mētis. vt fu
rioſus: nec ꝓdigꝰ. ff. de cura. fu. l. Julia
nꝰ. Sʒ nec is cui alienatio ꝑ legē inꝰdi
cta ē: vt qꝛ ↄmiſit crimē leſe maieſtatꝭ
. C. ad. l. iuł. ma. l. ultꝭ. vł hēticꝰ ē. C. de he
reticis. l. manicheos. A. Ibi ſolū dr̄ ō
ꝗbuſdā hēticis. Sʒ eo. ti. l. gaʒaros. dr̄
de oibus. Nō tn̄ fit executio huiꝰ ſniē
niſi fuerit ꝑ eccꝉiaſticos iudices hētici
iudicialꝛ ꝓnūciati. vt in. c. cū ſcd̄m: de
hēticis li°. 6°. B. Itē nec ↄdēnatꝰ ō pu
blico crimie. lʒ an̄ ſniāʒ donare poſſet
. ff. eo. l. pꝰↄtractū. ⁊. l. donatōes. §. vlti.
A. Idē in ſū. con. li°. p̄. ti. 15. q. 73. Pōt ēt
filiuſfamilias aliqn̄ donare: vt in dcā
. l. filius. ff. de dona. vbi dr̄. Filiuſfamili
as donare nō pōt nec ſi liberā peculii
adminiſtratōem hēat niſi iuſta rōne
motꝰ donet: vł niſi expꝛeſſe ei ſit ↄceſ
ſum donare: vł niſi ex pſona h°colliga
tur. vt ſi ē filiꝰ ſenatoꝛis uł alicꝰ alteriꝰ
dignitatꝭ. Tūc. n. niſi filio ſpālr donan
di facultas adimaꝛ ↄceſſiſſe vr̄ dū ei li
berā dat peculii admiſtratōem. Pōt
ēt donare ō caſtrēſi uł q̄ſi caſtrenſi pe
culio inꝛ uiuos ⁊ moꝛtꝭ cā. cū de eo ēt
teſti factōem hēat. Et exceptis his ca
ſibus filiuſfa. nō pōt donare. Et ſi cui
ꝑmiſſū eſt dōare niſi ſpālr etiā moꝛtis
cā fuerit donare ꝑmiſſum nō pōt moꝛ
tis cā donare. hec ibi. B.

Cui poſſit donari? R°ſm Hoſti. Cui
libʒ niſi ꝑ legē ꝓhibeaꝛ: ſiue ſit pn̄s ſi
ue ſit abſēs. notꝰ uł ignotꝰ. Itē pꝛſa. ⁊
filiofa. dico ex̄neo. Nam filiofa. ſuo ꝙ̄
diu ē in ꝑtāte pr̄is nō valʒ facta dona
tio: ſed ↄualeſcit ꝑ emācipatōem. C. e.
. l. ſine. A. Hoc veꝝ ē niſi fuerit reuo
cata: vt in dicta. l. ſine. B. vide. ī. §. an̄
pl̄t. Itē nec inter uiꝝ ⁊ vxoꝛē valet. vi
de. ī. §. 6°. 7°. ⁊ 8°. Itē nec miles pōt dona
re meretrici. C. de dona. inꝛ uiꝝ ⁊ vxo
rē. l. ſi ācillā. A. Idē i ſū. con. li°. p̄. ti. 15.
. q. 73. B. Immo ēt ꝗlibet ꝓhibetur
donare meretrici. 86. di. ꝗ uenatoꝛibus
Si tn̄ donaui repetere nō poſſū: ut ibi
no. A. ꝗa in pari cā turpitudinis poti
oꝛ ē ↄditio poſſidētis. ff. de ↄdi. ob tur.
cau. l. ſi ob turpē. §. poꝛꝛo. Fallit in mi
lite ꝗ pōt reuocare donatōem quaʒ fe
cit focarie. Et ſi talis ꝓhibitio donādi
ē erga milites terrenos: foꝛtius erga
clicos ſm Hoſti. ut in dicta. q. 73. B.
De dādo ſiue donādo adulatoꝛibus vi
de ſ̄. adulatō. §. fi. De dādo hiſtrionibꝰ
vide. ī. hiſtrio. A. Aduertēdū etiā ꝙ
nō pōt donari iudicibus ſiue rectoꝛibꝰ
ꝗbꝰ certū ſalariū ↄſtitutū ē. Alꝛ puniꝛ
dās ⁊ r̄cipiēs. ut. l. fi. C. ad. l. iuł. repe. niſi
eſculētū uel poculētū mera libalitate
oblatū: qđ paucis diebꝰ ↄſumi poſſit.
extra de reſcrip. c. ſtatutum. §. inſuper
li°. 6°. B.

Donatio multis de cāis reuocari pōt
ꝑcipue modis illis ꝗbꝰ libertꝰ ſit huꝰ.
vide. ī. libertus. §. 2°.

Utꝝ donatio facta ſub ↄditōe ſit idē
qđ facta ſub mō. R°. Nō. Nā illa q̄ fit
ſub ↄditōe. puta ſi tale ꝗd fiat uł ſit nō
tenet niſi ex̄ite ↄditōe. ſed illa q̄ fit ſb̄
mō puto ut tale ꝗdꝉ fiat ſtatī tenet: ſed
nō extāte illo pōt reuocari. C. de dona.
ſub mō. l. i. ⁊. 2. A. In his legibꝰ dr̄ ſolū
de donatōe ſub mō. Sʒ eo. ti. l. fi. diciꝛ
de donatōe ſub ↄditōe. B. Et idē dicē
dū eſt de vēditōibꝰ ⁊ huiuſmōi ↄ̄ctibꝰ
Et vide de hoc infra matrimonium. 5°.
et 6°.

An ↄiuges ſibi inuicē donare poſſint
R° ꝙ nō. Nec ualet donatio. ꝗn potiꝰ
ꝓhibita ē tā iure canonico ꝙ̄ ciuili. ex̄
eo. donatio. ⁊. ff. eo. l. i. niſi in certis caſi
bus q̄s hēs in ſe. §. Hꝰ aūt ꝓhibitiōis
ſūt. 4. cāe. Pꝛima ē ne ꝓpter amoꝛeʒ
alꝛ ↄiugū n̄ obtēperādo dōatōibꝰ faci
liter ſpoliareꝛ. ff. eo. l. i. A. Hoc auteʒ
receptū eſt ne mutuo amoꝛe inuicē ſe

ſpoliarēt donatōib⁹ nō obtēperātes: ſ ꝫ
ꝓfuſa erga ſe facltate agētes. B. Se
cūda ne melioꝛ in paupꝑtatē incidēt: ꝛ
ꝯterioꝛ ditioꝛ fiēt. ff. e. l. 3. Tertia ne foꝛ
te ꝯiuges intēti ad acqrēdū ſibi ꝑ dōa
tōeſ: nō eēnt ſtudioſi libos hn̄di uꝉ edu
cādi. ff. eo. l. 2. Quarta ne amoꝛ honeſt⁹
ꝛ ꝯbiti exhitō q̄ ꝯbēt eē iꝉ ꝯiuges ꝑcio
ꝯciliari uiderēt. ff. eo. l. 3. Et ſic int̄ eos
donatio nō ualet etiaꝫ ſi fiat ꝑ intꝑoſi
tā ꝑſonā. ff. eo. l. ſi ſponſus. §. gnāl̄r. A.
Hic. §. nō uidet̄ hēri in hac. l. ſed h° di
ctū ꝓbat̄ bn̄ ea. l. in ꝑncipio. B. Nec
ualet inter eos remiſſio alicui⁹ debiti
aut aſſignatio cuiuſcūq; debitoꝛis. q̄a
hec oīa donatōes ſūt. A. Hec ꝓbant̄
in dcā. l. ſi ſpōſus: ubi ēt hēt̄ i ꝑncipio:
ꝙ donatio int̄ ſpōſuꝫ ꝛ ſpōſaꝫ ualet. ꝛ
no. ēt i ſū con. li° ꝑ. ti. 15. q. 76. B.

Sūt tn̄ caſus q̄bus donatio int̄ cōiu
ges ualꝫ. Et ꝑ° q̄dē ſi is q̄ donauit ꝑmā
ſit i eadē uolūtate uſq; ad moꝛtē. Naꝫ
h⁹mōi donatio moꝛte donatoꝛ ꝯuale
ſcit. ex̄ eo. donatio. Itē ualꝫ donatio ſi
alt̄ nō fit inde paupioꝛ: lꝫ alt̄ fiat defi
oꝛ: ut ſi marit⁹ hēs ab aliq̄ iſtitut⁹ non
adeat ut uxoꝛi ſubſtitute locū faciat.
Itē eodē mō ualꝫ ſi alt̄ n̄ fiat ditioꝛ: lꝫ
alt̄ fiat ide paupioꝛ: ut ſi uir donauit
uxoꝛi ad emēdū unguēta ꝛ h⁹mōi: ut i
dcō. c. donatio. ꝛ. ff. eo. cū h̄ ſtatus. A.
Meli⁹ uꝛ̄ facē eo. ti. l. ſi ſpōſus. §. pſt. et
§. fi. ꝛ. l. ſe. B. Sꝫ ꝛ donatio iter ſpōſū
ꝛ ſpōſaꝫ ualet: ut i dcā. l. cū h̄ ſtat⁹.

Quib⁹ mōis donatio facta int̄ uiꝝ ꝛ
uxoꝛē reuocat̄? Ꝝ° Primo q̄dē reuoca
tur expꝛeſſe per pniam. ff. eo. cum hic
ſtatus. §. ꝑ. A. Et ibi pꝫ ꝙ dꝫ attēdi ſu
pꝛema ſiue ultima uoluntas qn̄ pl̄ies
mutāt intētōem. B. Item reuocat̄ ſi
res donata ꝑ donatoꝛē alienet̄. C. eo. l.
ſi marit⁹. A. Ibi h° nō ꝓbat̄. ſꝫ i dcā. l.
cū h̄ ſtat⁹. §. ſi marit⁹. Ubi pꝫ ꝙ nō ſo
lū alienādo uꝛ̄ tacite reuocare dōatio
nē: ſꝫ ēt pignoꝛi obligādo: niſi expſſe
aliđ oñdat̄. B. Itē ſi ꝑmoꝛiat̄ ille qui
donatōem accepit. ex̄ eo. donatio. Iteꝫ
ſi diuoꝛtiū fiat: ut i dcā. l. cū h̄ ſtat⁹. §.
diuoꝛtiū. A. Et ibi pꝫ ꝙ h° ueꝝ eſt qn̄
diuoꝛtiū fit ex diſplicētia. Sec⁹ ſi fiēt
cū bona gr̄a: ut ſi fieret cā religionis.
Itē ſec⁹ ſi p⁹ diuoꝛtiū mr̄imoniū r̄ſtau
rat̄. ut ibi B. Itē cū ſocer nūciū diuoꝛ
tii mittit nurui cui dōauerat. ut i ea. l.
cū h̄ ſtat⁹. §. ſi ſocer. A. Oīa q̄ habent̄
i h°. §. fuerūt dcā Hoſt. ut pꝫ in ſū. con.
li° ꝑ. ti. 15. q. 77. Et ꝑdcā non ſolum obti
nēt int̄ uiꝝ ꝛ uxoꝛē: ſꝫ ēt int̄ ſoceꝝ ꝛ ge
neꝝ ſeu nuꝝ. ꝛ int̄ ꝯſoceros q̄ copl̄atos
in mr̄imonio in ꝑtāte hēnt dcā. l. cuꝫ h̄
ſtat⁹. §. oī̄o. B.

Pr̄ ꝛ fili⁹ q̄ ē in ei⁹ ꝑtāte ſibi donare
nō pn̄t: eo ꝙ pr̄ ꝛ fili⁹ q̄ſi una ſūt ꝑſōa
. C. de impu. ꝛ aliis ſubſtitut. l. ult. Fal
lit tn̄ i dote ꝛ dōatōe ꝓpt̄ nuptias: quā
pr̄ filio ꝛ filie donare pōt. Itē fallit cū
filiofami. eūti in caſtra: pr̄ dōat mobi
lia. Itē ualꝫ ſi pr̄ remittat filio uſufru
ctū quē hꝫ i reb⁹ illi⁹ aduēticiis. Itē ua
let ſi fiat ob alimēta. hec Hoſti. A.
Idē i ſū. con eo. ti. q. 78. ubi ēt dr̄ ſm eū
dē ꝙ q̄cq̄d dr̄ de donatōib⁹ int̄ uiruꝫ ꝛ
uxoꝛē ꝓhibitis: idē pene intelligas de
donatoibus int̄ pr̄es ꝛ filios. B.

Utꝝ ſacerdotes parochiales ꝛ alii
cl̄ici ſiue ꝑlati poſſint dōare. Ꝝ° Quā
tū ē de pr̄imōialib⁹ ſiue de ſuis ꝓpꝛiiſ
aut q̄ ꝑ aliquā hereditatē uel alio mō
ītuitu ꝑſone acq̄ſierit: donare poſſūt.
ex̄ de ſuc. ab īteſ. c. ꝑ°. Sꝫ ꝛ ꝯ fructib⁹ bn̄
ficioꝝ ſuoꝝ donare pn̄t quedā modica
ſm eoꝝ ſtatū: ſꝫ tn̄ tenēt ꝛ debēt dona
re paupib⁹ ꝑſōis ꝛ hōeſtis: q̄a q̄dāmō
bona cl̄icoꝝ ſūt paupeꝝ. At ꝑſonis in
honeſtis donare nō licet: ut s̄. 3° §. dcm̄
ē. Et ad iſtā materiā facit s̄. cl̄ic⁹ 4° §.
5° A. Et ſm ea que ibi ꝛ h̄ dicūt̄ uidēt̄
ītelligēda q̄ notāt̄ in ſū. con. li° ꝑ. ti. 15. q.
79. lꝫ ibi uideant̄ dicta latioꝛa poni ſꝫ
Hoſti. Ibi etiā dr̄ ſm Hoſt. ꝙ in dona
tōe rei modice nō req̄rit̄ cōſenſus uel
ꝯſiliū cl̄icoꝝ. Et ad hoc facit ex̄ eo. cete
rū. Itē ꝙ ep̄s ad ꝯſtruēdū mōaſteriū
ꝑt ꝯferre q̄nq̄geſimā bonoꝝ ſue eccle
ſie. Ad edificatōem ꝟo alteri⁹ eccl̄ie ſo
lū cēteſimā. 12. q. 2. bone rei. Nec req̄rit̄

nouus ꝯsensus: cū semel a iure ꝯcessū sit. Et si plęs donatōes fecit q̄ excedāt qnquagesimā uel cētesimā lȝ diuersa circa hoc dicta sint a diuersis: meli' vr̄ ut excedēs reuocet̄. ⁊ nō oēs ſm eūdeꝫ Hos. Itē dcā qnq̄gesima ul̄ cētesima n̄ dȝ dari qn̄ eēt in graue dānū ecclesie. ex̄ eo. ad aplice. Itē ēt ⁊ in reꝝ donatione dȝ attēdi rōnabilis ꝯsuetudo loci. ex̄ eo. ceteꝝ. B.

¶ Utꝝ plati eccl̄aꝝ donare possint. R̄. Dicendū ꝙ pn̄t q̄dā modica. 12. q. 2. terrulas. cōsiderata tn̄ rei donate quātitate ⁊ loci ꝯsuetudīe. ex̄ de dona. ceteruꝫ. De hac mā uide s̄ clic' 4.° §. 2.° ⁊ 5.° Quātū eccl̄iis donari possit vide. ī. ecclesia. p̊. §. 6.°

Donatio 2.° .s. cā mortis Dōatio cā mortis est cum qs magis ul't se hr̄e q̄ꝫ eū cui donat: magisq̄ꝫ eū cui donat q̄ꝫ heredē suū. ut. ff. de dona. cā mor. l. i. ⁊ Insti. de dona. §. 2.°

In q̊ differt donatio cā mort a legato. R̄. Donatio cā mortis ad instar legatoꝝ redacta ē: ut idē iur sit i utroq̄ꝫ ut isti. de dona. §. 2.° Differūt tn̄ in qbusdā. p̊ qꝛ legatū sp tradit̄ ab herede: sed donatio cā mortis qn̄q̄ꝫ ab hēde qn̄q̄ꝫ a testatore. Itē si qs accusat testm̄ ut falsū amittit legatū: sed nō donatōem cā mortis. Alr̄ si ex aliq̄ cā rescindat̄ testamētū ⁊ donatio cā mortis. ff. eo. l. si aliqs. ⁊. l. si debitor. A. Idē i sū. cō. li.° p̊ ti. 15. q. 50. ſm glo. Ray. q ēt dic̄ ꝙ alie sīt ꝯrie que solēt notari. C. ō dōa. cā mor. ī sūma ⁊ in littera. B.

¶ Reuocat̄ donatio cā mortis si donantē peniteat. vel si liberat' ē de periclo ī quo erat: uel si deficiat ꝯditio sub q̄ donatio facta fuit. ff. si cer. petat̄. l. non ois. Itē si donatari' pus decedat q̄ꝫ donator. ff. eo. si filio. ⁊. l. se. ⁊ fi. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 75. ſm Hosti. q etiaꝫ addit ꝙ idē est ⁊ si nō adipleat̄ cā sub q̄ donatio facta ē: ⁊ ꝙ ꝓdicta fo a sūt nisi sic datū fuerit ut statiꝫ trāseat dn̄ium nec r̄uocari possit. qa talis donatio int̄ viuos facta censet̄. Et ex quo facta est nec ꝯditōem nec modū nec pniam sin cā admittit. ex cā tn̄ reuocari pōt: ut ꝓpter supueniētē filioꝝ natiuitateꝫ. 17. q. ult. ḷ. quecunq̄ꝫ. B.

Donatio 3.° .s. ꝓpter nuptias. Donatio ꝓpt̄ nuptias ē qd̄ spōsus sponse donat qn̄ ab ea dotē accipit. ex̄ de dona. int̄ virū ⁊ vxo. c. nup. A. Et ibi pȝ ꝙ idē ē etiā si sponsus donat qn̄ nō accipit dotē. qꝛ siue accipiat dotem siue nō: illud qd̄ donat sic uocat̄. vn̄ ⁊ ī dcō. c. nup. ī fi. dr̄. Illud te nolum' ignorare ꝙ vxor dr̄ dare dotē uiro. uir autē vxori donatōem facē ꝓpter nuptias. B. H'mōi aūt donatōis ꝓpriū ē ꝙ si paciscat̄ marit' de dote uel pte dotis lucrāda uxore ꝑmortua: talē partē dȝ lucrari mulier ō donatōe ꝓpt̄ nuptias ꝑmortuo uiro. ex̄ ō dona. int̄ uiꝝ ⁊ uxorē. donatio. §. sane. ⁊. C. ō pac. ꝯuen. l. ex morte. A. Ubi ēt pȝ ꝙ ēt si diuerse sint quātitates maioris uel minoris dotis ⁊ donatōis ꝓpter nuptias. qꝛ ēt tūc eq̄litas de nccitate reqrit̄ in quota ⁊ non i quātitate. ⁊ ꝙ si pactio ꝯ̄ria facta fuerit: nō ualet. Et subdit̄. Eadē custodiri cēsem' siue pater ꝓ filio siue mater siue ip̄e ductur' uxorē sui iuris ꝯstitut' siue qlibet alius ꝓ eo an̄ nuptias dōationē nupture dederit. Simli quoq̄ꝫ mō pr̄ ꝓ filia: siue mr̄ siue ip̄a ꝓ se sui iuris ꝯstituta siue qlibet ali' ꝓ ea vxorem ducturo dotē dederit seu ꝓmisit: qm̄ ⁊ alio ꝓ ea offerēte dotem ip̄a eā p se vr̄ offerre. Qd̄ adeo ueꝝ ē ut ⁊ ip̄a ab alio ꝓ se oblatā dotē in lucꝝ suū reposcat: nisi forte is q eā obtulit statim. i. tpe obligatōis seu ꝓmissionis stipulatus ul̄ pact' sit ut sibi dos ꝑdcā reddatur. hec ibi. Hodie āt dȝ eq̄litas eē n̄ solū i q̊ta sȝ ēt i q̄ꝫtitate. ut in auc̄. de eq̄li. do. §. p̊. coll̄. 7. Itē i dcō. c. donatio dr̄. Sane soluto mr̄imonio sic dos ad mulierē: ita donatio ꝓpter nuptias redit ad viꝝ. nisi de ꝯsuetudine secus obtineat. B. Donatio ꝓpt̄ nuptias alienari

non pōt.ut.ĩ.dos.§.3°

Dos ē que daꝶ uiro a mulie
re ꝑ onere qđ de mr̄i
monio sustinet. vñ tā diu du
rat q̄diu ⁊ mr̄imoniū.sed eo soluto sol
uiꝶ.q2 sine eo eē nō pōt.ff.ꝺ iure dotiū
.l.3.Et ē dos q̄i ꝓpriū pr̄imoniū mulie
ris.ff.de mino.l.deniq3.§.ſʒ uerū. in fi.
Sʒ q̄diu stat in mr̄imonio dñiuʒ dota
liū ē penes uiꝝ.vñ ⁊ ꝯ uolūtatē uiri ñ
pōt ide ēt elȳnā facē. ut.ĩ. elȳna.2°§.3°
Quot sꝶ spēs dotꝭ? Rꝫ. Due. Nā alia
ꝓfecticia.alia aduēticia. Profecticia
dos ē q̄ a pr̄e ꝓ filia.uel ab auo ꝓ nep
te.uel ab alio noīe eoꝝ seu de bonis eo
rū daꝶ.ff.de iure do.ꝓfecticia.Aduēti
cia ꝟo ē quā ip̄a mulier dat ꝓ se uꝶ ali
us a pr̄e uel auo siue sit fraꝶ siue sit ali
us quis.Itē dos alia extimata.alia in
extimata.Si extimata daꝶ tā lucrū q̄
dānū ꝑtinet ad mārītū sicut ad rei em
ptorē. A.Extiatio.n.induꝶ emptōem.
ut ĩ.l.plerūq3 de q̄.ĩ. B.Si ꝟo īextia
ta:dānū ⁊ lucrū ꝑtinet ad mulierē.ff.
de iure dotꝭ.plerūq3. Fruct⁹ tñ ꝑtinēt
ad maritū ꝓpter onera mr̄imonii.Uñ
fet⁹ dotaliū pecoꝝ ad maritū ꝑtinent.
q2 ĩ fructib⁹ ꝯputanꝶ.sic tñ ut suppleat
demortua capita ex iā natis fetib⁹: ut
ĩ dcā.l.plerūq3. A.Idē in sū.con. libro
4°ti.25.q.2. B.

Pactū pr̄i factū a filia dum nuptui
tradereꝶ ꝙ dote ꝯtēta nullū ad bona
pr̄na regressū hr̄et:iprobat lex ciuilis.
Si tñ iuramēto nō ui nec dolo p̄stito
firmatū fuerit:seruari dʒ.ex̄ de pac.c.
q̄uis.li°6°

Dos ⁊ donatio ꝓpꝶ nuptias alienari
nō pōt ēt ꝯsentiēte uxore.ff.de fū.do.l.
lex iulia. A.Ibi nil aliud dꝶ nisi ꝙ ali
enatio ꝓhibita marito ꝓhibeꝶ ⁊ spon
so.Sʒ h° bñ dꝶ ĩ.c.cū ꝯtingāt.ĩ.allega
to. B.Nec ualet alienatio nisi uxor
iurauerit nō ꝯuenire.ex̄ de iureiuran
do.c.cum contingat. ⁊ de iureiurando
.c.licet.li°6° A.Hoc est uerū qñ sine
ui uel dolo sponte p̄stitum fuerit iura
mētum;ut in dictis.c. B.

In q̄bus casib⁹ marit⁹ lucraꝶ doteʒ?
Rꝫ. Lucraꝶ ex pacto:ut si paciscaꝶ ꝺ to
ta dote uel ei⁹ ꝑte post uxoris morteʒ
lucrāda.vt.C.de pac.ꝯuen.l.ex morte.
in p̄n.⁊ in auꝶ.ibi posita.Itē lucraꝶ.ex
lege:ut si ꝓpꝶ adulteriū mulieris fiat
diuortiū mulier dotē amittit.ex̄ ꝺ do
na.inꝶ uiꝝ ⁊ uxorē.plerūq3. A.Ubi ēt
pʒ ꝙ idē ē qñ propꝶ fornicatōem ipsa
per se sine alio iudicio recesserit.Et ꝙ
his casib⁹ amissio hʒ locū nisi postea
recōciliata fuerit uiro.In dcō ēt.c. ple
runq3:pʒ ꝙ idē qđ ĩ dote ē etiā in dota
licio:qđ ƀʒ glo.ibi ē illud qđ mulier lu
crareꝶ ex pacto de donatōe propꝶ nu
ptias.uel ꝙ pro dotalicio itelliguntur
ꝑafernales. B.Itē mortua uxore in
testata ⁊ deficiētib⁹ liberis ⁊ ꝓpiquis
vir succedit uxori ⁊ lucraꝶ doteʒ ⁊ eꝯ°
ut.C.vñ uir ⁊ uxor.l.i.In aliis aūt casi
bus dos ad mulierē:⁊ donatio ꝓpꝶ nu
ptias redit ad uiꝝ.nisi sec⁹ obtineat ꝺ
cōsuetudine approbata.ex̄ ꝺ dona.inꝶ
vi.⁊ uxo.c.dōatio.§.sane. A.Hec oia
notanꝶ ĩ sū.con.li°4°ti.25.q.5.ƀm Ray.
⁊ glo.eius q̄ etiā exp̄mit ƀm ius ciuile
multas alias cās ex q̄b⁹ marit⁹ pōt im
pune repudiare uxorē ⁊ dotē lucrari.
ut ĩ auꝶ.ut liceat ma. ⁊ auie.§.q̄a uero
colꝶ.8.et subdit.Nota tñ ꝙ q̄cq̄d dicat
lex ista uir nō pōt dimittere uxorē nisi
ꝓpꝶ fornicatōem. B.

Pone ꝙ ꝓpꝶ adulteriū uxoris facta
seꝑatōe thori mulier dotē amisit.nūc
aūt ꝓbata ꝯsanguinitate separāꝶ oio.
nūq̄d poterit mulier dotē repetē? Rꝫ.
Nō.Nā lʒ mō appareat ꝙ ñ fuēit ma
trimoniū:mulier nihilomin⁹ puniēda
ē ꝓpꝶ intētōem cū oꝑe subsecuto.ex̄ ꝺ
biga.nuꝑ.⁊.c.ultꝭ.⁊ etiā ut ꝑ hoc ceterꝭ
delinquēdi mā auferaꝶ ⁊ ne excogite
tur falsa ꝓbatio ꝯ mr̄imoniū.hec Ho
sti.Lau.Gof.Ber.⁊ Io. A.Idē in sū.
con.eo.ti.q.6.lʒ ut ibi pʒ Tancre.dixēit
contrarium. B.

Cui restituēda sit dos? Rꝫ. Si dos fu
erit a pr̄e ꝓfecta.tunc si ĩ mr̄imonio fi
lia p̄moriaꝶ:debʒ dos reddi pr̄i.C.solu.

ma.l.dos a pr̄e. A .Hoc uez ē qñ filia
erat tpe mortis sub ptāte p̄ris.Secus
si erat emācipata.ut no.ibi glo. B .ni
si si mulier reliq̄rit liberos:q2 tūc lꝫ ꝯ
iure deberet p̄ri.tñ de ꝯsuetudine re
manet penes libos.ut no.in dcā.l. dos.
A .s.in glo.Quidā ēt intelligūt hᵒ eē ꝯ
iure.ar.l.pꝰ dotē.ff.solu.ma.Alii ꝯdicūt
Sꝫ ꝑma opio ꝑualet.ut no.in sū.cō.eo.
ti.q.7.ubi ēt notāt oīa q̄ i hᵒ.§.hñt. B.
Si ṽo uir ꝑmoriat:tūc talis dos p̄ri ꝛ
filie reddēda ē. A .Uez ē qñ filia ē in
ptāte p̄ris.alr̄ uidet dāda solū filie: ut
uidet colligi ex .l.2.ī allr̄ata ꝛ ex glo.i
dicta.l.dos. nisi pr̄ fuerit tpe datōis sti
pulatꝰ eā sibi reddi.ut dr̄.ī.Qñ ṽo filia
ē sub ptāte p̄ris:tūc fit qđ dictū ē.s̄.ꝛ
qđ seqtur. B .Jta tñ ꝙ nec pr̄ alit ꝗꝫ
ex uolūtate filie eā petē ꝑt.ff.solu.ma.
.l.2. A .Ubi ēt pꝫ ꝙ silr̄ nec filia pōt pe
tere sine p̄re Et dr̄ filia p̄ri ꝯsentire qñ
scit ꝛ nō ꝯdicit.uel qñ effecta fuerit de
mēs. B .Qđ si pr̄ nō uiuat uxori red
dēda ē.ut ibi.Si ṽo dos fuerit a q̊cūqꝫ
alio ꝓfecta:tūc si ꝑmoriat uxor ad he
redes eius ꝑtinebit dos. Si ꝑmoriat
uir:dos ad uxorē redibit.Jntellige hᵒ
nisi ille q dedit fuerit stipulatꝰ dotē si
bi reddi.C.de rei uxo.ac.l.unica.ꝛ.ff.so
lu.ma.l.q̊tiēs.§.ꝑ. A .Hoc uez ē qñ sti
pulatio facta ē tpe quo dos data ul̄ ꝓ
missa fuit.Secꝰ si postea:cū ius iā q̄si
tum sit mulieri.dicta.l. post dotem .ff.
solu.ma. B.

Qñ restituēda sit dos? R̄.ᵒ Si dos cō
sistit i rebus.s.mobilibꝰ:restituēda est
statim solu.mr̄imonio.Si ṽo imobili
bus dꝫ restitui ifra ānū .C. de rei uxo.
ac.l.unica.§.cū aūt. A .Jdē in sū.con.
co.ti.q.8.ꝯm Ray.

An sꝑ maritꝰ i casu restituēde dotis
ꝯpellat reddē in totū. R̄.ᵒ Maritus in
restituēda dote nō cōdēnat nisi inq̄ꝫtū
facē pōt.s.hita rōne ne egeat si nō dolo
ṽsatꝰ est.C.de rei uxo.ac.l.unica. A .§.
cū aūt.ꝯiuncta.l.i ꝯdēnatōe.ff.de reg.
iur. B .Et dꝫ cautōem exꝑmere ꝙ si
ad meliorē fortunā ꝑuenerit soluet re

siduū.Hoc ēt ꝑuilegiū trāsit ad filios
eiusdē mr̄imonii.ut.ff.solu.ma.l. mari
tū. A .Meliꝰ facit.ff.co.ti.l.ēt. Jn .l.n.
maritū.nil aliud dr̄ nisi ꝙ hᵒ ꝑuilegiū
ñ trāsit ad hēdē. B .Sꝫ hᵒ heredi ex̄
neo nō ē ꝑstādū.q2 tale bñficium ꝑso
nale ē ꝛ cū ꝑsona extiguit. A .Hoc di
cit.ff.solu.ma.l.q2. q̄ seqt imediate pꝰ
dictā.l.maritū.Et oīa q̄ hñt in hoc.§.
notātur ēt in sū.con.eo.ti.q.9.ꝯm Ray.
Aduertēdū ēt ꝙ si maritꝰ paciscētur
ꝙ possꝫ ꝯuenirī ultra ꝗꝫ facē possit:est
ꝯ bonos mores ꝛ nō ualet pactū .ff. so
lu.ma.l.alia.§.ꝑ̊. B.

Utrū maritꝰ uel eiꝰ heredes i r̄stituē
da dote possint detrahere expēsas. R̄.ᵒ
Expēsas nccīas:utputa ꝙ domū refec
ꝛ hiꝰ:retinere pōt.ut.C.de ipen.i re.do
ta.fac.l.i.expēsas ṽo uolūtarias ul̄ uo
luptuosas ꝑdit ēt si uolūtate mulieris
facte sūt.ff. solu. ma .l. in uoluntariis.
A .Jsta.l.ē potiꝰ.ff.de ipen.in re. dota.
fac.ꝛ qđ hr̄ in hoc.§.fuit dictum Ray.
ut pꝫ in sū.con.ī dicta.q.9. B.

Quid si maritꝰ tenet de dote ꝛ habꝫ
alia ꝯbita. R̄.ᵒ Mulier ꝓ dote hꝫ obli
gata oīa bona uiri i tātū ꝙ ꝑfert oībꝰ
creditoribꝰ ñ hñtibꝰ exꝑssaꝫ hypotecā
et hoc nisi aliꝰ ꝑor sit i sili iure:ut q2 pe
tit dotē ꝑcedētē.ut.C.q po.in pig. ha.l.
fi.uide.ī.restitutio.2.ᵒ§.5.ᵒ Sꝫ i donatōe
ꝓpt nuptias nō ꝑfert mulier credito
ribꝰ nisi posterioribꝰ. A .Hoc idē colli
gitur i dicta.l.fi.in fi.ꝛ idē qđ i hᵒ.§.dr̄
notat ī sū.con.li.ᵒ 4.ᵒ ti.25.ᵒ q.xi. B.

Etiā ꝯstāte mr̄imonio mulier pōt re
cuperare dotē:ut qñ uir ṽgit ad iopiā
C.de iure do.l.ubi. A .Jbi etiā dr̄ ꝙ
nō dꝫ mulier hoc casu dotē alienare sꝫ
ꝯseruare ꝓ sustentatōe sui ꝛ mariti ꝛ
filiorum. B.

Pro ꝯlicto viri ñ dꝫ vxor dotē amit
tē ex̄ ꝯ pig.ex lr̄is.ēt si cōmisit crimen
lese maiestatis.C.ad.l.iul̄.ma.q̄squis.

Pro possessiōe pignorata generō ꝓ do
te fructꝰ ñ ꝯbēt ꝯputārī i sortē si gener
sustiet onera mr̄imōii.ex̄ ꝯ vs.salubri
ter.vide hoc.ī.vsura ꝑ.§.16.qui incipit

Pone qdam gener.

¶ Qui hȝ cognoscē de m̄rimonio hȝ cognoscere ꝛ de dote tāq̄ð accessorio. ex̄ ð dona' inf̄ vi. ꝛ uxo. c. p̄. 2°. ꝛ 3°. ff. de iure do. l. 2. ꝛ 3. A. In his. ll. nil de h° dr̄. sed ad h° bn̄ facit. l. 2. ff. de iurꝭ. om. iudi. B

Dubia.

Utrum dubia sint in meliorē partē inꝑ̄pretāda. R° ƀm Tho. scða scðe. q. 60. Dicendū ꝙ sic. ut dicit glo. sup illud Ro. 14°. Qui nō māducat mā ducātē n̄ iudicet. Nā ex h° ꝙ aliqs hēt malā opinionē de aliq̊ absq̄ sufficiēti cā iniuriaf̄ ei ꝛ cōtēnit ip̄m. Nullus āt dȝ aliū ꝯtēnere uł nocumētū qð cunq̄ īferre absȝ cā cogēte. Et iō ubi nō apparēt de malicia alicuiꝰ manifesta īdicia debemꝰ eū bonū hr̄e inꝑ̄pretādo id qð dubium est in meliorē partem. Et melius est ꝙ aliqs frequēter fallatur habēs bonā opinionē de aliquo malo homie q̄ꝙ rariꝰ fallaf̄ hn̄s malā opionē ð aliq̊ bono. q2 ex h° fit īiuria alicui. n̄ āt ex p̄. ex̄ de re. iu. estote. A. Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 235. B. In dubiis via tutior est eligenda. ex̄ de homici. ad audientiam.

Duellum

est singularis pugna pro probatōe ꝟitatis: ita videlȝ ut q vicerit ꝓbasse intelligaf̄: ꝛ si nō vicēit defecisse in ꝓbatōe puteф. ꝛ dr̄ duelluȝ q̄i duoꝝ bellū. Dr̄ ēt monachia. i. singularis pugna. A. Idē ēt in sū. con. li°. 2°. ti. 3. q. i. ƀm Ray. Hosti. ꝛ Goff. Et addit Ray. Dr̄ etiaȝ uulgo in quibusdaȝ ꝑtibus iudicium: eo ꝙ ibi iudiciuȝ dei expectaf̄. B.

¶ Duellū facē n̄ ē licitū. 2. q. 5. monomachiā. Nā est ꝯ̄ p̄ceptū illud. Nō tentabis dn̄m deū tuū. Deut°. 6°. ꝛ Math. 4°. Contra qð nullo mō faciēdū est. ꝛ. 2. q. 2. querif̄. Item exp̄sse ꝓhibef̄ lege seculari. C. de gladiatorib'. l. unica. li°. xi°. Con. i h° Gof. ꝛ Hosti. ꝛ Tho. scða scðe q. 25. A. imo. 95. arti. 8°. Et h° fuit p̄ncipale dictū Ray. ut pȝ i sū. con. li. 2°. ti. 3. q. 2. Et addit Ray. Nec obstat ꝙ crimē lese maiestatꝭ crimē ꝑduellionis appellaf̄. qa illud nō iō dr̄ ꝙ in illo crimine sit admittēdū duellū ꝓut qdā male intellexerūt. sȝ q2 ꝑduelles dicuntur hostes. vult g° dicē crimē ꝑduelliōis. i. crimē hostile. ff. de ꝟbo. sigꝭ. l. q̊ nos B.

¶ Utꝝ i duello ꝯsuetudo gnāli̇s aliquē excuset. R° ƀm Ray. ꝛ Hosti. Nulla ꝯsuetudo uel ueriꝰ corruptela pōt aliquē excusare. q2 diuturnitas tp̄is non minuit pctm̄ sȝ auget. ex̄ de simo. nō satis. ꝛ. c. cū i eccl̄ie. Peccāt g° oēs mortalif̄ sȝ differenter. Grauif̄. n. peccat q suscipit etiā ꝓpf̄ quēcūq̄ metū. Attenuatur aūt pctm̄ eius multū ꝓpf̄ ꝑiculū reꝝ ł ꝑsōaꝝ. 32. q. 5. ita ne. ex̄ qð metꝰ cā facꝭ. Ille āt q spōte suscipit ꝛ q offert ꝛ iudex q defert uł auctoritatē p̄stat. Item ille q ex officio dat ꝯsiliū auxilium uł fauorē. Itē sacerdotes q dāt bn̄dictōeȝ sic alicubi ē ꝯsuetudo oēs dico lōge peccāt g̃uius. Et si ꝯtigerit ibi homicidiū oēs fierēt irreglr̄ares. 17. q. 4. oēs. Si g° cl̄ico offeraf̄ duellum: nullo mō suscipiat nec ꝑ se nec ꝑ alium loco sui. q2 de iure dȝ deponi. ex̄ eo. c. p̄. ꝛ 2°. A. Pōt tn̄ ep̄s cū illo dispēsare dūmō ex duello mors uel mutilatio secuta n̄ fuerit dcō. c. p̄. B. Sȝ dȝ eū ep̄s defendere uel eccl̄ia: de cuiꝰ iurisdictōe est. ex̄ de fo. ꝯpe. c. i. ꝛ. xi. q. i. c. p̄. ꝛ. 2°. A. Cō. etiaȝ p̄dictis Goff. ut in sum. con. eo. ti. q. 3. B.

¶ Nuqd fiūt irreglr̄ares cl̄ici q afferūt religas ad iurādū pugnaturꝭ i duello? R° ƀm Guil. Ray. uidef̄ sentire ꝙ sic. q2 uidef̄ coadiuuare ad h° ꝙ duellum fiat. sicut illi q dāt bn̄dictōeȝ. Mibi tn̄ uidef̄ dicēdū ꝙ si tales cl̄ici soluȝ afferūt r̄ligas ad iurādū: ita ꝙ eis n̄ afferētibꝰ nihilominus fieret duellum non sunt cooperatores nec uidētur eē irregulares. alr̄ sic. A. Ueritas ē ꝙ nō potest negāi qn aliq̊ mō sint cooꝑatores. Et cū bellū sit iiustū merito īcurrūt irregularitatē. ut pōt colligi. s. belluȝ. 2°. §. 2°. Un̄ ꝛ idē Guil. dicit ꝙ nō ē securū dicē ꝯ̄riū. ut pȝ i sū. cō. li°. 2°. ti. 3. q. 4. B.

Quid de epis. abbatib⁹. ꝛ capl'is ꝛ cl'icis: q̄ a seculari dño cogunt̄ aut subire duellū: aut res eccl'iasticas ꝑdere. Itē q̄d de epis ꝛ ꝓlatis hn̄tib⁹ iurisdictiones tꝑales: ꝛ ī eoꝝ curiis inducūt̄ ꝛ iudicātur duella? R° ƀm Guil'. In oībus h⁹ꝰi casib⁹ si ꝓlati seu clerici offerunt seu suscipiūt duella aut ꝑ se aut ēt ꝑ alios de eoꝝ mādato: aut ꝑ ea iudicāt aut aliquā auctoritatē spālē ꝓstāt: peccāt mortal'r. Et si seq̄t̄ mors fiunt irregulares. Si aūt talia fiāt ꝑ Iconomos ul' ꝓpositos secl'ares administratores ꝓlatoꝝ sine spāli mādato. ꝓlati q̄dē peccāt mortalit̄ talia tolerādo. n̄ tn̄ credo ꝙ icurrāt irregularitatē. ex quo super h° spālem auctoritatē nō ꝓstant: l3 ꝓcipiāt baliuis suis ꝙ iusticiā faciāt ī tali uel tali cā. q2 i tali gn̄āli mādato nō intelligit̄ aliq̄d mādari de duello. ꝛ in h⁹ꝰmōi casib⁹ si rex uelit ꝑsonā eccl'iasticā ꝯpellere ad duellū aut auferre ei bona sua: debēt epi se inuicē uiril't̄ adiuuare. Cleric⁹ aūt d3 potius oīa mala tolerare q̄3 tali malo cōsentire. Et oīa ꝓdicta itellige eodē mō de iudicio ferri cādētis ꝛ aque buliētis: in q̄b⁹ oīb⁹ tēptat̄ d's ꝓpt̄ q̄d ꝓhibita sūt exp̄sse. 2. q.5. mēna3. ꝛ c. ꝯsuluisti. ꝛ ex̄ d pur. vul. c. ult'. A. Idē i sū. con. eo. ti. q.5. Et addit̄ ab eodē Guil'. Credo ēt ꝙ in publicis ꝓdicatōib⁹ pōt itimari secl'arib⁹ rusticis. ꝛ plebib⁹: dū tn̄ mature ꝛ modeste ꝛ q̄si per modū cōpassiōis dicatur eis ꝙ si hoc faciunt nō sūt i statu saluādoꝝ. ꝛ ꝓsertī3 in his locis ubi sup h° credunt̄ iuri ignorātia laborare q̄ in epis ꝛ abbatib⁹ ꝛ ceteris eccl'iasticis personis non est tolerabilis q̄cquid sit de secularibus. B.

Pena pugnātiū in duello ƀm Ray. ē depositio si erāt cl'ici. Et si mors inde uel mutilatio subsecuta fuerit: nō pōt eps cū talibus dispēsare in officio sed in bn̄ficio sic. Hosti. uo dicit ꝙ nō pōt Et poss3 dici ꝙ nō pōt dispēsare i asseq̄ndo nouū bn̄ficiū: s3 i retinēdo hitu3 ad sustētatōe3. A. S3 certe i. c. 2° ex̄ de cle. pug. i du. d̄r ꝙ pōt cū talib⁹ sup hn̄do bn̄ficio dispēsari. Et ita dicit Ray. Nec ꝯdicit Hosti. dic̄. n. ꝙ cū talibus ad bn̄ficiū hn̄s curā aiaꝝ nō dispensabit inferior papa. vt p3 i sū. cō. eo. ti. q.6. vbi etiā d̄r ꝙ bn̄ficiū sup quo fuēit dispēsatū tales hr̄e poterūt ut titulu3 ƀm Hoff. Scd̄m alios uo hēbūt tm̄ vt stipēdiū sicut laicus ꝛ extra ecclesiam .32. dis. si q̄ uo. Et hoc v̄r uerius q2 bn̄ficiū dat̄ ꝓpter officiū. 16. q. i. generalit̄. Un̄ cū non possint uti officio: nō uidet̄ ꝙ possint in titulū hr̄e bn̄ficium. B. Q̄d si nec mors nec mutilatio fuerit subsecuta etiā si sacerdos uel cl'ic⁹ i duello oblato uel spōte suscepto amisiss3 ꝑtē digiti: s3 nō tātā q̄n sin̄ scādalo posset celebrare q̄ntūcūq3 fuerit g̃uis excessus pōt eps cū tali p⁹ ꝑactā pn̄iam dispēsare. ex̄ eo. c. ꝓ. ꝛ. 2°. A. Hoc uerū ƀm eunde3 Ray. si al'r nccitas uel utilitas hoc exposcat: ut in dcā. q.6. B. De pugnātib⁹ in torneamētis vide. i. torneamētū.

Ebrietas utrum sit peccatum mortale. R° ƀm Tho. scd̄a scd̄a. q.150. Immoderatus usus uini pōt ꝯtingere tripliciter. ꝓmo mō ita ꝙ utens nesciat potū esse imoderatū ꝛ inebriare potētem. Et sic ebrietas pōt esse sine pctō. ꝛ sic de Noe credit̄. 2° mō q̄n aliq̄s ꝑcipiat potū esse imoderatū: nō tamē extimet posse inebriare: Et sic pōt esse cū pctō ueniali. A. Nisi hoc casu ebrietas sit freq̄ues seu assidua. tūc .n. est mortale s3 Aug. 25. dis. §. al'aūt. R. ebrietas ēt. ꝛ ut no. in sū. con. li° 3° ti. 4. q.2. assiduitas ut dicit Aug⁹ facit ebrietatem esse pctm̄ mortale nō ꝓper sola3 iteratōe3 act⁹. q2 multiplicatio actuū uenialiū nō auget i infinitū. s3 q̄a non pōt eē ꝙ hō assidue iebriet̄ q̄n sciēs ꝛ uolēs ebrietatē icurrat: dū m'totiens experit̄ fortitudinē uini ꝛ suā habilitatē ad ebrietatē. Ul' melior rō ē s3 Alex de ales. sup 2° sen. dis. 39. q.6. ꝙ cum hō hēt sufficiēter tp̄s deliberationis tenet̄

repmere mor⁹ veniales ne pcedat re
gnū pcti siue dñiuz. Nō gº p diuturni
tate ł assiduitate oputat pctm̄ morta
le. sz p manifestū dat intelligi occultū
. s. ipse cōtēpt⁹ rōnis. Idē sentit etiam
Pe. ut pz. s̄. delectatio. ad fi. in additio
ne. B 3º mō qñ qs bñ aduertit potū
eē imoderatū ⁊ inebriātē: ⁊ tñ magis
uult ebrietatē incurrē q̄ a potu absti
nē. Et talis pp̄e dr̄ ebri⁹. ⁊ sic ebrietas
est pctm̄ mortale.

¶ Quid cū alicui dat imoderatus pot⁹
uł cib⁹ cā medicine ad puocādū vomi
tū? Rº sm Tho. scđa scđe. q. 150. In hº
casu nō ē pctm̄. q2 lz talis cib⁹ uel pot⁹
sano eēt supfluus: nō tñ ifirmo. sz ppt
hāc cām nō dz pot⁹ dari usq3 ad ebrie
tatē: q2 tūc nō excusaret a pctō.

¶ Que pena clici q ebrietati deseruit
Rº sm Ray. Pena ē q si ē eps uł pre
sbyter uł diacon⁹ ⁊ admonit⁹ ñ d̄sistat
deponat. Si vo ē subdiacon⁹ uel ifra:
aut ēt laicus: cōione puet uel vberet
.35. dis. eps. ⁊ c. añ oia. 15. q. i. sane. de vi.
⁊ hone. cle. clici. ⁊ c. a crapula. in fi. A.
Con. Hosti. ut i sū. con. libº. 3º. ti. 4. q. 4.
B. Et nota q sm Hosti. idē ē hodie d̄
subdiacono qđ de diacono. vide. i. lud⁹
alee §. 4º.

¶ Ebrietas vtr̄ excuset hoiem a pctō
qđ cōmittit. Rº sm Ray. Si qs i ebrie
tatē icidit sine culpa sua ⁊ sit oio alie
natus mēte certe excusat. 15. q. i. sane.
Secus si culpa sua inebriatus aut nō
oio alienat⁹ fuerit. A. Hoc casu cum
qs ebrietatē uel aliā demētiā incurrit
culpa sua: dicūt aliq q excusat a tāto
⁊ nō a toto. Alii aūt dicūt q excusat a
toto: si nullū hz iudiciū rōnis. Et ut no.
in sū. con. liº. 3º. ti. 3. q. 17. hoc ē pbabili⁹ ⁊
uerius. Et osentit cū hoc Ray. Vr̄ pos
se dici q qs bñ excusat penitus ab eo
qđ fecit i oimoda amētia. sed non a cā
amētie p qua dz puniri. Et utrūq3 vr̄ p
bari i dicto. c. sane. 15. q. i. ⁊ ibi glo. Tñ p
delicto ēt in oimoda amētia facto ad
cautelā pnia iniūgēda ē. sed leuior ad
mētē reuerso. 15. q. i. si qs insaniēs. ⁊ mo
tatur i sū. con. in dcā. q. 17. B.

¶ Sz nūqd ebri⁹ pōt ōhere mrimoniū?
Rº sz Huił. Si ita ebri⁹ ē q oio careat
usu rōnis: non pōt. q2 deest ei osensus
rōnis sine q̄ nō pōt eē mrimoniū. Sec⁹
si usuz rōnis hz. A. Idē i sū. con. liº. 4º.
ti. 2. q. 27. B. Qđ ebrietas ipedit ordi
nādos uide. i. ordinādus. §. 3º.

Ecclesia p̄ cōiter.

Ecclesia si fūdata fuit in alieno solo qd fiet? Rº
sm Ray. ⁊ Hosti. Si dñs soli laic⁹ erat
⁊ hoc sciuit ⁊ nō ōdixit sibi iputabit ⁊
ecclia liba remanebit: ar. 54. dis. si ser
uus. Si vo ignorauit ecclia qppe r̄ma
nebit ostructa ⁊ libera nec efficiet lai
co cēsualis. sed ille tñ q ostruxit tenet
dñm seruare idēnem. vł etiā eps si po
nēdo pmariū lapidē uel posteā i conse
cratōe ecclie fuit negligēs. A. s. in exa
minatōe dotis uel māsi. ut i sū. con. liº.
p̄. ti. 14. q. 15. ubi etiā habētur oia que i
hoc. §. ponuntur. B. de con. dis. i. ne
mo. 14. q. ult. opimus. dis. 70. scōrum.
Si vo solū erat alterius ecclie uel col
legii ecclesiastici dz ei restitui hº mō
q ecclia cōstructa fiet ibi subdita quo
ad ius patronatus. 12. q. 2. aplicos. 17. q.
4. questi.

¶ Eccliam nemo edificare pōt nisi au
ctoritate diocesani q dz ponē pmariū
lapidē. crucē figere. ⁊ cimiteriū ōsigre
⁊ etiā petē dotē sufficiētē assigri. sin̄ q̄
osecrari nō dz. de ose. di. i. nemo. ⁊ c. pla
cuit. Et hodie qdem sufficit q assigne
tur p dote unus māsus. i. vnū pdium
sufficiēs p uno pari boum totalr̄ libe
rū. ex̄ d̄ cēsi. c. p̄. A. Et ibi glo. no. q mā
sus dr̄ q̄titas terre q̄ sufficit duob⁹ bo
bus ad laborādū i anno. B. Talis tñ
ecclia donec i hac pauptate fuerit nō
tenebit ad hospitalitatem seruandaz
nec epo aliqd psoluēdū nisi inquātuz
pōt. A. Hosti. cui⁹ hec fuerūt dcā dic
q nō tenet talis ecclia ad iura epalia
psoluenda: nisi forte aliqd noie cathe
dratici. q2 nō pōt. ut i sū. con. liº. 3º. ti. 24.
q. 48. B. donec pueniat ad pinguio

rē fortunā.ar.ex̄ de ꝯsue.cū dilect⁹. A
Meli⁹ vr̄ facē dcm̄.c.pmū i fi.ꝺ cēsi.ibi
Et si aliqd āpli⁹ habuēit ide seniorib⁹
debitū seruitiū ipēdat. B
Exempti n̄ pn̄t ꝯstruē oratoria siue
eccl̄ias uel capellas in locis nō exēptis
sine diocesanoꝝ lnia. vide.ī.exempt⁹.
.§.6º De oratoriis autē p̄uatis vide.ī.
oratoriū3.Eccl̄ie quō nō debēt reuerti
ad secularē habitationem hr̄.s̄.ꝯsecra
tio ecclesie.§.fi.
Quis tenet̄ eccl̄iā cū idiget repara
re? R̄º ſm Hosti.Si fabrica h3 portio
nem deputatā de illa repari d3.10.q.3.
vnio.Et si nō sufficit tunc rector ⁊ alii
ī ea bn̄ficiati ꝯferre debēt ex̄.eo.c.p̊.et
c.ꝺ his.16.q.1.si monachus. Jn q̊ casu
standū ē dispōni epi ⁊ maioris ptis ca
pituli.ex̄ de his q̄ fiūt a ma.pte ca.c.fi.
Jn qbusdā etiā regionib⁹ laici hoc fa
ciūt expensis suis.Et vbi ꝯsuetudo est
tenēt̄.cū i ea pcipiāt sacr̄a eccl̄iastica ⁊
audiant diua.16.q.7.qcunq3 ⁊.c.et hoc
diximus ⁊.c.filiis.Et ꝯpellēdi sūt tale3
ꝯsuetudinē seruare. ex̄ ꝺ simo.ad apl̄i
cā.Si talis ꝯsuetudo non reperit̄.q̄rta
ꝓuētuū q̄ quondā a scis patrib⁹ fabri
ce deputata ē ad hoc tenet̄:ita ut q eā
pcipiūt soluāt nō obstāte vlla p̄scrip
tione seu ꝯsuetudie.s3 post reparatōe3
redibit q̄rta ad illos q eā pcipe cōsue
uerūt.Sic itelligit̄.12.q.2.de redditib⁹.
⁊ vsq3 ad.c.statuim⁹. A .Jdē in sum.
con.liº.3º ti.24.q.161. B.
Quātū eccl̄iis donari pōt? R̄º. Dōa
ri pōt i ifinitū absq3 alia insinuatōe.i
Auten.de non alie.aut pmu.re.eccle.
§.si minus coll̄.2.Nam ceteris persōis
nō licet donare ul̄ recipe ultra qnqua
gīnta solidos nisi p̄cedat isinuatio ⁊ ni
si in certis casibus.C.de dona.l.siqs p
redēptione. A .ubi p3 ꝙ ista isinuatō
nō ē nccīa i his q̄ donant̄ ꝓ redēptōne
captiuorū.Jtē qn̄ mgr̄i militū donant
militibus.Jtē qn̄ donat̄ ꝓ refectōe do
mus his quorū icēdio uel ruina dom⁹
corrupte sūt.Jtem in donatiōe propt̄
nuptias vsq3 ad q̄ritatē dotis.ut.C.ꝺ
dona.auten.eo de cursu.⁊ no.glo.i.l.sā
cimus.C.de dona.Que donatio pōt a
viro fieri etiā post ꝯtractū mr̄imoniū
ut.l.cū multe.C.de dona.Silr̄ nō ur̄ ne
cessaria insinnatio ēt ī his q̄ dant̄ ꝓ q̄
cūq3 pia cā.Nā dicit dn̄s.Uende oīa q̄
hēs ⁊ da paupibus.Math.19. B.
Relictū ecclesie ul̄ ad alias pias cās
i testō ēt min⁹ solēni uolūtate factō te
net.ex̄ ꝺ testa.cū eēs.⁊.c.relatū. Nā in
tali legato sufficiūt duo aut tres testes
ut ibi dr̄. A .S3 in dcō.c.cū eēs. uidet̄
ēt reqri pn̄tia p̄sbyt̄i.Ad cui⁹ intelligē
tiā querit ibi dn̄s An.de bu. Quot te
stes reqrūtur de iure ciuili in testamē
to.⁊ rn̄det ꝙ septē.sed in codicillis.5.
nisi ꝙ in testamēto rusticoꝝ sufficiūt
.5.C.de testa.l.fi.⁊ subdit.Quero ēt an
testm̄ corā duob⁹ tm̄ testib⁹ nō assisten
te presbytero parochiali ualeat R̄.Di
cūt doc.ꝙ illud testm̄ ualet q̄tū ad le
gatū i pias cās:sed i alus nō piis cāis
nō ualet nisi assit p̄sbyter cū.duob⁹ te
stibus.et sic istud.c.d3 intelligi ſm.c.se.
Et istud cōiter ur̄ placē doc.qa p pn̄tiā
p̄sbyteri tollit̄ p̄sumptio falsitat̄. Et
dicit Specu.ꝙ si interessent tres alii te
stes sine p̄sbytero nō ualēt testm̄. Jdē
dicit. ⁊ si adest alius p̄sbyter ⁊ nō su⁹.
qa a solēnitate legali nō d3 recedi nisi
inq̄tū est exp̄ssu3 in iure canonico. et
qa iste tex.r̄qrit p̄sbyteꝝ suū.gº dēpto
p̄sbytero suo remanem⁹ i dispōne iuris
ciuilis.et ista ē cōis opinio.S3 mihi ur̄
ꝙ h⁹mōi testm̄ ualeat in pn̄tia duoꝝ
testiū siue ad pias cās siue ad q̄cunq3.
attenta dispōne h⁹.c.qꝺ nō loqr̄ dispo
sitiue corrigēdo ius ciuile.sed declarā
do irrōabilitatē iur̄ ciuilis. Na3 p̄sup
ponēdo uolūtatē defuncti i pn̄tia duo
rū testiū:pctm̄ eēt ⁊ ꝯ ius nāle ꝙ illud
testm̄ nō executōi daret̄.et qa canones
cōsulūt aīe.gº q2 pctm̄ eēt non exequi
uolūtatē defuncti ꝺ iure ciuili ⁊ cano
nico exeq d3. Jtem si oīa alia iura defi
cerēt tūc p uiā denūciatōis euāgelice
deberet exeq. Nec obstat qꝺ hic dicit̄

corā p̄sbyt̄o suo. q̄ꝛ h° nō diꝫ misterio
iuris. sꝫ q̄ꝛ de facto sic accidit. Itē p rō
nē decre. probatur ꝙ sufficiunt duo te
stes. q̄a in ore duoꝝ uel triū .ꝛc̄. Nō ob
stat etiā q̄d dicūt legiste ꝙ illa ꝯsuetu
do ē rōnabilis. s. ꝙ .5. uel. 7. testes req
rātur in testō ut sic fraudib' obuieť. q̄ꝛ
hoc ē veꝝ qn̄ eēt dubiū de uolūtate de
fūcti. sꝫ qn̄ eēt certū: vt in casu h°. c. tūc
dico ꝙ duo testes sufficiūt. hec ille. Et
ꝓbatio duoꝝ testiū idoneoꝝ vꝫ volun
tatē defūcti oīo reddē certā .ut i dcō. c.
cū eēs. ꝛ i. c. se. Pꝫ ēt ex p̄dictis ꝙ q̄liť
cūq; ꝯstet ꝓ certo de uolūtate testato
ris oīo dꝫ seruari in foro ꝯscie si legiti
ma est. q̄a nō pōt ꝯueniri sine pctō. Sꝫ
i foro iudiciali req̄rūtur duo idonei te
stes. iō. 13. q. 2. c. vltima dꝛ. Ultria uolun
tas defūcti modis oīb' ꝯseruet. B

Quicq̄d emptū fuerit de pecunia ec
clesie: ei' erit. 12. q. 3. c. p̄. ꝛ. q. 5. fixū. Q̄d
adeo ueꝝ ē ꝙ si cleric' hēat pecuniam
de p̄benda siue eccl'ia sua., ꝛ īde emat
p̄diū: lꝫ illā pecuniā potuissꝫ dare aliis
ītuitu pietatis. nō tn̄ dare pōt p̄dium.
q̄ꝛ stati acq̄situ fuit eccl'ie. siue emptū
fuit noie eccl'ie siue noie alieno. ex̄ de
pecu. cle. c. p̄. ꝛ. c. ingrendū. Et ꝓpter h°
nō pōt h' mōi cleric' illud alienare. Eo
dē mō si q̄s de pecunia eccl'ie quā ha
buerit furto uel rapina seu deposito
possessionē sibi emit. q̄a eccl'ie fit ut di
ctū ē. A. hec fuerūt glo. Ray. ut pꝫ in
sū. con. li°. p̄. ti. 14. q. 17. B.

Eccl'ia ꝓ alienis debit nō pōt obliga
ri nec ei' possessiōes. Et si q̄s obligaue
rit ē suspēsus ab administratōe tpaliuꝫ
ꝛ spūaliū. ex̄ de solu. c. 2°. Poterit tamē
hec sn̄ia p epꝫ relaxari: q̄ꝛ papa h° sibi
nō retinuit. ex̄ de sen. ex. nup. Sꝫ nō dꝫ
h° facē nisi indēnitati eccl'ie ꝯsulať. ar.
ex̄ de v̄bo. signi. cū oli. A. Melius, fa
cit eo. ti. ex pte p̄. Et idē q̄d i h°. §. notať
i sū. con. in dicta q. 17. ad fi. ꝛ additur ꝙ
hec pena suspēsiōis nō cōp̄hēdit epōs
cū de ip̄is nō fiat spālis mētio. ex̄ d̄ sē.
exco. q̄ꝛ piculosum. li°. 6°. B.

Quicūq; de nouo in eccl'iis. monaste
riis seu i aliis piis loc usurpātes rega
lia. i. collectā q̄ fit rōne regis uel impa
toris seu tributū regi debitū s̄m Joh̄.
an. sil̄ usurpātes custodiā, seu guardiā
titulū aduocatōis uel d̄fēsionis q̄ ꝓp̄e
sꝫ noia p̄ronat' ip̄oꝝ locoꝝ uacātiū bo
na occupāt. ꝛ clerici aut monachi ip̄oꝝ
locoꝝ. A. Ac ēt certe ꝑsone eoꝝūdem
locoꝝ. vt i. c. gn̄ali. de q̊. i. B. q̄ hec fiēi
ꝓcurāt ip̄o fcō incidunt in excōicatio
nē. Cl'ici āt q̄ nō opponūt se talibus ni
hil debēt ꝑcipe de ꝓuētib' ip̄oꝝ locoꝝ
A. p tp̄e q̄ p̄missa sin̄ ꝯdictiōe debita
fieri ꝑmiserūt. ut in tex. de q̄ statiꝫ. B.
ex̄ de elec. generali. li°. 6°.

Cleric' q̄ ex collatōe laici recipit ec
clesiā uel tenet si monit' nō renūciaue
rit. A. i. resignauerit. ut. i. c. relatū. de
q̊. i. B. ab officio uel bn̄ficio suspēdē
dus ē. Et si ꝯtumax ꝑseueret deponen
dus ē. laic' v̄o excōicādus. ex̄ de iuř. pa.
p̄terea. ꝛ. c. relatū. A. ꝯiūcto. c. si autē.
.xi. q. 3. ꝛ ex̄ de iudi. cū nō ab hoie. B.
Ecclesiaꝝ uacātiū bona nō debent ab
aliis occupari. s̄. bn̄ficiū. 2°. §. p̄. Qualiť
res ecclesie alienari possint vide. s̄. ali
enatio. De ecclesia ꝛ eius cimiterio. i.
emunitas. De p̄uatis oratoriis hēs. i.
oratoriū. ꝛ. i. emunitas ecclesie. §. 6°. De
ecclesia uiolata aut ꝯsecrāda uide. s̄.
cessatio. ꝛ. s̄. consecratio. 2°.

Ecclesia 2°. i. parochi
alis. Colla
tiones de ecclesiis parochiali
bus his q̄ nō attigerūt. 25. annū ip̄o fa
cto nō ualēt. Et teneť q̄ assumiť fiēi sa
cerdos infra annū a tp̄e cōmissionis.
alr̄ p̄uat' ē ea. Itē teneť ꝑsonalr̄ resi
dere. In h° tn̄ ep̄s ex cā dispēsare pōt
ad tp̄s. ex̄ d̄ elec. lꝫ canō li°. 6°. Et no. h̄ ꝙ
lꝫ tātū d̄ āno trāsierit ꝙ talis n̄ possit
ad sacerdotiū ꝓmoueri: n̄ tn̄ uacat ec
clesia ip̄a nec pōt ꝯferri alti nisi p' ela
p̄sū ānū: q̄ q̄dē ānus icipit tunc postq̄
possessionē illi' pacificā h̄uit l'ꝑ eū ste
titq̊ min' hr̄et nec currit si iusto ipedi
mēto detētus ordiari nō potuit. Alio
qn̄ si, sic p̄uat' sit ecclesia ip̄a ei r̄stitui.

nō pōt. A .s. p ea uice.ut i.c.ɔmissa. de
quo.i. B .Itē no.ꝙ si recepit eā nō in
tēdēs eē sacerdos ſȝ ut p ānū hr̄et fru
ctus teneť ad restitutōem.Silr̄ ⁊ ille q
ɔtulit ei quē nō credebat pmouēdum
ad sacerdotiū teneť eccl'az ipam ua
re indēnem. Hec oia ex̄ de elec.ɔmissa
li°.6°.

Epi pn̄t dispēsare ꝙ q obtinēt paro
chiales eccl'ias isistēdo studio nō tene
anť pmoueri infra ānū nisi ad subdia
conatū:ad quē si nō fuerit pmoti puā
ti sūt:ut in pximo.§.ꝺ sacerdotio dcm̄
ē.Ad sacerdotiū ꝟo nō tenebūtut usqꝫ
ad septēniū:⁊ intiȝ puideať eccl'ie p ui
cariū:⁊ elapso septēnio īfra ānū debēt
fieri sacerdotes.Aliogn incurrūt dictā
penā.ex̄ de elec.cū ex eo li°.6°.

Si ad eccl'iam parochialē pn̄teť q n̄
ē i sacris dū tn̄ alr̄ sit idone⁹ ⁊ possit in
fra statutū tp̄s ordinari admittēdus ē
ex̄ de insti.si is.li°.6°.Et tn̄ ſm Jo.an.tal'
nō pn̄tatus nō posset in tali eccl'ia isti
tui.ex̄ de eta.⁊ qli.pterea.nisi dispensa
tiue.ut ibi.

Electio p°. cōiter q sit? R°. Electio
put h̄ sumiť ē alic⁹ psone ad
dignitatē uocatio.ut colligiť ex̄ eo.cuȝ
in cūctis.§.qꝛ ppter. A .Hoc fuit dcȝ
Hoff.⁊ addit.Quāuis ꝟbū eligē ad mľ
ta se hēat.Nā dr̄ qs eligi in canonicū.
ex̄ eo.cū eccl'ia ulterana.Diciť ēt eligi
arbiter.ex̄ eo.in cāis.In his ⁊ silib⁹ dr̄
fiēi electio laxato uocabulo:sicut ⁊ po
ma dicūtur eligi de canistro.Hosti.ue
ro dicit ꝙ tūc hec descriptio cōueniat
noiatōi ⁊ postulatōi sic ꝺscribe.Electō
ē alicui⁹ psone idonee ad dignitatē uľ
fraternā societatē suata forma cano
nica facta uocatio.Colligūtur hec ex̄
eo.cū in cūctis.⁊.c.cū eccl'ia ulterana.
⁊.c.qꝛ ppter.⁊ ex̄ de arbi.cū olim.ut in
sū.con.li°.3°.ti.26.q.1.Videť posse addi:
ꝙ nō solū uocatio ad dignitatē uľ frat
nitatē ſȝ ad misteriū alic⁹ officii: sicut
cū eligūtur arbitri ad eligēdū dcō.c.i
cāis.ex̄ eo.uel ad regimē hospitalis.di

cto.c.cū oliȝ.de arbi.⁊ idē in silib⁹. B.

Ad quē ptinet electio de iure cōi? R°.
Spectat ad collegiū etiā si duo solum
uel tres fuerit.ex̄ eo.c.p̄.⁊ ex̄ de cōsue.
cū dilect⁹.63.dis.Adrian⁹. A .c.Adria
nus paꝑ ad hoc facit.ſȝ fac̄ ad h° ꝙ qn̄ȝ
laici admittūtur ad electōeȝ ⁊ pcipue
pncipes p pace tenēda: ⁊ ut defendāt
ab oppssiōib⁹ ſm Gof.ut in sū.con.eo.
ti.q.2.ubi ēt ponūtur quē hn̄ť in isto.§.
ſm Monal.⁊ Gof. B .Sȝ si cl'ici nō
sint in eccl'ia ut collegiū:ſȝ ut singula
res psone:tūc supior puidebit p se uľ
ad pn̄tatōem patroni si qs sit.ex̄ de iu
re pa.pastoralis.Et electō qdē nō solū
ad collegiū ptinet: ſȝ plerūqꝫ de ɔsue
tudine uľ puilegio alieni uocāť.ex̄ eo.
cumana.Vn̄ ⁊ q ē in q̄si possessione eli
gēdi eligē pōt ēt si postea possessionē
amittat.ex̄ de iure pa.ɔsultatōib⁹.⁊.c.
cū ppter.⁊ ex̄ eo.querelā. Itē eligere
pōt platus ⁊ qlibet cl'icus in quē ɔpro
missū fuerit:ut hr̄.i.electio.2°. p totum

Quis nō pōt eligē? R°. Nō pōt eligē
excōicat⁹ maiori excōicatōe:ut notať
ex̄ de appel.ɔstitutis.p̄. A .in glo. que
ibi dicit.ꝙ excōicati uľ suspēsi nec eli
gere nec eligi pn̄t. B .Sec⁹ si minori.
ex̄ de cle.exco.mi.c.ult'.Itē nec suspen
sus ex̄ de ɔsue.cū dilect⁹.Itē nec intdi
ctus ex̄ eo.cū int.Itē nec ille q sciēter
celebrauit in loco intdicto.ex̄ ꝺ sen.ex
co.is qui li°.6°.Itē nec illi qb⁹ iterdictū
ē eligē absqꝫ supioris lnia.ex̄ eo.c.ult'.
Itē nec illi q i ea uacatōe elegerūt sci
enť indignū.ex̄ eo.cū in cūctis.⁊.c.inno
tuit i fi.Nā tales sūt ipo iure ea uice
eligēdi ptāte puati.Et idē dō si pecca
uerūt i postulādo.ex̄ eo.scriptū.Et h°
ueꝝ ē qn̄ facta noiatōe seqtur electio
uľ postulatio.Sec⁹ si nō seqť.qꝛ tūc n̄
eēnt ppter h° puati.ex̄ eo.ppetue.lib°.
6°. A .Ibi dr̄.Perpetue sāctōis oracu
lo ꝺclaram⁹:ꝙ sciēter i electōibus no
minātes idignū ppť suffragiū i scruti
nio pstitū nisi adeo i eo pstiterit ꝙ ex
nor' eoꝝ cois electio subseqť nequaq̄
eligēdi ptāte puātur.ſȝ p eo ꝙ idignū

noiando scienť ꝯ conscias suas agunt
a dō ⁊ aplica sede puniri mereať. B.
Itē eligē nō possūt q peccauerūt i ele
ctōis forma: qa debēt ꝓuari iure eligē
di. ex͞ eo. qa ꝓpter. A. De talib⁹ ibi dr.
Eligēdi ea uice ptāte ꝓuenť. B. Itez
nec illi q neglexerūt usq ad lapsū tpis
vide. i. §. pxi. A. Predci ēt casus notā
tur i sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 3. ſm Gof. ⁊ Mo
nal. ⁊ Hosti. Et addit Hosti. Itē q per
laicalē abusū elegerūt. ex͞ eo. qsqs. ibi
dr. Quisqs electōi de se facte ꝑ seclar]
ptāt] abusū ꝯsentire ꝓsūpserit ꝯ cano
nicā libtatē ⁊ electōis cōmodo careat
⁊ ineligibilis fiat. nec absqꝫ dispēsatōe
ad aliquā eligi valeat dignitatē. Qui
ꝟo electōem huiusmōi quā ipso iure
irritā esse cēsem⁹ ꝓsumpserint celebra
re ab officiis ⁊ bn̄ficiis penit⁹ suspēdā
tur ꝑ triēniū: eligēdi tunc ptāte ꝓuati.
B. Itē nō pn̄t eligē pupilli: nec ēt i lo
cis regularib⁹ q nō sūt ꝓfessi tacite ul'
expsse. sed neqꝫ ꝯuersi. ex͞ de elec. ex eo.
li. 6. Itē in cathedralib⁹ collegiatis se
cularib⁹ ul' regularib⁹ eccliis uocē non
hn̄t q nō sūt subdiaconi nec i eligēdo:
nec in aliis factis capli: ēt si ab aliis li
bere ꝯcedať. ut i cle. vt hi q. ꝯ eta. ⁊ qli.
A. Ibi ēt additť. Nō obstātib⁹ qbuslibz
ꝯsuetudinib⁹ uel statut]. Sed tn̄ cle. ut
hi. nō loqť nisi q ad clicos q ꝯclinarēt
ordinari: vt pōt colligi ex tex. ⁊ glo. di
cte cle. Un̄ lz laici ēt ꝯuersi de iure cōi
nō admittāť ad electōem sicut clicis.
ut i. c. ex eo. de elec. li. 6. tn̄ ſm glo. i eo.
c. ex eo. ex ꝯsuetudine ꝓscripta laici cō
uersi deberēt admitti sz nō seclares. ut
i. c. massana. ex͞ de elec. Laici ꝟo ꝓfessi
admittunť ēt de iure cōi. qa in dcō. c. ex
eo nō excludūť nisi laici ꝯuersi. nō aūt
laici ꝓfessi ſm glo. in dcō. c. ex eo. ⁊ i di
cta cle. [illegible]t hi q. B.
Infra qd tps dz fieri electio? R. In
ecclia cathedrali uel regulari hn̄t ele
ctores tps triū mēsiuz ifra qd si iusto
īpedimēto cessāte nō elegerit: ad ꝓxi
miū supiorē deuoluiť. ut ex͞ eo. ne ꝑ de
fectu. Deinde debēt electores pn̄tare

electōez electo: ⁊ petē ꝯsensū ei⁹. ⁊ ifra
octo dies postqꝫ cōmode pn̄t. Alioqn
negligētes excluduntť a ꝓsecutōe ꝓces
sus: ⁊ sunt suspensi per tres ānos ab oi
bus bn̄ficiis ipius ecclie. ex͞ eo. cupien
tes. §. ceteꝝ li. 6. Electus ꝟo teneť ꝯsen
tire ifra mēsem a pn̄tatōe. alr ꝓuat⁹ ē
iure electōis. nisi forte ea sit electi ꝯdi
tio ꝙ nō possit ꝯsentire absqꝫ lnia supe
rioris. Quo casu teneť elect⁹ uel electo
res petē licētiā cū ea celeritate quā su
perioris abn̄tia ul' pn̄tia patiť. Et si non
hēatur ex tūc ad electōez aliā ꝓcedāt.
Quilibz ēt elect⁹ post ꝯsensuz ifra tres
mēses teneť petē ꝯfirmationē. aliter
irrita ē electio. ex͞ de elec. qꝫ sit. li. 6. ni
si petēda sit ꝯfirmatio a papa: qa tunc
elect⁹ teneť infra mēsez post ꝯsensum.
vel si nō fuerit ei electio pn̄tata infra
mēsem a noticia iter arripe ꝟsus curi
am: ⁊ sic petē ꝯfirmatōem ac negociū
ꝓseq. vt in dcō. c. cupiētes. In aliis ꝟo
ecclis dz ꝓuideri ifra. 6. mēses. alr eo
dē ꝑdicto mō ad ꝓximū supiorē ꝯuol
uiť. ex͞ de ꝑben. de multa. ⁊ ꝯ ꝯces. pre
ben. nulla. Et h⁹ etiā hr̄ s. bn̄ficiū p. §. p
In q loco dz fieri electio? R. Pōt fie
ri in ecclia uel i caplo uel sili loco hōe
sto ⁊ maxie iuxta ꝯsuetudinē. ex͞ eo. in
causis. Sz tn̄ ꝑcipue electōes epoꝝ so
lēt in ecclis fieri. ex͞ eo. ꝙ sicut. Sz ex
cā ēt extra ciuitatē posset fieri. 23. di. in
noie dn̄i. A. Hosti. aūt simplr dicť ꝙ i
hoc seruāda ē ꝯsuetudo: nisi ex aliq cā
alibi fieret. Qd si ꝯsuetudo n̄ apparet
tūc non ē vis ubi fiat. dūmō sit loc⁹ cle
ricoꝝ ⁊ honestus. vt in sū. con. li. 3. ti. 26.
q. 6. Electio aūt epi si fieri potest debz
fieri i ecclia cathedrali. ut expsse dicť
ex͞ eo. ꝙ sicut. ⁊ dixit Goff. vt in dcā. q.
6. B. Et nō dz fieri an̄ sepulturā ꝑde
cessoris. ex͞ eo. bone memorie. Sz tn̄ si
fieret ualēt. A. Hoc sentit glo. in dcō
c. bone. sup ꝟbo tractatū. ⁊ Hosti. etiā
ibidē. vt in sū. con. eo. ti. q. 7. B.
Oēs electores q i ciuitate sūt debēt
ad electōem uocari ꝟbo vel scripto ul'
ꝯsueto signo cāpane. Itē q sūt i hortis

ciuitat] .ar.ff.de pcu.l.i. A .ciuncta.l.5. B. Itē debēt uocari oēs q sūt in puin cia p lrās uł p nūciū.ex̄ eo.corā. Hoc dico fm ꝯsuetudinē obseruādū. A. In no.dic ꝙ uocādi sūt nō solū pn̄tes i ca pitulo: sꝫ ēt ex̄ si sciunt eē circa caplm. ga si alit fieret essꝫ malicia q̄ oio i ele ctiōib' ē uitāda. Cōsulo etiā ꝙ uocētur etiā si sint in ciuitate. ar.ff. de pcu.l.5. nisi forte antiq̄ ꝯsuetudo excuset uel certā formā det. Host.ēt putat consue tudinē eē seruādā i vocatōe abn̄tium nisi mora ꝟtat in piculū. vt in sū.con. dcā.q.7. B .Et si uocati ad ꝯpetētē ter minū eis a uocātib' assignatū nō veni ant non oꝫ eos vlteri' expectari . ex̄.e. cū inf.ꝛ.c.cū nob. A .Hoc fuit dictum Goff.addentis.ga duꝝ esset vsqꝫ ad fi nē termini expectare.s.ad finē trium mēsiū.cū mora in electōibus sit dāno sa.ex̄ eo.cū inter vniuersas. Hosti. ꝟo dicit ꝙ in hoc casu si due ptes sīt pn̄tes ꝛ cā coartatōis assignet: putat hāc sen tētiā verā.qꝛ tūc dꝫ abn̄s saltē vni de collegio cōmittere uices suas.ex̄ eo.qꝛ ppter. Si ꝟo due ptes abn̄tes sint vł nō assignet cā: putat uerā sniam Jo.g dixit expectādos eē usqꝫ circa fiuē triū mensiū. Dicit ēt Hosti.ꝙ scrutatores debēt ire ad infirmos q sunt i ciuitate ꝛ ingrere uota eoꝝ sicut alioꝝ pn̄tium Nā ꝛ pn̄s ē q in hortis ē .ff. de pcu.l.5. Nec erit necesse ipos in collatōe uel i aliis q̄ sequūt regrē.sꝫ sufficit ꝯsēsus i scrutinio hitus. Pn̄t ēt isti uni de colle gio uices suas ꝯmittē.ga sunt ipediti. Sꝫ ꝑus dcm̄.s.ꝙ ad eos uadāt vr̄ expe diti'. Cō. Inno.ut i sū.cō.dcā.q.7. B.

An elector abn̄s possit ꝯstituē pcura torē? R̄.° Si iusto ipedimēto tenetur pōt uni uel plurib' cōmittē vices suas dū tn̄ cuilibꝫ insolidū.ꝛ erit melior cō ditio occupātis. Qd̄ si ambo ꝯcurrāt ꝛ petāt admitti: nō admittētur ābo. sed is quē caplm uel maior ps elegerit. et si nō cōcordēt: admittet ille q i ꝯmissi one ꝑ noiatus ē. At si nullus sit isolidū nō valet. Qn̄ autē pcurator vnum no miat p se: ꝛ aliū noie eius q ꝯmisit: ni hil agit: nisi de certa psona hūerit spā le mādatū. ga tūc aliū noie suo poterit nomiare. Porro si nullus de collegio uł eē pcurator nō pōt absens nolente caplo ex̄neū deputare. Nō pōt ēt p lit teras exꝑmē uotū suū. Hec oia ex̄ de elec.si qs iusto li.°6.° A .Dictus etiaꝫ p curator nullatenus pōt institui cessan te impedimēto uel loci ꝯgruitate.ex̄ ō elec.c.ga ppt.§.illud.ubi dr̄. Illud aūt penit' inēdicim' ne qs in electiōis ne gocio pcuratorē ꝯstituat: nisi sit abn̄s i eo loco i quo debeat aduocari.iustoqꝫ ipedimēto detētus venire nō possit su per quo si opus fuerit fidem faciat iu ramento. B.

Si qs electoꝝ ꝯtēptus nec uocat' ad electōem fuit: ad petitōem ei' cassāda ē electio. pōt tn̄ si uult eā ratā hr̄e. ex̄.e. ꝙ sicut.

Utrū elector possit renunciare uoci sue? R̄.° Sic. Nā qlibꝫ pōt r̄nūciare iu ri qd̄ sibi ꝯpetit. Un̄ ꝛ qd̄ postea fit p alios ipe nō poterit ipugnare. Si tamē tal' accedat electōe nōdū facta admit tēdus ē in oibus q̄ circa ipam restāt fa ciēda. ex̄ eo. eccl̄ia vr̄a. ꝑ rn̄so. A . Ibi nō uidet clare h' dici ꝙ talis ōbeat re admitti. Tn̄ cū ꝑdcis con. Albric'. Sꝫ ꝙ qs posset renūciare iuri suo hoc cla rū ē. C. de pac.l.si qs i ꝯscribēdo. B.

Quot sūt forme electōis. R̄.° Tres. Nā aut fit p scrutiniū: aut p ꝯpromis sū: aut p cōem inspiratōem. et q ō ꝑdi ctas formas eligē attētauerit: ea uice dꝫ eligēdi ptāte ꝑuari. ex̄ eo. ga ppter A . Ibi dr̄. Statuim' ut cū electio fue rit celebrāda pn̄tib' oibus q ōbēt ꝛ uo lūt ꝛ pn̄t ꝯmode iteresse assumāt tres de collegio fide digni q secreto ꝛ singil latiꝫ vota cūctoꝝ diligēter ingrāt ꝛ in scriptis redacta mox publicēt i cōi nul lo prorsus appellatōis obstaculo intie cto ut is collatōe habita eligat i queꝫ oēs uł maior ꝛ sanior ps capli ꝯsētit. vł saltē eligēdi ptās aliqb' viris idōe is ꝯmittat q vice oium eccl̄ie uiduate

ꝓuideāt de pastore. Alr̄ electio facta
n̄ ualeat nisi forte cōiter eēt ab oibus
q̄si ꝑ īspiratōez dei absq̄ uitio celebra
ta. Qui vero ꝯ p̄dcās formas eligē atten
tauerit eligēdi ea uice ptāte ꝓuenꝫ. Et
ita electōes q̄cq̄ clādestias reprobam⁹
statuētes ut q̄cito electio fuerit cele
brata solēniter publiceꝫ. B.
¶ Qn̄ ꝓcediꝫ ꝑ formā scrutinii debent
eligi tres scrutatores q in secreto exq
rāt uota singulorꝫ. Et ipi qdē p̄ debent
seip̄os de suis uotis examinare. deide
aliorꝫ uota secreto ꝛ singillatī ad h° ꝙ
qlibet liberi⁹ dicat qđ sibi uꝫ. Un̄ si ex
aminatio publice fieret: non seruareꝫ
forma nec ualēt electio: etiā si oēs con
sentirēt. ex̄ eo. in genesi.
¶ Per quē uota scribenꝫ? R°. ꝑ tabelli
onē. uꝫ qđ meli⁹ ē un⁹ de scrutatoribus
uidētib⁹ aliis ꝯscribet ꝛ postea publi
cabit. Et si qs electorꝫ uellet ꝯdicē scri
pture nihilomin⁹ ei stādū ē. ar. ex̄ de te
sti. co. p̄terea. §. fi. A. Hoc fuit dictuꝫ
Hosti. q etiā dicꝫ ꝙ dicta uota poterūt
scribi ꝑ tabellionē etiā in sacris ꝑ epꝫ
ꝯstitutū: lꝫ Inno. dixerit ꝑ tabellionez
laicū. ut i sū. cō. li°. 3°. ti. 26. q. 7. B.
¶ Quid si electores pauci sūt? R° ꝫ In
no. Si sūt tm̄ tres: duo ex eis scrutabū
tur tertiū: ꝛ sic ꝓcedēt ad electionem.
Si vo sūt duo tm̄: un⁹ scrutabiꝫ alium.
Qđ si un⁹ tm̄: ꝛ ille solus uocatꝫ testib⁹
exp̄met uotū suū: ꝛ eligꝫ ꝛ publicabit.
A. Con. Albricus. B.
¶ In electōib⁹ uota incerta ꝛ ꝯditōata
nō ualēt: ꝛ debēt hr̄i ꝓ nō adiectis: pu
ta ꝯsētio in quē talis cōsentit. uꝫ si Pe
trū hr̄e nō potero ꝯsentio in Iohem. ꝛ
silia. ex̄ eo. in electōib⁹ li°. 6°. A. Ibi dꝫ
In electōib⁹ ꝛ postulationib⁹ ac scruti
niis ex qb⁹ ius oriꝫ eligēdi uota ꝯditio
nalia altnatiua ꝛ incerta penit⁹ repro
bam⁹: statuētes ut h⁹ mōi uotis ꝓ non
adiectis habitis ex puris ꝯsensibus ce
lebreꝫ electio uocē illorꝫ q nō pure con
senserit ea uice i alios residere. B
¶ Publicato scrutinio electores neq̄
unt uariare uoces: sed faciēda ē colla
tio ꝛ electio celebrāda. Ille tn̄ q nō cō
sēsit pōt cōsentire i eū q alr̄ eligēdus
ē. Alr̄ nō pōt ad aliū accedi. ex̄ eo. audi
tis. §. p̄. ꝛ c. eccl'ia ur̄a. §. ps vo. A. ꝯiū
cto. c. publicato. eo. ti. B. Qđ si ꝑ uim
facti scrutinii nullus possit eligi: pote
rūt ꝓcedē ad secūdū ꝛ tertiū scrutiniū
donec aliqs eligi possit. A. Cū p̄dictꝫ
i hoc. §. con. Albricus. B.
¶ Collatio p̄dicta q̄ dꝫ p⁹ publicatōem
scrutinii fieri triplex ē. s. numeri ad nu
merꝫ. zeli ad zelū. meriti ad meritū: ut
ex̄ eo. in genesi. Si tn̄ una ps eligētiū
fuerit duplo maior: nō pōt ei opponi
extenuatio zeli uꝫ mēiti. ex̄ eo. si qn̄. li°
6°. A. ubi ēt subdiꝫ. Si qd aūt oppo
nere uoluerit q̄ uotū illi⁹ cui opponiꝫ
nullū redderet ip̄o iure: id eis nō itelli
gim⁹ interdictū. B. Qđ si oēs i unū cō
ueniāt nihilomin⁹ faciēda ē collatio n̄
de nūmero sꝫ de electorib⁹. vtruꝫ. s. ali
qs sit ꝯtēptus uꝫ aliqs affuerit c⁹ uox
nō sit cōputanda ꝛ h⁹ mōi. Et si hac col
latōe facta nullū occurrit dubium ad
electōem ꝓcedaꝫ. alioqn discutiaꝫ ple
ne. ex̄. eo. cū terra. Alii dicūt ꝙ ubi om
nes i unā ꝑsonā ꝯcurrūt: ualet electio
ꝛ si collatio sit omissa. A. Hoc uꝫ sa
tis ꝓbari. ex̄ eo. qꝛ ꝓpter. ibi. nisi forte.
ꝛc̄. Nā in electōe nō fit collatio nisi nu
meri. zeli. ꝛ meriti. dcō. c. in genesi. q̄ nō
pōt locū hr̄e i electōe uniformiꝫ ꝯcor
di. De aliis aūt faciēda uꝫ discussio an̄
scrutiniū uel i cōfirmatōe. dcō. c. qꝛ ꝓ
pter. ꝛ eo. ti. c. auditis. B.
¶ In numero eligētiū nō uꝫ cōputari
elect⁹. qꝛ nullus pōt eligē seip̄m. ex̄. e.
cumana. A. Hoc. c. paꝫ ad hoc facit.
sꝫ meli⁹ ex̄ de insti. cū ad nr̄m. ꝛ de iure
pa. ꝑ nr̄as. B. lꝫ aliqn̄ hoc locū hēat
qn̄ ꝓcediꝫ ꝑ uiā ꝯpromissi. ut. i. electio
2°. §. 4°.
¶ Facta collatōe eligi dꝫ is in quem
maior ps ꝛ sanior capl'i consenserit. ꝛ
maior ps dicet miori. Cū talis sit eligē
dus si placet uob ip̄m cōiter eligam⁹.
Et si ꝯsenserit tūc is q p̄orē uocē hꝫ in
capl'o surgēs dicet. Ego ꝓ me ꝛ ꝓ toto

caplo eligo talē ₇c̄. Et oēs acceptabūt
Qđ si mioꝛ ps uel nō oēs ꝯsenserit. di
cet. Ego ꝓ me ₇ ꝓ ills q mecum ꝯsenti
unt eligo talē ₇c̄. Hec ex decre. ga ꝑpt̄
extra eo. A. Con. Albric⁹ B
¶ In oī electōe siue postulatiōe si di
cat. Ego eligo postulādo siue postulā
dū aut i postulandū. uel postulo eligē
do siue eligendū aut i eligendū. nihil
agit̄. Silr̄ nec sub hac forma. Eligo ₇
postolo ꝑut meli⁹ pōt de iure ualē nisi
qñ ꝓbabilit̄ dubitaret̄ utꝝ q̄s sit eligē
dus uel postulād⁹. q̄ cāu sic postulat⁹
uel elect⁹ tenet̄ unā tm̄ detminatā uiā
acceptare. A. tpe cōsensus. Et redeū
di ad aliā postq̄ȝ unā elegerit sibi licē
tia ē penit⁹ iterdicta. ut i. c. de q̊ stati
B. ex̄ de postu. c. ꝑpetuo. li° 6°.
¶ Electio sp̄ dȝ fieri ꝑ ꝟba numeri sin
gular). siue fiat p scrutiniū. siue fiat p
ꝯꝓmissū. alit̄ ñ ualȝ. ex̄ eo. sicut li° 6°.
Collige q̄ sūt de suba forme electōis
p scrutiniū. p̊ qdē ꝙ electores ꝯgregēt̄
Itē ꝙ scrutatores assumātur. A. s. ō
collegio eligentiū. ex̄. eo. ga ꝑpter. et
dicit Hosti. in sū. cō. li. 3. ti. 26. q. 7 ad fi.
ubi etiā nota q̄ ₇ h̄ ponūtur. B. Itē
ꝙ in secreto uota exgrāt̄. Iteȝ ꝙ uota
scribāt̄. Itē ꝙ scripta i cōi publicētur
Itē ꝙ fiat collatio. Itē ꝙ seq̄t̄ electio
de illo in quē maioꝛ p̄s ₇ sanioꝛ capitu
li ꝯsenserit. Hec oīa ex̄ eo. ga ꝑpt̄. A
Ibi etiā dr̄ ꝙ uota in scriptis redacta
dn̄t i cōi publicari mox. i. nullo actu cō
trario interueniēte. ut no. i. d. q. 7. Dr̄ etiā
in dcō. c. ga ꝑpter. ut q̄ȝ cito electō fue
rit celebrata solennit̄ publicet̄. i. ꝯgre
gatis electorib⁹ surgat un⁹ ₇ ānūciet
pplo ꝯuocato ut moris ē ad electionē
factā. Si tñ ista publicatō omittit̄ nō
ē ꝑpter h° electō cassāda ꝭȝ Inn. Alii
tñ dicūt alit̄ ꝭȝ Host. ut i. d. q. 7. Dictuȝ
Inno. ueri⁹ uī ut pōt colligi ex dcō. c. qꝛ
ꝑpt̄. imo si piculum immineret talis pu
blicatio nō ē faciēda. ar. 23. dis. in nomi
ne dn̄i ibi. ꝙ si p̄uoꝝ atq̄ȝ iniquoꝝ ₇c̄.
Itē Inno. in. c. ga ꝑpt̄. ex̄ eo. dicit ꝙ ꝓ
curatoꝛ institut⁹ ad eligēdū dȝ habet̄
spāle mādatū ad iurandū in aiam do
mini ꝙ credat ꝙ tp̄e electōis erat bōa
fide. s. sine fraude infra fines q deputa
ti sūt ad uacationes electōnuȝ: ₇ ꝙ iu
sto ipedimēto tenet̄. quare electōi int̄
esse nō pōt mō: ₇ credit uel dubitat ꝙ
eodē ipedimēto tenebit̄ tp̄e q̊ electio
faciēda erit. ₇ h° dr̄ h̄. Et dȝ exp̄mē ipe
dimētū ₇ fines. nō. n. i suo iuramēto dȝ
exponē ꝟba iuris. Et subdit. Illud aūt
placet ꝙ nō possit q̄s cōstituere ꝓcu
ratorē ad eligēdū nisi ₇ det ei ptātē iu
rādi i aiam suā. ga nō uenit istruct⁹. et
iñ seq̄ret̄ absurditas. ga uł oporteret
caplm̄ ꝯgregatū expectare q̊usq̄ȝ nū
cius iret. ₇ rediret ab eo: uel iteꝝ aliuȝ
terminū assig̃re electōi: q̄ absurditas
i sili casu tollit̄. 63. dis. cū lōge. ar. ad h°
c. dis. optatū. Itē uī ꝙ post p̄stitū iura
mentū si ali⁹ cui uox eius p̄iudicaret
uellet ꝓbare ꝙ dn̄s tp̄e electōis erat
in eo loco uñ uocari ñ debat: uel ꝙ nō
detinebat̄ iusto ipedimēto ꝙ ñ sit au
diēdus. ar. ff. de dolo. ꝙ si differēte nisi
forte aliud dicas in spūalib⁹ ubi reuo
catur qcqd fit p obreptionē etiā p⁹ sē
tētiā. ex̄ de rescrip. dilect⁹ fili⁹ abbas.
₇. c. cōstitut⁹. ₇. c. ad audiētiā. ꝙ si nō ex
igāt iuramētū p̄dictū a ꝓcuratoř: tūc
de ceto nō pn̄t neq̄ȝ de loco neq̄ȝ de ipe
dimēto excipe. ga hāc exceptioneȝ uī
remisisse caplm̄ qñ sibi iuramentū re
misit. et si dicat̄ ꝙ capitulū deceptuȝ
fuerit ignorātia facti q̄ etiā pitissimos
fallit. ff. ō iur ₇ fac. ign. l. 2. puta ga cre
debat aduersario h° asserēti. dicet̄ ei
ꝙ supina fuit ei⁹ ignorātia. ga ius i ta
lib⁹ ꝓuidȝ ꝙ possit exigē iuramtū. B
¶ Qñ ptās eligēdi deuoluit̄ ad alium.
R° In cathedralib⁹ ecclesiis si īfra tē
p⁹ triū mēsiū nō eligāt deuoluit̄ ad ꝓ
ximū supiorē. ꝙ si infra alios tres mē
ses nō elegerit: deuoluit̄ ad aliū supio
rē: ₇ sic usq̄ȝ ad papā. Si ꝟo eligūt sciē
ter idignū: ₇ sic sint p̄uati iure eligēdi
uel p̄uēt̄ p sniaȝ. ga nō seruāt debitaȝ
formā: ad papaȝ deuoluit̄. In iferioꝛ
bus āt ecclesiis sp̄ ad ꝓximū supiorē.

deuoluit̄.ex̄ eo.quãq̄3.li° 6°. de hac mã
vide s̄.§.3°.⁊.s̄.bn̄ficiũ.p̊.§.p̊.

¶ Cassanda ē electio illius q regsit⁹
añq̄3 eēt elect⁹ ꝯsensit electõi de se faci
ende: q̄a p̄sumit̄ ābitiosus.ex̄ eo. cum
post petitã.⁊.c.officii.

¶ Qn̄ maioꝛ ps capl̄i deliq̄t electio de
uoluit̄ ad pauciores: vt notat̄ ex̄ ō po
stu.c.2°. Itē deuoluit̄ ēt ad vnũ ꝓpter
oīum alioꝝ ōlictũ.65.dis.si forte.ex̄ eo.
bone. A. In his.c.nō bn̄ h° ꝓbat̄.s3 i di
cto.c.2°.de postu.hoc notat glo. ⁊ videt̄
hoc intelligere qn̄ electores peccaue
rūt in eligendo indignũ. Sec⁹ si ex cō
tēptu aliquoꝝ ex hn̄tibus vocem. q̄a
tunc non deuoluit̄ ptãs eligendi ad cō
tēptos. q̄a nō tm̄ in hoc peccauerūt eli
gētes.iō suffic̄ q̄ hoc casu cassetur ele
ctio. Pōt dici q̄ hoc veꝝ ē añq̄3 eligen
tes sint p̄uati p iudicē iure eligēdi. nã
ꝓpter pctm̄ forme nō sūt ip̄o iure p̄ua
ti sed p̄uādi.ex̄ eo.q̄a ꝓpter. ⁊ ibi hoc
sentit Inno.sup ṽbo p̄uētur. dicēs q̄
facta p̄uatõe p iudicē ꝓpter pctm̄ foꝛ
me: tūc ptãs deuoluat̄ ad nō culposos
nec p̄uatos. Idē in sũ.con.li° 3° ti.26.q.
.7.dicitur. Itē nota q̄ si aliq peccãt in
eligēdo ꝯ̄ formã.in nō delinquentes ēt
si sit minoꝛ ps cadit ius eligēdi etiã si
vn⁹ solus sit.⁊ hoc uel per sniam supio
ris ƀm quosdã ul' s3 alios ip̄o iure. Alii
tñ dicūt alr̄.sed p̄ma opio ē magis ap
probāda.hec ibi. Aliq etiã dicebant q̄
si maioꝛ ps ōliq̄rat: tūc ptãs nō deuol
uebat̄ ad pauciores q̊ꝝ dictũ nō ꝓbat̄
nec ē rōnabile: vt p3 p Inno. in dcō.c.
q̄a ꝓpter. Vñ ut dictũ ē bn̄ deuoluitur
ptãs ēt ad pauciores ip̄o iure. sed p iu
dicē p̄us lata p̄uatōis snia.⁊ sic pōt itel
ligi assertio dicētiũ q̄ hoc d3 fieri p sē
tētiã supioris. B. Qō si oēs deliquãt
ōuoluit̄ ad supiorē siue ad papã. vt di
ctũ ē.s̄.§.qui est hic añ ꝓximũ.

¶ Electōes clādestine reprobant̄. ex̄
eo.q̄a ꝓpter.⁊ dicunt̄ clādestine q̄ i ca
meris p occulta cōuēticula fiunt.79.
dis.c.2°. ⁊.c.si trãsit⁹. Silr̄ ⁊ ille q̄s int̄ se
electores secretas tenent: cu3 celebra
te ōbeāt solēnit̄ publicari.ut i dcō.c.q2
ꝓpt̄. A. Idē i sũ.cō.dcã.q.7.ad fi. B.

¶ Quis pōt eligi? R°. Eligēdus ē do
ctioꝛ ⁊ sanctioꝛ.cui⁹ ꝯparatōe cet̄i grex
dicãt̄.8.q.1.l3 g°.⁊ qui sit de mr̄imonio
legitio nat⁹ ⁊ etatis legitie.ex̄ eo. cu3 i
cunct̄. Nã ep̄s d3 eligi.30.ãnoꝝ ꝯpleto
rũ. Inferiores ṽo p̄lati ⁊ alii q curam
debēt hr̄e aiaꝝ tegrit̄ q̄ attigerit ãnũ
25. A. vt i dcō.c.cũ i cūctis. B. Alr̄ eli
gentes sūt illa vice eligēdi ptãte p̄ua
ti.s̄.§.22°. q incipit qn̄ ptãs. Subdiaco
nus q̊q̄3 pōt i ep̄m eligi.ex̄ ō eta. ⁊ q̄li.
a multis. Itē q ad vnã dignitatē repu
tat̄ dignus si postea eligat̄ ad aliã d3
r̄putari dign⁹. A.s.ad eq̄lē vl' minorē
ut pōt colligi ex.c.de quo statiz. B.
.74.dis.gesta. Fallit qn̄q̄3. Nã l3 qn̄q̄3
q̄s toleret̄ i officio mioꝛi nō tñ ꝓpter
h°i maioꝛi tolerari d3 idign⁹.12.dis.nos
ꝯsuetudinē. Abbas quoq̄3 exēpt⁹ bene
pōt eligi siue i ep̄m siue i abbatē eius
dē regl'e ⁊ hit⁹.s3 nō pōt trãsire sin̄ lnia
pape ul' legati de latē si sit i ꝓuicia. ex̄
eo.si abbatē li° 6°. Religiosus q̊q̄3 l3 nō
exp̄sse ꝓfessus q̄n ēt nouiti⁹ eligi pōt
ad ep̄atũ.ex̄ eo.nnll⁹ li° 6°. A. Siue eli
gat̄ i secl'arib⁹ siue in regl'arib⁹ eccl'iis
ad p̄laturã tñ sue ul' alteri⁹ religionis
nō nisi exp̄sse ꝓfessus.ut ibi. nullus ãt
religiosus pōt eligi i abbatē uel p̄latũ
alteri⁹ religiōis ul' hit⁹. Qō si sec⁹ actũ
fuerit eoip̄o ē irritũ ⁊ inane: vt in cle.i.
ex̄.eo. B. De cl'icis alteri⁹ diocesis vtꝝ
possint eligi vide.i.postulatio.§.3°.

¶ Quis nō pōt eligi? R°. Excōicatus
maioꝛi excōicatōe.ex̄ ō appel.ꝯstitut̄
p̊. Itē nec excōicat⁹ mioꝛi q si sciēt̄ ele
ctus fuerit cassanda ē ei⁹ electio.ex̄ de
cle.exco.mi.si celebrat. A. Et ibi glo.di
cit q̄ si etiã ignorāter eligat̄ excōicat⁹
minoꝛi nō ualet electio.q̄a ignorantia
eligētiũ nō facit ip̄3 habilē.⁊ si sciēter
talē eligerēt p̄uarēt̄ iure eligēdi.ex̄ de
elec.cũ in cūctis. B. Itē nec suspēsus
nec int̄dict⁹ nec q int̄dictũ nō seruauit
ex̄ ō postu.c.p̊.⁊.c.cũ dilect⁹. A. Hoc.c.
cum dilect⁹.nō ē i ti.de postu.s3 ō ꝯsue

tu.lie. B. Itē nō dꝫ eligi ꝑsona cui ali
qd obsistit de īpedimētis circa ordinā
dos. de qb᷒ hr̄.ī.ordinādus ꝑ totū. Itē
nec is q ꝓpt̄ vitiū ꝑsone sel̄ reprobat᷒
fuit.talis.n.nec ibi nec alibi eligi pōt.
ex̄.eo.sup eo.Sec᷒ aūt si cassata fuēit
electio ꝓpter uitiosū ꝓcessuꝫ.qa tūc n̄
īpedit̄ ꝓmotio ei᷒ ēt in eadē eccl̄ia .ut
ī dcō.c.sup eo.ꝛ.c.īnotuit. A .etiā p̄ma
uice.ut in dcō .c.innotuit. Ubi ꝟo duo
electi fuerit ꝛ utriusꝙ uitiosa ē electio
neuter ē eligēdus p̄ma uice.ex̄ eo. cōsi
derauim᷒.ꝛ h᷒ut discordia uitet̄.Si āt
alter istoꝝ cōiter eligat̄ deficit rō. ꝛ iō
ꝯfirmat̄.ex̄ eo.cū int̄.R.seniorē: ut in
sū.con.li.° 3.° ti.26.q.5.ubi etiā p̄dicti ca
sus notant̄. B. Itē nō pōt eligi eṗs.s.
q iā alligat᷒ ē alii eccl̄ie.sꝫ pōt postula
ri.s.a papa.ex̄ de postu.c.fi. Itē in p̄la
tū religiosoꝝ nō pōt eligi nisi exp̄sse ꝓ
fessus alit̄ nō valꝫ electio.ex̄ eo.nullus
li.° 6.° Nec ēt aliqs q sit alti᷒ religiōis
ul̄ hitus.ut i cle.cū rōi.ex̄ eo. Item nul
lus religiosus pōt eligi si trāsiuit de or
dine mendicātiū ad non mēdicantes.
ut hr̄.ī.religio.5.° §.fi.

Elect᷒ p᷒ ꝯsēsū ꝯiūgit̄ spūalr̄ eccl̄e ui
duate.ut ex̄ eo.cū int̄ canonicos. ex̄ de
trās.int̄ corꝑalia.§.p̄.ꝛ.2.° Itē electio gi
gnit ꝯfirmatōeꝫ.ex̄ eo.nihil.ꝯfirmatio
dat administratōeꝫ.ex̄ eo.trāsmissaꝫ.De
ꝯfirmatōe uide s̄. ꝯfirmatio electoꝝ.

Si elect᷒ an̄ ꝯfirmatōeꝫ admīstret
remouēdus ē.ex̄ eo.q̄lr̄.nisi i sūmo pō
tifice q i eligēdo ꝯfirmat̄.dis.23. i noie
dn̄i.vl̄ nisi sic administrāti parcat̄.ex̄ eo.
nosti.ul̄ nisi ꝑtineat ad papā. A .s. ꝯfir
matio: vt i.c.de q̄.ī. B .ꝛ sic ualde r̄mo
tus a sede ap̄l̄ica. A .videlꝫ ultra Ita
liā ꝯstitut᷒.ut i.e.c.nihil. B .Qui tal̄s
si sint i ꝯcordia electi administrare pn̄t
ēt an̄.ita tn̄ ꝙ nihil penit᷒ alienēt nec
pōt eis ꝯmitti administratio sub nomie
Iconomat᷒ uel ꝓcuratōis ꝛ h᷒ī nec in
toto nec i ꝑte.nec i spūalib᷒ nec i tꝑali
bus.Qd̄ si susceperit p̄uati sūt oi iure
electōis ipsi᷒.ex̄ eo.auaritie. lib.° 6.° A.
Ibi dicit̄.Cū itaꝙ nō sit malitiis īdul
gēdū sācim᷒ ut nullus d̄cetō admīstra
tōem dignitatꝭ ad quā elect᷒ ē p̄uisꝙ ce
lebrata d̄ ip̄o electio cōfirmet̄ sub I
conomat᷒ ul̄ ꝓcuratōis noie alio d̄ no
uo q̄sito colore i spūalib᷒ ul̄ tꝑalib᷒ ꝑ
se ul̄ ꝑ aliū ꝓ ꝑte ul̄ i totū gerē ul̄ reci
ꝑe aut illi se īmiscē p̄sumat oēs illos q
sec᷒ fecerit iure si qd̄ eis ꝑ electōeꝫ q̄si
tū fuēit d̄cernēte: eoip̄o p̄uatos.Et idē
qd̄ i h.° §.no.i sū.cō.li.° 3.° ti.26.q.12. B.

An religioso acqrat̄ ius electōis ex̄
ordinē suū? R.° Nulli r̄ligioso p̄dicato
rū.mioꝝ.hēmitaꝝ. ꝛ q̄rūlibꝫ mēdican
tiū ex electōe postulatōe ꝓuisione seu
uocatōe ad p̄laturā ex̄ suū ordinē i di
scordia fcā ius aliqd̄ acqrit̄.nec ip̄e cō
sētire p̄t ēt bita lnia. ex̄.e.q̄rūdā.li.° 6.° ꝛ
dꝫ itelligi discordia q̄ eēt siue de iure si
ue d̄ fcō.ut i cle.e.ti.qd̄ circa. A .Ibi n̄
clare h.° ꝓbat̄.sꝫ ad h.° fac̄.qa cū i dcō.c.
q̄rūdā dicat̄ d̄ discordia dꝫ idꝫ stricte in
telligi ex̄ d̄ d̄cis.ad audiētiā. B. Sꝫ ꝛ
aliis r̄ligiosis n̄ acqrit̄ ius i electōib᷒.
nec ꝯsētire pn̄t si fuerit electi a mioꝛi
ꝑte nūero.ut i dcō.c.q̄rūdā. Et nota ꝙ
si r̄ligiosus electōi d̄ se fcē ad p̄latōem
aliꝙ ex̄ suū mōasteriū ul̄ eccl̄iā n̄ peti
ta lnia ꝛ obtēta ꝯsēꝑit ꝯsēsus n̄ valꝫ. ꝛ
electō ip̄a uirib᷒ uacuat̄. Itē no. ꝙ p̄la
ti r̄ligiosoꝝ irreglꝭ ꝯuētib᷒ pn̄t h᷒ i li
cētiā dare.ex̄ eo.c.si r̄ligiosus.li.° 6.° Nō
āt ualēt lnia q̄ ꝯcedit̄ ꝓ futura electōe
quā fieri ꝯtigēt.ut i cle.cū ꝯcessā. ex̄.e.
Nec aliqs r̄ligios᷒ p̄t p̄fici i aliq̄ eccl̄a
q̄ clero careat ꝛ ꝑpl̄o xp̄iāo.ut i cle. ple
risꝙ.extra eo.

Quid si due electōes fiant? R.° ꝑm
hosti.si sil̄ ꝛ i ꝯtinēti fiūt puta qꝛ i scru
tinio diuisa sūt uota: tūc illa ualꝫ q̄ me
lioꝛib᷒ ꝛ maioꝛib᷒ mēitꝭ adiuuat̄.ex̄.e.
c.licꝫ.i fi.ꝛ.c.dudū.Si ꝟo electōes fiāt
ex intuallo ꝛ p̄ma fuit rite fcā.illa ualꝫ
imo ēt si p̄ma ānullāda sit scd̄a nihilo
min᷒ cassari dꝫ. ex̄ eo. bone memoꝛie
cre.nisi gr̄a fiat.sic qdā itelligūt.ex̄ eo
bone mēoꝛie magꝭ.Silr̄ ēt cassanda ē
scd̄a ēt si p̄ma nulla fuerit ꝓpter cām
nōdū parentē.ex̄ eo.considerātis. ꝛ c.

audiri.ꝙ si pͥma ex cā notoria nulla fu
it ualebit secūda rite facta. ex̃ de sup
plē.negli.p̄la.c.fi.ꝛ ex̃ eo.uenerabilem
ꝛ.§.fi. A .Idē in sū.cō.libº 3º.ti.26.q.8
ubi etiā subdit. Nota etiā ꝙ sola noia
tio nō prestat ipedimētū sequēti elec
tioni.ut patet ex̃ eo.ꝙ sicut. qa ꝑ sim
plicem nominationē nullū ius acqrit
noiato.secus tñ ſm Ber.ibidez in glo.
de noiatione in scrutinio post publica
tōnem.qa tūc nec uariare pñt. ex̃ .eo.
publicato. B
Sūt casus in quibꝰ electores iteruz
pñt eligere ut puta si electus nō uult
consentire uel pꝰ cōsensum renunciat
iuri suo uel morit:uel ꝓpter occultuz
eius uitium irritat.Et his casibus hñt
electores integrū tēpus a dissensu uł
renūciatōe uł morte seu irritatōne ac
si uocatio noua eēt dūmodo nihil ege
rint frauduléter.ex̃ eo.si electio liº 6º.
Duas electiones in una ecclesia de se
factas nemo pōt ꝓsequi:sꝫ unā tm̄ eli
gat.ex̃ eo.ut qs.libº 6º.
Quicūq; grauāt clericos uel alias ꝑ
sonas ecclesiasticas ad q̄s spectat elec
tio. A .In aliquibus ecclesiis mōa
steriis aut aliis piis locis. B .ꝓ eo
ꝙ rogati seuał inducti eum ꝓ q̊ roga
bant siue inducebāt eligere noluerit
uel consanguineos eoruz:aut ipas ec
clesias seu loca bñficiis seu aliis bonis
spoliādo seu ał iiuste ꝑsequēdo. excōi
cati sūt ipso facto.ex̃.eo.sciant cuncti.
libro 6º.
Quid si qs aliquē ex odio elegit.Rx.
Tenet ei ad omne dānū quod inde ei
accidit.dis.74.honoratꝰ.ꝛ.C.si ꝓpter
inimicitias creatio facta sit.l.unica. li
bro.xº.
Circa electiones monialium nota ꝙ
nulla debet ad electionē admitti nisi
12.annū ꝑegerit ꝛ ꝓfessa fuerit tacite
uel exp̄sse nec i abbatissaz uł p̄orissaz
ubi per priorissam gubernantur eligi
pōt nisi post.30.annū.ꝛ nisi fuerit exp̄s
se ꝓfessa.Item nota ꝙ cū ꝑ scrutiniū
ꝓcedit illa electio q̄ a duabus ꝑtibus
fuerit celebrata nō obstante appella
tione partis alterius.p̄missa diligenti
examinatione si alit iuēta fuerit cano
nica ɔfirmet ꝛ bñdicēda benedicatur
A Benedicēda ē cōfirmata i abbatis
sam.ut in.c.indēnitatibus.de q̄.i. B
Si aūt nulla electio eēt a duabus ꝑti
bus celebrata:tūc nō obstāte ꝙ sit pu
blicatum scrutiniū aut etiā ad electio
nē processum pñt alie moniales anq̄
ad actus ex̃neos diuertāt ad illā acce
dere q̄ a maiori numero ē electa .Et si
per hoc ꝑueniatur ad duas ꝑtes cōfir
metur ut p̄us dcm̄ ē sꝫ nihilominꝰ ɔ eā
sic ɔfirmatā postq̄ fuerit i admistrati
one poterūt alie opponē in moduz de
nūciationis uel accusatiōis ut a digni
tate remoueat.ꝙ si ad illā q̄ a maiori
ꝑte electa ē alie nolūt accedere uel nō
tot quot accedāt ad duas ꝑtes tūc sup
obiectis que faceret pars altera ꝛ sup
aliis q̄ sūt ingrēda plane ꝛ sine strepi
tu iudicii ꝑ superiorē inquirat anteq̄
ɔfirmet:sꝫ ipsa interi in tꝑalibus ꝛ spi
ritualibus admistret.ita tñ ꝙ de rebꝰ
monasterii nihil alienet nec monialez
r̄cipiat.Si q̄ uero a minori ꝑte electa
uel nominata fuerit nō ualet nec pōt
ad eā p̄dicto mō accedi.Item nota ꝙ
nūq̄ in electionibus monialiū dꝫ fieri
collatio zeli.ad zelū uel meriti ad me
ritū:sꝫ solū numeri ad numerū.Si ꝓ
ꝓcedit ꝑ formā ɔpromissi si minor ꝑs
se oppōit electe nihilominꝰ cōfirmet
ꝛ bñdicat ɔdictione ꝑtis nō obstāte.si
aūt maior ꝑs se opponit. differt cōfir
matio donec de obiectis ꝛ aliis fuerit
inqsitū:sꝫ interi admistrabit ut p̄mit
tit nisi ꝑs opponētiū fuerit duplo ma
ior qꝛ tūc nō admistrabit sed expecta
bit litis euentū.Itē nota ꝙ si i hꝰmōi
electionibꝰ cōtigerit ad curiā appella
ri debēt cause exprimi ſm modū ɔsti
tutiōis.c.ut circa.ex̃ eo.liº 6º. A .Ibi
dicitur.Prouidemꝰ si qñ aliqui electi
onibus postulationibus ꝓuisionibus
se opponūt ꝓponēdo aliq ɔ electōnis
postulationis seu ꝓuisionis formam

aut ꝑsonas eligētiū uel electi siue illi⁹
cui ꝓuisio erat faciēda ul' fcā: ꝛ ꝓpt͛ h°
ↄtigerit appellari appellātes in instr̄o
publico seu litteris sup̲ appellatōe cō
fect] oīa ꝛ singula exp̄māt q̄ in formā
intēdūt obiicē ul' ꝑsonas corā ꝑsonis
autēticis aut ꝑsonā q̄ sup̲ hoc testimo
niū ꝓhibeāt ueritati corꝑali p̄stito iu
ramēto ꝙ credūt ea q̄ sic exp̄mūt esse
uera: ꝛ se posse ꝓbare. Aliogn tā oppo
nētes q̄ꝫ tp̲e appellatōis ul' postmodū
adherētes eisdē obiiciēdi aliq̄ que nō
fuerūt i h⁹mōi lr̄is uel istr̄is expressa
ptātē sibi nouerit interdictā: nisi postea
forsan aliqd emerserit uel sup̲ antiqs
sup̲uenerit ꝓbandi facultas aut aliq̄
in opponētiū noticiam de nouo ꝑuene
rint q̄ appellātes appellatōis tp̲e ꝟisi
mil'r ignorare potuerūt ꝛ ignorauerūt
sup̲ h⁹ i āt ignorātia ꝛ sup̲uēiēte facul
tate ꝓbādi fidē ꝑ ꝓp̄uꝫ p̄stādū corꝑa
lit' faciāt iuramētū h° adiiciendo iura
mēto eodē ꝙ ad ea ꝓbāda credunt se
sufficiētes ꝓbatōes hr̄e. hec ibi. nō di
stricto siue appellet' ad curiā siue ad ali
um. B. Sꝫ nō debēt ip̄e ire qn poti⁹
ꝓcuratores ↄstituē. Itē no. ꝙ hi q euo
cant' ad dirigēdas mōiales i electōib⁹
nisi abstineāt ab his ꝑ q̄ int' eas oriri
possꝫ circa hec discordia ul' nutriri ex
cōicati st. ꝛ oīa p̄dicta hn̄t locū ēt apd̄
mulieres q̄ uiuūt q̄i canōisse. A. i. q̄ ui
uūt ut i secl'arib⁹ eccl'iis canōici secl'a
res. dcō. c. idēnitatib⁹. B. Excepto d̄ ꝓ
fessiōe. q2 tales n̄ ꝓfitēt'. hec oīa ex̄ eo.
idēnitatib⁹ li°. 6°. De ↄfirmatōe electio
nis hēs. s̄. ↄfirmatio electoꝝ. ꝑ totū. De
electōe pape uide. i̅. papa. §. i. De hac
mā uide. i̅. postl'atio. ꝛ facit. s̄. acceptio

Electio 2°.

s. ꝑ cōpro
missuꝫ. Eli
gendi ptās pōt alicui ul' aliq
b⁹ ↄmitti. ex̄. e. cū i ueti. sꝫ ↄpetēti⁹ com
mittit' i nūero ipari. ex̄. e. i cāis. ꝛ. c. cū di
lect⁹. ꝛ. c. cū i iure. Et uni ↄmitti pōt ēt
nō p̄lato. ex̄ d̄ renū. p⁹ trāslatōeꝫ. p̄ rn̄so
Nec regrit' ꝙ hi qb⁹ ↄmittit' sint d̄ col
legio. ex̄ eo. cām q̄. Sꝫ tn̄ i hac ↄmissiōe

si un⁹ dissentiat nō ſuat' forma nec va
let. ex̄. eo. q2 ꝑꝑ. A. Et ibi h° no. glo. B.
ꝛ. c. cū dilect⁹. Nec. n. cogit' qs r̄nūciare
iuri suo iuit⁹. ex̄ qd̄ me. cā. abbas. ꝛ. c.
ad audiētiā. Itē nota ꝙ re itegra talis
ptās reuocari pōt. ex̄ eo. in cāis. A. Et
ibi pꝫ ꝙ nō dr̄ res itegra qn̄ cōpromis
sarii ad electōeꝫ iceperūt ꝓcedē. B.

Illi i q̄s ptās eligēdi ↄmittit' pn̄t de
ꝑsona cuiuscūqꝫ loci ꝓuidē. ar. 63. dis. le
ct]. ꝛ. c. reathina. Tuti⁹ tn̄ ꝛ meli⁹ ē ꝙ
d̄ ip̄a eccl'a eligāt. ex̄ eo. ꝙ sicut. ꝛ. 23.
dis. i noie dn̄i. A. c. ꝙ sicut. modicū vr̄
facē. sꝫ bn̄. c. in noie dn̄i. B.

Nō ualet ↄmissio sub hac forma: vt
q̄s q̄sitis uot] i secreto illū eligat i quē
pl'es ↄsenserit. A. Partiū ↄꝑatōe mi
noꝝ: lꝫ ↄsentiētes maiorē ꝑtē capl'i nō
attigāt. ut i. c. de q̊ statim. B. ex̄ eo. si
cui. li°. 6°. sꝫ bn̄ ualet si ei ↄmittit' ut illū
eligat in quē maior ꝑs capl'i ↄsenserit
ex̄ eo. cū expediat li°. 6°.

An ↄpromissarii pn̄t eligē unū d̄ ipis
R. si h° hr̄ ex forma ↄpromissi pn̄t. al'r
n̄. ex̄ d̄ sortile. c. vlt. ꝛ ex̄. e. cumana. A.
c. cumana paꝝ fac ad h°: sꝫ bn̄ h° notat
glo. i dcō. c. ult. ꝛ ex̄. e. cū in iure. B.

Siue ↄmissū sit uni siue pl'ib⁹ electio
dꝫ fieri ꝑ ꝟba numeri singl'aris. al'r nō
ualet. ex̄ eo. sicut. li°. 6°. ꝛ de re iudi. cum
ab uno. li°. 6°.

Cōpromissari⁹ si non eligit infra tp̄s
electōis a iure statutū ad sup̲iorē ptās
deuoluit'. Si ꝟo eligat idignū siue sciē
ter siue ignorāter: eligēdi ptās reuerti
tur ad electores: nisi sciēter electōeꝫ fa
ctā ratā hr̄ent. ꝛ eodeꝫ mō reuertit' ad
eos si eligat idoneū: ꝛ ille nō consentit
Porro cōpromissari⁹ qn̄ eligit scient'
idignū n̄ puniūt' ↄpromittētes nisi ra
tā hūerit: sꝫ ip̄e suspēsus ē triēnio a bn̄
ficiis q̄ obtinet i illa eccl'ia quā sic eli
gēdo offēdit. ꝛ h° nō hꝫ locū nisi ↄpro
missari⁹ sit ep̄s. ex̄ eo. si ↄpromissari⁹.
li°. 6°. A. Ibi ēt pꝫ ꝙ dcā suspēsio sil'r h̄n
obtinet nisi cū peccat' i electōib⁹ ep̄oꝝ
ꝛ sup̲ioꝝ ip̄oꝝ. ꝛ subdit. Et idē i illi⁹ bn̄
ficiis ē cēsendū q alicuius electionem

h

postulationē aut ꝓuisionē impugnās
i ꝓbatōe deficit eius qd̄ obiicit in ꝑso
nā.s.ꝙ triēnio sit suspēsus a bn̄ficiis q̄
bꝫ in ecclīa offēsa. B

E Lemosyna ꝑ cōiter
ſcd̄ꝫ
Tho.scd̄a scd̄e.q.32.q̄dā elyne sūt cor
porales.s.septē opa mīe.videlꝫ esuriē
tē pascē potare sitiētē.vestire nuduꝫ.
recolligē hospitē.visitare infirmū.re
dimere captiuū.⁊ sepelire mortuum.
vn̄ ꝟsus.Uisito poto cibo redimo tego
colligo condo.Sūt ⁊ alie septē spūales
.s.docere ignorātem.consulere dubitā
ti.corrigere peccantē.⁊ consolari tristē
remittere offendēti.supportare onero
sos.ꝓ oibus orare.vnde ꝟsus. Cōsule
castiga remitte solare fer ora.In quo
ꝟsu cū dr̄ ꝯsule:intellige cōsulere ⁊ do
cere. A.Idē i sū.cō.li.3.ti.8.q.2. B.Et
q̄dē elyne spūales absolute loquendo
meliores sūt ꝙ̄ corporales.ꝑ q̄dē q̄a il
lud qd̄ exhibet̄ nobili⁹ē.s.donuꝫ spūa
le qd̄ p̄eminet corꝑali. 2° rōne eius cui
subuenit̄.q2 spūs nobilior ē corpore.
3° q̄ꝫtū ad ipos act⁹ q̄bus subuenit̄: q2
spūales act⁹ sūt nobiliores corꝑalib⁹.
Pōt tn̄ ꝯtingē ꝙ corꝑalis elyna p̄fera
tur spūali i aliq̄ ꝑticulari casu.puta si
q̄s fame deficeret poti⁹ eēt pascēdus
q̄ꝫ docēd⁹. A.Idē i sū.cō.eo.ti.q.3. B.

U Tꝝ dare elynā sit in p̄cepto. R° ſm
Tho.scd̄a scd̄e.q.32.dicēdū ꝙ sic.omit
tēs.n.hoc facē etnalr̄ punit̄.vt pꝫ Ma
th.25.Esuriui.n.⁊ nō dedistis mihi mā
ducare.⁊c̄.Et hoc intelligēdū ē ſm ꝙ
recta rō req̄rit ſm quā ꝯsiderat̄ aliq̄d
ex ꝑte dantis.s.ut id qd̄ i elynis erogā
dū ē nō sit nccīum ei sꝫ supfluū nō so
lū respectu suiipius sꝫ ēt respectu ali
orū quoꝝ cura sibi icūbit.q2 p̄us oꝫ ꝙ
vnusq̄sq̄ꝫ sibi ꝓpi ⁊ suis ꝓuideat:⁊ d̄ re
siduo pauꝑib⁹ subueīat. Ex ꝑte quoq̄ꝫ
recipiētis req̄rit̄ ꝙ nccitatē hēat.alio
q̄n nō eēt rō q̄re elyna ei daret̄.sꝫ cuꝫ
nō possit ab aliq̄ vno oib⁹ nccitatē hn̄
tib⁹ subueniri n̄ ois nccitas obligat ad
p̄ceptū:sꝫ solū cū is q̄ nccitatē patitur
sustētari nō pōt:tūc locū hꝫ qd̄ Amb.
dic̄.Pasce fame moriētē:si nō pauer
occidisti.sic g° dare elynā de supfluo ē
i p̄cepto.⁊ silr̄ dare elynā ei q̄ ē i extre
ma nccitate.alr̄ dare elynā ē i cōsilio.si
cut ⁊ de quolibꝫ meliori bono dantur
ꝯsilia.⁊ dico ꝙ supflua d̄ nccitate p̄ce
pti sūt erogāda.q2 lꝫ isti⁹ sint q̄ꝫtū ad
ꝓprietatē.tn̄ ēt alioꝝ sūt quo ad vsuꝫ
.s.illoꝝ q̄ ex eis sustētari pn̄t.vn̄ Basi
li⁹.Si fater ea tibi diuit⁹ ꝓuenisse an
iiust⁹ē d̄s ieq̄lr̄ nob̄ res distribuēs.cur
tu abūdas:ille ꝟo mēdicat⁹:nisi vt tu
bone dispēsatōis merita ꝯseq̄ris: ille
ꝟo patie brauiis decoret̄.est famelici
panis quē tu tenes i archa. nudi tuni
ca quā i ꝯclaui ꝯſuas. discalciati cal
ceus q̄ penes te marcescit.indigēt ar
gētū qd̄ possides humatū. q̄ circa tot
iniuriar quot dare valēs.⁊ hoc idē di
cit Amb.47.di.sicut hi.⁊ qd̄ p̄dictuꝫ
ē ꝙ nō sit dāti nccīuꝫ iudicādū ē ſꝫ ꝙ
ꝓbabilr̄ extimari pōt. Nec oꝫ ꝙ consi
derētur oēs casus q̄ pn̄t ꝯtingē i futu
rū.sꝫ dꝫ iudicari supfluū ⁊ nccīuꝫ ſꝫ ea
que ꝓbabilr̄ ⁊ ꝟisilr̄ occurrūt. A.Idē
i sū.con.li.3.ti.8.q.4. vbi ēt addit̄ ſm
eūdē Tho.ꝙ tūc intelligēdus ē casus
extreme nccitatis qn̄ apparēt ꝓbabi
lit̄ signa extreme nccitatis future nisi
ei subueniat̄.vt cū aliq̄s videt aliq̄s
ipotētes vel pigros ad subueniēdū et
pauperē idigētē cibo ⁊ potu ⁊ aliis vi
te necessariis nec sibi posse satisfacē.n̄
.n.expectāda ē vltima nccitas.q2 tunc
forte nō possꝫ iuuari nā fame vel siti
ꝯsumpta.hec ibi.Itē vr̄ ꝙ nccitas ely
ne n̄ sit solū respc̄u extreme nccitatis
idigēt:sꝫ ēt alteri⁹.Nā ⁊ i aliis nccita
tib⁹ vellꝫ q̄s sibi rōabilr̄ subueniri. sic
g° ⁊ ipe in q̄ꝫtū pōt dꝫ aliis subuenire.
Math.7.ibi. Oia q̄cūq̄ꝫ vult vt faci
āt vob̄ hoies.⁊c̄.Et.1.Io.3.Qui hūerit
subāꝫ mūdi h⁹ ⁊ viderit frēm suū ne
cessitatē hr̄e:⁊ clausēit viscera sua ab
eo quō caritas dei manet i illo.Un̄ et
Ricar.sup 4.sniaꝝ di.15.dicit. Cū p̄ce
ptū d̄ elyna sit affirmatiuū q̄ꝫuis obli

get ad sp: nõ tñ ꝑ sp. ſʒ ꝑ loco ꝛ tpe. cõsiderãda ẽ. n. facultas hñtꝭ ꝛ miseria indigẽtis. Si. n. hõ hẽat aliqd qð non sit neccium sustẽtatõi sue nãe nec illoꝝ q̲bus tenet̃ ꝓuidẽ sicut vxoꝛ ꝛ filii fui ꝛ ãcille ꝛ sit cã necitatꝭ seu notabil' idigẽtie ex ꝑte illi' cui dãdũ ẽ ꝙ imineãt ꝓbabilia sig̃ extreme necitatꝭ: tũc habẽs tenet̃ ex p̃cepto subuenire idigẽti Si ṽo nõ hʒ aliqd supfluũ nõ tñ sustẽtatõi nãe ſʒ ẽt decẽtie sui stat' tenet̃ d̃ illo elyñã facẽ idigẽtib' etiã si nõ inueniant q̲ eẽnt ꝯstituti i necitate p̃dicta Et si pl'es occurrãt indigẽtes quib' oĩbus subueniri nõ possit: tenet̃ ceteris ꝑib' magis idigẽtib' subuenire. B.

Utꝝ elyna debeat dari de neccio. R° ſʒ Tho. scðа scðe. q. 32. Neccĩuʒ dr̃ dupliciter. Uno° sine q̊ aliqs nõ põt eẽ. de tali neccio elyna dari nõ dʒ. puta si aliqs in articulo necitatꝭ ꝯstitut' solũ hr̃et vñ posset sustẽtari ip̃e ꝛ filii ꝛ alii ad euʒ ꝑtinẽtes. de h°. n. elynã dare eſſʒ sibi uitã subtrahere. ſʒ si forte talis casus imminẽt vt subtrahẽdo sibi daret alicui magne ꝑsone ꝑ quã eccl'a vel respub. sustẽtaret̃ certe ꝓ talis ꝑsone libatõe seip̃m ꝛ suos laudabil' ꝑiculo mortis exponẽt. cũ bonũ cõe sit ꝓp̃o p̃ferẽdũ Alio° dr̃ aliqd neccium sine quo nõ põt ꝯueniẽter vita trãsigi ſm statũ vel cõditõeʒ ꝓp̃e ꝑsone vel aliaꝝ q̃rũ sibi cura icũbit. de h' i g° dare elynã ẽ bonuʒ ꝛ nõ cadit sub p̃cepto ſʒ sub ꝯsilio. A. Idẽ i sũ. con. li° 3° ti. 8. q. 5. Et hec intelligẽda sũt ſm ea q̃ dicta sũt. s̃. §. ꝓx. i additõe. B.

Quib' poti' elyna dãda sit? R° ſm Tho. scðа scðe. q. 32. sic̃ Aug' dic̃ i p̊ li° de doctrina xp̃iana. Illis q̲ nob̃ magꝭ sũt ꝯiũcti magis ꝓuidẽ debem' q̃ꝫ eis qui q̃dã forte nob̃ adueniũt. Est tñ circa hoc discretõis rõ adhibẽda ſm differẽtiã ꝯiũctiõis ꝛ̃scitatis ꝛ vtilitatis. Nã multo sãctiori magis idigẽtiã patiẽti ꝛ magis vtili ad cõe bonuʒ esset magis elyna dãda q̃ꝫ ꝑsone ꝓpingori. maxie si ñ sit mltũ ꝯiũcta c' cura spãlis nob̃ imineat. ꝛ si necitatẽ magnam nõ patiat̃. A Idẽ i sũ. con. eo. ti. q. 6. ubi ẽt pʒ ꝙ ceteris parib' magis ꝯiunctis ẽ citi' subueniẽdũ. B. Et vide s̃. aduocatus. §. pl't.

Utꝝ i elyna p̃ponẽdus sit pr̃ ifidelis extneo fideli. R° ſm Ray. In exhibitõne nutrimẽti p̃ferẽdus ẽ pr̃: lʒ i dilectione p̃ponẽdus sit extne'. ar. 30. dis. c. p̊. Preceptũ. n. dñi est Exo. 20. Honora p̃rem tuũ ꝛ m̃rem tuã. Nullũ. n. bñficiũ ẽ tantũ sicut parẽtũ: iõ parẽtes in recõpẽsadis bñficiis sũt oib' alus p̃ferẽdi: nisi necitas ex alia ꝑte p̃ponderẽt uel aliq̃ alia ꝯditio puta cõis vtilitas ecclesie vel reipu. Uñ ꝛ i extrema necitate magis eẽnt filii deserẽdi q̃ꝫ parẽtes. Con. Tho. scðа scðe. q. 31. A. Cõ. ẽt Hos. ꝛ Hosti. ꝛ Pe. vt in sũ. con. eo. ti. q. 7. vbi ẽt pʒ ꝙ h° fuit spãle dictũ Tho. cui ꝯcordat Pe. videlʒ ꝙ filii magis deserẽdi sunt q̃ꝫ parẽtes. B.

Elemosyna paupib' dãda ẽ qui suis manib' laborare nõ pñt. 82. di. §. p̊. Nã ꝛ ſm leges q̲ laborare põt ꝛ se imiscet elyne redigit̃ i seruitutẽ ipatoris. C. d̃ mendi. vali. l. vnica. li° xi° A. Ibi alit̃ dr̃ sic. Cunctis quos i publicũ q̃stuʒ incerta mẽdicitas vocauerit ispectis exploret̃ i singulis ꝛ itegritas corpoꝝ ꝛ robur ãnoꝝ atq̃ꝫ ihertib' ꝛ absq̃ꝫ vlla d̃bilitate. Dicit glo. ibi. s. q̲ sic se gerũt q̃i nõ hẽant artẽ cũ hẽant: ꝛ q̃il sint debiles cũ sint fortes. qꝛ nolũt laborare: ſʒ mẽdicãdo sine labore viuẽ. seq̃t̃. miserãdis necitas inferat̃: vt coꝝ q̃dẽ q̊s tenet ꝯditio ſuilis ꝓditoꝛ studiosus ꝛ diligẽs dñiuʒ ꝯseq̃tur. eoꝝ ṽo q̊s nataliũ sola lib̃tas ꝑseq̃t̃ colonatu ꝑpetuo fulciat̃. Glo. dic̃ ꝯ i auc̃. de q̃sto. §. si ṽo coll̃. 6. vbi dr̃ ꝙ serui dñis. liberi operi publico mãcipãtur. Sʒ hec. l. corrigit̃ ſm quosdã. vel ibi i his qui i sacra vrbe reperiunt̃ q̃si cũ eis miti' sit agẽdũ vel h̃ loq̃tur de his q̲ faciũt se videri egros apponẽtes herbã vel aliud per qð ꝯtũescat. ibi ñ sic d̃liquũt ſʒ solũ fig̃ũt paupꝑtatẽ seu d̃bilitatẽ. glo. ṽitat̃ ẽ

q̄ð dr̄ ibi de reptis i vrbe ipiali. Item
glo. sup rubca dic̄ ꝙ mēdicātes validi
mifis ꝛ ꝟe debilib᷒ panē auferūt. ꝛ ꝯ
talib᷒ cū ꝯstat allegat glo. sup Math.
dicētē. Iusti᷒ feceris si iniuste petentē
correxeris ꝙ̄ si ei dederis. B. Cū aūt
aliqs idiget ꝛ ponit̄ distributor elẏna
rū pōt ꝛ sibi accipe sicut aliis admini
strat. Tho. scda scđe. q. 32.

¶ Utrꝫ elẏna hoib᷒ malis dāda sit. R° ẜm Tho. i 4.° dis. 15. Dicēdū ẜm Aug. ꝙ
sic diligēdi st̄ hoies vt eoꝝ n̄ diligant̄
errores. ꝛ qꝛ exbibitio bn̄ficii dilectōi
corrn̄det iō pctōri ad sustētatōem nāe
dꝫ elẏna dari si indigeat: cum p̄cipiat̄
nob̄ etiā bn̄ facē inimicis. sed ad fouē
dū eoꝝ maliciā nō debem᷒ aliqd dare
eis. Un̄ si ꝯstaret ꝙ eo q̄ð aliqs dat in
pctm̄ abuterent̄ nō debēt eis dari nisi
nccitas extrema exposcēt. A. Idem i
sū. con. li.° 3.° ti. 8. q. 8. B.

¶ Utrꝫ elẏna sit danda abūdant̄. R° ẜ Tho. scda scđe. q. 32. Dicendum ꝙ abū
dantia elẏne duplr̄ pōt ꝯsiderari. p̄ q
dem ex pte dātis. s. cū qs dat q̄ð ē mul
tū ẜm pportōem ꝓpe facultatis. ꝛ sic
laudabile ē abundant̄ dare. Thob. 4.°
Si multū fuerit abundant̄ tribue. vn̄
ꝛ dn̄s Luc. 21.° laudauit viduam q̄ ex eo
ꝙ ðerat illi totū victū quē hūit misit
obẜuatis tn̄ his q̄ dicta sunt de elẏna
faciēda de necessariis s̄. §. 3.° 2.° pōt ꝯsi
derari ex pte ei᷒ cui dat̄. ꝛ sic ē abūdās
duplr̄. Uno mō ꝙ suppleat sufficient̄
eius indigētiā. ꝛ sic laudabile ē abūdā
ter tribuē. Alio° vt abūdet ad supflui
tatē. ꝛ h° n̄ ē laudabile: sꝫ ē meli᷒ pluri
bus indigētib᷒ nccīa elargiri. In h° ēt
ꝯsiderādū ē ꝙ qdā egētes delicatiori
bus cibis ꝛ vestibus idigent ꝙ̄ alii. vt
Tho. subdit ibidē. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 9. B.

¶ Quid si qs furat̄ ab vsurario ꝛ hui᷒
modi vt elẏnā ide faciat? R° ẜm Ray.
Dico furtū ꝯmitti. Nō. n. faciēda st̄ ma
la vt veniāt qcūqꝫ bona. 14. q. 5. forte.

¶ Utrꝫ de illicite acqsit] elẏna possit fi
eri. R° ẜm Tho. scda scđe. q. 32. Aliqd
pōt eē illicite acqsitū triplr̄. p̄ mō qn̄
id q̄ð illicite acqrit̄ debet̄ ei a q̄ acqsi
tū ē. ꝛ h° siue nō trāsferat̄ dn̄iuꝫ vt i ra
pia ꝛ furto. siue etiā trāsferat̄: vt i vsu
ra: ꝛ de talib᷒ cū qs teneat̄ ad r̄stitutio
nē nō pōt elẏna fieri. 2° mō ē aliqd illi
cite acqsitū q̄ð ille q acqsiuit n̄ pōt re
tinere: nec tn̄ debet̄ ei a quo acqsiuit.
qa. s. ꝯ iusticiā ē datū ꝛ ꝯtra iusticiā fu
it acceptū vt in simonia. vbi vtꝙ ꝯ le
gē dei agit. ꝛ iō dꝫ h° i pias cās erogari
Et eadē rō i silibus i qbus datio ꝛ acq
sitio ē ꝯ legē. 3.° mō ē aliqd illicite acqsi
tū nō qdē qa ipa acqsitio sit illicita: sꝫ
qa illud ex quo acqrit̄ ē illicitū: ꝛ i his
qdē trāsfert̄ dn̄ium: nec ꝯpetit repeti
tio. sicut pꝫ de eo q̄ð mulier acqsiuit p
meretriciū. ꝛ h° ꝓpe vocat̄ turpe lucꝝ
talis. n. mulier turpit̄ agit᷒ ꝛ ꝯ legē. sꝫ in
eo q̄ð accipit iuste nō agit nec ꝯ legē.
vn̄ q̄ð accipit retineri pōt: ꝛ etiā de eo
elẏna fieri: sꝫ nō oblatio publica ad al
tare. A. Iux̄ illud Deut°. 23.° Nō offe
ras mercedē pstibuli. ꝛc̄. B. Et hanc
distinctōeꝫ pbat Aug᷒. 14. q. 5. nō sane
i fi. A. Idē q̄ð i h.° §. notat̄ i sū. con. li.°
2.° ti. 8. q. 21. Et ad p̄dictoꝝ intelligētiam
sciēdū ꝙ qn̄ turpitudo ē ex pte dātis ꝛ
accipiētis regularit̄ i foro pniali nō co
git̄ qs erogare uel restituē nisi ad hoc
fuerit iudicialit̄ ꝯdēnatus uel sibi a cō
fessore fuerit iniūctū p satisfactione
pcti ul̄ nisi a iure sit pticularit̄ exp̄ssuꝫ
vt in simonia ex qua regularit̄ restitu
tio ē faciēda eccl̄ie i c᷒ iuriā acceptū ē
Et hec pn̄t colligi ex notat] p glo. Ray.
in ti. de rapto. §. nūqd ꝯ fornicariis. su
p ꝟbo restituē. ꝛ. §. circa pedagia. sup
ꝟbo tenet̄. Et qn̄ erogatio nccīa facien
da ē vocat̄ poti᷒ restitutio seu satissfa
ctio etiā qn̄ i paupes faciēda sit. ex̄ de
vsur. cū tu. Sꝫ qn̄ erogatio non ē nccīa
vocat̄ ꝓpe elẏna. Iux̄ illud Thob. 4.°
Ex tua suba fac elẏnā. ꝛ qn̄ restitutio n̄
ē nccīa faciēda certe psone sp pōt dari
paupib᷒. dicto. c. cū tu. Sed aliqn̄ dat̄
vt satisfactio: aliqn̄ vt elẏna. vt pꝫ ex
p̄dict]. B. Et ꝯ ista mā uide. i. r̄stitutio

p̄.§.aňpl̄t.De acq̄sitis ꝑ ludū alee vid̄ .ī.ludus alee.De mā'ēt elyne hēs etiaꝫ plura.ī.satisfactio.§.5.⁊ vlt.

Elemosyna .2.° quis pōt facere eā? Utrū r̄ligiosus possit facē elynā. R̄°ꝫm Ray. Nō.q̄a nihil hꝫ.dt.54.abbati.⁊.12.q.i.nō dicatis.ex̄ de sta.mo.cū ad monasteriū.in fi.Si āt monachꝰ administratōem hꝫ pōt et dꝫ facere elynā.imo q̄cq̄d supest i pias cās erogādū ē.12.q.i.q̄a tua.i fi.86.dis.n̄ satis.vltra mediū.nisi forte talis esset admistratio ꝙ q̄cq̄d supest refundat ad monasteriū vel aliquē spālem vsū vt i q̄busdā ꝓoratibꝰ.Itē si monachꝰ vidēt aliquē indigē ad mortē dꝫ dare.q̄a in hoc casu oīa sunt cōia.47.dis.sic hi.Nec obstat si abbas ꝯdicēt.q2 debꝫ magis obedire d̄o q̄̄ hoibus.Cō.Tho.scd̄a scd̄e.q.32.⁊ in 4.°di.15.addēs ꝙ citra extremā nccitatē monachꝰ aliquid modicū dare pōt absente abbate sub spe ratihabitōis. A Con.etiā Host.vt in sū con.li.°2.°ti.8.q.26.vbi hēnt oīa q̄ i hoc.§.dicunt. B.

Quid si monachꝰ de volūtate abbatis vadit Romā vel ē in studio: nūq̄d pōt facē elynā? R̄°ꝫm Ray.sic. Nā eo ip̄o ꝙ dedit sibi lniam eūdi uel standi intelligit ei ꝯcessisse lniam faciēdi ea q̄ honesti scholares ⁊ ꝑegrini solent facē.ar.ex̄ de offi.del.ꝑterea.ff.de iuris.om.iudi.l.2.⁊.ff.de iudi.si longiꝰ.ita tn̄ ꝙ moderate faciat.ff.ad macedo.itē si filiꝰ.§.qd̄ dr̄.Cō.Hosti.⁊ Tho.in 4.° di.15. A .Con.ēt Albricꝰ:vt in sū.con.eo.ti.q.27. B.

Nūq̄d.vxor pōt facē elynā sine licētia viri. R̄°ꝫm Ray.Si vxor hꝫ res ꝑafernales.i.ꝓp̄as ꝑter dotē vbi hꝰi ꝑafernalia de cōsuetudine locū hēnt ⁊ vxoris sūt:pōt de illis etiā inuito marito elynā facē.C.de pac.con.hac lege. A. Et ibi pꝫ ꝙ hec bona ꝑafernalia que sūt ꝑter dotē nō solū de ꝯsuetudine.sꝫ ēt de iure ꝑtinēt ad vxorē.huic tn̄ iuri posset derogari ꝑ ꝯ̄riā ꝯsuetudinē.sic ꝯtingit in aliq̄bꝰ ꝑtibus ꝫm glo. Ray.vt in sū.con.eo.ti.q.28. B.Itē si vxor ē lucrosa:ita.s.ꝙ exhibita debita gubnatōe domꝰ opibꝰ suis lucret:pōt d̄ hꝰ facē elynā.nec intelligo deducēdas expēsas victꝰ sui:q̄a vir tenet ad oīa eiꝰ onera ꝓpter dotem ⁊ etiā ꝓpter obsequiū ab vxore exhibitum. A .Hoc vr̄ fuisse dcm̄ Albrici.s.ꝙ vxor ex dicto lucro pōt facē elynā.vt pꝫ in dcā.q.28. B De rebus quoqꝫ viri vt de pane vino ⁊ hꝰi q̄ de approbato more solēt ad dispensatōeꝫ vxoris ꝑtinē:pōt ⁊ dꝫ facē elynas.moderate tn̄ ⁊ ꝫm facultates viri ⁊ maiorē vel miorē multitudinē ⁊ nccitateꝫ pauperꝝ.⁊ dꝫ sibi formare ꝯsciam ꝙ nō displiceat marito:licꝫ aliqn̄ ꝓhibuēit.q2 qn̄ꝫ ꝓhibēt vt tēperēt vxores nō a toto:sꝫ ab excessu.Pōt ēt sibi formare ꝯsciam ex miseria pauperis cogitās ꝙ si maritꝰ videret illū:placeret ei ꝙ sibi facēt elynā.Si aūt oīno dictat sibi ꝯscia ꝙ viro displiceat:deponat eā si pōt.⁊ si nō pōt deponē non dꝫ dare.hꝰ dico nisi vidēt eū indigentē ad mortē.Et qd̄ dixi de rebꝰ viri:intelligas etiā de rebꝰ dotalibꝰ.nā illaꝝ dominiū penes viꝝ est.C.d̄ rei ven.doce ācillā.C.de iur̄ do.in rebꝰ. Con. Hosti.⁊ Tho.scd̄a scd̄e.q.32.⁊ i 4.°di.15. A .Cō.etiam Albricꝰ.vt pꝫ in dcā.q.28.vbi ēt dr̄ ꝫm glo.Ray.ꝙ si mulier etiā latent det elynas moderatas ꝓ se ⁊ pro viro suo vtiliter gerēdo cōe negociū n̄ peccat q̄̄uis credat ꝙ viro displicēt si sciret.⁊ sufficit in hoc casu ꝙ non veniat ꝯ̄ ꝓhibitōem mariti ⁊ ꝙ eū nō scādalizet. B.Sꝫ an vxor exn̄s in mr̄imonio 2.° possit ꝓuidē filiis q̄s hūit ex p̄. vide .ī.vxor.§.2.°

Nūq̄d filiusfamilias pōt elynā facē R̄°ꝫm Ray.si hꝫ peculiū castrēse vel q̄i pōt.nā q̄̄tū ad illud pr̄familias censet.ff.ad Macedo.l.i.De peculio ꝟo ꝓfecticio ⁊ aduēticio potest si credit patrē ꝑmissuꝝ.aliter non.q̄a ꝓfecticium ⁊ q̄cq̄d ex eo acq̄rit pr̄is est.aduēticiū ꝟo ē pr̄is q̄ ad vsufructū.vt Insti.per

q̄s pſo.no.ac.§.p̄.Si tñ eēt in ſcholis ō lnia p̄ris vel i pegrinatōe poſſet de ꝓfecticio ⁊ aduēticio elẏnaʒ dare. ar.ff. de iudi.ſi longi⁹.⁊.ff.ad macedo. Iteʒ ſi filiusfa.§. qd̄ dr̄. Quid aūt ſit peculiū caſtrēſe ⁊ h⁹mōi vide.i.peculiū. A De his peculiis:⁊ de his ēt q̄ ſūt i hoc §.hr̄ i ſū.con.li.º2.ºti.8.q.31. B.

¶ Utꝝ ſeru⁹ vel ācilla poſſit facē elẏnā de reb⁹ dñi. R.º ſm Tho.i 4.º diſ.15. Serui ācille ⁊ famuli q̄cūis ſint libere ꝯditōis nō p̄nt elẏnas dare de reb⁹ dñoꝝ ſine eoꝝ ꝯſenſu niſi panē ⁊ h⁹mōi que nō inferūt ſenſibile nocumētū. Si ēt ip̄e famul⁹ ſit diſpēſatoꝛ reꝝ:nō tamē ponit̄ diſpēſatoꝛ q̄i ptātē aliquā i rem dñi hñs.ſed q̄i tractās eā ad vtilitateʒ dñi. De p̄cio aūt ſui ſeruitii ꝯſtat ꝙ poteſt elẏnam dare. A. Idē in ſū.con.eo.ti.q.32. B.

Emphiteoſis quid ē.º R.º Emphiteoſis grece latine melioꝛatio dr̄. Ab initio.n.p hūc cōtractū viles q̄dā terre ꝯcedebātur q̄s recipiēs melioꝛabat:⁊ melioꝛationes ſue erāt:qd̄ poſtea pmiſſū ē de fertilibus ⁊ fructuoſis ⁊ ꝯſiſtit in reb⁹ ſoli tm̄ A. Hoc fuit dictū Hoſti.vt pʒ in ſum. con.li.º2.ºti.8.q.39.in p̄ncipio. B. Qd̄ ⁊ iux̄ vulgare q̄rūdā dr̄ datio ad liuellū

¶ Emphiteoſis nō alr̄ ꝯbit̄ niſi ſcriptura interueniēte.C.eo.l.i. Itē p ꝯſenſū dñi ⁊ emphiteote i hoc.ſ.vt ſtatī dñs aliqd p re accipiat.ſ. qd̄ int̄ eos ꝯuenērit. Item vt decetero ſingulis annis conuētū canonē ſoluat. vt Inſti. locati.§. adeo. A. Idē i ſū.cō.dcā.q.39.vbi etiaʒ ponit̄ ſm Hoſti.qd̄ in.§.ſe.hr̄. B.

¶ Cōtrahit̄ aliqñ ad tp̄s.i. vſq; ad.10. vel.20.ānos i quo ēt ſuccedit heres vſʒ ad ip̄m tp̄ſ.aliqñ ꝯbit̄ in ppetuū ⁊ tūc non aufertur emphiteote vel etiam heredibus eius q̄diu ſoluerint canonem.

¶ Poſſeſſio eccl̄ie nō pōt de nouo dari i ēphiteoſiʒ ppetuo.ex̄ ō re.eccle.ñ ali. nulli. A. Ibi pꝛohibet̄ gnālit er oīs alienatio rei imobilis eccl̄e. Ibi etiā no. dñs An.de bu. ꝙ locatio dr̄ alienatio qñ ē ad dec ānos vel vltra. B. Si tñ poſſeſſio ip̄a p̄us erat emphiteotica ⁊ puenit libe ad eccl̄iā:bñ poterit dari i emphiteoſiʒ alteri ēt ppetuo. A. Hoc nō pbauit. B.

¶ Quid ſit nā hui⁹ ꝯct⁹.º R.º ſm Hoſti. De nā hui⁹ ꝯct⁹ ē:vt ſi ꝯbētes aliqd pacti ſūt id obſuet.⁊ ſi nihil paciſcāt̄ dʒ pēſio ſolui niſi res ex toto pierit. Quidam ēt intelligunt ſi ſeptē partes perierūt. Alii intelligūt ſi tm̄ medietas pierit.qd̄ equs ē.ar.ff.de vſufruc. etiam ptis. A. Ibi ēt dr̄ ꝙ in dubio ptis appellatione intelligit̄ dimidia. Iō cum iura dicāt ꝙ ex ptis depditiōe ñ libat̄ emphiteota intelligit̄ de dimidia tm̄. vt vſq; ad iſtā partē i nullo liberetur. ſed vltra medietatē depditio nō libet in totū ſʒ p rata.ar.l.q̄ de tota.ff.de rei vēdi.⁊ ſm hoc pōt teneri p̄ma opio. B Itē de nā h⁹ ꝯct⁹ ē vt liceat emphiteotā repellere ſi p trienniū in ſecularib⁹: vel p biēniū in eccl̄aſticis non ſoluērit pēſionē.10.q.2.hoc ius.℞.q rē. nec tenetur dñs cēſuʒ regrere.qꝛ dies ſtatuta p dño interpellat.C.eo.l.2.§.ſi aūt nihil Repellet aūt ſm quoſdā ppa auctoritate ſm alios qd̄ veri⁹ ē p iudicē. Idē Inno.⁊ hoc niſi celerit̄ ſatiſfaciat ſm ꝙ dr̄ ex̄ de loca.⁊ ꝯduc.ppter.in fi.⁊ dico celerit̄.i.āteq̄ patiat̄ ſe trahi ad iudiciū.alii tñ alr̄ exponūt illā celerē ſatiſfactōem. A. Glo.in.c.fi.ex̄ de loca.dicit ꝙ hec celeritas ad modicū tp̄s refertur p⁹ biēniū reſpectu ip̄ius biēnii. ſicut hec adiectio plus ad modicā quātitatē refert̄ reſpectu quātitati noiate .ff.de ℞b.ſig.hec adiectio. Et illud modicū ꝯſiderabit̄ iudicis arbitrio exq̄ determinatū nō eſt i iure.ſ.de offi. de le.de cāis. Dñs ℞o An.de bu.ibidē dic. ꝙ nō ſoluēs canonē ifra biēniū p̄uat⁹ ē ip̄o iure ſm cōem ſniam doc. ⁊ ꝙ regularit̄ executōe facta a iure ñ admittit̄ purgatio:ſʒ h ex grā.⁊ ſpālit̄ admittit̄ dūmō fiat celerit̄.ſubdēs ꝙ dr̄ cele

rit satisfieri qñ incõtinẽti purgat mo
rã sine aliquo iudicio ⁊ spontanee.si gº
expectat iudiciũ non vr̃ celerit̃ satisfa
cere.hec ille.Ur̃ gº ꝙ pꝰ vocatõem ad
iudiciũ nõ possit purgari dicta mora.
añ ꝟo sic dũmõ ĩfra modicũ tp̃s arbi
trariũ. B. Itẽ põt emphiteota ius su
uꝫ alt̃i vẽdẽ: tñ ꝑus reqsito dño ⁊ ꝓpo
sito ꝑcio q̃ttũ reuera ĩuenire põt. dñs
.n.si ꝯpare velit cuilibꝫ emptori ꝑpo
nẽdus ẽ.sꝫ si lniam dat vẽdi põt qn ẽt
si taceat lapsis a denũciatõe duobus
mẽsibꝰ vẽdi põt ẽt siñ ꝯsensu dñi: duꝫ
tñ nõ ꝑsonis ꝓhibitꝭ: vt sũt ꝑsone po
tẽtiores: vel alie q̃ nõ sũt soluẽdo. ar.
ff.q satisda.co.l.2.⁊ illũ qdẽ cui sic ven
dit̃ tenet̃ dñs suscipe.emphiteota ꝟo
si secꝰ fecerit ius suum amittit.De his
oĩbꝰ no.ex̃ de loca.⁊ ꝯduc.potuit. A.
Idẽ qð hẽtur in hoc.§.hẽtur etiã i sũ.
con.liº.2º.ti.8.q.40. B.

Utꝛ emphiteota possit ius suũ dõa
re sine ꝯsensu dñi. Rº ẜm Hosti. Põt
etiã dño irreqsito.C.de fũdis.l.i.li.xiº.
Insti.locati.§.adeo. Forte silr̃ ẽt põt
pignori dare.Idẽ Inno.⁊ Ber. A. Hº
tãgit glo.ex̃ de loca.c.fi.⁊ idẽ qð in hº
.§.hr̃ in sũ.con.eo.ti.q.41. B.

Quid si emphiteota soluit cẽsuꝫ pñ
tibꝰ ãnis lꝫ añ cessauerit a solutõe per
10.ãnos vel pl'es: nũqd põt expelli? Rº
Nõ.sꝫ tutꝰ ẽ.C.de iure emphi.l.pl't. A.
Ista.l.paꝝ facit. Idẽ tñ no.i sũ.con.eo.
ti.q.42.ẜm Hosti.ꝑ.l.pl't.C.de apoc.liº
.10.Idẽ ẽt no.glo.in.c.fi. de loca. Addit
tñ ꝙ hº veꝝ ẽ in ꝑuato ⁊ in eccl'ia non
collegiata qñ eius rector recepit cano
nẽ.nõ aũt i collegiata qñ ꝑlatꝰ recepit
censuꝫ sine ꝯsensu capl'i: nisi postea ca
pl'm ꝯsensisset.Et ibi no. dñs Anto. de
bu.ꝙ ex hoc põt argui ꝙ q̃uis delictũ
ꝑlati non noceat eccl'ie: tñ delictũ col
legii bñ nocet: vt ẽ glo.no.de ordi.cog.
c.2º.⁊ de dolo ⁊ ꝯtu.c.pl't.⁊ in regula. de
lictũ.Itẽ ẽt delictũ vniꝰ rectoris ꝑiu
dicat eccl'ie q̃ hꝫ solũmõ vnũ rectorẽ.
Secꝰ aũt in eccl'ia collegiata. Refert
ẽt ibi Bar.i.l.2.C.de iure emphi. limi
tare ꝑdicta dicẽdo ꝙ si dñs emphiteo
sis recepit ꝓ tꝑe ꝑterito pensionẽ: tũc
ꝑ hanc receptõem sibi non ꝑiudicat.
q2 põt ip̃e vtrũq3 petere.s.pensionẽ ⁊
expulsionẽ.gº ꝑ receptõem vniꝰ nõ vr̃
renũciare alteri.Si vero recepit pen
sionẽ pro futuro sine ꝓtestatõe: tũc si
bi ꝑiudicat.Dñs Anto.⁊ glo.ibi silr̃ et
ꝑfati doc.vident̃ ibi sentire ꝙ etiã re
ceptio ꝑteritaꝝ pensionũ ꝑiudicat ni
si fiat cũ ꝓtestatõe.ẜꝫ dñuꝫ Anto. Po
test ꝯcordari q̃lsi pensio recipiat̃ ꝓ tẽ
pore q̃ nõdũ emphiteota ceciderat a
iure suo nõ ꝑiudicet cũ illi debeat̃ silr̃
⁊ ius subsequens expulsionis: vt dicit
Bar.Qð si recipiat̃ ꝓ tꝑe q̃ emphite
ota iã ceciderat a iure suo ꝑiudicet siñ
ꝓtestatõe: cũ iam nõ pensio ꝓ re sed
oĩs fructꝰ ⁊ res rei debeat̃.C. de rei vẽ
di.certũ.iõ tunc in recipiendo sibi ꝑiu
dicat nisi ꝓtestet̃ ẜm dñm Anto.ð bu.
2º etiã dcõ ꝯtrariat̃ dñs Anto. dicẽs ꝙ
recipiẽs cẽsuꝫ ꝓ tꝑe futuro siue ꝓteste
tur siue nõ sꝑ sibi ꝑiudicat nec ꝓtesta
tio ip̃m in aliq̃ iũuat.Nam illa ꝓtesta
tio ẽ ꝯ̃ria facto.q2 nõ ẽ possibile ꝙ pen
sionẽ recipiat ꝓ ãno futuro ⁊ ꝙ possit
eũ expellere.ar.c.cũ.M.de consti. Põt
dici ꝙ hoc veꝝ ẽ recipiẽdo noĩe pẽsio
nis.sꝫ si ꝓtestet̃ ꝙ nõ recipit pro pẽsio
ne: sꝫ ꝓ ꝑte sui debiti nõ ꝑiudicet.cum
hº fcm̃ ñ ꝯ̃riat̃ ꝓtestatõi. ⁊ ita ĩtelligit̃
dcm̃ Bar.Itẽ glo.i dcõ.c.fi.ex̃ ð loca.sẽ
tit ꝙ dñs possit emphiteotã nõ soluen
tẽ expellẽ iurꝭ auctoritate ẽt siñ aucto
ritate iudicis. Dñs Anto. refert Bar.
dicẽ i.l.2.C.de iure emphi.ꝙ dñs habꝫ
ptãtẽ turbãdi: sꝫ nõ expellẽdi emphi
teotã nõ soluẽtẽ canonẽ ĩfra biẽnium.
q2 emphiteota hꝫ possessionẽ nãlẽ: sꝫ
dñs ciuilẽ.sꝫ ꝑ viã iudicii bñ possꝫ ⁊ il
lud credo veꝝ nisi ex detẽtõe possessio
nis nãlis ꝯtingẽt repulsio dñi a sua ci
uili quã tenet aĩo.nã tũc dñs põt se de
fendẽ ⁊ ĩcõtinẽti emphiteotã expellẽ
a sua nãli.ar.l.clã possidere.§.q ad nun
dinas.ff de acq.pos.⁊ ex̃ de ꝓba.lꝫ cãm
Itẽ glo.i dcõ.c.fi.dic̃.ꝙ ꝓpt̃ sterilitatẽ

rei emphiteotice nõ minuit̃ pensio: lꝫ
miuat̃ ꝓpt̃ sterilitatẽ rei locate: vt ex̃
de loca.c.p̃st.Et vt no.dñs Anto.i dcõ
.c.fi. Idẽ dicũt Specu.ꝛ Jaco.de are. ꝛ
Cy.ꝛ Bar.subiũgẽs rõem.q꞉ in locatõ
ne p̃ciũ qδ ãnuatiꝫ exoluit̃ dat̃ respc̃u
fructuũ q ꝑcipiũtur.ꝛ q̊dãmõ vr̃ in ea
tacita emptio fructuũ.g᷑ si decipit̃ vl
tra dimidiã iusti p̃cii põt petẽ remissi
onẽ nõ aũt ẽ sic i ↄ̃ctu emphiteotico.
q꞉ ibi nihil dat̃ ꝑ respectũ ad fructus
sꝫ in recognitõe dñii.Sec᷒ si census eẽt
magnus rõne fructuũ .q꞉ tũc bñ debe
ret fieri restitutio fruct᷒.

Emptio et uẽditio

Scd̃m ᷑hosti.cũ pure fit ven
ditio etiã sine scriptis de re q̃ degusta
tionẽ nõ exigit oẽ piculum spectat ad
emptorẽ excepto casu publicationis ꝛ
nisi pactũ mora vel culpa seu callidi
tas intuenerit. Idẽ de emolumento.
A .Idẽ i sũ.con.li᷑.2᷑.ti.8.q.7. B.
Quid si dolus dat cãm ↄ̃ctui. R᷑. Nõ
tenebit vẽditio.vt.s̃.dolus.§.2᷑.
Utꝝ liceat aliqd uẽdere plus q̃ȝ vale
at vel emẽ minori p̃cio. R᷒ ƀm Tho.
scd̃a scd̃e.q.77.Dicẽdũ ꝙ cari᷒ vendẽ
aut vili᷒ emẽ rẽ q̃ȝ valeat ẽ iniustũ et
illicitũ.nisi res q̃ vendit̃ cedat in detri
mẽtũ vẽditoris q multũ re illa idiget
nã i tali casu iustũ p̃ciũ ẽ vt nõ solum
respiciat̃ ad rẽ q̃ vendit̃:sꝫ ẽt ad dãnũ
qδ vẽditor incurrit ex vẽditõe. ꝛ sic li
cite põt vẽdẽ plus q̃ȝ valeat ƀm se: q̃ȝ
uis nõ vẽdat̃ plus q̃ȝ valeat ipi vendi
tori. Qδ si emptor iuuet̃ ex re quam
emit.sꝫ vẽditor nõ dãnificat̃ carẽdo re
illa nõ dꝫ eã supuẽdẽ.q꞉ vtilitas q̃ alt̃i
accrescit nõ est ex vẽdente:sed ex ↄdi
tione emẽtis. Nullus aũt dꝫ vendẽ al
teri qδ ñ ẽ suũ. Qδ ãt lex hũana hanc
ieq̃litatẽ totalr̃ nõ ꝓhibet. Dicẽduꝫ ꝙ
lex hũana ml̃ta ꝑmittit ipunita. Uñ
i hoc casu punit solũ qñ ẽ magn᷒ exces
sus.puta si aliqs sit deceptus vltra di
midiã iusti p̃cii.tũc.n.cogit ad restitu
tõeꝫ. A .i.vl̃ ꝙ restituat̃ res vl̃ reddat̃
p̃ciũ vl̃ ꝙ ẽptor suppleat qδ deest iu
sto p̃cio. C.δ rescin.vẽdi.l.2. B .Lex ãt
dĩna nihil ipunitũ reliq̃t.vñ ƀꝫ dĩnã le
gẽ illicitũ reputat̃ si i emptõe ꝛ vendi
tõe nõ sit obseruata eq̃litas iusticie ꝛ
tenet̃ iste q plus hꝫ recõpẽsare ei q dã
nificat᷒ ẽ si sit notabile dãnũ . qδ ideo
dico:q꞉ iustũ p̃ciũ reꝝ qñq̃ȝ nõ est pun
ctaliter determinatũ.sꝫ magis i q̈daꝫ
extimatiõe ↄsistit: ita ꝙ modica addi
tio vl̃ diminutio nõ vr̃ tollẽ eq̈litatem
iusticie.De hac ẽt mã no.10.q.2.hoc ius
vbi dr̃. A .nõ i tex.sꝫ in glo. B .ꝙ si in
vẽditõe plus offerat̃ q̃ȝ res valeat: ec
clesia nõ dꝫ plus recipe:sꝫ tm̃ iustũ pre
ciũ:lꝫ lex dicat ꝙ ↄ̃hẽtes pñt se iuicẽ δ
cipe. A .ff.δ mi.o.l.i cãe scd̃a.§ p̃st. B.
Nã ecc̃lia i suis ↄ̃ctib᷒ nõ dꝫ dolũ facẽ
ex̃ de dona.ꝑ tuas. A .Idẽ qδ i h᷑.§.no
tat̃ in sũ.con.eo.ti.q.9. B.
Utꝝ negociãdo liceat cari᷒ aliqd vẽ
dere q̃ȝ emptũ sit. R᷒ ƀm Tho.scd̃a se
cũde.q.77.Nihil ꝓhibet lucrũ ordina
ri ad aliquẽ finẽ neccĩum vl̃ honestũ. ꝛ
sic negocia licita reddẽt̃.sicut cũ aliqs
lucrũ moderatũ qδ negociãdo q̃rit or
dinat ad dom᷒ sue sustẽtatõeꝫ: vl̃ etiã
ad subueniẽdũ idigẽtib᷒: aut ẽt cũ ali
qs negociatõi intẽdit ꝓpt̃ publicã vti
litatẽ:ne.s.res necc̃ie ad vitã patrie de
sint.ꝛ lucrũ expetit nõ q̈si finẽ sꝫ q̈si sti
pẽdiũ sui laboris.ꝛ sic põt qs cari᷒ vẽ
dere q̃ȝ emit. A . Propt̃ p̃dicta vitiuꝫ
uitat̃ intentõis vt negociatio nõ dicat̃
illicita ex itẽtione.nõ tñ ex his põt res
pluris vẽdi.vt põt colligi ex dcis eius
dẽ Tho.ꝛ ex his q̃ notãt̃ i sũ.con.lib᷑.2᷑.
ti.8.q.15. Nã nõ licet rẽ cari᷒ vendẽ q̃ȝ
fuerit empta.nisi fuerit mutatũ p̃ciũ
rõne forme tp̃is vel loci ƀm doc. ꝛ no.
dñs Pe.de anchorano.i.c.p̃.de vsuris.
li᷑.6᷑.ꝛ int̃ mutatões forme vr̃ ẽt posse
ↄp̃hendi,si qs emerit merces i magna
q̃ȝtitate ꝛ minuti vendat.solent.n.res
i magna q̃ȝtitate cõit̃ meliori foro vẽ
di. B .Silr̃ etiã si ipe in aliq̊ meliora
uit rẽ:aut etiã q꞉ p̃ciũ rei mutatũ est
ƀm diuersitatẽ loci vel tp̃is.vel ꝓpter

ꝑiculū cui se exposuit trāsferēdo ꝺ lo
co ad locū. vel eā ferri faciēdo: dū tñ
moderate. vt Ray. addit. A. Idē ſm
Tho. hr̄ i ſū. cō. dicta. q. 15. B. Et ꝺ hac
mā hr̄. ī. vsura. 3° §. 9°.

Utrū vēditio reddat iniusta ꝓpt̄ ꝺfe
ctū rei vēdite. vel ēt ꝓpt̄ latētē ei⁹ bo
nitatē. R° ſm Tho. ſcḋa ſcḋe. q. 77. Cir
ca rē q̄ vēdit̄ triplex defect⁹ ꝯsiderari
pōt. Prim⁹ qdē ſm ſpēm rei. vtputa
si vēdit̄ auricalcū ꝓ auro: aut vinum
mixtū aqua ꝓ puro. 2⁹ defect⁹ ē ſ3 quā
titatē pōderꝭ vel mēsure. vt si qs vtat̄
sciēt̄ deficiēti pondē vel mensura. 3⁹
defect⁹ ē ex pte q̄litatis: puta si aīal in
firmū uēdat̄ q̄si sanū. i his trib⁹ casib⁹
si qs vēditoꝛ sciēter offēderit fraudē
ꝯmittit ⁊ illicita ē vēditio: ⁊ ad restitu
tōē3 tenet̄. Si ꝟo eo ignorāte aliqs ꝑ
dictoꝝ defectuū i re vēdita fuerit: vē
ditoꝛ qdē nō peccauit tñ cū ad ei⁹ noti
ciā ꝑuenēit tenet̄ dānū recōpēsare em
ptoꝛi. Et ex his p3 ꝙ illicitū ē vendere
auꝝ vel argētū alchimichū ꝓ ꝟo. q2 ñ
ē adeo puꝝ sicut veꝝ: nec h3 oīo easdē
ꝓꝑetates. sicut ꝓꝑetatē letificādi. aut
ꝙ valet ꝯ certas īfirmitates ⁊ h⁹mōi.
Si aūt ꝑ alchimiā fieret veꝝ aurū nō
esset illicitū vēdere ꝓ ꝟo. q2 nihil ꝓhi
bet artē vti aliqb⁹ nālib⁹ causis ad ꝓ
ducēdos nāles ⁊ ꝟos effect⁹. sic̄ Aug⁹
dicit i li°. de tri. de his q̄ arte demonum
fiūt. Et qꝺ dcm̄ ē ꝺ vēditoꝛe ītelligēdū
ē etiā ex pte emptoꝛis. vt quādo ven
ditoꝛ credēt rē suā min⁹ ꝑciosa3 esse ꝙ̄
sit. vtputa vēdit auꝝ ꝓ minoꝛi ꝑcio. q2
credit eē auricalcū. aut aīal sanum qꝺ
putat infirmū. nā ēptoꝛ si h° cognoscit
iniuste emit: ⁊ ad restitutōē3 tenet̄. A.
Idē qꝺ i hoc. §. hr̄ in sum. con. li°. 2°. ti. 8.
q. xi. B.

Utrū vēditoꝛ teneat̄ dicē vitium rei
tradite. R° ſm Tho. vbi s̄. Uēditoꝛ q
rē vitiosā uendēdā exponit ex hoc ipo
dat ēptoꝛi dāni vl̄ ꝑiculi occasionē. dā
ni qdē si ꝓpter h⁹mōi vitiū res sit mi
noꝛis ꝑcii: ⁊ ipē ꝺ ꝑcio nil minuit. peri
culi aūt si ꝓpter h⁹modi vitiū vsus
rei reddat̄ īpedit⁹ vl̄ noxi⁹. puta si qs
vēdat alicui equū claudicātē ꝓ veloci
vl̄ domū ruinosā ꝓ firma. vl̄ cibū coꝛ
ruptū aut venēosū pro bono. vñ si h⁹i
vitia sint occulta ⁊ venditoꝛ nō dete
gat ē dolosa ⁊ illicita venditio ⁊ vendi
toꝛ tenet̄ ad dāni recōpēsatōē3. Si ꝟo
vitiū sit manifestū puta cū equus sit
monoculus vl̄ vsus rei. ⁊ si nō ꝯpetat
vni pōt ꝯpetē alt̄i. ⁊ uēditoꝛ ꝓpt̄ h⁹i vi
tiū subtrahat ꝺ ꝑcio q̄tū o3: nō tenet̄
ad manifestādū vitiū rei: q2 forte ꝓpt̄
h⁹i vitiū emptoꝛ vellet plus subtra
here ꝙ̄ eēt subtrahēdū. vñ vēditoꝛ pt̄
licite vitiū rei reticere. A. Idē i ſū. cō.
eo. ti. q. 13. B.

Quid si aliqs poꝛtāt̄ merces ad locū
vnū scit multos se seq cū sil̄ib⁹: qꝺ si
dicēt ñ poss3 mēces suas adeo care vē
dē. R° ſ3 Tho. ſcḋa ſcḋe. q. 77. Uēditoꝛ
q vēdit rē ſm ꝑciū qꝺ inuenit: non vr̄
ꝯ iusticiā facē si qꝺ futuꝝ ē nō dicit. si
tñ dicēt vel de ꝑcio subtrahēt abūdā
tioꝛis eēt ꝟtutis: q̄uis ad hoc nō vide
atur teneri ex iusticie debito. A. Idem
i ſū. con. eo. ti. q. 14. B.

Quid de mercatoꝛib⁹ q int̄ se ꝯueni
unt vt certo ꝑcio vēdāt. R° ſm Host.
Pactū illicitū ē. ⁊ sil̄r si qs in ciuitate
īpetraret vt sibi soli vendē licēt. ꝙ si
quis h⁹modi officium exerceat d3 ſm
leges suis bonis expoliari ⁊ exilio ꝑ
petuo dānari ⁊ sil̄r ꝯcedētes puniri. A.
i. officiales q ꝑdcā monopolia ꝯcedūt
vel nō puniūt: vt i. l. de qua statu3. B.
C. de monopo. l. vna. A. Ibi dr̄. Iube
m⁹ ne qs cuiuscūq3 vestꝭ aut piscis aut
pectinū vl̄ cuiuslib3 alteri⁹ ad victum
ul̄ ad quecūq3 usū ꝑtinētꝭ ſpēi ul̄ cuius
lib3 māe ꝓ sua auctoꝛitate vl̄ sacro iā
elicito aut i posteꝝ eliciēdo rescripto.
aut pragmatica sāctōe. i. cāli seu statu
taria oꝛdiatōe. pragma. tis. n. ē cā. inde
pragmatic⁹. i. cātiuus vl̄ causidic⁹ ſm
Catholicō. Seqt̄. vel sacra nr̄e pietatꝭ
ānotatōe monopoliū audeat exercere
Ne ve qs illicitꝭ hītis ꝯuētōib⁹ ꝯiuret
aut paciscat̄ vt ſpēs dr̄soꝝ coꝛpoꝛum

negociacionis nõ minori ꝙ̃ int̃ se sta
tuerit venũdent̃. Edificioꝝ quoqꝫ arti
fices alioꝝqꝫ diuersoꝝ opeꝝ ꝓfessores
ꝛ balneatores penit⁹ arceantur pacta
int̃ se ꝯponẽ. vt ne qs qḋ alteri ꝯmissũ
sit op⁹ iplet vt iniunctã alti sollicitudi
nẽ alt̃ incipiat data lnia vnicuiqꝫ ab
alto ichoatũ ꝛ derelictũ op⁹ ꝑ alteruꝫ
sine aliq̊ timore dispẽdii implẽ. si qs
ãt monopoliũ ausus fuerit exercẽ bo
nis ꝓpriis spoliat⁹: ꝑpetuitate dãnet̃
exilii. B.

¶ Quid de illis q vẽdẽ nec emẽ noue
rũt nisi cũ mẽdaciis ꝑiuriis ꝛ iuramẽ
tis? R° s᷑ Ray. Quotiẽs cã decipiendi
ꝑiurãt vl̃ mẽtiunt̃ peccãt mortalr̃ ꝛ te
nẽtur ad restitutõem. A. s. in q̃tũ deci
pit ꝓximũ: vt dic̃ glo. Ray. ñ distiguit
vtꝝ decepit i modico vl̃ magno: vt in
sũ. con. eo. ti. q. 18. B. Si aũt qs ignorã
ter dicit falsũ credẽs dicẽ veꝝ vel etiã
si dicit sciẽter nõ intẽdẽs nocẽ ꝓximo:
s᷑ se indẽnẽ seruare: nec ꝓpt̃ h° rẽ ãpli⁹
ꝺbito supuẽdat: tale mendaciũ põt di
ci veniale. si tñ iurat vl̃ ꝑiurat peccat
mortalr̃. vide. ĩ. ꝑiuriũ. A. Jdẽ i sũ. cõ.
dcã. q. 18. vbi addit̃ ꝙ dicti tales debẽt
ꝓter r̃stitutõeꝫ iduci ad largas elẏnas
faciẽdas ꝓ aiab⁹ illoꝝ: de quoꝝ rebus
l᷑ ignorãter forte aliq̃ hũerũt. Jbi ẽt
dr̃ ꝺm Hosti. ꝙ l᷑ Ray. dixẽit mẽdaciũ
ex q̊ alt̃ ñ dãnificat̃ vẽiale. tñ ex q̊ assi
due ꝛ de ꝯsuetudie c mẽtit̃ vr̃ morta
le. sic̃ ꝛ ebrietas si sit assidua mortale
ẽ. 25. di. §. alias. Jdẽ ẽt de mẽdacio ꝯsue
tudinario vr̃ sẽtire Tho. scḋa scḋe. q.
110. arti. 4.° Jtẽ vt patet i dcã. q. 18. glo.
Ray. dicit ꝙ mẽcator de suis mercib⁹
põt accipe moderatuꝫ lucrũ qḋ ad ar
bitriũ boni viri limitãdũ ẽ. qꝛ nõ det̃
minatũ q̃tũ in singulis solidis aut li
bris aut marchis accipe liceat ꝺ lucro
Cõ. Tho. Host. aũt dic̃ ꝙ ad h° ꝙ mer
catores siñ oi fraude officia sua exer
ceãt bona fide. ꝯsulerẽ talib⁹ ꝙ de lnia
epi sui facerẽt q̃tũ pñt lucrari i mẽsu
ra bladi ꝛ vini ꝛ silib⁹. vel q̃tũ pñt vl
tra q̃ emerẽt ꝓ libra vẽdẽ i recõpẽsa
tõe labori ꝛ expẽsaꝝ. ꝛ si sic vẽderẽt siñ
mẽdacio ipos crederẽ eẽ i tuto. Hi ãt
q hec ñ faciũt siñ ꝑiclõ vix euadũt. B.

¶ Quicq̃d aliqs emerit noie suo ẽt de
pecunia aliena ẽptori acq̃rit̃. ñ ei c⁹ fu
it pecunia. C. de rei vẽdi. si ex ea. nisi in
q̃busdã casib⁹. Nã q̃cq̃d emit̃ de pecu
nia eccl̃ie ipi⁹ ẽ. vt dr̃ s. eccl̃a p̊. §. 7.° Eo
dẽ mõ si tutor vl̃ curator ꝺ pecũia mi
noris emerit sibi ipi ꝓdiũ. nã minor vẽ
dicare posit illud. ff. q̃ñ ex facto tu. l. 2.
Jdẽ de milite si de pecunia sua alius
emerit ꝓdiũ. C. de rei ven. si vt ꝓpõis
Jdẽ i marito ꝛ vxore. qꝛ si alt̃ eoꝝ ali
q̃d emerit de pecunia quã ei alt̃ dona
uit: posit ille c⁹ fuit pecunia illud vtili
ter vẽdicare. ff. de dona. int̃ vi. ꝛ vxo. l.
vxor marito. A. Et ibi p᷑ ꝙ h° vr̃ veꝝ
q̃ñ vxor vl̃ vir q accepit donũ efficit̃
ñ soluẽdo. Et idẽ casus q hñt̃ i isto. §.
notãt̃ i sũ. cõ. li.° p̊. ti. 14. q. 17. B.

¶ Utꝝ lib hõ vl̃ ꝓbus fili⁹ vẽdi possit.
R° s᷑ Host. Nõ. nisi sol̃ ꝙ pr̃ vẽdẽ põt
filiũ neccitate famis vrgẽte: ita tñ ꝙ si
restituat̃ ẽptori ꝓciũ siue a filio siue
ab alio q̊cũqꝫ ꝛ q̃ñcũqꝫ ipe fili⁹ i genu
itatẽ ꝑueniat. i nullo ãt alio casu licet
pr̃i filiũ vẽdẽ. Mr̃i ẽt ñ vrgẽte neccita
te famis nõ licet vẽdere filiũ. A. Jdẽ
i sũ. cõ. li.° 2.° ti. 8. q. 17. Et ꝓdicta ꝓbãtur
in. l. 1. ꝛ. 2. C. de pa. q fi. di. ex his q̃ ibi ha
bẽtur i tex. ꝛ glo. Jtẽ lib hõ efficit̃ ꝺu⁹
si patiat̃ se vẽdi ad ꝓciũ participãdũ.
Jnsti. de iure ꝑso. §. serui. B. Ad mãꝫ
ẽptõis ꝛ vẽditõis pñt ꝑtinẽ mlt̃a que
hẽs. ĩ. negociatio. De his q̃ emũtur ad
certũ terminũ. ꝛ de his q emũt vinuꝫ
bladũ vt cari⁹ vẽdãt. ꝛ pl̃a h⁹modi vi
de. ĩ. vsura. 3.°

Emunitas ecclesie

Emunitas est ꝓuilegiũ eccl̃ia
stice libtatis vel ꝑsonaꝝ vel reꝝ ad eã
ꝑtinẽtiũ. Et dr̃ emunitas q̃i ex̃ munia
.i. officia a q̃bus sũt imunes. vt. ĩ. pate
bit. A. Hoc fuit dictũ Ray. vt in sum.
con. li. p̊. ti. 14. q. 1. B.

¶ Quã emunitatẽ h᷑ eccl̃ia ꝯsecrata?

℞ᵒ ſm Ray. Hȝ p̊ vt nullus īde ꝑ viȝ
abſtrahat̃ niſi ī caſib⁹ q̊s vide. ī. emūi
tas ꝯfugiētiū. §. p̊. Itē ea q̄ ī eccl̃ia po
ſita ſūt nec ꝑ viȝ nec ꝑ furtū auferēda
ſūt: al̃r ſacrilegiū ꝯmittit̃ 17. q. 4. q̄ſq̄ſ
A. Al̃ icipit ſi q̄s iuēt⁹. B. Itē ꝙ nul
lus mortu⁹ ī eccl̃a ſepeliat̃ niſi ep̄i ab
bates aut digni p̄ſbyt̄i aut ēt fideles
laici. 13. q. 2. null⁹. Et itelligūt q̄dā de il
lis laicꝭ q̄ miracl̃a faciūt. Alii itelligūt
de fideli ī dignitate ꝯſtituto ſic̄ comi
te ⁊ rege. A. Hoc fuit dictū Hoſt. q̄ ēt
addit ꝙ ſic de facto ſuat̃. vt ī ſū. con. e.
ti. q. 2. Glo. āt in dcō. c. nullus. intelligit
tex. illū gnāl̃r ſicut ſonat. videlȝ ꝙ oīs
xp̄ianus poſſit ſepeliri ī eccl̃ia niſi ex
preſſe ī pctō mortali moriat̃: vl̃ ei ſpā
liter ſepultura deneget̃ ⁊ ita hodie ſer
uat̃. ſȝ d̊ iure aliđ vr̃. vñ ⁊ ꝓ ſepeliēdis
corꝑib⁹ videm⁹ cimiteria ſeꝑati ab ec
cleſia ꝯſtituta. B. Itē emunitatē hēt
eccl̃a ꝙ in choro nō debēt morari lai
ci cū cl̃icꝭ. ex̃ d̊ vi. ⁊ hone. cle. c. p̊. d̊ ꝯſe.
di. 2. ſacerdotū. Itē ꝙ ī ſcl̃are hītaculū
deceťo nō ꝯuertat̃. de ꝯſe. di. i. ligna. ⁊ ī
§. c. ſe. ex̃ de reli. do. ad hec. A. In his
ēt. c. pȝ ꝙ ſil̃r nec vaſa eccl̃iaſtica nec
cortine nec veſtimenta nec ceťa orna
mēta debēt pollui ꝯuiuiis nuptiaꝝ vl̃
aliis ſcl̃arib⁹ vſib⁹. Dicit tñ glo. Ray.
vt pȝ ī dcā. q. 2. ꝙ ſi legat⁹ ap̄l̃ice ſedis
vel ep̄s vel archiep̄s recipet̃ ab ep̄o
vl̃ capl̃o alic⁹ eccl̃ie vl̃ mōaſterio: bñ
poſſet ornari dom⁹ eccl̃iaſtica ī q̄ reci
ꝑet̃ cortinis ⁊ ornamētꝭ eccl̃ie. B. Itē
ꝙ nō poſſit vēdi ꝓpt̃ aliquā nccitateȝ.
in auc̄. de alie. ⁊ emphi. §. ⁊ qm̄. coll̃. 9.
Itē ꝙ ī ea placita ſcl̃aria non ſūt faciē
da. ⁊ maxie de cā ſāguis. ex̃. e. c. p̊. ⁊. c. cū
eccl̃ia. nec fiāt ibi parlamēta nec nego
ciatōeſ: ⁊ p̄cipue nūdinaꝝ. nec ſtrepit⁹
iudicioꝝ ſcl̃ariū: nec ꝓceſſus iudicum
ſcl̃ariū. ⁊ ſnīe ī dictꝭ locis ꝓlate ip̄o iu
re nō valēt. ex̃ eo. decet domū. li.º 6.º A.
Ibi dr̃ ꝓceſſus iudicū ſcl̃ariū ac ſpāl̃r
ꝓlate ſnīe ī eiſdē locis oī careāt robo
re firmitatis. B. Itē ꝙ ibi nō fiant lu
di theatrales cū laruis ⁊ ſiīb⁹ ībone

ſtis. ex̃ de vi. ⁊ hone. cle. cū decorē. Se
cus vero de honeſtis ⁊ deuotis repñta
tionib⁹. vt repñtare p̄ſepe dñi. Hero
dē magos. ⁊ ceťa h⁹mōi q̄ magꝭ īducūt
ad deuotōeȝ q̄ȝ ad vanitatē. Et ꝙ talia
poſſint fieri. ē ar. de ꝯſe. di. 2. ſemel. ⁊ di.
4. q̄ris. circa finē. nā ⁊ q̄ōlibȝ feſtū ē ſi
gnū p̄teritaꝝ reꝝ. 75. di. qđ die. A. Idē
quod notatur in hoc. §. habetur in ſū.
con. dicta. q. 2. B.

Utrū eccl̃ie nō ꝯſecrate hēant p̄dcāſ
emunitates. ℞ᵒ ſm Ray. Hñt. ex̃ eo.
eccl̃ie. Hoc aūt intelligēdū ſi auctori
tate ep̄oꝝ ſuoꝝ ſūt edificate. ar. ex̃ de
reli. do. ad hec. Et vbi ep̄s poſuit p̄mū
lapidē ⁊ edificate ſt̃ vt ꝯſecrēt̃. Lō. In
no. ⁊ Hoſt. A. Idē ī ſū. cō eo. ti. q. 7. B.

Utꝝ cimiteria hēant emunitatem.
℞ᵒ ſm Ray. ⁊ Hoſti. Habēt eandem
quaȝ eccleſia: vt dictū eſt. s̄. cimiteriū
§. p̊. A. Niſi ī duobus caſibus. vt ibi
in ſum. con. eo. ti. q. 6. B.

Utꝝ eccl̃ia intͥdicta p̄uilegiū emuni
tatis retineat. ℞ᵒ ſm Hoſti. ⁊ Goffre.
Dicendū ꝙ ſic. hec. n. reuerētia deo de
bet̃ q̄ nō delinq̄t nec etiam eccl̃ia ſua:
iōq̄ȝ nō ꝑdit p̄uilegiū q̄ culpā nō ꝯmit
tit. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 8. B.

Utꝝ p̄uata oratoria domoꝝ habeāt
p̄uilegia emunitatis. ℞ᵒ ſm Hoſti. ⁊
Goff. ꝙ non. Hodie nāq̄ȝ qđ eſt orato
rium cras poterit eē camera. A. Ideȝ
in ſum. con. li.º p̊. ti. 14. q. 9. B.

Que ē emunitas ꝑſonaꝝ eccl̃ie? ℞ᵒ
ſm Ray. Nō debēt fatigari angariis ⁊
ꝑāgariis. i. ſuitutib⁹ ꝑſonaꝝ ⁊ reꝝ. C.
de ep̄is ⁊ cle. oīs. ⁊. l. p̄ſbyteros. 12. q. 2.
eccl̃iaꝝ. In nccitate tñ vt ſi ciuitas eſ
ſet obſeſſa: non dȝ pati eccl̃ia ſuos ru
ſticos aliquo defendi p̄uilegio a cuſto
dia ⁊ h⁹modi. imo dȝ eos ꝯpellē. ex̃. eo.
ꝑuenit. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 16. B.

Qua emunitatē hȝ eccl̃a circa res tē
porales? ℞ᵒ p̊ q̄dē ꝙ eccl̃iis donari p̄t
ī īfinitū: vt dictū ē. s̄. eccl̃ia p̊. §. 4.º Itē
ꝙ ꝯtͥctū eccl̃iis etiā min⁹ ſolēnit̃ valȝ
vt. s̄. eccl̃ia p̊. §. 5.º Itē ꝙ ī eccl̃ia trāſfer
tur dñiuȝ rei ſolo pacto. cū aliis ꝑſonis.

negociacionis nō minor] ꝙ̃ int̃ se sta
tuerit venūdent. Edificioꝝ quoqꝫ arti
fices alioꝝqꝫ diuersoꝝ opeꝝ ꝓfessores
ꝛ balneatores penit⁹ arceantur pacta
int̃ se ꝯponē. vt ne qs qd̄ alteri ꝯmissū
sit op⁹ iplet vt iniunctā alti sollicitudi
nē alt̃ inſcipiat data lnia vnicuiqꝫ ab
alſo ichoatū ꝛ derelictū op⁹ ꝑ alteruꝫ
sine aliq̊ timore dispēdii implē̄. si qs
āt monopoliū ausus fuerit exercē̄ bo
nis ꝓpriis spoliat⁹: ꝑpetuitate dānet̃
exilii. B.

¶ Quid de illis q vēdē̄ nec emē̄ noue
rūt nisi cū mēdaciis piuriis ꝛ iuramē̄
tis? R̷ꝰ ƀꝫ Ray. Quotiēs cā decipiendi
piurāt vl̃ mētiunt̃ peccāt mortalr̃ ꝛ̃ te
nētur ad restitutōem. A .s. inq̃tū deci
pit ꝓximū: vt dic̃ glo. Ray. ñ distiguit
vtꝝ decepit i modico vl̃ magno: vt in
sū. con. eo. ti. q. is. B. Si aūt qs ignorā
ter dicit falsū credēs dicē̄ veꝝ vel etiā
si dicit sciēter nō intēdēs nocē̄ ꝓximo:
ſꝫ se indēnē̄ seruare: nec ꝓpt̃ hꝰ rē āpli⁹
ōbito supuēdat: tale mendaciū pōt di
ci veniale. si tñ iurat vl̃ piurat peccat
mortalr̃. vide .i. piuriū. A. Idē i sū. cō.
dcā. q. is. vbi addit̃ ꝙ dicti tales debēt
p̃ter r̃stitutōeꝫ iduci ad largas elẏnas
faciēdas ꝓ aiab⁹ illoꝝ: de quoꝝ rebus
ſꝫ ignorāter forte aliq̃ hūerūt. Ibi ēt
dr̃ ƀm Hosti. ꝙ lꝫ Ray. dixēit mēdaciū
ex q̊ alt̃ ñ dānificat̃ vēiale. tñ ex q̊ assi
due ꝛ de ꝯsuetudie c. mētit̃ vr̃ morta
le. sic̄ ꝛ ebrietas si sit assidua mortale
ē. 25. di. §. alias. Idē ēt de mēdacio ꝯsue
tudinario vr̃ sētire Tho. scd̄a scd̄e. q.
.110. arti. 4.º Itē vt patet i dcā. q. is. glo.
Ray. dicit ꝙ mēcator de suis mercib⁹
pōt accipe moderatuꝫ lucrū qd̄ ad ar
bitriū boni viri limitādū ē. qꝛ nō det̃
minatū q̃tū in singulis solidis aut li
bris aut marchis accipe liceat ō lucro
Cō. Tho. Host. aūt dic̄ ꝙ ad hꝰ ꝙ mer
catores sīn oi fraude officia sua exer
ceāt bona fide. ꝯsulerē talib⁹ ꝙ de lnia
epi sui facerēt q̃tū pñt lucrari i mēsu
ra bladi ꝛ vini ꝛ silib⁹. vel q̃tū pñt vl
tra q̃ emerēt ꝓ libra vēdē i recōpēsa
tōe labori ꝛ expēsaꝝ. ꝛ si sic vēderēt sīn
mēdacio ipos credere eē i tuto. Hi āt
q hec ñ faciūt sīn ꝑiclo vix euadūt. B.

¶ Quicqd aliqs emerit noie suo] ēt de
pecunia aliena ēptori acqrit̃. ñ ei c⁹ fu
it pecunia. C. de rei vēdi. si ex ea. nisi in
qbusdā casib⁹. Nā qcqd emit̃ de pecu
nia ecclie ipi⁹ ē. vt dr̃ s. eccla p̊. §. 7.º Eo
dē mō si tutor vl̃ curator ō pecūia mi
noris emerit sibi ipi p̃diū. nā mior vē
dicare potit illud. ff. qñ ex facto tu. l. 2.
Idē de milite si de pecunia sua alius
emerit p̃diū. C. de rei ven. si vt ꝓpōis
Idē i marito ꝛ vxore. qꝛ si alt̃ eoꝝ ali
qd emerit de pecunia quā ei alt̃ dona
uit: potit ille c⁹ fuit pecunia illud vtili
ter vēdicare. ff. de dona. int̃ vi. ꝛ vxo. l.
vxor marito. A. Et ibi pꝫ ꝙ hꝰ vr̃ veꝝ
qñ vxor vl̃ vir q accepit donū efficit̃
ñ soluēdo. Et idē casus q hñt i isto. §.
notāt i sū. cō. li.º p̊. ti. 14. q. 17. B.

¶ Utꝝ lib hō vl̃ ꝓpus fili⁹ vēdi possit.
R̷ꝰ ƀꝫ Host. Nō. nisi sol̃ ꝙ pr̃ vēdē pōt
filiū nccitate famis vrgēte: ita tñ ꝙ si
restituat̃ ēptori p̃ciū siue a filio siue
ab alio q̊cūqꝫ ꝛ qñcūqꝫ ipe fili⁹ i genu
itatē pueniat. i nullo āt alio casu licet
pr̃i filiū vēdē. Mri ēt ñ vrgēte nccita
te famis nō licet vēdere filiū. A. Idē
i sū. cō. li.º 2.º ti. 8. q. 17. Et p̃dicta ꝓbātur
in. l. 1. ꝛ. 2. C. de pa. q fi. di. ex his q̊ ibi ha
bētur i tex. ꝛ glo. Itē lib hō efficit̃ ſu⁹
si patiat̃ se vēdi ad p̃ciū participādū.
Insti. de iure ꝑso. §. serui. B. Ad māꝫ
ēptōis ꝛ vēditōis pñt ꝑtinē̄ mlta que
hēs. i. negociatio. De his q̊ emūtur ad
certū terminū. ꝛ de his q emūt vinuꝫ
bladū vt cari⁹ vēdāt. ꝛ p̃la hꝰmodi vi
de. i. vsura. 3.º

Emunitas ecclesie

Emunitas est p̃uilegiū eccl'ia
stice libtatis vel ꝑsonaꝝ vel reꝝ ad eā
ꝑtinētiū. Et dr̃ emunitas q̊i ex̄ munia
.i. officia a qbus sūt imunes. vt .i. pate
bit. A. Hoc fuit dictū Ray. vt in sum.
con. li. p̊. ti. 14. q. i. B.

¶ Quā emunitatē hꝫ eccl'ia ꝯsecrata?

R° fm Ray. Dz p̄ vt nullus ide p viz
abstrahat nisi i casib' q̊s vide.i.emūi
tas ↄfugiētiū.§ p̄. Itē ea q̇ i eccl'ia po
sita sūt nec p viz nec p furtū auferēda
sūt: al'r sacrilegiū ↄmittit 17.q.4.q̄sq̄s
A . Al' icipit si qs iuēt'. B. Itē q nul
lus mortu' i eccl'a sepeliat nisi ep̄i ab
bates aut digni p̄sbyt'i aut ēt fideles
laici.13.q.2.null'. Et itelligūt qdā de il
lis laicꝭ q miracl'a faciūt. Alii itelligūt
de fideli i dignitate ↄstituto sic comi
te ꝛ rege. A . Hoc fuit dictū Host. q ēt
addit q sic de facto fuat. vt i sū.con.e.
ti.q.2. Glo.āt in dcō.c. nullus. intelligit
tex.illū gnāl'r sicut sonat. videlꝫ q ois
xp̄ianus possit sepeliri i eccl'ia nisi ex
presse i pctō mortali moriat: vl'ei spā
liter sepultura denegeť ꝛ ita hodie ser
uat. sꝫ d̄ iure aliđ vr̄. vñ ꝛ p sepeliēdis
corpib' videm' cimiteria sepati ab ec
clesia ↄstituta. B. Itē emunitatē hēt
eccl'a q in choro nō debēt morari lai
ci cū cl'icꝭ.ex̄ đ vi.ꝛ hone.cle.c.p̊. đ ↄse.
di.2.sacerdotū. Itē q i scl'are hitaculū
deceťo nō ↄuertat.de ↄse.di.i.ligna. ꝛ i
§.c.se.ex̄ de reli.do.ad hec. A . In his
ēt.c.pꝫ q sil'r nec vasa eccl'iastica nec
cortine nec vestimenta nec ceťa orna
mēta debēt pollui ↄuiuiis nuptiaꝝ vl'
aliis scl'arib' vsib'. Dicit tñ glo. Ray.
vt pꝫ i dcā.q.2. q si legat' ap̄l'ice sedis
vel ep̄s vel archiep̄s recipeť ab ep̄o
vl' capl'o alic' eccl'ie vl' mōasterio: bñ
posset ornari dom' eccl'iastica i q̄ reci
peť cortinis ꝛ ornamētꝭ eccl'ie. B. Itē
q nō possit vēdi ppť aliquā nccitateꝫ.
in auc. de alie. ꝛ emphi. §. ꝛ qm̄. coll'.9.
Itē q i ea placita scl'aria non sūt faciē
da. ꝛ maxie de cā sāguis. ex̄.e.c.p̊.ꝛ.c.cū
eccl'ia. nec fiāt ibi parlamēta nec nego
ciatōes: ꝛ p̄cipue nūdinaꝝ. nec strepit'
iudicioꝝ scl'ariū: nec pcessus iudicum
scl'ariū.ꝛ snie i dictꝭ locis plate ip̄o iu
re nō valēt.ex̄ eo.decet domū. li°6°. A.
Ibi dr̄ pcessus iudicū scl'ariū ac sp̄āl'r
plate snie i eisdē locis oi careāt robo
re firmitatis. B. Itē q ibi nō fiant lu
di theatrales cū laruis ꝛ sil'ib' ibone
stis.ex̄ de vi.ꝛ hone.cle. cū decoreť. Se
cus vero de honestis ꝛ deuotis repñta
tionib'. vt repñtare p̄sepe dñi. Hero
dē magos. ꝛ ceťa h' mōi q̇ magi iducūt
ad deuotōeꝫ q̄ȝ ad vanitatē. Et q talia
possint fieri. ē ar. de ↄse.di.2.semel. ꝛ di.
4. q̄ris. circa finē. nā ꝛ qōlibꝫ festū ē si
gnū p̄teritaꝝ reꝝ.75.di. qđ dic. A . Idē
quod notatur in hoc.§. habetur in sū.
con. dicta.q.2. B.

❡ Utrū eccl'ie nō ↄsecrate hēant p̄dcāś
emunitates. R° fm Ray. Hñt. ex̄ eo.
eccl'ie. Hoc aūt intelligēdū si auctori
tate ep̄oꝝ suoꝝ sūt edificate. ar. ex̄ de
reli.do.ad hec. Et vbi ep̄s posuit p̄mū
lapidē ꝛ edificate sť vt ↄsecrēť. Cō. In
no. ꝛ Host. A . Idē i sū.cō eo.ti.q.7. B.

❡ Utꝝ cimiteria hēant emunitatem.
R° fm Ray. ꝛ Hosti. Habēt eandem
quaꝫ ecclesia: vt dictū est. s̄. cimiteriū
.§.p̊. A . Nisi i duobus casibus. vt ibi
in sum.con.eo.ti.q.6. B.

❡ Utꝝ eccl'ia interdicta p̄uilegiū emuni
tatis retineat. R° fm Hosti. ꝛ Goffre.
Dicendū q sic. hec.n. reuerētia deo de
beť q nō delinqt nec etiam eccl'ia sua:
iđoq̄ȝ nō pdit p̄uilegiū q̇ culpā nō ↄmit
tit. A . Idem in sum.con.eo.ti.q.8. B.

❡ Utꝝ p̄uata oratoria domoꝝ habeāt
p̄uilegia emunitatis. R° fm Hosti. ꝛ
Goff. q non. Hodie nāq̄ȝ qđ est orato
rium cras poterit eē camera. A . Ideꝫ
in sum.con.li° p̊.ti.14.q.9. B.

❡ Que ē emunitas psonaꝝ eccl'ie? R°
fm Ray. Nō debēt fatigari angariis ꝛ
pāgariis. i. s'uitutib' psonaꝝ ꝛ reꝝ. C.
de ep̄is ꝛ cle. ois. ꝛ. l. p̄sbyteros .12.q.2.
eccl'iaꝝ. In nccitate tñ vt si ciuitas es
set obsessa: non dꝫ pati eccl'ia suos ru
sticos aliquo defendi p̄uilegio a custo
dia ꝛ h' modi. imo dꝫ eos ↄpellē. ex̄.eo.
puenit. A . Idē in sū.con.eo.ti q.16. B.

❡ Qua emunitatē hꝫ eccl'a circa res tē
porales? R° p̊ qdē q eccl'iis donari pt
i ifinitū: vt dictū ē. s̄. eccl'ia p̊.§.4°. Itē
q r'lictū eccl'iis etiā min' solēniť valꝫ
vt. s̄. eccl'ia p̊.§.5°. Itē q i eccl'ia trāsfer
tur dñiuꝫ rei solo pacto. cū aliis psonis.

fit nccīa tradīcio.C. de sacrosan. eccle.
vt inf diuinū. A. Ibi ēt pȝ ꝙ idē est et
circa hospitalia ⁊ circa ꝯcessa i redem
ptōeȝ captiuoꝝ. B. Itē ꝙ qcquid em
ptū fuerit de pecunia eccłe ad eā dȝ re
uerti. vt s̄ eccłia p̄.§.7. Itē ꝙ nō valȝ
alienātio rei ecclesiastice nisi in casib⁹
q̄s hēs.s̄.alienatio.§.p̄. A. Idē etiaȝ ca
sus notanf in sū.con. eo.ti.q.17. B.

¶ Tpales dn̄i q subditis infdicūt ne p̄
latis siue psonis eccłastic̄ qcq̄ vēdāt
vel emāt ab eis vel ipis bladū molāt
coquāt panē aut alia h⁹mōi obsequia
exhibere presumāt: eoipo sunt excōi
cati.ex̄ eo.eos.li.6.

¶ Que est emunitas p̄dioꝝ eccłiastico
rū. R̄ sc̄ꝫ Ray. Nō debent ḡuari sordi
dis mūerib⁹. vt calc̄ coqnde. arene fo
diēde. cloace purgāde ⁊ silibus q̄ vilia
sūt.16.q.1.§.nouaꝝ. A. Al' incipit nouel
laꝝ. B. ad honesta ꝟo munera sic̄ sūt
tributa ordinaria tenenf etiā p̄dia ec
clesiaꝝ.23.q.vlt.tributū. Fallit tn̄ i do
mib⁹. atrus. ⁊ hortis iux̄ ecclesiā posit̄
⁊ etiā i māso i q̄ ecclesia dotata ē. A.
Alii dicūt i q̄ eccłia sita ē. vt i sū.cō.eo.
ti.q.18. vbi etiā notātur oīa q̄ hn̄f in h⁰
§. Sȝ potius vr̄ intelligēdū de manso
dotis. vt vr̄ posse colligi ex̄ de censi.c.p̄
vbi ēt glo. dicit ꝙ māsus ē q̄ntitas tre
q̄ sufficit duob⁹ bob⁹ in vno āno ad la
borādū. In dcō ēt.c.p̄.dr̄ ꝙ silr̄ nihil dȝ
solui de decimis ⁊ oblatōib⁹. B. de q
bus nullū dȝ dari tributū. de aliis sic:
nisi exp̄sse fuerit remissuȝ ab eo q po
tuit. Nā res ad eccłiaȝ trāsiuit cū one
re suo.23.q.vlt. ſm canonicā. ex̄ de cēsi.
sancitū.16.q.1.si qs laic⁹. Si ꝟo sūt ex̄
ordinaria ⁊ de nouo supindicta non te
nentur.16.q.1.placet. A. Nisi q̄ten⁹ an
tiqtus tenebāf ad supindicta. qꝛ tran
seunt cū onere suo ſm glo. Ray. ⁊ i.dcā
q.18.i sū.con. B. Silr̄ nec ad ea q̄ subi
to iniūgūf: nisi r̄spiciāt ad pias cās. vt
qꝛ p̄nceps mouet exercitū ꝯ sarracēos
vel hēticos. vel qꝛ petif ad ꝯstructōeȝ
pontiū vel aliā silēm cām. In talibus
.n. si nccitas exposcat debēt dn̄i secula
res nō auctoritate ppa accipe: sȝ hūili
ter ab epo ⁊ cleric̄ postulare. ⁊ illi uisa
nccitate poterūt ꝯferre. ex̄ eo. nō min⁹
⁊ ex̄ de censi. cū apłs. Sed hodie nihil
ꝯferre debēt i auxiliū p̄ncipū nisi con
sulto papa. ex̄ eo. aduersus.

¶ Utꝝ laici possint hospitiū exigē ab
eccłia. R̄ ſm Hosti. Hospitiuȝ exigē
violēter ⁊ tanq̄ ex debito nō pn̄t. ex̄.e.
c.p̄.42.dis. qescam⁹. caritatiuū tn̄ ꝯne
gādū non est. Dicit tn̄ Inno. ꝙ si qs in
recognitōe bn̄ficioꝝ suoꝝ reseruasset si
bi hospitiū in aliq̄ ecclesia illud debef.
18.q.vlt. Eleuteri⁹. Sȝ nō licet tali irrū
pere violēter domos eccłie rōe alicui⁹
iur̄ sibi debiti. alif sacrilegiū ꝯmittit
12.q.2.nulli. Et eadē rōne nō pōt tollere
inde nccīa hospitiū violēter igredien
do. A. Quia ēt ſm eūdē Inno. ex̄ eo.c.
p̄.i p̄dicto casu nulla dom⁹ nec aliq̄ res
dȝ hāc ſuitutē. vel etiā ad h⁰ sunt obli
gate. sed ecclesia ē obligata ad h⁰: ⁊ p
sonalis actio nō realis ꝯpetit ꝯ eccłiaȝ
Sec⁹ tn̄ de epo vel abbate vel alio ha
bēte iurisdictōeȝ i eccłia aliq̄: q posset
aliū iniq̄ intrātē violēter expellē ⁊ do
mū irrūpete. Et idē de possessore alic⁹
eccłie q̄si p̄lat⁹. Sec⁹ de abbate respe
ctu domoꝝ capelle sibi subiecte. qa ca
pellā nō possidet: lȝ in ea ius subiectio
nis hēat. ar. ff. ad.l.aql. queādmodum.
§.p̄.⁊.2. Et oīa etiā q̄ sunt i h⁰.§. hēntur
etiā i sū.con.li.p̄.ti.14.q.19. B.

Quid si possessio aliq̄ siue dom⁹ tene
baf albergū facē alicui ⁊ ipa postea p
uenit ad ecclesiā. R̄ sc̄ꝫ Hosti. Ecclesia
tenebif aut rei ſuitiū exhibē. aut ipsā
possessionē vēdere. Idē Inno. A. Idē
i sū.con.eo.ti.q.20. B.

¶ Que pena violantiū ecclesie emuni
tatē. R̄ sc̄ꝫ Gof. Qui aliq̄ mō ecclesias
violāt seu psonas vel ab ipis recipiūt
violenf seu vsurpāt bona ipaꝝ: sacrile
giū ꝯmittūt ⁊ excōicādi sf.17.q.4. nul
lus. ⁊.c. si qs deiceps. In cert̄ ēt casib⁹
excōicati sūt ipo iure. vt icēdiari⁹ ⁊ ef
fractor ecclesie.xi.q.3.canōica.17.q.4.
oēs ecclesie. extra de sen. ex. conquesti.

Violator quoq; eccl'iastice emunitatis
n̄ solū pena sp̄uali ut dcm̄ ē punit̄:sed
ēt pena pecūiaria qñ3 maiori qñ3 mi
nori.17.q.4.qsqs.r.c.si qs ꝯtumax.hec
arbitrio iudicis relinquēda ē:r d3 dari ꝑ
sone uel loco cui facta'ē iiuria ul' cui⁹
emunitas ē violata.ex̄ de sen.ex. paro
chianos.r.c.se.ex̄ de simo.de hoc autē
17.q.4.si qs i atrio. A .Hoc fuit dictū
Ray.dicētis ꝙ l3 pena pecuniaria sacri
legii diuersimode i diuersis.c. ponat̄:
credo tñ ꝙ hodie pena illa arbitrio iu
dicis relinq̄t̄. Hosti.tñ exp̄mit ꝑticl'a
res penas ſm diuersa iura.vt i sū.con.
eo.ti.q.21. B .De pena eoꝝ q ꝯ̄ nouo
submittūt sibi guardiā vacātiū eccl'a
rū.vide s̄ eccl'iā p̄.§.plt.Qd̄ eccl'astice
ꝑsone nō tenēt̄ ad tallias ēt rōne suaꝝ
possessionū.i.tallia.§.fi. A .Nisi forte
tales possessiones ꝑ p̄us fuissent hui⁹
mōi talliis subiecte:qa trāseūt cū one
re suo.s̄.§.9°. B.

Emunitas confu
giētiū ad eccl'am. Nullus ad
eccl'iā ꝯfugiēs ide ꝑ vi exhi d3 p̄ter q̄3
i casib⁹:puta si ille q ꝯfugit ad eam sit
public⁹ latro.s.q stratas publicas insi
diis r aggressiōib⁹ obsidet.Silr̄ r si sit
nocturn⁹ agroꝝ popl'ator.s.q de nocte
agros depopulat̄.i.vastat vel ꝯburit:
tales ipune pñt extrahi.17.q.4.sicut.
ex̄ eo.int̄ alia. Et de talib⁹ vr̄ itelligen
dū qd̄ p̄cepit dñs Exo.21°.Si qs ꝯ̄ idu
stria occiderit ꝓximū suū r ꝑ isidias:
ab altari nō euellas eū vt moriat̄ ſm
Ray.c⁹ fuerūt dcā oia q̄ i isto p̄ncipio
habētur:vt in sum.con.li° p̄.ti.14°.q.2.
Itē glo.in dicto.c.sicut.17.q.4.dicit ꝙ
l3 leges plures alias ꝑsonas excipiant
ab hac emunitate vt homicidas:adul
teros:r raptores ꝟginū:tamē ſm ius
canonicū excipiūtur solū p̄dci videl3
public⁹ latro r nocturn⁹ ppl'ator agro
rū.vñ r i hac ꝑte legi derogatū ē.r stā
dū ē decretali:vt notat̄ i dcā.q.2.ad fi.
idē ēt dicēdū ē de seq̄ntib⁹. B .Itē si
qs in ip̄a ꝯmisit maleficiū sperans se
ab eccl'a ꝯ̄fēdi:qd̄ sꝑ p̄sumit̄ nisi ꝯ̄riū
ꝓbet̄:nō d3 ꝑ eccl'iā defēdi.ex̄ eo. imu
nitatē. A .Ibi ēt idē dr̄ ꝯ̄ deliquēte in
cimiterio:s3 de dcā p̄sūptōe nihil dr̄.s3
fuit dictū glo.Ray .vt p3 i dcā.q.2. B.
Itē si ꝯfugiēs sit ſuus q si p̄stita a dño
cautōe de ipunitate nō velit de eccl'ia
exire:iuit⁹ ꝯpellit̄ r reddit̄ dño. 17.q.4.
A .Id ꝯstituim⁹ ex̄ eo.inter. B.

Quid si ꝯmisit maleficiū i vna eccl'ia
nūqd ꝯ̄fēdit̄ ꝯfugiēdo ad aliā? R° ſm
Guil. Non.q2 cū vna sit eccl'ia in toto
orbe:iux̄ illud Cantis.p̄. Una ē colūba
mea.l3 sint m'lte ꝑticulares eccl'ie.q in
iuriā facit vni facit r oibus.l3 forte de.
ꝯsuetudie apud aliquos alr̄ obseruet̄
A .Forte putātes ꝙ sic mior vtit̄ p̄ui
legio suo ꝯ̄ aliū miorē:ita una eccl'ia ꝯ̄
aliā ſ3 eūdē Guil'.vt i sū.cō.e.ti.q.3. B.
Quō d3 defēdi malefactor q ad eccle
siā cōfugit? R°.q̄3tūcūq; ḡue ꝯ̄lictū cō
miserit p̄ter ea q̄ i duob⁹ ꝓximis.§. di
cta sūt:debēt ei rectores eccl'iaꝝ salua
re vitā r mēbra.r poterūt eū petenti
ꝯcedē recepta suꝑ illius ipunitate ido
nea cautōe.s.ul' iuratoria tm̄ .17.q.4.
id ꝯstituim⁹.vl' ēt fideiussoria r pena
li si timeat̄ ꝙ ille q petit nō bñ obſuet
iuramētū.ar.ex̄ ꝯ̄ r'sti.spo.ex trāsmissa
r.c.l'ras.§.fi. A .His ēt iurib⁹ p3 ꝙ si n̄
poss3 sufficiēs cautio ꝓuideri:nō solu3
nō d3 petēti restitui:s3 ab eo poti⁹ amo
ueri. B .Suꝑ eo aūt qd̄ iniq̄ fecit alr̄
legitime puniēdus ē.ex̄.e.int̄ alia .§. si
liber. A .Et ibi dr̄ ꝙ talis ꝯfugiēs dā
nari nō d3 ad mortē uel ad penā . Vñ r
glo.ibi suꝑ ꝟbo puniēdus. dic:ꝙ dict⁹
ꝯfugiēs puniēdus ē pecūialr̄ dūtaxat
vel alia satisfactōe p̄ter penā corꝑalē
B .Porro talis q̄3diu ē i eccl'ia non so
lū nō exhēdus ē:s3 ēt nec molestādus
nec vestis nec victualia denegāda .C.
ꝯ̄ his q ad eccle.ꝯfu.l.pñti .§.p̄. Qd̄ si
qs ꝯ̄fecerit:sciat se maiestatis crimie
irretitū:r sic vltio supplicio puniēdu3
A .De h° in dcā.l.pñti. sic dr̄ . Decerni
mus nullos penit⁹ cuiuscūq; ꝯditōis ꝯ̄
sacrosanctis eccl'iis orthodoxe fidei

expelli aut tradi ꝯfugas:nec ꝑ his ve
nerabiles epõs aut religiosos Icono
mos exigi q̃ a ꝯfugis debeant.eos qui
hoͦ emoliri aut facẽ aut nuda saltẽ cogi
tatõe atq̃ tractatu ausi fuerit tẽtat̃ ca
pitali ⁊ vltia supplicii aiaduersiõe ple
ctẽdos.Et ꝯ crimie maiestat[is] dr̃.e.ti.l.
.2. B.Hãc ãt libtatẽ hꝫ ꝯfugiẽs ad ec
cl̃iã:⁊ ex̃ eã ifra.30.passus.17.q.4.q̃sq̃s
⁊.c.diffiniuit. A.Et si ẽ eccl̃ia maior .i.
matrix:ẽt ifra.40.passus.17.q.4.sic.⁊
no.i sũ.cõ.li.ͦ p̃.ti.14.q.2.ꝫ Hosti.cꝰ ẽt fu
isse videt̃ oĩa q̃ i hͦ.§.hñt vt ibi: B.vt
ad reqsita nãe exeãt ꝯbit[is] locis: ita tñ
ꝙ nõ accedãt ad alias domos.vt i dcõ
.c.diffiniuit. A.s.ad domos extraneas.
vt i ipõ.c.diffiniuit.ibi.absq̃ domoꝝ ex̃
neaꝝ receptaculo.⁊c̃. B.Hoc ꝓ p̃ui
legiũ de.30.passibꝰ ñ hñt capelle q̃ sũt
ĩfra ãbitũ muroꝝ ĩ castris:vt dcõ.c. q̃s
qs. A.Ibi dr̃.Capelle q̃ sũt ifra ambi
tũ muroꝝ castelloꝝ nõ ponũt̃ i hac.30.
passuũ obseruatõe.tñ i sũ.con.dcã.q.2.
idẽ dr̃ de exñtibꝰ.ĩ.ãbitũ muroꝝ ville
vel ciuitatis.sꝫ forte põt itelligi ꝯ par
ua ciuitate. B.

Quid si iudeꝰ paganꝰ vel excõicatus
ꝯfugit ad eccl̃iã.nunqd defendet̃: R.ͦ
ꝫm Guil̃.De iudeo ⁊ pagano satis cre
do ꝙ sic.Cõ.Inno.⁊ Bar.p.l.i.C.ꝯ his
q ad eccle.ꝯfu.De excõicato aũt qdaꝫ
dubitant cũ sit ex̃ eccl̃iã numero ⁊ me
rito.Et subdit ipẽ Guil̃.Credo ꝙ idem
debeat eẽ iudiciũ ꝯ vtrisq̃.puto tñ in
hͦ ꝯsuetudinẽ approbatã eẽ tenẽdam.
A.Idẽ i sũ.con.li.ͦ p̃.ti.14.q.5.vbi ẽt ad
dit̃ ꝫm Hosti.ꝙ si iudeꝰ q obligat̃ xp̃i
ano ꝯfugẽit ad eccl̃ã nõ recipit̃ q̃usq̃
debita reddiderit vniuersa. B.

An defendat̃ ꝯfugiẽs ad palatiũ ep̃i
R.ͦ.Eodẽ mõ defẽdit̃ sic̃ ꝯfugiẽs ad ec
cl̃ã.17.q.4.id ꝯstituimꝰ.qꝺ itelligunt
qdã qñ palatiũ ẽ ꝯiũctũ eccl̃ie: tñ p̃di
ctũ.c.ñ distiguit:sꝫ absolute loq̃t̃ ꝯ do
mo ep̃i. A.Et ita absolute vr̃ itelligẽ
dũ sic̃ ẽt tenẽ vr̃ Ray.vt i sũ.cõ.eo.ti.q.
xi.⁊ firmat glo.i dcõ.c.id ꝯstituimꝰ. B.

Quid si qs ꝯfugiẽdo ad eccl̃ã obuia
uerit sacerdoti portanti corpꝰ xp̃i:⁊ ei
adhereat:nũqd defẽdet̃: R.ͦ ꝫ Hosti.
Sic q̃uis nõ sit exp̃ssuꝫ i iure:tñ q̃libꝫ
catholicꝰ hͦ fouẽ dꝫ.Nã ⁊ mulier q̃ teti
git fimbriã vestimẽti xp̃i salua fcã ẽ.
Math.9.ͦ sꝫ ⁊ ꝫ leges statua p̃fecti sal
uat hoiem si ad eã ꝯfugerit.

Quis ꝓuidebit de expẽsis ei q ad ec
clesiã ꝯfugerit: R.ͦ Eccl̃ia ꝓuidebit.C.
de his q ad eccle.ꝯfu.l.pñti.i fi. sic̃ ⁊ re
ctor carcer[is] ꝓuidebit captiuis.C.ꝯ epi.
audiẽ.iudices.hͦ no.17.q.4. diffiniuit.
A.s.in glo.⁊ idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.12.sꝫ i dcã
.l.pñti nõ bñ hͦ ꝓbat̃. B.

An iminẽte ꝑsecutõe hostili hoies cũ
familiis ⁊ rebꝰ possint se i eccl̃ia recipe
R.ͦ Eccl̃ie cũ oĩbꝰ suis ornamentis de
bẽt teneri mũde.nec debẽt ibi ꝯuiuia
fieri ul̃ hoies iacẽ aut supellectilia sua
mittẽ nisi ꝓpt̃ hostiles incursus aut in
cẽdia repentina seu alias nccitates vr
gẽtes.sic tñ ꝙ nccitate cessante ide res
i loca p̃stina reportẽtur.ex̃ ꝯ custo. eu
cha.relige.di.42.c.pe.⁊ vlt. A.Idem
in sũ.con.eo.ti.q.13. B.

An i eccl̃ia possint fieri ꝓpugñcula et
ide pugñri ꝯ hostes: R.ͦ ꝫm Ray.Nõ dꝫ
ecclesia icastellari uel muniri ita ꝙ iñ
fiat guẽra vel r̃cipiãt̃ q guerrã faciũt
⁊ p̃cipue p̃dones: alr̃ ꝓpt̃ metũ paga
noꝝ hẽticoꝝ pirrataꝝ siue p̃donũ põt
muniri:⁊ pñt ibi hr̃e recursũ nõ soluꝫ
cl̃ici sꝫ ẽt laici ⁊ defẽdẽ ecclesiã ⁊ q̃ i ea
sũt.ar.ex̃ de custo. eucha. relige.14.q.
.6.si res.⁊.c.hi q.ita tñ ꝙ cessãte nccita
te icastellatio cessꝫ. A.Con.Ul. Inno.
⁊ Hosti.dicit tñ Hosti.ꝙ cũ icũbit ne
cessitas ista icastellatio dꝫ fieri aucto
ritate ep̃i:vt i sũ.cõ.eo.ti.q.14. B.Et
facit ad hͦ.s̃.bellũ.3.ͦ §.fi. A.Predictis
ẽt ẽ addẽdũ ꝙ si qs i eccl̃ia fac̃ tumul
tũ seu ipetũ:dꝫ ꝫ leges occidi.C.ꝯ his
q ad eccle.ꝯfu.l.3.vbi dr̃.Denũciamus
vob̃ oĩbꝰ vt i sacrosãctis ecclesiis ⁊ in
aliis qdẽ venerabilibꝰ locis i qbus cũ
pace ⁊ qete ꝯpetit celebrari abstieat[is]
ab oĩ seditõe.nemo ꝯclamatõibꝰ vtat̃.
nemo moueat tumultuꝫ aut ipetum

ↄmittat vł ↄuēticula collecta multitu
dine i q̄libet p̄te ciuitatis vel vici vel
cuiuſcūq̄ loci colligē aut celebrare co
neť. Nā ſi qs aliq̄d ↄ̄ leges a q̄buſdam
ſibimet extiet pp̄etrari liceat ei adire
iudicē ꝛ legitimū poſtłare p̄ſidiū. Sci
ant ſane oēs ꝙ ſi qs ↄ̄ hꝰ edicti normā
aut agē aliq̄d aut ſeditōem mouē tēta
uerit vltimo ſupplicio ſubiacebit. B.

Enormia

Enormia que ſūt. R°. Enormia ƀꝫ
canones dicūtur dupłr. p̄ mō
illa que ad normā penitētie plene re
duci nō p̄n̄t q̄n ſp̄ r̄maneat aliq̄d ↄ̄ pe
na. nā ꝛ ip̄ediūt ordiſ executōeꝫ ꝛ bn̄fi
cii retētōeꝫ. A. ſ. ēt pꝰ penitētiā: vt i iu
ribꝰ .ī. allegatꝭ. B. Talia ſūt tria .ſ. ho
micidiū. 50. di. miror. i. q. 7. ſi qs oēm. ↄ̄
ↄſe. di. i. c. p̄. Itē hēſis in q̄ pꝰ vulnꝰ ſa
natū remanet cicatrix. i. q. i. vētū. Iteꝫ
ſimonia in ordine. ex̄ ↄ̄ accu. inq̄ſitōis.
ꝛ ibi pꝫ ꝙ idē ē ↄ̄ ſimonia i bn̄ficio. i. ſi
qs adeptꝰ eēt ordinē vel bn̄ficium p̄ ſi
mōiā vt ibi. A. De his ēt vide s̄. crimē.
§. 2°. B. 2° mō dicūť enormia q̄ꝛ diſpē
ſatōem nō recipiūt. vt ſimonia in bn̄fi
cio. i. q. i. erga. ꝛ. q. vlt. pꝫ. h° ēt mō dicūť
enormia oīa illa delicta q̄ inducūt iſa
miā ciuilē. i. ex q̄bꝰ qs r̄māet iſamis ēt
pꝰ penitētiā vt in iuribꝰ de q̄bꝰ ſtatiꝫ.
3. q. 7. §. porro. ꝛ. 2. q. 3. §. hic colligiť. A.
Idem q̄d in hoc. §. notať in ſū. con. lib°
3°. ti. 31. q. 7. B.

¶ Enormiſ iniuria in cl̄icū dr̄ q̄n̄ ad mu
tilatōeꝫ mēbri ſeu effuſionē ſāguinis
.ſ. p̄ vulnꝰ illatū p̄ceſſū fuerit. aut ſi in
ep̄m vel in abbatē p̄priū manꝰ violē
ta iniecta ſit. ex̄ de ſen. ex. cū illoꝝ. aut
ēt dr̄ enormis ex arbitrio boni viri et
circūſtātiis locoꝝ. tēpoꝝ ꝛ p̄ſonaꝝ. vt
Inſti. de iniur. §. atrox. A. De his latiꝰ
dictū ē s̄. abſolō. 2°. §. fi. in additōe. B.

Epiſcopus

Epiſcopus. Utꝝ ſtatꝰ epoꝝ ſit p̄
fectior q̄ꝫ ſtatꝰ religioſoꝝ. R°
ƀm Tho. ſc̄da ſc̄de. q. 184. In omni ge
nē ſp̄ agens eſt p̄ſtātiꝰ patiente. in ge
nē āt p̄fectōis ep̄i ƀm Diony. ſe hn̄t vt
p̄fectiores. religioſi ꝟo vt p̄fecti: q̄ruꝫ
vnum p̄tinet ad actōem. alteꝝ ad paſ
ſioneꝫ. Un̄ ꝛ manifeſtuꝫ eſt ꝙ ſtatꝰ p̄
fectōis potius eſt in ep̄is q̄ꝫ in religio
ſis. ſi tn̄ ſtatꝰ epoꝝ p̄functorie agať ni
hil eſt miſerius aut p̄iculoſius. vt. ī. ne
gociatio. §. 3°. in fi.

¶ Utꝝ liceat ep̄atū appetē. R° ƀꝫ Tho.
ſc̄da ſc̄de. q. 185. ſicut dic̄ Augꝰ. 19. de ci
ui. dei. Locꝰ ſup̄ior ꝛ ſi āminiſtreť vt
decet tamē indecenť appetiť. A. Hꝰ
etiā. 8. q. i. q̄ ep̄atū. B. Cōtingit. n. ip̄m
appetē p̄pť altitudineꝫ ḡdus ad queꝫ
ſeq̄ť r̄uerentia honor ꝛ ſufficiētia tp̄a
liū. ꝛ h° mō appetē illicitū eſt ꝛ p̄tinet
ad cupiditateꝫ ꝛ ad āƀitōeꝫ. ſꝫ appetē
p̄rimis p̄deſſe p̄ ſe laudabile eſt. tam̄
p̄ſūptuoſū vr̄ eē ꝙ aliq̄s p̄eē appetat
ad hꝰ ꝙ ſubditꝭ p̄ſit. p̄t tamē ſine p̄ſū
ptōe q̄libꝫ appetē talia op̄a facē ſi eū
ↄtigēt in tali officio eē. hec Tho. Qua
lia āt ↄ̄bēt eſſe op̄a epoꝝ ꝛ q̄ qs appe
tē dꝫ ſatꝭ oſtēdit Greg.ꝰ in paſtorali mł
ta ↄ̄ his tractās. ſꝫ in q̄dā gn̄āli dic̄ ibi
ſic. Sit r̄ctor cogitatōe mūdꝰ. actiōe p̄
cipuꝰ. diſcretꝰ i ſilētio. vtiliſ in ꝟbo. ſin
gulis p̄ ↄpaſſionē ſociꝰ. p̄ cūctꝭ ↄtēpla
tōe ſuſpēſus. int̄noꝝ curā extioꝝ occu
patōe nō minuēs. extioꝝ p̄uidētia int̄
noꝝ ſollicitudinem non relinquens.

¶ Utꝝ ep̄alis dignitas lib̄et a ↄditiōe
ƀuili vł aſcripticia. R°. Ab utraq̄ꝫ libat
etiā dignitas ſacerdotalis. di. 54. ſi ſer
uus ſciente. A. Ibi nihil dr̄ de ſacerdo
tali ſꝫ de ep̄ali tm̄ ſic. ep̄alis. n. ordo li
berat a fortuna ſeruili vel aſcripticia
ſꝫ nō a curiali ſeu officiali. Et glo. ſup̄
ꝟbo ep̄ali dicit etiā ſacerdotalis s̄. ea.
diſ ex antiq̄s. ꝛ dictum. c. ſi ſeruus. vt
ibi pꝫ eſt lex leonina. B. Et ƀm cano
nes etiam a curiali. diſ. 54. ex āntiquis
A. Ibi non videtur dici niſi de ſeruili.
Sꝫ glo. in dicto. c. ſi ſeruus. ſuper ꝟbo.
curiali dicit. Sc̄dm iura canonica h°
non tenet. q̄ꝛ cum ordo liberet a ſerui
li fortuna. multo fortius a curiali. B.
Et q̄ꝫtū ad hoc non tenet. c. illud. ſi ƀuꝰ
ſciente. verūtamē nec ƀuꝰ nec aſcripti

ci⁹ nec ēt curialis ordinari dʒ nisi ꝫʒ di
stinctōem quā hēs.i.seruus 2°.p totuʒ.
A .videlʒ qꝛ nō debēt ordinari nisi p⁹
fuerit a ꝫuili ascripticia uł curiali con
ditōe absoluti ꝛ ab aliis irregularitati
bus sint imunes: vt notaꝛ i sū.con.lib°
3°.ti.16.q.2. A.

¶ Inꝛ epm ꝛ psbyteꝝ ꝗtū ad appella
tionē qnʒ nō fuit dria.qa isti ꝛ illi dice
bāꝛ psbyti ꝛ epi.sꝫ tñ fuit dria realis.
vñ ꝛ i pmitiua ecclia soli apli cōfirma
bāt Actꝰ.8°. A .i.p man⁹ipositōem spi
ritū sanctū dabant.ut ibi.que imposi
tio designaꝛ p ꝯfirmatōeʒ seu crisma
tionē.ꝛ iō soli epi sunt q vice aploꝝ
ꝯfirmāt.vt ex̄ d sac̄ vnc.c.vno.§.p frō
tis. B .Erāt ꝛ olim qdā plati q dicebā
tur coꝛ epi d qb⁹ ptrāseūdū ē.qꝛ amo
ti sūt .68.dis.§.hi ꝟo.ꝛ.c.se.

¶ Eps dispēsare pōt i oi crimie nisi ex
psse sibi phibeaꝛ a iure.di.82.psbyter
ꝛ de pe.di.6.c p̊.in fi.ex̄ de sen.ex.nuꝑ.
circa fi.ad idē.ff.q.ex cau.ma.l.nec nō.
.§.qd eis.ꝛ hec coioꝛ doctoꝝ snia ꝫm
Ber.ꝛ no.50.di.si qs psbyꝛ.ꝛ uide s̄. di
spēsatio.§.6°.p totū. A .Hoc intelligē
duʒ nisi suꝑ aliq̊ crimine epis denege
tur absolutio.nam tunc ꝯsequēter mł
to magis intelligiꝛ denegata dispensa
tio.ex̄ de sen.ex.cum illoꝝ.vel nisi i iu
re sit simplr̄ pena expssa ꝛ nihil de di
spēsatōe dictū.tūc.n.nō ē ꝯ ius dispēsā
dū: sʒ iuri parēdū ꝛ pena expssa irrogā
da.ex̄ de offi.del.de cāis. B.

¶ Eps nō pōt restituꝛ depositū siue de
gradatū sed tm̄ papa.di.50.c.p̊.ꝛ.2°. Nā
nec pses puicie pōt illum restituē quē
dānauit.ff.de qsti.l.i.in fi.

¶ Epi ꝛ supioꝛes nullā sniam suspēsio
nis uel intdicti icurrūt ipo iure nisi de
eis expsse dicaꝛ.ex̄ de sen.exco.qꝛ picu
losuʒ.li.°6°

¶ Eps in tota sua diocesi iurisdictionē
hʒ ordinariā.vñ pōt p se ꝛ p aliū i quo
libʒ loco nō exēpto p tribunali sedere
cās audire.ꝛ psonas ecclīasticas cum
optuerit cape.carceri deputare.ꝛ ceꝛa
officia. A .q ad ipius spectāt officium
ut.i.c.de q statiʒ. B .libe exercē.ex̄ d
offi.oꝛ.cū eps.li.°6°. Sʒ quō possit i dio
cesi aliēa hoc facere.vide s̄. absolutio
p̊.§.6°.

Eps q i aliq̊ loco hʒ iurisdictōeʒ tpalē
qliter exequeꝛ? R°.ꝫm Ray.Debet cō
stituere iudicē sclarē q cās audiat pci
pue sanguis cui pōt ꝛ dʒ pcipe ꝙ vni
cuiqꝫ faciat iusticiā.Qd si iudex intro
gat eū i spāli⁹qd agendū de tali q.s.pe
nā sanguis mereꝛ pōt rñdere ꝯsule iu
rispitos.ꝛ caueat ne ppꝛ suā rñsionē
directā uel idirectā iudex itelligat ꝙ
debeat eū sāguie punire.De h°cāu hꝛ
.i.homicidiū 2°.§.p.ꝛ homicidiū.4°.§.
3°. A .Idē i sū.con.li.°2°.ti.p.q.53.ubi ēt
dꝛ ꝫm glo.Ray.ꝙ h° casu pōt epus rñ
dere ꝛ ei pcipe ꝙ puniat reum ꝫm ꝙ
ius dictauerit dūmō nō expmat ꝙ pu
niat eū ad sanguinē uel ad mortē.sic
notat Hugo di.3.ois aūt lex.ꝛ addit
Ray.ꝙ talis plat⁹ nō dʒ etiā pñtialiꝛ
inꝛesse cāe sāguis nec executōi snie sā
guis.nā cito possʒ incidē in cām depo
sitōis.ex̄ de exces.pla.ex lr̄is.vbi diciꝛ
de epo q inꝛfuit suspēsioni cuiusdā fu
ris ꝛ iudici qrēti ab eo ꝯsiliū rñderat.
malū ē si sic euadat.ꝛ mādat papa ꝙ
cedat epatui aut amoueaꝛ.ꝛ dic glo.
Ray.ꝙ ob h° nō dʒ interesse executōi
snie in talib⁹.qꝛ vꝛ inꝛesse tanqꝫ pstās
auctoritatē.alr̄ aūt ubi aliqs puatus
ex sola curiositate iterest talib⁹ ñ icur
rit irregularitatē.Subdit ēt Ray.ꝙ
si nō apparet casus de facto ꝛ introga
tur eps uł ali⁹ clic⁹ q pena eēt iфligēda
p furto ꝛ homicidio ꝛ ꝯsilib⁹: possʒ di
cere talis uel talꝛ ꝫm leges. B .Sʒ bñ
pōt dlegare alicui ēt spālr̄ suꝑ aliquo
maleficio ut homicidio ꝛ h⁹i i iurisdi
ctōe sua ꝯmisso: ut iqsita ꝟitate iusti
ciā exeqtur.nec ppꝛ secutā penaʒ fiēt
irregularꝭ.ex̄ ne cle.uel mo.eps.li.° 6°.
A .Et idiīdē dꝛ de qcūqꝫ alio plato seu
clico tpalē iurisdictōem obtinēte. B.

¶ Epi debēt hr̄e Iconomos.s.q psint
reb⁹ ecclie: ꝛ vicedños.s.q psint rebus
epi.ꝛ tales nō debēt eē laici sʒ pbati

clerici eiuſdē eccľie.89.di.volum⁹.ꝛ .c.
ga in qbuſdā.ꝛ.c.indicatū. A .Jdē i ſū.
cō.li°.3°.ti.13.q.18.ƀm Ray.q etiā addit.
Jtē ñ ōbēt diſpēſatōez reꝝ eccľe ɔmit
tere ꝑpigs vel fauoꝛe hūano ꝛ ihone
ſte ſibi ɔiunctis:qꝺ ſi fecerit peccāt et
debēt excōicatōi ānue ſubiacē.89. diſ.
decenť.Quidā tñ intelligūt hoc ꝺ ma
lis ꝑpigs.nā ſi boni ſūt vidētur ēt ali
is ꝓferēdi:qꝺ veꝝ ē q̊ ad ſuſtētatōem
nāe .hec ibi.Jdē ēt videť quo ad admi
niſtratōez qñ ſūt boni.cū h° caſu ceſſet
rō ꝓhibitōis:niſi foꝛte oꝛireť ſcādaluꝫ
ex ſuſpitōe. B .Et ꝙ epi poſſūt qñꝙ a
ſubditis modēatū auxiliū exigē.vide
s̄.dñs.§.2°. A .Meli⁹ hr̄ in.c.cū apľs.§.
ꝓhibem⁹.ex̄ de cenſi. B.

¶ Utrū eps poſſit iudicare imediate ꝺ
ſubditis ꝓlatoꝝ q ſub eo ſūt niſi q̄dati
ad eū deferať. R° ƀm Hoſti. Licꝫ ſup
hoc a diuerſis dr̄ſa notata ſint:dico cō
ſuetudinē cuiuſlibꝫ eccľie obƀuādaꝫ q̄
iuriſditionē tribuit.Jdē Hoff. A .Jdē
i ſū.con.li°.3°.ti.27.q.5. B.

¶ Epi ſinguli i ſuis dioceſib⁹ ēt ſine cō
ſilio metropolitāi pñt pl[illegible]a vt Ray.
pōit:puta ɔſecrare ꝟgies ſilr̄ ꝛ eccľas
oꝛdinare cľicos.erigē altaria i eccľa cō
ſecrata.nā i nō ɔſecrata ſacerdos hoc
pōt.vt s̄ altare.§.fi.Jtē criſma conficē
baptiʒatos ɔfirmare.recōciliare ſolen
niť penitētes.lr̄as foꝛmatas ſeu ɔmē
daticias cľicis dare.hec oia.68.di.q̄uis
de ɔſe.di.i.nullus ꝓſbyter.si.di.ex̄ne⁹.
Jtē pñt inť ſubditos iudicare: vt s̄.§.
ꝓxio.Jtē anathematiʒare cū ſolēnita
te.de q̄ hr̄.xi.q.3.debēt. A .ſ.q2 debēt aſ
ſiſtere.12.ſacerdotes cū cādelis accen
ſis.vt ibi dr̄. B .Jtē diuidē vnā eccľiaꝫ
i duas:ꝛ duas vnire..vnā ſubiacē alťi
ꝛ nouas eccľias erigere.ꝛ hec qdem ex
cā pñt facē.nō aliť. ꝛ nihilomin⁹ reqſi
to cōſenſu illoꝝ quoꝝ inťeſt.ꝛ q foꝛſan
ex hoc ledi pñt:etiā qñꝙ illoꝝ cōſenſu
nō obtēto. A .Ray.dicit. reqſito ɔſēſu
illoꝝ quoꝛum inťeſt etiā ſi foꝛte nō ob
tēto.vt i ſū.con.eo.ti.q.7.vbi ēt ponun
tur oia q̄ in iſto.§.hēnť. B .ex̄ ꝺ exceſ.
pꝛela.ſicut.ex̄ de eccle.edifi.ad audien
tiā .10.q.2.c.vlt.12.q.2.placuit.Jtem poſ
ſunt epalem ſynodū celebꝛare.38. diſ.
quādo.Jtem reuertentes ab hereſi re
conciliare.ex̄ de hereti.ad abolendaꝫ.
A .Jntellige hoc ƀm glo. Ray.ꝛ in dcā
.q.7.quo ad deꝓhenſos in hereſi. quia
occultos hereticos credit abſolui poſ
ſe ꝑ ſimplices ſacerdotes niſi eps loci
retinuerit ſibi taliū abſolutōem.hec il
le.Sed certe hodie iſte caſus eſt papa
lis etiā quo ad occultos.vt pꝫ in anna
li ꝓceſſu curie. B .Jtē canonē late ſen
tentie quo ad ſuā dioceſim ɔdē.3.q.4.
nullus.Multa quoꝙ alia q̄ difficile eſ
ſet numerare:cū eps ꝓoꝛdinatoꝛ ſit in
cunctis.25.diſ.ꝑlectis.

¶ Utꝝ eps ꝓncipalr̄ debeat intēdē cu
re paſtoꝛali vel multiplicatōi tꝑaliū.
R° ƀm Tho.i q̊libet.Sollicitudo ꝓlati
ꝓpᵽa ꝛ ꝓcipua dꝫ eē circa gregis cuſto
diā oꝛādo.ꝓdicādo.ſacr̄a diſpēſādo. et
ſua iuxta qꝺ res exigit erogādo.multi
plicatio aūt tꝑaliū pōt exercēi oppoꝛ
tunitate ſe offerēte ſine ſpūaliū nota
bili dāno.ꝛ ſic pium eſt mľtiplicare ea
ad eccľie vtilitatē. Qꝺ ſi oppoꝛtūitas
nō ſe offerat nullatenus licet ei ſeipſū
diſtractōi ingerere:ꝛ ſecľarib⁹ occupa
re cū ipedimēto notabili. Jdē ēt Tho.
ſcꝺa ſcꝺe.q.183. A .Jdē in ſū.con. li°. 3°.
ti.34.q.289. B .Ad mām iſtā pōt perti
nere.i.ſollicitudo.

¶ Utrū liceat epo ꝓpter aliqnā perſe
cutionē deſerere gregē. R° ƀm Tho.ſe
cūda ſcꝺe.q.185.Ubi ſubditoꝝ ſal⁹ exi
git ꝑſone paſtoꝛis pñtiam non debet
paſtoꝛ gregē ſuum deſerere nec ꝓpter
aliqꝺ icōmodū tēpoꝛale:nec ꝓpter ali
qꝺ perſonale periculū iminens:cū bo
nus paſtoꝛ aiam ſuā teneať ponere ꝓ
ouibus ſuis.Si ꝟo ſubditoꝝ ſaluti poſ
ſet ſufficiēter i abſentia paſtoꝛis ꝑ ali
um ꝓuideri.tunc licitū eſt paſtoꝛi ꝓpť
aliquod eccľie cōmodū vľ ꝓpť ꝑſone
ꝑiculū coꝛꝑalr̄ gregē ſuū deſerē.ꝛ hoc
ipm colligiť.7.q.i.ſciſcitaris. A .Jdeꝫ
i ſū.cō.eo.ti.q.288. B .Poſſet ēt deſerē

plebē ꝑpꝰ ipsius malitiā. vt .ī. renūciacio ꝑ. §. 2º ꝟ. Quarta ē. De casibꝰ cōfessionū q ꝑtineāt ad epz ⁊ q ad sacerdotes: vide s̄. confessor. ꝑ. §. ꝑ. Quō eps tenet dare paupibus. s̄. clericꝰ. 4º §. 5º Qn̄ eps ē senex vel infirmꝰ qd agēdū vide .ī. vitiatꝰ corpe. §. fi.

Equitas quid sit vide .ī. ius. §. ꝑ.

Eucharistia pº cōiter ⁊ ō eiꝰ forma. Et q̄rit ꝑ. Utrū eucharistia sit sacrm. Rº ꝓm Pe in 4º dis. s. ē sacrm ⁊ mō cōi cū aliis sacris. s. sactificādo seu cāndo scitatē. ⁊ mō spāli. s. ɔtinēdo totiꝰ sanctitatis auctorē. ⁊ ꝓpter hoc excellētissimū ē oīum aliorū sacrox. Idē Tho. A. Idē in sū. con. liº 3º ti. 24. q. 54. B.

Utrū sacrm eucharistie sit vnū. Rº ꝓm Pe. ⁊ Tho. vbi s̄. Unū q̄dē est vnitate ꝑfectōis. q2 ad eiꝰ integritatē plā reqrūtur: sicut ⁊ domꝰ ꝑfecta dr vna. nō aūt ē vnū vnitate indiuisibilitatis vel ɔtinuitatis. vn̄ qn̄ plalr̄ d̄r. Perficiāt in nob q̄s dn̄e tua sacra qō ɔtinēt ⁊ hꝰmōi: intelligit illa plitas solu3 mālitēr. A. Idē i sū. con. dcā. q. 54. B.

Que ē forma sacri eucharistie? Rº ꝓm Tho. ⁊ scōs vbi. s̄. hec ē forma ɔsecratōis panis. Hoc ē. n. corpꝰ meū. ɔiūctio aūt enī: non est de suba forme: tn̄ apponi d3 ꝓm vsū eccl̄ie: q vsus a btō Petro initiū sūpsit. Qō aūt ꝑmittit accipite ⁊ māducate ex hoc oēs: ꝑtiet ad vsū sacri: ⁊ nō ē de suba forme. Forma aūt ɔsecratōis sanguinis hec est. Hic ē. n. calix sanguis mei noui ⁊ eterni testi mysteriū fidei q ꝓ vob ⁊ ꝓ mltis effūdet ī remissionē pctox. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 55. vbi ēt addit ⁊ sētit Pe. ꝙ tn̄ illud sit de suba forme. H est calix sanguis mei. Et idē dicit Albertꝰ in liº de missa. Ul. aūt dicit. forma ꝟborū hec ē ⁊ nō plus. hº est corpus meu3 ⁊ H ē sanguis meꝰ. de ɔse. di. 2. q2 corpꝰ. S3 vt p3 in dcā. q. 55. Tho. dic ꝙ q2 cōditōes adiecte ad sub3 vꝰꝑtū sc̄ ō itegritate locutōis alicꝰ. Jō alii ꝓbabiliꝰ dn̄t ꝙ totū qō seqtur ē de forma: cū totu3 hoc qō addit nō sit locutio ꝑ se: sed sit determinatio ꝑti. hec ibi. Alii ꝟo sentire vn̄t ꝙ totū sit ō suba vsq3 ad. vn̄ ⁊ memores: cū totū videat ɔnexū: vt hr̄ in directoria liº ꝑ. sub ti. de sacro eucharistie. Puto ꝙ ps tutior sit eligēda. ex ō homici. ad audiētiā. videl3 vt non fiat adoratio sanguis nisi pactis ꝟbis vs3 ad. vn̄ ⁊ memores. Si ꝟo aliqs dicto tm̄ H ē calix sanguinis mei. vel hic est sanguis meꝰ. ⁊ aliis omissis ꝓcesserit ad vlteriora hēatur ꝓ ɔsecrato. B.

Quid si mutētur iste forme? Rº ꝓm Albertū in liº de missa. Nō debēt mutari: alr̄ nō ɔficeret etiā si eūdē sensu3 hēre videant. Silr̄ non d3 aliqd dimi nui: q2 si dicat hoc ē meū: ꝑmanet. idē terminatum quid meū sit. Et si dicat. hoc ē corpꝰ: nō significat ꝓpriū corpꝰ xp̄i. Et si aliqd addat qō significatōe3 nō mutet nec errorē inducat: nihilominus fit ɔsecratio. vt si dicat hoc est corpus meū dilectū vel scm̄. tn̄ q hº facet valde increpādus eēt. A. Idē i sū. cō. eo. ti. q. 56. B.

Qualit sit xp̄s in hoc sacro? Rº ꝓm Tho. ⁊ Pe. i 4º di. 10. Xp̄s ide3 q de virgine natus ⁊ ꝓ nob passus ē i hº sacro ɔtinet. ⁊ sic ē ibi ꝟe xp̄s ita ē etiam ibi sub sua q̄titate: s3 nō vtit ea occupando locū: sicut ēt nō vtit claritate sua illuminādo aerē. Jtē pōt esse sīl i plibus locis iquātū plā idiuidua. i. plēs panes trāsubant i ip3. Jtē i q̄libet ꝑte hostie ē totꝰ xp̄s ēt in minima. s. q̄diu manet spēs panis aut vini. A. Un̄ plēs hoies dr̄sis ꝑtibꝰ vniꝰ hostie cōicari pn̄t: vt i sū. con. eo. ti. q. 55. vbi ēt hn̄t oio q̄ i hoc. §. dicūtur. B. Et idē dicēdū q̄diu manet i stomacho sub dict] spēbꝰ. Et eodē mō qn̄ hostia cōsecrata diu suaret dūmō spēs panis nō mutet. alit ō. A. Glo. tn̄ i. c. nō iste. de ɔse. di. 2. dic ꝙ spēs panis ⁊ vini bn̄ vadūt in corpꝰ. Et subdit. Sed nunqd est ibi sacrm. Et rn̄det

nō.q2 tā diu ē ibi sacr̄m q̄diu ē ibi cor
pus xp̄i.sed q̄diu hoc sit.i.vsq3 ad quē
locū ꝓcedat ꝑ gulā nescio. s3 l3 non sit
sacr̄3 dū ē in corꝑe. si tñ qs vomit illō
cū veneratōe ē seruādū qa sacr̄m fuit
B .Itē l3 ex ꝟtute sacr̄i sub specie pa
nis sit tm̄ corp⁹.ꝛ tm̄ sāguis sub specie
vini.tñ ꝓpter nālē ɔcomitantiam sub
vtraq3 specie ē tot⁹ xp̄s.s.h3 corp⁹ ꝛ ani
mā ꝛ diuinitatē.q2 hec tria sepata ñ sť

Utꝝ xp̄s i sacr̄o eucharistie aliqñ vi
deať oculo corꝑali.℞° ẜm P̄e. ꝛ Tho.
vbi s̄.In specie qdē ꝑp̄a nō vř ibi.sed
tñ qñq3 illa spēs panis circūfundiť q
busdā accñtibus carnis vel pueri que
nō sūt ꝑp̄e accñtia corꝑis xp̄i.vñ q̄uiſ
ibi exp̄ssiori signo videať:nō tñ videť
in specie ꝑp̄a. A .Idē in sū.con.li°.3°.ti.
34.q.86. B.

Quid agēdū sit qñ corp⁹ xp̄i sic appa
ret in alia specie.℞° ẜ3 Tho.vbi s̄.cu3
vsus h⁹mōi sacr̄i sit ꝑ mādücationē:
iō quādo apparet i specie pueri vľ car
nis cruētate uľ sili nō h3 rōem cibi nec
assumi d3 ab eo cui sic apparet.Q8 si
oibus appareret d3 cū reliquiis poni.
A .Idē i sū.con.eo.ti.q.87.vbi subdiť.
Idē dicit Albric⁹ in scripto.Et si sic ap
pareret sacerdoti in altari in missa. di
cūt qdā ꝙ d3 iteꝝ celebrare ꝛ corpus
xp̄i sumē.qa ẜm canones q ɔsecrat ēt
sumē d3.de ɔse.di.2.relatū.Et si 2° h° ac
ciderit 3° celebrare d3 ꝛ sumē.Quida3
aūt dicūt ꝙ i tali casu sufficit spūalis
mādücatio:nec ꝓpť h° efficiť trāsgres
sor ɔstitutionis eccľie.quia ad ea q̄ fre
quēti⁹ accidūt leges aptātur. B.

Utrū ꝟtute vboꝝ possit sacerdos q̄
tacūq3 mām ɔsec̄re.℞° ẜm Tho.in 4°
dis.xi.Quātitas ꝑua vel magna nihil
ad hoc facit.s3 tñ ip̄a forma ꝓnoie de
mr̄atiuo vtēs oñdit ꝙ mā ɔsecranda
d3 eē corā sacerdote.vñ sacerdos exñs
i domo sua nō poss3 ɔsecrare panē q ē
i altari aut etiā i foro.neq3 totū vinu3
q8 ē i celario.s3 q̄tacūq3 sit q̄titas pa
nis vel vini que ꝓpōiť corā sacerdote
posset ab ip̄o consec̄ri. A .Dūmō quan

titas sit sumibilis ab hoibus. vt i sū.
con.eo.ti.q.10s.ẜm eūdē Tho. Unde ꝛ
Alex.d ales sup 4.°i mā eucharistie.q.
q̄ incipit.ɔñter q̄riť vtꝝ ꝟtus data ver
bis.ꝛc.diť.℞° sine p̄iudicio ꝙ nō ē da
ta ꝟt⁹ verb̄ ɔuertēdi eľa cuiuscūq3 q̄ti
tatis s3 solūmō alicui⁹ quātitat|.s. quā
rōnabilř ɔuertēt itētio ordinata: dico
itētionē ordinatā q̄ ɔformis ē aliq̊ mō
intētōi eccľie.eccľa aūt nullo modo in
tenderet consecrare totum panē q ē i
foro sed solum qui possit sumi a fideli
bus.Dicit eni3 Hug|. Exq̊ q8l3 sacr̄m
quod contra institutione3 celebratur
irritū deputatur. Unde mihi videtur
hoc tamē nō assero ꝙ i hoc sacr̄o reqri
tur intentio conficiēdi:ut sumať i vsū
nec sufficit intentio consecrādi simpli
citer:sed requiriť itētio cōsecrandi ꝟt
sumatur in vsu3.q8 videtur ex forma
tradita a domino dicente.Accipite et
manducate ꝛc.vnde sicut intentio dñi
dantis formā conficiendi fuit ut sume
retur.ita est intentio ecclesie et debet
esse vniuscuiusq3 sacerdotis.Quia igi
tur si aliquis intendēt consecrare totū
panē q ē i foro:nullo modo ɔformaret
itētionē suā itētioni eccľie.dico ꝙ non
ɔsecraret.ꝛ.i.S3 ɔ̄ hoc opponiť.Pona
tur ꝙ aliqs intēderet ɔsecrare solū ut
posset corp⁹ xp̄i aliq̊ loco collocatū ho
norare ꝛ venerari ꝛ nō ut sumereť in
vsū. nūqd nō cōsecrareť. ℞° sine p̄iu
dicio ꝙ sic.q2 intendēs circa veneratō
nē corꝑis xp̄i spūaliť sumit.licet nō sa
cramētaliť.hec ille. B .Quin ēt si sa
cerdos itēdēt ɔsecrare nō ad sum̄dū:s3
ad vtēdū i veneficiis uel ad derisionē
nihilomin⁹ ɔsecratū eēt. A .Huic dcō
ɔ̄riať Alex.d ales.ut ꝓrie patuit.silr ꝛ
P̄e.dic|.ꝙ sacerdos pōt ɔsecrare quā
tācūq3 mā3 dūmō itendat ɔsecrare ad
vsū ꝛ alim̄tū fideliū. s3 dimittēdo hāc
itētionē nō pōt.q2 deest itētio faciēdi
q8 facit eccľia:ut in sū.con.dicta.q.10s.
Idē.Al.vñ i suo cōpēdio theologie diť
Sciēdū ꝙ nō solū reqriť itētio ɔsecrā
tis:s3 ēt itētio illō sacr̄3 īstituētis.vñ si

sacerdos aliqs staret in foro ꝛ sup oēs
panes ꝑferret ꝟboꝝ formaꝫ etiā cum
intētōe ꝯsecrādi n̄ fiēt ibi transubatio
ꝛ hoc non eēt ꝓpter defectū ꝟtut] ver
boꝝ. cū vna vice sacerdos posset ꝯsec
re tot hostias ꝙ toti mūdo sufficerēt
si eēt nccitas eccl'ie. sed ꝓpẗ defectum
intētōis illius q h° sacr̄m instituit. q n̄
intēdit ꝙ cū tali ludibrio ꝛ stulticia fi
eret ꝯsecratio. sed ꝑ vtilitate ꝛ nccita
te eccl'ie gn̄alis vel particularis. B

¶ Utrꝫ si aliq̄ hostie ex obliuione rema
nēt in altari aut si aliq̄ ꝑs vini: ꝛ sacer
dos ꝯficit: nūqd sūt ꝯsecrate? R° ꝫm
Al. i li° de missa. Nō. qꝛ de eis nō intēdi
tur. Et ꝫm Aug]. sine intētōe i sacr̄o ni
hil agit̄. A. Predcā vera sunt etiaꝫ si
gutta vel pt̄es gutte vini adhereant
pedi calicis. vt in sū. con. eo. ti. q. 109. B

¶ Quid ꝺ accn̄tib' q̄ videtur i h° sacr̄o?
R° ꝫm Tho. ꝛ Pe. i 4° dis. 12. Dicēdum
ꝙ cū suba panis ꝛ vini p' ꝯsecrationē
nō remaneāt accn̄tia q̄ ibi apparēt si
ue vidētur: ꝟtute dīna subsistūt sine
subo. sic. n. imediatius ducūt i corpus
xp̄i qꝺ sub eis ꝯtinet̄. retinēt ēt modū
agēdi ꝛ patiēdi quē ꝑus hēbant. vnde
fractio ꝛ diuisio fit tm̄ in spēb' ꝛ non in
corpore xp̄i. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
cxi. vbi etiam dicit̄ ꝙ hec est cōis sn̄ia
theologoꝝ. ad hoc etiā ex̄ de sū. tri. ꝛ fi.
ca. c. p̊. §. vna ꝟo. ibi trāsubatis pane in
corp' ꝛ vino i sangninē ꝑtāte dīna. B

Eucharistia 2° q̊ ad eius
māꝫ. Que sit mā h' sacr̄i? R°
ꝫ Tho. i 4° dis. xi. Mā ꝯpetēs ē panis
triticeus ꝛ vinū vitis cuius ꝑcipua cā
ē istitutio dīna. sꝫ ꝛ qꝛ hec duo ꝑcipue
i cibū ꝛ potū veniūt ꝯueniētius ꝑ hec
cibū ꝛ potū sp̄ualē mādūcam'. A. Lō.
Pe. vt in sū con. li° 3° ti. 24. q. 88. B.

¶ Utrꝫ possit ꝯfici de pane facto ꝺ spel
ta vel farre. R° ꝫ Pe. De cōi sn̄ia doc.
nō pōt confici nisi de pane triticeo. tū
quia ipse dominus cōparauit se grano
tritici Ioh. 12. tū qꝛ ꝛ ipse creditur cele
brasse in pane triticeo ꝛ sic instituisse.
tum qꝛ vsus eccl'ie traditus ab apl'is
qui pn̄tes fuerūt hēt vt in solo grano
triticeo celebretur: lꝫ qdam ꝯ̄rium sen
tiāt de spelta ꝛ farre dicentes ꝙ spēs
frumēti est. A. Idē in sū. con. eo. ti. q.
89. ꝛ addit̄. Albric' autē i scripto dicit
sic. Absq3 dubio frumētū gen' est ꝛ nō
spēs grani: ꝛ hꝫ sub se triticū ꝛ speltā.
vn̄ spelta frumētū est ꝛ de ip̄a confici
pōt corpus dn̄i sicut de tritico. ꝛ h° nul
li dubiū est ꝯsiderāti granum cū g̃no
ꝛ panē cū pane. sunt g° triticū ꝛ spelta
non vni' spēi sed vni' generis ꝓximi
qꝺ est frumētum. ꝛ sunt vicine valde
spēs. ꝛ iō paꝝ distāt i spicaꝝ formatio
ne. sed quasi nihil distāt in forma gra
noꝝ ꝛ colore ꝛ sapore panis. B.

¶ Quid si grana alteri' generis admi
xta sunt tritico? R° ꝫm Pe. Al. ꝛ Tho.
Si tāta ē ꝑmixtio ꝙ trahat ad aliam
spēm. vt qn̄ appositū ē ꝑdominans. vl'
etiam ad spēꝫ mediā. vt qn̄ ē eq̄lis vir
tus i vtroq3 miscibiliū: tunc nō pōt cō
fici. qꝛ mutata est spēs panis triticei.
Sec' si nō est tanta additio qn manet
spēs qa tunc confici pōt. A. Idem i sū.
con. eo. ti. q. 90. ꝛ addit̄. Qn̄ aūt mutata
sit spēs vl' nō cognosci pōt ex accn̄tib'
vt ex colore ꝛ ꝑcipue ex sapore. Accn̄
tia. n. magnā partē ꝯferūt ad cognoscē
dū quod qd est. ꝫ ph'm in li° de aīa. B

¶ Quid si panis fieret de aq̄ rosacea ꝛ
h' mōi? R° ꝫm Pe. Dicūt qdā ꝙ possꝫ
ꝯfici qꝛ aq̄ i pane non remanet. Alii di
cūt ꝙ nō. qꝛ ꝑtes ꝑncipales panis q ē
mā h' sacr̄i sunt aq̄ nāl'is ꝛ farina: hāc
opionē esse ꝓbabiliorē dicit Tho. i 4°
di. xi. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 102. B.

¶ Quid cum hostia consecrāda tā diu
stetit ꝙ incipit corrūpi? R° ꝫm Tho. i
4° dis. xi. dicēdum: ꝙ si sit tanta corru
ptio ꝙ spēs panis non remaneat: tunc
n̄ pōt ex ea confici. Si autē specie ma
nēte sit aliq̄ dispositio ad corruptionē
pōt cōfici q̄uis grauiter peccet cōfici
ens ex tali scienter ꝓpter irreuerētiaꝫ
sacramenti. ꝛ ꝙ spēs remaneat pōt co
gnosci ex hoc: qꝛ ꝯtinuitas nō ē soluta

nec alia accidētia oīo ablata. Idē3 Al.
A. Idē3 i sum.con.eo.ti.q.91. B.

Utrū ↄfici possit in fermētato. R° s3
Tho. vbi s̄. Sic. s3 ↄfici nō ō3 nisi in azi
mo. ⁊ qui ↄ̄facēt g̃uiter peccaret agēs
ↄ̄ statutū ⁊ ↄsuetudinē eccl̃ie. A. Con.
Pe. ⁊. Al. vt in sū.con.eo.ti.q.94. vbi ēt
ponit̃ totū qđ i h°. §. h̃r. B. Addit autē
Tho. i tertia p̃te. q.74. ꝙ cum ↄsuetu
do ↄficiēdi i azimo rōnabilioꝛ sit: gre
cus tñ peccaret ↄficiēdo i azimo: q̃si ꝑ
uertēs eccl̃ie sue ritū.

De q̊ vino possit ↄfici? R° s̃m Tho. ⁊
Pe. in 4°. dis.xi. Dicēdū ꝙ tm̃ de vino
vitis. q2 in eo ⁊ xp̃s ↄfecit: ⁊ hoc solum
ꝓp̃e vinū ē: ⁊ cōius ēt in potū sumit̃.
A. Idē in sū.con.eo.ti.q.95. B.

Utꝝ ↄfici possit ð aceto ⁊ h°mōi. R°
s̃m Tho. vbi. s̄. Si vinū est factū oino
acetū nō pōt ↄfici. q2 differūt vinū et
acetū: sicut viuum ⁊ moꝛtuū s̃m ph̃m
.8. metaph̃. sed si vinū sit q̃si in via ac
cescēdi: idē ē iudiciū qđ de pane q ē in
via ad coꝛruptōe3. s. ꝙ pōt ↄfici. peccat
tñ ↄficiēs ꝓpter irreuerētiā sacr̃i. Con.
Al. ⁊ addit ꝙ si vinū ē putridū3 adeo
ꝙ vini nām ꝑdidit nō pōt ↄfici. Si aūt
nō sit coꝛruptū s3 in via ad coꝛruptōe3
ↄfici q̃dē pōt. sed ꝓpter reuerētiā sacr̃i
nō est assumēdū. A. Si hēri de facili
aliud pōt s̃m eundē Al. vt in sū.con.e.
ti.q.96. B. Et idē est dicendū de vino
m̃ltū pontico seu acri. A. De hoc sic di
cit idē Al. Si āt i vino cū sapoꝛe vino
so ē sapoꝛ aromatic⁹ vel pontic⁹ vel sti
ptic⁹ vel sapoꝛ acer ex min⁹ ꝑfecta di
gestione vini pōt fieri ↄfectio. q2 rema
net spēs vini: vt i dicta. q.96. vbi etia3
subdit̃. ⁊ no. s̃m Tho. ⁊ Pe. ꝙ si hostia
ↄsecrata ta3 diu seruaret̃ ꝙ coꝛrūꝑetur
spēs panis non eēt ibi ampli⁹ coꝛpus
xp̃i. ita sil̃r de sanguine si tā diu serua
retur ꝙ spēs ille ↄ̄uterētur i acetū. Se
cus aūt esset qñ adhuc eēt i via ad coꝛ
ruptōem. B.

Utꝝ ↄfici possit de agresto. R° s3 Al.
⁊ Tho. in 4°. dis.xi. Nō. q2 adhuc nō h3
spē3 vini: sed tm̃ est i via generatiōis

A. Con. Pe. vt in sū. con. li°. 3°. ti.24.q.
97. B.

Utꝝ ↄfici possit ð musto. R° s3 Tho.
⁊ Pe. vbi. s̄. Sic. q2 ↄpletā hēt spē3 vi
ni. nō tñ est faciēdū de multū recenti
ꝓpter ipuritatē. A. Hoc veꝝ nisi ncci
tas imineat: vt i sū.cō.eo.ti.q.98. B

Utrū aq̃ debeat apponi vino ⁊ q̃ta.
R° s̃m Tho. ⁊ Pe. i 4°. dis.xi. Aqua ap
ponit̃ nō tanq̃ȝ de nccitate sacr̃i. q2 ⁊ si
ne ea ↄficeret̃: s3 tanq̃ȝ ð bñ esse. s. ꝓp̃t
significationē vnionis ppl̃i ad xp̃um.
Aque. n. m̃lte ppl̃i m̃lti. Apoc. 17°. Gra
uiter tñ peccaret q scieter omittēt aq̃
appositionē. q2 agēt ↄ̄ institutionē ec
clesie. ⁊ q2 dñs apposuisse credit̃. Deb3
aūt apponi adeo paꝝ vt i vinū totalit̃
ↄuertatur al̃ nō ↄficeret̃. A. Et ideo ð
auino sine aq̃tico nō pōt ↄfici. q2 nō est
vinū s3 aq̃ aliquātulū uinata: vt in sū.
con.eo.ti.q.99. B. Et nō ō3 apponi aq̃
rosacea vel alia artificialis. Si tñ ap
poneret̃ nihilomin⁹ ↄficeret̃. Nā ipsa
in vinum ↄuerteret̃ sicut aq̃ nālis. A.
Idē in sū.con.eo.ti.q.101. B.

Quid si apponēt̃ aq̃ qñ adhuc vinū
eēt in dolio? R° s̃m Tho. vbi s̄. Nō suf
ficēt. q2 hoc nō significaret aliq̃d: s3 ō3
vt iminēte oblatōe apponat̃ ad sacr̃m
A. Idē in sū.con.eo.ti.q.103. B.

Utꝝ i terris vbi nō ē vinū possit con
fici cū aq̃ rubea in qua lot⁹ ē pannus
vino rubeo intinct⁹. R° s̃m Tho. i 4°.
dis.xi. nō. q2 illud ē magis aq̃ rubea q̃ȝ
vinū. vñ hoc dānat̃. de ↄse. dis.2. cu3 oē.
Quid g° fiet in illis terris vbi vinū ñ
pōt hēri? R°. Nō ē aliq̃ terra ad quam
nō possit tātu3 poꝛtari de vino q̃ȝtum
sufficeret ad celebrādū. Uel s̃m Al. di
cēdū vr̃ ꝙ de hoc cōsulēdus eēt papa
cū ꝓpter intolerabile dānū aīaru3 qđ
incurritur ex sacr̃i defectu dispēsādu3
videret̃ vt coꝛpus xp̃i absq̃ȝ vino con
ficeret̃. q2 coꝛpus nō ē sine sanguine:
vt dc̃m est s̄. eucharistia p̊. §. 5°. A. Idē
i sū.con.eo.ti.q.105. B.

Utrū in eucharistia possit aliq̃s liq̊r
ꝑmisceri spēbus vini. R° s̃m Pe. i 4°.

dis.12. Si addit res alteri⁹ nāe ⁊ maio
ris ꝟtutis trāsmutat spēm vini in se. ⁊
si eq̄lis ꝟtutis trāsmutat vtrūq; i nāz
tertiā. ⁊ sic vtroq; mō desinit ibi eē spe
cies vini ⁊ ꝑ ꝯseq̄ues sanguis xp̄i. Si
ꝟo sit minoris ꝟtutis trāsmutat i nām
spēi vini. Uerūtñ sub ꝑtib⁹ illis ad q̄s
liquor addit⁹ penetrat cū n̄ sint ibi ac
cidētia sine subo ꝯsimt eē sanguis xp̄i
Qđ si liq̄r addit⁹ sit eiusdē nāe ⁊ ma
ior tūc ad oēs diuisiones spēi ꝑuenit ⁊
ei⁹ ꝯtinuitatē totalr̄ soluit. ⁊ sic icipit
eē ali⁹ liquor ⁊ sanguis xp̄i ibi eē desi
nit. ⁊ idē si eq̄lis sit. Si ꝟo sit mior tūc
nō ꝑuenit ad oēs diuisiones spēi. Sub
partib⁹ g° illis ad q̄s vinū additū ꝑue
nit desinit eē sanguis: cū iā accn̄tia nō
sint sine subo. ⁊ ꝯtinuitas spēi q̄ erat si
ne subo soluta sit. Sub ꝑtibus ꝟo illis
ad q̄s nō ꝑuenit manet xp̄i sāguis. Sa
tis con. Tho ibidē. A. Idē i sū. con. eo.
ti. q. 123. Et addit ſm eū. Pe. Puto tñ ꝙ
si nō ē nimis notabilr̄ excellēs qđ addi
tur ꝓpt dubiū toto liquore ip̄o tanq̄
sacro vtēdū ē. Et ꝙ i ꝓ casu videlz qñ
apponit liquor alteri⁹ spēi maioritas
consideranda est non tm̄ quantitate sz
etiā virtute. B.

E Ucharistia 3° q̄ ad mini
strū. s. sacerdotē ⁊ eius missaz
Et querit ꝓ vtꝝ sacerdos ꝯsecrās sem
per debeat sumere. R° ſm Tho. in 4°
di. 12. Dicēdū ꝙ sic. vt de ꝯse. di. 2. relatū
Totiēs āt sumat q̄tiēs celebrat. q2 ip̄z
sacr̄m in sumptōe ꝯplemētū sue signi
ficatōis accipit. Et intellige nisi ipedia
tur ꝑ violētiā. ifirmitatē. mortem. aut
aliq̄d h⁹modi. Qđ si ples missas cele
brat solū i vltima ꝑcipiet ꝑfusionē ⁊
nō i p̄cedēti. q2 tunc nō essz ieiun⁹: nec
aliā missā posset celebrare. ex̄ de cele.
mis. ex parte. Qđ si sacerdos post cōse
cratiōnē ifirmet ⁊ nō hēat alia hostia
nihilomin⁹ dz alius sacerdos hostiā di
uidere ⁊ vnā ꝑtē ip̄e sumē ⁊ aliā infir
mo dare. A. Idē in sū. con. li° 3° ti. 24. q.
122. vbi ēt pz ꝙ idē est ⁊ si ali⁹ ꝗcūq; in
firmet ad mortē. ⁊ nō repiret nisi vna
hostia ꝯsecrata i missa. B. Utꝝ aūt ⁊
qñ liceat ples missas in die celebrare:
hr̄ i. missa. §. 10.

Quis possit ꝯficē sacr̄m eucharistie.
R° ſm Tho. i 4° dis. 13. solus sacerdos
pōt. Quinēt si fuerit hēretic⁹. scismatic⁹
excōicat⁹. aut degdat⁹: si celebrat ꝯfic
q̄uis ad suā ꝑditōem. Laic⁹ ꝟo q̄tuz
cunq; scūs celebrādo nihil ageret. Lō.
Host. Al. ⁊ Pe. A. ⁊ ceteri theologi cōi
ter. vt in sū. con. eo. ti. q. 123. B.

Utꝝ ples sacerdotes possint silr̄ ean
dē hostiā consecrare. R°. Al. tenet ꝙ n̄
Sz ꝓbabili⁹ vr̄ ꝙ sic ſm Tho. i 4° dis.
13. vbi dicit ꝙ ſm morē quarūdā eccl̄a
rū sacerdotes qñ ordinātur ꝯcelebrāt
ep̄o ad repn̄tādū ꝙ qñ dn̄s hoc sacr̄m
instituit ⁊ ptātē ꝯsecrādi discipulis de
dit: silr̄ cū eis cenauit. sic ep̄s silr̄ cū ordi
natis p̄sbyteris celebrat. Et tūc oēs de
bēt itētōem referre ad illud instās i q̄
ep̄s ꝟba ꝓfert. ⁊ sic ē vna tm̄ ꝯsecratio
A. Con. Inno. vt in sū. con. eo. ti. q. 127.
Sz vt ibi pz Al. dicit ꝙ sine p̄iudicio
melioris snie dicēdū vr̄ ꝙ ples sacerdo
tes silr̄ non pn̄t nec debēt silr̄ vnā ꝯficē
hostiaz. q2 ꝓ certo ſm Aug. iniuria fit
sacro. Adhuc aūt vanū ē plib⁹ facē qđ
melius ab vno pōt fieri. vanū āt nihil
ē in opib⁹ nāe: ⁊ mlt̄o min⁹ in opibus
gr̄e. Et ꝙ aliqñ ples sacēdotes assistūt
pape h° fit ꝓpter obsequiū nō ꝓpt con
secratōem. Et si obiicit ꝙ illi assistētes
faciūt signa ⁊ dicūt ꝟba. Dicēdū ꝙ iu
dicio meo fieri non debet: nec etiā fit.
q2 iniuria fieret sacro. Et si obiicit de
sacerdotib⁹ de nouo ordiatis ꝙ illi as
sistūt ⁊ ꝯcelebrāt ep̄o. Dicēdum ꝙ illi
ꝟba non ꝓnūciant: sed assistūt ꝓpter
reuerētiā sacri ⁊ ꝓpter doctrinā. ⁊ ideo
sig̃ faciūt ad imitatōem ep̄i: vt discāt
signare. hec ibi. Pro hoc ēt facit. q2 il
la cena facta cū discipulis satis repn̄tat
i cōione quā accipiūt ordiati absz alia
consecratione cū discipuli tūc non con
secrauerit sz solū cōionē acceperit. B.
Quis minister possit sacr̄m euchari

ſtie diſpēſare? R°. ſm Tho. in 4°. diſ. 13.
Solus ſacerdos ē diſpēſator ꝓprı⁹. vñ
laicus nō dꝫ ēt in nccitate aliquē cōica
re. qꝛ h° nō ē ſacr̄m nccitatis. Diacon⁹
aūt quō poſſit no. ꝫ. diacon⁹. A. Idē in
ſū. cō. eo. ti. q. 136. B. Religioſus diſpē
ſās corpus xp̄i incurrit excōicatōem. ꝫ
qua vide ꝫ. cōmunicare. §. 15°. q incipit
a quo.

Utrꝫ vno ſacerdote deficiente in miſ
ſa debeat ꝑ aliū ſuppleri. R°. ſm Tho.
in tertia ꝑte. q. 83. Si ſacerdos morte
aut infirmitate graui occupet̄ añ cōſe
cratōem corꝑis chriſti nō oꝫ ꝙ ꝑ aliuꝫ
ſuppleat̄. Si ꝟo cōſecrato corpore añ
cōſecratione ſanguis: vel ēt ꝯſecrato
vtroqꝫ dꝫ miſſe celebritas ꝑ alium ex
pleri. 7. q. i. nihil. A. In ſum. con. eo. ti.
q. 59. dr̄ ꝙ ſeq̄ns ſacerdos debꝫ inchoa
re vbi ꝑm⁹ dimiſit ſꝫ Pe. ⁊ Tho. ſi ſci
atur. Si aūt neſcit̄ dꝫ a capite īcipere
Et ſic inuit̄ ꝙ lꝫ añ ꝯſecratōeꝫ ñ ſit ne
ceſſe miſſā ſuppleri. tñ pōt. Et ad ꝑdcō
rū maiorē declaratōem i ſū. cō. eo. ti. q.
60. ſic dr̄. Nō. ſm Al. in li°. de miſſa. circa
fi. ꝙ ſi ſacerdos añ canonē i miſſa defi
ciat aliquo caſu: tūc ꝓ certo ali⁹ ſacer
dos dꝫ reincipe ⁊ totū rite ꝑagere. qꝛ
ea que añ canonē i miſſa fiunt nō ſunt
de ſacr̄i cōfectiōe ſed poti⁹ de ppl̄i in
ſtructione. Si aūt in canone deficiat
factis iā aliq̄b⁹ ſignis ſuꝑ hoſtias obla
tas: añ tñ trāſubſtātōem vr̄ mihi ꝙ ali⁹
ſacerdos nō ab initio debeat miſſam
reicipe ſꝫ poti⁹ vbi ille dimiſit dꝫ ſup
plere qꝺ omiſſū ē. ⁊ hoc ꝓpt̄ duas cās.
q̄rū vna eſt ex parte ſacr̄i. alia ex ꝑte
ppl̄i. Ex ꝑte ſacr̄i quia q̄uis ex illis ſi
gnis ſubſtā panis ⁊ vini nō trāſubſtetur.
tñ ex ipa mā ex ꝟbis ⁊ ſignis recipit
ſāctitatē: ex qua efficit̄ magis idonea
ꝙ i corp⁹ xp̄i trāſubſtetur. ⁊ hoc nō ē re
petēdū ſuꝑ illā hoſtiā: ne iniuria fiat
ꝟtuti ꝟboꝝ que tanqꝫ nihil hēntur qñ
iterꝫ ꝟba eadē ſuꝑ hoſtiā iterāt̄ tanqꝫ
ꝑora ꝟba a ꝑori ſacerdote dicta nullā
ꝟtutē hūiſſent. Cā aūt ex ꝑte ppl̄i ē. qꝛ
ppl̄s ex hoc min⁹ ꝟba ⁊ ſigna canonis
app̄ꝑciaret: ſi viderēt ea tā facile repeti
q̄ ꝑus dicta viderētur ānullata. Lꝫ. n.
ſigna illa nō trāſbſtantiēt: tñ paſſioneꝫ
xp̄i i myſterio repn̄tāt. ⁊ paſſio xp̄i nū
qꝫ irrita dꝫ reputari. Si aūt ſacerdos i
ipſa ꝓlatōe ꝟboꝝ q̄ ſūt forma ſacr̄i de
ficiat ꝟbis iā i ꝑte ꝓnunciatꝭ ſaluo iu
dicio ſnīe maioꝝ. ꝯſulerē ꝙ illa hoſtia
ꝓ r̄liquiis i altari ꝯſuaret̄ ⁊ miſſa alia
celebraret̄. Sꝫ Inno. in. c. ꝑſbyter. ex̄
de ſacra. ite. dicit ꝙ in hoc caſu ali⁹ ſa
cerdos dꝫ incipere ibi. Qui ꝑdie q̄ꝫ pa
teret̄. ⁊c̄. Dicit. n. ibi Inno. ꝙ ſi qs itra
conficiēdū ſacr̄m eucbariſtie dū eſt in
ꝟbis illis. ſ. h° ē corp⁹ meū deficiat. ali⁹
incipiat a capite. ſ. ibi. Qui ꝑdie. ⁊c̄. Et
idem dicimus in baptiſmo. Ideo ideꝫ
putarē ſi dubitaret̄ vtꝝ ꝑm⁹ ſacerdos
ꝯpleuerit ꝟba ꝯſecretōis. vt ēt tunc re
incipiat̄ ibi. Qui ꝑdie. ⁊c̄. qꝛ non itelli
gitur iteratū qꝺ ambigit̄ eſſe factum
extra de preſby. non baptiza. apoſtoli
cam. B.

Quid ſi ſacerdos poſt ꝯſecratōeꝫ cor
poriſ: ſed añ ꝯſecratōeꝫ ſāguinis ꝑcipi
at vinū aut aquā nō eē in calice? R°. ſꝫ
Tho. in tertia parte. q. 83. Debꝫ ſtatim
apponē ⁊ ꝯſecrare. Si ꝟo poſt oīa ꝯſe
cratōis ꝟba ꝑcipiat ꝙ aq̄ deſit dꝫ nihi
lomin⁹ ꝓcedē. qꝛ appoſitio aq̄ non ē ꝺ
nccitate ſacr̄i. Nullo aūt mō dꝫ aqua
vino iā ꝯſecrato miſceri. Si ꝟo poſt ip
ſaꝫ ꝯſecratōeꝫ ꝑcipit ꝙ vinum nō fuit
appoſitū. ſiq̄dē ꝑcipiat h° añ ſumptio
nē corporis dꝫ depoſita aq̄ ſi ibi fuerit
ponē vinū cū aq̄ ⁊ reſumē a ꝟbis ꝯſec̄
tionis ſanguis. Si ꝟo h° ꝑcipit p⁹ſum
ptōeꝫ corꝑis dꝫ apponē aliā hoſtiā ite
rū ſil̄ cū ſāguie ꝯſecrādā. ⁊ i fine ſumē
hoſtiā iteꝝ. ꝯſecratā ⁊ ſanguinē. nō ob
ſtāte etiā ſi ꝑus ſūpſit aquā q̄ erat i ca
lice. qꝛ ꝑceptū de ꝑfectōe ſacr̄i maiorꝭ
ē ponderis q̄ꝫ ꝑceptū ꝙ hoc ſacr̄m a ie
iunis ſumat̄. A. Idē in ſū. con. lib°. 3°. ti.
24. q. 60. ad finē. B.

Quid ſi ſacerdos nō recolit ſe dixiſſe
ea que i cōſecratōe eucbariſtie dicūt̄
R°. ſꝫ Tho. i t̄tia ꝑte. q. 83. Nō dꝫ ex h°

turbari. Nō.n.q multa dicit recolit oi
um que dicit. Si tñ sacerdoti cōstat p
babilit se aliq̄ omisisse si q̄dē nō sunt
de nccitate sacri nō dꝫ resumē imutan
do sacrificii ordinē sed dꝫ vlteri⁹ pce
dere. Si vo certificet se omisisse aliqd
eoꝝ q̄ sūt de nccitate sacri.s.formā con
secratōis dꝫ resumi ipsa forma ⁊ cetā
p ordinē reiterari. A. Idē in sū.con.e.
ti.q.61. Silr etiaꝫ si qs ex lapsu lingue
vel iperitia omittēt vl mutaret vl nō
bñ pferret aliquā syllabā apte p⁹ ni
hil ē iterandum: ar. de conse.di.4.retu
lerunt. B.

¶ Quid si ppter frigus vel ex negligē
tia hostia dilabat i calicē? R° sꝫ Tho.
vbi s. q͛ solū mīma ps hostie mittat i
calicē hoc respicit corp⁹ xp̄i mysticuꝫ.
⁊ ideo h⁹modi ptermissio nō facit im
pfectōem sacri vt ppt hoc sit necesse
aliqd iterari. A. ⁊ siue dilabat añ fra
ctōem siue post. q͛ silr nec omissio fra
ctōis facit iperfectōem sacri: vt in sū.
con.eo.ti.q.62.sm eūdē Tho. B.

Quid si sacerdos infra missā aduer
tit hostiā triticeā nō esse vel corruptā
R° sm Pe. Dicēdum q͛ si añ consecra
tionē aduertit remota illa hostia aliā
ponat ⁊ a canone reincipiat. Si vo p⁹
ꝯsecrationē idē faciat ponēdo aliā ho
stiā ⁊ eā sumēdo. sed ⁊ nihilomin⁹ post
ea pmā hostiā illā sumat aut aliis su
mēdā tradat aut reuerenter reseruet.
Si vo aduerterit postq̄ sūpserit ī isto
casu variāt doc. A. Nā idē Pe. ⁊ glo.
Ray. sentiunt q͛ hoc casu sacerdos nō
celebret iterum: q͛ ieiun⁹ nō est: vt in
sū.con.eo.ti.q.93. B. Tho. tñ in tertia
pte tenet q͛ dꝫ ponē aliā hostiā ⁊ cōse
crare ⁊ sumere. q͛ pceptū de pfectiōe
sacri maioris ē ponderis q̄ preceptuꝫ
q͛ a ieiunis sumatur: vt ⁊ supra.§.6°.
dictum est.

¶ Quid si musca vel aranea in caliceꝫ
ceciderit: aut venenū imixtuꝫ fuerit?
R° sm Tho. i tertia pte.q.83. Si sacer
dos hoc añ ꝯsecrationē deprehenderit
dꝫ calix ablui ⁊ aliud vinū poni. Si ve
ro aliqd hoꝝ p⁹ ꝯsecrtōeꝫ acciderit debꝫ
aial caute capi ⁊ diligēter lauāi ⁊ ꝯbu
ri ⁊ ablutio i sacrariū mitti. A. silr cū ci
nerib⁹ sm eūdē Tho. vt in sū.con.e.ti.
.q.107. vbi ēt ponūt oia q̄ i h°.§. hñt. B
Qō si venenū ibi eē dephēderit nullo
mō dꝫ sumē nec aliis dare: ne vite ca
lix i mortē vtat: sꝫ dꝫ diligēter i vascu
lo ꝯseruari. ⁊ ne sacrm remaneat imp
fectū dꝫ vinū apponi ⁊ sacerdos dnuo
resumē ꝯsecratōem sanguis ⁊ sacrꝫ p
ficere. Nihil.n. abhoiabile assumi dꝫ
occasione h⁹ sacri: ar. de ꝯse.di.2. si per
negligētiā. A. Et ibi h° no.glo. B.

Quid significēt diuisiones hostie q̄s
sacerdos facit? R° sm Tho. in 4°.di.12.
triplicē hñt significatōeꝫ. Nā p° q̄dē si
gnificāt diuisionē q̄ fuit i corpe xp̄i p
eius passionē. 2° distributōeꝫ redēptio
nis p diuersa mēbra ecclie. 3° sigtur q͛
i corpore xp̄i mystico.s. in eccl'a q̄dā ps
adhuc ē i h° mūdo ⁊ ei⁹ tribulatōibus
⁊ hoc sigt ps comesta. Illi aūt q iā sūt
i celo i corpe ⁊ aia: vt xp̄s ⁊ btā vgo si
gnificātur p partē missā i calice. q͛ ine
briant ab vbtate dom⁹ dei. Sed illi q
sūt in celo sola aia ⁊ expectāt glīam q̄
ad corp⁹. silr ⁊ qui sūt in purgatorio si
gnificātur p partē illā que oliꝫ sꝫ pmi
tiuā eccliaꝫ seruabat vsq̄ ad finē mis
se. A. Et lꝫ hodie nō seruet remanꝫ tñ
eadē significatio ptiū: vt i sū.con.e.ti.
.q.112. Et ad pdicta facit.c. triforme. de
ꝯse.di.2. B.

¶ Quid agendū si stilla sanguis cecide
rit ext? R°. Si p negligētiā aliqd de sā
guie ceciderit. si q̄dē sup tabulā ligua
lābat ⁊ tabula radat. Sꝫ si non fuerit
tabula loc⁹ ille radat ⁊ ꝯburet ⁊ cinis
intͣ altare ꝯdet ⁊ sacerdos.40. diebus
peniteat. Si vo ceciderit sup lapidē al
taris: orbeat sacerdos stillā ⁊ tribus
dieb⁹ peniteat. Si vo sup lintheū alta
ris ⁊ ad aliō lintheū stilla puenēit.4.
dieb⁹ peniteat. Si puenēit vsq̄ ad ter
tiū.9. dieb⁹ peniteat. Si vsq̄ ad q̄rtuꝫ
.20. diebus peniteat: ⁊ abluat trib⁹ vici
b⁹ lintheamina q̄ stilla tetigerit calice

ſuppoſito: ⁊ aqua ablutōis iux̄ altare ꝯdatꝛ. de ꝯſe. di. 2. ſi ꝑ negligētiā. Poſſꝫ ēt ſumi a ſacerdote niſi ꝓpter abhomi natōem dimitteretꝛ: vt ponit Tho. in tertia parte. Et vt idē dicit in 4.° diſ. 13. cautū eſt vt pars illa lithei ſeu palle poſt ablutionē abſcidatꝛ ⁊ cōburatꝛ ⁊ ci nis in altari ꝯdatꝛ. A. Idē dicit etiā in tertia parte. B.

Quid ſi qs euchariſtiā vomerit. R°. Si ſit laicꝰ ⁊ ꝓpter ebrietatē vel vora citatē vomerit. 40. diebꝰ peniteat. Cle ci ꝟo vel monachi p̄ſbyteri ſeu diaco ni. 70. diebꝰ peniteat. ep̄s ꝟo. 90. Si ꝟo cā infirmitatis euomerit. 7. diebꝰ peni teat. de ꝯſe. di. 2. ſi qs ꝑ ebrietatē. Et dꝫ vomitꝰ cremari ⁊ cineres iux̄ altare re cōdi: vt s̄. i. ꝑxio. §. dcm̄ eſt. De miſſa et eius celebratōe hc̄s p̄la. ī. miſſa. De eu chariſtia q̄ ad ſumētes hr̄. s̄. cōicare. Et vtꝝ a malo miniſtro liceat accipe eu chariſtiā ⁊ ſacr̄a. vide. ī. ordiatꝰ p̄. §. 3.°

Eucharistia quar to q̄ſtū ad eiꝰ effectū. Quis ſit p̄ncipalis effectus euchariſtie. R° ſm Tho. in 4.° diſ. 12. Proprius effectꝰ ē ꝯuerſionis hoīs in xp̄m: vt dicat cuꝫ ap̄lo. Uiuo ego iā nō ego viuit ꝟo i me xp̄s Gal. 2.° Et ad hūc ſequuntꝛ duo ef fectꝰ. ſ. augmētū ꝟtutū: ⁊ reſtauratio deperditoꝝ per pctā venialia vl' alios p̄cedētes defectꝰ. A. Quaſi idē dicunt Pe. ⁊ Al. ſed ſub diuerſis ꝟbis: vt i ſū. con. lib.° 3.° ti. 24. q. 114. B.

Utꝝ pctā venialia poſſint īpedire ef fectū ſacr̄i euchariſtie. R°. ſm Tho. in 4.° diſ. 12. Ad h° vt ſacr̄m hoc plene ef fectū ſuū hēat oꝫ ꝙ aſſit actualis d̄uo tio. ⁊ qꝛ īnt̄dū actualis deuotio īpediri pōt abſqꝫ mortali pctō: pōt effectꝰ hꝰ ſacr̄i īpediri: ita ꝙ aliqs augmētū gr̄e n̄ ꝯſeq̄tꝛ. nec tn̄ reatū mortal' pcti incur ret ſed forte reatū venialis. qꝛ īperatꝰ accedit. Nō tn̄ oē veniale pctm̄ īpedit effectū hꝰ ſacr̄i: ſꝫ ſolum illō q̄ꝺ tollit actualē deuotōeꝫ q̄ i h° ſacro r̄griꝛ. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 115. B.

Utꝝ ꝓpter hoc ſacr̄m deleātur veni alia. R° ſꝫ Tho. vbi s̄. Sic. Nō tn̄ oꝫ ꝙ ſꝑ oīa venialia deleantꝛ: ſꝫ ſm mēſurā deuotōis. Poſſet tn̄ eē feruor tātus ꝙ omnia venialia deleret. Idē Pe. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 116. B.

Utrū ꝓpt' h° ſacr̄m deleātꝛ mortalia. R° ſm Tho. in 4.° diſ. 12. Nō delet mor talia niſi oblita. vn̄ q̄ꝺ dr̄. Sit ablutio ſceleꝝ dupl'r pōt intelligi. ſ. ꝙ vel dicitꝛ crimina abluere inq̄ſtū ea impedit. vl' de his q̄ nō ſunt in hoīs cōſcia vel me moria. A. Idē i ſū. con. eo. ti. q. 117. B

Exactio que fit aliqn̄ a do minis vel a pre latis: vide s̄. dominus. §. p̄. ⁊. ī. tallia. per totum. Item. ī. pedagium.

Excommunicator

Dicturi de excōicatōe p̄ dice mus aliq̄ de eo q pōt excōicare ſiue de ipſo excōicatore. Un̄ ſciēdū ꝙ excōica tionē a iure pōt facē qcūqꝫ pōt ius con dere: vt papa in vl'i eccl'a: ⁊ ſinguli ep̄i in dioceſibꝰ ſuis. 16. q. 2. viſis. in fi. 24. q. 3. corripiātur. Itē excōicare poſſūt eo rū officiales. ſil'r ⁊ oēs prelati īferioreſ q collegiis p̄ſunt: vt abbates ēt nō bn̄ dicti: dū tn̄ fuerit ꝯfirmati. ⁊ ſil'es. ex̄ ꝺ ſimo. ſicut tuis. ex̄ de offi. ordi. cū ab ec cleſiaꝝ. A. Hoc veꝝ q̄ ad iſtos inferio res p̄latos collegiis p̄ſidētes niſi ꝯ̄ria cōſuetudo vl' diſſuetudo repugnet: vt in ſū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 50. vbi hec notantꝛ ſm Ray. ⁊ Hoſ. B. Itē vr̄ ꝙ archidia conꝰ poſſit excōicare: lꝫ nō ſit p̄ſbyter: ar. diſ. 25. plectꝰ. ex̄ de offi. archi. c. p̄. ex̄ de appel. reprehēſibilis. Solus tn̄ ep̄s pōt excōicare cū illa ſolēnitate que hꝛ xi. q. 3. debēt. A. ſ. qꝛ debēt ei aſſiſtere ſeu circūſtare. 12. ſacerdotes cū cande lis accēſis. vt ibi. B. Alii aūt p̄lati in collegiatis eccl'iis q iuriſditōem hēnt ſuꝑ ſubditos ſine p̄dicta ſolēnitate ex cōicare poſſunt. Sacerdotes ꝟo paro chiales excōicare nō pn̄t niſi vbi eſſet ꝯſuetudo q̄ etiā tribuit iuriſditionē. 9. q. 3. ꝯqueſtus. Con Hoſt. Tho. ⁊ Al. A.

Hec fuerũt dicta Ray. ꝑncipalr: vt ꝑ3
in dicta.q.50.Ubi etiā addit ſm Hoſt.
ꝙ ſacerdos exquo curā hēt i notoriis:
h3 ptātē excōicādi ꝑmiſſa āmonitōe. ⁊
in oib' his q̄ ſine libelli oblatōe expe
diri pñt.ex̄ de clādeſti. deſpon. cũ inhi
bitio.Et ſic itellige capl'a q̄ de hac mā
loquũtur.⁊ h̃ niſi forte ꝯſuetudo ꝯ̈ria
vel ſupioris inhibitio.ſ.epi impediat.
Jn occultꝫ ꝟo vł que reqrũt iudicialē
īdaginem nō pñt excōicare niſi ꝯ̈ria cō
ſuetudo vł ſpālis ꝺlegatio ſiue ꝯceſſio
eis plus idulgeat. Nā ⁊ capl'm de ꝯſue
tudine vel indulgētia excōicat ⁊ iñdi
cit.ex̄ de reſcrip.ex pte decani. ⁊ de cō
ſue.cũ int̃ vos.Et ſic dicit itelligēdam
ſniam Ray. Jtē ēt nō ſacerdos pōt ex
cōicare ⁊ abſoluere quo ad foꝝ ꝯtētio
ſũ: ſ3 i pñiali ſolus ſacerdos. S3 ad ptā
tē excōicādi r̃qrit iuriſditio eccl'aſtica
ordinaria vel delegata ſm Pe. ⁊ in ſũ.
con.eo.ti.q.51.vbi ēt nō.ſm Bar.bri.ꝙ
hec ptās poſſ3 cōmitti ēt laico ꝑ papā
ſed nō ꝑ epm. B.

Utru3 excōicatio lata ab alieno epo
poſſit rata hēri a ꝓpo. R̃ ſm Bar.et
Ber. Non.q2 a ꝑncipio nulla fuit. A.
Jdē in ſũ.con eo.ti.q.52. B.

Utꝝ plat' poſſit excōicare ex̄ t̃ritori
um ſuũ. R̃ ſm Hoſti.Eps ex̄ ſuā dio
ceſim ⁊ h' modi plati ex̄ territoriũ ſuũ
nō pñt ea que ſũt iuriſditōis ꝯtētioſe.
A .niſi ꝺ ꝯſenſu illi' i cui' territorio ē
ſ3 eũdē Hoſt.ꝑ capl'3 eps.9.q.3.vt i ſũ.
con.eo.ti.q.53. B .Uñ q2 qs nō ē excōi
cādus ſine cāe cognitōe.xi.q.3.nemo.iō
talis nō pōt excōicare nec ſedē ꝓ tribu
nali.nec aliqd diſponē.9.q.2.ep3.⁊.c.ſe.
Et intellige niſi inq̃tũ dictũ ē s̃. abſo
lutio' p.§.6. A. Jn dcā.q.53.dr̄. Quida3
ꝟo aſſerũt ꝙ ex̄ ſuā dioceſim exñs epſ
pōt excōicare.ſicut Paulus excōicauit
Corinthũ abñtē ⁊ irreqſitũ. ex̄ de ap
pel.cũ ſit romana.i fi.qꝺ pt ꝯcedi i no
toriis.q2 nec illa reqrũt cāe examiatio
nē.9.q.3.§.fi.⁊ dcō.c.cũ ſit. Jbi ēt dicit
ꝙ eps exñs ex̄ pōt denũciare excōica
tũ.q2 ꝑ hoc āplius nō ligat. Jtem ꝙ ſi
legatus excōicauit aliquē dũ erat i ꝓ
uincia nō pōt eũ abſoluere poſtꝗ exi
uit ꝓuinciā dimiſſo officio. Sec' ſi exi
uit reuerſur'.q2 tunc pōt ſm ꝙ ꝑdictũ
ē de aliis ordinariis. B.

Prelat' q in aliq̊ loco h3 tm̃ tꝑalē iu
riſditionē nō ꝓpt̃ h̊ poterit excōicare.
ar.ex̄ de offi.or.dilect'. A. Jdē in ſũ.cō.
li.3.ti.33.q.54.ſm Hoſti. B.

Excōicare non pōt excōicat' qcunq3.
vñ nec heretic' nec ſciſmatic'.nec apo
ſtata a fide.24.q.1.audiuim'.⁊.§.ſi aũt
in fi. Jtē nec intruſus nec ſuſpēſuſ a iu
riſditōe.12.q.2.alienatōes.⁊.c.ꝑcarie.ex̄
de ꝯceſ.ꝑben.q2. Jtē nec ille q violauit
int̃dictũ.ex̄ de exceſ.ꝑla.c.fi. A. Jbi nō
bene videt̃ hoc ꝓbari: tñ ide3 dicit Al
bric' ⁊ Hoſti.circa int̃dictũ hois: vt i
ſũ.con.li.3.ti.33.q.73. B.

Excōmunicatio p°.

Excōiter qd ſit? R̃. Excōicatio ē
a q̄libet licita cōione ⁊ legitio actu ſe
paratio .xi.q.3.§.euidēter. A. Hoc fuit
dictũ Ray.vt p3 i ſũ.con.li.3.ti.33.q.32.
Et ide inqt Adā dr̃ excōicat' ab eſu li
gni vite.dicēte dño Geñ.3. Uidete ne
forte ſumat de ligno vite.dcō.§.euidē
ter.Con. Hoſti.⁊ Gof. Sed i directoria
li.3.ti.2.i ꝑncipio.dr̃ ꝙ hec diffinitio nō
cōprehēdit minorē excōicatōe3.Unde
ibi ſic dr̃.Excōicatio ē a participatione
ſacroꝝ excluſio.vel a cōione fidelium
ſeparatio.dicto.§.euidenter.⁊ extra ꝺ
excep.a nobis. Sed he diffinitiones vi
dentur particulares.vnde ſatis videt̃
ꝙ pro generali diffinitione poſſit dici
ꝙ excōicatio ē a cōione ſeu conſortio
fidelium ſeparatio.xi.q.3.omnis. Sed
quādoq3 particularit̃ ⁊ quādoq3 vlr ſ3
ſuas ſpēs de quibus ſtatim.Et ad hũc
ſenſum poteſt reduci ꝑma diffinitio
Ray.intelligendo eam diſiunctiue ⁊
non copulatiue. B .Cuiuſ ꝑncipaliter
due ſunt ſpēs.vna que ſeparat a ſacra
mētis ⁊ ab igreſſu eccl'e ⁊ a cōione fi
deliũ.⁊ hec dr̃ maior excōicatio vł ana
thema.alia q̄ ſepat a ſacriſ tm̃. A.videl3 a

ꝑceptōe ꝑncipalr̄ ñ a collatōe. Peccat
tñ talr̄ excōicat⁹ cōferēdo eccl'iastica
sacr̄a. sed ab eo collata ꝟtutis nō carēt
effectu. ex̄ de cle. ex. mi. si celebrat. B.
Et hec dr̄ minor. Et de vtraqꝫ hr̄. 3. q. 4.
Engeltrudā. ⁊ ex̄ eo. si quē. A. Scd̄m
Ray. ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 33. spēs excōicati
onis q̄i infinite sunt. Quot. n. sūt spēs
cōionis: tot sūt vel eē pñt spēs excōica
tōis. Sꝫ de ṗdictis duab⁹ frequēter tra
ctat eccl'ia. ⁊ in dubio cū noiat excōica
tio itelligit de maiori. dcō. c. si quē. Itē
excōicationū alia ē iuris. s. quā quis in
currit ip̄o iure delicto ɔmisso: vt si qs
iniciat man⁹ violētas in cl'icū. 17. q. 4.
si qs suadēte. alia ē iudic]. s. que irroga
tur a iudice ptātē hñte ꝑ ꝓcessuꝫ iudi
ciariū' ex̄ eo. nup. Et qs possit excōica
re maiori excōicatōe dcm̄ ē s̄. c. ꝓ primo
Miori āt excōicatōe excōicare pñt ñ
solū epi: sed ⁊ alii ṗlati eccl'iaꝝ inferio
res ſm Ray. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 55. B.
In quib⁹ casib⁹ incidit quis maiorē
excōicatōem ip̄o facto? R°. In multis
Nā excōicatio a qua solus papa absol
uit icurrit i. 13. casib⁹: q̊s oēs hēs. s̄. ab
solutio p̊. §. 3°. Sunt ⁊ alii casus plimi.
Primus cū qs incidit i heresim iā dā
natā. 24. q. i. c. p̊. ⁊ 2°. Aut nouā heresim
ɔfingit. ex̄ de hēticis. ad abolendā. ⁊ c.
excōicam⁹. Aut ē credēs rceptator vel
fautor hēticoꝝ. ex̄ de hēticis. sicut ait.
A. Hic cas⁹ ⁊ seq̄ns ⁊ ēt q̄rt⁹ hodie vi
dētur papales: vt pꝫ i ꝓcessu annali cu
rie. B. 2⁹ cū qs asserendo dicit roma
nā eccl'iam nō eē caput oiuꝫ eccl'iaruꝫ.
nec ei tanqꝫ capiti obediēdū. dis. 19. nul
li fas. 3⁹ qñ rectores ciuitatū faciūt ex
actōes idebitas i cl'icos ⁊ eccl'ias ⁊ am
moniti nō desistūt. ex̄ de imu. eccle. nō
minus. A. Et ibi pꝫ ꝙ ēt est sil'is sñia ɔ̄
fautores eoꝝ nec debēt absolui donec
satisfecerit cōpetēter. B. 4⁹ ē cū quis
nō elect⁹ a duab⁹ ꝑtibus cardinaliū ge
rit se ꝓ papa. ex̄ de elec. licet. A. Et vt
ibi pꝫ eadē est sñia ɔ̄ eos q ꝓ papa ipꝫ
recipiūt. sed vt ṗdictū ē iste casus ho
die est papalis. B. 5⁹ cū qs magister
vel scholaris tractat cū aliq̊ ciue Bo
noñ. de ɔductōe hospitii irreq̄sitis inq
linis nisi tp̄s ɔductionis fuerit elapsū
ex̄ ɔ̄ loca. ex rescripto. A. Ibi pꝫ ꝙ iste
casus est ɔ̄ magistros ⁊ scholares q in
ciuitate Bononie sūt sup ɔducendis
domib⁹ alioꝝ videlꝫ scholariū ſꝫ glo.
Idē posset forte itelligi ēt ɔ̄ magistr]
q sup hospitiis i lesionē vel ṗiudiciuꝫ
hitantiū audēt tractare nisi ṗus cōsti
terit tp̄s cōductōis elapsuꝫ. vel iquili
ni i h° fauorē suū ṗstiterit ⁊ ɔsensū. B
6⁹ cū mōachi. canōici regl'ares. archidi
acōi. decani ṗpositi. plebani. cantores.
⁊ alii clerici ꝑsonatū hñtes: aut etiā q
cunqꝫ ṗsbyteri audiāt leges vl' physi
cā. A. nisi religiosi ifra duoꝝ mēsium
spacium ad claustrū redierit. ⁊ alii cle
rici infra dictū spatiū a ṗfatis destite
rint. vt in. c. de qbus statim. B. ex̄ ne
cle. vel mona. non magnoꝑe. ⁊ c. super
specl'a. Sec⁹ si habēt parochialē eccle
siā tm̄ ⁊ nō sūt ṗsbyteri. ex̄ ne cle. vel
mo. statutū. li°. 6°. A. Et ibi nōt glo. ⁊ do
min⁹ Pe. de anchora. ꝙ qñ parochia
les sunt ṗsbyteri incurrūt dictā sñiaꝫ
non rōe eccl'iaꝝ sed ordinis ꝑ dictū. c.
super specula. B. 7⁹ cū qs ꝑticipat ex
cōicato i crimie ꝓpter qd̄ excōicatus
est dando ei auxiliū ɔsiliū vel fauoreꝫ
ex̄ eo. si cōcubine. A. q2 eodē vinculo
ligat cū excōicato dicto. c. si cōcubine.
⁊ eo. ti. c. nup. §. in secūda. Uñ nō videt
iste casus ꝑticularis: sed regula gnāl'is
B. 8⁹ ɔ̄ oēs qui fecerint statuta ɔ̄ lib
tatē ecclesie ⁊ scriptores eoꝝ. sil'r ⁊ ptā
tes ⁊ cōsules ⁊ rectores ⁊ ɔsiliarios lo
coꝝ: vbi talia statuta seu etiā cōsuetu
dines edite suut vel seruate. ⁊ q serua
re fecerint. ⁊ illos q ſm ea iudicauerit
vel in publicā formā redegerit iudica
ta. ex̄ eo. grauē. ⁊ c. nouerit. 9⁹ ɔ̄ illos q
initunt ordinatōibus vl' alienatōib⁹ a
scismaticis factis. ex̄ de scisma. c. p̊. A.
Ibi dicit ꝙ res eccl'ie a scismaticis ali
enate debēt ad eccl'iam sine vllo onē
reuerti. ⁊ si qs ɔ̄ire ṗsumpserit excōica
tionem incurrit. B. Dicti casus oēs ex

iurib' magis ātiqs collecti sūt. A. Sūt
i dict| iurib' ⁊ ālii casus. Un̄ decim' ē
.ī.c.qm̄.de offi.ordi. vbi ꝓhibet̄ ꝙ i ea
dē ciuitate sint pl'es epi. Sed si ꝓpter
diuersitatē hitantiū ꝓpri' eps nō pōt
oibus deseruire pōt ⁊ dʒ quo ad hᵒ aliū
epm sibi vicariū cōstituē forte grecū
q valeat ibi grec| hitantibus ministra
re q vicari' ꝑ oia dʒ eē obediēs ⁊ subie
ct' pncipali epo. Et subdit̄. vn̄ si qs al'r
se ingesserit: excōicatōis se nouēit mu
crone ꝑcussuʒ. Dicit glo. Et ita ē canon
late snie. xi' ē i.c. clicis. ex̄ ne cle. vl' mo.
vbi dicit̄. Jubem' ēt sub intminatiōe
anathatis ne qs sacerdotū officiū ha
beat vicecomit| aut ꝑpositi scl'ar|. Si
qs aūt ꝯ hoc venire psūpserit ⁊ moni
tus emēdare noluerit: excōicatiōi sub
iaceat. Dicit glo. Sic vr̄ canon late sen
tētie. 12' casus est.ī.c. excōicatōi. ex̄ de
rapto. vbi dr̄. Excōicatōi subdātur q ro
mipetas vel alios xpianos ꝓ negocia
tione vel alus honest| cāis in nauigio
vectos aut cape aut reb' suis spoliare
ꝑsumunt. Jlli etiaʒ q xpianos naufra
giū patiētes qbus fm regulā fidei cōsi
lio eē tenētur dānata cupiditate spoli
ant rebus suis nisi ablata reddiderint
excōicatōi se nouerint subiacere. Dicit
glo. Et sic q ꝯ hoc faciūt sunt ipso iure
excōicati. Et hoc veꝝ est quo ad hunc
vltimū casū. quo ꝟo ad pmū ē canon
ferende snie: vt ex ipso tex.pʒ. Et nōt
ibi dn̄s Anto. de bu. cū Jo.an. vbi ēt di
cit fm Joh.an. ꝙ pirate ter in anno ex
cōicant̄ ex ore pape. B

¶ Eodē mō sūt alii casus excōicationū
q hn̄t in li.º 6.º de qbus duo sūt ꝑtinētes
ad papā: vt dictū ē.s. absolutio ꝑ.§.3.
Prim' de quocūqꝫ q loqtur secrete vl'
mittit scripturā vel nūciū alicui cardi
nali qn̄ sūt reclusi occasione electionis
pape. ex̄ de elec. vbi periculū. Et de do
minis rectorib' ⁊ officialib' q imminēte
dicta electōe nō seruarēt dictā cōstitu
tionē. A. vel nō facerēt obſuari. dcō .c.
vbi. B. 2' de his q grauāt alios. q2 eū
ꝓ quo rogabant̄ noluerūt eligē. vide
s. electio ꝑ.§.33. q incipit. Quicunqꝫ. 3ᵒ
ē quicūqꝫ vsurpātes custodiā vacātiū
eccl'arū seu in aliis piis loc| occupant
bona ipsoꝝ. ⁊ clerici ⁊ alie ꝑsone eorū
dē locoꝝ q hoc fieri ꝓcurāt. ex̄ de elec.
gnāli. Hunc etiā casū hēs.s. eccl'a ꝑ §.
pl't. 4' ē de electorib' ad regimē vrbis
romane. ⁊ de elect| ⁊ fautoribus q fece
rit ꝯ ꝯstitutōeʒ suꝑ hoc factā. ex̄ ō ele.
fundamēta. A. Certe absolutio istius
casus videt̄ reseruari pape ꝑter qꝫ in
mortis articulo. Et nō solū ꝯ ꝑfatos: sʒ
etiā ꝯ obediētes dictis officialibus ele
ctis illegitime seu assūptis: vt in dicto
.c. fundamenta. §. ꝙ si secus. ⁊ §. contē
ptores. Et hoc cōmuniter semper acci
dit quando ad obedientiam apostoli
ce sedis Roma non est. B. 5' de his
q vocant̄ ad dirigēdas moniales i ele
ctionibus. nisi abstineant ab his per q̄
posset in eis discordia oriri vel nutriri
ex̄ de elec. indēnitatibus. 6' de his q ꝓ
curant ꝙ ꝯseruatores dati itromittūt
se ō his que nō licēt. vide.s. ꝯseruator
.§.4.º 7' de his q absolutionē ab aliq̄
excōicatōe vel reuocatione eius: aut
etiā suspēsionis ⁊ interdicti extorq̄nt
per viʒ vel per metū. Nā nec valʒ ab
solutio. ⁊ incurrit̄ noua excōicatio. ex̄
de his que vi. absolutōis. 8' de eo q fin
git fraudulēter casū ꝑ quē aliqs iudex
vadat vel mittat ad aliquā mulierem
ꝓ testimonio. ex̄ de iudi. mulieres. A.
Jbi nō videt̄ notari h casus nisi quan
do fictio fit ad hoc vt iudex ꝑsonalit̄
accedat. B. 9' de his q ꝑlatos vel eoꝝ
capl'a seu alias personas eccl'iasticas
ꝯpellūt ad submittendū laicis. vel ali
enādū bona imobilia seu iura eccl'iaꝝ
⁊ silr laici q vsurpāt sibi illicite h'mōi
nisi moniti destiterint. ex̄ ō re. eccle. hᵒ
ꝯsultissimo. A. Jbi dat̄ ista snia cōtra
illos q coegerit ꝑlatos vl' capl'a eccl'aꝝ
aut alias ꝑsonas eccl'asticas submitte
re eis ecclesias ipis ꝯmissas vel bona
imobilia seu iura ipaꝝ recognoscendo
ab ipis ea tanqꝫ a superiorib' se tenē
seu ab ipis eadē aduocādo ꝓut i qbus

ptib᷒ dr̄ aduocare vel ipsos patronos
vel aduocatos eccl'arū seu bonoꝝ ipsa
rū perpetuo aut ad tp̄s non modicū
statuēdo. Nā cuiuscūq̄ sint ꝯditionis
aut stat᷒ q ad hec coegerit excōicatōe
icurrūt: nisi hec fierēt cū ꝯsensu capl'i
ꝛ apl'ice sedis lr̄ia sp̄ali. ꝛ tūc occasiōe
illoꝝ laici ultra id qd̄ ex nā ꝯctuū ipoꝝ
vel adhibita i ill' lege ꝓmittit aliqd n̄
vsurpēt. Qui ṽo sec᷒ egerit nisi āmoni
ti ab h᷒modi destiterit restituendo ea
que tal'r vsurparāt: eoip̄o sniam excōi
cationis icurrūt. ꝛ extunc ad suppone
dum terrā ipsoꝝ si opus fuerit eccl'asti
co interdicto libere ꝑcedat. hec ibi. ℞
x᷒ qcūq̄ ab ecclesiis uel personis eccle
siastic͡ per se vl' per aliū noīe suo vel
alieno ꝓ personis vel reb᷒ quas nō cā
negociatōis deferūt vel deferri faciūt
seu trāsmittūt: exigūt aliqd̄ pedagiū
seu guidagiū. ex̄ de censi. quanq̄. li.º 6.º
Et d̄ h᷒ cāu hr̄. i̅. diffusi᷒ pedagiū. §. fi.
xi᷒ ē d̄ his q ipedirēt officiū delegati
vel cuiuscūq̄ iudic͡ eccl'astici. ex̄ d̄ im
mu. eccle qm̄. quē casū diffusius hēs. i̅.
iudex. 2.º §. 5.º 12᷒ de dn̄is q inhibent sub
dit͡ ne ꝑsonis eccl'astic͡ vendant ꝛ h᷒i
vide. i̅. emunitas. §. 9.º 13᷒ de religioso q
temere vbicūq̄ hitū sue religiōis di
mittit vel accedit ad studia nisi a suo
p̄lato cū cōsilio maioris ꝑtis ꝯuent᷒ si
bi lr̄ia sit ꝯcessa. 14᷒ de doctorib᷒ seu
magistr͡ q sciēter illos religiosos qui
dimiserūt habitū docent leges vl' phy
sicā. Predicti duo casus hēntur ex̄ ne
cle. vl' mo. vt ꝑiculosa. A. Ibi dicit. Di
stricti᷒ inhibem᷒ ne deceto aliqs quā
cūq̄ religionē tacite vl' exp̄sse ꝑfessus
i schol' vl' alibi temē hitū sue religiōis
dimittat: nec accedat ad q̄uis studia
lr̄aꝝ nisi a suo p̄lato cū ꝯsilio sui ꝯuēt᷒
vl' maior͡ ꝑtis eiusdē sibi eundi ad stu
diū lr̄ia p̄mit᷒ sit cōcessa. Si qs aūt ꝛ
. i̅. Doctores quoq̄ seu magistri q reli
giosos hitu suo dimisso leges aut phy
sicā audiētes sciēter docē aut i scholis
suis p̄sūpserit retinē. sili eoip̄o sint sen
tētia inodati. Sup q̄ Jo. an. in nouella

dicit. Nō puto q̄ de mēte cōstitutiōis
sit q̄ monach᷒ i cella sua dimittēs ha
bitū vel dū balneū intret occulte vel
iacēs sine hitu liget hac ꝯstitutōe. Al'
pauci iuenirētur nō ligati. Sꝫ qn̄ exhi
bet se ꝯspectib᷒ hoium sine hitu vel i
hitu laicali: vel cl'ici secularis sine iu
sta cā: tūc liget. Et ad hoc facit p̄ncipiū
decre. qd̄ vlt ip̄oꝝ vagatōi ꝑuidē. ℞.
15᷒ qcūq̄ hereticos vel credētes vl' re
ceptores. vel defensores vel fautores
eoꝝ sciēter tradēt eccl'astice sepulture
ex̄ de hereti. qcunq̄. li.º 6.º A. Et ibi etiā
pꝫ q̄ loc᷒ vbi tales sepulti fuerint dꝫ
ꝑpetuo sepultura carere. ℞. De q̄ ab
soluēdo vide. i̅. heretic᷒. 2.º §. 2.º 16᷒ qcūq̄
rector scl'aris vel qcūq̄ officialis eius
cognoscēt de ctimine hēsis: aut captos
liberaret vel diocesanoꝝ vl' inqsitoꝝ
officiū ipediret. ex̄ de hētic͡. c. inqsitio
nis. A. Ibi pꝫ q̄ iste casus ē ꝯ̄ rectores
quoscūq̄ tꝑales q cognoscūt vel iudi
cant de crimine heresis: vel captos ꝓ
heresi relaxāt sine lr̄ia vl' mādato ep̄i
vel inqsitoris. aut recusāt implere exe
cutōeꝫ eis ꝓ h᷒modi crimine a diocesa
no vel inqsitorib᷒ iniūctā ꝑut ad eoꝝ
spectat officiū. vel al'r officiū ep̄i vl' in
qsitoꝝ sniam vel ꝑcessū directe vel in
directe ipedire p̄sūpserit. Et si i excōi
catōe ꝑmanserit ꝑ ānū aīo ꝑtinaci: ve
lut hētici sūt ꝯdēnandi. ℞. 17᷒ ē d̄ his
q ꝑ assassinos quēq̄ xp̄ianū interfici
ꝑcurauerint. vide. s̄. assassin᷒. 18᷒ d̄ cle
ricis qui manifestis vsurariis domos
locant: vel alio titulo ꝯcedūt. ex̄ d̄ vsu
ris. c. vsuraꝝ. vide. i̅. vsura. 4.º §. 4.º 19᷒
de his q̄ ꝯcedūt rep̄salias ꝯ̄ personas
eccl'asticas sp̄āl'r siue gnāl'it. ex̄ de iure
iurā. ꝛ si. A. Ut ibi pꝫ iste casus ē ꝯtra
ꝯcedētes rep̄salias ꝯtra cl'icos vel eoꝝ
bona. vel gnāl'it ꝯcessas extēdentes ad
eos: quā ꝯcessionē vel extēsionē nisi re
nocauerit infra mēseꝫ a tꝑe ꝯcessiōis
vel extēsionis singularis ꝑsona excōi
cationē. ꝛ vniuersitas iterdictum icur
rūt: vt ibi. ℞. 20᷒ si dn̄s vl' rector tꝑal'
n̄ fecēit obseruari ea que statuūt ꝯtra

insecutores cardinaliũ seu alic⁹ de fa
milia eoꝝ vel pape.ex̃ de pe.felic. A.
Hoc veꝝ ē si nō fecerit dict⁹ rector vel
tpalis vl' spũalis vel officialis ei⁹ obs
uari ꝑdicta īfra mēsez postq̃ delictuz
ad eoꝝ noticiā ꝑuenerit. Et ciuitas q̄li
bet ꝓter vrbē si nō facit ꝑdicta: vt dcz
est infra mēsem cū facultas ei affuērit
ꝓuatᷣ eo ipo pontificali dignitate. vt s̃.
z nihilominus remanet interdicta: vt
ibi. 21⁹ q̄cunq; dat lniam occidendi ca
piendi seu aliter in bonis vel personis
suis vel suoꝝ grauandi eos qui contra
reges baronos nobiles vel quoscunq;
alios tulerunt excōmunicatiōis suspē
sionis vel īterdicti sentētias. siue illos
quorū occasione sunt ꝓlate: vel eos q
eas obseruant. aut eos q talit' excōica
tis cōicare nolunt: nisi lniam ipam re
integra. reuocēt z si qua sint ablata re
stituant siue ꝓ illis satisfaciāt. A. In
c. q̄cunq;. de quo. ī. dr̃ nisi lniam ipsam
re integra reuocauerint. vl' si ad bono
rum captionem occasione ipsius lnie
sit ꝓcessuz bona ipa fuerit īfra octo di
erū spaciū restituta: aut satisfactio ꝓ
ipis impēsa. B. Silr' z qui dicta lnia
vsi fuerit: vel ēt sin̄ lnia suo motu hec
fecerint: excōicationē īcurrūt: in qua si
ꝑmāserint ꝑ duos mēses nō nisi ꝑ pa
pā absoluētur. ex̃ de sen. exco. q̄cunq;.
22⁹ qñ qs ab excōicatōe absolutus fue
rit in mortꝫ articulo vl' alio impedimē
to. si cessante articulo vel impedimē
to non repñtet se q̃ citi⁹ cōmode po
terit ei a quo absolui debebat: reicidit
ī eādē sniam. ex̃ eo. eos. 23⁹ qñ aliq ab
soluūtur a sede ap̄lica vel a legatꝫ z in
iungit' eis q̄ se pñtēt ordinariis vl' ali
is suscepturi pniam. z passis iniuriam
seu eis q̄b⁹ obligati sūt satisfaciāt. silr'
si h° non faciāt q̄ꝓrimū cōmode pote
rūt reincidāt in eādē sniaz: vt dcō. c. eos

¶ Itē sūt alii casus excōicationū ī cle.
de q̄b⁹ q̄nq; sl' papales: vt dictū ē s̃. ab
solutio ꝓ. §. 3°. Alii sl' isti. Prim⁹ ē de ill'
q in cimiteriis sepeliūt corpora tp̃e in
terdicti in casib⁹ nō cōcessis a iure: vel
excōicatos publice aut noīatiz interdi
ctos aut vsurarios manifestos sciēter
sepeliūt. A qua excōicatōe non debēt
absolui nisi ad arbitrium diocesani sa
tisfecerint eis quib⁹ ꝑ ꝑmissa fuerit in
iuria irrogata: vt de sepul. eos. A. Et
ibi addit'. Nullo eis ꝯ ꝑmissa exēptōis
vel quouis alio ꝓuilegio q̄cūq; forma
vboꝝ ꝯcesso aliq̄lit' suffragāte. B. 2⁹
de religiosis q decimas eccl'iis d̄bitas
sibi approprīāt vel vsurpāt siue q nō
ꝑmittūt solui eccl'iis decimas de aīali
bus familiariū z pastoꝝ suoꝝ vel alio
rū imiscētiū ipa aīalia gregib⁹ eoꝝ. vl'
de aīalib⁹ q̄ in fraudē eccl'iaꝝ emūt et
empta tradūt vēditorib⁹ vel aliis ab
ipis tenēda: seu q nō ꝑmittūt vel ꝓhi
bēt solui decimas eccl'iis de terris q̄s
tradūt aliis excolēdas nisi req̄siti. A.
per eos quoꝝ interest: vt in cle. religio
si. de q̄. ī. B. destiterit īfra mēsē. aut si
de his q̄ vsurpauerūt ꝯ ꝑmissa. A. vel
retinē ꝓsūpserit: vt in dcā cle. B. ñ sa
tisfecerit dānificatꝫ eccl'iis infra duos
mēses sūt suspēsi ab admīstratōib⁹ et
bñficiis suis. Qd̄ si nō hñt admīstratō
nes z bñficia ipo fcō excōicatōem icur
rūt: vt ex̃ de deci. religiosi. 3⁹ ē de mōa
chis vel canonicꝫ regularib⁹ q nō hēnt
admīstratōez z trāsferūt se ad curias
ꝑncipū sine lnia ꝓlatoꝝ suoꝝ vt dānū
aliqd̄ īferāt suis ꝓlatꝫ aut monasterio
vt de sta. mo. ne ī agro. A. §. qr vo: vbi
dr̃. Prohibem⁹ ne mōachi aut regula
res canonici admīstratōez aliquā non
hñtes ad curias ꝑncipū absq; lnia spāli
ꝓlatoꝝ suoꝝ se ꝯferre ꝓsumant. Qd̄ si
vt suis ꝓlatꝫ aut mōasteriis dānuz ali
qd̄ īferāt ad dcās curias se ꝯferre ꝓsū
serit excōicatōis sniaz eos īcurrē volu
mus ipo facto. Et directe ibidē iniūgit'
ꝓlatꝫ vt ipos a curiaꝝ accessu z q̄buslī
bet vagatōib⁹ z discursu diligenter cō
pescāt. B. 4⁹ de monachis q infra se
pta monasterii sine lnia arma tenent:
vt in dcō. c. ne ī agro. A. In. §. prefate.
vbi p⁹ dictū. §. qr vo imediate subiun
git'. prefate q̄z snie mōachos ifra septa

mōasterii sui ꝉnīa abbatū suoꝝ arma
tenētes decernim⁹ subiacē. Et ut ponit
i directoria li°. 3°. ti. 2. §. 254°. dicit Guil.
ꝙ hoc itelligit ꝺ ꝯtinue tenētib⁹. qꝛ si
dū itrēt septa arma portāt secū: nō tn̄
aīo nocēdi vꝉ secū int⁹ retinēdi nō ipu
tat. qꝛ tenē ē ex ꝓposito cū effectu. ex̄
de cle. nō resi. relatū. Et h° ēt intelligit
tm̄ de suo monasterio nō de alio. cū nō
posset hr̄e lnīaꝫ sui abbatꝭ ex̄ ṫritoriū
suū. ex̄ de ꝯsti. vt aīaꝝ. li°. 6°. Et noīe ar
moꝝ nō solū scuta gladios ꝛ galeas in
telligimus: sed ēt fustos ꝛ lapides. ff. ꝺ
ꝟbo. sigꝭ. armoꝝ. siue sint defensiōis si
ue inuasionis. ar. ex̄ de homi. c. sicut di
gnū. §. illi etiā. B. 5⁹ de his q impedi
rent visitatores monialiū vel canoni
caꝝ. A. s. sclariū: vt in cle. de qua. i. B.
nisi moniti destiterit: vt de sta. mona.
attendentes. A. qꝛ vt ibi pꝫ excōicatō
nem incurrunt non obstantib⁹ quibus
cunqꝫ ꝑuilegiis statutꝭ vel consuetudi
nib⁹. Et intelligit de monialib⁹ qbus
cunqꝫ: vt dr̄ i directoria eo. ti. §. 255. B.
6⁹ est de quibusdam mulierib⁹ que be
ghine vulgarit nuncupant. similr̄ ꝛ re
ligiosi qui eas in illo statu fouent. A.
vꝉ ad talem statuꝫ adducūt: vt in cle.
de qua. statim. B. vt in cle. de reli. do.
cum de quibusdā. vide. i. religio ꝑ. §. fi.
7⁹ ꝺ his q sciēter ꝯtrahunt mr̄imonia
in gradibus cōsanguinitatꝭ vel affini
tatis ꝓhibitꝭ vel cum monialib⁹ vel
ꝯhētes q sunt religiosi siue moniales
aut clerici in sacris: vt de ꝯsan. ꝛ affini.
eos. A. Ibi etiā ꝑcipit ecclaꝝ ꝑlatꝭ: vt
ꝑfatos tā diu nuncient excōicatos seu
a suis faciāt subditꝭ nunciari: donec su
um humiliter recognoscētes errorem
separent ab inuicē: ꝛ absolutōis obti
nere beneficium mereant. B. 8⁹ de in
qsitorib⁹ hereticoꝝ qui ꝑtextu officii
inqsitōis qbusuis mōis illicitꝭ pecuni
am extorquēt: vel scienter bona eccla
rum ob delictū clicoꝝ fisco ecclesie ap
plicarēt. A. Et i ꝛ io forti⁹ si fisco secla
ri: vt in cle. de qua. i. B. nec pn̄t absol
ui nisi i mortꝭ articulo donec illis qb⁹
extorserūt plene satisfecerint de pecu
nia. A. sic extorta: vt i cle. de q. i. B. nl
lis ꝑuilegiis pactꝭ aut remissionib⁹ su
per hoc valituris: vt de here. nolentes
A. Et ibi dr̄ de cōmissarius iqsitoꝝ seu
epōrum vel caploꝝ sede vacāte q ꝑdi
cta agerēt. B. 9⁹ ꝑtātes. capitanei. re
ctores. ꝯsules. iudices. ꝛ ꝯsiliarii. ꝛ alii
officiales q statuta faciūt scribūt vel
dictant per que qs cōpellat soluē vsu
ras vel solutas nō repetere. A. vel ꝙ
solute non restituātur plene: vt i cle. ꝺ
q. i. B. ꝛ q ſꝫ ea iudicāt. A. vel alr̄ qlit
cūqꝫ sciēter iudicare ꝑsūpserit ꝙ vsu
re soluant: vel nō plene restituātur: vt
in dicta cle. B. ꝛ q hn̄t sup h° ptātem
nisi statuta ipa deleuerit. A. ifra tres
mēses: vt i ea cle. B. vꝉ si ea ꝑsūpserit
obſuare. A. vel ꝯsuetudies eoꝝ effcīa
hn̄tes: vt in tex. de q statim. B. vt de
vsur. ex gui. x⁹ de religiosis mēdicanti
bus q domos ad hitandū vꝉ loca ꝺ no
uo reciperēt vꝉ recepta mutarent seu
alienarēt: vt de penis. cupiētes. A. Et
ibi pꝫ ꝙ idē ē ēt si dcā loca seu domos
dimitterēt se ad alia trāsferēdo. Et h°
nisi ꝑdcā fiāt de sedis aplice lnīa spāli
plene ꝛ exꝑsse faciēte de ꝓhibitiōe h⁹
modi mētionē. Per hoc tn̄ nō ꝓhibet
illis q vitā hēmiticā vꝉ solitariā duxe
rit eligēdā de lnīa maioꝝ suorum qn
cellas. mansiones seu hitacula i hēmis
possint acqrere ac mutare. ex̄ de exces.
ꝑla. cū ex eo. li°. 6°. ꝛ nōt i directoria li°.
3°. ti. 2°. §. 263. Et i dcō. c. cū ex eo. exꝑmit
vita heremitica seu solitaria: vbi non
sit hoīum hitatio de ꝓpinquo. B. xi⁹
de religiosis q dicūt aliq ꝟba vt retra
hāt audiētes a solutōe decimaꝝ: vt in
dcō. c. cupiētes. A. §. illos etiā. siue dcā
ꝟba dicant in ꝑdicatōe: vel alibi: vt
ibi. B. 12⁹ de religiosis q ꝯfitētib⁹ sibi
n̄ faciūt ꝯsciaꝫ de decimis soluēdis qui
sūt suspēsi ab officio ꝑdicatōis donec
si cōmode pn̄t faciant eis ꝯsciam. Et si
interiꝫ ꝑdicāt excōicati sūt: vt i dcō. c.
cupiētes. A. in. §. ꝛ qꝛ. vbi pꝫ ꝙ h° locū
hꝫ qn̄ dicti religiosi scienter omiserint

facere ꝯsciam: ⁊ si fuerit reqsiti ⁊ nõ alr
vt ex ipso tex. colligit: vbi dr ꝙ religio
si teneãtur certis tꝑibus iformare po
pulũ de solutõe decimaꝝ si ab eccliaꝝ
rectorib' vl vicariis aut loca tenẽtib'
eorũdẽ fuerit rqsiti. ⁊ imediate sb eoꝺ
cõtextu seqr q̊ ad ꝯfessiones. Necnõ ⁊
his quoꝝ ꝯfessiones. ⁊c. Hoc ẽt notat i
directoria li. 3. ti. 2. §. 266. ⁊ ti. 6. §. 30. B.
iz' de religiosis qbuscũqȝ qui nõ serua
rẽt interdictũ qꝺ seruat matrix eccla. Et
istũ casũ pleni' vide. i. interdictũ. p̊. §. xi.
qui icipit. Qñ snia. ⁊c. i4' de fratrib'
minorib' q tpe interdicti reciperẽt ad di
uina fres vl sorores de tertio ordine q̄
continẽtes vocãtur. ex de sen. ex. cũ ex
eo. A. Etiã si sup hoc hi vl isti fres mi
nores vl tii ordis puilgiis qb'cũqȝ mu
niti fuerit. Nec ab ista excõicatõe pñt
absolui ab alio q̄ꝫ a papa. vl satisfacti
one pmissa a locoꝝ epis q auctoritate
aplica in hac parte ipo iure fũgũt: vt
ibi. B. Alius casus Bñdicti pape. xi. i.
exuagãtiũ q̄ incipit. Quia vt nulli. hr. i.
papa. §. fi. de opponẽtib' lris electi in
papã. A. Itẽ i5' ẽ i cle. vna de seques.
pos. ⁊ fruc. vbi dr. Ad cõpescẽdas litigã
tiũ malitias diffinim' vt vna ꝯ posses
sorẽ diffinitiua snia sup beneficio apꝺ
sedẽ dũtaxat aplicam in petitorio vel
possessorio ꝑmulgata bñficiũ ipm ẽt
si dignitas vel psonat' existat ⁊ curaꝫ
hẽat aiarũ a possessore h'modi: dũ tñ
triẽnio pacifice antea possessuꝫ ab eo
nõ fuerit. per loci ordinariũ apꝺ aliq̄ꝫ
psonã idoneã sequestret q plenã de ip
so ⁊ debitã curã gerẽs: id qꝺ fructibus
illi' debitis eiusdẽ supportãdis oneri
bus supeẽ ꝯtigerit illi restituat q fina
lẽ in cã victoriã obtinebit. Si qs auteꝫ
sequestratõeꝫ h'mõi ipedire vl fruct'
seqstratos quoq̊ mõ psumpserit occupa
re: excõicatõis sniam icurrat ipso fcõ.
a qua nisi pus ipedimẽto amoto ⁊ oc
cupatis p eũ fructib' restitut nullate
nus absoluat. Itẽ qdã ali' casus excõi
catõis vr in. c. religionũ. de reli. do. lib.
6. contra quosdam ordines mẽdican

tiũ reprobatos qui nõ videntur hodie
reperiri: iõ ꝺ illo dicere nõ curo. Alii
sũt in qbusdã exuagantibus: de qbus
. i. vsus clauium p̊. §. fi. B.

¶ Ubi dr sub pena excõicatõis non hẽt
vim late snie sꝫ cõminatõis: vt. C. com
minatões eplas. A. Ibi dr. Cõminatio
nes eplas pragmata subscriptões au
ctoritatẽ rei iudicate non hẽre. B. Et
nõtur ex de sagittariis. artẽ. A. s. i glo.
B. Et hũc casũ etiã hẽs. i. sagittarius.
§. 2. A. vt pꝫ in sũ. cõ. li. 2. ti. 4. q. 2. Qui
dã dicũt ꝙ h'modi vel silia vba hẽnt
vim late snie. Sed cõior ⁊ vior opinio
est ꝙ hẽant tm̃ viꝫ cõminatõis. Hosti.
vo ⁊ Hug. dicũt ꝙ qñ fit ꝓhibitio a le
ge. i. a canone hec vba hẽnt vim ꝯmia
tõis. 30. dis. p totũ. Qñ aũt a iudice tũc
ẽ canõ late snie: dũ tñ iudex hec verba
ꝓferẽs hoc intendat. Con. glo. Ray. Et
addit Hosti. Puto ꝙ iudici i hoc cre
dẽdũ sit: qñ dicit ꝙ sic vel sic itenderit
sꝫ añq̄ꝫ h° declarauerit puto excusatũ
illũ qui sniaꝫ nõ seruauit cũ ꝓbabilr
credere potuerit ꝙ ꝯmiatio tm̃ eẽt. B.

¶ Sentẽtiis p statuta ordinarioꝝ. A.
q̊rũcũqȝ: vt in. c. de quo. i. B. Nõ ligan
tur ignorãtes: nisi ignorãtia fuẽit cras
sa aut supina. extra de cõsti. vt anima
rum. lib. 6. ⁊ infra. lex. §. 5.

¶ Utꝝ sola ꝯsuetudo absq̄ꝫ snia vel cõ
stitutõe reddat aliquẽ excõicatũ? R.
Non. qꝛ iste non est modus ferende sẽ
tentie excõicatõis. A. Hosti. autẽ dicit
ꝙ ꝯsuetudo approbata reddit aliquos
ipo iure excõicatos q alr nõ eẽnt. Ray.
nil super hoc determinat: sed glo. eius
ait Re vera sine cõstitutione tacita vl
expressa non potest cõsuetudo aliquẽ
facere excõicatũ. sꝫ intelligẽdum ẽ ex
quo papa ⁊ prelati ecclesie tales repu
tant excõicatos. constitutõem sup h°
editam eẽ. ⁊ ita lata est constitutio vel
sententia vera vel sumpta: vt in sum.
con. li. 2. ti. 5. q. 10. B.

¶ Quibus ex cãis snia excõicatiõis sit
ferẽda a iudice? R. Tres cãe possũt eẽ
Prima ẽ ꝯtumacia. vt qñ aliqs fuerit

vocatus siue amonit⁹ ꝑ iudicē tribus
edictis vł vno ꝓ oib⁹ ⁊ ipse sit ꝯtumax
siue inobediēs. Scda qñ qs ꝓ aliq̄ cer
to dāno vel offensa ꝓ qua nō vult satis
facere excōicat. Et ꝓbant ꝑdicta duo.
ex vt lite nō ꝯtes. qm̄ frequēter. xi. q. 3.
certe. ex de ꝟbo. sig. ex parte. Sup istꝭ
casib⁹ dicit Tho. i 4.° snīaꝝ. dis. 18. Nul
lus dꝫ excōicari nisi ꝓ peccato morta
li. Et q꞉ in dānificādo aliquē ēt corꝑali
ter siue in reb⁹ corꝑalibus aliqs mor
taliter peccat. iō ꝓ dānō tꝑali eccła ex
cōicare pōt. Sꝫ q꞉ excōicatio ē grauissi
ma penaꝝ nō dꝫ infligi ēt ꝓ pctō mor
tali nisi qs ꝯtumax fuerit. vel nō veni
endo ad iudiciū. vel inde sine lnīa rece
dēdo. vel determinatōi iudicis nō paren
do. tūc. n. postq̄ꝫ monit⁹ fuerit excōica
ri dꝫ. A. i. pōt. Et ꝑdicta satis ꝓbant i
iuribus ꝑallegatis. B. Tertia cā siue
modus excōicatōis est qñ ꝑsona igno
rat: sed excōicat i gnāli: vt qcunqꝫ fur
tū fecit nisi restituat: vel q scit nisi re
uelet. ex eo. a nobis. Cui aūt debeat re
uelare hēs. i. reuelatio. §. ꝑ. A. Ueritas
ē q̄ ꝓ oi peccato mortali a quo qs no
lit corrigi pt excōicari ēt maiori excōi
catōe. xi. q. 3. nēo eꝑoꝝ. ⁊ ꝑcipue ꝓ ꝯtūa
cia ꝯtra legitimā obiam. xi. q. 3. si autē
nob. nō distincto vtꝝ ꝓ modica vł ma
gna cā fiat obia. vocatio seu ammo
nitio. q꞉ sꝑ ē ibi ꝯtumacia: que ē crimē
maximū ⁊ gen⁹ idolatrie ꝑ. Reg. 15. ⁊ i
sū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 54. vbi ēt ponit quō
etiā minor excōicatio pōt a iudice irro
gari ꝓ ꝯtūacia. ⁊ silr ēt loco pene ad tē
pus infligēde tā in foro iudiciali q̄ꝫ pe
nitētiali. B. Pro pctō ꝟo alterius ne
mo pōt excōicari. 24. q. 3. si hēs.

¶ Quō debeat fieri excōicatiōis snīa?
R.° Debꝫ ꝑmitti triplex monitio vel
vna ꝓ trib⁹. alit ē iniusta. ⁊ iudex ē su
spensus ꝑ mēsem ab ingressu eccłe. ex
eo. sacro. Et dꝫ hēre tēpoꝝ ꝯueniētia in
terualla nisi facti nccitas aliud suaꝺit.
Et dꝫ ferri in scriptis ꝯtinētib⁹ cām ex
cōicatōis. aliter excōicans ē suspēsus
non solū ab ingressu eccłie sed etiā a
diuinis ꝑ mēsem. q̄ si qdeꝫ exeq̄tur: ir
regularis efficit. nec nisi per papā po
terit cū eo dispēsari. ex eo. cū medicinał.
Sed he pene non tāgunt eꝑos cū non
fiat spālis mētio de eis sicut oꝑꝫ: vt dr
s. eꝑs. §. 7.° De h° ēt casu hēs. i. intdictū
ꝑ. §. 6.° A. Ad ꝑdictoꝝ clariorē itellectū
sciēdū q̄ iste est modus ⁊ forma ꝓce
dendi ad excōicatōeꝫ. ꝑ nāqꝫ dꝫ ꝑcedē
rōnabilis ⁊ manifesta cā. ex eo. sacro.
vbi ō ꝑlato dr. Caueat diligēter ne ad
excōicatōem cuiuscūqꝫ absqꝫ manife
sta ⁊ rōnabili cā ꝓcedat. 2.° dꝫ ꝑmitti
monitio. vñ in dcō. c. sacro dr. Prohibe
mus ne qs in aliquā excōicatōis snīaꝫ
nisi ꝯpetēti āmonitōe ꝑmissa ⁊ pñtib⁹
ꝑsonis idoneis ꝑ quas si necesse fuēit
possit ꝓbari monitio ꝓmulgare presu
mat. Qđ si ꝑsumpserit ēt si iusta fue
rit excōicatōis snīa igressū eccłie sibi
ꝑ mēseꝫ nouerit interdictū. alia nihilo
min⁹ pena mulctādus si visuꝫ fuerit ex
pedire. Et intelligit h̄ de monitiōe tri
na ꝑm glo. Sed in sū. cō. li.° 3.° ti. 31. q. 56.
notatur q̄ cōpetēs monitio dicit ad ar
bitriū iudicis. siue trina siuē vna ꝓ tri
bus: maxime in notoriis. 24. q. 3. de illi
cita. Et h⁹modi monitōes siue tres si
ue vna pro trib⁹ debēt fieri cū cōpetē
tib⁹ intuallis aliq̄rū dieꝝ: nisi nccitas
aliud suaserit. ex eo. ꝯstitutōem. lib.° 6.°
3.° snīa excōicatōis dꝫ ferri in scriptis.
⁊ scripture copia dari infra mēsem re
quirenti. ex eo. cum medicinalis. lib.°
6.° vbi dr. Quisqs excōicat excōicatōeꝫ
i scriptis ꝓferat: ⁊ cām excōicatōis ex
ꝑsse ꝯscribat ꝓpt quā excōicatio profe
ratur. Exēplū ꝟo huius scripture tene
atur excōicator tradere infra mensem
si fuerit reqsit⁹. sup qua reqsitōe fieri
volum⁹ publicū instrm vel lrās testi
moniales ꝯfici sigillo autētico ꝯsigna
tas. Et si dicta forma ꝯseruata nō fue
rit tñ snīa tenet: sed excōicatus de faci
li absoluit: ⁊ excōicans ad intesse ꝯdē
natur. ⁊ ad alias penas. dcō. c. sacro. ⁊ c.
cū medicinalis. vbi dr. Si qs aūt iudicū
huius ꝯstitutōis temerarius extiterit

violatoꝛ.ꝑ mensez vnū ab ingressu ec
clesie ⁊ diuinis se nouerit suspensū. su
perioꝛ vero ad quē recurrit sniam ip
sam sine difficultate relaxans :latoꝛez
excōicato ad expensas ⁊ ad oē intereē
condemnet.⁊ aliter puniat aiaduersi
one condigna .ut pena docēte discant
iudices ꝙ̄ graue sit excōicationū sentē
tias sine maturitate debita fulmiare.
Et hec eadē i suspensionis ⁊ in interdi
cti sententiis volumus obseruari . Ca
ueant autē ⁊c̄. Item 4.º q̊ ad formam
requirit cōgruitas ꝟborū . Unde ꝓut
notat i sū.con.li.º 3.º ti.33.q.68.sic consue
uit ferri sententia excōicationis . Pro
pter talē causam te uel talē excōico ul'
excōicamus i scriptis. Huiusmōi ergo
ꝟbis vel equipollentibus vti dꝫ excōi
cans.⁊ satis colligit in dicto.c.cū medi
cinalis. Ar.etiā ad hoc.2.q.6.§ .diffiniti
ua. vbi dicitur. Diffinitiua quoqꝫ snia
q̄ absolutionē uel cōdēnationē non cō
tinet ꝓ nulla hr̄. vn̄ ⁊ Ray.dicit Nō ap
pꝛobo ꝯsuetudinē q̊rūdā simpliciuꝫ sa
cerdotū dicentiū.denunciamus talem
excōicatū.⁊ nūqꝫ excōicauerūt eū ꝑus
nec illa ꝟba sūt apta ad excōicationez
Et glo. Ray.dic̄ ꝙ re vera h'mōi ꝟba
nō sunt apta ad excōicandū.Et lꝫ talis
euitandus sit ab illis qb'fit denuncia
tio:qꝛ nō ē ipsoꝛum iudicare vtꝝ sit ex
cōicat' nec ne.tn̄ si ꝯ hoc agat i foꝛma
iudicii nō reputabit excōicat' ꝓpt h'
mōi ꝟba.nisi al' ꝓbet excōicat'. B

¶ Cum iudex dicit excōico illū ul' silia
verba itelligit de excōicatōne maioꝛi
ex̄ eo.si quem.

¶ Si eps̄ excōicat oēs q furtū fecerit
nūqd subditi eius talia ꝯmittētes ex̄
suā diocesim sūt excōicati. R.º Nō.ut
ex̄ de cōsti.ut aiaꝝ li.º 6.º

¶ Utrū alieni q offēdūt i diocesi illi'
q i gnāli excōicauit icidāt i ei' excōica
tionē. R.º Sic.nā eius subditi fiūt rōe
loci ubi offendūt. A . Hoc tenet glo .i
.c.a nob.ꝑ.ex̄.eo. B .nisi ignorauerit .
ut dictum est hic supꝛa.§ .7.º

Quid si metropolitan' exn̄s i diocesi
sui suffraganei veniat ꝯ sniam ab eo
latā. R.º ſꝫ Hosti. Sicut snia vel canō
n̄ ligat ꝓferētē: sic nec ꝓferēt] supꝛioꝛē
puta metropolitanū ꝓpꝛiū.ex̄ de ma.
⁊ obe.cum iferioꝛ.⁊ ex̄ eo.a nobis. Con.
Tho.in 4.º dis.18. A .lꝫ Hug].dixerit h°
casu metropolitanū ligari nō snia hoīs
sed iuris.vt i sū.con.li.º 3.º ti.33.q.59. vbi
etiā innuit ſm Hosti.ꝙ alius eps̄ vel
archieps̄ cui nō subest eps̄ q ꝓmulga
uit sniam bn̄ ligaret.sed ⁊ dictū Hug.
vr̄ posse saluari qn̄ ꝓꝑus metropolita
nus participaret cū subdito suffraga
nei in crimine dānato. tunc.n. videtur
ligari sētētia iuris.ex̄ eo.si ꝯcubie. B

¶ Quid si iudex dicit.excōico vnum ꝯ
istis duob'. R.º ſm Guil. Credo sin̄ ꝑiu
dicio ꝙ ille ē excōicatus de q̊ iudex in
tellexit. Si tn̄ nō pōt sciri: neuter vitā
dus est.similit nec excōicat si vaga fu
erit eius intētio. A . Nō magis se refe
rēs ad vnū ꝙ̄ ad aliū cū non intēderit
vtrūqꝫ ligare:ideo neuter est ligatus:
vt in sum.con.eo.ti.q.70. B.

¶ Quid si dicat.excōico te si appellas
vel ꝑparaueris appellare. R.º ſꝫ Ho
sti. Videt ꝙ non teneat snia cuꝫ qlibꝫ
oppꝛessus appellare possit.vn̄ talis sē
tentia videtur intolerabilē erroꝛē con
tinere.ex̄ eo.per tuas.§.nos igitur. A .
Idē in sū.con.eo.ti q.79. Et addit. Gof.
tamē dicit ꝯtrarium. Hoc dictū Goff.
videt posse intelligi quādo appellatio
eēt inhibita vel respectu appellatōis
friuole.extra de appella.vt debit'. B

¶ Quid si dicat ꝑlatus . habeo te ꝓ ex
cōicato ⁊ h'modi:nunqd ꝟe erit excōi
cat'. R.º ſꝫ Guil. si ꝑ talia ꝟba agat in
foꝛo iudicii nō reputabit excōicat'. ni
si alr̄ constiterit de intētōe excōicātis
vt qꝛ sp̄ solit' est ita dicē ⁊ h'i. In foꝛo
aūt pn̄iali eligēda ē tutioꝛ via.s. vt pu
tet se excōicatū ⁊ absolutionē petat .
Idē Hosti. A . Et dic̄ Hosti. Nō facio
vim vtrū iudex dicat.excōico te.vl' sci
as te excōicatū.vel te excōicatū cogno
scas.vel hēas seu geras te ꝓ excōicato
vel reputes te excōicatū.vl' alia q̄cūqꝫ

vis dūmō volūtatē ⁊ ꝯsensū iudicis ꝯ pn̄ti exꝑmāt. sicut ⁊ alias sil'e dr̄ extra de spon. si int' virum. ⁊ de spon. duo. c. p̊. Et volūtas iudicis spūal' oīo seruāda ē ꝑ lege. xi. q. 3. audi. Et secūdū glo. Ray gc'qd dictū ē ꝯ v'bis dissimode ꝓlatis cū sn̄ia excoicatiōis ꝓferr'. idē itelligē dū ē si sb' eisdē v'bis qs ab excoicatiōe absoluat'. Con. Hosti. ut i sū con. lib° 3° ti. 33 q. 69. B

Quid si dicat excoico te. ⁊ absoluo te R° ſm Guil' Si uoluit iudex sil' excoicare ⁊ absoluere: nō potuit. ⁊ nihil egit Si aūt voluit excoicar' ⁊ postea absoluere utrūq; valuit. A. Idē i sū con. eo ti. q. 71. Et ex his p3 ꝙ excoicatio regulariter tenet etiā nullo ordine seruato ut ⁊ clarius notat' eo. ti. q. 73. Et eodem mō tenet absolutio ꝙ̃tūcūq; simplicit' ⁊ isolēnit' data. ⁊ h° nisi aliq° casu aliō ꝑticularit' exꝑmat'. q2 generi ꝑ spēm ꝯ rogat'. ut i. c. generi. ꝯ re. iur. li° 6°. B

Quid de duob' qb' mādatum ē ut aliquē excoicent: ⁊ vterq; eorum eodem momēto dic excoico te si ille n̄ excoicauit te? R° ſm Hug. Vterq; illorū iudicū excoicat. q2 itētio eo2 ē ꝙ ille excoicet'. A. Idē i sū cō. eo. ti. q. 72. B

Quid si is q sn̄ia3 gn̄alem promulgauit morit' uel amouet'. nunqd q postea ꝯtrafacit ē excoicat'? R° ſ3 Hosti. Nō nisi diffiniendo statuerit. ff. ꝯ offi. ꝑfec v2. l. i. §. fi. uel nisi a successore expresse ꝯfirmet'. ex̄ de loca. c. p̊. ⁊ ff. de off. le. c. p̊ A. In hoc. c. p̊ nihil ꝯ hoc hr̄. sed poti' eo. ti. c. fi. ubi hr̄ ꝙ cōstitutio legati durat etiā post eius officium. Et idē qō in hoc. §. notat glo'. ex̄ eo. a nobis p̊. ⁊ i sū. con. eo. ti. q. 60. B

Quid de illis q excoicati o2dies recipiunt? R° Si sciētes se excoicatos receperunt a susceptis o2dinibus sūt i ꝑpetuū ꝯponēdi. A. Hoc verū si sīt clerici secl'ares. Si v'o iā sīt effecti religiosi sīt suspēsi ab executiōe suscepti o2dinis ⁊ officii. ut i. c. cū illorū. ꝯ q° i. B. Si v'o n̄ ꝯcolētes factū ꝑ q° in excoicationē icidert' l' factū qdē sciētes s3 iuris ignari nesciebāt se excōicatos. tūc cū3 talibus si sūt seculares archiepi vel epi dispēsare nō possunt absq; mandato sedis apl'ice. Si v'o sūt regl'ares abbates ipso2 post iniūctā pn̄iam ⁊ pactā poterūt cū eis dispēsare nisi graue fuerit ⁊ notabile factū vel qui fecerit adult' fuerit vel discret'. vt violenter ꝯ obliuionē ⁊ ignoratiā ꝑsumat'. Probant' hec oīa. ex̄ eo. cū illo2.

Clericus excōicatus quō teneatur dicere ho2as canonicas. vide. i. hore. §. 8° qui incipit. Vtru3 clericus. Quid vero fiet de fructib' eccl'ie clerici excōicati R° ſm Ber. Debēt assignari alicui q celeb2at ꝑ eo donec ipse est excōicat'. ex̄ de appel. ꝑuenit. Qō si iniuste fuisset excōicatus recuperabit fruct' sibi sublatos. 2. q. 5. sup cā. Idē Ray. ⁊ Hoff. Si v'o iuste: nō pōt. C. ꝯ re mili. cū allegatis. li° 12°. Ad hoc facit ex̄ ꝯ sen. exco. sacro. A. Possent tn̄ sibi i hoc casu ēt fruct' restitui de gr̄a. C. de re mili. l. stipēdia. ſm Hosti. q etiā addit. Qō tn̄ ꝯ facili fieri nō d3 ne ꝯtēnat' rigo2 eccl'iastice discipline: vt in sū. con. li° 3° ti. 33. q. 83. Itē tūc excōicatus nō percipit fructus bn̄ficii qn̄ ē in mo2a absolutionis petēde. alit' sic ſm Ray. ar. c. q2 diuersitatē. ex̄ de ꝯces. ꝑben. vt i sū. cō. eo. ti. q. 81. vbi etiā notat' ꝙ illud qō dictū ē de excōicato circa hāc receptionē fructuum. intelligēdū ē ēt i suspēso a bn̄ficio ex̄ de elec. cum i cūctis. §. clerici sane. Et ſm Inno. in. c. pasto2alis. ex̄ de app. idē ē de suspēso ab officio tm̄. Sed Hosti. hoc itelligit qn̄ ex g̃ui cā suspēsus ē ex̄ de pur. ca. inter sollicitudines. Sec' si ex leui cā: puta ꝓpter scādalū ppl'i vel infamiā solam: nec diu stetit cōtumax. Idē Hoff. vt in dicta. q. 81. B.

Vtrum sententia excōmunicatōis lata sub cōditione liget āteq; extet cōditio. R° ſm Hosti. Non ligat. ex̄ de appella. preterea 2° ⁊ ex̄ eo. a nobis p̊. Unde ⁊ si pendēte conditiōe appellet' tenet appellatio. A. ⁊ impedit effectu3 sentētie cōditione etiā postmodū

ꝯdueniēte: vt in dicto.c.ꝑterea. ſm eū
dē Hoſti. ⁊ in ſū.con.eo.ti.q.75. B. Sꝫ
ſi pure ſnīa fert̄ nō releuat̄ ꝑ appella
tionē.ex̄ de appel.paſtoralis. Traſſert
tñ cāe cognitionē in ſuꝑiorē.ex̄ de ſen.
exco.per tuas. A. Jdē in dcā.q.75. B.
Sꝫ qd ſi pēdente ꝯditōe deſinat eſſe
eius ſubdit⁹. R̷. Tenet ſnīa niſi appel
let.ex̄ de foro ꝯpe.c.pl̄t.ex̄ de offi. dele.
gratū.⁊.c.relatū. Jdē Jnno. A. Jdē in
ſū.con.eo.ti.q.77. B.

¶ Quid ſi dicat iudex.excōico te ſi hēs
res furtiuas nunqd ꝑ appellationē ſu
ſpēdet̄. R̷. ſm Hoſti. Nō ſuſpendet̄ ſi
hꝫ res illas.ſi tñ occultū ē eccl̄a non iu
dicat de occultis.ſed apud deū ligat⁹ ē
A. Jdē i ſū.con.eo.ti.q.78. B.

¶ Quid ſi dicat.excōico te.qꝛ feciſti fur
tū: ⁊ tñ falſū eſt. R̷. ſm Guil. Jnno. et
Hoſti. Tuti⁹ ē dicē ꝙ excōicatio tene
at: vt.xi.q.3.c.ꝓ.⁊.c.ſi eṗs.qꝛ nō ē erroꝛ
itolerabilis expꝛeſſus.⁊ cā lꝫ ſit falſa
nō ē ipoſſibilis.vñ ꝯſulēdū ē ꝙ abſol
uatur ad cautelā q̄ ad foꝝ iudiciale: ſꝫ
q̊ ad deū nō ē ligat⁹ niſi forte ex ꝯtem
ptu. A. Cōtēnere aūt dr̄ qñ excōicatio
nē nō ſeruaret anteq̄ ꝺclaret̄ iniuſta vl̄
nulla.⁊ ex eo ꝯtēptu etiā ſnīa nulla fie
ret aliq̄ ⁊ tenēt: vt no glo.in.c.ꝑ tuas.
ſuꝑ ꝟbo cōtēnere.ex̄ de ſen.ex. aliq tñ
dicūt ꝙ hoc caſu excōicatio ex cā falſa
lata nō liget: vt in ſū.con.eo.ti.q.74.
ꝓ q̊ bñ facit: qꝛ iura pꝛōptioꝛa ſūt ad
abſoluēdū q̄ꝫ ad obligādū: vt in .c. cuꝫ
ſint.de re.iur].li.6. Sꝫ abſolutio ex cā
falſa facta nō valet niſi aliud ꝯſtiterit
de mēte abſoluētis: vt in.c.officii.ex̄ ꝺ
ſen.ex.⁊ no.in dicta.q.74.g° multo foꝛ
tius nec excōicatio.qꝺ pōt concedi niſi
aliud expꝛeſſe ꝯſtaret de mente excōi
cantis. Et in hoc caſu pōt itelligi ꝑma
opio.⁊ etiā qñ nō ꝯſtat manifeſte ꝺ fal
ſitate cāe ⁊ nullitate ſnīe.tūc.n.lꝫ foꝛet
nulla tñ ſeruari dꝫ: vt ꝓpoſitum eſt. B.

¶ Quid ſi iudex ꝑcipiat alicui debito
ri ꝙ ſoluat ifra certū tminū alioqn ſit
excōicatus.vtrū creditoꝛ poſſit tminū
ꝓrogare. R̷. ſm Jnno. ⁊ Hoſti. Non
pōt ꝓrogare.q̄ꝫtū ad ſnīam excōicatio
nis: niſi iudex ꝯſentiat ꝓrogatōi.⁊ tūc
ſi adueniēte 2° termino nō ſoluerit ite
rū ē excōicat⁹.qꝛ termin⁹ vñ ꝓrogat⁹
cū acceſſoꝛiis: ar.ff.de ꝑca.ſꝫ ⁊ ſi manē
te. Si tñ ꝑſona i q̊ reputat ſibi vt ſatiſ
factū ceſſat tota excōicatio. A. Jdē in
ſū.con.li.3.ti.33.q.76. B.

¶ Excōicat⁹ q ꝯtēnit ſnīam ſeruare et
ingerit ſe cōioni fideliū ēt ſi ſnīa erat
foꝛſitā iniuſta fit iuſta.ſ.qꝛ ꝓpter ꝯtē
ptū pōt iuſte excōicari.xi.q.3.§.cū g°.⁊
.§.huic. Et talis ēt tardi⁹ abſoluet̄.xi.q.
3.qui iubēte.vñ talibus ꝯſulēdū ē: ꝙ
etſi ſciāt iniuſtā ſnīam: ipam diligent̄
obſuent. A. Glo.in.c.per tuas.ſuꝑ ver
bo ꝯtēnere dicit ꝙ ꝓpter contēptū ſen
tētia que al̄ erat iniuſta vl̄ nulla tene
ret. Et iō ſm Ray. ⁊ in ſū.cō. eo.ti.q.73.
ad fi.taliter excōicat⁹ dꝫ humiliter ſen
tentiā obſeruare ⁊ ſe excōicatoꝛi pñta
re offerens canonicam ſatiſfactōem ſi
in aliquo offendit. ⁊ ſic inſtant̄ petat
abſolutōeꝫ. Si ita fecerit erit ei ad me
ritū.al̄ ſi ꝯtēneret peccaret moꝛtaliter
ex̄ eo.per tuas. Con. Tho. ⁊ Hoſti. Jtē
pōt ꝓponere querimoniam contra ex
cōmunicatoꝛem coꝛam ſuperioꝛe. ex̄
eo.ſacro.vt ibi. B.

¶ Jn qbus caſib⁹ ſnīa excōicatōis nul
la eſt ipō iure. R̷. Jn qnq̄. Pꝛimus ē
ſi ille qui tulit eā nō hēbat de hoc ptā
tem: vt qꝛ nō erat eius iudex.io.q.3.ſē
tentia. A. Melius ex̄ ꝺ pe.⁊ re.oīs. B
vel excōicatus: vel h⁹modi. A. Jſtud
h⁹modi declarat̄ per id quod hētur ſ.
excōicatoꝛ.ad fi.⁊ in ſū.con.lib.3.ti.33.
.q.73.vbi dicitur ſm Ray. ꝙ idem qꝺ
de excōicatis ē etiā de intruſis ⁊ ſuſpē
ſis ⁊ a iuriſditōe alienis.quia tales ex
cōicare non poſſūt: ar.12.q.2. alienatio
nes.⁊.c.ꝑcarie.⁊ de ꝯceſ.ꝑben.quia. Si
tñ crimen eoꝝ occultū eēt tolerāda eſ
ſet illoꝝ ſnīa: lꝫ nulla q̄ꝫdiu crimen eſ
ſet occultū ⁊ illi tolerentur ab eccleſia
ar.8.q.4.nonne.⁊.3.q.7.§.tria.vbi dicit̄
ꝙ ſi ſeruus dū putat̄ liber ex delegati
one ſnīam dixerit: ⁊ poſtea i ſeruitute

depheſus ſit ſnia ab eo dcã valet. Jtez
ad hᵒ ex̃ de iurepa. ↄſultatõib⁹. vbi dr̃
ꝙ pn̄tatõ facta ab eo q habebat ꝑ pa
trono valꝫ. Intellige ſi poſſidebat ius
patronatus: ⁊ non alr̃: vt dicto. c. ↄſulta
tionibus. Sequitur in ſũ. con. Cũ p̄di
ctis con. Hoſti. Pe. ⁊ Tho. Addit autẽ
Tho. ꝙ ſuſpẽſus a iuriſditione nõ põt
excõicare. Suſpẽſus aũt ab ordie tm̃
non põt ea que ſunt ordinis: ſꝫ põt ea
q̃ ſunt iuriſditionis. ⁊ eↄᵒ ſi ſit ſuſpẽſus
a iuriſditõe ⁊ nõ ab ordie: ſi ab vtroqꝫ
neutꝝ põt. B. 2⁹ qñ eſt lata poſt appel
latõem legitimã. 3⁹ qñ ↄtinet intolera
bilẽ errorẽ. hi duo caſus hn̄tur ex̃ eo. ꝑ
tuas. In qb⁹ caſib⁹ ille q eos ꝓpõit ẽt
ſi nõ petat abſolutionẽ dꝫ audiri. vt in
dicto. c. ꝑ tuas. Sꝫ ⁊ ſi ad cautelã petat
abſolutõem non dꝫ denegari q̃uis ad
uerſarius ei⁹ vel excõicator ſe oppõat
niſi dicẽt eũ excõicatũ ꝑ manifeſta of
fenſa qꝛ tũc dabit̃ ſic dicẽti t̃min⁹ octo
dieꝝ. ⁊ ſi ꝓbauerit nõ abſoluet̃ niſi pre
ſtet emẽdã vel det cautõem de paren
do iuri ſi offenſa ꝓponat̃ dubia. Si tñ
pendẽte ꝓbatõe p̃ma. ſ. illi⁹ qui ſic fue
rat excõicat⁹: dꝫ euitari i illis oib⁹ que
vt actor in iudiciis attẽtauerit. Ex̃ iu
diciũ ꝟo i officiis. electõib⁹. poſtulatõ
nibus ⁊ aliis legitimis actib⁹ dꝫ admit
ti. ex̃. e. ſolet liᵒ. 6ᵒ. Qd̃ ſi appellationem
ſuꝑ hᵒñ fuerit ꝓſecut⁹ vt debuit infra
tp̃s ſtatutuꝫ a iure vel a iudice ⁊ ipſe
fuerit excõicat⁹ noiatim ⁊ exp̃ſſe: dcõ
lapſo tꝑe dꝫ denũciari. ⁊ tã a iudiciali
bus q̃ꝫ ex̃iudicialib⁹ actib⁹ remoueri
donec de ip̃ius ſnie docuerit nullitate
ex̃ eo. licet. liᵒ. 6ᵒ. A. De tꝑe appellatõiſ
hr̃ ex̃ de appel. cũ ſit. vbi dr̃ ꝙ ſi añ ſen
tẽtiã vel p⁹ fuerit appellatũ: h⁹modi
appellãtib⁹ ãnus idl̃get̃. aut ex nccĩa ⁊
euidẽti cã biẽniũ: niſi forte iudex a q̊
appellatũ fuerit ſm̃ locoꝝ diſtãtiã ⁊ ꝑ
ſonaꝝ ⁊ negocii q̃litatẽ p̃ciſuꝫ tp̃s fue
rit moderat⁹ ifra qd̃ ſi is q appellaue
rit cãm appellatõis nõ fuerit ꝓſecut⁹
tenebit ſnia. ſi poſt ſniam appellauẽit
⁊ a cauſa ſna cecidiſſe videt̃ nec ãpli⁹

ſuꝑ eodẽ negocio audiet̃ appellãs. hec
ibi. Hoc fallit in ſnia excõicatõis que
p⁹ lapſũ dicti tꝑis nõ ratificat̃. ⁊ poteſt
eius nullitas allegari. dcõ. c. licet. B
4⁹ caſus ẽ qñ aliqs excõicaret maiori
excõicatõe illos qui excõicato ꝑticipa
rẽt nõ in crimine ſed i locutõe ⁊ i aliis
caſibus qbus incurrit̃ minor excõica
tio. Nã talis ſnia nõ valet niſi p̃miſſa
trina monitõe vel vna ꝓ trib⁹. ⁊ niſi
exp̃mãtur noiatiꝫ ipi ãmonẽdi. ex̃. e.
ſtatutũ. ⁊. c. cõſtitutõem liᵒ. 6ᵒ. A. hᵒ ẽt
caſu ſilr̃ nõ valet̃ ſnia excõicatõis vel
iterdicti dcõ. c. ſtatutũ. Et in dcĩs trib⁹
monitõib⁹ ſiue vna ꝓ trib⁹ debẽt adeſ
ſe aliquoꝝ dieꝝ cõpetẽtia intualla: ni
ſi facti nccĩtas aliud ſuaſerit. dcõ. c. con
ſtitutionẽ. B. 5⁹ ẽ qñ p̃lati iterdicerẽt
ſubditꝭ ſuis ne exponerẽt ſuis ſuꝑiori
bus aut ap̃lice ſedis legatis vl̃ iq̃ſitori
bus. A. a ſede ap̃lica deputatis vl̃ ali
is qbuſcũqꝫ ꝑſonis ꝑ q̃s ad p̃dictoꝝ no
ticiã valeat ꝑuenire. vt in dicto. c. qa.
de q̊. i. B. ſtatũ ecclãꝝ ſuaꝝ ſiue mõa
ſterioꝝ. ⁊ de hoc ferrent ſniam excõica
tõis. ex̃ de offi. ordi. qꝛ pleriqꝫ. liᵒ. 6ᵒ. A.
vbi pꝫ ꝙ hoc caſu talis ſnia nõ valet:
ſilr̃ nec interdicti vel ſuſpẽſionis. Idẽ
etiã caſus notant̃ i ſũ. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 33. q.
73. ſm̃ Hoſti. Et addit̃ ali⁹ videlꝫ ſi qs
excõicet̃ a delegato ↄ intentionẽ dele
gãtis. ex̃ de p̃ben. c. fi. B.

¶ Utꝝ excõicatus obliget ſibi aliquez
ↄhendo. R̃ᵒ Hoſti. dicit ꝙ nõ. A. Dicit
.n. Hoſti. ꝙ excõicat⁹ ↄhendo põt ↄdi
tionẽ ſuã facẽ deteriorẽ nõ meliorem
⁊ iõ obligat̃ alteri ⁊ nõ obligat ſibi ali
um. vt i ſũ. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 33. q. 84. B. Sed
verius vr̃ qd̃ Inno. dicit videlꝫ ꝙ oẽs
ↄctus initi cũ excõicato non ſolũ igno
ranter ſꝫ etiã ſciẽter ⁊ ẽt durãte excõi
catõe tenent: ⁊ ex eis q̃dẽ agit̃ ↄ excõi
catũ. ipſe ãt durãte excõicatõe agẽ nõ
põt. Poterit tñ poſt abſolutionẽ ẽt de
ↄctu inito dũ erat excõicat⁹. xi. q. 3. qm̃
multos. in fi. ex̃ eo. ſi ꝟo. Con Suit. A.
Idẽ i ſũ. cõ. dcã. q. 84. Et vt notat̃ eo. ti.
.q. 133. glo. Ray. dicit ꝙ in hᵒ diſtiguẽdũ

est ꝙ si talis ē contractus ꝙ ex illo trā
sit alteruť i ptātē alteri⁹ tenet contrac
tus: ut cum quis dat se i arrogationeȝ
alicuius excōicati ſm illud. Arrogo q
suus ē: ſȝ hȝ meus eē necesse. uel qn̄ qs
vendit se in seruū uel ꝯhit mr̄imoniū
cū ꝑsona excōicata. Et i his casib⁹ pn̄t
taliter cōtrahentes sibi inuicē cōicare
tꝑe excōicatōis. sicut cuȝ aliquis excōi
catus recipitur in monasterio ad pro
fessionē aut recipiť ab excōicat꞉ credo
ꝙ possint sibi iuicē cōicare ſȝ ꝙ excōi
catis regularib⁹ solȝ ab aliis fratribus
cōicari. In aliis cōtractib⁹ distiguēdū.
q꞉ si ꝯhēs nō obligat se ad cōicandum
cū excōicato tꝑe excōicatōis. lȝ peccet
mortaliter ꝯhendo. tn̄ tenet ꝯct⁹. ut si
qs vēdat ⁊ vēdēdo tradat aliqd excōi
cato ꝑcio stati tradito. Si aūt obliget
se ad cōicandū cū excōicato tꝑe excōi
cationis: uel i casu nō cōcesso nō tenet
ꝯctus. ut si qs iuret excōicato ꝙ vēdet
ei aliqd aut locabit aut ſuiet ei aut fa
ciet aliqd ei. q꞉ illicituȝ ē qđ ei ꝑmitti
tur tꝑe excōicatōis. Qđ si iurassȝ ꝙ p⁹
absolutionē aliq̄s oꝑas ei facēt obliga
reť: lȝ peccaret sic iurando. B

¶ Utꝝ excōicat⁹ possit itrare eccl̄iam
R° ſm Ray. Excōicati excōicatōe ma
iori siue occulti siue manifesti non de
bēt itrare ecclesiā q̄diu sūt excōicati.
Et itelligiť ſm Guil. ad orādū siue duȝ
aguntur ibi diña officia. Sec⁹ si soluȝ i
trāt ad trāseūdū ꝑ eā. A. dū tn̄ tūc n̄
celebrenť ibi diña. ut dic̄ idē Guil. B
aut si ad audiēdū ꝑdicationē q̄ audita
statim exeāt. ex̄. eo. rn̄so. A. Idē i sū.
cō. li° 3° ti. 33. q. 166. ubi ēt additur scđm
Ray. Et idē itelligas de interdicto ⁊ su
spēso ab igressu eccl̄ie. ar. 33. q. 4. vir cū
propria. ⁊ 21. dis. cleros. in fi. Dic̄ tn̄ glo.
Ray. Sec⁹ eēt si eēt suspensus ab offō
tm̄ uel inťdict⁹ a sacris ecclesie: q꞉ tūc
posset orare in eccl̄ia ⁊ audire ibi diña
Dic̄ ēt glo. ꝙ ex hoc pȝ ꝙ excōicat⁹ lieȝ
occulte peccat si itrat eccl̄iā uel alioꝝ
cōioni se ingerit. lȝ qdā dicant ꝯriū. et
male ut credo excusantes talē ꝑ h° ꝙ
dicūt ꝙ nō tenetur se reddere notabi
lem de excōicatione occulta. qđ facēt
si vitaret cōionē alioꝝ. q꞉ cū alius non
ꝺbeat eū prodere vitādo eū i publico
multo fortius nec ip se teneť se prode
re: ut dicunt. Sȝ nō est simile. q꞉ nō ē in
ptāte alterius eum corrigere taliť euȝ
vitando. ſȝ in ptāte ipsius ē se corrigē
⁊ absolutionē ipetrare. hec ibi. Hec rō
glo. non militat nisi in obstinato. Pre
terea licet qs peccauerit in vno nō tn̄
debet peccare in alio. s. ꝑdēdo delictū
suū i malū exēplū ⁊ scandalū proximi
qđ pctm̄ ē de pnia. dis. 5. ꝯsideret. vn̄ nō
puto ꝙ debeat se ꝑdē. tn̄ q̄diu ē i mo
ra petēde absolutōis peccat cōicando
cū aliis cū ꝑcedat ex ꝑpa culpa. sicut
⁊ i sili dicit Ber. i meditatōib⁹ đ pctō
re ꝙ peccat si docet ⁊ si nō docet. B

Utꝝ excōicat⁹ possit recipi ad religio
nem. vide. s̄. absolutio. 3° §. fi.

¶ Uniuersitas uel collegiū excōicari
nō pōt. q꞉ posset irretire inoxios. ex̄. eo.
romana. in fi. li° 6°

¶ Utꝝ excōicat⁹ possit amplius excōi
cari. R° ſm Ray. Pōt siue ꝑ eadeȝ cā
siue pro diuersa siue ab eodē iudice si
ue a diuersis. 3. q. 4. Engeltrudā. xi. q. 3.
excellentissim⁹. 12. q. 2. de viro. A. Cō.
⁊ alii doc. cōiter. ut in sū. con. li° 3° ti. 33.
q. 80. B

¶ Quis ē effect⁹ maior꞉ excōicatōis?
R° ſm Hosti. ꝑ° qdē ut nullus cuȝ eo ꝑ
ticipȝ neq; loquēdo. neq; orādo. salutā
do. cōicando. comedendo. uel bibendo.
xi. q. 3. sicut. ⁊ in tribus. c. se. Item ꝙ nō
possit eligere uel eligi. ut notatur. ex̄ đ
appel. cōstitut꞉. A. ꝑ. Et ibi glo. dicit
idem etiā in suspēso. Et notatur in sū.
con. li° 3° ti. 33. q. 81. vbi etiā dr̄ de aliis
subsequētibus excōicationū effectib⁹
B ¶ Itē ꝙ nullū bn̄ficiū eccl̄iasticum
acqrē possit. ex̄ de cle. exco. mi. postu
lastis. ex̄ de eta. ⁊ q̄li. cū bone in fi. A
Silr̄ nō valet illud licite retinere. nisi
fuerit cū eo misericordiť dispensatuȝ.
cū illud nō fuerit canonice ꝯsecut⁹. ut i
decō. c. postulastis. Et ſm glo. ibi ex quo

nõ dicit a quo debeat dispẽsari vr̃ reli
cta ptãs dispẽsãdi epis.ar.ex̃ õ sen. ex.
nuper.Et fm dñm Anto.de bu.ibidem
hãc glo.tenet Hoff.z Inno.ex̃ de tẽpo.
ordi.dilect⁹: Guil.do in specu. de dele
gato.§.nũc epoꝝ.ȝdicit in excõicato ꝑ
ꝑter ȝtẽptum sedis aplice.Hosti.dicit
ꝙ si ẽ talis excõicatio a qua absoluere
possit eps:tũc eps poterit dispensare.
Si ñ ẽ talis solus papa poterit dispen
sare.ar.ex̃ de offi.ordi.c pastoralis. z õ
sen. exco.a nobis 2º Itaq3 fm Hosti. il
le potit dispẽsare qui põt ab excõica
tõe absoluere z nõ alius.Et ꝓ hº bene
vr̃ facere.ex̃ de sen.ex.cu3 illoꝝ. ibi. Di
spensandi facultatẽ se nouerit nõ hr̃e.
qbus ẽ etiã absolutio taliũ interdicta
B .Itẽ vt q̃diu excõicat⁹ ẽ õ bñficiis
suis nihil ꝑcipiat.ex̃ de appel.pastora
lis.i fi.Hoc dico q̃diu est in mora ab
solutõis petẽde.alr̃ nõ.ex̃ de ȝces.pbẽ.
q2 ofr̃sitatẽ. A .Hoc fuit dictũ Ray.vt
i sũ.con.dcã.q.si.vbi ẽt p3 ꝙ idẽ ẽ in su
spẽso a bñficio.ex̃ de elec.cũ in cunct]
.§.clerici sane.Et fm Inno.in dcõ.c. pa
storalis.idẽ est i suspẽso ab officio tm̃.
Sed Hosti.hoc intelligit qñ ex graui
cã suspensus est.ex̃ de pur.ca.inter sol
licitudies.Sec⁹ si ex leui cã.puta ꝓpt
scãdalũ populi vel infamiã sola3: nec
diu stetit ȝtumax.Con. Hoff. B .Itẽ
non põt ȝstitui ꝓcurator.ex̃ de ꝓba.p⁹
cessionẽ.nec ẽt põt cõstituere. A .nisi
ad se defendẽdũ.vt i.c. intellexim⁹..ex̃
õ iudi. B .Quinimo si q̃ cõitas aliquẽ
ꝓcuratorẽ instituit z ipse excõicatus
int ȝstituẽtes fuit vel rector vel p̃nci
palis z expressus. A .s.in lr̃is ꝓcurato
riis.vt in.c.de quo.i. B .vl̃ eius aucto
ritate fact⁹ eẽt ꝓcurator.vel si ip̃a cõi
tas sciẽdo ip̃3 talẽ vna cũ eo ꝓcurato
rẽ fecisset:nõ valẽt. ex̃ de ꝓcu.c. fi. Si
tñ excõicat⁹ sit reus bñ põt in iudicio
se defẽdere z ad hoc ꝓcuratorẽ ȝstitu
ere.ex̃ de iudi itellexim⁹. A .vbi notat
glo.ꝙ si nõ põt ꝓcuratorẽ hẽre vel fi
delem reperire põt rñdere ẽt ꝑ seip̃m
B .Sec⁹ si sit actor vel recõueniat. ex̃
de ꝓba.post cessionẽ. A .Melius facit
ex̃ de excep.cũ int. B .Itẽ ȝstitutiões
z sentẽtie q̃ ferũtur ab excõicato vl̃ õ
ip̃ius mãdato sũt irrite ipso iure z nul
lo vnq̃3 tꝑe valebũt.ex̃ de imu. eccle.
aduersus. A .Hoc fuit dictu3 Ray. vt
p3 i sũ.con.dcã.q.si.Et addit glo. Ray.
ꝙ si detegit excõicatio alr̃ post sniam
reuocatur snia.ex̃ de re iudi. ad ꝓban
dũ.z ꝙ huic iuri derogat ꝑ ȝtrariã cõ
suetudinẽ q̃tu3 ad p̃ncipes z magr̃at⁹
z baliuos eoꝝ excõicatos q faciũt obs
uari snias latas ab ip̃is tꝑe excõicatio
nis.qd̃ tñ fieri ñ d3 .hec glo. B .Et bre
uiter excõicato maiori ẽ oĩs legitimus
actus infdict⁹.vt dictũ ẽ.s̃.§.p̃. Itẽ ex
cõicatio nõ suspẽdit ꝑ appellationẽ se
quentẽ.ex̃ de appel.pastoralis. Ite3 q
cunq̃3 ẽ excõicat⁹:est ab officio z bñfi
cio suspẽsus: vt i dcõ.c.pastoralis.§. fi.
vnde nõ põt bñficiũ ȝferre.ex̃ õ exces.
p̃la.tãta.tñ q̃diu tolerat valet qd̃ fit
ab eo.vt si ꝓuidẽt alicui eccl̃e vel si cõ
firmaret alicui⁹ electionẽ.ar.s.q.4.nõ
ne.6.q.4.c.p̃.z.3º nisi eẽt notoriũ. A .vl̃
aliter ꝓbari posset ꝙ esset publice ex
cõicatus fm Hosti.cui⁹ hec fuerũt di
cta.vt p3 in sũ.con.dicta.q.si. B .Ite3
excõicatus sicut z quilibet suspensus
si scient se igerat diuinis fit irreglaris
ex̃ de cle.exco.aplice.nec cũ eo dispen
sari põt nisi ꝑ papã.ex̃ õ sen. z re iudi.
cũ eterni.z ex̃ eo.cũ medicinalis.liº 6º
Excõicat⁹ quoq̃3 si impetret aliquod
rescriptũ suꝑ alio articulo q̃ appella
tionis vl̃ excõicationis nõ valet. ex̃ de
rescrip.ip̃o iure.liº 6º

Nũqd excõicato licet baptizare? R.
fm Guil.durã.Si excõicat⁹ parat⁹ solẽ
niter baptizat: irregular] efficit. Sec⁹
si alit i nccitate hº facit.sicut z de ma
lo ministro dictũ est s̃.baptism⁹ 3º.§.3º

Judices seculares cõpellendi sũt ab
ecclesiasticis iudicibus repellẽ excõi
catos ab agendo patrocinando z testi
ficando in curiis suis.extra eo.decerni
mus.liº 6º

Qñ rector aliqs fuit excõicat⁹ ꝓ eo

qđ fecit in ſuo regimine ſ꞉ poſtea amo
tus ſit nihilominus excõicat⁹ eſt: q̄n ēt
ſucceſſoꝛ eius. Nam vterq̄ dꝫ eccleſie
ſatiſfacere ꝓ his q̄ ſtatuit vel i q̄b⁹ ſuc
cedit. ex̄ đ imu. eccle. aduerſus. A. Ibi
dr̄ de excõicatõe q̄ irrogat̄ rõne exacti
onū ſeu oneꝝ eccleſiis ſeu clicis īdebi
te iniūctaꝝ. Et qđ de ſucceſſoꝛe dictuꝫ
ē intelligit̄ niſi ſatiſfecerit infra mēſē
vt dcõ. c. aduerſus. qđ põt intelligi de
eo quod verſuꝫ eſt in ꝓpꝛiū vel cõita
tis vtilitatē. alit̄ non eſt rõ q̄lr̄ debeat
teneri. Intelligit̄. n. de ſucceſſoꝛe in di
gnitate. vt pꝫ ex tex. ibi. cū ſuccedat in
onere q̄ ſubſtituit̄ i honoꝛe. ꝛ ex ibi no
tat| ꝑ Inno. q̄ ēt ibi videlꝫ in dcõ. c. ad
uerſus dicit q̄ꝑ hec hn̄t locū tm̄ q̄n̄ q̄s
ſuccedit in regimine illi⁹ q̄ eſt excõica
tus ex p̄dictis cãis vel ꝓpter libtatem
eccłie. Sec⁹ eſt ſi ex cā alia vel ip̄e ptāſ
vel etiā conſiliū vel cõe eſſet excõica
tū vel int̄dictū. qꝛ tunc ſucceſſoꝛ nõ eſ
ſet excõicat⁹. hec ille. De excõicatõe ꝓ
pter libtatē eccłie. ſ. rõne ſtatutoꝝ ſeu
edictoꝝ vel ꝯſuetudinū itroductarum
ↄ̄ dictā libtatē eccłie. ꝛ quõ dicta excõi
catio trāſit ad ſucceſſoꝛes officii niſi p̄
dicta fecerit aboleri hr̄ ex̄ eo. c. graueꝫ.
ꝛ. c. nouerit. B. Priuilegia q̄rūdaꝫ ne
poſſint excõicari reſtringuntur: vt. ī. in
terdictum p̊. §. 9°.

Excõmunicatio 2°.

Excõmunicatio 2°. ſ. de ꝑcutiētib⁹ clicos. Tales
. n. excõicati ſūt nec niſi a papa abſolui
pn̄t. 17. q. 4. ſi q̄s ſuadēte. Et đ hac mā
vide ꝰ. abſolutio 2°. ꝑ totū.

¶ Sūt caſus i q̄bus ꝑcutiēs clericū nõ
eſt excõicat⁹. p̄ q̄n̄ ignoꝛabat q̄ꝑ eēt cle
ricus: puta qꝛ comā nutriebat. ex̄ eo. ſi
ꝟo. 2° in clicis q̄ nõ ferūt hitū clicaleꝫ
nec tõſurā nec aliq̄d de clericatu oſten
dūt ſi 3° āmoniti nõ ſe coꝛrexerit. ex̄. e.
ꝯtigit 2°. A. Et ſuffic̄ q̄ꝑ āmonitio fiat
nõ ſolū ab ep̄o: ſed ēt a quocūq̄ ꝓpꝛio
p̄lato. ex̄ eo. in audiētia. vbi dr̄ gn̄alit̄
đ p̄latis ꝓpꝛiis. ꝛ notat̄ i directoꝛia li°.
3°. ti. 2. §. 54. B. 3° i clico q̄ ꝯtēpto hitu
fert arma. ꝛ 3°. āmonit⁹ nõ ſe coꝛrexēit
ex̄ eo. in audiētia. Et ēt ſi nõ ſit monit⁹
ſꝫ imiſceat ſe tyrānidi. ex̄ eo. cū nõ ab
hoie. A. Et ibi h° notat glo. ꝛ Inno. ex̄
eo. c. nõ dubiū. vbi idē dicit de clico ſe
ditionē ꝛ iniuſtā guerrā faciēte. ex̄ eo.
ꝑpendim⁹. B. 4°. in clico exercēte ne
gocia ſecularia. ꝛ iteꝝ ſi āmonit⁹ fuerit
vt dictū ē. ex̄ de vi. ꝛ ho. cle. c. fi. Idē in
ſū. con. li°. 3°. ti. 33. q. 34. Et i dcõ. c. fi. ſic dr̄
Mādam⁹ q̄ten⁹ ſi tales 3° a te moniti
ab h⁹inodi nõ reſpuerit: ſꝫ p̄termiſſis
dinis officiis negociatõibus iſtiterint
ſecularib⁹: cū facto ip̄o p̄uilegiū abii
ciāt clericale. tu quoq̄ min⁹ duꝫ his ſe
iplicāt de ſuis facultatibus ſtatutis ꝛ
ꝯſuetudinib⁹ p̄rie ſubiaceāt nõ defen
das eoſdē. Et ſic hoc caſu vr̄ ꝑdi p̄uile
giū in reb⁹ tm̄. Pro hoc etiā facit cle. i.
de vi. ꝛ hone. cle. B. 5° in clerico ꝯiuga
to ſi nõ defert hitum. vt ꝰ cleric⁹. 2°. §.
fi. A. Idē eſt etiā ſi nõ ferrent tõſurā.
vt in. c. vno de cle. ꝯiu. li° 6°. B. 6°. in cli
cis bufonib⁹ ꝛ etiā macellariis. de q̄b⁹
hēs. ꝰ. clicus 2°. §. 4°. ꝛ 5°. 7° in illis q̄ nõ
ex ira ſed iocoſe ſe ꝑcutiūt. ex̄. e. c. p̊. 8°. i
mgr̄o q̄ tn̄ hoc facit leuiter ꝛ cā diſcipli
ne. ex̄. eo. cū volūtate. §. fi. 9° in eo qui
incõtinēti vim vi repellit ltꝑate. ex̄. e.
ſi ꝟo p̊. §. 2°. x° cū q̄s inuenit clicū tur
pit̄ agentē cū vxoꝛe mr̄e ſoꝛoꝛe vel fi
lia ꝓp̄a. vt i dcõ. c. ſi ꝟo. §. nec ille. xi°. ſi
fiat a p̄lato vel de mādato eius cauſa
coꝛrectõis. vt in dcõ. c. cum voluntate.
ꝛ. c. ex tenoꝛe. Et ſi nõ fiat cā coꝛrectõis
tā ꝟberans q̄ꝫ p̄cipiēs incurrit excõica
tõem. ex̄ eo. vniuerſitatis. Qđ ſi cauſa
ſubeſt: põt clericū cape ꝛ carcerare ēt
ꝑ laicū. ex̄ eo. ſi clericos. li°. 6°. A. lꝫ non
dū appareāt incoꝛrigibiles. vt ibi. B.
Sꝫ ꝑcuſſio non dꝫ fieri ꝑ laicū aliogn̄
iteꝝ ambo icurrerēt excõicationē. vt i
dcõ. c. vniuerſitatis. niſi clicus aliq̄s eſ
ſet adeo icoꝛrigibilis q̄ꝑ alr̄ capi ꝛ coꝛ
rigi nõ poſſet. ex̄. e. vt fame. 12°. i turbā
te diuina officia quē p̄ſbyter vel ali⁹
ad quē ſpectat põt eiicē de eccłia. ex̄. e.
veniēs. ꝛ. c. cū volūtate. §. ſi q̄ ꝟo. Silr̄

cũ qs rõne officii qđ in eccl'ia obtinet ꝑ
cutit cl'icũ: aut ẽt cũ senioꝛ cã deuotio
nis hoc faciat: aut dñs aut parẽs siue
ꝓpinqu⁹ q familiã corrigit. Hec oia i
hoc. 12. ꝟsu dicta intellige cũ sint i mio
rib⁹ ordinib⁹: vt in. c. cũ volũtate. §. fi.
A. Ibi sic dicit. Si qui ꝟo rõne officii
qđ in eccl'ia obtinẽt aut ẽt cl'ici alii ſm
mores zelo deuotõis pueros aut adole
scẽtes i mioꝛib⁹ ordinib⁹ ↄstitutos tur
bantes diuinum officiũ. ⁊ hi q obtẽtu ꝑ
latõis vl' magisterii subditos ⁊ schola
res correctõis cã leuiter forte ꝑcusse
rint: excõicatõis sñiam nõ incurrunt.
Qđ ⁊ de his dicẽdũ ẽ q aliq̊s de fami
lia sua vel ꝓpinq̊s inferioꝝ graduũ. i.
ordinũ minoꝝ ſm glo. ibi. Seqtur. Si
mili mõ vt cohibeant ab insolẽtiis su
is ⁊ scia boniſq; moꝛib⁹ infoꝛmẽtur du
xerũt corrigẽdos. hec ibi. Et vt nõt in
directoꝛia li. 3. ti. 2. §. 70. quo ad ꝑlatuʒ
⁊ magistrũ nõ distinguit. vtꝝ correcti
sint in minoꝛib⁹ vl' in sacris. Sed qd si
ꝑncipalis magister ꝓhibeat submgr̃o
vel alii cui ↄmittit aliq̊s pueros docen
dos ne ꝑcutiat eos: ⁊ tal' ꝓhibit⁹ eos
ꝑcutiat: nũquid incidit in canonẽ? R°
ſm glo. Ray. ⁊ in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 35.
Credo ꝙ nõ. q2 nõ põt mgr̃ ꝑ ꝓhibitio
nẽ h⁹modi auferre ei bñficiũ iuris per
qđ ↄcedit docẽtib⁹ corrigẽ quos docẽt
B. 13. si cl'ic⁹ deposit⁹ sit: vel degdat⁹
ex̃ de iudi. cũ nõ ab hoie. ⁊ ex̃ de pe. de
gradatio. in fi. li. 6. A. Si tñ cl'ic⁹ sit de
posit⁹ vl' degdat⁹ ⁊ nõ sit tradit⁹ curie
scl'ari: nõ obtinet h̃ casus. Nã talis ꝑui
legiũ retinet i memoꝛiã officii ꝑteriti
vt nõ. in sũ. con. dcã q. 35. B. 14. quan
do cl'ic⁹ trãsfert se ad actũ proꝛsus ↄ̃ri
um. vt puta erat i minoꝛib⁹ ⁊ fact⁹ est
miles vel bigam⁹ ⁊ h⁹mõi. 84. dis. qſ
qs. A. Idẽ in dcã. q. 35. vbi ẽt addit ali⁹
casus videlʒ đ illis q ↄ̃ ꝓhibitionẽ dio
cesani publice factã recipiũt admini
strationẽ seculariũ ꝑsonaꝝ. ex̃ ne cle.
vel mo. c. 2. ibi Aug⁹ papa Luceñ. epo
dicit. Sacerdotib⁹ ⁊ cl'icis tuis denun
cies publice ne mistri laicoꝝ fiãt: nec
in reb⁹ eoꝝ ꝓcuratores existãt. qđ si p⁹
modũ facere ꝑsũpserint. ⁊ occasione
ipsi⁹ administratõis ꝓpter pecuniariã
cãm deprehẽdant in fraudẽ. indignuʒ
ẽ eis ab eccl'ia subueniri ꝑ quos ↄstat
in eccl'ia gnãri scãdalũ. B.

¶ Sed quid si quis non ob sui tuitõem
sed ob tuitionem patris. matris. vxoꝛ
familie. filii. vel ẽt ex̃neoꝛum cl'icuʒ le
dat? R° ſm Inno. Talis non icidit i ca
noneʒ. ar. ff. qđ me. cã. isti qdẽ. §. fi. Nã
⁊ socii iniuria ꝓpulsanda ẽ. 23. q. 3. foꝛti
tudo. ⁊ c. nõ inferẽda. Quidã tñ dicunt
ꝙ hoc ẽ veꝝ đ defensione illaꝝ solum
mõ personaꝝ ꝑ quas itelligit nob iniu
ria fieri. vt Insti. de iniu. §. patitur. A.
idem qđ. in hoc. §. recitat i sũ. con. dcã
. q. 35. Et ꝑmũ dictũ Inno. videlʒ ꝙ idẽ
sit in repulsiõe. iniurie cuiuscũq; vide
tur veri⁹: vt ⁊ nõ. in directoꝛia li. 3. ti.
2. §. 90. B.

¶ Sʒ quid si ꝑsona eccl'astica domũ oc
cupat alicui⁹: ⁊ nõ vult exire sine vio
lẽtia? R° ſm Inno. Eiiciẽs non incidit
in canonẽ. vt colligit ex̃ đ resti. spo. oli
cãm. ⁊ ex̃ de homici. significasti. A. h°
veꝝ est si fiat incõtinẽti: ⁊ cũ modera
mine inculpate tutele: vt colligit ex
tex. ⁊ glo. dicti. c. oliʒ. ⁊ ibi etiã ꝑ Inno.
ad fi. B.

¶ Quid de nõ defendẽtib⁹ cl'icos cum
possint? R°. Fauẽ videtur. q2 cum pos
sint manifesto facinoꝛi desinũt obuia
re. ex̃ eo. quãte. Intelligas tñ ꝙ solum
illi excõicati sũt ad q̊ꝝ officiũ ꝑtiet de
fendere. ar. 13. q. 5. administratores. 2. q.
4. forte. ⁊ c. est iniusta. A. Dñs Anto.
de bu. in dcõ. c. quãte. lʒ aliud ibi glo. vi
deat sẽtire: dicit ꝙ cõis ẽ opinio ꝙ in
cidat in canonẽ patiẽs ꝟberari clericũ
⁊ dolose nõ ꝓhibẽs. siue hẽat ꝟberan
tẽ i ꝑtãte siue nõ. Et idẽ nõt ſm Host.
in sũ. con. li. 3. ti. 33. q. 34. Sʒ quid de cõ
uersis. B.

¶ Quid si cl'ic⁹ volẽs alicui satisfacere
spõte subiicit se ꝟberib⁹? R° ſm Ray.
Ipe cl'ic⁹ dʒ excõicari: ⁊ ꝟberãs ẽ excõi
cat⁹. Talis. n. iniectio ⁊ si nõ sit violẽta

ē tñ iniuriosa saltē ordini clricali i cui⁹
fauorē canō ille pmulgat⁹ ē.ex̄ eo.con
tingit p̊.Jn h°ɔcordāt q̄si oēs. A. Hāc
excōicatōem icurrit etiā clic⁹.vel sīlis
psona irato aio pcutiēs seip̄m. qa fac̄
iniuriā ordini clericali siue religioni:
Jtē qꝛ sicut nō licet offēdere aliū: ita
nec seip̄m.24.q.5.si ꝯo licet.vbi hoc te
net Archi.ꝛ nōr in directoria li.° 3.° ti.2.
§.120. B.

¶ Sꝫ qd si magister vel p̄lat⁹ ex ira p
cutit. R° ꝫ Guil. Nō icidit in canonē.
ex quo cā correctōis h° facit.ꝛ si de cor
rectōe nō cogitet actu: si tñ hꝫ hunc fi
nē in hitu sufficit: nec distiguo vtꝝ sit
i sacris vel nō sacris.ex̄ eo.cū volunta
te.q̄ in casu correctōis q̄ fit a mgr̄o vel
p̄lato indistīcte loqr̄. Qd̄ si p̄ncipalis
magister phibeat mgr̄o iferiori ne p
cutiat.si pcutiat nō vr̄ ꝙ icidat. qꝛ nō
pōt p̄ncipalis mgr̄ auferre bñficiū iu
ris p qd̄ ɔcedit̄ corrigere posse quos
qs docet.

¶ Sꝫ qd si officiat⁹ i eccl̄a p̄lat⁹. magr̄.
dñs dom⁹.vl ɔsanguinei excedant mo
dū i corrigēdo. R° ꝫ Hosti. Nisi ex p
posito ꝛ irato aio mltū excedāt: nō cre
do ꝙ incidāt i canonē q solūmō doluꝫ
pseqr̄: qd̄ colligit̄.17.q.4.si qs suaden
te.ꝛ ex̄ eo.c.p̊.Uiolētia.n.nō ɔmittit̄ si
ne dolo.ꝛ hoc ēt innuit p̄ncipiū. ex̄ eo.
cū volūtate. Cō. Ber.ꝛ Guil. A. Jdem
i sū.con.dcā.q.35. B.

¶ Quid de illo q a clrico ludēte g̃uit̄ tñ
pcussus cū aio vidicādi g̃uiter repcu
tit? R° ꝫ Guil. Ex q̊ aio vidicte ꝛ nō io
cosa leuitate repcutit icidit i canonē.
A. lꝫ sine deliberatōe repcutiat h° non
factur⁹ si plene deliberasset.nisi tanta
eēt surreptio ꝙ se nec vīdicare nec in
iuriari itēderet tūc.n.nō icideret ꝫ eū
Guil.vt i sū.cō.li.° 3.° ti.33.q.200. B. Sꝫ
ꝛ si iocose pcussus a clrico g̃uiter repcu
tit: sꝫ tñ cū iocosa leuitate ꝛ sine dolo ñ
icidit. A. lꝫ g̃uiter repcutiat ꝛ cū ira.
qꝛ vr̄ ea ɔditio ludētiū ꝙ g̃uiter pcus
sus pcussorē suū g̃uit̄ repcutē pōt ne
inferior videatur i illo ludo aut min⁹
strenuus ꝫm eūdē Guil.vt in sū.con.e.
ti.q.201. B. Silr̄ ēt nec sacerdos q pue
rū clricū iportune ludētē secū irat⁹ pcu
tit nō iniuriādi aio vel libidine vindi
cte. A. sed pp̄ter insolētiā pueri repel
lēdā: vt in sū.con.eo.ti.q.202. B.

¶ Quid si aliqs nō mittit man⁹ i clricū
sed spuit aut aliqd effūdit sup eū. aut
claudit ei hostiū.vel pōit custodes ad
capiēdū eū si de domo exeat.vel ei eq
tanti capit habenas eq vel rūpit cigu
lū selle.vel minis ꝛ terrorib⁹ arrestat
eū.vel facit ire q̄i captū ad iudicē. R°
ꝫm Ray.ꝛ alios cōiter. Oēs tales sunt
excōicati.nec refert an iniiciat qs ma
man⁹ i eū.aut i rē sibi talit̄ coherētem
aut rē de manu ei⁹ rapiat. aut vestes
qb⁹ indut⁹ ē scindat. Sec⁹ tñ si solo me
tu cogit vt se r̄dimat.vel vt sibi aliqd
det. Nā talis nec i psonā nec in res sibi
coherētes mittit manū. A. Jdē i sū.cō.
li.° 3.° ti.33.q.203.ꝛ in directoria li.° 3.° ti.2.§.
ii 4.cum se. B.

¶ Quid si aliqs arrestat clricū asportā
tē res q̄s ei fuerat furat⁹: ꝛ p violētiā
auferat ei. R° ꝫm Guil. Nō credo ꝙ in
cidat i canonē si res illas ei aufert dū ē
in asportando an̄q̄ꝫ asportās se recipi
at ad locū determinatū. Sec⁹ si ex int̄
uallo qa nō licet ius sibi dicē. A. Jdē i
sum.con.eo.ti.q.205. B.

¶ Quid si qs inueniēs clricū turpit̄ agē
tē cū vxore.mr̄e.sorore.vel filia: eum
mutilat vel occidit. R° ꝫm Guil. Et si
possit dici ꝙ tali parcit̄ q̊ ad excōicatō
nem.eo ꝙ decre.ex̄ eo.si ꝯo.non distin
guit inter atrocē iniuriā ꝛ nō atrocē: ni
hilomin⁹ nō licebit ei occidē.ex̄ de pe.
.c.2.° A. Host.ēt sup h° dcō.c.si ꝯo.dicit
ꝙ ꝫm canones nō licet eū pimē si aliꝺ
fieri pōt: vt in sū.cō.eo.ti.q.35. vbi etiā
patꝫ q̄ꝫ idē Guil.alr̄ ɔcludit q̄ꝫ s̄.positū
sit. Dicit.n.ꝙ cū p̄fata decre.si ꝯo. non
videat̄ excusare nisi eos q simplr̄ ma
nus iniiciūt violētas i tales. ꝛ distigu
at i hostiario q clricos vulnerat ꝛ eos q
sine vlnerib⁹ eos ledūt: vr̄ tuti⁹ dicen
dū ꝙ eos talr̄ mutilātes vel occidētes

icidũt in canonē.Dicit ēt ꝙ illud qđ in
dcõ.c.si ꝟo.ponit̃ de clico turpit̃ agēte:
putat nõ eē restringēdũ solũ ad coitũ
sed ēt ad amplex⁹ ⁊ deosculatões. ⁊ qñ
aliqs ꝑparat se ad op⁹ carnis.Si tñ ñ i
loco suspecto sed i publico talia facēt
sicut aliqñ fit i ludo. aliud eēt q² ꝟbe
rans icidēt i canonē.Cũ aũt constat ꝑ
signa ꝙ clic⁹ iã expleuit factum credo
ꝙ si talia fũt signa ⁊ tã ꝓpinqua nego
cio ꝙ ꝯstet turpitudinē coit⁹ ibidē cõ
pletã nõ ē excõicat⁹ statim ꝟberãs ta
lē si sint de p̃fatis ꝑsonis.Si aũt nõ st̃
ꝓbabilia sig̃.nec icõtinēti p⁹ factũ ver
berat sed postꝗ̃ iã clic⁹ ad alia diuētit
⁊ a loco discessit.icidit i canonē. B.
¶ Sȝ vtꝝ marit⁹ sic iueniēs clicũ possit
eũ tenē inuitũ. R̃° ꝫm Guil. Põt tenē
vtrũqȝ.s.clicũ ⁊ vxorē sine excõicatõe
donec aduocet testes.ff.de adul.capite
ex̃ de sen.ex.c.si ꝟo alic⁹.§.fi. Idē Ber.
A. In illa.l.capite dr̃ ꝙ ista detētio nõ
debet fieri vltra.20.horas ꝯtinuas. Et
idē qđ i h°.§.nõt̃ in sũ.cõ.li°.3°.ti.33.q.25.
vbi etiã dr̃ ꝫm Inno.in dicto.c.si vero.
ꝙ noie mr̃is intelligunt̃ oēs ascenden
tes.⁊ noie filie oēs descēdentes. In col
lateralib⁹ ꝟo vel affinib⁹ dicit ꝙ non
audet extendere.Alii aũt dicũt ꝙ sim
plicit̃ ꝑsonas noiatas h° ꝓuilegiũ non
excedit.Et hoc dicit Hosti.ibidē tuti⁹
eē.Dicit̃ etiã ibi ꝫm Ber.⁊ Hosti.i eo.
.c.si ꝟo.ꝙ noie vxoris intelligit̃ hic ēt
sponsa de pñti.⁊ ꝙ ꝫm Hosti.intelligi
tur de mr̃e filia vel sorore tã legitima
ꝗ̃ ēt nãli sed nõ de adoptiua. B.
¶ Quid de illo q ordinat cũ vxore sua
vt clic⁹ vocet̃ ad turpitudinē.⁊ sic ver
berat eũ. R̃° ꝫm Guil. Credo ꝙ tã vir
ꝗ̃ vxor icidũt i canonē cũ ꝓuocauerit
A. Idē i sũ.con.dicta.q.35. B.
¶ Quid de muliere q̃ ꝑcutit sacerdotē
petētē eã de turpitudine. R̃° ꝫm Guil.
Si solũ verb̃ eã ipetat:icidit ĩ canonē
Si aũt tangit iuitã:⁊ illa se d̃fendens
cũ moderamie iculpate tutele eũ ꝑcu
tiat nõ credo ꝙ incidat.Securi⁹ tñ est
ꝙ faciat se absolui ad cautelã. A. Idē
in dicta.q.35. B.
¶ Quid si qs irat⁹ vadit ꝯtra clicũ ele
uato pugno ense vel hasta q̃si ꝑcussu
rus. R̃° ꝫm Ray. Nõ icidat.q² manuȝ
nõ iniecit. Idē Hosti.⁊ Goff. A. Idem
i sũ.con.li°.3°.ti.33.q.207. B.
¶ Quid de illo q ꝑsequtur clicũ fugiētē
⁊ clicus sine ꝑcussione cadit ⁊ leditur.
R̃° ꝫm Guil. Non credo ꝙ incidit. Se
cus si ip̃e fugiēs ⁊ q̃i coact⁹ p̃cipitet se i
aquã vl̃ i aliud ꝑiculũ se igerit vt eua
dat.q² tũc ꝑsequēs incidit in canoneȝ.
A. Idem in sũ con. eo.ti.q.206. Sed si
bñ pēsetur vtriusqȝ casus nõ videt̃ rõ
diuersitatis cũ i vtroqȝ lesio causet̃ a
ꝑsequēte.⁊ iõ vr̃ in vtroqȝ locũ hēre ex
cõmunicatio:ar.l.nõ possũt.⁊.l.de qb⁹.
.ff.de legi. B.
¶ Quid si qs accipiēs clicũ ꝑ capillos
⁊ h⁹modi dicat.nisi eēs clic⁹ ꝑcuterem
te. R̃° ꝫm Guil. Si aĩo iniuriãdi iratus
hoc facit credo ꝙ incidat:alr̃ non. A.
Idē i sũ.con.eo.ti.q.210. B.
¶ Quid si qs furto accipit corrigiam a
clico qua cinct⁹ erat vl̃ vestē qua erat
idut⁹. R̃° ꝫm Hosti. Nõ vr̃ excõicatus
q² minima vel nulla ē violētia ꝑsone
eo ꝙ nõ sentiat̃. A. Idē i sũ.con.li°.3°.ti.
33.q.209.Et in directoria li°.3°.ti.2.§.ii4.
cum se. B.
¶ Quid si ꝟberet̃ ꝯuersus. R̃° ꝫm Ho
sti.Si tales sũt ꝯuersi q se ⁊ sua tradi
derũt deo ⁊ totalr̃ translati facti sunt
eccl̃astici.siue eccl̃ia sit regularis siue
secularis.⁊ tales debēt gaudere eccl̃a
stica libertate.17.q.4.qsquis.Secus si
esset conuersus remanēs i domo sua ꝓ
pria tanꝗ̃ laicus.ex̃ de ꝓuilegiis. vt p̃
uilegia.§.p̃. A. Idē in sum. cõ. eo.ti.q.
34. Hoc etiam tenet glo. in .c. non du
bium.ex̃ eo. B.
¶ Quid si ꝟbēt̃ nouiti⁹. R̃° Uerberãs
excõicatus ē.ex̃ eo.religioso .lib° 6°
¶ Quid si qs credēs ꝟberare clericum
ꝟbat laicũ. R̃° ꝫm Ray. Nõ ē excõica
t⁹. Hoc dico ꝓpt̃ lr̃aȝ canonis q̃ exigit
actũ cũ dicit si qs iniecerit manus vio
lētas in clericũ. A. Con. Hosti.⁊ addit

.ſ. q̄diu conſciam hꝫ leſaꝫ debꝫ ſe ꝑ ex
cōicato gerere quouſq̄ ſciat veritatem:
vt in ſū.con.eo.ti.q.xii. B.

¶ Quid de eo q verberat clīcū credēs eū
laicū? R° ſm Hoſti. Si talis errauit i
ꝑſona: vt q2 volēs percutere Titium
laicū ꝑcuſſit Seyū clīcū: cū vtrūq̄ co
gnoſcit: tutior ē ſnīa ꝙ incidit. Nā i clī
cū man⁹ violētas iniecit. A. Tancre. ꝛ
glo. Ray. tenēt ɔ̄riū: quoꝝ dictū pōt in
telligi qn̄ ꝑcutiēs nō fuit in craſſo ſed
iuſto errore: vt ſatis pōt colligi ex dcō
eoꝝ: vt in ſū.con.eo.ti.q.xix. ſicut in ſili
pꝫ. ꝛ i ſe. caſu. B. Si āt errauit i q̄lita
te. q2 de iſto q ē clīc⁹ putabat ꝙ eēt lai
cus. Nā videbat eū i hitu laicali ꝛ non
gerētē ſe ꝑ clerico. non incidit. ex̄ eo .ſi
vo. 2°. Sec⁹ aūt ſi vidit eū in hitu clīca
li ꝛ ꝑ clerico reputabať: q2 tūc incidit
in canoneꝫ. A. niſi hoc caſu putaret lu
do talē hitum eē aſſumptū ꝛ hēret cre
dēdi ꝓbabilē cāꝫ ſꝫ glo. Ray. que etiaꝫ
dicit ꝙ ſi dubitat vtꝝ ſit cleric⁹ vel lai
cus incidit i canonē cum in dubio tene
atur vitare periculum. Si aūt nō con
ſtet vtruꝫ ſit laic⁹ vel cleric⁹ dicit ꝙ ſi
ita affect⁹ ē vel cōmot⁹ ꝙ ꝛ ſi ſciret eū
eſſe clericū nihilomin⁹ ꝑcutēt eū. inci
dit i canonē. Si aūt nō ꝑcutēt nō icidit
vt in ſū.con.dicta.q.xix. B.

¶ Quid ſi aliquē clīcū paratū facē ali
quod flagitiū teneo violenť zelo di ne
illud faciat? R° ſꝫ Guil. Si talē teneo
modico tpe iuitū etiā ꝛ renitētē citra
tn̄ iniuriā ꝑcuſſionis. nō credo me inci
dere i canonē. Satis con. Inno. ꝛ Ho
ſti. A. Iſtud modicū tēpus puto deter
minādū inq̄tū ſeu ꝑ q̄to expediat ad
obuiādū pctō: ar. c. error. 83. diſ. Aliquo
etiā caſu licēt ꝑcutē. ſ. ob tuitioneꝫ ſui
vel alioꝝ. vt. s. §. 2°. B. Idē dicēduꝫ eſt
ſm Inno. ſi ſuꝑueniētib⁹ inimicis clī
cus teneť ne icidēt in man⁹ eoꝝ: q2 tali
nō irrogať iniuria: ſꝫ poti⁹ ſalus ꝓcura
tur. ar. 44. diſ. cū beatus.

¶ Quid de illo q mādat man⁹ iniici in
clīcum. R° ſm Ray. Si ſeq̄tur effectuſ
tā mādās q̄ is cui mādatur incidit in
canonē. ex̄ eo. mulieres. §. fi. Qd̄ ſi mā
dator miſit ad reuocādū mādatū: tūc
diſtinguēdū. q2 ſi mādatari⁹ an̄q̄ reuo
catio ꝑueniſſet ad eū verberauit. vterq̄
ē excōicat⁹. A. Glo. Ray. dicit cōtra. ſi
mādatorē ſufficienť penituit. ꝛ ē in ca
ritate. Nullū. n. exiſtētē i caritate ius
ligare intēdit vinculo excōicatiōis. q2
h° iniuſtū eſſꝫ. lꝫ talis ab hoie poſſit ex
cōicāi: q aliqn̄ iniuſte ligat: vt i ſū.cō.li°
3°. ti. 33. q. 215. Dictū tn̄ Ray. cū quo ɔcor
dāt ꝛ alii doc. de qb⁹. ſ. veri⁹ vr̄. q2 ꝓceſ
ſit culpa mortalis ꝛ ei⁹ occaſiōe dānuꝫ
irrogatur. iō dꝫ ſentire penā. ex̄ de iniu
riis. c. fi. Ad h° etiā ex̄ d homici. c. fi. li°
6°. B. Si vo reuocatio ꝑus ꝑuenit nō
ē excōicat⁹ mādator: ar. ex̄ de ꝓcu. ex in
ſinuatōe. ꝛ. c. i nr̄a. ꝛ in ꝑdicto. c. mulie
res. in fi. Con. Hoſti. Ber. ꝛ Goff. Eadē
qd̄ ꝛ ſolutio pōt fieri de eo qui ɔſuluit
clericum verberari ſi ei⁹ ɔſilio fiat. A.
Idē in ſū.con.dicta.q.215. B.

¶ Quid ſi mādās clīcū verberari ꝑus q̄
vereť decedat. R° ſm Hoſti. Si no
toriū ſit: ꝛ talis i fine nō fuit abſolut⁹
vel ſigna pnīe nō apparuerūt: hēri dꝫ
ꝓ excōicato: nec dꝫ ſepeliri in cimitēio
A. In h° caſu Goff. dicit ꝙ mādās ē ex
cōicat⁹ niſi mādatū reuocauerit ante
mortē. cū intelligať tūc in eadē volun
tate decedere. Glo. vo in. c. mulieres.
ex̄ eo. dicit ꝙ nō ē excōicat⁹. q2 morte
mandatoris ſoluiť mandatū. ff. māda
ti. inter cās. Hoſti. vo vt pꝫ i ſū.con.eo.
ti. q. 216. ait. Tu dicas ꝙ q̊ ad ſnīam mi
litātis eccl̄ie nullo mō ligať ſub terra
ſed dū ē ſuꝑſtes tm̄. 24. q. i. qd̄cūq̄. Ve
rūtn̄ ſi h° notoriū ſit ꝛ abſolut⁹ nō fue
rit i fine. vel ſigna pnīe nulla apparue
rint: hēri dꝫ ꝓ excōicato. non ex vi ſen
tētie eccl̄ie militāt]: ſed rōne pcti noto
rii. vn̄ nō ē ſepeliendus i cimiterio. Se
cus ſi ſigna pnīe apparuerint. B.

¶ Quid ſi nō mādauit: ſed qd̄ factuꝫ ē
ratū hūit. R°. Si iniecta ē man⁹ in clī
cum noīe tuo licet ſine mādato: ꝛ tu ra
tum hoc hūeris excōicationē incurris
Si vo nō fuit facta nomie tuo peccas

hn̄do ratū: sed non incurris excōmuni
cationem. extra eo cum quis. libro 6°
¶ Quid de illo qui dicit suis ꝙ vellet
vīdicari ō tali clīco: ꝛ sic illi ꝟberāt eū
R°ꝫm guil. Si ea dixit aio ꝓuocandi
eos. ꝛ ip̄i ob hoc moti fecerūt ēt nō no
mine dicētis. ip̄e dicēs nihilominꝰ inci
dit ī canonē. A. Idē ī sū. cō. eo. ti. q. 218.
Et forte idē est ēt si nō dixit eo aio. cuꝫ
dicēdo fuerit in culpa ꝛ debuit cogita
re hoc euenire potuisse: ar. c. fi. ex̄ ō ho
mi. lib° 6° B. Si iudex laicꝰ malefacto
rē captū detineat: ꝛ ip̄e se clīcū dicat.
vide. ī. iudex. 2° §. 3°

Excommunicatio

3° de excōicatōe falsariorū.
Et qdē cū qs per se vel ꝑ aliū falsat lit
teras pape cū fautoribꝰ suis. vel scien
ter vtit eis ē excōicatꝰ. ex̄ de cri. fal. ad
falsarioꝝ. A. Cuiꝰ absolutio reſuat pa
pe p̄terꝙ̄ ī mortꝭ articulo. eo. ti. c. dura.
B. Et si qs hꝰmodi falsas lr̄as se hēre
cognoscit ifra. 20. dies aut destruat eas
aut resignet si penā excōicatōis volu
erit euadē: vt ex̄ de cri. fal. dura. Qō in
telligēdū est solum qn̄ aliq̊ casu lr̄e ad
eū ꝑuenerūt. Secꝰ si fuerit ꝯscius. qa
tūc indistincte ē excōicatꝰ. Clici q̊ꝙ̄ fal
sarii debēt degradari ꝛ tradi sclari po
testati puniēdi: vt ī dcō. c. ad falsarioꝝ
¶ Quid si qs vtiť talibꝰ lr̄is ignorāter.
R°ꝫm Hosti. Non excusať. qꝛ ꝑ alios
īuestigare ōbuit: ar. 37. dis. §. vlt. Si tn̄
falsitas erat ita latēs ꝙ n̄ bn̄ ꝑcipi po
terat ꝛ ipse adhibuit diligētiā quā po
tuit nec ꝑcepit: excusatꝰ ē. aliogn non
ex̄ ō homi. Johes. ꝛ. c. vlt. ff. de redibi.
act. l. i. Et nō ꝙ p̄ceptū ē ꝙ in lr̄is papa
libꝰ nec ī magno nec ī modico audeat
qs apponē manū ēt vnā lr̄am vł vnū
punctū corrigēdo. aliogn manū appo
nēs sniam excōicatōis incurrit que nō
pōt ēt citra sedē ap̄licā relaxari. Hec
per sententiam in curia latam.

Excommunicatio

4° de excōicatōe incēdiario
rū ꝛ effractoꝝ ecclīe. Ois. n. incēdiariꝰ
ecclīe vel loci religiosi vel cimiterii vł
spacii p̄uilegiati ī circuitu ecclīe est ex
cōicatus ipso iure. sed anteꝙ̄ sit denun
ciatꝰ pōt absolui ab ep̄o. postꝙ̄ ꝟo de
nunciatus est siue noīatim siue ī gnāli
puta denūciamus excōicatos oēs illos
qui tale incendium fecerūt. tales solū
a papa possunt absolui. ex̄ eō. tua nos.
ꝛ. c. conquesti. A. Qō aūt dictū est de
incēdiariis intelligas etiā de effracto
ribus qui silr̄ sūt excōicati ꝛ a papa ab
soluēdi. Et sic idem intelligēdū est de
effractoribꝰ cimiterii ꝛ aliorū locoꝝ ec
clesie adherētiū. de qbus ꝓxime dictū
est. Un̄ in directoria li° 5° ti. 2. §. 22° diciť
ꝙ sicut violator ecclīe excōicatus est:
sic ꝛ violator claustri ecclīe adherētis
ar. ff. de rei ven. q̄ religiosis. ꝛ ex̄ de iu
di. quāto. Et ꝫm glo. Ray. ꝛ in sū. con. li°
3° ti. 33. q. 34. fractor ecclīe iudicādus ē
qui dolo malo: aut per iniuriā violenť
vel ēt latenter parietē fodit. aut fene
straꝫ vitream fregit. aut seraturā. aut
ostia. aut cardies. aut vectes dū tenēt
ostia firmata. aut ipsū tectū ecclesie.
B. Et idē dicūt qdam cū qs per violē
tiā ī ecclīa multū enormia ꝯmittit. vt
diruēdo altare. vel frāgendo crucē vel
enormiter tractādo corpus xp̄i ꝛ silīa.
Cōcedūt tn̄ ꝙ isti nūc dicti ꝑ ep̄m pn̄t
absolui. A. Hoc pōt itelligi veꝝ nisi fu
erit denunciati: vt p̄tactū est. Nā vio
lator ecclīe, ipso iure incurrit excōicati
onē. xi. q. 3. canonica. ꝛ silr̄ raptor ecclīe
17. q. 4. oēs. Et idē vr̄ dō de talibus qō
de effractoribꝰ: vt pōt colligi ex nōtis
in dcō. §. 22° vbi de his silr̄ sic dr̄. Rapto
res ecclīaꝝ ꝛ violatores sūt excōicati.
dicto. c. canonica. ꝛ. c. oēs. ꝛ ex̄ eo. conqsti
Et dicitur violator ecclesie siue raptor
q ip̄am ecclīam frangēdo ostia. capiē
do res suas vel iuadēdo. p̄uilegia sua
non custodiendo vel corrūpendo offē
dit. de qbus. 17. q. 4. ꝑ totum. vt notat
Hosti. eo. ti. de violatiōe. §. p̊. Et. ī. Qō
si inferentes vim in ecclesia ꝛ res que
intra sunt spoliantes excōicati sunt.

multo fortius in ip̄a hoies ꝟberantes
q꞉ maior ē violētia corpoꝝ q̄ꝫ reꝝ.12.q.
.i.ꝑcipim᷒.qđ ꝓbaꝛ māifeste.ex̄ eo.cū
ꝓ cā.vbi h° notat᷒ Hosti.Et adde qđ di
ctū ē.§.se.vbi dr̄ de incēdiariis.ꝙ post
q̄ꝫ fuerit denūciati non possūt absolui
nisi ꝑ papā.Et sic idē intelligit de s̄ di
ctꝭ.Et subdit.Alii aūt q alr̄ offendūt ec
clesias vl' bōa eaꝝ diripiūt nō sunt ip̄o
iure excōicati ſꝫ excōicādi:'lꝫ sacrilegi
iudicētur.Con.glo.in h° dcō.c.canonica
⁊.c.oēs. B.De ɔasib᷒ istis ⁊ hac mā vi
de s̄.absolutio p̊.§.3°.⁊.i. incēdiarius.

Excommunicatio

5°. de statuētib᷒ ɔ' libtatem
eccl'e. Nā oēs tal's sr̄ excōicati cū diuē
sis fautoribus: vt s̄. excōmunicatio p̊.
.§.2°.ꝟ.8°.

¶ Utrū heremite ⁊ reclusi intelligant
hic nomine eccl'ie. R° ſm Guil. Nō.ni
si subiecerint se alicui religioni appro
bate. Con. Inno.⁊ Hosti. A.Con.etiaꝫ
Albric᷒. Puto hoc intelligēdū de here
mitis seu reclusis q ab ecclesia nullaꝫ
hn̄t approbatōem tacitā vel exp̄ssaꝫ
cū regulariter sit inhibitū nouā religi
onem seu nouum ordinē adinuenire.
vel habitū noue religionis assumere
sine licētia sedis ap̄l'ice: vt in.c.religio
nū.de reli.do.li°.6°. Al' heremite bn̄ gau
dent ꝑuilegio cl'icali.16.q.i.q vere.⁊ ibi
glo.Silr̄ mulier inclusa.xi.q.i.de perso
na.Et notat dn̄s Anto.de bu.in.c.null᷒.
ex̄ de foro ɔpe.vbi ēt dicit ꝙ gnāliter
oēs ꝑsone que regl'ariter viuunt sūt ec
clesiastice ꝑsone:lꝫ non faciant ꝓfessio
nem.⁊ gaudēt ꝑuilegio clericali: vt no
tat glo.⁊ tex.in.c.indēnitatibus.ad fi.ɔ
elec.li°.6°. ⁊ notatur.12.q.vlt.c.fi.⁊ ɔ ma
io.⁊ obe.c.dilecta.in glo.plt. quod facit
dicit ip̄e ꝓ istis iesuatis ⁊ marib᷒ ⁊ mu
lierib᷒.⁊ dicit ēt ibi ꝙ hn̄t ꝑfate ꝑsōe
ꝑdictū ꝑuilegiū q̄ꝫdiu sic viuunt etiaꝫ
si non intendant perpetuo sic viuē. B

¶ An predicta pena sit extendenda ad
illos qui attētant aliquid contra parti
culares cōsuetudines aliquarū eccl'aꝝ
vt quia volūnt cognoscere de oibus cō
tractib᷒ iuramenti interpositione val
latis. R° ſm Guil. Non. Con. Inno. et
Hosti. A. Idē in sum. con. li°.3°. ti.33.q.
34.ꝟ.item statutarii.vbi ɔclaratur ꝙ
hec pena solū obtinet circa ꝑuilegia
concessa eccl'ie vniuersali siue a deo si
ue a papa siue a ꝑncipibus.non auteꝫ
quādo sic fit ɔ spālia ꝑuilegia ꝑticula
riū eccl'aꝝ.de quo etiā in.§.se. dicit. B

¶ Que sunt illa ɔtra que faciēdo fit cō
tra libertateꝫ eccl'ie. R° ſm Guil. Plu
ra.vt ꝙ decime ⁊ oblatōes ad clericos
spectēt.16.q.i.reuertimini. Itē ꝙ eccle
sia sit libera. ⁊ sola res eccl'iasticas ad
ministret.96.di.si imperator. Item ꝙ
de spūalibus ius cōdere ⁊ iudicare po
test. A.Et ista sūt cōcessa a deo: vt pꝫ i
iurib᷒ allegatis.⁊ multa alia ꝑuilegia
que continētur in nouo ⁊ veteri testa
mēto: vt dicit in dicta.q.34. B.Qđ ꝑ
cutiēs clericū sit excōicatus.17.q.4. si
quis suadente. Qđ in legatis ad pias
cās sufficiāt duo testes.extra de testa.
relatum p̊. A.Et hec concessa sūt a pa
pa: vt pꝫ i iurib᷒ allegatꝭ. B.Silr̄ ⁊ si
fiat ɔ generalia ꝑuilegia eccl'ie ab ipe
ratorib᷒ data que in iure ciuili cōtinē
tur.non aūt si spālit' alicui eccl'ie vl' ec
clesiis data sint. Cō. Inno.⁊ Hosti. A.
Ideꝫ in sū.con.dicta.q.34. vbi etiā ad
ditur ſm Hosti.ꝙ constitutio que irro
gat hanc excōicatōem. videlꝫ.c.nouēit
ex̄ de sen.ex.modo ligat oēs statim et
nō post duos mēses.q꞉ iādudum fluxe
rūt illi duo mēses de qbus fit mētio in
dcō.c.nouerit.infra quos talia statuta
debēt deleri de capitulariis.Addit aūt
ꝙ alii ponūt duos mēses post publica
tionem.i.postq̄ꝫ in singulis locꝭ hec cō
stitutio fuerit publicata. Sed cū Ho
sti.concordat Inno.vt in dcō.c.nouerit
videlꝫ vt statiꝫ liget.Et dicunt oēs ꝙ
hec cōstitutio frequēter publicāda est
ne quis possit ignorantiam allegare.
Itē dicūt ꝙ q ignorat statutū h᷒mōi
nō icidit in excōicatōem que nō est ni
si ꝑ magnis crimib᷒ īfligēda.⁊ i ɔtūacē

.xi.q.3.nemo epo℞. Et subdit in dcã .q.
34. Et h° benignius est. Intellige nisi
ignorãtia crassa fuerit ⁊ supina. ex̃ de
ↄsti. vt aia℞. li°. 6°. Segtur. Item addit
Host. ꝙ statutarii ⁊ scriptores statuto
rũ statiʒ ligant: nec excusatõem hẽre
possũt i toto lʒ qñq; excusent a tanto.
Ptãtes aũt ↄsules ⁊ rectores pñt hr̃e
qñq; excusatõem q̃tum ad obsuatõeʒ
seu deletionẽ statuto℞ p̃dicto℞ q̃ igno
rare pñt. Exq̃ vero certificati sũt ⁊ obe
dire negligũt ↄstitutio eos ligat. quod
ad arbitriũ boni viri referẽdũ ẽ. qñ.s.
scire potuerũt vel nõ vl'ipedire ne ser
uent. Cõsiliarii aũt ita demũ ligant si
ↄsentiãt i delicto ƀʒ Inno. ⁊ Hosti. B

Excommunicatio

6°. d̃ participatõe cũ excõica
to: vbi sciẽdũ ꝙ est quedã ꝑticipatio
illicita: q̃ quidẽ põt ↄtingere q̃druplici
ter. p̃.s. qñ qs ꝑticipat cũ excõicato in
eodẽ crimie ꝓpt qd̃ excõicat' ẽ.s. dãdo
ↄsiliũ auxilium vel fauorẽ. ⁊ talis icur
rit eãdem sniam. ex̃ eo. si cõcubine. ⁊ c.
nuper. Et intellige cõsiliũ sine quo nõ
erat facturus. ex̃ de homi. sicut dignũ.
§. qui ꝟo. A. Pa℞ facit. Unñ vr̃ intelli
gẽdũ d̃ consilio ẽt si alr̃ fuisset factur'
q₂ nihilomin' ꝑticipat i crimie: vt no
tatur i directoria li°. 3°. ti. 2. §. 125. ⁊ tenet
Inno. ex̃ eo. nuper. cũ quo ẽt vr̃ trãsire
dñs Antõ. de bu. B. 2°. qñ qs ꝑticipat
qdẽ in crimine mortali. sed nõ in illo ꝓ
pter qd̃ excõicat' ẽ. ⁊ talis mortalr̃ pec
cat: sed non incurrit eãdẽ sniam sʒ icur
rit minorem excõicatõem. A. Cõ. In
no. in dicto. c. nuꝑ. B. 3°. qñ ꝑticipat ei
i diuinis. s. recipiẽdo eũ ad dina officia
seu eccl'iastica sacr̃a: vel ad ecclesiasti
cã sepulturã. ⁊ talis qdem lʒ non sit ir
regularis: vt ex̃ eo. is q. li°. 6°. peccat tñ
mortalr̃ ⁊ ẽ valde ꝓpinquus irregula
ritati. Nã est ei intr̃dict' ingressus eccle
sie donec de trãsgressione huiusmodi
ad arbitriũ ei' cui' sniam ↄtẽpsit satis
fecerit ↄpetẽter. ex̃ d̃ ꝓuile. c. epo℞. li°. 6°.

A. Et ibi sentit Archi. vt ⁊ ponit Joh̃
an. in nouella. ꝙ dictũ. c. vr̃ solũ hr̃e lo
cũ in celebrantib' excõicatis ab hoie ⁊
nõ a iure ꝓpter ꝟba ibi posita ad arbi
triũ ei'. ⁊c̃. B. Et si postq̃ est sic intr̃di
ctus igerit se dinis in suo officio sicut
p̃us irregularis efficit. Itẽ si d̃cedat sic
iterdict' nõ dʒ i cimiterio sepeliri. ex̃
.e. is cui. li°. 6°. Sʒ h̃ caue q₂ si sepelit he
reticũ. dic vt. i. heretic'. 2°. §. 2°. Itẽ si se
peliat excõicatũ publice: dic vt s̃. excõ
municatio p̃. §. 3°. in p̃ncipio. A. His. n.
locis pʒ ꝙ i istis casib' maior excõica
tio ipo facto irrogat. Silr̃ ⁊ si qs cl'icus
scient ⁊ spõte recipiat ad diuina excõi
catũ iudicialr̃ a papa. ex̃ eo. significa
uit. ⁊ pʒ s̃. absolutio p̃. §. 2°. i additõe. B
Qd̃ si talis participatio i diuinis fit ꝑ
metũ: vt q₂ tyrãnus cogit metu mortis
sacẽdotẽ sibi celebrare. beat' eẽt sacer
dos ƀm Hosti. si se ad martyriũ p̃para
ret. Det'. n. ⁊ si culpã attenuet, simplr̃
nõ excusat. 32. q. 5. ita ne. tñ ƀm Guil. et
Hug. bñ excusat met' q cadẽt i ↄstan
tẽ vi℞. A. In sũ. con. li°. 3°. ti. 33. q. 173. r̃fer
tur dcm̃ Hosti. sʒ eo. ti. q. 165. dr̃. ꝙ scd̃a
opio vr̃ hũanior ⁊ ꝟior cũ casus nccita
tis excuset i talib' ⁊ ẽt casus vtilitatis:
qd̃ min' ẽ. hec ibi. Primũ tñ dictũ põt
intelligi qñ qs ex metu pat' eẽt ↄsenti
re ẽt pctõ. tũc. n. nõ eẽt excusabilis. dcõ
.c. ita ne. B. 4°. qñ ꝑticipat non in cri
mine sed i loq̃ndo vel secũ orãdo vl' co
medẽdo ⁊ h'mõi: vt dictũ ẽ s̃. excõica
tio p̃. circa finem. in. §. Quis effect'. ⁊c̃.
De talib' ꝑticipãte dic Tho. in 4°. dis. 18.
ꝙ qdã dicũt ꝙ peccat mortalr̃. Et sub
dit. Sʒ h° vr̃ valde g̃ue ꝙ homo ꝓ vno
ꝟbo leui q̃ excõicato loqtur mortalr̃
peccet. ⁊ ipsi excõicantes multis laq̃uʒ
dãnatõis iniiceret. qd̃ i eos retorq̃ret.
Jõ ꝓbabili' vr̃ ꝙ nõ peccʒ mortaliter
cõicando nisi i crimie vl' in diuinis: vt
dictũ est. vel i ↄtẽptu eccl'iastice disci
pline. qd̃ intelligit decre. videlʒ ↄ̃ ꝓhi
bitõeʒ supioris. ex̃ de cle. exco. mi. si ce
lebrat. Jõ si aliqs ꝑtinacit excõicatis

participat excõicari põt maiori excõi
catõe.q2 mortalit̃ peccat. Jõ Al.z Pe.
A. Et vt p3 in sũ.cõ.li°.3°. ti.33.q.165. pre
dictis con.ẽt Hosti. Dicit.n.ꝙ qui sim
plr̃ cõicat excõicato ꝯ̃ ꝓhibitõe3 cano
nis venialr̃ peccat: nisi hoc facẽt i ꝯtẽ
ptũ canonis. S3 si hoc facit ptinaciter
ꝯ̃ ꝓhibitõe3 iudicis gnãlr̃ vel spãliter
sibi factã.cũ ꝓ hoc casu excõicãdus sit
p3 ꝙ mortalr̃ peccat: ar.ex̃ eo.in nouel
la. Jnno. statuim⁹.li°.6°. vbi dr̃ in fi. Alr̃
aũt in participãtes excõicatio ꝓlata ñ
teneat.zc̃. Jmmo ẽt nũc nouo iure ne
cessaria ẽ ãmonitio noiatim exp̃ssa: vt
in nouella Greg. decimi.ex̃ eo. ꝯstituti
onẽ.li°.6°. Satis etiã con. Goff. per dcm̃
.c.si celebrat.in fi.qd̃ z Hosti. adducit
Et ad.c.sacris.ex̃ de his q̃ vi. Tancre.
dicit ꝙ loqtur de pticipãte in crimine
Et Tho.z Pe.rñdent ꝙ loqtur de pti
cipãte i diuinis.z ꝙ dici põt ꝙ sicut ne
quaꝙ̃ mortale pctm̃ ita nec vẽiale d3
hõ ꝯmittere metu mortis eo mõ ꝯ̃biti
q̃ debẽt venialia vitari. Con. etiã dire
ctoria li°.3°. ti.33.§.148°. vbi iter alia dr̃
ꝙ participãs cũ excõicato non peccat
mortalr̃ nisi i trib⁹ casib⁹.p̊ si pticipat
excõicato i crimie.ex̃.e.nup.§.i secũda
z.c.si concubine.2°. si participat postꝙ̃
monitus fuerit.ex̃ eo.statuim⁹ li°. 6°. et
ꝙ mer⁹ cã sacris.3°. si pticipat i sacris.
xi.q.3.rogo s3 Hug. Et adde q̃rtũ si ex
studio vl' ꝯtẽptu pticipet reputãs excõi
catõem trufam s̃m Hosti.ex̃ eo.ꝙ i du
biis.z Joh.z Archi.xi.q.3.rogo. B.

¶ Sed nunqd delegat⁹ põt excõicare
maiori illos qui in locutõe z h⁹mõi pti
cipãt excõicatis ab eo. R°. Põt.z sic ex
cõicati debẽt petere absolutõe3 ab eo
vel a delegante: vtputa papa.ex̃ de of
fi.dele.p̃terea.z.c.significasti.z.c.prudẽ
tia.in fi. Jntelligendũ tñ ꝙ ipsi ptici
pantes nõ pñt excõicari nisi cũ illa so
lẽnitate q̃ dr̃ s̃.excõicatio p̊.§.27°.q inci
pit. Jn qbus casib⁹ snia.ꝯ.q̃rtus casus
Et ẽ sciẽdũ ꝙ excõicatio nõ trãsit i ter
tiã psonã: ut p3 h seq̃nti.§.circa mediũ
Sũt z alii casus i qbus qs licite pti
cipat excõicato.p̊ qdẽ qñ aliqs loqtur
ei i his q̃ pertinẽt ad absolutõem z sa
lutẽ aie l3 alia ꝟba icidẽter interpõat ut
magis ꝓficiat. Et ꝑ hũc ẽt modũ p̃di
catores q apud excõicatos i p̃dicatiõi
bus z cõfessionib⁹ q̃i gerũt cãs eoꝝ q
ab ipsis expoliati fuerãt possũt elynas
licite accipe ab ipis excõicatis.p̃sertī3
si alr̃ in locis illis nõ valent sustẽtatio
nẽ hẽre.ex̃ eo.cũ volũtate. Et de h⁹i p̃
dicatorib⁹ vide.ĩ. restitutio .5°.§.fi. z h
.ĩ.§.plt. Jtẽ Grego⁹ xi.q.3.qm̃ multos.
subtrahit a minori excõicatione pl'es
cõicãtes.videl3 vxores.filios.suos. an
cillas seu mãcipia.rusticos z suiẽtes.
ac oẽs alios.s.ei⁹ familiares z sbiectos
q nõ adeo curiales sũt vt eoꝝ consilio
scelera ꝑpetrẽtur.z eos q ignorãter ex
cõmunicatis cõicant: siue illos qui ex
cõicatis coicant. Quicũꝙ̃ aũt orator.i.
cã oratõis vadẽs aut ꝑegrinus.aut vi
ator i terrã excõicatoꝝ deueniunt vbi
nõ possint emẽ vel nõ hñt vnde emãt:
dat licentiam ab excõicatis accipiẽdi

¶ Et nota ꝙ circa p̃dictas ꝑsonas disti
guendũ est inter illos q añ erãt obno
xii siue obligati excõicatis: vt vxor. fi
lii.serui.z isti tenent̃ eis sicut ꝑus tene
bãt̃. Qui ꝟo nõ erant eis obnoxii: nec
ẽt nũc sunt.sed pñt cũ eis cõicare ꝓut
z qñ nccẽ fuerit.ex̃ eo.int̃ alia. A. Jdẽ
in sũ.con.li°.3°.ti.33°.q.25. Con.ẽt Jnno. ĩ
dicto.c.inter alia. B. De ista mã nota
ꝟsus. Utile lex humile res ignorata ne
cesse. Hec anathema qdẽ faciunt ne
possit obesse. Utile.i.ꝓpter vtilitatem
excõicati vel ẽt participãtis.vt statim
dicet̃. Lex.i.m̃rimonii excusat. Humi
le.i.serui z filii excusantur. Res ignora
ta.i.qñ nesciuit eũ excõicatũ. Necesse
i.ꝓpter nccitatẽ cõicãs excusat̃.de qb⁹
pl'es z varias qõnes vide hic .ĩ.

Utilitas g° excusat a pticipatione ex
coicatoꝝ z hec põt duplex eẽ. Na3 põt
eẽ vtilitas excõicati: vt qñ qs loqt̃ ei
de his que ptinẽt ad eius salutẽ: vt di
ctum est in ꝓximo.§. vnde z ad p̃dica
tionem admitti põt.ex̃ e.rñsio. p̊ respõ

ſo. Item poteſt eē vtilitas ex parte ꝑti
cipantis. vt cum petit ab excōicato qḋ
ei debet: vt in. c. ſi vero. ex̄ eo. Unde et
ſi nolit ſoluere poteſt in iudicio conue
niri. aliter ex delicto ſuo commodum
reportaret. extra de iudi. intelleximꝰ.
Poſſet etiam loqui licite de ſalute ani
me ſue ꝓprie ſi eſt neceſſitas ⁊ nō poſ
ſit habere recurſum ad aliū qui con
ſulat ei. hec ſm Guil. A. Idem in ſum.
con. li. 3º. ti. 32. q. 127. vbi etiā dicitur ſm
eundem Guil. ꝙ neceſſitate imminen
te poſſum petere ab excōmunicato cō
ſilium etiā ſuper temporalibus. Pro
quanta autem neceſſitate vel vtilita
te liceat hoc agere arbitrio viri limitā
dum dicit. ⁊ hoc de conſilio. Secus au
tem de confeſſione: quia etiā in caſu
neceſſitatis non licet excommunicato
ꝯfiteri: vt nō. i ſū. con. li. 3º. ti. 34. q. 64.
vel aliḋ ſacr̄ʒ ab eo recipe ꝑter baptiſ
mū morte imminēte ⁊ catholico deficiē
te: vt notat eo. li. ti. 24. q. 8. B.

Uxor excuſat a ꝑticipatōe cū viro. ſ.
qñ de mr̄imonio cōſtat. xi. q. 3. qm̄ mul
tos. Sʒ nūqd eꝯ excuſatur vir partici
pādo vxori? Dicas ꝙ ſiue vir ſiue mu
lier excōicatōi ſubdatur ꝓpter mr̄imo
niū illicite cōtractū nō licet participa
re. ſed ſi alter eoꝝ excōicatus ſit ꝓpter
aliud delictū: tunc vterqꝫ excuſat quo
ad redditionē debiti. A. ⁊ etiā quo ad
petitōem nō ſolū debiti mr̄imonialis:
ſed etiā alterius: cū etiā ab excōicato
debitum peti poſſit. ex̄ de iudi. intelle
ximus. B. Sed in aliis vir nō excuſa
tur: eo ꝙ dʒ cogē vxorē vt faciat ſe ab
ſolui: ar. 7. q. 1. ſicut. Hec Hoſt. Goff. et
Ray. A. Idē in ſū. cō. eo. ti. q. 129. ⁊ in di
rectoria li. 3. ti. 2. §. 135. B.

Sʒ qd ſi vir vocet excoicatū ad men
ſā. nūqd ⁊ vxor poterit ad ipſā mēſam
comedē. Rº. ſm guil. Credo ꝙ non tm̄
poterit comedē ad aliā menſā i eadē
domo ita remotam ꝙ merito poſſʒ di
ci ꝙ ñ comedāt ſil. A. Idē i ſū. con. eo.
ti. q. 130. B

Utrū filii excuſent a ꝑticipatiōe pa
tris? Rº ſʒ guil. Filii q ſūt i pr̄ia ptāte
vel etiā emācipati q ſūt ꝯmēſales pr̄i
⁊ ab eo hn̄t nccīa excuſant. alii vo non
A. Idem i ſū. con. eo. ti. q. 131. B

Ite ut. s dcm̄ ē excuſant ſerui. ācille
ruſtici. ſeruientes. ⁊ alii ſubiecti qui ñ
adeo curiales ſūt ut eorum ꝯſilio ſcele
ra ꝑpetrent. Naʒ tales ꝑſone añ ſniā
aſtricte erāt ad familiare obſeqū. ⁊ ſic
ēt nūc tenēt. ⁊ coicare pn̄t. ex̄ eo. inter
alia. Qḋ itelligit ſm Guil. qñ ipi ante
excoicationē dn̄i obligauerūt ſe ſerui
re ⁊ ſeruitiū itrauerūt. Si aūt pꝰ eius
excoicationē itrauerūt. diſtigue qa ſi
ignorauerūt ⁊ pꝰea ſciūt nō tenēt diſ
cedere cū dāno ſuo. Si vo ſciuerunt a
ꝑncipio. tenēt diſcedē. niſi nccitas eos
cōpuliſſēt ꝙ fierēt de eius familia. Et
qḋ dic̄ ō ruſticis itellige q colūt terrā
dn̄oꝝ ſuoꝝ. Et ſm eūdē guil. extēdit ēt
ad illoſ q dicūt medietarii. ⁊ q ꝓpt cul
turam recipiūt certā portiōem fructu
um. Nā ⁊ poſſunt coicare ꝙtū oʒ pro
pter culturā ⁊ hꝰmōi rōnem Idē itelli
gēdū ē ſm Hoſti. ō nutricibꝰ ⁊ ſilibꝰ. q
ſi a dn̄o recederēt ñ hērēt vñ viuerēt
ar. ex̄ eo. ſi vere. vbi excuſant q cū ex
coicatis nautī ꝯueniūt ō transfretādo
ꝯ ſarracenos. A. Idē i ſū. cō li. 3º. ti. 33.
q. 131. ⁊ q. 132. B.

Sʒ nūqd pr̄es ⁊ dn̄i excuſant ſi ꝑtici
pant cum filiis ſuis excoicatī? Rº ſm
Ray. ⁊ guiel. dicūt qdā ꝙ ſic. Sed tuti
us ē dicē ꝙ ñ excuſant. qa tenebāt cor
rigere ſuos miores ne iciderent i cām
anathatis. ar. 27. q. i. de filia. Iō Goff. ⁊
Hoſti. Tñ ſm Tho. l. 4. diſ. 18. ad minꝰ
debēt eis coicare in his i qbus obliga
ti ſunt. qa ſicut inferiores obligant ad
obſeqū ſupioꝝ: ita ⁊ ſupiores ad ꝓui
dētiā iferioꝝ. A. Pn̄t ēt parētes coica
re filiis excoicatī qñ ab eis alimēta ſu
merent: vt nōt i ſū. con. dcā. q. 131. B.
Et eodē mō vr̄ dicēdū ō ſeruis excōica
tis q dn̄o ſubſūt. A. Idē i ſū. cō. dcā. q.
132. B. Seruis ⁊ mercēnariis non poſ
ſunt cōicare ſm Hoſti. niſi ſine magꝰ
icōmodo eos vitare nō poſſunt. Et idē

de sociis hñtibus aliqd cõe. Con. Ber.
A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.138. B.

¶ Nũqd armiger vel seruiẽs militi põt
cõicare cũ illis excõicatis cũ qb⁹ dñs
suus coicat? R° sm Guil. Nõ põt: lz ex
cuset cõicãdo dño suo excõicato: vt di
ctũ ẽ.s.§.3°.⁊ 8°. A. Et idẽ ẽ in silib⁹ sm
eũdẽ Guil. vt in sũ.con.eo.ti.q.141. B.

¶ Sz nũqd vasalli pñt cõicare dñis su
is excõicatis? R° sm Guil. De h⁹i vasal
lis n ꝯuit Hug. ꝙ absoluti sũt ab obse
quio fidelitatis q̃diu dñs illoꝝ est excõi
cat⁹: ⁊ debent ab eo abstinẽ: vt.15.q.6.
nos scõꝝ. Tenẽtur tñ ei reddẽ tributa
⁊ pensiones: nec peccãt sic cõicãdo ei lz
soluãt i ꝓpa ꝑsona. q2 nccitas ẽ vt qdã
dicũt. Uide h°.i.§.27.q incipit. Quid si
teneor. A. Idẽ i sũ.con.eo. ti.q.136. vbi
ẽt subdit sm eũdẽ Guil. Sz q2 tota die
videm⁹ fieri ꝯtrariũ: põt dici ꝙ illõ .c.
nos scõꝝ loqt in eo casu cũ aggrauat sen
tẽtia ꝯ nobilẽ excõicatũ. ⁊ ꝑcipit in pe
nã eius vasallis suis ꝙ nõ obediãt ei.
⁊ tũc tenent eũ vitare sicut dicit Hug.
sz ei⁹ snia securior ẽ. hec ille. Et seqtur
in dcã.q.136. Ambigue de h° loquũt In
no. ⁊ Hosti. ex̃ de do. ⁊ ꝯtu.i.c. veritatis
q2 qdã dicũt ꝙ absoluti sũt ab executi
one fidelitatis durãte excõicatiõe dño
rum. Alii aũt dicũt ꝙ nõ. nisi snia agg̃
uet. hec ibi. Puto posse dici ꝙ ꝑma ꝓ
cedat qñ vasalli pñt a cõione domioꝝ
excõicatoꝝ cõmode abstinẽ. ꝑ.c. nos sã
ctoꝝ. al' ꝓcedat secũda. cum i h° cãu ne
cessitas ⁊ ẽt vtilitas excuset. xi.q.3. qm̃
multos. ⁊ s.§.4°. B.

¶ An possit vẽdi aliqd seruiẽti excõicato
vl' ab eo emi? R° sz guil. Si emat vl' vẽ
dat noie excõicati ñ ẽ ꝯhẽdũ cũ eo: sic
nec cũ excõicato. Secus si noie suo ali
quid tale faciat dũ tñ nõ i fraudẽ. A.
Idẽ i sũ.cõ.li°.3°.ti.33.q.142. B.

¶ Posito ꝙ aliqs videt aliquẽ afferen
tẽ victualia de mercato publice excõi
cato: nũqd tenebit illũ vitare? R° sm
Guil. Propt hoc solũ ꝙ video eos af
ferẽtes talia nõ teneor illos vitare. ni
si aliter innotescat mihi ꝙ ibi ea eme
rint. De reb⁹ aũt emptis ibi qlibet põt
comedere ⁊ vti si nõ fuit i culpa emen
di. A. maxime. vt in sũ.con. eo.ti.q.193.
vbi hec ponũtur. ⁊ sic nõ denegat ꝯ ne
cessitate vsus dictaꝝ reruz ẽt si fuit in
culpa. B.

¶ Quid si ꝑsbyter locauit opas suas
alicui dño ⁊ dñs excõicat⁹ ẽ. R° sz Ho
sti. Si tpe locatõis excõicat⁹ erat ñ va
luit locatio. Si vo postea fuit excõica
tus: caueat ne ei seruiat i diuis. ex̃ eo.
significauit. A. etiã si eps sit. q2 i h° ei
nõ ẽ obediẽdũ sm eũdẽ Hosti. vt i sũ.
con.eo.ti.q.142. B.

¶ Utrꝝ excõicat⁹ peccet si igerat se cõio
ni alioꝝ. R° sm Ray. Sic. 6.q.2. si tm̃. ex̃
de cle.exco.mi. illud. circa finẽ. Et qdez
excõicat⁹ ẽt alios excõicatos vitare dz
Idẽ Hosti. A. Idem in sũ.con.eo.ti.q.
167. B.

¶ Utrꝝ si excõicat⁹ itret ecclãm alii exi
re teneant. R° sm Ray. si manifestuz
ẽ eũ eẽ excõicatũ. alii exire tenẽtur vl'
ꝓcurare ꝙ ille exeat. xi.q.3. sicut apli.
24.q.i.c.ois q. Si vo ẽ occultũ. tunc q
sciũt exibũt secrete ⁊ caute ita ꝙ non
sequat manifestatio si pñt. aliter non
exibũt. 6.q.2. si tm̃. A. Clari⁹ ad hec ex̃
eo. cũ non ab hoie. B. Occulte a nobis
excõicat⁹ occulte dz moneri vt exeat.
A. Sz si nõ vult exire tũc fiet qđ dictũ
ẽ sm Gof. ⁊ in sũ.cõ.eo.ti.q.171. B. Cõ.
Goff. Si aũt excõicat⁹ est in eccla non
causa orandi: sed ꝓ alio negocio: nõ vi
det q̃re in eadẽ eccla orare nõ possim
vt Inno. ait. A. In.c.nup. ex̃ eo. Alii tñ
ꝯ. ⁊ his vr̃ magis ꝯsentire Hosti. ibidẽ
vt ⁊ nõt in dcã.q.171. B

¶ Quid si qñ excõicat⁹ intrat ecclĩaz sa
cerdos iam icepit missaz. R° sm Ray.
Si ẽ occultũ nõ dz dimittẽ officium. 7.
q.i. nihil. Si vo est manifestum mone
at eũ publice vt exeat. ⁊ si qdem non
vult exire ⁊ sacerdos nõdum ichoauit
canonẽ dz dimittẽ: ar. 24.q.i. ois q. A.
Puto ꝙ hic canõ accipiat ab offerto
rio vltra: vt ꝑt colligi ex dict. s. eucha
ristia 3°.§.4°. in additõe. B. Si vo ꝑus

q̃ꝫ ille intraret eccłiam vel ꝓ̇us q̃ꝫ sacẽ
dos eũ vidẽt iã canonẽ ichoauit: dꝫ sa
cẽdos ꝓcedẽ i officio sicut cũ eo q assistit
ei. A .i.ad missaꝫ seruit: vt pꝫ in sũ.cõ.
li.3.ti.33.q.172. vbi hec ponũt. B .ita
tñ ꝙ finito canone:⁊ sũpto sacro añq̃ꝫ
dicat post cõio moneat illũ ut exeat. ꝺ
ꝯse.dis.2.relatũ.Con. Hosti.⁊ Goff.Q̃ð
si nõ vult exire põt eũ sacerdos eiicẽ
etiã si clicus sit. A .dũmõ tantã ꝑtãteꝫ
hẽat ꝙ sine effusione sanguinis hᵒ fa
cerẽ possit:ar.ex̃ eo.veniẽs . alr põt re
currẽ ad brachiuꝫ sclare q̃ꝫuis videat
ibi effusionẽ sanguinis iminere:ar. ex̃
de homi.postulasti.ƀm Hosti.⁊ i dicta
.q.172. B .Et si nõ põt eiici:in sacristiã
rdiẽs dicat pᵒcoionẽ ⁊ orões q̃ rstabãt.

¶ Utrꝫ aliq possint eẽ in iudicio corã iu
dicibᵒ excõicatis. Rᵒ ƀm Guil. Si sũt de
iurisditione illoꝝ ⁊ vocati ab eis stant
iuri vr eẽ casus nccitatis.Silr ⁊ si corã
eis ꝯueniũt iniuriatores suos. Nã ⁊ in
hoc nõ solũ est nccitas sꝫ ⁊ tali coicant
i his que ꝑtinẽt ad salutẽ aie.s. reddẽ
vnicuiq̃ꝫ ius suũ . alr apireť via liber
tatis raptoribᵒ. A .Si autẽ i aliis casi
bus qs cõicet hᵒmodi iudicibᵒ ⁊ recto
ribᵒ excõicatis:puta comedẽdo vel siti
bus:nõ excusať:qꝛ nõ sũt de ꝑsonis ex
ceptis ƀm Guil.⁊ i sũ.cõ.eo.ti.q.137. B

¶ Utrꝫ clerici possint cõicare epõ suo ex
cõicato. Rᵒ ƀm Hosti. Nõ.93.dis.iratᵒ
ex̃ de exces.p̃la.c.fi.nisi forte eẽnt eius
ƀuitio deputati.qꝛ tunc eodeꝫ mõ pñt
sicut alii seruiẽtes.Jdẽ.Guil. A . Jdeꝫ
i sũ.con.eo.ti.q.139. B

¶ Sꝫ qd de monachis cũ abbas ẽ excõ
muuicatus . Rᵒ ƀm Guil.Credo ꝙ pñt
cõicare ei.qꝛ q̃si de familia sũt. A . Jdẽ
i sũ.cõ.eo.ti.q.140. B.

¶ Quid si ille q clicũ ꝟberauit iã ꝯpo
suit cũ eo.vel etiã vadit ꝓ absolutiõe
vel si nõdũ ẽ denũciatus. Rᵒ ƀꝫ Ray.
Jn oĩbus p̃dictis casibᵒ eũ vitare tene
tur qlibet cũ nõdũ sit absolutᵒ. ex̃ eo.
cum desideres.⁊.c.a nobis.2ᵒ A .ꝯiũcto
.c.cũ nõ ab hoie.eo.ti. B .Eunti tñ ad
curiã ꝓ absolutõe vẽdi põt ⁊ recipi po
test ⁊ cõicari in his q̃ ad viaꝫ ꝑtinent.

¶ Quid si excõicatᵒ iã iurauit stare mã
dato epi:⁊ eps cõicat ei: nunqd ꝑ hoc
eps intelligiť eũ absoluere. Rᵒ ƀꝫ Ray.
Nõ.imo icidit i minorem eps ⁊ alii cõi
cãtes.ex̃ eo.cũ ꝺsideres. Nã ẽt si papa
salutat aliquẽ excõicatũ vel ꝑticipat
ei nõ intelligiť eũ absoluẽ.vt s̃.absolu
tio p̃.§.xi.q incipit.papa.⁊c̃. Et itelligẽ
dũ ꝙ eps icidit cõicando ẽt si ille fue
rat excõicatus ab ipõ epõ cui nec ipse
cõicare põt nec aliis dare licentiã cõi
candi ei:qn icidat in excõicatõem mio
rẽ.ex̃ eo.nuꝑ.xi.q.3.excõicatis. A .Con.
Hosti.⁊ glo.Ray. vt in sũ.con.eo.ti.q.
161. B.

¶ Quid si eps cõicat in crimine cũ illo
quem ꝓpter illð crimẽ excõicauit. Rᵒ
ƀm Ray.Eandẽ sniam icurrit ⁊ ligať ñ
sua snia sꝫ iuris:ar.ex̃ eo.nuꝑ. ⁊ a suꝑio
re oꝑtebit ꝙ absoluať. Con. Hosti. et
Jnno. A .lꝫ Ber.⁊ Goff.dixerit ꝙ hoc
casu incurrat eps solũ minorẽ.alr liga
reť sua snia:qð nõ põt fieri cum nemo
possit sua snia ligari:ar.ff.ꝺ arbi.l. pꝛt.
⁊ de iudi.l. Julianᵒ.Sꝫ Ray. Jnno. Ho
sti. Jo.mo.⁊ Archi.dicũt ꝙ eps icurrit
maiorẽ.⁊ ꝙ ligať nõ sua snia,sed iuris
lꝫ occasione sue snie.⁊ ꝙ sic itelligitur
.xi.q.3.sicut apłi.cũ tribᵒ.c.seq̃ntibᵒ. et
ex̃ eo.si ꝯcubie.Dic ẽt Hosti. ꝙ vtrãq̃ꝫ
icurrit.s.maiorẽ ⁊ minorẽ. Sꝫ si qs ex
cõicasset aliquẽ cũ oibus q dedisset ei
auxiliũ ad aliqd faciendũ.⁊ ipe excõi
cator fuerit de illis auxiliatoribᵒ nõ li
gať.qꝛ nõ põt dici ꝙ talis sit ligatus a
iure:sꝫ a se tm̃.qð eẽ non põt. qꝛ nemo
potest se absoluẽ vel condẽnare.sed su
perior tm̃.21.di.inferior.ex̃ de maio. et
obe.cũ inferior.ƀm Jnno.ex̃ eo.cum in
dubiis.⁊ Jo.mo.⁊ Archi.ex̃ e.statuimᵒ
li.6. Et con. Hosti.vt in directoria li.
3.ti.2.§.127.vbi hec oĩa notanť . Et eo.
ti.§.128.diciť.ꝙ põt sciri excõicatorem
participare cũ excõicato in crimine:
vt si eps excommunicauit suũ cõsan
guineum vel amicũ pro rapina facta
mihi quem forte odio hꝫ ⁊ latẽť fauet

raptori ꝛ ꝑticipat cū eo. vel ipm̄ rece
ptat. vel cognouit mulierē quaꝫ excōi
cauerat ꝓpter fornicationē. ex̄ eo. si cō
cubine. ſm̄ Hosti. B.

¶ Utrum sit orādū ꝓ excōicat]. R° ſꝫ Tho.
in 4.° di. 18. Pro excōicato orari pōt ꝙ
uis nō int̄ orōnes q̄ ꝓ mēbris eccl̄ie fi
unt: ꝛ tn̄ fructū nō ꝑcipiunt ꝙdiu i ex
cōicatione manēt. sꝫ oratur vt det̄ eis
spūs pnie vt ab excōicatiōe soluātur.
A. Idē in sū. con. li.° 3.° ti. 33. q. 169. vbi cla
rius h° ponit̄. Et dr̄ ꝙ ꝓ excōicato orari
pōt i ꝑuato sed nō publice int̄ orōes q̄
fiūt ꝓ mēbris eccl̄ie. Ibi dr̄ ēt ꝙ suffra
gia ecclesie q̄ ꝓ tota eccl̄ia fiūt excōica
to nō ꝓsunt. Et Hosti. dicit ꝙ ꝓ excōi
cato nō ē orādū spāliter. Intellige pu
blice. Nā pro hereticis in genē orat in
parasceue ecclesia. hec ibi. B.

¶ Quid si iudex mandat sacerdoti ꝙ
denūciet aliquem excōicatū. nunquid
visis lr̄is tenet̄ eū vitare? R° ſm̄ Guil.
Si ille q mādat ē iudex ordinarius sa
cerdos dꝫ eū ꝑsumere excōicatū. Ideꝫ
dico de iudice d̄legato nisi ꝓbabiliter
dubitet̄ de eius auctoritate. A. Idem
i sū. con. eo. ti. q. 179. vbi etiā subdit̄ ꝙ
idē Guil. nō credit h°modi mādatum
seu lr̄as mādati sufficē ad ꝓbandū eē
excōicatū si postmodū deducat̄ res in
iudiciū ꝛ ille neget se eē excōicatū nisi
aliomō de excōicatōe ꝯstiterit: hoc pu
to intelligēdū qn̄ ageret̄ ꝯ iudicem ex
cōicantē seu mādātē denūciari coram
ſupiore corā quo dꝫ iudex iusticiā cāe
ꝛ iudicii ondere. ex̄ de sen. ex. sacro. At̄
i dubio stādū est lr̄is iudicis. ex̄ d̄ ꝓba.
post cessionē. Seqtur. Si āt iudex mā
dat sacēdoti ꝙ aliquem excōmunicet.
non tenetur eum vitare publice vel ꝑ
uatim donec eum excōicauerit. B.

¶ Utrum cōtractus initus cum excōi
cato teneat de iure. R° ſm̄ Ray. Si cō
trahens non obliget se ad cōicandum
cum excōicato lꝫ peccet nunc cōicādo
in ꝯtractu: tn̄ tenet contract°: vt si qs
vendat ꝛ tradat rem excōicato ꝛ stati
ꝑcium recipiat. Si vero obliget se ad
cōicandū cū excōicato i casu nō ꝯcesso
non tenet cōtractus: vt si ꝓmittat vel
etiā iuret ꝙ vendet ei aliqd aut loca
bit. Et vide .s. excōicatio p̊. circa fi. §.
Utrum excōicatus obliget. A. Et ibi
latius in additione. B.

¶ Quid si teneor iuramēto alicui solue
re in certo termino ꝛ ille interiꝫ excōi
catur. R° ſm̄ Ray. Nō debeo soluere
15. q. 6. nos sanctoꝝ. sed debeo deponere
i ede sacra. ꝛ sic vtiliter agetur eius ne
gocium: vt per hoc citius veniat ad sa
tisfactiōem. Si tn̄ verius videtur ꝙ
Inno. dicit sic. Si quis cum iuramēto
ꝓmisit aliqd dare excōicato. cōsulim°
ei ꝙ det. Nā ꝛ seruiēs tenet̄ seruire ei
vt ꝓmisit. xi. q. 3. qm̄ multos. A. Sꝫ cer
te ibi solum videt̄ dici de obligatōe ꝓ
cedēte ex q̄dā domestica seu familiari
ꝯuersatione seu nccitate. Unde vt pꝫ i
sū. con. eo. ti. q. 34. Hosti. tenet ꝑmā cū
Ray. ꝛ addit ꝙ depositio in ede sacra
dꝫ fieri. nisi forte ſupior ꝯtumacia ex
cōicati exigēte absoluerit me in obser
uatione iuramēti ꝙdiu fuerit sic liga
tus quod facere pōt ecclesia. vt pꝫ. 15. q.
6. iuratos. ꝛ ex̄ de iureiur̄. venientes. et
de pe. c. fi. Sꝫ glo: Ray. ait. Pōt dici ꝙ
nō tenet̄ soluere vel deponere ꝙdiu ē
i excōicatōe qꝛ subitelligit̄ tacite in iu
ramēto vl̄ obligatōe si talis ꝑmāserit
cui liceat cōicare. ar. 22. q. 2. ne qs. Et sb
dit. Credo veri° ꝙ si ex auaritia nō ex
zelo iusticie differt soluere peccat quo
ad deū: lꝫ nō puniat̄ quo ad eccl̄iam. si
cut hebrei qui ex cupiditate bona egy
ptioꝝ exportauerūt. Qui āt ꝓpter obe
dientiam hoc fecerūt meruerūt. Seq
tur. i. Ray. Uel si vis tenē ꝑmā opinio
nem. s. ꝙ solutio debeat fieri excōica
to. cōsulo ꝙ veniat debitor cū testib°
ad domum excōicati ꝛ dicat. Sitis mi
hi testes ꝙ ego pono hic pecuniā quā
debeo sibi. vel numero eam vxori sue
vel filio suo vel baiulo accipienti no
mine ipsius ꝛ ipso presente ꝛ non con
tradicente. ꝛ sic liberabitur. Et hoc ca
su ſm̄ glo. licꝫ quantuꝫ ad veritatē idē

sit qñ soluit alteri nomie suo ac si sibi soluerẽt: nõ ẽ ꝙ̃tũ ad spẽm facti ꝛ opinionẽ hoiuꝫ ꝛ exteriorẽ supficiẽ sicut excõicatꝰ ɔpellit rñdere ꝑ ꝓcuratorẽ. ex̃ de iudi. itellexim. Sed ꝓ̇dictũ ɔsiliuꝫ reprobat Hosti. duplici rõne. ꝓ̇ma est qꝛ fit fraus canonibꝰ ꝑticipatõeꝫ ꝓhibẽtibꝰ. Sic. n. nõ debeo ei soluẽ sic nec alii noie suo. Itẽ talr solutio ñ libat me nisi ratũ hñet: ꝛ ex sua fierẽt volũtate. ex̃ de iureiur. ea te. Et. n. ꝓcuratori nisi ad hᵒ spãlr datꝰ sit nõ recte soluit. Itẽ addit Ray. Uel dic ꝙ si ip̃e factꝰ ẽ hẽticꝰ vel alr hostꝭ ꝛ ꝑsecutor eccl̃ie. pauperꝝ. pupilloꝝ. viduaꝝ. vel aliaꝝ mi̾abiliuꝫ ꝑsonaꝝ. ꝛ ꝓpt hᵒ ẽ excõicatꝰ tũc nullo mõ ẽ ei soluẽdũ: sꝫ est faciẽdũ iux̃ secũdã opinionẽ: videlꝫ de depositõe nisi ĩ casu. s. si pagani vel hostes reipublice venirẽt ĩ forti brachio ad patriã deuastãdã ꝛ ip̃e excõicatꝰ se oppõeret ex aduerso pugnãs ꝓ patria. tũc. n. eẽt soluẽdũ ei. ꝛ vasalli ꝛ curati sui deberẽt euꝫ seq: ar. xi. q. 3. Julianꝰ. vbi dr̃. ꝙ cũ Julianus ꝓ̃ciꝑet xp̃ianos aciẽ ꝓducẽ ꝓ defensione reipublice obediebãt ei. Hosti. dicit hoc veꝝ eẽ si eẽt dñs terre. vl̃ si nõ eẽt aliꝰ q posset ꝑ̃riam defendere alr̃ nõ eẽt ei obediẽdũ nec soluẽdũ. B

¶ Quid si qs recipiat mutuũ ab excõicato: nũqd tenebit reddere ĩ termino durãte adhuc excõicatõe. vel si ɔducit aliqd ab eo ꝓ ꝓ̃cio reddẽdo tꝑe excõicatõis ꝛ hꝰmodi. R° sꝫ Host. Qui ɔ̃hit cũ excoicato obligat ei quo ad nãlem obligatõem ex q̃ si solutũ sit non põt repeti. sed nõ quo ad ciuilẽ obligatõeꝫ ex qua actio nascit ꝛ põt peti. ꝛ iõ non dꝫ ei reddere nisi post absolutõeꝫ. A. Idẽ frat Brucardus ĩ sua sũmula: vt ĩ sũ. con. eo. ti. q. 135. ꝛ hoc depẽdet ex dictis. s̃. §. ꝓxio. B.

¶ An possit aliqd recipi ab excõicatis. R° ꝓ̃m Guil. Oratores. ꝑegrini. viatores. ꝛ siles in nccitate ɔstituti recipere possũt. ꝛ dicit h̃ orator q locũ aliqueꝫ cã orõis visitat. Idẽ Inno. ꝛ Host. Hᵒ ip̃m tactũ ẽ. s̃. §. 3° A. Idẽ põt fieri ɔ̃ azimo iudeoꝝ: vt ĩ nccitate emat ꝛ comedat sꝫ eũdẽ guil. vt ĩ sũ. cõ. e. ti. q. 125. B

¶ Utꝝ excõicatꝭ possit aliqd dari. R° sꝫ Guil. Põt cã hũanitatꝭ ꝛ ĩ sustẽtatõeꝫ s. qñ idigẽt. Nec expectãda ẽ vltĩa necessitas. Et ẽt si excoicatꝰ petit hospitium nõ tenet aliqs expectare donec ab aliis oibꝰ sit repulsus. Et hᵒ itelligo solũ q̊ ad nccĩa vite vt alimẽta. vestes ꝛ hospitiũ. Secꝰ si petat alia vtẽsilia. vt securi fossoriũ ꝛ hꝰmodi. xi. q. 3. qm̃ multos. A. Idẽ ẽt itelligẽdũ est de ceteris sine qbꝰ viuẽ nõ põt: vt possint excõicato dari. Uñ ꝛ intãtũ possꝫ idigere dictis securi ꝛ fossorio ꝛ silibꝰ ꝙ possent ei dari: quod arbitrio boni viri limitãdũ ẽ ꝓ̃m eũdẽ Guil. Tho. ẽt dic ꝙ ĩ cãu ĩ quo homo ex ꝓ̃cepto caritatꝭ tenetur coio nõ ꝓhibetur: vt ĩ sũ. con. li. 3° ti. 33. q. 154. B.

¶ Quid de illo q amico suo excoicato veniẽte comedẽ ad domũ suã dimittit ei domũ ꝛ claues: vel ꝑmittit eũ comedere seꝑatiꝫ: nunqd itelligit ꝑticipare excoicato. R° ꝓ̃m Guil. Si hᵒ faciĩ fraudẽ vt sic eũ nõ offẽdat sꝫ fauorẽ eiꝰ acqrat icurrit miorẽ excoicatõem. Si aũt fac forte qa timet ne ille viꝫ iferat nõ icurrit. Si vo facit qꝛ putat euꝫ idigẽ hospitio vl̃ alimẽtꝭ põt eum cã humanitatis recipe facta de hᵒ ꝓtestatõe. A. Et hoc ne vel receptꝰ credat fieri ꝓpter aliud ꝛ alii q hᵒ viderit scãdaliꝫẽt sꝫ eũdẽ Guil. vt ĩ sũ. cõ. e. ti. q. 155. B.

¶ Sꝫ nũqd ab vxore vel familia excõicati possumꝰ aliqd recipe. R° sꝫ Guil. De bonis ꝓpriis vxorꝭ vel familiaris si noie suo dederit recipe possumꝰ. nõ ãt de bonis coibꝰ aut de his q̃ dant nomie mariti. aut dñi ꝛ suo silr. nisi forte a marito ɔcessũ eẽt vxori ꝙ suo ꝓꝓ̃o nomie possꝫ dare. A. Ita tñ ꝙ hꝰmõi cõcessiones nõ fiãt ĩ fraudẽ canonis: vt qñ excõicatus sciens ꝙ nihil recipet ex ꝑte eiꝰ dat lniam seruienti suo vel vxori dãdi mihi aliqd de suo. Et si dubitat vtꝝ noie suo vel mariti seu dñi vel vtriusqꝫ si sine lnĩa aut cũ licentia

det tenēdū ē cētū ꝛ dimittēdū icētū. ne recipiēs ↄmittat se discrimini ꝫ eūdē Guil. vt i sū. con. eo. ti. q. 150. Possꝫ etiā eē tāta nccitas vt ēt ab ipo excōicato possꝫ r̄cipi elyna: cū aliūde nō pōt subueniri: vt i sū. con. eo. ti. q. 146. B. Non tn̄ oꝫ mltū iformare ꝛ istituē talē vxorē aut familiā ꝙ dēt. ꝛ hᵒ pp notā cupiditatis euadendā.

¶ Quid si hospitat⁹ sū in aliq̄ domo ad mēsā ꝛ supueniat ꝛ ingerat se excōicatus nūquid teneor surgē. R̄ᵒ ꝫm Guil. Si ē publice excōicat⁹: surgere teneor nō obstāte quocūq; scādalo. Si ꝟo est occultū ꝛ nō possū sine ei⁹ nota: n̄ teneor surgē. A. Immo. hᵒ casu teneor nō surgē. ꝫ eū. guil. vt i sū. cō. e. ti. q. 176. B

¶ Sꝫ an supueniēte publice excōicato ego tenear exire de domo. R̄ᵒ ꝫ Guil. nō. A. Dū tn̄ possū hr̄e locū sepatū ita ꝙ nō oporteat me coicare i aliquo cuꝫ eo: ꝛ ex hoc nō timeā scādalū ifirmoꝝ ꝫ eū. Guil. i dcā. q. 176. B. Immo ēt lꝫ sciā aliquē publice excōicatū receptuꝫ eē i aliq̄ domo possū ibi hospitari si tāte capacitat꞉ sit ꙙ possū ei⁹ cōione vitare. A. ꝛ scādalū sir̄: vt dictū ē ꝛ pꝫ in ea. q. 176. B. Nā licet mihi cū excōicato i eadē camēa comedē sꝫ n̄ i eadē mēsa. sil̄r nec i eodē lecto iacē. A. Sꝫ nec i eadē camera nisi nccitate vrgente: vt pꝫ p Inno. i. c. nup. ex̄ eo. cui⁹ hoc fuit dictū origiale. vbi sic dic̄. Nō ꝙ nō dicor cōicare excōicato: lꝫ ego ꝛ ipse sim⁹ in aliq̄ domo ego p meis negociis ꝛ ipse p suis. Sꝫ si ego ꝛ excōicat⁹ sil̄ hr̄em⁹ vnā camerā cōem: bn̄ licet mihi cū excōicato eē i eadē camēa ꝛ iacē ꝛ comedē. sꝫ n̄ i eadē mēsa vl̄ i eodē lecto. qꝛ hᵒ n̄ pōt eē sin̄ volūtaria coione. Ibi ēt dicit ꝙ si excōicat⁹ sit ex̄ ecclīā ꝛ audiat missaꝫ: statiꝫ sacerdos dꝫ cessare nisi incepissꝫ canonē misse ꝛ oēs alii debent r̄cedē p̄ter scholarē finiētē misse. B. Qđ si veniā iuitat⁹ ad aliqđ festū vel ↄuiuiū: ꝛ iueniā ibi aliquē excōicatum publice teneor r̄cedē nec đbeo ibi epulari lꝫ sedeat ad aliā mēsā. qꝛ oēs talit̄ veniētes ad festū vl̄ ↄuiuiū sil̄r iuicem cōicare dicēdi sr̄. A. Idē i sū cō. li. 3. ti. 33. q. 177. B.

¶ Nūqd possū r̄cipe lr̄as excōicati vel ei mittē siue ēt nūcios vl̄ encēia. R̄ᵒ ꝫ Guil. Sic n̄ đ. Hug. nullū eoꝝ licꝫ nisi i cāu i q̊ licꝫ ei loq. Cū tn̄ scribit̄ n̄ ē salutād⁹ sꝫ loco salutatōis solꝫ dici. Spꝫ ↄsilii sanior꞉. vn̄ ꝛ q ꝟbo salutat̄ ab excōicato n̄ dꝫ eū salutare. sꝫ p̄t dicē. de⁹ emēdet vos ꝛ h⁹i. A. Idē i sū. cō. e. ti. q. 143. ꝛ i directoria li. 3. ti. 2. §. 146. B. Qui āt mun⁹ ab eo sciēter r̄cipit lꝫ n̄ liceat: tn̄ n̄ tenet̄ reddē: sꝫ iducēd⁹ ē ꝙ i pios vs⁹ ↄuertat. vl̄ ēt ꝙ bn̄ facēt si ad ruboreꝫ iducēdū excōicato r̄mittēt. A. ēt si igᵒrāt r̄cepissꝫ: vt i sū cō. e. ti. q. 148. B.

¶ Quid si aliqs assurgat vl̄ r̄uerētiā exhibeat excōicato aut ei salutāti se iclinet aut moueat labia q̄i r̄salutāt eū. tn̄ nihil dicat. R̄ᵒ ꝫ guil. Nō icurrit excōicatōeꝫ. pene. n. n̄ s̄t extēdēde sꝫ restrigēde. A. Idē i sū. cō. e. ti. q. 145. sꝫ i directoria dcō. §. 146. dr̄ ꝙ hō logt̄ n̄ solū ꝟbo sꝫ ēt nutu ꝛ signis p q̊ fac. 26. q. 6. q recedūt. ad fi. ꝛ sic p̄dcā n̄ videt̄ licē. B.

¶ Utꝝ familiaritas aut pudor excuset pticipātes excōicato. R̄ᵒ ꝫ Guil. Dicēdū ꝙ si ē familiaritas q̄ exp̄mit̄ in illo . c. qm̄ mltos. qđ ēt pōit̄ h̄ s̄. §. 3. excusat pticipātē. al̄ nō. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 166. B.

¶ Utꝝ ignorātia excuset. R̄ᵒ ꝫ guil. qn̄ ē pbabil̄ ignorātia r̄ci excusat. ex̄ đ cle. ex. mi. apl̄ice. ꝛ ex̄. e. significauit. sꝫ ignorātia iur꞉ n̄ excusat nisi illos qb⁹ lꝫ ius ignorare. vt pueros nōdū doli capacet̄ A. ꝛ ēt oēs q nec p se nec p pitos potuerūt scire. p̄ btiꝫ miores. 25. ānis. ꝛ mlieres. ff. đ iur̄. ꝛ fac. igᵒ l. regl̄a. nisi ignorātia fuēit crassa ꝛ supia. ex̄ đ ↄsti. vt aiarū. li. 6. B. Dr̄ āt qs ignorare fcm̄ vt qꝛ n̄ ↄstat ei ꝙ iste fec̄ tale qd. puta cl̄i cū ꝟbauit. qꝛ nec ipe vidit. nec ē fama ita publica ꝙ oio đbeat credi. vide de hᵒ i. §. 44. q icipit. Sed qd si ē publica nā ꝛ si ab aduēsāio audiat l̄ leui fama nō dꝫ sibi đ hᵒ formare ↄsciaꝫ. 22. q. 5. h⁹

vř.ꝛ ex̄ eo.cū desideres.ꝛ.ꝛ.q.i.c.p̄.ꝛ.xi.
q.3.nō solū. Jus āt dr̄ ignorare. vtputa
si nesciebat ꝙ ille quē vidit clīcū ꝟbe
rasse eēt excōicat᷒.q̄ ignorātia vt dcm̄
ē n̄ excusat.quō āt ꝛ qn̄ ignorātia excu
set a pctō hc̄s.ī ignorātia.§.2°. A.Lō. p̄
dict] Gof.ꝛ Host.vt i sū.con.li°.3°.ti.33.
q.154. Sed vidēdū ē qs dicať scire ali
quē eē excōicatū. R°. ſm Ray.ꝛ Host.
ꝛ in sū.cō.eo.ti.q.150.Dr̄ qs hoc scire cū
videt illū ꝟberare clericū in casu non
ɔcesso vľ siti.vel erat pn̄s ꝛ audiuit fer
ri sniam.vľ ip̄am publice denūciari.vľ
ip̄emet excōicat᷒ vel p̄lat᷒ excōicati
marie si sit ep̄s dixit ei.vel ab alio cui
merito credēdū ē hoc audiuit.vel ē pu
blica fama ip̄m eē excōicatū.Secus si
audiuit ab aduersario vel a leui fama
Nota ēt ſm Ray.ꝙ non ē ꝓbabiľ ig°
rātia si ignoreť qd̄ sciť a vicinis aut cū
ē in ꝑrochia in q̄ aliqs ē eo tpe publice
d̄nūciat᷒ excōicat᷒:aut si dicat se igno
rasse sniam ꝓprii ep̄i.vľ qd̄ publice fa
ctū ē in ꝓuincia.12.q.2.q ꝛ hūanis.16.di.
qd̄ dicit].Adeo tn̄ qs posset eē remot᷒
a suo ep̄o vel a loco publicatōis snie.ꝛ
tā recens posset eē publicatio ꝙ ꝓba
bilis posset eē ignorātia. Non aūt est
ꝓbabilis ſm leges si ignoreť ꝙ publi
ce ꝓmulgatū ē ꝛ factū.ex q̊ lapsi sť duo
mēses.in auc̄.vt facte noue ɔstitutōes
circa p̄ncipium.Et addit glo.Credo ēt
ꝙ iudex q iudicat ex p̄sūptōib᷒ qn̄ȝ iu
dicaret aliquam crassam ignorātiam
eē ꝛ ꝑ ɔn̄s illū eē excōicatū vbi d̄s qui
de hoc videt ꝟitatem iudicaret ꝓba
bilem ignorātiam ꝛ illum non esse ex
cōmunicatum. B.

Quid si sciam aliquē habitu eē excō
municatū sed actu nō aduerto ꝛ cōico
ei. R°. ſm guiľ.Si h° faciam subito et
nō aduerto:credo ꝙ n̄ pecco nec excōi
catōem icido. A. Jō i sū.cō.e.ti.q.181. B

Quō vitādi sunt illi de quoꝝ excōica
tōe dubitatio ē. A. nō facti.qꝛ de eo ꝓ
xime dcm̄ ē.sed iuris ꝓpť varietatem
opinionū:vt in sū.con.li°.3°.ti.33.q.194.
B. R°. ſm Tho.in quolibet.Dubitatō
de excōicatione aliquoꝝ aut precedit
sententiā iudicū.aut seqtur. Si p̄cedit
puta ꝙ nondū est declaratū ꝑ iudicuȝ
cōsensum non sunt vitādi quousq; cer
to iudicio termineť.Sed si post cōcor
dem iudicum determinationē adhuc
ambiguum sit:magis standū est sentē
tie iudicum.ꝛ illi vitandi sunt. A. si sic
fuerit iudicatum ex duplici rōne. p̊ qa
iudices solliciti᷒ discutiētes negocium
plenius possūt percipere ꝟitatē etiam
si sint min᷒ periti q̄ȝ alii qui ꝑfūctorie
ɔsiderant ꝛ ex̄ordinarie.2° qꝛ hoc eēt ī
magnum nocumētum vtilitatis cōis
status hominū si sentētie non staretur
sed qlibet ꝓ suo libitu vellet sentētie
calūniā ingerē:qꝛ sic litigia eēnt inter
mīabilia.ꝛ iō in tali casu magis ē stan
dum sententie iudicum:nisi sit per ap
pellationem suspensa. ſm Tho. vt in
dicta.q.194. B.

Quid si audiui ab aliq̊ dicēte de seip
so ꝙ sit excōicat᷒.nūqd teneoꝛ eū uita
re.Dicēdū ſm Guil.Si audiui ab eo ī
ɔfessiōe nō teneoꝛ eū vitare.qꝛ nescio
sicut hō sȝ sic d̄s ꝛ ne ɔfessio reddatur
odiosa. Jō Hosti.lȝ Hug.ɔ̄riū dixerit.
A. Cui᷒ dictū pōt intelligi ꝙ debeo vi
tare q̄ȝtum possuȝ sine scādalo eius ne
dem ei occasionē peccādi ꝛ ingerendi
se ɔ̄ iuris ꝓhibitōem alioꝝ cōini. iō de
beo d̄ h° eū in secreto monē:ar.6.q.2.si
tm̄.ꝛ ex̄ d̄ of.oꝛ.si sacerdos.ꝛ ēt qn̄ scio
aliť q̄ȝ per ɔfessionē ꝛ in cōfessione. B
Si aūt qs ex̄ ɔfessionē se excōicatū di
cit ſm oēs eū vitare teneoꝛ solū i occľ
to nisi eēt excōicat᷒ publice. A. Jdem
in sū.con.eo.ti.q.188. B.

Quid si audiui ab ep̄o vľ alio ei᷒ p̄la
to seu ei᷒ ꝑrochiali sacerdote ꝙ talis
sit excōicat᷒. R°. ſm Guil.Si aliqs p̄di
ctoꝝ dicat mihi denūciādo sentētiam
ꝛ taľē casus de q̊ solet fieri excōicatio
A.i.ꝑtineat ad iurisditōem excōicātis
vt pȝ i loco de q̊.ī. B. debeo ei credē ꝛ
eū vitare.Sec᷒ si dicat mihi cōi locutō
ne. qꝛ non teneoꝛ credē nec eū vitare
A. Hoc verum si dicat se excōicasse.

parochianũ alienũ auctoritate ſupio
ris. tunc. n. nõ teneor ei credẽ ſi ꝓbabi
lit̃ dubitẽ de mãdato. p̃ſertiȝ ſi h° dicat
in cõi locutõe. Tãte ẽt poſſent eẽ inimi
citie int̃ ep̃m vel ſacerdotẽ ꝛ parochia
nũ ſuũ quẽ dicit ſe excõicaſſe ille ep̃s
vel ſacerdos ꝙ nõ tenerer credere vl̃
uitare illum: niſi alio mõ ꝗ̃ꝫ ꝑ ꝟbũ illi⁹
ꝯſtaret mihi de illa excõicatõe ſm̃ eũ.
Guil. ꝛ in ſũ. con. eo. ti. q. 185. Itaqꝫ etiaȝ
in cõi locutõe videt̃ credẽdũ p̃latis de
ſubdit̃ ſuis ꝛ circa ꝑtinẽtia ad eoꝝ iu
riſditionẽ niſi in caſib⁹ p̃dict̃. B.

¶ Quid ſi p̃lat⁹ vel ſacerdos parochia
lis dicat mihi ꝙ vidit ꝑrochianũ ſuũ
aliqd faciẽtẽ ꝓpt̃ qđ incidit i excõica
tõem. nõ aũt ẽ publicũ. nunqd teneor
eũ vitare? R° ſm̃ Guil. Siue credaȝ ſi
ue nõ: nõ teneor eũ vitare nec i publi
co nec i occl̃to ꝗ̃tũ ad vitandũ pericu
lũ mioris excõicatõis. ꝛ ml̃to min⁹ ſi di
cat mihi ali⁹. tñ ſi credã nõ debeo me
ingerẽ cõioni illius ſi poſſũ ſine ſcãda
lo. ꝛ h° ne dem illi mãm peccãdi dũ mi
hi ſe cõicat. A. Iſtud põt hodie ꝓcedẽ
qñ nõ ẽ neceſſe vitare niſi publice ex
cõicatũ: vt pȝ. s̃. c. llic⁹ 3°. ad fi. i additiõe
Sȝ oli erat nccẽ vitare ẽt occl̃tũ: ſȝ i oc
culto: vt ex̃. e. cũ ñ ab hoie. ẽt ſi ſciatur
excõicat⁹ ꝑ delatõem p̃lati vel fide di
gne pſone: vt. s̃. § 39°. i additõe. B.

¶ Sȝ qd ſi ẽ publica fama vel audio a
fide dignis aliquẽ eẽ publice excõica
tũ. R° ſȝ Ray. Si publica fama eſt ꝙ
ipſe ſit excõicat⁹ publice, vel qꝛ noto
rie fecit aliqd ꝓpter qđ icidit in maio
rẽ excõicatõeȝ: teneor eũ vitare. Sil̃r
ſi audio a fide dignis ꝙ eũ audierunt
denunciari. vel ꝙ viderũt eũ notorie
feciſſe aliqd ex q̃ incidit in excõicatõeȝ
teneor igrẽ ꝟitatẽ. ꝛ iteriȝ eũ vitare ꝛ
i publico ꝛ i occulto donec certificatuſ
fueri. A. Ad h° facit ex̃ eo. cuȝ deſidẽs.
§. ſcđe. ꝛ de reg. iur̃. iſpicim⁹. li°. 6°. B

¶ Quid ſi Pariſi⁹ audiui aliquẽ publi
cari quẽ poſtea inuenio Bononie vbi
de hoc nihil ſcit̃. R° ſȝ Guil. dicũt qdã
ꝙ teneor eũ uitare vbiqꝫ. Põt tñ beni
gni⁹ dici ꝙ ſi poſſũ facile ꝓbare excõi
catõeȝ. vt quia habeo teſtes vl̃ inſtrã
teneor vitare alit̃ nõ niſi in illa dioce
ſi. A. ſ. vbi eſt publicatio fcã ſm̃ eũdẽ
Guil. vt i loco de quo ſtatim. B. ar. ex̃
g ma. ac. poſ. cũ in rua. A. Idẽ in ſum.
con. li°. 3°. ti. 33. q. 192. B.

¶ Quid ſi audiui aliquẽ excõicari vel
vidi icidere i excõicationẽ. poſtea non
vidi niſi p⁹ ãnũ: nũquid teneor euȝ vi
tare. R° ſm̃ Guil. Si hõ ẽ talis q creda
tur timoroſuſ ꝛ q tũc ſeruabat excõica
tionẽ ꝛ mõ nõ ſeruat poſſuȝ credẽ euȝ
abſolutũ. ar. ex̃ de offi. ordi. ex ꝑte. Si
ꝟo nõ ẽ talis debeo eũ vitare. ſi occl̃tũ
ẽ occulte. ſi manifeſtũ publice. A. do
nec ꝯſtiterit vel ꝓbabilit̃ p̃ſumat̃ de
ei⁹ abſolutõe. vt in ſũ. cõ eo. ti. q. 191. B.

¶ Quid ſi ſacerdos videat aliqueȝ qñ
miſſa dr̃ audire eã ſtando ex̃ ꝛ nolẽteȝ
intrare: nunqd dȝ p̃ſumẽ eũ excõicatũ
ꝛ ſic eũ vitare. R° ſm̃ Guil. Nõ eſt cã
ſufficiẽs q̃re debeat talẽ reputare ex
cõicatũ vel int̃dictũ. Si tñ eſt ꝓp̃uſ ſa
cerdos q tenet̃ cognoſcẽ vultũ pecor̃
ſui dȝ ingrere ab eo. ꝛ ei vt melius po
teſt conſulere.

¶ Utrꝝ p̃dicatores poſſint paſſiȝ excõi
catis ꝑticipare. R° ſm̃ Guil. Elynas q
dem poſſũt accipe tꝑe ꝛ occaſione pre
dicatõis vel ꝯfeſſionis: vt h. s̃. §. 3°. dcm̃
ẽ etiã ſi aliũde poſſint ſibi ꝓuidere ſm̃
quoſdã. qꝛ vt ibi dicit Hoſti. illa cõſti
tutio ex̃ eo. cũ volũtate. ſpãliter ꝓpter
p̃dicantes facta fuit. Nã tꝑe nccitatiſ
ẽt ſine cã p̃dicatõis vel ꝯfeſſionis pñt
recipere. xi. q. 3. qm̃ multos. Sȝ p̃ter cãȝ
nccitat̃ ꝛ p̃ter nũc dcãs cãs p̃dicatõiſ
ꝛ ꝯfeſſionis nõ debẽt recipere ab excõ
municat̃ ꝛ ſil̃b⁹. A. ſ ab oppreſſorib⁹
paupeꝝ ꝛ diſſidẽtib⁹. vt in. c. ſtatiȝ alle
gat̃. B. diſ. 90. oblatões. ꝛ. c. eoruȝ. 17.
q. 4. miror. Con. Ber. A. Idem i ſũ. cõ.
lib°. 3°. ti. 33. q. 157. B. Tuti⁹ tñ vr̃ ſm̃
Inno. A. i. c. cũ volũtate. ex̃ eo. B. ſ. ꝙ
occaſione p̃dicationis ſi aliũde ſibi ꝓ
uidere pñt non poſſint ab excõicat̃ re
cipere. A. Quod videt̃ intelligẽdum

nisi refutatio impediret fructū p̄dica
tionis:cū ꝑ fructu ei⁹ possint ēt v̄ba ñ
ptinētia infponi. vt apud excōicatos
magis ꝓficiat p̄dicatio.dcō.c. cū volū
tate.Et sic pn̄t ɔcordari. videlꝫ ut elẏ
ne nō recipianᵗ ab excōicatꝭ:nisi i necci
tate sustētatōis vel ꝑfect⁹ p̄dicatōis.
B.Ad eādē quoqꝫ mēsam nō debēt co
medere ſm vtrosqꝫ. A.Verꝫ ē si alʳ pos
sūt sibi ꝓuidē ſꝫ glo.Ray.vt i dicta.q.
157. B.Qd̄ ꝛ si p̄dicatores nō ꝓficiāt
q̄diu tn̄ sperāt ꝓbabilʳ de ꝓficiēdo re
cipe pn̄t: vt.ff.de nego.gest. ſꝫ a vltro.
A.ꝛ alʳ non.ſm glo.Ray.ꝛ Hosti. vt in
sū.con. eo.ti.q.158. Ex̄ casus gᵒ p̄dictos
nō licet ab excōicato elẏnā recipe.Et
vt nōᵗ in sū.cō.eo.ti.q.146.Inno. i dcō
.c.cū volūtate:sentit ꝙ legatuꝫ possit
recipi ab excōicato:nisi sit factū ad hᵒ
vt oreᵗ ꝑ aīa eius.dicēs ꝙ licꝫ mortua
ria q̄ ꝑ aīa dātur nō sint recipiēda ab
excōicato cū ꝑ eodē orādū nō sit.tamē
si nō ꝑ aīa:sed sicut alti p̄uato excōica
tus aliqd leget ecclīe:illud recipe pōt
qꝛ nec testari ꝓhibeᵗ excōicatus.Con.
Pe.de Sāpsona. Sꝫ Hosti.sentit ɔ̄riū
hec ibi.Dictū Hosti.pōt itelligi quādo
lꝫ legatū non eēt factū ꝑ mortuario:
tn̄ est factum vt alʳ oreᵗ ꝑ aīa excōica
ti:qd̄ non licet nisi fuisset mortuus cū
signis pnie ꝛ absolut⁹ ēt post mortem
vt in.c.a nobis.2ᵒ.de sen.exco. Alʳ auteꝫ
bn̄ possit recipi legatū ab excōicato.qꝛ
p⁹ mortē excōicati cessat cā talis ꝓhi
bite cōionis ꝛ receptōis.s.ei⁹ correctio
ex̄ eo.cū medicinalis.liᵒ.6ᵒ. Sꝫ ꝑ quāta
necitate licet recipe elẏnā ab excōica
to! Glo.Ray.vt pꝫ in dicta.q.146.dicit
Nō credo eē restrigēdū ad extremam
necitatē:sed sufficit ad excusatōem ꝙ
indigeat:ꝛ nō possit cōmode ꝛ de facili
hr̄e neccīa aliūde.In directoria aūt liᵒ.
3ᵒ.ti.2.§.145.dr̄ ꝙ aliq̄ ē sustinēda incō
moditas vt ecclastica fueᵗ iusticia.19.
dis.i memoriā.Et vtꝝ necitas sit mag̃
vʳ iudicādū arbitrio supioris.ex̄ ɔ̄ of
ficio delʳ.de causis.Quia tn̄ in trāseun
tib⁹ res dilatōeꝫ nō capit qsqꝫ suo iudi

cio relinqtur.xi.q.3.ꝙ p̄decessor.Item
an licebit mihi hospitari i domo excōi
cati ipso abn̄te aut sumere inde neccīa
aut vinū ad celebrādū missaꝫ. Rx̄ᵒ ſm
glo.Ray.ꝛ in sū.con.eo.ti.q.151.ꝙ nō li
cet nisi recipiaᵗ ꝛ recipiā ab vxore vʳ
dispēsatore ei⁹ ſꝫ ꝙ dictū ē.s.§.33ᵒ. Itē
nunqd licebit mihi hospitari vʳ neccīa
recipe in domo excōicati quā inuenio
sine custodia. Rx̄ᵒ.ſm glo.Ray. ꝛ in sū.
cō.eo.ti.q.152.Si ex cōfidētia amicitie
hoc facio:nō licet.qꝛ sic q̄dāmodo ɔ̄ho
cum eo: ꝛ obligo me ad antidota ꝛ ei
cōico.alʳ si credo ei displicē cū sciuerit
furtū vel aliud pctm̄ cōmitto: ſꝫ excōi
cationē minorē nō incurro. Itē qd de
illo q solit⁹ ē fratrib⁹ dare certā sūmā
singulʳ septimāis:ꝛ cū sciret ꝙ i breui
excōicareᵗ rogauit vnū de amicꝭ ꝙ di
ctā sūmā daret fr̄tbus p̄dictꝭ vsqꝫ dum
reuocareᵗ mādatū ꝓmittēs se ei sup
hoc satisfactuꝝ:nunqd fratres sciētes
hᵒ deberēt recipe illā sūmā ab illo. Rx̄ᵒ
ſm glo.Ray.ꝛ in sū.con.eo.ti.q.149.Si
fr̄es hoc nō ꝓcurauerūt.nec peccabūt
recipiēdo ab illo amico dāte noīe suo.
nec ille peccabit q ita sibi ꝓuidit in fu
tuꝝ ꝓp̄o motu ꝛ pia itētōe sciēs ꝙ fra
tres nihil reciperēt ab eo tp̄e excōica
tōis.Si āt ꝓcurātib⁹ fr̄ib⁹ eēt hᵒ fcm̄: il
licitū eēt:lꝫ ille amic⁹ ꝓp̄o noīe daret
ꝛ fr̄es in hoc casu facerēt fraudē canōi
q ꝓhibet cōicari cū excōicatꝭ. Fit eniꝫ
fraus canoni vel legi cū salua supficie
lr̄e ꝑ adinuētionē aliquā dolo malo ɔ̄
mentē eius venit.ff.de legi.l.ɔ̄ legem.
Nō ēt ſm Hosti.ꝛ in sū cō.eo.ti.q.154.
ꝙ lꝫ in dictis casib⁹ puta i viatore et
pegrino ꝛ sīlib⁹ cōicari possit excōicatꝭ
sūt tn̄ ēt in illis q̄tū bono mō fieri po
tēit euitādi:vt pꝫ ex mēte dictoꝝ iuriū
.s.xi.q.3.qm̄ multos.ꝛ ex̄ eo.int alia.ꝛ.c.
cū volūtate.ꝛ spālit in.c.si v̄e.in fi. Itē
vt pꝫ i directoria liᵒ.3ᵒ.ti.2.§.145ᵒ.i cā he
resis pōt testis excōicat⁹ recipi. ex̄ de
hereticis.in fidei.liᵒ.6ᵒ. Itē iudex excōi
cat⁹ requiri pōt vt iuuet inqsitores ɔ̄
hēticos:nec igrētes icurr̄t excōicatōeꝫ.

ex̃ de hereti.ꝑsidētes.li°.6°. B
¶ Ultimo notādū ꝙ cui cōicam⁹ viuo
cōicare debem⁹ ⁊ mortuo.ex̃ de sepul.
ex parte 2°.nisi p⁹ mortē appareat q̄re
ei i vita cōicādū nō erat.puta si p⁹ mor
tē ꝯuincat̃ de heresi.2.q.2.sane.2° ⁊ p̄ter
casū de torneamēto.de quo vide.i. tor
neamētū.§.3°.Itē notādū ē ꝯ cui nō cōi
cam⁹ viuo nec mortuo cōicare d̄bem⁹
ex̃ d̄ sepul.sacris.Hoc silr̃ nisi appare
at q̄re ei in vita cōicādū fuisset . ex̃ eo.
a nobis.2° ⁊ ex̃ de sepul.ꝑrochiano.

Excommunicatio

7°.de miori excōicatōe.Hec
excōicatio ē q̄ sepat a sacr̃is ꝑcipiēdis
A.ex̃ d̄ cle.ex.mi.si celebrat. B.q̄ q̄dē
quo ad deū ꝯtingit q̄cito pctm̄ morta
le cōmittit̃ .xi.q.3.audi.Nā talis eucha
ristia ⁊ cetera sacr̃a recipit in sui dāna
tionē.ex̃ de cohabi.cle.⁊ mu.c.si. Sꝫ q̄
ad eccliā īfligit̃ mior excōicatio ip̄o iu
re ⁊ ꝓhibēt̃ sacr̃a.p̄ q̄dē ⁊ p̄ncipalr̃ cuꝫ
cōicat q̄s excōicato: vt tractatū est i ꝓ
ximo.c.s̄.excōicatio 6°. 2° cū q̄s sacrile
giū cōmittit.17.q.4.miror. A .Meli⁹
vr̃ facē ea.q.c.si q̄s inuētus.ibi.Donec
i ꝯuētu admonit⁹.⁊c. Aliq̄n tñ sacrile
giū incurrit i maiorē: vt si iniuriā irro
get i ꝑsonā eccliasticā.ex̃ eo.nō dubiū
vel si incēdat vel frangat eccliaꝫ.ex̃.e.
ꝯq̄sti.vel silia agat . de q̄.s̄. excōicatio
4°. B .3°.cū q̄s ē notori⁹ fornicator . ex̃
d̄ coha.cle.⁊ mu.c.vr̃a.4°.cū q̄s ē simo
niacus.ex̃ de simo.tāta. A .Hodie iste
casus ē excōicatio maior ⁊ papalis. vt
pꝫ ꝑ ex̃uagātes Martini q̄nti. vnaꝫ q̄
icipit.Multe.⁊ aliā q̄ incipit dānabile
⁊ Eugenii q̄rti q̄ incipit.Cū d̄testabile
B 5°. cum q̄s recipit eccliaꝫ de manu
laici.16.q.7.si q̄s deinceps.ar.ad idē ex̃
de elec.quisquis. A .Et tā laic⁹ dās q̄
clic⁹ recipiēs nisi emēdauerit dꝫ maio
ri excōicatōe feri:ex̃ de iurepa.p̄terea.
B .6°. sꝫ q̄sdā q̄n q̄s i bello iusto seu ꝯ
xp̄ianos exercet artē balistarioꝝ seu
sagittarioꝝ.ex̃ de sagitta.artē. A .Ibi
male vr̃ ꝓbari cū ibi nil aliud dicat̃ ni
si ꝙ dictā artē sub anathate ꝓhibem⁹
nisi forte intelligat̃ rōne notorietatis
q2 talis ars coiter notorie exercetur. ⁊
ois notori⁹ pctōr icurrit minorē excōi
catōeꝫ: vt.i.§.9°. B .7°. in dissidētibus
⁊ paupeꝝ oppressorib⁹.māifestꝭ rapto
ribus.publicis vsurariis . meretricib⁹
qui large dicūtur excōicati.i.q̄tū obla
tōes eoꝝ ad altare nō recipiūt̃. A .Ad
de.⁊ q2 ēt denegātur eis eccliastica sa
cr̃a.sicut aliis pctōrib⁹ de q̄ stati. B .
8°.in illis q̄b⁹ negat̃ ecclīastica sepult̃a
A .de q̄bus.i.sepultura. 4°. in p̄n°. B .
vt q̄ morit̃ in torneamēto.q2 nō sepe
lit̃ i cimitēio ēt si penituerit.vide.i.tor
neamētū.§.3°.Et idē posset dici de eo q̄
nō ꝯfitet̃ semel in āno.ex̃ de pe.ois. 9°
in quolibꝫ notorio pctōre.di.88.neq̄. ⁊
di.95.illud.13.q.1.ꝓ obeūtib⁹. A .Et ibi
glo. B .de ꝯse.di.2.ꝓ dilectōe . Oēs ca
sus p̄dictos ponit Ray.⁊ Inno.⁊ silr̃ cō
cordāt ꝙ in p̄dictis casib⁹ absolui pōt
q̄libet a ꝓp̄o sacerdote. A .De p̄dictis
tangit̃ in sū.con.eo.ti.q.69.vbi ēt dr̃ sꝫ
glo.Ray.q̄ ad q̄rtū casuꝫ ꝙ illi iuri de
rogat̃ in mltis ꝑtib⁹ ꝑ ꝯriā ꝯsuetudinē
Reges.n.⁊ p̄ncipes i aliq̄b⁹ eccliis dāt
decanat⁹ ⁊ alios ꝑsonat⁹ ⁊ p̄bēdas. ⁊ il
li q̄bus dāt nō instituūtur ꝑ ep̄m . hec
glo.Sꝫ hec ꝯsuetudo nō ē seruāda nec
excusat cū sit mala.s.di.mala aūt ꝯsue
tudo.imo poti⁹ ḡuat.Nā cū sit ꝯ eccl̃ia
sticā libertatē itroducit maiorē excōi
catōeꝫ ꝯ obs̄uātes vel obs̄uari facien
tes.ex̃ de sen.exco.nouerit. B .Nec ob
stat ēt si ipse sacerdos sit excōicat⁹ mi
nori excōicatōe.ex̃ eo.duob⁹. Nō autē
pōt q̄s absolui ab alieno.ex̃ eo.nuꝑ.Et
dico ꝓpriū s̄m Hosti.1.oēm q̄ pōt illū
a pctō absoluē. Idē Tho i 4°.di.18. A .
Idē i sū.con.eo.ti.q.91. B .Infligi etiā
pōt mior excōicatio ab ep̄o ⁊ ētiā quo
cūq̄ iudice ecclīastico iferiori.ex̃ de of
fi.or.cū ab eccliaꝝ. A .s̄m Ray. ⁊ oēs.
vt i sū.con.li°. 3°.ti.33.q.55. B .Et hoc si
ue ꝓ coutumacia: vt.5.q.2.p̄nti.⁊.xi.q.3.
audi.siue etiā ꝓ aliis clp̄is. A .Fac.17.
q.4.miror.B.Itē siue simplr̃. A .i.ad

tẽpus indeẽminatũ.ficut i.c.i actõe.de q̊ ftati. B.vt de pe.di.i.i actõe.fiue ad tp̃s. A.f.deẽminatũ.vt i.c.de q̊ fegtur. B.86.di.tanta.

¶ Quis ẽ effect᷒ minoris excõicatõis? R° p̃ncipalis effect᷒ ẽ ꝙ talis remouetur a ꝑceptione facr̃oꝝ.⁊ fi fe imifceat mortalit̃ peccat:nõ tñ icurrit irregularitatẽ etiã fi celebrat.Peccat ẽt ꝯferẽdo facr̃a:fed ab eo collata nõ carẽt ϟtutis effectu.nec ꝓhibet̃ eligere.nec ea q̄ rõe iurifditiõis fibi ꝯpetũt exercẽ͏̃.Si tñ talis fcient̃ elect᷒,fuerit:erit ei᷒ electio irritãda.ex̃ de cle.ex.mi.fi celebrat A.vt notat̃ i fũ.cõ.eo.ti.q.81.Glo.Ray. dicit colligi ex p̃dictis ꝙ excõicat᷒ minori põt excõicare ⁊ abfoluere. Itez ꝙ fi ignorãter fuerit elect᷒ valet electio fi ꝓbabilis fuerit ignorãtia.Si aũt craffa ⁊ cõferat̃ tali beneficium indiget difpẽfatõe ad hoc ꝙ poffit illud retinẽ. Et idẽ dicit fe credẽ ꝺ int̃dicto ab ĩgreffu eccl̃ie vel officio dino.De irregulari tñ q r̃cipit bñficiũ dũ ẽ irregularis putat ꝙ ipetrata difpẽfatõe fuꝑ irregl̃aritate nõ idigeat difpẽfatõe alia. Nec ẽ fil̃e de excõicato vel fufpenfo fnia iuris vel hoĩs.Nã irregularitas nõ ẽ nifi qδdã impedimẽtũ ex defectu facr̃i vel canonica inftitutõe ꝓueniens. hec ibi.Sed certe eadẽ vr̃ rõ i irregulari q̄ ⁊ in int̃dicto vel fufpẽfo.q₂ fil̃r ẽ inhabilis ad executõem officii fufcepti ꝓpter irregularitatis fine difpẽfatõe. ex̃ eo. cũ illoꝝ. Et ifta rõ vr̃ ponderari ĩ dicto .c. fi celebrat. ibi.ꝓ eo ꝙ ad fufceptionẽ eoꝝ eligit̃.⁊c̃ Et q₂ ꝓpter officiũ datur bñficiũ.ex̃ de p̃ben.cũ fcδm. Item glo.in dcõ.c.fi celebrat dicit ꝙ fi excõicat᷒ minori eligat̃ ẽt ignorãter nõ valꝫ electio.q₂ ignorãtia eligẽtiũ nõ fac̃ ipfũ habilẽ.Et fi fciẽt̃ talẽ eligerent p̃uarẽt̃ iure eligẽdi.ex̃ ꝺ ele.cũ i cũct]. B.

Utꝝ excõicat᷒ minori poffit itrare ecclefiã. R° fm Ray. Nõ vr̃ intrãdo peccare.q₂ nõ ẽ remot᷒ nifi a facr̃is. vnde ⁊ forfitã põt intrare ad horas ⁊ dicẽ cũ aliis:dũ tñ ñ ad miffaꝫ.aut fi ad miffaꝫ non ad ofculũ pacis qδ ẽ q̃fi loco cõionis a qua fine dubio feꝑatus eft.ex̃ de cle.exco.mi.fi celebrat. A. Hos paffuf doc.latius examinãt.Uñ quo ad ĩgreffum eccl̃ie:vt p₃ i fũ.con.li°.3°.ti.33.q.169 Ray.⁊ Hofti.dicũt ꝙ talis excõicatus tutius facit fi non intrat añq̃ꝫ fit abfolutus.Si tñ intranerit cã orãdi:p̃ferti vt dicit Ray.eccl̃iam nõ cõfecrataꝫ nõ videt̃ peccare q₂ non eft remot᷒ nifi a facr̃is:imo forte põt intrare ad horas dum tamẽ nõ ad miffam.Sꝫ p̃muꝫ fecuri᷒ eft.Et fatis videt̃ ꝯcordare Goff. dic] ꝙ põt audire dina p̃ter miffaꝫ.fed fecuri᷒ facit fi ex deuotõe abftieat: ar. 5.di.ad eius.Glo.ϟo Ray.dicit. Credo fine p̃iudicio ꝙ ⁊ miffe poterit itereẽ. dum tamẽ ibi non cõicet.q₂ minor excõicatio non feparat nifi a participatione facramẽtoꝝ que i fola ꝑceptõe cõfiftit.ex̃ de cle.exco.mi.fi celebrat. Hugo tñ notauit.xi.q.3.fi inimic᷒.ꝙ ab introitu eccl̃ie feꝑat.qδ nõ credo.Satis tñ credo ꝙ h᷒modi excõicatus pacem non debꝫ recipe cum aliis poft agnus dei.q₂ ofculũ illud fuccedit loco euchariftie.hec ibi.Sꝫ hoc nefcio quo iure ꝓbetur.Quo ϟo ad fcδm fi talis excõicatus poffit cum aliis dicere officium in choro.⁊ an alii debeant ip̃m admittere:vt p₃ in fum.con. eo.ti.q.170. Hofti.diftinguẽdo dicit ꝙ fic qñ eft excõicatus.qa cafualiter vel ex negligẽtia cõicauit excõicato. Secus fi ex cõtemptu.q₂ ꝓpter pctm̃ mortale etiã fi occl̃tuꝫ eft fufpenfus ẽ qs quo ad fe.⁊ fi notorius ẽ ꝯtemptus puta q₂ h° fecit ꝓ᷒ inhibitionẽ fibi publice factã ꝑ iudicẽ ⁊ hoc nõ põt aliq̃ tergiuerfatõe celari. ⁊ vitare dꝫ ⁊ uitari.ex̃ ꝺ coha.cle.⁊ mu. .c.vr̃a.⁊.c.fi. Itẽ Goff. addẽs dic̃. Laudo tñ vt p̃us faciat fe abfolui q̃ꝫ fuũ officiũ i choro cũ aliis ꝓfeq̃t. Glo. vero Ray.dicit ꝙ licꝫ fit notoria h᷒modi excõicatio.q₂ tñ nõ ẽ fufpẽfus q̊ ad alios nullus tenet̃ ei᷒ officiũ vitare.q₂ nõ ẽ p̃uat᷒ feu fufpẽfus ab executõe fui ordinis.fed tm̃ a ꝑticipatione facr̃oꝝ q̄ in

ſola ꝑceptõe cõſiſtit.ex̃ de cle.ex. mi.c.
fi.hec ibi. Põt dici ꝙ ꝓmũ dictuꝫ ꝓce
dit nõ rõe minoris excõicatõis notorie
ſed rõe delicti. Pctm̃.n.mortale notori
um inducit ſuſpẽſionẽ quo ad ſe ⁊ quo
ad alios: vt notat̃ in ſũ.con.li.º3.º ti.29.q.
3. Quo tñ ad vitatõem hodie aliq̃ ino
uata ſũt: vt pꝫ.s̃.clicus.3.º ad fi.in addi
tione. B. Excõicatõis abſolutio vide
s̃.abſolutio 5.º

Excuſatio.

Que excu ſant a clpa ſiue a pena habẽtur infra.pe
na ꝑ.§.3.

Exemptus.

Qui dicũt ſe exẽptos
⁊ allegãt ꝓuilegia r̃quiſiti ab
ordinariis oñdere tenẽt̃. A.ſ.totũ pri
uilegiũ qδ aſſerũt ſe a ſede aplica hr̃e
ipiſo ordinariis: aut in loco cõgruo ⁊ ſe
curo aligbus aliis prudẽtibꝰ viris oĩ
ſuſpitione carẽtibꝰ ad hꝰ ꝑ dcõs ordia
rios deputatꝭ infra terminũ cõpetentẽ
ꝓ facti q̃litate ipoꝝ ordinarioꝝ vel de
legatoꝝ ſuoꝝ arbitrio moderandũ iu
ſto ipedimẽto ceſſante: vt i.c.cũ perſo
ne.de q̃.i. B. ⁊ ẽt tradẽ tráſcripta arti
culoꝝ de gbus fuerit ↄtrouerſia. Qδ ſi
ad exẽptõem allegãt ſolá ꝓſcriptõem
debẽt de hoc facẽ fidẽ. Si ṽo allegant
vtrũq: tũc ſi ꝓuilegiũ ad plenum non
ſufficiat: ſꝫ tñ cáꝫ ꝓbeat ꝓſcribendi te
nẽtur ꝓſcriptõem ꝓbare. A.videlicꝫ
.40.ãnoꝝ: ⁊ allegatũ ꝓuilegiũ exhibẽ
per modũ ꝓdictũ: vt in eo.c. B. Et ꝓ
batõe pendẽte nõ turbẽtur. A. Cũ rõe
ꝓuilegii ſint i poſſeſſione exẽptiõis nõ
violẽta. nõ cládeſtina. nõ ↄceſſa ꝓcario
de qua fidẽ corã eiſdẽ fecerunt: vt ibi.
B. Qδ ſi nõ allegãt ⁊ exhibẽt tale ꝓ
uilegiũ qδ cám ꝓſcribẽdi ꝓbeat. A.ſal
tẽ vt ibi. B. dioceſani vtant̃ iure ſuo.
ex̃ de ꝓuile.cũ ꝑſone.li.º 6.º

Exẽpta eccl̃a ⁊ monachi vl̃ canonici
vel ↄuerſi ⁊ ꝑpetuo obl̃ati itelligunt̃
exempti. A.ſiue ſint cl̃ici.ſiue nõ: vt i
.c.de q̃ ſtati. B. Nõ át ꝓſ byt̃ g prochi
anoꝝ curã hꝫ quo ad ea q̃ ad ipaꝫ curã
ꝑtinẽt nec ipi ꝑrochiani.ex̃ de ꝓuile.ꝑ
exẽptõem.li.º 6.º

Si eximãt̃ canonici alicꝰ eccl̃ie nõ ꝓ
pter hꝰ ſũt exẽpti cl̃ici.ſꝫ bñ eꝯ.º A.ſ.ꝙ
exẽptis cl̃icis itelligũtur exẽpti taꝫ ca
nonici q̃ꝫ alii cl̃ici.dcõ.c.ꝑ exẽptõeꝫ. B.
ſꝫ ipa eccl̃ia nõ ẽ ꝓpter hꝰ exẽpta. A.in
neutro caſu.ſiue ꝓuilegium ↄcedat̃ ca
nonicis ſiue cl̃icis: vt in tex.de quo ſta
tim. B.ex̃ de ꝓuil̃.per exẽptõem li.º 6.º

Per monaſteriũ ſeu ꝑ hꝰmodi locũ
exẽptũ intelligi dꝫ tã de ipo q̃ꝫ de cimi
terio ⁊ domibꝰ monaſterii.⁊ theatris.
hortis ⁊ areis q̃ ſunt iux̃ eccl̃iam: ar.12.
q.i.neccia.⁊.c.nulla.17.q.4. diffiniuit. A
Idem in ſum.con.li.º 2.º ti.5.q.166. circa
finem. B.

Exẽpti q̃ꝫtũcũq; gaudeãt libertate:
nihilominus pñt coueniri corã ordina
riis rõne delicti ſiue cõtractꝰ: aut rei ↄ̃
qua ↄ̃ eos agit̃: niſi delictũ ſit cõmiſſũ i
loco exẽpto. vel ↄ̃ctus ibi ſit initus. vl̃
ibi ſit ipſa res litigioſa Itẽ nõ pñt ↄue
niri vbi domiciliũ hñt ſi alibi d̃liquãt
vel ↄ̃hunt vl̃ res ipa exiſtat. nec etiaꝫ
pñt dioceſani illoꝝ vbi domiciliũ hñt
remittere exemptos ſi ↄueniant̃ ad lo
cũ vbi deliquerũt vel ↄ̃xerũt vel res
ↄſiſtit.ex̃ de ꝓuil̃.volẽtes.li.º 6.º ſaluis q̃
dicunt̃ in ſe.§.Et hꝰ etiá ſciẽdũ ꝙ gdá
ſũt ꝓuilegiati ita ꝙ nec rõne delicti vl̃
ↄ̃ctꝰ vel rei pñt ↄueniri: vt ꝓdicatores
minores ⁊ ciſtertiẽſes.

Exẽpti nõ pñt cõſtruẽ oratoria vl̃ ca
pellas i locis nõ exẽptis ſine lnĩa dioce
ſanoꝝ nec i ſic ↄſtructis nec tꝑe iterdi
cti i caſibꝰ nõ exꝓſſis. A.ſ.i iure: vt i.c.
auctoritate.de quo.i. B.celebrare vl̃
facẽ celebrari.alit̃ ꝑ ordiarios compe
ſcãtur. Et ſi ꝓpt̃ hoc ↄſeruatores eorũ
ferrẽt ſentẽtias ↄ̃ ordinarios nõ valẽt
ex̃ de ꝓuile.auctoritate.li.º 6.º In locis
ẽt exẽptis nõ pñt exẽpti ꝓdicta facẽ ni
ſi de lnĩa vel ꝓuilegio. A.ſedis apl̃ice
ſpãli.ſicut pꝫ i tex.g ſeqt̃. B. vt i dicto
.c.auctoritate.

Exẽpti nõ debẽt aſſumẽ lites ſuoruꝫ
hoiuꝫ. A.liboꝝ: ut i dcõ.c.auctoritate. B

etiã censualiũ. ex̃ de ꝑuil. auctoritate. li. 6.

Legatus de latẽ ſm Ber. bñ põt cognoſcẽ ꝯ cãis ꝯ exemptos. q2 per ꝑuilegiũ eximũtur a ptãte epoꝝ ⁊ hmodi: ſ3 nõ pape vel legatoꝝ eius. Secus tñ ꝯ aliis legatis. Notanť hec de offi. lega. ꝙ trãſlatõem. A. In glo. Et eo. ti. c. p. dicit glo. ꝙ legatus de latere q̊ ad hoc itelligiť. ſiue ſit cardinalis ſiue alius de latẽ dñi pape miſſus. Nõ aũt ſi ſit legatus rõe loci ſeu dignitatis: vt archieps cãtuarieñſis. de q̊ dr̃ i dcõ. c. p. ⁊ ſiles: vt et notať i ſũ. con. li. 2. ti. 5. q. 166. ad fi. B.

Monaſteria mõialiũ ẽt ſi ſũt exempta debẽt ſingulis ãnis p ordinarios viſitari. vt i cle. attẽdẽtes de ſta. mo.

Exorciſmus. vide ſupra cathecismus.

Expoſitus Si pať vľ alius eo ſciente vel ratũ hñte filiũ vel patronus libertũ vel dñs ſeruũ ifantem vľ aliquẽ ꝑdictoꝝ lãguidũ cuiuſcũq3 etatis expoſuerit. vľ ſi alicui eoꝝ alimẽta impie negari ꝯtigerit. filius hoc ipſo a patria ptãte liberatus ẽ. ⁊ libt9 fit ingenuus. ⁊ seruus liber. Iſti q3 q hos ſuſcipiunt ñ pñt ꝑpť h° i eoꝝ ꝑſõis ius aliqd vẽdicare. ex̃ eo. c. vnico. A. ſ. de ifãtib9 ⁊ lan. expo. B. Quid aũt ſit patronus libert9 vel ingenuus hẽs. i. libert9. §. p.

Extrema vnctio. De ea dr̃. i. vnctio extrema.

Falſum. Quere. i. mẽdacium. De falſariis vo lraꝝ papaliu3. vide s. excõicatio 3°.

Fama. Quãuis ꝑncipaliter ſit curãdum ꝯ bona vita: nihilomin9 q̃tum qs põt curare d3 de bona fama. ⁊ ne ꝓximi de eo ſcãdalizẽtur. Hec hñť mľtũ plene. xi. q. 3. inť vba. A. ⁊ clãi9. 12. q. i. nolo. B. ⁊. i. ſcãdalũ. §. fi. Fama quõ reſtituẽda ſit ab eo q aliquẽ infamauit hř ſupra detractio. §. pľt.

Familia. Quõ paterfamilias d3 regẽ ⁊ corrigẽ familiã ſuã? Rñ° ſm Guil. Sicut ipe teneť filiis ⁊ familie i educatõe corporali: ſic ⁊ i diſciplia morũ. vñ h9 nõ ſeruãs ⁊ fidelitatẽ nãlẽ deſerit ⁊ ẽ deterior ifidelib9: q l3 nõ ſint ſub lege gr̃e: tñ ſuãt illud iſtinctu legi nãe. vñ. i. ad Thimo. 5°. Si qs ſuoꝝ maxime domeſticoꝝ curã nõ h3 fidẽ negauit. ⁊ eſt infideli deterior. di. 47. §. necẽ eſt. ⁊. c. ꝯtrũ liber. A. Idẽ in ſũ. con. li. 3. ti. 13. q. i. vbi ẽt addiť ꝙ ex eo ꝙ dič apoſtol9. maxie domeſticoꝝ p3 ꝙ pr̃familias nõ ſolũ teneť curã regimis hr̃e circa domeſticos. i. circa filios: vt exponit Aug9: ſed ẽt circa oẽs ſuos p quos itelligũtur ſui q de familia ſũt. ⁊ ꝙ hec cura cõrectõis ñ ſolũ d3 eẽ vbeꝝ: ſ3 ẽt exẽpli boni ⁊ vboꝝ. q2 hec ẽ ſpẽs eťne: vt dicit Aug9. vñ ſicut ad eťnã corporalẽ teneť qs tpe neccitatis ita ⁊ ad hanc. Si vo nec ſic corrigũtur: d3 eos abiicẽ a ſe ſi ꝓbabilr̃ credit p hoc eos corrigi ⁊ ſine h° i malitia ptinaciť pſeuerare: ne ſit patron9 criminis: ſicut p3 in vxore fornicaria. Qd ſi ꝓbabilř credit p hoc eos licẽti9 peccare. p ſuã aũt curã ⁊ per ſuũ timorẽ videt eos a mľtis. ⁊ ſi nõ ab oibus malis ſe pꝑare ei nõ iputať puẽſitas filioꝝ. vñ ⁊ i dcõ. §. neceſſe eſt dič Hiero9. Iuſt9 nõ polluiť ex vitio filiorũ. qd tñ fiet ſi ñ erit qd ſibi iputeť. B

Quid ſi dñs facit ſuos iurare ꝙ dicẽt ei ſi quẽ viderit ſciuerit vľ audiuerint ſurripuiſſe aliqd de reb9 ſuis? Rñ° ſm Guil. Credo ſine ꝑiudicio diſtinguẽdũ. q2 ſi iſte dñs ꝓbabilr̃ hr̃ truculẽt9 ⁊ ferus: nõ teneẽ ſuare: q2 illicitũ fuit qd iuratũ eſt. Si aũt crediť ⁊ hr̃ mãſuet9 ⁊ nõ niſi rõnabilr̃ ꝓceſſur9: diſtingue. q2 ſi res tales ſũt ꝙ ptineant ad cuſtodiã illi9 q iurauit: ſuari d3. puta ſi qs viderit furẽ aſportãtẽ res q̃ eius cuſtodie cõmẽdate ſũt põt ꝓſequi res furtiuas. alr̃ teneť dãnũ reſtituere. Si autẽ non teneť ad cuſtodiã illarũ reꝝ: tunc

si pōt ꝓbare tenet̄ reuelare. Si v̄o non
pōt ꝓbare nō dꝫ reuelare nisi talibꝰ ꝑ
sōis que pn̄t ꝓdesse ⁊ non obesse. Et si
alio mō iurauit: nō fuit licitū iuramen
tū nec obligatoriū. A. Idē i sū. con. liᵒ.
p̄. ti. 9ᵒ. q. 3i. Ubi ēt dr̄ ꝺm Hug. ꝙ si ali
quis de testibꝰ synodalibꝰ sciat solꝰ cri
mē alicuiꝰ nō tenet̄ denūciare epō licꝫ
iurauerit dicē crimina que sciret: nisi
posset ꝓbare. alr̄ dꝫ tacere ne sit ꝓditor
crimis. 2. q. i. si peccauerit. nisi hoc faci
at secreto. tn̄ eps vel aliꝰcui reuelat dꝫ
secrete corrigere hꝰi criminosos: ar. 22.
q. 5. hoc vr̄. B. Silr̄ ēt hēt̄ s̄. correctio
2ᵒ. §. 5ᵒ. ⁊ se. ⁊ s̄. crimē. §. 3ᵒ. Qō i ordinan
do reqrit̄ ꝙ bn̄ p̄sit familie sue hēs. i.
ordinādus. §. 12ᵒ

FEmina non pōt recipe
caracterē alicꝰ
ordinis clr̄icalis ipediente se
xu. nec ēt actū alicuiꝰ ordis exercere. 23
di. sacratas. A. Hoc fuit dictū Ray. vt
pꝫ i sū. con. liᵒ. 3ᵒ. ti. 23. q. i. dic vt ibi pꝫ ꝙ
hoc nō pn̄t facē q̄tūcunqꝫ sint scē ⁊ re
ligiose. B. nec p̄dicare seu publice do
cere. dis. 23. mulier. 33. q. 5. mulierem. A.
Pn̄t tn̄ i caplr̄is suis ⁊ claustris sorores
suas exhortari ad bonū ⁊ docē sed non
i ecclr̄ia: aut i publico: aut i synodo ꝺm
glo. Ray. ⁊ in dicta. q. i. B. Item nō po
test iudicare sup cāis spūalibꝰ. A. nisi
ꝓut ponitur s̄. abbatissa. §. p̄. ⁊ 3ᵒ. circa
excōicatōem ⁊ suspēsionē. B. Sup tē
poralibꝰ v̄o vbi est cōsuetudo pōt. ex̄
de arbi. dilecti.

¶ Femine q̄tūcunqꝫ deo sacrate vasa
⁊ pallas sacras aut vestes quibus dn̄o
ministrat̄ cōtingere nō debēt. vel incē
sum circa altare deferre. di. 23. sacratas
⁊ de ꝯse. di. i. vestimēta. Femina quō. ⁊
qn̄ possit esse testis. vide. i. testis p̄. §. 3ᵒ.
Femie nō pn̄t ad iudiciū trahi ꝑsona
liter i vlla cā que iure nō exp̄mit̄. sed
nec religiose ēt si ꝯsentiāt vide. i. iudici
um. §. 5ᵒ. ⁊ 6ᵒ. A. i. q incipit. mulieres ad
iudiciū. ⁊ se. B. ⁊. i. testis p̄. §. 3ᵒ. De clau
sura monialiū ⁊ ꝙ nō litigent nisi ꝑ ꝓ
curatores. vide. i. monialis. De multis
q̄ nō pn̄t femine ēt abbatisse vide s̄.
abbatissa. De ornatu quoqꝫ sclr̄ariū mu
lierꝫ hēs. i. ornatus.

FErie dicūtur q̄i foerie eo
ꝙ p̄stant vacationē
ab his que in foro. s. iudiciali
agi cōsueuerūt. vel dicunt̄ ferie q̄si fe
stiue. A. Idē in sū. con. liᵒ. p̄. ti. 12. q. i. ꝺm
Ray. B.

Feriarꝫ q̄dā sūt tꝑanee: q̄dā repētine
q̄dā solēnes. Tēporanee sūt q̄ dant̄ ꝓ
fructibꝰ colligēdis ⁊ sūt duorꝫ mēsium
gr̄a messiū ⁊ vindemiarꝫ. A. quorꝫ mē
siū vnꝰ ē ꝓ messibꝰ: ⁊ aliꝰ ꝓ vindemiis
vt in sū. con. eo. ti. q. 2. vbi ēt notat̄ ꝙ in
oi terra dāde sūt ferie ꝓ messibꝰ ēt si n̄
crescit ibi ānona: qꝛ oēs cōiter ḡno idi
gent ⁊ hēnt necesse sibi ꝓ aliquo tꝑe ꝓ
uidē. Sꝫ ꝓ videmiis nō dabūt̄ nisi vbi
sūt vinee: vel saltē vbi ē cōis vsus vi
ni. B. Et ꝺm dr̄sas regiones citiꝰ aut
tardius indicunt̄ ⁊ p̄conizant̄. ff. eo. p̄si
des. ⁊ de offi. ꝓcon. si in aliquē. In his
nō pōt fiēi ꝓcessus iudicialis nisi de as
sensu partiū. ex̄ eo. cōq̄stꝰ. in fi. Repen
tine v̄o ferie sunt q̄s imꝑator indicit
ꝓpter victoriā quā fecit. vel qꝛ vxorē
duxit vel ei filiꝰ natꝰ ē. ⁊ hꝰi. Et; dicunt̄
repentine qꝛ repēte seu subito indicū
tur. Et nullus p̄ter p̄ncipē eas indicere
pōt. C. de fer̄. l. a nullo. A. Idē in sū. cō.
dicta. q. 2. B.

¶ Ferie v̄o solēnes seu festiue sūt q̄dā
p̄cipue solēnitates. s. Natalr̄ dn̄i. sancti
Stephani. sci Iohis euāgeliste. scōrꝫ
Innocētiū. sci Siluestri. circūcisionis.
epiphaniarꝫ. ⁊ septē dies dn̄ice passiōis
⁊ resurrectōis cū septē sequētibꝰ. roga
tōes etiā tribꝰ diebꝰ. ascēsio dn̄i. pēthe
costes cū duobꝰ q sequūt̄. festiuitates
oēs v̄ginis glr̄iose. B. s. que erāt tꝑe. C.
ꝯquestꝰ. ex̄ eo. vbi hec ponūtur ꝑ. Gre
go. nonū. B. natiuitas Iohis baptiste
12. aplr̄orꝫ. sci Laurētii. d̄dicatiōis beati
Michaelis. oiuꝫ sanctorꝫ. sci Martini.
ac diebꝰ dn̄icis. ⁊ ille festiuitates quas
singuli epi in suis diocesibꝰ cū pplr̄o ⁊
clero duxerint solēniter celebrandas.

A .q̃ vicinis tm̃ circũmorãtib⁹ idicẽde
sũt.nõ gnãlr oib⁹: vt i.c.pnunciãdũ.de
q̊.i.nisi forte illis q ibidẽ p illo tpe mo
rarẽtur.qꝛ forẽses ꝛ gcũqꝫ bonas loci
vbi se reperiũt ↄsuetudines huare de
bẽt di.8.q̃ ↄ̃.ꝛ di.12.illa aũt. Et h° intelli
git de sãctis auctoritate eccłie romane
canonizatis.qꝛ eps̃ nõ põt p se aliquez
scm̃ canonizare.ex̃ de reli.ꝛ vene.sanc.
.c.p̊.qđ ꝛ nõt i sũ.con.dicta.q.2. B .de
ↄse.di.3.pnunciãdũ.ꝛ ex̃ eo.ↄq̃stus.Itẽ
statuit Eusebi⁹ ꝙ festũ inuẽtiõis sãcte
crucis qnto nonas maii solẽnit celebre
tur.de ↄse.di.3. crucis. A .Idẽ ẽt huãdũ
est de festo exaltatõis bm glo. Ray.p i
dicta.q.2.qđ põt pcedẽ vbi h° obtinet
de ↄsuetudine.alr nõ vr̃ iure caueri. B.
Itẽ festũ de corpe xp̃i: vt in cle.si dñm
de reli.ꝛ vene.sanc.Et nota h̃ ꝙ int pdi
ctos dies sũt qdã q de facto nõ festant
q̃tũ ad cessationẽ ab opib⁹: sꝫ vidẽtur
abrogari p ↄ̃riã ↄsuetudinẽ q̃ i eis hẽt
locũ: cũ nõ ita sint de pcepto dei sicut
ẽ dñica ꝛ maiores illa. Isti aũt dies sẽt
tres dies rogationũ. Quidã ẽt nõ huãt
oẽs septẽ dies passionis.ꝛ etiã p totaz
octauã pasce. A . Hic pꝫ ꝙ septẽ dies
dñice passionis pcipiũtur in.c.ↄquest⁹
ex̃ eo.nõ solũ ad vacatõez fori iudicial
vt qdã voluerũt dicẽ: sꝫ ẽt ad cessatõez
ab opib⁹: lꝫ ↄsuetudo sit i ↄ̃riũ. Patet
ẽt h̃ ꝙ dies dñica ꝛ maiores illa sũt de
pcepto dei.de q̃ lati⁹ dcm̃ ẽ ȷ̃.dñica dies
§.p̊.in additõe.Itẽ ꝙ cõsuetudo nõ ex
cusat q̃tũ ad festa iuris dini ꝛ bñ.qꝛ nl
la ↄsuetudo vel ẽt hũana ↄstitutio põt
valẽ ↄ̃ ius dinũ.8.di.veritate.ꝛ c.si cõsue
tudinẽ.ꝛ 25.q.i.sũt qdã . Quo vero ad fe
sta iuris positiui excusat. sꝫ dꝫ latius di
stingui. Aut ↄsuetudo ẽ rõnabilis itro
ducta forte ob aliquã rõabilẽ nccitatẽ
tacẽtib⁹ platis eccłie.ꝛ excusat. Nã rõa
bilis ↄsuetudo vi legis hẽt.di.i.c.ↄsuetu
do. Si vero ↄsuetudo nõ sit rõnabilis qꝛ
nõ ẽ introducta ex aliqua rõnabili cã:
sed poti⁹ ex auaritia vel deuotõis tepi
ditate put cõiter solet ↄtingẽ: p se non
excusat.imo potius guat.ex̃ de ↄsue.c.

fi.ꝛ di.8.c.mala. Et iõ plati iux̃ posse de
bẽt conari talẽ ↄsuetudinẽ abolere.ꝛ si
ñ possunt ad pei⁹ euitãdũ laudabilr ta
ceãt.4.dis.deniqꝫ.ꝛ platis tacẽtib⁹ non
celebrãtes dicta festa excusant: dũmõ
non sint ptinacis pposito ipa non cele
brãdi etiã si a platis pciperẽtur.sicut i
simili dicit Tho.erga solutõem decimaꝝ
scđa scđe.q.87.arti.p̊. Et forte q̊ ad fe
sta gnãlit pcepta reqrit auctoritas pa
pe.hoc est ꝙ sciat ꝛ toleret ↄ̃riã consue
tudinẽ. Et nõ vr̃ sufficere taciturnitas
epi.cũ non hẽat ptãtem ↄ̃ legẽ supioris
ꝛ per ↄsequẽs nõ possit tollere festa ab
eccłia gnãli itroducta nisi forte ppt ta
citurnitatẽ epi.subditi aũt iusta igno
rãtia excusent. Quo vero ad festa pticu
laria loci taciturnitatẽ sufficẽ puto epi
pprii. Predictis ẽt festis pceptis adde
dedicatõem cuiuscunqꝫ oratorii: vt in
dicto.c.pnunciãdũ. de ↄse. di.3. Quod
puto itelligendũ q̃tum ad loca ipius
oratorii. B .Sũt etiã alia festa p con
suetudinẽ introducta toti⁹ eccłie. sicut
sancti Nicolai.ꝛ forte alia. A .Et ideo
sunt obseruãda cũ consuetudo sit taci
ta lex: ꝛ p lege hẽatur si rõabilis sit ꝛ
saluti pficiat.di.i.c.consuetudo. Et eađ
rõ est de cõsuetudinib⁹ particularibus
respectu particulariũ locoꝝ.ar.dicti.c.
pnũciãdũ.ꝛ ff.de rei ven.l.que de tota
Vñ ꝛ festũ sancti Bartholomei bm di
uersas ↄsuetudines diuersis dieb⁹ cele
bratur.ex̃ de obser.ieiu.cõsiliũ. B .De
die dñico spãlr ꝛ qd etiã agẽdũ i festis
hẽs ȷ̃.dñica dies.ꝛ .i §.8° ꝛ se. De festo
conceptõis beate Marie virginis dicen
dum bm Tho.in.3.pte.q.27.ꝙ lꝫ roma
na eccłia ipm non celebret tolerat tñ
cõsuetudinẽ aliquarũ eccłiarũ illud fe
stũ celebrãtiũ. Vñ celebritas non ẽ to
talit reprobãda. Sꝫ nec ppt h° ꝙ festũ
ↄceptõis celebrat dat itelligi ꝙ in sua
ↄceptõe fuẽit scã.sꝫ qꝛ q̊ tpe fuit scifica
ta ignorat.celebrat festũ scificatõis ei⁹
poti⁹ q̃ ↄceptõis i die ↄceptõis ipius.
¶ De faciẽdo festũ trinitatis ↄsuetudo
tenẽda ẽ.ex̃ eo.qm̃. A .Ibi etiam dr̃ ꝙ

alicubi celebrat̃ ĩfra octauas penteco
stes. ⁊ alibi i dñica añ aduētū. B. Ho
die tñ ex mādato Jo͛his pape. 22. fit p
vlem ecclesiam.

¶ Itē nota ꝙ festa apl'oꝝ. euāgelistaꝝ.
⁊. 4. doctoꝝ pncipaliū. A. vz Hierony
mi. Ambrosii. Augustini. ⁊ Gregorii:
vt in. c. gl'iosus. de quo. ĩ. B. debēt sub
duplici officio p vniuersas eccl'as solē
nit̃ celebrari. ex̃ de reli. ⁊ vene. san. gl'io
sus. li. 6. A. Aliq h' itelligūt q̊ ad offm̃
tm̃: sȝ ɔgruēti' vr̃ intelligēdū q̊ ad oia.
Nā de apl'is claꝝ ē ꝙ sūt pcepta: vt s.
§. 2. Idē gº dȝ itelligi de festis euāgeli
staꝝ ⁊ pfatoꝝ doctoꝝ q eqparāt̃ ibidē
apl'is: de qb' i tex. dci. c. fit smo sil' cum
apl'is sub vno ɔtextu ⁊ ɔstructu v̓boꝝ
nec ē v̓isile ꝙ solū p duplici officio fu
isset facta tā longa decretalis: pcipue
cū h' postponat̃ tā i rubricis breuiarii
q̃ȝ in dcretis seu decretalib'. Itē qꝛ in
dcō. c. gl'iosus: iudicat eccl'a eos int̃ oēs
scōs singl'arit̃ debē honorari. Itē quia
hec dictio solēniter q̄ ponit̃ i dcō. c. gl'io
sus sigt̃ celebratōez oimodā ⁊ vacatio
nē ab opib': vt i. c. crucis. de ɔse. di. 3. ibi
solēnit̃ celebrari mādam'. Et oēs itelli
gūt i h' significari oimodā celebratio
nē. Et qd̄ i dcō. c. gl'iosus addit̃ d̄ officio
duplici fit ad augmētū ⁊ ñ ad diminu
tōez solēnitatis. Et ita cū sup h' pl'ies cō
tulissez cū pueccis doctorib' asseruerūt
dcā festa euāgelistaꝝ ⁊ doctoꝝ obsuā
da fore q̊ ad oimodā celebratōez sic̃ et
apl'oꝝ. Sȝ forte alicubi ɔsuetudo excu
saret sȝ distictōez positā s. §. 2. v̓. ⁊ nō.
i additōe. B.

¶ Qñ debem' festū icipe? R°. Quātuȝ
ad feriatōez a vespa i vespā. ex̃. e. oēs.
A. ⁊ de ɔse. di. 3. pnūciandū. Et fuit ori
giale dcm̃ scripte: vt pȝ Leuitis. 23. B.
Et intellige vesperā. i. sero. A. i. ab vlti
ma pte diei pcedētis seu vigilie. vȝ ime
diate post. 24. horā. vsȝ ad vltimā ptē
diei festi: qd̄ ⁊ pōt patē p id qd̄ hr̃ geñ.
p. vbi dr̃. Factū ē vespere ⁊ mane dies
vn'. Et sȝ Nico. de lira. ibi scriptura lo
qt̃ de die nāli q ē. 24. horaꝝ. Artificial'
v̓o ē q̃ȝdiu sol ē sup trā. cui' pmā ptē vȝ
māe ponit p tota die: ⁊ pmā ptē noctis
quā vocat vespe p tota nocte. Et dicit
idē Nico. In vespe ɔplet̃ dies artificia
lis. Igr̃ sȝ scripturā ⁊ scām ecclesiaȝ fe
stū icipit imediate p' occasū solis diei
pcedentis vsȝ ad occasū solis diei festi
B. Tñ festoꝝ iitiū ⁊ finis iux̃ eoꝝ q̄lita
tē ⁊ dr̃saꝝ regionū ɔsuetudies seruari
dȝ. ⁊ sicut magnitudo ipoꝝ exigit pus
incipe ⁊ tardi' t̃miari. ex̃ eo. qm̃. A. h'
dcm̃ aliq male ppēdūt ipm allegātes
dinutiue dicētes ꝙ per ɔsuetudinē pt
minui festū. cū tñ clare ɔstet ꝙ loqtur
nō diminutiue: sȝ augmētatiue dicēdo
pus icipe ⁊ tardi' termiari. ⁊ nō dic̃ tar
di' icipe ⁊ pus t̃minari. Itaq̃ȝ cōsuetu
do ñ pōt minuē festū nisi eēt de ill' qb'
ɔsuetudo derogare pōt scōm modū di
ctū. s. §. 2. v̓. ⁊ nō. i additōe. Pōt aūt cō
suetudo festū augē pterq̃ȝ i dñica cui'
solēnitas nō dȝ icipe añ occasū sol' diei
sabbati ne videamur iudaizare: vt in
. c. pnūciādū. de ɔse. di. 3. Et ex pdictis
clare pōt colligi ꝙ nulla ɔsuetudo pōt
excusare laborātes i sabbato p' occasū
sol'. Et idē ē de laborātib' i dieb' pcedē
tib' festa maiora q̃ȝ dñica: cū vt s. pȝ i
h' fiat ɔ̄ ius dinum. B.

¶ A qb' abstinēdū sit i festis? R°. Ut
hoies meli' possint vacare dinis debēt
abstinē ab oi ope suili. i. nō solū a pec
catis: sȝ ēt a mechāicis ⁊ agricultura ⁊
h'i: vt nec mercatū fiat. nec placitum
nec aliqs ad penā iudicet̃: vl' ad mortē
nec iuramēta fiāt nisi p pace. H' tñ. s.
abstinē a iuramētis ⁊ si honestū sit nō
ē nccīuȝ. A. Satis vr̃ posse dici ꝙ q̊ ad
iudicialia iuramēta: de qb' vr̃ loq. c. i.
ex̃. e. sit pceptū. i aliis v̓o ɔsiliū ut magis
abstieat̃ i festis q̃ȝ i aliis dieb': h' est ꝙ
maior nccitas vrgeat. In eodē. c. dr̃ ēt
ꝙ in festo iurat̃ nō solū p pace: sȝ ēt p
alia nccitate: vt dicit ibi glo: puta p fi
de. p obia. ⁊ p fama. B. Et ꝙ a pdictis
abstinēdū sit hr̃ de ɔse. di. 3. rogatōes. ⁊
ex̃. e. oēs. 15. q. 4. c. p. 2. ⁊ 3. Et nota ꝙ his
dieb' pcessus iudiciari' nō tenet etiaȝ

ſi fiat ꝯ ꝯſẽſu ꝑtiũ niſi nccitas vrgeat
vł pietaſ ſuadeat: puta ſi eẽt cã ꝯ biliũ
ꝑſonaꝝ. ex̃ eo. ꝯq̃ſtus. A. Et ibi glo. dat
exẽplũ nccitatis dicẽs. Si eẽt res tꝑe
ꝑitura: vt vbi res celeritatẽ deſideat
B. Et młto min⁹ dꝫ qs his dieb⁹ facẽ
aliqd qꝺ deſſe ẽ pctm̃: qꝛ magis peccat
i feſto q̃ꝫ i aliis dieb⁹. A. Vñ ⁊ ƀꝫ Nico.
de Lira Exo. 20. Qui ꝯmittit adulteriũ
vel aliud pctm̃ mortale in feſto facit ꝯ
duo ꝑcepta: ⁊ ꝯ illud qꝺ vetat qꝺ agit
⁊ ꝯ ꝑceptũ de ſcificatõe feſti. vñ cũ cir
cũſtãtia pcti que trahit i aliã ſpẽꝫ ſit ꝯ
nccitate cõfeſſionis neceſſe ẽ ⁊ hãc cir
cũſtãtiã tpis ꝯfiteri: ꝯ q̊ lati⁹ dcm̃ ẽ s̃.
ꝯfeſſio 2°. §. 5°. i additõe. Pctm̃ aũt veni
ale nõ rũpit feſtũ ƀꝫ Tho. ſcða ſcðe. q.
122. arti. 4°. Nihilomin⁹ ⁊ a pctõ venia
li debem⁹ diligẽter cauẽ oi tꝑe ꝑƀtim i
feſto: alr̃ diſponimur diſcrimini. Eccł.
19°. Qui ſpernit modica paulati ꝯcidet
Aduertẽdũ q̊ꝫ ꝙ i maiorib⁹ ſolẽnitati
bus nullo mõ licet piſcari. In dñicꝭ ⁊ aliis
dieb⁹ vł iferiorib⁹ ẽt nõ licet niſi cã vr
gẽte ⁊ cũ lnĩa: ⁊ tũc fiat portio pauperi
bus. ex̃ ꝯ feriis. c. licet. Et ſic colligitur
ꝙ vbicũqꝫ iuſta cã cogit oꝑari in feſtis
ſi põt fieri dꝫ a ꝓlatis peti lnĩa. qꝛ ipi
habẽt iudicare ſi ẽ iuſta cã. ex̃ de offi.
dele. de cãis. Et ꝯ lucro pauꝑib⁹ portio
dꝫ fieri. Et qꝺ dictũ ẽ in piſcatõe idẽ ea
dẽ rõne põt dici i aucupatõe: maxime
qꝛ ibi hoĩes magis occupãtur currẽdo
vel aliud faciẽdo. ⁊ fit magꝭ i publico
q̃ꝫ piſcatio. Itẽ qꝛ oẽ op⁹ ƀuile ꝓhibeť
i feſto. Leuitꝭ. 23°. ⁊ s̃. §. 6°. Et ſic ẽ regula
ꝓhibitiua. Vñ oẽ illud itelligiť ꝓhibi
tũ qꝺ nõ ẽ ſpãliť cõceſſuꝫ. vt dr̃ in cle.
exiui. de ꝟbo. ſig. Itẽ venatio forti⁹ in
hibeť q̃ ẽt oi tꝑe vr̃ ꝓhibita. 86. di. q ve
natorib⁹. ⁊ c. q venatori. ⁊ c. vident. ⁊ c.
Eſau. ⁊ c. qd ꝓdeſt. ⁊ c. an putatis. Ad c⁹
itelligẽtiã glo. in dcõ. c. qui venatorib⁹
ſuꝑ ꝟbo venatorib⁹ dicit. Nota ꝙ eſt
venatio oppreſſiua. ⁊ hec illicita. s̃. di.
6. c. vlt. §. his ita. vbi dr̃. Cepit Nẽbroth
eẽ robuſt⁹ venator corã dño. i. hoĩuꝫ op
preſſor ⁊ extinctor. De hoc dr̃ Geñ. 10.

Seqť. Quedã arenaria. q̃dã ſaltuoſa.
Arenaria ẽ cũ qs pugnat i arena cum
beſtia dẽtata. ⁊ ad h° locat oꝑas ſuas.
Et hãc q exercet peccat mortalr̃. ⁊ q eã
aſpicit. ⁊ q eã exercet ẽ ifamis niſi grã
viriũ experiẽdaꝝ. ff. de poſtu. l. i. §. itẽ ſe
nat⁹ De hac loqť h°. c. ⁊ duo ſeq̃ntia. ⁊. 3.
q. 7. §. tria. Saltuoſa eſt q̃ fit i ſiluis ⁊
ſaltib⁹. ⁊ hec licita ẽ. tñ ẽ illicita ex tꝑe
vt i q̃drageſima ⁊ in dieb⁹ ieiunioꝝ. i.
eo. an putatis. Itẽ ex ꝑſona. qꝛ cłico nõ
ẽ licita etiã ſi pauꝑ ſit ƀm q̊ſdã. 34. diſ.
q̊rũdã. qꝛ põt alr̃ victũ q̃rere. nã talł fa
ciat ciſtas. ⁊ calatos. ⁊ retia. de cõſe. diſ.
5. nunq̃ꝫ. Laico licita ẽ ob nccitatem ꝓ
pellib⁹ ⁊ carnib⁹ non ob voluptateꝫ. ⁊
h° de ea q̃ cũ clamore fit. Ponẽ aũt la
queũ vel rete ſine ſtrepitu ⁊ clamore
⁊ canib⁹ licet ẽt clericꝭ: cũ etiã mõacho
liceat texẽ linũ ꝓ capiendis piſcib⁹. de
ꝯſe. di. 5. nunq̃ꝫ. De ſaltuoſa loqtur. i. eo.
Eſau. ⁊ duo ſeq̃ntia. c. hec glo. Qꝺ glo.
dicit nulli licẽ venari i dieb⁹ ieiunioꝝ
ſubaudiẽdũ. g° młto min⁹ feſtoꝝ: i qui
bus forti⁹ ꝯuenit ab oꝑib⁹ ƀuilib⁹ abſti
neri: cũ mercata ⁊ ſilia nõ ꝓhibeãtur i
ieiuniis q̃ tñ inhibeť in feſtis: vt s̃. §.
6°. Itẽ nõ vr̃ licitũ ſonare vel cãtare in
feſto niſi honeſte ⁊ cũ rõnabili cã. alr̃ ẽt
oi tꝑe vr̃ ꝓhibitũ. vñ i. c. donare. 86. di.
dicit glo. Quid de citthariſtis ⁊ aliis q
ſuis vtunť iſtr̃is: nũqd ẽ licitũ audire
vel tãgẽ ea: vel talib⁹ ꝑſonis aliqd da
re. Et qdẽ ad voluptatẽ vł luxuriã nõ.
qꝛ deũ morib° ſtimulat q vocib⁹ ppłꝫ
delectat. 92. di. i ſcã. Sꝫ ad laudẽ dei bñ
vł ob aliã iuſtã cãm: puta recreatiõis.
qꝛ debilis ẽ vel ifirm⁹. B.

Quid agẽdũ aut qd liceat i feſtꝭ? R°.
Debꝫ qs intẽdere magꝭ diuinis: vt hym
nis pſalmis ⁊ cãticis ſpũalib⁹. de ꝯſec.
di. 3. ieiunia. A. i his ꝯꝑhẽdiť ⁊ oro. qa
oro oi tꝑe ſaluti nr̃e ẽ nccĩa. Luc. 18°. Oꝫ
ſꝑ orare ⁊ nunq̃ꝫ deficẽ. iõ eſt ꝯ ꝑcepto
ꝑcipue in feſto. vñ i ſũ. cõ. li°. 3°. ti. 37. q.
119. notať ƀꝫ theologos ꝙ oro ẽ de ncci
tate ꝑcepti: ſicut ⁊ qꝺcũqꝫ aliud ad ſa
lutẽ nccĩuꝫ. ⁊ dicũt ꝯtineri ſub ꝑcepto

de scificatōe sabbati.vñ ꝛ ꝑcipit ꝙ in
festo missa iteḡ saltē vsꝫ ad bñdictōeꝫ
sacerdotis iclusiue audiat. de ɔse. di.i.
oēs fideles.ꝛ.c.missas. B.Jtē ꝑdicatō
nibꝰ ꝟtutibꝰ ꝛ regularibꝰ disciplinis.
ex̄ de vi.ꝛ ho.cle.cuꝫ decorē: ex̄ de sta.
mo.cū ad monasteriū.§.3º Licet ēt do
cere talia ꝟbo vł scripto i festo. Nam
ꝛ in sabbato circūcisio fiebat ꝛ sacrifi
cia. A.Jdē i sū.cō.liº.ꝑ.ti.12.q.7.ꝫ Ray.
Et sic int̄ cet̄a debemꝰ attēdē ꝑdicatōi
ꝛ hoc ꝫ idigētiā oi tpe itelligo eē de ꝑ
cepto ꝑsertiꝫ i festo:qꝛ vt ꝓrie patuit
oē illud ē de ꝑcepto qđ ē nccīum ad sa
lutē aie.ꝛ pꝫ qꝛ ꝑdicatio ꝟbi dei est ita
nccīa ad salutē aie sicut corꝑalis cibꝰ
ad salutē corꝑis. Nā cibus aie ē ꝟbuꝫ
dei.Deutº.8º.ꝛ Math.4º. Propt̄ qđ ꝑi
culū ꝑditōis iminet nō solū nō audien
ti sꝫ ēt ex negligētia ꝟbū dei auditū i
mēoria nō retinēti: vt pꝫ ꝑ Greg.omel.
8.vbi dic̄. Uerba dei q̄ aure ꝑcipit] mē
te retiere. Cibꝰ.n.mētis ē ꝟmo dei:ꝛ q̄si
cibꝰ acceptꝰ stōacho lāguēte reiicit̄ qñ
auditꝰ ꝟmo i vētre memorie nō tenet̄:
lꝫ q̄sq̄s alimēta ñ retinet hꝰ ꝓfecto vi
ta dspat̄. Et̄ne gº mortis ꝑiculū formi
date si cibū scē exhortatōis ñ accipit].
si ꝟba vite.i.alimēta iusticie i mēoria
nō tenetis.hec ibi. Si gº audiētia ꝟbi
dei ē saluti nccīa ꝛ ɔñter de ꝑcepto.vñ
ꝛ in dicto.c.oēs.đ ɔse.di.i.dr̄ ꝙ oēs fide
les q ɔueniūt.i.debēt ɔuenire i sacris
solēnitatibꝰ ad ecclīaꝫ audiant scriptu
ras aplor̄ ꝛ euāgeliū. Pro qbꝰ scriptu
ris vr̄ intelligēda ꝑcipue ipa ꝑdicatio
ꝑ quā exponūt̄ pplō ipe scripte. vñ et
stati i.c.sacerdote:qđ imediate seq̄tur
pꝰ dcm̄.c.oēs.dr̄. Sacerdote ꝟbū i eccl̄a
faciēte q egressus de oratorio fuēit ex
cōicet̄. Ex hoc vr̄ inuere ꝙ hº sit morta
le:cū excōicato nō irroget̄ nisi ꝓ culpa
mortali.xi.q.3.nemo epor̄. Jtē de ɔse.
di.i.q die.dr̄. Qui die solenni omisso ec
clīe ɔuētu ad spectacula vadit excōice
tur. Claret āt.qꝛ omittit̄ ɔuētꝰ ecclīe qñ
ad missaꝫ ꝛ ad ꝑdicatōeꝫ ad q̄s oēs de
bēt ɔuēire ñ veniūt. B.sꝫ vt pōit Tho

scđa scđe.q.122.ñ ꝓhibet̄ qs facē oꝑa q̄
ꝑtinēt ad ꝓuidētiā nccīor̄ tā sibi q̄ꝫ ꝓ
ximis:sic ꝟuādo ꝑsonam vł res seu qđ
cūq̄ꝫ aliud dānū vitādo. A. Non tñ ꝙ
ɔsistat i cessatōe lucri.al̄ licēt mercari.
qđ ver̄ nō ē.ex̄ eo.c.ꝑ. Nec cū omissiōe
dinor̄ qbꝰ ꝑncipalr̄ itēdēdū ē: vt statiꝫ
ꝑonsū ē. B. Math.12. Quis ex vob̄ hō
q hūerit vnā ouē ꝛ ceciderit sabbato i
foueā:nōne tenebit ꝛ leuabit eaꝫ. Jm
mo ēt licet ꝓ nccitate bellare.vñ ꝛ ma
chabei i sabbato pugnātes excusāt̄.23.
q.8.si nulla. A. Meliꝰ ex̄ đ reg.iur̄. qđ
nō ē.de q̄ hr̄ ꝑ Mach.2º. De q̄ ēt vide s.
bellū ꝑ.§.fi. B. Jtē ꝫ Guil. si iacētibꝰ
segetibꝰ i agro:aut fenis i prato imine
at tēpestas pñt inde r̄mouēi. A. Si du
bitet̄ ꝛ timeat̄ ꝙ dcē res corrūpāt̄ vel
mltū đteriorēt̄ ꝫ eū. Guil. vt i sū.cō.tiº
ꝑ.ti.12.q.9. B. Jtē ñ credūt̄ peccare mō
talit̄ carnifices ꝛ picerne q ꝑparāt vi
ctualia vt seq̄nti die vēdāt si ꝑus ñ po
terāt ɔmode ꝑpare aut ꝑpata ꟗuare.
A. Jdē i dcā.q.9.ꝫ eū. Guil. Et pōt dici
ꝙ hꝰ ver̄ ē si cibaria sūt nccīa ꝓ die fe
sto:aut ꝓ die seq̄nti i q̄ nō poterāt con
gruo tpe ꝑpari.al̄ nō licet cū sit opꝰ ser
uile. Leuit.23. B.

¶ Sꝫ qd đ his q ɔpellūt̄ a dñis vt ope
rēt̄ i festis. Rº ꝫ guil. Si iusto metu in
ducti hº faciūt vident̄ ꝓpt̄ nccitatē ex
cusari.al̄.nō tenēt̄ obedire nisi i licitis
ꝛ honest]. A. Jdē i sū.cō.dcā.q.9. B

¶ Quid đ his q đbētes dñis vecturam
blador̄ afferūt i diebꝰ festiuis. Rº ꟗm
Guil. Nō excusāt̄ nisi alia nccitas ad
hº eos cōpellat. Uectores tñ merciū et
alimētor̄ aut ꝑsonar̄ ad loca remota
cū al̄r ñ possint sīn ḡui icōmodo crede
excusari.ꝛ silr̄ đ viatoribꝰ ꝛ cursoribus
A. Jdē i dcā.q.9. B.

¶ Utr̄ in fest] liceat scribē. Rº ꝫ Guil.
Nō licet scribē i aliq̄ grādi: vt đ q̄tno
i q̄ternū:sꝫ scholaribꝰ lectōes suas no
tare ꝛ ꟗmōes.ꝛ i lectōibꝰ libros corrigē
Nō āt licet circa ꝑdcā locare oꝑas su
as ꝛ ꝓ ꝑcio facē. A. vł ēt ɔducē ad hoc
oꝑas alienas ꟗm Guil. vt i dcā.q.9. B

ſʒ tm̄ ſpūalia ⁊ ſine pcio.

¶ Quid ꝺ barberiis ⁊ minutoꝛibꝰ ⁊ ferratoꝛibꝰ eq̊ꝝ. R̷ꝰ ſm Guil. Si i feſtꝭ hᵒ faciūt pncipalr ꝑpt nccitatē eoꝝ qbus ſuiūt: credo ꝙ pn̄t excuſari. Secꝰ ſi ꝓpter cupiditatē lucri. Sʒ ⁊ illi q de talibus reqrūt eos excuſant ſi alr nō poterāt ſibi cōmode ꝓuidē. alioqn nō excuſant. A. Jō i ſū. cō. ꝺcā. q. 9. Sʒ q̊ ad barbitōſoꝛes nō video q̄ cā occurrē rōabilr ⁊ excuſabilr poſſit cōir quare nequeat poſt feſtū differri. B.

¶ Sʒ qd de molēdinis. R̷ꝰ ſm Guil. In molēdinis ad vētū vel ad aquā, q̄ abſʒ mag̃ opa hoīs exercēt: credo ſuādā cōſuetudinē regiōis nō ꝓhibitā a p̄latis. Molēdina ꝟo cū iumētis debēt qeſcē. Nā ⁊ iumēta vacare iuſſa ſt ſabbato. Exo. 20. A. Certe idē vr de q̊cūq; molēdino. Nā lʒ aliq̄ nō reqrūt magnū laborē hoīs reqrūt tn̄ iuge miſteriū ⁊ occupatōēʒ. ⁊ ſic diuī cultū ⁊ ꝺuotōēm ipediūt. ⁊ cū regula ſit ꝓhibitiua ⁊ hꝰ non repiat ꝑmiſſū ꝯſtat ex ſup̄dictis nō licere: niſi rōnabilis artet nccitas. B

¶ Quid ꝺ eūtibꝰ ad mercata q̄ fiūt i feſtis. R̷ꝰ ſm Guil. Si aliqs hoc faciat ñ ꝯſuetudiarie ſʒ ꝓ ſua nccitate: ñ credo ꝙ peccʒ moꝛtalr. Secꝰ ſi ꝯſuetudiarie ſeu lucrādi cupiditate. ⁊ maxie ſubtrahēdo ſe a diuis: aut ēt ſi hꝰ i mercata ꝓhibita ſint a p̄latis illiꝰ loci ſiue foꝛſan excōicata. A. q̊ cāu ēt ſi aliq ꝺ aliena dioceſi venirēt icideret i excōicatōēm rōe delicti ſʒ eū. Guil. vt i ſū. cō. li. p̊. ti. 12. q. 12. B. Mēcata tn̄ q̄ ex q̄ꝺ nccitate fiūt ꝺ victualibꝰ ⁊ neceſſariis ad dieʒ aliquē nō credo illicita eē. dū tn̄ ꝓpter hꝰ ñ ſubtrahāt ſe a diuo offō. A. Jō in ꝺcā. q. 12. Et hᵒ pōt itelligi veꝝ ꝓ q̄tidianis nccitatibꝰ occurrētibꝰ qbꝰ ñ pt alr ꝓuidēi: vt ſt tab̄ne vl hoſpitia ꝓ viatoꝛibꝰ ⁊ ꝓ ꝑegrinis nccīo āmbulātibꝰ. vl ēt icolis alr nccīa ñ hn̄tibꝰ. q2 nō hēnt. nec aliis tp̄ibꝰ pn̄t ſibi ꝓuidē. ⁊ ſp qn̄ hec agūt: ñ ꝓpt cupiditatē ſʒ ꝓpt nccitatē egētiū fiāt. ⁊ ꝺ lucro paupibꝰ poꝛtio det. ex̄ ꝺ feriis. c. licet. ⁊ ḡ. §. xi. B

¶ Quid ꝺ illis q i diebꝰ feſtiuis ꝓ elẏa tm̄ arāt agros paupeꝝ vl faciunt opa eoꝝ. R̷ꝰ ſʒ Guil. nō credo ꝙ dn̄icꝭ diebꝰ aut maioꝛibꝰ ſolēnitatibus liceat. A. Glo. i. c. licet. ex̄ eo. dicit ꝙ maioꝛes ſolēnitates ſt natiuitas dn̄i. epiphāia. reſurrectio dn̄i. ⁊ aſcēſio ⁊ pētecoſtes. Sʒ glo. Ray. vt pʒ i ſū. cō. eo. ti. q. xi. vocat ſolēnitates maioꝛes feſta xp̄i. ⁊ beate ꝟgis. ⁊ p̄cipue diē dn̄ice paſſiōis. ⁊ apoſtoloꝝ Petri ⁊ Pauli. Sʒ hec glo. q̄tū ad feſta btiſſime ꝟgis ⁊ Petri ⁊ Pauli p̄t itelligi ñ ꝙ ſint ꝺ iure diuo: ſʒ ꝙ in eis minꝰ liceat opari. B. De mioꝛibuſ āt feſtis ſic. i. ⁊ an̄ octauas paſce ⁊ ꝯſilibꝰ: credo ꝙ liceat ſeq ꝯſuetudinē regionis. Ad hꝰ āt ꝙ licite fiūt: oʒ ꝙ ꝓpt iſta ñ ſubtrahāt ſe a diuis. ⁊ ꝙ talia ñ faciant ꝓpt affectōēʒ carnalē aut ſpe remunēatōis: ſʒ ꝑp deū ⁊ ꝙ paupꝑtas illiꝰ hᵒ exigē uideat. A. Jō i ſū. cō ꝺcā. q. xi. vbi addit ſʒ eū. Guil. ꝙ oʒ ēt ꝙ iſta ꝯſuetudo ſciēt tolēt ab ep̄o. ⁊ ſi dubitet vtꝝ ep̄s talia ſciat ⁊ ſuſtieat: recurrē dʒ ſacēdoſ loci ad ep̄ʒ: vt ſuꝑ hᵒ certificetur ab eo. q̄ꝺ puto intelligēdū qn̄ dubitat vtꝝ ꝯſuetudo ſit legitie p̄ſcripta. Alis ꝯſuetudo circa hꝰ i feſta ſatꝭ ꝑ ſe excuſat: vt pʒ ḡ. §. 2ᵒ. ꝟ. ⁊ nō. B.

¶ An liceat opari circa edificatōēm ecclīaꝝ. ⁊ hꝰ i. A. vʒ locoꝝ ſacroꝝ ⁊ ad opꝰ miſtroꝝ paupeꝝ ecclīe: vt i ſū. con. ꝺcā. q. xi. B. R̷ꝰ ſʒ Guil. Credo ꝙ liceat p̄cipue ad opꝰ miſtroꝝ paupeꝝ q ñ hēnt redditꝰ ſibi ſufficiētes. ita tn̄ ꝙ hꝰ i labor nō ſit vſʒ ad vltimā fatigatōēʒ. vl ne ꝓpt hᵒ dimittat miſſa ⁊ hꝰ i diua. A q2 nō dʒ dimitti miſſa q̄ ē obligatōis ⁊ id ad q̄ꝺ qs tenet ꝓpt id ad q̄ꝺ ñ tenet ſʒ eūdē Guil. ⁊ i ꝺcā. q. xi. vbi ēt dicit ꝙ hᵒ cāu iſtꝺ opari pt fieri ēt in p̄cipuis feſtiuitatibꝰ ſi ñ ſit ꝓhibitū vl ꝯſuetudini loci ꝯ̈triū. B.

¶ Utꝝ pꝰ celebꝛatōēʒ diuoꝝ in feſtꝭ audita miſſa liceat opari. R̷ꝰ ſʒ Guil. Nō lʒ. ñ tn̄ ꝓpt q̄ꝺlibʒ modicū opꝰ peccat moꝛtalr: vt ſi i vinea vl i agro purgʒ qſ aliq̄ꝺ modicū q̄ꝺ reſtabat ꝑ icuriā aut

repet fracturã i sepe.⁊ h'i. A .Quãtũ tñ laboris aut opis possit qs sine pctõ facere i festo nõ ẽ detminatũ: ſʒ ad arbitriũ bõi viri recurrẽdũ ẽ ƀʒ eũ. Guil. vt i sũ.cõ.eo.ti.q.13. Silr ẽt dic recurrendũ ad arbitriũ boni viri ꝑ q̃ʒta nccitate liceat opari in festis: vt pʒ eo.ti.q.9. Qui ẽt dic ꝙ qñ occurrit rõnabil ncci tas: recurrẽdũ ẽ ꝑ dispẽsatõe ad epm si cõmode põt adiri. Al putat ꝙ sufficiat dispẽsatio ꝓpꝛii sacerdotis discretiũ.⁊ ꝙ tãta possit eẽ nccitas ⁊ tã notoria ꝙ auctoritate ꝓpa posset qs talia facẽ: Et h° notat i sũ.cõ.eo.ti.q.8. B. De his q in festis faciũt serta ⁊ h'i vana. vide.i.negociatio.§.8°.⁊ de choreis sup chorea.§.2°. De die dñica.sup dñica.

Feudum ẽ concessio rei imobil fcã pro homagio.ex de simo.c. ex diligẽti. A. Hec fuit diffinitio Gof.cui i effectu ꝯcordat diffinitio Hosti.vt pʒ in sũ.con.li°.p.ti.15.q.56.vbi ẽt pʒ ꝙ ꝓprietas remanet apud ꝯcedẽtẽ.⁊ vsufruct' trãsit in feudatariũ seu i accipiẽtẽ.⁊ in heredes masculos ⁊ feminas si de eis noiatiʒ dictũ fuerit ad h° vt ipe seu heredes ei' dño ƀuiãt ad detminatũ ƀuitium siue ad idetminatũ. B. Et aliud gdẽ est pñũ.s.qð a pre vel a quocũqʒ ð supiorib' ẽ acqsitũ. Aliud mrnuʒ.s. qð ꝑ feminã ẽ acqsitũ. Itẽ feudoꝝ aliud ẽ ꝯditõale.s.qð dat ad certũ ƀuitiuʒ seu ꝯditõeʒ. A. Et si negauerit vasallus cõditõeʒ feudi ipm amittẽ dʒ: vt i sũ. cõ. eo.ti.q.59.vbi hec oia ƀm Hosti.notãt. B. Aliud ẽ nõ cõditõale. Itẽ qðdã est ꝑpetuũ.s.qð trãsit ad hẽdes: qðdã nõ. Et sciẽdũ ẽt ꝙ sũt q̃dã incorporalia q̃ qñʒ dãt loco feudi vt guardia ⁊ castaldia. A. Et ista nõ hẽnt ꝓpriã nãm feudi ƀʒ Hosti. vt in dicta.q.59. B.

Res imobilis ecclie de nouo non põt dari in feudũ. Nã ⁊ plati h° iurãt. Sed res q̃ erãt ꝑus feudales pñt iteꝝ infeudari: puta si vasall' ꝓpt aliq̃ cãʒ ꝑdat feudũ vl moriat potit plat' ꝯcedẽ filio eius vl alteri.ex de feudis.ex pte.

Quõ acqrit feudũ? R° ƀm Hosti. q̃drupl'r.p° mõ ꝑ inuestiturã: puta cũ aliqs tradit alicui possessionẽ rei imobil corpalit. vl cũ hasta.vl cũ baculo: aut aliq° tali a dño q dicit se ꝓpt h° iuestire 2° acqrit ꝑ id qð loco iuestiture hẽt vt cũ dñs dicit alicui. Uade i possessioneʒ illi' fundi ⁊ teneas ꝑ feudo. 3° acqritur ꝑscriptõe: vt si.30.ãnis tenuit feudũ ⁊ dño ƀuiuit lʒ iuestit' nõ fuerit. 4° acqritur ꝑ successionẽ nõ qdẽ ex testamẽto: ſʒ poti' ab intestato. Nec.n. valet aliq̃ ordinatio defũcti in feudo fcã. nã ãt h' mõi successionis tal ẽ ꝙ ascẽdẽtes nõ succedãt i feudo: puta pr filio. Descendẽtes ƀo sic.⁊ p° qdẽ fili' pri ⁊ nõ filia. Itẽ nepos ex filio ⁊ nõ neptis.⁊ sic vſʒ i ifinitũ. postea ƀo succedũt collaterales. Sʒ isti ð ꝯsuetudie iperii nõ succedũt: ſʒ solus fili': q° ðficiẽte fuertit feudũ ad iperatorẽ ⁊ cõfert cui vlt. A. Iõ in sũ.con.eo.ti.q.60. B.

Sʒ nũqd filia succedit i feuduʒ? R° ƀm Hosti. Nõ nisi de pacto vl q̃libʒ cõditõe feudi. vel nisi filia p' mortẽ pris redemerit feudũ a dño. aut dñs iuestierit eã de bñficicio pris ꝓpt pris amorẽ: vt i ꝯstitutõe Frederici quẽadmoð feudũ ad filiã ꝑtinet.c.p°. A. Idẽ i sũ. con.eo.ti.q.61. Ubi ẽt idẽ qð dr de filia dr ð oi ꝓle ex femineo sexu descẽdẽte. ⁊ ꝙ si feudũ sit femineũ: tũc ƀm q°sdaʒ succedit filia pri ⁊ mri i feudo. B.

Sʒ ꝑ quẽ põt fieri iuestitura feudi? R° ƀm Hosti. Fieri põt tã a femina q̃ʒ a masculo ẽt miore.25.ãnis si feudũ sit vet'. si ƀo sit nouũ ñ pt a miore fiẽi nisi sit pubes ⁊ iurauerit nõ ꝯuenire. Inuestiri aũt põt qlibet ẽt ƀuus: nisi dñs ignorauerit eũ ƀuũ. Põt ẽt qs inuestire ⁊ inuestiri tã ꝑ se q̃ʒ ꝑ aliũ vt ꝑ ꝓcuratorẽ. A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.62. B.

An feudatari' hẽat pstare iuramẽtũ ⁊ qle. R° ƀm Hosti. In oi feudo statim facta iuestitura reqrit iuramẽtũ fidelitatis: nisi ex pacto remissũ sit. A. Idẽ i sũ.cõ.eo.ti.q.69. B Et hʒ fiẽi his verbis ⁊ silib'. Ego talis iuro ad sacra dei

euãgelia ꝙ ab hinc ĩ ãtea ero fidelis
tali: sicut dꝫ eẽ vasallus dño: nec id qd
mihi sub noĩe fidelitatis cõmiserit pã
dã alii ad eiꝰ detrimẽtũ me sciente. Et
hoc sufficit. Et nota ꝙ vasallus obliga
tur dño ſm ꝙ ꝯuẽtũ ẽ: ⁊ ſꝫ ꝙ feudi nã
⁊ cã regiõis ipiꝰ vł vicinaꝝ ꝯsuetudo
req̃rit: qbꝰ ꝯficiẽtibꝰ potiꝰ vti iure scri
pto. A. Jo ĩ sũ. cõ. li. p̊. ti. 15. q. 57. B. Cõ
muniť ãt obligaŧ vasallꝰ dño ĩ pl̃ibꝰ. p̄
ne sit ei in aliqd dãnũ ꝯ corpe suo sed
vitabit ⁊ ĩpediet. 2º ne id qd dñs facẽ
intẽdit ⁊ facile põt fieri reddat ei diffi
cile vł ĩpossibile. s. latẽter ꝯ ꝓcurando.
3º ne reuelet secretũ suũ alicui maxĩe
q possit obeẽ. siłr nec illa ꝑ que minus
tutꝰ fiẽt. 4º ne sit ꝯ eiꝰ iusticiã vel hõe
statẽ. s. impediẽdo. dehonestãdo filiaꝫ
vel vxorẽ. maculãdo eiꝰ famã dcõ fcõ
vel ꝯsensu. A. Etiã tacito: vt dissimulã
ter audiẽdo ṽba ĩfamie ꝯ dñm. Facto
ṽo vt ꝑ libellũ famosũ: vt in sũ. cõ. eo.
ti. q. 63. vbi hec oĩa notanť. B. 5º ne ali
qd dãnũ in tꝑalibꝰ ei faciat vel vtilita
tẽ ĩpediat. 6º vt fideliť ei p̄beat ꝯsiliũ
q̊ ad ṽbũ ⁊ auxiliũ. s. de rebꝰ ⁊ ꝑsõa sua
Probanť hec ĩ li. feudoꝝ. de forma fi
delitatis. c. p̊. ⁊. 22. q. 5. de forma. ex̃ de iu
reiur. ego. Jtẽ lꝫ vasallus nõ debeat eẽ
ꝓ aliis ꝯ dñm suũ. ex̃ de postu. c. fi. tñ ꝓ
se ⁊ suis hoibꝰ põt petẽ ⁊ ꝯfendẽ ius su
um: ar. ex̃ de iureiur. petitio. A. Jdem
ĩ sũ. cõ. dcã. q. 63. Ubi ẽt addiť ꝙ idẽ Ho
sti. põit aliã formã iuramẽti fidelitatꝭ
videlꝫ. Ego Titiꝰ iuro suꝑ scã dei euan
gelia ꝙ ab hac hora ĩ antea vſꝫ ad vl
timũ diẽ vite mee, ero fideł tibi Saio
dño meo ꝯ oẽm hoĩeꝫ excepto ĩꝑatore
vł rege. Uasallꝰ. n. ꝯ oẽm hoĩeꝫ dꝫ dñm
iuuare ẽt ꝯ frẽm ⁊ filiũ ĩ cã iusta: nisi ꝯ
aliũ dñm ãtiqorẽ. Uñ ⁊ in sacro illũ ex
cipẽ dꝫ. Et notãdũ ꝙ ĩ p̄dictꝭ oibus dñs
dꝫ fideli suo vicẽ reddẽ. vt. ĩ. §. 7º dr. A.
hoc clare hř ĩ. c. de forma. 22. q. 5. B.
Quibꝰ ex cãis amittiť feudũ. Rº ſm
Hosti. p̊ qdẽ amittiť si vasallus fuẽit
cłicꝰ vł řligiosus. qꝛ nec tales succedũt
ĩ feudo. 23. q. 8. §. p̊. 2º amittiť si hẽs. va
salli steterit ꝑ ãnũ ⁊ diẽ ꝙ nõ petiuẽit
a dño iuestituraꝫ feudi. siłr ⁊ si ipe va
sallꝰ pꝰ mortẽ dñi nõ petiẽit ab hẽdibꝰ
dñi: vt in li. feudoꝝ. in qbꝰ cãis feuduꝫ
amittitur. c. i. Et hº veꝝ. nisi ipe vasallꝰ
fuerit minor ãnis. 14. qꝛ talꝭ nõ cogiť fi
delitatẽ facẽ. Jtẽ nisi sit miles: qꝛ hꝫ ꝓ
ťmino ãnũ ⁊ mẽsẽ. Jtẽ nisi iusta cã ipe
dierit: vt ĩ lib. feudoꝝ. ꝯ ꝓhibita feudi
alie. ꝑ lothariũ. qm̃ inť dñm. Et ĩtelligi
tur iusta cã: vt ꝑ morteꝫ vł capitales
inimicitias vł aliã iustã abñtiã. 3º amit
tiť cũ vasallꝰ tribus vicibꝰ corã ꝑibus
⁊ hꝰmõi req̃sitꝰ fidelitatẽ iurare noluẽ
rit: q̃uis dñs ꝑatꝰ sit facẽ iuestituram.
4º si vasallus ĩfeudauerit feudũ alia
lege q̃ꝫ ea quã ipe hꝫ. vel ĩ talẽ vasallũ
q feudũ ſuare nõ põt. 5º si vasallus inť
fecit suũ ꝓpriũ germanũ vel germãi
filiũ. vel aliqd cõmisit qd ꝑicidii noĩe
ꝯtineať ad hº vt totã hẽditatẽ hẽat. De
ꝑicidis hẽs. ĩ. ꝑicida. 6º si vasallꝰ dimit
tit dñꝫ suũ ĩ p̄lio ñ mortuũ nec ad mor
tẽ vłneratũ. Siłr ꝓpť alias mł̃tas ĩgrã
titudĩes q̃ enumerãť ĩ li. feudoꝝ. qbus
mõis feudũ amittiť. c. p̊. ⁊ 2º. 7º si vasal
lus sciẽter negauerit feudũ vł ꝑtẽ aut
ꝯditõeꝫ eiꝰ. Secꝰ si ignorant. Qd si va
sallus nõ vult ondẽ de ꝑte feudi presu
meť ꝙ totũ teneat ĩ feudũ. 8º si vasal
lus feudũ alienauerit. ⁊ si qdẽ ꝓ parte
alienauerit: illã ꝑtẽ amittit: ⁊ libe ad
dñm reuerteť nulla p̄scriptõe obstãte
Nec ꝓderit vasallo si pꝰ factã alienati
onẽ recuꝑauerit feudũ ipm nisi igno
rãter alienasset. 9º si vasallꝰ dñm accu
sauerit: aut si testimoniũ ꝯ ipm ĩ cã nõ
tm̃ criminali sed ẽt ciuili tulerit: licꝫ q
dã dixerint ꝙ ĩ ciuili põt. 10. si vasallus
vocatꝰ a dño ꝙ secũ vadat ĩ expeditõe
publica. puta vocatꝰ ab ĩꝑatore vt sec
vẽiat Romã ꝓ suscipiẽda corõa ⁊ hꝰ ĩ ñ
venẽit: nec aliũ ꝓ se dño suo acceptum
misit. vł ei stipẽdia militie nõ ꝯderit.
A. hec oĩa ẽt nõnť in sũ. cõ. li. p̊. ti. 15. q.
64. B. et qd qñ ꝓpť fidelitatẽ ñ ſuatã
amittiť feudũ nõ ĩtelligiť ipo iure sed
ꝑ sñiaꝫ. Si ṽo alienatũ fuerit ipo iure

ꝑdit: vt Inno. dic. hec oīa Hosti. ꝓbat
i sū. ti. de feudis. A. Hosti. ꝗꝙ ad hunc
casū vr̄ simplr̄ dicē ꝙ amissio feudi fit
ꝑ sniaȝ. sȝ Inno. dic ꝙ i cāu alienatiōis
fit ip̄o iure: vt nōt i sū. cō. e. ti. q. 65. B

Qñ dñs amittit ius qđ in feudo hēt?
R. ꝰ sȝ Hosti. Sicut vasallꝰ amittit feu
dū ꝓpt culpā: ita dñs ꝓprietatē feudi
vt i li. feudoꝝ. si de feudo controuersia
fuēit. c. dño amittēte. Dñs. n. vasallo dȝ
vicē repēdē: vt i li. feudoꝝ. đ forma fi
delitatis c. p̊. i fi. ꝛ si nō repēdēit: mēito
cēsebit malefic. A. alr̄ malefidꝰ. ꝛ ten
dit ad idē. sȝ clariꝰ. B. vt ē ille q ꝯ va
allū dephēsus fuerit ꝑfidus. 22. q. 5. đ
forma. 95. di. esto subiectꝰ. ex̄ đ iureinr̄.
ꝑuenit. Et talr̄ ēt ꝑuat iure qđ hȝ in va
sallū. ꝛ feudū trāsit ad suꝑiorē. Nō itel
ligas tñ ip̄o iure: sȝ ꝑ sniaȝ. A. Idē i sū.
cō. dcā. q. 65. B.

Quid si dñs moriēs plres filios relin
qt. nūqd uasallꝰ iurabit fidelitatē oibꝰ
R. ꝰ sȝ Hosti. Nō puto. qm̄ vasallꝰ ñ co
git ꝓ vno feudo plres hr̄e dños maxīe
i comitatibꝰ. ducatibꝰ. marchiōatibꝰ. q
hodie diuidi ñ pñt. A. Jō i sū. cō. e. ti. q.
. 67. Ubi ēt addit sm̄ Hosti. ꝙ nec pōt
dñs sine volūtate vasalli feudū aliēa
re. Jō ēt i gnāli alienatōe vasalli ñ ꝯti
nēt nisi hꝰ noīati dcm̄ sit. Et subdit. Ali
q tñ volūt dicē ꝙ eq̄li vl̄ miori dño cō
cedi pñt. B. Sȝ si vasallꝰ moriēs plres
filios reliqt: oēs debēt iurare fidelita
tē si feudū idiuisū hñt. Sȝ si ex diuisio
ne totū feudū ad vnū ꝑuenēit: ille solꝰ
iurabit. A. Jō i sū. cō. li. p̊. ti. 15. q. 66. B

Utꝝ vasallꝰ possit feudū r̄futare? R. ꝰ
sȝ Hosti. Pōt ēt siñ volūtate dñi. ꝛ pꝰ
hꝰ ñ tenebit suire dño. verū tñ nō dȝ eū
offēdē. A. Jō i sū. cō. e. ti. q. 68. B. Qui
dā dicūt ꝙ nō pōt ip̄ȝ r̄futare iuito do
mio: vt. C. de acti. ꝛ obli. l. sic initio. Pri
mū vr̄ ꝟius si tpe ꝛ loco đbito repudi
et. alr̄ ꝯ. A. Dictū Hosti. formalr̄ hr̄ in
. c. vno de vasallo q ꝯ cōstitutōeȝ lotha
rii feudū alienauerit. B.

Utꝝ filiꝰ repudiās hēditatē pr̄is pos
sit retinē feudū. R. ꝰ sȝ Host. Nō. sȝ aut
totū dȝ retinē. aut totū repudiare. nisi
forte eū dñs tanꝙ đ nouo bñficio iue
stiat agnatꝭ ꝯsentiētibꝰ. A. tūc. n. bñ re
tinet feudū sine aliq̊ onē hēditario: vt
i tex. i. allr̄ato. vbi ēt idē dr̄ đ agnatis re
pudiātibꝰ hēditatē. qđ ēt nōt i sū. cō. e.
ti. q. 69. Et dicunt agnati q ꝑ virileȝ se
xū đscēdūt. Cognati ꝟo q ꝑ femineum
sm̄ Hug. B. Agnati ꝟo bñ pñt aliqđ
feudū retinere repudiata hēditate: vt
i ꝯstitutione Frederici. an agnatꝰ vl̄ fi
liꝰ đ fūcti repudiās hēditatē possit feu
dū retinē. c. si cōtigerit.

Utꝝ feudū possit ꝑ vasallū legari ec
clesie. R. ꝰ sm̄ Hosti. Si feudū fuit đ ca
mera dñi ꝛ ad tp̄s datū: nō pōt legari:
nec ēt hēs succedit. silr̄ ēt ecclie nō pōt
legari si de nā feudi ē ꝙ vasallꝰ suiat i
ꝓpa ꝑsona. A. Et i tali nō succedit clri
cus ēt si filiꝰ sit sm̄ Hosti. ꝛ i sū. cō. e. ti.
. q. 71. B. Si ꝟo sit pr̄nū ꝛ ꝑpetuū: tūc
pōt ꝓ aīa legari. A. si ꝯsueuit ꝑ alium
seruiri. dcā. q. 71. B. nisi consuetudo re
pugnet. A. Idē dcā. q. 71. B.

Utꝝ ecclia possit recipe i pignꝰ feu
dū qđ laicꝰ ab ea tenet: ita ꝙ nō ꝯputē
tur fructus in sortē. R. ꝰ sȝ Inno. Dicūt
qdā ꝙ pōt: dūmō durāte pignore non
recipiat seruitiū feudi. qđ tūc solū ve
rū ē qñ ip̄i fructꝰ nō multū excedūt va
lorē seruitii aliogn eēt ꝯ mādatū dei.
ex̄ de feudis. c. p̊. Uel dic q sȝ eūdē. ꝙ hec
đcretalr̄ ꝛ silr̄es loquūt qñ feudū illicite
a laico đtinet ꝛ recuꝑari ñ pōt. A. Cō.
Goff. lȝ aliq alr̄ dixerint: vt i sū. cō. eo.
ti. q. 38. B.

Fides. vtꝝ oēs teneātur
hr̄e fidē explicitā
R. ꝰ sm̄ Tho. scđa scđe. q. 2. Di
cēdū ꝙ maiores ad q̊s ꝑtiet alios eru
dire tenēt hr̄e pleniorē noticiā đ credē
dis ꝙꝫ inferiores: nihilominꝰ tñ oēs te
nētur fidē hr̄e explicitam đ mysteriis
xp̄i ꝑcipue ꝙꝫtū ad ea q̄ cōiter in ecclia
solēnizātur ꝛ publice ꝓponūtur: sic de
incarnatōe passione. ꝛ hꝰi. sȝ alr̄ subtiles
ꝯsideratōes tenētur aliq magis vl̄ mi
nus explicite credē sm̄ ꝙ ꝯpetit statui

⁊ officio vniuſcuiuſq́ʒ.
¶ Utrū oẽs teneant̃ explicite credẽ tri
nitatẽ. ℞ᵒ ſᷘm Tho. vbi ſ. Dicẽdū ꝙ q̃ꝛ
myſteriū xp̃i explicite credi nõ pōt ſiñ
fide trinitatis: vt q̃ꝛ fili⁹ d̃i carnẽ aſſū
pſit. ⁊ de ſpū ſcõ ꝯceptus fuit: iõ p⁹ tp̄s
gr̃e teneť q̃libꝫ ad explicite credẽdum
myſteriū trinitatis.
¶ Utrū ꝯfeſſio fidei ſit nccĩa ad ſalutẽ
℞ᵒ ſᷘꝫ Tho. ſc̃da ſc̃dẽ. q. 3. Cū ꝯfitẽri fidẽ
ptineat ad p̃ceptū affirmatiuū. iõ non
ſꝑ nec in q̊libꝫ loco ẽ de nccitate ſalutꝭ
ſꝫ ĩ aliq̊ loco ⁊ tꝑe. q̃ñ. ſ. aliq̃s interrogat⁹
de fide ſi tacẽt credẽť vľ nõ hr̃e fidẽ vľ
ꝙ fides ñ eẽt vᷓa. vľ alii ꝓpť ei⁹ tacitur
nitatẽ auerterẽť a fide. Utrū cū infide
libus ſit diſputandum de fide. hẽs. ĩ. in
fidelis. §. 3ᵒ.

Filius.

Filius. Quadruplex eſt
ſtat⁹ filioꝝ. Alii. n.
ſť nãles ⁊ legitimi. vt q̃ d̃ vxo
rib⁹ ꝓcreãť. ⁊ d̃ his hẽs. ĩ. legitim⁹. Alii
nãles tm̃ vt filij ꝯcubine q̃ de ſoluto ⁊
ſoluta q̃ vxoꝛ eẽ poſſit naſcũť. Alii ſũt
legitimi tm̃ ut adoptiui. Alii ſpurii qui
de adulťio vľ iceſtu. vľ alľ ꝑ leges dãna
to coitu naſcũť. A. vľ alľ vulgo ꝯcepti
q̃ p̃rẽ demõſtrare nõ pñt. ff. de ſta. ho.
l. vľgo. Et p̃dcã ẽt nõt glo. in. c. tãta. eẍ
q̃ fi. ſint le. Ponũť q̊ʒ in ſũ. cõ. liᵒ. 4ᵒ. ti.
34. q. i. B. Utrū filiuſfamilias poſſit fa
cẽ elẏnã vide ſ. elẏa. 2ᵒ §. 4ᵒ. Et vtrū ali
quo mõ de reb⁹ p̃ris accipe vľ expẽdẽ
hẽs. ĩ. peculiū.
¶ Apud quẽ fili⁹ debeat nutriri fc̃õ di
uoꝛtio? ℞ᵒ ſᷘm Hoſti. Si filᷓ minoꝛ ſit
triẽnio regulariť verū ẽ ꝙ dꝫ eẽ penes
m̃rẽ. ſi maioꝛ penes p̃rẽ. ſꝫ iudex exa
minare dꝫ apᵭ quẽ ꝯmodi⁹ moꝛeť. nec
p⁹ triẽniū alẽd⁹ ẽ apud m̃rẽ ẽt expẽſis
p̃ris. A. Dꝫ dicẽ vt tñ p⁹ triẽniū apud
m̃rẽ alẽd⁹ ſit expẽſis p̃ris: vt pꝫ in ſū.
cõ. liᵒ. 2ᵒ. ti. i. q. 61. vbi hec nõnť. B. L. ſo.
ma. l. i. A. Immo poti⁹ diuoꝛtio facto
apud quẽlibi mo. vľ educari debe. l. i. ⁊
ibidẽ ĩ auc̃. ſi p̃r. dr̃. Si p̃r cãꝫ diuoꝛtii p̃
ſtitẽit apud m̃rẽ ad ſcc̃ũdas nuptias
nõ veniẽtẽ libi nutriãť p̃ris expenſis.
Si ṽo eõ. apud p̃rẽ m̃ris locupletꝭ ex
pẽſis. ſi p̃r min⁹ idone⁹ ſit. tũc. n. apud
m̃rẽ locupletẽ nutriãť queãdmodū fi
lii locupletes cogũť m̃rẽ egẽtẽ alẽ. qᵭ
ãt de alẽda m̃re egẽte ⁊ filiis idigẽtib⁹
edictū ẽ. hᵒ q̊ʒ in oĩb⁹ aſcẽdẽtib⁹ ⁊ deſcẽ
dẽtib⁹ ꝑſõis vtriuſꝫ nãe p̃cipim⁹ obſer
uari. B. Si tñ alť ꝯiugū eẽt infideliſ ⁊
puer in minoꝛi etate dꝫ dari fideli. non
obſtãte ꝙ indigeat m̃ris obſeq̃o. vt po
nit Tho. in 4ᵒ diſ. 39.
¶ Utrū malitia p̃etꝭ noceat filio. ⁊ eꝯ?
℞ᵒ ſᷘꝫ Ray. Nõ nocꝫ q̊ ad deū: lꝫ noceat
inťdū q̊ ad penã tꝑalẽ. di. 56. nunq̃ʒ. ⁊. c.
naſci. 6. q. i. ſi q̃s. Et de hac mã hẽs. ĩ. pe
na p̃. §. 7ᵒ. Itẽ malitia p̃entū induc̃ pꝛe
ſũptõeꝫ ꝯ̃ filiū. di. 56. ſi gẽs ãgloꝝ. ⁊ ecõ
tra malitia filii inducit ꝯ̃ p̃rẽm.
¶ An filii nãles aliq̊ mõ ſuccedãt p̃ri?
℞ᵒ Si p̃r hꝫ filios alios legitimos vel
nepotes: tũc licet ei dare vľ reliq̃re na
turalib⁹ eo ꝛũq́ʒ m̃ri ṽnã vnciã ⁊ nõ vl
tra. vľ ſoli ꝯcubine ſemiunciã ⁊ nõ vl
tra. L. de nãlib⁹ libe. l. m̃re. Si ãt nõ hẽt
alios filios legitime deſcẽdẽtes ſed ha
beat aſcẽdẽtes. tũc legitima ꝑte ďlicta
aſcẽdẽtib⁹ reliquū inť nãles diſtribuẽ
pōt. Qᵭ ſi nec aſcẽdẽtes nec deſcẽden
tes hẽat tũc licet ei inſtituẽ nãles ĩſoli
dū hẽdes. L. de nãli. li. auc̃. licet. Ab in
teſtato ṽo quõ nãles ſuccedãt. vide. ĩ.
ſucceſſio. §. pľt. Debent quoq́ʒ nãles pa
ſci arbitrio boni viri etiã ſi legitimi ex
tant ⁊ ſuccedant. aut ſi ꝯiuge viua alii
ſint hẽdes ⁊ ip̃i p̃ſtant idẽ patri ſi op⁹
ſit. vt in dicta auc̃. licet.
¶ Quid de ſpuriis. ℞ᵒ Spuriis. ſ. q̃ ex
dãnato coitu ſunt ſᷘm leges. A. vꝫ cum
muliere quã quis nõ poſſet hẽre ĩ vxo
rem rõne ꝯſanguinitatiſ. affinitatis. re
ligionis vel alteri⁹ m̃rimonii. ſeu cum
quis hꝫ plẽs. vel etiã duas cõcubinas
ſiľ. vt in dicta auc̃. licet. B. omni pꝛoꝛ
ſuſ bñficio excludũť. vt. L. de nãli. libe.
auc̃. licet. Sed tm̃ intereſt ep̃i facere ꝙ
vterq́ʒ parẽtum talibus liberis nccĩa
ſubmiſtret ſᷘꝫ ꝙ ſuppetãt facľtat. s. eẍ
de eo q̃ duxit ĩ ma. quã pol. cū hr̃et. Et

i hᵒmiti⁹ agit ius canōicū ꝙ̄ ciuile. De
filiis ex adulterio vide s̄.adulterium.
Itē de h⁹mōi vide.ī.illegitimus. De fi
liis aūt nutriēdis ꝛ aliis expositis vide
s̄.exposit⁹. Filii excludūt ab heredita
te pr̄is i trib⁹ casib⁹: vt.ī. hereditas .§.
2º Cui⁹ parētis ꝯditōem.s.liberā vł ser
uilē seqtur fili⁹. vide.ī.fuus p̊.§.3º

Flagella i quib⁹ ꝯsistāt ꝛ quō sunt satis
factoria hēs.ī.satisfactio.§.7º
Itē de his hēs.ī.pena p̊.§.5º

Fornicatio videt̄ eē genus cuiusli
bet illiciti coit⁹: ꝛ tamē spālit̄
intelligit̄ i vsu solutaꝝ. Stuprū ỽo est
ꝓp̄e illicita ỽginū defloratio. Adulte
riū ē tori alieni.i.vxoris violatio. de q̊
ēt hēs sup̄ adulteriū.ꝛ.ī.ipedimētū. 8º
§.3º A. Poti⁹ vr̄.§.2. B.ꝛ seqntib⁹. In
cest⁹ ē ꝯsanguineaꝝ vel affiniū abus⁹
aut ēt scimonialiū. Rapt⁹ ē cū puella
violēter ꝛ ꝯ̄ ei⁹ vel parētū volūtatem
educit̄: vt corrupta i vxorē hēat̄.36.q.i.
§.cū gº A. Et ibi de p̄dictis spēbus dr̄.
B. vel ēt vt hēat̄ in ꝯcubinā.ex̄ de ra
pto.cū cā. vide de hº.ī.raptor 2º A. Pre
dicta posuit Ray.ī ti.de rapto.§.nota.ꝛ
glo.eius ibi.que ēt sup̱ ỽbo i vxorē. di
cit ꝙ raptus q̊ꝫ ꝯmittit̄ si qs rapiat vt
ētiā semel abutat̄ muliere renitente: vt
36.q.i.§.ex hac. Et dr̄ renitēte.qꝛ si ipsa
ꝯsentiēte: nō eēt raptus sed stuprū: vł
simplex fornicatio. Si ỽo ꝯ̄ volūtateꝫ
parētū rapet̄ vt eēt vxor vel ꝯcubina
eēt rapt⁹: lꝫ rapta ꝯsensisset. B. Pret̄
hos oēs est peccatū ꝯ̄ nām. A. Et ꝺ̄ isto
tāgit Tho.scđa scđe.q.154. arti.xiº B
Et de gr§uitate cuiuslibꝫ dictoꝝ hēs.ī.
luxuria.a.p̊. Addūt quidā sacrilegiū ꝺ̄
quo sılr̄.ī.luxuria.§.p̊. A. De isto sacri
legio Tho.logt̄ scđa scđe.q.154. arti.
10. vbi dicit ꝙ manifestū est ꝙ etiā lu
xuria fm̄ ꝙ violat aliqd ad diuinū cul
tū ptinēs: pertinet ad spēm sacrilegii.
Ex quo dicto colligit̄ ꝙ hº sacrilegiuꝫ
cōmittit̄ respectu loci ꝛ ꝑsone. ad qđ
etiam facit.17.q.4. si quis inuentus.

ꝛ qđ notat glo.ꝺ̄ pe.di.5.ꝯsidēt. B.

¶ Simplex fornicatio i clerico publice
tenēte concubinā inducit depositōem
dico si āmonit⁹ nolit se corrigē. Nā tał
p̊mo qdē monit⁹ dꝫ suspēdi a bn̄ficiis:
ꝛ si se nō correxēit dꝫ ꝑpetuo ab eis re
moueri siue sit i sacris.extra de coha.
cle.ꝛ mu.sicut. siue nō in sacris: vt ibiđ
in.c.si aūt clerici. A. Et ibi videt̄ innui
ꝙ ad p̄dicta requirat̄ trina admonitō
B. Qđ si tale crimen sit notorium: su
spensus ē ipso iure: vt dictū est sup̄ clři
cus 3º.§.2º Si ỽo sit publicuꝫ ex fama
tm̄ ita ꝙ merito talis habeat̄ suspitio
ꝙ scandalū generet̄ etiam si nō appa
reat accusator: erit purgatio indicēda.
in qua si defecerit aut se purgare nolu
erit: canonice puniet̄.ex̄ de coha. cle.ꝛ
mu.tua. Et talis interiꝫ nō dꝫ in officiis
euitari. Utꝝ aūt sit audiēda missa vel
officiū clerici fornicatoris tenēdū est
quod dicitur sup̄.clřicus 3º.§.2º A. Et ibi
latius de hoc i additōe. B. Et.ī.ordina
tus p̊.§.3º

¶ Que pena clerici in sacro ordine qui
aliquā ducit in vxorē. R. Debet p̊uari
ordine ꝛ beneficio eccłiastico.ꝛ mulier
si erat libera debet redigi in seruitutē
eccłie.di.32.eos qui.si ancilla debet vē
di.di.81.quidā clerici.ꝛ filii inde nati re
digūtur in seruitutē eccłie.15.q. vlti.c.
multe. Itē talis cleric⁹ est excōicatus
ipso facto.vt sup̄.excōicatio p̊.§.4º ỽ.
7º Et nota ꝙ qn̄ clericus i sacris sepat̄
ab ea quam duxit in vxorem debet eā
abiurare.s.ꝙ ꝺ̄ cetero non accedet ad
eam nec comedet nec bibet cum illa.
nec i eadem domo manebit. nec i alio
loco nisi tam publico ꝙ mala suspitio
esse non possit. nec loquetur cum ea ni
si coraꝫ idoneis testibus ꝛ certa neces
sitate. A.ꝛ in ecclesia vel in alio pu
blico loco: vt in sū.con.libº 3º ti.30.q.13.
vbi hec notantur fm̄ Ray. B. 35.q.6.
ab isto die.extra qui cle.vel vo.ex lraꝝ
tamen si clericus habetur suspectus
ꝙ forsitan iuramentum non seruaret
non debet exigi.sed ꝑ sn̄iaꝫ intdicti vł

suspēsionis vł alioꝝ hꝰ ī ē ɔpescendus.
ex̄ ꝺ coha.cle.ꝛ mu.cłicos. A. Idē ī ꝺcā
.q.iȝ.in sū con.ſm Ray. ꝛ Hosti. q etiā
addit ꝙ nō ē aliqd iiūgēdū alicui ꝑ iu
ramētū de cuius trangressione ꝺisilr
timeť. Ibi ēt dr̄ ſm Ray. ꝙ si ducta es
set ancilla ꝛ filii sui paruuli nō vēdere
tur sed retrudereť ī mōasterio ne ꝓpť
eiꝰ absentiā filii eius ꝑeant.di.34.frať
nitatis.subiungēs.Uel intellige illō.c.
ꝙ nō ɔ̄xit cū ea m̄rimonaliter. B. De
materia fornicationis plurima habes
.ī.luxuria.

Fraus et dolus ali-

cui p̄ocinari nō debēt .30.q.i.
dictū.extra de rescrip.ex tenore. fraus
fit legi qn̄ quod alicui ꝓhibetur vna
via: vult sibi licere per aliā viam.ex ꝺ
ꝓuile.quanto. ꝛ de conces.ꝑben. consti
tutus. A. vel cum quis saluis verbis
legis sententiam eius circūuenit.ff. ꝺ
legi.l.cōtra legem.ꝛ dicto.c.quanto. B
Ad fraudem pertinere possunt que ha
bentur s̄.dolus.ꝛ.s̄.astutia.

Frigiditas quō īpediat m̄rimoniuȝ.

vide.ī.impedimētum i5.ᵒ qua
si per totum.

Funus. De expensis fu

neris .ī. heredi
tas.§.6.ᵒ ꝛ.ī.sepultura ꝑ.§.7.ᵒ ꝛ
.ī.restitutio 2.ᵒ §.5.ᵒ Itē de iniuriantibꝰ
funeri vel moribundo. infra sepultu
ra ꝑ.§.8.ᵒ

Furtum est ɔ̄ctatio rei

aliene mobilis
ꝛ corporalis fraudulosa inui
to domino lucrifaciendi gratia siue ip
sius rei siue etiam vsus possessiōis ve.
vt.ff.eo.l.i. A. Ista fuit diffinitio Ray.
que ꝛ poniť in sū.con.li.ᵒ 2.ᵒ ti. 6.ᵒ q.i. B.
Cōtractatio poniť ī ꝑdicta diffinitiōe
quia sine ea non est furtum etiā si iinť
ueniat voluntas vel verbū. A. Facit
.ff.eo.l.i.§.ꝑ. B: tamē per solam volun
tatem erit trāsgressio alterius ꝑcepti
.s.illiꝰ. Non ɔcupisces rem ꝓximi tui.

Rei aliene ponitur in diffinitione.qꝛ ī
re ꝓpria non cōmittitur furtum. intel
lige nisi alius habeat in re illa aliqō
ius: puta ille coī res erat pignorata vł
cōmodata. A. Et fecit ī ea vtiles expē
sas: vt pȝ in iurībꝰ.ī.allegatis. B.ff.e.
si res.§.ꝑ.ꝛ.l.si is q rem. in ꝑn.ᵒ A. Im
mo potius in fi. B. Ideȝ Tho.scōa se
cūde.q.71. Mobilis ꝛ corporalis dr̄. qꝛ
in rebꝰ imobilibꝰ: vt in agro. vel in cor
ꝑalibꝰ: vt sūt actōes ꝛ ſuitutes nō cō
mittiť furtū eo ꝙ talia nō pn̄t ɔ̄ctari
A.ff.eo.l.verū.i. B: Fraudulosa diciť.
ꝙ si aliqs credebat rem eē suā que nō
erat: vel si erat sua.credebat ꝙ etiam
ab eo q habebat ibi ius posset accipe
non cōmittit furtum: lȝ alr teneatur. A
videlicȝ quia perdit ius quod hēbat ī
re.ꝛ; si nō hēbat ius aliquod cōdēnabiť
ad restitutionem rei.ꝛ insuper ad exti
matōem illius ex eo ꝙ voluit ius sibi
facere: vt in tex.de q̊ statim. B. Insti.
de vi bono.rapto.§.qꝛ tn̄.ꝛ.§.se. Inuito
dn̄o.qꝛ si credit dn̄m ꝑmissuꝝ ꝛ subest
iusta causa credēdi non tenetur. Secꝰ
si non subest.ff.eo.si is qui rem. A. In
dubio.n.presumiť dn̄s inuitus.ff. eo.l.
qui vas.§.vetare. B. Et dicitur dn̄s in
uitus etiā si videat rem auferri q̄uis
nō cōtradicat.ff.eo.l.plt. A. Ibi vr̄ col
ligi ꝙ hoc veꝝ est quādo rōne timoris
vel ēt verecūdie non contradixit. alr n̄
cōtradicendo cum potuerit vr̄ cōsenti
re: ar.c.error.83.di.ꝛ.c.ɔsentire. B. Si
āt putauit facē iuito dn̄o ꝛ tn̄ dn̄s vlt.
furtū quidē facit quātum ad itentōeȝ
sed non teneť ad restitutionē: nec dn̄s
potest petere obstante sibi sua volun
tate.ff.eo.iter oēs.§.plt. A. Hoc fallit
ī.l.si quis seruo.C.de furt]. vt ꝑsuadenſ
seruo vt tollat rē a dn̄o.ꝛ seruus tollit
eam domino etiā permittēte cui ꝑus
denunciauit teneť furti ꝛ serui corru
pti. B. Lucrifaciēdi gr̄a.qꝛ siquis alie
nam ancillā rapuerit non cā lucri: sȝ li
bidinis: nō cōmittit furtū.ff.eo.veruȝ.
A.2.ᵒ alr incipit certū. B. Ipiꝰ rei vsus
possessionis ve: qꝛ nō solū committit

furtū q rei dñium vult sibi lucrari. sed
ēt q vult ī re ipsa lucrari vsū ꝛ possessi
onē. di. 5o. q sacrū. ff. eo. q iumēta.

¶ Quot sūt spēs furti? R. Due. Nam
aliud ē manifestū. s. illud ī quo fur dep
hēditur pꝰus ꝙ veniat ad locū destina
tū. A. siue dephendat ab eo cuiꝰ res ē
siue ab alio. ff. eo. l. 3. B. Aliud nō māi
festū cū quo fur nō dephēdit. ff. eo. l. 2.
ꝛ 3. Itē nō ꝙ q̄dā remanēt ī noīe gnāli
q̄dā in spāli. veluti sacrilegiū qd̄ ē fur
tū rei sacre. A. seu ēt nō sacre. sȝ de lo
co sacro siue etiā de ecclīa: vt ī. c. qd gº
de quo. s. B. Peculatꝰ qd̄ ē furtū d̄ re
publica. 23. q. 4. qd gº. Abigeatꝰ qñ qs
dispgit gregē ꝛ ide furat. A. ff. d̄ abige
is. l. i. §. p. B. Plagiū qd̄ dr furtū hoīs
. s. qñ sciēter qs liberꝝ hoīem vēdit vel
emit. ff. de plagi. l. i. ꝛ 4. Et eodē modo
si alienū seruū sollicitauerit vel aspor
tauerit. A. i. ad aliā regionē furtiue du
xerit. C. de plag. l. i ꝛ notat in sū. con. liº
2º. ti. 6. q. 2. B.

¶ Que pena furti? R. Pena furti vari
at ſm ꝙ varie de ipso agit. Nā si agat
criminalr. i. ad penā crimis nō est ppt
hoc fur suspēdendꝰ aut demēbrādus:
sȝ alr puniēdꝰ: vȝ vt fustiget vl exulet
vel alio mō put iudici videbit. ꝛ hº in
simplici fure. s. q occulte ꝛ sine armis
delinqt. C. eo. auc. sed nouo iure. A. sed
hodie in multis locis ēt simplex fur su
spēdit de ꝯsuetudine. ſm glo. Ray. ꝛ di
cit Ul. ꝙ hāc ꝯsuetudinē facit rōabilē
nccitas pacis cōis ꝛ frequēs incorrigi
bilitas expta huiꝰ malitie hoīuȝ: vt hn
sū. cō. e. ti. q. 3. B. Si aūt plꝰ ē ꝙ fur. vt
qꝛ cū armis vel ēt siñ armis violenter
aggredit ī domibꝰ vl ī itinē vl ī mariꝰ.
tūc acriꝰ pcedet ꝯ eū. ff. d̄ pe. l. capitali
um. §. crassatores. ꝛ §. famosos. Iteȝ si
qs palā subripit ꝛ ē famosus. Oēs .n.
tales furci suspēdunt. A. dcō. §. famo
sos. vbi ēt dr ꝙ debēt suspēdi ī loco de
licti. B. Qd̄ si nō est famosus punitur
ea pena de q̄ dr. ī. raptor. p. §. p. Quidā
ēt taliū ſm leges qñȝ licite absȝ iudice
occidūt: vt. ī. homicidiū p. §. 2º. ex d̄ ho

mi. si pfodiēs. Si ꝟo agat ciuilr pena
furti manifesti ē q̄druplū. nō māifesti
ē duplū. A. vt ī Insti. de obli. q̄ ex delic.
nas. §. pena. Et ibidē. §. fi. pȝ ꝙ istud du
plū seu q̄druplū exigit vltra rē subla
tā. Et hec pena pōt peti ēt pꝰ ānū: vt in
Insti. de perpe. ꝛ tpali. ac. §. furti. Et si
egit aliqs crimialr potit iterū agē cilr
ꝛ eꝯº. C. qñ ciui. acti. piu. cri. l. vnica. ꝛ ff.
. e. l. fi. Et hoc itellige in foro cōtētioso.
sed in foro cōsciētie qñ quis siñ lite vlr
restituere sufficit restituere simplum
cū oī dāno ſm Tho. ꝛ Al. A. Ideȝ ī sū.
con. dicta. q. 3. qꝛ nisi fuerit facta condē
natio in foro pnialı nō debet pena: vt
notat glo. in. c. fratnitas. 12. q. 2. B. Et q
dem pla hēs. ī. circa restitutōem. resti
tutio p totū. Itē spālit de pena. ī. resti
tutio 3º. §. fi.

¶ Utꝝ in re pua cōmittat furtū sicut ī
magna. R. Sic. qꝛ in furto nō qd̄ abla
tū est sȝ mēs furātis attēdit. 14. q. 4. c.
vlt. Et hº itelligēdū ē qñ volūtas ē tal
ꝙ ēt maiora subtrahēt: vl qñ ex abla
tione parue rei dñs itelligit ḡuari. A.
p oppositā volūtatē. i. qꝛ ei nō placet:
vt ꝯstat ex his q̄ sequūt. B. Nā sicut
dic Tho. scd̄a scd̄e. q. 66. Si aliqs furti
ue res mimas accipiat p q̄s hō ñ repu
tet sibi nocumētū iferri: ꝛ ille q accipit
possit psumē nō eē ꝯ volūtatē dñi excu
sat. alr furtū ē sp pctm̄ mortale. qꝛ est
ꝯ dilectōem pximi cui ifert nocumen
tum. vñ ꝛ in talibꝰ mimis si hēat quis
aīum furādi ꝛ iferēdi nocumētū pxio
ē pctm̄ mortale: vt Tho. ibidē dicit. A
vñ ꝛ furtū cōmitti pōt in vna gallina:
vt ī Insti. de reꝝ diui. §. gallinaꝝ. vbi ēt
dic glo. ꝙ ꝯmittit ī vno ouo. Sȝ ꝛ si pu
tet qs ēt cū volūtate dñi recipe ista mi
nima: ꝛ postea ꝯstat sibi de ꝯria volun
tate restituat qd̄ accepit: ꝛ penitꝰ excu
sat. al nō: vt ī. c. pctm̄. de re. iur. l. liº 6º. B

¶ Quicūqꝫ vtit re apud eū deposita vl
re ei ꝯmodata ad aliū vsū vel vtit pi
gnore furtū cōmittit: vt dictū ē s. d̄po
sitū. §. 6º. ꝛ s. ꝯmodatū. §. 4º. ꝛ. ī. pignus
. §. 7º.

Quid si mulier fecit furtū siue ante
mr̄imoniū siue p⁹ ⁊ vir p̱ticipauit. aut
vir fecit ⁊ vxor p̱ticipauit: nunq̇d lice
bit vxori de reb⁹ cōib⁹ satisfacere? R̄x°
ƀm Guil. Ubi de cōsuetudine regionis
vir ⁊ vxor cōicāt sibi credita ⁊ debita
ex ɔtractu vl̓ maleficio. si res furtiua
adhuc existit in eoꝝ potestate vxor po
test illā restituē etiam contradicente
marito. A. Idē etiā eēt si inter eos nō
foret talis cōmunio. Nam quicūq̧ ha
bet rē furtiuā debet illam dn̄o restitu
ere. C. eo. in ciuilem. B. Si aūt cōsum
p̱ta est potest vxor si expresse vir non
ɔdicat negocia mariti gerēdo ⁊ se libe
rādo extimationē restituere de cōibus
bonis. ꝓhibente aūt marito nō credo
ꝙ debeat facere huiusmōi restitutōeꝫ
cum nō habeat administrationē reruꝫ
sed maritus. Si tamen restitueret de
bonis cōib⁹ bona fide: nō credo ꝙ esſꝫ
ei iniungenda pn̄ia quasi pro mortali.
A. aut ꝙ peccaret mortal̓r si hoc fiat
latēt ⁊ sin̄ alioꝝ scādalo cū h̄ n̄ sit frau
dulēta ɔ̈ctatio nec aīo lucrandi ƀm eun
dem Guil. vt i sū. cō. li°. 2°. ti. 6°. q. 12. B.

Contra quem datur actio furti. R̄n°
ƀm Hosti. Contra furem etiam si ipu
bes sit: dūmodo sit doli capax. ff. eo. l.
impuberem. Pater etiam agit contra
filium suum si peculiū castrense hēat:
al̓ non esset iudicium inter eos. ff. eo. l.
ne cum filio. Eodē modo aget filius si
pater ei aliquid subripiat de peculio
castrensi. A. Facit. ff. eo. si quis vxori.
§. sed ⁊ si filius. B. Item vir contra
vxorem vel ecōuerso nō agit furti ma
trimonio cōstāte: sed datur actio i fa
ctum. sed qui ei opē tulerit furti tenet̄.
ff. eo. si q̇s vxori. ⁊ C. reꝝ amotaruꝫ. l. 2.
Itē dat̄ actio furti contra eum q̇ dedit
opē vl̓ ɔsiliū ei q̇ furtū fecit. ff. eo. si is
q̇. §. si tu. A. Hoc verum si furtuꝫ secu
tum sit: vt in sum. con. eo. titu. q. 15. B.
Et tam ipse q̃ꝫ etiaꝫ qui receptauit ad
restitutionē tenet̄: vt. i. restitutio 3°. §.
2°. dicit̄. A. Et ibi patet quia q̇ȯ dictuꝫ
est de consilio obtinet etiā qn̄ ex eo ƀi
sil̓r dānum secutum ē. B. Ciuī pecc̄
qui rem suā apud alium depositā vl̓ ēt
iniuste ɔ̈tentā furtiꝫ accipit. regre s̄. ɔ̈
p̱ositum. §. vlt.

Quid si quis furatur ꝓp̄ nccītatem
famis vel frigoris. R̄x°. Si est extrema
nccitas nō peccat: sed vtit̄ iure suo. de
cōse. di. 5. discipulos. vnde pōt occulte
subtrahere. vt dicit Tho. scd̄a scd̄e. q.
66. non tm̄ ꝓ se. sed ēt ꝓ alio. Nam i ta
li casu omnia sunt cōia. di. 47. sicut hi
Quod si nō sit extrema nccitas peccat
quidem. sed ꝓpter necessitateꝫ attenu
atur peccatū. Et in tali casu intelligit̄
penitētia q̄ iponitur. extra ɔ̈ furt̄. si
quis per nccītatem. A. Idem in sū. cō.
eo. ti. q. 8. ƀm Ray. ⁊ Tho. Aduertendū
tamen ꝙ lꝫ furans in extrema necessi
tate non peccet. si tamē ɔ̈ueniat post
ea ad facultatē puto ꝙ obligetur ad
restitutōem: sicut ⁊ q̇ cessit bonis. C. ɔ̈
his qui possūt ce. bonis. l. 1. ita tamē ꝙ
non teneatur nisi inquātum facere po
test. ff. ɔ̈ cessi. bo. l. 3. Et in hoc vel simili
casu intelligit̄ facere posse ɔ̈ducto ne
egeat. ff. ɔ̈ re iudi. in condēnatōe. Aliq̇
tamē dicunt ꝙ furāti etiā in extrema
necessitate si rem nō restituat ɔ̈bꝫ im
pōi ꝙ peniteat p̱ tres hebdomadas. di
cto. c. si q̇s p̱ necessitatē. Sꝫ illud. c. non
intelligit̄ i extrema nccītate ƀm Tho.
scd̄a scd̄e. q. 66. arti. 7°. ⁊ ƀm Ray. in ti. ɔ̈
furtis. §. Item quid si aliq̇s furat̄. ⁊ ƀꝫ
Inno. ⁊ glo. in dicto. c. si quis. ⁊ s̄. patuit
Sed inquātum dicit ibi glo. ꝙ intelli
gitur in necessitate non magna debet
intelligi respectu necessitatis extreme
sed bene al̓ magna. quia vt ibi patet
fur non cogitur restituere. sed vel pe
nitentiam agere vel restituere. vnde
dicitur ibi. Si reddiderit non cogatur
ieiunare. quod non concederet̄ ꝓ ncci
tate p̱ua. al̓ null⁹ coḡet̄ mēdicare. Sed
⁊ iste si ɔ̈ueniat ad facultatē tenet̄ p̄ci
se restituē. sicut ⁊ de furāte i extrema
nccitate dcm̄ ē. Et sil̓r si fuerit furatus
exn̄ti i tāta nccītate sic̄ ⁊ ipe. q̄r i pari
cā potior dꝫ eē cōditio possidentis. ff.

de ɔdi.ob tur.cāꝫ.l.ſi ob turpē.§.porro.
⁊ maxime dn̄i.Al' furās in nccitate ēt
nō extrema,ſꝫ magna:nō cogiꝛ ꝑciſe re
ſtituē dcō.c.ſi qs.Et qꝛ nō ē determina
tū q̈liter intelligaꝛ illa nccitas magna
relinqtur arbitrio boni iudic̄ꝭ.ex̄ ꝺ of
fi.dele.de cā. B.De reſtitutōe faciēda
vide.ī.reſtitutio.ꝑ totum.

¶ Quid ſi qs fureꝛ xp̄ianos detētos a
paganis:vt eos liberet? R° ſm Ray. et
Hoſti.Si eſt tp̄s guerre:in nullo tene
tur.23.q.2.dn̄s.⁊.q.8.vt p̄dē.Si vero eſt
tp̄s treuge teneꝛ ip̄i pagano reſtituē n̄
hoīem ꝓpꝫ piculū aīe ſꝫ extimatōem
Sil'r ⁊ teneꝛ de aliis ablatis : vt.23.q.i.
noli. A.Hoc etiā caſu dic̄ Ray.Credo
ip̄m furātē nullo mō peccaſſe q̄tū ad
hoīeꝫ quē furatꝰ ē ſi rectā habuit intē
tionē:imo potiꝰ meruiſſe:dūmō al's ſa
tiſfaciat:vt i ſū.con.eo.ti.q.9.Ego ho
puto ꝙ etiā ad nullā ſatiſfactōeꝫ tene
atur qn̄ paganꝰ xp̄ianū iniuſte detine
bat.qꝺ eſt regulare:vt i rubrica.C.ne
xp̄ianū mācipiū hereticꝰ vel paganus
vl' iudeꝰ hēat vel poſſideat.⁊ in.l.vna
ibi poſita.⁊.54.diſ.mancipia. B.Si
tn̄ pagani ɔpulerant eū ad circūciſio
nē.vel idolatriā:vl' aliqꝺ mortale pec
catū:tūc ille penitꝰ lib factꝰ ē.⁊ ſic fu
rās eū non peccat:ſꝫ mereꝛ:ar.diſ.54.
nulla. A.Idē in dcā.q.9. B.

¶ Nūqd xp̄iano q detineꝛ a ſarraceno
liceat furari ei? R° ſm Hoſti Si iſte
xp̄ianꝰ dū eēt treuga frāgeret eā: ⁊ ſic
erat i culpa ⁊ fuit captꝰ: nec ei iminet
piculū nccitatis nō licet furari:ſꝫ tene
tur ad reſtitutionē.Nā talis iuſte deti
nebaꝛ. A.ſed nō ꝑ ſeruo:vt pꝫ ex dcis
s̄.§.ꝓxio. B.Si āt iiuſte detiebaꝛ: vt
qꝛ tp̄e belli captꝰ ē vl' imineat nccitas:
nō teneꝛ ad reſtitutōeꝫ. A.cū talē tene
aꝛ ſarracenꝰ paſcē:vt i ſū.cō.eo.ti.q.xi.
B.Utruꝫ liceat furari ab vſurario vt
elyna deꝛ hēs s̄.elyna p̊.§.9°.

Gloria vana. Utꝝ appe
titus inanis glie ſit morta
le pctm̄. R° ſm Tho.ſcꝺa
ſcꝺe.q.132.Pōt eē mortale dupl'r.ꝑ mō
rōne māe:puta cū aliqs gl'iatur de ali
quo falſo:qꝺ ɔ̄riaꝛ diue reuerētie. A.
ſicut Ezech.28°.ɔ̄ ꝑncipē tyri dꝛ.Eleua
tū eſt cor tuū.⁊ dixiſti.deus ego ſū. B
vl' cū qs bonum tp̄ale de q̊ gl'iaꝛ ꝑfert
deo. A.Hoc aūt fit cū circa illud plus
attēdit q̄ erga deū vel diuīa.qꝛ illꝺ dꝛ
qs ꝑferre circa qꝺ plus laborat:vt dꝛ
ꝑ Greg.47.diſ.oēs. B.ſeu cū qs ꝑfert
teſtimoniū hoīuꝫ teſtimonio dei. A.
videlꝫ cū qs verecūdaꝛ ɔfiteri.ſeu ſequi
qꝺ ꝺs ꝑ ſacrā ſcripturā docet ꝓpꝫ ɔ̄riā
opīonē hoīuꝫ ɔ̄ q̊s dꝛ Luc.9°.Qui me
erubuerit ⁊ ſmones meos: hūc filius
hoīs erubeſcet cū venerit i maieſtate
ſua ⁊ p̄ris ⁊ ſcōꝝ angeloꝝ. B.2°.mō ex
ꝑte ip̄ius gl'iantꝭ q intētōeꝫ ſuā refert
ad gl'iam tanq̄ ad vltimū finē ad quē
ordinat ēt vtutꝭ oꝑa:⁊ ꝓ quo nō ꝑter
mittit ēt q̄ ſūt ɔ̄ deū.His g° mōis eſt
mortale.aliter nō. A.Obſcuꝝ eſt hoc.
Ad cuiꝰ itelligētiā ſciendū ꝙ ſub gnāli
diffinitōe pōt dici ꝙ vana gl'a ē inutil'
delectatio.Uanū.n.idē ē qꝺ inutile.p̊
Reg.12.ibi.Nolite decliare poſt vana.
⁊c̄.Et gl'iari ſepe capiꝛ in ſcriptura ꝓ
delectari.Jere.9°.ibi.Nō gl'ieꝛ ſapiens
⁊c̄.Et ad Gal.vltꝭ.Mihi aūt abſit gl'ia
ri niſi i cruce.⁊c̄.Et iſta inutilis delecta
tio aliqn̄ ē ſimplex.⁊ aliqn̄ nō ſimplex.
Simplex eſt qn̄ venit ſin̄ appetitu ho
noris.Et h° caſu aut talis delectatio ē
ſuꝑ eo qꝺ eſt mortale:aut nō.ꝑmo cāu
abſꝫ dubio ē pctm̄ mortale:qꝛ ɔſēſus n̄
ſolū i actū mortal':ſꝫ ēt i ſolā ꝺlectatio
nē ē mortale:vt nōt Tho.ſcꝺa ſcꝺe.q.
154.arti.4°.2° cāu n̄ ꝺeſt pctm̄.nā qꝺli
bꝫ vanū appetē vitioſū ē.p̊s.4°.Ut qd
diligitꝭ vāitatē.⁊ nōt Tho.ſcꝺa ſcꝺe.q.
132.arti.p̊.Nō puto tn̄ ꝙ ſit mortale:ni
ſi itervēiat mag̃ libido ſiue mentꝭ rela
xatio.Nā vt nōt Bonauētura ſuꝑ 4°
ſniaꝝ diſ.16.pctm̄ vēiale ꝑ magnā libi
dinē fit mōtale.n̄ ſipl'r ē qn̄ vēit cū ap
petitu honorꝭ ſeu rūerētie.⁊ h° cāu ſi ꝓ
cedit ex q̈dā mētꝭ ſbreptōe ul' maxia ꝓ
nitate ɔcupie ē vēiale.qꝛ vt dic̄ Beda

super epl'a Jac.z.25.dis.§.criminis.q̄ ex humana ifirmitate ɔmittūtur venialia sūt.Et ex subreptōe seu maxima pnitate cōcupiscētie ꝯsilr pcedit vana gloria:cū ē sup re pua.tūc.n.ꝯsilr deliberat' ɔsensus rōnis nō adest delectationi rei pue.Pōt tñ z erga rē paruaꝫ delibat' ɔsensus adesse cū malitia: et tūc nō erit subreptio mētꝭ:seu pnitas ɔcupiscētie:ſꝫ malitia mentis.Nec refert ꝙ sit sup re pua.qꝛ ds coꝛ respicit nō manū.14.q.5.si qd.Et facit qd dcm̄ ē s.furtū.§.3º.Procedit ēt vana gl'a ex mag ɔcupie pnitate sup re magna:vt qñ sup illa defert hōi non q̄sit' honoꝛ.Difficile.n.ē tūc z si rō nō ɔsentiat aliq̄ten' nō delectari.Vñ super illud.i.ad Thessal.z.º Nō q̄i hoib' placētes ſꝫ do dicit glo.Aug.Et si cuicūqꝫ facile ē laudē nō cape dū negat.difficile tñ ē ea ñ dlectari dū offert.Si ꝯo vanagl'ia cū appetitu honoꝛis pprii seu reuerētie nō veniat ex dicta supreptōe seu pnitate:ſꝫ ex delibato cōsensu vr̄ moꝛtale Nā hoc casu ē appetit' pprie excellentie.q appetit' ē spēs supbie:vt pꝫ.z.º sētētiaꝝ.dis.42.c.ex supbia.vbi dr̄ ꝙ supbia ē amoꝛ ppe excellētie.z iō istō alñ vocat inanis gl'ia pp̄ter inutilē dlectationē quā cōtinet.vñ omel.z4.dic Gregoꝛ'.Nemo qppe vestimēta pcipua nisi ob inanē gl'iam q̄rit.vꝫ vt honoꝛabilioꝛ ceterꝭ eē videat.Aliqñ ꝯo pp̄ter amoꝛē pprie excellentie vocat elatio seu supbia.zi.q.4.ois.ibi.Oē qppe qd nō pp̄ter nccitatē suā.zc.Supbia ꝯo cum venerit ex deliberato ɔsensu peccatū est moꝛtale:vt nōt Tho.scda secūde.q.162.arti.5.º Sic gº vana gl'ia hoc casu que ex supbia ē:peccatū est moꝛtale.z etiā g̃ue.qꝛ vr̄ pcedē a radice infidelitatis.vñ Aug'.5.º de ciui.dei.c.14.dicit.Tā est hº vitiū inimicū pie fidei si maioꝛ in coꝛde sit cupiditas gl'ie q̄ꝫ dei timoꝛ vel amoꝛ:vt dn̄s dicēt Joh.5.º Quō potestis credere gl'iam ab iuicē expectātes z gl'iam que a solo deo ē nō querētes.Maioꝛ vr̄ esse cupiditas gl'ie q̄ꝫ di timoꝛ vl' amoꝛ qñ huic gl'ie qs ex delibato ɔsēsu adhēt.qꝛ dn̄s hº phibet Jere.9.º ibi.Nō gl'iet sapiēs.zc.z Math.5.º ibi.Attēdite ne iusticiā vr̄aꝫ zc.Et iō ɔ̃ faciēdo vr̄ illi gl'ie p dilectionē adherē z a diuina recedē caritate.Greg' omel.z3.Qui adhuc p illicita desideria defluit deū pfecto nō diligit.qꝛ ei in sua volūtate ɔdicit.Et eadē rōne p hūc ɔsensuꝫ vr̄ abiect' dei timoꝛ.Eccl'a.z.º Qui timēt dn̄m ingrēt q̄ bn̄placita sūt illi.Et tāto erit g̃ui' hº pctm̄ q̄ꝫto fuerit sup re vitiosa.ps.51.º Quid gl'iarꝭ in malitia.ſꝫ Nico.de lira.q̄i dicat.pessima ē ista gl'ia.qꝛ ppe ē illoꝝ q peccāt ex certa malitia z hitu.Signū.n.hitus gnāti ē delectatio i ope:vt dr̄ i z.º ethi.ppt qd dr̄ puer.z.º Letāt cū malefecerit.zc.Et ad pdicta facit qd pōit Alex.de ales sup.z.º sniaꝝ.vbi dicit.Inanis gl'ia aliqñ ē moꝛtale.aliqñ veniale.nā inanis gl'ia qñꝫ pcedit ex subreptione qñꝫ ex delibatōe.Et iteꝝ aliqñ ē circa res q̄ iducūt maximā pnitatē.z aliqñ nō circa h'i res.Venialis gº dicet cū ē ppt subreptōem.vel ppt maximā cōcupie pnitatē.Innuit gº doctoꝛ iste ꝙ ex exp̄ssos casus vana gl'ia sit moꝛtale qꝛ cū aliqd de vno negat ɔñter de alio ɔcedit.z5.di.q̄lis.Et clari' colligit ex pdictis.Et ſm hº pōt itelligi qd dic Tho.scda scde.q.13z.arti.3.º vꝫ ꝙ si amoꝛ humane gl'ie q̄ꝫuis sit ianis nō repugnat caritati neqꝫ q̊ ad id d q̊ ē gl'ia.neqꝫ q̄ꝫtū ad itētōeꝫ gl'iā q̄rētꝭ.n̄ ē pctm̄ moꝛtale ſꝫ veniale.Et illud qd dic Tho.scda scde.q.169.arti.z.º vꝫ ꝙ si mlr oꝛnat se ex q̄dā leuitate vel ēt vanitate ppt iactātiā quādā nō sp ē pctm̄ moꝛtale:sed aliqñ veniale.

Gradus consāguinitatis quō debeat computāri z quō impediat mr̄imoniū regre.i.ipedimētū.5.º de affinitate.i.ipedimētū.14.

Guerra quō z quādo sit licita vl' illicita.de hac mā hēs s.bellū p totum.

G Ula vtrũ sit pctm̃ mortale
R° ƀʒ Tho.scd̃a scd̃e
.q.148.Dicẽdũ ꝙ si delectatio
ni gule ĩhereat hõ tanꝙ̃ fini ꝓpt quẽ
deũ cõtẽnit.paratus ꝯ̃ dei p̃cepta agere
vt delectatões h⁹i asseq̃t.sic ẽ peccatũ
mortale.Si ṽo in gula sit inordinatio
ƀm ea que sũt ad finẽ.vtpote q₂ nimis
ꝯcupiscit delectatões ciboꝝ: sʒ nõ ꝓpt
hoc facẽt aliqd ꝯ̃ legẽ dei.sic ẽ veniale
A.H° dcm̃ min⁹ claꝝ ẽ.sʒ clari⁹ ponet̃ i
§.se.sup spẽb⁹ ei⁹.Sʒ ħ sciẽdũ ẽ ƀʒ Tho
scd̃a scd̃e.q.148.arti.4°.ꝛ i sũ.con.li°.3°
ti.4.q.7.ꝙ gula ẽ iordinata comeden
di ꝯcupia.vl' ꝑut ponit̃ i sũma d̃ vitiis
gula ẽ inordinat⁹ amor ƀʒ gustũ. Et sic
etiã includit ebrietatẽ. B.

¶ Quot sũt spẽs gule? R° ƀm Tho.vbi
s̃.Grego⁹.2°.li°.moral'.ponit.5.spẽs q̃ no
tãt̃ h° ṽsu.Prope laute nimis ardẽter
studiose. A.h° dcm̃ Greg.positũ ẽ d̃ cõ
se.di.5.qnꝗ mõis. B.Prope.i.qa qs p̃
uenit horã d̃bitã.Laute qñ q̃rit cibos
p̃ciosos.Nimis.qñ excedit i quãtitate.
Ardẽt̃.vt q₂ ñ ƀuat modũ d̃bitũ.sʒ trãs
gredit̃ ex d̃siderio edẽdi.Studiose.q₂
q̃rit cibos nimis accurate p̃paratos. A.
De his spẽb⁹ ꝛ q̃le pctm̃ i eis ꝯsistat la
ti⁹ dr̃ i sũ.con.eo.ti.q.8.Vñ q̊ ad p̃mam
spẽʒ sciẽdũ ẽ vt ibi nõt̃ ꝙ si hora p̃uẽi
at ex aliq̃ nccitate ĩfirmitatꝭ vl' itinerꝭ
vl' alic⁹ h⁹i nullũ ẽ pctm̃.ꝛ ẽt qñ volu
ptas ẽ i cã adhuc nõ ẽ peccatũ morta
le nisi ille cibi appetit⁹ sit adeo imode
rat⁹ ꝙ hõ ip̃ʒ seq̃ret̃ si eẽt ꝯ̃ p̃ceptũ di
nũ vl' si iducẽt ad soluẽdũ ieiuniũ sub
p̃cepto ab eccl'a ĩstitutũ.vl' si ꝓpt hoc
facẽt aliꝗ̃ fraudẽ p̃cepto:sic faciũt illi
q mane ĩcipiẽtes ꝓtrahũt mẽsã vsʒ ad
vesperã tp̃e ieiunii.Glo.ẽt.25.di.§.al'ãt
sup ṽ.Quotiẽs qs aliis ieiunãtib⁹.ꝛc̃.
vr̃ asserẽ ꝙ tp̃e p̃cepti ieiunii ex concu
pia añ horã comedẽ sit mortale. Quo
ad scd̃aʒ spẽʒ sciẽdũ.vt ꝛ dr̃ i dcã.q.8.ꝙ
lauta ꝓcuratio si fiat ex nccitate infir
mitatꝭ.vl' p̃strie ꝯsuetudis ñ ẽ pctm̃ cuʒ
h° ẽt ꝯcedat̃ fieri i mõastẽio.al' pctm̃ ẽ
ꝓpt excessũ cupiditatꝭ:sʒ ñ ẽ pctm̃ mõ
tale nisi nimis sit effrenata cupiditas
q̃ subuẽrtat rõis iudiciũ. vl' nisi qs ve
scat̃ tp̃e ieiunii cibis illicitꝭ siñ nccita
te ꝛ dispẽsatione sic̃ q comedẽt cãnes
i q̃dragesima.Quo ad t̃tiã spẽʒ dd̃ vt
ꝛ notat̃ ibid̃.ꝙ nimietas cibi ꝛ pot⁹ ac
cipit̃ ƀʒ ꝓportõeʒ sumẽtꝭ cibũ.q₂ quod
vni eẽt paꝝ h° alt'i eẽt mlt'ũ:vt dic̃ ph̃s
i ethicꝭ.Vñ tpantia ñ hʒ mediũ rei ed
ꝓportõis.Et sic̃ p̃dictũ ẽ ꝙ ebrietas q̃
ꝓcedit ex electõe tali q̃ qs delectatõeʒ
pot⁹ p̃ponit bono dĩno ꝛ bono rõis: est
pctm̃ mortale:ita dico idẽ d̃ excessu tã
to i cibo ꝙ ip̃e sil'is est ebrietati. Et ab
apl'o vocat̃ ꝯmessatio cũ dicit Ro.14°
Nõ i ꝯmessatõib⁹ ꝛ ebrietatib⁹. Quo
ad q̈rtã spẽʒ ibidẽ dr̃ ꝙ ardor ñ signifi
cat ꝗ̃libʒ auiditatẽ ꝛ d̃lectatõeʒ i cibo
q̃ vl' nullũ ẽ pctm̃ si ẽ ex sola nã.vl' ẽ ue
niale pctm̃ si tali d̃lectatõi rõ plusꝗ̃ oʒ
ĩhẽt:sʒ sig̃t igneã auiditatẽ q̃ qs p̃põit
oĩb⁹ h⁹ d̃lectatõeʒ:vt Esau q ꝓpt vnaʒ
escã vẽdidit p̃mogẽita.vñ ꝛ a bñdictio
ne reprobat⁹ ẽ.Heb.12.Pʒ g° h° eẽ mor
tale pctm̃.Quo ad q̃ntã spẽʒ dr̃ vbi s̃.
ꝙ studiositas que est pctm̃ mortale ẽ
studiositas diuitꝭ epulonis qui epula
bat̃ q̊tidie splẽdide.qñ.s.aius tot⁹ ipli
cat̃ circa app̃atũ ciboꝝ.q₂ studiũ ẽ ve
hemẽs applicatio ai ad aliqd:vt dicit
Tulli⁹ i rhetorica.Põt tñ qñʒ eẽ pctm̃
veniale vl' ẽt nullũ peccatũ.s.cũ h° req
rit ĩfirmitas vl' ꝯsuetudo vl' honestas
alic⁹.Põt.n.rex in app̃atu ciboꝝ excel
lẽ rusticũ sic̃ i aliis sine pctõ. B

¶ Quid siqs sumat potũ vl' cibũ nociuũ
R°.Si qdẽ h° faciat vt sibi nocumẽtũ
iferat seu mortẽ ñ peccat i gula. sʒ alit̃
g̃uit̃ peccat in odio sui ꝓprii corp̃is. si
ṽo ex nimio appetitu: i gula peccat. ꝛ
magꝭ si sciat nociuũ ꝙ̃ si ignorʒ. A. Et
ƀʒ Inno.ꝛ i sũ.cõ.li°.2°.ti.p̃.q.39.si qs non
credẽt mortifeꝝ cibũ seu potũ:lʒ crede
ret ĩfirmitatẽ ex illo rooorãi ñ peccãet
mortal'r:vel ad min⁹ ñ ita g̃uit̃.Põt.n.
h⁹ fieri ꝯpatio g̃uioris afflictõis q̃lis ẽ
afflictio sitꝭ ad min⁹ g̃uẽ:q̃l' ẽ afflictio
febris. Qd̃ h⁹ casu nõ peccaret morta

liꝫ.pōt intelligi qñ nocumētū forꝫ par
uū. Alr̄ cū nō par offēdēt caritatē q̄ te
netur diligere corp⁹ suū vt deo fuiat:
vt ibidē dr̄ fm eū. Inno. nō vr̄ a morta
li posse excusari. Jō p⁹illa vba. nō pec
caret mortalr̄. subiūxit Inno. vl̄ ad mi
n⁹ ñ ita ḡuiꝫ sic supior vꝫ q sumit rem
morti ferā. Seqꝫ i dcā. q. 39. De fuitori
b⁹ āt ꝛ mīstrl dō vr̄ ꝙ peccāt si dāt noci
uū aliqđ īfirmo ex cēta scia. l̄ ip̄robabi
li ignorātia. In sanitate āt dicim⁹. ꝙ ñ
teneꝫ aliqs viuē medicialiꝫ. qꝛ oīa sūt
sana sanis. Sꝫ ꝛ tūc si scienꝫ accipet si
ne cā aliqđ nociuū vñ mors ei eueniꝛꝫ
vel īfirmitas q̄ subtrahēt eū a fuitio
dei. dicim⁹ ꝙ peccat. cū Inno. ꝯcor. Ho
sti. Et intellige ꝙ h⁹ cāu qs peccarꝫ vl̄
v ēialr̄ vel mortalr̄ fꝫ nocumēti quāti
tatē: vt postē suꝫ est. B.

Ultimo nō ꝙ ď cib dic̄ Aug⁹. Diligēꝫ
īgt attēdēdū ē qd loco ꝛ tpi ꝛ p̄sōis cō
ueniat: ne temē flagitia rep̄hēdam⁹.
Fieri. n. pōt vt siñ aliq̄ vitio cupidis vl̄
voracitatis p̄ciosissimo cibo sapiens
vtaꝫ. īsipiēs āt fetidissima gule flāma
ī vilissimū ol⁹ ardescat. ꝛ sani⁹ q̄sq3 ma
luerit more dñi pisce vesci q̄3 lentic̄la
more Esau aut ordeo more iumētorūꝫ
di. 41. q̄s qs. Que regrēda sūt ī ꝯuiuiis
c̄licoꝝ. vide s̄. cl̄ic⁹ p̄. §. 4°. De gula etiā
vide. i. sobrietas. ꝛ. s̄. ebrietas.

Habitus.

An liceat clericis hītū trāsformare. vide. s̄. cl̄ic⁹ p̄. §. 2°. Et an liceat religiosis vide s̄. apostasia. 4. §. p̄. A. In toto il lo. c. nō vr̄ de religiosis aliqd dici. B. ꝛ apostasia 5°. §. p̄. ꝛ fi. A. Nec ibi iste cāus tāgi videtur. B.

Hebetudo sensus.

Hoc vitiū fꝫ Greg. 31°. moraꝫ. oriꝫ ex gulā. Et fꝫ Tho. scđa scđe. q. 15. bꝫ rōeꝫ pcti ī q̄tū ē volūtāia: vt pꝫ ī eo q ē ita affect⁹ circa corpalia qđ ď spūa lib⁹ subtilr̄ discutē fastidit vl̄ negligit.

Hereditas

diuiditur ī 12. partes q̄
appellanꝫ. 12. vncie. ꝛ hēt ista noīa. Se
xtās. i. sexta ps hereditatꝫ. s. due vncie.
Quadrās. i. q̄rta ps. s. tres vncie. Triēs
. i. tria ps. s. q̄tuor vncie. Quīcūs. i. qnq3
vncie. Semis. i. dimidietas hēditatꝫ. s.
sex vncie. Septūs. i. septeꝫ vncie. Bes
i. octo vncie. Dodrās. i. nouē vncie. Dex
trās. i. decē vncie. Deūs. i. vndeci vncie
appellatōe vo assis vl̄ pōderꝫ. 12. vncie
ꝯtinētur. Hec ī Insti. ď heredi. insti. §.
hereditas. A. Ibi p̄dcā vocab̄la ponū
tur. ꝛ dr̄ ꝙ tota hereditas vocaꝫ assis
sed de pōdere nil dr̄. B.

Bona defūctoꝝ ad hēdes deuoluūꝫ
ēt illoꝝ q dānati fuerit. C. ď bo. dā. auc̄.
bona. A. Et ibi pꝫ ꝙ h⁹ veꝝ ē q̄ ad ascē
dētes ꝛ descēdētes. Ex latē vo vsq3 ad
tertiū ḡdū. Et subdiꝫ. Uxores vo eoꝝ
dotē ꝛ donatōeꝫ añ nuptias recipiant.
Si vero sint sine dote accipiāt parteꝫ
legib⁹ diffinitā. siue filios hēant: siue
nō dicit glo. i. quātū ex more lucrarēꝫ.
Seqtur. Si neminē p̄dictoꝝ hēant qui
delinquūt eoꝝ bona fisco sociātur. B.
ī trib⁹ tñ casib⁹ filii ēt excludunꝫ ab he
reditate pr̄is. p̄ qdē si pr̄ fuit heretic⁹.
qꝛ bona hereticoꝝ sūt ipso iure ꝯfisca
ta. ex̄ de hereti. cū fm. li°. 6°. 2°. si cōmisit
crimē lese maiestatis. 6. q. i. si qs. 3°. si
erat patron⁹: vel hēbat aliqđ ius siue
feudū ī eccl̄ia qđ ďbēt trāsire ad filios
ꝛ ipse interfecit vel mutilauit rectorē
vel clericū illius eccl̄ie perdit oē ius et
oēm dignitatē quā in ea habebat. ꝛ ni
hil p̄uenit ad filios. ex̄ de pe. ī qbusdā.
A. Ibi dicit Inno. In sacri concilii ap
probatione statuimus quatenus si pa
troni vel aduocati. aut feudatarii. seu
vicedñi. ꝛ alii bñficiati alicuius eccl̄ie
per se vel per alios occidere vel muti
lare rectorem vel cl̄icum aliuꝫ ipi⁹ ec
clesie ausu temerario p̄sumpserint. pa
troni ius patronatus. aduocati aduoca
tiā. feudatarii feudū. vicedñi vicedñā
tuꝫ. ꝛ beneficiati bñficiū prorsus amit
tant. dicit glo. ꝛ deuoluantur ad ecclesi
am cui facta ē iīuria. Seqꝫ. Et ne min⁹
videē q̄3 excess⁹ mēoria progeꝫ. ñ solū

de p̄missis nihil ꝑueniat ad heredes: sed etiā vsq ad quartā generationem posteritatis talium in clicoꝝ collegiū nullatenus admittant̄: nec in domib' regularib' alicui' p̄lationis assequāt̄ honorē nisi cū eis fuerit dispēsatum. Glo. ait. Cum non determinet̄ a q̊ pos sit dispensari: dicit Joh. ꝙ ep̄s pōt di spensare exq̊ papa sp̄aliter sibi non re tinuit absolutionē: ar. de sen. exco. nup Et subdit. Honestū eēt ꝙ nullus ep̄s sine lnia pape dispēset cū talibus ad ti morē alioꝝ. B: Possūt quoq filii per p̄rem exheredari certis ex cāis que ha bentur in auc̄. vt cū. de ap. cogno. §. cau sas. ⁊ notat̄ ex̄ de iureiur. q̄ntamalr. A. Ibi glo. notans cās expressas ī allega to. §. cās. coll'. s. dicit. Si filius man' pa rentibus intulerit. si grauem iniuriaʒ eis fecerit. si eos crimialiter accusaue rit d̄ causa que nō sit aduersus p̄ncipē vel rēpublicā. si cū maleficis ꝯuersat̄. si maleficus efficiat̄. si vite parentum fuerit insidiat'. si vxori vel cōcubine eius se imiscuerit. si ex delatōe filii gra uia dispendia parētes sustinuerint. si ꝓ persona vel debito eius incārcētum po tuit fideiubere noluit: vt ex hoc paren tes liberentur ab inclusione ⁊ filii req siti a parētibus fideiubere nolunt: vt pʒ in dicto. §. cās. sequit̄ in glo. Et h° ad filios masculos tm̄ pertinet. s. de ista fi deiussione: vt. i. eo. §. cās. Sequit̄. Si ꝓ hibuit eos facere testamētū. si ꝯtra vo luntatē parentum: imo etiā p̄ter volū tatem: vt in eo. §. sequit̄. inter arenari os aut mimos perseuerauerit: cū pat̄ non fuerit illius ꝓfessiōis. si filia luxu riosam vitam egerit: cū parentes vel lent eam ꝓ posse dotare: ⁊ nō neglexe rint eam maritare vsq ad. 25. ānuʒ. Añ . n. hanc etatem si fornicata fuerit vel sine consensu parētū se maritauerit: vel etiā post dictā etatē si seruo se con iunxerit etiā per m̄rimoniū sine volū tate parentum: videt̄ iusta cā exhere dationis: vt i dicto. §. cās. Et ibi glo. Se quit̄. Si parētib' furiosis d̄bitaʒ curā

nō impēderit. Et hoc obtinet nō soluʒ in filiis: sed etiā in q̄buscūq aliis qui possint ab intestato succedē. vel etiaʒ qui i testamēto sunt heredes instituti qꝫ p̄dicti non solū possunt exheredari sed ēt a quocūq ex̄neo i script] admo neri vt eos ꝓcurare festinēt. Si aūt p' h' attestatōem neglexerit: ⁊ ex̄neus in sua domo furiosuʒ susceptū sumptib' suis vel ꝓpriis vsq in finē vite sue ꝓ curauerit: eius dʒ hēre successionē eua cuata institutione ip̄oꝝ q curaʒ negle xerūt: ita tm̄ vt cetera testamēti capl'a i sua maneāt firmitate. dicto. §. causas vbi ēt glo. dic̄. Quid si nō faciat testm̄. nec aliq̄s ex̄neus eū ꝓcurauerit. R°. Liberi vel agnati sunt heredes. sʒ pōt eis auferri hereditas: vt. ff. de his q̄b' vt indi. l. 3. Uel dic ꝙ in hoc casu sicut ⁊ in sequēti eis denegetur hereditas ex suo delicto. in hoc g° vr̄ iclinari glo. ⁊ hoc vr̄ veꝝ ꝓpter eādē rōem cū casu sequēti. de quo statiʒ. Seq̄tur i glo. dci . c. q̄ntauallis. Si parētē d̄ carcere edu cere neglexerit. Glo. Intellige. i. de ca ptiuitate. siue fuerit in carcere siue nō vt in dcō. §. causas. ꝟ. si vnū. Ubi etiaʒ dr̄ ꝙ si per liberoꝝ negligētiā i captiui tate decesserit illos ad successionē ei' nō patimur venire q nō festinauerint ei' redēptōeʒ citi' ꝓcurare. sʒ oib' libe ris i h° negligētib' res vniuersas ab eodē derelictas eccl'ie ciuitat] ex q̈ ori tur applicari: inuētario. s. sub publica attestatōe celebrando: ne q̄d ex ei' fa cl'tatib' ꝑeat: ita vt q̄cquid exinde ad eccl'iam ꝑuenerit captiuoꝝ redēptioni bus ꝓficiat. hec ibi. Idē etiā vr̄ in simi lib' cāis: videlʒ ꝙ qn̄ fuerit subuentio i relig̈s magnis nccitatibus denegata subtrahatur negligētib': ⁊ successio in pias distribuat̄ cās ꝓpter eandē rōem . ff. de legi. l. non possūt. Ad hoc ēt facit . ff. de his q̄bus vt indi. l. 3. vbi dicit̄ ꝙ indignus iudicat' est successione muli eris a qua fuerat īstitut' qui ꝑ negligē tiam ⁊ culpā suā id egit vt mulier mo reret̄. Dicit glo. nō adhibēdo medicuʒ.

B. Sed tñ nõ licet parẽtib⁹ liberos vł
liberis parẽtes ab hereditate sua ẽpel
lere monachos factos ꝗbuis dum laici
fuerãt in cãm ingratitudinis iciderint
19.q.vlt.c.fi. Idẽ hẽs.ĩ.religio ꝑ.§.12º g
incipit. Utꝝ religiosi.⁊c̃.

¶ Usqꝫ ad q̃tũ gradũ durat successio
i hereditate. R. Nõ terminaẽ in q̃rto
gradu: sicut quo ad impedimẽtũ mr̃i
monii: sed durat vsꝫ ad decimũ.35.q.5.
ad sedẽ. A. Ibi quo ad successiones nõ
videẽ fieri aliq̃ grad⁹ determinatio.. I
vsqꝫ ad quẽ numeꝝ determinetur: sed
potius indetermiate. Et sic in ĩfinituꝫ
quousqꝫ memoria hẽri de cognitione
possit. vt ⁊ silr ⁊ diffusius ponië in In
sti. de gradi. cogni. p totũ. Unde ⁊ ĩ sũ.
con. li. 2º ti.5.q.119. dicitur ꝙ admittunẽ
cognati ĩ infinitum. exq̃ gradus attinẽ
tie ꝓbatur. Quod gº aliqui dicũt de de
cio: põt ĩtelligi ex eo ꝙ vix ẽ ꝙ memo
ria vltra extẽdaẽ. Et vt pꝫ ĩ dcõ.c. ad se
dem. multũ variat ꝯputatio respectu
successionis ⁊ mr̃imonii. Nã in mr̃imo
nio fr̃es sunt in ꝑmo ⁊ filii eoꝝ in scđo.
In successiõe ꝟo fr̃es sũt in 2º ⁊ filii eo
rũ ad inuicẽ ĩ 4º ⁊ sic de religs. vt ibi
B. Et qui ⁊ quõ succedãt. vide. ĩ. succes
sio. De heredũ substitutõe. vide. ĩ. testa
mentum 2º §.2º

¶ Utꝝ heredes teneanẽ ad debita de
functi. R. Heredes qdeꝫ ꝭm leges nõ
teneneẽ de maleficio testatoris: nisi in
quãtũ ad eũ ꝑuenit vel nisi cũ testato
re fuerit lis cõtestata. tñ ꝭm canones ⁊
ꝭꝫ ꝯsciaꝫ hẽs qlibꝫ teneẽ ad oĩa debita
siue fuerint ex ꝯtractu. siue ex malefi
cio. vel q̃si. ⁊ siue res ꝑuenerit ad here
dẽ: siue nõ. siue lis fuerit cõtestata: si
ue nõ.16.q.6. si epm. ⁊ ex̃ ꝺ pigno. ex pñ
tiũ. ⁊ de solu.c.ꝑ. ⁊ de vsur. tua nos. ⁊ de
rap. ĩ lr̃is. ⁊ de sepul.c.vlt. ⁊ de sen. ex. a
nobis 2º Hoc intellige si hereditas suf
ficiat. vt. ĩ. ĩ. §. ꝓximo dicitur. Con. ĩ hº
oẽs canoniste. A. Idem in sum. con. e.
ti.q.91. B.

¶ Quid si hereditas non sit sufficiẽs
ad oĩa debita. R. ꝭm Ray. Credo ꝙ in
iudicio aĩe ẽt si nõ fecit ĩuẽtariũ nõ te
neẽ nisi ꝗtũ sufficit. Distiguo tñ ĩnẽ le
gata ⁊ ꝺbita. q2 ꝺbita teneẽ siñ dimiu
tõe soluẽ. ꝺ legat ꝟo si tot sẽ ꝙ ñ ẽma
neat ei legitia põt detrahẽ suaꝫ legiti
mã: ⁊ iteꝝ q̃rtã ꝭm quosdã si fuerit ĩsti
tut⁹ hẽs. Idẽ Hosti. ⁊ Ul. A. Idẽ in sũ.
con. eo. ti.q.92. vbi ẽt dr̃ ꝙ ĩuẽtarium ẽ
scriptura quã dꝫ hẽs ichoare ꝭm leges
ĩfra.30. dies a morte testatoris. vł post
ꝗ scit se hẽdẽ ĩstitutũ. ⁊ describere ibi
oẽs res defuncti sub testib⁹. ⁊ dꝫ illam
ꝯficere ĩfra.60. dies. vel ĩfra annũ si re
mote sunt res. ⁊ tũc nõ teneẽ creditori
bus vltra id qꝺ ĩuẽtũ fuerit de hẽdita
te. Ał si nõ fecerit ĩuentariũ tenebiẽ in
solidũ. C. de iure deli. l. sancim⁹. B. Et
de legitima hẽs. ĩ. legitima.

¶ Quis ordo tenẽdus ĩ soluẽdo credi
torib⁹ aut legatariis. R. ꝭm Ray. Si
creditores ⁊ legatarii silr veniant. ꝑ est
satisfaciẽdum creditorib⁹. Sed si veni
ant sepatiꝫ: liberaẽ hẽs soluẽdo ꝑ illũ
ordinẽ quo venerũt: dũ tñ nihil faciat
dolo. Et creditores postmodũ venien
tes nõ debẽt ĩqetare hẽdẽ nisi remãsit
ei ꝺ hẽditate: sꝫ hñt ius suũ saluũ ꝯ le
gatarios. Sꝫ si hẽs scit vel credit siue
dubitat ꝙ hẽditas nõ extẽdiẽ vltra de
bita siue fuerit ex ꝯctu. siue ex malefi
cio: vel q̃si: nihil dꝫ dare legatariis do
nec satisfecerit. Et idẽ modus tenẽdus
ẽ ĩ satisfaciẽdo ꝑus creditorib⁹ ꝑorib⁹
⁊ ĩ iure potiorib⁹. de q̃ hẽs. ĩ. r̃stitutõ 2º
§.4º 5º ⁊ 6º A. ⁊ si hẽs hũc ordinẽ muta
uẽit. ꝑ. s. soluẽº legatãiis ł scđariis credi
torib⁹ ꝑus ꝗ potiorib⁹: ñ absoluiẽ hẽs
ĩ foro ꝯstie nisi hº faciat ignorãter ẽpu
tãs. s. hereditatẽ ad oĩa soluẽda sufficẽ
vel nesciẽs hũc eẽ potiorẽ creditorẽ ꝭꝫ
Ul. ⁊ Hosti. vt ĩ sũ. con. lib. 2º ti.5.q.94.
vbi ẽt diẽ glo. Ray. ꝙ sicẽ ꝑores seu po
tiores creditores ab aliis ꝑuẽti nõ de
bẽt ĩngetare hẽdẽ ita nec illos q ab eo
emerũt res q̃rũ ꝑcia ĩ legata vel fidei
cõmissa vel alios creditores ꝓcesserũt
vt ĩ. l. sancim⁹. ĩ. allata. Nã vt in hac. l.
patꝫ creditoribus potiorib⁹ ẽuaẽ ius ꝯ

m1

legatarios:ꝛ ēt ꝯ alios creditores iferi
ores q ꝑus ab hēde acceperūt. B .Et
nō ꝙ hēs pōt deducē añ oia expensas
funerꝭ.ꝛ ēt alias nccias quas fec̄ cā hē
ditatis: vt i testō.iuētario.ꝛ hꝰi. Et bre
uit qñ ꝺbita totā hēditatē hauriūt:he
res dꝫ eē imunis a lucro:sic̄ ꝛ a ḡuami
ne.C.ꝺ iur deli.l.sancimꝰ.§.ꝛ si ꝑfataꝫ.
cū seqntibꝰ. Itē nō ꝙ lꝫ obligatō testa
toris trāseat ad hēdē.nō tñ ꝑiculū ꝑiu
rii ꝛ hꝰ i q nō pñt excedē singlarē ꝑso
nā. Idē Hosti.ꝛ Ul. A. Idē i sū.cō.dcā
.q.94.vbi ēt i hᵒ ponit exēplū de fracti
one voti q nō trāsit i hēdē. B.

¶ Quid si plīes sint hēdes:quō tenent
ad ꝺbita vl legata? Rx. Reglarit tene
tur glibꝫ hēs ꝓ hēditaria ꝑte.C.ꝺ acti.
hēdi.l.3. A. Potiꝰ ē.l.2.q icipit. ꝓ hēdi
tariis. B .Excipiūt qncꝫ cāus. ꝑ si ali
qd sit i obligatōe faciēdi vl nō faciēdi.
tūc.n.glibꝫ tenet isolidū.ff.ꝺ ꝟbo.obl.
in executōibꝰ.§.2ᵒ.vt si testator ꝓmisit
se aliqꝺ opꝰ factuꝝ.vl ꝓmisit ꝑ se ꝛ ꝑ
hēdē nō fieri q minꝰ ꝑ fundū suū ire li
ceat.h glibꝫ hēdū isolidū obligat.2ꝰ ca
sus ē si res q dꝫ restitui insolidūꝫ possi
deat ab vno.C.ꝺ hēdi.acti.l.2.ꝛ.ff.ꝯmo
da.l.sꝫ mihi.§.hēs.3ꝰ i alimētꝭ legatꝭ qñ
ꝓ volūtate ꝺfūcti vl iudicꝭ.vl ab vno
i solidū.vl a plībꝰ ꝓ ꝑtibꝰ desiḡtis pe
tunt.ff.de ali.lega.l.3.4ꝰ si testator ab
vno hēdū legauit creditori hēditario
ꝯpēsādi aio:tūc ille hēs onꝰ sustinebit
vsꝫ ad q̄ntitatē legati. A .vꝫ vt hēs sol
uat sibi itegrū legatū.vl si creditor no
luerit legatū hēs soluat sibi de portōe
sua tātā q̄ntitatē ad quātā ascēdit lega
tū:vt i.l.q stati segtur. B .ff.de lega.2ᵒ
.l.cū ab vno.5ꝰ in expensa funerꝭ vxorꝭ
q nō tm̄ astrigit hēdes ꝓ hēditāiis por
tōibꝰ sꝫ ēt viꝝ ꝓ portōe q ꝑuenit ad eū
de dote vxoris. A .vtputa si ad eū ꝑue
nerūt cētū:ꝛ i hēditate ducēta sūt: ipe
vir tenet ꝓ tertia.ꝛ hēdes ꝓ duabꝰ ꝑti
bus:vt i.l.veluti.de q.i. B .ff.de reli.ꝛ
sūpti.fune.l.aliqtiēs.ꝛ.l.veluti A. Pre
dicti ēt casus nōnꝭ i sū.cō.li.2.ti.5.q.95.
ꝺm Ray.ꝛ Hostꝭ. B.

¶ Quid si hēs ē pupillꝰ:nūqd pōt dif
ferri debitoꝝ solutio ꝑtextu pupillaris
etatis? Rx. Nō vt.C.de acti.hēdi .l.sub
pretextu.

¶ Pone ꝙ hēs vl executores nolunt
soluē q testator i pios vsꝰ legauit.nec
satꝭ facē creditoribꝰ:vt dixit.quid fiet.
Rx. Per epm loci ꝑmissa monitiōe ad
hᵒ cogēdi sūt.ex de testa.tua nobis.ꝛ.c.
Johes.ēt si a testatore id ꝯtigerit int
dici. Nā ꝛ si defunctꝰ ꝓhibuerit ne eps
se itromittat:tal ꝓhibitio nō valꝫ: vt
i dcō.c.tua. Hēdes qs testator tenet in
stituē.vide.i.testamētū 2ᵒ.

Heremita.

Heremita. Utꝝ hēmitica vita seu
solitaria sit ꝑfectior q̄ cōgre
gatōis religio. Rx. ꝺꝫ Tho.scꝺa scꝺe.q.
188. Uita socialis nccia ē ad exercitiūꝫ
ꝑfectōis.qꝛ mutuo se istruūt verbo et
exēplo ꝛ correctōe q ad ꝑfectōem ꝑdu
cūt. Solitudo aūt ꝯpetit iaꝫ ꝑfectis q
alioꝝ regimie nō idigēt. Sicut ḡo illud
qꝺ iā ꝑfectū ē ꝑeminet ei qꝺ ad ꝑfecti
onē exercet:ita vita solitarie si debite
assumat ꝑemiet vite sociali. Si tamē
absꝫ exercitio ꝑcedēti tal vita assūat:
ē ꝑiculosissima:nisi suppleat ꝑ diuinam
gratiam.

¶ Utꝝ religiosi mēdicātes possint vi
tā hēmiticā eligē. Rx. pñt ꝺ lnia suoꝝ
maioꝝ ꝛ cellas siue hitacula i hēmo si
ue locis vbi nō sit hōiūꝫ hitatio ꝺ ꝓpi
quo pñt acqrē ꝛ ēt mutare.ex de exces.
ꝑla.cū ex eo.li.6ᵒ.

Hereticus

Hereticus pᵒ cōit. Hereticꝰ est
q de fide falsaꝫ opionē iuenit
vl iuētā seqt.24.q.1.hec ē fides.2.q.3.he
reticꝰ.imo ēt q circa fidē dubiꝰ ē.ex.eo.
.c.ꝑ. Et itelligēdū ē eē dubiū eū q deter
miare i dubietate ꝑsistit. Secꝰ de illo
q tētat de fide cū dolore cordis. Itē he
ticꝰ ē ille q male sētit ꝺ ecclie sacris. A
.s.alr sētiēdo de baptismo.pctōꝝ ꝯfessi
one.eucharistia.mrimonio.ꝛ de religs
sacris q̄ ꝑdicet ꝛ obſuet sacrosācta ro
mana ecclia:vt i.c.de q statiꝫ. B .ex.e.

ad abolendam .3º qui male sentit cir
ca veritatem scripture sacre .24.q.3.
heresis.4º qui aduersus romanam ec
clĩaʒ agit:ꝛ eius dignitatē a dño tradi
tā auferre conaꝉ.dis.22.oēs. A .Ibi dr̃.
Qui romane eccl̃ie p̃uilegium ab ip̃o
oiuʒ sũmo ecclãꝝ capite traditũ aufer
re conaꝉ:ꝓculdubio ĩ hẽsiʒ labiꝉ. B .
Qñʒ ꝯo sʒ nõ ita ꝓp̃e dr̃ hẽtic⁹ qlibʒ ex
cõicat⁹.4.q.i. Qd aũt. Silr̃ ꝛ simonia
cus.i.q.i.qsqs. A .Idē ēt casus nõnꝉ in
sũ.cõ.liº p̃.ti.5.q.i.Aduertēdũ q̃ʒ ꝙ ille
dr̃ hẽtic⁹ q ĩ dubiis ꝑtinētiũ ad saluteʒ
ñ vlt acqescē declaratõi dñi pape.24.
q.i.hec ē fides.Silr̃ hẽticus ē q ꝑtinaci
ter affirmat exercē vsuras nõ eē pctm̃
vt ĩ cle.ex g̃ui.ꝯ vsur.Itē nõndũ ꝙ lʒ
qs ex ignorãtia hēat opionē hẽticã nõ
ē hẽtic⁹ si refert se ad intellectũ eccl̃ie
vel subiicit se ei⁹ correctõi.ex̃ de sũ.tri.
ꝛ fi.ca.dãnam⁹.ad fi.Itē nõ ē hẽtic⁹ q
snie sui erroris nõ ꝑtinaciꝉ adhẽt: sed
q̃rit cauta sollicitudīe ꝟitatē:pat⁹ cor
rigi cũ inuenerit.24.q.3.dixit apl̃s. B

Quid ꝓp̃e facit hẽticũ? R̷º ſm Pe.
Ad rõem hẽtici duo ꝯcurrũt.Unũ ē in
rõe.s.hẽsis initiũ. A .s.error erga credē
da:vt pʒ ĩ sũ.con.eo.ti.q.2.vbi ponũtur
q̃ in isto.§.hñꝉ. B .Alteꝝ in volũtate
qd ē hẽsis ꝯplemētũ:vt qr ꝑtinaciter
a fide deuiat.ꝛ talis ꝓp̃e dr̃ hẽtic⁹.Lõ.
Tho.in 4º addēs ꝙ si qs erret ĩ his ad
que explicite credēdũ nõ teneꝉ: nõ est
hẽticus. vt si qs putaret Jacob fuisse
p̃reʒ Abrahe ꝛ h⁹ĩ.ꝛ cũ cognoscit hº eē
ꝯ ꝟitatē fidei ꝛ scrip̃re:credit ei.silr̃ et
circa ea de qb⁹ inꝉ doctores sꝉ opiones
dõec p eccl̃iã deꝉmiatũ sit.vt idē Tho.
põit ĩ p̃ma ꝑte.q.32.An excuseꝉ schola
ris q tenet opionē sui doctoris habes
ĩ.opinio.

Utruʒ heretici sint vitãdi. R̷º Pos
sum ꝛ debeo eos monere ꝛ ĩducere vt
ad veram fidem redeant.In aliis non
licet eis cõicare.quia excõicati sũt.43.
dis.In mandatis. A .Clari⁹ vr̃ facē.ex̃
de hẽti.excõicam⁹.ꝯiuncto.c.cũ volun
tate.de sen.exco. B .Utꝝ aũt cũ eis vl̃
cũ aliis infidelib⁹ sit publice disputan
dũ.hẽs.ĩ.ĩfidelis.§.3º

Offm̃ iqsitõis hẽticoꝝ ꝑdurat post
mortē sũmi põtificis ēt q̊ ad negocia
nõ cepta.vl̃ que nõdũ emerserũt.ex̃.e.
ne aliq liº.6º A .Et ibi pʒ ꝙ hº ĩtelligiꝉ
qñ ꝯmissio fcã ē a papa. B .Sʒ nõ pñt
ꝓcedē ꝯ ep̃os ꝛ suꝑiores nisi in lr̃is sit
exp̃ssũ.Si tñ aliqd ꝯ eis ĩtellexerit de
bēt pape nũciare.ex̃ eo.liº.6º iqsitores.
A .Et ibi pʒ ꝙ ad istã denũciatõem te
neꝉ. B .Itē nõ pñt nec debent se intro
mittē de diuatõib⁹ seu sortilegiis. A .
Al̃.n.dʒ tales r̃liq̃re suis iudicib⁹ puni
endos:vt ĩ.c.accusat⁹.de q̊.ĩ. B .nec de
qõnib⁹ vsuraꝝ etiã ꝯ illos qb⁹ restitu
tionē vsuraꝝ ĩ pnia ꝑ hẽsi iniũxerũt. ꝛ
illi se ꝛ sua ad hº obligauerũt.ex̃ eo.ac
cusat⁹.§.sane.ꝛ.§.se.liº.6º A .Districte
tñ teneꝉ ingsitores ꝓcedē ꝯ ꝑtinaciꝉ af
firmãtes exercē vsurã nõ eē pctm̃. vel
ꝯ diffamatos vel suspectos ꝯ h⁹ĩ tãꝗ
ꝯ hẽticos vl̃ diffamatos seu suspectos
ꝯ heresi: vt in clementina ex graui.de
vsuris. B .

Ptãtes sclãres. A .qbuscũꝗ officiis
fũgãtur.vt ĩ.c.excõicam⁹.de q̊.ĩ. B .de
bēt moneri:ꝛ ēt si nccē ē ꝯpelli ꝑ eccl̃a
sticã cēsurã. A .s.ꝑ metropolitanũ ꝛ ce
tos ꝯprouĩciales ep̃os.vt ibi . B .oēs
hẽticos ab eccl̃ia denotatos ꝯ suis ꝓui
ciis exꉓmiare.ꝛ cũ de nouo qs eligitur
ĩ ptãtē ꝑpetuã seu tꝑalē. de hº iurare.
Et si ꝓpꝉ suã negligētiã aliqs tal̃ dñs
fuerit excõicat⁹.ꝛ ñ satisfecēit ĩfrã ãnũ
dʒ ĩtimari pape vt ip̃e oēs vasallos ei⁹
a fidelitate ip̃i⁹ denũciet absolutos.et
ꝉrã suã catholicis exponat occupãdã.ꝛ
illũ si expedire uidebiꝉ a sua dignitate
deponat.extra eo. excõmunicamus .§.
moneantur.

Archiepiscopi ꝛ episcopi qui circa
extirpandos hereticos fuerĩt negligē
tes debent deponi ꝛ alii substitui quĩ
hoc velint ꝛ possint.ex̃ eo. excõicam⁹.
.§.fi. A .Ibi dr̃.Adiicim⁹ insuper vt q
libet ep̃s vl̃ archiepiscopus per se aut
archidiaconũ suum.vel alias hõestas

idoneasq̄ ꝑsonas bis aut saltē semel i
āno ꝓpriā ꝓrochiā i q̄ fama fuerit hē
ticos hitare circueat: ꝛ ibi tres vł pl'es
boni testimonii viros. vel ēt si expedi
re videbit totā viciniā iurare ꝯpellat.
ꝙ si qs ibidē hēticos sciuerit: vel aliq̊s
occulta cōuenticula celebrantes seu a
cōi ꝯuersatōe fideliū vita ꝛ morib᷒ dis
sidētes: eos ep̄o studeāt indicare. ipse
aūt ep̄s ad p̄ntiā suā ꝯuocet accusatos
q nisi se ab ob̄o reatu purgauerit. vł si
post purgatōem exhibitā i p̄stinā fue
rint relapsi ꝑfidiā canonice puniātur.
Si q ꝟo ex eis iuramēti religionē obs
stinatōe dānabili respuētes iurare for
te noluerit: ex h° ip̄o tanq̄ hētici repu
tent. Volum᷒ igit ꝛ mādam᷒. ꝛ i ꝟtute
obie districte p̄cipim᷒: vt ad hec effica
cit exeq̄nda ep̄i ꝑ dioceses suas diligē
ter iuigilēt si canonicā voluerit effugē
vltōem. Si qs. n. ep̄s superꝑpurgādo de
sua diocesi hētice p̄uitat͞ fermento ne
gligens fuerit vel remissus. cū id cer
tis idiciis apparuerit ab ep̄ali offō de
ponat: ꝛ in locū ip̄ius alt substituatur
idone᷒ q velit ꝛ possit hēticā ꝯfundere
prauitatem. B.

¶ Sz q̄lr igrēdi sūt hētici? R°. Si pa
pa dat certā formā: illa tenēda est. Alt
p̄nt q̄ri ꝑ accusatōē. inq̄sitōē ꝛ denū
ciatōem. Itē tenētur diocesani ꝑ se vł
ꝑ alios saltē sel'i anno q̄rē hēticos vbi
fama ē eos hitare. ꝛ illos q̊s credūt ali
qd de h° scire debēt ꝯpellē iurare vt in
dicēt si q̊s hn̄t suspectos ꝓpt occulta
conuēticula vł alia sig. ex̄. e. excōicam᷒
§. adiicim᷒. Suspect᷒ si vocat᷒ ꝯfitetur
ꝛ sperat ꝯ correctōe: pōt ei iiūgi pnia
salutar͞. si āt negat ꝛ tn̄ sit ifamat᷒ idi
cet ei purgatio quā si nō p̄stitēit excōi
cabit: ꝛ vsq̄ ad satisfactōem ꝯdignam
ab oib᷒ euitabit. Et si ꝑ ānū sic steterit
extūc velut heretic᷒ cōdēnet: vt in dcō
c. excōicam᷒. §. q aūt.

¶ Quali pena hereticus punit? Rn°.
Quadrupli. s. excōicatōe. ꝯpositōe. reꝝ
ablatōe. ꝛ militari ꝑsecutōe. Excōicati
one. qꝛ oīs hētic᷒ siue occult᷒ siue mani
fest᷒ ē ip̄o iure excōicatus. 24. q. i. c. p̊. ꝛ
2°. ex̄. e. ad abolēdā. A. Clari᷒ ex̄. e. excōi
cam᷒ p̊. ꝛ 2°. B. 2°. depositōe. qꝛ idistīcte
siue cl'ic᷒ siue laic᷒ ēt papa vel iꝑator.
vł q̄lib3 ali᷒ d3 deponi ab oi dignitate.
40. di. si papa. 24. q. i. q ꝯ pacē. A. Ibi
dr. Qui ꝯ pacē eccl'ie sūt si dignitatem
vt cīgulū militie hēant nudēt eis. Si
āt p̄uati sūt. si q̄dē nobiles sūt: suarum
subaꝝ ꝓscriptōē patiāt. Si āt ignobi
les: nō solū corꝑe ꝟberēt s3 ēt exilio ꝑ
petuo castigēt. B. ꝛ ab oi offō ꝛ bn̄fi
cio expoliari. Et si cl'ic᷒ sit d3 deg̃dari. ꝛ
demū q̄lib3 tal' d3 reliq̄ arbitrio secl'a
ris ptātis aiaduersiōe debita puniēd᷒
. s. crematōe. A. De ista crematōe n̄ vr
i iure hr̄i de ꝯsuetudie. B. nisi ꝯtinuo
p᷒ dep̄hēsionē erroris ad fidē velint re
uerti: ꝛ errorē suū abiurare ꝛ satisfacti
onē exhibē. A. Istud ꝯtinuo de ꝯsuetu
dine ab aliq̄b᷒ obs'uat de p̄ma sessiōe
iudic͞ a p̄ma die q̄ examinat h᷒ cā: ita
ēt ꝙ hoc faciat spōte: ꝛ nō ꝓpt metum
ꝓbatōu3 ꝛ cruciatuū s'm glo. Ray. ꝛ in
sū. cō. li°. p̊. ti. 15. q. 4. vbi ēt hec nōnt s'm
Ray. B. Et sic redeūtes debēt perpe
tuo carceri detrudi. ex̄ eo. excōicam᷒ 2°.
A. §. si q. vbi dr ꝙ si postq̄ fuerit dep̄
hēsi redire voluerit ad agēdā pniā3 cō
dignā ꝑpetuo carcē detrudāt. Et sic
h nil dr de illa ꝯtinua ꝛ spontanea re
uersione. s3 dr eo. ti. c. ad abolēdā. vbi ēt
dr de p̄uatōe ab officio ꝛ bn̄ficio. B.
Et nō ꝙ ēt sūt relinq̄ndi iudicio secl'ari
q dep̄hēsi fuerit incidisse i abiuratam
hēsim: vt. ī. hētic᷒ 2°. §. 5°. ꝛ duob᷒ seq̄nti
bus. ꝛ h. §. añplt. 3°. punit reꝝ ablatiōe.
qꝛ bona eoꝝ oīa ip̄o iure st ꝯfiscata. s3
tn̄ executio ip̄ius ꝯfiscatōis vł bonorū
occupatio nō d3 fieri ꝑ p̄ncipes secl'ares
añq̄ ꝑ iudicē eccl'asticū snia sup eodē
crimie fuerit ꝓmulgata. ex̄ eo. cū s'm
li°. 6°. A. Et si tales erāt cl'ici eoꝝ bona
ꝯfiscāt eccl'e cui ꝯs'uiebāt. Et io si erāt
laici eccl'e i tꝑali iurisditione subiecti.
Alioꝝ ꝟo laicoꝝ bona p̄ncipib᷒. ex̄ eo.
excōicam᷒. ꝛ di. s. quo iure s3 Ray. ꝛ in
sū. cō. dcā. q. 4. B. 4°. punitur militari

ꝯfectiōe.q₂ ſi alr nō pōt fieri:manu ar
mata ſūt ab eis bona oīa auferēda.De
pena credētiū heretico ⁊ fautoꝝ hēs.ī
.§.12.º qui incipit.Quā penam.⁊c.

¶ Quid ſi hētic⁹ hēat filios catholicos
nūqd illi ſaltē hēbūt bona pr̄is.vł ptē
℞.º Nō.vt hēs ħ.§.ꝑcedēti.⁊.s̄.hēditaſ
.§.2.º A.Hoc ꝓbaſ ex̄ eo.ꝟgētis.Qđ.c.
corrigit.l.manicheos.C.eo.q̄ permitte
bat ꝯſanguineos catholicos ſuccedere
hereticꝭ.qđ vetaſ ī dcō.c.ꝟgentis. Qđ
videſ intelligēdū qn̄ pr̄ publice ꝑdica
uit cōtra fidē catholicā:vł publice pro
feſſus ē vel defēdit errorē.vł corā ꝑla
to ſuo ꝯfeſſus ē.vel ꝯuict⁹.aut ſnialiſ
ꝯdēnat⁹.ex̄ de ꝟbo.ſig.ſuꝑ qbuſdā.ſm
Ray ⁊ in ſū.con.li.º ꝑ.ti.15.q.7. B.

¶ Qualr aūt clic⁹ ꝑpter hēſiꝫ deḡda
tus dicaſ tradi ptāti ſclari.hēs.s̄.ꝺgra
datio.§.3.º Et an oīs degradat⁹ ſit tradē
dus.habes ibidē.§.4.º

¶ Quid de vaſallis hēticoꝝ? ℞.º Abſo
luti ſūt a debito fidelitatꝭ.homagii. et
toti⁹ obſequii qcūq₃ lapſis manifeſte
ī hereſim aliq̊ pacto q̄cunq₃ firmitate
tenebanſ aſtricti.ex̄ eo.c.vlt.Jdē ꝺ va
ſallis dn̄oꝝ q ſūt negligētes ꝯtra here
ticos:vt.s̄.§.5.º dictum eſt.

¶ Quā penā icurrūt credēteſ.recepta
tores.defenſores.⁊ fautores hereticoꝝ
℞.º Quilibꝫ talis ē excōicat⁹.⁊ ſi nō ſa
tiſfecerit īfra ānū ex tūc īpo iure ē īfa
mis:nec ad publica officia ſeu cōſilia:
nec ad eligēdos alios ad h⁹.nec ad te
ſtimoniū dꝫ admitti.nec pōt ꝯdē teſta
mētū.nec ad alicui⁹ hereditatis ſucceſ
ſionē accedē.Nullus quoq₃ eis ſuꝑ q̊
cunq₃ negocio:ſꝫ īpe aliis cogiſ r̄ndere
.Si iudex ē:ei⁹ ſnia nō valet. Si aduo
cat⁹:nō admittiſ eius patrociniuꝫ.Si
tabellio nō valent ei⁹ inſtr̄a.⁊ ſic ī ſilī
bus.Si ꝟo ſit clic⁹:ab oī officio ⁊ bn̄fi
cio dꝫ deponi.Et illi⁹ q tales poſtq₃ fue
rint ab eccl̄ia denotati euitare ꝯtēpſe
rint debēt excōicari.Probanſ hec oīa
ex̄ eo.excōicamus ꝑ̊.§.credētes.Jtem
oēs clici q talib⁹ exhiberent eccl̄aſtica
ſacr̄a,vel traderēt eccl̄aſtice ſepulture
aut elꝫnas ſeu oblatōes eoꝝ reciperēt
debēt ꝑuari ſuo officio ad quod nunq̄₃
reſtituētur ſine īdulto ſedis apl̄ice ſpā
li.Silr ⁊ regulares quoꝝ etiā ꝑuilegia
ī illis locis. A.ī dioceſi:vt ī.§.ſane. B.
non ſeruenſ eis:vt ī dcō.c.excōicamus
.§.ſane clerici.Et nō ꝙ ipſi credētes he
retici ſūt dicēdi.ex̄ eo.excōicam⁹.2.º A.
ibi dicitur.Credētes eoꝝ erroribus he
reticos ſimiliſ iudicamus. B.

¶ Si heretici ꝯuertanſ:nūqd reſtitu
entur eis vł eoꝝ filiis bona? ℞.º nō.ſed
ipſo iure oīa cōfiſcata ſūt.ex̄ eo. vergē
tis.⁊.c.cū ſꝫ.li.º6.º A.niſi eis ad cor r̄uer
tētib⁹ ⁊ abnegātib⁹ hereticoꝝ cōſortiū
miſereri aliqs voluerit.dcō.c.ꝟgentis.
et puto ꝙ iſta mīa poſſit hēri ab eo ad
quē bona ꝑ ꝯfiſcatōeꝫ deuoluūtur.de
quo.s̄.§.7.º ad finem.in additione. B.

¶ Qualr heretici ad fidē redeūtes re
cipi debēt? ℞.º Debēt ad arbitriuꝫ ſui
ep̄i abiurare errorē.⁊ ꝙ firmiter tene
bunt fidem catholicā.i.q.7.q̊tiens. ⁊ ꝺ
conſe.diſ.2.ego Beringarius.ex̄ eo. ad
abolendam. A.Et dꝫ iſta abiuratio ⁊
promiſſio fieri per ſcripturā.⁊ publice
vł ꝑuate ſm ꝙ crimē fuerit publicum
vel ꝑuatū ſm Ray.⁊ in ſū.con.lib.º ꝑ.ti.
5.º q.14. B.Qđ ſi poſt abiuratōem vł
poſtq₃ ad arbitriū ep̄i ſe purgauerint:
vt dictū eſt s̄.§.7.deꝑhenſi fuerit iꝫ ab
iuratā hereſim recidiſſe:iudicio ſclari
ſunt ſine vlla penitus audiētia relīqn
di:vt in.c.ad abolēdā. A.Hoc veꝝ cū
poſt h⁹ abiuratōem ſeu purgationem
deꝑhenduntꝫ in hereſi ꝑ facti euidētiā
aut ꝑ ꝯfeſſionē ꝑpriam vel ꝑ teſtes: ī
quo non parciſ eis nec quo ad vitam:
nec quo ad bona.Si aūt abſq₃ h⁹ deꝑ
hēſione occulte recidiuāt ⁊ occulte pe
nitētes reuertanſ ad eccl̄iam parcitur
eis quo ad vtrūq₃ ſm glo.Ray.⁊ in di
cta.q.14.vbi etiā dr̄ ſꝫ W.occultos he
reticos abſolui poſſe per ſimplices ſa
cerdotes:niſi ep̄s loci retinuēit ſibi ta
lium abſolutiones.Sed hoc clarum ē
ꝑ ꝑceſſum annalē curie ꝙ nunc pape
reſeruaſ caſus iſte.Jn dicta etiā.q.14.

nõtur ſm Inno. ꝙ heretici ẽt in extre
mis agẽtes nõ recõciliantur ſiñ ſolẽni
tate pmiſſa ſi adeſt facultas. Si ãt ad
eã nccitatẽ venerit ꝙ cõfiteri nõ vale
ant: pceſſerũt tamẽ ſigna pnĩe: tunc ẽt
ſine pmiſſa ſolẽnitate recõciliabuntur
Lex.n.q̃ aliud ſtatuẽt inhumana eſſet
Con. Hoſti. in.c.a nob.2º ex̃ ð ſen. exco.
vbi etiã pdicta tangit Inno. Aduertẽ
dũ quoqꝫ ꝙ ẽt cũ reuertẽtib' nõ parci
tur q̃ ad bona ⁊ vitã nõ ſũt petita pnĩe
⁊ eucharistie ſacrã denegãda. ex̃ eo. ſu
per eo. liº. 6º. B.

¶ Utrũ cũ redeũtib' ab hereſi diſpẽſa
ri poſſit. R. Iure qdem cõi tales exq̃
recõciliati ſũt ad laicã cõionẽ recipiun
tur. i. q. 7. c. p. Adhibet etiaꝫ qñqꝫ circa
eos quadruplex diſpẽſatio. ſ. ſemiplẽa:
vt ſolũ recipiant in ordinib' ante hec
oĩa ſuſceptis. i. q. i. ſi qs heretice. A. ibi
dicit hoc p magno bñficio hẽant ſi ad
empta oĩ ſpe pmotõis in quo inueniũ
tur ordine pmaneãt. B. plena vt poſ
ſint ſacẽdotes fieri. i. q. 7. cõuenientib'.
plenior vt poſſint eẽ epi. 12. diſ. nos con
ſuetudinẽ. pleniſſima vt etiã ad ſupio
res dignitates pmoueri poſſint. 23. q. 4.
ipſa pietas. A. Idẽ in ſũ. cõ. liº. p. ti. 5. q.
15. ſm Hoſti. Ray. ⁊ Gof. B. Utrũ pla
tus heretic' habent ptãtem ſpiritua
lem. vide. i. ſciſma. §. 3º.

Hereticus 2º.

.ſ. per librũ ſextũ. Plura ð hereticos hẽnt i 6º. de qbus q̃dam in pcedẽti. c. iaꝫ dicta
ſunt ſm ꝙ regrebat mã. Illa vero que
reſtant nunc erunt dicenda.

¶ Quicũqꝫ hẽticos. credẽtes. recepta
tores. defenſores vel fautores eorꝫ ſciẽ
ter pſumpſerĩt eccliaſtice tradẽ ſepul
ture excõicati ſunt. ⁊ non debẽt abſol
ui niſi ppriis manib' publice extumu
lent ⁊ piiciant corpora dãnatorum. Et
locus ille ppetuo careat ſepultura. ex̃
eo. quicunqꝫ. liº. 6º.

¶ Heretici cũ oĩb' fautoribus modo
dictis. A. ſ. credẽtibus. receptatoribus
defenſorib' ⁊ fautorib' eorũ: vt i dcõ
.c. quicunqꝫ. B. ⁊ ipſorum filii vſqꝫ ad
ſecundam generationẽ ad nullum ec
cleſiaſticum beneficium ſeu officium
publicum admittantur. Aliter irrituꝫ
eſt. ex̃ eo. quicunqꝫ. Et itellige per line
am paternam. nam per maternam nõ
puniuntur niſi vſqꝫ ad pmum graduꝫ
ex̃ eo. c. ſtatutum. A. Ibi etiam dicitur
Hoc ſane de filiis ⁊ nepotibus hẽtico
rum. credentium. ⁊ aliorum h'. qui ta
les eſſe vel etiã tales deceſſiſſe pbant
intelligendum eſſe videtur non auteꝫ
illorum quos emendatos eſſe cõſtitẽit
⁊ reincorporatos eccleſie vnitati. ⁊ pro
culpa h' ad mandatum ecclĩe pniam
recepiſſe quam ipſi iam perfecerit vl'
humiliter pſecutioni eius inſiſtant vl'
parati fuerunt ad recipiendum eandẽ
B. Itẽ omnes viri eccleſiaſtici q ad
pces talium receperunt dignitates vl'
bñficia eccliaſtica puati ſunt. ⁊ ſi rece
perint ſcienter nõ debent in poſterum
admitti ad talia vl' ſimilia. Itẽ filii ta
lium pſonarum non ſunt in poteſtate
paterna: ſꝫ ſunt ſui iuris: vt in dicto. c.
quicunqꝫ.

¶ Quid ſi quidam duꝫ in egritudine
decumberẽt petierunt hẽticos conſola
turos vt ab eis ſm conſuetudinẽ eorũ
conſolationẽ reciperẽt. A. per manus
impoſitionẽ: vt in. c. filii. de quo. i. B.
⁊ ſic deceſſerunt. ſꝫ modo filii vl' hẽdes
volunt pbare ꝙ ipſi defuncti nõ ſane
mẽtis effecti ſuſceperint. vel poſt pdi
tam loquelaꝫ: nunqd audiri dẽbẽt? R.
Si tales dũ viuebãt erant diffamati
vl' ſuſpecti de hẽſi. vl' ſi cõſtiterit ꝙ ipi
ſane mentis exiſtẽtes petiuerunt: hẽ
des non debẽt admitti. alioqn admitti
poſſunt ad pbandum non p vxores fi
lios familiares aut aliquos ð ſuis: ſed
per teſtes fidedignos ⁊ fidei zelatores
extra eo. filii. libº. 6º.

¶ Illi qui poſt abiurationẽ errorꝫ vl'
poſtqꝫ ſe pprii antiſtitꝫ examinatione
purgauerint: dephẽſi fuerint in abiu
ratam hẽſim recidiſſe q̃uis ſiñ vlla pe
nitus audiẽtia relinquẽdi ſunt iudicio

seculari: tamē ſi pnie signa i eis appa reant manifesta ɀ petiuerint humilit̄ sacramēta pnie ɀ eucharistie non sunt deneganda. extra eo. sup eo. li. 6.
¶ In inqsitiōe criminis hēsis ēt excōicati ɀ participes atq; socii criminis ad testimonium admittunt̄ pſertim i defectum aliarum pbationū cōtra hēticos. credētes fautores ɀ defēsores eoꝝ si ex numero testium aut psonaruȝ tā deponētium q̄ contra quos d̄ponitur qualitate ɀ aliis circūstantiis non falsa dicē pſumantur. ex̄ eo. in fidei. li. 6. Similit̄ illi admittūtur qui sup facto hēsis iurauerūt dicē ṽitatē tam de se q̄ de aliis. ɀ eam celando piurauerunt ɀ postea velint corrigere dictum suuȝ contra se ɀ alios si manifestis indiciis apparuerit tales nō leuitate: aut odio seu pecunia: sed zelo fidei velle reuelare. extra eo. accusatus. li. 6.
¶ Presidētes regimini alicuius loci: lȝ sint excōicati: vel de facto ɀ non d̄ iure iurisditioneȝ hēant: ad requisitionē ordinarioꝝ vl̄ legatorū ipoꝝ aut inquisitorum. A. nō valētiū siñ more dispēdio vl̄ negocii piculo recursū habē ad superiores q legitime in locis ipis possint iusticiam exequi: vt in. c. p̄sidētes. d̄ quo. i. B. possunt ɀ debēt cōtra hēticos. credētes. fautores. ɀ rcepta tores. ɀ defensores eoꝝ suum officium exercē. ɀ illi qui requirūt eos nō incurrunt aliquam sñiam. tamē dict] p̄sidētib' pter hoc i aliis nullum ius est cōcessum vl̄ pmissuȝ. ex̄. eo. p̄sidētes li. 6.
¶ Suspect' de hēsi ɀ ob h' citat'. ɀ qz non comparet excōicatus est. si excōicatōem p ānum sustinet ex tunc est velut hēticus condēnādus. ex̄ eo. cum cōtumacia. li. 6.
¶ Accusat' d̄ hēsi vl̄ suspectus vehemēti suspitione q hēsim in iudicio abiurauit ɀ postea ɔmittit i ipaȝ cēsetur relapsus: lȝ ātea ipm hēsis crimē ñ fuerit plene pbatum. Sȝ si levis suspitio fuit nō dȝ iudicari relapsus: sȝ alr̄ grauiter puniri. ex̄ eo. accusatus. lib. 6.

¶ Qui in vna hēsis specie: siue i vno articulo vel sacro errauit: ɀ postea abiurauit simplr̄ hēsiȝ: si postea errat in a' flapſ' ē iudicād'. ex̄. e. accusat'. li. 6.
¶ Ille d̄ cui' lapsu i hēsiȝ añ abiurationē ɔstiterat vl̄ nūc ɔstat: si postea hēticos recepter. deducat. vl̄ associet: eis donet munera siue mittat. vel fauorē ipēdat q excusari nō possit. A. seu etiā visitet. dcō. c. accusat'. B. iudicari dȝ relapsus. ex̄ eo. accusat'. li. 6.
¶ Quid si qs. p receptiōe hēticorum. A. vl̄ etiā p defensione seu fauore. dcō. c. accusat'. B. ɀ nō qz esset hētic' sub obligatōe bonorū inqsitorib' se abstrixerit ad recipiēdā pniam. ɀ ea iiuncta ɀ nō pacta ɔcesserit? R. Logi debēt hēdes i bonis ad cōplēdum. A. Uerum ē si sit pnia in bonis tpalib' iniuncta pficiēs ad salutē. vt ibi. B. Sec' si talis solum se obligauit ad pniam quā inqsitores vellēt iniūgē: ɀ ea nōdū iniūcta decesserit. ex̄ eo. accusat'. §. si ṽo. lib. 6.
¶ Nūqd post mortē hētici poterūt occupari bona ei' si d̄ hēsi non fuēit i ei' vita declaratum? R. Poterunt si post ea declaretur. ex̄ eo. accusatus. li. 6.
¶ Sacerdotes q instruunt hēticos de celanda ṽitate. ɀ h': debēt pena d̄bita castigari. Religiosi etiā hētici sūt grauius puniēdi aliis. ex̄ eo. accusat'. lib. 6. A. §. fi. vbi dicitur. Sacēdotes ɀ alii clerici q negociū inquisitōis istruendo citatos hēticos vl̄ eoꝝ credētes d̄ celāda ṽitate vl̄ dicēda falsitate seu eos indebite liberādo inuēti fuerint impedire: cum nō sit dubium ipsos ea facē in fauorē hētice prauitatis per inquisitores a talib' compesci possunt ɀ pena debita castigari tam p captionē psonarum q̄ al' put culpa exegēit delinqnt] Religiosi ēt sunt imutationis pena. i. carcerationis. ex̄ eo. c. plt. Seqtur. vel al' grauius puniēdi q̄ sclares si inuēti fuerint in hēsi vl̄ similib' deliqsse. B.
¶ Statutuȝ loci p quod impediretur negociū iqsitōis hēticoꝝ nō valet. A. siue ipediat̄ directe siue idirecte: vt in

.c.statutū.de quo.ī. B.⁊ dñi. A.vł alii
q̄cunq; rectores: vt ibi. B.tenentur il
lud exhibere. A.diocesano loci vel ei⁹
vicario: seu inq̄sitoribus.⁊ hoc sin̄ mo
re dispēdio. vt ibi. B.⁊ corrigere. A.i.
dio reuocare si necesse fuerit. vel saltē
eatenus moderari ꝙ ꝑ illud inq̄sitiōis
ꝓcessus nō impediatur vł aliquaten⁹
retardet. vt in.c.qđ seq̄tur. B.ex̄ eo.
statutū.li°.6°.

¶ Inq̄sitores in certis ꝓuinciis pñt ꝓ
cedere sił vel sepatim ꝓut negocii vti
litas suadebit.ex̄ eo.vt officiū.li°.6°. A.
Et ibi pꝫ ꝙ hoc obtinet quādo in aliq
bus locis sūt plures deputati simul. B

¶ In examinatiōe testiū ꝯ hereticos
A.i.sup crimē heresis: ip̄misq; cōtingē
tibus: vt in.§.veꝝ.de quo.ī. B.debent
īteresse due religiose ꝑsone. A.⁊ discre
te: vt ibi. B.⁊ si fieri pōt per publicā ꝑ
sonā ꝯscribi testium dicta.ex̄ eo.vt offi
cium.§.verum.lib°.6°. A.Et ibi patꝫ ꝙ
si persona publica cōmode non potest
haberi ista conscriptio debꝫ fieri ꝑ du
os viros idoneos. B.Et quidē religi
osi qui fuerint notarii. A.in seculo. vt
ibi. B.⁊ alii q̄bus iniunctum est. A.
a sede apostolica tabellionatus offici
um: etiā tp̄e religionis rōne negocii in
quisitionis contra hereticos: vt ibi.
B.tenentur ad conscribendum: vt in
dicto.c.vt officiuꝫ. A.si fuerint per di
ctos inq̄sitores req̄siti: vt ibi.vbi etiā
pꝫ ꝙ in hoc negocio etiā clerici possūt
exercere tabellionat⁹ officiū: lꝫ ip̄i vel
etiā p̄fati religiosi sint in sacris. B.

¶ Inq̄sitores si opus fuerit possūt in
uocare auxiliuꝫ brachii secularis ⁊ cō
tradictores ꝑ censuram ecclīasticā cō
pellere: non obstantib⁹ p̄uilegiis ꝯces
sis quibuscunq; ꝑsonis vel religiosis
vel vniuersitatib⁹. A.cuiuscūq; ꝯditi
onis dignitatis vel g̃dus religiōis vł or
dinis sp̄ałr vel gn̄ałr sub quacūq; for
ma v̄borū concessis vel in posterū con
cedēdis.⁊ pñt sic cōpellere etiā appel
latione postposita: vt ibi. B.nec etiā
cōstitutiōe de duab⁹ dietis. A.s.ex̄ ꝯ re

scriptis.nōnulli.vbi cauet ne q̄s ꝑ lr̄as
apłicas possit trahi ad iudicium vltra
duas dietas extra suam diocesim. B.
extra eo.vt officium.lib°.6°.

¶ Oēs rectores locoꝝ req̄siti a dioce
sanis vel eoꝝ vicariis seu ab inq̄sitori
bus tenētur iurare seruāe ⁊ seruari fa
cere ꝯstitutiones ꝯ hereticos.fautores
⁊ ꝯfensores eoꝝ.⁊ eoꝝ filios ⁊ nepotes
A.a sede apłica ꝓmulgatas ac etiam
approbatas.dcō.c.vt officium. B.Et
qui iurare noluerit ⁊ seruare: habetur
vt infamis ⁊ hereticoꝝ fautor ⁊ ꝯ fide
suspect⁹: nec dꝫ hēri ꝓ dño nec ad ali
quod officium publicū vlteri⁹ assumi
⁊ ea q̄ interiꝫ vt rector fecēit nullā hñt
firmitatē.ex̄ eo.vt officium.lib°.6°. i fi.

¶ Debēt oēs rectores in hoc negocio
parere diocesanis ⁊ inquisitorib⁹: nec
aliquo modo debēt cognoscere de hoc
crimine nec captos liberare.⁊ h⁹. A.i.
diocesanoꝝ vel inq̄sitoꝝ iudicium sen
tentiā seu ꝓcessuꝫ directe vel idirecte
impedire: vt in.c.qđ sequit. B.Aliter
sūt excōicati.⁊ si sustinuerint ꝑ annuꝫ
A.aīo ꝑtinaci: vt ibi. B.ꝯdēnari ꝯbēt
tanq̄ heretici.ex̄ eo.vt inq̄sitionis.lib°.
6°. A.vbi etiā idē statuit ꝯtra oēs q̄ sci
enter i p̄dictis dederint cōsiliū auxili
um vel fauorem. B.

¶ Concessū est inq̄sitorib⁹ cōmittere
citatiōes ⁊ denūciatiōes sn̄iarū. Itē au
ctoritas aduocādi ꝑitos. A.ꝓut expe
dierit vt eis assistāt.⁊ in ferēdis h⁹ sen
tētiis p̄beant ꝯsiliū oportunū: ac ꝙ eis
sup his hūiliter pareāt in v̄tute obedi
ētie iniūgendi: vt i.c.cōmissi. de quo.ī.
B.⁊ clerū ⁊ ppłm loci ꝓut viderint ex
pedire negocio fidei. Itē ꝓcedēdi ꝯtra
illos q̄ in ꝓuincia eoꝝ ꝯmiserūt ip̄ꝫ cri
men heresis etiā si ad aliā se trāstule
rint. Itē faciendi sibi assig̃ri a quocūq;
libros i q̄b⁹ eēnt aliq̄ ꝓcessus ꝯ h̄eticos
A.vł alia scripta i q̄b⁹ inq̄sitiōes facte
⁊ ꝓcessus ꝑ q̊scunq; auctoritate sedis
apłice vel legatoꝝ ei⁹ hiti ꝯ hereticos
ꝯtinentur vt ibi. B.⁊ circa hereticos
incarceratos vna cū p̄latis q̄b⁹ subsūt

penā eoꝝ mitigādi vel mutādi. Jtē pri uādi vel puatos nunciandi dignitati bus vel aliis bñficiis ecclīasticis: ꝛ of ficiis publicis ꝛ honorib⁹ oēs hēticos ꝛ fautores. A. ꝛ credētes, receptatores ꝛ defensores eoꝝ: ipsoꝝ quoqꝫ filios et nepotes: vt ibi. B. Sūt aūt diocesani regrendi. A. vel eis absentib⁹ eoꝝ vi carii: vt ibi. B. ꝛ de eoꝝ consilio faciē dū nisi ipi sciēter talib⁹ ɔtulissēt. A. s. dicta beneficia pfatis hereticis seu cō plicibus. tunc. n. ipi diocesani vel eoꝝ vicarii non sunt requirēdi: sed poti⁹ a suo iudice puniēdi: vt in textu qui seq tur. B. extra eo. vt cōmissi. lib⁹ 6⁹

Contra xpianos qui efficiuntur iu dei vel redeunt ad iudaismum etiam si infantes vł metu mortis eēnt bapti zati: pcedēdum est sicut contra hereti cos. Silr ēt contra eorum fautores. A. tanqꝫ cōtra fautores. receptatores he reticoꝝ. ꝛ eorum defensores. si pfati fu erint de hoc ɔfessi aut per christianos vel iudeos conuicti: vt in. c. de quo sta tim. B. extra eo. contra. lib⁹ 6⁹

Propter heresim maritorum non cōfiscant dotes vxoꝝ nisi cū eis scient cōtraxissent. A. s. quia tunc sciebant il los esse hereticos: vt in. c. quod sequi tur. B. extra eo. decreuit. lib⁹ 6⁹

Quando negociū heresis cōmittit alicui vel aliquib⁹ generaliter in certi locis non adimitur epis auctoritas eo rum ordinaria vel etiā delegata si eaꝫ habeant. Et vtriqꝫ etiam de eodem facto inquirere possunt cōiter vel diui sim. Et si diuisim pcedant tenētur cōi care sibi inuicem pcessus. ꝛ per vtrosꝫ simul snia pferatur nisi alter alteri de ferat. Quod si i snia nō ɔcordant ad se dem aplicam mittant. A. vterqꝫ nego cium sufficienter instructum: vt in. c. quod sequitur. B. ex eo. p hoc. lib⁹ 6⁹ A. Jbi etiā dicit qꝫ si ordinaria seu de legata epi ptāte pcedant: illum in p cedēdo modū obseruēt quem inquisi tores possunt ꝛ debent per iura cōia: vel spāles ɔcessiones seu ordiatōes se

dis aplice obseruare. B. Qō ēt vn⁹ si ne alio non possit ad sniaꝫ pcedere vi de expressius. i hētic⁹ 3⁹ §. p. Et intelli ge qꝫ pdictā cōicatōem pcessuū oꝫ fie ri qn nihil aliud fstat agēdū nisi qꝫ sē tentia pmulgeē. Qō si alter nō posset cōmode pcedere nisi visis actis alteri us: tūc sel tm cōicatio tribuat: vt i ex uagāti. Bñdicti. xi. q incipit. Ex eo.

Hereticis appellatio ihibita ē. ex eo. vt inqsitōis. li⁹ 6⁹ A. Et silr pclamatio qbus nō obstātib⁹ rectores seu officia les tpales ɔdēnatos hēticos: ꝛ sibi reli ctos statiꝫ debēt recipe ꝛ indilate aiad uersione debita punire. ꝛ idem ēt est ō credentibus ꝛ eorum receptatoribus fautoribus ꝛ defensoribus: vt ibi. B.

Jn negocio heresis pōt pcedi sim plicit ꝛ ō plano. A. absꝫ aduocatoꝝ et iudicioꝝ strepitu ꝛ figura: vt i. c. statu ta. de q. i. B. ꝛ si periculū eēt nō nomi natis accusatoribus vł testib⁹ publice nisi corā aliqb⁹ pudis pcipiēdo de te nēdo secretū. ꝛ h⁹. A. s. corā diocesano vel eo absente ipsius vicario qn inqsi tores pcedūt. Qn vo pcedit eps corā inqsitoribus. si hēri possit cōmode co pia eorūdē. ac nihilomin⁹ siue eps siue inqsitores pcesserint aliqb⁹ aliis pso nis pudis ꝛ honestis iuriſqꝫ periti: qs ad h⁹ vocari ꝛ eis totū pcessū sup quo deliberādū ē seriose manifestari ac in tegralr explicari: ꝛ de ipsoꝝ cōsilio ad sentētiā vł ad cōdēnatōeꝫ pcedi oꝫ. Et eps vł inqsitores possūt indicē secretū pfatis qb⁹ fit reuelatio. ꝛ i eos si archa na ɔsilii seu pcessus sibi sb secreto ab eisdem patefacta preter eorum licētiā aliis patefecerit excōicatōis sniaꝫ quā ex secreti violatione ipso facto incur rant si eis expedire videbitur pmlga re. sic tamē qꝫ inqsitores epm vel eps inquisitores non excōicent hac de cau sa. sꝫ ipsi ex districto pcepto iuris ad se cretum h⁹ tenētur. Et in his ex pcepto tam episcopi qꝫ inquisitores debēt pu ram ꝛ prouidam intentionem habere ne ad accusatorum vel ad testiū noia

suppͥmenda vbi ē securitas ꝑiculuȝ eē
dicant:nec ī eoꝝūdem discrimē securi
tatē asserāt vbi ꝑiculum iminēt:super
quo eoꝝūdē conscie onerant̄:vt ibi. B
Sȝ cessante ꝑiculo publicētur:vt fit ī
aliis iudiciis.ex̄ eo.statuta.li.°6.°

H Ereticus 3.° Hec que sequunt̄
ꝯ hēticos sunt in clemētinis.
p̊ qdē ꝙ tam eṗs ꝗ̃ inqͥsitoꝛ vnus siñ
alio pōt citare ꝛ caꝑe: ꝛ tute custodie
mancipare. A.ponendo etiam in com
pedibꝰ vel maniciꝭ ferreis si ei visuȝ fu
erit:necnon ingrē contra illos de qbꝰ
ꝑ hꝰ negocio ſm deum ꝛ iusticiam vi
derit expedire:vt in cle.multoꝝum. de
qua.ī. B.Sed deputare duro carceri
ꝛ qui magis ad penam ꝗ̃ ad custodiā
videatur:vl' toꝛmētis exponē:vel ad
sētentiam ꝓcedē nō pōt eṗs sine inqͥsi
toꝛe:nec inquisitoꝛ sine eṗo autꝭ eiꝰ su
per hoc delegato:aut eṗali sede vacā
te delegato capituli si sui adinuicem
copiā possint habē infra.8.dies postꝗ̃
se reqͥsierint. A.ꝛ si secꝰ ꝑsumptum fu
erit:nullum est ꝛ irritum iṗo iure: vt
ibi. B.Potest tamē qlibet ꝑdictoꝛuȝ
cōmittē alteri vices suas vl' ꝑ litteras
significare suum consilium vel assen
sum.extra eo.multoꝛum.

¶ Quilibet carcer vel murꝰ hēticoꝝū
debet esse cōmunis eṗo ꝛ inquisitoꝛi.
ꝛ debȝ habē duos custodes.vnum quē
volet eṗs ꝛ ei ꝓuidebit alteruȝ quem
volet inquisitoꝛ ꝛ ei ꝓuidebit.ꝛ vterꝗ̃
eoꝛum pōt habē sub se vnum fidelem
ministrū ꝛ illius loci erunt due claues
A.diuerse ꝛ ꝑ quolibet conclaui carce
ris:vt ī dicta cle.multoꝛum. B.quaꝝ
vnꝰ custodum vnam:ꝛ alius aliā tene
bit ꝛ poterit officium ministrandi car
ceratis cōmittere suo mistro.ꝛ tenent̄
predicti custodes anꝗ̃ exequātur offi
cium corā eis a quibꝰ assignātur iura
re tactꝭ sanctꝭ euāgeliis ꝙ in custodia
oēm diligētiā quam poterunt adhibe
bunt.ꝛ ꝙ alicui incarceratoꝛum nihil
loquetur vnꝰ nisi alio audiēte.ꝛ ꝙ ipis

carceratis fideliṫ cōferēt ꝓuisionem
quam ipsi recipiūt ex oꝛdiatione cōi.ꝛ
ꝙ a parētibꝰ vel aliis personis confer
tur eisdem nisi episcopi vl' inquisitorꝭ
vel suoꝛū cōmissarioꝛum oꝛdinatio re
frigeṫ.Et eodeȝ modo iurabunt pꝛedi
cti custodū ministri ꝛ corā eisdem:vt ī
cle.multoꝛum.ex̄ eo. A.Ibi ēt subdiṫ
Et qꝛ sepe contingit eṗos ꝓṗos habē
carceres sibi ꝛ dictꝭ inqͥsitoꝛibꝰ non cō
munes:districte ꝑcipimꝰ vt custodes
ad incarcēatoꝝ ꝑ dicto crimine custo
diam per eṗos vl' sede vacāte ꝑ capl'ȝ
deputandi ꝛ eoꝛū ministri coꝛam dictꝭ
inquisitoꝛibꝰ vel substitutꝭ ab eis pꝛe
stent simile iuramētum. B.Notarii
inquisitōis coꝛam eṗo cum inquisito
re vel substitutis ab eis iurabūt suuȝ
officium fideliṫ exercē.Et idem fiet de
aliis ꝑsonis necessariis ad dictū offici
um:vt in dicta cle.multoꝝ.ex̄ eo.

¶ Episcopi ꝛ inqͥsitoꝛes vel substituti
ab eis malitiose aut fraudulēter non
imponant alicui crimen heresis: nec
ꝙ aliqui ipsos in executione officii sui
impediunt imponant aliquod falsum
Quod si episcopi causa odii gratie vl'
amoꝛis.vl' lucri.vel cōmodi tempoꝛa
lis omiserint ꝓcedere. A.contra iusti
ciam ꝛ conscietiam suaȝ vbi fuerit pꝛo
cedēdum super hꝰ pꝛauitate.vt in dcā
cle.multoꝛum. B.vel aliquem vexa
re imponēdo iṗam heresim.vel ꝙ im
pediant suū officiū.si eṗi sunt:vel susꝑ
per triēniuȝ incurrūt suspēsionē ab of
ficio.si inferioꝛes sunt:sunt excōicati:
a qua snīa nō nisi per papā absolui po
terunt. A.ꝑterꝗ̃ in moꝛtis articulo.et
tunc satisfactione ꝑmissa nullo in hac
parte ꝑuilegio suffragante: vt in tex.
qui sequitur. B.In cle.multoꝝ.ex̄ eo.

¶ Inqͥsitoꝛ non pōt esse nisi attigerit
40.ānum.Et tā ipse ꝗ̃ cōmissarii ꝺpu
tati non possūt pecuniā extoꝛquē.nec
sciēter eccl'iaruȝ bona ob delictū cl'ico
rum fisco eccl'ie applicare.aliṫ sūt excō
municati.Quē casuȝ vide plene.s̄.ex
cōicatio p̊.§.4.° A.Et ibi de hoc dictuȝ

ē in additōe. B. ꝛ in cle. volentes. ex. e. Nullus aũt inq̄sitoꝛ pōt ꝓcedere ↄtra officialē aliquē vel nūciū romane curie. vt in extrauaganti Johānis. xxij. que incipit cum frater.

Hermofroditus.

Nunquid talis oꝛdinari pōt? R°. Si magis vigit in sexuz virilē q̄ȝ femineū pōt recipe caracterē. si econuerso non pōt. 4. q. 3. testes. v. Itē hermofroditus. Sȝ tñ in vtroq̄ȝ casu nō debet oꝛdinari ꝓpter defoꝛmitatē ꝛ mōstruositatem: ar. 36. dis. illustratoꝛ. ꝛ. 49. di. c. vlti. Si vo equaliter inualescit i eo sexus virilis ꝛ femine⁹: caracterē recipere non pōt ſm Guil. A. Idem i sū. con. lib°. 3°. ti. 23°. q. 2. B.

Ironia

per. h. scribitur. Uide tamē i litera. I.

Istrio.

Utrum officiuȝ histrionum sit licitum? R°. ſm Tho. scd'a scd'e. q. 148. Tale officiū. q2 oꝛdinatur ad solatium hominibus exhibēdum: non ē illicitum ſm se: dūmodo non vtantur aliquibus verbis vl' factis illicitis. ꝛ nō adhibeant ludum negociis ꝛ tpib⁹ indebitis. Unde ꝛ illi q moderate eis sb ueniūt non peccāt: sȝ iuste faciunt mercedē ministerii eoꝛum eis retribuēdo. Si qui vero sup̄flue sua in talibus consumūt vel largiunť illis qui illicitis ludis vtuntur: peccant q̄si eos in peccatis fouētes. A. Con. Ul. ꝛ addit. q̄ si aliqs etiā malis histrionibus parce dat ad conseruandā famam suā ne a talibus vituperetur: non credo talem peccare moꝛtaliter: vt in sū. cō. li°. 2°. ti. 5. q. 22. B. De histrionibus hēs s̄. cleric⁹. 4°. §. 5°. ꝛ s̄. cōicare. §. 20. qui incipit. Utrū coꝛpus xpi debeat dari histrionibus.

Homicidium

p°. cōiť qd est? R°. Est hois occisio ab homine facta. Et cōmittitur non soluȝ facto: sed etiam verbo. Et verbo tripliciter. s. p̄cepto. consilio. ꝛ defensione. i. defendendo homicidam suis verbis ab illis qui volebāt ipm retrahere vel impedire: vt. 50. dis. si quis viduam. de pe. dis. i. periculose. Facto vero cōmittitur quatuoꝛ modis. iusticia necessitate casu. ꝛ voluntate. A. Glo. Ray. dicit. Defensione. vt cum aduocat⁹ defendit reum in causa crimiali: vbi accusatoꝛ si non ꝓbauerit tenetur ad ꝑenam talionis: vt in sum. con. li°. 2°. ti. p̄. q. 2. Et eo. ti. q. 21. diciť ſm Ray. Defensione. i. dissuasione: vt si quis dissuadendo retrahit a bono ꝓposito hoiem volentem aliuȝ a moꝛte liberare. Et glo. eius dič hoc intelligēdum quādo coꝛrupta intentōe fit. Nam si mater filiū volentē liberare aliquem a periculo moꝛtis retrahat vel dissuadeat: q2 timet ne ille ibi inficiať: vl' parum vl' nihil peccat Et ſm Ray. ꝛ in dicta. q. 2. est etiā homicidiū spūale q̄ quis spūaliť ꝛ q̄dam iurisfictōe occidiť: quod fit. 5. mōis. Obediendo. i. Joh. 3°. Qui odit fratrē suum homicida est. Itē detrahēdo. de pe. di. i. homicidioꝝ. Item male cōsulendo seu suadendo. ea. dis. c. noli putare. Itē nocendo. ea. di. homicidium. vbi diciť: q̄ ois iniqu⁹ mot⁹ ad nocēdū frī: ꝑ homicidio cōputať. Item victum subtrahendo. 86. dis. singulis. ꝛ. c. pasce. B.

¶ Utrum occidere animalia sit peccatum. R°n° ſm Tho. secūda secunde. q. 64. Non. quia nullus peccat vtendo re sua ad hoc ad quod est oꝛdinata. Generaliter autem plāte ꝛ aīalia ꝓpter hominē sunt oꝛdinata. A. Idē in sum. con. lib°. 2°. ti. p̄. q. 3. B.

¶ Utrum liceat iudici occidere malefactoꝛem. R°n° ſm Tho. secunda secunde. q. 64. Sicut pro salute totius coꝛpoꝛis p̄sciditur laudabiliter putridū membꝛum: sic malefactoꝛ ꝛ coꝛruptiuus alioꝛū occiditur vt bonum cōe cōseruetur. Si tamē hec occisio fieret a iudice vl' ministro liuoꝛe vīdicte vl' ōlectatōe fūdēdi hūanū sāguinē: lȝ ille iuste occidať: nihilomin⁹ iudex moꝛtaliť

peccat.silr z minister.Et eodē modo si
faceret hoc iuris ordie non seruato.23.
q.4.§.plt.z.q.5.miles.z.c.cum mister.
z.c.lex eterna.z.c.officia.z.c.cum homo
z.c.qui malos. A .Idem in sū .con.eo.
ti.q.4. B.

¶ Utrꝫ liceat ꝑuate ꝑsone malefacto
rē occidere. R° ſʒ Tho.scda scde.q.64.
Nō licet.sed illi tm̄ cui cōitatis cura
ɔmissa est sicut ꝑncipi hñti publicam
auctoritatē.nō aūt ꝑuato:z multo am
plius neqꝫ clerico.Nā clicis cōmittit mi
nisteriū noue legis in q̄ non determia
tur pena occisionis vel mutilatōis cor
poralis.z ideo vt sint idonei ministri
debēt a talibus abstinē. A .Hoc intel
lige nisi fieret ad repellēdā viꝫ cū mo
deramine inculpate tutele:vt in cle.si
furiosus.de homi. B .De muliere in
adultēio deprehensa vtꝝ possit occidi
vide.ī.impedimētū 8°.§.vlt. z de adul
terio.vide.ī.lex.§.9°.v.4°

¶ Utꝝ aliq̄ nccitate liceat occidē ho
minē. R° ſm Tho.scda scde.q.64.Illi
citū qdem ē ꝙ homo intēdat directe
occidē hoieꝫ vt seipm defendat.nisi ei
q hēt publicā auctoritatē. A .z etiā pri
uato si nō excedat limites defensiōis
legitime dicta cle.si furiosus. Iō segt
B .Pōt tñ vim vi repellē cū modera
mine iculpate tutele. Et si ꝑter inten
tōeꝫ defēdētꝭ ille occidat ñ peccat.

¶ Utꝝ liceat occidere furē. R°.Fur no
cturn⁹ si non poterat discerni ꝙ ad fu
randū z non ad occidēdū venisset. nec
alr poterat deprehendi:potuit occidi.
alr nō.ex̄.e.si ꝑfodiēs.ff.de sicca.l.furē.
A.Ibi dr.Furē nocturnū si qs occide
rit ita demū impune foret si parcē ei
sīn suo ꝑiclo nō potuit. B.Furē vero
diurnū nō licet occidere nisi se telo de
fendat.qꝛ tunc plus ē q̄ȝ fur:vt ī dicto
.c.si ꝑfodiens.Latronē etiā īsidiantem
itinerib⁹ ſm leges cuilibet licet occidē
silr z nocturnum ꝑplatorē agroꝝ.C.qñ
licet vni.se sine iu.vi.l.i.z.2.De quibus
duobus vide infra latro.

Utrū liceat clericꝭ occidē suū inuaso
rem. R°.Clrici quidē pñt sicut z laici vi
vi repellere defendēdo se z sua: ar.ex̄
de homi.significasti.Et hūc casū vide
s̄.bellū ꝑ.§.2°.z ex̄ de sen.exco.dilecto.
li°6°. A.Ibi hoc clare hr̄.vbi ēt dr̄ ꝙ po
test z dꝫ qlibet ꝓpulsare iniuriā etiam
a vicino z ꝓximo. B.Qō si clicus ita
inuadatur ꝙ aliter mortē vitare non
poterit nisi occidat vel mutilet iuaso
rem hoc faciēdo nō est irregularis. in
cle.si furiosus.ex̄ eo..Et eodē mō non ē
irregularis si occidat furiosus:aut īfāſ
aut dormiens:vt ibidē dicitur.

¶ Utrum grauius peccet q occidit in
ſtū q̄ȝ qui occidit peccatorē. R° ſʒ Tho.
scda scde.q.164.Sic.q̄drupli rōe.ꝑ qa
nocet ei quē plus dꝫ diligere, z ita ma
gis agit ɔ caritatem.2°.qꝛ iniuriam in
fert ei q ē min⁹ dign⁹.z ita magis agit
ɔ iusticiam.3°.qꝛ ꝑuat cōitatem maiori
bono. 4°.qꝛ spernit deū. Luc.10. Qui
vos spernit me spernit. A .Idem ī sū.
con.lib°2°.ti.ꝑ.q.18. B.

¶ Utruꝫ homicidiū semꝑ sit mortale
R° ſm Ray.Homicidiū volūtarium
mortale est z enorme.dis.50.si qs volū
tarie. A.Ibi dicit.Si qs volūtarie ho
micidiū fecerit ad ianuā catholice ec
clie sꝑ iaceat.Dic glo.i.horꝭ statutꝭ.Se
qt.Et cōionē i exitu vite sue recipiat.
Dic glo.supple si morit añ finitū tp̄s
pnie.qꝛ p⁹ tp̄s pnie licite cōicat: vt.36.
.q.6.si qs de corꝑe. Segt.Si āt ñ volū
tate sed casu aliq̄ homicidiū fecerit: ꝑ
or canon .7.annis agē pniam iussit.2⁹
canō.5.mādauit. B .nisi fiat iurꝭ ꝑmis
sione:vt in iudice z ī eo q se defēdit et
sua.vel in bello iusto.23.q.1.quid culpa
tur. A.Idē in sum.cō.eo.ti.q.20. B.

¶ Utrum quilibꝫ teneat liberare ꝓxi
muꝫ ab iniusta morte cum potest. R°.
Dicendum ꝙ ex debito caritatis quili
bet tenetur repellere a proximo iniuri
am si potest.vñ Amb°.Qui nō repellit
īiuriā a proximo si potest taꝫ est in vi
tio q̄ȝ ille q facit.23.q.3.non inferenda.
z.c.se.z.c.ostēdit.z.q.5.reos.Hec ē snia
Ray.Guil.z Tho.scda scde.q.60.In h°

tñ sicut ponit Guil. diuersitas ē nō̃ nda
q² ille q̲ h₃ publicā ptātē tenet̃ defen
dere ēt cū armis si oʒ. A. ꝛ se ēt morti
exponē̃ ẜm eū. Guil. vt in sū. con. eo. ti.
q. 32. vbi hec nō̃ ntur. B. dū tñ speret
ꝙ possit. Persone ꝟo ꝑuate si q̲dē so
lo ꝟbo possint hoīem liberare. aut ēt
facto ſ₃ sine piculo ꝑsonaꝝ suaꝝ tenē̃t
ita tñ ꝙ cum moderamie inculpate tu
tele: vt Tho. addit. S₃ nō credo ꝙ i h°
casu teneat̃ q̲s exponē̃ se corꝑali picl̃o
vt ait guil. ꝛ glo. 83. di. i ꝑncipio. A. Glo.
ibi dicit ꝙ teneor dare pecuniā ne ali⁹
iiuste occidat̃: l₃ q̲dā dixerint hoc veꝝ
eē de ꝓlatis. Itē dicit ꝙ medicus deb₃
poti⁹ g̃tis curare ēt suis sūptib⁹ q̃ꝫ per
mittat infirmū mori: nō solū pauperē̃
ſ₃ ēt diuitē. Dicit etiā ꝙ pōt ꝛ inuitum
curare ꝛ postea a potēte vel ei⁹ heredi
bus cure debite adhibite salariū petē̃
ēt si infirmus moriatur. B.

¶ Utꝝ teneat̃ q̲s dare pecuniā ne ali⁹
occidat̃. R°. Glo. 63. di. in ꝑncipio pōit
de hoc duas opiones. vna ē ꝙ q̲lib₃ te
net̃. alia est ꝙ solū ꝓlati. Et subdit. A.
q̲ð seq̲tur nō vr̃ ibi poni in glo. tamen
veꝝ puto. B. Mihi vr̃ distinguēdum
q² si ꝯstat illū iniuste occidi: q̲lib₃ tene
tur pecunialr̃ subuenire q̃ꝫtū sua pos
sibilitas pōt. salua tñ nccitate sua. Qð
si nescit̃ an iniuste occidatur: aut si ne
cessitas isti⁹ nō pōt: nō tenetur. Utruʒ
medic⁹ teneatur poti⁹ g̃tꝭ curāe aliquē̃
q̃ꝫ ꝑmittē̃ mori. vide. ī. medic⁹. §. 3°. Et
vtꝝ medici vl̃ cirurgici possint ꝓmoue
ri. Itē vtꝝ liceat clīcis h° exercē̃ hēs. ī.
medic⁹. §. aňp l̃t ꝛ v l̃t.

¶ Utꝝ mutilare aliq̲ð mēbꝛū sit lici
tū. R° ẜ₃ Tho. sc̃ða sc̃ðe. q. 65. Precidē̃
mēbꝛū sanū ñ pōt eē licitū nisi ꝓut or
dinatur ad vtilitatē cōitatis. s. ꝑ puni
tōe alic⁹ culpe. ſ₃ h° nō licet alicui ꝑsōe
ꝑuate ēt volēte eo cui⁹ ē mēbꝝ. q² ꝑ h°
fit iniuria cōitati. ſ₃ hoc licet tm̃ publi
ce ꝑtāti: cui cōmissa ē cura cōis. Si ꝟo
mēbꝝ ꝓpter putredinē fit corruptiuū
corꝑis: tūc licitū ē ꝑcidē. de voluntate
tñ eius cui⁹ est: aut illi⁹ ad quē pertiet
curare de salute illi⁹. Porro nō l₃ aliq̲̃
mō mēbꝝ ꝑcidere ad vitādū piculum
aīe siue pctm̃. q² saluti spūali sēꝑ pōt
alit̃ subueniri: cū pctm̃ subiaceat ipsi
volūtati. Uñ ꝛ Chriso⁹ suꝑ illud Ma
th. 19°. Sūt eunuchi q̲ seīpos castraue
runt ꝓpter regnū celoꝝ. dicit sic. Non
mēbroꝝ abscisione ſ₃ malaꝝ cogitatio
nū iteremptōe. Maledicto. n. ē obno
xius q̲ mēbꝛū abscidit. ꝛ postea subdit
Nō ꝯcupia māsuetior ita fit ſ₃ molesti
or. Aliūde. n. h₃ fontes. Sperma. n. i no
bis est: ꝑcipue a ꝓposito incōtinēti et
vita negligenti. nec ita abscisio mem
bri comprimit tentatiōes vt cogitati
onis frenum.

Homicidium 2°.

Homicidium 2°. q̲ð cō mittit̃ consilio vl̃ mādato. ho
micida q̲dem ꝯsilio itelligitur ẜ₃ guil.
de ꝯsilio exhortatōis vel approbatōis
ꝙ homicidiū fieri debeat. nō aūt ð rñ
sione sue cognitōis siue opionis. Uñ si
q̲rēti an liceat xp̄iano occidē̃ paganuʒ
vl̃ iudici malefactorē. rñdeat̃ ꝙ sic. nō
tm̃ rñdēs nō peccat ſ₃ nec fit irreg̃laris
nisi tal̃ ꝓbabilr̃ videat ꝙ ille iudex si
ue bellator ẜm ei⁹ ꝯsiliū velit agē̃. ꝛ sic
postea fecit. A. ꝑdicta obtinēt q̃ꝫtū ad
irregularitatē: l₃ ēt rñdens errasset in
ꝯsulēdo ẜ₃ eū. Guil. vt i sū. cō. lib°. 2°. ti. ꝑ.
q. 6. B. de h° ēt cāu hr̃ s̃. eꝑs. §. 9°.

¶ Quid si nō cōsuluit homicidiū ſ₃ cō
suluit aliq̲d vñ secutū ē. R° ẜm Inno.
Si ꝟisilr̃ possit estimari ꝙ inde seq̲re
tur mors: irregularis ē: vt si suasit ia
ctum machine vel baliste. vl̃ ꝙ eatur
ad capiēdū castrū q̲ð nō poterat de fa
cili capi sine morte hoīum: ꝛ sic mors
secuta est. Si ꝟo non potuit estimari
nec erat ꝟisilr̃ ꝙ mors seq̲retur: tunc
quidē si ꝯsuluit rē licitā nō ē irreg̃lari
etiā si mors inde fuerit subsecuta. Si
ꝟo illicitā irregularis ē: ar. ex̃ eo. ꝯtine
batur. ꝛ. c. is q̲ mādat. li°. 6°. A. Idē i sū.
con. dcā. q. 6. Et additur ẜm eūdē Inno.
sꝑ tñ fit irregularis si directe i morteʒ
alicui⁹ ꝯsiliū dederit. ex̃ ne cle. vl̃ mo.

ſniam.Et cõ.Hoſti.⁊ addit.Idem ſi de
volũtate ſua turbata ꝓceſſit:puta pa
rẽtes clˡici ꝟberati ↄueniũt ⁊ dicunt ꝙ
volũt hoc vĩdicare nec clˡic⁹ expſſe cõ
tradicit:ar.ex̃ de ſimo.mathe⁹.ſ3 ſi ex
pſſe hoc ꝓhibeat ſec⁹ ẽ ar. ex̃ de ſimo.
ſicut tuis.⁊ ẽ expſſũ i.c.petr⁹.ex̃ de ho
mi.dũmõ ex corde hᵒ faciat.aliogn ĩ cõ
ſpectu dei cadit cũ tacite ↄſentiat ho
micidio. B.⁊ idẽ dñ ẽ ſi mãdauit.Con.
Hoſti.Et eodẽ mõ diſtigue ſi iſte qde3
cui cõſultũ ẽ nõ occidit:ſed ip̃e occidit
A.l3 aliq dixerint hᵒ cãu nõ eẽ irregula
ritatẽ:vt nõt̃ in ſũ.con.eo.ti.q.7. B.

¶ Quid ſi aliqs ↄſuluit homicidiũ fi
eri ⁊ an̄q̃ ſeq̃ret effect⁹ reuocauit? R°
ſm Inno.Si expſſe ⁊ ſine vlla fictõe ꝓ
hibuit:imunis ẽ ab homicidio:ar.ex̃ d̃
ſimo.ſicut tuis.⁊.i.q.4.q2 pſulat⁹. ita
tñ ꝙ ſi nõ firmit̃ credit ꝙ reuocatio lo
cũ hẽat tenet̃ idicare illi ꝙ ſibi caueat
A.Idẽ i ſũ.con.dcã.q.6.Ubi ẽt dr̃ ſ3 eũ
dẽ ꝙ iſta indicatio d3 fieri caute ne ꝓ
datur q̃ſq̃.⁊ ꝙ ſi an̄q̃ reuocet ↄſilium
ꝓcedat ẽt poſtq̃ ↄſulens iam penitue
rat:irregularis efficit̃. B.

¶ Quid ſi qs mãdauit hõicidiũ fieri
nõie ſuo:⁊ añ effectũ reuocauit? R° ſ3
Inno. Id quod de ↄſulẽte nũc dictũ ẽ
niſi ꝙ h̃ ſufficit reuocatio tm̃.ſ.ꝙ etia3
ſi nõ indicet illi ꝙ ſibi caueat nõ fit ir
regˡaris q2 ex ei⁹ dicto nil agit̃. A.Dic
clarius.Rõ diuerſitatis ẽ.q2 ille cui cõ
ſulit̃ agit ꝓ ſe.⁊ iõ plus regrit̃ ad remo
uẽdũ effectũ ↄſilii q cõcernit ipm ope
rantẽ:ſed mãdatari⁹ agit ꝓ mãdãte.iõ
ſufficit ꝙ ei ↄſtet de ↄ̃ria volũtate mã
dãt̃ñ ſolũ expſſe ſ3 ẽt tacite.vt ſi pacẽ
iniret cũ occidẽdo vl̃ parẽtelã vl̃ alia3
amicitiã ↄ̃heret ſciẽte eo cui mãdatu3
erat de occidẽdo ſm eũdẽ Inno.⁊ in di
cta.q.6. B.

¶ Quid ſi mãdauit qs aliquẽ ꝟbera
ri ihibẽs expſſe ne occideret̃ vl̃ muti
laret̃ ⁊ ille nihilomin⁹ mutilet vel occi
dat. Rñ° Mandator irregularis effi
cit̃.q2 mãdãdo i culpa fuit. ⁊ q2 hᵒ eue
nire poſſe d̃buit cogitãe:ex̃.e.is q.li°6°

¶ Quid ſi aliqs ſuadeat alicui ꝙ ex
ponat ſe ꝑiculo ꝓ pp̃ria vl̃ iure ſuo. R°
ſm Inno.Nõ eſt irregularis ẽt ſi iſte
cui ↄſultũ ẽ moriat̃.23.q.3.ꝓ mẽbris.⁊
.c.ſe.⁊.q.8.igit̃.⁊.c.ſe.S3 ſi ſciret eũ ꝟiſi
milit̃ morituꝛ irregularis fieret.Ide3
Hoſti. A.q2 ordinata caritas ẽ ꝙ q̃ſ3
plus diligat corp⁹ ſuũ q̃ alteri⁹ ſm eũ
dẽ Inno.⁊ i ſũ.cõ.li°2°.ti.p̊.q.8. ⁊ ꝙ ſilr
ẽt plus diligat corpus ꝓximi q̃ bona
fortune.86.diſ.paſce.Iõ hoc ꝙ dictũ ẽ
ſi ſciret eũ.⁊c̃.itelligẽdũ eſt qñ ſuaſio
eẽt facta ꝓ iure ſuo q̊ ad bona fortune
vl̃ ẽt ꝓ defenſiõe aliq̊ꝛ ꝑticulariũ.ſec⁹
ſi ꝓ defenſione pp̃ie ſeu reipub. maxie
fidei ⁊ eccl̃e.nã hᵒ cãu l3 ẽt iminerẽt ꝑi
cula ⁊ ſeq̃ret̃ mors nõ irrogat̃ irregl̃a
ritas.cũ hoc caſu ẽt ad p̃latos eccl̃ie ꝑ
tineat facẽ ſuaſiones:vt s̃.bellũ 2°.5.fi.
Uñ ⁊ ſi qs ſuadet alicui ꝙ idubitãter
ſe morti exponat ꝓ honore xp̃i. vel ꝓ
fide:vel ꝓ ſtatu eccl̃e:nõ fit irregular̃
ẽt ſi mors ſeq̃tur.q2 xp̃s ꝓ nob̃ mortu⁹
ẽ ⁊ ſancti martyres ꝓ eccl̃ia ſm Inno.
⁊ i ſũ.cõ.e.ti.q.9.Et hic ſeqtur. B.

¶ Quid ſi ſuadet ꝙ idubitãt̃ expõat
ſe morti ꝓ xp̃o vel eccl̃ia. R° ſ3 Inno.
Nõ fit irregularis ẽt ſi ſeq̃tur mors.q2
xp̃s mortẽ ſubiit ꝓ nob̃.Idẽ Hoſti.

¶ Quid de illo q volẽti fugẽ inimicoſ
ꝓpt̃ timorẽ mortis ↄſuluit ꝙ remane
ret ⁊ ꝙ ꝓcuraret pacẽ:⁊ remãſit ⁊ occi
ſus ẽ. R° ſm Guil.Si ille q ↄſuluit ha
buit ꝓbabilẽ cãm credẽdi ꝙ illi nõ im
minẽt ꝑiculum:puta q2 inimici illius
adeo erãt ↄſanguinei vel amici ꝙ mẽi
to potuit pſumẽ ꝙ eos poſſet cohibẽ:
nõ ẽ irregular̃:alr̃ ſic. A.Et idẽ ſi ẽt po
tuit hr̃e dictã pſũptõem: tñ fuit negli
gens i iteruẽtõe.q2 hᵒ caſu ex cl̃pa ſua
ſeqt̃ homicidiũ ⁊ iõ fit irregl̃aris.ex̃ d̃
homi.tua nos.Et colligit̃ ex dictis i ſũ.
cõ.eo.ti.q.xi.vbi hec notãtur. B.

¶ Quid ſi aliqſ ↄſuluit ꝙ infirm⁹ ꝟte
ret̃ vt citi⁹ morẽt̃. R° ſ3 Guil.Si ex ta
li trãſuerſione citi⁹ morit̃: irregularis
eſt q ↄſuluit ⁊ q fecit:nec põt ꝑ epm di
ſpenſari l3 a pctõ abſolui poſſit. A.Id

in sũ.con.eo.ti.q.io.vbi ẽt addit. ꝙ si ex hac cã ñ citiꝰ moriť: nõ icurriť irreglˀaritas. sʒ sufficit penitẽ de pctõ ⁊ mala intẽtõe. Nec ẽ p̄sumẽdũ ꝙ si hꝰ trãsuersionis fiãt ₰m sortilegiũ vetulaꝝ: sic qñ faciũt apponi securi ad caput morientis: vel aliqd hꝰ friuolũ fieri vt citius moriať ꝓ vtute q̃ talẽ habeant hec sortilegia. agi tñ dʒ pnia de pctõ. B.

¶ Quid ꝺ illo q dissuadet hoicidiũ sʒ nihilominꝰ associat hoicidã vt eũ si oʒ defendat. R° ₰m Hosti. hoicida ẽ. nec potit ꝓmoueri. ⁊ sic itellige ꝙ ꝺ fẽsiõe ꝯmittiť homicidiũ. ex̃ ꝺ cle. pu. i du. hẽ ticꝰ. A. Jõ i sũ. cõ. eo. ti. q. 34. B.

Homicidium 3° ꝺ casuali

Homicidium 3° ꝺ casuali homicidio. s. qꝺ p̃ter itentionẽ fit. Ubi distinguẽdũ ẽ sic. Aut. n. is q fecit casuale hoicidiũ dabat operã rei illicite. aut licite. Et si qdeʒ licite puta repabat domũ vľ incidebat arborẽ ꝓpriã ⁊ hꝰ ⁊ adhibuit oẽm diligẽtiã quã potuit. ⁊ tñ casu ꝯtigit hoicidiũ. taľ nullã culpã nʒ penã icurrit: lʒ forte casus oẽs fortuitos nõ p̄uidẽit. ex̃ eo. Johes ⁊. c. qdã vt asseris. sʒ si diligẽtiã non adhibuit teneť. siľr etiã teneť indistincte si dabat operã rei illicite. Jõ q̃ si clˀicus exercitatõe vel venatõe iaculũ mittat ⁊ sic aliũ ꝑimat irreglˀaris efficiť. q2 talia opa ꝺbẽt ab eo eẽ pẽitꝰ aliẽa. 50. di. clˀico. A. Jõ i sũ. cõ. li° 2° ti. p̃. q. 19. ₰ʒ Ray Hosti. ⁊ Goff. B. Siľr ⁊ si aliqs ludo ꝓiicit lapidẽ ꝯ aliquẽ: ⁊ ille volẽs ꝺclinare ipigit i aliũ lapidẽ ⁊ mortuꝰ ẽ ille ꝓiector irreglˀaris effectꝰ ẽ. q2 ludꝰ non riꝰ erat mittẽ lapidẽ. ⁊ ita ẽ i siľibꝰ. A. Hoc fuit dictũ Jnno. ⁊ Hosti. vt pʒ in dcã. q. 19. B.

¶ Quid si aliqs hʒ ceruũ vel leonẽ q aliquẽ occidit. R° ₰m Jnno. Non vr̃ irregularis dũmõ maliciã vel culpaʒ in morte nõ hũerit. ar. 50. di. hi q arboreʒ ⁊. c. sepe. A. Jdem i sũ. cõ. li° 2° ti. p̃. q. 28. vbi ẽt pʒ ꝙ aliq hoc itelligunt de lata culpa. aliq ꝺo ẽt de leui. Et si ẽ aliquid qꝺ possit iputari tenẽti dicta aĩalia. et hꝰ vr̃ ꝓbabiliꝰ ⁊ tutius. nã i dcis. c. hi q. ⁊ sepe. dr̃. simpľr de culpa ⁊ nõ restrigitur ad latam. B.

¶ Quid de custodiẽtibꝰ ifitmos qui ad eoꝝ petitõem vocauerũt minutorẽ vt minueret eis sanguinẽ vel dederũt eis vinum vel nõ bene custodierunt eos ita ꝙ ipsi mortui sũt. R° ₰m Guil. i oibus talibus vbi bona fide fiãt non dʒ aliqs de facili scrupulosã hr̃e cõsciẽtiã nisi sit euidẽs culpa aut negligẽtia dissoluta. ⁊ si hẽat deponẽ dʒ. A. ad cõsilium boni viri ₰m eũdẽ Guil. B. Si aũt lata culpa fuit vel negligẽtia dissoluta: ⁊ certũ sit ꝙ inde mors ꝓuenerit irregularitas cõtracta est. A. Jdẽ etiã esset si ꝓbabiľr dubitať ₰m iudicium medicoꝝ ₰m eũdẽ Guil. ⁊ in sum. con. eo. ti. q. 41. B.

¶ Quid de parẽtibꝰ i q̊ꝝ lectis paruuli filii inueniũtur mortui. R° ₰m Ray. Si mors intuenit graui eoꝝ culpa precedẽte atq̃ negligẽtia grauis ẽ pnia iniungẽda. ex̃ de pe. ⁊ re. q̃situm. Si autẽ leuis culpa p̄cessit. non tam grauis penitẽtia ẽ iponẽda. ex̃ de his q fi. occi. de infantibꝰ. A. ibi dr̃ de pnia triũ ãnorũ q̊rũ vnꝰ dʒ pagi in pane ⁊ aq̈. Et ₰ʒ glo. Ray. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 57. qñ parẽtes filios sponte opprimunt maior est eis penitẽtia iniũgẽdã q̃ ꝓ alio hoicidio. Si autem casu ⁊ graui culpa precedẽte. penitentia. 5. vel. 7. annorũ est imponenda. Si autẽ leuis culpa precessit. penitentia trium annoꝝ indicenda est Addit Hosti. ꝙ in hoc casu si culpa sit occulta ⁊ penitẽtia debet esse occulta si vero manifesta ⁊ penitẽtia debʒ esse manifesta. Et ꝙ maior penitẽtia est iniungẽda si in lecto suffocentur q̃ si in cunis. ⁊ maior sacerdoti greco q̃ latio dcõ. c. q̃situ. de pe. ⁊ re. B. Si ãt nulla p̄cessit negligẽtia vľ culpa. de iure non sũt puniẽdi. ar. ex̃ de hoici. ex lr̃is. tñ ad cautelã ꝓpter ãbiguitatẽ duplicitatis ẽ eis aliq pnia iniũgẽda. ar. 23. q. 5. excõicatoꝝ. ⁊ 34. q. 2. i lectũ. Con. Hosti. ⁊ addit ꝙ admonẽdi sũt parẽtes ne pueros

teneos secū i vno lecto collocēt ne for
te opprimant.2.q.5.consuluisti.

H Omicidiū quarto

De pena ꝛ irreglaritate homi
cidaꝝ ſ̃ꝫ Ray.sic teneas. Si homicidiū
cōmittit verbo.s.ꝓcepto cōsilio vel de
fensione: pena est irregularitatis. q̄ ēt
pᵘ pactā pniāꝫ ipedit ꝓmouēdū ꝛ deii
cit ꝓmotū.di.50.si qs viduā. Et intelli
ge defensione qn̄ homicidā defēdit dis
suadēdo eis q volebāt defendē occisuꝫ
si tn̄ corrupta intētōe hoc fecit. nam si
mater filiū volentē liberare aliquē a
morte retrahit. q2 timet ne filiᵘ occida
tur: paꝝ vl̄ nihil peccat. nec ēt alius cō
sanguineus vel amicᵘ tali intētiōe dis
suadens aliquā irregularitatē icurrit.
¶ De pena vero homicidii facto com
missi distingue. Nam quatuor modis
pōt ɔmitti. ꝛ p̊ qdem si est ɔmissū ꝑ iu
sticia ꝛ recto ꝓcessu ꝛ intētiōe nō com
mittit culpa: sꝫ potiᵘ faciēs meret. nihi
lominᵘ tn̄ irregularitas ɔtrahit que si
milit ipedit ꝓmouendū ꝛ deiicit ꝓmo
tū.50.dis.aliquātos. A. nisi fuisset hᵒ fa
ctū an̄ baptismū. Nam p baptismum
tollit ista irregularitas ſm̄ Ray. ꝛ cōit
etiā alios doctores: lꝫ Gatianᵘ dixerit
non tolli nisi illā que est sequela pecca
ti: vt in sū.con.eo.ti.q.2i. B. Quicunqꝫ
gᵒ in tali casu fuerit iudex aut aduoca
tus siue ꝓ actore siue ꝓ reo.s. cū actor
obliget ad taliōnē. q2 agēdo ꝓ reo agit
ɔ̄ actorē. A. Sꝫ snia Gatiani qui exce
pit aduocatū rei teneri posset vbi ɔ̄ cō
suetudine accusator nō teneret ad pe
nā talionis vel sanguis ſm̄ glo. Ray. ꝛ
in dcā.q.2i. B. Iteꝫ assessor officialt. te
stis. notariᵘ sniam scribēs vel ꝓferens
silr ꝛ q scribit attestatōes. vl̄ legit eas
dum publicātur. A. seu in examine cāe
vt in dcā.q.2i. B. Itē qui scripserit vl̄
dictauerit lr̄as ꝓ tali vindicta sāguis
oēs irregulares efficiunt. di.50.si qs. et
dis.5i.aliquātos. ex̄ ne cle. vel mo. sniaꝫ
A. Hec dicta fuerunt Ray. cui concor.
Goff. ꝛ Hosti. vt in dicta.q.2i. B. Et in
tellige p illū modū q dicit. i. irregulari
tas p̄.§.p̄.2ᵒ. si homicidiū factū sit nccī
tate: tunc si nccitas euitabilis erat ad
maiores ordines nō ascēdet: imo nec i
susceptis tolerat: nisi ex magna dispē
satōe. A. Alii aūt vt Goff. dicūt ꝙ ɔ̄ iu
re cōi post pactā pniam pōt exequi of
ficiū ordinis iā suscepti. ꝓ quo vr̄ face
re.50.dis.de his cleric]. 2ᵒ. vbi dr̄ ꝙ post
pactā pniam officio ꝛ cōioni reddatur
Sed hoc pōt intelligi p dispēsatōem:
que etiā nō dꝫ fieri sine magna cā. Alr̄ ɔ̄
tali dr̄ 50.di.de clericis p̊.ꝙ multū sib i
consulit si ab officio recesserit. Iō pri
mū tenēt Ray: Ber. ꝛ Hosti. vt i dcā.q.
2i. B. Si aūt fuit nccitas prorsus ine
uitabilis: non incurrit irregularitateꝫ
vt dictū ē s̄. homicidiū p̊.§.6ᵒ.7ᵒ.ꝛ.8ᵒ. A.
.s.q incipit. vtꝝ aliq. cū duobᵘ sequenti
bus: qui vident alr̄ quotati. B. 3ᵒ. silsit
homicidiū casuale. distingue vt s̄. ho
micidium 3ᵒ.§.p̊.4ᵒ. si homicidiū sit vo
luntate spōtanea factū siue i ope siue
ēt in ṽbo: vt in pn̄ᵒ huius.§. dictū ē: ta
lis nō solū nō dꝫ ꝓmoueri: sed i ppetu
um debet deponi. ex̄ eo. sicut dignū. ꝛ i
dcō.c.si qs viduā. etiā si paganū inter
ficiat siue sarracenū. 50.di clicū. ꝛ.c. de
his clicis. ꝛ ex̄ eo.c.plt. Et cū tali nunqꝫ
dispensat in ordine vel officio. 50. dis.
miror. Et etiā si sit occultū ministrare i
ordine suo nō pōt. ex̄ de tēpo.or.c. v lr].
Poterit aūt cū tali dispēsari in benefi
cio. ex̄ de cle.pu. in du.c.2ᵒ. Si qs tn̄ ali
quid p̄dictoꝝ an̄ baptismū cōmisisset
non impediret pᵘ baptismuꝫ. dis.50. si
qs post remissionē. ꝛ dis.5i. aliquātos.
Con. Inno. Goff. ꝛ Guil. Irregularitas
ṽo bigamie nō tollit per baptismū. vt
s̄. bigamia.§.6ᵒ. ꝛ.s̄. baptismᵘ 4ᵒ. ꝛ 7ᵒ.
¶ An platᵘ vel clicᵘ q de malefactori
bus suis q̄relā deponit apud iudicem
secularē: ꝛ emēdā petit sibi fieri ꝛ ꝓui
deri ne talia p̄sumāt: incurrat irregla
ritatem si iudex mortē inferat iusticia
exigēte. R. nō si ꝓtestatus est expres
se ꝙ ad penam sanguinis non itendit.
ex̄ eo. platis. li.6ᵒ.

Quid si p̄latus habēs iurisditionez
tēporalē iniūgat officiali suo ut sup ta
li vl' tali maleficio ꝯitatē ingrēs iusti
cie debitū exequat᷑: ⁊ baiul⁹ sup h° ad
penā sanguinis ꝓcedat: nūquid p̄lat⁹
irregularitatē incurrit. R̷°. non. ex̄. ne
cle. vel mo. c. ep̄s. li°. 6°. Eundem casum
vide supra ep̄s. §. 10.

Utꝝ oēs qui intersūt vindicte san
guis fiāt irregulares. R̷°. ꝫm Guil. Nō.
dūmō nec auxilium nec ꝯsiliū nec au
ctoritatē p̄stiterit. Idē Inno. A. Hoc
tñ clīcis ē exp̄sse ꝓhibitū. ex̄ ne cle. vel
mo. sniam. Sꝫ ⁊ alii qui ex curiositate
intersūt h⁹ vindicte. vl' vbi aliquis int᷑
ficit᷑ in duello: multū. grauit᷑ peccāt ꝫ
eūdē Guil. ⁊ i sū. cō. li°. 2°. ti. p̊. q. 22. B.

Quid si qs percutit mulierē p̄gnan
tem: vel dat ei venenū vt faciat abor
sum? R̷°. ꝫm Ray. Si cōcept⁹ iā erat for
mat⁹: ⁊ mulier ꝓpt᷑ ꝑcussionē aborsuz
fecit: homicidiū fuit. alr̄ non est homi
cidiū q̄ꝫtuz ad irregularitatē: sed ē ho
micidium q̄ꝫtuz ad pniam: sicut ⁊ qui
dat vel accipit venenū ne fiat ꝯceptio
A. vl' ēt ne fiat gnātio. ex̄ eo. si aliquis.
Idem ēt notat᷑ in sum. con. eo. ti. q. 29.
B. Quod si dubitat᷑ vtꝝ aborsus fue
rit ex illa percussione: vel vtrū fuerit
iam format⁹: dicēdū ꝙ si ꝓbabiliter
dubitat vel credit: debet a ministerio
⁊ ꝓmotōe abstinē: ne ꝑiclo se ꝯmittat.
Si aūt temerariā hēt opinionē: depo
nat eā si pōt: ⁊ sic poterit ministrare ⁊
ꝓmoueri. aliter non. A. Idem i sum.
con. eo. ti. q. 30. B.

Quid si p̄les in pugna fuerunt vbi
aliq̄ interfecti sunt: nec pōt sciri a qb⁹
nunqd oēs sunt homicide vel irregl'a
res? R̷°. Si bellū fuit iniustum tūc quā
tū ad pctm̄ homicide sunt qui ꝑcusse
runt ⁊ qui cū volūtate occidēdi vene
runt: lꝫ nō ꝑcusserint. Silr̄ ⁊ illi q̄ vene
runt vt si oporteret p̄starēt occisorib⁹
auxilium. Item non sunt imunes a cl'
pa qui cum possent non liberauerunt.
23. q. vlt. si quatuor. 2. q. 3. non inferēda.
⁊. c. vlt. extra eo. sicut dignum. Si vero
bellum sit iustū: nō peccant nisi sit ibi
corrupta intētio. vel persona cui bella
re non licet vt clīcus. Porro q̄ꝫtū ad ir
regularitatē oēs repellendi sūt qui sūt
ex parte iniuriātiū. Silr̄ ⁊ qui erāt ex
parte iniuriā accipientiū si isti erāt clī
ci. ⁊ sic illicite mouerūt arma. dis. 51. si
qs post acceptum. ex̄ de cle. ꝑcus. p̄sen
tium. ⁊. c. cōtinētia. A. Glo. Ray. dic̄ vt
⁊ nōtur in sū. con. eo. ti. q. 31. Hoc intelli
go qñ clīci erant in culpa: vt q2 volun
tarie ⁊ sñ nccitate mouerūt arma. Si
.n. defenderēt se vel socios nccio: lꝫ ali
quis esset interfectus a defendentib⁹
ex altera parte: reliqui q̄ nō int᷑fecissēt
nec interfectores iuuissent non eēnt ir
regulares: lꝫ volūtatem interficiendi
habuissent. quia lex ꝓmotōis factuz re
quirit: nō voluntatē. 15. q. i. si qs nō ira
tus. Nō obstat dis. 51. si qs post. quia in
telligit᷑ in milite q̄ sepe interfuit bello
vel officiali. Ibi dicit᷑. Si qs post acce
ptū baptismū militauerit: ⁊ clamidez
susceperit ac cingulū ad necāduz fide
les etiā si grauia nō admiserit si ad cle
ruz admissus fuerit: diaconii nō accipi
at dignitatem. Ecce g° casus in quo ali
qualis incurrit᷑ irregularitas: lꝫ qs nō
peccauerit. nec etiā factuz secutū fuērit
sed solū ex acceptōe officii cum frequē
tatōe. Seqtur in glo. Non obstat. ex̄ d̄
cle. ꝑcu. p̄sentiū. vbi sacerdos i quodaz
cōflictu vbi aliq̄ interfecti sunt fuit ex
parte violētiā repellentiū ⁊ ꝓiecit la
pidē: ⁊ lꝫ neminē ꝑcusserit: tñ suspēsus
est a celebratione missarū ꝑ bienniuz
q2 ad tp̄s fuit suspēs⁹ ꝓpt᷑ ābiguū du
plicitatis. Et con. cū his Inno. vt in sū.
con. dicta. q. 31. Uidetur etiā ꝙ in h° ca
su clīcus non suspēderet᷑ ad aliqd̄ tp̄s
si intraret religionem. vt in. c. continē
tia. ex̄ de cle. ꝑcu. B. Qd̄ si qs siue lai
cus siue clericus in bello iusto ꝑcussit
quēdam sꝫ nō letaliter neq̄ aīo occidē
di: nec etiā hoc aīo venit nec alios pro
uocauit: tunc nec de occisione tenetur
nec ordinē recipe ꝓhibetur: lꝫ alii occi
derit. ex̄ eo. significasti. §. ꝙ si discerni.

A. Et ibi pz q hoc verū est qñ ict⁹ pos sunt discerni. alr irregularitatē oīno incurrit q qlitercunqȝ pcussit: vt ibi. B. Lō. Inno. Hosti. ꝛ Gof. Et addit Inno. q si animo occidēdi fecit: tūc quantūcunqȝ leuiter percuteret tenet. qꝛ auxilium morti pbet. Idem Ber. A. Idez in sū. con. dicta. q. 31. B.

¶ Utrū q non liberat a morte cuz possit sit irregularis: vtputa aliqs iudex qui reū nō liberat: aut diues qui nō pascit fame moriētē ꝛ sequit mors? R̄n° sm Guil. Licz tales grauissime peccēt nō tñ sunt irregulares. qꝛ lex pmotōis factuz requirit. 15. q. i. si quis nō iratus. A. Idē in sū. cō. li. 2° ti. p. q. 33. B.

¶ Quid si clīcus non occidit. tñ vlnēauit? R̄°. Si venit ad trūcatōem mēbri irregularis est sicut ꝛ d homicidio: ita q solus papa dispēsare secum pōt. ex ne cle. vel mo. clericis. ꝛ ex eo. is q. li° 6°. De hac etiā irregularitate plura hēs. i. irregularitas. per totum.

Homicidium v°.

De homicidio vl mutilatione suiipsius. Et quidē occidere seipsū peccatū mortale est: vt pbat Tho. scda scde. q. 64. qdrupliciter. p° quidē qꝛ est contra naturalem inclinationem q vnaqueqȝ res nitit seipām cōseruare qꝛtum pōt. 2° quia est contra caritatē q tenet quis se diligere. 3° quia est iniuria cōitatis. quia qlibet hō ps cōitatis est. 4° quia talis in deū peccat: sicut qui alienū seruum interficit peccat in dn̄m. Ideo hoc nullo modo licet: vtputa vt miserias pn̄tis vite quis euadat. Nā finis oīuz terribiliū est mors sm phm. Itē ppt vindictā alicui⁹ peccati nō: qꝛ malefactorē occidē non licet nisi solū publice potestati: sed etiā quia adimit sibi necessariū pnie tempus. ꝛ ad hoc facit s. homicidiū p°. 6. fi. A. immo se occidētibus denegat penit⁹ ecclastica sepultura. ꝛ ofo. 23. q. 5. placuit. B.

¶ Utrꝫ liceat mulieri seipām interficē ne ab alio corrūpat? R̄°. sm Tho. scda scde. q. 64. Nō. qꝛ non dꝫ i se cōmittere crimen maximū vt vitet min⁹ crimen alienū. Nō eni est crimē mulieris si ei violētia inferat. Et iterꝫ. Fornicatio vl adulteriū est min⁹ pctm̄ qꝫ homicidiū pcipue suiipius: qd etiā est periculosissimū. qꝛ non restat tp̄s: vt per pniam expietur. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

¶ Utrꝫ liceat alicui occidē se ob timorem ne cōsentiat in pctm̄? R̄°. sm Tho. vbi s. q nō sūt faciēda mala vt ueniāt bona: vel vt vitētur mala psertim minora ꝛ min⁹ certa. Incertū est vt aliqs i futuro cōsentiat in pctm̄. Potēs ē. n. deus hoīem quacūqȝ tētatione supueniēte eripere a pctō. Tñ vt dicit Aug⁹ p° de ciui. dei. Excusant Sampson ꝛ quidam alii ex familiari consilio spūs sancti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 16. ꝛ. 17. B.

¶ Quid de his q seipos mutilant? R̄°. Non licet. nisi sicut dictū est s. homicidiū p°. 6. fi. Et si quidē talis mutilatio fiat ex impatiētia alicui⁹ ifirmitatis aut etiā si credebat se obsequiū pstare do vtputa vt caste viuerēt: nihilominus repellunt a pmotōe ꝛ deiiciunt pmoti. ex de corpo. vitia. significauit. quia tales homicide sui iudicant. di. 55. si qs absciderit. ꝛ dis. 33. maritum. Secus ē si mēbrū ideo abscidit a se vel ab alio. qꝛ est corruptiuuz corporis: vt dictum ē. s. in. 6. pallegato. A. Tñ ꝛ hoc cāu adest lz non pctm̄ sed irregularitas si ex abscisione iducat deformitas seu ipotētia ad executōem ordinis: vt in sum. con. eo. ti. q. 42. vbi hec nōntur. Pōt ēt eps dispensare cum eo qui se abscidit putādo se obsequiū pstare deo vt vtatur ordine prius suscepto absqȝ altaris ministeri o. i. vt nō ministret ad altare sed i aliis: vt in dicto. c. significauit. de corpo. vitia. ꝛ ibi glo. B.

Hore canonice.

Utrꝫ clerici teneantur ad horas canoni

tas? Re᷒ s᷒m Bnil. Iccirco a laicis dati sunt redditus clericis vt ipsi in officio vices laicorum suppleant. Et ideo bñficiati tenent᷑ ad horas non solũ ex statuto ecclesie: sed etiã ex obligatiõe iusticie. Et quia ordinẽ sacꝝ nullus debꝫ ↄferre nisi bñficiato vl̕ ei q̲ ad suũ pꝛimoniũ: loco eccl̕asticoꝝ redditmuꝫ vofuerit ordinari: vt ex̃ de p̃ben. cum s᷒m ꝛ. c. ep̃s. iõ qlibet habẽs ordinẽ sacrum tenetur ad horas canonicas: qꝛ eccl̕ia ordinando ipsũ intendit eum ad h᷒ ministerium obligare. A. Idem in sum. con. lib. ̊ p̃. ti. 7. ̊ q. is. B.

¶ Utrꝫ clericus nõ dicẽdo horas peccꝫ mortaliter. Re᷒ s᷒m Guil. Qui ex aliqua necessitate s᷒m formã eccl̕ie non dicit. puta ꝓpter defectuꝫ visus vel infirmitatẽ vel paupꝫtatem. vt qꝛ libro caret. recõpẽsat tamẽ equalens ꝑ psalmos ꝛ oroẽm dñicam: non peccat mortalit᷑. Nam quia diuerse ecclesie diuersum hñt modũ officii: pꝫ q̲ ñ ẽ p̃ceptũ circa determinatũ modũ. A. i. spãlem ad quẽ oẽs teneantur. vt in dicta. q. is. Sꝫ bene vnusq̲sq̲ꝫ tenet᷑ ad modũ sibi det᷑minatũ: nisi ex legitima cã vel p̃uilegio excuset᷑. vt in cle. si. de cele. mis. B. Silr̕ non peccat mortalit᷑ qui ꝟba quidem dicit: sed ad illa nõ attẽdit. qꝛ cuꝫ de dicẽdo horas p̃ceptũ sit de iure positiuo: non refert᷑ nisi ad ea que sub iudicio humano cadere possũt. ꝛ ista sũt que exercẽtur ꝑ act᷒ exteriores: nõ ãt interiores. A. Certe etiã de iure diuino debem᷒ deuote ꝛ attẽte orare ꝛ psallẽ p̃s. 2. ̊ Exultate ei cũ tremore. ꝛ p̃s. 46. ̊ Psallite sapient᷑. Ita etiã ius positiuũ se extẽdit ad interiora ĩ foro pniali: vt in. c. cõsuluit. ex̃ de vsur. Unñ vt pꝫ in. c. dolentes. ex̃ de cele. mis. hoc p̃ceptũ extendit᷑ etiã ad interiora. Ibi. n. oib᷒ cl̕icis ꝓhibẽdo extrinsecas vagatões ꝛ p̃cipiẽdo attẽtõeꝫ dicit᷑. Hec igit᷑ ꝛ silr̕a sub pena suspensionis inhibem᷒ districte p̃cipientes in ꝟtute obedientie vt diurnuꝫ officiũ parit᷑ ꝛ nocturnũ q̃tũ cis d̃s dederit studiose celebrẽt parit᷑ ꝛ deuote. B. Sed et si dicens officium aliqua verba pretermittat non oportꝫ q̲ ꝓpter hoc a capite resumat disturbando officium: imo etiã si dicendo in choro cum aliis ex aliqua necessitate intermiserit psalmum vel lectionẽ vl̕ aliquid h᷒: ꝛ non aliter possit omissum supplere nisi subtrahendo vocẽ ab adiutorio chori: meli᷒ est ꝑtransire q̃ꝫ officium chori diminuere. At si is qui tenetur ad horas ex industria ꝛ negligẽtia sola omittat: mortaliter peccat. ex̃ de cele. missa. dolentes. Secus autẽ si ex obliuione vel alia necessitate. A. tamen s᷒m Guil. ꝛ ĩ dicta. q. is nõ sunt tot peccata quot sunt hore omisse. quia totum officium diuinũ vnius diei ẽ vnũ totum integratuꝫ ex suis partib᷒: ꝛ iõ precepto vno precipitur. ꝛ trãsgressor non transgreditur nisi vnuꝫ preceptũ ꝛ hoc tanto amplius quanto plures ꝑtes eius omittit. ꝛ subdit. Bene tamẽ concedo q̲ plurib᷒ vocib᷒ omissio uni᷒ officii plura facit peccata mortalia qꝛ totum hoc integrale precipitur quotidie adimpleri. B. Dicere autẽ missaꝫ quotidie non est preceptuꝫ: nec etiam quotidie audire: quia nec est semper possibile. A. dum autẽ ĩpedimentũ ratõnabile non adest: satis ẽ ĩconueniẽs missam non audire vbi quotidie celestis rex de celo veniẽdo assistit vt nos supꝫno ꝛ eterno ꝛ angeloꝝ alimento reficiat ꝛ salutifera petita ↄcedat ac peccata dimittat. Unde non solũ debem᷒ cauere ne ex negligentia missã aliquo die omittamus: sꝫ ꝛ supꝫ hoc ip̃o vt nobis cõcedatur posse fieri instant᷑ orare iux̃ illud dñice dep̃catõis. panẽ nr̃ꝫ. ꝛc̃. Item in. c. quoniã de priuilegiis libro. 6. ̊ dicitur q̲ non decet episcopos ꝛ superiores absq̲ꝫ causa rationabili vllaꝫ diem transire in qua non celebrẽt seu missã ñ audiant: vt designetur quia maior necessitas debet adesse ad excusationem talium q̃ꝫ aliorum. B. De materia misse vide. ĩ. missa.

¶ Quid si cl̕ic᷒ sit p̃bẽdatus ĩ duabus

ecclijs. A. Intellige ex legitima cā et
dispensatōe: vt in sū.con.eo.ti.q.19 vbi
hec notantur: q2 al'hoc nō posset fieri:
vt.s̄.būficiū p̊.§.2.ᵒ in additōe. B. cuiᵘ
officiū dicet. R̄x.ᵒ ꝫm Tho. in quolibet.
Sufficit qdem ꝙ semel officiū dicat
ꝫm cōsuetudinē aliquaꝝ eccliaꝝ in q
bus hēt prebēdaꝫ. Et videt̃ ꝙ debeat
dicē officiū illius ecclie in qua hēt ma
iorē gradū ꝗuis forte in alia pinguio
rem obtineat p̄bendā. A. puta si i vna
sit decanᵘ: ꝛ in alia simplex canonicus
Nō si i vtraqꝫ fuerit simplex canonicᵘ
dꝫ dicere officiū dignioris ecclie ꝗuis
i minori ecclia opulētiorē hēat p̄bēdā
q2 tp̄alia nullius momenti sunt sp̄uali
bus cōparata ꝫm eūdē Tho. ꝛ in dicta
.q.19. B. Si v̄o vtraqꝫ ecclia paris est
dignitatis. ꝛ ipse sit absens pōt eligere
qđ voluerit. Si p̄n̄s fuerit dꝫ se cōfor
mare cū illis cum quibᵘ conuersat̃. A.
Idem in dicta.q.19. B

Utꝝ liceat cl'ico matutinas dicere
de sero. R̄x.ᵒ ꝫm Tho. in q̊libet. Hic ē cō
sideranda intentio eius q p̄uenit tp̄s.
Si.n. hoc facit vt gerius sōno ꝛ volu
ptati vacet non est absqꝫ peccato. Si
vero facit ꝑpter nccitatē honestaꝝ oc
cupationū licite p̄t dicē đ sero matuti
nas: ꝛ i aliis hor] tp̄s p̄uēire. sic hoc ēt
q̄nqꝫ in solēnibᵘ ecclijs fieri solet. A.
q2 meliᵘ ē deo vtrūqꝫ reddere. s. ꝛ debi
tas laudes ꝛ alia honesta officia ꝗ p̲
vnū aliud impediat̃ ꝫm eūdē Tho. ꝛ i
sū.con.eo.ti.q.20. B. gn etiā ꝑpter hᵒ
cōsulit̃ p̄sbytero ꝙ de mane dicat om
nes horas vsqꝫ ad vesp̲as iclusiue. ex̄
de cele.mis.c.p̊. Sed hore in ecclia tp̲e
suo dici debent: vt i dicto.c.p̊. A. Clari
us in cle.i.de cele.mis. vbi dicit̃, In ca
thedralibᵘ regularibᵘ ꝛ collegiatis ec
clesiis horis debitis deuote psallat̃. in
aliis cōueniēter ꝛ debite celebret̃ diur
nuꝫ ꝛ nocturnū officiū: si đi ꝛ ap̄lice se
dis indignationē euitare voluerit. Et
hoc ip̄m intelligēdum videt̃ nisi rōna
bilis nccitas seu cā aliud suadeat: vt
ꝛ hoc eodē.§. p̄tactum est. B.

Sꝫ que est hora dicendi matutinas
R̄x.ᵒ D'rsaꝝ eccliaꝝ d'rsa ꝯsuetudo serua
tur. tñ si ꝑp̄e dicimus. Matutinū ē q̄r
ta seu vltima vigilia noct]: vꝫ pᵘ tres
p̲tes noctis vsqꝫ ad aurorā. Unde ꝫm
Papiā Hug]. ꝛ Isidoꝝ etymologiarū
4.ᵒ Matutinū ē int̃ abscessuꝫ tenebra
rū ꝛ aurore aduētū. Et sic etiā sonant
v̄ba tunc cātata: vt est illud. Nox p̄ces
sit dies aūt appropinquauit. ꝛ iteꝝ q̄si
in fine matutinaꝝ. Luc] aurora rutilās
corruscat. Sꝫ gdaꝫ đ. q2 ꝛ Dauid surge
bat vt cōfiteret̃ media nocte. ex̄ de ce
le.mis.c.p̊. in fine. Primū aūt veriᵘ v̄r.
vt in eo.c. in p̄n.ᵒ A. In dicto.c. p̊ clariᵘ
videtur dici de media nocte ꝗ de alia
hora. Puto tñ in hᵒ ꝯsuetudinē rōabi
leꝫ seruādā: ꝛ qđ mag] ꝑficiat diuinis
obsequiis: ar.12.dis.illa. B.

Utꝝ cl'icus existēs in scholis tenea
tur dicere officiū mortuoꝝ. R̄x.ᵒ ꝫꝫ Tho.
in quolibet. Officiū mortuoꝝ in ecclia
q̄nqꝫ dicit̃ ordinarie sicut pertinēs ad
officia ecclie sicut fit in die aīarū. ꝛ sil'r
in qualibet ecclia ē de hoc aliq̈ sp̄alis
ꝯsuetudo. vt ꝙ dicat̃ sel' i septimana.
vel sic. ꝛ ad tale officiū tenet̃ cl'icus bñ
ficiatᵘ in ecclia etiā in scholis existens
Si v̄o dicat̃ officiū ꝑpter aliquā cām
emergētē nō tenet̃ ad hoc cl'icus i scho
lis existēs. A. Idē i sū.cō.e.ti.q.21. B.

Sed qd cū monachᵘ p̄ficit̃ eccl'e pa
rochiali. qđ officiū sequet̃. R̄x.ᵒ ꝫm Ho
sti. Seruabit ꝯsuetudinē ecclie ad quā
transit. ar.12.dis.illa. ꝛ.41.dis.q̄sqs. A.
Idem in sū.con.eo.ti.q.22. B.

Quid si quis p̄termissa vna hora di
cat seq̄ntem. R̄x.ᵒ ꝫꝫ Guil. Credo ꝙ suffi
cit ꝙ caute suppleat illud tm̄ qđ omis
suꝫ est. ꝛ agat pn̄iam de negligētia. Pe
nitētia quoqꝫ de omissis horis arbitra
ria est sicut ꝛ alie: vt.ī. pn̄ia 2.ᵒ §.2.ᵒ A.
Inno. in.c.p̊. ex̄ de cele.mis. dicit ꝙ sat]
est conueniēs ꝙ sacerdos qui imponit
penitētiaꝫ de peccato omissiōis officii
iniungat pn̄iam in quo omittēs đligt
.s. in dicendo eadem officia omissa. Sꝫ
si hoc non crederet ei proficē: mutabit

in aliam penitentiam. Idem etiaz sentit Ul. vt patet in sum. con. lib. pmo. ti. 7. q. 18. B.

¶ Utrum clericus excōicatus teneatur dicē horas? R. Si est excōicatus minori: nō est dubiū quod oz et dz dicē per modū quē hēs s. excōicatio. 7. §. 8. Si vero excōicatus ē maiori: dicēdū sm Hosti. quod tenetur quidē dicere sed nō in ecclia vel cum alio. aut quasi in officio suo: sz solus et quasi p modū orōnis. A. i. vt non dicat. dominus vobiscum: vt in sum. cō. li. 3. ti. 33. q. 174. vbi hec notātur. B. xi. q. 3. si qs eps dānatus. et c. se. Nā cuz obligatus sit ad hanc seruitutem: ex. de cele. mis. c. p. per excōicatōem non liberatur ab ipa. 16. q. i. legi. Idē Hoff. et Ray. A. Item sm glo. Ray. et in sum. con. li. p. ti. 7. q. 18. tenet ad horas canōicas ēt degradatus si fuit in sacris ordinibus qz tenet ad ea que sunt oneris et nō honoris. Idē de degdato bñficiato qdiu tenet bñficiuz. Degradatus etiā vl suspēsus non dz officiare ecclīam. et cuz solus dicit horas aut cū aliis nōn officiando ecclīam non dz dicē dñs vobiscū: vel similia verba q ad dignitatē ordinis eius pertinēt. Itē sm Inno. ex. c. p. de cele. mis. infirmi excusantur a dicēdo offm. et forte etiā ab audiēdo si talis est infirmitas in qua directe vl occasionalr sibi obesset vl obesse timeret si celebrationi diuinoz interesset. Ibi etiā videtur sentire quod qui omisit officiū ex infirmitate nō teneat ad aliqd: sz q omisit ex culpa tenet ad satiffaciēdū p peccato omissionis. i. ad redicēduz omissum vl aliud p eo vt ptactū est. B.

¶ Clerici et religiosi cōmorātes cū cardinalibus: aut cū epis. A. i. cū qbusdam pontificibus grām et cōionē sedis aplice habentibus: vt in cle. dignū. de q. i. B. pnt se coaptāe illis i diuis officiis: nec ad alia tenēt: vt i cle. dignū. de cel. mis.

Hospitalitas.

Clericus siue ordinandus debet esse hospitalis ppter multa que habes infra ordinandus. §. 7.

Humilitas.

Utruz homo debeat se omnibus per humilitatem subiicere? R. sm Tho. scda scde. q. 161. Dicendum quod in homine duo possūt cōsiderari. s. id quod est dei. s. quicqd pertinet ad perfectionē. et id qd est homīs. s. qcquid pertinet ad defectū. Humilitas autē ppe respicit reuerētiā qua hō deo subiicitur. et ideo quilibet homo sz id quod suum est: debz se cuilibet primo subiicere quātuz ad id quod est di in illo. Sed absqz piudicio humilitatis potest dona que quis accepit preferre donis que alteri apparent collata. A. Ita tamē quod ex his se non maioris meriti existimet: sed obligatōis: iux illud Greg. omel. 40. Cum augentur dona: rōnes etiā crescunt donoz. etc. Itē vt in his nō glorietur: alr in speciē incidit supbie qua diabolo comparatur. Unde Grego. 23. moral. c. 16. In hac arrogantie quarta specie crebro humanis animus labit: vt id quod habz habere se singularit glorietur: i qua tamē diabolice silitudini vicinius appropinquat. B. Similit etiā hoc non requirit hūilitas: vt aliqs id quod suum est in seipso subiiciat ei quod est hominis in altero: alioqn oporteret quod quilibz reputaret se maiorem peccatorē quolibet alio. Potest tñ aliquis reputare aliqd boni in primo qd ipse non habet: vel aliquid mali esse in se qd in alio non ē et sic absqz falsitate pōt se credē et pnūciare oibus viliorem sm defectus occltos quos in se recognoscit et dona dei q in aliis latent. A. Con. Ul. vt in sum. con. li. 3. ti. 33. q. 274. Et iō ppter quodcunqz pctm qd in primo videmus nō debemus nosipos illi in nostra existimatōne pferre ppter bonū quod potest in illo latere. et qz forte i nobis ē maius vl simile pctm: vel saltem oio esse potest. Unde Beda i omel. sabbati tertie dominice in quadragesima. Euenit sepe vt q homicidā publice peccantē iudicāt:

peius odioꝝ malū quo ipſi i ſecreto de
pulſant nō ſentiāt. Qui fornicatorē ac
cuſant peſtē ſupbie qua de ſua caſtita
te extollunt ignorant. Qui ebrioſuꝫ cō
dēnant: virꝰ inuidie quo excedūtur ip
ſe nō videāt. Quid gͦ nobis in hiꝰ peri
culis remediū? Quid reſtat ſalutis niſi
vt cū peccātēꝫ cōſpicimꝰ aliū mox icli
nemus deorſū: ſi. ꝙ deiecti ex nr̄e cōdi
tōe fragilitatis ſimus ſi nos diuina pi
etas non ſuſtētet hūilit̄ iſpiciamꝰ. B.

Iactantia quid ſit? Rͦ ſcd̄m
Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 122. Iactā
tia ꝓprie importat ꝙ hō
verbis ſe extollat dicēdo de ſe aliquid
qd̄ ſupra ſe eſt. Hoc aūt contingit du
plicit̄. Qn̄ꝙ .n. aliquis loqtur de ſe: nō
qdem ſup̄ id qd̄ eſt i ſe: ſed ſup̄ id qd̄ d̄
eo hoīes opinant̄. Qn̄ꝙ vero loquit̄ d̄
ſe ſup̄ id qd̄ eſt in ſe ƀm rei veritatem
Et in iſto ſecūdo mō magꝭ ꝓp̄e iactan
tia ꝯſiſtit: ꝙuis vtroꝙ mō dici poſſit.

¶ Utrū iactātia ſit mortale peccatuꝫ
Rͦ ƀm Tho. vbi ſ̄. Iactātia pōt dupl̄r
cōſiderari. p̄ͦ mō ƀm ſe. A. i. inq̄ꝫtū eſt
qd̄dā mēdaciū. B. ⁊ tunc eſt mortale
pctm̄ qn̄ aliqs iactanter ꝓfert qd̄ eſt ꝯ̄
gl̄am dei. Ezech. 23ͦ. A. imo potius. 28ͦ.
vbi quod ſeqtur dicit̄ cōtra p̄ncipē ti
ri. B. Eleuatū eſt cor tuuꝫ ⁊ dixiſti. ds
ego ſū. Ul̄ ēt ꝯ̄ caritatē ꝓximi: ſicut cū
quis ſe iactādo ꝓrūpit i contumelias
alioꝝ: vt Luc. 18ͦ. Nō ſum ſicut ceti ho
mines raptores. iniuſti. adulteri. velut
etiā hic publicanꝰ. Sꝫ ſi non ſit ꝯ̄ gl̄iaꝫ
dei: vel caritatē ꝓximi ē pctm̄ veniale
2ͦ mō pōt conſiderari iactantia ƀꝫ ſuā
cām. Et ſi qdē ꝓcedit ex ſupbia vl̄ ina
ni gl̄a tali que ſit pctm̄ mortale: ⁊ ip̄a
erit mortale: al̄ erit veniale. Si ho ſit
ꝓpter appetitū lucri vl̄ pertinere ad
ꝓximi deceptōem vel dānū. ⁊ ſic ma
gis ē pctm̄ mortale. Sed nec hoc ſemꝑ
qꝛ pōt eē tale lucrū ex quo alius nō dā
nificat̄. Qd̄ hironia q̄ ē ꝯ̄ria iactantie
quandoꝙ eſt quedam iactantia. vide
i. hironia. § 2ͦ

Ieiunium Triplex eſt
ieiuniū. pri
mum corpis a cibo māli. Se
cūdū afflictōis a gaudio tpali. Tertiū
volūtatis a peccato mortali. A. d̄ his
duobꝰ vltimis dicit̄ de ꝯſe. di. 5. ieiuniū
B. Eſt ſciēdū ꝙ p̄mū ieiuniū dn̄s iſti
tuit i paradiſo: ſed poſtea ſāctifi cauit
40. diebus ⁊ noctibꝰ i deſerto. Math.
4ͦ. ⁊ Luc. 4ͦ. A. De inſtitutione nō. Ge
neſis. 2ͦ. B.

¶ Utꝝ ieiuniū ſit ſp̄ laudabile vel n̄?
Rͦ ƀm Tho. in 4ͦ. di. 15. In tribꝰ caſibꝰ
non eſt laudabile neꝙ etiā licitū. Naꝫ
p̄ͦ qdē per ieiuniū ſubtrahere quod eſt
nccīum vite non licet: ſicut nec ſeip̄m
interficere: ſed hoc eſt valde modicuꝫ
qꝛ nā modicis cōtēta ē. Itē nō licet ſub
trahere quod eſt nccīum ƀm ea que in
cūbūt facienda ex officio vl̄ ex ſocieta
te eoꝝ ad quos qs cōuiuit. Hoc .n. eſſet
de rapina hoſtiā offerre. Itē 3ͦ nō debꝫ
eſſe tanta abſtinētia ꝙ hō ab operibꝰ
vtilioribꝰ impediat̄. Nā ⁊ lꝫ ad ea non
teneat̄: indiſcretū tn̄ erit tale ieiuniuꝫ
⁊ nō licitū. Sed abſtinētia ſiue ieiuniū
laud abile ē quādo per ip̄m caro dimi
nuitur a ſuo robore ita ꝙ faciliꝰ ſpūi
ſubdat̄: nec ꝓpter hoc accelerat̄ mors
qꝛ ex abundātia pl̄es moriuntur ꝙ ex
d̄fectu. A. Idē i ſū. cō. li. 1ͦ. p̄. ti. 12. q. 14. B

¶ Utrū ieiuniū cadat ſub precepto?
Rͦ ƀm Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 147. Dicēduꝫ
ꝙ ieiuniū ꝙtū ad nccitatē coertionis
peccati vel ſatiſfactōis i pnīa: vel ad
eleuatōem mētis ad ſpūalia: ſic in cōi
cadit ſub p̄cepto legis nāe. Sed deter
minatio tpis ⁊ mōi ieiunādi cadit ſub
precepto iuris poſitiui: qꝛ ab eccl̄ia ſic
eſt ſtatutuꝫ: nec tn̄ qlibet tranſgrediēſ
peccat mortal̄r: ſed tm̄ qui trāſgredit̄
ex cōtemptu. vel ſic ꝙ impediat̄ finis
quē intendit legiſlator. Sed qui ex cā
rōnabili frāgit ieiuniū: nō peccat mor
taliter nec eſt tranſgreſſor p̄cepti. A.
Idem in ſum. con. eo. ti. q. 15. B.

¶ In quibꝰ diebꝰ tenetur qs ieiunare
Rͦ. Quātū ex p̄cepto tenetur qdem p̄

totam quadragesimã.de conse.di.3.nõ
licet.ꝛ.c.non opꝫ.ꝛ.c.placuit.Idem de
quatuoꝛ tẽpoꝛib᷒.di.76.statuim᷒.Itẽ
in vigilia natiuitatꝭ dñi.ex eo.c.p̃.Itẽ
i vigilia pẽthecostes:vt nõt dis.76.ne
cessario.A.in glo.ꝛ est.§.B.Et in vi
gilia assũptiõis btẽ ṽginis.ex eo.c.p̃.
Item in omnibus vigiliis aplõꝝ pre
terq̃ Philippi ꝛ Jacobi:quia venit tẽ
poꝛe pascali.ꝛ Johãnis euãgeliste:qꝛ
venit infra octauas natiuitatis.ex eo.
consiliũ.De festo etiã beati Bartholo
mei consuetudo seruãda est non de ie
iunãdo.quia hec ẽ iam firma ꝛ vtl's:sꝫ
de die celebrãdi festum:vt in dicto.c.
consilium.Item ex vniuersali eccl'ie
consuetudine preceptũ est de vigilia
beati Johãnis baptiste.ꝛ oium sancto
rum.ꝛ vt Inno.ponit sancti Laurẽtii.
Quod si aliqua dictaꝝ solẽnitatuꝫ ve
nerit in scđa feria:vigilia ieiunabitur
in sabbato:vt in.c.consilium.Similit
de ieiuniis que episcopi i suis ep̃atib᷒
indicunt:de conse.di.5.ieiunia.ꝛ dis.3.c.
p̃.A.Scđm Inno.super rubrica de ob
ser.ieiunio.Translatio ieiunii põt etiã
ex alia causa fieri q̃ cuꝫ festũ occurrit
scđa feria.Dicit.n.ibi.Nota q̄ licꝫ ieiu
nia non debeant cõmutari vel redimi
sine causa:tñ cum causa possũt cõmu
tari:sicut dicit q̄ in quibusdã locꝭ Frã
cie vbi sunt ecclesie sancti Quintini
non ieiunatur in vigilia oium sancto
rum sed tertia p̃cedente die.B.Sunt
ꝛ alia ieiunia non de precepto sed d̃ cõ
silio sicut de aduentu.vt in dicto.c.con
siliũ.A.Inno.vbi s̃.videt dicere q̄ ie
iuniũ aduentus sit etiã de p̃cepto vbi
est consuetudo.B.Item in quarta ꝛ
sexta feria ꝛ sabbato:de conse.di.3.ieiu
nia.ꝛ.c.sabbato.A.In dicto.c.ieiunia.
dicit q̄ non ieiunans quarta feria vi
detur cum Juda tradere xp̃m:ꝛ nõ ie
iunans sexta feria videt cũ crucifixoꝛi
bus crucifigere.Et sic hec ieiunia non
videntur de cõsilio sed de p̃cepto.Qđ
potest concedi vbi est consuetudo:ar.
.12.dis.illa autẽ.Nam vt sup̃ patet in

obligatione ieiunioꝝ etiam consuetu
do operatur.Consuetudo vero ꝯria nõ
excusat nõ ieiunãtes i vigiliis aplõꝝ
ꝛ i aliis solẽnibus ieiuniis.In aliis ṽo
sic:nisi p̃latus aliud iniungat sm Ho
sti.ꝛ in sum.con.eo.ti.q.16.ad fi.B.Itẽ
rogationes:de ꝯse.di.3.rogationes.
¶ Utrũ liceat ieiunare in dñica? Rn᷒
sm Tho.scđa scđe.q.147.Dicendũ q̄
die dñica ieiunare non cõuenit.qꝛ dies
est leticie.Unde si quis tunc ieiunaret
quasi faciens cõtra cõsuetudinẽ popl'i
xp̃iani nõ esset a peccato imunis:lꝫ ie
iuniuꝫ de se sit laudabile omni tp̃e.A.
Quod dicit hic intellige qñ cũ scanda
lo aliorũ ieiunaret.vel ad quandaꝫ ce
rimonialem obseruãtiaꝫ quaꝫ illa die
faciebant pagani ieiunãtes.Unde ꝛ p
pter hoc idẽ statutũ fuit etiã de feria
quinta:de con.dis.3.ieiunium.Secus si
ieiunaret rõne simplicis abstinẽtie:vl'
aliquo religioso respectu:vl'per se:vl'
per ipositõem superioꝛis:sicut fit i qn
ta feria:in qua ieiunam᷒ ex debito in
ieiuniis statutis:de cõse.dis.3.non licet
ꝛ.c.non opꝫ.Unde ꝛ.76.dis.c.vtinam.di
cit Hiero᷒.Utinã oi tp̃e ieiunare pos
sem᷒.Qđ i actib᷒ aplõꝝ diebus pẽthe
costes:ꝛ die dñico aplm Paulũ ꝛ cum
eo credentes fecisse legimus. B.
¶ Que hoꝛa sit cõpetẽs comedendi?
R᷒ sm Tho.vbi s̃.Cõueniens ẽ hoꝛa
nona.A.Pro hoc facit de con.dis.i.so
lent.B.Nec illã opꝫ stricte considera
re sed sufficit grossa estimatio.s.q̄ sit
circa hoꝛam illam.Nec multũ nocet si
ex aliqua causa aliquãtulũ hoꝛa illa p̃
ueniat.vel si foꝛte ꝑpter infirmitateꝫ
vel etatẽ vel aliqđ h᷒:tali hoꝛa come
dere cederet alicui i magnũ grauamẽ
Nã eẽt cum eo in ieiunio dispensãduꝫ
vel vt aliquãtulũ p̃ueniret hoꝛã.A.
Idẽ in sum.con.li°.p̃.ti.12.q.32. B.
¶ A quibus cibis ieiunãtes debẽt ab
stinẽ? R° sꝫ Tho.scđa scđe.q.147.In
ieiunio quadragesimali interdicuntur
vniũẽsalr oua ꝛ oia lacticinia.In aliis
aũt ieiuniis diuerse cõsuetudines sunt

quas quisqs seruare debz bz mores eorū inter quos cōuersaṫ.76.di.vtinam. Esus aūt carniū generalr in oi ieiunio ꝓhibitus est.qꝛ gnāliter magis ē delectabilis ꝛ ad humorē luxurie magꝭ cooperaṫ.Unde ꝛ in sexta feria nccio est abstinēdū a carnibꝰ:ꝛ etiā in sabbato ꝺm quorūdā consuetudinē:ex̄ eo.consiliuz.Con.Hosti. A.Con.etiā Inno.vt in sum.con.eo.ti.q.33.Et reglariṫ i oi ieiunio nisi cōsuetudo excuset vtenduz est cibis quadragesimalibus: de cōse.di.3.rogationes.De cibis vero quadragesimalibꝰ Grego.4.dis.deniqꝫ.ita dicit.Par est vt qui his diebus a carne aialium abstinemꝰ:ab oibus quoqꝫ q̄ semētinā trahunt carnis originez ieiunemꝰ:a lacte vz caseo ꝛ ouis.Cetez pisciū esus ita xp̄iano relinqtur:vt hᵒ ei infirmitatis solaciū nō luxurie pariat incēdiū.Deniqꝫ qui a carne abstinent: nequaqꝫ sumptuosiora marinaꝝ beluarū ɔuiuia p̄parent.Uinū quoqꝫ ita bibere ꝑmittimꝰ ꝙ ebrietatē oio fugiamus.alioquin restat vt oia que corporibus libent silr faciamus. B.

Utrū ꝑ potū soluaṫ ieiuniū.Rᵒ ꝺm Tho.scd̄a scd̄e.q.147.Ieiunātes nō ꝓhibenṫ pluries bibere, qꝛ potꝰ sumiṫ magis ad alteratōem corꝑis ꝛ digestionē ciboꝝ q̄ȝ ad nutritōem: lꝫ aliqᵒ mō nutriat.Pn̄t tamē imoderate bibētes peccare ꝛ meritū ieiunii perdere.sicut etiā si imoderate i.vna comestione cibū assumāt.Con.Inno.siue potꝰ assūatur an̄ cibū siue post. A Idem in sum.con.eo.ti.q.31. B.

Quid de cōfectōibus:Rᵒ ꝺm Tho.vbi s̄.Per cōfectōes seu electuaria nō soluiṫ ieiuniū sicut nec per alias medicinas:nisi qs in fraudē ea sumēt i magna quātitate ꝑ modū cibi.Cō.Inno. A.Tho.tangit hᵒ i dicta.q.147.arti.6ᵒ ꝛ nil dicit de confectionibꝰ lꝫ tm̄ de electuariis.ꝛ dū assumūṫ solū cā medicie Et hoc idem posset intelligi de confectionibus ꝛ aliis que non in fraudē assumerentur ꝓ medicina:alr non.Unde Al.dicit ꝙ esus sp̄erū ꝛ electuariorum soluit ieiuniū:nisi fiat cā nccitatis: vt pꝫ in dicta.q.31.Inno.etiā suꝑ rubrica de obser.ieiu.dicit.Electuariis aūt delicatis nō credimꝰ ꝙ aliter liceat vti nisi sicut alio cibo delicato.Medicinam aūt ꝓ remouēda infirmitate vl' fugiēda accipe lꝫ sine peccato i die ieiunii: sed ꝓ cōseruāda sanitate vbi nō est signum ifirmitatis non credo.Ecce gᵒ ꝙ nō est differētia inter electuaria cōfectiones ꝛ alia: nisi inquātū assumanṫ ꝓ vera nccitate infirmitatis:imo q̄ȝto ē cibꝰ delicatior siue p̄ciosior tanto minus licitꝰ tꝑe ieiunii.dis.4. deniqꝫ: vt pꝫ etiā in dicta.q.31.Al.dicit ꝙ potꝰ an̄ prādiū soluit ieiuniū lꝫ post nō:nisi fiat imoderate preter nccitatē.Sꝫ ut potest colligi ex Inno.vbi s̄.circa istā potatōez q̄ȝtū ad hoc vt liceat an̄ vel pꝰ prandiū attēdenda est consuetudo. B

In qua etate teneṫ quis ad ieiunādūz: Rᵒ bz Tho.scd̄a scd̄e q.147.Quādiu aliq sunt in statu augmēti non tenentur.s.vsqꝫ ad finē tertii septennii.i.21.anni.Cōueniens aūt ē vt etiā in hoc tꝑe se ad ieiunādū exerceant plus vel minꝰ ꝺm modū sue etatis ꝛ possibilitatis. A.Nn̄qꝫ tn̄ magna tribulatōe imminēte i signuz penitētie artioris etiam pueris ieiunia indicunṫ: sicut ꝛ de iumētis legiṫ Jone 3ᵒ.Homines ꝛ iumēta nō gustent quicq̄ȝ:neqꝫ aquā bibāt ꝺm eūdē Tho.ibidē. B.Nouicii q̄qꝫ ꝛ iuniores religiosi ꝺm Guil.super soluendo ieiunio iuxta discretiōem prelatoꝝ sc gerere debēt. A.Inno.autem vbi s̄.dicit ꝙ ad ieiunādū tenenṫ oēs sane mētis: ꝛ doli capaces potentes ieiunare cū ipsi peccare possint ꝛ peccata deflere.ex̄ de delic.pu.c.p̄. Dispēsatiue tn̄ cū impuberibꝰ ꝛ etiā maiori etate poterit dispensari: vt ab indictis ieiuniis absoluātur.Et hoc videtur tutiꝰ lꝫ super hoc passu diuersi diuersa sentiant. B.

Quid de peregrinātibꝰ:aut multū laborātibus: Rᵒ bz Tho.vbi suꝑ.Si

peregrinatio ⁊ labor cõmode differri
possit aut diminui absq detrimẽto: nõ
sunt ꝓpter hoc ecclie ieiunia ꝑtermit
tenda. Si aũt imineat nccitas statim
peregrinãdi: ⁊ magnas dietas faciẽdi:
vel etiã multũ laborandi: ⁊ sic cuȝ hoc
non possint ieiunia obseruari: nõ obli
gatur homo ad ieiunãdũ. Videt tamẽ
in talibus recurrẽdũ eẽ ad supiori dí
spensatõem nisi forte vbi nõ est cõsue
tũ. qꝛ plati dissilãtes ãnuere videtur
A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 18. vbi etiaȝ ad
ditur ſm eundẽ Tho. ꝙ qui nolũt con
ducere oparios nisi frãgãt ieiuniũ: nõ
sũt imunes a peccato: nisi forte sit cau
sa nccia que festinatõem operis expo
scat. Itẽ ꝙ ex parte operãtis intentio
maioris lucri nõ necessarii a pctõ non
excusat si ieiuniũ frangit. Ibidẽ etiaȝ
dicitur ſm glo. Ray. ꝙ ꝓpter ieiuniuȝ
seruãdũ quis non cogitur mẽdicare cũ
ñ ꝯsueuerit alr mendicare. B.

Quid de cursorib⁹ quoꝝ vsus ẽ do
minis necessarius? ℞. ſm Guil. Si nõ
possũt simul currẽ ⁊ ieiunare excusant
Secus quãdo morãtur vel modicum
vadunt. A. nisi forte iminẽt eis grãdis
viatio quaȝ nõ possũt ꝑficere: soluant
ieiuniũ paucis diebus añ. ſm eũ. Guil.
vt in sum. con. eo. ti. q. 20. B.

Quid de seruitoribus nobiliũ? ℞.
ſm Guil. Si tales ex cã ꝓueniant horã
comedẽdi: nõ credo ꝙ peccent. silr si ꝓ
libãt modicũ: dico añ horã vt quasi ꝓ
pter cõtinuatõeȝ tꝑis totũ possit post
ea reputari quasi vna mẽsa. Sicut ẽt
nec peccãt q ꝑgustãt cibos dñoꝝ ad
cautelam veneni: imo ⁊ casu licet etiã
ꝑgustare carnes dñoꝝ. Nec iterũ pec
cant qui qñq surgũt d mẽsa vt portẽt
vinũ encenia. ⁊ h⁹. Con. Inno. A. ⁊ ad
dit. Idẽ credim⁹ de medicis ꝑgustanti
bus medicinas. Et i his casibus credi
mus ꝙ monachis licet ꝑgustare car
nes. Et cõ. Hosti. vt i sum. cõ. eo. ti. q. 21.
B. Et idẽ dicit Guil. de seruitorib⁹ ⁊ le
ctorib⁹ mense int religiosos dũ tñ cuȝ
licẽtia. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 22. B.

Quid de paupibus ⁊ mẽdicãtibus?
℞. ſꝫ Tho. scda scde. q. 147. Si possũt
hẽre tãtũ sic ꝙ sufficiat ad vnã come
stionẽ nõ excusant a ieiunio: si nõ pñt
excusant. Silr ⁊ quãdo ꝓpter ꝓceden
tẽ inediã ieiuniũ nũc ferre nõ possunt.
A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 26. B.

Quid de mulierib⁹ ꝑgnãtib⁹ seu la
ctantib⁹? ℞. Si nccitas debilitatis cor
poris ipediat eas: nõ tenentur ad ieiu
niuȝ: imo si credit ꝓbabilr de periclo
earũ vel aborsu: nõ solũ possunt: sꝫ ẽt
tenent soluẽ ieiuniũ: sicut Guil. ponit.
B. Et idẽ si timeat de periculo pueri
lactẽtis: ſm eundẽ Guil. vt in sum. cõ.
eo. ti. q. 24. B.

Utrꝝ vxores ꝓpter ꝓhibitõeȝ viro
rũ debeãt dimittere ieiunia? ℞. ſꝫ In
no. Licet dimittere debeãt vota. A. i.
ieiunia seu abstinẽtias votiuas. 3. q. 5.
manifestũ. B. nõ tñ ieiunia. A. s. indi
cta ab ecclia: vt in sũ. cõ. eo. ti. q. 27. vbi
hec notant. B. nisi forte ꝙ ꝓpter scã
dalũ vitãdũ sacerdos dispẽsare posset
50. di. vt cõstitueret. ex de cle. ex. mi. la
tores. Con. Hosti.

Quid de ifirmis ⁊ debilib⁹? ℞. ſm
Guil. excusant. sꝫ ꝓ quãta dbilitate ar
bitrio boni viri standũ est. Idẽ in seni
bus. A. Hoc fuit dictum Inno. vt in
sum cõ. eo. ti. q. 25. B.

Utrꝝ sup solutõe ieiunii sit petenda
dispẽsatio? ℞. ſm Guil. Si cõstat d cã
ꝓpt quã soluẽdũ ẽ ieiuniũ nõ ẽ nccĩuȝ
vt petat dispẽsatio ꝑserti vt dic Tho.
ꝯsuetudine iteruenĩete. Si aũt dubiũ
sit vtrꝝ sit cã nccia. A. siue dubiũ sit si
bi siue aliis ſm eũ. Guil. vt in sũ. cõ. eo.
ti. q. 28. B. tunc petẽda ẽ dispensatio
ab epo loci si ꝯmode põt haberi. alit a
ꝓpo sacerdote. A. Hosti. dicit ꝙ i ista
dispẽsatione non sufficit licentia sim
plicis sacerdotis etiã ex iusta cã: nisi sũ
ma nccitas imineat ꝙ ad epm sine ꝑi
culo hẽri nõ possit recursus. Et ẽ cã suf
ficiẽs ad dispẽsandũ: vt dicit: ĩfirmitas
nãe debilitas. ciboꝝ caristia seu penu
ria. pauꝑtas. ꝑegriatõ. labor ⁊ ꝓtractõ

nimia mēse: vt patet in seruientibus
mensis nobilium: ⁊ huiuscemodi: vt i
dicta.q.28. B.

¶ Utrū ieiunia possint redimi? Rᵒ ꝫ
Inno. Ieiunia eccľie nō possūt redimi
nisi cā vel nccitas subsit: ſʒ ieiunia vo
luntaria possunt etiā sine vlla cā redi
mi. A.s.que subsit in ieiunante dūmō
alʼsit vtile ꝫm eūdē: vt in sū.con. eo.ti.
.q.29. vbi etiā pꝫ ꝙ etiā hoc casu ista re
demptio faciēda ē auctoritate supio
ris. B.⁊ intermitti. A. De ista intmis
sione nō dicit Inno. vt pꝫ i dicta.29. qꝛ
vt pnto ipse loquit de volūtariis rspe
ctu origis: seu necessariis respectu exe
cutionis forte rōne voti. Jō dicit ꝙ ad
hāc redēptōem nccīa est auctoritas su
pioris. Sʒ bñ credo ꝙ si ieiuniū adeo
eēt volūtariū ꝙ ad illud nullo mō qs
obligaret ꝙ posset intmitti. B. Ieiu
nia aūt que i pnia iponunt redimi pos
sunt auctoritate superioris. A. duʒ ta
mē ex iusta cā ⁊ discrete ꝫm Ray. ⁊ in
sum.con.liᵒ.3ᵒ.ti.34.q.133. B. ex̄ de vo
to.c.fi. A. potius in.c.p̄.vt pꝫ intuēti. ⁊
etiā in dicta.q.29. B.⁊ dis.82.p̄sbyter.
i.fi. Si ō ieiunio fuit votū quomō pos
sit redimi vel mutari: vide.i.votuʒ 5ᵒ
per totum.

¶ Utrū ieiuniū factū in mortali ꝓsit?
Rᵒ ꝫm Al. Quātū ad vitā eternā nō ꝓ
dest: sed tñ valet pcipue q̄tū ad tria.s.
obediētiā mādati ad qō qs tenet siue
obligāte eccľia: siue cōfessore pniaʒ in
iūgente. Itē qꝛ q̄tum ad castitateʒ ie
iuniū optime disponit. 3ᵒ qꝛ magꝭ con
finē diuine gratie facit. A. Idē in sum.
con.eo.ti.q.34. B. Ad qd valēt bona
opera ex̄ caritatē facta: hēs s̄. caritas.
§.fi. A. potius.§.plʼt. B.

¶ Utrū ieiunās teneat dare in elȳnas
qō sibi restat. A.i.qō per abstinētiam
reseruatur iux̄ illud Greg. Hoc qō ti
bi p ieiuniū subtrahis alteri largire.
B. Rᵒ ꝫm Al. Nō. Sancti vero qui vi
dent dicē ꝙ sic: intelligunt de ꝯsilio vľ
in diuitibꝰ q viderint frēm suū nccita
tē hēre. A. qꝛ tunc si claudunt viscera
ab eo in ꝟitate in caritate nō ieiunant
.i. Joh.3ᵒ. ꝫm eūdē Al. ⁊ i sū.con. liᵒ. p̄.ti.
12.q.vlt. B. Ieiuniū quatuor comitāi
debēt ꝫm Ray.s.largitas. Hieroꝰ. Qō
manducaturꝰ eras si non ieiunares da
paupibꝰ: vt ieiuniū tuū sit saturitas
aīe.nō marsupii lucrū. Itē leticia. Ma
th.6ᵒ. Cū ieiunatis nolite fieri sicut hy
pocrite tristes. Itē hora ꝯpetēs.i. Reg.
14ᵒ. Jonathas q p̄uenerat horā adiu
dicatꝰ ē morti. Itē mēsura. Augꝰ. Mēs
auidate ciboꝝ laxata pdit orōis ꝟtutē

¶ De diuersis intētōibus ieiunātium
nota ꝟsuʒ. Abstinet eger egens cupidꝰ
gula simia ꝟtus. Abstinet eger. qꝛ non
pōt comedere: vel ꝑpter medicinam.
Egens. qꝛ nō hēt qd comedat. Cupidꝰ:
ne expēdat. Gula.i.gulosus: vt postea
auidiꝰ comedat. Simia.i.hypocrita: vt
laudet. Uirtus.i. ꝟtuosus vt mereat.

Ignorantia.

Utrum sit pctm̄ Rᵒ ꝫm Tho. p̄ma scđe.q.76.
Ignorātia eoꝝ que quis tenet scire.s.
sine quibus nō pōt debitū actū exerce
re pctm̄ ē ꝑpter negligētiā. Oēs auteʒ
tenētur scire cōiter ea que sūt fidei et
vniuersalia iurꝭ p̄cepta. Singuli autē
ea que ad eoꝝ statū vľ officiū spectāt.
Sʒ ignorātia.s.ꝙ qs nesciat ea que sci
re nō pōt cū non sit ex volūtate nr̄a nō
ē peccatū. Siľr non est etiā pctm̄ igno
rantia eoꝝ que quis lʒ posset scire: non
tñ tenet sicut theoremata geometrie.
A.i. regulas a theoro. ras. qō est vidē
ꝫm Catho. B. aut quedā cōtingentia
particularia. A. Idē i sū.con.liᵒ.3ᵒ ti.32.
.q.16. vbi dicit etiā quō nulla ignorātia
īuincibilis est peccatū.⁊ ꝙ ignorantia
inuincibilis dicit que studio superari
ñ p̄t. ⁊ ꝙ qñ ignorātia ē pctm̄ ignorās
nō sp est in peccato.s. actuali: sed soluʒ
quādo est tp̄s acquirēdi sciam quā ha
bere tenet ꝫm eū. Tho. Qō pōt intelli
gi nisi intētio continua eēt obliqua.s.
negligēdi nccīa scire. B.

¶ Ignorantia facti non iuris excusat
extra de regul.iurꝭ. ignorantia. libro 6ᵒ.

Huius dicti intentionem tene vt in
sequenti. §.

¶ Utrū ignorantia excuset a peccato
R. sꝫ Guil. Duplex ē ignorātia. quedā
est iuris: vt si nescit furtum esse pecca
tum. Quedaꝫ est facti: vt si nescit hāc
rem quā accepit esse alienā: sed putat
suā. Ignorantia aūt iuris aut oio ē in
uincibilis ⁊ inuolūtaria: vt qꝛ. s. aliqs
sine culpa sua scire nō pōt. sicut ī infan
tib⁹ vł amētibus a natiuitate ⁊ tūc ex
cusat a toto. Et eodē mō si aliqs de aliq̊
casu dubitans cōsuluit ꝑitos a quib⁹
tñ hūit alr q̄ꝫ ꝟitas se hr̄et excusaꝛ ꝑꝑ
talem ignorātiā. nā in se fecit qđ potu
it. Si vero ī hāc iuincibilē ignorātiam
incidit culpa sua: tunc aut hoc fuit per
opus licitū: vt si ꝑ vigilias vł abstinē
tiā deuenit ad amētiā. ⁊ tunc excusaꝛ
a toto: etiā si feruoris excessus pecca
tū veniale fuerit. aut fuit per opus illi
citū ⁊ tunc dicūt qdaꝫ ꝙ excusaꝛ a tan
to: lꝫ non a toto: ar. dis. 50. sepe. 15. q. i. §.
sed hoc. Quidā aūt dicunt ꝙ pctm̄ se
quēs excusaꝛ a toto si nullū hēt vsum
rōnis. Et hoc ꝓbabili⁹ ⁊ veri⁹. 15. q. i. ali
quos. ⁊ c. sequēti. A. Scđm canones oi
bus talib⁹ si liberati fuerit ē pnia ipo
nenda: sed leuior q̄ꝫ si sani tale qd cō
misissent. 15. q. i. si quis insaniēs. Et hoc
fit ad cautelā: vt ī sum. con. eo. ti. q. 17.
vbi etiam diciꝛ ꝭm glo. Ray. ꝙ haben
tibus vsuꝫ rōnis quo ad ea sine quib⁹
non est salus: nulla ignorātia est inui
cibilis simplr ⁊ omnino. quia si non in
ueniret hominē a quo doceretur: vn
ctio doceret eū nisi staret per ipm. B
Si vero ignorātia iuris sit vincibilis
⁊ voluntaria: tunc si fuit affectata ī nł
lo excusat: imo ē speciale peccatuꝫ. Si
vero non fuit affectata sed soluꝫ quia
neglexit addiscere: excusat a tanto: sꝫ
nō a toto. Hec de ignorātia iuris. A.
Idē in dicta. q. 17. Tamē sciendū ꝙ h°
intelligēdū est ꝭm modū negligentie:
vt tāto minor sit excusatio quāto ma
ior fuerit in addiscendo negligentia: i
tm̄ vt lata negligētia equipareꝛ dolo:
vt. ff. deposi. l. ꝙ nerua. ⁊ de consti. vt
aiarū. li. 6. B. Si ꝟo sit ignorātia fa
cti hec pōt eē duplex. Nā vel ignoran
tia ē causa agendi: ita ꝙ si sciret illam
circūstantiā que trahit ī pctm̄ nō facēt
⁊ se fecisse dolet: ⁊ hec excusat a toto.
si tamē debita diligētia ꝑmissa fuit: q̊
si ꝑmissa non fuit: excusat solū a tanto
A. ⁊ qñꝫ a nullo. vꝫ si ignorantia fuerit
crassa ⁊ supina. dicto. c. vt aiarū. B. vł
ignorātia ē comitās actū. s. ꝙ etiā si sci
ret circūstātiā peccati: nihilomin⁹ face
ret: ⁊ hec non excusat. Con. ꝑdict] Pe.
⁊ Tho. in scripto. ⁊ in ꝑma scđe. q. 76.
A. Idem in sum. con. eo. ti. dicta. q. 17.
B. Utꝝ ꝑ ignorātiā excuseꝛ qs a statu
tis ordinarioꝝ hēs. ī. lex. §. 5. ⁊ s̄. excōi
catio ꝑ̊. §. 6. Et vtꝝ excusetur scholaris
qui tenꝫ sui doctoris opinionem: vide
ī. opinio.

¶ Ignorātia crassa ⁊ supina diciꝛ per
metaphorā hois crassi ⁊ supini q non
videt etiā ea que corā eo sūt. A. vł qa
talis est largus ⁊ distētus. ⁊ sic h⁹mōi
ignorantia magna ⁊ lata. B. sicut q
publica ⁊ manifesta dicit se ignorare
cui nō facile crediꝛ. 16. distinc. qđ dicit]

Illegitimus.

Illegi
tie na
ti multiplr sunt. Nā alius dr̄
mancer: ille ꝓꝑe qui nat⁹ est de scorto.
Alius spurius vel notus q de adultera
A. In sū. cō. li. 3. ti. 19. q. i. dr̄ sꝫ glo. Ray.
ꝙ spuri⁹ diciꝛ nat⁹ ex cōcubina ꝓ spur
citia icōtinentie. Not⁹ ꝟo nat⁹ de adul
tera. Uideꝛ .n. fili⁹ eē dē matrimonio:
cum nō sit: sicut ⁊ notas febres dicim⁹
que vere quartane ⁊ huiusmodi vidē
tur ⁊ non sunt. Sed veritas est ꝙ ex
adulterio natus dicitur etiā spuri⁹: vt
in. c. tanta. extra qui fi. sint le. B. Ali⁹
naturalis qui đ soluto ⁊ soluta. ⁊ tales
oēs ꝓhibētur ordinari. qꝛ per ātiquā
legē manceres ꝓhibiti sunt intrare tē
plū dei. A. vsq; in decimam generatio
nē. Silr ⁊ spurii. in. c. ꝑ venerabilē. de
q̊. ī. ⁊ in dicta. q. i. B. Deut. 23. extra de
elc. inotuit. ⁊ ex̄ q fi. sint le. ꝑ venēabilē

in fi. Cã aũt ꝓhibitõis triplex ẽ. s. digni
tas clicalis. que h᷒modi vilib᷒ cõferri
non dꝫ. ex̃ ꝺ exces. p̃la. int̃ dilectos. Itẽ
detestatio p̃rni criminis. ex̃ de hereti.
vergẽtis. Itẽ ꝙ tales filii solẽt eẽ imi
tatores p̃rni sceleris. 6. q. i. si qs cũ mili
tib᷒. ꝛ dis. 56. si gẽs. In sclarib᷒ tñ digni
tatib᷒ tales nõ sp̃ ꝓhibẽtur. ff. de ꝺcu.
l. spurii. ꝛ l. gnãlit̃. §. spurios. A. Et in
hoc. §. pꝫ ꝙ si iste illegitim᷒ hẽat cõpe
titorẽ legitime natũ ei p̃fert̃ in officio
dignitatis. Et sup̃dicta oĩa habẽtur in
sum. con. dicta. q. i. ƀm Ray. Hosti. et
Hoff. B.

¶ Quid si illegitimi per ignorãtiam
ꝓmoti fuerit? R. ƀm Hosti. i hoc cãu
ƀm oẽs ꝓbabilis ignorãtia excusat: ar.
. C. de testa. l. i. ff. de offi. p̃to. l. 3. Ip̃e xo
si xitatẽ nouit in cõspectu dei cecidit
q̃tũtunqꝫ occultũ sit. ex̃ de tẽpo. or. c.
fi. Si nihil scit excusat᷒ ẽ. A. Idẽ i sũ.
con. eo. ti. q. i. B.

¶ Sꝫ nunquid filius dꝫ credere xbis
mr̃is cui᷒ fili᷒ sit? R. ƀm Hosti. Prima
facie credẽdũ est matri. ex̃ de ꝓba. per
tuas. ꝛ de p̃sum. afferte. ꝛ c. lr̃as. §. p̊. ve
rũtñ nõ cogit̃ credẽ: ar. C. de testa. l. nec
ꝓfessio. A. cũ ip̃e fuerit cõiter habit᷒
ꝓ legitimo: vt pꝫ in sũ. con. dicta. q. i.
B. Si tñ hẽt ꝯsciam ĩpetret dispẽsati
onẽ q in h᷒ cãu satis facile obtinẽ dꝫ.

¶ Quid de filiis sacẽdotũ quos susce
pit de legitima vxore añ sacrũ ordinẽ
R. ƀm Ray. Tales de iure cõi ꝓmoue
ri pñt ad oẽs ordines ꝛ dignitates: nisi
in illa eccl̃ia i qua patres eoꝝ imedia
te fuerunt p̃lati vel canonici vbi non
possunt canonicari vel ꝓmoueri. A.
Uerꝫ est ad easdẽ dignitates ꝛ p̃bẽdas
quas p̃res eoꝝ tenuerũt. Ad alias aũt
etiã in eadẽ eccl̃ia poterũt ꝛ canonica
ri ꝛ ꝓmoueri: sicut dicit exp̃sse Ray.
vt in sũ. con. eo. ti. q. 6. etiã viuẽtib᷒ eoꝝ
patribus. ꝛ in eadẽ eccl̃ia i suo officio
manentibus. ex̃ de fil. p̃sby. ad hec. ꝛ
pꝫ in iurib᷒ q̃ sequũt̃. B. ex̃ eo. ad hec
ꝛ c. ad extirpãdas. ꝛ c. ad abolẽdã. Et ꝺ
talib᷒ põt intelligi. 56. dis. §. sꝫ h᷒. Idem
Hosti. Ber. ꝛ Hoff. Et addit Hoff. Nõ
ꝙ cũ pater habuerit ꝑsonatũ vl̃ vica
riã perpetuã in aliqua eccl̃ia fili᷒ ime
diate ip̃m vel ip̃am hẽre nõ põt. ex̃. e.
qm̃. ꝛ c. ad extirpãdas. Itẽ si pater hũe
rit ꝑsonatũ filius nõ põt hẽre vicariã.
nec eꝯ. ex̃ eo. Michael. ꝛ c. cõstitutus.
A. Istud eꝯ intelligit̃ ꝙ si p̃r habuit
vicariã ꝑpetuã fili᷒ imediate ꝑsonatũ
hẽre nõ põt: vt in dicto. c. cõstitutus. Et
est rõ. qꝛ ꝑpetuus vicari᷒ curaꝫ hẽt ec
clesie cui᷒ vicari᷒ existit. ex̃ de of. vica.
ex parte. ƀm eũdẽ Hoff. vt in dicta. q. 6.
B. Qꝺ si filius dispẽsatiue succedat
patri: frat̃ isti᷒ bñ poterit postea succe
dere patri: vt ponit Hosti. qꝛ in h᷒ nõ
succedit patri imediate. Sed sec᷒ si p̊᷒
habuisset ip̃am eccl̃iaꝫ solũ de facto.
A. s. p̊mus frater. qꝛ tunc secũdus non
poterit succedẽ: vt pꝫ i sũ. cũ. eo. ti. q. 9.
B. Porro ad nepotes hec ꝓhibitio ñ
extẽdit̃: vt Ray. ponit. Idẽ Hof. ꝛ Ho
sti. A. Idẽ i sũ. cõ. eo. ti q. 8. B.

¶ Pone ꝙ aliqs hñs vxorẽ ea viuen
te fit sacerdos: ꝛ postea ex ea generat
filiũ: nũquid ẽ legitim᷒? R. ƀm Hosti.
Si vir fact᷒ ẽ sacerdos ignorãte vel in
uita vxore: filius nõ indiget dispẽsatõ
ne. 27. dis. si vir. ex̃ de cõuer. ꝯiu. qdam.
ꝛ c. placuit. Sed si vxor cõsensit ꝙ vir
ordinaret̃ vel sciẽs nõ ꝯdixit: tũc fili᷒
illegitim᷒ ẽ ꝛ dispẽsatõe indiget. ex̃ eo.
lr̃as. 77. di. ep̃s. 32. di. seriatim. in fi. ar.
54. di. si seruus. 25. q. 2. agathosa. Inno.
Hoff. ꝛ Ber. vidẽtur sentire ꝙ indisti
cte talis dispẽsatiõe idiget. A. Dic h᷒
clarius. Nã vt pꝫ in sũ. con. eo. ti. q. xi.
Ray. dixit simpl̃r ꝙ talis fili᷒ est legiti
mus: maxime si vxore ꝯdicẽte vl̃ igno
rãte vir fuerit ordinat᷒. Hoff. vero ꝯ. s.
ꝙ sit illegitim᷒. Et Inno. ꝛ Ber. sẽtiũt
cũ Hoff. Glo. vero Ray. dicit ꝙ iste est
legitim᷒ quo ad successionẽ heredita
tis nõ quo ad ordines ꝛ eccl̃iastica bñ
ficia. Hosti. vero hos doctores concor
dando distinguit: vt s̃. ꝛ eius distinctio
satis etiã consonat iurib᷒ allegatis in
quib᷒ clare cõstat q nec per religioneꝫ

nec per ordinationē potest vir separa
ri ab vxore inuita vel ignorante. B.
¶ Quid si nato aliquo de illegitimo
coitu postea pater cōtraxit cū matre?
R℞. Si tempore cōcept⁹ pater poterat
eā habere in vxorē ⁊ postea ducit. legi
timatus ē filius: ⁊ ad oēs actus legiti
mos admittet. A. ⁊ etiā ad hereditatē
ſm Ray. vt in sum. con. eo: ti. q. 10. B.
etiā si post natiuitatē filii mater nu
pserit alteri quo mortuo ɔ̄xit cū isto. vel
eo⁹ pater duxit aliā qua mortua duxit
istā. Sec⁹ aūt si tpē cōcept⁹ ñ pot erat eē
matrimoniū inter ipos: quia tūc: licet
sublato impedimēto ducēt illā: non le
gitimatur filius: ex̄ qui fi. sint le. tanta
i auc. qui. mo. na. effi. le. coll. 6. circa pn
cipium. A. Idē i sū. cō. dicta. q. 10. ſm
Ray. Hoff. ⁊ Hosti. ⁊ addit Ray. Qđ di
xi in pmo casu legitimatum talē quo
ad omnes actus legitimos: videtur ꝙ
fallat in epatu ad quem non poterit ta
lis ꝓmoueri absq3 dispensatōe pape:
vt p3 ſm vnam litterā. ex̄ de elec. inno
tuit. circa pncipium. Idē recitāt Hoff.
⁊ Hosti. sed magis approbant ꝙ talis
dispensatione nō idigeat etiā i hoc ca
su: ⁊ hoc i fauorē ꝓlis. ex̄ qui fi. sint le.
ex tenore. ⁊ qui ma. accu. pñt. videntur.
in fine. B.
¶ Quis potest dispensare cum illegi
timo? R℞. Eps potest dispensare quan
tum ad ordines minores. ⁊ beneficiū
sine cura: aliter non. nec ad dignitates
aut personatus nisi papa. extra eo. is
qui. lib. 6. A. Ibi etiam pat3 ꝙ etiam
si p papā fuerit cum tali dispensatum
vt possit beneficiū curatū obtinere: in
telligit solum de vno. B. Qđ si papa
dispēsatōē obtinuerit: ⁊ postea impe
trauit ꝙ duo aut plura beneficia cum
cura possit habere. tacuit autē pdictū
ɔ̄scm ñ valet hec secūda gratia. extra
eo. si is cum quo. li. 6.
¶ Que dispensatio est circa illegitios
R℞. ſm Ray. Si tales intrāt monaste
rium ɔ̄ iure cōi possūt ꝓmoueri ad oēs
ordines. 56. dis. §. p. ex̄ eo. c. p. Religiōis

eni ingressus tollit irregularitatē sicut
⁊ ingratitudinē. 19. q. vlt. non liceat. Ad
plationē tamē non possunt ꝓmoueri
absq3 dispēsatōe: vt in dicto. c. p. A. s.
pape ſm quosdā: cū hodie illegitime
nati absq3 dispēsatione sedis aplice:
nec ad dignitatē: nec ad personat⁹: aut
alia bñficia curā hñtia debeāt admit
ti. ex̄ eo. nimis. Alii dicunt ꝙ cū talib⁹
religionē ingressis possunt epi dispen
sare ꝙ possint ꝓmoueri i abbates: nō
autē i epos. Et ad. c. nimis dicunt ꝙ in
telligitur de remanētibus in seculo: vt
in sum. con. li. 3. ti. 19. q. 2. Sed certe i di
cto. c. nimis. nec in. c. p. eo. ti. fit hec disti
ctio. Vñ nec nos distinguere debemus
. ff. de offi. psi. l. 3. ⁊ ex̄ de deci. ad audiēti
am. Unde pmū veri⁹ videt. B. Si ve
ro remanēt in seculo: nec ad ordinem
nec ad platurā pñt absq3 dispēsatōe ꝓ
moueri: vt ibi dicit. Sed circa eos qñ
adhibet dispēsatio magna: v3 vt ordi
nētur ⁊ instituātur in ecclīis. aliis a pa
terna: dico si sunt filii psbyteri. Aliter
vero in qbuscunq3 ecclīis: ar. ex̄ eo. pñ
tium. Maior vt etiā in patna: aliq tñ
medio: vt ex̄ eo. ex trāsmissa. Maxima
vt in pñna. nullo tñ medio: ex̄ eo. ex tua
A. Idē i sū. cō. dcā. q. 2. B.
¶ Quid si cū illegitimo dispensetur
quo ad ordines ⁊ beneficiū ecclīasticū
R℞. Si ab epo facta sit dispensatio: nō
extēditur nisi ad ea que pot. s. vt i 7. §.
dictum est. Si vero a papa: poterit ꝓ
moueri ad pochialē ecclīam nō ad p
sonatū vel rectoriā ad quā p electōē
ꝓcedi cōsueuit: ex̄ de pben. c. vlt. A.
Idē in sum cō. eo. ti. q. 14. ſ3 Ray. Hof.
⁊ Hosti. B.
¶ Utrū legitimat⁹ quo ad act⁹ ecclīa
sticos sit per hoc legitimat⁹ ad act⁹ se
culares? R℞. De hoc sunt multe opinio
nes. Probabilior tñ videt opinio In
no. dicētis: ꝙ qui legitimat⁹ fuit ab ali
quo pncipe seculari: vel ciuitate: intel
ligit legitimat⁹ quo ad oēs actus secu
lares i terris q legitimāti subsint: qn
etiā i aliis terris quo ad secularia nisi

ſint talia q̃ eẽnt ĩ alterius ꝑiudicium.
Nã nec in aliis terris ſuccedet ab inte
ſtato.qꝛ ſic auferentur bona heredibꝫ
defuncti.Sꝫ talis non ĩtelligiť legitia
tus ad ordines.qꝛ hoc non eſt de iuriſ
ditione iudicis laici.Si ꝟo legitimatꝰ
fuit ab epõ inquãtuꝫ potuit.ſ. quo ad
minores ordines ⁊ beneficia ſine cura
etiã in alia dioceſi poterit ꝓmoueri ad
ꝑdicta:qꝛ hoc eſt de iuriſditione eccl'ia
ſtica ⁊ in nullius ꝑiudiciũ:⁊ multo ma
gis ſi papa.Sed talis nõ eſt legitima
tus quo ad actꝰ ſeculares:niſi in terriſ
qui tp̃aliť pape ſubſũt.Sat꞉ cõ. Ber.
ex̃ qui fi.ſint le.per venerabilẽ. A.In
ſum.con.eo.ti.q.15.diuerſa ſuꝑ his dcã
ponuntur.Et dominꝰ Anto.de Bu.ſuꝑ
dicto.c.per venerabilẽ. latius ⁊ clariꝰ
ꝑdicta tangit ſic.ꝙ quedam eſt legiti
matio pleniſſima per quaꝫ deletur fũ
damẽtum vitii a quo ſurgit differẽtia
legitimatõis ⁊ illegitimatiõis: ⁊ hanc
ſolus papa facẽ poteſt.qꝛ ſolus diſpõe
re poteſt ſuꝑ matrimonio. Quedã eſt
legitimatio plenior que ĩtegrat ad iu
ra ꝑmeuendũ non diſponendo ĩ vitiũ
⁊ hanc poteſt ⁊ papa ⁊ imperator ſꝫ il
la que ad eos ſpectãt.Quedã eſt plẽa
vt diſpẽſatio cum eo in aliquo effectu
ligitimatõis non ex toto integrando:
adhuc illam poſſunt vterqꝫ.Adde.⁊ ẽt
inferiores:vt poteſt colligi ex ꝑdictis.
Seqtur.His viſis ſi queratur an pa
pa poſſit legitimare in terris imperii.
dico ſic.Aut papa vult diſponẽ in mr̃i
monium ⁊ ꝓlem futurã.⁊ non dubito
ꝙ põt etiã in terris imperii.qꝛ ſuũ ꝑn
cipal'r eſt diſponere de matrimõio. Et
ſic intelligo q̃ dicunt Jo. an. ⁊ Hoſti.
Jõ omnes filii qui ꝓducuntť hodie de
matrimonio vltra quartũ gradũ etiã
in terris ĩperii ſunt legitimi.⁊ oẽs etiã
q nati ſũt ex pupilla ⁊ tutore.⁊ ex ↄtra
hentibꝰ ſine cõſenſu pr̃is:⁊ ex rectore
ꝓuincie cũ ſubiecta.Aut papa vult le
gitimare diſponẽdo ĩ radicẽ matrimo
nii quo ad ꝓlẽ iam ꝓditã:⁊ tũc dico ꝙ
ĩ oĩbꝰ caſibꝰ ĩ qbꝰ legitĩare põt diſponẽ
do in radicem matrimonii ꝙ in oĩbus
illis caſibꝰ põt legitimare ĩ terris ĩpe
rii.ſi tñ legitimat ĩcipiẽdo a radice ma
trimonii.⁊ in oĩbus caſibꝰ in quibꝰ nõ
põt:vel nõ vult diſpẽſare incipiẽdo a
radice matrimonii:in oĩbꝰ illis legitĩ
mat quo ad terras ſuas ⁊ nõ imperii.
Uideamus gͦ qñ põt incipiẽdo a radi
ce mr̃imonii.Jdeo ſi vult diſponẽ legi
timãdo natũ de rapto cõſenſu mr̃imo
niali inť parẽtes:⁊ nõ video ꝙ poſſit.
Nã non poſſet facere ꝙ eẽt mr̃imoni
um abſqꝫ cõſenſu cũ ſit nãliter de eẽn
tia illius:lꝫ poſſit fingere cõſenſũ ſtan
te dubio.ex̃ de ſpõ.is qui.Et ſi dicatur.
Princeps fingit cõſenſũ vbi non ẽ:vt
.l.i.C.ꝺ rei vxo.acti.dico ꝙ illꝺ ĩ poſiti
uis ⁊ nõ in ſacr̃alibꝰ.Nã talia ſacr̃alia
habẽt formã facti nãlem: ⁊ exigũt ve
rã eẽntiã conſenſus:ĩ qbus non video
ꝙ papa aliquid poſſit.Ubi.n.ꝓ forma
veritas exigiť fictio nõ operať.Cõ.Jo.
an.Aut vult legitĩare ꝓductos ex ma
trimonio quo;ad formã ſuã eẽntiato:
inualide tñ ꝓpter reſiſtẽtiã iur꞉.⁊ ſi re
ſiſtẽria eẽt iur꞉ ciuilis:qꝛ ad ip̃m ñ ſpe
ctat de mr̃imonio:dico ꝙ poſſet legiti
mare:qꝛ hec fictio poſſet trahi retro
cũ nõ hẽret aliquod ꝑncipiũ reſiſtens
quod validũ eſſet:qnimo ex quo ſolũ
ius ciuile reſiſtẽt:filii ab ipſo ꝑncipio
eſſent legitimi.Aut mr̃imoniũ validũ
quo ad formã rudẽ extrinſecã: hẽbat
impedimẽtũ canonicũ vel diuinũ.Nõ
facio inter iſta drĩam ħ.Et adhuc non
credo ꝙ poſſet legitimare diſponẽdo
in radicem matrimonii.qꝛ ex quo ma
trimoniũ habuit reſiſtentiã iuris ciui
lis eſt impoſſibile ꝙ fictio opereť r̃ſur
gendo matrimonium vt retro.qꝛ defi
cit in extremo a quo s̃.eo.tanta.ff.ꝺ ſe
na.l.paulꝰ.al'.l.ſenatores.Unde credo
ꝙ hec legitimatio nõ valẽt vt trahẽs
radicẽ a matrimonio: ſed bñ põt valẽ
vt legitimatõis collatura ꝺ nouo.Qñ
ꝟo diſpõit ĩ radicẽ mr̃imonii:aut ꝓleſ
ẽ ꝓdita ex mr̃imonio quo an ius cano
nicũ reſiſtat mr̃imonio vel legitĩatiõi

ꝓlis potest eẽ dubitatio ꝓbabilis. Et dico ꝙ hoc casu pōt legitimare dispo nēdo ĩ matrimoniũ. ⁊ declarãdo legiti mitatē ꝓpter dubiuȝ matrimonii qđ est ei subiectũ. ⁊ ad euitãdã ꝓplexitatē stante dubio. ⁊ qꝛ ex quo nõ habȝ clarã resistētiam iuris pōt retro trahi fictio ad ꝑncipiũ legitimatõis. ⁊ qꝛ ꝓpter du bium ꝓbabile casus ē supposit⁹ pape vt de grauiorib⁹: vt pȝ in hac decre. ꝑ venerabilē. ꝯ. rõnibus igit̃. ⁊c̃. Et sic pē dente dubio ⁊ q̃diu latet ĩpedimētuȝ videm⁹ ꝙ papa ex colore matrimonii auctoritate eccl̃ie ꝑlē legitĩat᷑: de clã. despon. cũ inhibitio. ⁊ ꝫ. eo. peruenit. ⁊ vbilibet. Unde hoc casu legitĩat etiaȝ in terris imperii. qꝛ disponit in radiceȝ matrimonii. ad hoc ꝫ. eo. tanta. Nam nulli dubium ꝙ legitimatio q̃ fit ex il lo casu ex solo matrimonio etiã dēpta quacunqȝ solēnitate dotaliũ instr̃oꝝ quã requirit lex habilitat ⁊ proleȝ legi timat: etiã in terris imperii. Et sic de facto consului Mutine. Qñqȝ papa in tendit legitimare solũ conferēdo iura legitimitatis nõ disponēdo in radiceȝ matrimonii. vel qꝛ nõ vult. vel qꝛ non potest, qđ patȝ ex ꝑdictis. ⁊ tunc clarũ est ꝙ in terris eccl̃ie pōt legitimare: vt ħ. ꝯ. rõnibus igit̃. ⁊c̃. qꝛ in istis exer cet iura imperii. Aut vult legitimare ĩ terris imperii: ⁊ tũc aut vult legitima re sibi suppositũ vel supponēdũ rõne clericatus: q eo ꝙ se legitimat ꝓpter clericatũ dicitur cleric⁹ saltem mente iuxta nõ. de trãsac. ex litteris. Et dico ꝙ pōt. ⁊ eo legitimato secuto clericatu legitim⁹ est quo ad tp̃alia ⁊ spũalia et quo ad oĩa: vt pȝ ex vna allegatõe hic. Nec obuiat ꝙ ex hoc ꝑiudicet̃ nõ sup posito: nec dicat̃ ꝙ sit legitim⁹ ⁊ illegi timus q̃si monstrũ. Aut vult legitima re non suppositũ nec supponēdũ de ꝓ ximo. Et tunc aut vl't legitimare cum consensu illi⁹ qui sup̃iorē non recogno scit. ⁊ sic ē in quasi possessione liberta tis. Et talis pōt legitimari: vt ħ. ꝯ. rõni bus. Aut in terris illius qui sup̃iorem recognoscit: vt imp̃atorē. ⁊ casus vide tur hic ꝯ. rõnibus: ꝙ nõ possit: qꝛ hec que sunt supremi ĩperii vt legitimare non possũt fieri sine ꝯsensu superioris vt vult hec decre. que nõ est alibi ĩ h⁹. Et hoc ꝙ papa non legitimet in terris imperii quo ad bõa tp̃alia tenēt Bar. ⁊ Cy. Sed si vis tenere ꝙ hec ptãs sit ꝓrogabilis in habētē silem potestatē sicut dicim⁹ in his que sunt meri impe rii: vt dixi de fo. cõpe. c. si diligenti. cre do ꝙ nõ posset facere papa istã legitĩa tõem circa subm imperio: nisi vbi con sentirent oẽs q̃bus ꝑiudicat̃: qꝛ talis iurisditio nõ pōt ꝓrogari ad ꝑiudiciuȝ eoꝝ. Et hoc tenet Jo. an. dicēs ꝙ papa hoc in terris eccl̃ie pōt libere. i. sine ali cuius ꝯdictiõe. In terris ꝟo subiectis imperio nõ pōt q̃n cõtradicere possit is cui fit ꝑiudiciũ non in spe sed in re . i. qui iã possidet hereditatē. Secus si solũ speret. Uñ ƀm Hosti. solo p̃re reg rente dũ viuit pōt fieri legitimatio. eo aũt mortuo ꝯsentiētibus illis q̃bus iã delata ē hereditas. al' non. ⁊ quo ad feu dalia consentiente dño feudi: nõ obstã te cõtradictione habentium spem tm̃. Sed tamen in eorũ preiudicium fieri non debet sine causa. Ideo in dubio si fiat alio non exp̃sso non attenditur ad preiudicium agnatorum spem haben tium nisi consentiant vel papa aliud exprimat. Circa imperatorē vero sub dit. ꝙ aut intendit legitimare dispo nendo super matrimonio ⁊ incipiēdo a radice. Et dico ꝙ non potest: quia h⁹ est solius pape. Et sic leges que dicunt ꝙ ex matrimonio subsecuto legitimã tur filii: nisi fuissent approbate per ca nones non credo ꝙ valerent. Et per hoc patet ꝙ non potest facere plenissi mam legitimationem que vitium de leat originale. Aut vult legitĩare col latiue conferendo iura legitimitatis ⁊ q̃ ad spũalia credo ꝙ non possit. Jõ puto ꝙ legitimatus ab imp̃atore non possit ordiari: nec bñficiari: nisi aliter

dispēsek. Et hoc tenēt Jo. an. ꝛ Archi. Aut vult legitimare q̄ ad tēpalia ꝛ honores ꝛ hereditates. Et dico ꝙ pōt in terris imperii sicut ꝛ olim poterat. In terris aūt eccl'ie an possit. dic. Aut legitimat legē gnālē ꝯcēdo. Et dico ꝙ virtus legis se extēdit ad existētes in terris eccl'ie: nō ex ꝟtute legis solū: sed ex gnāli approbatōe eccl'ie. di. io. si i adiutorium. quā facit canon: exquo lex nō repugnat canoni quā papa approbare censek: eo ꝙ nō improbat: vt dixi ꝺ iudi. nouit. Non puto tamē ꝙ tales essent legitimati quo ad spūalia ꝑpter nām materie que nec directe nec indirecte supposita ē ptāti laici. Aut vult legitimare ꝑ rescriptū: ꝛ credo ꝙ non possit in terris eccl'ie nisi eo mō quo s̄. dictū est papā posse in terris imperii. Ibidē ēt tangit ꝙ impator pōt legitiare: vt s̄. dictū est etiā ante coronatōez ꝫm Jaco. de arena. ꝛ Jo. an. Itē dicit ꝙ hēns ptātez legitimādi ab impio: pōt vbi pōt impator ꝫm verba ꝑuilegii, et vbi nō pōt: minus pōt hēns ptātez ab eo. Et silr dico de hētibus ptātez a papa. In habēte ptātem ab imperatore tenet Bar. in. l. ꝑses ff. de offi. ꝑsi. ꝙ nō possit legitimare in terris eccl'ie: quia alius a proconsule non potest extra ꝓuinciā sibi decretā iurisditōem etiam volūtariā exercere. Puto etiā inqt ꝙ habēs ptātē a papa vel a ꝑncipe non possit legitimare ad preiudiciū alterius: etiā respectu spei: q2 tales cōcessiones ītelligunk sine alioꝝ preiudicio. de priuil. pastoralis. cū silibus. hec ille. q etiā ibidem multa alia ꝓsequik ꝺ hac materia. B Quib⁹ aūt modis illegitimus legitimek: hēs. ī. legitim⁹. §. 2°. Et vtrū malitia parētis debeat nocere illegitimo siue cuicunqꝫ filio: habes sup filius. §. 3°. Ad materiā illegitimoꝝ pōt pertinere s̄. filius. ꝛ. ī. legitimus.

Illicite acquisitū.

Quot modis dicik illicite acquisitū. ꝛ quādo restitui debeat vl' i elyaz dari possit: habes s̄. elemosyna ꝑ. §. fi. ꝛ. ī restitutio ꝑ. §. antepl't.

Immunitas.

De immūitate seu emunitate ecclesie aut confugientium ad eccl'iam: vide supra emunitas ꝑ. ꝛ 2°.

Impedimentum

ꝑ cōiter. Circa impedimenta matrimonii ꝑ agem⁹ de impedimēto i genere. 2° de impedimēto erroris ꝑsone. 3° de impedimēto cōditionis. 4° de impedimēto voti. 5° de ipedimēto cogtionis carnalis. s. cōsanguinitatis. 6° de ipedimēto cognatōis spūalis. s. cōpatnitatis. 7° de cognatōe legali. s. adoptōnis. 8° de ipedimēto criminis. 9° ꝺ dispicultu. io. de violētia siue metu. xi° ꝺ impedimēto ordinis. 12° de impedimēto ligationis ad aliā vxorē. 13° de publice honestatis iusticia. 14° ꝺ affinitate. 15° de impotētia coeundi. 16° de matrimonio cōtracto cōtra interdictū ecclesie. 17° de impedimēto feriarū. De ꝑdictis impedimētis sūt ꝟsus i qbus explicātur ꝫm ꝑdictū ordinē sic. Error. cōditio votū. cognatio. crimē. Cultus. dispitas vis. ordo. ligamē. honestas. Si sis affinis. si forte coire neqbis. Hec sociāda uetāt ꝯnubia. iūcta ꝛtractāt. Eccl'e vetitum. necnō tēpus feriarū. Impediunt fieri. permittunt facta teneri.

Que impediunt matrimonium iā contractum? R̄n. 12. sunt que impediunt non solum matrimonium contrahendum: sed etiaz dirimunt contractū que ꝛ continentur in trib⁹ ꝑmis versibus positis in ꝓximo. §. Et intelligas ꝙ dirimunt contractum si ꝑcesserunt matrimonium. Si autem superuenient post matrimonium rite factuz vt affinitas vel crimen ꝛ huiusmodi: non dirimunt. A. etiam si non sit subsecuta copula carnalis: vt in sum. con. lib° 4° ti. 3°. q. i. B. preter vnum votum. s. religionis cuz effectu quādo quis ꝯtracto qdē m̄rimōio: s3 an̄ carnalē copulā

religionē ingredit̄.ex̄ d̄ conuer.cōiuga.ve rū.z.c.ex parte.2°. A.Ibi dicit̄ clare φ cōtracto m̄rimonio legitime per v̄ba de p̄nti:in nullo pōt cāu dissolui:etiā si vn⁹ cōtrahētiū efficeret̄ heretic⁹ vt vi uēte reliquo alter ad secūda vota trās migret:nisi vnus religionē ingrediat̄ A.z de sponsa.cōmissuz.Expectari tñ debz vsq̄ ad p̄fessionē:vt ponit Tho. in 4° di.27. A.i.quousq̄ religioni etiā in genere sit saltē tacite obligatus:vt si nolit vitā absolute mutare:ĩfra qd̄ tēpus beneficiū ingrediētis nō est alti cōferēdū sine eius assensu:vt i.c.bene ficiū:de regula.li°6°. B.Naz āte nō di rimitur etiā s3 Pe.Sile hēs.ĩ.votuz 4°.§.5°.in fi.Aduertēdū φ per suscepti onē sacri ordinis dirimit̄:vt quidaz di cere voluerūt:sed contrariū declaratū est hodie ĩ quadā extrauagāti.Jo.22.que incipit.Antique.

¶ Que sunt illa que ĩpediunt matri moniū cōtrahēdū:sed tñ non dirimūt contractū? R°. p̄ quidē sunt duo predi cta in p̊.§.s.p̄hibitio ecclesie:z tēpus feriarū:de quibus dicit̄.ĩ.ĩpedimentū 16°.z ĩpedimētū.17°.Itē st̄ quedā crimi na:de quibus habetur.ĩ.ĩpedimentuz 7°.§.p̊.Itē ĩpediunt matrimoniū cōtra henduz sponsalia que sunt p̄us cū alia contracta:de quo.ĩ.sponsalia.§.8°.Itez ĩpedit cathecism⁹ qui precedit baptis muz:vt habetur.ĩ.ĩpedimentū.6°.§.2°. Itē ĩpedit votuz simplex:de quo.ĩ.ĩpe dimētū 4°.§.p̊.z 2°.

¶ Utruz aliqua consuetudo ĩpediat matrimoniuz contrahēdū vel dirimat contractuz? R° s3 Hosti.Si consuetu do est approbata per papā ne matri moniū contrahatur:z vt contractū se paretur certe ĩpedit z dirimit.dico in quibuscunq̄ casibus hoc posset facere canonica cōstitutio.ex̄ de cogna.spi.c. p̊.z.c.super eo.extra de cōsan.z affi.qd̄ dilectio.Nā approbatio pape hēt viz constitutionis.Sed si consuetudo non sit per ip̄z approbata nec reprobata tunc ad euitāduz scandalū quod forte sequeretur faciendo contra eaz ĩpedit contrahenduz:sed non dirimit contra ctuz.Idē Ber.z Inno. A.Idē in sum. con.eo.ti.q.2. B.

¶ Quid agēdū quādo doctores discō dāt circa ĩpedimētū matrimonii? R° s̄m Hosti.Ubicunq̄ doctores per glo sas suas dicunt solui matrimoniū:si nō inducant ius expressuz contrariū dicē ti adhereas:ex̄ de testi.l3 ex quadā.in fi. A.Idē in sū.con.eo.ti.q.3. B.

¶ Quid si ecclia p̄cipiat alicui ꝯiugū cohabitare cuz altero:z ille cui p̄cipit̄ sciat esse ĩpedimētuz? R° s3 Hugi.In hoc casu quātuz ad reddēdū debituz nō tenetur obedire.tñ in cohabitatione z necciorū exhibitiōe obedire debet z nō negare ei cui de facto se copulauit. A. Naz obedire debz inquātū potest sine peccato:vt in.c.inquisitioni:ex̄ de sen. exco. B.

¶ Quomō an matrimoniū sit ĩquirē dū an sit aliquod ĩpedimētū? Rn°.De bent banna publice ĩ eccl'iis per p̄sby teros p̄poni:vt infra cōpetētez termi nuz q scit ĩpedimētuz p̄ponat.z si ap paruerit p̄babilis cōiectura cōtra co pulā futurā ĩterdicat̄ exp̄sse donec con stet qd fieri debeat:alr̄ si cōtraherent sine bānis aut post p̄hibitiōes z extite rit ĩpedimētū:vtputa gradus p̄hibi:s tūc filii dicētur illegitimi:z nō excusa būt̄ p̄pt̄ ignorātiā parētū.Sacēdos q3 qui tales cōiunctiōes inhibere cōtēp se rit:vel regularis qui interesse p̄sūpse rit:p trienniū ab officio suspēdat̄.Qui vero falsū impedimētū maliciose ob iecerit:canonicā non effugiet vltionez ex̄ de clā.despon.cum inhibitio.In ali quibus vero locis non fiūt hec banna sed solum cōtrahuntur sponsalia solē niter z publice multū āte m̄rimoniuz z iteriz pōt manifestari an sit impedi mētuz.De matrimonio qd̄ fit sine bā nis.z clādestine aliquid habes.ĩ.legiti mus.§.p̊.2 s̄.debitum.§.fi.

¶ Quid si aliqs audiuit perpetuum ĩpedimētū eē inter se z vxorē:nunqd

tenet ingrere? R. sm Guil. Si audiuit a fidedignis & nõ suspect): cũ non debeat eẽ negligẽs sue saluti: tenet ingrẽ veritatẽ: alr eẽt affectata ignorãtia q̃ ñ excusat: & si cõcipiat pbabilẽ opinionẽ de dicto alicui' nõ debz exigẽ dbitũ lz reddere teneat. A. Idẽ in sũ.con. li. 4. ti.21.q.2. B. Secus si ita inuenẽit veritatem q eẽ impedimẽtũ hẽret p cõstanti: tunc.n.nec exigere nec reddẽ dz A. facit ex de sen.exco.inquisitõi. B. Porro qui tale ipedimentũ audit a viro fidedigno etiã iurato: aut cõpatre suo: aut a pprio sacerdote: aut publica fama nõ ita tenet credẽ q peccet mortalit si nõ credat: sz venialr: sicut etiaz peccare põt qui nimis de facili credit. A. Idem in sum.con.eo.ti.q.4. B.

¶ Nunquid peccat sacerdos vel ali' quicunq sciẽs ipedimẽtũ insinuando h' alteri ɔiugũ vel ãbob' seu alter alti R. sm Guil. Si pbari nõ põt. dicendo agit indiscrete: nisi credẽs q audiens paratus sit in hac parte peritoꝝ ɔsilio obedire. Si vero possit pbare & sciat hoc sacerdos prochialis: vel alter coniugũ: tenet solẽnit ad diuortiũ agẽ nisi de cõi consensu velit & possint cohitare tanq germani. A. Idẽ in sũ. cõ.eo. ti.q.5.&.6. B. Istũ etiã casuz hẽs s̃. correctio.2. §.6.

Impedimentum

2. de errore psone. Sciendum p q nõ ois error ipedit mrimoniuz sz solũ error persone & cõditõis. Cuius rationẽ assignat Tho.in 4. dis.30. dicẽs q oz q error q matrimoniũ impedit sit alicuius eoꝝ que sũt de eẽntia mrimonii. Ipz autẽ matrimoniũ duo iclu dit.s.personas que cõiunguntur: & mutuã ptãtem inuicẽ in qua mrimoniuz cõsistit. Primũ tollitur per errorẽ persone. Secũdũ per errorẽ ɔditõis. quia seruus nõ põt ptãtem sui corporis libe alteri tradere sine cõsensu dñi sui. hec Tho. Itaq si sit error persone nullus est cõsensus. Nã qui errat nõ cõsentit ff. de iurisdi.om.iudi. si per errorẽ: & errantis voluntas nulla ẽ. C. d iur) & fac. igno. l. cũ per testamẽtũ. &. l. nõ icciirco. Et sic nullũ ẽ ɔiugiũ: vtputa si Jobes dicat se eẽ Petrũ. sed error fortune et qualitas nõ excludit ɔsensuz: vt si mulier nubat paupi quẽ credit diuitẽ. vel si qs ɔtrahat cũ corrupta siue inhonesta quã credit ṽginẽ tenet mrimoniũ 29.q.i.his ita. A. Glo. Ray. in ti. de errore psone sup ṽbo ṽgo. dicit q Hug. notat 27.q.2. raptor. q si quis despõsauerit de futuro corruptã quã credidit eẽ ṽginẽ: ɔpta postmodũ ṽitate añ carnalẽ copulã: nõ est cõpellẽdus cõsumare mrimoniũ cũ ea. qz per hoc ipediretur ei' pmotio ad ordines ecclasticos. B

¶ Quid si quis dicat se esse filiũ regis cũ nõ sit? Dicẽdũ sm Tho. in 4. dis.30. q error nobilitatis inqtũ h' mõi non euacuat matrimoniũ sicut nec error q̃litatis. Sed si error nobilitatis vel dignitatis redũdat in errorẽ persõe: tũc ipedit matrimoniũ. Uñ si cõsens' mulieris feratur in istã psonã directe: error d nobilitate ipsi' nõ ipedit mrimoniũ. Si aũt directe intẽdit ɔsentire i filiũ regis qcunq sit ille: tunc si ali' pñtet ei q̃si filius regis: est error psone: & impedit mrimoniũ. Et eodẽ modo vr dicẽdũ si quis dicat se pmogẽitũ & nõ est. A. Ad intelligẽtiã pdictoꝝ sz Ray. & in sũ.con. li. 4. ti.3.q.4. sciendũ q ad h' q aliqs vel aliqua dicat errare in persona: opz q per visũ auditũ vl fama hẽat aliquã noticiã illius psone absentis: quã credit istã pñtẽ. qz i ignotũ penit' nec affectũ nec cõsensũ dirigere possum'. Uñ si nullã noticiã hẽat mulier' de persona abñte nõ errat i ea: sz decipit i pñte. Uerbi gr̃a. Si aliquis ãglicus rusticus veniat ad aliquã mulierẽ nobilẽ dicens se esse filiuz regis ãglie. & cõtrahit illa cũ eo credẽs eum filiuz regis nõ impedit mrimoniũ. qz nõ fuit error persone sed potius q̃litatis. Hoc exẽplũ nõ videt placere Hosti. qz cuz vbiq hẽatur noticia regi ãglie saltẽ p

famā vł ꝙ h̄ sit error ꝑsōe: nec i pn̄tē
personā: sed i ꝑsonā filii regis anglie
cōsētire videt̄. Vn̄ iquit. Intellige hoc
quādo nō exp̄mit aliquā certā locutio
nē ꝑ quā hēatur noticia pr̄is ⁊ filii per
ꝯn̄s: puta dicit se eē filiū regis vł comi
tis in genē: nō dicit cui⁹: vł si specificat
nulla habet̄ noticia filii nec̄ patris.
Itē ꝫm glo. Ray. ⁊ in sū. cō. eo. ti. q. 6. si
aliqua scit aliquē mł̄tos hēre filios q̄
rū tamē nullus ē not⁹ ei. ⁊ vn⁹ eoꝝ mē
titur se esse p̄mogenitū: ⁊ ista cōsētit i
eum ꝓpter spē successiōis bonoꝝ pa
ternoꝝ: nō est error persone: sꝫ fortūe
siue relatōis. s. p̄mogeniture: ⁊ ideo nō
impedit̄ matrimoniū. B.

Impedimentum

3ᵒ de errore cōditiōis. Nota p̄
ꝙ si libera mulier ꝯ̄hit cū seruo vł lib
cū ācilla sciēter: tenet mr̄imoniū. 29. q.
2. si qs liber. ⁊ c. si qs ācillā. ⁊ duob⁹ se.
Si ꝟo ignorāter nullū est mr̄imoniuꝫ
29. q. 2. si qs ingenuus. ⁊ c. si femina: hᵒ
nisi post̄ scIuit ei⁹ ꝯditōem ꝯsenserit
i eū vel i eā verbo vel facto: vt per car
nalē copulā: vt i dict]. c. si qs igenuus. ⁊
c. si femia. ⁊ ex̄ de cōiugi. ser. ⁊ c. ꝓposu
it. ⁊ c. ad nr̄am. A. hoc veꝝ est qn̄ liber
ꝓ certo sciuit seruitutē: vel si ex his q̄
audiuit hūit ꝓbabilē de ea opionem.
tūc. n. si exigat ab ea debitū nō potest
postea eā reliquere. Si aūt habuit le
uē aut temerariā cui credi nō debꝫ: nō
p̄iudicatur ei: ar. ex̄ de sen. exco. inqsiti
oni: cum ēt titubās ꝓ ignorāte hēndus
sit. C. de cōdi. idebi. l. vlt. vt ⁊ notat glo.
Ray. i ti. de ipedimēto cōditōis. B.

¶ Quid si ille q cōtraxit cū ācilla quā
putabat liberā sit seruus: nunqd erit
matrimoniū? Rᵒ ꝫm Ray. lꝫ error ser
uilis cōditōis ipediat ⁊ dirimat: vt di
ctum ē: nō tn̄ dirimit si sit error paris
ꝯditōis vł melioris q̄ sua. Nā si seru⁹
ignorās cōtrahat cū ācilla quā credit
liberā nō decipit̄: nec habꝫ qđ ei obii
ciat: ar. 32. q. 2. ꝑ totū. ⁊ ex̄ de diuoꝛ. signi
ficasti: ⁊ mł̄to min⁹ decipit̄ si ꝯtrahat
cū libera quā credebat ācillam. Con.
Pe. Al. Hoff. Tho. ⁊ Inno. Si tn̄ muli
er ignorasset ꝫuitutē viri nō eēt matri
moniū: vt i p̄. §. dcm̄ est. A. Idē i sum.
cō. liᵒ 4ᵒ ti. 4. q. i. B.

¶ Sꝫ nūqnid error ꝯditiōis libertine
vł ascripticie vł origiarie ipedit mr̄i
moniū sicut ⁊ ꝯditōis ꝫuilis? Rn̄ᵒ ꝫm
Guil. Nō. sic̄ notauit Hug. 29. q. 2. i p̄nᵒ
qꝛ oēs tales sūt liberi: lꝫ ad quasdam
oꝑas pl⁹ ceter] teneāt̄. Idē Hosti. A.
Idē in sum. cō. eo. ti. q. 2. B.

¶ Quid si qs ignorāter cōtraxit cum
ācilla quā dn̄s viro ignorante postea
manumisit: nūqd eo ip̄o ē mr̄imoniū
Rᵒ ꝫm Hosti. Nō. qꝛ talis cohitat qdē
mulieri: sꝫ h⁹ ex p̄mo cōsensu facit: qui
cū fuēit errone⁹ nō fuēit effectiuus ma
trimonii. Cō. Tan. Hof. Inno. ⁊ Ber. B
Alii dicūt ꝙ ip̄a manumissa stati est
mr̄imoniū: qꝛ sublatū ē ipedimētum.
Quoꝝ sn̄iam glo. Ray. credit ꝟiorē: vt
in sū. cō. eo. ti. q. 3. Pōt dici ꝙ si cōstet li
berā personā penituisse h⁹ matrimōii
an̄q̄ altera fuit manumissa nec exp̄sse
nec ꝑ cōiecturas apparet de reuocatio
ne dicte pn̄ie: ꝓcedat p̄ma opinio: qa
an̄ manumissionē cōsensus nō fuit va
lidus. ⁊ post manumissionē nullus affu
it cōsensus. Si vero de dicta pn̄ia non
cōstat ꝓcedat secūda opinio Nā semł
cōsensit i mulierē vt in liberā: ⁊ exquo
nō cōstat de reuocatōe: in cōsensu itel
ligit̄ ꝑseuerare: vt in. c. maiores. ad fi.
ex̄ de bap. Et lꝫ a p̄ncipio nō fuēit lib̄a
sufficit ꝙ nūc sit lib̄a. Nā cessante cā
impedimēti cessat ⁊ impedimētuꝫ. ex̄
de appel. cum cessante. B.

¶ Quid si liber contraxit cum ancil
la ignoranter ⁊ illa durante ignoran
tia contraxit cum alio non ignorante
conditionem eius? Rn̄ᵒ ꝫm Guil. tenꝫ
matrimōium cum 2ᵒ cum nullum fu
erit primum. A. Idem in sum. con.
eo. ti. q. 4. B.

¶ Quid si lib̄a ignorāter ꝯ̄xit cū ꝫuo:
⁊ postea scita seruitute nihilominus
vult eē cū eo. ⁊ ille vult discedere? Rᵒ

ẜm Guil. Debet cõpelli ad ꝯsentiẽduȝ. Si tamẽ pẽdẽte cõpulsione ꝯhẽt cum alia: vel illa cũ alio: tenẽt mr̃imoniuȝ: vt Hosti. addit. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 5. Et ad ꝑdicta fac. c. i. ex̃ de eo q dux. in ma. quã pol. per adul. B.

¶ Quid si qs cõtrahit ignorãter cũ ancilla: ſȝ postq̃ ſciuit exegit ab ea debitũ: nũquid postea poterit ab ea separi ℟. ẜm Guil. Si ex his que prius audiuit habuit ꝓbabilẽ opinionẽ ꝺ seruitute eius: ꝛ nihilomin⁹ exegit debitũ nõ põt eã relinquere: vt i ꝑ. §. dictũ est. Si habuit opionẽ leuẽ ꝛ temẽariã: tũc nõ obstãte ꝙ exegit debitũ: poterit cũ veritatẽ certius sciuerit separatõeȝ petẽ ar. ex̃ de sen. exco. inquisitõi. Naȝ dubitans ꝓ ignorãte hẽndus est. C. de cõdi. indebi. l. vlt. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 6. B.

¶ Quid de illo q mouit ꝯ vxorẽ qõnẽ conditionis. ꝛ illa lite pendẽte petit debitũ. ℟. ẜm Tho. in expõne lr̃e quarti sniarũ. dis. 36. Si non ẽ certus de seruitute vxoris: debȝ reddẽ debitũ ad mãdatũ eccl̃ie sine suo ꝑiudicio. ꝛ in h⁹ casu cognoscit eam ex ꝑmo consensu: nõ ex nouo. Si autẽ constat ei de seruitute vxoris: vl̃ ꝓbabiliter ꝑsumit: nõ dȝ ei reddere debitum etiã si ecclesia ꝑcipiat: quia vel sibi ꝑiudiciũ faceret si eam affectu vxorio cognoscẽt vel fornicaret ꝛ mortalit peccaret. A. Salua reuerẽtia nisi euident ꝛ manifeste constet ꝓpter ꝓbabilẽ ꝑsumptõem impedimẽti non dȝ denegare debituȝ. ex̃ de sen. exco. inquisitõi. ibi. Ueꝝ cũ conscia pulsat aium ex credulitate ꝓbabili et discreta q̃uis non euidẽti ꝛ manifesta debitũ quidẽ reddere põt: sed postulare non debȝ: ne in alterutro: vel ꝯ legẽ cõiugii: vel ꝯtra iudiciũ conscie cõmittat offensam. Et ꝑ ꝑdicta põt cõcordãi diuersitas opinionũ q̃ referũtur in sũ. cõ. eo. ti. q. 7. B. De mr̃imonio seruoꝝ: vide. i. seruus 3°. ꝑ totum.

IMpedimentum

quarto de impedimento voti. Utrum votũ de continẽtia impediat mr̃imoniũ. ℟. Duplex ẽ votũ. Quoddã est solẽne qꝺ. s. fit per susceptõem sacri ordinis: aut per ꝓfessionẽ exꝑssaȝ vel tacitã factã alicui de religionibus approbatis. ꝛ tale votũ impedit mr̃imoniuȝ ꝯtrahẽdũ ꝛ dirimit ꝯtractũ. Aliud est votũ nõ solẽne: sed simplex. ꝛ hoc si fiat de nõ ꝯtrahẽdo vl̃ de castitate. ꝛ h⁹ modi ipedit matrimoniũ ꝯtrahẽdũ. et quãto manifestius ẽ emissũ tanto maior debet pena transgressori. nõ tamẽ dirimit mr̃imoniũ iã contractũ: ex̃ eo. ꝙ votũ. li° 6°. Et de h° vide i seq̃nti. §.

¶ Quomodo debeat intelligi ꝙ votũ simplex impediat mr̃imoniũ ꝯhendũ? ℟. ẜm Ray. Intm̃ impedit ꝙ si ille q fecit tale votũ postea ꝑstiteit iuramẽtum alicui ꝙ eã ducẽt: dȝ votuȝ implẽ ꝛ agere pniam de iuramẽto illicito: ex̃ qui cle. vel vo. rursus. Idẽ Hosti. Qꝺ si primo iurauit ꝛ postea vouit. in hoc casu ẜm Hosti. ꝛ Goff. ꝑualet iuramẽtum. potest tñ intrare religionẽ: vt ex̃ de spon. cõmissũ. Quod si post tale votum cõtrahat per verba de pñti: nõ poterit cognoscere vxorem sine peccato mortali: quia adhuc potest intrare religionem. Postq̃ vero cognouit iam factum est ei illicitũ non reddẽ debituȝ. Unde lȝ petere non debeat: reddere tenetur siue petat exꝑsse siue inṫpretatiue: qꝺ dico quia alit esset nimis onerosum vxori si oporteret semꝑ exꝑsse petere. hec Tho. in 4°. dis. 38. A. Con. his ꝑe. vt in sũ. con. li°. ꝑ. ti. 8. q. 21. B.

¶ Quid rñdendũ cũ ꝑsona que fecit votũ simplex querit an possit mr̃imoniũ cõtrahere? ℟. ẜm Hosti. Debȝ rñderi ꝙ nõ. Et si vltra querit dicẽs. qd si ꝯtrahero: nũqd tenebit mr̃imoniuȝ? nõ dȝ respõdere: alr̃ peccat. qꝛ dat occasionẽ mortalit peccãdi. A. aut mẽtit. Unde talib⁹ aggrauãdũ est peccatũ: qꝺ committũt in cõtrahẽdo. ꝛ cauẽdũ ne det occasio cõtrahẽdi ẜm eũ. Hosti. ꝛ in sũ. confes. eo. ti. q. 22. B. De votis multa

alia habes.i.votuz.per totuz.

Impedimentum

5ᵘˢ de cognatione carnali. Hic primo sciendu3 quod triplex est cognatio.s. carnalis que dicitur consanguitas. spūalis q̄ dr̄ cōpr̄nitas: et legal' q̄ dr̄ adoptio.
¶ Quid ē cōsanguitas. R° s3 Ray. Est vinculū personaru3 ab eodem stipite descendentium carnali ppagine contractum. Et dico stipitem illam persona3 a qua aliqui duxerunt originē. Unde et cōsanguinei dicuntur quasi de vno sāguine procedentes. A. Con. et alii doctores: vt in sum.con.li° 4° ti.6° q.i. B
¶ Consanguinitas autem habet tres lineas.i. procedit triplici ordine. Pria nanq3 linea dicit' ascendentium: vt pater auus et huiusmodi. Secunda descēdentiu3: vt filius nepos. Tertia collateralium: vt fratres et fratru3 filii: qui et patrueles dicuntur. Hec eadem intellige in feminis: vt in matre et auia. i filia et nepte. et duabus sororib' et filiab' earu3. A. Idem in sum.con.eo.ti.q.3. s3 Ray et alios doctores. B.
¶ Quomodo computātur gradus cōsanguinitatis. R° In linea ascendētiū vel descendētium quelibet psona addita alicui facit gradum. Unde pater et filius sunt in pmo gradu. nepos in 2° pnepos in 3° Sed in linea collateraliu3 aliter computantur sm leges: et aliter sm canones. Nam sm leges in cōputādo debemus reuerti ad stipitē.s. ad cōmunē persona3. et ita duo fratres sunt in 2° gradu. et filii duoru3 fratrū sunt in 4° gradu. Na3 computātur oēs persone.s. ascendendo vsq3 ad stipitem. et inde descēdendo. Sed s3 canones i linea collateralium nō oport3 reuerti ad stipitem. gn potius per se duo fratres sūt in pmo gradu. horū filii in 2° et ita vlterius. ex̄ de consan. et affi. tua nos. et ex̄ de testi. lic3 ex quadam. A. melius. 35. q. 5. ad sedem. B.
¶ Usq3 ad quem gradū phibetur et non tenet matrimoniu3. R° sm Jo. an. Inter ascēdētes et descēdentes puro ppetuā phibitōem. A. Alii dicunt solū vsq3 ad quartū gradū etiā in linea recta sicut et in transuersali. Alii autem tenent pmā dicentes quod si Adam viueret nō posset cōtrahere cu3 aliqua muliere. Et hanc vidētur sequi Pe. et Hosti. vt in sum.con.eo.ti.q.5. B. S3 inter collaterales est vsq3 ad quartū gradū computādo sm canones. ex̄ de consan. et affi. nō deb3. gnimo si alique persone attinēt sibi ex vna parte in pmo 2° vel 3° gredu. et ex alia parte in 5° bene poterunt cōtrahere. qnia in cōsanguinitate semper est standū remotiori persōe ex̄ de cōsan. et affini. c. vlt. A. Nisi esset consuetudo quod fieret a gradu stipiti pximiori. tunc. n. illa oino seruāda sunt. et quo ad impediendū et dirimēdū matrimoniū. vt in. c. qd̄ dilectio. de cōsan. et affi. B. Et nō sm Hosti. quod l3 consanguinitas q̄tum ad mr̄imoniū cōtrahēdum terminet' in 4° gradu. nec etiam cōmittat' incestus in vlteriori gradu. tamē q̄tum ad successionem hereditatis durat vsq3 ad decimū gradū. vt habes sup̄ hereditas. §. 3° A. Et ibi de h° dictu3 est in additione. B.

Impedimentum

6ᵘˢ de cognatōe spūali q̄ cōiter est cōpatnitas. Ubi sciēdū quod cognatō spūalis pueniit ex h° quod qs cōfert sacr̄m baptismi seu cōfirmatōis vel suscipit siue tenet illum cui tale sacr̄m cōfert'.
¶ Inter quas personas contrahitur cognatio spūalis. R° Inter baptizatū et eū qui suscipit. Itē inter baptizatu3 et filios suscipiētis. Hoc dico siue sint legitimi siue illegitimi. Sec' si eēnt adoptiui. q2 tales filii suscipiētis legitime copulant' baptizato siue suscepto. vt Inno. ponit. A. sup rubrica de cogna. spi. B. Item contrahitur int' baptizatum et vxorem suscipientis si ante susceptionē cognita fuit ab eo. Itē inter suscipientē et parētes baptizati. Et hec cogtio impedit et dirimit mr̄imonium

post cōtractū. Et que dixi de suscipien
te intellige de baptizāte. ꝛ idē de sacro
ꝯfirmatōis. ex̄ eo. neduz. li.º 6.º In aliis
sacris nulla cognatio spūal' causatur.
ex̄ eo. q̄uis. li.º 6.º Per cathecismū vero
contrahit spūalis cognatio: que tm̄ im
pedit ꝯhēdū: sȝ nō dirimit ꝯtractū. ex̄
eo. ꝑ cathecismū. li.º 6.º

¶ Quid si plures sint suscipiētes. R̷.º
Prohibet' ne fiat. de cōse. dis. 4. nō plu
res. ꝛ silr̄ i cōfirmatōe. A. vt in eo. c. nō
pl'es. B. Si tn̄ fiat. cū oib' ꝯhit' cogna
tio spūalis. A. impediēs ꝛ dirimens:
vt in. c. q̄ sequit'. B. ex̄ eo. q̄uis. li.º 6.º
Sed tn̄ isti suscipiētes bene possūt con
trahere int' se. q2 nō ꝓhibēt': vt Inno.
ponit. A. Con. Hosti. vt in sum con. i.º
4.º ti. 7. q. 3. B.

¶ Quid si quis baptizat seu tenet ad
baptismū ꝓpriū filiū. R̷.º ſ3 Tho. i 4.º
dis. 42. si vir vel mulier hoc fecit in ar
ticulo nccitatis seu ꝑ errorē non impe
ditur exigere seu reddē debitū. ex̄ eo. si
vir. Si hō fecit ꝑ fraudē: ipedit' exigē:
sȝ tenet' reddere. Q̄ si vtq; fuit i frau
de: neuter pōt exigere sȝ vterq; tenet'
exactus reddere: vt Hosti. ponit. A.
Glo. Ray. eo. ti. §. vlt. sup hō. cōtracto. di
cit. q̄ etiā qui fecit in fraudē non ꝑdit
exactōez. quia nō reperit' iure ꝓhibitū
ꝓ quo vr̄ facē dictū. c. si vir. ex̄ eo. Sed
ꝓmū dictū cū Tho. tenē videntur Pe.
Hosti. ꝛ Goff. vt in sū. con. eo. ti. q. 2. B.
Et addit q̄ meli' esset q̄ vterq; conti
nēt. Eodē etiā mō si vir teneat aliquez
filiū vxoris sue vl' vxor filiū mr̄iti sui
si ex ignorantia excusat'. si ex malitia:
sua fraus non dȝ ei patrocinari: nec ꝓ
pter hoc pōt ꝺbitū subtrahere: sed nō
potest exigere. Con. Pe. ꝛ Ber.

¶ Utrū spūalis cognatio ꝓcedat ad ne
potes ꝛ vlteriores: R̷.º Nō. q2 nō habȝ
gradus. Filia q̄ppe mea spūalis lȝ nō
possit cōtrahere cū filio meo. pōt tn̄ cō
trahere cum filio filii mei: ar. 30. q. i. c. p̄
A. Hoc dixit Inno. sup rubrica ex̄ de
cogna. spi. q̄ ꝛ nōtur in sum. con. dicta
q. 3. B.

¶ Utrū aliq̄s possit successiue hr̄e in
vxores duas cōmr̄es. R̷.º Pȝ ex dict' i
§. 2.º q̄ si ꝑma tua vxor tēuit filiū alti'
an̄q; cōmisceris ei: poter' hēre illā alte
rā. Si vero tēuit postq̄ fuit a te cogni
ta nō poter' secūdā hēre: eo q̄ ꝯpater
eius factus es. Si āt alia mulier tenu
it filiū vxoris tue quē de alio viro ha
buit: illa mulier ē cōmater vxoris tue:
sed tua nō: siue illa tenuerit an̄q; inter
vos esset carnalis copula: siue post: iō
poteris illā hr̄e. Et silr̄ si filius tu' quē
de alia genuisti ab aliquo suscipiatur:
tūc suscipiēs est cōpat' tuus: nō autem
vxo ri tue. Un̄ si cāus tue mort' euēirȝ
suscipiēs posset cōtrahere cū illa que
fuerat tua vxor: vt Inno. dicit. 30. q. 4.
Qui spūalē. A. Iō i sū cō. eo. ti. q. 10. B

¶ Utrū si aliquis cognouit aliquā for
nicarie. ꝛ postea fit cōpat' alicui' alteri
us: puta leuat aliquē de sacro fōte: nū
quid etiā illa mulier fornicaria fit cō
mater. R̷.º ſm Tho. in 4.º dis. 42. Dicen
dū q̄ sic̄ ꝯpat'nitas trāsit i vxorē que a
viro fuerat ꝑus carnalr̄ cognita eo q̄
iā effecti sunt vna caro: vt. 30. q. 4. si q̄s
ex cōiugio: pari rōne videt' trāsire ad
aliā mulierē carnalr̄ cognitā: q̄uis nō
sit vxor. Idē sētit glo. sup dicto. c. si q̄s
dicēs q̄ per fornicariū coitū acq̄ritur
ꝯpaternitas. q2 vna caro efficiūtur. 32.
q. 4. in eo. nā ꝛ affinitas acquirit' ꝑ for
nicariū coitū. 35. q. 3. de incestis. ꝛ. c. non
eā. ex̄ de eo q cogno. con. discretionem.
Tenet' igit' ꝓ vero q̄ cōpat'nitas ꝯtra
hitur: vt ꝓbat' per ꝑdicta iura: lȝ q̄buſ
dā mirabile videat'. Iō tenēdū q̄ sic.
cui dicto Io. an. con. i 6.º A. Uere mira
bile est dictū hoc: vt ex peccato abho
minabili oriat' parētela spūal': sicut ex
glacie calor. Et si hec forer mētrix pu
blica eēt mat' spūalis siue cōmater q̄si
oium de ciuitate: ꝛ multa valde forēt
m̄rimōia illegitima ꝓpter mltas que
iugiter fiant fornicatōes. cū tn̄ vt con
stat edictū de matrimonio sit ꝓhibito
rium vt q̄libet admittat' qui spālite
nō ꝓhibet'. Nec in hoc casu apparet

aliquam ꝓhibitōem a iure fieri. Nec
obstat ꝙ carnalis copula sit cā trāsmit
tendi ꝯp̄rnitatē de viro ad vxorē. ⁊ eꝯ.
q̄ illa nō est cā solum sed ⁊ sacr̄m m̄ri
monii. Unde nō repit̄ aliqđ ius dictās
hāc trāsmissionē fieri nisi in ipso m̄ri
monio. ⁊ ita etiā affirmat glo. Ray. vt
pꝫ in sū. con. liᵒ. 4ᵒ. ti. 7. q. xi. Silr̄ ⁊ alii
vt ⁊ pꝫ in dcō. c. si qs ex cōiugio. Puto
tamē ꝙ ꝓpter rei grauitatē ⁊ doctorū
varietatē sup hoc nō sit p̄cipitanda sē
tentia: sed potiꝰ dn̄s papa cōsulēdus.

¶ Utrū liceat ꝯtrahere m̄rimonium
cū sorore filie mee spūalis. R̄ᵒ. Quāq̄
cū filia mea spūali nō liceat vt dictuꝫ
est s̄. §. 2ᵒ. alr̄ eēnt sepandi. 30. q. i. de eo.
33. q. 4. si qs cū m̄re. a cōiugio tn̄ sororis
non opꝫ abstinere: sed cōcedit̄. 30. q. 3. il
lud etiam. A. Idē in sum. con. eo. ti. q.
iz. sm̄ Ray. B.

¶ Utrū ille q̄ baptizauit aliquā post
to ꝙ sit laicus vel in minoribꝰ ordini
bus possit cōtrahere cū illa. R̄ᵒ. Nō. q̄
filia sua spūalis est. ⁊ si cōtraheret di
rimēduꝫ eēt. ex̄ eo. nedū liᵒ. 6ᵒ. Silr̄ nec
ille quē p̄sbyter baptizauit potest du
cere filiā carnalē ipsius p̄sbyteri. ex̄. e.
c. vlt. nec filiꝰ p̄sbyteri pōt illā ducere
quā p̄sbyter ille baptizauit. Et idē de
crismate seu cōfirmāte dicēdū per p̄di
cta iura. Secꝰ de sacro pnie aut alus sa
cramētis: vt s̄. §. 2ᵒ. dictum est.

¶ Utrū filii duoꝝ cōpatrū possint ma
trimonialr̄ copulari. R̄ᵒ. Sic. siue sint
geniti an̄ cōpat̄nitatē siue postea. exce
pta solū illa ꝑsona ꝑ quā cōpat̄nitas ē
ꝯcta que nunq̄ pōt copulari alicui fili
oꝝ sui p̄rīs spūal. 30. q. i. sup qbꝰ. ⁊ c. pita
ciū. ⁊ c. nō oꝫ. ⁊ ex̄. e. c. p̄. A. nisi consuetu
do ecclesie que scādalū generet aliter
se hēret. vt ex̄ de cogna. spi. c. p̄. Et hoc
casu seruāda est forma cōsuetudis taꝫ
i cōtrahēdo q̄ i dirimēdo. ⁊ nō soluꝫ ec
clesie ꝓp̄e: sed etiā metropolitane vel
aliaꝝ circūpositaꝝ. eo. ti. c. super eo. vbi
etiā pꝫ ꝙ sp est honestū ⁊ ꝯueniēs ab
hꝰmodi cōiugiis abstinē: nō aūt est ne
cessariū nisi rōe ꝯsuetudīs: vt dcm̄ ē. B.

¶ Utrū p̄r possit cōtrahē cū illa quā
filiꝰ eius leuauit. R̄ᵒ. Pōt: vt nōtur. 30.
q. 3. illud. A. in glo. q̄ etiā dicit qđ seq̄t
Rō aūt est. q̄ vt p̄tactū est edictuꝫ de
m̄rimonio est ꝓhibitoriū. vt qui spālr̄
nō ꝓhibetur admittat̄. vt notat Ray.
in ti. de ipedimēto ꝯditōis. §. i. B. Sed
filius nō pōt cōtrahere cū illa quā pat̄
leuauit. vt ibidem dicit̄. ⁊ in. §. ꝓximo
p̄cedenti habes.

¶ Quid si aliqs vult eē patrinꝰ. A.
Melius puto diceretur non vult esse
ideo fingit. B. ⁊ simulat se tangē pue
rū. sed nō tangit ⁊ r̄ndet verba solita.
R̄ᵒ. sm̄ Guil. Nō efficitur patrinus ni
si tangat ip̄m tenendo seu leuando de
sacro fonte. Et simile dicēdum est đ cō
firmatōe. A. Idem in sum. con. eo. ti. q.
2i. B. Si vero teneat ⁊ nō respōdeat
credo ꝙ nihilominus efficit̄ cōpater.
si itendit agere vt verus patrinus. A.
i. illud quod agit patrinꝰ etiā si nō in
tendat eē cōpater. vt pꝫ in sū. con. eo. ti.
q. 22. vbi hoc clarius ponitur. B. Nā
responsio non ē đ substātia ꝯp̄rnitatis

¶ Utrꝫ aliquis possit fieri cōpater al
teriꝰ ꝑ ꝓcuratorē. R̄ᵒ. Si loquamur so
luꝫ q̄tum ad effectū nō erit dubiū. q̄a
ad talem effectū ꝓmittēdū vel tenen
dū etiā per ꝓcuratorē qs r̄ndere pōt.
Sꝫ si loquamur q̄tum ad verā cōpat̄
nitatē ⁊ cognatōem spiritualē. nō pōt
cōtrahi ꝑ ꝓcuratorē. vt ponit Archi. ꝑ.
l. post mortē. ff. de adop. A. Ibi dicit̄.
Neq̄ adoptare nꝫ arrogare qs absens
neq̄ ꝑ aliū huiusmōi solēnitatē agere
pōt. B. Et qđ videt̄ ꝯ. ex̄ đ ꝓcura. c. fi.
libᵒ. 6ᵒ. A. Ibi dicit̄ ꝙ m̄rimoniū pōt
cōtrahi ꝑ ꝓcuratorē h̄ntē ad hoc spāle
mādatū. B. soluit̄ sm̄ eū ꝑ id qđ nōt̄
ex̄ de ꝯse. ecc. aqua. A. Ibi dicit̄ ꝙ ep̄s
nō pōt cōmittere recōciliatiōeꝫ eccl̄ie
simplici sacerdoti. ⁊ sic qđ coheret per
sone non pōt per alium adimpleri. Ad
qđ ēt facit. c. fi. ex̄. de offi. dele. Exp̄ssio
aūt cōsensus per quē cōtrahitur m̄ri
moniū bn̄ pōt fiēi per aliū. dcō. c. fi. đ ꝓ
cur̄. B. Iđ Io. an. i q̄dā qōe disputata.

¶ Utrum in pluribus actibus sacramentalibus requiratur plures patrini. R. In cathecismo baptismo et confirmatione unus et idem patrinus esse potest si necessitas cogit: sed non est consuetudo romana quin potius per singulos actus singuli suscipiant. de conse. dis. 4. in cathecismo.

¶ Utrum ille qui non est baptizatus possit aliquem suscipere in baptismo. vel qui non est confirmatus possit tenere in confirmatione. R. secundum Tho. et Pe. Non. quia talis non est membrum ecclesie cuius personam gerit tenens ad sacramenta. de conse. di. 4. in baptismate. Et si de facto siue in necessitate leuat vel tenet seu etiam baptizat: non contrahit aliquam spiritualem cognationem. Et hoc addit Al. quod si alter coniugum est baptizatus: tamen per eum non transit cognatio ad non baptizatum. Idem in confirmatione. A. Glo. in dicto .c. in baptismate. Idem dicit quo ad suscipientes: sed secus dicit esse in baptizante. Glo. etiam Ray. dicit quod huiusmodi cognatio spiritualis contrahitur etiam inter iudeos: quando unus tenet vel suscipit filium alterius in baptismo vel confirmatione: vt in sum. con. eo. ti. q. 5. Al. simpliciter con. cum positis in hoc §. Dubium est: ideo puto quod tutior pars est eligenda. B. Quid si baptizatus teneat filium non baptizati seu infidelis: bene contrahit compaternitatem. vide supra confirmatio sacramenti. §. penultimo.

¶ Utrum religiosus possit fieri patrinus vel compater. R. Prohibitum est abbatibus et monachis puerum de baptismate suscipere vel baptizare. et hoc. 16. q. i. placuit. de conse. di. 4. non licet. Idem intelligendum est de omnibus religiosis et canonicis regularibus. extra de postu. ex parte. Non enim licet religiosis commatres facere propter familiaritatem que solet inde prouenire. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. ult. B.

Impedimentum

septimo de cognatione legali que fit per adoptionem. Ubi sciendum quod per adoptionem proueniunt tres species legalis cognationis. Prima est ascendentium et descendentium que attenditur inter patrem adoptantem et filium seu filiam nepotem vel neptem et huius adoptatos: et hec indistincte impedit matrimonium quoniam pater adoptator non potest contrahere cum filia adoptiua: nec etiam cum adoptiua nepte et hoc. 30. q. 3. ita diligere. A. etiam post emancipationem. in Insti. de nuptiis. §. ergo. B. Secunda species est collateralium. scilicet inter filium meum naturalem et adoptiuum. et hoc impedit matrimonium quamdiu sunt in potestate patris eiusdem. Ea vero soluta. scilicet morte patris vel emancipatione filii naturalis vel adoptiui non impedit. extra eo. c. per. 30. q. 3. post susceptum. Tertia species est quasi legalis affinitas inter patrem adoptantem et vxorem filii adoptiui. similiter inter filium adoptiuum: et vxorem patris adoptantis. et hec iterum omni tempore impedit matrimonium: quoniam pater adoptator numquam potest contrahere cum illa que fuit vxor adoptiui filii etiam post emancipationem. ff. de ritu nup. l. nam adoptiuus. A. Incipit adoptiuus. B. in Insti. de nuptiis. §. per. et 2o. Similiter filius adoptiuus post mortem patris adoptiui non potest contrahere cum illa que fuit vxor adoptiui patris: vt in dicta. l. adoptiuus. A. Etiam si ante mortem fuisset emancipatus: vt ibi Et de dictis etiam speciebus habetur in sum. con. li. 4. ti. 8. q. 8. B.

¶ Numquid filius adoptiuus potest contrahere cum filia illegitima patris adoptiui. R. non secundum Guil. Credo sine preiudicio quod sic. et quod filius illegitimus potest contrahere cum filia adoptiua: sicut notat Hug. 30. q. 3. in principio. Nam illegitimus filius vel filia non est in patria potestate. A. Insti. de nuptiis. §. penultimo. B. Con. Hosti. et Inno. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 9. B.

¶ Utrum adoptiuus qui non transit in potestatem patris adoptantis possit contrahere cum filia legitima ipsius adoptantis. R. De hac questione varie sunt doctorum opiniones Dici tamen potest quod cum iura canonica indistincte loquantur de adoptione non distinguendo inter simpliciter adoptatum. scilicet qui non transit in potestatem. et arrogatum qui transit: innuunt quod quantum ad hoc idem ius sit in vtroque casu. scilicet quod non possit nisi adoptio prius dissoluatur per emancipationem que emancipatio quantum ad aliquid habet locum etiam in adoptato: licet non transeat in potestatem. C. de adop.

.l.pñt.§.si aũt. A .vz quo ad successionẽ ab intestato: que daṫ adoptiuo tali nõ emãcipato: sed nõ daṫ emãcipato: vt ibi.ꝛ sic ipediṫ matrimoniũ cũ adoptato siue trãseat in ptãtẽ siue nõ. Hoc tenet Hosti.ꝛ Guil.i spe. Sed Inno.tenz ꝙ non ipediaṫ qñ adoptat⁹ nõ transit i ptãtem: vt nõt dñs An.de Bu.eẋ eo.c.vno.ꝛ idẽ dicit Hug.vt in sũ.con.eo.ti.q.io.vbi nõ pferṫ aliq̃ istaꝝ opionuz Siłr nec per dñum Anto.vbi s̃.iõ ñ vṙ pcipitanda ssententia. B.

¶ Quid si adoptiuus durãte adoptõe contrahat cum filia legitima adoptantis: nungd solueṫ mr̃imoniuz? R̃n° ẽm Guil. Quidã dixerũt ꝙ nõ: sed verius tenẽdũ qd̃ Hug.nõuit.s. ꝙ soluaṫ: eẋ eo.c.vno. A .Ibidẽ dṙ. Quãdiu durat adoptio inter tales nuptie cõsistere nõ pñt.sed pmã tenet Spe. In secũdã autẽ.s. ꝙ magis matrimoniũ soluaṫ cõiṫ magis vidẽtur inclinari doctores: vt ibidẽ̃n õt dñs Anto.de bu.g ẽt dicit ꝙ prõptũ est dare remediũ.s.dissolueudi adoptõem: qua dissoluta poterit constare matrimonium. B.

¶ Sz nungd due persõe que ab eodẽ sunt adoptate possũt inter se cõtrahẽ R° ẽm Guil. Pñt.cũ nusq̃ꝫ reperiatur phibitũ: sicut ꝛ duo spũales filii alic⁹ cõtrahere possunt ꝛ spũales cum adoptiuis. Con. Hug.ꝛ Ber. A .Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.xi. B.

¶ Utꝝ inṫ prẽm adoptãtẽ ꝛ prẽm adoptati siue mr̃em aliqua cognatio ↄtrahatur. R° ẽm Tho.ꝛ Pe.nulla. A .Idẽ in sum.cõ.eo.ti.q.iz. B .De mã adoptõnis ꝛ arrogationis habes plura supra. adoptio.

Impedimentum

.s°.de impedimẽto crimis. Sciendum p̃ ꝙ quedã crimina impediũt matrimoniũ cõtrahendũ: sed non dirimunt contractũ.ꝛ sunt septẽ. Primuz ẽ icestus.32.q.7.si gs viduã.ꝛ.c.qui dormierit.ꝛ.c.cõcubuisti. Secundũ est de illo qui interfecit ppriã vxorez.33.q.2.admonẽ.ꝛ.c.inṫfectores. Tertiũ qñ gs rapuit sponsã alteri⁹.27.q.2.statutum. Quartũ qñ gs isidiãdo mr̃imonio proprũ filiũ de sacro fonte leuauit vt posset pũare vxorẽ debito cõiugali.30.q.i.de eo. Quintũ quando quis inṫfecit sacerdotẽ: eẋ de pe.ꝛ re.qui p̃sbyteꝝ. Sextũ ẽ solẽniṫ penitẽs.33.q.2.de his.ꝛ.c.antiqui. Septimũ ẽ si gs monialez in vxorẽ sciẽter accipiat.27.q.i.hi q. Oẽs pdictos casus ponũt Ray.Tho.Pe.ꝛ Hosti.pter vltimũ: quẽ solus Hosti. addit. Licet aũt hec ꝛ forte multa alia impediãt ↄhendũ.si tamẽ timetur de incõtinẽtia dz eis ep̃s cõcedere licẽtiã nubẽdi: ar.33.q.2.antiqui.ꝛ.c.in adolescentia.ꝛ eẋ de eo q cog.con.vxo.sue.c.ex lr̃is. Et ẽm ꝙ addit Guil. A .s.ad proxime dictũ: qd̃ fuit Ray.vt in sũ.con.li°.3°.ti.9°.q.i.vbi hec notanṫ. B .sufficit licẽtia pprii sacerdotis: imo de consuetudine non seruatur iste rigor petendi licentiam.

¶ Que sunt crimina que dirimũt matrimoniũ iã ↄctũ? R° solũ duo. Primũ ẽ. Si qua mulier machinata fuit i mortem alicui⁹ vxoris: ꝛ ipãm cũ effectu occiderit aĩo habẽdi viꝝ illi⁹ i suum.ꝛ siłr si gs machinatus fuerit ꝛ cũ effcu occidẽit virũ alicui⁹ vt habeat ei⁹ vxorẽ: tales si cõtraxerint perpetuo sũt separãdi.3i.q.i.si gs viuẽte. Uel si gs interficit suã vt ducat illã cũ qua mechatur. hec Tho in 4°.dis.3i. Idẽ intellige si qua occidit ppriũ viruz: vt ducat illũ cũ quo mechaṫ. A .Idem in sũ.con.eo.ti.q.2.ẽm Ray.ꝛ glo.ei⁹. B .Qui casus ẽm quosdã intelligunṫ solũ si dum eẽt pmũ ↄiugiũ eo ꝙ ambo viuerent fuerat cõmissuz adulteriũ. A .Hoc dixit glo.Ray.ꝛ Goff. vt pz in dicta .q.2. B .Sed verior videṫ opinio Inno. et Hosti.dicentiũ ꝙ sola machiatio mortis cũ effectu sufficit ad dirimẽdũ matrimoniũ: lz nõ inṫuenẽit adulṫina pollutio: eẋ de ↄuer.infi.laudabilẽ. A .Ibi .n.nulla fit mẽtio d̃ adulṫina pollutõe B . H° ẽ pmũ crimẽ dirimẽṫ mr̃imõiũ

Secūdū ē adulteriuz. ⁊ hoc qñ adulte
rātes sibi p̃stant fidē ꝓmittēdo seu iu
rando ꝙ cōtrahent siue de facto ɔ̄hāt
Et intelligēdū si viuēte altero cōiuge
fuisset int̃ illos adulterina cōmixtio: si
ue fuerit añ dictā ꝓmissionē vl' ɔ̄ctum
siue p⁹. Nō si adulterina pollutio pri⁹
vel p⁹ nō iteruenēit nō impedit̃ matri
moniū. ex̃ de eo q cog. c. vlt. A. Ibi dr̃
Fide data ꝓmisit. Sz tñ sub noīe fidei
intelligit̃ etiā nuda ꝓmissio. Et h⁹mōi
ꝓmissio ē quasi q̃dā desp̄ōsatio de fu
turo. ſm glo Ray. ⁊ in sum. con. dicta
.q.2. B.

Quid si qs occidit maritū adultere
nō eo aio vt vxorē eius hēat: sed i bel
lo: vel casu: vel odio? R̃. ſm Inno. nō
dirimit̃ matrimoniū postea ɔtractum
nisi ad h⁰ intf̃icēt vt eā ducēt: ex̃ de cō
uer. īfi. laudabilē. circa fi. A. Idē in sū.
con. dicta. q.2. B.

Quid si qs p̃cepit mādauit vel con
suluerit iterfici ⁊ itfect⁹ est? R̃⁰ ſz Guil.
⁊ Hug. Idē ē ac si intf̃ecisset. Sz si non
mādauit aut cōsuluit: s; postq̃ȝ fuit int̃
fect⁹ ratū hūit. Dicēdū ꝙ l; al' in male
ficiis ratihabitio retro trahat̃ ⁊ man
dato eq̄paret̃: tamē ꝓpter hoc nō diri
mit̃ m̃rimōiū sequēs. Idē Lau. ⁊ Ber.
A. Idē in sū. con. dicta. q.2. B.

Quid si qs vxore viuēte de facto cō
trahit cum adultera? R̃. Distinguēdū
est. q2 aut ista sciuit eū hr̃e aliā vxorē:
aut nesciuit. Dico vſ ꝙ ad mortē p̄me
Si g⁰ qñ eā duxit ipsa sciuit ꝙ hēbat
aliā nō pōt cū illo in m̃rimonio eē. Si
ꝟo p̄us nesciuit ⁊ nūc mortua iā p̄ma
vxore de nouo scit: in p̃tāte ignorātis ē
m̃rimoniū ratificacē vl' diuortiū petē.
ex̃ de eo q dux. in m̃ri. quā polu. c. p̄. ⁊. c.
veniēs. ita tñ ꝙ si postq̃ȝ sciuit carnali
copule ɔsenserit nō poterit diuortium
petē: ar. ex̃ de diu. ser. c. ꝓposuit. ⁊. c. fi.
Nō si ab initio q̄dem fuit ignorās. sed
p̄ma viuente facta est conscia: non dz
pati ꝙ cognoscat̃ a viro: al' in ꝑpetuuz
m̃rimoniū ipediret̃: ar. ex̃ de p̄scrip. c.
fi. in fi. ⁊. c. plr̃. in fi. 34. q.2. si ꝟgo. ex̃ ō se
cū. nup. dñs. Hoc itelligēdū ē si p̄mum
m̃rimoniū veꝝ fuit: alit̃ nō p̄stat ipedi
mētū 2°. ex̃ de spō. veniēs. ⁊ de m̃ri. ɔ̄ct.
ɔ̄ int̃. ecc. ex litteris. in fi. A. Idē in sū.
con. eo. ti. q.3. B.

Sz qd si mortua iā p̄ma vir non co
gnoscat carnal'r istā scd̄am adulteram
q̄ secū ɔ̄xerat ignorāter: sed ip̄e ducat
tertiā? R̃⁰ ſm Hosti. Debz manē cū ter
tia q̃ȝuis postea etiā cognoscat secūdā
ex̃ de eo q dux. in ma. quā pol. c. veniēs
Nā p̄ma viuēte cōsensus hit⁹ cū scd̄a
nullus fuit. ⁊ sic nō impedit cōsensum
tertie. Qui etiā si p⁹ mortē p̄me carna
lit̃ cognouerit scd̄am q̄ fuit ignorans
istū hūisse vxorē: ⁊ nunc ēt ignorās est
⁊ ip̄e vir ɔ̄hat cū tertia: adhuc cuz ter
tia remanebit: ex̃ de elec. bone memo
rie 2°. ex̃ de cōiu. ser. ꝓposuit. c. fi. A. Iō
in sū. cō. eo. ti. q.4. ⁊ 5. B.

Quid si qs vxore viuēte ɔ̄xit ⁊ ɔcu
buit cū duab⁹ vl' p̄libus insciis? R̃⁰ ſm
Hosti. Locus ē gratificatōi. q2 q̃ȝcūq̃ȝ
certificatā ō morte p̄oris p̄mo cogno
uerit p⁹ mortē legitime illā tenebit. ex̃
de eo q dux. i matri. quā pol. veniens.
A. Idē i sū cō. eo. ti. q.6. B.

Sz q̄liter itelligit̃ inscia? R̃⁰ ſz Ho
sti. Qñ hz iustā cām ignorādi. vt q2 vir
de remotis veniēs asserebat se nō hr̃e
vxorē: ex̃ de spon. cū ap̄lica. Iō aūt in
scia nō cōmittit adulteriū: q2 nō ɔmit
tit̃ sine dolo. ff. ad .l. iul'. de adult̃. l. p̄lr̃.
34. q.2. i lectū. A. Idē in sum. con. eo. ti.
.q.7. vbi etiā addit̃ ſz eundē q̄lr̃ filii ēt
legitima viuēte suscepti legitimi cen
sent̃. si tñ scd̄m m̃rimoniū i facie eccl'e
sit ɔ̄ctū. Secus si clam. B.

Utꝝ liceat vxorē adulterā occidere
R̃⁰ ſm Pe. ⁊ Tho. in 4°. dis. 37. Hoc po
test ɔtingē dupl'r. Uno mō q2 ꝑ iudici
um iudicis ꝓcurat occidi. ⁊ hoc lic; fa
cere amore iusticie nō liuore vindicte
Nō tñ licet h⁰ fieri i iudicio eccl'astico:
sed ciuili. Scd̄o mō quia ex̃ iudiciū oc
cidit eā vl' facit occidi. ⁊ h⁰ nūq̃ȝ licet ſz
legē diuinā: l; aliq̄ casu ꝑmittat̃ ſm le
gē ciuilē: vt qñ inuenit vxorē in actu

adulterii.tūc.n.lex ꝓpť incitamētū nō punit. A. Idē in sū.cō.eo.ti.q.9. B. Et intellige hoc dictū Tho.ꝙ lex non punit.s.ꝙ nō punit morte sicut alia homicidia.sed tñ punit satis acriter: vt.ff.ō adul.l.si adulteriū.§.si marit᷒. A. al' incipit.§.imꝑatores.ꝛ ibi dr.ꝙ si occisor erat humilis seu vilis ꝑsona: dānať ad opus ꝑpetuū.si aūt honestior.in īsulā relegatur. B. Utꝝ aūt viro liceat occidere adulteꝝ: vide.ī. lex.§.9º. In foro cōscie tales nihilomin᷒ puniendi sunt. Utrū magis peccet q occidit vxorem ꝙ̄ qui occidit matreȝ: habes īfra. vxor.§.plť.

I Mpedimentum

9º. de dispari cultu.s.qñ fidelis cōtrahit cū infideli vt iudeo cū pagāo A. vl' heretico ꝺm Ray.ꝛ in sū. con. li.º 4.º ti.io.q.i.vbi hec notanť.ꝛ dr in.c.caue.qō sequiť.ȝ de h.º ī.§.plť. B. Nam tūc nullū est mřimoniū.28.q.i.§.ex his.ꝛ.c.caue.Unde Exo.34.º ꝛ Deut.º 7.º ꝓhibuit dñs dicēs. Nō accipies vxorē filiis tuis de filiab᷒ alienigēaꝝ: ne traducāt eos p᷒ deos suos. Sȝ tñ spōsalia bñ possunt ɔtrahi cū hac cōditione.si infidel' cōuertať.28.q.i.non oȝ. Hec etiā Tho.ꝛ Pe.in 4.º dis.39. A. sil' cum Ray. vt i dicta.q.i. B.

Sȝ nūqd inť īfideles pōt eē mřimoniū? R.º ꝺm Tho.i 4.º dis.39. Inter infideles pōt eē mřimoniū inꝙ̄tum ē ordinatum ad ꝓlem ꝺm perfectionem nature: non autem inquantum est ordinatum ad ip̄aȝ ꝺm perfectōeȝ gr̄e.ꝛ iō mřimoniū qdē ē sed nō perfectū. Uñ infidelis cognoscēs vxorē nō peccat si ꝓpter bonū ꝓlis aut illi᷒ fidei q̄ teneť vxori debitū reddat. Idē.56.dis. deide.

Utꝝ ɔiunx cōuersus ad fidē possit remanē cū vxore īfideli nolēte ɔuerti R.º ꝺm Tho.vbi s̄. Fidelis ɔuersus potest cū īfideli remanē sub spe ɔuersionis si eā i īfidelitate obstinatā non viderit.ꝛ bene facit commanendo. Et de hoc est cōsiliū Apli.i.ad Cori.7.º Nō tñ teneť: sed pōt dimittere eā etiā si ipsa velit ei cohabitare sine cōtumelia creatoris si cōuerti nō vult. A. Con. Ray. vt in sū.cō.eo.ti.q.2. B.

Quid si iudei vel pagani contraxerūt cū cōsanguineis ꝺm rit᷒ suos: nunquid post cōuersionē poterūt remanē R.º ꝺm Tho.in 4.º dis.36. Si ɔtraxerint i gradib᷒ dina lege ꝓhibitis Leuiti.18.º tunc siue vterqꝫ siue alť ad fidē ɔuertatur: nō possūt in tali mřimonio ɔmanē Si aūt ɔ̄xerint in ḡdibus ꝓhibiti per statutū eccl'ie: possūt cōmanere si vťqꝫ cōuertať.vel si vno cōuerso sit spes de ɔuersione alteri᷒. A. Idē in sum.con. eo.ti.q.4. Et facit.extra ō diuor.gaudemus. B.

Quid si infidelis q conuertiť hēat pl'es vxores? R.º ꝺm Tho.vbi s̄. Nō fuit veꝝ mřimoniū nisi cū ꝑ̄ma. qꝛ esset ɔ̄ legē nāe. Uñ si talis cū oib᷒ vxorib᷒ ɔuētať pōt cū ꝑ̄ma cohabitare.ꝛ alias debet abiicere tanꝙ̄ penitus extraneas.ꝛ si ꝑ̄ma cōuerti nollet: nō ꝓpť hoc est mřimoniū cū aliq̄ istaꝝ: sed pōt cū aliq̄ istaꝝ de nouo cōtrahē ꝺm moduȝ qui i sequenti.6.º§.diciť. A. Con. Ray. Hosti.ꝛ Ber.vt in sum.confes.eo.titu.q.5. B.

Quid si infidelis repudiata prima vxore aliā duxerit ꝛ conuertatur? R.º ꝺm Tho.i 4.º dis.39. Dicēdū ꝙ repudiū vxoris ē ɔ̄ legē nāe. Unde infideli nō licet repudiare.ꝛ iō si ɔuertať postꝙ̄ ipse vna repudiata alterā duxit: idē ē iudicium sicut de illo qui pl'es sil' vxores hēbat.qꝛ teneť ꝑ̄mā quam repudiauerat accipere si conuerti voluerit ꝛ aliā abiicere: vt dictuȝ ē i ꝓximo.§. A. Iō in sum.con.eo.ti.q.5. B.

Quid si ipsa conuerti noluerit? R.º ꝺm Tho. vbi supra. Si ipsa infidelis vult cohabitare viro fideli sine contumelia creatoris ꝛ sine hoc ꝙ ad infidelitatem inducat: potest qdem vir fidelis ab ea discedere: sed discedens non potest aliam accipere. Si āt hec vxor īfidelis nolit ei cohabitare: vel nō sine

ↄtũelia creatori. aut si ad ifidelitatem ptrahere nitat. in his tribus casib' vir fidelis discedēs pōt alteri p matrimoniũ copulari. A. Idē etiā si vellet eũ retrahere ad qõcunq mortale pctm. ex de diuor. gaudem'. §. qz aũt. vbi p' ea subditur. Quod si conuersum ad fidem: z illa conuersa sequatur anteq ꝑpter cās ꝑdictas legitimā ille ducat vxorē: eā recipere cōpellitur: nec potit dimisse obiicere fornicatōem p eo q nupserit alti nisi fuerit al' fornicata. B.

¶ Sz nũqd licet viro ad fidē cōuerso vxore exñte i infidelitate emittē votũ cōtinētie? R. ꝯm Tho. in 4°. dis. 39. Si post ↄuersionē viri sit aliq ꝓbabil' spes de cōuersione vxoris: nō dz vir votum cōtinētie emittere: nec ad aliud matrimonũ trāsire. qz vxor difficilius ↄuertet sciens se sic ꝑuatā esse. Si autem non sit spes de cōuersione pt ad sacros ordines vel ad religionē accedere ꝑus requisita vxore q ↄuertat. z tũc si p' q vir sacros ordies susceperit: vxō ↄuētat n ē sibi uir su' rddēd'. sz dz sibi iputare q i penā tarde ↄuersionis sue ꝑuatur viro suo. A. Idē i sũ. cō. eo. ti. q. 10. B.

¶ Si alter ↄiugũ cōuertat: ꝓles quez dz seq? R. ꝯm Tho. i 4°. dis. 39. Si ꝓles puenerit ad etatē ꝑfectā libere potẽit sequi parētē quē voluerit. Si aũt est i minori etate: tũc debz dari fideli: non obstante q idigeat matris obsequio ad educatōem. Hoc idē hēt. ꝯ. filius. §. 2°. A. Idē in sũ. con. eo. ti. q. 12. B.

¶ Quid si vterq cōiugũ tpe ↄcti matrimonii erat fidelis: nũc alt' labit i ifidelitatē? R. ꝯm Ray. Alt' nō pōt ↄhere

¶ Nec distiguo vtrz iteruenerit carnalis copula vel nō. nā in vtroq casu fidelis tũc tenet cōtinere. A. Idē in sũ. cō. eo. ti. q. 13. z facit ex de diuor. qũto. B.

¶ Quid si catholic' ↄhit cũ hētica baptizata: nunquid tenet mrimonium? R. ꝯm Tho. in 4°. dis. 39. Uerũ ē matrimoniũ qũuis peccet ↄhendo si sciat hēticā: ñ tñ ꝑpt' hoc matrimoniũ dirimetur. z eẽ. si aliqs cathecumin' sz nõduz baptizatus cũ aliq baptizata ↄhēt: nō eēt verũ mrimoniũ. Idē Pe. Al. z Ray. A. Idē i sũ. cō. eo. ti. q. 14. z. 16. B.

¶ Utrz infidelis vni' rit' possit ↄhere cũ infidelib' alteri' rit'. R. ꝯm Tho. vbi s. Potest. nisi per aliqd ius positiuũ eoz ꝓhibeat. qz tũc cult' disparitat' ipedit mrimoniũ. A. Lō. Pe. vt in sũ. cō. eo. ti. q. 15. B. De mā infideliũ multa habes. ꝯ. i. infidelis. cum aliis ad que remittit.

Impedimentum

.io. de violētia siue metu. vbi p sciēdũ q violētia siue mer' ex sui nā ēt sine ↄstitutōe eccle mrimonium excludit. qz excludit cōsensũ. A. sine quo mrimoniũ eē non pōt: vt in sum. cō. li. 4°. ti. xi. q. i. vbi hec notant ꝯm Ray. B Et qdē quid sit vis hēs. i. vis. §. i. Et qd sit metus. i. mer'. §. p.

¶ Utrz coactio ipediat mrimoniũ? R. Duplex est coactio. Quedā absoluta q fit p vim. z ista nō hēt cōsensũ ai i quē nō cadit coactio. Sz pōt eē coactio ad copulā carnis vel aliud extrinsecũ ad qd trahit persona iuita. z talis coactio qñ nō cōsentit i matrimoniũ nō efficit illd. Quedā āt coactio ē ↄditōata z ista fit p metũ quādo. s. quis cōsentit timore alic' mali. Sup quo sic distinguitur Duplex ē mer'. Quidā cadit in cōstātē virũ. z iste excludit mrimoniũ: ex. e. platũ. z. c. ad audiētiā. ex de spon. veniens. z°. Quidā ꝯo met' ē isufficiēs. s. q non cadit i cōstātē viz. z iste nō excludit mrimoniũ. ff. eo. neq timore. A. Idē i sũ. cō. eo. ti. q. 3. B. Quis aũt est met' qui cadit i cōstantē virũ hēs. i. metus. §. 2°. A. Positis ibi adde z viculatōem que df met' ↄstanti. ff. eo. l. neq timore Aduētēdũ ēt q talis metus dicit cadē in vnũ q nō dicit cadē i aliũ. z minor met' magis excusat feminā q viz. et sic iudex ꝯm diuersitatē personarũ vl' locorũ iudicabit qualis sit metus vel violentia. z sic vtrũ matrimonium sit aliquod vel nullum: vt notat in dicta

.q.3.vbi etiam dicitur ſm Hoſti. ꝙ ſi fi
lia timore mortis patris in aliquē con
ſentiat ꝙ verius eſt ꝙ non ſit mr̄imo
nium. quia non eſt liber conſenſus: licȝ
quidam ꝯrium dicant. B.
¶ Quid ſi quis in captiuitate contra
hat mr̄imoniū? R̄n° ſm Hoſti. ſi capt⁹
ē ab hoſtibus ſeruus fact⁹ ē. vn̄ nō alr̄
pōt cōtrahere niſi ſicut ſeruus: de quo
s̄. īpedimētum 3°. Si vero captus ē vt
cogatur ad tale matrimoniū cōtrahē
duȝ non valebit: ar. extra de ꝓcura. ac
cedens. Si vero ex alia cauſa detinet:
bene poteſt contrahere. A. Idē in ſū.
con. eo. ti. q. 4. Et de hoſtibus intellige
vt s̄. bellum p̄. §. 5° in additione. B.
¶ Quid ſi mulier poſt conſenſum co
actum morā trahat in domo mariti?
R̄° ſȝ Guil. Si mulier que allegat me
tum ſteterit per ānum ⁊ dimidium cū
marito. aut ēt minori tēpore. dū tamē
tantū ſit ꝙ iuxta arbitrium boni viri
p̄ſtandum ſit ꝓ conſenſu: non dȝ p⁹ ea
audiri: ex̄ d̄ ſpō. ad id. Cō. Hoſt. ⁊ Ber.
⁊ cōponitur ab eis verſus. Effuge cum
poteris ne cōſenſiſſe puteris: ar. ad h°
ex̄ de ſpon. conſultationi. A. Idē i ſū.
con. eo. ti. q. 5. vbi etiā ponit quod dicit
in. §. primo ſequenti. B.
¶ Sȝ quid ſi poſt conſenſum coactum
carnaliter cognoſcitur? R̄° ſm Pe. Si
hūit opportunitatē reclamādi: p̄ſumi
tur tacite conſentire in matrimonium
Qd̄ ſi coacta fuit ꝑ viȝ abſolutā ſiue
metū ſufficiētē n̄ eſt matrimoniū: ſed
ſi non fuit ſufficiens: tunc in iudicio q
dem exteriori p̄ſumitur ꝓ matrimōio
ſi tamen vere non conſentit non ē ma
trimonium.
¶ Quid ſi ad conſenſum coactum ap
ponit iuramentum? R̄° ſm Pe. Tale
iuramentum in foro quidem iudiciali
dicetur nō fuiſſe obligatoriū: tamē in
foro conſciētie conſulendū eſt ꝙ iple
at iuramētum: vel ſaltem ꝑ ſuꝑiorem
impetret abſolutōem. Con. Guil. ⁊ Hu
go. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 6. B.
¶ Utrū cōſenſus coactus ſaltē ex ꝑte
cogētis faciat mr̄imoniū. R̄° ſȝ Tho.
in 4.° diſ. 27. Dicēdū ꝙ non. qr mr̄imo
nium claudicare non pōt. Si tn̄ p⁹mo
dū cōſentiret coact⁹: eēt mr̄imonium
dūmodo cogēs adhuc in ſuo conſenſu
manēt. Sec⁹ ſi mutauit volūtatē. A.
Con. glo. Ray. ⁊ Pe. ⁊ addit Pe. ꝙ ſi p̄
us cōſentiens poſtmodū vult diſſenti
re cū alter velit: cōpellet per eccl̄iam.
p̄ſumit eniȝ manere in eodē conſenſu
nec ei licet variare cōſēſuȝ: vt i ſū. con.
eo. ti. q. 7. ⁊ ad h° facit. c. i. ex̄ de eo qui
dux. in ma. quā pol. B.
¶ Utrū pr̄ poſſit cogē filios ad ꝯhēduȝ
R̄° ſȝ Pe. Nō pōt. neq; gn̄alr̄ nȝ i ſpāli
cū aliq̄. qr i matrimōio requirit cōſen
ſus maxime liber rōne perpetue obli
gatōis q̄ ibi ꝯhit: ex̄ de ſpon. reqſiuit.
Nō tn̄ ꝓpter hoc parētes temē iurant
matrimonia filiorū. qr ex nā ipi⁹ ꝯctus
ītelligit iſta ꝯditio. ſ. ſi liberi ꝯſenſerit
⁊ ipſi parentes obligātur ad īducēdus
eos. A. Idē in ſū. con. eo. ti. q. 8. ⁊ 9. B.

Impedimentum

xi° de īpedimēto ordinis. Ubi
ſciendū ꝙ clerici ī miorib⁹ ordinib⁹ ni
ſi ſint religioſi qui cōtinētiā ꝓfitentur
licite poſſūt cōtrahere. diſ. 32. ſi q̄ ſbo. ⁊
. c. ſeriati. ex̄ d̄ cle. ꝯiu. c. p̄ ⁊. 2° ⁊ 3° Si ve
ro ſūt in ſacris: ꝯhē nō pn̄t. ⁊ ſi ꝯxerint
ſeꝑabit mr̄imoniū. diſ. 32. ſi quis eoruȝ
⁊. c. lectores. ⁊. c. erubeſcāt. ⁊. c. placuit.
ex̄ qui cle. vel vo. c. p̄ ⁊. 2°
¶ Utrū ordo poſſit ſuꝑuenire mr̄imo
nio. R̄° ſm Pe. Coniugatus ſi ordietur
cōſentiēte vxore: ſuſcipit ordinē ⁊ exe
cutōeȝ. ⁊ ſic ipa cū eo ſi ē in ſacris ītel
ligit cōtinētiā ꝓfiteri. A. facit. c. ſeriati
. 32. diſ. B. Si ſbo neſciēte aut nō ꝯſenti
ente vxore: recipit quidē caracterē or
dinis: ſȝ nō executōem. A. Hoc veruȝ
in eccl̄ia occidētali: ſec⁹ in oriētali: vt
i ſū. cō. li° 4.° ti. 12. q. 2. B. In nll̄o āt cāu
ordo ſacer ſi ſit p⁹ mr̄imōiū dirimit il
lud: ſed dirimit ſolū poſtea ꝯctū: vt in
ex̄uagāti Johis. 22. q̄ īcipit. Antique. A
Aduertēdū ꝙ faciēs ſe ordinari i ſacr[

ĩnſcia vel ꝯ̃dicēte vxore peccat morta
liter ſm Al.⁊ in ſũ.con.lib. ꝑ.ti.8.q.59.
Ubi etiã pꝫ ſm Ray.ꝙ talis nõ põt exi
gere debitũ ſed reddere tenet̃ etiaꝫ ſi
ſit fact᷒ eṗs vel papa ſm glo.ei᷒.⁊ Hu
go.niſi vxor poſſit induci ad cõtinẽtiaꝫ
⁊ ꝙ reſtitutus vxori nõ portabit coro
nã aut habitũ monachalẽ cũ ſcandalo
vxoris ſi forte factus fuerit monach᷒
de facto.Con.Pe.⁊ addit ꝙ tonſuram
⁊ hitum clicalẽ tenetur deferre ſi ſine
ſcãdalo vxoris eẽ põt:al̃ nõ. Tho. etiã
dicit ꝙ vxor nõ tenet̃ ei debitũ reddẽ.
Inno.addit ꝙ ſi talis p᷒ mortẽ vxoris
ꝯ̃hit nõ tenet mr̃imoniũ.Itẽ Ray.ꝙ ſi
ordinatõi mariti vxor conſenſit:vl̃ dũ
ſciret nõ cõtradixit fit ei duplex ꝑiudi
ciũ.Unũ ꝙ oportebit eã decetero con
tinere.Aliud qꝛ etiã mortuo viro non
poterit cũ alio ꝯ̃here.⁊ ſi ꝯ̃xerit non te
nebit.⁊ hoc ſm quoſdã ꝓpter votũ qꝺ̃
vr̃ ſolẽnizaſſe ex ꝑſona viri.Cui rõi cõ.
Al.lꝫ alii dixerint ꝙ ꝓpter cõſtitutõeꝫ
eccl̃ie que in hoc caſu dirimit mr̃imo
niũ.Sꝫ certe iſta direptio nõ fit niſi ra
tione ordinis vel religionis:vt i.c.vno
de voto.li.6. Addit etiã Ray.ꝙ lꝫ ali
qui dixerit ꝙ iſta vxor ꝓmoti ad ordi
nes ſacros teneat̃ ingredi religionem.
ego tñ teneo cũ Io.Lau.⁊ Tan.ꝙ non
tenet̃:ſꝫ ſufficit ſi in ſeculo caſte viuat.
qꝺ̃ ēt dꝫ ꝓmittere. Tho.etiã dicit ꝙ ñ
tenet̃ religionẽ intrare ſi ſibi nõ time
at de periculo caſtitatis.Idẽ dicit Al.
Idẽ Hoſti.Fallit hoc ſm Ray.in vxo
re eius q ꝓmouẽdus ẽ in eṗm. qꝛ non
dꝫ vir eligi niſi vxor intret religionem
ex̃ de cõuer.cõiuga.cõiugat᷒.⁊ c.ſane.
Con.Inno.Cleric᷒ aũt orientalis vt cõ
muni᷒ ⁊ ꝓbabili᷒ dr̃ ſine cõſenſu vxoris
ꝓmoueri non dꝫ:vt hẽt̃ in dicta.q.59.
Itẽ eo.ti.q.60.dicit̃ ꝙ ꝯſulendus ẽ pa
pa vtꝝ per ſuſceptõem ſacri ordis rũ
pat̃ mr̃imoniũ añ carnalẽ copulã ſicut
per ingreſſuꝫ religionis.ſed hoc vide
tur hodie declaratũ ꝙ nõ ꝑ ꝑfataꝫ de
cre.Antique. B.

Impedimentum

ix. de impedimẽto ligatõis vꝫ quando
quis alteri cõiugi ẽ alligat᷒.Si qdẽ al
ligat᷒ ẽ vxori ea viuẽte aliã accipe nõ
põt:al̃ adulteriũ cõmittit. ex̃ de ſpon.
du.licet. A.Et ibi pꝫ ꝙ hoc verũ ẽ etiã
ſi ꝑmũ mr̃imoniũ ſolũ ꝯ̃ctũ ſit per ver
ba de pñti:⁊ ſecũdũ etiã per copulam
carnalẽ. B.Sed nec ãtiquo tꝑe potu
it:niſi diuina reuelatõe ⁊ inſtinctu vt
fuit in patriarchis.ex̃ ꝺ̃ diuor.c.gaude
mus.§.ꝑ.Põt tñ alter cõiugũ añ cãna
lẽ copulã altero inuito ad religionem
tranſire:vt dictũ ẽ s.impedimẽtũ ꝑ.§.
2. ⁊ tũc alter cõiugũ remanebit liber.
Põt quoqꝫ vir vxorẽ dimittẽ ꝓpt̃ for
nicatõem.ſ.q̃tum ad cohabitatõꝫ ⁊ de
bitum ꝯiugale:ſed aliã ducẽ nõ põt.32.
q.7.c.ꝑ.⁊ 2.⁊ 3.Poſt mortẽ ꝟo alteri᷒
cõiugis alt̃ nubere põt cui vult:⁊ ĩfra
tẽpus luct᷒ mulier ſine pena infamie:
ex̃ de ſecũdis nup.ſuper illa.Qꝺ̃ ſi alt̃
alligatus ẽ alteri tm̃ per ſpõſalia.vide
.ĩ.ſponſalia.§.8.

Quid ſi vxor credat virũ mortuuꝫ
⁊ ꝯ̃hit cũ alio? R᷒ ſm Ray.Si credit ex
ꝓbabili cã:excuſat̃ ꝓpter ignorãtiam
facti.⁊ filii ſi quos ſuſceperit iudicabũ
tur legitimi.Si tñ poſt de morte ꝑmi
dubitat:dꝫ quidẽ reddere debitũ ſꝫ nõ
exigere:ex̃ de ſcd̃is nup.dñs.Sꝫ.ſi pro
ceſſu tꝑis credit cũ ꝓbabilit̃ viuẽ non
põt debitũ exigere nec dꝫ reddẽ ꝑiclo
adulterii ſe exponendo. A.Immo qñ
dubitat oĩno dꝫ reddere:dicto.c.dñs,ēt
ſi dubiũ ſit ꝓbabile:ex̃ de ſen.exco. in
quiſitioni. B.Si ꝟo ꝑmus reuertat̃
vl̃ alr̃ ſibi de ei᷒ vita ꝯſtiterit:ſtatiꝫ dꝫ
recedẽ a ſcd̃o ⁊ redire ad ꝑmũ: qꝺ̃ ſi ñ
fecerit adultera iudicabit̃.34.q.2.cum
per bellicã.⁊ c.cũ in captiuitate. ⁊ c. ſi
ꝟgo.Prim᷒ quoqꝫ eã recipe tenetur:
vt in dictis.c.patꝫ:niſi forte illa poſtq̃
ſciuit de vita ꝑmi ꝑmiſit ſe cognoſci a
ſecũdo:⁊ ſic adultera fuit. A.Idẽ i ſũ.
con.li.4.ti.13.q.3.⁊ 4. B.

Quid ſi contraxit cuꝫ aliquo putãs
virum ſuum viuere qui reuera mortu
us eſt:nunquid eſt matrimonium? R᷒
ſm Guil.Credo ſine preiudicio matri

moniuȝ esse in hoc casu. A. nõ distincto
vtrum contrahẽtes credant hoc sibi li
cere nec ne: ẜm eundẽ: vt in sũ. con. eo.
ti. q. 7. B. Quod itelligendum est nisi
constet ꝙ cõiunx credẽs impedimẽtũ
esse non intendebat cõtrahere. Naȝ si
non est intentio non est mr̃imonium:
extra de spon. tua.
¶ Quid si vir iuit in exercituȝ ↄtra sa
racenos vel in regionem longinquam
ꝛ nescit vtrũ sit viuus vel mortuꝰ: qd
faciet vxor? R° ẜm Ray. contrahẽ non
põt donec certitudineȝ recipiat ꝺ mor
te viri: ex̃ de spon. in pñtia: aut verisilr
de morte p̃sumat: ex̃ vt lite non ↄtest.
qm̃ frequẽtet. A. s. per receptõem cer
ti nuncii: dicto. c. in pñtia. ꝛ in sũ. con. e.
ti. q. 8. vel per iuramẽtuȝ eius sub quo
militauit: vel etiã sociorũ eius q mor
tem eius bene nouerũt ẜm Ray. in sũ.
con. eo. ti. q. 9. vl' p vnuȝ testẽ fama pu
blica acclamãte ẜm Hug. ꝛ glo. Ray.
vel ẜm Hug. per solam famã publicã
si ex aliis p̃sumptionibus videt verisilr
maritum esse mortuũ. vl' si diu multũ
stetit. vel si senex ꝛ egrotus recessit ꝛ
hꝰ. vt in sũ. con. eo. ti. q. 10. vbi etiã dicit
ẜm Hosti. ꝙ de facto cõtrahens ante
certificatõem mortis p̃oris viri: si tñ
fama publica habeat ꝙ mortuus sit:
reddere põt debitum. dũ tamẽ eã con
sciẽtia non remordeat: sed non exige
re. Nam tale mr̃imonium non dirimi
tur: lȝ ↄtra interdictũ eccl'ie sit ↄtractũ
Facit ex̃ de scõis nup. c. dñs. B.

Impedimentum

iȝ° de publice honestatis iusti
cia quid sit? R° ẜm Tho. in 4° dis. 41.
Est ꝓpinquitas ex sponsalibꝰ ꝓueniẽs
robur trahens ab eccl'ie institutiõe ꝓ
pter honestatẽ eius. A. Idem in sum.
con. li° 4° ti. 14. q. 1. B.
¶ Quãdo aliq sponsalia inter se ↄtra
xerũt: nullus de consanguinitate spon
si põt sponsam illam hẽre in vxorem:
nec aliq̃ de cõsanguinitate sponse põt
sponsum illũ hr̃e in virũ: ex̃ de despõ.
impu. continebatur. §. vlt. ex̃ de spon.
iuuenis. ꝛ. c. ad audiẽtiã. Et durat hec ꝓ
hibitio vsq̃ ad quartũ gradum ipsorꝫ
cõsanguineorꝫ: ex̃ de spon. c. spõsam. et
de despon. impu. c. cõtinebatur. i fi. A.
Idẽ in sum. con. eo. ti. q. 2. B.
¶ Quid si sponsalia de iure non tenu
erũt? R° Si sponsalia fuerũt pura et
certa etiã si fuerũt nulla rõe cõsangui
nitatis affinitatis frigiditatꝫ religiõis
aut alia quacũq̃ rõne orit publice ho
nestatis iusticia ad dirimẽda sequẽtia
sponsalia vel mr̃imonia: nisi fuissẽt nl'
la rõne consensus: vtputa quia ambo
vel vnꝰ erat infans: ex̃ de spon. ex spõ
salibꝰ. ꝛ. c. se. li° 6°. A. Istud. c. sequens ẽ
. c. si infantes. de despon. ipu. vbi etiam
pȝ ꝙ infans dicitur minor septẽnio cu
ius desponsatio non inducit hoc ipedi
mẽtum: vt dictũ est: nisi traductio se
cuta fuerit etiã tpe infantie. tunc. n. be
ne videt hoc ipedimẽtũ iducẽ ẽt ad di
rimẽdũ: vt i. c. iuuẽis ex̃ de spon. B.
¶ Quid si qs p̊. sponsalia cũ aliq̃ ↄtra
xit ꝛ postmodũ cũ alia ipsius p̃me con
sanguinea idem fecit? R° Debȝ ↄ̃here
mr̃imoniũ cũ p̃ma. Nam sponsalia se
quẽtia non impediũt p̃cedentia. ex̃ de
sponsa. ex sponsalibus. li° 6°.
¶ Quid si sponsalia cũ aliq̃ sint facta
sub conditõe ꝛ pendente conditõe vir
cũ alia illiꝰ ↄsangninea ↄtrahit p vba
de pñti? R° Cũ secũda remanẽ dȝ. quia
ex sponsalibꝰ ↄditõalibus sicut ex non
habẽtibꝰ cõsensum ꝛ incertꝫ nõ oritur
publice honestatꝫ iusticia. ex̃ ꝺ spõ. ex
sponsalibus. lib° 6°.
¶ Quid si duo infantes vel vnus ma
ior septẽnio alter minor spõsalia ↄ̃xe
runt ipsi vel parẽtes ꝓ eis? R° Si fa
cti maiores septẽnio p cohitationem
mutuã: seu alr verbo vl' facto eoruȝ li
quido apparet ꝙ i eadẽ volũtate ꝑdu
rant: sponsalia cõualescũt: al' nõ. Naȝ
ab initio nulla fuerũt ex defectu cõsen
sus. ꝛ iõ non inducũt publice honestatꝫ
iusticiaȝ. extra de despon. impu. si infã
tes lib° 6°.

¶ Quid si pubes ⁊ impubes: vel duo
impuberes cõtrahũt mrĩmoniũ? R.
Si nõ erãt ꝓximi pubertati i qb⁹ ma
licia non suppleat etatẽ: nõ fit mrĩmo
niũ. A. etiã per aduẽtũ pubertatis: ni
si ꝑ carnis copulã subsecutã: vł aliquẽ
modũ aliũ ɔtrahẽtes eosdẽ cũ eiusdez
ꝑseuerãtia volũtatis ad pubertatẽ tẽ
pora ꝑuenisse constiterit euident: vt i
dicto. c. si infantes. B. Sed tñ si erant
maiores septẽnio fuerũt sponsalia. et
ex eis ẽ inducta publice honestatis iu
sticia: ex̃ de despõ. ĩpu. si ĩfãtes. li. 6.

¶ An ex sponsalib⁹ q̃ parẽtes ꝓ filiis
puberib⁹ vel impuberib⁹ cõtrahunt fi
lii obligẽtur? R. Si exp̃sse vel tacite
cõsenserũt: vt si p̃ntes fuerũt nec ɔ̃di
xerunt obligantur: ⁊ i eis orit publice
honestatis iusticia. Idẽ dicẽdũ si absẽ
tes fuerũt. ⁊ postq̃ sciuerũt ratificaue
rũt tacite vel expresse: alr ex spõsalib⁹
factis a parẽtib⁹ filii non obligantur:
nec orit publice honestatis iusticia. ex̃
de despon. impu. si infantes. lib. 6. De
sponsalib⁹ hẽs p̃la. ĩ. sponsalia.

Impedimentum

14. de affinitate quid sit dicm̃
est s. affinitas. Et cõtrahitur affinitas
etiã per fornicariã copulam. 35. q. 3. nec
eã. ex̃ de eo qui cogno. consã. vxo. sue. di
scretionẽ. ⁊ c. tue.

¶ Qui sunt affines ⁊ in quo gradu?
R. Quãuis hactenus multa fuissent
genera ⁊ gradus affinitatis: hodie sõ
lũ est tale gen⁹ q̃ oẽs ɔsanguinei vxo
ris mee sunt mihi affines. ⁊ in eodem
gradu in quo sũt ɔsanguinei vxoris.
Silr oẽs consanguinei mei sũt affines
vxoris mee: ⁊ in eodẽ gradu in quo sũt
ipsi cõsanguinei mei. A. xbi gr̃a. So
ror vxoris mee ẽ ipsi vxori in p̃mo gra
du ɔsanguinitatis ⁊ mihi erit i primo
gradu affinitatẽ. Filia sororis in 2. gra
du consanguinitatis vxori ⁊ mihi i 2.
affinitatis. Idẽq̃ vtriq̃ in ceterẽ agen
dum est successoribus. 35. q. 5. porro. B.
Et quod dixi de vxore idem itelligas

de quacũq̃ alia muliere carnaliter co
gnita: vt in p̃. §. dictũ est. Sed cõsãgui
nei mei nullo mõ sunt affines ɔsangui
neis vxoris mee: nec inter eos mrĩmo
niũ ꝓhibetur. ex̃ de consang. ⁊ affini. q̃
super his.

¶ Quid si morit persona mediante q̃
contrahit affinitas: vtputa morit mã
ritus vel vxor siue cõcubina vł cõcubi
tor? R. Nihilominꝰ p̃maet affinitas q̃
erat ad cõsanguineos eius: nec põt ee
mrĩmonium inter eos. 35. q. 10. fraterni
tas. A. Idẽ i sũ. con. li. 4. ti. 15. q. 2. B.

¶ Quid si aliqs poluit aliquã ex̃ordi
narie. i. ex̃ nãlia? R. Quãuis talis pol
lutio criminosa sit ⁊ dãnabilis: non tñ
ex hoc contrahit affinitas. Unde non
impediunt cõsanguinei viri accipe il
lã in vxorẽ: nec cõsanguinee mulieris
accipere illum in virũ. 35. q. 3. ex̃ordina
ria. A. nisi cum hac pollutõe cõcurrãt
sponsalia: tũc. n. impedit mrĩmonium
ꝓpter iusticiã publice honestatis ð q̃
dictũ est in. c. p̃cedẽti. vt ex̃ de eo q co
gno. con. c. fraternitati. B. Et idẽ dicẽ
dum si vir intrauit claustrũ pudoris:
sz non peruenit ad cõsumatõem operẽ
qr talis pollutio nõ facit sanguinis cõ
mixtionẽ neq̃ carnis vnitatẽ. Sed si
vir peruenit ad emissionẽ seminis etiã
si mulier nõ emittat: dicendum vr̃ sm
Hosti. q̃ affinitas cõtrahit. Sufficit
. n. q̃ per hũc modũ facta sit admixtio
de qua Tho. ⁊ Al. dicunt q̃ reqrit. A.
dicti Tho. ⁊ Al. ⁊ ẽt Inno. videntur di
cẽ q̃ ad affinitatẽ ɔ̃hendam requirat
cõmixtio seminũ: ⁊ non sufficiat q̃ alt
tm̃ emittat. Sed glo. Ray. sẽtit cũ Ho
sti. vt in sum. con. eo. ti. q. 5. B.

¶ Pone q̃ mortua vxore vir vult ac
cipere in vxorẽ illam que quõdaz fuit
vxor alic⁹ de ɔsanguitate p̃me vxoris
nũquid põt? R. Dicẽdũ q̃ lz nullaz fe
minã de ɔsãguitate p̃me vxoris possit
accipere: qr ẽ ibi affinitas. tamẽ femi
nã vxorẽ olim alicui⁹ de ipsa cõsangui
nitate bene põt accipere. Et idẽ dicen
dũ si ponat silis casus ex parte vxoris

Nā mortuo viro lz nō possit accipere aliquē virū de cōsanguinitate p̄mi viri: tamē vir oliz maritū alicuius femine de ipa cōsanguinitate bene pōt accipere. Nā in tali cāu nō ꝑprie ē affinitas nisi in secūdo genere affinitat ꝗ ꝗ̄ oliz imponebat̃ ipedire: hodie nō: ex̄ eo. non debz. Ad cui' intelligētiā sciendū ꝙ qn̄cunq; affinis meus ↄ̄hit m̄ri moniū cum illa ꝑsona quā accepit dr̃ qdē mihi affinis sed in secūdo genere ꝛ si hec persona cōtrahat postea aliud matrimoniū illa persona quā accepit dicit̃ mihi affinis in tertio genere. A. De istis generib' affinitatis dicit etiā glo. dicti. c. non dz. extra de cōsanguini. ꝛ affini. B.

¶ Quid si cognoscit qs consanguineam alicui' in qnto gradu vel sup̄? R° ſm Ray. ꝛ Hoff. Non ↄ̄hitur affinitas nec impedit̃ m̄rimoniū. ꝛ si erat consā guinea vxoris sue in dicto gradu: non perdit vir ius exigendi debitū suum.

Impedimentum

Impedimentum is°. de impotētia coeundi quid sit? R° ſm Ray. Est viciū aie vl' corporis vel vtriusq; quo quis ipedit̃ alteri carnalr̄ cōmisceri. A. Quasi idem dic Hosti. s. ꝙ est defectus nālis seu accn̄talis quo quis. ꝛc̄. vt in sum. con. li°. 4°. ti. 16. q. i. B.

¶ Quot sūt spēs impotētie? Rn° ſm Ray. Sūt p̄ncipaliter due. Nā vna est nālis vt impotētia pueri vl' frigiditas senis seu etiā frigiditas cōplexionis: aut artatio mulieris. Alia nō nālis sed accn̄talis: vt castratio silr̄ ꝛ maleficiū A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrū nālis impotētia impediat matrimoniū. R°. Illa q̄ est i puero vel puella ipedit ad tp̄s. q2 q̄diu inest nō potest ↄ̄here. 30. q. 2. c. p̄. ex̄ eo. ꝙ sedez. De hac vide. ī. matrimoniū 2°. §. p̄. Sed illa nālis impotētia q̄ est in frigido: si est ꝑpetua impedit m̄rimoniū ↄ̄hendū ꝛ dirimit ↄ̄ctū. 33. q. i. c. p̄. ꝛ. 2°. ex̄ eo. laudabilem. Illa tamē que est in sene nō impedit. C. ↄ̄ nupt. l. sancim'. 27. q. i. nuptiarū bonū. in p̄n. Nā senes ꝛ si nāli calore destituantur opere tn̄ medicoꝝ poterit aliq̄liter subueniri eis. A. Idem dicit glo. in dicto. c. nuptiaꝝ: subiūgens ꝙ nemo ē adeo senex qn calere possit nā vel artificio: quod nō est in frigido vel puero. Et ex dcō istius glo. pz ꝙ si senex nullo mō possit calere: idē iudicādū eēt ↄ̄ illo qꝺ de frigido. s. ꝙ n̄ pōt cōtrahē. Et satis facit dcm̄. c. qꝺ sedez. B

¶ Quid si vir nō ē oīno frigidus: sed vel mēbrū nō erigit̃ seu diuersimode ineptum ē ita ꝙ nō pōt vxori cōmisceri: vel statiz spargit semē extra: ꝛ hui' modi. R° ſm Hosti. Si pōt iuuari medicinis planū est: al' expectādū erit triēniū: ꝛ postea forsan separari poterit sicut pōt nāliter frigidus. Tuti' tamē eēt cōsulēdus papa. A. Ego puto ꝙ n̄ sit necesse consulere papaz: q2 siue ex frigiditate siue ex causa quacunq; cōstet personam impotētē ad reddēduz debitum reputat̃ inepta ad cōtrahendū matrimoniū: vt. i. c. qꝺ sedē. ex̄ ↄ̄ frigi. ꝛ malefi. ꝛ vt pz eo. ti. c. laudabilem expectatō triēnii fienda est: nisi ꝑ pri' possit de impedimēto constare. B.

¶ Quid si mulier dicit virū ipotentē ꝑpter defectū mēbri? R° ſm Hosti. Uirū eē inspiciendū ꝑ honestos hoies sicut de muliere arta dicit̃. ī. §. xi°. Si ꝟo alleget excessuz mēbri: dicit ibi Hosti. ꝙ papa cōsulendus eēt. A. Uidet̃ h° casu dicēdū idē qꝺ de arta q̄ potest cōtrahere cū vno: ꝛ nō cū alio: vt. ī. §. Pone ꝙ est arta. B.

¶ Sed qd si qs nō pōt copulari cum ꝟgine sz cū corrupta? R° ſz Tho. in 4°. di. 34. Possūt medicinalr̄ cum aliq̊ instrumēto claustra pudoris frāgi. Nec eēt h°. ↄ̄ nām: q2 nō fiēt ad delectatōez sed ad medicinam.

¶ Quid si qs mouet̃ ad pulchrā ꝛ nō ad turpē? R°. ſm Tho. vbi s̄. H' modi abbominatio mulieris nō ē cā nālis sz accidētalis. ꝛ iō idē iudiciū ē qꝺ de maleficio. de. q̄. ī. §. an p̄l't. ꝛ sequētib'.

¶ Quid si vir sciat se frigidū ⁊ ineptū ⁊ tamē scient ɔ̄hit cū aliq̄? R° s3 Ray. Si mulier vult cohabitare nō pōt vir ab ea recedere: ar. ex̄ de eo q dux. i ma. quā pol. c. p̄. ⁊ ex̄ eo. cōsultatōi. Et quas tā̄q̄ vxores hr̄e nō pn̄t: hēant vt sorores: vt in. c. ɔsultatōi. in fi. Et idē dicendū si mulier sciens se artā ɔ̄xit cū aliq̄ q2 si vir cohitare velit non poterit illa discedere. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 25. Et hec intelligēda sunt s̄m ea que statim dicentur in. §. se. B.

¶ Quid si vir scienter cōtraxit cu3 arta? R° s̄m Inno. Tenet cū ea stare vt frater ⁊ soror. Si tamē cōtrahat cum alia tenet mr̄imoniū q̄uis nihilominꝰ p̄mā vt sororē tenere ⁊ alere teneat. Et eodē modo si q̄ mulier scient ɔ̄hat cū frigido vel impotēte d3 ei cohitare vt soror. Et sil̄r dd̄ si frigidus ⁊ arta scienter ɔ̄xerūt. A. Con. Ray. vt p3 in sū. con. eo. ti. q. 26. Sed Hosti. ait q̄ nullu3 ius dictat vt aliqs cōpellatur talem retinere. sed q̄ si consentiūt sil̄r cōmorari hoc facē pn̄t q̄diu eis placebit. Idem dicit glo. in. c. laudabilē: ex̄ eo. ⁊ ibi ea3 sequit dn̄s An. de Bu. Et si sic cōmanētes ambo vel alt̄ ihoneste viuāt volētes sic luxuriā suā palliare: ep̄us d3 occurrere s̄m Hosti. vt p3 in dicta. q. 26. vbi ēt s̄m Ray. dr̄ q̄ posset vnꝰ petere separatōem si alter eoꝝ viuēt incōtinēter vel al̄r inhoneste. vel si vnus male tractat aliū ⁊ nollet se corrigere. B.

¶ Utrū artatio mulieris sit semp impedimētū cōtracti matrimonii. R° s3 Ray. Si absq̄ periculo pōt subueniri bn̄ficio medicine vel per futuꝝ vsum viri ꝓportionati. A. De vsu hꝰmōi viri tenēdū ē: vt. i. dicet. B. non ipedit ɔ̄here mr̄imoniū: ex̄ de frig. ⁊ male. ex l̄ris. Si v̄o non pōt aliquo mō sine graui dāno ⁊ periculo subueniri: certe separabit ⁊ poterit se copulare al̄ri cui forsitan apta foret vel cuius respectu subueniri possit. Q3 si per vsum secūdi facta sit idonea p̄mo reddet p̄mo: etiā si p̄mꝰ cū alia ɔ̄xerit quam in hoc casu dimittere deb3 ⁊ ad p̄ma3 redire: nisi ipsa p̄ma ad religionē transeat: et sic solēni voto se astrinxerit ad cōtinētiā. tunc. n. remanebit cū secūda cu3 q̄ ɔtraxerat post factū diuortiū. Itē non tenet redire ad p̄mā si ipa al̄r fuēit fornicata ita q̄ ꝑ illā fornicatōem velit eā dimittere quo ad thorū. Si v̄o ista simplex votū de cōtinētia fecit: ⁊ pꝰea nihilominꝰ nupsit publice secūdo: non pōt repelli a p̄mo p̄textu fornicatiōis q̄i fornicata fuēit cū illo secūdo q̄diu de p̄mo mr̄imonio dubiū erat: sed amodo nō deb3 cū illo secūdo remāere. Hec oīa ex̄ eo. fraternitatis. A. Ista intelligēda sunt s̄m ea que dicent. i. §. Quid fiet. B.

¶ Quō cōstabit q̄ illa que fuit separata a p̄mo ꝑp̄t artitudinē sit facta idonea ei per vsu3 cū secūdo? R° s3 Guil. per iuramētū matronaꝝ a quibꝰ inspicietur ip̄a: vel forsitā vterq̄. A. Idem in sū. con. eo. ti. q. 4. B.

¶ Quid fiet si reddita p̄mo cognosci nō possit? R° s̄m Hosti. Remanebit ꝑ triēniū cū ipso quasi p̄sumat maleficiatus ⁊ si interi3 eā cognoscē pōt: cu3 illo erit: al̄r lapso termio restituet secundo sine spe q̄ iterū reddatur p̄mo. A. Idē dicit glo. super dictū. c. fraternitatis. l3 glo. Ray. dixerit q̄ ista restitutio facienda est secūdo ⁊ tertio ⁊ vsq̄ ad infinitū. Et s̄m Goff. considerandū est an cognoscibilis fuerit p̄mo sicut scd̄o puta q2 hoīes erāt eiusdē stature ⁊ cōditōis ⁊ sic restituet. Sed si nō fuēit cognoscibilis ꝑpter disparitatē cōditōis nō r̄stituet. Et ad hoc videt sonare l̄ra dicti. c. fraternitatis: vt et nōtur in sū. cō. eo. ti. q. 5. Unde ⁊ si a p̄mo nullo mō poterat cognosci sine corꝑali periculo nō fuit inter eos mr̄imonium s̄m glo. Ray. Uin. Jo. Tan. ⁊ Hugū. ar. a ɔ̄trio sēsu in dicto. c fraternitatis. ex v̄bo ibi posito: absq̄ corꝑali periculo. ⁊ ar. i. c. ex l̄ris. eo. ti. s̄m vnā expositōem. Ideo in hoc casu si per sequētē vsu3 secundi viri reddat idonea p̄mo: nō ꝑpter hoc

restituetur ei sed remanebit cũ secun
do: vt in sũ.con.eo.ti.q.6. B.

¶ Sꝫ nunqd põt cõtrahi mr̃imoniuꝫ
cũ illa que ẽ arta si per incisionẽ põt fi
eri apta? R° ſm Guil. Dicit Hug. ꝙ nõ
credit nisi facta incisione. Qđ si añ in
cisionẽ ducat eã: tũc si facta incisione
adhuc duret pͥmus cõsensus: suffic̃ ad
mr̃imoniũ. A. Idẽ in sũ.con.eo.ti.q.7.
ꝛ.8. licet Hug. dixerit ꝙ sit opus nouo
cõsensu: vt ibi pꝫ. Et ista faciũt ꝯ id qđ
hẽtur s̃. impedimẽtũ 3° §.3°. ꝛ p his que
ibidẽ dicuntur in additõe. B. Si ꝟo ñ
duret vel nõ de nouo cõsentiat in eam
aut nõ carnalr̃ cognoscat eam: põt ab
ea recedere ꝛ aliã superducẽ. Qđ si nolit
pati incisionẽ nõ est cogẽda maxie cuꝫ
timeatur periculũ. A. Idẽ in sum. cõ.
eo.ti.q.10. B.

¶ Pone ꝙ est arta vni ꝛ apta alteri
nunqd põt ꝯhere? R° ſm Guil. Contra
here põt cum illo cui põt sine ꝑiculo
cõmisceri cũ alio non tenet matrimõi
um. A. Idẽ in sum.con.eo.ti.q.9. Idem
etiã si mulier eẽt inepta ad reddẽdum
debitũ ꝓpter latitudinẽ ſm Hosti. ꝛ i
sũ.con.eo.ti.q.xi. B.

¶ Circa ipotẽtiã coeũdi quãdo ẽ ꝓpt̃
ipedimẽtũ accidẽtale puta ꝑ castratio
nẽ querit̃ an tales ꝯhere possint? R̃n°.
Indubitanter tales qꝛ oĩo inepti sunt
ad reddẽduꝫ debitũ ꝯhere nõ possunt
ꝛ si cõtraxerint diuidẽdi sũt: qm̃ nullũ
est matrimoniũ: ex̃ eo. ꝙ sedẽ.

¶ De impotẽtia coeũdi que est ꝑ ma
leficiũ. R° ſm Hosti. ꝛ Tho. i 4° di.34.
sic tenẽdũ ꝙ si maleficiũ superueniat
mr̃imonio añ carnalẽ copulam: tunc si
maleficiũ est perpetuuꝫ impedit ꝛ di
rimit matrimoniũ: ita ꝙ celebrato di
uortio vir aliã poterit ducere. Silr̃ et
mulier poterit cum alio cõtrahẽ. 33.q.i.
si per sortiarias. ita tñ ꝙ si mulier ipa
ꝓcurauerit maleficiũ non põt petere
diuortiũ. qꝛ sua culpa ad hoc deuenit
50. dis. si euãgelica. ꝛ nõtur in dicto. c. si
per sortiarias. A. s. in glo. B. Si ꝟo
maleficiũ ẽ tꝑale: nõ impedit nec diri
mit matrimoniũ. Et a pͥncipio qdẽ ma
leficiũ qđlibet ꝓsumit̃ tꝑale: sed p⁹ꝗꝫ
cõiuges per triẽniũ silr̃ cohitauerũt dã
tes operã carnali copule si adhuc du
rat impedimẽtũ: ꝓsumit̃ maleficiũ es
se ꝑpetuũ: vt ex̃ eo. laudabilẽ. ꝛ. c. vlti.
A. Idẽ dicunt etiã alii doc. vt pꝫ i sũ.
con.eo.ti.q.13. ꝛ 14. B. Sed qualr̃ itel
ligenda sit cohitatio triẽnii hẽtur sup̃
diuortiũ. §.6°.

¶ Quid si post triẽniũ diuortio cele
brato redeat potẽtia se cognoscendi?
R°. Uarie de hoc sunt opiones. Tenen
dũ tñ ẽ ſm ꝙ vr̃ sentire Tho. in 4° dis.
34. vꝫ ꝙ si maleficiũ fuẽit vniuersale
respectu cuiuslibet ꝑsone: tũc si alteri
nupserit ondit̃ maleficiũ nõ fuisse per
petuũ. vñ dꝫ redire ad pͥmũ. Si ãt ma
leficiũ fuit particulare respectu spãlis
persone: tunc cũ vtriqꝫ detũr licentia
contrahẽdi cũ alio nõ põt ad pͥstinum
matrimoniũ redire: cũ pͥmũ mr̃imõiũ
nullũ sit. ꝛ scđꝫ sit verꝫ. A. Sed certe
ñ video quõ aliquo mõ possit sciri ꝙ
ipedimẽtũ fuẽit vl̃e r̃spectu cuiuslibꝫ
ꝑsone: qꝛ cũ q̃libet hr̃et expiri ꝑ trien
niũ: vt i. c. fi. ex̃ eo. qđ ẽ ipossibile. Uñ
vt pꝫ in sum.con.eo.ti.q.15. Al. dic̃ sim
plicit̃ ꝙ etiã si ptãs cognoscẽdi redeat
nõ restituit̃. 33.q.i. si per sortiarias. i fi.
vt ibi pꝫ. Hoc intelligẽdũ qñ deuẽtuꝫ
ẽ ad secũdũ mr̃imoniũ. Ibi etiaꝫ dicit̃
ꝙ si forte sanari nõ potuẽit separi va
lebunt. Sed postꝗꝫ alias nuptias expe
tierint in carne illis viuentibus quib⁹
iuncte fuerint pͥoribus quos relique
rant etiam si possibilitas concubendi
eis reddita fuerit reconciliari nequi
bunt. B.

¶ Utrũ maleficiũ ꝑ aliud maleficiuꝫ
sit tollẽdũ. R° ſꝫ Tho. vbi s̃. Si malefi
ciũ ñ põt r̃moueri nisi ꝑ aliud illicituꝫ
vt ꝑ demonis auxiliũ vl̃ h⁹mõi: etiaꝫ
si sciret̃ sic posse reuocari: nihilomin⁹
impedimẽtũ ꝑpetuũ iudicat̃. qꝛ reme
diũ nõ ẽ licitũ. Idẽ Pe. Al. ꝛ Hosti. Et
addit Hosti. ꝙ lꝫ aliq̃ remedia videãt̃
vana tolerari: potest tamẽ retundere
vana vanis. nõ aũt dicit de illicitꝭ. A.
Sed certe oĩa vana remedia nõ nãlia

sunt illicita ꝛ pernitiosa.26.q.2.illō. B.
Qualiť aũt ꝛ qñ sit faciēdũ diuortiũ
ꝓpter impotētiã coeũdi: vide s̃.diuortiũ quasi per totũ.

Impedimentum

Impedimentum 16º de matrimonio ↄtracto ↄ̃ inť dictũ eccľie. Circa qđ sciendũ ꝙ illi inť quos mr̃imoniũ inťdiciť nõ debent cõtrahere. si tñ ↄtraherēt nõ sunt separãdi nisi ad tp̄s vt agãt pniam qꝛ mandatũ eccľie cõtēpserũt: ex̃ de mr̃imõio ↄtrac. ↄtra inť dic. eccľie. p totum.
Interdicta etiã sũt mr̃imõia clãdestina: ꝛ debēt p̃mitti bãna: vt dictũ est s̃. impedimētũ p̃. §.7º. Itē de talibꝰ matrimoniis hēs. ĩ. legitimꝰ. §. p̃.ꝛ.s̃. debitum. §. fi. ꝛ. ĩ. matrimoniũ 3º. §. fi.

Impedimentum

Impedimentum 17º de impedimēto feriarum. Ubi sciendũ ꝙ tp̄e feriaꝝ ſm Ray. possunt cõtrahi spõsalia ꝛ etiã mr̃imoniũ qđ fit solo cõsensu: sed traductio vxoris ꝛ oĩs nuptiaꝝ celebritas ꝓhibetur ex̃ de mr̃imo. ↄtrac. ↄ̃ inť. ec. per totum. 33.q.4. nõ opꝫ. ꝛ tribus. c. sequentibus. A. Hosti. tñ in sua sũma vt ꝛ nõtur in sũ. con. li. 4º. ti. 27. q. i. dicit se putare ꝙ etiã ꝓhibeať consensus. qꝛ his diebus nõ inťponit eccľia auctoritatē suã. Sꝫ in. c. capellanꝰ. ex̃ de fer]. hoc non affirmat: lꝫ opiniones quoꝝdã recitet. Forte põt dici ꝙ simplicia sponsalia etiaꝫ de p̃nti nõ ꝓhibenť: vt dicit Ray. cum quo con. glo. ĩ dicto. c. capellanꝰ. nisi forte fierēt cũ magnis solēnitatibꝰ ↄuiuioꝝ vel sitũ: a qbꝰ his tp̄ibus oꝫ cessare: q̃ spãliť deputata sũt ad pniam et dei honorē. 33.q.4. non opꝫ. Et hoc cãu põt intelligi dictũ Hosti. B. Cuius ꝓhibitõis rõem assignat Tho. in 4º. dis. 32. dicens sic. Qñ noue sponse traducũtur aĩus ↄiugũ magis ex ip̃a nouitate ad curã carnaliũ occupať. ꝛ iõ in nuptiis cõsueuerũt signa multa letitie dissolute ostendi. ꝛ ꝓpter hoc illis tp̄ibus ĩ qbus hoĩes p̃cipue debent se ad sp̃ũalia eleuare ꝓhibitũ ē nuptias celebrari. Hoc aũt est ab aduentu vsq; ad epiphaniã ꝓpter cõionē q̃ ſm antiquos canones fieri in natiuitate coiter solet A. de cõse. dis. 2. ꝛ si nõ frequētius. ꝛ. c. seculares. B. ꝛ a septuagesima vsq; ad octauã pasce ꝓpter cõionē pascalē ꝛ a tribꝰ diebꝰ añ ascēsionē vsꝫ ad octauã penthecostes ꝓpter p̃paratõeꝫ ad cõionē illo tp̄e sumendam. Et de p̃mis duobus tp̄ibus hētur. 33.q.4. non oportet. ꝛ tribꝰ. c. se. De vltima extra de fer̃. capellanus. vbi etiaꝫ Guil. dicit. ꝙ contrariũ faciēs mortaľr peccat. A. Ideꝫ in sũ. dicta. q. i. B. Sed tñ vt Tho. subdit in illis diebꝰ nunq̃ est ꝓhibitũ debitum exigē. qꝛ nõ est tanta distractio aĩoꝝ in redditõe vel in petitõe debiti sicut in celebratõe nuptiaꝝ. A. Potest dici ꝙ etiã si nõ sit ꝓhibitũ ex p̃cepto. est tñ de consilio diligenter amplectendo: cũ p̃dicta tp̄a ad pniam ꝛ deuotionē deputenť: vt pꝫ p Ambºi sermõe de aduētu: vbi de his loquēs dicit. Nõ solũ ab oĩ imunditia sꝫ etiã ab vxoribus ꝓpriis studiosissime ↄtineať. qđ ꝛ põi tur. 33.q.4. fratres. B. Bñ tñ ꝓhibeť exactio debiti in diebꝰ solennibꝰ ꝛ ieiuniis: vt diciť s̃. debitũ cõiugale. §.7º.
¶ Sed nunquid in p̃dictis diebꝰ ĩcluditur octaua epiphie? R. Nõ. qꝛ nõ inueniť ꝓhibitũ. Nã ꝛ si canon hoc voluisset certe exp̃sisset: sicut exp̃ssit đ octauis pasce. 33.q.4. non oꝫ. 2º. Sꝫ nec Tho. nec magister sñiaꝝ de ip̃is octauis aliquã faciũt mētionē: lꝫ aliq minus bñ dixerit ↄtrariũ. A. Dictũ istoꝝ põt saluari in locis in qbꝰ ē de consuetudine. Nã in ↄtrahēdo mr̃imonio seruãda ē consuetudo honesta: extra de consan. ꝛ affini. ꝙ dilectio. B. Similiter non includitur infra predictum tempus illa dominica que est post pentheco. quia ipsum festum non habet diem octauũ. Unde in ipsa possunt nuptie celebrari extra de fer̃. c. capellanus. in fi. A. Hoc fuit dictum glo. Ray. vt patet in sum. confessio. eo. titu. q. 2. Sed in dicto. c.

capellanus. hoc nõ clare ꝓbat. Unde ⁊ Hosti. ibidẽ dicit ꝯ͛riũ. s. ꝙ nuptie non pñt fieri i illa dñica p⁹ penth. s. qñ agit̃ festum trinitatis: sꝫ ĩ crastino sic. B.

IMpubes dicitur cõit̃ puer ĩfra. 14. ãnũ ꝯpletũ Puella ĩfra. 12. ex̃ de despõ. impu. ex lit teris. His. n. annis transactis dicũt̃ an ni discretõis. ex̃ de regu. cũ te. A. Poti us incipit. cũ sim⁹. ⁊. c. cũ virũ. Et anni discretõis dicũt̃ a septẽnio sup̃. quo ad cõfessionẽ: vt pꝫ ꝑ glo. in. c. oĩs. extra d̃ peni. ⁊ re. ꝯiũcta glo. in. c. p̊. de delic. pu. B. ⁊. c. significatũ. ⁊ ex tunc dicũtur pu beres. Põt etiã dici pubes qui vel que ex habi tu corporis pubertatẽ oñdit ⁊ generare seu ꝯcipe põt. ex̃ de despõ. im pu. puberes. An ĩpubes possit ꝯ͛hẽ ma trimoniũ: vide. ĩ. matrimõiũ. 2°. §. p̊. Et an sponsalia. vide. ĩ. sponsalia. §. 4°.

INcanatatio. Reg re ĩfra sortilegiũ. 2°. §. 5°. ⁊. 6°.

INcendiarius dr̃ ꝭm Ray. ⁊ Guil. q ĩcendit auctoritate ꝓ pria ciuitatem vel villã: mansionem vel segetẽ ⁊ silu̾a aliena malo studio: vt ꝓ odio vl̃ vĩdicta. 23. q. vlt. pessimã. 12. q. 2. cũ d̾uotissimã. Sec⁹ si facẽt iussu eius q hẽt ptãtẽ indicendi belluꝫ qđ ẽ iustũ. Itẽ incẽdiari⁹ est qui incendi fa cit p̃dicta. aut cõsiliũ vel auxiliũ ĩpen dit. A. Sec⁹ eẽt si qs domũ ꝓpriã vel segetẽ incẽderet. q2 lꝫ peccaret re sua abu tẽdo: nõ tñ tenet̃ pena incẽdiarii: nisi dolo malo hoc facẽt. s. vt per incen diũ rei sue aliena ĩcẽderẽt̃ ꝭꝫ glo. Ray. ⁊ Ul. vt in sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. 9. B. Et dr̃ malo studio q̃a si q̃s casu vl̃ negligẽtia hoc faciat: nõ iudicatur vt ĩcẽdiarius. A. Hoc veꝝ quãtũ ad penã. sed q̊ ad in teresse dãnificati bñ tenet̃ ex negligẽ tia: vt in. c. fi. ex̃ de iniur̃. Tenet̃ etiã q̊ ad penã si tã lata culpa fuit vt luxurie aut dolo sit ꝓxima: vt in. l. pl̃t. ff. de in cen. B. Con. Hosti. ⁊ Goff.

QQue pena ĩcẽdiarii? R°. Scđꝫ leges̃ ẽ vt ipse igne cremet̃ aut capite puni atur. ff. de incen. rui. ⁊ nau. l. q edes. ⁊. l. pl̃t ⁊ vlt. ff. d̃ pe. l. capitaliũ. §. ĩcẽdiarii. ff. ad. l. cor. de sicca. l. si qs dolo. A. Cre mãtur ꝓp̃e qui incẽdia fecerit ĩtra op pidũ: vt in dicto. §. incẽdiarii. Qui ꝟo casaꝫ aut villã leui⁹ puniũt̃: vt ibi. Et ita intelligit̃ qđ hẽtur in dicta. l. qui edes. vbi dicit̃. Qui edes aceruum ve frumẽti iuxta domũ positũ cõbusserit vinct⁹ ꝟberatus igni necari iubetur. Et ꝙ appellatione ediũ oẽs spẽs edifi cii continent̃. Sꝫ in dignitate positi ca pite puniunt̃: vt ĩ dicta. l. s. vbi dicitur. Qui data opa ĩ ciuitate ĩcẽdiũ fecerit si humiliori loco sint bestiis subiici so lẽt. si in aliquo gradu exñtes id fecerit capite puniuntur: aut certe in ĩsulam deportant̃. B. Scđm canones ꝟo est pena multiplex. Nã incẽdiari⁹ eccl̃iaꝝ vel locoruꝫ religiosoꝝ vel cimiterii vl̃ spacii ꝑuilegiati in circuitu eccl̃ie: ẽ ex cõicatus ipso iure: qui etiã postq̃ꝫ fue rit denũciat⁹ non põt absolui nisi a pa pa: vt dictũ est s̃. absolutio p̊. §. 3°. ⁊ sup̃ excõicatio 4°. Que aũt sint loca ꝑuile giata habes s̃: emunitas cõfugiẽtium §. 3°. Incẽdiarii ꝟo alioꝝ locoꝝ cũ man dãtibus cõsulẽtib⁹ ⁊ fauẽtib⁹: sũt excõ municãdi. 23. q. 8. si qs mẽbroꝝ. ⁊. c. pessi mã. ⁊ isti etiã postq̃ꝫ fuerit denũciati ñ nisi a papa possunt absolui: vt dr̃ sup̃ absolutio p̊. §. 3°. Tales ẽt ĩcẽdiarii in q busdã locis ipso facto hẽntur ꝓ excõi catis ex ꝯsuetudine: lꝫ reuera absꝫ con stitutõe aut s̃nia non ĩferat̃ excõicatio A. De hoc dic vt s̃. excõicatio p̊. §. 6°. in additõe. B.

INcertorum resti tutio siue dispensatio: vide. ĩ. restitutio 6°. per totum.

INcestus quid sit ⁊ q̃ꝫ g̃ ue habes sup̃ fornicatio. §. p̊. ⁊. ĩ. luxuria. §. p̊.

INdulgentia. Quis possit

concedere indulgentias? R° ſm Tho.
in 4.° diſ.20. ſolus papa. quia ipſe ſol⁹
plenariā hẽt ptãtẽ: prout vult poteſt
idulgentias facere. cauſa tamē exiſtē
te legitima. Archiepꝯs quoqꝫ licꝫ nō ſit
iudex ordinarius omniū de ſua proui
cia: vt ſnꝑ. archiepiſcopus. §. 3.° poteſt
tamen nō ſolum in ſua dioceſi: ſed ēt i
tota ſua ꝓuincia indulgētias concede
re dūmodo non excedat ſtatutum gnā
lis concilii. ex̄ de pe. ꝛ re. noſtro. Item
hoc pñt epiſcopi in ſua dioceſi: nec per
peccatuꝫ tollitur eis talis poteſtas. qꝛ
eſt poteſtas iuriſditionis. A. niſi eſſet
pctm̄ ex q̊ ligaret̃ aliq̄ cēſura ecclīaſti
ca qꝛ tūc ñ p̄t abſoluē nec ligare: vt s̄.
abſolutō p̄. §. p̄. ꝟ. 2.° B. Sacēdotes ꝟo
parochiales aut decani non poſſunt
niſi ſibi ex conceſſione ab epiſcopis fa
cta. A. Simil̃r nec etiaꝫ alii prelati in
feriores epiſcopis: vt abbates ꝛ huiuſ
modi: vt extra de exceſ. prela. acceden
tibus. quia eis diſpenſatio cōis theſau
ri cōmiſſa non eſt. tamē poſſunt conce
dere participatōem bonorū cōgrega
tionis ſibi cōmiſſe. Nam hec partici
patio fit per mutuam caritatem: ſꝫ in
dulgētia requirit auctoritatē. ſm Pe.
vt in ſū. cō. li.° 3.° ti. 34. q. 184. qui ēt dicit
ꝙ cōfirmat⁹ etiā añqꝫ ſit ſacerdos pōt
indulgētias facere. ꝛ etiā legati non ſa
cerdotes: vt ex̄ de pe. ꝛ re. ꝙ aūt. quia
hec poteſtas magis cōpetit ex iuriſdi
tōe qꝫ ex ordine. Hoſti. ꝟo dicit ꝙ ele
ctus cōfirmat⁹ añ epalem cōſecratōeꝫ
tutius facēt ſi a talib⁹ abſtineret: ma
xime ſi non ſit ſacerdos: vt pꝫ in ea. q.
B. Eſt autē per conciliū limitata quā
titas per hunc modū. Quādo dedicat̃
ecclīa non debet nec poteſt indulgētia
extendi vltra ānum ſiue ab vno ſiue
a plurib⁹ epis dedicet̃. In āniuerſario
vero dedicatōis: aut etiā ex quacunqꝫ
alia cauſa non poteſt dari indulgentia
niſi. 40. dieruꝫ: ex̄ de pe. ꝛ re. cuꝫ ex eo.
in fi. ꝛ hoc ſiue concedat̃ ab vno epo ſi
ue a multis. quia nunqꝫ excedit p̄dcāꝫ
taxatōem: ex̄ de peni. indulgentie. lib.°
6.° A. Ibi dicit̃. Indulgētie que ab vno
vl̃ plīb⁹ epis i ecclīaꝝ dedicatiōib⁹ vel
aliis qbuſcūqꝫ caſib⁹ cōcedūtur vires
nō obtinēt ſi ſtatutū exceſſerit concilii
generalis. B.

¶ Sꝫ nunquid idulgentie valēt aliis
qꝫ ſubditis eoꝝ q eas faciūt? R.° Valēt
illis qb⁹ ꝓprii epi ꝯceſſerūt vt ꝓſint:
ex̄ de pe. ꝙ aūt. A. Et non ſolū epi: ſed
etiā ꝓprii ſacerdotes inferiores h° poſ
ſūt cōcedē ſm quoſdā. quia tunc nō ip
ſi dant eis indulgētiaꝫ: ſed ꝯcedunt vt
remiſſiones ab epis facte eis ꝓſint: vt
ſic i abſolutōe penitētꝭ p diuerſos mo
dos ꝓuideant liberādi a peccatꝭ ꝛ a pe
nis: qđ ē officii ſacerdotalis. Et cū hoc
con. Hoſti. ꝛ Guil. durā. dicēs ꝙ cū con
fitens hꝫ multa peccata mortalia ꝓ q
bus forte tota vita hois qꝫtum ad ſe
ptēnē pniam non ſufficēt: tūc ſacēdos
hoc exponat penitēti ꝛ addat. Vñ iniū
go tibi ꝙ qꝫdiu viues dicas toties i die
pr̃ nr̃. vl̃ ſile. qꝛ pnie arbitrarie ſūt. De
bet̃ etiā dicē. Concedo tibi ꝙ ꝓſint tibi
oēs remiſſiones a quocunqꝫ fient. al̃ ei
non ꝓdeſſent. dcō. c. ꝙ aūt: vt in ſū. cō.
eo. ti. q. 189. B. Qñ aūt ex̄ne⁹ epꝯ dat
idulgētiā i vno loco: indulgētia ei⁹ va
let tm̄ ſubditis ſuis. vt Hoſti. dicit. A.
ꝛ aliis qbus conceſſum eſt: vt ſtatim
patuit. B.

¶ Utꝝ indulgētie faciēde ſint ꝓ ſubſi
dio tꝑali. R.° ſm Tho. ꝛ Pe. i 4.° diſ. 20.
Pro tꝑalib⁹ nō ſūt ſpūalia dāda. ideo
idulgētie dāde ſunt p̄ncipal̃r ꝓ vtilita
te ſpūali ꝛ nō ꝓ ſubſidio tꝑali. A. Iđ
i ſum. con. eo. ti. q. 185. B.

¶ An idulgētie i foro diuo aliqđ vale
ant ꝛ quātū. R.° ſm Pe. vbi s̄. In eccle
ſia ē theſaur⁹ meritoꝝ tā ipius ecclīe
qꝫ xp̄i cui⁹ theſauri p̄lat⁹ hēt claues. et
diſpēſare pōt. ꝛ ſic idulgētia valꝫ. Qua
tuor tñ requirūtur ad hoc vt valeant
Duo ex parte dantꝭ. ſ. auctoritas ꝛ cau
ſa rōabilis. Alia duo ex parte ſuſcipiē
tis. ſ. ꝙ ſit in ſtatu merēdi. ꝛ vt faciāt il
lud ꝓ quo indulgētia dat̃. Con. Tho. ꝛ
Al. A. Idē in ſum. con. eo. ti. 180. vbi ēt

dicitur ꝙ cā rōnabilis ē vtilitas ecclie.
quia thesauri ecclie ꝑ ei⁹ nccitatib⁹ di
spensādi sunt. B. valēt igit̄ indulgen
tie quātū sonāt. vꝫ. 40. dies idulgētie
valent tātū q̄ꝫtū. 40. dies pnie ſꝫ taxa
tōem factā siue a iure siue a sacerdote
siue a iusticia diuia. Dies. n. isti siue an
ni nō sūt anni celi nec purgatorii : sed
mūdi. ꝛ sicut ī mūdo. 40. dies pnie pl⁹
valent vni pficiēti cū maiori feruore
q̄ꝫ valeāt alteri: ita. 40. dies indulgētie
plus valent illi qui cū maiori caritate
seu rei date quātitate accedit. Sat] cō.
Tho. ꝛ Ray. Et addit Tho. ꝙ qui vici
nior est ecclie: ꝛ etiā sacerdotes ꝛ clici:
ita consequūtur indulgētiā sicut remo
ti. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 181. B.

¶ Quid cū pnia alicui⁹ ē. 7. annorum
ꝛ ip̄e successiue dat. 7. nummos ecclie
alicui que habet indulgētiā vnius āni
nunqd liberat⁹ est? R° ſm Hosti. Nō
ē dubiū ꝙ liberat⁹ est quo ad eccliam
militantē: ex̄ de pe. ꝛ re. cū ex eo. §. ad
huc prelat⁹. tamē si indiscrete facit hu
iusmodi indulgētias se onerat. Et con
sulim⁹ ꝙ ille qui acquisiuit huiusmōi
indulgentias nō vtatur eis in hac vita
sed reseruet in purgatorio vbi grauis
sima erit pena. A. Idem in sum. con.
eo. ti. q. 182. B.

¶ An quis totiēs hēat indulgētias q̊ti
ens intrat eccliam: vbi posita est. R°
ſm Tho. in 4°. dis. 20. Aliquādo idulgē
tia determinata est ad tp̄s: puta qcūqꝫ
vadit ad talē eccliam vsqꝫ ad tale tp̄s
hēat tātum de indulgentia. ꝛ tunc itel
ligitur semel tm̄. Aliquādo indulgētia
est ꝑperhēnis sicut i ecclia beati Petri
ī Roma. 40. dierū. ꝛ tunc quotiēs quis
vadit totiens indulgētiā cōsequit̄. A.
Idē in sū. con. li°. 3°. ti. 34. q. 183. B.

¶ Quib⁹ ꝓsunt indulgētie? R° ſꝫ Pe.
Nō ualent exn̄tibus in peccato morta
li. q꞉ manēte offensa reatus pene tolli
non potest. Ualent aūt religiosis sicut
secularibus. Quin ēt si sit indulgentia
de dando possūt dare si non habeant
administratōem vel licētiā dandi a su
is p̄latis. Prelatus etiā lꝫ sibiip̄i p̊ et
p̄ncipalr̄ indulgētiā dare nō possit: pōt
tamē vti indulgentia aliis data: ꝛ sub
eadē forma. Con. Tho. vbi s̄. A. Idem
in sū. con. eo. ti. q. 186. B.

¶ Utrū indulgētia valeat illi q liben
ter faceret illud ꝑ quo dat̄: sed non po
test. R° ſm Tho. in 4°. dis. 20. Non. qa
indulgētia tm̄ datur sub hac forma. s.
vt faciat vel det hoc vel illud. Idem
Al. A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 187. B.

¶ Utrū vn⁹ possit alteri indulgētiam
mereri. R° ſm Tho. in 4°. dis. 45. Nō
pōt: nisi ꝓcedat ex intētōe dantis. Un̄
possꝫ si indulgētia fieret hoc modo di
cendo: ꝙ ille qui facit vel ꝑ quo fit ha
beat talē indulgētiam. Con. Al. A. Idē
in sum. con. eo. ti. q. 188. B. Et sic̄ dicē
dū est de his qui sunt in purgatorio.
quia si fiat sub hac forma. Quicunqꝫ
fecērit hoc vel illud ipse vel alius ꝑ q̊
facit in purgatorio detent⁹ habeat ta
lem indulgentiam: valebit illi: alr̄ non
Nec ꝓpter hoc sequit̄ ꝙ p̄latus possit
ꝑ suo arbitrio aīas a purgatorio lib̄a
re quia ad hoc ꝙ indulgentie valeant
requiritur causa conueniēs indulgen
tias faciendi. Con. Pe. ꝛ Inno. A. Si
milit̄ Ray. ꝛ glo. eius. Sed Hosti. dicit
simpliciter ꝙ ex vi indulgētie non va
lent huiusmodi defunctis remissiōes :
cuꝫ nō sint de foro ecclesie. sꝫ bona ope
ra quibus quis meretur indulgentiaꝫ
vt elemosyne vel peregrinationes va
lent eis sicut ꝛ alia suffragia ecclesia
stice emunitatis: vt in sum. confes. eo.
titu. q. 191. Sed certe non videtur ratio
quare ad defunctos possit transferri
meritum bonorum operum : ꝛ nō me
ritum xp̄i vel militantis ecclesie. Un
de si papa huiusmodi faceret indulgē
tias: non debēmus os ponere in celuꝫ
de plenitudine potestatis eius temere
dubitando scd̄m glo. Ray. ꝛ in dicta. q.
191. B.

¶ Quid de illo qui cōsequit̄ generalē
indulgētiam positā per papam? Rn°
ſm Hosti. Statiꝫ euolat si ī tali statu

decedat. A .Con.glo.Ray.vt in sū.con.
eo.ti.q.182. B.

¶ Utrū cruce signatus q morit anq̄
iter arripiat hēat indulgētiā? R°. sm
Tho.in quolibet.Forma cōsiderāda ē
Nam si cōcedat accipiētib⁹ crucē stati
hēt etiā si decedat anteq̄ iter arripiat
Sec⁹ si ɔcedat trāseūtib⁹. A .Cō.glo.
Ray.vt in sū.con. eo.ti.q.192. B .Pre
cipitur in ꝟtute obediētie sub pena ex
cōicatōis. A .Tex.dicit sub īterminati
one maledictōis eterne:vt ī cle. religi
osi. de ꝑuil. de qua.ī. B .religiosis ne
ꝑdicent indulgētias īdiscretas:vt ī cle.
religiosi.de ꝑuil. De q̄stuariis q portāt
indulgētias aut predicant: habetur .ī.
questuarii.

Infamis.

Duob⁹ mo
dis est aliqs
īfamis.s.de facto ꝛ de iure.In
famis de facto est cuius apud bonos ꝛ
graues grauata est opinio super crimi
ne aliquo.Infamis de iure est quē ius
ponit esse infamē:vt qui cōuict⁹ est de
furto.vel q pugnat in harena ꝑ lucro
ꝛ ꝑl'a h⁹modi. A. Hoc fuit dictum glo.
Ray.vt patꝫ in sū.con.li°.3°.ti.25.q.i. B.
Ois aūt infamis tā de iure q̄ de facto
debꝫ r̄pelli a ꝑmotōe:siue sit dignitas
siue ordo:qꝛ porte dignitatis īfamib⁹
patere non debēt.di.51.q in aliquo. ex̄
de iureiur.infamib⁹.li°.6°. A .Hoc fuit
dictū Ray.vt pꝫ in dicta.q.i. B .Item
infamis nō pōt eē iudex vel ꝑcurator:
ex̄ de iudi.cū deputati. A .Parū vr̄ fa
cere.sed plus facit dcm̄.c.infamib⁹. B.
Itē repellit ab accusando.ff.de accu.l.
q accusare.Itē a testificādo:nisi in ca
sibus.ex̄ de testi.c.testimoniū. A .nisi
eēt in integrū restitut⁹:vt.ī.testis.§.5°.
B .Itē a postulādo.ff.de postu.l.i.de q̄
postulātōe hēs.ī. postulatio .§.fi. Hec
aūt de infamib⁹ sic suꝑficialr̄ dicta suf
ficiāt.Alia ꝑl'a potes vidē.3.q.7.§.por
ro in tex. ꝛ glo. Qualit ꝛ qn̄ infamatis
sit indicenda purgatio:vide infra pur
gatio.§.2°.

Infidelis.

Utrū liceat
fidelib⁹ cōi
care cū infidelib⁹. R° sꝫ Tho.
scđa scđe.q.io. Qui in fide firmi sunt
ita ꝙ ex eoꝝ cōicatōe cū infidelib⁹ spe
rat magis illoꝝ cōuersio q̄ hoꝝ subuē
sio:nō sūt ꝑhibēdi cōicare cū īfidelib⁹
Simplices aūt ꝛ infirmi ꝑhibendi st̄
ne sine magna necessitate cum eis cō
uersentur.

¶ Que infidelitas sit graui⁹ peccatū?
R° sm Tho. vbi s̄. Heretici quidēꝫ q
ꝑfitent legē euangelii ꝛ eā corrūpunt
grauius peccāt q̄ iudei qui fidē nunq̄
susceperūt ꝛ iudei q susceperūt figurā
ei⁹ ī veteri lege quā male interpretan
tes corrūpunt grauius peccant q̄ gen
tiles q nullo mō fidē euāgelii suscepe
rūt. Possēt tn̄ sm quid aliter cōparari.

¶ Utrū cum infidelib⁹ sit disputandū
R° sm Tho.vbi s̄. In disputatione fi
dei cōtra hereticos duo sunt cōsiderā
da.Unuꝫ ex parte disputantis.qꝛ si di
sputat tanq̄ de fide dubius:ꝛ experiri
volēs veritatē:tūc peccat ꝑculdubio
tanq̄ infidelis.Si aūt disputat ad con
futandū errores vel ad exercitiū: lau
dabile est.Aliud est cōsiderandum ex
parte audiētiū vtrū ipsi sint instructi
ꝛ firmi in fide.tunc.n.nullū est pericu
luꝫ disputare.Aut si audiētes sint sim
plices ꝛ ī fide titubātes.Circa tales di
stiguēdū est.qꝛ si st̄ sollicitati ab īfide
libus nitētibus in eis fidē corrūpere:
tunc necesse est publice disputare dū
mō inueniantur aliqui ad hoc idonei.
Per hoc.n.simplices in fide firmabun
tur ꝛ tollet īfidelibus decipiēdi facul
tas.Si ꝟo nō sūt sollicitati:tūc pericu
losum est publice disputare de fide co
rā simplicibus quoꝝ fides etiā ex hoc
ip̄o ē firmior ꝙ nihil diuersū audierūt
ꝛ iō non expedit eis vt audiāt ꝟba infi
delium disputātiū ɔ fidē. Prohibētur
quoq̄ omnes laici disputare d̄ fide pu
blice vel occulte: ex̄ de heretic]. qcūq̄
li°.6°. A .Et ibi dicit.Qui ꝟo cōtrafecēit
excōicatōis laqueo innodet. B .Utrū

liceat infideles trahere ad fidē per aliqua data munera: vide.ī. munus .§.2°. ⁊.ī.iudeus 3°.§.p̄.circa fi. Infideliū matrimoniū de hoc q̄re s̄. impedimētum 9°. de dispari cultu per totū. Itē de infidelibus hereticis vide s̄.hereticus. De iudeis.ī.iude⁹. De saracenis.ī.saracen⁹

Ingratitudo. Utrū sit peccatū mortale. R°. ẜm Tho. secūda scđe.q.107. Ingratus dr̄ aliqs dupliciť. Uno mō per solā omissionez: puta q2 non recognoscit vel retribuit vices ꝓ bn̄ficio accepto. ⁊ hoc non sp̄ est peccatū mortale. Nā si ingratus p̄termittat illud ad quod nō teneť. A .s.ex obligatione nccitatis: sed ex debito g̃titudinis: quod ē vt homo aliquid liberaliter tribuat etiā ad quod non teneť ẜm eundē Tho.ibidē. B .non peccat mortaliter: sed venialiter. quia ꝓuenit ex negligētia quadā seu indispositione. A .s.hoīs ad virtutē: vt p3 ibidē B . Pōt tamē eē mortale ꝓpter interiorem cōtēptū: aut si s̄btrahat illud qđ ex necessitate debeť beneficio siue simpliciť siue in aliquo nccitatis gradu. A. vt si omitteret facere quod ꝓmisit ꝓpter acceptū beneficiū. aut si bn̄facienti non subueniret cum posset in notabili nccitate. B. Alio modo dr̄ ingratus nō solū q2 p̄termittit s3 ⁊ cōtrariū agit. Et hoc etiam ẜm conditōem eius quod agiť qñq3 est peccatū mortale: quandoq3 veniale.

Utrū ingratis benefitia sint subtrahenda. R°. ẜm Tho. vbi s̄. circa igratū duo sunt cōsiderāda. p° qdem ꝙ ipe sit dign⁹ pati. ⁊ sic certum est ꝙ meretur beneficii subtractōem. 2°. considerādū ē ꝙ oporteat beneficiū facere. p° nāq3 non debet esse facilis ad igratitudinē iudicādā. Nā forte non occurrit bn̄ficiato facultas aut debita opportunitas retribuēdi. 2°. deb3 tendē ad hoc ꝙ de ingrato gratū faciat: qđ si nō pōt p° beneficio facere forte faciet secūdo. Si vo ex bn̄ficiis multiplicatis ingratitudinem augeat ⁊ peior fiat: d3 a beneficiorum cessare exhibitōe.

Iniuria. Quedam est enormis q̄daz nō: vt s̄.enormia.§.2°. A. Melius s̄.absolutio 2°.§.fi.in additōe. B.

Utr̄ aggraueť iniuria ex h° ꝙ ꝯmittatur in ꝑsonā plibus cōiunctā. R°. ẜm Tho. scđa scđe.q.65. Ceteris paribus q̄to aliq̄ iniuria ī plēs redūdat: tanto ē grauius pctm̄. Et inde ē ꝙ graui⁹ peccatū ē si aliquis ꝑcutiat p̄ncipem q̄3 p̄uatā ꝑsonā: q2 redūdat in iniuriā toti⁹ multitudinis. Cum aūt inferť iniuria in personā coniunctā alteri q̄liťcunq3. tunc iniuria illa ꝑtinet ad duas personas: ⁊ ex hoc ipso aggranať pctm̄. Quō ⁊ qñ liceat iniuriā persone vel rerum repellere: vide s̄. bellū p°.§.2°. De materia iniuriarū: vide.ī.patiētia.

Iniusticia. Utrum faciens iniusticiā sp̄ peccet mortaliť. R°. ẜm Tho. scđa scđe.q.70. Cū iniusticia cōsistat in nocumento alterius: manifestum est ꝙ cōtrariať caritati. ⁊ sic ex suo genere ē peccatū mortale. Ille tn̄ qui in paruis facit iniusticiā deficit a ꝑfectōe eius qđ est iustū facere inquātū pōt reputari non esse oīno ꝯ volūtatez eius qui hoc patiť: puta si auferat aliquis alicui vnū pomū vl' aliqd tale ꝯ quo ꝓbabile ē ꝙ ille nō ledatur: nec ei displiceat. De iniusticia iudicis ecclesiastici vide.ī.iudex 2°.§.fi. A . Immo .§.p°. B . Item multa circa iniusticiaz iudicū vide.ī.iudex p°.§.3°. ⁊ se.

Inobedientia. Utr̄ sit peccatū mortale. R°. s3 Tho. scđa scđe.q.105. Sic. Nam inobediētia ꝯriatur caritati dei q̄ exigit vt ei⁹ p̄ceptis obediať. In p̄ceptis aūt diuis ꝯtineť ꝙ etiā supiorib⁹ obediať. Uñ Ro. 13°. Qui resistit p̄tāti: dei ordinatōi resistit. Itē ꝯriať dilectōi ꝓximi inquātū supiori ꝓximo subtrahit obediētiam quā ei d3. Si āt p̄lat⁹ aliqs tot p̄cepta

ingerat ꝙ subditus ea implere nō pos
sit excusaṫ. De obedientia hētur. ī. obe
dientia. per totum.

Inquisitio.

Sciendū ꝙ tribus modis ꝓcediṫ cōtra aliquē de
crimine. vȝ ꝑ accusatōeȝ. denūciatōeȝ.
ꝛ inquisitōem. Et qdem quō debeat fi
eri accusatio hētur ꝰ. accusare. ꝛ ꝰ. ac
cusatns. Ad denūciatōeȝ ꝯo dȝ ꝓcedē
caritatiua āmonitio: ex̄ de accu. super
his. ꝛ. c. q̄liter ꝛ qñ. ij. Et ad inqsitōeȝ ꝓ
cedere clamorosa insinuatio: vt in dcō
. c. qualr. Addiṫ ꝛ quart⁹ modus. s. cū cri
mē obiiciṫ per modū exceptōis: ō quo
agiṫ. ī. inscriptio. §. ꝑ. ꝛ. ij.

¶ Qñ ꝛ a quo sit ꝓcedēdū ad inquisi
tōem. R. Cū subdit⁹ aliqs vel etiā pre
latus offendit si per clamorē ꝛ famam
ad aures supiozis peruenerit: nō qdeȝ
ortā a maliuolis ꝛ maledicis: sȝ a ꝓui
dis ꝛ honestis: ꝛ non seł tm̄ sed sepe dȝ
ꝯitatē diligēti⁹ ꝑscrutari vt puniat si
opȝ: nō tanq̄ idē sit accusator ꝛ iudex:
sed q̄i denūciāte fama: ex̄ de accu. q̄liṫ
ꝛ qñ. ij. ꝛ ex̄ de simo. lȝ heli. A. In dicto
. c. q̄liter. nō dr̄ de ortu infamie: sed de
denūciatōe q̄ facienda ē a ꝓuidis ꝛ ho
nestis. Sufficit. n. ꝺm Ray. ꝙ apud bo
nos ꝛ graues qs sit diffamat⁹: nō disti
cto a quib⁹ ortū hūit infamia. qꝛ infa
mia ab icerto auctore ꝓcedit: de ꝯsec.
di. 4. sanctū. Con. Ber. ꝛ Hosti. in dicto
. c. q̄liter. ꝛ in sū. con. li. 3. ti. 33. q. 5. Et ad
dūt ꝙ tūc purgatio est indicēda saltē
ꝓpṫ scādalū: ar. ex̄ de pur. ca. accedēs.
Addit Hosti. Si nō oino cōstaret ꝙ a
maliuolis orta ifamia eēt: nec scanda
lū imineret: nec multū sparsa eēt infa
mia: nō eēt de nccitate purgatio indicē
da: ex̄ de pur. ca. cū in iuuētute. Itē vt
pȝ ibidē. Ul. dicit ꝙ ad inqsitōem ꝓce
ditur ex q̄tuor causis. s. ex clamorosa in
sinuatiōe: vt dictū ē. Itē ꝓpter scāda
li timorē: qō pōt turbare eccłiam: siue
sit vn⁹ adeo potens ꝙ ip̄e scandaliza
t⁹ pōt eccłie scādalū suscitare: siue sint
plures. Ad remotōem autē talis scan
dali indicitur purgatio. ꝛ illa seqtur in
quit inqsitōem. Itē pōt fieri inquisitio
ꝯ eū qui suspect⁹ ē suo prelato vel ꝓn
cipi terre vel aliis bonis viris. qꝛ ex h⁹
indiciṫ purgatio. Itē fit inqsitio ꝓpter
periculū etiā sine ifamia: sicut fit i he
resi ꝛ in aliis criminib⁹ que serpūt i oc
culto. Ibidē etiā pȝ ꝺm Hosti. q̄lr ep̄s
ex officio suo visitet q̄libet āno quali
bet eccłiam etiaȝ si nulla ꝓcedat infa
mia. ꝛ tūc inqrere dȝ ex officio puro tā
de clericis q̄ȝ de laicis. Dicit etiaȝ ꝙ ar
chip̄sb̄r visitat si de consuetudine hoc
habeat: postea ep̄s de iure cōi: postrēo
archiep̄s eodē iure. ꝛ legat⁹ ab ap̄lica
sede missus. Et ꝯ h⁹ nō currit ꝓscriptio
ex̄ de ꝓscrip. cū nō liceat. qꝛ nisi visita
retur aīa piclitareṫ. ꝓuilegia tamē bñ
possunt eximere. Hec oīa i dcā. q. 5. B.

¶ Qualiter ꝓcedendū sit in inqsitōe
que fit ꝯtra singulareȝ ꝑsonā. R. Pri
mo quidē sciendū ꝙ dȝ fieri i loco vbi
conuersatur ꝑsona de qua ē inquirēdū
. 23. q. i. paratus. ex̄ de elec. postq̄. ꝛ ex̄ ō
ꝓscrip. quosdam. Citabiṫ aūt ipse ꝯtra
quē inquirendū est. ꝛ sic debȝ esse pñs
nisi per cōtumaciā se absentauēit. ꝛ dȝ
fieri corā eccłie seniorib⁹. A. De ist] se
nioribus non diciṫ in. c. allr̄atl. sȝ bñ dic̄
Hoff. Et pōt itelligi de legitimis offici
alib⁹ iudicis inqrentis. B. Itē exponē
da sunt ei illa capła de qbus fuerit in
quirendū vt facultatem hēat defendē
di se. Et non solū dicta testium sunt ei
dicenda: sed etiā nomina eoꝝ: vt qd ꝛ
a quo sit dictuȝ appareat. ꝛ ne suppres
sione nominū detur audacia ifamādi
A. Dicit tamē Hosti. ꝙ cauti iudices
cōsueuerūt tradere depositōes sine no
minib⁹ ꝛ noia sine ꝯpositōib⁹ ꝓpter te
stium euitāda pericula: vt in sū. cō. li.
3. ti. 31. q. 6. B. Itē admittēde sunt ex
ceptōes ꝛ replicatōes legitie. Hec oīa
ex̄ de accu. qualr ꝛ quando. ij. ꝛ . 5. q. 2. si
ꝓmates. Et talis quidem potest oppo
nere cōtra inquisitorem de suspecto. vł
ꝙ sit criminosus: ꝛ cōtra denunciatōeȝ
A. i. denunciantem: vt in dicta. q. 6. B.

vel litteras ad inquirēdū impetratas. ⁊ contra testes ⁊ dicta eoꝝ: ex̄ de accu. cum oporteat. ⁊ c. cum dilectus 2° Naꝫ nō debēt admitti testes nisi legitimi: ex̄ de sen. ⁊ re iudi. cū J. ⁊ A. Item inq̄sitor debet facē iurare ⁊ testificari etiā illos qui denunciauerunt: ex̄ de simo. licꝫ heli. Secus est in via accusatiōis. quia accusator non potest esse testis: ex̄ de accu. cum P. Itē sciēdū ꝙ in nullo crimine pōt ꝓcedi ad inquirendum ex denunciatione nisi p̄cesserit fratna correctio: vt in dicto. c. licꝫ. de quo vide s̄. correctio fraterna. §. 5°

¶ Qualr̄ ꝓcedēdū sit in inq̄sitōe gnāli: pnta cū cōmittit alicui inquisitio ecclesie tam in capite q̄ȝ in mēbris? R̄n° Debꝫ ꝓcedi de plano ⁊ sine strepitu iudicii: cū non deceat seruos dei talibus implicari: ex̄ de accu. olim. nō ita ꝙ ordo iudiciarius oīno p̄termittat: sed ꝑ modū qui hēt .i. iudicium. §. p̄. Item i tali inquisitōe recipiunt testes quales in ecclīa inueniunt: quia que domi fiunt ꝑ domesticos ꝓbari opꝫ: ex̄ de testi. veniens. 2°

¶ In quo differt inquisitio quam facit iudex ex officio ad clamorem fame: et ea ad quā ꝓceditur alio ꝓcurante siue ꝓmouente. R̄° In multis. Nam cū ꝓcedit ex officio tunc is ꝯtra quem inq̄ritur cogendus est iurare ꝙ rn̄deat ꝟitatē ad interrogata. ⁊ hoc dico siue inq̄ratur ꝯtra determinatā personaꝫ siue cōtra conuētum. Si ꝟo ꝓceditur alio ꝓcurante: non est aduersarius cogendus iurare: ne ꝓpter hoc ꝓmotor inq̄sitionis possit instrui: sed ipse tenet ꝓbare suam intentōeꝫ. alit̄ puniet suspēsione vel hꝰmodi. A .i. suspendet ab officio ⁊ beneficio: vt in. c. cum dilectꝰ de quo. i. B. donec se purgauerit ꝙ n̄ aio calūniādi crimina ꝓposuit: ex̄ de calū. c. cū dilectꝰ. Itē cum inquisitor ex officio ꝓcedit publicatis attestatōibꝰ pōt denuo ab aliis testibus iq̄rere: vt .2. q. 5. hēt. ⁊ c. mēnam. Cū ꝟo alio ꝓcurante fit tunc publicatis attestatōibus n̄ recipiētur alii testes. q2 timet de subornatōe. A. Idē in sū. cō. i dicta. q. 6. B.

¶ Que forma iuramenti testium i cā inq̄sitōis? R̄° Si ē ꝯ ꝑsonā ⁊ crimen determinatū: iurat testis ꝙ sup̄ crimine dicet plenā ꝟitatē: ex̄ de simo. lꝫ heli. Si ꝟo est inq̄sitio sup̄ statu ecclīe: iurat de his dicere qđ scit vel credit i ecclesia reformāda. vel ꝙ rn̄deat ad int̄rogata: ex̄ de accu. cū dilectus. Et nota ꝙ in talibꝰ iuramētis non dꝫ nec solet iurari de occultis. Nā secretoꝝ solꝰ ds iudex ⁊ cognitor ē. dis. 32 erubescāt. ⁊ .2. q. 5. consuluisti. ⁊ solū deū hēt vltorem. C. de iureiur̄. l. iusiurādi. A. Hic vocātur occulta siue secreta s̄m Guil. ⁊ i dicta. q. 6. nō solū secretū cōfessionis: sꝫ ⁊ oē crimē de quo quis nō est infamatus Et addit ꝙ si aliq̄s infamatꝰ sit de aliq̄ crimine: puta de fornicatōe: ⁊ sup̄ hoc crimine fiat inquisitio: dꝫ testis etiam dicē secretas circūstantias q̄s nouit lꝫ iurauerit tenere secretum. Item ꝙ qn̄ fit inq̄sitio gnālis: tunc si de occultꝭ de q̄bus nō p̄cessit ifamia aliq̄d dixerint testes nō valebit dictū eoꝝ: nec ille cōtra quē deposuerūt ꝓpter hꝰ erit puniendus: vt ex̄ de accu. inquisitōis. B

¶ Qn̄ fit inquisitio i aliquo monasterio: q̄s ꝓuidebit de expensis inq̄sitori vel monachis q ꝓsequūtur ꝯ abbatē? R̄° Pro oibus dꝫ ꝓuideri de rebꝰ mōasterii: ⁊ nō tm̄ denunciātibꝰ seu accusātibꝰ: sed etiā quos iudices ad ꝓsecutionē negocii idoneos duxerint assumendos: ex̄ de accu. ex parte. ⁊ c. oliꝫ. A. In his. c. nihil dici vr̄ de expēsis iquisitorꝭ sed alioꝝ p̄dictoꝝ tm̄. B.

¶ An durāte inquisitiōe monachi debeant obedire abbati? R̄° Debēt in licitis ⁊ honestis dūmodo non impediatur prosecutio negocii: extra de accu. ex parte. ⁊ c. olim.

¶ Nō pōt p̄latꝰ iferior suis subditꝭ int̄dicere ne reuelēt statū suuꝫ vel ecclīe sue aut ꝑsōaꝝ his q missi sūt ad iq̄rēdū cōrigēdū ⁊ r̄formādū: nec tenent sniē excōicatōis. suspēsiōis. vl̄ int̄dicti ꝯtra

huiusmodi late: nec etiã iuramẽta vel ꝓmissiones ⁊ obligatões alie facte ad celandũ. Jnsup ab inqsitorib' talis te meritas aiaduersione digna ṗcipit castigari: ex̃ de offi. ordi. q2 plerisq3. li° 6°.

¶ Postq3 corã eo q ꝯ aliquẽ sup certis crimibus iquisitor fuerat deputatus eadẽ crimina ille cõfessus fuit: nõ põt ipugnare cõfessionẽ quo min' puniat: nec ideo põt punitõem euadẽ dicẽs ꝙ super eisdẽ crimibus antea nõ fuerat diffamatus. vel ꝙ per eũdẽ inqsitorẽ capl'a super qbus volebat inquirere sibi tradita non fuerunt: ex̃ de accu. postq3 lib° 6°.

¶ Si is cui ꝯtra te cõmissa fuit inqsitio sup certis crimibus ꝓcesserit ad ꝟitatẽ inquirẽdã omissa inqsitõe ifamie te pñte nec reclamãte aut qcq3 super hoc excipiẽte non poteris impugnare ꝓcessũ ei' ob h°. q2 nõ fuit de ifamia ṗmitus inqsitũ: ex̃ de accu. si is. li° 6°.

¶ Quis est effectus inqsitõis? R°. Si inquirit ꝯtra ṗlatũ siue hñtem administratõem ⁊ cõuincit: pena eius ẽ remotio exemplo villici diffamati cui dictum est. iam nõ poteris ãplius villicare. Luc. 16°. ex̃ de accu. qualiter ⁊ qñ. 2°. Si vero nõ hẽt administratõem pena est arbitraria ſm merita ꝑsone ⁊ q̈litatẽ excessus: ex̃ de accu. inquisitõi. i fi. ṗmi rñsi. sed hoc fallit in crimibus enormibus q̃ ordinis executõem aut retentionẽ beneficii etiã post ꝑactã pniam impediũt: vt est in simoniaco in ordine ⁊ beneficio: ex̃ de accu. inqsitõis. Jn his .n. sic est sicut in accusatõibus in iudicio ꝓcedẽdum: vt in dcõ. c. inquisitiõis A. Effectus aũt inqsitionis est qa iducit degradatõem. Denunciatio ꝟo ad pniam: vt põt colligi i dicto. c. qualiter ⁊ qñ. ⁊ nõtur in sũ. con. li° 3° ti. 31. q. 4. ſm Ray. B. Que aũt dicant crimia enormia: vide s̃. enormia. ⁊ s̃. crimen. De inquisitorib' hereticoꝝ hẽs s̃. hereticus ṗ. §. 4° ⁊ heretic'. 2° §. 16° qui icipit. Jnquisitores i certis ꝓuinciis: cũ sequẽtibus. ⁊ hereticus 3° per totum.

Inscriptio. Qui accusat aliquẽ dz se inscribere. i. ad penã talionis si non ꝓbauerit obligare: vt sup̃ accusatio. §. 2°.

Utruz inscriptio sit semper neccia. R°. Qñ crimẽ nõ opponit directe per modũ accusationis vl' dnũciatiõis. A. Quãdo opponeret ꝑ modũ denunciationis: etiã tunc nõ est necessaria iscriptio: sed caritatiua monitio: ex̃ đ accu. qual'r ⁊ qñ. 2° B. sed ꝑ modũ exceptionis: vt cũ obiicitur accusatori vel testi ad h° vt ab accusatõe vl' testificatõe repellatur: vel electo vt a ꝓmotõe excludat: non ẽ necessaria inscriptio. Sed si obiiciat iam confirmato: puta in cõsecratõe: obiiciens debet se obligare ad penam extraordinariã ad arbitriũ iudicis circa vinculũ inscriptõis. Nã electus crimine sic ꝓbato perdit qđ per electõnẽ ⁊ confirmationẽ ei fuerat acquisitũ sed ṗus habita non amittit: ex̃ đ accu. super his. ⁊ c. qualiter ⁊ quãdo. 2° in fi.

Institutio. Capitulũ sede vacãte põt admittere ⁊ instituere i bñficiis pñtatos a patronis si sint idonei: lz al'r talis admissio ⁊ institutio ad epm pertinẽt: tamẽ sede vacante non põt cõferre beneficia q̃ ad collatõz epi ꝑtinent: ex̃ de insti. c. ṗ. li° 6°. Jnstituere heredes quomõ teneat testator vide i. testamẽtũ 2° §. ṗ. per totum.

Interdictum p° cõiter. Jnterdictũ aliud ẽ gnãle: aliud particulare. Generale dicitur quãdo generaliter interdicitur regnũ aut ꝓuincia siue etiã ciuitas aut castꝝ A. aut villa: vt in. c. cum in partibus. de quo. i. B. Et intelligẽdum ẽ gnãle i hoc casu etiã si iterdicat terra alicui' qui nullã hẽt integrã: sed tñ ꝓ parte. Particulare ꝟo qñ de multis eccl'iis vna vel pauce interdicuntur: ex̃ đ ꝟ. sig. cum in partib'. A. Jdem i sũ. con. li° 3° ti. 33. q. 222. ⁊ se. B.

Quid ē dicē: intdico talē locū? Rn°
bm Inno. Nihil aliud ē dicere q̄ intdi
cere ibi hoies hitātes a certꝫ sacris ibi
accipiēdis: ⁊ a sepultura. ⁊ ꝙ clici ibi
publice celebrare ⁊ sacra conferre ꝓhi
bētur. A. Sic g° interdictū ē qdā eccle
siastica censura q̄ qs ꝓhibet a partici
patōe quorūdā sacroꝝ ⁊ diuinoꝝ ⁊ sepl
tura. Et ad hoc facit qō hētur in sū. cō.
eo. ti. q. 220. Qn̄q; aūt ponitur ⁊ ꝓ aliis
particularib⁹ ꝓhibitōib⁹: vt cū alicui
intdicit ingressus ecclie: ex̄ ō sen. exco.
is cui. li° 6°. B. locus. n. ꝑ se nō est i cul
pa: nec ē sacroꝝ ꝑceptibilis.

Interdictū bm Inno. Hosti. ⁊ Ber.
nō pōt poni sine rōabili cā. sicut nec ces
satio a diuinis: vt dictū est s̄. cessatio.
§. p̊. ⁊. 2°. ex̄ eo. cū medicinalis. li° 6°. ⁊ ex̄
de his q̄ fi. a ma. par. ca. q̄siuit. Quā de
cre. Inno. ⁊ Hosti. intelligūt ꝙ snia in
terdicti nō est ferēda ꝓpter culpaꝫ ali
cui⁹ ꝑticularꝫ persone: sed ꝓpter culpā
vniuersitatꝫ: nisi cū sit dn̄s loci: ex̄ de
spon. non est nobis. ⁊ ex̄ de offi. dele. sa
ne. Un̄ pōt fieri ꝓpter delictū dn̄i: siue
capli: siue alic⁹ cōitatis. A. Idem i sū.
con. li° 3° ti. 33. q. 227. B. Sed h̄ nō. ꝙ nl
lus locus pōt intdici auctoritate ordi
ria vel delegata ꝓ pecuniario debito
vel ꝓ cuiusuis pecunie quātitate: al' n̄
tenet nisi fieret de aplice sedis spāli ⁊
expr̄ssa licentia. Hoc Bonifacius octa
uus in qdā extrauagāti q̄ incipit. Proin
de attēdētes.

Utrꝫ intdictū possit iponi non p̄ce
dente admonitōe. R° bm Inno. Si im
ponatur ꝓ culpa q̄si pena siue penitē
tia: tunc ꝓbata culpa vel notoria ext̄
te imponi pōt sine vlla admonitiōe ēt
penitēti ⁊ correcto: sicut inuenit de sen
tentia suspēsionis q̄ fert ꝯtra delinqn
tem ⁊ non cōtumacē siue monitū. 5. q.
4. in loco. A. Sed bm Hosti. hoc itel
ligit de pena quā quis ipso facto incur
rit a canone statutā. nā tunc nō oꝫ p̄ce
dere monitionem. Sec⁹ aūt si ab hoie
iponat ꝓ pena. qꝛ tūc admonitio debꝫ
p̄cedere: ex̄ de coha. cle. ⁊ muli. c. sicut.
vt ⁊ nōt in sum. con. eo. ti. q. 231. B. Sꝫ
qn̄ ꝓ ꝯtumacia ifert nō dꝫ iferri nisi ꝯ̄
incorrigibilē ꝯtumacē ⁊ tūc dꝫ admōi
tio p̄cedere: ex̄ de appel. rep̄hensibilis

Que differētia ē int intdictū ⁊ excō
municatōem aut suspēsionē? Rn° bm
Ray. Prop̄e lo qndo excōicat persona
xi. q. 3. certū. ex̄ de ṽbo. sig. ex parte. Et
qdem si est maior separat nō solū a sa
cramētis: sed etiā a cōione fideliū: vt s̄
excōicatio. p̊. §. 2°. sed vniuersitas nō ex
cōicat: vt dictū est s̄. excōicatio p̊. §. 32°
q incipit. vniuersitas. A. Illum. §. quo
taui ꝓ. 29°. B. Suspendit quoq; ꝑsōa
⁊ qn̄q; qdeꝫ a bn̄ficio. qn̄q; ab officio.
qn̄q; ab vtroq;. 2. q. 5. p̄sbyt. ex̄ de pur.
ca. int sollicitudines. Intdicit ṽo qn̄q;
ipse locus: vt regnū. ciuitas. castrū. vel
ecclia: ex̄ de ṽb. sig. cū in partib⁹. Silr
aliqn̄ intdicit vniuersitas: vt cler⁹ vel
ppls: ex̄ eo. si snia. li° 6°. A. Idē in sum.
cō. eo. ti. q. 229. B. Et nihil ē aliud q̄ se
paratio a certis sacris: ⁊ oibus diuinis
officiis: ⁊ ecclīastica sepultura: vt ex̄
de spon. non est nob. ex̄ de pe. ⁊ re. ꝙ in
te. Et de hac mā plene hētur. ī. intdictū
4°. §. p̊. 2°. ⁊. 3°. ⁊ aliqd dictū est s̄. §. 2°.

In quo ꝯueniūt excōicatō intdictū
⁊ suspēsio. R° bm Hosti. in plibus. Pri
mo qdē quia sicut excōicatio debet fie
ri in scriptꝫ ꝯtinētib⁹ cām. ⁊ cui⁹ scriptu
re exemplū tenet iudex excōicato tra
dere ifra mēseꝫ si fuerit reqsit⁹: ō qua
requisitōe dꝫ fieri publicū instr̄m vel
antētice lr̄e. Iudex aūt h⁹modi ꝯstitu
tionis violator ꝑ mēseꝫ vnū ab ingres
su ecclie ⁊ a dinis suspēsus ē. ⁊ suꝑior
ad quē recurrit dꝫ ipam sniam relaxa
re ⁊ excōicatorē ad intesse ꝯdemnare.
Idem per oia est in sententiis suspēsi
onis ⁊ interdicti. ⁊ de hoc habes s̄. excō
municatio p̊. §. 8°. A. q icipit. quō debꝫ
B. ex̄ eo. cum medicinalis. li° 6° 2° qa
snia excōicatōis intdicti ⁊ suspensiōis
non releuatur per sequētē appellatio
nem: sed bene per p̄cedenteꝫ: ex̄ ō ap
pel. ad hoc qm̄. ⁊ c. pastoralis. ⁊ ex̄ eo. is
cui. li° 6° 3° qa ligati aliq̄ snia de p̄dictꝫ

nec eligere nec eligi possūt: ex̄ de app.
ↄstitutus p̄.ꝛ ex̄ ꝺ ↄsue.cū dilect⁹.ꝛ ex̄
de excep.aplice.ꝛ ex̄ de elec.cuꝫ inter.
4° qꝛ nullus dictoꝝ dꝫ celebrare dina:
ex̄ de cle.exco.mini.c.2°.ꝛ.c.postulasti.§.
fi.5° qꝛ tales sñias dꝫ monitio p̄cedere
qđ itellige: vt s̄.§.4° A .cū additione
sua. B.ꝛ ar.ex̄ de sen.exco.si canonici.
li°.6° A .Potius ē sub rubrica de offi.
ordi.eo.li° B .6° qꝛ qlibet eoꝝ iurat an
teq̄ꝫ absoluat͛ non ampli⁹ ↄtrauenire.
Et i oibus pōt fieri relaxatio ad caute
lā: ex̄ eo.venerabili.nisi eēt interdictū
gnāliter pmulgatū: in quo nō hꝫ locū
relaxatio ad cautelā: ex̄ eo.p̄nti.lib°.6°
7° qꝛ talis sñia ē etiā a superiorib⁹ obs̄
uanda: ex̄ de offi.or.cū ab eccliaꝝ.8° qꝛ
nullus eoꝝ durāte sñia pōt testificari
ex̄ de excep.aplice.ꝛ ex̄ de testi.veniēs.
in fi.9° qꝛ supior nō dꝫ ip̄as sñias reuo
care vel pnunciare nullas eē nisi voca
tis ptibus: ex̄ de appel. romana.§.plr.
li°.6° A .salua ↄ̄ria ↄsuetudine quo ad
relaxatōem si hētur: vt in.c.romana.ꝺ
sen.exco.li°.6° B .x° qꝛ illi q p p̄uilegi
um sunt recepti i ppos ꝛ spāles roma
ne ecclie filios: lꝫ ppter hoc nō sint exē
pti: tñ sicut nec excōicati: sic nec intdi
ci nec suspendi possunt ab alio q̄ꝫ a ro
mano pontifice vel legato a latere: ex̄
de v̄bo.sig.veniēs.li°.6° xi° qꝛ oēs p̄dce
sñie noie censure ecclia stice cōtinētur
ex̄ de v̄b.sig.querēti. A .Lō.Inno.vt i
sū.con.eo.ti.q.231.vbi p̄dicta nōnt͛. B.

¶ Quis pōt intdicere? R̄ sm Inno. ꝛ
Hosti. Quilibet p̄latus habēs iurisdi
tionē ordinariā. Quilibꝫ etiā hēns iu
risditionē delegatā pōt interdicē eccle
siā terrā vel personā ↄtumacē sue iuris
ditionis: etiā si ↄtumax sit ep̄s: extra ꝺ
offi.del.sane qa.diocesan⁹ tñ non dꝫ su
spendere seu interdicē clicos seu eoruꝫ
ecclias perpetuo: vl' ad longū tp̄s: nisi
de cōsensu capituli: ex̄ de exces.p̄la.c.p̊
A .Ibi nō dr̄ de isto tpe longo vl' i per
petuuꝫ.sed hāc limitatōem ponūt dci
Inno.ꝛ Hosti. Nā vt ait idem Hosti.
mirū eēt q̄ ep̄s sine iudicio capli non
possꝫ suspēdere vl' ecclias iterdicē: cuꝫ
nō tantuꝫ delegatus solus: sed etiā sub
delegatus per se valeat excōicare: vt
extra de offi.dele.ex litteris: vt ꝛ notat͛
in sum.con.eo.ti.q.228. B .Et hoc ma
xime quādo pcedit ex officio suo: quia
tunc cū maiori deliberatione pceden
dum est. Sed regulariter ꝛ de iure ꝛ ꝺ
consuetudine sentētia pastoris solius
timenda est ꝛ tremēda.xi.q.2.c.p̊.16.q.2.
visis.extra de offi.ordi.cum ab eccliaꝝ
Item interdicere potest electus cōfir
matus licet nonduꝫ consecratus: quia
hoc est iurisditionis.extra de elec.trās
missam. Item sede vacante interdicē
potest capituluꝫ: extra de maio.ꝛ obe.
his que.ꝛ.c.cū olim.ꝛ extra de hereti.
ad abolendam p̊ rñso. Abbatissa vero
interdicere non potest: vt dictum ē s̄.
abbatissa.§.3° A .Predicta etiam no
tantur in dicta.q.228. B.

¶ Quis potest interdici? R̄n°. Sicut
potest colligi ex.§.p̄cedenti qlibꝫ sub
ditus vel etiam terra vel ecclia pōt in
terdici a suo p̄lato: aliter sñia a nō suo
iudice lata non tenet: extra de offi.del.
sane 2°.ꝛ extra de iudi.at si clerici. Exē
pti vero a p̄latis non possunt ab eis in
terdici. Si tamē ille qui est exemptus
ex vna parte haberet aliquod benefi
cium rōne cuius nō esset exemptus: in
hoc sui diocesani sententiis subiacet:
extra de p̄uile.cum capella. Prohibet͛
etiam q̄ in odiū exēptoꝝ vl' in fraudē
p̄uilegiorū non interdicātur vel excōi
centur vendētes illis: vl' ab eis emen
tes aut eis cōicantes. al' ↄtra faciētes
puniendi sunt: extra de p̄uile.quanto.
A .Idem in sum.con.eo.ti.q.229. B .
Sunt tamen casus in qbus exēpti sub
sunt diocesanis in quibus possunt eos
interdicere siue punire ꝛ condemnare:
quos hēs s̄.exemptus.§.5°. Iteꝫ nō pos
sunt interdici nisi a papa illi q̄ sunt spā
les ecclie filii: vt s̄.§.6° dictuꝫ est.in fi.

¶ Priuilegia q̄ aliq non possunt ex
cōicari vel terre eoꝝ interdici cōcessa
singularib⁹ psonis ecclia sticis vl' iccla

ribus non extēdunt ad sniās epoꝝ: qꝛ
ipsi pñt tales excōicare ꝛ interdicere.
A. Lex.c.i. allegati non dicit epoꝝ: sed
gnāliter ordinarioꝝ. B. nisi fuerit cō
cessa regibus. reginis. vl' eoꝝ filiis. vel
religiosis nō rōne personaꝝ: sed rōe or
dinuꝫ vel locoruꝫ: ex̄ de ꝑuil. ne aliqui.
li.º 6.º

¶ Sub q̄ forma ꝟboꝝ dꝫ poni interdi
ctum? R.º Forma hec est. vl' siles. Nos
ꝓpter talē cām ecclīam siue terraꝫ ta
lē supponim' int̄dicto: ex̄ de ꝟb. sig. cū
in partib'. ꝛ ex̄ de offi. dele. sane. 2.º Ad
dunt etiā cōiter iudices dicētes: ecclia
stico supponim' interdicto: vt Inno.
dicit. ꝛ hoc ad differētiam interdicti le
galis: de quo trāsim' ad pñs. Pōt etiā
snia interdicti ad volūtatē iudicis det
minari: puta vt interdicat missam cuꝫ
cātu vel vespas. vl' sepulturā ꝛ h'mōi.
Pōt etiā iudex ab interdicto excipere
ꝛ subiicere quos vult: ꝛ quādo vlt: pu
ta quādo dñs terre ibi fuerit pñs ꝛ h'
modi: ex̄ de spon. non est nobis. A. Idē
in sum. con. eo. ti. q. 232. ꝺm Inno. ꝛ Ho
sti. Et addunt ꝙ si ꝑsona essꝫ īterdicta
vel suspensa ꝓ culpa sua nō posset de
licētia alicui' celebrare nec suspēdi in
terdictū vel suspēsio. Sꝫ si suspēsa vel
interdicta esset ob culpā alteri': quod
aliquādo fit: dici pōt sicut de īterdicto
loci ꝙ talis snia suspendi pōt. B.

¶ Qñ snia īterdicti obliget? R.º Suf
ficit sniam interdicti publice ꝓmulga
ri: nec postea necesse est eā singuloruꝫ
auribus inculcare. Sufficit etiā cū qs
scit vicinos suos maxime metropolita
nam ecclīam recepisse sniāꝫ ꝛ seruare:
ex̄ de postu. p̄la. c. p̄. A. Idem in sū. cō.
eo. ti. q. 261. ꝺm Hosti. B. Insup oēs re
ligiosi tam exēpti q̄ꝫ non exempti q vi
derint vel sciuerint matricē loci ecclīā
A. i. maiorē seu baptismalē: vt pꝫ per
glo. in cle. ex frequētibus: de qua. i. vbi
idē dicit de cathedrali. B. seruare qd̄
cunqꝫ int̄dictum positū auctoritate se
dis aplīce vel ordinarioꝝ debēt ꝛ ipsi
seruare. aliogn non seruantes īcurrūt

excōicatōem ipso facto. Idē etiā in in
terdictis ꝛ cessatōib' a diuinis indictis ꝑ
statuta ꝓuincialiū ꝯciliorꝝ. vel epoꝛuꝫ
auctoritate. Idē in generalib' cessatōi
bus a diuinis. ciuitatū. terraꝝ. ꝛ alioꝝ lo
corū quas aliquādo ex ꝯsuetudine. ca
pitula. collegia vel ꝯuētus secularium
aut regulariū ecclīarū sibi vēdicāt h'
non obstantib' qbuscunqꝫ appellatiōi
bus antea etiā ad sedē aplīcam vel ad
alium interiect|. ꝛ aliis obiectōibus q
buscūqꝫ: vt in cle. ex frequētib'. de sen
ten. exco.

¶ Si snia interdicti ꝓferat in clerū.
non tñ ꝓpter hoc intelligit pp'lus iter
dict'. nec eꝯ.º Uñ vno ipoꝛuꝫ iterdicto
ali' licite admittit ad diuina: extra eo.
si snia. li.º 6.º Cū vero alicui' terre pp'ls
est interdict': singl'ares ei' persone in
telligunt iterdicte. vt i dcō. c. si snia. §.
fi. In gnāli quoqꝫ interdicto alicui' ter
re clīci lꝫ teneat illud obseruare. tñ eo
rū persone nō sūt iterdicte ꝺm Guil. ꝛ
Inno. ꝛ iō alibi exñtes i nullo tenētur
vt. i. interdictū 2.º §. fi. A. Idē in sum.
con. eo. ti. q. 264. Et addit ꝺm eū. Inno.
ꝛ Gonal. ꝙ si familia alic' iterdiceret
ꝛ clīci eēnt d ei' familia. ꝙ ꝛ ipi iterdi
cti essent: nisi spāl'r exciperētur. B.

¶ Utrꝫ snia iterdicti suspēdi possit ita
ꝙ liceat celebrare dina. R.º ꝺm Hosti.
ꝛ Inno. Qñ loc' vel ecclīa iterdicit: ta
lis snia suspēdi pōt. ꝛ tūc licet ibi cele
brare. ex̄ de ꝑuil. vt ꝑuilegia. Qñ ꝟo ē
interdicta ꝑsona seu suspēsa. si factum
ē ꝓ culpa suspēsi vl' interdicti: nō possꝫ
de licētia alicui' celebrare neqꝫ iterdi
ctū vl' suspēsio suspēdi. Si ꝟo factū es
set ꝓpter culpā alteri': qd̄ aliqñ fit. vt
. 17. q. 4. miror. ꝛ. c. felix. A. Hoc. c. felix
nō vr̄ ibi hr̄i. B. tunc dici pōt sicut de
interdicto loci ꝙ talis sententia suspē
di pōt ꝑ epm sicut ꝛ tolli.

¶ Quid si infra tempus suspensionis
vel interdicti appelletur? Respondeo
ꝺm Hosti. Appellari potest a suspēsa
sententia sicut a conditionali. extra
de appel. preterea. et. c. dilectis. ꝟ. veꝝ

dicim⁹.⁊ idē in snia suspēsionis. Secus aūt in snia excōicatōis cui⁹ effect⁹ nun quam pōt relaxari ad tps nisi oīno tollatᷣ: ex̄ de sen. exco. cuȝ desideres. i pncipio. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 233. B.

Interdictum 2°

I.s. spāliter: qd ponitᷣ in aliquā terraȝ. Ubi sciendū quod cū dr̄. interdicim⁹ terram talis regis vel dn̄i: sm Inno. ⁊ Hosti. intelligitᷣ oīs terra q̄ iurisditiōi sue subest tpe late snie. ⁊ silr qui in cri mine sibi fauet. Con. Ber. Si vo post sniam terrā emit: non est interdicta: nisi snie lator expssserit siue itēdēit tā d ea quā hȝ quam d ea quā hitur⁹ eēt. Si vo vē dit suā remanet illi terre on⁹ interdicti donec relaxetᷣ: vt ponit Hermān⁹ i tra ctatu de interdicto: ar. ex̄ de postu. pla. ad hec. A. Idem, in sum con. eo. ti. q. 225. ⁊ se. B.

Quid si dn̄s tpalis supponat terraȝ suam ⁊ proget in se iurisditionē alic⁹ epi: an possit terra eius ab illo interdi ci? R° sm Hosti. Si ordinarius cōsen serit i. prorogatōem. tūc planū ē quod pōt: ex̄ de foro cōpe. significasti. Sȝ si nō cō senserit: adhuc puto quod possit: ⁊ clerici tale interdictū seruare tenentᷣ: ex̄ d iu reiur. ex rescripto. ⁊ de offi. delᷣ. p. ⁊ B. Licȝ. n. laicus p spālē ɔuētōem nō pos sit supponē aliis ecclias vel personas ecclīasticas terre sue: tamē cū vniuer sitate tacite transeunt. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 230. B.

Si ciuitas castrū aut villa sunt int dicta illoȝ suburbia ⁊ ɔtinētia edificia intelligūtur iterdicta: ex̄ eo. si ciuitas. li. 6°. Al' vo noīe ciuitatis intelligitᷣ qd muroȝ ambitu ɔtinetᷣ: vt ibi dicitᷣ.

Nūqd hoīes de terra iterdicta pos sint audire alibi dina? R° Si est interdi cta ppter delictū dn̄i vel rectoris: tunc ciues qui culpabiles non existunt pn̄t extra ipam licite interesse diuinis: nisi ⁊ ipsi fuerint iterdicti ppter dn̄m puniē dū in eis: quia tunc etiā alibi non possūt interesse diuinis: sicut ⁊ non possunt si ppter culpam illoȝ positum fuit int dictum: ex̄ eo. si ciuitas. li. 6°. Et idē itel ligēdum si aliquis de ipis hoibus alio transfert domiciliū. Et eodem mō itel lige de clericis alicui⁹ terre interdicte: quia si culpabiles nō existūt: nec fuerint ip si interdicti: pn̄t alibi celebrare dina.

Interdictum 3°

I.s. in aliquā ecclīam. Ubi p̄ sci endum quod si ecclīa interdicitᷣ: nec in ca pella eius celebrari: nec i cimiterio po terit aliqs sepeliri si ipa capella vel ci miteriū sint eccle coniuncta: al' sec⁹: ex tra eo. si ciuitas. li. 6°.

Quid si aliqs scienᷣ celebrat i eccle sia aut qcūque loco interdicto? R° Nisi sit puilegiat⁹ in hoc vel nisi in casib⁹ a iu re concessis celebret: irregularitatē in currit: a qua non poterit nisi per papā absolui: nec pōt eligi nec eligere. extra eo. is qui. li. 6°.

Interdictū quar

I to. s. quid phibetᷣ vel concedi tur tpe interdicti. Et p̄ quidē nulla dina officia pmittuntur: extra de pe. ⁊ re. quod i te. ⁊ extra de spon. non est nobis. Sed hoc in 6° eo. ti. c. alma. tēperatᷣ multum hoc modo. quod singulis dieb⁹ i ecclīis ⁊ i monasteriis misse celebrentᷣ: ⁊ alia di uia officia submissa voce ianuis clau sis. excōicatis ⁊ interdict exclusis. campa nis etiā nō pulsatis: ita tn̄ quod nullos ali os etiā si aliūde veniāt debēt admittē nisi illi sint sup hoc puilegiati: ex̄ de p uil. li. 6°. ita quod tā canonici quam clerici ec clesiaȝ in quib⁹ distributōes qtidiane tribuuntᷣ illis q intsunt horis: si nō ve nerint amittāt eas sicut amitterēt si n̄ eēt interdictū: ita quod solū in festiuitatib⁹ s. natalis. resurrectōis. pēth. ⁊ assūptio nis beate Marie. A. Idē est hodie ēt de festo corpis xpi ⁊ ei⁹ octaua: sicut ē statutū per Martinū qntū ⁊ Eugeniū qrtū: vt pȝ per extuagātē q̄ incipit. Ex cellentissimi. B. campane pulsentur ⁊ ianuis aptis alta voce dina celebrētᷣ

excõicatꝭ exclusis. inťdictis admissis:
ita tñ ꝙ illi ꝓpter quos ꝓlatum est in
terdictũ altari nõ appropinquẽt: non
obstantibus q̄buscũq; ꝑuilegiis q̄ re
uocanť: q2 sufficere dꝫ oibꝰ ꝙ celebreť
vt dictum ē. Hec oĩa in ꝑdicto.c. alma
Item nõ ꝙ tpe gnãlis inťdicti põt con
fici chrisma i die cene: ex̄ eo.qm̃.li°.6°
¶ Utrꝫ tpe inťdicti ministrari possint
eccłiastica sacr̄a. R°. Non.ex̄ de sen.ex.
rñso. Et hoc multas recipit exceptiões
Nam p̊ q̄dem excipiť baptismꝰ cathe
cismus ꝛ ꝯfirmatio nõ solum paruulo
rum: vt in dicto.c.rñso.sed ēt adultorũ
ex̄ eo.qm̃.lib°.6°. Item excipiť pnia nõ
solum morientiũ: sed etiã viuorũ ꝛ sa
norum: dum tamē non fuerint excõica
ti qui non pñt admitti nisi in morte: et
exceptis illis ꝓpter quoꝝ culpã vł do
lũ lata est snia interdicti. vł qui ꝑbue
runt consilium auxilium vel fauorem
si non ꝑus satisfecerit vł de satisfacien
do dederint idoneam cautõem. aut si
hoc non possunt nisi iurauerint ꝙ cuꝫ
poterũt satisfacient: ꝛ ad satisfactõem
faciendã per illos qui tenentur dabũt
consilium ꝛ auxiliuꝫ: ꝛ ꝓ posse labora
bunt. Nec ꝓpter aliquod ꝑdictorũ dꝫ
fieri relaxatio inťdicti: vt ex̄ eo.alma.
li°.6°. Item excipiť eucharistia quo ad
decedētes: ex̄ de pe.ꝛ re.ꝙ in te. negať
extrēa vnctio: vt in dicto.c.ꝙ in te. A.
Melius facit.c rñso.ex̄ de sen. exco. et
idē nõ.in sum.con.li°.3°. ti.33.q.235. B.
Ad ordines aũt non poteīt laicꝰ loci in
terdicti ꝓmoueri Secus aũt de his q̄
erant clerici nec sunt interdicti. A .nã
tales ad alios ordines poterũt ꝓmoue
ri: sꝫ eũ. Innoc.ꝛ in dicta.q.235. B .Ma
trimonia ꝟo sm Inno. fieri pñt apud
inťdictos: q2 ꝛ apud ifideles ꝯtrahunť
26.dis.deinde: nõ tñ dꝫ fieri bñdictio nu
ptiaꝝ: sm Hosti. A .Idē in sũ.con. eo.
ti.q.137. B.
¶ Utrꝫ tpe gnãlis iťdicti ꝯcedať eccle
siastica sepultura. R° sm Inno. Quã
do in inťdicta cõiter aliq̄ tr̄a vł aliqua
vniuersitas denegať laicis eccłiastica
sepultura: etiã si pniam acceperit: ex̄
de pe.ꝙ in te.q2 inťdicti sũt etiã si pec
catores non sũt.24.q.3.si hēs.17.q.3.mi
ror. Sꝫ illi q̄ inter ꝑdictos excõicantur
etiã si ab ipa excõicatõe absoluanť re
manent tñ adhuc inťdicti donec solua
tur inťdictũ. Si tñ in morientibꝰ appa
ruerint signa pnie ꝛ postea fuerit solu
tũ inťdictũ: tunc taliũ corpa erũt apõ
eccłiam transferēda: ar.ex̄ õ sen.exco.
cũ illoꝝ. A .Meliꝰ eo. ti.c.2°. B. Et si
apud eccłiam stante adhuc interdicto
sepulti fuerint: non erũt postea exhu
mandi: cum ad eũ statum venerit res
a quo incipe potuit. Et ꝓ hꝰmodi iter
dictꝭ.s.qui penituerũt: lꝫ mortuaria re
cipere: ac ꝓ eis orãdũ est.xi.q.3.q̄cunq;
Sꝫ si nõ penituerit: nec ꝓ eis orãdum
est nec mortuaria recipiēda sũt.80.dis.
c.fi. A. Idē in sum.con.eo.ti.q.250. B.
Clicis ꝟo qui in tali gnãlitate nõ sunt
interdicti non negať eccłiastica sepul
tura. sine pulsatõe tñ campanaꝝ ꝛ ces
sante omni solēnitate: vt in dicto.c ꝙ i
te. Sꝫ ꝙ ibi dr̄ cũ silentio: nõ vr̄ hodie
intelligēdũ de silētio funeralis officii
q2 cũ cõcedať qꝺ maius est.s.dicere ho
ras ꝛ missas submisse: vt in p̊.§. dictuꝫ
est.ꝛ de officio funerali cõcedi videtur
¶ Utrꝫ qñ eccłia est singłariť inťdicta
illi de pplo possint alibi eligē sepultu
rã. R°. sm Inno. Si est inťdicta i penã
ppłi etiã si multi ex eis non deliq̄runt.
sꝫ forte vniuersitas vel maior ps. vel
forte q2 deliq̄t dñs ꝛ in hoc puniť: tũc
parochiani non possunt i alia eccłia ēt
non inťdicta eligere sepulturã: nisi for
te ex ꝑuilegio: ex̄ de ꝑuił. vt ꝑuilegia.
Si ꝟo est inťdicta ꝓpter delictum cłi
coꝝ tm̃. vł ꝓpter hoc ꝙ violata fuerit
tũc ꝓchiãi pñt i alia eccła ñ inťdicta
eligē sepulturã ꝛ audire dina. A Con.
Hosti. vt in sũ.cõ.eo.ti.q.250.i ꝑn°. B.
¶ Utrꝫ oēs inťdicti vitandi sint? Rn°
sm Inno. Hosti.ꝛ Ber. In dinis offici
is vitãdi sũt oēs illi q̄ ꝓꝓo noie vł alia
certa circũlocutõe ꝑ sniam designanť
q̄ ꝛ dicunť noiatim inťdicti in Insti.de

exhere.li.§.noīatim.Item vitandi sūt
tanq̄ noīatim inťdicti oēs illi de q̄bus
ↄstat ꝙ interdicti sunt: vt si ciuitas vł
castrū inťdicit̃. Si vero iterdicanť fau
tores siue participātes in crimīe: nō di
cunť noīatim inťdicti: sed tm̄ in genere
Vñ tales nō teneť quis euitare q̊usq̄
ꝑ iudicē specificēť ꝛ iudicenť: nisi forte
eoꝝ ꝑticipatō eēt mľtū notoria: ita ꝙ
ĩficiatōi non eēt locus: ex̄ ꝺ coha. cle. ꝛ
mu.tua nos. A. Idē in sum.con.eo.ti.
q.236. B.
¶ Quādo cōcediť alicui persone singu
lari: vt tp̄e iterdicti possit celebrare et
audire dīna ī voce submissa: tunc eius
familiares ad audiēdū cum illa ꝛ cele
brādum sibi admittūtur. Sꝫ non sic ꝺ
familiarib⁹ alicui⁹ collegii: qꝛ nisi p̄ui
legiati fuerint admitti nō debēt. Tali
quoq̄ ↄcessione nō pōt gaudere ille cu
ius culpa dolo vel fraude fuit sn̄ia la
ta: seu qui ad perpetrādū ip̄m delictū
p̄buit ↄsiliū auxilium vł fauorē: ex̄ de
p̄uił.licꝫ.li.6.
¶ Ep̄i qui sunt in via possunt secū fer
re altare portatile: ꝛ facē sibi celebra
re vbicunq̄ fuerint nō obstāte interdi
cto: ex̄ de p̄uił.qm̄.li.6. Ep̄i quoq̄ non
incurrūt ipso facto sn̄iam iterdicti: vt
ꝺ.ep̄s.§.5. A.qui incipit.episcopi ꝛ su
periores. B.
¶ An ī locꝭ exēptis celebrari possit tē
pore interdicti gn̄ālis. R. Nō, nisi sic
in aliis: ex̄ eo.alma.in fi.ꝛ de p̄uile. au
ctoritate.hec li.6.
¶ Sed nunq̄d ex sola cōsuetudine pōt
aliquis venire ꝯ iterdictū? R. Non.ex̄
de ↄsue.cū inter. A.Idē in sum.con.e.
ti.q.243.ƀm Inno.ꝛ Hosti. B.
¶ Utrū tp̄e inťdicti liceat secularib⁹
extra eccłiam audire vł auscultare of
ficiū qꝺ fit in eccłia. R. ƀm Hosti. Ex
cōicatis ꝛ interdictis nō licet audire:
neq̄ cłicis licet ita alte celebrare ꝙ de
foris possint audiri: nec ē eis pax portā
da: aut fenestra vł ostiū aperiendū ad
vidēdū corp⁹ xp̄i: vel ad offerēdū post
euāgeliū. Hec colliguntur ex̄ de pe.ꝙ
in te. Cō.satis Ray.ꝛ Guil. Et idē dicit
Guil.ꝙ nō ꝓhibētur sc̄łares audire ho
ras q̄ ex̄ eccłiam siue ꝑ viā dicunť. A.
Con.cū Guil.Monal.vt pꝫ in sum.cō.
eo.ti.q.260. B.
¶ Nūquid tp̄e inťdicti possit sacēdos
bn̄dicē perā ꝛ baculū ꝑegrinoꝝ? R. ƀꝫ
Guil. Cū non reperiať esse ꝓhibitū vi
detur eē cōcessum. A. Idē in sum.con.
eo.ti.q.247. B.
¶ Quid si ꝓpter fauorē ꝛ ad instantiā
aliquoꝝ positū ē iterdictū ꝛ illi nō ser
uant sed allegant ꝙ hēant p̄uilegia ꝛ
h⁹. R. Neq̄ alii seruare tenētur: ne de
alioꝝ fletu ip̄i ridere videanť: ex̄ de p̄
uił.petistis. A. Veꝝ est si p̄uilegiati ex
cesserint terminos suoꝝ p̄uilegioꝝ ī ob
seruantia inťdicti: vt pꝫ in eo.c.petistꝭ.
Hec etiā nōntur ī sum.cō.eo.ti.q.249.
vbi etiā addiť ƀm Hosti.ꝙ si aliq̄ po
nunt vel poni ꝓcurant interdictū: vt
postea ipsi soli celebrēt: ꝛ ad ip̄os ppł's
cōcurrat a q̄b⁹ oblatōes accipiāt ꝛ alie
eccłie defraudenť: istis celebrare nō li
cet occasione sui p̄uilegii. B.
¶ Quō cłici in officio violēt iterdictū
R. ƀm Inno. Cłicus violat iterdictuꝫ
vñ officiū vel ordinē exequiť ī missa n̄
solū celebrādo vt sacerdos: sed etiā ca
licē offerendo vt subdiacon⁹: vel vrce
os siue āpullas vt acolit⁹: ꝛ h⁹. Siłr et
celebrādo p̄ncipałr. A.i.quasi in offi
cio suo: vt in.c.si q̄s ep̄s: de quo.ī. B,
vesperas ꝛ matutinas ꝛ h⁹modi.xi.q.
3.si quis ep̄s.in fi. A. Immo ī medio
ꝛ est.c.si q̄s ep̄s.2. Sꝫ ꝛ in p̊ de hoc ali
q̄d dr̃. Et hoc ē veꝝ siue q̄s vtať officio
ordinū maioꝝ siue minoꝝ ƀm Inno.ꝛ
in sum.con.eo.ti.q.251. B.nec credim⁹
irregularitatē vel suspensionē ĩcurrē
q̄ officio interest ēt si cantet cū aliis:
nō tn̄ celebrat nec aliud in officio suo
agit cum hoc nusq̄ inueniam: lꝫ peccꝫ
Et intelligēdū nisi hoc faciat ex contē
ptu: ƀm Hosti.ex̄ de exces.p̄la.tanta.
A. Dicit etiā Hosti.ꝙ tuuc talis q̄ inť
est officio ab irregularitate excusatur
qn̄ ignoranť audit dīna officia ex q̄daꝫ

ſimplici deuotõe. Secus ſi ex cõtẽptu puta qꝛ facit celebrare diuina ⁊ auctoritatẽ ꝓſtat. qꝛ tunc irregularitatẽ incurrit: vt in eo. c. tanta. ⁊ ex̃ de cle. exco. mi. illud. §. fi. Con. Guil. du. vt in eadẽ. q. 251 B. Legẽ aũt pſalmos vel euãgelia dicere qlibet põt in terra iterdicta ſicut ⁊ ꝑdicare. ex̃ de ſen. ex. rñſo. A. Idẽ in dicta. q. 251. B.

¶ Quid ſi clꝭicus dicat epl̃am ſine apparatu? R° ſm Inno. Si ↄſuetudo eſt ꝙ aliquis ſine diſtinctõe ordinis dicat epl̃am vel portet cereũ vel faciat qcquid aliud pertinẽs ad aliquẽ ordinem non erit irregularis q id facit. Ubi ꝟo ↄſuetudo nõ eſt fit irregularis. xi. q. 3. ſi quis eps ⁊c. Sꝫ ſi faciat ea que nõ ſunt alicui ordini vel officio deputata: vt ſi in matutinis legat lectõem vel cantet reſponſoriũ: non fit irregularis. Con. Hoſti. ⁊ Guil. du. A. Idẽ in ſum. con. li° 3° ti. 33. q. 257. B.

¶ Quid de ſimplici clꝭico q hꝫ tm̃ primã tonſurã? R° ſm Hoſti. Si i officio ſuo cantet: puto ꝙ irregularitatẽ icurrat. 23. diſ. pſalmiſta. Idẽ Guil. du. i ſpe. A. Prefati doc. nõ videntꝛ loqui ꝺ clerico ꝑme tonſure tm̃: ad cuiꝰ officiũ nil ſpãle videtur ꝑtinere: cũ ꝑma tonſura non ſit ordo: ſed q̄dam diſpoſitio ad ordines ſm theologos cõiter: vt in ſũ. cõ. e. ti. q. 258. vbi etiã pꝫ ꝙ dicti doc. dicũt de ſimplici clꝭico: nec addũt ꝙ hꝫ ꝑmaꝫ tonſurã tm̃: ſed videntꝛ loqui de clꝭico ordiuũ minoꝝ: de quo loqꝛ allegatũ. c. pſalmiſta. B.

¶ Quid de bñdictõe menſe vl' aque? R° ſm Inno. In bñdictõe menſe non ↄhiꝛ irregularitas: cum nulli ordini deputata ſit ar. 44. diſ. c. fi. Sed i bñdictione aque ſecus videꝛ. qꝛ annexa eſt ordini: ꝺ ↄſe. diſ. 3. aqua. Idẽ Guil. du. A. Idẽ in ſũ. con. eo. ti. q. 255. B. Intelligẽdum aũt' ẽ ꝙ ita fuit tꝑe ꝑdictorũ Inno. ⁊ Guil. qñ nõ licebat in eccl'iis celebrare etiã ſecrete: niſi ex ꝓuilegio. Hodie qꝛ licet celebrare ſecreto: quod maius eſt: ex̃ eo. alma. li° 6° ⁊ ſecreto aquã benedicẽ licet: quod minꝰ eſt.

¶ Quid ſi qs tꝑe iutꝭdicti aliquẽ excõmunicat vel abſoluit? R° ſm Inno. et Hoſti. Non ẽ irregularis: qꝛ hoc nõ cõpetit ex ordine: ſꝫ ex iuriſditõe. 2. q. i. nemo. ⁊ ex̃ de elec. tranſmiſſam. Sꝫ abſolutõis ſolẽnia exhibẽ: ſicut ẽ dicẽ cum ſtola pſal. ⁊ orõem: vel in eccl'iaꝫ introducere excõicatũ eſt ordinis ⁊ officii: ar. ex̃ eo. nup. in fi. xi. q. 3. debꝫ. ⁊ c. ſe. vñ hoc faciẽs irregularꝭ eſt. Idẽ Guil. du. A. Idem in ſum. con. eo. ti. q. 256. B.

¶ Utrũ tꝑe iterdicti poſſit fieri introductio mulieꝝ in eccl'iam pꝰ partũ. R° ſm Hermãnũ. Nõ licet. A. Idem in ſum. cõ. eo. ti. q. 251. vbi etiã dꝛ ſꝫ Hoſti. ꝙ ſilꝛ nõ licet bñdictio nuptialis. B.

¶ Quid ſi laicus violat iterdictũ? R° ſm Inno. non incurrit irregularitateꝫ vel ſuſpenſionẽ: cum nec ordinẽ nec officiũ habeat. grauiter tamẽ peccat et puniendus eſt. Idẽ Hoſti. A. Idem i ſum. cõ. eo. ti. q. 254. B. Si ꝟo tꝑe iterdicti exerceat aliq̃ officia que nõ ſꝛ alicuiꝰ ordinis: puta doceat ſcholares: exerceat tabellionatũ: aut aduocatõem ⁊ hꝰmodi: non peccat: vt ⁊ ponit Guil. du. A. Idẽ in ſũ. con. eo. ti. q. 254. Ibi tamẽ ſolũ videꝛ dici de irregularitate quã quis hac occaſione non icurrit. Et con. Hoſti. lꝫ Inno. viſus ſit ſenſiſſe c̄trariũ: vt pꝫ in dicta. q. 254. cuiꝰ dictuꝫ põt intelligi i clꝭico: qui exerceret ſcholas vel aliquid hꝰmodi: qꝺ eſſet annexum ordini ex cõſuetudine vel ex conſtitutione. Al' claꝝ vt põt cõſtare etiã ex dictis ipſius Inno. ibidem poſitis. qꝛ ex talibꝰ q̃ non cõpetunt nec ordini nec officio eccl'iaſtico non irrogaꝛ irregularitas: ſed nec pctm̃: cum non repiãtur ꝓhibita. B. Quid de illo cui iterdictus ẽ aliquis ſpãlis actꝰ: puta igreſſus eccl'ie. Hunc caſuꝫ vide. ĩ. §. pꝛt. i fi. A. In hoc etiã dicẽdũ ꝙ cui intꝭdiciꝛ aliqs actꝰ vel ſpãle officium põt alia exercere ſm Monal. ⁊ in ſum. con. eo. ti. q. 251. B.

¶ Sꝫ nũqd laici iterdicti pñt orare in

eccl'ia? R°. s'm Guil. Propť gn̄ale interdictū nō intelligo hoc eē ꝓhibitū. Secus si exp̄sse sit eis interdict' igressus ecclesie. Idē Monal. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 260. vbi etiā dr̄ ꝙ pōt orari oratōe p̄uata etiā i eccl'ia interdicta: nisi ab excōicato maiori vel interdicto ab igressu ecclesie. B.

¶ Quid si sacerdos ꝓbabil'r credit ꝙ aliq interdicti sint in eccl'ia? R°. s'z Guil. Deb3 monē in gn̄āli ꝙ exeant: al' nō tenetur vitare eos maxime publice donec cōstet de sn̄ia. A. Hodie circa hoc magna facta ē inouatio: vt p3 sup̄. c. lic' 3°. ad fi. in additōe. B.

¶ Quid si sacerdos recipiat sciēter hominē interdictū: nūquid alii tenebūť exire? R°. s'm Guil. Credo ꝙ nō. n3 peccant audiendo diuina: sed solus sacerdos. Idē Monal. A. Quo ad peccatū vez ē nisi ɔsentiāt in hoc sacerdoti: aut eis placeat factū ei' s'm eosdē: vt in sū. cō. eo. ti. q. 255. B. Et vide in sequenti. §. primo.

¶ Que pena clerici nō seruāti interdictū? R°. s'm Hosti. Ille q scienter celebrat in loco interdicto vndecūq3 sit irregularis ē ⁊ suspēsus: ex̄ de cle. excomini. postulastis. §. vlt. ⁊ ex̄ de elec. cu3 inter. ⁊ ex̄ eo. is q. li°. 6°. Et iō nō pōt bn̄ficia ɔferre: ex̄ de ɔces. p̄ben. q2 diuersitatē. ⁊ ex̄ de exces. p̄la. tanta. Cō. Inno. ⁊ Ber. Itē nō pōt talis eligi nec eligē: ex̄ de ɔsue. cū dilect'. §. q2 nobis. ⁊ i dcō. c. is qui. nec ēt postulari: ex̄ de postul. p̄la. c. p̊. Itē qui nō seruat interdictum remouēdus ē a bn̄ficio: ex̄ de cle. excomi. postulastis. §. vlti. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 267. vbi etiā addiť s'z Inno. ⁊ Hosti. ꝙ violās iterdictū ⁊ alios ad violādū iducēs suspēsus est. ⁊ si ē p̄lat' ōis eius institutio destitutio collatio prebēdaꝝ beneficioꝝ ac dignitatū ⁊ sētentie in quoscūq3 ꝓlate sunt irrite ⁊ inanes. Nō g° pōt p̄missa facere. Et vt aiūt idem forte dicēdū in aliis spūalib'. s. ꝙ sicut eis ɔferri nō pn̄t: sic nec facta ab eis collatio valet: vt in dicto. c. postulastis. ⁊ ex̄ de eta. ⁊ q̄li. ordi. cū bone. B. Et nota h̄ ꝙ si aliqs sciēter celebrat i aliq̄ eccl'ia q̄ non ꝓp̄e dicenda sit iterdicta: s3 violata siue polluta: nō incurrit irregularitatē: vt i dicto. c. is q. tn̄ talis grauiter peccat vt ibidē dr̄. Et diciť eccl'ia violata siue polluta semie vel sanguine: vide sup̄. cōsecratio. 2°. §. 4°. cum seq̄ntib'. Sil'r etiā si qs i aliq̄ eccl'ia nō supposita iterdicto celebrat p̄n̄tibus ꝑsonis iterdicti: l3 g̃uiter peccet celebrādo eis: tn̄ nō fit irregularis. q2 hoc nō hētur in iure: vt ibidē. Sed tn̄ ōis scienter celebrās siue in loco interdicto siue ꝑsonis interdicti a iure vl' a quocūq3 iudice. vel recipiēs publice interdictos ad diuina officia seu sacr̄a siue ad sepulturā est iterdict' ab ingressu eccl'ie: ex̄ de p̄uil'. ep̄oꝝ. li°. 6°. Et si in ea se igerat i suo officio fit irregularis: ex̄ eo. is cui. li°. 6°. Et de h° casu hēs. i. suspē sus. §. 3°. A. Ibi diciť de interdicto ab ingressu eccl'ie. B.

¶ Quid si cl'ici exn̄tes noiati3 interdicti celebrent diuina? R̄n°. s'm Inno. Irregulares fiunt. xi. q. 3. si qs ep̄s i domicilio. ⁊ sunt deponēdi perpetuo: nisi ꝙ si multi sunt tūc p̄ncipales sūt deponendi. cum aliis vero super irregularitate posit dispensari: sed n̄ nisi ꝑ papam A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 267. Et fac ex̄ de cle. exco. mini. c. latores. Ibi etiā dr̄ ꝙ multitudo intelligitur cum excedit numerum. 40. B

Interdictum v°.

De relaxatōe iterdicti. Ubi sciendū ꝙ postq3 sn̄ia iterdicti ꝑ aliq̄s inferiores p̄latos rōnabil'r lata est: maiores nō debēt eā relaxare absq3 ɔgrua satisffactōe ⁊ ɔscia illi' q tulit eam: ex̄ de offi. ordi. cū ab eccl'iaꝝ. Si vo nō rationabil'r lata sit: d3 q tulit eā sine difficultate relaxare: ex̄ de offi. ordi. q̃ue. seu sup̄ior ad quē recurriť: ex̄ eo. cum medicinalis. li°. 6°.

¶ Archiep̄s nō pōt relaxare iterdictū vel excōicatōem siue suspēsionē latas

ab officialib⁹ archidiaconoꝝ seu aliis
iurisditōem hn̄tib⁹ subditꝭ suffragane
orū ipis q tulerūt omissis: nisi eēt ɔ̃ria
ɔsuetudo. ex̄ eo. romana. lib°. 6°. A. Ibi
dicit ꝙ archiepūs vel ei⁹ officiales nisi
p̄dicto mō dictas sn̄ias nō relaxēt. Un̄
dr̄ ꝙ si relaxauerit: lȝ male egerint: tn̄
tenet relaxatio: vt pȝ in sū. con. li°. 3°. ti.
33. q. 269. vbi dr̄ ꝫm Inno. ꝙ si epūs ꝯ fa
cto r̄laxet sn̄ias ab iferiorib⁹ latas ma
le qdem facit sed tenet relaxatio: nisi
forte aliqua consuetudo obstaret. B.

¶ Cū qs interdicto vel excōicatione
astrictus offert se ad iusticiā eorū pro
quib⁹ sn̄iam accepit: iudex eū ne sic de
cedat absoluē pōt: etiam si aduersa ps
appellet ne absoluat. Debȝ tn̄ an̄ abso
lutōem recipi ab illo sufficiēs cautio:
ꝙ in p̄n̄tia romani pontificꝭ ad quem
appellat si voluerit appellator vel co
rā iudice cui cām delegauerit iuri pa
rebit. Et idē de his qui dicūt se iniuste
excōicatos vel iterdictos. A. etiā si hi
qui h⁹modi ꝓtulerūt sn̄iam ad sedeȝ
ap̄licam appellarent: vt in. c. de q̊ stati
B. ex̄ de appel. qua fronte.

¶ Utrꝫ sn̄ia iterdicti relaxari possit nu
do ꝟbo. R̄° ꝫm hosti. Licȝ in sn̄ia excō
municatōis expressa sit solēnis forma
quā hēs s̄. absolutio 5°. §. 2°. sec⁹ tn̄ i sen
tētia iterdicti ꝛ suspensionis q̄ nudo ꝟ
bo ꝓferūtur vl' total'r relaxātur. cū iu
ramēto tn̄: vt s̄. iterdictū p̊. §. 5°. A. q
incipit. In quo cōueniūt. B. ꝛ ar. est
ex̄ eo. alma. li°. 6°.

¶ Quid si aliqs tpe gn̄alis interdicti
vult satisfacē: ꝛ sic absolui? R̄° ꝫm Jo.
an. Si is ꝓpter cui⁹ culpā latū est iter
dictū satisfacē vult: tollet interdictuȝ.
Ui ꝟo culpabilis fuit tanq̄ꝫ consiliari⁹
vel auxiliari⁹: lȝ accipiat cautio: ꝛ in
iungatur pn̄ia nō relaxabit interdictū
ex̄ eo. alma. li°. 6°. Qꝺ si nō ꝓpter eius
culpā latum est: ipse qdē punit: sed ei⁹
satisfactio nō reqrit: ex̄ eo. si sn̄ia. §. p̊.
A. li°. 6°. B. ꝛ in dicto. c. alma.

Ntestatus.

Requi
re. i. suc
cessio ab intestato.

Ntimiditas.

Req
re. i. ti
mor. §. fi.

Nuenta.

Quid ē agē
dum de iuē
tis? R̄° ꝫm Tho. scd̄a scd̄e. q.
66. Distinguēdū est circa res inuētas.
Quedam .n. sunt q̄ nunq̄ꝫ fuerunt i bo
nis alicuius sicut lapilli ꝛ gēme que in
ueniuntur i littore maris: ꝛ talia occu
panti cōceduntur. Et eadem rō ē de the
sauris antiquo tpe sub terra occultatꝭ
quoꝝ nō est aliquis possessor: nisi ꝙ ꝫȝ
leges ciuiles tenetur medietatē dare
domino agri. Intellige si inuenit i ali
eno non data opa: sed si data opa inue
nit: nihil tenet dare dn̄o. A. Immo
totū tenet dare: vt in. l. vnica. C. ꝺ the
sauris. li°. x°. ꝛ nōt glo. in Insti. de re. di
ui. §. thesauros: super ꝟbo opera. Et h⁹
est verū etiā si cū volūtate domini re
quireret: qꝛ etiā cū volūtate dn̄i n̄ pos
set querere in alieno thesaurū suo no
mine: vt in dicta. l. vnica. vbi etiā patȝ
ꝙ thesaurus dicit coadunatio rerum
mobiliuȝ abscōdita quoꝝ ignorantur
possessores seu domini ꝓpter vetusta
tem tpis. Ibi etiam pȝ ꝙ nec in suo so
lo pōt quis querere thesaurū arte ma
gica diuinatōibus vl' aliis illicitis mo
dis: al' thesaur⁹ esset fisci: vt nōt glo. i
dicto. §. thesaurus. B. in Insti. de re.
diui. §. itē ea. A. Ibi ꝺ hoc nihil dicit.
sed puto ꝙ velit allegare. §. immedia
te sequētē. s. item lapilli: vbi dr̄. Item
lapilli ꝛ gēme ꝛ cetera q̄ in littore ma
ris iueniuntur iure nāli statim inuēto
ris fiūt. Sed ad mām thesauri melius
facit eo. ti. §. thesauros. vbi dicit. The
sauros quos quis i suo loco iuenerit:
diuus Adrianus nālem eqtatē secut⁹
ei ɔcessit qui inuenerit. Ideq̄ꝫ statuit.
Si quis i sacro aut religioso loco fortu
ito casu inuenerit. At si qs i alieno nō
data ad hoc opa sed fortuito casu iue
nerit: dimidium inuentori ꝛ dimidiuȝ
domino soli ɔcessit. Si quis in Cesaris

loco inuenerit: dimidiũ inuentoris et dimidium Cesaris eẽ constituit. Cui cõueniẽs ẽ: vt si qˀs in publico loco vel in fiscali vl' ciuitatꝭ inuenerit: dimidium ipsius esse dimidiũ fisci vel ciuitatis. B. Quedã ꝟo res inuẽte fuerũt de ꝓpinquo in alicuiꝰ bonis: ⁊ tunc si quis eas accipiat nõ aĩo detinẽdi: sed restituẽdi dño nõ cõmittit furtum: alˀ furtũ cõmittit. 14. q. 5. si qđ. ⁊ c. multi sine.

¶ Quid si res ab aliquo inuenta sit q̃ fuit a ꝓpꝛĩo dño habita ꝓ derelicta? Rˀ. Res q̃ hẽtur ꝓ derelicta: occupãti ɔcedit sine sit mobilis ⁊ abiiciat: siue sit imobilis: vt si exeam de hoc fundo hac mente vt ꝓ derelicto hẽam. ff. pro derelic. l. i. sed si in mari iectauero res meas cã alleuiãdi nauẽ non hẽo ꝓ derelictis. qꝛ non hac mentõe abiicio. Uñ si librũ iuolutũ iectaui: nõ hẽo ꝓ derelicto. Secus p̃sumit si iectaui aptũ: in Insti. de re. diui. §. vlt. A. Ibi dr̃ de rebꝰ iectatis: sed ñ de ista p̃suptõe. sed đ ea dr̃ in sum. con. libꝰ. 2ꝰ. ti. 6. q. 16. ſm Hosti. ⁊ Ul. B.

¶ Sed q̃lr restituet res inuẽta? Rˀ ſ3 Ray. ⁊ Hosti. Studebit iuenire illum qui eã amisit. ⁊ si oꝫ faciet publice dici per p̃conẽ vel in ecclĩis ꝑ locuꝫ vbi expediet. ⁊ illum si iuenerit ⁊ per circunstantias certificet ꝙ illius fueit: illi restituet: alˀ eroget paupibꝰ: vel ipse põt tenẽ si est indigẽs. ⁊ hoc ſm quosdã auctoritate penitẽtiarii sui. A. Hoc fuit dictum Ray. qui etiam dicit: ꝙ tunc oꝛet pro illo cuius res fuit: vt in sum. con. eo. ti. q. 17. B. seu diocesani si forte sibi retinuerit dispensatõem taliuꝫ. A. Hoc fuit dictum glo. Ray. cui con. Ul. vt in dicta. q. 17. B.

[I]Nuidia Utrũ inuidia sit tristicia de alieno bono. Rˀ ſ3 Tho. scđa scđe. q. 36. De alieno bono põt eẽ tristicia dupliciter. Uno modo qñ aliqˀs tristatur de bono alicuiꝰ inquãtum ex hꝰ iminet sibi periculũ alicuiꝰ nocumẽti sicut cũ hõ tristat de exaltatõe inimici timens ne ledat eum: ⁊ talis tristitia ñ est inuidia: sed magis timoris effectꝰ vt phs dicit. Alio modo inq̃tum bonũ alteriꝰ existimat diminutiuũ ꝓpꝛe glĩe seu excellentie. ⁊ hoc modo de bono alterius tristat inuidia: ⁊ iõ p̃cipue de illˀ bonis inuident hoĩes in qˀbus ẽ glĩa ⁊ in qˀbus amãt honorari ⁊ in opinione est vt phs dicit 2ꝰ ethi. A. Potest etiam esse inuidia: lꝫ tristicia non ꝓcedẽt ex hoc respectu: sed alˀ ex defectu caritatꝭ. Nã ⁊ diabolus nõ timebat per hoĩem diminutõem glorie sue: quam nullatenus poterat hẽre: ⁊ tamẽ inuidet hoĩ. Sap. 2ꝰ. Inuidia diaboli. ⁊c̃. Unde ⁊ generalr̃ põt dici ꝙ inuidia est tristitia boni fraterni ex defectu caritatis ꝓcedens. Põt etiã quo ad p̃mum modum adesse peccatũ: vt si qˀs occasiõe timoris declinaret ad aliqˀd cõtra caritateꝫ dei vel ꝓximi. B.

¶ Utꝝ inuidia sit pctm̃. Rˀ nꝰ ſm Tho. vbi s̃. Inuidia ꝓpꝛie est tristicia de bonis alicuiꝰ inq̃tum alter excedit ipm. ⁊ istud semper est pꝛauuꝫ: vt phs etiã dicit 2ꝰ ethi. qꝛ dolet de eodẽ quo ẽ gaudendũ. s. de bono ꝓximi. Qđ si qˀs doleat de bono ꝓximi non quia hẽt: sed qꝛ sibi deest nõ erit inuidia: sed ꝫelus: de quo habes. ĩ. ꝫelus.

¶ Utꝝ inuidia sit pctm̃ moꝛtale. Rˀ nꝰ ſm Tho. vbi s̃. Inuidia ex suo genere est pctm̃ moꝛtale: qꝛ ɔ̃riatur caritati q̃ gaudet de bono ꝓximi. Si tñ sit imperfecta rõ inuidie. s. in motu sensualitatꝭ sic est veniale pctm̃.

[Y]Pocrisis. Utrum sit peccatuꝫ: ⁊ quale: ⁊ quãdo: hẽs. ĩ. simˀlatio: ⁊ ĩ. ypocrisis in littera. y.

[I]Ra. Utrum sit pctm̃ moꝛtale. Rˀ ſm Tho. scđa scđe. q. 158. Motus ire põt esse inoꝛdinatꝰ duplr̃. A. Nã vt hr̃ in sũ. đ vitiis. Ira est irrõnabilis turbatio mẽtis: vel inoꝛdinatꝰ appetitꝰ vindicte. B. Uno mõ ex parte appetibilis: vt puta cũ quis appetit iniustã vindictã

ꝛ ſic ex genere ſuo ira eſt moꝛtale pec
catum. qꝛ ↄ̄riaẜ caritati ꝛ iuſticie. Pōt
tamē contingē ꝙ aliqs appetit⁹ vindi
cte ſit veniale ꝓpter impfectōem act⁹
q̄ qdem impfectio vel eſt ex parte ap
petētis: puta cū mot⁹ ire ꝑuenit iudici
um rōnis: vel ē ex parte appetibilis:
puta cū aliqs appetit in aliquo modi
co ſe vindicare: ita ꝙ ſi actualr̄ inferat
nō eſt moꝛtale: puta ſi paꝝ trahit ali
quē puerū per capillos vel aliqd hui⁹
modi. Alio modo poteſt eē mot⁹ ire in
oꝛdinatus quātum ad modū iraſcēdi:
vtputa ſi nimis ardēter iraſcatur iteri
us vel nimis manifeſtet exteri⁹ ſigna
ire. ꝛ ſic ſm ſe ex ſuo genere nō hꝫ rōeꝫ
peccati moꝛtalis. A. qꝛ appetit⁹ nō ē
inoꝛdinat⁹ ex parte mãe cum nō appe
tatur vindicta iniuſta: vt pꝫ per eūdeꝫ
Tho. B. Pōt tñ cōtingē ꝙ ſit moꝛta
le: vt ſi ex vehemētia ire qs excidat a
dilectōe ꝓximi vel dei. A. Quatuoꝛ
modis pōt quis hoc caſu a dei vl̄ a ꝓxi
mi caritate decidē. p̊ qñ ex ira multuꝫ
turbareẜ ↄ̄ deū. qꝛ ira ↄtrariaẜ caritati
que includit in ſe patiētiā ꝛ benignita
tē. i. ad Coꝛ. 13º. 2º cum quis ex ira agēt
aliqd reputabilis ſcandali. Nā Math
18º dr̄. Ve illi per quē ſcādalū venit. 3º ſi
ex ira decideret ī odiū. Qui. n. odit fra
trem ſuū homicida ē. i. Johis. 3º 4º ſi
ira longo tpe teneaẜ: ſm Aug. in omel.
de igne purgatoꝛii. ꝛ di. 25. §. al' aūt. Et
videẜ longū tp̄s ſi pſeuerat p diē nālē
iux̄ illud ad Eph. 4º Sol non occidat
ſup iracundiā veſtraꝫ. ꝛ videẜ ſentire
Alex. de ales ſup 2º ſniarū. di. 39. q. 6. B
Et de hac materia vide. ī. patiētia. ꝛ. ī.
vindicatio.

Irregularitas pº

De irregularitate homicidaꝝ
Oēs qui habuerūt officiū in vindicta
ſanguinis ſunt irregulares: vt dictum
eſt ſ̄. homicidiū 4º §. p̊. ꝛ etiā ſm Guil.
ſi nō fuerit ſecut⁹ effect⁹: tamē in hº ca
ſu ſm eum ep̄s pōt diſpenſare. A. ꝛ cū
illo ſilr̄ q nō ex officio ſed odio vl̄ rāco
re operā dedit ꝛ fecit qd̄ potuit vt occi
deret aliqueꝫ: ſꝫ tñ nō occidit nec muti
lauit. Sꝫ tñ talis indiget diſpēſatōe ſꝫ
eundē Guil. vt ī ſū. cō. li. 2º ti. p̊. q. 23. B.
Nō aūt pōt ſi effect⁹ ſecut⁹ ē. De his āt
qui interſunt vīdicte ſanguis hēs ſup
homicidiū 4º §. 4º A. q icipit. Utꝝ oeſ
ꝛc̄. B. Quid de illo q fuit ī pugna vbi
aliqui īterfecti ſunt: vide ſ̄. homicidiū
4º §. 6º A. q icipit. Quid ſi plres.
Quid de illis qui iuris ignari zelo
fidei ꝛ ꝓpter indulgētiā q̄ dabaẜ attu
lerūt ligna ad cremādū hereticos: nū
quid ſūt irreglares? Rº ſꝫ Guil. Si mā
illa eſt coopata ad moꝛtē irregulares
ſunt: nec diſpēſabiẜ cū eis niſi per pa
pā. Si aūt nō eſt coopata: qꝛ iam foꝛte
moꝛtui erāt: vel añq̄ mā illa īcēdere
tur moꝛtui ſēt: nō efficiūtur irreglares
A. Aut ſi indigēt diſpēſatōe ſuffic̄ epi
diſpēſatio: ſm eū. Guil. ꝛ in ſū. con. e. ti.
q. 24. B. Qd̄ ſi dubitaẜ meli⁹ eſt te
nere certū ꝙ abſq̄ diſpēſatōe pape ñ
miniſtrēẜ nec ꝓmoueanẜ: ex̄ de temp.
oꝛdinan. ad aures. A. Idem in dicta.
q. 24. B.
Quid d̄ illis clicis q cū aliis trahūt
ad manganellas vñ aliqs ꝓbabilr̄ cre
diẜ interfect⁹? Rº ſm Guil. Meli⁹ ē te
nere certū: vt in ꝑcedēti. §. dictū ē. A.
Idem in ſū. cō. eo. ti. q. 25. B.
Quid de pſbytero qui miſit puerū
ad aquādū equū monens vt cauēt a
flumine: ꝛ tñ ſubmerſus eſt? Rº ſcd̄m
Hoſti. Hunc pſbyteꝝ culpabilē iudi
co ſicut ꝛ diaconū qui non remouit fal
cē q̈ cinct⁹ erat cū ſciret ludi ↄſuetudi
nem: extra de homici. continebatur. ꝛ
ſacerdotem qui non remouit cultelluꝫ
a coꝛꝛigia cum qua verberabat famu
lum: extra de homici. ad audientiam.
ꝛ. 50. diſ. clerico iaciente. A. Intelli
ge quando de periculo pueri miſſi po
terat rationabiliter dubitari: vt quia
erat infans: vt patet in ſum. confeſ. eo
titu. q. 26. B. Quid ſi quis percutit
mulierē ꝑgnantem: vel dat ei uenenū
vt faciat aboꝛſum: vide ſ̄. homicidiū

4°.§.5°. A.q incipit.qd si quis percutit
B. An liceat cleric9 ɔponē corā iudice
seculari q̄relā de suis raptorib9 hēs s̄.
homicidiū 4°.§.2°. A. Et adde ibi posi
tis:q si intētio deponēt9 q̄relā erat vt
ad mortē rei dānarent: irregular9 effi
citur qbuscunq; v̄bis fuit intētio vela
ta.lz p eccliaz nō ꝓhibeat:nisi ei ɔstet
p ɔfessionē vl ꝓbatōem ƀm Hosti. z i
sū.con.eo.ti.q.46. B.

An liceat clico furem cape z iudici
tradere. R° ƀm Guil. Si al pōt res suas
recupare non dz eū cape nec iudici tra
dere:ar.ex̄ de homici.suscepim9. Si āt
alr res suas recupare nō pot :credo q
nō efficit irregular9:dū tn̄ nō sit ei9 cor
rupta itētio. A. Idē in sū. con. eo.ti.q.
47. B. Sed hoc intelligē opz q fiat
cuz ꝓtestatōe:vt s̄.homicidiū 4°.§.2°.z
q non hūerit cām suspicādi q hoc cō
tingē poterat. Al ɔtra.vt h̄ i sequētib9
duob9.§.df. A. Hoc qd df in fi. istius
.§.est nōbilis limitatio ad id qd df sup̄
homicidiū 4°.§.2°. B.

Quid si clic9 scribat q aliqs capiat
z ex illa captōe seqtur mors vl detrun
catio ei9 ipo tn̄ ignorāte z factū z cām?
R° ƀm Hosti. Videt irreglar9.q2 ɔbuit
suspicari hoc posse euenire. A. Idem i
sum.con.dicta.q.67. B.

Quid si clamet aliqs latrones? R°
ƀm Inno. Siue sic clamet siue aliquid
aliud agat p qd potuerit itelligē q ex
clamore vel actu suo poterat sequi ho
micidiū:irregularis ē:nisi facēt ꝓpter
timorē corpis sui. Nā si timēt q aliqs
vellet eū occidē bn̄ posset clamare pro
auxilio:q2 non intēdit i alic9 mortem:
sed in suā liberatōem. Idem Hosti. Et
addit. Sec9 si clamaret p solis rebus.
A. Idē in sū.con.eo.ti.q.48. B.

Quid de illo clico q cū latro ducēt
captus dixit:claudite ei os ne clamet:
nunqd est irregular9 si mors inde seq̄t
R° ƀm Guil. Credo q sic:q2 iuuit ducē
tes dādo eis cōsiliū. A. Qn̄ al forte fu
isset liberat9 rōne suspectōis loci: vt in
sum.con.eo ti.q.55. B. Et codez mō si
q̄rentib9 malefactorē idicauit eū: nisi
forte ignorauerit z ignorare rōnabilr
potuit nesciēs q ad mortē q̄reret. A.
Idē in sū.con.eo.ti.q.56. B. Qualiter
eps pōt inuocare brachiū sclare:hēs s̄
bellū 2°.§.4°. Et q̄liter exequat si habz
iurisditionē tpalez: vide s̄.eps.§.7. A.
qui incipit. Eps q in aliquo. B.

Quid si clicus cōmodat balistā:z in
de aliqs occidit? R°. Si ɔcessit in bello
iniusto:non ē dubiū q irreglar9 ē.quia
dabat operā rei illicite:ex̄ de homici.c.
si.z eodē mō si bellū sit iustū.q2 ars sa
gittādi ꝓhibita ē:ex̄ de sagitta.artem.
Sed in bello iusto ensem vl lanceā mi
nistrare non ē ꝓhibitū.tn̄ ois talis ƀm
Guil.iudicādus est irregular9: q2 cām
ꝓpinquā p̄stat homicidio. A. Cō. Ho
sti.vt in sū.con.eo.ti.q.51. B.

Quid si clici fauorē p̄stant suis pti
bus ɔfortando q securi9 pugnent:aut
incutiendo terrorem aduersariis? R°
ƀm Inno. Si bellum ē iniustuz z mors
inde fuit subsecuta efficiuntur irregu
lares:vt in.§.primo dictū est. A. nisi
irēt ad bellum iniustū cā pacificādi vl
al ex iusta causa:dūmodo dolus absit
z lata negligentia. ƀm eundem Inno.
z Hosti.vt in sum. con. eo.ti.q.52. B.
Secus si iustū. Qualr rn̄dere debeat
clic9 cū interrogat de iudicio sanguinis:
hēs s̄.homicidiū 2°.§.p̊.z s̄.eps.§.8°. A.
q incipit. Eps qui in aliquo. B.

Utrum irregularitas homicidii tol
latur per baptismum? Rn°. Sic. Sed
non illa bigamie:vt sup̄. homicidium
4°.§.p̊ in fi. De materia irregularitat9
homicidii plura babentur sup̄.homici
dium p̊.z sequentibus.c.per totum. De
irregularitate bigamie.sup̄ bigamia.
per totum. De multis irregularitatib9
in quibus solus papa dispensat:habet
sup̄.dispensatio.§.6°. A. qui incipit. Di
spensatio in multis. B.z se.

IRregularitas 2°.

De illo q exn̄s irregular9 mini
strat. Ubi sciēdū ƀm Guil. q irregular9

celebrãs non ꝓpter hoc aliã irregulari tatē ɔtrabit. alioqn totiēs nouã irregu laritatē ɔtraheret qtiēs celebraret: nec etiã talis imo nec aliqs ē iudicãdus ir regularis: nisi inquãtuȝ iuenit iure ex ꝑssuȝ: ex̄ de sen. exco. is q. li. 6o. A. Et in hoc casu vr̄ exp̄ssum. nã ois irregla ris est suspensus: vt statim sequit. ⁊ nōtur in sū. con. lib. 3o. ti. 29. q. 3. circa fi. Et ois suspensus vtens ordine a quo ē suspensus incurrit irregularitatē etiã papalem: extra de sen. exco. cuȝ medici nalis. li. 6o. Nã videtur ꝙ lȝ iã fuerit ir regularis tñ possit nouū vinculū irre gularitat) incurrere: ita ꝙ absolut᷒ ab vno remanet ligat᷒ in alio: sicut ⁊ ō ex cōicato hr̄. ⁊ nōtur extra de sen. exco. c. cū p cã. ⁊ c. officii: Alr̄ sequeret ꝙ si irre gularis cōmitteret hoicidiū: non incurre ret nouã irregularitatē ɔ̄ id qȯ hr̄. 50. dis. si quis viduã. B. Sed tñ ois irre gularitas siue ɔtingat ex pctō siue nō: impedit ordinis executōem: qa nō exe qui ȝ qs anteqȝ dispenset.

Utrū celebrãs in pctō mortali fiat irregularis. R̄o ꝯm Inno. ⁊ Hosti. Licȝ ois qui est in peccato mortali dicatur esse suspēsus quo ad se. s. qꝛ non ȝ cele brare: non tamē si celebret incurrit ꝓ pter hoc irregularitatē: nec post pniãȝ indiget dispēsatōe: nisi sit notoriū: ex̄ de temp. or. qsitum. A. Naȝ notorius peccator etiã post pniam nō hȝ ordis executōem nisi dispēsetur p epm i ca sibus pape spālr̄ nō reseruatis dūmō añ dispēsatōem nō celebrauerit dina: alr̄ nō posset dispensari nisi p papam: ꝯm Hosti. ⁊ nōtur i sū. con. dicta. q. 3. ad fi. B. Et eodē mō dicēdū de qcūqȝ q celebrat solū post simplicē ꝓhibitōeȝ A. facit dictū. c. quesitū. ⁊ quod notat in dicta. q. 3. B.

Utrȝ clic᷒ i minorib᷒ exñs si excōica tus legat ep̄lam sine solēnitate fiat ir regular). R̄o ꝯm Guil. Credo ꝙ nō. cuȝ qa sine solēnitate hoc facit: tū etiã qa a laicis qñqȝ legunt ep̄le de ɔsuetudi ne: tū qa etiã in illis c. xi. q. 3. si quis eps ꝑ. ⁊ 2o nō fit mētio nisi de epō p̄sbro et diacono. Immo etiã si sacerdos vł dia con᷒ talr̄ sine solēnitate legat ep̄lam: ñ credo ip̄m ꝓpt̄ hoc incurrere irregu laritatē: cū pene nō sint extēdēde sȝ re stringēde. A. Idē in sum. con. lib. 3o. ti. 29. q. 7. B.

Utrȝ clicus q in excōicatōe cuȝ solē nitate ministrat fiat irreglaris. R̄n ꝯm Guil. Si ē in minorib᷒: credo ꝙ nō. cuȝ duo capl̄a. xi. q. 3. si qs eps. i. ⁊ 2. nō loqn tur de eis sȝ de epō p̄sbro ⁊ diacono de qb᷒ si ministrēt i suis officiis: non ē du biū qꝛ irregulares efficiūtur: ex̄ ō cle. exco. mi. latores. Et idem intelligo de subdiacono: cū hodie in multis parifi cetur diacono: ex̄ de eta. ⁊ eqli. a mltis A. i. cōputet int̄ ordines sacros: vt ibi Quo ꝟo ad ordīes miores: dicit idem Guil. ꝙ ⁊ si clicus hoc casu icurrat irre glaritatē putat ꝙ eps posset dispēsare cū hoc nō inueniat ei ꝓhibitū. Sȝ Ho sti. sentit ꝙ talis oio incurrat irregula ritatē p. c. cū medicinalis: ex̄ de sen. ex co. li. 6o. vt in sū. con. eo. ti. q. 8. ⁊ sic sentit ꝙ non possit dispensari nisi p papam. Sic. n. logtur dictuȝ. c. cū medicinalis. Recipiens aūt ordines etiã minores i maiori excōicatōe incurrit irregulari tatē indispēsabilem nisi p papã: vt i. c. cum illoꝝ. de sen. exco. vbi non distigui tur int̄ ordines maiores ⁊ minores: ꝯȝ Guil. du. ⁊ notat in dicta. q. 8. Recipiēs aūt ordines i minori excōicatōe nō in currit irregularitatē ꝯm glo. Ray. cuȝ non sit exp̄ssuȝ: addēs ꝙ talis siue sit irregular) siue non: pōt p epm dispen sari: cū non sit ei inhibitū: vt i sū. con. eo. ti. q. 9. B. Utrȝ excōicat᷒ baptizãdo fiat irregularis habetur s̄. excōmuni catio p. circa fi.

Ironia. Utrū ironia. s. cum qs minora dicit de se sit peccatū ⁊ quale R̄o ꝯm Tho. scd̄a scd̄e. q. iii. Maiora de se dicere pōt contingi dupliciter. Uno modo salua veritate dum. s. aliqs ma iora q̄ sunt in eo reticet: ⁊ qdã minora

ꝓfert.⁊ hoc nõ pertinet ad ironiã: nec est peccatũ ſm genꝰ ſuum. Alio modo dicit quis minora declinãdo a ꝟitate: puta cũ aſſerit de ſe aliquid vile qđ in ſe nõ recognoſcit. aut cũ negat aliquid magnũ qđ tamẽ ꝑcipit in ſeipõ eſſe. et ſic pertinet ad ironiã: ⁊ eſt ſꝑ peccatuȝ Nulla.n.cauſa mẽtiendũ eſt.22.q.2.cuȝ humilitatis cã mentiris: ſi nõ eras peccator mẽtiẽdo efficieris.

¶ Jronia ſm phm q̃nqꝫ iactãtia ẽ qđ Tho. vbi ſ̃. ſic exponit dicẽs: ꝙ duplex eſt excellẽtia. Una in tꝑalibꝰ. Alia ĩ ſpiritualibꝰ. Contingit aũt q̃nqꝫ ꝙ aliqui per exteriora ſigna ⁊ ꝑ ꝟba ꝓtendunt quidẽ defectũ in exterioribꝰ rebꝰ: puta ꝑ aliquã veſtẽ abiectam: ſed per hoc ipm intẽdũt oſtẽtare aliquã excellẽtiã ſpũalem. Un̄ ſimul incurrũt vitiũ ironie ⁊ iactãtie: de q̃ dictũ eſt ſ̃. iactantia

Strio.
vide ſup̃. hiſtrio in littera h.

Judeus
p° cõit Judei dicunt qui legẽ Moſaycam ad litterã tenent: ſic dicti a noie ꝑncipalis tribꝰ. ſ. Jude: qui ẽt ꝑus hebrei dicebãtur ab Heber cuiꝰ familia cultũ dei tenuit ceteris idolatria fedatis. hec Ray. ⁊ Hoſti. A. Jdẽ in ſũ. con. li° ꝑ. ti. 4° q. i. B.

¶ Quo xp̃iani ſe debẽt habere circa iudeos? R° ſm Ray. Non debent cum eis comedere aut eos ad ꝯuiuia recipe nec cum eis cohitare. A. Jdem dicunt Ray. Lau. Jo. Jnno. ⁊ Hoff. etiaȝ de ſaracenis. qꝛ ⁊ illi hodie iudaizant. Unde eadẽ eſt cauſa ꝓhibitõis. Euntes tamẽ ad ꝑdicãdum ſaracenis: cibis eoꝝ vti pñt ſm tempora licitꝭ: dũmodo nõ de his q̃ fuerũt idolis imolata. Jn extrẽa tamẽ neceſſitate vti poſſũt idolotico: dũmodo nõ in veneratõem idoli: vt in ſum. con. eo. ti. q. 5. B. Jtẽ infirmi xp̃iani non debẽt in ſuis infirmitatibꝰ vocare iudeos: nec ab eis recipe medicinas: nec ſe cũ eis in eiſdeȝ balneis balneare. 28. q. i. nullus. ⁊ c. oẽs. Jtem non debẽt permitti int xp̃ianos habẽ officia publica: ne occaſionẽ hẽant ſeuiendi: diſ. 54. nulla. 17. q. 4. conſtituit. Qđ ſi iudeus talia officia receperit: debet ei negari xp̃ianoꝝ cõio: donec quicqd accepit rõne officii ſm ꝓuidẽtiã dioceſani ꝯuertat in vſus paupeꝝ. A. ſ. xp̃ianorũ: vt in. c. cũ ſit. extra eo. B. ⁊ ipſe officium dimittat. A. ſ. cuȝ pudore qđ irreuerenter aſſumpſit. Et idẽ etiaȝ obtinet in paganis: dicto. c. cum ſit. Dicit tñ Hoſti. ꝙ lȝ iudeꝰ in publicis officiis poni nõ poſſit: põt tñ dñs redditꝰ ſuos iudeo vendere: deputato cuſtode xp̃iano honeſto: ⁊ nõ ſuſpecto: a quo iudei redditus accipiãt: ita ꝙ per hoc xp̃iani ⁊ cl̃ici a iudeis nõ grauent: extra eo. ex ſpãli. ⁊ nõtur in dicta. q. 5. B. Et itel ligit ſm Tho. quo ad dignitates de nouo acquiſitas. Secꝰ đ dominio ꝓexiſtẽti. qꝛ illud q̃nqꝫ tolerat eccl̃ia ꝓpter ſcãdalũ vitandũ: lȝ ordinaria auctoritate tollẽ poſſit ſicut tollit in ſuis. A. ſ. xp̃ianis: vel q volunt fieri xp̃iani a qbus tollit ius ſeruitutis reſpectu iudeorũ: vt i. c. fi. extra eo. Et quicqd hic dicatur tex. ꝑallegati gnãliter ꝓhibent officia publica iudeis ⁊ paganis: cũ nimis ſit abſurdũ: vt blaſphemꝰ xp̃i in xp̃ianos viȝ ptãtis exerceat: dicto. c. cũ ſit. Nec tolerãtia eccl̃ie excuſat qđ de ſe illicitum eſt. 4. diſ. deniqꝫ. ⁊ ibi glo. ſuꝑ ꝟbo venia. B. Jtẽ nullus põt iudeoꝝ congregatõi ſeu alicui iudeo vl̃ pagão aliqd relinq̃re in teſtamẽto. ⁊ ſi fecerit ẽt poſt mortẽ iudicabit anathema: extra de hereticꝭ. ſi quis eṕs. 24. q. 2. ſane. 2°. A. Hoſti. dicit ꝙ vniuerſitati iudeoꝝ legari non poteſt. C. eo. l. i. ſed ſingulis forte ſic ſm Azo. Sed cl̃ico non licet ẽt ſi iudeus frat eiꝰ ſit: tamen eos paſcẽ licet: vt in dicta. q. 5. B. Et videt intelligẽduȝ ſm Guil. niſi legaret ad ſuccurrẽdũ nccitati. A. Jdẽ Guil. dicit: vt pȝ in ꝑfata. q. 5. Credo ꝙ ſiue ſit cl̃icꝰ ſiue laicus ſi daret vel legaret aliquid talibus ⁊ maxime conſanguineis non ad ditandum: ſed ad ſuccurrẽdũ extreme vel m̃tum arte neceſſitati: non eẽt pu

niendus.Dictum tamen ho sti. videt
ꝓbabilius per dictū.c.si quis eps. B.
Item non debꝫ iudeis permitti nouas
erigere synagogas:sed antiquas refi
cere:dum tamē non ampliores vł p̄ci
osiores solito.Ritus aūt ⁊ solēnitates
suas sunt ꝑmittendi seruare: ex̄ eo. iu
dei.⁊.c.consuluit.Item in dieb᷒ lamen
tatōis ⁊ dn̄ice passionis non debēt i pu
blicum ꝓdire:extra eo.in nōnullis. A.
Forte idē essꝫ si ecc̄lia limitaret ꝓ ali
quo cōi infortunio xp̄ianitatis ſm glo.
Ray.⁊ in dicta.q.5. B .Quin etiā i die
parasceue nō debēt hēre ostia vł fene
stras apertas:ex̄ eo.q2 super his. Iteꝫ
cogendi sunt talem hītum cōtinue de
ferre ꝙ manifeste ab aliis distinguan
tur:ex̄ eo.in nōnullis.Item cogendi sūt
ad decimas:vt s̄.decime 2°.§.2° Item
cogendi sunt xp̄ianos testes recipe cō
tra se.sꝫ iude᷒ nō pōt ferre testimoniuꝫ
ꝯtra xp̄ianum:extra de testi.iudei. A.
Ibi dicit ꝓmū.scd̄m nōtur in glo. B.
Iudeis permittit agē ⁊ cōuenire apud
iudices nr̄os:sed non apud seniores eo
rū.Arbitrum ēt possunt eligere iudeū
cui᷒ sniam ordinarius exeq̄tur.C.eo.ti.
iudei romano.Item in sabbatis suis
nō debent trahi ad iudicia:nec ipsi ali
os trahere:sꝫ nec in aliis festiuitatib᷒
suis debēt turbari. A .nisi in locis suis
fecerint signū xp̄i vel aliud in ꝯtēptū
xp̄iane legis:vt.C.eo.l.iudeos. B .nec
sepulchra eoꝝ obtētu forte pecunie ef
fodi.vt.C.eo.ti.die sabbato.ex̄ eo.sicut
iudei.§.p̄.⁊ 2° A . Nō etiā ꝙ etsi iudeo
rū vel saracenoꝝ filii vel alii ad fidem
conuertantur debēt hēre portōem sue
hereditatis:ex̄ eo.iudei.2° ⁊ in dicta .q.
5. B .De iudeoꝝ seruis iudeis vł xp̄ia
nis hētur.ī.iudeus 2°per totū. Silr̄ ⁊ d̄
nutricib᷒ infantiū iudeoꝝ.

¶ Que sit pena participantiū cum iu
deis ꝯtra casus nūc dictos? R̄ ſꝫ Ray.
Si sint clerici ⁊ admoniti satisfacere ⁊
emēdare nolunt debēt p̄uari officio ⁊
beneficio.Si laici sūt vtputa p̄ncipes
qui nolunt exequi predicta:siue alii q
aliquod impedimentum afferunt. A.
siue quicunq3 alii contrafacientes: vt
in iuribus allegatis. B .⁊ admoniti
non satisfecerint debent excōmunica
ri.28.q.1.nullus.Si vero sunt iudei taꝫ
diu sunt xp̄iani ab illorum cōmuniōe
⁊ commercio separandi sub pena excō
municationis donec illi emēdauerint
⁊ satisfecerint:vt oportet.extra eo. ⁊ si
iudeos.in fi.⁊ extra de decimis.de terr.
⁊ extra de vsur.cum tu. A .Meli᷒ eo.
ti.post miserabilem. Quādoq3 etiam
puniuntur pena sanguinis ⁊ mortis:
vt si impugnarent fidem xp̄i.C. de iu
deis.l.fi.vbi dicitur.Cernat iudeus bo
na sua ꝓscripta mox pene sanguis de
stinandus qui fidem alteri᷒ expugna
uerit peruersa doctrina.Item si impe
dierit volentem conuerti.C eo.l.iudeis
vbi dicitur.Iudeis ⁊ maioribus eoꝝ
⁊ patriarchis volum᷒ intimāri.ꝙ si qs
post hanc legē aliquem qui eorum fe
ralem effugerit sectam ⁊ ad dei cultuꝫ
respexerit saxis vł alio furoris genere
quod nunc fieri cognouimus ausus fu
erit attētare mox flāmis d̄dendus est.
⁊ cum omnibus suis participib᷒ cōcre
mandus. B

¶ Quid fiet de iudeis vel aliis xp̄um
blasphemātib᷒? R̄° ſm ho sti.Ois tal'
ſm leges decapitat etiā xp̄ian᷒. Unde
p̄ncipes seculares iudeos xp̄ꝫ blasphe
mātes grauit punire debēt siue pena pe
cuniaria siue ēt grauiori.ex̄ eo.c. i nōnul
lis.in fi. A .Idem in sū. con. eo.ti.q.6.
S3 i.c.i nōnullis.aliud q̄ ad hoc non dr̄
nisi ꝙ condigna aīaduersione debēt cō
pesci.Sꝫ d̄ pena pecuniaria dr̄ in.c. sta
tuim᷒.ex̄ de maledi.vbi etiam nōt dn̄s
An.d̄ bu.ꝙ silr̄ etiā p̄ncipes debēt eos
punire pena vltimi supplicii.i. morti.
B .De xp̄ianis blasphemātib᷒ vide.ī.
maledictio. An liceat xp̄ianis cōicare
cū iudeis vel aliis ifidelib᷒ hr̄ s̄. ifidel.
.§.p̄.⁊ h̄ s̄.§.2° Contra aūt xp̄ianos qui
fiūt iudei ꝓcedēdū ē sicut ꝯtra hereti
cos.vt sup̄.heretic᷒ 2°.§.22° q incipit. cō
tra xp̄ianos.

Utrū liceat dñis terrarū exactōem
facere in iudeos. ℞° ſm Tho. in q̄dam
littera ad ducissam Lothoringie. Quā
uis sicut iura dicunt iudei merito sue
culpe seruituti sint addicti. ꝛ sic eoꝝ
res dñi possint accipere tanq̄ꝫ suas: ita
tñ vt non subtrahant necc̄ia vite. quia
tñ oportet nos ambulare honeste etiā
ad eos q foris sunt ne nomē dñi blas
phemetur. hoc obseruādum est vt exa
ctōibus quas facere non consueuerūt
A. id est nō soluē vel cōsueuerūt facē
.s. p̄decessores dñoꝝ: vt pꝫ ꝑ eūdē. ꝛ in
sū. con. eo. ti. q. 9. B. nullatenus p̄gra
uentur: sed ad cōsuetas cogi possunt.
Quid si iudei nihil hn̄t nisi vsuras
cui restituētur ea que male accepta fu
erūt ab eis? ℞° ſm Tho. in predicta lit
tera. Cum ea que iudei ꝑ vsurā extor
serūt: non possint licite retinere: oñs ē
vt si vos illa ab eis receperit[is]: nec vos
licite retinere potestis: nisi forsitan es
sent talia q̄ a vobis vel añcessorib⁹ ve
stris hacten⁹ extorsissent. Si qua ꝟo
habēt q̄ extorserunt ab aliis debēt re
stitui illis qbus iudei tenebāt restitu
ere si inueniuntur. aliogn in pios vsus
ſm cōsiliū diocesani ꝛ alioꝝ ꝓborum:
vel in cōem vtilitatem terre si necesse
est: nec esset illicitū si vos de nouo exi
geritis talia a iudeis: seruata tamē cō
suetudine p̄decessoꝝ vr̄orum hac intē
tione vt in pios expendant vsus. A.
Idem in sum. con. eo. ti. q. 10. Et ista con
suetudo attēdēda est i exactione. non
aūt in vsurarū restitutione ad quam
p̄cise ꝛ oīo per p̄ncipes compelli debēt
quacūq̄ꝫ consuetudine non obstante:
ex̄ de vsur. post miserabilem. ꝛ i cle. ex
graui. eo. ti. B.
Utꝝ iude⁹ q nihil habꝫ p̄ter vsuras
possit puniri pecuniarit. ℞° ſm Tho.
vbi s̄. Dicendū ꝙ expedit oēs pecunia
rit puniri: ne ex sua iniq̄tate cōmoduꝫ
reportēt ꝛ maiori pena q̄ꝫ qcunq̄ꝫ ali⁹
non vsurarius in sil̄i casu quāto pecu
nia que eis auferē minus ad eos ꝑtiet
Pōt etiaꝫ superaddi ꝛ alia pena ne ad
penā sufficere videat ꝙ pecuniā aliis
debitā desinūt possidere. Pecunia tñ
pene nomie ab eis ablata retineri nō
pōt: sed debꝫ de ea fieri sicut in p̄cedē
ti. § dictum ē. A. Idē in sum. con. eo. ti.
q. xi. Et addit ſm eūdē. Si ꝟo dicatur
ꝙ ex hoc p̄ncipes terraꝝ dānificāt: h°
dānū sibi iputent: vtpote ex eoꝝ negli
gentia ꝓueniēs. Melius. n. esset vt iu
deos laborare ad ꝓpriū victū lucrādū
cōpellerent q̄ꝫ vt ociose viuentes ō so
lis vsuris ditēt: ꝛ sic eoꝝ dñi de suis
redditib⁹ fraudētur. Ita. n. ꝛ ꝑ suaꝫ cul
pam p̄nceps defraudaret redditibus
suis si ꝑmitteret subditos suos ex suo
latrocinio vel furto lucrari. teneret. n.
restituē qcqd ab eis exigēt. B.
Utꝝ liceat recipere donū vel p̄ciuꝫ
laboris ꝛ huiusmōi a iudeis vsurariis
℞° ſm Guil. Si iude⁹ hꝫ aliqd aliud q̄ꝫ
vsuras: pōt accipi ab eo. A. Uerū ē ni
si ipi vsurarii sint ñ soluēdo vl̄ ex hoc
reddant impotētes ad restituēdū: vt
.ī. vsura 6°. §. vtꝝ dona. de q̄ in se. §. B.
Si ꝟo nihil hꝫ p̄ter vsuras: tūc aut re
cipiēs certat de dāno suo vitādo. ꝛ sic
accipiēdo nō peccat sicut q a fure vl̄ a
raptore dānificat⁹ est: vtputa per incē
dia ꝛ h⁹modi: non peccaret si recupera
ret ab eo dānū suum: licꝫ ip̄e fur vel ra
ptor nihil hēret nisi qđ esset q̄situꝫ ex
furto vel rapina. dū tñ ñ recipet ꝓ dā
no suo i sp̄e ip̄as res aliēas. Addit tho.
i ep̄la ad ducissam. dicēs ꝙ si iude⁹ vl
tro ꝯferat pecūiā vl̄ encēiū: expedit re
cipe: vt pecunia sic recepta reddatur
his qbus de iure debet seu aliis: vt di
ctū est s̄. §. 8. A. Idē in sū. con. li° p̄. ti.
4° q. 12. B. Utꝝ dona ꝛ elemosyna da
ta ab vsurario possint recipi: vide. ī.
vsura p̄. §. 12. qui icipit. Utꝝ dona.
Quid si iudei occupāt totā aliquaꝫ
parrochiā emēdo q̄ a xp̄ianis solebāt
possideri: nūquid pōt eccl̄ia hac occasi
one petere aliqd ab eis? ℞° Petē pōt
ꝛ soluere tenētur decias p̄diales ꝛ oēs
cēsus siue p̄stationes siue oblatōes re
ales q̄s xp̄iāi de domib⁹ ꝛ possessiōib⁹

soluere tenebātur: ex̄ de vsur. quanto. Sed sec⁹ de decimis seu oblatōibus ꝑsonalibus: vt dictū est s̄. decime 2°. §. 2°.

Azima iudeoꝝ in necitate pn̄t emi ꝛ comedi ꝫm Guil. A. Idem in sum. con. li°. 3°. ti. 33. q. 125. Sine necitate autē hoc ꝓhibet̄ sub pena depositōis q̄tuꝫ ad clicos. ꝛ excōicatōis q̄tum ad laicos 28. q. i. nullus. B. Quō iude⁹ compellatur restituē vsuras. l. vsura ꝑ. §. fi.

IUdeus 2°. Quo ad seruos ꝛ seruientes iudeis. Quid g° ꝺ seruo iudei si vult fieri xp̄ianus? R°. ꝫm Ray. Si seru⁹ est ꝟnaculus. s. de illi⁹ ancilla natus ꝛ velit fieri xp̄ianus statiꝫ eripitur in libertatē nullo ꝑcio dato. C. de epi. ꝛ cle. l. deo nobis. §. is ita. A. Ibi dicitur. Iubem⁹ vt nullus iude⁹ vl' paganus vel heretic⁹ xp̄ianos seruos hēat ꝙ si inuenti in tali reatu fuerint sancimus seruos oībus modis liberos esse. Ibi etiā dicit̄ ꝙ serui iudeoꝝ paganorū vel hereticorū qui voluerint ad catholicā fidē venire foueantur ꝛ defendant̄ per rectores spūales ꝛ tp̄ales. et postq̄ꝫ fuerit ecclesie catholice associati omnibus mōis liberi remaneāt: nec redigantur iterū in seruitutem etiam si eoꝝ dn̄i postea ad fidē catholicā conuertant̄. Et subditur. Contēptores h⁹ legis non solū pecuniaria mulcta: sed etiā capitis supplicio punientur. B. ꝛ ar. dis. 54. fratn̄itatē. Idem si seruus fuit emptus qui erat xp̄ianus. dis. 54. mācipia. vel eē volebat: q2 tales nō licet iudeo emē vel in seruos tenē. Ideꝫ si seruus emptus erat paganus: ꝛ fuit emptus cā seruiendi: ꝛ tunc vult fieri xp̄ianus: vt in dicto. c. fraternitatē. Itē idem si emit eū cā mercimonii: puta vt vēderet eum alteri ꝛ non exposuit eū venalē infra tres menses. quia p̄sumitur ꝙ ad seruiēdū emerit. Si ꝟo exposuit eū venalē infra tres mēses et non stetit per eū quo minus vendiderit. ꝛ ipse vult fieri xp̄ianus infra illud spatiū vel etiā post: libēabit̄ dato precio. 12. solidoꝝ ab aliquo xp̄iano: vt i. c. fraternitatē. ꝛ ex̄ eo. c. ꝑ°. ꝛ 2°. ꝛ vlt. A. In dicto. c. vlt. sic dicit̄. Nulli iudeo baptizatū vel baptizari volētē emē' liceat vel in suo seruitio retinere. Quod si quē nondū ꝯuersū ad fidē cā mercimonii emerit ꝛ postmodū factus sit vl' fieri desideret xp̄ianus: datis ꝓ eo. 12. solidis ab illi⁹ ꝓtin⁹ seruitio subtrahatur. Si aūt infra tres mēses ip̄m venaleꝫ non exposuit vel ad sibi seruiendum emit eundē nec ip̄e vendere: nec audeat alius cōparare. sed nullo dato ꝑcio ꝑducatur ad p̄mia libertatis. B. Et erūt illi. 12. solidi vsualis monete illius loci. ex̄ de maledi. statuim⁹. A. Alii dicunt cū quibus sentit Hoff. ꝙ hic solidus capit̄ ꝓ aureo: vt in Insti. ꝺ pe. te. liti. §. fi. vbi nōt glo. ꝙ in legibus capitur solidus ꝓ aureo ꝛ ꝙ. 70. aurei faciunt librā auri. Alii dicunt cū quib⁹ sentit Ray. ꝙ capit̄ ꝓ solido vsualis mōete. ff. de lega. 3°. l. nūmis. vbi dr̄ ꝙ in legato nūmoꝝ in dubio intelligit̄ minor moneta. Predicta etiā nōntur in sum. cō. li°. ꝑ. ti. 4°. q. 16. ad fi. Et ꝓ dicto Ray. facit. c. cū sint. ꝛ. c. odia. de reg. iuris. lib°. 6°. B. Et hoc intellige nisi dn̄s eum volentē circūcidēt: vel alteri⁹ secte signaculū impm̄eret. A. s. cū diceret se velle xp̄ianū fieri. dicta. q. 16. vbi etiā nōntur hec. Et addit̄ ꝫm Ray. ꝙ idē dicendum ē per oīa de seruis saracenorum. Con. Lau. ꝛ Io. Idē. n. vt dicūt piculū est in vtrisq̄ꝫ. Et qꝺ dicit̄ ad Eph. 6°. ꝛ. i. Pe. 2°. Serui obedite dn̄is vr̄is carnalibus: dicunt intelligi debere scd̄m statū p̄mitiue eccl'ie. Sꝫ Hosti. dicit ꝙ h° dꝫ intelligi de his qui seruiūt in gleba ꝛ nō domi. ex̄ de censi. oīs. Melius fac̄ ex̄ eo. c. 2°. In dicta. q. 16. dr̄ ꝫm Ray. ꝙ serui hereticoꝝ impune pn̄t dn̄os relinquere ꝛ ad eccl'iam cōfugē. C. ꝺ hereti. l. manicheos. B. Tūc. n. ꝓpter iniuriam corpis sine ꝑcio liberabit̄. dis. 54. nulla. Idem Hoff.

Sed nunqd iste redēptus erit seru⁹ redimētis? R°. scd̄m Ray. Non. sꝫ erit

liber. A .s.soluto pcio. Per pus aut remanet seru' qn redept' e ad seruiendu ex eo.c.p. Et ad h' facit.§.dns.i.allatus. B .r restituet ei pciu: ar. Insti. de noxali.acti.§.dns. Et si no het pciu qrat medicado vel seruiat ei tatu q suitiu copensetur cu pcio r p'ea eat q vlt: ar. 36.q.6.de raptorib'. A .Tepus seruiendi pot itelligi de qnquenio ad istar ei' q redept' e ab hostib': vt.l.fi.C. d post li. reuer. ab hosti. vel erit ad arbitriu boni viri sm Ray. r i su.con.eo.ti.q.17. B .Et hoc intellige nisi ca pietatis emp' fuerit. tuc.n.no tenet aliqd reddere vel seruire.q2 qd pietate dat phibet ius ne repetatur. r sic dedisse psumit nisi 9trium fuerit ptestatus .ff. de reli. r sup.fu.l.at si qs.§.sed infdu. A .Ibi df q quis ptestari dz d intetoe sua: ne videat ca pietatis gratuite egisse supt' funeris. Et ibi glo. dicit. No q attestato pbat uolutatis nre sniam. Et pdest h' notare i mrimonio cu qs p ptestat' e se no desponsare ca mrimonii: sed alia de ca. B .Con. Hoff. r Hosti. A .Idez in dicta.q.17. B.

¶ Quid si null' emptor apparet? R' sm Ber. Nihilomin' erit liber r ostia tim qrat pciu: aut opas pstet: vt i pcedeti.§.dcm e.ff.d manumis.l.4. A .Ibi df q seru' redept' suis numis cosegt libertate. Et dicut numi sui: si sunt ex aduenticio lucro siue ex donatoe amici siue ex eius peculio: qd etia ad vendito rem pertinet. Et predicta notat glo. in .c.p.ex eo. B.

¶ Quid si plres sint qui velint emere? R' sz Hof. Eps loci eligat magis idoneum.ff.de accu.l.si plres: vel si sunt pares gtificet eps cui velit: ar.ex de iure patro.cum aut. Idem Hosti. A .Ide in sum.con.eo.ti.q.18. B.

¶ Utr aliq mo licitu sit xpianis q seruiant iudeis. R' sm Hosti. Cu phibitu sit q nullu macipium xpianu seruiat iudeis: multo min' xpiani libi eis seruire debet. No.n. debent ee assidue itra domu iudei: nz tanq famla aut obstetrix. Alr si ipsi xpiani ab eis discede nolut debet excoicari: ex eo.iudei.r .c. ad hoc.r .c.r si iudeos. Si aut iudei nolunt eos dimittere phibet iudeis commerciu cu eis: vt i dicto.c. r si iudeos. i fi. Sed extra domu possut eis suitia fieri. vnde pnt hre xpianos colonos: ex eo.multor. A .Con. Ray. vt in sum co. eo.ti.q.21. vbi etia df. Eadem teneas de saracenis. B

¶ Utr xpian' possit eme vel hre suu iudeu. R' sz Ray. r gof. Sic. ex eo.c.r si iudeos.23.q.8. disp. No tn dz cu eo morari: ita q heat eu tanq familiare.28. .q.1.c.sepe.r.c.nullus. Et si voluerit fieri xpian' n pt eu dns phibe.19.q.2.due sunt. Ide Hosti. A .Idem in su.co.eo. ti.q.19. B.

¶ Sz nunqd iude' q est seru' xpiani si baptizet fiat liber? R' sm Ray. No. sz remanet seru'. q2 suit' itroducta e d iure dino.35.di.sexto die. r p ius getiu: di.1. i' getiu. r iur canoico 9firmata.12. .q.2.eccliar. Con. Hoff. r Hosti. Addit Ray. q vbi de bona cosuetudine non solet xpiani ee serui: cosulere q i rmissione pctor dns manumitteret eu. vel salte de pecunia medicata vl seruitio ad tps pstito sm arbitriu boni viri redimet se.12.q.2.cum redeptor. A .Idez in su.con.eo.ti.q.20. B.

Iudeus 3°. De 9uersione iudeoru

Ubi sciedu q iudei r cetei infideles non debent ad fidem compelli asperitatib': sz potius debet iduci auctoritatib' roib' r dulcib' verbis. Naz coacta seruitia non placet deo.45. dis. q sincea.r.c.d iudeis. Si tn 9ditoalr coacti puta p mias vl rer suar ablatoez vel per verbera r h' modi baptismu suscepetut r postea recesserut a fide copelledi st redire ne nome dni blasphemet. r fides cotéptibilis heat: vt i pdicto.c.de iudeis. Si vo fuerut absolute coacti: vt si per violetia i aquaz mersi sunt no recipiut baptismum: ex de baptis.maiores. Con. Tho. scda scde.q.10.

163

⁊ etiā Hosti. Addit Ray. ꝙ tales īfide
les possūt trahi mūerib⁹ ⁊ pmissis. Et
intelligēdū ꝫm Guil. nō ꝙ liceat aliqd
dare ꝓ fide suscipiēda: ꝫ si aliqs īfide
lis timēt pauptatē si baptizaret᷑ possꝫ
illud obstaculū ab eo tolli q sciret ei⁹
ꝓpositū. De hac mā pleni⁹ .ī. mun⁹. §.
2º. Possūt ēt ꝫm Ray. induci per ꝗuio
rē exactōem pēsionū faciēdā in pᷠnº lo
catōis. 23. q. 4. ꝺꝫ hō. ⁊ q. 8. iā ꝺo. A. Jō
in sū. con. liº p. ti. 4º q. 3. B.

¶ Utrꝫ pueri iudeoꝝ ⁊ īfideliū inuitis
parētib⁹ sint baptizandi. Rº ꝫm Tho.
scda scꝺe. q. 10. Nō licet. ꝫ qn̄ ad annos
discretōis puenerit possūt fidē suscipe
etiā parētib⁹ inuitis. A. Jdē in sū. cō.
eo. liº ti. 4º q. 4. B. Con. Guil. dicens:
ꝙ nec licet nutricibus occulte baptiza
re puulos iudeoꝝ. Si tn̄ in articlō mor
tis puulorū hoc facerent non credo ꝙ
peccarent.

¶ Quid fiet de possessionib⁹ ⁊ bonis
iudeoꝝ: ⁊ alioꝝ infideliū ad fidē ꝯuer
soꝝ? Rº ꝫ Ray. Nō debēt ab eis exclu
di: ex̄ eo. iudei 2º nisi sint vsuraria: vl' ꝺ
vsura empta. qꝛ vēdēda ⁊ restituenda
sunt illis a qbus sunt accepta vl' here
dibus eoꝝ. Qꝺ si nō inueniuntur pote
rūt sic cōuersis tanꝗ̄ paupib⁹ ꝑ epꝫ
assignari.

¶ Que pena iudeoꝝ q tētāt subuertē
baptizatos? Rn̄º Debēt publicꝭ flagell'
ꝯputari. 28. q. 1. sepe. ita tn̄ ꝙ hec pēa n̄
trāseat ī vīdictā sāguis. qꝛ tal' pēa reli
quēda ē brachio sclari. A. Nā ꝓpt̄ sub
uersionē ꝑfatā vl' silr̄ ꝫ leges irroga
tur pena mortꝭ: vt pꝫ s̄. iude⁹ p. §. 2º ī ad
dit ōe. Flagellatio āt irrogat᷑ ēt ꝓ sola
ꝯuersatōe: ꝺcō. c. sepe. vbi ꝺr̄. Sepe ma
loꝝ ꝯsortia ēt bonos corrūpūt. ⁊ ī. Qui
cūqꝫ gº āmodo ex his q baptizati st̄ īfi
deliū ꝯsortia nō vitauerit. ⁊ h: xp̄ianis
donēt᷑: ⁊ illi publicꝭ cedib⁹ deputēt᷑. B.

IUdicare potest in
telligi dupl'r. Uno mō qn̄ ali
quis vidēs opa ꝓximi de quibus dubi
um est q̄ aīo fiūt iudicat ī peiorē ꝑtē
⁊ de hoc dicit᷑ s. dubia. Alio mō dicitur
iudicare iudex qn̄ sniam ꝓfert. ⁊ de hº
dicet᷑ stati ī. c. iudex p. §. 3º ⁊ se.

IUdex pº ꝯcōiter. Quan
tā sciam ꝺꝫ ha
bere iudex? Rn̄deo ꝫm Ber.
ex̄ de rescrip. sciscitat⁹. Debet esse peri
tus nec querere ab aliis quid eum loq
oporteat. in auc̄. de iudi. ī pncipio. coll'.
.6. ex̄ de consangꝭ. ⁊ affini. ex litteris. in
fi. Et tamē etiā si illitterat⁹ sit ⁊ hēat
ꝯsuetudinem ⁊ peritiā iudicādi pōt ei
causa cōmitti. C. de iudi. certi iurꝭ. Sed
iudex maxime eccl'iastic⁹ eē nō potest
nisi sit peritus saltē mediocri iuris sci
entia: notatur dis. 20. c. p. A. Jdē in sū.
con. liº 2º ti. 5. q. 138. Sed certe videt᷑ ꝙ
quis possit esse iudex etiā sine scia iurꝭ
dūmodo hēat experiētiā cārū ex ꝯsue
tudine. Nam dicta. l. certi iuris: non di
stinguit int̄ iurisditionē ordinariā ⁊ de
legatā. ⁊ videt᷑ expresse hēri ī auc̄. ꝺ iu
di. in pᷠn. coll'. 6. ibi. neqꝫ cārū habētium
expimētū. ⁊c̄. vbi etiā pꝫ ꝙ admistran
tes imperatori ⁊ hēntes dignitatē sin
guli possūt esse iudices ordinarii etiā
si nec sciam iuris nec experiētiā hēant
cārū: sed debēt hēre peritos assessores
vt ibi. B.

¶ Utrꝫ qs possit super se ꝯstituē ext̄ne
um iudicem. Rº Laic⁹ pōt ꝯstituere su
um iudicē oēm q al's iurisditioni ꝑest.
non alium. C. de iuris. om. iu. l. 1. ⁊ l. ꝑua
torū. Clerici vero non possunt in nō su
um iudicem consentire: nisi sit persōa
eccl'iastica. ⁊ de consensu sui epi: extra
de fo. compe. significasti nam ⁊ secula
ris iudex nullam in eo potest habē iu
risditionem nec in criminalib⁹ nec in
ciuilibus. C. de epi. ⁊ cle. auc̄. statuim⁹.
A. Jbi dicitur. Statuimus aūt vt nul
lus ecclesiasticam personā in crimina
li cā vel ciuili trahere ad iudiciū scl'a
re ꝑsumat contra cōstitutiones iperia
les ⁊ canonicas sanctōes. Qꝺ si fecerit
actor a iure suo cadat iudicatūqꝫ non
teneat ⁊ iudex ex tūc sit iudicandi prā
te ꝑuat⁹. Sācim⁹ aūt vt si q clericis vl'

personis eccliasticis iusticiā denegare
p̄sumpserint tertio reqsiti suā iurisdi
tionē amittāt. B. ꝛ ex̄ de fo. ↄpe. secla
res. li. 6. Nec cleric⁹ pōt huic p̄uilegio re
nunciare: vt. ī. renūciatio 3. §. 3. Et hoc
ip̄m vide h. §. pl't. ꝛ. ī. s̄nia. §. 6.

¶ Utrū iudex possit aliquē iudicare
sine actore vel accusatore. Respōdeo
s̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 65. Cum iusticia
non sit ad seipsum: sed ad alterū: opꝫ
ꝙ iudex vnus est actor ꝛ alius re⁹. Un̄
in criminibus nō pōt aliquē cōdēnare
nisi h̄eat accusatorē: ex̄ de accu. si legi
timus. Nihilomin⁹ tn̄ iterdū infamia
h̄et locū accusatoris: ex̄ de accu. euidē
tia. ꝛ tunc ē ꝓcedēdum ad inquisitōem
vt s̄. inquisitio. §. 2. ꝛ 3.

¶ Utrū iudex possit aliquid accip̄e a
partib⁹. R. s̄m Ray. Ordinarii iudices
nō debēt petere aut recip̄e a partibus
etiā expensas: cū ꝓpter iusticiā tenēdā
h̄eant suas ꝓuisiones. s. ne dū sumpt⁹
queritur p̄do crassetur. di. 86. non satis
23. q. i. militare. in fi. Nec credo ꝙ etiā
sponte oblata debeat recipere ꝓpter
suspitōem vitādā. Ab aliis xo encenia
spōte oblata ac etiā moderata recip̄e
pōt. di. s. is. de eulogiis. ff. de offi. ꝓcō. so
lent. A. Ibi dicit. Non ī totū enceniis
abstinere debebit ꝓconsul sed modū
adiicere: vt neq3 mō se in totū abstine
at nec auare modū encenioꝝ excedat
Nā valde inhūanū ē a nemine recip̄e
sed passim vilissimū. ꝛ per oia auarissi
mū. Hec etiā notant in sū. con. li. 2. ti.
5. q. 142. B. Iudex etiā delegatus ni
hil r̄cipere pōt a partib⁹ nisi forte escu
lentū vel poculentū ex mera liberali
tate oblatū: qd̄ paucis dieb⁹ consumi
possit. vel nisi moderatas expensas cū
ip̄m ꝓpter cām sibi cōmissā cōtigerit
ex̄ suū domiciliū ꝓficisci: ita ꝙ in ip̄is
expensis nō excedat modū: nec exigat
plus ab vna parte q̄ȝ ab alia. ꝛ ꝙ ꝓpt
expensas habēdas nisi cā requirat oc
casionē ꝓficiscēdi non assumat ꝛ si liti
gantes fuerit notabil'r pauperes etiā
ꝓ expensis nihil exigat: ex̄ de rescrip.
statutum. §. insuper. li. 6. Assessorē nō
accipiat nisi eo indigeat. alioqn d̄ suo
ꝓprio tenet ꝓuidere ei. Sed si indige
at assumat neutri parti suspectū. ꝛ ei
de competēti salario moderato ab eo
faciat a partibus ꝓuideri. Notarios
in cā sibi cōmissa ab imoderato salāio
refrenet: nec cū eis nec cū assessore lu
crum participet. ꝛ si ↄ̄ hec reciperet ad
restitutōem tenet ꝛ nō ꝓdest remissio
A. s. eorū quibus facienda est restitu
tio qn teneatur ad integrā restitutōeȝ
vt in. c. de quo statim. B. vt in dicto. c.
statutum. Silr̄ debꝫ refrenare nūcios
ꝛ officiales quoscunq3.

¶ Quid si iudex iniuste iudicauit? R.
s̄m Ray. Si sciēter male iudicauit: pu
ta timore. cupiditate. odio. amore. vel
alia quacunq3 causa: tenet leso p̄cise
ad oē interesse: nisi posset inducē illuꝫ
ꝓ quo tulit s̄niam ad plenariā restitu
tionem. C. de pena iudi. l. vlt. xi. q. 3. qua
tuor. Et s̄m leges multas alias penas
dꝫ sustinere. Debet etiā preter restitu
tionem imponi ei pn̄ia tanq3 ꝓ grauis
simo crimine. xi. q. 3. quicunq3. A. Hoc
. n. grauius ē rapina simplici: qr aucto
ritate diuina abutēdo p̄ter iniuriaȝ ꝓ
ximi deū inhonorat: s̄m Ul. ꝛ in sū. cō.
eo. ti. q. 137. B. etiā si sit iudex eccliasti
cus. Adhuc al' multiplr̄ punit: vt. ī. iu
dex 2. §. 2. Si vero ꝑ ignorātiā iniuste
iudicauit: tenetur s̄m leges leso inquā
tū bonū ꝛ equū videbit religioni iudi
cantis. ff. de va. ꝛ ex̄or. cogni. l. vlti. In
iudicio tamē aie tenet: vt in p̄ casu si
in culpa fuit. s. qr sciuit vel scire debu
it se insufficiētē ꝛ iudicare talem cām
p̄sumpsit. Et idē si erat sufficiens sꝫ ne
glexit studere ꝛ videre quod debuit.
Miti⁹ tamē agēdum cū isto ē q̄ȝ cuꝫ il
lo qui scienter fecit. Et addit h̄ Ul. ꝙ si
iste ignorans fuit delegatus ꝛ necessi
tate obediētie male iudicauit: sed tn̄
bona fide ꝛ de consilio peritoꝝ non te
netur. A. Tenetur aūt ad restitutōeȝ
si in petēdo cōsiliū fuisset negligēs aut
culpabilis s̄m eūdē Ul. ꝛ glo. Ray. in

dicta.q.137.vbi etiã hr̃ qḋ statim seqt̃. B .Et idẽ dicit Ray.si talis iudex tulit iniquam sniam deceptus p assessorem talem qui cõiter sufficiens putabatur. A .Ray.vt pꝫ vbi s̃.non videtur loqui de delegato tm̃ sed generaliter de omni iudice. B.

¶ Quid si iudex accepit pecuniam vt male iudicaret? R° sm Ray.Non solũ punitur:vt s̃.in p̃cedẽti.§.dictum est. ꝙ scienť male iudicauit:sed etiã pecuniaꝫ sic receptã teneť restituẽ non ei q dedit:cũ turpiť dederit:sed ei in cuius iniuriã ꝛcepit.1.q.i.iubem⁹.ꝛ ar.17.q.4. si qs in atrio.ff.ḋ calũ.l.gnãliter.§.illḋ. A .Idẽ in sum.cõn.co.ti.q.139.Et h° verũ in foro iudiciali.Secus i pniali i q̊ n̄ succedit obligatio nisi ad solũ iteresse ꝛ non ad penã nisi p̃cesserit iudicialis snia alť pena nõ debetur i foro pnie: vt dicit glo.12.q.2.fraťnitas.Hec ẽt sentit glo.Ray.vt pꝫ in sum.con.eo.ti.q.140. Et vt ibi pꝫ sm Ul.hoc cãu dicẽduꝫ ẽ ḋ hac pecũia idẽ qḋ ḋ a° turpi lucro. B

¶ Quid si accepit pecuniaꝫ vt iudicaret vel etiã vt nõ male: sꝫ bene iudicaret? R° sm Ray.Teneť restituẽ ei qui dedit. A .nisi dedisset vt aium iudicis sub spe recti inclinaret:ꝛ ita indirecte ꝛ tacite intẽdebat ip̃m corrũpere sm eũdẽ:vt in dicta.q.140. B .qꝛ cũ ex officio suo teneret gratis iudicare ꝛ bn̄ turpiť accepit ꝛ crimẽ ꝯcussiõis ꝯmisit Et idẽ dico:si ex aliq̃ cã opõtebat eũ n̄ iudicare:ꝛ nihilomin⁹ vt nõ iudicaret accepit aliqd.i q.i.iubem⁹.ꝛ.c. lege iulia.ꝛ.c.venale ius. A .alť incipit vť. ꝛ sequiť imediate post.c.l.iulia. B .ex̃ de symo.nemo.Et Aug.xi.q.3.Nõ licet iudici vendẽ iustũ iudiciũ. ꝛ si liceat aduocato vendẽ iustũ patrociniũ ꝛ iurisꝯsulto iustũ ꝯsiliũ. A .Hoc hr̃ ea.q.c. non licet.Et p̃dictis con.Ul.vt pꝫ in dicta.q.139.ꝛ.q.se. B.

¶ Quid si iudex teneť ꝛ nullo mõ vlt iudicare.ꝛ ꝑpter hoc amittit aliqs ius suum? R° sm Ray.Teneť restituẽ totã lit) extimatõeꝫ ei qui ꝑpter hoc est lesus.23.q.2.dñs.ꝛ.q.5.administratores. in auc.vt diffe.iudi.§.pľt. A .Con.Ul. vt in sum.con.eo.ti.q.141. B.

¶ Utrꝫ iudex possit penã reo totalr̃ relaxare. R° sꝫ Tho.scḋa scḋe.q.167.Duplici rõne impediť iudex ne reũ a pẽa absoluere possit.p̃ qdem ex parte accusatoris ad cui⁹ ius qñqꝫ pertinet vt re⁹ puniatur:puta ꝑpter aliquã iniuriam in ip̃m cõmissam:ꝛ h⁹modi relaxatio nõ est in arbitrio iudicis:qꝛ teneť vnicuiqꝫ ius suum reddẽ. 2° mõ ipediť ex parte reipublice ad cui⁹ bonũ pertiet ꝙ malefactores puniant. Sed tamen q̃tũ ad h° dria ẽ iter iferiores iudices ꝛ sup̃mũ.s. p̃ncipẽ cui ẽ plenarie ptãs publica ꝯmissa.Iudex.n.iferior nõ hꝫ ptãtẽ absoluẽdi reũ a pena ꝯ leges a supiore sibi ipositas:sꝫ p̃nceps q hꝫ plenã ptãtẽ i republica poterit reũ licite absoluẽ:si h° reipublice videĕit expedire ꝛ passus iniuriã noluĕit remittẽ. Hꝫ tñ locũ mĩa iudic) ꝑut i se.§.dr̃.in fi.

¶ Utrꝫ iudex possit penã diminuẽ. R° sm Hosti.Reo ꝯuicto si i iure certa pena inueniať illa ipõi dꝫ.alť arbitrio suo ꝯmittiť.C.de vi pub.vel p̃ua.l.seruos. i fi.ꝛ ex̃ de trãsac c.vlt.tñ in hũaniorem partẽ dꝫ sp declinare ꝛ sic mitigare maxie cũ cã subest:puta qꝛ nõ ex ꝑposito sed casu culpa ꝯmissa fuit. vel qꝛ iniuria effectũ nõ hũit:vť ꝑpť etatẽ puerilẽ aut ẽt senilẽ ꝛ h⁹mõi.de qb⁹ .i. pena p̄.§.3.° ꝛ 4.° A .Bñ facit ad hoc dictum .c.fi.de transac. B .Et intelligẽdũ est sm Tho.vbi s̃.ꝙ mĩa iudic) hẽt locuꝫ solũ in his que ei⁹ arbitrio relinq uũť. circa que vide.i.pena p̊.§.añpľt. A .Ad hoc videtur itẽdẽ q̃ hñtur i sũ.cõ.eo.ti. .q.146. vbi etiã dr̃. In exordinariis ãt tunc diceť pena diminui vť augeri:cũ iudex non seruat id quod i talibus seruari consueuit. B.

¶ Utrꝫ iudex possit penã augẽ. R° Augenda ẽ pena aliqñ ad terrorẽ alioꝝ q ꝑni sunt ad culpã.qꝛ multis crassantibus opus ẽ exẽplo.ff.de pe.l.aut facta. .§.vlt. A .Idẽ in dicta.q.146. B

Utrū liceat iudici iudicare ꝓpter ꝓ
bata ꝯ̄ ꝟitatē quā ipe nouit? R̷ᵒ scḋm
Tho.scḋa scḋe.q.47.Judex in iudicā
do mag] dꝫ sequi legitia documēta ꝓ
instr̄a ⁊ testes ⁊ alia hꝰmōi q̄ꝫ id qḋ ip
se nouit tanq̄ꝫ p̄uata ꝑsona. Ex hac tñ
p̄uata cognitōe pōt iuuari vt districtiꝰ
discutiat ꝓbatōes inductas: vt possit
eaꝝ defectū inuestigare.Qḋ si eas nō
pōt de iure repellē:dꝫ eas in iudicādo
sequi.Dicit ēt Tho.scḋa scḋe.q.64.ꝙ
si aliquis quē scit iudex innocētē falsis
testibꝰ ꝯuincit̄ vt occidat̄:si iudex non
pōt inuenire occasionē liberādi inoxiū
dꝫ eū ad suꝑiorē mittē iudicādū.Si āt
neq̄ꝫ hᵒ pōt:nō peccat ꝫ̄ allegata ferēs
sniam.q: nō ipe occidit eū:ſꝫ illi q euꝫ
asserūt nocētē.Con.Pe.⁊ Ray. A.Ul.
aūt dicit:ꝙ exq̊ iudex scit negocii ꝟita
tē cū suis circūstātiis:impossibile iudi
cat qn aliquā viā iur] iueniat qua libe
ret inoxiū:nisi sit ex iprudētia vł negli
gētia iudicis.Et posito ꝙ nullā viā iue
niat ꝑ quā eū liberare possit:nec acto
rē:nec testes possit emolire ꝙ desistāt
a cā:dꝫ ꝓtestari se nō hēre ꝯsciam con
dēnandi eū.q2 scit eū inocētē.⁊ hoc cer
tis indiciis ostēdat ꝓbabile:ita ꝙ cōi
tas non scādalizet̄:⁊ sic absoluat euꝫ a
suo iudicio ptātem relinq̄ns eis vt de
ferant crimē ad suꝑiorem si voluerint
siue agat̄ de rebꝰ siue de persona. Glo.
aūt Ray.dicit q nō vr̄ tutū ꝙ talis ad
suꝑiorē mittat̄:nec credit hoc faciēdū
esse:sed potiꝰ debēt oīa mala tolerare
q̄ꝫ inocentē scient̄ ad mortē vł ad mu
tilatōem ꝯdēnare:vł etiā exponē cōdē
nādū.Et dicit ēt ꝙ iudicē i hoc casu cō
dēnantē nō audēt a peccato mortali ex
cusare.Jtē dicit.Credo ēt ꝙ iudex īfe
rior q scit ꝟitatē non dꝫ ꝯdēnare inocē
tem etiā si p̄cipiat̄ ei a suꝑiore iudice
Jdē nōt Nico.de lira Exo.23? Nec est
ꝯtra ex̄ de offi.del.pastoralis.vbi dicit̄
ꝙ ordinatꝰ dꝫ exequi sniam lataꝫ a de
legato ad mādatū eius:q̄ꝫuis idē ordi
narius sciat illā esse iniustā nisi possit
obtinē ab eodē legato vt ab hoc onere
absoluat̄:q2 loqtur ibi de ciuilibꝰ cāis
⁊ eccłiastic]:vbi nullus ꝯdēnat̄ ad mor
tē.⁊ iō nō est ibi tārū periculū sicut in
casu ꝓposito. Pro hoc optime facit.c.
inq̄sitōi:ex̄ de sen.exco.Ad dictū etiaꝫ
.c.pastoralis pōt dici ꝙ loqtur nō i co
gnitōe seu ꝯdēnatōe:ſꝫ in cause execu
tōe:⁊ circa ea q̄ non sūt tanti p̄iudicii.
Et p̄dicta nōnt̄ in sū.cō.eo.ti.q.149. B
Utꝝ iudex laicꝰ possit iudicare de
cłico. R̷. Nō pōt.sed si eū vocat dꝫ pri
uari officio iudicādi.xi.q.i.inolita. A.
Meliꝰ vr̄ facē auc.statuimꝰ.de qua.i.
B .nec snia valebit:ex̄ de iudi.at si cłi
ci.⁊.c.cum non ab homine.Sꝫ etiam q
eū vocari fecit dꝫ amittere cām.Jntel
lige per sniam:⁊ dꝫ excōicari:vt i dicto
.c.iolita.Jdē etiā pꝫ.C.de epi.⁊ cle.auc.
statuimꝰ.Et ꝫm Hosti.ex sola vocatōe
exq̊ clericꝰ tractꝰ erit:aduersariꝰ patiet̄
p̄dictā penā.xi.q.3.placuit:ex̄ de exces.
p̄la.grauē.Judex ꝟo nō patiet̄ p̄dictaꝫ
penā:nisi iudicauerit vł forte solū citra
litis ꝯtestatōeꝫ locꝰ est pnie. A .Certe
vr̄ ꝙ i his casibꝰ ipō iure pena irroget̄.
vt in dicta auc.statuimꝰ.⁊ pꝫ s̄.§.p̊.in
additōe. B.De mā hꝰ qōis:hēs h̄ sup̄.
.§.2ᵒ.⁊.i.sentētia.§.6ᵒ.
Utꝝ minister peccet exequēdo sen
tētias iudicū ꝯ̄ inocētē? R̷nᵒ ꝫm Tho
scḋa scḋe.q.64.in fi.Si snia ꝯtinet in
tolēabilē errorē:minister nō dꝫ obedi
re.Alr̄ excusarēt̄ carnifices q martyres
occiderūt.Si aūt nō ꝯtineat māifestā
iniusticiā non peccat p̄ceptū exeq̄ndo
q2 ipe nō hꝫ discutē sniaꝫ suꝑioris: nec
ipe occidit:sed iudex cui] ministerium
adhibet.Et intelligit Ray.ꝙ si ipe mi
nister sciat ꝙ ꝯdēnatꝰ inocens est:non
dꝫ exeq mandatū iudicis: secꝰ si dubi
tat.tūc.n.excusat̄ obediēdo.xi.q.3.qd
gᵒ.23.q.i.qd culpat̄. A .Con.cū Ray.Ul.
vt in sum.con.eo.ti.q.150.⁊ faciūt ad ea
q̄ dicta sunt supra.§.xi.in additōe. B.

IUdex 2ᵒ de iudice eccłiastico.

Et h̄ ad
uertēdū ꝙ ꝑsona eccłiastica

potest iudex esse ꝛ causas ventilare ꝛ iudicare inꝰ subditos in q̄bus iurisditionem hēt ꝑsertiꝫ clericos.xi.q.i.c.ꝑ.ꝛ.c. experiētie:ex̄ de fo.ↄpe.ꝑ totū. Et nisi ecclīasticꝰ nō pōt exercē iurisditōeꝫ nec hꝫ eā i clīcuꝫ: vt s̄.iudex ꝑ.§.2º Nec clīcus pōt huic iuri renūciare. Et quid si de facto renunciet hr̄.ī.renūciatio 3º.§. 3º.ꝛ 4º. De hac qōne clare habes supra. iudex ꝑ.§.plt.

¶ Iudex ecclīasticꝰ. A .ordinariꝰ siue delegatꝰ: vt in.c.cū eterni.de q̄.ī. B .q ↄtra iusticiā in grauamē alteriꝰ ꝑtis in iudicio q̄cq̄ facit ꝑ grām vl ꝑ sortes: puta ꝑ pecuniā: suspēsus ē per ānū ab executōe officii.ꝛ dꝫ ↄdemnari ad extimatōeꝫ litis ꝑti quā lesit.ꝛ si suspēsiōe durāte igesserit se diuinis fit irreglaris: ꝛ nō nisi ꝑ papā poterit liberari:ex̄ de sen.ꝛ re iudi.cum eterni.li.º 6º. Et adde hic qd̄ hr̄.ī.simonia ꝑ.§.25.qui incipit. quid si datur.

¶ Nūq̄d ꝑtinet cognitio ad iudicē ecclīasticū si iudex laicꝰ tenet malefactorē q dicit se clīcū ꝛ petit remitti ad curiā ecclīasticā: vel ipa curia petit eum ꝛ ipe iudex denegat? R̄º. Ad iudiceꝫ ecclīasticū ꝑtinet cognoscē: qꝛ de re agiꝰ spūali siue ecclīastica: sed dꝫ vocari iudex sclāris vl aliꝰ cuiꝰ interest: ex̄ de sen. exco.si iudex.li.º 6º.

¶ Sꝫ quō ꝓcediꝰ in dcā q̄stione? R̄º. Si notoriū ē q illi sit clīcꝰ q tali ꝑuilegio gaudē debeat: statim absq̄ alia cognitōe dꝫ reddi. Qd̄ si fama publica ē hoc ē vel ipe ꝓ clīco cōiter hēbaꝰ: vel se ꝑus nō gerebat ꝓ laico: ꝛ deꝑhēsus fuit cū tonsura ꝛ hītu clīcali: dꝫ etiam reddi incontinēti. Nō dico sine cāe cognitōe: sed an̄ cāe cognitōeꝫ de clīcatu ita tn̄ q ꝓbādi nccītate nō ipe sꝫ aduersariꝰ astrigaꝰ. Si xo an̄ deꝑhēsionē ꝓ laico publice se gerebat ꝛ ꝓ tali cōiter hēbaꝰ: etiā si tp̄e deꝑhēsionis i clīcali erat hītu: nō est restituēdus q̄usq̄ fidē fecerit de clīcatu: sꝫ tn̄ interiꝫ ē eū ꝓcessus iudicialis q̄escet: ex̄ de sen. exco. si iudex li.º 6º.

¶ Quicūq̄ ipeditīq̄n corā iudicibꝰ ecclesiasticis delegatis vl ordinariis i cāis q̄ ad eos ꝑtinēt illi q ↄqueruntꝰ p̄nt iusticiam obtinē. vl q̄cūq̄ ↄpellit impetratores lr̄aꝝ vl alios recurrētes ad forū ecclīasticū i cāis q̄ de iure vl antiq̄ ↄsuetudine ad ipm̄ ꝑtinent ad desistēdū vel ad litigādū de eis in foro sclāri grauando iudices ecclesiasticos: vel impetrantes vel litigantes siue litigare volentes coram eis. vel grauādo ꝓpiquos ipoꝝ: seu capiēdo res ecclīasticas talium vl quocūq̄ alio mō. Itē q ad ꝑdicta darēt auxiliū ↄsiliū vl fauorē: oēs tales ipo facto sūt excōicati: ex̄ ē imu.ec.c.qm̄.li.º 6º. A. Et ibi addiꝰ q a dicta excōicatiōe nullatenꝰ absoluātur: nisi tā iudici cuiꝰ cognitio fuērit ipedita vel iurisditio vsurpata: q̄ ꝑti q̄ turbata fuērit i ꝓsecutōe sui iuris de iniuria.dānis.expēsis.ꝛ interesse ꝑus integre satisfecerint. B.

¶ Utꝝ iudex ecclīasticꝰ possit iudicare de subditis laicoꝝ ꝑncipū ꝛ de ipis ꝑncipibꝰ? R̄º. Ois xp̄ianꝰ rōe peccati efficiꝰ de foro ecclīe. Iere.ꝑ. Ecce cōstitui te super gētes ꝛ regna.ꝛc̄.ex̄ ē iudi. nouit. Ideo si iudex laicꝰ negligit facē iusticiam de subditis pōt iudex ecclīasticus ↄpellē illū ad tenēdū insticiaꝫ vel supplē defectū eiꝰ cognoscēdo de cā: et sic de illiꝰ subditis iudicare: ex̄ de fo. ↄpe.ex trāsmissa.ꝛ.c.licet.ꝛ.c.ex tenore .23.q.5.admistratores. De papa xo quō possit i ꝑncipes sclāres hr̄.ī.papa.§.4º. ꝓpe fi. A .Iste.§.incipit. Quot sūt casus. Predicta ēt nōnꝰ i sū.con.lib.º ꝑ.ti. .5.q.13. B .Qn̄ iudex ecclīasticꝰ: puta ep̄s hꝫ etiā iurisditōem tꝑalē quō exequaꝰ hr̄ s̄.ep̄s.§.7º. A .qui incipit.ep̄s qui in aliquo. ꝛ est.§.9. B .ꝛ sup̄.homicidium 2º.§.ꝑ.

¶ Utrum iudex ecclīasticus possit iudicare de infidelibus? R̄º. ſm Ray. Directe non iudicat de his que foris sūt .s.aliq̄s religiōis reglas eis iponēdo: sꝫ idirecte iudicat sb̄trahēdo xp̄iāos ab eoꝝ cōione: vt pꝫ ē iudeis.s̄.iudeꝰ ꝑ.

.§.4.° Itē iudicat de his si loquūtur ꝯ xp̄m: vt ibidē.§.5.° Itē si attentant sub uertē fideles.§.iude' 3°.§.fi. A. Breui ter iudicat in oib' ad defensionē fidei ptinētib' ac etiā ad delictoꝝ correctio nē q̄ ad infideles seu tpali iurisditiōi subiectos: ar. C. de iudeis .l. iudei Ro mano. B.

Iudicium. Quid est di cere cum oꝫ pcedi simplr̄ sine strepitu et figura iudicii? R̄. Tūc non oꝫ ꝙ neccio exigat libellus vl' litis ꝯtestatio. Pōt ēt iudex pcedē tpe feriaꝝ ob nccitates hoium inductaꝝ. Amputet dilationes q̄tū pōt. exceptōes appellatōes ꝛ dila tōes frustratorias repellēdo. ptiuꝫ ad uocatoꝝ ꝛ pcuratoꝝ iurgia repellat. re frenet mltitudinē testiū: sꝫ pbationes nccias ꝛ defensiones legitimas recipi at. Sꝫ nō debēt ppter hoc excludi cita tiōes. iuramētū de calūnia vl' malicia vl' de ꝟitate dicēda. Est etiā in ip̄o lit] exordio petitio faciēda p pte agentis siue etiā rei si voluerit. ꝛ hoc i scriptis vel ꝟbis mor r̄digēda in actis. Pōt ēt iudex certū diē ꝛ terminū assig̃re. A. s. sil' vtriqꝫ parti: vt in cle. sepe. de qua .i. B. ad dādū positōes ꝛ articlos ꝛ ad ex hibēdū oia acta ꝛ munimēta qb' ptes vti volūt i cā: nisi aliud de ptiū volun tate pcedat: eo sp saluo ꝙ qn̄cūqꝫ fiēt remissio p testib' pducēdis possint ēt instra pduci. A. assignatōe dicti termi ni nō obstante: vt ibi. B. Item iudex ex officio siue ad alteri' partis instātiā pōt interrogare qualibꝫ ptē vbicūqꝫ eqtas suadebit. Itē potest sniam ferre in script] citatis ptib': lꝫ non ꝑempto rie stando ꝛ sedēdo ꝛ si ei videbit ꝯclu sione nō facta. A. put ex petitiōe ꝛ p bat] ꝛ alius actitatis i cā fuerit facien dum: vt ibi. B. Et si etiā i p̄missis casi bus solēnis ordo iudicii in toto vel i p te nō ꝯtradicētib' ptib' obseruetur va lebit. Hec oia in cle. sepe. de ꝟb. sig.

¶ Procedi pōt simplr̄ ꝛ de plāo i cau sis sup electōib' postulatōib' vl' pui sionib': ꝛ sup personatibus canonicati bus vl' p̄bendis ꝛ beneficiis qbuscūqꝫ ꝛ sup decimis mr̄imoniis ꝛ vsuris ꝛ ea tangētib': vt i cle. dispēdiosā: ex̄ eo.

¶ Quatuor mōis puertit hūanū iudi ciū. s. timore. cupiditate. odio. ꝛ amore. Uñ ꝟsus. Quatuor ista timor odiū di lectio cēsus. Sepe solēt hoium rectos puertere sensus. xi. q. 3. q̄tuor.

¶ Mulieres ad iudiciū nō possūt euo cari vl' trahi cā testimonii vel alia q̄cū qꝫ cā q̄ in iure non exp̄mit. A. s. innuite. vt in. c. mulieres: de q. i. B. Sed cum necessariū fuerit testimoniū eaꝝ fia vt dr̄. i. testis p̄. §. 3.° Al' est irrituꝫ qcqd fit: ex̄ eo. mulieres li.° 6.°

¶ Mulieres religiose p̄sertiꝫ q̄ debēt sub clausura morari nō vocētur ad iu diciū p̄sonalit ex q̄cūqꝫ cā etiā si velit. A. Al' totū qd̄ fit ꝯ est irritum: ex̄ eo. mulieres. li.° 6.° B.

¶ Nō licet accusato i iudicio negare ꝟitatē: vt s̄. accusatus. §. 2.° De iudicio ferri candētis ꝛ aq̄ bulientis hēs s̄. du ellū. §. pl't. Utrū iudiciū vitādū sit ppt scādalū: vide. i. scādalū. §. an̄plr̄.

Iurare quid sit? R̄. scd̄m Tho. scd̄a scd̄e. q. 79. Iurare ē deū in testē inuo care: ꝛ est act' latrie. Uñ Hiero' super Math. Qui iurat aut venerat aut di ligit eū per quē iurat. A. Scd̄ꝫ Ray. ꝟo. ꝛ in sum cō. li.° p̄. ti. 9. q. i. Iuramētuꝫ est affirmatio de aliq̄ sacre rei attesta tōe firmata. B.

¶ Utrū liceat iurare p creaturas? R̄. s̄m Tho. vbi sup̄. Iuramētū p̄ncipalit refert ad ip̄m deū cui' testimoniū iuo cat. Scd̄ario āt assumūtur alique crea ture: nō s̄m se: sed in q̄tū in eis dīna ꝟi tas manifestat: sicut iuram' p euāgeli um. i. p deū cui' ꝟitas in euāgelio mā festat: ꝛ p sāctos q hāc ꝟitatē credide runt ꝛ obseruauerūt. Ali' ē quoqꝫ mo dus iurādi p execratōeꝫ qn̄ iducit crea tura aliq̄ i q̄ dīnū iudiciū exerceat. sic solet qs iurare p caput suū aut p filiū ꝛ h' mōi. Qd̄ āt dn̄s phibuit iurare p

creaturas: vt pꝫ Math. 5º intelligit ꝑ
hibitū: ita ꝙ eis exhibeať reuerentia
diuia: sicut iudei ꝑ āgelos ⁊ creaturas
iurabāt: vt ait Hiero⁹. Et eo mō puni
tur clīcus iurās per creaturas. 22. q. 2. clī
cū. ⁊. c. si qs ꝑ capillū. A. Cō. glo. Ray.
vt in sū. con. eo. ti. q. 6. B.

¶ Quid de his q iurāt ꝑ membra dei?
R. Si ē cleric⁹ dꝫ deponi. Si laic⁹ ana
thematizari. 22. q. 1. si qs per capillum.
Sed intelligēdū vř qñ cū irreuerētia
⁊ q̄si blasphemia iurāt. Uñ subdiť ibi.
Uel alio mō blasphemia ꝯ deum vsus
fuerit. ⁊c̄. Sec⁹ vř si cū reuerētia: vt si
per sanctū caput dei iurarēt. ⁊ h⁹modi
A. Glo. Ray. dicit hoc intelligēdū esse
qñ hř ex ꝯsuetudine. Al' si qs aliqñ iu
rat ꝑ caput aut ꝑ oculos d̄i: aut ꝑ alia
mēbra eius q̄ in ceteris hoīb⁹ non cēsen
tur turpia vel ihōesta: nō credo ꝙ pec
cet mōtalř. Ribaldos aūt illos qui pas
sim ⁊ assidue iurāt ꝑ mēbra dñi nō au
deo a peccato mortali excusare: ⁊ cre
do blasphemiā esse qñ qs iurat ꝑ mē
bra dñi q̄ i aliis hoīb⁹ reputāť inhone
sta: vt i sū. cō. eo. ti. q. 7. Tales. n. ƀm le
ges puniūtur vltimo supplicio sił' cum
sodomitis: i auc̄. vt ñ lux. ꝯ nāꝫ. col. 6. B.

¶ Quid si qs ex ipetu iurauit id quod
ꝯ libertate nō iurassꝫ? R. ƀm Guil. Ser
uare teneť si licitū est. A. Sufficit. n.
ad hoc ꝙ sit obligat⁹ ꝙ intēderit deū
inducē in testē illi⁹ rei quā dixerat: ƀm
eūdē: vt in sū. con. eo. ti. q. 10. B.

¶ Utꝝ vxor p⁹ q̄ꝫ ꝯfessa ē sacerdoti de
adulťio possit iurare marito ꝙ nō hēt
culpā? R. ƀm Guil. Poti⁹ dꝫ q̄libet ma
la tolerare q̄ꝫ hoc iurare: qꝛ certa esse
nō pōt ꝙ h⁹modi culpa sit ei dimissa:
ex̄ d̄ pur. ca. c. accepim⁹. Jd Ber. ⁊ Ho
sti. A. Jdē i sū. cō. eo. ti. q. 12. B.

¶ Quid si qs iurauit aliqd facere qđ
est veniale pctm̄: iō ꝯmittit illud? R.
ƀm Guil. Hug. nō uit ꝙ talis mortaliť
peccat. Nā impia ē ꝑmissio q̄ scelē ad
impleť. 22. q. 4. i malis. Et subdit Guil.
Ego credo ꝙ nō peccat nisi venialř. A.
Hoc pōt eē veꝝ qñ ex iusta ignorātia
nesciebat illicitūꝫ eē quod iurabat. Al'
sec⁹. qa cū iuramēto hoc casu deficiat
iudiciū eqparať ꝑiurio. 22. q. 2. animad
uertendum. B.

¶ Qui sunt illi qui nō admittunť ad
iurandū? R. ƀm Tho. scd̄a scd̄e. q. 89.
Nō admittūtur siue nō cogūtur pueri
añ annos pubertatis. 22. q. 5. pueri. vbi
ēt dř ꝙ si iurauerit ⁊ př vt audiuit sta
tim ꝯdixit: irrita sūt iuramenta. Jtem
nec als periuri. 22. q. 5. paruuli. Jtem
nō debēt accedē ad iurādū nisi ieiuni
ꝑpť reuerētiā. 22. q. 5. honestū. A. Jbi
pꝫ ꝙ h⁰ ē d̄ suasiōe ⁊ nō de p̄cepto. B.
Jtē solēnib⁹ dieb⁹ ñ ē iurādū ꝑ reb⁹ tē
poralib⁹: nisi i magna necitate: ex̄ de
feri. c. p̄. A. de hoc dictū est s̄. ferie. §.
6º cū additōe. B.

¶ Utꝝ sacerdotib⁹ liceat iurare? R. nº
ƀm Tho. vbi s̄. Nō licet eis nisi ꝑ ma
gna necitate ⁊ vtilitate. 2. q. 5. si qs p̄sby
ter. Et ponit Ray. 7. casus i qb⁹ pñt et
debēt iurare. p̄m⁹ ne ꝑ defectu ꝑbatio
nū aliqs ledať vł rē suā amittat. tūc. n.
dꝫ iurare ⁊ testificari ꝑ modū q ponit
. i. testis. 3º §. 10. A. i. ƀm distinctōeꝫ ibi
positā. B. Jtē ꝑ fide. Jtē ꝑ obediētia
Jtē ꝑ pace. Jtē ꝑ indēnitate ecclie: q
cāus pōt reduci ad. p̄mū. Jtē cū absol
uitur ab excōicatōe. Jtē cū infamatus
dꝫ se purgare. Probanť hec oīa ex̄ de
elec. significasti. vltra mediū. 28. dis. de
syracusane: ex̄ de offi. or. ad rep̄mēduꝫ
. 2. q. 5. p̄sbyter. p̄. ⁊ 2º A. Jdē i sū. con.
eo. ti. q. 16. B. Pōt hodie addi. 8. ⁊. 9.
casus. qꝛ si sacerdos litiget siue i cā spi
rituali siue alia dꝫ iurare de calūnia. si
miliť ⁊ de ꝟitate dicēda: ex̄ de iura. ca.
si de calūnia. li. 6º A. Uideť ꝙ i his ca
sibus vł silib⁹ dꝫ iurari tactis sacrosan
ctis euāgeliis: nisi ab ep̄o q iurat ꝑpo
sitis tm̄: sꝫ nō tactis: vt in. c. fi. ex̄ de iu
ra. cal. Jn aliis ꝟo leuiorib⁹ sacerdotes
nō tāgūt euāgeliū: sed inťrogāť ꝑ san
ctā cōsecřōem: dcō. c. si qs p̄sbyter. Et
idē vř i aliis clericis: vt inťrogētur per
sanctā ordinatōem. qꝛ nec ipi siñ mag̃
necitate debēt tangere euangeliuꝫ. 22.

.q.5.nullus. B.
¶ Utrū si qs simplr iuret aliq̄ ɔditio
ītelligat? R° ſm Hosti. Multe ɔditio
nes etiā si tacētur intelliguṉt. Nā qñ iu
ro ꝙ faciam aliqd: intelligit si dō pla
cuerit: qn ēt si pape placuerit: qꝛ semꝑ
ei⁹ auctoritas vr excepta .25.q.i.c. vlti.
Visu ipsi nanqꝫ. Itē si res in eodē statu
ꝑmanserit. Uñ si qs gladium deposuit
apud me: ꝛ factus furiosus repetit: nō
teneoꝛ reddē etiā si iuraui.22.q.2.ne qs
Itē intelligit si mihi fidem ſuaueris.
Nō seruāti.n.fidē nō est fides seruāda
Uñ si nō facis mihi qd̄ ꝓmisisti: non te
neoꝛ: ex̄ de iureiur. ꝑuenit.2° ꝛ.c. sicut.
Itē si iuro tibi pecuniā reddē ad certū
tp̄s spe future nūeratōis: ītelligit si pe
cuniā mihi ꝓus nūeraueris siue mutu
aueris. C. de nō nu. pecu. īdubitati. Itē
si iuro tibi soluē ad certū tp̄s: intelligi
tur nisi iudex ɔ̄riū ꝑcipiat. Nā ius sup
ioris sp̄ videt exceptū: ex̄ de iureiur.
veniētes. §. p̊. ad fi. Silr nisi ꝑ te fueriꝫ
absolut⁹: ex̄ de iureiur. c. p̊. ꝛ.c. sic. Item
si iuro tibi dare dotē: subaudit si nuptie
secute fuerint: vt. ff. de iure do. stipula
tōem. Itē si iuro tibi tanqꝫ regi vl epō
te ɔ̄posito nō obligoꝛ. Idē vr si tu tāqꝫ
epūs iuras mihi restituē pecuniā quam
mutuaui. Nā deposit⁹ non tenebaris.
Qd̄ verū credo si in vtilitatē eccl̄ie pe
cunia v̄sa est.15.q.6. ali⁹. Itē si iuro sta
re mādatis tuis ꝓ offensa tibi vl tuis
facta: intelligit nisi ꝑcipias īmodēatū
ininstū. ipossibile: vl h⁹modi: ex̄ de iu
reiur. veniēs. ꝛ.c. qntauallis. Cō. Ray.
addēs: ꝙ oēs tales ne dēt mā ꝑiurādi
debēt petē auctoritatē ab eccl̄ia: vt col
ligit ex eisdē decretalib⁹. Et con. Tho.
scd̄a scd̄e.q.58. Itē intelligit si facultas
siue possibilitas se obtulerit: alr nō im
putabit: ex̄ de iureiur. q̄relā. ꝛ.c. breui.
Uñ excusat hoīeꝫ nccitas siue ipossibi
litas. Uerꝫ q iurat pecuniā reddere ad
certū terminū ꝛ nō pōt: ɔsulit Ray. ꝙ
añ diē veniēs corā iudice cedat bonis:
ex̄ de solu. odoardus. Itē si iuras mihi
red lē vinū vl bladū: subaudit eiusdē
bonitatis. ff. si cer. pe. l. cum qd. Itē si iu
ro tibi dare filiā meā in vxorē: ītelligi
tur ꝙ bona fide laborabo vt eā hēas:
nec ad aliud obligoꝛ: cū alienū factum
ꝑcise ꝓmittē nō possim: ex̄ de spon. ex
litteris. Itē si iuro alicui fidelitatē vel
ꝙ nō ero ɔ̄ eū: ītelligit ne ꝓcurē vl con
sentiā ꝙ vitā vl mēbrū vel res suas ꝑ
dat: ꝛ si me offendat vl ɔiunctos mihi
posso me tueri: ex̄ de iureiur. petitio. ꝛ
.c. ego. Et de h° iuramēto hēs ꝫ. feuduꝫ.
§.6°. A. Idē i sū. con. eo. ti. q. 18. B.
¶ Quid si quis iurauit tenē obstagia
ī certo loco: nec hꝫ ibi qd comedat vel
vñ soluat? R° ſm Hosti. Si tpe obliga
tōis iā erat nō soluēdo: tenet obstagia
ſuare: qꝛ vr ad hoc se obligasse. ꝛ que
rat victū manib⁹ suis vl mendicando
Sed si tpe obligatōis erat soluendo ꝛ
nūc deuenit ad paupᵱtatē: tūc distiguo
qꝛ si est talis q possit mēdicare sine ve
recūdia: dico idē qd̄ ꝓus: ar.93. di. diaco
ni. sed si ē nobilis ꝛ in dignitate tali sb
ueniēdū ē iuris bñficio: ex̄ de iureiur. q̄
relā. ꝛ.c. breui. A. Idem i dcā. q. 18. B
¶ Quid si debitoꝛ iurauit creditori
se solutuꝝ i certo termino ꝛ impedit⁹
nō pōt? R° ſꝫ Hosti. Si qñ iurabat cre
debat se nō posse soluere: vl nō hēbat
ꝓbabilē cām credēdi: tūc in vtroqꝫ ca
su ꝑiurat. qꝛ in p̊ deerat v̄itas in 2° de
erat iudiciū. Si vo ab initio ꝓbabilit
credebat se posse soluē nō ꝑiurabat. et
si postea fecit posse suū nō ē ꝑiur⁹. Sꝫ
ꝛ multo magis excusat si misit pecuni
am tpe debito: sed casu ꝑdita fuit: ex̄
de iureiur. q̄relā.23.q.8. si nulla. de ɔse.
di.1. sicut. Qd̄ si postea lapso termino
posset ꝛ nō soluēt ꝑiur⁹ eēt: ex̄ de dolo
ꝛ ɔtu. cū dilecti. Con. Tho. scd̄a scd̄e.q.
89. A. hoc vr fuisse ꝑncipale dcm̄ Ray.
vt pꝫ in dcā. q. 18. B.
¶ Quid si iuro aliqd gnalr: nunqd ad
spālia teneoꝛ? R° ſm Hosti. Cuꝫ gnāli
tas obscuritatē pariat: nō videoꝛ cogi
tasse de his sup qb⁹ spālr iuratur⁹ non
fuissem. ꝛ sic interpretādū est iuramē
tum ſm intētōem iurātis qñ sine dolo

quis iurat. Sec⁹ aũt qñ ipe cũ dolo ē:
ꝛ ille cui iurať ē sine dolo. Igiť si emer
gat casus iopinat⁹ de quo si cogitassez
nullo modo iurassem: nō teneoꝛ. Sat
con. Ray. ꝛ Guil. ꝛ etiā Tho. vt hř. ī. iu
ramētũ ꝑ. §. 5°. A. Idē ī dcā. q. 18. B.

¶ Quid de duob⁹ hñtib⁹ mēsurā cōita
tis vel staterā quā ↄsueuerũt poꝛtare
ad vēdentes ꝛ mercedē recipere: si iu
rauerũt sibi inuicē decetero non poꝛta
re? Rꝰ ſm Guil. Etiā si ex hoc mľtũ dā
nificati sint: puta q̄a ꝓuisũ ē ꝺ alia mē
sura: nō pñt auctoꝛitate ꝓꝑa venire ↄ̄
iuramētum: nisi foꝛte ex hoc ad extre
mā nccitatē deuenirēt: nec vllo modo
possent hr̄e vñ viuerēt. Ep̄s tñ absꝫ tā
ta nccitate posset h⁹modi iuramētum
ī meli⁹ ↄmutare: cũ nulli sit vtile ꝛ ali
q̄bus dānosũ. A. Idē in sũ con. eo. ti. q.
19. B. Sed si vn⁹ ꝓdictoꝝ ꝑiurat: nun
q̄d alter ꝓdictoꝝ poterit venire ↄ̄ iura
mētũ? Dicēdũ ꝙ si intendebat iurare
sub ↄditōe. s. si alter nō poꝛtaret: tũc al
tero poꝛtāte nō tenebiť. Si aũt absolu
te iurauerit teneť. Qꝺ si nescit quō iu
rauerit vľ intēderit: tũc si emolumētũ
mēsure sit cōe ambob⁹: vno ꝑiurante
reliqu⁹ nihilomin⁹ teneť: cũ nullum ex
hoc ei fiat ꝑiudiciũ. Si aũt emolumē
tũ ē solum ei⁹ q poꝛtat: tũc benignius
interꝑtandũ est. s. ꝙ nō seruāti fidem
nō ꝓmiserit cũ suo dāno ꝛ lucro alteri⁹
Nam gn̄aliter ſm Hosti. ꝛ Ber. si duo
sibi ad inuicē aliq̄d iurauerit: vno non
seruāte nec ali⁹ teneť: ex̄ eo. sicut. 3°. in
fi. nisi qꝺ iuratũ est eēt in honoꝛē dei:
vt si iurauim⁹ ꝙ diceremus psalteriũ
vnũ ꝓ inuicē vľ vt certā elemosynam
darem⁹. A. Idē in sũ. con. eo. ti. q. 36. ꝛ
37. B. Et de hoc vltimo hēs ꝭ. ī. §. añ
pľt. in fi. ꝛ vide ēt. ī. iuramētũ 2°. §. 2°.

¶ Nũquid pagan⁹ q iurat per falsos
deos vel creaturas nō ↄcessas teneať?
Rꝰ ſm Ray. Dico ꝙ cuꝫ iurauit pctm̄
cōmisit ī iurādo: sed si mō non ſuat fi
dem ꝓmissam addit pctm̄ pctō. 22. q. ī.
mouet te. Cō. Inno. Hosti. ꝛ Tho. scd̄a
scd̄e. q. 98. ꝛ addit ꝙ licitũ ē recipe iura
mentum eius q paratus est per falso
deos iurare: nō tñ licet eũ īducē ad h°
ꝙ per falsos deos iuret. Con. Pe. ꝛ In
no. A. Iꝺ ī sũ. cō. eo. ti. q. 28. ꝛ se. B

¶ Quid de eo q cōpulsus ē ꝑ metũ iu
rare se aliquid datuꝝ. ꝛ h⁹mōi? Rꝰ ſm
Ray. Talis q̄ntũcunq̄ fuerit met⁹ nihi
lomin⁹ obligať dũmō sit de re licita.
Sec⁹ de illicita: ex̄ eo. si vero: ex̄ quod
me. cā. ad audiētiā. tñ q̄ sic iurauit po
terit ab ep̄o petere vt cogat illũ absol
uē eũ a iuramēto: ex̄ eo. ex administra
tionis. Si hoc īpetrare nō pōt soluat ꝛ
postea repetat. q2 lꝫ iurauerit soluē. nō
tñ iurauit nō repetē: ex̄ eo. debitoꝛes. ꝛ
dcō. c. ad audiētiam. Qꝺ si ēt iurauit ñ
repetere: tũc denũciet eccľie ſꝫ foꝛmā
euāgelicā: vt eccľia ↄpellat illum ad re
stitutōem. Si ꝟo iurauit ꝙ nō denun
ciaret tale iuramētũ est illicitũ: ꝛ ideo
nō seruādum: ex̄ eo. queādmodũ. Con.
Tho. scd̄a scd̄e. q. 89. ꝛ Pe. ꝛ Inno. et
Ber. A. Idē in sum. cō. eo. ti. q. 30. vbi.
etiā additur ſm Hosti. ꝙ cum q̄s iura
uit non denũciare eccľie tñ denũciare
pōt: dũmodo hoc faciat ꝑncipalr̄ inten
tione salutis fratr̄ne. B. Similem casuꝫ
hēs. ī. vsura 6°. §. 7°. Quid si dñs facit fa
miliā suā iurare ꝙ reuelabũt ei si quē
sciunt vel audiunt subꝛipuisse de bōis
suis: vide s̄. familia. §. fi.

¶ Quid si quis audit aliquē iurare il
lud qꝺ audiēs scit falsum esse? Rꝰ ſm
Ray. Sufficit audienti ꝛ teneť vt indi
cet illis q magis pñt ꝓficē q̄ꝫ obesse ꝑ
iuro siue eũ coꝛripiēdo: siue ꝓ eo oꝛan
do. 22. q. 5. hoc videtur.

¶ Quid si clericus iurauit se seruatu
rum statuta in ecclesia sua edita: et
postea fit nouum statutum? Rn̄° ſm
Tho. scd̄a scd̄e. q. 98. Nō tenetur ex iu
ramento seruare futura nisi intendēit
se obligare ad omnia pꝛeterita ꝛ futu
ra. teneť tamē ea seruare ex vi ipsa. sta
tutoꝝ. Qꝺ si talis clic⁹ ꝓmisit ꝑ ꝑus ꝓ
stitum iuramētũ seruare illud statutũ
qꝺ p⁹ea factũ ē iteꝝ nō ē obligatus ex
iuramento: extra eo. clericus. Et idem

ĩtelligēdū ē de eo q fit nouꝰ ciuis alicꝰ
ciuitat). ꝛ iurat ſuare ſtatuta. Cō. Ray.
¶ Quid ſi aliq dñi tꝑales vł clici: aut
ꝑlati iurāt ſeruare ſtatuta ꝛ cōſuetudi
nes alicuiꝰ loci vel eccłie. ꝛ int̃ illa ſunt
aliq̃ illicita ĩpoſſibilia. vel libtati eccle
ſie obuiātia? R. Si iurantes hoc ſciūt
nō debuerūt ſic gnāliter iurare: nec ſt̃
aliq̃tenꝰ hꝰmodi iuramēta ſeruāda: ſꝫ
ſolū alia. Siłr etiā ſi neſciūt: nō ſūt ſer
uāda: quia nō tenētur ad illa: ex̃ de iu
reiur̃. ꝯtingit. li. 6°.
¶ Utꝛ̄ ille cui iurādo aliqd ꝓmittit̃
poſſit relaxare iuramētū? R. ſcḋm Tho.
ſcḋa ſcḋe. q. 89. Nō pōt ꝓmittē aliqd
alteri ſub iuramēto. dupłr. Unoꝰ q̃ſi ꝑ
tinēs ad vtilitatē ipſius: puta ſi ſub iu
ramēto ꝓmittat ſe ſeruituꝝ ei vł pecu
niā daturū: ꝛ a tali ꝓmiſſiōe pōt abſol
uē ille cui ꝓmiſſio facta ē. Intelligitur
.n. ei ſoluiſſe ꝓmiſſuꝫ qñ fecit de ea ſꝫ
eiꝰ volūtatem. Alioꝰ ꝓmittit qs alteri
qḋ pertinet ad honorē dei vł vtilitatē
alioꝝ: puta ſi aliqs cū iuramēto ꝓmit
tit alicui ſe ĩtraturū religionē: vł aliqḋ
opus pietatis facturū: ꝛ tūc ille cui ꝓ
mittit nō pōt abſoluē ꝓmittētē: qꝛ ꝓ
miſſio nō eſt facta ei ꝑncipałr ſꝫ deo: ni
ſi forte ſit impoſita ꝯditio. ſ. ſi illi vide
bit̃ cui ꝓmittit: vel aliquid aliud tale.
Con. Hoſti. ꝛ Ray. A. Idem in ſū. cō.
eo. ti. q. 35. B.
¶ Quid ſi vēditor aliqs iurauit non
venire ꝯ venditōem: ꝛ nunc dicit ſe de
ceptū vltra dimidiū iuſti ꝑcii: nūquid
dꝫ audiri? R. ſm Ber. Si maior eſt: n̄
credo ꝙ audiet̃. Secꝰ ſi minor. qꝛ ꝑ ta
le iuramētū nō excludit̃ niſi bn̄ficium
etatis: nō aūt ꝙ renunciet iuri cōi. vñ
pōt agē ad ſupplemētū ꝑcii: vel ad re
ſcindēdā venditōeꝫ: ſꝫ illud ex̃ ꝯ emp.
ꝛ ven. cū cā. A. ꝛ ibi hꝰ nōt glo. nōtur
etiā ꝛ in ſū. con. eo. ti. q. 41. B. Quid ꝯ
puella que iurauit nō hr̃e regreſſū ad
bona pr̃na: ſꝫ ꝙ eēt dote ꝯtēta hētur ꝯ
dos. §. 3°. Uel ſi vxor iurauit nō ꝯuenire
alienatōi dotis ibidē. §. 4°. Multa circa
hanc mãm habētur hic ſtatim. c. iura
mentum ꝑ. ꝛ 2°. ꝛ. i. periurium.

IUramentum p°.
cōiter. Que cā inſtitutiōis iu
ramenti? R. ſm Ray. Duplex ē cauſa
Una ꝓpter infirmitatē nō credentiuꝫ:
vt puta cū alicui ſuadetur aliqḋ bonū
ꝛ non credit v̄bo ſimplici: introductuꝫ
ē ꝙ poſſumꝰ iurare. 22. q. 1. nō eſt cōtra
ꝛ. c. ſi pctm̄. Alia cā fuit ꝑmiſſiua. ſ. ꝓpt̃
euitandā idolatriā ꝓpter quod ꝯceſſū
fuit iudeis iurare ꝑ deū: ne iurādo per
creaturas in idolatriā inciderēt. 22. q. 1.
ꝯſidera. Eſt gꝰ iuramētū licitū ꝛ meri
toriū qñ ꝑ ipm ꝓximo ſubuenit̃. Uñ i
in pſał. Dñe. qs hitat in tabnaculo tuo:
ꝛ ſeqtur. Qui iurat ꝓximo ſuo: ꝛ nō de
cipit. A. Idē in ſum. con. lib°. ꝑ. ti. 9. q. 3.
B. Nō tñ ē aſſueſcēdū ad iuramētuꝫ
ꝓpt̃ periculū ꝑiurii ꝓpt̃ qḋ nō niſi ob
nccitatē vel vtilitatē ē iurandū. 22. q. 1.
ita g°. Et ſic intelligēdū ē qñcunq̃ iura
mentū inuenit̃ ꝓhibitū. A. ſ. ꝙ ſꝑ in
telligit̃ ꝓhibitū niſi rōnabilis nccitas
vrgeat: ex̃ de iureiur̃. 2 ſi xp̃s. ꝛ nōt Ni
co. de lira ſuꝑ. 20 c. Exo. B.
¶ Quot ſunt ſpēs iuramēti? R. ſcḋm
Ray. Due. Nā aliud eſt aſſertoriū: vt
cū iurat̃ de pn̄ti aut ꝯ ꝑterito: puta ſic
eſſe vł nō eē. Aliud ē ꝓmiſſoriū. ſ. de fu
turo: vt cū aliqs iurat aliqd ſe datuꝝ
vel factuꝝ. Idē Tho. in 3°. ſniaꝝ. diſ. 39.
ꝛ ſcḋa ſcḋe. q. 79. Et addit ꝙ hec aliqñ
fiunt ſimpłr: vt cum dr̃. Teſtis ē mihi
deus: vel corā deo loq̊r: vel per deum
qḋ idē ē ſm Aug. Aliqñ v̄bo ꝑ execratō
nē: vt cū qs obligat ſe ad aliquā penā
vt ſi hoc nō fecēo hoc accidat mihi vł
filiis meis ꝛ hiꝰ. ꝛ tūc ſꝫ Aug. illa per q̃
ſic iurat obligat deo vt hꝰ illis eueniat
ſi fecꝰ ē q̃ꝫ dicit. A. Idē in ſū. con. eo. ti.
q. 2. Et addit̃ ſm Ray. ꝙ alie diuiſiōes
iuramēti ꝑtinēt ad foꝝ ꝯtentioſuꝫ. B
¶ Que eſt forma iuramēti? R. ſꝫ Ray
In veteri lege iurabāt ſic. Uiuit deus
ꝛ viuit aīa mea. Hoc faciat mihi deus
ꝛ hoc addat. 22. q. 1. ꝛ. iurabūt. ꝛ. i. Regꝰ.
14°. ꝛ 25°. In ꝑmitiua v̄bo eccłia iurabāt

ſic. Teſtis ē mihi deꝰ. Ro.p̄. Itē teſtis
eſt mihi ꝯſcia mea. Ro.9. Uel corā deo
loquor ⁊ hꝰmodi.22.q.i.ſi peccatū. Ho
die ꝟo iurat̄ ſic. Per deū. vel ſi me deꝰ
adiuuet. vel p̄ iſtas ſanctas reliquias.
vl̄ ꝑ iſta ſancta euāgelia.⁊ ſil'ia.35.q.6.
de parētela. Et vt dicit Inno. nulla vl̄
modica differētia eſt: ſiue qs iuret vt
dictū eſt: ſiue ſi ſolū h° dicat. Promit
to hoc in fide mea. Maiꝰ tn̄ pctm̄ ē fal
lere iuramētū factū ꝑ increata vl̄ per
ſuꝑiores creaturas ꝙ̄ ꝑ iferiores. Itē
iuramētū ē qn̄ aſſerit ſe dicē ꝟitatem
in periculo aīe ſue: ex̄ de frig.⁊ malefi.
fratnitat]. Semꝑ tn̄ qn̄ ꝑs ꝑti iuramē
tū defert iurādū eſt ſm ꝙ placet ābo
bus. ff. de iureiur̄. l.3. §. vlt.⁊ l.4.⁊.5. In
iuramētis ꝟo que a iure p̄cipiūt̄: vt ē
iuramētū teſtis: vel iuramētū calum
nie ē iurādū ſuꝑ ſancta dei euāgelia.
A. Idē ī oibꝰ aliis iuramētis q̄ a iure
vel iudice vel a ꝑtibꝰ ex nccitate defe
rūt̄. ſ3 eūdē Inno.⁊ Hoſti. vt ī in ſum.
cō.eo.ti.q.8. Et addē: qd̄ hr̄ s̄. iurare. §.
7. in vltima additōe. B. ex̄ de iura.ca.
c. vlt. xi.q.i. teſtimoniū. Idē q̊3 ſi ꝓmi
ſerit qs aliqd iurare: vt dic̄ Hoſti. A.
ſ. nulla] forma diſtincta ſm eūdem: vt
in dicta.q.8.   B.

Que exigunt̄ vt recte fiat iuramen
tū? Rꝰ ſm Ray. Tria. ſ. ꝟitas. iudiciū. ⁊
iuſticia. Ier̄. 4.° Iurabūt viuit dn̄s ī ꝟi
tate ⁊ iudicio ⁊ iuſticia.22.q.i.⁊ iurabūt
Ueritas. n. ſꝑ d3 adeſſe: vt. ſ. ſciat qs fir
miter ꝙ veꝝ ē qd̄ iurat. A. Deb3 eni3
adeſſe ꝟitas rei. ſ. ꝙ ſit verū qd̄ iurat̄.
⁊ ꝯſciētie. ſ. vt putet eſſe verū: vt nōt
glo. in. c. aīaduertendū.22.q.i. B. Alit̄
ſi tm̄ credit non deb3 iurare de ſcia ſed
de credulitate. Itē d3 eē iudiciu3 ideſt
diſcreta deliberatio: vt. ſ. non iuret etiā
verū: niſi ꝓpter nccitatē vel vtilitatē
22.q.i. ita ergo. Item iuſticia. ſ. vt illud
quod iurat̄ licitū ſit ⁊ honeſtum: vt in
dicto. c. ita ergo. Idē Tho. ſcd̄a ſcd̄e.q.
89. A. Glo. Ray. exponit iuſticiam. ſ.
ꝙ non ſit peccatū mortale vl̄ veniale
p̄ncipaliter vel ꝑ accidēs: vt in ſū. con.
eo.ti.q.9. Et ſi aliqd̄ p̄dictoꝝ triū defu
erit nequaꝙ̄ iuramētū erit: ſed ꝑiuriū
dcō. c. aīaduertēdū. Et ſm Tho. ⁊ ī dcā
.q.9. nō p̄mo ⁊ p̄ncipalr̄. ꝑiuriū ē qn̄
deeſt ꝟitas: q2 iuramētū p̄ncipalr̄ or
dinat̄ ad ꝯfirmatōem dicti humāi cui
ꝯfirmatōi falſitas opponit̄. Scd̄ario
āt qn̄ deeſt iuſticia. 3.° qn̄ deē iudiciū. B

Quid qn̄ ī iuramēto nō eſt eadē in
tētio iurātis ⁊ recipiētꝭ? Rꝰ ſ3 Tho. ſe
cūda ſcd̄e.q.89. Si hꝰ ꝓueīt ex dolo iu
rātis op3 iuramētū ſuari ſm ſanū ītel
lectū eiꝰ cui iuramētum p̄ſtat̄. Si ꝟo
iurās dolū nō adhibeat obligat̄ ſolu3
ſm ſuam ītentōe3. Sil'e s̄. iurare. §. 12.°
q icipit. Quid ſi iuro. A. Uidetur aūt
iurans dolū adhibere qn̄ legitie inter
roganti ſtudioſe non clare reſpōdet.22.
.q.5. quacunꝙ̄.   B.

Utꝝ iuramētū ꝓmiſſoriū ſit ſꝑ obli
gatoriū? Rꝰ ſm Tho. vbi ſup̄. Quicun
ꝙ̄ iurat ſe aliqd factuꝝ obligatur ad il
lud faciēdū: niſi ꝟgat in peiorē exitu3
vt cum iurat aliqs aliqd qd̄ eſt ſm ſe
malū: vtputa ſe patratuꝝ adulteriū: ī
q̊ cāu peccat iurādo: ⁊ peccat iuramētū
ſeruādo. Silr̄ vergit in deteriꝰ: q2 eſt
maioris boni impeditiuū: puta cū ali
quis iurat ſe non intratuꝝ religionem
vel ꝙ nō fiat clericꝰ ⁊ hꝰmodi. Et in h°
peccat qdem iurando q2 ponit obice3
ſpūi ſancto: ſed mltō meliꝰ facit n̄ im
plēdo. Nā que mala ſunt vel maioris
boni impeditiua ſub iuramēto cadere
non poſſunt. Sed ⁊ alio modo vergit ī
deterius ꝓpter aliqd qd̄ de nouo emē
git: qd̄ fuit īpremeditatū: ſicut cū He
rodes iurauit puelle ſaltanti ſe datuꝝ
qd̄ petiſſet. Hoc. n. iuramētū poterat
eē a p̄ncipio licitu3 ītellecta debita cō
ditōe. ſ. ſi peteret qd̄ dare liceret: ſ3 im
pletio iuramēti fuit illicita.22.q.4.⁊ ꝯ̄
officium. A. Con. glo. Ray. vt in ſum.
con.eo.ti.q.13. Et addit. Credo ſine p̄iu
dicio ꝙ iuramentū vergit in peiorem
exitū ſex modis. p̄ cū iurat̄ aliqd qd̄ ē
mortale in ſe. 2.° cum iurat̄ qd̄ ē vēiale
in ſe. 3.° cū iurat̄ aliqd indifferēs qd̄ ex

circūstantiis efficit mortale vel veni
ale. 4.° cū iuramētū excludit op⁹ pieta
tis ex caritate faciēdū: vt cū iurat ali
quis ꝙ nihil dabit isti ex caritate. 5.° cū
excludit op⁹ de genē bonoꝝ: vt cuȝ qs
iurat ꝙ nō erit eṗs. mōach⁹. vł caōic⁹.
vł nō celebrabit vsqꝫ ad mēsē. vel ꝙ ñ
iēiunabit ꝓ deo vł peccatꝭ suis ī pane
ꝛ aqua nisi ꝑcipiat ei. vel ꝙ non dicet
psalteriū vł septē psalmos. 6.° cū exclu
dit opus indifferēs pia intētiōe ꝓ deo
aut ꝓximo faciēdū: vt si quis iurat ꝙ
nō loquet Martino vł nō intrabit do
mū eius: vel nō coquet ad furnū eius.
vł ꝙ nō vendet ei rē ꝓ minori ꝑcio ꝙꝫ
tanto. vel ꝙ nō comedet ad eādē men
sā cū eo. Jō credo ꝙ ꝓpt h⁹mōi iuram̄
ta qs nō dꝫ declinare a talib⁹ si ea facē
velit pia intētōe ꝛ ꝓpt deū ꝛ salutē aīe
sue: ꝛ ꝓpt tollēdū scādalū ꝓximi ꝯ quē
sic iurauit. Jn ꝑmis aūt tribus modis
credo ꝙ possit qlibet sic iurās auctori
tate ꝓpa ꝯtrauenire: sed imponenda
ē ei pnia de temerario iuramēto. Jn re
liqs trib⁹ ꝙꝫuis h⁹mōi iuramēta ñ sint
obligatōia nec īponēda sit pnia ꝓ trāſ
gressiōe eoꝝ tanꝙꝫ ꝓ mortali: nō expe
dit tñ ꝓpa auctoritate ꝯuenire nisi ꝓ
pter vrgētē nccitatē. tū ꝓpt reuerētiā
sacri. tū ꝓpt scādalū simpliciū. Uñ pe
tēda ē absolutio a supiore q h⁹mōi iu
ramēta dꝫ facile relaxare vł poti⁹ ostē
dere sic iurantes non fuisse obligatos
ꝛ imponere pniam de temerario iura
mento. Et cum his cō. theologi: vt pa
ret in dicta. q. 13. B.

¶ Que maior obligatio voti vel iura
mēti? ℞° ꝫ Tho. scđa scđe. q. 89. Uotū
ex sui rōne ē magis obligatoriū. Nam
obligatō voti causat ex fidelitate quā
deo debem⁹ cui⁹ trāſgressio īfidelitatē
ꝛ per ꝯñs irreuerētiā ꝯtiet. Obligatio
aūt iuramēti causat ex reuerētia quā
debem⁹ ei ex qua tenemur ꝙ verifice
mus id quod per nomē ei⁹ ꝓmittim⁹
cuius trāſgressio cōtinet irreuerētiam
tm̄. A. Jdē in sū. cō. eo. ti. q. 14. Et alia
etiā est rō ꝫm Tho: vbi sup. q2 pl⁹ obli
gat simplex ꝓmissio deo facta ꝙꝫ homi
ni cum iuramento. B.

¶ An viri possint irritare uramenta
vxoꝝ? ℞° ꝫm Guil. Non. nisi sint talia
q̄ vxor nō pōt implere sine scādalo ꝛ ꝑ
iudicio viri. Et sic itelligēdū videt qđ
dicit Tho. in. 4. se. i fi. A. Jdē in sū cō
li. 1.° p. ti. 8. q. 36. B.

¶ Utrū in iuramētis possit dispēsari?
℞° ꝫ Tho. scđa scđe. q. 89. Jn iuramē
tis ꝓmissoriis dispēsari pōt sicut ī votꝭ
vbi nōndū ꝙ illud qđ cadit sub iura
mēto ꝓmissorio aliqñ ē manifeste pec
catū vel maioris boni īpeditiuuȝ. ꝛ ta
le iuramētū dispēsatōe nō indiget. Ali
qñ ē dubiū vtꝝ sit licitū vł illicitū ꝓ fi
cuū vł nociuū aut simpłr aut ī aliquo
casu: ꝛ in hoc pōt qlibet eṗs dispēsare.
Cū ꝟo ꝓmittit aliquid sub iuramēto
qđ ē manifeste licitū ꝛ vtile: in tali iu
ramēto nō vr̄ hr̄e locū dispēsatio vł cō
mutatio: nisi aliquid meli⁹ occurrat fa
ciēdū ad cōem vtilitatē qđ maxie vr̄
ptinere ad ptātem pape qui hꝫ curaȝ
vlis eccłie. silr ēt ꝛ iuramēti absoluta
relaxatio. A. Hoc ē veꝝ ex iusta cau
sa: vt si iuramētū esset ꝯ ptinentia ad
obediētiā superioris: vł ob aliā iustaȝ
cāȝ. Al' sec⁹. cū obseruatio iuramēti vt
pꝫ Nūeri 30. sit de iure dino ꝯ qđ nemo
aliqđ pōt. 25. q. i. c. sunt qdā. B. Nā ad
vnūquēqꝫ ptinet irritare iuramētum:
qđ a subditꝭ factū est circa ea q̄ subdū
tur ei⁹ ptāti: sicut pr̄ pōt irritare iura
mētū puelle ꝛ vir vxoris: vt dr̄ Nūeri
30. A. Ray. dicit vt nōtur in sum. con.
li. 1.° p. ti. 9. q. 26. ꝙ idē iudicādū ē de abso
lutōe a iuramēto ꝛ a voto. Et glo. eius
dicit ꝙ nō solū papa sꝫ ēt eṗs pōt in iu
ramētis dispēsare sicut ꝛ ī votis. Pōt
etiā licite iuramēta mutare in melius
nec est hoc venire ꝯ iuramentū: ex̄. e.
ꝑuenit 2.° cū etiā nō magis obliget vo
tū ꝙꝫ iuramētū exceptis tñ iuramētis
circa grauiora que reseruātur pape: vt
puta si ꝯcernerēt aliquā nōbilē vniuē
sitatē: ex̄ de elec. venerabilē. Et ī h° ca
su dicit ītelligēdū dictuȝ eoꝝ q dicunt

dispēsatōem seu ꝯmutatōez iuramēti
reseruatā pape. Et satis vꝫ cō. Inno. di
censq꜡ eps in iuramētis dispensat si sꝫ
dolo metu vꝉ vi extorta. ⁊ etiā qn̄q꜡ ex
cā i iuramētis licite p̄stitis. Et cō. Ho
sti. vt in dicta. q. 26. B. Utꝝ debitoꝛ ꝓ
pter vim iuramēti teneatꝛ reddē debi
tū excōicato: vide s̄. excōicatio 6. §. 27.
qui icipit. Quid si teneoꝛ. De iuramen
to fidelitatis hēs s̄. feudū. §. 6. ⁊ s̄. iura
re. §. 9. i fi. Itē de iuramēto fidelitatis
si non p̄stetꝛ pape a p̄lato: vide. i. ꝑegri
nus 2. §. fi. i fi. De iuramēto eoꝝ q absol
uuntꝛ ab excōicatōe hēs s̄. absolutio 5.
§. 2. ⁊ 3. De matēia iuramēti habes inꝯ
ta s̄. iurare. ⁊ i. ꝑiuriū. Itez de iuramē
to vniuersitatis hēs h statim.

IUramentum 2.

De iuramēto vniuersitatis si
ue alicuius societatis. Aduertēdum ē
ꝙ qn̄ vniuersitas alicui⁹ ciuitatis vel
collegii iuramēto se obligauit: ⁊ iuran
tes iam mortui sūt: successores facien
tes cōtra nō sunt ꝓpter hoc ꝑiuri. Naz
obligatio iuramēti ꝑsonalis ē ⁊ nō trā
sit ad successores. Tenētꝛ tn̄ ex qdā fide
litate adimplē qd̄ iuratū fuit: ar. ex. e.
veritatis. hec Ray. ⁊ Tho. scd̄a scd̄e. q.
98. A. Idē i sū. cō. li. p̄. ti. 9. q. 33. B.
Quid si hoies alicui⁹ vniuersitatis
seu societatꝭ iurāt aliqd se facturos vꝉ
non facturos: nūqd p̄nt sibi remittere
R. s̄m Guil. Hoc pōt eē q̄tuoꝛ modis.
p̄o qdē si iuramētū sit de his q̄ ꝑtinent
ad cultū dei seu ad religionē vꝉ ad pie
tatē: ⁊ tunc nō p̄nt remittē: vt si duo iu
rēt ꝙ ibūt vltra mare militare ꝓ deo
vꝉ ꝙ intrabūt religionē: aut ꝙ dicent
duo vel tria psalteria ꝓ inuicē. aut si
q artifices iurēt ꝙ de lucro suo certaz
portōem dabūt fabrice alicuius eccl̄ie
vel i alios pios vsus. Ubi tamē aliqui
iurāt ꝙ ibūt vltra mare simꝉ: p̄nt qdē
sibi remittē ne vadāt simul: sꝫ nō p̄nt
remittere qn̄ vadāt: q2 q̄i duo iuramē
ta sunt. s. ꝙ vadāt: ⁊ ꝙ simul vadāt. 2.
si iuramētū sit de tꝑalib⁹: ⁊ sit tale qd̄
absq꜡ iuramento tenentur facere qd̄
iurant: ⁊ tunc etiā nō p̄nt sibi remittē.
q2 ꝓpter salutē aiarū videtꝛ sic iuratū
vt si carnifices iurēt ꝙ nō vēdant car
nes ifectas ꝓ sanis: aut ꝙ nō sophisti
cabunt merces suas: ⁊ h⁹modi. 3. pōt
contingere ꝙ iuramentum sit qdē su
per re tꝑali: sed tali ꝙ absq꜡ iuramēto
nō tenebantur facē qd̄ iurāt. Et tunc si
obseruātia iuramēti spectat tm̄ ad cō
modū vel icōmodū iurātiū possūt sibi
remittē: vt si quis iuret ꝙ faciat alteri
librū vel domū: ⁊ ille ꝙ reddet ei mer
cedem. Silꝛ qn̄ duo socii iurāt de cōicā
do sibi inuicē oia lucra. Si aūt spectat
ad cōmodū alioꝝ magis q̄ꝫ iurantiuz
n̄ possūt sibi remittere: vt si artifices
aliqui iurent ꝙ in mercib⁹ 20. solidoꝝ
non accipiēt de lucro vltra vnū solidū
vel ꝙ nō vendēt oꝑa nisi de mā sic pa
rata. vꝉ ꝙ n̄ trahēt petias pāni vltra tm̄
⁊ h⁹modi. 4. si obseruatio iuramenti
sit aliis dānosa. Nam tale iuramētum
non ē obligatoriū: vt si iurent sutores
ꝙ certo tꝑe nō laborabūt. ⁊ hoc vt ꝓ
pter raritatē cari⁹ vēdāt: vꝉ carnifices
nō incidēt siue parabunt carnes vltra
certū numerū. vel aliq opifices ꝙ nō
operabūtꝛ ꝓ minori p̄cio q̄ꝫ tali ⁊ hui⁹
modi. Que qdē iuramēta q̄uis nō sint
obligatoria: n̄ expedit tn̄ ꝙ ꝓp̄a aucto
ritate sibi remittantur: sed ꝙ auctori
tate ep̄i reuocētur vel poti⁹ denunciē
tur non tenuisse. A. Et pnia est iponē
da de temerario iuramēto s̄m eūdem
vt in sū. con. eo. ti. q. 36. B. Uel dic ꝙ
sufficit auctoritas ꝓp̄a qn̄ iuramētum
fuit de eo qd̄ ē manifeste pctm̄ aut ma
ioris boni ipeditiuū: vt dictuz est s̄. iu
ramētū p̄o. §. 6. A. Hoc ē veꝝ qn̄ mani
feste oibus ꝯstat ꝙ illicitū fuerit iura
mētū. alꝛ saltē ꝓpter alioꝝ scādaluz vi
tandū tenendū est p̄us dictum. B.
Qn̄ multitudo iurat aliqd facē vel
nō facē: nūqd aliqb⁹ ꝯuenientib⁹ p̄nt
alii ꝯuenire? R. s̄m Guil. Si absolute
⁊ i oēm euētū iuratū ē q̄libet ꝯuare te
netur. Si vo sub ꝯditiōe vel ob deter
minatā causam: puta si alii seruarēt ⁊

hꝰ modi: nō teneť qs nisi exn̄te ꝯditiōe
ar.32.q.8.nō solū.ex̄ de ꝯdi.appo.verū.
ex̄ de iureiuř.ꝑuenit.Vn̄ si oēs alii vł
płes nō seruēt:in hoc casu absoluti vi
denť alii.Si vo pauci sunt q nō serua
rent: recurrēdū est ad itētōem iurātiū
vꝫ ꝙ si intēdebāt ꝙ quocūqꝫ nō seruā
te ipi nō tenerētur:aut solū si multi es
sent illi q nō seruarēt.Et si de intentōe
nesciť tutius ē seruare. A.Glo.Ray.vt
pꝫ in sū.con.eo.ti.q.40.dicit ꝙ qn̄ me
dietas vel maioꝛ ps multitudinis ad
huc seruat iuramētū si hoc vgit i dam
nū seruātiū ⁊ in lucrū nō seruantiū be
nigne iterpretādū ē sicut dictum est s̄.
iurare.§.12.ͦ in casu de mēsuris. B.

IUrisditio. De iurisditi
one epi spi
rituali vbi ⁊ qn̄ possit exercēi
vide supꝛa ep̄s.§.8.ͦ ⁊ supꝛa absolutio
ͦp.§.6.ͦ De tēpoꝛali supꝛa ep̄s.§.9.ͦ

¶ Jurisditio q̄dam ē volūtaria.s. quā
do nemo se opponit.⁊ hec pōt exercēi
oi tpe ⁊ loco:vt.ff.de adop.l.emācipari
Quedā ꝯtētiosa.s.qn̄ litigať.⁊ hec non
pōt expediri a iudice ꝓcedēte. A.i.nō
ꝓ tribunali sedēte:vt in.§.spatiū: de
quo.i. B.nec dieb feriat]: nec de no
cte.3.q.3.spatiū.vo.a iudice ꝓcedente.
ex̄ de offi.dele.c.consuluit.

IUs. Quid est ius. Quid
rigoꝛ.Quid eq̄tas. Et
qd dispēsatio? Rº ꝫm Ray.⁊
Hosti.Jus est ars boni ⁊ equi cuiꝰ me
rito qs nos sacerdotes appellat. A.hº
est de textu:qd̄ sequiť est expositio.B
.i.sacroꝝ ꝑceptoꝝ ministros.ff.de iusti.
⁊ iure.l.i.Rigoꝛ vo est excessus siue au
steritas iur] aliq̄tiēs ad terroꝛē scriptꝰ
qui qdē nō ē seruādus: nisi vbi timeť
exēpluꝫ mali. A.i.ne pctm̄ deducatur
ad alios ꝑ exemplum:vt i.c.sed ⁊ illud
de quo stati. B dis.45.sed ⁊ illud.Qn̄
ꝗ tn̄ rigoꝛ idē ē qd̄ subtilitas iur] ⁊ ser
uādus ē:ex̄ de resti.i.spol.in lris. Eq̄tas
vo ē mediū inť rigoꝛē ⁊ dispēsatiōem.
C.de iudi.placuit.Et diffiniť sic. Eq̄tas
ē iusticia dulcoꝛe mīe tpata.Vel eq̄tas
est modꝰ rōnabilis regēs miam ⁊ rigo
rē.Hanc iudex sp dꝫ ꝓ oculis habere
.ff.de eo qd̄ cer.loco.l.ꝙ si ephesi. in fi.
.45.dis.disciplina.⁊.c.q emendat.⁊.50.
dis.pōderet.i fi.⁊.c.dn̄o scō.Nā melius
est de mia q̄ꝫ de seueritate reddē rōeꝫ
.26.q.7.alligant.Hoc intelligo ꝫm Ray.
nisi ex cā iusta seruet rigoꝛē vel faciat
dispēsatōem.Quid āt sit dispensatio ⁊
pła de ipa hēs s̄.dispensatio.per totū.
A.Idē in sū.con.li.ͦ4.ͦti.29.q.i. B.

¶ Jus publicū dř vno mō quodlibet
ius in scriptis redactū:qd̄ dř publicuꝫ.
qꝛ a publicis ꝑsonis itroductū est:vt a
ꝑncipalibus vel ꝯsiliis.siłr ⁊ cōstitutio
municipalis vł ep̄alis.Itē alio modo
dř ius publicū:qd̄ publice vtilitati ex
pedit:vtputa ne qs sua re male vtať.
⁊ hꝰ modi.Itē alio mō ⁊ spāliter diciť
ius publicū illud qd̄ ꝯsistit i sacris ⁊ sa
cerdotibꝰ.ff.de iusti.⁊ iure.l.i.Qd̄ etiaꝫ
spāłr diuuꝫ diciť: ex̄ de iureiuř. nimis
diuino. A.Ał incipit nimis de iure.Et
hec ēt nōntur in sū.con.li.ͦ3.ͦti.26.q.24.
ꝫm Hosti.Ibi etiam plura alia de isto
iure publico dicunť. B.

¶ Vtꝝ ea q̄ ꝯtra ius fiūt valeant.Rº
Regula dicit.Que ꝯ̄ ius fiunt debēt ꝓ
infectis hři:ex̄ de reg.iur].que ꝯtra li.ͦ
6.ͦ Quā regulā quidā voluerūt dicere
hře locū solūmodo quādo ius ita ꝓhi
bet ꝙ addit:⁊ si ꝯ̄ fiat nō valeat. Sed
hec expositio repꝛobať exꝑsse.C.de le
gi.non dubiū.Ideo idubitanť tenēdū
est ꝙ qn̄cunqꝫ lex ꝓhibet si nihil aliđ
addit tūc ea que ꝯtra fiūt ipo iure nō
valent:vt sūt venditōes.donationes.
electiones.testamenta:⁊ oia hꝰ modi:
nisi sint talia ꝙ eoꝝ effectꝰ reuocari nō
possint:vt homicidiū.⁊ hºmodi.Si vo
lex addit aliquid plus:tunc cōsideran
dū est ꝙ addere potest tripłr.Et ꝑͦ qdē
ꝯtingit si addat vba exꝑsse ānullantia
vt dicēdo.si ꝯ̄ factū fuerit sit irritū ⁊ in
ane.Et tūc est planū.ff.de tuteł.l.muto
.§.sub conditione. Secundo contingit
si addit verba expꝛimentia modum
per quem illud factum annullatur:vt

dicẽdo q ꝯfecerit remoueatur excepti
one tali vł tali: vt macedoniani ⁊ vel
leiani. de dolo ⁊ si͛lib᷒. Et tũc qd̄ ꝯ legẽ
factũ est p̄ma facie valet: sꝫ remouet
exceptõe opposita. 3º cõtingit addi ali
qua verba confirmãtia: vt dicendo sic
Si cõtra factum fuerit valebit qdem.
⁊c̃. ⁊ tunc valet. ff. de fideiusso. l. grece.
§. a tutore. ⁊ de interdic. ⁊ rele. l. relega
toꝝ. §. ad tp̄s. ⁊ qñ appel. sit. l. i. §. biduũ.
Et hec ẽ snia Dy. ⁊ Ly. Ad mãm iuris p
tinere potest. infra lex.

IUstificatio. Que exi
gunt ad
iustificationem impii? R̸n°
s̄m Ray. Quatuor que sũt simul tem
pore. s. motus liberi arbitrii. contritio
animi. infusio gratie. ⁊ remissio culpe.
A. Con. Tho. ⁊ Pe. vt in sum. con. lib.
3º ti. 34. q. 29. B.

KAracter. Karitas.
Kathecis
mus ⁊ silia quere i lr̄a. c.

LAtro. Quis dicat la
tro public᷒: vł
nocturn᷒ ppłator agroꝝ
R̸º. Latro public᷒ dr̄ q insi
diat ⁊ aggr̄dit i publicꝗ stratꝗ. Noctur
nus ꝯo ppłator agroꝝ q ꝺ nocte agros
vastat ⁊ incendit. Hos s̄m leges impu
ne occidere licet: vt s̄. homicidiũ p̊. §.
6º nec gaudẽt emunitate si confugiũt
ad ecclesiam: vt sup̄. emunitas cõfugi
entium. §. p̊. Et ad istam latronis mãꝫ
potest ptinere. i. p̄do. ⁊. i. raptor.

LEgare. Quid iuris si te
stator legauit rẽ
alienam? R̸º s̄m Hosti. Si te
stator ignorauit ip̄am esse alienaꝫ. he
res non tenet p̄stare eam nisi forte is
cui relinquebat esset persona coniun
cta puta vxor vel alia p̱sona cui erat
tãtũ dẽ ƌlictur᷒ ꝺ suo. qꝛ tc̃ tenꝫ legatũ
. C. de leg. cũ alienã. ł nisi ip̄a res eẽt he
redis: qꝛ tunc tenet eã p̄stare. ff. ꝺ leg.
2º vnũ ex familia. §. si rẽ tuaꝫ. Si ꝯo te
stator scit rem esse alienã tũc tenetur
heres emẽ ⁊ tradẽ. ⁊ si ille cui᷒ est non
vłt vẽdẽ vł nõ nisi nimis ğui p̄cio: te
net hẽs p̄stare iustã estimatõem: nisi
forte eẽt talis res c᷒ cõmerciũ nõ hr̄: vt
res sacre: ⁊ h᷒. Uñ ñ obstat ex̄ ꝺ testa.
fili᷒. qꝛ res ille erãt res eccłie i qbus le
gatũ nõ tenuit. Con. Inno. A. s. in dicto
. c. fili᷒. Ibi etiã h° nõt glo. ⁊ addit ꝙ le
gatario incũbit pbare sciam testatorꝗ
Predicta ẽt nõnt i sũ. cõ. li. 2º ti. 5. q. iio.
B. Legatũ ad pias cãs valet cum mi
nori solẽnitate: vide. i. lex. §. 9º ꝯsu. xi.
Quõ hẽdes debeãt soluẽ legata aut ẽt
ꝺbita defũcti hr̄ s̄. hẽditas. §. 5º A. q
incipit. Utrũ heredes. B. ⁊ seq̃ntib᷒.

LEgatus. Quot sunt ge
nera legatoꝝ?
R̸º s̄m Ber. ex̄ eo. c. excõicatis
Tria sunt. Nã qdã sũt legati de latere
pape: vt sunt cardinales p̄ncipaliter:
⁊ ẽt alii sicut ibi Ber. subdit. qui mittũ
tur de curia. Secũdi sũt ñ de latere. s. q
mittuntur a papa: non exñtes in curia
Ueri᷒ tñ tenẽdũ qd̄ pbat Io. an. in 6º. s.
ꝙ solũ cardiales dicũt de latẽ. A. Cõ.
glo. Ray. vt in sũ. con. li. 3º ti. 33. q. 89. B.
Oẽs alii vndecũqꝫ missi nõ dicũtur de
latere. Sũt ⁊ tertii q p̄textu eccłiaruꝫ
suaꝝ hñt legatõeꝫ. An ꝯo tales possint
absoluẽ percussores cłicoꝝ hẽs sup̄. ab
solutio 2º in p̄n. A. ⁊ etiã in dicto. c. ex
cõicatis. s. ꝙ non possunt absoluẽ. B.
¶ Legat᷒ de latere põt ꝯfirmare ele
ctões ep̄oꝝ. A. ac etiã archiep̄oꝝ: vt. i.
. c. si abbatẽ. de q̃. i. B. ⁊ exemptoꝝ.
Alii legati nõ sine sp̄ali mãdato: ex̄ de
elec. si abbatẽ. li. 6º. Põt etiã legatus ꝺ
latere cognoscere de causis ꝯtra exem
ptos: vt sup̄. exemptus. §. pł.
¶ Quid si legat᷒ aliquẽ excõicauit dũ
erat in p̱uincia sibi decreta: nunquid
postq̃ egressus ẽ põt eũ absoluẽ? R̸n°
s̄ꝫ Inno. Si reuocat᷒ ẽ nõ poteit. Si ꝯo
exiuit reuersur᷒ postq̃ reuersus fueit
poteit: ⁊ etiã añ regressũ si est legat᷒ ꝺ
latẽ A. Immo si nõ sit de latẽ potest
absoluere in foro pniali sibi subditos
etiã ex̄ p̱uinciam cum sit voluntarie
iurisditionis: vt supra. confessio 3º §. 2º

Judicialr aũt absoluere ex̄ puinciam non potest etiã legat⁹ de latere: vt sup̄ absolutio p̊. §. 5º. B.

¶ Qđ legat⁹ q̃rũcũq3 plenã legatione hẽat: siue etiã hẽat p̄rextu eccłe sue nõ h3 ex hoc ptãtẽ cõferẽdi beneficia: nisi ei spãlit̄ sit ↄcessũ: vel nisi sit cardinalis: hr̄ ex̄ eo. officii. li. 6º. Qđ si ecclesia hẽt patronũ laicũ: non põt ↄferri per legatũ: nisi ei quẽ patron⁹ p̄ñtaret. Eodẽ modo si hab3 patronũ clĩcu3 cui patronat⁹ ↄpetit rõne sui patrimonii: ex̄ eo. cũ dilect⁹. A. s. in ti. đ iure patro. B. Sec⁹ si clĩcus sit p̄ron⁹ rõe ecclesie: vel etiã si sit collegiũ. q2 tunc eo irreqsito põt legat⁹ ↄferre: q2 põt qđ maius est. s. ipsas eccłias cõferre nõ requisito ep̄o. A. Facit ex̄ de offi. le. dilect⁹. ⁊ ibi hoc notat glo. B.

¶ Oẽs reseruatões q̃rũcunq3 bñficiorum facte a quocũq3 legato auctoritate legatõis. A. vel ab executoribus deputatis p ip̄m: vt in. c. p̄ñti. de q̊. i. B. ⁊ oĩa decreta siue denunciatões ⁊ pcessus carẽt virib⁹ finita legatõe. A. du3 modo ad collatõem eorũdẽ bñficiorũ iã vacantiũ minime sit pcessũ: vt ibi. B. Quin etiã si durãte legatõe legat⁹ in aliq̃ eccłia. A. s. cathedrali vł collegiata: vt ibi. B. fecit aliquã reseruatõnẽ: nõ põt illa pendẽte facere aliam in illa eccłia. Silr̄ ẽt postq3 resuauit vnũ bñficiũ ptinẽs ad collatõe3 cuiuscũq3 ip̄a reseruatõe pendente non poterit aliud reseruare quod ad eũdem pertinet. hec ex̄ eo. p̄ñti. li. 6º.

¶ Nullus legat⁹ põt facere aliquã reseruatõem de eccłiis ⁊ dignitatib⁹ eaꝝ vbi illi qui p̄ficiũtur habẽt per electõnem assumi nec se intromittere qn eligere ⁊ postulare valeãt: ex̄ eo. deliberatione. li. 6º.

¶ Nullus legat⁹ põt ↄcedẽ alicui i generali vel i spãli vt recepta resignatione illoꝝ qui habẽt bñficia possint illa alteri ↄferre: alr̄ non valet: ex̄ eo. deliberatõe. li. 6º.

Constitutões facte a legatis i sua puincia durãt postea ppetue. Secus si cãs delegẽt. q2 egressis illis đ puincia nõ durat iurisditio delegatorũ nisi añ legatoꝝ discessu3 citatio p̄cesserit: ex̄ eo. nemini.

¶ Legat⁹ nõ põt pcessũ delegatoꝝ ipedire aut ei⁹ sniam irritare: sed põt ea3 cõfirmare ⁊ exeq: ex̄ đ of. deł. studuisti

¶ Quot mõis finit̄ legatio: Rº b3 Jo. an. Quatuor modis. p̊ mõ si dat⁹ fuit legat⁹ ad tp̄s finito tp̄e finita est legatio: ex̄ de offi. deł. de cãis. 2º. qñ reuocatus est. ff. de iudi. l. iudiciũ. 3º. qñ egressus ẽ legatõem aĩo non redeundi. Secus si aĩo redeundi: ex̄ eo. nouit. 4º. per mortẽ ip̄ius legati: nõ tñ morte ↄstituentis: ex̄ eo. legatos li. 6º.

LEgitimus filius quis est: Rº b̄m Ray. Legitim⁹ filius est qui de legitimo m̄rimonio nat⁹ ẽ: vel đ eo qđ legitimum reputabatur: ex̄ eo. cu3 inter Johem. ⁊ hoc siue ambo in facie eccłie ↄiuncti sunt bona fide credẽtes se legitime copulatos. vel si alt̄ tm̄ credebat. Nã ⁊ sic legitim⁹ ẽ fili⁹ ⁊ vtriq3 parẽti succedet: ex̄ eo. ex tenore. Sec⁹ si clãdestine ↄtraxerũt. q2 videt̄ fuisse ignorãtia affectata. Aut etiã si ambo ipedimẽtũ sciẽtes publice ↄ̃xerunt: ex̄ eo. de clãde. desp̄õ. cũ inhibitio. Idem Thõ. ⁊ Pe.

¶ Quõ p̄ñt legitimari q legitimi non sunt: Rº Mltiplr̄. Et p̄m⁹ qdẽ modus ẽ per sequẽs m̄rimoniũ qñ solutus de soluta filios hẽt. s. nãles si contrahit cũ ea legitimant̄. Sec⁹ đ spuriis. s. ex adulterio nat]: ex̄ eo. ↄq̃stus. ⁊. c. tãta. 2⁹ est p spãlem indulgẽtiã pape: ex̄ eo. p venerabilẽ. Hi duo modi in canonib⁹ reperiuntur. Sũt ⁊ alii b̄m leges. Prim⁹ ẽ pat̄ filiu3 nãlem offerat curie impatoris: fiatq3 curialis: vt in auc. q. mo. na. effi. le. §. si qs igit̄. coll. 7. Idem si eum offerat curie ciuitat]: de q̃ vł cui⁹ vico ẽ oriundus: vt Insti. de nup. §. vlt. A. Meli⁹ in auc. q. mo. na. effi. le. §. si quis igit̄. 2º. B. 2⁹ modus ẽ si pat̄ decedens ĩ

testamento nālem filium nominet le
gitimū hēdē: ⁊ ip̄e postea offerat p̄nci
pi testamētū: fiet legitim⁹. 3⁹ modus ē
si nullo filio legitimo exn̄te ip̄e nālis
filius seip̄m offert curie: vt dictū est i
auc̄. q. mo. na. effi. le. §. p̊. ⁊. §. si quis igit
4.⁹ mod⁹ ē si pr̄ in instr̄o per publicam
manū ꝯfecto: vel alr̄ scripto cum sub
scriptōe triū testiū eū noiet filiū: nec
adiecerit nālem: vt in auc̄. vt li. ma. et
auie. §. ad hec. coll̄. s. A. Ibi dicit̄. si qs
filium aut filiam habēs de libera mu
liere cum qua nuptie cōsistere pn̄t pu
blico instrumento dicat siue ꝓpria cō
scripto manu ⁊ habēti subscriptōez tri
um testium fide dignorū siue in testa
mento siue in gestis munimētorū hūc
aut hanc filiū suum eē vel filiā: ⁊ non
adiecit nālem. h⁹modi filiū vł filiā le
gitimos eē: ⁊ nullā aliaȝ ꝓbatōem ab
eis queri: sed oi frui eos iure filioꝝ le
gitimoꝝ. Ex h°n. ⁊ cū eoꝝ matre mon
strat̄ legitimū habuisse mr̄imonium.
Ibi etiā dr̄ ꝙ sic noiando vnū idē ius
extēdit̄ ad oēs alios filios ex eadē mu
liere natos. B. Spurii ꝯo nō possunt
legitimari q̄ꝫtū ē ꝑ leges: sed īperator
vł alius auctoritate ei⁹ aliqn̄ de gr̄a le
gitimat. ⁊ silr̄ papa. A. Predicta etiā
nōntur in sū. con. li.° 4.° ti. 24. q. 2. scd̄m
Ray. Tho. Pe. ⁊ Al. B.

Quid ꝓdest filios eē legitios? Rn̄.
Succedūt in oibus bonis parētū: vt i
auc̄. q. mo. na. effi. le. §. ⁊ qm̄. ⁊. C. de suis
⁊ legit. here. per totum: ex̄ eo. conq̄st⁹.
⁊. c. tanta. Et hoc intellige nisi excludā
tur ab hereditate i casib⁹ q̄s hēs s̄. he
reditas. §. 2.° Utrum legitimatus q̊ ad
actus eccl̄iasticos intelligat̄ legitima
tus q̊ ad sclares hēs sup̄. illegitim⁹. §.
fi. A. ⁊ ibi pleni⁹ i additōe. B. Ad ma
teriā istā ꝑtinē p̄t s̄. fili⁹. ⁊ s̄. illegitim⁹

Legitima portio

triplex est. Una est q̄ ē ꝺbita
iure nāe. ⁊ dr̄ debitū bonoꝝ subsidium
⁊ hec ꝺbet̄ filiis tm̄ qui sine cā̄ exhere
dari nō pn̄t: ⁊ huic portōi nullū graua
mē pōt imponi. C. de inoffi. testa. l. om
ni mō. ⁊ duab⁹. l. se. Et hec est talis. Si
sunt quatuor filii vel infra: debēt hr̄e
tertiam partē. Si sunt qnqȝ vel vltra
debēt hr̄e medietatē ei⁹ qꝺ eis defere
batur ab ītestato. C. de ioffi. testa. auc̄.
nouissima. Et intelligi dȝ detractis de
bitis si qua eēnt. A. Facit. l. venisse. ff.
de ꝯb. sig. B. Itē ē alia portio. s. q̈rta
falcidie q̄ debet̄ iure institutōis: vt cū
aliquis est īstitut⁹ hēs: ⁊ illa hēditas ē
exhausta ꝑ legata: tūc īstitut⁹ pōt de
trahere sibi vsqȝ ad q̈rtā ꝑtē hēditat̄
detrahēdo de singulis legatis: nisi ad
pias cās. A. Hoc hēt̄ in auc̄. silr̄. C. ad
. l. falcidiam. Cessat ēt falcidia qn̄ testa
tor sciens q̄ꝫtitatē p̄rimonii sui exp̄sse
illā ꝓhibuit. vel si heres nō fecit inuē
tariū tp̄e ⁊ modis a iure statut̄: vt in
auc̄. sed cū testator. C. eo. vel si heres
infra legitimū tp̄s volūtati non paru
erit testatoris: ex̄ de testa. Raynaldus
ad fi. Et ibi glo. dicit ꝙ tp̄s legitimū ē
tp̄s anni cōputādū a iussu iudicis īfra
qꝺ tp̄s si nō paruerit dicit ꝙ etiā ꝑdit
oīa: excepto qꝺ sibi debet̄ ex fideicom
misso. Item cessat falcidia quādo aliq̄
sunt ita relicta vt non alienent̄: sed re
maneāt apud successores ei⁹ cui relin
quūtur: in auc̄. sȝ ⁊ in ea. C. eo. B. ex̄ ꝺ
testa. Raynaldus. ad fi. ⁊. C. ad. l. falci.
ꝑ totū. Itē ē tertia q̄ dr̄ trebellianica:
vt cū aliqs institutus heres rogat̄ vt
alii restituat hereditatē. Nam talis in
stitutus pōt retinē quarrā partē de to
ta hereditate: vt Insti. ꝺ fideicō. here.
. §. sed qr. ⁊. C. ad trebel. ꝑ totū. Hec de
trahit̄ de vniuersitate hereditatis. et
in hac ꝯputant̄ legata ⁊ donatiōes. ff.
ad. l. falci. in quarta. A. Hec lex nō vi
detur ibi habēi: ⁊ puto ꝙ velit allega
re. l. in q̄ꝫtitate. que est eo. ti. sed meli⁹
vr̄ facē Insti. de fideicō. here. §. sed qa.
cū se. vbi pȝ ꝙ cōmoda ⁊ onera hēdita
tis diuidunt̄ int̄ heredē ⁊ fideicōmissa
rium siue sit vn⁹ heres: siue plēs ꝓ suis
portiōibus. B. Notant̄ hec ex̄ de te
sta. Raynutius. Et si plures heredes

instituti fuerint diuidēt inter se dictas portōes. Hec q̄ dicta sūt de iure sūt. Lex circa hᵒ diuersaꝝ terraꝝ varia ē cōsuetudo q̄ si rōnabilis sit ꝛ prescripta seruari dꝫ: vt s̄. ɔsuetudo. §. 3º. 4º. ꝛ 5º. A. hic posset ɔsuetudo irrōabilis discerni quādo esset cōtra relicta ad pias cās: vt notaꝛ in sū. con. liº. 2º. ti. 5. q. 93. Et cōsequēter idē foret qn̄cunq; esset ɔ̄ ōbitū pietatis seu caritatis. B.

Leprosus. Quid de cōiugio leprosoꝝ? R. Lepra supueniēs soluit sponsalia. A. s. de futuro: vt i. c. lraſ de quo. i. ꝛ ibi glo. q̄ etiā dicit ꝙ idem ē de qualibꝫ enormi deformitate. B. sꝫ non soluit mr̄imoniū: ex̄ eo. lras. Unde si ɔtractū fuit teneꝛ cōiunx ad redditōnem debiti: ex̄ eo. c. p̄. ꝛ 2º. Leprosus ēt contrahere potest si inuenit volentem extra eo. c. 2º.

¶ Utrū cōiunx teneaꝛ cohabitare ɔiugi leproso. Rº. fm Tho. in 4º. dis. 32. Licet teneaꝛ reddere debitū: nō tn̄ teneꝛ ei cohabitare. Non. n. ita cito inficiꝛ ex coitu sicut ex frequēti cohabitatione. Et fm Pe. hec opinio celebrior ē: quaꝫ ꝛ Hosti. declarat sic. Sufficit leproso ꝙ vxor ita ppe sit ꝙ ppꝛ loci distātiaꝫ non fraudeꝛ debito: nec opꝫ ꝙ in eodē lecto aut in eadē domo moreꝛ. Filii quoq; leprosoꝝ cum sano manē debēt ne inficiantur. A. Idē in sum. cō. liº. 4º. ti. 2º. q. 66. cū duab' se. B. Utrū leprosi teneātur dare decimas. hēs s̄. ɔ̄cime 2º. §. p̄. Et vtrū de sepultura. A. s. alicui' leprosi intrātis domū leprosoꝝ: vt i loco allegato. B. teneaꝛ ad canonicā portionē: vide s̄. sepultura 3º. §. xiº. qui icipit. Quid de leprosis.

¶ Utrū sacerdos leprosus debeat celebrare. R. fm Guil. Populo qdem ppꝛ scādalū celebrare non dꝫ. Sed puati si nō sit nimis deformis. A. aut debilis fm eūdē: vt in sum. con. liº. 2º. ti. p̄. q. 43. B. nō est phibēdus: sed tn̄ cessabit a ministerio q̄ ad sanos. A. sed leprosis cantare ꝛ ministrare poterit diuina: vt in dicta. q. 43. B.

Lex et constitutio. Quid est lex? Rº. Lex ē ɔstitutio ppli in qua maiores natu siꝛ cū plebibus aliqd sanxerūt. dis. 2. lex. Et de hᵒ etiā vide in fine sequētis. §.

¶ Quis pōt facē legē? Rº. fm Tho. p̄ma scd̄e. q. 90. Lex p̄ncipaliꝛ respicit ad bonū cōe. Ordiare aūt aliqd ad bonū cōe est vel totius multitudinis: vel alicui' gerētis vicē toti' multitudinis. Et ideo cōdere legē vel ptinet ad totā multitudinē vel ad psonā publicā q̄ totius multitudis curā hēt. Est tn̄ pmulgatio nccīa ad hoc vt lex hēat suā ꝟtutē. Un̄ dis. 4. A. in. §. leges. B. diciꝛ ꝙ leges instituuntur cum pmulgātur. Et sic potest colligi talis diffinitio. Lex ē quedā ratōis ordinatio ad bonū cōe ab eo q̄ curaꝫ coitatis hꝫ pmulgata. A. Con. Hosti. vt in sum. confes. libº. 2º. titu. 5º. q. 203. B.

¶ Sed qui sūt illi q̄ ita curā cōitatꝭ habēt ꝙ possint legē facē? Rº. fm Hosti. Gnālē ɔstitutōeꝫ papa pōt facere in oībus spūalib' ꝛ eccliasticis: ex̄ eo. c. fi. Itē legatus in puincia sibi cōmissa: ex̄ de offi. le. c. fi. ex̄ de loca. ꝛ ɔduc. ex rescripto. Itē synodus puicialis. 16. dis. ꝙ dr̄. Item synodus ep̄alis. 18. dis. c. p̄. ꝛ. c. fi. Itē ep̄s in sua diocesi pōt ɔstitutōem facere: ex̄ de maio. ꝛ obe. si quis. ex̄ de loca. ꝛ ɔduc. vr̄a nobis. Itē capl̄m pōt sibi constitutōem facē: ex̄ eo. cuꝫ accessissent. Siliꝛ ꝛ vniuersitas clicoꝝ ꝛ magistroꝝ: ex̄ eo. ex litteris. Itē i tpalibus gnālem legē pōt facere impator. C. de legi. l. 2. ꝛ. l. fi. Nō tn̄ in spūalibus seu ecclesiasticis. Item p̄fect' p̄torio ꝛ oēs q̄bus imperator hoc mādat. Itē ppls romān'. Itē senatus romanus. Oēs isti legē gnālē facē pn̄t. Itē oīs ciuitas siue ppls pōt sibi legē facere. Hec oīa i Insti. de iure nāli. §. p̄. ꝛ. 2º. Idem credo de quolibet collegio approbato: ex̄ eo. q̄ i ecclīaꝝ. ꝛ. c. ex lr̄is. A. Idem in dicta. q. 203. Et additur fꝫ Inno. in. c. vr̄a nobis

ex̄ de loca. ⁊ ɔduc. vbi dicit ꝙ lʒ eṗs cū capl̄o suo possit statuta facē sup iuris ditōe sua. sup aliis tn̄ nō potest nisi hi quorū interest consentiant vł ad min⁹ sint pn̄tes: de ɔse. dis. 3. c. p̄. ⁊ ex̄ de his q̄ fiūt a pla. sine con. ca. c. pl̄t. ⁊ finali. B.

¶ Sʒ infra q̄d tp̄s incipit artare? R̄. ſm Hosti. Constitutio gnālis icipit artare post duos mēses a tpe publicationis. vt in auc. vt fac. no. ɔsti. in rubro et nigro. A. coll. 5. B. Idem Ber. ⁊ Io. an. dicens sic. Cum istud sit iure ciuili exp̄ssum ⁊ iuri canonico ɔ̄rium non sit cautū illud seruabimus: qm̄ etiā roboratum videt̄: ex̄ ne cle. vel mo. c. vlt. et de sen. exco. nouerit. Et addit dicens. nisi in ip̄a ɔstitutōe aliud caueat̄. Et per hoc soluūtur si q̄ inueniunt̄ ɔ̄ria. Inferiorū aūt constitutio ſm eūdē Hosti. vtputa caplorū ⁊ vniuersitatū in continēti ligat facta ꝓmulgatōe: nisi forte absentes ⁊ ignorātes: quib⁹ neq̄ tp̄s dabo neq̄ limitabo: sed iudicis arbitrio reliquo: ar. extra qui ma. accu. pn̄t. c. fi. A. Idē in dicta. q. 203. B.

¶ Utrū ignorātes excusentur ab obseruantia legum ⁊ ɔstitutōnū? R̄. Cōiter loquēdo nō excusantur: nisi sicut p̄dictū est sup̄. ignorātia. §. 3°. tn̄ a sententiis ꝓlatis p statuta ordinariorū excusātur ignorātes: q̄r nō ligant̄ illis: nisi eorū ignorātia fuerit crassa aut supina: ex̄. e. vt aiarū. li°. 6°. Et que sit crassa seu supina hētur s̄. ignorātia. §. fi.

¶ Utrū ɔstitutio respiciat preterita? R̄. Futura tm̄ respicit: nō p̄terita: ex̄ eo. cognoscentes. nisi in ea noiatiʒ de p̄teritis caueatur: ex̄ eo. c. fi.

¶ Utrū posterior ɔstitutio tollat p̄orē? R̄. Tollit etiā si de p̄ori nullam faciat mētionē: ex̄ de cog. spi. c. p̄. licʒ secus sit i rescriptis: ex̄ de rescrip. ceterū. ⁊ c. ex parte. Itē secus de cōsuetudine. A. s. q̄r ei nō derogat̄ p nouā ɔstitutōem pape: nisi de ea fiat mētio: vt in loco allegato. B. s̄. consuetudo. §. 6°.

¶ Utrū leges humane obligent i foro conscie? R̄n̄. ſm Tho. p̄ma sc̄de. q. 96. Leges hūane si iuste sint hēnt viʒ obligatōis i foro conscie a lege eterna: a qua deriuātur: ſm illud ꝓuer. 8°. Per me reges regnāt ⁊ legū ɔditores iusta decernūt. Dicunt̄ aūt leges iuste. p̄ quidē ex fine. s. qn̄ ordinātur ad bonū commune. Itē secūdo ex auctoritate. s. qn̄ lex lata nō excedit ptātem ferētis. Itē tertio ex forma qn̄. s. ſm eq̄litatē ꝓportionis imponūtur subditis onera ad bonū cōe: ⁊ ſm hoc leges h⁹modi onera iponētes iuste sunt ⁊ obligant in foro cōscie: dis. 9. quicūq̄. Leges ꝟo iniuste non obligant: de quibus vide in se. §. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 204. B.

¶ Que sūt leges iniuste? R̄. ſʒ Tho. vbi s̄. Iniuste sūt. p̄mo quidē p ɔtrarietatē ad bonū humanū: ⁊ hoc tripliciter. s. cōtrariis modis nūc dictis de legibus iustis. Nā vno mō sunt iniuste ex fine: sicut cū aliq̄s p̄sidēs leges iponit onerosas subditis nō pertinentes ad vtilitatē cōem: sed magis ad ꝓpriā cupiditatē vel gl̄am. 2°. mō ex auctoritate. s. cum aliquis legem fert vltra cōmissaʒ sibi ptātem. 3°. mō ex forma: puta cum ineq̄lit̄ onera multitudinis dispēsant̄ etiam si ordinētur ad bonum cōe. ⁊ tales magis sunt violētie q̄ leges. Unde non obligant in foro conscie: nisi forte ꝓpter vitādū scādalū. Itē iniuste sūt per cōtrarietatē ad bonū dinū: sicut leges tyrānorū iducentes ad idolatriā vel ad q̄dlibet aliud quod est cōtra legem diuinam. ⁊ tales leges nullo modo licet obseruare.

¶ Sʒ nūq̄d inter leges impiales que nūc vigent sint aliq̄ casus illiciti ⁊ ſm aiam nō seruādi? R̄. Sūt. vt dr̄ dis. 10. lege. Et p̄mo q̄dem i mr̄imoniis. Naʒ ſm leges fili⁹ vnius germani copulari pōt p mr̄imoniū cū filia alteri⁹ germani: vt Insti. de nuptiis. §. inter eos. C. de nup. l. nemini. ⁊ ſm deū tales debēt penitus separari: ex̄ de ɔsang. ⁊ affi. nō debet. ⁊ 35. q. 3. ꝓgenieʒ. 2° q̄r ſm leges puella rapta non pōt contrahere mr̄imonium cū suo raptore. C. de rap. vir.

.l.vnica.Et idem erat olim ſm ãtiquos
canones:ſed hodie põt:ex̃ de rap.c.fi.ꝛ
vide.ĩ.raptoꝛ.2°.§.2°.3°.qꝛ ſm leges lici
tũ eſt hõi ſoluto tenere mulierẽ ſolutã
in cõcubinã:vt in auc̃.quib⁹mo.na.ef
fi.ſui.§.ſi quis aũt.Sʒ ſm deũ etiã foꝛ
nicatio ſimplex moꝛtale pctm̃ eſt ꝛ ex
cludit a regno dei:vt dicit Apl's.i.Cor.
6°.4°.qꝛ ſʒ leges licitũ eſt viro occidẽ
adulteꝝ vxoꝛis depҏhenſum in adult'io
ſi eſt pſona vilis:ꝛ cui nõ d̃bet reuerẽ
tia.ff.de adul.l.merito ꝑ rñſo.ꝛ.l.ſi adul
teriũ.ꝛ.C.de adul.l.Gracch⁹.ꝛ ſil'r licet
patri qui hẽt filiã in ptãte occidẽ adul
terũ filie in domo filie.ꝛ ecõuerſo licet
patri occidẽ adulterã filii ꝛ generi:ꝛ oc
cidẽ filiã.ff.de adul.l.pat.ꝛ.l.nec in ea.
ꝛ.l.ꝙ ait.Sil'r ꝛ latronẽ ſiue pp'latoreʒ
agroꝛum:vt ſup̃.homicidiũ ꝑ.§.6°.Sʒ
ſm deum nihil coꝝ licet ꝛ ꝓhibet cum
ꝑcipitur Exo.20.Nõ occides.5°.qꝛ ſm
leges dãnat qui cõpꝛehenſã in adulte
rio tenet vxoꝛẽ.C.d̃ adul.l.crimẽ.ꝛ.l.ca
ſtitati.Sed ſm deum ꝛ iura canonica
poteſt tenere ſine vlla pena:dũmodo
ipſa velit ab adulterio recedẽ.31.q.i.§.
ſubauditur. A .Al'incipit.hic ſubau
diendũ. B .6°.qꝛ ſm leges in multis ca
ſibus licitum ẽ vxoꝛẽ repudiare ꝛ ma
trimoniũ rite cõtractũ diſſoluẽ ꝛ maxi
me in caſu q notat di.10.lege.ꝛ.27.q.2.
ſunt qui dicunt. A .In his capitulis
dicit de diſſolutione matrimonii etiaʒ
ↄſumati cauſa religionis qd̃ ꝓhibetur
lʒ leges pmiſerint. B .Sed hoc lex di
uina ꝓhibet:vt in eiſdẽ.c.dicit.7°.qꝛ ſʒ
leges mulier q̃ moꝛtuo marito nubit
infra tp̃s luct⁹.ſ.vni⁹ãni infamis fit et
incurrit m'ltas penas.C.de ſcd̃is nup.
.l.i.ꝛ.2.Sʒ ſm deũ vt apl's dicit:nubat
libere cui vult:ex̃ de ſcd̃is nup.c.fi.Et
vt nõt Inno.remittunt ei omnes ille
pene que ſunt tm̃ ad ipſi⁹ penam.Se
cus ſi inde ꝓueniat aliquid ad alios.
A .Dñs An.de Bu.clarius hoc ponit
ĩ dicto.c.fi.de ſcd̃is nup.dicẽs ꝙ quedã
ſunt pene que fundãtur ſup odio ſecũ
darũ nuptiaꝝ:vel feſtinatõe trãſitus.
ꝛ tales pene ſunt coꝛꝛecte:vt h̃.qꝛ con
trahere matrimonium non eſt odioſũ
neq̃ꝫ ꝓhibitum ſed ab aplo pmiſſum.
Quedam ſunt pene que fundant ſup
fauoꝛe pꝛimi mr̃imõii.ꝛ iſte adhuc ho
die durãt:vt ſi mater cõſequit aliquid
ab inteſtato:vl'ex teſtamẽto alic⁹filio
ruʒ ꝑoꝛis mr̃imonii hʒ ſolũ vſufructũ
ſuper eo dũ viuit:remanẽte ꝓpꝛietate
apud filios eiuſdẽ matrimõii ſi extãt:
qbus nõ extãtib⁹ ↄſequit plenuʒ ius:
vt.l.femine.§.fi.C.de ſcd̃is nup.Itẽ ꝙ
vir ſiue mulier nõ poſſit in vita vl' p⁹
moꝛtẽ donare nouerce vel vitrico pl⁹
q̃ꝫ donauerit vnicuiq̃ꝫ filioꝝ ꝑoꝛis mr̃i
monii:vt.l.hac edictali.C.eo.Et idẽ in
multis ſil'ib⁹ q̃ ponit dñs An.vbi ſup̃.
B .8°.qꝛ ſm leges fili⁹ ſpuri⁹ nõ ẽ alen
dus:ſed ſm deũ ꝛ canones ↄtra:vt ſup̃
fili⁹.§.7°. A .qui incipit.Quid de ſpu
riis. B .9°.qꝛ ſm leges heres ſi nõ fe
cerit inuẽtarium tenet ad oia debita
defuncti.Sec⁹ ſm deũ:vt s̃.hereditas
.§.5°.x°.qꝛ cũ in certis caſib⁹ ſm leges
heres teneatur de maleficio defuncti:
ſecus ẽ ſm deũ:vt s̃.hẽditas.§.4°. A .
qꝛ vt ibi pʒ tenet ad oia debita defun
cti etiã ex maleficio inq̃ꝫtũ hereditas
ſufficit. B .xi°.qꝛ ſm leges id quod re
linquit in vltima volũtate nõ valʒ ni
ſi hẽat.7.vl'5.teſtes.C.de teſta.l.ſi vn⁹
ꝛ.l.fi.ſʒ ſʒ deũ in relictis ad piaſ cãs ſuf
ficiũt tres aut etiã duo teſtes:ex̃ de te
ſta.cũ eſſes.ꝛ.c.relatũ. A .De hoc ple
nius s̃.eccleſia ꝑ.§.5°.in additiõe. B .
12°.qꝛ ſm leges ſi pmitto aliqd nudo
pacto. A .i.ſimplici ꝓmiſſione ſiñ alia
iuris ſolẽnitate. B .nõ teneoꝛ.qꝛ non
oꝛit inde actio:vt.ff.de pac.l.iure gen
tiũ.Contra eſt ſm deũ ꝛ canones.quia
moꝛtal'r peccat recedẽs a pacto:ex̃ de
pac.c.ꝑ.cũ ſimilib⁹ q̃ ibi notant.Et vi
de.ĩ.pmiſſio.Et idẽ ſi pꝛomitto vni re
cipiẽti ꝓ alio.qꝛ ſm deũ teneoꝛ.ſcd̃ʒ le
ges nõ. A .Niſi ꝓmiſſio facta fuerit p
ſone exiſtẽti ſub ptãte alteri⁹:vt ſeruo
ſeu filiofa.vel ꝓcuratoꝛi ſeu negocio
rum geſtoꝛi.Per hos.n.bene acquiri

tur patri ꝛ dño: vt Insti. per quas ꝑso. no. acquirit obli. ꝑ to. ꝛ. ff. ꝛ. C. de ꝓcur. ꝛ de negṫ. gestis. B .13º qꝛ int emẽtes ꝛ vẽdẽtes ↄcedũt leges. A .Meliꝰ diceret ꝑmittũt. Nullũ. n. dolũ leges ↄcedunt. ff. de dolo. ꝑ totũ. B .deceptõem ꝛc. Uide sup̃. emptio. §. 3º 14º qꝛ scd̃m leges non licet emere seu vẽdere iura ꝛ actões que quis habꝫ ↄ̃ alium ꝓ minori p̃cio q̃ꝫ sit p̃ncipale debitum: alit non valet emptio: nec peti potest nisi vsqꝫ ad id quod solutum est: nec etiaꝫ possunt talia iura pro parte vendi et pro parte donari. C. mandati. l. per diuersas. ꝛ. l. ab anastasio. Sed secunduꝫ animam nihil ꝓhibet me emere iura cõtra aliquẽ ꝓ minori p̃cio q̃ꝫ sint ipsa iura: dum tamẽ non faciã hoc in fraudem vsure: sed ꝓpter interesse meum aut laborẽ qui forsitan erit ĩ rebñdo. seu qꝛ dubito ne debitor fugiat aut ad paupꝫtatẽ veniat. Uide hoc. ĩ. vsura. 3º. §. plt. A .Et ibi patet. ꝛ etiã in dictis. ll. ꝑ diuersas. ꝛ ab anastasio ꝙ hoc fuit statutum ad remouẽdas lites ꝛ ꝓ cõi bono. Ideo non ẽ cã quare in ↄsciẽtia non obligent. ꝛ sibi imputet q se intromittit hꝰmodi periculis ꝛ letigiis. B. 15º qꝛ ẜm leges in longissimo tempore etiã possessor male fidei p̃scribit. Secꝰ scd̃m deum ꝛ iura canonica: ex̃ de reg. iurꝭ. possessor male fidei. li. 6º De hº vide. ĩ. p̃scriptio. §. 5º 16º qꝛ ẜm leges maleficia cogitatõis regularit nõ puniuntur. ff. de penis. l. cogitatõis. sed tamen omnis cogitatio mala vel a deo vł per pniam punienda est. 33. q. 2. omnis. 17º quia ẜm leges licꝫ magi ꝛ venefici puniantur: tñ qui hoc faciunt ↄtra ĩbres ventos ꝛ grãdines p̃miantur. C. ↄ̃ male. l. eoꝝ. sed scd̃m deũ talia etiã sic facere grauissimũ pctm̃ est: vt clare ꝓbat Tho scd̃a scd̃e. q. 94. A .Et bene. q̃a non sunt faciẽda mala vt veniãt bona ad Ro. 3º B .18º qꝛ scd̃m leges licituꝫ est in causa sanguis corrũpere accusatorẽ. ff. de p̃uari. l. fi. A .Ibi dicit in oĩbus causis p̃ter q̃ꝫ in sanguĩe q delato rem corrũpit ꝓ victo hẽt. ꝛ sic nõ inuitur ꝙ hoc liceat: sed qꝛ tali pena nõ punitur. B .Sꝫ scd̃m deũ nõ licet: vt ponit Tho. scd̃a scd̃e. q. 96. Hec itaqꝫ sũt que notare potuiꝰ que q̃ꝫtum ad casus aĩe nõ sunt scd̃m deũ tenẽda: lꝫ sint cõcessa ꝑ leges. Alias vero ĩuris subtilitates ꝛ diuersitates iuris canonici ꝛ ciuilis iuristis relinquã. Porro de illis legibꝰ q̃ ꝑmittũt vsuras nihil dico. qꝛ oẽs abrogate sunt etiã per leges: vt. ĩ. vsura p̃. §. 28. q incipit. Quid de legibꝰ.

Utꝝ ĩ legibꝰ possit dispẽsari? R ẜm Tho. scd̃a scd̃e. q. 97. Rectores multitudinis dispẽsare possunt in legibꝰ humanis in aliq̃bꝰ casibus. A .s. in q̃bus dispensatio a iure ꝑmittit. Al secꝰ. cuꝫ nemo possit venire contra legẽ supꝫioris. 19. di. nulli fas est. B .ita tamen ꝙ dispensatio nõ cedat in nocumẽtuꝫ boni cõis: sed potiꝰ ad illud ꝓficiat. Qui aũt sunt casus iuris canonici dispensabiles solũ per papã: habes s̃. dispensatio. §. 7º 8º ꝛ 9º A .s. in. §. qui incipit. Dispensatio. cum sequẽtibus. B.

Utꝝ in constitutionibus ĩtelligant cõcessa quecunqꝫ non sũt ꝓhibita? Rº scd̃m Hosti. Si constitutio promulgata est affirmatiue omnia que contiet ꝛ ex eis sequẽtia vident cõcessa: nisi reperiant ꝓhibita: puta concessum ẽ cõtrahere mr̃imonium. ergo cuilibꝫ ꝛ spꝫ nisi reperiat ꝓhibitũ. Si ṽo ꝓmulgata sint negatiue: omnia ex eis sequentia intelligunt ꝓhibita nisi reperiant cõcessa: sicut ꝓhibet ne q̃s occidat. gº semꝑ ꝛ omnibꝰ ꝓhibetur nisi quando inuenitur concessum.

Leges impꝫiales imitãt canões. Uñ dicũt sic. Nõ ↄ̃dignãtur sacre leges canones sacros imitari ĩpãlr ĩ mr̃imõiis ꝛ vsurꝭ. in auc̃. vt clici apud ꝓp̃os ep̃os colł. 6. ꝛ. 2 q. 6. §. h colligit. ex̃ de no. opꝫis nũc. intellexirꝰ.

In legis fraudẽ nihil agẽdũ. ff. ↄ̃ le. contra legem. qꝛ cum quid ꝓhibetur vna via intelligitur ꝓhiberi ꝛ alia: ex̃ de reg. iur̃. cũ quid. li. 6º

¶ Quid de cõdentib⁹ leges iniquas? R°. Si leges inique sunt ɔtra libertatem ecclesie: tũc condẽtes ꝛ seruantes sunt excõicati ipso facto: vt habes extense sup̃. excõicatio p̃. §. 2°. v. 8°. Si vo sint simpliciter contra aliqua dei ꝛ ecclesie mandata: vtputa ꝙ liceat facẽ simonias vel alienare feudum p̃cipue ecclesiasticũ ꝛ huiusmõi: ipso iure non valent. dis. 8. que contra. 32. q. 7. flagicia ex̃ de consti. que in ecclesiaꝝ. Et facientes ꝛ seruantes peccant mortaliter: ex̃ de simo. cũ in ecclesie. ꝛ c. non satis. Et si qui dãnificati sunt occasione talis legis conditores ꝛ eorum heredes tenentur ad restitutionem. Illi etiam qui induxerunt conditorem ad talez legez faciendã tenentur insolidum. ꝛ silr oẽs seruantes tenentur ad restitutionem oĩuz eoꝝ que taliũ legũ occasiõe lucrati sunt vel alios damnificauerunt. Et eodez modo imo multo magis peccãt ꝛ tenentur qui leges cõdũt directe contra deũ: sicut de idolatria: vt h̃ s̃. §. 8°. ẽ dictũ. A. Hec etiã notãtur i sũ. cõ. lib°. 2°. ti. 5°. q. 205. ŝm Ray. ꝛ Hosti. Et vltra p̃dictum casuz etiã in aliis irrogatˀ excõicatio ɔtra taliuz legũ cõditores: puta si cõderent legẽ super vsuris faciendis vl' non restituẽdis: vt in cle. ex graui. de vsuris. vel sup simonia cõmittẽda: cum in simonia hodie sit excõicatõ papalis: vt pꝫ p extrauagantem Eugenii quarti. cũ detestabile. ꝛ idẽ i multis aliis casib⁹ q pñt colligi sup̃. absolutio. p̃mo. § p̃mo. et excommunicatio p̃mo. §. 2°. cũ sequẽtib⁹. B. Ad materiã legis põt ptinẽ sup̃. ius. Leges audire nõ licꝫ quibusdã cleric| sup̃. excõicatio p̃. §. 2°. v. 6°. ꝛ ibidẽ. §. 3°. vsu. 14°. Quõ papa possit tollere leges: habetˀ. i. papa. §. antepl't.

Liuellarius cõtractus. Cõtract⁹ iste qui i qbusdã socis dicitˀ datio ad liuelluz est idez qȝ cõtractatus emphiteoticus. ꝛ ideo de hoc vide supra. emphiteosis.

Libellus famosus dicitur quãdo aliquis scribit cedulam continẽtẽ iniuriã siue ifamiã alteri⁹: ꝛ piicit eam in loco vbi inueniatur: ꝛ sic alius infamatur.

¶ Que pena cõficiẽtis libelluz famosum? R°. Quadruplex est pena ŝm ꝙ q̃tuor modis põt agi de eo. Et p̃mo quidem si agatˀ crimialiter etiã ŝm leges est pena capitis tam cõtra illũ q fecit ꝙꝫ contra illuz qui iuenit: nisi corruperit vel nulli reuelauerit. C. eo. l. vnica. 5. q. 1. si quis famosũ. A. Ibi trãsumpta est pars dicte legis vnice. vbi dicitˀ. Si qs libellũ famosuz siue domi siue i publico vl' i quocũqꝫ loco ignar⁹ repetit aut corrũpat p̃usqꝫ alter inuemat: aut nulli cõfiteatur inuẽtũ. Si vo nõ stati easdẽ cartulas vl' rupẽit vl' igni ɔsumpserit: sed vim eaꝝ manifestauerit sciat se q̃i actorẽ huius delicti capitali sẽtentia subiugandũ. Huiusmodi aũt libellus alteri⁹ opionẽ nõ ledat. B. Et q libet de populo accusare põt tales: qn etiã accusatori cõstituitˀ p̃cium p mõ substantie accusate persone. vl' si erat ŝuus pducitˀ in libertatem. ff. de iniuˀ. l. lex. §. fi. ꝛ C. eo. l. vnica. 2° si agatˀ ciuiliter. s. actiõe iiuriaꝝ q̃ nõ publici iudicii sꝫ p̃uati cõtinet querelã. C. de iniur|. in iuriaꝝ. Et sic punietˀ ŝꝫ iuramẽtũ actoris ꝛ taxatõem iudicis: vt in Insti. de iniur|. §. pena. 3°. si agatˀ ŝm canones: ꝛ sic q famosum libellũ cõficit flagellatur ꝛ excõicatˀ. 5. q. 1. q in alteri⁹. ꝛ c. hi q. Et põt deponi cũ sit graue crimẽ ꝛ dãnatõe dignissimũ 25. di. §. nũc aũt. 4°. i foro pniali. qꝛ tã isti ꝙꝫ alii detractores tenẽtur ad restitutõeꝫ fame p moduꝫ q dict⁹ ẽ sup̃. detractio. §. 4°. ꝛ 5°. A. Iõ in sũ. con. li°. 2°. ti. 5. q. 200. B.

Libertus est ille qui ex seruo fact⁹ est liber per manumissionẽ. Manumissor autem patron⁹ dicitur ꝛ semper libertus patrono tenetˀ ad quedaꝫ obsequia. Ingenuus ãt vocatˀ qui liber

natus ē:ꝛ ſic nulli teneť obſequii. Eſt
aūt caſus quo libertus eripiť i ingenu
itatē.ſ.ſi a dño fuerit expoſit⁹: vt diciť
ſupꝛa.expoſitus.

Utrū libert⁹ poſſit reuocari i ſerui
tutē? Rꝫ° Libertus in ſeruitutē reuoca
tur ꝓpter ingratitudinē.ſ. cū man⁹ in
iecit in patronū: aut atrocē iniuriā ſeu
graue dānū rerū vel vite periculū ifer
re pſumpſit. Et eiſdē cauſis pōt glibet
donatoꝛ donatōem reuocare: ex̄ de do
na.c.fi. A. Et ibi nōt glo.qꝺ hř in iſto
§.nōtur ꝛ i ſū.cō.li°.3°.ti.17.q.14. B.

Que differētia eſt inť libētos eccľe
ꝛ puatoꝝ? Rꝫ° ſm Hoſti. Multiplex.
Prima qꝛ liberti eccľe reuocanť in ſer
uitutem ꝓpť operas nō pſtitas.12.q.2.
diaconi. Sec⁹ in liberto puati. C.de lib.
cā.ſolo. Inno.tñ intelligit hoc de obſe
quiis impoſitis: nō ō aliis. A. quia ad
nō impoſita nō tenētur: vt dicit ipe In
no.in.c.de famulis: ex̄ de ſer.nō oꝛ. vbi
etiā dicit ꝙ per omiſſionē obſequii im
poſiti nō redigiť libert⁹ in ſeruitutē: ni
ſi eēt nimis neceſſariū obſequiū: puta
qꝛ negaret alimēta. Tunc.n.inquit re
uocabiť in ſeruitutē. B. Scđa quia fi
lii libertoꝝ eccľie etiā nati poſt manu
miſſionē ſunt obnoxii eccľie.12.q.2.de
libertis.ꝛ.c.liberti.2°. Sec⁹ in aliis. C.e.
.l.i.ꝛ.2. A. ſ.i ti.de libertis ꝛ eoꝝ liberis
B. Tertia.qꝛ liberti eccľie teneanť ſer
uire eccľie etiā ſi nulla oꝑa ſint ipoſita
eis.12.q.2.diaconi.in fi.ꝛ.c. liberti 2°. Se
cus in aliis. C.eo.l.i.ꝛ.2. A. Ibi non bñ
hoc apparet.ſed bñ dicit Inno.in dicto
.c.de famulis.ɔiunctis q̄ notantur ſcđꝫ
Ray.in ſū.cō.li°.3°.ti.17.q.14. B. Quar
ta eſt.qꝛ liberti eccľie ſi iniurientur ec
cleſie vľ accuſent illā vľ teſtificenť ō
illā reuocanť in ſeruitutē etiā ſi oꝛdia
ti fuerit.diſ.54.q ex famulis.ꝛ in pdcō
.c.diaconi.ex̄ de ſer.non oꝛ.de famulis.
Quinta qꝛ liberti eccľe manumiſſi ad
hoc vt oꝛdinētur nō poſſūt de acquiſi
tis q̊cunqꝫ mō ad alios trāſmittē ſcđm
quoſdā: qn poti⁹ oia ad eccľiam ꝑtine
būt. Sed veri⁹ puto ꝙ hoc ſit veꝝ ſolū
quādo in manumiſſione fuit dictū. Al
etiā teſtamētū poſſūt cōdere de his q̄
acqſierūt: ar.ex̄ de ſer.nō oꝛdi.eo liben
tius.12.q.3.c.i.ꝛ.2°. A. Idem in ſū.cō.eo.
ti.q.i.ſm Tan. Ray. Ul.ꝛ Hoſti. Predi
cta etiā notātur in dicta.q.14. B. Mľ
ta circa mām libertoꝝ habes.ī. manu
miſſio.ꝛ.ī.ſeruus.

Litterę.

De falſariis lrāruꝫ: vide ſupꝛa abſolutio p̊.§.3°. ꝟ.4°. Iteꝫ ſ̄. excōicatio 3°. Quilibet dꝫ poꝛtare ō cu
ria litteras de dignitate quam dicit ſe
habere: vt.ī.peregrin⁹.§.fi.

Litigium

ꝓut h̄ ſumiť eſt cū vn⁹ ver
bis alterius ɔ̄dicit: in qua ɔ̄di
ctōe ſm Tho.ſcđa ſcđe.q.146.duo poſ
ſunt attēdi. Qñqꝫ.n.ɔtingit cōtradictō
ꝓpter h° ꝙ ɔtradicēs recuſat perſone
dicētis ɔſentire ex defectu amoꝛis ani
mos vniētis.ꝛ hoc ꝑtinet ad diſcoꝛdiā
caritati ɔ̄ꝛiā. Qñqꝫ ꝟo ɔtigit ꝓpter h°
ꝙ ɔtradicēs nō vereť cōtriſtare dicen
teꝫ.ꝛ ſic fit litigiū qꝺ amicitie vľ affa
bilitati opponiť: ad quā pertinet dele
ctabiliť aliis cōuiuere. Uñ ph̄s dicit 3°.
ethi. ꝙ illi q ad oia cōtrarianť cā ɔtri
ſtandi: neqꝫ quoſcunqꝫ curātes. diſcoli
ꝛ litigioſi vocanť.ꝛ vide ſ̄.diſcoꝛdia.

Utrū litigioſus plus peccet q̄ꝫ adu
latoꝛ? Rꝫ° ſꝫ Tho.vbi ſup̄.cū virt⁹ ami
citie pncipali⁹ tendat ad delectādū q̄ꝫ
ad ɔtriſtandū.iō litigioſus q ſupabun
dat in cōtriſtādo graui⁹ peccat q̄ꝫ adu
latoꝛ q ſupabūdat in delectando. Per
accñs tñ poſſet ecōuerſo eē: puta ſi in
aliq̊ particulari adulatoꝛ magis iſ̄ēde
ret p deceptōem nocē.vľ h⁹modi.

Sꝫ q̄re litigioſus ꝓhibeť oꝛdinarí
Rꝫ: ſm Hoſti. Triplex ē cā. Prima qꝛ
tales non ſūt apti ad humilē doctrinā
que requiriť ab eis. Uñ diſ.46.§.p̊. dř.
Nihil eſt impudēti⁹ arrogātia ruſtico
rū qui gārulitatē auctoꝛitatē putāt: et
ꝑati ad lites i ſ biectos tumide itonāt.
Scđa cā eſt qꝛ litigioſi vľ adulatōib⁹
aioſ pncipū ſibi ɔciliāt vľ fratrib⁹ ſuis

detrahēdo infamie notā ingerūt: vt inter fratres discordiā seminādo: seditiones nunq̄ cessant facere: dis. 46. §. 2°. Tertia cā ē. q2 cū ipi debeāt discordantes ad 9cordiā trahere: ⁊ etiā oblatões dissidētiū ꝓhibeāt recipere: nō debēt litigādo alios ad discordiā ꝓuocare: di. 90. in pn̄. ⁊ per totā dis.

Locatio uel conductio.

Locator dicit qui rei sue vsū alteri ꝑ ꝑcio 9cedit. Ut cū loco tibi domū meā: ego sum locator: tu ꝟo 9ductor. Et ēt q̄nq̄ quis dr̄ locare operas suas qñ offert se ad faciēdū aliqd ꝑ ꝑcio. vl' ēt qñ accipit rē vt i ea aliqd faciat: q̄d dr̄ inoiatus 9tract⁹. A. nisi infueniat ꝑcium pecunie. tunc. n. esset mera locatio: vt in Insti. de loca. ⁊ con duc. in ꝑncipio. B.

¶ Quo tēpore dꝫ solui merces locatori? R° ꝑm Hoff. Seruari dꝫ q̄d int eos actū est. Si ꝟo non apparet quid actū sit: seruādus ē mos regionis: qui si etiā nō apparet vel ē vari⁹ seruāduꝫ ē q̄d minimū est. s. vt soluat in fine āni: ex de reg. iur. in obscuris. li. 6°. Idē Azo.

¶ In q̄bus casib⁹ pōt dn̄s expellere inq̄linū seu 9ductorē? R°. In q̄tuor. Primus si dom⁹ locata nccīa facta sit sue habitatōi: puta si dom⁹ quā hītabat casu d̄struca est. aut si postea duxit vxorē: vel alia sim̄s nccitas supuenit. Intelligēdū ꝑm Hosti. qñ tp̄e locatiōis illa nccitas nō iminebat. Secūdus casus ē si dom⁹ hꝫ nccitatē reparatōis. Et intelligo de nccitate orta post locatōem. Et in his duob⁹ casib⁹ remittenda ē pēsio ꝑ rata tp̄is. Terti⁹ si 9ductor puerse in domo ꝟsef: vt si tenet porcos i solario vel nō ē in ea ꝑm pactū 9ductōis. vl' si deteriorē faciat. vel malas femīas ibi teneat aut etiā puersos hoīes: ar. i auc. de leno. §. sancim⁹. 9iuncto. §. si qs aūt eo. ti. vbi ēt pꝫ q̄ nisi dn̄s expellat d̄ domo sua h⁹modi turpes ꝑsonas ⁊ lenones grauit punit. B. In quo cāu aliqui dixerūt nō eē remittēdū partē pensionis ꝑ rata tp̄is. Sed 9triū verꝫ est q̄ dn̄s tenet remittē. pōt aūt agere 9 inq̄linū ꝑ dāno dato: vt ex eo. ꝑpter. A. Et ibi hoc notat glo. addens q̄ locator aget actōe legis aquilie ⁊ ex locato. B Quart⁹ cū inq̄lin⁹ ꝑ biēniū non soluit pēsionē. q2 pōt expelli etiā si ad q̄nq̄ēniū vel vltra 9duxit. A. nisi celeriter satisfecēit: dicto. c. ꝑpter. Et de ista expulsione lati⁹. sup̄. emphiteosis. §. 4° in additōe. B. Hos q̄tuor casus hēs in dicto. c. ꝑpter. A. Hec ēt nōntur in sū. con. li. 2°. ti. s. q. 35. vbi ēt addit ꝑm Hosti. q̄ 9ductor itelligit iprobe versari si opa rustica suo tp̄e nō exercet: vl' si ꝑpter inimicitias ex ei⁹ culpa ꝑcedentes dānū detur. B.

¶ Utrꝫ 9ductor teneat locatori de dāno q̄d i re locata 9tigerit? R° ꝑm Hosti. Tenet si 9tigerit culpa sua: vel illorꝫ quorꝫ opera vtitur. Et in hoc 9tractu venit ēt culpa leuis: cū gr̄a vtriusꝫ celebret: q̄uis q̄dam 9triū dixerint: vt in Insti. qui. mo. re 9trahit obligatio. §. vlt. A. Qui tñ accipit mercedē ꝑ custodia: tenet etiā de leuissima culpa ꝑm Hosti. ⁊ in sū. con. eo. ti. q. 36. ⁊ sentit glo. in. l. qui mercedē. ff. de loca. Et intellige qñ obtulit se custodie: ar. l. i. §. sepe. ff. depositi. Al' sec⁹: vt s. depositū. §. 3° i additōe. B. Uñ si auriga dū ceteros curru suo trāsire 9tēdit: curruꝫ euertit ⁊ seruū quē 9duxerat q̄ssauit: vel occidit tenet. Debuit. n. se tēperare ⁊ diligētius se hēre. ff. eo. Itē q̄rit. Sed si fecit q̄d qcunq̄ diligēs fecissꝫ sec⁹ erit: vt. ff. eo. si merces. §. qui colūnam. De dāno ꝟo dato vel alio cui obuiare nō potuit nō tenet. ff. eo. sꝫ de dāno. A. Et ibi pꝫ q̄ tenet d̄ dāno dato ab eo quē posuit i custodiā. B. Silr̄ ēt nec d̄ cāu fortuito

¶ Utrꝫ ille q locat operas suas faciendas in aliqua re teneat de dāno illi⁹ rei? R° ꝑm Hosti. sicut ⁊ in supiori q̄stione Si dānū 9tingit culpa illius tenet. aliter nō. Uñ si colūnam transferēdā accepit vel dolia ⁊ h⁹modi: ⁊ fracta sūt sua culpa vel illorꝫ quorꝫ opa vtit. tenetur

etiã de culpa leui. Secꝰ si diligētiã ad hibuit. ff. eo. si merces. §. qui colūnã. Et lꝫ de dãno ab alio dato nõ teneat: vt. ff. eo. sed de dãno. tenet tñ de custodia. ff. eo. qui mercedē. Nã ꝛ qui mercedeꝫ ꝓ sola custodia accipit: tenet etiaꝫ de leuissima culpa: ex̃ de depo. bona fides. sed de cãu fortuito nõ tenet: nisi ex pacto: vt ibi. A. vbi etiã idem dicitur si ꝑcessit culpa vel mora. B. Iteꝫ si sutor puerũ quē cõduxerat forma calceitã vehemēter percussit vt ei oculus effoderet: tenetur. quia leuis tm̃ castigatio ei ꝑmissa est. ff. eo. Itē q̃ritur. ꝛ ex̃ d̃ homici. ad audientiam. Item qui recipit palliũ meũ: ꝛ postea per errorē dedit alteri: tenet. quia non toleratur error in facto ꝓꝑo. ff. eo. Itē queritur. §. item si pallium. Itē si vestimēta polienda accepit ꝛ mures roserunt de culpa tenet. ff. eo. item queritur. §. si fullo. Iteꝫ si aliquid sarciēdũ vel poliēdũ: vel gēmaꝫ sculpēdã: vel includēdã accepit: tenet. excepto si res vitio suo frãgat. nã tunc non tenetur: nisi per spãle pactum. Et eod̃ mõ si vitulos pascēdos accepit. ff. eo. si quis fundũ. §. si quis vitulos. ꝛ. l. itē queritur. §. si gēma. 23. q. 4. §. tres ꝑsonas. Itē si nauta me iuito ponat res meas in alia naui q̃ꝫ vbi posueriꝫ: ꝛ periit: tenet. ff. eo. itē queritur. A. in. §. p̊. Et ibi pꝫ ꝙ si transtulit nõ inuito dño: sed bona fide ꝛ sine culpa: nõ tenet. vel ēt si mala fide trãstulit: sꝫ i eadē nauigatione vtraq; nauis periit. ff. ad. l. ro. de iact. l. fi. §. i. posita ēt i hoc. §. nõtur in sũ. con. li. 2. ti. 8. q. 36. B.

¶ Põe ꝙ locatori opis vt pastori res periit ꝛ dñs dicit ꝙ periit culpa seu dolo illius: ꝛ pastor negat cui incũbit probatio? R. ꝰ ꝑm Hosti. Pastori. nã cũ ipe rõne officii debeat custodiã hēre si dicit amissã ouē ꝓbet abfuisse cl̃pã siue dolũ: sicut argētarius ꝓbare dꝫ amisisse rõnes cũ ruina vel incēdio. ff. de eden. si qs ex argentariis. §. vlt. Idem in custode carceris. ff. d̃ custo. ꝛ exhi. re. l. vlt. cum al's qui dolum allegat: dolum probare debeat. ff. de ꝓba. quotiens. §. qui dolum. A. Idem in dicta. q. 36. X.

¶ In quibꝰ casibꝰ r̃mittit census siue pensio rei locate? R. ꝰ Si conductor expellitur fit remissio ꝓ rata tꝑis: vt s̄. in 3. ꝰ §. dictũ est. al'r etiã ꝯductor corꝑis alicuius: vtputa agri: excusat a solutione ꝓpter vim maiorē cui resisti non potuit. Itē ꝓpter id qđ ꝑter ꝯsuetudinē euenit. A. puta tēpestas vl' alia aeris intēperies in deuastatiõe fructuuꝫ: vt in. l. de qua statiꝫ. B. vt. ff. eo. l. ex ꝯducto. §. 2. ꝰ ꝛ 3. ꝰ Itē spãliter ꝓpter sterilitatē afficiētē cõductores magno icõmodo nisi sterilitas valeat cõpensari cũ vbertate ꝑcedētis ꝛ seq̃ntis ãni: ꝛ fiet hec remissio ꝓ rata sterilitatꝭ: ex̃. e. ꝓpter. A. Et ꝑm Gof. in sũ. cõ. li. 2. ti. 8. q. 37. sterilitas ꝛ vbertas intelligũt ꝑm vulgi opinionē: lꝫ qdã dixerint sterilitatē qñ semen non ꝑcipit. Sil'r propter vbertatē si casu fortuito ꝯtingat augmētanda est pensio. nõ aũt si hec fiat diligētia possessoris. Et. ĩ. subiungit Itē hec que dicta sunt de pensione minuēda vel augēda intellige ꝑm Gof. i eo colono q nũmis colit. Nã partiariꝰ q̃si iure societatꝭ ꝛ lucrũ ꝛ dãnuꝫ cũ domino fundi ꝑtitur: vt. ff. eo. l. si merces B. Sed si aliqs locat oꝑas suas tm̃. vl' accipit rē vt aliqd in ea faciat. A. vel etiã locat rē ꝛ operã. vt in dcã. q. 37. vbi hec notãtur ꝑm Inno. ꝛ Hosti. B. totam mercedē recipit etiã si casu fortuito impeditus fuerit: nisi mora vel culpa possit iputari. ff. de variis ꝛ ex̃or. cogni. l. i. §. pl't. ꝛ. ff. de statu libe. l. cũ hēs. §. pl't. A. Potiꝰ vr̃. §. añpl't. B.

¶ Quid si conductor fundi aliquid expendit in re conducta? R. ꝰ scđm Host. Si expēdit necessario vel vtilit' auxit. edificauit vel instituit: aget ꝯ locatorē vt expēsas recipiat. ff. eo. l. dñs. Al'secꝰ

¶ Utrum conductor agri vel domus vel alterius rei possit rem ipsam alteri locare? Respondeo. Potest. C. eodem. l. nemo. et tunc res posterioris conductoris obligate sunt principali

domino vsq̄ ad illã q̄titatẽ quam ille
secũdus ɔductor tenet p̄ori.ff.eo.l.si i
lege.§.si colon⁹. A .Ibi dicit q̄ fruct⁹
rei locate sunt in cã pignoris ac si p̄or
ɔductor eos ꝑcepisset. ⁊ q̄ alie res po
sterioris ɔductoris nõ obligãt dño.Sʒ
glo.dicit ibi.s.in totũ.sed ꝑ parte sic.vł
nõ obligant qñ nõ sunt inuecte. B.

¶ Nullus p̄latus religiosus põt ɔce
dere ad vitã nec ad certũ tp̄s redditus
vł partẽ eoꝝ. A .aut iura aut possessio
nes monasterioꝝ vel aliaꝝ admĩstrati
onũ sibi cõmissaꝝ: vt in cle. de qua .i.
B .alicui etiã ꝑ quacunq̄ pecunia ni
si nccitas vł vtilitas ɔuẽt⁹ siue loci ex
poscat. ⁊ accedẽte ɔsensu ɔuẽtus.aut si
cõuẽtũ nõ hʒ accedẽte cõsensu supiorꝫ
⁊ qui ɔ̃fecerit incurrit sñiam suspensio
nis:nec recipiẽti acq̄rit aliq̄d ius. Tñ
hoc non extẽdit ad.locatões vel reddi
tuũ aut fructuũ venditões ad modicũ
tp̄s: vt de reb⁹ eccle.nõ alie.monasteri
orũ.in cle.vide.i.simonia. 4.º §.3.º Bõa
ɔductoris sunt obligata locatori: vt .i.
pignus.§.2.º

Ludus et iocus.

Utrꝫ in ludis ⁊ iocis possit esse
ꝟtus. R.º s̄m Tho.scd̄a scd̄e.q.168. Sic̄
hõ indiget corporali refocillatõe: q̄ñ
põt ɔtinue laborare:ita etiaʒ ex parte
aĩe indiget q̄ete ⁊ solatio:q̄d fit ꝑ ludi
cra ⁊ iocosa.Circa que tria videtur p̄ci
pue eẽ cauenda.p̄mũ ⁊ p̄ncipale est q̄
p̄dicta delectatio nõ querat i aliquib⁹
opib⁹ seu ꝟbis turpib⁹ ⁊ nociuis.Secũ
dũ ne totałr grauitas aĩe r̃soluat.Ter
tiũ vt ludus sit ɔueniẽs s̄m ɔgruitatẽ
ꝑsone tp̄is ⁊ loci: ⁊ s̄m alias circũstan
tias debite ordinet.Et hec ꝟtus s̄ʒ ph̄ʒ
vocatur eutrapelia.

¶ Quõ i ludis sit vitiũ? R.º s̄m Tho.
vbi s̃.Uitiũ ẽ in ludo.p̄ q̄dem s̄ʒ exces
sum: qñ quis ad ludũ assumit turpia
ꝟba vel facta.vel etiã ea q̄ ꝟgunt in ꝑ
ximi nocumẽtũ q̄ de se sunt pctã mor
talia. ⁊ sic excessus ludi ẽ pctm̃ morta
le.Et põt esse excessus in ludo qñ non ẽ
cũ debitis circũstantiis:puta q̄ nõ cõ
petit loco seu tp̄i negocio aut ꝑsõe. Et
hoc q̄dẽ qñq̄ põt eẽ pctm̃ mortale pro
pter vehemẽtiã affect⁹ ad ludum: ita
q̄ q̄s cõtra p̄ceptũ dei vel eccłe talib⁹
vti nõ recuset. Qñq̄ aũt veniale .s.cuʒ
aliquis nõ tãtũ afficiat ad ludũ q̄ pro
pter hoc velit aliquid ɔtra deũ cõmit
tere. A .nec ẽt actuałr cõmittat. quia
non sufficit bona volũtas cui ɔ̃triatur
op⁹.86.dis.nõ satis. B .2.º põt eẽ in lu
do vitiũ ꝑpter eius defectũ. Nam con
tra humanã rõem est vt aliq̄s se onero
sum aliis exhibeat:puta dũ nihil dele
ctabile exhibet ⁊ delectatões alioꝝ im
pedit. Uñ Seneca dicit. Si te geras sa
piẽter vt nullus exhorreat tanq̄ aspe
rũ:nec ɔtẽnat q̄i vilẽ. Sed q̄ ludus nõ
ꝑpter se q̄rit: sʒ ꝑpter operatõem. iõ
ɔ̃fect⁹ ludi min⁹ ẽ vitiosus q̄ excessus.
vñ ph̄s dicit 9.º ethi. q̄ parũ de delecta
tione suffic̄ ad vitam q̄si ꝑ ɔdimento
sicut parũ de sale sufficit in cibo.

¶ Utrꝫ liceat cã ludi vti habitu religi
osoꝝ? R.º Nõ licet. sed puniri dʒ g̃uiter
q̄ hoc facit: vt in auẽ.de sanc.epis.§.fi.
A .Poti⁹ vř.§.plt.vbi dr̃. Oĩbus gnãli
ter i seculari vita cõuersantib⁹ ⁊ maxi
me theatralia exercentib⁹ viris ac mu
lierib⁹ iterdicim⁹ vti scemathe.i. hitu
mõachi aut mõastrie aut assistrie aut
cuiuscũq̄ ꝑsone h⁹. Sciẽtibus vniuer
sis p̄sumẽtib⁹ in tali scemathe aut imi
tari:aut illudere i quacũq̄ eccłiastica
disciplina. q̄ ⁊ corporalia supplicia su
stinebũt ⁊ exilio ɔtradẽt ꝑuidẽtibus
h⁹modi locoꝝ epĩs ⁊ qui sub eis sᷓt cle
ricis. Sed ẽt q̄buslibet militaribus iu
dicib⁹ ⁊ q̄ sub eis sũt officiis ⁊ locoꝝ de
fensorib⁹. B .⁊ ar. C.de epi.audiẽ.l.mi
nime. A .Ibi dr̃. Minime ⁊ q̄ ludibrio
corꝑis sui q̄stũ faciũt publice habitu
eaꝝ ꝟginũ que dedicate sunt deo non
vtantur. B.

¶ Utrꝫ in cãtu scłari.citharis.ludo sca
choꝝ ⁊ h⁹modi sit pctm̃? R.º s̄m Al. Si
hec fiũt a ꝑsonis scłarib⁹ tp̄e ⁊ loco cõ
petẽti licẽt.sicut ⁊ gnãłr de ludis dictũ

est in p̊.§.Si ꝟo fiant a cl'icis nō videntur cōpetēē nec licē maxie si cl'ic' ludat cū laico.2.q.7.laicos.23.di.his igit̃. Mlto ēt min' ꝯpetūt religiosis. A. Regritur ēt q̊ ad scl'ares honest' modus: vt s̃.in p̄n.° ꝛ decēs cā. Vñ.86.dis.in.c.donare.dicit glo.ꝙ nō est dādū aliqd citharistis ꝛ sil'ib' nisi qñ sonarēt ad laudez dei vl' ob aliā iustā cām: puta recreationis.vt qꝛ aliqs ē debil' vl' infirmus.ꝛ ꝙ ex̃ has cās sil'r non licet talia sonare vl' audire. Hec in glo. Et idē ꝓpter eandem rōem pōt intelligi ꝛ in cantu. B.

¶ Utꝝ īspectio spectaculoꝝ sit peccatū? R° ꝭm Tho. scđa scđe.q.167. Inspectio spectaculoꝝ vitiosa reddit̃ inq̄ꝫtū ꝓpter hoc hō fit ꝓnus ad vitia lasciuie vel crudelitat| per ea q̄ sibi repñtātur. A. Et inq̄ꝫtū ꝑ hoc retrahitur ab vtilib' ꝛ bonis: vt s̃.curiositas. q̊ casu qñqꝫ ēt excōicatio īminet. Vñ de cōse.dis.i.in.c.qui die.dr̃. Qui die solēni p̄termisso eccl'e ꝯuētu ad spectacula vadit excōicet̃. B. Et ad h° facit s̃.curiositas.§.3.° ꝛ.s̃.chorea.§.2.°

¶ Utꝝ liceat vti ludis ī eccl'ia. vide s̃. emunitas eccl'ie.§.2.° in fine. De choreis vide supra.chorea.

Ludus alee

Ludus alee ꝛ ōis lud' qui initit̃ fortūe: ꝛ ōis talis est ꝓhibit' ꝭm leges.non tñ si qs certet hasta siue pila iaciēdo currēdo luctādo vl' pugnādo: qꝛ hec fiunt cā ꝟtutis corporis.ff.e.l.2. A. Et ibi ꝛ in.l.se.pꝫ ꝙ ōis lud' ēt si nō īnitat̃ virib' fortūe est ꝓhibitus nisi īnitat̃ alicui exercitio ꝟtuoso ꝛ vtili. B. Pro eo aūt qđ ponit̃ in cōuiuio vescendi causa ꝑmittūt leges ludere familie.ff.eo.l.fi. A. Ibi dr̃. Qđ in ꝯuiuio vescēdi cā ponit̃ in eam rem familiā ludē permittit̃. Et intelligit̃ đ ludo licito ꝛ honesto cū debitis circūstātiis de quibus in.c.p̄cedēti: in p̄n.° Ista etiā que hic habentur notantur in sum.cō. lib.° 2.° ti.8.q.23.ꝭꝫ glo. Ray. ꝛ Hosti. B.

¶ Utrum ludus alee sit peccatū? R° ꝭm Ray. Quicunqꝫ ludunt alea siue taxillis vel qui sunt participes seu inspectores ludi sꝑ peccāt.ff.eo.ꝑ totū. ꝛ.C.eo.in ꝯstitutōe greca.ꝛ maxime si sūt clerici.in auc.de sanc.epis.§.īterdicim'. A. Ibi etiā dicit̃ ꝙ cl'ici nō debēt accedere ad aliqđ spectaculoꝝ cā videndi B. ꝛ ex̃ de vi.ꝛ ho.cle.clerici. Et est p̄ncipal'r ꝛ per se pctm̄ auaritie siue rapine. Est etiā cā mltoꝝ pctōꝝ ꝛ mēdaciorum.ꝑiurioꝝ.blasphemiaꝝ.deceptōuꝫ ꝛ huiusmōi. A. De hoc lati' ī dcā.q.23. vbi dr̃ ꝭm Ray. Quā magnū sit h° peccatū pꝫ int̃ alia ex nouē q̄ in talib' attēdunt̃. Primum est desideriū lucrādi Ecce cupiditas q̄ radix ē oīum malorū vt dicit̃.i.ad Thi.vlt. Secūdū est volūtas spoliādi ꝓximū. Ecce rapina. Tetiū est vsura maxima.s.xii.ꝓ.xi.non solum in āno vel in mēse: sed in eadē die ex̃ de exces.p̄la.int̃ dilectos. Quartū ē multiplicia mēdacia ꝛ ꝟba ociosa ꝛ vana. Quintū ē blasphemia. Ecce heresis Sextū est corruptio multiplex ꝓximorū q ad ludū inspiciēdū de cōsuetudie praua cōueniunt. Septimū est scandalū bonoꝝ. Octauū est cōtēptus ꝓhibitionis sancte mr̃is eccl'ie. Glo. dic̃ argumētuꝫ ꝙ ꝭm magistrū huiusmōi ludi sunt ꝓhibiti: nō tm̄ dissuasi: qđ securi' est dicere. Nonum est amissio tēporis .i.bonoꝝ que in illo tꝑe tenent̃ facere. Con. Hosti. ꝛ addit septē peccata alia que sunt furtuꝫ.qꝛ lusores sepe inopia cogente discunt furari. Item violētia. Aliq̄tiens.n.ad h° vt aliquis ludat violenter detinetur.ff.de aleato.solēt. Ecce seruitus iniusta. Item crimen falsi qđ cōmittit̃ in falsis taxillis faciendis ꝛ ex certa scia cōmodādis siue locādis Item homicidiū.qꝛ de ludo veniūt ad verba ꝛ ex his ad ꝟbera. tandē ad homicidia. Ecce iniuria. Ecce homicidia. q̄bus iudex ex officio suo occurrere dꝫ vt.ff.de vsufruc.eq̄ssimū. Itē fraus ꝛ đceptio: qꝛ q meli' scit decipe: melius credit ludē. Itē adulatio. Vñ dicūt homines. Pulcher ꝛ bon' lusor ē dñs meus. Itē turpis ꝛ īhonesta vita B.

¶ Utrum ludus alee sit peccatū mortale R°. ſm Guil. Etiā ſi hō nō ducit i ꝯſuetudinē mortalr̄ peccat. Intellige qñ ex auaritia ludit. A .qđ ſp occurrit cū q̄rat lucꝝ ꝑ modū illicitū qđ nil aliud ē q̄ꝫ auaritia: vt colligitur ex nōtis per Tho. ſcđa ſcđe. q. iis. arti. 4. Grauitas etiā h⁹ pcti ꝯprehēdit aliq̄tenus ex dictis in primo. §. p̄cedēti. cū additōe. B qꝛ ⁊ auaritia de ſe ē pctm̄ mortale: vt ſupra auaritia. §. 2°

¶ Que pena clicoꝝ ludētiū ad aleas? R̄n°. De hoc legit̄. 35. diſ. c. p̄. vbi dr̄ ſic. Ep̄s aut p̄ſbyter aut diacon⁹ alee aut ebrietati deſeruiēs: aut ꝯ̄ſinat aut certe dānet̄. Subdiacon⁹ aūt aut lector: aut cantor: aut deſinat: aut cōione p̄uetur. A .Idē i laico qđ in minoribus clericis: vt pꝫ in dicto. c. p̄. B .Et nō ꝙ ex dcō canone colligit̄ ꝙ ſi nō ducit i cōſuetudinē: nō ſuſtinebit p̄dictā penā. Uñ dicit deſeruiēs. Silr̄ ⁊ ſi duxit i ꝯſuetudinē ⁊ vult deſinere. Uñ dicit. aut deſinat. Dꝫ tm̄ in vtroqꝫ cāu pniam agē de pctō. Et ſꝫ Hoſti. idē hodie. i ſubdiacono qđ i diacono: ex̄ de ſer. ñ or. miramur. A .Idē i dcā. q. 23. Et addit̄ ſꝫ Ray. ꝙ ex eo ꝙ i dcō. c. p̄ dr̄. dānet̄ ⁊ cōmunione p̄uet̄. colligit̄ ꝙ tale ſit pctm̄ mortale ⁊ graue. B.

¶ Utrum q i ludo alee vicit illi q nō poterat alienare teneat̄ ad reſtitutōeꝫ? R° ſꝫ Tho. ſcđa ſcđe. q. 32. Qđ aliqs lucretur ab eis q rē ſuā alienare nō pñt: illicitū ⁊ ꝯ̄ ius diuinū ē. Uñ q talib⁹ vicit ad reſtitutōem tenet̄. ⁊ hic addit Ray. ꝙ tales ſūt furioſi. ꝓdigi. minores. 25. an. ⁊ maxime pupilli. Itē mēte capti. ſurdi. muti. ceci. ⁊ qui morbo ꝑpetuo laborant. qꝛ tales ſuꝑeſſe reb⁹ ſuis nō pñt. Idē de ſeruis. de religioſis. de filiiſfa. q nō hn̄t peculiū caſtrēſe vel q̄ſi. Idē de vxore q̄ nō hē res paternales. ⁊ ēt ꝯ̄ admiuiſtratore reꝝ eccl̄iaꝝ q̄ pauperū ſūt. Qui g° talib⁹ vicit reſtituē tenetur: nō dico illi qui amiſit. ſed tutori. curatori. dñō. mōaſterio. pr̄i. marito ſiue eccl̄e. A .niſi forte cl̄ic⁹ rector eccl̄e eſſet correct⁹ ⁊ crederet̄ in debitos vſus expēſur⁹ ſm glo. Ray. ⁊ in ſū. con. eo. ti q. 25. vbi pꝫ ꝙ cū Ray. con. Hoſti. circa dicta in hoc. §. B.

¶ Utrum qcūqꝫ traxit aliquē ad ludum teneat̄ reſtituē qcqd vicit. R°. ſꝫ Tho. vbi ſ̄. Reſtituē tenet̄. A .ſ. ei quē attraxit. Uñ nec de eo pōt facē elynā ſm eūdē Tho. vt in ſū. con. eo. ti. q. 24. B . Et nō ꝙ iſta attractio large intelligenda ē. ſ. quōcunqꝫ ꝟbis vel fact̄ iduxit eū: cū ille al̄ ñ erat luſur⁹. Itē ſiue iduxit a p̄ncipio ſiue in medio ludi cū ille vellet deſiſtere: vt Azo. dicit.

¶ Utrum q fraudulēter ludit teneat̄ r̄ſtituere? R° ſm Tho. vbi ſ̄. Tenet̄. A .ſ. ei a q̄ vicit: vt etiā ꝓxime dictū ē. ⁊ colligit̄ ex poſitis in dicta. q. 24. B .Et intellige ſiue cōmiſit fraudē añ: puta qꝛ fingebat ſe q̄ſi inſciuꝫ de ludo ⁊ q̄ſi hoiem q poſſit decipi cū tm̄ decipe itēderet. ſiue ꝯmiſit fraudē i ip̄o ludo: vt ſubmittēdo taxillos falſos ſiue etiam ꝟos male ⁊ frauduloſe iactādo ſeu mēdacit̄ dicēdo ꝙ obtinuiſſꝫ ſeu male pecuniā numerādo. ⁊ oia h⁹ modi.

¶ Utrum q vicit ꝓhibēte iure ciuili. A. qđ ꝓhibet oēm ludū fortune: ⁊ etiam nō imitētē exercitio alicui⁹ op̄is ꝟtuoſi vt tactū eſt ſ̄. in p̄n°. ⁊ dat repetitōeꝫ ei q ꝓpt̄ ludū ꝓhibituꝫ aliqd ſoluit ⁊ heredib⁹ ei⁹ vſqꝫ ad. 50. ānos. vt. l. fi. C. eo. B .teneat̄ ad reſtitutōeꝫ? R° ſꝫ Tho. vbi ſ̄. Ius qdē ciuile nō obligat oēs: ſꝫ eos ſolos q ſunt h⁹ mōi legib⁹ ſubiecti. ⁊ iteꝝ ꝑ diſſuetudinē abrogari pñt. iō apud eos qui ſūt h⁹ modi legib⁹ aſtricti tenēt̄ integralr̄ ad reſtitutōem niſi forte ꝯ̄ria ꝯſuetudo p̄ualeat: aut quis vicerit ei q traxit eum ad ludū i q̄ cāu nō tenet̄ reſtituē. qꝛ ille qui amiſit nō eſt dign⁹ recipe nec pōt licite retinē tali iure poſitiuo durāte: ſed tenet̄ illud dare in elynas. hec Tho. Porro dictū ius poſitiuū hr̄. C. eo. l. alearū. ⁊. ff. eo. l. vlt. in fi. Et idē ꝯſulerē etiaꝫ dicto iure poſitiuo durāte. ſ. ꝙ ille q attractus fuit non tenet̄ reſtituē. nec tm̄ licite pōt te

nere ppt ipam turpitudinem talis lu
cri: vt in se. §. dicitur.

Utrū ille qui vicit qñ volūtari⁹ cum
volūtario lusit teneat ad restitutõem
R°. Quidā dicūt ꝙ nō. sed pauperibus
ē erogāda tal' pecunia: ar. 14. q. 5. nō sa
ne. Et hec ē opio Pla. Alii dicūt ꝙ tene
tur. ff. eo. l. vlt. i fi. ꝛ. C. eo. i ↄstitutõe gre
ca. Et hec ē opio Ber. vt nōt ex̄ de vi. ꝛ
ho. cle. clerici officia. ꝛ ēt Ray. q̄tū est
i pposito casu. s. in eo q lusit volūtarie
ꝛ per eadē iura. Sʒ vt mihi vr̄ vtraqꝫ
opinio stat. ꝛ scđa qdē opio. s. ꝙ teneat
reddē locū hʒ vbi legib⁹ viuit impiali
bus p q̄s ꝛ ipa opio pbat. Ubi xͦo non
sic viuit: vl' vbi leges ille abrogate es
sent: vr̄ valē pma opio. s. ꝙ debeat pau
perib⁹ erogari. Nā cū ludus sit q̄dā ex
poliatio nō pōt quis per ipm licite ali
qd acqrere: ꝛ sic nō pōt tenē. sed nec illi
dʒ reddē: q2 ille nō ē dign⁹ rebꝰ e q q̄tū
i se fuit primū expoliare conabat. De
factorib⁹ taxillo2 scaco2. alea2 ꝛ huius
modi: vide. ī. negociatio. §. 7°. A . qui
incipit. Quid de factorib⁹. Et ad pdcā
pn̄t rduci q nōnt i dcā. q. 24. i sū. cō. lib°
2°. ti. 8. vbi dr̄ bʒ Inno. i: c. q2 plericꝫ. ex̄
d imu. ec. ꝙ attract⁹ nō tenet rstituē: in
tellige illi a q̄ vicit: vt pʒ s̄. Sʒ q aliuʒ
attraxit tenet. q2 dolose fec̄. Et silr q lu
sit modicū cā recreatōis nō tenet resti
tuē: intellige si lud⁹ erat hōest⁹ ꝛ licit⁹.
al'. Luc. 6°. dr̄. Ue vob q ridet] nūc. Un̄ i
ead. q. 24. dr̄ bʒ Ray. Si dicat. qs ꝙ bo
na itētōe vl' cā recreatōis ludat ad ale
as: faciat h° sine denariis aut accipiat
vnū d ludis approbat]. Et glo. Ray. su
per xͦbo recreatōis dicit argumētū ꝙ
lud⁹ alee nō ē gnālr phibit⁹: q2 pōt lu
di bono fine. ꝛ iō taxilli ꝛ alee ꝛ scache
ria pn̄t fieri bono fine. Sʒ de h° dicet
sup dcō. §. qd de factorib⁹. Ex pdict] q°
pʒ quō qs teneat restituē que vicit in
ludo. Sed qd si aliqñ vicit ꝛ aliqñ pdi
dit. an fiet ↄpēsatio? Pōt distigui utrū
fiat lud⁹ cū eadē psona vl' dr̄sa. Si cuʒ
eadē. aut lud⁹ ē mutat⁹: vt q2 pm⁹ fuit
licit⁹. ꝛ 2⁹ illicit⁹. ꝛ nō fit ↄpēsatio. q2 so
lutū vni vl' ēt eidē ex dr̄sa cā non libat
a debito ex alia cā vl' cū alto. C. qñ ci
ui. ac. piu. cri. l. vna. Aut lud⁹ nō ē muta
tus: vt q2 vterqꝫ erat illicit⁹. s. i quo vi
cit ꝛ pdidit. ꝛ vr̄ ꝙ debeat fieri ↄpensa
tio. Nā ꝛ si sit dare casū i quo qs nō te
neat restituē illi a q̄ vicit rōe par] cāe
turpitudinis pōt tn̄ restituē eidē: ꝛ rsti
tuēdo libat: vt nōt in sū. cō. li°. 2°. ti. 8. q.
25. ad finē. Et iō pdēdo cū eodē vr̄ ei re
stituisse p ↄcurrēti q̄titate. Si lud⁹ fi
at cū dr̄sa psona nō fiat ↄpēsatio. quia
p iteritū rei morosus debitor n̄ libat. l.
in re furtiua. §. p°. ff. de cō. fur. maxie qñ
ipemet dedit cām iteritui. ff. de xͦb. ob.
l. si ex legati cā: vbi ille tenetur q occi
dit hominē quem debebat. B.

Luxuria.

Cum luxuria multiplex sit: vt dictū ē s̄. fornicatio. §. p°. q̄ ē
graui⁹ pctm̄? R° bm Tho. scđa scđe. q.
154. Grauissimū int oia pctā luxurie ē
uitiū ↄ nāʒ. sicut ꝛ Aug. dicit i. li°. d adul
terinis ↄiugiis. Et hoc ideo. q2 trāsgre
dit illud qd bm nām deřminatū est rā
q̄ꝫ pncipiū circa vsū venereū. Post h°
ē icest⁹: qui est ↄ nālem reuerentiam
quā debem⁹ psonis ↄiunctis. Alie aūt
spēs st̄ ↄ rctā rōnē tn̄ ex suppositōe nā
liū pncipio2. Magi aūt repugt rōi ꝙ
aliquis venereis vtatur: non solum ↄ
illud qd cōuenit proli generāde: sed ēt
cū iiuria ximi. ꝛ iō fornicatio simplr
mīma est iter spēs luxurie. Adulteriū
vero graui⁹ est q̄ꝫ stuprū. q2 maior in
iuria fit in abusione mulieris alterius
potestati subiecte q̄ꝫtum ad vsuʒ gnā
tionis q̄ꝫ subiecte ad solā custodiam.
Utrūqꝫ aūt aggrauatur per violentiā
ꝛ iō rapt⁹ xͦginis ē grauior q̄ꝫ simplex
stuprum. ꝛ raptus vxoris q̄ꝫ adulteriū
Et de tali raptu quedam habes ī. ra
ptor. 2°. De stupro vero ꝛ adulterio. su
pra fornicatio. §. p°. Et sup. adulterium.
Hec etiā omnia aggrauant scđm rati
oneʒ sacrilegii. qñ. s. persona deo sacra
ta rapitur. A . Et hoc sacrilegiū gui⁹
est incestu cū sit ↄ dinā reuerētiā. B

Itē int pctā ꝯ nām ꝗuissimū ē pctm̄ bestialitatis.s.vbi nō seruat debita spēs. Post hoc āt ē vitiū sodomiticū vbi nō seruat debit⁹ sexus. Et de hoc aliqd .i. sodomia. Post hoc aūt pctm̄ molliciei ex eo ꝙ nō seruat debit⁹ modus concūbendi. Magis aūt si nō sit debitū vas ꝙ̄ si nō sit debit⁹ modus. Min⁹ aūt int pctā ꝯ nām ē pctm̄ molliciei qḋ ꝯsistit i sola emissione seminis, sine ꝯcubitu ad alteꝝ. Et de ista mā satis hr̄ .32.q.7. adulterii.

¶ An q deflorat ꝟginē solutā teneat eā ducē vel maritare? R℞. In foro iudiciali videt teneri ad alteꝝ p̄dictoꝝ. ex̄ de adul.c.p̄. Sꝫ ꝭm glo. hec fuit pēa antiqua. hodie ꝟo sic punit. ꝙ aut ducat eam aut ꝟberat⁹ ꝛ a sacr̄is exclusus retrudat ad pniam i monasterio de quo nō possit egredi: ex̄ de adul.c.2°. A. Ibi pꝫ ꝙ hec pena ꝓxime dicta obtinet qn̄ seductor nō vult stupratā ducē quo casu ēt vr̄ ꝙ teneat eā dotare: vt eo.ti.c. p̄. Si aūt pater nō vult eā ei dare: vel ip̄a non vult ꝯsentire: tenet eā dotare: vt in dcō.c.p̄. qḋ non corrigit: sed in diuerso casu loqtur: vt ex his pꝫ. ꝛ ex tex. ꝛ glo. vtriusqꝫ.c. Et ꝭm glo. Ray. ꝛ in sū. cō. li. 2° ti.5.q.6. glosatores p̄dicta itelligunt de raptore q seducit.i. seorsū duc a domo pr̄is ꝛ extrahit ꝟginē p violentiā. sed certe etiā si nō intueniat violētia tenet seducctor ad satisfactōem dāni: vt in.c.fi. ex̄ de iniur. B. In foro āt pniali sic agēdū est ꝭm Guil. Si deflorauit ip̄am volūtariā nō tenet. qꝛ ille nō seduxit eā. Si aūt iuitā vel seductā iniungēdū est ei ꝙ satisfaciat vel ꝯponat cū ea. A .s. cōpositōe que ꝓcedat a libera eius volūtate. Al̄ absolut⁹ nō est tut⁹ in cōscia: ar. l.i. §. q̄ onerāde. i fi. .ff. quaꝝ reꝝ ac. nō dat. B. Silem casum hēs .i. mr̄imoniū 4°. §. 2°.

¶ Utꝝ ꝯsensus i delectatōem.s. cogitatiōis carnalis absꝫ h° ꝙ ꝯsentiat i actū sit mortale? R℞. Sic. vt hēs s̄. ꝺlectatio

¶ Utꝝ i tactib⁹ ꝛ osculis ꝛ h⁹modi sit pctm̄ mortale? R℞ ꝭꝫ Tho. scda scde. q. 154. Osculū amplex⁹ vel tact⁹ ꝭm suā rōem nō noiant pctm̄ mortale: qꝛ pn̄t absqꝫ libidine fieri vl̄ ꝓpter ꝯsuetudinē pr̄ie vel ꝓpt aliquā nccitatē vel rōnabilē cām. Sed si fiāt cum libidinosa delectatōe sunt mortalia. Nam ꝛ sol⁹ cōsensus i delectatōeꝫ mortalis: ē mortale: vt in p̄cedēti .§. dicit. multo magis ꝓgressus ad actū mortale. Addi pōt ꝭꝫ Ul. ꝙ etiā aspect⁹ libidinosus mortale ē. Math. 5°. Qui viderit mulierē. ꝛc̄.

Magister p°. iue doctor primo cōiter. Quelibet eccl̄ia cathedralis debet tenere mgr̄os liberaliū artiū ad min⁹ grāmatice qui cl̄icos ꝛ alios pauperes gratis instruāt. Et debent magistro assignari ꝓuētus vnius p̄bende. Et eodē modo debent facere alie eccl̄ie quarum sufficiunt facultates. In metropolitana ecclesia debꝫ vlterius esse mgr̄ in theologia: ꝛ eodē modo recipe ꝓuētus. nō tn̄ ꝓpter hoc fiat canonic⁹. A. Sed tamdiu reddit⁹ ip̄os ꝑcipiat ꝙ̄diu ꝑstitēit in docēdo. Qḋ si forte de duob⁹ eccl̄ia metropolis grauet: theologo iux̄ modū p̄dictū ip̄a ꝓuideat. grāmatico ꝟo in alia eccl̄ia sue ciuitatis siue diocesis q̄ sufficē valeat faciat ꝓuideri: vt in.c. qꝛ nōnullis: ex̄ eo. B. 37. dis. de qbusdam. ex̄ eo. per totū. A. Presertiꝫ i.c. p̄. ꝛ in dicto.c. qꝛ nōnullis. Nō etiā ꝙ a p̄latis ꝛ capitulis ad theologie studiuꝫ debent aliqui habiles destiari q alios postmodū valeant erudire. qbus si ꝓpꝛii ꝓuent⁹ eccl̄ie nō sufficiūt. p̄dicti.s. p̄lati ꝛ capl̄a necessaria ministrabunt Docentes ꝟo in theologica facultate dū in scholis studuerit ꝛ studētes i ip̄a integre ꝑ annos qnqꝫ recipiāt de lnia sedis apl̄ice ꝓuentus p̄bendaꝝ ꝛ bn̄ficioꝝ suoꝝ non obstāte aliq̄ ꝯsuetudie ꝯtraria vel statuto. Hec oia ex̄ eo. sup specula. vt in sū. con. li. p̄. ti.3.q.i. B. Et de hac etiā materia vide .i. scientia .§. p̄. ꝛ sequentib⁹.

Utꝝ aliquis possit recipi i canonicū

cũ pacto ꝙ doceat ⁊ scholas tẽeat? R°
ſm Hosti. Dicũt doctores ꝙ nõ: al' eẽt
simoniacũ: sed vacãti p̃bende bñ põt
hoc onus annecti: ex̃ de p̃ben. significa
tũ. Con. Ber. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q.
4. B. In curia romana debent eẽ do
ctores ⁊ studium vtriusq̧ iuris vide. i.
studium. §. fi.

¶ Utꝝ magister possit scholarib' col
lectam imponẽ vel exigere? R° scd̃m
Hosti. Si mgr̃o ãnexũ ẽ sufficiẽs bñfi
ciũ vel sufficiẽs salariũ publicũ non li
cet ei exigere: alr̃ simoniã cõmitteret:
q2 vendẽt obsequiũ spũale qd̃ ex offi
cio suo tenet̃ facẽ: ex̃ de simo. nemo. i.
q. 3. vendẽtes. ⁊ c. nõ solũ. sed tñ spõte
oblata recipe põt. Si ṽo non sit ãnexũ
tale bñficiũ vel salariũ aut si non suffi
ciat ei põt accipe collectã p laborib'
suis: ar. 12. q. 2. qcunq̧. ⁊ c. eccl'iasticis. et
c. caritatẽ. Et videt̃ Hosti. innuere ꝙ ñ
solũ ab ex̃neis: sed etiã a cl'icis eccl'ie
possit exigere: nõ tñ dz exigere a pau
pere' cũ ipe potius debeat paupi sub
uenire. Sed ⁊ talis exactio ſm Guil. ñ
dz eẽ coactoria: vt ꝙ nisi soluãt expel
lat eos de scholis aut accipiat res eoꝝ
sed poti' inopiã suã eis exponẽdo. Et
hec oia ſm Hosti. intelligẽda sũt si ma
gister est sufficiẽs. Qd̃ si insufficiens ẽ
⁊ officiũ docẽdi assumit nõ est ei ex de
bito puidẽdũ: sed sibi culpã imputet.
ff. ad. l. aquil. idẽ iuris. Si ṽo sufficiẽs
ẽ ⁊ nõ hz puisionẽ vt dixi etiã si diues
ẽ põt a diuitib' licite accipe. q2 nõ tene
tur eis grat' seruire. Satis con. Inno.
Ray. ⁊ Ber. A. Idem in sum. confes.
eo. ti. q. 2. B.

¶ Quid de mgr̃o qui festũ alic' sancti
qd̃ de se colẽdũ est nõ vult ɔcedẽ ad ce
lebrãdũ nisi data sibi pecunia? R° ſm
Ray. Simoniã cõmittit. quia vendit
spũale ad qd̃ tenet̃: vt in p̃ncipio p̃ce
dentis. §. dictũ est. Et per eadẽ iura et
eodẽ mõ si festũ nõ ẽ celebrãdũ. ⁊ ipse
vult illud festare nec vult legere nisi
data pecunia. A. Idẽ si diẽ nõ colẽdũ
vt alicui' minoris sancti ɔcedit colen
dũ p pecunia: vt in sũ. con. eo. ti. q. 3. Et
subdit̃. Si aũt p data pecunia ɔcedẽt
mgr̃ scholarib' aliquo die p festo cessa
re a lectõib' siue vacatõem aliquaz p
pter recreationẽ sicut ɔsueuit fieri ab
auctoristis turpe lucrũ eẽt sed nõ esset
simonia. hec ibi. Sed nõ videt̃ rõ diuer
sitatis in hoc casu a sup̃dictis. B.

¶ Doctoris seuitia. s. in nimis corrigẽ
do culpe iputat̃. q2 leuis tñ castigatio
ei pmissa ẽ. ff. locati. l. itẽ querit̃. ex̃ de
homici. ad audiẽtiã. 23. q. 5. c. p̃. Quid te
nẽdũ ab auditorib' diuersoꝝ mgr̃orũ
qui habẽt ɔ̃rias opiones. habet̃. i. opio
Utꝝ act' doctrine sit p̃termittẽdus p
pter scandalum. vide. i. scandalum. §
7° ⁊ 8°.

Magister 2°. s. quãtum ad licẽtiaz

docendi. Quid g° si aliqd exi
gatur vel pmittat̃ p licẽtia docendi?
R° ſm Hosti. Exactuz debet restitui ⁊
pmissũ remitti: ex̃ eo. phibeas. A. Al'
incipit phibem'. B. Simonia tñ nõ
ɔmittit̃: sz ɔmittit exigẽs crimẽ ɔcussi
onis ⁊ dz dignitatib' ⁊ officiis ⁊ bñfici
is expoliari: ex̃ eo. c. p̃. ⁊ c. quanto. A.
Con. Ray. ⁊ Hoff. vt in sum con. li° p̃. ti.
3. q. 5. B.

¶ Quid si ille qui hẽt ptãtẽ ɔcedendi
licẽtiã docẽdi vel legẽdi vult legere in
pp̃a psona: nũqd põt alteri licẽtiã de
negare? R° ſm Hosti. Nõ põt eũ ipe
dire vel ei denegare etiã si ipe sit val
de idoneus: ar. ex̃ de offi. archi. c. vlti.
Hoc. n. esset i p̃iudiciũ auditoꝝ. cum se
pe qs hẽat gr̃am discẽdi ab vno: ⁊ non
ab altero. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q 6.
Et satis hoc dr̃ in. c. quanto. ex̃ eo. B.

¶ Quid si aliquis obtẽta licẽtia legẽ
di velit aliũ substituere: nũquid a sub
stituto põt recipere expẽsas quas fecit
in ɔuiuiis ⁊ huiusmõi? R° ſm Guil. Si
ɔsuetudo loci est ꝙ possit aliũ substi
tuere: tunc ab illo põt recipere expen
sas factas quasi loco infesse: dũ tñ ille
doceat noie ei'. Si autem totum ius
transferat in substitutũ: non dz aliqd

recipe etiā ꝑ interesse: nec pōt ēt i ꝑ̊ ca
su pacisci cū substituto de certa portio
ne emolumēti recipiēda. A .Idez in
sū.con.eo.ti.q.7.ꝛ.8. B .Et multo mi
nus potest in casu ꝛ°

¶ Utrū liceat alicui ꝓ seipo petē licen
tiā docēdi i theologia. R° sꝫ Tho.i q̊li
bet. Dicēdū ꝙ sic. Nullā.n. petit excel
lētiā ꝑtātis: qđ q̄dē turpe eēt: sꝫ petit
solā oportunitatē cōicādi id qđ hꝫ. Cōi
care aūt sciam quā qs hꝫ laudabile ē
ꝛ ad caritatē ꝑtinēs ꝓm illud Sap.7°
Quā sine fictiōe didici ꝛ sine inuidia
cōico.ꝛ.i. Petri 4.° Unusq̄sq; sicut acce
pit grām in alterutrū illā admistrātes
Pōt tū turpitudinē ꝯtinere rōe ꝑsum
ptōis si ille q nō est idone⁹ petēt docen
di officiū. A .Jđ i sū.cō.li°.3°.ti.5.q.5. B.

Maioritas ꝓm Ray. ꝑnci
palr in q̄tuor
ꝯsistit. Primū q̄dem i ꝑroga
tiua ordīs: vt ꝑsbyter maior est diaco
no.dis.93.legimus.in fi.ex̄ eo.statuim⁹
Secūdū ē i ꝑrogatiua cōsecratōis: vt
ep̄s maior est ꝑsbytero.dis.95.olim. et
ep̄s in ecc̄lia. Tertiū est in ꝑrogatiua
admistratōis: vt archidiacon⁹ maior ē
archyꝑsbytero.ꝛ ei subest atq; obedi
re dꝫ.dis.25.ꝑlectis. Quartū ē i ꝑrogati
ua antiquitatis ꝓm ꝙ maior est: vel q
prius fuit ordinat⁹ vl̄ ꝑ̄us religionem
ingressus vel etiam ille q ꝑcedit alios
in etate. dis.75. ordinationes: ex̄ eo.c.
ꝑ̊.ex̄ de elec.dudum ꝑ̄. Et addit etiam
ꝓm Hosti quintū.s.scđm ꝑrogatiuam
eius qui ordiauit. q2 ordinat⁹ a supio
re int̄ alios eiusdē ordinis magis ē ho
norādus: ex̄ eo.per tuas. Ad maiorita
tē obediētia sequit̄. de qua hētur.ṫ.obe
dientia per totum.

Maior pars. Generalr̄
quod fit a
maiori parte capituli seu col
legii vires obtinet.65.di.c.ꝑ̊.2° ꝛ.3° nisi
ex alia parte ꝑpōderet auctoritas: ex̄
de elec.dudum.extra de testi.in ꝑsētia
Preualet tū q̄nq; minor pars.s.qn̄ ali
quid ab eis rōnabile fuerit obiectum

vel oñsum: ex̄ eo.c.ꝑ̊. Nec oportꝫ voca
ri absentes nisi in electōibus: vt s̄.ele
ctio ꝑ̊.§.6.° Silr̄ i cessatōe a diuinis: vt
s̄.cessatio a diuinis.§.ꝑ̊. A .Concor.
Albricus. B.

Maledictio. Utrum ma
ledictio sit
peccatum mortale? R̄n° ꝓm
Tho.scđa scđe.q.76. Maledictio de q̄
nunc loquimur est per quam ꝓnuncia
tur malū ꝯ aliquē vl̄ imꝑcando vel in
optando: qđ q2 scđm se repugnat cari
tati: ē peccatū mortale.i.Cori.6.° Neq;
maledici neq; rapaces regnū dei pos
sidebunt.ꝛ tāto grauius quāto ꝑsonā
cui maledicim⁹ magis amare ꝛ reuere
ri tenemur. Unde Leuit.20. Qui male
dixerit patri suo aut matri morte mo
riat̄. Contingit tamē esse veniale vl̄ ꝓ
pter paruitatē mali qđ qs alti impre
catur: vel etiā ꝓpter affectū eius q ꝓ
fert: dū ex leui motu: vel ex ludo aut
subreptōe aliq̄ talia verba ꝓfert. quia
peccata ꝟborum maxime ex affectu
pensantur.

¶ Que differētia est inter maledictō
nem ꝛ blasphemiam? R̄n⁹ ꝓm quorū
dam vulgare: vt in tuscia: idem sunt. ꝛ
hoc etiā ꝓbatur ꝑ decre.ex̄ eo.statui
mus. Sed tamē ꝓprie loquēdo aliud ē
blasphemia.qn̄.s.verbis. A .vel intē
tione: cum etiā sola intentione pecca
tum cōmittatur. Jsa.ꝑ̊. B .attribui
tur deo quod ei non cōuenit. vel eꝯ.° vt
dictum est sup̄.blasphemia. A .Ter
tio cū attribuitur creature qđ appro
priatur creatori ꝓm Tho.scđa scđe.q.
13.arti.ꝑ̊. B .Aliud maledictio.s.qn̄
aliquis imꝑcatur vel optat alicui ma
lum siue homini siue deo.

¶ Que pena ꝓferētis maledictōez ꝯ
deū? R.° Si quis ꝯ deū vel aliquē san
ctū maxime beatā ꝟginē talia ꝑsum
pserit: dꝫ septē dieb⁹ dñicis ꝑ foribus
ecclesie manifesto eē dū missa dicit̄: ita
ꝙ vltimo die nec palliū nec calciamē
ta: sed corrigiam circa collū habeat: ꝛ
ꝙ septē ꝑcedentibus feriis sextis ieiu

net i pāe z aq̄:nec igrediaṫ eccl'aȝ. z i q̄
libȝ dictoꝝ dieꝝ tres reficiat paupes. z
si ñ pt tres saltē duos vł vnū. z si ñ pt
h⁹ illud i penā aliā ɔmuteṫ. z si pdcā re
nuēit dȝ ei ifdici igress⁹ eccl'e. z i obitu
dȝ carē eccl'astica sepultura. Jnsup ta
les debēt ɔdēnari pena pecuniaria: ex
eo. statuim⁹ Et hec oīa ƀȝ Hof. p tribu
nali fiūt. Ceteꝝ i iudicio aie discret⁹ sa
cēdos molliet hūc rigorē. A . Jmmo
z i foro pniali ēt ħ rigor seruādus est
pterq̃ i ɔdēnatōe pene pecuniarie qñ
blasphemia publica ē: ƀm modū tñ po
sitū s̄. ɔfessor p̄. in additōe magna. B
¶ Utꝝ liceat maledicē creature irrōa
li? ℞. Creature irrōali ɔtingit maledi
cere qnq̃ modis. p̄ mō ƀȝ q̄ ordinaṫ ad
hoīeȝ p modū subuētōis. s. q2 p eas sb̄
ueniṫ hūane nccitati. Et h⁹ mō ōs hōi
dixit. Maledcā fra i ope tuo. A . Geñ.
3⁰ B . vt. s. p ei⁹ sterilitatē hō punire
tur. Et ita ēt itelligiṫ qō hř deut⁹ 28⁰
Bñdicta horrea tua. maledictū horre
um tuū. Sic z Dauid maledixit mon
tes gelboe ƀȝ expositōeȝ Greg.2⁰ scōm
q̄ ordinaṫ ad hoiem p modū significa
tōis. sicut dñs maledixit ficulnee in si
gnificatōem iudee Math.21.3⁰ scōȝ q̄
ordinaṫ ad hoiem p modū ɔtinēt|. s. lo
ci vł tpis. Et sic Job maledixit diei na
tiuitat| sue. Job 3⁰ Et h⁹ ppř culpā ori
gialē quā nascēdo ɔtraxit: z ppř pena
litates ide seqñtes: z ppř h⁹ ēt pōt itel
ligi Dauid maledixisse mōtib⁹ gelboe
2⁰ Reg. p̄ ppter cedē ppłi q̄ i eis ɔtige
rat. Predictis trib⁹ mōis nō ɔpetit nec
licet hōi maledicē irrōnali creature: ni
si forte spāli dei ŕuelatōe. A . Uel ni
si i his nō itēdēt odiū creature: ƀȝ dete
statōeȝ mali cł'pe vł pene: uṫ illō Job
5⁰ Uidi stultū firma radice: z maledi
xi pulchritudini ei⁹ statiȝ. B . 4⁰ ɔti
git maledicē irrōabilib⁹ reb⁹: in q̄tum
sṫ creature dei. z h⁹ ē pctm̄ blasphemie
5⁰ pōt ɔtingē maledicē eis ƀȝ se ɔsidera
tis. z h⁹ ē ociosū z vanū z p ɔñs illicitū
hec sūpta sṫ de Tho. scōa scōe. q.76.

Malefactor.

Si male
factor pōt
fugē vł se defēdē. vide s̄. accu
satus. §. pl't.

Maleficium

dicit dupł'r
Uno⁰ qōli
bet sortilegiū de quo agiṫ. C.
de male. z mathe. p to. de quo ēt mł'ta
hñṫ. i. sortilegiū. p totū. z de tali malefi
cio inq̃tū ipedit mrimoniū hř ex de
fri. z male. z s̄. ipedimētū 15⁰ i q̃tuor vl
timis. §. Alio⁰ dř maleficiū qōcūq̃ cri
mē. vt furtū rapina. homicidiū z hui⁹
mōi. Dř ēt q̄i maleficiū qñ ē nocumētū
pter ppositū: vt cū iudex p iperitiam
male iudicat: vel cū de domo alicuius
aliqd ē eiectū qō nocuit trāseūtib⁹: vt
in Jnsti. de obli. q̄ ex q̄si delic. i pn⁰ z p
totū. Utruȝ maleficiū quod est sortile
gium possit tolli p aliud maleficium:
vide s̄. impedimētū. 15⁰. §. fi.

Manumissio

est datio
libertatis
Nam q̄ diu quis in seruitute
est manui z potestati suppositus est.
manumissus vero liberatus est. in Jn
sti. de liberti. in pn⁰ Et manumissi dicū
tur liberti: de qbus hētur sup. libertus
¶ Quis pōt manumittē? ℞n⁰ Manu
mittere pōt dñs q ē maior. 20. ānis. nisi
alř nō hēat admistratōem: vt furiosus
z pdigus. Minor ħo. 20. manumittere
inṫ viuos nō pōt nisi ex cā. z tunc si est
maior. 17. ānis. C. q manumit nō pñt. l.
si minor. A . cōiūcto. §. fi. in Jnsti. ex
qb⁹ cau. manu. licet. B . Sȝ in vltima
volūtate pōt: ex quo pōt testari. s. post
14. annū. C. q manumit. nō pñt. auč. ƀȝ
de iure. A . alř incipit. sed hodie. z ideȝ
dř in dcō. §. fi. in Jnsti. B . Jtem eps
pōt manumittē seruos eccl'ie beneme
ritos. 12. q. 2. si q̄s. Pōt etiā alios non be
nemeritos: dū tñ det eccl'ie p vno du
os eiusdē mēiti z peculii. 12. q. 2. epus q
mācipiū. Et ƀm Guil. intelligi dȝ q̄ det
de suis bonis ppriis: nō de reb⁹ eccl'ie.
Jtē ipōt manumittē causa miseratōis
12. q. 2. cū redēptor: qō intelligi pōt de

bene meritis. Itē abbas nō pōt manu
mittē seruū monasterii nisi de cōsensu
epi ꝛ monachoꝝ. dis. 54. abbati: nisi sit
ꝯtraria ꝯsuetudo: ex̄ d̄ his que fi. a pla. ea
noscit̄. Itē seruus cōis pluriū māumit
ti pōt ab vno: sed dꝫ manumissoꝛ alios
seruare idēnes. A. Hoc ē q̄ añ māu
missionē dꝫ p̄ciū iustū dare. vl̄ si recusa
tur recipi dꝫ deponē ꝑ publicas perso
nas cū sigillo apud edē sacrā: vt in. l. de
qua statim. B. C. de cōi ser. ma. l. i. Et
nō q̄ nō valet manumissio in fraudeꝫ
creditoꝝ facta. C. q ad liber. ꝓuo. ñ po.
A. Meli⁹. C. q manumit. nō p̄nt. B.
l. i. in Insti. q. ex cau. ma. li. §. p̄. A. Iō
in sum. con. lib⁹. 3⁹. ti. 17. q. 10. ƀꝫ Ray. Ul.
ꝛ Hosti. B.

¶ Qualiter fieri debeat manumissio?
R⁹ multis modis. Aliqñ in eccl̄ia sub
aspectu epi ꝛ plebis. ꝛ debꝫ de hoc fiēi
scriptura ad cautelā futuri. C. de his q
in eccle. ma. l. i. ex̄ de ser. nō oꝛ. c. p̄. Item
fit qñq̄ corā iudice. ꝛ dicit̄ māumissio
vindicte. nam vindicta appellabatur
virga p̄toꝛia cū qua tangebantur a p̄
toꝛe illi q manumittebant̄. A. De h⁹
in Insti. de libertis. §. multis. ꝛ ibi glo
B. Et si qdē manumissio fiat ad hoc:
vt manumissus oꝛdinet̄ dꝫ poti⁹ fieri
corā iudice eccl̄astico q̄ȝ corā seculari:
ar. ex̄ de ser. nō oꝛdi. c. p̄. Itē pōt manu
missio fieri i secreto: vt dicat dñs. esto
liber. vel int̄ amicos. vel ꝑ epl̄am. vel
ꝑ testamētū. vel quālibet vltimaȝ vo
lūtatē. Itē pōt fieri dieb⁹ feriatis. Itē
tā de die q̄ȝ de nocte. ꝛ a ꝓcedēte ꝑ viā
A. i. a iudice ꝛ nō ꝓ tribunali sedēte: vt
in textu de quo statim. B. in Insti.
de liberti. §. multis aūt. Insuꝑ serui fi
unt liberi ꝑ alios modos q̄ȝ ꝑ māumis
sionē: quos vide. ī. seruus p̄. §. fi. Prin
ceps quoq̄ȝ sola volūtate manumittē
pōt. C. de cōi ser. ma. cū apud.

Matrimonium p⁹
cōiter: qd sit m̄rimoniū? R̄n⁹
Matrimonium est viri ꝛ mulieris cō
iunctio indiuiduā vite consuetudineꝫ
retinēs. 27. q. 2. c. p̄. ex̄ de p̄sump. illud. ꝛ
in Insti. de nup. §. 2⁹. A. In hoc. §. ni
hil de hoc videt̄ dici: sed in aliis allega
tis. B. qd̄ Ray. exponēs dicit. Uiri et
mulieris nō viroꝝ ꝛ mulieris: nec viri
ꝛ mulieꝝ. qꝛ nec vn⁹ vir pl̄es vxoꝛes:
nec vna pl̄es viros h̄re pōt. Cōiunctio
.s. aīoꝝ ꝛ m̄rimonialis. Indiuiduā vite
ꝯsuetudinē retinēs: hoc ē q̄ neut̄ absꝫ
cōsensu alteri⁹ pōt ꝯtinētiā ꝓfiteri vel
oꝛōi vacare: vt h̄. ī. §. vlt. in fi. nec se al
teri copulare sꝫ sibi īuicē mutuā fideꝫ
seruare: ꝛ debiti redditōem ꝛ mutuam
īuicē in necessariis vt p̄nt subuētōeꝫ p̄
bere debēt. Et q̄ dr̄ indiuiduā. ꝛc̄. intel
ligit̄ ƀm Guil. de m̄rimonio ꝯsūmato ꝑ
carnalē copulā. qꝛ añ posset separi i ca
su: vt dr̄ s̄. impedimētū p̄. §. 2⁹. Itē intel
ligit̄ de m̄rimonio fideliū. qꝛ ꝛ m̄rimo
niū infideliū posset separari: vt s̄. ipe
dimētū 9⁹ ꝑ totū. A. Idē in sum. con.
li⁹. 3⁹. ti. 2⁹. q. i. vbi ponūtur ꝛ alie diffini
tōes matrimonii que possūt reduci ad
p̄dicta. B.

¶ Un̄ dr̄ m̄rimōiū? R̄n⁹ ƀꝫ Ray. Dr̄ q̄si
m̄ris muniū. i. offm̄. qꝛ dat mulierib⁹ es
se m̄res. ꝛ iō magis denoīat̄ a m̄re q̄ȝ a
p̄re: qm̄ in eo plus apparet m̄ris offm̄
q̄ȝ p̄ris. Idē Tho. Pe. ꝛ Hosti. A. Idē
in dcā. q. i. in sum cō ti. 2⁹. B.

¶ Utꝝ m̄rimoniū sit sacr̄m? R̄n⁹ ƀm
Tho. in 4⁹. di. 26. Sacr̄m ipoꝛtat reme
diū ꝯ peccatū ꝑ sensibilia signa ꝛ cum
hoc inueniat̄ in m̄rimonio: inter sacr̄a
cōputat̄. A. Et istud remediū est du
plex. s. curatiuū ꝛ p̄seruatiuū. Primū
dat̄ in aliis sacr̄is. Scdm̄ i sacr̄o matri
monii ƀm Pe. ꝛ in sū. con. li⁹. 3⁹. ti. 2. q. 2.
Magis aūt videt̄ dici sacr̄m ex eo q̄ ē
sacre rei signū. i. cōiūctōis xp̄i ꝛ eccl̄ie.
ad Eph. 5⁹. Et ut pꝫ i dicta. q. 2. Pe. addit
q̄ cōiunctio exterioꝛ ē sacr̄m tm̄. cōiun
ctio ỽo interioꝛ aīoꝝ sacramētū ꝛ res.
effect⁹ gr̄e: que ibi confert̄ res ꝛ non sa
cramētuꝫ. ꝛ est res p̄mo siḡta. Res ỽo
siḡta secundario ē ꝯiūctio xp̄i ꝛ eccl̄ie.
B. Et foꝛma qdē hui⁹ sacramēti sunt
ỽba. A. siue alia signa: vt i dicta. q. 2.

B .quib⁹ ɔsensus mřimonialis exp̄mi
tur: ꝛ sicut pnia non hēt aliā mām nisi
ip̄os act⁹ sensui subiectos q̄ sunt loco
mālis elemēti. sic sacr̄m mřimonii hēt
ꝓ mā ip̄os act⁹. qꝛ ꝑficit per actū ei⁹ q̄
sacr̄o ipso vtitur. Unde apl's Eph̄ 5° di
cit. Sacr̄m hoc magnū. ꝛc̄.

¶ Qñ mřimoniū fuit istitutū? R° ſm
Tho. in 4° di. 26. Mřimoniuꝫ ſm ꝙ oꝛ
dinaꝭ ad ꝓcreatōem ꝓlis que erat ne
cessaria etiā peccato nō existente insti
tutū fuit añ pctm̄ Ade in hoc ꝙ homi
ni mulierē i adiutoriū de costa forma
uit. ꝛ dixit eis. Crescite ꝛ multiplicami
ni. ꝛc̄. Geñ. 2° A .ɔiuncto. c. p̄. B .Adā
ꝟbo cū dixit. h° nūc os ex ossibus meis.
ꝛc̄. ꝟba illa ꝓtulit a deo inspirat⁹: vt in
telligeret mřimonii institutōem a d̄o
factā. sed ſꝫ ꝙ mřimoniuꝫ p̄bet reme
diū ɔ̄ vuln⁹ pcti. sic institutū fuit post
pctm̄ tp̄e legis nāe. Scd̄m aūt indeter
minatōem ꝑsonaꝝ institutōem hūit i
lege Moysi. Et ſm ꝙ repn̄tat cōiūctio
nē xp̄i ꝛ eccl'ie institutōem habuit in
noua lege. ꝛ ſꝫ h° ē sacr̄m noue leg̃. hec
Tho. ꝛ de p̄ma ꝛ scd̄a istitutiōe. 32. q. 2.
§. his ita. ꝛ ex̄ de diuoꝛ. gaudem⁹.

¶ Que sūt cāe institutōis mřimonii?
R° ſm Ray. Due sūt p̄ncipales. ſ. susce
ptio sobolis educāde ad cultū d̄i. Geñ.
p̄. Crescite ꝛ multiplicamini. ꝛc̄. ꝛ vita
tio fornicatōis. i. Cor. 7°. ꝓpter fornica
tionē vnusq̄sq̄ hēat suā vxorē ꝛ vnaq̄
q̄ suuꝫ virū. ꝛ ista cā solū post peccatū
extitit. Secundarie ꝟo multa sunt: vt
qñꝫ pac̃ reformatio. pulchritudo vxo
ris. diuitie. ꝛ h⁹modi.

¶ Nūq̄d tenet mřimoniū nō factum
cā ꝓlis: sed ꝓpter scd̄arias cās nunc di
ctas: puta ꝓpter pulchritudinē diuiti
as ꝛ h⁹modi? R° ſm Ray. Sic. Suffic̄
.n. ꝙ ɔtrahere intēdūt ꝛ ɔsētiūt ꝑ ver
ba de pn̄ti. 32. q. 2. solet queri. Deut° 21.
Si videris mulierē pulchrā in medio
captiuoꝝ ꝛ amaueris eā volueris q̄ in
vxorē hēre: introduces eā in domū tu
am. ꝛc̄. Con. Tho. ꝛ Pe.

¶ Quot sūt bona mřimonii? R° scd̄m
Ray. Sūt p̄ncipal'r tria. ſ. fides ꝓles ꝛ
sacramētū. 27. q. 2. oē. Jn fide attēditur
ne cū alio vel cū alia ɔmisceaꝭ. Jn ꝓ
le vt amāter suscipiaꝭ ꝛ religiose edu
cetur siue iformetur. Jn sacr̄o vt mři
moniū nō separeꝭ. A. hec satis colli
guntur i dicto. c. oē. B .Licꝫ. n. fiat inꝭ
dū separatio corporalis: vt ex cōi cōsē
su cā orōnis vel religionis: vl' etiā pro
pter fornicatōem. tñ mřimoniū inꝭ fi
deles postq̄ rite ɔtractū ꝛ cōsūmatuꝫ
ē: inseparabile est vsq̄ ad mortē. ꝛ p̄di
cta tria bona adeo sunt substātialia cō
iugio ꝙ cōditio ɔ̄ aliq̄d istoꝝ apposita
vitiat cōtractū mřimonii: ex̄ de condi.
appo. c. fi. De qua mā plene habetur. ī.
mřimonium. 5° §. p̄.

¶ Utrum intētio nō seruandi fidem
vitiet mřimoniū. R° scd̄m Guil. Si ali
quis ɔtrahit mřimoniū nō habens ꝓ
positū seruandi fidē sed adulterādi: ni
hilomin⁹ tenet mřimonium. A .Con.
Pe. vt in sum. con. li° 4° ti. 2. q. 54. B .
Dum tamē hoc nō deducaꝭ in pactum
si auteꝫ deducatur in pactū: vt ꝙ lice
at adulterari: vel ꝙ ꝓstituat vxorē nō
cōtrahiꝭ mřimoniū: ex̄ de ɔdi. app. c. fi.
De illis vero qui nō habēt intentioneꝫ
cōtrahendi habetur. ī. mřimonium 4°
per totum

¶ Utꝝ intētio nunq̄ exigēdi debituꝫ
vitiet mřimonium? R° scd̄ꝫ Guil. Cre
do ꝙ ɔ̄hiꝭ mřimoniuꝫ: sicut fuit inꝭ be
atam ꝟginē ꝛ Joseph. ꝛ credo etiam si
intendat nō solū nō petere: sed etiā ne
gare ꝙ teneat mřimoniū: dūmodo h°
non deducatur ī pactū: qꝛ tūc nō tenēt
A .Cū p̄ dicto cō. Pe. sed discordat a se
cūdo dicēs ꝙ de bono fidei mřimonia
lis duo actus sūt. Un⁹ eēntialis. ſ. nō ne
gare ɔiugi vsū sui corꝑis. ꝛ intētio op
posita huic mřimoniū excludit. Alter
accessori⁹. ſ. non exhibere alteri corp⁹
suū. ꝛ intentio huic opposita mřimoni
um nō excludit: vt ī dicta. q. 54. ꝛ se. B

¶ Utꝝ intētio nō hēndi ꝓlē excludat
mřimoniū? R° scd̄m Pe. Firma itētio
ꝓlē euitādi excludit mřimoniū: dico

maxime si deducaṫ in pactū:sed tā in
tētio nō educādi ꝓlem nō excludit. A.
Lō.'Hug.ꝛ glo.'Ray.vt in sū.cō.eo.ti.q.
.56. B .Silr̄ nec excludit mr̄imoniuꝫ
ꝺ̄speratio ꝓlis.qꝛ adhuc pōt eē mr̄imo
niū i remediū. A.Idem i sū.cō.i dicta
.q.56. B.

¶ Utꝝ itētio ducēdi aliā vxorē exclu
dat mr̄imoniū?'R.° ꝭm 'Pe. si intendit
ducē aliā dimissa ista nō ē mr̄imoniū.
qꝛ ꝛ ꝭm Guil.talis vr̄ ꝯ̄hē ad tp̄s. 2.q.
.2.solet q̄ri. A .Et ibi pꝫ ꝙ ꝓpter hoc
isto cāu mr̄imōiū nō valꝫ. Nec obstat
ꝙ iudei ꝯ̄hūt cū ꝓposito diuertēdi qn̄
voluerit ꝑ libellū repudii. qꝛ h° nō de
ducūt i pactū ꝙ̄uis ex vi ꝯstitutōis vl̄
ꝯsuetudinis:vel ēt sola voluntate mu
tatā postea diuertāt:sicut ꝛ ꝺ̄ eo q mu
tata volūtate itrat religionē ꝭm 'Pe.
ꝛ i sū.cō.eo:ti.q.57. B .Si ꝟo ista retē
ta nibilomin'cū ip̄a erit mr̄imōiū. A.
Idem in dicta.q.57. B.

¶ Utꝝ inter beatā ꝟginē ꝛ Joseph fu
erit ꝑfectū mr̄imoniū?'R.° ꝭꝫ 'Pe. i 4.°
dis.30.Duplex ē ꝑfectio mr̄imonii.vna
q̄tū ad esse.q̄ qdē fit ꝑ ꝯsensū ꝟbis de
p̄n̄ti exp̄ssum.ꝛ tali ꝑfectōe mr̄imoniū
illud ꝑfectū fuit.Alia ꝑfectio q̄tū ad
opatōeꝫ.ꝛ sic nō fuit ꝑfectū.qꝛ act' ꝓ
pꝛi' mr̄imonii ē carnalis copula:i quā
vt ibidē dicit Tho.ꝟgo non ꝯsensit ex
plicite:ſꝫ iplicite a deo certificata. A.
.i.si fuisset certificata:vt pꝫ ex se. B.
Et sic ꝟginitatē suā deo ꝯmisisse i lib°
sn̄iaꝝ dr̄.

¶ Que dr̄ia est inṫ mr̄imonium legiti
mū ꝛ ratū?'R.° scd̄m 'Ray. Mr̄imoniū
legitimū ꝛ nō ratū ē qꝺ̄ legali tm̄ insti
tutōe vl̄ ꝓuincie moꝛib' inṫ fideles cō
trahiṫ:qꝺ̄ iō dr̄ nō ratū:qꝛ sine fide fit.
Un̄ Aug'.Nō est ratū cōiugiū qꝺ̄ sine
deo est.'Ratū ꝟo ꝛ nō legitimū est qꝺ̄
inṫ fideles ꝛ legitimas ꝑsonas: ſꝫ sine
legitīa solēnitate ꝯ̄hiṫ.'Hec distinctio
ꝓbaṫ.28.q.i.§.Itē illꝺ̄.ꝛ extra ꝺ̄ diuoꝛ.
quanto.ꝛ.c.gaudemus.

¶ Quis ē effect' mr̄imōii?'R.° ꝭꝫ 'Ray.
Effect' ē ꝙ exquo semel ē ꝯiugiū inter
aliquōs fideles:nunq̄ ꝺ̄sinit eē: etiā si
alter efficiaṫ hētic'.32.q.7.c.p̊.ꝛ 2.° ex̄ ꝺ̄
diuoꝛ.c.quāto.Nec marit' pōt dimittē
vxorē siue efficiaṫ ceca siue leproſa vl̄
aliqd tale:nec vxoꝛ viꝝ.32.q.5.hoꝛrēd'
ꝛ.c.si vxorē.nisi tm̄ cā foꝛnicatōis.ꝛ tūc
si dimittat maneat sine ꝯiuge vl̄ recō
cilieṫ vxoꝛi.32.q.i.dixit dn̄s. Itē ali' ef
fect' ē.qꝛ mulier ptātem sui coꝛpis nō
hꝫ:sed vir:ꝛ vir ptātē sui coꝛpoꝛis non
hꝫ:sed mulier.ꝛ iō p' copulā carnalem
nec religionē pōc alṫ eligē iuito altero
nec ꝯtinētiā ꝓfiteri.33.q.5.c.p̊.2.° 3.° ꝛ 4.°
Est ꝛ ali' effect'.qꝛ vir ꝯpellēdus ē red
dere debitū vxoꝛi:lꝫ nunq̄ cognouerit
eam.ꝛ eꝯ.° non obstāte supueniēte affi
nitate:ex̄ de eo q cog.cō.vxo.sue.discre
tōem.ꝛ.c.tue.Ille tn̄ ꝯiunx q de ip̄a 'af
finitate ē inocēs monēd' ē ꝙ ꝯtineat:
qꝺ̄ si nolit tūc nocēs teneṫ ei debitum
petitū reddē:ſꝫ exigē nunq̄ pōt. A .vt
pꝫ in allegatꝭ iurib'.ꝛ dꝫ reddi cū timo
re: vt i.c.tue. B.Itē vn' cōiugū sin̄ cō
sensu alteri' nō pōt oꝛare:intellige oꝛō
ne p̄uata ꝛ tā longa ꝙ eēt ipeditiua de
biti cōiugalis.Sec' de oꝛōne solēni vt
misse tp̄e a canonib' diffinito.de cōse.
dis.2.oīs hō.ꝛ.33.q.2.quos ꝺ̄s. A .ꝺ̄ ꝯse.
dis.i.oēs fideles.ꝛ.c.missas. B.

Matrimonium 2.°

qs possit ꝯtrahere.Et p̊ qdem
vtꝝ puer possit ꝯtrahē?'R.n° ꝭm 'Ray.
Etas apta in puero ē annoꝝ.14.ꝛ in pu
ella.12.ex̄ de despon.impu.ipuberes.et
.c.cōtinebaṫ.ꝛ si an̄ ꝯ̄hunt nō ē mr̄imo
niū:vt hēs s̄.ipedimētū.13.§.plr̄. A .ni
si eēnt ꝓximi pubertati.ꝛ ita ꝙ mali
tia suppleret etatē: ex̄ de despon. ipu.
de illis.Lon.Tho.ꝛ 'Pe.vt in sum.con.
lib.° 4.° ti.2.q.19. B.

¶ Utrū furiosus possit ꝯtrahē?'R.° Fu
riosus vel insan' dicēdo ꝟba mr̄imōiū
efficiētia nō ꝓpter hoc cōtrahit.qꝛ aīo
cōsentire nō pōt.32.q.7.neq̄ furiosus.
Intelligēdū q̄diu ē in furoꝛe.nam si
habeat lucida interualla contrahere po
test.ar.3.q.9.indicas.7.q.i.q̄uis triste.

A .Idē in sum.con. eo .ti.q.26.secundū
Ray. B.
¶ Utrū ebri⁹ possit ɔtrahe͂: Rn° scōm
Guil.Si ita ebri⁹ sit ꝙ nescit qd agat
non potest: sicut ꝛ de furioso dictū est.
nisi qđ fecit i ebrietate ratū habuit po
stea.Qđ si ebrietas nō sit tanta ꝙ vsū
rōnis auferat cōtrahere pōt.sicut ꝛ di
ctū ē s̄.ebrietas.§.5° A Idem i sū. cō.
eo.ti.q.27.ꝛ se. B.
¶ Nūquid absētes possint per ꝓcura
torē ɔ̄here mr̄imoniū? Rn° Pn̄t sicut
Isaac cum Rebecca.32.q.2.§.cū dicitur
Sed nō ē idoneus ꝓcurator nisi super
hoc hēat spāle mādatū:nec pōt alium
substituē nisi sit ei spālr cōmissum.ꝛ si
fuerit reuocat⁹ anteꝙ̄ ɔ̄xerit: lꝫ tam il
le ꝙ̄ illa cum qua ɔ̄xit hoc ignorauēit
tamē nō tenet mr̄imonium postea con
tractū:ex̄ de ꝓcura.ꝓcurator.li°6°
¶ Multi sunt qui nō possūt ɔtrahere
ꝓpter ipedimēta que sunt inť eos Ui
de.s̄.ipedimētū p̊.cū oib⁹.c.se.An lepro
sus possit cōtrahere. vide s̄. leprosus
§.p̊. A .Aduertēdū ēt ꝙ edictū ɔ̄ ma
trimōio cōtrahendo diciť ꝓhibitoriū
.i.ꝙ ois q non ꝓhibetur ɔtrahere pōt:
ex̄ de spon.cū apud: vt nōtur in sū. cō.
eo.ti.q.26.ƀm Ray. B.
¶ Sed nunquid absentes possūt ɔtra
here p solas lr̄as? R° ƀm Ray.Si ille
vel illa cui mittunť nulli exp̄mit ɔsen
sum suum credo sine p̄iudicio ꝙ ꝙ̄tū
cunꝙ̄ consentiat nō est mr̄imoniū. sed
tūc demū erit qn̄ notificauerit siue si
gnificādo hoc illi q misit lr̄as siue alii
dicēdo. A .Hoc videť potius fuisse di
ctū glo. Ray. vt pꝫ in sum cō. eo ti.q.31.
Ratio autē ē vt ꝛ ibi colligiť.qꝛ ad ma
trimoniū ɔsensus nō sufficit nisi fuerit
ad extra exp̄ssus.Facit ex̄ de spon. cuꝫ
apud. B .Utrū q cum vna ɔ̄xit spōsa
lia possit ɔtrahere mr̄imoniū cuꝫ alia.
vide.i.sponsalia.§.8°

Matrimonium 3°.

quō cōtrahiť.Et q̄riť p̊.Utruꝫ
per cōsensū ɔtrahať mr̄imoniū? Rn°
ƀꝫ Ray.Ex q̊ vir ɔsentit p ꝟba de pn̄ti
i mulierē:ꝛ illa i viꝝ dicēdo.accipio te
i meā.ꝛ accipio te i meū. vl' ɔsentio i te
tanꝙ̄ i vxorē.seu alia eqpollētia ꝟba:
statiꝫ ē mr̄imoniū ēt si ɔsensus nō exp̄
mať ꝟbis vl' signis i his q nō pn̄t dicē
vt mut⁹. vl' nō audire vt surd⁹. Siū cō
sensu ꝟo q̄cūꝙ̄ alia dicanť vl' fiāt ēt si
infueniat carnalis copl'a nō ē mr̄mōiū
ex̄ ɔ̄ spō.duo.tuas.ꝛ.c.dudū.ꝛ ex̄ ɔ̄ spō.
si inf.ꝛ.c.cū apud.ꝛ vide se.§.
¶ Sꝫ vtrū ipa ꝟba sint nccīa? R° scōꝫ
Pe.sic dicit mgr̄ sniaꝝ.Nō solum ɔsen
sus iterior facit mr̄imoniū:sꝫ reqritur
exp̄ssio ꝟboꝝ.qꝛ sacr̄m res sensibil'ē: ꝛ
i eo r̄qriť signū exteri⁹ exp̄ssū.Exp̄ssio
āt h⁹ ɔuenieti⁹ fit p ꝟba de pn̄ti. A .Jō
i valētib⁹ loq nccīa st ꝟba:ex̄ de spon.
.c.tue fr̄nitatis.ƀꝫ Ray. ꝛ vt nōť in sū.
cō.e.ti.q.3. B .Sꝫ ꝛ pōt fieri p aliū mo
dū: vt p lr̄as abn̄tiū: vt dictū est s̄.mr̄i
moniū 2°.§.pl't. vl' p euidētia signa pn̄
tiū n̄ valētiū loq: vt i p̄cedēti.§.dcꝫ est
¶ Quid si qs dicat. volo te decetero
hr̄e in vxorem. vel volo ꝙ tu sis mea
vxor: seu te eē vxorē meā: nunqd ɔ̄hiť
mr̄imoniū? R° ƀm Guil. In talib⁹ r̄cur
rēdū est ad intētōem ɔ̄hentiū. ꝛ ƀm eā
iudicādū.Qđ si ɔ̄ itētōe ɔstare nō pos
sit ꝟe nec p̄sūptiue.dicendū ꝙ qn̄ hoc
ꝟbū volo coniūgiť infinitiuo ꝟbi sub
stantiui vt eē: vel ꝟbi nō significātis
actū: sed relatōem: vt hēre seu tenere
A .Quia in his videtur q̄dam relatio
mariti ad vxorē.ꝛ eɔ°.qꝛ nō pōt de iure
aliq̄ teneri ꝓ vxore nisi ip̄e teneať ꝓ
marito.ꝛ eɔ° B .Tunc per hoc ꝟbum
volo poti⁹ dꝛ exp̄mi volūtas concomi
tans ꝙ̄ p̄cedens. vn̄ p p̄dicta ꝟba p̄su
mēdū ē mr̄imoniū eē ɔ̄ctum: extra de
spon.ex parte.p̄sertim qn̄ p̄cessit inter
rogatio: vt vis me hēre? ꝛ adhuc exp̄s
si⁹ ē si addit dicēs.decetero volo. Sec⁹
aūt eēt si h° ꝟbū volo iūgereť cum in
finitiuo significante aliquē actū. A .s.
simplicē absꝙ̄ relatōe vt i exēplis que
subiūgūtur. B .Tunc.n.videť exp̄mē
volūtatē p̄cedētē poti⁹ ꝙ̄ ɔcomitātem

vt cũ dicit. volo bibere. volo comedẽ. ꝛ
ita si dicat. volo te accipe. A. Nam
aliqs pōt etiã de iure velle aliquã acci
pere: ꝛ illa ñ eũ. ꝛ sic hic ē simplex actꝰ
sine relatõe. B. vel in te cõsentire tan
tũ i meã nõ erit mr̃imoniũ. A. Idem
in sum. con. eo. ti. q. 4. ꝛ se. B.

¶ Quid si dicat vir. ꝑmitto qꝫ sp ꝓui
debo tibi sicut vxori ꝛ illa sil'ia rñdet?
R̃. ſm Hosti. Nisi aliud ꝓtestentur ꝓ
mr̃imonio iudicabo: ar. ex̃ de spon. ex
litteris. ꝛ extra de iureiur. queãdmodũ
ꝑ rñso. in ꝑncipio. A. Idẽ in sũ. con. eo.
ti. q. 6. B.

¶ Quid si dicat vir. ꝑmitto qꝫ non di
mittã te ꝓ meliori vl' peiori? R̃° scd̃m
Host. idẽ qd̃ in supiori ꝓximo. §. dictũ
est. Nã in talibꝰ dubiis ē ꝓ mr̃imonio
iudicãdũ: ex̃ de sen. ꝛ re iudi. c. fi. ex̃ de
testi. licꝫ ex quadã. A. Idẽ in sum. cõ.
e. ti. q. 7. Et addit. Idẽ si dicat quis. vis
vel placet tibi talis. ꝛ ipa rñdet. volo
vl' placet. B. Tamẽ scd̃m ꝯsciaꝫ iten
tioni eoꝝ ē stãdũ. A. Hoc veꝝ ē si il
lud cõtigat sine alioꝝ ꝑiudicio vel scã
dalo: al' etiã in foro cõscie standũ ē cõi
significatõi vboꝝ seu iur[] intꝑretatõi:
vt in. c. ex lr̃is ꝑ. ex̃ de spon. B.

¶ Quid de illis qui post datã fidẽ de
cõtrahẽdo dicũt. bibamꝰ noie mr̃imo
nii: vel osculemur nos iuicem: nunqd
ꝯhitur mr̃imoniũ? R̃° ſm Guil. Credo
qꝫ nõ: nisi hoc agẽdo voluerint recedẽ
a sponsalibꝰ de futuro ꝛ ꝯtrahẽ de pñti
Nã qꝫ dicũt noie mr̃imonii intelligen
dũ est cõtrahẽdi potius qꝫ cõtracti cuꝫ
añ actũ nõ sit de mr̃imonio: sꝫ de spõsa
libꝰ. A. Nisi de ꝯria itẽtõe ꝯstet saltẽ
ꝑ certa idicia: ſm eundẽ: vt i sũ. cõ. e. ti.
q. 8. B.

¶ Quid si nihil actũ sit de sponsalibꝰ
sꝫ simpl'r vt'qꝫ dicit dicta vba: ꝛ sequit
osculũ de cõi cõsensu? R̃. ſm Guil. Cre
do qꝫ si ꝯhẽtes per hoc intẽdebãt ꝯtra
here ꝯtractũ ē. Ad iudicãdũ aũt de itẽ
tõe recurrẽdũ est ad circũstantias ver
boꝝ ꝑcedẽtiũ ꝛ subsequẽtiũ ꝛ hꝰmodi
indicia. Qd̃ si nulla appareant nõ cre
do qꝫ sit mr̃imoniũ iudicãdũ: ꝛ ꝑsertiꝫ
si vterqꝫ vel alt' negat se intẽtõem ha
buisse cõtrahẽdi: aut si alt' ad scd̃a vo
ta transierit. Cõ. Hosti. A. Ideꝫ in sũ.
con. eo. ti. q. 9. B.

¶ Quis sit ꝯsensus ille q requiritur i
matrimonio? R̃° ſm Ray. intelligitur
de consensu mr̃imonialis societatis ꝓ
pter quẽ seq̃tur qꝫ eos oꝫ cohitare: non
aũt intelligit ꝑncipal'r de cõsensu cohi
tatõis. qꝛ tunc int' frẽꝫ ꝛ sororẽ eẽt ma
trimoniũ: nec etiã de ꝯsensu i carnaleꝫ
copulã. qꝛ tunc iter Mariã ꝛ Joseph ñ
fuissꝫ mr̃imoniũ: de quo dictũ ē supra
mr̃imoniũ ꝑ. §. añplt. Vñ Tho. i 4° di.
28. dicit. qꝫ iste cõsensus nõ ē in carnalẽ
copulã explicite: sed iplicite. quia i con
iugali societate implicat mutua ptãs
cõionis: nõ tm̃ reꝝ: sed etiã corpoꝝ. A.
Con. Pe. vt in sũ. cõ. eo. ti. q. 12. Et quod
dicit de cõione reꝝ itelligit quo ad ne
cessarioꝝ subuẽtõem: ꝛ nõ quo ad alia
bona: cũ nullo iure caueat. B.

¶ Vtꝝ cõsensus ad tp̃s faciat mr̃imo
niũ? R̃° ſm Pe. Cuꝫ insepabilitas sit
essentialis mr̃imonio: vt in diffinitõe
eius ponit. iõ ad mr̃imoniũ reqrit con
sensus ad iseparabilitatẽ. ꝛ si sit ad tp̃s
non facit matrimoniũ. 32. q. 2. solet que
ri: ex̃ de con. appo. c. vlt. A. Ideꝫ i sũ.
con. eo. ti. q. 13. B.

¶ Pone qꝫ qdã in pñtia pluriũ soroꝝ
dicat eis. ꝑmitto vobis qꝫ vnã ex vob
ducã in vxorẽ. ꝛ oẽs rñdent. placet. post
ea cognoscit vnã: nũqd ē mr̃imoniũ?
R̃° ſm Hosti. Sic. qꝛ ipo facto cõsẽtit:
ar. ex̃ de appella. dilecti. ꝛ. c. vt nostruꝫ.
A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 18. Aduerten
dũ aũt ſm Pe. ꝛ in sũ. con. eo. ti. q. 10. qꝫ
in his qui sũt alieni iuris suffic ad mr̃i
moniũ ẽt tacitꝰ ꝯsẽsus: tũc expꝑssus ver
bis eoꝝ i qꝝ st' ptãte. vt pꝫ i filio seu in
filiofa. 32. q. 2. honorat. Cõ Tho. ꝛ Inno.
ꝛ hꝰ clare hr̃ i. c. si ifantes. ex̃ de despõ.
ipu. li. 6° Glo. ẽt Ray. dicit. Quid si vir
dicat. accipio te i meã vxorẽ. ꝛ mulier
nihil rñdet: nũqd est mr̃imonium? et
Rñdet qꝫ vba i mr̃imonio non sunt de

substãtia mřimonii sicut l baptismo ⁊ eucharistia. vba tñ aut nut' aut alia in dicia sũt nccia ad hoc vt constet eccłie de mřimoniali ɔsensu. vñ si puella loq verecũdatur: ⁊ tamẽ patitur se subarra ri p annuli immissionem: vł patit se do tari: ipsa taciturnitate ⁊ patiẽtia cõsẽ sus eius exprimit q̃uis lingua taceat s3 Hug. Et Tho. etiã dicit sufficere in h° cãu q ɔdicat. Si aũt nulla alia sint in dicia de cõsensu eius dicit glo. ei'. Nõ credo q p̃sumẽdũ sit p mřimõio ppt illa tm̃. Hosti. q̃ dicit q solũ ɔsensu3 reqrit eccłia quo ad eẽntiã mřimonii. vba aũt reqrit ad hoc vt cõsensus pbe tur: q si deficiãt: sufficere debẽt signa etiã in loquẽte. Dicit et q si scribãt vo lũtatẽ suã sine vbis vł etiã sufficẽ. B.

Quid si omittãtur ɔsuete solẽnita tes ⁊ fiat mřimoniũ clãdestine siue oc culte? R° s3 Ray. In h° cãu ñ p̃sumit cõ iugiũ: s3 adłteiũ siue fornicatio. 30. q. 5. alr. nõ tñ itelligas qn possit eẽ ve3 mři moniũ. sed canon loqtur s3 illud qd ec clesia p̃sumit. A. Uel q3 etiã non dicit legitimũ quo ad honestatẽ s̃m eũdem Ray. ⁊ in sũ. con. eo. ti. q. 58. B. Addit Pe. dicens q cõsensus clãdestinus du plex esse põt. Un' q̃uis fiat sine solẽ nitate ecclĩastica ⁊ publica: fit tñ in p̃ñ tia testiũ: ⁊ talis ɔsensus facit mřimo niũ ⁊ verũ ⁊ p̃sumptũ. Alius q fit sine p̃ñtia testiũ. ⁊ talis q̃uis faciat mřimo niũ ve3. nõ tñ facit p̃sumptũ. Uñ cõsu lendũ est talib'. A. Hoc fuit dictum Ray. in sum. cõ. dicta. q. 58. B. q ɔ no uo ⁊ publice ɔtrahãt ⁊ faciãt pniam: q3 scandalizauerũt eccłia3. ⁊ p̃dicti cer te exposuerũt se non paruo periculo. nã posset alter alte3 dimittẽ qñ vellet ⁊ de facto cũ alio vel alia cõtrahere: ⁊ sic in adulterio manere. q3 nõ posset p bari p̃mum matrimoniũ. Idẽ Hosti.

Matrimonium iiii° si fiat cõtra intẽtõem. Et q̃rit p̃mo si q ɔhũt vbo s3 dissentiũt aĩo: nũ qd sit mřimoniũ? R° s̃m Guil. Si vł q3 vel alter aĩo dissentiat nõ ẽ mřimoniũ Si tñ de vbo cõstiterit eccłia cõpellet eos simul eẽ: cũ de intẽtõe cõstare non possit. vnde nec crederet eis si dicãt se nõ intẽdisse. q3 ⁊ qlibet sic posset dicẽ ⁊ separarẽtur. Si tñ signis euidẽtibus appareat de sĩłatõe eccłia non iudica bit mřimoniũ eẽ. vel aliis vbis stabit q̃si vere dicta sint. Idem Tho. ⁊ Pe. in 4.° di. 28. A. Hec partim fuerũt dicta Ray. ⁊ ptim p̃allegato3 docto3. ⁊ etia3 Al. vt in sũ. con. li.° 4.° ti. 2. q. 14. B.

Quid si illũ q cõtrahit sponsalia vł etiã ɔtrahit vbo de p̃ñti. ⁊ nõ h3 intẽti onẽ ɔhendi: sed extorquẽdi carnalẽ co pulã: deinde cognoscit eã: nunqd ẽ ma trimoniũ? R.° Presumi p mřimonio debet: vt nõtur ex̃ de spõ. tua. ⁊ ita iu dicaret in foro iudiciali: sed in foro pe nitẽtie si ille nõ pposuit eã ducere nec vnq̃ ɔsensit i eã nõ d3 ex illo facto ma trimoniũ iudicari: qm̃ ex altera parte dolus affuit ⁊ defuit oĩo ɔsensus siñ q̃ nequeũt cetera fedus efficẽ cõiugale: vt in dicto. c. tua. Idẽ Tho. ⁊ Pe. ⁊ Al. Et addũt q illa ex parte cui' nõ est do lus excusat a peccato: sed deceptor si verã vult facẽ pniam: necesse habet il lam sine fictõe ducere q̃tum in eo est. A. nisi interim cõtraxerit cum alia: q3 tenet mřimoniũ cũ scđa hoc casu s̃m doc. cõiter: l3 qdam ɔdixerint: vt in sũ. cõ. eo. ti. q. 15. B. vel dare ei viru3 sibi cõuenientẽ: aut alr̃ sibi satisfacere. Ad dit tñ Tho. q ad hoc tenetur si vir sit eq̃lis ɔditõis cũ illa. A. ⁊ multo plus si inferioris s̃m eũdẽ. vt in sum. con. eo. ti. q. 14. B. Nam si sit multo melioris cõditõis vł aliud signũ euidẽs fraudis apparuerit põt pbabilr̃ p̃sumi q spon sa nõ fuerit decepta: sed se ɔcipi finxe rit. ⁊ tunc nõ tenet ad p̃dicta: vt qdam dicũt. A. Hoc tenet Al. ⁊ addit. Item si vn' sit melior fortuna non obstat qn teneatur eã ducẽ ⁊ in eã cõsentire: vt i dicta. q. 14. B. Silem casum habes sub. luxuria. §. 2.°

Quid si talis ptestet cora3 plurib'

ꝙ qcqd facit nõ fac̃ aio ꝯhendi: ⁊ post
ea verbo cõtraxit ⁊ cognouit carnalit̃
nũqd iudicabit̃ mr̃imoniũ? ℞° scd̃m
Guil. Sic. qꝛ recurrẽdũ est ad cõem in
telligẽtiã vboꝝ. ⁊ qꝛ iterp̃tatio facien
da est ꝯtra eũ q dolũ adhibuit. ⁊ qꝛ q̃s
uis ꝓtestatõem ꝓbet. potuit tñ postea
volũtatẽ mutare. A .Con. Hosti. vt i
sũ. con. eo. ti. q. 17. Et hoc itelligẽdum ẽ
qñ quis dolose fecit ꝓtestatõem. quia
tũc fiet: vt in p̃cedẽti. §. dictũ ẽ. Secus
si fecit ob iustã cãm forte ad euitãduꝫ
scandalũ: nec fuit secuta carnal' copl'a.
qꝛ tunc nõ ẽ mr̃imoniũ per deficiẽtem
consensum. nec iste ad aliqd tenet̃ cũ
nõ fuerit in dolo: vt pꝫ i dicta. q. 17. Ul.
dicit ꝙ qñ qs cõtrahẽdo mr̃imoniũ: vl'
sponsalia aio decipiẽdi tm̃ vtit̃ verbis
cõsuetis dicẽdo. accipio vl' accipiã te i
vxorẽ. ⁊ sequit̃ postea carnalis copl'a
aio fornicandi ꝯ h⁹modi p̃sumptũ ma
trimoniũ non admittit̃ ꝓbatio i cõtra
rium: ex̃ de spon. is cui. Qñ aũt taliter
ꝯtrahẽs nõ vtit̃ forma ꝯsueta vboꝛuꝫ.
sꝫ dicit mutato suo noie. Johẽs vl' Pe
trus desponsat te: sicut ꝯtingit in casu
c. tua nos: ex̃ d̃ spõ. tũc ꝯ h⁹modi p̃sum
ptũ mr̃imoniũ ꝓpter carnalẽ copulaꝫ
subsecutã admitti põt ꝓbatio in ꝯriũ
ad ꝓbandũ fraudẽ: lꝫ difficile sit eaꝫ ꝓ
bare qua ꝓbata ꝓnunciabit̃ nulluꝫ fu
isse mr̃imoniũ ⁊ poterit ad scd̃a vota
transire. Nec negat̃ in illo. c. tua nos. ꝙ
de fraude h⁹modi ꝯstare nõ possit. sed
dicit̃ tm̃. Qualr̃ tibi ꝯstiterit non vide
mus. ⁊ nõ q̃lit̃ constare poterit. hec il
le. Iste tñ fraudulẽt⁹ tenet̃ sicut ꝓxie
dictũ est in. §. p̃cedenti. B.

Matrimonium v°.

.s. sub cõditione. Querit̃ ergo
Utrꝫ mr̃imoniũ factũ sub ꝯditiõe tene
at? ℞°. Distinguẽdũ est de cõditionib⁹.
Nã q̃dam sunt cõditões gnãles q̃ sẽp
debẽt intelligi: vt quas ponit btũs Ja
cob⁹. A .c. 4.° B .vt si d̃s voluerit ⁊ si
vixẽimus. ⁊ hec nullũ ꝯtractũ suspen
dunt. Quedam vo sunt ꝯditões de his
que in matrimonio sunt oio necessarie
⁊ al' impediret̃ mr̃imoniũ: vt si es xp̃i
ana. aut nõ es affinis. consanguinea. ⁊
h⁹modi. Et iste etiã cõditões intelligi
debẽt apposite: nec vitiant ꝯctũ. Ter
tia est aliq̃ ꝯditio de futuro necessaria
sicut solem oriri cras. Uñ si dicat̃. Con
traho tecũ si sol oriet̃ cras. cõtractum
ẽ matrimoniũ: vt posuit Tho. i 4.° dis.
29. qꝛ talia futura iam sũt p̃ntia i cãis
suis. Quarta ẽ cõditio cõtingens ⁊ ho
nesta que potest apponi ⁊ nõ apponi:
vt si pater me⁹ voluerit. aut si dederis
mihi cẽtũ. hec si apponat̃ suspẽdit ma
trimoniũ vsq; in euẽtũ ꝯditõis. A .ẽt
si fuerit ꝯtractũ p̱ vba de p̃nti cũ addi
tõe alic⁹ dictaꝝ ꝯditionũ: vt in. c. super
eo. ex̃ de cõdi. appo. B .nisi interim cõ
sensus de p̃nti vel carnalis copula fue
rit subsecuta: eo ꝙ tales vident̃ reces
sisse a ꝯditõe: ex̃ de ꝯdi. appo. de illis. et
.c. super eo. ⁊. c. per tuas. Quinta ẽ ꝯdi
tio inhonesta: sed tñ non est contra sub
stantiã mr̃imonii: vt si furtũ feceris: vl'
si hoiem int̃feceris. hec si apponat̃ dꝫ
haberi ꝓ nõ adiecta: ⁊ tenent spõsalia
siue etiã mr̃imoniũ: ex̃ de cõdi. appo. c
vlt. ⁊ scd̃m ꝙ notat̃ ibidẽ. A .s. in tex.
vbi hoc clare dicit̃. B. Idem intelligi
debet de conditiõe impossibili. s. ꝙ ha
betur ꝓ non adiecta. vt si digito celuꝫ
tetigeris. Sexta est cõditio inhonesta
⁊ contra substantiaꝫ ⁊ contra bona ma
trimonii: vt si dicat̃ Contraho tecũ si
generatõem ꝓlis euites: qꝛ h° est con
tra bonũ ꝓlis. vel donec inueniã aliaꝫ
digniorẽ. qꝛ hoc est contra substãtiam
insep̱abilitatis. vel si ꝓ questu te adul
terãdum tradis ⁊ hoc ẽ ꝯtra bonum fi
dei. ⁊ tales ꝯditões si apponãtur nihil
agit̃. A .s. qꝛ ãnullant mr̃imoniũ: vt i
iurib⁹ de quib⁹ statim. B .32. q. 4. int̃
cetera. 32. q. 2. aliquãdo. ⁊. c. solet queri:
ex̃ de ꝯdi. appo. c. vlt. Si tñ postea talis
cõditio remittat̃ ⁊ sequat̃ carnalis co
pula iudicabit̃ ꝓ mr̃imonio. Et si tm̃
vnus ꝯiugũ ponit talẽ ꝯditõeꝫ ⁊ alter
contradicit: vel tacet iudicabit̃ ꝓ mr̃i

monio: vt in dicto.c.aliquando. Predi
cta assūpta sunt de Ray. Tho. Inno. z
Hosti. A .Idē in sū.con li° 4° ti.4.q.
15.z addit ſm glo. Ray. q̄ si mrimoniū
cōtrahit sub conditōe que de necessita
te eueniet: vt si dicat. Cōtrabo tecū si
sol erit in cancro i estate: credo q̄ non
ē mrimoniū in instāti anteq̄ extet ɔdi
tio. Et si in medio tpe cōtraheret cum
alia tenēt mrimoniū: sicut notauit Jo.
per.c.fraternitati.ex̄ de fri.z male. Cō.
Ber. Pe. etiaz dicit q̄ qcunq̄ ɔsensus
exp̄mat p v̄ba de pn̄ti z sub conditōe
futura q̄ tūc idē iudiciū ē qd̄ de cōsen
su p v̄ba de futuro. Con. Inno. z Host.
Qn̄ g° ɔditio futura ē necessaria: vt cō
trahā tecū si sol oriet cras: ɔditio p im
pleta haberet: z ɔ̄hunt sponsalia z nō
mrimoniū: vt ibi. B. De cōditiōibus
sponsaliū. vide. i. sponsalia. §. fi.

¶ Quid si quis significauit patri ab
senti q̄ ɔtraxit tale mrimoniū sub cō
ditōe si ipi patri placuerit: z anteq̄ pr
cōsentiat penitet. sed pater ɔsentit: nū
quid erit mrimoniū? R° ſm Guil. Dicē
dum q̄ nō. q2 non videt q̄ debeat dici
ɔsensus nisi duret quousq̄ pater ɔsen
tiat. Tn̄ anq̄ transeat ad secūda vota
deb3 ɔpelli siue induci vt illā recipiat
exquo semel i eā consenserit sub cōdi
tiōe que extitit: ar. ex̄ de ɔ̄spō. impub.
de illis. Idem Hosti. z Ber. A .Idez
in sum.cō.eo.ti.q.18. B.

¶ Quid si qs cōtrahat sponsalia sub
hac ɔditōe si pmiserit coitū? R° scd̄m
Guil. Si cōditio illa intelligit de coitu
fornicario p nō adiecta d3 hēri cū sit
turpis: ex̄ de ɔdi. appo.c.fi. z sic erit p
mrimonio iudicādū. A .s. q2 in p̄ coitu
iudicat mrimoniū p̄sumptū. Potius
.n. vr̄ hortatio. i. q̄ pmittat eū rē secū
habere. aut modus aut causa. q̄ veri
nois cōditio scd̄m eū. Guil. vt in sū.cō.
eo.ti.q.19. B .Et multo fortius si itelli
gatur d̄ coitu legitimo z maritali. z eo
dē modo si dixerit. Cōtrahā tecū si vn
q̄ ɔtraxero si pmiseris. zc̄. A .s. tecum
coire; vt idē sit in hoc casu qd̄ in p̄cedē
ti: l3 sit adiectum si vnq̄ ɔ̄xero. B.

¶ Quid si dicaz. accipiam te vel acci
pio si inueniā te virginē: postea sequa
tur coitus nec inuenit virgo? R° scd̄m
Inno. Ber. z Hosti. Iudicādū est pro
mrimonio sicut i p̄cedenti. §. Et addit
Hosti. q̄ l3 sic oporteat iudicari i foro
iudicii ppter hoc q̄ nō possunt haberi
alie pbationes. tamē in iudicio aīe nō
est matrimoniū: extra de cōdi. apposi.
de illis. z.c.super eo. z.c. per tuas. Nam
z bene est q̄ mulier que in fraudē mē
tita fuit decepta permāeat z viro sub
ueniat qui forte intendit bigamiā vi
tare. A .Et sic conditio fuit honesta l3
actus inhonestus scd̄m eūdem Hosti.
z in sū.con.eo.ti.q.20. Et sic si pbari pos
sit per cōfessionem ppriaz vel al' q̄ nō
fuerit virgo etiam in foro iudiciali nō
tenet matrimonium. B.

¶ Que differentia est inter contrahe
re matrimonium sub conditione z cō
trahere matrimoniū sub modo? R°
scd̄m Guil. Generalit sciēdū q̄ contra
ctus qui non fit absolute z libere pōt
esse aliquādo sub cōditōe: vt dono vl
vendo tibi hoc si hoc feceris: vel si h°
fuerit. Item pōt esse sub modo: vt si di
catur. dono vel vendo vt facias hoc vl
illud. aliogn reuocet quod donaui vel
vendidi. Itē pōt esse cū appositōe cau
se: vt si dicatur. q2 hoc z hoc est siue fu
it. Et conditio quidem fit p si. modus p
vt. causa p quia. v̄sus. Scito q̄ vt mo
dus ē. si cōditio. quia causa. Et si qdem
contractus fiet sub conditione non te
net nisi existente conditione: sicut z d̄
matrimonio dictum est sup̄. in p̄. § v̄.
4°. Si vero fiat sub modo stati3 tenet
sed si non seruat modus poterit reuo
cari. Credo g° q̄ l3 matrimonium siue
sponsalia possint cōtrahi sub conditio
ne nō tn̄ sub modo: ita q̄ illo modo nō
seruato dissoluatur mrimōiū: sicut fit
in aliis cōtractib'. q2 mrimōiū rite fa
ctum non dissoluitur. A .nec etiā spō
salia: vt in sum.con.eo.ti.q.22. vbi hec
notantur. Et dicit scd̄m eūdē Guil. q̄

exquo semel cōtracta sunt mr̃imonia vel sponsalia: ita ꝙ teneāt ipo iure: nō pñt reuocari seu dissolui p modū non existētē siue pactū. B. Matrimoniū ꝯo factū ex cā tenet siue cā sit vera siue falsa: vt cōtraho tecū: q2 diues es. vel q2 fecisti sic: nisi qñ falsa causa ɔtineret in se aliqđ ipedimētū: vt ɔtraho tecū: q2 libera es. ꝛ nō eēt. A. scđm distinctōem positam sup̄. impedimentū 2°. 23°. B.

¶ Quid si dicat. Accipiā te in vxorem vel dabo tibi centū. A. si pmiseris vl' vt pmittas me coire tecū. ista. n. sunt ɔ casu isto: vt p3 in sū. con. eo. ti. q. 23. B. ꝛ sequat̃ carnalis copula: nūquid p̄sumetur pro mr̃imonio? R°. ƀm Guil. Nō credo. Nā cū ille q sic dixit hēat optionē ꝙ liberare se possit vtrūlibet faciēdo non credo p̄sumptōem inductā esse a iure ꝙ intelligatur recedere ab optione ꝓpter carnalem copulam. A. Jđ in dicta. q. 23. B.

¶ Quid si dicat. ꝓmitto ꝙ nunꝗ̄ deficiam tibi in vita mea: ꝛ secuta est carnalis copula? A. s. sub ꝓmissione non deficiēdi: vt p3 i sū. con. eo. ti. q. 24. vbi hec nōntur. B. R°. ƀm Guil. Nō d3 p̄sumi ꝓ mr̃imonio cū spōsalia aut mr̃imoniū nō soleāt ɔtrahi p ꝓmissiones negatiuas. A. s. h'modi vl' sil'es: vt in dicta. q. 24. B. nisi forte constaret ꝙ per hoc intendebant contrahere sponsalia.

¶ Quid si dicat. ducā te p' ānū. A. s. vt pmittas. vel si pmittas me tecum coire: vt in sū. con. eo. ti. q. 25. vbi hec ponuntur ƀm eū. Guil. B. ꝛ secuta ē carnalis copula? R°. ƀm Guil. Credo presumendū ꝓ mr̃imonio: q2 ꝓpter carnalē copulā subsecutā vr̃ renunciasse dilationi tp̄is. A. certe h° cāu nō videtur renūciasse cū exp̄sserit clare mr̃imoniu3 differēdū l3 sibi cōsentiat p p̄us i copulā. vñ ꝛ vt p3 i dicta. q. 25. dicit idē Guil. ꝙ in h'modi casib' qui nō sunt oio expssi in iure nō ē p̄cipitāda sentētia. ꝛ si post h'modi ɔ̄ctus cōditionales trāseant ad alia vota solēniter. forte tutius est dissimulare aut papam consulere ꝗ̄ mr̃imoniū cū secūda solēniter cōtractum dirimere. B.

¶ Quid si qs ɔ̄hat cū aliqua sub cōditōe. deinde añ euētu3 ɔ̄hit cū alia pure R°. Debet remanē cū scđa etiā si sit cōsanguinea p̄me: vt s̄. ipedimentu3 i3°. §. 5. A. Et etiā l3 cōditio apposita cu3 p̄ma postmodum eueniat ƀ3 glo. Ray. vt in sum. con. eo. ti. q. 26. ꝛ Con. Hosti. ꝛ Ber. vt ibi. B.

Matrimonium vi°

quo ad debitū cōiugale. Sciēdum g° ꝙ cōtracto mr̃imonio mulier nō hab3 ptātē sui corꝑis s3 vir. nec vir sui: sed vxor. vt dictū est s̄. mr̃imoniu3 p̄. §. fi. Sed an stati3 teneat̃ debitū reddere: hr̃ s̄. debitū cōiugale. §. p̄.

¶ Utrū ɔtractis sponsalib' añ secutas̃ solēnitates carnalis cōmixtio sit pctm̄ R°. ƀm Tho. in 4°. dis. 28. Si sponsa credens sponsū velle cōsūmare mr̃imoniu3 admittit eū: excusat̃ a peccato: nisi aliq̄ fraudis signa appareāt exp̄sse sic̄ multū distantis cōditōis. vel ꝗ̄tu3 ad nobilitatē vel ꝗ̄tū ad fortunam. A. Quo ad ɔditōem fortune Al. sentit ɔ̄: vt s̄. mr̃imonium 4°. §. p̄. in additione. B. vel aliud signū euidens appareat Et eodē mō intelligit̃ ꝙ excusat̃ vir si p hoc intendebat mr̃imoniū ɔsūmare S3 ƀm Guil. in illis locis vbi est cōsuetum ꝙ p̄us adhibeat̃ nuptialis benedictio si absꝗ̄ dispēsatōe eccl'ie ꝛ siñ iusta cā hoc faciat mortalit̃ peccat. A. Jdē etiā est in omissione aliaꝝ hōestatum ꝛ cōsuetaꝝ solēnitatū ƀm eūdem: vt s̄. debitū coniugale: circa p̄ncipium in additione. B. tñ secūde nuptie nō solent benedici: vt. ī. nuptie. §. 2°. De materia debiti cōiugalis multa habētur s̄. debitū coniugale.

Matrimonium vii°

quādo accusatur mr̃imoniu3 ꝓpter aliquod impedimētum qđ i eo

ēst vel fuit. Et p̄mo quidē querit̄. Qui ꝓhibētur vel q̄ pn̄t mr̄imoniū accusare? Rx̄. Prohibent̄ gnālit̄ oēs ex̄nei q̄ꝫ diu sūt aliq̄ ꝯsanguinei. Et ē istud spāle q̄ ꝯsanguinei admittant̄ ad accusatōez: sicut pat̄. mat̄. soror. frater. patruus. auūculus. amita. matertera. ⁊ tota ꝓgenies. 35. q. 6. c. p̄. ⁊ 2º. A. Ista spālitas nō vr̄ respectu accusatōis sed testificatōis: vt in. c. videt̄. de quo. i. B. cuius rō ē q̄ vnusq̄sq̄ suā genealogiam scire laborat. ex̄ q̄ mr̄i. ac. pn̄t. vr̄. Cōsanguineis aūt deficiētibus admittuntur antiquiores: ⁊ veraciores vicini quibus ea ꝓpiquitas nota est: vt in dicto. c. p̄. 35. q. 6. A. Idem ī sū. con. liº. 4º. ti. 20. q. i. vbi ēt addit̄ q̄ ī multis locis hº hodie nō seruatur q̄n extranei admittātur ad accusatōem etiam existētibꝰ ꝯsanguineis q̄ hoc possūt. B. Itē tāz maritꝰ q̄ꝫ vxor pōt mr̄imoniū accusare nec vlla defendūtur longingtate ānorū: ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. nō debꝫ. A. Licet olim tā ipi ꝯiuges q̄ꝫ ex̄nei ꝓhiberēt̄ ab accusatōe tp̄is diuturnitate. s. si steterint sit̄ sine questione per. 20. vel. 18. ānos: vt nōtur in dicta. q. i. B.

¶ Pone q̄ aliq̄s tp̄e ꝯtracti mr̄imōii tacuit ⁊ nunc vl̄t accusare: nunq̄d pōt? Rx̄. Si q̄n bāna vel denunciatōes fcē fuerunt ip̄e erat extra diocesim: vl̄ alr̄ denunciatio non potuit ad eum p̄ueni re: puta si nimia infirmitate laborans nō erat sane mētis: vel ita puer q̄ non poterat ꝯprehēdere talia vel alia causa legitima impeditus erat: eiꝰ accusatio debet audiri. alioq̄n cū rōnabiliter p̄sumat̄ q̄ denūciatōem publice factā ipse existēs in diocesi nō ignorauerit: tanq̄ꝫ suspectꝰ est repellēdus: nisi iurauerit q̄ postea didicerit q̄ obiicit. ⁊ ad hoc ex malitia non ꝓcedit: q̄z tunc etiā si didicisset ab illis qui tp̄e denūciationis tacuerūt admitti dꝫ. q̄z lꝫ illi non essent admittēdi: quia fuerunt in culpa iste non debꝫ repelli cuꝫ non sit culpabilis: ex̄ qui matri. ac. pos. cū in tua.

¶ Qualr̄ fieri debeat accusatio matrimonii? Rx̄. s̄m Ray. In p̄dicto casu imꝓp̄e dicit̄ accusatio. q̄z nō fit in scriptō in qua accusator obligat se ad talionē sed dr̄ denunciatio q̄ fit ꝓpter pctm̄ in quo iūcti male p̄manēt ⁊ pōt fieri etiā sine scriptis. A. dum tn̄ redigat̄ ī scriptis in actis iudicialibꝰ: vt in cle. sepe. de ver. sig. ꝯiuncta cle. dispendiosam. ꝯ iudi. B. Sed meliꝰ est q̄ fiat ī scriptis ar. ex̄ de resti. spo. lr̄as. ex̄ qui ma. accu. pos. a nobis. Huiusmodi denunciationis forma talis est. Ego talis denūcio vobis dn̄e ep̄e q̄ mr̄imoniū Petri et Marie stare non pōt: q̄z sunt ī tali gradu ꝯsanguinei desiḡnādo personas. vl̄ si ē alia cā vt affinitas ⁊ huiusmodi. ⁊ datur libellꝰ etiā p̄ti aduerse: vt sciat quid impetit̄. A. ⁊ q̄d actor ꝓbare velit: in quo libello ꝯtinētur gradus consanguinitatis ⁊ p̄sone ꝓprius noibꝰ designate: s̄m eūdē Ray. vt in sum. cō. liº. 4º. ti. 21. q. i. B. quo facto ꝓceditur ī lite more solito. A. s. q̄ sacr̄m de ꝟitare dicēda a partibꝰ suscipiat̄: ⁊ examiatio ⁊ ꝓbatio p̄ ordinē fiant: vt in dicta. q. i. B. Et nō q̄ in hº cāu pōt ꝯ ꝯtūacē lite nō ꝯtestata ꝓcedi ad testiū receptōez ⁊ diffinitiuā sn̄iam: ex̄ vt lite non ꝯtes. q̄m frequēter. A. Hoc veꝝ ē ꝯ ꝯtumaciter absentē. Secꝰ si nō sit ꝯtumax: vt pꝫ in eodē. c. q̄m. B. Secꝰ aūt eēt si fieret accusatio de adulterio, ad thori ꝯseparatōem: ex̄ vt lite nō ꝯtes. c. p̄. ⁊. c. q̄m frequēter. A. Idem q̄ð in hoc. §. nōt̄ in sū. cō. liº. 4º. ti. 20. q. 4. ⁊ ti. 21. q. i. B.

¶ Qui pn̄t eē testes in cā mr̄imoniali? Rx̄. s̄m Ray. Oēs qui admittunt̄ ad accusatōem admittunt̄ ad testificatōem de q̄bus dictum est s̄. §. p̄. ⁊. 2º. Et lꝫ pr̄ ⁊ mr̄ sint idonei testes in hoc casu vbi agitur de fedē mr̄imonii. s. vtꝝ sit ibi affinitas vel ꝯsanguinitas: vel sil̄e impedimētū: vt ex̄ qui matri. acc. pos. vr̄ nobis. tn̄ si de ipso ꝯctu agat̄. i. vtꝝ matrimoniū sit int̄ eos ꝯctū: tanq̄ꝫ suspecti sunt repellendi: nisi ille vel illa: vel filiꝰ vel filia cuiꝰ cōiuncta dicit̄ eēt superior ī ditiis nobilitate potētia ⁊ honore

quia parētes vident filiorum et filiarum icrementum et honorē diligere: ex̄ de testi. super eo. Item in hoc cāu p̄dicto pōt eē idē accusator et testis: ar. 35. q. 6. eps i synodo. et c de parētela. ex̄ de testi. cogen. p̄terea. Idem Tho. in 4° dis. 41. Idez in sum. con. li° 4° ti. 20. q. 3. Et addit sm glo. Ray. q in allegatis iurib' nō pbat q ēt i cā mrimonii qs possit eē accusator et testis: sed i illis dr de forma iuramēti quā debēt p̄stare epo testes synodales. i. assumpti de cōitate ad denunciandū delicta. Pōt tñ dictum Ray. et Tho. verificari i casu. c. sup eo. 2° ex̄ de testi. s. qñ matrimonio nō ɔcto mat alt utri' dicit eē ɔsanguinitatē int ɔiungēdos: qr statur dicto eius in dubio et impedit mrimoniū ɔtrahendū. B. De impedimentis multa habes s̄. impedimentum p̄. cum se. c.

Matrimonium viii°

Qñ ɔtracto mrimonio accusatur coniunx de adulterio et petit diuortiū. Querit g° p̄mo. Qui admittuntur ad talē accusatōem? R° sm Ray. Licz tam sm leges q̄ sm canones glibz bone fame admittat ad accusatōez adulterii cū agit ad penā legalē vl canonicā. tñ cū agit ad thori sepatōem null' admittit nisi marit' et vxor.

¶ Qualr hi' accusatō fieri d̄beat? R°. Marit' volēs vxorē accusare de adulterio ad penā legalē dz iscribē et ad penā talionis se obligare. Nec pōt agē p procuratorē sz per seip̄m p̄ntem agē dz. Sed si corā eccliastico iudice vult agē ad thori sepatōem tenet scribē et dare libellū accusatōis: sed nō dz se ad penā taliōis obligare: qm siue pbaret quod obiicēt siue non: hēret qd vellet: qr separaret ab vxore. Et pōt marit' agere, et illa rñdere p pcuratorē. A. si neccitas id postulauerit: vt in. c. tue. de quo. i. B. Qd et si d̄ crimie fiat accusatō nō tñ est criminalis: sed quasi mixta. Probant oia p̄dicta exp̄sse ex̄ de procura. tue.

¶ Utrum marit' possit vxorē dimittē pter adulteriū? R n°. Accusare pōt et dimittē. Math. 19. Qui dimiserit vxorez excepta cā fornicatōis. etc. Et eodē mō vxor virum. qr in tali casu nō ad imparia iudicant. 32. q. 7. siquis vxorē. et q. 5. p̄cepit. et c. xp̄iana. Nō tñ intelligēdū ē q posset nubē alteri. 32. q. 7. oēs cātiones. Sed nec eā dimittē pōt in septē casib' vt hr. i. §. 10. Et ista cā extēdit ad fornicatōis suspitōez. s. qñ suspitio ē multū violēta et certa: vbi grā. Si pbatū ē q fuerit solus cum sola nudus cū nuda i eodē lecto aut sit in multis secretis locis et in latebris ad hoc ɔmodis et horis electis libere vxor dimittitur. 32. q. i. dixit deo. ex̄ d̄ p̄sump. lr̄is. Itē extēditur ad vitiū sodomiticū vt p illud possit vxor dimittē virū: et eɔ°. 32. q. 7. oēs causatōes. et c. adulterii. A. Est aūt vitiū sodomiticū cū mascul' in masculū vel femina in feminā turpitudinē operatur sm glo. Ray. vt in sum. con. li° 4° ti. 32. q. 2. B. Idez intelligēdū est d̄ spūali fornicatōe: vt si marit' vel vxor incidat in heresim vel iudaismū siue gētilitatē et trahit ɔiugē ad infidelitatem A. Ergo videt q si nō trahat ppter h° pctm̄ nō debeat sepatio fieri. et p h° vr facē. c. ɔsuuit. ex̄ d̄ diuor. B. In quo cāu ab illo posit separi: lz alii nubē n̄ licebit. 28. q. i. idolatria: ex̄ d̄ diuor. ɔsuuit et. c. de illa. ex̄ d̄ ɔuer. ɔiu. c. vlt. Immo. nec dimittere pōt si se corrigē velit: vt i. c. de illa. A. Idē quod in h° §. notat in sum. confes. in dicta. q. 2. sz Ray. Pe. et Tho. B.

¶ Utrum si vir polluat aliq̄ ex̄ claustra pudoris vxor possit eū dimittē? R°. Lz ex tali coitu affinitas nō seq̄tur: tamē vir eque vl magis violat fidē mrimonii et magis peccat: et iō videt q dimitti possit. nā cōstat in hoc casu q fornicatōem cōmisit: ar. 32. q. 4. meretrices. A. Idē in sum. con. eo. ti. q. 4. B.

¶ Quid si aliqs tale qd egerit cum ppria vxore? R° sm Hug. et Lau. Uxor pōt eum dimittere. Sed videt intelli

gendum si ip̄a non fuit in culpa sed vi
olētata: vl' somno decepta ⁊ huiusmōi
A .Glo.in.c.oēs causatōes.32.q.7. sen
tit ꝙ ꝑpter h⁹modi ex̄ordinariā pollu
tōem cuȝ vxore vir non possit dimitti:
pōt distingui. Si vir vult ꝑseuerare ī
tali peccato ↄtra periculū saluti quod
īminet vxori: ꝑpter quod pōt ⁊ dȝ sibi
ꝓuidere: vt ex̄ de diuor.gaudem⁹. pos
sit dimitti. Al' sec⁹: cum in hoc casu nō
diuiserit carnē suam in plures: iō non
pōt ex h⁹ dimitti sic̄ nec in casu.§.se. B
¶ Quid si alt' coniugū seip̄m polluit?
R° s̄ȝ Guil. ꝙ nō credit ꝙ possit dimit
ti. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.4. B.
¶ Nunquid ꝑpter solam volūtatem
seu intentōem adulterādi possit alter
coniugū alterū dimittere? R° s̄ȝ Guil.
Non qꝛ vbum fornicationis cum effe
ctu accipiēdū est: ar.de pe.di.1.hec aūt
verba. A .Idem in sum.con.eo.titu.
.q.5. B.
¶ Utrȝ vir teneat' vxorē adulteram di
mittere? R° s̄m Pe. Si fornicatio est
occulta nec pōt ꝓbari nō dȝ dimittere.
Si vo est manifesta distinguēdum est
qꝛ si nō est secuta nec sperat' correctio
non licet retiere: ne videat' peccato cō
sentire. Si vero sperat' correctio licet
vxorē retinere. qꝛ ⁊ speratio ad corre
ctioneȝ indulta est. A .Con.Tho. vt
in sum.con.eo.ti.q.6. B.
¶ Utrȝ vir mulierē adulterantē possit
ꝓp̄a auctoritate dimittere? Rn° scd̄ȝ
Tho.in 4° dis.35. Quādo viro ↄstat de
fornicatōe vxoris pōt auctoritate sua
eam dimittere q̄ntum ad thorū.s. debi
tum ei negando. Nam si cōmisceretur
ei nō solum incurreret irregularitateȝ
sed etiā generaret sibi impedimētum
accusandi: vt dictū est s̄.debitum con
iuga e.§.12° qui incipit. vtruȝ vir tene
atur. Sed si ei debitum reddat cōpul
sus auctoritate eccl'e: lȝ irregularitatē
incurrat. non tn̄ sibi generat p̄iudiciuȝ
accusandi. Si vero loquamur quo ad
cohabitatōem nō licet viro vxoreȝ di
mittere sin̄ iudicio eccl'e ⁊ si dimiserit

dȝ cogi ad recipiēdū nisi vir in cōtinen
ti fornicatōem ꝓbare possit. ⁊ s̄m Ho
sti. si ꝓbat' infra octo dies nō restituet'
q̄bus elapsis si nō ꝓbauerit plena r̄sti
tutio fiet. ⁊ sic pōt intelligi .33.q.2.eccle
siastica. A .al' incipit historia. B .
Dicit etiā Hosti. ꝙ si adulteriū sit no
torium: ita ꝙ iustificatōi non sit locus:
tunc pōt adulteram sua auctoritate di
mittere: ex̄ de diuor.significasti. ⁊ mul
to fortius debitum denegare. Idē In
no. Sȝ addit Guil ꝙ ⁊ si notoria sit for
nicatio mulieris q̄diu ip̄a tn̄ non rece
dit a viro: nec publice morat' cū adul
tero non pōt eam dimittere seu expel
lere auctōitate ꝓp̄a: qđ si fecerit coge
tur eā recipere: sed si ipsa publice mo
retur cū adultero nō tenet' eaȝ marit⁹
recipere siue eā expulerit siue nō. A .
Idē in sum.cō.eo.ti.q.7.⁊.q.2. B .Si
milit' etiā nō tenet' eaȝ recipe si postq̄
illam expulerit adulteret' notorie etiā
si cum adultero nō moret'. A .Pro
hoc satis vr̄ facē ex̄ de diuor. significa
sti. B .Et in hoc etiā cāu pōt ea inui
ta monasteriū intrare: nisi etiā ip̄e fu
erit fornicatus.
¶ In quibus casibus non possit adul
t'a a viro accusari vel dimitti? R° scd̄ȝ
Ray.i.7. Prim⁹ si vir ↄuicit' d̄ fornica
tione.32.q.6.per totū.ex̄ de diuor. signi
ficasti. 2⁹ si ip̄e ꝓstituit eā. ex̄ de eo qui
cog.cōsan.vxo.sue.discretōi. A .al' in
cipit discretōem. B .3⁹ est cum ip̄a
credebat virum defunctum ⁊ nupsit
alii: quia maritus rediens tenetur eaȝ
recipe: vt dictū ē s̄.īpedimētū.12°.§. 3°
A .Qui īcipit. Quid si vxor. B .4⁹
si cognita fuit latenter ab aliq̄ quē cre
debat esse virū suuȝ: ar.34.q.2.i lectū
5⁹ si fuit vi oppressa.32.q.5. proposito.
Quod intellige de vi absoluta: al'r nō
excusaret'.32.q.7.oēs causatiōes. 6⁹ qn̄
recōciliauit eā sibi post adulteriū vel
eam publice adulterātē retinet ī ↄsor
tio maritali.32.q.1.c.2° ⁊ 3°. A .In his
.c. parū videt' h⁹ ꝓbari: sed bn̄ in.l. de
qua stati. B .C.de adulte.l. crimine

adulterii.7ᵘˢ est si aliqs infidelis cōiu
gē rpudiauit ⁊ illa nubat alteri.postea
vir ꝯuertat ad fidē siłr ⁊ mulier:tenet
eā recipe:ex̄ de diuoꝛ.gaudemꝰ.§.vlt.
De hoc s̄.īpedimētū 9º.§.5º Con. Tho.
⁊ Pe.in 4º.dis.35. A .Con.etiā Hoff.et
Hosti.vt ī sū.cō.liº.4º.ti.12.q.8. B.
¶ Quis sit effectꝰ accusatōis de adul
terio? Rº ſm Ray.Effectꝰ ē ꝙ si mari
tus pbet vł illa ꝯfiteat nec excipiatur
ꝯ eū de aliq̄.7.casuū q̄ hn̄tur i p̄cedē
ti.§.absoluit a cohitatōe ⁊ seruitute q̄
ei tenebat ⁊ pōt ingredi religionez ea
inuita.27.q.2.agathosa. Sz tn̄ ꝯtinere
tenet q̄diu illa vixerit. Idem Tho. et
Pe.i 4º.dis.36. A .Idem in sum. con.
eo.ti.q.9 B.
¶ Quid si vir ppa auctoꝛitate dimi
sit adulterā ⁊ intrauit monasteriū: nū
qd pōt ab ea reuocari? Rº ſm Guil.Ui
det Hug.nō esse ꝙ si vxoꝛ publice mo
rata sit cū adultero vir etiā an̄ sn̄iam
pōt intrare mōasteriū ea inuita:sed il
la eo inuito nō pōt.Secꝰ si nō publice
moꝛet:qꝛ tunc nō pōt an̄ sn̄iam:⁊ si in
gressus fuerit poterit reuocari. A .s.q̊
usq̄ pbet adulteriū.27.q.2.agathosa.
Et facit qd̄ dictū est sup̄.debitū coniu
gale.ad fi.in additōe.Et si pbetur i ꝯti
nēti nulla fiet reuocatio: vt potest col
ligi ex dictis sup̄.§.8º. B.
¶ Quid si mulier adultera igressa est
monasteriū:nunqd vir poterit eaz re
uocare? Rº ſm Guil.Eā reuocare pōt.
Nā innocēs pōt ingredi.Adulter uero
vł adultera nō pōt sine licētia alterius
A .nisi sit lata sn̄ia diuoꝛtii.tūc.n. idez
iudiciū est de viro ⁊ muliere.s.ꝙ vtq̄
altero inuito pōt intrare religionē. qa
p sn̄iam eccłie vterq̄ ex toto renūcia
uit iuri suo ſm Hug.⁊ in sum.con.libº.
4º.ti.22.q.14. B .Si tn̄ ē ingressa viro
sciēte ⁊ nō cōtradicēte satis pōt videri
data licētia ⁊ vir tenet ꝯtinere. A .Fa
cit.27.q.2.Agathosa. B.
¶ Quid si post latā diuoꝛtii sn̄iam: et
postq̄ vir factꝰ ē sacerdos vel religio
nē intrauit ꝯstet eccłiaz fuisse deceptā
vtputa p falsos testes: nunquid resti
tuet? Rº ſz Ray.Etiā si pfessionē fecis
set:nihilominꝰ restitueret ⁊ teneretur
reddē debitū:nō tn̄ exigē posset. Sed i
dictis nūc casibꝰ si mulier non repetit
interim viꝝ nō pōt vir repetē vxoꝛem
qꝛ p̄iudicauit sibi p sacri oꝛdinis susce
ptōem:vel religionis ingressū. A .Iō
i sum.cō.liº.4º.ti.19.q.4.Et foꝛte si mu
lier petiisset diuoꝛtiū non posset reuo
care.quia videt renunciasse suo iuri p
talē petitōem ſm Hug.vt pꝫ ex dictis
i primo p̄cedēti.§.Nisi foꝛte ducta fu
isset ex ꝯscia putās affuisse impedimē
tum qd̄ nō erat qꝛ errās non vr̄ consen
tire.ff.de iuris.om.iu.l.si p erroꝛē. B
¶ Pone ꝙ lata ē sn̄ia diuoꝛtii ppter
adulteriū vxoꝛis postea vir adultera
tur:nunqd mulier poterit eū repetere
Rº ſm Ray.Nō pōt de rigoꝛe iuri. Iu
dex tn̄ ex officio suo pōt illum cōpellē:
ar.ex̄ de iureiur.tua nos.ex̄ ꝯ diuoꝛ.ex
litteris.Uñ ⁊.1.Cor.7º.dr̄ de his q̄ mr̄i
monio iuncti sunt.Precipio nō ego: sꝫ
dn̄s vxoꝛē a viro suo non discedē. Qd̄
si discesserit manē innuptam:aut viro
suo rcōciliari:⁊ vir vxoꝛē suā nō dimit
tat.vñ ⁊ ſm Guil.vxoꝛ de canonica eq
tate pōt virū repetere.qꝛ exceptōe rei
iudicate elidit replicatio de adulterio
Idem Tho.Al.⁊ Pe. A .Con.etiam
Hosti.vt in sū.con.liº.5º ti.22.q.12. Et ꝙ
hec repetitio possit fieri de eqtate ca
nonica satis vr̄ pbari in.c.significasti.
⁊.c.ex lr̄is.ex̄ de diuoꝛ. B.
¶ Utꝝ vir ⁊ vxoꝛ eq̄lit peccent ppter
adulteriū? Rº ſm Pe. Licꝫ i cā adulte
rii vir ⁊ vxoꝛ ad eq̄lia iudicent: vt sup̄
dictū est.qꝛ vtriq̄ licitū ē alteꝝ dimit
tere:nō tn̄ hº est ex eq̄li cā siue pctō.nā
vno mō mulier plus peccat:qꝛ peccat
ꝯ bonum plis.sed alio mō eq̄liter pec
cant.s.ꝯ bonum fidei.Et hec ē sufficiēs
cā dimissionis. Iō iuste licet vtriq̄ di
mittere aliū.3º mō ceteris paribꝰ plus
peccat vir ppter p̄dominātiā rōis. Iō
Tho.in 4º.dis.35. A .Idem in sum.cō.
eo.ti.q.xi. B.

¶ Pone q vir ꝓpter fornicatõez vxo ris sepatus est p sniam: mõ vult eam recõciliare sibi ⁊ illa non vult: nũgd ẽ cogenda? R° ꝭm Ray. Uir qui non pec cauit potest petẽ cõpelli eã etiã inuitã non obstãte snia. q2 qd fauore meo in troductũ est in dãnũ meũ retorqueri non debet. C. de legi. qd fauore. ar. 32. q. i. non erit. Idẽ Tho. Pe. ⁊ Hof. A. Hec intelligẽda sũt nisi vir post sniaz fuisset fornicatus. vel nisi mulier mu tasset statum. s. ingrediẽdo religionem ꝭm Pe. ⁊ Tho. vt in sum. con eo. ti. q. 13. Et facit qd dictum est s. i. §. quid si mu lier. in additione. B.

¶ Pone q vir adulteratus est occul te: s3 vxor manifeste: nungd põt vir il lam accusare ⁊ siñ pctõ dimittere? R° ꝭm Ray. Credo q nõ: q2 nõ deficit vxo ri ius excipiẽdi: sed ꝓbandi: ar. 32. q. 6. p torũ. Idẽ Tho. Al. Hoff. ⁊ Hosti. Si tñ vir egisset pniam ⁊ vxor monita noll3 agere: sed in adulterio pseuerare sine pctõ posset eam per sniam dimittere. 32. q. i. c. p. 2°. 3°. ⁊ 4°. Idẽ Hof. ⁊ Hosti. A. Idẽ in sum. con. eo. ti. q. 15. B.

¶ Sed vtrũ vxor adultera post pniaz possit repellere virũ ab accusatõe? R° ꝭm Ray. Credo q non põt: q2 pnia nõ tollit ius accusandi in foro iudiciali. 22. dis. ꝑmũm. 33. q. 2. admonẽ. 6. q. i. qui cri men. ℣. videndum. A. i. i ꝑncipio. B Idẽ Tho. Al. Hof. ⁊ Hosti. A. Idem in sum. con. eo. ti. q. 16. B.

¶ Quid si alter cõiugũ fornicet carna liter ⁊ alter spũaliter: nũquid fiet ꝯpẽ satio? R° ꝭm Hosti. Dicas q si accusa tur quis de spũali fornicatõe: vt de he resi: ⁊ excipiatur de carnali. s. adulterio nihilominus ꝓcedet: nisi cõuerti volu erit. q2 si cõuerti velit cõpensatio hẽt locum. Si vero fiet accusatio de carna li ⁊ exceptio de spũali: exceptio admit tetur: ⁊ super ipsaz exceptõez ꝓmpti⁹ ꝓcedetur. Hec dixi ꝓpter periculũ he resis siue infidelitatis. A. Idem i sũ. con. eo. ti. q. 17. B.

¶ Utrũ ꝓpter aliud crimẽ posset vxor dimitti? R° ꝭm Tho. in 4°. dis. 29. Pro pter alia peccata dimitti non põt. nec quo ad vinculũ: nec quo ad actu3: nisi forte ad tps velit se subtrahere a ꝯsor tio vxoris p castigatione3 eius subtra hendo ei solatiũ presentie sue. Nam ⁊ quãdo vxor ꝑstat magnã occasionem ruine viro suo: tunc vir subtrahere se põt ab ei⁹ ꝯuersatõe. Idẽ Al. addẽs q non o3 cohabitare furi aut vsurario: si nõ vult resipiscẽ: ed cessante scãdalo reconciliari deb3. 28. q. i. vxor. A. Et ad dictã subtractõem facit illud Math. 18. Si dextera tua scandalizauerit te: abscide eã. ⁊c. Ubi dici ꝫ glo. q i manu ⁊ in oculo pñt fratres. vxores. ⁊ ꝓping. ⁊ filii intelligi ꝭm eũ. Tho. Predictis etiã ꝯcor. Pe. q dicit q qñ ꝯiunx p pec catũ suũ est scãdalũ potest dimitti q ad cohitatõem tpalẽ q̊usq3 corrigatur ⁊ cessante scãdalo debet fieri recõcilia tio: vt in sũ. con. eo. ti. q. 18. B. De mã adulterii quedã hẽs s. adulteriu3. Itẽ impedimẽtũ 8°. §. 2°. ⁊ se.

Matrimonium ix°.

Matrimonium qñ aliquis petitur in viru3 vł aliqua in vxorẽ. Querit g° quõ in hac cã ꝓcedẽdũ sit? R° ꝭm Ray. Si mulier petat aliquẽ tanq̃ virũ vel eꝯ° viden dũ ẽ vtrũ velit agere petitorio iudicio: vł possessorio. i. an mulier dicat aliquẽ eẽ suum maritũ: q2 ꝯtraxit cu3 ea ⁊ pe tit eũ sibi adiudicari in maritũ: quod ẽ agere petitorio q̃i agat de ꝓprietate: an eũ petat sibi restitui tanq̃ ab eo fuẽit iniuste dimissa. ⁊ h° est agẽ possessorio qñ petit possessionẽ viri sui. Igitur si agat petitorio dicẽs aliquẽ eẽ virũ suũ ⁊ ille negat excipiẽdo q illa non possit eẽ vxor ꝓpter tale vel tale ĩpedimẽtũ ꝑus tractabit exceptio mariti: q2 ea ꝓ bata qd ꝑncipalis pimit. erit. n. vir ab soluẽdus: ex̃ de ordi. cog. c. i. A. Idẽ in sum. con. li° 4°. ti. 30. q. i. B.

¶ Quid si agat possessorio? R° ꝭ3 Ray. Quando petit sibi maritũ restitui lic3 marit⁹ obiiciat de ꝯsãguinitate vł alio

ipedimēto ꝑius dꝫ fieri restitutio muli
eri q̄ꝫ cognoscat̄ de exceptōe mariti: ex̄
de diuoꝛ. poꝛꝛo. ex̄ ō resti. spol. ex ꝯque
stione. ꝛ. c. lr̄as. A . Etiā si impedimē
tū ꝯsanguitat] vel hꝰ. eēt notoꝛiū: vt i
dicto. c. poꝛꝛo. B . Hoc tñ fallit in q
busdā casibꝰ: in qbꝰ restitutio nō dꝫ fie
ri. Pꝛimꝰ ē si obiiciat̄ mulieri foꝛnica
tio publica ꝛ manifesta: de qua ꝓbato
ꝙ sit notōia ita ꝙ nō possint aliq̄ tergi
uersatōe celari: nō restituet̄ nisi ipa ꝓ
baret viꝝ adulteriū ꝯmisisse: qꝛ tūc re
stitui dꝫ etiā si fuerit foꝛnicata publice
ex̄ de diuoꝛ. significasti. Et de isto casu
vide s̄. matrimoniū 8º. §. 8º. ꝛ 9º. 2ꝰ casus
ē si obiiciat̄ ꝯsanguitas: maxie q̄ diuina
lege ꝓhibita sit ꝛ ꝓbatōes offerāt̄ i cō
tinēti parate in q̄ cāu dꝫ recipi iuramē
tū ad cautelā: ne. s. hꝰ. obiectio malitio
se fiat: ꝛ tunc fiet qdē restitutio q̄ꝫtum
ad cohitationē: nō tñ q̄ꝫtum ad carnis
copulā: vt in dicto. c. lr̄as. 3ꝰ casus est si
obiiciat̄ exceptio rei iudicate. A . s. su
per diuoꝛtio: vt in. c. cām. de quo ī. B .
Nō. n. ē restitutio faciēda: nisi ꝑ de illa
exceptōe cognoscat̄: ar. ex̄ de offi. dele.
cām. 4ꝰ est qñ. s. vir petit sibi restitui
vxoꝛē: ꝛ ipa timet ō seuicia viri. Debꝫ
qdem restitui sufficienti cautiōe rece
pta ꝙ ei malū nō iferat: ex̄ de restitu.
spo. ex trāsmissa. De qua cautōe hēs h̄
. ī. §. fi. Et si ita capitali odio eā ꝑsequit̄
ꝙ merito de ipo diffidat: nec possit ei
sufficiēti securitate ꝓuideri: nō solum
nō dꝫ restitui: sꝫ ab eo potiꝰ remoueri:
vt i dcō. c. lr̄as. Cō. Tho ꝛ Pe. Addit vl
tiꝰ Ray. In oibꝰ aliis cāibꝰ credo ꝙ mli
eri virū petēti: sit restitutio faciēda: et
eoꝛ dūmodo ꝓbet se in possessione fuis
se ꝛ a viro spoliatā sine iuri] oꝛdine: qꝛ
hec duo ꝓbare hꝫ: ex̄ de offi. del. ꝯsulta
tionibꝰ. ꝛ ex̄ q fi. sint le. cām. 2º. A . Jō
in sum. cō. dicta. q. i. B .

Quid si mulier ꝓpa auctoꝛitate re
cessit a viro: ꝛ modo ipa petit restituti
onē: nūquid dꝫ restitui? Rn̄ꝰ sm̄ Guil.
Scōm quosdā non dꝫ restitui. Sꝫ sm̄
Vin. debꝫ. Quod credo veꝝ eē. qꝛ eoip
so ꝙ rediēs nō admittit̄ ē expulsa vt ꝛ
cadat a possessione. ff. de acq. pos. l. claꝫ
possidere. in fi. ff. de vi ꝛ vi ar. l. i. §. siue
aūt. Idē Ber. nōt ex̄ de diuoꝛ. significa
sti. Idē Hug. nisi ipa fuerit foꝛnicata
publice: vel cū adultero publice moꝛa
ta. ar. etiā ꝓ hac opione: extra de iure
iur̄. tua nos. A . Idem in sum. cō. eo.
ti. q. i. B .

Quid si is qui petit̄ tanq̄ꝫ ꝯiunx ne
gat mr̄imoniū? Rꝰ. sꝫ Ray. Ille q ꝓpo
nit habꝫ ꝓbare: alioqn succūbit: ex̄ de
cā pos. ꝛ ꝓpe. cum ecclesia. ꝛ extra de iu
reiurando. c fi.

Pone ꝙ post latā ex erroꝛe diuoꝛtii
sniam vir factꝰ ē sacerdos vel religio
sus: nunqd dꝫ r̄stitui vxōi petēti? Hēs
hunc casū s̄. mr̄imōiū 8º. §. i4º. q icipit.
Quid si post latā sniam. Qō si vxoꝛ in
gressa est monasteriū al' non ingressu
ra nisi qꝛ credebat diuoꝛtiū iuste cele
bꝛatū: nunqd cōperta ꝟitate pōt virū
suū repetē? Rꝰ sm̄ Guil. Non. qꝛ falsa
cā non ipedit votū mōachatꝰ: sicut ēt
de viro dictū ē s̄. in ꝑdicto. §. 4º. A .
Idem in sum. con. eo. ti. q. 6. B .

Quid si religiosus vel religiosa pe
titur tanq̄ꝫ coniunx ꝛ confitet̄ mr̄imo
niū ꝛ copulā carnalē? Rꝰ sm̄ Guil. In
hoc casu standū erit ꝯfessioni: vtputa
mulieris. ꝛ restituēda erit viro petenti
Nulli. n. ex hoc fit ꝑiudiciū nisi ipsis:
nec est credēdū eos immemoꝛes salu
tis sue. i. q. 7. Sancimꝰ. Aliud tñ essꝫ di
cendū in rebus quas dedissꝫ monaste
rio. Idem Ber. ꝛ Inno. in glo. ex̄ ō rap.
cū cām. A . Hosti tñ dicit ꝙ si ꝯstat ꝑ
sonā oio tendē ad sepatōem mr̄imonii
spūalis. s. religionis vel carnalis cōtra
qō ꝯfitet̄ nō stabit̄ ꝯfessioni sue: vt ex̄
de eo q cog. con. vxo. sue. suꝑ eo. Sed si
ꝯstat ꝙ nullo modo vellet mr̄imoniū
separi: tunc stabit̄ ꝯfessioni eiꝰ: vt i di
cto. c. cū cām. qꝛ cuilibet credit̄ ꝯtra se
ꝛ non ꝓ se. ꝛ ꝙ in dubio tenēdū ē id qō
in ꝑmo loco dictū est. s. ꝙ stet̄ eiꝰ ꝯfessi
oni: vt in sum. cō. eo. ti. q. 9. Sꝫ certe nō
vr̄ ꝙ debeat stari ꝯfessiōi ō mr̄imoniū

ēt carnale:vt in dcō.c.ſup eo.ꝛ mītomi
nus ꝯ ſpūale cū ſit fauoꝛabili⁹: vt i.c.
ex publico.ex̄ de ꝯuer.ꝯiu. niſi ꝯſtaret
ꝑſonā añ igreſſuꝫ religionis fuiſſe tra
ductā.qꝛ tunc crederet̄ ſibi cōfitēti co
pulā infueniſſe.ꝛ iſte ē cāus dicti.c. cuꝫ
cām.ſm glo.ibi.Nec mirū.qꝛ hoc caſu
ēt ſi mulier negaret crederet̄ viro aſſe
renti copulā infueniſſe:extra de ꝯ ſpō.
impu.continebatur. B.

¶ Qualr̄ ſeu ad qd coniunx ſpoliatus
ē reſtituēdus? R. ſm Ray. Reſtitui dꝫ
ad oīa illa :de qbus ꝓbauerit ſe ſpolia
tum:ut gaudeat pacifica poſſeſſione ꝛ
plena ſecuritate.3.q.i.reintegrāda. Sꝫ
ſi mulier dicat ſe hēre ſuſpectū virum
ne foꝛte eā ledat ꝛ cām viſilem oñdat
ad iudicē ſpectat facē ſibi caueri ſuffi
cienti cautōe ꝙ tractabit eaꝫ bñ ſicut
vir debet vxoꝛē ꝛ ꝙ non ledat eā in ꝑ
ſona vel reb⁹ ꝛ h⁹.ꝛ hanc cautōem pꝛe
ſtabit ꝑ iuramētū.32.q.i.de bñdicto. A.
Ibi nihil hētur de iuramēto.Sed glo.
ibi dicit ꝙ ſi mulier nihil allegat de ſu
ſpitōe viri:ſufficit nuda ꝓmiſſio.Si āt
dicat eū ſuſpectū dꝫ ꝙ idonea cautio
ei ꝑſtetur.i.fideiuſſoꝛes vl̄ pignoꝛa:vl̄
ēt iuramētū ſi foꝛte illud magis time
at vir.Si vero tanta ſit ſeuitia viri:vt
nulla cautio videatur ſufficē:tūc non
eſt ei reddēda:ſꝫ alicui honeſte matro
ne cōmittēda:ex̄ de reſti.ſpo.ex tranſ
miſſa.ꝛ.c.lr̄as.in fi. B .Sꝫ ſi mulier
non cōfidit de iuramēto dꝫ ꝑſtare cau
tionem pignoꝛaticiā vel fideiuſſoꝛiaꝫ
ſub certa pena:ar.extra vt lite nō con
teſ.qm̄ frequēter.ꝛ.23.q.5.ꝓdeſt.ꝛ.q.4.
ſi vindicta.De hoc etiā habet̄ ſ.hic.§.
2°. circa finem.

Medicus vel chirur
gicus. Preceptū eſt medicis
vt cū eos ad infirmos vocari ꝯtigerit
ipos añ oia moneant ꝛ inducant ꝙ vo
cent medicos aiaꝝ:vt poſtq̄ fuerit ifir
mo de ſpūali ſalute ꝓuiſum ad coꝛpo
ralis medicine remediū ſalubꝛi⁹ ꝓce
datur.Si qs aūt medicoꝝ h⁹modi ꝯſti
tutōis tranſgreſſoꝛ extiterit: tādiu ab
ingreſſu eccl'e arceat̄.ſ.ꝑ ſniam ſꝫ glo.
donec de tranſgreſſione h⁹modi ſatiſ
fecerit cōpetenter.Et ſm Hoſti.exquo
dicit ꝑcipim⁹:tranſgreſſoꝛ moꝛtaliter
peccat:ex̄ ꝯ pe.ꝛ re.cū infirmitas . Itē
in eodē.c.ſub pena excōicatōis ꝓhibet̄
medicis ne ꝓ coꝛꝑali ſalute aliqd ſua
deāt qđ i ꝑiculū aīe ꝯuētat̄. Iō i ſū.cō.
li°.3°.ti.34.q.69.ad fi. Ubi ēt addit̄ ſm
Hoſti.ꝙ ꝯ ſtatutū dicti.c.cum infirmi
tas.ꝑſcribi nō pōt:nec aliq̄ ꝯſuetudie
tolli:cū ꝓ ſalute aiaꝝ itroductū ſit. B.

¶ Quō ſe dꝫ hr̄e medic⁹ i medicinis cō
ferēdis? R°. ſm Inno.Diligēter attēde
re dꝫ ne illas medicinas ꝯferat de qb⁹
ſm artē ei nō ꝯſtat.Nā ſi dubitatōem
hēt ꝙ noceat vel ſi hr̄e dꝫ:ꝯferēdo pec
cat. A .etiā ſi vehemēter credat medi
cinā ꝓfururā.ſi tñ cum hoc aliqd dubi
tatōis hꝫ vel hr̄e debeat ne noceat ſm
eū. Inno.ꝛ in ſū.con.li°.2°.ti.p°.q.35. B .
Quia in tutioꝛē partē tenēdū eſt.ex̄ ꝯ
homici.petitio.Securi⁹ eſt.n. relinq̄re
hoiem in manu creatoꝛis ſui q̄ medi
cine de qua dubitat.Itē etiā peccat ſi
debitas medicias omittat. Iō Hoſti.

¶ Quid ſi ꝓpt̄ ꝯfectū vl̄ coꝛruptōem
aut ſophiſticatōeꝫ rerū i medicia poſi
taꝝ ifirm⁹ icurrit ꝑiculū? R° ſꝫ Inno.
Si medic⁹ diligētiā quā ꝯbuit adhibu
it i reb⁹ eligēdis:iculpabil̄ erit. Iō Ho
ſti. A . Iō i ſū.cō.eo.ti.q.36. B.

¶ Utꝝ medic⁹ teneat̄ poti⁹ ḡtis cura
re q̄ ꝑmittē moꝛi? R° ſm Ray. Medi
cus tenet̄ curā ꝛ conſiliū ipendē pauꝑi
languido.Moꝛtē.n. lāguentib⁹ ꝓbat̄
infligē q hanc cū poſſit excludē nō ex
cludit.83.diſ.in ꝑn°. Ubi dicit glo. ꝙ me
dicus poti⁹ dꝫ gratis curare q̄ ꝑmittē
moꝛi nō ſolū pauperē:ſed ēt diuitē. A
Idē in ſum.con.eo.ti.q.32.ad fi.ſm glo.
83.diſ.in ꝑn°. Ubi etiā dicit ꝙ debꝫ me
dicus curare nō ſolū gratis:ſed ēt ſuis
impēſis etiā diuitē q nollet aliqd dare
ꝑus q̄ ꝑmittere eū moꝛi:ꝛ ſi ꝯualuēit
repetet expēſas:qꝛ vtilit̄ geſſit nego
cium ei⁹.Et ſi etiā moꝛiat̄ eger: pōt re

petere:qꝛ sufficit si vtilit̃ cepit gerẽ:lꝫ
euẽtus nõ sit secutus.ff.de neg.ge. sed
an vltro.Nec põt ei obiici ꝙ cã pietatꝭ
fecerit sumptꝰ nisi ꝓpinquus eẽt infir
mo:vt.C.eo.alimẽta.Et ꝙ medicꝰ põt
⁊ dꝫ ꝑdicta facẽ ⁊ repetẽ etiã si infirmꝰ
ꝓhibuerit:sicut inuitũ possumꝰ extra
here de domo ruitura:⁊ bñficiũ ꝯferre
iuito.23.q.4.ipa pietas.Jmmo ꝑsumi
tur ꝙ infirmꝰ talia dicẽdo fuerit furio
sus.ff.de condi.insti.quidam. B.

¶ Utꝝ peccet infirmus non obediens
medico? Rꝫ scd̃m Jnno.Uidetur ꝙ nõ
quia medicus nec prelatus est nec ho
mo cuius mandatis obedire teneatur
tamẽ bonũ est ꝙ ei credat tanꝙ̃ ꝑito i
arte. A .Jdẽ in sum.con.eo.ti q.38. B.
Nã ⁊ si infirmꝰ scienter sumat cibuꝫ vl̃
potũ nociuũ peccat. A .Jdem si hoc
faciat ex affectata seu iprobabili igno
rantia scd̃m eũ.Jnno.vt i sũ.con.eo.ti.
.q.39. B .qꝛ tenet̃ corpꝰ suũ scd̃m deũ
diligẽ.Põt tñ dici ꝙ si nõ credẽt morti
ferũ ꝙ̃uis credẽt inde infirmitateꝫ au
geri:non peccat mortaliter vl̃ saltem
non ita grauiter. A .i.mortalr̃ vel ve
nialiter ⁊ plus vel minꝰ scd̃m ꝙ̃titatẽ
nocumẽti in qua ofñditur modꝰ offẽsio
nis caritatis ꝯ quã illud qđ agit̃ ẽ pec
catũ mortale scd̃m oẽs theologos: vt
nõt Tho.scd̃a scd̃e.q.59.arti.4.º B.
Peccant ẽt seruientes scient̃ talia mi
nistrãtes. A .vel etiã iprobabili igno
rantia:vt in dicta.q.39. B .Jn sanita
te tñ qñ qs ñ tenet̃ viuẽ medicinalr̃ si
scienter accipet aliquod nociuũ:vnde
mors vel infirmitas veniret peccaret
grauiter. A Et scd̃m ꝙ̃titatẽ nocumẽ
ti:vt dictũ est. B .Con.Hosti.

¶ Quid ď illo qui secat vel fleubotho
mat aliquẽ q ide morit̃? Rꝫ scd̃ꝫ Guil.
Si peritꝰ erat ⁊ adhibuit debitã diligẽ
tiã nõ tenet̃ in aliq̊:qꝛ potiꝰ casu ꝙ̃ eiꝰ
culpa mors euenisse ꝑsumit̃:ar.23.q.5.
de occidendis. A .Jdem in sum.cõfes.
eo.ti.q.40. B.

¶ Quid si incidẽdus nõ hẽt ꝯsuetam
dispositõem neruoꝝ vel venaꝝ. A .vl̃
si subitꝰ ⁊ insolitꝰ timor vl̃ tremor irru
it sup eũ:vt in sũ.cõ.eo.ti.q.37.vbi hec
notantur. B .⁊ incisus a medico mori
tur? Rꝫ scd̃m Jnno. Si incisor in hoc
nõ errauit ꝓpter suã inexperiẽtiã:non
peccat:nec fit irregularis.Tñ qñ in ali
quo dubitat:potiꝰ dꝫ dimittẽ ꝙ̃ incidẽ.
Jdem Hosti.

¶ Utꝝ phyci vl̃ chirurgici possint ad
ordines ꝓmoueri? Rꝫ scd̃m Ray.Si
periti erant in arte ⁊ nihil de cõtingen
tibꝰ omiserũt ⁊ habẽt de hoc ꝓbabilẽ
ꝯsciam:poterũt ꝓmoueri:alr̃ nõ:ex̃ de
eta.⁊ q̃li.ad aures.ff.de va.⁊ exordi.co
gni.⁊ si medicꝰ .A .al̃ incipit medicꝰ.
B .Jdeꝫ Jnno.Hosti.⁊ Gof.Est tñ cõ
siliũ Hosti.⁊ Gof.ꝙ ꝓmouendi a pra
ctica medicine abstineant ⁊ potissime
chirurgia q̃ adustionẽ vel icisionẽ req
rit:cum in nullo vacillare debeat con
scientia ꝓmouẽdi.33.dis.laici. A .Jdẽ
in sum.con.eo.ti.q.35. B.

¶ Utꝝ liceat cl̃icis oꝑari in medicia.
A .i.in physica:vt pꝫ in dicta.q.35.vbi
hec nõntur. B .Rꝫ scd̃m Ray.Si st̃ i
sacris ordinibꝰ:vel etiã i minoribꝰ duꝫ
tñ sint sufficient̃ bñficiati non licet:ni
si gratis ꝓ miserabilibꝰ ꝑsonis vl̃ suis
ꝯsanguineis.Nec tũc vbi posset eẽ pe
riculũ qđ etiã i claustralibꝰ districtius
ẽ obseruãdũ:ex̃ ne cle.vel mo. multa.

¶ Utꝝ liceat cl̃icis oꝑari i chirurgia.
Rꝫ scd̃ꝫ Ray.Officiũ chirurgie qđ in
ducit adustionẽ vel incisionẽ ẽ clericis
oibꝰ int̃dictũ:ex̃ ne cle.vel mo.sñiam.⁊
de homici.tua nos. A .Jn his.c.non vr̃
dici nisi de exñtibꝰ in sacris.Sed ideꝫ
põt intelligi etiã de exñtibus in mino
ribꝰ qñ sunt sufficiẽter bñficiati:ar.c.i.
ex̃ de postul̃.vt etiã põt colligi ex posi
tis in dicta.q.35.scd̃ꝫ Ray. B .De cl̃i
cis ⁊ religiosis audiẽtibꝰ medicinã:ha
bes s̃.excõicatio ꝑ.§.2.º v.7.º ⁊ ibidẽ.§.3.º
v.i4.º De seruitoribꝰ quoqꝫ infirmoruꝫ
s̃.homicidium 3.º §.3.º

Mendacium est falsa si
gnificatio
vocis cuꝫ intẽtõe fallendi.22.

.q.2.§ ille ergo Et noīe vocis tanq̄ pn
cipali itelligi dʒ oē signū: vt scripture
siue etiā nutus: vt. B.i.§.6º

¶ In quo differt mēdaciū a falso? Rº
Falsū dicit qcunq̄ aliud q̄ qđ verū ē
loquit. Et hoc pōt dupl'r ɔtingere. Uno
mō qn̄ credit dicē verū. ꝛ si hʒ de hoc ꝓ
babilē cām: nō peccat vel saltē nō mor
tal'r: q2 reā linguā nō facit nisi rea mēs
22.q.2. hoies. Alio modo quando credit
dicē falsū: ꝛ ɔ̄ mentē loquit. ꝛ hoc ē mē
daciū: vt in p̄cedēti.§. dictū est. Nam ꝛ
mētiri dr̄ q̄i ɔ̄ mētem ire: qn etiā dicen
do ꝟitatē: sed ɔ̄ mētē suā. s. qn̄ credit di
cere falsitatē: ꝛ sic decipe erit menda
ciū. q2 q̄tū i eo ē falsū sigt. Hec ē snīa
Ray. A . Hº satis hr̄ i dicto. c. hoies. B.

¶ Quot sūt gnā mēdacioꝝ? Rº Aug'
pōit octo genera q̄ plāe hēntur. 22.q.2.
p̄mum. Breuior aūt ꝛ planior vt dicit
Ray. est distinctio q̄ mendacioꝝ aliđ
est perniciosum. aliud iocosum. ꝛ aliud
officiosum. ꝛ hec hēnt. 22.q.2. ne qs.

¶ Utꝝ mendaciū sit pctm̄? Rº Omne
quidē mēdaciū pctm̄ est. 22.q.2. mihi āt
ꝛ. c. p̄mū. in fi. Sed vtꝝ sit mortale. Di
cēdū scđm Tho. scđa scđe. q. 110. Men
daciū pōt ɔ̄riari caritati tripl'r. p̄ mō
scđm se. s. ex ip̄a falsa significatōe. Ubi
ɔsiderādū ē circa qđ sit ip̄a falsa signi
ficatio. Nā si sit circa res dinas: ɔ̄riat
caritati dine cui' ꝟitatē aliqs tali men
dacio occultat vel corrūpit: ꝛ iō ē mor
tale ꝛ grauissimū. Sil'r si sit ɔ̄ aliquid
cuius cognitio pertineat ad homis bo
num: puta ad ꝑfectōem scie: ꝛ iforma
tionē moꝝ ɔ̄riat caritati ꝓximi. ꝛ est
mortale. Qđ si sit circa aliqđ de q̄ non
refert vtꝝ sic vel sic cognoscat: tūc ex
tali mēdacio non dānificat ꝓxim': sic
si qs fallat in aliqbus ꝑticularib' ad
se nō ꝑtinētib': ꝛ tūc nō est pctm̄ mor
tale. 2º modo pōt ɔ̄riari caritati rōne fi
nis intēti: puta si dr̄ in iniuriaʒ dei: qđ
sp̄ est mortale pctm̄: aut in nocumētū
ꝓximi q̄tum ad ꝑsonā. diuitias. vl' fa
mā. ꝛ hoc iteꝝ est mortale. Qđ si finis
ip̄e nō eēt ɔ̄ri' caritati non ē pctm̄ mor

tale: sicut apparet in mēdacio iocoso ꝛ
officioso. 3º mō mēdaciū pōt ɔtrariari
caritati per accn̄s rōne scādali vel cu
iuscunq̄ dāni ɔseq̄ntis. ꝛ sic erit ēt pec
catū mortale. Sʒ qđ qdam dicūt q̄ ꝑ
fectis viris oē mēdaciū ē peccatū mor
tale irrōnabiliter dicit. Nulla .n. circū
stantia aggrauat in infinitū nisi que
transfert in aliam spēm: non aūt circū
stantie ꝑsone.

¶ Accusat' negans ꝟitatem in iudicio
qn̄q̄ peccat mortal'r: vt s̄. accusat'.§.
2º Sil'r ꝛ testis falsū dicēs: vt. i. testis. 3º
§. fi. A . Dic clari' q̄ testificās falsum
peccat mortaliter nisi debita delibera
tōe ꝛ sollicitudine adhibita putaret se
certū esse de eo quod falsuʒ est scđm
Tho. vt i sum. con. liº p̄. ti. 10. q. 4. ad fi.
vbi ēt dicit scđm Ul. q̄ oē mendaciuʒ
p̄ter iocosum qđ in iudicio dr̄ de his q̄
ad iudiciū ꝑtinēt est pernitiosū ꝛ mor
tale. q2 subuertit ꝟitatē iudicii qđ ce
dit in ꝑniciē vniuersitatis. B.

¶ Utꝝ maius pctm̄ sit mētiri ꝟbo q̄
facto? Rº scđm Tho. in q̄libet. Cuʒ ea
dem intentio fallēdi sit i vtroq̄: vt'q̄
equal'r peccat. Uerbū. n. ꝛ factum assu
munt vt instr̄m fallēdi. vn̄ non refert
q̄tum ad pctm̄ vtꝝ aliqs ꝟbo. scripto:
vel nutu vl' q̄cunq̄ facto mentiat: sic
nec refert q̄tuʒ ad homicidiū vtꝝ qs
gladio vl' securi interficiat. A . Idem i
sum. con. eo. ti. q. 5. B.

¶ Utꝝ sit licitū mētiri ꝓpt' liberatōeʒ
hois q̄cunq̄ ꝑiculo? Rº scđm Tho. se
cūda scđe. q. 110. Nō. sed licet occultare
ꝟitatē prudēter sub aliq̄ dissimil'atiōe.
vt Aug' dicit in liº ɔ̄ mēdaciū. Et sic ēt
Abrahā fecit: vt hr̄ in se. §. A . Idē in
sum. con. eo. ti. q. 6. ꝛ facit 22.q.2. ne qs. ꝛ
ex̄ de vsur. sup eo. Ubi dicit q̄ scriptu
ra sacra ꝓhibet ꝑ alt'i' vita mētiri. B

¶ Quid de Abrahā ꝛ aliis sanctis ve
teris testamēti q videtur mētiti fuisse
Rº scđm Tho. vbi s̄. Sicut Aug' dicit
in sacra scriptura inducūtur aliq̄rum
gesta q̄i exēpla perfecte ꝟtutis đ qb'
nō ē extimādū eos fuisse mentitos. Si

quia tñ i coꝝ dictis appareāt q̄ mendacia videātur: itelligēdū est ea figuraliter ꝛ ꝓphetice fuisse dcā. Abrahā tñ vt Aug⁹ dicit i. q. Geñ. dicēs Saraȝ eē suā sororē: ꝟitatē voluit celare ꝛ nō mēdaciū dicē. Soror. n. dr̄ q2 filia pr̄is. Geñ. 20. Uere soror mea ē filia pr̄is mei ꝛ ñ mr̄is mee. q2. s. ex pte pr̄is ei attinebat Jacob ꝟo mystice dixit se eē Esau primogenit⁹ Jsaac: q2 vȝ ꝑmogenita illi⁹ de iure ei debebātur. Usus āt ē h⁹ mō loq̄ndi p spūȝ ꝓphetie ad designādum mysteriū: q2 vȝ minor ppl's. s. gētilium substituēdus erat i locū ꝑmogeniti. s. i locū iudeoꝝ. Quidā ꝟo ꝯmēdant i scriptura nō ꝓpter ꝑfectā ꝟtutē: sed ꝓpt̄ q̄sdā ꝟtutis indolē. ꝛ h⁹ mō Judith laudat: nō q2 mētita est Holoferni: sȝ ꝓpt̄ affectū quē hūit ad salutē ppl'i ꝑ q̄ ꝑiculis se exposuit: q̄uis ēt dici possit ꝙ ꝟba ei⁹ ꝟitatē habēt ſm mysticū intellectū. A. Jdē i sū. cō. eo. ti. q. 7. B.

¶ Utrꝝ mēdaciū obstetricuȝ fuerit dignū aliq̄ remuneratōe: R̷. ſm Tho. secūda scđe. q. 110. Mēdaciū obstetricuȝ pōt dupl'r ꝯsiderari. Uno° q̄tū ad affectū beniuolētie i iudeos ꝛ reuerētiā diuini timoris. ꝛ sic debet eis remūeratō eterna. Uñ Hiero⁹ exponit ꝙ d̄s edificauit illis domos spūales. Alio° pōt cōsiderari q̄tū ad exteriorē actū mendacii q̊ q̄dē nō potuerūt et̄nā r̄mūeratiōnē mereri: sed forte aliquā remuneratōeȝ tp̄alē cui⁹ merito nō repūḡt d̄formitas illi⁹ mēdacii sicut repūḡbat merito remūeratōis eterne. Et sic itelligēda sūt ꝟba Greg. cū dicit ꝙ benignitatis eaꝝ merces q̄ eis potuit i et̄na vita tribui ꝑmissa culpa mēdacii i terrenā ē remuneratōem declinata. vñ nō itelligit ꝙ illo mēdacio mererētur amittē remuneratōem eternā quā iaȝ ex ꝑcedenti affectu meruerāt. Con. Pe. A. Jdē in sū. cō. eo. ti. q. 8. B. De his qui ꝓmittūt aliquid ꝛ nō faciūt: vide. i. ꝓmissio. Et etiā si iurauerit. vide s̄. iurare. §. 9°. ꝛ iuramētū ꝑ. §. 6°. Jtē qñ quis mētitur de se: vide s̄. iactātia. §. ꝑ. ꝛ 2°. ꝛ s̄. ironia. §. ꝑ. ꝛ. 2°.

Mercator.

Mercatores siue nūmularii ꝛ cāpsores ꝛ hi⁹ multis ꝛ diuersis ꝯctib⁹ vtūtur siue i emēdo: siue in recipiēdo pecuniā: in q̊ꝝ ꝯctib⁹ facile ꝯtigit eē vsurā. vñ vide. i. vsura. ꝑcipue vſa. 3°. ꝛ vſa 6°. ꝛ uið. i. societas. ꝑ to.

Meretrix.

Preciū meretricis dicit illicite acq̄situm. Et quid debeat vel possit inde facē: vide s̄. elẏna ꝑ. §. fi. Jtem ꝙ non licet donare meretrici vide s̄. donatio ꝑ. §. 3°.

Meritum.

Utrum vnus ꝛ idem actus possit eē meritorius ꝛ demeritorius: siue bon⁹ ꝛ malus: R°. ſȝ Tho. scđa scđe. q. 20. Si accipiat vn⁹ act⁹ ꝑut ē in genere moris: ipossibile ē ꝙ sit bon⁹ ꝛ malus bonitate ꝛ malitia morali. Si tñ sit vn⁹ vnitate nāe ꝛ nō vnitate moris pōt eē bon⁹ ꝛ malus. Ambulatio. n. ꝯtinua ē vn⁹ act⁹ ſm gen⁹ nature. Potest tamē cōtingē ꝙ sint pl'es scđȝ gen⁹ moris si mutetur ambulantis voluntas. A. i. act⁹ pōt eē ꝑ parte meritorius: ꝛ ꝑ pte vitiosus ſm diuersitatē intentōis: vt pȝ in sum. con. li°. 3°. ti. 34. q. 196. vbi hec notantur. B. q̄ est ꝑncipiū moraliū actuū. Jdē Pe. De q̄bus dā opib⁹ meritoriis q̄d ꝛ quātū per ea fiat deo satisfactio. hēs. i. satisfactio.

Metus.

Quid sit metus? R°. Metus est instātis vl' futuri ꝑiculi cā iusta mentis trepidatio. ff. eo. l. i.

Sȝ nunq̄d est met⁹ q̄ cadit in ꝯstantem viꝝ? R°. Quadruplex est. ꝑ° vȝ metus mortis. 2° cruciat⁹ corꝑis: ex̄ eo. cuȝ dilecti. 3° met⁹ stupri. ꝛ 4°. seruitutis. ff. eo. nec timorē. A. Et ibi addit ꝙ idē est de metu vinculoꝝ: sed sec⁹ de metu ifamie seu vexatōis: q̄. s. nō cōꝑhendatur sub aliq̊ ꝑdictoꝝ. B. ꝛ. l. isti q̄dē. §. ꝑ. ꝛ 2°. A. Jbi dr̄ ꝙ si dederit ne stuprū patiat vir vel mulier: hoc edictuȝ locū hēt: cū viris bonis iste met⁹ ma

gis ꝙ̃ mortꝫ eē debeat. B .Cō.Tho.
ꝛ Al.addēdo ꝙ nō differt vtꝝ ꝑdicta
q̃tuor fiant siue in persona nr̃a siue li
beroꝝ. A .Hoc hētur in dicta.l.isti.ī
fi. B .siue vxoris.De ꝑdictis q̃tuor
sūt ꝯsus.Excusari metus hos posse:pu
ta qꝛ nescis.Stupri iue stat⁹ ꝯberis
atqꝫ necis. A .Idem in sum.cō.li°.4°
ti.xi°.q.3. B .Quō vis vl̄ met⁹ impe
diant mr̃imoniū:hēs s̄.impedimētuꝫ
.10.Sꝫ vtꝝ met⁹ excuset a participatio
ne excōicati:hēs sup̄.excōicatio 6°.§.ꝑ̊.
De mā̃ etiā metus hēs.ī.vis.

Militia. Vtꝝ sit pctm̄? R̸° ſm Al.Militia ſꝫ
se nō est illicita: sed abusus.
Qui lꝫ multipl̄r possit fieri:tn̄ in trib⁹
ꝑcipue ꝯsistit.ꝑ̊ vꝫ ī cōcussione inocen
tiū.2°.in exactōe īmoderati salarii.3°.in
exercitio īmoderato vel indebito: pu
ta si fiat ad ostētatōem viriū cū nocu
mēto aliquoꝝ:sicut sūt torneamēta si
ue pugna singularis iter socios hasta
rum lāceaꝝ ꝛ h⁹.Sūt tn̄ quedā exerci
tia eis licita: vt que nulli sūt nociua: si
cut cursitatōes equoꝝ ꝛ versatōes:ars
ꝑcutiendi ꝛ defendēdi:ꝛ ꝓiiciendi tela
ꝛ h⁹modi.vn̄ ꝛ Dauid precepit vt doce
rent filios isrl̄ arcū.i.artē sagittādi.2°
Reg.ꝑ̊. A .Ibi hoc nō videt̄ hēri sa
tis.Tamē puto ꝙ exercitiū q̊ discitur
ars bellandi sit licitū secl̄arib⁹: dū tn̄
fiat recta intētōe ꝛ sin̄ ꝑiculo:ex̄ ō tor
nea.c.ꝑ̊.ꝛ ad hic posita facit.c.noli.ꝛ.c.
quid culpat̄.ꝛ.c.militare.23.q.i. B.

Miserabilis persōa
Miserabiles persone ſꝫ Ho
sti.sūt.Cecus.pauper.pupillus.vidua.
ꝛ huiusmodi.

Missa. An quotidie debeat
celebrari missa? R̸°
scōm Tho.in 4°.dis.13.Dicen
dū ꝙ ſm Inno. quinqꝫ de causis opꝫ
q̃tidie celebrari.ꝑ̊ma qꝛ optꝫ sꝑ medi
cinā paratā eē ꝯtra q̃tidiana peccata.
scd̄a vt lignū vite sit sꝑ in medio para
disi.tertia vt nobis sꝑ xp̄s vniat̄ sacra
mētalit̄:ꝛ nos ei sp̄ualit̄.q̄rta vt apud
nos fit iugis memoria passionis. q̄nta
vt ꝯo agno loco typici q̃tidie vtamur
quem iudei ad vesperā ꝯuertēdi esuri
ent:ſm illud ꝑ̄s. A .s.58. B .Conuer
tant̄ ad vesperā ꝛ famem patient̄.ꝛc.
A .Idē in sū.con.li°.3°.ti.24.q.128. B.

¶ Vtrum missa debeat solū dici ī die.
R̸° ſm Tho.vbi sup̄.Cōiter loquendo
dꝫ missa dici in die ꝛ nō in nocte.qꝛ hoc
sacr̄m ad tp̄s grē ꝑtinet qō ꝑ diē signi
ficat̄.ſm illud apl̄i Ro.13°.Nox ꝑcessit
dies aūt appropinquauit.Dies aūt iu
dicatur non solum ab ortu solis:sed ex
q̊ incipiunt oriri solis signa manifesta
ꝑ aliquā aeris illustratōem.In duab⁹
aūt noctib⁹ missa decantat̄ ꝓpt̄ ꝑuile
giū illarum noctium .s.in nocte natiui
tatis qn̄ xp̄s nat⁹ ē.ꝛ ī nocte resurrectō
nis ī ꝑmitiua eccl̄ia:vt pꝫ ex orōne.De
us q hanc sacratissimā noctē:ꝙ̃uis h°
nō sꝑ oporteat obseruari.Et addit hic
Guil.Credo ꝙ qui sciēter celebrat an̄
diē cū sit ꝯtra ꝯsuetudinē gn̄alē eccl̄e:
mortalit̄ peccat:nisi suꝑ hoc ꝑ ep̄m di
spenset̄ in casu si aliquis infirmaretur
ad mortē ꝛ non possit aliter haberi eu
charistia. A .Idē in sum.con.eo.ti.q.
129.Glo.etiam in.c.fi.ex̄ de ꝑuile.li°.6°.
dicit ꝙ ep̄i itinerantes possūt celebra
re ante consuetam horā diei vel facē
celebrari ex nccitate itineris. B.

¶ Qua hora debeat missa celebrari?
R̸° ſm Tho.vbi sup̄.Solēnis misse ce
lebratio tribus horis instituta est fie
ri.s.in tertia diebus festiuis.de conse.
dis.i.nocte.In sexta diebus ꝓfestis.In
nona diebus ieiuniorum.de conse.dis.
.i.solent.Nam in missa recolitur mors
xp̄i:qui q̄dem hora tertia crucifixus ē
linguis iudeoꝝ.hora sexta manib⁹ mi
lituꝫ:hora nona expirauit. Sed quan
do fiunt ordines potest missa cātari ſꝫ
canones etiā p⁹ nonā. A .facit de con
se.dis.i.§.in ieiuniis. B .Vel etiā di
cendū ꝙ vt diligētior fiat preparatio
missa differt̄ quantū differri pōt ante
prandium.ꝛ iō qn̄ non est dies ieiunii

celebrat int tertiã ꝛ sextã i q̈ hora cõit
comedit. Sed in dieb' ieiunii in nona.
Priuate aũt misse dici pñt a mane vsꝫ
ad tertiã vl' etiã vsqꝫ ad nonã in dieb'
ieiunioꝝ. de ↄse. dis. i. necesse. A. Idẽ
in sum. con. i dcã. q. 129. Et qḋ h dicit a
ꝯsu. vel ẽt. vr meli'. cũ iurib' ꝑallegat
nihil videat dici de hora sexta. Puto
ẽt in talibus seruãdã fore ↄsuetudinẽ
non inhibitã vel que nõ sit ↄ̃ honesta
tẽ seu diuinã reuerẽtiã: ar. dis. 4. erit. ꝛ
dis. 12. ille aũt. B.

¶ Quid de illis q nondũ dictis matu
tinis celebrãt? R° ẜm Guil. mortaliter
peccant. cũ hoc sit ↄ̃ gnãlẽꝫ ꝛ approba
tam ↄsutudinẽ. Idẽ Hosti. Qui aũt ce
lebrat ãteqꝫ dicat ꝑmã nõ peccat mor
talit: nisi sit ↄ̃ ꝑceptũ vel statutũ. A.
siue ↄsuetudinẽ loci ẜm eũdẽ Guil. vt
in sũ. con. eo. ti. q. 130. vbi ꝛ adddit. Qui
aũt ꝑ negligẽtiã ꝑtermissa ꝑma dicit
tertiã credo ꝙ sufficit ꝙ caute supple
at quod dimissũ est: ꝛ agat penitẽtiam
de negligẽtia. B.

¶ Ubi debeat missa celebrari? R° ẜm
Ray. In ecctia ↄsecrata si fieri põt: vel
saltẽ in altari ↄsecrato. vl' si nõ sit alta
re ↄsecratũ habeat saltẽ altare ꝑuulũ
de quo dictũ est s̃. altare. §. ꝑ. Et põt ẽt
celebrari sub diuo. A. i. sub aere ẜm
glo. in. c. ↄcedim'. de ↄse. dis. i. B. vel
in tẽtoriis. vel etiã in loco exercitus ho
nesti: dũ tñ habeat altare: vt dictũ est
ꝛ cetera nccĩa: de ↄse. dis. i. c. ꝑ. circa fi. ꝛ
c. concedimus. ꝛ. c. missaꝝ. Nõ tñ intel
ligendũ ꝙ liceat celebrari in mari vel
fluminib': ne nutante naui fiat sãgui
nis effusio vel sacri ↄmotio. Introitus
tñ misse põt ibi dici. Hec ẜꝫ Guil. Et ẽt
attẽdẽdum ẽ ꝙ ꝑdicta fiant de ꝑmissi
one epi: vt in. c. missaꝝ. ꝛ sine ꝑiudicio
parochialis sacerdotis: vt notatũ est s̃
altare. §. ꝑ. A. Idem in sum. con. eo.
ti. q. 131. B.

¶ Utꝝ vno solo pñte vel sine lumine
possit missa celebrari? Rn° ẜm Hosti.
Quãuis ẜm illud qḋ hẽtur de ↄse. dis. i
hic q̊qꝫ. duo debeant eẽ ꝑsentes qui sa
cerdoti rñdeant. tñ vn' sufficit. ar. ex
ð ꝟbo. sig. quesiuit. ꝑ rñso. Mulier aũt
ꝑsbytero in missa mistrare non põt:
imo nec pallas nec vestes ↄtingẽ: vt s̃.
femina. §. 2°. Sine lumine ꝟo nõ licet
celebrare: ex ð cele. mis. c. vlt. A. Idẽ
in sum. con. eo. ti. q. 133. ꝛ se. B.

¶ Utꝝ sit melior missa boni sacerdo
tis qꝫ mali? R° ẜm Tho. in 4°. dis. 13. De
missa possum' loqui dupl'r. Aut qꝫtum
ad id qḋ est eẽntiale in ea. s. corp' xp̃i. ꝛ
sic a q̊cunqꝫ dicatur equal'r bona ẽ: vel
qꝫtum ad id qḋ est ãnexũ sacro ꝛ q̈i se
cũdariũ: ꝛ sic missa boni sacerdotis me
lior est. q2 non solũ hꝫ efficaciã ex opa
to: sed ẽt ex deuotõe celebrãtis. ꝛ ideo
ceteris parib' meli' est audire missam
boni sacerdotis. Idẽ Pe. ꝛ etiã Al. ad
dens: ꝙ iõ dr ceteris parib': q2 obediẽ
tia posset cogẽ audire missaꝫ mali ꝛ sic
eẽt meli'. q2 obediẽtia melior ẽ qꝫ uicti
ma. A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 134. B.
Qḋ si malus sit ꝓꝑus sacerdos: an de
beat ei' missa audiri hẽs s̃. clicus. 3°. §.
2°. A. Et ibi lati' in additõe. B. Et
an ab eo sacra recipienda sint hẽs. i. or
dinatus ꝑ. §. 3°.

¶ Quid si sacerdos celebrãs infra ca
nonẽ recolit se cõmisisse aliqḋ morta
le? R° ẜm Ray. Credo tutiorẽ eẽ viam
vt peniteat ꝛ doleat ꝙ ita tarde peni
tet ꝛ ꝓponat cõfiteri qꝫ cito habuerit
opportunitatẽ ꝛ sic conficiat ꝛ sumat.
Idem Tho. Pe. ꝛ Al. A. Ideꝫ in sũ.
con. li°. 3°. ti. 30. q. 10. Idẽ putarem etiam
si ante canonẽ qñ non posset sacerdos
ↄfiteri absqꝫ mã scãdali seu suspitiõis
ꝓpter eandẽ rõem. videlꝫ q2 in pnia
dꝫ caueri scandaloza pcti reuelatio: ex
de pe. ꝛ re. c. officii. B.

¶ Utꝝ liceat oio sacerdoti a celebrati
õne abstinẽ? R° ẜꝫ Tho. in 4°. dis. 13. Lꝫ
quidã dixerit ꝙ qui dimittũt celebra
tõem nõ peccant nisi pplꝫ hẽant vl' ex
obediẽtia teneant. tñ q2 vt Greg. dicit
cũ crescũt dona ẽt rões crescũt dono
rum. iõ cum sacerdoti sit data ptãs no
bilissima re' negligentie erit nisi illa

vtaᷓ ad honorē ᵭi ꝛ ad salutē suā ꝛ ali
oꝝ viuoꝝ ꝛ mortuoꝝ.ſm illud.i. Petri
4.° vnusq̄sq; sicut accepit grām ī alter
utrū illā administrātes ꝛc̄. Nisi forte
ex familiari stinctu spūs sancti dimit
teret. Un̄ ꝛ sacerdotib⁹ p̄ceptū ē. Hoc
facite in meā cōmemoratōem. Idem
Tho.in.3.parte.q.82.ꝛ addit ꝙ celebra
re teneᷓ saltē in p̄cipuis festiuitatib⁹
ꝛ maxime etiā in illis dieb⁹ in q̄bus fi
deles cōicare cōsueuerūt. A. Idē ī sū.
con.li.°3.°ti.24.q.125. B.

¶ Utꝝ liceat vni plres missas celebra
re in die? R̄° ſm Ray. Nō licet. Nam ꝛ
valde felix est q̄ vnā digne celebrat:
ex̄ de cele.mis.te referēte.ꝛ.c. consului
sti.ꝛ de ↄse di.i. sufficit. Excipiūtur isti
casus. Un⁹ in die natiuitatis dn̄i in quo
pōt cantare tres. Alius si necesse fuerit
vnā missam dicē de die⁹ꝛ aliā ꝓ defun
ctis: nec distinguo siue ᵭfunct⁹ sit pn̄s
siue non. A. q꞉ in dicto.c. sufficit. vbi
hoc diciᷓ nō distinguiᷓ. B. nisi sit cō
tra cōsuetudinē loci approbatā vel cō
stitutōez. Terti⁹ est ꝓpter nccitatē ꝑe
grinoꝝ cōmeantiū ꝛ infirmoꝝ: ꝛ forte
ꝓpter nccitatē nuptiaꝝ. A. Ubi tp̄s
labereᷓ: vt in sum.con. eo.ti.q.126. vbi
hec notātur. B. Et ꝓpter aliqᵭ predi
ctoꝝ non celebret vltra duas. nec ī pri
ma sumat ꝓfusionē: vt s̄. eucharistia.
3.° §.i. Con. Hosti.ꝛ addit casuʒ.s. qn̄ ꝓ
pter raritatē clericoꝝ vel pauꝑtatem
eccłiarū due eccłie cōmendāᷓ vni. A.
Idē in dicta.q.126.ꝛ in dicto.c. sufficit.
subdiᷓ. Qui ꝟo ꝓ pecuniis aut adula
tionib⁹ sclariū vna die p̄sumūt plres, fa
cē missas n̄ estimo euadē dānatōez. B

¶ Utꝝ debeat celebrari ꝓ paruulis ᵭ
functis? R̄° ſm Tho.in 4.° di.13. Pro ꝑ
uulis baptizatis missarū solēnia cele
brātur nō q꞉ eis ꝓsint ad remissionez
alicui⁹ culpe. vel ad augmētū glie: sed
ꝓpter alias rōnes: tū ꝓpter solatium
viuoꝝ: tum ad on̄dendū paruulos ad
vnitatē corporis mystici ꝑtinere. dum
ideʒ modus exeq̄aꝝ seruaᷓ in ip̄is ꝛ in
aliis. tū ad cōmēdandū redēptōis my
steriū: qᵭ in hoc sacro cōmemoraᷓ ꝑ
quod paruuli sine ꝓp̄o merito salutez
eternā consequūtur. A. Idem in sū.
con.eo.ti.q.127. B.

¶ Quid si omittaᷓ aliq̄d de his q̄ ad
ritū celebratōis ꝑtinēt? R̄° ſm Tho. ꝛ
Al. ꝛ oēs theologos. Quilibet omittēs
aliquid tale: puta tp̄s ᵭbitū. altare. ve
stes ꝛ h⁹modi: nihilomin⁹ cōsecrat si ē
ordinat⁹ ꝛ assit intētio ꝛ debita mā̄ et
forma: sed grauissime peccat si sciēter
hoc faciat. A. Idem in sum.con.eo.ti.
.q.135. B.

¶ Utꝝ hymn⁹ angelicus.s. gloria ī ex
celsis deo. vel credo. debeat decantari
qn̄ missa de btā ꝟgine ꝛ de spū sancto
vel de cruce celebraᷓ in ꝓfestis dieb⁹
R̄° ſm Ray. Non dʒ: lʒ ꝓp̄a p̄fatio de
cantetur: ex̄ ᵭ cele.mis. cōsiliū. Sʒ huic
iuri ī multis locis ꝓpᷓ ↄ̄riā ↄsuetudinē
derogatū est maxime in sabbato: q̄a
q̊dāmodo dies solēnis ē deputat⁹ bea
te ꝟgini. A. Hoc vltimū dictum fuit
glo. Ray. Hosti. q̄q; dicit. In talib⁹ de
uotā ↄsuetudinē nō reprobam⁹: vt in
sū.con.eo.ti.q.126. ad fi. B

¶ Utꝝ quilibet teneaᷓ audire missaʒ
R̄° ſm Hosti. Die dn̄ico q̄libet teneᷓ
ex p̄cepto audire missam ꝛ totā: ita ꝙ
accipiat bn̄dictōem sacerdotis: vt de
ↄse.di.i. missas.ꝛ.c. se.ꝛ.c. oēs fideles. ni
si excuseᷓ magna nccitate: vt nōtur
in dicto.c. missas. A. In glo. que ibi lo
quiᷓ tam de p̄cepto q̄; de ↄsuetudine.
B. Qui aūt die solēni p̄termisso eccle
sie ↄuentu ad spectacula vadit dʒ excō
municari. de ↄse.di.i. qui die. Et nō ꝙ
dieb⁹ dn̄icis ꝛ festiuis iterrogandum
ē si parochian⁹ alteri⁹ ibi sit q̄ cōtēpto
ꝓp̄o sacerdote audire ibi velit. ꝛ si iuē
tus fuerit statiʒ ab eccłia eiiciatur: ex̄
de ꝑoch.c.2.° A. Et ibi nō glo. ꝙ h° nō
obtinet qn̄ nō fit ex ↄtemptu sed ex iu
sta cā. Et ideʒ qᵭ in h.° §. notaᷓ in sum.
cō.eo.ti.q.130. B.

¶ Utꝝ ꝓpᷓ missā peculiarē vt de aliq̄
sancto: vel aliā debeat q̄s dimittē q̄n
audiat missaʒ ꝓp̄aʒ illi⁹ dici. A. missa

peculiar) id est quod missa spāl de aliq̄ scō s3 Ray.z i sū.d.e.ti.q.126.z id p alia missa pt itelligi d tritate vl p defunctis:vl sīlib9:vt i.c.2.ex d cele.mis. B .R° s3 Guil.Si dies hēt ppriā missam quam z quis al audire tenet nō d3 dimitti p pter aliā:ex de cele.mis.c.2. S3 q̄ qdā3 laicoz oi die volūt missā de trinitate z de scō Michaele:z hi9:nō debēt h° facere nisi suis dieb9:vt in pallegato .c. A .s.2. Et ibi p3 q̄ tā p viuis q̄ p mortuis vtilioz missa q̄ possit dici est missa de die.z q̄ etiā in dieb9 pfestis ppē missas peculiares seu votiuas vel etiā mortuoz nō d3 derogari misse de die. vñ z de laicis pfatas missas regrētib9 ibi dr.Si voluerit vt sibi misse cantentur de eodē die missas audiant p salute viuoz z ēt mortuoz. Bene tñ puto q̄ dicte misse votiue z p defunctis possint dici i dieb9 pfest) si nō derogat ex h° misse de die: vt in dicto .c.2. Existio aūt aliqs circa pdicta ex dsuetudie excusari qñ vrgētur rōabili nccitate: z ñ al.vt in.c.fi.ex de dsue. B .De oblationib9 q̄ ad missā fiūt hēs.i.oblatio. Et ibi ēt.§.fi.si cōfessoz possit recipe pecuniā p missis quas in pnia iniūxit. Cetera alia circa mām misse pñt colligi sup eucharistia 3.p totū.z facit etiā .i. suffragiū. A .Aduertēdū q̄ etiā sacerdos cū dicit missa3 d3 stare capite discoop to:vt i.c.nullus. de consecra. dis.i. vbi dicitur.Nullus eps aut pibr seu diaconus ad celebrāda missaz solennia psumat cū baculo intrare aut velato capite altari dei assistere:qm z apls phib3 viros velato capite in eccl'ia orare. Et si temē psumpserit cōione puet. Item q̄ ad euāgeliū d3 stari deuote z non sedendo:vt in.c.aplica.ea.di.vbi dr.Apl'ica auctoritate mādam9:dū sancta euāgelia in eccl'ia legunt:vt sacerdotes z ceteri oēs nō sedentes s3 venerabiliter curui z in dspectu euangelii stātes dominica vba intēte audiāt z fidelr adorent.i.venerētur fm glo. B.

Ollicies dupl'r dr.Uno° ē spēs luxurie z peccati d nām.de quo s.luxuria.§.p.i fi.Alio mō put est dzium vitio ptinacie z vtuti pseuerātie. de qb9 trib9 qd sint.Tho.scda scde.q.138.maifestat sic Sicut Isidoz9 dicit in li° etymol. Pertinax dr q ē ipudēter tenens q̄i ad oia tenax.Et h etiā dr ptinax eo q̄ i pposito suo ad victoriam pseuerat. Et tales phs 7°ethi.vocat fortis snie z ppe sententie:qz.s.durant in ppa snia plus q̄ d3.Mollis aūt min9 q̄ d3 q a bono de facili recedit:z nō pseuerat ppter aliq̄ difficilia z ppter tristicias aliqs causatas ex defectu dlectatōis:vt dicit phs Perseuerās aūt tenet se in ppa snia fm q̄ d3.Unde p3 q̄ pseuerās laudat sicut in medio existens. ptinax aūt vituperat s3 excessū.moll'āt s3 dfcm. B.

Onachus. Utru3 monach9 possit fieri canonicus sclaris. R° fm Hosti.Lic3 qdam dixerint q̄ sic.dicēdū tñ cū Jo.q̄ nō.qz nō est arādū cū boue z asino.Nec hoies diuerse pfessionis debēt sic ēē sil:ex de elec. cū cām que inter ps brū. A .Idem in sum.cō. li°p.ti.7.q.44. B.

¶ Utz possit fieri canonicus regl'aris R° fm Tho.scda scde.q.189. Utraq3 religio.s.monachoz z canonicoz regularium ordinat ad opa vite dtemplatiue int q̄ pcipue sunt ea q̄ agunt i diuinis misteriis ad q̄ ordinat directe ordo canonicoz regulariū qbus p se dpetit q̄ sint clerici religiosi. Sed religioni monachoz non p se dpetit q̄ sint clerici vt hētur.16.q.i.alia cā.Et id q̄uis ordo monachoz sit artioris obseruantie:tñ si monachi eēnt laici licēt eis transire ad ordinē canonicoz regulariū.nō aūt eo.vt.19.q.3.mandam9.S3 si monachi sint clici sacris misteriis obsequentes habēt id qd est canonicoz regulariu3 z cū maioꝛi artitudine:z id licitu3 erit transire de ordine canonicoz regl'ariū ad ordinē monachoz petita tñ licētia supioris:z nō eo.19.q.3.statuim9.

¶ Utz liceat mōacho hre locū i dfis

monasteriis? R. Nullo mõ licet: extra
de relig. do. c. fi.
¶ Utrũ mõacho possit committi regimẽ
eccl'ie secularis? R. s'm Hosti. Dic cũ
Hug. Ber. et Gof. A. licet alii al'r dixe
rint: vt pz in sum. con. li. 3. ti. 28. q. 2. vbi
hec notant. B. ꝙ monachus põt ab
ep̃o p̃fici in eccl'ia sec'lari cũ cõsensu ab
batis. 58. dis. c. p̃. et 2. 16. q. i. sic viue. et c. se.
Et intelligas dictũ de eccl'iis q̃ ad mo
nachos pleno iure nõ pertinẽt: in quib'
sine auctoritate ep̃i non possũt mona
cho curã cõmittere nec monachũ p̃sẽta
re iniuto ep̃o. Et sic intellige. 16. q. i. p to.
ex̃ de capel. mo. c. p̃. Sz voluntate ep̃i
hoc fieri põt. Q̃d si ep̃s velit et abbas
non. hẽs s. abbas. §. p't. In eccl'iis autẽ
que ad mõachos ptinẽt mero iure suf
ficit sola auctoritas abbatis et cõuẽtus
16. q. 2. visis. vel etiã solius abbatis si ad
ip̃m pertinet eccl'ie p̃uisio.
¶ Sz vtrũ monach': vt dictũ est eccl'e
p̃fect' possit eẽ sine socio mõacho. Ho
sti. tenet ꝙ sic. Inno. ꝙ nõ. Uterq' hẽt
motiuũ: ex̃ de sta. mo. ꝙ dei timorẽ. Iõ
dicẽdũ videt sicut in dcõ. c. dr de cano
nico regulari ꝙ dz hr̃e sociũ si cõmode
põt fieri. et hoc melius et tutius ẽ. Si v'o
cõmode non põt: tene q̃d Hosti. dicit.
A. Idẽ cõcludit An. de bu. i dcõ. c. ꝙ dei
timorẽ: vbi plene tractat d' hac mã. B
¶ Utrũ h'mõi monachus q fact' ẽ re
ctor alicui' eccl'e sec'laris teneat ad sta
tuta sui ordinis? R. s'm Hosti. Si talis
eccl'ia pleno iure ptinet ad monachos
p̃fat' monach' in ea remanet subiect'
abbati: et seruabit oĩa sicut p̃us preter
tria. s. ieiuniũ silẽtiũ et vigilias q̃ cõmo
de seruari nõ p̃nt in eccl'ia sec'lari: ar.
43. dis. sit rector. et 16. q. i. nemo põt. Si
v'o eccl'ia nõ ptinet ad monachos: sed
ad ep̃os: tunc mõach' instituit' a trib'
substantialib' nõ absoluit simpl'r nam
et cõtinẽtiã seruare tenet. Ab obediẽtia
abbatis absoluit quidez impio ep̃i subii
cit q decetero erit abbas suus. Et p alia
dispẽsabit rõe cõmisse administratiõis
Et si hẽt sociũ monachũ nõ excusatur
ab esu carniũ: ex̃ d' sta. mo. ꝙ dei timo
rẽ. nisi sit infirm': de cõse. di. 5. carnẽ. vel
nisi imperante ep̃o q abbas suus ẽ. Si
aũt sociũ nõ hẽt põt se his cũ quibus
viuit cõformare. 41. di. quisq's. ex̃ de sta.
mo. recolentes. §. p̃. In oĩ tñ casu hitum
deferre dz: nec põt temerarie dimittẽ:
al'r eẽt excõicat'. vt s. excõicatio p̃. §. 3.
v'. 13. Q̃d si fiat ep̃s ad quid teneat vide
i. religio p̃. §. 16. q incipit. vtrũ religios'
factus ep̃s. et §. se. A. Idẽ quod i hoc
§ notat in sum. con. eo. ti. q. 3. Dñs etiã
Anto. de bu. in dicto. c. ꝙ dei timorem.
dicit ꝙ monachus fact' curat' absolui
tur ab officio monachali. q2 dz se cõfor
mare officio cl'icorũ seculariũ. 41. di. q'
quis. B.
¶ Utrũ ex cõtractu monachi obliget
abbas vel monasteriũ? R. s'm Inno.
Si monacho cõmissa ẽ administratio
abbas et cõuentus tãtũ obligãtur q̃tuz
administratio se extendit. Si v'o nõ hz
administratõem obligat monach': sz
non tenet soluere: q2 nõ hẽt vnde: ex̃
de solu. Odoardus. A. Cõ. Hosti. vt i
sum. con. eo. ti. q. 26. B.
¶ Sz quid de obligatõib' siue p̃missi
onibus ab aliquo factis monacho vel
abbati: nũquid acquirunt monasterio?
R. s'z Inno. et Hosti. Ex cõtractib' initi
cũ mõacho vl' abbate obligat q's mõa
sterio: q2 põt mõach' monasterio actõ
nẽ acqrẽ: nõ tñ p̃t obligare mõasteriũ:
ar. i Insti. de auc. tu. i p̃n. Un̄ q̃uis ab
bas siue mõasteriũ possit agẽ nõ tñ te
netur rñdere nisi de eo q̃d ad ip̃m p
tinet. Et lz oĩs cõtract' p̃hibit' sit mõa
sterio nisi iperãte abbate: vt. 12. q. i. nõ
dicatis. et 16. q. i. sũt nõnulli. et c. d' p̃ntiũ
h' itelligit inq̃tũ mõasteriũ obligare
tur. Sz obligatio alti' ad mõasteriũ p̃t
p monachũ acqri. Sil'r et possessio etiã
p monachũ fugitiuũ. ff. de acq. pos. l. i.
A. Idẽ in sũ. con. eo. ti. q. 28. B
¶ Quid d' reb' ablatis monacho? R.
s'm Inno. et Hosti. Si res erãt mõaste
rii vel ẽt alteri' et monasteriũ ad resti
tutõem tenebat: tunc aget mõasteriũ

Si ꝟo non erãt ei⁹:nec de eis tenebat
mõasteriũ:tũc aget ille qui dñs est re
rũ:ita tñ ꝙ si tales res erant deposite
apud mõachũ:ꝛ abbas videt eas sub
trahi:ꝛ facile eẽt abbati eas liberare
satis credit Inno.ꝙ abbas teneat de
positi insolidum ꝑpt dolũ.Sꝫ si nõ vi
dit:nec ꝓhibere potuit nõ tenet etiã si
monach⁹ eas abstulisset.qꝛ non ẽ obli
gat⁹ex ei⁹maleficio:vt i se.§.dicit. A.
Idẽ in sum.con.co.ti.q.29.vbi ẽt addit
Hosti.tñ de ꝑori casu dicit ꝙ lꝫ abbas
vidẽdo res auferri:ꝛ nõ ꝓhibendo pec
cet:nõ tñ credit ꝙ ꝓpter hᵒ ip̃e vł mo
nasteriũ obliget exq̃ fuerũt tm̃ penes
personã monachi:ꝛ non penes mõaste
riũ cõmodate:ex̃ de depo.c.i. B.

¶ Quid de maleficio ꝯmisso ꝑ mona
chũ:vel abbatẽ? Rᵒ ƀꝫ Inno. ꝛ Hosti.
Nõ tenet monasteriũ.qꝛ delictũ ꝑsõe
nõ dꝫ redũdare i dãnũ eccłie: ex̃ de re.
iur].delictũ.li°.6°. nisi q̃tũ ad monaste
riũ ꝑuenisset:ꝛ in ei⁹ vtilitatẽ ꝟsuꝫ fu
isset:ar.10.q.2.hoc ius. A .Idẽ i sum.
cõ.co.ti.q.27. B .De ingressu mona
sterii hẽs.ĩ.religio 2°.ꝛ 3°. Itẽ.ĩ.nouiti⁹.
ꝛ.ĩ.votũ 4°. Itẽ de monachis q̃tũ ad
obediẽtiã .ĩ.obediẽtia 4°. Itẽ q̃tuꝫ ad
religionẽ.ĩ.religio.ꝑ totũ.De monacho
apostata.sup̃ apostasia 5°.

Monialis.

Monialis. In monasteriis monialiũ nõ mẽdicantiũ nõ debẽt reci
pi nisi que possũt de ꝓuẽtib⁹ monaste
rii absꝫ penuria sustẽtari.Aliter nulla
eẽt receptio:ex̃ de sta.regu.periculoso
libro.6°.

¶ Oẽs moniales debẽt manere sub ꝑ
petua monasterii clausura . nisi ꝓ tali
ꝛ tanto morbo ꝙ nõ possent cum aliis
absq; graui periculo siue scandalo mo
rari:ex̃ de sta.regu.periculoso.li°. 6°.

¶ Qñ abbatissa vł p̃orissa dꝫ alicui tẽ
porali dño occasione alicui⁹feudi facẽ
homagiũ vł p̃stare fidelitatis iuramẽ
tũ:nisi posset facẽ apud ip̃m ꝙ ꝑ ꝓcu
ratorẽ p̃stet:põt exire cũ honesta ꝛ de
cẽti societate:ꝛ p̃stito iuramẽto eue sti
gio dꝫ reuerti:ita ꝙ in fraudẽ residen
tie nihil fiat:vt in p̃dicto.c.periculoso.
de statu regu.li°. 6°.

¶ Dñi tꝑales nõ debẽt abbatissas p̃o
rissas ꝛ alias moniales habẽtes officia
monasterioꝝ ꝑmittẽ litigare corã eis:
ne oporteat illas euagare ꝓ statuẽdis
ꝓcuratorib⁹. A .In tex.allegato nõ
sic dr.sed ꝙ ip̃i dñi ꝑmittant eas ꝑ ꝓ
curatorẽ in suis curiis litigare:ꝛ nõ co
gant eas ꝙ per se litigent.ne ꝓ ꝯstituẽ
dis ꝓcuratorib⁹: vel aliis huiusmodi
eas oporteat euagari.cũ sit iuri ꝯ̃rium
ꝙ mulieres p̃sertiꝫ religiose per seip
sas litigare cogãtur. B .Et si ip̃i dñi
ꝯ̃fecerit per suos ordinarios ꝯpellant
A .s.cẽsura eccłastica:vt in tex.qui se
quitur. B .vt in dcõ.c.ꝑiculoso.

¶ Iniũgit ep̃is ꝛ aliis p̃latis ꝙ nego
cia:ꝛ cãs monialiũ. A .s.quas monia
les ip̃e hñt agẽ corã ip̃is vł i curiis eo
rũ:vt in dicto.c.ꝑiculoso. B .faciant
corã ip̃is fieri ꝛ tractari ꝑ ꝓcuratoreꝫ
eaꝝ siue sint homagiũ vł fidelitat] iu
ramẽta:vel quicquid aliud: vt in dcõ
.c.periculoso.

¶ Prelati tenẽtur ex p̃cepto in oĩbus
monasteriis monialiũ etiã exemptis
ꝓuidere de clausura expẽsis monaste
rii:vel de elỹnis fideliũ.Idẽ p̃cipit ab
batib⁹ ꝛ aliis ĩferiorib⁹ p̃latis quo ad
monasteria sibi subiecta:vt in dicto.c.
periculoso.Itẽ eaꝝ monasteria etiam
exempta visitari debẽt s̃.exẽpt⁹.§.fi.
Itẽ nulli inhoneste nec ẽt honeste ꝑso
ne dꝫ patẽ accessus vł ingressus ad mo
niales:nisi ex rõnabili ꝛ manifesta cã:
ꝛ de illi⁹ad quẽ ꝑtinet licẽtia sp̃ali: vt
in dicto.c. A .s.ꝑiculoso. B .De ele
ctõe que fieri hꝫ ꝑ moniales hẽs s̃. ele
ctio p̊.§.vlt.Ad mãꝫ monialiũ põt ꝑti
nere qd possit sup̃ eas abbatissa: vide
s̃.abbatissa.Itẽ quid ꝓhibeat monia
lib⁹ꝛ ceteris feminis s̃.femina.

Mortuus.

Mortuus. De his q ip̃e diunt sepultu
ram mortui: vel funeri vel
morienti iniuriãt.vide.ĩ.sepłtura p̊.§.fi.

¶ Utrū liceat spoliare mortuos? R. Nō licet: imo tales s[ecundu]z leges grauissime puniunt. ff. d[e] sepul. vio. l. 3. §. aduersus eos. Nā [et] ph[ilosoph]us 4° ethicorum spoliatores mortuorum latronib[us] ānumerat. Si mortuus suscitaretur q[uod] sacramēta essēt ab eo iteranda. vide. i. sacr[a]m. §. 5° De materia mortuorū habes. i. resuscitatus. [et] i. suffragium.

Mulier. Q[uo]d mulieres siue femine multa nō possūt facē nec etiā [con]tra eas fieri: hēs sup[ra] femina. Et d[e] mōialib[us]; s. monialis. [et] d[e] mulierum ornatu. i. ornat[us].

Multitudo. Quid fiet cu[m] peccat multitudo: vide supra correctio p[ri]. §. finali.

Munus. Triplex ē genus munerum. Un[de] Grego[rius] sup illud Isai. 33° Qui excutit manus suas ab oi munere dicit. Q[uo]d aut ē mun[us] a manu: aut ab obsequio: aut a lingua. Mun[us] a manu ē pecunia. Et noie pecunie itelligit[ur] ois res t[em]p[or]alis siue mobil[is] siue imobil[is]. i. q. 3. per totū. Munus ab obseq[ui]o ē seruit[ium] idebite ipēsa. Mun[us] a lingua ē fauor. i. q. i. sūt nōnulli. De [his] [com]pleni[us] hētur. i. simonia p[ri]. §. 14° qui incipit. Utrum munus ab obsequio.

¶ Utrum liceat p[er] munera ad fidē trahē ifideles? R. s[ecundu]m Ray. Infideles ad fidē trahi possūt p[ro]missionib[us] [et] muneribus: ar. 23. q. 4. d[ic]z hō. [et] q. 7. q[uod] aūt. dis. 45. q[ui] sincera. [et] ēt p[er] grauiorē exactōez pensionū in p[ri]ncipio locatōis. Nā postea n[on] licēt. 23. q. 6. iā v[er]o. S[e]z addit h[ic] Guil. q[uod] nō iō. dāda sunt munera. s. p[ro]pt[er] fidē recipiēdā ex pacto: sed si vellēt baptizari nisi timēnt pauptatē int[er] xp[ist]ianos possint eis dari v[e]l p[ro]mitti. Itez posset xp[ist]ian[us] infideli dare nō p[ro]pter fidē recipiendā: sed p[ro]pter beniuolētiā captandam: vt sic facilius eū [con]uertē posset. [et] h[uius]modi. Ad h[oc] facit s[upra] iude[us] 3°. §. p[ri].

¶ Utrum aūt liceat p[er] mūera attrahē ad religionē. vide sup[ra]. religio 2°. §. 2°. A.

Et vtrum iudici liceat recipe mūera a p[ar]tib[us]. vide sup[ra]. iudex p[ri]. §. 4°. B.

Mutilare. Utrum liceat aliquē mutilare: hēs s[upra]. homicidiū p[ri]. §. fi. Sil[ite]r an liceat mutilare seip[su]m hēs sup[ra]. homicidiū 5°. §. fi. Et de mutilatis siue a se siū ab alio: vide. i. vitiat[us] corpe. §. 2°.

Mutuum dicitur quia de meo fit tuū. A. [et] obligaris ad reddēdū tantūdem i genē suo. [et] [con]sistit i his q[ue] dantur ad numerum pōdus vel mēsurā: vt. l. 2. ff. si cer. pe. B. Et d[ic]z dari mutuū nihil inde sperādo vltra sortē al[ite]r eēt vsura vn[de] vide mul[t]a circa h[oc]. i. vsura p[er] totum.

Naufragus. Quicq[ui]d ex naufragio accipit[ur]: siue de ipa naui: siue de mari: siue de littore restituēdum est. ff. eo. l. si q[ui]s ex nauigio. Aliter nulla [con]suetudie statuto vel p[re]cepto excusatur quis. q[uia] furtū cōmittitur. ff. de acq. re. do. l. qua ratione. in fi. C. de furt[is]. l. meū. Quin etiā s[ecundu]m leges si petat[ur] infra annū [con]dēnabit[ur] ad restituēdū q[ua]druplū: s[ed] p[ost] ānū i simplum: vt in p[re]dicta. l. meū. [et] ff. eo. l. i. Secūdū etiā canones si is qui accepit res naufragorum etiā eēt ep[iscopu]s vel p[re]latus aut cleric[us] d[ic]z deponi. ex[tra] de accu. cū dilecti. p[ri]. Laic[us] v[er]o nisi satisfecerit d[ic]z excōicari imo excōicat[us] ē: ex[tra] de rap. excōicatiōi. A. Et ibi p[atet] q[uod] hec excōicatio [com]prehēdit etiā cl[er]icos. cū tex. indisticte loquat[ur]. B. Hoc intelligas nisi sint talia nauigia q[ue] piraticā tyrānidem exerceāt. vel sint inimica nōi xp[ist]iano vel p[ri]ncipi. C. de fur. i auc. nauigia. A. Et ibi p[atet] q[uod] p[re]dantes naufragos seu vsurpātes de p[er]dita ex naufragio debent oiu[m] bonorū publicatōe mulctari. Et oia etiā predicta notantur in sum. con. li° 2° titu. 5. q. 27. B.

¶ Quid si dn[i] terrarū cōponāt cū nautis aliq[ui]d ab eis recepto p[ro] eo q[uod] securant eos q[uod] si naufragantur nihil accipient vel accipi p[er]mittēt ab eis? R. s[ecundu]m Guil.

Cũ al' deberet h° gtis facẽ nõ licet ali
gd ista de cã recipe ab eis. A . Et ac
ceptũ dz rsti tui: cũ naute pẽsionẽ hu'
mõi ñ ɔstituerit simplr' z absolute spõ
tanei: sz ne deteriora sustinerẽt bz eũ.
Guil. z i sũ. cõ. eo. ti. q. 28. vbi ẽt pz ꝙ id
qd segtur nõ vr' dictũ Guil. B . Nisi
sicut i qbusdã loc] ɔstituit ꝙ qcũqz ac
cipit aliqd de ipo mari debeat ide cer
tã moderatã portõez hrẽ. Hi'. n. statu
tũ fit i fauorẽ naufragoz ad hoc ꝙ ho
mines magis studeãt pquirẽ res ipas
z pmient de labore suo. A . Tale sta
tutũ seu ɔsuetudo vr' oio nil valẽ: cum
penit' tollat p auc. nauigia. C. de furt].
z. c. excõicatõi. ex' de rap. Vñ z s. in pn°
bñ dr' ꝙ i h° cãu nulla ɔsuetudie statu
to: vl' pcepto qs excusat. B.

Negligentia.

Vtrũ sit peccatuz mortale? R° ſm Tho. scda se
cũde. q. 54. Dupl'r põt eẽ mõtale. p° mõ
ex pte ei' qd ptermittit p negligẽtiã.
Qd quidẽ si sit de nccitate salutis siue
sit act' siue circũstantia erit pctm mor
tale. Alio° ex pte cãe. Si. n. volũtas itã
tũ sit remissa circa ea q̃ sũt dei vt tota
lit a caritate dei deficiat: tal' negligen
tia ẽ pctm mortale. Et hoc pcipue ɔtin
git qñ negligẽtia seqt ex cõtẽptu: alio
qn si negligẽtia ɔtingat i ptermissiõe
alic' act' vl' circũstantie q̃ nõ sit de ne
cessitate salutis: nec h° fiat ex ɔtẽptu:
sz alio defectu feruoris q ipedit infdũ
ppter aliqd veniale: tũc negligentia
nõ ẽ mortale pctm: sz veniale. A . Jo
in sũ. con li° 3° ti. 33. q. 230. B . De negli
gẽtia iudicis laici z quõ suppleat p iu
dicẽ eccliasticũ hẽs s. iudex 2° §. 6° De
negligẽtia ɔferẽdi bñficia eccliastica:
hẽs s. bñficiũ p° § p°. Et ibidẽ ẽt d negli
gẽtia eligẽdi vl' puidẽdi i ecclia catbe
drali vl' regulari.

Negociatio.

Que sunt negocia il
licita: z que nõ? R° ſm Ray.
Jllicita de sui nã sũt illa q̃ sine pctõ fie
ri nõ pñt. vt vsura. simonia. furta. z adl'
teria. z h' modi. Et sunt hec oib' phibi
ta. i4. q. 4. nec hoc quoqz. i. q. i. reperiũ
tur. in fi. ex' d iureiur. z si xps. xo. Quedã
. n. phibẽtur qz p se mala sunt. Quedã
xo nõ sũt illicita ex sui nã: vt tutela. cu
ra z omne exercitiũ artiũ mechanica
rum. vt textorie sutorie z similiũ q̃ ne
cessaria sunt vsui humano.

Vtrz negocia q̃ d se sũt licita possint
eẽ illicita? R° ſm Ray. Possũt fieri il
licita multipl'r. p° mõ qdẽ ex cã: vt qñ
fierẽt ppter auaritiã. s. ppter iprobaz
cupiditatẽ diuitiaz z nõ ad nccitatem
sz ad aliũ finẽ malũ. A . Qd sp ẽ nisi
fiant ad subuẽtõem alic' rõnabilis ne
cessitat] sue vel pximi z nõ pncipalit
ppt lucrũ: vt pt colligi ex dict] p Tho.
scda scde. q. 77. arti. 4° z p dñm Pe. d
anchorano. i. c. p° de vsur. li° 6° z p ea q̃
hẽnt i sũ. cõ. li° 2° ti. 8. q. i. ſm glo. Ray.
B . Et bz hoc phibita sũt oib'. 47. di.
oẽs. z. c. sicut hi. 2° ex tpe: vt si fiant die
bus festiuis i qb' ab h' modi opib' ces
sandũ ẽ: vt s. ferie. §. 7° z 8° A . q inci
pit. quib'. z se. B . Jtẽ ex tpe sic pñt
dici iudicia inhonesta q̃ fierẽt d nocte
aut nõ clara die: ex' de offi. del. cõsuluit
. ff. de ori. iur]. l. 2. §. z qz ingratib'. 3° ex
psona. qz clicis z religiosis talia phibi
ta sũt. 2. Thi. 2° nemo militãs deo ipli
cat se negociis sclarib'. Hiero' dis. 88.
Negociatorẽ clericũ z ex inope diuitẽ
z ex ignobili gliosuz q̃si quãdã pestez
fuge: ex' ne cle. vel mo. p totũ. De hac
mã hẽs adhuc. i. §. añplt. z plt. Laic] xo
illa sunt cõcessa dis. 86. puenit. z Aug'
. 88. dis. Fornicari hõibus semp nõ licz
. i. nunqz. Negociari aliqñ licet: aliquã
do nõ. Añ. n. qz aliqs sit eccliastic' licet
ei negociari: facto iã eccliastico non li
cet. 4° ex loco. qz i loco ihõesto z suspe
cto non dz qs negociari seu conuersari
. ff. de arbi. l. si cũ dies. §. si arbiter. 8i. di.
in oibus. 27. q. i. siqs sacro. Jtẽ qñqz sũt
ihonesta ex loco ppter loci excellẽtiaz
puta qñ in ecclia h' modi fierẽt: q̃ non
est loc' negociatõis: sz orõis. vñ z ipse
dñs eiecit inde vendentes z ementes.

Math.21.º ꝛ Joh.20.et.16.q.8.ꝛ hoc dixi
mus. A .Adde ꝙ quinto negociatio
reddit illicita ex mõ: vt si fiat cũ men
daciis deceptõib⁹ ꝛ sĩlibus: vt in sum.
con.dicta.q.1.vbi hec nõntur ẜm Ray.
ꝛ Hosti.ꝛ Al. B.
¶ Negocia quedã sunt q̃ sine pctõ vix
fieri pñt.d̃ pe.dis.5.negociũ.Et gra exẽ
pli ponũtur qnqꝫ.s.cura rei familiaris
militia.mercatio. ꝓcuratio. ꝛ admini
stratio.de pe.dis.5.q̃litas.ꝛ.c.falsas.dis.
.25.qualis.dis.88.cõsequẽs.hec Ray.Sꝫ
Hosti.addit dici.Adde sextũ qđ q̃si pi
culosi⁹ ẽ oĩbus.s.aduocatio. Sꝫ ꝛ septi
mũ nõ dimittas.s.ep̃atus officiuꝫ q̃ ni
hil miseri⁹ ꝛ piculosi⁹ si ꝑfũctorie aga
tur.40.dis.añ oĩa. A .Ista duo vltia
pñt sub ꝓcuratõe ꝛ admĩstratõe com
p̃hendi: vt in sũ.con.eo.ti.q.18.vbi etiã
addit ẜm Ray.ꝙ pnialis caute ꝛ diligẽ
ter dꝫ dirigẽ intẽtos talib⁹ vt r̃cto fine
laborẽt ꝛ exerceãt officia sua. B.
¶ Utrũ negociatores possint licite lu
cra recipe? R̸ ẜm Guil.Cũ laborent ꝓ
oĩb⁹ ꝛ q̃i cõe negociũ ĩ mercib⁹ gerant:
possũt moderatũ lucrũ accipere.Sec⁹
de ĩmoderato: ex̃ de emp.ꝛ ven.c.p̃. A.
Moderamẽ aũt h⁹modi lucri ẜꝫ glo.
Ray.ꝛ in dicta.q.18.ad arbitrium boni
viri limitãdũ est.q2 nõ ẽ determinatũ
q̃ñtũ in singulis solidis aut libris aut
marchis accipe liceat de lucro.Hosti.
aũt vt ibi pꝫ dicit ꝙ ad hoc vt merca
tores sine oĩ fraude officia sua exerceãt
bona fide ꝯsulerẽ talib⁹ ꝙ de licentia
ep̃i sui scirẽt quãtũ pñt lucrari ĩ mẽsu
ra bladi ꝛ vini ꝛ sĩlib⁹: vel quantũ ꝓ li
bra possent vltra q̃ñ emerũt vendere ĩ
recõpensatõeꝫ laboꝝ ꝛ expẽsaꝝ. ꝛ si sic
vẽderẽt sine mẽdacio: ip̃os crederẽ eẽ
ĩ tuto q̃ ad peccatũ negociatõis: ar. ex̃
de emp.ꝛ ven.c.p̃.Hi autẽ qui hoc non
faciũt, sine piculo vix euadũt. B.
¶ Quid de artificib⁹ q faciũt vel ven
dunt gladios sagittas balistas aut ve
nena ꝛ sĩlia? R̸ ẜm Ray.Si ꝓpter h⁹
faciũt vel vẽdũt vt hoĩes hẽant talia
ad abusum: aut etiã si scient vẽdũt il
lis seu donãt quos extimãt talib⁹ abu
suros mortal'r peccãt.Et oĩa pctã que
inde sequũtur eis ĩputantur.xi.q.3.p̃ci
pue.27.q.2.si tu abstines.5.q.1. votum.
Si aũt tales negociatores dicãt se bo
nã intẽtõem habuisse: q2 credebãt ꝙ
emerẽtur ꝓpter licitũ vsũ. vl' si nihil
super hoc cogitabãt seu ignorabãt ꝙ
eẽt illicitũ talia facẽ vl' vẽdẽ: ĩ oĩb⁹ di
ctis casib⁹ distiguo.q2 si ille res pñt eẽ
vtiles: vt arma in bello iusto. aurifri
giũ ad ornamẽta eccl'iastica.q̃dã etiaꝫ
venena ad aliquod medicinale vel ꝯ
alia nociua: q talia vẽdũt nõ peccãt ni
si forte ꝓbabil'r dictaret sibi conscia ꝙ
emptor rẽ q̃rit ad malũ.Tũc.n.non dꝫ
vẽdẽ.23.q.5.de occidẽdis.ꝛ.5.q.5 nõ oĩs.
A .vel nisi exercitio alic⁹ artis indiffe
rent.i.q̃ põt eẽ licita ꝛ illicita pl'es ma
le vterẽt: q2 tũc tal' ars efficit illicita ꝛ
extirpãda.Uñ Chriso⁹ sup Math. et
ponit Tho.scđa scđe.q.169.art..2.º dicit
Eas solas oꝫ artes vocare q̃ nutrimen
toꝝ ꝛ eoꝝ que ꝯtinẽt vitã nr̃am sũt tri
butiue ꝛ constructiue.Si tñ operibus
alicui⁹ artis vt pl'es male vterẽt q̃uis
de se nõ sint illicite: sũt tñ ꝑ officiũ p̃n
cipis de ciuitate extirpãde ẜꝫ documẽ
ta Platonis.hec ille.Qđ põt intelligi
ueꝝ nisi tal' ars eẽt circa rẽ oĩno nccĩaꝫ
puta tabnã.hospitiũ.ꝛ hi⁹.q2 tũc nõ ꝓ
hiberet ꝓpter nccitatẽ: sed al'r ꝓuidẽ
dũ foret ꝯ incõuenient accñtia.83.dis.
ꝯsentire. B .Si ṽo ille res ad nullũ
vsũ sũt vtiles nisi ad peccãdũ. A .sic
sũt q̃dã venena mortifera ꝛ ad nulluꝫ
bonũ vsũ vtilia: vt suture suꝑflue ac
sũptuose camisiaꝝ q̃s p̃cipue faciunt
hispani dãtes ꝓ factura vni⁹ camisie
pl⁹i triplũ vl' q̃druplũ q̃ñ valeat tota
camisia.ꝛ sĩlia ẜm eũdẽ Ray.ĩ ti.d̃ neg.
scl'arib⁹.§.sed quid.vbi p̃dicta ponit.
B .tũc indubitanter peccãt faciendo
tenẽdo.uẽdẽdo.seu donãdo aliis.21.q.1.
c.p̃.ff.d̃ ꝯhẽ.emp.ꝙ sepe.§.veneni ma
li.q2 flagiciose rei nec ẽptio nec mãda
tũ: nec societas valẽ põt.ꝛ oĩa mala se
q̃ntia isti ĩputabũt.q2 q occasionẽ dã
ni dat dãnũ d̃disse vr̃.ex̃ d̃ iur.ꝛ dam.

da.si culpa.Con.Tho.ꝛ Hosti.

¶ Quid de his q faciũt vel vendũt or
nameta mulierꝝ: aut sotulares pictos:
aut vestes cũ imoderata sũptuositate
ↄsutas? R̃n° ẜm Tho.scđa scđe.q.169.
Quia mulieres licite pñt se ornare: vł
vt ↄseruẽt decẽtiã status sui: vel ẽt ali
quid supaddere vt placeãt viris ꝓpri
is: ↄñs ẽ ꝙ artifices taliũ ornamẽtoꝝ
nõ peccãt i vsu talis artis: nisi forte in
ueniendo aliq̃ curiosa ꝛ supflua. vnde
Chriso⁹ dicit sup Math.ꝙ ab arte cal
cearioꝝ ꝛ textoꝝ multa abcidẽ opꝫ. Et
.n.ad luxuriã deduxerũt nccitatẽ eius
corrũpentes artẽ male arti ↄmiscẽtes
A .Satis pꝫ per Tho.i loco allegato:
ꝙ artifices itm̃ peccãt inq̃tũ ꝛ vtẽtes
ẜm distinctõez positã i.§.pcedẽti.Quõ
vero peccẽt vtẽtes đo dãte dicetur .i.
ornatus. B.

¶ Quid de factorib⁹ taxilloꝝ.schacoꝝ
aleaꝝ.ꝛ h⁹mõi? R̃° ẜꝫ Guil.Quia lud⁹
taxilloꝝ vt frequẽti⁹ pctm̃ mortale est.
vt dictũ est s̃.lud⁹ alee.§.3°.nõ est licitũ
viuere de artificio taxilloꝝ.Sed de fa
cientib⁹ schacos ꝛ tabellas qb⁹ freq̃n
tius ludit ad subleuatõem tedii vł la
boris nõ videt illicitũ: vt s̃.lud⁹ ꝛ ioc⁹
.§.p̃.2°.ꝛ 4°. A .Uerꝝ ẽ si sic eẽt ꝙ cuꝫ
his sine pctõ luderet qđ hodie sic esse
nõ videt: alr idẽ dicẽdũ eẽt de his qđ đ
taxillis ꝓpter eãdẽ rõnẽ: ar.ex̃ de vb.
sig.itelligẽtia.vt ꝛ põt colligi ex dictis
s̃.§.quid de artificib⁹.i additõe. B.

¶ Quid de faciẽtib⁹ serta de floribus
in dieb⁹ festiuis? R̃°. Nõ credo eẽ excu
sabiles: qꝛ p̃ter periculnm qđ de facili
põt ↄtingẽ ex abusu hi⁹ que sunt icita
mẽta vanitatis ꝛ lasciuie violat obser
uantia diei sacre i operãdo. A .Huc
usꝫ vr fuisse dictũ Guil.vt in sũ.cõ.eo.
ti.q.20.ad fi.Nõ aũt qđ seqtur: sed ꝛ il
lud verꝝ eẽ puto sane intellectũ. B .
lꝫ posset eẽ labor tã modic⁹ ꝛ sine p̃cio
nec ad lasciuã intẽtõem: sed moderatã
recreatõem ꝙ nõ eẽt pctm̃ aut nõ mor
tale snĩa est Guil.

¶ Utrꝫ aliqua negociatio sit clericis li
cita? R̃° ẜm Ray.Si clic⁹ indigeat põt
aliq̃ honesto artificio sibi nccĩa acqrẽ.
dũ tñ ꝓpter h° nõ desit a diuinis officiis
dis.91.p to.de ↄse.di.5.nunq̃.ex̃ ne cle.
vel mo.c.p̃.Itẽ põt recipe possessiões
excolẽdas ad q̃rtã vel q̃ntã ptẽ.ꝛ hi⁹:
seu ↄducẽ ipas ad sustẽtatõem suã et
suoꝝ: ar.dis.86.pueniт.in vbo auaritie
cã. A .Et ibi h° sentit glo. B .Et dis.
91.cleric⁹.Satis con.Hosti. Põt etiaꝫ
locare aĩalia vt oues ꝛ boues. A .Ue
rũ est si hẽat eos de suis decimis: vł de
successione parẽtũ vł aliunde sibi da
tos: ꝛ si ẽt hẽat mlta pascua ꝛ emat pe
cora vt pascãtur ibi ad nccĩam susten
tatõem suã ꝛ suoꝝ ꝛ in alimẽtũ paupe
ruꝫ. Si aũt emat pecora vt tradat ad
cremẽtũ: vł vt aliqd agat in fraudẽ ne
gociatõis illicitũ est ẜm glo.Ray.vt in
sũ.con.eo.ti.q.3. B .ad certũ fructuꝫ
dũmõ per ↄctũ q alr sit licit⁹: vt ꝛ Guil.
dicit addẽs ꝙ ẽt põt emẽ rẽ vt eã meli
oratã cari⁹ vẽdat: vtputa pullũ equuꝫ
nutriẽdo.vel si tabulã emat vt faciat
imaginẽ.Nã i talib⁹ nõ ẽ negociatio sꝫ
artificiũ: vt nõtur.14.q.4.canonũ. A.
In glo. B .đ ↄse.di.5.nũq̃.ex̃ ne cle.
vł mo.c.p̃. A .Predcã ẽt nõnt i sũ.cõ.
li.2°.ti.7.q.4.i.ꝛ ti.8.q.2.ad fi.ꝛ.q.se. B.

¶ Que pena clicoꝝ q alr negociis scła
rib⁹ se imiscẽt? R̃°. Debẽt excõicari: ex̃
ne cle.vł mo.sub ĩtmiatõe. A .Istđ
.c.nõ vr ibi hẽri.verꝝ tñ est ꝙ ꝓ oi pec
cato mortali a q̃ qs nõ vult corrigi põt
excõicari.xi.q.3.nemo epoꝝ.Alr.c.icipit
ẜm instituta.ꝛ est ibi. B .ꝛ si nõ se cor
rexerint debent deponi.dis.91.clericus.
ex̃ ne cle.vel mo.sꝫ nec.Ita tñ ꝙ religi
osi districti⁹ q̃ alii puniãt: vt i dicto .c.
sꝫ nec.In foro aũt pniali dꝫ eis iniũgi
vel saltẽ ↄsuli: vt ea q̃ ↄ formã p̃dictã
lucrati sũt studeãt paupibus erogare.
14.q.5.q hẽtis. A .Nã ad h° non tenet
p̃cise ẜm glo.Ray.vt in sũ.con.eo.ti.q.
.5.vbi ẽt nõntur q̃ i h°.§.hñtur. B .Cir
ca negocia clicoꝝ pła hẽnt s̃.clicus 2°.
A .Et ibi lati⁹ de his penis dr. B .Itẽ
ad mãm negociatõis ptinẽt plura que

bĩtur s̄.emptio.r.ĩ.vſura.3º

N Eophitus quis dicat? R° ſʒ Ray. Neophit⁹ dr̃
nouellus in fide.a neos qḋ ē nouum ꝛ
phitos qḋ ē fides.48.diſ.qm̄. Jtē neo
phiti dicũt nouelli ĩ rligiõe.di.48.lic.
Jō Poſt. A .Jō i ſũ.ↄ li.3.ti.14.q.1. B
¶ Quare neophiti ꝓhibẽt ordinari?
R° ſm Ray.Cauſa ē duplex.Una cā ē
ne incidant in ſupbiā putãtes ꝙ fides
xp̄iana ſiue religio multũ eis ĩdigeat.
48.diſ.§.p̊.ꝛ.c.qm̄.Alia cā eſt q̄ nõ ſũt
experti ſtat⁹ eccl̃ie vel religionis nec ſci
unt modos pſonaꝝ.Jtem nõ ieiunaue
runt nec fleuerũt nec ꝓbauerũt nec ꝓ
bati ſunt:vt in dicto.§.p̊.ꝛ.c.quoniam.
Uñ tales nec ad minores ordines pro
moueri debẽt:imo nec tonſurari:ar.19.
q.3.monaſteriis.Satis con.Hoſt.ꝛ Ho
ſti. A .Jdem in ſum.con.eo.ti.q.2.ꝛ.3.
B .De neophitis in religione:vide.ĩ.
nouitius.

N Otorium qd ſit? R° ſʒ Ray. Notorium aliud iuris:aliud facti.
Notoriũ iuris ē de quo qs canonice ē
cõdẽnat⁹:vl' in iure ↄfeſſus:vl' legitie
ↄuict⁹.15.q.5.p̄ſb̄r.2.q.vltia.ſi qs.p̄ſb̄r
ꝛ.c.ſciſcitãtib⁹.2.q.6.ſi qs appellat. A.
Al' icipit.ꝛ q apellat. B .§.ſł ꝛ quoꝝ
ex̄ de coha.cle.ꝛ mu.vr̃a.ꝛ.c.q̄ſitũ. No
toriũ ꝟo facti ē cũ ppl'us ē teſtis ꝛ diſſi
mulatiõi nõ ē loc⁹.61.diſ.i ſacerdotib⁹
in fi.ex̄ de coha.cle.ꝛ muli.tua.ff.de ri.
nup.l.palã.i p̄n.º Et hoc itelligit̃ ſiue ſit
crimẽ notũ oib⁹ q ſũt ĩ illo loco.s.villa
vel pꝛochia. A .Etiã ſi i loco nõ ſunt
niſi decẽ.qa decẽ hoies ppl'm faciunt.
10.q.3.vnio.ſm glo.Ray.ut i ſũ.con.li°
3.ti.30.q.15.vbi etiã hec oia notant̃ que
ꝛ hic ponũt̃.Et nõt glo.in dicto.c.vnio
.ſ.ꝙ decẽ faciũt plebẽ.Et glo.Ray.vbi
s̄.dicit ꝙ ſi ẽt parochia hẽat mille pꝛo
chianos ꝛ ſolũ decẽ ex illis g̃ues ꝛ hõe
ſte pſone ſcãdalizẽtur.ↄ focaria ſacer
dotis põt dici ꝙ ppl's ſcãdalizat̃:cũ de
cẽ hoies ppl'm faciũt:vt dictũ ē. Hoc
glo.Ex quo pʒ ꝙ illi ſup quo ē tale ſcã
dalũ eſt purgatio indicẽda.ex̄ de cohi.
cle.ꝛ mu.tua nos. B .ſiue maiori pti
A .facit.2.q.1.de manifeſta. B .Et
tale notoriũ iteꝝ ſubdiuidit̃.q̄ aliud
ē notoriũ facti actus durãtis:vt cũ qs
tenet adulterã publice ĩ domo:ſiue ẽt
ↄcubinã.Aliud ē notoriũ facti tranſeũ
tis:vt cum aliquis publice hoĩem iter
fecit.Sʒ ꝛ ē tertiũ notoriũ facti p̄ſum
pti:vt ſi aliquis publice hitus ē ꝓ filio
vel affine ꝛ h⁹modi. Jn notorio igitur
iuris exigit̃ qñq3 ꝓbatio ↄ negantẽ:ex̄
de ſen.ꝛ re iudi.ſicut. Jn notorio ꝟo fa
cti nõ reqrit̃ ordo iuris q al' etiã regl'a
riter obſeruãdus ē:ex̄ de iureiur̃.ad no
ſtrã.2.º Euidẽtia nãq3 patrati ſceleris ñ
indiget clamore accuſatoris:extra de
accu.euidentia.

N Ouitius. Utrũ ipubes .ſ.añ.14.annũ
A .ſ.quo ad maſculum:q̊ ꝟo
ad feminã pubertas dr̃ i.12.º20.q.2 puel
la.ꝛ s̄.ipubes. B .poſſit itrare religi
onẽ:vt ſit ibi nouiti⁹? R.º Talis qdem
põt offerri a parentib⁹ ſi ip̄e cõſentit
20.q.1.puelle.Et nihilominꝰ q̃3 cito pue
nerit ad pfectã etatẽ.ſ.ad.14. ãnũ põt
egredi.20.q.3.p̄ñs.ex̄ de regu.cũ ſimus
A .Et ibi hoc notat glo. B .Qḋ ſi tal'
ĩpubes ꝓp̄a volũtate intrat:põt exhi
a p̄re vel tutore.20.q.2.puella. A .Et
ibi addit̃.Ac ſi ãnum ꝛ diẽ diſſimulãdo
ↄſẽſerit ſiue tutores ſiue parẽtes neq3
ip̄e neq3 ip̄a mutare poſit dic̄ glo.vſq3
q̊ puenerit ad legitimã etatẽ. B.
¶ Utꝝ nouitio ingrediẽti religionem
ſufficiat ꝙ attigerit 14.ãnũ? R.º Non
ſufficit:ſʒ opʒ ꝙ perfecerit:vt exp̄ſſe
hẽt̃ ex̄ de regu.ad nr̃am.in tex.ꝛ glo.ꝛ
.c.ſignificatũ.Alit̃ põt repeti vt in p̄ce
dẽti.§.dictũ ē. A .Ad p̄dicta vr̃ facere
.c.is q.de re.iur.li.º6.º
¶ Sʒ vtꝝ ſufficiat ſi malicia ſuppleat
etatẽ? R° ſm Ray.Sufficit ex̄ ↄ regu.
poſtulaſti.Sʒ h°nullo°ē veꝝ.ſic exp̄ſſe
nõt̃.20.q.i.i ſũ.q.Et idẽ ponit Jo.an.ↄ
reg.eos.i cle.Qḋ aũt Ray.dixit ꝙ ſuffi

ciebat si malitia suppleret etatē. verū
dixit suo tpe.s.qñ fec̄ sūmā ꝛ currebat
ꝑoꝛ ꝯpilatio decretaliū:sed hodie ꝺ ip
sa decretali postulasti:ꝟba illa subtra
cta sūt. A .Idem dicit glo.in dicto.c.
postulasti. B.

¶ Qꝺ ē tp̄s ꝓbatōis i nouicio? Rx.º Sic̄
ex p̄dictis p3:ē.15ᵘ.ānus. Nā cū nō pos
sit igredi nisi ꝯpleto.14.º āno: vt in 2.º §.
dictū ē. seqtur ꝙ tūc incipiat annᵘ pro
batōis. Et hᵒ ēt ip3 exp̄sse tradit Jo.an.
ex̄ de regu.bñficiū.li.º 6.º ꝛ.c.is q.eo. lib.º
S3 ꝛ hᵒ rōnabile ē.qꝛ tp̄s ꝓbatōis dat̄
ad ꝓbādū austeritatē r̄ligiōis: vt ex̄ ꝺ
regu.ad apl̄icā. Int̄ q̄s p̄cipua ē custo
dia castitat̄:quā cōiter loq̄ndo nō est
aptᵘ antea ꝓbare.ꝛ iō si infra dictū tp̄s
gestatᵘ fuit habitᵘ q nec scissura nec co
loꝛe distinguit̄ ab hitu ꝓfessoꝝ nō ꝓpt̄
hoc inducit tacitā ꝓfessionē. Secᵘ si tal̄
hitus pᵘ dictā etatē gestatᵘ fuerit:quia
ꝓfessionē iducit: vt i cle.eos.de regul̄.
A .Satis ꝓ p̄dict̄ vr̄ facē.c.i.i p̄n.º ex̄
de regu.li.º 6.º B.

¶ Que pena si qs añ legitimū tp̄s ꝓ
batōis nouiciᵘ recipiatur ad ꝓfessionē
Rx.º In oꝛdibus mēdicātiū illi q r̄cipe
rēt icurrerēt triplicē penā.p̄ma ē quia
peccarēt moꝛtal̄r eo ꝙ agūt ꝯ id quod
p̄ceptū ē i ꝟtute obie ꝛ sub pena excōi
catōis.scd̄a pena ē qꝛ oēs q r̄cipiūt sūt
suspēsi a receptōe cuiuscūq; ad ꝓfessio
nē.tertia est ꝙ a suis fr̄ibus debēt pu
niri pena q̄ solet iℏigi ꝓ culpis ḡuibᵘ:
hñt hec ex̄ de regu.nō solū.li.º 6.º ꝛ.c. cō
stitutōem. Ille quoq; q sic receptᵘ fuit
l3 secular̄ eē nō possit: nō tñ est alliga
tus ipi oꝛdini ꝑ illā ꝓfessionē. A .In
dicto.c.ñ solū.sic dr̄. In ꝟtute obie sub
pena excōicatōis districtiᵘ ihibemᵘ:ne
añ ānū ꝓbatōis elapsū q ē maxime in
subsidiū fragilitatis hūane regularit̄
istitutᵘ quēq; ad ꝓfessionē3 vr̄i oꝛdinis
seu ad renūciatōe3 scl̄o faciēdā recipe
nec ꝯstitutū ifra hᵘmodi annū aliq̄te
nus ipedire:q̄ minᵘ ifra ipm ad aliā re
ligionē quā maluerit trāseat. Uel nisi
maioꝛ tñ.14.ānis exñs ꝓfessus fuerit
tacite vel exp̄sse aut euident̄ ꝯstet illū
uitā voluisse mutare:qꝺ tñ nō p̄sumit̄
nisi clara ꝓbatōe vl̄ ꝯpetētibᵘ indiciis
oñdat̄ ... ad seculū redire:sicut ꝺ sua
volūtate p̄cesserit p̄sumat̄. Qꝺ si foꝛ
te cōtra.ꝛc. Et intelligit̄ qs seculo renū
ciare:ꝛ vitā voluisse mutare qñ bona
sua distribuit paupibus: vt nōt glo. ꝛ
Pe.de ancha.sup dicto.c.nō solū. Ubi
etiā idē dicit Archi.addēs idē esse si qs
qñ ingredit̄ religionē facit testamētū.
at si debēt moꝛi ꝛ transferat oīa bona
sua in heredes ꝛ legatarios ꝛ i pias cās
ꝛ mutat hitū. Et iō ꝟba illa q̄ hēnt̄ i re
gula oꝛdis minoꝝ. Uadāt ꝛ vēdāt.ꝛc.ñ
sic accipiēda sunt.vt ex his volētes in
gredi religionē cogātur vl̄ ēt inducant̄
ad distributōem faciēdā ifra ānū ꝓba
tōis:al̄ locū hērent pene dicti.c.non so
lū. S3 vt eis oñdat̄ ꝙ illud debēt agē
añ ꝓfessionē oio si ꝑ p̄ns ꝓp̄o motu nō
fecerit.ꝛ q̄liter i religione debeāt viuē
v3 exproꝑari penitᵘ tā in sp̄āli q̄3 ēt in
cōi:sicut ꝛ accepi ex collatōe ꝑitissimo
rū doctoꝝ. B .In aliis ꝟo oꝛdibᵘ ꝓ
fessio exp̄ssa vl̄ tacita pōt fieri licite in
fra annū.ꝛ si fiat exp̄sse etiā scl̄ari hitu
nō mutato illi religioni p̄cise obligat̄
quā ꝓfessus est. Si ꝟo fiat tacite.s.per
susceptōem habitᵘ ꝓfessoꝝ: tūc infra
ānū nō obligat̄ illi religioni sp̄āl̄r s3 ge
neral̄r religioni:dūmodo recipiens sit
etatis apte.ꝛ si fuit sciēs ꝛ volūtarius:
ꝛ si i illo hitu ꝛ volūtate triduo ꝑseue
rat: ex̄ de regu.ꝯstitutōem.li.º 6.º

¶ Pone ꝙ noviciᵘ apte etatis fuit in
aliq̄ religione mēdicātiū ꝑ tres mēses
postea exiuit:ꝛ post alios tres menses
reitrauit:nūqd p̄mi tres mēses debēt
cōputari ad ānū ꝓbatōis? Rx.º fm Bo
nicōtru3 doctoꝛē decretoꝝ filiū Jo.an.
i q̄dā qōe disputata. Dicēdū ꝙ nō. Nā
ꝯstat ꝙ iura statuerūt ānū ad ꝓbādū
regulares austeritates: vt ex̄ de regu.
ad apl̄icā. S3 regular̄ austeritas ꝓ sui
maxima pte in continuatōe consistit.
Nam aliquis posset faciliter ieiunare
siue abstinē vno die vl̄ mēse q foꝛte ñ

possz ɔtinuare: iō ad verā ꝓbatōez cō
tīuatio reqrit̄. Nā alr eēt ꝓbatio si qs
vno mēse staret ī ordie ꝛ vno ī seculo
ꝛ postea iteꝝ vno in ordie: ꝛ vno ī sclo.
ꝛ sic facerꝫ p ānū ꝛ bi⁹. Preterea cū tex.
indiffinite loqtur dicēdo austeritates
vniuersalr ipas ɔpbēdit: vt nō. p Dy.
ꝺ re. iur. ī rubca. A. fac ex̄ ꝺ ꝺci. ad au
dietiā. B. Pōam⁹ g° ꝙ itrauit ī ianu
ario ꝛ°exiuit ī carnisp̄uio: deinde rein
trauit in pasca si pmi mēses ɔputabū
tur ei nihil ꝓbauit de qdragesi ma. Et
silr dicā ꝺ aduētu vl ꝺ hyeme seu esta
te: ī qb⁹ āni ptib⁹ vāie st̄ rligiōis auste
ritates. Prefea qñ iura loquūt̄ de āna
li spacio de ɔtinuo itelligēdū ē: vt nōt̄
p. ꝺ. p̄rem meū. de elec. c. p̄. li.° 6.° Et ē ēt
tex. eo. li.° ꝛ. c. cupiētes. §. certū. Ad h° ēt
facit qꝺ nōt̄. ff. de his q no. ifa. l. geneō.
. ff. de diuer. ꝛ tēp. p̄scrip. sup rubca. Itē
ꝙ iura dicūt ꝙ qlibet p̄scriptio ita im
pedit̄ p actū ɔ̄riū ꝙ necesse ē aliā icho
ari. vt ex̄ de p̄scrip. auditis. cū silibus.
Prefea casus vr̄ legis q̄ dic̄ ꝙ ille ser
uus dr̄ eē veteran⁹ q āno ɔtinuo serui
uit. Ille aūt dr̄ nouici⁹ q nō seruiuit an
no ɔtinuo: vt. ff. de pub. l. fi. §. qtiēs B
Nec ē ɔ̄. qꝺ nōt̄ p Spe. in rubca de sta.
regu. Nā errore scriptoris thema ei⁹
mutatū fuit. Casus. n. speculatoris est
qñ qs itegro ꝓbatōis āno ī monastēio
stetit: ꝛ añq̄ ꝓfessionez facēt exiuit et
postea redut vtrū ꝓbatōis ann⁹ sit ei
de nouo ɔcedēdus. Et tenet ꝙ nō. Qui
cāus a nr̄o multū diuersus ē. Et ꝙ spe.
talē casū posuerit duplr pz p̄ qꝛ dic̄ ip
sam qōem eē Bar. brix. ī venerabilib⁹
A. Puto aliquē tractatū fore. B. Et
ēt ei⁹ ꝟba ī rñdēdo scribit. cū tamē ibi
Bar. nihil de nr̄o cāu: sꝫ nūc ꝺ dicto lo
quat̄. 2.° qꝛ ipe Spe. ꝓbat solutōez illā
p. c. fratnitati. 34. di. Qꝺ. c. ꝺ nostro ca
su nihil penit⁹ dicit.

Utrꝫ q vlt itrare rligionē vt sit ibi no
uici⁹: si loc⁹ nō pōt ei ꝓuidē de vestib⁹
ꝛ suis nccitatib⁹ possit hac occasiōe tol
lere alteri vt sibi ꝓuideat? R.° Qui rē
accipit cui⁹ nō ē dñs male facit: qꝛ fur

tum cōmittit. Mala aūt nō sūt facien
da cōpensatōe boni. 1. q. 1. non ē putāda
. 14. q. 5. forte. 32. q. 4. sicut. 22. q. 2. p̄mus.
Uide. ī. peculiū. in fi.

Utrꝫ nouici⁹ possit eligi ī p̄latū? R.°
Ad abbatiā vl p̄laturā religionis eligi
nō pōt nisi exp̄sse ꝓfessus. Ad ep̄atuz
ꝟo dū tñ al sit idone⁹ eligi pōt. A. Si
ue eccl̄ia cathedral sit seclaris: siue rgl̄a
ris: vt in. c. null⁹. de q̄. ī. B. Et nouici⁹ ꝛ
ñ exp̄sse ꝓfessus: ex̄ ꝺ elec. nullus. li.° 6.°

Utrꝫ nouicius licite possit ordinari?
R.° ꝫm Ray. Nec p̄mā tonsurā nec ali
quē minorē ordinē recipe dꝫ donec ꝓ
bat⁹ sit: ar 19. q. 3. monasterus. hec Ray.
ꝛ Hof. Sꝫ qꝺ ī ipō. c. monasterus dr̄ ꝙ
expectandū ē p biēniū: dicit Guil. Cre
do ꝙ ex q̄ recepti sunt ad ꝓfessionē le
gitime vel hiti p ꝓfessis eoipō hēant̄
p ꝓbatis ꝛ ordines possint recipe. Sa
tis cō. Host. A. Jo ī sū. cō li.° 3.° ti. 14.
. q. 3. B. Qꝺ pcutiēs nouiciū excōica
tus ē hēt̄ s̄. excoicatio. 2.° §. 21.° q incipit.
Quid si ꝟberet̄. ꝺ mā etiā nouicioꝝ ha
bētur pl̄a. ī. religio. 2.° Et si nouici⁹ erat
bñficiat⁹ qd fiet de bñficio: vide. ī. reli
gio 2.° §. xi.° q incipit. Utrꝫ epi.

Nuptie. De tempore quo ꝓhibentur nup
tie. hētur s̄. ipedimētū. 17.° Et
de plurib⁹ aliis q̄ ipediūt nuptias sat
dictū est s̄. impedimētū p̄. cū. c. se. Itē
ad nuptias ptinēt ea q̄ dcā sūt s̄. matri
moniū primo. cum oib⁹. c. ibi seqntib⁹.

Utrum nuptie secunde sint benedi
cēde? Rndeo scꝺm Ray. Uir ꝛ mulier
transiens ad bigamiam non debet ite
rum a presbytero benedici. extra ꝺ se
cun. nup. vir autem. Aliter presbyter
qui talem benedictionem celebrauēit
suspensus a bñficio ꝛ officio debꝫ ad se
dē apostolicā mitti: extra ꝺ scꝺis nup.
. c. p̄. Et hoc intellige ꝫm Guil. ꝛ Goff. ni
si de ɔsuetudine alicui⁹ eccl̄ie aliter ob
tinēt. qꝛ nunc posset sine periculo bñdi
ctio iterari. de pe. dis. 3. §. ex p̄sona. A.
qꝛ tale statutum forte factum est ad
exhortationem ɔtinentie ꝫm Goff. vt

ꝑn sū.con.li°.3°.ti.24.q.6. B .Quin etiā
ꝑm Tho.i 4°.dis.42.cum dr̄.ꝙ scd̄e nu
ptie nō debēt benedici:intelligit̄ qñ tā
ex parte viri ꝗ̄ ex ꝑte mulieris vł sal
tē ex parte mulieris sunt scd̄e.Si autē
ꝟgo cōtrahit cū illo q habuit aliā vxo
rē nihilomin⁹ nuptie bn̄dicētur. Sal
uat̄.n.ibi aliquo mō significatio. Con.
cū h°Ber. A .f.in dcō.c.vir aūt. vbi ñ
hoc simpliciter tenet.sed dic̄ ꝙ cum
aliquis ducit virginem bn̄dictio ista
iterat̄ ꝑm ꝯsuetudinē q̊rūdā locoꝝ ⁊ h°
si papa sciat talē ꝯsuetudinē ⁊ tolerat:
alr̄ nō valet.Host.etiā vt pꝫ i dicta.q.6.
dic̄ ꝙ siue vir siue mulier i alio mr̄imo
nio bn̄dict⁹ ē:nō dꝫ bn̄dictio iterari im
mo oio dimitti.qꝛ vn⁹ sine alio benedi
ci nō dꝫ.Dicit etiā ꝙ duo bigami ꝯ̄hen
tes 2° q nunꝗ̄ fuerūt bn̄dicti benedici
pn̄t. B .De nubēte infra tp̄s luct⁹ s̄.
lex.§.9°.ꝟ.7°.

OBedientia p° cōi ter
an sit ꝟtus? R̷° ꝑm Tho. se
cūda secūde.q.104.Est qui
dē ꝟtus moralis:cui⁹ spāle obm̄ ē p̄ce
ptū tacitū vel exp̄ssum.Uolūtas.n. su
perioris q̊cūqꝫ modo inotescat ē qd̄dā
tacitū p̄ceptum.⁊ tanto videt̄ obediē
tia promptioꝛ:quanto pluſ p̄uenit pre
ceptum exp̄ssum.

¶ Utꝝ obediētia sit maxia ꝟtutū. R̷°
ꝑm Tho.vbi s̄.Uirtutes theologice.s.
q̄ deo ꝑm se inherēt sūt potiores ꝟtuti
bus moralib⁹ qb⁹ aliquid terrenū con
tēnit̄:vt deo inhereat̄.Int̄ ꝟtutes aūt
morales tāto aliq̄ ē potioꝛ quāto magꝭ
aliquid ꝯtēnit̄:vt deo inhereat̄. Sunt
aūt tria gn̄ā bonoꝝ q̄ hō pōt cōtēnere
ꝓpter deū.quoꝝ ifimū sunt exterioꝛa
bona:mediū sunt bona corporis.supre
mū aūt bona aīe.Int̄ q̄ quodāmō p̄ci
puū ē volūtas:inq̄ꝫtū.s.ꝑ volūtatē hō
oib⁹alīis bōis vtit̄.⁊ iō ꝑ se loq̄ndo lau
dabilioꝛ ē obie ꝟt⁹ q̄ ꝓpter deū ꝯtēnit
ꝓpriā volūtatē ꝗ̄ alie ꝟtutes mōales̄
ꝓpter deū aliq̄ alia ꝯtēnūt.Uñ Greg⁹
vlt.moral.Obia victimis iure p̄ponit̄

qꝛ ꝑ victimas aliena caro ꝑ obiam ꝟo
volūtas ꝓpria mactat̄. A .Hoc etiaꝫ
dictū trāsūptū ē.8.q.1.sciendū. B.

¶ Utrū subditi teneātur i oib⁹ suis su
pioꝛib⁹ obedire? R̷° ꝑm Tho. vbi sup̄.
Duplr̄ pōt cōtingē ꝙ subditus supiori
suo nō tenet̄ obedire. p̊ mō ꝓpter p̄ce
ptū maioꝛis ptātis. vñ sup illō Ro.13°.
Qui r̄sistūt ptāti ipsi sibi dānatōeꝫ ac
qrunt.dicit glo.Si qd iusserit curatoꝛ:
nūquid faciēdū ē si ꝯtra ꝯsulē iubeat.
Rursus si quid ꝓcōsul iubeat ⁊ aliud
imperatoꝛ: nūquid dubitatur isto ꝯtē
pto illi eē seruiēdū.q° si aliud impatoꝛ
aliud dn̄s iubeat ꝯtempto illo obtēpe
randū ē deo.⁊ ad idē facit illud act. 4°.
Si iustū ē vos poti⁹ audire ꝗ̄ deum iu
dicare.⁊ dis.8.q̄ ꝯtra moꝛes.xi.q.3. q re
sistit.⁊.c.nō semꝑ.Ubi dicit glo.ꝙ infe
rioꝛ nō solū obedire nō dꝫ cū p̄ceptum
est iniustū:sꝫ etiā cū ē inhonestum. 2°.
mō nō tenet̄ iferioꝛ suo supiori obedi
re si ei aliqd p̄cipiat in q̊ ei nō subdit̄.
Dicit.n. Seneca. 3°. de bn̄fi.Errat si qs
estimat seruitutē i totū hoiem descen
dē.ps.n.melioꝛ excepta ē. corꝑa obno
xia sunt ⁊ ascripta dn̄is suis:mens sui
est iuris.Et iō in his que ꝑtinēt ad iteri
oꝛē motū volūtatis hō non tenet̄ hōi
obedire.sꝫ in his q̄ exteri⁹ ꝑ corpus sūt
agēda:in qb⁹ tn̄ ꝑm ea q̄ ad nāꝫ corꝑis
ꝑtinēt hō hōi obedire ñ tenet̄.sed soli
deo:qꝛ oēs hoīes nā sunt pares.vñ nō
tenēt̄ serui dn̄is nec filii parētib⁹ obe
dire de mr̄imonio ꝯ̄hēdo vł ꝟginitate
seruāda:aut aliq̊ h⁹mōi.Sꝫ in his q̄ ꝑ
tinēt ad dispēsatōem actuū ⁊ reꝝ hūa
narū tenet̄ subdit⁹ suo supiori obedire
ꝑm rōem supioꝛitatis.sicut miles duci
i his q̄ pertinēt ad bellū.⁊ seruus dn̄o
i his q̄ ꝑtinēt ad seruilia oꝑa.⁊ fili⁹ pr̄i
i his q̄ ꝑtinēt ad disciplinā vite ⁊ curā
domesticā.⁊ sic de aliis.

¶ Quid si dubitat subdit⁹ vtꝝ qd̄ pre
cipit̄ sit ꝯ̄ deū vel nō? R̷° ꝑm Ray. De
bet obedire:nisi eēt tale in q̊ nullo mō
excusaret̄ ignoꝛantia:puta ꝯ̄ articuluꝫ
fidei p̄cepta vł ꝓhibitōes dei:vel ꝯtra

gnāle statutū eccl'e. Alr.n.ī dubiis obediēdū est.ex̄ de tēp.or.ad aures. Quin ēt bonū sine q̊ pōt eē salus dz dimitti ppter obiam.xi.q.3.qd g°. A .Ibi dr. Aliqñ dz p obiam bonū qd̄ agit̄ intermitti. B .Con.Tho.z Gof. A .Dic] ꝙ gnālit̄ qñcunq subdit' nō pōt p conueniētē īquisitōem certificari dz obedire z obediēdo excusat̄ etiā si dubitet circa p̄ceptū dei.i.vtꝝ qd̄ sibi mandatur sit ꝯ dei p̄ceptū.23.q.i.qd culpat̄. B

Utꝝ obia in his q̊ qs vlt p se sit meritoria? R° bm Tho. scd̄a scd̄e.q.io4. Si id qd̄ p̄cipit̄ sit p se volituz z absq rōne p̄cepti sicut accidit in psperis iaz ex ppa volūtate tendit in illud z nō videt̄ implē ppter p̄ceptū. Sz qñ illud qd̄ p̄cipit̄ nullo mō ē bm se volituz: sic accidit ī asperis: tūc oīo ē manifestum ꝙ nō implet̄ nisi ppt̄ p̄ceptū. Et ideo dicit Grego' i moral. ꝙ obediētia q̄ hz aliqd de suo ī psperis nulla est vel minor. qz.s.volūtas ppa nō vr̄ p̄ncipalit̄ tendē ad implēdū p̄ceptū: sed ad assequēdū ppriū volitū. In aduersis autē vel difficilib' ē maior: qz ppa volūtas in nihil aliud tendit q̄ ī p̄ceptū. A . Predicta etiā hēnt .s.q.i.sciēdū. B . Et hoc intelligēdū ē bm illud qd̄ exterius apparet. Scd̄m tñ iudiciū dei qui corda rimat̄ pōt ꝯtingē ꝙ etiā in psperis obia aliqd de suo hñs nō ppter hoc sit min' laudabilis.s.si ppa voluntas obedientis nō min' d̄uote tēdit ad impletōem p̄cepti.Con.Ul. A .De iobediētia hēs s̄.inobediētia. B.

Obedientia 2°. .s.laicorū

Utrū xp̄iani teneant̄ sclarib' ptātib' obedire? R° bm Tho. vbi sup̄. Dicēdū ꝙ sic.p fidē.n.xp̄i non tollitur ordo iusticie: sed magis firmat̄. Ordo aūt iusticie r̄qrit vt inferiores suis superiorib' obediāt.alr.n.nō posset hūanaꝝ reꝝ stat' seruari. Hāc tñ obiaz itellige inq̄tū ordo iusticie r̄qrit.z ideo si nō hēant iustū p̄ncipatū sz vsurpatuz vl' si iniusta p̄cipiāt nō tenent̄ eis subditi obedire: nisi forte per accñs ppter euitādū scādalū vel piculū.Con. Pe.

Utrū laici teneātur obedire p̄latis eccl'iasticis? R° bm Guil. Laici nō tenētur obedire p̄latis eccl'asticis nisi i his ad q̊rū obſuantiā in baptismo se obligauerūt.s.vt teneāt verā fidē.s.cū opibus vt abrenūcient sathane z oīb' pōpis z opib' ei'.z per ꝯseq̄ns q̄tū ad oē pctm̄ vitandū z spūale bonū pseq̄ndū In aliis actib' nō subdūtur eis nisi in quātū ad ista ptinē vel reduci pñt. A. Idē i sū.cō.li°3°ti.33.q.5.circa finē.Et facit.xi.q.3.si aūt vob. B.

Obedientia 3°. .s.clericoꝝ.

Quib' z q̄lr̄ clici teneant̄ obedire? R°. Clici tpalib' dñis nō sūt subiecti: nec eis obedire tenētur. Nā laicis nec de clicis: nec de reb' eccl'asticis disponēdi aliqd ꝯmissa ē facultas.96.dis. bñ qdē.ex̄ de ꝯsti.eccl'a. Sz p̄latis ecclesiasticis indubitant̄ tenent̄: vt pape: z oīb' inferiorib' p̄latis suis. Nō aūt ex̄neis.qz sicut non valet snia non sui iudicis: ita nec p̄ceptū: ex̄ de iudi.at si clerici.7.q.i.qz frater.

Quid si ep̄s mādet sacerdoti vt excōicet illū quē ip̄e reputat innocētez? R°. bm Tho.ī q̊libz. Aut mandat̄ sacerdoti sola denunciatio excōicatōis: aut ip̄a excōicatio. Si denūciatio certe tenet̄ denūciare ex pte ep̄i. Si aūt p̄cipiat ꝙ eū excōicet.tūc si est notoriū illū eē innocētē dz corā ep̄o illi' inocētiā allegare z pbare: z si deficiat i pbādo dz obedire q̄tūcunq sciat ei' innocētiaz. A .Immo hoc casu vr̄ ꝙ non debeat obedire: sicut pōt colligi ex dictis s̄.iudex p̄.§.xi° i additōe. B .Si ꝓo legitime pbet: nō dz obedire: sz recurrē si opz ad supiorē ptātē. Si aūt sit dubiū obedire tenet̄.23.q.i.qd culpat̄.

Utꝝ clic' teneat̄ obedire ep̄o qui imponit ei ꝙ vadat Romā p negociis ecclesie? R° bm Ray. Tenet̄. z non valet excusatio dicētis ꝙ alii sint magis idonei.qz i talib' legatōibus nō opz hunc

ordinē seruare.ff.ꝺ lega.l.sciēdū.§.plr.
Nec etiā pōt valere excusatio ſm Ho
sti.ꝓpt̄ curā rei familiaris.qꝛ cōis vti
litas ꝑ ferēda ē ꝑuate:ex̄ de postu.pla.
bone ꝑ.Non tn̄ tenet̄ obedire vt ꝓmo
ueat negocia ꝯtra seipm̄:vt in dicta .l.
sciendū.§.si accusatio. A .Facit etiā
.c.petitio.ex̄ de iureiur̄.Predicta etiā
nōnt̄ in sū.con.li.3.ti.33.q.12.ꝛ se. B
Pone ꝙ ep̄s precipiat capellāo vl̄
mādet alii clico vt det libros ꝓꝑos ne
poti ipius epi:vel vt renūciet bn̄ficio:
qꝛ vult alteri ꝯferre:vl̄ aliqd hꝰmodi:
nunqd tenet̄ obedire? R. ſꝫ Ray.Nō
pertinet hoc ad ep̄z.7.q.i.qꝛ frat̄.Et ad
dit ꝙ non tenet̄ clicus ad obiam ꝺ suis
rebꝰ dādis.Jntelligas sine cā:ar.ex̄ de
censi.cū apl̄s.§.inhibemꝰ.16.q.i.ꝑdica
tor.Jtē addit ꝙ si clicꝰ hēns libros ine
ptus sit:ꝛ ep̄s ꝑcipit clico vt cōmodet
clico bone indolis:vt in studio ad qꝺ
ipm̄ mittit ꝓficiat:tunc obediēdū vr̄
qꝛ non mouet ipsū carnalitas:sed cōis
eccl̄ie vtilitas:ar.ī dicto.c.qꝛ frat̄.ꝛ ex̄
ꝺ ingr̄is.sup Specula.Et hoc itelligas
si de bonis eccl̄asticis libri sint acqsiti.
alr̄ nō.ex̄ de testa.reqsisti.ꝛ de iurepa.
cū dilectꝰ.§.nos igit̄. A .Jdē in sum.
con.eo.ti.q.14. B.
Utꝝ clicꝰ magis debeat obedire ep̄o
suo ꝙ̄ archiep̄o? R. ſm Ray.Ep̄o:nisi
i qbusdā casibꝰ qs hēs s̄.archiep̄s.§.3.
A .Jdē in sū.con.eo.ti.q.15. B.

Obedientia iiii. .s.re ligio

soꝝ.Utrū religiosi teneātur ꝑ
latis ꝓpriis in oibꝰ obedire? R. ſm
Tho.scꝺa scꝺe.q.104.Religiosi ꝓfitē
tur obiam ꝙ̄tū ad regularē obſuādaz
cōuersatōem ſꝫ quā ꝑlatis suis subdū
tur.ꝛ iō ꝙ̄tū ad illa sola obedire tenēt̄
q̄ ꝑnt ad r̄glarē obſuātiā ꝑtinē.Et ista
vidētur oia licita ꝛ hōesta ꝛ possibilia
q̄ manifeste nō trahūt ex̄ ꝓpriā ꝓfessi
onē etiā ꝑ excessū:puta si ꝑcipet̄ tran
sitꝰ ad aliā r̄ligionē ēt artiorē:vl̄ ꝙ sub
ditꝰ offerat se martyrio.Jn talibꝰ eniz
obia nō ē nccīa:lꝫ qn̄qꝫ possitꝰ eē ꝑfectō
nis.Jn religs ꝺo honestis vr̄ nccīa.nā
cū alicui dat̄ iurisditio seu ptās:ꝯn̄ter
ꝛ oia illa itelligūtur cōcessa sine qbus
ptās explicari non possit.ff.ꝺ iuris.om.
iudi.l.2.ꝛ ex̄ de offi.dele.ꝑterea.Patet
āt ꝙ mlt̄a ꝑnt occurrē q̄ ꝑlatis videbū
tur opportuna ad regularē obseruātiā
q̄ singuli ex subditis diiudicare nō po
terūt.ꝛ forte videbūtur eis ad talē ob
ſuātiā nō opportuna.vn̄ si de eis opor
teret ꝑlatos rōem subditis reddē apte
insurgēt q̄dā dubioꝝ scrupulosa ꝛ inex
plicabilis perplexitas ad regularis ob
seruātie ꝛ recti eiꝰ statꝰ subuersionē.l.n̄
oium.ꝛ.l.se.ff.de legi.Et ꝓpter hꝰ tenē
tur subditi in oibꝰ ꝑfatis obedire. B.
Et hec ē obia sufficiēs ad salutē.Si āt
ꝛ in aliis obedire voluerint:hoc ꝑtine
bit ad cumulū ꝑfectōis:dū tn̄ illa non
sint ꝯ deū:aut ꝯ ꝓfessionē regularē:qꝛ
talis obia esset illicita.Sic gꝰ pōt obia
tripl̄r distigui.vna sufficiēs ad salutez
q̄.s.obedit in his ad que obligat̄.Alia
ꝑfecta q̄ obedit in oibꝰ licitis.Alia indi
screta q̄ ēt in illicitis obedit.Con.Pe.
A .Jdē i sū.cō.li.3.ti.33.q.7.ꝛ.8. B.
Utꝝ monachꝰ teneat̄ obedire abba
ti ꝑcipiēti ꝙ stet i scholis? R. Sacris
lr̄is itēdē nō ē ꝯ vacatōem monasticā:
sed potiꝰ adiuuatiuū ꝯtēplatōis:vt et
manifestat Tho.scꝺa scꝺe.q.188.Et iō
abbati ꝑcipiēti monacho ꝙ ad hꝰmōi
studeat ipe obedire tenet̄.Jre etiā ad
studia publica pōt certe ꝛ dꝫ si abbas
ꝑcipiat.Quin etiā sine eiꝰ mādato siue
ꝑcepto ire pōt.dū tn̄ vadat de sua licē
tia ꝛ ꝯsilio ꝛ ꝯuentꝰ.Alr̄ eēt excōicatꝰ:
ex̄ ne cle.vel mo.vt ꝑiculosa.lib.6.Et
hūc casū pleniꝰ hēs s̄.excōicatio ꝑ.§.3.
ꝺ.13. A .Lꝫ hꝰ qꝺ ꝓrie dcm̄ ē fieri pos
sit nō tn̄ expedit.nā ad hꝰ ꝙ possit mo
nachꝰ in studio publico lr̄is sacris iten
dere duo ꝑcipue exigūtur.ꝑmū vt obe
diētia cogat̄.qꝛ ex se dꝫ sꝑ velle i clau
stro manē.2.vt itētio eiꝰ nō sit ad gl̄iaz
sed ad sapiam aspirare.qꝛ dic̄ Hieroꝰ.
Monachꝰ n̄ doctoris sꝫ plāgētis hꝫ offm̄
quis vel se vel mūdū lugeat.ꝛ dn̄i paui

dus ꝑstolet aduētū.16.q.i.monach⁹. ꝫ
eūdē Tho. ꝛ in sū.con.eo.ti.q.10.Et ex
his pꝫ ꝙ rligiosus tenet obedire circa
studiū:ꝫ nō ɔtineat i regula.Et fac̄ ad
id qđ prime dictū ē. B.

¶ Utrū monach⁹ magꝭ obedire teneat
abbati q̄ ep̄o? R° ꝫm Ray. Monachi
sūt astricti poti⁹ obedire abbati,58.dis.
.c.p̄.ꝛ 2°. A .Idē in sū.cō.eo.ti.q.15.B.
Unn̄ nō pōt ep̄s institueē monachū in ec
clesia sclari iuito abbate:vid̄ s̄.abbas
§.pl̄t.Et vtrū abbas possit ꝓhibē mona
cho subdito ne ɔfiteat ep̄o:vide ibidē
§.finali.

¶ Utrū monach⁹ teneat obedire ep̄o
vocāti eū ad ministeriū vel comitatū
suū inuito abbate? R° ꝫm Hosti. Pu
to ꝙ nō.ſꝫ hoc ē solius pape q quēlibꝫ
siue clicū siue mōachū pōt ad se voca
re. A .Etiā ad misteriū.vt in tex.ð q̄
stati. B .9.q.3.ꝑ ꝑncipalē. Qđ si ɔsē
tiēte abbate vocat⁹ sit vl̄ ēt auctoꝛita
te pape ꝛ ibi nō pōt statuta sui oꝛdinis
obseruare:cōsulo ꝙ si pōt ad claustrū
reuertat:nec ꝑiculū suū exponat com
modis alioꝝ.41.dis.sic̄.ꝛ.c.nō ē.ꝛ.c.nos.
Si n̄ pōt licētiā obtinē:necesse hꝫ obe
dire.ar.ex̄ de offi.dele.si qn̄. A .Idē
in sū.con.eo.ti.q.20.ꝛ se.Et intellige h°
nisi monacho manifeste imineat salu
tis ꝑiculū.nā tūc in his sicut ꝛ in aliis
illicitis nō eēt obediēdū.vt s̄.in ꝑn°. B

¶ Magis sūt religiosi astricti suis ꝑ
latis obedire q̄ clici seclares suo ep̄o.
Nā religiosi nō solū renunciauerūt oi
bus tꝑalib⁹:ſꝫ ēt ꝓp̄e volūtati.12.q.2.n̄
dicatis.ex̄ de offi.oꝛ quāto. A .Idē i
sū.cō.eo.ti.q.21 ꝫm Ray.ꝛ Hosti.Et ad
dūt ꝙ clici sūt magis astricti obedire
ep̄o q̄ laici:ar.71.dis.ꝑuant. B.

¶ Utrū religiosi teneātur obedire ep̄is
R° ꝫm Guil. In his q̄ nō sūt ɔ deū vel
oꝛdinē suū tenēt:saluis sp ꝑuilegiis ꝛ
ɔstitutōib⁹ eoꝝ:ex̄ de simo.ne dei.vn̄ si
ꝑciperēt ꝑlato eoꝝ vl̄ subdito ꝙ irent
ad papā vl̄ regē:vl̄ ꝙ reciperēt ɔmissi
ones cāꝝ vt visitatōes seu executiōes
testamētoꝝ ꝛ silia:nō tenētur obedire:
ꝫ alios clicos possint ep̄i ad talia cogē
Sūt ēt pl̄es religiosi in talib⁹ exp̄sse ꝑ
uilegiati. A .Idē in sū.con.eo.ti.q.23.
B .Multa q̄ ad obiam ꝑtinē pn̄t s̄.
monach⁹.ꝛ.ī.religio. A .Aduertēdū
ēt ꝙ religiosi nisi sint ꝑuilegiati sic̄ ce
teri clici tenēt petē licētiā a ꝓp̄o ep̄o
vt possint oꝛdinari ab alieno:vt in sū.
cō.eo.ti.q.22.Ubi ēt dr̄ ꝫ glo.Ray.Nec
appꝛobo qđ faciūt qdā q de ɔuētu ad
ɔuētū mittūt fratres alterius diocesis
modicū ibi moꝛaturos vt sic recipiāt
oꝛdines ab ep̄o loci: vel alia q̄ regula
rit nō nisi a ꝓp̄o ep̄o sunt recipienda.
Et subditur i dicta.q.22.Nota tn̄ ꝙ ho
die sup his frēs ꝑdicatoꝛes ꝛ minoꝛes
ꝛ multi alii sūt ꝑuilegiati. Et ad ꝑdcā
facit.c.cū nullus.ex̄ de tēp.oꝛ.li.°6°.Itē
si clicus hꝫ pl̄es iudices q̄rū vtrīq eq̄
lit teneat obedire.vel si duob⁹ ep̄is ꝓ
miserit obiam ꝛ ꝑcipiāt diuersa.ꝫ Ho
sti.ꝛ in sū.cō.eo.ti.q.16.dicēdū ꝙ vtrīq
tenet obedire si pōt:alr̄ obediat ei cui
ꝑ iurauit.qꝛ ꝑmū iuramētū licitū ser
uādū ē:ꝑsertiꝫ cū n̄ possit hr̄e nisi vnū
titulū:nisi foꝛte rōe maioꝛis beneficii
translat⁹ intelligat.Si aūt ex sufficien
ti dispēsatōe ītitulat⁹ sit ī duob⁹ locis ꝛ
sub diuersis ꝑlatis tunc obediat ei a q̄
mai⁹ bn̄ficiū hꝫ ꝛ q vtili⁹ ꝑcipit: ar.ex̄
de testa.cū in officiis.ꝛ.c.relatū.2°.in fi.
ꝛ ex̄ de postu.c.fi.Qđ si oīa eq̄lia sint:
locus ē gratificatōi.ff.ad sill.se.cō.si qs
in graui.§.si cū oēs.Hec oīa locū hn̄t
in oꝛdiariis iudicib⁹.Ceterū si duo sint
delegati ɔ̄ria alicui mādātes:tūc locū
hꝫ decre.ex̄ de rescrip.cū ɔtingat. Ubi
dr̄ ꝙ aut is cui mādat aliqd a talibus
nescit inter iudices aliquam esse cōtro
uersiam ꝛ tunc exequatur mandatum
illius q ꝑmo mandat:nisi an̄ executio
nem innotescat ei de disceptatōe inter
se.Receptis aūt ɔ̄riis mādatis a diuer
sis postulet copiā lr̄aꝝ ad vtrosq iudi
ces directaꝝ quas papa ꝑcipit exhibe
ri:ꝛ diligēter aduertat an scđe littere
reuocēt ꝑmas vel nō.Si ꝑme reuocan
tur ꝑ scđas obediat scđis.Sin āt obe

diat p̄mis. Sȝ si ō his clare sibi p̱ lr̄aꝝ inspectōem ɔstare nō pōt: nō opȝ exeq̱ h⁹ vl̄ illi⁹ donec p̱ arbitros int̄ eos hi⁹ ɔcertatio sopiat̄. Caueat tñ ne fingat se certū vbi cert⁹ non est: aut dubitare vbi dubitandū non est. ex hoc etiā licȝ det̄ doctrina q̄lit̄ is cui mādat̄ se hēre debeat. nulla tñ ei tribuit̄ ptās: vt int̄ delegatos aut partes de iurisditōe debear iudicare. Itē circa hanc mām in .c. fi. ex̄ de sen. ꝛ re iudi. sic dr̄. Duob⁹ iudicib⁹ diuersas sn̄ias ꝓferentib⁹: si ex iurisditōe ordinaria ꝓcesserūt tenet ꝓ reo nō actore sn̄ia: nisi in cā fauorabili. puta mr̄imonio. libertate. dote seu testamēto. si ꝓ ip̄o fuerit ꝓmulgata. Si ꝟo ex delegata ptāte: vtraq̧ pēdet sentētia ex arbitrio delegātis. Qd̄ si ex cōpromisso: neutra dȝ hr̄e vigorē. B.

Oblatio.

Oblatio. Quot sunt spēs oblationū? R̄ᷓ. Tres. Prima est donatio alicui⁹ rei deo vel eccl̄ie gratis facta iter viuos. De hac dictū ē s̄. donatio p̄. per totum. et supra. ecclesia primo. §. 6º. Scd̄a spēs oblationū ē dōatio cā mortis. de qua s̄. donatio 2º. ꝛ hec etiā aliqñ dr̄ mortuariū siū legatū ꝓ aīa. Tertia ē quotidiana ꝛ vsualis quā faciūt fideles ad missam. ꝛ hi⁹. ꝛ ista cōius dicit̄ oblatio. A. Hoc fuit dictū Hosti. vt pȝ in sū. con. liº. p̄. ti. 15. q. 50. B.

¶ Cui debēt dari oblatōes? R̄ᷓº. ſ̄ȝ Ray. Sacerdoti p̱rochiali. qꝛ ꝓ peccatis offerunt̄ ꝓ quoꝝ remissione ille ex officio orare tenet̄. Aut si eccl̄a nō p̱rochialis dande sunt p̄lato illi⁹ eccl̄ie. 10. q. i. qꝛ sacerdotes. ꝛ c. hanc ɔsuetudinē. 16. q. i. doctos. A. Ray. dicit q̄ oblatōes q̄ fiunt eccl̄iis p̱rochialib⁹ dāde st̄ sacerdoti p̱rochiali tm̄. qꝛ ꝓ peccatis. ꝛc. Uel si alii eccl̄ie offerūtur p̄lato eiusdē eccl̄e dāde sūt. Qd̄ ē veꝝ nisi ɔstiterit donatorē aliud voluisse ſ̄m glo. ei⁹: vt in sū. con. eo. ti. q. 51. B.

¶ Utꝝ liceat religiosis oblatiōes recipere? R̄ᷓº. ſ̄ȝ Tho. scd̄a scd̄e. q. 86. Dicendū q̄. sic. ꝛ h⁹ tripl̄r. p̄ mō li. sint paup̱es p̱ dispēsatōem sacerdotū vl̄ ordiatōeꝝ eccl̄e. 2º mō si sint mīstri altaris. ꝛ sic pñt r̄cip̱e oblatōes spōte factas. 3º modo si p̱rochie sint eoꝝ: ꝛ tunc ex debito pñt recip̱e sicut eccl̄ie rectores. sicut ꝛ h̄. i. §. 5º. dr̄ i fi. A. Idē i sū. cō. e. ti. q. 52. B.

¶ Cū ep̄s celebrat c⁹ st̄ oblatōes? R̄ᷓº. ſ̄m Hosti. De iure cōi sūt ep̄i. qꝛ sibi offerunt̄ ꝛ a suis p̱rochianis. Nam tota sua diocesis p̱rochia itelligit̄: ex̄ de rapto. c. p̄. ꝛ de p̱roch. sup̱ eo. Sȝ si de consuetudine ɔ̄ꝛiū eēt: sequēda ē. dū tamē ep̄s ɔsuetā canonicam accipiat. Qd̄ si ep̄s in vno loco nimiā morā ɔtraheret ꝛ nimis freq̄nter celebraret aut in aliena diocesi secus eēt: ar. ex̄ ō deci. suggestū. Idē in archiep̄o ꝓuinciā visitante ex̄ de censi. romana. §. fi. liº 6º. A. Idē in sū. con. eo. ti. q. 53. B.

¶ Utꝝ oblatōes debeant̄ de nccitate p̄cepti? R̄ᷓº. ſ̄ȝ Tho scd̄a scd̄e. q. 86. Oblatōes de sui nā hn̄t q̄ volūtarie offerātur ſ̄m illud Exo. 25 Ab oī qui offert vltrone⁹ accipietis eas. Pōt tñ ɔtingē q̄ aliq̄s teneat̄ ad oblatōes q̄druplici rōne. p̄mo q̄dē de p̄cedēti ɔuētōe: sicut cū alicui ɔcedit̄ aliq̄s fundus eccl̄ie vt certis tp̱ib⁹ certas oblatōes faciat: qd̄ tñ hȝ rōem cēsus. 2º ꝓpter p̄cedētē deputatōem vl̄ ꝓmissionē: sicut cū aliq̄s offert donatōem int̄ viuos: vel reliq̄t i testamēto eccl̄ie aliquā rē mobilē vel imobilē i posteꝝ soluēdā. 3º ꝓpt̄ eccl̄ie nccitatē: puta si mīstri seu sacerdotes eccl̄e nō hēant vñ sustētēt̄. Sȝ h̄ addit Inno. A. Immo videt̄ poti⁹ Hosti. ꝛ glo. Ray. vt in sū. con. eo. ti. q. 54. B. q̄ intelligit̄ nisi ꝛ ip̄i subditi ꝓpt̄ paup̱tatē sacerdoti subuenire nō possent: ilq̄ casu q̄rat manib⁹ victū. 91. dis. cl̄icus victū. 4º ꝓpter ɔsuetudinē. Tenēt̄. n. fideles i aliq̄b⁹ solēnitatib⁹ ad aliquas oblatōes ɔsuetas. tñ his duobus vltimis casib⁹ remanet oblatio quodāmō voluntaria. s. quantū ad quātitatē vel spēm rei oblate. Con. Ray. ꝛ Hoff. ꝛ addunt q̄ p̱rochiani i hac p̱te ad tenēdā ɔsuetudinē cogi pñt nō a sacerdote sed

ab epo:cui' officiũ i talib' implorãdũ
est:ex̃ ꝺ̃ simo.ad apostolicã. Idẽ Tho.
A .Idẽ in dicta.q.54. Et additur ꝙ.c.
ois xp̃ianus.de cõse.dis.i.vbi vr̃ dici ꝙ
oblatio oĩo debeat fieri. ẜm Ray. ꝛ ali
os intelligit de interiori oblatõe quaꝫ
qsq; tenet oĩo facẽ. vel ꝙ loqt de cõsi
lio. Hosti. vo dicit ꝙ i ꝑcipuis festiui
tatib' tenet qs offerre ꝛ cogi põt: maxi
me cũ sit q̃si gn̄alis ꝯsuetudo vbiq; ter
raꝝ. Dictũ Hosti. põt itelligi veꝝ si de
hac ꝯsuetudĩe ꝯstat. ꝛ sic ꝯcõ.cũ eis. B
Utrũ oblatões aliquoꝝ sint respuẽ
de? R° ẜm Ray. In detestatõeꝫ crimis
respui debẽt ab eccl̃a oblatiões inscri
ptoꝝ.s.notorie dissidẽtiũ. Iteꝫ eoꝝ qui
paupes opprimũt.di.90.oblatões. Itẽ
raptoꝝ ꝛ vsurarioꝝ:ex̃ de rap.sup eo. ꝛ
de vsur̃.qꝛ i oib'. Iteꝫ meretricũ. Silr̃
etiã ei' q eccl̃e imunitatẽ violauerit
nec emẽdare voluerit.17.q.4.miror.
Iteꝫ ꝓpter aliud crimẽ notoriũ ꝛ hor
rendũ. A .ar.dicti.c.miror. ẜm Ray.
ꝛ in sum.con.eo.ti.q.55.vbi pꝫ. ꝛ in iuri
bus allegat'. ꝙ ꝑdicta intelligunt qñ
crimina sũt manifesta ꝛ delinquentes
emẽdari nolũt. B . Silr̃ de quolibꝫ
heretico vel publice excõicato. A .
Hoc dictũ de heretico publico vel ex
cõicato fuit Hosti. q etiã addit. Sꝫ pre
sbyteri nr̃i tp̃is vix discernũt: vt in di
cta.q.55. B.
Utꝝ debeãt recipi ab eccl̃ia oblatio
nes iudeoꝝ? R° ẜm Guil. Si nihil hñt
nisi ex vsura: eccl̃a non dꝫ recipe: ne vi
deat peccatis eoꝝ cõicare. Et in h° cãu
loqtur.c.quãto.de vsur̃. A .i. ẜm hãc
distinctõem debꝫ limitari. Ibi.n.dicit
ꝙ iudei cõpellẽdi sunt ad satisfactõeꝫ
eccl̃iis ꝓ decimis ꝛ oblatõib' debitis:
quas a xp̃ianis de domib' ꝛ possessiõi
bus aliis ꝑcipe ꝯsueuerant anq̃ ad iu
deos q̃cunq; titulo deuenissent. B .
vbi ãt aliqd habẽt iusto titulo: põt ec
clesia ab eis exigẽ oblatões debitas.s.
ẜm Hosti. qñ possessiones ipoꝝ sẽ obli
gate ad aliq̃s oblatões faciendas ꝓ se
ptimo tricesimo ãniuersario: ꝛ h'mõi

A .Sꝫ certe isto cãu nõ vr̃ facienda di
stictio vtꝝ iudei hẽant aliqd aliõ q̃ ꝺ̃
vsa: sꝫ indistincte dꝫ eccl̃ia oblatões re
cipe cũ recipiat suũ: ex̃ de deci. de t̃ris.
Ideo.c.quanto. videtur intelligenduꝫ
de aliis oblationib': cum distinctõe ta
men Guil. prefata. B.
Utꝝ sacerdos possit recipe pecuniã
oblatã ꝓ missis quas in pn̄ia iniũxit?
R° ẜm Hosti. Nõ dꝫ missas q̃s ipse in
iunxit celebrare. qꝛ spẽs mali est: ex̃ de
vi. ꝛ ho. cle. cũ ab oi. Sꝫ vel talia nõ in
iungat. vl' si iniũgit dicat ei ꝙ ip̃as fa
ciat celebrari ꝑ aliũ: ita tñ ꝙ nõ ꝑ vici
nũ sacerdotẽ de quo merito sit suspitõ
ꝙ ille sacerdos mittet aliũ penitẽtem
ad ip̃m. sed vel ip̃e cõfessor gratis cele
bret vel oblatũ hac occasiõe paupib'
eroget. Qui offert alicui religioso loco
vel eccl̃ie oĩa bona sua: nunqd itelligũ
tur futura: aut iura ꝛ actiones. Dic vt
.i. pignus. §. 4°.

Obligatio.

Quot mõis aliqua taci
te obligantur. vide.i.pign'. §.
2°. ꝛ ibi de mã obligat'. ꝑ to.

Obligatus ad rõci

nia. Utꝝ illi q obligati sũt ad
rõcinia qꝛ gerũt administratõem alic'
vt sunt tutores. ꝓcuratores. ꝛ h'modi
possint ordinari? R° ẜm Ray. Si exer
cent h'modi administratões ꝓ ꝑsona
secl̃ari ꝛ nõ miserabili nõ pñt ꝓmoue
ri. 2i.q.3.c.p̊. ꝛ 2°. ex̃ ne cle. vel mo.c.p̊. et
2°. Si vo exercẽt ꝓ ꝑsona eccl̃astica: vl'
etiã seculari miserabili: vt est cec' pau
per. pupillus. ꝛ vidua. pñt ꝓmoueri si
aliud nõ ipediat. dis. 89. indicatũ. ꝛ dis.
.88. ꝑuenit. ꝛ.16.q.1. monachi.
Sed qd si officiũ qõ gesserũt finitũ
sit: ꝛ tñ sunt obligati ad rõciniũ? R° ẜꝫ
Ray. Si nõ moueat eis qõ neq; mota
est: bene pñt ꝓmoueri: nisi manifestũ
sit aliquẽ talẽ teneri de dolo. tũc.n. ep̃s
deberet eũ ex officio suo repellere: sic
ꝛ quẽlibet criminosũ siue ifamẽ. 2.q.7.
alieni. 6.q.1. infames. ff. de postu.l. quos

pbibet.Si vo in ipa pmotiõe moueť
eis qstio vel antea mota est:distingue
qꝫ si qõ moueať de dolo nõ debẽt pmo
ueri ante decisam litem.81.dis.tãtis.23.
di.illud.ex̃ eo.c.p̃. Tñ dꝫ taxari tps in
fra qδ q̃stio decidať:ar.ex̃ q fi.sint le.
lator.ꝛ qui ma.accu.pos.ad hec. A .
Ibi non videtur haberi hoc.c. B .L.
de inge.ma.l.diffamari.Si vero q̃stio
moueatur de culpa tm̃:talis põt pmo
ueri non obstante actoris reclamatio
ne.tñ lis postea pcedet sicut p̃us ꝛ sub
codẽ iudice.ff.de iudi.vbi ceptũ.ff.δ iu
ris.om.iudi.l.cũ quedã. A .Predicta
intelligunť de obligatis rõciniis p̃ua
te psone.si vero reipublice:de hoc dici
tur in sequenti.§. B.

Utꝛ qui sũt obligati reipublice pos
sint ordinari? R°. Si sunt obligati rei
publice ex administratõe quam gesse
runt nõ debẽt pmoueri añ reddita ra
tiocinia.dis.51.p̃terea.C.de epis.ꝛ cle.of
ficiales.Sec⁹si al' reipublice sint debi
tores.ff.de mu.ꝛ ho.l.rescripto.§.debi
tores.C.de epis.ꝛ cle.qsqs emersis. A
Idẽ in sũ.con.li°.3°.ti.16.q.4.Ubi ẽt pꝫ.ꝛ
in iurib⁹allegatis ꝙ q̊ ad obligatos rõ
ciniis reipublice nõ fit distinctio:vtrũ
sit mota questio vel nõ. B.

Utꝛ obligat⁹ p iuramentũ vel alio
modo ad aliquid dãdũ vel faciendum
possit ordinari? R° ſm Ray.Bene põt
sꝫ remanet obligatus sicut ꝛ añ.vł põt
scribẽdo:vel alia honesta faciendo sa
tisfacẽ.Nec obstat dis.53.legem.ꝛ dis.
54.quicunqꝫ.qꝫ illa intelliguntur de
perpetuo obligatis.puta de seruis cu
rialibus.ꝛ huiusmõi.Si tamen obliga
tus erat ad indecentia:puta ad mistrã
duꝫ in balneis vel in tabernis:vel ad
purgandũ cloacas ꝛ h⁹mõi:non debet
ordinari donec satisfecerit:vel alium
eque idoneũ supposuerit ad talia. A.
Hoc vltimũ dictũ a v.si tamẽ.ꝛc̃.fuit
glo.Ray.vt pꝫ in sum.con.eo.ti.q.5.ad
fi.Et addit.Sed in transeũte ad mona
sterium hoc nõ reqriť:hoc est:qꝫ non
obstante quacunqꝫ obligatõe dãdi vel
faciendi etiã iuramẽto firmata põt qs
libere ad religionẽ trãsire:iux̃ faculta
tẽ suã satisfaciẽdo creditorib⁹:si h° nõ
faciat ex leuitate vel volũtate subtra
hẽdi debitũ:sed ex caritatis feruore ꝛ
spũs sancti ispiratõe.Nec facit iste in
iuriã creditori.Excusať.n.spũs sãcti au
ctoritate cui nemo resistere põt.19.q.2.
due sunt.ꝛ ex̃ de regu.licꝫ.vt pꝫ in dcã
.q.5. B .Utꝛ obligat⁹ ad rõcinia pos
sit ingredi religionẽ:require.ĩ.religio
2°.§.7°.

O Cculta. Quõ ꝛ q̃liter ta
lia corrigenda
sunt habetur s̃.correctio 2°.§
5°.Itẽ require.ĩ.reuelatio.

O Dium. Utꝛ odiũ primi
sit peccatuꝫ? R°.
ſm Tho.scδa scδe.q.34.Dꝫ
homo in fratre odio hẽre peccatũ.ꝛ oẽ
id quod pertinet ad defectũ diue iusti
cie.sed ipam naturã ꝛ grãm fratris nõ
potest aliquis habere odio sine pecca
to.Hoc aũt ipm ꝙ in fratre odim⁹ cul
pam ꝛ defectũ boni ptinet ad fratris
amorẽ.Eiusdem.n.rõnis est ꝙ velim⁹
bonũ alicui⁹ꝛ ꝙ odiam⁹ malũ.Unde
simpliciť accipiendo odiũ fratris ẽ cuꝫ
peccato.i.Ioh.3°.Qui odit frẽm suum
homicida est.De dilectione siue carita
te que ɔ̃riať odio hẽs s̃.caritas.

O Fficium ecclesie.
Multa habes de hoc supra.
hore.ꝛ supra missa.

O Leum sanctum siue
chrisma.In die cene p episco
pos triplex oleum cõsecrať.Primuꝫ et
p̃ncipale est sanctũ chrisma.s.ex oleo
ꝛ balsamo.ꝛ cũ isto bñdicũtur fontes
baptismales.Itẽ calix ꝛ patena.Item
consecratur eccl'ia ꝛ etiã altare.Itẽ pu
er postq̃ baptizatus est inungiť i ver
tice ꝛ in fronte.Itẽ inunguntť epi quã
do cõsecrant in capite ꝛ in manibus.
Itẽ oẽs fideles qñ recipiunt sacr̃m cõ
firmatõis.Et de isto chrismate ãnuati

renouādo hēs .s.baptiſm⁹.2°.§.3°. Scd̄3
dicit oleū cathecuminoꝝ ſiue oleū ſan
ctū: ſiue bn̄dictū. Et iſto inungit puer
qui d3 baptizari in pectore ⁊ int ſcapu
las. Item vngunt man⁹ eius q ordina
tur ſacerdos. Itē inungit tam eccl'ia ꝗ
altare ante chriſmatōem ⁊ cōſecratio
nē. Itē inūgunt reges ⁊ p̄ncipes i bra
chio ſiue in humero. Tertiū ē oleū ifir
morū quo inungunt infirmi in mortis
articulo. De qua vnctōe hētur .i. vnctō
extrema per totū. Predicta oīa hn̄tur
ſūmatim ex̄ de ſacra vnc. c. vnico. ⁊ in
pontificali romane curie.

❡ S3 nūqd pn̄t hec olea alio tp̄e ꝯſe
crari? R°. Oleū ſanctū ſiue chriſma in
die cene dn̄i ꝯfici d3: vt nō .ð ꝯſe. di. 4.
oi tp̄e. ⁊ ex̄ de ſen. exco. qm̄. li°. 6°. De ali
is aūt non inuenio ꝓhibitum.

❡ Quid ſi oleū nō ꝯſecratū apponat
oleo ꝯſecrato? R°. Totū efficit cōſecra
tū. ex̄ de ꝯſe. eccle. vel al. qð in dubiis.
ſicut ⁊ de aqua bn̄dicta dictū eſt .s. aq̄
bn̄dicta. A. Et ibi de h° i additōe. B.

Opinio. Utꝝ auditores diuerſoꝝ magiſtro
rū tenētiū diuerſas opiniōes
excuſent a peccato ſi opiniones magi
ſtroꝝ ſuoꝝ teneāt? R° ſm Tho. i q̄lib3
Si diuerſe opiones doctoꝝ ſacre ſcri
pture non pertineāt ad fidem ⁊ bonos
mores. abſq3 p̄iculo auditores vtrāq3
opinionē ſequi pn̄t. Hic. n. hēt locū qð
apl's dicit Ro. 14°. vnuſqſq3 in ſuo ſen
ſu abundet. In his ỽo que pertinent
ad fidē ⁊ bonos mores nullus excuſat
ſi ſeq̄tur erroneā opionē alicui⁹ mgr̄i.
In talib⁹. n. ignorātia nō excuſat. A.
niſi qs intēdat tenē qð tenet eccl'ia. et
querat diligēter noſcere veritatē. 24.
q. 3. dixit apl's. B. alioqn imunes fuiſ
ſent a peccato qui ſecuti ſūt opinionē
Arrii. Neſtorii. ⁊ alioꝝ hereſiarchaꝝ.
nec poſſūt excuſatōem hēre ꝓpt ſim
plicitatē ſi in talib⁹ opinionē erronea3
ſequātur. In talib⁹. n. dubiis nō eſt de
facili p̄ſtandus aſſenſus: ſed poti⁹ vt
dicit Aug⁹ 3°. de doc. xp̄iana: conſulere

d3 qs regulā fidei quā de ſcripture pla
niorib⁹ locis ⁊ eccl'e auctoritate p̄cipit
Qui g° aſſentit opinioni alicui⁹ mgr̄i ꝯ̄
manifeſtū ſcripture teſtimoniū ſiue ꝯ̄
id qð publice tenet ſm eccl'ie auctori
tatē non pōt ab erroris uitio excuſari
Con. Monal. Guil. ⁊ Ul. A. ſ. qn̄ error
eſt ꝯ̄ manifeſta3 ſniam ſcripture vl' ec
cleſie. In dubiis ỽo dicit Monal. ꝙ nō
gnātur aliquod p̄iudicium ỽitati: cu3
int diuerſas opiniones a magiſtris ap
ꝓbatꝭ ſcripturꝭ autēticꝭ ānōtas illā qs
amplectitur q̄ ſibi magis vr̄ cōſona ra
tioni. Et con. glo. Ray. ⁊ Ul. vt in ſū. cō.
li°. 3°. ti. 33. q. 18. B. Hoſti. addit ꝙ qn̄ ſt
diuerſa iura ⁊ opiniones. ſ. nō ꝯ̄ deū et
bonos mores: humanior ſnia eſt p̄ferē
da. ſ. ceteris p̄ibus: ex̄ de trāſac. c. fi. A.
facit. ff. de legi. l. benigni⁹. B. Alr̄ ỽo
ſtādū eſt illi qui meliori inititur rōi: ex̄
de fer. capellanus.

Ratio quid ſit? R° ſm Ray. ⁊ Hoſti. Ora
tio ē piue affect⁹ mētis in deū
tendēs. ⁊ plerūq3 ne aius pigritet i vo
cē ꝓrūpēs. A. Uel ſm eoſdē. Oratio ē
ꝯgeries vocū ad aliquid ipetrādū i de
um tendentiū: vt in ſū. con. li°. 3°. ti. 34.
q. cxi. Et decetero cū allegabit ſūma i
dubio intelliget de p̄fata ſūma confeſ
ſorū. B. vel ſm Hug. de ſanc. victo.
Orō eſt deuotio quedā ex cōpunctiōe
ꝓcedēs: vel ſm Damaſ. Oratio eſt pe
titio decentiū a deo. Et ſm Tho. in 4°
diſ. 15. hec diffinitio Damaſ. veriſſime
eſſentiam oratōis declarat. A. Idem
in dicta. q. cxi. B.

❡ Quare deū oram⁹? R° ſm Tho. ſe
cūda ſcd̄e. q. 83. Deū oram⁹ nō vt dina3
diſpoſitōem imutem⁹: ſ3 vt ipetrem⁹
quod ds̄ diſpoſuit per orōes ſāctoꝝ eē
iplendū: vt. ſ. hoīes poſtulādo merean
tur accipere qð eis oipotēs deus ante
ſecula diſpoſuit donare: vt Greg⁹ dicit
p° dial'. Nō g° p̄ces nr̄as deo porrigim⁹
vt ei nr̄as indigētias manifeſtem⁹. ſed
vt noſipſi conſideremus in his ad diui
num auxilium eſſe recurrendū. A. Jð

in sũ.con.eo.ti.q.iiz. B.
¶ Utrũ aliq oro dirigẽda sit ad scõs?
R. sm Tho. vbi sup. Sanctis porrigit
oro nõ tanq̃ p ipos iplenda. sz vt eorũ
meritis ⁊ pcib⁹ orões sortiant effectũ
Uñ a scã trinitate petim⁹: vt nostri mi
sereat. ab aliis vo scis vt orẽt p nobis
A .Et idẽ ẽ de angelis: vt in sũ.con.eo.
ti.q.iiz. B.
¶ Utr̃ oro debeat eẽ vocalis? R. sm
Tho. scda scde.q.8z. Cõis oro ẽ que per
mistros eccłie in psona toti⁹ ppłi offer
tur. Et iõ oz q talis oro innotescat toti
pplo p quo offert. Qd non posset fieri
nisi eẽt vocał. Oro vo q̃ offert a singu
lari psona: siue p se: siue p aliis orãte:
nõ est de nccitate q sit vocalis. Adiun
git tñ vox tali orõi triplici rõne. p gdẽ
ad excitãdũ iteriorẽ deuotõem: q mẽs
orãtis eleuat in deũ. qz p exteriora sig
siue vocũ siue etiã alior̃ factor̃ mens
hois mouet sm apprehẽsionẽ. ⁊ p ɔñs
sm affectõem. vñ Aug⁹ dicit ad pbaz.
q vbis ⁊ aliis signis ad augẽdũ sãctũ
desideriũ nosipos acri⁹ excitem⁹. Et iõ
in singłari orõe i tãtũ est vocib⁹ ⁊ hui⁹
modi signis vtẽdũ: inquãtũ pficit ad
excitãdũ mentẽ. Que si p hoc distraha
tur vel q̃litercũq ipediat: est a talib⁹
cessandũ. Qd pcipue ɔtigit i illis: quo
rũ mens sine signis h⁹modi est suffici
enter ad deuotõem pata. Uñ in ps. Ti
bi dixit cor meum: exquisiuit te facies
mea. Et de Anna legit p Reg.p. q loq̃
batur in corde suo. 2o adiungit vocał
oro q̃si ad redditõez debiti: vt.s. hõ do
seruiat sm totũ illud qd ex deo hz.i. ñ
solũ mẽte: sed ẽt ore. Osee vlt. Oẽz au
fer iniqtatẽ ⁊ accipe bonũ: ⁊ reddem⁹
vitulos labior̃ nror̃. 3o adiũgit ex q̃dã
redũdãtia ab aĩa ad corp⁹: ⁊ ex vehe
mẽti affectõe. ps. Dilatatũ ẽ cor meũ ⁊
exul. lingua mea. A .Idẽ in sum. cõ.
eo.ti.q.iiz. B.
¶ Utrũ attẽtio mẽtis in orõe sit nccia
R. sm Tho. vbi s. Ncciũz aliqd dr du
plicit. Uno⁰ ppt qd meli⁹ puenit ad fi
nẽ. ⁊ sic attẽtio absolute nccia ẽ orõni.
Alio⁰ dr sine q̃ res nõ põt ɔseq suũ effe
ctũ. Est ãt triplex effect⁹ orõis. Prim⁹
gdẽ ẽ mereri. Et ad hũc effectũ non ex
nccitate reqrit q attẽtio assit orõi per
totũ: sz vis pme itẽtõis totã orõez me
ritoriã reddit. A .Hoc ver̃ ẽ nisi qs
studiose seu ex notabili negligẽtia mẽ
tẽ distrahat. tũc.n. nec mẽtur nec impe
trat: sz poti⁹ peccat: ex de cele.mis. dolẽ
tes. B .Scds effect⁹ orõis ẽ impetra
re. ⁊ ad hũc ẽt effectũ sufficit pma intẽ
tio quã ds pncipałr attẽdit. A .Si ãt
pma itẽtio desit: oro neq mẽitoria est
neq ipetratiua. Illã.n. orõem ds ñ au
dit: cui ille q orat nõ itẽdit: vt dic Gre
go⁹: vt i sũ.cõ.eo.ti.q.ii6. B .Tertius
effect⁹ ẽ q̃dã spũalis mẽtis refectio: ⁊
ad hũc d nccitate rqrit i orõe attẽtõ.i.
Cor.iz. Si orẽ ligua: mẽs mea siñ fru
ctu ẽ. Est ãt triplex attẽtõ q̃ orõi vocali
põt adhibẽi. Una q̃ attẽdit ad vba ne
qs i eis erret. Scda q̃ attẽdit ad sensũ
vbor̃. Tertia q̃ attẽdit ad finẽ orõnis
.s. ad deũ: ⁊ ad rẽ p q̃ orat: q̃ gdẽ marie
ẽ nccia. ⁊ hãc ẽt idiote pñt hre. Et qñq
i tãtuz abũdat hec attẽtio: vt ẽt alior̃
oĩum mẽs obliuiscat. sicut dicit Hugo
de scõ vic. A .Id i dcã.q.ii6. B.
¶ Utr̃ in orõe euagatio mẽtis sit pctm̃
R. sm Tho. scda scde.q.8z. Si qs ex p
posito in orõe mẽte euaget. pctm̃ est. ⁊
ipedit oratõis fructũ. Et ɔ h⁰ dic Aug⁹
in regula. Psalmis ⁊ hymnis cũ oratis
deũ hoc vset i corde qd pfert in ore.
Itẽ ɔ h⁰ pcipit clicis q officiũ diuinũ
q̃tũ eis de⁹ dederit studiose celebrẽt
pariter ⁊ deuote: extra de cele.mis. do
lẽtes. Euagatio vero que fit preter in
tentõem: orationis fructum non tollit
vnde Basilius dicit. Si debilitatus a
peccato fixe nequis orare: quãtum po
tes teipm exhibeas: ⁊ de⁹ ignoscet: eo
q non ex negligentia: sed ex fragilita
te non potes vt oportet assistere corã
do. A .Idẽ i sũ.cõ.in dcã.q.ii6. Et addi
tur circa finẽ: q i orõnib⁹ ad q̃s obliga
mur ex voto vel ex pniali iniũctõe vł
ex statuto eccłie: tenemur repellere

nō solū cogitatōes vanas:sed ēt bonas
tamē ipertinētes. vnde dicit Ber. sup
Cant. Spūs scūs illa hora. s. orōis grū
nō recipit qcqd aliud ꝙ qd debes ob
tuleris neglecto eo qd debes. B.
¶ Utrū orō debeat eē diuturna vel ēt
cōtinua? R° sm Tho. vbi s. Orō sm se
csiderata nō pōt esse ctinua. qr opꝫ ēt
aliis opib⁹ occupari. Sꝫ sicut dic̄ Aug⁹
ad pbā. iō p certa interualla horarū ⁊
tēpoꝝ deū oram⁹: vt in illis reꝝ signis
nosipsos moneam⁹: ꝙtumqꝫ in hoc de
siderio pfecerim⁹ nobipis inotescam⁹
⁊ ad h° agēdū nos acri⁹ excitem⁹. Uni
uscuiusqꝫ aūt rei ꝙtitas dꝫ eē pportōa
ta fini: sicut ꝙtitas potōis sanitati. vñ
cōs ē vt orō tm̄ duret ꝙtū est vtile ad
excitādū interioris desiderii feruorē.
cū vero hanc mēsurā excedit: ita ꝙ si
ne tedio durare nō possit: nō est vlteri⁹
orō ptēdēda. Uñ Aug⁹ dicit ad pbam
Dicunt fratres in egypto crebras qdē
hēre orōes: sed eas tā breuissimas: ⁊ ra
ptim quodāmodo iaculatas ne illa vi
gilanter erecta q̄ oranti plimū nccia ē
p pductiores moras euāescat atqꝫ he
betetur intētio. Ac per hoc etiā ipi sat
ōndūt hāc intētōem sicut nō eē ptēdē
dā si perdurare nō pōt: ita si pdurauе
rit nō cito eē rūpendā. Et sicut h̄ est at
tēdēdū in orōe singulari p cōparatōeꝫ
ad intētōem orātis: ita etiā in orōe cōi
p cōparatōem ad ppli deuotōem. Qd
aūt dñs dicit Luc. 18°. Opꝫ sp orare. et
Apl's. 1. ad Thessal. 5°. Sine itermissiōe
orate: itelligēdū ē ꝙ aliqs ctinue oret
ppter ctinuitatē dsiderii: siue affectū
caritatis ex quo pcedit orō: q in nobis
dꝫ esse continu⁹. vl' qr nō intmittat qn
statutis tpib⁹ oret: vl' ēt ppter affectū
q post orōem remanet i ipo orāte aut
i alio quē ipe suis bñficiis puocat vt p
se oret. Et h̄ nota etiā illud Hiero. Nō
ē vbis tm̄: sed corde orādus ds. Qua p
pter melior ē septē psalmoꝝ decātatio
cuꝫ cordis puritate ⁊ spūali hilaritate
ꝙ toti⁹ psalterii modulatio cū anxieta
te cordis atqꝫ tristicia. de csē. dis. 5. non
mediocrit. A. Jō i sū. cō. eo. ti. q. 116. B
¶ Utrū ds exaudiat pctōres orantes?
R° sꝫ Tho. scda scde. q. 83. Si peccator
aliqd petit inqꝫtū peccator. i. scdm de
siderīū peccati hic a deo nō exauditur
ad miām: sed qñqꝫ audit ad vindictaꝫ
dū ds pmittit peccatorē amplius ruē
in peccata. Deus. n. q̄dam negat ppiti⁹
que ccedit irat⁹: vt Aug⁹ dicit. Orōem
vo peccatoris ex bono nāe desiderio p
cedētē ds audit: nō q̄i ex iusticia: quia
peccator hoc modo nō meret: sꝫ ex pu
ra miā. obseruatis tñ q̄tuor cditōibus
que cōiter requirunt ad orōnem q̄ dꝫ
exaudiri. s. vt p se petat nccīa. s. ad salu
tē pie ⁊ perseuerāter. Alias ēt cditiōes
orōnis hēs h̄ i. §. q ē iux̄ pxie se. A. Jō
in sū. eo. ti. q. 118. B.
¶ Utrū orō cadat sub pcepto? Rñ° sm
Ul. Ad orōem qdē mētalē. A. ⁊ etiaꝫ
vocalē scdꝫ eūdē: vt pꝫ i sū. eo. ti. q. 119.
vbi hec notant. B. hō tenet ex iure
nāli ꝙ dictat hōi ꝙ disponat se ad ea
sine qb⁹ nō ē sal⁹. A. Que dispositio
nō ē sine orōe: vt ibidē. B. Et ad hoc
ius accedit auctoritas xpi dicētꝭ Luc.
18°. Oꝫ sp orare. Sup q̊ Chryso⁹ dic̄. Oꝫ
nccitatē dicit. A. hoc ctinet sub illo p
cepto. Memēto vt diē sabbati sāctifi
ces: vt ibi. B. Ad vocalē vo orōnē seu
cū cātu nō tenet qs ex pcepto diuino.
A. s. quo ad determiatū modū orandi
vt ibidē. qd intelligi dꝫ q̊ ad ꝙtitatem
al' bñ determinat: qr dicē debem⁹. pat
nr̄. ⁊c̄. Math. 6°. ⁊ Luc. xi°. Jō oēs xpiani
debent orōeꝫ hanc dñicā scire ⁊ dicere.
de csē. dis. 4. vos añ oia. B. Sed ex
statuto eccl'ie q̄ missas ⁊ horas canoni
cas idixit ministris eccl'e vel etiā ex in
iunctōe cfessoris pro satisfactōe pnie.
Con. Tho. i 4°. dis. 15. addēs ꝙ ⁊ oib⁹ cōi
ter etiā nō ministris videtur ab eccl'ia
determinatū tps statutū esse: cū ex ca
nonū statutis teneātur dieb⁹ festiuis
diuinis officiis interesse. vt ministris p
pplo orātib⁹ suā intētōem cforment.
A. Jdē in sū. eo. ti. q. 119. B. Pōt ad h⁹
ptinē s. missa. §. plt. ⁊ s. hore.

Quot sũt ↄditões quas oꝛo dꝫ hꝛe?
R. ſm Ray. ꝛ Hosti. xiii. Prima ē ꝙ
sit fidelis. Nã sine fide impossibile est
placere deo: ꝛ sancti ꝑ fidē adepti sunt
repromissiones. ad Heb. xi. Scḋa vt
sit secura seu ↄfidēs. Jacobi. p̄. Postu
let i fide nihil hesitãs. Tertio sit hũil
Eccl. 35. Oꝛo hũiliantis se nubes pene
trabit. ꝛ de ↄse. di. 5. ñ mediocrit. Quar
to sit discreta. Math 20. Nescitis qd
petatis. Jac. 4. Petitis ꝛ nõ accipitis
eo ꝙ male petatis. Quīto deuota. i. po
ti⁹ corde q̃ⱥ oꝛe. p̄. Reg. p̄. Anna loque
batur in corde suo ꝛ vox penit⁹ nõ au
diebat. Aug⁹. Quid ꝓdest strepit⁹ labi
orũ si mutũ ē coꝛ? Sexto verecũda: vt
ĩ publicano qui nõ audebat oculos ad
celũ leuare. Luc. 18. Septimo. secreta.
Math. 6. Tu aũt cũ oraueris. ꝛc. Jsido
rus. Oꝛo ꝓ̃uatis locis opportuni⁹ fũdi
tur. Octauo pura. Aug⁹ sup ps. Oꝛõis
pure magna ē ꝟtus ꝛ velut fidelis nũ
ci⁹ mãdatũ pagit ꝛ penetrat q̊ caro nõ
ꝑuenit. Jtē Johes os aureũ. Non põt
qsq̃ⱥ grãm vite celestis acc pe: nisi pur
gat⁹ fuerit ab oi soꝛde. de pe. di. i. nõ po
test. Nono lachrymosa. Jsai. 38. Audi
ui oꝛõem tuã. ꝛ vidi lachrymas tuas.
Et glo. Aug. sup Thob. 4. Oꝛo deuꝫ le
nit. lachryma cogit. hec vngit. illa pũ
git. Decimo sit attēta. vt h̄ s. §. 5. dictũ
ē. Undecimo feruida. ps. Depcat⁹ sum
fa. tuã i toto corde meo. Duodecio ꝑꝑo
sa. Thob. 12. Bona ē oꝛo cuꝫ ieiunio et
elymo. Et sup illõ Treñ. 3. Leuem⁹ coꝛ
da nr̃a cũ manib⁹ nr̃is. dic̃ Greg⁹. Coꝛ
cũ manib⁹ ad deũ leuat q oꝛõem suaꝫ
opib⁹ roboꝛat. Decimotertio assidua.
exẽplo illi⁹ q panes ab amico petebat
Luc. xi. Et apl̃i ꝑseuerãtes i oꝛõe spm̃
scm̃ acceperũt. Act. 2. A. Jõ i sũ. eo. ti.
. c. 20. Et in. q. se. dr ꝙ q̃tuoꝛ sũt ↄditões
qb⁹ ↄcurrẽtib⁹ oꝛo sp ē efficax ad ipe
trãdũ: quas ponit glo. Luc xi. sup ista
ꝑabola. Quis vestrũ hẽbit amicũ. ꝛc.
videlꝫ vt petat pie. pro se. ꝑseuerãter:
ꝛ ad salutē. Et exponit Ul. dicēs. Pie. s.
vt petēs nõ ponat obstaculũ grẽ. ꝛ h⁰
obstaculũ ē idispositio petētis ad illd
qd petit. Pro se. qꝛ merito ↄdigni vn⁹
alti grãm nõ meret: cũ vix sibi suffici
at ꝓpriuꝫ meritũ ſm illud Math. 25.
Ne forte nõ sufficiat nob ꝛ vobis. Ad
salutē. qꝛ ꝓ aliis ad salutē ñ ꝑtinētib⁹
deus nõ exaudit. Perseuerãter. At ille
si ꝑseuerauerit pulsans. ꝛc. Luc. xi. Et
subdit. Tamē ds ex abũdãtia pietatꝭ
exaudit frequēter etiã cũ nõ oēs he cõ
ditões cõcurrũt: sed his concurrẽtibus
nunq̃ⱥ ē inefficax oꝛo. B.
Utrꝫ in oꝛõe sit aliqd determiate pe
tēdũ? R. ſm sniam Tho. scḋa scḋe. q.
83. Si loq̃mur de bonis spũalib⁹: vt de
ꝟtutib⁹ grã ꝛ glĩa: qb⁹ nec hõ põt male
vti: nec de se malũ euētũ pñt hr̃e talia
sci absolute petũt: ſm illud ps. Oñde
faciē tuã ꝛ salui erim⁹. Et iterꝫ. Deduc
me in semita mã. tuo. Sꝫ si loq̃mur de
tꝑalib⁹: dicēdũ ſm Aug. ad Probã de
oꝛãdo deũ. Hoc licet oꝛare qd licet de
siderare. Tꝑalia aũt licet desiderare:
nõ qdē ꝓ̃ncipalr̃ vt in eis finē ↄstitua
mus: sꝫ sicut q̃dã ãminicl̃a qb⁹ adiuua
mur ad tēdēdũ i beatitudinē inq̃ⱥtũ ꝑ
ea vita sustētat. ꝛ inq̃ⱥtũ nob organice
deseruiũt ad actũ ꝟtutũ: vt ꝛ phs dic̃
ꝑ ethi. Et iõ ꝓ tꝑalib⁹ licet oꝛare: q̃ qui
dē ex q̊ nõ ꝓ̃ncipalr̃ petim⁹: sed in oꝛdi
ne ad aliud: eo tenoꝛe a deo petim⁹ ſm
ꝙ expediunt ad salutē. Alr̃ tꝑalia det
minate a deo petē nõ opꝫ: qꝛ pñt malũ
euētũ hr̃e: ꝛ eis hõ põt bñ ꝛ male vti.
Uñ Ualeri⁹ dicit. Nos plerũq̃ⱥ id votꝭ
expetim⁹ qd nõ ipetrasse meli⁹ foret
Et con. Ray. ꝛ Hosti. Et addũt ꝙ dñs
ꝛ mgr̃ oia petēda ↄclusit in. 7. petitioni
b⁹ cũ docuit nos oꝛare pr̃ noster. ꝛc. B
Quõ oꝛdinãt petitões in oꝛõne dñi
ca? R. ſm Tho. vbi s. Oꝛo dñica perfe
ctissima ē. Et ſm Aug. si recte oꝛamus:
non aliud dicē possum⁹. Nã ꝑ̊ ponunt
ea ꝑ que i nobisipsis fiduciã excitam⁹
. s. consideratio caritatis ei⁹ ad nos: qꝛ
bonũ nr̃m vult. Jdeo dicim⁹ pr̃ noster
Et ↄsideratio excellētie q̃ põt. iõ dr. qui
es i celis. Deinde sequũtur. 7. petitões

⁊ eo ordine q̊ petẽd e sũt. Prima ꝑtiet
ad dilectõem dei q̃ deũ in seip̃o diligi
mꝰ cũ dr̃. sanctificet nomen tuũ. i. sćtũ
ab oibꝰ hẽat: qḋ ꝑtinet ad gloriã dei i
hõibus ꝓpagãdã. Secũda pertinet ad
dilectõem q̃ diligimꝰ nos cum dr̃. adue
niat regnũ tuũ. i. ꝑ quã petimꝰ ad gl̃iaꝫ
regni eius peruenire. Tertia petitio ꝑ
quã petit directe id q̊ beatitudinẽ me
remur. cũ dr̃. fiat volũtas tua sicut i ce
lo ⁊ in terra. Quarta per quaꝫ petitur
illud quo instrumental̃r iuuamur ad
merẽdum: cũ dr̃. pa. no. q̊ti. da no. hodie
siue hoc intelligat de pane sacramẽta
li: cuiꝰ quotidianus vsus ꝓficit hõi. in
quo etiã intelligunt oia alia sacr̃a: siue
etiã intelligat de pane corꝑali: vt per
panẽ intelligat ois sufficiẽtia victus.
Quinta est remotio eius qḋ esset ipe
dimẽtũ p̃me petitõis. q2 directe exclu
dit a regno. s. pctm̃. vñ dr̃. Dimitte nob̃
debita nr̃a sicut ⁊ nos di. debi. nostris.
Sexta est remotio eiꝰ qḋ nos ipedit a
scḋa petitõe. s. ab obseruãtia diue vo
lũtatis: cũ dicimꝰ. Et ne nos idu. in ten
ta. ꝑ qḋ nõ petimꝰ ne tẽtemur: sed vt a
tẽtatõe nõ vincamur: qḋ ẽ in tẽtatõeꝫ
induci. Septima ẽ remotio penalitatꝫ
p̃ntis q̃ est ipeditiua tertie petitõis. s.
sufficiẽtie circa vitam. vñ dr̃. Sꝫ libera
nos a malo. A. Possunt ⁊ alie expo
sitões orõnis dñice poni: sꝫ ꝓpt breui
tatẽ omittũtur. Ad rõem tñ horaꝝ ca
nonicaꝝ sciẽduꝫ ẜm Ul. ⁊ in sum. cõ. eo.
ti. q. 122 ꝙ iõ hore canonice diuidũtur
in septem tꝑa. q2 i his diuersa saluato
ris mysteria gesta sunt. Nã i nocte na
scit: orat ꝑnoctãs in orõe. ꝓditiose tra
dit. capit vt latro cũ gladiis ⁊ fustibꝰ.
oẽm patiẽtiã exhibet gladiũ ꝓhibẽdo
ꝓditorẽ ⁊ alios hostes suos caritatiue
ãmonendo. auriculã abcisam sanãdo.
volũtarie se pati ostẽdẽdo: ea que ista
bant p̃dicendo. ad locum ꝓditioni con
gruum se transferẽdo. hostibꝰ obuiam
ꝓcedendo. eos solo v̈bo soletenꝰ ꝓster
nẽdo. seip̃m eis indicando. opprobriis
falsoꝝ testiũ saturat. alapis a seruis ce

ditur. ⁊ vt falsus ꝓpheta puerili ludo
illuditur ⁊ cõspuit. a discipulis deserit.
a Petro negatur ⁊ ꝓtinus oculo mise
ricordie ituet. corpꝰ eiꝰ in sepulchro qe
scit. aia in inferno. Mane qḋ ẽ hora p̃
ma i ꝯciliũ iudeoꝝ ducit. falsa testimo
nia ꝯ eũ q̃runtur. extorta ab ip̃o ꝓfes
sio v̈itatis blasphemia iudicat. vincit
cum falsis accusationibus. Pilato tra
ditur: ⁊ ẜꝫ quorũdam opinioneꝫ resur
git. Hora tertia accusat. Herodi mit
titur. ab ip̃o ⁊ suo exercitu spernit a q̊
etiã illusus in veste alba ad examen
Pilati remittit. clamoribꝰ iudeoꝝ cru
cifigit. a Pilato flagellat. sp̃m scm̃ mit
tit. Hora sexta iudicat. condẽnat. con
spuitur. illudit. spinis coronat. arũdine
cedit. crucẽ sibi baiulãs egredit. felle ⁊
aceto potat. cũ sceleratis ꝯputat. blas
phemat. irridetur. tenebris corporali
bus occasus veri solis ostenditur. Ho
ra nona matrẽ consolatur. clamãs mo
ritur. velũ templi scindit. terra mouet
petre diuiduntur. monumẽta aperiun
tur. cẽturio ꝯfitet. alii sua pectora tun
dẽtes reuertũtur. Hora vespꝫtina lan
cea latꝰ eius perforat. ex vulnẽ sãguis
cũ aqua egredit. Sero qḋ ẽ hora ꝯple
torii cẽat cũ ap̃lis cenã legalẽ. istituit
sacr̃alẽ. lauat pedes ap̃loꝝ ⁊ extergit
lintheo. ap̃lis p̃dicat. pro eis p̃reꝫ orat
ad locũ ꝓditõis ꝓperat. tristiciã suam
mãifestat discipulis. trinã orõeꝫ emit
tit. factꝰ in agonia guttas sudoris san
guinei defluentis in terrã fũdit. de cru
ce deponit. aromatibus conditur. iuol
uitur syndone. sepulchrum lapide pre
grãdi claudit. signat. custodit. vallat.

ORatorium. Utrum li
ceat cuili
bet i domo ppria hẽre orato
rium p̃uatũ? R̃. Oratoriũ i forma ec
clesie nõ licet hr̃e absꝫ auctoritate ep̃i
A. Si v̈o nõ fit i forma eccl̃e bñ licet
hẽre cuilibet fideli: vt in sũ. con. li. 3. ti.
24. q. 148. B. nec ibi missa celebra
ri nisi d̃ ꝯsẽsu ep̃i ⁊ ꝓpt necc̃itateꝫ. ⁊ ꝙ
non fiat inde p̃iudiciũ enorme ecclesie

parochiali. Cleric' aût q sine auctori tate epi i tali oratorio celebrauerit dz deponi. de ɔse. dis. i. vnicuiqȝ. z. c. clericos. z. c. si qs. A. Idê in sû. con. li°. 3°. ti. 28. q. 148. Ubi êt dr sm glo. Ray. q ɔcessa licêtia edificâdi monasteriû intelligit z ɔcessa edificâdi oratoria opportuna ifra septa ei'. Et in allato. c. si qs. dr q i pcipuis solênitatib' nô dz in pdicti p uatis oratoriis celebrari nisi d ɔsensu epi. Qd vr itelligêdû qñ maior vrget necessitas qȝ in aliis tpib' i qb' êt sine licêtia epi z iusta câ nô dz i talib' locis celebrâi vt ptactû ê. Itê in dcâ. q. 148. dr q quilibȝ pôt auctoritate ppa facê hospitale ad recipiêdû paupes siñ ora torio tñ: sȝ tal loc' nô gaudet libtate ec cliastica: z emi z vêdi pôt.

Ordo p° côiter quid sit? R° sm mgrm sê tentiaz z Tho. i 4°. dis. 25. Or do ê signaculû qddâ i quo spûal ptâs tradit ordiato ad officiû. A. hec dif finitio fuit Hug. d scô vic. Et sȝ Pe. ibi act' exterior dr signaculû: sed executô illius ptâtis dicitur officiû: vt in sum. con. li°. 3°. ti. 22. q. i. B.

¶ Utrȝ pma tonsura siue corona sit or do? R°. Si loqmur de ordine inqȝtû est sacramêtû z impmit caracterem: isto mô tôsura non ê ordo. qz nec sacrm est nec impmit caracterê. Et hec ê senten tia Tho. in 4°. dis. 24. Et ppter hoc iu ra int ordines nô posuerût tonsurâ. 32. dis. seriatiȝ. 77. dis. illud. 93. dis. a subdia cono. Si vo loqmur de ordine non vt ê sacrm: sed largo mô p dputatôe ad di uinû cultû: sic sm eûdê ordo ê. z ita no minat ex de eta. z quali. cû ɔtingat. sȝ q ibi dicit Ber. q ê idê qd psalmista tus nô ê sic: vt in se. § pȝ. A. Nô ê g° pma tonsura ppe ordo sȝ dispositio ad ordines: vt in sû. con. eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrȝ psalmistat' sit ordo? Rn° sm Tho. in. 4°. dis. 24. In decretis dis. 21. cleros. psalmistat' z' ab hostiario iter ordines ponit: non q sit spâlis ordo: sȝ qz ê officiû ordini. s. lectoratui ânexuȝ. 23. dis. psalmista. Nâ qz psalmi cû can tu pnunciant: iô lector dr psalmista et cantor: qd ê qddâ officiû int ordines. A. Con. Pe. vt i sû. eo. ti. q. 3. B.

¶ Quot sût ordies? R° sm sniaȝ Tho. in 4°. dis. 24. Si ppe accipiam' ordies inqȝtû sût sacra septê sût. qtuor. s. mio res: vt hostiari'. lector. acolitus. z exor cista. z tres sacri. s. subdiaconus. diaco nus. z psbyter. Si vo largo mô suma mus addet minorib' pma tôsura siue psalmistat': vt qdâ dicût. Et de h° hês i pcedêtib' duob'. §. Sacris vo addet epatus. q tñ vtrȝ sit ordo hês i se. §. A. Hoc côiter tenêt oês theologi. s. q or dines ppe sunt tm septê: vt in sû. con. eo. ti. q. 4. B.

¶ Utrȝ epat' sit ordo? R° sm Tho. in 4°. dis. 24. Ordo pôt accipi duplr. Uno mô sm q ê sacrm: z sic ois ordo ordina tur ad sacrm eucharistie. Uñ cû eps ñ hêat qȝtum ad hoc ptâtem supiorê sa cerdote epatus nô ê ordo. Alio mô pôt côsiderari ordo sm q est officiû qddâ respectu qrûdâ actionû sacraz. Et sic cû eps hêat ptâtê in actôib' hierarchi cis respectu corpis mystici sup sacer dotê epat' erit ordo. Et isto mô loquû tur qñqȝ iura. vt cû dr q non pôt ɔmit tere ea q sunt epalis ordis nisi epo: ex de ɔse. eccle. aqua. A. Et sic ordo ali quâdo accipit p sacro: aliquâdo p gra du dignitatis: vt pȝ in sû. con. eo. ti. q. 3. Hoc côiter tenêt oês theologi. s. q or dies ppe st tm septê: vt i sû. e. ti. q. 4. B.

¶ Utrȝ ordo sit vnû sacrm? R° sȝ Pe. Unû ê nô vnitate indiuisibilitatis sic punct': nec ɔtinuitatis sicut linea: nec pfectôe vni'forme sicut corpus aiatû sed ê vnû pfectôe vni' finis: qz cû ɔsti tuat ex diuersis ordib' spâlib' oês ordi nant ad vnû actû. s. côsecratôis eucha ristie. A. Sicut etiâ dom' dr vna sm eûdê: vt in sû. eo. ti. q. 5. B.

¶ Utrȝ in ordine ɔferat grâ? R° scdm Tho. z Pe. i 4°. dis. 24. In ordie ɔfert grâ gratû faciês q necîa est non solum ad digne suscipiêdû sacrm: sed etiâ ad

digne ministrandū. A .Idē in sū. con.
eo.ti.q.9. B.

Utrū ordo liberet a fortuna seruili.
R° sm Ray. Nō solū epalis dignitas
sȝ etiā sacerdotal' liberat a cōditiōe ul'
a fortūa seruili vel ascripticia.dis.54.
si seru⁹ sciēte. Et sȝ canōes etiā a curia
li fortūa siue vīculo: qa vt dictum est
liberat a suili q̄ fortior est.di.54. fre
quens.z.c.ex ātiquis. Uñ q̄stū ad h° nō
tenet illud c.si seru⁹ sciente. A .quia
illud.c.est q̄dā lex q̄ reuocat p ius cāo
nicū sm glo.ibi p rōnē ptactā. B.
Uerūtñ curialis nō dȝ ordinari.vt.ī.or
dinād⁹.§.15°. A .8.q incipit.15°. B.

Utrū votū castitatis sit ānexū ordini
sacro. R° sm Guil. Nō.ut pȝ ī grecis q
nō tenent ad continētiā nec apud nos
illi q inuitis vxorib⁹ ordinant. A .Ta
les tñ nō pnt debitū exigē licȝ teneant
reddere.ut s̄.ipedimētū xi°.§.p ī addi
tōe. B .Sȝ tale votū ānexū est ordini
ex ostitutōe eccl'ie ppt honestatē sacri
ordis: sicut Hug.nōuit.28.di.in pn°. A.
Con.Tho.scda scde.q.88. B.

Quot mōis ordinatio dr simōiaca?
R° sm Ray. q̄tuor mōis. Nam alia ex
parte ordinatoris tm̄.alia ex parte or
dinādi tm̄.alia ex pte vtriusq3.alia ex
neutriusq3 parte: vide.ī. simōia p.§.6°.

Ordo z° quo ad ritum z
temp⁹. Utrum
necesse sit instr̄m in ordinatō
ne exhibitū corpal'r tangi? R° sȝ Tho.
ī 4° dis.24. Quidā dicūt ōtactū instru
mētoȝ māliū ab eo q suscipit sacr̄m ñ
eē de nccitate sacri: sed solā porrectōeȝ
Tñ ipa v̄ba forme vidētur oñdere q
ōtact⁹ māe sit de eēntia sacri.qr dicitur
accipe hoc vel illud.zc. A .Primā opi
nionē seqtur Al. quā ēt ñ oio reprobat
Tho.licȝ scda videat sibi stutior: vt pȝ
in sū.con li°.3°.ti.23.q.xi.vbi etiā patȝ q
Hosti.multum discrepat ab his. Ideo
hic passus penit⁹ vr ābiguus ppt ea ps
tutior ē eligēda: ex̄ de homi.petitio. et
de psby.nō bap.veniēs.ibi nō itelligit
iteratū qd ābigit eē factū. B.

Utrū plēs ordines eodē die possint
oferri? R° sm Ray. Uno die nō debēt
oferri vni oēs minores nisi hoc obtine
at de osuetudine eccl'ie. Itē vn⁹ ordo
sacer cū minorib⁹ vl' duo sacri nullo^m
oferūtur eodē die vni.dis.77.i singulis
z.c.qcūq3.ex̄ de eo q fur.or.sus.cuȝ h la
tor.ex̄ de tēpo.or.lr̄as.z.c.dilect⁹. Et de
pena epi q ō hoc ordinat hēs.ī. ordina
tor.§.3°. Ille v̄o q furtiue ō pdictā for
mā ordinē recipit dȝ deponi.dis.77.s b
diacon⁹.ex̄ de eo q fur.ordi.sus.inotuit
Si tñ receptis iux̄ osuetudinē patrie
q̄tuor minorib⁹ ordinib⁹ subdiacōatū
eadē die furtiue recipiat: pōt permitti
misericordit' i minorib⁹ tm̄ ministrare
Et si itrauerit religionē z vita moresq3
ei⁹ exegerit abbas si voluerit in aliis
ordinib⁹ poterit dispensare: vt in dicto
.c.cū.h. Et idē sm Hosti. si duos sacros
ordines sil' recepit. A .Idē i sum. cō.
eo.ti.q.13. B .Sȝ si lata fuisset pus ex
cōicatōis snia ō sic recipiētes. A .i.fuis
set inhibitū ne sic ordines reciperent
sub pena excōicatōis: vt in dicto.c. ino
tuit. B .z nihilomin⁹ receperint non
poterit cū eis dispēsari nisi per papaȝ
vt in dicto.c.inotuit. A .Hoc videtur
sentire Gof.z Hosti. q absolute dicunt
q q post iterminatōem anathematis
ordinat: nō pōt cū eo dispēsari nisi per
papā nisi q̊ ad minores ordines in qb⁹
h⁹ cāu pōt dispēsare ēt eps sm Hosti.
z in sū.eo.ti.q.14. Sed hec vidētur itel
ligēda sm distinctōem Ray. q dicit vt
pȝ ī dicta.q.14. q si qs ō phibitōeȝ fa
ctā sub pene excōicatōis clādestine re
cepit duos ordines sil' tunc non poterit
cū eo in executōe ordinū ēt si rligionē
itrauerit dispensari nisi de licentia pa
pe.dicto.c.inotuit. Si v̄o aliqs recepe
rit furtiue ordinē sacrū vel nō sacrum
distingue.qr aut fuit phibit⁹ sub inter
minatōe anathematis aut non. In p̊
cāu poterit odigna satisfactōe pmissa
cū eo: vt in susceptis ministret ordinib⁹
eps dispensare.z si itrauerit religionē
ēt i suscipiēdis postq3 aliq3to tempore

fuerit i ea laudabilr ɔuersat⁹. In 2° āt
cāu poterit cū tali ēt i seclo remanēre
p⁹ ɔdignā satisfactōem tā in susceptis
q̄ȝ in suscipiēdis ordib⁹ dispēsare: ex̄ ō
eo q fur.or.sus.c.p̄.hec ibi. Et dr̄ qs p̄pe
furtiue ordinē suscipe q ɔ̄ cōsciam sui
ep̄i ⁊ sin̄ examiatōe p̄mouet̄ ſʒ glo. ex̄
de eo qui fur.ordi.sus.c.p̄. B. Et ad
dit Hosti. q̄ etiā papa de facili non di
spensat. De dispēsatōe cū ordinatis ab
alieno ep̄o ⁊ h⁹modi. habes .ī. ordina
tus p̄.§.añplr. B.

¶ Utrū in ordīe faciēdū sit scrutiniuȝ
R° ſm Hosti. Circa hoc faciēdū ē du
plex scrutiniū. Unū añ ordinatōeȝ: qō
diligēter faciēdū ē: ex̄ de elec.nihil est.
.§.ep̄i. Et incipit i feria q̄rta p̄cedente
sabbatū ordinatōis ⁊ durat vsq̄ȝ ad di
ctū sabbatū.p archidiaconū q̄dē de iu
re cōi: ex̄ de offi.archi.ad hec.⁊.c. vt no
strū. A. Olim ep̄s eligebat scrutato
res seu examinatores.24.di.qn̄. Et nō
tur in sū.eo.ti.q.17.ſm Hof. Sed vt hic
dr̄ ⁊ etiā ibi hodie de iure spectat exa
minatio ad archidiaconū. B. Qui
hēbit diligēter ingrē de vita ordinādi
de genere. de patria. de etate. de titulo
ad quē ordinat̄. de loco in q̊ ɔuersatur.
de scia. de fide.. ⁊ de aliis q̄ ɔtinēt̄ in re
gula ap̄lica. de q̄b⁹ dr̄.ī. ordinādus q̄si
per totū. Et sic i sabbato q p̄bati sunt
ep̄o p̄n̄tent̄.38.dis.quando. Istud.c.po
tius est.24.dis. B. Aliud scrutiniuȝ
fit in ip̄a ordinatōe quādo ordinandi
ep̄o p̄n̄tantur añ altare cū archidiaco
nus dicit. Postulat scā mat̄ eccl̄ia.⁊c̄.⁊
ordinatore iterrogāte. Scis illos esse
dignos. Et rn̄det. Quātū humana fra
gilitas.⁊c̄. Et q̄dē p̄n̄tator i tali rn̄siōe
nō peccat: dū tamē ɔ̄ ɔsciam nō loqua
tur: ex̄ de scru.i or.fa.c.vno. Aliogn ɔ̄.
28.q.i.§.p̄. A. Meli⁹ fac̄ dictū .c. vni
cū. B. Nā quē nescit indignū debȝ
p̄sumē dignū: ex̄ de p̄sump.dudū. Qō
si archidiaconū remordeat coscia de
aliq̊ q nō sit dign⁹: tūc añq̄ȝ veniat̄ ad
ordinatōem secreto studeat ep̄o denū
ciare. ex̄ de scru.in or.fa.c.p̄. Et si ep̄us
nolit desistere archidiacon⁹ dȝ se sub
trahere: ⁊ si nō pōt sine scādalo dȝ illa
v̄ba dicē tanq̄ȝ mister eccl̄ie q̄ nō iudi
cat de occultis: sed nullo mō crimē lit
teris dȝ publicare. Con. Inno. A. Iō
in dicta.q.17.⁊ se. B.

¶ Quid si sine examinatōe qs ē ordia
tus? R° ſm Hosti. Si sit not⁹ ⁊ dign⁹ n̄
peccat̄: q͛ tales nō sūt examinandi: ar.
24.dis.nullus. A. Fallit hoc i ep̄o cō
secrādo q q̄uis sit not⁹: tn̄ examinat̄
23.dis.q ep̄s.ſm Hof.⁊ in sum.con.eo.ti.
.q.19. Sȝ si indign⁹ sit deponi dȝ. B.
ex̄ de corpo. viti. exposuisti. Si v̄o sit
ignot⁹ q̄uis dign⁹ deponēdas ē.24.di.
.c.vlt.⁊ multo forti⁹ si indign⁹.50.dis.
ex penitētib⁹. A. Iō i dicta.q.19. B.

¶ Quid si in examinatōe crimē suuȝ
nō exposuit? R° ſm Hosti. Ordinād⁹
tenet̄ ɔfiteri crimina seu impedimēta
notoria iuris vel facti: nisi fuerit cum
eo dispēsatū.dis.50.ex penitētib⁹. Iteȝ
tenet̄ p̄dere grauia seu enormia.s.q̄ ēt
p⁹ p̄niam executōem impediūt: vt ho
micidiuȝ simonia in ordine ⁊ h⁹modi
A. Etiā si sint secreta: vt in.c.q̄situm.
ex̄ de temp.or. B. Alia v̄o q̄ nō im
pediūt: non tenet̄. ex̄ de temp.ordi.c.fi.
Si v̄o fraudulēter defect⁹ subticet nō
hēbit executōem ordinis sic suscepti:
ex̄ de renūci.nisi cum p̄dem.§.p̄sone.
Si v̄o ɔfitet̄ ⁊ dispēsetur cū eo secur⁹
erit ſm Inno. vt vlteri⁹ nō accusetur.
Alr̄ secus.34.dis.c.vlt. A. Poti⁹ vr̄
24.dis.c.fi. B. Si nō dispēset̄ ⁊ nihi
lomin⁹ ordinet̄ nō dȝ ordinat⁹ i illo or
dine admitti.si.dis.si qs sane. Cō.Hof.
A. Iō i dctā.q.19. B.

¶ Quib⁹ tp̄ib⁹ debēt ordies cōferri?
R° ſm Ray. Ordines generalr̄ ɔferri
p̄n̄t in sex tp̄ib⁹ anni.s. In sabbatis q̄
tuor temporū. Et in sabbato añ dn̄icā
de passione. Et in sabbato sancto pasce
dis.75.c.vlt. ex̄ de temp.or.de eo. Papa
v̄o pōt cōferre subdiaconatū in dieb⁹
dn̄icis.⁊ in aliis p̄cipuis festiuitatib⁹.
Itē in dn̄icis dieb⁹ solēnibus quilibet
ep̄us pōt cōferre minores aliquibus

ita tñ ꝙ nõ multis ne videatur gnãlẽ
ordinatõem facẽ: vt nõt in dicto .c. de
eo. Con. Hosti. ꝛ Goff. ꝛ alii. A .Idem
in sum. con. eo. ti. q. 30. B.

Quare sacri ordines sp sũt cõferen
di in sabbato? R°. ẜm Hosti. quia sab
batũ significat requiem. ꝛ qui transit
ad clericatũ irreuocabil'r per susceptõ
nem sacri ordinis transit de labore se
culariũ negocioꝝ ad vacãdũ spũalib᷒.
dis. 88. fornicari. Et aplus. 2. Thi. 2°. Ne
mo militans deo implicat se negocijs
sclarib᷒. Con. Inno. ꝛ Gof. A .Cõ. etiã
Ul. vt in dicta. q. 30. B.

Utꝝ aliquo modo ordines sacri pos
sint ɔferri in dñica? R° ẜm Ray. Si in
sabbato ordinationũ tã ordinãs ꝙ or
dinandus ɔtinuaret ieiuniũ nec come
deret nisi forte celebrãdo: tunc i mane
sequẽtis dñice posset sacer ordo ɔferri
quia tunc mane diei dñice intelligitur
trahi ad sabbatũ ꝓpter ɔtinuatõez ie
iunii. Et idẽ itelligẽdũ est de nocte añ
diem pasce si tunc celebraret vt erat
mos antiquit᷒. A .s. ꝙ in dicta nocte
possint ordinatões fieri: ꝛ nõ i aliis no
ctib᷒ ẜm Inno. in. c. litteras. ex̄ de tẽp.
or. B .Porro talẽ cõtinuatõem ieiu
nii non expedit facere nisi in necessita
te. Cõ. Hosti. Inno. ꝛ alii. A .Hec par
tim fuerũt dicta Ray. ꝛ partim alioꝝ:
vt patꝫ in dicta. q 30. vbi etiã dicit ẜm
glo. Ray. ꝙ ɔtinuatio ieiunii sic dꝫ in
telligi ꝙ die sabbati ꝛ nocte sequenti
nihil comedat vel sumat vel bibatur
Et ẜꝫ Inno. in dicto. c. litteras. celebrãs
die sabbati non debꝫ sumere nisi cor
pus ꝛ sanguinem. B.

Que pena eoꝝ q extra statuta tem
pora sacrũ ordinẽ susceperũt? R°. Nõ
debẽt ꝑmitti in susceptis ordinib᷒ mi
nistrare: ex̄ de tempo. or. c. 2°. Tñ cara
cterẽ susceperũt. Et eṗs imposita eis
ꝓ͂mo penitentia ɔpetenti sustinere po
terit vt postea in susceptis ordinibus
ministrent: ex̄ de tempo. or. ɔsultatõi.
Et ẜm Inno. Ber. ꝛ Guil. q addit. ꝙ se
cus est in ordinib᷒ suscipiẽdis. A .Idẽ
in sũ. con. eo. ti. q. 33. Si tñ ante ministrẽt
habes s̄. dispẽsatio. §. 6°. ꝟ. 9°. Ordiato
res vero debẽt priuari auctoritate or
dinandi. vt in eo. c. 2°. B.

Quid si aliqd omittat in ordinatõe
de forma? R°. ẜm Ray. Si aliqd omit
tatur qđ sit de substãtia. aut etiã si du
bitet vtꝝ sit de substãtia tota ordina
tio debꝫ iterari q̃si nihil sit factũ. Ni
hil. n. intelligit iteratũ qđ nescit eẽ fa
ctũ: de ɔse. dis. i. solẽnitates. Si autem
omissũ ẽ id đ q̊ exṗssũ ẽ ꝙ ñ ẽ de suga
nõ dꝫ ordinatio iterari: sꝫ qđ omissuꝫ ẽ
dꝫ statuto tꝑe caute suppleri. ex̄ de sa
cra. ite. c. ṗsbr. ꝛ. c. p̊. Cõ. Inno. A .Idẽ
in sũ. con. eo. ti. q. 34. B .De eo q scien
ter ordinẽ iterat: hẽs s̄. dispẽsatio. §. 7°.

Que sunt illa q̃ nõ sũt de substãtia?
R° ẜm Ray. Exṗssuꝫ ẽ ꝙ de substãtia
nõ est iṗm tṗs ordinationũ: ex̄ de tẽp.
or. sane. Itẽ nec etas ordinãdi dis. 77.
subdiacon᷒. ꝛ. c. in veteri. Item nec vn
ctio: ex̄ de sacra. vnc. c. p̊. circa finẽ. ꝛ de
sacra. nõ ite. c. p̊. Itẽ ꝙ ordinandus in
ṗsbyteruꝫ vel diaconũ recipiat impo
sitõem manus eṗi. A .s. tactu corꝑali
vt in. c. vlt. de quo statim. B .ex̄ de sa
cra vnc. ite. c. vlt. Itẽ ꝙ ordo recipiat a
ꝓꝓo eṗo vel ꝙ nõ recipiat qs oẽs ordi
nes sil'. sed seruatis debitis interstitiis
ex̄ de tempo. ordi. ꝙ trãslatõem. ꝛ. c. lit
teras. ꝛ. 9. q. 2. Lugdunẽsis. Con. Hosti.
ꝛ ẜm eũdem Hosti. ꝛ etiã Hug. ꝛ Guil.
non est de substantia ꝙ ordinans ꝛ or
dinandus sint ieiuni. A .Hoc cõiter
tenent doc. licꝫ Ray. de hoc dubitaue
rit: vt pꝫ in sum. eo. ti. q. 34. B .Sunt
alia de quib᷒ nescit vtrũ sint de substã
tia vel nõ: vt missa. de qua etiã Hosti.
dicit dubium. A .In dicta. q. 34. B.
Tamẽ in minorib᷒ ordinib᷒ non videt
dubiũ ꝙ missa nõ est de substãtia. A.
Forte hoc põt itelligi ex ɔsuetudine:
que ẽ optima legũ iterpres. ff. de legi.
si de itepretatõe. Itẽ ad mãm aduertẽ
dũ ẜm Inno. ꝛ in dicta. q. 34. ꝙ cũ in or
dinatione alicuius in diaconuꝫ vel sa
cerdotem omissa est manus iṗositio ꝛ

postea supplet. dicunt etiã omnes orõ
nes que pcipiunt dici qñ fit man' im
positio. q2 ipi man' impositioni adhe
rent. Et de man' impositõe fit mentio
in orõnibus. Item dicit q vbi diuisi z
diuersi sunt actus non est iterandũ: sz
supplẽdũ: sicut in ordinatõe sacerdot
alius act' est tenẽ manus super caput
alius dare ei calicẽ z patenã: quorum
si aliquod defuerit legitime factuz nõ
erit postea iterãdũ. Quidã tñ dicũt q
hec duo. s. de calice z de patena nõ sũt
supplenda. q2 nõ sunt de substãtia. tñ
securi' ẽ supplere. Itẽ si pars alicuius
orõnis omissa eẽt: a capite inchoanda
foret. Tñ in ordinib' mlte orõnes pos
sunt eẽ que nõ sunt de substãtia ordis
Unde si talis ordo legitime collat' eẽt
non ppter hoc reiteraret. Item si tm̃
vna manus inuncta est postea solius
alterius manus inũctio supplenda ẽ.
z vbi in orõnibus dicit manus in plali
dicetur manus in singulari. Et si facta
esset vnctio in aliquo z nõ dicta orõ: vl
ecõuerso: repetẽdũ erit vtrũq3. q2 act'
nõ sunt diuisi cũ in orõnib' fiat mentõ
de vnctõe. Item quod omissuz ẽ debet
suppleri per eũ qui ordinauit. Quod si
fieri non põt per aliũ suppleri potest.
Itẽ si eps in ordinãdo ex infirmitate
deficiat per eum postea vel p aliuz in
choabit vbi ipse dimiserat nisi sint ali
qua coherentia: vt vnctio z orõ: vt di
ctũ est: vel nisi vn' sit act': vt p3 in for
ma cõsecratõis eucharistie: z in forma
baptismi: cui' parte iã dicta si deficiat
minister p aliũ reincipit forma in ba
ptismo z in missa ab illo loco: qui pdie
zc. Con. Hosti. Itẽ qd dictũ ẽ omissuz
caute suppleri. Hosti. in. c. psbyter. ex
de sacra. ite. vbi z Inno. ponit p dicta:
vt z p3 in dicta. q. 34. expõit q fiat sup
pletio tpe ordinatõis z veniat patiẽs
defectũ qi ministrans epo: nec erit in
tẽtio epi nec ipsi' q orõnes super ipm
iterent. z cũ venerit eps ad id qd omis
sum ẽ suppleat: z põt fieri vltio p' ali
os eiusdẽ ordis: vt magl celet. Põt ẽt

eps ei dicere. Uade z porta mihi librũ
vel aliã rẽ qi credant circũstãtes q p
pter mãdatũ sibi iniunctũ imposuerit
manũ: vel etiã. in capella sua paucis z
bonis secretariis vocatis puatiz pote
rit ordines celebrare. Quousq3 autez
hoc supplemẽtum recepit executõez
suscepti ordinis nõ hẽbit. 52. dis. sollici
tudo. z ex de sacra. ite. c. p. z ibi glo. z in
dicta. q. 34. B.

ORdo 3° quo ad caracte
rem. Utr3 i quoli
bet ordine impmat spãlis ca
racter: z an caracter vni' ordinis psup
ponat caracterẽ alteri' ordinis? R° fm
Tho. in 4°. dis. 24. In qlibet ordine sic
ofert specialis ptãs: ita impmitur spe
cialis caracter: nec caracter vnius or
dinis psupponit caracterẽ alteri' ordi
nis. Nã recepto ordine postẽiori z pre
termisso pcedẽti: non ppter hoc debet
reordinari in ipo posteriori: ex de cle.
per. sal. pmo. c. vnico. Cõ. theologi oẽs.
A. Idem in sum. con. li°. 3°. ti. 22. q. 6. B.
¶ Utr3 an caracterẽ ordinis pexigat
caracter baptismi z cõfirmatõis? R° n°
fm Tho. vbi s. Caracter baptismi pre
exigit de nccitate. q2 est fundamẽtum
oium sacrox: ex de psby. nõ bap. c. p. et
c. veniẽs. S3 caracter cõfirmatõis non
pexigit de nccitate qn sine illo recipi
at qs caracterẽ ordinis: tñ de ogruo p
exigit. Con. Pe. z alii. A. Idem i sũ.
con. eo. ti. q. 7. B.
¶ In quo actu impmit caracter i sin
gulis ordinib'? R° fm sniam Tho. in
4°. dis. 24. z. 25. Sacerdotalis caracter
impmit qñ datur ei ab epo calix cũ vi
no z patẽa cũ pane z sub dbita forma
vbox: q2 tunc ofert ei ptãs ad pncipa
lem ei' actũ qui est osecrare corpus z
sanguinẽ xpi. A Pe. aũt dicit. q in
ordine sacerdotali impmit caracter i
impositõe man' que ẽ organũ organo
rum: z organũ cõsecratõis z ministra
tõis sacrox: vt in sũ. con. eo. ti. q. 10. B.
Diacono vo impmitur in datiõe libri
euãgeliox. tũc. n. ei dat potestas legẽdi

euāgelia in ecclīa: qđ ē eius scđarius
act⁹: in quo includit̄ p̄ncipalis. s. dispē
satō sacr̄i eo modo quo dicit̄ s̄ diacon⁹
Subdiacono ꝟo in porrectōe calic] va
cui. A .s. ꝯsecrati ꝭm Pe. ꝛ Al. i dcā .q.
.io. B .qꝛ hēt portare vasa dn̄ici cor
poris ꝛ sanguinis. Acolito in acceptiōe
vrceoli ꝛ candelabri: sed p̄cipue vrceo
li: qꝛ ei⁹ ē p̄parare vinū ꝛ aquaꝫ ad mi
nisteriū. ꝛ accipit hec ab archidiacono
nō ꝙ archidiacon⁹ ꝯferat sacr̄m ordis
q cōfert̄ ꝟtute ꝟboꝝ que dicit ep̄s. A.
Scđm Al. ꝛ Pe. magis vr̄ imp̄mi cha
racter cū dat̄ candelabrū ꝙ̄ in datione
vrceoli. Jtē dicit Pe. ꝙ i traditōe quā
facit archidiacon⁹ fit p̄tātis collate ex
p̄ssio: vt in dicta .q. io. B .Exorciste cū
recipit librū exorcismoꝝ. Ei⁹ .n. officiū
est exorcismos memorie cōmēdare: et
man⁹ sup̱ cathecuminos ꝛ energumi
nos ponere. Energumin⁹ est demonia
cus ꝭm catholicon. B .Lectori cū da
tur liber ꝓpheta͞ꝝ. qꝛ ei⁹ offiñ ē ꝓpheti
as legē ꝛ cathecuminos p̄ma erudimē
ta fidei docē. Hostiario cū ꝯferūtur ei
claues ostioꝝ ecclie. qꝛ ei⁹ officiū est di
gnos ad sacra recip̱e ꝛ indignos exclu
dere. Hec sumpta sūt breuiter partiꝫ
de Tho. vbi s̄. ꝛ partiꝫ ex canone di. ꝛꝫ.
A .s. in. c. subdiaconus. cū multis aliis
se. Et p̄dictis quo ad exorcistā lectoreꝫ
ꝛ hostiariū. cō. Pe. vt in dcā .q. io. B

¶ Sꝫ nunqd laic⁹ q oio nescit lr̄as reci
pit characterē si ordinet̄? R⁹ ꝭm Ray.
Credo ꝙ recip̱et. qꝛ exquo baptizat⁹ ē
susceptibilis ē cuiuslibet sacr̄i: cum ba
ptism⁹ sit ianua oiuꝫ sacroꝝ. ꝛꝛ. dis. veꝝ
circa fi. Et fac̄ ad hoc. i. q. ꝛ. vērū. ꝟ. sꝫ di
cit̄. A .Meli⁹ in. c. veniēs. ex̄ de p̄sby.
non bap. B .Hoc tñ nullo° dꝫ fieri. ꝫꝫ.
dis. oēs. Sed qđ ibi dicit̄ ꝙ substantia
sacerdotū sunt eloqa dina: non intelli
git̄ ꝙ sit de substātia ordis: sed đ sub
stantia executōis. Jdē Hosti. A .Jdē
in sū. li° ꝫ° ti. 5. q. ꝫ. Aduertēdū etiā ꝙ lai
cus q nullū hꝫ ordinē posset oib⁹ aliis
p̄termissis recip̱e ordinē sacerdotaleꝫ
ꝭm theologos cōiter: lꝫ Hug. dixerit ꝙ
non pōt recip̱e nisi hēat ad min⁹ p̄maꝫ
tonsurā: vt in sū. con. li° ꝫ° ti. ꝛꝛ. q. 4i. B

¶ Utrꝝ q coact⁹ ordinat̄ recipiat chara
cterē? R⁹ ꝭm Ray. Si coactio fuit ꝯdi
tioalis vt p̱ aliquā cōminatōem vl̄ cru
ciatū vtiq; recipit characterēꝫ. ar. dis.
74. vbi ista. 5. dis. de iudeis. i. q. i. ꝙ qdā
Nā in tali casu volūtas ē saltē indire
cta. de qua Aug⁹ voluit facē: qꝛ voluit
viuē. A .i5. q. i. merito. B .Sꝫ si co
actio fuit absoluta: vt si oio inuit⁹ vio
lenter teneat̄ sub manu ordinatoris
nullū recipit ordinē: vt de baptizato
pꝫ sup̄. baptism⁹ 4° §. ꝫ° Con. Hosti. ꝛ
Gof. A .Jdē i sū. eo. ti. q. 49. B .Sꝫ
an talis teneat̄ ꝯtinē ꝛ an retineat p̄ui
legiū clicale: hēs. ī. ordiat⁹ p̄. §. 8°

ORdinandus. Quales debeāt
eē ordinādi quib⁹ regimē aia
rū cōmitti dꝫ oñdit ap̄lus. i. Thimo. ꝫ°
vbi ponit tredeciꝫ capl̄a dicēs. Primo
oꝫ ep̄m eē irrep̄hēsibilē. ꝛ° vni⁹ vxoris
virū. ꝫ° sobriū. ꝛ. ī. dicit nō vinolētū. 4°
prudētē. 5° pudicū. 6° ornatū. 7° hospi
talē. 8° doctorē. 9° nō p̱cussorē. x° nō liti
giosū. xi° nō cupidū. iꝛ° domui sue bene
p̄positū. iꝫ° paꝝ. ī. subdit. nō neophitū.
Hāc eādē regulā tradit ad Titū p̄. licꝫ
aliquātulū varient̄ ꝟba. Et lꝫ ap̄ls vi
deat̄ dictā regulā in ep̄is posuisse. Ex
tēdēda tñ est ad oēs ordinādos: vt pro
bat Aug⁹ dis. ꝫ4. cognoscam⁹. A .Al
cognoscim⁹. B .Et Ambrosi⁹ dis. si.
ap̄ls. A .Hoc vr̄ poti⁹ dictū Aug. qui
ibi signat̄. Et idē qđ h nōt̄ in sum. li° ꝫ°
ti. p̄. q. i. B .Sūt ꝛ alia. io. impedimē
ta ordinādoꝝ iure positiuo inducta. q̄
ꝛ si addātur ad p̄dcā tredeci capl̄a erūt
viginti tria que reqrūtur circa ordinā
dos. vñ. i4° ꝙ nō sit solēniter penitēs.
i5° nō curialis. i6° nō rōciniis obligatus
i7° nō seruus. i8° nō corp̱e vitiat⁹. i9° ñ
illegitime nat⁹. ꝛo. non qui distulit ba
ptizari vsq; ad egritudinē mortalem.
ꝛi° non p̱egrinus vel ignot⁹. ꝛꝛ° non mi
nor i etate. ꝛꝫ° nō femina. De his nūc p̱
ordinē ē dicēdū.

¶ Primū ergo caplm aplice regule ē
ꝙ ordinādus irreph̄ēsibilis sit. Qđ ad
Titū dicit sine crimine: non est intelli
gendū de quolibet crimine. Aliť null⁹
posset ordinari: qꝛ nemo sine crimine
viuit. Vñ Hiero⁹ exponit irreph̄ensibi
lē. i. nō obnoxiū reph̄ensioni. A . i. cō
dēnatōi: vt in. §. nūc aūt. de quo. ī. ꝛ nō
tur in sū. li°. 3° ti. 2. q. i. vbi nōnť que i h°
. §. ponūtur. B . Nā res pene ꝯ nām
ē vt sine pctō aliqͣ sit. Sed talis eliga
tur cui⁹ ꝯparatōe ceteri grex dicanť. ꝯ
hoc dis. 25. §. nunc aūt. Pōt tñ intelligi
sine crimine indispēsabili: vel etiā siñ
crimine qđ reqrit dispēsatiōem ꝛ nō ē
adhuc dispēsatū. De qua mā̄ hēs sup̄.
dispēsatio. §. 7°. ꝛ 8°. A . imo. §. p̊. p to.
B . vľ siñ crimie enormi: ꝯ q̊ vide s̄. cri
mē. §. 2°. ꝛ s̄. enormia. §. p̊. A . Breuiť
itelligiť de crimine digno cōdēnatōe:
vt dictū ē. s. ꝙ impedit ꝓmouēdū: vel
deiicit iam ꝓmotū: qđ aliqñ recipit di
spēsarōem ꝛ aliqñ nō: vt pꝫ sup̄. dispen
satio. p totū. B.

¶ 2° ordinandus sit vni⁹ vxoris: qđ est
intelligēdū negatiue. i. nō plium. s. ꝙ
nunq̄ hūerit duas vxores. dis. 82. ꝓpo
suisti. Nam nisi sic exponereť: seq̄reť
ꝙ virgines ꝛ q nunq̄ hūissent vxores
non possent ꝓmoueri: qđ esset absur
dū. A . Idē i sū. li°. 3°. ti. 3°. q. i. ſm Ray.
Vl. ꝛ Hosti. B . De mā̄ ei⁹ q pl̄es ha
buit vxores ꝛ dr̄ bigamus hēs s̄. biga
mia per totum.

¶ 3° ordinādus sit sobri⁹ ꝛ nō vinolen
tus. Et qdē q̈re sobrietas cibi ꝛ pot⁹ re
quiritur in ordinando: habes. ī. sobrie
tas. §. p̊. ꝛ 2°.

¶ 4° ordinādus sit prudēs. Debꝫ. n. ha
bere triplicē prudētiā. s. sacre scripture
. 36. dis. p totū. Itē sclarīū lrarū. A . s.
iq̄tū expediūt ad salutē ꝛ nō vltra: vt
in. §. sed ecōtra. de q̊. ī. B . 37. dis. legi
mus. §. sed ecōtra. ꝛ. c. se. Itē sclariū ne
gocioꝝ. A . s. inquātū ad salutē expe
diūt: alľ sec⁹. qꝛ nemo militans deo. ꝛc̄.
ex̄ ne cle. vel mo. c. p̊. B . 39. dis. p to.
De ista mā̄ plene hēť. ī. scia. p totū. ꝛ s̄

discere. ꝛ sup̄. mgr̄. p̊. ꝛ 2°.

¶ 5°. sit pudic⁹ vt morib⁹ ꝛ v̄bis pudici
tiā indesinēter oñdat. Vñ Cant. p̊. gene
spōse. i. p̄dicatores. turturi ꝯparāť aui.
. s. caste. Nā v̄ecūdia ingenuos ꝓdit na
tales: vt ait Amb°. 86. dis. non satis. A .
Idē i sū. con. li°. 3°. ti. 7°. in p̄n°. B . De
mā̄ pudicitie hr̄ satis. ī. pudicitia. A .
Et quo ad clicoꝝ pudicitiā spāliter s̄.
clic⁹. p̊. ꝛ 2°. per totū. B.

¶ 6° ꝙ sit ornat⁹ ornamēto interiori ꝛ
exteriori. de q̊ dcm̄ ē s̄. clic⁹ p̊. §. 2°.

¶ 7° ꝙ sit hospitaľ Hiero⁹. Dom⁹ clī
coꝝ oib⁹ debēt eē cōes. 16. q. i. qm̄. Nam
hospitalitatis hortator eē nō potit q
domū ꝓpriā hospitib⁹ clauserit. 42. di.
. §. p̊. Itē qꝛ pietas hospitalitatꝭ remu
nerať eternalr̄. Math. 25. Hospes eraꝫ
ꝛ ñ col. me. Itē remūerať tp̄aliť. i. Thi
mot. 4°. Exerce teip̄m ad pietatē. Et se
qtur. Pietas ad oia valet ꝓmissioneꝫ
hñs vite: que nūc ē ꝛ future. Vñ Abra
hā ꝛ Loth hospitales erāt ꝛ āgelos re
cipe meruerūt. A . vt in dcō. §. p̊. 42.
di. B . Et ad istā hospitalitatē pōt ēē
reduci elyna: de q̈ hēs s̄. elyna p̊. ꝛ 2°. ꝛ
sup̄. clicus 4°. §. 5°.

¶ 8°. s. ꝙ doceat. Vñ ꝛ diť doctoꝝ. Vbi
sciēdū ꝙ doctrina ordinādoꝝ dꝫ in duo
bus ꝯsistere. s. in disciplina correctōis:
de qua dictū est s̄. correctio p̊. per totū.
Itē in sermone p̄dicatōis: de q̊ dr̄. ī. p̄
dicator. p totū.

¶ 9° ꝙ nō sit pcussor: de q̈ mā̄ vide. ī. p
cutē. Cōcediť aūt mgr̄is ꝛ officialibus
clicis ꝛ p̄latis aliq̈lis v̄beratio minoꝝ:
vt s̄. excōicatio 2°. §. 2°. ꝛ 7°.

¶ x°. nō litigiosus. Et qdē qd sit litigiū
ꝛ quale pctm̄ ꝛ q̈re litigiosus ꝓhibetur
ordinari hr̄ sup̄. litigiū p totū.

¶ xi° nō cupidus. i. auar⁹. Naꝫ talis or
dinari non debꝫ. Et est duplex rō. p̄ma
est qꝛ cupiditas ē radix oium maloꝝ
. i. Thimot. 6°. ex̄ de consti. nam concupi
scētiā. ꝛ. 47. dis. virū. ꝛ. c. bonoꝝ. Scđa
est quia mens eius cupiditate astricta
semper auꝝ ꝛ reddit⁹ cōputat: gratius
intuetur auruꝫ q̄ solem. 44. dis. sicut

di.3.q.5. accusatores. De auaritia quoque vide supra. auaritia. et sup. negociatio. §.2°.

[V]12° sit domui sue. i. familie bñ pposi tus. s. q eã honeste regat et eã a vitiis ad virtutes verbo et exẽplo trahat. 47. dis. §. necesse. Sz q̃re spãlr in ordinãdo hoc requirit? R° sm Ray. Duplex ẽ ratio. Una qz non hẽt frontẽ rephenden di alios q suos negligit corrigere: vt i pdicto. §. necesse. Alia rõ. qz psumit vehemẽter ꝯ eũ de crimie negligẽtie: qd adeo magnũ ẽ q ẽt depositõem induc. 81. dis. dictũ. Si tamẽ sine culpa sua familia mala eẽt non imputaret ei. 47. dis. sicut hi. A. Poti' i dicto. §. necesse. B. in fi. et c. quãtũlibet. A. Idẽ in sũ. con. li. 3° ti. 13. q. 2. sm Ray. et addit. Itẽ postq pmotus fuerit ad epatum: debet esse bene prepositus domui sue .i. eccl'ie sue. qz non debz pl'a ecclastica bñficia et maxime que curã hẽnt aiarũ annexam vni quãtũlibet exercitate psone vno tempore committere. sed singula singulis. 89. dis. singula. 7. q. 1. in apibus. B.

[V]13° nõ neophitus. Quis dicatur neophitus in fide et q̃re phibetur ordinari: hẽs sup. neophit'. Silr et neophit' in religione sup. nouiti'. §. plt. A. poti' vr. §. vlt. B.

[V]14° nõ solẽniter penitẽs. qz tales nõ debẽt ordinari. dis. 50. ex penitẽtibus. et 38. dis. illitteratos. A. In h° c. nihil videtur de hoc hẽri. B. Et ꝗ tali pnia hẽtur. i. penitẽtia 3°. Sed quare tales n̄ debent ordinari? R° sm Ray. Quadruplex est rõ. Prima quia nõ sunt digni recipere vasa sacrorũ q dudũ fuerũt vasa vitioꝝ. dis. 50. illud. Lz. n. peccatuz deletũ sit per pniam remanet tñ cicatrix. s. irregularitas q ipsũ impedit. 1. q. 1. vẽtũ. Scda ẽ timor ne iteꝝ labat: q quidem timor de consuetudine pstina surgit. 61. dis. in sacerdotibus. in fi. Tertia est scandalum populi. Cum. n. talis pnia nõ imponat nisi p vulgatissimo crimine: vt qz totã cõmouit vrbẽ. 26. q. 6. c. si. nõ posset talis sine alioꝝ scãdalo ministrare. 40. dis. de his vero. Quarta ẽ qz non hẽret frõtẽ rephẽdendi alios: cũ ipe sibi tacitus rñderet eadẽ se cõmisisse vel maiora. 25. dis. pmũ. 42. di. §. p. Idẽ Tho. in 4° dis. 14. A. Idez in sum. li. 3° ti. 15. q. 1. B. Põt aũt cuz eis dispẽsari in minorib' ppter necitatẽ vel vtilitatẽ eccl'ie. dis. 50. placuit. Et hoc per epm ex quo nõ est ei phibituz ex de sen. ex. nuper. Sed si absq dispẽsatõe sciẽter ordinat: aut indiscrete dispensat dz puari potestate ordinandi: vt in dicto. c. ex penitentibus. A. Iõ in sum. eo. ti. q. 2. B.

[V]15° nõ curialis. Ubi sciẽdũ q curial' sm Ray. tripl'r dicit. Primo mõ large dicũt curiales illi qui quacunq condi tione obligati sũt curie alicui' publice ptãtis: siue sint milites siue aduocati: siũ iudices: siũ officiales: siue ẽt histriones. et breuit qcunq hñtes officiũ honestũ vel inhonestũ: dũmõ curie obli gati sint. 2° stricte dicunt curiales q curãt et gerũt honesta curie officia: vt decuriones iudices et sil'es. 3° stricti' dicũtur qui in causa sanguinis sunt officiales. et q dum ptãtib' obedirent sanguinẽ hũanũ effuderũt. et dicunt isti curiales a cruore. Alii dicunt a curia. Oẽs autem curiales indistincte sm Ray. phibentur ordinari nisi pus sint absoluti a curia. dis. 51. c. 2° et 3°. Sed postq a curia sunt absoluti: distigue. quia si exercuerũt seua vt officiales vel milites q sanguinem humanum effuderunt. siue turpia et inhonesta vt histriones: n̄ possũt pmoueri. dis. 51. c. p. et 3°. et 46. dis. clericus versus clericum. et de consec. dis. 2. pro dilectione. Si vero honesta officia exercuerunt vt iudices aduocati tabelliones et huiusmodi in causa ciuili siue pecuniaria admittuntur. dis. 61. osius. Sed in causa sãguinis repelluntur: ut sup. homicidiũ 4°. §. p. Sunt aũt sm Ray. tres pncipales cãe q̃re curiales ordinari phibẽt. Prima ẽ quia qdã ex pdict[is] freq̃nt irregularitatem

ꝯhūt ex offō suo. Scđa ē q̄ꝛ tales q̄n̄ꝫ
repetūtur. ꝛ sic eccl̄ia ꝑturbat̄. Tertia
q̄ꝛ p̄sumit̄ ꝯ eos ꝙ nō transeāt ad cleri
catū voto religionis: sꝫ vt fugiāt rōci
nia dn̄oꝝ suoꝝ. dis. 54. c. p̄. 2º. ꝛ 3º. 53. dis. le
gem. Idē Hoff. ꝛ Hosti. A. Idē i sū.
cō. li. 3º. ti. 16. q. 1. 2. ꝛ. 3. B.
¶ 16º nō rōcinijs obligatꝰ: sicut sūt tuto
res. curatores. ꝓcuratores. ꝛ hꝰ. De q̄
bus an sint ordinādi: vide s̄. obligatus
per totum.
¶ 17º n̄ huius. ꝯ q̄ mā hēs. i. huꝰ. 2º. ꝑ to.
¶ 18º nō corꝑe vitiatꝰ. de q̄bꝰ. i. vitiatꝰ
corꝑe. Et nō h̄ ꝙ q̄cunq̄ hꝫ hūc defcm̄
ꝙ nō pōt bibē vinū: nō dꝫ ordinari: vt
nōt. 2. q. 7. ipi apl̄i. A. In glo. B. q̄ꝛ
talis mīstrās cōicare dꝫ. ꝯ ꝯse. dis. 1. ep̄s
deo. ꝛ de ꝯse. dis. 2. ꝑacta.
¶ 19º nō filiꝰ sacerdotis nec al̄r illegitie
natus. sup̄. illegitimꝰ ꝑ totū.
20. nō q̄ distulit baptismuꝫ. Nā si q̄s
adultꝰ sanꝰ distulit baptizari: ꝛ postea
i egritudie tiore mortꝭ se baptizāi fece
rit ꝓmouēri n̄ pt. et cā ē. q̄ꝛ p̄sumit̄ n̄ ꝟe
ꝯtritꝰ. Nā n̄ ex volūtate: sꝫ ex nccitate
vr̄ recepisse baptismū. dis. 57. si q̄s. de
pe. dis. 7. nullus. Aliam cām addit Ul. s.
vt ꝑ hāc penā hoīes inducerētur non
negligē suā salutē. Talis tn̄ pōt ꝓmo
ueri duobꝰ casibꝰ. p̄mꝰ si pꝰ baptismuꝫ
fides ꝛ vita eiꝰ ꝓbabilis apparuerit.
2ꝰ si raritas cl̄icoꝝ hoc exegerit: vt i di
cto. c. si q̄s. Sꝫ cū baptismꝰ tollat oē pec
catū ꝛ sequelā peccati: vt dis. 26. deinde
ꝛ. c. vna. q̄re nō tollit irregularitatem
istā? Rx̄º s̄m Ray. Quia baptismꝰ ita
dilatꝰ inducit eā. vn̄ nō pōt eā tollē: q̄ꝛ
idē nō opat̄ ꝯrios effectꝰ: ar. ex̄ de ba
ptismo. maiores. vltra mediū. ꝟ. sꝫ hec
tanq̄ incōpossibilia. ꝛ. 26. dis. deide. Se
cus tn̄ ē de illo q̄ distulit eucharistiam
vsq̄ ad talē egritudinē. q̄ꝛ ꝓpter hº nō
repellit̄ ab ordie. dis. 50. is ꝟo. Et ē ratō
diuersitatis: q̄ꝛ baptismꝰ vix vel nūq̄
pōt differri sine culpa: ꝛ etiā sine piclo
sed cōio q̄n̄q̄ differt̄ sine culpa. s. ex re
uerētia. dis. 5. c. ad eiꝰ. ꝛ ꝯ pe. dis. 5. c. p̄. ꝟ.
p̄ [illegible] ꝛ de ꝯse. dis. 2. q̄tidie. ꝛ. c. vt q̄d
paras. A. Idē i sū. li. 3º. ti. 20. q. 1. 2. ꝛ. 3
s̄m Ray. ꝛ Ul. B.
¶ 21º nō ꝑegrinꝰ ꝛ ignotꝰ: de q̄bꝰ vide. i.
ordiatio. §. 6º. ꝛ 7º. ꝛ. i. ꝑegrinꝰ 2º ꝑ totū.
¶ 22º nō minor i etate. Ubi sciēdū ꝙ a
septimo āno. A. s. ꝯpleto: sicut. i. dr̄ ꝯ
āno. 12º. ꝛ colligit̄ ex tex. ꝛ glo. c. in singu
lis. de q̄no. i. B. vsꝫ ad. 12. pōt recipe
p̄mā tonsurā ꝛ minores ordines p̄ter
accolitatū: quē pꝰ. 12. tm̄ r̄cipiet. di. 77.
in singulis. Subdiaconatū ꝟo recipe
pōt in. 18º. Diaconatū i 20. p̄sbyteratū i
25º. vt in cle. gn̄alē. de eta. ꝛ q̄li. ꝛ suffic̄
attigisse p̄dictū tp̄s: ar. ex̄ de elec. cuꝫ i
cunctis. A. Et nōt glo. in dicta cle. ge
neralē. B. Sed ep̄atū nō nisi pꝰ cō
pletū. 30. ānū: vt in dicto. c. cū in cūctis.
A. Aduertēdū ēt ꝙ si ꝑsona ꝓuecte
etatꝭ vl̄t ordiari: n̄ stati ꝓpt ꝯplemētū
etatꝭ dꝫ ad oēs ordies ꝓuehi. sꝫ s̄ꝫ Ray.
ꝛ Hosti. ꝛ in sū. con. dicta. q. 12. ꝑ septē
ānos pōt recipere oēs ordines hoc mō
In duobꝰ p̄mis ānis recipiat q̄tuor mi
nores. Reliḡs q̄nq̄ ānis oēs alios. 77.
dis. q̄cunq̄. Dispēsatiue ꝓpter nccitatē
eccl̄ie possꝫ laicꝰ oēs ordines recipe ꝑ
ānū ꝛ dimidiū. Mōachꝰ ꝟo ꝑ ānū. 67.
dis. monachus. B.
23º non femina. de quo habes supra.
femina. §. p̄.

O Rdinator siue or
dinans. Quid si ep̄s nō bapti
zatos ordinat: vide supra. baptismus
4º. §. fi.
¶ Que pena ordinātis aliquem infra
etatē? Rx̄º. Primo q̄dē ꝙ in eiꝰ ꝯtumeli
am ille q̄ sic ordinatꝰ fuit dꝫ suspēdi ab
executōe illiꝰ ordis vsꝫ ad legitimā eta
tē. ꝛ ip̄e ordinās dꝫ suspēdi a collatiōe
ordinū ꝛ cōpelli ꝓuidere tal̄r ordinato
i bn̄ficio cōpetenti: ex̄ de temp. or. vel
nō ē. A. Idē in sū. li. 3º. ti. 22. q. 12. s̄m
Ray. Et con. glo. in cle. generalē. ꝯ eta.
ꝛ q̄li. B. De etate aūt quā ordinan
dus dꝫ hēre vide sup̄. ordinādus. §. pl̄t.
A. qui icipit. 22º. B. Et h̄. i. § sº.
¶ Que pena eiꝰ q̄ minores ordies cū

subdiaconatu vel duos sacros ordies sit ↄfert? R. Si hoc fecit ex certa scia dz deponi.51.dis.q in aliquo. Si xo ex negligẽtia dz puari ptãte cõferẽdi talẽ ordinẽ.di.36.q eccl'asticis.i.q.i.si qui epi ex de temp.or.litteras.z.c.dilectus. A. Idẽ in sum.con.eo.ti.q.16. B.

¶ Utrz eps scienter ordinãs indignũ peccet mortal'r? R. sm Tho.in 4. dis. 24. Sic qz infidelis ẽ dño suo ↄmittẽs indigno ei' ministeriũ pcipue cũ hoc xgat in detrimẽtũ eccl'ie z honoris di uini q p bonos mistros pmouet. Et si nõ pñt tot boni inueniri mistri meli' ẽ hre paucos mistros bonos q multos malos.23.dis.tales.ex de eta.z qli.cum sit ars.Con.Al. A. Idem in sũ.eo.ti. q.23.vbi ẽt addit sm eũdẽ Al.q absq oi dubio qcũq idignũ sciẽter pmouet ad sacros ordines: vel ad qdcũq bñfi ciũ eccl'asticũ mortal'r peccat: nec excu sat nobilitas vt malus pmoueat. quia quãto nobilior tãto est nociuior. Nec puto ingt sufficẽ q nescit eũ eẽ maluz sz necciũz est ad euitãdũ pcti scire euz eẽ bonũ p talẽ rõem qlẽ possibile ẽ hri de hoie. Et sic dr q al'nõ eẽt ita vtilis: oio nihil valet.qz ois vtilitas tpalis ẽ spũali p'ponẽda. Itẽ idign' dr dupl'r.s. ↄrie z puatie. Cõtrarie q ↄriũ hz digni tati. z ille nullo° est pmouendus. Pri uatiue q puat ↄdecẽtib' dignitati non tñ hz ↄriũ. Et in talib' ppter necitatez aliquarũ eccl'arũ q indigent l'ratis z de fensorib' posset dispẽsari vt a cõi hret de eccl'ia donec addiscẽt. Sz puto q si ne pctõ mortali nõ possz ei ↄferri cura vel pbenda: sed expense p eo possent fieri de eccl'ia: vel de bñficio ecclesie: qd alteri interiz cõmittet. hec ille. B.

¶ A quo possint z debeãt ordines con ferri? R. sm Ray. Presbyteri z oẽs in feriores regulariter debẽt ordinari a su is epis.67.dis.c.vno.z.24.dis.eps. Sed qd dr in pdictis.c.q dz adesse assensus suoz clericoz sm Hosti.eo ipo q nõ cõ tradicũt ↄsentire psumũtur. A. Idẽ in sum.eo.ti.q.26. B.

¶ Utrũ alien' eps possit ordiare alie num cl'icum? R. Nullũ dz ordinare p ter licẽtiã supioris epi ipius. Et intelli git supior in hoc casu eps de cui' dioce si iste qui ordinari vult ẽ oriũdus: vel i cui' diocesi bñficiũ eccl'iasticũ hz: vel vbi hz domiciliũ: lz alibi nat' fuẽit. In feriores ãt plati siue religiosi siue alii nõ pñt talẽ licẽtiã dare nisi hẽrent a se de apl'ica q possent subditos suos a q voluerit epo facẽ ordinari. Itẽ nõ põt talem licentiam dare officialis episco pi: sed epo in remotis agẽte vicari' ei' i spũalibus gnãlis: vel sede vacãte ca pitulũ seu is ad quẽ tũc administratio spũaliũ ptinet pñt licẽtiã dare. Religi osi quoq q a suis platis sũt i ñ exẽpti poratib' ↄputati pores z eoz socii pos sũt a locoz diocesanis qdiu ibi moran tur licite ordinari: lz nõ sint ↄ ipis dio cesib' oriũdi. Et hec oia ex ↄ temp.or. cum nullus.li.6. Quicũq aũt alienuz sine licẽtia sciẽter seu affectata ignorã tia ordinauẽit p ãnũ a collatõe ordinũ est suspensus z interim clerici sui absz ipius licẽtia possunt a vicinis epis or dines recipe. A. postq sui epi i hoc casu fuerit suspẽsio manifesta: vt.in.c de quo statiz. B. ex de tempo.ordi. eos.li.6. Et per istam decre.reprobata est opinio dicẽtiũ q quis ordinare po terat alienũ sub spe ratihabitõis. De ordinatis ab alieno: vidẽ.i. ordinatus p.§.añpl't. Quãdo aũt ordinãs alienuz teneat.ordinato puidẽ ↄ beneficio: vi de s.beneficiũ p.§.7. De ordinatõe ve ro vltramõtanoz ab epis italianis ha bes in se.§.

¶ Utrz eps italie possit ordinare vltra montanũ cl'icũ? R. Nõ. nisi hẽat licen tiam a papa vel ab epo vñ est oriũd': vel in cui' diocesi ẽ bñficiat'. z per pa tẽtes ipius epi l'ras ↄtinẽtes cãm rõna bilẽ quare ipm nolit vel nõ possit ordi nare. Et qui ↄ hoc ordinati fuerit suspẽ si sũt absq spe dispẽsatõis. A. Etiaz a sede apl'ica obtinẽde: vt in.c. sepe.de quo.i.vbi ẽt addit. Dib' nris pniariis

inhibem⁹ districte ne absqꝫ nr̄a licētia
spāli cū tal̄r ordinatis dispēsent vl̄ su
as eis tradant lr̄as ꝑ q̄s cū ipis ōbeat
dispēsari. B .Et ordinātes debēt cō
digne puniri: ex̄ de temp. or. sepe. li° 6°

¶ Que sūt persone qb⁹ ordiatores ꝓ
hibētur ɔferre tonsurā cl̄icalē? R° Nl̄
lus eps vl̄ qs ali⁹ dꝫ ipam ɔferre īfan
ti nisi forte religionē itraret. A .s. de
ɔsensu parētū vel tutor: ꝛ nō al̄: vt s̄.
nouiti⁹. in pn° B .nec ill̄rato: nec ho
mini diocesis aliene sine licētia. A .s.
legitima: de qua s̄. §. 5° B . nec cōiu
gato nisi volēti religionē itrare aut ad
sacros ordines ꝓmoueri. s. qn̄ de iure
pōt: vt. ī ordinatio ɔiugator. §. 2° Et q
ɔfecerit ꝑ ānum suspēsus ē a collatōe
tonsure tm̄: ex̄ de tēp. or. nullus. li° 6°

¶ Utr eps q resignauit epatū possit
ordines ɔferre? R° Si renūciauit loco
tm̄: pōt ordines ɔferre sicut an̄ si roget
a ꝓpo loci epo. Si vo renūciauit loco
ꝛ dignitati pōt nihilomin⁹ oēs miores
ɔferre: sed sacros nō pōt. Et qcunqꝫ ab
eo sciēter recepit minores sine licētia
sui epi de iure cōi debēt deponi. 7. q. i.
eps in diocesi. ꝛ. 9. q. 2. epm. Dispēsatiue
tn̄ pōt in ordinib⁹ deseruire. Si vo a ta
li recepit sacros ordines sciēter non re
cipit executōem. Si vo ignorant̄ pote
rit eps cū eo dispēsare: nisi ignorantia
fuerit crassa ꝛ supina. ex̄ de ordi. ab eo
q renūci. c. p̄. Utr aūt abbates possint
ordines ɔferre: hēs s̄. abbas. §. p̄. A .
Idē qđ in h° §. nōt̄ in sū. li° 3° ti. 22. q. 26.
ƀꝫ Ray. ꝛ Host. Ibi ēt addit̄ ƀꝫ Inno. ꝙ
abbas exorcistatū ꝛ acolitatū cōferre
nō pōt: nisi hoc hēat ex ꝑuilegio Item
ibi dr̄ ꝙ p̄sbyter pōt ɔferre psalmista
tū. 23. dis. psalmista. qr psalmistat⁹ nō ē
ꝓpe ordo: vt ibi dr̄. ꝛ s̄. ordo p̄. §. 2° B

¶ Utrū eps possit cōpellē cl̄icū ad su
scipiēdos ordines? R° ƀm Ray. Si or
do sit ānex⁹ bn̄ficio vel dignitati quā
hēt. vtputa si electū in archidiaconū
vult cogē ad diaconatū. aut decanū ar
chip̄sbyter abbatē vel ꝑpositū vl̄ co
gere vt fiant p̄sbyri: pōt ꝑ subtractio
nē illius bn̄ficii cogē. dis. 60. inouamus
ꝛ ex̄ de elec. cū in cunctis. ꝛ ō eta. ꝛ q̄li.
. c. p̄. Quin ēt si elect⁹ ad regimē ꝓrochi
alis eccl̄ie nō fiat sacerdos infra ānū
ipo iure ꝑuat⁹ est illa: ex̄ de elec. licꝫ ca
nō. ꝛ. c. cū ex eo. li° 6° ꝛ s̄. eccl̄a. 2° §. p̄. Fal
lit tn̄ si ex iusta cā remāserit: dcō. c. cū
ex eo. in fi. A . De hoc dictū ē s̄. abso
lutio p̄. §. 2° vo. 2⁹ ē. in additōe. B . Si
milit̄ fallit ꝓpter iustā cām in ꝑus di
ctis: vtputa si postqꝫ archip̄sbyter vl̄
abbas ꝛ hi⁹ ɔfirmat⁹ fuit: ꝛ an̄ ordina
tōem fact⁹ ē irregularis sine culpa: vt
qr ꝑdidit manū vel oculū. Un̄ ꝛ in dcō
. c. cū in cūctis. dr̄. si canones non obsi
stāt. Sec⁹ si ɔ̄xit ipedimētū culpa sua:
in quo cāu ꝑuādus ē. Et in hoc casu lo
quit̄ dictū. c. i. de eta. ꝛ q̄li. Idē Hosti. ꝛ
Gof. A . ꝛ etiā Ul. vt i sū. e. ti. q. 48. B

¶ Quid si talis ordo sit ānex⁹ illi digni
tati vl̄ bn̄ficio qđ obtinet? R° ƀꝫ Ray.
Nō dꝫ eps eū inuitū cogē ad ordinem
al̄r puniēdus ē. dis. 74. c p̄. ꝛ 2° ꝛ. c. vbi
ista. Nisi h° exigat nccitas vl̄ vtilitas
eccl̄ie: vt qr indiget ministris: ꝛ nulli
alii vel pauci sunt idonei: qr tunc cogē
pōt: ita ꝙ si se excuset rōe crimis: qđ
dicit se cōmisisse dꝫ eps ꝓmouē alios ꝛ
illū remouē a bn̄ficio qđ obtinet: nisi
al̄r eēt valde vtilis vl̄ nccius: ex̄ ō eta.
ꝛ q̄li. q̄ris. Et ita intelligi pōt. 74. dis. cō
suluit. Si vo excuset se rōe alteri⁹ ipe
dimēti nō ꝓueniētis ex delicto suo vt
infirmitas. ꝛ hi⁹: non dꝫ cogi al̄ appel
lare posset sicut ꝛ tutor dat⁹. A .s. qn̄
ei⁹ iusta excusatio nō admittētur: vt ī
l. de q̄ statiꝫ. B . ff. qn̄ app. sit. l. i. §. si
qs tutor. Si aūt excuset se sola volūta
te absqꝫ alia cā dꝫ ɔpelli ꝑ subtractōeꝫ
officii ꝛ bn̄ficii. dis. 74. c. 3° ꝛ 4° ꝛ in p̄di
cto. c. q̄ris. Idē Hosti. ꝛ Gof. A . Si
milit̄ ꝛ Ul. vt in dicta. q. 48. vbi etiam
additur ƀm eosdē ꝙ dicitur exigē vtili
tas ecclesie qn̄ eccl̄ia indiget aliqbus
mistris ꝛ sunt alii idonei in eccl̄ia p̄ter
istum quem eps vult cōpellere. Ncci
tas autem ē quādo eccl̄ia idiget mini
stris ꝛ nullus alius i eccl̄a ē idone⁹. B

¶ Pone ꝙ vtilitas exigit ꝙ aliquis
ordinetur: sed eps nō ex hac cā: sed ex

odio ɔpellit istũ vt ordinẽ recipiat: nũ
quid tenet obedire? R° ſm Ray. credo
ꝙ sic. Licȝ .n. eps peccet sic ꝑcipiendo
iste tamẽ obedire dȝ ex q̊ nõ est malũ
qđ ꝑcipit: imo iustũ ꝛ vtile eccłie: ar.
xi. q. 3. qd ergo. 23. q. i. qd culpat. in fi. 33.
.q. 5. manifestũ. Jdẽ Hosti. ꝛ Gof. A .
Jdẽ in sũ. eo. ti. q. 53. Et aduertẽdũ ꝙ si
ne iusta cã coact᷒ ad ordines ꝑ metũ q
cadẽt in cõstantẽ nõ tenet continẽ ſm
Jo. ꝛ glo. Ray. Alii ṽo dicunt ꝙ tenet:
ar. 45. dis. de iudeis. vt in sum. eo. ti. q
50. Et hoc vltimũ tutius est: de quo ẽt.
.i. ordinatus ꝑ. §. 5°. B.

¶ Quid si clĩcus vult ꝓmoueri: ꝛ eps
non vult? R° ſm Ray. Si cleric᷒ hȝ ius
petẽdi ordines forte rõe bñficii cui or
do est annexus: eps non põt eum ꝓhi
bere q̃uis sciat peccatũ eius occultuȝ
Et ita põt intelligi ex̃ de temp. or. ex te
nore. Si ṽo non habȝ ius petendi non
tenet eps eũ ordinare. Porro regłari
nullo mõ dȝ ordinari ɔ̃ volũtatẽ sui ꝑ
lati: ex̃ de temp. or. ad aures. Jdẽ Gof.
Hosti. ꝛ Ber. A . Et etiã glo. Ray. vt
in sũ. eo. ti. q. 52. B.

¶ Quid si sciam epm meũ hereticuȝ
vel scismaticũ occultum: ꝛ cõpellit me
ad ordines? R n° ſm Hoff. Non debeo
obedire: sed poti᷒ ꝑmittere me excõi
cari q̃ꝫ a tali recipere: ex̃ de sen. exco.
inquisitioni. Tales .n. conferre nõ pos
sunt ordinis executõem quã non hñt
.i. q. 7. daibertũ. Et idem si sciam ꝑlatũ
meũ suspensũ excõicatũ vel interdcm̃
Quid tñ si a tali ordinat᷒ sũ? vide .i. or
dinatus ꝑ. §. płt. A . Jdẽ i sum. eo. ti.
.q. 54. vbi hẽtur id quod i isto. §. dr̃. B.

¶ Quid de illo qui scit epm suũ simo
niacũ: ꝛ tñ ꝑcipit ei ꝙ recipiat ordies
ab eo? R° ſm Tho. scđa scđe. q. 100. Nł
lo mõ dȝ obedire siue mãifesta siue oc
culta sit simonia dũmõ ipe sciat. Et h°
intellige si eps est simoniacus in ordi
ne suscepto: imo potius dȝ ꝑmittere se
excõicari: ar. ex̃ de sen. exco. inquisitiõi
Qđ si ignorabat eũ eẽ simoniacum cũ
tñ esset quãtũcuq̃ꝫ sit occultum ꝛ iste
ignoret non recipit executionẽ: sed in
diget dispensatione: ꝛ hoc in detestati
onem criminis .i. q. i. si quis a simonia
cis. Jdem Hosti. ꝛ Ray. Addit Tho.
ꝙ si eps simõiac᷒ ẽ ex alia cã p̃t ab eo
recipe ordies: dũmõ sit occultuȝ. qꝛ nõ
est suspensus q̊ ad alios: sed solũ quo
ad seipm. Addit Hosti. ꝙ si possuȝ ob
tinere vt ordiner ab alio debeo facere
A . Hodie idẽ dicẽdum est de oĩ simo
niaco quod de excõicato cũ ois q quo
modolibet dãdo vł recipiendo cõmise
rit simoniam vel ei᷒ mediator extitẽit
excõicatõem incurrat papalem .i. cui᷒
absolutio pape reseruat: vt i extraua
gãti Eugenii quarti que incipit. cuȝ de
testabile. B . Quibus clericis dȝ per
ordinatorem de beneficio ꝓuideri: vi
de sup̃. beneficium ꝑ. §. 7°. Et de ordina
to ad titulum p̃rimonii sui ibi. §. 8°.

ORdinatus p° cõiter. Queri
tur ergo Quid si aliqs in pec
cato mortali existẽs fuerit ordinatus?
R° ſm Ray. siue sit occultũ siue mani
festũ: ille qui cum hoc recipit ordineȝ:
vel quecũq̃ꝫ alia sacra mortaliter pec
cat. dis. 40. multi. distin. 25. illud. xi. q. 3.
audi. Jdem Tho. in 4°. distinctio. 24.
A . Con. etiã Pe. vt in sum. lib°. 3°. ti. 22.
.q. 22. B.

¶ Utrꝫ ordinat᷒ existẽs in pctõ morta
li possit sine pctõ vti ordine suscepto?
R° ſm Tho. in 4°. dis. 24. Nõ põt. Nã
facit ɔtra illud ꝑceptũ. Deut°. 16. Juste
quod iustũ est exequeris. Jndigne .n.
sacrum pertractat: nec in hoc aliquis
põt dispensare: qꝛ est de iure nãli: vt
homo scã scẽ ꝑtractet. Uñ talis q̃tiẽs
actũ alicui᷒ ordis facit peccat mortali
ter: vt qui tangit res sacras q̃i suo offi
cio vtẽs. Sec᷒ ãt eẽt si aliq̃ nccitate sa
crũ aliqđ ɔtingẽt vel exeq̃ret i illo cãu
in quo ẽt laicis licẽt: puta si baptizarȝ
in artitulo nccitatis vel corp᷒ xp̃i đ ter
ra colligẽt. Con. i oibus Al. ꝛ etiã Ray.
A . Jdem in sum. eo. ti. q. 24. ꝛ sequen.
Ubi ſm eũ. Tho. dicitur ꝙ totiẽs talis

mortalr peccat quotiēs hi⁹ actū facit. Et addit Al. Q̄ð si dr̄ hoc eē valde gra ue? R̄x° ꝙ lata via ē q̄ ducit ad infernū ꝛ multi sc̄ q̄ vadūt p eā Math. 7°. B. Sȝ an teneat eē ↄfess⁹ við s̄. ↄfō 2°. §. 5°.

¶ Utrū a tali liceat recipe sacra? R̄x° sm̄ Tho. vbi. s̄. tenet hō recipe a mini stro ēt in pctō mortali exn̄te q̄diu ab ecclia tolerat: qꝛ adhuc ē ei obligatus nec ēt debēt tales in officiis euitari: vt s̄. clic⁹ 3°. §. 2°. Tn̄ vt ibidē subdit Tho. nō eēt tutū ꝙ qs p̄ter nccītatis articu lū talē ministrū inducēt ad aliqd sui ordinis exeq̄ndū durāte ↄscia ꝙ ille es set in pctō mortali quā tn̄ deponē pos set. qꝛ in īstāti hō a diuina gr̄a emēdat. Dicit ēt idē Tho. in 4°. dis. 13. ꝙ a noto rio cōcubinario nō ē recipiēda coīo eu charistie: siue sit notoriū qꝛ ↄuict⁹ ē: si ue per ↄfessionē in iure factā: siue p ta lē euidētiā facti ꝙ nulla pōt tergiuer satōe celari. Ab aliis aūt occultis cōcu binariis recipi pōt. A. Idē in sū. eo. ti. q. 24. ad fi. Et lati⁹ de his s̄. clicus 3°. §. p̄. in additōe. ꝛ s̄. confessor 2°. §. 3°. cir ca fi. additōis. B.

¶ Quō dr̄ qs furtiue ordinat⁹? R̄x° sm̄ Hosti. Tripl'r. p̄ mō cū qs sine ↄscia p prii epi: ꝛ sine examinatiōe pmouet. 64. dis. ex̄ cōsciam. 24. dis. q̄n eps. In q̄ casu nō psunt lr̄e archidiaconi. A. s. vt p ipās possit ordinari sine ↄsēsu epi vt in tex. qui seqtur. B. vt ex̄ de off. archi. significasti. 2°. ordīatur furtiue si p̄ter ↄsciam epi eodē die recipit oēs minores vl' aliq̄s sil' ꝛ subdiaconatum vl' duos sacros: ex̄ de eo q̄ fur. or. sus. cū h. ꝛ c. inotuit. de quo hēs s̄. ordo 2°. §. 2°. A. Etiam si qs recipiat minores cum subdiaconatu vel duos sacros cū ↄsen su epi. Naȝ ꝛ hoc cāu dr̄ furtiue recipe sm̄ eū. Hosti. vt in sū. eo. ti. q. 15. B. 3° q̄n gradu omisso saltū facit. de q̄ dr̄ .i. ordinat⁹. 2°. p to. A. Idē in dcā. q. 15. Et addit sm̄ eūdē ꝙ in his casib⁹ nec suo supiori obediēs excusat: vt ex̄ de tēp. or. dilect⁹. tn̄ supior pl⁹ deligt. B.

De illis q̄ exn̄tes excōicati recipiūt ordines regre s̄. excōicatio p̄. §. 20. q̄ in cipit. qd de illis. Quedā ēt crimina nō solū impediūt ordinādū: sȝ etiā ordina tū deiiciūt. de quib⁹ s̄. crimē. §. 2°.

¶ Utrū coacte ordinat⁹ teneat ad casti tatē? R̄x° Si coactio fuit absoluta nō ē dubiū ꝙ nō tenet: qꝛ nec ē ordīat⁹: vt dictū ē s̄. ordo 3°. §. fi. Si fuit ↄditōalis: puta p aliquē metū: distingue sȝ Ray. qꝛ si talis fuit met⁹ qui posset cadē i cō stātē viꝝ nō tenet: ex̄ qð me. cā. platū. ꝛ c. cū dilect⁹. Cōtinētia. n. nō debet ni si volūtaria. dis. 31. an̄ triēniuȝ. 20. q. 3. p̄ sens. Et hoc ītellige ꝙ si an̄ hēbat vxo rē poterit illa vti sine pctō: sȝ si non hē bat ↄtinē tenet: ar. dis. 35. ð iudeis. Itē tenet ↄtinē si nō fuit talis met⁹. Idem Gof. ꝛ Hosti. A. Et hec vidētur v̄a ꝛ colligi ex iurib⁹ allegat] ꝛ ex positis in sū. eo. ti. q. 50. ꝛ se. lȝ nō clare. Et dictū ē s̄. ordinator. §. xi°. in additōe. B.

¶ Sȝ nunqd talis. s. ordinat⁹ p metum q̄ potuit cadē in cōstātē virū vtet p̄ui legio clicali? Dicēdū sm̄ Ray. ꝙ sic. si al' vult viuē clicalit. nisi transiret ad actū penit⁹ ↄ̄riū. A. puta si efficiat bigamus: vt in. c. qð sequit. B. dis. 84. q̄sqs. Et tū si hēat vxorē poterit il la vti: vt in p̄cedēti. §. dictū est. Si tn̄ ipa vellet ↄtinē ꝛ ipe nollet nō hȝ p̄ui legiū clicale. Si v̄o ipe velletꝛ illa nō: certe hȝ si vt dixi al' viuēt clicalr: ar. 27. q. 2. multoꝝ. A. Idē in sū. eo. ti. q. 51. B. Et hoc oȝ supplē. s. ꝙ si vxor fuit vnica: ꝛ ꝟgo tūc hȝ p̄uilegiū clica le. sed tm̄ in duob⁹ casib⁹ quos hēs s̄. clericus 3°. §. fi. B.

¶ Quid de ordinatis ab alieno epo si ne licētia pprii? R̄x° sm̄ Ray. Priuant executōe. A. s. ipo iure. Nā vt pȝ in sum. eo. ti. q. 35. ipam executōem nō re cipiūt: vt in. c. ꝙ translatōem. ð tēp. or. sȝ eūdē Ray. Meli⁹ facit. 71. dis. c. sigs. Ubi dr̄ ꝙ irrita sit hi⁹ ordinatio. Non obstat dictū. c. ꝙ trāslatōem: vbi dr̄ ꝙ sic ordinat⁹ nō sit suspēsus vel suspen dēdus. Ibi intdicēda ē ei ordis execu tio: qꝛ nō intelligit de interdictiōe di

ſpoſitiua.hͦ ē qꝛ ñ ſuſpēſū ſuſpēdat.ſꝫ
itelligiť de iterdictōe ⁊ ſnia declarato
ria ⁊ executiua: vꝫ q̄ declarat ſic oꝛdia
tū a iure ſuſpēſuꝫ ⁊ exegtur iur] diſpo
ſitōem.Et vř ſentire Jo.mo.i.c.eos. de
temp.oꝛ.li.º6.º B .Poterit tñ eṗs di
ſpēſare.9.q.2.Lugdunēſis.ex̄ de temp.
oꝛ.ꝙ tranſlatōeꝫ.Sꝫ ⁊ que licētia req
ritur ⁊ que pena oꝛdinātis ſine licētia:
hētur ſup̄.oꝛdinatoꝛ.§.6.º ⁊ 7.º

¶ Quid de oꝛdinatis ab hereticis.ſciſ
matic].excōicatis.depoſitis.⁊ hiꝰ? Rͦ
A talibꝰ nō dꝫ qs recipe: vt dictū eſt s̄.
oꝛdinatoꝛ.§.pľt.Si tñ aliquē oꝛdinent
tenēdū: vt diĉ Ray.ꝙ oēs tales ꝟa cō
ferāt ſacr̄a: dūmō in foꝛma eccľe cōfe
rant.i.q i.dñs declarauit.⁊.c.non nocet
de ɔſe.diſ.4.non in nobis. Peccant tñ
moꝛtalř tā dātes ꝙ̄ ſuſcipiētes ab eis
q̄cunqꝫ ſacr̄a niſi baptiſmū i extrema
nccite. Jdē Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.39. ⁊ Pe.
⁊ Hoſ. A .Jdē i ſū.li.ºp̄.ti.5.ºq.16. vbi
etiā pꝫ ƀm eoſdē ꝙ dicti hētici ⁊ ſiľes
nō ɔferūt oꝛdis executōem. B.

¶ Sꝫ nungd ſic oꝛdinati poterunt mi
niſtrare? Rͤ ƀm Ray.Si ſūt oꝛdinati
a tali q ſuſcepit vltimā manꝰ impoſiti
onē in eccľia. A .i.oꝛdinē eṗalē. B .
⁊ nūc ē hereticꝰ vel excōicatꝰ ⁊ hiꝰ. dō
ꝙ ſiue iſti oꝛdinati ſciebāt ſiue ignoꝛa
bāt tolerant diſpēſatiue in oibꝰ ſuſce
ptis miſtrare.Ad ſupioꝛes ꝟo non de
bēt ꝓmoueri niſi eēt nccitas mag̃ ⁊ cō
uerſatio ſcā.9.q.i.c.p̄.⁊ 2.º ⁊ 3.º Si ꝟo oꝛ
dinati fuerint a tali q recepit vltimaꝫ
manꝰ impoſitōem ex̄ eccľiam: ⁊ ipi ſci
enter a tali oꝛdines receperit nūqꝫ to
lerāť Si ignoꝛant tolerāť. A .dūmō
ꝓbauerit ignoꝛātiā ƀm Ray.⁊ Hoſ. ⁊ i
dicta.q.16.p.c.qd̄ ſtatiꝫ ſeqť. B .9.q.
.i.oꝛdinatōes.Con Hoſ.Sed p quē po
terit diſpēſari? vide.i.ſciſma.§.7.º A .
Aduertēdū ƀm Jnno.i.c.innotuit: ex̄ d̄
eo q fur.oꝛ.ſuſ.ꝙ de quolibet viro no
to bone fame q vbi ɔuerſať hř ꝓ oꝛdi
nato.⁊ ſic longo tpe hactenꝰ vt oꝛdiatꝰ
hitus ē: credē debeo eū bñ oꝛdinatum
nec cogiť alř ꝓbare. Hec.n.ſūt ſufficiē
tia argumēta fue oꝛdinatōis: ar.ex̄ de
cle.pere.c.inf.⁊.c.ſe.9.q.2.Lugdunēſis.
⁊ nōť in ſū.eo.ti.q.35. ⁊ eo. li.º ti.21.q.4.
ad finem. B.

O Rdinatus ⁊ ꝑ ſaltū

Quid de oꝛdinatis per ſaltū? Rͦ ƀm
Ray.Oꝛdines oꝛdinate recipi debent
ƀm ꝙ nūerati ſūt ſup̄.oꝛdo p̄.§.4.º diſ.
59.ſi officia.⁊ diſ.77.c.p̄.Si tñ p ſaltū
aligs ꝓmoueať .i. ꝙ aliq̊ oꝛdine p̄ter
miſſo ad ſupioꝛē aſcēdat: recipit qdē
caracterē: tñ de rigoꝛe dꝫ deponi etiaꝫ
ſi nō ex malitia ſed ex ignoꝛātia aut ne
gligētia aliquē oꝛdinē p̄termiſit. Sed
tñ ex diſpēſatōe eṗi ad oꝛdinē p̄termiſ
ſū poterit ꝓmoueri: ⁊ interiꝫ ab execu
tōe ſupioꝛis oꝛdinis erit ſuſpēſus. diſ.
48.ſicut oliꝫ.diſ.52.ſollicitudo.ex d̄ cle.
p ſal.ꝓmo.c.vnico.Et eodē mō poteīt
cū eo diſpēſari ſi iterim miſtrauerit in
illo oꝛdine credēs ꝙ fuiſſet gradatim
ꝓmotꝰ: vt in.c.vnico.ex̄ de cle.p ſal. ꝓ
mo.Qd̄ ſi talis p ſal.ꝓmotꝰ ſit ſciēter
⁊ in oꝛdine ſic ſuſcepto ſine diſpēſatōe
miſtrauerit nō pōt diſpēſari ꝙ vlteriꝰ
aſcēdat niſi p papā.Sed i oꝛdine ſuſce
pto adhuc pōt diſpēſari p eṗꝫ: ſicut cū
nō oꝛdinato miſtrante: vt dř.i.oꝛdiatꝰ
3.º§.p̄.Jn hac ſnia Hoſti. ⁊ Guil. ſatis
ɔuenūt. A .Hec partiꝫ fuerūt dicta
Ray.⁊ ptiꝫ glo.eiꝰ: ⁊ partiꝫ Hoſti. i ſū
ma ſua.Sꝫ in glo.dicit ſimplř ꝙ cū ꝓ
moto p ſaltū ſcienť ſolus papa diſpen
ſat: vt pꝫ in ſū.eo.ti.q.40.ad fi.Et hoc
vltimū vř ꝓbabiliꝰ: cū iura allegata
nō loquātur: niſi de ꝓmotis p ſaltū ex
ignoꝛātia ſeu negligētia. B.

¶ Sꝫ nūgd laicus q nullū hꝫ oꝛdineꝫ
poſſit recipe ſacerdotiū oibꝰ aliis p̄ter
miſſis? Rͦ ƀm Ray. Pōt dūmō ſit ba
ptizatꝰ. Jdē Tho. Pe.⁊ Hoſti. A .lꝫ
Hug.dixerit ɔ̄triū: ꝙ nō pōt recipe niſi
ſaltē hūerit p̄mā tōſurā: vt in ſū.eo.ti.
.q.41. B.

¶ Quid ſi cľicꝰ p̄termiſſo aliq̊ oꝛdine
ɔſecreť in eṗm? Rͦ ƀm Ray. Dicūt fe
re oēs doc.ꝙ nullo mō pōt eē eṗs: niſi

sit sacerdos: qr ordo sacerdotalis ē q̄si
subale fūdamētū ordinis epalis. Con.
Goff. Sȝ ⁊ Hosti. qui vr̄ aliť sētire. A.
.s. q̄ ordo epalis ɔferať ēt nō sacerdoti
sȝ nō executio. B .Cō. in hᵒ q̄ taľ eps
nō hr̄et executōem nec aliqd ɔferret:
nisi postq̄ȝ sacerdos factᵘ eēt: ex̄ de ex
ces. pla. ex lr̄is. Si ꝟo ṗtermisit aliū or
dinē a sacerdotali sentiunt fere oēs q̄
eps est ⁊ conferre pōt oēs ordines pre
ter illū quē nō accepit. i. q. i. gr̄a. ⁊. i. q. 7.
Daibertū. Addit Hosti. q̄ talis eps ex
ecutōeȝ de iure nō hȝ ēt q̄ ad ordies q̄s
suscepit. A .Jō i sū. eo. ti. q. 43. B

ORdinatus 3ᵒ negati

ue. s. q n̄
est ordiatᵘ: ⁊ tn̄ aliqd tale ex
ercet. Quid gᵒ de talibᵘ? Rᵒ ſm Ray.
Laici q nullū ordinē hn̄tes dinū offm̄
exercēt idebite nisi cessare velit debēt
excōicari. A .Et nūq̄ȝ ordinari: vt ex̄
de cle. nō or. mi. c. ṗ. vbi dr̄. Si qs bapti
zauerit vľ aliqd dinū officiū exercuēit
nō ordinatᵘ ꝑpter temeritatē abiiciať
de eccľia ⁊ nunq̄ȝ ordineť. B .Pn̄t tn̄
licite facē officia minoꝝ ordinū q̄uis
ad hoc nō hēant offm̄. sicut i domo non
ɔsecrata pōt dici missa: lȝ ɔsecratio ad
hoc ordineť: vt in ea missa dicať. Cleri
ci ꝟo qui exercēt officiū illius ordinis
quē nō hn̄t sunt deponēdi vel ꝑpetuo
suspendēdi ab ordine quē hēbant nisi
postq̄ȝ iux̄ ꝓuisionē epi biēnio vľ trien
nio suspēsi fuerint misericorditer tole
renť. Nunq̄ȝ tn̄ pn̄t vlteriᵘ ꝓmoueri:
ex̄ de cle. nō or. mi. c. ṗ. ⁊ 2ᵒ. ar. xi. q. 3. ṗui
legiū. 25. q. 2. sic decet. Nec cum tali pōt
dispēsari q̄ ascēdat vlterius nisi p pa
pā ſm Ray. Gof. ⁊ Guil. Hosti. tn̄ tenu
it i sūma q̄ eps pōt dispēsare: sȝ i glo.
reuocauit. A .Immo ⁊ in sūma sua
vr̄ Hosti. cū Ray. ɔcordare: vt i sū. liᵒ
3ᵒ. ti. 22. q. 44. Sȝ vt ibi pȝ qdā dicunt
q̄ hoc cāu pōt eps dispēsare cū ei non
exṗsse ꝓhibeať. Sed certe ex̄ eo. c. 2ᵒ.
dr̄ q̄ talis ad vlteriores ordines nō po
terit ꝓmoueri. Et glo. ibi dicit. sine di
spensatōe. ⁊ non declarat p quē dispen
seť. Sȝ glo. Ray. vt pȝ in dicta. q. 44.

dicit ṗdictū rigorē debē intelligi de il
lis q mētiunť se ꝓmotos ad ordies ad
quos reuera ꝓmoti nō sunt: vel q taq̄ȝ
scismatici ingerūt se officio ordis quē
non hēnt. sicut rex Osias vsurpauit si
bi officiū sacerdotis. Nec credo istū ri
gorē extēdēdū eē ad clicos minoꝝ ordi
nū: vel q in missis nouis mistrāt i offō
subdiaconatᵘ cā cuiusdā gaudii ⁊ solē
nitatis faciēde nō mētiētes de ordibᵘ
suis cū fere oēs assistētes sciāt ꝟitateȝ
Tales tn̄ grauiter peccāt: hiᵘ etiā sine
malitia attētādo. Equitas istiᵘ glo. nō
vr̄ aliquo iure ꝓbari cū. c. ṗ. ⁊. 2ᵒ. ex̄ eo.
ad illatōem declarate i eis pene vide
antur solū pōderare q̄ quis ꝟtať ordi
ne nō suo. B .De bn̄ficio aūt miseri
cordiť agēdū ē cū eo. A .siue sit in sa
cris siue i minoribᵘ ſm glo. Ray. ⁊ in di
cta. q. 44. B .ne sustētatōe ṗuatus
ad secľi negocia reuertať. Salubriť āt
sibi ꝓuidebit si ad religionē trāsierit.
Hn̄tur hec i ṗdicto. c. 2ᵒ. de cle. n̄ or. mi.
¶ Quid si qs exercet tale officiū non
ad deceptōem: sed ex ludo cā festi? Rᵒ
ſm Hosti. Certe ludᵘ noxiᵘ in culpa est
Vn̄ talis peccat qdē ⁊ teneť penitē. 15.
.q. i. §. illud. in fi. Nō tn̄ credo q̄ icurrat
ṗdictas penas. qr volūtas ⁊ ꝓpositū
distinguūt maleficia: ex̄ d sen. exco. cū
volūtate. A .Idē i dcā. q. 44. ad fi. B.
¶ Sed qd si clicᵘ q ē i minoribᵘ ordini
bus tm̄ legat eplaȝ i missa? Rᵒ ſȝ Guil.
Licitū ē ex quo sine solēnitate hᵒ facit.
vt nōtur ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. vt qsq̄ȝ. Et
ſm Inno. intelligēdū est qn̄ ibi nō est
subdiaconᵘ. Nec dȝ talis cātare solēni
ter ⁊ cū ornamētis subdiaconi. 23. dis.
subdiaconᵘ. 74. dis. si qui clici. Cō. Ho
sti. A .qui dicit q̄ ꝑpter nccitatē. s.
qn̄ deest subdiaconᵘ cui hoc possit iniū
gi sufficit q̄ talis non teneat manipu
lū i manu sua: vt in sū. eo. ti. q. 45. B.

ORdinatio cōiuga

toꝝ. Quid si maritᵘ accipit or
dinē sacrū iuita vľ nesciēte vxore? Rᵒ.
Mortaliter peccat ſm Tho. A .Hᵒ
videť potiᵘ fuisse dictū Al. vt in sū. liᵒ

p̊.ti.8.q.59.vbi hec notãtur. B .Sꝫ
vt dicit Ray.nõ fit ꝓpt̃ hoc ꝑiudiciuꝫ
vxori:sed ille tenebit̃ ei ad redditõem
debiti:nõ aũt poterit exigere.28.di.dia
coni.25.q.2.multorum. A .Uxor etiã
nõ tenet̃ ei debitũ reddere:ẜꝫ Tho.vt
in dicta.q.59. B .Quod verꝫ est ẜm
Guil.ẽt si fact⁹ sit ep̃s seu r̃ligiosus. A.
vel etiã papa ẜm eũdẽ.vt in dicta.q.
.59. B .nisi illa posset induci ad cõti
nẽtiã.Debꝫ g⁰ restitui vxori:nec dꝫ fer
re aut coronã aut hitũ cl̃icalẽ cũ scãda
lo vxoris.Sed si põt sine ei⁹ scandalo
d̃ferre tenet̃. A ẜꝫ Pe.ꝛ i dcã.q.59. B
Et ẜm Inno.talis si post mortẽ vxoris
contrahat cum alia:nõ tenet mr̃imoni
um. A .Idẽ in dicta.q.59. B.

¶ Quid si marit⁹ sit ordinat⁹ cõsenti
ente vxore vl̃ sciẽte ꝛ non cõtradicente
R⁰ ẜm Ray.Si cl̃icus ẽ de eccl̃a occidẽ
tali factũ ẽ vxori ꝑiudiciũ ita ꝙ opor
tebit eã decetero cõtinẽ:ꝛ etiã mortuo
viro nõ poterit cũ alio c̃ohere.28.dis.q꞉
sunt culpe.ꝛ duob⁹.c.se.ꝛ.32.dis.seriati
A .Et in his iurib⁹ pꝫ ꝙ si c̃xerit post
ea mr̃imoniũ etiã mortuo viro non va
lebit.ꝛ notatur in dicta.q.59.ẜm Ray.
ꝛ ẜm quosdam inquit ꝓpter votũ qd̃
videtur solennizasse ex ꝑsona viri. Et
huic rõni cõsentit Al.vt ibi.Alii dicũt
ꝙ ꝑ cõstitutõem eccl̃ie que dirimit ma
trimoniũ cõtra eã c̃ctuꝫ.ꝛ subdit Ray.
Lꝫ aliq dixerit ꝙ ista vxor ꝓmoti ad
ordines sacros teneat̃ itrare religionẽ
Ego tñ credo cũ Jo.Laur̃.ꝛ Tãcre.ꝙ
nõ tenet̃:sed sufficit si i secl̃o caste vi
uat:quod ꝛ dꝫ ꝓmittẽ.Tho.etiã dic̃ ꝙ
nõ tenet̃ religionẽ intrare si sibi nõ ti
meat de ꝑiculo castitatis. Con.Al.et
Hosti.ꝛ hoc fallit ẜm Ray.i vxore ei⁹
q ꝓmouẽdus ẽ in ep̃m:q꞉ non dꝫ eligi
nisi vxor intret religionẽ.ex̃ de cõuer.
cõiug.cõiugatus.ꝛ.c.sane.Itẽ cleric⁹ oriẽ
talis vt cõius ꝛ ꝓbabili⁹ dr̃ sine cõsensu
vxoris ꝓmoueri ñ dꝫ:vt i dcã.q.59. B

¶ Qui duxit vxorẽ vileꝫ mulierẽ:pu
ta ãcillam vel ioculatricẽ:vel aliquaꝫ
ex illis que publicis spectaculis mãci
pantur:lꝫ virginem repellitur ab ordi
ne.dis.34.siquis viduã.2⁰

¶ Sed qd si marit⁹ añ carnalẽ copulã
fscit se ad sacros ordines ordinari? R⁰.
Non ꝓpter hoc d̃issoluit̃ mr̃imonium
qd̃ ꝑus fuerat cõtractũ.sed maritus sic
ordinatus recipiẽs alr̃ ꝙ̃ a sacris cano
nibus cõcedat̃ etiã post mortẽ vxoris
non poterit ministrare in illo ordine:
nec ascendere ad alios:nec aliquod bñ
ficiũ vel officiũ eccl̃iasticũ obtinẽ:vt i
ex̃ua.Jo.22.que incipit.Antique. A .
Olꝫ ãt in hoc cãu aliq dixerũt ꝙ mr̃i
moniũ dissoluebat̃.Alii ꝙ nõ.Et finali
ter dixit Hosti.consulas pãpã.vt i sũ.
eo.ti.q.60. B .De mã ista aliqua hẽs
sup̃.impedimẽtum.xi⁰.§ p̊.ꝛ.2⁰

ORnatus. De ornatu bo
no clericorum
habes sup̃.cl̃icus p̊.§.2⁰ De or
natu vero mulierũ nunc dicẽdum est.

¶ Utrꝫ mulieres possint se licite orna
re? R⁰ ẜm Tho.scd̃a scd̃e.q.169.Circa
ornatũ mulierꝫ attẽdẽda st̃ ea que cõi
ter circa exteriorẽ cultũ dicũtur.s.ꝙ ñ
sint ꝑter cõsuetudinẽ:aut nõ ex iordia
to affectu ꝛ hi⁹:que hẽs explicite.i.ve
stis.§.p̊.Et hoc modo põt mulier licite
operam dare ꝙ viro suo placeat ne ꝑ
eius contẽptum i adulteriũ labatur.
Unde dicit̃.i.Cor.7⁰ Mulier que nu
pta est cogitat que mũdi sũt quõ pla
ceat viro.Et iõ si mulier coniugata ad
hoc se ornet vt viro suo placeat:põt
hoc facere sine pctõ. A .Hoc veruꝫ
quando maritus apparẽt ꝓn⁹ ad adul
terium:vel nollet reddere debitum.ꝛ
cum tali ornatu verisimiliter contra
ꝑdicta icõueniẽtia ꝓuideret̃.al̃ cessan
te cã cessat effect⁹.ex̃ de appel.cuꝫ ces
sante.Itẽ cũ h⁰ regrit̃ ꝙ ex tali ornatu
nulli c̃isilr̃ det̃ peccãdi occasio.al̃ sine
pctõ ꝑditõis h⁰ fieri ñ possꝫ.q꞉ ve illi ꝑ
quẽ scãdalũ venit.Math.18⁰ nec d̃be
m⁹ iuuãe ꝓximũ:nisi iq̃tũ possum⁹ siñ
pctõ.22.q.2.faciat.Itẽ q꞉ ñ st̃ facienda
mala vt veniãt bõa.Ro.3⁰ Itẽ iexcusa
biles st̃ mlr̃es se ornãtes cũ videãt h⁹

viris suis mime placere: ꝛ forti⁹ si ab
ipis ꝓhibeantꝰ. Patet.n.ꝙ tūc si imo
derate se oꝛnāt h° faciāt ex supbia siū
ex libidie. Et pctm̄ oiuȝ hsitiū icitamē
ta libidinis ex tali oꝛnatu redundat i
ꝓdcās: ſꝫ Ul. ꝛ i sū. li°.3°.ti.34.q.284. B.

¶ Utrū in illicito oꝛnatu sit moꝛtale
pctm̄? R° ſm Tho. vbi sup̄. Muliebꝛi
cult⁹ de se viros ad lasciuiā ꝓuocat. ꝓ
uer.8°. Mulier occurrit illi oꝛnatu me
retricio ꝑparata ad capiādas aias. Et
iō ille mulieres que viros nō hēnt nec
intendūt hr̄e nō pn̄t absq; pctō appetē
placē viroꝝ aspectib⁹ ad ꝯcupiscēduȝ
qꝛ hoc ē dare eis incētiuū peccādi. Et
siqdē hac intētione se oꝛnēt vt alios ꝓ
uocēt moꝛtalr̄ peccāt. Si aūt ex q̄dam
leuitate vel ēt ex vanitate ꝓpt̄ q̄sdaȝ
iactātiā nō sp ē pctm̄ moꝛtale: sed qn̄q;
veniale. Et eadē rō ē q̄tū ad hoc de vi
ris. A. Hoc clari⁹ patebit ex infra di
cēdis B.

¶ Quid de mulierib⁹ se coloꝛātib⁹ et
alia figmēta adhibētib⁹? R° ſm Tho.
scda scde.q.169. Hi⁹ fictōes nō pn̄t esse
sine pctō: nō tn̄ sp ē moꝛtale: sed soluȝ
qn̄ fit ꝓpt̄ lasciuiā: vl̄ i dei ꝯtēptū. A.
Aduertēdū ꝙ nisi aliō expꝛesse appa
reat: ipo facto ꝑsumit̄ intētio lasciuie:
ꝛ diui ꝯtēpt⁹. Cū.n.act⁹ in se sit adulte
rine fallacie ꝛ inhonest⁹: vt dicit Aug⁹
in.c.fucare.de ꝯse.dis.5.nō pōt in se pꝛe
tendē nisi lasciuiā ꝛ mētis ihonestateȝ
adeo ꝙ mulieri ꝯtriū asserēti nō credē
tur. Ait.n.Aug⁹. Non dicatis vos aios
hr̄e pudicos: si hētis oculos ipudicos:
qꝛ ipudic⁹ oculus ipudici coꝛdis ē nun
cius.32.q.5.nec solo. Itē cuȝ act⁹ in se cō
tineat quādā ipugnatōem diui opis:
vt dicit Cypꝛian⁹ in li°. de hitu ꝟginū. Et
cū mulieris cult⁹ maxie talis ꝓuocet
alios ad libidinē: iux̄ illud ꝓuer.7°. Ec
ce mlr̄.ꝛc̄. ꝛ nōt Tho. scda scde.q.169.
arti.2°. quō eē pōt sine diuino ꝯtēptu cū n̄
curet illas aias pdē q̄s xp̄s suo ꝓpꝛio re
demit sanguie? Et iō h̄ nō solū simplex
ꝯtēpt⁹ ꝯphēdit̄: sed ēt talis vt videat̄
ꝑsona in deū man⁹ iferre cū sui ꝑditio
ne. Vn̄ Cypꝛian⁹ vbi sup̄. dic̄. Nō ꝟgines
tm̄ aut viduas: ſꝫ ꝛ nuptas: puta ēt oēs
oio femias admonēdas ꝙ op⁹ dei ꝛ fra
cturā ei⁹ ꝛ plasma adultare nullo° ꝺbe
ant adhibito flauo coloꝛe vl̄ nigro pul
uē vl̄ ruboꝛe: aut q̄libꝫ liniamēta nati
ua coꝛrūpēte medicamine. Et subdit.
man⁹ deo iferūt qn̄ illud qꝺ ille foꝛma
uit r̄foꝛmare ꝯtēdūt. Impugn̄tio ē ista
diui opis ꝑuaricatio ꝟitatis: deū vidē
nō potis qn̄ oculi tibi nō sūt q̄s ꝺs fecit:
ſꝫ q̄s diabolus ifecit. de inimico tuo tē
ta cū illo ꝑiter arsura. Et ꝓpt̄ea alii int̄
q̄s vr̄ fuisse Alex. de ales. asserūt i his
ꝛ sitib⁹ inesse moꝛtale pctm̄. Sed foꝛte
possꝫ aliq̄ a moꝛtali excusari qn̄ aliqd
tale paruū facēt solū ex q̄dā subita le
uitate sin̄ alioꝝ scādalo siue ꝑiculo. B
Sciēdū tn̄ ꝙ aliud ē fingē pulchꝛitudi
nē: ꝛ aliud ē occultare turpitudineȝ ex
aliq̄ cā ꝓuen iētē: puta ꝑ egritudinē: et
hi⁹. H°.n.ē licitū. qꝛ ſꝫ aplꝫ.i. Coꝛi.12°. q̄
putam⁹ ignobilioꝛa mēbꝛa eē coꝛpis
his abūdātioꝛē honoꝛē circūdam⁹. A.
Ad ꝑdictoꝝ āt plenioꝛē itelligētiā vlti
us aliqd vl̄ bꝛeuit̄ tangēdū ē de mā oꝛ
nat⁹ tā mulieꝝ q̄ȝ viroꝝ. ꝛ tā vestiū q̄ȝ
aliaꝝ reꝝ. ꝑ° vꝫ q̄lr̄ pōt discerni oꝛnat⁹ il
licit⁹. 2° q̄le pctm̄ sit i ei⁹ vsu. 3° si circa
ipm aliqs pōt excusari.

¶ Quo ad ꝑmū g° dico ꝙ ꝑt discerni
mltiplr̄. ꝑ° rōe itētōis vtētis: vt si itētio
eēt ad pōpā vl̄ lasciuiā: ꝛ hi⁹: qꝛ cū ma
la itētōe nil pōt eē licitū vl̄ sin̄ pctō. 86.
di. nō satis. ex̄ de sen. ex. cū volūtate. Iō
vitiosū ēt eēt si qs q̄rēt ꝑ cultū supflu
um vestiū delitias cū vestis oꝛdiet̄ ad
coꝛpis fomētū ſꝫ Tho. scda scde.q.169.
arti.2°.

¶ 2° rōe ꝓfessiōis clical̄: vt si clici ꝺfer
rēt oꝛnatū seu hitū nō ꝯdecētē hōesta
ti clicali. de q̊ i.c. clici officia. ex̄ de vi. ꝛ
ho. cle. Itē rōe ꝓfessiōis regularis: vt si
religiosi seu r̄ligiose ferrent oꝛnatum
seu hitū n̄ ꝯueiētē ꝓfessiōi i q̊ si nō mo
dicum excedunt ēt moꝛtalr̄ peccāt ſm
Ul. ꝛ in sū. li°.3°.ti.34.q.284. q̄ cāu qn̄q;
ēt excōicatōeȝ icurrūt vꝫ cuȝ mutant

formā ⁊ temē sue ꝓfessionis hitum di
mittūt: ex̄ ne cle. ꝟ mo. vt piclosa. li. 6°.
¶ 3° rōne inhonestatis. Nihil. n. inho
nestū pōt esse licitū: cū hōestas sit vna
de trib⁹ partib⁹ ꝑ̄ncipalib⁹ iusticie. ff. ꝺ̄
iusti. ⁊ iure. l. iusticia. §. iuris ꝑ̄cepta. vñ
⁊ vnū de excludētib⁹ de regno dei ē im
pudicitia. Ad Gal. 5°. Ad inhonestatē āt
ōis transformatio nāe ꝑtinet: q⁊ qcqd
agit̄ ꝯ̄ ordinē nāe: magnā in se ꝯtinet
ihonestatē. 32. q. 7. adulterii. Ut si quis
vel si qua ex hitu vel ornatu velit ap
parē maior seu pulchrior ꝙ̄ a nā fuerit
ꝯpositus: qd̄ maxie solet ꝯtingē i fuca
tōib⁹ seu colloratōib⁹ faciei ⁊ capillorū
qd̄ penit⁹ inhonestū ⁊ illicitū est. de cō
se. dis. 5. fucare. ⁊ in excessiua altitudine
planellarū ꝯ̄ illud Math. 6°. Nō potes
adicē ad staturā tuā cubitū vnū. Itē
ad inhonestatē ꝑtinet apte ꝙ ex defor
mitate habit⁹ viri ōndāt verēda ⁊ mu
lieres hūeros seu pectora. Itē ꝙ muli
eres icedāt capite discooꝑto. Un̄. i. Cor.
xi°. dr̄. Debꝫ mulier velamē hr̄e suꝑ ca
put suū. Et Aug⁹ i epl̄a ad Possidiū. et
ponit̄ i dcō arti. 2°. dicit. Capillos nuda
re feminas ꝙ̄s ⁊ caput velare aplus iu
bet nec maritatas decet. Dic̄ tñ ibi glo.
ꝙ pñt aliq̄ excusari a pctō qñ h° nō fie
ret ex aliq̄ vnitate: sꝫ ꝓpt̄ ꝯ̄riā ꝯsuetu
dinē ꝙ̄uis talis ꝯsuetudo nō sit lauda
bilis: qd̄ pōt intelligi verū qñ occasiōe
ꝯsuetudis nō posset omittē siñ reputa
bili scādalo. ⁊ h° agēdo nulli dat occasi
onē scandali. Al'r irrōabilis ꝯsuetudo ñ
excusat. ff. de legi. qd̄ nō rōe. Immo po
tius ḡuat: ex̄ de ꝯsue. c. fi. Forti⁹ āt ad
inhonestatē ꝑtinet si i capite mulierū
appareat aliqd ipudicitie vel elatiōis
ōnsiuū: cū in ea debeat apparē ōis ho
nestas ⁊ hūilitas in cui⁹ signū ei coma
data est ꝓpter qd̄ eā āputare sub ana
themate ꝓhibet̄. 30. dis. quecunꝙ̄. vbi
dr̄. Quecunꝙ̄ mulier religioni iudicās
ꝯuenire comā sibi āputauerit quā de⁹
ad velamē ei⁹ ⁊ ad memoriā subiectio
nis illi dedit tanꝙ̄ soluēs ius subiectio
nis anathema sit. Si g° anathema dr̄ ꝯ̄

faciētes hoc ēt sub ꝑ̄textu religiōis cū
nō itrēt religionē: ꝙ̄to vehemēti⁹ ꝯ̄ fa
ciētes sub signo: qd̄ ei directo ꝯ̄riat̄ vꝫ
suꝑbie seu ihonestatis: sicut ē capite dis
cooꝑto ⁊ reuelata facie ⁊ frōte incedē.
⁊ sicut aliq̄ faciūt mitras sibi seu alia
elatōem designātia: vel inhonestatē
seu ad libidinē ꝓuocātia apponē. Itē
inhonestū ē ꝙ femina vtat̄ veste viri
li vel eꝯ̄. Deut. 22°. Nō induet̄ mulier
veste virili nec vir vtet̄ veste femiea.
Abhominabilis. n. apud deū ē q fac h°.
Et gnāliter q̄litcūꝙ̄ in hitu seu ornatu
aliqd appareat inhonestatis: cū nihil
ihonestū possit eē licitū. ff. de ꝯdi. insti.
l. filius. vbi dr̄. Que facta ledūt pieta
tē extimatōēꝫ vel ꝟecūdiā nr̄am. ⁊ vt
gnāl'r dixeri q̄ ꝯ̄ bonos mores fiūt nec
facere nos posse credēdū est.
¶ 4° rōne suꝑfluitatis. Naꝫ vsus suꝑ
fluus ē oīo vitiosus. Un̄ ad Gal. 5°. int̄
alia excludētia a regno dei cuꝫ fuisset
dictū de fornicatōe ponit̄ luxuria: vbi
dicit glo. i. quelibet suꝑfluitas. Nā ⁊ in
dicto arti. 2°. dicit Tho. ꝙ ꝓhibet̄ orna
tus suꝑfluus ipudicus ⁊ iuerecūdus.
Suꝑfluus aūt attēdi pōt tripl'r. p̊ mō
respectu nūeri: vt cū qs vtit̄ seu iutil'r
retinet vestimēta seu alia ornamenta
vltra numerū q̊ rōnabil'r idiget. ꝯ̄ quos
47. dis. sicut hi. dicit Amb°. Nudorū in
dumērū ē qd̄ tu recludis ⁊ qs tāꝫ iniu
stus. ⁊c̄. 2° respectu forme vt si forma
ē excessiue longa seu lata: qd̄ in multis
pōt apparere ⁊ ꝑ̄sertiꝫ in vestib⁹ muli
erū caudatis in qb⁹ apparet vitiū nō
solū manifeste suꝑfluitatis sed ēt iho
nestatis. Nā ad inhonestatē ⁊ mollitiē
ꝑtiet ꝙ qs trahat vestimētū ꝑ terrā
ſm phm: ⁊ nōt Tho. scd̄a scd̄e. q. 169. ar
ti. p̊. 3° respectu ꝑ̄ciositatis: vt cū quis
vtit̄ maiori ꝑ̄ciositate ꝙ̄ ꝯueniat sibi:
q⁊ maiori dignitati maior ꝯpetit orna
tus: ex̄ de vi. ⁊ ho. cle. clerici officia. et
nōt Tho. in dicto arti. p̊. Ex quo pꝫ ꝙ
maior ornat⁹ ꝯpetit ad cultū diuū ꝙ̄
ad quēcūꝙ̄ aliū vsū cū nulla sit maior
dignitas ꝙ̄ diuina. Et tñ ēt i cultu diuo

dꝫ ornatꝰ eē moderatioꝛ q̄ꝫ oliꝫ fuerit ꝓ
pt̄ exēplū xp̄i q nos hec despicē docuit
Un̄.12.q.2.gl'a dicit Hieroꝰ. Necꝫ mihi
aliqs opponat diues i iudea tēplū mē
saꝫ ꝛ lucernas.ꝛc̄. ex auro fabrifacta.
Tūc hec ꝓbabāt a dn̄o qn̄ sacēdos ho
stias imolabat ꝛ sāguis pecudum erat
remissio pctōꝝ: quancꝫ hec oia p̄cesse
runt in figura. Nūc ꝟo cū paupꝫtatē do
mus sue paup dn̄s dedicauerit porte
mus crucē ꝛ d'licias lutū putemꝰ. Mo
deratꝰ gˢ ornatꝰ ad cultū diuinū regrit ꝛ
multo moderatioꝛ ad quēcū visuꝫ ꝓ
phanū etiā imꝑatoris: cū nulla sit cō
paratio iꝑatoris t'reni ad celestē. Mi
noꝛ āt ɔpetit regi q̄ꝫ iꝑatori: ꝛ mioꝛ du
ci q̄ꝫ regi: ꝛ sic de singulis gˢdari. Que si
bn̄ ɔsiderētur valde moderatꝰ ɔpetit
inferioꝛibus.

Vͦ5º rōe curiositatis. Un̄ ꝛ Tho. i dicto
arti.2º dicit ꝙ artifices ornamētoꝝ pec
cāt iueniēdo sup'flua ꝛ curiosa. Curiosi
tas āt itelligitur qn̄ nimia sollicitudo
seu diligētia erga ornatū hr̄. Un̄ Tho.
in dicto arti.p̄º dicit ꝙ inordinatio affe
ctꝰ circa ornatū ɔtigit qn̄ nimiā sollici
tudinē qs apponit ad exteriorē vestiū
cultū ēt si nō sit aliq̄ iordinatio respcu
finis. Fac̄.c. ꝑsimoniā.41.dis. ibi. p̄ter
corꝑis diligētiā. Et pōt ista curiositas
dep̄hēdi. p̄º respectu forme: vt qn̄ i ip̄a
forma on̄dit̄ curiositas. Un̄ i sūma de
vitiis dr̄ ꝙ in forma rep̄hēsibilia sunt
corrugatio ꝛ incisio. Facit dictū.c. par
simōiā. ibi Dissolutos āt ꝛ ɔfractos ve
stibꝰ ꝛ incessu nō recipimꝰ: maxie qm̄ i
talibꝰ adest qn̄ꝫ uitiosa ꝓdigalitas quā
leges d'testāt̄ ꝛ eq̄parāt furori. ff. d' cu
ra. furio. l.i. In dcā ēt sū. ponit̄ exēpluꝫ
de sotularibꝰ rostratis vl' ꝑforatis. ꝛ idē
i sitibꝰ mltis. 2º dep̄hēdit̄ respectu arti
ficis: vt qn̄ circa vestē seu ornatū mul
tū laborat cū nll'a vl' ꝑua vtilitate rei
Un̄ Ray. li.2º ti. de neg. scl'a. dicit ꝙ ad
nullū vsū sūt vtiles nisi ad peccādū su
ture sup'flue ac sūptuose camisiaꝝ q̄s
p̄cipue faciūt hispani dātes ꝓ sutura
vnꝰ camisie plus in duplū vl' triplum

q̄ꝫ valeat tota camisia. ꝛ silia. Et s'bdit
ꝙ peccāt faciētes vēdētes seu al' alie
nātes seu tenētes p̄dicta. Et satis inter
p̄dicta vr̄ posse ɔputari racamaturas
sūptuosiores ꝛ inutiliores ꝓpter idēti
tatē ꝛ maioritatē rōnis. ff. de legi. l. nō
pn̄t. 3º ex ꝑte vtētis qn̄ ad ornatuꝫ seu
hitū maiorē sollicitudinē adhibet q̄ꝫ
expediat: vt dicit Tho. i dcō arti.p̄º. qd'
manifeste dep̄hendit̄ qn̄ circa hec plꝰ
sollicitat̄ q̄ꝫ circa ea q̄ sūt salutis ɔ̄ illd'
Math.6º p̄mū q̄rite regnū dei.

Lͦ6º rōe scādali. Nā dn̄s dicit Math.
18º Ue illi ꝑ quē scādalū venit. vn̄ ꝛ ab
stinē debemꝰ ēt a licitis ꝓpt̄ salutē ꝓxi
mi ne vꝫ ei det̄ occasio scādali al' sumꝰ
ex̄ caritatē. Ro.14º ibi. Si ꝓpt̄ cibū fr̄
tuꝰ scādalizat̄.ꝛc̄. Unde Tho. dicit scd'a
scd'e. q.44. arti.8º ꝙ tꝑalia que st̄ nr̄i
dn̄ii sūt dimittēda ad tollēdū scādalū
ꝓximi qn̄ ꝓcedit ex ifirmitate vl' igno
rātia. Oio gˢoꝫ ꝙ i vsu ornatꝰ remoue
atur scādalū a ꝓxio. Un̄ ꝛ Alex. d' ales
sup 2º sen. dicit ꝙ lꝫ b̄m nobilitateꝫ ꝑso
ne ɔsuetudinē terre ꝛ dignitatē officii
se ornare p̄ciosis vestibꝰ: ita tn̄ ꝙ ab
sit libido i volūtare ꝛ scādalū i ext'iori
oꝑe. Hoc āt scādalū pōt ɔtingē dupl'r.
Prio si ex ornatu aliqs iducit̄ ad pec
catū: puta ad vtēdū sib'i ornamēto: qd'
sibi nō ɔpetit siue ad aliud pctm̄: p̄ser
tiꝫ ad carnalē ɔcupiaꝫ siue ornatꝰ viri
inducat mulierē siue ornatꝰ mulierꝝ in
ducat viꝝ: qd' freq̄ntiꝰ ɔtingit ex q̄daꝫ
hūana fragilitate. Eccl'.19º Uinū ꝛ mu
lieres apostatare faciūt ēt sapiētes. Et
iō cū ꝑsona aduertit ex suo ornatu ali
quē seu aliquā iduci ad scādalū pcti dꝫ
oio ab illo abstinē. Cōstat aūt ꝙ orna
tus ꝛ pulchritudo mulierꝝ facil'r allicit
ad ɔcupiam: vt i dcā auctoritate Eccl'.
vinū.ꝛc̄. Et pꝫ ꝑ exꝑiētiā. Exēplū hr̄ 2º
Reg. xiº in Dauid tā ꝑfecto viro q ex
solo visu Bersabee iductꝰ ē ad adulte
riū. Et ꝓpt̄ hoc dicit Tho. in dicto arti.
2º ꝙ circa ornatū mulieꝝ eadē sūt attē
dēda q̄ cōiter dicta st̄ circa exteriorem
cultū. Insup ꝛ qd' dā aliū sp̄āle. s. ꝙ mu

lieris cult⁹ viros ad lasciuiā ꝓuocat. ꝛ
iō ēt ex h᷑ solo mulieres oīo ↄberēt ab
stinē ab ornatu aut illo vti cum m̄lto
moderamīe ꝛ honestate ꝛ tremore ne
orto scādalo ex eaꝝ occasiōe dicat̄ illis
Ue vobis. 2ᵒ mō accidit scādalū qñ per
ornatū ſm ↄdiſiꝛem ↄiecturā extremis
nccitatib⁹ paupeꝝ derogat̄. Hoc. n. cāu
detrahit̄ ēt ornatui eccl̄iastico: ita vt
ēt sacra vasa ↄminuāt̄ ꝛ expēdātur in
hi⁹ nccitates: vt pꝫ. 86. dis. cōpatiamur
ꝛ. 2. q. 2. aurū. Forti⁹ gᵒ detrahi dꝫ orna
tui ꝓphano: lꝫ al̄ ō se nullā aliā h̄ret il
licitatē. Tenet̄. n. ex nccitate q̄sq̄ ſbue
nire exn̄tib⁹ i talib⁹ idigētiis ō supfluo
nccitatis nāe: lꝫ nō eēt supfluū respc̄u
ↄdecētie: vt pbat̄ i p̄allegatis. c. vbi dr̄
Ornamēta ↄdecētia ornatui eccl̄asti
co debē i hi⁹ nccitates expēdi: ꝛ nōt Ri
car. sup. 15. dis. q̄rti sen.

7ᵒ rōe ↄsuetudis: vt siq̄s ↄsiderata
ↄditōe sua excedit i ornatu metas ↄsue
tudinis bonoꝝ int̄ q̄s ↄuersat̄. 41. di. c.
p̄. Nō tñ q̄s excusat̄ seq̄ndo cōsuetudi
nē loci nō rōabilē: qꝛ illa dici nō pōt cō
suetudo bonoꝝ de qua dr̄ i dcō. c. p̄. Nā
ↄsuetudo irrōabilis nō excusat: sꝫ ḡuat
vt i. c. fi. ex̄ de ↄsue. Et satis dr̄ irrōabil̄
si infueniat aliq̄d ō p̄fat̄ icōueniētib⁹
vt ex p̄dictis clare colligi pōt.

8ᵒ rōe defect⁹ cāe: vt qꝛ ex nulla rōa
bili cā q̄s mouet̄ ad vsū ornat⁹: sꝫ ex so
la ↄplacētia volūtatis. In hᵒ n. ip̄o vr̄ ꝛ
ordini nāe ↄ̄triari ꝛ creatori iiuriari. vñ
Boeti⁹ liᵒ 2ᵒ p̄sa. 5. de ↄsolatōe dic̄. Sic
reꝝ ↄ̄ſa ē ↄditio vt dinū merito rōnis
aīal nō al̄r sibi splēdē nisi iaīate supel
lectilis possessione videat̄: ꝛ alia suis
q̄dē ↄtēta sūt. vos aūt deo mēte ↄsiꝛes
a reb⁹ infimis excellētis nāe ornamē
ta captatis: nec itelligiti q̄ꝫtā cōditori
vr̄o faciatis iniuriā. Itē hoc ip̄o vr̄ se
qui vi ia ꝛ ↄ̄triari ↄ̄tuti. Uñ Grego⁹. ait
omel̄. 24. Sūt nōnulli q̄ cultū subtiliū
p̄ciosaꝝq̄ vestiū putāt ñ eē pctm̄. Q̄d
si vꝫ culpa nō eēt neq̄q̄ sermo dei taꝫ
vigilant̄ exp̄mēt ꝙ diues q̄ torq̄batur
apud iferos bysso ꝛ purpura indut⁹ fu

iss̄ꝫ. Nemo q̄ppe vestimēta p̄cipua ni
si ob inanē gl̄am q̄rit vꝫ vt honorabili
or ceteri eē videat̄: res ip̄a testat̄. q̄a
nemo vult ibi p̄ciosis vestib⁹ idui vbi
ab aliis nō posset videri. Quā culpam
possum⁹ meli⁹ ex dr̄so colligē. qꝛ si abi
ctio vilis vestimēti ↄ̄t⁹ nō eēt euāgeli
sta vigilāter de Iohe nō dicēt Marci
p̄. Erat indut⁹ pilis cameloꝝ.

Quo ad secūdū p̄ncipale vꝫ. Quale
pctm̄ sit i vsu illiciti ornat⁹. Dicēdū ꝙ
si fiat intētōe deliberata ꝓpt̄ ↄplacen
tiā libidinosaꝫ sui vel alteri⁹: claꝝ ē ꝙ
ē pctm̄ mortale: cum consensus etiam
i solam delectat ōem peccati mortalis
sit mortale: vt s̄. delectatio. Si aūt ex
q̄dā vanitate vel leuitate ꝓpt̄ iactan
tiā q̄ꝫdā q̄s vtat̄ ornatu: non sp̄ peccat
mortal̄r: sed qñq̄ venial̄r ſm Tho. se
cūda scd̄e. q. 169. arti. 2ᵒ. Ad hoꝝ clariorē
itelligētia dō ꝙ in tali vsu illicito du
pl̄r pōt ↄtigē pctm̄ veniale. p̄ qñ vitiū
ē in sola itētōe: ꝛ hec itentio nō ē d̄libe
ta. nā sine deliberato ↄsensu nō deueni
tur ad rōem mortalis. Uñ ꝛ Tho scd̄a
scd̄e. q. 162. arti. 5ᵒ. dicit ꝙ supbia ſm ge
nus suū ē mortale. Sicut tñ ꝛ i aliis q̄
ex suo genē sūt mortalia: puta fornica
tōe vel adulterio sūt aliq̄ mot⁹ q̄ sunt
pctā venialia ꝓpt̄ eoꝝ impfectōem. qꝛ
s. p̄ueniūt iudiciū rōis ꝛ sūt p̄ter eius
ↄsēsū: ita ēt circa supbiā accidit ꝙ ali
qui motus superbie sūt peccata venia
lia: dū eis ratio non consentit. 2ᵒ ratiōe
paruitatis rei. Nam quod modicū est
ratio apprehēdit q̄i nihil: vt nōt Tho.
secūda secūde. q. 46. arti. 6ᵒ. nisi in isto
modico adesset magna mētis libido.
Nam talis libido etiā in paruis indu
cit mortale: vt notat Bona. 16. di. q̄rti
sententiaꝝ. Extra p̄dictos ergo cāus in
tali vsu illicito videtur includi morta
le propter multa mala ꝛ peccata que
solent illi accidere ꝛ saltem nunq̄ de
est vitiuꝫ superbie que est appetitus
honoris seu ꝓprie excellentie: vt pꝫ 2ᵒ
sniaꝝ. dis. 42. c. ex superbia. coniuncto
dicto Gregorii in dicta omel̄. 24. ibi.

Nemo qppe vestimēta p̄cipua. 7c. Et
exp̄sse h̄r.21.q.4.ois.vbi dr̄. Oē qppe
qđ nō ppt̄ nccitatē suā:sȝ ppt̄ venusta
tē accipit̄ elatōis hȝ calūniā quēadmo
dū magn' ait Basili'.Et vt ex p̄dictis
pȝ:supbia bȝ gen' suū est mortale.Jtez
qȝ si i tali ornatu adest sūptuositas in
cludit̄ in illo mag̃ iniusticia 7 auaritia
Un̄.47.dis.c.sicut hi.dicit Amb°.Quis
tā iniust' 7 tā auar' q̄ q multoꝝ alimē
ta nō suū vsum:sȝ abūdātiā 7 delitias
facit.Auaritia aūt magna pctm̄ ē mor
tale:vt pȝ s̄.auaritia.Jmmo radix est
oiuȝ maloꝝ.1.Thi.vlt. 7 cōputat̄ p do
latria.Eph̄.5°.Jtē iiusticia ex suo genē
iportat pctm̄ mortale: vt nōt Tho. se
cūda scđe.q.59.arti.4.Et ppter p̄dcā
7 alia talis illicit' vsus singłarit̄ deum
ad irā puocat.Jsai.3°.ibi.Pro eo q̄ ele
uate sunt .7c. Et Sophonie p̄.ibi.Uisi
tabo sup p̄ncipes 7 sup filios regis: et
sup oēs q induti sunt veste pegrina.Et
p̄dcā marie obtinēt qn̄ vtētes a tali il
licito vsu nollēt desistere:cū ɔtēpt' et
vilipensio etiā venialium sit mortale
pctm̄: vt dic̄ glo.de pe.dis.1.in.c.tres sūt
sup v̄bo opprimēt.Et pōt colligi ex p̄
dictis per Bona.sup.16.dis.q̄rti sniaꝝ.
¶ Quo ad tertiū p̄ncipale vȝ si circa
p̄fatū vsū possit aliqo excusari vr̄ dō:
q̄ si vtēs in illo nō delectat̄ nec possit
illū omittē absq̄ nōbili scādalo q̄ dem
pto omittēt.7 si in illo vsu nō apparet
aliqd ihonestū nec ex illo dat̄ alt̄i scan
dalū mali exēpli:vel alteri' pcti q̄ pos
sit excusari exēplo btē Cecilie q̄ desup
auro textis vestib' vtebat̄:quas tn̄ pe
nit' ɔtēnebat: vt ex ei' pȝ histōia 7 exē
plo siłiū.Et facit ex̄ de reg.iur.c.qđ n̄
est.7 bȝ hoc dȝ itelligi dcm̄ Jo.an.i.c.ea
que.de reg.iur.in 6°.in nouella. B.

Actum. Pacta que
faciūt p̄ores
vel guardiani cōuētuales
religiosoꝝ mendicantiū de
suoꝝ ɔuētuū assensu cū p̄latis vel pso
nis eccłiaꝝ i illis locis vbi hītāt debēt
ppetuo s̄uari nō obstāte q̄ nō fuēit as
sensus mgr̄i vł ministri puincialis aut
gnālis.aut q̄ sedes aplica q̄ ad fr̄es mi
nores auctoritatē n̄ p̄stiterit.ex̄ ð pac.
qȝ ex.eo.li°.6°. Pactū pr̄i fcm̄ a filia dū
nuptu tradētur.7c.vide s̄.dos.§.3°.Qđ
etiā nudo pacto obligat̄ qs ƀm deū.s̄.
lex.§.10.v̄.2°.7.i.pmissio.Pactū de non
recipiendo ad sepulturaȝ. vide.i.sepul
tura p̄.§.3°.

Palla dr̄ line' pān' ɔsecrat'
qui extēdit̄ sup alta
re 7 super quo extēdit̄ corpa
le.Et ð palla aliqd dcm̄ ē s̄. ɔsectio ve
stiū.§.p̄.silr̄ 7 de corpali s̄.corpale.

Pallium vt b̄ sumi t̄ est
spāle ornamen
tū archiepoꝝ:in q̄ plenitudo
pōtificalis officii confert̄:ex̄ eo.nisi.Dȝ
āt palliū peti a papa ifra tres mēses a
tpe ɔsecratōis siue ɔfirmatōis si ante
fuerat ɔsecrat'.Alr̄ si accusetur pōt re
moueri.dis.100 qm̄.7 dȝ peti cū instātia
dis.100.p̄sca.Et dȝ petēs p̄stare sacr̄ȝ fi
delitatis 7 obediētie Romāe eccłe.dis.
.100.optatū.ex̄ de elec.significasti. Jtē
in datōe pallii dȝ dari nouū p̄uilegiuȝ
vel ātiquū inouari.dis.100.rōis.7.c.scri
ptoꝝ.Jtē recepto pallio 7 nō an̄ pōt se
archiep̄ȝ noiare:ex̄ eo.nisi.Nec an̄ po
test ɔciliū ɔuocare.cōficē chrisma.de
dicare basilicas.ordiare cł'icos.seu epi
scopos ɔsecrare:ex̄ de elec.qđ sicut.§.
plr̄.Jtē archiep̄s nō pōt palliū suū alt̄i
cōmodare:qȝ palliū psonā ei' nō trāsit
Un̄ 7 dȝ cū eo sepeliri:ex̄ eo.ad hec.7.c.
ex tuaꝝ.Jtē solus Roman' pōtifex sp̄ 7
vbiq̄ vtit̄ pallio.Ceteri aūt ifra missa
rū solēnia i q̄libet eccłia sue puincie.
Nō aūt si egrediat̄ eccłiam vt i pcessi
one ex̄ eo.c.p̄.Et hoc in dieb' in qb' cō
cedit̄ in suo p̄uilegio.Alr̄ nō pōt: sȝ bn̄
pōt qn̄q̄ sine pallio celebrare: ex̄ eo.c.
fi. A .Jbi dicit̄.Rn̄dem' q̄ tā in tua
q̄ in aliena diocesi potes absq̄ pallio
vł sandalis celebrare q vtiq̄ i tua dio
cesi nō sp̄ debes celebrare cū pallio: sȝ
dieb' illis dūtaxat q in eccłia tua p̄ui
legiis st̄ exp̄ssi.Et idē qđ in h°.c.nōt̄ in

sũ.li.3.ti.26.q.36.ſm Ray. Et addit q papa ſp ꝛ vbiq pōt pallio vti in ſignũ plenitudinis ptãtis. B. Pſiarche an poſſint dare palliũ. vid. i. pſiarcha. §. 2.

PApa pʒ eligi a duab' ptib' cardinaliũ. Aliter qui gerẽt ſe ꝑ papa excõicat' ẽ: vt s. excõicatio 5. §. 2. v. 4. Et pl'a noua circa electõem pape ꝛ recluſionem cardinaliũ: ex de elec. vbi periculũ. li. 6. Et q in illa cõſtitutõe collegiũ cardinaliũ nullã põt facẽ diſpenſatõem ſeu inouatõem: ꝛ quedã alia circa hoc in cle. ne romani. de elec. A q̃ ꝛ vbi debeat cõſecrari hẽs s. conſecratio epoꝝ. §. pl't. ꝛ vlt.

¶ Papa ẽ ſũm' int oẽs. Ipe. n. hʒ plenitudinẽ ptãtis. Alii ptẽ ſollicitudinis. 2. q. 6. decetero. ꝛ. c. q ſe ſcit. Vñ cũ dñs apl'is dicẽt vt laxarẽt retia ſoli Petro dixit. duc in altũ. Luc. 5. Itẽ ei ſoli dixit vt piſcaret hamo. Math. 18. ꝑ quẽ preeminẽs iuriſdictio ſignificat. 23. q. i. nõ turbat. ꝛ. c. ẽ aliud. Itẽ ſoli Petro dictũ ẽ. tu es Petr'. ꝛ c. 21. diſ. Quis. Io ſpãlit ipe ẽ vicari' Ihu xpi: ꝛ quodãmõ maior hoie minor deo: ex de trãſla. int corporalia. A. Idẽ i sũ. li. 3. ti. 27. i pn. B.

¶ Quot ſũt cãus q ad ſolũ papam ptinent? R. ſm Ray. Sũt multi. de qbus etiã pl'es. A. imo oẽs ſm eũ. Ray. vt pʒ in sũ. eo. ti. q. i. B. nõ trãſeũt cum gnãli mãdato: ſed reqrũt ſpãle. diſ. 17. huic ſoli ſedi. ex de tranſla. licʒ. ꝛ de of. le. q tranſlatõem. vt qd fidei. 24. q. i. q̃tiens. diſ. 12. pcepti. Itẽ trãſlatio epi vl' electi. ſ. cõfirmati. ex de tranſla. int corporalia. ꝛ de offi. le. c. 3. ꝛ 4. Itẽ depoſitio epi. 3. q. 6. Quis. ꝛ. c. dudũ. Acceptatõ renũciatõis epi vel electi. ſ. cõfirmati. 6. q. 3. deniq ex de trãſla. int corpalia ex de regul'. licʒ. Exẽptio epoꝝ. 16. q. i. fr. Itẽ reſtitutio depoſitoꝝ ab ordine. 2. q. 6. ideo 5. ꝛ 2. ꝛ etiã s. eps. §. 6. A. Adde idem in remoto ab officio ex eo q hẽticis tradidit eccl'aſtica ſacra vl' eos tradidit eccl'aſtice ſepulture vel oblatões ſeu elẏnas recipit eorum ſm glo. Ray. ꝛ in dicta. q. i. B. Itẽ iudicialis diffinitio ſeu interptatio puilegioꝝ ſuorũ: ex de iudi. cũ veniſſent. Et idẽ ſm Hoſti. ſi dubitetur de reſcripto apl'ico ita q ab alio ꝑ viã rõnis. A. i. iuris qd diſponit de validitate vl' inualiditate reſcriptoꝝ: vt ex de reſcrip. ꝑ totuʒ. B. ſolu nõ poſſit: vt ex de offi. dele. c. 2. Idẽ ſm Inno. de intpretatiõe ſtatuti facti ꝑ legatũ cui' iuriſditio finita ẽ: nec aliqs ei ſucceſſit. Et idẽ de diſpẽſatõe i caſib' q ꝑ eadẽ ſtatuta pape reſeruantur. A. Ad hoc ẽ ar. ex de offi. del'. c. fi. B. Itẽ mutatio ſedis epal'. 7. q. i tꝑis. Itẽ cõſtituẽ alicubi de nouo ſedem epalem. 16. q. i felix. ꝛ ar. de cõſe. diſ. i. de locoꝝ. Itẽ ſubiicẽ vnũ epatum alteri: vel vnũ in duos diuidẽ: ſeu duos inſimul vnire. Hos cãus hẽs. 16. q. i. let tꝑis: ex de exceſ. pla. ſicut vnire. ꝛ d of. dele. q tranſlatõem. Itẽ cõmutatio voti Hieroſolymitani. ex de voto. ex mlta. Sil'r de qbuſdã aliis votis de qbus vide. i. votũ. 5. §. 2. Itẽ ſolus papa põt cõcedere vt qs veniat cõ licitũ iuramentũ. ex de iureiur. veniẽtes. vel ẽt d quo dubitat an ſit licitũ: ex de elec. venerabilẽ. qd intelligit ſm Guil. ſolũ i arduis. Al' vide s. iuramẽtũ 5. §. pl't. A. Et ibi pʒ q hoc hẽt locũ qñ fit cõmutatio in meli'. ꝛ q qñ ẽ dubiũ. vtꝝ iuramentũ ſit licitũ etiã eps põt diſpẽſare. B. Solus diſpẽſat cũ irregl'arib'. ſ. in criminib' maiorib' adulterio: ex de iudi. at ſi cl'ici. Et circa hoc vide s. diſpẽſatõ. §. 6. 7. ꝛ 8. A. Et ibi clari' de h. B. Solus põt cõciliũ gnãle celebrare. diſ. 17. per totũ. 2. q. 6. ideo. Solus põt cõdere canonẽ gnãlẽ. 26. q. i. ſi g. circa mediũ. C. de legi. l. i. Solus põt ꝑſonã eccl'aſticã iure ſuo puare. A. hoc veꝝ circa collatõem bñficioꝝ vel vocatõem ꝑſonarũ eccl'iaſticaꝝ ad ſui vel alioꝝ obſequiũ ppter publicã vtilitatẽ vl' in ſitibus pertinẽtib' ad regimẽ eccl'iarũ ꝑ cõi vtilitate: vt pʒ ꝑ iura. i. all'ata. B. 9. q. 3. ꝑ pncipalẽ. diſ. 19. in memoriã. ex d cõceſ. pbẽ. c. q2. Sol' põt cõcedẽ pbẽdã

vel eccłiam nõ vacãtẽ.ex̃ de ↄces.ꝑbẽ.
nulla.ꝛ de rescrip.eã te. A .Et lꝫ hoc
legat⁹ etiã a latẽ missus nõ possit: põt
tñ sibi retinẽ ꝓ vacãtẽ eccłiam: ẽt si ec
clesia ista patronũ hẽat eccłasticũ. Se
cus si scłarẽ.ex̃ de iurepa.cũ dilect⁹. Et
de offi.lega.dilect⁹.ſm Hosti.ꝛ in sum.
li.3.ti.27.q.i. B .Legat⁹ aũt ẽt hẽns
plenariã legatõem hoc nõ põt in qbus
cunqꝫ ꝑsonarib⁹ debeat quis ꝑ electio
nẽ assumi.ex̃ de offi leg. deliberatiõe.
li.6. A .Ibi dr̃.Delibatiõe ꝓuida du
xim⁹ inhibẽdũ ne aliqs aptice sedis le
gatus q̃ꝫtũcũqꝫ legatõeꝫ obtinẽ plena
riã dinoscat cathedrales vł regulares
aut collegiatas eccłias: seu ipaꝝ eccłia
rũ cathedraliũ dignitates ad quas hi
q ꝓficiũtur eisdẽ maiores in eoꝝ capi
tulis p⁹ epos exñtes hñt ꝑ viaꝫ electõ
nis assumi sue ordinatõi.collatõi.ꝓui
siõi. electõi.aut dispositõi quõcũqꝫ res
uet: nec ↄ̃ ipis ordinãdis.ↄferẽdis. dis
ponendis se aliq̃ten⁹ itromittat: nꝫ ali
qð q̃min⁹ ad q̃s ꝑtinet eligẽ aut postu
lare libere valeant cũ vacabũt. obsta
culũ quõlibet iterponãt: ↄ̃cernẽtes qc
qd ↄ̃ hoc actũ extiterit eoipso irritum
sit ꝛ inane. B .Sol⁹ põt excõicatũ a
se absoluẽ: ex̃ de elec.venerabilẽ. Et vi
de de hoc s̃.absolutio ꝓ.§.3.ꝟ.3. Sol⁹
põt absoluẽ excõicatũ a suo delegato.
qꝛ nolebat obedire snĩe diffinitiue. si
steterit in excõicatõe ꝑ ãnũ.ex̃ de offi.
dele.querẽti. A .Idẽ ẽ de excõicato a
legato vel delegato cui⁹ iurisditio ex
pirauit: ꝛ nullus successit: vt in dcõ .c.
querẽti: ex̃ de offi.or.pastoralis. B .
Solus cognoscit appellatõe penit⁹ re
mota.9.q.3.cuncta.ꝛ.c.alioꝝ. Solus co
gnoscit de cãis ad eũ delatis ꝑ appella
tõem vel relatõem.ex̃ de offi.le.lꝫ. A.
Est aũt relatio cũ iudex cãm instructã
remittit ad papã vt eã diffiniat si vo
luerit.ꝛ pẽdẽte hi⁹ relatiõe nõ valet ꝓ
cessus iudicis q retulit. vt in dcõ.c.lꝫ.ꝛ
nõtur i dicta.q.1.ſm glo.Ray. B .So
lus ordinat illũ ad supiores quẽ ordia
uit subdiaconũ.ex̃ de tẽpo.or.cũ in di

stribuẽdis. Solus ↄcedit palliũ.di.100.
palliũ.vel ſm Guil.etiã alii q ↄcedẽdi
hẽnt ꝓuilegiũ: vt pr̃iarche. vide .ĩ. pr̃i
archa. Itẽ solus sp ꝛ vbiqꝫ pallio vtit
ex̃ de vsu pallii.ad honorẽ. Itẽ sol⁹ di
spensat cũ bigamo.34.dis.lector.ex̃ de
biga.nuꝑ. Vide de h° s̃.bigamia.§.płt.
Solus dispẽsat cũ illegitimo q̃ꝫtũ ad
ordines sacros ꝛ bñficiũ cũ cura vel ꝑ
sonatu.ex̃ ↄ̃ fi.ꝑs by.is q.li.6. Silr̃ cuꝫ
minore ꝙ ꝓmoueat ad curã aiaꝝ vel
dignitates: nisi q̃ꝫtũ ꝑmittit epis.sup̃.
dignitas.§.3. Silr̃ de eo q nõ ẽ in sacris
vel alr̃ ẽ de iure indign⁹. A .s.positio
sec⁹ si de iure dĩno: sup quo nõ dat per
hoiem dispẽsatio. B .vt ꝓmoueat i
epm: ar.ex̃ de ele.dudũ.§.fi.ꝛ.C. ↄ̃ cri.
sacri.l.disputari. Solus dispẽsat vt qs
hẽat pła bñficia cũ cura: vł płes dignt
tates seu ꝑsonat⁹ ẽt si curã nõ hẽant:
aut ẽt in eadẽ eccła. A .s.ꝙ qs possit
hẽre pła bñficia vel dignitates in illa
vt in iurib⁹: de qb⁹ statiꝫ. B .Ex̃ de
ꝓben.de multa.ꝛ de ↄsue.ↄsuetudinẽ.
li.6. Sol⁹ põt ↄferre ordinẽ subdiaco
nalẽ die dñico ꝛ aliis ꝓcipuis festis: vt
s̃ ordo.2.§.6. Solũ ad eum appellatur
omissis mediis.2.q.6.c.3.4. ꝛ 5.ꝛ.c.ↄ̃ce
tero.ꝛ.2.q.6.metropolitanum.xi.q.3.ꝑ
uenit. A .h.c.ꝑuenit nõ vr̃ ibi hẽri.
B .Addit Hosti.ꝙ legat⁹ vr̃ hr̃e ideꝫ
ꝓuilegiũ: ex̃ de offi. le.c.ꝓ. qð obtinet
tm̃ de ↄsuetudine: vt dicit. A .Hoc
tm̃ nõ ponit Hosti.sed dicit ꝙ hoc ob
tinet de ↄsuetudine quicqd alii scribãt
vt in dicta .q.i. i sum.li.3.ti.27.ꝛ sic inu
it ꝙ obtinet de iure ꝛ ↄsuetudie. Et fa
cit.2.q.6.decetero.ꝛ in.c.ꝓ.ex̃ de offi.de
le. B .Silr̃ pr̃iarcha.vide.ĩ.pr̃iarcha
.§.2. Itẽ maiora negocia ad papã sũt re
ferẽda 2.q.6.ois oppressus. Et iste cãus
m̃ltos obtiet vt dispẽsatõeꝫ i simonia
vide.ĩ.simonia 6.ꝛ i.7.§.vltis Itẽ i ho
micidio volũtario.50.dis.miror. A .vł
ẽt culposo.ea.dis.c.hi qui. B .Et cum
illo q excõicat⁹ celebrauit.vt s̃.excõica
tio ꝓ.§.2.q icipit. Quis ẽ effect⁹.circa
finẽ. Et silr̃ cũ illo q excõicat⁹ recipit or

dines: vt s. excōicatio p. §. 20. q incipit
Quid de illis. Addit ēt Hosti. alios ca
sus: vt qꝫ supplet defectū regis vacan
te regno. ex de elec. cū inter vniuersas. in
fi. et ex de sup. ne. pla. grandi. li. 6. Item
defectū imperatoris. ex de fo. cpe. l3. §. p.
Itē electū imperatorē cōfirmat vel cassat
vel ēt imperatorē deponit. ex de elec. vene
rabilē. et de sen. et re iudi. ad aplice. Et
qñcunqꝫ ēt pnceps secularis fuerit in
utilis et negligēs circa regimē et iustici
am pōt per papā deponi. 17. q. 4. si qs
deinceps. xi. q. 3. nullus. 22. q. 5. pceptuz.
Vñ et Zacharias papa deposuit Lodo
uicū regē francorꝫ. 15. q. 6. ali'. Et Inno.
terti' Ottonē: vt in dicto. c. venerabilē
Et Inno. qrt' Federicū: vt in dcō. c. ad
aplice. A . Idē in sū. li. p. ti 5. q. 13. B.
Itē solus absoluit illos excōicatos de
qb' dcm ē s. absolutio p. §. 3. Itē solus
electōem nōdū factā pnunciat nullaz
si fiat. ex de elec. inotuit. Itē solus hēt
canonizare scōs: vt sup. canōizatio. Itē
qd valet fac nō valē et eɔ. ex de exces.
pla. tanta. et de ɔces. pben. ɔstitut'. Itē
nulli legi subiacet. decet tñ eū iura ser
uare. ex de sup. ne. pla. lic3. xi. q. i. puenit
Snia ei' facit ius. ex de sen. et re iudi. in
cāis. Itē pōt monachū tā ɔ volūtatez
suā qꝫ abbatis de monasterio exhere:
et alicui plato vel pncipi i sociū assigre
vel secū tenē. 9. q. 3. c. fi. et di. 8. q ɔ mores
xi. q. 3. qui resistit. A . verꝫ ē p eccl'ia
stica vtilitate. vt in dcō. c. fi. 9. q. 3 B.
Itē in mrimonio in multis casib' ipse
tm dispēsare pōt: vt in gdib' phibitis
et hi'. A . s. impedimētis de iure posi
tiuo sup q papa h3 plenā ptatē. 25. q. i.
§. si ergo. B . ex de resti. spo. lras. ex
de ɔsā. et affi. nō d3. Itē ordinat eodem
die q ɔsecrat: ex ɔ elec. qd sicut. §. pter
ea. A . Poti' i. §. sup eo. B. Itē sol'
pōt clicū ɔpositū vel degdatū restituē.
vt sup. eps. §. 6. Multa alia ad papaz
tm ptinētia i variis casib' pticulatim
poteris iuenire. A . Hec et alia nōnt
i sū. li. 3. ti. 27. q. i. Inter que ē sm Hosti.
qꝫ papa ñ pt iudicāi ab aliq nisi ɔ hēsi

40. di. si papa. vel nisi submittat se iu
risditōi alteri'. 2. q. 7. nos si icōpetēter.
Itē sm Hug. qꝫ papa pōt ɔcedē simpli
ci sacerdoti qꝫ ɔfirmet et qꝫ chrisma cō
ficiat et oēs ordines ɔferat pter epalez
quē nō hēt et vgines ɔsecret. Et qꝫ pos
set ɔcedē diacono qꝫ ɔferret diacōatuz
et minores ordines. Et cuilib3 hñti ordi
nē posset ɔcedē qꝫ ɔferret illū ordinez
Et qꝫ poss3 ēt ɔcedē laico qꝫ ɔsecret vir
gines. si tñ talis ɔsecratio poss3 fieri sñ
missa. al' nō. S3 sm glo. Ray. tuti' ē di
cere qꝫ ea q sūt ordis nō pōt aliis ɔmā
dare q ñ hñt ordinē q exigit ad exeqn
dū id qd demādat: sed ea q sūt iurisdi
tionis pōt. Tho. vo dicit qꝫ pbabili' dr
qꝫ papa pōt ɔmittē sacerdoti qꝫ confir
met: sed nō inferiori. q2 hoc ptinet ad
pfectōem corpis mystici: sup qd h3 pa
pa plenitudinē ptātis. Sed non posset
simplici sacerdoti ɔmittē qꝫ aliquē or
dinaret in sacerdotē. q2 sacerdotiū pti
net ad corpus xpi verꝫ: respectu cui' ñ
ē maior ptās epi qꝫ sacerdotis. Posset
āt ɔmittē sacerdoti simplici ɔferre mi
nores. Con. Pe. vt in dicta. q. i. B.

Utrꝫ papa possit tollē leges ciuiles?
R° sm Io. an. Ubi papa nō h3 tpalez
iurisditōem nō pōt tollē legē q ad forꝫ
ciuile: nisi i his i qb' vtit piculū aie: cū
ptātes distincte sint. 96. dis. cū ad verꝫ.
et dis. 10. qm. ex qui fi. sint le. cām. 2° In
his aūt in qb' piculū aie vtit quo ad
vtrūqꝫ forꝫ tollit legē. pbat ex de iudi.
nouit. et de rescrip. c. fi. et de scōis nup. c.
plt. et vlt. et ɔ fo. ɔpe. c. vlt. li. 6. et de iure
iur'. c. 2. li. 6. et de excep. c. 2. li. 6. et ɔ sen.
exco. decernim'. li. 6. Nā i his leges sa
cros canones imitari nō dedignāt: ex
de iudi. clici. et in auc. vt clici apud ppri
os epos. ad fi. A . coll. 6. B.

Utrꝫ papa possit absoluē aliquē ab
obligatōe qua tenet hōi? R° sm Inno.
Potest facē hoc de plenitudine ptātis
ar. 9. q. 3. per pncipalem. C. de quadri. p
scrip. bene a zenone. C. de pci. impera.
offe. l. quotiens. Idē Hosti. et Ber. A.
Hoc verū ex cā et in pertinentibus ad

x2

officiũ ei⁹: vt pz in iurib⁹ allegatis. Ar
secus. ff. de iusti. ⁊ iure. l. iusticia. §. iuris
precepta. B.
¶ Papa ēt añ coronatōem suā pōt ex
ercē offm̄ suū. Et q hac occasione lr̄as
ei⁹ ipugnaret excōicat⁹ ē: vt i extrauagā.
Bñdicti. xi. q̄ incipit. Quia nōnulli. Ca
sus i qb⁹ papa raro vł nūq̄ dispensat:
habent ṡ. dispēsatio. §. añplt. A. q in
cipit. Sunt alii. B.

Paraferna. A. ar pa
rafernū ƀm
Catholicon. B. Paraferna
ē q̄cq̄d hꝫ mulier p̄ter dotē: ⁊ dr̄ a para
qd̄ est iuxta: ⁊ ferna qd̄ est dos: q̄si iux
dotē: lꝫ in qbusdā regionib⁹ talia non
habeant locū: vbi ƀm ꝯsuetudinē vir
oīa īmobilia mulieris recipit in dotē:
⁊ oīa mobilia sūt cōia. Habꝫ aūt para
ferna p̄uilegiū ad instar dotis. Sicut
.n. vxor hꝫ oīa bona mariti tacite obli
gata ꝑ dote: sic ⁊ ꝑ reb⁹ parafernalib⁹
marito datis: nisi per spālem ⁊ exp̄ssā
obligatōem sibi ꝓuiderit: q⁊ tunc alii
videť renunciare. C. de pac. con. l. fi. A.
Idē in sū. li. 4. ti. 25. q. 3 ƀm Ray. ⁊ glo.
ei⁹. B. Quin etiā ƀm Hosti. si para
fernalia inferanť in domo viri eo sciē
te cōuenitur marit⁹ depositi vel māda
ti nisi dñium translatū fuerit in mari
tū. A. Qd̄ nō p̄sumitur nisi expresse
appareat ƀm eūdē Hosti. ⁊ in dicta. q.
3. B. q⁊ tunc ageť ꝯditōe certi vel si
ne cā: vel ob cām. A. Ista sunt noīa
iuris que paꝝ faciūt ad foꝝ pn̄iale: et
importāt in effectu q̄ qs hꝫ ius peten
di actōe ꝑsonali. i. iuris: qd̄ respic̄ obli
gatōem ꝑsone ⁊ nō rei. B. De para
fernalib⁹ nō dꝫ se marit⁹ intromittere
muliere inuita: q̄uis bonū videť: vt si
cut mulier seip̄am viro ꝯmittit: sic et
ꝯmittēt res suas. C. de pac. con. l. hac le
ge. A. Idē i dcā. q. 3. B.

Parentes. Utrū filii te
neantur alē
parētes? R. Filii locupletes
teneanť nutrire parētes egenos: sic̄ pa
rētes locupletes tenētur filios. Et noīe
parētū ⁊ filioꝝ siue liberoꝝ itellige oēs
ascēdētes ⁊ descēdētes. in auc. vt lice.
ma. ⁊ auie. §. illud quoq̄. coll. 8. Cessat
tn̄ hec obligatio ƀm Hosti. si illi pn̄t su
stētari de bonis ꝓpriis vel de suo arti
ficio. A. Nā hec obligatio alendi nō
cadit nisi circa indigētes. dcō. §. illud.
B. Et de h⁹ ēt ṡ. familia. §. p̊. ⁊ ṡ. exposi
tus. Utrū aūt opa pietatis in parentes
possint p̄termitti occasione religionis
regre. i. religio. §. 3.

Paricida ꝓprie dicitur q
parentē occidit
q̄i parēticida. Sed tn̄ lex q̄ pu
nit paricidas locū hꝫ in oibus ascēdēti
bus ⁊ descēdētibus ī infinitū. Itē locū
hꝫ in vxore. viro. nuru. genero. vitrico.
socero. patruo. auūculo. amita. ꝯsobri
no. patruele. patrono. nouerca. sponsa.
p̄re ⁊ m̄re spōsi ⁊ sponse. Et silr̄ intelli
gas si femina p̄dictas personas ꝯiun
ctas occidēit vł ab eis occidať. Itē qui
emit venenū vt hoc fieret. ff. eo. l. i. 3. et
4. A. In dcā. l. i. dr̄. Et q emit vene
nū vt pr̄i daret q̄uis dare nō potuerit
B. Silr̄ oēs ꝯscii tenētut. ff. eo. l. vtrū
¶ Que ē pena paricide? R. Scdm̄ le
ges ē vt p̄ ꝟgis cedať: deinde sacco co
rii ꝯsut⁹ cū cane ⁊ gallo gallinatio. vi
pera ⁊ simia in mari iacteť: vel in am
nē ꝓximū: vt oium elemētoꝝ vsu care
at. ⁊ celū sup̄stiti ⁊ terra mortuo aufe
rať. ⁊ si mare vel amnis nō sit ꝓxim⁹:
bestiis subiiciť. C. eo. l. i. ff. eo. l. plt.

Parochianus alie
nus in festis de missa eiicien
dus est: vt ṡ. missa. §. plt.

Paterfamilias debet
regē
⁊ educare familiā suā. vt ṡ. fa
milia. §. p̊. ⁊. ṡ. exposit⁹. ⁊ ṡ. parētes.

Patientia quid sit? R.
ƀm Tho. scda
scde. q. 136. Sicut dicit Aug⁹ i
li. de patiētia. Patiētia ē q̄ eq̄ aio ma
la toleram⁹: ne aio iniquo bona d̄sera
m⁹: ꝑ q̄ ad meliora ꝑueniamus. De q̄

et dicit Iac. p. Patiētia op⁹ pfectū hēt
Et Grego⁹ i omel. Patiētia est radix ꝛ
custos oīum ꝟtutū.

¶ Utrū iniurie sp sint patient sustinē
de? R° sm Tho. scda scde. q. 108. Mali
tolerādi sūt a bonis in hoc ꝙ ab eis in
iurias ppas patiēter sustinēt sm ꝙ oꝫ
Uñ sup illō Cāt. 2°. Sic liliū int spias.
dic glo. Nō fuit bon⁹ q malos tolerare
ñ potuit. Nō āt tolerāt eos vt sustieāt
iniurias dei ꝛ primoꝝ. vñ Chryso⁹ sup
Math. In iniuriis ppriis eē quēpiam
patientē laudabile est. iniurias aūt dī
dissimulare nimis ē impiū. Hoc tñ in
telligēdū est qñ iniuria illata psone ad
solā psonā ptinet. Tūc. n. patiēter susti
nēdū est. Qñ aūt redūdat i iniuriā dei
vel eccl'e: tūc dꝫ aliqs ppriā iniuriā vl
cisci: vt pꝫ de Helia qui fecit descende
re ignē sup eos qui venerāt ad ipm ca
piēdū. 4° Reg. p. Silr Helise⁹ maledi
xit pueris ipsū irridētib⁹. 4° Reg. 2°. Et
Siluester papa excōicauit eos q ipm i
exiliū miserūt. vt 23. q. 4. Guillisarius.
Hi⁹. n. pcepta patiētie intelligēda sūt
sm pparatōeꝫ animi: vt Aug⁹ dicit i li°
de sermone dñi in mōte.

¶ Utrū pcutiēti vnā maxillā sp altera
sit pbenda? R° sm Ul. Aug⁹ in epl'a de
puero Cēturionis dicit ꝙ pcepta patiē
tie magis st ad pparatōeꝫ cordis q̄ꝫ ad
op⁹: qō in apto fit: vt in secreto teneat
animi patiētia. In manifesto aūt id fi
at qō eis vr pdesse quib⁹ bñ velle dbe
mus. Uñ ꝛ dñs se pcutiētē rephendit.
Jo. 18°. ꝛ Paulus pcussus in facie dixit
pcutiet te ds paries dealbate. Act. 23°.
Si aūt hoc nō pdest: tūc pcutiēti vnā
maxillā q̄ꝫtū ad animi prōptitudinem
exhibēda ē altera: nec resistendū ē ma
lo: qꝛ p patiētiā psecutores deo lucrari
possum⁹. Ad māam patiētie ptinē pōt
s. ira. ꝛ s. ꝯtumelia. §. ti. ꝛ. i. vīdicatio.

PAtriarcha ꝛ pmas sūt
diuersa no
mina: sꝫ cōiter idē sūt i re. 99.
dis. puincie. Prope tñ dicūtur patriar
che q̄tuor pncipales. s. Cōstātinopoli
tanus. Alexādrin⁹. Antiocen⁹. ꝛ Hiero
solymitan⁹. Et sm ordinē hic positū ē
ēt eoꝝ maioritas: vt ex̄ de puil. antiq.
Alii ꝟo ppe dicunt pmates: vt Aglegi
ensis. Gradēsis. Cantuariēsis. ꝛ hi⁹. A.
Jō i sū. li° 3° ti. 27. q. 2. sꝫ Ray. ꝛ gl. ei⁹. B

¶ Quot sūt puilegia q̄tuor pncipaliū
priarchaꝝ? R°. Quatuor sunt. Primū
ē qꝛ postq̄ꝫ rceperūt palliū a sede apl'i
ca ꝯferūt palliū metropolitanis qui st
sub eis. Scdm ē ꝙ recipiūt fidelitatis
ꝛ obediētie iuramētū p se ꝛ p Roma
na eccl'a. Tertiū ē ꝙ faciūt añ se vbiq̄ꝫ
crucē deferri: nisi vbi papa fuerit aut
ei⁹ legat⁹ vtēs insigniis papalib⁹. A.
.i. aplice legatōis. vt in dicto. c. antiqua
B. Et nisi in vrbe Romana. Quartū
est qꝛ appellat ad ipos omissis mediis
Hec oia hñt ex̄ de puil. antiqua. i tex.
ꝛ glo. pcipue Inno. A. Con. glo. Ray.
vt in dicta. q. 2. Sed vt ibi pꝫ aliq dicūt
ꝙ eccl'ia Cōstantinopolitana hꝫ vltra
alios priarchat⁹ dno spālia puilegia si
milia Romane eccl'ie. vꝫ ꝙ dponit epi
scopos suos sicut ꝛ Romana eccl'ia. ar.
3. q. 5. qꝛ suspecti. Itē qꝛ appellat ad ip
sam sicut ad Romanā omissis mediis
ꝛ hoc dicūt velle canonē illū. renouan
tes. 22. dis. vbi ꝛ hoc sentit glo. ꝛ ibi etiā
dicit idē de Alexādrino. ponit tñ sub
dubio. Sed i dcā. q. 2. dr sꝫ Hug. ꝙ Ale
xandrin⁹ nō pōt deponē epos inconsul
to papa: nisi sup hoc hēat puilegium
spāle. B.

¶ Sed q iurisditio priarche siue pma
tis i subditos suffraganeoꝝ suoꝝ? R°
sm Ray. Hēnt iurisditōem i octo casi
bus. Prim⁹ est cū appellat ad eos. dis.
99. puincie. 2⁹ cū vacat eccl'a metropo
litana ꝛ postulat pmas ꝙ disponat de
reb⁹ ad metropolitanū ptinētib⁹. s. cu
stodiēdis: ex̄ de offi. oꝛ psenti. li° 6° 3⁹
ex ꝯsuetudine vel puilegio. A. s. pōt
agē qō sibi ex his ꝯcedit: vt in. c. cōque
stus. de quo. i. B. Hos duos casus
hēs. 9. q. 3. ꝯquest⁹. 4⁹ cū sup arduo ne
gocio dubitat: nec pōt i puiciali ꝯcilio
terminari. tunc. n. metropolitan⁹ debꝫ

pmatē cōsulē.ext.is.de ɔciliis. A .ho .c.nō vr ibi hri. Idē tn̄ nōtur in sū.e.ti. .q.3. B .5° cū metropolitanus est ne gligēs: vl' remissus pōt supplē defectū ei'.9.q.3.cū sim'.6° cū aliqs ɔquereret ō archiepo pmas eēt iudex.xi.q.i.si cli cus.7° si subdit' metropolitani ɔque rat pmati q͗ iniuste ipm excōicauit. ꝛ pmas remittat eū ad metropolitanū vt absoluat.ꝛ ille nō posset absolutōez obtinē poterit absoluē priarcha:ita q͗ pcipiat ei q͗ metropolitano satisfaciat Al' reducet eū in eādē sniam. A .nisi ɔstiterit eū iniuste excōicatū: vt in.c.ō quo statiz. B .ex de offi.or.ad repri mēdā.s' est q͗ si archieps vl' eps fecit mādatū illicitū vl' iniustū: ꝛ subditus appellauit ad papā: pōt priarcha ōcla rare q͗ subdit' legitime appellauit:ar. ex de appel.sollicitudinē. A . Idem in dicta.q.3. B.

Patronus siue ius

pronat'. Ius pronat' b3 Ho sti.est ptās repn̄tandi istituēdū ad bn̄ ficiū eccl'asticū. A .s.simplex ꝛ vacās fm Ray.ꝛ in sū.li°p.ti.p.q.so.vbi nōnt hec oia q̄ in isto pn° ponūtur fm Ray. Goff. Inno. Hosti,ꝛ Ber. B .ꝛ pue nit vt Gof.dicit de eccl'e fundatiōe. do tatione.soli collatōe.16.q.7.filiis.ꝛ.c.q cunq̄.Vn̄ v'sus. Patronū faciunt dos edificatio fundus.Et ius pronat' b3 di uersas regiones diuersimode noiatur Qn̄q̄ dr aduocatio:ex eo.q2 clici. Qn̄z vicedn̄atus vl' custodia siue guardia: ex eo.pterea ꝛ.c.qm̄.Qn̄q̄ dr ius freq̄n tatōis vel pcessionis.16.q.7.pie ment]. ꝛ.c.frigētius. Hec.n.oia p eodez suppo nunt:ex de sta.mo.in singulis.§.fi.

¶ Quod ius cōpetit patrono eccl'ie? R°: Quadruplex ius cōpetit ei.Vn̄ ver sus. Patrono debet honor onus emo lumētū. Pn̄tet presit defendat alatur egen'. Primū g° ē q͗ ipse h3 pn̄tare in stituēdū ad pbendas:siue eccl'ias non collegiatas.ex eo.fere per to. In colle giatis v'o nō elec tōi faciēde: sed ia3! fa

ete postulat assensus proni. A .ꝛ etiā faciēde qn̄ sibi ē ɔcessu3 ab epo i fūda tōe eccl'e si pron' ē clicus.Si v'o laicus a papa: vt in.c.de quo statiz.coniuncta glo. B .ex eo.nobis.Scōm ē q͗ q̄si pncipalis pmus in pcessione icedit.16. .q.7.pie mētis.ꝛ.c.frigēti'. A .In his iurib' nō vr hoc bn̄ pbari:sed facit di ctū.c.nobis. B .Tertiū ē q͗ defēsor ē pcipuus eccl'e:ꝛ iō tenet eā defendē ab oibus oppressoribus .16.q.7.filiis Quartū ē q͗ si vergat ad inopiā alēd' ē de bonis eccl'e: vt in dicto.c.filiis.ꝛ.c. quicunq̄. Itē in ipsa fundatōe pōt pa tron' laicus de ɔsensu epi certū censū tenē:ex eo.pterea.2°.Sed vltra nihil d3 exigē nec in aliquo grauis eē:ex de sta. mo.in singulis.§.fi.S3 qn̄ pron' ē loc' religiosus: vt si aliq monachi in pprio solo ꝛ ppriis expensis eccl'iam edifica uerūt: habēt in eo oia tpalia sicut epi scopus oia spūalia. vt.16.q.2.sane.ꝛ.c. statutū.ex de puil.cū ꝛ plantare.§.i ec clesiis.ꝛ de capel.mo.c.p.ꝛ hēnt nihilo minus ius pn̄tandi:ex de sup.ne.pla. sicut. A .Predicta etiā tāgūtur i sū. eo.ti.q.si.fm Hosti.ꝛ Gof. B.

¶ S3 in ra qd tps d3 pn̄tare pronus? R°: Si ē patron' laic' tenet infra q̄tuor mēses.si ē eccl'a vl' monasteriū tenetur infra sex mēses etiā si ius pronat' ha buerit ex collatōe laici.ex eo.si laicus. li°.6°. Aliter eps ordinabit de eccl'a. ar. ex eo.c.3°.ꝛ.c.cū ppter.

¶ Quid si pron' pn̄tet p vnū ꝛ postea aliū? R°: Si pron' ē laic' iudicio epi re linquit quē velit acceptare. A .Vez ē si 2° pn̄tat' ē eque idone' cū p: vt i.c. cū aduocat'.de quo.i. B .Si ē colle giū vel eccl'astica psona variare nō pt sed pm' pferēdus ē:ex eo.cū aduocat'.

¶ Quid si vn' construat eccl'iam ꝛ ei p'les succedāt: nūquid oēs erūt proni? R°: Ius pronat' apud quēlibet hēdu3 est insolidū: etiā si ex eq̄lib' ptib' sint hēdes.ꝛ cōpetit cuilibet patrono q̊ ad oēs effect' pter sacerdotis pn̄tatōem: que est ita apud omnes cōiter q͗ apud

nullum singulariter: ex eo. c. p. z. 2. A. Et etiam preter censum qui debet ex iure patronatus cum oia debita z credita diuisibilia debeant diuidi p hereditariis portoibus. C. de acqui. here. l. pro hereditariis B.

¶ Quid si patroni sint plures z nō cōcordant in pñtando? R. Ille debet pfici qui maioribus iuuat meritis z a pluribus eligitur: ex eo. qm. Qd si numerus est equalis recurrēdū est ad merita. 63. dis. si forte. Si oia sint equalia potest eps dicere q cōcordent z iterū pñtent. 79. dis. si duo. Si vero non cōcordāt locus est gratificatoi: ex de elec. venerabilem. §. obiectioni. ꝟ. q aūt. Sz si neuter pōt poni sine scandalo: tunc eps ecclesiam ordinabit put viderit melius expedire: vt in dicto. c. qm. A. Idem fm Hosti. vt in sum. li. p. ti. p. q. 85. z addit q si eps talē ecclam ordinare non pōt: tunc ecclam interdicere dz z religas extrahere in patronoz verecundiā z ruborē: ex eo. c. p. z. 2. z fz Inno. Ber. z eū. Hosti. intelligēdū est de reliquiis que sunt extra altare in capsis: al nō liceret. Qd si nec sic possunt cōpesci vel ad concordiā reuocari: tūc putat recurrēdū ad brachiū sclare: ex de offi. or. c. p. vt in dicta. q. 85. Et hec intelligenda sunt nisi ex his mai scandalū oriretur tunc. n. omittēda forent. 50. dis. vt cōstitueretur: z interiz durāte discordia ponetur ab epo in eccła iconom appellatōe cessante: qui eius fructus aut expēdet in vtilitatē eccłe: aut instituēdo fideliter reseruabit: ex de offi. ordi. cum vos. B.

¶ Nūqd patroni inter se pñt pacisci vt alteri vicibus pñtent? R. n. fz Ber. Sic. ar. ff. de vsufruc. l. quotiēs. §. p. z in cle. ples. ex eo. A. Et ibi h clare habet. B. Idē Hosti. Sed Inno. non placet: qd pōt intelligi q honesti eēt si concordarent semp.

¶ Quid si int pñtantes sit qō qs sit patron? R. Si nō fuerit finita infra terminū de quo dcm̄ est s. §. 3. eps institu at saluo iure ei q vicerit: ex eo. si vero z. c. qm i qbusdā. A. In dicto. c. si ꝟo. dr. q ille qui euicerit debet institutuz ab epo repñtare. B.

¶ Quid si patron pñtat nō idoneum seu idignū? R. Si patron sit collegiū siue psona ecclastica puatus est p ea vice iure pñtandi: ex de elec. cū in cunctis. ex de sup. ne. pla. sicut. Silr etiā fz quosdā si patron laic sit: puat est iure pñtandi p ea vice z deuolutū est ad supiorē. vl saltē puari dz. z tñ vt addit Inno. bñ facit eps si interim remittat puisionē laico patrono. A. Hosti. dicit simplr hoc cāu q patron laicus est ipso iure puatus: sicut z clicus. Dicit tñ q eps pōt ei recōcedē repñtatōem: vt in sū. eo. ti. q. 88. Glo. vero in. c. cuz vos. ex de offi. or. dicit q nō ē puatus vel puandus: qz laic ē min expt circa ecclīastica. z qz hz min tps ad pñtādum q̄ clicus. Vñ z laic in pñtando variare pōt: sz nō clicus. ex eo. cū aūt. B.

¶ Utrz patron possit pñtare seipm? R. Non. q̄tūcūq sit idone. ex eo. per nras. 8. q. 1. in scriptur. Si tamen ples sint proni bñ pñt vnū de se pñtare: ar. ex de elec. cū in iure. A. Idē in sum. eo. ti. q. 89. fm Hosti. Gof. z Ber. B.

¶ Utrz pater possit filiū vel nepotem pñtare? R. fm Hosti. Pōt dūmodo sit idone: qn poti vr pñtandus q̄ alius: ar. ex de cohabi. cle. z mu. c. p. z ex de cēsi. cū apls. §. inhibem. Con. Gof. Inno. z Ber. A. Idē in sū. eo. ti. q. 90. B.

¶ Quid si vacāte eccła eps vocat patronū z ofert ei? R. fm Hosti. Si non habuit originē a se sed eps motu ppo otulit ei, credo q possit osentire voluntati plati: ar. ex de elec. cum in iure. A. lz aliq odixerit: vt in sū. eo. ti. q. 91. B.

¶ Utrz ius pronat sit spūale? R. Jus pronat directe nō dr ius spūale eo q cadit in laicū. Tñ fm quid potest dici spūale eo q per ipm pstat via ad consequēdū spūale bñficium. ideo etiā vocatur annexū spūali: ex eo. de iure. z ō iudi. quanto.

Qualr ius pronat' trāsferaf i aliuz?
R° bm Hosti. Quatuor mōis. p̄ qdē p
successionē hēditariā: vt hr̄ s. §. 5°. 2°. ex
pmutatōe. q2 cū alio spūali permutari
pōt. 16. q. 7. nemini. ex̄ de reruz pmu. ad
qōes. z. c. fi. 3°. ex donatōe. Et qdez si ius
pronat' donaf laico rqrif ɔsensus epi.
ex̄ eo. p̄terea. maxie qñ dubitaf ne fiat
i fraudē z trāsferaf i potētiorez: vt ibi
inuif. Si vo donef clico nō reqrif ɔsen
sus epi. ex̄ eo. ex insinuātōe. c. illud. z. c.
significasti. A. H° vr̄ vez qñ ecclia
vacat. alr vr̄ q sine ɔsensu epi nō pos
sit donari ēt psone ecclastice: vt i dicto
.c. illud. B. 4° ex vēditōe: q2 lz non
possit vēdi spāliter: ex̄ eo. de iure. tamē
trāsit cū vniuersitate: nisi de ipo spālr
excipiaf: ex̄ eo. ex lr̄is. z. c. cū scōz. Silr
trāsit cū vniuersitate i ɔductōe ad fir
maz siue ad pēsionē: vt in eo. c. ex lr̄is.
A. Idē in sum. eo. ti. q. 84. B.
Utz possit pignori obligari? R°. De
h° sūt opiones. Quidā dicūt q pōt ob
ligari cū vniuersitate. Mior tñ vr̄ opio
Inno. q nec simplr nec cū vniuersita
te pōt pignori obligari. A. In dicta
.q. 84. referūtur de h° opiones nullaz p̄
ferēdo. Sz forte dcm̄ Inno. pōt vifica
ri ex eo q creditor nō pōt vti re pigno
rata: nec debitor qñ trāsit i creditorē. z
sic cū neuf possit pn̄tare fiēt ɔtrimētū
ecclie: qd̄ nō debet eē dicto. c. cū bz. B
Utz possit i feudū dari? R°. Cū vni
uersitate dari pōt. ex̄ eo. cum scōm. Sz
spālr z expsse bm Hosti. nō pōt. q2 feu
dū reqrit homagiū: qd̄ ē rei tpalis. A.
Idē in sū. dicta. q. 84. B. Si ecclia
hēt patronū vtrū cōferri possit p lega
tū: vide s. legat'. §. 3°. De his q de nouo
vsurpāt sibi ius patronat' vacātiū ec
clax. vide s. ecclia p̄. §. anp̄lt.

Peccatum p° cōmuni
ter. Utz
volūtas z op' exteri' sit vnū
pctm̄? R° bm Pe. Si loquamur de vo
luntate z ope put sūt ɔiuncta vt cā et
effect': sic sunt vnū peccatū formalir
lz pl'a mālite r: q2 vna ē rō deordinādi:
lz pl'a deordinata. Si vo loqmur put
sūt separata: vtputa bm aliud z aliud tē
pus sūt diuersa pctā. q2 diuerse auersio
nes z ɔuersiones. A. Idē i sū. li. 3°. ti.
34. q. 197. B.
Quō vnū pctm̄ sit graui' alio? R°.
Si loquamur de pctis eiusdem generi
inuenif vnū pctm̄ graui' alio bm gra
dū transgressionis: vt manifestū est ɔ
peccatis luxurie s. luxuria. §. p̄ z eodez
modo de aliis. Si vo loqmur de pctis
diuersoz genez erit pctm̄ grauius alio
p̄cipue bm diuersitatē obiectoz. s. bz q
ē ɔ aliquid p̄ncipalius vl min' p̄ncipa
le. Un̄ homicidiū qd̄ ē ɔ subam hois ē
graui' peccato: quod ē circa res exteri
ores sicut furtū. z silr grauius q̄ homi
cidium est pctm̄ quod imediate ɔ deū
ɔmittitur: sicut ifidelitas blasphemia
z huiusmodi: vt ponit Tho. p̄ma scōe
.q. 73. Et idem haberi pōt. 33. q. 2. si quid
veri'. vbi dr̄ q homicidiū est graui' q̄
adulteriū. z. 17. q. 4. sicut qui. vbi dr̄ q
sacrilegiū ē mai' pctm̄ q̄ fornicatō. A.
Cō. Ray. vt i sū. eo. ti. q. 200. B.
Scōm quid vnū pctm̄ possit eē gra
uius z leuius? R° bm Ray. Prio qdez
ex circūstantiis. Nā z circūstantia qñz
talis ē q nō solū aggrauat: sed ēt i aliā
spēm trahit sicut fornicatio cū fit cum
cōiugata dr̄ adulteriū. Sz z 2° aggraua
tur pctm̄ ex psona: puta ihonestas i cli
co graui' punienda ē q̄ in laico: ar. ex̄
de vi. z hone. cle. vt clericoz. Et de hoc
etiā dicif in se. §. Item aggrauaf 3° ex
actu ipius. Idem. n. pctm̄ malū est i cō
sensu. peius in facto. pessimū in consue
tudine: de quo Aug'. Peccati sūt tres
differentie. s. in corde. in facto. z in con
suetudine. de pe. dis. 2. sicut. Itez aggra
uatur. 4°. ex motiuo. q2 vt ait Grego'.
Pctm̄ trib' modis ɔmittif. Nā aut ex
ignorātia aut ex ifirmitate aut studio
ppetraf. Et graui' qdem infirmitate
q̄ ignorātia. lz multo graui' studio q̄
infirmitate peccat. de pe. dis. 2. sciendū
A. Ambro' aūt dicit q grauissime pec
cat qui ignorat. sed illud exponif. i. pert

cũlosissime.qꝛ spãlis phĩa nõ agitur ꝯ
peccato quod ignoꝛat ſm Ray. ⁊ i dcã
.q.200. vbi etiam ſubditur. Non obſtat
ēt dictũ Clemētis.32.q.7.c.quid.vbi dr
Quid i omnibus pctis grauius ē adul
terio:qꝛ in eo ꝙ dicit quid: non infert
negatōem ſed raritate; quaſi dicat:de
facili non inuenitur. Ul' expone graui
us.i.cõmunius. B.

¶ Utrũ magnitudo peccantis agg̃uet
pctm̃? R° ſꝫ Tho.pma ſcđe.q.74. Pec
catũ qñꝫ fit ex ſurreptõe ꝓueniens ex
infirmitate humane nãe. Et tale pctm̃
minus imputat' ei qui eſt maioꝛ in vir
tute eo ꝙ min' negligit huiuſmõi pec
cata repmere:que tamē oio ſubterfu
gere infirmitas humana nõ ſinit. Pec
cata vero que ex deliberatõe ꝓcedunt
tanto magis alicui imputant': quanto
maioꝛ eſt. Et hoc ꝓpter quatuoꝛ. p° qꝛ
maioꝛes facilius poſſunt reſiſtere pec
cato:cũ excedãt i ſcia ⁊ virtute. Unde
Luc.12°. Seruus ſciēs volũtatē dñi ſui
⁊ nõ faciēs plagis vapulabit multis.
2°. ꝓpter igratitudinē.qꝛ oē bonũ quo
quis magnificat' ē dei bñficiuꝫ cui hõ
fit ingrat' peccãdo.⁊ ꝙtum ad hoc q̃li
bet maioꝛitas etiã i tpalib' bonis pec
catũ aggrauat.3° ꝓpter ſpãlē repugnã
tiã act' pcti ad magnitudinē pſone:ſicͭ
ſi pnceps iuſticiaꝫ violet qui ponit' in
ſticie cuſtos:ēt ſi ſacerdos foꝛnicet' qui
caſtitatē vouit ⁊ alios ad hoc hoꝛtari
dꝫ.4°. ꝓpter exēplũ ſiue ſcãdalũ:qꝛ vt
Grego' dicit i paſtoꝛali. In exēplũ cul
pa vehemēter extēdit' qñ ꝓ reuerētia
oꝛdinis peccatoꝛ honoꝛat'. Ad pluriuꝫ
etiã noticiã ꝑueniũt magnoꝝ pctã et
magis ea hoies indigne ferũt. A .Jõ
in ſum.eo.ti.q.201. B .Utꝝ idē actus
poſſit eē pctm̃ ⁊ meritũ hēs s.meritũ.
De ſeptē vitiis ⁊ que ex eis oꝛiunt' hēs
.s.vitiũ. De pctõ ēt s.crimē.

PEccatum 2° .s.' moꝛtale

Que ſunt peccata moꝛtalia?
R° ſm Ray. In pmis notare potes eē
pctã moꝛtalia omnes tranſgreſſiones
decalogi. Itē quedã enumerantur ab
apoſtolo. Ro.p. de quibus in fine ſub
dit:ꝙ qui talia agũt digni ſunt moꝛte.
Et pĩa imo oia reducunt' ad decalogũ
vt idolatria. vitiũ ꝯ nãm. iniqtas. mali
tia. foꝛnicatio. auaritia. nequitia. inui
dia. homicidium contētio. dolus. mali
gnitas. ſuſurratio. detractio. ꝯtumelia.
ſupbia. elatio. inuentio maloꝝ. iobediē
tia. inſipiētia. incõpoſitio. Et ſubdit de
his que ſine affectõe: ⁊ abſꝫ fedē ⁊ ſine
mĩa fiunt. Et ſeq̃t'. Qui talia agunt di
gni ſunt moꝛte. Itē Gal'.5°. Manifeſta
ſũt opa carnis que ſunt foꝛnicatio. im
mũditia. impudicitia. luxuria. auãitia.
que eſt idoloꝝ ſeruit'. veneficia. inimi
citie. contētiones. emulatões. rixe. diſſē
ſiones. ſecte. inuidie. homicidia. ebꝛie
tates. cõmeſſatões. ⁊ his ſĩlia. Et ſequi
tur. Qui talia agunt regnũ dei non cõ
ſequētur. Aug' etiã dicit ſic. Moꝛtalia
ſunt ſacrilegiũ. homicidiũ. adulteriuꝫ.
foꝛnicatio falſum teſtimoniũ. rapina.
furtũ. ſuperbia. iuidia. auaritia. ⁊ ſi mlͭ
to tpe teneat' iracũdia. ⁊ ebꝛietas. ſi aſ
ſidua ſit. Quicunqꝫ aliqđ de iſtis in ſe
dñari pmiſerit eterno igne cruciabit'.
hec Aug' diſ.25.§.crimis. A .Idē i ſũ.
li°.3°.ti.34°.q.199. B .Sed in oib' pre
dictꝭ attēdēdũ eſt qđ dicͭ Tho. ſcđa ſe
cũde.q.35.ꝙ moꝛtale pctm̃ dr quod tol
lit ſpũalem vitã aie que eſt p caritatē
Unde illud pctm̃ ex ſuo genere ē moꝛ
tale:quod ſm ꝓpꝛiã rõem ꝯriat' carita
ti. A .Idē dicit Nicolaus de lira. ſu
p.7. Math. B .Sed tñ in oib' pecca
tis que ſunt ſm gen' ſuũ moꝛtalia ꝯſi
derãdũ ē ꝙ ñ ſũt moꝛtalia niſi qñ ſuã
pfectõem ꝯſequũtur.ſ.in ꝯſenſu rõnis
Uñ ſi ſit inchoatio pcti in ſola ſenſuali
tate ⁊ nõ ptingat vſqꝫ ad ꝯſenſũ rõnis
ꝓpter impfectõem act':ē peccatũ ve
niale. ſicut in genē adulterii cõcupiſcē
tia que cõſiſtit i ſola ſenſualitate ē pec
catum veniale. Si tñ peruenit' vſqꝫ ad
cõſenſum rõnis eſt pctm̃ moꝛtale. Et
idem de pmis motib' ire vel inuidie
que inueniunt' qñꝫ etiã in viris pfcis

ꝛ ſunt peccata venialia: vt Tho. ſub
dit ibi. q. 36. A .Fac. 6. diſ. teſtiũ. al'. ſʒ
penſandũ. B .Sed tñ hec in ſingl'is
pctis hẽs pleni⁹ declarata. Quedaʒ .n.
que ſunt venialia hẽs in ſe. c. ſ. pctm̃. 3°
Utrũ per ↄfeſſionẽ gnãlẽ mortalia de
leãtur. hẽs s̃. ↄfeſſio p̊. §. 12° qui incipit.
Utꝝ ꝑ gnãlẽ. Et plura ẽt de pctis de q
bus teneť quis cõf iteri ſup̃ confeſſio,
per totũ. ꝛ. ĩ. pnia p̊.

P Eccatum 3°. .ſ. venia
le. Que
dicunť pctã venialia? R° ẜm
Aug. diſ. 25. §. al'. vbi ſic dicit. Que autẽ
ſint minuta pctã lʒ oibus nota ſint. tñ
qꝛ longũ eẽt vt oia replicẽtur ꝓp⁹ ẽ vt
ex eis aliq̃ noiem⁹. Quotiẽs aliqs ĩ ci
bo vel ĩ potu plus accipit q̃ꝫ neceſſe eſt
ad miuta pctã nouerit ꝑtinẽ. Quotiẽs
plus loqtur q̃ꝫ opꝫ: plus tacet q̃ꝫ expe
dit. Quotiẽs pauperẽ ĩportune peten
tẽ exaſpat. Quotiẽs cũ ſit corpe ſanus
aliis ieiunãtib⁹ prãdere voluerit: aut
ſõno dedit⁹ tardi⁹ ad eccl'aʒ ſurgit: aut
q̊tiẽs excepto filioꝝ deſiderio vxorem
ſuã cognouerit. Quotiẽs in carcẽ poſi
tos tardi⁹ reqſierit: infirmos tardius
viſitauẽit: ꝛ diſcordes ad ↄcordiã reuo
care neglexerit. A .Hoc eſt in p̃lato
mortale ẜm glo. in. §. al'. ꝑ. c. p̃cipimus.
90. diſ. B .Si plus aut ꝓximum aut
vxorẽ aut filiũ aut ſeruũ exaſperauẽit
ſi ampli⁹ blãdit⁹ fuerit q̃ꝫ opꝫ. Si cuiq̃ꝫ
maiori pſone ex volũtate: aut ex ncci
tate adulari voluerit. Si pauperibus
eſuriẽtib⁹ ſibi nimiũ delicioſa vl' ſum
ptuoſa ↄuiuia p̃parauerit. A .Iſtud
ſibi videť nõ hẽri in tex. ſed poti⁹ addi
tum hic eſt. B .Si ſe aut ĩ eccl'a: aut
ex̃ eccl'iam fabulis ocioſis de qbus in
die iudicii rõ reddẽda eſt occupauerit.
Si dũ iocãtes. A .h° iocãtes nõ vř de
tex. B .incaute iuram⁹: ꝛ cũ hoc per
aliquã nccitatẽ implẽ non poterimus:
vtiq̃ꝫ ꝑiurem⁹: ꝛ cũ oi facilitate vel te
meritate maledicim⁹. hec Aug⁹. Plu
ra de his in ſpũalib⁹ ſuis locis manife
ſtanť. A .Et in his põt apparẽ ꝙ hec

qñʒ ſunt mortalia: ꝛ p̃dicta ſũt exẽpla
venialis pcti. diffinitio aũt vř iſta. Ue
niale ẽ quod nõ aggrauat vſq̃ꝫ ad rea
tum ꝑpetue dãnatõis. 2° ſen diſ. 42. c.
veniale. B.

Utꝝ pctm̃ veniale poſſit fieri mor
tale? R° ẜm Pe. Idẽ actus numero q
ẽ venialis nõ põt fieri mortalis. ſʒ ideʒ
ĩ ſp̃e põt. ꝛ ſic intelligiť vbũ Aug. ꝙ ni
hil eſt adeo veniale ꝙ non poſſit fieri
mortale. diſ. 25. §. hinc ẽt. A .al' icipit
criminis. B .Et ꝙ in li°. ſniarũ diciť
ꝙ uenialia multiplicata ita pñt obruẽ
ſicut vnũ mortale: intelligiť ꝑ occaſio
nẽ: qꝛ aſſuetudo venialiũ cadẽ facit in
mortale. A .Circa hoc Bona. ſuper
4°. ſen. diſ. 16. ſic dicit. vʒ ꝙ triplex ẽ ge
nus uenialis pcti. Quoddã. n. ẽ ex ſurre
ptõe ꝛ iõ veniale qꝛ vitari non poteſt.
Quoddã ex cogitatõe ſiue volũtate ſi
ne ↄſenſu: ꝛ iõ veniale qꝛ plene nõ con
ſentit hõ in cogitatõe: vt de muliere.
vl' delectatõe circa ↄſenſũ ĩ delectatio
nẽ. Quoddã ẽ veniale cũ rõe ꝛ ↄſenſu.
ſed tñ iõ ẽ veniale qꝛ nõ ẽ deordinatio
ↄ̈ p̃ceptũ: vt ebrietas ꝛ mẽdaciũ ioco
ſum. Cũ igiť q̃riť vtꝝ veniale fiat mor
tale. Si intelligať ꝙ hec culpa ꝑ eẽn
tiã fiat illa nulla ẽ qõ: qꝛ hoc ẽ ĩpoſſibi
le. Si ĩtelligať ꝙ illud qđ al' erat veni
ale poſſit eẽ mortale vt mẽdaciũ ioco
ſum ꝛ ebrietas: dico ꝙ qđdã ñ fit mor
tale: qđdã fit mortale ꝑ ↄplacẽtiã. Pri
mũ igiť veniale qđ ↄmittiť ꝑ ſurrepti
onẽ ſꝑ eſt veniale. Scđm 2° mõ venia
le. ſ. per delectatõem citra conſẽſuʒ fit
mortale ꝑ cõplacẽtiã ẜm ꝙ placitũ dř
ↄſenſus plenus. Tertiũ veniale qđ eſt
per delectatõeʒ citra deũ põt fieri mor
tale ꝑ libidinẽ magnã ſicut mẽdaciuʒ
iocoſuʒ. Et hoc fit mortale ꝑ placitũ ẜʒ
ꝙ placitũ dř geтata volũtas. ꝛ qꝛ itera
tio act⁹ diſponit ad libidinẽ ꝛ cõplacen
tiã: hinc eſt ꝙ Aug⁹ dicit in plurib⁹ lo
cis ꝙ venialia plura obruũt nõ ꝑ ſe: ſʒ
qꝛ diſponũt ad libidinẽ nõ diſpõne ne
ceſſitat]: ſʒ ꝓnitat]. hec ille. Eſt ãt aduẽ
tendũ ꝙ geтata volũtas ꝛ libido ẜ in

telligitᷣ qñ nõbilis negligẽtia adhibetᷣ circa venialiũ resistẽtiã. qꝛ dũ nob ad ẽ sufficiẽs tp̃s deliberãdi tenemur motus vẽiales reꝑmẽ ꝭꝫ Alex. de ales. ⁊ ẽt alios: vt pꝫ s̃ ebrietas. in p̃n.ᵒ in additõne. Hᵒ ẽt pꝫ ꝑ glo. 25. dis. §. crimis. Ubi dic̃ ꝙ assiduitas ⁊ ꝯtẽptꝰ vitãdi venialia efficitᷣ culpa mortalis. ⁊ õ pe. dis. 1. c. tres. sup ꝟbo opprimẽt dicit. Cõtẽptus venialiũ ⁊ vilipẽsio pctm̃ ẽ mortale. Et sup ꝟbo tres sũt dicit. Si qs ꝯtẽnit venialia ꝓptᷣ ꝯtẽptũ eoꝝ ꝯstituitᷣ dignus mõte etna. Jtẽ aduertẽdũ ꝓut dic̃ Bona. vbi s̃. ꝙ pctm̃ veniale occurrẽs ꝑ mẽtꝭ surreptõem nõ põt effici mortale Et hᵒ veꝝ ẽ q̃tũ in se cũ ꝯsensũ delibatũ hr̃e nõ possit. Põt tñ effici mortale ĩ sua origine ⁊ accidẽte: sic̃ in siꝉi pꝫ õ nocturna pollutõe: q̃ lꝫ in se hr̃e nõ possit mortale pctm̃ põt tñ hr̃e ĩ origie vꝉ accidẽte. i. si añ vel pꝰ placẽt alicui pollutõis carnalis delectatio: vt põt colligi ex nõtꝭ ĩ sũ. li.ᵒ 3.ᵒ ti. 24. q. 74. Et eodem mõ si qs ꝑ mẽtis surreptõem ꝯmittẽt q̃cq̃ õ sp̃e pcti mortalis: vt ẽ deũ blasphemare vel aliud: lꝫ hoc ĩ se nõ videatur mortale: põt tñ in sua origie pctm̃ mortale hr̃e si forte ꝓcedat a mẽte ad hoc disposita: vꝉ ex nõbili incuria ⁊ negligẽtia qñ si vellet posset ꝯmode ꝓuidẽ ne illud occurrẽt. Uñ nõ ꝓuidẽdo videtᷣ malitiose peccare: cũ lata cꝉpa eqparetᷣ malitie: ex̃ de ꝯsti. vt aiaꝝ. li.ᵒ 6.ᵒ Põt ẽt pctm̃ ꝑ surreptõeꝫ occurrẽs habere mortalẽ culpã ĩ suo accñte. vꝫ cõplacẽtia ⁊ ĩpnia. ꝯplacentia. i. qñ alicui placẽt pctm̃ ꝯmissũ añ vꝉ pꝰ ꝯmissionẽ vt s̃ de nocturna pollutõe ꝑtactũ ẽ. ꝑ ĩpenitẽtiã ꝟo qñ eoꝝ pnia ꝯtẽnẽtur: de q̊ ĩ se. §. dicetᷣ. B. Uñ aũt actus quõ possit esse bonus vꝉ malus. vide s̃. meritum.

Utꝝ teneamur penitẽ de venialibꝰ Rᵒ ꝭm Tho. in 4.ᵒ dis. 16. Cũ dr̃ aliquis ad aliqd teneri q̃dã nccitas ĩportatur. Nccitas ãt ẽ duplex. Una absoluta. ⁊ ꝭꝫ hãc tenetᷣ facẽ ea sine qbꝰ nõ ẽ salꝰ. Et hᵒ mõ nõ tenetᷣ qs ad pcti venialꝭ pniaꝫ qꝛ mortẽ ex hᵒñ ĩcurrit nisi forte ex cõtẽptu dimittat. Alia nccitas ẽ ex suppõsitõe alicꝰ finis sic̃ dr̃ aliqd eẽ nccĩuꝫ sine q̊ nõ possumꝰ finẽ itẽtũ ꝯseq. Et hoc mõ nccĩum ẽ ꝙ hõ de venialibꝰ penitẽat si ei remitti debeãt ĩ hac vita. Et ꝭm hoc nõ ꝓp̃e dr̃ teneri aliqs ad aliqd. Et iõ dõ ꝙ hõ nõ tenetᷣ ad pniaꝫ venialiũ nisi large sumẽdo. Jdẽ Pe. A. Sup hoc passu Bona. sup dis. 16. q̃rti sniaꝝ sic dicit. Nõndũ ꝙ sicut tactũ ẽ tria sꝭ genera venialiũ. Quedã ex surreptõe. ⁊ de his nõ tenemur penitẽ nisi de congruo. Quedã ex volũtate cui si ꝯsẽtiatur incidit hõ ĩ mortale. Et de talibꝰ tenetᷣ hõ penitẽ nõ simpꝉr sꝫ ĩ casu. s. ꝓ loco ⁊ tp̃e qñ recogitat ea ne si cõsentiat cadat. Quedã sꝭ venialia q̃ ꝑ sui multiplicatõem augẽt libidinẽ: sicut ea in que ẽ ꝯsensus: sꝫ deordinatio ĩ deũ. Et de talibꝰ dico ꝙ tenetᷣ hõ penitẽ ne mꝉtiplicẽtᷣ: ⁊ hõ ꝑiculo ⁊ discrimini ꝯmittat se. hec ille. Aduertẽdũ ꝙ qñ in aliq̊ cãu doc. vidẽtᷣ dicẽ ꝙ de aliq̊ veniali ñ teneamur penitẽ: vr̃ ĩtelligẽdũ nisi eiꝰ pnia omittatᷣ ex ꝯtẽptu: vt s̃ dic̃ Tho. Et vr̃ fieri ex ꝯtẽptu qñ saltẽ ĩ genẽ nõ vult qs dolẽ de oĩ dei offẽsa ⁊ forte de maioribꝰ venialibꝰ de qbꝰ põt recordari in sp̃e. Talis. n. ĩpnia ĩpedit mõtaliũ pctõꝝ ĩdulgẽtiã ẽt in baptismo. Unde Alex. de ales sup 2.ᵒ sniaꝝ. dis. 36. q. 10. q̃ incipit. Octauo q̃ritᷣ dicit. Cõcedimꝰ ꝙ ĩ eo q recipit gr̃am baptismalẽ si nõ fictus accedit deletᷣ oĩs culpa tã venialꝭ q̃ mortalis. Sꝫ dicimꝰ ꝙ ad hᵒ ꝙ fictꝰ ñ accedat postq̃ adultꝰ ẽ exigitᷣ ꝙ ꝯteratur de peccatis mortalibus quoruꝫ habet memoriam. ⁊ etiam venialibus saltem in genere dolendo ꝙ ipse fecit aut habet aliquod veniale. Si enim non ita faceret dicimus ꝙ fictus accederet ⁊ non reciperet gratiam baptismalem. Et eadem dis. q. xi. que incipit. Queritur postea. dicit ꝙ debet dolere õ mortali: ⁊ de venialibus saltẽ ĩ genẽ ⁊ etiam forte de maioribꝰ venialibꝰ in sp̃ali si hẽat illoꝝ memoriam. vt sicut

mltiplicant pctã multiplicent dolores de illis. hec ille. Et si hoc obtinet circa remissionẽ pctõꝝ baptismalẽ: forti⁹ et erga sacrm̃ pnie ꝑ qd̕ difficili⁹ q̃ꝫ ꝑ baptisma remittũt pctã: vt pꝫ ꝑ Aug. in li°. de pnia. ⁊ de pe. dis. 7. c. nullus. B. Utrũ aũt teneamur ad ɔfessionẽ venialiũ hr̃ s. confessio. 2°. §. 7°.

¶ Utrꝫ pctm̃ veniale possit remitti sine mortali? R̃n° ꝫm Tho. in 4°. dis. 16. Remoto p̃ori rmouet posteri⁹: nec posteri⁹ restituit nisi p̃ori restituto. Feruor ãt caritatis cui veniale opponit ẽ posterior ip̃a caritate. vñ q̃ꝫdiu caritas nõ restituit. s. per dimissionẽ pcti mortalis: nec feruor caritatis repari põt: i qua reparatõe ɔsistit venialis peccati dimissio: ⁊ sic ñ dimittit ei cui mortale nõ dimittit. Jdẽ Pe. A. Hoc veruꝫ q̃ꝫtũ ẽ ex parte feruoris. sed ꝑ solutõeꝫ pene bñ remittit veniale sine mortali vt nõt Scotus dis. 15. q̃rti sniaꝝ. B.

¶ Utrꝫ vnũ vẽiale possit dimitti sine alio? R̃°. ꝫm Tho. vbi s. Sic. qr vẽialia nõ hñt ɔnexionẽ ad inuicẽ ex ꝑte auersiõis sicͣ mõtalia. qr i eis nlla ẽ auẽsio a d̕o: nec ẽt ex ꝑte ɔuersiõis: vt ꝑ se patꝫ

¶ Utrꝫ veniale possit dimitti voluntate manẽte ad illd̕? R̃° ꝫm Tho. i 4°. di. 16. Nõ põt tolli culpa nisi reordinet voluñtas q̃ reordiari nõ põt q̃ꝫdiu i ip̃a deordiuatõe manet: alr̃ eẽnt duo opposita sil: ⁊ id̕ nullo mõ veniale dimitti p̃t q̃ꝫdiu voluñtas ad illud mãet. Jdẽ Pe.

¶ Utrꝫ ad remissionẽ venialis reqrat ɔtritio? R̃° ꝫm Tho. vbi s. Pctm̃ vẽiale vt dcm̃ ẽ s. i p̃cedẽti. §. nõ remittit q̃ꝫdiu voluñtas manet i illo. Jp̃ꝫ ãt recedẽ voluñtat ab eo qd̕ p̃us volebat ẽ displicere ei qd̕ voluit: ⁊ talis displicẽtia qñ ẽ grã iformata dr̃ dolor ɔtritõis ⁊ ideo veniale sine ɔtritõe nõ dimittit. Sꝫ sciendũ ꝙ ɔtritio põt accipi tripliciť. s. vl̕ hitu vl̕ actu. vel medio mõ. Hitu qdẽ ɔtritio nõ sufficͣ ad pcti venialis dimissionẽ. qr tũc qcunq̈ hẽret hitũ ꝟtutis pnie cui⁹ act⁹ ẽ q̃libꝫ ɔtritio ɔsecut⁹ eẽt pcti venialis dimissionẽ: ⁊ sic ip̃m veniale cũ grã eẽ non posset. Nec iteꝝ requirit ꝙ sit actualis ɔtritio: qr seq̃ret ꝙ pctm̃ qd̕ aliqs i memoria vel i cogitatõe nõ hꝫ remitti nõ posset. Et id̕ dd̕ ꝙ rq̃rit ɔtritio medio mõ. qñ. s. ⁊ si actu pctm̃ nõ displiceat explicite: displicet tñ iplicite: qr ꝟtute act⁹ quẽ agit seq̃retur displicẽtia explicite pcti venial̕ si cogitatio ad illd̕ ferret. Jdẽ Pe.

¶ Quot mõis venialia dimittũt? R̃°. Octo mõis. p̊ qdẽ ꝑ dignã cõionem. de ɔse. dis. 2. cũ oẽ crimẽ. ⁊ c. si q̊tiẽscũq̈. et vt qdã addũt ꝑ extremã vnctõeꝫ. ex̃ d̕ sacra vnc. c. vnico. ꝟ. d̕ pnia. Jteꝫ ꝑ aq̃ bñdicte asꝑsionẽ. de ɔse. dis. 3. aquã sale 3° ꝑ elẏnaꝝ largitõeꝫ. de pe. di. 1. q̃ꝫobrẽ. ⁊ c. medicia. dis. 3. sane. Addũt qdã ꝑ iniuriaꝝ rmissionẽ q̃ ẽ elẏna spũal̕. Luc. 6°. Dimittite ⁊ dimittet vob. 4°. ꝑ orõnẽ p̃cipue dñicã. d̕ pe di. 3. d̕ q̊tidiãis. 5°. ꝑ ɔfõeꝫ gnãlẽ: vt s ɔfõ p̊. §. xi°. 6°. ꝑ ep̃alẽ bñdictõeꝫ: ⁊ ꝫꝫ q̊sdã ẽt ꝑ sacerdotalẽ. i. q. i. mlti. in fi. 7°. ꝑ deuotã pectorꝫ tunsionẽ. d̕ pe. dis. i. tres actões. 8° ꝑ cordis ɔtritõeꝫ: vt i p̃cedẽti. §. dictũ ẽ. De his sũt ꝟsus. Cõfiteor tundo cõspergor cõteror oro. Signor edo dono: ꝑ hec venialia pono. Et nõ solũ ꝑ ista spãlr̃ nũerata: sꝫ ẽt ꝑ qd̕libꝫ bonũ op⁹ delẽt: vt i p̃ dcõ. c. medicia. ꝟ. redie te d̕ opib⁹ tuis Et sicut dicit Tho. pl̕a vl̕ pauciora venialia ꝑ p̃dicta remittũt: ꝫm ꝙ ꝑ hec maior vl̕ minor feruor ɔcitat q de plibus vl̕ paucioib⁹ saltẽ iplicite ɔtritionẽ ɔtineat. Uñ nõ oꝫ ꝙ ꝑ hec oia vẽialia dimittãtur. A. Jdẽ in sum. li°. 3. ti. 34. q. 158. B.

Peculiũ. Quia ɔtigit ꝙ filiifamilias habẽt alñ aliqd suũ: qd̕ dr̃ peculiũ. de h° nũc ẽ dd̕. Est siqdẽ q̃druplex. Quoddã ẽ qd̕ dr̃ castrẽse. vꝫ ꝙ filiofa. occasiõe militie a parẽtib⁹ vl̕ aliis donatur: vl̕ ip̃e i militia acqrit. Quasi castrẽse ẽ qd̕ filiusfa. ex aduocatõe vl̕ a° offõ publico ꝑcepit. ⁊ sili̕r qd̕ obuẽit p̃ sbris ⁊ clicꝫ de officio suo: ⁊ i q̊libꝫ dcõ ꝑculio pater nihil iurꝫ habꝫ qn poti⁹

ip̄e fili⁹ in eo pr̄ familꝰ censet. ff. ad ma
cedo. l. i. §. vlt. ⁊ l. 2. ⁊ C. ꝯ ioffi. testa. l. fi.
Profecticiũ aũt ẽ qḋ ex reb⁹ pr̄is: vel
earũ occasione aduenit vt fruct⁹ siũ lu
crũ. Et i hi⁹ peculio nihil iuri hꝫ fili⁹: sꝫ
pr̄ plenã ꝓpetatẽ hꝫ: vt insti. ꝑ q̄s ꝑso.
no. acq. §. ꝑ. Aduẽticiũ ṽo ẽ qḋ ex alia
q̄cunqꝫ cã filio aduẽit siue a mr̄e: siue
ab ex̄nea ꝑsona: siue de aliis opatõib⁹
seu laborib⁹ suis. Et in hoc peculio ser
uatur filiis ꝓpetas. ⁊ si pr̄ p̄moriatur
filii ẽ. sꝫ viuẽte pr̄e hꝫ in eo pr̄ plenum
vsufructũ: ita ꝙ de eo nec testari pōt
fili⁹. vt ex̄ de sepul. licꝫ pr̄. li. 6. A. Pre
dicta fuerũt glo. Ray. vt in sũ. li. 2. ti. 8.
q. 31. ad fi. Sꝫ satis puto ꝙ si quid filio
aduenẽit partim ex reb⁹ pr̄is: ⁊ partiꝫ
ex labore vl̄ aliũde: debeat dici partiꝫ
ꝓfecticiũ ⁊ partiꝫ aduẽticiũ. qꝛ qḋ ius
ẽ de toto q̊ ad totũ: idẽ ẽt de ꝑte q̊ ad ꝑ
tẽ. ff. ꝯ rei vẽ. l. q̄ de tota. B. Porro i
bonis q̄ pr̄ hꝫ mĩtomin⁹ hꝫ fili⁹ aliq̄ꝫ po
testatẽ: nisi qꝛ dꝫ ali. vt s̄. exposit⁹. ⁊ s̄.
familia. A. Uerꝫ ẽ si ñ ꝑt se alẽ. vt s̄.
parẽtes. B. vñ si p̄ter voluntatẽ pr̄is
accipet rẽ alienã ꝯctaret. ⁊ sic furtum
committeret.

P Edagiuꝫ et guida
giũ qd sit? R̄. fꝫ Guil. Peda
gia dicũt q̄ dãt a trãseũtib⁹ i loci ꝯsti
tuti a p̄ncipe. Guidagia ṽo dãt ꝓ ꝯdu
ctu ꝑ terrã alicui⁹ vt securi⁹ vadãt. A.
H° dicit glo. i. c. sup q̄busdã. ex̄ ꝯ ṽbo.
sig. vbi ẽt dicit ꝙ salinaria dicunt que
dant ꝓ sale. B. hec solus p̄nceps et
nõ ꝑticularis ciuitas pōt ꝯstituẽ. A.
h° pꝫ in dcõ. c. sup q̄busdã. vbi dr̄. Duxi
mus ꝯclarãdũ illa eẽ pedagia. guida
gia. salinaria. iterdicta: q̄ nõ apparent
Impatoꝝ vel Regũ vl̄ lateranꝰ. ꝯcilii
largitõe ꝯcessa: vel ex antiq̄ ꝯsuetudi
ne a tꝑe cui⁹ nõ extat memoria itrodu
cta. Hosti. tñ vt pꝫ in sũ. li. 2. ti. 5. q. 29.
sẽtit ꝙ sol⁹ rex Romanoꝝ possit illa cõ
stituẽ. ⁊ idẽ sẽtit ꝯ rege Frãcie q nõ re
cognoscit i tꝑalib⁹ supiorẽ. ex̄ q fi. sint
le. ꝑ venerabilẽ. §. insup. Et h° itelligit
si ppl̄s sibi eãdẽ ꝑtãtẽ ꝯderit q̄ ipatori
data ẽ. ff. ꝯ ori. iuri. l. 2. Inno. ṽo vt ibi
dẽ pꝫ: dic̄ simplr̄ ꝙ reges pñt iponẽ no
ua pedagia. Peccãt tñ si h° faciũt sine
iusta cã. ⁊ h° vr̄ magis ṽificari ex dicto
c. sup q̄busdã. ibi. ipatoꝝ vl̄ rgũ. ⁊c̄. B.

Utꝝ pedagia vl̄ guidagia possint lici
te peti? R̄. s̄m Ray. Si pedagiũ ẽ anti
quũ ⁊ fuit ipositũ ab his q potuerunt
vt p̄ncipib⁹ vl̄ regib⁹: ⁊ p̄sertiꝫ auctori
tate eccl̄e: ac ẽt ex iusta cã: vt ꝓ ꝯfẽsio
ne trãseũtiũ vl̄ nauigãtiũ vel pr̄ie. et
hi⁹. ⁊ recipiẽs facit id ꝓpt̄ qḋ fuit iposi
tũ siñ scrupulo ꝯscie pōt recipe. ⁊ eodẽ
mõ si nescit a q̄b⁹ fuit institutũ: putat
tñ ab illis q poterãt ⁊ ex p̄dictis causis
A. verꝫ ẽ si adest ꝯsuetudo cui⁹ initii ñ
extat memoria. al̄ sec⁹. vt in dcõ. c. sup
q̄busdã. B. Itẽ si iste recipiẽs nõ la
borat mõ nec facit expẽsas: qꝛ nõ ẽ ne
cesse. parat⁹ tñ est si necesse eẽt labores
⁊ expẽsas ipẽdẽ nõ solũ q̄s tũc accipet
sꝫ ẽt p̄us acceptas ⁊ ãpli⁹ si oportẽt. A.
s. q̄ꝫ nũc accipiat. vt pꝫ ꝑ eũ. Ray. ⁊ i di
cta. q. 29. B. Si ṽo pedagiũ sit nouuꝫ
nõ pōt aliq̄s ab aduenietib⁹ vl̄ trãseũ
tibus aliqd accipe: nisi certũ sit illḋ a
p̄ncipe vel rege statutũ ꝓpt̄ iminẽtẽꝫ
nccitatẽ. Probat h° 24. q. 3. si q̄s romi
petas. ex̄ de treu. ⁊ pa. inouam⁹. ff. de
pub. l. vectigalia. ex̄ ꝯ cen. ꝑuenit. ṽ. oꝫ
q̄ppe. ⁊ c. cũ apl̄s. §. ꝓhibem⁹. 12. q. 2. no
bis. n. circa fi. ṽ. si qd forte. ff. loca. ex cõ
ducto. §. vno. Si ꝯ formã p̄dictã aliqd
acceptũ ẽ: restituẽdũ puto illi a q̊ acce
ptũ ẽ. Si sciri nõ pōt i pias cãs. Cõ. Ul.
⁊ Inno. A. Idẽ i dcã. q. 29. vbi ẽt patꝫ
Hosti. dicẽ ꝙ si dñs terre q recipit pe
dagiũ nõ ꝯtendat soluẽtẽ i reb⁹ et ꝑso
na ꝓ posse suo: lꝫ nõ teneat ad restitu
tõem pedagii: nisi ꝯstaret ꝙ hac de cã
istitutũ eẽt: tenet tñ ad satisfactõem
plenariã: qḋ plus ẽ. ⁊ ẽt si inueniat i de
fectu iusticie. 23. q. 2. dñs. B.

Utꝝ mercatores seu trãseũtes tene
antur soluẽ pedagiũ? R̄. s̄m Ray. Te
nẽtur soluẽ ⁊ ãtiquũ ⁊ nouũ s̄uata for
ma dicta in p̄cedenti. §. ⁊ non soluendo

nota

furtũ ɔmittũt: sed ad penã taxatã non tenẽtur i foro ɔscie: nisi postq̃ fuissẽt ide sñiãlr ɔdẽnati. Qđ si petitor pedagii nõ illud faciat ꝓpter qđ fuit istitutũ cũ necesse sit tũc trãseuntes pñt pedagium negare. Nam causa cessante in recipiente: cessat obligatio in dante. 16. dis. §. his omnibus: extra de iure iur. ꝑuenit. Ul' tales pñt sup h° adire iudicẽ: qđ tuti' vr̃. A. Primã tñ partẽ sentit Ray. verã eẽ de iure: subdẽs. Caueãt tñ sꝑ mẽdaciũ: vt in dcã. q. 29. Itẽ qđ sup̃. dictũ est de pena fuit dcm̃ glo. Ray. ⁊ idẽ dicit i oi casu i q̃ pena esset iponẽda. Cõ Tho. ⁊ Ul. ⁊ glo. 12. q. 2. fraternitas. ⁊ nõtur in sũ. eo. ti. q. 30. B.

¶ Nũqd xp̃iani tenent soluẽ pedagia saracenis? R° ꝓm Ray. Si trãseãt per terras eoꝝ tꝑe treuge ⁊ ipi saraceni defendũt eos a latronib' ⁊ hi': xp̃iani tenent eis ꝓm statutũ ⁊ pactuȝ ⁊ subtrahẽdo tenerẽtur ad restitutõem. Naȝ fides hosti seruãda ẽ. 22. q. 4. innocẽs. 23. q. 1. noli. Addit tñ Guil. ꝙ de pacto si interueniat planũ ẽ. Sȝ de statuto est distinguẽdũ. Nã ꝑ statuta illoꝝ qui per vim occupauerũt ⁊ tenẽt terrã q̃ aliqñ fuit xp̃ianoꝝ cũ ipi sint male fidei possessores nõ obligãtur fideles nisi sponte ɔsenserit vl' sabiecerint se hi' statutis. Sec' dicerẽ de illis saracenis q non sũt violẽti possessores terraꝝ q̃s tenẽt q2 ab hi' pedagiis fraudari nõ debent ab aliq̃ ẽt xp̃iano trãseũte. Si ꝟo transeãt tꝑe guerre aut qñcunqꜫ cũ mercibus ꝓhibitis nõ tenentur eis ad pedagia. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 31. vbi ⁊ additur. Hosti. tñ dicit. Nõ puto ꝙ xp̃iani teneãtur ad soluẽdũ hec pagãis. verũ si volũt hr̃e ɔmoditatẽ terre saracẽoꝝ oȝ ꝙ soluãt. q2 nec alr̃ saraceni ipoꝝ trãsitũ sustinerẽt: h° dcm̃ põt intelligi ꝓm distinctõem dicti Guil. Portantes ẽt dcãs merces ꝓhibitas alr̃ puniendi sunt ꝓm Ray. ⁊ in dicta. q. 31. Et đ pena h'. i. saracen'. §. p̃. B.

¶ Nũqd q faciũt portari bladũ vl' vinũ ad vsuȝ suũ vl' familie teneãtur ad pedagiũ? R° ꝓm Hosti. Nõ. si ẽt ɔsuetudo sit in ɔ̃riũ: q2 irrõabilis ẽ ⁊ nõ tenẽda: q2 pedagiũ nõ ẽ dãdũ nisi de rebus que cã negociatõis deferũtur. C. đ vecti. ⁊ cõmis. l. vniuersi. Con. Ber. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 33. In dcã ãt. l. vniuersi. dr̃ sic. Uniuersi ꝓuinciales ꝓ his rebus q̃s ad vsũ ꝓpriũ: vel ad fiscũ inferũt: vel exercẽdi iuris gr̃a deferũt nullũ vectigal a stationariis exigatur. Ea ꝟo q̃ ex̃ p̃dictas cãs: vel negociationis gr̃a portãt solite p̃statõi subiugamus. Et subdit pena capitalis ɔ̃ alr̃ exigentes. Et i hac. l. ẽt pȝ ꝙ pedagiũ siue vectigal põt exigi ẽt ꝓ reb' q̃ nõ deferũt cã negociatõis nisi i ꝑticularit excepti. Et qđ h̃ dr̃ de nõ soluẽdo pedagio de ꝑtinẽtib' ad victũ vr̃ veꝝ q̊ ad forenses. Incole. n. bñ vidẽtur teneri de fructib' terraꝝ q supponũtur ad sustẽtandũ onera loci. Et h° rõ suadet ⁊ ɔsuetudo iterp̃tat q̃ est optima legũ intpres. ff. de legi. si de intpretatõe. Sec' autẽ de reb' q̃s emerẽt. q2 tũc i eis h° cãu nõ vr̃ diuersa rõ cũ forẽsib' nisi emẽt res subiecta pedagio de qua pedagiũ solutũ nõ foret: q2 trãsit cũ onẽ suo: sic pȝ de emptõe reꝝ indecimataꝝ. s̃. decime 2°. §. 3°. B.

¶ Utꝝ laic' a clicis possit exigẽ pedagiũ? R°. Ecclastice ꝑsone ad pedagia ⁊ guidagia penit' ñ tenẽt: nec ẽt ꝓ reb' suis: q̃s ñ cã negociatõis deferũt vl' deferri faciũt: ⁊ ibibet ne ab eis talia exigãt ɔ̃ria ɔsuetudie nõ obstãte. alr̃ q talia exigũt suo noie vel alieno si sũt personе singlares sũt excõicate ipo facto si collegiũ vl' vniuersitas castrũ vl' ciuitas ipo facto subiicit iterdicto: nec a p̃dicti absolui pñt: nisi plene restituãt ⁊ de transgressione satisfecerint: ex̃ de censi. quanq̃. li° 6°.

Pena p° .s. iudicialis aut diuina. In foro iudiciali pena triplicis generis infligi solet. Et p̃mũ qdẽ gen' ẽ pẽa spũalis i q̃ q̃i p̃ambulũ solet p̃mitti increpatio. dis. 84. ꝑuenit. ⁊ hec põt dici

prima spiritualis pena. Secunda spi
ritualis pena est censura ecclesiastica
.s.excōicatio.interdictū vł suspēsio.ex̄ ꝺ
ꝟ.sig.ꝗrēti.Tertia ē pēa īfamie:ꝺ q̄ vi
de s̄.īfamis.Quarta ē pena ꝺpositōis
dis.50.si eps.ꝛ ꝺ hac s̄.degdatio.Est ali
ud gen⁹pene.s.corpalis.pma qdē solet
eē ieiunii siue abstinētie q̄ solꝫ qñꝫ īfli
gi īcarcerati p eoꝝ scelerib⁹.de hac pt
ītelligi dis.90.si qs ꝯtristat⁹.ꝛ.27.q.1.si
hō eēs.Scđa ē ꝟbatōis.23.q.5.circūceli
ones ꝺ q̄ hr̄ ī.pcutē.§.fi.ꝛ sup̄.excōica
tio.2°.§.2°.ꝛ 7°.Tertia ē fustuti.de q̄.ī.ra
ptor.2°.§.2°.ꝛ sup̄.fornicatio.§.fi. Quar
ta ē publicatōis oīuꝫ bonoꝝ.di.63.adri
anus.i fi. A .h°c.modicū vr̄ facere.
B .Et ꝺ hac sup̄ hētic⁹ p̄.§.8°.Quinta
exilii.dis.63 i synodo.in fi Et h° exiliuꝫ
pōt eē triplex.Primū in loco certo: vt
cū qs ītrudiť i mōasterio.ex̄ de adul.p
uenit.Scđꝫ a loco certo qñ qs ab aliq̄
loco phibeť.2.q.1.i pmis.Tertiū ab oī
loco:vt cū inťdiciť penitētib⁹ qbusdaꝫ
ne moreťť in aliq̄ loco vltra vnū vł du
os dies.de pe.di.6.sacēdos.Tertiū ge
nus pene ē pena pecuniaria q̄ īfertur
aliqñ p iniuria illata psone vł loco:de
q̄ sup̄.emūitas eccłe.§.fi.Aliñ p satisfa
ctōe illati dāni:vt p furto vł rapia: vt
sup̄. furtū.§.3°.ꝛ.ī.raptor p̄.§.p̄. Sūt ꝛ
alie pene sāguis ꝭm leges vt morti de
trūcatōis vł ēt deportatōis ꝛ hi⁹: ꝺ q
bus ptrāseūdū ē ad pñs. A .De his
pēis lati⁹ nōtur.in sū.li.3°.ti.32.q.1 scđm
Ray. B.

Quis pōt penā īfligē? R°ꝭm Ray.
Gnāliter iudices qui pñt punire subdi
tos iux̄ q̄litatē culpaꝝ:ꝛ nullus ali⁹.16.
.q.1.c.p̄.33.q.2.§.in hoc.Nā iurisditio si
ne coertōe saltē modica nulla ē: ex̄ de
offi.dele.c.pastoralis.ꝛ.c.ex lr̄is. h° tñ
scias ꝙ maiores penas vt decapitare
ꝗtū ad foꝝ sclare ñ pñt īfligē nisi illi
iudices q dicūť hr̄e meꝝ imperiū.Silr̄
ꝗtū ad foꝝ ecclasticū ꝺponē nō pōt ni
si eps ad quē ptinēt maiora negocia.
di.25 plectis. A .Jđ i sū.eo.ti.q.4. B.

Que sūt illa q̄ excusāt a pena siue
ēt a culpa? R°ꝭm Ray.Gnālir sc̄ septē
Nā p̄ qdē excusat menti alienatio.Dr̄.
āt hō alienate mētis triplr̄.s.p stuporē
ꝛ hoc mō Aug⁹ excusare vr̄ Loth.q vo
luit filias suas ꝓstituē vt hospites li
beraret.dis.14.ꝙ ait.Jtē p furorē.15.q.
.1.aliq̄s.ꝛ.c.illa cauēda 3.q 9.īdicas.Jtē
p ebrietatē.15.q.1.inebriauerūt.Et ītel
ligas si ex toto sint alienate mētis.alr̄
nō excusareťť a toto:sed a tāto. vide s̄.
ebrietas.§.4°.2°.excusat coactio q̄ si ab
soluta fueit excusat a toto. si ꝯditōata
excusat a tāto.di.50.ps byteros.3°excu
sat ꝺceptio.si forte aliqs dolo alterius
ꝺcept⁹ p errorē pbabilē fecit aliqd: vł
omisit.15.q.6.si sacerdotib⁹.34.q.2.i le
ctū.ff.ꝺ iureiur̄.si eū.h° tñ fallit i his
q̄ nō licet ignorare: vt q̄ sūt ꝯ fidē vel
expssa ꝺi p̄cepta.22.q.2.in ipaꝝ.16.q.1.
si cupis.Vñ ꝺ h°.1.Cor.14°.Si qs igno
rat ignorabiť.4°excusat qñꝫ multitu
do nō qdē a pctō:sed releuat aliq̄lir̄ a
pena.vide sup̄.correctio p̄.§.5°.Silr̄ et
ꝯsuetudo ꝭꝫ Jnno.qñꝫ excusat a pena
tpali:sed nō a culpa vel a pena eterna
5°.excusat etas qñꝫ qdē a toto:vt si nō
ē doli capax.15.q.1.illud relatū.qñ ꝟo
nō a toto:vt si ē doli capax.ex̄ de delic.
pue.c.p̄.Alie ꝟo etates ꝭm eaꝝ varieta
tē attenuāt pctā ꝛ penas:ar.86.dis.tan
ta.6°.excusat cāus.vt sup̄.homicidium
3°.§.p̄.7°.excusat iocatio.15.q.1.illud re
latū. A .Et ibi pꝫ p glo.ꝙ hoc ē veꝝ
si ioc⁹ nō sit noxi⁹.Nā lud⁹ noxi⁹ in cul
pa ē:ar.ff.ad.l.aquil.l.nā ludus. B.

Quo varietas criminū inducit va
rietatem penarum? R°.Aut facta pu
niuntur vt cedes ꝛ furta.Aut dicta sic̄
ꝯuitia ꝛ inique aduocationes.Aut scri
pta.s.falsa vel famosi libelli.s.infama
torii.Aut consilia: sicut coniurationes
vel cum quis est conscius cum latroni
bus ꝛ suadet vel fauet eis.Hec autem
quatuor genera septem modis sunt
consideranda.Et p̄ quidem considerā
da est causa sicut verbera que si illata
sīt a mgr̄o vł parēte ipūita sīt: q2 videťť
facta emēdatōis aio.sꝫ cū fiūt p iram

ab ex̃neo certe puniunt. 2° ꝯsiderāda
est ꝑsona. ꝛ hoc duplr. s. illi⁹ q fecit: ꝛ il
lius q passus ē. Alr. n. puniunt serui ꝙ̄
liberi: ꝛ alr q sunt ꝯ dñm suū vel parē
tē ꝙ̄ q ꝯ extraneū: sicut ꝛ alr q est ꝯtra
aliquē q ē in magistratu publico ꝛ alr
qui ꝯtra p̄uatū. Et ad hāc ꝯsideratōēꝫ
de ꝑsona ꝑtinet ēt etas facientis ꝛ ei⁹
q passus ē. 3° ꝯsiderādus ē loc⁹. Nam
idē act⁹ si fiat in quolibet loco erit fur
tū ꝛ nō puniēdū capite. Si i eccłia erit
sacrilegiū ꝛ capite puniēdū. 4° ꝯsiderā
dū est tp̄s. Nā p hoc discerni solebant
emāsores a fugitiuis. Emāsor. n. erat q
ꝓp̄a volūtate diu euagatus postea ad
castra reuertebat. Fugitiuus ꝟo q re
cedebat aīo nō r̃uertēdi. Itē tp̄s discer
nit effractorē seu furē diurnū a noctur
no. Et dr̃ effractor q carcerē effrigit vt
euadat inde: vel alia loca vt ide aliqd
surripiat. Et nocturn⁹ qdē fur vł effra
ctor acri⁹ puniri dꝫ. 5° est cōsiderāda
facti q̄litas: p quā atroci⁹ vel leui⁹ est
puniēdus: vt furta manifesta q̄ acrius
puniunt ꝙ̄ nō manifesta. Itē p hoc di
scernit rixa a crassatura. nā rixa ē qdā
ꝯflictus altcantiū. crassatura ꝟo ē vio
lentia illata a latronib⁹ vt i nemorib⁹
ꝛ hi⁹. Itē p hoc discernūt expilatiōes
a furtis. Et dr̃ expilatio subtractio reꝝ
hereditariaꝝ an̄ꝙ̄ hereditas adeatur
Nā in eis nō dr̃ ꝓprie furtū qđ fit inui
to dño: cū hēditas nō hēat dñm. Iteꝫ p
hoc discernit petulātia. i. qđ fit p quan
dā lasciuiā: qđ dr̃ h̄ petulātia ab eo qđ
fit p violētiā. 6° ꝯsiderat quātitas p
quā discernit fur ab abigeo. vt q suem
vnū surripuerit vt fur coercebit. q ꝟo
gregē vt abige⁹. A. Decē oues ꝛ qnꝙ̄
vel q̄tuor porci faciūt gregē. ff. de abi
geis. l. fi. B. 7° expectat euēt⁹. i. si res
habuit effectū: vt si qs etiā demēs ni
sus est aliqd ꝯtra aliū ꝛ res habuit ef
fectū ꝯdēnabit. A. Sed nō ꝑsona de
mēs. Nam lꝫ. l. aut facta: de q̄. i. dicat ꝙ
euēt⁹ cōsiderat etiā in demētissimo: pu
to intelligēdā q̄ ad diligētiorē ꝓuisio
nē: ꝛ nō quo ad punitōem: cū demēs n̄
puniat etiā si occidēit mr̃em. ff. de offi.
p̄si. diuus. B. Qđ si res nō habuit ef
fectū nō ꝯdēnabit nisi i qbusdā atroci
bus. s. que ad aliquē actū extrinsecum
ꝓcedūt: vt si qs occidēdi cā cū telo sit
dep̄hensus. Probātur oīa p̄dicta. ff. de
pe. l. aut facta. ꝛ de pe. dis. i. aut facta.
A. Idē qđ in h. §. ꝛ i p̄cedēti nōtur in
sū. eo. ti. q. 7. vbi ēt ad finē ponūtur ex
positiōes dcōꝝ vocabolorum ƀm glo.
Ray. B.
¶ Utꝝ ds alicui penā inferat sine cul
pa? R° ƀm Tho. scđa scđe. q. 108. Pena
ƀm ꝙ hꝫ ꝓpriā rōem pene nō infert a
deo sine culpa. Sꝫ pena inq̄ꝫtū ē medi
cina nō solū sanatiua pcti p̄teriti: sꝫ ēt
p̄seruatiua a futuro ꝛ ꝓmotiua i aliud
bonū: ƀm eā intdū punit aliqs sine cul
pa sicut in medicina. qꝛ qn̄ꝙ̄ infert no
cumētū in minorib⁹ ꝛ meliorib⁹ auxi
liū p̄stat. Et qꝛ bona sp̄ualia sunt ma
xima. bona aūt tp̱alia sūt mīma. ideo
qn̄ꝙ̄ punit aliqs i tp̱alib⁹ bonis absꝙ̄
culpa: cuiusmōi sunt p̄les pene vite p̄
sentis dinit⁹ inflicte ad hūiliatōem vł
ꝓbatōem. Nō aūt punit qs in sp̄uali
bus bonis sine culpa i p̄nti: sꝫ nec ēt in
futuro: vbi pene nō sūt medicine: sꝫ cō
sequūt sp̄ualē dānatōem. A. Idē in
sū. eo. ti. q. 8. B.
¶ De penis ꝛ flagellis a deo illatis sic
Aug⁹ loqt. ꝛ hēt 4° sniaꝝ dis. 15. Quiꝙ̄
mōis flagella ꝯtingūt. Uel vt iustis p
patiētiā merita augeant: vt Job. Uel
ad custodiā ꝟtutū: ne supbia tētet: vt
in Paulo. Uel ad corrigenda pctā: vt
Marie lepra. Uel ad gł̃am dei manife
stādā: vt de ceco nato. Uel ad initiū pe
ne: vt Herodi. q̄ten⁹ h̄ videat qd i ifer
no seq̄tur. A. Idē nōtur i sū. eo. ti. q.
9. De Paulo hr̃. 2. Cor. 12° Et ꝺ Maria
Numeri. 12° ꝛ de ceco Jo. 9° ꝛ de Hero
de act. 12° B.
¶ Utꝝ aliqs ƀm iudiciū hūanū debe
at puniri sine culpa? R° ƀm Tho. scđa
scđe. q. 108. Nō dꝫ puniri pena flagelli
vt occidat mutilet vł ꝟberet: sꝫ pena
dāni. Punit ēt aliqs ƀꝫ hūanū iudiciū

fine culpa sua sed nõ siñ cã. Et h° triplr
p̊ mõ ex hoc ꝙ aliqs hõ reddit inept⁹
ad aliqđ bonũ hñdũ vł asseqndũ: sic
ꝑpt̃ vitiũ lepꝛe aliqs amouetur ab ad
ministratõe eccłie: ꝛ ꝑpt̃ bigamiã vel
iudiciũ sãguis aliqs ipedit̃ a sacris oꝛ
dinib⁹. 2°. qꝛ bonũ in q̊ dãnificat̃ nõ ẽ ꝑ
pꝛiũ bonũ sꝫ cõe. sicut ꝙ aliq̈ eccłia ha
beat ep̃atũ ꝑtinet ad bonũ toti⁹ ciuita
tis: nõ ãt ad bonũ cłicoꝝ tm̃. 3°. qꝛ bonũ
vni⁹ depẽdet ex bono alteri⁹: sicut ĩ cri
mine lese maiestatis fili⁹ amittit hẽdi
tatẽ ꝑ pctõ parẽtis: ꝛ punit̃ ẽt pena ifa
mie. 6. q. i. si qs cũ militibus. A. Con.
Ul. vt in sũ. eo. ti. q. 8. Ubi ẽt addit̃ ḟm
Ray. ꝙ pena excõicatõis nunꝗ̃ đbeat
aliqs puniri ꝑ delicto alteri⁹. 24. q. 3. si
heres. Pena ꝟo inťdicti sepe punit̃ fa
milia. ciuitas. vel ẽt tota ꝓuicia ꝑ deli
cto dñi. ꝛ h° ꝑpt̃ magnitudinẽ peccati.
ꝛ qꝛ ałr nõ possꝫ ꝯpelli ad satisfactõem
ex̃ de spon. nõ est nob̃. Aliqñ ẽt remoue
tur familia ab altari oblatõib⁹ ꝑ pctõ
dñi 17. q. 4. miroꝛ. B. De ista matia
tractãs Ray. specificat sic. Pũit̃ aliqs
licite sine culpa: sꝫ nõ sine cã. Uñ ꝟsus.
Pauꝑtas odiũ fauoꝛ vitiũ scelus ꝛ oꝛ
do. Personas spoliant ꝛ loca iure suo.
Pauꝑtas. nã ꝑpt̃ pauꝑtatẽ siũ pauci
tatẽ eccła q̃ ꝯsueuit hr̃e ep̃ꝫ ꝑdit ipꝫ. 16.
q. i. ꝛ tp̃s. Jtẽ ꝑpt̃ odiũ. s. ciuiũ: puta qꝛ
occiderũt duos ep̃os. vel ex alia enoꝛ
mi cã ꝑdit eccła ep̃ꝫ. 25. q. 2. ita nos. Jtẽ
ꝑpt̃ fauoꝛẽ: vt ciuitati Cõstãtinopoli
tane: quã Cõstãtin⁹ ꝯstituit q̃i nouam
Romã ꝯferẽs se ad eã datũ ẽ vt eccłia
Cõstantinopolitana hr̃et p̃mũ locũ p⁹
Romanã. dis. 22. renouãtes. A. Et hũc
locũ amisit Alexãdrina. ḟꝫ eũdẽ. ꝛ i sũ.
eo. ti. q. 9. vbi nõnt̃ ꝛ oĩa q̃ i isto. §. ponũ
tur. B. Jtẽ ꝑpt̃ vitiũ: vtputa lepꝛe
amouet̃ p̃lat⁹ ab admistratõe. ex̃ đ cle.
egro. tua nos. Debẽt tñ iux̃ facultates
eccłe sibi nccĩa mĩstrari. A. vt pꝫ ibi
dẽ. s. i. c. allegato. B. Jtẽ ꝑpt̃ scel⁹: vt
ꝑpt̃ scel⁹ pr̃is vł dñi familia qñꝫ spoli
at̃ bonis tꝑalib⁹. Jtẽ oꝛdo. Nã ꝑ pctõ
mõachi vł monache dꝫ peccãs retrudi
ĩ arti⁹ mõasteriũ: ꝛ sic p̃mũ mõasteriũ
res q̃s illi⁹ occasiõe fuerat ꝯsecutũ per
dit saltẽ ad tp̃s. vt s̃. apostasia 5°. §. p̃.
¶ Sꝫ q̃r qñꝫ vn⁹ ꝑcutit̃ vł pũit̃ ꝑ pec
cato alti⁹? Rꝫ ḟꝫ Tho. vbi s̃. Pena spi
rituali ñ punit̃ aliqs ꝑ pctõ alteri⁹. qꝛ
pena spũalis ꝑtinet ad aiaꝫ: ḟm quã q
libꝫ ẽ liber sui. Pena tñ tꝑali vn⁹ qñꝫ
punit̃ ꝑ pctõ alteri⁹ triplici rõne. Pꝛio
q̇dẽ qꝛ vn⁹ hõ tꝑałr ẽ res alteri⁹: ꝛ ita ĩ
penã ei⁹ ẽt ip̃e punit̃. sicut filii sũt ḟm
coꝛp⁹ q̃dã res pr̃is. ꝛ ḟui q̃dã res dñoꝛũ
2°. mõ inq̃ꝫtũ pctm̃ vni⁹ deriuat̃ ad alte
rũ. ꝛ h° vel ꝑ imitatõeꝫ: sicut filii imitã
tur pctã parẽtũ ꝛ ḟui pctã dñoꝝ vt au
daci⁹ peccẽt. Uł ꝑ modũ meriti sic̃ pec
cata subditoꝝ merẽt̃ peccatoꝛẽ p̃latuꝫ
ḟm illud Job 34. Qui regnare fac̃ ho
minẽ hipochꝛitã ꝑpt̃ pctã ppł. siue ẽt
ꝑ aliquẽ ꝯsensũ siue dissiłatõeꝫ. Sic. n.
inťdũ boni sił puniũtur cũ malis. qꝛ eo
rũ pctã nõ redarguerũt. vt Aug⁹ dic̃ p̊
de ciui. dei. 3°. ad cõmẽdãdã vnitatẽ hu
mãe societati ex q̈ vn⁹ hõ dꝫ ꝑ alio sol
licit⁹ eẽ ne peccet: ꝛ ad detestatõeꝫ pcti
dũ. s. pẽa vni⁹ redũdat ĩ oẽs q̃i oẽs sunt
vnũ coꝛp⁹: vt Aug⁹ dicit đ pctõ Achoꝛ
A. Jdẽ ĩ sũ. eo. ti. q. 8. B. Ex p̃dictis
pꝫ q̃re ꝑuuli sodomoꝝ puniti sũt. A.
vt pꝫ Geñ. 19°. B. tũ qꝛ erãt res parẽ
tũ: ꝛ in eis parẽtes puniebãt̃. tum ẽt qꝛ
hoc ĩ eoꝝ bonũ cessit: ne si reseruarent̃
eẽnt imitatoꝛes pr̃ne malitie: ꝛ sic g̃ui
oꝛes penas mererẽt̃. A. Jdẽ ĩ sũ. eo. ti.
q. 9. Et addit̃ ꝙ siłr ĩ detestatõem pcti
ꝛ in punitõem hoiuꝫ occisa sũt qñq̃ et
iussa inťfici aialia eoꝝ. vt pꝫ p̊ Reg. 15°.
ꝛ. ĩ. subdit̃ ḟm Ray. Ex p̃dicti patẽt cãe
q̃re dñs aliqñ sine culpa puniuit ꝛ pu
nit creaturas aliq̃s tã rõnales q̃ȝ irrõa
les: vt in talib⁹ q̃ tibi dubia fuerit. quia
iudicia dei abyssus mł̃ta. Dic cuꝫ apł̃o
O altitudo diuitiaꝝ sapiẽtie ꝛ scie dei.
ꝛc̃. Ro. xi°. Jtẽ cũ Aug°. Si rõe ꝓfũdita
tẽ iudicii dei penetrare nõ possumus:
manifestissime tñ scim⁹ veꝝ esse qđ di
xit: ꝛ iustũ eẽ quod fecit. ꝛc̃. Qđ pena
excõicatõis nõ possit puniri vnus pꝛo

alio.hēs s̄.excōicatio p̄.§.8º.in fi. Sȝ'in terdictū qn̄ȝ pōt poni ꝓpt̄ pctm̄ solius dn̄i:vt s̄.int̄dictū p̄.§.3º

¶ Utꝝ postq̄ꝫ qs est semel punit' ꝑ aliq̊ crimine debeat ei alia pena īfligi ℞º ſ̄ȝ Ray. Nō.qꝛ d̄s nō iudicabit bis ī idip̄m. Naū 2º. Et nemo dȝ duplici cō tritōe cōteri.ex̄ de iudi.at si. Etrotiēs tn̄ ꝑ eadē culpa imponit̄ multiplex pe na sit'in eodē iudicio. Nā ⁊ tūc oēs ille pene accipiūt̄ ꝑ vna qn̄ aliq̄ ꝑ se suffi ciēs nō fuisset. Sed in diuersis iudiciis nō licet bis in idip̄m iudicare:vt dictū ē nisi forsitan cresceret ꝯtumacia: ex̄ vt lite nō ꝯtes.qm̄ freq̄nter.in fi. A. imo in diuersis ⁊ in eodē iudicio iponū tur int̄dū pl'es pene qn̄ ē delictū g̃ue: sicut pȝ in blasphemia dei vl' sanctoꝝ ꝑ qua de iure canonico iponit̄ pena ꝑ sonalis ⁊ pecuniaria in foro iudiciali ⁊ pn̄iali ex̄ de maledi.statuim'. ⁊ de iu re ciuili vltimū suppliciū.in auc̄.vt nō luxu.ꝯ nām.colt.6. Et oēs pene pn̄t ipo ni:vt dicit dn̄s An.de bu.in dicto.c. sta tuim'. Et hic fuit sensus Ray. vt pȝ in sum.eo.ti.q.xi. B.

¶ Quis ordo ī penis tenēdus sit? ℞º. Si ꝓcedit̄ ꝯ aliquē ꝑ crimie ⁊ crimē ē tale qd̄ inducat suspēsionē dȝ suspendi vel si iducit d̄positōeȝ dȝ depōi. Et tūc q̄dē si corrigibilis apparuerit non ꝓce dit̄ ampli' nisi in falsario l'raꝝ apl'ice se dis.qꝛ ille ipo iure excōicat' ē:⁊ dȝ d̄po ni ⁊ tradi iudici scl'ari:vt dcm̄ ē s̄.excōi catio 3º.§.p̄. A. Si v̄o depositus sit in corrigibilis dȝ p̊ excōicari minori.dein de excōicatōe maiori exide tradi curie scl'ari vt deputet̄ in exiliū vel aliā pe nā.vt in.c.cū non ab hoie.de q̊.ī.⁊ ī sū.e. ti.q.12.ſm Ray. B. Ubi v̄o quis pu nit̄ ꝑ ꝯtumacia p̊ dȝ suspēdi postmod̄ crescēte ꝯtumacia dȝ excōicari: deinde deponi.23.q.4.forte. Notāt̄ hec ex̄ de iudi.cū nō ab hoie. A. In glo. B.

¶ Utꝝ iudex possit penā relaxare di minuē vl' augē:satis hr̄ s̄. iudex p̄.§.9º. xº.⁊ xiº. Sȝ hic spāl'r q̄rit̄ vtꝝ possit pe nā ꝯmutare? ℞º ſm Hosti. Crimine ꝑ bato si certa pena rep̄it̄ in iure illa īfli gēda ē nō mollior nȝ durior. Aliogn iu dex eēt ifamis. C. d̄ vi pu.vel p̄ua.l.ser uos.in fi.nisi vt s̄.d̄r.iudex p̄.§.9º. ⁊.xº. A. .s.nisi sit iudex q̄ possit sup̄ iura di spēsare.qꝛ tūc possȝ ⁊ penā cōmutare: vt ⁊ nōtur in sū.eo.ti.q.14. B. Qd̄ si pl'es pene taxate sūt:⁊ arbitrio iudi cis pena relicta:dȝ illā imponē q̄ ma gis timet̄.ex̄ vt lite nō ꝯtes.qm̄ freq̄nt̄. in fi. Si v̄o certa pena statuta nōē:sed iudici cōmittit̄:dȝ eq̄tate ſuata sp̄ i hu māiorē ꝑtē d̄cliare:ex̄ d̄ trāsac. ex ꝑte.

¶ Utꝝ q̄ ꝯmittit furtū vl' hi' sup̄ q̄b' statuta ē grauis pena pecuniaria: vel forte alia:teneat̄ soluē penā illā? ℞n. ſm Ray. Siue pena illa fuerit statuta ꝑ quācunq̄ legē:siue ꝑ canones nō est iniūgēdū in foro pn̄iali q̄ soluat nisi fuerit ꝯdēnat' ad illā. Aliogn suffic̄ q̄ soluat int̄esse. Ul' si fuerit iniuria satis faciat ad arbitriū boni viri. Con. Tho. scd̄a scd̄e.q.62. A. De hoc dictū ē ēt s̄.pedagiū.§.2º.⁊ ibi lati'ī additōe. B. Quid fiet cū peccat multitudo vide s̄. correctio p̊.§.5º. Et de q̄tuor cāis dissi mulādi ibidē.§.6º. Cui applicabit̄ pēa ꝓpter violētā man' iniectōem ī cl'icuȝ vide s̄.absolutio 4º.§.2º. B.

PEna 2º .s.que ꝓuenit ꝑ ti lese a ledente siue nō seruāte pactū. Et q̄rit̄ p̊.vtꝝ dn̄i q̄b' dāna illata sīt vel milites ⁊ hi' possint licite tenē emēdas quas ꝑ dānis sibi illatis capiūt:cū pena sit m'l to maior q̄ꝫ dānū illatū? ℞n. ſm Guil. Tā dn̄s q̄ꝫ milites ⁊ ēt eccl'astice ꝑsone retinē possūt illas penas quas leuāt ſȝ ꝯsuetudines legitimas ⁊ statuta regio nis:nec peccāt qn̄ in hac ꝑte subest cā ⁊ seruat̄ iuris ordo:⁊ nō fit ꝓpt̄ cupidi tatē:sed ꝓpt̄ zelū iusticie. Nec obstat q̄ pena excedit dānū.qꝛ hi' pene nō so lū ꝓpter int̄esse statute sūt:sȝ ēt ꝓpter crimia coercēda. Sūt tn̄ tēperāde pen satis circūstātiis:nec laxāde habene ī talib'. Securi' tn̄ eēt hi' excessū emen de ī pios vsus erogare. A. Idē in sū.

li.3.ti.32.q.13. B.
¶ Pone ꝙ iudex mādat aliqd facien
dū vel dādū alicui in certo termino ⁊
alr̄ iponit certā penā: nūquid iste ꝓ q̊
mādatū siue iudicatū est poterit pᵒter
minū illā penā petē: R. ꝫm Hosti. Li
cite pōt peti etiā si excedat intēesse. Cō.
Inno. Sz ⁊ Hosti. addit dicēs ꝙ ēt reli
giosi pn̄t talē penā petē siue ↄsistat in
pecunia: siue in alio. i. q. 7. q̊tiēs. qn etiā
penā a iure inductā. 12. q. 2. ep̄s q manci
piū. Clici tn̄ benigniᵒ ꝙ̄ laici se hr̄e de
bēt. Sz ⁊ si ꝑs fecit qd̄ potuit vt adim
plēt mādatū iudicis ⁊ pauꝑtate vl̄ im
potētia ꝑ̄ssa nō potuit totū implē: licȝ
mero iure teneat̄ ad penā isolidū: tn̄ ↄ̄
benignitate canonica nihil vltra ꝙ̄ in
tersit exigēdū ē. Et sic itelligas ex̄ de
penis. suā. Et de hac mā hr̄. i. restitutio
3. §. fi. A. Idē qd̄ in h. §. nōt̄ in sum.
eo. ti. q. 2. vbi ēt dr̄ idē de penis ↄuētiōa
libus dūmodo non sint apposite i frau
dē vsuraꝝ. Et ꝑ̄dicta intelligēda sūt ni
si caritas in aliq̊ cāu aliud suadēt: qꝛ
tꝑalia que sūt nr̄i iuris dimittēda sūt
ad tollēdū scandalū ꝓximi ⁊ ꝓpter sa
lutē eiᵒ ꝫm Tho. scd̄a scd̄e. q. 44. arti.
8. B.
¶ Quid si pena fuit ↄditōalis. s. de ↄsē
su ꝑtiū apposita i ↄ̄ctu ex̄ iudiciū? R.
ꝫm Guil. Si pena apposita ē loco intēes
se: peti pōt quāti interest. ff. ↄ̄ ac. emp.
⁊ ven. ꝑ̄dia. Si aūt apponat̄ i fraudeȝ
vsuraꝝ nō pōt peti: ex̄ de emp. ⁊ vē. ad
nr̄am. Con. Ber. ⁊ Inno. Et de hac mā
. i. vsura p̊. §. 22. q incipit. Quid si pena
A. Et si nō ē apposita i fraudē vsura
rū pōt peti etiā vltra intēesse: vt in dcā
. l. ꝑ̄dia. ⁊ nōt̄ i sū. dicta. q. 2. ꝫȝ eū. Guil.
de quo etiā dictum ē in. §. ꝑ̄cedēti. B.
¶ Sed nūquid soluta pena iudiciali
vel ēt ↄuētionali stabit adhuc senten
tia vel ↄ̄ctᵒ? R. ꝫm Hosti. Nō stabit:
nisi in ↄꝓmisso vel pacto expꝛesse di
ctū sit ꝙ pena soluta rata remaneat sē
tētia ⁊ hiᵒ. C. de trāsac. l. cū ꝓpōas. Idē
Ber. ⁊ Guil. Idē nōt glo. i dicto. c. dile
cti. ex̄ de arbi. q̊ ad sniam arbitri. ⁊ idē
in sū. eo. ti. q. 3. q̊ ad sniam arbitri: ⁊ quo
ad ↄ̄ctᵒ. vbi ⁊ addit̄ ꝫm glo. Ray. Ut di
stingue. vtꝝ apponat̄ pena ꝓ cōtuma
cia ⁊ tūc peti possit pena ⁊ res: aut lo
co intēesse. ⁊ tūc tm̄ agat̄ ad intēesse. hec
ibi. In dubio aūt ꝑ̄sumet̄ posita loco
intēesse. ar. l. benigniᵒ. ff. de legi. ⁊ sic ꝓ
cedet distinctio s̄. posita. B. In pe
nis benignioꝛ ē iterꝑ̄tatio faciēda. ar.
ex̄ de reg. iur. l. in penis. li. 6. De penis q̄
apponūtur i sponsalibᵒ ⁊ nō seqt̄ mr̄i
moniū: q̄re. i. sponsalia. §. 12. q incipit.
quid de penis.

PEnitentia p̊ cōit̄. Et
p̊ q̄rit̄
quid est? R. ꝫm Ambᵒ. Pnia
est mala ꝑ̄terita plāgere: ⁊ plāgēda ite
rū nō cōmittere. de pe. dis. 3. in p̄n. Con.
Gregᵒ dicens. Penitē est an̄ acta pctā
flere ⁊ flenda iteꝝ nō cōmittere. Et sic
dicunt Tho. ⁊ Pe. in 4. dis. 14. Diffini
tōes iste date sunt per effectᵒ pnie q̄
diffinit̄ ꝑ duplicē actum. vnuȝ qui est
r̄spectu pcti ꝑ̄teriti. s. ꝑ̄terita mala plā
gere. alteꝝ respectu futuri. s. plangēda
nō cōmittere. ꝑ̄mᵒ ē in re. 2ᵒ inᵒ ꝓposito
. i. vt ꝓponat talia decetero nō cōmittē
Accipitur āt hic fletᵒ cōiter siue ꝓ intīo
ri: siue ꝓ extīori. Et he diffinitōes scd̄ȝ
Tho. cōpletissime sūt. Et ad has redu
cunt̄ alie: vt diffinitio Aug. A. q̄ hēt̄
in li. de pnia. ⁊ de pe. dis. 3. c. pnia. B.
Pnia est quedā dolētis vindicta puni
ens in se qd̄ dolet cōmisisse. Et alia dif
finitio Ambᵒ. Penitētia ē doloꝛ coꝛdis
⁊ amaritudo aīe ꝓ malis q̄ qsꝙ̄ cōmi
sit. Et dr̄ pnia q̄i pene tentio. s. ad puni
endū illicita que sūt cōmissa. A. Idē
in sū. li. 3. ti. 34. q. i. Predicte aūt diffi
nitōes sūt potiᵒ ꝫm effectᵒ ꝙ̄ ꝫȝ eēntiā.
Scd̄m. n. eēntiam vr̄ sic posse diffiniri.
Pnia est vnū de sacramentis ecclie q̊
bn̄ dispositis sꝑ remittūtur pctā. Pro
bat̄ ex̄ de sū. tri. ⁊ fi. ca. c. p̊. §. sacramen
tum. vbi dicit̄. Et si post susceptōeȝ ba
ptismi qsꝙ̄ ꝓlapsus fuerit i pctm̄: per
verā sꝑ pōt pniam reparari. B
Utꝝ de q̊libet pctō possit agi pnia?

℞° ſm Pe. Hec ē dfa ſpūs vniti carni
ꝛ ſepati. qꝛ ille ē ſuſceptibilis pnie iſte
nō ſm Dama. Hinc ē ꝙ d oi pctō com
miſſo a ſpū in carne exñti dū in carne
ē pōt agē pniam. pꝰ ſepatōem nō pōt.
A. Idē in ſū. eo. ti. q. 2. vbi ꝛ addit ſm
eūdē. Sūt tñ pctā qdā de qbꝰ difficiliꝰ
agit pnia: q. ſ. nō ꝯmittūtur ex fragili
tate vel ignorātia obnubilate rōnis ꝑ
carnē: ſed ex malitia. ꝛ iō in his diffici
lius agit pnia. Et ſic ītelligit illd Ma
th. 12°. Qui peccauerit ī ſpm ſcm̄ non re
mittet ei. ꝛc. i. vix remittet. B.

¶ Utꝝ de quolibꝫ pctō debeat eē ꝑpe
tua pnia? ℞° ſm Pe. Pnia pcti extior
nō oꝫ ꝙ ſit ꝑpetua: ſꝫ pnia īterior dꝫ eē
ꝑpetua saltē qntū ad hitū: ſicut de ꝯtri
tōe dictū ē s. ꝯtritio. §. 9°. A. Idē ī ſū.
eo. ti. q. 3. B.

¶ Utꝝ vere penitēs poſſit poſtea morta
liter peccare? ℞°. Poſſet videri ꝙ nō.
Nā ſi peccet vr ꝙ nō fuerit vere penitēs
Inanis ē .n. pnia quā ſeqns culpa ꝯma
culat. ꝛ mlta ſilia de qbꝰ qdā diximꝰ s
in p̄. §. Et oia q hentur de pe. diſ. 3. circa
p̄n. Sꝫ ipa oia nō ad diuerſa tpa: ſꝫ ad
idē tpꝰ quo qs penitet ſūt referēda: vt
ꝯſiderādo lrāꝫ ibi pꝫ. Et ī hoc con. Ray.
mgr ſniaꝝ. Tho. ꝛ Pe. A. Idē in ſū.
eo. ti. q. 4. B.

¶ Quot ſūt actōes pnie? ℞° ſm Ray.
Tres. Pma q fit añ baptiſmū: vt ſi ba
ptizādus adultꝰ ſit. A. i. doli capax:
vt ī. c. tres. de q. ī. vbi ſoli paruuli exci
piūtur q peccare nō pñt. B. Qui ni
ſi peniteat nouā vitā inchoare nō pōt.
Sꝫ ſi peniteat ꝛ baptizet nō tenet ad
exteriorē pniaꝫ. vt s. ꝯfeſſio p̄ §. añplr.
Sꝫ ꝛ ab hac pnia paruuli ſūt īmunes:
ſicut ēt a pctō. Scda actio pnie ē q fit
pꝰ baptiſmū de mortalibꝰ. Tertia q fit
de venialibꝰ de pe. diſ. i. tres ſūt. A.
Idē in ſū. eo. ti. q. 6. B.

¶ Utꝝ añ baptiſmū reqrat pnia? ℞°
ſm Pe. Pnia pōt accipi duplr. vno° ꝑ
ut ē sacrm: ꝛ ſic nō p̄cedit baptiſmū: ſꝫ
ſeqtur. qꝛ baptiſmꝰ ianua ē ꝛ fūdamē
tū oium sacroꝝ. Alio° ꝑut ē vtꝰ. ꝛ tunc
diſtinguēdū ē. qꝛ incptū ē vtꝰ formata
nō reqrit. qꝛ ſic culpa ī tali nō remittet
vtute baptiſmi: ſed incptū ē vtꝰ infor
mis. i. qdā pcti deteſtatio qualis nō ſuf
ficiēs cū ꝓpoſito emēdādi: reqrit vt cā
remouēs ꝓhibēs. qꝛ volūtate remanē
te ad pctm̄ nō eēt hō ſuſceptibilis grē.
A. Idē ī ſū. li° 3°. ti. 34. q. 144. Ad hoc
etiā facit qd nōt ſm eū. Pe. ꝛ Tho. in
ſū. li° 3°. ti. 24. q. 15. B.

¶ Utꝝ pnia tollat totū ratū. i. oēꝫ obli
gatōem ad penā? ℞° ſm Pe. Sicut q
hoieꝫ: ita ꝛ q deū offēdit peccat dupli
cit. p̄ qdē ꝯ eqlitatē amicitie incptū de
bitū effectū nō īpendit. 2° ꝯ eqlitatē iu
ſticie incptū rē vl honorē vl obſequiū
ſubtrahit. Opꝫ g° vtrūqꝫ reſtituē. Et
qꝛ reſtituta amicitia nō ē ꝓpt hꝰ reſti
tuta res ablata. iō pꝰ remiſſionē culpe
remanet reatꝰ pene. Idē Tho. in 4° di.
20. vt. ī. pnia. 2°. §. 4°. A. Idē in ſū. li°
3°. ti. 34. q. 7. B.

¶ Quot ſūt ſpēs pnie? ℞n° ſm Ray.
Tres. Nā alia ē ſolēnis. alia publica.
alia p̄uata. Solēnis ē que fit ī capite q
dragefime cū ſolēnitate q hr diſ. 50. in
capite. Publica vo ē q fit publice: ſꝫ ſi
ne p̄dicta ſolēnitate. Et de his duabus
dicemꝰ. ī. pnia. 3°. Priuata vo q ſecreto
ī ꝯfeſſiōe īponit: de q. ī. pnia. 2° p totū.
A. Pnia p̄uata potiꝰ vr dici illa q qti
die fit ſinglarit: cū qs pctā ſua ſoli ſa
cerdoti ꝯfitet ſm Ray. ꝛ Hoſti. ꝛ in ſū.
eo. ti. q. 15. Et de iſtis ſpēbꝰ pnie nōt ēt ī
ſum. eo. ti. q. 8. B.

¶ Utꝝ pnia hēat ptes: ꝛ q ſūt? ℞° ſm
Pe. Tres ſt ptes pnie. ſ. ꝯtritio cordis.
ꝯfeſſio oris. ꝛ ſatiſfactio opis. Et ſt iſte
qi ptes integrales ſm pfectū eē pnie.
Nā lꝫ ī ꝯtritōe dimittat pctm̄: oꝫ tñ cō
feſſionē ꝛ ſatiſfactōem eē ſaltē ī ꝓpoſi
o. Uñ de his ptibꝰ Chryſoꝰ. Perfecta
pnia cogit pctōrē oia ſufferre. in corde
ꝯtritio. in ore ꝯfeſſio. in ope tota humi
litas. Hec ē fructifera pnia. de pe. diſ. i.
pfecta. Con. Tho. ꝛ Ray. A. Idē ī ſū.
eo. ti. q. 16. B. De ꝯtritōe. hēs s. ꝯtritō
De ꝯfeſſione. s. ꝯfeſſio. De ſatiſfactiōe

.i.satisfactio.

¶ Utrum pctā q̄ p verā pniam sūt dimissa redeāt qñ qs iterum relabit i pctm̄? R°. sm Tho. in 4°. dis. 22. Aliquid pōt redire dupl'r. Uel in se. et sic pctā dimissa nullo mō redeūt q̄tū ad maculā et p ōns nec ad reatū. Uel in suo effectu. et hoc mō pctā dimissa redeūt inq̄tū ex peccatis dimissis aliqd in sequētibus relinquit. Ex h°. n. q hō deū p pctm̄ offendit post remissionē p̄cedētiū pctōrum quādam deformitatē ingratitudis actus seq̄ntis pcti acqrit. et iō dr̄ cōit q redeūt q̄tum ad ingtitudinē. Cō. Pe. Hosti. et alii. A. Jō i sū. eo. ti. q. 143. sm theologos cōit Et addit sm eosdē q lz pctm̄ sequens aggueret ex ingtitudine remissionis p̄orū peccatorum: nō tamē est ita graue sicut oia p̄terita simul. B.

¶ Utrum regrat pnia de pctis p ignorātiā ōmissis? R°. Si ignorātia ē talis q excuset nō tenet. al' sic. De hoc s̄. ignorātia. §. p̄. et 2°. A. Idē in sū. eo. ti. q. 146. B. Et vtrum d̄ veialibus. s̄. pctm̄. 3°. §. 2°.

¶ Utrum regrat pnia d̄ pctis oblitis? R°. sm Pe. Si hō pctm̄ ita ē oblitus q nullo mō rcordet nō tenet ad pniam: nisi i generali. Sz tñ dz p posse laborare vt recordet: et si recordari pōt tenet. Delet ēt p ōfessionē gnālē: ut s̄. ōfessio p̄. §. 12°. q icipit. vtrum p gnālem. A. Idē in sū. eo. ti. q. 147. Et h° casu dz qs penitē nō solū de pctis oblitis i genē: sed ēt d̄ ipsa negligētia ex qua oblitus ē in specie sm Tho. et in sū. eo. ti. q. 19. B.

¶ Utrum debeat eē pnia de pctō origiali? R°. sm Pe. Pnia nō est nisi de aliq̊ actu p̄p̄o et volūtario. Originale autē nō ē factū ppriū: imo nec volūtarium volūtate. s. exñte in ip̄o sz in alto. Et iō de eo nō regrit pnia. Regrit tñ displicētia in adulto ōsiderāte illō. Jō Tho. i 4°. di. 17. A. Idē i sū. eo. ti. q. 148. B

¶ Utrum aliqs i fine vite possit penitē? R°. Diuina grā nulli se subtrahit faciēti qō in se ē. Uñ hō q̄diu hz vsū liberi arbitrii pōt se ad grām p̄parare dolendo de p̄terito et pponēdo cauē de futuro. Uñ de pe. dis. 7. in p̄n°. dr̄. Tp̄s pnie ē vsq; ad vltimū articulū vite. Unde et Leo papa. Nemo ē desperādus in h° corpe ōstitutus: qz nōnunq̄ qō diffidentia etatis differt: ōsilio maturiore pficit. A. Hoc hr̄ de pe. dis. 7. c. p̄. B. Sz tñ piculosū et dubiū ē q illud vltimū tp̄s expectet. Uñ et ibidē subdit sicut Aug' scribit. Si qs positus i vltia necessitate sue egritudinis pniam accipit fateor. nō negamus qō petit: sed nō p̄sumimus qz bñ hic exit. Pniam dare possū securitatē aūt dare nō possū. Et sequit .i. Nullus expectet qñ peccare nō pōt. Et iterum. Quē sero penitet oz nō solum deū timē iudicē: sz et iustū diligē: nō tātū penā timeat: sz anxiet p glā. Et multa silia ibidē. A. Hec hēntur de pe. dis. 7. si qs positus. et c. nullus. Et idē qō i h°. §. nōt in sū. eo. ti. q. 159. sz Tho. et Pe. Et addit sz Al. et Ray. q ratū ē q ex caritate qs in extremis pēiteat. B et .i. tali casu qlibet sacerdos pōt absoluē: vt s̄. absolutio p̄. §. fi. A. Et ibi de h° lati' in additōe. B. et absolutio 2°. §. 2°. et s̄. confessio 3°. §. 4°. v. 7°. tpe. Et de hoc casu hēs. .i. pnia 2°. §. plt. Nec tali ē pnia iponēda sz inotescēda. 26. q. 7. c. p̄. A. Et ibi subdit. Et cū amicorum orōibus et elymarum studiis pōdus pnie subleuandū si forte migrauerit: ne obligati et a cōione et ōsortio venie fiant alieni: a q̊ piculo si diuinit' ereptus ōualuerit penitētie modū a sacerdote sibi ipositum diligenter obseruet. B.

¶ Quid ē in pnia sacramētū? qd res? R°. sm Tho. et Pe. in 4°. dis. 21. In sacro pnie exterior pnia ē sacrm̄ vt signū tm̄ .s. interioris pnie. Et ē ibi actus penitētis q̄i mātle. Actus aūt sacerdotis .s. absolutio q̄i formale. Pnia v̄o interior seu cōtritio put iniūgit pnie exteriori saltem i pposito ē ps sacri et est res et signum. A. Non aūt put ē actus v̄tutis p se sm eosdē. et in sū. eo. ti. q. 179. vbi hec nōnt B. Res qdē pnie exterioris ē signum remissionis pctōrum: remissio aūt peccatorum est res tm̄. Satis cō. Ray. Pnia v̄o

non valet nisi restituat ablatū: vt. i. re
stitutio p̊. §. fi.

PEnitentia 2°. s. illud qđ sacē
dos iponit penitēti in ɔfessiõe
Quid g° cū sacerdos dicat penitēti i cō
fessione. qcqd boni feceris sit tibi in re
missionē peccatoꝝ? R° ꝫm Tho. in quo
dā quolibet. Hic ē q̄druplici ɔsiderati
one vtēdū. p̊. n. ɔsiderādū ē ꝙ pctōꝛ est
debitoꝛ satisfactōis duplr. Uno° ex in
iunctõe sacerdotis. Alio° ex ipo pctō cō
misso. Uñ si ɔtingat ꝙ sacerdos mino
rē satisfactōem iponat q̄ꝫ reqrat culpa
residuū exoluet aut hic aut i purgato
rio. Si ꝟo maiorē iniūgat: nihilomin⁹
penitēs tenet facē qđ sibi iniunctū est
si adsit facultas. 2° ɔsiderādū ē ꝙ opus
qđ qs facit ex iniunctõe sacerdotis du
plicit valet penitēti. Uno°. s. ex nā opis
iniūcti. Alio° ex vi clauiū: ita ꝙ ex his
ampli⁹ valet ad expiādū pctā q̄ꝫ si ꝓpo
arbitrio idē facēt. 3° ɔsiderādū ē ꝙ satis
factio ad duo valet. s. ad expiatōeꝫ cul
pe p̄terite: ꝛ ad cautelā future. 4° con
siderādū est ꝙ sacerdos pōt penitenti
satisfactōem iniungē: vel ex ꝓpo arbi
trio: vel ex consilio alieno. ꝛ ita ēt arbi
trio ipsi⁹ penitētis: vt si dicat sacerdos
Facias hoc si potes ꝛ si nō potes facias
hoc. Silr vr cū sacerdos dicit. qcqd bo
ni fecer] sit tibi in remissionē peccatoꝝ
qꝛ. s. grauis pnia eēt ei iniūgenda: que
tñ ei indicari dꝫ. Et dicēdo p̄dicta ꝟba
illa q̄ penitēs p̄ter iniūctōem exp̄ssam
facit accipiūt maiorē vim expiationis
culpe p̄terite ex illa gnāli iniūctõe. vñ
p̄dicta ꝟba laudabilit solēt dici. Et q̄ꝫ
tū ad hoc satisfactio ē sacr̄alis inq̄ꝫtuꝫ
ꝟtute clauiū est culpe ɔmisse expiatia
lꝫ nō hēat maiorē vim ad remediū con
tra culpā futurā. A. Idē in sū. li. 3°. ti.
34. q. 110. Et eadē rõe Ray. ꝛ Hosti. vt
ꝛ ponit eo. ti. q. 108. dicunt ꝙ caut⁹ ꝛ di
scret⁹ sacerdos post iniūctā pniam di
cat penitēti ꝙ oīa bona q̄ fecerit: ꝛ oīa
mala que sustinuerit ei ꝓficiāt ad salu
tē. ꝛ p pnia hec oīa iniungat. B.

Que pnia ē p pctis singulis iniūgē
da? R°. Pro q̄libet pctō mortali eēt re
gularit septēnis pnia iniūgēda. 33. q. 2.
Hoc ip̄m. ꝛ. §. se. 22. q. i. p̄dicandū. A.
Ibi hoc nōt in glo. Et vt nōt in sū. eo.
ti. q. 125. h⁹ rei duplex est rō. Una qꝛ p̄ci
pit dñs Nūeri. 12°. Mariā sororē Aarō
lepra ꝑcussaꝫ poni extra castra ꝑ septē
dies: vt in dicto. c. hoc ipꝫ. Et sic accipit
dies p āno. Alia ꝟo rō ē: vt sicut ꝑ pec
catū septiformē spūs sancti grāꝫ ami
sit: ita ꝑ septēnē pniaꝫ grāꝫ r̄cuꝑet. Et
ista pnia vr agēda vtplurimū in ieiu
niis. vt. 32. q. 2. §. hoc quanq̄ꝫ. ꝛ ex̄ de fur
tis. siqs ꝓpter. B. Et ista septennis
pnia magis vl min⁹ aspera dꝫ imponi
ꝓut maioritas vel minoritas crimis ꝛ
circūstantiaꝝ exposcūt: qꝛ apud deum
magis valet mortificatio vitioꝝ q̄ꝫ ab
stinētia ciboꝝ: de pe. dis. i. mensurā. A.
Et iō mag] ɔtrito minoꝛ pnia est iniun
gēda: vt ibi. B. Sꝫ hodie oēs pnie sa
cerdotis arbitrio taxāde sunt cōsidera
tis circūstantiis ꝑsonaꝝ ꝛ ɔditionū. 26.
q. 7. tꝑa. ꝛ dicto. c. mēsurā. ex̄ eo. ꝺs qui.
A. Con. glo. in dicto. c. tꝑa. s. ꝙ hodie
pnie sūt arbitrarie. ꝛ notat dñs An. de
bu. in dicto. c. si qs ꝓpter. Et nōt ēt i sū.
eo. ti. q. 125. vbi ēt nōnt multiplices. pe
nitētie q̄ spālib⁹ pctis sūt statute. B

Sacerdos sꝑ dꝫ iniungē pniam per
ɔtrariū pctō: vt suꝑbo iniūgat humilem
orõem. auaro elynaꝝ largitōem. accidi
oso peregrinatōem seu laborē. guloso
abstinētiā. luxurioso carnis maceratio
nē. ꝛ qñq̄ꝫ loci mutatōem: vt dis. 81. va
let. 15. q. i. mulier. Tñ sꝑ cauē dꝫ ne per
pniam quā iniungit alteri p̄iudicium
faciat: vt viro in p̄iudiciū vxoris ꝛ fa
milie: aut seruo in p̄iudiciuꝫ dñi ꝛ hi⁹.
A. vel ꝙ ex pnia seqnat aliquod scā
dalū seu periculū spūale vel corꝑale.
ar. c. officii. ex̄ de pe. ꝛ re. Et p̄sertim vt
sit pnia que ꝟisilr fiat: ne penitens no
uis laqueis inuoluat. qꝛ omittendo pe
nitētiā mortalr peccaret ꝫm Scotum
. 15. dis. q̄rti sniaꝝ. B.

Utrꝝ penitēs cōpleta pnia sit totalr
absolutus? R° ꝫ Tho. i 4°. dis. 20. Siue

ſacerdos pniam iniũgat diſcrete: ſiue
non: ſp remanet reat⁹ ad penã eiuſdez
q̃titatis. Et iõ ſi eã hic nõ implet i pur
gatorio exigeť. Non tñ ſeqtur ꝙ ꝓpť
hoc ↄfeſſor peccet ſp ſi minorẽ pniam
iniungit: tũ qꝛ nõ põt determinate q̃ti
tatẽ pene cognoſcẽ: tũ qꝛ qñq; ẽt ex in
duſtria minorẽ penã iponens plus ꝓ
deſt penitẽti qui forte magnitudie pe
ne poſſet a pnia peragẽda ipediri. Et
iõ confeſſor negligit min⁹ dãnũ: vt ma
ius euitet. ꝛ iteꝝ qꝛ paulatim cõfortať
i penitẽte diuin⁹ amor ad pſa pnie opa
pagẽda. Con. Pe. s̃. pnia p̊. §. 7º.

¶ Utrꝝ ſacerdos poſſit ↄmutare pniaz
quã iniunxit? R̷º ſm Ray. Credo breui
ter ꝙ ſic. dũ tñ diſcrete ꝛ ꝓpť cãm ꝛ cir
ca ſubditos ſuos. alr̃ nõ. diſ. 82. p̃ſbyter
Et hoc exponẽs Guil. dicit. ꝙ ille idẽ q
iniunxit aut ſucceſſor ei⁹ aut ſupior ſi
ẽ ordinari⁹ iudex penitẽtis pñt pniam
cõmutare vel relaxare. Si ṽo ſit alius
ↄfeſſor a quo ↄmutatio petiť. qꝛ de pa
ri ãbo curã vni⁹ hñt vel duo epi i quo
rum epatibus penitens domiciliũ hẽt
Hic dicẽdũ ꝙ ſi pnia fuit publica req
ri debet ↄſenſus p̃mi qui dedit eaz ne
ſcandalizeť. Dico ſi de facili poſſit req
ri ꝛ maxime ſi penitens iaz publice in
choauit pniam. Qđ ſi non de facili poſ
ſet requiri aut ſi pnia fuit occulta pote
rit ſecũd⁹ cõfeſſor ↄmutare vel relaxa
re. A. Idẽ in ſũ. eo. ti. q. 133. vbi ẽt ad
diť ſm eũ. Guil. ꝙ quo ad dictã relaxa
tõem ꝛ cõmutatõem archiep̃s videtur
ordinari⁹ quo ad foꝝ pniale ſubditorũ
ſuffragãei ſui. Et pꝫ ꝑ hº qꝛ archiep̃s ꝑ
ꝓuĩciã ſuã r̃miſſionis lr̃as cõcedẽ põt
gnãles. ex̃ de pe. ꝛ re. noſtro. Certum ẽ
aũt ꝙ nullus ep̃s põt facẽ remiſſionẽ:
niſi ſubditis ſuis ꝛ aliis de voluntate
p̃latorũ ſuoꝝ: ex̃ de pe. ꝛ re. ꝙ aũt. Ergo
ſubditi ſuffraganeoꝝ quo ad hoc ſunt
ſubditi archiep̃i q̃uis ipſe quo ad foꝝ
contentioſum non ſit ordinarius niſi i
caſib⁹ expreſſis a iure. hec ille. Idem
quoq; videtur quo ad foruz pniale vt
non ſit ordinarius niſi in expreſſis cuz
non poſſit confeſſiones ſubditoruz ſuf
fraganeorũ ſuorum audire niſi dũ vi
ſitat ꝓuinciam: vt in. c. ꝑpetuo. ex̃ de
cenſi. li. 6º. B.

¶ Utrꝝ inferior poſſit relaxare pniam
iniũctã a ſupiore? R̷º ſm Guil. Si pe
nitẽtia iniuncta eſt in tali caſu de q̊ ab
initio poterat inferior pniam iniungẽ
poťit ꝛ relaxare ꝛ ↄmutare niſi ſupior
reſeruauerit ſibi talẽ relaxatõem vel
cõmutatõem. ar. ad hoc. 50. diſ. accedẽs
ꝛ. 33. q. 2. latorẽ. ꝛ in gloſis vtriuſꝫ capłi
Si ṽo pnia iniuncta eſt in caſu reſua
to ſupiori non poterit inferior relaxa
re vel cõmutare abſq; licentia eius q
iniunxit niſi vrgeat neceſſitas aut ſua
deat vtilitas. Pium eſt. n. iterp̃tari ꝙ
ſupior i his caſib⁹ cõceſſerit iferiorib⁹
ptãtem cõmutãdi vel relaxandi. A.
Idẽ in ſũ. eo. ti. q. 134. Aduertẽdum tñ
ꝙ qñcunq; alius ſacerdos ab eo qui in
iunxit pniam vlť facẽ iſtã cõmutatõez
vel relaxatõem videť ꝙ nõ debeat fa
cere niſi examinata cã ꝓpter quã pnia
iniũcta ẽ penitenti: vt dicit Ray. vt et
pꝫ in precedenti. §. ne ſequens min⁹ be
ne factum tollat p̃cedens maturi⁹ ge
ſtum. Propter qđ non videť poſſe fie
ri niſi fiat noua cõfeſſio vł gnãlis ſi pe
nitẽtia cõcernit oĩa peccata: vel pticu
lar ſi reſpicit ꝑticulare pctm̃: niſi for
te ſit euidẽs penitentẽ non poſſe facẽ
iniunctam ſibi pniam. B

¶ Quid ſi qs dicit ſe penitẽ ſꝫ nõ vlť
ſubire onus pnie: dicẽs ſe teneꝝ ꝛ hi⁹?
R̷º ſm Ray. Sacerdos debꝫ talem in
ducẽ ſicut põt vt paratus ſit ad implẽ
dã pniam. A. qꝛ alr̃ ſine iſta diſpoſiti
one nõ videť in ſtatu ſalutis: cũ ad hº
obligeť. ex̃ đ pe. ꝛ re. omnis. B. Oſtẽ
dẽdo magnitudinẽ pctõꝝ ꝛ quanta bo
na amiſit ꝓpter illa: que oĩa recupera
bit ꝑ pniam. ꝛ finaliť cuꝫ volũtate ſua
imponat ei talem pniam quam ṽiſi
miliť poſſit portare ne deterius contin
gat ei pniam violãdo. Ad hº aũt preci
pue laboret vt pctõruꝫ cauſas ꝛ peccã
di occaſiones remoueat. qꝛ ſm Aug.

Satiffacere ē peccatoꝝ cās excidē: nec eoꝝ ſuggeſtionib᷒ aditū indulgere. Et ſi ſacerdos nō pōt gaudē ꝺ oimoda ei᷒ purgatōe: gaudeat tñ qꝛ ipm liberatū a gehēna ad purgatoriū mittit. Et ſic dicit Hoſti. nullaten᷒ dꝫ ſacerdos permittē peccatorē deſperatū recedē. 26. q. 6. ſi pſ byter. Sed poti᷒ iponat vnuꝫ pr̄ nr̄ vel aliqd leue. Et ꝙ alia bona q̄ fecerit: ⁊ mala que tolerauerit ſint ei i pnia. A . Hoc dictū Guil. ſed potius fuit Ray. Et ſubdit. Mādat tñ ei ꝙ id qꝺ min᷒ agit h̄ cōplebit i purgatorio: vt in ſū. eo. ti. q. 135. vbi hec nōnt. B . Cō. Tho. i 4.° diſ. 19. A . Cō. ēt glo. Ray. Et addit. Conſulo ꝙ ad vitādā inobedientiā ⁊ trāſgreſſionē talib᷒ nulla aut parua ſatiſfactio iniungat ſub p̄cepto ⁊ ꝙ ꝯcedat eis ꝙ liceat ieiuniū ſibi iniunctū vl̄ orōes aut elꝫnas: aut q̄cūqꝫ alia ſibi iniuncta redimē cū voluerit. Con. Inno. vt in dicta. q. 135. ad fi. B.

Quid ſi ſacerdos credit ꝙ ꝯfitens nō faciat pniam. vide ſ. ꝯfeſſor 2.° §. p̄. A . ⁊ ibi lati᷒ in additōe. B . Aut qd de illo qui nō vult ⁊ dicit ſe n̄ poſſe abſtinē a pctō. vide ſ. ꝯfeſſio p̄. §. 2.°

Quid de penitētib᷒ i extremis vl̄ ēt in ſanitate ⁊ nō cōplent h̄ pniam? R.° ſm Ray. Tanta poſſet eē ꝯtritio ꝙ ſufficēt ad delēdā oēm penā: ita ꝙ aliqs talis ſtatim euolaret ad celū: vt pꝫ de latrōe Luc. 24.° Si tñ min᷒ ſufficiēs ē ꝯtritō l̄ pnia: purgabit igne purgatōii vñ ⁊ ꝺ talib᷒ dic̄ Aug᷒. Et ſi ꝯuēſ᷒ vita viuat ⁊ nō moriat. tñ nō ꝓmittim᷒ ꝙ euadat oēm penā. Nā p̄us eſt purgandus igne purgatōis q in aliud ſeculuꝫ diſtulit fructū ꝯuerſionis. de pe. diſ. 7. c. vlt. circa fi. A . Poti᷒ vr̄ i. §. fi. B. Et eādē ſniam ponit Grego᷒. 25. di. q̄lis De qōne iſta hēs ēt ſ. pnia p̄. §. plt. De purgatorio quoqꝫ. i. purgatoriuꝫ. A . Idē in ſū. eo. ti. q. 162. B.

Utꝝ pena mortis diminuat aliquid de pena ꝓ pctō debita? R.° ſm Tho. in 4.° diſ. 20. Mors nālis ē pena ꝯſequēs originale pctm̄ ⁊ q̄i iam in nāꝫ v̄ſa. Et iō ꝑ mortē nālē nō purgat aliqd ꝺ peccato actuali: ſed ꝑ illatā mortē bn̄ pōt purgari. Uñ ſi aliqs mortē illatā patiēter ſuſtineat etiā ſi ꝓ aliis crimib᷒ ſit illata valet ad diminutōem pene ⁊ ad liberatōem etiā a tota pena ſm quantitatē culpe ⁊ patientie ⁊ ꝯtritōis. A . Idē in ſū. eo. ti. q. 163. B . Ad p̄dictaꝫ mām pnie pōt ꝑtinē. i. ſatiſfactio ꝑ totū. Et de ſacerdote qui ꝓ miſſis iniūct] pecuniā recipet. vide ſ. obligatio. §. fi.

PEnitētia 3° . ſ. de penitētia ſolēni ⁊ de publica.

Et quidē pnia ſolēnis nō ē hodie in vſu. Et iō breuit ſciendū ꝙ dꝫ fieri cū illa ſolēnitate et modo q habet diſ. 50. in capite. ⁊ impōitur tm̄ ab epo vel de ei᷒ mādato. A . ſ. ab alio inferiore ſacerdote: vt in ſū. li.° 3.° ti. 34. q. 8. vbi hec nōntur ſm Ray. ⁊ Hoſti. B . Et dꝫ imponi ꝓ crimine publico ⁊ vulgatiſſimo qꝺ totā vrbeꝫ vel aliū locum cōmouerit. 26. q. 6. c. vlt. Itē nō dꝫ imponi clerico niſi depoſito: qꝛ nec laic᷒ q ſemel egit eā debet poſt ea ꝓmoueri: nec clīcus dꝫ poſtea miniſtrare. diſ. 50. confirmādū. ⁊ c. illud. ⁊ c. alienū. ⁊ c. ex penitētib᷒. Et de hoc dcm̄ eſt ſ. ordinādus. §. 14.°

Utꝝ aliqs poſſit cogi ad ſolēneꝫ pententiam? R.° ſm Ray. Si crimē ſit magnū ⁊ publicū ⁊ ſcandalū mouerit poterit quis cogi ad ſolēuē pniam. ſꝫ ⁊ ꝓ occulto crimine ſi penitēs voluerit imponi pōt: alit non. ar. de cōſe. diſ. 3. ꝺ penitētibus. A . Idē in dicta. q. 8. ſꝫ Hugo. ⁊ Tho. B.

Utꝝ ſolēnis pnia poſſit iterari? R.° ſm Ray. Nō. de pe. diſ. 3. reꝑiunt. Sed alia quelibet penitentia ſiue publica ſiue p̄uata poteſt ⁊ debet iterari q̊tiēs hō peccat. de pe. di. 3. ſepties. ⁊ c. adhuc inſtāt. Quare aūt pnia ſolēnis nō itat aſſignat Tho. in 4.° diſ. 14. tres rōnes. Prima ne ex iteratōe vileſcat. Scđa qꝛ figura ē expulſionis hois de ꝑadiſo que tm̄ ſemel facta ē. Tertia ē qꝛ ſolenizatio pnie eſt q̄i q̄dā ꝓfeſſio ꝑpetuo

pniam suadi. Et io iteratio solennitati
obsistit. A. Idē i sū. eo. ti. q. io. vbi ēt
addit s3 glo. Ray. z Pe. q pnia solēnis
iterat si est consuetudo. B.

Utrū qn iponit pnia publica itelliga
tur peccati reuelatō? R° sm Tho. i 4°
dis. 14. Nō reuelat ppt hoc q̄uis suspi
tio oriat illū aliqd enorme cōmisisse.
Nō. n. culpa p certo scit ex pena: qr et
qn3 aliqs facit pniam p alio: sicut legi
tur i vitis patrū de qdā q vt sociū suū
ad pniam puocaret: ipe cū eo pniam
egit. A. Idē in dicta. q. 8. B.

S3 que ē pnia publica? R° s3 Ray.
Publica dr qn3 illa solēnis de qua ia3
hic dcm̄ ē s. §. p̄. z seqntib⁹. S3 z ppe il
la dr publica que fit in publico: nō tn̄
cum p̄dicta solēnitate: vt cū iniungit
peregrinatio p mūdū cū baculo cubi
tali z cū scapulari. z hi⁹. Posset hāc im
ponē qlib3 sacerdos pꝛochiāo suo. A.
nisi ɔsuetudo ɔ̄ria sit i aliq̄ eccl'a: vt in
sū. eo. ti. q. 12. sm eūdē q ēt addit. Item
nō d3 imponi cl'ico nisi deposito: nec d3
iponi nisi p crimie enormi z māifesto.
Et cō. Hosti. z Gof. Tho. vo dicit q ta
lis pnia publica: s3 nō solennis ēt cl'ico
posset iponi qn crimē ē publicū. Et cō.
glo. 28. di. p̄s b3. z ex̄ de pe. z re. q̄s tū. B.

Ubi p sedē ap'licā imponit pnia pu
blica? R° s3 Guil. duran. Pniam publi
cā sedes ap'lica nō inducit nisi i eo loco
vbi ē curia Romana: z tūc tm̄ p enoꝛ
mib⁹. Pniarii. n. pape faciūt tales de
nudatos triduo aut plus aut min⁹ ice
dere p oēs eccl'ias ciuitatis vbi ē curia.
z postea remittūt ad suos ep̄os vt ɔsi
deratis circūstantiis eis indicēt pnia3
salutarē. l3 qdam ribaldi p questu fin
gāt sibi tales pnias a sede ap'lica iniū
ctas falsas pniarioꝝ lr̄as oñdētes. A.
Idē in dicta. q. 12. B.

Que cā est q dē aliq̄ pnia publica
R° sm Tho. i 4° dis. 14. Quadruplex
ē cā. p̄ vt pctm̄ publicū publicam hēat
medicinā. 2° qr maxia ɔfusione ē dign⁹
q ġuissimū scelus cōmisit. 3° vt sit alus
ad terrorē. 4° vt sit exēplū penitēdi z
nō desperādi eis qui grauib⁹ detinent
A. Idē in sū. eo. ti. q. 13. B.

Utrū p quolibet pctō māifesto tene
tur hō manifestare pniam? R° sm Al.
Nō o3. sed q scandalizauit icōi tenet q
dē ad oñsionē boni exēpli: ita q p̄sumi
debeat eū de p̄teritis pniam egisse: z
sufficit. A. Idē in sū. eo. ti. q. 14. B.

PEnitētia i iu° . s. impe
dita vl
falsa. Que sūt ipeditiua pnie
R° sm Hosti. z Ray. Multa sūt: s3 int
alia q̄tuoꝛ p̄ncipaliter. s. pudoꝛ. timoꝛ.
spes. z desperatio. Primū igit impedi
mētū ē pudoꝛ ɔfitendi: de quo dictū ē
s. ɔfessio p̄. §. pl't. Scōm impedimētu3
ē timoꝛ. s. cū qs timet ne possit ferre pe
nitētiā. Cōtra quē sunt tria r̄media cō
siderāda. s. pn̄tis pene modicitas. leuitas
z breuitas. Et ecōtra future pene imē
sitas. acerbitas. z eternitas. Tertiū im
pedimētū ē spes. z hec ē triplex. s. spes
diu viuēdi. A. Et ɔ̄ istā z seqntes sūt
auctoꝛitates q̄ subdūtur. B. i. Thes
sal'. 5°. Dies dn̄i sicut fur i nocte ita veni
et. Itē spes tp̄ales diuitias acqrendi.
Luc. 12°. Anima mea reqesce. bibe. z co
mede. zc̄. Itē spes miam ɔseq̄ndi. Con
tra illud Eccl'. 5°. Ne dicas miseratio d̄i
magna ē. multitudis pctōꝝ meoꝝ mi
serebit. Mia. n. z ira ab illo cito pxiat.
Quartū impedimētū ē desp̄atio. z hec
ē duplex. s. desperatio venie. sicut dixit
Cayn Gen̄. 4°. Maioꝛ ē iniqtas mea q̄
vt veniā merear. ɔ̄ qd ē illud psal'. Mi
sericoꝛdia. n. ei⁹ sup oia op̄a ei⁹. A. Et
iteꝝ. Mia dn̄i plena est terra. ps. 32°. cu3
multis silib⁹. B. Itē desp̄atio perse
uerātie: ɔ̄ qd ē illud v̄bū dn̄i Math.
18°. Nō dico tibi vsq3 septies: sed vsq3
septuagies septies. de pe. dis. 3. septies.
z. c. adhuc instant. Pn̄t ēt z alia ipedi
mēta assignari. Primū ē alleuiatō cul
pe p̄pe. Scōm ē aggrauatio culpe ali
ene z maxime maioꝝ. Tertiū ē multi
tudo peccantiū. A. S3 nō min⁹ arde
bunt q cū m'tis ardebūt. z. q. i. multi. i
fi. B. Quartū ē ɔsuetudo peccandi.

V5

Quintũ elatio cordis. Ultimũ delecta
tio pcti A .De his ipedimẽtis latius
dr̃ i sũ.eo.ti.q.195. B .Que q̃dẽ q̃ nõ
ad casus: sꝫ ad ꝑsuasiones ꝑtinent p̃di
catoribus derelinquo.

¶ Que sit pnia falsa? R. Falsa dr̃ cũ
ſpretis p̃l'ib⁹ de vno solo pnia agit. aut
cũ sic agit de vno vt nõ discedat ab a°.
Uñ ⁊ scriptũ ẽ. Qui totã legẽ obserua
uerit: offẽdat ãt i vno fact⁹ ẽ oĩuꝫ reus.
Jac.2°. ſ. q̃ꝫtũ ad vitã eternã. Sicut.n. si
pctĩs oĩb⁹ eẽt inuolut⁹: ita si in vno tm̃
maneat eterne vite ianuã nõ intrabit.
Hẽntur hec de pe.dis.5.c.fi.

P Ercutere siue verberare

berare. vtꝝ liceat? R. sꝫ Tho.
scd̃a scd̃e.q.65. Nocumẽtũ alicui infer
re non licet nisi ꝑ modũ pene ꝓpt̃ ma
litiã. Nullus aũt iuste punit aliquẽ ni
si sit ei⁹ iurisditiõi subiect⁹. ⁊ ideo ꝟbe
rare aliquẽ nõ licet nisi hẽnti ptãtem
aliquam sup illũ. Et quia filius subdit
ptãti patris ⁊ seruus ptãti dñi: licite
potest pater verberare. filium ⁊ domi
nus seruum causa correctionis ⁊ disci
pl'ine. A .Idem in sum.li°.3°. ti.10.q.2.
Ista aũt correctio ⁊ ꝑcussio debet esse
moderata: ex̃ de sen.exco.cũ volũtate.
.§.fi. ⁊ s̃.correctio p̃.in pñ°. Itẽ eps̃ nul
lũ dꝫ suis manib⁹ ꝟberare.86.dis.nõ li
ceat. B .Eãdẽ q̃õem ꝑtractat Ray.
⁊ q̃i eodẽ modo determinat dicẽs sic.
Qñ ꝑcussio siue verberatio fit aliq̃ñ
ex malitia vel odio. Et hec ẽ pctm̃ mor
tale: ⁊ in cl'ico inducit depositõem.45.
dis.c.p̃.⁊.c.eps̃m. Qñq̃ꝫ ꝟo fit ex carita
te vt cã correctõis. Et hec in oĩb⁹ hñti
bus ptãtem ẽ licita i suos subditos.35.
dis.añ oĩa.45.dis.cũ brũs. Eps̃ tñ nemi
nẽ dꝫ suis manib⁹ ꝟberare.86.dis. non
liceat. sed põt ꝑ aliũ.5.q.5.illi qui. Et si
ꝟberãdus ẽ cl'icus nõ dꝫ eũ ꝟberare ꝑ
laicũ. Al'tã eps̃ q̃ꝫ ꝟberãs incidẽt i ex
cõicatõem. ex̃ de sen.exco. vniuersitati
vt dictũ est s̃.excõicatio 2°.§.2°. nisi cleri
cus eẽt incorrigibilis: vt ibi dicit. A .
Idẽ in sum.eo.ti.q.1. B.

¶ Qua de cã cleric⁹ corrigẽdus possit
verberari? R° sm̃ Ray. Pueri in mio
rib⁹ ordinib⁹ ẽt ꝓ minorib⁹ culpis lici
te verberant. maiores verberari non
debent nisi ꝓ maioribus criminibus.
dis.45.cũ brũs. Porro regulares scd̃ꝫ
regulas suas subiiciũtur ꝟberib⁹ etiã
ꝓ leuib⁹ culpis: ar. ex̃ de appel. rep̃hen
sibilis. in fi. ex̃ de simo. ꝑ tuas. ex̃ de ac
cu. qual'r. in fi. Sꝫ nõ vsq̃ꝫ ad sanguineꝫ
vt s̃.disciplina. De mã ꝑcutiẽtiũ cl'icos
satis hẽtur s̃.excõicatio 2°. Quõ percu
tiẽti vnã maxillã p̃benda sit altera. s̃.
patientia.§.fi.

P Eregrinus p°.

cõiter Ad
quẽ pertinet defensio ꝑegrio
rũ? R° sm̃ Ray. Oẽs peregrini defẽdi
debẽt ab eccl'ia. ⁊ quicũq̃ꝫ eos i reb⁹ vl'
ꝑsonis offenderit nisi admonit⁹ satis
fecerit excõicet.24.q.3.siquis romipe
tas. ⁊ duob⁹.c.se. ex̃ de treu. ⁊ pace. ino
uam⁹. ex̃ de ꝑegrinãtib⁹. ꝯquerẽte. A.
Idẽ in sum.li°.p̃.ti.8.q.87. B

¶ Quid de reb⁹ ꝑegrinoꝝ qui moriun
tur in via? R° sm̃ Hosti. Quicunq̃ꝫ ac
ceperit peccat mortalit̃: nisi ea intẽtõe
accipiat vt r̃stituat heredi: nec excusa
tur aliq̃s statuto. ꝯsuetudine vel p̃ce
pto. sicut de naufragis dictũ est supra.
naufragus. A .Idem in sum.li°.2°. ti.
5.q.27. B.

P Eregrinus 2°.

quã tum
ad cl'icos. Qui dicuntur cl'ici
peregrini? R° sm̃ Ray. Peregrini cl'i
ci pñt large appellari oẽs qui non sũt
de ep̃atu ordinantis. Nã nullus talis
siue cl'ic⁹ siue laic⁹ põt recipi a tali ep̃o
ad dignitatẽ vel ordines: vel alia eccl'i
astica sacra. dis.71. per totũ. ⁊ sp̃aliter i
.c.p̃mat⁹. ex̃ de ꝓcb̃.c.2°. ⁊ 3°. A .Hu
ic tñ iuri derogatũ est hodie per ꝯ̃riaꝫ
ꝯsuetudinẽ: cũ quotidie cl'ici vni⁹ dio
cesis bñficient ab ep̃is aliaꝝ dioceſuꝫ
sine litteris dimissoriis sui ep̃i sm̃ glo.
Ray. ⁊ Ul. vt in sũ.li°.3°. ti.21.q.1. B .
Sed de ordinib⁹ hẽs s̃.ordinator.§.6°.
⁊ 7°. Instituũ ꝟo bñ pñt in eccl'iis etiaꝫ
ex̃nei ep̃i ⁊ ab abbatib⁹ vel iferiorib⁹

prelatis de consensu ⁊ dispēsatione ipsius epi. A .Cū litteris tamē sui epi: vt in iurib⁹ s̄.allegatis. B .Al' non. ex̄ eo.c.fi.⁊ ex̄ de insti.ad decorē.

¶ Quare ꝑegrini ⁊ ignoti repellūtur a ꝓmotōe? R̄ſ: ſm Ray. Duplex est cā. Una q2 nō licet epo ponē falcez i messem alienā subditum alterius ordinādo.71.dis.per totū.6.q.3.c.fi. Scd̄a causa est q2 tales qn̄qꝫ solēt esse criminosi infames.irregulares.vel excōicati.et qn̄qꝫ mētiūtur se hr̄e ordies cū nō habeant: vel ples hēre q̄3 habeant.dis.98. afros.19.q.2.due. Et nō ꝙ cl'icus hn̄s ecclesiam: nec peregrinari pōt sine licentia epi.de cōse.dis.5.non opꝫ. ex̄ de voto magne. A .Con. Hosti.⁊ Ul. vt in sum.eo.ti.q.2. B.

¶ Qn̄ cl'ici peregrini debeant ad celebrandū admitti? R̄ſ ſm Ray. Si tales ignoti cl'ici volunt publice celebrare pplo admittunt cum gnqꝫ sigillis eporum.98.dis.c.p̊.⁊.2°.ex̄ eo.c.p̊.⁊ hoc si sigilla sunt ignota. A .Et h° casu tales peregrini debēt in suspensione aliquāto tpe hēri: in quo pleni⁹ de actib⁹ iporū pateat.ex̄ eo.c.p̊. B .Al' sufficeret sigillum sui epi tm̄.dis.71.ꝓmatus.19.q.2.due.⁊ multo magis sufficēt aplice sedis madatū: ex̄ de cle.nō resi.tue. A .Melius in.c.fraternitati.eo.ti. B. Si ꝓo vellēt in secreto ex ꝺuotōe celebrare tolerari pn̄t.ex̄ eo.tue. Et est rō scd̄z Hosti.q2 in publica celebratōe posset eū mouere ad celebrādū gl'ia humana vel lucrū. Sec⁹ si in secreto. Itē q2 i publico cōe malū posset incidē.s.si non ordinatus celebraret: sed in secreto non ꝓtit in periculū nisi soli⁹ celebrantis. A .Idem in sum.eo.ti.q.3. B.

¶ Sed q̄re recipiūtur tales cū gnqꝫ sigillis ignotis cū ignota nō faciāt fidē? R̄ſ ſm Ray. Quia nō ita de facili posset ꝯmitti falsitas in gnqꝫ sicut i vno. Et addit Ioh̄.ꝙ nisi aliq̄lis noticia habeatur de sigillis non est eis credēduꝫ A .Cō.Ul.⁊ Hosti.vt i sū.eo.ti.q.4. B. Sed ⁊ addit Ray. Cū sigillis sufficeret vnus testis. A .Hoc fuit dictū Hosti.qui etiā addit ꝙ sufficēt etiā si hēretur noticia vni⁹ de gnqꝫ sigillis: vt in dicta.q.4. B .Ita tn̄ ꝙ ſm Inno.et Hosti.si ex receptōe taliū cl'icoꝝ fieret ꝑiudiciū ⁊ dānum alicui. A .s.magnū vt in dicta.q.4. B .non deberet credi etiā gnqꝫ sigillis nisi al'r ꝓbaret. Sꝫ viatorē trāseuntē nō opꝫ ita subtiliter examinare.42.dis.quiescamus. A .Hoc dictū a ꝓ.sed viatorē fuit Inno. qui ⁊ addit ꝙ si clericus non querit alterius patrimoniū: ⁊ al' sit bone vite: ⁊ habeat gnqꝫ sigilla epoꝝ: lꝫ ignorata si aliq̄ noticia hēatur ꝑ famā vel alio° de epis vel terris eoꝝ: lꝫ al' nō sint sufficiētes ꝓbatōes: tn̄ in pn̄ti casu tales crederem posse admitti: vt in dicta.q.4. B.

¶ Quid si talis amisit l'ras? R̄ſ: Si ꝓbet per duos testes ordinationem suā ⁊ conuersationem. A .Et etiam licētiam sui epi scd̄m Ray. vt in sum.eo.ti.q.5. Et addit ꝙ al' ei non crederetur: etiā si ꝓprio iuramēto firmaret. Et cō. Ul.⁊ Hosti.vt ibi. B .recipi p̄t. ex̄.e.tue.in auc.de fide instru.§.si vero.coll'.6.⁊.C.de fide instru.in exercēdis. Et si non existant testes de ordinatione: q2 forte longū tempus est.sed ꝯstet ꝙ sp se gessit vt p̄sbyter admitti potēit. ar.ff.ad macedo.l.3.⁊ ex̄ de p̄sby.nō bap.c.2°⁊ 3°. A hoc dictum a ꝓ. Et si. fuit Hosti.vt in dicta.q.4.ad fi. B.

¶ Quales debent esse littere que dantur clericis peregrinis? R̄ndeo scd̄m Hosti. Ad hoc ꝙ suscipiātur in executione ordinum debent littere continere hanc clausulam: vel similem. Queꝫ gradatim ad talem ordinem ꝓmouimus.73.dis. In nomine patris.⁊.c.se. Et he littere cōmendaticie vocantur: seu testimōiales.ex̄ eo.tue. Si vero ordies vult recipere necesse est ꝙ habeat a suo epo licētiā exp̄ssam ꝑ modum qui habetur s̄.ordinator.§.6.⁊ 7°. A .Idē in sum.eo.ti.q.7. Et aduertēdum ꝙ si aliq abbates.archidiaconi.vl' alii

inferiores ꝑlati hñt ius īstituēdi ī aliq bus eccłiis ⁊ instituūt clicos alteri⁹ epi scopat⁹ non valet hi⁹ īstitutio. Immo ep̄s diocesan⁹ pōt eū remouē: nisi cum talr īstituto voluerit dispēsare: ex̄.e.c. fi. ſ3 Ray. ⁊ Hosti. ⁊ i sū.e.ti.q.6. B.

¶ Epi ⁊ supiores silr abbates ⁊ p̄ores ⁊ ceteri p̄sidētes monasteriis q apud aplicā sedē ꝓmouētur. ↄfirmant. cōse crant ⁊ bñdicūt: nō accedāt ad cōmis sas ecclias sine lr̄is aplicis continenti bus ꝓmotōem. ↄfirmatōem, ↄsecratio nē seu bñdictōem. nec accipiāt dcās ad mīstratōes ⁊ nemo eis pareat: nisi ostē dāt. Al' qcquid ipi faciūt ē irritū ⁊ ipsi nihil ꝑcipiēt de ꝓuētib⁹. ⁊ illi q eos re cipiūt vel eis obediūt sūt suspēli a bñ ficiis eccłasticis. Et idē ꝑ oīa si dicti p̄ lati recederēt de curia non p̄stito iura mēto fidelitatis: vt i ex̄uagāti Bonifa cii octaui: que icipit. Iniuncte.

PEriurium qd sit? Rn° fm mgrum sniaꝝ ⁊ Ray. Periuriū ē men daciū iuramēto firmatū. Sed ⁊ Tho. scda scōe.q.98. dicit ꝙ falsitas ē de rōe ꝑiurii: addēs ꝙ sicut dicit Hiero⁹ qō cunqꝫ illoꝝ triū defuerit .s. ṽitas. iusti cia. vel iudiciū ꝑiuriū est. A .22.q.2. aīaduertēdū. B .Nō tñ eodē ordine s3 p̄ quidē ⁊ p̄ncipalr qñ deest ṽitas scdario aūt qñ deest iusticia. Quicūqꝫ .n. iurat illicitū ex hoc ipo falsitatē in currit. q2 obligat⁹ ē ad ↄ̄triū faciēdū. 3° qñ deest iudiciū. q2 cū indiscrete iurat ex hoc ipo ꝑiculo se cōmittit falsitatez incurrēdi. A .Iō i sū. li° p̄.ti.9.q.20. B

¶ Quot modis ↄmittit falsitas ī iura mēto assertorio? R° fm Aug. Tribus mōis ē ibi falsitas ⁊ ↄmittit ꝑiurium. Prim⁹ ē cū qs iurādo loqtur falsuz siñ intētōe fallēdi: q2 ipe fallit ⁊ credit di cere veꝝ. 2⁹ cū loqt falsū ⁊ cū itētōe fal lēdi: q2 ⁊ ipse falsū putat. 3⁹ qñ loqtur veꝝ cu itētōe tñ fallēdi. q2 credit eē fal sū. 22.q.2. hoies. A .Iō i sū.e.ti.q.21. B

¶ Quot modis cōmittit falsitas siue ꝑiuriū i iuramēto ꝓmissorio? Rn° fm Ray. Trib⁹ modis. Prim⁹ cū qs iurat se factuꝝ vl' dictuꝝ aliqd illicitū vl' in honestū. 2⁹ qñ ⁊ si iurat aliqō licitū: tñ absqꝫ necitate s3 cū solēnitate. 3⁹ qñ h° ipm facit ⁊ sine solēnitate: vt i iuramē tis q̊tidianis ex q̈dā mala ↄsuetudine vt ꝑ deū ibo cras ad eccłam: vel aliqd silr. vel ēt cū hi⁹ iuramēta fiūt ex ioco. In oīb⁹ p̄dictis statī3 cū iurat ꝑiurat. 22.q.4. qui sacramēto. S3 intellige lar ge. vt in p̄.§. dictū ē. A .Idē i dcā.q.21. Et ad p̄dicta facit p̄dictū .c. aīaduertē dū. 22.q.2. B.

¶ Utꝝ ꝑiuriū sit pctm̄ mortale? R° s3 Tho. scda scōe.q.98. Ex suo genē pctm̄ ē mortale: q2 iportat ↄtemptū dei: nec excusat a pctō mortali nō implens ēt qō coact⁹ iurauit. Pōt tñ per auctōita tē pape ab obligatōe iuramēti absolui p̄sertim si coact⁹ fuit tali metu q cadē posset i cōstātē viꝝ. A .De hoc s̄. iura re.§.14.° ⁊ s̄. iuramētū p̊.§. plt. cū additi one. B .Minor tñ pnia impōit tali. Itē nō excusat a mortali pctō q iocose ꝑiurat. q2 nō euitat diuā irreuerētiam imo q̄tū ad aliqd magis auget. Silr ⁊ ille q ex lapsu lingue iurat: siqdē aduē tat se iurate ⁊ falsū esse quod iurat nō excusat a pctō mortali: sic nec a dei cō tēptu. Si aūt hoc nō aduertat ñ vr̄ ha bere itētōem iurādi: ⁊ iō a crimine per iurii excusat. A .Idē in sū. eo. ti.q.22. vbi ēt addit ꝙ cū male iurat: q2 q̄uis veꝝ sit: sine cā tñ iurat: nō sꝑ ē morta le fm Tho. Nā sicut dicit Ray. Si iura tur in cōi sermone aliqō licitū: puta. cras ibo ad eccłam: vel hi⁹: sicut fit in q̊tidianis iuramētis ex q̈da3 leuitate veniale est. 25. dis.§. crimis. Qō pōt itel ligi qñ ista leuitas ꝓcedit ex surreptōe nō ꝓcedēte ex nōbili negligētia. Al'se cus cū sit ↄ̄ secūdū decalogi p̄ceptu3: vt nōt Nico. de lira sup Exo. 20. Et sat facit dictū .c. aīaduertēdū. Subdit aūt Ray. Si ṽo licitū sine cā iurat: sed cū solēnitate: ⁊ indiscrete mortale ē. B.

¶ Utꝝ excuset a pctō mortali qñ iura tur falsū qō credit eē veꝝ? R° s3 Pe.

Qñ iurat falsũ iuramẽto assertorio ⁊ iurãs credit verũ: si qdẽ adhibuit debitã diligẽtiã nõ ẽ mortale. Silr ⁊ qñ iuramẽtũ fuit ꝓmissoriũ si ꝓpter legitimũ ĩpedimẽtũ omittit impleri excusatur saltẽ a mortali. A .Idẽ in dicta .q.22. B .Sed qd faciet q ꝓpter metũ iurauit se aliqd datur vel facturũ vide s. iurare. §.15°q incipit.qd de eo.

¶ Utrũ ꝑiuriũ sit grauius pctm̃ q̃ homicidiũ? R° ꝫm Tho.in quolibet. Sicut apl's dicit ad Hebr.6°: hoies ꝑ maiores suos iurãt ⁊ ois ↄtrouersie eorũ finis ẽ iuramẽtũ. Frustra aũt in cã homicidii ↄtrouersie finis eẽt iuramẽtũ si homicidiũ eẽt grauius q̃ ꝑiuriũ. Presumeretur.n.q̃ q maiorẽ culpã.s.homicidii cõmisit nõ vereret minorẽ.s.ꝑiurii incurrere. Uñ ex hoc ĩpo q̃ in cã cuiuslibet pcti defert iuramẽtũ manifeste oñdit q̃ ꝑiuriũ ꝑ maxio pctõ dz hẽri. Nec immerito.qr ꝑiurare nomen dei bñdicti vr̃ qdã negatio nois diuini.Uñ scðz locũ post idolatriã pctm̃ ꝑiurii tenet: vt ex ordine p̃ceptorũ pz.Sed ⁊ apud gentiles iusiuradũ erat honoratissimũ: vt dr̃ circa p̃ncipiũ metaph. Sz q̃ homicidiũ grauius punit i eccl'a: rõ ẽ: qr grauius nocumẽtũ infẽdũ hoibus imiet ẽt ex minori cl'pa.tñ ꝫz iudiciũ dei maius pctm̃ grauius punit. A .Jõ i sũ.co.ti.q.23. B.

¶ Utrũ peccet q ab aliq̊ exigit iuramẽtũ? R° ꝫz Tho.scða scðe.q.88.Qui exigit iuramẽtũ vt ꝑsõa p̃uata ⁊ hoc fac qr nescit: sed dubitat de ṽitate ꝫz q̃ Aug. dicit nõ peccat.sz tñ ex hũana tentatione.i.ex infirmitate hũane nãe ꝓcedit Si aũt scit vel ꝓbabilr credit eũ falsũ iuratur ⁊ cogit iurare homicida ẽ.Nã ꝫm Aug.Jlle de suo ꝑiurio interemit se.Sed iste manũ interficiẽtis impssit. A .Ad hoc 22.q.2.ille qui.⁊.c.se.vbi hẽt hoc dictũ Aug. B .Si aũt aliqs exigat iuramẽtũ tanq̃ ꝑsona publica ꝫm q̃ exigit ordo iuris nõ vr̃ eẽ i culpa siũ sciat verũ iuratur siue falsũ.qr non vr̃ ĩpe exigere: sed ille ad cuius instãtiã exigit. A .Con.p̃dictis Ray.⁊ glo.eius: vt in sũ.co.ti.q.24. B.

¶ Que ẽ pena ꝑiurii? R° ꝫm Ray. Debet ꝫm canones grauis impõi pnia cũ circũspectis circũstãtiis magis vel minus aspera ẽ iponẽda. A .s.ñ mior q̃ ꝑ homicidio sponte cõmisso.22.q.1.p̃dicandũ. B .Jtẽ ꝑiuri sũt infames.6.q.1 infames.⁊.c.qcunq̃.22.q.4. si quis conuictus. A .Jbi ẽt ↄ cãntes ꝑiuriũ dr̃. Si qs ↄuictus fuerit alios ad falsa testimonia vel ꝑiuria traxisse vel q̃cũq̃ corruptõe pecunie sollicitasse. ĩpe quidẽ vsq̃ ad exitũ vite nõ cõicet. Hi vero qui ei i ꝑiurio cõsensisse ꝓbãt ab omni testimonio sũt remouẽdi ⁊ ꝫm legem ĩfamia notabũtur.Et ꝫm Tho.scða secunde.q.98.arti.3°in iuramẽto assertorio qs non efficit infamis ĩpo iure: sed solũ ꝑ sniam diffinitiuã ↄ iurãtẽ latam in cã accusatõis. Frãgẽs vero iuramẽtũ ꝓmissoriũ solẽniter factũ ipso iure fit infamis.qr i ptãte ĩpius mãet post q̃ iurauit vt det suo iuramẽto ṽitatem qð nõ cõtingit in iuramẽto assertorio Hos.aũt vr̃ sentire q̃ ꝑiurus indifferent sit ĩpo iure infamis: vt in sũ.co.ti.q.25. Cõtra qð est.c.testimoniũ.ex̃ de testi. Unde dictũ Tho.vr̃ ꝓbabilius. B .Nec ãpli9 ad testimoniũ dz admitti: vt dicto.c.qcunq̃.⁊.22.q.5.paruuli.non obstãte q̃ egerit pniam: ex̃ de testi.testimoniũ. A .Jn dicto.c.qcunq̃.sic dr̃.Quicunq̃ sciens se ꝑiurauerit.40.dies in pane ⁊ aqua ⁊ septẽ seq̃ntes ãnos peniteat.⁊ nunq̃ sit sine pnia: ⁊ nunq̃ in testimoniũ recipiat.cõionẽ tñ post hoc recipiat. Jtẽ Hosti.dicit q̃ ex q̊ semel ꝓbatũ est ꝑiuriũ ↄ aliquẽ etiã i modum exceptõis: repellit eũ a testimonio sp: ẽt i alio iudicio: lz glo. Ray. videat aliud sensisse: vt in dicta.q.25.Sed ꝑ dcõ Hosti. sat faciũt iura p̃allegata. B .Et hoc verũ de periurio falsitatis .i. qñ quis falsũ iurauẽit.Secus de ꝑiurio rõe deficientis iusticie seu iudicii.i. qñ qs iurauit iniustũ seu sine cã.qr ex hoc ñ vr̃ repelli a testĩonio.ex̃ de testi.co.c.fi.

¶ Quõ solẽnitates adhibite aggrauant

piuriū? R° scdm Ray. Quicūq iurat per deū multū obligat. Qui vo p deū r per euāgelia magis obligat. r adhuc magis q istis adiungit scōr religās. Et ita crescētib' solēnitatibus crescit obligatio. Et sicut dicit Tho. scda scde .q.98. grauius pctm ē si aliqs solēniter iurās p euāgeliū piurz qz si p deū i cōi b mōe piurat. tū ppt scādalū. tū ppt maiorē delibatōez qb' aliqlr hicide posit] grauius est si quis p deū iurās piuret qz p euāgeliū. Jdē Pe. r Jnno. A. Jō in sum. eo. ti. q.27. B.

Quid si aliqs audit aliquē piurare. vide s. iurare. §.17° q incipit. Quid si qs audit. Et multa ibi ad hāc mām ptinētia. Silr s. iuramētū p̄ r 2° p totum.

Permutatio. Qualit fieri possit pmutatio de bñficiis ecclasticis? R° scdm Ray. Bñficia ecclastica nō pñt adinuicē pmutari auctoritate vel pactōe ptiū sine simonia. Sz eps si vtile eē vidēit pōt ex officio suo trāsferre psonas r facē pmutatōez: ita tñ qz ptib' int se non licet de hoc pacisci r tractare: vt Jnno. ponit. s totū exponāt r relinquāt in manu superioris. A. Dicit ēt Jnno. qz talia possunt esse vba ad epm. Cum ego nō possim secure in eccla mea cōmorari vl pficē. s. ppter diuersitatē lingue vel alia iusta cā: supplico vt de mea pbēda vl eccla alii puideatis r mihi puideat] i alia. Credim' ēt qz possit ei dicē: r tali meli' ɔpetēt mea eccla r mihi sua. ex de prebēn. inter cetera. Con. Hosti. S. o. autē Ray. dicit qz partes pñt sine pctō sibi inuicē itimare volūtates suas. Sed p mū tuti' est sm Ul. vt in sum. li. p. ti. p. .q.6. Sed r secūdū sustineri pōt qñ tal intimatō fit sine pacto. qz necubi vr phibitū. B. Permutatio vo possessionū p se non est inhibita. qz dat ibi tpale p tpali. ex o rer pmu. ad qōnes. Jta tñ qz si altera pars ppondēt poterit pecunia refundi vt sic ad eqlitatē permutatōis pueniat. Sed h nō qz hec pmutatio est quedam alienatio: vt ex o re. ec. alie. nulli. Et ideo seruandus est modus qui dr s. alienatio. §. p.

Quādo duo volētes sua bñficia permutare libere r sine fraude resignant in manu epi: nō pñt impediri p illos q hēnt lrās aplicas de bñficiis vacatur]. ex de re. pmu. licet. li. 6°. Et si talia bñficia ɔferant aliis non valet: vt in cle. ne ɔcessione. ex eo.

Perplexitas alia iuri: alia facti vt Ray. ponit. Perplexitas iuris ē cum aliqs circa illō qō sibi occurrit faciēdū vel nō inuenit diuersas auctoritates sibi iuicē oppugnātes. Hec pplexitas p peritor ɔsiliū r 3ior concordiā reformanda ē. A. De hoc latius s. cōfessor. 2°. §. fi. in additōe. B. Alia ē pplexitas facti qñ vt ait Greg' diabolus suggestione sua plerolq ita peccare facit: qten' si pctm fortasse fugere appetāt sine alio pctō nō euadāt. 13. dis. nerui. Et dat ibi ɔsiliū qz tūc minus malum eligat. i. qō at sm se consideratū eēt minus pctm. Nā vitate inspecta nō pōt aliqs esse perplex'. i. necessitate astrict' ad aliqō malū. Unde Aug'. Uasis ire nunq de' reddēt iteritū si spontaneū nō iueniret hō hre peccatū. 23. q.4. Nabuchodonosor. Jtem Aug' Usq adeo pctm volūtariū malū ē vt nullo mō sit malū nisi sit volūtarium. 15. q. i. §. p. circa fi. Con. Tho. i 4°. di. .39. Silr r oēs theologi. A. Jdē in sū. lib' 3° ti. 30. q.2. B. Si sacerdos celebrans recolit se cōmisisse aliqō mortale. vide s. missa. §. 8°. Et de tenētib' opiones diuersor magistror s. opio. §. p.

Personatus. vide supra. dignitas. §. p.

Pertinacia ē oppositu3 vitio mollitiei r vtuti perseuerantie: de quibus habet s. mollicies

Pignus quid sit? R° sm Host. est obliga

226

tio rei licite ꝓ debito facta. Fit aũt ad maiorẽ securitatẽ. qꝛ tuti⁹ ẽ pignori incũbere ꝙ agẽ in personã: vt in Insti. de obli. q̃ ex deli. nas. §. furti. Unde qñ trãsit i ptãtẽ creditoris dr̃ pign⁹. sꝫ si remanet apud debitorẽ dr̃ hypotheca. sꝫ quãtũ ad actõem nõ differũt. A. Iõ in sũ. li. 2. ti. 7. q. 77. B.

¶ Quot modis intelligant̃ aliq̃ tacite pignori obligata? R. ẽm Hosti. Multis modis. Nã si qs tibi dotem ꝓ aliq̃ ꝓmiserit oĩa bona sua tacite obligant̃ Itẽ ꝓ restituẽda dote vxori oĩa bona mariti obligãtur tacite ẽt si extraneus .s. q mulierẽ nõ hꝫ in ptãte dotẽ ꝯfert. C. de rei vx. ac. l. vnica. De hoc vide s̃. dos. §. 2. ꝛ xi. qui incipit. Quid si maritus. Itẽ oĩa bõa ꝯductoris iuecta ꝛ illata i rustico ꝑdio sciẽte dño nisi ad tp̃s iferãtur tacite obligata sũt dño ꝓ pensione. In vrbano aũt nõ distiguo vtrũ dñs sciat vl̃ nesciat. C. de locato. l. certi. Itẽ bõa tutoꝝ ꝛ curatoꝝ tacite obligãtur minorib⁹ ꝓ eoꝝ officio aut si nõ administrauerũt. C. de admi. tu. l. ꝓ offõ. Itẽ bona pr̃is tacite obligãt̃ filiis ꝓ rebus aduẽticiis ꝛ ꝑciis eaꝝ. vt. C. de bonis q̃ liberꝭ. l. cũ opꝫ. Itẽ bona mr̃is cõuolantis ad scd̃as nuptias sũt filiis ꝑoris mr̃imonii tacite obligata vt eis restituat que a ꝑori marito lucrata fuit. C. de scd̃is nup. l. hac edictali. §. plt̃. A. Et ibi pꝫ ꝙ hec restitutio faciẽda ẽ saltẽ p⁹ mortẽ mr̃is: cũ interim ip̃a hẽat vsufructũ. B. Itẽ bona defũcti tacite obligãtur ꝓ legatꝭ ꝛ fideicõmissis. C. cõmunia dele. l. i. A. Idem i sũ. eo. ti. q. 74. B.

¶ Que res pignori obligari pñt vl̃ ñ? R. ẽm Hosti. Obligari pñt tam res ꝑsentes ꝙ future: vt fruct⁹ pẽdẽtes. partus ancillaꝝ. fetus pecoꝝ. ꝛ ea que nascent̃. ff. eo. ꝛ que nondũ. Itẽ res corporales ꝛ incorporales: vt cautões ꝛ etiã noĩa debitoꝝ. ff. eo. cũ ꝯuenit. Itẽꝫ vsufruct⁹. ff. eo. si is. Itẽ seruitutes rustice vt. s. ꝙdiu pecunia soluta nõ sit his seruitutib⁹ creditor vtat̃. Et si infra certũ diẽ nõ fuerit reddita creditori vendere vicino valeat. ff. eo. sed an vie. Sed hic caue ab vsura. sicut dr̃. i. §. 7. A. Et ibi pꝫ ꝙ q̊d ad vsũ talis ꝯuẽtio nõ valet qꝛ ẽ feneraticia. lꝫ lex ꝑmiserit i dicta. l. sed an. B. Urbane aũt seruitutes nõ debẽt sic pignorari. Et rõ ẽ ne ex varietate vsus vtẽtiũ edificia destruant̃ ꝛ inutilia fiant. ff. eo. si is. §. fi. Pignori aũt obligari nõ pñt: vt Hos. refert. res sacre vt vasa ꝛ ornamẽta. vt. C. d̃ sacrosan. ec. l. sancim⁹ nemini. A. nisi etiã superflua vasa hẽat ꝛ debitum vrgeat. B. Et ibi excipit̃ cã r̃dẽptõis captiuorũ: vt ꝓ ea possint pignorari: vt i tex. q sequitur. A. Neq̃ aliũde ex reb⁹ mobilib⁹ solui possit: vt i tex. q seqt̃. B. 10. q. 2. hoc ius. Uel nisi i aliis cãis necessariis in qb⁹ res eccl̃e alienari pñt. 12. q. 2. aurũ. vide s̃. alienatio. §. p̊. Sed nec res eccl̃e pñt pignori obligari. In auc. de alie. ꝛ emphi. §. ꝛ qm̃. coll̃. 9. Itẽ liberi hoĩs nulla est obligatio: qꝛ ꝯ̃ria ẽ libertati. ex̃ eo. c. 2. C. de ac. ꝛ obli. l. obes. C. q̃ res pigno. l. qui filios. in auc̃. vt nulli iudi. §. qꝛ ꝟo. col̃. 9. In casib⁹ tñ tenet obligatio liberi hoĩs: vt i redempto ab hostib⁹. C. de capti. ꝛ postli. reuer. l. fi. A. Ubi pꝫ ꝙ talis remanet obligat⁹ q̊usꝫ satisfecerit ꝓ ꝑcio sue redẽptõis saltẽꝫ seruitio qnquẽnii. B. Itẽ ob nccitatẽ famis pater filiũ obligare põt. C. de pr̃i. qui fi. dis. l. 2. ꝛ s̃. emptio. §. fi. A. ꝛ ibi de hoc i additõe. Et idẽ qd̃ in h. §. notat̃ in sũ. eo. ti. q. 75. B.

¶ An si qs res suas obligat intelligãt̃ futura? R. De pñtib⁹ ꝛ futuris sensisse ꝑsumit̃. C. q̃ res pig. ob. pñt. l. fi. Sed intelligit̃ exceptũ omne illd̃ quod specialiter obligaturus non erat: vt vestes. supellectilia que in vsu hẽbat. ꝛ silia. C. q̃ res pig ob. pñt. l. i. A. Addita. l. obligatõe. cũ sequẽtib⁹. ff. d̃ pigno. Iõ etiã nõtur in sũ. eo. ti. q. 75. B. Sed bene intelligunt̃ obligata iura ꝛ actiones. C. de senten. pas. l. si ademptis. ꝛ. l. casus. Si vero dicat mobilia ꝛ immobilia ꝛ se mouentia: non ob hoc intelli

gunt actões ⁊ noīa siue credita. C. de ꝑ
to. pigno. l. i. Idē dō de his q offerūt ec
clesie oīa bona sua. Itē q obligat istru
mēta. ⁊ de agris ⁊ de oib⁹ q̄ ibi ꝯtinent
sensisse vr. C. q̄ res pig. ob. pn̄t. l. 2.

¶ Quādiu pign⁹ remanet obligatū? R. Quādiu ēt vn⁹ denari⁹ remanet ad soluēdū. C. de distra. pigno. l. q̄diu. A. Idē in dicta. q. 75. i fi. ⁊ in dicta. l. q̄diu. p3 ꝙ pign⁹ pōt ēt vēdi: l3 maior pars ꝑcii: sed nō integra fuiss3 soluta B.

¶ Utꝝ eccl'astici reddit⁹ siue stipēdia possint pignorari vl' obligari? R. scd3 Inno. Nō p̄nt obligari spāli ꝯuētōe: s3 a iudice ꝓ debito canonici: ⁊ ex cā iudi cati pn̄t obligāi. ar. C. d̄ excep. rei iu. sti pēdia. ff. d̄ re iudi. ꝯmodis. Jō Ber. ex̄ d̄ fideiuſ. ꝑueīt. Uide s̄. locatio. §. vlti. A. Jō qd̄ h̄ hr̄ i sū. eo. ti. q. 76. Et vr̄ in telligēdū qn̄ aliūde nō pōt debit] satis fiēi. Al' nec ēt ꝑ iudicē videt̄ posse obli gari: vt in dicta. l. stipendia. B

¶ Utꝝ vti pignore sibi obligato sit vsura? R. ƀm Tho. scd̄a scd̄e. q. 78. Si pign⁹ sit res aliq̄ cui⁹ vsus ꝑcio extima ri pōt d3 ille q mutuauit ꝯputare vsu3 illi⁹ rei in estimatōe3 ei⁹ qd̄ mutuauit alioqn idē ē ac si pecuniā acciperet ꝓ mutuo qd̄ ē vsurariū: nisi forte eēt tal' res c⁹ vsus sine ꝑcio sol3 ꝯcedi int̄ ami cos: sic p3 de libro ꝯmodato. A. Jō i sū. eo. ti. q. 77. B. Et h⁹ itellige ꝙ sit vsura si vtat̄ pignore ꝯsētiēte d̄bitore Si ꝟo eo nolēte eēt furtū. ff. d̄ furtis. l. pignore.

¶ Quid de expēsis fact] a creditore i pignore? R. s3 Ray. Creditor pōt exi gē vl' ꝯpēsare nō solū expēsas q̄s fecēit colligēdo fruct⁹: s3 ēt q̄s fec̄ bona fide circa rē pignoratā: puta colēdo fundū vl' pascēdo iumētn̄. ⁊ h⁹ nisi fuerit imo derate. A. vel ēt ꝗ̄ite ꝙ eaꝝ occasio ne d̄bitor nō possit rē redimē: vt i. l. de qua stati3. Et idē qd̄ hic nōt̄ i sū. e. ti. q. 79. B. ff. de pigno. ac. l. si seruos. Sed fruct⁹ quos ꝑcepit vl' ꝑcipe debuit cō putabit i sortē. C. de pigno. ac. l. 2. ⁊ ex̄ eo. cū contra.

¶ Quid si pign⁹ periit vl' deterioꝛat̄? R. Si sine culpa creditoris periit vel detioratū ē nō tenet̄. Et nihilomin⁹ de bitor tenet̄ soluē d̄bitū nisi actū sit ꝙ amissio pignor] libet debitorē. Si ꝟo cl'pa creditor]: tenet̄ creditor. C. d̄ pig. ac. l. 2. 4. ⁊ 5. A. Jō i sū. e. ti. q. 80. B.

¶ Quid aget creditor hn̄s pign⁹ si pa rat⁹ cōputare fructus in sortē petit re siduū debiti? R. ƀm Ray. Pōt q̄dē pe cuniā mutuatā ꝑ actōe3 ꝑsonalē petē. C. de pigno. ac. l. q̄uis. ⁊ l. distract]. Itē pōt pign⁹ alteri pignorare. C. si pign⁹ pi gnori. l. i. ⁊ 2. S3 nūq̄d possit pign⁹ ven dere habes in se. §. A. Idē quod hic notatur in sum. eo. ti. q. 78. B.

¶ Utꝝ creditor cui nō soluit̄ possit pi gnus vēdere? R. ƀm Ray. Si pactum fuit ꝙ possit vendē certo tꝑe vl' modo vel persone vl' ꝑcio debet creditor de nunciare debitori: ⁊ postea poterit vē dere ƀm formā ꝯuētā: ⁊ nō alr̄. Si vero pactū fuit de nō vendēdo nō pot̄it vē dere nisi p⁹ trinā denūciatōem factam debitori vt soluat: ⁊ si nō soluat postea poterit vēdē. S3 si vendēt ante tenere tur furti. Si vero nullū pactū fuit suf ficit vna denunciatio: ⁊ postea elapso biennio. A. s. a denunciatōe vl' a sen tentia iudiciali numerādo: vt in. l. fi de qua. ī. B. poterit fieri vēditio. Pro bantur hec. ff. de pigno. ac. l. si conuenit de distrahendo. C. de iure do. impetra. l. fi. A. Idē in dicta. q. 78. B.

¶ Quid si pignore vēdito creditor mi nus accepit q̄3 erat debitum? R. Si hoc vendidit bona fide pōt agē ad resi duū. Et si plus accepit tenet̄ restituere debitori. C. de iure do. impetra. l. fi. A. Idē in sum. eo. ti. q. 81. B.

¶ Cui ⁊ ꝯ quē dat̄ actio ꝑsecutiua pi gnoris siue hypothecaria? R. s3 Host. Datur creditori ꝯ quēlib3 possessorem. ff. eo. l. pignoris. ⁊ l. debitorē. ita q̄dem ꝙ si possessor h3 titulū lucratiuū: tunc creditor hēt eleciōem vtꝝ agat ꝑsona lit̄ ꝯ d̄bitorē vl' hypothecāie ꝯ possidē tem. C. eo. distractis. ⁊ l. ꝑsecutionem.

Et idē si hꝫ titulū onerosū si fuit frau
dis cōscius.s.qꝛ sciebat rē aliis obliga
tā.Sed si nō fuit fraudis ꝯscius nō pōt
creditoꝛ ꝯ̄ eū agere quousqꝫ egerit con
tra debitorē ꝛ fideiussorē ꝛ mādatorē.
ꝛ postea agi poterit ꝯ̄ pignoꝝ possesso
res. A .Idē in sū.eo.ti.q.82. B.

Cui ꝛ ꝯ̄ quē daꝛ actio pignoraticia?
Rᵒ ſm Ray.Pōt agere debitoꝛ vł hēs
eiꝰ ꝯ̄ creditorē vel heredē eiꝰ vel aliuꝫ
si forte creditoꝛ rē sibi pignoratā i aliū
trāstulit.nā ꝛ iste possessoꝛ teneꝛ cōpu
tare in sortē nō solū fructꝰ quos ipē ꝑ
cepit:sed ēt oēs quos anteriores perce
perūt a tpe ꝓmi ꝯ̄ctus.ꝛ sic soluto resi
duo restituē dꝫ pignꝰ.ex̄ eo.cū ꝯ̄. A .
Idē in dicta.q.82. B .De pignoratio
nibꝰ q̄ vocāꝛ repsalie. vide.i. repsalie

Pirata. Pirate oēs ter in anno ab ore sūmi
pōtificis excōicanꝛ:vt Hosti.
refert ꝛ ita ē. A .Idē etiā nōt dominꝰ
An.de bu.cū Io.an.in.c. excōicationi:
ex̄ de raptoribus. B.

Placere. Utꝝ velle pla
cere sit pctm̄.vi
de s̄.adulatio.§.plt.

Pollutio. Utꝝ per pollu
tiōem i somnis
amittaꝛ ꝟginitas?Rᵒ ſm Al.
Non.eo ꝙ volūtas ꝛ deliberatio non
imediate voluptati coitꝰ cōiungantur.
A .nisi seq̄tur placitū.Un̄ vt nōtur in
sū.liᵒ.3ᵒ.ti.3 q.22.Ul.dicit ꝙ si placet de
lectatio pollutōis nocturne an̄ vł post
credo ꝙ ꝟginitas ē amissa.Idē credo
de eo qui cām huic pollutōi dat i vigi
lia ꝑ cōsensū i turpē delectatōem vel
actū:qꝛ tūc hec duo ꝯiungūtur in rōe
vniꝰ pcti.Et sicut pollutio ꝯseq̄ns pre
missoꝝ alterū in vigilia corrūperet ꝟ
ginitātē.sic ē ꝛ hic.Sed si ꝑ venialem
negligētiā circa delectatōes carnales:
vel repletōem cibi siue potꝰ:vł ꝑ aliō
sile eiꝰ deꝛ occasio ꝓter intētōeꝫ:nō cre
do ꝟginitatē amitti.Et addit Ul.dicēs
Pollutōem aūt appellamꝰ eā solā q̄ ē
ꝑ emissionē semis.Hoc aūt iō dixiꝰ qꝛ
triplex hūmoꝛ de mēbris genitalibus
fluit.s. semē vrina ꝛ humoꝛ silis semi
ni q ē mediꝰ inter semē ꝛ vrinā.ꝛ distil
lat infdū ꝓpꝛ solū tactū femine:vel ꝓ
pter auditū aliq̄rū turpiū.Sed ꝑ solaꝫ
seminis resolutōem amittiꝛ ꝟginitas.
qꝛ ipa sola supplet locū coitꝰ vel com
plet eiꝰ delectatōem.hec ibi. B .Utꝝ
pollutō nocturna ipediat cōionē: vide
s̄.cōicare.§.5ᵒ.

Utrū pollutio q̄ i somnis icipit ꝛ in
vigilia terminaꝛ sit pctm̄?Rᵒ ſꝫ Tho.
in 4ᵒ.dis.9.Pollutio q̄ꝫtū ad rōem me
riti vel demeriti magis iudicaꝛ ſm ꝓn
cipiū qᵭ est in dormiēdo q̄ꝫ ſm finem
q est in vigilādo.qꝛ corꝑalis motꝰ non
pertinet ad meritū vel demeritū: nisi
ſꝫ ꝙ a volūtate cātur.Ex q̊.n. excitatꝰ
est motꝰ i dormiēdo nō subiacet volū
tati vigilātis vlteriꝰ nec reputaꝛ eui
gilasse q̊usꝫ ꝑfecte vsū libi arbi. r̄cuꝑa
uerit.Pōt tn̄ ꝯtingē ꝙ in ipa vigilatio
ne pctm̄ oriaꝛ:si q̄dem pollutio place
at ꝑ delectatōem.qᵭ quidē erit venia
le pctm̄ si talis placētia sit ex surreptio
ne.mortale aūt si sit cū deliberato con
sensu ꝓcipue cū appetitu futuri. Ipsa
āt postplacētia nō facit ꝓteritā pollu
tōem pctm̄.Qᵭ si placeat vt nāe exo
neratio vel alleuiatio pctm̄ nō crediꝛ.
A .Idē i sū.liᵒ.3ᵒ.ti.24.q.74.Et aduer
tēdū ꝙ pollutio nocturna i se nō habꝫ
pctm̄ cū nō subiaceat iudicio seu ptāti
rōis.Pōt āt hr̄e in sua origine morta
le vel veniale ſm q̄litatē rei vn̄ oriꝛ.s.
cogitatōis seu crapule:vt colligiꝛ ex di
ctꝭ ꝑ Tho.scᵭa scᵭe.q.154.arti.5ᵒ.Itē ꝛ
i suo accn̄te.s.ꝑ ꝯplacētiā:vt ꝓtactū ē.

Populus. Quot homieſ
faciūt pplm̄?
Rᵒ.Decē.io.q.3.vnio. A .Ibi
hᵒ nōt glo. B .sicut duo faciūt ꝯgre
gatōem.ex̄ de elec.c.ꝓ.ꝛ tres collegiuꝫ.
.ff.de ꝟb.sig.Neratiꝰ.ꝛ tn̄ retieꝛ i vno.
.ff.qᵭ cuiusqꝫ vniuer.no.l.sicut munici
piū.io.aūt aut.20.faciūt turbā.ff.vi bo.
rap.l.fi.§.ꝓ. A .Immo.l.ꝓtoꝛ.2ᵒ.§.ꝓ.
Et ibi dꝛ ꝙ.io.vel.20.faciunt turbam.

B Quatuoꝛ aũt vel qnqꜫ poꝛci vł de cem oues faciũt gregē.ff.de abigeis.l. oues. A .Jdē i sũ.li.º 3.º ti.30.q.15. vbi ēt ex hoc arguit ꝙ pōt dici pp̄ł̄m scan dalizari qñ.x.ꝗues ⁊ honesti de popl̄o scādalizant᷑:lꝫ in ppl̄o sint ēt mille. B.

P Ortio canonica.

De portõe canonica circa sepl᷑ turas.vide.i.sepultura 3.º Jtē de porti one legitima filioꝝ ⁊ hēdũ.vide supra legitima.per totũ.

P Ostulatio quid sit? ℞.º ƀm Hosti.lꝫ Gof.dicat ꝙ postulatio ē ɡr̄e petitio.ar.ex̄ eo.bone.Tu dic ꝙ postu latio ē alicui⁹ ꝑsone que eligi ꝓhibet᷑ non ꝓp᷑ vitiũ sed ꝓp᷑ defectũ q tñ po stulatũ nō oio ihabilē reddit:ad ꝓuidē dũ eccłie ↄcoꝛs ⁊ certa capituli petitõ. A .Jdē in sũ.li.º 3.º ti.26.q.13. B.

¶ Quis sit postulād⁹ vel nō? ℞.º scđꝫ Hosti.Jn ꝑmis qdē non pōt postulari criminosus:puta ꝑiur⁹ homicida: vel inobediēs.Tales.n.nec eligi nec postu lari pñt.ex̄ eo.c.ꝑ.⁊ 2.º Jtē nō ꝓfessus ta cite vel exꝑsse nō postulat᷑ in regłarē ꝑlatũ:sicut nec eligit᷑: ex̄ de elec.cum cām.⁊.c.cũ ad nr̄am:nisi nccitate instā te:qꜫ tũc posset dũmō in regula fuerit cōpetent᷑ instruct⁹:sicut pōt colligi ex̄ de elec.cũ monasteriũ.⁊.c.officii.§.fi. Jtē non postulat᷑ epilētic⁹:sicut nec eli git᷑:ex̄ de elec.cũ int᷑ canõicos: nisi foꝛ te sit liberat⁹ ita ꝙ iā ꝑ ãnũ fuit liber .33.di.cōiter. A .Et ibi pꝫ ꝙ si talis ce ciderit cũ clamoꝛib⁹ seu vexatõib⁹: i ꝑ petuũ nō admittit᷑. B .Jtē nec muti lat⁹:qꜫ talis oio inhabilis ē: ex̄ de coꝛ po.viti.exposuisti.De hoc.i.vitiat⁹ coꝛ poꝛe.§.2.º ⁊ ibidē de multis vitiis coꝛpo ralib⁹ ꝑ totũ.Jtē nec bigam⁹ vł irregu laris.qꜫ talia ⁊ sił̄ia oio ihabilē reddũt Qđ si talis defect⁹ ē qui nō reddit oio ihabilē admittit᷑ postulatio.iō postula ri pōt si defect⁹ sit i etate.ex̄ eo. A .s. de elec. B .cũ nobis oliꝫ.§.pl̄t.⁊ vlt. Jtē si defect⁹ sit i oꝛdinib⁹.Nā ad oēs dignitates hñtes curā postulādus ē q nō est in sacris:ex̄ de elec.dudũ ꝑ.§.fi. ex̄ de eta.⁊ q̄li.a multis. Jtē si sit defe ctus in natalib⁹:ex̄ de elec.inotuit.Jtē si sit eꝑs:ex̄ eo.c.fi.Et si talis eligeret᷑: ñ valēt.vt ibi hr̄. A .Jdē i dctā.q.13. B.

¶ Utꝝ cłic⁹ aliene diocesis sit postulā dus vel possit eligi? ℞.º ƀm Ber.ex̄ de elec.⁊ si vnanimit᷑. A .h.º c. nō videt᷑ ibi hr̄i. B .Quāuis cłici non possint dimittē eccłias suas siñ ↄsēsu eꝑoꝝ su oꝛũ:nihilomin⁹ eligi pñt siue i sua siue i aliena diocesi:ex̄ de elec.cũ int᷑ canõi cos. A .H.º nōt glo.i.c.inotuit.ex̄ de renũ.⁊ addit ꝙ si eꝑs malitiose dene gauerit licētiā cōpellēdus erit per suũ suꝑioꝛē.ex̄ đ iure pa.nullus.Et idē nōt᷑ in dicta.q.13. B.

¶ Utꝝ religiosus debeat postulari vł eligi? ℞.º Diuerse fuerũt hacten⁹ opio nes.Hodie tenet᷑ indistincte ꝙ siue in suo mōasterio siue ex̄:siue ēt ad eꝑalē dignitatē eligi dꝫ:vt nōt᷑ ꝑ Jo.an.ex̄ đ elc.null⁹.li.º 6.º A .Et i dcō .c.null⁹.vr̄ ex ꝑsse colligi.ubi ēt dr̄ ꝙ null⁹ pt eligi i ꝑ latũ rl̄igiōis nisi fuēit exꝑsse ꝓfess⁹. B

¶ Si aliqs eligat postulādo vł postu lādũ vł i postulādũ vł postulet eligen do vł eligēdũ:vł i eligēdũ:⁊ hi⁹ hēs s̄. electio.ꝑ.§.18.º q incipit.Jn oi.

¶ A q sit aliqs postulādus? ℞n.º Si sit eꝑs a papa postulād⁹ ē:ex̄.e.c.fi. Si ꝯo patiat᷑ đfectũ i oꝛdie vł etate dꝫ postu lari ab eo q i hac ꝑte dispēsare pōt.Uñ si aliqs.20.ānoꝝ postulet᷑ ad dignitatē siñ cura:ab eꝑo pōt postulari. Si cum cura:a papa:vt s̄.dispēsatio.§.pl̄t.⁊ fi. Si ꝯo sit defect⁹ qꜫ ē cłic⁹ aliene dioce sis vel subest alł̄i vt religiosus ⁊ hi⁹:ñ oꝫ ꝙ postulet᷑:sꝫ eligi pōt: vt dictũ est s̄.§.3.º ⁊ 4.º A .Ad hoc pōt reduci qđ nōtur i sũ.eo ti.q.13. B.

¶ Quis pōt postulare? ℞.º ƀm Hosti. Qui ⁊ eligē pōt:ex̄ eo.bone.2.º§.ceteꝝ. ⁊ ꝑ to.ex̄ đ elc.inotuit.⁊ valꝫ siũ admit tit᷑ postłatio si ↄcoꝛs fuēit.s.si ab oibus fiat.vł saltē si due ꝑtes ↄsētiũt: qꜫ tũc idē ē ac si oēs ↄcoꝛdarēt.ał ñ facile ad

mittit: ex̄ ꝺ elec. scriptū. §. fi. nec requirit forma ꝯcilii: ex̄ ꝺ elec. q̄ꝛ ꝓpt. s. vt fiat ꝑ modū scrutinii ꝛ formatōis decreti. A .i. ſꝫ formā dcti. c. q̄ꝛ ꝓpt. B. Quis ſꝫ q̄sdā requirat ꝛ tuti⁹ sit. A. Ad h° fa cit qꝺ hr̄ i sū. eo. ti. q. 15. ꝛ se. B.

Quis ē effect⁹ postulatōis? R°. q̄ꝛ postulatōe admissa tanq̄ rite facta poterit postulat⁹ ꝯfirmari: ac si elect⁹ fuissꝫ ex̄ de elec. cū monasteriū. A. ꝛ sic seruat curia ad vitādū circuitū: ꝛ nos seruare debem⁹: lꝫ de ordine iuris videat vt ꝑ postulatōeꝫ p̄ qs habilitet vt possit eligi: exinde ꝯfirmari ſm Gof. ꝛ Hosti. ꝛ i sū. eo. ti. q. 17. ꝑ. c. inotuit. in fi. ex̄ ꝺ elc. vbi n̄ vr̄ bn̄ ꝓbari ꝙ talis sit ordo iuris. B.

Utꝝ ꝑ postulatōem aliqꝺ ius acquirat postulato? R°. ſꝫ Jo. an. sup 6°. Si postulatio ꝯcors fuerit vel saltē a duab⁹ ꝑtib⁹ fcā: pēdet qdē a gr̄a gn̄ali. sꝫ tn̄ ſꝫ q̄sdā peti pōt ꝯfirmatio. ex̄ ꝺ elec. cū mōasteriū. ꝛ. c. officii. §. fi. Et si taleꝫ admiserit supior dicet facē grāꝫ: si nō admisit facit iiuriā. ff. de aq̄ q̄ti. ꝛ esti. §. plt. Si āt nō sit facta i ꝯcōdia vl' a duab⁹ ꝑtib⁹: sꝫ ex cā: tūc depēdet a gr̄a spāli: ex̄. e. postulatōeꝫ. ꝛ. c. bone. A. vt pꝫ in sū. eo. ti. q. 18. Hosti. dicit. Quicquid alii dixerit sic distiguo: aut duo postulantur aut vnus postulat ꝛ ali⁹ eligit. Si duo postulāt aut i alteꝝ ꝯueniunt due ꝑtes capl'i ꝛ postulatio fit ex cā. puta ꝓpt vrgētē nccitatē aut euidētē vtilitatē eccl'e aut alteꝝ istoꝝ deficit. In p̄ cāu acquirit ius postulātib⁹ adeo ꝙ ēt ꝯfirmatio peti pōt ar. ex̄ de elec. cū monasteriū. sꝫ n̄ acquirit ius postulato: nisi fuerit supiori postl'atio p̄ntata. tūc. n. ius sibi acquret. Nō tn̄ aget postl'at⁹ ne p̄sūptuose se igerē videat. ar. ex̄ ꝺ elc. qlit. veꝝ in modū ꝺnūciatōis forte admittet ob vtilitatē eccl'e: ar. ex̄ de elec. publicato. Qꝺ si neut duoꝝ postl'atoꝝ hꝫ duas ꝑtes vl' hꝫ sꝫ nō fit ex cā: nō iuri: sed gr̄e initit. Si aūt vn⁹ eligit ꝛ ali⁹ postulat ꝛ i postulatū due ꝑtes ꝯueniunt ꝛ fit ex cā. p̄fert postulatio ꝛ vicit electōeꝫ: ex̄ ꝺ elc. scriptū. Qꝺ si vn⁹ de duab⁹ ꝑtib⁹ deficiat vl' cā nō subest electꝰ obtinet: vt in dicto. c. scriptū. Et hec ꝟa si ꝑsone sint idonee. alioqn ꝑsona idonea electa ꝯ ꝑsonā postulatā min⁹ idoneā q̄uis duas ꝑtes hēat: obtiebit: ex̄ ꝺ elc. dudū p̄. §. fi. ꝛ dcō. c. scriptū. B.

Utꝝ postulātes variare possint? R°. ſꝫ Hosti. Uariare p̄nt re itegra. s. quousq̄ miserit ꝓ ꝯfirmatōe petēda. Aliq tn̄ dicūt ꝙ nō. sicut de electōe: vt sup. electio p̄. §. 15°. q icipit. Publicato. Si tn̄ postulātes ꝛ supior a q̄ postulat cōcordarēt possēt resilire nō obstāte ꝯdictione postulati. A. Ideꝫ in sum. eo. ti. q. 10. ꝛ 19. B.

Postulati a papa q patiūt i ordib⁹ vl' etate defectū tenēt i maḡ ꝑte sua re constitutōem: ex̄ ꝺ elec. cupiētes. de q̄ dcm̄ ē s. electio p̄. §. 4°. A. H°. ꝓbat i dcō. c. cupiētes. ad fi. vbi ēt pꝫ ꝙ idē ē de oib⁹ aliis postulatis p̄terq̄ de his q sūt alligati aliis eccl'iis. B.

Utꝝ ep̄s postl'at⁹ ꝺbeat ꝯsētire? R°. ſꝫ Jo. an. li°. 6°. Ep̄s postl'at⁹ ad aliā eccl'iam sic dꝫ rn̄dē. Nec ꝯsētio nec dissētio. sꝫ i h° volūtati dn̄i pape me suppono: ad h°. s. q. i. i scriptur]. A. H° vr̄ sat] ꝓbari i dcō. c. cupiētes. ad fi. B.

Postulatio siū postl'are ſꝫ iuristas ē desideriū suū siū amici sui i iure apꝺ eū q iurisditōi p̄est exponē vl' alteri⁹ desiderio ꝯdicē. ff. de postu. l. i. Et ꝺ ista postulatōe hēs m'lta. 3. q. 7. §. tria.

PRebenda. Quid sit p̄bēda siū canonia? R°. ſm Hosti. Prebēda est ius percipiendi ꝓuentus in ecclesia competens tanq̄ vni ꝺ collegio. ꝛ nascitur ex canonia sicut filia. q̄ꝛ ex quo aliquis habet canoniam debꝫ habere ꝛ prebendam: extra eo. c. relatuꝫ. Prebēda igit ꝓp̄e consistit in fructuū perceptione. Canonia aūt in iure alic⁹ q in canonicū receptus ē ad quod ius postea ꝑtinet p̄benda. stallus in choro vox in capitulo: vt in dicto. c. relatum. A. Idem in sum. lib°. 3°. ti. 13. q. 17. B.

dignitas vo qd sit: vide s. dignitas. et ibi. quid personatus.

¶ Utrum in receptione canonicorum et collatione prebendarum absentes canonici vocandi sint? R. Si comode fieri valeat vocandi sunt nisi consuetudo habeat eos ad talia non vocari. alias quod in eorum absentia fieret eis instantibus irritari debet: extra eo. cum in ecclesiis. li. 6.

PReceptum.

vide supra obedientia p. 2. 3. et 4.

PRedicator.

Sciendum quod officium predicationis omnibus laicis est interdictum: extra de heret. sicut in uno. Item non debet admitti ad predicandum qui dicit se per visionem missum a deo nisi probet. sicut et Moyses probauit miraculo: de conse. dis. 2. reuera. Sed tamen sufficit ad probationem bonorum testimonium. Unde nec clericus admittitur nisi mittatur: extra de heret. cum ex iniuncto. § p. Epi vero ubique predicare possunt nisi ab alieno episcopo in eius diocesi prohibeantur. Nullus alius potest nisi ab apostolica sede vel ab episcopo loci hanc habeat potestatem: extra de heret. excoicamus. § quia vero. Et si predicat in mortali peccato mortaliter peccat: ut ponit Tho. in 4. dis. 19. Sed an teneatur esse confessus vide s. confessio. 2. § 5. A. Et ibi latius in additione. Et idem quod in hoc principio notatur in sum. li. p. ti. 5. q. 19. secundum Hosti. B.

¶ Officium predicatorum est precipuum in ecclesia dei: extra de heret. cum ex iniuncto. Et multis priuilegiis dotatur: extra de sta. regu. quod dei timorem. extra de exces. pla. nimis. p. et 2. A. In his capitulis dicitur specialiter de priuilegiis predicatorum et minorum: quia predicatorum ordo et fratrum minorum tanquam fideles clypei orthodoxe fidei speciali sunt hodie priuilegio decorati secundum Hosti. et in dicta. q. 19. B.

¶ Predicator debet habere tria precipua. primo ut sit interius caritate ardens. i. Cor. 13. Si linguis hominum loquar et angelorum: caritatem autem non habeam factus sum velut es sonans: aut cymbalum tiniens. 2. ut sit exterius vita lucens. Grego. in omel. de decem virginibus. Cuius vita despicitur restat ut eius predicatio contemnatur. 3. q. 7. § porro. Nam qui bene predicat et male viuit: deum instruit quomodo eum condemnare debeat. 40. di. multi. xi. q. 3. precipue. 3. ut sit ad actum predicandi competens. In quo quatuor sunt ei attendenda. primum est tempus scilicet aptum. Unde super illud. 2. Timoth. 4. predica verbum ista oportune importune. ait Grego. Dicturus importune premisit oportune. quia apud auditorum mentes ipsa sua vilitate se destruit si habere oportunitatem importunitas nescit. 44. dis. sic rector. in fi. Secundum est locus. quia fieri debet predicatio vel in ecclesia: vel in alio publico et honesto loco: non autem in priuatis locis vel domibus: et per occulta conuenticula laicorum ne forte oriatur suspitio heresis. 30. dis. si quis. extra. Math. 10. Quod in aure audistis predicate super tecta. extra de heret. cum ex iniuncto. circa principium. Tertium est qualitas audientium. Nam sapientibus et doctis alta et profunda predicare potest. simplicibus vero pauca et plana. i. Cor. 2. Sapiam loqmur inter perfectos. Et. i. Cor. 3. Lac vobis potum dedi non escam. Non. n. poteratis. etc. Item infidelibus secreta fidei non sunt predicanda: nisi forte signa apparerent quod vellent conuerti: et tunc cum cautela. 42. dis. in mandatis. Quartum est qualitas dicendorum scilicet ut utilia doceat. Isai. 48. Ego dominus docens te utilia. Non itaque fabulas aut gramaticalia et hi. 86. di. cum multa A. Hec videtur fuisse dicta Ray. ut in sum. li. 3. ti. 9. q. i. B. De questuariis predicantibus. vide. i. questuarii. Quomodo predicatores possint cum excoicatis participare: et ab eis recipere. vide s. excoicatio. 6. § 3. et cum raptoribus. i. restitutio 5. § fi.

PRedo

dicitur quicunque alios predatur iniuste. Et possumus quantum ad presens quatuor modos ponere. In primis quidem dicuntur predones qui viatores expoliant rebus suis: ut dicitur s. latro. 2. dicitur predo miles qui accipit et tollit a personis ultra stipendia sibi constituta. 18. q. i. militare. 3. sunt predones prelati qui ut procurationem impendant legato vel similes expensas faciant plus extorquent a subditis quam soluant: extra

de imu.ec.q2 plerigꝫ.4.º dr̃ p̃do iudex si
ue officialis pecunias idebite accipiẽs
.C.ad.l.iul.repe.oẽs. hec Hosti.

¶ Que pena p̃donis? R.º ƀm Ray. Ea
dẽ pena ẽ p̃donis q̃ ⁊ raptoris cũ vtrꝫ
raptor sit. Et iõ quos par facin' coing
nat pena dꝫ sil' comitari.15.q.3. sane. vi
de.i.raptor p̊.§.p̊.

PRelatus q̃lis eẽ debeat collige ex r̃gu
la aplica quã hẽs s̃.ordinad'.
.§.p̃. Itẽ pl'a p̃tinẽtia ad p̃latos s̃.ep̃s.
⁊ s̃.correctio p̊. ⁊ s̃.obediẽtia.p totum.

PResbyter. querere.i.sa
cerdos. Itẽ
s̃.ↄfessor.⁊ ↄfessio.p totũ. Itẽ
ẽt s̃.eucharistia.3.º Itẽ ẽt s̃.missa.

PRescriptio qd sit? R.º Prescri
ptio vl' vsucapio est acq̃sitio
dñii p ↄtinuatõem possessionis tp̃is a
lege diffiniti.ff.de vsucapi.l.3. Et p̃p̃e q
dẽ p̃scriptio ẽ i imobilib': vt in domo
⁊ in agro. Hẽt ẽt locũ in reb' incorp̃ali
bus: vt i seruitutib' actõib'.⁊ hi'. ex̃ d
cã pos.⁊ p̃p̃e.cũ eccl'ia.16.q.3.quas actõ
nes. Usucapio ṽo ẽ de mobilib' ⁊ ↄple
tur triẽnio. sed p̃scriptio req̃rit maius
tp̃s: vt iã dicet̃. A .Ad p̃dicta facit i
Insti.de vsucapi.in p̃n.º B .Al' ṽo gc
qd de p̃scriptõe dr̃ ⁊ de vsucapione in
telligi dꝫ.

¶ Que res p̃scribi p̃nt vl' q̃ ñ p̃nt? R.º
Gnal'r oẽs res ⁊ oẽ ius p̃scribi põt: ex̃
eo.ad aures.C.de p̃scrip.30.vel.40.an.
sicut in rẽ. Excipiũt̃ q̃dam. In p̃mis q
dẽ i crimibus nullo tp̃e p̃scribit̃: sꝫ po
tius ex diuturnitate tp̃is augẽt̃: ex̃ de
simo.cũ in eccl'e.34.q.5.qđ deo. Itẽ nõ
p̃scribit̃ ↄ̃ obediẽtiã visitatõem ⁊ ↄ̃ p
curatõem q̃ rõe visitatõis debẽt̃: ex̃.e.
cũ nõ liceat.⁊.c.cũ ex officii. ex̃ de cen.
cũ instãtia Et talia q̃dẽ no p̃scribit sub
dit'.q2 ea dꝫ p̃lato Ali' tñ põt talia p̃
scribẽ: vtputa abbas: vl' ali' p̃lat' p̃e
scribit ↄ̃ ep̃m circa subditos ei'. Et sic
dicit Inno.in h.º cãu lꝫ subdit' aliq̃liter
p̃scribat: nõ p̃scribit noĩe suo sꝫ potius
noĩe alteri' cui de subiectõe r̃ndet: vt
in dicto c.cũ ex officii. Itẽ eccl'e ⁊ cet̃a
sacra vel religiosa loca.decime.p̃mitie
⁊ oblatões.nullo iure p̃nt a laic̃ p̃scri
bi vel possideri.16.q.3.§.põt. ex̃ de p̃e
scrip.cãm que.⁊.c.si diligẽti. Et de hoc
s̃.decime.3.º§ xi.º q incipit. vtꝝ decime
p̃scribi. Itẽ nõ põt p̃scribi limes: vl' qđ
adhẽt limiti ep̃atuũ vl' p̃rochiaꝝ.16.q.
.3.licꝫ.⁊.c.int̃.ex̃ de p̃roch.sup eo. Rõ ẽ
ne termini ep̃atuũ vel p̃rochiaꝝ ↄfun
dant̃. A .Qđ bñ colligit̃ ex iurib' al
legatis. B .Limes tñ p̃dioꝝ põt p̃e
scribi.16.q.4.volum'.ex̃.e.q2. Itẽ nec
liber hõ põt p̃scribi.16.q.3.§.põt. Item
res publice q̃ sũt in vsu p̃pl'i Romani
vel aliaꝝ ciuitatũ. vt vie platee.põtes
aq̃duct'.⁊ hi' nõ p̃scribunt̃. Intellige
nec in toto nec i parte.ff.đ vsucap.vsu
capionẽ.C.de op̃i.pub.l.p̃scriptio. A .
In dcã.l.vsucapionẽ.dr̃. Usucapionem
recipiũt maxie res corp̃ales except̃ re
bus sacris scis public̃ p̃pl'i Romani ⁊
ciuitatũ. Itẽ liber̃ hoĩb'. B .Itẽ pu
blice functões siue ciuilis canon q.s.
solui dꝫ reipublice p agris nõ p̃scribũ
tur a colonis: vt i dcõ.§.põt. Itẽ posses
siones agroꝝ nõ p̃scribũtur a colonis.
.C.de p̃scrip.30.vel 40.an.male agit̃.
Itẽ res furtiue vel vi possesse seu etiã
q̃ nascũt̃ ex eis nõ p̃scribunt̃ aut vsuca
piunt̃: vt in Insti.de vsucap.§.furtiue
A .Idẽ qđ in h.º§.nõt̃ in sũ.li.º2.ºti.5.q.
124.ƀm Ray.⁊ Hosti. B.

¶ Que sũt sp̃es p̃scriptõis? R.º scđm
Ray. Omissis mlt̃ aliis due st̃. Una ẽ
.n.longi tp̃is vt.10.annoꝝ int̃ p̃ñtes. vl'
20.int̃ absẽtes.⁊ intelligũt̃ p̃ñtes q sũt
in eadẽ p̃uincia.sed hodie debẽt intel
ligi in ciuitate ƀm Ac.vt nõt̃.C.de p̃e
scrip.lon.tẽp.cũ i longi. A .In glo.q̃
ẽt assig̃t rõem.q2 hodie singule ciuita
tes hẽnt sua regimia: sicut oliꝫ singule
p̃uincie. B .De re ṽo nõ differt vbi
cunꝫ sit.vt i ea.l.Alia p̃scriptio ẽ lõgis
simi tp̃is.vt 30.vel.40.annoꝝ.⁊ hec lo
cũ hꝫ int̃ laicos vl' p̃uatas p̃sonas.16.
.q.3.§.põt. Cõtra eccl'as ṽo quascunꝫ

nccĩa ē ꝑ̃scriptio.40.ãnoꝝ: siue ꝑ̃uata
ꝑsona siue ecclĩa ꝯ ecclĩam ꝑ̃scribat.16.
.q.3.q̈s actões. A .Et ibi subdit. Usu
capiõe triēnii ꝑ̃scriptõe suũ locũ hñti
bus. B .Et.q.4.nec decēnii. Excipit
Romana ecclĩa ꝯ quã non ꝑ̃scribit nisi
spatio cētũ ãnoꝝ.16.q.3.nemo.ex̃ eo. cũ
nob. A .Idē in sũ.eo. ti.q.125. nisi ꝙ
ibi nõt ſm Hosti.glo.Ray.ꝛ Ul.ꝙ pñ
tes itelligũt q sĩt i eadē ꝓuincia. B.

Quid si possedi rē tuã te pñte per.5.
ãnos ꝛ demũ te absente ꝑ alios.5? R°.
Nõ est cõpleta ꝑ̃scriptio: sꝫ sicut dupli
cat̃ ᵭcēniũ vbi nullo tꝑe fuisti pñs. sic
te abñte dꝫ duplicari qcqd de decēnio
restabat: vt C.de ꝑ̃scrip.lon.temp.auc̃.
ꝙ si qbusdã. A .Idē i dcã.q.125.scđm
eũdē Hosti. B.

Utrũ i ꝑ̃scriptõe reqrat̃ bona fides?
R°. Sic ſm canones. Scđm aũt leges
reqrit̃ bona fides i ꝑ̃scriptõe.10. vl̃.20.
ãnoꝝ.C.de ꝑ̃scrip.lon.tēp. in auc̃. male
fidei. A .Ibi dr̃. Male fidei possesso
re alienãte cessat vsucapio: ꝛ longi tē
poris ꝑ̃scriptio si ver⁹ dñs ignorat ius
suũ ꝛ alienatõem factã. Spectat̃ ergo
30.ãnoꝝ defensio. B .Sed i ꝑ̃scriptio
ne.30.vel.40. ãnoꝝ nõ reqrit̃.16.q.3.§.
põt ꝛ ex̃ eo.vigilãti.C.de ꝑ̃scrip.30. vel
40.an.cũ notissimi.ꝛ.l.si qs ēptõis: nisi
velis dicē leges ipas eē correctas.ex̃.e.
.c.vlt.qꝺ põt papa facē ꝓpt̃ ꝑiculũ aie
vt s̃.papa.§.pl̃t. A .Poti⁹ vr̃ añpl̃t.
Et sic ē ỽitas ꝙ dicte leges sĩt correcte
ſm Ray.Hosti.ꝛ Inno.ꝛ Ber.vt nõt
i sũ.eo.ti.q.130. B .Et reqrit̃ bona fi
des nõ solũ ab initio: sꝫ ēt in q̈libꝫ ꝑte
ꝑ̃scriptõis: vt in dicto.c.vlt. ꝛ.c. vigilã
ti.ex̃ de reg.iur̃.possessor.li°.6°. Sꝫ scđꝫ
leges vbi requirebat̃ bona fides suffi
ciebãt tm̃ eaꝫ ab initio hũisse: vt i dcõ
.§.põt.ꝛ in dcã.l.cũ notissimi. que vt di
xi ꝓpt̃ ꝑiculũ aiaꝝ nõ hñt locum. Hec
nõt Io.an.suꝑ dicta regl̃a. A .Et h°
satis exꝑ̃sse colligit̃ in dicto.c.fi.vbi dr̃
Diffinim⁹ vt nulla valeat absꝫ bona fi
de ꝑ̃scriptio tã canonica q̃ʒ ciuilis: cuꝫ
gnãliter sit oi ꝯstitutõi atqꝫ ꝯsuetudini
derogãdũ: q̃ absꝫ pctõ mortali nõ põt
obseruari. Uñ oꝫ vt q ꝑ̃scribit in nulla
parte tꝑis rei hēat ꝯsciam lesã aliene.
Et si aliq doctores videãtur dicē ꝙ ꝑ̃
scribat̃ debitũ spatio.40.ãnoꝝ etiã ab
eo q sciebat se debitorē: põt intelligi
veꝝ qñ ex hac scia nõ ꝯstituit̃ male fi
dei: puta qꝛ ex rõabili cã cogitabat cre
ditorē sibi remisisse nõ petēdo ꝑ tã lon
gũ tꝑs cũ potuisset petē si voluissꝫ. Sꝫ
in dubio r̃mittē nõ ꝑ̃sumit̃ nisi ex ami
citia vl̃ parētela: vl̃ alia ꝯiectura aliꝺ
oñdat̃: cũ nemo estimet̃ rē suam iacta
re.ff.de ꝓba.cũ de indebito. Itē iuris
ignorãtia nõ facit aliquem bone fidei
possessorē.vt si qs credat pupillũ vel
illũ qui curatorē hꝫ posse rē suã aliena
re sine auctoritate tutoris aut curato
ris.ff.de vsucap.nunqꝫ.ſꝫ Ray.glo.ei⁹.
ꝛ Ul.ꝛ in sũ.eo.ti.q.126. Itē mala fides
vēditoris seu ꝑ̃ncipalis auctoris nocet
q̊ ad ꝑ̃scriptõeꝫ.10. vel.20.annoꝝ: vt in
auc̃.male fidei.C.ᵭ ꝑ̃scrip.lõ.tē. Itē qñ
res fuit furto seu vi possessa: nisi post
ea rediēit i liberã ptãtē dñi. Al̃ ãt mala
fides auctoris nõ nocet ꝑ̃scribēti. i In
sti.de vsucap.§.furtiue cũ seq̃ntib⁹. ꝛ
nõt in dcã.q.126. Itē si qs hēat ꝯsciam
dubiã nõ vr̃ bone fidei. qꝛ hec ē bona
fides vt recipiēs credat tradētē eē do
minũ: vel hēre ꝓbabilit̃ ius alienandi
.s.ꝙ sit ꝓcurator vel tutor.ff.ᵭ ỽb.sig.
.l.bone fidei.ꝛ nõt in dcã.q.126.ꝛ glo.in
.c.si diligēti.ex̃ eo. nisi fuissꝫ dubiũ scru
pulosũ ꝛ nõ rõnabile.qꝛ si ei nõ ꝯsētiat̃
non obsistit bone fidei.ex̃ de sen. exco.
inquisitioni. B.

Utrũ ille q ꝯpleta ꝑ̃scriptiõe incipit
hēre malã fidē teneat̃ restituē? R° ſm
Hosti. Si ex oi ꝑte ꝑ̃scriptõis habuit
bonã fidē iã res illa facta ē sua ᵭ bñfi
cio iuris. Uñ tũc nõ ē dꝺ ꝙ hēat ꝯsciam
rei aliene: sꝫ tm̃ rei q̄ fuit aliena. Idem
Ber.Io.an.ꝛ q̃i oēs. A .vt pꝫ i sũ.eo.
ti.q.131. B .Si tñ qs hr̃et ꝯsciaꝫ i ꝯriũ
ꝛ nõ posset eã deponē teneret̃ ad resti
tutõem. A .Hoc fuit dictũ Ray. vt
pꝫ in dicta.q.131. B.

¶ Sꝫ qs dr̄ possessoꝛ bone fidei? Rn̄.
Bona fides intelligit̄ cū aliqs credit
tradētē eē dn̄m: vl' hr̄e ius distrahēdi:
lꝫ erret in fc̄ō. ff. de ꝟb. sig. l. bone fidei
Et hec bona fides p̄sumit̄: nisi ꝓbetur
ɔ̄ꝛiū. ar. ff. de ꝓba. veri⁹. Qñ̄ꝫ tn̄ p̄sumi
tur ɔ̄ꝛiū ꝓpter denunciatōem. C. de rei
ven. si fundū. vel qꝛ mercat̄ ɔ̄ leges. C.
de agri. ꝛ censi. l. quēadmodū. li. xi. vel
si emit a ꝓcuratōe meo ꝑ collusionē: l'
qꝛ emit a ꝓdigo vl' luxurioso cui bōis
interdictū ē. ff. ꝑ emptoꝛe. qui fundū.
. §. qui sciēs. ꝛ. l. si quis A. Et ibi dr̄ ꝙ
emēs ab eo q stati in malos vsus con
sumptur⁹ ē p̄sumit̄ male fidei: nec ibi
distinguit̄ vtꝝ sit ei intdicta admistra
tio bonoꝝ vel nō. B. Nōnt̄ hec ex̄
eo. si diligēti. Idē Jo. an. A. Hec in
telligenda sūt ꝭm ea q̄ an̄ ꝓximū. §. po
sita sunt in additione. B.

¶ Utꝝ in p̄scriptōe reqrat̄ iust⁹ titul⁹
R. Si ius cōe vel p̄sūptō nō ē ɔ̄ posses
soꝛē suffic̄ bōa fides: al' necesse ē allẽare
titulū ꝛ ꝓbari: nisi allẽet̄ p̄scriptio tāti
tpis c⁹ ɔ̄ꝛii n̄ sit mēoꝛia. ex̄. e. epm. li. 6.

¶ Utrū in p̄scriptōe reqrat̄ possessio?
R. Sic. ꝛ dꝫ eē ɔtinua: qꝛ si iterrūpat̄
possessio interrupta est p̄scriptio. 16. q.
3. §. pōt. ex̄ eo. illud. Sed si fiat interru
ptio ciuilis. s. per litis ɔtestatōem non
currit āmodo p̄scriptio. qꝛ p̄sumit̄ titu
bare ꝛ malā fidē hēre. Hec Jo. an. ex̄ ð
reg. iur. sine possessiōe. li. 6. A. hoc ꝓ
bat̄ in dicto. §. pōt. 16. q. 3. B.

¶ Qualr̄ iterrūpat̄ possessio nālr̄? R.
ꝭm Ray. per occupatōem aque siū flu
minis occupantis fundū. Itē ꝑ violē
tam deiectōem: vel ēt si res sit a posses
soꝛe furto sublata. ff. de vsucap. nāliter
Itē si quocunqꝫ mō amisit possessionē
seu aīum deserēdi hūit. ff. de serui. vꝛb.
p̄di. si heres. §. p̊. Cō. Inno. A. Con. ēt
Ul. vt in sum. eo. ti. q. 127. ad fi. vbi etiā
dicitur ꝭm glo. Ray. ꝙ solo aīo pōt qs
desinere possidere: lꝫ nō possit solo aīo
acquirere possessionem. B.

¶ Quō p̄scriptio intrūpatur ciuilit̄?
R. ꝭm Ray. In iudicio trib⁹ modis. p̊
mō ꝑ libellū p̄ncipi oblatū. Et h° valet
tm̄ i qbusdā actōib⁹ q̄ ānales vocant̄:
qꝛ p⁹ ānū nō pn̄t moueri: sicut ē actio
iniuriaꝝ ꝛ q̄dā alie. in Insti. de ꝑpe. et
tēpo. ac. circa p̄ncipiū. Per talem ergo
oblatōem libelli perpetuātur. 2° ꝑ q̄re
lā iudici factā ꝛ conuētōem rei. Et hoc
valet in oībus actōib⁹. C. de p̄scrip. 30.
vel. 40. ānoꝝ. sicut in rē. Itē i oib⁹ actō
nib⁹ intrūpit̄ p̄scriptio ꝑ lit̄. ɔt̄. C. de p̄
scrip. 30. vel. 40. annoꝝ. l. fi. A. Itē 3°
ꝑ lit. ɔtes. ꝛ hec i oib⁹ valet: vt dicta. l.
fi. que ꝑ Ray. ad h° allegat̄. ꝛ ad scd̄m
allegat̄. l. sicut in rē. C. de p̄scrip. 30. vel
40. annoꝝ. Et ad p̄mū facit. l. 2. C. qñ li
bel. p̄n. ob. ꝛ idē ꝑ oīa dicit in q̄i litis cō
testatōe. i. qñ aliqs ɔuētus i iudicio su
per rebus imobilib⁹ quas possidet no
mine alieno noīat dn̄m in iudicio. ꝛ re
poꝛtatis indiciis in quib⁹ denunciet do
mino vt veniat aut mittat: ip̄o quoqꝫ
nihilomin⁹ dn̄o legitimis edictis voca
to a iudice nō ɔpareat idē dn̄s: tunc. n.
lis est quasi ɔtestata ɔ̄ eū q̄ꝫtū ad iter
ruptōem p̄scriptōis. ex̄ vt lite nō ɔtes.
qm̄. ꝛ notatur in sū. eo. ti. q. 127. ꝭꝫ Ray.
ꝛ glo. ei⁹. B. Extra iudiciū ꝟo iterrū
pit̄ qnqꝫ mōis. p̊ mō ꝑ vsuraꝝ solutōeꝫ
per quā intrūpit̄ p̄scriptio que currē
videbatur contra creditoꝛē nō petēteꝫ
debitū. C. de p̄scrip. 30. vel 40. an. cum
notissimi. 2° mō intrūpit̄ ꝑ secūdā cau
tōem qñ debitoꝛ facit nouā cautōem:
vt in dicta. l. cū notissimi. 3° ꝑ ꝓtestatio
nē: vt qñ quis iusto metu. vl' alia cā im
pedit⁹ nō pōt rē suā petē. ꝛ ꝓtestat̄ co
rā iudice oꝛdinario vl' coꝛā publicis ꝑ
sonis. ex̄ de offi. oꝛ. pastoꝛalis. ex̄ de ap
pel. si iust⁹. 16. q. 3. §. si pōt. A. In dcō
. c. si iustus. dicitur: ꝙ p̄fata ꝓtestatio
quando non pōt haberi iudex: potest
fieri coꝛā bonis viris: nec distinguitur
vtrū sint persone publice vel nō. B.
4.° per denunciatōem factam colono:
ex̄ vt lite non cōtes. c. qm̄. C. vbi in rem
actio expe. pōt. l. 2. A. Ista denuncia
tio fit ꝑ citatōem factā de parēdo iur i
coꝛā iudice suꝑ re quam possidet noīe

alieno fm glo. Ray. vt in dicta.q.127.
vbi et oia que i isto.§.hñtur nõnt scõm
Ray. Ul. et Inno. B .5° p synodalẽ p
clamatõem: vtputa aliqs sacerdos p
clamat in synodo gnãli vel puinciali:
qꝫ ali⁹ sacerdos tenet rẽ eccle sue. extra
eo. sanctorum.

¶ In qb⁹ casib⁹ nõ currit pscriptio: lꝫ
nõ intrũpatur? R° fm Ray. In septẽ. p ẽ
tpe plati q male alienauit rẽ eccle. Nã
q̃diu ipe viuit. A .et tenet ecclam ſꝫ
eũ. Ray. vt in sũ. eo. ti. q. 128. B .ñ cur
rit pscriptio ꝯ ecclam: vt nõt. 16. q. 3. si
sacerdos. 2° toto tpe vacatiõis ecclie q̃
petẽ hẽt. 3° si plat⁹ ei⁹ hẽtic⁹ fuerit. De
his duob⁹ ex̃ eo. c. p̃. et c. auditis. 4° tpe
scismatis. ex̃ eo. cũ nob. A .Ibi dr ꝯ
pscriptõe q̃ nõ currit ꝯ Romanã eccle
siã tpe scismatis. B .5° tpe excõicatio
nis ipius plati nisi sit negligẽs i peten
do absolutõem: ex̃ de ꝯces. pben. q2. 6°
ꝯ eũ q ẽ in etate pupillari. C. in qbus
cãis nõ ẽ neces. l. fi. A .Ibi gnãlr dicit
de oib⁹ minorib⁹: vt ꝯ eos nõ currat p
scriptio nisi 30. vel 40. annoꝝ. Sꝫ in. l.
sicut in rẽ. C. de pscrip. 30. vel. 40. an. dr
qꝫ ꝯ pupillũ nulla currit pscriptio. B .
7° qñ qs iusta cã ipeditus non põt agẽ
ex̃ de appel. ex rõne. ff. qb⁹ ex cau. ma.
.l. qꝫ qdẽ. et. l. nõ enĩꝫ. A .Ibi dr. Nõ. n.
negligẽtib⁹ subuenit: sed nccitate reꝝ
impeditꝭ. B .16. q. 3. porro. ex̃ ꝯ elec.
ne p defectu. De hoc vide. i. §. pxt. A .
Idẽ i dicta. q. 128. B .

¶ Utꝝ currat pscriptio ꝯ eum q aliqd
diu soluit sine cã? R° Nõ currit ſꝫ põt
retinẽ qd nõ ꝯ iure pstitit ẽt si diu illd
soluerit. C. de agri. et cẽsi. l. litib⁹. ex̃ de
censi. puenit. 16. q. 3. clerici. et. c. si eps. A .
Idẽ nõt glo. 10. q. 3. c. q2. Nõtur ẽt i dcã
.q. 128. ad fi. B .

¶ An currat pscriptio ꝯ eũ q non põt
agẽ? R° Regularit ñ currit nisi postq̃
qs agẽ põt iure nõ ipediẽte. Unñ ꝯ filiũ
familias nõ currit pscriptio in reb⁹ ad
uẽticiis nisi ex q̃ fuerit libat⁹ a pñia po
testate: nec mulieri in dote nisi soluto
mrĩmonio vl viro ꝯgẽte ad iopiã: nec
creditori nisi exñte debiti petẽdi ꝯditi
one: vel adueniẽte die. Probãt hec. C.
de ãnali excep. l. i. et. §. fi. et. C. de iure do.
.l. in reb⁹. §. ois. et. C. de pscrip. 30. vl. 40.
an. l. cũ notissimi. §. illud aũt. Ex q̃ nota
qꝫ si credidi tibi cẽtũ vsq̃ ad decẽ ãnos
nõ icipit currẽ pscriptio ꝯ me: nisi post
illos decẽ ãnos. A .Hoc hr i dicto. §.
illud. Et idẽ qd i h°. §. nõt in sũ. eo. ti. q.
129. fm Ray. B .

PResumptio

tripl dr. Pmo mõ circa aliũ ſꝫ qꝫ iuriste cõit su
mũt quã et Gof. diffinit sic. Presũptio
ẽ alic⁹ facti dubii qñꝫ plena qñq̃ semi
plena pbatio. Et de hac hẽs s̃. cõicare
.§. 18° q incipit. Utꝝ corp⁹ xpi ꝯbeat da
ri suspectꝭ. et s̃. clic⁹ 3°. §. fi. et s̃. mrĩmoniũ
8°. §. 3°. ex̃ eo. p totũ. A .Et q̃le peccatũ
possit circa hoc occurrẽ: pꝫ p Nico. de
lira sup. 7° Math. vbi dicit. Sciẽdum
qꝫ aliqs põt psumẽ seu iudicare malũ
de pxio mltipl. Uno° ex euidẽtia facti
vt cũ aliqs iudicat aliquẽ homicidam
q2 vidit eũ iterficẽ hoiem. Et h° nullũ
ẽ pctm̃. Alio° ex signis euidẽtib⁹: vt si
aliqs iudicat fornicatorẽ aliquẽ: q2 vi
dit eũ nudũ cũ nuda. solũ cuꝫ sola. Et
hoc silr nullũ ẽ pctm̃. 3° mõ ex signis le
uib⁹. Et in hoc iudicio est triplex g̃dus.
Prim⁹ ẽ qñ ex leuib⁹ signis aliqs inci
pit dubitare de bonitate frĩs. Et hoc ẽ
pctm̃ veniale: q2 pcedit ex hũana infir
mitate. et hoc nõ vocat iudiciũ. s. ppe:
ſꝫ suspitio. 2⁹ grad⁹ ẽ qñ ex talib⁹ signis
firmiter tenet in aĩo qꝫ frĩ sit malus. Et
h° ppe dr iudiciũ. q2 iudiciũ importat
sñiam. Et hoc ẽ pctm̃ mortale si maluꝫ
qd iudicat de frẽ ex leuib⁹ signis sit de
genẽ pcti mortalis. Pctm̃. n. mortale ẽ
qd ꝯriat caritati. Qd aũt aliqs pdicto
mõ iudicet frẽꝫ ẽ ꝯ caritatẽ frnã. 3⁹ gra
dus ẽ qñ ex leuib⁹ signis nõ solũ pdcõ
mõ iudicat: ſꝫ ẽt pcedit ad pũitõeꝫ frĩs
sic de facto. Et h° ẽ graui⁹: q2 nõ soluꝫ ẽ
ꝯ caritatẽ: sed ẽt ꝯ iusticie eqtatẽ. Et ꝯ
talib⁹ intelligit illud vbũ. Nolite iudi
care. et c. B .2° modo dr psũptio circa

feipm.f.qñ aliquis vltra rõem de feip
so psumit.De qua gdē Tho.scđa scđe
.q.130.dicit q opponit magnanimitati
sm excessuz.z etiā pz p phm 4.° ethico
rū.vbi dicit q psūptuosi pp̄ter exteri
orē fortunā fiunt despectores z iniuri
atores alioꝝ.Et talis psumptio vt ibi
dē dicit Tho.sine dubio pctm̄ est q̄si ꝯ
nālē ordinē existēs.f.vt qs assumat ad
agēdū ea q̄ pferunt sue ꝟtuti: qđ pti
net ad rõem psumptõis:sicut ipm no
men manifestat.Huic g° psumptõi sꝫ
defectū opponit pusillanimitas: de q̄
hr̄.ī.pusillanimitas.z int̄ hec vitia me
dia ꝟtus ē magnanimitas.3.° modo dr̄
psumptio circa deū.f.iordinata de deo
spes.De qua Tho.scđa scđe.q.21.dicit
sic.Sicut falsū est q d̄s penitētib' nõ
idulgeat:vel q peccātes ad pniaꝫ non
cõuertat:ita z falsū est q i pctõ pseue
rātib' veniaꝫ cõcedat: z a bono opere
cessantib' glām largiat.Cui extimatio
ni cõformit se hēt psumptõis motus:
z iõ ē pctm̄ min' tn̄ q̄ desperatio q̄to
magis ppriū ē deo misereri z parcē q̄
punire.Et hec psūptio opponit ꝟtuti
spei z vitio despatõis.de q̄ s̄.despatio.

PRimas. Quere s̄.patri archa.

PRimitie. Primitia sm Ray.est pars
frugum siue fructuuꝫ dño of
ferēda. A .Jõ i sū.li.° p̄.ti.15.q.46. B.
Utrꝫ hoies teneātur ad soluēdū pri
mitias? Rn° sm Tho. scđa scđe.q.86.
Primitie ptinēt ad ius nāle.f.vt hõ ex
reb' sibi datis a deo aligd exhibeat ad
ei' honorē.Sꝫ q talib' psonis .f. sacer
dotib' exhibeant:aut d̄ p̄mis fructib'
aut in tali quātitate. A .f.sm modū
in veteri testamēto determinatū.de q̄
segtur. B .H° gdē fuit i lege vete
ri iure diuino determinatuꝫ.i noua āt
lege diffinitur p determinatõem eccl'e
ex qua hoies obligantur vt p̄mitias
soluant sm ꝯsuetudinem patrie z indi
gentiā mistroꝝ eccl'e. A .Con. Ray.
vt in sū eo.ti.q.47. B .Per qđ con
cludi ēt põt quib' dāde sint.f.his gbus
est ꝯsuetū z qui eis magis idigēt. A.
Jn sū.eo.ti.q.48.dr̄ sm Ray.z Hosti.
q p̄mitie dāde st̄ sacerdoti pꝛochiali.
Sed Hof.dicit q diuidēde sūt sicut de
cime:vt ibi.de q̄ s̄. decime 3.° Hec pñt
intelligi nisi aliud appareat de ꝯsuetu
dine:vt pactū ē sm Tho. B .Et eo
dē mõ pꝫ quota pars sit dāda. Nā z sꝫ
Jnno.ex quo nõ inuenit exp̄ssuꝫ d̄ q̄ti
tate relingt arbitrio danti.nisi ꝯsuetu
do aliud inducat.Uñ z addit Ray.q si
eccl'a eēt tenuis:nec hrēt sacerdos vñ
posset sustentari ampli' dādū eēt. A.
.i.ꝯsuetudo eēt eligēda p quā āpli' sol
uit:vel saltē media qñ varie sūt cõsue
tudines sm eūdē:vt i sū.e.ti.q.49. B.
ar.10.q.2.§.hoc ius.Ubi aūt nõ ē ꝯsuetu
do q p̄mitie soluātur:z est obtēta a tē
pore de quo nõ est memoria: nõ soluē
tes sm Guil.excusant. A .Hoc verū
sꝫ eūdē si hi' ꝯsuetudo sit sine ꝯdictõe
obtēta:vt i dcā.q.49. B.

PRinceps. Quõ pnceps z gcunq dñs
sc'laris subsit pape.hr̄ s̄.papa
§.3.° circa fi.Et d̄ materia pncipis:vide
supra dominus.

PRiuilegium quid sit? Rn.° Pri
uilegiū ē p̄uatū ius ꝯ ius cõe
indultū.Nā nisi aligd indulgēt nõ eēt
p̄uilegiū.ex de ꝟb.sig.abbate.ex eo.in
his. A .Jdē in sū.li.° 2.° ti.5.q.159. scđm
Hosti.z Hoff. B.
Utrꝫ aligd psit p̄uilegiū qđ ꝯtinet
ius cõe? R.° Tale p̄uilegiū qñq ꝯcedit
ex de pcu.q2 in causis.z nõ ē frustra. sꝫ
poti' dat mult] ex cāis.p̄ q2 mag] solet
timeri qđ spālr phibet q̄ qđ gnālr.23.
dis.quāq. A .Hosti.cui' fuerūt dicta
q̄ i h°.§.hēnt. vt pꝫ i sū.eo.ti.q.60.in h°
sic dicit.Mag] ꝯsueuit timeri qđ spāli
ter cauet q̄ qđ gnālit indulget. B.
Jtē multi qñꝫ sciunt p̄uilegia talia et
ignorāt iura.Jtē cū freqnter iura ma
le obseruētur:ipa p p̄uilegia inouant:
ex de treu.z pa.c.2.°

¶ Quis possit ꝯcedere priuilegiū? R°
Quicunqꝫ pōt legē facē ⁊ in quib⁹ pōt:
pōt ⁊ ꝑuilegiū indulgere: vt papa i spi
ritualib⁹. ⁊ qñqꝫ ēt in tpalib⁹: vt in ter
ris sue tpalis iurisditōis. vel qñ iurisdi
tio ad eū deuoluet̄: vt dr̄ s̄ papa. §. 4.°
circa fi. Et nō hic scd̄m Ber. ꝙ eccl'ia
Romana siue papa nunqꝫ ꝯsueuit ali
quē ꝯ̄ se ꝑuilegiare: ar. C. de sacrosanc.
ec. iubem⁹ nullā. ⁊ ar. ex̄ de ꝑscrip. cum
ex officii. Qd̄ est ꝯ̄ eos q dicūt vl' poti⁹
fingunt se hēre ꝑuilegia ꝙ possint iu
dicare de rescripti pape. ⁊ ꝙ absꝫ eoꝝ
approbatōe nō sit ꝑcedēdū ſm rescri
pta pape ⁊ hi⁹. Itē pōt ꝯcedē ꝑuilegiū
impator in tpalib⁹: sed nunqꝫ in spūa
lib⁹: qꝛ de eis nil pōt statuē. 96. dis. bñ q
dē. Itē pōt ꝯcedē ꝑuilegiū eps: ex̄ ꝯ̄ re
li. do. cōstitut⁹. ex̄ de censi. cū venerabi
lis. 16. q. 2. visis. ex̄ eo. cū oliꝫ. 2.° rn̄so ꝓ. dū
tn̄ faciat volūtatē sui capl'i: ex̄ de iure
pa. pastoralis. ex̄ de exces. ꝑla. sicut vni
re. Multo forti⁹ ꝑtiarcha: ex̄ de cle. nō
resi. cū ad h°. A. Hoc fuit dictū Ho
sti. q ⁊ addidit. Et breuit̄ intelligi pōt:
ꝙ quicūqꝫ pōt ꝯstitutōeꝫ facere. ⁊ q̈te
nus ⁊ in qbus pōt: ⁊ ꝑuilegiū ⁊ idulgē
tiā pōt dare. Et idē qd̄ in h°. §. nōt̄ in sū.
eo. ti. q. 162. ſꝫ eūdē Hosti. ⁊ Ber. ⁊ Hof.
B. Quis aūt possit legē facē. regre s̄.
lex. §. ꝓ. ⁊ 2.°

¶ Quis possit ꝑuilegiū iterꝑtari? R°
ſm Hosti. Si v̄ba sūt obscura siue am
bigua: tūc eius est interꝑtari cui⁹ ē con
dere ⁊ interiꝫ negociū suspēdet̄: ex̄ de
sen. exco. int̄ alia. ex̄ de iudi. cū venisset
Si v̄o nō sint v̄ba obscura vel ābigua
tūc dꝫ diligēter tenor ꝯsiderari: ex̄ eo.
porro. ⁊ c. recepim⁹. Et poti⁹ insistēduꝫ
est intētōi ꝑuilegii qꝫ verbis. i. q. i. mar
chio. 38. dis. sedulo. ex̄ de v̄b. sig. itelligē
tia. ⁊ c. in his. Et quātū fieri pōt larissi
me ē iterꝑtandū. ex̄ de dona. cū dilect⁹
. ff. de ꝯsti. ꝑnci. bñficia. nisi ꝑiudicet iu
ri alieno: qꝛ tūc reducit̄ ad ius cōe. ex̄
de cōsue. cū dilect⁹. §. plt. ⁊ fi. duꝫ tn̄ ali
quid opet̄. vt s̄. §. ꝓ. Con. Inno. Ber. ⁊
Hoff. A. Idē i sū. eo. ti. q. 163. B.

¶ Utrꝝ ꝑuilegiū amittat̄ ꝑ actū ꝯ̄riuꝫ
vel nō vtēdo. ⁊ in quāto tp̄e? R° Multi
circa hoc dixerūt multa. Uñ Ber. ex̄ ꝯ̄
consti. cū accessi ssent. post mltas opio
nes recitatas cōcludit sic. Meli⁹ vr̄ dd̄
ꝙ sicut sūt diuersa ꝑuilegia ⁊ in diuer
sis casib⁹ cōcessa. sic qd̄libet ꝑuilegiuꝫ
locū hēat in suo cāu: sicut i ꝑscriptōe i
qua diuersa tp̄a regrunt̄: vide s̄. ꝑscri
ptio. A. Dic ꝙ ꝑuilegiū amittit̄ alñ
ꝑ actū ꝯ̄riū: quo cāu si sit ꝯcessuꝫ in fa
uorē ꝑsonaꝝ amittit̄ ēt ꝑ vnicū actuꝫ
ex̄ de ꝯsti. cū accessisset. vbi dr̄ de qbus
dā canonicis qbus fuerat cōcessū ne te
nerētur hēre ꝑmiceriū. Qd̄ si postmo
dū ꝑmiceriū elegerit nō pñt amplius
vti dicta cōcessione. Si v̄o sit ꝯcessum
i fauorē eccl'e: puta si alicui religioni si
ue monasterio sit ꝯcessū ꝙ non teneat̄
soluē d̄cimas: tūc nō amittit̄ ꝑuilegiū
nisi ꝑlat⁹ tanto tp̄e ꝯ̄riauerit. ꝙ ꝑscri
ptio sit cōpleta saltē lapsu 30. ānoꝝ: ex̄
de ꝑuil. si de terra. ⁊ c. accedētib⁹: lꝫ als
ꝑscriptio nō currat ꝯ̄ eccl'aꝫ nisi. 40. an
nis. qꝛ cū ꝑuilegiū ꝯ̄ ius cōe cōcedat̄ ci
tius amittit̄. Nā de facili res ad nām
ei⁹ reuertit̄ ſm Hosti. ⁊ in sū. li.° ꝓ. ti. 15.
. q. 14. Itē ꝑdit̄ ꝑ ꝯ̄riam sniam. ꝑ ꝑscri
ptōem. ꝑ renunciatōem ꝑ reuocatōeꝫ.
⁊ ꝑ abusionē. xi. q. 3. ꝑuilegiū. Et de his
pleni⁹ notat̄ ꝑ Hosti. vt pꝫ in sum. dcā
. q. 14. ⁊ li.° 2.° ti. 5. q. 164. B.

¶ Sed qd cū aliqs allegat ⁊ oñdit pri
uilegiū: sed nō seruat̄ ei? R° ſꝫ Hosti.
Nō dꝫ isti iputari. ff. cōmodati. l. ad eos
nō obstāte si obiiciat̄ ꝙ nō fuit vsus:
vl' ꝙ ꝯ̄riū factū est. Quō. n. vtet̄ ꝑuile
gio q vti nō ꝑmittit̄. Nisi forte si snia
ferret̄ ꝯ̄ eū ⁊ non appellaret: ex̄ ꝯ̄ sen.
⁊ re iudi. suborta. Sꝫ ille qui se oppōit
puniēdus ē: ex̄ eo. dilecti. A. Idē i sū.
li.° 2.° ti. 5. q. 165. B.

¶ Qñ ꝑuilegiū dꝫ reuocari? R° ſꝫ Ho
sti. Nō decet ꝙ reuocet̄ sine cā. sed cuꝫ
cā pōt ⁊ dꝫ reuocari: vtputa si aliqbus
religiosis cōcessuꝫ sit ꝑuilegiū de non
dandis decimis ꝑpt̄ eoꝝ pauꝑtatē de
inde ditati sunt: ita ꝙ ēt dando decias

p̄nt cōmode ſuſtētari: ⁊ nō dando enoꝛ mit̄ ledūtur ꝓchiales eccl'ie: dꝫ ceſſare p̄uilegiū. Et ſic intellige ex̄ de d̄ci. ſuggeſtum. ⁊. c. nup. Jtē ſi qs nō ſeruat p̄uilegia ſupioꝛis ɔceſſa ſubditis: etiā ipſius priuilegium merito reuocatur. extra eo. dilecti. Sed nota hic q ſi ſuperioꝛ ex certa ſcia confirmauit priuilegiū ɔceſſuꝫ ab inferioꝛi nō poterit reuocari poſtea p inferioꝛē. 25. q. 2. p̄uilegia p̄. ⁊ 2°. ⁊. c. ſeq̄ntib⁹. A. Jdē in ſū. eo. ti. q. 164. ſm. hoſti. q ⁊ addit. Jdeo Jmpatoꝛ vel rex p̄uilegiū ɔceſſum eccleſie ēt p d̄nm papā quē ɔſtat ſupioꝛē eē oib⁹ ex certa ſcia ɔfirmatū nō poterit reuocare. B. De p̄uilegiis exemptōis ⁊ de ip̄is exemptis habes plura s exemptus.

Probatio.

P Robatio. Per q̄ aliq̄ p̄bant̄? R̄n° ſm Ber. Sicut p teſtes ⁊ inſtrumēta p̄bant̄ aliq̄: ita ēt ſcriptura antiquoꝝ libroꝝ facit fidē: ex̄ eo. cum cām. ex̄ de p̄ſcrip. ad audiētiā. Jtē ſi reperiat̄ ſcriptura in aliq̄ colūna vel lapide ei ſtat̄. 24. q. 2. ſane 2°. Sed ad hoc hoſti. ſic addit. Caue tn̄ tibi: q2 nō oīa talia faciunt plenā fidē: ſed illa tm̄ q̄ ſub fideli cuſtodia remanēt: cetera adminicula p̄ſtant nō p̄batoēm. A. Jō in ſum. li°. 2°. ti. 5. q. 177. vbi ⁊ addit q dicta cuſtodia dꝫ eſſe etiam publica ſm eūdem hoſti. B.

Professio.

P Rofeſſio. De mā pfeſſionis q̄re ſup. nouiti⁹. ⁊. i. religio 4°.

Promissio.

P Romiſſio. Quid de illo qui aliqd ꝓmiſit: ⁊ poſtea nō facit? R̄° ꝫ Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 110. Si ille q ꝓmittit aliqd hꝫ aīum faciēdi qd̄ ꝓmittit n̄ mētit̄: q2 nō loq̄tur ɔ̄ illud qd̄ gerit in mēte. Si vo nō facit qd̄ ꝓmiſit: tūc videt̄ infidelr agē p hoc q aīum murat. Pōt tn̄ excuſari ex duob⁹. Uno° ſi ꝓmiſit illud qd̄ ē māifeſte illicitū: q2 ꝓmittēdo peccauit. mutando aūt ꝓpoſituꝫ bn̄ facit. A. Facit. 22. q. 4. in malis. B. Alio mō ſi ſūt mutate ɔditiōes pſonaꝝ ⁊ negocioꝝ. Ut. n. dicit Seneca i li° de bn̄ficiis. ad hoc q hō teneat̄ facē qd̄ ꝓmiſit reqrit̄ q oia imutata pmaneāt. Un̄ ⁊ ap̄ls nō ē mētit⁹ nō implēs qd̄ ꝓmiſit cū nō iuit coꝛinthū. 2. Coꝛ. p̄. ⁊ hoc ppt̄ ipedimēta q̄ ſupuenerunt. Et nō ſm Ber. q ex nudo pacto ſiue ꝓmiſſione oꝛit̄ actio: lꝫ ſm leges ſit ɔtra Et q moꝛtalr peccat recedēs a pacto: nōtur hoc ex̄ de pac. c. p̄. A. in glo. Et ad hoc facit qd̄ nōt Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 110. arti. 4° vꝫ q oē mēdaciū qd̄ venit ɔ̄ honoꝛē dei vel dānū p̄rimi pnicioſū ē ⁊ moꝛtale. B. Jn alīnatiuis ꝓmiſſionib⁹ ⁊ debitis electio ē debitoꝛis ⁊ ſufficit alteꝝ adimpleri. i. Inſti. de act. §. p̄terea. ex̄ ɔ̄ reg. iur. i alīnatis. li° 6°.

Prudentia carnis

P Rudentia carnis vtrū ſit pctm̄? R̄° ſcd̄m Tho. ſcd̄a ſcd̄e. q. 55. Prudentia carnis ꝓpe dr̄ q̄n aliqs bona carnis hꝫ vt vltimū finē vite ſue. hoc aūt manifeſtū ē q eſt pctm̄. q2 p hoc deoꝛdinat̄ circa finē vltimū q nō cōſiſtit i bonis coꝛpis: ſed aīe. Un̄ ad Ro. 8° Prudētia carnis inimica ē deo. Et ſiqdē prudētia carnis accipiat̄ ſm abſolutā prudētie rōem: ita .ſ. q in cura carnis ɔſtituat̄ vltimus finis toti⁹ vite: ſicut ē pctm̄ moꝛtale. A. q2 prudētia ꝓpe eſt circa ea q̄ ſunt ad finē toti⁹ vite ſtudioſa inqſitio: vt pōt colligi p eūdē Tho. ⁊ i ſū. li° 3° ti. 34. q. 231. vbi nōnē oia q̄ in h°c. hent. B. Si vo accipiat̄ ꝫ rōeꝫ ptic̄lari prudētie: ſic ē pctm̄ vēiale. Ɔtigit. n. q̄nꝫ q aliqſ ioꝛdiate afficitur ad aliqd̄ d̄lectabile carnis: abſꝫ h° q auertat̄ a d̄o p pctm̄ moꝛtale. Un̄ nō ɔſtituit finē toti⁹ vite i d̄lectatōe carnis. Et ſic hr̄e ſtudiū ad hāc d̄lectatōeꝫ aſſeqndā ē pctm̄ vēiale. Si vo aliqs curā carnis referat i fineꝫ honeſtū: puta cū aliqs ſtudet comeſtioni ppt̄ coꝛpis ſuſtētatōeꝫ nō vocatur prudētia carnis. q2 ſic vtit̄ hō cura carnis vt ad finē pducat̄. Nōndū ēt q ſb prudētia carnis cōp̄rehenditur etiam

prudētia h⁹ seculi.qꝛ etiaʒ exteriores res mundi appetim⁹ ꝓpter carnē.

P Ubes. Require supra. impubes.

P Ublice hōestatis iusticia.vide s̄.ipedimētū.ij.º

P Udicitia. Sicut ponit Tho.scda se cūde.q.151.nomen pudicitie a pudore sumit i quo verecūdia significat Et iō opʒ ꝙ pudicitia ꝓpe sit circa illa de quib⁹ hoīes magis verecundāt. Maxime āt verecūdant de actib⁹ venereis: vt dicit Aug⁹ 14.º de ciuitate dei. Ūn neqꝫ act⁹ ꝯiugalis verecundia caret.ꝛ hº iō qꝛ mot⁹ mēbroꝝ illoꝝ imperio rōis nō subdit. Uerecūdat aūt hō nō soluʒ de illa mixtione venerea: sed ēt de quibuscūqꝫ signis ei⁹: vt dicit ph̄s 2.º rhetorice. Et iō pudicitia attēdit circa venerea ꝛ p̄cipue circa signa venereoꝝ: sic sūt aspect⁹ impudici.oscula.tactus. Et qꝛ hec magis solent dep̄hendi: iō pudicitia magis respicit hi⁹ exteriora signa Castitas āt magis respicit ip̄aʒ veneream ꝯmixtionē. Interdū tn̄ vnū ꝑ alio ponitur.

P Unitio sine culpa nisi subsit cā nō est aliqs puniendus: ex̄ de reg.iuris.sine culpa.lib.º 6.º De punitōe quā hʒ facē p̄lat⁹.qre s̄.correctio p̊. Itē s̄.disciplina. Itē s̄.pena p̄ Itē de punitōe an sit dimittēda ꝓpter scādalū: vide.ī.scandalū.§.6.º

P Urgatio quid ē? R̄.º fm Ray. Est ꝯ obiecto crimine inocētie ꝯn̄sio.s. ꝑ iuramētū vel alio debito mō fʒ Hos. ꝛ hʒ duas spēs. Una dr̄ purgatio canōica. Alia dr̄ vulgaris. Canōica fit qn̄qꝫ ꝑ solū iuramētū ip̄ius diffamati: qn̄ʒ ēt ꝑ iuramētū testiū ꝯpurgātiū.s.ꝛ iurantiū ꝙ credūt illū veꝝ iurasse ꝛ inoxiū eē. Et ista purgatio approbat tāqꝫ bōa .2.q.5.fere ꝑ to. Uulgaris vō purgatio ē que a vulgo iuēta ē: vt ferri cādentis: aq̄ feruētis: seu ēt frigide.duelli.ꝛ hi⁹. Hec i totū reprobata est tāqꝫ a diabolo inuenta.2.q.5.mēnā.ꝛ.c.ꝯsuluisti.ꝛ.c. monomachiā. Et est ꝯ illud Deut.º 6.º Math.4.º ꝛ Luc.4.º Non tētabis dn̄m deū tuū.vt in.c.monomachiā.i fi. ꝛ.22. .q.2.querit. Et de ista mā hēs s̄.duellū. .§.p̄lt. A .Idē i sū.li.º 3.º ti.31.q.1.ꝛ.2.fm Ray.ꝛ glo.eius. B.

¶ Sʒ qn̄ ē idicēda purgatio? R̄n.º Qn̄ qs ē publice ifamat⁹ de crimie ꝛ ꝯuici nō pōt seu ēt nō excusat: ex̄ de purg.cano.nos int alia. A .vel ēt ꝓpter aliā crimis vehemētē suspitōem: vt i.c.int sollicitudies.ex̄ eo.de q̊.i.§.fi. B.

¶ Sʒ cū q̊t ꝑsonis dʒ fieri purgatio? R̄.º fm Ray. Numer⁹ ꝯpurgatoꝝ taxabit arbitrio boni iudicis. Qn̄qꝫ.n. maioꝛ qn̄ʒ minoꝛ numer⁹ taxādus ē fm ꝙ ifamia vl' crimē sūt magis vl' min⁹ grauia.2.q.5.p̄sb̄r.ꝛ.c.oīb⁹.in fi. Ūn Inno. idixit cuidā decano purgatōeʒ cū.14. sui ordis.ex̄ de purga cano.int sollicitudines.ꝛ cuidā ep̄o idixit purgatōeʒ cuʒ duob⁹ abbatib⁹ tm̄.ex̄ de pur.ca.cū in iuuētute. Et ad hoc ex̄ de accu.cum .p. A .Idē i sū.eo.ti.q.8. B.

¶ Quales debēt eē ꝯpurgatores? R̄.º Si pn̄t hr̄i aliq eiusdē ordis vl' dignitatis hr̄i debēt.ex̄ de pur.ca. int sollicitudines. Al' si hr̄i nō possint: puta qꝛ illi sūt inimici cū aliis inferioris ordis: vl' ēt cū laicis possʒ qs se purgare.2.q.5. si legitime.ꝛ.c.oibus.i fi.ex̄ de pur.ca.cū in iuuētute.dis.si.clerici. Debēt tn̄ esse viri catholici. A .ꝛ vita ꝓbati.vt i.c. inter sollicitudines.de quo.ī. B.ꝛ q ꝯuersatōem ꝛ vitā ei⁹ ēt transacto tp̄e nouerint. A .nō solū i pn̄ti: vt in tex. qui sequit. B .vt in dicto.c.int sollicitudines.ꝛ.c.se. Quin ēt cū mulierib⁹ religiosis ꝛ honestis possʒ qs se purgare.15.q.2.i decia.i fi. A .Iō i dcā.q.8. B.

¶ Corā quib⁹ dʒ fieri purgatio? R̄.º Si aliqs ē ifamat⁹ apud pplm dʒ se purgare i publico. Si apd cleꝝ: corā clero. Si i vtroqꝫ casu: corā iudice.23.dis.illō.22. .q.5.de crimie. A .Iō i dcā.q.8. B.

¶ Que forma iuramẽti in purgatõio
R°. Forma talis erit. Ego. N. iuro ꝙ n̄
feci tale quid per me. nec mādaui. nec
cōsiliū. nec fauorē. nec auctoritatē ð di.
dis. 50. si qs viduā. 2. q. 5. auditum. ex̄ de
pur. cano. quotiēs. 2. c. fi. Pōt etiā addi.
Nec ratū habui ꝙ meo noīe factū fue
rit: ex̄ de resti. spo. cū ad sedē. ff. de vi ꝛ
vi arma. l. 3. §. cū ꝓcur. A. Quidaꝫ ēt
addūt. nec sciui. vł si sciui ꝓhibē nō po
tui: vt in dicta. q. 8. vbi notant̄ oīa q̄ in
isto. §. habent̄. B. Cōpurgatores ꝟo
iurabūt sic. Juro siue iuram⁹ ꝙ credi
mus veꝝ eē illð qð ip̄e iurauit: ex̄ eo.
quotiēs. Uel breui⁹ ƀꝫ Hof. Infamat⁹
iurabit se imunē a crimine de q̊ ifama
tur. A. Hec forma exp̄sse reprobat̄
ex̄ eo. c. fi. Ideo p̄ma melior ē. B. Et
cōpurgatores iurabūt se credere illuꝫ
verū iurasse.

¶ Quid si infamat⁹ defecerit ī purga
tõe? R°. Punief̄ tanq̄ ꝯuict⁹. ex̄ de ꝓac
cu. cū. p. ꝛ ex̄ de simo. de hoc. ꝛ. c. īsinua
tū. Si ꝟo purgatõeꝫ rite fecerit iudex
sine mora ꝛ difficultate dꝫ suspēsioneꝫ
si forte facta fuerit relaxare: ꝛ eū ab in
famia crimīs absoluē. A. Et eū boni
testimonii āñunciare. vt in. c. qð seq̄t.
B. ex̄ de pur. cano. ex tuaꝝ.

¶ Quid si purgatio n̄ fuit rite fcā? R°.
Si n̄ fuit fcā corā suo iudice: vel ēt co
rā eo: sed fuit facta purgatio vulgaris
etiā si infamat⁹ absolut⁹ fuerit: nihilo
min⁹ tenebit̄ iteꝝ canonice se purgare
ex̄ de pur. ca. ex tuaꝝ. ꝛ. c. cū dilectis. A.
Idē in dicta. q. 8. ƀm Ray. B.

¶ Utꝝ purgatio sp̄ sit recipiēda qñ in
famat⁹ offert eā? R°. ƀm Ray. Duo ca
sus sūt in qb⁹, nō dꝫ recipi. Un⁹ ē qñ cri
men est notoriū. Alter ē qñ est accusa
tor ꝛ offert ꝓbatõem: ex̄ de pur. cano.
c. 2°. ꝛ. c. cū dilectis. A. Hoc fuit dictū
Ray. vt pꝫ in dicta. q. 8. ꝑ dictū. c. cū di
lectis. siue. c. 2. quod ad hoc nihil face
re videtur. B.

¶ Utꝝ iudex possit indicē purgatõem
ei quē suspectū hēt ip̄e tm̄? R°. Nō ni
si forte accusat⁹ fuerit, ꝛ remaneat su
spect⁹ suo ep̄o aut sacerdotib⁹ aūt ho
nestis viris. 2. q. 5. oibus. A. s. qñ ex ip
so ꝓcessu: lꝫ delictū nō sit plene ꝓbatū
tñ accusat⁹ remanet suspect⁹ etiaꝫ soli
iudici: vt pꝫ ī sum. eo. ti. q. 9. vbi hec no
tant̄ ƀm Ray. Et facit ex̄ eo. inter solli
citudines. B.

Purgatorium.

Igni purgatorii: etiā si etern⁹ nō sit: miro
tñ mō grauis ē. Excellit. n. oēm penam
quā aliqs vnq̄ passus ē ī hac vita. Nū
q̄ in carne tanta pena inuēta est lꝫ mi
rabilia martyres passi sint tormēta, ꝛ
multi neqter quāta sepe sustinuerunt
supplicia. hec de pe. dis. 7. c. fi. A. Po
tius vt̄. §. plt̄. B. Et q̄si eadē. 25. dis.
q̄lis. i fi. A. Coniūcto. c. q in alið. B.

¶ Que crimina purgātur ī purgatõio
R°. Nō capitalia sꝫ minuta. 25. dis. §. at̄
ea. ꝛ. c. q̄lis hinc. Itē illa pctā de qb⁹ nō
fit sufficiēs pnīa: vt s̈. pnia p̊. §. 7°. ꝛ pe
nitētia 2°. §. 4°. A. Clari⁹ in purgato
rio purgātur pctā de sui nā venialia:
vel que sunt facta venialia per pnīam
verā si de eis nō est plene satisfactum
de pe. dis. 7. §. fi. B.

¶ Utꝝ exn̄tes ī purgatorio possint iu
uari ab existētib⁹ ī hoc seculo? R°. ƀm
Pe. Sic. vt pꝫ 2°. Math. 12°. Sancta ꝛ sa
lubris ē cogitatio ꝓ defunctis exorare
vt a pctis soluant̄. Nā ꝛ apl's. i. Cor. 12°.
loqtur de corꝑe mystico ad silitudineꝫ
corꝑis humani. A. Corp⁹ mysticum
dr̄ eccl'ia Ro. 12°. ibi. Multi vnū corpus
ꝛc̄. B. In corꝑe ꝟo hūano nā ꝑ vnū
mēbrū supplet indigētiā alteri⁹. Ergo
cū gr̄a sit potentior q̄ nā in corꝑe my
stico vnū mēbrū pōt supplere indigē
tiā alterius. Et hinc ē ꝙ suffragia mē
broꝝ ecclesie pñt ꝓdesse mēbris idigē
tibus. Quia ꝟo per mortē nō desinūt
eē mēbra eiusdem corꝑis suffragia vi
uoꝝ pñt ꝓdesse ēt defūctis. Uñ Aug⁹.
Nō ē negādū speꝫ defunctoꝝ pietate
suoꝝ viuētiū posse releuari. Con. Tho.
in 4°. dis. 45. A. Idē ī sū. lib°. 3°. ti. 34.
q. 164. B. Et de hac materia vide. i.

suffragium.

P Urificatio post partuꝫ

Utrꝫ ꝓpter partū debeāt mulieres abstinē ab ingressu eccl'ie? R̃n°. Si intrare volūt eccl'iaꝫ ad agēdū gratias nō peccāt: nec sūt ꝓhibēde. Si tñ ex veneratōe volūt aliq̄ꝫtulū abstinē deuotio eaꝝ nō ē iꝓbādā: ex̃. e. c. vno

¶ Utrꝫ vir cognoscēs vxorē añ purificatōem p⁹ partū peccet mortal'r? R̃n°. ſm Guil. Nō credo: lꝫ videat̃ ꝯ.5. dis. ad ei⁹. 33. q. 4. si cā. 32. q. 4.. origo. ꝛ. q. 7. non solū. Oīa illa capl'a loquūtur de honestate ꝛ consilio. Sꝫ q vxori debitū reddit his tꝑib⁹ nō peccat: sed tñ de honestate ꝛ cōsilio nō dꝫ reddē nisi timeat̃ fornicatio: sicut notat̃ dcō. c. ad ei⁹. A. in glo. q̄ dicit ꝙ iō his tꝑib⁹ ꝓhibetur vsus mr̃imonialis. q2 ex tali coitu nascūtur filii morbosi ꝛ leprosi. Jtē dicit ꝙ si mulier petit a viro ꝺbitū tꝑe mēstrui vl' purificatōis nō dꝫ reddē nisi timeat̃ de fornicatōe. Et sic inuit ꝙ dcm̃ Aug. nō sit de ꝯsilio: sed de debito. Puto ꝙ pōt distingui int̃ exactū ꝛ exigētē ſm ꝙ ꝑdictū ē de tꝑe solēnitatū ꝛ ieiunioꝝ. s. debitū cōiugale. §. 6°. cū additionibus. B.

P Usillanimitas. vtrꝫ sit pctm̃? R̃° ſm Tho. scđa scđe. q. 133. Sicut ꝑ ꝑsumptōem aliqs excedit ꝓportōeꝫ sue potētie dum nitit̃ ad maiora q̄ꝫ possit: ita ꝛ pusillanim⁹ deficit a ꝓportōe sue potētie dū recusat in illud tendē qđ ē sue potētie cōmēsuratū. Et iō sicut ꝑsūptio ē pctm̃: ita ꝛ pusillanimitas. q2 ē ꝯ nālēꝫ ordinē q̊ vnaq̄ꝫ res nāl'r inclinat̃ ad exeq̄ndā actionē cōmensuratā sue potētie. Jnde est ꝙ seru⁹ accepta pecunia dñi sui fodit ĩ terrā: neqꝫ opatus ē ex ea ꝑpt̃ quedaꝫ pusillanimitatis timorē punit̃ a dño: vt hr̃ Math. 25°. ꝛ Luc. 19°. De ꝑsumptōne hr̃ s. ꝑsumptio.

Q Uarta multiplex est. s. falcidia, trebellianica ꝛ legitia siue debita filiis iure nāe q̄ est redacta ad tertiam. De his trib⁹ hr̃ s. legitia. §. p̊. Est ꝛ q̄rta ꝺ funeralib⁹: quā debēt ꝑdicatores ꝛ miores ꝺ sepl'turi apđ eos. vt. ĩ. sepl'tura. 3°. §. p̊.

Q Uestuarii. Questores q discurrūt ꝑ elyms ꝓhibēt̃ admitti nisi exhibeāt ꝟas l'ras apl'icas vel diocesani. A. L'r̃e aūt apl'ice acceptari nō debēt ꝑusq̄ꝫ fuerit ꝑ diocesanū diligēter examinate: vt in cle. abusionib⁹. ex̃ de pe. ꝛ re. B. ꝛ nihil ꝓponāt nisi qđ in l'ris ꝯtinet̃ ꝛ ponit̃ forma l'raꝝ. ex̃ ꝺ pe. ꝛ re. cū ex eo. B.

¶ Questuarii tales debēt eē modesti ꝛ discreti ꝛ ne in tabernis aut aliis icōgruis locis hospitēt̃: nec faciant incongruas expensas: nec assumāt hītū false religionis. ex̃ de pe. ꝛ re. cū ex eo.

¶ Ad q̄stuarios nullaten⁹ ꝑtinet ꝑdicare: sed tm̃ caritatiua subsidia petere ꝛ ĩdulgētiā si quā hñt exponē. ex̃ de hereti. vt officiū. li°. 6°. ꝛ in cle. abusionib⁹. de peni. Et si per eos ĩpediret̃ officiū inquisitoꝝ possunt ꝛ debēt ab ip̄is cōpesci ꝛ remoueri a predicatōe: vt in dicto. c. vt officium.

¶ Questores nō debēt cōcedere idulgentias motu suo de facto: nec dispensare suꝑ votis. nec absoluē a piuriis homicidiis ꝛ alis pctis ꝯfitentes sibi. A. Et sic vr̃ eis penit⁹ int̃dictū offm̃ audiēdaꝝ ꝯfessionū. Sed forte hoc intelligit̃ de grauiorib⁹ ꝛ reseruatis: sic pꝫ in exemplis posit'. ꝛ ꝑ rōeꝫ dcē cle. abusionib⁹. s ne auctoritas clauiū veniat in ꝯtēptū. B. Nec male ablata incerta data sibi aliq̄ pecunie q̄ꝫtitate remittere. Nec tertiā aut quartā ꝑteꝫ ꝛ hi⁹ de iniunctis penitētiis relaxare. Nec aīaꝫ vt mēdacit̃ asserūt ꝺ purgatorio trahē. Nec plenā pctōꝝ remissionē indulgere. Nec a pena ꝛ culpa absoluē. Et oīa ꝑuilegia suꝑ ꝑdictis vel aliquo ꝑdictoꝝ reuocata sūt: vt ĩ cle. abusionibus. de pe.

RAptoꝛ pᵒ .s. quã do per violentiam quis rapit res alienas. Cuius pena ē ſm leges ꝙ ſi agaᷓ in fra ãnũ ciuiliꝯ puniꝯ i q̃druplũ cõputa ta.s.ipſa re. Poſt ãnũ vͦo in ſimplũ .ff. vi.bo.rap.l.i.⁊.2. Et ad iſtã penã raptoꝛ qdem teneꝯ ſolũ poſtꝙ ꝯdẽnatꝰ ē: vt ponit Tho. ſcd̃a ſcd̃e.q.62. A .De hᵒ latiꝰ ē dictũ s̃.pedagiũ.§.2ᵒ.cũ additiõe B .Si vͦo agaꝯ crimialr̃: tũc ꝓpꝯ vim ſine armis puniꝯ in tertiã partẽ bono rũ ⁊ fit ifamis.ff.de vi pu.l.i.ꝑ rñſo.⁊ .l. fi. Et de hᵒ vide s̃.infamie. Si aũt cum armis: puniꝯ deportatõe.s.qꝛ deporta baꝯ in inſulã ⁊ ꝑdebat oĩa bõa ſua: vt in Inſti.de pub.iudi.§.Itẽ lex iulia.de vi. Scd̃m ca[n]ones vͦo raptoꝛ multipli citer puniꝯ. Et ꝑma pena eſt qꝛ excõi catur.s.ab illo ep̃o in cuius ep̃atu rapi nã fecit: ex̃ eo.c.ꝑͦ.6.q.3.placuit. Iteꝫ de negaꝯ ei pnĩa: niſi reſtituat ablata: vl plenã ſecuritatẽ ꝺ̃ rddẽdo faciat ſi ha beat vñ poſſit. Si vͦo cũ hẽret vñ poſ ſet diſtulit accipe pniam vſqꝫ ad moꝛ tẽ: ⁊ ſic ñ põt ſatiſfacere: ſi petat pniaꝫ dabiꝯ ei ⁊ ẽt viaticũ. Si vͦo decedit im penitẽs: tũc ⁊ viaticũ ⁊ ſepultura ꝺ̃ne gabiꝯ: ex̃ eo.ſuꝑ eo.⁊.c.in lr̃is. Qꝺ̃ ſi ñ hẽat vñ reddat: nec hẽdes nec ꝓping volũt ſatiſfacẽ: ipe tñ ꝯtritus facit qꝺ̃ põt lꝫ tarde: nõ ꝑuabiꝯ pnĩa ⁊ viatico: ſed tñ ſepultura ꝺ̃enegabiꝯ: qꝺ̃ ſtatu tũ ē ad terroꝛẽ alioꝝ. Preſbyteri vͦo q ꝯ̃ ꝑdicta fecerit ſepeliẽdo ipm: ⁊ hiꝰ de bẽt deponi ab officio ⁊ bñficio: vt i di cto.c.ſuꝑ eo. Sed tñ ꝺ̃ occultis raptoꝛi bus ſm Inno.nõ dꝫ talis rigoꝛ ſeruari ar.ex̃ eo.i lr̃is. A .In dcõ.c.ſuꝑ eo. ſic dr̃. Statuimꝰ vt qcunqꝫ ex his qui vio lenꝯ ſurrexerint in rapinã ſiue ecclarũ violatõeꝫ manifeſte fuerit deꝑhẽſus: niſi ꝑus ablata reſtituat ſi poterit. vel emẽdãdi plenã ⁊ firmã ſecuritatẽ fece rit pnĩe bñficiũ ei penitꝰ denegeꝯ. Si vͦo vſqꝫ ad obitũ in ꝯtumacia ſua du rauerit ⁊ in extremis poſitꝰ remediuꝫ pnĩe poſtulauerit humiliꝯ: ſi emenda tõem: vel emẽdãdi ſecuritatẽ ꝑſtitẽit: ei pnĩa ⁊ ſepultura eccl̃aſtica ꝯcedaꝯ. Qui aũt in ſanitate obſtinata mẽte ñ penituerit vel emẽdauerit ⁊ in moꝛte ſecuritatẽ ꝑſtare nequerit: ſolennitas pnĩe paruꝫ ꝓdeſſe vr̃ ſicut credimus. Sed de pctõ cõtrito viaticũ nõ negeꝯ: ita tñ ꝙ nullus clericoꝝ ſepulture eiꝰ inꝯſit nec eiꝰ elẏnam ꝑſumaꝯ accipe. Qꝺ̃ ſi qui cl̃icoꝝ vel ꝑſbyteroꝝ ꝯ̃ hoc i vita vel i moꝛte pnĩas dare vel ſepul ture inꝯeſſe: vel eoꝝ elẏnas accipe ten tauerit ſeu hiꝰ rapine ꝑticipes iuenti fuerit: oꝛdinis ſui dãnũ irrecuꝑabiliꝯ patianꝯ ⁊ eccl̃iaſtico bñficio careant. hoc ibi. Et hᵒ c. intelligiꝯ de publico ra ptoꝛe. vt ⁊ nõtur i ſũ.liᵒ.ꝑͦ.ti.16.q.6. vbi etiã ſubiungiꝯ ſꝫ Hoſ. ꝙ ſi dictꝰ raptoꝛ in moꝛte ſatiſfacẽ nõ põt: ꝯtrito viati cũ cõcediꝯ: ſed ſepultura denegaꝯ: vt dicit decre. ſuper eo. Si vero in moꝛte conſtitutus ſatiſfacere ꝓmittit ſi cõn ualeſcat: ⁊ añ ſatiſfactionem deceſſẽit nõ denegabiꝯ ſepultura: ſed heredes ad ſatiſfactõem cõpellẽtur: ex̃ de rap. in lr̃is. Et ꝙ hoc caſu ſepultura negaꝯ ꝙuis viaticũ cõcedaꝯ fit ad terroꝛem: vel fit ad cõuerſionẽ heredũ qui nolũt ſatiſfacere: vt ꝑ hoc ad ſatiſfactõeꝫ in ducanꝯ: vt dicũt Hoſt. ⁊ Ray. Et addit Ray. Uel dic hanc cõſtitutõem localẽ eſſe. Uideꝯ.n. iure nouo ꝙ ſi qs eẽt etiã pꝛo huiuſmodi criminibus excommu nicatus: ⁊ dum in extremis ageret iu xta foꝛmam eccleſie eſſet abſolutus: non deberet cimiterinm ⁊ alia ei ſuf fragia eccleſiaſtica denegari: ſed eius heredes ⁊ pꝛopiqui ad quos bona per ueniũt ipſius vt pꝛo eo ſatiſfaciãt ſũt eccleſiaſtica cenſura compellendi: ex̃ de ſepul.c.parrochiano. Hoſti.in ſum. dicit ſimpliciter ꝙ ei ſepultura dene gatur: vt dicit decre. ſuper eo. licet via ticum concedatur quod maius eſt. Et hoc fit ad terroꝛem: ⁊ ꝓpter inobediẽ tiam ⁊ contumaciam ſuam in qua lon go tempoꝛe ſtetit. Si vero ſuper hoc

nunq̄ fuit admonit⁹: vel fuit admonitus: sed modico tp̄e ꝯtumax stetit: absolut⁹ p̄ ꝓpriū sacerdotē erit sepeliendus: ꝛ hēdes cōpellēdi sūt satisfacē iuxta facultates defūcti: vt ex̄ de rap. in litter]. Quasi idē dicit ip̄e Hosti. i glo. sup̄ dicto. c. sup̄ eo. hec ibi. B .De pena ēt raptoris. vide s̄. furtū. §. 3°

¶ Utꝝ rapina sit graui⁹ pctm̄ q̄ furtū ℞° ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 66. Sic. Nam violētia est mag] ꝯ volūtatē q̄ ꝯ ignorātiā. Itē q2 p̄ rapinā nō solū infertur alicui dānū i reb⁹ sed etiā ꝟgit i quādā p̄sone iniuriā. Qd̄ aūt hoīes min⁹ verecūdant de rapina q̄ de furto ex hoc ē q̄ hoīes sensibilib⁹ iherētes magis glant de ꝟtute exteriori que magl manifestat in rapina q̄ de ꝟtute iteriori que tollit per pctm̄. Et iō min⁹ verecūdant de rapina. Ad mā3 raptoꝝ ꝑtinere pōt s̄. latro. ꝛ s̄. naufragiū. ꝛ s̄. pirata. ꝛ s̄. p̄do. ꝛ. i. restitutō. p̄ to. Nō lic3 rap̄e a saracenis tp̄e treuge. i. treuga

RAptor 2° .s. p̄sonaru3.

Raptor dicitur nō solū reꝝ vt in p̄cedēti. c. s3 ēt p̄sonaꝝ. ꝛ sicut ab illo dicit rapina: ita ꝛ ab isto dr rapt⁹. ꝛ cōmittit qn̄ puella violent rapit: vt iperpetuū teneatur: vel ēt qn̄ non ip̄a s3 vsus eius violēter rapit. 36. q. i. §. ex hac. Ite3 rapt⁹ nō solū cōmittit in ꝟgine: s3 ēt large sumpt⁹ in vidua ꝛ sāctimoniali. 36. q. 2. raptores. ꝛ. c. si quis nō dicā. Et de hac mā hēs s̄. luxuria. §. p̄. A .De isto raptu clari⁹ dictū est s̄. fornicatio. i p̄ncipio. cū additōe. B.

¶ Que pēna raptoris? ℞° Scd̄3 leges pena ē vt capite puniat. Et si igenua3 rapuit ei⁹ substātia rapte applicetur. Sec⁹ si ancillā vl' libertā. q2 tūc decapitat qdē: sed nō p̄dit subam. Et itelligitur si rapuit mulierē honestā. Secus si meretricē: q2 ſm leges nō punit. vt. C. de adul. l. que adulteriū. A .Nō punitur. s. p̄dicta pena. Ab aliis aūt penis n̄ ep̄it imūis. B. Itē n̄ distiguit: vtꝝ volētē qs rapiat: aut iuitā sp̄osa3 ꝓpriam aut alienā: ꝯiugatā: vl' n̄ ꝯiugatā. Itē n̄ p̄t puella rapta ꝯhē cū raptōe. Itē oēs fautores raptoꝝ capite puniunt. Probāt hec oīa. C. de rap. vir. raptores. Secūdū canones ꝟo alr puniunt. Na3 raptor efficit seru⁹ rapte: nisi velit se redimere. 36. q. i. de raptorib⁹. A .Et ibi p3 q̄ si mlier volūtarie rapta ē: raptor obligat p̄ri ip̄ius rapte ad p̄dicta. s. ad ꝟuiēdū: vl' ad se redimēdū. B .Hec aūt pena pōt infligi in foro iudiciali n̄ aūt i pn̄iali. Itē raptor d3 excōicari cū fautorib⁹ suis. 36. q. 2. c. p̄. ꝛ 4°. Itē si rapta velit ꝯhere cū raptore pōt: ex̄ eo. accedēs. Itē nō intelligit raptor si rapuit sponsā ꝓpriā. 36. q. i. lex iulia. ꝛ. q. 2. de puellis. ꝛ. c. si quis virginē. ex̄ eo. cu3 cām. Itē rapt⁹ nō ē vbi puella ꝯsentit. vt in dicto. c. cū cām. A .s. qn̄ p̄us consentit in mr̄imoniū: l3 ꝯ volūtatē parētū. vt ibi. Sec⁹ si ꝯsentit solū rapine: q2 tūc bn̄ dr rapt⁹. ꝛ punit raptor. dcō. c. de raptorib⁹. ꝛ s̄. tactū ē. B .An q deflorat ꝟginē teneat eā ducē vel maritare: hēs s̄. luxuria. §. 2°. A .Aduertēdū ēt ſm leges q̄ raptores filioꝝ seu seducētes filios a p̄rib⁹ si sunt nobiles dānant in metallū. Si nō sūt nobiles: aut si pl'es hoc cōmiserunt dānant ad mortē. Et seruus vl' libert⁹ subiicit bestiis. C. de plagiariis. l. fi. ꝛ ibi glo. B.

RAtiociniis obligati, vide s̄. obligat⁹.

REcōciliatio ecclesie. vide. s̄. cōsecratio 2°. §. 4°.

Itē de recōciliatione cimiterii. s̄. cōsecratio 4°. §. 2°.

REligio p⁹ cōiter.

Utrū liceat noua3 religionē adinuenire? ℞° Nl'lo modo: ex̄ de reli. do. religionū. li° 6°. A .q2 q religionē assumē cupit debet vnā de approbatis accip̄e. extra de religio. do. c. fi. B.

¶ Utꝝ illi qui cōstruūt hospitalia mutāt hitū. accipiūt certū signū. aliquam

ẽt hospitalitatẽ exercẽt:tñ hñt vxores
z ꝓpriũ:sint aliq̊ mõ dicẽdi rligiosi seu
ꝑsõe eccl'astice? Rꝫ. Si hᵒ fit siñ aucto
ritate epĩ:tũc nulloᵒ debẽt dici eccl'ia
stice ꝑsone: nec religiosi.93.dis.nulla.
A .Nõ obstãte ↄsuetudine ↄ̃tria: quia
oĩo irrõabilis est ꝭm Hosti.z in sũ.lib°
3°ti.28.q.24. B .Si aũt fiat auctori
tate epĩ:tũc locꝰ qdem religiosus cen
set.ex̃ de reli.do.c.3°z 4° Persone q̊ꝙ
si ꝓmittãt obediẽtiã z caste viuẽ cum
vxore z ea mortua aliã nõ ducẽ z ꝓpri
um nõ hẽre:ꝑsone eccl'astice sũt z quo
dãmodo religiosi dici pñt. Nec obstat
ꝙ vxorẽ aliquis talis hẽat. Nã z itelli
giť caste viuẽ.31.dis.Nicena. A .Etiã
si vtať mr̃imonio dũmõ honeste: vt
ex eo.c.p3. B .Itẽ nõ obstat ꝙ q̃i ꝓ
priũ h3.q2 illud põt hr̃e rõne admĩstra
tõis:nõ tñ ꝓp̃e religiosus dici põt: nisi
ꝓmittat aliquã approbatã regulã: ex̃
de reli.do.c.fi. Nec põt tali cõmitti ad
ministratio spũaliũ si laicꝰẽ. A .Nec
in hoc vr̃ excusare epĩ auctoritas scõ3
Hosti.q z addit. Cõsulimꝰẽt epĩs vt ta
libꝰ quo ad oẽs de vna diocesi vnifor
mẽ hitũ z regulã certã tradãt. Consuli
mus etiã ꝙ eis graue nõ erit sicut cre
dimꝰ ꝙ librã piperis vel cere: vel aliũ
certũ cẽsu3 i signũ subiectõis sibi retie
ant: z vt eoꝝ ꝓtectio euidẽtiꝰ elucescat
vt in dicta.q.24. B.

¶ Utꝝ occasione religiõis ꝑtermittẽ
da sint pietatis officia i parẽtes? Rꝫ ꝭ3
Tho.in q̊libet. Alr̃ dõ ẽ de illo qui non
dũ religionẽ intrauit: z alr̃ de illo q in
religione iã ꝓfessus ẽ. Qui.n. nõdũ in
trauit si videat prẽm suũ i magna ne
cessitate z cui ꝑ aliũ subueniri nõ pos
sit:nõ d3 religionẽ intrare: sed d3 mini
strare parẽtibꝰ:maxime si absꝙ peri
culo pcti possit in sc'lo rmanẽ. Si ꝟo ꝑ
aliũ possit parẽtibꝰ suis mĩstrari: põt
si vult religionẽ intrare. Uñ Chrysoꝰ
exponẽs illõ Math.8°z Luc.9° Dimit
te mortuos sepelire mortuos suos dic̃
ꝙ malũ est abducẽ hoiem a spũalibꝰ
z maxie cũ fuerint q ministeriũ parẽ
tũ cõpleant. Extabãt.n.aliq q cõplere
possent illiꝰ funeris sepulturã. Postꝙ̃
ꝟo iã aliqs est in religione ꝓfessꝰ mor
tuus est mũdo. Uñ ꝑ spũalẽ mortẽ de
obligať a cura ipendẽda parẽtibꝰ: sic̃
ẽt deobligareť ꝑ mortẽ corꝑalez. Et iõ
ñ peccat nec ↄ̃ ꝑceptũ dei agit si i clau
stro remaneat sub ꝑcepto ꝑlati paren
tũ mĩstratõe ꝑtermissa. Et.n. factꝰ est
ipotẽs ad reddẽdũ debitũ ministeriũ
absꝙ ꝓp̃a culpa. Deb3 tñ q̃ꝙtũ põt sal
ua ordinis sui obediẽtia satagẽ: vt ꝑ se
vel ꝑ aliũ suis parẽtibꝰ subueniať si in
nccitate fuerint. Idẽ etiã Tho.scõa se
cũde.q.189. A .Idẽ i sũ.eo.ti.q.12. Et
Idẽ nõt Nico.d̃ lira sup.15° Math. B

¶ Scõ3 qd attẽdiť ꝑdus diuersaꝝ re
ligionũ? Rñᵒ ꝭm Tho.scõa scõe.q.188.
Sũmũ gradũ i religionibꝰ tenent q or
dinanť ad docẽdũ siue ad ꝑdicãdũ. A.
hoc veꝝ ceteris eq̃liť cõputatis. Al'se
cus: vt p3 in statu cl'ici scl'aris z curati
q ordinať ad ꝑdicãdũ. ex̃ de cele.mis.
sane.§.sacerdos.z tñ statꝰ eiꝰ minor est
statu regl'ariũ ẽt ad ꝑdicãdũ non ↄ̃pu
tatoꝝ.19.q.2.due sũt.in fi. Et idẽ qõ hic
nõtur in sũ.eo.ti.q.21. B .Scõm te
nẽt illi q ordinãť ad cõtẽplatõem. Ter
tiũ illi q occupãť circa exteriores actio
nes. In singulis ãt hoꝝ graduũ põt at
tẽdi ꝑeminẽtia ꝭm ꝙ vna religio ordi
nať ad altiorẽ actũ i eodẽ genẽ: sic̃ inť
oꝑa vite actiue potiꝰ est redimẽ capti
uos q̃ꝙ recipe hospites: z in oꝑibꝰ cõtẽ
platiue potior ẽ orõ q̃ꝙ lectio. ꝑt ẽt attẽ
di ꝑeminẽtia si vna eaꝝ ad pl'a hoꝝ or
dineť q̃ꝙ alia. vel si ↄueniẽtiora statuta
hẽat ad finẽ ꝓpositũ ↄseq̃ndũ. Utꝝ ãt
ꝑfectior sit religio solitarioꝝ q̃ꝙ i socie
tate viuẽtiũ. vide s̃. heremita.§.ꝑ.

¶ Utꝝ religiosus peccet mortalr̃ trans
grediẽdo ea q̃ sũt i regl'a? Rꝫ ꝭm Tho.
scõa scõe.q.186. Uotũ ꝓfessiõis rspicit
ꝑncipalr̃ tria.s. pauꝑtatem ↄtinẽtiã z
obediẽtiã: z hoꝝ trãsgressio obligat ad
mortale. Alioꝝ aũt trãsgressio nõ obli
gat nisi vel ꝓpter ↄtẽptũ regule: quia
hoc directe contrariať professioni per

quā vouit aliq̄s regularē vitā. A .qꝛ
.ſ.religioſus nō tenet eē pfect⁹:ſꝫ ad p
fectōem tēdere cui ꝯ̄riatᷓ pfectōis cōtē
ptus ſm eūdē Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.186. ar
ti.9° B .vel ꝓpter p̄ceptū ſiue a p̄la
to ozeten⁹ factū ſiue in reg'la exp̄ſſuꝫ:
qꝛ hoc eēt facē ꝯ̄ obie votū. Non aūt q
ꝓfitetᷓ vouet ſeruare oīa que ſūt in re
gula:ſed vouet reg'larē vitā q̄ eēntiali
ter ꝯſiſtit ī trib⁹ p̄dictis. Un̄ ⁊ in qbuſ
dam religionib⁹ cauti⁹ aliq ꝓfitentᷓ nō
qdē regulā:ſꝫ viuē ſm regulā.i.intēdē
ad h° ꝙ aliq̄s mores ſuos iformet ſm
regulā ſicut ſm qd̄dā exēplar.Et h⁹ tol
litᷓ p ꝯtēptū.In qbuſdā aūt religiōib⁹
adhuc cauti⁹ ꝓfitētᷓ obiam ſm regulā
ita ꝙ ꝓfeſſioni nō ꝯ̄riatur niſi illud qd̄
ē ꝯ̄ p̄ceptū regule.Tranſgreſſio ῾vo ali
oꝝ obligat ſolū ad pctm̄ veniale.qꝛ ta
lia ſᷓt q̄dā diſpoſitōes ad p̄ncipalia vo
ta.In aliq̄ tn̄ religione.ſ. fratrū p̄dica
toꝝ:talis trāſgreſſio vel omiſſio ꝯſtitu
tionū ipoꝝ ex ſuo genē nō obligat ad
culpā nec̄ mortalē nec̄ vēialē:ſꝫ ſolū
ad penā taxatā:qꝛ p hūc mod̄ ad talia
obſeruāda obligātur q tn̄ poſſent vel
veniaľr vel mortaľr peccare ex negli
gētia vel libidine ſiue ꝯtemptu. A .
Lō.Ul.vt ī ſū.li°.3°.ti.33.q.25. B.

¶ Utrū religioſus eodē genē pcti ḡui⁹
peccet q̄ ſcľaris? R̄n° ſm Tho. vbi ſ̄.
Pctm̄ religioſi pōt eē ḡuius pctō ſcľa
riū eiuſdē ſpēi tripľr. Primo ſi ſit ꝯtra
votū religionis:puta ſi religioſus for
nicetᷓ vel furetᷓ:qꝛ fornicādo facit ꝯ̄ vo
tū ꝯtinētie:⁊ furādo facit ꝯ̄ uotū paup
tatis.2° mōſi ex ꝯtēptu peccet qꝛ ex h°
vr̄ eē magī ingrat⁹ diuīs officiis vľ be
neficiis qb⁹ ē ſublimat⁹ ad ſtatum pfe
ctōis.ſicut apľs dicit Heb.10.Qd̄ fide
lis grauiora meretᷓ ſupplicia:ex hoc ꝙ
peccādo filiū dei ꝯculcat p ꝯtēptū.Un̄
⁊ dn̄s ꝯquerit Jere.xi°.Quid ē ꝙ dile
ct⁹ me⁹ in domo mea facit ſcelera mul
ta? 3° mō pctm̄ religioſi pōt eē ḡuius ꝓ
pter ſcandalū.qꝛ ad vitā ei⁹ pľes reſpi
ciūt .Si ῾vo religioſus nō ex cōtemptu
ſed ex infirmitate vel ignorātia aliqd̄
pctm̄ qd̄ nō ē ꝯ̄ votū ſue ꝓfeſſionis cō
mittit abſq̄ ſcandalo:puta in occulto:
leui⁹ peccat ī eodē genē pcti q̄ ſcľaris
qꝛ pctm̄ ei⁹ ſi ſit leue abſorbetᷓ ex mul
tis bonis que facit ⁊ ſi ſit mortale: fa
cili⁹ ab eo reſurgit.p̄ qdē ꝓpᷓ intētōeꝫ
quā hēt erectā ad deū:q̄ ⁊ ſi ad horā in
tercipiatᷓ de facili ad p̄ſtinā repatᷓ. Itē
ſcit delicta corrigē:iuuatᷓ ēt a ſociis ad
reſurgēdū:ſm illud Eccľiaſtes 4°. Si
vn⁹ ceciderit ab altero fulcietᷓ. Ue ſoli
quia ſi ceciderit non hꝫ ſubleuātē. A.
Idē in ſum.eo.ti.q.26. B.

¶ Quid ꝯſulēdū eiectis ⁊ fugitiuis q
nō pn̄t ipetrare recōciliatōem ſm for
mā decre.ex̄ de reg.c.fi. A . Ibi dicitᷓ
ꝙ debēt tales reqri ⁊ ad reuertēdū cō
pelli ⁊ ſic forti⁹ recipi: ſalua tn̄ ordis
diſciplina.i.ſm ꝯueniētiā regule. ⁊ ſic
pn̄t ſubiici diſcipline ⁊ coertioni. B.
nec inueniūt religionē ī qua recipiātᷓ?
R̄° ſm Ray. Tenētᷓ viuē regulariter ⁊
honeſte tā apoſtate q̄ eiecti. A . H°
dcm̄ vr̄ poti⁹ fuiſſe glo. Ray. vt pꝫ ī ſū.
li°.3°.ti.28.q.2.vbi dicit hoc glo. B.

¶ Quid de his q̄ lucratᷓ monach⁹ fugi
tiuus ſeu apoſtata? R̄°. Toto monaſte
rio ſuo lucratᷓ.18.q.2.abbates. ⁊ ſic̄ In
no.dicit etiā ſi vetāte monaſterio acq
rit.ff.de acq.re.do.ēt.Sꝫ ſm eūdē ſi mo
nach⁹ ſit eiect⁹ ea q̄ lucratᷓ nulli acqui
rit nec valet ꝯ̄ct⁹ ei⁹. Et addit. Poſſet
tn̄ dici ꝙ acqrit epō a cui⁹ iuriſditione
nō ē abſolut⁹. Uide ēt hūc caſū ſ̄. apo
ſtaſia 5°.§.2°. A .⁊ ibi ꝯ̄ h° clarius di
ctum eſt. B

¶ Utrū piculū ſit religioſis ſiue mona
chis ſi ab abbate negligatᷓ cura eccľaꝝ
⁊ ppľoꝝ ptinētiū ad eū? R̄°. ſm Tho.in
quolibꝫ. Nullus pōt exigē aut recipe
carnalia alioꝝ:maxime p̄cia pctōꝝ: ni
ſi ſpūalia ſeminet p̄dicādo vel orādo:
vel ſalutē eoꝝ a qb⁹ recipit ꝓ viribus
ꝓcurādo. Dico g° ꝙ totū clauſtrū ſic̄
recipit:ſic tenetᷓ refūdē. Si g° ꝯſtat eis
ꝙ cura negligatᷓ d̄bēt ſupplicāe abba
ti:⁊ d̄bēt eū monē ī capľo.⁊ ſi videant
ꝙ r̄mediū n̄ appōatᷓ d̄bēt appellare ꝯ̄

abbatē sic ↄ̄ aduēsariū ꝟitatꝉ. Et si eēt
mihi notū aliqͦd tale mōasteriū: ñ au
derē ↄsulē ꝙ aliq̄s i tali eligēt mōacha
tū. A. Jdē i sū. li. 3. ti. 28. q. 23. B.

¶ Utruȝ aliqs religiosus possit p̄esse
p̄lib᷒ locꝉ? R°. Nulli r̄ligiosi vꝉ mōachi
pñt p̄esse p̄lib᷒ p̄orātib᷒. Jtē nec p̄lib᷒
eccl̄iis curā aiaꝝ hñtib᷒: ēt si eadeȝ cu
ra nō p ipos s; p p̄sbyteros ad eoꝝ pñ
tatōeȝ p ep̄os istitutos hēat exerceri:
nisi auctoritate sedis ap̄lice. vel si vn᷒
ex eis ab alio depēdeat vel adinuiceȝ
sint ānexi. Et qcūqȝ talē p̄oratū vꝉ talē
eccl̄iam obtinēs recepit aliū. p̄mo p̄ua
tus ē ipso iure ꝛ statiȝ tenet dimittere
ꝛ p eū ad quē ptinet libere ↄferat. ꝛ ni
si dimittat fit ineligibilis: ꝛ ab vtroqȝ
penit᷒ repelli dȝ: ex̄ de p̄ben. cū singl̄a
li. 6. Circa h° p̄la vid ↄ̄ s. bñficiū p̄ §. 4.

¶ Priorat᷒ vel eccl̄ie aut admistratō
nes seu officia vni᷒ mōasterii ↄsueta p
eiusdē mōachos gubnari nō debēt cō
mitti monachis alteri᷒ mōasterii sine
licētia pape. Et ↄ̄ h° ordināntes sūt p̄ua
ti ptāte puidēdi de ip̄is. A. s. ea vice
ꝛ de ip̄is p diocesanū si exēpta nō fue
rint. aliogn p sedē ap̄licā ordinet: vt i
dcō. c. cū singl̄a. B. Et r̄cipiētes sꝉ ieli
gibiles ip̄o iure: ex̄ ↄ̄ p̄bē. cuȝ singula.
§. fi. lib. 4.

¶ Utꝝ r̄ligiosi succedāt i bōis paren
tū ꝛ hi᷒? R°. Sic. imo pl᷒ ꝙ parētes nō
pñt eos exhēdare q̄uis dū laici fuerāt
i cām igratitudis icidissent. C. de epi. ꝛ
cle. deo nob. 19. q. 3. c. fi.

¶ Religiosis p̄cipit i ꝟtute obie ꝛ sb
itermiatōe maledictōis eterne ne i ser
monib᷒ suis p̄latꝉ detrahant vel retra
hant aliqͦs ab eccl̄aꝝ suaꝝ frequētia:
vel idulgētias indiscretas pnuncient:
ꝛ ne retrahāt testatores a restitutōib᷒
debitꝉ: aut legatis mr̄icib᷒ eccl̄iis faciē
dis. nec legata vel debita: aut male ab
lata incerta sibi vꝉ sui ordis fr̄ib᷒ vel
ↄuētib᷒ i alioꝝ p̄iudiciū fieri vel eroga
ri pcurēt: nec absoluāt quēqȝ in casib᷒
resuatis pape vꝉ ep̄o ꝛ p̄la hi᷒. vt i cle.
religiosi. de p̄uile. A. Jbi. n. ponūtur

ēt aliq̄ ↄ̄ qb᷒ dictū ē s. absolutio p̄. §. 2.
ꝟ. 2᷒ ē de religiosis. Et addit ꝙ ip̄i reli
giosi nō p̄sumāt psonas eccl̄iasticas p̄
sertiȝ corā iudicib᷒ ↄ̄legatis a papa su
am ↄ̄ eos iusticiā psequntes vexare ide
bite. aut ad loca p̄la ꝛ p̄sertiȝ multū re
mota ↄuenire. Si q aūt de vetitis ali
qd ibi attētare p̄sumpserit: p duos mē
ses subiaceāt penis q̄ s̄m eoꝝ regulam
vꝉ statuta p quib᷒ cl̄pis eis ↄsueuerūt
iponi. sup qb᷒ absqȝ māifesta nccitate
cū eis nō valeat dispēsari. Ceteꝝ p̄lati
eoꝝ nisi de his q̄ occasione p̄missoꝝ ex
cessuū ad eos q̄quo mō puenerit eccle
siis aut psonis eccl̄asticꝉ dānificatꝉ vꝉ
lesis satisfactōem plenariā exhibuerit
ifra mēseȝ postqȝ sup h° fuerit reqsiti:
suspēsionē vs; ad satisfactōeȝ debitaȝ
eo ip̄o icurrūt: nō obstātib᷒ statutꝉ aut
p̄uilegiis cuiuscunqȝ tenoris existāt.

¶ Religiosi mēdicātes si recipiāt loca
noua vel ātiqua dimittāt sūt excōicati
vt s. excōicatio p̄. §. 4. ꝟ. decim᷒. A.
Et ibi de hoc plenius in additōe. B.
Silr̄ etiā sūt excōicati religiosi q vbi
cunqȝ temerarie dimittūt hitū vel ac
cedūt ad studia sine licentia. vt sup̄ ex
cōicatio p̄. §. 3. ꝟ. 13.

¶ Utꝝ cū religiosis possit dispēsari i
voto ↄtinētie? R°. s̄m Tho. scd̄a scd̄e.
q. 88. Uotū ↄtinētie nō ē eēntialr̄ anne
xū ordini sacro: s; ex statuto eccl̄ie. Uñ
per ecclesiā vr̄ ꝙ possit dispēsari. Sed
debitū ↄtinētie ē eēntiale statui religi
onis p quā homo abrenunciat sc̄lo to
talr̄ dei seruitio mācipat᷒: qd̄ nō pōt si
mul stare cū mr̄imonio in q̄ icūbit ne
cessitas pcurāde vxoris. ꝛ p̄lis. ꝛ fami
lie. ꝛ reꝝ q̄ ad hoc reqrūt. Uñ dicit ap̄ls
. 1. Corꝉ. 7. Qui ē cū vxore sollicit᷒ ē que
sūt mūdi quō placeat vxori: ꝛ diuisus
ē. Uñ nomē monachi p oppositū ad di
uisionē p̄dictā ab vnitate sumit. A.
Dicitur. n. a monos qd̄ ē vnū q̄si vnic᷒
ꝛ solitari᷒. 16. q. 1. si cupis. B. Et ideo
i voto solēnizato p pfessionē religiōis
non pōt per eccl̄yam dispensari. Et ra
tionē assignat decretalis. qꝛ castitas ē

ãnexa regule monachali: ex̃ ꝺ sta. mo. cũ ad mõasteriũ. i fi. A. Con. Al. Sed Inno. ꝛ Hosti. ꝛ mlti alii dicũt ꝙ ꝓpt̃ reputabilẽ cãm bñ posset papa dispensare. Sed ꝛ ip̃e Tho. in scripto dicit ꝙ illi ꝓbabili⁹ dicũt q afferunt ꝙ si cõis vtilitas totius ecclesie: vel vnius regni vel prouincie exposceret posset papa ĩ voto ꝯtinẽtie ꝛ religionis dispẽsare q̃ꝝtũcunq̷ eẽt solẽnizatũ: vt ĩ sũ. lib. p̃. ti. 8. q. 72. B.

¶ Utꝝ religiosus fact⁹ ep̃s absoluat̃ a voto paupꝑtatꝭ ꝛ obie? R. ẜ Tho. vbi s̃. Sicut ñ absoluit̃ a voto ꝯtinẽtie: ita nec a voto paupꝑtatꝭ: qꝛ nihil dꝫ hr̃e tã q̃ꝫ ꝓpꝛiũ: ſꝫ sicut dispẽsatoꝛ oĩuꝫ bonorũ eccl̃e. Silr̃ nõ absoluit̃ a voto obie: ſꝫ ꝑ accñs nõ tenet̃ obedire si supioꝛeꝫ nõ hẽat: sicut ꝛ abbas monasterii: qui tñ nõ ẽ a voto obie absolut⁹.

¶ Utꝝ religiosus fact⁹ ep̃s teneat̃ ad obſuãtias reglares? R. ẜ Tho. scd̃a secũde. q. 185. Si qua sũt ĩ reglarib⁹ obſuãtiis q̃ nõ ĩpediãt põtificale offm̃: sed magꝭ valeãt ad ꝑfectõis custodiã: sic ẽ ꝯtinẽtia pauꝑtas ꝛ hi⁹. ad hec remãet obligat⁹. ꝛ ꝑ ꝯñs ad poꝛtãdũ hitũ sue religiõis: q ẽ hi⁹ obligatõis signũ. Si q̃ ꝟo sꝭ q̃ officio põtificali r̃pugnẽt: sicut ẽ solitudo. silẽtium. ꝛ aliq̃ abstinentie vl̃ vigilie g̃ues ex qb⁹ ĩpotẽs coꝛꝑe redderet̃ ad exeq̃ndũ põtificale officiuꝫ: ad hi⁹ nõ tenet̃. In aliis tñ põt dispẽsatõe vti ẜm ꝙ reqrit nccitas ꝑsone vel officii ꝛ ꝯditio hoĩum cũ qb⁹ viuit per modũ q̊ ẽt p̃lati religionũ ĩ talib⁹ secũ dispẽsãt. A. Cõ. Hosti. vt ĩ sũ. li. 3. ti. 28. q. 4. B. Utꝝ ãt religiosus factus rectoꝛ alic⁹ eccl̃e teneat̃ ad statuta sui ordinis: vide s̃. monach⁹. §. 6.

¶ Utꝝ religiosus possit eẽ iudex? R. Simplex religiosus iudex eẽ non põt: vt nõtur. ff. de iudi. l. cũ p̃toꝛ. A. In glo. q̃ ẽt idẽ dicit de ꝯuersis. B. Sed nec põt ꝑ cõꝓmissũ, recipe arbitriũ: qꝛ nõ dꝫ eẽ disceptatoꝛ foꝛẽsiũ negociorũ. 16. q. i. monachi. ꝛ c. de p̃ñtiũ. ꝛ C. de epis. ꝛ cle. repetita. Sed arbitratoꝛ seu amicabilis ꝯpositoꝛ eẽ põt. in auc̃. vt dif. iudi. §. si ꝟo ꝯtigerit. coll̃. 9. xi. q. 3. in iustũ. Et h̊ ĩtellige de ĩperio sui p̃lati: vt ĩ dcõ. c. maõchi. ꝛ ex̃ ꝺ postu. c. 2. hec ẽ s̃nia Guil. du. ꝛ Hosti. A. Cõ. Albꝛi. B.

¶ Utꝝ religiosus possit exercẽ offm̃ tabellionat⁹: hẽs. ĩ. tabellio. §. fi. Et vtruꝫ possit eẽ testis. ĩ. testis. 3. §. 9.

¶ Utꝝ r̃ligiosus possit eẽ executoꝛ testamẽtoꝝ? R. Si ẽ oꝛdis minoꝝ nõ põt eẽ executoꝛ testam̃toꝝ: ſꝫ põt ꝯsulẽ: vt ĩ cle. exiui. §. verũ ẽt. de ꝟbo. sigꝭ. Si ẽt ẽ alteri⁹ oꝛdis nõ põt nisi suꝑ hoc petita licẽtia ꝛ obtẽta: vt ex̃ de testa. religiosus. li. 6. Talis quoq̷ etiam si sit exẽptus vl̃ p̃lat⁹ tenet̃ reddẽ rõem oꝛdinario ꝛ oꝛdinarius tenet̃ exigẽ. vt in cle. religiosus. de testa.

¶ Quid de ꝯuẽtib⁹ quarũdaꝫ mulierũ q̃ canonice appellãtur nec sꝭ ꝓfesse ꝛ hñt ꝓpꝛiũ: imo ꝛ m̃rimoniũ cõtrahere possũt: nũqd dicẽde sunt religiose? R. ẜm Inno. ꝛ Ber. Nõ: imo eaꝝ stat⁹ satis repꝛobat̃. 18. q. 2. ꝑniciosũ. nisi foꝛte aliud oñdãt. Debẽt quoq̷ ꝑ oꝛdinarios visitari auctoꝛitate ꝓp̃a: vel si exẽpte sꝭ auctoꝛitate papali: vt in cle. ꝺ statu mo. ĩ. c. attẽdẽtes. circa fi. A. Ibi ẽt pꝫ ꝙ status dictarũ canonicaꝝ non ẽ appꝛobatus. B. Erant ẽt q̃dã alie que dicebant̃ beghine assumẽtes certuꝫ habitum nulli ꝓmittentes obedientiã nec renunciãtes ꝓpꝛiis neq̷ regulã hẽntes: ſꝫ religiosis qbusdã spãlr̃ adhẽrent. Iste beghine ꝛ oẽs assumentes statũ eaꝝ ꝛ religiosi qui fouẽt eas in statu beghinagii sunt excõicati: vt s̃. excõicatio p̃. §. 4. ꝟ. 6. Sed hoc nõ includit beghinas seu vestitas de pñia btĩ dominici ĩ Lumbardie ꝛ Thuscie partib⁹ ꝯstitutas: vt pꝫ in declaratiõe Ioh. 22. q̃ incipit. Cũ de mulierib⁹. Ad mãm aũt religionis põt facẽ s̃. monach⁹. ꝛ s̃. mõial̃. Si r̃ligios⁹ vl̃ religiosa petit̃ tãꝙ ꝯiũx: reqre s̃. m̃rimõiũ. 9. §. pl̃t. A. Et ibi de h̊ lati⁹ ĩ additõe. B.

R Eligio 2. quo ad ingressum.

Utꝝ de ingressu religiōis hn̄da sit ma
gna delibatio? R̄x° ꝭ Tho. sc̄da sc̄de. q.
vlt. Diuturna delibatio ⁊ mltoꝝ ꝯsilia
reqrunt̄ i magnis dubiis: vt ph̄s dicit
3° ethi. In his āt q̄ sūt certa ⁊ dēmina
ta nō reqrit̄ ꝯsiliū. Circa ingressū aūt
religionis tria p̄nt ꝯsiderari. p̄ qdē ipe
ingressus religionis ꝭm se. Et sic certū
ē ꝙ est meli⁹ bonū. Et q de h° dubitat
q̄ꝫtū in se est derogat xp̄o q hoc ꝯsiliuꝫ
dedit. Un̄ Aug⁹ in lib° de ꝟbis dn̄i. Uo
cat te oriēs. i. xp̄s. ⁊ tu attendis ad occi
dētē. i. hoīem mortalē ⁊ errare potētē.
2° mō pōt ꝯsiderari religionis igressus
ꝑ ꝯpatōem ad vires ei⁹ q ingressur⁹ ē
Et sic nō est loc⁹ dubitatōi. qꝛ illi q reli
gionē ingrediūtur n̄ ꝯfidūt de sua ꝟtu
te: sed de diuina ꝭm illud Isa. 40. Qui
sperāt in dn̄o mutabūt fortitudinē. as
sument pēnas sicut aq̄le. current ⁊ nō
laborabūt. ambulabūt ⁊ nō deficient.
Si tn̄ sit aliqd̄ sp̄ale impedimentū: pu
ta infirmitas corꝑalis: vel onera debi
toꝝ: vel aliqd h⁹mōi. in his reqrit̄ deli
beratio ⁊ consiliū cū his de quib⁹ spe
rat̄ ꝙ ꝓsint ⁊ nō ipediant. Unde dicit̄ i
eccl̄astico. 37°. Cum viro irreligioso tra
cta de sanctitate: ⁊ cū iusto de iusticia
Quasi dicat nō. Un̄ seqtur. Nō atten
das his in omni consilio: sed cū viro sā
cto assiduus esto. In quib⁹ tn̄ nō ē diu
turna deliberatio habēda. Un̄ Hiero⁹
i ep̄la ad Paulinū. Festina queso te ⁊
herēti in salo nauicule funē magꝫ p̄ci
de q̄ꝫ solue. 3° aūt pōt ꝯsiderari modus
intrādi religionē ⁊ quā religionē aliqs
ingredi debeat: ⁊ de talibus pōt hēri
consilium cū his qui non impediant.
Utꝝ aūt impubes possit ingredi religi
onē hēs s̄. nouiti⁹. §. p̄. ⁊ 2°.

¶ Utꝝ aliqs debeat iducē alios ad re
ligionis ingressū? R̄x° ꝭm Tho. sc̄da se
cūde. q. vlt. Inducētes alios ad religio
nem nō solū nō peccāt: sed ⁊ magnum
p̄miū merent̄. Dicitur. n. Jac. vlt. Qui
cōuerti fecerit peccatorē ab errore vie
sue liberabit aīam suā a morte ⁊ opit
multitudinē peccatorū. ⁊ Danielis. 12°.
Qui ad iusticiā erudiūt multos erūt
quasi stelle i ꝑpetuas eīnitates. Possꝫ
tn̄ ꝯtingē circa hi⁹ iductōeꝫ triplex ior
dinatio. p̄ si qs violēter aliū ad religio
nē cogēt: qd̄ ꝓhibet̄. 20. q. 3. p̄ns. 2° si qs
simōiace aliū ad religionē trahat mu
nerib⁹ dat͛. i. q. 2. q̄ꝫ pio. Nec tn̄ ad h° ꝑ
tinet si aliquis alicui paupi nccīa mi
nistret i seculo nutriēs eū ad religionē
vel si sine pacto aliqua munuscula tri
buat ad familiaritatē captādā. 3° si mē
daciis eū alliciat. Imminet. n. sic indu
cto periculū: ne cū se deceptū inuenēit
retrocedat. ⁊ sic fiūt nouissima hōis il
lius peiora p̄oribus. Math. 12°.

¶ Utꝝ adultus ingressus religionem
possit ad seculū redire? R̄x° Quādiu ē
nouiti⁹ in ꝓbatione posit⁹ redire pōt li
bere infra ānū p̄terq̄ꝫ in trib⁹ casib⁹. p̄
mus est si sciēter receperit habitū qui
dari ꝓfitentib⁹ ꝯsueuit: quod hꝫ locuꝫ
in illis religionib⁹ in qbus habitus no
uitioꝝ est distinct⁹ ab habitu ꝓfessoꝝ:
qꝛ ꝑ talē susceptōem intelligit̄ tacite
ꝓfessus. A. Et idē qn̄ habitus nouiti
orū est indistinct⁹ ⁊ illū gestauerit per
ānum integrū: vt in. c. p̄. de regu. lib° 6°.
B. 2° si fecerit ꝓfessionē 3° si euident̄
apparet ꝙ talis absolute voluerit vi
tā mutare: qd̄ tn̄ nō p̄sumit̄: nisi clara
ꝓbatōe vel cōpetentib⁹ indiciis osten
dat̄. A. Et hoc cāu cū qs voluerit vi
tā absolute mutare assumēdo h̄itum
ēt nouitii v̄r tacite ꝓfessus ⁊ obligatus
religioni in genē. ex̄ de regu. ꝯsulti. Et
iō si postea ꝯ̄hat m̄rimoniū non valet
ꝭm Hos. ⁊ Inno. ibidē. vbi ēt cū Inno.
transit dn̄s An. de bu. i dicto. c. consulti
Et hec v̄r doctoꝝ cōis s̄nia: nisi forte in
grediens ad vnā ⁊ ad nullam aliā reli
gionē se obligare intēderet. Nam hoc
casu si ex aliqua rōnabili causa nō pos
sit in intēta religiōe ꝑsistere nulli obli
gatur: ⁊ m̄rimoniū contrahere pōt: ꝑ
ut notat dn̄s Pe. de ancharano. in. c. cō
stitutōem. de regu. li° 6°. Qn̄ aūt quis p̄
sumit̄ vitam voluisse absolute muta
re: vel seculo renunciare dictum est s̄.

noviti⁹.§.4.ᵒin additõe.Et ĩ eodē.§.clari⁹ tãgit id qđ ĩ hᵒ.§.ponit. B. Sȝ ĩ p̄dictis casib⁹ distigue.qꝛ si aliqđ p̄dictoꝝ triũ fecerit ĩ aliq̃ religione mēdicãtiũ: ñ erit ꝑpt hᵒ illi ordini obligat⁹: sȝ gnāliter alicui ordini.ex̃ đ reg.ĩ solũ.liᵒ 6ᵒ In aliis ꝓ ordib⁹.ꝛc̃. vt s̄.noviti⁹.§.5ᵒ circa medium.

¶ Utꝝ s̄u⁹ igredi possit vel recipi ĩ religionē? R̷ᵒ Nõ põt ingredi nec dȝ recipi siue sciat̃ ꝙ sit seru⁹ siũ si ē ꝑsona incognita ꝛ nesciat̃ vtꝝ sit seru⁹ vł liber Et si igressus fuẽit ꝛ ĩfra triẽniũ petit̃ a dño suo dȝ reddi cũ oib⁹ q̄ attulit fide tñ accepta de ĩpunitate ĩpi⁹. P⁹ triẽniũ ꝓo repeti nõ põt nisi eẽt tã longe ꝙ iueniri nõ posset.17.q.2.si qs icognitus. Et erit dictũ tp̄s a tp̄e scie dñi: ar.ĩ dcõ.c.si qs incognit⁹. A. Hugꝰ autē dic̃ a tp̄e igressus. sȝ Laurꝰ Joh̄. ꝛ alii pleriq; doctores dicũt a tp̄e scie: vt in sũ.cõ.liᵒ p̄.ti.8.q.64. vbi nõnt̃ ẽt oia q̄ ĩ hᵒ.§.hñt s̄ȝ Ray.ꝛ glo. Ubi ẽt idē dicũt de obligatis ad rõcinia reipu. B. Et hec itellige ꝓa eē ĩ oĩ genere s̄uoꝝ ẽt si sint coloni originarii siue ascripticii.de qb⁹ hr̃.ĩ.s̄uus p̄.§.4ᵒ

¶ Quid si s̄uus igressus mõasterium recipit̃ ad ꝓfessionē añ dictũ t̃minuȝ? R̷ᵒ s̄ȝ Ray. Credo ꝙ dȝ remanē ĩ ordie ꝛ mõasteriũ dȝ satisfacē dño.qꝛ fuit in culpa recipiẽdo.ar.dis.54.si seru⁹. Ul. dicit ꝙ si erat incognit⁹ ꝛ ꝓbabat forte ꝑ falsos testes ꝙ eẽt liber: dȝ r̃stitui dño si petat: ex̃ đ ser.nõ or.c.de seruoꝝ Con. Hosti. A. Et idē s̄m eosdē est si talis dolose ĩtrauit r̃ligionē sciēs se seruum. Sec⁹ si bona fide putabat se liberũ: vt in sum.eo.ti.q.65. B.

¶ Quid si talis p⁹ factã ꝓfessionē fuerit dño restitut⁹: ꝛ postea mãumissus sit: nũquid tenet̃ redire ad mõasteriũ? R̷nᵒ s̄m Guil. Sic.qꝛ q̄tũ ĩ eo fuit monach⁹ fuit. A. Idē ĩ sũ.eo.ti.q.66. B.

¶ Utꝝ obligati ad rõcinia possint ingredi vel recipi ĩ religionē? R̷ᵒ Si sũt obligati ad rõcinia reipublice nõ sunt recipiẽdi.dis.53.lege. Sed si obligati sīt ad rõcinia p̄uatoꝝ honestũ ē ꝙ p̄us de rõciniis se expediãt. A. Nõ aũt ē necessariũ s̄m glo. Ray. ꝛ in dicta.q.64. B. Utꝝ aũt sic obligati possint ordiari. vide s̄.obligat⁹.ꝑ totũ.

¶ Utꝝ ille q̄ ē obligat⁹ ad aliq̄d soluēdũ possit igredi religionē? R̷ᵒ s̄m Ray. Ingredi põt nõ obstãte obligatõe vel iuramẽto: dũmodo nõ ex volũtate vel intẽtõe subtrahẽdi debitũ hoc faciat: sed ex caritatis feruore. Nec facit iniuriã creditõi: qꝛ excusat̃ auctoritate spirit⁹ sãcti cui nemo r̃sistē põt.19.q.2.due. ex̃ de reg.ꝛ transe.licȝ. Sȝ mõasteriũ tenet̃ satisfacē de his q̄ ip̄e ꝯtulit monasterio.19.q.3.si q̄ mulier. C.de epi. ꝛ cle. deo nob̄ §.p̄. Qđ si nihil ꝯtulit monasterio: qꝛ nihil hẽbat: ianis ē actio quã excludit iopia debitoris.14.q.6.si res. ff.đ dolo.nã is. Si tñ p⁹ igressũ r̃ligiõis occasiõe ei⁹ mõasteriũ aliq̃ acq̄rẽt: puta ꝑ successionē hẽditãiã vł donatõeȝ seu ex testamẽto: teneret̃ monasteriũ quãtũ illud eẽt.ar.in dicto.c.si qua mulier. Cõ. Inno. Hosti. ꝛ Tho. scđa scđe .q.vlt. Potit ẽt vt ait Ray. ĩ mõastẽio exñs scribere vel aliud honestũ opus facere ad liberãdũ se dũmõ non negligat ꝓpter hoc diuinũ officiũ.dis.19. clicus.ꝛ 21.q.i.clericus. Et deducent̃ expēse s̄m q̊sdã ne sit onerosus monastẽio.16.q.6.de lapsis. Sȝ addit Inno. ꝙ aliq̄ addũt nõ đducẽdas expẽsas.qꝛ ex quo altari seruit: de altari viuē dȝ.12.q.i.ex his. Et hoc ꝓbabili⁹ vr̃ dũmodo nõ impediat̃ ĩ aliq̊ ab obseruãtia regulari. A. i. ab obsequiis regule ꝛ religionis: q̄bus est sꝑ astrict⁹. Ideo ad p̄dictã solutõeȝ nõ tenetur s̄m Ul.ꝛ in sum.libᵒ 3ᵒ ti.16.q.5. B.

¶ Quid si sit obligatus ad aliquid faciendum? R̷nᵒ s̄m Hosti. Nihilomin⁹ igredi põt ꝛ ꝑficiat qđ ꝓmisit. Et si hᵒ ñ põt saltē ꝑficiat ꝑ aliũ nisi man⁹ ei⁹ spãłr electa eẽt.qꝛ tũc nõ licebit ei per aliũ facē: nisi de licẽtia ei⁹ cui ꝓmisit: ar. C.de cadu.tol l.i.§.ne aũt.ex̃ de offi. dele.c.fi. Põt etiã satisfacē ei cui ꝓmisit siue de bonis q̄ cõtulit mõasterio siue operando aliquid vt ei satisfaciat.

De hoc vide in ꝓcedēti.§. A .Et ibi ta
ciū ē ꝙ ad hi⁹ opationē nō tenet: nisi
forte ꝓpter vitādū scādalū qñ occur
reret.Et sic intelligi pōt qđ hic dr̄. B.
¶ Utrū rector q iurauit regē ciuitatē
ꝑ ānū.siue magister q iurauit legē. vl'
capellan⁹ q iurauit seruire in capella
nia possit ingredi religionē? R° icōm
Ray.Sic.Non.n.iuramētū violat q il
lud i melius cōmutat.ex̄ de iureiur. ꝑ
uenit.Idē Inno. ꝛ Hoff. Hosti. quoq3
idē.Sed addit.Cōsulo ꝙ ꝑus impleat
qđ ꝓmisit.ex̄ de iureiur.debitores . h°
.n.tuti⁹ eēt nisi ab illo vel illis qb⁹ iura
uit possit licētiā obtinē. A .Hoc ɔsili
um nō vr̄ bonū ꝑ qđ ingressus religio
nis retardat.Et in.c.debitores: nō idu
cit aliqđ impedimētū vel retardatio
boni:sed solū dr̄ ꝙ qui iurauerūt soluē
vsuras soluāt.Nec etiā obstat.c. ɔmis
sū.ex̄ de despon.vbi ɔsulit ꝙ qui iura
uit ɔhere m̄rimoniū ꝑ vba d̄ p̄nti ꝑus
ɔhat ꝛ exinde ingrediat religionē:q2 ꝑ
talē ɔctū nō retardat religionis ingres
sus ſm glo.Ray.ꝛ i sū.eo.ti.q.6.vbi hec
oia nōnt. B .Utrū ꝓpt obsequia pa
rētū debeat qs retrahi ab ingressu re
ligionis hēs s̄.religio p̄.§.3°.Et vtrū con
iugat⁹ possit igredi.vide.i.votū.4°.§.p̄
¶ Utrū epi archidiaconi vel p̄sbyteri
curati possint igredi religionē? R° ſm
Tho.scđa scđe.q. vlt.Obligatio voti
ꝑpetui ad vacandū diuinis obsequiis
cōpetit ꝓpe epis ꝛ religiosis.p̄sbyteri
aūt curati ꝛ archidiaconi non obligan
tur voto perpetuo ꝛ solēni ad curā aia
rū retinēdā sicut ad hoc obligant epi.
Uñ epi p̄sulatū deserere nō p̄nt absq3
auctoritate Romani pontificis.ex̄ de
reg.lic3.Archidiaconi autē ꝛ p̄sbyteri
curati p̄nt libere abrenūciare epo cu
rā eis cōmissā3 absq3 licētia pape q so
lus pōt i votis ꝑpetuis dispēsare. A .
Et etiā epi nisi in casib⁹ ꝑticlarit exce
ptis;vt.i.votū.5°.§.p̄. B .Uñ mani
festū ē ꝙ archidiaconis ꝛ p̄sbyteri cu
ratis licet ad religionē trāsire ēt epo ɔ
dicente:vt.19.q.2.due sunt.Bñficia āt
alicui⁹ taliū toto tp̄e ꝓbatōis non de
bēt alteri ɔferri nisi de ipius ɔsensu vl'
nisi ɔstet ꝙ voluerit absolute mutare
vitā vel ꝓfessionē fecerit vel hitu3 ꝓ
fessor sciēt recepit:sed interi3 seruie
tur bñficio ꝑ aliū cui de portōe ɔgrua
ipius bñficii ꝓuidebit: ex̄ de reg. bñfi
ciū.li°.6°.Utrū excōicati possint ingredi
vel recipi i religionē.vide s̄.absolutio
3°.§.fi. A .ꝛ ibi de h° pleni⁹ i additōe.B
¶ Utrū illi q nō sūt exercitati i obser
uātia ꝑceptorū debeāt ingredi religio
nē? R°.ſm Tho.vbi s̄.Sic.Na3 ꝛ dñs
Matheū publicanū q in obseruantia
ꝑceptorū exercitat⁹ nō erat vocauit ad
ɔsiliorū obseruātiā:vt p3 Luc.5°.Ingre
di.n.religionē non solum expedit his
qui sunt exercitati i ꝑceptis vt ad ma
iorē perfectōem perueniant: sed etia3
his qui non sunt exercitati vt facilius
peccata vitēt:vt p3.q2 per vigilias ie
iuniū ꝛ obediētiā tollūtur occasiones
pctōrū ꝛ luxurie gule ꝛ h⁹modi.
¶ Ingressi monasteria se ꝛ sua ɔdicāt
deo.Oia.n.eorū bona monasterio itelli
guntur eē collata.C. de epi.ꝛ cle. A .
imo de sa.sanc.ec. B .in auc.ingressi
ꝛ.19.q.3.q2 ingrediētib⁹.Hoc tñ i m̄ltis
locis nō seruat de ɔsuetudine in qbus
exq̄ qs ingressus ē ꝓping ei⁹ bona imo
bilia occupāt:nisi q̄tenus de illis ɔdit
monasterio ſm ɔsuetudinē regionis .
Idē fit alicubi etia3 circa mobilia . Et
ſm Ray.dicta cōsuetudo valet si ē ap
probata vel obtēta ꝑ 40.annos. Na3
minori tp̄e nō currit ɔ eccłiam prescri
ptio. A .Talis ɔsuetudo nullatenus
vr̄ valē cū deroget ingressui religiōis
spoliādo igrediētem bonis suis.ꝛ sic ē
irrōabilis ꝛ inualida.ex̄ de ɔsue.c.fi. ni
si forte qñ ꝓping eēnt honesti ꝛ egen
tes ꝛ monasteriū non indigeret. B.
¶ Utrū ꝑ religionis ingressu3 cōsequa
tur qs remissionē oium pctōrū? R° ſm
Tho.scđa scđe.q.vlt.Rōabilr dici pt ꝙ
sic . sicut ꝑ assūptōem cruci.Si.n.aliq
bus elēmosynis factis homo pōt statim sa
tisfacē de pctis suis ſm illud Danielis
4°.Peccata tua elemosynis redime.
m̄lto magis in satisfactōe ꝓ oib⁹ pctis

ſufficit ꝙ aliqs totalr̄ ſe diuis officiis
mācipet ꝑ religionis ingreſſum: q̄ exce
dit oē gen⁹ ſatiſfactōis etiā publice pe
nitētie: vt hr̄.33.q.2.admonē: ſicut ēt ho
locauſtū excedit ſacrificiū: vt Grego⁹
dic̄. Vn̄ i vita patrū legit̄ ꝙ eādē graꝫ
ꝯſequūt̄ igredietes religionē quā ꝯſe
quūt̄ baptizati. Si tn̄ ꝑ igreſſū n̄ abſol
uet̄ ab oī reatu pene nihilomin⁹ igreſ
ſus religiōis vtilioꝛ eēt q̄ꝫ ꝑegrinatio
terre ſancte ad ꝓmotōeꝫ i bonū qđ ꝑ
pōdēat abſolutōi a pena. A. Hoſti⁹
tetigi i q̄driga.li°.ꝑ.ti.49.§.23°. B.

Quid de eo q dolo iduct⁹ itrauit re
ligionē? R°. ſꝫ Ray. Nō pōt allegare de
ceptōem cui⁹ ꝯditio melioꝛ fcā ē. ex̄ qđ
met⁹ cā cū dilect⁹. ⁊ de ꝯuer. cōiuga. ex
pte. ⁊. c. veniēs. A. Con. Hoſti. ⁊ ad
dit ꝙ idē ē ēt ſi qs ex falſa cā intrauit:
vt, ſi putauit ſpōſaꝫ ſuā lepꝛoſaꝫ ⁊ non
erat: ex̄ de ꝯuer. ꝯiuga. ex parte. 2°. ⁊ nō
tur in ſū. li°. 3°. ti. 28. q. 10. B.

Quid ſi qs ingrediat̄ religionē ſub
ꝯditōe aliq̄? R°. ſm Guil. Si ponat̄ cō
ditio ꝯ̄ ſubam religionis: puta ꝙ lice
at ei tenē ꝓpꝛiū. A. vel ēt vſufructū
ſm eūdē Guil. ⁊ in ſū. li°. ꝑ. ti. 8. q. 18. B.
nō valet mōachat⁹. Bn̄ tn̄ pōt aliqua
tenē ad vſuꝫ de ꝯſenſu ꝑlati. Si ꝟo cō
ditio appōat̄ ꝯ̄ aliquā ꝑticularē auſte
ritatē: v. puta vt liceat ei comedē car
nes: tūc ſi ſcit hoc cōtineri in regula vl̄
ꝯſtitutōe quā ꝓfitet̄: tenet̄. Sec⁹ ſi ne
ſcit id i eis ꝯtineri. A. Sup his vlti
mis a ꝟ. ſi ꝟo. ⁊. ī. nil vr̄ Guil. dixiſſe. Sꝫ
vt pꝫ in dcā. q. 18. Inno. ait. ꝙ ſi ad igre
diētē diceret̄. tu debes ꝓfiteri regulaꝫ
bti Aug. ⁊ bn̄ potes comedē carnes. ⁊ i
illa eccl̄a eēnt ꝯſtitutōes ꝙ nō comede
rēt̄ carnes bn̄ poſſꝫ comedē carnes: cū
nec h° regula hēat neqꝫ vl̄is conſtitu
tio: nec ei poſſet aliqd iputari niſi eſſet
ſcādalū. ⁊ tunc poſſꝫ ad aliū locū muta
ri. Sed Hoſti. dicit ꝙ hoc caſu licebit
ꝑdicto carnes comedē niſi foꝛſitā ei cō
ſtaret de ꝯſuetudīe vl̄ cōſtitutōe illius
monaſterii: vel hoc notoꝛiū eēt oībus.
Itē ſm Inno. ſec⁹ ē ſi diceret̄ ſibi. Pro
fitere regulā bti Benedicti. Nā cū ſm
eā oēs gnālit̄ abſtinē debeāt a carnib⁹
fatuitati eius imputādū ē ſi credat ei
qui ꝓmittebat ſibi ꝙ licēt comedē car
nes. Cō. Hoſti. Addit poſtea Inno. Alii
dicūt ꝙ ex q̊ ſubmittit ſe obie alicui⁹ n̄
obſtātib⁹ talib⁹ ꝓmiſſiōib⁹ tenet̄ ſuāe
regulā ⁊ ꝯſtitutōes ei⁹. 12. q. 1. nō dicatis
⁊ hoc vr̄ veri⁹ cū vnuſqſqꝫ đbeat ſe cō
foꝛmare bonis moꝛib⁹ eoꝝ cū qb⁹ ꝯuer
ſat̄. 25. diſ. § al̄ aūt. ꝟ. q̊tieſcunqꝫ. B.

Quid ſi aliqs vidēs aliqđ monaſte
riū vbi monachi ſplēdide viuūt cogi
tat. hūc oꝛdinē bn̄ poſſū ſuſtinē: ⁊ ſic in
gredit̄? R°. ſm Ray. Dico indiſticte ꝙ
ſi fecerit ꝓfeſſionē nō pōt ad ſeculū re
dire: qꝛ n poti⁹ ſi erat perit⁹ ⁊ ſciebat ea
que ſeruāda erāt itelligit̄ ſe obligaſſe
nō ad id qđ fiebat: ſed qđ fieri đbebat
Idē ſi erat ſimplex ⁊ fuit ei explanata
regl̄a ⁊ ꝯditōes oꝛdis ⁊ ꝓfeſſus fuit. Si
ꝟo nō fuit ei expoſita auſteritas regl̄e
tūc ſi ſolū ad illā vitam intendebat ſe
obligare nō ad ſupioꝛem: ⁊ hoc exꝑſſit
nō coget̄ ibi manere: ſed tranſibit ad
aliū oꝛdinē quē ſuſtinē poſſit. Si ꝟo n̄
exꝑſſit debet remanē nec pōt allegare
dolū: vt ſ̄. in §. añplr̄. dictū ē. A. Cō.
ꝑdictis Hoſti. ⁊ addit ꝙ talis cogēdus
eſt: vt vl̄ ꝓfeſſionē ab initio inſtitutaꝫ
in eodē loco faciat ⁊ religionē ſuet: vel
locū exeat ⁊ penit⁹ dimittat: in q̊ nec
abuſus ꝯ̄trius: nec numer⁹ defendit an
noꝝ: ex̄ de elec. cū cām q̄ int̄ ꝑſ byterū
Et ſi oēs deficiāt alii iducātur alterius
religionis: ex̄ ne cle. vel mo. relatū. Et
ſi illi ſil'r deficiāt tūc loc⁹ mutata iſtitu
tione auctoꝛitate oꝛdinarii pōt per ſe
culares clīcos retineri. Et ſic pōt intel
ligi ex̄ de reli. do. inter q̈tuoꝛ. Itē Ray.
addit. Vel dic indiſtincte ꝙ talis dꝫ re
manere: quia dolus alioꝝ vel ſimplici
tas vouētis nō excuſant i talib⁹. Et di
cit glo. eius ꝙ hoc bn̄ ꝓbatur. 20. q. 3. cō
ſtituit. vt in ſū. co. ti. q. 17. Sed certe nō
videt̄ ꝙ votū ſe extēdat vltra intētio
nem pure ⁊ ſimplr̄ vouētis: vt i. c. exiit
de ꝟbo. ſig. li°. 6°. B.

Eligio 3° q̃ ad votum ingrediendi.
Utrum pueri possunt se voto obligare ad ingressum religionis. R° ẜm Tho. scḋa scḋe. q. xlij. Uotum simplex consistit in sola ꝑmissione cū interiore mentis delibatōe. Et hoc votum hꝫ efficaciā ex iure dino q̃ tñ dupl'r tolli pōt. Uno mō ꝑ defectū deliberatōis ut pꝫ i furiosis q̃ꝝ vota non sūt obligatoria. ut ex̄ de regu. sic̄ tenoꝛ. Et eadeꝫ ratio est de pueris q nōdū hñt debitū vsū rōnis ꝑ quē sint doli capaces. quē quidē pueri hñt ut frequēti⁹ circa. 14. annū. puelle vo circa. 12. q dicunt anni pubertatis. In q̄busdā aūt anticipat̄ ꝛ in quibusdā retardat̄ ẜm diuersā dispositōnē nāe. Alio mō ipedit̄ efficacia simplicis voti siq̄s deo voueat illḋ qḋ nō ē ꝑꝑe ptātis. puta si seru⁹ ēt rōnis vsū hñs vouet se religionem ingredi aut etiā ordinet̄ ignoꝛāte dño. dis. 54. c. si seruus. Et q2 puer ul' puella infra pubtatis ānos nālit̄ sūt in ptāte pr̄is q̄tū ad dispositionē sue vite potit pr̄ eoꝝ votū reuocare ul' acceptare si sibi placuerit. ut expresse dr̄ ḋ mliere Numeri. 30. Sic igit̄ si puer añ tp̄s pubertatis votū emittat non obligat̄. Si tñ añ hēat vsuꝫ rōnis obligat̄ q̄dē q̄tuꝫ in se ē ex suo voto. sꝫ pōt reuocari per auctoꝛitateꝫ pr̄is. q2 oꝛdinatio legis q̄ vn⁹ hō subdit̄ alteri respicit illud qḋ i pluribus accidit. Si vo ānos pubtatis excedat nō pōt reuocari auctoꝛitate parētū. Et si nōdū hēret plene vsuꝫ rōis nō obligaret̄ q̃ ad deū. A. Idē i sū. li° 3° ti. 28. q. xi. Et adde ẜꝫ Ray. ꝛ in sū. li° p̊. ti. 8. q. 30. ꝙ si ipubes doli tñ capax emittit aliud votū q̄ continentie videt̄ ꝙ sit obligat⁹ nisi pr̄ stati cum audierit reuocet. 32. q. 2. mulier. Et ideꝫ ē de iuramento ẜm glo. eius. ꝛ Tho. Et idē dicit glo. de voto ꝯtinētie ꝛ ḋ voto circa ingressum religionis: q2 non pōt reuocari nisi stati r̄uocet̄. i. ipa die. ar. Nūeri. 30. vbi dr̄. Et i alteruꝫ diē distulerit sñiam. Iteꝫ dicit glo. ꝙ si ipubes doli tñ capax vouerit se seruaturū cōtinētiā ꝛ igressurū religionē: cū venerit ad etatē uel cū moꝛtu⁹ fuerit pr̄. pt pr̄ illud irritare ꝯdicēdo stati ẜm cōeꝫ opionē. licet Hug. dixerit ꝙ non pōt. Sꝫ dictū Hug. sat pōt uerificari nisi votū ipuberis ex iusta cā fuerit dispēsatū. Uñ ut ibideꝫ pꝫ. Inno. dic̄. Credimus ꝙ ēt ipubes si doli capax sit ꝛ votū fecerit abstinētie uel ꝑegrīatōis ul' aliud ꝙ dꝫ illud adiplē postq̄ patriaꝫ ptātē exiuit. q2 potuit se obligare deo sicut ꝛ diabolo. ex̄ de delic. pu. c. p̊. Tñ cum talib⁹ ē facile dispensādū ꝛ commutandū. q2 licꝫ i aliq̊ sint capaces ñ tñ multa cognoscunt cum sint iexꝑti. Con. Host. Itē ut ibi pꝫ Ray. dic̄ ꝙ si ipubes intrat religionē pōt extrahi a pr̄e uel tutoꝛe ifra ānū ꝛ diē a tꝑe scie ẜm glo. ei⁹. Idē Goff. ꝛ Hosti. 20. q. 2. c. p̊. ꝛ 2°. ꝛ ar. 17. q. 2. si quis incognitus. et ex̄ de conces. pꝛebē. q2 diuersitatē. Si vero ponatur in religiōe ab alio. puta a pr̄e uel tutoꝛe. si ip̄e nō cōsentit pōt egredi qñ voluerit vsq̄ ad etatē legitimā. 20. q. 1. puelle. ꝛ. q. 3. pn̄s. Si autē ꝯsētit licet ꝯsensus ille q fit añ ānos. s. pubertatis ñ teneat. exire tñ pōt ꝑusq̄ ꝑueniat ad etatē legitiaꝫ. 20. q. 1. illud. ad instar carnalis mr̄imonii. ex̄ ḋ despō. ipu. de illis. p̊. Sed q̄cito ꝑuenerit ad etatē perfectaꝫ pōt egredi. 20. q. 3. pn̄s. ex̄ de regu. cū sim⁹. Itē ut pꝫ ibidem Innocen. dic̄ ꝙ si ipubes de ꝯsēsu ꝑentū uel tutoꝝ tacito uel expꝛesso intrauerit religionē: eū vlteri⁹ reuocare nō posunt. ex̄ de regu. significatū. ꝛ ꝙ si ipubes vnū tm̄ ꝑentē hēat: ille sol⁹ eū offerre pōt: ꝛ si habeat tutoꝛes alios q̄ parētes. tñ ꝑentes iuitis tutoꝛib⁹ eū pn̄t offerre. Idē ēt credūt aliq ꝛ si sit au⁹ q hēat filiū aut nepotē i ptāte ꝙ pr̄ iuito auo eū potit offerre ꝛ non eꝯ. q2 i his spūalib⁹ ius nāe ꝑfert̄ positiuo uel ciuili: ut i dctā. q. 30. B. Cetez ḋ voto solēnis ꝑfessiōis dicet̄ i se. c.

Utꝝ liceat aliq̊s se voto obligare ad religionis igressū. R° ẜm Tho. vbi. s.

Unũ ⁊ idẽ opus voto factũ laudabili⁹ ẽ q̄ʒ si sine voto fiat.ut dr̃.ĩ. votuʒ .p̊.§. xi.º q incipit.vtꝝ melius.Et iõ obligari voto ad ingressũ religionis ƀʒ se ẽ laudabile. A .Idẽ i sũ.li°.3.º ti.28.q.6.Tñ nisi hoc fiat cũ maturitate põt esse cã discrimis.vñ ab iductione taliũ votorũ ⁊ siliũ p q̄ renũcieť seculo ifra annũ ꝓbationis fratres mendicãtes oio ꝯbent abstinẽ.ut i.c.nõ solũ.⁊.c.se.ꝯ regu.li.º 6.º B

¶ Utrũ q vouit igredi religionẽ teneatur. R° ẛm Tho.vbi.s̃.votuʒ ẽ ꝓmissio deo facta ꝯ his q̄ ad deũ ptinẽt.Ut ãt dicit Greg⁹ in epl'a ad Bonifaciuʒ. Si inť hoies solẽt bone fidei cõtractus nl'la rõne dissolui q̄ʒto magis pollicitatio quã qs cũ deo pepigit solui sine vindicta nõ poterit.Et iõ ad iplendũ illud qꝺ homo vouit ex nccitate teneť. Uñ glo.sup illud p̊s. vouete ⁊ reddite.dicit Uouere volenti cõsuliť.ſʒ p⁹ voti promissionẽ redditio necessãio exigiť. Teneť g° qs ex nccitate iplẽ votũ dũmõ sit aliqd qꝺ ad deũ ptineat. Mãifestũ ẽ ãt ꝙ igressus religiõis maxime ad ꝺeum pertinet.q? p h° hõ totaliť se mãcipat diuinis obsequiis. Uñ r̃lingť ꝙ tenetur ingredi.s.ƀʒ ꝙ se obligare intendit ita.s.ꝙ si se intendit absolute obligare teneť q̄ʒ citi⁹ poterit legitio ipedimento cessante.Si aũt ad certũ tẽpus uel sub certa ꝯditiõe.teneť adueniẽte tpe ⁊ ꝯditõe exñte. A .Idẽ i sũ.e.ti.q.7.B

¶ Quid si illi nolũt eũ recipe. R° ẛm Tho.scꝺa scꝺe.q.88.Si quidẽ intentõ sua fuit se obligare ad religiõis ingressũ pricipaliť.⁊ ex ꝯñti elegit hanc religionẽ uel hũc locũ q̈i sibi magis ꝯgruentẽ.teneť si ibi recipi nõ põt aliaʒ religionẽ itrare.Si ãt principaliť intendit se obligar̃ ad hãc religionẽ uel ad hũc locũ ꝑpť spãlẽ ꝯplacentiã h⁹ religiõis uel loci illius. nõ teneť aliã religioneʒ intrare si illi nolũt eũ recipe. Eandem sñiam ponit idẽ Tho.eo.li.º q. vlt]. A Si ãt icidit i ipossibilitatem implendi votuʒ ex propria culpa.teneť facẽ qꝺ põt.⁊ isuper pñiam agẽ de culpa p̄terita.Si autẽ dubitat quã intentionẽ habuit.dʒ tutiorẽ viã eligere ẛm eundeʒ Tho.⁊ Pe.ut i sũ.li.º p̊.ti.8.q.5. Et ad p̄dicta facit qꝺ positũ ẽ s̃.religio.2.º §.2.º in additione. B

¶ Utrũ ille q vouit vnã determiataʒ religionẽ intrare licite possit iduci ad aliam. R° ẛm Tho.secũda secunde.q. vlt].Quia in maiori intelligiť min⁹.iõ ille q obligat⁹ ẽ voto vel iuramẽto ad ingressũ religionis minoris põt licite induci ad hoc ꝙ ad maiorẽ religioneʒ trãseat.nisi sit aliqd spãle qꝺ ipediat. puta ifirmitas uel ẽt spes maioris ꝑfectus i miori religione.Ille ꝟo q obligať voto ul'iuramento ad igressũ maioris religionis non põt licite iduci ad minorẽ religionem nisi ex aliqua euidenti cã ⁊ cũ dispensatione superioris Si tamen ingrediatur et profiteatur vide infra religio.5.º §.3.º

¶ Utrũ ille qui vouit ingredi r̃ligionẽ teneatur ibi perpetuo remanere. R° scꝺʒ Tho.vbi s̃.Si vouẽs intendit se obligare nõ solũ ad igressũ religionis ſʒ ad ꝑpetuo r̃manẽdũ tenetur perpetuo remanere.Si ãt intẽdit se obligar̃ ad ingressum causa experiendi cũ lib̃tate remanendi uel nõ remanẽdi. manifestum est ꝙ remanere nõ teneť.Si autem in vouendo de hoc nihil cogitauit videtur obligari ad ingressum ẛm formam iuris cõis q̄ est ut ingredientibus detur ann⁹ probationis. vnde nõ tenetur ibi perpetuo remanẽ.Si tñ tali itẽtõe itraret ut statiʒ exiret.non vr̃ satisffactũ voto.q? i vouẽdo hoc nõ intendebat.⁊ iõ teneť ut saltẽ velit experiri an ei expediat manẽ. A .Idẽ i sũ. li.º 3.º ti.28.q.9.vbi ⁊ addiť ẛm Inno.ꝙ cũ quis in vouendo nõ distiguit cui regule se deuoueat.itelligiť se vouere regule illi⁹ i cuius manib⁹ facit ꝓmissionem .argu.c.ꝙ dei timorem.extra de sta.monach. vbi etiam hoc notat Innocen.

240

Religio iiii. q ad pfessionē. Utrum impuberes possint pfessionē facere. R. sm Tho. scda scde. q. vlti. Professio ē solēne votū qd facit eē monachū uel religiosū. qd qdē subdit ordinatōi ecclie ppt solēnitatē quā hz annexā. Et qr ecclesia respicit illd qd i pluribus ē. pfessio añ tps pubtatis facta qntūcūq aliquis hēat vsū rōis plenū ul sit doli capax non hz suū effectū ut faciat pfitētē iā esse religiosū. A. Idē in sū. li. 3. ti. 28. q. xi. B. Adde h quod dr s. nouiti. §. p. z 2.

Que ē pfessio expssa z q tacita siue psūpta. R. Professio expssa ē que fit i manu abbatis siue plati recipiētis eā uel i manu ei quem plat ad hoc mittit ex de regu. z trāse. ad splicam. Tacita vo fit p susceptionē habit pfessorum. Itē si māifeste ondit q velit vitā mutare. Itē si gestat habitū etiā nouitio rū p añū vbi nō ē distinct i colore ul scissura. vid hoc s. nouiti. §. 4. A. Et de hoc dictū ē clarius s. religio 2. § 2. cum additionibus. B. Si autem pro fessio fiat infra annum vide ibidē. §. 5.

Utrū ille qui fecit pfessionē tacitā teneat ad oēs obseruantias regulares R. sm Tho. i 4. dis. 38. In oi casu tene tur ad tria vota religionis pncipalia. sed ad alias obseruātias quarū trāsgressio ex dissimlatōe platorū iducit q duz vidētes nō corrigūt id ulg vidēt non vr obligari pcipue si sit simplex q talia discernē sufficiēt nesciat. Lō. Al. A hec videtur vera q ad illa q plat pōt dispēsare. Al vr obligari q ad oēs regulares obseruantias. ut s. religio 2. §. fi. cū additionibus. B

Religio v. q ad transitū ad aliā. Utrum liceat transire de vna religiōe ad aliam. R. sm Tho. scda scde. q. vlti Transire de vna religione ad aliā nisi propter magnam vtilitatē uel necitatē nō ē laudabile. tū qr ex hoc plerūq scādalizant illi qui relinquūt. tū etiā qr facilius aliqs pficit in religiōe quā psueuit q̄ i illa quā nō cōsueuit ceteris paribus. Unde i collationib patrū Abbas Nestori dicit vnicuiq vtile q sz ppositū qd elegit sūmo studio ac diligentia ad opis incepti pfectionē puenire festiet. z nequaq a sua quā semel elegit pfessione discedat. Et postea rōnē assignās dicit. Impossibile nāq est vnū eūdēq hoiez simul vniuersis vtutib fulciri. qs si qs voluerit sil attētare in id eum incidere necesse ē. ut dum oēm sequtur nullā itegre consequat. Diuerse eni religiōes preeminēt sz diuersa virtutū opa. Pōt tamē aliqs de vna religione laudabiliter trāsire ad aliā triplici ex cā. p quidē ex zelo pfectioris religiōis i q nō attēdit excellētia sz solā artitudinē vite. sz pricipalr sz illud ad qd religio ordinat z psequēt sz discretionē obseruantiarū fini pportionatarū. ut s. religio. p. §. 4. Et i hoc casu ppter hūilitatē dz qs petere licētiā. q tamē ei negari nō pōt dūmō cōstet religionē illā artiorē eē. Si vo de hoc pbabilr dubitet. est i hac supioris iudiciū regrendū. ex de regu. z trāse. licet. Qd si nō petita licētia trāsiuit nō pōt repeti sm Guil. A. Hoc verū si trāsiuit in casu licito licet nō seruato mō. Sec si i casu illicito. qr tūc posset repeti. ar. c. fi. ex de regu. B. maxie si pfessionē i hac scda regula fecit. 2. ppt declinatōnē religionis a debita pfessione. puta si i aliqua religiōe artiori icipiant ipi remissius viuē. laudabilr trāsit aliqs ad religionē ēt mitiorē si melius obserue tur. Et i h casu ēt regrit supioris iudiciū. 3. vo ppt ifirmitatē uel debilitatē ex q interdū puenit q nō pōt aliqs artioris religionis statuta seruare q posset statuta seruare latioris. Et in hoc casu dispensatō est necessaria. A. Idē in sum. eo. ti. q. 15. B

Utrū religiosus sēp possit transire ad artiorem religionem. R. sm Inno. Etiā si constet eā eē artiorē tamē nō poterit trāsire si ex suo trāsitu por rligio incurrat grauē iacturā uel infamiam.

ar.ex̄ de regu.ꝛ trāſe.l₃.xi.q.3. ſi qs ꝟo.
Nam ꝛ ipſe non debet eſſe cā ſcādali.
ex̄ de renū.niſi cū ꝑdē.S₃ cōe₃ vtilita
tē q̄ ē ut nō fiat iactura illi ꝯgregatōni
debet ꝑferre ꝑuate q̄ ē ut ſit in artiori
religiōe. A .Idē in dicta.q.15. B .Ab
bas q̊q₃ q imediate ſubeſt pape nō po
teſt tranſire ſine licētia pape.ex̄ de cō
ſue.cū veneābil. A .Con.Albri. B

¶ Utrū q iā ꝓfeſſus ē i latiori teneat
ad votū qd̄ fecerat de artiori. R° Re
manere pōt in latiori.q₂ ꝑ ſcdm votū
ſolēne derogatum eſt ꝑ quod fuit ſim
plex.tn̄ ꝓ voto p̊ nō cōpleto erit ei pe
nitentia iponēda.ex̄ de regu.ꝛ trāſe.c.
qui poſt votum.li° 6°

¶ Pone ꝙ aliqs regular ipetrauit li
cētiā trāſeūdi ad artiorē religionē p⁹
ea penitet eū.nūqd ꝑmi tenent eū re
cipere. R° ſm Guil.Si nō iuenit artio
rē religionē vbi rcipiat: uel ſi nō pote
rat ſuſtinē auſteritatem illi⁹ ꝛ reuerti
vult añ factā ꝓfeſſionē:nō pōt repelli
ꝑtextu ꝑoris licentie uel renūciatiōis
cū facta fuerit ex cā.ſ.ut trāſiret ad ar
tiorē religionē ꝛ cauſa ſecuta non ſit.
Sec⁹ ſi ꝓfeſſionē fecerit in ſecūda. A
Con.Albri. B

¶ Quid ſi abbas ꝛ cōuent⁹ licētiaue
rit aliquē ſimplicit ꝛ ipe renūciat ſim
plicit non ex aliq̄ cā niſi forte ex odio?
R° ſm Guil.Nō ualet licētia.q₂ hoc ē
dare licētiā vagādi.Tam̄ ſ₃ Aug.rpel
li pt q nō vult ferre penā d culpa quā
forte ꝯmiſit A .Con.Albri. B

¶ Utꝝ bona q̄ mōach⁹ ꝯtulit ſuo mo
naſterio ſequant eū ſi trāſeat ad ſecū
dum monaſteriū. R° ſ₃ Hoſt, Si exe
at ante ꝓfeſſionē non ē dubiū ꝙ cum
rebus ſuis pōt exire.ex̄ d regu.ꝛ trāſe.
ſtatuim⁹.Intellige niſi ea abſolute et
irreuocabilit donaſſet.S₃ ſi poſt ꝓfeſ
ſionē ꝛ ſine licētia trāſit ad aliud mōa
ſteriū res ſue ꝑmo monaſterio rema
nēt.ꝛ q ipſu₃ recipit iputet ſibi.Si ꝟo
cū licētia uel ēt iuitus ex aliqua cā va
dat ad ſecundū monaſteriū: tunc vſu
fruct⁹ rerū quas cōtulit debet ſecūdo

monaſterio q̄diu vixerit ne ei exiſtat
onerosus.Sic intellige.16.q.6.cognoui
mus. A Poti⁹.c.de lapſis. B .Et.17
.q.1.ſi qs rapuerit. A .Idē in ſū.eo.ti.
.q.25.ſm Hoſti.q etia₃ addit.Si vero
ſit ſecularis q religt conſortiū ſpūale
ſeu religionē uel eccleſiā.idiſticte bōa
ſua recuperat:ut apte inuit ex̄ de cle.
ꝯiuga.ꝙ a te i fi.Et ſubdit. Uel dic ad
ſaluādas opiones maioꝝ ꝙ bona ip
ſū tacite ſequūt.Si aūt expſſe ꝯtulit
ſe ꝛ ſua ꝛ eſt pauꝑ q nō h₃ vnde uiuat
tunc de benignitate canōica ſine ꝯdic
tiōe cuiuſcūq₃ bona recupat.ar.86.diſ.
non ſatis.17.q.4.qcūq₃. Si alias ſuſtē
tari pōt non recupat.ſicut nec ſi dediſ
ſet ſine ſe.17.q.4.ſunt q opes. Et h° ni
ſi grā fiat uel niſi aliq̄ cōditio apposi
ta fuiſſet.ex̄ de ꝯdi.appo.verū. Et ſub
dit i dicta.q.26. Poſſūt hec itelligi qn̄
aliqs igredit eccleſiā ſecularē tāq₃ cō
uerſus.Nā ſi tāq₃ canonic⁹ non ſeqrēt
ipſū bona tacite. Et ſic etiā tenet ꝯſue
tudo. B

¶ Religioſi mendicātes ſi trāſeūt ad
ordines nō mendicātiū etiā de licētia
pape nō hn̄t vocē uel locū in capitulo
etiā ſi ab aliis eis cōcedat:nec poſſūt
hr̄e ꝑoratū:nec aliquā admiſtratiōe₃
uel qcūq₃ officia etiā ānua:nec tāq₃ vi
carii uel miniſtri uel loca eoꝝ tenētes
nec pn̄t qōcūq₃ aiaꝝ regimē exercer.
A .nec ꝑ ſe nec ꝑ aliis.Et qcqd cōtra
rium attentatū fuerit eſt irritu₃ ipſo
iure quouis priuilegio non obſtāte.vt
in tex.qui ſequit. B .Ex̄ d regu.ꝛ trā
ſe.ut ꝓfeſſores.i cle.ſicut ꝛ tactum eſt
ſ̄.electio.ꝑ.§.27.qui incipit. Quis non
poteſt.

Reliquie et corpo

ra ſanctoꝝ.Antique reliquie
nō debēt ex̄ capſam oſtēdi nec exponi
venales.Inuentas ꝟo de nouo nemo
dēt publice venerari niſi auctoritate
Romani pontificis fuerit approbate
ꝛ ꝑlati nō ꝑmittant ꝙ illi q accedūt
ad eoꝝ eccleſias cā veneātōis dcipiāt

falsis ficmēt]. sicut q̃nq̄ꝫ occasiōe q̃st⁹ fieri ꝯsueuit. Habētur hec ex̄ eo. cum ex eo. ꝛ de ꝯse. dis. i placuit. Et nota ꝙ religās emē ul' vēdē ſm Ray. A. Po ti⁹. ſm glo. ei⁹. ut i loco de q̄ stati. B ꝛ Hoff. simoniacū ē. A. Idē quod hic notat i sū. li°. 7. ti. 14. q. 22. B

¶ Utꝝ sanctoꝝ relige possint furtiue subtrahi ut honorabili⁹ reponant. R° ſm Guil. Nō. Nā sacrilegiū ē q̄tiēs au fert sacrū de sacro. A. s. etiā nō sacrū. ut i. c. de q̄ stati. B. 27. q. 4. quisquis. A. Con. Ul. ut in sum. eo. ti. q. 23. B

¶ Cui⁹ auctoritate reliquie seu corpa sanctoꝝ de loco ad locū sūt trāsferēda. R°. Nō sūt trāsferenda sine ꝯsilio pri cipis. s. pape uel sine licētia epoꝝ ꝛ san cte synodi. de conse. dis. i. corpa. A. Al incipit de loco. B. Et hoc sicut notat ibi veꝝ ē cū corp⁹ traditū ē sepulture ꝑpetue. C. de reli. l. vlt]. nisi necessitas immineat. ꝛ tūc sufficit auctoritas p̄sidis prouīcie. C. de reli. l. i. Si āt non ē tradi tū ꝑpetue sepulture: bn̄ pn̄t transfer ri sine alicui⁹ auctoritate. C. de reli. sed necdū. Et nota ꝙ preallegate leges de oib⁹ corpib⁹ loq̄ uident. A. Et ita est ꝟitas. q2 loquūt dicte leges de oibus corpib⁹ gn̄alit. Et idē quod i h°. §. nota tur i sū. eo. ti. q. 24. De istis etiam reli quiis tactum est supra canōizatio. B

¶ Utꝝ liceat portare religās ad collū R° ſm Tho. secūda secūde. q. 96. Eadē rō ē sicut de ꝟbis script]. q2 si portent ex fiducia dei ꝛ sanctoꝝ q̄ꝝ sūt r̄lige n̄ erit illicitū. Si aūt circa hoc attēderet ad aliq̄d vanū puta ꝙ uas eēt triāgu lare ꝛ h⁹mōi quod nō pertinet ad reue rentiam dei ꝛ sanctorum eēt supersti tiosum ꝛ illicitum. De uerb̄ autē scrip tis habes. ī. sortilegiū. 2° §. 3°.

Renunciatio p°. cōiter quid sit. R°. Renunciatio est iur] proprii spontanea refutatio. Nā iuri alieno renunciari non pōt. Itē si renunciatio non esset spontāea sed co acta non obeēt repetere uolenti. extra eo. super hoc. A. Hoc fuit dictū Ho sti. ut patet in sū. li°. 3°. ti. 26. q. 23. B

¶ Ex quibus causis petenda uel admit tēda sit renunciatio epat⁹? R°. Due st̄ cāe probabiles siue apparentes. s3 n̄ st̄ sufficientes. Prima ē ꝓpt frugē meli oris vite. i. religionis. Scd̄a ē cā ꝓprie hūilitatis. He due cāe nō fuerūt acce ptate. ex̄ de renū. nisi cū pridem i p̄n°. Sūt alie cāe sufficiētes sex. ut ibi dici tur. Pria ē ꝯscia crimis. s. talis ꝑ qd̄ ip sius officii executio ēt p⁹ peractā peni tentiā ipedit. Secūda ē debilitas cor poris ex infirmitate uel senectute. s. ꝑ quā ipotēs redderet ad exequēdu3 of ficiū pastorale. Tertia ē defect⁹ sciētie Quāq̄ꝫ āt ꝯsiderāda sit eminēs scia in pastore. est tn̄ ꝯpetēs toleranda. Quar ta ē malitia pleb̄. nō ꝙ pro qualib3 cl'pa debeat gregē deserē ne mercenāio cōparetur qui videt lupū venientē3 ꝛ dimittit oues ꝛ fugit. Sed de superio ris licentia tūc demū pōt n̄ tā timide fugē q̄ꝫ ꝓuide decliare cū oues ꝯuertū tur in lupos. ꝛ q debuerāt hūilit' obedi re iā irreuocabilr' ꝯdicūt. Quita ē g̃ue scandalū: cū alit' sedari nō pōt licitū ē epō petē cessionē ne plus tꝑale3 hono rem q̄ꝫ eternā videat' affectare salutē Sed de hoc vide. ī. scandalū. Sexta ē ꝑsone irregularitas. ut puta si sit biga mus aliq̄ mō de qb⁹ s. bigamia. Nō tn̄ ꝓpt qualib3 irregularitatē d3 ei dari licētia. ut si nō sit nat⁹ de legitio mr̄i monio si ē occultū ꝛ ille laudabilit' su um ipleat officiū. A. Dūmō n̄ sit na tus de adultio uel de scorto. Nā tales oio remouētur. ut i dcō. c. nisi. ꝛ ibi glo. B. Si ꝟo ꝓpt alias causas petat eps licentiā renūciādi nō d3 ꝯcedi. ut i dcō. c. nisi cū pridē. A. predicta ēt notant in sū. eo. ti. q. 34. B

¶ Quis effectus renunciatōis. R°. Effe ctus ē ut q renūciauit ad id cui renun ciauit regressū nō hēat nisi ex nouo iu re cōcesso uel antiquo restituto. ex̄ eo. cū inter ꝛ. c. ex trāsmissa. ꝛ. c. cū i presē tia ꝛ. c. sane. Et q sel' renūciauit epatui

ꝑpter cōſcientiā crimīs āmodo nō po
terit eligi nec poſtulari. Secus ſi ꝑpt
malitiā plebis.ex̄.eo.p⁹ tranſlationez
Renunciāti āt eſt cōpetens ꝓuiſio fa
ciēda ne in vituperiū miſterii ꝯfectū
ītꝑalib⁹ patiat̄.ex̄.e.ad ſupplicatōez
In qua prouiſione dignitatis ⁊ ſcie rō
habēda ē.ex̄ de ꝑbē.ꝯ multa ad fi. Si
militer ⁊ quantitatis reddituū bn̄ficii
cui reſignat.ex̄ de vita ⁊ hone.cle. qm̄
⁊ de ꝑben.niſi eſſēt.12.q.2.bone rei.ex̄
de dona.aplice.§.plt.⁊ vlt. A .Idē in
ſū.eo.ti.q.35.ſm Hoſtien. B

R Enūciatio 2°.

Qualiter debet fieri renunciatio officii
uel bn̄ficii eccleſiaſtici. R°. Deb3 eſſe
voluntaria. Nā iuit⁹ nō cōpellit̄ renū
ciare.7.q.1.quis.ex̄ qꝺ me. cau. ad au
dientiā. Itē deb3 fieri pure ⁊ abſolute
ex̄ de offi.dele.ex pte. Nā ſi qs renūci
et alicui bn̄ficio ſeu rei ſpūali aliq̄ da
to uel ꝓmiſſo ſimonia eſſet. A .Na3
ſꝑ ſimonia cōmittit̄ niſi renūciatio pu
re fiat ſm Hoſtiē.⁊ in ſū.li°.3°. ti.26.q.
32. vbi hec notāt̄ ſm eundē. B .Qꝺ ſi
nō procedat datio uel ꝓmiſſio ſ3 ſolū
intentio eſſet ſimonia mentalis q̄ per
pniam abolet̄.ex̄ de ſimo.mādato. vi
de.ī.ſimōia.2°.§.4°. A .Ibi parū de h°
vr̄ dici. B .Itē d3 fieri cōuenient̄ i ſcri
ptis.7.q.1.§.ecce.⁊.c.qlit̄. A Allegata
iura loquūt̄ i renunciatione epat⁹ que
d3 fieri i ſcriptꝭ. Forte i aliis ſcriptura
nō ē neceſſaria. Et h°. vr̄ inui i dcā.q.32.
B .Et debet fieri i mānu illi⁹ a q̄ habe
tur inſtitutio uel cōfirmatio.extra.eo.
admonet. Fallit tn̄ i epō q non pōt re
nunciar̄ niſi i manu pape. extra.eo. ni
ſi cū ꝑdē i fi. Silr̄ nec elect⁹ epꝭ poſtq̄
fuerit cōfirmat⁹.extra ꝯ trāſla. int̄ cor
poralia. Nec itruſus.ut.ī.§.plt. A .Si
milit̄ ⁊ abbas imediate ꝑtinēs ad Ro
manā eccliā3 nō pōt r̄nūciare ſine licē
tia ſedis aplice ſpāli ſm Ray. Qui ēt
addit ꝙ ſi al̄ renūciatō fiat tenet i pre
iudiciū renūciātis:ſ3 nō in ꝑiudiciu ec
cleſie uel ꝑlati in cuius manu debuit
renūciare. Itē dicit ꝙ pōt qs ſimplici
bn̄ficio renūciare ſicut vult. Et glo.ei⁹
dic̄ ꝙ h° pōt ad min⁹ de ꝯſuetudīe. S3
ꝑus dictū ē magꝭ regulare .ſ. ꝙ fiat in
manu ei⁹ cui⁹ ē iſtitutē.ut i ſū.e.ti.q.33.
vbi ēt addit̄ ſm Hoſti.ꝙ cū renūciat̄
alicui iuri renūciatio facienda ē aduer
ſario uel ſeruo publico ſeu alteri reci
pienti nōie aduerſarii. B

¶ Quō renūciat̄ iuri ſcripto. R°. Tal̄
renunciatio ex certa ſcia facienda eſt.
Ideoq3 ſi talis renūciās ius ignorat ē
ei notificandū. ar.in Autē.quō opor3
epōs.§.igitur ordinādus.coll.1. Nec.n.
pōt qs renūciare ei qꝺ ignorat. ff. de i
offi.teſtato.l.ſi mater. A .Idē in dcā
q.32.ſm Hoſti. B

¶ Quō qs renunciat iuri expreſſe.⁊ q̄
mō tacite. R°. Expſſe cū dic̄. Quietu3
clamo ius tale:uel ſilia. ex̄ de deci. ex
multiplici. A .Hoc verū qn̄ qs renū
ciat qꝺ ſibi debet̄.ut p3 i tex.allegato.
B .Tacite ṽo cū facit cōpoſitionē. A
.ſ.ſuꝑ iure qꝺ ſibi cōpetebat. Nā cōpo
nendo videt̄ iuri ſuo renunciare b3 for
mā cōpoſitionis ut i.c.ꝯ q̄ ſtati. B .ex̄
de elec.cum iter.ꝑ. Itē tacite renūciat
faciēdo ꝯ.ut exhibēdo honorē illi cui⁹
electōi ꝯdixerat.extra de his q̄ fi.a ma
ꝑte.ca.ex ore. Silr̄ r̄cipiēdo aliqd ex te
ſtamento qꝺ ipugnabat.ff.de inoff. te
ſta.ſi ꝓpōas.extra de ſē.⁊ re iudi.quod
ad ꝯſultation ē. Uel ſi petētis legatu3
aduocatus vel ꝓcurator fuit.ff.de iof
fi.teſta.l.fi. A .Idē i dcā.q.32. B

¶ Utrū cleric⁹ q ipetrauit bn̄ficiū ſi
ſubiiciat ſe miſericordie canōicoꝝ itel
ligat̄ renūciaſſe. R°. Nō extra.eo.veni
enſ. Quin ēt ſi reddat eis lr̄as ſuas ⁊ ip
ſi ſint imiſericordes d3 talis officio iu
dicis reſtitui.extra.eo.ſane. Nā decep
tis ⁊ nō decipientib⁹ iura ſubuēiūt ex
tra de reꝝ ꝑmu.cū vniuerſoꝝ. S3 ſi re
nunciet lr̄is ꝑ certa pēſiōe priuat̄ pēſi
one ⁊ lr̄is .ex̄ de reſcrip.ad audiētiā. A
Lō.Albri. ⁊ fac̄ qꝺ nō.i ſū.e.ti.q.30. B

¶ Pone ꝙ epꝭ nō bn̄ intrauit ſed ꝑ ſi
moniā ⁊ h⁹mōi.quō renūciabit inſtan

te morte. R. ſm Hoſti. Renunciabit mēte ꝛ ī manu archiepī ſi pōt. alr ī manu ſimplicis ſacerdotis ſub hac ꝯditione. ſi pape placuerit. ꝛ ſi ꝯualuerit valeat. ꝙcitiꝰ pōt ad eū ꝛ ꝑeat ei. ar. extra de ſen. exco. ñ dubiū. ꝛ. c. ea noſcit. §. fi. Sʒ ꝛ caueat ne morā ꝓſtet / ꝛ fructus ſibi appropꝰet ſʒ fidelr̃ cuſtodiat uel in vtilitatē eccłie expediat. ar. extra. ꝺ officio or. cum vos. ꝛ de offi. or. c. pñti. li. 6°. Alr ad rſtitutionē oīuʒ tenet̃. extra ꝺ ꝓbē. dilecto. §. fi. Tñ talr ſm Hoſtiē. de licentia ꝓprii ꝯfeſſoris quē ſibi pōt eligē. A. Hoc vr̃ vꝫ ſi legitie fuerit ordinatus. alr cū ab initō ñ habuerit executionē ſui ordis non videt̃ ꝙ poſſit ſibi eligē cōfeſſorē tāꝗ̄ eps. ar. l. nō dubium. C. de legi. B. Poterit vite neceſſaria ſtricte recipe. ar. 86. diſ. non ſatis ꝛ. c. paſce. Talis ēt ſi titulū nō habeat tñ poſſeſſionē quā de facto hēt nō dēt dimittē ſine licentia pape. ſed a fructibus dēt abſtinē. extra. e. pꝰ trāſlationē §. 3°. A. Cō. Inno. q ꝛ addit. Et idē in oībus ſuſpēſis ſiue ab hoīe ſiue a iure dici pōt. ut ī ſū. e. ti. q. 33. ad fi. B

¶ Utrū qs poſſit renūciar̃ ꝑ aliū. R. ſm Hoſt. Pōt ꝑ aliū hñtē ſpāle mādatū. extra de offi. dele. cuʒ oli. §. qꝛ vero. Idē videt̃ ſi hēt gnālē admiſtrationē. ff. de ꝓcu. l. cui. libera. A. Immo incipit ꝓcurator vbi dr̃. Procurator cui libera gnālr̃ admiſtratio rerū cōmiſſa ē poteſt exigere. nouare. aliud ꝓ alio ꝑmutare. B. Secus ſi tm̄ gnālr ꝓcurator eſſet extra de ꝓbē. dilecto. ꝑ. rñſo. et de reli. do. c. plr. A. Meliꝰ vr̃ facere. l. mādato. ff. de ꝓcura. Et idē qꝺ in hº. § notat̃ i ſū. eo. ti. q. 31. ad fi. B. Et an talis procurator reuocari poſſit. vide. ī. i ſe. c. §. fi.

RENUNCIATŌ 3°. Quis poteſt renunciare. R. ſm Hoſtien. Renunciare pōt is ad quē illud quod renunciatur pertinet. extra de regul. ad apoſtolicā ꝛ. c. ſtatuimꝰ. A. Idē in ſum. li. 3°. ti. 26. q. 31. B

¶ Utrꝫ papa poſſit renūciare. R. Poteſt libere reſignare ꝛ maxie cū ſe īſufficientē agnoſcit ad regēdū vniuerſalē eccleſiā. extra. eo. qm̄ li. 6°.

¶ Utrū clericus poſſit renūciare foro ſuo. R. Renunciatio facienda ē auctoritate illoꝝ qꝝ itereſt. extra de offi. archi. ad hoc. §. fi. Ideo clericus nō pōt renunciare foro ſuo ſine conſenſu epī. qꝛ ex hº ꝓiudicaret̃ ipſi epō. extra de foro cōpe. ſignificaſti. aliogn glibet clericꝰ de vno epātu poſſet ſibi ꝯſtituē iudicē ī alio epātu. ff. de iudi. l. 1. Et de hº vide ꝯ̄ iudex. ꝑ. §. 2°. Eadē rōne ñ pōt clericꝰ renunciare priuilegio illi. 17. q. 4. ſi qs ſuadēte. Nā ꝛ ſi actionē iiuriarū rmittere poſſit ꝙ̄trū ad ꝓpriā ꝑſonā. 23. q. 4. ſi is. iiuriā tñ eccleſie ſiue collegii ſui ī ꝑſona ſua illatā remittē nō pōt. extra de ſen. exco. cū deſideres. §. fi. A. cōiūcto. c. contingit. ꝑ. eo. ti. B

¶ Que pena ſi clericus ita renunciet foro ſuo ꝙ rñdeat corā iudice ſeclari. R. Si cā ciuilis ſit cadit a cā. alioqui ſuū locū amittit. extra ꝺ fo. cōpe. ſi diligenti. A. Ibi dr̃. Et ſi ꝓ eis lata ſit ſētētia locū ſuū amittāt ꝛ hº in crimiali actiōe. In ciuili ꝟo ꝑdāt qꝺ euicerint ſi locū ſuū maluerit obtinē. B. In crimiali ꝟo locū amittit. ꝛ ſi ñ hēt locū ſiue dignitatē pōt alr extraordiarie puniri. Et ſic patet ꝙ pōt tacite rnūciare ꝙ̄tū ad dānū ſuū. xi. q. 3. placuit. Sʒ ꝛ mlto magꝭ puiēdꝰ ē ſi expꝛ̄ſſe ꝯſētiat ꝛ reſpondeat. Si ꝟo trahat̃ ad iudicē ſclarē vide ꝯ̄. iudex. ꝑ. §. plr. A. cōiūctꝭ additionibus. Et idem qꝺ in hoc. §. notatur in ſum. eo. ti. q. 25. ſecundū Hoſti. B

¶ Qñ aligs expectat ꝓmā ꝓbendam proxime vacaturaʒ in aliqua eccleſia ſi alius obtinens prebendā tenuē fraudulenter renunciet ut expectanti precludatur via ad pinguiorem ꝗ̄ ſperat̃ vacare. nō ipedit primū expectanteʒ. Et ſi prebenda pinguis poſtea vacās conferat̃ iſti qui renūciauit ꝓuat̃ ipſe vtraꝗ̄ extra. eo. ſi te. li. 6°. A. Ibi dr̃ ꝙ de dicta fraude dēt ſaltē ꝑ aliquas

44

Q 4

ꝓbabiles ↄiecturas appeꝛ̃.ut qꝛ dicte
renũciationis tpe is q̄ p̄bẽdã uł digni
tatẽ piguiorẽ hñbat ĩfirmitate graui
detinebaꝛ̃ uel aliq̄d aliud ĩminebat ꝓ
pter qđ illi⁹ p̄benda uel dignitas va
care ĩ ꝓxĩo ꝓbabiliꝛ̃ credebaꝛ̃. Et sub
ditur. Ceteꝝ si p̄dicto renũciãti h⁹mõi
p̄benda uel dignitas forsitan piguior
ↄferaꝛ̃ eo ip̄o dicta fraus ĩtelligaꝛ̃ eẽ
ꝓbata ⁊ idẽ renũciãs oĩo careat habi
ta ⁊ ãbita. B

¶ Utrũ renũciãs possit penitẽ. R° s̄z
Hosti. Si q̄s mittat nũciũ ad sup̄iorẽ
ut cedat penitẽ põt q̄diu res ẽ ĩtegra
ex̃. eo. lecte. Sec⁹ si nõ est integra. ex̃ de
elec. in causis .§. vlt]. A .Idẽ ĩ sũ. e. ti.
.q. 31. Et videꝛ̃ ꝙ res non sit ĩtegra qñ
superiori exposita renunciatiõe cepit
cogitare super acceptatione. ar. dicti. §
vlt]. B .S3 ⁊ si talẽ ꝓcuratorẽ igno
rantẽ. A .s. cõstitutũ ad renũciãdũ. ut
p3 in tex. allegato. B .reuocauerit te
nebit nihilominꝰ cessio facta añq̄ʒ r̃uo
catõ p̄ueniat ad eũ: nisi malitiose fue
rit factũ q̄n p̄uenerit ad eũ. ut ĩ cle. cũ
illusio. ex̃ de renũ. A .ibi dꝛ̃. Siq̄s ad
cedendũ pontificali uel alii cuilib3 di
gnitati uel bñficio procuratorẽ spõte
ac libere cõstituerit ⁊ ipsũ ignorãtem
postmodũ duxerit quõlib3 reuocãdu3
teneat cessio facta p̄ eũ añq̄ʒ ad ipsius
uel illi⁹ ĩ cui⁹ mãib⁹ cessio fuerat faciẽ
da noticiã reuocatio h⁹modi deducta
sit nisi forte p̄ ip̄os aut alios malitiose
factũ fuerit q̊ minꝰ ad eos uł eoꝝ alte
rũ añ cessionẽ potuerit reuocatio per
uenisse. B .Qui ṽo ĩpetrauerit licen
tiã cedẽdi cogendus ẽ. A .s. cedẽ. ut ĩ. c.
qđ seq̄ꝛ̃. B .ex̃. e. quidam.

R Enunciatio quar
to. Que p̄ñt renũciari. Utrũ hñs vocẽ
ĩ electione possit renũciare. R° s̄. elec
tio. p̄. §. 9°. A .Et idẽ qđ ibi notaꝛ̃ ĩ sũ.
li° 3° ti. 26. q. 26. s̄m Hosti. B

¶ Utrũ debitor possit renunciare ꝓ
bationi solutõis p̄ testes ⁊ huiusmodi
A .Istud h⁹mõi nõ p̄oit Hosti. ut p3 ĩ
sũ. eo. ti. q. 27. vbi hec notanꝛ̃. B .R°
Licet quidã dicãt ꝙ valet renũciatio.
tñ s̄m Hosti. nõ videꝛ̃ veꝝ. qꝛ ius ꝓbã
di p̄ testes ꝓpꝛ̃ cõe3 vtilitatẽ ĩductu3
ẽ. Unde vsus testiũ frequẽs ⁊ necessa
rius ẽ. ff. de testi. l. i. r̃ñso. p̄. Ergo tali iu
ri r̃nũciari ñ põt. ar. ff. đ postu. q̊s p̄tor

¶ Utrũ renũciatio iuris possit fieri ĩ
futurũ. R° s̄m Hosti. Si lex iã ẽ. A .s.
ex qua ius alicui oriꝛ̃ cui renũciaꝛ̃. B
põt ꝓ futuro renunciari. Ał nõ. qꝛ qđ
non ẽ renunciari nõ põt. ff. de pac. tres
fratres. ff. de ↄ̃hen. emp. ⁊ vẽ. l. in lege.
A .Idẽ ĩ sũ. eo. ti. q. 28. B

¶ Quid si quis renunciat oĩ iuri sibi
ↄpetẽti ⁊ cõpetituro sił̃r ⁊ lr̃is ĩpetrat]
⁊ ĩpetrandis. R° s̄m Host. Quo ad fu
turũ si gnãlis sit renũciatio non valet
ut in p̄cedenti. §. dictũ ẽ. ex̃ de ↄsti. cu3
accessissent. Si ṽo sp̄ãlis in q̄busdã iu
ribus ⁊ sequaꝛ̃ gnãlis renũciatio val3
A .i. si q̄busdã specificatis subseq̄ꝛ̃ re
nunciationis clausula gnãlis: ut in. sũ.
eo. ti. q. 29. ubi hec notãꝛ̃. B .C. qñ mu
lier tu. offi. fun. põt. l. fi. circa mediũ. ⁊ ĩ
Auten. ut li. ma. ⁊ auie. ibi posita. In
sũma nota. s̄m Hostien. ꝙ renunciari
p̄ñt oĩa iura cõpetentia circa s̄uitutes
etiam si annalia sint. ex̃ de sepul. ĩ pre
sentia. ⁊ de deci. ex multiplici. A .Ho
sti. dicit ꝙ p̄ñt r̃nũciari iura ẽt ñ scrip
ta puta circa seruitutes cõpetẽtia. Et
si etiam ãnalia sint ĩ futurũ renũciari
p̄ñt. ut in dcõ. c. in p̄ñtia. ⁊. c. ex multipli
ci. ut in sum. eo. ti. q. 30. vbi hec nõ. B
Item iura cõpetentia circa bñficia si
cut ⁊ ipsa bñficia renũciari p̄ñt. ut dic
tũ ẽ s̄. renunciatio 2°. §. p̄. ⁊ renunciatõ
4°. §. p̄. Itẽ oĩa iura ↄpetẽtia p̄ aliq̄ ĩ
strumenta sicut etiam ipsa instrumẽ
ta renunciaꝛ̃. C. de fide instru. l. 3. ex̃ đ
pac. cum pridem.

R Epresalie. Dicũtur re
presalie qñ
aliquis oriundus de vna t̃ra
spoliatur uel damnificatur ab oriũdo
de alia terra. uel etiam si debitum nõ
soluitur ei tũc datur p̄tãs isti spoliato

ꝙ satiſfaciat ſibi ꝯ quelibet de terra illa vn̄ ē ille ſpoliatoꝛ uel debitoꝛ.

¶ Queritur ergo vtꝝ ſint licite. R°. Et ſi inique ſint ⁊ legibus ꝓhibite tanꝙ nāli equitati ꝯrie: qꝛ ali⁹ ꝑ alio ḡuat. nihilominus ſpālit̄ pꝛohibet̄ ne conce dantur uel extendant̄. A .ſ. per inter pꝛetationē cū fuerit gnālit̄ ɔceſſe nō expꝛeſſis perſonis eccl'iaſticis.ut i.c. ⁊ ſi de quo.ī. B .ɔtra perſonas eccl'ia ſticas uel bona ipſarū p̄textu cuiuſcū ꝙ ɔſuetudis.Et qui cōtrafecerint niſi reuocauerint ifra ānū. A .ſ.a tp̱e ɔceſ ſionis uel extēſiōis ut ibi. B .ſi p̱ſone ſint ſingulares ſūt excōicate.ſi vniuer ſitas eſt interdicta.ex̄ de iniurꝗ.⁊ dāno dato.⁊ ſi pignoꝛationes.li°. 6°.

¶ Sed pōe ꝙ aliquis expoliat⁹ poꝛtat litteras ciuitatis ſeu ad ciuitatē vbi manet expolians ⁊ petit iuſticiā nec fit ei.nūqd i hoc caſu pōt cōcedi repſa lia.Uidet̄ ꝙ ſic. qꝛ hoc mō nō ḡuatur ali⁹ ꝑ alio:ſed poti⁹ ponit̄ rectoꝛ ul'ci uitas i ſuis ciuib⁹ ꝓpt̄ negligētiā. Un̄ 23.q.2.c.dn̄s de⁹.dicit̄ ꝙ gēs uel ciuitas plectēda ē:q̄ vidicar̄ neglexit qꝺ a ſu is ciuib⁹ ipꝛobe factū ē.uel reddē qꝺ p̱ iuriā ablatū ē.Satis videt̄ cōcoꝛdar̄ Tho.ſcða ſcꝺe.q.40.⁊ Jo.an.ſup̱ dcō .c.⁊ ſi pignoꝛationes.ita tn̄ ꝙ etiam in hoc caſu ad clericos nō extendat̄. ⁊ ꝙ ſibi de reb⁹ nō auctoꝛitate ꝓpꝛia: ſed iudicis ſatiſfaciāt.ut idē Joā.dicit. A Jo.an i dcō.c.⁊ ſi pignoꝛatiōes i nouel la dic̄ ƀm Archið.⁊ ēt Guil.ꝙ itelligit̄ de auctoꝛitate iudicꝗ ſpoliati p̄cedēte p̊ ſn̄ia ſup̱ negligētia ⁊ ꝺfectu iuſticie ƀm alios āt de auctoꝛitate iudicꝗ ſpoli antis ſeu iuſticiā facē negligentis. Et ſubdit ƀꝫ Guido.ꝙ p̄mū dictū pōt itel ligi veꝝ qn̄ n̄ pōt hr̄i recurſus ad iudi cē ſpoliantis ſeu iuſticiā facē negligē tis.quod dicit raro poſſe cōtingē. B.

Residentia. ſ.clericoꝝ i ſuis eccle ſiis.Ubi nota ꝙ qui habꝫ bn̄ ficiū cū cura tenet̄ ad reſidētiā ex̄ ꝺ elec.licet canō.li°. 6°.Silr̄ ⁊ q hꝫ q̄cūꝙ alia bn̄ficia quibus hoc ɔpetat ex ſta tuto uel pꝛiuilegio ſeu ɔſuetudine ap pꝛobata.ut Inno.ponit ex̄ de cle.n̄ re ſi.clericoſ.Et addit.Intellige oē bn̄fici um reſidentiā regrere niſi ꝯriū ɔſtet. Et eādē quaſi ſn̄iam ponit Hoſti. dif fuſius.dicēs ꝙ quilibet cleric⁹ tenetur reſidē.ex̄.eo.c.fi.ſiue magnū ſit bn̄fici um:ut ep̄at⁹.7.q.1.p̱uenit.⁊ dꝫ criſma ɔficē.oꝛdines celebꝛare ⁊ quolꝫ die do mico dīnis officiis inc̄eſſe.de ɔſe.diſ.3. ep̄s niſi iuſta cā ipediat ut ibi dr̄. Silr̄ ēt ſi modicū ſit bn̄ficiū. ut ex̄.eo.ɔq̄rē te.Et dꝫ bn̄ficiat⁹ intereſſe matutinis ⁊ veſperis.al'ſi icoꝛrigibilis ſit depōit̄ 92.diſ.c.fi.Et vide ꝰ clericus.p̊.§.fi. A Idē qꝺ hic notat̄ i ſum.li°.p̊.ti.7.q.27. vbi ⁊ additur ƀm Hoſti.ꝙ is cui tāꝙ bene merito aſſignant̄ penſiones aliq̄ ſeu ſtipendia ad reſidentiā nō tenetur Talis tn̄ ad ātidota obligat̄.⁊ ſi offen dit eccleſiā a qua tenet beneficiū.tāꝙ ingratus pꝛiuatur. B

¶ Utrū qs ex cōſuetudine poſſit reci pere fruct⁹ bn̄ficii in abſentia. R° ƀm Hoſti. Pōt ut ex̄ de cōſti.cum oēs. A Et ibi hoc notat glo.q̄ ēt dicit ꝙ ſec⁹ ē de iure cōi.Sꝫ ⁊ puto hoc intelligēdū inꝙtū per hāc cōſuetudinē nō deroge tur dīno cultui.uel al' nō ſit irrōnabil' Al'ſecus.ex̄ de cōſue.c.fi. B .Sꝫ talis ɔſuetudo ꝯrio ſtatuto tolli pōt.ut ſi ec cleſia ſit miniſtriſ deſtituta ita tn̄ ꝙ p̄ benda abſentiſ aſſignet̄ ſubrogato.ex̄ eo.cū dilect⁹.Sꝫ ſi tale ſtatutū facerēt canonici ꝓpt̄ ꝓpꝛia cōmoda.puta ut inter ſe diuidāt illud quod abſens con ſueuit accipere non valet.ex̄ de ɔſue. cū oēs. A .Idem in dicta.q.26. B.

¶ Quo cleric⁹ i bn̄ficio debeat reſide re? R° ƀm Hoſti. Reſidere debet in ꝓ pꝛia perſona ſeruiēdo eccl'ie.ex̄. eo. qꝛ nōnulli ⁊.c.ſe.Et debet ſeruire i ſuo oꝛ dine.ex̄ de fi.p̄ſby.ꝓpoſuit. Parū eni eſſet ſui pn̄tiā exhibere ⁊ curā pꝛopꝛie eccleſie negligerē. A .Idē in ſū.eo.ti. q.27.vbi ⁊ additur ƀm eundē.Et hoc ē ꝯ pꝛauam cōſuetudinem quarundam

ecclesiarū q̄ reputat canōicos residen
tes ex q̄ pn̄tes sūt. lȝ n̄ itrēt ecclesiā. B
¶ Utrū nō residens possit excusari ex
aliquibus causis. R°. Excusat̃ ꝓ qdeȝ
si iusta sit cā sue absentie. ut ꝓpt̃ inimi
citias uel aliqd h᷒mōi. ex̄. eo. int̃ q̄tuor
Et tūc tenet̃ ꝑ vicariū deseruire. ut s̄.
clericus. ꝑ. §. fi. Et idē intellige si pn̄s sit
sed sine sua culpa ipotens sit fact᷒ aut
infirm᷒. extra. e. cū dilect᷒. 7. q. i. pn̄tiuȝ
2° si de licentia p̄lati cā rōnabili sit ab
sens. extra. e. relatū. extra de elec. lȝ ca
non. li°. 6°. Al'ēt sine licentia p̄lati pere
grinari nō pōt de ꝯse. dis. 5. non oportet
ex̄ de voto. magne. §. vež. 3° si hēat ec
clesiā ꝑochialē pōt ex dispēsatione ep̄i
eē i studio ꝑ septē ānos. ut s̄. ecclesia. 2°
§. 2°. 4° si haberet sup hoc spāle ꝓuile
giū. hr̃ ēt absens ꝓ residente. ut hēs in
§. se. A. An illud quod hētur ꝑ ꝛ in. §.
se. facit qđ notat̃ i sū. dcā. q. 27. B
¶ Sūt ꝛ alie cause i quibus n̄ residēs
habetur ꝓ residente. ꝑma ē si sit i ꝯui
tio pape. extra. e. cū dilect᷒. Secūda ē
si vnus vel duo ex canonicis sint i serui
tio ꝓprii ep̄i. extra. eo. de cetero. ꝛ. c. ad
audientiā. Sȝ ep̄s suffragane᷒ si more
tur cū archiep̄o non videt̃ r̄sidē. ar. ex
tra de offi. ordi. pastoralis. Et nota ꝙ q
ē i seruitio pape uel ep̄i sui recipit qdē
fructus bn̄ficii ꝑter victualia siue q̄ti
dianas distributiones q̄ nō solēt absē
tibus dari. ut i dcō. c. de cetero. et extra
de ꝑbē. licet. ꝛ extra đ cle. nō resi. c. ꝑ. li°.
6°. Et de h° vide. s̄. bn̄ficiuȝ. 2°. §. plr̃. A
Potius videt̃. §. fi. B. Tertia est si se
nō absentat in fraudē sȝ eccl'ie sue iura
fidelit̃ ꝓsequit̃. extra. e. ex pte. In qb᷒
casibus possit qs ꝑ vicariū deseruire.
vide s̄ cleric᷒. ꝑ. §. fi. ꝛ. i. vicari᷒. §. ꝑ.

Es inter alios ac
ta ꝛc. vide. i. sn̄ia. §. 9°. ꝛ x°.

R Estitutio rei alie
ne ꝑ cōiter. Utruȝ quis tenea
tur stati restituē. R° ꝯm Tho. scda se
cunde. q. 62. Sicut accipe rē alienaȝ ē ꝯ
iusticiā. ita ꝛ đtinē eā. q2 ꝑ hoc ꝙ aliqs
detinet rē alienā iuito dn̄o ipedit eum
ab vsu rei sue ꝛ facit ei iiuriā. Manife
stū ē āt ꝙ nec ꝑ modicū tēpus licet in
pctō morari sȝ qlibet tenet̃ stati pctm̄
deserē. ꝯm illud Eccl. 21. Quasi a facie
colubri fuge pctm̄. Et iō tenet̃ qlibȝ sta
tim restituē uel petē dilationē ab eo q
pōt vsū rei ꝯcedet̃. Con. Ray. A. Ista
petitio dilationis uel remissionis faci
enda ē ꝑ se vel per aliū qn̄ debitor est
ipotēs ad soluendū ꝯm eundē Tho. se
cūda scđe. q. 62. arti. 8°. Et h᷒ nisi ex ipa
pet itōe sequeret̃ reuelatō peccati seu
aliud scādalū. ar. c. officii. extra de pe.
ꝛ re. Et ad ꝑdictoꝝ clariorē itelligētiā
distinguēdū ē. q2 aut debitor ē potens
restituē aut nō. ꝑ casu tenet̃ stati resti
tuere ut dictū ē. 2° casu aut est ipotens
oīo. aut nō oīo. Si oīo. excusat̃: q2 iposi
biliū nulla est obligatio. ff. de re. iur. l. i
possibiliū. ꝛ iō sufficit hoc casu ꝙ ꝓpo
nat restituē cum poterit. i4. q. 6. si res.
Si non oīo tunc tenet̃ statim restituē
id qđ pōt. Et ꝯm Ray. in ti. de rapto. §.
forma. ista potentia videt̃ cōsiderāda
vsq3 ad mendicitatē suā ꝛ sue familie
reseruata sibi solū extrema nccitate.
Et idē no. i sū. li°. 2°. ti. 5. q. 86. Sed certe
non solū extrema: sȝ etiaȝ magna ncci
tas videtur excusare a restitutione.
extra de fur. c. si qs ꝓpt̃. vbi dr̃ ꝙ si qs
ꝓpt̃ nccitatē famis furat᷒ fuerit. aut
r̄stituat aut tres hebdōadas pēiteat
Et sic nō cogit̃ ꝑcise restituē. Et illđ. c.
itelligit̃ i nccitate etiā nō extrema ꝯm
glo. ꝛ Inno. ibi. Unde ad clarius hoc in
telligendū iterū subdistinguēdū ē. ꝙ
aut debitor ē i articulo extreme neces
sitatis. aut nō. ꝑ. casu nō tenet̃ ad resti
tutionē. q2 i extrema nccitate oīa sunt
cōia. l. i. §. cum in eadeȝ. ff. ad. l. rodi. de
iac. Un̄ ꝛ sup 4°. sn̄iarū. dis. i5. dic̄ Sco
tus ꝙ si detinens rē alienā ē in extrēa
nccitate. ꝛ ille cuius est res nō: sed hēt
aliqua citra nccitatē extremā dicimus
ꝙ ista res ē detinenti iure poli quo in
extreme nccitatis articulo ad ꝓuiden

dū nccitati nature via oībus extrema
necessitate detentis ē ꝯcessa . extra de
ver.sig͡.exiit qui seminat.li° 6° Si am
bo sunt in extrema nccitate si ꝑus dn̄s
deuenit ad eā dꝫ reddi dn̄o duplici iur̄
tū qꝛ prius suuꝫ.tū qꝛ iam ex ista sua
necessitate factum est suū . Si xo ꝑus
deuenit detinens factū ē suū . z tūc do
mino postea deuenienti ad istaꝫ neces
sitatē nō debet reddi.qꝛ cessauit domi
nium eius ī re ista z factū ē alteri⁹ iur̄
poli.Si ambo simul deueniāt dicim⁹
ꝙ debꝫ reddi dn̄o.qꝛ nūq̄ꝫ cecidit a do
minio.Pro hoc facit qꝛ duob⁹ ꝯcurrē
tibus preualet qđ ē potius.ff.đ sta.bo.
.l.queriť.Et subiūgit Scot⁹. Si deten
tor đuēiat ad pinguiorē fortunā tene
tur restituere qn̄ occupauit cessāte ex
trema nccitate.Sed si nūq̄ꝫ ante extre
mā necessitatē occupassꝫ.tūc iuste sim
pliciter occupasset.s.reꝫ suā nec ad ali
quā teneť restitutionē.hec ille . Tuti⁹
videtur ꝙ si deueniat ad potentiaꝫ re
stituat sicut z qui cessit bonis.C.de his
qui.po.ce.bo.l .1.Nō tamē tenetur nisi
inquantuꝫ facere pōt.l.3.ff.de cessi. bo.
Et in hoc vltimo casu intelligitur facē
posse deducto ne egeat.ff. de re.iur͡ .in
condēnatione.2° casu qn̄ debitor non
ē in articulo nccitatis extreme . aut re
stitutio est incerta aut certa.Si icerta
ut qꝛ n̄ iueniť creditor uel eius heres
restitutio faciēda ē pauperibus .extra
de vsur͡.cū tu.Et tūc debitor ipotens
poterit se libeř ponere i manu epī ad
quē pertinet ꝓuisio pauperū.z eps̄ si
viderit ſm deū expedire poterit ei re
laxare debitū ut pauperi i totū uel in
partē uel ꝑbeř ei dilationē ut paulati
eroget paup̲ib⁹.ut z pōiť i dicta. q.86.
in sum.li°.2° ti.5.ad fi.Sed in eo ꝙ log
tur ibi de penitentiario ut possit h° fa
cere.pōt itelligi si ip̄e penitentiarius
habeat super hoc auctoritatē ab epō .
alias per se nō pōt:qꝛ iure nō cauetur.
Ideo dn̄s An.de bu.in dicto.c.cū tu. in
.i.q.dicit penitentiariū hoc n̄ posse. Sꝫ
z quādo apud debitoreꝫ aliq̄d relaxať

ab epō uel ab alio habente ab ipso au
ctoritatē dꝫ orare uel alia bona facere
ꝓ his quorū ille res sūt uel quibus de
bentur.z inq̄ꝫtum veniat ad facultatē
pro illis facere elemosynas. ut si n̄ po
test facere qđ debet saltē faciat qđ po
test.sicut dic Tho.scđa scđe. q.62.arti .
2°.i eo q̄ nō pōt mēbrum abscisū uť sb
latam famā restituē. qꝛ debet in pecu
nia uel alio mō quo pōt recōpensare .
Si restitutio ē certa :idest qꝛ sciť siue
pōt sciri particular͡ persona cui dꝫ fie
ri:tūc si debitor ē in tanta necessitate
z creditor in tanta facultate ꝙ debito
ri teneret p̲ elemosynam subuenire:đ
bitor nō teneť ad restitutionē . Nā h⁹
casu ipse creditor teneret retro reddē.
Vn̄.4 s.dis.sic hi.super xbo inuadē di
cit glo.ꝙ pn̄t paup̲es cogē diuites ad
eis ꝑstādū nō per viaꝫ actiōis sꝫ denū
ciationis ad ecclam.q̄ pōt diuites co
gere ad hoc agendū.Itē gnālić đbitor
nō tenetur ad restitutōnē eo casu quo
creditor rōabiliť deberet nolle sibi fie
ri restitutōnē ut dicit Scot⁹ sup̲ 4° sē
tētiaꝝ.dis.15.vbi subiungēs exēpla dic
Dꝫ.n.uelle qlibet restitutionē sibi non
fieri qn̄ ē in preiudiciū cōitatis uel re
cipientis restitutioneꝫ: qꝛ debet uelle
bonū suū z bonū cōe.Debet etiā velle
non fieri restitutionē qn̄ eēt i diffama
tionē restituētis:qꝛ debet magis vel
le famā ꝓximi q̄ꝫ illud modicum suū
statim . Consiliť debet magis velle ꝙ
viteť magnū icōmodū ꝓximi restitu
entis q̄ꝫ modicū icōmodū suuꝫ uel nul
lū i illa modica dilatione restituēt͡.Ex
his sequiť ꝙ qn̄ eēt restitutio dānosa
rei publice uel ei cui fit vel diffamati
ua restituēt͡ uel nimis notabiliť dāno
sa͡ n̄,tenetur ad stati restituenduꝫ :sed
sufficit ꝙ stati ex affectu restituat . et
ꝙ actu restituat cessantibus icōuenīē
tiis hic idē.Et ex predictis etiā subin
fert .Qn̄ ablatio fuit occulta tūc n̄ te
netur ablator se ꝓdere.nec p̲ dn̄s p̲ se
ipsum restituere sꝫ per aliā personā se
cretā z fidelē.z expedit ꝙ p̲ ꝯfessoreꝫ.

qꝛ sibi ē crimē detectū p̱ confessionez
et de eius fidelitate ꝙ restituat fidei
sue commissuz satis debꝫ credi. Patꝫ
igitur hic differri restitutōnē quousqꝫ
voluntas talis persone ꝛ opportūitas
habeatur. hec ille. B

¶ Cui restituenda ē res furtiua uł ra
pta seu alˀmale accepta. Rᵒ ẜm Ray.
Ei cui res subtracta fuit etiam si non
sit dñs rei: sꝫ sua intersit ex causa hone
sta rem non esse subreptā. ut puta qa
habebat in ea ius pignoris uel vsum
aut aliquod huiusmodi. ff. de furt]. l. is
cuius. Si ꝟo ipse cui nūc res ablata ē
furatus fuerat eā: nō sibi sed domino
erit restituēda. uel ille cui prior fur uł
raptor subripuerat si sua ut dictum ē
intererat ex causa honesta. Et fiat cau
te q̃tū pōt per religiosum ꝛ huiusmōi
ita ꝙ nulli persōa furis prodatˀ. Itaqꝫ
regularitˀ restitutio spoliatis facienda
ē. 3. q. i. reintegranda. ꝛ fere p̱ totā qōnē
ꝛ ex̄ de resti. spo. fere per totum. Fallit
tamē quādo non tm̄ iste male accepit
sed alius ei turpitˀ dedit. de quo faciē
dū ē. ut dictū ē s̄. elemosyna p̊. §. fi. A
Et ibi latius in additione. B. Et hic
. ī. §. antepenult. A. Et ibi de hoc dice
tur. Et ad maiorē huius. §. declaratōez
potest generaliter dici ꝙ restitutio fa
cienda ē pricipalibus uel eorū heredi
bus si iueniūtur. alˀ paupibꝰ. ex̄ ꝺ vsu
ris cū tu. Sed in hoc clarius distiguen
do dicendū ē ꝙ aut quis obligatˀ rōne
turpis receptōis in q̄ participauit etiā
dans. aut alˀ p̊ casu non tenetˀ restituerˀ
danti. qꝛ in pari cā turpitudinis potior
est cōditio possidentis. ff. de ꝯdi. ob tur
pē cām. l. si ob turpem. §. porro. et. C. e.
. l. 2. Et ideo hoc casu cū restitutio nō fi
at persone principali saltē debet fieri
pauperibus tāqꝫ si nō iuenireˀ ꝑncipa
lis uel eius heres. p̱ dictum. c. cum tu.
Fallit in accepto per simoniā. qꝛ debꝫ
restitui illi ecclesie i cuiꝰ iiuria accep
tum ē. ex̄ de simo. c. de hoc. Item etiaꝫ
non erogatur paupibꝰ quādo turpiter
acceptū ipso iure applicaretˀ fisco uel
priuato. qꝛ de alieno non potest fieri
elemosyna. i. q. i. non ē putanda. Et hoc
etiam notatur in sum. liᵒ 2ᵒ ti. 8. q. 32. Et
excepto hoc casu cum res applicaretˀ
ipso iure fisco uel priuato: licet turpitˀ
accipiens nō cogatˀ restituere turpiter
dāti. tm̄ si vellet posset restituē eidē dā
ti. Nā iure nullo ꝓhibetˀ hoc. Et pene
sūt restringende. de pe. dis. i. c. pene. ꝛ ī
. c. odia. de re. iur]. liᵒ. 6ᵒ. Et notatur ī sū.
liᵒ 2ᵒ ti. 8. q. 25. ad finem. Est etiam cāus
in quo licet dās nō fuerit in turpitudi
ne particeps. non tamen ei sed paupe
ribus fit restitutio. qꝛ dans ex obliga
tione dedit licet accipiens turpitˀ rece
pit. videlꝫ qn̄ iudeus uel paganꝰ fuēit
aliquid lucratus a xp̄anis occasiōe of
ficii publici. Illud enim debet cōuerti
in vsus pauperū xp̄ianorum secundū
prouidentiā diocesani ep̄i. ex̄ ꝺ iudeis
cum sit. 2ᵒ casu quando obligatio ē ali
unde q̃ꝫ ex dicta turpi causa distiguen
dum ē. Aut nō iueniuntur creditores
seu eorū heredes. ꝛ de hoc dicetˀ. ī. resti
tutio 6ᵒ. Aut iueniūtur. ꝛ tūc aut obli
gatio est personalis. ꝛ de hoc dicetˀ. ī. re
stitutio 2ᵒ. Aut obligatio est realis. vt
qꝛ habet quis rem alienā. ꝛ tūc si hēt
a nullo uel saltē a dño clarū est. qꝛ sēp
dño ē restituēda. ff. de rei ven. p̱ totum
ꝛ. C. eo. qꝛ cuiqꝫ dandū ē qꝺ suum ē. ff.
ꝺ iusti. ꝛ iure. l. iusticia. §. iur] precepta
Sed si habuerit ab aliquo alio titulo
trāslatiuo puta per donationē uel ven
ditionē uel silˀem. silˀr restitutio fit dño
rei gratis. C. de furt]. l. in ciuilez. Si ꝟo
habuit titulo nō trāslatiuo puta in cō
modatū uel locatū uel etiā sine titulo
forte qꝛ sustulit. illi videtˀ restituenda
a quo habuit. C. locati. l. si qs ꝯductōis
Ubi dicitur ꝙ cōductor debet oīo loca
tori rem reddere. licet dicat se dñm. ꝛ
postea agere ꝺ domio. Sed hoc dꝫ in
telligi qn̄ nō ꝯstat de dominio nec po
terat incōtinenti ꝓbari. Alˀ bn̄ audire
tur mouēs qōnē de dominio. ff. deposi
ti. l. bona fides. vbi dr̄ ꝙ qn̄ fur deposu
it rē apud dñm dicte rei dñs nō cogitˀ

245

reddẽ. Logit̃ ergo i hoc casu hñs rez il lã restituẽ a quo habuit nisi stati pos sit de suo dominio ꝓbare. adeo ꝙ si ẽt a fure uel p̃done qs habuit tñ dẽt ei restituere quãdo habuit cãz ab eo. ut pꝫ i dicta. l. bona fides. Sed si nõ hũit cãm ab eo. puta qꝛ ei ꝑ furtũ uel rapinã abstulit tũc quãdo ꝑ furtũ puto ꝙ nõ debeat furi p̃ori restitui: qꝛ nullus male fidei possessoꝛ hᵒ casu hꝫ ius r̃pe tendi. Nã ei dat̃ actio furti cuiꝰ int̃est ex honesta cã. ff. de furt. l. cuiꝰ interest ꝛ. l. is cuiꝰ interest. Jtẽ nemo debet ex improbitate sua ꝯsequi actionẽ. ff. de furt. l. itaqꝫ. §. p̃. Est tam̃ casus in q̃ fur actionẽ furti hẽt. ff. de fur. l. q vas. §. si ego. vbi dr̃. Si ego poliẽda vestimẽta tibi locauero ꝛ tu ticio ꝯmodaueris ticioqꝫ furtũ factuꝫ sit: tibi datur actio furti. qꝛ tua interest cũ mihi tenearis reddẽ. ꝛ mihi aduersus te dat̃ actõ qꝛ furtũ fecer ticio ꝯmodãdo. Hoc itaqꝫ casu fur ad uersus furẽ actionẽ habet hec ibi. Et hoc ideo ẽ qꝛ a pꝛicipio habuit rẽ de volũtate domini eã sibi locãdo: ꝓpt̃ qȯ itererat eiꝰ ẽt ex hõesta cã. Alias secꝰ ut pꝫ ex p̃dict. Quando ãt ꝑ rapinã qs rẽ abstulit a fure uel p̃done: tũc vr̃ ei restituẽda: qꝛ ẽt pꝛedo ẽ restituẽdus. ex̃ de resti. spo. c. in litteris. Jmmo nec domio lꝫ rape rẽ su am nisi in casu de q̃ s̃. bellũ. p̃. §. p̃. ꝛ 2ᵒ. Al's perdit ius suũ. Et nõ domius tenet̃ ad extimatõez rapte rei r̃gularit̃. C. vnde vi. l. si quis in tantã. Qui ergo furatꝰ ẽ furi uel p̃dõi nõ tenet̃ furi sed domio uel alii habẽti ius i re restituer̃. Secꝰ ẽ in raptoꝛe. Sꝫ in quocũqꝫ casu dcm̃ ẽ debere furi uel p̃doni fieri restitutõez si concurrat dominus in repetitõe dẽt domio potiꝰ restitui. dicta. l. bõa fides Jmmo ẽt si dominꝰ nõ r̃petẽt qꝛ ignoraret qs hr̃et. dꝫ q hꝫ domio denũciar̃ ut ipsã recipiat. ex̃ de furt. q cum fur̃ dũmõ fiat sine ꝑiculo fur. 22. q. 5. hoc videtur. vbi dicit̃ ꝙ peccata pꝛoximi eis reuelanda sũt qui possũt ꝓdesse ꝛ nõ obesse. Et qȯ dictũ ẽ de domino cõcurrente ad repetitionẽ cũ fure idez ẽ de omni alio p̃tẽdente aliqȯ ius honestum: qꝛ sp̃ illi facienda ẽ restitutio q fouet maius ius. dcã. l. bona fides. ꝛ ẽ ar. in. l. querit̃. ff. de statu. ho. Et iõ q vicerit filio ul' seruo pecuniã tenet̃ restituere pr̄i uel domino cꝰ ẽ. ff. de alea. l. fi. Jmmo filii etiaꝫ tenent̃ restituẽ patri res q̃ spectant ad eos iure ꝓpꝛietatis sꝫ vsufructꝰ ad ꝑentes qȯ ẽ regula re. Fallit i castrẽsi uel q̃i castrẽsi peculio. Jtẽ i beneficialibꝰ. ut i. c. si ãnũ. i 4. ex̃ de iudi. liᵒ. 6ᵒ. qꝛ eas nõ possũt administrare vel obligare. ꝛ minus alienar̃. C. de bonis que liberis. l. fi. §. filii autẽ familias. Et assignatur ratio ibi. De liꝰ ẽ. n. coartare iuuẽiles caloꝛes ne cupiditati dediti tristẽ exitũ sentiant q eos post dispersũ expectat pr̃imoniũ. Propter qȯ in oibus his casibus vr̃ patri restitutionẽ fieri debere. Et idez vr̃ eadẽ rõne i oibꝰ similibꝰ. ut siquis accepit rez a pupillo restituat tutoꝛi. Sꝫ cui restituent̃ res ecclesie? Dicẽdũ ꝙ p̃lato si nõ ẽ i culpa. Si vero ẽ i culpa ut quia res ecclesie ipse dissipauit. uel ex carnali affectu ꝛ nõ iusta cã donauit: qȯ facẽ nõ p̃ot. cũ ep̃s ꝛ qlꝫ p̃latus rerũ ecclesie sit ꝓcuratoꝛ ꝛ nõ dñs ꝛ ꝯditionẽ ecclesie melioꝛare p̃ot. deterioꝛẽ ho facẽ non dꝫ. ex̃ de dona. c. frat̃nitatẽ. tũc ꝓpter ꝑticipiuꝫ culpe ñ vr̃ ꝙ debeat se itromittere. ex̃ de cle. ꝯiu. diuersis. Et iõ fiet restitutio successoꝛi eius dicto. c. fraternitatẽ. Uel si adhuc nõ ẽ successoꝛ expendat̃ i vtilitatez ecclesie. ex̃ de simo. ȯ hoc. Hoc ẽt notat̃ in sũ. liᵒ. 2ᵒ. ti. 5. q. is. vbi ꝛ de talibus dr̃ Sed cui fiet restitutio? Et subdit̃ dicit Ray. Credo ꝙ auctoꝛitate iudic penitentialis debeat fieri ecclesie cui sic iiuriose ablatũ ẽ. ita ꝙ illi eidẽ qui dedit nisi cũ turpiter dedit. tũc. n. nõ sibi sed successoꝛi suo poterit fieri uel supioꝛi ut dic̃ Hosti. uel i vtilitatẽ ecclesie ꝯuertet̃ ul' ẽt eiusdẽ loci paupibꝰ si hoc expedir̃ videbit̃ eroget̃. ar. 17. q. 4. si quis i atrio. Hoc vltimuꝫ. s. ꝙ detur

paupibus dič glo. Ray. ꝙ meli⁹ ē cū in
digēt paupes uel satis abundet eccłia
Alioquī meli⁹ ē ꝙ i vtilitatem eccłie
paupis ↄuertaṫ. Idē Ul. Sat| cō. Tho.
scđa scđe.q.62.arti.5.ꝛ arti.vltimo. Qđ
autē hic dicit Ray. de auctoritate iudi
cis pnialis glo. dicit. Si tñ sup talib⁹ di
spensādis habeat ptātē. hec ibi. Et ad
pdicta attēdāt accipiētes a cleric| đ re
bus ecclesie cū nō idigeāt uel nō ↄuer
taṫ in vtilitatē ecclesie uel nō alia iu
sta. rōe:sʒ poti⁹ occasiōe ↄsāguinitatis
uel amicitie: quia teneṫ ad restitutō
nē. ut ł ꝛ Tho. pōit dcō arti. 5°. Et multo
fortius si accipiāt ex cā turpi: ut ex mē
tricio ludo uel alia quacunqꝫ turpi cā.
ut ꝛ notaṫ i sū. li°. 2°. ti. 5. dicta.q.18. Quā
doqꝫ tñ lʒ dñs cōcurrat i repetitione ñ
prefertur sigs forte habuit rē ab eo g
etiā ↄ dñm habēt actionez. puta qꝛ est
vsufructuarius. Nam magis eius int
est hr̄e rē ꝙꝫ dñi. qꝛ dñs hʒ ppꝛietatē q
cōsistit i nudo iure dū ē p se separata ꝛ
vsufructuari⁹ hʒ ius vtendi ꝛ fruendi
.ff. de vsufruc. p totū. ꝛ. C. ꝛ Insti. eo. ti.
Immo etiam si ipse dñs sustulisset te
nereṫ furti. ff. de furtis. l. cū res. §. si bo
na fide. Itē si esset g possʒ rē retinē rō
ne ipēsaꝝ factaꝝ i ea. ff. de furt|. l. si is q
cōmodasset. Ibi dṙ ꝙ si dñs furatus ē
rē cōmodatario. i. ei cui cōmodauit. nō
tenetur furti nisi cōmodatari⁹ potuis
set rē retinē rōne impensarū in re fac
tarū. Idē ē si rē hr̄et obligatā propter
eandē rōnē. Itē qđ dictū ē de re aliēa
restituēda domio. idē p oia itelligēdū
ē de re affectata. puta q per vim cōpul
siuam alteri data est. Naʒ illi est resti
tuenda qui viʒ passus est. ff. quod me.
causa. l. metum. §. cum autem. B

Utrū quis absoluaṫ a restitutione si
is cui debebaṫ remisit siue dōauit. R°
Absoluiṫ si ē psona q donare posset. đ
q vide s. donatio. p. §. 2°. Que donatio
postqꝫ facta est postea ex penitentia
nō reuocatur: ut Ray ponit. De hac ēt
qōne vide. i. restitutio 3°. §. penult. A
Et intellige hoc si remissio fiat libera

voluntate creditoris. alr̄ nō valeret. vt
.i. §. penult. ꝛ dictum ē supra. bellum. p
.§. x° in additione. B

Quid si psona cui debebat restitui
defuncta est? R° sm Ray. Restitutio
facienda est heredibus. Sed hic distin
gue. qꝛ si heres est aliquis in toto uel i
parte: tunc fiet ei restitutio sicut cōti
git in toto uel in parte. Si autē heres
institutus est in aliqua determinata
quantitate. puta in centum uel etiaʒ i
domo. ꝛ nō plus tunc restitutio ñ dʒ fie
ri heredi. A. quia scriptus heres i cer
ta quantitate uel rebus particularib⁹
nō ē heres sʒ poti⁹ legatari⁹. C. đ here.
insti. l. quotiens. B. sed illi uel illis g
bus testator reliquit dispositionē resi
duoꝝ bonorū. A. i. veris heredib⁹ uł
executoribus a testatore deputatis sʒ
dispositionē testantis cuius voluntas
oīo seruanda est. 13. q. 2. vltima. B

Utrum quis teneatur restituere reʒ
cum fructibus. R° sm Ray. Quilibet
malefidei possessor tenetur restituere
rē cum oibus fructib⁹ pceptis ꝛ qs ipe
dñs pcepisset si possedissʒ. ex đ re. spo.
grauis. ff. đ condi. fur. in re. ff. de rei vē.
si nauis. §. generaliter. Et intellige fru
ctus qui supersunt deductis expensis
illis que fiunt gr̄a fructuuʒ querendo
rū ↄgregādorū ꝛ cōseruādorū q dedu
cūtur tam a male fidei ꝙꝫ a bone fidei
possessore. ff. de peti. heredi. si a patre
§. vlt| Possessor auteʒ bone fidei non
tenetur de fructibus quos percepit ꝙꝫ
diu fuit bone fidei possessor si iam cō
sumpti sunt. sʒ de extantibus tenetur
C. đ rei ven. l. certū. A. Hic latius ē di
stiguēdū. Aut qs obligaṫ ad restitutio
nē rei aliene. aut alteri debite. Si eniʒ
rei aliene tunc si ē male fidei possessor
g stati diciṫ male fidei cū sciuerit rem
ad aliū ptinere. ex̄ de pscrip. c. fi. teneṫ
oēs fruct⁹ restituere. C. đ rei vē. l. certū
Sʒ h iteꝝ distiguiṫ. Nā si talr̄ possessor
nō habuit titulū. claꝝ ē ꝙ tenetur oēs
restituere ñ solū pceptos sʒ ēt g pcipi
potuerūt p dñm rei si rē habuisset. ff. đ

re.iuris.l.gnālit. Si ꝟo habuit titulū
puta donatiōis uel venditionis ul'ali
um solū tenet de ꝑceptis.l.si fundū.C.
de rei ven. Fallit qñ titul' ē habit' per
metū: qꝛ tūc ēt tenet de ꝑcipiendis.l.
sed ꝛ pt'.ff.qḋ me.cā.vbi glo. addit ēt
tres alios casus videlicet qñ titul' hr̄
ꝯ infdicta legū.l. queādmodum. C.de
agri.ꝛ cen.li.xi. Itē qñ hr̄ in fraudem
creditoꝝ. Itē qñ emit res fisci sine so
lēnitate. Qḋ si ē bone fidei possessoꝛ ñ
facit suos fruct' nāles.videlicet q nas
cūt sine idustria hoīuꝫ.ut poma ꝛ silia
ꝛ illos tenet restituē:nō tñ vltra q̄ꝫ ex
illis sit fact' locupletioꝛ.l.vtꝝ.ff.de pe.
here. Fruct' ꝟo idustriales.i. ꝓueniē
tes ex idustria hoīs nō tenet restituet
nisi extantes.sꝫ p' litē ꝯtes.oēs q̄i ꝑ cō
testationē sit ꝯstitut' male fidei.dicta
.l.certū. Putarē tñ ꝙ si hūit iustā cām
litigandi ꝙ nō teneat nisi iq̄ꝫtuꝫ fact'
sit locupletioꝛ.ꝛ vr̄ ꝓbari in.l. illud. ff.
de peti.here.vbi expꝛesse dicitur ꝙ cō
uentus de hereditate nō tenet ꝯ reb'
ꝑditis p' acceptū iudiciū si habuit iu
stā cām litigādi. Et de istis fructib' est
plena ꝛ mgr̄a glo.i.l.ex diuerso.i pꝛin°.
ff.de rei.ven. Si alteri debite.dicendū
est ꝙ si debetur mihi res que non fuit
mea.puta qꝛ fuit vendita uel ꝓmissa
p' ceptū iudiciū .i.contestationē litis
debētur cū re oēs accessiones.i. fruct'
ac si illo tꝑe fuisset res mihi tradita.ff.
si cer.pe.l.cū fundus. Sꝫ si mihi debea
tur res q̄ fuit mea ꝛ ad aliū sine cā ꝑue
nit.puta solui rē quā estimabā me de
bē cū nō deberē.tūc simł'cū re ꝯbētur
oēs accessiōes.i.fruct' ꝛ alia q̄ ipsi rei
a pꝛīcipio quo fuit data euenerūt.ff.ꝯ
condi.inde.l.indebiti.in pꝛincipio. In
oībus aūt sciendūꝫ ē ꝙ bone fidei pos
sessoꝛ nūq̄ꝫ tenet vltra q̄ꝫ sit fact' locu
pletioꝛ.dicta.l.vtrū de peti. here. B
Et nota ꝙ q solū vsū rei furat' fuit nō
sufficit si restituat rē:sꝫ tenet etiaꝫ ad
extimationeꝫ vsus .Con. Hosti.ꝛ Ul.
Et eodem mō tenet qs restituē dāna si
qua dñs rei ꝓpt ei' absentiā passus fu

it.12.q.2.si qs de ecclesiis. De quo vide
i. vsura.ꝑ.§.16.q icipit. Utꝝ vsure pos
sint ꝛ.§.26.q incipit. Sed nunquid est
vsura.ꝛ.i.vsura 6°.§.plt. A .Ad pꝛe
dictoꝝ itelligētiā sciēḋ ꝙ interēsse qḋ
alicui debetur ꝯsiderat aliqñ respectu
lucri cessantis.aliqñ respcū dāni emer
gentis.ꝑ° casu extīatio nō dꝫ deduci i i
finitū.sꝫ vbi rei pꝛīcipalis ē extimatio
intēsse nō dꝫ excedē duplū rei pꝛīcipal'
sꝫ vbi ē incerta fit extimatō ad arbitri
um boni iudicis.adeo ꝙ i īmensuꝫ nō
ꝓcedat.l.vna.C.de sen.q̄ ꝓ eo qḋ int
ē pꝛofe.2° casu videlicet respectu dāni
emergentis si venit intēsse rōne omissi
onis ꝯsiderat solū iteresse intrinsecuꝫ
ff.de ac.emp.l.si sterilis. §.cū ꝑ vendi
torē.vbi dr̄ ꝙ si frumentū uel sile non
sit datū ēptoꝛi suo tꝑe nō veniet extia
tio.qꝛ aīalia sūt moꝛtua ex eo ꝙ nō ha
buit bladū suo tꝑe. Nam illud intēsse
extrīsecū ē a re.sꝫ bñ uēiet ut det mai'
preciuꝫ quo res valuit a tꝑe q̊ debuit
dari.qꝛ hoc est interesse intrinsecū qḋ
concernit rē ꝛ venit ex ipsa re. Extrīse
cū ꝟo qḋ nō ex re venit sed ꝓpt rē. ut
i exēplo ꝓposito. Predicta auteꝫ puto
vera si dānū occurrit creditoꝛi ex sim
plici omissiōe debitoꝛis. ut si creditoꝛ
erat icursur' dānū etiā si debitoꝛ nihil
sibi ꝓmisissꝫ.qꝛ nō hēbat quō aliunde
sibi ꝓuidēt. Sec' si cū omissiōe adue
nit etiā ꝯmissio:ut qꝛ creditoꝛ aliter si
bi ꝓuidisset ut nō moꝛerēt aīalia eius
si nō fuisset decept' ꝓmissiōe ꝯbitoꝛis
Hoc.n.casu interesse venit rōne ꝯmis
sionis.i.false ꝓmissionis.ꝛ ideo debet
itereē ēt extrīsecū:ut stati patebit pꝛe
serti in foꝛo cōscie vbi quis tenet pꝛo
ximo satisfacere oē dānū quod ei' cul
pa uel dolo pꝛoxim' incurrit ut in.c.si
culpa ex̄ de iniuriis. Propterea h° ca
su saluo melioꝛi iudicio tenetur ēt de
moꝛte aīaliū. Si ꝟo rōne cōmissiōis ꝯ
bet intēsse cōputat interesse ēt intrin
secū.ff.de ac.emp.l.iulianus in pꝛin°.
ubi dr̄ ꝙ dās tignū uitiatū tenebit ēt ꝯ

ruia dom⁹.Et sic illa extiatõ ↄsiderat
hoc casu etiam multo vltra duplũ rei
principalis:nõ tñ in infinitũ.licet eniꝫ
veniat ruina domus:ñ veniet si forte
oportuerit ipsũ ꝑpt hoc ꝑ mltos ãnos
uel vsqꝫ in tp̃s vite ↄducẽ domuꝫ . Fa
cit.ff.de ser.corrup.l.i h° iudicium .ꝛ.l.
neratius.vbi corruptor serui tenet nõ
solũ ꝺ seruo sꝫ ẽt de oibus rebus quas
seru⁹ tũc fugiẽs tulit:nõ de aliis quas
postea successiue furat⁹ fuerit. B.

¶ Quid si in ipsa re furtiua fecit qs ex
pensas? R° ẜm Guil.In foro pnie si ex
pensas fecit ad ↄſuationẽ rei ut pascẽ
do equũ.siue ad oportunã melioratio
nem.ut puta curãdo aial morbosuꝫ ut
nutriendo porcũ ꝛ h⁹mõi deducẽ eas
põt exq̊ satisfacit alias itegralit dam
nũ passo.Idẽ Ul. A .In foro ãt iudici
ali dicte ipense non cõputant.ut in sũ.
li°.2°.ti.5.q.75.vbi hec notãt. Ad pleni
orẽ ãt mãe intelligentiã.vtꝝ qs possit
petere sũpt⁹ factos in re aliena.Dicen
duꝫ est ꝙ aut fecit noie dñi rei.aut no
mine proprio.i.tãqꝫ i re sua.p̊ casu claꝝ
est ꝙ põt cõputare.Nã utilit gessit ne
gociũ dñi.l.i.ꝛ.2.ff.de negl.ge. ꝛ ꝑ totuꝫ
In tantũ ꝙ si dñs tollat reꝫ p̃us q̃ꝫ sol
uat sũpt⁹ ↄmittit furtuꝫ.ff.de furtis. l.
si is q comodasset.2° casu qñ fecit tãqꝫ
in re propria clarũ ẽ ꝙ ꝑ viã petitiõis
nullo mõ põt cõmutare.l. si in area. ff.
de condi.inde.sꝫ ꝑ viã retẽtionis qñqꝫ
sic ut ibi.Uñ distinguendũ ẽ qꝛ si fuit
malefidei possessor a p̃n° nullo modo
põt cõputare.l.ex argento.ff.ꝺ ↄdi.fur.
ꝛ i Insti.de re .diui.§.ex diuerso.nisi re
spectu fructuũ.Nã ut dicit glo.i.c.gra
uis.ex̃ de resti.spo.fruct⁹ dicuntur qui
suꝑsũt deductis expẽsis q̃ fiũt gr̃a fru
ctuũ q̃rendoꝝ colligendoꝝ ꝛ ↄseruãdo
rũ tã i bone fidei possessore q̃ꝫ in male
fidei.etiã predonib⁹.ff.de peti. here.si
a dño.§. fructus.ꝛ.l.plane.in fi. ꝛ. C.de
fruc.ꝛ lit] expen.l.i.Nã nullus casus in
teruenire põt q hoc genus deductõis i
pediat.ff.famil.hercis.fund⁹ q.p̊ rñso.
in fi.ꝛ.ff.lo.ma.fructus .Fructus eniꝫ i
telligunt deductis necessariis expẽsis
.ff.de oꝑ.ſuo.l.fruct⁹. Si ꝟo a pricipio
fuit bone fidei.põt solũ tollere qꝺ fec
sine lesione rei.ff.de rei ven.l. Julian⁹
scribit.l.si i area.Ita tam̃ ꝙ si domin⁹
vellet dare p̃ciũ illaꝝ reꝝ:uel si uellet
tollẽ illud in q̊ tm̃ noceret ꝛ sibi nõ ꝓ
desset nõ ẽ ꝑmittẽd⁹: qꝛ nõ ẽ cedẽduꝫ
malitiis.ff.de rei ven.l.in fundo. Glo.
tam̃ i Insti.de rerũ diui.§.littere.dicit
ꝙ q scripsit i paginis aliẽis bona fide
etiã reddito libro hꝫ actionẽ i factũ ꝯ
dominũ paginaꝝ.ff.de rei ven.i rẽ.Sꝫ
glo.Jo.eo.ti.§.ex diuerso. dic ꝙ nõ da
tur ei actio ꝑ.l.si in area. ff.de cõdi. in
debi.Istud secundũ põt itelligi ꝺ sub
tilitate iuris.p̃mũ ãt de eq̃tate ꝛ in fo
ro pnie.qꝛ nõ ẽ equũ aliquẽ locupleta
ri cũ alteri⁹ dãno.ut i.c.locupletari.de
re.iur].li° 6°.Et sine culpa ꝛ cã rõnabi
li nõ dꝫ qs p̃uari labore suo:ut i.c.sine
culpa.e.ti.Et si domin⁹ rei nõ sit potẽs
uel si hoc preeligat satisfiat sibi ꝺ re
sua.ar.in Insti.ꝺ reꝝ diui.§.si qs i alie
na.Itẽ malefidei possessor nõ tenetur
de fructibus q ꝑcipi potuerũt ex meli
oramẽto qꝺ ipse fetit i re.ff.ꝺ rei vẽ .l.
cereꝝ.Sꝫ si sꝑ fuit bone fidei.i .quãdo
habuit rem ꝛ qñ edificauit si dñs rei ẽ
potẽs põt rẽ retinẽ donec sibi satisfiat
de sũptib⁹.Si dñs ẽ ipotens põt soluꝫ
tollere qꝺ fecit ẜm modũ p̃dictum .di
cta.l.in fundo. B.

¶ Quid si res rapta reddit deteriora
ta? R° ẜm Ray.Nõ liberabit raptor.
ut de deposito dictũ ẽ ꝯ depositũ.§. 7°.
A hoc clari⁹ dr̃ i.l.i re.ff.ꝺ ↄdi.fur. B.

¶ Quid si res rapta periit? R° scꝺm
Ray.Quocũqꝫ casu perierit raptor te
net ad restitutionẽ.qꝛ fuit i mora resti
tuẽdi ꝛ tenet p̃stare extiatõneꝫ ei⁹ ẜm
illud tp̃s i q̊ plus valuit. Qꝺ si nõ fuit
in mora.ut qꝛ obtulit rẽ dño loco ꝛ tꝑe
debito :ꝛ dñs neglexit accipere non te
nebitur de casu.ff.de condi.fur.l.in.re.
A .Ibi hoc clare dr̃.ꝛ notat etiã i dicta
.q.75.i sũ.li° 2°.ti.5. B .Et q̃ de raptore
dicta sũt itellige etiã ꝺ fure q̊cũqꝫ. A

.f.quo ad restitutionē. ut in dcā.q. 75.
B .Et vterq3 etiā post restitutionē dā
ni tenetur petē remissionez de iniuria
saltē per aliquā iterpositaz ꝑsonā sup
pressō uel expressō noīe furis ſm ꝙ q̄
litas negocii patit. A .f.cauendo sēꝑ
reuelationē pcti ꝛ scandalū.ex̄ de pe.ꝛ
re.officii. B
¶ Quid si plures fuert raptores? R°
ſm Ray. Si vadant simul q̄si sit vnus
exercitus qlibz tenet isolidū. Nā ꝛ qli
bet iuuat alios lꝫ fac eos fortiores ad
hoc.ex̄ de hōici.sicut dignū. Hoc dico
ſm Guil.qn̄ vn⁹ sine alio nō fecissꝫ. At
quilibz tenet ꝓ dāno qd̄ itulit. Si ꝟo
nō iuerūt simlꝫ ſꝫ qlibz ꝑ se fecit dānū
quilibz tenet pro eo qd̄ intulit. Simi
lē casū vide.ī.restitutio 3° §.ꝑ. A .Et ī
eodem.c.de hoc dicetur. B
¶ Quid si qs furatus fuit rem qn̄ plus
valuit ꝛ mō restituit qn̄ minus valꝫ?
R° ſm Al.in 4.° Non satisfecit nisi lu
crū tpis ī q̊ plus valuit apponat. A.
De hoc dictū ē s̄.§.6.° B
¶ Qualiter restituet qui ipediuit ali
quē a cōsecutiōe alicui⁹ bn̄ficii. R° ſꝫ
Tho.scda scde. q.62. Aut ipediuit euz
iuste ut si intēdēs honorē dei uel vtili
tatē ecclesie ꝓcuret ꝙ det alicui digni
ori.ꝛ tūc i nullo tenet. Aut ipediuit in
iuste.ut puta si itendebat ei⁹ nocumē
tū ꝓpter dānū odiū uel vindictā ꝛ h⁹
modi.ꝛ tūc si ipediuit nō det digno.di
co anq̄ꝫ firmatū sit ꝙ det ei tenet qui
dē ad aliquā recōpēsationē pensatis cō
ditionibus ꝑsonaꝝ ꝛ negocii. A .ſꝫ ar
bitriuz sapientis.ut i sū.e.ti.q.77.vbi
hec notātur. B .Nō tn̄ tenet ad eq̄le
qꝛ ille nōdū fuerat adeptus. ꝛ poterat
multipliciter ipediri. Si ꝟo ipedit ne
detur p⁹q̄ꝫ iā detminatū ē ꝙ det .pro
curans idebite reuocari tenet ad resti
tutionē eq̄lis ſm suā facultatē. Et idez
iudiciū de eo q impedit aliquez a cōse
cutione cuiuscūq3 muneris qd̄ honeste
reciperet. Con. Pe. A .Con etiaz Ul.
ut in dicta.q.77. B
¶ Qualit satisfiet ꝓ his q̄ restitui n̄
pn̄t ut mutilatio mēbri.stupꝝ ꝛ silia.
R° ſm Ul. In his i qbus dānū neq3 in
se neq3 i equalenti rstitui pōt satisfiet
ꝑ recōpēsationē faciendā arbitrio bōi
viri. Idē Tho.scda scde.q.62.ꝛ in 4°.
dis.15. A .Con.etiam Pe.ut in sum.
eo.ti.q.80. B
¶ Qualit restituet q semīa alicui⁹ agri
effodit.uel q dānificauit aliū eo ꝙ suo
tpe nō soluit. R° ſm Ul. Predicti nō
tenent ad restituendū totalit dānū.qꝛ
dubiū ē q̄lit fructus agri ꝓfecisset. ul
an mercator dānū uel lucꝝ i mercati
one habuisset.sed restituet tātū q̄ꝫtuz
fructus agri in illo dubio vendi potuis
sent:uel q̄ꝫtū mercator in illo dubio lu
crū suū vendidissꝫ. Cō.Tho.scda scde
.q.62. A .Idē i sū.eo.ti.q.81. B
¶ Utrū qs teneat restituē qcqd illici
te acqsiuit. R° ſꝫ Tho.scda scde.q.62.
Circa illicitā acquisitionē ꝛ dationē di
stinguendū ē. Aliqn̄ enim ipsa datio ē
illicita ꝛ ꝯ legē sicut pꝫ ī eo q simonia
ce aliqd dedit.ꝛ talis meret amittē qd̄
dedit.vnde non debet ei restitutio fie
ri. Et qꝛ ēt ille ꝯ legē accepit non debꝫ
sibi retinē ſꝫ dꝫ i pios vsus ꝯuertē. A
Immo dꝫ dari illi eccl̄ie in cui⁹ iiuriā
accepta ē.ex̄ de simo de hoc. B .Alio
mō aliqs illicite dat qꝛ propt rē illicitā
dat.lꝫ ipsa datio nō sit illicita .sicut cū
qs dat mētrici ꝓpt fornicationē. vn̄ ꝛ
mulier pōt sibi retinē qd̄ ei datū ē. et
si supflue aliqd ꝑ fraudē uel doluz ex
torsissꝫ tenet eidē restituē. De hac mā
hr̄ s̄.elemosyna p̊.§.fi. A Et ibi meli⁹
in additione. Sed de hac mā latius di
cenduz ē.videlꝫ ꝙ aut illicita acqsitio
fit cū iniuria ꝓximi ꝛ ꝯ eius volūtatē
aut cū eius voluntate.p̊ casu qs idisti
cte tenet restituē dānificato. ut ex̄ de
iiuris.c.fi. Ad hoc.n.pertinet qcqd fuerit
acquisitū ꝑ furtū uel rapinā uel ꝑ vio
lentiā seu ꝑ fraudē ꝛ h⁹mōi. Et ſm In
no.i.c.qꝛ plerique.ex̄ de imu.ecc.h° casu
tenet qs ad restitutionē siue sit ꝯbitū
iure nāli ꝛ ciuili siue iure nāli tm̄ q̄le ē
qd̄ ꝯbetur seruo.ꝛ iō ide nō faciat ele

s

91

mosynã sed restituat Si autẽ sit debi
tũ iure ciuili tm̃.ut si legatũ ꝯ q̊ potui
ꝯtrahere falcidiã.i.potui diminuẽ scꝺꝫ
legẽ illã.integrũ solui credẽs heredita
tẽ sufficẽ ad oĩa:non tenetur legatari⁹
mihi restituere.Et subdit.Quidã tam̃
dicunt contrarium. Ista secunda ẽ ve
ra saltẽ in foro iudiciali et etiaꝫ pniali
cũ lata fuerit snĩa.qꝛ hoc casu error fa
cti causat repetitionẽ lꝫ ñ error iuris.C.
ad.l.falci.error.Sꝫ notãdũ ẽ dictũ In
no.p foro pniali si snĩa ñ fuerit i ꝯtriuꝫ
lata iudicialit.Itẽ dicit ꝙ ꝯdẽnat⁹ ad
aliqd iiuste ñ tenet̃ sponte date lꝫ snĩe
parẽ dẽat.2° casu distiguẽdũ ẽ ꝙ aut il
licita acqsitio ẽ respcũ cãe aut respcũ
ꝑsone.Si respcũ cãe.puta qꝛ ex cã tur
pi.dicẽdũ ꝙ aut turpitudo ẽ ex ꝑte ac
cipientis tm̃.aut ex ꝑte vtriusqꝫ.Si ex
ꝑte accipiẽtis tm̃.puta si recepit aliqd
ut delictum nõ faciat uł ut id faciat ad
qꝺ tenet̃.puta ut rẽ iuẽtã restituat.Et
clar̃ ẽ ꝙ h° casu tenet̃ recipiẽs restituẽ
dãti.l.i.⁊.2.ff.ꝺ ꝯdi.ob tur.cãꝫ.Sꝫ turpi
tudo ẽ ex parte vtriusqꝫ.puta si dat̃ ad
corrũpẽdũ iudicẽ nõ tenet̃ restituẽ dã
ti.qꝛ in pari cã turpitudinis potior est
conditio possidentis.ff.ꝺ condi.ob.tur.
cãm.l.si ob turpem.§.porro.⁊.C.eo.l.2.
Sed hoc casu an ⁊ qñ ⁊ cui restituẽ te
neatur ẽ magis dubium. Et p̃.vr̃ ꝙ sꝑ
teneatur restituere.ff.de offi.p̃si.l.illici
tas i p̃n° vbi dr̃.Itẽ ne qs iniquũ dam
nũ aut lucrũ sẽtiat p̃ses ꝓuicie ꝓuide
at.Ad idẽ.ff.de calũ.l.i hẽdeꝫ. vbi dr̃ ꝙ
ꝯuenit illicita lucra ab oĩb⁹ extorq̃ri.
Et in foro iudiciali ⁊ ciuili dꝫ dari fisco
.C.de mõ.mulc.l.mulctaruꝫ. Sed in fo
ro canonico uel pniali dꝫ erogari pau
ꝑib⁹.14.q.5.non sane ad fineꝫ.⁊ ex̃ de
vsuris.cũ tu.etiam si ex meretricio acci
piat̃.Nec obstat qꝺ dr̃ Deut°.16°.ut nõ
offeratur merces ꝓstibuli i domo dei.
qꝛ illud itelligit̃ q̊ ad oblationem alta
ris uel sacrificii publicã.nõ q̊ ad p̃uatã
elemosynã.ut dic̃.Tho.scꝺa scꝺe.q.32.
arti.7°.Acquisitũ tñ ꝑ simoniã dꝫ resti
tui illi ecclesie in cuius iiuriã acceptũ

ẽ.ex̃ de simo.c.ꝺ hoc.Contra p̃dicta fa
cit qꝺ dr̃ in.l.4.§.p̊.ff.ꝺ ꝯdi.ob. tur.cãꝫ
vbi dr̃ ꝙ meretrix licꝫ turpiter faciat
ꝙ sit meretrix:nõ tñ turpit̃ accipit qꝺ
ei dat̃ ẽt ex meretricio.Tho.i scꝺo arti.
7°. distinguit ꝙ qñ lex ꝓhibet datõeꝫ
⁊ acceptionẽ.tũc dꝫ oĩo acceptũ ex tur
pi cã restitui.ut patet in simonia ⁊ in
eo qꝺ dat̃ iudici ad corrũpendũ.⁊ i lu
do ꝓhibito.⁊ in mlt̃is silĩb⁹.Si xͦo lex
nõ ꝓhibet dationẽ lꝫ ꝓhibeat cãꝫ dãdi
tunc nõ cogit̃ qs ad restitutionẽ. ut pꝫ
i lucro meretricis.de q̊ dictũ ẽ.Dicit.n.
ꝙ põt retineri ⁊ de eo elemosyna fieri
Sed certe quotiẽs aliqd ꝓhibetur.et
oẽ illud itelligit̃ ꝓhibitũ qꝺ sequit̃ ex
eo uel ob id.C.de legi.l.nõ dubiũ.Et iꝺ
cũ lex ꝓhibet aliqd ergo ⁊ solutioneꝫ
uł receptionẽ ex illa uel ob illã.⁊ tãto
magis quãto ista solutio uł receptio ñ
solũ ẽ qd cõsequẽs.imo ⁊ cã p̃ncipalis
rẽ ꝓhibitã iducens.qꝛ sine ea turpitu
do xͦisilr̃ nõ fieret.Iꝺ principał cã ꝓhi
bitionis stat i illa datiõe uel receptiõe
ex qbus causat̃ res turpis.Et iꝺ cũ lex
aliqd simplicit̃ ꝓhibet videt̃ ꝓhibẽ et
dationẽ ⁊ receptionẽ ex illa uel ob illã
Secus si nõ simpliciter ꝓhibet lꝫ illud
notet ifamia sicut mẽtriciuꝫ ⁊ silĩa.Et
h° sẽtit glo. Ray.in ti.de rapto.§.sꝫ qd
de focariis.sup xͦbo tenẽt̃ restituẽ.ubi
dicit.Quid de oĩb⁹ illis q turpit̃ acqui
rũt aliquid.nũqd possũt sibi illud i ali
q̊ casu retinẽ.Et subdit.R°.Ubi trãsla
tũ ẽ dominiũ i accipiẽtẽ ⁊ nõ competit
r̃petitio illi cuius fuit res illa.distigui
potest.qꝛ in illis q̃ sũt ꝓhibita qꝛ ma
la quedã sũt que nõ puniunt̃ a iure ci
uili i forma iudicii nisi pena infamie:
vt hystrionat⁹ ⁊ exercitiũ eor̃ qui pu
gnant in arena uł duello uł oꝑe mẽtri
cũ solutarũ. Et i talib⁹ turpit̃ acqsita
res retineri põt ad vsũ acqrẽtis.Que
dã sũt que puniũtur a iure ꝑ corꝑaleꝫ
penã uel ꝑ extorsionẽ turpiũ lucroruꝫ.
⁊ taliter acquisita retineri nõ debent
ad vsũ acquirentis nisi ei ꝯcedatur a
pniario suo tãqꝫ alii paupi sꝫ debẽt in

pios vſus erogari. niſi forte reſtituta
ſint iã illis a qb⁹ ſũt habita. uel niſi q
hʒ reſtituẽ velit eis a qbus habuit. ad
qδ tñ nõ teneť. Et reſtitutio h⁹mõi i fo
ro pniali iudicãda ẽ ꝑ ꝑte ſatiſfactõiſ.
Et iõ ibi late pʒ officiũ penitẽtiarii. et
ibi forte põt diſpẽſare ſicut ꝛ i limitan
do tꝑe penitẽtie: ꝛ mẽſura ieiũioꝝ. In
illis ãt q̃ ſũt mala: qꝛ ꝓhibita ſicut ſũt
torneamẽta. negociatio clerici. lucꝝ ad
uocatõis uel medicine i caſib⁹ nõ ɔceſ
ſis. emẽ bladũ uľ vinũ ut poſtea cari⁹
vendať. facẽ ſerta de florib⁹ ad vẽden
dũ q̊rũ vſus ẽ frequẽti⁹ ad laſciuiaʒ ꝛ
ſilia. ꝛ his cauſis acq̃ſita retineri ñ pñt
Et ſubdit. Licet aũt hec diſtictõ videa
tur ꝓbabilis. qꝛ tñ pene reſtrigende ſt̃
ꝛ q nimis emũgit elicit ſanguinẽ. veri
us credo ꝙ lʒ i ꝑdictꝭ caſib⁹ bonũ ſit ꝛ
ſalubre ꝙ penitẽs iducať i foro pniali
ad erogandũ i pios vſus taliť acq̃ſita.
nõ ẽ tñ cõpellend⁹ niſi velit. nec iudicã
dus nõ eẽ i ſtatu ſaluandorũ ſi ñ velit
huiuſmõi pniam accipe. niſi i caſib⁹ a
iure expreſſis. ut in ſimonia de qua ex
preſſũ ẽ ꝙ pecunia ſimoniaca eſt r̃ſti
tuenda eccľie in cuius ignominia ẽ ac
cepta. lʒ ꝛ hoc poſſet intelligi qñ recep
ta eſt de bonis eiuſdẽ eccľie. uľ qñ ɔ̃ h°
agiť in foro cãꝝ. Siľr qñ q̃s aliq̃d reci
pit ut faciat dãnũ uel iniuriã uel calũ
niã alii. qꝛ tũc nõ ille q dedit repetit ſʒ
ille ɔ̃ quẽ datũ ẽ. ff. de calũ. l. gnãliter. §
illud. Qδ tñ itelligiť qñ agiť in forma
iudicii. quã ſeueritatẽ nõ oʒ obſeruari
in foro pniali. Glo. tñ eadem in ti. de ra
pto. §. i2°. circa pedagia ſuper verbo te
netur. n. in fi. ait ꝙ tuti⁹ ẽ dicẽ ꝙ pecu
nia ex pacto ſimoniaco accepta retieri
nõ poſſit ẽt in foro pniali. licet ſec⁹ ſit
ſi abſʒ pacto fuerit accepta. ar. a cõtra
rio ſenſu. ex̃ de ſimo. mandato hec ille.
Ex hac glo. ꝛ ex ſupradictis põt colligi
ꝙ acq̃ſitũ ex turpi cã q̃s iudicialiter te
neť reſtituẽ. niſi illa cã nõ fuẽit ſimpli
citer ꝓhibita. ſʒ ſolũ a lege ifamia no
tata. In foro ãt pniali qñ reſtitutio nõ
ẽ faciẽda certe ꝑſone. de ɔſilio ẽ ꝙ oĩa
illicite acquiſita erogenť in pios vſus.
de nccitate ãt nõ ẽ. niſi iudicialis cõdẽ
natio facta fuerit. uel niſi inq̃ſtuʒ ɔfeſ
ſori videatur. Nã i foro pniali q̃s reſti
tuere ꝓprio nõ teneť. niſi inq̃ſtum ipm
dãnificauerit ſeu cõdẽnatus fuerit ut
ſepe ꝑoſtẽſũ ẽ. Et notat glo. i2. q. 2. fra
ternitas. Deo ãt ſatiſfacẽ debet ꝓ tur
pi cã ꝺm arbitrium confeſſoris. 26. q. 7.
turpia. Et qꝛ ſap̃. xi°. dr̃. Per q̃ peccat
quis ꝑ hec ꝛ torq̃ť. inuẽs ꝙ q̃s debʒ pu
niri i illo i q̊ delig̃t. iõ cũ i receptiõe ob
turpẽ cãm fuerit deus offenſus cuius
occaſione deuentuʒ ẽ ad peccatũ. ɔueĩ
ens eſt ꝙ ſacerdos inq̃ſtũ ꝺm deũ põt
facere iiungat penitenti ꝙ oẽ acceptũ
ex turpi cã eroget in pioſ vſus ut ſic ſa
tiſfaciat deo in q̊ offendit. niſi penitẽs
ɔſtitutus fuerit in magua nccitate. Et
penitẽs dẽt ſe ꝑparare ad reſtituẽduʒ
ꝛ faciẽdũ q̃cq̃d cõfeſſori ꝺm deũ viſuʒ
fuerit. qꝛ ad h° obligať. ex̃ de pen. ꝛ re.
ois. Itẽ ẽt in foro pniali q̃s teneť reſti
tueř qñ ius h° ſpãliť exprimit. ut i vſu
ra uľ ſimonia ꝛ ſiľib⁹. ut i ludis alearũ
taxilloꝝ. ꝛ ſiľium ꝓhibitoꝝ. ut ɔ̃ ludus
alee. §. 5°. uſq; ad finẽ. Itẽ ꝺm Inno. i. c.
qꝛ plẽriq; . ex̃ de immu. eccle. in glo. ſua
vſu. hypocrita autẽ. Hypocrita qui ſb̃
forma boni x̃pani cũ nõ ſit accipit ele
moſynas tenetur ad reſtitutionem. Et
ſubiungit ꝙ forte non teneť reſtitueř
illi qui dedit. qꝛ cõſecut⁹ ẽ mercedẽ ſuã
Puto ꝙ hoc ſit notabile dictuʒ. ꝛ ꝙ lʒ
ñ fiat reſtitutio illi q dedit. tñ ſi datũ ẽ
uel acceptũ aliqua ſpãli cã ꝛ expreſſa.
puta in calicẽ uel altare uľ i ſubuẽtõeʒ
alicui⁹ hoſpitalis uel qδcũq; aliud. in
illã cãʒ dʒ fieri reſtitutõ. qꝛ nil tã equũ
eſt q̃ ꝙ res transferantur ꝺm volũta
tem dñi ipſaꝝ. in Inſti. de acq. re. do. §.
ꝑ traditionẽ. Et ſic caueant ſibi oẽs cle
rici. laici. religioſi. heremite. ꝛ quicũq;
alii q oñdũt bonã vitã ut recipiãt ele
moſynas. Sʒ q̃d ſi ꝓ cã honeſta ꝛ iho
neſta dať res idiuiſibiľ. puta ꝑuit⁹ vie
uľ alia. uľ bos. equ⁹. ꝛ ſiľia. an i toto res
dẽat adiudicari cãe hõeſte an ihõeſte

cũ indiuisibilibus nã potentioris solꝫ
ad se attrahere minus potẽs.ff.de sta.
ho.l.queritur.ꝰHãc qõnẽ tãgit glo.i.l.3.
ff.de condi ob turpẽ cãm.nec determi
nat.Et licet multa possẽt allegari hici
de.tñ propter breuitatẽ saluo meliori
iudicio dico ꝙ res data ꝓ ꝑte adiudi
cabiƭ cãe honeste ⁊ ꝓ parte cãe ihone
ste.qꝛ lꝫ in se sit idiuisibilꝭ tñ ẽ diuisibi
lis ꝑ reductionẽ ad extimationẽ pecu
nie .ar.ff.fini.regũ.l.i.§.ꝑ.⁊.l.se.vbi po
nitur casus i ponẽdis finibꝰ.ut si ñ po
sint bñ poni tollaƭ de terra vniꝰ ⁊ d̃tur
alteri data extimatione illi a q̊ t̃ra tol
litur.Et sic in casu ꝓposito poterit res
data retineri si adipleta ẽ cã honesta
ꝓpter quã data ẽ.⁊ pars p̃cii ꝯcernen
tis ihonestã cãm erogabiƭ ƀm ea q̃ su
perius tacta sũt.Qñ ãt illicita a cq̃sitõ
ẽ respcũ ꝑsone.hᵒ cõtingit uel qꝛ aliq̃d
accipiƭ ab eo q̃ non põt dare.uel qꝛ ali
quid datur ei q̃ nõ põt recipe.p̃mũ ꝯti
git nõ solũ cũ aliq̃d accipiƭ a nõ vero
dño:sed ẽt a rei dño cui denegata ẽ ad
ministratio seu alienatio bonorũ suo
rũ.de q̃bus dictũ ẽ s̃.donatio.ꝑ̊.§.ꝑ̊.et
ibidẽ.§.9°.poniƭ an clerici possint dõa
re.Jtẽ regulariter nullꝰ põt donare uꝉ
ꝑ donationẽ recipe[illegible] vltra q̃ngentos
solidos:nisi p̃cedat certa isinuatõ.Fal
lit i aliquibꝰ casibꝰ de q̃bꝰ dictũ ẽ s̃.ec
clesia.ꝑ̊.§.4°. cum additione.Et solidꝰ
in legibus capiƭ ꝓ aureo.ut Jnstit.de
pena teme.liti.§.fi.⁊ ibi glo.Jteꝫ regu
ariter nõ valet donatio inter ꝯiuges.
⁊ inter p̃rem ⁊ filiũ q̃ ẽ i eius ptãte.vt
s̃.donatio.ꝑ̊.§.5°.cũ sequẽtibꝰ.Jteꝫ re
gulariter filiꝰ familꝭ non põt donaƭ uꝉ
administrare nisi sint res castrensis pe
culii uꝉ quasi.de q̊ s̃.elemosyna.2°.§.3°.
⁊ s̃.peculiũ.Jtẽ nullus põt aliq̃d dare
i fraudẽ creditorũ suoꝝ.alꝭ recipiẽs ab
eo teneƭ ad restitutionẽ cũ distinctõe
qꝛ aut recipit titulo lucratiuo aut one
roso.Si lucratiuo ⁊ creditores fraudã
tur.oĩo teneƭ ad restitutionẽ.ff.que in
frau.cre.l.qui ãt.§.similiꝰ mõ.Et videƭ
intelligendũ hᵒ qñ fraus infueniebat

tẽpore donationis.Secus si postea:qꝛ
factũ legitie retractari nõ debet.lꝫ ca
sus postea eueniat a q̊ nõ potuit ichoa
ri.ex̃ de re.iur.factũ legitie.li°.6°.Nisi
forte q̃s accepissꝫ acquisitũ ex delicto
puta ex vsura.Tũc.n.qñcũq̧ vsurariꝰ
efficiƭ non soluẽdo talis obligatur ad
restitutionẽ.licet a principio ñ recepe
rit in fraudem creditoꝝ.qꝛ nõ ẽ equuꝫ
ut ex dolo alicuiꝰ alter ꝯmodũ sentiat
cũ dãno tertii .l.fi.in prinᵒ.ff.de eo per
quẽ factũ erit.⁊ qꝛ locupletari q̃s ñ dꝫ
cũ iactura aliena.ex̃ de re.iur.locuple
tari li°.6°.Et ita videƭ eẽ de mente dñi
An.de bu.in.c.cuꝫ tu.ad fi.ex̃ de vsur.
Et.predicta faciunt ꝙ cũ iudei cõiter
viuant ex vsuris nec sint potentes re
stituere accipientes per donationeꝫ uꝉ
alio titulo lucratiuo aliquid ab eis te
neantur ad accepti restitutionẽ faciẽ
daꝫ illis a quibus iudeus accepit vsu
ras etiã si aliquid ab eis acceptũ sit ꝓ
pena ut s̃ iudeꝰ.ꝑ̊.§.6°.⁊ 7°.Si xᵒ titu
lo oneroso q̃spiã aliq̃d accepit ab eo
qui nõ ẽ soluendo.puta qꝛ emiƭ uel ha
buit ꝓpƭ operas suas uꝉ ꝑ ꝑmutatõeꝫ
uel aliã onerosã cãm.nõ teneƭ ad resti
tutionẽ nisi sciuẽit illud fieri i fraudẽ
creditorũ.ff.q̃ i frau.cre.l.ait p̃tor.§.ꝙ
ait p̃tor.Et dr̃ scire si creditores sũt si
bi protestati ꝙ fit i fraudẽ eoꝝ dicta.l.
ait pretor.§.si q̃s particeps.Jtẽ qñ ali
enauit silꝭ omĩa bona sua.Ex illa.n.vni
uersali alienatione fraus p̃sumiƭ.ff.e.
l.oẽs.§.lucius.Jtẽ ẽt qñ euidẽter hoc
appareret.ut qꝛ scit aliquẽ ipotẽtem
restituẽ ⁊ aliq̃d vẽdẽ uꝉ emẽ ad luduꝫ
luxuriã.gulositatẽ.uꝉ aliƭ iutiliƭ ꝯsum̃
dũ.⁊ sic i fraudẽ creditorũ cũ efficiaƭ
minus potẽs ad soluenduꝫ.Jtẽ illi cre
ditores tm̃ pñt p̃dicta reuocare i q̃ruꝫ
fraudẽ facta sũt.Nõ ãt alii creditores
qui postea facta sũt nisi ex pecunia ip
sorũ eẽt prioribꝰ satisfactũ dicta.l.ait
p̃tor.§.ita demũ.Ex his colligiƭ ꝙ cuꝫ
iudei cõiter ꝓpƭ vsuras nõ sint soluen
do accipiẽs aliq̃d ab eis ẽt titꝉo onero
so.puta locatõe vẽditõe uꝉ simili ex quo

249

manifeste fiunt ipotentiores ad satis
facīedū .tenet rſtituē illis a qb⁹accep
te sunt vsure sicut ɔtigit i vēdente eis
gallinas uel alia ad gulositatē ꝑtinen
tia.uel pulchra vestimēta ⁊ alia silia
ad pōpositatē.uel q ad talia locāt sibi
opas uel ad radēdū vel ad poliēdū.Et
gnālit quocūqȝ mō ab eis aliqd accipi
atur ex q̊ māifeste fiāt ipotētiores ad
restituēdū:lȝ ēt titulo oneroso.hoc fit
i fraudē creditoꝝ.⁊ ꝑ ɔn̄s accipiens te
netur ad restituendū.ut pōt ex p̄dictis
colligi.Itē aduertēdū ꝙ ex p̄dictis ac
cipientibus ⁊ nō valētibus alienar ali
q tenentur ad restitutionē statī.Aliq
ꝑ restitutionē in integrū .Stati tenēt
q rē acceperūt cui⁹ alienatio ipso iure
non valuit.vt si marit⁹ alienet fundū
dotalē.uel i qbuscūqȝ casibus ius ꝓhi
bet alienationē.de qbus aliqd ꝑtine
tactū ē maxie si qs accipit a miore.5ꝛ
āⁿnis dono rē imobilē uel etiā ꝑ vendi
tionē sine iuris solēnitate puta sine tu
toris ul' curatoris auctoritate uel sine
iudicis decreto.i.auctoritate.Nā tene
tur stati ad restitutionē ſm. Inno.i.c.
qꝛ plerīqȝ de imu.ec.℟.si āt ex donatō
ne.Idē pōt dici i ēptore rei eccl'iastice
qn̄ nō iteruenit debita solēnitas.tunc
.n.cōtract⁹ non valet.de q̊ s̄.alienatio.
Et oēs isti tenent ad restitutionē rei
cū fructibus oib⁹.de q̊ s̄.§.4.° cū addi
tione.qꝛ q ɔ̄ iura mercat bonā fidē nō
p̄sumit hr̄e .ex̄ de re.iur.l.q ɔ̄.li.°6.° Nisi
sit forte ꝑsona q̄ excuset iur̄ ignoran
tia.ut mior.mulier.rustic⁹.⁊ miles.ff.ɔ̄
ꝓba.l.cū de idebito .§.si aūt is q. Per
restitutionē i integrū tenēt aliq qn̄ ɔ̄
ctus est solēniter celebratus .ſȝ ex p̄ui
legio eccl'ie uel minoris res pōt ab eis
tolli ꝑ i integrū rſtitutionē qꝛ allegāt
se i aliq̊ lesos.Et hoc casu q rē talit ha
buerūt ⁊ nō tenent restituē nisi obten
ta restitutione i itegrū ab eccl'ia ul' mi
nore ſm Inno. in dcō.c.qꝛ plerīqȝ.℟.ſȝ
qd dicesi i eo.vbi dicit nō teneri eos ad
restitutionē nisi i cōtrahēdo vsi fuerit
malitia.uel facta restitutōe ut dictum

ē.Adde.Uel nisi iteruenerit nō parua
deceptio ēt sine malitia.ut s̄. emptio.
§.2.° 2° ratione ꝑsone succedit obliga°
ad restitutionē qn̄ ei aliqd dat cui da
ri ꝓhibet.Et de hoc aliq casus supra
notati sūt.sicut de donatōe int ɔiuges
⁊ inter pr̄ē ⁊ filiū sub ei⁹ ptāte ɔstitu
tū.Nūc alii ponēdi sūt videlȝ rōe eta
tis ⁊ officii.Rōne etatis puta si soluat
ɔ̄bitū pupillo sine tutoris auctoritate
⁊ iudicis ɔ̄creto .Tūc.n.res non efficit
pupilli nec liberat debitor.⁊ tenet reȝ
illā iteꝝ soluē si pupillus rē solutā ma
le cōsūpserit uel furto amiserit. Tam̄
si pupillus rē illā hȝ uel ex illa sit fact⁹
locupletior ⁊ petit adhuc debitū ꝑ ex
ceptionē doli mali submoueri poterit
in Insti.per q̄s perso.nobis acq.§. pl't.
Idē propt eādē rōnē putarē i furioso
Rōne officii iura ꝓhibēt aliqbus dari
ut rectoribus ⁊ iudicib⁹ .de q̊ s̄. iudex
p̊.§.3.°cū additionib⁹.Insuꝑ q aliquid
dat iudici uel aduersario.puta ꝓcura
tori uel aduocato aduerse partis amit
tit cām.C.de pena iudi.q ma.iu l.i.Sȝ
h° ē itelligendū nisi euidēter ɔstiterit
quēpiā aliqd ɔ̄disse ne iiusticiā patia
tur uel ut iiusticiā ɔseq̄tur.Tūc.n.etiā
datū pōt repetē ⁊ nullam penā icurrit
i4.q.5.c.nō sane.⁊ ibi glo.Minorib⁹ tn̄
officialib⁹ q sūt i auxiliū rectoruȝ ⁊ iu
dicū pn̄t dōa dari:⁊ ipsi ēt pn̄t ꝓ iusto
bn̄ficio p̄stito aliqd extorq̄re.dcō.c.nō
sane.ad fi.Q̊d'glo.dicit veꝝ nisi sit eis
certū salariū ɔstitutū.qꝛ tunc si aliqd
vltra petierit crimie ɔcussiōis tenent
⁊ ad penā quadrupli.Iteȝ epō uel alt'i
prelato visitanti seu eoꝝ familiarib⁹
nil pōt dari p̄ter ꝓcurationē .ut.i. visi
tatio.§.p̊.⁊ 2°.Silr nec sarracenis seu i
fidelibus uel hereticl i dispendiū xp̄ia
norū.ut.i.sarracen⁹.§.p̊.⁊ i processu an
nali curie. B

Quid de illis q ponūt se in manus
creditorū ſȝ nō intendūt restituē.imo
sperāt ꝙ ꝑ nihilo uel de modico quie
tabuntur.al' nō ponerēt se.R° ſm fr̄eȝ
Egidiū i quolibȝ.Tales qdēa pctō ra

93

pine nō sūt absoluti. qꝛ pctm̄ ꝑ pniam ⁊ ꝯfessionem dimittit. Sed vtruȝ sint absoluti a debito restituēdi distingue qꝛ si creditor ꝓpria volūtate dimisit. n̄ tenet āpli⁹ restituē. Sec⁹ si decept⁹ uel coactus. uel qꝛ putauit se nunq̄ȝ aliquid posse hr̄e. De hac ēt qōne habes s̄. §. 3°. A. Ad predicta faciūt q̄ hn̄tur i sū. li°. 2°. ti. 5. q. 25. ⁊. q. 87. Et quod notat dn̄s Pe. de ancharano. in. c. q̄ȝq̄ȝ. ꝯ vsuris. li°. 6°. B. An qui male recipiūt a ꝑsonis ecclesiasticis teneant ad restitutionē ⁊ cui. vide. s̄. clericus. 4°. §. fi. A Et ibi in additione. B. Utrȝ restitutō sit ps satisfactionis. vide. i. satisfactio. §. 9°. Ad mām etiā restitutionis facit. i vsura 6°. per totum.

Restitutio 2°. s. quando ꝯbitor non est soluendo. Ubi sciēdum ƀm Ray. ꝙ si simpliciter non pōt soluē doleat ⁊ ꝓponat restituet q̄ȝcito poterit. 14. q. 6. si res. C. de cessi. bo. l. i.

¶ Quid si is qui tenet restituē pluribus non pōt absq̄ȝ magno detrimento sue familie. R°. ƀm Ray. Consulēdū ē ꝙ petat dilationē ⁊ assignet eis certaȝ ꝑtē de redditibus suis. Qꝺ si denegēt dilationē ⁊ velit ꝙ cedat bonis tenet absq̄ȝ dilatione ēt si oporteret ipsū mēdicare. Unde nō dico habito respectu ne egeat. Nā ꝯ hoc notat. ex̄ de vsuris. cū tu. Tn̄ ut Ul. addit sine clpa pōt accipere vite necessaria. s. extrēa. In hac. q. con. Tho. scđa scꝺe. q. 62. dicens sic. Si nō pōt stati soluē ab istāti restōne liberatus ē ꝓpter ipotentiā sicut ⁊ totaliter a restitutōne absoluit si oio est ipotens. Debet tn̄ remissioneȝ uel dilationē petē ab eo cui debȝ ꝑ se uel ꝑ intpositā ꝑsonā. Idē esset sigs obligaret ēt vni. Et de hoc satis dictū ē s̄. restitutio p̊. in pricipio. B

¶ Quid cū debitori petenti dilatiōeȝ alius creditor vult dare. alius non sed vult ꝙ cedet bonis. R° ƀȝ Ray. Standū ē maiori pti. Et intellige maiorem partē vbi ē maius ⁊ fortius debitū. vn̄ si vni creditori plus q̄ȝ religs oibus debeatur stādū ē volūtati illius de dāda dilatōne ul' petēda cessione. Si ꝟo par sit ꝯbitū. stādū ē maiori nūero creditorū. Si oia sint paria eligend a ē clemētior snia. s. ꝙ dilatio det. C. de cessi. bo. l. fi. A. Et ibi additur. Nulla dr̄ia iter hypotecarios ⁊ alios creditores q̄ȝtuȝ ad hanc electionē obseruāda. Et ibi dr̄ de dilatione quinquēnali. ⁊ hec obtiet in foro iudiciali. Quo ꝟo ad pniale dictū ē s̄. restō p̊. i pn̄°. i additione. B

¶ Quid si qs tenet plurib⁹ ⁊ non pōt satisfacē oibus. ƀm quē ordinē restituet. R°. Primo qdē si tenet ex furto ul' rapina ⁊ res furtiua extat. istam restituet. qꝛ nūq̄ȝ fuit sua. A. Ideȝ ē qualr cūq̄ȝ hēat rem alienā. qꝛ sꝑ dn̄o ipsius restituēda ē. ff. ⁊. C. de rei ven. ꝑ totuȝ. Idē etiā si habuit rē q̄ fuit alteri⁹ ⁊ ab eo sine iusta cā abdicata ē. puta ꝑ metū uel aliter. qꝛ silr illi restituenda est. ff. qꝺ me. cā. l. metū. §. cum autē. B. 2°. restituet oibus creditoribus hn̄tibus pignora uel hypotecas ꝑ̄usq̄ȝ hn̄tibus actōes ꝑsonales. C. q po. in pig. ha. l. eos 3°. restituet aliis qbus dȝ q̊cūq̄ȝmō. A Et hoc ƀm ordinē ꝺ q̊ i duob⁹. §. se. B

¶ Sed q̄ ordine restituet hn̄tib⁹ pig°ra ul' hypotecas. R° siue hēant pignus spāle siue oia bona obligata: ut in instrumentis solet dici dȝ eis restitui h° ordie. ꝙ q prior ē tꝑe potior ē i iur. C. q po. in pig. l. si decreto. ⁊. l. si fundū ⁊. l. diuersis. Excipiūtur quedaȝ persone priuilegiate. Nā mulier in dote prior ē oibus hn̄tib⁹ tacitā hypotecā ēt si hēant pri⁹ p̄terq̄ȝ filiis prioris mr̄imōii agētibus de dote cōtra nouercas. C. q po. i pig. l. assiduis. Itē p̄fert creditorib⁹ ꝺ q̊rū pecūia ipse res ēpte uel refecte st. Nō āt p̄fert mutuātib⁹ ad militiaȝ. ⁊ fisco. C. q po. in pig. in Auten q̊ iure. A Et ibi patet ꝙ mutuare ad militiaȝ ē qn̄ ex pecunia mutuata militia ēpta ē. ⁊ h° i script | ꝓbato q̄ ad hāc māȝ. Itē ibi de fisco nil dr̄. sȝ de eo dr̄ in. l. q̄ȝuis. C. de ꝑuile. fis. B. Nā tales creditores

oĩbus aliis ꝑferuntur. A .nõ ãt ꝑferũ
tur hñtibus ꝑorẽ hypotecã etiã tacitã
dicta.l.ꝗuis. B .Jtẽ qui expendit in
funerando testatorẽ ꝑfert cuilʒ hñti
tacitã hypotecã.ff.de reli.l.plt.ꝛ.l.at ſi
qs.§.p̊.Forte ãt nõ ẽ idẽ in habentib⁹
expreſſã.ut azo dic̃. A .hoc dicit cũ ver
bo forte.ut pʒ in glo.l.plt.ff.de reli.Et
bñ dic̃ forte.qꝛ videt̃ apte ↄ̄triari dcã.l.
plt.que idiſticte loquẽdo dicit. Jmpẽ
ſa funeris ſꝑ ex hereditate deducetur
q̄ ẽt oẽ creditũ ſolet ꝑceder̃ cũ bõa ſol
uendo nõ ſint. B .Et de mã pignoris
vide s̃.pignus.

¶ Quo ordine reſtituet̃ qđ debet̃ ex
aliis cauſis. A .i.ex actionibus ꝑſona
lib⁹.qꝛ de realibus dictũ ẽ s̃.ꝑximo.§
B .R° ƀm Guil.Si debet̃ ex cã ꝑuile
giata.ut ĩ depoſito illud p̊ reſtituendũ
ẽ.ff.đ poſi.l.ſi hoiez.Si ṽo ex aliis cau
ſis.tũc ſiue ex cõtractu ſiue ex malefi
cio ul' q̈i.eq̃liter debetur.ita tñ ꝙ ſi ali
qs ãpli⁹ vigilauit ĩ petendo illi p̊ reſti
tuendũ ẽ.Alit̃ ṽo ſoluet̃ ꝑ rata.ut.ff.q̄
ĩ frau.cre.l.pupillus. A .Et ibi pʒ ꝙ ſi
debitor ꝑ ſe nõ exactus ĩ iudicio ul' ex̃
gratificauerit alicui creditorũ.illđ qđ
datum eſt reuocat̃:ꝛ diuidatur int̃ cre
ditores pro rata.ꝛ notatur ĩ ſũ.con.eo.
ti.q.90. B .Et in hoc vltimo caſu iure
qdẽ poli ꝛſi nõ iure fori excuſaret̃. vt
credit đbitor ſi pietate motus g̃tifica
ret plurimũ idigenti. A .Jdẽ ĩ dcã.q.
90.Et ad h⁹ mãe declaratione diſtiguẽ
dum ẽ.vtrum debitor ſit obligat⁹ pri
cipaliter actiõe reali.ꝛ de hoc dictũ ẽ s̃
reſtitutio.p̊ .§.p̊.in additione.An vero
ſit obligatus principalr̃ actõe ꝑſonali
ꝛ tunc aut ẽ ſoluẽdo.aut nõ.p̊ caſu dẽt
ꝑut tenetur oibus creditorib⁹ ſoluere
ꝛ põt ſoluẽ nõ ſolum creditori ſuo:ſed
etiam creditori creditoris ſui.qꝛ intel
ligitur facẽ meliorẽ conditionem eius
ꝛ vtiliter geſſiſſe negociũ.niſi forte ſu
us creditor ꝓhibuiſſet ſibi .ff.manda
ti.l.ſi ꝑ te.vbi dr̃ ꝙ ſi quis gerit nego
ciũ alti⁹ dño ꝓhibente nullã hʒ actio
nẽ ↄ̄ dñm.Fallit ĩ caſu in quo ẽt ſi ꝓhi
beatur põt ſolui creditori creditoris.
videlicet qñ ſecundus debitor ẽ debi
tor ex eadẽ cã ex q̄ ꝛ creditor.puta nn⁹
ↄduxit domũ quã ꝛ ipſe locauit.Nam
ſecũdus cõductor põt ſoluẽ ꝑmo loca
tori.ut.l.ſolutũ.§.ſolutã.ff.de pign.ac.
ꝛ° caſu qñ nõ ẽ ſoluẽdo ꝛ hʒ plures cre
ditores qbus oibus nõ põt ſatiſfacere
tũc dʒ ſatiſfacẽ ƀm ordinẽ dictũ hic.ꝛ ĩ
§.ꝑcedenti.Sciendũ tñ ꝙ hec mã.ſ.q
bus creditoribus debeat ꝑus ſatiſfieri
lʒ aliq̃ten⁹ pateat ꝑ predicta.tñ in legi
bus longa ẽ ꝛ magis ꝑtinet ad forũ iu
diciale q̊ creditores iter ſe diſceptent:
an dẽant ꝑferri ꝗ ad pniale ubi de cõ
ſciẽtia agit̃ debitoris cui dẽat reſtituẽ
Nã ipſe ad ↄſciam tuẽdã nõ dẽt alicui
creditorũ ꝑpter affectionẽ ul' amiciti
am.tꝑalẽ ſeu carnalẽ ĩ ꝑiudiciũ aliorũ
ſoluẽ.ff.q̄ ĩ frau.cre.l.pupill⁹.Sʒ iꝗtũ
ipſe cognoſcit p̊ dʒ dare qb⁹ magꝭ tene
tur.ꝛ ſic excuſat̃ niſi craſſe ꝛ ſupine ig°
rauerit.ex̃ de cle.exco.mi.aplice.qđ cõ
ꝑhẽdit̃ ƀm q̃litatẽ ꝑſõe ꝛ loci.ff.đ iurꝭ.
ꝛ fac.igno.l.regula.§.ſed iurꝭ.videlicet
vtrũ potuerit eẽ ꝑitus ꝑ ſe uel hr̃e co
piã peritorũ. B

¶ Heres debitoris tenet̃ eo ordine q̊
ipſe debitor. ſʒ q̊ ordĩe teneat̃ ad lega
ta hẽs s̃.hẽditas.§.6°.A.Et ibi pʒ ꝙ iſte
õdo ẽ ut p⁹ ſatiſfiat crẽditoib⁹ đ fũcti B

R Eſtitutio 3°. ꝗtũ ad fautores
raptorum. Quid ergo de his
qui ſequũtur raptores ad predaʒ. R°
ƀm Ray.Si illi qui ſequuntur uel aſſo
ciãt raptores ſciunt ul' exiſtimant eos
rapinã facere ꝑpt eorũ ſequelã ſiue ↄ
ſiliũ ſiue exhortationẽ.ita ꝙ al' ñ eẽnt
facturi.quilibet eoꝝ tenet̃ in ſolidum.
Si ṽo ꝑpter ſuã ſequelã uel ↄſiliũ nõ
pl⁹ fecerũt ꝗ al' eẽnt facturi.tũc tenẽt
tm̃ de his q̄ inde habuerũt uel expẽde
rũt ꝛ de dãno qđ ipi uel aliq đ familia
ipſoꝝ fecerũt directe ul' occaſiõalr̃.ar.
ad hãc diſtictionẽ.ex̃ de ſen.ꝛ re iu.cuʒ
J.ꝛ a.ꝛ ex̃ đ eta.ꝛ q̃li.tuam.ꝛ de ſentẽ.
exco.inter alia.xi.q.3.qm̃ multos.Jdẽ.

94

Tho.scða scðe.q.62. A .Con.etiam
Ul.ꝛ Host.qui ꝛ addit.ꝙ si credit ꝙ ēt
sine suo adiutorio uel instigatione dā
nū fecissent sꝫ nō tātuꝫ.teneť ad id qð
probabiliter credit eos plus fecisse ꝓ
pter suā īstigatōeꝫ uel adiutoriū.ut in
sū.li.2°.ti.5.q.64. B .Et sile s̄.rstitutō
p̊.§.9°.Itē multo forti⁹ tenent insolidū
defensores ꝛ receptatores ipsoruꝫ. Si
militer ꝛ mādatores.uel si eoruꝫ noīe
facta ē rapīa ꝛ ipsi rataꝫ habuerūt.xi.
q.3.q ꝯsētit.ꝛ.c.se.ex̄ de resti.spo.cū ad
sedē.i fi. A .Con.cū Ray.in predictis
Tho.ꝛ Ul.ut in p̄dicta.q.64.Et ð hac
mā latius habes in.§.se. B

❡ Quot modis aliq sūt fautores rap
torū ita ꝙ teneāť ad restitutionē? R°
ƀm Tho.scða scðe.q.62. Illi sūt q his
ꝟsibus ꝯtineť. Iussio.ꝯsiliū.consensus
palpo. recursus. Participās. mut⁹.nō
obstans.nō manifestans.Eosdē etiam
ꝟsus ponit Guil.quoꝝ expositio ƀꝫ eū
deꝫ Tho.Al.ꝛ Guil.ꝛ alios talis ē. Ius
sio.i.ille q iussit.q principal'r teneť ad
restitutionē toti⁹.Et ītellige qñ ex sua
iussione secuta est ablatio rei uel uoīe
suo factā ratā habuit.al'.nō. A .Tene
tur etiā qñ verisilr'rer ul' ꝓbabiliť cre
dit ex sua iussiōe secutā eē ablationē.
ut in dicta.q.64. B .Consiliuꝫ. Hoc
iteꝝ ītelligēdū qñ ex h° ē uel crediť ꝓ
babiliť dānū secutū.Tūc.n.teneť īsoli
dū.al' nō.Consensus.s. cooperationis.
Si.n.tātū coopeť ꝙ sine eo ñ poterat
dānū fieri.teneť ī solidū. Si āt sine eo
fuisset. factū restituat ꝗ̄tū nocuit ꝑ se
uel ꝑ suos.aut ꝗ̄tū de reb⁹ illis habu
it uel expendit. A .Idē in dcā.q.64.
Et addiť, Collige ēt ex h° ꝙ si pl'es dā
nū faciūt sil' ꝛ tñ vn⁹ sine alio uel pl'es
sine isto fecissēt: ꝙ teneť soluē ꝑ rata
.i.pro portione suā.s.ꝗ̄tū cōtingit euꝫ
de dāno vniuerso.si non pōt distingui
dānuꝫ qð ipse ītulit ab eo qð alii ītule
rūt ƀꝫ Ray.ꝛ glo.ei⁹.ꝛ Ul.ꝛ Inn.ꝛ Ho
sti.Et addūt ꝙ in hoc tñ extimatio ha
benda ē.ut q strēnuior ē ꝛ qui timoreꝫ
maiorē īcussit hostib⁹ in plus teneať.

Itē dicūt ꝙ si quis vadit cū raptorib⁹
ꝛ furibus ꝛ non cooperať eis ad aliqð
dānū faciendū:nō vr̄ teneri ī aliq̊ si ni
hil receperit de rebus ablatis.Caueat
tñ ꝯscie sue ī hoc si parat⁹ erat defēde
re si forsitā illi spoliādi res suas a pre
domibus defendē voluissent ꝛ ꝓpť suā
p̄ntiā ꝛ sociorū eius nō audebant resi
stere spoliantib⁹ uel domos suas īcen
dentib⁹ q2 sic ñ pōt liber eē a restitutō
ne.Itē dn̄t Inno.ꝛ Hosti. ꝙ si aliq ēt
nō aīo ledēdi uel ðfendēdi ledētes va
dāt cū aliis.imo etiā si aīo pacificandi
vadūt nō excusanť nisi significent ad
uersariis.q2 aliť aduersarii timore eo
rū nō auderēt res suas defēdē. Uñ idē
ē ac si iuuarēt. B .Palpo.i. adulator
laudās raptorē q̄i strēnuū.Et qdē si ex
hoc secutū ē dānū.in soliduꝫ teneť. A
Al'.non teneť nisi īꝗ̄tū dānificauit. Et
idē per oppositū ītelligas in detracto
re uel vituperatore.ut in dicta.q.64.
B .Recursus.i.receptator.Nā q reci
pit latrones ꝛ tueť eos uel rē raptā do
lose celat ita ꝙ īpediť restitutio ī soli
dū teneť. Participans.s.ī crimīe furti
uel rapine sociando eos.sicut ī p̊.§. dic
tū ē.Sꝫ participās ī re accepta illð so
lū teneť restituē qð scienť emit uel re
cepit.Si āt ignorāter dic ut.ī.restitutō
4°.ꝑ totū.Mutus.i.qui videt furtum
fieri ꝛ dolose tacet cuꝫ posset īpedire.
Hic āt nō teneť restituē nisi ex officio
ad hoc teneať.Non obstans.i.q posset
obsistē ꝛ nō facit.Et de hoc eodē mō di
cēdū sicut de muto. A .s.ꝙ ad restitu
tionē tenetur qñ hꝫ ex officio sic̄ sunt
p̄ncipes ꝛ rctores q ex officio tenētur
iusticiā cōseruare.q2 reddit⁹ q̊s hñt sꝫ
stipendia ad h° īstituta ut iusticiā cō
seruēt ī fra.vñ tenēť restituē ƀm Tho.
Ul.ꝛ glo.Ray.ut ī dcā.q.64. B .Nō
manifestans.i.qui sit ut res rapta uel
furata est ꝛ non indicat etiam cum de
hoc īterrogať. A .s.seruato ordīe euā
gelico seu al' ƀm formā iuri.Aliter non
teneť rñdē.ut s̄.correctō.2°.§.4°. B
Hic similiter nō teneť restituere nisi

ex officio ad hº teneat. Sȝ tñ vr̃ tenẽi
ex̃ de fur.q cum fure. A .hoc.c.loqtur
q̊ ad pctm̃.ut pȝ i ocã.q.64.ubi hec oia
notantur. Posset ẽt qs hoc casu teneri
ad restitutionẽ qñ legitie ꝓductus i te
stẽ occultat ỽitatẽ.qꝛ tunc tenet ex of
ficio manifestare.ꝛ iō nō manifestãdo
restituere tenetur:ut.ĩ.testis.3º.§.vtrũ
homo.ꝛ.§.fi. B

¶ Sȝ quid si vnus dictoꝛũ satisfecerit
nũqd alii liberabunt. Rº ŝm Ray. Si
vnus satisfecerit integraliter de oĩ dã
no ꝛ expensis ꝛ icõmõ siue intẽsse.oẽs
alii liberant.qꝛ nō tenent dãnificato.
Nã bona fides ñ patitur ut idẽ ꝺbitũ
bis exigatur.ff.de re.iur.l.bona fides.
Idẽ Hosti.ꝛ Tho. Addit vlteriꝰ Ray.
dicens sic. Ille cui sic satisfit credo ꝙ
pōt ꝛ dȝ q̃tũ ad iudiciũ aie cedẽ actio
nẽ illi qui totũ soluit.ñ qdẽ ut ab vno
totũ exigat nisi forte a pꝛicipali.sȝ ꝓ ꝑ
tibus petat a singulis. Sȝ q̃tũ ad foꝝ
9tẽtiosũȝ non tenet cedẽ. Nã q̃ fronte
pōt petẽ cessionẽ q ex culpa sua dãnat
ff.de admi.tu.si plures.2º ꝛ.ff.de tute.
ꝛ ra.distra.l.1.§.nũc tractemꝰ. Tñ ꝛ sic
Hosti.dicit.siue sit facta cessio siue nō
alii qui nihil soluerũt tenent ex 9scia
ad releuãdũ illũ q i solidũ satisfecit q
libet pꝛo suis partibus. Nã soluẽs vti
liter gessit eoꝛũ negociũ. Uñ tenentur
hr̃e ratũ ꝛ ei satisfacẽ.ar.ff.de neg.ges.
.l.cũ pecuniã ꝛ.l.pōponiꝰ.i fi.ꝛ.l.soluen
do. Tho.q̊q3 scða scðe.q.62.q̃i declarãs
dicit ꝙ si ille qui fuit pꝛicipalis:ut pu
ta pꝛecipiẽs soluit.oẽs illi liberati sũt
q fuerũt ab eo ad dãnũ faciẽdũ iducti
A .nisi illi qui aliqd habuissent de ra
pina ut dicet in.§.se. B .Si ỽo aliꝰ re
stituit.tũc illi q sũt pꝛicipales ꝛ illi ad
q̊s res deuẽit tenẽt restituẽ illi q resti
tuit. A .Idẽ ẽt i sũ.li.2º ti.5.q.65. B.
Et vr̃ itelligẽdũ ꝙ si isti tales nō resti
tuant ei.ceteri tenent ꝓ partibus suis
ut pꝛius dictũ ẽ restituẽ.

¶ Quid si spoliatus liberaliter remit
tit restitutionẽ. Rº ŝȝ Inno. Si dimit
tit pꝛincipali ut raptoꝛi uel ꝑcipienti.
liberatus ẽ cõsiliatoꝛ.ꝛ huiusmōi.qꝛ li
beratus ẽ is qui pꝛicipalr̃ tenebat ꝛ q
res habuerat.sȝ si dimittat cõsiliatoꝛi
nō credo liberatos alios eẽ ad q̊s res
ꝑuenerũt.nisi expꝛesse itellexerit eos
liberare. Neq3 ẽt illũ q rapinã fecit ẽt
si de rapina nihil habuerit.qꝛ ꝺ iur nã
li ꝛ diuo cõueniẽs ẽ ꝙ sublato ꝑncipa
li tollatur accessoꝛiũ.ꝛ nō e9rio.ex̃ de
9sti.translato. Immo plus ꝙ ꝛ si libe
raliter absolueret pꝛincipalis:nō ꝓpt
hoc absolutꝰ eẽt cõsiliarius si aliqd ad
eũ peruenit de rapĩa.nisi alius ꝓ eo sa
tisfecissȝ.ꝛ tũc iste 9siliariꝰ in casu aie.
A .i.in foꝛo 9scie ꝛ ñ i foꝛo iudiciali.vt
i ꝺctã.q.65.vbi hec notant. B. Tenet
ei q satisfecit ꝓ eo. A .Etiaȝ si satisfa
ciẽs fuissȝ pꝛicipalis i rapĩa.nō ãt offẽ
so.qꝛ ei iã satisfactũ ẽ ŝm eũdẽ Inno.
ꝛ in ocã.q.65. B

¶ Nũqd in restitutiōe pōt a ꝑdictis oĩ
bus exigi pena ut de rapina ꝛ ꝺ oĩ fur
to mãifesto pena q̃drupli.ꝛ ꝺ alio fur
to pena dupli. Rº ŝm Tho.scða scðe.
q.62. Hꝰmōi pene nō debẽtur pꝰq̃ fu
erint adiudicate.in q̊ casu pena vnius
ut Ray.ponit nō liberat aliũ.12.q.2.cũ
deuotissimaȝ.l. De hoc casu hẽs s̃.pena
ꝑ̊.§.plt. A .q icipit.vtruȝ qui 9mittit.
De hoc ẽt s̃.pedagiuȝ.§.2º.ꝛ ibi latiꝰ in
additione. B

RESTITUTIO iiiiº .s.quã tũ ad ementes. Quid de his q sciẽt
emerũt de rapĩa uel furto. Rº ŝȝ Ray
Si hoc sciebat quis.aut ꝓbabilit credẽ
bat ꝛ emit cupiditate acquirendi sibi
.s.ut haberet uel uenderet alteri sicut
vellet.idisticte tenet ad restitutionẽ.
neq3 liberatur alienando alteri.uel si
res pereat moꝛte uel q̊cũq3 casu.uel si
ei auferatur. Et rō ẽ.qꝛ ipse furtũ 9mi
sit rẽ alienã iuito dño 9ctãdo.ff.ꝺ furtis
.l.i. Fur ãt sꝑ ẽ i moꝛa.ut.ff.ꝺ cōdi.fur.
.l.si ꝓ fure.§.cōditio ꝛ.l.plt. Uñ neq3 ꝑ
ciũ qꝺ dederit pōt repetẽ ab illo cuius
res ẽ. A .Facit.l.in ciuilẽ.C.ꝺ fur. B
ꝛ tenet restituẽ omneȝ vtilitateȝ.ut s̃

restō.p̄.§.5.Et si restituit rē deteriorez
q̄ꝫ ad ipsū ꝑuenit nō liberat᷑.Et si i aliq̄
tēpore medio res fuit melior etiaȝ for
te p⁹q̄ꝫ vendidit alteri tenetur ad exti
mationē pluriū.ff.de cōdi.fur.l.i re fur
tiua.ff.de fur.l.q īuēta.ff.cōmodati.l.si
ut certo.§.sed interdum.C.de rei ven.
l.certum.Et idē intelligo de secundo,ꝛ
tertio ꝛ vltio emptore male fidei.ff.de
mino.sed vbi. A .Predictis cō.Host.
ꝛ Ul.ꝛ addit Ul .ꝙ si res restituit᷑ suf
ficit ꝙ sit adeo bona sicut erat quādo
ablata fuit.Si aūt rē non hȝ facienda
ē extiatio ſm tp̄s i q̄ plus valuit . ut in
sū.eo.ti.q.69.Qō pōt intelligi veꝝ nisi
medio tp̄e res plus valuerit.ꝛ illo tp̄e
iterfuerit dn̄i rē sibi redditā fuisse.qa
forte vendidisset uel vsus fuissȝ.ex cu
ius carentia oportuit eū aliā emē. Nā
tunc tenet᷑ ad oē iteresse dn̄i ſm eūdeȝ
Ul.ꝛ in dcā.q.69.ꝛ iō non liberaret᷑ dan
do rem eiusdē bonitatis q̄lis erat tēpo
re quo abstulit. B

Quid qn̄ quis emit bona fide.s.cuȝ
volūtate restituendi. R̄ꝫ ſm Ray .Si
emit q̄i vtiliter gerēs negociū illi⁹ cui
fuerat ablata res q̄ȝ ipse videbat peri
re.pōt a spoliato petē id qō dedit ꝓ ip
sa re.ꝛ q̄cq̄d expēdit ad cōseruationeȝ
eius.nisi cū re illa aliq̄d lucrat⁹ fuisset
q̄ꝛ tūc discōputaret᷑ vsq̄ꝫ ad quātitatē
expensaruȝ. Et breuiter dicendo q̄cq̄d
sibi adest ex illa re tenet᷑ restituē.ut pē
sionē ꝛ mercedē ꝛ fruct⁹ ꝛ silia.ꝛ q̄cq̄d
sibi abest pōt repetē.Et rō ē q̄ꝛ vtiliter
gessit negociū expoliati. A .Hoc veꝝ
qn̄ negociū vtiliter gestū ē.puta quia
aliter expoliatus rē n̄ erat rehabitur⁹
ꝛ redempta ē paruo precio. alit᷑ cessat
cā h⁹ repetitionis ꝛ ꝯn̄ter effect⁹ .ex̄ ꝺ
appel.cum cessante. B .Et h⁰ pōt esse
si res sine culpa sua ꝑeat uel amittat᷑ .
Sed licet in iudicio aie credat᷑ tali em
ptori.i iudicio tn̄ ꝯtētioso nō crederet᷑
ei nisi publice h? ꝓtestaret᷑.ar.ff.ꝺ ne
go.ges.l.nenseni⁹.C.de fur.l.2. ex̄ ut ec
cle.bn̄fi.c.vnico.Et si tal' ēptor p⁹q̄ꝫ fe
cit diligenter iq̄ri n̄ potuit iuenir᷑ cui⁹
eēt res illa.quicq̄d res illa valet vltra
id qō isti ēptori debetur dādū ē ꝓ aia
illius cuius res fuit.ꝛ sic liberatus erit
A .Et dic̄ Ray.Consulo ꝙ hoc publice
fiat ut euitet᷑ ois suspicio.ut i su.e.ti.q.
72.vbi hec notant᷑. B .q̄ꝛ i h⁰ ēt vtilr̄
gessit negociū illi⁹.arg.12.q.2.quatuor.
circa fi.Satis cō.Hosti.Ul.ꝛ Guil. A
Tn̄ si talis ēptor pauꝑ eēt hoc casu qn̄
nō inuenitur dn̄s rei sibi res relīq posſ
set a p̄lato sicut alii paupi ſȝ Ul.ꝛ Ho
sti.ut in dcā.q.72. B

Quid qn̄ q̄s hēbat ꝯsciaȝ ꝙ res quā
emit venderet᷑ iuste.ꝛ nunc cōperit rē
fuisse vitiosā.s.ex furto ul' rapina. R̄ꝫ
ſm Ray.Si temere credebat uel igno
rabat ignorātia crassa ꝛ supina uel ex
negligentia nihil suꝑ hoc cogitabat.
tenet᷑ ad restōeȝ. A .i.sicut male fidei
possessor.q̄ꝛ lata culpa eq̄parat᷑ dolo.
ex̄ de cōsti.ut aiarū.li.6. B . Si vero
emit bona fide.tūc ēt p⁹q̄ꝫ cōꝑit reȝ vi
tiosā fuisse poterit expensas retinē q̄s
existēs i bona fide fecit circa rē cōsuā
dā uel meliorandā.ꝛ nō tenet᷑ de fructi
bus tp̄e bone fidei ꝑceptis.ex̄ de i ite.
restitutione req̄siuit.ex̄ de re.ec.n̄ alie.
ad nr̄am.ff.de acquirē.re.do.bone fidi
Tenet᷑ tn̄ de fructibus illis q nō essent
adhuc ꝯsūpti sed extarēt.ex quo icipit
hr̄e malā fidē.Con.Hosti.Ul.ꝛ Guil.
A .De his sūptibus ꝛ fructibus dictuȝ
ē s̄.restō.p̄.§.4.ꝛ 5. B . Itē ſm Ray.ꝛ
Hosti.si durāte bona fide res ꝑit . nō
tenet᷑.q̄ꝛ nō erat i mora . Silr̄ si aliena
uit.q̄ꝛ nō dolo desiit possidē.ꝛ p̄ciuȝ ex
re furtiua r̄dactū n̄ ē furtiuū. ff.ꝺ fur.
q vas.§.fi.ex̄ de alie.iudi.mu.cā fac.c.
p̄. A .Idē i sū.eo.ti.q.74.ad fi.Tamē
restituet᷑ p̄ciū q̄ possessor factus ē locu
pletior si dn̄s rē cōseq nō pōt.q̄ꝛ p̄ciuȝ
succedit loco.rei.ff.de peti.hē.si ꝛ rē. B

Sed nūquid ille q emit bona fide .s.
credēs rē nō eē furtiuā.si p⁹ea iueniat
rē eē alienā pōt petē a dn̄o preciū . R̄ꝫ
Certe nō.C.de fur.l.in ciuilē.Sed agat
ꝯ vēditorē de euictōe. A .Et si ꝑ plres
emptores successiue res trāsierit vn⁹

aget ꝯ aliū.ff.de mino.l.ſꝫ vbi. B

RESTITUTIO v.° q̊ ad edē
tes ꝛ reci
pientes de rapina. Ubi ſciēdū
ſm Ray. ꝙ q recipiūt dono preciſe te
nentur ad reſtitutionē. Intellige ſcđꝫ
Hoſti.niſi conſūpſiſſent anteq̄ꝫ intelli
gerent fuiſſe de rapina. C.de rei vēdi.
l.certum.A. Hoc enim caſu non tenen
tur niſi inq̄ꝫtuꝫ facti fuiſſent locupleti
ores.ff.de peti.here.l.vtrū. B.

¶ Quid ꝺ vxore ꝛ familia que ſcient
comedit ꝛ bibit ꝛ induit ꝺ talibus. R°
ſm Rai. Tenentur de omnibuſ que ſic
conſumunt. niſi in caſu ſcꝫ cum agunt
cām ſpoliatorum monendo ꝛ inducen
do ipſum raptorem ad reſtitutionem
faciendam.tunc enim non tenent. Nā
q alteri⁹ negociū gerit vtilit̄ ēt ignorā
tis ꝛ abſētꝭ.licite recipit expēſaſ ſiue ſe
cuta fuerit vtilitas ſiue nō.ff.de negꝭ.
geſtꝭ.l.2.ꝛ.l.pōponius.ꝛ.l. ſed an vltro.
Et h° itelligo ꝓ eo tpe quo circa taliuꝫ
correctōnē laborauerūt.ñ ꝙ vxor ꝛ fa
milia poſſit viuē toto anno de raptꝭ re
b⁹ ꝓ vna āmonitōe vł duab⁹. ſꝫ q̄ꝫdiu
ꝯtinue iſtat oppōtunis horis.Satꝭ cō.
Hoſt. Ul.ꝛ Guil .A.Satꝭ pōt cōphēdi
ꝑ iura ꝛ doctores ꝙ talib⁹ reb⁹ nec fa
milie nec cuiq̄ꝫ alteri licet vti:niſi i ca
ſu extreme neceſſitatꝭ:vt i ſū. li°. 2°.ti.5.
q.68.ul'niſi iq̄ꝫtum ꝯſimilr̄ qs gereret
utilit̄ negociū eoꝝ q̊ꝝ ſunt res ꝛ nō alit̄
ff.de negꝭ. geſ.l.ſꝫ an ultro. Jō ſupradi
cta ꝑdicatio nō excuſaret qñ ꝯſimilr̄
nō ꝓdeſſet ipſis dñis rerū. B.

¶ Unde uiuet uxor ꝛ familia raptorꝭ.
R°. ſm Ray.ſi ibi ſunt aliq̄ de iuſto ꝑ
cio pōt de illis ꝯſumere ꝛ expēdē. ſi nō
ſūt alia aliūde ſibi victum q̄rat. vł ab
amicꝭ aut ꝯſāguineis.vel operando vł
etiā elemoſynā querēdo.Et idē dico ſi
etiā aliq̄ ſunt ſibi ꝺ iuſto.ſꝫ vł ita ſūt
mixta ꝙ nō pñt diſcerni.uel ſi pñt ma
rit⁹ nō ꝑmittit.A.De iſtꝭ reb⁹ ꝑmixtis
Ul.dicit ꝙ non ſolum uxor his liciti po
teſt uti:ſꝫ etiā q̄cūq̄ꝫ ali⁹ cui uir aliq̄d
de ſuo daret:niſi ꝑ h° fieret ñ ſoluēdo

Et idē dicit glo. Ray.dū tñ in mēte hā
beat uiuē de licite acq̄ſitꝭ. ut i dicta .q.
68.Sꝫ niſi neceſſitas cogat dctm̄ Ray.
tuti⁹ uidet̄. qꝛ i dubio tutior ꝑs eſt eli
gēda.ex̄ de hōici.petitio. B.ꝙ ſi nullo
de ꝑdictꝭ mōis uictū iuenit̄ pōt reſtat
triplex auxiliū. Primuꝫ ſi pōt habere
de dote uł ſpōſalitio .ſ. donatiōe ei fcā
ꝓpter nuptias iñ uiuat. Secunduꝫ ut
denūtiet talib⁹ q pñt ꝓdeſſe. uel etiaꝫ
ſi ꝓbari pōt denūciet epō.ut cōpellat
eū paſcē uxorē de iuſto.2.q.i.ſi peccaue
rit.22.q.5.h°.uidet̄ ex̄ de iure iuran.quē
admodum.ꝛ ex̄ de pig°.ex litteris.ꝛ ex̄
ꝺ dona. ꝓpt̄ nup.ꝑ uraſ.Tertiū auxili
ū ē ut ſi eēt i arto poſita tēi neceſſita
te poſſet etiā de rapina uiuē.qꝛ neceſſi
tas nō hꝫ legē.de conſe.diſ.i.ſicut.ꝛ diſ.
5.diſcipulos. A .Et ibi pꝫ ꝙ intelligi
tur ꝺ neceſſitate extrema.ſ.qñ aliūde
non pōt honeſte hr̄e vnde viuat.Et pꝫ
etiā ex notatis i dcā. q.68. vbi etiā hec
oia ponūtur. B .Quicq̄d āt ſic expen
dit doleat aio.ꝛ ꝓponat q̄ꝫcitius potit
reſtituere.ꝛ vtatur parci⁹.ſ.ad ſolā ne
ceſſitatē. Poſſet ēt viuere ipſa ꝛ quilꝫ
alius cui raptor daret de ꝑcio rerū ra
ptaꝝ quas vendidiſſet.qꝛ precium rei
furtiue nō ē furtiuum:ut ſ̄.reſtō.4°.§.
pſt. H° dico ſi marit⁹ alł ē ſoluēdo. Se
cus ſi nō ē ſoluēdo aut ꝑ h° fieret ñ ſol
uēdo .A .uel poſtmodū efficiat̄ ñ ſol
uēdo.ut pōt colligi ex dictis ſ̄.reſtō ꝑ.
§.13°.i additōe.ꝯ.itē nullus. B

¶ Utrū fratres ꝑdicatores q vadūt ad
raptores ut eos iducāt ad pniāꝫ ꝛ r̄ſti
tutionē poſſūt ꝯmedē de rapia. R° ſꝫ
Ray.Siue iducant eos i ꝑdicatiōe ge
nerali ſiue i ꝑſuaſiōe ſpāli excuſantur
maxie ſi apud alios non poſſint ꝯmo
de iuenire.ex̄ de ſen.exco.cū volūtate.
Et hoc itellige cū moderamine.ꝛ ſi ſit
ſpes de illorū correctione. Iteꝫ ſi ꝓpt̄
eoꝝ expenſas raptoribus ñ ſubtrahat̄
facultas reſtituendi nec i toto nec in ꝑ
te.ar.2.q.6.anterioꝝ.§.illud.Cō. Hoſti.
A .Idē vr̄ ēt ſi raptores efficiāt aliq̄ꝫ
tulū ipotētes qñ ꝯſilr̄ ꝑ ipſas admōi

tiones vtilit gerit negociũ dñorũ rex
dcõ.c.cũ volũtate.ꝛ facit s.§.p̊. B

Restitutio vi⁹. .ſ.incer
toruȝ ꝛ huiuſmõi. Si expoliati ig⁹
rantur uel nõ iueniũt:tũc ſcõm Ray.
diſtribuũt i pias cauſas in loco uel ſal
tē in diocesi vbi rapina facta ē.de con
ſilio illius epi uel ſaltē capellãi .ar.diſ.
87.diuine.ꝛ diſ.88.eps.ꝛ.12.q.2 .cõceſſo.
ꝛ.c.quatuoꝛ.6.q.3.c.fi.ex̃ de rap.c.p̊.Et
ſcias hic ſm Guil.ꝙ nõ oportet ꝙ rſti
tutio fiat in dicto loco niſi cõmode fie
ri poſſit.al'ſufficit alibi fieri.Cõ.Hoſt.
Tho.ṽo ſcda ſcðe.q.62.dicit ſic.Si ille
cui dꝫ fieri reſtitutio ſit oio ignot⁹.dēt
hõ reſtituē ſm ꝙ põt.ſ.dando elemoſy
nas pro ſalute ipſius.ſiue ſit moꝛtuuſ
ſiue viuus pmiſſa tñ diligenti iqſitõe
de perſona eius.Et ſi moꝛtu⁹ ſit dēt re
ſtitui hēdi q cõputat q̃i vna pſona cũ
ipſo.Si ṽo ſit multũ diſtãs dꝫ ſibi trãſ
mitti qð ei debet.ꝛ pꝛecipue ſi ſit res
magni valoꝛ ꝛ poſſit cõmode trãſmit
ti.Alioqui dꝫ i aliq̊ loco tute depõi ut
p eo cõſeruet.ꝛ ſic dño ſignificat.hec
Tho.Addit Guil.ꝙ h̃ pēſande ſũt cir
cunſtantie ꝛ ꝙ tã modica poſſꝫ eē q̃ti
tas ꝛ tã larg⁹ ꝛ taȝ diues ille cui debēt
reſtitui ꝙ nõ opoꝛtēt ei mitti. A.Pro
p̃dictoꝛũ melioꝛi itelligētia duo vidē
da ſũt.Pꝛimũ cui faciēda ē reſtitutio
qñ nõ iuenit p̃ncipal' cui debet. Secũ
dũ vbi dꝫ fieri ſiue iueniat ſiue ñ. Ad
pꝛimũ dicendũ ꝙ dꝫ p̃mitti diligēs in
quiſitio.ut dicit Tho. Et ſi nõ põt iue
niri det ei⁹ heꝛdib⁹ ſi pñt iueniri. Qð
ſi nec heredes diligēt inqſiti iueniunt
eroget in paupes.ex̃ de vſur.cũ tu.Et
inter paupes p̃eligendi ſt paupioꝛes
Inter eq̃lit paupes iuſtioꝛes. Naȝ ꝛ ſi
oibus debet miſericoꝛdia.iuſto ãpliuſ
ut dicit Amb⁹.i li⁹.de offi.ꝛ.86.diſ. ñ ſa
tis.Et.16.q.i.c.fi.dicit Iero⁹.ꝙ i paupi
bus nõ tã pauptas q̃ȝ religio attēdēda
ē.Qui ãt dicãt magis paupes hr̃.C.de
epi.ꝛ cle.ſi qs ad declinandaȝ.§.fi.vbi
loquēdo qbus detur hēditas qñ paup
es indiſticte ſũt ſcripti hēdes.dicitur.
Quis paupioꝛ ē illis hõibuſ q iopia tē
ti ꝛ i xenonē rpoſiti.i.hoſpitale.a xēos
qð ē pegrinũ.qꝛ ibi recipiũtur paup
es ꝛ pegrini.Sequit.ꝛ ſuis coꝛpoꝛib⁹
laboꝛãtes neceſſariũ victũ ſibi ñ pñt
afferre.Et.ĩ.Si aũt ãplioꝛes i ciuitate
xenones ul' ꝑthochia ſt.Pꝛothochiũ
idē ē qð xenon.a ꝑthos qð ē p̃mũ qua
ſi p̃m⁹.i.venerabil' locus.Seqt.Ne in
certa videat pecuniarũ datio.tũc ei ꝑ
thochio ul' xenoni q paupioꝛ eē digno
ſcitur eaſdē res uel pecunias aſſignãi.
h⁹ videlicet diſcutiēdo reuerēdiſſimo
locoꝝ ãtiſtite ul' ſub eo ꝯſtitut clericꝫ
Si aũt nullus ſit xenõ:tũc ſm ꝺ capti
uis ſancionē ꝑ tpe iconom⁹ ſacroſãcte
eccleſie uel eps hereditatē accipiat:et
ſine falcidie rõne paupib⁹ q i ciuitate
ſũt ul' penit⁹ mēdicãtes uel alia ſuſten
tatiõe egētes eedē pecũie diſtribuant
Et.ĩ.In oib⁹ aũt h⁹mõi caſib⁹ celeſtes
iracũdias ſacroſanctarũ rex admiſtra
toꝛes expectēt ſi qualecũq3 lucrũ ex
h⁹modi gubernatiõib⁹ ſibi acqſierint
uel ſi h⁹ ꝯmitti ab alio ꝯſenſerit ꝛ non
grauiſſima pena ꝛ itermiatiõe qð per
perã factũ ē ſtudeãt coꝛrigē. Quo ad
ſecũdũ ſciēdũ ꝙ glo i.c.cũ tu.ex̃ ꝺ vſu.
ſup ṽ.ſupſtitib⁹.dic̃ ꝙ vſurari⁹ debet
remittē rē ei a quo accepit ſũptib⁹ illi⁹
cui mittit.ꝛ ſi ſũptus excedit ualorem
rei dꝫ dari paupib⁹.ꝛ ſi ignorat ubi ſit
ille cui dꝫ reſtituē nõ tenetur ingrēdo
vagari.ff.ꝺ ope.liber.l.qð niſi i fi. Ho
ſti.ut ꝛ ibi refert dñs An.ꝺ bu.dicit ꝙ
imo dꝫ rem mittere ſuis ſũptibus cuȝ
ſit male fidei poſſeſſoꝛ.Aliqui tñ theo
logi dicũt debē cõſiderari circũſtãtias
rei ꝛ q̃litat pſone cui dꝫ fieri reſtitutõ
ꝛ itinerꝫ ꝑpter ſũpt⁹. Nã dicũt ꝙ res
poſſet eē tã modica ꝛ pſona cui dꝫ fie
ri reſtitutio ita diues ꝙ nõ eēt neceſſe
ipaȝ mittē ad eũ.ſꝫ poſſet tribui paup
ibus.Sꝫ ſi res ē magni valoꝛ ꝛ nõ poſ
ſit cõmode mitti deponat i loco tuto
ꝛ denũciet dño ſi põt.ut ꝛ p̃tactũ ē.ſed
ad hoꝛũ itelligentiã puto lati⁹ ꝛ clari⁹

dicēdū. Aut scit̄ ꝑsona creditoꝝ aut n̄. Si scit̄ claꝝ ē ꝙ dꝫ restitui in loco in q̄ int̄ ꝑtes fuerat cōuētū. q2 nil ē tā congruū hūane fidei q̄ꝫ cōuēta seruare. ff. de pac. l. i. Si ꝟo sup h° nihil ē ꝯuentuꝫ tūc si res ē remota a loco ex defectu d̄bitoꝝ. puta ip̄am transferēdo. clarū ē ꝙ tenet̄ eā suis sūptib⁹ mittere ad creditorē. ff. ad exhibē. l. sꝫ si hēditas. §. q̄ aūt loco. q. §. ē clauis h⁹ matie. Ibi. n. dr̄ ꝙ si quis petit rē quā hꝫ alius exhiberi. i. p̄ntari i iudicio ut videat̄ an sit sua uel ꝓpt̄ aliā cām. ꝙ dꝫ ip̄am exhibere in loco in quo petit̄ sūptib⁹ petētis nisi data oꝑa reus transtulerit a loco. tūc. n. dꝫ eā reus suis sūptib⁹ i loco exhibere vbi petit̄. Ex quo bn̄ colligit̄ qđ dictū ē videlicꝫ ꝙ dꝫ d̄bitor remittere suis sūptib⁹ qn̄ res fuēit suo facto remota a loco. Et ita itelligat̄ dictum Hosti. s̄. recitatū. Uerūtn̄ si hoc n̄ posset tute facē ꝓpt̄ ꝑiculū itineꝝ ꝛ tēporū. bn̄ interi excusat̄ inq̄ꝫtū durat ꝑiculū ꝛ n̄ ultra. ex̄ d̄ dolo ꝛ cōtu. cū dilecti. vbi dr̄ ꝙ iussus venire ad papā excusat̄ dū ip̄edit̄. ꝛ nō al̄. Et ita pōt itelligi qđ dicūt s̄. theologi. Qđ aūt dicūt de deposito ē cōsiliū nō nccītas. q2 nullo iure h° cauet̄. Si ꝟo nō ē ꝑiculū in mittendo sꝫ debitori ē difficile ꝓpt̄ pauꝑtatē uel ꝓpt̄ magnos sūpt⁹. ꝑ h° nō vr̄ excusari. q2 difficultas dissolutiōis obligatōis nō liberat debitorē. l. cōtinu⁹ §. illud. ff. de ꝟbo. ob. Et dānū qđ quis sua culpa sentit dꝫ sibi nō aliis imputari. ex̄ d̄ re. iuꝝ. c. dānū. li° 6°. ꝛ. ff. d̄ re. iur l. qđ qs. Et iusti⁹ patit̄ culposus q̄ꝫ inocens: nisi forte debitor eēt ita pauper ꝛ creditor ita diues ꝙ mēito cā elemosyne deberet ei remittere. ut pōt icolligi ex dictis s̄. restitutio p°. in principio in additione. Et secūdū hoc etiā pōt itelligi qđ sup̄ dicūt theologi videlicet ꝙ dꝫ hr̄i respect⁹ ad q̄litatē ꝑsonaꝝ. al̄ nō uideret̄ curādū ꝙ res mittēda eēt modici valoꝝ. Nā dānū passo etiā minimū dānū restaurandū ē. ff. de dam. i fec. l. si ꝓprietari⁹. Nec obstat qđ dr̄ in l. scio. ff. de mino. videlꝫ ꝙ lex nō curat de mimis: q2 ibi loquit̄ qn̄ venit̄ ꝑ ius sp̄ale restōnis in integrū ꝯ̄ ius cōe: uel quādo ꝑ illa mīma p̄iudicaret̄ maioribus eiusdē ꝑsōe. Nō tn̄ putarē ꝙ res ita scrupl'ose sit accipiēda ut d̄beat expēdi valde excedēs p̄ciū ꝓ remittēdare valde ꝑua. ff. d̄ excu. tu. l. sꝫ ħ. vbi dr̄. Sed ħ nimiū scrupulosa st̄ nec admittenda. Nū q̄ꝫ. n. scrupulositatel magne sunt admittende: ut ibi dr̄. adeo ꝙ nec larga nec scrupulosa int̄p̄tatio hēatur q2 non dꝫ creditor velle magnuꝫ debitoris dispendiū ꝓ ꝑua sua vtilitate: ut dictū ē. s̄. restō p̄ in p̄n. in additione. Et s̄m h° pōt itelligi qđ sup̄. dicūt theologi debere ꝯsiderari q̄ꝫtitatē rei ꝛ distantiā itineris. Sꝑ tn̄ puto ꝙ lꝫ qs distribuerit alienū pauꝑib⁹: si appareat dn̄s ꝯgruo loco ꝛ tꝑe debeat ipsi restitui: ꝛ hoc qn̄ debitor non adhibuit debitā diligentiā ad iueniēdū dn̄ꝫ rei seu creditorē. Al̄. non q2 bōa fides nō patitur ut semel exactū iteꝝ exigat̄: ex̄ de re. iu. bōa fides li° 6°. Et sine culpa regulariter non ē qs puniēd⁹: ut in. c. sine cl̄pa: de re. iu. li° 6°. Iō ꝯ̄ quosdam q̄ rapta erogauerunt ex culpa pauꝑibus dr̄ ex̄ de homi. sicut dignū. §. eos. Nō eiꝫ aliena cū ipsa potuissent eis quoꝝ fuerūt restituere debuerūt pauꝑibus erogare. Sꝫ in trāslatōe rei restituēde nō iteruenīat culpa debitoris: tūc aut nō ītuēit fc̄m creditoris aut sic. p̄ casu si res ꝯcernit ꝯmoditatē creditoris. puta deposuit qs apud aliquē res suas. h° casu non tenet̄ debitor illas remittē nisi sūptib⁹ creditoris. ff. depo. l. si in asia. Sed si res ꝯcernit ꝯmoditateꝫ debitoris: puta q2 res ē sibi ꝯmodata dꝫ suis sūptib⁹ remittē: ut q̄ sentit cōmodū sentiat ꝛ onus: ut nō. glo. in dicta. l. si in asia. Sed si res ꝯcernit cōmoditatem vtriusq̄ꝫ ut. i locatōe puto ꝙ sūptibus vtriusq̄ꝫ dꝫ remitti: q2 quod obtinet de toto q̄ ad totū idē de ꝑte q̄ ad ꝑtem. ff. de rei ven. l. qua de tota. Et si interuenit factum creditoris: q2 forte se

trāſtulit ad aliū locū. vr̄ ꝙ res debeat
mitti ſūptibꝰ ipiꝰ creditoris. ar.l.ꝙ ni
ſi.§.fi.ff.de op. liber. vbi dr̄ ꝙ libertus
ꝗ eſt in ꝓuicia tenetur ire Romā ad ꝑ
ſtādas opas patrono ſi ibi moratur vt
bonꝰ pr̄familias. Nō aūt ſi cepit.vaga
ri ꝑ mūdū. Et iteri duꝫ vadit Romam
dies operaꝝ pereūt patrono: Et ſic vr̄
ꝙ ſūptu ſuo porteť ſibi opeŕ. Et i iſtis
ſūptibꝰ nō ↄputāť ſūptꝰ ciboꝝ apportā
tis ſꝫ alii niſi forte apportās ſi non im
pediret in portādo lucrareť ſibi ſūptꝰ
vt ꝓbať i dicto.§.quo autē.⁊ in.l.ſed ſi
hereditas.ff.ad exhiben. Et hec locum
habent qñ debitor fuit bone fidei poſ
ſeſſor.ꝗ qñ teneť remittere rem vr̄ ꝙ
debeat facere ſūptꝰ ſaltē vſ ad locū
vbi ꝑ̄us habitabat creditor. quia i eo
nō grauať ſꝫ exide nō ꝓpť cāꝫ ꝓxime
dictā. Si ꝟo ſit male fidei poſſeſſor tē
⁊ ipſe teneť reꝫ vſ ad locuꝫ vnde ha
buit reportare. Exinde ꝟo ſi itereſt cre
ditoris potius apportaſſe illas ſiť cum
aliis rebꝰ ſuis vſ ad locū ad quē trāſ
tulit domiciliū: teneť debitor ad illud
itereſſe exq̊ eū dānificauit i illo. Et ideo
forte tantum erit itereſſe ꝙ oportebit
ipſū rē remittē ſūptibꝰ ſuis vľ pōtare.
Sꝫ ſi creditor̄ n̄ itereſt: n̄ teneť vlteri
us portare q̄ ad locū vbi rē accepit. ni
ſi ſūptibꝰ creditor̄ vt ꝑtactuꝫ ē. Si ꝟo
creditor nō ſolū receſſit a loco ſed etiā
diuerſimode cepit vagari. tūc n̄ teneť
ſ bi reꝫ mittē.dicta.l.ꝙ niſi.§.fi. Et ſm
ꝑdicta pōt itelligi glo. Ber.dicentis ꝙ
vſurariꝰ dꝫ mittere rem ſūptibꝰ credi
toris.⁊ ꝙ nō teneť creditorē vagādo i
quirē. Sꝫ ſi neſciť ꝑſona cui dꝫ fieri re
ſtitutio.aliꝗ theologi dicūt rē debē di
ſtribui paupibꝰ i loco vbi dānū datuꝫ
ē vel ſalteꝫ i dioceſi de auctoritate epi
illiꝰ vel ſalteꝫ capellani vt ⁊ ꝑtactuꝫ ē
Sꝫ certe auctoritas capellani nō ſuffi
cit.vt notat dñs An.de bu.in.c.cum tu.
ex̄ de vſur̄. Et auctoritas epi nō eſt ne
ceſſaria.vt.i.§.ſe. Qō ꝟo reſtitutio fiēi
debeat i tali loco vbi dānū datuꝫ ē nul
lo iure vr̄ ꝓbari. ſꝫ ſimplr̄ dicunt iura

ꝙ fiat erogatio in paupes.dicto.c.cum
tu.⁊ ex̄ ꝺ homi.ſicut dignum cū ſimili
bꝰ. Nō obſtat.c.i.ex̄ de rap. qꝛ ibi ꝑſōa
cui debebat fieri reſtitutō ſciebať ⁊ in
ſtabat apud epm. Alľ eps nō fuiſſꝫ mo
tus ad excōicādū ex officio ſuo niſi ad
petitioneꝫ partis.ex̄ de elec.inotuit.ad
fi.⁊.ff.de dā.infec.l.4.§.hoc autem. Un
de non mirū ſi reſtitutio fit in loco vbi
eſt dānū datū: cum ibi ſit ꝑncipalis cui
reſtitutio fieri dꝫ.vt.ſ̄.dictū ē. Bñ aūt
eēt de cōſilio ꝙ i loco eodē fieret. tum
quia videtur equuꝫ ꝙ res publica ha
beat commoditatem ex bonis perſōa
rum ſuarum.tuꝫ quia nōnun in tali
bus locis forſitan fieret diſtributio illr̄
perſonis a quibus res accepte ſunt. Et
ita tꝫ dñs An.de bu.i dc̄o.c.cū tu. B.
¶ Sed nūquid eſt de neceſſitate ſalu
tis ꝙ talis reſtitutō fiat auctōitate ſu
perioris. Rꝫ. Hec queſtio diſputata fu
it per dominum Guidonem de abaſio
arch.bonoñ.doctorem decretoruꝫ.⁊ no
tatur per eundem. 14.q.i.c.ꝑ̊. ⁊ dicit ſic
Ray.dicit ꝙ ſi non inueniunť ſic ſpoli
ati vel etiam ignorantur: tunc de cōſi
lio ⁊ auctoritate eccľie ſiue ſupior̄ pe
nitētiarii diſtribuātur i pias cauſas ⁊c̄.
vt i ꝑcedēti.§.habes. Sꝫ Hoſti. dic̄ ꝙ
reſtitutio male ablatoꝝ ē vnꝰ ꝺ caſibꝰ
ꝑtinētibꝰ ad epm: vt pꝫ ſm eūdē ex̄ de
iudeis.cuꝫ ſit.C.de epi.⁊ cle.nlľi.C.cōia
de ſuc.in auten.omnes. Ad idē extra ꝺ
teſta.tua §.i.i auctē. de. eccle.ti.ſi autē
colľ.9.⁊ ſatis large proſeqtur extra de
vſur̄.cū tu.⁊ in predicta decre.de iude
is cum ſit.⁊ in ſū.ſua de pnia.§. vltimo
circa fi.⁊ facit ad h.̊ 12.q.2.precipimus.
Tu dic hāc ſniam eē veraꝫ i hoc caſu ⁊
in aliis quando nullus deputatus eſt
qui hoc exequatur 12.q.2.de laicis in fi.
⁊ notatur extra de verbo.ſignifica..cū
tibi.in glo.que icipit.nō intelligas Nā
vbi certa perſona a teſtatore deputa
ta eſt illa debet exequi: vt in predicto
.c.de laicis. ⁊ .C. de epiſcopis ⁊ clericis
nulli.⁊ extra de teſta.tua.⁊ .c. iohānes.
⁊ i auc̄. de ec.ti.§.ſigs.imo credo ꝙ ipē

raptor bona incerta que debēt paupi
bus dari pōt dare sine licentia epi uel
alterius iudicis ecclesiastici. ut sat͡ col
ligitur ex̄ de vsuris. cum tu. §. p̊ . ꝟsi. uel
de his. Et hoc ēt innuitur clare. ex̄ de ho
mi. sicut dignū. §. eos in glo. q² nō. Nec
obstat ex̄ de iudeis. cū sit. Nam illa de
cretalis loquiť nō de xp̄ano. ſꝫ de iudō
cui⁹ auctoritas ⁊ dispēsatio merito su
specta habeť ab ecclesia q̊ ad paupes
xp̄ianos. ⁊ iō iuste dicit ſm ꝓuidētiam
diocesani ⁊c̄. q̊ suspicio cessat in fideli
xp̄iano. ⁊ sic nō dubito ꝙ eps̄ nō habꝫ
se itromittere de talib⁹ nisi in defectū.
Idē rn̄det dn̄s Simō de fanilla capel
lanus dn̄i pape. ⁊ auditor dn̄i portuen
sis. Tho. etiam nihil dicit de auctorita
te epi. vt pꝫ i p̄cedēti. §. A . Quod h̄ di
ciť satis veꝝ videť. cū iura que dicunt
hanc distributionē debē fieri pauꝑi
bus sicut ē dictū. c. cuꝫ tu. ⁊ ex̄ de hōici.
sicut dignuꝫ. ⁊ similia. nullaꝫ faciāt mē
tioneꝫ de ista auctoritate epi. Et ad . c.
cū sit. satis bene rn̄sū videtur. Non ob
stāt etiā alia i͛cōtrariū allegata. quia i
ipsis n̄ dr̄ ꝙ regrať auctoritas epi. sed
ꝙ epi debēt ꝓcurare ꝙ fiāt huiusmōi
distributiōes i pias causas. nō tn̄ ꝙ nō
possint sine eorū auctoritate fieri. Im
mo i aliqb⁹ iuribus ex̄p̄sse dr̄ ꝙ epus
tūc se iterponet cū null⁹ ē executor. vľ
si ē quod dꝫ nō adiplet. vt i p̄all. l. nulli
⁊ in. §. sin auteꝫ ꝓ redēptione captiuo
ruꝫ. ⁊ in. c. tua. ex̄ de testa. Posset tamē
circa p̄dicta dici ꝙ si distributō est bn̄
facta paupib⁹. tūc nō vicieť q² defue
rit auctoritas epi. Sꝫ si sit facta aliť et
iteruenit dolus vel lata culpa. puta de
dit suis ꝯsanguineis vľ amicis q nihil
vel parū idigebant. vel etiā scienter ⁊
dolose elegit n̄ eligēdos. ꝙ tūc eps̄ po
test se itromittē ꝙ iteꝝ fiat legitime.
Nā ad ei⁹ officiū spectat ꝓut dictū ē.
Nec dr̄ factū qđ aliť factū ē q̄ꝫ debuit
ex̄ de re. iur͡. q ex timore. Et dictum est
de lata culpa vel dolo. q² ſm Inno. i. c.
sicut dignuꝫ. ex̄ de homi. alia culpa i͛fo
ro pniali non artat ad restitutionē Sꝫ

de hoc latius dicetur i se. c. Item puto
ꝙ si qͥs male distribueret nō excusareť
q² iteruenerit auctoritas epi. Nā eps̄
nō habet se intromittere negocio huic
nisi ꝙ bene fiat distributio vt dictum
ē. Ideo ambo celestes icurrerēt iracū
dias. C. de epi. ⁊ cleri. si quis ad declinā
dam. ad fi. A

Restitutō septimo

Ut matia hec meli⁹ intelligē
tie memorieq̄ ip̄rimatur. aliqua ordi
narie sūmarieq̄ vidēda sūt. videlicet.
Qui teneāť ad restitutionē. 2.° quātuꝫ
teneāť restituere. 3.° cui. 4.° qn̄. 5.° vbi. 6.°
qb⁹ modis tolliť restituēdi obligatio.
Ad p̄mū dicēdū ꝙ ad restitutioneꝫ
aliq obligant rōne illicite acq̄sitionis
Et ista illicita acq̄sitō aliqn̄ ē respectu
cause. aliqn̄ respectu ꝑsoe q̊ non potest
dare seu nō pōt recipere. ꝑserti cū hoc
ꝯtingit i fraudē creditorū. Et de his di
ctū est. s̄. restitutio p̊. §. 13. in additione.
Aliqui obligātur ad restitutionem ra
tiōe dānificatiōis. Ista auteꝫ dānifica
tio aliqn̄ ꝯtingit ꝑ ꝯmissioneꝫ. aliqn̄ ꝑ
omissionē. Per ꝯmissionē vero tollen
do deuastādo seu ipediendo. Tollēdo
aūt plerūq̄ ꝯtra oēꝫ volūtatē dn̄i reꝝ.
Plerūq̄ ꝯtra liberā volūtatē. Si ꝯtra
omnē volūtatē iterdū clā. ⁊ h° ē furtuꝫ
de quo dictū ē. s̄. furtū. Interdū palaꝫ
⁊ h° ē rapina. đ q̊. s̄. raptor p̊. Et ista ra
pia aliqn̄ ē manifesta sicut pꝫ i aggres
soribus itineruꝫ. Aliquando cooperta
sub velamine belli iusti cū sit iniustū.
de quo. s̄. bellū p̊. 2.° ⁊ 3.° vel pretextu iu
ste sn̄ie cum sit iniusta. de q̊. s̄. iudex p̊. §.
4.° ꝑsertim sub coloř rep̄salīarū. đ qui
bus. s̄. rep̄salie vel collectaꝝ seu tallia
ruꝫ. de quib⁹. s̄. dn̄s. et. ī. tallia. Aut sub
colore pedagioꝝ siue vectigaliū đ quo
s̄. pedagiū. Interduꝫ ꝟo aliqs accipit
rē alteri⁹ n̄ ꝯ oēꝫ volūtatē ei⁹. ſꝫ ꝯ libe
rā volūtatē. ⁊ h° ꝑ vi ꝯpulsiuā vľ qua
si Uiś ꝯpulsiua est cū qs ꝑ metū cogiť
aliq d dare. tūc eniꝫ accipiēs cogiť resti
tuere. vt. ff. quod met⁹ cā ꝑ totū. Sꝫ nū

gd ois metus causet hac restitutionez
videtur ꝙ nō.qꝛ vani timoris nulla ē
excusatio.ff.de re.iur].vani.Facit etiā
ff.qđ me.cā.l.metū.vbi dr̄ non debē at
tendi metū vani hois.sꝫ qui merito in
hoie constantissimo cadat.Jn ɔtrariū
facit.qꝛ etiā si nullus infueniat met᷒
sed solū ob timorē reuerētie aliqd deẗ
ɔtra volūtatē dantis.daẗ repetitio.l.i.
§.que onerande.ad fi.ff.quarū rerum
actio nō datur.Ergo multo magis qñ i
teruenit metus q̄liscunqꝫ.qꝛ met᷒ ma
gis cōtrariatur volūtati dantis.ꝛ đmō
strat maiorē turpitudinē ꝛ delictū i ac
cipiente.Uñ qñcūqꝫ non adest oio libe
ra volūtas dñi rerū seu creditoris.rez
accipiēs seu debitū non soluens semꝑ
remanet obligat᷒ ad restitutionē.ut ꝛ
pꝫ suꝑ.restitutio ꝑ.§.pl't.cum additōe
Ad cōtrariū pōt dici ꝙ aut cōditio me
tuētis ñ fit deterioꝛ.ꝛ si non adest iu
stus metus ei non subueniẗ.ex̄ de his
que vi.c.pl't.vbi dicitur de r̄ligiosis q
busdā qui iurauerūt transire ad artio
rē religionē nō ꝑ iustū metuꝫ:licet ali
quātulū circūuēti fuerit.quibus nō sb̄
uenitur.qꝛ eorū cōditio non fit deteri
oꝛ.Et hanc rōnē sentit ibi glo.Si autē
metuētis cōditio fieret deterioꝛ.tūc si
habetur respectus ad ꝑ̄sumptionē.eti
aꝫ verū ē ꝙ ei nō subueniẗ.Nā cuꝫ ne
mo presumatur facile iactare suū.ff.đ
ꝓba.l.cū đ idebito.presumiẗ ꝙ qñ ñ
iteruenit iustus met᷒.potius spōte q̄ꝫ
coacte dederit.Et isto casu loquunẗ iu
ra que requirūt metū qui cadēt incon
stātē.Si ꝟo loquamur de volūtat] ve
ritate.puta qꝛ cōstat de volūtate ɔ̄ria
dantis.tūc oio quocūqꝫ metu duct᷒ fu
erit recipiēs ad restitutionē teneẗ.vt
satis colligitur ex predictis.Et si affue
rit metus q caderet in cōstātē.nō solū
teneẗ recipiēs restituē.sꝫ etiā qcunqꝫ
alius ad quē dicta res peruenerit q̄cū
qꝫ titulo etiā oneroso.qꝛ hec actio i rē
scripta ē ꝛ transit res affecta.ff.quod
me.cā.l.metū.§.cum āt.Item in h°ca
su met᷒ dꝫ iudicari ẜm conditionē ꝑso
ne.vnde aliẗ iudicaẗ i mulieř q̄ꝫ i viro
ut notat glo.in.c.cū locū.ex̄ de spon.et
ꝑ ɔñs aliẗ i hoie duro ꝛ forti.ꝛ aliter i
fragili ꝛ molli.ut in sū.li°.4°.ti.xi.q.3.
¶ Quasi cōpulsiua vis ē qñ nullus in
teruenit met᷒.sed contra voluntatem
dātis aliquid extorquetur.puta ob re
uerentiā.ut si patron᷒ petit aliqd a li
berto:qđ libertus ɔcedit nō volūtate
mera sed ob reuerentiaꝫ ex quo nō au
det negare.Nā patronus tūc tenetur
ad restitutionē.dcā.l.i.§.que onerāde
ad fi.ff.quarū rerū actio nō datur.vbi
etiam dicit glo.idē esse in vxore et ma
rito.et ꝙ vxoꝛ potest reuocare vendi
tionē factam ob reuerentiam mariti.
ul' etiā renūciationeꝫ iuris hypotece
Et idē dicit i clerico qui renunciauit ꝓ̄
bēde ob reuerētiā epi ut ipsā renūcia
tionē possit reuocare.Idē putarem in
dño seu rectore uel officialibus ꝛ sb̄di
tis.ꝛ idem in silibus.Et sic quocunque
modo possumus cōprehendē nō esse đ
mera volūtate cōcedētis ad nos deue
nire qđ al' nobis nō debetur.iniuste te
nemus ꝛ ad r̄stitutionē obligamur.ut
satis ex predictis colligi pōt.
¶ Sed quid si qs cōcedit de suo alicui
ob solā iportunitatē petentis ꝛ non ob
reuerentiā uel aliam causam.R°.Ui
detur ꝙ ꝛ isto casu teneatur recipiens
ad restitutionē cū nō habeat ex mera
voluntate concedentis.Jn ɔtrariū fa
cit:qꝛ aliud ē i cōcedendo non habere
meram vuluntatē.ꝛ aliud ꝙ ex p᷒ fac
to efficiatur volēs q in principio fuit
nolens.sicut Luc].xi°.legitur de amico
qui ab alio amico habuit panes ꝓpẗ i
portunitatē petendi.qui nō potuit ha
bere in pria petitione.Potest tamen
distingui ꝙ si donans ex post facto ef
ficiatur mere volūtatis.donatio fit iu
sta.qꝛ vult cū donat.quod satis est.Sꝫ
si nec tꝑe dationis est mere volūtatis
sed ideo dat ut tollat a se inquietudi
nē iportune petent].recipiens tenetur
ad restitutionē.ꝛ hoc presumitur i du
bio.pro quo facit.C.de petit.bo.subla.

l.i.li°.x°. vbi prohibetur ne petant a principio bona dānatorū que sūt fisco acquisita. et si aliquis obtinuerit sibi concedi non valet concessio. quia presumitur per importunitatē obtenta. Ad idē ex. de rescrip. c.fi. li°. 6°. Fallit in paupē importune petente ab eo qui pōt ei subuenire. q2 tunc non datur repetitō: immo debet dans puniri de tardatione. et ita loquitur quod ponitur Luc. xi°. et Math. 25°. Sed quid si concedit aliquis alteri de suo quia sperat sibi seruiri ī aliquo ab eo cui concedit. R°. hanc cōcessionē esse licitam. Sed si accipiens intelligit sibi cōcessum ex illa cā et possit sibi honeste seruire et nolit: puto q̄ teneatur ad restitutionem. quia deficit causa cōcessionis et incipit habere ꝯtra volūtatē cōcedentis. Nō obstat. l. si repetenti. C. de condi. dato. ob cām. vbi ꝯditio in corde retenta nō īducit repetitionē. q2 aliud est de iure poli vbi iudicatur secretum conscientie. et aliud ð iure fori vbi regularit nō iudicatur ð intrinsecis. ex. de simo. c.fi. Al' quilibet posset dicere. Cogitaui talem causaꝫ. et lites fierent infinite. Propterea alið iudicatur de iure poli. 17. q. 4. c.fi. Ul' etiaꝫ q̊ ad ius fori pōt dici q̄ loquitur quādo conditio non apparebat. Sec' si apperet vbis ul' alio mō. ff. si cer. pe. l. certū. vbi dicit nō interesse an ppis nominibus res demōstretur. an ex circūstantiis. Et ideo si recipiens non deseruiret vel non posset deseruire in eo qð dans sperabat. si a pricipio sciebat ꝯditionē inesse tenet ad integrā restitutionē sicut si causa essꝫ expressa: vt patet ex p̄dictis. Sꝫ si nō intellexit cōditionē inesse nisi post cōsūptā reꝫ datam: non tenetur nisi inq̄tū ex ipsa factus sit locupletior. ff. de pe. here. l. vtr. Item aduertenduꝫ q̄ in oī casu ī quo s̄ dictū ē dari repetitionē quando qs dedit rem suā. preterq̄ ī casu iusti metus. impeditur repetitio si solutio sit facta in causam piam ut puta dotis. ff. ð ꝯdi. indebi. l. cū is. §. si mulier. vbi dicit q̄ si mulier soluit quod credebat se ðbere et non debebat: si soluit in cā dotis impeditur repetitio propter pietateꝫ. Hoc puto intelligendū quando dolus non fuit ex parte recipientis. quia nō potest quis licite retinere quod dolose lucratur. ff. de re. iur. l. non fraudant. §. nemo. et ff. de dolo. per totum. Itē nisi esset eadem uel maior causa pietatis apud dantem. tunc enim ex parte dantis essent due rationes. s. causa pietatis. et q2 suo errore spoliatus est. et ex parte accipientis vna tantum. Et due cause preualent vni. in Insti. de adop. §. sed hodie. vbi dicit q̄ datus ī adoptionē nō transit in eius potestatem sꝫ si detur auo materno. sic. quia in eo cōcurrūt iura consanguinitatis et adoptionis. Itē notandū q̄ aliquādo nō datur repetitio subtracti uel ablati. ut in l. i. in pricipio. ff. de alea. videlicet qñ ð domo vbi retinet illicitus ludus tpe q̊ luditur qs aliquid subtraxerit uel rapuerit. Nam dñm dominus pōt etiaꝫ tunc īpune verberare. ut ibi. Hoc tam̄ nemini cōsulereꝫ q̄ facēt. q2 etsi apud leges sit īmunis: nō tñ apud illum qui Math. 5°. dixit. Si qs dixerit fratri suo fatue etc. Item hoc casu licet nō teneatur restituē illi cui subtraxerit: ñ tñ pōt ipse retinere. cū ex turpi causa habuerit et ꝯtra omnē volūtateꝫ domini rei. Unde si nō restituat ei. tenet saltē erogare pauperibus. ex. de vsur. cum tu. nisi forte dicatur q̄ pōt sibi retinē auctoritate legis in penā lusoris.

Error etiā dantis cū excludat eius liberā volūtatē regulariter obligat accipientē ad restitutionē. cū et ipse dās possit repetē. Circa quod distinguēdū ē. aut datū erat oīo indebitū. et tūc oīs error inducit repetitionē. Et ita īdistincte intelligatur. l. cuius p errorem. ff. ð re. iur. Aut ē oīo debitū. et tūc null' error causat repetitionē. ff. de condi. inð. l. repetitio nulla. Aut quod dat ē ðbitū non oī iure sed iure ciuili tantuꝫ. puta q2 debebatur per stipulationem

elisã per pactũ de nõ petẽdo.qꝺ pactũ
quando ẽ nudũ solũ tollit vinculuȝ na
turale qꝺ erat in stipulatione ⁊ non ci
uile ff.de pac.l.si vnus.§.pactus.Et hͦ
casu eodẽ mõ omnis error inducit r̃pe
titionẽ.dicta.l.cuius.⁊ sic accipiens te
netur ad r̃stitutõnẽ. Aut qꝺ datur ẽ ꝺ̃
bitũ iur̃ n̄ali: sȝ non ciuili puta quãdo
in testamento relinquitur legatuȝ qꝺ
diminuitur p.l.falcidiã.s.qñ facta sũt
tot legata uel fideicõmissa ꝙ q̃rta ps
hereditatis apud heredẽ nõ remanet.
⁊ hoc casu si soluẽs errat in facto puta
qꝛ credit bona hereditatis esse ãplio
ra repetit Inno. tñ hoc casu dicit reci
pientẽ nõ teneri ad restitutionẽ i foro
ↄscie.sȝ de hoc dictũ ẽ s̃.restitutio p̊.§.
iȝ.in additione.in prinͦ. Aut dans errat
in iure.ut qꝛ credit se obligatuȝ ad sol
uenduȝ oĩa legata licet quarta ps her̃
ditatis apud eum non remaneat.⁊ tũc
solutũ non põt repetere nec recipiens
tenetur ad restitutionẽ.C.ad.l.falci.l.
error. Predicta tñ fallũt quãdo aliqd
solutũ fuerit in causã pietatis.ut pȝ.s̃
ꝑrio.§.circa fi.Contingit etiã damnifi
catio non solũ tollẽdo.de quo dictuȝ ẽ
sed etiã deuastando.Et qualitercunqȝ
qs sic dãnificauerit ꝑximũ ul'occasio
nẽ dãni dederit.ad restitutionẽ tenet̃.
ut ex̃ de iniur.c.si culpa.ubi dicit̃. Si
culpa tua datũ ẽ dãnũ ul' iiuria irroga
ta.uel aliis irrogantibus opem forte
tulisti.aut hec imperitia tua seu negli
gentia euenerunt.iure super his satis
facere te oportet.nec ignorantia te ex
cusat si scire debuisti ex facto tuo iniu
riam verisimiliter posse cõtingere uel
iacturã.Qꝺ si aĩalia tua nocuisse ꝑpo
nas.nihilominus ad satisfactionẽ te
neris.nisi ea dando passis damnuȝ ve
lis liberare teipsum.quod tñ ad libera
tionem nõ proficit si fera aĩalia uel q̃
consueuerunt nocere fuissent.⁊ quam
debueras non curasti diligentiam ad
hibere.Sane licet qui occasionẽ dam
ni dat damnũ videatur dedisse.secus
tñ ẽ de illo dicendum qui ut nõ accidẽt

de contingentibus nihil omisit. Et ad
uertendũ ꝙ licet in foro iudiciali qs
teneatur ad restitutionẽ propter dam
nũ illatũ ẽt ex leuissima culpa.ut.ff.ad
.l.acql'.l.in.l.acquilia.etiã leuissime. tñ
i foro pniali s̄m Inno.in.c.sicut dignũ
§.eos.ex̃ de homi.ad finẽ magne glo.
qs non tenetur ad restitutionẽ nisi ex
dolo uel lata culpa.ponens exempluȝ.
ut si quis ꝓiiceret ignẽ i domuȝ plenã
stupa.Et idẽ uidet̃ ibi tenẽ dñs An. de
bu.nisi forte p̃cesserit ↄdẽnatõ.ut s̃.re
stitutio.3ͦ.§.fi.
¶ Predicta ãt dãnificatio põt contin
gere aut circa res.aut circa corpꝰ.aut
famã.aut moret̃.Si circa res.tũc dam
nificans tenet̃ satisfacẽ pro rebus ⁊ in
rebus oẽ dãnũ illatũ .dicto.c .si culpa.
ex̃ de iniur.Si circa corpus.aut p ṽbe
ra seu per vulnera.uel per mortẽ.prio
casu dãnificans tenetur ad omnes ex
pensas factas in medicinis ⁊ medicis
⁊ ad extimationẽ operarum quibꝰ dã
nificatus caruit uel est cariturus. Nõ
ãt fit extimatio cicatricũ ⁊ deformita
tis corpis.qꝛ liberũ corpꝰ nõ recipit ex
timationẽ.ff.si qua pau.fe.di.l.ex hͦ. ⁊
de his qui deiec.uel effu.l.i.⁊.l.fi.⁊ in.c
p̊.ex̃ de iiur.qꝺ ad l̃ram extractũ ẽ ab
Exo.2i.ibi. Si rixati fuerint viri .⁊c̃.
2ͦ casu qñ hõ ẽ mortuus si est seruꝰ iꝺ
dicet̃ qꝺ de r̃bus aliis ꝙ fiat extimaͦ
s̄ȝ valorẽ serui .ff.ad.l.acquil'.l.2.in p̃n
cipio.Si ẽ liber hõ.qꝛ liberꝝ corpꝰ ñ re
cipit extimationẽ ut dictũ ẽ.taxat̃ pẽa
quinquagĩta aureoꝝ.ff.de his q ꝺ̃iec.
uel effu.l.i.⁊ hoc nõ cõcernit int̃esse sȝ
solũ penã.ut notat glo.i dcõ.c.p̊.de iniu
r.Et loqtur eo casu qñ sine dolo hõici
diũ factũ ẽ.Nã alit̃ corporal'r hõicida
punit̃ lege cornelia de sicca.ut pȝ.ff.ad
.l.cor.de sicca.p totũ.Et qm̃ illa taxatõ
qnq̃gita aureoꝝ ẽ pena:nõ debet̃ in fo
ro ↄscie nisi p̃cesserit ↄdẽnatio.ut sup̃.
restitutio.3ͦ.§.fi.Uerũtñ si aliq̊rũ iter
est tenebit̃ eis hõicida ad int̃eẽ multo
magis q̃ȝ vulnerãs.ne alias peiꝰ ꝑpe
trãs videat̃ melior ↄditõis cõtra.l.nõ

fraudat.§.nemo.ff.de re.iur].ꝛ ut etiaȝ
satisffiat dānificatis sicut decet.ex̄ de i
iur].c.fi.Et qm̄ dānū illatū est ex ꝯmis
sione fiet extiatio ēt iteresse extriseci.
.ff.de ac.emp.l.iulian⁹.i pꝛin°.Et sic ho
micida tenebit alet filios occisi.ꝛ aliis
subuenire qbus occisus vivis'r pocat et
tenebat subuenire ꝛ subueniebatꝛ h°
ſm arbitriū boni viri.ut s̄.restitutio ꝑ
.§.xi°.ꝛ 12°.Si dānificatō est circa famā
multo mag] eius dȝ fieri restitutō q̄ꝫ re
rū sublatarū.qꝛ fama ꝑponderat rb⁹
ff.de re.iur].l.si in duabus.de q̊ s̄.detr a
ctio .§.4°.cū additiōe .Si circa moꝛes
dicendū ꝙ coꝛꝛūpēs alioꝛū vitā facto
dicto uel exēplo ad restitutionē magis
tenet q̄ꝫ diffamatoꝛ.cū sine fama possi
mus saluari:ſȝ nō sine bona vita ul' cō
sciētia.12.q.i.nolo.ꝛ plus q̄ꝫ ali⁹ qcunqꝫ
dānificatoꝛ iq̄ꝫtū aia icōpabiliter ꝑpō
derat oibus tp̲alib⁹ etiā coꝛp̲alib⁹.24
q.4.si habes.Un̄ ꝛ.6.q.6.ex merito .dr
Deteriores sūt q vitā moꝛesqꝫ bonoꝛū
coꝛꝛūp ūt his qui subas alioꝛ ū ꝑdiaqꝫ
diripiūt.Jō talis coꝛꝛūpens iuxta pos
se ad bonos moꝛes reducere tenet q̊s
coꝛꝛupit.ꝛ si aliud nō pōt saltē oꝛet .et
oꝛari faciat.ꝛ alia bona q̄ pōt agat taȝ
ꝓ pnia q̄ꝫ ut sup̲ h° ipetret diuinā ḡti
aȝ.Qn̄qꝫ etiā tenet ad pecūiaꝝ itereē
puta si seductoꝛie uel violēt aliquam
stupꝛauit.ex̄ de adul.c.ꝑ.ut si ex hoc in
currit aliquod pecuniariū dānū.uel ēt
ꝓ recōpensatione iiurie.ut in sil'i de fa
ma.dic Tho.scd̄a scd̄e .q.62. arti.2°.Sȝ
hec recōpēsatio cū sit pena nō ōbetur
i foꝛo ꝯscie nisi ꝑcesserit ꝯdēnatō.ut se
pe dn̄sū ē.3° dānificatio irrogat ipediē
do.ut cū quis iiuste ipedit aliquē a cō
secutione alicuius iusti emolumenti.
nā tenet ad oē intesse dānificati .ut pȝ
s̄.restitutio.ꝑ.§.x°.Et ad ꝑdicta debēt
attēdē q q̊tidie ꝓcurant ne officia uel
bn̄ficia aliis dent uel ꝓpt odiū uel ut
ipsi ipediētes seu eoꝝ amici ea obtine
ant:licet qn̄qꝫ sint minus idonei q̄ꝫ ipi
ipediti.Jtē ipediētes iusta munera ul'
elemosynas fieri foꝛte vituperando p̲

sonas uel alio mō.uel ipedientes cōui
uamina artificibus ul'aliis vn̄ possint
viuē.ꝛ sil'ia facientes de qbus nullam
faciūt ꝯsciam.Et si ipediēs ne qs ꝯseq̄
tur ꝯmodū tenet ad r̄stōnē.poti⁹ tene
tur ipediēs ne quis ꝯseq̄t suū.Un̄. 14.
q.6.si res.Aug⁹ ait.Jllud euidētissime
dixeri eū q pro hōie ad hoc interuenit
ne male ablata restituat.ꝛ q ad se ꝯfu
gientē q̄ꝫtū honeste pōt ad reddēdū n̄
cōpellit.socium eē fraudis ꝛ criminis.
Nā misericoꝛdi⁹ op̲am n̄ram talibus
subtrahim⁹ q̄ꝫ ipendim⁹.Et ad h⁹ attē
dant oēs aduocati.ꝛ ꝓcuratoꝛes.et of
ficiales.curiales.ꝛ ciues ipedientes ali
quos a ꝯsecutione iusticie.qꝛ tenēt ad
restitutionē dānuȝ passo.Nō obstat ꝑ
dictis ꝙ nō videt dānū pati q ipedit a
lucro.ff.de dā.infec.l.ꝓcul⁹.qꝛ ibi loqt
q̊ ad eū ad quē p̲tinebat tale lucrū .qꝛ
de suo pōt facere qcquid vult. Sec⁹ q̊
ad tertiū ad quē nō pertinet.ut sap] ex
ꝑdictis pōt patē.Et si ꝑdicta obtinēt i
tp̲alibus foꝛti⁹ i spūalib⁹ inquantū st
ꝑciosioꝛa.Un̄ nō solū ipediēs cōmodū
spūale obligat.ſȝ etiā q nō adiuuat ad
illud cōsequendū ēt inimicū .Unde in
omel.ferie.3.dn̄ic e.3. in q̄dragesima lo
quēdo de cōuiciāte.Aug⁹ ait.Tu vid's
frem tuū perire ꝛ negligis.peioꝛ es ta
cendo q̄ꝫ ille cōuiciando.Qn̄ ergo i nos
aliqs peccat. magnā curā habeam⁹ n̄
ꝓ nobis.Gloꝛiosū ē.n.iiurias obliuisci
sed obliuiscē iiuriā tuā non vuln⁹ fra
tris tui.Et ex his pȝ ꝙ ipediēs aliqueȝ
a seruitio dei uel ingressu religiōis te
netur deo cui subtraxit aiaȝ illā. eccle
sie cui subtraxit militē ꝑliantē.Potu
isset eni foꝛte multū ꝓfuisse eccl'ie v
bo ꝛ exēplo.Tenet ēt impedito cui ab
stulit r̄gnū celoꝛū.Nā iux̄ Ber.i medi
tationib⁹.ad religionē vocari est ab in
ferni poꝛta reuocari ꝛ ad poꝛt aȝ para
disi adduci.Tenet ꝛ religiōi cui sbtra
xit ꝯmilitonē ad itereē spūale ꝛ tp̲ale
Et iō obligatur reducē sbtractū ad eū
statū.vnde eū retraxit.ꝛ si nō pōt tene
tur cū cōtritione satisfacē deo ꝛ eccl'ie

⁊ ipedito ⁊ religiõi ēt ad itereē pecuni
arium .quantū ƀʒ extiatione verisilēʒ
dubii euētus pōt discrete extiari ꝙ ꝓ
fuisset religiõi ƀm cõditionē persone.
ut in siłi pʒ s̄.restō.ꝑ§.12°

¶ Est ēt sciendū ꝙ ad restitutionem
teneē nō solū dānificās ꝓximū ꝑdictꝭ
modis.s.tollēdo deuastando uel ipedi
endo per seipsū.sʒ ēt qui dānificauēit
ꝑ aliū.ut siqs mādaret dānificari.q̊ ca
su teneē ⁊ mandans ⁊ mādatari⁹. ff.ꝺ
iiur .l.nō solū.§.si mandato.imo etiaʒ
si adiplēs excedat fines mādati teneē
ad oia rōne consequētie: uti.c.fi.ex̄ ꝺ
homi.li°.6°.vbi diciē ꝙ mandāś aliquē
ꝟberari lʒ ꝓhibuerit mutilari uel oc
cidi: tñ teneē si mutileē uel occidatur
⁊ efficiē irregularis.qꝛ poterat cogita
re illud seq.Et facit ad multa.Et nō so
lū mandās sʒ ⁊ ratificāś maleficiū fac
tū noie suo:teneē ñ tm̄ ad pctm̄ sʒ etiā
ad oia alia.ex̄ de sen.exco.cū qs.li°.6°.
vbi ratificās ꝟberationē clerici factā
noie suo excōicationē icurrit ac si mā
dasset.Sec⁹ si nō fuisset facta noie rati
ficantis.qꝛ tūc licet peccet ratificādo.
nō tñ est excōicat⁹.ut ibi.Itē teneē qs
de oi dāno dato ab alio seu aliis qꝺ̄ si
ne ipso factū nō fuisset.ut sup̄.restō 3°.
in ꝑn°.⁊.§.ꝑ.

¶ Et ñ soluʒ ad restōnē qs obligaē cō
mittēdo ut dictū ē.sʒ ēt omittēdo cum
distinctōe.ꝙ aut quis obligaē solo in
tuitu pietatꝭ ad aliqd faciēduʒ.aut ali
q̄ spē obligatōis.ꝑ casu lʒ quis omittē
do peccet ñ tñ teneē ad aliquā restōeʒ
ut si quis ñ tribuat elemosynā indigē
ti.Math.25°.Nā h° casu nō obligatur
quis aliq̄ obligatiōe q̊ ad hoies.qꝛ ille
cui dʒ fieri posset aliquid directe petē.
Uñ lʒ quiś ex pietate teneaē iq̄stū pōt
defēdē ꝓximū.23.q.3.ñ inferēda.tñ pro
ista ꝺfēsiōe pōt ꝑciū accipe.ff.qꝺ̄ me.
cau.l.metū .§.sʒ lʒ.Quod ñ eēt si ad h°
apud hoies efficaciē obligareē. Nam
accipiens ꝑciū ut faciat id ad quod ob
ligatur.puta ut restituat reʒ sibi com
modatā uel aliquid aliud ad restitutō

nem dicti ꝑcii teneē. qꝛ turpiē accepit
ff.de condi.ob turpē cām.l.fi. Quo ad
secūdū casū sciendū ꝙ triplex ē spēs
obligatōis.videlicet naturał tm̄. ciuił
tm̄.⁊ nālis ⁊ ciuilis simul.Nālis ē q̄ ex
ipsa nā cōis ē oibus hōib⁹. puta ꝙ qs
obligetur ex promissione. Nam nil tā
congruū humane fidei q̄ꝫ ꝯuēta serua
re.ff.de pac.l.i.in prin°.Ciuilis est que
nō a nā sʒ ab hōibus ad moralē vitaʒ
inuenta ē.puta ut quis obligeē p⁹ biē
niuʒ ex chirographo a se facto lʒ nihil
accepit.Naturalis ⁊ ciuilis qñ in vno
actu vtreq̄ꝫ cōcurrūt: ut in stipulatōe
Nā ibi ē nālis q̄ cōsistit in consensu ꝑ
tiū ⁊ cōuētiōe.Inest ⁊ ciuilis respectu
solēnitatis a ciuili iure introducte. Et
de his obligationib⁹ ⁊ virib⁹ earuʒ hr̄
in Insti.de obli.⁊ ibi in ꝑn° ꝑ glo. Aut
g° quis ē obligat⁹ nāli tm̄.aut ciuili tm̄
aut vtraq̄ꝫ.

¶ Si nāli tm̄ quis obligatiōe tenetur
ex omissione teneē.⁊ debet illud dare
seu facē ad qꝺ̄ obligaē.sicut ē quod de
betur ƀuo ƀm Inno.i.c.qꝛ pleriq̄ꝫ.ex̄ ꝺ
immu.eccle.vbi multa de hac matēia
ponit.Hoc.n.casu nō potest hr̄e seru⁹
q̊ ad se nisi naturalē.quia quod attieē
ad ius ciuile seru⁹ ꝓ nihilo reputaē.ff.
de re.iurꝭ.l.quod attinet.Item dʒ hoc
dñs seruo.puta qꝛ ꝓmisit sibi. Naʒ si
dñs nō ꝓmisisset uel ał debuisset nō ꝺ
bereē seruo sʒ ipsi dño. cum oia acqui
sita ꝑ seruū acquirāē ipsi dño.i Insti.
ꝑ q̄s perso.nobis acqui.§.ꝑ.Et ex h° di
cto Inno.pōt colligi ꝙ q̊ ad forū peni
tentiale poti⁹ attēdim⁹ nālē equitatē
q̄ꝫ iuris hūani seu ciuilis subtilitatem
Et iō qñ quis nudis ꝟbis ꝓmittit ali
quid dare uel facē licet de iure ciuili ñ
obligeē.ff.de pac.l.iurꝭ.gentiū.§.sed nł
la.⁊.C.eo.l.lēgē.tñ q̊ ad forum peniten
tiale teneē implere ꝓmissū.quia quo
ad obseruantiā inē simplicē loq̄lā ⁊ iu
ramentū nō facit de⁹ differentiam.22.
q.5.iuramēti.Et facit ex̄ de pac.c.ꝑ.Sʒ
ut meli⁹ intelligaē qñ nālis equitas i
foro penitentie preualeat ciuili iuri

distinguẽdũ ẽ ꝙ aut ius ciuile non ob
stat naturali.ut in casu ꝓposito.Licet
.n.nõ adhibeat ius ciuile vinculũ suũ
inter obligationẽ serui ⁊ dñi ut seruus
possit a dño petẽ.tñ nõ obstat nãli.Vñ
si dñs soluat seruo iam libero facto ñ
põt repetẽ.ff.de condi.inde.l.si qđ dñs
Et tunc preualʒ equitas naturalis ut
pretactum ẽ.Aut ius ciuile obstat na
turali.Et si quidẽ ex cã.preualet ius ci
uile.Et principes pñt ex causa contra
ius naturale statuere.ut notat Inno.
in dcõ.c.q2 pleriqꝫ.circa mediũ magne
glo.℣.Secus ãt in aliis.⁊ ponit exẽplũ
in prescriptionibus.Et hoc veruʒ nisi
ius ciuile contrariet̃ etiã iuri diuo.q2
tunc licet causa iuris ciuilis esset suffi
ciens q̊ ad gubernationẽ tpaliũ.tñ ex
eo ꝙ obstaret etne saluti preualet ius
nãle quod concordat cuʒ diuino.q2 ge
neraliter oĩ cõstitutiõi ⁊ ↄsuetudini đ
rogandũ ẽ q̃ absqꝫ pctõ mortali nõ po
test obseruari.ex̃ de p̃script.§.fi.Pro
pterea licet ius ciuile nõ reqrat bonã
fidẽ i p̃scriptiõibus nisi i p̃n°.tñ ius ca
nonicũ ⁊ diuinũ reqrit ꝑ totuʒ tẽpus.
dcõ.c.fi.Sine cã ãt non põt ius ciuile ↄ̃
nãle.i Insti.de iure na.gẽ.⁊ ci.§.sed na
turalia.Et iõ nec hõ nec hũana ↄstitu
tio posset statuẽ ꝙ qs posset tollẽ alie
nũ.aut nõ reddẽ.aut nõ seruare licitas
ↄuẽtiones.nisi ex iusta cã ⁊ vrgenti.q̃
ñ veniret ↄ̃ ius diuinũ ⁊ detrimentuʒ
salutis.puta si fieret ad puniendũ de
lictũ alicuius.uel ꝓpt̃ vtilitatẽ publi
cam ul̃ ne ipediret̃ meliora.Quia co
munis vtilitas dʒ priuate p̃ferri.⁊ ma
ior vtilitas miori.ex̃ đ postu.hõe.p̃.

¶ Si vo qs ciuili tm̃ iure obliget̃.pu
ta ꝑ chirographũ ul̃ aliã autẽticã scri
pturã i qua cõfitet̃ se recepisse qđ nõ
recepit.⁊ sic nulla equitate nãli tenet̃.
tũc i foro ↄscie nõ obligat̃ ꝭm Inno.i
.c.q2 pleriqꝫ.ex̃ de imu.eccle.Ideʒ dic̃
ibi Inno.qñ qs obligaret̃ ex s̃nia iniu
sta.q2 tunc ẽt nulla rõne nãli tenetur.
Nec his casibus ius ciuile obstat nãli
sʒ tm̃ ꝓpter ignorantiã facti hoc statu
it.Si.n.appareret pecuniã ñ eẽ nũera
tã uel s̃niaʒ iiustã.puta ꝑ ↄfessionẽ ad
uersarii ẽt i foro ciuili nõ coget̃.ut ibi
nõt Inno.Veꝝ tñ dubietate facti istã
te si cogeret̃ per iudicem soluere dẽt
parere.ut ⁊ ibidem dicit.

¶ Si ãt aliqs obliget̃ iure nãli ⁊ ciui
li.tenet̃ facẽ oio illđ ad qđ obligatur
⁊ si omittit facẽ.tenet̃ ad interesse ꝑti
siue obliget̃ ex cõuentione solẽni.ff.đ
re iudi.l.si qs ab alio.§.fi.vbi colligit̃
regl̃a ꝙ ꝓmittẽs aliqd facẽ si ñ faciat
succedit obligatio ad intereẽ.siue ex ↄ̃
ctu reali ut ẽptõe vẽditõe locatõe con
ductiõe mãdato societate ↄmodato.ff
de ac.ẽp.l.i.i.p̃n°.vbi pʒ ꝙ vẽditor nõ
tradẽs rẽ vẽditã tenet̃ ad itereẽ.Vtrũ
ãt precise cogat̃ tradẽ rẽ vẽditã.lʒ sit
magna q̃stio inter doctores.ut notat̃ i
dcã.l.i.vbi ẽt disputat̃ per glo.puto tñ
ꝙ sic si velit ẽptor ⁊ maxime in foro
pniali i q̊ qs obligat̃ ẽt ex sola nãli ob
ligatione.ut s̃.§.9°.Que nãlis obliga°
orit̃ ẽt ex nuda ꝓmissione.ff.de pac.l.
.i.⁊ nihilominus obligatur etiã ad int̃
esse qđ esset vltra rẽ.C.de sen.q̃ pro eo
qđ interest ꝓfe.l.vna.Itẽ si qs detiet
rẽ alienaʒ obligat̃ ex omissione ut oio
cogat̃ reddẽ.ff.de rei ven.l.qui restitu
ere.Itẽ ex omissione obligat̃ qs rõe as
sumpte seu ↄmisse sibi cure administra
tionis alicuius.C.de nego.ge.l.tutori.
vbi dr̃ ꝙ tutor ⁊ curator tenentur oia
negocia sibi cõmissorũ gerere.⁊.C.mã
dati.l.in re mãdata.vbi dicitur ꝙ om
ne cõmissũ ⁊ neglectũ in re quaʒ quis
accepit i curã suã nõ ẽ culpa vacuũ.Et
iõ oẽs dñi tenent̃ de oibus dãnis ↄmis
sis ꝑ eorũ subditos nõ tm̃ eoꝝ cõsensu
sed ẽt negligentia.Idẽ de officialibus
⁊ rectorib⁹ ꝓuinciarũ ciuitatũ ⁊ locorũ
Idẽ i oĩ gubernatore familie.ut mari
tus ꝓ vxore.⁊ pr̃ ꝓ filiis.⁊ dñs ꝓ suis
si eorũ iteruenat negligentia.q2 tenẽ
tur ex officio curã hr̃e.Nã ẽt cõsentir̃
vr̃ errãti q ad resecãda q̃ corrigi đbẽt
nõ occurrit.83.dis.ↄsentire.Et facit.23.
.q.4.duo ista.Facit etiaʒ.C.de iudi.l.

sancim⁹.vbi dr̄ ꝙ iudex tenetur ad re
ficiendas expensas pti si omisit quod
erat sui officii.videlicet cōdēnare alte
rā ptē in expensis. Bn̄ ergo attēdant
dn̄i ꝛ alii rectores locorū ꝙ nō solū te
nentur ꝯ homicidiis ꝛ furtis ꝛ rapis et
aliis malis q̄ sub eorū iurisditiōe fiūt
si fiāt ex eoꝝ malitia.de qb⁹ Jsa.p̊ .dr̄.
Principes tui ifideles socii furū.sꝫ ēt si
fiāt ex eoꝝ negligētia lꝫ ignorāt. Pro
ꝑdictis ēt facit qꝺ hr̄ in Jnsti.de obli.q̄
ex q̄i deli.§.i.vbi dr̄ ꝙ dn̄s dom⁹ seu ha
bitator tenet de his q̄ habitātes i illa
domo cū ipso deiecerūt ex̄ domū si ex
hoc aliquē dānificauerit. Jdē dr̄.ff.de
his q deiec.ul' effu.l.i.§.p̊. Jtē ad h°. qꝛ
dr̄ iiusticiarū ꝑticeps q secū socios iiu
stos detinet seu officiales.i Autē.ut iu
di.sine quoq̊ suf.§.eos.ꝟ.ꝛ nō solū ipsi
coll'.ꝛ.Ex his oibus pꝫ ꝙ ꝑsidētes alio
rum regimini seu gubernationi nō so
lū tenent ꝯ omissis ꝑ subditos qb⁹ cō
senserunt:sꝫ ēt si fuerit negligētes. Jm
mo qꝺ pl⁹ ē tenēt ēt de dāno dato per
eorū aialia bruta si ꝑcessit eorū cl'pa
al' sufficit illa dare.ff.si qua.pau.fe.di
cat.l.i.§.p̊.ꝛ ex̄ de iniuris ꝛ dam.da.c.fi.
Jtem pro seruis dn̄i si nō fuerint i cul
pa tenent aut dare seruos ꝓ noxa.aut
reficere dānuꝫ. Pro filiis āt pr̄ i nihilo
tenetur.sꝫ filius castigat.i Jnsti.de no
xa.ac.§.fi.Sꝫ hec erit dr̄ia int' filiū ꝛ ꝗ
uuꝫ ꝛ bruta aīalia.qꝛ in brutis ꝑsumi
tur dn̄s culposus si aialia sic ꝯsueuerit
facē.et nō ꝓbat ꝙ dn̄s adhibuerit de
bitā diligentiā.dcō.c.fi.de iniuris. Sed
in filio ꝛ seruo nō ꝑsumit culpa pr̄is ꝛ
dn̄i.nisi probet.puta qꝛ fuerūt sciētes
ꝛ nō ꝓhibuerūt cū potuerūt.ff.ad.l.ac
qui.l.in lege acqlia.etiā leuissima ꝛ.l.
se.Et ē rō qꝛ aialia cōsueuerūt magis
sub freno teneri.serui āt nō tantum .ꝛ
min⁹ filii.Uerūtn̄ ꝑsumit culpa pr̄is ꝛ
dn̄i si fili⁹ ul' seru⁹ dat dānū i eoꝺ loco
i q̊ hitat simul cū eis ut ꝑtractū ē.vide
lꝫ qn̄ ꝓiicit ex̄ domū i qua simul habi
tāt. Silr ꝛ dn̄s admīstrator seu rector
locorū vr̄ i dubio culposus ex delictis
cōmissis a secū habitantibus officiali
bus ꝛ seruitorib⁹.dicto.§.eos .i Autē.
Et predicta faciūt ꝙ fauētes vsurariis
ul' etiā nō ꝓhibentes vsuras exerceri
uel nō cōpellētes ipsas restitui cū pos
sint ꝛ habeāt ex officio. teneant ad re
stitutionē qꝺ ēt dr̄.i.vsura.6°.§.qd ꝯ re
gib⁹. Jtē faciūt ꝙ abscōdētes uel non
exhibētes instrumēta ul' publicas scri
pturas aliorū.uel cōes libros rōnū .te
neantur ad iteresse ꝑtis maxime si ex
officio ad h° tenebāt.ut notarii ꝛ iudi
ces.C.de eden.l.is apud quē. Jtē argē
tarii.i.cāpsores ꝛ faciētes cōes rōnes.
Et hec oia ꝓbant.ff.de edē .l. argētarii
in prin°.ꝛ.§.cum autem.

Hucusqꝫ dictū ē q obligāt ad resti
tutionē. Nūc dicēdū ē quātū teneant
restituē.Et dico ꝙ quilibet tenet resti
tuē quicqd hꝫ de alieno siue qꝺ ad ali
uꝫ spectat ꝛ qcqd alteri dꝫ siue ex ꝯctu
uel q̄si.siue ex delicto uel q̄si.siue ex te
stamēto uel ex q̄cūqꝫ aliā cā honesta.
i4.q.6.si res.ff.ꝺ iusti.ꝛ iure.l. iusticia
§.iuris.precepta.siue obliget iure nāli
ꝛ ciuili.siue nāli tm̄.ꝛ qn̄ꝫ ēt obligatur
ciuili tm̄.puta propter sniaꝫ.ut s̄ .§.9°.
ꝛ se. Jtem nō solū obligat ad principa
le debitū.sed ēt ad totū ꝯn̄s videlꝫ ad
restitutionē rei cū fructibus.de q̊ s̄. re
stitutio.p̊.§.4°.i additōe Et vtꝝ possit
cōputare expēsas factas i re hr̄ s̄. resti
tutio.p̊.§.5°. cū additione. Jtē tenet ad
oē itereē creditoris.ꝺ q̊ s̄ restitutio p̊.
§.4°.i additōe.ꝟ.ad ꝑdictoꝝ. Jtē tenet
ad oē dānū non solū quod ipse dedit ꝑ
se uel ꝑ aliū sꝫ ēt qꝺ datū ē ab aliis oc
casione sui.ita ꝙ sine ipso ꝟisilr nō fu
isset datū.de q̊ supra.restō 3°.i pn̄°.ꝛ.§.p̊
cū additione. Tenet ēt ad oē dānum
datū a subditis ob ei⁹ negligētiā.de q̊
supra.§.xi°.ꝟ.iteꝫ ex omissione.

Cui autem facienda sit restitutio.
Distinguenduꝫ est.ꝙ aut inueniūtur
creditores uel eorum heredes .aut nō
primo casu aut obligatio est realis.et
de hoc dictū est supra.restitutio.p̊.§.p̊.
i additiōe.vbi silr dr̄ qn̄ aliqd receptū
ē ex turpi cā.Aut obligatio ē ꝑsonalis

Et de h° habes s̃.restitutio 2°.§.plt.in
additione.2° casu qñ nõ inueniũt credi
tores uel eoꝝ hẽdes qd sit agẽdũ dcm̃
ẽ s̃.restõ 6°.i pn°.2.§.p̊.cũ additione.
¶ Qñ vero restõ faciẽda sit.d h° dictuꝫ
ẽ s̃.restõ p̊.in prin°.in additõe. Itẽ vbi
debeat fieri vide s̃.restitutio 6°.in pn°
in additione .ꝟ.quo ad secũdũ. A

Restitutio viii°.

R Estitutio viii°. .s. q bus modis restituendi obligatio
tollatur. Et dicendum ꝙ quatuor mo
dis principalit̃.videlicet absolutione.
solutione uel q̃.rei interitu.2 cessione.

Quo ad absolutionẽ sciẽdũ ẽ ꝙ suffi
cit debitori ꝙ sit absolut⁹ a creditore
cui bonoꝝ suoꝝ nõ est interdicta admi
nistratio sicut i miorib⁹ furiosis 2 ꝓdi
gis. Nã i re ꝓpria qlꝫ ẽ moderator et
arbit̃.C.mã.l.i re mãdata. Et sufficit d
bitori satisfacẽ ꝫꝫ volũtatẽ creditoris
.l.inter cãs.§.abesse.ff.mã. Nõ tñ intel
ligit̃ satisfecisse si vn⁹ ꝓmittit credito
ri soluẽ ꝓ debitore ẽt de volũtate cre
ditoris.ꝫ vterqꝫ ẽ obligat⁹ nisi exp̃sse
agatur ut nouet̃ obligatio de priore d
bitore i ꝓmissorẽ.C.d noua.l.fi. Et ista
absolutio dꝫ ꝓcedẽ de mera volũtate
creditoris. Alr̃ nõ valet.ut.s̃.restitutio.
p̊.§.plt.cũ additione. Et ideo i.c.q̃q̃.d
vsuris li°.6°.dñs Pe.de ancha.dicit ẽm
Dy.ꝙ ad h° ꝙ ꝓsit absolutõ seu remis
sio requirit̃ ꝙ pecunia sit parata resti
tutioni.i.ꝙ debitor sit parat⁹ satisfacẽ
ẽm ꝙ obligat̃ 2 creditor ex mera volũ
tate remittat. Et si veraciter creditor
ex libera volũtate remittit valꝫ abso
lutio: licet ẽt debitor nõ habuerit debi
tã dispositionẽ ad restituendũ.q2 i trã
slatiõe dñii rerũ seu circa ipsas res at
tendit̃ pl⁹ volũtas dñi eaꝝ q̃ alterius
in Insti.de fur.§.placuit. vbi dr̃ ꝙ ac
cipiẽs rẽ alienã.ꝫ putauerit dñm non
ꝑmissuꝝ si tñ ꝑmittat furtũ ñ omittit
nec ad restitutionẽ tenet̃.nec dñs põt
petẽ obstante sibi sua voluntate.ff.de
fur.l.int̃ oẽs.§.plt.ꝫ tñ dbitor tenetur
de pctõ ꝓpt̃ malã intẽtõnẽ,ut etiã põt
colligi s̃.restitutio p̊.§.plt.

¶ Sꝫ nunqd ꝯsiliũ etiã vl̃e põt remit
tere qd debet̃ singulari ꝑsone ꝯ ei⁹ vo
lũtatẽ: R° ẽm Inno.i.c.nr̃a.ex̃ de iiurĳ
ꝙ sic si debet̃ iure ciuili tm̃: ut ex statu
to l̃ alio h⁹ mõi. Sec⁹ si dbet̃ iure nãli.
qd põt itelligi nisi ex cã. Ex cã eni ius
ciuile põt ꝯ ius nãle.ut notat id Inno.
i.c.q̊ i ecc̃iarũ.ex̃ de ꝯsti.2 glo.in.l.fi.C.
si ꝯ ius uel vti.pub.vbi ẽt tenet ꝙ pu
blica vtilitas sit licita cã ut tollat̃ qd
alteri debetur etiam iure nãli.de quo
etiã s̃.restitutio 7°.§.9°.ꝟ. Sꝫ ut meli⁹
Et faciũt ad multa 2 maxime in resti
tutione dãnoꝝ datoꝝ in bellis ciuilib⁹
ul̃iter terrã 2 terrã iuicẽ. Utꝝ cõitates
suꝑ hiis valeãt dispõnẽ 2 remittẽ. Et vr̃
ꝙ sic si publica suadꝫ vtilitas.puta ne
carerẽt cõmodo pacis. Uerũtñ quo ca
su talis remissio fieret ex malitia ul̃ ꝑ
tinacia aduersarioruꝫ.q2 nolunt dãna
resarcire nec iuri stare ꝫ poti⁹ bellare
nõ ꝓdesset i ꝯscia illã extorquentibus
ut 2 ꝓxie tactũ ẽ. Uñ tuti⁹ vr̃ 2 ordina
tius 2 magne vtilitatis ꝙ vniuersitas
vtriusqꝫ sexus ꝑ ꝑsidẽtes solẽnit̃ ꝯuo
cetur ad p̃dicationẽ uel alio ꝯgruo lo
co 2 tpe 2 ꝯpetẽti tmio 2 vn⁹ ꝓpõat si
ꝑsone dicte vniuersitatis iuicẽ seu per
sonis alteri⁹ vniuersitatis cũ qb⁹ bel
lũ habuerũt seu discordiã: spõte 2 libẽ
remittũt oẽm iiuriã dãnũ 2 itẽesse. et
oẽ illud i q̊ in p̃teritu ꝫ vsqꝫ ad pñs sibi
obligarent̃ p̃terqꝫ occasione ꝯct⁹ ul̃ q̃i
seu relictorũ i vltia volũtate.cũ q̃daꝫ
tamen rõabili 2 pia modificatione vi
delicet ꝙ icerta plene remittãt̃.ita tñ
ꝙ debitores qbus fit remissio iux̃ cõ
modaꝫ eoꝝ facultatẽ ẽm ꝯscias eoꝝ de
dictĳ icertis erogent in pias cãs. Certa
ꝟo vsqꝫ ad aliquã ꝑuã q̃titateꝫ sil̃r re
mittãt̃. Illa ꝟo q̃ sũt maiorĳ q̃titatĳ i
potẽtibus remittãt̃ q̊usqꝫ cõmode po
terũt restituẽ.ita tñ ꝙ creditores non
sint i eq̃li uel maiori idigẽtia q̃ ipsi d
bitores. Ceti ꝟo q pñt cõmode restitu
ere r̃stituãt. Et si qdẽ ad p̃dicta omẽs
expresse consentiãt bene est. Si vero

aliqui dissentiāt.q̄ ad illos nō valebit remissio.ff.de rei vē.l.q̄ de tota.nec ēt q̄ ad eos q bonorū suorum admistratōez nō hñt:ut sūt miores.et fatui et silēs.ni si forte māifesta et reputabilē cā publi ce vtilitatis aliud exigat. ꝓpter h°.n. ipsi rectores vniuersitatis ꝛmissionez facere posse videntur ut et ꝑonsū est. Si aūt de aliqbus dubitat vtrū ꝯsen serint ꝓfige tur ꝑ rectores cert⁹ ꝛmin⁹ ifra quē q nolūt ꝯsentire exꝑmāt clar itentionē suā cuidā ad h° deputato ut redigāt i scriptꝭ et māifestent vniuersi tati ut sciat respectu q̄ꝝ ñ valet remis sio.et q ifra ꝛminū nō ꝯdixerit nisi rōna bili cā excuset.hñi dꝫ ꝑ ꝯsētiente.ar.c. 2°.ex de confes.li°6. vbi dr̄ ꝙ nō rñdet positionibus p⁹ admonitionē sibi fac tā hr̄ ꝑ cōfesso.Et si ꝑdicta diligēt at tēdātur et negociū bn̄ ducat. exonerāt ꝯsciās a multiplicib⁹ et gūib⁹ onerib⁹ petēdaꝝ idulgētiarū et restitutionū fa ciendarū.Utꝝ āt dñi q habuerūt iuicē guerrā possint cōpositionē uel remissi onē facē de dānis datis subditis eorū hēs s̄.bellū.ꝑ.§.x°.cū additione.

¶ Tollitur etiā obligatio solutione ul' q̄i solutōe.Et q̄ ad solutionē sciendum est ꝙ solutio dꝫ fieri cōgruo loco et tpe .C.de solu.l.obligatione.Itē dꝫ fieri rei que ꝺ̄betur.Alia.n iuito creditore sol ui nō pōt.i Instit.qbus mo.tol.obli.in prin°.nisi res illa nō posset ꝑstari. tūc eni dꝫ solui extimatio.ff.de cōdi.fur.l.i re furtiua.Itē reddi dꝫ res nō deterio rata.l.3.§.si reddita.ff.cōmo.Ibi enim dr̄ ꝙ non vr̄ res reddita q̄ deteriorata redditur.Immo si esset res furto ul' si mili mō sublata dꝫ ꝛddi cū oī meliora mento q̄ meliorata ē ēt ꝑ.ꝑsū male fi dei possessorē ac si eā meliorasset dñs. ff.de cōdi fur.l.ex argento.vbi dr̄ sic.ꝙ si ex argento furti sublato fiāt ꝑ furez pocula seu vascla. fiet extiatio ꝯ furē. nō simpl'r argenti ſꝫ poculoꝝ lꝫ sint fa cta ꝑ furē.Itē si qs furatus ē seruum puerū fit extimatio adolescētis. lꝫ cre uēit apud furē ipsi⁹ sūptib⁹.Et h° fia

cit ꝯtra furātem aīalia:ut debeat illa reddere ꝭm maiorē extiatiōez q̄ vnq̄ fuerit.ꝺcā.l.ex argēto.Et hoc i foro iu diciali.In foro ꝺo pniāli sufficē vr̄ ꝙ restituat ꝑrio oē itereē.ut s̄.restitutō ꝑ.§.5°.nisi secuta fuerit snīa ꝯ debitorē ut s̄.restitutio.3°.§.fi.ul' nisi res sic me liorata deuenerit legitie ad man⁹ dñi. tūc eni videt ꝙ nō obligetur ēt i foro pniāli ad restitutionē sūptuū i re fac torū cū ipse debitor nō possit ab eo pe tere. Naꝫ dolo facit q petit qꝺ̄ necesse hꝫ restituē.ut i.c.dolo.ex ꝺ re.iurꝭ.li°6°. In iudiciali ēt foro fallit qꝺ̄ dictū ē q̄ ad bone fidei possessorē q nō dꝫ rema nere i dāno.ſꝫ solū tenet inq̄tū ē fact⁹ locupletior.ff.de peti.hē.l.vtꝝ.nisi res pectu ꝑcii ꝑncipal qꝺ̄ nō pōt repetē a dño rei quā emit ab alio.ut s̄.restitutō 4°.§.fi. Qñ ꝺo pecunia ꝺ̄bet tūc ñ suf ficit ꝑtē soluē.qꝛ ipsā creditor iuste po test refutare. Nā ꝑticularis solutio so let nō paruo icōmō afficē creditorē.ff. famil.hercis.l.plane.nisi qñ debitor ñ putaret sed plus debere q̄ qꝺ̄ offert. Cogitur.n. tūc creditor oblatū accipe .ff.si cer.pe.l.qdā extiauerūt. Itē aiad uertendū ꝙ si ꝯēt alter soluit ꝑ debito re licet iuito liberat eū. Nā ignorantꝭ et inuiti cōditionē meliorē facere licet .ff.de negi.ges.l soluendo. Qualit aūt debet satisfieri ꝑ vulnē ul' homicidio siue dāno fame siue morū.dictū ē s̄.re stitutio.7.§.5°.Itē si pricipal uel aliqs eorū q tenet soluerit i totū.vtꝝ ceteri liberētur et qualiter.vide s̄.restitutio 3°.§.2.cum se.

¶ Quasi solutione ꝺo fit satisfactō qñ creditor non vult acceptare qꝺ̄ offert legitime congruo loco et tēpe et ꝭm mo dum dictū s̄.§.proximo.Tunc.n.si qꝺ̄ offertur consignet et deponat i ede sa cra uel apud aliū quē iudex adit⁹ det minauerit.liberat debitor ac si soluis set.dūmō tale depositū nō reaccipiat. .C.de solu.l.obsignatione et de vsurꝭ.l. acceptam.

¶ Sed quid si debitor non pōt soluere

ſeu r̄ſtituere. nūq̄d tenet̄ petē a credi
toꝛe veniā ſeu dilatōem? R̄ṅ. vr̄ ꝙ ſic.
vt. s̄. reſtitutō 2°. §. p̄. Sȝ dic lati⁹ ꝭȝ glo.
Ray. ⁊ in ſum. li° 2°. ti. 5. q. 24. ꝙ dānifi
cās ꝓximum tenet̄ petere veniaȝ per
ſeip̄m ſi pōt ⁊ audet. vel ſi nō audet ꝑ
interpoſitā perſonam. q̄ debȝ ſubticē
nomen ⁊ circūſtantias ꝑſone ꝓ qua i
tercedit ſi timeatur ꝑiculum ſeu ſcan
dalū. Offendens. n. dȝ reconciliari offē
ſo. Math. 5°. Sȝ ſi ille qui dānificat⁹ ē
neſcit hoc nec ſciuit. lȝ tuti⁹ ſit petē ve
niā mō p̄dcō qn̄ ſatiſfacere nō pōt. nō
tn̄ tenet̄. q2 non ē in moꝛa in hoc caſu
q̊ ad diuinū iudiciū. Hoc ēt obſuādūȝ
credo eē vbi aliq̄s debitoꝛ ē alterius
ex ɔ̄ctu vel q̄ſi ɔ̄ctu. Et ſilr̄ diſtinguen
dū ē hoc ēt obſuandū in regularib⁹ q̄
recolūt ſe eē debitoꝛes alicui ex eo qđ
fecerūt i ſeculo. hec ibi. Puto ꝙ qn̄ ali
q̄s dānificauit ꝓximū ⁊ ſcitur a dāni
ficato ꝑſona dānificans. ſēꝑ q̄ꝫtuȝ pōt
fieri dȝ recōciliari ꝓxim⁹. Math. 5°. Et
hoc petēdo veniā vl̄ q̄buſcūq̄ aliis li
citis mōis ꝑ ſe vel ꝑ mediā ꝑſonā ſm̄
ꝙ p̄t ſine ꝑiclo fieri. vt ⁊ dic̄ glo. Ray.
ēt p⁹ ſatiſfactōem dāni. Petē ꝟo dila
tōeȝ vel remiſſionē debiti ſilr̄ puto ꝙ
ſit neceſſe inq̄ꝫtū ꝑtineat ad recōcilia
tōem ꝓximi cū p̄dcis circūſtātiis iq̄
tū poſſit comode et ſine ſcādalo fieri
Al's credo ꝙ ſit de ɔſilio nō āt de nccī⁹
tate q̊ ad ip̄otētes ſatiſfacē. q2 ſat̄ ip̄a
ip̄otētia excuſant̄. ff. de re. iur̄. l. ip̄oſſi
biliū. ⁊. 14. q. 6. ſi res.

Rei interitu tollit̄ etiā obligatō. đ
q̄ aliq̄d dcm̄ ē. s̄. reſtitutō. p̄. §. 7°. Sȝ la
tius diſtinguendū ē ꝙ aut q̄s obliga
tur in gn̄e. aut i ſpē. Si in gn̄e puta q2
dȝ aliquā q̄ntitatē vel bouē vel aſinū
ſeu aliud aīal. non hoc vel illud. ſȝ i ge
nere. tūc lȝ omēs res debitoꝛis ꝑeant
igne vel alio mō. tn̄ remanet obligat⁹
l. incendium. C. ſi cer. pe. vbi dr̄ ꝙ icen
diū rerū debitoꝛis nō liberat ip̄m ab
ere alieno. Et ē rō. q2 hoc caſu nō aliq̄
res ſȝ ꝑſona ip̄a ē obligata. Et q̄ſi vul
gariter apud ip̄os iuriſtas dr̄. Genus
ꝑire non pōt. ꝓpter qđ in gn̄e obliga
tus rei interitu nō liberat̄ dcā. l. incen
diū. Qđ ꝟm ē niſi p̄cedēt obſignatio
debite fcā q̄ hȝ locū ſolutōis. de q̊. s̄. §.
4°. Qn̄ āt debitoꝛ obligat̄ in ſpē puta
ad hāc rē vel ad illā. ſēꝑ liberat̄ rei in
teritu. niſi fuerit in moꝛa vel niſi cau
ſauerit interitū. ff. de verboꝛum obli.
l. ſi ex legati cauſa. vbi dr̄ ꝙ debens
hominem ex legato vel ꝓmiſſione et
moꝛiat̄ anq̄ꝫ petat̄ ab ip̄o. liberat̄ niſi
ip̄m occiderit. In moꝛa aūt ſemꝑ itel
ligit̄ obligat⁹ ex delicto. ff. de ɔdi. fur.
l. in re furtiua. §. p̄. Si ꝟo q̄s obligatur
ex ɔ̄ctu. aut ē adiectū tp̄s. aut nō. p̄ ca
ſu tꝑe trāſacto ſtatim debitoꝛ ē i mo
ra. q2 tp̄s interpellat ēt ſi admonitus
nō fuerit. ut. l. magnā. C. de ɔ̄ben. et cō
mit. ſtipu. ⁊ in. c. fi. ex̄ de locato. Et ad
uerte ꝙ licȝ iuſta cā ſubſiſtente excu
ſetur ſi nō impleat tꝑe ꝓmiſſo. tamē
ſi nō implet q̄ꝫcitius pōt poſt deficiē
tē cām impedimēti. intelligitur i mo
ra. ff de arb. l. celſus. §. p̄. vbi dr̄ ꝙ iuſ
ſus ab arbitro ut det certo die. excuſa
tur ſi illo die fuerit ip̄editus. dūmodo
ceſſante iuſto ip̄edimēto det q̄ꝫcitius
pōt. Ad idē ex̄ de dolo ⁊ cōtu. cū dilecti
vbi iuſſus uenire ad papā nō excuſat̄
lȝ fuerit ip̄edit⁹ tꝑe ɔſtituto ſi poſtea
ceſſante ip̄edimento nō uenit. 2° caſu
qn̄ tp̄s nō eſt adiectū nō dr̄ debitoꝛ in
moꝛa niſi cū fuerit interpellat⁹ uel ab
eo debitū petitū. dcā. l. ſi ex legati. Et
iſta interpellatio dȝ fieri ɔgruo loco ⁊
tꝑe ff. đ ꝟbo. ob. l. ɔtinu⁹. §. cū ita. ubi
dr̄ ꝙ a ꝓmittente dare epheſi nō pōt
peti anq̄ꝫ illuc potuēit accedē qn̄ pro
miſſoꝛ eſt rome.

Sȝ q̄d qn̄ q̄s obligat̄ q̄a hȝ reȝ alie
nā. R̄ṅ° vr̄ idē ꝙ qn̄ q̄s obligat̄ ex ɔ̄ctu
ad ſpēm. ꝑ dcām. l. ſi ex legati. ff. de ꝟ
bo. obli. videlȝ ꝙ nō ſit i moꝛa an̄ iter
pellatōem. ⁊ hoc qn̄ habuit a p̄ncipio
rem bona fide. al' obligaret̄ ex delicto
⁊ eſſet ſemꝑ in moꝛa. ut in ꝓxio. §. p̄di
ctū eſt. Sȝ ſi a p̄ncipio habuit bonā fi
dē nō uidet̄ in moꝛa an̄ iterpellatōem

q2 dcā.l.si ex legati.loquit ēt i legato i
q̊ ōbet res aliena. Sꝫ pōt dici ꝙ saltē
de iure diuino ꝛ canonico ꝛ in foro pe
nitētiali qñcūqꝫ habuērit sciaꝫ rei alie
ne ꝛ nō reddat q̄cito pōt dicat i mora
q2 ꝯstituit in mala fide.ex̄ de p̄scrip.c.
fi.Et i mala fide nō lꝫ uel ꝑ momentuꝫ
morari.q2 ōe qđ nō est ex fide pctm̄ ē.
dcō.c.fi.Et qcquid fit ꝯ ꝯsciam edificat
ad gehēnā. ex̄ de simo.c.ꝑ tuas.2°.Nā
ꝛ si tenet qs indicare dño reꝫ suā etiā
qñ ali⁹ hꝫ ne ipam ꝑdat.ex̄ de fur.qui
cū fure.q̄to magis tenet indicare et
dare qñ ipe habꝫ ꝛ scit dñm ei⁹.p̄btim
qñ dñs rei ipediret ab interpellatōne
uel petitōe ꝓpt pauptatē vl aliā cām
nisi forte possessor habuērit iustā cām
retinēdi ꝓpt.s.sūptus q̊s in re bona fi
de fecit.ff.de fur.l.si is q rē cōmodassꝫ
uel si iusto errore putauerit rē suaꝫ.q
casu etiā ꝑ petitōem nō cōstituit i mo
ra.ff.de peti.hēdi l.illud. Itē aduertē
dū ꝙ añ interituꝫ rei mora semꝑ pur
gari pōt.Purgatio āt dꝫ fieri ꝑ oblatō
nē rei integre ꝛ q̈litatis nō viciate. et
ꝯgruo loco et tꝑe.ut.s̄.§.4°.Itē nō ꝙ
semꝑ vltia mora nocet.ff.de peri ꝛ cō
mo.rei ven.l.illud.vbi dr ꝙ si vēditor
fuit in mora dādi vinū venditūꝫ.ꝛ ex
inde obtulerit ꝛ emptor fuit i mora re
cipiendi.mora nocet emptori ꝛ nō vē
ditori.ꝛ idē ēē essꝫ.q2 ut ibi ꝯcluditur
semꝑ vltia mora nocꝫ.

¶ Sꝫ an morosus teneat de re ꝑdita
si eodē mō fuisset ꝑitura apud euꝫ cui
debebat. R°. Vr ꝙ nō si ex ꝯctu debe
batur.ff.ad.l.rodi.ꝯ iac.l.fi.§.fi.vbi dr
ꝙ si nauta cū sciret dñm nolle posuit
res in naui deteriori q̄ ꝯuenerat ꝛ pe
rierint.tenet.nisi forte ꝛ illa nauis me
lior in q̈ erāt ponēde simł perierit. Li
cet eim nauta dereliq̄rit q2 fecit ꝯtra
ꝯuenta.ex̄q̊ tñ dñs ꝓpter hoc non ē dā
nificatus cū res oīo ꝑiture erāt non te
net.Sꝫ si res debebat ex delicto vide
tur ꝯcludi cōit ꝑ iuristas ꝙ tenet.ꝑ.l.
īuito.ff.de vi ꝛ vi ar.vbi dr ꝙ si res pe
reat cāu fortuito,tenet q eam abstulit
ēt si res ꝑeat sine sua culpa.q2 a p̄nci
pio fuit in mora.Idē ꝓbat eo.ti.l.i.§.
rectissime.Sꝫ aduertēdū ꝙ aliud ē di
cere ēt si res eēnt apud creditorē eodē
mō ꝑiture.ꝛ aliud ēt si pereūt sine cul
pa debitoris.Pōt.n.eē ꝙ lꝫ culpa ꝯbi
toris nō intuenerit.nō tñ fuissent apꝯ
creditorē eodē modo ꝑiture.imo etiaꝫ
ꝯsiderat q2 forte añq̄ ꝑiissent creditō
uendere potuisset.Iō debitor tenet ēt
si fuissent apud creditorē ꝑiture.l.cuꝫ
res.§.fi.ff.de lega.p̊.vbi dr ꝙ si fund⁹
legat⁹ ꝑeat casmate.tñ debitor tenet
q2 legatarius potuit vendē.Idē dicit
in.l.itē si vberatū.§.fi.ff.de rei ven. et
hoc in dubio suaret ꝑ hec iura. Sꝫ si
oīo appꝫeret ꝙ creditor nō potuissꝫ eas
uendē uel ex eis utilitatē aliquā hēre
añ ꝑditōem ut in reb⁹ in naui positꝭ ꝯ
qbus dcm̄ ē.nullo mō tenet respectu i
teresse cū nullū sit.ꝛ delictū alit punie
tur penis legalibus.Et sic pñt ꝯcorda
ri opiniones ut debitor morosus tene
atur ēt si res eodē mō fuissēt apud cre
ditorē periture nō tm̄ in delicto sꝫ eti
am in aliis obligatōibus. dcā.l. cū res
nisi oīo appꝫeat ꝙ creditor eam nō po
terat vendē uel aliā vtilitatē ex ea ca
pere añ illius ꝑditōem.Nec fiat q̊ ad
hoc dr̄ia inter delicta ꝛ ꝯctus.ꝛ maxie
in foro pniali.vbi regularit cōsiderat
solū interesse ꝛ nō pena.vt nōt glo.12.
q.2.fratnitas.

¶ Cessione q̊ꝫ obligatō tollit.q2 quā
do aliqs ē ipotēs soluē.nō dꝫ carcerari
uel aliis penis subiici.sꝫ bonoꝝ cessiōe
pōt a debito pecuniario liberari.C.q
bo.ce.pos.l.i.ꝛ nōt glo.ex̄ ꝯ solu.c.odo
ardus.vbi dr ēt ꝙ ipotens soluē ñ de
bet excōicari ꝓpt debitū.imo si fuērit
excōicatus dꝫ sine difficultate absolui
recepta idonea cautōe satisfaciendi si
ad pinguiorē fortunā uenerit. Sꝫ sciē
dū ē ꝙ nemo p̄t libēari ꝑ cessionē nisi
p̊ in iudicio vel ex̄ agnouērit debitū uł
fuerit condēnatus.Non.n.pōt dicē. ni
hil debeo.sꝫ si deberē cedo bonis ꝛ nō
potes a me petē.ff.ꝯ ces.bo.l. plt.Pōt

aũt q̃s cedẽ nõ tm̃ p̃ntialiť.sed ẽt p nũ
ciũ ⁊ p ep̃laz.ff.eo.l.fi. Et ẽ effectus ceſ
ſionis ut nõ poſſit cedẽs poſtea ꝯueni
ri niſi inq̃ꝫtũ facẽ põt.ff.eo.l.is q.Et in
telligiť facere poſſe deducto ne egeat
Regulare ẽ.n.ut q̊tiens q̃s nõ põt ꝯue
niri niſi inq̃ꝫtum facẽ põt ex bñficio le
gis intelligiť deducto ne egat.ff.de re.
iur.l.in ꝯdẽnatione.

¶ Sed nũq̃d cedẽs debeat cauẽ,ð ſol
uẽdo ſi ad pinguiorẽ fortunã p̃uenẽit
℞.Uř ꝙ ſic.ex̃ de ſolu.odoardus.put
ibi vř intelligẽ glo.ꝙ ille tex.loquať i
cedente.Sꝫ certe tex.ille vř ſimplr̃ lo
q̃ in eo q̃ ꝑpter ĩpotentiã ñ põt ſoluẽ
ut nõ excõicet.⁊ ſi fuerit excõicat⁹ ab
ſoluať cũ cautõe ꝙ ſoluat cum potue
rit.nec aliud dicit de ceſſiõe.Uñ nõ vř
ꝙ cedẽs teneať cauẽ.q⁊ iure cautũ nõ
reperitur ut memini.Et põt dici ꝙ ibi
glo.nõ aſſerit ꝙ tex.ille loq̃tur i cedẽ
te.ſꝫ ꝙ ibi in ſueniũt aliq̃ ſiĺia cedenti
videlꝫ debiti recognitio ⁊ nõ plena ſo
lutõ.ſ.q̊uſq̧ ſoluẽ poſſit.que oĩa occur
rũt in cedente ut poſtẽſuꝫ eſt.

Jtẽ an cedẽs debeat pati aliquã penã
℞.nõ.nec carcerẽ nec aliquẽ cruciatũ
corp̃alez ſeu uitup̃iũ.C.q̃ bo.ce.poſſ.l.
fi.in p̃n.Et iõ valde rep̃hendende ſũt
ꝯſuetudies aliq̃rũ ciuitatũ ⁊ terraruꝫ
q̃bus paup̃es bonis cedẽtes aliquem
cruciatũ ſeu vitup̃atõnem patiuntur
Nã iſta ẽ q̃dã fruſtratoria ⁊ irratõna
bilis ⁊ inhũana ſeuitia.ut dicit Aug⁹.
14.q.6.ſi res.Et iõ nulla ꝯſuetudie uľ
lege põt firmari. Nã lex dꝫ eẽ iuſta et
ſancta.diſ.4.c.erit aũt.

¶ Sꝫ nũq̃d cedenti tollenť oĩa bona
℞.Nec p ceſſionẽ nec p quãcũq̧ aliã
exactõez debitori auferẽda ſunt veſti
mẽta a dorſo ſeu a lecto ⁊ q̃bus neceſ
ſario utiť ipſe ⁊ familia ei⁹.Uñ Exod.
22.dř. Si pignus a ꝑxio tuo acceperi
veſtimentũ eius añ ſolis occaſũ redõ
ei.Jpſũ eſt.n.ſolũ q̊ opiť indumẽtum
carnis eius.nec hꝫ aliud in q̊ dormiat.
Si clamauerit ad me exaudiã euꝫ q̃a
miſericors ſũ.Et ex his ꝯſtat ꝙ officia
les ⁊ exactores in talibus nõ debẽt fa
cere exactões.q⁊ ꝯ legẽ dei ẽ. Jõ g̃uiť
peccant ⁊ teneně ꝑxio ſatiſfacẽ ſi ꝯfa
ciũt.Et iſtud ceſſionis remediũ videť
de melioribus q̃ð dari poſſit his q̃ ſu
pra modũ ſũt obligati.ſicut ſť tyrãni
capitanei.⁊ ſtipendiarii.q⁊ poſtea lici
te poſſunt retinẽ ſufficientia ſibi ⁊ fa
milie ſue.licet eſſent in imẽſũ obliga
ti.Sꝫ ex inde ſup̃ teneně ad reſtõnem
ſm̃ eoꝝ cõmodã facultatem.vt.s̃.§.9.
Et ſi q̃dem ſũt creditores certi ceſſio
dꝫ fieri in manibus eoꝝ.ut patꝫ ſupra
§.9.alĩcũ ſit reſtitutõ faciẽda pauperi
bus q̊ꝝ ꝓuiſio p̃tinet ad ep̃m. ut.s̃.re
ſtitutio 6°.§.p̃.ceſſio fiet i mãib⁹ ep̃i.

¶ Quid ſi debitor velit poti⁹ q̃nquẽ
nales iducias q̃ꝫ cedẽ bonis.⁊ credito
res inuicẽ diſcordãt.℞. Attendẽda ẽ
ſnĩa maioris p̃tis creditoꝝ.nõ nũero p
ſonaꝝ.ſꝫ q̃ntitate debiti.⁊ ſi in oib⁹ ſit
eq̃les attendiť ſentẽtia hũanior.vide
licꝫ ꝯcedentiũ iducias.C.qui bo.cede.
poſſ.l.fi.De q̊ ẽt.s̃.reſtõ 2°.§.2. Sꝫ in.l.
maiorẽ.ff.ð pac.vř ꝙ p̊ ꝯſidereť digni
tas creditoꝝ q̃ꝫ hũanior ſnĩa.Põt dici
ꝙ q̊ ad hoc iſti ſũt digniores q̃ in hũa
niorẽ p̃tem declinant.Jõ in dcã.l.fi.nõ
fit mẽtio de dignitate. Naꝫ neq̧ facul
tates neq̧ dignitas ita ſufficiens ẽ ad
fidẽ ſicut bõa electio ⁊ benigni mores
ff.de tuto.⁊ curato.l.ſcire oportet.§.cũ
reliquis.Et ita intelligitur dcã.l.maio
rẽ.ut ſnĩa dignioꝝ p̃ferať niſi iueniať
valde inhumana.Sed ſatis videtur ĩ
humana quando vult debitorem po
tius omnibus bonis expoliare q̃ꝫ qui
quennales prebere inducias. dicta.l.
fi.C.qui bo.cede.poſſunt. Secus in re
miſſione p̃tis debiti de q̃ loquiť dicta
l.maiorẽ.q⁊ ẽ maius p̃iudiciũ q̃ꝫ ſolaꝫ
ꝯcedere dilatõem.Jõ q̊ ad illud nõ vř
ſnĩa eoꝝ tã inhũana.Poſſet tñ eẽ tan
ta paup̃tas debitoris ⁊ facultas credi
toris ꝙ in hoc q̊ꝫ deprehendereť ma
gna ĩhũanitas eoꝝ.⁊ ſic debẽt p̃ferri
ẽt tũc ſnĩa benignioꝝ potiuſ q̃ꝫ dignio
rum uel ditioꝝ.q⁊ neq̧ facultates ⁊c̃.

dcā.l.ſcire.maxie cuꝫ in caſu neceſſita
tis poſſint paupes cogē diuiteſ ad ſibi
ſubueniendū.ut nōt glo.47.diſ. ſicut
hi.Et ƀꝫ p̄dcā pōt intelligi mā dcē.l.fi.
ꝛ.l.maiorē.qꝛ benigni⁹ leges interp̄tā
de ſūt q̄ uolūtas eaꝝ ſuetur.ff.ꝺ legi.
l.benigni⁹.Jtē in dcā.l.maiorē.cū aliq
bus ſequētib⁹.necnō cū.l.iurꝭ gētium
§.fi.pꝫ ꝙ maior ps creditoꝝ hita ꝯpu
tatōe maioritatis ƀꝫ modū p̄dcm̄ pōt
remittere ptē debiti ex cā.uidelꝫ qn̄ ꝺ
bitor nō eſt ſoluendo.Nā hoc uenit in
utilitatē oium.vt dicit ibi glo.qꝛ forte
nihil hērent ſi nō fieret remiſſio. Pōt
addi p p̄dcā:uel etiā qꝛ qn̄qꝫ poſſent i
conſpectu dei uel hoiuꝫ rep̄hendi de
crudelitate qꝺ peius eſt.qꝛ quāſi ꝯmu
tatōem dabit hō p aīa ſua.Math.16°
Et p̄dcā faciūt an ciuitas uł maior ps
cōitatis poſſit remittere dāna ciuita
tis ſue.de quo.ſ̄.§.2°
Sꝫ an obligat⁹ ex maleficio ut ex fur
to uł rapina poſſit liberari ceſſiōe. Rᷓ°
vr̄ ꝙ nō de iure ciuili. ſꝫ loco pecunie
quā n̄ pōt ſoluē ſuſtineat penā corpa
lē.l.fi.ff.de in iuſ uocan.vbi dr̄ ꝙ liber
tus q ſine uenia.i.licentia iudicis vo
cauit patronū in ius incidit in penaꝫ
qnquaginta aureoꝝꝭ quā ſi nō pōt ſol
uere luit.i.ſoluit ī corpe.Et hoc vr̄ po
ni p gn̄ali regula in oī caſu quo aliqd
debetur ex delicto.l.i.§.ꝛ gn̄alr̄.ff.ꝺ pe
nis.Et hoc idē uidet̄ ſentire glo. ēt de
iure canonico.i.c.nō ſatꝭ.86.diſ. Et idē
in.c.ſi reſ.14.q.6.Pro q̄ vr̄ facē qꝺ ibi
dicit tex.videlꝫ peccati q̄ res male ab
lata ē penas luit. Sꝫ hoc vr̄ exp̄ſſe ibi
reprobari ubi dr̄ ꝙ n̄ dꝫ fruſtra homo
ſeuire in hoiem p penā corpalē qn̄ nō
pōt ſoluē. Et loqtur ēt qn̄ qs obligat̄
ex delicto ut ibi pꝫ. Poſſet tn̄ dici ꝙ ſi
agit̄ rōne ꝯmodi p̄uati .ut cū qs petit
rē ſibi furto:uł ī alio mō ſublatā.uł ēt
penā ex maleficio.ꝛ ꝯuent⁹ debitor nō
ſit ſoluendo.ſatis liberet̄ ceſſione. ne
fruſtra hō in hoiem ſeuiat.ut ibi dicit̄
Sꝫ ſi ageret̄ de publico cōmodo puta
qꝛ fieret accuſatō de maleficio. vel iu
dex ex officio ad illū puniēdū ꝓcedēt
tūc bene ſi nō pōt ſoluē in ere luit i cō
pore.Et ita intelligit̄ glo.in p̄dcis locꝭ
Nā publice utilitatis intereſt ut deli
cta nō remaneāt īpunita.ex̄ de ſen. ex
cō.ut fame.ne facilitas uenie incenti
uū tribuat ꝺliqndi.23.q.4.ē iiuſta.B.

R Eſuſcitatus. Poſito ꝙ aliqſ reſuſcitaret̄ q̄ ſacra eſſent ab
eo iterāda uide īfra ſacr̄m.§.5. De ſa
muele reſuſcitato uide infra ſortilegi
uꝫ p̄.§.7° in fi.

R Euelatio. Qn̄ excōica tō fit ꝯ eū vł eos q ſciūt furtū niſi r̄uelent
cui⁹ tenet̄ reuelar̄. Rᷓ° ƀm Hoſt. Nō te
nent̄ reuelare dānuꝫ paſſo ſꝫ p̄lato ec
cleſie.35.q.6.ep̄s in ſynodo.Sꝫ neqꝫ illi
reuelare publice dꝫ ſi ſolus reuelator
ſcit.ut.ſ̄.crimē.§.3°. vtꝝ aliqs teneat̄
reuelare credita uel debita ſibi i ſecre
to ꝯmiſſa.uide.ſ̄.ꝯfeſſiōiſ celatō.§.pe.
ꝛ in eo.c.multa de reuelatōe ꝯfeſſiōis
Utꝝ familia ſiue ſƀditi teneant̄ reue
lare dn̄o eū q ſibi dānū fecit.uide.ſ̄.fa
milia.§.fi.

R Igor. Uide ſ̄.. ius.§. pri mo.

Ixa Utꝝ ſit mortale pec catū. Rᷓ° ƀm Tho. ſe
cūda ſcꝺe.q.41.Sicut ꝯtētio i
portat quādā ꝯdictōem in ꝟbis:ita ri
xa dicit quādā inuaſionē in fcis. Unꝺ
ſup illud Gal.5°.ubi rixa pōit̄ int̄ opa
carnis.dicit glo.ꝙ rixe ſunt qn̄ ex ira
aliq inuicē ſe pcutiūt.Et iō rixa vr̄ qꝺ
dā p̄uatū bellū qꝺ inter p̄uatas pſo
nas agit̄ nō ex aliq̄ publica auctorita
te.ſꝫ magis ex inordiata uolūtate. Et
iō rixa ſemp importat pctm̄. Et i eo q
dē q alterū inuadit iniuſte ē mortale
pctm̄. In eo āt q ſe defēdit pōt eē ſine
pctō.ꝛ qn̄qꝫ cū ueniali.qn̄qꝫ ēt cū mor
tali ƀm diuerſū modū ſe defēdēdi. Nā
ſi ſolo aīo repellendi iniuriā: ꝛ cū ꝺbi
ta moderatōe ſe defendit n̄ ē peccatū
nec pōt ꝓprie dici rixa ex parte eius.

Si ꝓ cū aīo vindicte uel odii .uel cū
excessu debite moderatōis se defēdat
semꝑ ē pctm̄. ſʒ veniale qdē qn̄ aligs
motus odii.vel vindicte se imiscet. vł
cū rō. A .i.hō ex deliberatōe rōnis.ut
pōt colligi ex dictis eiusdē.Tho. B .n̄
multū excedit moderatā defensionez.
Mortale aūt qn̄ obstiato aīo ↄ̄ aggre
dientē insurgit ad eū occidēdū uł ḡuit
ledēdū.A .Idē i sū.li°3°ti.34.q.227. B

Sacerdos.

Qualit sac
dotes dican
tur ligar̄ ⁊ soluēs R°bʒ Ray.
Tribus mōis.ꝑ ligāt ⁊ soluūt.i.ōn̄dūt
aliquē ligatū uel solutū eē a deo. Un̄
Luc].17°dn̄s leprosos ꝓus ipē ꝑ se mū
dauit.deinde ad sacerdotes misit quo
rū iudicio ōn̄derent mūdati.Itē Laza
rū ꝓus suscitauit.deinde mandauit di
scipulis suscitatū soluere.Joh.xi°Nā
⁊ si qs apud deū solutus sit.tn̄ in facie
ecclesie nō absolutus hētur nisi ꝑ iudi
ciū sacerdotis. de pe.dis.i. q̄stūlibet 2°
ligant cū satisfactōem penitentib⁹im
ponūt.uel soluūt cū de ea aliqd dimit
tūt.uł ꝑ eā purgatos ad sacroꝝ cōionē
admittunt de pe.dis.i.multiplex. 3° ꝑ
excōicatōem uel absolutōem.de q̄ sat]
dictum est.s̄.excōicatio. ⁊.s̄.absolutio
Silr̄a hēs s̄.clauis.§.vlt]. A .et ibi de
hoc dictum est. B .
Utrꝫ quēcūqꝫ sacerdos ligat uel soluit
liget uel soluat deus. R°ꝺm Ray.Illa
auctoritas.quodcūqꝫ ligaueris super
trā ⁊ solueris ⁊c. nō simplr̄ intelligen
da ē.ſʒ tūc demum cū sacerdos iuste li
gat uel soluit. Nam iudiciū triplex ē.
p̄mū dei q̄.s.deus mūdat aīam in con
tritōne.Scōm ē sacerdot] q auctorita
te clauiū ligat uel soluit.Tertiū est iu
diciū curie celestis.s.approbātis. Ita
qꝫ quodcūqꝫ ligaueris ⁊c. exponit sic.
Iuste uel claue nō errante.erit ligatū
⁊ in celis.s.ꝑ approbatōem.xi.q.3.tunc
vera.⁊.24.q.i.manet. A .Idē in sum.
li°3°ti°34.q.178. B .De mā hac.s̄.pe
nitentia 2°.⁊.s̄.ↄfessio 3°
¶ Que sūt ꝑtinentia ad officiū sacre
dotis. R°.Principale eoꝝ officiuʒ .est
missam celebrare seu eucharistiā cō
secrar̄.ut supra. eucharistia 3°.§.2° Et
ꝑter hec ēt vt ponit Ray.pn̄t baptiza
re p̄dicare.pnīas dare.pplo qꝫ dar̄ sim
plicem bn̄dictōem.dis.95.ecce.Sed tn̄
cū celebrāt p̄sente epo.debēt ei innuē
ut bn̄dicat si velit.⁊ si nolit bn̄dicat p̄
sbyter.Dico cū bn̄dictōe sine alia solē
nitate.⁊ sic loquit dcm̄.c.ecce.Et de h°
s̄.bn̄dictio. A .Et ibi de hoc plenius i
additōe. B .Item sacerdos hʒ ↄferre
infirmis extremā vnctōem.95.dis.§.ſʒ
⁊ illud.Un̄ Jac].vlt]. Infirmat quis i
vob ⁊c. Itē pōt in necessitate.s.absēte
epo.recōciliare solēniter penitentē.26
q.6.c.vlti.Als nō.26.q.6.c.p̄. A .Licʒ p̄
dicta ꝑtineant ad officiū sacerdotale
nō tn̄ oēs sacerdotes pn̄t p̄dicare.sed
solū q ad hoc officiū fuerint istituti.
ex̄ de hē.cū ex iniūcto. Itē nec sacmē
ta ministrare:nisi qb⁹ data ē cura aīa
rū.uel quib⁹ ↄmissū ē ab habētib⁹ cu
rā.ut in cle.religiosi.de ꝓuile. B .Sa
cerdotalis ordo liberat a fortuna ſui
li uel ascripticia.ut.s̄. ordo.p̄.§.an̄plr̄.
Ad māʒ qꝫ sacdot] facit.s̄. eucharistia
3°.⁊.s̄.cōicare.⁊.s̄.ↄfessio 3°.Iteʒ ↄfessio
nis celatio. Iteʒ ↄfessor p̄ ⁊ 2°.Itē mis
sa.Item ordo.cuʒ oibus ibi tractatis.
Item penitentia 2°

Sacramentuʒ

quid
ē. R°.
q̄tuor diffinitōes inueniūtur
Una ē mgr̄i sniarū sic.Sacramētū est
sacre rei signū.Altera est Aug]. d̄ doc
trina xp̄iana.Sacr̄m ē inuisibilis gr̄e
visibilis forma.Et huic addit mgr̄ sen
tētiaꝝ sic:ut eius siłitudinē gerat ⁊ cā
existat.Tertia ē eiusdē Aug]. Sacr̄m
est illud in quo sub tegumento rerum
visibiliuʒ diuina virtus secreti⁹ salu
tem operatur.Quarta est Hug].d̄ sā
cto victore in libro de sacramentis sic
Sacramentum est materiale elemen
tum extrinsecus oculis suppositūʒ.ex
institutione signans ex similitudīe re
presentans ex sāctificatōne aliquam

inuisibilem grãz cõferens. Et ẜz Tho.
ꝛ Pe.in.4°.dis.i.in sacramentis aliud
est sacramentũ tm̃.ut est in baptismo
ablutio sub forma ꝟboꝝ.aliud est sac
mentũ ꝛ res sacramẽti.ut i baptismo
caracẽ.tertiũ qḋ est res ꝛ nõ sacramẽ
tum.ut grã siue vltimus effect⁹ sacra
mẽti. A.Jdẽ in sum.li°.3°.ti°.24.q.i.Et
idẽ est sacramẽtũ ꝛ res qḋ signum ꝛ si
gnatũ.cũ sacramentum sit sacre rei si
gnũ.ut p̃tactũ est. B.Et qdez ḋ sub
stãtia cuiuslibz sacr̃i noue legis neces
sario sunt tria.s.mã ut elemẽtũ.forma
.s.ꝟbi.ꝛ intentio ministri copulãs for
mã materie.Nam ẜm Aug⁹.accedit ꝟ
bũ ad elementũ ꝛ fit sacr̃m.i.q.i.ḋtra
he. A.Regritur ẽt intentio sacr̃m isti
tuentis.s.xp̃i.ut.s̃.eucharistia p̊.§.7°.i
additõne. B.

¶Que sũt sacr̃a necessitatis. R°.ẜm
Ray.qnq̃.videlz baptismus.cõfirma
tõ.eucharistia.pnia.ꝛ extrema vnctio
Et dicunẽ esse necessitatis. qꝛ sunt i p̃
cepto:ꝛ tenẽ quilibet ad ea suscipien
da ꝑ loco ꝛ tp̃e.Reliq̃ duo sacramẽta
sunt volũtatis.s.ordo ꝛ mr̃imonium.
Et de his oĩbus hẽẽ plenius in suis ꝑ
p̃is vocabul. A.Jdẽ i sũ.e.ti.q.4. B.

¶Quis est effect⁹ sacroꝝ. R°.ẜz Ray.
Ut talia sint cuilibet qualis ipse acce
dit.i.q.i.dñs declarauit. Nã ꝛ scã mal
obesse possunt.de ↄsecra.dis.2.ꝛ sãcta.
.i.Cor.xi°.Qui manducat ꝛ bibit indi
gne ꝛc. A.Apertius dic ꝙ bonis sunt
ad salutẽ ꝛ male credentib⁹ ad ꝑditio
nẽ.ut in sũ.eo.ti.q.5. B.

¶Utꝝ sacr̃a debeãt ↄferri pctõribus
R°.Nõ.95.dis.illud.Hoc ẜm Ray. itel
ligendũ ẽ de peccatis manifestis.Naz
ꝑpter occulta peccata non pñt alicui
sacr̃a negari nisi ꝑ ãmonitiõem secre
tã vel publicã factã in gnãli.de conse.
dis.2.non ꝓhibeat. A.Jdẽ in sũ.dcã
q.5. B.Existens ãt in pctõ mortali si
ue occulto siue manifesto mortaliter
peccat recipiẽdo sacr̃a.dis.40.multi.
dis.25.illud. A.Jstud.c.nõ vr̃ ibi hẽri
sz hẽẽ.95.dis. B.xi.q.3.audi. A.Con.

Tho.ꝛ Pe.ut in sũ.li°.3°.ti.22.q.2.ad fi.
B.Silr̃ ꝛ mister sacramẽti exñs i pec
cato mortali tractans sacr̃a in suo or
dine mortaliẽ pecat.ut.s̃.ordinatus p̊.
§.2°.ꝛ uide.i.§.plt.in fi.

¶Utrũ sacr̃a pñt iterari. R°.Tria sa
cramẽta nõ pñt iterari.s.baptism⁹.or
do.ꝛ ↄfirmatio.i.q.i.ꝙ qdã.de consec.
dis.5.dictũ.ꝛ.c.de hoie.Nulli.n.sacmẽ
to facienda est iniuria.que dr̃ fieri qñ
nõ iterandũ iteraẽ.quasi p̃ma collatõ
nõ valuerit.i.q.i.sacr̃a.de cõse.dis.3.c.
ostenditur.Jn collatõe eni cuiuslibet
p̃dcõꝝ trium imprimiẽ caracter aie q
ẽt post mortẽ nõ põt ab ea seꝑari.Uñ
ẽt si qs resuscitareẽ ñ eẽt rebaptizãd⁹
aut recõfirmãd⁹ aut r̃ordinãd⁹.Sec⁹ i
aliis q̃tuor sacramentis.32.q.2.licite.ꝛ
i.q.i.ꝙ quidam. A.Jdem in sũ.li°.3°
ti.24.q.6. B.Unde ꝛ Hug.notauit
ꝙ Lazarus post suã resuscitatõem nõ
potuisset repetere uxorẽ suaz.nec illa
illũ.Sed si vellent iũgi oporteret ꝙ
cõtraherent de nouo.Et sic iterari põt
mr̃imõiũ.eucharistia.pnia.ꝛ extrema
vnctio.vt ꝛ hic in singulis eoꝝ loc dr̃.
A.Jdem in sũ.eo.ti.q.51. Et additur
ꝙ talis cõtrahens post resurrectõem
non eẽt bigamus.quia non diuideret
carnẽ suã ꝑpter hoc in duas ẜm eũdẽ
Hug.Con.Pe.ut pz ibi. B.

¶Quid cũz dubitaẽ an aliqs recepit
baptismũ uel aliud sacr̃z.R°.Debz ite
rari sub ↄditõne uel ꝑ silem moduz q
dcũs est de baptismo.s̃ baptism⁹.4°.
§.anteplt. Nam nõ intelligitur itera
tũ quod nescitur eẽ fcm̃.de conse.dis.i.
solẽnitates.ꝛ ḋ ↄse.dis.4.si nulla.ex̃ ḋ
p̃sby.non bap.veniens. A.Jdem in
sum.eo.ti.q.38.qñ dubitaẽ ẽt circa ali
quod substãtialiũ sacramenti. videlz
de forma.uel mã.uel intentõe mistri.
ẜm Tho.ꝛ Ray. B.

¶A quibus mistris sacr̃a sint cõferẽ
da uel recipienda.R°.Sacr̃m cõfirma
tõnis a solo epo ꝛ sup̃ conferri põt.de
cõse.dis.5.manus.ꝛ.c.nouissime.ꝛ.c.vt
ieiuniũ.Silr̃ ꝛ sacramtuz ordis saltez

ſacri. A . Nam non ſacros ↄfert q̄nq̄ꝫ
etiā abbas.ut ſup̄ abbas.in prin. B .
ut ſup̄ ordinator.§.5°.Similr̄ ⁊ pn̄ia ſo
lēnis.niſi aliud neceſſitas inducat.diſ.
50.in capite.26.q.6.c.ſi.Alia vero ſacra
menta a ſacerdotibus conferri poſſūt
⁊ non refert a quo ſacr̄a conficiant̄ vl̄
conferant̄.ſ.bono uel malo. etiā excōi
cato uel degradato ul̄ heretico.dūmō
in forma eccleſie. A .ſ.quo ad eſſenti
am ſacramēti.ſed bn̄ refert quo ad ef
fectum.ut in iuribus allegatis.⁊ h̄ ſeq
tur. B .Peccant tn̄ q indigne conſi
ciūt.⁊ qui recipiūt ab hereticis degra
datis.ſimoniacis. uel ſciſmaticꝗ.excōi
catis.ſeu notoriis fornicatoribus.pre
ter baptiſmū in articulo mortiſ.diſ.32.
§.uerū.i.q.i.ſacramenta.⁊.c.ſicut ficti.
A .Immo in articulo mortis dū ↄ̄ſūt
alii.etiā a notoriis fornicatorib⁹ cōio
recipi poteſt.⁊ per ↄn̄s etiā pn̄ia.ſed a
p̄ciſis ab eccleſia ſol⁹ baptiſm⁹.32.diſ.
§.porro. Et de hoc aliqd clarius.s̄.cle
ricus.3°.§.p̄.in additōne. B .

¶ Quod ſacr̄m ſit excellentius. R°.
Baptiſmus excedit alia rōe efficacie
de conſe.diſ.4.per baptiſmū. Nam v̄
tute eius dimittūtur oia peccata q̊ ad
culpā ⁊ quo ad penaꝫ. neq̄ꝫ eſt neceſſa
ria alia pn̄ia. A . Facit de pe.diſ.7.
nullus. B .Itē qꝛ etiam ē̄ fundamē̄
tum alioꝝ ſacramētoꝝ.ex̄ de p̄ſby.nō
bap.veniens.Euchariſtia aūt excedit
rōne dignitatis ⁊ ſanctitatis.de conſe.
diſ.nihil. Cōfirmatō aūt excedit rōne
conferentis.quia confertur a ſolo ep̄o
ſicut ēt ſacer ordo.ut in p̄cedenti.§.dr̄
Matrimoniū v̄o excedit rōne ſignifi
cationis.qꝛ ſignificat coniūctōem xp̄i
ad eccleſiaꝫ p̲ vnionē diuine ⁊ hūane
nature ex̄ de biga.debitū. Vn̄ v̄ſus.
Maior in effectu baptiſmus.corpus i
eſſe.Coniugium ſigno.maiori criſma
miniſtro. A .Ideꝫ in ſum.eo.ti.q.138.
ſm Ray.⁊ glo.⁊ Tho. B .

Sacrilegium quid ſit. R°. Sa
crilegiū eſt ſacre rei violatio uel vſur
patō. Et dicitur ſacrilegium quaſi ſa
crilediū.i.ſacrū ledens. A . Idem in
ſū.li°.p̄.ti.13.q.i.ſm Ray.⁊ Tho. B .ul̄
ſacrū legens.i.furans uel diripiēs.

¶ Quibus modis cōmittit̄ ſacrilegi
um. R°.ſm Ray. Cōmittit̄ q̄nq̄ꝫ rōne
p̲ſone.ut cū qs verberat clericū ul̄ ra
pit monialem.Q̄nq̄ꝫ rōne loci.ut cum
uiolat imunitatē eccleſie uel cimiterii
Q̄nq̄ꝫ rōne rei.ut cū res ſacra ul̄ ſacro
uſui deputata vſurpatur. Et hoc ſub
diuiditur ſic. Sacrilegium committi
tur auferendo ſacrum de ſacro.uel.nō
ſacrum de ſacro.uel ſacrum de non ſa
cro.17.q.4.quiſquis. Large tamen
quis dicitur committere ſacrilegium
etiam multipliciter. Ut tranſgreſſor
iuris publici quod conſiſtit in ſacris
ſacerdotibus ⁊ magiſtratibus. diſti.i.
ius publicuꝫ.Item qui articulos fidei
et precepta uel prohibitiones dei ne
gligendo uel neſciendo violat ⁊ offen
dit.Quod intelligenduꝫ eſt ſm Tho.
quando legem dei impugnat vt here
ticus ⁊ blaſſemus.qui quidem ex hoc
ꝙ deo non credit incurrit infidelitatꝭ
peccatum.Et ex hoc nota ꝙ qui diuie
legis verba peruertit ſacrilegium in
currit. A .Hoc verum ſcd̄m acceptō
nem ſpecialem.Generaliter tamen lo
quendo poteſt intelligi ↄ̄ omni pecca
to.ſcd̄m Ul.⁊ in ſum.eo.ti°.qōne.2. B .

¶ Item qui diſputat de iudicio prin
cipis vel iudicat.et hoc niſi euidenter
conſtaret illud eē contra deum. Et di
co diſputat reuocando in dubium.Se
cus ſi propter maiorem diſcuſſionem
A .i.intelligentiam.Et hoc fuit dictū
glo.Ray.ut in dicta qōne.2. B . Itē
qui publica officia committit iudeis
De predictis caſibus.17.qōne.4.§.q
autem.et.c.nemini.et.c.conſtituit.Itē
qui quancūq̄ꝫ rem eccleſie retinuerit
vel acceperit contra eius voluntateꝫ
.2i.qōne.2.nulli liceat ignorare. A .
Concor. predictis Tho.et Ul.in dicta
qōne.2. B .

¶ Scd̃m quã ſpẽm ſacrilegiũ ẽ maiꝰ
peccatuꝫ. R̃ꝫ ſm Tho. ſcd̃a ſcd̃e. q. 99.
Tãto ſacrilegiũ eſt grauius q̃to res ſac̃
in quã peccat̃ maiorẽ obtinet ſcĩtateꝫ
Vñ ſi ſacrilegiũ cõmittat̃ ꝯ̃ pſonã uel
ſacrũ locũ. grauius eſt ꝯ̃ pſonã q̃ ꝯ̃ ſa
crũ locũ. qꝛ ſcĩtas loci ordinat̃ ad ſcĩta
tẽ hoĩs. Itẽ hec tãto ſũt grauiora q̃to
pſona uel locꝰ ſũt ſanctiora. Si ꝟo ſa
crilegiũ ꝯmittat̃ circa alias res ſacraſ
tũc diuerſos hꝫ gdus ſꝫ diuerſitatẽ ſa
crarũ rerũ. int̃ q̃s ſũmũ gdũ obtinent
ipſa ſacr̃a q̃bus hõ ſanctificat̃. q̃rũ p̃ci
puũ ẽ euchariſtie ſacr̃m qd̃ cõtinet ip
ſũ xp̃ꝫ. ⁊ iõ ſacrilegiũ qd̃ ꝯ̃ hoc ſac̃mẽ
tũ ꝯmittit̃ grauiſſimũ eſt inter oĩa. Pꝰ
ſacr̃a ãt ſecũdũ locũ tenẽt uaſa ꝯſecra
ta ad ſacroꝝ ſuſceptõeꝫ: ⁊ ip̃e imagĩes
ſacre ⁊ ſcõꝝ reliquie. in q̃bus q̃dãmõ
ipſe pſone ſcõꝝ venerant̃ uel dehono
rant̃. deinde ea q̃ ptinent ad ornamen
tũ eccleſie uel miſtroꝝ. deinde ea q̃ ſt̃
deputata ad miſtroꝝ ſuſtẽtatiõeꝫ ſiue
ſint mobilia ſiue imobilia.

¶ Que pena ſacrilegii. R̃ꝫ Si iiuria ẽ
atrox fiat pſõe eccl̃iaſtice ſꝫ leges ẽ
pena ꝯ̃capitatõ. C. ꝯ̃ epi. ⁊ cle. ſi q̃ſ i hꝰ.
al̃ ꝟo iudicij arbit̃o reſuat̃ p q̃litate p
ſõe. rei. tp̃is. ⁊ loci. ff. ad. l. iul̃. pecu. l. le
ge. §. p̊. ⁊. l. ſacrilegii. A. Punit̃ ẽt ſacri
legus vltio ſupplicio ſꝫ leges. qñ. ſ. fa
cit ꝯ̃ legẽ ꝯfugientiũ ad eccleſiaꝫ ut. s̃
emunitas ꝯfugiẽtiuꝫ. §. 2º B. Secun
dũ canones duplex ẽ pena. Una ſpũa
lis. ſ. excõicatio. Nã p ſacrilegio i per
ſonã eccleſiaſticã cõmiſſo ẽ maior ex
cõicatio ipſo iure. A. 17. q. 4. ſi q̃s ſua
dente. ex̃ de ſen. exco. non dubiũ. B.
Pro ſacrilegio ꝟo in rebꝰ ẽ minor ex
cõicatio. A. Facit. 17. q. 4. ſi q̃s domũ
ibi. Donec in ꝯuentu ãmonitꝰ legitie
ſatiſfacit ſciat ſe cõione eẽ p̃uatuꝫ. Si
ꝟo poſt ſecũdã ⁊ t̃tiã ꝯuentõeꝫ coraꝫ
ep̃o ſatiſfacere detractauerit. ſacrile
gii p̃iculo ab oĩbus obnoxiꝰ teneat̃. ita
ut ſꝫ ap̃lm nemini fideliũ miſceatur.
B. Et in aliquibus caſibus ẽt maior
ut cuꝫ quis incendit uel frãgit. vt ſup̃
abſolutio p̊. §. 2º. ꝟ. 2ꝰ eſt de eo. ⁊ ſup̃ ex
cõicatõ. 4º. Alia ẽ pena pecuniaria. 17.
q. 4. ſi q̃s in atrio. ⁊. c. ſi quis ꝯtumax
⁊. c. q̃ſq̃s inuentꝰ. ⁊. c. ſi q̃s ꝯ̃inceps. A.
Idẽ notat̃ in ſum. eo. ti. q. 4. ſm Ray.
Tho. ⁊ Ul. B. In quibus. c. diuerſe po
nuntur pene pecuniarie q̃ ſm q̃ntita
tẽ crimis ⁊ locoꝝ ꝯſuetudines infligẽ
de ſunt. A. Hoc fuit dcm̃ glo. Ray. vt
in dcã. q. 4. vbi ẽt dr̃ ſm Ul. q̃ hec pe
na pecuniaria hic ẽ arbitraria. B.

Sagittarius.

Utꝝ liceat vti arte ſagittarioꝝ uel baliſtario
rũ. R̃ꝫ Pñt xp̃iani hoc officiũ exercer̃
ꝯ̃ paganos ⁊ fidei perſecutores. ꝯ̃ xp̃ia
nos ãt ⁊ catholicos non. ex̃ eo. c. vnico.
Dicũt tñ q̃dam q̃ in bello iuſto poſſit
licite hoc officiũ exerceri etiã ꝯ̃ xp̃ia
nos. qꝛ in tali bello vt dicit Augꝰ. vtꝝ
apte quis pugnet an ex inſidiis nihil
ad iuſticiã intereſt. 23. q. 2. dñs. ⁊. q. 8. et
p̃dem. A. Idem in ſũ. liº 2º. ti. 4. q. i. ſꝫ
Ray. Hoff. Hoſti. ⁊ Ber. q̃ vident̃ hoc
tenere q̃ in bello iuſto liceat vti bali
ſtis ẽt ꝯ̃ xp̃ianos. B.

¶ Que ẽ pena exercẽtiũ artẽ ipſam
mõ p̃hibito. R̃ꝫ Pena eoꝝ eſt q̃ ſub
anathemate p̃ibent̃. ex̃ eo. c. vnico. in
fi. Et dicũt quidã q̃ vbicũq̃ exp̃mitur
talis forma ꝟboꝝ. ſ. ſub anathẽate uel
ſub pena excõicatõnis. eſt canon late
ſnĩe. ⁊ excõicatus ẽ q̃ ꝯ̃fecerit. diſ. 63. ſa
lõnitane. Aliũ dicũt q̃ huiuſmõi ꝟba
non hẽnt vim niſi ꝯminatõnis. ut. C.
ꝯminatões ep̃l̃as. l. i. Et hec opinio ve
rior ẽ. Uñ nõ ſũt excõicati ſꝫ excõicãdi
A. De hoc dcm̃ eſt. s̃. excõicatio. p̊. §. 4º
in additõe. B. De facientibus ⁊ ven
dẽtibꝰ baliſtas. vide. s̃. negociatõ. §. 5º

Sanctorum

corpora. vide. s̃. reliquie ⁊ corpora ſanctorum.

Saracenus.

Saraceni dicũt̃
q̃ nec nouũ nec vetꝰ recipiũt
teſtamentũ. q̃ nõ ẽ b agar ãcilla Abra
he ꝯ̃ qua orti ſunt voluerũt ſe noĩare

ſʒ potius a Sara uxore libera ſarace
nos ſe appellauerũt. Et inť eos ſunt q
dam ſamaritani a Samaria ciuitate
⁊ ꝓuícia. q receperũt ſolũ qnqꝫ libros
Moyſi. alios reſpuerũt. A. hoc fuit di
ctũ Ray. ut in ſũ. li. p̊. ti. 4. q. 2. B.
¶ Xp̄iani q deferũt ſaracenis ꝓhibi
ta uel eis fauent ꝯ xp̄ianos excōicati
ſunt. vt hēs. ſ̄. abſolutio p̊. §. 3º. circa fi.
Et adde ꝙ tales xp̄iani ſi capianť fiãt
ſui capientiũ. ex̄ de iudeis. ita quorun
dã. ⁊. c. ad liberandã. Et nō ħ ꝙ Nico.
4ᵘˢ. in q̄dã ex̄ua. q̄ incipit. Olim cãʒ in
generali. ſtatuit ⁊ inouauit. ꝙ nulli ar
ma. equos. ferrũ. lignamia. victualia.
⁊ alia q̄cũqꝫ mercimonia in Alexãdri
am uel alia loca ſaracenoꝝ terre egy
pti deferre uel mittere: ſeu d̄ ſuis por
tibus vt eis deferanť ex̄here uel ex̄hi
permittere. aut eis uel auxilium uel
fauorē p̄ſtať p̄ſumant. al'ſint excōica
ti ip̄o facto. nec pn̄t abſolui niſi tantũ
de bonis ꝓp̄iis in terre ſancte ſubſidi
um ꝯuertendũ exoluerit quantum ad
partes p̄dictas detulerit uel miſerint
aut deferri uel de ſuis portibᵘˢ deferē
dum eis extrahi ꝑmiſerint. Et nihilo
minus ſi capiunť fiãt ſui capientium.
Et ſiľr ſtatuit d̄ oibᵘˢ terris Soldano
ſubiectis. Et addit ꝙ p̄ter penas p̄di
ctas ſint ꝑpetuo'i fames ⁊ iteſtabiles
ita ꝙ nec teſtari valeant. nec aliquid
ex alieno teſtamento ꝑcipe. nec ex te
ſtamento uel ab iteſtato ſuccedē. nec
admitti ad publica officia. ⁊ oēs actᵘˢ
legitimi ſint eis penitus interdicti. et
ꝙ poſtq̄ꝫ de hoc ꝯſtitēit debēt publice
denũciari. ⁊ oia eoꝝ bona ad fiſcum d̄
uolui. hec in p̄dcã d̄cre. Que tñ intelli
gebatur reuocata ꝑ ꝓhemiũ ſexti. ſʒ
tñ poſt factum ſextũ infra ãnuʒ papa
Bonifacius inouauit eã in q̄dã ex̄ua.
q̄ incipit. Cōtra illos. Poſt hᵒ Clemēs
quintᵘˢ ēt innouauit. ⁊ pape abſolutōꝫ
p̄terq̄ꝫ in mortis articulo reſuauit in
ex̄ua. q̄ incipit. Multa mēt]. De treug]
obſuandis ēt ſaracenis vide. ī. treuga.
¶ Utrum ritus gentilium ſiue pa
ganorum ſint tolerandi. Rᵒ. ſm Tho.
ſcda ſcde. q. io. Licʒ eccleſia ritus ⁊ fe
ſta iudeoꝝ agi toleret. Ritus tñ genti
liũ non tolerare t. niſi forte ꝓpť ſcãda
lũ uitandũ uel ſciſma. ſiue diſſidium.
uel huiuſmōi malũ ſint aliq̄n ad tēpᵘˢ
tolerandi ritus paganoꝝ uel ēt hereti
coꝝ. A. ⁊ ſic aliq̄n eccleſia tolerauit.
vt in ſũ. eo. ti. q. i5. B.
¶ Utꝝ liceat furari xp̄ianos q detinē
tur a ſaracenis. uel liceat eis xp̄ianis
detentis furari aliq̄d ſaracenis. hēs. ſ̄
furtũ. §. plť. ⁊ vlt]. Quo ēt debeãt ad fi
dē induci require ſup̄ iudeᵘˢ 3º. §. p̊. Itē
de ſeruis ſaracenoꝝ dic ſicut de ſeruis
iudeoꝝ. ſup̄ iudeus 2º. ꝑ totum. A. qa
alii infideles ⁊ hētici ꝓhibentur hēre
ſeruos xp̄anoſ ſicut ⁊ iudei. C. ne xp̄ia.
mã. in rubᵒ ⁊ nigᵒ. B.
¶ Saraceni in terris xp̄anoꝝ non ſũt
ꝑmittendi facē publicã inuocatōnem
de noie Machometi. neqꝫ pegrinatio
nes ad aliquē ipſoꝝ tãq̄ꝫ ad ſanctũ. vt
in cle. cedit. ex̄ eo. Utꝝ ãt lceat vti ha
bitu. ifideliũ. vid̄ ſup̄ apoſtaſia 2º. §. fi.

Satiſfactio pōt intelli
gi dupliciť.
Uno mō q̄ fit homini. ſ. cuʒ ſa
tiſfit ei de eo qd̄ qs illi teneť. ⁊ de hac
ſufficiãt que dcã ſunt ſup̄. reſtitutō ꝑ
totũ. ⁊ ħ. ī. §. 9º. Alia eſt ſatiſfactio q̄ ſa
tiſfit d̄o ꝓ pccisᵘˢ. ⁊ d̄ hac nũc dicēdũ ē
¶ Quid eſt ſatiſfactio. Rᵒ. ſm Augᵘˢ.
Satiſfactio eſt cãs peccōꝝ excidere ⁊
earũ ſuggeſtionibus aditũ non indul
gere. A. hoc hr̄ de pe. diſ. 3. ſatiſfactio.
B. Scdm ĩo Anſel. liᵒ 3º. cur deus hō.
Satiſfacere ē deo honorē debitũ red
dere. Iſtas diffinitōes exponēs Pe. in
4º. diſ. 15. dic ſic. Satiſfactio curat pec
cata p̄terita recōpenſando. ⁊ p̄ſuat a
futuris cauendo. Et iō ꝑ actũ p̄mũ dif
finitur ab Anſelmo. cũ dicit deo hono
rē debitũ. ſ. qui per pctm̄ ablatus fue
rat reddere. Sed per actũ ſecũduʒ dif
finitur ab Aug]. ſ. cauſas excidere ⁊c̄.
ꝑ q̄ fit p̄ſeruatio a futur]. Et vocat cãs
. ſ. intrinſecas radices ex pctō relictas

Suggestiões ṽo vocat oportunitates
extrinsecas.ut temp⁹.locū.ꝛ huiusmo
di. A .Idem in sū.li.3.ti.34.q.101. Ri
car.vero.15.dis.4.sen.sic dicit. Satisfa
ctio est pro illata iniuria volūtaria re
cōpensatio scdm iusticie equalitatez
cū ꝓposito non cōmittendi nouam in
iuriā.Uolūtaria dr.qꝛ alr nō est ex cari
tate nec meritoria.de pe.dis.7.nullus
Scdm iusticie eqlitatem dr. qꝛ nisi fi
at ſm debitū iusticie non est ad vitaz
valida.de pe.dis.5.falsas.ꝛ.c.fres.Cum
ꝓposito ꝛc.dicit qꝛ alr non est pnia.sed
derisio.de pe.dis.3.irrisor. B .

¶ Utrū homo possit satisfacē d̄ vno
peccato sine alio. R.ſm Tho. in 4.
dis.15.Non.Naz oz ꝙ talis sit mod⁹ sa
tisfactōnis qui competat ad tollendā
offensam. Offense aūt ablatio ē ami
citie rstitutō. Et iō si aliqd sit qd̄ ami
citie restitutionem impediat etiā apd̄
hoies satisfactio esse non pōt. Cum er
go quodlibet pctm̄ impediat amicitiā
caritatis q̄ ē qois ad deū.impossibile ē
ꝙ hō de vno pctō satisfaciat alio retē
to.sicut nec homini satisfaceret q pro
alapa sibi data se ei ꝓsternēt.ꝛ aliā sib
dicet. A .Cō.Pe.ut i sū.e.ti.q.102. B.

¶ Utrū satisfactio fieri debeat p opa
penalia. R.ſz Pe.in 4.sen.dis.15. Sic
qꝛ p talia opa fit solutio emende d̄bi
te ꝓ offensa p̄terita ꝛ fit preseruatō a
futura offensa.Pene.n.medicine q̄dā
sūt.ut dicit phs 2° ethicoꝝ. Et quidem
qñ pena satisfactoria īdicit ꝓ pt emē
dā culpe p̄terite.sic maiori culpe ma
ior debetur pena.Qñ ṽo indicit ꝓpt
cautelā culpe future.sic aliqñ ēt mino
ri culpe maior īponit penā.vtputa in
iuuene fornicante q̄ in sene. Quāuis
eim senex magis peccet.tñ iuuenis in
diget fortiori retrahente. Idez Tho.
ea.dis. A .Idē i sū.eo.ti.q.103.ꝛ se. B.

¶ In quibus opib⁹ cōsistit satisfactō
R. scdm Ray.in trib⁹.s.in orone.ieiu
nio.ꝛ elemosyna.In p̄ d̄ supbiam. In
2° d̄ carnis ↄcupiscentiā. In 3° d̄ auari
ciā.Uñ Thob.12. Bona est oro cū ieiu
nio ꝛ elemosyna.Et ut ait Pe.ad has
reducunt oēs alie satisfactōes. Nā vi
gilie.pegrinatōes. discipline. abstinē
tia.ꝛ oia opa carnē affligentia reducū
tur ad ieiuniū.Opa āt misicordie cor
poralis ad elemosynā.Opa ṽo miseri
cordie spūalis ad oronez. A .Melius
diceret opa spūalia. Hec.n.reducunt
ad oronē ſm Pe.ꝛ in sū.eo.ti.q.105.vbi
hec oia notant. B .Et p ieiuniū ordi
nat hō in seipso.p elemosynā ad ꝓxi
mū.p oronē ad deum.Item fit satisfa
ctio de bonis exteriorib⁹ p elemosynā
de bonis corpis per ieiuniū. de bonis
anime p oronē. A .Addit Ray. Pōt
ēt dici ꝙ satisfactō cōsistit in duobus
s.i largitōe elemosyne.ꝛ carnis mace
ratōe. Et tunc ſm glo.eius sub carnis
maceratōe ↄp̄henditur ēt oro.ut i dcā
qōne.105. B .

¶ Qualit elemosynaꝝ largitō sit sa
tisfactoria. R.ſm Tho.in 4.dis.15.Il
laꝝ elemosynaꝝ largitio ad quā quis
alr tenet non ē ps satisfactōis.sz p̄am
bulū ad ip̄am. Ille ṽo elemosyne ad
q̄s qs alr nō tenet pūt eē satisfactorie
cū sint opa bona ꝛ penalia. qd̄ exigit
ad opus satisfactoriū. A .Idem i sū.
eo.ti.q.106.Bonauētura ṽo sup eadē
dis.15.dicit ꝙ hoc ē verū d̄ rigore iusti
tie quia non videt satisfactoriū id ad
qd̄ qs alr tenet.sz credit ꝙ diuine misi
cordie benignitas tāta est ꝙ totuz ac
ceptat ꝛ quasi ꝓ nihilo saluat nos. B.

¶ Utrū flagella quibus a dño in hac
vita flagellamur sit satisfactoria. R.
ſm Tho.in 4.dis.19.Si flagella fiant
aliq̊ mō ipsius patientis inq̄tū.s.ea ac
ceptat ad purgatōem pctōꝝ eis vtens
patient.sic rōnem satisfactōnis accipi
unt.Si āt patiēs eis p impatiētiā oio
dissentiat.tūc nō efficiunt aliquo mō
ipsius ꝛ iō nō hēnt rōez satisfactōis. sz
vidicatōis tm̄. A. Idē i sū.e.ti.q.109. B.

¶ Quid sit magi satisfactoriū an ele
mosyna uel oro ul ieiuniū. R.ſz Tho.
ubi.s.elemosyna includit in se oronez
ꝛ ieiuniū duplici rōne.p̄ qꝛ elemosyna

eũ cui daṫ ꝯstituit debitorẽ ad orãdũ ⁊ ieiunãdũ. ⁊ ad alia bõa q̃ p̃t faciẽdũ ꝓ eo ꝗ dedit. 2° q2 elemosyna ꝓpṫ deũ data ẽ q̈si q̈dã oblatio deo fcã. Uñ phꝰ dicit 4.° ethicoꝝ ꝙ dona hñt aliqd siŀe deo sacratũ. Oblatõ ãt ipa deo fcã viz oꝛonis h3. Itẽ in q̃tuz bona exterioꝛa ad corpoꝛis cõseruatõem oꝛdinanṫ. sb tractio exterioꝝ bonoꝝ ꝑ elẏnaz q̈si ꝟtute ꝯtinet ieiuniũ q̊ maceraṫ corpus Siŀr ẽt oꝛo ꝟtute ꝯtinet ieiuniũ. q2 ex tensio intellectꝰ ad deũ debilitatẽ cor porꝭ parit. Uñ elemosyna ꝯpletiꝰ hẽt vim satiſfactõis q̃ oꝛo. ⁊ oꝛo q̃ ieiuni um. Et iõ dr̃. i. Thimotꝭ. 4.° Corpaŀ ex ercitatio ad modicũ inutilis ẽ. pietas ãt ad oia valet. Et ꝓpter h° elemosy na magis indiciṫ ut vŀis medicia pctĩ q̃ alia. Lucꝭ. xi.° Date elemosynã ⁊ oia mũda sunt vobiſ. Danieŀ 4.° Pctã tua elemosynis redime. Et Thob. 4.° Ele mosyna ab omni pctõ liberat. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 124. B.

¶ Utrũ restitutio sit ps satiſfactõnis R° ſm Pe. in. 4.° diſ. 15. Aliqd põt dici ps satiſfactõis dupŀr. Uno mõ õe illõ qõ ad debitã satiſfactõem exigiṫ. ⁊ sic restitutõ ẽ ps satiſfactõis. Alio modo illud solũ in q̊ ꝯsistit satiſfactõ. ⁊ sic re stitutõ nõ ẽ ps satiſfactõis. q2 restitu° dicit tm̃ cessatõez ab iniuria. ſm ẽ fun damentũ ⁊ q̈si p̃ambulũ ad satiſfactõ nẽ. A. Idẽ in sũ. eo. ti. q. 124. B.

¶ Utrũ vnus ꝓ alio possit satiſfacer̃ R° ſ3 Pe vbi. s̃. Duplex ẽ effcũs satiſ factõis. Unꝰ solutõ debiti pctõꝝ p̃cedẽ tiũ. alṫ excessio cãꝝ pctõꝝ seq̃ntiũ. et q dẽ q̊ ad hũc secũdũ effcm̃ ꝯstat ꝙ vnꝰ ꝓ alio ñ põt satiſfacẽ. Quãtũ ꝟo ad p̃ mũ distiguendũ ẽ. q2 si qs ipotens est ꝑ se satiſfacẽ tũc aliꝰ q est in caritate põt ꝓ eo satiſfacẽ. sicut ẽt ꝯfiteri. ut s̃. ꝯfessio p̊. §. 6.° Si ꝟo ẽ potẽs tũc o3 ꝙ ip semet satiſfaciat ꝓ seip̃o. põt tñ iuuari ꝑ aliũ. Et addit b̃ Tho. ꝙ ẽt si sit potẽs aliꝰ poss3 ꝓ eo satiſfacẽ. s3 ñ ẽ ꝑmitten dũ ut aliqs ꝓ alio satiſfaciat nisi õfe ctus aliqs appꝑeat in penitẽte uel cor poꝛalis ꝑ quẽ ĩpotẽs sit ad sustinẽdu3 uel spũalis ꝑ quẽ nõ sit ꝓmptꝰ ad poꝛ tandũ pniam. A. Et hoc casu ei pnia nõ vr̃ ꝓdesse nisi aium ꝑatũ habuẽit ad faciendũ qõ sibi a sacerdote ĩ pnia iuste fuẽit iniũctũ. q2 ad h° obligatur ex̃ de pe. ⁊ re. oĩs. Na3 ꝑfcã pnia cogit pctõrẽ oia libenṫ sufferr̃. de pe. diſ. i. ꝑ fecta. Iõ clarioꝛ vr̃ snia Pe. q̃ etiã po nitur siŀ cũ dicto Tho. ĩ sũ. eo. ti. q. 129. Nam ncc̃e ẽ ꝙ hõ recognoscat pctm̃ suũ saltem ꝑ aliquẽ actũ satiſfactõis exterioꝛis. alṫ nõ vr̃ in ꝟitate dolẽ. Uñ ⁊ Iobeŀ. 2.° dicit dñs. Cõuertimi ad me ĩ toto coꝛde vr̃o. ĩ ieiunio ⁊ fletu ⁊ plã ctu ⁊c̃. Ad h° ẽt facit de pe. diſ. i. nõ suf ficit. Uñ ⁊ Ricar. suꝑ 4.° sen. diſ. 15. dic̃ ꝙ in lege cõi ſm oẽs nũq̃ dimittiṫ ac tuale peccatũ moꝛtale sine aliq̃ satiſ factõe. q2 sꝑ ad h° reqriṫ actꝰ penitẽdi ĩ q̊ p̃ncipalioꝛ ps satiſfactõis ꝯsistit. et ꝙ õ lege cõi ꝓ mõtali actuali cũ satiſ factõne meriti xp̃i reqriṫ aliq̃ satiſfa ctio penitẽtis. nõ ꝓpṫ impꝑfectõez me riti xp̃i. s3 q2 deꝰ vult. ⁊ ꝓpṫ sui honoꝛẽ ⁊ nr̃m bonũ ut ꝓ his que voluntate ꝓ p̃a ꝯmittimus uel omittimꝰ volũtate ꝓp̃a satiſfactõez aliquã faciamꝰ. Itẽ Scotus suꝑ. 15. diſ. 4. sen. idẽ sẽtit sub dens. Si arguis. Contritõ põt delẽ qõ cũq̃ pctm̃. igiṫ ꝓ nullo coꝛrñdet alia satiſfactio ꝓp̃a. Nõ seqṫ. q2 ꝯtritõ in cludit aliquã satiſfactõez saltẽ ĩ voto. ⁊ l3 qñq̃ sit intẽsa ita ꝙ sufficiat et sa tiſfaciat ꝓ tota pena. p̃ceptũ tñ õ pẽa ĩfligẽda ñ est irratõnabile. q2 ꝯtritõ ñ est nisi satiſfactõ ꝑticularꝭ. p̃cepta ꝟo gnãlia danṫ ꝓpṫ remedia gnãlia. ⁊ ſ3 illas ꝯditões que inueniunṫ in hoibꝰ ut in pluribus.

¶ Utꝝ satiſfactõ possit fieri ꝑ oꝑa ex̃ caritatẽ fcã. R° ſm Tho. ⁊ Pe. ubi suꝑ Non. nã satiſfactio ẽ amotio offense ⁊ restitutio amicitie. Hoc ãt non põt fieri sine gr̃a ⁊ caritate. Uñ. i. Corꝭ. 13.° Si distribuero in cibos pauperũ oẽs facultates ⁊c̃. caritatẽ ãt non habuero nihil mihi ꝓdest. Talia. n. oꝑa nõ sũt

accepta deo.ꝛ licet hõ nõ habeat certi
tudinem ꝙ sit i caritate.ꝛ per ꝯñs cer
tus eẽ nõ possit de satisfactõe.ꝓpt̃ qꝺ̃
dr̃ Eccl.5º.de ꝓpiciatu pctõꝝ noli esse
sine metu.tñ sufficit certitudo ꝓbabi
lis ꝯiecture. A .Nam glia nr̃a hec est
testimoniũ consciẽtie nr̃e.2.Corĩ.p̊.Et
idẽ quod hic notat̃ in sũ.eo.ti.q.130.Et
addit Pe.ꝙ satisfactio ẽt non põt fiẽi
ꝑ opera in caritate inchoata sed non
ꝑfecta.quia non põt esse aliquod op⁹
meritorium sine intentiõe bona. Hic
aũt bona intentio non continuat̃ nec
ẜm actum nec ẜm habitum. Itẽ quia
illud quod fit in peccato opus mortu
um ẽ.ut in sum.eo.ti.qõne.131. B.

C Utrũ satisfactionez iniunctam ſʒ in
peccato mortali expletam necesse sit
iterare. R̃.ºẜm Tho. vbi.s̃.Alique sa
tisfactiones sunt ex quibus manet ali
quis effectus in satisfacientib⁹ ẽt post
ꝙ̃ actus satisfactõis trãsiit. sicut ex ie
iunio manet corporis debilitatõ.et ex
elemosynis largitis substãtie diminu
tio.ꝛ sic de silibus.Et tales satisfactio
nes in peccatis facte non oʒ ꝙ iteren
tur.qꝛ ad illud qꝺ̃ ꝺ̃ eis manet per pe
nitentiã sequẽtẽ accepte sunt.Satisfa
ctões aũt que non relinquũt aliquem
effectũ in satisfaciente postꝙ̃ act⁹ trã
siit oʒ ꝙ iterent̃.sicut de orõne ꝛ simi
lib⁹.Act⁹ ãt interior. A .i.dolor ꝺ̃ pec
catis. B .q totalit̃ trãsiit nullo modo
viuificat̃.sed oʒ ꝙ iteret̃. Idẽ Al.Ad
dit ãt. Guil.ꝙ tal' tenet̃ ad suscipiẽdã
postea pniam siue satisfactõem.nõ tñ
est ei iponenda postea pnia tãta quã
ta si nulla fuisset imposita.qꝛ p̃sumẽ
dũ est ꝙ ꝓpter illa iniũcta que fec̃. lʒ
ex̃ cãitatẽ dñs maiorẽ ꝯtritõeʒ ei ꝺ̃de
rit. A .Iste Guil.vr̃ sentire ꝙ pnia in
pctõ mõtali facta sit indifferent̃ itẽan
da.lʒ ꝙ ꝓpter rõem ab eo dictã possit
diminui.Pe.ẽt vr̃ sentire ꝙ silr̃ sit ite
randa.ut in sũ.eo.ti.q.132.vbi secũduʒ
eũ dr̃ ꝙ satisfactio in mortali pctõ fa
cta ꝑ sequentẽ pniam non incipit va
lere.qꝛ talia oꝑa a caritate nõ sũt eli
cita nec imꝑata.ꝛ iõ ab ea non viuifi
cant̃.Idem Ricar.15.dis.4.sen.q etiaʒ
nõ videt̃ approbare q̊ ad hoc drĩaʒ q̃li
tatis rerũ de quib⁹ fit satisfactio dices
ꝙ cũ deus bonoꝝ operũ nr̃oꝝ non ege
at.oꝑa hois nõ acceptat tãꝙ̃ remune
ratione digna vel satisfactoria nisi ac
cepret oꝑantem.Uñ ꝛ Geñ.4º.p̃us dr̃
Respexit dñs ad Abel.ꝛ postea subiũ
git̃.ꝛ ad munera ei⁹.demõstrãdo acce
ptõem munerũ ex acceptõe ꝑsone. et
reprobatõeʒ ex ei⁹ reprobatõe.ut etiã
dicit Aug⁹ in li.º de pnia.et de pe.dis.5.
cõsideret ibi.Semꝑ offerat deo mẽteʒ
ꝛc̃.Ad hº ẽt p̊ Corĩ.13º.ibi.Et si distribu
ero in cibos pauperũ oĩs facultates
meas ꝛc̃.Scotus ꝟo suꝑ eadeʒ dis. dic̃
ꝙ ista sñia vr̃ nimis dura ꝯ̃ pctõres. ꝛ
occasio maiorĩ obstinatõnis. Si.n.iste
hodie ꝟe penitẽs ꝛ hũilit̃ recipiens sa
tisfactõeʒ puta ieiuniũ triũ dieꝝ cras
recidiuet i mortale.ꝛ ꝺ̃ illo nõ penitẽs
2º die ieiunat.qꝛ sibi ipositũ ẽ.si dicat
qs ꝙ ieiuniũ istud scꝺ̃e diei ñ ẽ aliq̃ sa
tisfactio extior. magna occasio est in
ducẽdi istũ iã lapsũ ut scꝺ̃a die ñ ieiu
net.ꝛ ꝑ ꝯñs ad nouũ peccatũ mortale
qꝛ transgrediẽdo pniaʒ illã a sacerdo
te receptam uidet̃ peccare mortaliter
cũ sit transgressio p̃cepti ecclesie ꝛ vi
carii dei i isto actu.Ex hº posset forma
ri talis rõ.Si p⁹ lapsũ ꝛ añ pniaʒ nouã
nõ exeqtur satisfactionem p̃stinã sibi
ipositã peccat mortalit̃ nouo peccato.
Igit̃ si exequit̃ bñ facit.qꝛ facit actuʒ
obedientie.Sʒ hoc nõ facit nisi inꝙ̃tũ
illꝺ̃ ẽ sibi ipositũ ut ꝑs satisfactionis.
ergo.Dico igit̃ sine p̃iudicio ꝙ q semꝉ
ꝟe penitet ꝛ recipit pniam uel satisfa
ctõem cõdignã sibi impositã ab eccle
sia claue non errante.ꝙ̃tũcũꝙ̃ postea
recidiuet nũꝙ̃ tenebit̃ nisi ad illã vni
cam satisfactõem implendã.ꝛ sileã im
pleat in caritate melius ẽ.qꝛ nõ tantũ
soluit penã sed etiã meretur gr̃am.Sʒ
si ipleat eã volũtarie ex̃ caritateʒ. sol
uit penã.sed nõ meret̃ gr̃aʒ. Si auteʒ
ipa ab ieo ex̃ caritatẽ exigatur. soluit̃

quidē pena lꝫ ipē nō soluat. ⁊ i p̊ q̄dē ē
satisfactō simplicit̄. qꝛ recōcilias ⁊ pla
cās. Jn 2° āt ē satisfactio. qꝛ uolūtaria
redditio. sꝫ nō simplicit̄. qꝛ nec recōcili
ans nec placans. Jn 3° āt est satisfactō
ultra quā nō exigit̄ ulterioꝛ pena. Ex
2° sequit̄ ꝙ si magnā ptem satisfactō
nis iposite qs fecit ex̄ caritatē. non est
iterato iponenda pnia seu satisfactio
ꝓ p̄ pctō de q̊ pniam expleuit in pctō
moꝛtali et pꝰ iterū penitet. qꝛ de pctō
satisfecit lꝫ ex̄ caritatē. sꝫ tm̄ de nouis
peccatis q̄ fuerūt cā. qꝛ illa satisfactō
fuit moꝛtua. Et si arguas. Fuit mōtua
ergo nō satisfactio. Nō seq̄t̄ nisi ꝙ nō
ē recōcilias ⁊ placās in amicitiā. Et si
arguas. Jgit̄ nō satisfactio. nō seq̄t̄. qꝛ
suffic̄ ōo ꝙ aliq̄s uolūtarie soluat pe
nā debitā ad punitōeꝫ peccati ɔmissi.
lꝫ nō recōciliet̄ in amicitia. qd̄ pꝫ in ac
tibus hūanis. Si eīm alicui offense in
regē correspondeat p̄cise s̄m legeꝫ ab
scisio manus. si isti ēt inuito abscindat̄
manus satis patit̄ ⁊ regi satisfit suffi
cient̄. qꝛ s̄m iusticiā non ab eo exigere
vult ulterioꝛem penam ⁊ tamen non
recipit eum in gratiam et in amiciti
am. Multo igit̄ magis posset sufficē ꝓ
punitōe culpe si aliq̄s debitam sibi in
fligeret penā. lꝫ nō ad grām ul' amiciti
am iudicis offensi. Ex 3° mēbꝛo posset
dici ꝙ talis si ꝓpt̄ nouū peccatū i qd̄
r̄cidiuit dānet̄ anteq̄ꝫ totā pniaꝫ ɔple
uisset puniet̄ in inferno tp̄aliter pena
correspōdente illi q̄ non fuit hic solu
ta. ⁊ pꝰ aliqd̄ tp̄s non puniet̄ aliq̄ pēa
ꝓ illis peccatis ꝓ q̄bus fuit pnia illa
iposita sicut ⁊ de ueniali. qꝛ moꝛiēs in
pctō ueniali simul ⁊ moꝛtali nō puniet̄
et̄naliter ꝓ ueniali. ut dicet̄. i. Et eodē
mō i ꝓposito. Ex quo. n. s̄m plenā iusti
ciam punitiuā semel est iposita pena
tp̄alis isti de peccato ꝓ q̊ uere penitu
it. nūq̄ꝫ isti ꝓ isto pctō debet̄ nisi pēa
tp̄alis. ⁊ illa soluta nl'la alia. Hec Sco
tus. Ad ɔcoꝛdiā oiuꝫ pōt dici ꝙ aut sa
tisfaciendū ē ꝓxio aut deo. p̄ casu in q̊
cūq̄ꝫ statu fuerit f̄cā sufficit. Nō enim
infest ꝓximi cuiꝰ meriti fuerit satisfa
ciens. Propterea ⁊ bona fides nō patit̄
ut bis ab eodē idē debitū exigat̄. ff. de
re. iur. bona fides. 2° casu dicendūꝫ ꝙ
satisfactio pnialis respectu q̄ntitatis
posita est in arbitrio sacerdotis. ut. s̄.
pnia. 2°. §. p̄. Vñ post aliq̄lē pniam sine
q̄ regularit̄ oio fieri non pōt ut. s̄. §. 9.
cū additōe. a uolūtate ɔfessoꝛis d̄pen
det vtꝝ satisfactio ex̄ caritateꝫ f̄cā de
beat iterari uel nō. ⁊ si de eius uolūta
te ɔstat stamꝰ illi. ꝙ si nō ɔstat recurri
mus ad ɔiecturas. Vñ si iniūcta pnia
nō relinq̄t post se aliquē effectū. sicut
ē oro. nō p̄sumit̄ iposita ad satisfactio
nē pena. sꝫ ad ipetratōem recōciliatio
nis seu grē remissiue que hēri nō pōt
nisi p̄ op̄a f̄cā in caritate. Jō hmōi pe
nitentia dꝫ tāq̄ꝫ inualida q̊ ad hoc ite
rari. Silr̄ vr̄ iteranda q̄ñ pctm̄ anullat
effectū iniūcte pnie. sicut ⁊ uisitare lo
ca indulgentie ad q̄ inutilit̄ accedit q̄
ē ex̄ caritatē. Jō illuc accedē uidet̄ ta
liter iniūctū ut non sit inutile sꝫ ex eo
seq̄tur effectus. nisi ɔstaret sacerdotē
illud iniūxisse potiꝰ ad penā p̄egrina
tōis q̄ꝫ indulgentie acq̄sitōem. Si ūo
iniūcta pnia relinq̄t post se aliquē ef
fectū rerū seu coꝛp̄is diminutm̄. p̄sūi
tur iniuncta ad satisfactōnem pene q̄
pōt ēt ex̄ caritatē fieri. ut dicit Scotus
Jō nō est necesse iterari s̄m eundē. et
Tho. nisi pnia hmōi eēt ualde p̄ua re
spectu p̄sone penitent̄ et pctōꝝ ab ea
ɔmissoꝝ. Nā tā p̄ua pnia nō vr̄ iniūcta
ad satisfactōem pene. sꝫ ad impetratō
nē grē remissiue q̄ ex̄ caritatē haberi
nō pōt. Propterea illā necesse ē iterari.
s̄m Ricar. Et sic doctoꝛes ɔcoꝛdāt. Et
ex his pōt colligi ꝙ ad uitādū dictas
ambiguitates dꝫ prudēs sacerdos pe
nitēti aliquā iniūgere satisfactōnem
quā statim exequat̄ ūisit̄ in statu ḡ
tie. ⁊ ex inde q̊ ad reliquā satisfactōeꝫ
quā successiue agē debꝫ. ⁊ ei d̄clarare
vtꝝ debeat illā iterare si ex̄ caritateꝫ
egerit. Et lꝫ i aliquo cāu satisfactō ite
rari debeat si ex̄ caritatē fiat p̄tactū ē

tamē hoc ꝛ quodcūq̄ aliud bonū etiā
ex̄ caritatē factū valet ꝛ utile ē ad merita.
de pe. dis. 5. falsas. ꝛ nōt Ricar. 4° sē.
dis. 15. B. Et nō ꝙ nō ē in pctō morta
li q est ↄtritus. ut. s̄. ↄtritio. §. plt. Mul
ta q̄ ptinēt ad satisfactiōez. vide. s̄. ele
mosyna. Jtē ieiuniū. Jtem orō. Jtē pe
nitentia ꝛc.

Scandalum Quid sit R° scdm
Tho. scda scde. q. 43. Sicut
Hieronym⁹ dicit sup illud Math. 15°
Scis qꝛ pharisei audito v̄bo hoc scan
dalizati sūt. qd greci scandalū dicunt.
nos offensionē vel iniuriā uel ipactō
nē pedis possum⁹ dicere. Cōtingit. n.
qñq̄ ꝙ aliqs obex pōit alicui i uia cō
opali cui ipigēs dispōit ad ruinā. ꝛ tal
obex dr̄ scandalū. Et silr i ꝓcessu uie
spūal ↄtingit aliquē dispōi ad ruinā
spūalē p dcm̄ vel fcm̄ alterius inq̄tuz
. s. aliqs sua admonitōe uel inductōne
aut exēplo trahit alterū ad peccandū
ꝛ hoc ꝓpe dr̄ scandalū. Nihil aūt ſʒ ꝓ
priam rōnez disponit ad spūalem rui
nam. nisi qd hēat aliquē defectū recti
tudinis. qꝛ id qd ē pfecte rectū magis
munit hoiem ↄ casū q̄ ad ruinā indu
cat. Et iō ↄuenient dr̄ ꝙ scandalū ē di
ctū uel factū minus rectū p̄bens alti
occasionē ruine. Et hec diffinitō sumi
tur ex glo. Math. 15°. A. Eandē diffini
tōem ponit. Nico. de lira. sup ps. 49°.
B. Scādalū tñ aliqñ sumit large pro
q̄libet īpedimēto. Math. 16°. Scanda
lum mihi es.

¶ Utꝝ scandalū sit pctm̄. R° ſʒ Tho.
vbi. s̄. Duplex est scandalū. s. passiuuz
in eo q scandalizat. ꝛ istud ē semp pec
catū. Nō. n. scandalizat nisi inq̄tū ali
qualit ruit spūali ruina q̄ est peccatū
Aliud ē scandalū actiuū. s. qd ē in eo q
scandalizat. et hoc ē ēt semp pctm̄. qꝛ
l op⁹ qd fac pctm̄ ē ul ēt si ñ ē pctm̄ sal
tez hʒ peccati siue mali spēm. iō dimit
tendū est ꝓpter ꝓximi caritatez ex q̄
vnusq̄sq̄ conat saluti ꝓximi ꝓuidere
Et sic q uō dimittit ↄ caritatē agit. A.
Uñ ꝛ. i. ad. Thessal. vlt. dr̄. Ab omi spē
mali abstinete vos. Et facit ex̄ ō vita
ꝛ ho. cle. cū ab omni. B. Sʒ tñ scāda
lū patientis pōt eē sine pctō agētis. vt
puta cū aliqs scandalizat de his que
aliqs bñ facit. ꝛ que spēm mali ñ hent.
A. qꝛ hoc casu nō est scandalū actiuū
ſʒ passiuū. s. qꝛ nō ꝓcedit ex fcō agētis
ſʒ ex passione ꝛ culpa patiētis. de quo
math. 15°. circa scādalizatos phariseos
dr̄. Sinite illos qꝛ ceci sūt ꝛc. Et non so
lū a pctō uel a spē pcti abstinendū est
ad remouendū scādalū. ſʒ qñq̄ ēt a li
citis. vt pʒ in sequentib⁹. B. Jtē scā
dalū agentis pōt eē sine pctō patientis
ut cū qs inducit aliū v̄bo uel facto ad
pctm̄. Jste qdem q̄ntū est de se scāda
lizat. ſʒ si alius nō ↄsentit immunis ē
a peccato.

¶ Utꝝ scandalū sit spāle pctm̄. R° ſʒ
Tho. scda scde. q. 43. Scandaluz passi
uū. s. in eo qui scandalizat non pōt esse
spāle peccatū. qꝛ ex dcō vel fcō alteri⁹
aliquē ruere ↄtingit ſm qdcūq̄ gen⁹
peccati. nec ipsa sūptio occasionis dat
specialē ratōem peccati. Scādaluz v̄o
actiuum. s. in eo q scādalizat pōt sumi
duplicit. s. p se ꝛ p accidēs. Per accidēs
quidē qñ ē p̄ter intentionem agentis
vtputa quādo aliquis facto suo uel v̄
bo inordinato nō intendit alteri dare
occasionē ruine. ſʒ solum satisfacē sue
volūtati. ꝛ sic scandalū non ē speciale
peccatū. qꝛ qd ē p accñs non cōstituit
spēm ſʒ ē circūstantia aggrauans. s. qd
in publico fit. Per se v̄o ē scandalum
actiuū qñ aliqs iordinato suo dicto ul
facto intēdit aliū trahere ad peccatū
ꝛ sic ex intentione spālis finis sortitur
rōnez specialis peccati. Finis eīm dat
spēm imortalibus. A. Jdē in sū. li. 3°.
ti. 30. q. 3. Et. §. ꝑcedēs hēt eo. ti. q. 2. B.

¶ Utꝝ scandalū sit peccatum morta
le. R°. scdm tho. vbi supra. Scandaluz
passiuum potest esse veniale quasi ha
bens impactionem tantum. puta cuz
aliquis ex inordinato dicto uel facto

alterius commouetur motu peccati
uanialis. Quandoqꝫ vero est peccatū
mortale quasi habens cum impactio
ne ruinam. puta cuꝫ aliquis ex inordi
nato dicto uel facto alterius procedit
ad peccatum mortale. Scandaluꝫ au
tem actiuum si sit per accidens potest
esse quandoqꝫ veniale. puta cuꝫ aliqs
vel actuꝫ peccati venialis committit
uel actum qui non est scđm se pecca
tum. sed habet aliquam speciem ma
li cum aliqua leui idiscretione. Quan
doqꝫ vero est peccatum mortale siue
quia committit. actum peccati morta
lis. siue quia contemnit saluteꝫ proxi
mi. ut pro ea conseruanda non preter
mittat facere quod sibi libuerit. Si
vero sit per se. puta cum intendit idu
cere alium ad peccandum. si quidem
intendit inducere ad peccanduꝫ mor
taliter. est pctm̄ mortale. et silr̄ si intē
dat íducere ad peccādū venialit̄ p ac
tum peccati mortalis. Si vero inten
dat inducere ad peccatum ueniale p
actum peccati uenialis est peccatum
veniale. A .Idem in sum. eo. titulo.
questione. 2. B

Utrum bona spiritualia sint pro
pter scandalum dimittenda. R̄. secun
dum Tho. vbi supra. Quedam bona
spiritualia sunt de necessitate salutis
que pretermitti non possunt sine pec
cato mortali. Manifestum est autē
ꝙ nullus debet peccare mortaliter ut
alterius peccatum impediat. quia gli
bet plus tenetur sibi q̃ꝫ alteri. et ideo
ea que sunt de necessitate salutis pre
termitti non debent propter scādaluꝫ
vitandum. In aliis autem spirituali
bus bonis que non sunt d̄ necessitate
salutis. videtur distinguendum. quia
scandalum quod ex eis aliquando ori
tur. quandoqꝫ ex malicia procedit. cuꝫ
scilicꝫ aliqui uolunt huiusmodi bona
spiritualia impedire scandalum con
citando. Et hoc est scandalum phari
seorum qui de doctrina xp̄i scandali
sabantur. quod esse contemnendum
christus docet. mathei. 15. Quando ve
ro scandalum procedit ex infirmitate
vel ignorantia. et huiusmodi scanda
lum est pusillorum. propter quod spi
ritualia opera sunt occultanda uel in
terdum etiam differenda vbi pericu
lum non imminet quousqꝫ reddita ra
tione huiusmodi scandalum cesset. Si
autem post redditam rationem duręꝫ
iam videtur ꝙ qui inde scandaluꝫ su
mit non ex ignorantia. sed potius ex
malicia procedat. et sic propter ipsuꝫ
non sunt spiritualia bona dimittenda
A .Con. Pe. vt in summa eodem. ti.
questōe. 5. B .

Utrum punitio peccatorum sit ꝑ
pter scandalum dimittenda. R̄. scđm
Tho. scunda secunde qōne. 43. Pena
rum inflictio intantum habet rationē
iusticie inq̃ꝫtum per eas peccata cohi
bentur. Si autem per inflictionem pe
narum manifestum sit plura et maio
ra peccata sequi. tunc penarum infli
ctio non continebitur sub iusticia. Et
in hoc casu a peccatorū punitione ces
sandum est. vt dicit Aug⁹. A .Hoc
dictum habetur dis. 50. vt constituere
tur. B .

Utrꝫ a sacra doctrina ꝑpter scāda
lū cessandū sit. R̄. ꝫ Tho. vbi. s̄. Circa
doctrinā duo ꝯsideranda sunt. s. veri
tas que docetur. ⁊ ipse actus docendi
q̊rum ꝓmuꝫ est de necessitate salutis
ut. s. ꝯ̃riuꝫ ꝟitati nō doceat. sed verita
teꝫ ꝫm ꝯgruentiā tꝑis ⁊ ꝑsonaꝝ ꝑpo
nat ille cui incūbit docendi officiuꝫ. Et
iō ꝑpter nulluꝫ scandaluꝫ quod sequi
videatur debet homo ꝓtermissa veri
tate falsitatē dicē. A .Facit. 22. q. 2 ne
qs cū duob⁹. c. se. ⁊ ex̄ d̄ vsuris supeo.
B .Sꝫ ip̄e actus docendi int̄ elemosy
nas sp̄uales ꝯputat̄. d̄ quib⁹ in se. §. dr̄
A . s. utꝝ ꝑpter scandalū sint dimittē
de. A doctrina āt qs ēt si hēat ex offi
cio excusat̄ qñ ꝑpter indispositōnem
audiētiū inutilis eēt. Dicit̄. n. Eccl. 32.
ubi ñ ē audit⁹ nō effūdas ꝫmonē. Ad
h⁹ ēt. xi. q. 3. qñ. ⁊ nōt̄ in dcā. q. 5. B .

Utrum ipletio ꝯsilioꝝ. largitō elẏnaꝝ
ꝛ hmōi opa misericordie sint ꝑtmittē
da ꝑpt scandaluz. R° ſm Tho. ubi. s.
Qn̄ talia nō sūt de necessitate salutis
lꝫ ꝑpter scandalū nō sint simpliciť di
mittenda sunt tn̄ interdū occultanda
ꝛ differenda ꝑpter scandalū pusilloꝝ
ꝗuſqꝫ reddita ratōne scādalū cesset. A
Nō tn̄ dꝫ qs facilis esse ad credenduz
ꝙ alii scādalizenť de bono ope. nec fa
cile ꝑpter metū scādali dꝫ a bono ces
sare. cū debeat ꝑsumē de aliis potius
ꝙ sint boni ꝙ̄ mali. Durāte tn̄ ꝯscia' ꝙ
alii scandalizēť ex illo bono n̄ dꝫ facē
ꝯ ꝯsciam ſm glo. Ray. ꝛ in dcā. q. 5. B.
Qn̄ āt consilioꝝ obseruatio ꝛ impletō
operū misericordie sūt de necessitate
salutis. ut patet in his q iā uouerť ꝯsi
lia. ꝛ in his qbus ex debito iminet de
fectibus alioꝝ subuenire. uel in tꝑali
bus. puta pascendo esurientē. uľ in spi
ritualib'. puta docendo ignorātē. ꝛ h°
siue fiant hmōi debita ꝑpter iniūctū
officiū ut pꝫ in ꝑlatis. siue ꝑpť neces
sitatē indigentis. tūc eadem rō est de
hmōi sicut ꝯ aliis q̄ sūt de necessitate
salutis. de qbus. s. dcm̄ est. §. 5. A. Idez
in. dcā. q. 5. B.

Utrum correctio fraťna sit ꝑpter scā
dalū dimittenda. R° ſm Tho. scda se
cūde. q. 43. Correctio fraterna ordina
tur ad emēdatōem fris. ꝛ iō in tm̄ ꝯpu
tanda ē inť spūalia bōa inqꝫtū hec cō
seq pōt qđ nō ꝯtingit si ex correctiōe
frater scādalizetur. ꝛ iō si ꝑpter scāda
lū correctio dimittať nō dimittiť spū
ale bonū. A. De hoc latius. s. correctio
ꝛ. p totum. B.

Utrum pctm̄ ueniale sit ꝯmittendum
ꝑpter uitandū scandalū. R° ſꝫ Tho.
ubi. s. Pctm̄ ueniale ꝑpter uitanduz
scandalū nūqꝫ est faciendū. Si. n. faci
endū est iam nō esset pctm̄. Nā ꝛ con
tingit aliqđ ꝑpter aliquā circūstātiā
nō esse pctm̄. qđ illa circūstātia subla
ta essꝫ pctm̄ ueniale. sicut ꝟbū ociosū
ē peccatū ueiale qn̄ absqꝫ utilitate dř
Si āt ex cā rōnabili ꝑferať. nō ē ocio
sū neqꝫ peccatū simpliciter. A. Dic cla
rius ꝙ nullū peccatū ēt ueniale faciē
dū est ꝑpter uitandū scandaluz. Sed
bn̄ ꝯtingit interdū ꝙ aliquid qđ esset
de se peccatū si fiat ꝑpter uitandū scā
dalū. nullū ē peccatū. ut ē in exemplo
ꝑ posito ꝛ pꝫ ꝑ eūdū Tho. cui cō. Pe
ꝛ Ray. ut in dcā. q. 5. B.

Utrum tꝑalia sint ꝑpter scandalū di
mittenda. R° ſm Tho. ubi. s. Distiguē
dū ē. quia si tꝑalia sint nobis ad conſ
uandū cōmissa sicut bona ecclesie cō
mittunť ꝑlatis. ꝛ bōa cōia rei publice
ꝯmittunť rectorib'. taliū ꝯseruatio si
cut ꝛ depositoꝝ iminet his qb' ꝯmis
sa sūt ex necessitate. ꝛ iō n̄ sunt ꝑpter
scādalū dimittenda. sicut nec alia q̄ sť
ꝯ necessitate salutis. Un̄ ꝛ btūs Tho.
cantuariensis repetiit res ecclesie cuz
scandalo regis. Si ꝟo tꝑalia sūt talia
qꝝ nos sum' dn̄i dimittē ea tribuēdo
si penes nos hēamus. uel nō repeten
do si apud alios sint. ꝑpter scandalū
qn̄qꝫ debemus. qn̄qꝫ nō. Si. n. ex h° scā
dalū oriať ꝑpter ignorantiā uel ꝑpť
infirmitatē alioꝝ. qđ diximus eē scan
dalū pusilloꝝ. tunc uel totaliť dimittē
da sūt tꝑalia. uľ aliť scandalū sedādū
. s. ꝑ aliquā admonitōez. A. Un̄ Aug'.
li° de ſmone dn̄i i mōte dicit. Danduz
est qđ nec altari nec tibi noceat qꝫtuz
ab hoie credi pōt. ꝛ cū negaueris quod
petit indicanda est ei iusticia. ꝛ meli'
ei aliqđ dabis cū iniuste petentez cor
rexeris. ut i sū. eo. ti. q. 6. ubi hec omnia
notanť. B. Si ꝟo scādalū oriatur ex
malicia qđ ē scandalū pharisȩoꝝ. tūc
ꝑpter eos q sic scandalū ꝯcitant non
sunt tꝑalia dimittēda. qꝛ hoc ēt noce
ret bono cōi eo ꝙ dareť malis occasio
rapiendi. ꝛ noceret ipsis rapientib'. qꝛ
retinendo aliena i peccato remaneret
A. hoc ꝟm nisi in aliq̊ casu spāli cari
tas aliud suaderet. s. ꝑpter bonū pacꝭ
ut potest colligi ex dcis s. bellū. ꝑ. §. x°.
nisi extrema necessitas imineret. Un̄
ut ꝛ notať in dcā. q. 6. glo. Ray. dicit. Si
status me' uel familie mee n̄ ē in tuto

si careã re mea: puta q2 paup sũ ⁊ idi
geo. ⁊ ero in piculo incidendi in ipatiẽ
tiã aut murmuratõez ꝯ deũ. ñ teneor
rẽ meã dare. aut a repetitõe cessar̃ .cũ
debeã pl⁹ me diligẽ ⁊ meos q̃ᵹ extneuz
ꝓpt̃ hoc. n. excusat̃ q idigẽs ab alio ac
cipit ad vsurũ. Si ãt i tuto sit stat⁹ me
us ⁊ familie mee credo q̄ debeã dare
rẽ petitã ꝑꝑ hu⁹ scãdalũ vitãdũ: si cre
do eũ re illa bñ vsurũ. alr̃ nõ. q2 eẽt dar̃
gladiũ in manu furiosi. B.

Utꝝ cibus sit dimittend⁹ ꝓpt̃ scan
dalũ. R° ṡm Tho. ubi. s. Cib⁹ nõ ẽ tota
lit̃ dimittend⁹ ꝑꝑ scandalũ. q2 sumẽ ci
bũ ẽ de necitate salutꝭ. s3 talis cib⁹ bñ
ẽ ꝓpt̃ scandalũ dimittend⁹ ṡm illõ. i.
Corꝭ. 8°. Nõ manducabo carnẽ in etnũ
ne frẽz meũ scandalizem. A. Facit ad
p̃dcã qõ dcm̃ est in. §. p̃cedenti. in addi
tione. B.

Utꝝ debeam⁹ ꝓptẽ scandalũ vita
re iudiciũ. R°. s3 Tho. scda scde. q 43.
Sic dr̃ Math. 5°. volẽti tecuz i iudicio
ꝯtendẽ ⁊ tunicã tuã tollere. dimitte ei
⁊ palliũ. Qõ ut dicit Aug⁹. itelligẽdũ
ẽ s3 ꝑpatõez ai. ut. s. hõ sit ꝑatus ꝑus
pati iniuriã uel fraudẽ. q̃ᵹ iudiciũ sub
ire: si hoc expediat. qñq3 tñ ñ expedit
ut in. §. xi°. dictũ est. Et silr̃ intelligẽdũ
illud apl̃i. i. Corꝭ. 6°. Jã qdez oio delictũ
ẽ in vob̃ q̄ iudicia h̃ẽtis in uos. Quar̃
nõ magis iniuriã accipitꝭ. Quare non
magis fraudẽ patimini.

Utꝝ ꝓpter scãdalũ dimittẽda sint
ista tꝑalia bona q̃ sũt debita ꝑ spũa
libus. R° ṡm Tho. vbi. s. Distinguẽdũ
ẽ. q a aut tl̃e scãdalũ ꝓcedit ex ignorã
tia siue ifirmitate alioꝝ. aut ex mali
cia. Et si qdẽ ex ignorãtia. tũc pñt ñ ac
cipi ul̃ differri. ut. s. §. x°. dcm̃ ẽ. q icipit
Utꝝ tꝑalia. Uñ apl̃s seminãs spũalia
tꝑalia stipendia nõ accepit. ne offẽdi
culũ daret euãgelio xp̃i. ut. p3. i. Corꝭ.
9°. Uitabat. n. scandaluz qõ ꝓcedebat
ex ignorãtia gentiliũ q hoc nõ ꝯsueue
rãt. Et iõ ad tp̃s abstinẽduz erat ut p̃⁹
istruerent̃ h° eẽ debitũ. Et ex sil̃i cã ec
clesia abstinet a decimis exigẽdis in

t̃ris i qb⁹ nõ ẽ ꝯsuetũ d̃cimas solui. Si
ꝟo scandalũ ꝓcedat ex malicia. agen
dũ ẽ vt in dco. §. x°. s. dr̃.

Pone q̄ aliqs h3 bonã ꝯsciaz apd̃
deũ. multi tñ d̃ eo scandalizant̃ hõies
vtꝝ sufficiat. R° ṡm Ray. Poss3 vide
ri q̄ sic. 2. Corꝭ. p̊. Gl̃ia nr̃a hec est testi
moniũ ꝯscie nr̃e. Jtẽ. xi. q. 3. sẽti. Dicas
tñ q̄ q̃ᵹtuz in se ẽ qlibet d3 niti satissa
cere aliis intentõem suã oñdẽdo. ⁊ cãz
⁊ spẽm mali remouẽdo. Nob̃. n. neces
saria est vita nr̃a. aliis fama. xi. q. 3. nõ
sũt. Si ãt ipsi nolũt recipe satisfactõz
parati sẽp rep̃hendẽ ⁊ ñ imitari. dolẽ
debẽt q̄ illi peccãt. ⁊ sufficit. xi. q. 3. in
ter ꝟba. A. Et ibi p3 q̄ ꝑ nobis d̃ ta
libus debem⁹ gaudẽ. Dicit̃. n. ibi ibi q̄
si i ꝯscia nr̃a nõ inueniat̃ malũ qõ de
nob̃ hoies loquũt̃. i magnã debem⁹ le
ticiã ꝓsilir̃. Et idẽ qõ h̃ nõt̃ i sũ. e. ti. q.
7. B. Et hoc idẽ hẽs. s. fama. §. p̊.

SCientia est studiũ cleri
corum. Qõ clẽi
cus deb3 hr̃e sciam sacre scri
pture ⁊ aliaꝝ lr̃aꝝ ⁊ negocioꝝ. ut. s. or
dinãdus. §. 4. Et sacrã qdẽ scripturaz
debẽt scire clerici ad subditoꝝ aimas
informãdas. 36. dis. c. 2°. §. ecce. ⁊. c. si qs
vult. Seculares ꝟo scias debẽt scir̃ ad
eruditõez ut possint discernẽ verũ a
fallo ⁊ ꝑ eas hẽre adituz ad sciam pie
tatis nõ ãt ad uoluptatẽ ⁊ delectatõez
37. dis. §. cũ ergo. Propt̃ hoc statutuz
est ut in certis ecclesiis hẽatur doctor
⁊ theologie ⁊ artiũ liberalium. vt sup̃
magister p̊. §. p̊. Et intelligas de artib⁹
libẽalib⁹. s. grãmatica p̃ncipalr̃. ⁊ etiã
dialetica. ⁊ rhetorica. q2 ille spãlit̃ eru
diũt hoies ad sciam pietatis. Sec⁹ de
arismetrica. musica. ⁊ arstologia. qa
ille l3 in se contineant ꝟitatem nõ tñ
ducũt ad pietatẽ. dis. 37. si qs. A. Jbi
nihil dr̃ de rhetorica. B. Et tam̃ scias
nũc dcãs qn ẽt poeticas pñt aliq qñq3
nõ solũ licite s3 ẽt meritorie studẽ. vt
. s. errores gentiliũ legendo detestent̃
⁊ vtilia q̃ in eis inueniunt̃ ad adiuto
riuz sacre eruditõnis ꝯuertant. 37. dis.

7

a1

turbat.ꝛ.c.ſi quid veri. Naȝ ꝛ ſi qs ad
uerſus mathematicos velit ſcribē im
perit⁹ matheſeos.riſui patebit.37.diſ.
q de mēſa. Paulus q̊ȝ appl'ⁱs aliq̄ phi
loſophoꝝ ꝛ poetaꝝ ſuis ſcriptis īdidit
ut ī dcō.c.turbat.Vñ.i.Corꝰ.15º Menā
dri phi ſniam ponit dicēs. Corrūpunt
bonos mores colloqa mala. Et ad Ti
tum p̊ Epiminedis poete ꝟſiculū̄ idu
cit.Cretēſes ſcꝑ mēdaces.male beſtie
vētris pigri.Et ꝯ̄ atheniēſes diſputās
Aratri poete teſtimonio vtiꝛ dicēs de
deo.Ipſi⁹.n.ꝛ gen⁹ ſum⁹. Actꝰ.17. Hie
ronym⁹ ēt vſus ē ꝟſib⁹ virgilii.de ꝯſe.
diſ.5.nūq̄.ꝛ auct ꝯ̄itate Galieni ꝛ Ipo
cratis.de ꝯſe.diſ.5.ne tales. Itē Aug⁹.
ꝟſib⁹ Lucani.26.q.5.nec mirū.circa p̄n
cipiū. A . Hec vera niſi ex ſtudio ha
rū ſciaꝝ p̄termittanꝛ vtiliora.qꝛ non
mediocriꝛ errat q minus bonuȝ p̄fert
maiori bono.Et idē qȏ h̄ nōꝛ in ſū.li.º
3º ti.5.q.i.ſm Ray.ꝛ Vl. B .Debȝ etiā
clericus ſiue p̄latus hr̄e ſciaȝ negocio
rū tꝑaliū.ut h.i.§.4º

¶ Utrum clerici poſſint audire leges
aut phyſicā. R̄. Pñt verūtñ nō cā cu
piditatis vel voluptatis.ar.37. diſ.c.p̊
ꝛ.c.legim⁹.p̊.ꝛ 2º.ꝛ.c.1ō. niſi ſint de illis.
de quibus dcm̄ ē.s̄.excōicatio p̊.§.2º.ꝟ.
6º.ꝛ.§.3º.ꝟ.14º A .Idē in dcā.q.i. B
Quantā ſciam dȝ hr̄e ꝑſona eccleſi
aſtica. R̄. Quilibet p̄lat⁹ dȝ hr̄e ſciaȝ
lr̄ature.ꝛ ſi nō eminentē ſaltē ꝯpeten
tē.Aliꝛ p̄t r̄moueri.ex̄ ꝺ eta.ꝛ q̄li.q̄uis
ꝛ ex̄ ꝺ renūc.niſi.ex̄ ꝺ elec.cū nob oliȝ
Scia āt ꝯpetēs vocaꝛ q̄ nccīa ē ad ex
ecutōem cuiuſcūq̄ ordinis.ſicut ſacer
dos inq̄tū deputat⁹ ē ad celebranduȝ
diuinū officiū teneꝛ ſcire tm̄ ꝺ grāma
tica ꝙ ſciat ꝟba ꝯgrue ꝓferre ꝛ accen
tuare.ꝛ qȏ ītelligat ſaltē ad lr̄am ea q̄
legit.inq̄tū ꝟo ē miſter ſacr̄oꝝ teneꝛ
ſcire q̄ ſit debita mā̄ cuiuſlibȝ ſacr̄i. et
modū rite diſpēſandi ea. Inq̄tū ꝟo ē
doctō̄ teneꝛ ſcir̄ ſaltē rudimēta ꝛ articu
los fidei ꝑ dilectōeȝ oꝑantꝰ. A .i.fidē
et oꝑa fidei.qꝛ fides ſi ñ hȝ oꝑa mō̄tua
ē in ſemetipſa. Iacꝰ.2º. et ſic teneꝛ ſcire
ꝑtinētia ad ſalutē.ſ.q̄ dȝ agē.a qb⁹ ꝺbe
mus cauē.ꝛ qūo a pctīs debem⁹ reſur
gē. B .Inq̄tū ꝟo ē iudex ꝯſcie teneꝛ
ſcire diſtinguē inꝛ leprā ꝛ nō leprā.pec
catoꝝ.Con.Tho.in 4º.diſ.24.addēs ꝙ
ad ep̄os ꝑtinet ſcire ēt ea q̄ difficulta
tē in lege dei faciūt uel facē pñt. A .
Idem nōꝛ in ſū.eo.ti.º q.2.ſm Vl.Ray.
Pe.Al.ꝛ Tho.vbi ēt pōt colligi ꝙ id
qȏ dr̄ de ſacerdote hȝ locuȝ ēt in aliis
clericis vt debeāt ſcire ꝑtinētia ad of
ficiū ſuū .ꝛ ſic ſaltē ſcire grāmaticā et
cetera.ut dcm̄ ē inq̄tū ad eoſ ꝑtinet ſ̄ȝ
grad⁹ eoꝝ.De ſcia āt cōfeſſoris dcm̄ eſt
s̄.ꝯfeſſor 2º.§.3º.in additōe. Sȝ ꝛ ſecula
res tenenꝛ ſcire ad eoꝝ ſalutē ꝑtinen
tia ꝛ hr̄e ꝯpetentē noticiā myſtēioꝝ ſa
lutis ꝛ articuloꝝ fidei.ꝛ ſacr̄oꝝ eccleſie
ut.s̄.fides.ꝛ eoꝝ q̄ eis ānectūꝛ.ſ.oꝑū fi
dei.vt dcm̄ ē.s̄.videlȝ q̄ agē debēt ad
q̄ ꝑtiet noticia p̄ceptoꝝ cōiuȝ. A qbus
debēt cauē ad q̄ ꝑtiet noticia pctōruȝ
ſaltē gnāliū.ꝛ qūo debeāt a pctīs r̄ſur
gē.ad q̄ ꝑtinet noticia debite pnīe ꝛ cō
feſſionis. Si ꝟo neglexerit qs hec ſci
re ſ̄ȝ ꝯmod itatē ꝛ ꝯditōem ſuā. hȝ ꝯ̄ ſe
illud.i.Corꝰ.14º Si qs ignorat ignora
biꝛ.Et ad hoc faciat qȏ nōt Alexāder
de ales ſuꝑ 2º ſen.diſ.39.q.20. q̄ incipit
Octauo q̄ritur. B .

¶ Utꝝ p̄lat⁹ debeat hr̄e ſciaȝ tꝑaliuȝ
rerū. R̄. Sic.nā debēt p̄lati ſubditꝰ ñ
ſoluȝ ſpūalia: ſed ēt carnalia ſubſidia
miniſtrare.exēplo xp̄i q turbas ſequē
tes nō ſolū ꝟbo ſȝ ēt ꝟtute ſanabat.et
corporalib⁹ alimētis reficiebat. Et vt
hec plene ꝑficē poſſint oȝ eoſ hr̄e ſoler
tiā ſeculariū negocioꝝ.ut eoꝝ cautela
ꝛ eccleſie ſeruēꝛ idēnes. ꝛ cuiq̄ neceſ
ſaria ꝓ ſuo mō ſubmiſtrenꝛ. diſ.39.ꝑ
totū.Et nō ꝙ lȝ qs ꝑꝑ hoꝝ ſimplicita
tē repellaꝛ ab obtinēdo bñficio: nō tñ
ꝺiciꝛ ab obtēto: ſȝ daꝛ ei coadiutor.7.
q.i.qꝛ fraꝛ.ex̄ de elec.cū in cūctꝰ. Sec⁹
āt in lr̄atura.qꝛ ſi non hēat ſaltē cōpe
tentē pōt remoueri .ut ī p̄ce.§.dr̄. A .
Idē ī dcā.q.2.ſ̄ȝ Vl. Hoſti.ꝛ Ray. B .
Utꝝ magꝰ expediat īſiſtē ſcie theo

logie:uel intendē saluti aīarum. R° ſm
Tho. in q̄libet. Hec duo adinuicē ꝯpa
ri pn̄t dupl'r. s. absolute ⁊ ī aliq̊ cāu. Est
ergo ꝯsiderandū ꝙ ī aliq̊ artificio me
lioꝛ ē q̄ disponit de artificio. ⁊ dr̄ archi
tectoꝛ q̄ꝫ aliqs manualis q̄ ope exeq̄t
ſm ꝙ ei ab illo disponit. Un̄ ī edificiis
ꝯstruēdis maioꝛi mercede ꝯducit q̄ d̄
edificio disponit q̄ꝫuis nihil manibus
opet q̄ꝫ manuales artifices q̄ dolāt li
gna ⁊ incidūt lapides. In edificio aūt
spūali sunt q̄si manuales opari q̄ p̄ti
clarit īsistūt cure aīaꝝ. puta sacra mi
strando uel aliud hu' p̄ticularit agen°
ſꝫ q̄si p̄ncipales artifices sūt epi q̄ im
perāt ⁊ disponūt q̄lit p̄dci offm̄ suum
exeq̄ debeāt. p̄p̄ qd̄ epi. i. supintenden
tes dicūt. Silr ⁊ theologie doctoꝛes sꝫ
q̄si p̄ncipales artifices q̄ īquirūt ⁊ do
cēt q̄lit alii debeāt p̄curare curaꝫ. Si
plicit igit meli' ē docē. sacrā scripturā
⁊ magis meritoꝛiū: si bona ītētōe agat
q̄ꝫ īpendē p̄ticularē curā saluti h' ⁊ illi
us. Un̄ ⁊ apl's de se dicit. i. Cor. 3°. Non
misit me xp̄s baptizare ſꝫ euāgelizare
q̄ꝫuis baptizare sit op' marie ꝯfēns sa
luti aīaꝝ. Et. 2. Thimot. 2°. dicit hec. A.
. s. v̄ba. ut ibi pꝫ doctrine aplice. B. cō
mēda fidelibus q̄ idonei erunt ⁊ alios
docē. Ip̄a. n. rō demōstrat ꝙ meli' est
erudire de p̄tinētibus ad salutē eos q̄
in se ⁊ ī aliis p̄ficē pn̄t q̄ꝫ simplices q̄
in se tm̄ pn̄t p̄ficē. In aliq̊ tn̄ casu necci
tate īminēte debēt ēt epi ⁊ doctoꝛes ī
termisso p̄p̄o offō p̄ticlarit ītēdē cure
aīaꝝ. A. Idē ī sū. e. ti. q. 4. B. De mā
scie. s. discē. ⁊. s. mgr̄. p̊ ⁊ 2°. ⁊. i. studium.

Scisma ſm Hosti. Goff. ⁊
Ray. ē ab vnitate
seu ab vniuersitate fidei illi
cit' discessus. Et dr̄ a scissura q̄ p̄ ī psuꝫ
fit. 24. q. i. scisma. A. Quo āt ad gnālē
acceptōeꝫ. scisma ē dissentio eoꝝ inter
q̊s vnitas eē dꝫ ſm eosdeꝫ. ut in sum.
con. li°. p̊. ti. 6. q. i. B.

¶ Que ē dr̄ia inter scisma ⁊ hēsiꝫ. R°
ſm Ray. Hēsis in p̄ncipio sui hꝫ puer
sū dei dogma. qd̄ nō hꝫ scisma. ſꝫ ī fine
cōfingit aliquā hēsim ut recte videat
ab ecclesia recessisse. 24. q. 3. int hēsim
Posset igit dici ꝙ talis ē dr̄ia qual' est
int dispositōꝫ ⁊ hitū. A. i. int cāꝫ ⁊ cau
satū. dcō. c. int hēsim. Uel tal' est dr̄ia q̄
lis est inter genus ⁊ spēm. q2 ois here
ticus est scismatic' ⁊ nō eꝯ°. ut h̄ in fi. ⁊
in sū. con. eo. ti. q. 2. vbi hec notāt. B.
Primo. n. dr̄ scisma. ſꝫ cū p̄tinacit īhe
sit sue secte asserēs non eē obediendū
Romane eccl'ie. ē hēsis. q2 peccat ī illo
articulo. scāꝫ eccl'iaꝫ catholicā. Ois. n.
hēticus ē scismatic'. ſꝫ nō eꝯ°. Idē gof.
¶ Utꝝ scismaticus vl' hētic' hēat ali
quā p̄tātē spūalē. R° ſm Tho scd̄a se
cūde. q. 39. Duplex ē p̄tās spūalis. Una
q̄dē sacr̄alis. alia iurisdictōnal'. Sacr̄a
lis q̄dē p̄tās ē q̄ p̄ aliquā ꝯsec̄tōeꝫ con
fert. ⁊ talis ſm suā essentiā remanet ī
hoie q̄ꝫdiu viuit siue ī scisma siue ī hē
siꝫ labat. qd̄ pꝫ ex h° ꝙ rediēs ad eccle
siā n̄ iterū ꝯsect. ſꝫ tn̄ tales vsuꝫ p̄tātis
amittūt. ita ꝙ nō lꝫ eis sua p̄tāte vti.
Si tū vsi fuerit. effcm̄ hn̄t in sacr̄alib'
q2 ī his hō nō opat nisi sicut instr̄m d̄i
Un̄ effcūs sacr̄ales nō excludūt p̄pter
culpā quācūq̄ꝫ ꝯfēntis sacr̄m. Potestas
āt iurisdictōnal' est q̄ ex simplici iniūc
tōe hōis ꝯfert. ⁊ iō non īmobilit adhēt
⁊ in scismaticis ⁊ hēticis n̄ manet. Un̄
nec pn̄t absoluere nec excōicare. aut ī
dulgentias facē. aut aliud huiusmodi
⁊ si fecerint nihil est factū. 7. q. i. noua
cian'. A. Idem ī sum. eo. ti. q. 3. B.
¶ Qualit scismatici puniūt. R° ſm
Ray. A deo q̄dē legūt multiplicit pu
niri. ut dathā ⁊ Abirō q̄ hyatu t̄re ab
soꝛpti sꝫ. Nūeri. 16. Itē. x. tribus q̄ Hie
roboā adheserūt date sꝫ ī dispositōeꝫ
3° regis. 12. ⁊ 13°. A. ꝯiūctis seq̄ntib'. B. ⁊ a
liis mltis exēplis. Ab hoie q̊ꝫ siue a iu
dice puniūt p̄ excōicatōeꝫ ul' d̄positō
nē. 23. dis. in noie dn̄i. ex̄ e. c. 2. Itē puni
unt pecunialit. ar. 23. q. 7. ꝙ āt. Item si
necesse ē manu ēt militari siue arma
ta. 17. dis. nec licuit. xi. q. i. petim'. Et de
his penis ēt tāgit Tho. scd̄a scd̄e. q. 39
A. Idē in sū. cō. eo. ti. q. 4. B.

¶ Qď sit grauiꝰ pctm̄.scisma uel hē
sis. ℞ꝰ ꝺm Tho.scďa scďe.q.39º. heſis
simpliciť est ğuius peccatū.qꝛ ē pctm̄
ꝯ ipsū deū ꝺm ꝙ in se est pꝛima ꝟitas
cui fides innitiť.Scisma āt ē ꝯ eccl'iasti
cā vnitatē q̄ ē minꝰ q̄ȝ ipe deꝰ.Ex aliq̄
tñ circūstātia ꝯtigē posset ꝙ aliqs scis
maticus ğuiꝰ peccaret q̄ȝ infidelis ali
qs.ꝛ hoc ꝑꝑ maioꝛē ꝯtēptū.uel ꝓpter
maiꝰ ꝑiculū qď iducit.ul'ꝑꝑ aliqď hiꝰ
A .Idē in sū.eo.ti.q.5. B.
¶ Qualiť redeūtes a scismate sūt re
cipiēdi. ℞º Scismaticꝰ volēs rediř dȝ
abiurare scisma ꝛ satisfacē ad manda
tū eccl'ie.ꝛ dȝ recipi cū manꝰ ipositōe
A .id ē eccl'iastica ꝑtāte ꝑ quā dȝ a pec
cato scismatꝭ ꝛ penis ex eo sequētibus
absolui.ut pōt colligi ex iurībꝰ all'atis
B .ut accipiant spūm scm̄ q eẍ eccle
siā ñ ē nec dari p̄t.24.q.i.dicimꝰ.ꝛ.c.pu
denda.ꝛ.c.scisma.Et si qs recōciliatus
dicat secū circa oꝛdies dispensatū: ꝓ
bare dȝ ab eo q p̄t dispēsař. ut eẍ eo.c.
fi. A .Idē i sū.e.ti.q.6.ꝺȝ Ray.ꝛ gof. B.
¶ Quis pōt dispensare cū oꝛdiatꝭ ab
hētico scismatico uel excōicato. ℞º ꝺȝ
Host. Si scienť a tali oꝛdinē řceperūt
tūc solꝰ papa dispensat.Si ꝟo ex igno
rātia nō tñ supina.tūc ꝑ discretuȝ p̄la
tū cū tl'ibꝰ potēit dispēsari eẍ de oꝛď.
ab ep̄o q re.c.p̄.ꝛ 2º. Sȝ i ep̄atu solꝰ pa
pa dispensat eẍ de elec.qꝛ diligētia.Et
ď sic oꝛdinatꝭ hēs sup̄ oꝛdiatꝰ p̄.§.pl't.
ꝛ fi. A . Idē qď i hºː§. nōť i sū.e.ti.q.7.
B .Alienatōes fcē a scismaticꝭ ñ ualēt
ut.s̄.alienatō.§.pl't. ꝛ q initiť eis ē ex
cōicatꝰ.ut.s̄.excōicatō.p̄.§.2º.in fi.

Secretoꝛuȝ

reuelatio vide sup̄ reuelatō.ꝛ.i.testis.3º.§.xiº.

Seditio

Utrꝫ sit moꝛtale
pctm̄. ℞º scďm
Tho.scďa scďe.q.42.Seditō
ꝓpꝛie opponiť vnitati multitudis.s.
ppl'i ciuitatis.uel regni. ꝛ sic oppōitur
iusticie ꝛ cōi bono. A .qꝛ scďm Augꝰ.
in liº ď ciuitate dei.ppl'm deťmiant sa
pientes non esse cetū multitudis sȝ ce
tū iuris ꝯsensu.et utilitatis cōis socia
tū.ut in sū.liº 3º.ti.34.q.22s.vbi hec no
tanť. B .Et iō ex suo gnē ē pctm̄ moꝛ
tale ꝛ tāto ğuius q̄ tō bonū cōe qď im
pugnať ꝑ seditōem ē maiꝰ q̄ȝ bonū p̄
uatū quod impugnať ꝑ rixā. Pctm̄ āt
seditōis p̄ ꝛ pꝛincipaliť ꝑtinet ad eos
q seditōem ꝓcurant.2º autem ad eos
qui illos sequuntur ꝑturbantes bonū
cōe.Illi ꝟo qui bonuȝ cōe defendunt
eis resistentes.non sūt dicendi seditio
si.sicut nec illi q se defendunt dicūtur
rixosi.

Sententia

Qñq̄ȝ diciť
sentētia la
ta a iure.qñq̄ȝ a iudice. A iuř
qñ est de hoc fcm̄ statutū ab eo q con
dere pōt.de quibꝰ hēs sup̄ lex.§.2º. Sē
tentia vero a iudice ē.qñ aliqs iudex
iudicat inter ꝑtes uel qñ excōicat. vt
ꝓpter ꝯtumaciā ꝛ huiusmodi.Sil'r ēt
dř a iudice fieri.qñ nō ꝑ modū ꝯstitu
tōis sȝ in odiū alicuius mali iaȝ cōmis
si ferť excōicatio siue gnālis siue spāl'
Et sil'r dico ēt si fiat in odiū ꝯmittētiū
in futuro.dū tñ non intendat facē per
ꝑtuā constitutōeȝ. A .uel ꝑticulareȝ
Nam si intendat facere sententiā re
spectu ꝑticulariū ꝑsonaꝝ.aut ēt gnā
lē sed non ꝑpetuam.dř esse iudicis ꝺm
glo. Ray.ꝛ in sū.liº 3º.ti.33.q.86.vbi hec
notanť.Et p̄dictis con.Albꝛicus. Sed
vř ꝙ snia tunc dicať iudicis qñ serua
tur ꝓcessus ꝛ oꝛdo iudiciariꝰ. ꝛ nō ali
ter.al' sententia eēt iniusta ꝛ iudex pu
niendꝰ.eẍ de sen.exco.sacro.ꝛ eo.ti.cū
medicinalis.liº 6º. B .
¶ Que est snia interlocutoꝛia. ℞º ꝺm
Ray.Est illa q̄ non sup ꝑncipali sed
sup aliis qōnibus ꝓferť.s.iter p̄ncipiū
cause ꝛ finē.ꝛ est de aliquo teste repel
lendo uel recipiendo.de dilatōne dan
da uel non.Uel pōt dici iterlocutoꝛia.
qꝛ inter ꝑtes loquēdo ꝓferť sine scri
ꝑture solennitate.eẍ eo.et si.liº 6º. Bñ
tñ debet redigi in scriptis.sȝ nō ē ꝓpť
hoc necesse ꝙ descriptio reciteť. A .i.
in scriptis ꝓferatur.ut in sū.e.ti.q.27.

vbi hec notant᷑ ſꝫ Ray.⁊ glo.ei⁹. B.
ex̄ eo.q̄m. A .h.c.hc̄t in ti.ꝺ ꝓba. B.
¶ Que ē ſnia diffinitia. R.ſm Ray.
Diffinitia ſnia ē q̄n principal᷑ queſtio
diffinit᷑.ff.ꝺ re iudi.l.i.Et dꝫ ꝓferri ab
ip̄o iudice ⁊ nō ab alio.alit᷑ n̄ valꝫ:niſi
iudex ſit ep̄s q pōt ꝑ aliū recitare ad i
ſtar illuſtriū.C.de ſen.ex peri.r̄ci.l.2.⁊
i autē.ut ab illuſtri.⁊ q ſup eā digni ſc̄
§.ſancim⁹ igit᷑ coll᷑.5.ex̄.eo.⁊ ſi li°6°.A.
Jſtud c.⁊ ſi .bn̄ facit.alia ꝟo iura alle
gata.ſ̄.parū faciūt. B.

¶ Utꝝ ſnia diffinitia ſine ſcripto va
leat in aliq̄ caſu.R. Sūt caſus in qb⁹
valet ſꝫ Jo.an.videlꝫ q̄n breues ſunt
cauſe.⁊ maxie viliū ꝑſonaꝝ.⁊ pōt dici
breuis duoꝝ aureoꝝ.ff.de dolo.l.adeſt
⁊.l.p̄ce.in fi. A .Jſte leges nō vident᷑
ibi hēri.Et de iſtis cauſis breuib⁹ vili
um ꝑſonaꝝ dr̄ in autē.niſi.de qua.ī.Et
ſm Ray.⁊ in ſū.eo.ti.q.28.cauſe modi
ce ſiue breues dicūt᷑ trecētoꝝ aureoꝝ
uel q̄ngentoꝝ ſolidoꝝ.Sꝫ meli⁹ vr̄ qꝺ
ſeq̄tur.ſ.vt attendit᷑ cōſuetudo.q̄ ſi nō
appet relinq̄t᷑ iudicis arbitrio.ꝑ iura
.ī.allegata. B .Jnſpiciat᷑ āt q̄litas ꝑ
ſonaꝝ.⁊ relinquat᷑ arbitrio iudicis .ff.
de iure deliberā.l.i.ex̄ de offi.delega.
de cauſis.vel inſpiciat᷑ ꝯſuetudo loci
vel fori.xi.diſ.ꝯſuetudinis. Jtē valet
cū ep̄s in cā ciuili int᷑ clericos iudicat
xi.q.i.ſi qs cū clerico.⁊.C.de ſen.ex pe
ri r̄ci.in autē.niſi.Jtē cū p̄ſes ꝺpoſito
officio ꝯuenit᷑ ut reddat admīſtratōeꝫ
in auten.ut iudi.ſine quoq̄ ſuffra.§.ne
ceſſitatem.coll᷑.2. A .Jbi nō vr̄ h°cla
re dici.tn̄ idē ponit Albric⁹. B .Jtem
cū papa ꝑ ſe ꝓnūciat.valet.n.lꝫ nō tu
lerit eā in ſcriptis.Jpſe.n.ſolutus ē le
gibus.C.de legi.digna vox.Jtē ſm q̊ſ
dā valet:ſi lata ſit in cā matrimoniali
ex̄ ꝺ teſti.Albric⁹. A .Et ibi bn̄ vr̄ h°
ꝓbari.Et idē ē in oībus cauſis i q̄bus
ꝓcedit᷑ de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura
iudicii.vt in cle.ſepe.de ꝟbo.ſig. B.

¶ Sententia dꝫ ferri ſedēdo. Jtē i lo
co publico ⁊ honeſto.3.q.3.§.ſpaciū.in
fi.ff.de arbi.ſi cū dies.§.ſi arbit᷑.Jtē dꝫ
ferri ꝺ die ⁊ nō i tenebris.vt.ſ̄.iuriſdi
tio.i fi.Jtē nec diebus feriatis.maxie
ſolēnibus ⁊ feſtiuis.ut.ſ.ferie.§.2°.Jtē
nō dꝫ ferri ꝑ venalitatē.2.q.6.§.diffini
tiua.Hec ⁊ multa alia requirunt᷑ in ſē
tentia:q̊ꝝ ſi aliquod amiſſū fuerit nō
valebit. A .Et de his multa ponuntur
in p̄dcō.c.diffinitia.cū ſequēti. B.

¶ Utꝝ ſnia a nō ſuo iudice lata tene
at? R°.eſt nulla.ex̄.de iudi.at ſi clerici.
niſi in cā reconuentōis.3.q.8.c⁹ in agen
do.ex̄ de mutu.peti.c.p̊.⁊.2°. Jtē tenet
ſnia cū qs laicus ex certa ſcia ꝯſētit in
iudicem nō ſuū.ff.de iuriſdi.om.iudi.
l.ſi ꝑ errorē. A .ꝯiūcta.l.ē receptū.eo.
ti. B .ex̄.de foro ꝯpe.ſignificaſti.Sꝫ
hoc nō hꝫ locū in clericis: qui nō pn̄t ī
aliū iudicē ꝯſētire:niſi ſit ꝑſona eccle
ſiaſtica.⁊ que iuriſditōnem ordinariā
hēat.⁊ de volūtate ſui ep̄i.ut in dcō.c.
ſignificaſti.De hac mā hēs.ſ̄.iudex p̊.
§.2°.⁊.§.pl᷑t.vel ēt niſi in cā recōuētōis.
Nā ⁊ ſi clericus ꝯueiat laicū coraꝫ iu
dice laico.⁊ ille laicus recōueniat cleri
cū ciuilit᷑.ſi ferat᷑ ſnia ꝯ̄ clericuꝫ bn̄ te
net.q₂ ſuus iudex eſt ꝑ recōuētōeꝫ. ex̄
de mu.peti.c.p̄.⁊ 2°.⁊.3.q.8.§.cuius i agē
do.C.de ſen.⁊ inter.om.iu.cū papinia
nus.⁊ in autē.⁊ ꝯſequent᷑. Crimialiter
ꝟo laicus clericū ꝯuenire nō poſſet co
rā iudice ſeculari.xi.q.i.c.i.⁊.2°.nec recō
ueire pōt:q₂ i crimie nō admittit᷑ recō
uentō.3.q.xi.negāda.⁊ nō relatōne cri
minū:ſꝫ innocētia re⁹ purgat᷑.ff.ꝺ pu
bli.iudi.l.is qui. A .Quaſi idē notatur
in ſū.li°3°.ti.33.q.28.ad finem. B.

¶ Quid ſi ſunt duo iudices ⁊ ꝓferūt
diuerſas ſnias? R°. Si ꝓceſſerūt ex iu
riſditōe ordinaria.tenet ꝓ reo.⁊ nō ꝓ
actore:niſi in cā fauorabili. puta mr̄i
monio.dote.ul᷑ libertate.ſiue teſtamē
to:ſi ꝓ his fuēit lata.Si ꝟo ꝓceſſerūt
ex ptāte delegata.pēdet ex arbitrio ꝺ
legantis. Qꝺ ſi ex cōpromiſſo.neutra
dꝫ hr̄e vigorē.ex̄ de ſen.⁊ re iu.duob⁹.

¶ Quis effectus ē ſnie? R° ſm Ray.
Effectus ei⁹ ē multiplex. Primus eſt
ꝙ pro veritate accipitur q̄tū ad illos

inter q̄s lata est. Et itellige postq̄ trā
siuit in rē iudicatā.s.q2 ab ea appella
ri nō possit.qd̄ est p⁹ decē dies.ff de re
iud̄.res iudicata.Itē effcūs snie est q
in actōibus ꝑsonalib⁹ mandet̄ execu
tōni infra q̄tuoꝛ mēses.ex̄ de offi.dele.
querēti.ꝛ ex̄ eo.qd̄ ad ꝯsultatōnez.tñ
tps ipm nō pōt artari ꝛ ꝓꝛogari cā co
gnita.vt in ꝑallegato.c.qd̄ ad cōsulta
tōem.ꝛ.ff.de re iudi.l.2.In actōnib⁹ ꝓo
realibus cū res certa petita ē.puta li
ber.equus.ager.domus.dz mādari exe
cutōni statim post decem dies qui cō
cessi sunt ad appellandum.ꝛ hoc si res
sit in p̄sentia.in insti.de offi.iudi.i p̄n.
Et idem debz fieri in actōne criminali
Nec.n.in talibus est executio differē
da.2.q.i.sicut.Fallit tñ in quatuoꝛ casi
bus.Primo.s.cū pꝛinceps ex vindicta
seuerius fert sentētiā.quia tunc differ
tur executio ad min⁹ ꝑ.30.dies.ut lo
cus possit esse misericoꝛdie.uel si res
exigit etiā penitentie.xi.q.3.cuz apud
in.fi.C.de pe.si vīdicari.Itez cū sentē
tia lata est in mulierem p̄gnantē.Nā
differtur vsq̄ ad tempus partus.d̄ re
gu.iur.l.pꝛegnantis. A .Hec lex nō
est ibi.sed.ff.de pe. B . Item si capi
talis sententia est lata in seruū differ
tur executio quousq̄ reddiderit ratio
cinia admīstratiōis quā gessit.C.d̄ bo.
p̄scrip.l.i.Itē cū quis est ꝯfessus d̄ cri
mine.C.de custo.reo.l.2.vbi dr̄ q reus
ꝯfessus de crimie in iure retrudatur i
carcerē.ꝛ postmodū reduct⁹ apd̄ acta
audiat̄.ut.s.cōfessionē iteret. Sunt et
alii plures effectus sentētie q̄s nō pꝛo
sequoꝛ.q2 potius ad foꝛū contentiosū
ꝑtinēt A .Idem in sū.eo ti.q.30. B .
¶ Utꝝ snia lata iter aliquos p̄iudicet
aliis. R̄. Regularit̄ nec snia nec res in
ter alios acta vel iudicata pꝛeiudicat
aliis.extra de fide instru.inter dilectos
ꝛ ex̄ eo.c q̄uis.C.res inter alios acta
ꝑ totū.Fallit tñ in multis casib⁹.s.cū
cause sūt ꝯnexe.si.dis.tantis.3.q.6.hoc
quippe.ex̄ de accusa.ad petitōnem.ex̄
de purga.cano.c.pl't. A .Exemplum
pōt poni in casu de quo in fine.§.dicit̄
Alit̄ āt lz snia sup̱ vna cā lata.puta su
per amotōnē alicuius a bñficio faciat
p̄sūptōem in alia videlz sup̱ collatiōe
dicti bñficii alt̄i facta.non tñ p̄iudicat
alteri si ille cui facta est collatio vel
sīlis nesciuerit cām agitari.cū regula
sit in ꝯ̄rium.vt patet in p̄ncipio.§.nec
rō aliud suadeat.nec i iuribus allega
tis ꝯ̄riū videatur pꝛobari. B . Itez
in cā libertatis.ff.de sta.ho.l.ingenuuz
Item in causa filiatōnis.ff. de liberis
agno.l.i.in fi.ꝛ.l.2.ꝛ.3.in p̄n. Item fallit
si actio vel defensio p̄mo loco ꝑtineat
ad aliquē.ꝛ ipse scient̄ patiat̄ sequētē
experiri de re ista.q2 intelligit̄ iuri suo
renūciare.vt si debitoꝛ passus sit expi
ri creditoꝛez de ꝓpꝛietate pignoꝛis.q
succubuit.si debitoꝛ postea vellet age
re obstabit ei res iudicata.ul' etiā eꝯ
creditoꝛ passus sit debitoꝛē agē.ff.d̄ re
iudi.sepe.ex̄ eo.c.pl't.vbi hec oīa notā
tur. A .s.in glo.in quibus etiam loc]
notatur ꝛ id quod in sequenti.§.habe
tur. B .
¶ Utꝝ snia lata inter alios alteri pꝛo
desse possit. R̄. Regulariter nec snia
nec alia res inter alios acta alteri pꝛo
dest.Sed fallit quia pꝛodest in certis
casibus.pꝛimo quidem in querela iof
ficiosi testamenti.ff.de inoffi.testamē.
l.papinianus.§.meminisse. A .Ibi
snia lata ꝯ̄ agentem de inofficioso te
stamento pꝛodest fisco cui acquiritur
quod dicto agenti relictum fuerat ex
eodem testamento. B . Item in re
indiuisibili.ff.si ser.vendi.l.loci.§.si fū
dus. A .Ibi dicitur q sentētia lata
ꝓ vno dñoꝛum alicuius fundi sup̱ ser
uitute fundo debita pꝛodest etiā aliis.
B . Item in re cōmuni cum pupillo.
ff.queādmo.ser.amit.l. si communez
A .Ibi dicitur q habenti cum pupil
lo cōmunem fundum cui debetur ser
uitus vie non obest p̄scriptio.quia nō
vsi fuerint pupillus ꝛ ipse.ꝛ hoc ꝓpt̄
pꝛiuilegium pupilli. B .2.q.6.§.diffi
nitiua.ꝟ.qñq̄ plures. A . Potius in
cipit quādo vnā. B .ex̄ de appel.c.
pl't. A . Ibi dr̄ vna snia pluribus con

demnatis.ſi vnus ſolus ad appellatō
nis beneficium conuolauerit.illiuſ vi
ctoria iure cōmuni ceteris ſuffragat:
ſi cōmuni iure inuenit. Idez negociū
ꝛ eadez cauſa defenſionis exiſtit. B.
Item prodeſt vbi res eſt cōmunis cū
fiſco.C.de cōmuni re alie.l.2. A. Ibi ꝺ
hoc parum dicitur.ſed poſſet dici per
argumentum idem quod de pupillo
habetur in dicta.l.ſi cōmunem.ſed ibi
non dicitur de ſententia.ſed ꝺ preſcri
ptione.ut patuit. B. Notantur hec
extra eo.c.penult. A. ſ.in glo.ꝛ ꝺbēt
intelligi cum predictis modificationi
bus. B.

¶ Quibus auxiliis ſubleuatur ſentē
tia? R. Quatuor. Subleuatur enim
quandoqꝫ per appellationem que de
bet fieri infra decem dies tempore la
te ſententie.2.q.6.c.pri°.ꝛ.c.anteriorūz.
2°.per ſupplicatōnem.vt cum lata eſt
a principe.uel ab alio a quo non licet
appellare.35.q.9.vtinam.ꝛ.c. ſentētiaz
3°.per querelam falſi.ut ſi dicatur lata
per falſos teſtes.vel alias falſas ꝓba
tōnes.extra de teſti.ſicut nobis. extra
de procurato.in noſtra.ꝛ de proba.licz
C.de fal.l.querela. A. vbi dicitur q̄
rela falſi temporalibus preſcriptioni
bus non excludatur .niſi .20.annorum
exceptione.ſicut cetera quoqꝫ fere cri
mina.ſed ut patet in ſum. eo.ti°.qōne
3i.glo. Ray.dicit ꝙ in hoc ſm quoſdaz
tria exiguntur.ſ.corruptio in teſtibus
falſitas in atteſtationibus.et ꝙ iudex
ſecutus fuerit in ſententia falſitatem
atteſtationum. Io.tamen notauit ex
tra de proba.licet cauſam.ꝙ ſic̄ ſuffic̄
probare inſtrumentum eē falſum.ut
C.ſi ex fal.inſtrumē.l.penult.in fi.ita ꝛ
teſtes.cum par ſit fides teſtium et in
ſtrumentorum.hec ibi. Uerius videt
ꝙ ſufficiunt duo.videlꝫ falſitaſ teſtiū
ꝛ ꝙ ex falſis eorum teſtimoniis iudex
fuerit motus ad ſententiandum.dicta
l.penult.C.ſi ex fal. inſtrumen. vbi di
citur.Falſam quidem teſtatōnez qua
diuerſa pars i iudicio aduerſus te vſa
eſt ut proponis.ſolito more arguere n̄
prohiberꝭ.ſed cauſa iudicati in irrituz
non reuocatur.niſi probare poteriſ eū
qui iudicauerat ſecutum eius inſtru
menti fidem.quod falſum eſſe conſti
terit aduerſus te pronunciaſſe. Et idē
etiam eſt de inſtrumentis.ut patet ex
eadem.l.ꝛ eodem ti.l.fi.vdi dicitur. Iu
dicati executio ſolet ſuſpendi. ꝛ ſoluti
dari repetitio.ſi falſis inſtrumenꝭ cir
cūuentam eſſe religionem iudicantis
crimine poſtea falſi illato manifeſtis
probationibus fuerit oſtenſum. B.
Item quarto per in integrum reſtitu
tōnem.extra de in inte.reſti.per totuz.
A. Idem quod in hoc.§.notatur in di
cta.q.3i.ſm Ray. B.

Sepultura primo

cōmuniter. Sepultura ſcd̄m
Hoſt.quandoqꝫ accipitur pro iṗo offi
cio quod impenditur corporib⁹ ſepe
liendis. Et de hac intelligitur ꝙ ven
di non poteſt.extra de ſimo.non ſatis.
13.q.2.precipiendum.i.q.i. dictū.2°. quā
doqꝫ ſepultura dicitur ipſa terra que
ſi eſt de cimiterio.uel fuit ibi aliqs ſe
pult⁹ iterū vēdi nō pōt.ff.de rei vēdi.
q̄ religioſis.3°.qn̄qꝫ dr̄ ipſa tūba. A. i.
archa marmorea uł lapidea.ut i ſū.li.
p̊.ti.16.q.i. B. ꝛ illa vendi pōt ſi null⁹ i
ea ſepultus ſit. Alioquin loc⁹ fcūs ē re
ligioſus ꝛ vēdi nō pōt.ff.de reli.ꝛ ſūp.
ſu.l.2.13.q.2.queſta.ꝛ.c.poſtq̄ꝫ 4°. dr̄ qn̄
qꝫ t̄ra pura q̄ deputāda ē ad vſū ſepul
ture.ꝛ hec vēdi pōt.12.q.2.aurū. A. Cō.
Inno.ꝛ Hoſti.Et addit Inno.ꝙ ſi vaſ
aliquod lapideū uel ligneum pro aliq̊
ſepeliēdo ē fcm̄ pōt vendi. niſi ſit fcm̄
ſacrū per pontificē.vel ad hoc ſpālr ꝺ
putatū.ex̄ de reli.domi.ad hec. Licet
eīm in aliquo loco ſit ſepultus aliqs
ſine pontificis auctoritate.nō credim⁹
locū ſacruz ſm canones.licet ſecus ſit
ſcd̄m leges.ff.de reli.l.2. Si autem lo
ca p̄dcā ſint ſacra uel ad hoc ꝺputata
ꝑ ep̄m.vendē nō lꝫ.ex̄ eo.abolende.et
nōtur in dicta.q.i. B.

¶ Quid ē ius sepulture. R° bȝ Ray. Jus sepulture est qđ ɔpetit eccl'ie ad sepeliendū aliq̊s in cimiterio suo. ⁊ ꝓuenit ex pontificis assignatōe. ar. 13. q. i. ecclesias. Cōpetit āt gnāl'r ecclesiis ꝑrochialibus ⁊ ēt illis qbus a iure vel ꝑuilegio ɔcessū ē. nō āt aliis. A. Con. Jnno. qui ēt dicit ꝙ nō ois ecclesia hȝ cimiteriū. sȝ ille tm̄ q̄ hn̄t pplm uel q̄ hn̄t ex ꝑuilegio. ut in sū. eo. ti. q. 2. B.

¶ Utrꝫ alibi q̄ȝ apud ecclesiā possit eē sepultura? R° ꝫm Jnno. Cimiteriū vl' quecūqȝ sepulture ōbēt eē circa ecclesiā. 17. q. 4. sicut. sȝ tn̄ bn̄ pōt cimiteriū aliq̄ȝtulū eē remotū ab ecclesia. nō tn̄ credim⁹ ꝙ alicui loco ēt religioso hospitali uel hi⁹ possit accedē sepultura nisi hēat ecclesiā. Jtē in vno cimiterio multe ecclesie possunt hr̄e ius sepeliēdi ꝑrochiāos suos. A. Jdē i dcā. q. 2. B.

¶ Utrꝫ pactū ꝑiudicet sepulture? R° Pactum qđ fit cū rectore ꝑrochial' ecclesie de nō recipiēdo aliq̊s vel certos ꝑrochianos ei⁹ ad sepulturā ꝫuari debet ēt ab his qbus a sede aplica sepultura libēa ē ɔcessa. lȝ illi apud eos elegerint sepeliri. ex̄ de pac. pactū. li° 6°.

¶ Ubi dȝ sepeliri q ōcedit nll'a sepultura electa? R° ꝫm Jo. an. sup. c. aiarū de sepul. li° 6°. Sepeliri dȝ in sepulcro ꝑentū exēplo pr̄iachaꝝ. 13. q. 2. Ebron ex̄ eo. nos instituta. ⁊ c. fratnitatē. uel i ꝑrochiali ecclesia si ɔsuetudo sit. A. Jmmo ō iure cōi qs dȝ regularit' sepeliri in ecclesia ꝑrochiali. nisi ɔsuetudo repugnet q̄ seruāda foret ꝫm Ray. et Jnno. ⁊ in sū. e. ti. q. 10. vel nisi sepultura maiorū suoꝝ sit alibi. extra eo. si qs li° 6°. B. Qđ si talis sit alienigena. uel viator. dȝ sepeliri apud ecclesiaȝ i c⁹ ꝑrochia mortu⁹ est. 13. q. i. eccl'ias. vl' in eccl'ia cathedrali si sit ɔsuetu°. 15. q. i. c. p̊. A. Jnno. āt dicit simpl'r ꝙ talis viator dȝ sepeliri in eccl'ia cathedrali Hosti. ꝯo ait. ꝙ si de facili ⁊ sine fetore portari posset. cū suis ꝑntibus esȝ tumulād⁹. ar. extra e. c. p̊. ⁊ c. fraternitatem. nisi contraria cōsuetudo apparet sȝ ut dicit Jnno. ex̄ e. c. i. hec oia discreto iudici ɔmittant'. B. Clerici q̊ȝ si n̄ eligāt sepulturā. sepeliri debēt i eccl'ia vb. sūt clerici. A. Jdē in dcā. q. 10. ꝫm Jnno. religiosi ꝯo debēt sepeliri apud locū sue religionis vbi moriunt'. 16. q. i. c. i. B. Jtē q hȝ domiciliū in ciuitate uel castro. sed qn̄qȝ ad villā ruralez se transfert cā recreatōnis: vl' ut ruralia exerceat. ⁊ nō electa sepultura ōcedit n̄ dȝ sepeliri in ecclesia dcē ville sȝ in sua ꝑrochiali. uel poti⁹ i ea in q̄ maiorū suoꝝ antiq̊ꝝ ab antiq̊ existit sepl'tura. dūmō absqȝ ꝑiculo. ad ip̄aȝ valeat deportari. Mulier q̄ plures viros habuit si sepulturā nō eligat ē cū uiro vltio c⁹ domiciliū ⁊ honorē retinet tumulāda. extra eo. is q. A. Al' incipit. si quis. B. li° 6°.

¶ Quid de his q recipiunt alienū ad sepulturā in casu nō ɔcesso? R° Tenētur ad restitutōez corpis si petat'. Jtē tenent' restituere qcqd occasione illi⁹ ꝑceperūt. vel q̄ ꝑcipi potuerūt. A. ff. de iure. ⁊ h° rōne male fidei ꝫm glo. in c. cū liberū. extra e. ⁊ nōt' i sū. e. ti. q. 12. B. extra eo. fratnitatē. in fi. ⁊ c. ex ꝑte p̊. ⁊ c. cū liberū. ⁊ c. cū in ꝑsētia ⁊ extra eo. c. aiarum li° 6°.

¶ Quis tenet' facē expensas sepulture? R° Heres tenet' ⁊ ab ipso peti pn̄t q̄ vr̄ q̄si ɔctū cū defūcto. A. Hoc hēt' ff. de reli. l. i. B. Et de hac mā vide. s̄. restitutō 2°. §. 5°. circa fi. Jtē si mulier hȝ dotē de ip̄a dote debēt fieri expēse funeris. si nō hēat. tūc ad ipsū maritū ꝑtinēt. ff. de reli. ⁊ sumpt. fune. l. i. ⁊ l. si qs. A. Melius i. l. ꝙ si nulla. eo. ti vbi pȝ ꝙ ad h° p̊ tenet' hēs vxoris emancipate si hēat pr̄eȝ. ꝙ si nō hēat hēdem tenet' pr̄. ꝙ si ꝑdicti nō supsint uel nō sint potētes. tenet' marit⁹ inq̄ȝtū facē pōt. tenet' ēt ꝑncipalit' maritus ad hoc vsqȝ ad q̄ntitatē lucrate dotis. ita tn̄ ꝙ si mulier hēat alia bōa in hēditate. puta ducentū. marit⁹ tenet' tn̄ ꝓ rata dotis ꝑuenientis ad eū q̄ forte fuit in cētum. ⁊ sic ꝓ tertia ꝑte sūptuuȝ. ⁊ hēs

ꝑ duab⁹ ꝑtibus.ff.eo.l.Neratius.cuȝ
multis sequentib⁹.Et idē ꝙ in hoc.§.
nōt in sū.eo.ti.q.30.ꝺm Hosti. B .
¶ Quid de his q morientē molestāt
sepulturā ipediūt.aut funeri iniurian
tur? R. Qui ad domū moribūdi acce
dit ⁊ ipm uel alios molestat.vel reb⁹
ei⁹ signa pōit.cadit ab actōe.⁊ i tātūdē
ɔdēnatur hēdib⁹ defūcti.⁊ publicatur
ꝺtia ꝑs bonoꝝ ei⁹.⁊ ē infamis.Et ideȝ
in eo q circa funus peccat.C.de sepul.
vio.in auten.item qui domū. A .Ibi
dr.Itē q domū moribūdi accesserit.ip
sum aliosue q eiusdē familie sunt mo
lestans.aut rebus ei⁹ non seruato lega
li officio signacula iponit ab actōe p⁹
mortē illius cadat.⁊ alterū tantūdem
exigat ab hēdib⁹ iniuriati.publicāda
ꝺtia ꝑte bonoꝝ.ipso q̄ȝ ifamia nōto.Et
eisdem penis subiaceat q eo moriēte
circa funus peccat ⁊ exequias ꝓhibȝ
B .Nec dȝ ipediri sepultura ꝑtextu
debiti vel cuiuscūq; obligatōnis.C.de
sepul.vio.l.cū sit. A .Et ibi pȝ ꝙ q̄cūq;
ꝓmissio siue obligatio fuerit extorta
ꝑ tale ipedimētū nulla ē.nec fcā ɔfes
sio.⁊ data pignora debēt reddi.⁊ ipedi
ens punit pena q̄nq̄ginta librarū au
ri.q si nō pōt soluē puniat i corꝑe. B .
Nec dȝ inferri molestia infra noueȝ di
es ab obitu.al'ꝑ tunc est inutile.ut ibi
in auten.sȝ nec ante. A .Ibi dr.Sȝ nec
ante noueȝ dies ab obitu numerādos
vlla prorsus fiat molestia aduersus
quēlibet ex ꝑsonis defūcti.Si q̄ enim
cautio:si qd sit'e fiat.iutile erit.Et ideȝ
quod in hoc.§.notat.in sū.eo.ti.q.30.ꝺȝ
Azo.⁊ Hosti. B .Bn̄ tn̄ impediretur
sepultura in multis casib⁹ aie de qb⁹
hēs.i.sepultura 4°.Utrū liceat spolia
re mortuos.s̄.mortuus.§.2°.

Sepultura 2°.

S Epultura 2°.s.q̄tuȝ ad ele
ctōem.Precipitur vniuersis
clericis secularibus ⁊ religiosis A .cu
iuscūq; status vel ɔditōis existant.ut
in.c.aiarū de quo.i. B .sub intermi
natōne maledictōnis eterne.ne indu
cant aliq̄s ad vouendū.iurandū fide i
terposita.seu al' ꝓmittendū ut apd eo
rū ecclesias eligat sepulturā.uel iā ele
ctaȝ vlterius nō imutēt.Alit talis ele
ctio irrita est.⁊ q sic elegerint.nec pn̄t
sepeliri apud ecclesias sic electas.nec
eligē alibi.sȝ oio sūt sepeliendi apd ec
clesias apud q̄s fuissent sepeliendi si
nō elegissent sepulturā.ex̄ d sepul.aia
rū.li°6°. Cui ɔstitutōni supaddit ꝙ q
ɔ̄rium fecerit sit excōicatus ⁊ n̄ possit
absolui nisi a papa.uel in mortis arti
culo.vt.s̄.absolutō ꝑ.§.3°.v.4°. A .Me
lius de hoc dr in cle.cupientes.ad fi.d
pe. B .Itē religiosi uel clerici qui ꝑ
dictos in suis ecclesiis uel cimiteriis ꝑ
sūpserint sepelire tenent ad restitutō
nem corporū si petāt.⁊ ēt oiuȝ q̄ occa
sione sepulture illoꝝ ꝑuenerint quōli
bet ad eosdē faciendā integralit infra
decē dies.quā nisi fecerint.ecclesie ipe
apud q̄s sepulti fuerint ⁊ cimiteria ea
rundē ex tūc sint.⁊ tamdiu maneant
interdcē donec facta fuerit restitutō ꝑ
dictoꝝ.vt in dcō.c.aiarū.Sec⁹ āt vide
tur dicendū' qn̄ qs ꝓꝑo motu voueret
uel iuraret in tali loco eligē sepulturā
q2 ꝺm Hosti.tūc tenet seruare.nisi ex
cā noua p⁹ orta.ut q2 fcūs est eps uel
religiosus.uel locus ille quasi dissipa
tus est.ar.ex̄ de reli.do.iter q̄tuor. A .
Cō.Ray.ut i sū.li°.ꝑ.ti.16.q.24. B .
¶ Eligere qs pōt sepulturam dimissa
antiqua etiam.in loco minus religio
so.extra eo.cum quis.li°6°.
¶ Utrū religiosi possint eligere sepul
turā? R. Nō.sȝ sūt apud sua monaste
ria tumulandi.Pn̄t tn̄ eligē si qn̄ mo
riunt eēnt adeo remoti ꝙ ɔmode por
tari n̄ possēt ad illa.ex̄ e.religiosi.li.6°.
¶ Utrū pr̄es possint filiis eligē sepul
turaȝ. R. Pn̄t eos sepelire.ubi uolue
rint si sint infra annos pubertatis.s.14.
ɔpletos.⁊ cōsuetudo terre id hēat. Al'
nō. A .Sȝ sūt cū suis maiorib⁹ uel in
ꝑrochiali ecclesia tumulandi.ut in.c.
lȝ.de q.i.. B .Ipsi tn̄ filii eligē nō pn̄t
nisi post dctū tps.Tunc eim pn̄t etiaȝ

absq3 pr̄is assensu.ita tñ ꝙ si sꝫ filiifa
mił.nõ pñt sine assensu eius relinq̄re
aliq̄d ꝑ aīa sua.nisi habeant peculiū
castrense vel quasi.extra eo.licet.li.6º.
¶ Quid si ꝓprius sacerdos corpꝰ eius
q alibi elegerat sepeliri violēt rapuit?
R̄.ºſm Hosti.Amittit ius qd̄ in eius
mortuario hꝫ. ⁊ ossa restituet. ex̄ eo.c.
cū liberuꝫ.Idē si aliqs ꝯuentꝰ totꝰ vel
maior ps eius hoc fecerit. Secꝰ crede
rē si minor ps vel solus ꝓlatꝰ hºfecis
set. A .Idem in sum.eo.ti.q.14. B .
¶ Utrꝫ possit fieri pactio pecuniaria
sup electōne sepulture. R̄ºſm Hosti.
Quicqd tpale ꝓmittiť uel dať vt talˀ
electō fiat oīo reprobaŧ.qꝛ simoniacū
eēt.i.q.2.q̄ꝑpio.ex̄ de pac.c.fi. A .Idē
in sum.eo.ti.q.24.ad finem. B .
¶ Quid si qs mādat corpus suū nō se
peliri? R̄º. Nō ē adiplēdū.ff.ꝺ ꝯdi.isti.
l.qdā.⁊ nōť.2i.dis.nūc autēꝫ. A .in glo.
Et idē.nōť in sū.eo.ti.q.fi. B .

SEpultura 3º .s.q̊ ad canōicā
portōnem.Qñ qs eligit alibi
sepulturā.de oibus q̄ illi loco dimittit
dꝫ sua ꝑrochialis eccl'ia hr̄e canōicaꝫ
portōem.que varia ē ſm ꝯsuetudines
Alicubi.n.est medietas.alicubi tertia
alicubi q̄rta.⁊ iō ꝯsuetudini ē standuꝫ
ex̄ eo.certificari. A .Ibi dr̄ attendēdū
laudabilē cōsuetudinē regiōis i soluē
do.uel medietatē vel tertiā.uel q̄rtaꝫ
B . Et si cōsuetuº ibi nō appareat dic̄
Hosti.spectandā eē consuetudinē me
tropolitane ecclesie. Et si nec illa ap
pareat spectanda est consuetudo vici
narū.Et si varia sit: tunc ſm Goff. q̄r
ta debeť.In hac.n.magis iura ꝯcorda
re videnť.ex̄.eo.in nr̄a. A .Idē notaŧ
in sū.li.p̊.ti.16.q.16.⁊ se. B .Si āt esset
consuetudo ꝙ nil detur.hēs .i.§.4º.tñ
de his qui eligūt sepulturā apud fr̄es
ꝑdicatores uel minores deťminatum
ē ꝙ tenenť ecclesie ꝑrochiali dare q̄r
tā nō solū de oibus funeribꝰ.sꝫ ēt de q
buscūqꝫ ⁊ q̄uocūqꝫ relictis.⁊ ad q̊scūqꝫ
certos vsus.⁊ de qbus q̄rta dari nō co

sueuerit:uel aliť de iure nō deberetur
Itē de oibus datis. A .s.etiā sine testa
mento vt pꝫ in cle.dudū.de qua.i.id ē
de q̈litercūqꝫ donatis hºcasu. B .in
morte uel mortis articl'o.in ifirmitate
dantis de q̄ decesserit fr̄ibus ipsis uel
aliis ꝑ ipsis.ex̄ eo.dudum.in clemē.
¶ Qñ aliqs cuiꝰ maiores solēt ab an
tiq̄ i aliqua eccl'ia sepeliri ea dimissa
eligit alibi sepulturā.vtrꝫ canōica por
tio debeať ecclesie dimisse? R̄º. Nō. sꝫ
potius illi ecclesie in qua ꝯsueuit audi
re diuina ⁊ recipe sacr̄a.ex̄ eo.cū qs.li.6º.
¶ Quid si in vna solet audire diuina
⁊ i alia recipe sacr̄a? R̄º. Ur̄ ꝙ portō ca
nonica debebiť ei vbi ꝯsueuit recipe
sacr̄a.ex̄ eo.c.p̊. A .Hoc veriꝰ vr̄.ar.c.
cū qs.ex̄ eo.li.6º.⁊ cle.dudum.de sepul.
vbi dr̄ istā portōem dandā ꝑrochiali
bus ecclesiis ⁊ nō aliis.lꝫ de hoc varie
opiniones olíꝫ fuerint que recitantur
in sum.eo.ti.q.18. B .
¶ Quid si ꝯsuetudo ē ꝙ nihil deť.ꝑ
canonica portōe? R̄º. ſm Ray. Credo
ꝙ nō valet.qꝛ est ꝯ rōnem ⁊ nālē equi
tatem.ex̄ eo.nos instituta.⁊.c.relatuꝫ
⁊.c.certificari. Tñ ſm Hosti.hec ꝯsue
tudo bñ posset ꝑscribi si titulus ꝓba
reť. A .Iste titulꝰ pōt esse fcā r̄missio
ob bñficiū ecclesie impensū. vel aliaꝫ
rōnabilē cāꝫ.dū tñ ecclesia ex aliis bo
nis possit sustentari.Alˀ cōsuetudo nō
eēt rōnabilis.ar.c.statuto.§.religiosos
de deci.li.6.Et hoc casu obtinet dictuꝫ
Ray.cui ēt concordat Goff.ut in sum.
eo.ti.q̄one.17. B .
¶ De quibus rebꝰ debꝫ dari canonica
portio? R̄º. ſm Ray. Nō tm̄ ꝺ oblatio
nibꝰ cereis ⁊ aliis hiꝰ.q̄ eccl'ia in q̈ qs
sepelitur recipit in die funeris.sꝫ etiaꝫ
de aliis q̄ defunctus ꝑ aīa sua illi ec
clesie relinquit.ex̄ eo.in nr̄a.Cō.Host.
⁊ addit hoc itelligendū de his q̄ relin
quunť occasiōe ecclesie siue loci Secꝰ
si intuitu ꝑsone cuiuis ecclesiastice. dū
mō nō i fraudē fiat. A .Et ꝑsumiť fieri
intuitu ꝑsone si relinqtur siue daŧ a ꝓ
pinquis.Secꝰ si ab ex̄neis.ex̄ ꝯ testa

requisisti. B. Itē dicit intelligendum
esse tā de mobilibus q̄ꝫ de imobilibus
Excipiūť ornamēta ecclesie. ꝛ pecūia
ꝑ eis data. vel ꝑ fabrica. āniuersario
septio. trigesimo. ꝛ alia ad ꝑpetuū cul
tū diuinū legata. d̄ quib᷒ canōica por
tio deduci nō dꝫ. nisi fcm̄ fuerit in frau
dem. ut ep̄us si est consuetudo. seu ꝑ
rochialꝭ eccl̄ia defraudareť. ex̄ d̄ testa.
c. fi. A. Idē in sū. eo. ti. q. 19. ſm Ray. et
glo. ꝛ Hosti. B. Insuper d̄ his q̄ testa
tor siue moriens relinqt qbuscūqꝫ ali
is ecclesiis. uel ꝑsonis in cōi. ut paupi
bus. nullā portōem hēbit ꝑrochialꝭ ec
clesia. vt Inno. dic̄ ex̄ eo. relatuꝫ. qꝛ ca
nonica portio nō est ꝑstāda nisi ab ec
clesiis in quib᷒ sepeliť. uꝉ ad quā tran
sit se ꝯuertēdo. vel alio mō. Cō. Guil. ꝛ
Hosti. A. Con. ēt Ray. lꝫ Ala. videať
sensisse q̄ꝫ de oibus relictis qbuscūqꝫ
ecclesiis aliis debeat dari canōica por
tio. sꝫ nō de relictis paupibus. vel con
sanguineis. vel amicis ēt ꝑ salute aīe
sue. vt in sū. eo. ti. q. 15. Et d̄e isto transi
tu. dic vt i. §. 9º B. Et nota q̄ꝫ ut dicit
Inno. q̄ꝫ ab ista canonica portōe dāda
ꝑrochialib᷒ nō sūt de iure exēpta mōa
steria vel alia loca q̄ alꝭ sunt exempta
ex̄ eo. in nr̄a. ꝛ de testa. reqsisti. ꝛ c. offi
cii. Itē nō q̄ꝫ ſm Hosti. lꝫ petitio cano
nice portōis ꝯpetat sacerdoti ꝑrochia
li. tn̄ si ipse est negligens i petēdo ep̄s
poterit petē ꝑ illo. ex̄ de succes. ab ite.
c. fi. A. Hoc vltimū dcm̄ fuit poti᷒ In
no. vt pꝫ ꝑ eum. ex̄ eo. relatum. vbi eti
am dicit generaliť. q̄ꝫ ep̄us pro eccl̄iis
sibi subiectis pōt agē. vt hētur in sū. e.
ti. q. 15. vbi hec notanť. Et addiť ſm eū
dē Inno. q̄ꝫ ecclesia vbi qs habuit ec
clesiasticā ꝛ patnā sepulturā. n̄ dꝫ hr̄e
aliquā portōem. imo. ip̄a dꝫ ꝑrochiali
bus eccl̄iis. ex̄ eo. c. ꝑ. Itē Inno. in dcō
c. relatū. dicit. Nota q̄ꝫ sicut canonicā
portōem ꝑcipit ecclesia ꝑrochialꝭ d̄ re
lictis ꝑ sepultura. ita credim᷒ q̄ꝫ r̄cipi
at ꝛ de oblatis ꝑ aliis sacramētis. sic
ꝑ bn̄dictōib᷒ nubentiū. ꝛ ꝑ penitētiis
ꝛ ꝑ extrema vnctōe. ꝛ aliis hi᷒cum sit

eadē rō. s. qꝛ dignus ē opari᷒ mercede
sua. ex̄ eo. c. ꝑ. Sꝫ certe non vꝛ eadē rō.
qꝛ hec portō dať ꝑ administratōne sac
mentoꝝ. ut in dcō. c. ꝑ. ꝛ iō ipsis admini
strantib᷒ debeť. ꝛ non ab ipsis de ipsa
administratōne. Et ꝑpterea dcm̄ Inno.
nō approbat ꝯsuetudo q̄ ē optia legū
intꝑres. ff. d̄ legi. l. si d̄ intꝑretatōe. B.

Quid si moriť rex vel dux vꝉ alia
ꝑsona q̄ ꝑ anni circuluꝫ in diuersis ec
clesiis audiebat diuina ꝛ ꝑcipiebat sa
cramēta q̄si hn̄s duo vel plura domi
cilia in qb᷒ se ꝑiter collocabat ꝛ elegit
sepulturam i alio loco. cui ecclesie da
biť canonica portō? R. Ecclesie domi
cilioꝝ diuident eā inť se. ar. ex̄ de deci.
qm̄. ꝛ exꝑsse hr̄ ex̄ eo cū qs. li. 6º A. Ibi
pꝫ q̄ꝫ hoc verū est qn̄ ꝯstat q̄ꝫ equaliť
hēbat domiciliū in plurib᷒ locis. In du
bio āt dū apꝑet q̄ꝫ aliqs taliū multuꝫ
fuerit vagat᷒. vt pꝫ in dcā. q. 15. Inno.
dicit q̄ꝫ ep̄us data ꝑ sepultura sua dꝫ
accipe ꝛ suā ꝑtem dare ecclesie vbi se
peliť. ꝛ de residuo dꝫ ꝑtes facē inť ec
clesias vbi ꝑ circulū āni ꝑcipiebat ec
clesiastica sacramēta. qꝛ tales magna
tes nō moranť in vno loco. ar. ex̄. d̄ de
ci. quoniam. B.

Quid de qbusdam regionib᷒ vbi d̄
oibus mobilib᷒ q̄ defunct᷒ pōt i testa
mēto relinq̄re siue legare ecclesia exi
git tciā ꝑtē. ꝛ morienti iniūgit sacdos
q̄ꝫ reuelet oīa mobilia sua sicut fiēi dꝛ
in Britania minori. R. ſm Guil. Nō
credo q̄ꝫ hec ꝯsuetudo ꝑiudicare debe
at iuri cōi. nisi legitie fuerit ꝑscripta. ꝛ
ꝯdictorio iudicio obtēta. A. ut in sū. e.
ti. q. 20. vbi hec notāť. B. vꝉ ēt auctori
tate sedis apꝉice ꝯfirmata. Nec archi
ep̄oꝝ vꝉ ep̄oꝝ illi᷒ loci ꝯstitutōeꝫ ad hº
sufficē. nisi assit volūtas vꝉ ꝯsensus sb
ditoꝝ q̄s tāgit. Et idē credo d̄ ꝑdcō ꝑce
pto. s. q̄ꝫ nō teneng morietes in hº casu
eis obedire. nisi in dictis casibus.

Pone q̄ꝫ defūctus eccl̄ie sue relinqt
decē ꝛ alteri ecclesie in q̄ elegit sepul
turā relinqt mille uꝉ castrū. nūqd ꝑma
eccl̄ia dꝫ eē ꝯtenta illis decē. R. scd̄m

Ray. Si defūctus legauit hoc mō φ illis eēt ɔtēta. ⁊ sacerdos sciuit ɔditōʒ ⁊ recepit legatū. vr renūciasse iuri suo ⁊ iaʒ nō poterit vlterius petē aliquaʒ portōem. Si ꝟo defūct⁹ absolute reliquit ⁊ ipse absolute recepit. potēit nihilomin⁹ de ceteris portōeʒ vēdicare ex̄ ō test. officii. l'saltē aget ad supplemētū ɔputatis illis deceʒ. A .s. qñ expssit testator φ ecclesia essʒ illis ɔtenta. ⁊ fecit in frandeʒ modicā q̄ntitateʒ legādo. Al'qñ ē adiecta talis cōditō. recipiēdo sibi piudicaret. Qñ ꝟo legatū absolute fcm̄ ē. petit ⁊ itegrum legatū ⁊ canonica portio. nisi de mēte testatoris aliud apperet. ut satis colligit i dicto. c. officii. ⁊ ēt ex dict) ⁊hosti. vt i sū. eo. ti. q. 21. vbi hec nōnt. B . sicut fili⁹ institutus i pte miori φ̄ legitia potest agere tm̄ ad supplem̄tū. C. ō iofft. test. si qñ. §. illud. ⁊ l. omnino. ⁊ ex̄ de empt. et vendi. cum dilecti.

¶ Quid si qs elegit sepulturā i ppa ecclesia ⁊ ei nihil legauit. ⁊ aliis ecclesiis mlta legauerit. nūgd potēit hec ecclesia petē aliquā portōeʒ? R⁹ ƀʒ Ray. Si ē ɔsuetudo φ eligētes sepulturaʒ i ppa ecclesia sp aligd reliquunt. pōt ecclesia illō petē ab hēdib⁹. nō iure actōis. nec differēdo pp hoc sepulturam sʒ iplorādo superioris officium. ex̄ de simo. ad aplicam. Si ꝟo nō ē cōsuetu° nihil pōt petē. sed solis funeralibus dʒ eē ɔtēta. Nā tenet ex officio ipm sepelire. ex̄ de simo. ñ satis. ⁊. c. cū i ecclesia ⁊posset qʒ i hoc casu iplorari officium iudicis aduersus hēdes si deprehēdatur dolus testatoris vel hēdū. Silr̄ aduersus rectores aliaꝛ eccliaꝛ. si ⁊ illorū dolus dephēdatur. A . Nā ⁊ circa talia dolus ē puniend⁹. ex̄ ō testa. officii. ⁊ ex̄ eo. in nr̄a. ƀm eū. Ray. Et scdm glo. ei⁹ vr̄ φ pma facie dol⁹ sit psumēdus cū aliis ecclesiis multa legauerit et nihil ppe prochie reliq̄rit. ut in sū. eo. ti. q̄ōne. 12. B .

¶ Poe φ aligs eligit sepulturā apō aliquā religionē. postea intrat in ipaʒ ⁊ decedit. nungd loc⁹ religiōis tenebit ecclesie illi⁹ ad canōicā portōnem? R⁹ ƀm Ray. Dico φ si transit i infirmitate de q̄ morit tenet. ex̄ eo. ō his. Sec⁹ si trāsit in sanitate. aut ēt in infirmitate de q̄ nō morit. Cō. ⁊hosti. A . Idem in sum. eo. ti. questione. 25. B .

¶ Quid de leprosis intrātib⁹ domos leprosoꝛ. nūgd sacerdos prochial' pōt de eis morietib⁹ petē canōicā portōeʒ R⁹ ƀm Guil. Credo φ nō. qꝛ par iudiciū ē ac si trāsiuerit sani ad religioneʒ nisi forte ex ipsa lepra moriantur. A . Multi. n. moriunt cū lepra. sʒ nō ex lepra. ƀʒ eū. Guil. ⁊ i sū. e. ti. q. 26. vbi hec notāt. B . In hac tamen parte tenēda est consuetudo regionis.

¶ Quid si aligs recipiat in ɔfratrem alicuius loci religiosi. nō tñ oblatis suis bonis sed sibi retētis. A . q̄ ad ius ppetatis. sʒ si oblata ppetate retineret sibi vsufructū in vita. qꝛ tūc bene gaudʒ puilegio r'ligiōis. ut i. c. ut puilegia. de q̄. i. B . ⁊ ibi eligat sepulturā? R⁹ ƀʒ Gof. Nō libēat a canōica portōne. sicut nec eximit ab epali iurisdītōne etiam si ipsi religiosi sint exempti ex̄ de puile. cū ⁊ plātare. §. ō ɔfratrib⁹ ⁊. c. vt puilegia. idē ⁊hosti. A . Idē i sū. eo. ti. q̄ōne. 27. B .

¶ Quid si quis ingressus religionem ɔcedat in tpe nouiciat⁹? R⁹ ƀm Goff. ⁊Puto canōicā portōem ecclesie pori ñ ōberi. Quāuis eiʒ exire potuēit. ñ tñ exiuit sʒ in religiōe decessit. ⁊ hoc sufficit q̄ ad q̄rte retētōeʒ. ex̄ e. de his. A . Con. ⁊hosti. vt i sum. eo. ti. q̄ōne. 28. B .

¶ Quid si infirm⁹ i vna prochia faciat se deferri ad aliā ⁊ ibi moriat? R⁹ ƀm Ray. ⁊Prima ecclesia nō. ppt̄ hoc priuatur canōica portione. ar. ex̄ eo. ō his. A . Idem in sum. eo. ti. questiōe. 29. B .

Sepultura q̄rto. s. qñ phibeatur ⁊Prohibētur i cimiterio epeliri oēs hētici. ex̄ de hēti. sicut. Et ō h⁹ ō hētic⁹. l. 2⁹. §. 2⁹ etiā si p⁹ mortē appeat

de bẽfi.24.q.2.sane ꝓfert. Silr ẽt ꝓ
hibent pagani.ꝛ iudei.ꝯ ꝯse.di.i.eccle
siã.ꝛ.c.se. A .Et ibi pꝫ ꝙ idẽ ẽ de oib⁹
infidelib⁹. B .Item gnalr oẽs excõi
cati.24.q.2.sane qꝺ sup.ex̃ ꝯ puil.epi.
li.6º.Etiaꝫ excõicatus minori.ar.in di
cto.c.sane.Et itelligendũ ƀꝫ Guil.ꝯ ex
cõicatis miori si notorie sic excõicati
sũt.Itẽ idẽ ꝯ excõicato etiã iiuste. vt
nõt ex̃ de resti.spol.lr̃as.in glo.circa fi
nẽ.Itẽ ꝓhibent q in tormẽtis moriũ
tur.Et expõit Hosti.ẽt si qs ibi letale
vulnus accepit lꝫ postea supuixerit q
ꝗuis peniteat ꝛ ei eucharistia ñ nege
tur.carebit tñ eccliastica sepultura.ex̃
de tornea.c.i.Hoc tñ itellige de illo q
veit cã exercẽdi se i torneamẽto.nõ ꝯ
aliis.ex̃ de tornea.c.2º.Nã ꝛ ƀm Guil.i
telligit tã de militib⁹ ꝗ de armigeris
eoꝝ q ibidẽ in armis se exercẽt. Sec⁹
de illis q illuc uadũt cã curiositatꝭ. vt
ad videndũ.uel q̈cũꝗ alia cã.Itẽ ꝓhi
bent illi q se occidũt.23.q.2.qb⁹.23.q.5.
placuit.Et h⁹ itelligẽduꝫ ƀm Guil.si p
emerũt se ex despatõe uel iracũdia.se
cus si ex furore vel a casu.Uñ sic dicit
Ber.ex̃ e.ex pte.Si qs pp fugã se pci
pitarꝫ i aquã.qꝛ sic credit se euadẽ pos
se ñ iputat ei si ꝯriũ eueniat.ꝛ h⁹ cum
ꝓ bono ꝛ licito h⁹ faciat.ar.13. dis. ner
ui.23.q.5.de occidẽdis.Cõ.Hosti.Item
qñꝗ intdicit sepultura gnalit.ut oib⁹
de tali loco.s.tpe intdci.ut.s̃.iterdictũ
4º.§.3º. Itẽ manifesti vsurarii.ex̃ de
vsuris.q2.ꝛ eo.ti.ꝗꝗ.li.6º.Iteꝫ qcũqꝫ
p̃sbyterũ tutorẽ i testamẽto rliquerit
21.q.3.cyprianus.ꝛ.88. dis. neqꝫ.apud.
Sed ut dicit ibi glo.istud hodie nõ hꝫ
locum. ¶ Item blasfemus dei .extra
de male.c.fi. A .Et ibi pꝫ ꝙ h⁹ veꝝ ẽ
qñ maledicus recusat agẽ statutã sibi
pniam.ꝛ ñ al. Itẽ mõach⁹ ꝓꝓuꝫ hñs
ex̃ de statu mo.sup quodam.Et gnalr
null⁹ notori⁹ de mortali peccato sepe
liẽd⁹ est.13.q.2.quib⁹. ꝛ .c.non extime
m⁹.ꝛ.c.obeuntib⁹. Et hec locũ habent
si tales ñ sũt ecclesie recõciliati Nam
si recõciliati eẽnt.uel certa pnie signa
appꝫent sepeliẽdi sũt.sꝫ hẽdes tenẽtur
satisfacẽ ꝓ eis.ex̃ eo. prochiano. nisi
fuerit raptor.de quo.s̃.raptor.p̊.§.2º.A
ꝛ ibi lati⁹ in additõe. B .vel occisus i
torneamẽto vt dictũ ẽ. A .vel etiã ex
cõicat⁹.qꝛ in excõicatõe mortu⁹ nõ dꝫ
ecclesiastica sepultura sepeliri añꝗ
fuerit absolut⁹.licꝫ signa pnie i eo ap
paruerint.extra de sẽtẽ.exco.a nobis.
2º. B .Item ñ ẽ sepeliẽd⁹ qui saltem
semel in anno nõ ꝯfitetur.extra de pe.
omis.Et hoc itellige nisi i articulo mõ
tis existẽs signa cõtritõis oñderit.Ad
quod ꝓbãdũ scõm omẽs in hoc casu
sufficit vn⁹ testis.26.q.6. q recedũt ꝛ
c.se. A .Et ibi h⁹ nõt glo.qꝛ ex eo.nlli
p̃iudiciũ gnãt p.c.placuit.ꝛ.c.cũ itaꝗ
de con.dis.4. Nam iura h̃ allegata nõ
faciunt.Predcã etiã omnia notãtur i
sum libro p̊.ti.16.qõe.3. B .

¶ Quid si tales q dicti sũt sepulti fue
rũt? Rº Si corpora eoꝝ discerni pñt
exhumãdi sũt.aliter ñ.ex̃ eo.sacris. et
ecclesia siue cimiteriũ ẽ recõciliãduꝫ
extra de cõsec.ec.vel altaris.cõsuluisti
A .Et ibi patet ꝙ h⁹ fieri dꝫ asp̃sione
aq̃ solennit bñdicte sic in dedicatõe ec
clesie fieri ꝯsueuit.Et benedictõ aque
et recõciliatõ dꝫ fieri p epm eo.ti.c.aq̃
Et si fuerit ifidelis seplt⁹ debẽt etiam
tigna ꝛ parietes radi.de cõsec.dis.i. ec
clesiã. B .occulti tñ pctõres sepeliẽdi
sũt nisi forte eẽt aliqs excõicat⁹.vl hẽ
tic⁹.qꝛ cui ñ cõicamus viuo:nec mor
tuo cõicare debem⁹.vt.s̃. excõicatõ 6º.
§.fi. A .Idem qꝺ i hoc.§.notat i dicta
qõne.3.ƀm Hosti.Ray.ꝛ Goffre. B

¶ Quid fiet si dubitet de cadauere
vtrũ fuerit xp̃iani.vel pagani. vel ex
cõicati. Rº Uidet i meliorẽ ptem iter
pretãdũ.nisi aliqua probabilitas esſꝫ
de opposito.vt extra eo.sacris.13.qõne
2.non extimem⁹.de conse. dis.1. ecclesi
am. A .Idem in sũ eo.ti.q.4. B .

¶ Utꝝ suspensi ꝛ hi⁹ sint sepeliendi?
Rº sepeliendi sũt dũ tamẽ penituerit
13.q.2.c.fi.verũtñ ad deponendum eos
de patibulo regrit licẽtia iudicꝭ secłari

ne iusticia cōtēni videatur.ff.de cada.
punito.l.i.z.2.Sed z ipam licentiaz iu
dex denegare non dz in hoc casu. A .
hoc pbat.ff.de cada.punito.l.fi.vbi di
cit ꝙ corpa taliū danda sunt cuilibet
petenti ad sepulturā. Pñt tñ qñqȝ ex
cā denegari.vt ob magnuz aliqđ deli
ctum.puta lese maiestatis.ff.e.l.i. B .
Nā z corpus xp̄i talibus dat.vt.s̄.cōi
care.§.fi.De raptoribus quibus etiaz
penitētibus qñqȝ negat ecclesiastica
sepultura.hēs.s̄.raptor p̄.§.p̄. A.z ibi
latius in additōe. B .

¶ Utrū mulier p̄gnans defuncta de
beat sepeliri. R° ̄bm Hosti.Si ē certū
ꝙ ꝑt⁹ mortu⁹ sit.tūc mulier cū partu
sepeliet.Si vo certū ē ꝙ viuit uel du
bitatur de hoc.tunc mulier dz p̄us sci
di.z si partus viuus sit dz baptizari.si
mortuus.ex cimiteriū sepeliri. A .
Idem in sum.eo.ti.q 7. B .

Seruus primo

coīt. Or
tis modis efficiunt serui.Nā
quidā statim cū nascunt serui sūt.vt
qui de mr̄e ancilla nascunt.hoc tñ vid
plenius .i.§.3°.Quidaz vo sūt iuregen
tiū.ut q in bello iusto capiunt.Quidā
fiūt iure ciuili vt q maior.20.ānis pas
sus est se venūdari ad p̄ciū ꝑticipādū
Et de hoc hētur.i.§.4°. De his tribus
modis ht insti.de iure ꝑso.§.serui aūt
Itē sūt aliq serui qa ius ciuile eos in
penā subiicit seruituti.ut libert⁹ ꝓpt
ingtitudinē.ur.s̄.libert⁹.§.2°.Item iu
re canōico raptor mulieris efficit ser
uus rapte.ut.s̄.raptor.2°.§.2°. Itē defe
rentes auxiliū saracenis efficiunt ser
ui capientiū eos.vt dictum ē.s̄.sarace
nus.§.2°.

¶ Sūt alii serui magl largo mō dicti
vt ascripticii siue originarii qđ idez ē
.s.gdā hōies q ita ascripti sūt tris col
lendis ꝙ nō pñt a cultura recedē sine
dñoꝝ volūtate.nec pñt vendi sine gle
ba.nec gleba sine illis.Et dicunt ascri
pticii.qr ascripti siue deputati sūt ad
culturā.z originarii qr a suo origie ta
les sūt.Hi ēt serui qñqȝ coloni dicunt
Isti tales nō sūt ꝓp̄e serui. A . Idem
in sū.li.p̄.ti.8.q.64.̄bm glo.Ray. B .
nec repelli debēt a legitimis actibus
nisi ꝙ ad ordines nō debent admitti.
nōt ex de iudeis.multoꝝ. A . In glo.
B Et dis.54.qs aūt leges. A .ibi hoc
ht in tex.z glo.Et hi originarii bñ pñt
ordinari de volūtate dñoꝝ.ut nōt glo.
in dicto.c.multoꝝ.ꝑ.c.si qs obligatus
54.dis.Item qñqȝ ēt ꝯ voluntatez.s.
i ip̄is possessionib⁹.ea.dis.si seruus 2°
vbi dr.Ascripticios vo in ipsis posses
sionib⁹ clericos z p̄ter volūtatē dñoꝝ
fieri ꝑmittimus.ita tñ vt clerici facti
ipositā sibi agriculturā adipleāt. B .

¶ Cuius ꝑentis ꝯditōez filius debeat
seq. R° ̄bm Tho.in 4.dis.36.̄bm leges
ciuiles ꝑtus sequitur ventrē.et hͦ rō
nabiliter.qr ꝓles hz a p̄re ꝯplemētuz
formale.sȝ a mr̄e subam corꝑis. Ser
uit⁹ āt ē ꝯditō corꝑalis.cū seruus sit q̄
si instr̄m dñi in operando.z iō ꝓles in
libertate z seruitute sequit matrē.sed
in aliis que ꝑtinent ad dignitatē q̄ est
forma rei seqtur p̄rez.sicut i honorib⁹
muneribus.z municipiis.z nobilitate
z aliis hi⁹.Et huic ꝯcor.canones.z lex
Moysi vt pz Exo.21°.In quibusdaz tñ
terris q̄ iure ciuili non regūt partus
sequitur deteriorē ꝯditōem.vt si pat
sit seruus cu̇ius vxor sit libera.erūt fi
lii serui.non tñ si post ꝑactū mr̄imoni
um pr̄ se in seruū dedit nolēte vxore.
z silr̄ si fiat eꝯ°.Si āt vtqȝ sit seruil cō
ditōnis z ꝑtineāt ad diuersos dños.tē
diuidūt filios si plures sūt.uel si vn⁹
tm̄.vn⁹ alteri recōpēsabit de p̄cio z ac
cipiet natū in sui seruiciū.Tñ non est
credibile ꝙ talis ꝯsuetudo possit esse
ita rōnabilis sicut illud qđ multorum
sapientū diuturno studio determinatuz
est. A Con.Pe.ut in sū.li.3°.ti.17°.q.8.
B .Et nota ꝙ ̄bm leges siue mr̄ fuerit
libēa solū qñ ꝯcepit.vel solū qñ peꝑit
vel ēt medio tp̄e.sufficit ad libertatē
ꝓlis.ut.ff.de sta.ho.l.z seruoꝝ. B .

¶ Qualit liber.hō qui patit se venun

dari fit seruus? R°. sex reqruꝛ. Primũ ꝙ sit maior .20 annis. C. ď libe. cā. si mi steriũ. ſm ꝙ intēdat pciũ ꝑticipare. C de libe. cā. nō io. Tertiũ ꝙ in ꝟitate ꝑ ticipet. ff. q. ad liber. p̄ro. ñ lꝫ. l. i. Quartũ ꝙ ēptor credat ipsũ ſuũ eē. ff. ď lib. cā. l. liber. §. si qs sciēs. Quītũ vt ille q vēdiꝛ sciat ɔditōez suā. ff. qb⁹ ad libꝛ. ꝓ. nō licꝫ. l. q se. A. Hec lex non vꝛ ibi hēri. B. Sextũ ꝙ venditor sciat ipm eē liberũ. ff. qbus ad lib. p̄ro. nō lꝫ. l. 4. A. In hac. l. parũ vꝛ hoc ꝓbari. Predcā tñ sex requisita notanꝛ ēt in sum. li. 4. ti. 4. q. 16. ſm Hosti. Goffr. ⁊ Azo. B. Si aliquod istorum deficiat iure cōi in igenuitatē reuocaꝛ. Qď si nihꝛ deficiat si postea manumittaꝛ non fit ingenu⁹ sꝫ libert⁹. ff. ď sta. ho. bō liber. nisi reddat dño pciũ. ff. si ige. manu. l. 2. rñso p̄. Qď tñ pciũ dñs inuitus nō cogitur recipere ſm quosdam. A. ⁊ in dicta. l. secunda. videtur hoc tenere glo. B.

Qualiꝛ serui efficianꝛ liberi? R°. ſm Hosti. multꝭ mōis. Uno mō ꝑ manumissionē. vide. s̄. manumissio. §. fi. Itē fit aliqs liber si eũ languidũ dñs exposuit. vel ei alimēta negauit. vt. s̄. exposit⁹. Itē qñ aliqs vēdit ancillam ne ꝓstituaꝛ ⁊ emptor fac. ɔ̄. fit libera. Itē si seru⁹ pileat⁹ incedit añ cadauer dñi dũ deferꝛ ad sepulturā. Itē si post ꝙ̄ lata ē snīa ɔ̄ illũ q dicebaꝛ seru⁹ dñs postea ꝓ ipo pciũ recipiat. Itē si dñs ancillā i mrīmonio collocauit scribēs ꝓ ea dotē. Itē si seruũ appellauit filium actis infuenientib⁹ q̄si in figura iudicii. Itē si dedit seruo instrm ꝑ qď ei⁹ ſuit⁹ ꝓbaꝛ. ⁊ aliis casib⁹ q bēnꝛ. C. ex q. cau. ser. p̄re. lib. ac. ꝑ totũ. A. Ibi ď pdcis cāis parũ vꝛ dici. sꝫ ponũꝛ alie cause ex qb⁹ ſui ꝑueniũt ad libertatē ⁊ alie ēt ponũꝛ. ff. q sine ma. ad liber. ꝑue. ꝑ totũ. Sꝫ hec parũ faciũt ad forũ pniale. B. Itē si iude⁹ xp̄ianũ mācipium emerit. vt. s̄. iude⁹ 2. §. p̄. ⁊ ex̄ de iudeis. c. fi. De ſuis iudeoꝝ ⁊ saracenoꝝ uide. s̄. iude⁹ 2. §. p̄. A. ɔiũctis additōib⁹.

B. Et q̄ seruus manumissus dꝛ libertus. Facit ad hoc supra libertus. per totum.

Seruus secundo ꝙ̄tũ. ad ordinatōez. Nullus seruus siue pꝛuati siue eccłie ordinari dꝫ nisi p̄us manumittaꝛ. dis. 54. c. p̄. 2° ⁊ 3°. Et rō ē seruilis vtilitas atqꝫ clericalis dignitas. dis. 54. admittunꝛ ex ď ser. nō ordi. ď seruoꝝ. A. Alia rō ē q̄ dꝫ eē imunis ab aliis q dine milicie ē aggregandus. ut a castris dñicis nlła necessitate abstrahaꝛ. 54. dis. c. p̄. B. Et hoc intellige verũ in oi gnē ſuoruꝫ. de quibus etiā hēs s̄. seru⁹ p̄. §. 2°. A. Et ibi de hoc dictum est. B.

Utrum seruus ecclesie liberatus possit ordinari retento iure patronat⁹. Rñdeo scdm Ray. Sic dico retento iure quo ad hoc ꝙ non iniurietur ecclesie. nec accuset illaꝫ. nec testificetur contra eam. dis. 54. qui ex famulis. A. Hoc. c. paruꝫ facit quo ad hoc. sed bene faciunt iura. i. allegata. B. Immo etiam si simpliciter fuerit manumissus tenetur ad predicta. aliter reuocatur in seruitutez. 12. q. 2. diaconi ⁊ c. eps qui mancipium. et. c. qui liberti. ⁊ c. octaua. extra eo. ti. de famulis. Dicũt etiam quidam ꝙ tenetur quo ad alias honestas opꝑas lꝫ nō sint noiatꝫ imposite. vt in dicto. c. diaconi. et similibus A. Hec iura satis videntur ad hoc facere. B. non tamen tenetur seruire ecclesie perpetuo in officio clericali. nisi expresse dictum sit in ipa manumissione ⁊ ordinatione extra codē libentius. Et posito ꝙ fuerit expressũ non tamen reuocabitur in seruitutem si non vult in illa ecclesia seruire in diuinis officiis. nisi admonitus perduraret in contumacia. extra eo. nullus clericus. A. Idem in sum. li. 3°. ti°. 17. q. i. De bonis autem libertorum ecclesie. vide supra libertus. §. fi. B.

Utrum seruus pꝛiuati liberat⁹ possit ordinari retento iure patronatus?

℞. ſm Ray. Non debet ordinari niſi
prius cõſecut⁹ fuerit a dño plenã liber
tatem. ita ꝙ non teneatᷣ pſtare pro no
opas. nec fabriles q̃ ꝯſiſtũt in faciẽdo
nec obſeqales q̃ cõſiſtũt in nõ facien
do. diſ. 54. c. p̃. ꝛ. 2°. ꝛ. c. qcũq3. ꝛ. c. vlti. A.
Con. Ul. ut in dcã. q. 1. B. Sʒ vtꝝ dñs
poſſit in tali liberto retinere opas ſpi
rituales. Dicendũ ſm Hoſti. ut vitetᷣ
omne ꝯriũ. ꝙ. h° onus erit ĩponendũ
in ipſa manumiſſione añ ordinatiõeʒ
ꝛ ſic in ipſa ordinatõne poterit on⁹ iaʒ
impoſitũ declarari. ex̃ õ elec. ſignifica
ſti. ad fi. ꝛ ex̃ de p̃ben. ſignificatũ. Et ſi
taliᷣ ordinatus nõ ſeruierit poterit d̃
gradari. 54. diſ. frequens. ꝛ. c. qcũq3. ex̃
eo. nullus. Si tñ fcũs fuerit ſacerdos
nõ fiet ſeruus dñi oliʒ ſui. Idẽ Hoſt. et
Inno. A. Si ṽo non ſit fcũs ſacerdos
vᷣ ꝙ poſſit in ſeruitutem ẽt p̃uati re
uocari ſi nõ ſeruierit in diuinis ꝓut te
netᷣ. ar. h a ꝯrio ſenſu. Facit in ar. ẽt di
ctũ. c. frequens. adhibita tñ moderatõ
ne de q̃ in. §. ſe. Et idẽ ẽt qđ hic notatᷣ i
ſum. eo. ti. q. 2. B.

¶ Quid ſi ſeruus fuerit ordinat⁹ nõ
accepta libertate? ℞. ſʒ Ray. Si fuit
ordinat⁹ dño ſciẽte ꝛ nõ ꝯdicente. eo ip
ſo ingenuus ſit diſ. 54. ſi ſeruus ſciẽte
Et hoc verũ ẽ ad q̃ſcũq3 ordĩes fuerit
ordinatus. Idẽ Hoſt. ꝛ Inno. Si vero
dño ignorante uel ſciente et ꝯdicente
A. Hic ut pʒ i ſũ. e. ti. q. 3. diſtinguẽdũ
ẽ. qꝛ aut ordinatore uel p̃ntatore ſciẽ
te ꝯditõem ordinandi ordinat⁹ ẽ. aut
neſciente. In p̃ caſu ordinatus ṗmane
bit in ordine. ſʒ ordinator uel p̃ſẽtator
dʒ ꝯdẽnari dño in duplũ. diſ. 54. ſi ſer
uus abſente dño. ꝛ hoc ſi altᷣ tm̃ ſciuit
Si ṽo ãbo ſciuerũt. dabit vnũ p̃ſenta
tor. ꝛ aliũ ordinator. Sʒ ſi neutᷣ hʒ vñ
ſoluat. poterit dñs ſibi poſtulare illum
reſtitui. ar. di. 54. ex antiquis. In 2° ca
ſu cũ ordinatus ẽ ordinatore vᷝ p̃ſen
tatore ignorãte ꝯditõʒ eius. fit qđ ſeq
tur. B. tunc ſi ordinatus eſt in ſacdo
tẽ remanebit in eodem ordĩe. peculio
ſi quod hʒ dño reſtituto. Qđ ſi nõ hʒ
peculiũ. nec eſt q redimat ipſũ. dʒ ſuo
dño reddi ad ſeruiendũ ei in ſeruitiis
q̃ ordinẽ ſuũ deceãt. vt horis canõicis
miſſa ꝛ hi⁹ 54. diſ. frequens. Qđ ſi ꝯtu
max hoc renuat deponi dʒ. ex̃ eo. null⁹
in fi. Si ṽo ordinatus ẽ in diaconũ. da
bit ꝓ ſe vicariũ. ꝛ ip̃e remanebit in or
dine. Alᷝ reuocabitᷣ in ſeruitutem niſi
aliquis vellet eũ redimẽ. ꝛ idẽ intelli
ge de ſubdiacono. ex̃ eo. miramur. In
aliis ordinibus abſolute in ſeruituteʒ
reuocabitᷣ. 54. diſ. nulli. ꝛ. c. ex antiquis
Satis con. Hoſt. ꝛ Inno. A. Con. etiã
Pe. vt in dicta. q. 3. B.

¶ Infra quod tp̃s poſſit dñs ſeruũ or
dinatũ reuocare? ℞. ſm Ray. Reuo
care poterit infra annũ a tp̃e ſcientie
dñi. ar. 17. q. 2. ſi qs incognitus. A. Cõ
iuncto. c. ſi ſeruus ſciẽtie. 54. diſ. B.
Iteʒ Hoſt. Hoſti. ꝛ Pe. A. Hugũ. aũt
dicit ꝙ ꝯputetᷣ a tp̃e ordinatiõis in fa
uorem ordinis. vt in ſũ. eo. ti. q. 6. Sʒ
prius dcm̃ verius vᷣ. ar. dicti. c. ſi qs ĩco
gnitus. B. Et rõ q̃re clericus nõ põt
repeti vltra annũ cũ ſeruus ingreſſus
religionem poſſit repeti infra trienni
um eſt iſta. quia cleric⁹ cõiter publice
manet. monachus ṽo ſecrete. A. Hec
rõ fuit Inno. ut pʒ in dcã. q. 6. B. Et p̃
dictũ p̃uctum de religione hẽs. ſ̃. reli
gio 2°. §. 4°. ꝛ 5°.

¶ Põe ꝙ ſeruus q ordinatus fuit re
ſtitut⁹ ẽ dño ſuo. nũqd licebit dño ma
nus iniicere in eũ? ℞. ſm Inno. Non.
alᷝ incideret ĩ canonẽ. 17. q. 4. ſi qs ſua
dente. Sʒ nec tali ſeruo licebit ꝯhere
mr̃imoniũ ꝓpᷣ votũ qđ ĩtelligitᷣ feciſ
ſe in ſuſceptõe ordĩs ſacri. ex̃ de ꝯuer.
ꝯiu. quidã. 84. diſ. cuʒ in p̃terito. ꝛ ꝓhi
bend⁹ erit ꝑ epm̃. ar. 96. diſ. ſi imꝑator
Aliis autem p̃uilegiis clericalibus nõ
gaudebit. ex̃ de cle. ꝯiu. Iohãnes. ꝛ. c.
ſe. Idẽ ĩ oĩ gnẽ ſeruoꝝ. 54. diſ. frequẽs.
A. Inno. clarius loquitᷣ ſic. Idem dici
mus ĩ originariis ꝛ aſcripticiis. ꝛ in oĩ
bus q cõditõne ſeruili. uel rõcinio. vel
cyrocinio ſunt obligati. 54. diſtinctõe
frequens. Idem etiaʒ in libertis ſi ali

qđ obsequiū p̄fonus sibi retinuit.54.
dis.qcūq3.Idē ēt in obligatis functōni
bus.i.publicis officiis.51.dis.p̄tea.ꝛ in
dcā.qōne.6. B.

¶ S3 qlit seru⁹ ordinat⁹siue ɔsectus
reddit dño:cū alia res ɔsecrata nō red
dat.ut.14.q.vlt].ɔperim⁹. R. Duplex
ē rō.Una q2 in reb⁹alus ꝛ maxie inaia
tis q̄ sole ɔsecrant null⁹ē dolus.sed in
hoie sic.Alia q2 in reb⁹inaiatis ɔsecra
tio ē in supficie.ꝛ iō nō debēt a manu
ꝓphana tractari.in hoie ꝟo ē aia que
tāgi nō pōt.32.q.7.licite.Con.Goffre.ꝛ
Hosti. A .ꝛ Ul.ꝛ Pe.Et fuit p̄ncipa
le dcm̄ Ray.ut in sū.eo.ti.q.7. B.

SErvus 3° q̊ ad m̄rimo
niū.Utꝝ ser
uus sine ɔsensu dñi possit ma
trimoniū ɔtrahē. R° s3 Tho.in 4°dis.
16.sic s̄u⁹ nō subdit dño qn libē come
dere ꝛ dormire possit. ꝛ alia hi⁹facere
q̄ ad necessitatē corpis ptinēs s̄m nāz.
ita ēt nō subdit ei q̄tū ad hoc ꝙ ñ pos
sit libere m̄rimoniū ɔtrahē ēt eo nesci
ente aut ɔ̄dicēte.Uñ ꝛ si dñs oppositū
p̄cipēt nō tenēt ei obedire.nec de con
trahendo.nec ēt de ɔtinēdo.q2 in vtro
q3 sui iuris ē ꝛ tenet m̄rimoniū.Debēt
tñ nihilomin⁹ debita seruitia dñis ex
hiberi.ex̄ de ɔiu.ser.c.p̊. A .Con.Pe.ꝛ
Al.ꝛ Ray.ꝛ glo.vt in sū.li° 4°.ti.4° q.
8.ꝛ sequen. B.

¶ Pone ꝙ dñs aliqd p̄cipit seruo cō
iugato ꝛ eodē tpe vxor petit debitum
vel eo.° R° s3 Ray.Credo ꝙ si cōtraxe
rit seruus dño sciente.d3 reddē debitū
qñ cū dñs ɔcessit p̄ncipale.s.m̄rimōi
um intelligit concessisse accessoria.ex̄
de of.delega.p̄terea.i fi. Si ꝟo ɔtraxe
rit igno rāte uel ɔ̄dicente dño.dñi mā
datū d3 implere.nisi ꝓbabilit timeat
periculū adulterii ex dilatiōe.uel nisi
magnū fiat p̄iudiciū vxori.Con.Tho.
Pe.Inno.ꝛ Hosti. Addit q̊3. Tho.ꝙ
d3 diuersas circūstātias attendē.ut ex
his ɔsideret cui magis uel potius i tl'i
uel tali casu sit obediendū.Itē Host.
Et vide.i.§.vlt. A .Idē in sū.e.ti.qōne
10. B.

¶ Quid si ɔiuges.s.serui habēt diuer
sos dños diuersarū regionū.ita ꝙ non
possunt cōuenire ad officium ɔiugale
R° s̄m Goff.ut euitet fornicatōis mā
coget p ecclesiā alter doꝝ vendē alt'i
volenti emē.uel si neut vult emere co
gant vendē cuilibet extraneo in pro
uincia cōserui.uel venalē exponē et si
nullus appeat emptor emat ecclesia.
ar.54.dis.fratnitatem. A .Idem i sū.
eo.ti.q.12. B.

¶ Quid si dñs seruū ɔiugatū vl't vē
dere in remotā regionē? R° s̄m Guil.
Prohibēda ē talis vēditō:sed cogi de
bet dñs alii vendē eū bonas cōditōes
afferenti.Interest.n.rei publice ne qs
re sua male vtat.in Insti.de his q sui
uel alie.iuris sunt.§.plt.Con.Tho.Pe
ꝛ Inno. A .lic3 Ala.aliud dixerit.vt in
sū.e.ti.q.xi.vbi ēt p3 ꝙ p̄dcis con.etia3
Hosti.dicens ꝙ p̄dcē obtinent qñ am
bo sunt serui.Et id qđ sequit non fuit
Hosti.s3 Pe.ut ibi. B. S3 ꝛ Hostiē.
addit ꝙ si m̄rimoniū fuerit factū sine
licentia dñi ꝛ nō h3 in alio loco iustu3
emptorē.posset eū vendē in remotis
alit non d3 hoc facere.

¶ Utꝝ seruit⁹ possit venire p⁹m̄rimo
niū. R° s̄m tho.ꝛ Pe.sic. Uir.n.licet
sit in ptāte vxoris in his q̄ ptinēt ad
redditōem debiti.in aliis oībus est sui
iuris.Uñ in redditōe debiti p hoc non
d3 p̄iudiciū vxori fieri.si forte dñs p̄ci
per3 aliqd eadē hora.q2 magl eēt obe
diendū vxori q̄ dño.Uxor tñ si ne con
sensu viri se in ancillā vendē nō poss3
q2 vir caput est mulieris.Con.Al. A.
Idē in sū.eo ti.q.13. B Et vide.s̄.§.2°.
Utrum seruus qui fuerat ordinatus
ꝛ nunc est restitutus possit cōtrahere
matrimoniū.vide.s̄.seru⁹ 2°.§.p̊. Quō
cōditō seruitutis impediat m̄rimoniū
hēs.s̄.m̄rimoniū 4°. p̊

SImonia p̊ coit. Simo
nia est studio
sa voluntas emēdi l'vēdendi
aliquid sp̄ūali annexū. Sic diffinitur

a Tho. in 4° sen. dis. 25. ēt in scđa scđe dis. 100. Silr̄ ꝛ ab aliis. A .s. theologis ꝛ iuristis cōiṫ. ut in sum. li° p̊. ti. p̊. q. i. Et facit. i. q. i. q studꝫ. B . Et qđ dr̄ spūale intellige ut ordies ꝛ alia sacra. Qđ āt dr̄ spūali ānexū. intellige ut q̄dā q̄ non sūt ita ꝓprie spūalia: sꝫ sūt spūalibus adiūcta ꝛ q̄si alligata. ut est ius patronatus ꝛ hiꝰ. Qđ si nō addas. spūali annexum. sufficit ſm Ray. A . Nā ꝛ ānexa spūalibus largo mō dicunṫ spūalia ut in dcā. q. i. ꝛ hic sequiṫ. B . qꝛ oīa talia possunt intelligi per id qđ dr̄ aliqd spūale. Et nota ꝙ noīe emptōis vl' vēditionis intelligitur oīs contractꝰ non gratuitus. p̄ter ꝑmutatōēꝫ. A . Ideꝫ ī dcā. q. i. ꝛ facit. i. q. i. sunt nonnulli. B . de q̄. s̄. ꝑmutatio. A . Ibi patꝫ ꝙ in talibꝰ possit fieri permutatō. ꝛ q̄liṫ. B . Uñ nec transactio pōt fieri suꝑ spūalibus. ex̄ de transac. suꝑ eo. De transactione vide. ī. transactō. §. 2°. A Et ibi pꝫ q̄liter possit fieri in spūalibus. Et adđ ſm Tho. scđa scđe. q. 100. arti. p̊. ꝙ volūtas dr̄. qꝛ iusticia ꝛ oēs ꝑtes eius ꝛ ꝑ ꝯñs oīa opposita sūt in volūtate sicut in subiecto. et iō cōuenienṫ simonia ꝑ voluntatem diffiniṫ. Facit. ff. de iusti. ꝛ iure. l. iusticia. Utꝝ āt ꝑ solā volūtatem committaṫ simonia tangeṫ. ī. §. 3°. Item dr̄ studiosa ſm Tho. in dcō arti. p̊. ad designandū electōnem que p̄ncipaliṫ ꝑtinet ad ꝟtutem ꝛ viciū. ꝛ talis electio sufficit ēt si sit ex voluntate nō libenti uel ēt coacta. extra eo. Mathe us. ꝛ ibi glo. nisi forte sit coactio p̄cisa extra qđ me. cā. c. sacris. Et ſbdit Tho. ibidem. Non āt oīs q peccat electōne peccat in spūm scm̄: sed solū qui pctm̄ eligit ꝑ cōtemptum eoꝝ ꝑ que hoīes solent retrahi a peccando. Dr̄ ergo studiosa qñ ex ip̄a volūtatis electōe progrediṫ ad exteriorem actū. ut in sum. eo. ti. q. 5. Hosti. āt clarius diffinit sic. Simonia est spūaliū uel annexoꝝ spiritualibꝰ p̄cedente pacto ꝓmissionis. cōditōnis. modi. seruitii. precū. uel cuiusuis tꝑalis receptio uel donatō. vt i sum. eo. ti. q. i. B .

¶ Utꝝ simonia sit hēsis? Rō° ſꝫ Tho. in 4° dis. 25. Simoniaci nō sūt ꝓprie ꝛ ꝑ se loquendo hētici. cū non hēant aliquam falsam opinionē. sꝫ dicūṫ hētici ꝓpter sil'itudinem actus qꝛ ita operātur ac si extimarent donū spūs scī pecunia possideri. que extimatio eēt hētica. A . ꝛ qꝛ ēt in p̄mo auctore Simone ex mala radice infidelitatis pullulauit. cui dictum est. Extimasti donuꝫ dei pecunia possideri. Actꝰ. 8°. ſm Ul. ꝛ in sū. e. ti. q. 2. B . Unde Gregꝰ. in r̄gistro dicit. Cum oīs auaricia sit idoloꝝ seruitus. q̄sq̄s hāc ī ecclesiasticꝭ dignitatibꝰ dādis non p̄cauet. infidelitatis ꝑditōni subiicitur. etiā si fidem quam negligit tenere videaṫ. i. q. i. cū omnis. Et iterū dicit ꝙ impia hēsis macedonii tolerabilior ēꝙ simonia. i. q. i. eos A . Et ibi patꝫ ꝙ hoc non fuit dictuꝫ Gregꝰ. sed tharasii constantinopolitani epi. B . Et cetera crimina in comparatōne simoniace heresis quasi pro nihilo reputantur. i. q. vlti. c. fi. Possūt quoqꝫ proprie ꝛ per alium modum q̄dam simoniaci dici heretici. s. tenētes quendam errorem eiusdem simonis qui dixit ꝙ mundus iste nō erat creatus a deo. sed a quadam suꝑna ꝟtute ut dicit Isidorus 9° etymologiarum. A . idem in dcā. q. 2. B .

¶ Quare simoniaci potiꝰ dicuntur a Simone qui voluit emere donuꝫ dei q̄ꝫ Gyezite a Gyezi. qui vēdidit donū dei? Rō°. qꝛ magis completa fuit ratio huius peccati in Simone q̄ꝫ in Gyesi. Nam Gyesi solū vendidit donum dei at Simon ꝛ emere uoluit. ꝛ vendere intendit. i. q. i. saluator. Con. Tho. scđa scđe. q. 100. Con. etiā Pe. ꝛ Ul. ut in sū. eo. ti. q. 4.

¶ Utꝝ sola volūtas faciat hoīeꝫ simoniacū? Rō° ſm Ray. ꝛ alios tā iuristas q̄ꝫ theologos. Quedā sūt ꝓhibita q̄a simoniaca. ut emē uel vendē sacra et hiꝰ. Et in istis sufficit sola volūtas. Et intellige ſm Pe. q̊ ad forū diuinuꝫ. sꝫ

quo ad forum humanū si in nullū ac
tum exiuit.neq3 faciendi neq3 paciscē
di nō diceref simōiac⁹.z sufficit ꝙ pe
niteat . Quedā sūt simoniaca q2 ꝓhi
bita.s.ꝑ cōstitutōem ecclesie.ut cū qs
renūciat ecclesie ut def alteri.puta ne
poti suo.Siīr ꝭm Hoff. vendendo vi
cariā cast3ldionatū.aduocatia3.icono
matū.z hi⁹.extra eo.ad nostrā.i.q.i.si
quis eps.z.q.3.saluator.z in his nō suf
ficit sola voluntas siue appetitus q
dā.nisi ꝓcedant in actum.extra de of.
delega.ex ꝑte.ꝑ. A idem in sū.eo.ti.q.
5. B .Sed z hoc intellige ꝙ si volun
tas deliberata hic fuit.ita ꝙ ꝑ eū.non
stetit.iterū ē simonia in foro diuino.s3
nō in humano.z sic tale pctm̄ per peni
tentiā abolef.extra e.maudato. A .
in hoc ēt vr̄ Con.glo.Ray.ut in dcā.q.
5.Et hoc verū vr̄.quia ēt circa talia pu
ta erga bñficia sola intentio cōstituit
culpabilē apud deu3 .l3 non quo ad iu
dicialem punitōem ecclesie.ex̄ eo.tua
Simonia tn̄ mētalis⁹tm̄ sola pnia ab
olef nec obligat ad restitutōem acce
ptoꝝ dicto.c.mandato.Secus in vsur]
i quibus ēt sola itentio vsuraria obli
gat ad restitutōem in foro pniali. vt z
nōt glo.i dicto.c.mandato.z facit ex̄ d
vsuris consuluit.Rō āt pōt esse.quia i
vsura leditur de⁹ z homo.deo satisfit
ꝑ pniam.hōi ꝟo ꝑ restitutōem. In si
monia ꝟo simplicis intentōis non le
ditur ps q̄ sponte z sine coactōe ꝑstat
imo poti⁹ ipsa ledit deū turpiter agen
do.nec leditur ecclesia militās. q̄ tātū
iudicat de manifestis.dcō. c.tua. s3 so
lus de⁹cui ꝑ solā satisfit pniam ex̄ eo.
c.fi. B .

Utrꝫ ad h⁹ ꝙ ɔmittaf simonia req
raf ꝙ sit exꝑssū pactū.R°.Nō.na3 et
Gyezi simoniacus fuit.l3 pactū aliqđ
nō fecerit.nōf ex̄ eo.suꝑ specula. A .
Hoc.c.hēf in ti.de magistris.Et dic h°
verū q̊ ad foꝝ diuinū.sec⁹q̊ ad iudicia
le.ex̄ eo.c.fi.z p3 ex dcis in.§.ꝑcedenti
nisi interuenerit exactio.ex̄ eo.sic.ꝑ ēto
B .Sed de simōia mentali vide.s.re
nunciatio secūdo.§.pri°

Quot modis cōmittif simōia? R°
ꝭm Ray. Una diuisio est ꝑ munera q̄
danf.Nam ut datur munus a manu.
aut ab obsequio .aut a lingua. de qui
bus habes.s.munus.§.pri° Alia diui
sio ex parte cōmittentium sic. Simo
niaca ordinatio uel alia huiusmodi
spiritualium datio. aut est ex parte
conferentis tātum. ut quando confe
rēs mihi aliquod spūale recipit tēpo
rale me ignorāte.Aut ex parte recipi
entis tm̄. ut si ego recipiā sacramētu3
nō quide3 dādo aliquid cōferenti.sed
alicui suo consiliario . Aut ex parte
vtriusq3.s.qñ ordinādus dat aliqđ or
dināti.Aliqñ ex ꝑte neutri⁹.vt si ami
cus meus me ignorāte det aliqđ ami
co siue ɔsiliario epi.ut me ordiet. epo
ēt ignorāte.i.q.i.statuim⁹.z.c.si qs.a si
moniacis. A .Ide3 in sū.e.ti.q.7. B.

Utrꝫ sit simonia si aliqđ gratis def
ꝓ spūalib⁹ uel recipiaf. R°.Si penit⁹
sponte offeraf ñ est simōia.i.q.i.qcqđ
inuisibilis.Ubi nota ꝭm Guil.ꝙ si hec
ꝑpositio ꝓ.notaret apꝑciatōnem seu
ɔmutationē.sic nunq3 temporale ē dā
dum pro spirituali.nec econtrario.Si
autem notet causam finalē. ut sit sen
sus.Iste dedit denarium ꝓ sacramen
to.i. ꝓpter reuerentiam sacramenti
licite potest fieri.Et eodem quoq3 mo
do si notet causam efficientem. vt sit
sensus.dedit pro sacramēto.i.ꝓ deuo
tione quam habuit ad sacr̄m.fieri po
test. A .Con.Ul.ut in sum.eo.ti.qōne
io. B .Si autem dubitetur vtrum
gratis uel corrupta intentione datu3
sit.tria sunt ꝑcipue attendēda.s. dant]
et recipientis qualitas.videlicet an a
paupere diuiti vel econuerso. Item
muneris quantitas.ut si res magni uł
modici sit precii.Item donatōis tem
pus.an.s.instante necessitate⁹vł al⁹ɔfe
raf.Et scđm hec hēnda ē presumptio
pro uł contra extra eo.z si questiones
S3 hec intelligenda sūt i foro cāꝝ.In
foro āt ɔscie intentō attendif non ꝑsū

ptio. A. Idē in dcā.q.10.ſm Ray. Ul. ꝛ Hoſti. B.

¶ Utrū liceat aliqd recipe ꝓ opibus ſpūalibus. R. ſm Ray. ꝓ illis opibus ad q̄ qs nō tenet̄ ex officio recipe licet utputa ſacerdos pōt locare opas ſuas ꝗ al' non hꝫ vnde ſibi ꝓuideat.ar.12.q.2.caritatē. Idē Hoſti. A .certe c. caritatē.non facit:qꝛ loquit̄ tm̄ q̄ ad ꝓcuratōem recipiendā a viſitātibus. non ex locatōe: vel alia ꝯuentōne:ſꝫ ex mera iuris diſpōne. Et iō in ſpūalib' in q̄bus dꝫ ceſſare oīs pactio ꝛ cōuentō. ex̄ de pac.c.fi.non hꝫ locū locatio vel ꝯductio. Uñ in ti.de ſimōia.§.itē nūqd. ſuper ꝟbo locare.glo. Ray.ait. Quidam dicūt ꝙ ſi ſacerdos intendat locare ul' vendē laborē ſuū non ipm officiū vel ſacrm̄.licitū ē.al' nō. Ego credo inquit ꝙ nō hꝫ locū in talibus locatō uel cōductio cū lex ſecularis nō dixerit eſſe locatōeꝫ vel ꝯductōeꝫ qñ mēſoꝛ agrorū aliqd recipit a dñis eoꝝ ꝓ eis menſurādiſ.ſꝫ qđ dat̄ appellauit honorarium.ff.ſi mē.fal.mo.di.l.2.§.p̊. vbi dicit̄ Nō crediderūt veteres int̄ tales pſonas locatōem ꝛ cōductōem eē: ſed potius operā bñficii loco p̄beri. Et id qđ dat̄ ei ad remunerandū dari.ꝛ ideo honoꝛariū appellari. Dic g° ꝙ ſil ſac̄dos ſiue indigeat ſiue nō.pōt ei dari pecunia in ſūptus ipſius ſacerdotis non ī munera ſacerdotii.i.officii ſacerdotal' qđ ipēdit.ſic̄ dicit Hiero'.ꝙ deceꝫ panes.cruſtula ꝛ vas mellis ſi data fuerint ꝓphe.magꝭ in ſūptus q̄ꝫ in munera ꝓphetie reputāde ſūt.1.q.1.iudices Cū ergo dr̄.ſacerdos recipit ꝓ officiādo eccleſiā ad tp̄s.li ꝓ.denotat cāꝫ adminiculatiuā nō app̄ciatiuā ſacri vel officii qđ impēdit.vel laboꝛis quo laboꝛat in ipſo officio.qđ nec vēdi debꝫ nec locari.ſic̄ nec ipm officiū.qꝛ qſqs hoꝝ alterū vēdit ſine quo neqꝫ alterū ꝓuenit neutrū inuenditū derelinquit 1.q.1.ſi qs obiecerit. De hoc etiā dicit̄.ī.§.vtrū ſacerdos. B.

¶ Utrū cū ep̄s cōſecrat vl' viſitat poſſit recipe ꝓcuratōeꝫ. R. ſm Ray. pōt ex̄ e.cū ſit .10.q.3.relatū ex̄ de p̄ſcript. cū ex officii.nō dico ꝑ laboꝛem.ſꝫ ut Ber.dicit.quia talis ꝓcuratō a iure ꝑmiſſa ē.imo ēt ſi eccleſia ꝑpt̄ paupꝑtatē ꝓcurare nō poſſet ep̄m.ipſe ſuis ſūptibus ꝯſecrabit eccleſiā.10.q.3.cauendū.hec Ber.ꝛ Hoſti.circa viſitatōeꝫ vide.ī.viſitatō.§.p̊.ꝛ 2° A. Hoc quod ibi dr̄ notat glo.in dcō.c.cū ſit. Nō.etiam in ſū.eo.ti.q.10. B.

¶ Utrū tꝑalia poſſint dari ꝓ vita et̄na vel ꝓ remiſſiōe pctōꝝ. R. Poſſūt ꝑ modū elemoſyne. Daniel'.4° Peccata tua elemoſynis redime. Et intellige ſꝫ Tho.ꝛ Pe.in 4° diſ.25.ꝙ cū dicit̄ vita et̄na uel remiſſio pctōꝝ emi. ē locutō metaphoꝛica. qꝛ ipm meritū accipit̄ ꝓ emptōe. Deo eīm ex̄ p̄cio nr̄o nihil pōt accreſcere. A. Idē in dicta qōne.10. B.

¶ Utrū tꝑalia poſſint dari ꝓ redimenda vexatōne in ſpūalibus. R° ſic.ex̄.e. dilectus filius.ꝛ.1.q.1.queſitū.extra de mgr̄is.ꝓhibeas. Sꝫ hoc ſuper iure ſpirituali tūc ſolū hēbit locū.cū ꝓ certo ꝯſtat redimēti de iure ſuo.al' non.hec Tho.ſcđa ſcđe.q.100.arti. pl't.ꝛ vltio. A .ꝛ ēt glo. Ray.ut in dcā.q.10. B. Uñ ꝛ ſi p̄benda mea me ꝑ iniuriaꝫ remoto alii data ſit ꝛ ego recupero aliq̄ dato.nō puto eē ſimoniā.

¶ Utrū encenia inducāt ſimoniā. R. Si nō extendant̄ ad q̄ntitatē munerū ꝛ fiant ſine pacto ꝛ ſine aliq̄ coꝛrupta intentōe.nō inducūt ſimoniā. al' etiā in modico ꝯmittit̄.1.q.1.duces. A .als incipit iudices. Et hoc fuit dcm̄. Hoſt. ut in ſū.eo.ti.q.11. B.

¶ Utrū mun' ab obſequio inducat ſimoniam. R° ſꝫ Ul. Si obſequiū de ſe ſit illicitū.nllo mō lꝫ abſqꝫ vicio ſimonie. Sil'r ſi obſequiū ſit licitū non licꝫ ipm impēdere ꝓ aliquo ſpūali. ſi illđ ꝓ.dicat cām p̄ncipalit̄ mouenteꝫ. Sꝫ ſi nō dicat cām p̄ncipalit̄ mouentē ſed ſecūdariam.puta excitatiuā effectus eius qui dare habet aliqd ſpūale.ꝛ p⁹

ea ꝯfert illud respiciens ꝑncipalit̃ ad
deũ ⁊ ad merita ꝑsone q̃ ꝑ talia obse
quia ⁊ per alia bona cócurrũt.hoc mõ
põt dari spũale.puta alicui qui in ser
uiciũ ecclesie uel ꝑlati iuit Romã vł
huiusmõi.Porro si obsequiũ essꝫ pu
re spũale quod esset ipositũ beneficio
A .s.per cõstitutóem añ ipsius bñficii
collatónem.non ãt per pactũ ẜm eun
dem Ul.⁊ in sum.eo.ti.q.12.vbi etiam
pꝫ ꝙ ꝑdcis con.Hoff.Ray.⁊ glo. B .
tunc indubitant̃ ⁊ ex pacto põt ꝯferri
bñficiũ.ita ꝙ ille ꝓmittat tīe obsequũ
vtputa de celebrando talẽ ⁊ taleꝫ mis
sã ⁊ sił.a.ex̃ de ꝑben.significatuꝫ. A .
Tho.ẽt ⁊ Pe.dicũt ꝙ in hi⁹ obsequiis
honestis seruientib⁹ ad dignitatẽ ꝑso
ne respect⁹ dꝫ hẽri.Nã ex ipsa deuotõ
ne obsequii dign⁹ reddit̃ ecclesiastico
bñficio.Et addit Tho. Si ãt ihonestũ
sit seruitiũ uel ad carnalia ordinatum
puta seruiuit ꝑlato ad vtilitateꝫ ꝯsan
guineoꝝ suoꝝ uel pĩmonii sui.uel ali
quid hi⁹.esset mun⁹ ab obsequio et si
moniacũ.ut in dcã.q.12.ad fi. B .

Quid si vn⁹ sacerdos dicat altẽi tu
celebrabis hodie ꝓ me.⁊ ego cras ꝓ
te.R̃ ẜm Guil.Nõ est simonia. ſꝫ lici
tũ est maxime ex cã.qñ nullũ ꝑciuꝫ si
ue temporalis merces interuenit. A .
Idem in sum.eo.ti.qõne.13. B .

Quid sit munus a lingua in q̃ com
mittit̃ simonia.R̃ ẜm Tho.scda scde
q.100.⁊ in 4.°dis.25. Munus a ligua dr̃
vł ipsa laus ptinens ad fauorẽ hũanũ
qui.s.sub ꝑcio cadit:vel ẽt ꝑces ex qui
bus acquirit̃ fauor hũanus.aut ꝯriuꝫ
euitatur.vt quãdo preces armate sũt
Sed de precibus habes statim in se.
§. A .Idem in sum.eo.ti.q.14. B .

Utrũ ꝑces inducant simoniaꝫ.R̃
ẜꝫ Tho.scda scde.q.100. Si aliqs ꝑnci
palit̃ ad ꝑces itendat.simoniã ꝯmittit
Et vr̃ ꝑncipalit̃ ad hoc intendẽ q ꝑces
ꝓ indigno exaudit.Uñ ipm fcm̃ est si
moniacũ.vt.1.q.1.ꝯ ordinatóib⁹.⁊ 1.c.st
nõnlłi. si ꝓo porrigãt̃ ꝑces ꝓ digno fcꝫ
ñ ẽ simoniacũ.ſꝫ simonia põt eẽ i intẽ

tõne.s.qñ hẽtur respect⁹ nõ ad dignitã
tẽ ꝑsone sed ad fauorẽ humanũ.ex̃ de
eta.⁊ quali.tuam.1.q.1.latorẽ. Uñ ꝺbꝫ
penitere de intentõne corrupta. vt in
c.sunt nõnulli.⁊ ex̃ de eta.⁊ quali. tuaꝫ
⁊ ex̃ eo.mandato. A .Con.Ul.vt i di
cta questione.14. B .

Utrꝝ aliquis porrigendo ꝑces ꝓ se
ipso committat simoniã.R̃ ẜꝫ Ray.Nõ
põt petere ecclīaꝫ uel dignitatem uel
aliud bñficiũ habens curã aĩarũ q̃tũ
cũq; sit dignus.1.q.1.ordinatõnes.8.q.1.
in scriptis.ex̃ de iure patro.ꝑ nostras.
Bñficiũ ꝓo simplex si indiget ⁊ sentit
se dignũ potest petẽ absq; metu simo
nie.ex̃ eo.tua nos.⁊ ar.ex̃ de rescript̃.
ad aures.ex̃ de ꝑben.cum ẜm.Concor.
Tho.scda scde.q.100.et etiã in 4.°dis.
25.Similit̃ ⁊ Host.⁊ Hoff.Quidam tñ
dicũt ꝙ licet rogare etiã si bñficiũ hẽ
at curã aiarum. A .Hoc fuit dictum
glo.Ray.dicentis ꝙ põt aliqs ꝓ se pe
tere bñficium ẽt habens curã aiarum
si dignus sit.Exemplo Isaie.qui dic̃.c.
6.°ecce ego.mitte me.Con.cũ hoc Ul.
ut i sũ.eo.ti.q.14. Sed certe tutius vr̃
ꝑmũ dictũ ꝑ iura alegata. Nã ꝓpħa
nõ petiit aliquã curã aiaꝝ uel dignita
tẽ.ſꝫ reqsitus a dño exhibuit se officio
ꝑdicandi.ut pꝫ in dcõ.c.6.° B . Si indi
get aut si non indiget. etiam si petat
simplex bñficiũ peccat ẜꝫ Ray.⁊ Tho.
ut in ꝑdicta decre.ad aures.1.q.2.cleri
cos.12.q.1.illi aũt. A .ut pꝫ in dcã.q.14.
glo.Ray.in hoc iterũ ꝯdicit.Uñ ait h°
iterũ durũ est.⁊ credo ꝙ exquo aliqs
ꝓmotus est ad sacros ordies.cum hi⁹
ordinatio titulũ ecclesiasticuꝫ reqrat
põt petẽ beneficiũ ecclesiasticum.licꝫ
abũdet i tpalibus.⁊ iura q̃ mgr̃ addu
cit ad ꝓbandũ ꝯriũ loquunt̃ ẜm statũ
ꝑmitiue ecclesie qñ exiles erãt reddi
t⁹.⁊ distribuebat̃ de facultatib⁹ ecclīe
ꝓut cuiq; opus erat.Et con.cũ eo. Ul.
qꝛ nemo cogitur suis stipendiis mili
tare.Si tamen dignitatem uel curam
aiarum pro se petat tanta ꝑsumptiõe
que eum tali beneficio reddat idignũ

ſimonia eſt.quia preces ſunt pro indi
gno.hec ibi.Uerius videt dictū Ray.
z Tho.Nā Hiero⁹.q loquit in allega
to.c.clericos.i.q.i.ñ fuit in primitia ec
cleſia.z mlto min⁹.Proſper q idē dicit
ea.q c.paſtor.Et ſtipendiū celeſtis mili
cie nō dz eē tpale niſi inqȝtū rō dictet
neccie ſuſtētatōnis.Clericis.n.ↄuenit
dicē ps mea dñs.ex̄ de pbē.cū ſcdz.q̄i
dicat pmiū laboris mei nō ſit trenuz
ſed celeſte. B .

¶ Que ſimonia ſit grauior.Rn̄ ſʒ Guil.
Quāuis i munē a manu z a ligua z ab
obſequio ↄmittat ſimonia.tñ qz mun⁹
a manu magis ꝓprie ē pciū q̄ a ligua
uel ab obſequio.iō illa ſimonia ē ma
ius peccatum. A .Idez in ſum.eo.ti.
q̄one.15. B .

¶ Utꝝ liceat vendē vaſa ſacra.aut ve
ſtes.aquā bñdictā z hi⁹.Rn̄ ſʒ Ul.oia
ſacralia ad aliquē effectū ſpūalē ordi
nata vēdi nō pñt.ut aq̄ bñdicta. z hi⁹.
ꝑ quā venialia dimittunt.ſicut ēt nec
rōne materie pōt vendi ſacrʒ.i.q.i.pla
cuit.2°.z 3°.Sed z illa q̄ ꝑticipatie ſt ſpi
ritualia.ut calix z hi⁹ ante ↄſecratōem
ſimplicit vēdi pñt.p⁹ ↄſecratiōez vero
hi⁹ vaſa vendi pñt alteri eccleſie i ea
dē forma. A .dūmō intentio ſolū refe
rat ad tpale z nō ſpūale.al eēt ſimōia
ſm eū.Ul.ut i ſū.eo.ti.q.16. vbi hec no
tāt. B .ſʒ laico calix vendi ñ pōt.niſi
ↄflatus.io.q.2.§.hoc ius.qz ſacra ñ de
bent tractari manib⁹ laicoꝝ. De cimi
terio vo vide ſ.ſepultura.p̊.§.p̊. B .

¶ Utꝝ ſpūalia poſſint redimi.Rn̄ ſm
Ray.Sicut ñ debēt vendi vl emi.ita
nō debēt redimi.ex̄ de ſimo.q̄relā.nec
aliq̊ dato uel ꝓmiſſo uel retento poſſi
deri.Intellige ſm Guil.ꝙ nō pñt redi
mi aliq̊ dato uel ꝓmiſſo ei q iuſte poſ
ſidet.ex̄ eo.q̄relaz. Nā aliq̊ dato ei q i
iuſte poſſidet ab eo cui debent rdimi
pñt ſicut z redimūt decime de manu
militū iiuſte eas detinentiū.vide.ſ.d
cime 5°.§.pſt.Ceterū vtꝝ ſup ſpūalib⁹
poſſit trāſigi.vide.i.tranſactio.§.2°.Et
vtꝝ ꝑmutari.ſ.ꝑmutatio.§ p̊.z 2°. A .

predicta etiam nōnt in ſum.eo.ti.q.
.17. B .

¶ Quid de ſacerdote q nō vult dare
licentiam alti ſacerdoti ut bñdicat nu
ptias :niſi ꝓ pecunia.Rn̄ ſm Guil.Si
nō intendit vēdē licentiā bñdictionis
ſʒ ꝓuidē ſibi de portōe oblatōnuz euz
ↄtingēte:nō ē ſimonia. Si tñ ex certa
ſcia maiorē exigat ſūmā q̄ pſumat d
bere valere portio ipm ↄtingēs.meri
to pſumi pōt ꝙ ipam licentiā vēdere
voluit. A .hoc ēt pſumit qñ vba iſtō
ſonāt.puta ſi dicat ſe velle tm̄ ꝓ licen
tia bñdicendi z hi⁹ qz in dubio non re
cedimus a ſignificatōe vboꝝ.ff.de le
ga.3°.l.nō aliter. Si vult ergo hoc eui
tare clare exprimat de venditōne ſeu
locatōe ꝓuentus tm̄. B .Et nō h ꝙ ꝓ
ipa bñdictōne nihil ab aliq̊ exigi pōt
ex̄ eo.cū in eccleſia.De ſacerdote q nō
vult dare licentiā ↄfitendi alteri niſi
ꝓ pecunia.ſ.cōfeſſio p̊.§.fi. A .Et ibi
pz ꝙ ſimoniā cōmittit.qd z nō ſimul
cum ſupradictis.in ſum.eo.ti q.36. B .

¶ Utꝝ ꝓ abſolutōe ab excōicatione
poſſit exigi pecunia.Rn̄ ſm Tho.ſcda
ſcde.q.100.In abſolutōe tali nō debet
exigi pecunia tanq̄ pciū abſolutiōis.
qz hoc eēt ſimoniacū.ſʒ q̄i pena culpe
pcedentis ꝓ q̄ fuit excōicat⁹.Idē.Pe.
z Hoſti. A .Dicit.n.Hoſti.ex̄ e.ad au
res.ꝙ in Francia z in qbuſdā aliis re
gionib⁹ ↄſuetudo ē ul ſtatutū ꝙ excōi
catus q monit⁹ ꝑere noluit ſʒ excōicari
expectauit.ꝑꝑ hāc ↄtumaciā anq̄ ab
ſoluat ꝓ qlibʒ mſe ꝓ q̊ excōicat⁹ exti
teri t certā debeat dare pecunie quan
titatē.Et hāc ↄſuetudinē dicit rōnabi
lē z ſeruandā.ut in ſū.eo.ti.q.37.Qd i
telligendū vr qñ talis exactio nō veit
ad manus ſeu vtilitatē exigentis.als
hēret ſpēm mali.z iō ab ea abſtinē dū.
ex̄ de vi.z ho.cle cū ab oi.Et ꝓpterea h⁹
caſu abſolutō debēt pcedē exactōnem
Uñ z idē Hoſti.i ſua ſūma dicit: ꝙ ex
cōicat⁹ dz abſolui libere.z eo abſoluto
pōt cogi ad ſatiſfaciendū i de pena.ſed
añ nō pōt exigi.cū nec ꝓ illo fuerit ex

cõicat⁹. Et sic intellige ingt ex̃ ꝺ simo. ad apostolicam. et. c. ad aures. vt in dicta qõne. 37. Et videtur casus formalis in dicto. c. ad aures. Et sic possunt concordari opiniones que sup̲ hoc ibidem referuntur. B. Et idem intelligendum de suspensione ⁊ interdicto. Nam si daretur aliquid pro precio absolutionis siue restitutõnis simonia esset ex parte vtriusq̃. ar. i. qõe. i. nullus. extra eo. nemo. Qꝺ si huiusmodi sententie fuerant iniuste prolate. et detur pecunia pro absolutione siue relaxatione notauit Hug. i. 16. q. 7. decimas. ꝙ non est simonia ex parte dantis. eo ꝙ dãs nullum ius acquirit. sed dat ut acquisitum sine vexatõne retineat. ar. i. q. i. quesitum. Satis con. Hostienſ. A. Idem in sum. eo. ti. q. 46. vbi et addit̃ ſm glo. Ray. ꝙ si ecclesia mea uel prebenda me remoto alii⁹ fuerit assignata. si pro precio eam recupero uel redimo simonia est. siue iuste siue iniuste amotus fuerim ⁊ alius institutus. qꝺ intelligendum est quando amotio facta est seruato iuris ordine. licet iniuste per sententiam que transiuit in rẽ iudicatam. al's bene licet redimere vexationem. extra eo. dilectus filius. R. et patet supra. §. x. B. Utrum autẽ pro baptismo liceat aliquid dare. viꝺ supra baptismus. §. 3º.

Nullus clericus debet prece uel p̃cio vel fauore celare episcopo peccatum publicum parochiani sui. uel etiam minus digne penitentem reconciliare. ⁊ ei de hoc testimonium ferre ul' digne penitentem repellere. alĩ simoniam cõmittit. extra eo. nemo. A. secundum Inno. ⁊ in sum e. ti. q. 38. nõ ꝓprie ſʒ similitudiarie dr̃ simõiac⁹ q celat ꝑꝑ grãm crimẽ alti⁹ puniẽd⁹ ẽ enim ut simõiac⁹. Qꝺ intelligi põt nisi ipa celatio esset annexa spirituali officio forte qꝺ quis habʒ ab episcopo ad denunciandum delicta vel simile. quia tunc censeretur vendere ipsum officium et consequenter esset vera simonia. i. q. 3. si quis obiecerit. B. Et generaliter ſʒ Tho. scꝺa scꝺe. q 100. illa spiritualia ad que quis tenetur ex officio non potest vendere. Unde nec ꝓ dispensatõne nec pro correctione subditorum uel ꝙ quis desistat a corrigẽdo potest aliquid recipi. A. Concor. Pe. ut in dicta. qõne. 38. B.

Quid si datur aliquid superiori vt seruet iusticiam in spiritualibus. R̃º ſm Ray. Simonia est. Et addit Guil. Idem credo si agatur super temporalibus. ex quo persona est ecclesiastica. que ratione ecclesiastice iurisditionis tenetur ad ius reddendum. Sed si sit iudex laicus ⁊ super re temporali. non erit simonia. licet al's grauiter peccet. supra. iudex primo. §. septimo. A. Concor. Ul. vt in dicta questione 38. B.

Utrum sacerdos possit celebrare. vel exequias vel alia officia facere pro pecunia. Rñdco ſm Ray. Si tenetur ad hoc. tunc exigere aliquid simoniacum est. i. qõne. i. vendentes. Si nõ tenetur ⁊ deficit ei sumptus potest accipere. i. q. i. duces. Nam et operas suas locare potest. siue ad diem siue ad annum. extra ne prelati vices suas. c. vltimo. A. Ibi hoc non probatur. Nam ibi dicitur de locatione redditu um et non operarum spiritualium. vt ibi notat glo. et addit ꝙ nullum spirituale locatur. Et de hoc latius supra §. septimo. in additione. B. Quod si sumptus habet et ad hoc non tenetur. aut debet facere gratis. aut cessare. al's videtur facere ex auaricia. Et licet forte quando non tenetur ad illa non esset simonia. eo ꝙ non debet suis stipẽdiis militare. 12. qõne. 2. caritatẽ extra eo. cuʒ sit. tamen turpe est lucrum quando fit ex auaricia. uel si i sumpt⁹ recipit etiam si diues sit et non fit ex auaricia. saltem habet speciem mali. Et in quolibet predictoruʒ intelligas ꝙ ipse gratis dʒ cantare uel officiare. ſʒ aliqꝺ recipiat ꝓ sũptib⁹ sicut dicit

Aug⁹. ꝙ apl̄i gratuitum panē accipie bāt ab illis quib⁹ ḡtuitam ꝓdicatōez impēdebāt. Sat] Con. Tho. sc̄da secū de. q. 100. A. Predcā melius pn̄t intel ligi ꝑ ea que nōt glo. Ray. i ti. de simo nia. §. q̄rit. sup ꝟbo statutū. vbi sic dic̄ Licꝫ ne dare pecuniā uel recipe ꝓ hu iusmōi obsequiis. aut ꝓ interessendo extreme vnctōni. Item qd de illis qui dant redditus uel recipiūt ꝓpt̄ facien da āniuersaria. Itē quid de illis q dāt sacerdotibus diuitibus uel paupibus ꝓ faciendo ānuali uel tricenario. vel āniuersario. uel celebrando missaꝫ de spū scō uel aliaꝫ. uel qui dat denarios clericis pro dicendis psalteriis in exe quiis mortuoꝝ. uel al̄. uel qui dant ele mosynas pauperibus ut orēt pro eis. cū talis oro sit spūalis. ꝛ huiusmōi ele mosyna sit corpalis. R°. in oibus tali bus casib⁹ dare ul̄ accipe tpale ꝓ spū ali simonia est. siue det̄ ꝓ sacro siue ꝓ officio siue ꝓ labore huiusmodi of ficii uel orōnis ſm ꝙ hec ꝓpositō pro denotat apꝓciatōem. Sed si denotarꝫ cām motiuā nō ꝓmā uel principalem ſꝫ remotā ꝛ occasionalē. licitū ē dar̄ et accipere tpale ꝓ spūali. Unde si quis dat pecuniā collegio alicui ꝓ generā da deuotōne ꝛ dilectōe ī ipso collegio ut ex illa deuotiōe exaudiat̄ in petitō ne quā petit. ꝙ fr̄es intersint exequiis mortui uel extreme vnctōni morient] ꝛ illi hoc faciūt ex dilectōne ꝛ deuotō ne in eis talit̄ generata: aut ꝓ deuotō ne ipsius dantis. sic licꝫ dare ꝛ accipe tpale ꝓ spūali ſm ꝙ li ꝓ. denotat cāꝫ motiuā remotā ꝛ nō ꝓpinquā. Propi qua cā est dilectio uel deuotio genera ta ex dato. al̄ forsitan n̄ generāda. Nec est sil̄e ꝙ nō possuꝫ dare pecuniaꝫ ep̄o ut me diligat ꝛ ex dilectōe me benefi ciet uel ordinet. ꝛ hoc iō qꝛ dilectio q̄ ep̄s aliquē diligit: lꝫ sit spūalis nō tn̄ est cā ꝓpter quā debeāt talia cōferri. ſꝫ potius dꝫ attendi meritū ꝛ dignitas ꝑsone. Sed bn̄ ē cā suffi[illegible] huiusmōi dilectio qua ēt diligit̄ peccator spūali

ter ut debeat orari ꝓ eo. cuꝫ ēt h° ꝯce dat dn̄s vbi dicit. Facite vob̄ amicos de māmona iniquitatis ut recipiant vos ꝛc̄. Luc]. 16. i. ut orent ꝓ uobis reci piendis. Ex q̄ pꝫ ꝙ lꝫ dare pecuniā ꝓ acqrenda deuotōe hoium spūalium ꝛ pauperū ut ꝑ hoc moueant̄ ꝛ teneant̄ orare. Pecunia tn̄ data ꝓ huiusmodi amicitia acquirenda q̄ spūalis est nō ē pensanda a dante uel accipiente. ut dictū est. ut datū sed ut fructus: ſm ꝙ dicit apl̄s ad Phil̄. 4°. Non quero da tū sed fructum. qꝛ nō attendo ꝓncipa liter pecuniā datā. sed caritatē ꝛ deuo tōem uel pietatē ex qua dat̄. ꝓpt̄ quā sola elemosyna est fructuosa. Et ideo r n̄sio est ad oēs q̄ōnes. s̄. positas de ill̄ q officiāt ꝓ denariis ꝛ ceteris. ꝙ si li ꝓ denotat apꝓciatōnem uel cām ꝓmaꝫ motiuā uel finalē illicitū est. Si auteꝫ cām adminiculantē. licitū est ut talia recipiāt in sūptus officiantiū. nō in of ficioꝝ ꝓcio. hec ibi. Et Con. ꝓdcis Tho. Pe. ꝛ Ul. ꝛ alii theologi. ut in sū. eo. ti. q. 42. Et ex ꝓdcis pōt colligi ꝙ non est tutū cui incūbit facere officiari altare uel capellā. cōducē ad hoc clericos pa ctis ꝛ ꝯuentōibus. ſꝫ ꝯstituere aliqueꝫ redditū qui det̄ officiantib⁹. ut in. c. si gnificatū. ꝛ ibi glo. ex̄ de ꝓbē. B.

¶ Utrū cōmittat simoniā qui debito ri suo dat aliquid spūale ut recuperet quod suū est. R°. ſm Tho. in. 4°. dis. 25. absq̧ dubio simoniā ꝯmittit. Idē Ul. A. Idē in sū. eo. ti. q. 65. B.

¶ Utrū cū aliq ꝓtendētes religioneꝫ siue scitatem petunt a sacerdotib⁹ ꝙ ꝓcurēt eis pecuniā in ꝑrochia sua ita ꝙ sacerdos hēat ēt inde certā pteꝫ sit simonia. R° ſm Tho. in q̊libet. Cuꝫ ꝑ suasio sacerdot] sit res spūal̄. ꝛ creda tur ei qa sacerdos est. iō si in tali casu pactū interueniat. simonia est respectu sacerdotis. ꝛ sacrilegiū respectu taliū religiosoꝝ qꝛ est defraudatio elemosy narū respectu illoꝝ qui dant. Un̄ ꝛ si ē vnū peccatū q̄tū ad actū. est tn̄ mul tiplex q̄tū ad reatū. ꝛ tam etiam ipe

sacerdos ꝙ ipi recipientes.s.q sacdo
tibus tribuunt vel relaxãt tenent de
simonia. A.ꝛ etiã ad restitutõnem.vt
pꝫ ſm eũ.Tho.ꝛ in sũ.eo.ti.q.66.Et cui
debeat fieri restitutio isto casu põt pa
tere ex dcis.s̃.restitutio p̊.§.13.in addi
tõe.ꝟ.item ſm Inno.B.
¶ Utrꝫ laicus q recipit pecuniã vt ec
clesie r̃stituat decimã quã tenebat cõ
mittat simoniã. R° ſm Hosti. Si lai
cus nõ vult decimã dimittẽ nisi ꝓ pe
cunia.simoniã ↄmittit ex pte sui. ſꝫ ec
clesia bñ põt redimẽ.ut.s̃.decime.5°.§.
5°. A.Idẽ in sũ.eo.ti.q.68. Sed in dcõ
§.5°.ↄ̃rium dicit Guil. ſꝫ solutõ ibi pꝫ i
additõne. B.
¶ Mediatores simonie simoniaci st.
i.q.i.si qs epus. A.ibi dr̃.Si qs media
tor in tam turpibus ꝛ nephandis datꝭ
vel acceptis extiterit.si qdem clericus
fuerit a ꝓpo g̃du cadat.si ꝟo laic⁹ ana
thẽatizet. B.
¶ Utrꝫ papa possit ↄmittere simoniã
R°.ſm Tho.scd̃a scd̃e.q.100.Papa po
test sicut ꝛ qlibet alius.ꝛ tanto g̃uius
ꝙto in altiori gradu consistit. Res.n.
ecclesie non sunt eius ut dñi.sed ut di
spensatoris. Uñ si ꝓ aliqua re spũali
reciperet pecuniam aliquã de redditi
bus alicuius ecclesie simoniacus esset
Silr̃ si ꝓ re spũali recipet pecuniã ab
aliquo laico non de rebus ecclesie. A.
Con.Ul.vt in sũ.e.ti q.67.Q̃d intelli
gendũ vr̃ q̊ ad illa circa q̃ ↄmittitur si
monia lege diuina.Secus in lege tãtũ
ecclesiastica cui papa nõ subiicit nisi
de equo.C.de legi.l.digna vox. B.
¶ Prelat⁹ q ↄmittit vices suas ꝓ pe
cunia.simõiac⁹ ẽ.vide.i.vicari⁹.§.3°.

Simoniacus 2°

.s.spãliter quo ad ordies. Si
monia qñq; ↄmittit ex pte ordinato
ris:Aliqñ ex pte ordinati.vt.s̃.simõia
p̊.§.6°.
¶ Utrꝫ si aliqs ꝓ mea ordinatiõe vel
ꝓmotõne pecuniam offerat. nũquid
ego dicar simoniac⁹. R° Si a p̃ncipio
ↄ̃dixi.non obest mihi.ex̃ eo.sicut tuis.
§.plt.ꝛ ex̃ de homicꝭ. Petrus. A.hoc
verũ ſm Inno.vt in sũ.li.p̊.ti.p̊.q.8. si
pecunia data ẽ p⁹ electõem ꝓ ↄfirma
tõne.de q̊ loquitur.c.sicut tuis.Secus
si daretur ꝓ electõe ẽt ꝓhibente me
nisi fierꝫ ab inimico. Con.Uin.Hosti.
ꝛ glo Ray.ut ibi.Idem ꝛ si qs recepis
set ordinẽ ꝑ simoniam cõmissam cum
ipso ordinatore.tunc.n.sic ordinatus
lꝫ ignorant vel ẽt cum ↄ̃dictõe.nõ reci
peret executõem.qꝛ hoc idẽ ↄtingeret
etiã si in eius ordinatõe nulla ↄmissa
fuisset simonia.dũ alias eius ordina
tor fuisset simoniacus in collatõe ordi
num.Nã q semel simoniace ↄtulit or
dinem de cetero executioneꝫ dare nõ
potẽit ꝙtũcũq; occultũ sit.ꝛ ꝙtũcũq;
recipiens ignoret.i.q.i.si qs simoniacꝭ
ſm Hosti.ꝛ in dcã.q.8.Hodie etiaꝫ vr̃
idẽ in collatõne beneficii.cuꝫ simonia
ce conferens etiã beneficiũ vel offici
cium ecclesiasticuꝫ ipso facto excõica
tõem incurrat.ꝛ quod agit nullum sit
vt in ex̃uagꝭ.Martini quinti.q̃ incipit
Multe.ꝛ in alia Eugenii q̈rti. q̃ icipit
Cum detestabile.Itaq; distinctões que
in hoc.§.fiunt.nõ hñt locũ nisi qñ simo
nia fuisset cõmissa cũ alio ꝙ cuꝫ colla
tore ordinis seu bñficii. B.Sec⁹ si sci
ui ꝛ consensi.quia tũc ꝙtũcũq; occul
tũ sit renunciare teneor.Si ꝟo hoc fit
me penitus ignorante.puta qꝛ amic⁹
meus pecuniam dedit.tunc lꝫ ego nõ
sim simoniacus.teneor tñ renunciare
ex̃ eo.simoniace.ꝛ.c.de regularib⁹.ꝛ.c.
nobis.Q̃d si inimicus meus dedit pe
cuniã volẽs ꝙ ex hoc ꝓmotio mea iu
dicaret simoniaca.ꝛ sic impediret.nõ
ↄmittit simonia q̊ ad me.nec mihi no
cet ne ille ex dolo suo reportꝫ qd̃ intẽ
dit.vt in.c.sicut tuis.ꝛ in.c.nobis.pri°
rñso. A.Tñ ꝛ hoc casu qñ inimic⁹ ali
quid daret in p̃iudiciũ meum ꝛ h° sci
rem anteq̃ȝ eps vocaret me.ꝛ cõstaret
mihi ꝙ non me vocaret nisi propter
munus illud.recipere non debereꝫ.ſꝫ
glo.Ray.ꝛ in dcã.q.8.Et ad hoc etiam

facit qđ notaꝛ in sū.eo.ti.q.27.vbi ꝺm Ray.dr̄ ꝛ glo.ꝙ si aliqs scit uel credit sibi collatū ordinē vl' bn̄ficiū ꝑncipaliter ꝓpt obsequia seu ꝑces carnales a se vel ab alio int̄positas.si aꝉ erat dignus resignare non teneꝛ.sꝫ oꝫ penitē de intentōe corrupta.ex̄ eo. mandato. Si ꝟo erat indignus resignare teneꝛ. qꝛ tūc hiꝰ ꝑces seu obseqa succedūt loco ꝑcii.i.q.i.sꝉ nnlli.ꝛ Cō.Ul.vt ibi.B.

¶ Quid si qs ēt sine pecunia obtēturus erat ordinē vel bn̄ficiuꝫ ꝛ tn̄ pecunia data fuit: Rꝰ ꝺm Inno.Si alius ꝺdit pecuniā.dū tn̄ nō ordinatori.nō est simonia.ar.i.q.6.§.vlt.Si āt ipse ordiatus dedit.simoniacus est. A.etiaꝫ si sine pecunia habiturus erat ordinē vel bn̄ficiū ꝺm eū. Inno.et in sū.eo.ti.q.8. Qđ intellige nisi gratis aliqd daretur ut.s̄.simonia ꝑ.§.6°. B .ar.i.q.2.ꝙpio. 2.q.3.si quis obiecerit.2.c.vlti.2.q.6.c.ꝑ

¶ Quid si pecuniā ꝓ me nesciēte ꝓmissam postea solui: Rꝰ Sicut simōiacus debeo iudicari.qꝛ in maleficiis ratihabitō retrotrahiꝛ ꝛ mādato cōpaꝛ sicut notaꝛ ex̄ eo.sicut tuis. A.In glo. B .In hac tn̄ simonia ꝺm Tancre.ꝛ Guil.ꝑt eps dispēsare. A.Idē in sū.e.ti.q.9.tn̄ hodie si aliquid datuꝫ fuisset collatori nullus posset dispensare nisi papa.vel si esset datū etiam alteri qn̄ sine illa datōe nō fuisset alias habiturus ordinem vel beneficium. ut pꝫ ex ꝑallega. ex̄uagātibus. B.

¶ Quid de his qui ꝑ hypocrisim duꝫ ꝑtenderent spēꝫ sanctitatis ꝓmoti sꝉ ad ordines ꝛ bn̄ficia nulla interposita cōditōne vel pacto: Rꝰ ꝺm Ray.nō tenenꝛ resignare.sed solū ad agendum pniaꝫ.ex̄ eo.mandato. A.Hoc veruꝫ nisi aꝉ non sit idoneus.tunc.n.renūciare tenetur.i.q.i.si qs neqꝫ. B .Tho.secūda secūde.q 100.dicit hypocritā nō esse simoniacū. A.Hoc veruꝫ quo ad ecclesiā.Secus q̊ ad deū.cuꝫ hypocrita ex spūalibus querat hūanum fauorē.ꝛ sic simoniā mētalē cōmittat.i.q.i. sūt nonnulli.Et idē quod hic notaꝛ in sum.eo.ti.q.61. B.

¶ Utrum ab ordinando uel eligendo aliqua cautio vl' promissio peti possit Rꝰ ꝺm Ray.Ante ordinatōem: seu etiam electōeꝫ ab eo q eligendus ē.nlla cautō vl' ꝓmissio peti: ꝛ si ꝑsteꝛ simonia ē qꝛ vr̄ facere ad hoc vt eligaꝛ.8.q.3.talia.Sed post electōnem bn̄ potest quia tunc nihil sperat ab eis.dum tn̄ nō fiat ex ꝑcedenti pactōe.8.q.3.Artaldus. A.Idem in sum e.ti.q.18.ꝺꝫ Ray. ꝛ glo.ꝛ Hosti.Sed ut ibi pꝫ aliq dixerūt ꝙ superior potest exigē cautōneꝫ etiam ante electōem.quia auctoritas superioris tollit vicium.Sed ꝑmuꝫ dictum verius videꝛ.qꝛ per hanc cautōnem videretur consentire electōni de se faciende.ꝛ iō talis electio tāqꝫ ambitiosa esset irritanda.ex̄ de elec.cū post petitam. B.

¶ Quid si aliquis non hēns titulum rogat aliquē ꝑsbyterum vt presentet eum ad titulum ecclesie sue.ꝛ ꝓmittit ei ꝙ nūqꝫ i ipsa eccl'ia petet aliquid.ꝛ sic ordinaꝛ: Rꝰ ꝺm Ray.Simoniaꝫ cōmittit.ꝛ nisi cū eo fuerit dispensatum nec ad superiores ordines debet ascēdere nec in suscepto ꝺꝫ rigorē canonū ministrare.extra de simonia.per tuas Terꝰ nec excusatur per ignorantiam iuris.ut ibidem colligiꝛ. Et solꝰ papa dispensabit cum eo.qꝛ simoniacus est in ordine.tamen in ordinibus ante rite susceptis poterit ꝺm Guil.ꝑ episcopum dispensari. A. Idem in sum.eo.ti.q.70. B. Ceterū ordinator predcō mō est suspensus a collatōne ordinuꝫ similiter ꝛ presentator ab executōne. ex̄ eo.si quis ordinauerit. A.ibi diciꝛ. Si quis ordinauerit seu ad ordineꝫ ꝑsentauerit aliquem: ꝓmissionem vel iuramentū ab illo recipiēs ꝙ sup sua prouisione nō inquietet eundem ordinator a collatōne.Presentator ꝟo ab executione ordinum ꝑ trienniū.ꝛ ordinatus ab ordine sic suscepto donec dispensatōnem sup hoc per sedē aplicā obtinere meruerint nouerint se suspē

ſos. B. Quid de illo qui ſcit epm̄ ſuū̄ ſimoniacū qui tamen p̄cipit ei ꝙ reci piat ordines ab eo. vide. s̄. ordinator. §. penulti.

Simonia 3° q̄ttum ad beneficia ſeu etiam dignitates. de quo plura potes colligere in p̄cedēti. c.

¶ Nunc querit̄. Quid ſi quis hn̄s lit teras ſup ꝓuiſione alicuius beneficii recipiat aliquā penſionem uel aliqd̄ beneficiū ut renunciet litteris? R. ſm̄ Hoſti. Si ex pactōne ꝑtium ꝓ aliquo tꝑali fiat huiuſmodi renūciatō, ſimo niacum eſt. Si vero ex officio iudicis vel bonis viris mediantibus pure re nūciet. ⁊ ex altera parte aliqd tēpora le detur ei. non eſt ſimoniacū. vt colli gitur extra. de renunc. ſane. ⁊. c. veniēs ⁊ ex̄ de pac. cum p̄dem. A. Idē Hoſti. addit. Ubi vo aſſignat̄ beneficiu ſpi rituale. ita ꝙ etiā ex pacto renūciet di ctis lr̄is. non eſt ſimoniacū. ex̄ ō reſcri ptis. ad audientiā 2°. qr ad hoc tenetur ⁊ tacite ineſt. Con. Inno. ut in ſū. li°. p̊. ti. p̊. q. 20. B.

¶ Utrū reſignare aliqd ſpūale ꝓ pecu nia vel ex pacto ſit ſimoniacū. R. ſm̄ Hoſt. Sic. ex̄ eo. querela. ⁊ ex̄ de teſti. veniens. Dare. n. intelligit̄ q quod ſibi ꝯpetit remittit. 8. q. 3. talia. Idē Hoſti. ⁊ facit ad hoc. s̄. ſimonia p̊. §. 4°. A. Idem in ſū. eo. ti. q. 19. Et hoc intellige ſm̄ dcā in. §. p̄cedenti. cū additōe. B.

¶ Utrum qn̄ recipit̄ monachus ul' ca nonicus uel cōſecrat̄ ep̄s. ⁊ hi⁹ poſſint exigi quedam ex conſuetudie. R° ſm̄ Ul. Si obtinet̄ aliqd tale ꝑ exactōem iudicii vel per violentiā vel ꝑ pactu ſiue ante ſiue poſtea ſimonia eſt nll'a conſuetudine obſtante. ex̄ eo. c. p̊. ⁊. c. ſicut ꝓ certo. Si vo ſponte offeratur rōne conſuetudinis vel caritatis etia ſi fuerūt excitati ꝑ ſpūale bn̄ficiu n̄ eſt ſimonia. i. q. 2. q̄ſpio. ⁊. 2. Cor. 9°. Nō ex triſticia aut ex neceſſitate. Et lʒ illi qui ſolēt h°. recipe nō poſſint h°. exigē ex cōſuetudine. tn̄ pn̄t monere illos ut bonas cōſuetudīes ſeruēt. nō āt debēt eos artare ꝑ ſubtractōe ſacroꝝ ⁊ hi⁹ ſed tn̄ ꝑ ſupiorē cogendi ſūt. ex̄ eo. ad aplicam. Satis. Con. Tho. ſcđa ſecūde q. 100. Pe. Hoſti. ⁊ Inno. Et ſilr̄ qōnē determinās idē Tho in q̄libʒ. dic̄ ſic. Cū in diſpenſatōe ſacroꝝ ſeu alioꝝ ſpūali um aliq̄ recipiunt̄ ut ſimonia euitet̄ tria ſūt nccia. Primo ut hoc fiat ꝯceſ ſione iuris diuini uel hūani aut ſalte pie cōſuetudinis. 2°. ut ſit pia intentio ⁊ nō corrupta. 3°. ut ſit forma honeſta . ſ. ut nō requirant̄ ante pii officii exhi bitōem. ne pactum interuenire videa tur. ſʒ expleto officio poterūt exigi. Si ergo iſta tria ꝯueniāt. ſecure recipiat archidiaconus parafrenū ꝓ inſtallati one abbatis ⁊ hi⁹. ⁊ ſilr̄ ſi gratis offēa tur. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 31. B.

¶ Utrū poſſint recipi nūmi criſmales A. i. q ꝓ criſmate dantur. B. R°. Nō excuſant̄ a crimie ſimōie. ⁊ illi qui rei nomē ⁊ tp̄s ſolutōis mutantes nūmoſ q̊s p̊ criſmaleſ eo ꝙ pro criſmate ſiue criſmatōe darent̄. 2°. paſcales. A. Ide ſunt ꝙ criſmales. ſic dicti. quia cōſue uerūt recipi in paſca tꝑe criſmatōnis ut in. c. i. all'. B. ⁊ 3°. ꝯſuetudinē medie q̈drageſime nūcupāt. A. qr hoc tēꝑe q̈drageſime hos denarios exigebant ante criſmatōis tp̄s ad palliandum ſi moniā vt in. c. qđ ſequitur. B. extra eo. in tantum.

¶ Quid ſi aliquis dignus ꝓmoueri dat aliqd ianitori ut eū ꝑmittat intra re ad ep̄m ad petēdū ꝯfirmatōem ele ctōis vel aliqd hi⁹? R°. ſm̄ Guil. Nō ē ſimonia ſi nō det corrupta intētōe. vt . ſ. ꝑ interceſſionē illoꝝ qbus dat conſe quat̄ qđ intēdit. Et idē credo ſi det ali qd familie ep̄i ne videat̄ auar⁹. ⁊ vt facili⁹ hēat acceſſū. aut ēt ō largitate laudet̄. lʒ talia poſſint fieri cū pctō. vt ſi fiant cā iactantie uel inanis glorie. A. Idē in ſū. eo. ti. q. 35. B.

¶ Quid ſi aliqs det alicui laico aliqd ut nō moleſtet uel impediat electōem R° ſm̄ Ray. Si nōdū erat ei ius q̄ſitū

qꝛ.ſ.non erat electus.credo ſimoniam
cõmiſſam.Secus ſi poſtq̃ȝ electus fuiſ
ſet.extra eo.dilectus.Idem Tho.ſcd̃a
ſcd̃e.q.100.Et vide.s̃.ſimonia p̊.§.xi.ͦg
incipit vtꝝ tp̃alia poſſint dari pro r̃di
menda ꝛc̃. A. Idez in ſum.eo.ti.q.44.
vbi ꝛ additur ꝭm glo.Ray.ꝙ ſi aliquiſ
nullum ius hñs in electõne impedirꝫ
ſimpliciter ne fieret electõ aliq̃.poſſet
capitulum redimere vexatõem ſuaꝫ
Secus ſi impediret ne d̃ iſto fierꝫ. B.
¶ Quid ſi clericus qui vult recipi in
canonicum alicuiuſ eccleſie det illi bo
na ſua? R̷.ͦ ꝭm Inno.Si largiatur cuꝫ
conditõne uel pacto vt recipiatur ĩ ca
nonicum ꝛ illa retineat ꝓ prebẽda ſi
monia eſt. Si vero pura intentõe de
uotõnis offerens rogat ꝙ admittat̃ ꝛ
ꝙ bona oblata liceat ſibi habere pro
p̃benda.ꝛ clerici pura intentõne cõſẽ
tiunt non eſt ſimonia.Q̃d ſi dans tali
intentõne ducat̃ p̃ncipalit̃ vt per tp̃a
lia habeat ſpũalia et illi alit̃ non reci
perent eum.ex vtraq̃ȝ parte eſt ſimo
nia.ſed tamẽ mentalis.Con.Hoſti.A.
De p̃dictis eſt caſus formalis in.c.tua
nos.ex̃ eo.quod ꝛ notat̃ ĩ ſum.eo.ti.q.
48. B.De p̃bẽdis autẽ q̃s de nouo cõ
ſtituit quis in eccleſiis põt retinẽ ius
patronatus in perpetuũ uel ad tẽpus
ut ipſe uel heredes eius p̃ſentent quẽ
volũt ad ipſas ꝭm Guil. A.hoc veruꝫ
tempore ↄſtitutõnis de conſenſu epĩ
ꝛ fratrum ſi ibi ſunt aliqui. alias non
poſſet tale ius retinẽ ꝭm eũ.Guil.ꝛ in
ſum.eo.ti.q.53. B.
¶ Quid ſi in fũdatõne ipſius eccleſie
fiat talis cõſtitutio. Quicũq̃ȝ dederit
tantũ in redditibus uel tantam quan
titatem ꝙ poſſint emi poſſeſſiones ta
lium reddituũ recipiatur in canonicũ
ꝛ quod dederit hẽat ꝓ p̃benda. nũqd
eſt conſtitutio licita? R̷.ͦ ꝭm Guil. Si
fiat ita ꝙ non duret in perpetuuꝫ. ſed
ad tempus.nec fiat in fraudem ſimo
nie.ꝛ ea ſit intentio conſtituentis ꝙ ñ
ꝓ rebus dandis ſed p̃ncipalit̃ ꝓpter
cultum diuinum augmentandũ ꝛ pro

pter deuotõnem dantis recipiatur ad
ſpũalia tolerari poteſt.dum tamẽ ille
qui recipitur ſit dignus. A. Idem in
ſum.eo.ti.q.53. B.
¶ Quid cũ dicũt ſibi aliqui canonici
maiores.Canonizemus nepotes nr̃os
Placeat tibi de meo.ꝛ mihi placebit
de tuo.vel de eo qui dicit.Nũq̃ȝ me ui
uente fiat aliquis canonicꝰ in iſta ec
cleſia. niſi fiat talis pro quo rogaui?
R̷.ͦ ꝭm Ray. Simonia cõmittitur in
vtroqꝫ caſu. Nam canon dicit. Abſit
omnis pactio.Ceſſet omnis ↄuentõ.i.
q.2.q̃ȝpio.Idem Ul. A.Idem in ſum.
eo.ti q.62.. B.
¶ Quid ſi dicat vnus canonicus alt̃i.
tu fuiſti exauditus in vna petitõne et
ego debeo exaudiri ĩ alia? R̷.ͦ ꝫ Ray.
Si p̃ces ſunt ſpũales non eſt ſimonia
ar.63.diſ.qꝛ ſancta.Si aũt p̃ces ſũt car
nales uel ex pacto quondã facto vel
nunc faciendo ſimonia eſt.Con.Ul.vt
in ſum.eo.ti.q.63.Que autem dicant̃
p̃ces carnales hr̃.s̃.ſimonia p̊.§.15.
¶ Quid de his qui conſanguineis ſu
is conferunt beneficia p̃ncipalit̃ ꝓpt̃
conſanguineitatem? R̷.ͦ ꝫ Tho.ſcd̃a
ſcd̃e.q.100.Talis collatio illicita eſt nõ
tñ ſimoniaca.qꝛ nihil recipit.Si tamẽ
aliquis det beneficiũ alicui hoc pacto
uel intentõe.ut exinde ſuis conſangui
neis ꝓuideat eſt manifeſta ſimonia.
ar.ex̃ eo.nemo.ꝛ addit Guil. ꝙ ſi q̃s
conſanguineo ſuo bñficiuꝫ confert vt
ipſe conferens magnificetur uel fiat
potentior.uel ut parentela eius exal
tetur ꝛ hiꝰ.ſimonia eſt.qꝛ reſpicit tp̃a
leꝫ vtilitatẽ. A.Idẽ in ſũ.e.ti.q.63. B.
¶ Quid ſi ꝓ pecunia r̃cipiat̃ aliq̃s ad
ſeruiẽdũ ĩ hoſpitali ꝛ hiꝰ? R̷.ͦ ꝫ Guil.
ſi in p̃dictis caſibus ↄſeq̃t̃ aliq̃s aliq̃d
ius ſpũale ſimonia ẽ.Si ãt nõ ↄſeq̃tur
ſꝫ recipit̃ ad hͦ ſolũ ut ſeruiat.non ẽ ſi
monia.lꝫ al̃ turpe ſit dare ul̃ accipe ꝓ
talibꝰ. A.Idem in ſũ.eo.ti.q.75. B.
¶ Quid de illis qui emunt victũ vni
us monachi ad totam vitã ſuã? R̷.ͦ ꝫ
Guil.Nõ ẽ ſimoniacuꝫ.ex q̊ ẽptor non

ꝯsequitur aliquod spũale. A. Idez in sũ.eo.ti.q.76.vbi ẽt addit̃ fm eundem nõ tñ ẽ securũ emẽ nisi ꝓbabilit̃ dubitetur cuiꝰ ꝯditõ melior sit.s.vendentis aut ementis. B.

¶ Utꝝ sacerdos possit vẽdẽ officium portandi aquã bñdictã ꝑ ꝑrochiã. R° fm Guil. si talis sacerdos hẽat de consuetudine ꝙ tale officiũ possit retinẽ ⁊ ẽt ꝑ aliũ exercẽ ⁊ ꝓuentꝰ accipe. non est simonia si illud ꝯmittat ad'firmaz alr̃ simonia ẽ. vel saltẽ turpe lucrũ. A. s.qñ nõ cõsueuit ex eo hr̃e ꝓuentuz q̊ casu est vera simonia. cũ vendat̃ officiũ spũale. Et idẽ qñ ꝯsueuit hr̃e ꝓuẽtũ ⁊ vẽdit ñ ꝓuẽtũ sʒ officiũ. vt potest colligi ex dictis .s̃. simonia p̊.§.2°. cum additõne. B.

¶ Utꝝ q dat pecuniã vt eligat̃ in imꝑatorẽ vel in rectorẽ alicuiꝰ ciuitatis ꝯmittat simoniã. R° fm Hosti. Simoniã ꝯmittit. qꝛ ptãs spũalis ẽ. A. Idẽ i sũ.eo.ti.q.79. Et hoc v̾uz ẽ inq̃tuz ois ptãs descendit a deo. Ro.13°. Sʒ tñ potestas deputata ꝑ̃ncipalit̃ ad regimẽ terrenoꝝ magis terrena q̃ spũalis vocat̃. ⁊ differt a spũali.96.dis.cũ ad v̾uz Iõ verius vr̃ qd̃ seq̃t̃. B. Sʒ veriꝰ ẽ ꝙ ẽ turpe lucrũ nõ simõia. qꝛ ptãs terrena nõ ẽ q̃d spũale. vt.i. sortilegiũ p̊.§.xi° qui incipit. vtꝝ diuinatõ sortium v̾.quarto.

Simonia quarto

quo ad fructꝰ bñficioꝝ. Quid de ep̃is q ecclesias cõferũt retẽtis sibi fructibꝰ vel aliq̃ eoꝝ ꝑte? R° ſʒ Ray. Distigue cũ Inno. Nã si ille q dat bñficiũ añq̃ daret nõ ꝑcipiebat ꝓuẽtus sʒ ex datõe bñficii ꝯseq̃tur eos. non est dubium int̃uenire simoniã. Si v̾o añ datõem bñficii ꝑcipiebat ꝓuentꝰ põt q̃dem retinere ex iusta cã ⁊ necessaria A. dũmõ ex rõnabili cã p̊ hoc statuerit. vt̃ in.c.ut nr̃m.de q̊.i. Debent tñ ꝑlati statutũ tale facẽ de cõsensu capl̃i fm Ray. Hosti. Hoff. ⁊ Ber. vt i sum. li.p̊ ti.p̊.q.69. B. sʒ non potest tenere si ꝯueniat cũ eo q recipit bñficiũ: seu cũ alio mediatore: vt ꝯcesso bñficio ipse retineat sibi ꝓuentus ex̃ vt eccle. bñfi. sine dimi.ꝯfe.ut nr̃m.in fi. ⁊ ex̃ d̃ censi. ꝓhibemus.i.q.3. si quis ꝑ̃bẽdas Sʒ h̃ nõ ꝙ ꝑ̃lati non pñt retinẽ bona ecclesiaꝝ vacantiũ. nisi vt dr̃.s̃. bñficium 2°.§.p̊. A. Ibi dr̃ ꝙ ista retentõ nõ põt fieri sine iusta cã. vt dictuz est. Dic̃ tñ Hoff. ꝙ ꝑ̃latus non põt sic retinere fructus oĩum bñficioꝝ silr̃. nisi hoc per indulgentiã obtineret. ex̃ de v̾. signifi. tua nob̃. Sʒ Hosti. dicit ꝙ eadez rõne q̊ d̃ vno bñficio hoc fieri põt possʒ silr̃ fieri ex cã de duobus aut pluribꝰ. vt i dicta q̃ne.69. B.

¶ Utꝝ clericus possit vendẽ ad tẽpus fructus bñficii sui. R°. Licitũ ẽ ad tp̃s modicũ. ex̃ ne ꝑ̃la. vi.su.c.fi. Sʒ ad totũ tp̃s q̊ venditor tenet bñficium non ẽ ꝓhibitũ: nec tñ est honestũ. Et ĩtelligẽdũ sẽꝑ ita ꝙ nihil spũale int̃ueniat ex̃ de reꝝ ꝑmu. ad q̃nes. Põt tñ g̃tis ei curã aiaꝝ cõmittẽ. ut.i.§.pnr̃. A. Idẽ in sũ.li.p̊.ti.2.q.2. ſʒ Ray. ⁊ glo. B. vide.s̃. locatio.§.fi. A. Ibi tangit̃ aliquid spãle erga ꝯcessionẽ reddituum locoꝝ religiosorum. B.

¶ Utꝝ liceat clerico ecclesiã suam locare in totũ. R°. Si loco tibi ecclesiam ⁊ tu cũ sis ꝑ̃sbyter locas oꝑas tuas ut ibi officies nõ habiturꝰ ibi alit̃ aliquã iurisditõnẽ. nõ ꝯmittis simoniã. ar.12.q.2.caritatẽ. Et nõ̃ ꝙ fm Guil nõ hʒ h̃ locũ locatõ ⁊ ꝯductõ. sʒ dʒ facẽ ꝑ̃sbyter g̃tis officiũ. ⁊ ille gratis expensas prouidere. A. De hoc dictũ est.s̃. simonia p̊.§.7°. ⁊.§.24. in additõibus. B. Porro sicut ait Hoff. si locatõ fiat vltra tẽpus vite locantis non valet vltra. q̃a clericus in bñficio cõꝑatur vsufructuario. q.s. non est nisi vsq̃ ad vitã.16.q.6.illud. ita tñ ꝙ fm Inno. si locatio fcã fuit noĩe ecclesie et vtilit̃. successor tenet̃ ad illã. ex̃ de solu.c.p̊.10.q.2. hꝰ ius. ⁊.12.q.2.quicũq̃ suffragio. Si ãt locatõ fcã est noĩe ipsius cuius ẽ eccl̃ia ⁊ nõ i tendebat ecclesiaz obligare ñ tenetur

successor. A .nec ēt hēs locatoris ſm
eū. Inno. ⁊ in dcā.q.2. B .Qd ſi cōdu
ctor ſiue emptor iaʒ aliquid ſoluerat
tūc ſm Hosti. teneť successor hr̄e ratū
inq̄ʒtū pecunia v̄sa est in vtilitatē ec
cleſie. vt in dcō.c.p̄. Nota etiā h̄ ꝙ licʒ
rector ecclesie poſſit qn̄qʒ locare eā vl
tra tp̄s vite nūq̄ʒ pōt hᵒ canonicus. di
co vltra vitaʒ suā locare p̄bendā. A .
hoc fuit dictū Inno. dicētis ꝙ p̄dictaſ
locatōes pōt facē miſter ſeu p̄latuſ ec
cleſie. ita ꝙ successor teneať hr̄e ratuʒ
ſm p̄dcām formā. Sʒ in canonico p̄bē
dario sec⁹ dicimus. qꝛ ille nūq̄ʒ pōt lo
care p̄bēdā suā vltra tp̄s vite sue. licʒ
de illa poſſit agere ⁊ ↄueniri ſic legiti
mus administrator. ut ī dcā.q.2. B .Ad
istā māʒ facit.§.locatō.§.plt.

¶ Pone ꝙ p̄latus vēdidit omnes ob
uentōes eccl'ie qd erit de eo qd ꝓueit
ex iurisditōne? R̷ᵒ ſʒ Hosti. Cōmodū
iurisditiōis transit cū aliis. nisi fuerit
excepta iurisditio .ꝑ se tn̄ iurisditō vē
di nō pōt nec dʒ. A .Idem in sum.li p̄
ti.2.q.3. B .

¶ Utꝝ rector eccl'ie p̄sbyteris q̄s ipse
cōducit vel illis qbus locat fructus ec
cleſie poſſit ↄmittere curā aiaꝝ. R̷⁹ ſʒ
Hosti. puto ꝙ sic. dū tn̄ gratis et sine
pactōe aliq̄ ⁊ interueniente auctorita
te epi. ex̄ de offi. vica. ad hoc. Uideť ēt
ꝙ sine epi auctoritate. ſ. iminēte ꝓfe
ctōne nccia poſſit cōmitti ad modicuʒ
tp̄s. ſ. ꝑ vnū vel paucos dies. ſʒ nō diu
io q. i. ꝑ totū. qꝛ neqʒ peregrinari pōt ſi
ne licentia epi. de con se. diſ. 5. non opʒ
ex̄ ð voto .magne. A .Idē in sum. eo.
ti.q.4. B .

¶ Utꝝ p̄lati poſſint vices suas ſb an
nuo censu cōcedere. aut ēt poſſint q̄rtā
recipe. vide. ī. vicarius. §. an̄plt.

Simonia vᵒ circa fune
ra. Utruʒ
si aliqd de ꝓ exequiis mor
tuoꝝ ↄmittať simonia. R̷ᵒ ſm Hoff. et
Hosti. ꝑ hi⁹ nihil dʒ exigi. ſʒ pie debēt
ↄsuetudies obseruari. ex̄ eo. ad nr̄aʒ. et
c. cū in ecclesie. A .Fcā p̄us gratis col
latōne. al' simoniā esset. dicto. c. cum in
ecclesie. B .

¶ Quid si apud ecclesiā sint diuersa
cimiteria ⁊ taxeť ꝓ q̄̄ta pecunia quis
ponať i tali cimiterio? R̷ᵒ ſʒ Hosti. Si
monia est. ex̄ eo. audiuim⁹. ⁊ c. sicut. Et
eodē mō si ꝓ pecunia crux ſpālis por
teť ad funus. vt in dicto. c. audiuimus.
A .Adē in sū. li. p̄. ti. p̄. q. 33. B .

¶ Quid si clerici ↄsueuerūt hr̄e lectū
uel pannos. equū. vel hi⁹ de moriente
⁊ an̄ portatōem faciūt pactuʒ de redi
mēdo? R̷ᵒ ſm Hosti. Quia hec tꝑalia
sūt. licitū est. Sʒ si nollent sepelire cor
pus nisi fiat eis cautio de redimendo
talia. simonia est. A .ſm Burcarduʒ.
vt in sū. eo. ti. q. 34. B . Sed in talib⁹
prius sepeliať corp⁹ ⁊ postea agať ↄ. hē
des uel detentores. ex̄ eo. ad ap'icā. A
Idem in dcā. q. 34. B .

¶ Quid cū dať pecunia clerici vt vi
gilent ſuꝑ defūcto vel dicāt psalteria
R̷ᵒ ſʒ Host. Si r̄cipiāt pecuniā ut vigi
lent lʒ ad vigilias sequať orō non est
simonia. Si āt de legendo psalterium
pactū faciāt. simonia est. A .Idem in
sum. eo ti. q. 40. B .

¶ Quid de ꝓcessiōibus q̄s faciūt ali
que collegiate ecclesie in exequiis mō
tuoꝝ data vel ꝓmissa aliq̄ pecunia ſi
ue quacūqʒ re tꝑali al' nō facturi? R̷ᵒ
ſm Ray. Si teneneť ad hi⁹ ꝓcessiones
ex officio. sic exigē aliqd. simonia est. i.
q. 3. vendentes. Si v̄o non teneneť. dic
vt. s̄. simonia p̄. §. 25. q incipit. Utruʒ sa
cerdos poſſit celebrare. A .⁊ ibi ð hᵒ
latius in additōe. B .

¶ Utꝝ licitum sit statuere ꝙ ꝓcessio
fiat ꝓ pecunia. R̷ᵒ ſm Ray. Si statu
tuʒ fcm̄ sit ꝑ v̄ba affirmatia. puta qui
cūqʒ reliq̄rit collegio decē. hēat ꝓcessi
onē. ⁊ al' ad eā non tenebanť. non est si
monia. Si āt statutū factū sit ꝑ verba
negatiua. vt ꝙ nulli fiat ꝓcessio nisi
reliquerit tm̄. simonia est. quia tollit
officium pietatis. ſ. ꝙ ꝓcessio non fiat
gratis uel ꝓ minori sūma. ar. ex̄ de iu
re iurā. sicut. p̄. ⁊ 2ᵒ. Con. Tho. scda secū

de.q.100.Et qđ etiam in precedenti.§. dr A. Predictis con.etiam Ul.ut in sum.eo.ti.q.41. B. Similiter intelligendũ est vtꝫ liceat clericis recipere pecuniam ut intersint exequiis seu ẽt extreme vnctõni. A. Facit qđ notat in sum.eo.ti.q.42. B.

¶ Quid si dentur vel relinquãtur annui redditus ꝓ faciendo anniuersario uel pro septimo siue ꝓ tricenario.vel celebrando aut orando? R° ſm Host. In omnibus distinguendum est.quia si detur temporale ꝓ spũali tanq̃ appreciatio eius.simonia est.Si vero nõ detur tanq̃ principale precium sed inductiuum deuotõnis ꝓ elemosyna:licitum est.ꝛ idem in omnibus similibꝰ qõnibus. A. De his dic clarius.Nam Inno.in.c.quoniã enormis.ex̃ ne p̃la.vi.su.dicit ꝙ meritorium est constituere in aliqua ecclesia redditꝰ aliquos ut ibi fiat anniuersarium alicuius ꝛ illa constitutio potest fieri per illos qui debent facere anniuersariuꝫ.ex̃ đ preben.significatum.Sed donatori redditum non licet constituere.nec sub cõditõne redditus dare.quia donatori ñ licet conditõnes spũales apponere sꝫ temporales:ut redemptõem captiuorum.10.q.2.hoc ius.12.q.2.aurum. Sed Hosti.sup eo.c.qm̃.non placet hec sententia.dicenti ꝙ sic infiniti essẽt simoniaci.Dicit etiam ꝙ hoc onus põt ipsi rei seu fundo sine redditibus imponi. Et subdit.Tutius tñ esset ꝙ ita dicẽt Relinquo tali ecclesie.x. libras super tali domo.vel ducẽtas libras ad emẽdas.x.libras annuas.inter illos tantũ qui anniuersario meo intererũt ꝛ officiauerint ſm consuetudinẽ eccl'e diuidendas.ꝛ rogo p̃latum siue capituluꝫ uel conuentum p̃dicte ecclesie ut anniuersarium meum faciat.ut in dicta. questiõe.42.

Simonia vi° quo ad religionem

Quid fiet quando in aliqua religione plures sunt recepti uel recepte simoniace? R° ſm Ray.Si simõia fuit cõmissa ipsis scientibus.debent đ suo monasterio expelli sine spe restitutionis.et debent ad agendam penitentiam perpetuam in locum artiorꝭ regule retrudi.ex̃ eo.qm̃ simõiaca.Et si non inuenitur artior regula debent mutari in aliud monasterium eiusdẽ regule.Qđ si non potest cõmode fieri fiat saltem ad tẽpus.ar.81.dis.valet.et postea recipiatur de nouo.Si ãt simonia fuit cõmissa ipsis ignorantibꝰ.sufficit ꝙ renũciet loco.ꝛ postea poterũt recipi de nouo mutatis tñ prioribus locis.extra eo.ex insinuatione. Idem Tho.secũda secũde.q.100.Et itelligũt Ray.ꝛ Guil.ꝙ p̃dictus rigor seruãdꝰ est etiam in occultis simoniacis et in foro penitentiali.lꝫ non constet de crimine per inquisitõnem uel in forma iudicii.ar.in dicto.c.quoniã simoniaca quod nihil loquitur de accusatõne vl' inquisitõne.Sed cum talibus ſꝫ Ray. potest dici ꝙ in fauorẽ religionis episcopus potest dispensare ꝛ in ordine ꝛ in loco. A. s.religionis vt ibi remaneant vbi recepti sunt.ꝛ in ordine.s.ipsius loci videlicet p̃mo vel secũdo.ꝛ huiusmodi.uel etiam in ordine.s. clericali ut hẽant eiꝰ executõem. ut põt colligi ex positꝭ in sũ.li.p̃.ti.p̃.q.28. B. Similit' põt dispensare capl'm uel p̃latꝰ eoꝝ.dũ tñ ipsi nõ fuerit ꝑticipes simonie.qꝛ cũ ex hoc sint puniẽdi.nõ debẽt ex eodẽ fcõ p̃uilegiũ obtinere.imo vident' amisisse ptãtem recipiendi taleꝫ ꝛ alii q ñ peccauerĩt acquisiuisse.ar.ex̃ de elec.bone. A. Ul.ãt dicit ꝙ cũ omnibus p̃dcis a p̃ncipio capituli potest ep̃s dispensare.ut in sũ.eo.ti.q.28. vbi hec notant'.Sꝫ p̃mũ dcm̃ verius vr' ꝑ c.qm̃ simoniaca.ex̃ eo. B. Et nõ ħ ſm Ul.ꝙ si monasteriũ est ita tenue ꝙ ñ sufficit suis expensis.pñt in recipiẽdo hr̃e intentõem recipiendi tꝑalia.et ẽt oblatis spũalibus gratis pñt exp̃mẽ ꝛ pacisci đ đterminata sũma tꝑaliũ.satꝭ cõ.Tho.scđ a scđe.q.100.Ray.ꝛ Guil'.

dicētes. ꝙ si recipiendus ꝓmittat an
nuatim in vita sua tm̄ ꝓ expēsis suis.
nō ē illicitū. Jdē Hostiē. ꝛ Goff. Et qđ
vr̄ ꝯtrium. ex̄ eo. qm̄ simoniaca. ibi. sub
paupertatis ꝑtextu. intelligit̄ ꝭm Ray.
cū hoc dicebant in fraudem. vel scđm
Hosti. qn̄ non gratis offerunt̄ spūalia
ita. s. ꝙ postea dicatur ei. ꝙ ferat secū
necessaria. sꝫ potius qn̄ recipientes fa
ciūt certū pactū de spūalibus ad tꝑa
lia. A. Utrūqꝫ verū ē ul' qn̄ ficte petū
tur tꝑalia a nō indigentibꝫ. qꝛ hꝰ casu
cessat cā licite petitōis. s. necessitas: vl'
qn̄ non gratis offerūt̄ spūalia. Unde ꝛ
Jnno. dicit ꝙ nō lꝫ aliquē recipe sub
ista forma. Recipimus te in frēm si ꝯ
tuleris vn̄ viuas. qꝛ bona ecclesie non
sufficiūt nisi nobis. Et qđ seqt̄ non est
dcm̄ Jnno. sꝫ Ray. ut patꝫ in sū. eo. ti. q.
49. B. Un̄ ꝭm Jnno. ꝯsulēdū est igre
dientibꝫ ꝙ que dant sine pacto dent.
ꝛ principaliter ꝓpter deū. ar. 16. q. 6. de
lapsis.

¶ Quid si is q ꝑ simoniā alienā igno
rans ingressus est religionē vel etiaꝫ
obtinuit beneficiū. ꝛ postq̄ꝫ sciuit non
statim renūciauit. A. Sꝫ mistrauit in
ordine suscepto. ꝛ aliū suscepit. vt i sū.
eo. ti. q. 29. B. Rx̄ ꝭm Guil. Credo ꝙ
ep̄s pōt dispensare. qꝛ lꝫ ꝗuis peccaue
rit tn̄ ꝭm ꝟitatē nō ē simoniacꝰ. A.
Hodie nō vr̄ ꝙ ep̄s possit dispensare
q̊ ad ordinatos simoniace. lꝫ ignorant̄
ut. s̄. simonia 2º. §. ꝑ̊. in additōe. B. nō
tn̄ credo ꝙ abbas vel capl'm possit cū
talibus dispensare. nec recolo hoc eis
esse cōcessū. A. Jdē in dcā. q. 29. B.

¶ Quid de monasteriis vbi nō fit pa
ctū sꝫ taxatū est ꝗtū ingrediens debꝫ
dare? Rx̄ ꝭm Hosti. Talis taxatō r̄pro
bat̄ ex̄ eo. sicut ꝓ certo. ꝛ. c. in tm̄. in fi.
Et idē si fiat pactū de obseruādo ꝯsue
tudieꝫ. qꝛ simoniacum est. ex̄ eo. veni
ens. Jdē ēt si receptio fiat gratis. ꝛ pꝰ
ea ꝯpellatur ad seruandā consuetudi
nē ex̄ eo. audiuimꝰ. ꝛ. c. iacobus. A. hꝰ
verū qn̄ cōpellit̄ ab ipsis recipientibꝰ
ꝗbus nihil dandū ē qn̄ regrunt ut de
bitū ēt rōne ꝯsuetudis. sed tn̄ ꝑ supio
res bn̄ possent cōpelli ad landabil' con
suetudis obseruantiā. vt pꝫ. s̄. simonia
3º. §. 3º. ꝛ in sum eo. ti. q. 31. Ubi etiam ad
dit̄ ꝭm Ray. ꝛ alios. ꝙ in hiꝰ scꝑ a spē
mali abstinendū est. B. Si āt absqꝫ
ꝯditōe ꝛ compulsione datur gratis qđ
cōsuetū ē. nō est simonia. sed de intētō
ne deus iudicat. A. Jdē quod in hº. §.
nōt̄ in sū eo. ti. q. 51. B. Pōt āt ꝑdicta
taxatio locū hr̄e. ut. s̄. simonia 3º. §. 8º.

¶ Sed nūgd postq̄ꝫ puella gratis est
in monasterio recepta. ꝛ sūt pauperes
an pr̄ teneat̄ ad aliquid. Rx̄ ꝭm Host.
Agere pn̄t ꝯtra patrē ꝓ alimētis filie
vel si pater decessit agant ad ꝑtē sue
hēditatis. ut in Auten. de sanc. epis. §.
nullā. coll'. 9. A. Jdē in sum eo. ti. q.
52. B.

¶ Pone ꝙ aliqs timens nō recipi di
xit abbati. si velletis me recipe dareꝫ
vobis bona mea. abbas habito consi
lio recepit eū ꝛ ille dat sua. Rx̄ ꝭꝫ Guil'
Credo ꝙ siue intuitu illius ꝓmissiōis
fuerit receptus siue nō. simonia ē sal
tem ex ꝑte offerentis. sic nōt Tancre.
ex̄ eo. nobis. Et Con. Ber. ꝛ Hosti. nec
pōt remanere in illo monasterio. nec
data repetē. cū sit i turpi cā. A. Tn̄ qn̄
dans ingredit̄ aliā religionē debēt ei
data reddi. ex̄ eo. veniens. B. Tenet̄
tn̄ ad aliud transire si ad religioneꝫ se
obligauit. ar. ex̄ de regu. porrectū. A.
Jdem quod in hoc. §. nōt̄ in sum eo. ti
qōne. 55. B.

¶ Quid si recipientes exꝑsserūt ꝯdi
tōem de dandis. ꝛ ille timens repelli
si ꝯdiceret tacuit ꝓponens nihil dare
ꝛ sic ingressus est. nungd pōt ibi rema
nere? Rx̄ ꝭm Guil. Credo ꝙ nō. qꝛ cū n̄
ꝯdixerit illicite petitōni taciturnitas
eiꝰ ꝓ ꝯsensu hēnda ē ēt in foro pniali
A. Jdem in sum. eo. ti. q. 56. B.

¶ Quid si interponat̄ ꝯditō ex vtraqꝫ
ꝑte. ꝛ an̄qꝫ recipiat̄ vel acceptet̄ r̄cipi
vtraqꝫ ꝑs reuocat cōditōnem. ꝛ sic gra
tis recipit̄? Rx̄ ꝭm Guil. Credo ꝙ licet
dū tn̄ intentō nō sit corrupta. Si āt an̄

reuocatōem iā fuiſſet receptus aut ꝓ
miſſa receptio.eoipſo fact᷑ ē indignuſ
tali monaſterio. A.Jdē in ſum.eo.ti.
q.57. B.

¶ Quid ſi cōuent᷑ aliqˢ ꝓmittat ali
cui ꝙ poſt bieniū recipiēt eū ſi iterim
didicerit artē illā. ł ſi ſtuduerit i ſcho
lis.ꝛ ex tūc recipiūt eū.ſꝫ nolūt eū idu
cere uſqꝫ ad ꝑdcā:℞.ſm Guil.Nō cre
do ſimoniā cōmitti.q꞉ ꝓinde eſt ac ſi
dicēnt.recipim᷑ te induendū tali tēpe
dū.tñ interim reddas te idoneū addi
ſcendo tale artificium uel talem ſcien
tiam.Cō.Ul. A.Jdē in ſū.e.ti.q.58.B.

¶ Quid de ſeruiente regulariū q non
vult eis ſeruire niſi ꝓmittat̄ ei ꝙ p᷑
certū tp̄s recipiant ip̄m ꝛ ſic ꝓmittāt
℞.ſꝫ Guil.Simonia eſt.q꞉ oīs pactō
ꝛ ꝯuentio tp̄aliū ceſſare dꝫ.i.q.ꝛ.ꝗꝫpio.
A .Cō.Ul.ut in dcā.q.58. B.

¶ Quid ſi qˢ amicus medius ꝓcurat
ꝙ filius alicuius magni recipiat̄ gra
tis.in aliquo mōaſterio.ꝛ poſtea iſte a
micus ſollicitat illū magnū ꝙ det ali
quid monaſterio.nūqd licet:℞.ſcōm
Guil.Si dictus amicus non alˀ ꝓcuraſ
ſet illuꝫ recipi.niſi quia ſperabat euꝫ
daturū aliquid monaſterio uel etiam
ſi non ſperauit ſed tñ nunc petit aliqd
dari ꝓ receptōne illius ſimonia ē. Si
ꝟo aliter ſollicitat eū ꝙ ſit deuot᷑ ſiē
ꝛ eſſe dꝫ illi monaſterio.ꝛ dilectōne oꝛ
ta ex receptōe filii conferat aliqd mo
naſterio.nō eſt ſimonia. A.ſed tolera
ri poteſt.dū tñ intentō nō ſit coꝛꝛupta
ſm eun.Guil.ꝛ in ſum.eo.ti.q.60. B.

¶ Quid de monachis qui dant aliqd
abbatibus ꝓ hēndis ꝓoꝛatibus ꝛ hi᷑
℞. ſm Guil.ſimonia eſt qñcūqꝫ ē ibi
aliquid ſp̄uale ſi pꝛo.notat app̄ciatō
nem uel cām ꝓximam ꝛ ꝑncipalem.
A .ſiue detur de reb᷑ monaſterii ſeu
ꝓoꝛatus uel aliunde.ſm eun.Guil.ꝛ in
ſum.eo.ti.q.72. B.Et idem ſi darent
ep̄o pecuniaꝫ ne remoueant̄ a ꝓoꝛati
bus. A.Jdem in ſum.eo.ti.q.73. B.

¶ Quid de cōfratnitatibus in quibuſ
ſtatutum eſt ꝙ nullus recipiatur niſi
ꝓmittat uel iuret ſe daturum annua
tim tm̄:℞.Quia huiuſmodi cōfrater
nitates non poteſt vere dici ꝙ ſint re
ligiones.ſꝫ quedā cōgregatōes ad bñ
faciendū.nō habet hic locum ſimonia
qn potius ſi datio tp̄alium ab eis im
ponitur ꝓ faciēda elemoſyna. vt pꝛo
alendis pauperibus.redimendis cap
tiuis ꝛ hi᷑.laudabile eſt.ꝛ taleſ confra
ternitates bone ſunt.42.diſ.ſi quis ꝯ
ſpicit.ꝛ ar.24.q.ꝛ.ſane.Et ſimilit̄ ſi oꝫ
ꝙ ſemel in anno uel menſe conueniāt
ad tractandū de ſalute aīe ꝛ de agen
dis ꝛ ꝓpter hoc fiant expenſe. iuſtuꝫ
ē ꝙ ponant inter ſe aliquaꝫ quantita
tem.Jōqꝫ ꝓpter ꝑdcās cās ꝑdictum
ſtatutū vr̄ licitū ꝛ bonū.Tñ ad omnē
ambiguitatē tollēdā ſcōm Ul.tutius
eſſet ꝙ ſtatutū hi᷑ fieret ſub foꝛma af
firmatiua.ſicut dcm̄ eſt.ſ.ſimonia 5°.§
pl'r. A.Tñ ſcōm glo.Ray.nullatenus
eſt licitum ꝙ tale ſtatutuꝫ fiat ſub ꝟ
bis negatiuis.ut in ſum.eo.ti.q.43.B.
Sed iuramentum non apponatur ſm
Ray.pꝛopter periculum periurii.

Simonia ſeptimo

de pena ꝛ diſpenſatōe. Que
pena eius q ſimoniace oꝛdinatus fue
rit:℞.ſcōm Ray.Nō recipit executō
nem.ſed ē ip̄o iure ſuſpenſus quo ad
ſe ꝛ quo ad alios ēt ſi occultū ſit.ex̄ de
ſimo.tāta.32.diſ.§.verū.Et ſic intelligi
tur.i.q.i.reperiunt̄. Et hoc quia cara
cterem hꝫ furtiuū.Et nō eſt ſolū ſuſpē
ſus ab oꝛdine quē ſimoniace ſuſcepit
ſcōm Ul.ſed etiam ab actibus oīum
alioꝝ.Jdem Jnno.ꝛ addit ꝙ ēt in tp̄a
libus.ꝛ per ꝯñs ꝑdit admiſtratōnem.
81.diſ.eos.Jdem dꝫ puniri depoſitōne
ꝛ infamia ſi de crimīe cōſtiterit.15.q.3.
ſane extra de accuſa.inqſitōis.Jtē nō
pōt r̄petē pecuniā quā dedit.eo ꝙ tur
piter dedit.14.q 5.non ſane. A .Jdē
in ſum.li° p̊.ti.p̊.qōne 21. B.

¶ Que pena eius q oꝛdinem uel bñ
ficium ꝯtulit ſimoniace.aut etiam ei᷑
q fuit mediatoꝛ:℞.ſcōm Ray.Si eſt

manifestũ.ipſo iure ſuſpenſus ē etiaꝫ
q̊ ad alios.ex̃ eo. accuſatũ.32.diſ.§. ve
rũ.Si xᵒ eſt occultũ.ſuſpenſus eſt q̊
ad ſe tm̃.ſicut ⁊ quilibet criminoſus.ñ
tñ quo ad alios.ar.ex̃ eo.⁊ ſi qõnes.et
c.veniens.⁊.c.ex tue. Et qd importet
ꝑ ſuſpẽſionẽ. vide.ĩ.ſuſpenſus.ꝑ totũ
A .Con.Inno.ut in dcã.q.21. B .
Que pena ei⁹ qui recipit ſimplex
bñficium ſimoniace? ℞ᵒ ſm Ray. In
p̃mis ꝙ eſt ſuſpenſus eo modo quo in
p̃cedenti ꝓx.ᵒ§.dictũ eſt. Itẽ tenet re
nũciare bñficio ⁊ reſtituere oẽs fruct⁹
perceptos ⁊ q ꝑcipi potuiſſent.14.q.6.
ſi res.ex̃ de reſti.ſpo.grauis.⁊ ut dictũ
eſt.s̃.reſtitutõ p̊.§.5.ᵒ niſi illos quos ex
pendiſſet in vtilitatẽ eccleſie. Nam ⁊
qui dep̃dandi aĩo acceſſit ad negocia
mea hꝫ cõtra me actõem.⁊ licet nõ hẽ
at in id quod ſibi abeſt.hꝫ tñ in id in q̊
ego locupletior fcũs ſũ.ff.de neg.geſt.
ſi pupilli.§.ſꝫ ⁊ ſi qs.Et eodẽ mõ tenet
ad reſtitutõem ille q nõ cõmiſit ſimo
niã.tñ alius pro eo ſciente ⁊ cõſentien
te ↄmiſit.uel ſi p̃us ignorauit ⁊ poſtea
qñ ſciuit non ſtatim renunciauit Tal'
tñ non tenet de illis fructibus quos ꝑ
cepit q̃diu fuit bone fidei poſſeſſor q
⁊ iam cõſumpti ſunt.ſꝫ de extantibus
tm̃.C.de rei.vẽ.l.certũ. ſicut dcm̃ eſt.s̃.
reſtitutõ p̊.§.5.ᵒ A .Et ibi. ⁊ in.§. ſe. de
his fructibus ⁊ ſumptibus dicet lati⁹
in additõne. B .Con.ſat] Hoff.Hoſt.
⁊ Tho. A Con.⁊ Ul.in dcã.q.21. B .
Item q̃uis ſimoniacus in bñficio ſi
occultũ eſt non ſit ſuſpenſus ipſo iure
ſed ſuſpendendus.1.q.3.c.p̊.2.ᵒ⁊ 3.ᵒ tñ rõ
ne illius bñficii ſimoniace queſiti non
miniſtrabit ſine pctõ. neq ſpũaliter
neq tꝑaliter. A .Sed ab aliis benefi
ciis non ſimoniace q̃ſitis nõ erit ſuſpẽ
ſus ſm Inno.in dcã.q.21. B .Sꝫ ſi no
toriũ eſt.ipſo fcõ eſt ſuſpenſus ab acti
bus oĩm ordinum ⁊ ab adminiſtratio
ne ſpũalium.ut Inno.dicit.ſicut de ſi
moniaco in ordine.ut in p̊.§.dictuꝫ eſt
A .Idẽ in dcã.q.21.vbi ⁊ addit. Ray.
dicit de ſimoniaco etiam in bñficio. ꝙ
punit pena depoſitõnis.ſ.ab ordine ⁊
bñficio ⁊ infamia.ſicut ſimoniacus in
ordine.ex̃ de accuſa.inq̃ſitõis. Io.tñ i
telligit illud de depoſitione nõ ab or
dine ſꝫ a bñficio crimine ꝓbato i mo
dũ denũtiatõis uel inquiſitõis.quia ſi
in modũ accuſatõis deponeret ab or
dine ⁊ beneficio.ſicut ꝓ aliis crimib⁹
regularit.Cũ Io.videt ↄcordare Hof.
Et eſt rõ depoſitõnis a beneficio ſcðꝫ
eun.q2 nõ poſſet agere pniam bñficio
uel dignitate retẽta.ut 13.diſ.nerui. B
Que pena eius q recipit beneficiũ
cum cura vel dignitate ſimõiace? ℞ᵒ
ſm Hoff.p̃ter nũc dcãs penas in ꝓxiᵒ
§.idem iudicium eſt de eo ſicut d̃ illo
q recipit ſimoniace ordinẽ.ſ.ꝙ ſuſpen
ſus eſt ⁊ quo ad ſe ⁊ quo ad alios. Cuꝫ
ergo executõem nõ hẽat.quicqd agit
ſaltẽ de illo officio.ſuſpenſus agit. et
animas decipit.ex̃ de elec.dudum Ro
thomagenſis. Et de iſta mã hẽs.s̃.con
feſſio 3.ᵒ§.fi. A .Predictis con.Ul. vt
in ſum.eo.ti.q.22. B .
Utrum ſimoniacus in ordine ſuſpẽ
ſus ſit q̃tum ad ea q̃ ſunt iuriſditõnis
℞ᵒ ſcðm Guil.Cum pene non ſint ex
tendẽde.ille qui ſimoniace recipit ali
quem ordinem ſuſpenſus eſt q̃tũ ad
ea que ſunt ordinis.ſed non q̃tum ad
ea que ſunt iuriſditõnis. Unde ſi al's
habebat iuriſditõom ⁊ nũc habet. et
poteſt ſuſpendere.excõmunicare ⁊ ab
excõicatõne abſoluere.⁊ huiuſmodi.
A .Idem in ſum.eo.ti.q.21.Sed tñ ho
die circa hec multa ſunt ĩnouata.cum
omnis ſimoniacus ſit excõicatus.vt.ĩ.
in hoc.c.patebit. B .
Quid agendũ ſit de pecunia ſimo
niace accepta? ℞ᵒ ſm Guil. A .vt pꝫ
in ſũ.eo.ti.q.23.vr̃ potius ſm Ray. B .
Debet reſtitui illi eccleſie in cui⁹ cõtu
meliã data eſt.ex̃ eo.de hoc auteꝫ ar.
17.q.4.ſi qs in atrio.⁊ 27.q.1.ſi qſ rapu
erit.Et hoc cũ pecunia dat alicui.puta
p̃lato ſoli.l'alii cuicũq.ita ꝙ eccleſia
nõ eſt in culpa.Si tñ ille q dedit ſit fa
ctus hoc mõ irregularis.aſſignanda ẽ

pecunia alteri monasterio ad qd oz eũ transire. vt eo viuente hẽat vsũ illius ar. 16. q. 6. de lapsis. z in dcõ. c. si quis ra puerit. Postea restituet̃ pori ecclesie siue monasterio. A. Immo vr̃ q̃ re stitutio sit facienda illi qui dedit. ex. e. veniẽs. Rñdet Ray. Quidã dicunt di spẽsatiõe illud fuisse factum. Alii disti guũt. quibus assentio q̃ si remanz in seculo ille qui dedit pecuniã: nõ est ei restitutio faciẽda. sed ecclesie. ut. s. di ctũ est. Si vero transeat ad religionẽ uel iã est persona religiosa z transeat de illo monasterio ad aliud. debz fieri tui pecunia simplicit̃ z possessiões sal tẽ quo ad vsufructũ illi mõasterio qd igreditur. vt sicut hz onus ita hẽat eti am emolumẽtũ. dcõ. c. de lapsis. Inno. autem dicit q̃ si dãs pecuniã intraret religionẽ. de misericordia bonũ esset reddere ei. dcõ. c. veniens. Et sic sentit Inno. q̃ hoc. c. nõ loquatur de iur| ne cessitate. sed de benignitate. z idez vr̃ etiam sẽtire Hosti. ut in dcã. q. 23. Sed glo. in dcõ. c. de hoc. extra eo. sentit. q̃ c. veniens loquat̃ ẽt de necessitate iu ris in suo casu. s. qñ totũ collegiũ fuit i culpa. Secus si solus prelatus uel alii pticulares. quia tunc nõ fit restitutio ei qui dedit etiam si ingrediatur reli gionẽ. sz dat̃ religiõi ad quã transit so lũ q̃ ad vsufructũ. ne sit illi onerosus. Item addit Hosti. q̃ si donãs errauit i iure subuenitur ei z restitutõ fiet illi ex̃ eo. veniens. Et idẽ si adeo paup est q̃ nõ habet vñ viuat. ut i. dcã. q. 23. B

¶ Quid si ipm mõasterium vel eccle sia fuit i culpa. vt si qs dedit monaste rio pecuniã vt recipiat̃: R. scdz Ber. Ei debet restitui q dedit ut cũ ea i ali ud mõasterium intret. ne sit onerosus secũdo mõasterio. ar. 16. q. 6. de lapsis. z. 27. q. i. si qs rapuerit. ex̃ eo. veniens. Nec ecclesia vel monasterium dz cuz tali fraude eẽ in lucro. nec ex eodẽ fcõ dz oseq penã z pmiũ. ff. de nego. gest|. siue hẽditaria. hec Ber. ex̃ eo. de hoc aũt. A. hoc melius põt patẽ ex dictis in pcedenti. §. B.

¶ Quid si aliquis dedit pecuniã pro hñdo ozdie: R. scdm Guil. Si ipe nõ hẽbat bñficiũ ecclesiasticũ. dz illa pe cunia cedẽ illi cathedrali ecclesie i cu ius ignominiam data est. Idem Ul. dicit. Si bo habebat titulũ alicui' bñ ficii ad quẽ debebat gtis ozdinari. illi bñficio restituẽda est scdm eũ. Ul. A Idem i dicta. q. 23. ad fi. B.

¶ Utrũ cum simoniacis possit dispẽ sari. R. qñ simõia iteruenit ex parte ozdinatoris z ozdinati. nõ dispensatur ut. s. dispensatio. §. 7. z de aliis vide in §. sequentibus.

¶ Quis possit dispensare cum ozdia tis simoniace: R. scdz Ray. Si crimẽ ppetratũ est nescientib' ozdiat|. tunc postq̃ simplicit̃ renunciauerint exe cutioni ozdis. põt eps dispensare. ex̃. e. de simo. nisi si pecunia ipsi epo fuisset data. tũc eim nõ posset dispẽsare ppt turpitudinem suã. sz papa. i. q. i. erga. z c. si qs neq3. z. q. 5. psentiũ. Posset autẽ succe ssoz illius uel alius ozdinari ei' utpote si hẽrz domiciliũ vl' beneficiũ i alio epatu. A. uel etiã archieps. ga hoc casu posset dispensare scdz Ray. ut in sũ. eo. ti. q. 25. Sz hoc ẽ ius scdm glo. eius. z Ul. qñ hoc hz ex consuetudi ne. ut in sũ. eo. ti. q. 26. B. Con. Inno Hosti Goff. A. idem in dcã. q. 25. B. Similiter cum illo qui sciens suscepit ozdinem simoniace non |tũ ministrat p osset eps dispensare in ozdinibus ri te añ usceptis. non aũt in illo quez si moniace suscepit. nec ẽt q̃ recipiat ali os ozdies añ dispẽsatõem. qz pmotus esset p saltũ. A. Lõ. Albzicus. Et p ho vr̃ facẽ ex̃ eo. si qs ozdinauerit. ibi. ab ozdine sic suscepto. B.

¶ Quis põt dispẽsare cũ i ll' q' rcipiunt siplex bñficiũ p simõiã: R. hz Ray. Si ignozãtib' ipis fcz sit põt eps dispẽsare ut ẽt õ nouo ofeat̃ eis idẽ bñficiũ p' q̃ ei pur̃ ac siplr̃ rnũciauerit. ex̃ e. õ simo. ex õ el'c. si alic'. Itẽ q̃ possit mistrare i ozdib' añ z p' bñficiũ suscept|. A. ho

nō vr̄ dcm̄ Ray. qꝛ nec in his necessa
ria est dispensatō. cū tales non sunt si
moniaci. vt pꝫ per eū. Ray. ⁊ Inno. vt
in dcā. q. 26. B. hoc āt intellige si etiaꝫ
ep̄s ignorauerit. nā si scient̄ cōtulisset
non ip̄e: sꝫ sup̱ior posset dispēsare. ar.
. i. q. 5. c. p̊. ex̄ de cle. cōiu. diuersis falla
ciis. Si ꝟo bn̄ficiatis scientib᷒ sol᷒ pa
pa pōt. ex̄ eo. de regularib᷒. Idē Tho.
⁊ Ul. Et ꝫm Guil. intelligit̄ hoc ꝙ cum
talibus non possit dispensari nisi p̱ pa
paꝫ: nec in illo bn̄ficio nec in alio si re
manent in seculo. Con. Tan. ex̄ eo. nob
Sil̄r. ⁊ Hosti. A. Idē in dcā. q. 26. B.

¶ In multis casib᷒ simonie ꝫꝫ Ray.
pōt ep̄s dispensare post legitimā peni
tentiam. p̊ videlꝫ cū illo q̱ beneficium
seu ordinē cōtulit simoniace vel q̱ fu
it mediator simonie dū tn̄ sit occultuꝫ
Item cū eo q̱ inꝑposuit p̄ces carnales
ēt ꝓ nō digno nulla tn̄ intueniente cō
ditōne vel pacto. ⁊ hoc pōt si ipse ep̄s
ab hoc peccato sit imunis. Aliogn me
tropolitan᷒. Intellige ꝫm Guil. qn̄ ta
lia de ꝯsuetudīe ꝯpetūt ei. Itē potest
ep̄s dispensare in simonia que cōm it
titur circa exequias defūctoꝝ. Itē i cō
secratōne cimiterii ⁊ sacroꝝ vasoꝝ. In
bn̄dictōe vestiū. In venditiōe crisma
tis. Aque bn̄dicte uel salis. aut panis
bn̄dicti. In bn̄dictōnibus nubentium
In oībus his ep̄s non est prohibit᷒.
iō pōt. ar. ex̄ de sen. exco. nup̱. A. Pre
dcā etiā notant̄ in sū. e. ti. q. 26. ꝫꝫ Ray.
⁊ glo. Ul. Hosti. ⁊ Goffre. Et addit̄ ꝫm
Ray. ꝙ ep̄us pōt ēt dispensare cū illo
q̱ ordinē simoniace recepit ⁊ nō mini
strauit in rite an̄ susceptis. Iteꝫ cū eo
q̱ recepit simoniace bn̄ficiū postꝙ re
signauit in executōne ordinum. ⁊ ꝫm
glo. ei᷒ tā susceptoꝝ an̄ bn̄ficiū ꝙ post
nō āt ut recipiat nouos ordīes nisi for
te intraret religionē ⁊ simonia eēt oc
culta. secus si manifesta. Est āt occul
ta simonia de q̄ nō cōstat p̱ sniam vel
ꝯfessionem in iure fcām. aut per rei
euidentiam q̄ nulla possit tergiuersa
tōne celari ꝫm dcām glo. B. Inno. eti
am dicit ꝙ simoniaci in bn̄dictōibus
⁊ hi᷒ si occulti sunt lꝫ sint suspēsi quo
ad se sicut alii criminosi. tn̄ post pniaꝫ
licite celebrāt. sꝫ bn̄ficium qđ simonia
ce habitū est nullo mō retinere potest
A. Inno. gnālit̄ loquit̄ de oībus simo
niacis in bn̄ficio. ut dcā. q. 26. Tn̄ hodie
aliud ē. vt patebit in fi. h᷒. c. Itē dicit
Inno. ꝙ ignoranter simoniace ꝓmo
tus ex dispensatōe ep̄i remanet in illis
ordinibus. In aliis āt ordinibus uł be
neficiis nō simoniace habitis etiā sine
dispensatōne manebit ⁊ noua bn̄ficia
acquiret. Nouos āt ordīes nō pōt hr̄e
nisi p̊ dispenset̄ cū eo i ordine simōia
ce q̄sito. cū al̄ eēt ꝓmotus p̱ saltū. B.

¶ Quid si aliqs ꝓbabil̄r credit sibi
esse collatū bn̄ficiū vel ordinē ꝓpter
obsequia uł ꝓpter p̄ces carnales a se
uel ab alio inꝑpositas? R. ꝫm Ray. Si
aliter erat indignus dꝫ resignare. qꝛ p̄
ces succedūt loco p̄cii. Si ꝟo dign᷒. nō
tenet̄ sed sufficit penitere de mala in
tentōne. i. q. i. sunt nōnulli. ex̄ de eta. et
quali. tuā. ⁊ ex̄ eo mādato. A. Ideꝫ in
sum. eo. ti. q. 27. B.

¶ Utrꝫ ep̄s possit dispensare cū eo q̱
est simoniac᷒ i dignitate. R. ꝫꝫ Inno.
non. ex̄ eo. nobis. Immo ēt cū nullo si
moniaco scient̄ pōt ep̄s dispensare ꝙ
ꝓmoueri possit ad dignitatē ēt ꝓ qua
non fecerit simoniā. i. q. i. erga. Idem
Hosti. A. Idē in sum. eo. ti. q. 26. ad fi.
Et addit Inno. ꝙ episcopus potest di
spensare in simplici beneficio cum eo
qui illud recepit ignoranter. i. nesciēs
simoniam interuenisse. ut in alia eccle
sia obtineat bn̄ficium. et etiam in ea
dem. B.

¶ Utruꝫ episcopus possit dispensare
cum electo simoniace ꝙ postea eliga
tur. R. Si electō reprobata est propt̄
simoniam etiam quam electus igno
rauit nec postea ratum habuit. nihilo
minus non potest episcopus illa vice
dispēsare. Sec᷒ď simplici bn̄ficio. s. qđ
n̄ ē dignitas. si ignorant̄ recipiat̄. qꝛ p᷒
resignatōem ep̄s dispensare pōt vt ei

ↄferat̃.ex̃ de elec.ſi alicuius.vt etiam
hr̃.s̃.§.x.ͦq incipit.quis poteſt diſpen
ſare. A .Circa mã3 iſtã hodie multa
ĩnouata ſũt.ut p3 in ex̃ua.q̃ dr̃ Marti
ni q̃nti.fcã in concilio Conſtãtienſi.q̃ i
ↄipit.Multe.vbi dr̃.Sacro approban
te ↄcilio declaramus.ꝙ ordinati ſimo
niace ab executõe ſuoꝝ ordinũ ſint ip
ſo iure ſuſpenſi.Electões aũt poſtula
tões confirmatões ⁊ q̃uis ꝓuiſiones
ſimoniace eccleſiarũ monaſteriorũ ⁊
dignitatũ ꝑſonatuũ officioꝝ ⁊ bñficio
ru3 q̃rũcũq3 deinceps facte nulle ſint
ipſo iure.nullũq3 ꝑ illas ius cuiq3 acq
ratur.nec ꝓmoti cõfirmati aut ꝓuiſi
faciant fructus ſuos ſ3 ad illoꝝ reſtitu
tõem tãq3 iniuſte ablatoꝝ teneantur.
Statuentes inſuꝑ ꝙ dantes ⁊ recipiẽ
tes ipſo fcõ ſniam excõicatõis ĩcurrũt
ẽt ſi pontificali aut cardinalatus p̃ful
geant dignitate. Item in alia q̃ dicit̃
eiuſdem fcã Martue anno 2.ͦ ſui.ponti
ficatus.⁊ ĩcipit.Dãnabile ſic hr̃. Inno
uamus ⁊ de nouo ↄfirmamuſ excõica
tõis ſuſpẽſionis ac p̃uatõis ⁊ interdc̃i
ſnias ⁊ alias cẽſuras dudũ a ſũmis põ
tificibꝰ ↄ̃ ſimoniacos latas ac promul
gatas.q̃s ipſo fcõ incurrẽ volumꝰ oẽ3
occultũ uel manifeſtũ ſimoniacũ vbi
cũq3 ſimoniã ↄmiſerit.cuiuſcũq3 ſtatꝰ
uel ↄditõis gradus uel p̃eminẽtie vel
dignitatis exiſtat etiã ſi cardinalatꝰ
ep̃ali ſeu alia q̃uis eccleſiaſtica ul'tẽ
porali ẽt maxia p̃fulgeat digitate:di
ctarũq3 ſniaꝝ excõicatõnis ſuſpẽſiõis
p̃uatõnis ⁊ interdc̃i aliarũq3 cẽſuraꝝ
⁊ penarũ abſolutõ3 ſeu relaxatõe3 no
bis ⁊ ſucceſſoribus nr̃is ꝑterq3 in mor
tis articulo ſpãliter reſeruamꝰ:nõ ob
ſtantibus q̃buſcũq3 cõmiſſionibus in
dultis ⁊ facultatibꝰ abſoluendi de ca
ſibꝰ nobis ⁊ ſucceſſoribꝰ nr̃is ſpãlit̃ re
ſeruatis cuicũq3.⁊ cuiuſcũq3 ſtatus g̃
dus ↄditõis ⁊ dignitatis exiſtat ſub q̃
cũq3 forma ṽborum gñãliter ul' ſpeci
aliter factis aut faciendis cõceſſis vel
in poſterum cõcedendis.Quas ↄmiſſi
ones ⁊ facultates hiꝰ q̃3tu3 ad deteſta
bile crimẽ ſimonie ⁊ penas inde ſeq̃n
tes reuocamus ⁊ caſſamꝰ caſſaſq3 hẽ
re volumꝰ.niſi ſpãliter de abſolutõne
⁊ a pctõ ſimonie in cõmiſſiõibus ⁊ fa
cultatibus p̃dcis exp̃ſſam faciamus
mentõem.Statuimus quoq3 ⁊ p̃cipi
mus ut omnis cuiuſcũq3 ſtatus cõdi
tõnis p̃eminẽtie vl' dignitatis exiſtat
q̃ ſciuit aliquẽ poſt hanc cõſtitutõne3
cõmiſiſſe ſimonia3.infra duos dies na
les poſtq3 ad ſui noticiam deuentum
extiterit teneat̃ ſi p̃ſẽs fuerit in roma
na curia nobis vel apoſtolice ſedis ca
merario aut ſuo vicegerenti.⁊ tunc in
vnius vel duoꝝ teſtiũ p̃ſentia reuela
re ſub eiuſdem excõicatõis ſuſpenſio
ni s aliiſq3 cẽſuris ⁊ penis quibꝰ vt p̃
fert̃ ipſum auctorẽ ſimonie eſſe volu
mus innodatum.q̃s dictꝰ nõ reuelans
ut p̃dicitur ſeu tegẽs ſimonia3:tanq3
eiuſdem fautor ſceleris incurrat.cuiꝰ
abſolutõem nobis ⁊ ſucceſſoribus no
ſtris ſpãlit̃ reſeruamꝰ. decernẽtes ex
nũc irritũ ⁊ inane ſi ſecꝰ ſuꝑ his a quo
cũq3 q̃uis auctoritate ſcient̃ vel igno
ranter ↄtigerit attẽtari.hec ibi.Item
in alia Eugenii q̃rti.que ĩcipit .Cu3 de
teſtabile.vbi dr̃.Nos p̃deceſſoꝝ nr̃oꝝ
Romanoꝝ pontificũ veſtigiiſ inherẽ
do ac ẽt oẽſ ⁊ ſingulas excõicatõnis ſu
ſpenſionis p̃uatõis ⁊ interdicti ſenten
tias cenſuras atq3 penaſ dudum a põ
tificibꝰ p̃dictis ⁊ ꝓ talibus reputatis
ↄ̃ ſimoniacos quõlib3 latas ↄ̃ illos cu
iuſcũq3 gradꝰ ſtatꝰ ordinis cõditõnis
uel p̃eminentie fuerit.etiam ſi cardi
nalatꝰ p̃riarchali ep̃ali regali regina
li uel alia q̃uis eccleſiaſtica uel mũda
na dignitate p̃fulgeãt.eoꝝ quẽlib3 tã
manifeſtũ q3 occultum ipõ fcõ incur
rere volumus.confirmari ⁊ innouari
auctoritate ap'lica declaramus.ꝙ oẽſ
illi q̃ ſimoniace ordinati fuerint.a ſu
is ſint ordinibus ſuſpenſi.Per electõ
nes ṽo poſtulatõnes confirmatõnes
ſeu q̃ſuis alias ꝓuiſiones q̃s ſimonie
labe fieri ↄtigerit et q̃ viribꝰ oio care
ant i eccleſiis mõaſteriiſ dignitatibꝰ

ꝑsonatib⁹ officiis ecclesiasticis qbus
uis bñficiis aut aliq̊ eoꝝ ius nullate
nus acqrat. nec ide faciat aliqs fruct⁹
suos. ſ ad illoꝝ oiuꝫ q̄ pcepit restitutõ
nē sub aie sue piculo sit astrict⁹. Sta
tuens p̄terea ꝙ vniuersi ꝛ singuli eti
am p̄missa dignitate p̄diti q quõlibet
dãdo vel recipiẽdo simoniã cõmisẽint
aut ꝙ illa fiat mediatores extiterint
seu ꝓcurauerint. sniam excõicatõnis
incurrãt. a qua nisi a Romano pontifi
ce ꝓ tꝑe existente non possint absolui
p̄terq̃ in mortis articulo cõstituti. Et
ut hi⁹ labis ↄtagiũ frequẽtius repma
tur: oibus ꝛ singul' eccliasticis seculari
busq̃ ꝑsonis cuiuscũq̃ dignitatis gra
dus ordis seu ↄditõis fuerit. in ꝟtute
scẽ obediẽtie districte iniũgim⁹ ut eos
oẽs q̊s simoniã hi⁹ ↄmisisse ul' ꝓcuras
se aut in ea mediatores eẽ sciuerit põ
tifici p̄dcõ vel eius camerario. aut cui
idẽ pontifex duxerit ↄmittendũ ꝑ se
vel ꝑ alios reuelare q̃citi⁹ nõ omittãt
Qð si nõ fecerit absolui nõ valeãt do
nec p̄dicta reuelẽt. Datũ Rome apud
sanctũ Grisogonum ꝛc. pontificatus
nostri anno quarto.

Simulatio Utrum si
mulatõ sit
pctm̃. R° ꝭm Tho. scða scðe.
q. cxi. Simulatio ꝓꝑe mẽdaciũ ẽ in ex
terioꝝ fcõꝝ signis ↄsistẽs. Nõ refert ãt
vtꝝ qs mẽtiat ꝟbo uel q̊cũq̃ alio fcõ
Un̄ cũ om̄e mẽdaciũ sit pctm̃ ↄñs ẽ ꝙ
omnis simulatio pctm̃ sit. Tñ sicut di
cit Aug⁹ in li. de qõnibus euãgelii. nõ
sẽp qcqd simulamus aut fingim⁹. mẽ
datiũ ẽ. ſ qñ id qð dici⁹ nihl' sigificat
A .s. vtile lꝫ significet iutile. 22. q. 5. c. q̃
cũq̃. B. tũc est mendaciuꝫ. Qñ ꝟo fi
ctio nr̃a refert ad aliquã significatõeꝫ
non ẽ. mendaciũ. sed aliq̃ figura ꝟita
tis. Et ita dñs finxit se longius ire ad
aliquid figurate signandũ. Addit Ul.
ꝙ sicut lꝫ fallere aliquẽ in duplicitate
ꝟboꝝ ꝓpt aliquã sui uel ꝓximi vtili
tatẽ. ita lꝫ ꝛ ꝑ opus intentõe vtilitatis
cõsequentis ad talem simulatõem. Sic
ꝛ David mutauit faciem suam coram
Achis rege Geth. p̊ reg. 21. A. Satis
facit. c. vtilẽ. 22 q. 2. B.

Utꝝ aliqs peccet simulando sancti
tatẽ. R° ꝭm Tho. in quolibet. Duplex
ẽ simulatio. Quedam fit ab aliquo ut
iniquitas sua palleat ꝛ ipse bonus pu
tetur. ꝛ hoc ẽ peccatum. A. ꝛ tanto gra
uius quanto magis ista simulatio ce
deret in damnum ꝓximi tẽporale vl'
spũale ꝭm Tho. ꝛ in sum. li. 3°. ti. 34°. q.
254. B. Alia q̄ fit ad dei honorẽ ꝛ ꝓ
ximoꝝ edificatõneꝫ corã extraneis ut
ipsi magis edificentur. ꝛ iste ñ peccat
sed meret. A. Idem in sũ. eo. ti. q. 254.
B. De hypocrisi que est quedã simu
latio. i. hypocrisis.

Utrum sit simulatio quando ali
quis occultat peccatũ suũ. R°. ꝭꝫ Tho.
vbi. s. Sicut aliqs ꝟbo mẽtit qñ signi
ficat qð non est. nõ aũt quãdo tacꝫ qð
est quod ꝛ aliquãdo licet. Ita etiam si
mulatio est quãdo aliquis per exteri
ora signa factorum uel rerum signifi
cat aliquid quod ñ est. Nõ auteꝫ si ali
quis pretermittat significare quod ẽ.
Unde ꝛ aliquis potest peccatũ suum
occultare absq̃ simulatiõe ꝛ laudabi
liter. s. ne alii inde scãdalizẽtur.

Sobrietas. Quare so
brietas cibi
requirit in ordinando siue in
clerico? R° ꝭm Ray. Quia sicut ebrie
tas sic ꝛ voracitas ꝓhibetur ab apo
stolo. Ro. 13°. Nõ in cõmessatiõibus et
ebrietatibus. Item q2 vẽtris igluuies
luxuriam ꝓuocat. Un̄. 44. dis. §. p̊. Uẽ
ter ꝛ genitalia sibimet vicina sunt. vt
ex vicinitate mẽbrorum intelligatur
cõfederatio viciorũ. Iteꝫ quia inglu
uies om̄e bonũ opus dissoluit. A. vt
patet in dicto. §. pri°. B. 4° Reg. 65°.
Nabuzardã p̄riceps coquoꝝ d̄struxit
muros hierusalem. A. hoc ẽt habet
in dicto. §. p̊. B. Item varios morbos
generat. sed tẽperãtia procurat sospi
tatem ꝛ hilaritatem. de cõse. dis. 5. nihil
Item quia piguis vẽter vt ait. Hiero

nymus crassum sēsum generat.cū ecō
tra sacerdotalis sēsus debeat eē vigil
ꝛ tenuis.de cōse.dis.5.ne tales. Et ad
istā materiā pōt facē.s̄.gula.

¶ Quare sobrietas potus reqrit i or
dināndo siue in clerico? R̷. sm Ray. qr
ex vino frequēter seqtur ebrietas ex̄
de iure iurā.ꝛ si xp̄us. Ebrietas autez
est fomes et nutrix ōnium viciorum.
dis.35.ante omnia. Item quia vinolē
tia tollit mundiciam. Nam incitatia
est libidinis. Hieronymus. Uēter me
ro estuans cito dispumat in libidinem
dis.35.§.p̄. Item quia impedit omnem
sapientiam.Et de hoc ꝛ etiam de p̄us
nunc dicto habetur prouerb.20.Luxu
riosa res est vinum ꝛ tumultuosa ebri
tas.Quicumqꝫ his delectatur nō erit
sapiens. Hec autem duo.s.mundicia
et sapiētia maxime necessaria sūt dei
ministro.quia ambulans in via imma
culata hic mihi ministrabit. ꝛ quia ac
ceptus est regi minister intelligēs. Et
de materia ebrietatis hēs.s̄.ebrietas

Societas primo.

Utrum liceat committēe pe
cuniam mercatori uel artifici per mo
dum societatis ꝛ inde lucrum accipe
re. Rn̄deo. sm Tho.secūda secūde.q.
78.Ille qui sic committit pecuniā su
am non transfert dominium in illum
sicut i mutuo.sed remanet eius.ita ꝙ
cum periculo ipsius mercator de ea
negociatur uel artifex operatur. ideo
licite potest petere partez lucri inde ꝓ
uenientis tāq̄ de re sua. hec Tho.vn̄
sicut dicit Goffre.Si vis dare pecuni
az tuam in societate sine peccato. Po
ne tu pecuniam ꝛ alius operam perso
nalem.quia plerūqꝫ quod pecunie de
est per operam suppletur. vt.ff. ꝓ so
cio.l.5.§.p̄. ꝛ cōicet periculа lucra ꝛ dā
na.Con. Host.ꝛ notaṫ.14.q.3.c.pleriqꝫ
A.s.in glo.Et de hoc est tex.in.l.i.C. ꝓ
socio.ꝛ isti.eo.§ 2.Qđ itelligi dꝫ qn̄ ne
gociatō ē licita ꝛ n̄ al.ex̄ ō dona.iter vi
rū ꝛ vxo.ꝑ vestras. B.ut si dicatur sic
Do tibi centū ꝛ tu pones industriaz et
laborē tuū.in fine āni fcā rōe ego acci
piā illa centum ꝛ tu p̄ciuz ꝑsone tue si
ue industrie qđ pōim̕ eē siue ualere
alia cētum.post hec quicquid superit
de lucro accipiā ego medietatē occasi
one pecunie mee.ꝛ tu aliā medietatez
occasione persōe tue. A. Hoc nullate
nus videtur verum quia sic nisi lucrū
essꝫ vltra cētum ꝓ cētenario qđ nūq̄
vel rarissime contingit qui ponit pe
cuniam nihil vnq̄ lucraret. sed sem
per de sorte ꝑderet.licet reuera adeēt
lucrum.Un̄ quidam doctor dictus do
min̕ Angelus de ꝑusio.dicit ꝙ salua
meliori determiatōe hoc sibi veruꝫ n̄
videṫ.neqꝫ de iure ciuili.canōico vl̕ di
uino.Nam opera hōis nihil aliud est
q̄ diurnuꝫ officiū.l.i.ff. de op. liberto.
Immo oꝑa hōis diciṫ esse fructus ho
minis.l.3.cuꝫ duabus se.ff.de oꝑ.seruo
rū.Ille ergo qui i societate operaꝫ tm̄
ponit n̄ dr̄ aliqd cōsistēs i sorte vel in
capitali ponere.sꝫ solū fructum ꝑsōe
sue q fructus aut vsufructus persone
corespōdꝫ fructui aut ꝯmoditati illo
rum cētuꝫ q̄ i societate posui. Pro qui
bus bn̄ facit qđ dicit tex.i.l.cū duobus
§.si i coeūda.ff. ꝓ socio.dū dicit ꝙ pre
ciuꝫ oꝑe est velamentū artis.Et hanc
sniaꝫ secutus ē Bal.licꝫ p̄dcās leges n̄
alleget i.l.i.i.2.q.C. ꝓ socio. Et sic intel
ligi dꝫ qđ dcm̄ est vidilicꝫ ꝙ sepe oꝑa
alicuius pro pecunia valet.in Instit.
eo.§.2.ͦ id est pro commoditate ꝛ vsu
fructu dicte pecunie.Et ideo concludo
ꝙđ dcis.300.ego q.100.posui ante par
teꝫ.100.detraham.ꝛ.200.que remanēt
tanq̄ lucrum inter nos diuidi debent
ꝛ ita vt ex p̄dictis apparet videtur eē
de intentōne sancti Tho.de agno.nec
me in ꝯ̄rium moueret si quis diceret.
Fingam̕ illum q pōit oꝑas industria
les si locare vellet oꝑas suas pro mer
cede c̄ta q̊libꝫ āno reciperet.100.ul̕.50.
nec subiaceret ꝑiculo alicui̕ casus for
tuitu q euenire possꝫ in mercātiis aut
in rebus illius artis q̄re n̄ ē ꝯueniēs ꝙ

ſaltē hoc caſu tanq̄ꝫ dictā mercedeꝫ in
ſocietate poſuerit ſi illaꝫ anteferat de
illis.30.ſic̄ alter antefert illa.100.q̄ po
ſuit ratōne equitatis ſeruande. Quia
rn̄deo p̄ ꝙ illā mercedem quā hr̄e poſ
ſet nō dr̄ ponere a p̄ncipio ſicut ille q
ponit illa.100.cū merces illa ſibi nō de
beatur a p̄ncipio locationis ſm glo.in
l.edem.C.locati.Ex quo ſequitur ſecū
da rn̄ſio.videlicet ꝙ illa merces ē fru
ctus ſue induſtrie ⁊ operaꝝ.imo recte
intuenti quo ad eū nō eſt illa merces
niſi opera ſua ⁊ induſtria.cū in eius re
cōpenſatōne det̄.⁊ iō licet ex opa mer
cedē conſequat̄: tn̄ ex mercede opere
nullum fructū dr̄ conſequi neq̄ꝫ cōſeq
poteſt.qꝛ ſingulis diebus opa p̄ſtatur
cum ſit diurnū officiū. Et ſicut vſure
vſuraꝝ nō debent̄ aliquo iure. vt.l.fi.
C.de vſur.ita fructus mercedis ope
deberi non pōt. Nec etiam obſtat ꝙ
mercedem habꝫ ſine periculo qn̄ ope
ras locaret.licet qn̄ opas in ſocietate
ponit de periculo timeat̄.qꝛ plus pōt
lucrari q̄ꝫ eēt merces quā hr̄e poſſꝫ lo
cando opas ſuas. B. Poſſet ēt fieri
aliud pactū ꝙ ego acciperē quartaꝫ p
tem lucri ⁊ tu tres alias. vel eꝯ tu q̄r
tam ⁊ ego tres ſm ꝙ ꝯuenerimus ꝙ
tua induſtria extimari debēt. vt patꝫ
in inſti.de ſocie.§.p̄.⁊ ſilr̄ p rata diui
datur dān̄ū. A.hoc verū ſi modo ille
qui plus ferre debet aliq̄d plus ſocie
tati contulerit vel pecunie vel opere
vel induſtrie qđ rn̄deat illi pluri qđ ō
ſocietate ferre dꝫ.l.ſi non fuerit.in p̄n.
⁊.l.quid eim.ff.p ſocio. Arbitrio ergo
boni viri extimabit̄ an illud plus qđ
in ſocietate ponit correſpondeat illi
pluri qđ de ſocietate pcepit. Nec alia
c̄tior doctria tradi poteſt ſed arbitrio
boni viri ⁊ ad pp̄am ꝯſciam remittē
dum eſt.cum in hac actōne p ſocio.q̄
bone fidei ē arbitriū boni viri ſequē
dum ſit.l.in pпoſita.ff.p ſocio.Si aūt
vnus plus altero non ꝯferret tale pa
ctum etiā de iure ciuili non valerꝫ ſꝫ
Azo quē Accur.ſequit̄ in dcā.l.ſi n̄ fue
rit. Licꝫ aliqui alit̄ dixerint tn̄ hec opi
nio Azo.tāq̄ꝫ equior ⁊ iuſtior ſequēda
eſt p dcām.l.ſi non fuerit. in p̄ncipio. ⁊
l.q̄d eim.ſm p̄fatum dn̄m Angelum.
A. Poſſet ēt fieri nō exp̄ſſa p̄dicta ex
timatōne pſone ſꝫ cōmittendo diſcre
tioni ipſius qui recipit pecuniā vt aſſi
gnet partem lucri.vel dāni q̄ꝫtum ſibi
videt̄ iuſtū.⁊ poſtea ſi eſſet aliquis ex
ceſſus vel defectus ꝯcordit̄ ſibi remit
terent. A. In hoc tn̄ caſu ſibi caueat
ille cuius arbitrio remiſſū eſt vt iuſte
⁊ eque partiat̄ ei plus ō lucro aſſignā
do q plus in ſocietate poſuit.al̄ neduꝫ
in foro cōſcie teneret̄.ſed ēt de iure ci
uili.Et ſi inique partes facerꝫ ad arbi
triū boni viri reduci poſſent.ff.p ſoc.
l.ſi ſocietateꝫ.ſꝫ e undē dominū Ange
lum. B.

Sed ecce negociator qui pecuniā
recipit ad tractandum dicit ei qui dat
eam.Ego volo in fine p induſtria ⁊ la
bore meo 20.firma hēre. ⁊ nolo in eis
ſentire aliquod dān̄um.nūquid licet?
R. lꝫ.ſed iſte non eſt contractus ſocie
tatis.ſed locatōis.quia negociator ille
locat opas ſuas p illo p̄cio. ⁊ iſto mō
nihil ſentiet etiam de lucro. Poſſꝫ āt
⁊ pactū facere ꝙ non ſolum debēt hr̄e
p̄dcā.20.ſine vllo dāno.ſꝫ ēt talē l' talē
ptē de lucro ⁊ nullā de damno.qđ qui
dem reciperet non ut ſocius.ſed rōne
operis ſiue ſui ſalarii.vt dictum eſt de
tali locatōne.s̄.locatio.§.5.⁊ ſequenti
bus. A.hoc intellige niſi damnū con
tingat culpa ipſius operas ponent vl̄
eoꝝ quorꝫ opera vtit̄.l.iteꝫ queritur
⁊.l.ſi merces.§.qui colūnam.ff.locati.
⁊ tangitur in dicto.§.5. B.

Quid ſi do pecuniam mercatori i
ſocietate ⁊ conuenio ſecuꝫ ꝙ dabit mi
hi certam partem de lucro et nihil di
co de damno? R. Debet intelligi eadē
pars de damno.vt inſti.de ſocie.§.illđ
A.⁊ ibi patet ꝙ ideꝫ eſt econtra vide
licet quando tantum expreſſa eſt ps
damni.quia eadem intelligitur tacite
etiam de lucro. B.

SOcietas z° q̃stum ad aliq̃ alia
ad mãm p̃cedentis.c. ptinen
tia. Primo igit̃ quero. Quid si capita
le pecunie posite i societate sit casu p
ditũ.an in dubio sit damnũ cõe vl' tm̃
illius qui pecuniã posuit? Rñdet glo.
i.l.si non fuerit.§.p̊.ff.p socio. q͛ in du
bio nõ est cõe.z sic erit illius tantuz q
pecuniã posuit.Glo.tñ in.l.i.C.p socio
dicit cõtrariuz.s.q͛ sit damnuz cõe.pro
p̃ma opinione q͛ non sit cõmune fa
cit ŝm dñm Angeluz q͛ ille qui capita
le ponit non dicit̃ cõicare capitale sed
fructum eius sicut z ille q opam põit
dicit̃ solum fructuz persone sue cõica
re.ut.s̃.societas p̊.in prin°.in additõne
magna.Item quia satis hz ille de dã
no q opas posuit si opas pdidit.absq̃
eo q͛ teneat̃ ad ptez capitalis perditi
Dicit tñ Pe.quem refert Cy.in.l.i.C.p
soci.q͛ aut capitale statim est pditum
casu fortuito anteq̃ alter socius opas
ponerz.z damnũ erit cõe.aut post ope
ras p̃stitas z pditas.z tunc dãnũ erit
illius tm̃ q pecuniam posuit.satis eim
hz ille de dãno qui operas perdidit.Et
hanc opinionẽ Cy.ibi dicit eẽ equiorẽ
De iuris tñ ciuilis rigore lz statim pe
reat.si tñ perit ex cã societatis.dãnum
vr̃ esse cõe.l.si id quod.§.p̊.ff.p socio.
ŝm dñm Angelũ.Et addit. Opinio tñ
Pe.quã sequitur Cy.mihi magis pla
cet p̃sertim in foro cõscientie.cũ cõue
nire videat̃ arbitrio boni viri qd̃ i h°
iudicio ꝟsatur.l.in pposita.ff.p socio.
ita tñ q͛ si quasi in p̃ncipio societatis
totũ capitale essz pditũ z modice ope
p̃stite.tunc adhuc putarẽ q͛ p aliqua
pte ille qui operas ponit pticipare de
beat de piculo capitalis postq̃ rõne di
cti capitalis ẽt pticipaturus erat d̃ lu
cro.ar.dcẽ.l.si non fuerit.in p̃n°.z.l.qd
eim.ff.p socio.Ja.ꝟo de are. dicit ibi
stincte dãnum debere eẽ cõe. Bal.ꝟo
ait.tu dic q͛ q̃tenus est cõe lucrum ea
tenus dz esse cõe z damnũ z non aliter
z hoc vr̃ verius.quia equali pte dãnũ
cum lucro dz cõcurrere.ut insti.eo.§.
illud.Nec aliud dãnũ vr̃ posse ɔtingẽ
in hac societate cõicãdũ int̃ partes:ni
si erga capitale.Nã si ille q ponit ope
ras pdit earũ fructum.silr̃ z alt̃ perdit
fructũ pecunie q̃ ad iuicem ɔferuntur
ut.s̃.societas p̊.in p̃n°.in additõe scd̃a
Qd̃ z notat reuerẽd' pr̃ scũs Bernar
dinus de Senis in suis cõtractibus ut
mihi vr̃ sermõe 39. Item ŝm p̃fatum
dñm Angelũ:si cõsuetudo aliq̃ appe
ret circa p̃dcãz societatẽ que nõ repu
puguaret rõni z equitati essz seruãda
Unde si consuetudo foret q͛ periculũ
capitalis in dubio sit cõe.quia illd̃ qd̃
est in consuetudine videt̃ actum int̃
partes.l.si prius.§.placuit.al' incipit re
cte.ff.de aq̃ plu.arcen. tunc dicerez q͛
piculum sit cõmune postq̃ hoc potest
fieri per pactum exp̃ssuz.ut tenet glo.
14.q.3.plerisq̃.Item ŝm eundẽ.si tale
damnũ capitalis procederet dolo vel
culpa alicuius socioꝝ illius solius erit
piculum cum socius d̃ dolo z culpa te
neat̃.ut.l.sociũ.ff.p socio. In qua cul
pa cõphendit̃ non solũ lata sed etiam
leuis.non ãt leuissima.Sufficit eiz q͛
socius talem diligentiã adhibeat q̃lẽ
in ppriis adhibẽ ɔsueuit.ar.dicte.l.so
cium.Nam z si exp̃sse quis in se picu
lum suscepisset: nõ tñ intelligitur de
illo quod venit ex culpa consocii.vt.l.
plt.C.de nautico feno.Collige ergo q͛
si apparet pactũ vel cõsuetudo non ir
rõnabilis hec seruanda sũt.Qd̃ si non
appet in dubio dãnũ capitalis erit p
ea pte p qua erat z lucrũ.nisi interue
niret dolus vel culpa consocii.qz tunc
illius tantũ erit.

¶ Sed nũquid damnũ p̃sõe opas po
nentis dz inuicem cõicari? R°. Ur̃ q͛ ñ
ut.ff.eo.l.sociũ.§.socius.vbi dr̃. socius
cum resisteret cõibus seruis uenalib'
ad fugã erũpentibus vulneratus est
impensã quã in curãdo se fecerit non
consecuturum. qz id non in societate
q̃uis ppter societatẽ impensuz sit qd̃
indistincte põt intelligi verum qñ h°

dānū ↄtigit culpa ꝑsone.alꝛ videꝛ satꝭ
equū ꝙ sicut ipse ꝑticipat ō dāno capi
talis ita ⁊ alꝛ ꝑticipet aliqd ō dāno ꝑ
sōe qd euenit ppꝛ societatē: cū ⁊ socie
tas etiā ꝑticulariū reꝝ ius qddā fraꝛ
nitatꝭ hēat.ut.l.veꝝ in pn⁹.ff.eo.

Qd si finito tpe societatꝭ nō repiꝛ
nisi capitale.an dictū capitale pecūie
sit cōe vlꝛ tātū illi⁹ q posuit? R⁹.Circa
hoc diuersi diuersimode sentire videꝛ
nā glo.in.l.i.C.eo.videꝛ sentire ꝙ eq̄li
liter diuidi ↄbeat.nisi aliud sit per pa
ctū declaratū aut ꝑ ↄsuetudinē intro
ductū.Prefat⁹ xo dn̄s Angel⁹ sentit
ꝙ q̄tenus operas p̄stans ꝑticipat de
dāno capitalis eatenus ⁊ ipsi⁹capitalꝛ
ꝑtem sortiaꝛ.sed certe hoc iure ꝓbari
non vꝛ.Vn̄ tu dic ſm Jaco.de are. ꝙ n̄
solū de cōsuetudine:sed etiā de iure ē
ꝙ capitale hoc casu sit saluū. Quare
eim socius meus ipsius capitalis ꝑteʒ
dʒ h r̄e.Et si dicas ꝙ ponit operā. R⁹
ꝙ p̄ciū ope intelligitur eē correspon
dens infusurio pecunie.non aūt ipsi
sorti.Et satis facit qd dictū est i addi
tōne secūda.s.societas p̄.in pnci⁹ Pro
inde si vnus ponit cōmoditatē ope eq
dem ⁊ alter ponit ↄmoditatē pecunie
non ꝓprietatē.Finge.n.ꝙ vnus pōit
in societate mille millia.alꝛ operā tm̄
tūc ħ nulla pōt esse ꝓportio:nisi ō cō
moditate ope respectu ↄmoditatis pe
cunie.non aūt de ipsa totali sorte.⁊ ita
ēt sentit Bal.qd ⁊ nōt p̄fatus reuerē
dus pr̄ vbi.s.nuꝑ coronatus in celꝛ ac
miraculis ꝑ orbeʒ coruscans.

Vtꝝ vnus socioꝝ possit pacisci vt
duas ꝑtes lucri ⁊ vnā dāni ferat ⁊ ali⁹
ecōtra duas dāni ⁊ vnam lucri? R⁹ſm
dictū dn̄m Agelū ꝙ non. qꝛ vnus soci
orū non pōt plus ō lucro ꝑticipare q̄ꝫ
de damno.nedū de iure diuino ⁊ cano
nico:sed etiā ciuili.vt.l.mutius.ff.eo.si
miliꝛ nō valʒ pactū: ꝙ deducto dāno
vnus hēat duas ꝑtes lucri alter vero
vnā:nisi ille qui plus hʒ de lucro tādū
dem pl⁹pecunie ope aut industrie in
societate posuerit.vt.l.si non fuerit.in
pn⁹⁊ in glo.ff.eo.Et multo minus valʒ
pactū.vt vn⁹ tm̄ lucreꝛ alꝛ tm̄ damnū
sentiat.esset.n.nequissimū genus soci
etatis que leonina appellaꝛ.dcā.l.si n̄
fuerit.ad fi.Quod verū ē nisi ille qui
tm̄ operas pōit aliqd certū ꝓ sua oꝑa
vellet sine dāno.qꝛ hoc posset nō tāq̄ꝫ
soci⁹ sʒ tāq̄ꝫ locator.ut.s.societas.p̄.§.p̄

Sed an possit pacisci ꝙ capitale
sit saluū? R⁹de iure canonico ⁊ in foro
ↄscientie nō pōt ſm dn̄m Angelum.et
ita sentit glo.in.c.pleriq̄ꝫ.14.q.3.ō iure
āt ciuili sūt opiniones. Nā Bal.in.l.i.
C.eo.q.9.tenet ꝙ tale pactum nō valʒ
neq̄ꝫ ex forma cōtractus neq̄ꝫ ex ei⁹nā
iō dicit ꝙ sapit vsurariā prauitatem.
Hosti.āt in sua sūma in ti.de vsurꝭ.§.
an aliquo casu. tenet ꝙ de iure ciuili
talis societas valet magis ex vi pacti
q̄ꝫ ex nā ↄtractuſ.Sed dcm̄ Bal.vꝛ ue
rius.vt ex p̄cedentibus colligi pōt eti
am in ꝓximo.§.Scdm oēs āt hoc pa
ctum non ē equuʒ nec i iudicio aīe ser
uandū.vt nōt dn̄s Anto.de bu.in.c.fi.
extra de vsuris.

Sed qd si vterq̄ꝫ socioꝝ ponit pecu
niā ⁊ operā.sed vnus ponit maiorem
q̄ꝫtitatē q̄ꝫ alter? R⁹ſm dn̄m Angeluʒ
Siue sit factum pactū ꝓ quota parte
qs lucrū ⁊ dānū sentiat siue non.nō so
lū in foro ↄscie.sʒ ēt de iure ciuili cōsi
derandū ē quis eoꝝ in effectu plus in
societate posuerit.ut ille maiorē ꝑteʒ
accipiat.lʒ.n. ex vna ꝑte maior fuerit
sūma.possit tn̄ tanta esse industria al
terius ꝙ excederet illum qui maioreʒ
cōtulit sūmam.vt si solus nauiget.ꝑe
grinetur.pericula sustineat.dcā.l.si nō
fuerit .in pn.⁊.l.qdleim.ff.eo.

Sed vtrum ille qui tantū operas
ponit qn̄ ꝓficisciꝛ cā societatis ↄbeat
hr̄e expensas de corpore societatꝭ? R⁹
ſm dn̄m Angelū.Ja.de are.⁊ Cy.dicūt
in.l.i.C.eo.ꝙ sic.qꝛ lucrū non dꝛ nisi de
ductis expensis.ff.eo.l. mutius. qd in
telligit Bal.in dcā.l.i.exceptis expen
sis quas facturus esset domi.quia ille
nō debent fieri ō corpore societatꝭ.ar.

l.sed ꝛ si lege.§.quod aũt.ff.de peti. he re. Putarẽ tñ in hoc seruandam eẽ cõ suetudinem ẽt in foro ↄsciẽ.cũ sit opti ma legum interpres.ff.de legi.si de in terp̃tatõne.cum ꝛ tacite videat̃ actuȝ qḋ fieri ↄsueuit.ut.l.lȝ.C.locati.

¶ Sed p̱ qbus ptib' tenent̃ ad solu tõem pensionis fundici vel apothece conducte socii ex disparibus partibus R° ẜm dñm.Angelũ.Locanti tenẽtur p̱ equalibus ptibus.inter se autez te nentur p̱ rata societatis. ꝛ ita diuidẽ debent dictum debitum mercedis sicͣ diuidũt principale.ꝛ scḋm dcãs dispa res ptes.quod ꝛ tenet Bal. in.l.i.C.e. vbi etiam dicit ꝙ ẜm dcãs ptes dispa res diuidi qȝ debent suppellectilia et massaricie societatis. Qḋ sequenduȝ omni iure vr̃ cũ cõueiat arbitrio boni viri.qḋ in hoc ↄ̃ctu maxime adesse dȝ l.i proposita.ff.eo.

¶ Quid v̾o si p̱ditum est capitale añ finituȝ tp̃s societatis.nunqd ille q po suit tenet̃ iterũ ponẽ? R' ẜm dñȝ Ang. ꝙ nõ.ꝛ tenȝ glo.i dcã.l.si nõ fuerit.§.p̊. ff.e.ꝛ i dcã.l.i.C.e. A. De societate v̾o seu locatõe aĩaliũ dicet̃.ĩ. vsura 2°. B.

Sodomia. Si quis con tra nãm pec cauerit.si clericus ẽ depõi dȝ vel si apparet corrigibilis dȝ tradi re ligioni ad p̱petuã pniam p̱agendam Si laicus.excõicari.ꝛ a cetu fidelium vsq; ad ↄdignã satisfactõem fieri alie nus.ex̃ de exces. p̃la.clerici. A .ẜm le ges aũt tales vltimo supplicio ↄdem nant̃.qꝛ p̱pter hoc pctm̃ deus iratus mittit pestilentias.fames.ꝛ terre mo tus.in Auten.ut non lux.ↄ̃ nãm.coll̃.6. B .ꝛ hoc viciuȝ maius est q̃ si qs co gnosceret carnalit̃ matrẽ.32.q.7.adul terii.ꝛ de hoc ꝛ aliis spẽbus luxurie.s̃. luxuria.§.p̊.

Sollicitudo. Utrũ sit licitũ sol licitudinẽ de tp̱alibus gerere R° ẜm Tho.scḋa secũde.q.55. Sollici tudo tp̱aliũ tripliciter põt esse illicita p̃mo mõ ex p̱te eius de q̊ sollicitamur ut si tp̱alia tãq; finẽ q̃ramus.Uñ aug° dicit in libro de opibus monachoꝝ.cũ dñs dicit.nolite solliciti esse ꝛc̃.hoc di cit:ut non ista intueant̃.ꝛ p̱pt̃ ista fa ciãt qcqd in euangelii p̃dicatõne facẽ iubent̃.2° mõ p̃t eẽ tp̱aliũ sollicitu° illi cita p̱pter superfluum studiuȝ quod apponit̃ ad tp̱alia p̱curanda: p̱pt̃ qḋ hõ a spũalibus qbus p̃ncipalit̃ inhui re dȝ:retrahit̃. ꝛ iõ dr̃ Math.13° ꝙ sol licitudo seculi suffocat v̾bũ dei. 3° mõ ex p̱te timoris sup̱flui.qñ.s. aliquis ti met ne faciendo qḋ dȝ necessaria sibi deficiant. A .plus in se q̃ in dño ↄfidẽ do. B .qḋ dñs tripliciter excludit.pri mo p̱pt̃ maiora bñficia hõi p̃stita di uinitus p̃ter suam sollicitudinẽ.s. cor pus ꝛ aĩam.2° p̱pter subuentõnem q̃ deus aĩalibus ꝛ plantis subueit absq; hũano opere.3° ex diuina p̱uidentia p̱pter cuius ignorãtiam gentes circa bona tp̱alia querenda p̃ncipalit̃ solli citantur.Et iõ cõcludit ꝙ p̃ncipaliter sollicitudo nostra dȝ esse de spũalibus bonis sperantes ꝙ ẽt temporalia nob̃ p̱uenient ad necessitatẽ si fecerimus qḋ debemus.Uñ dr̃ Math.6° Primũ querite regnũ dei ꝛ iusticiaȝ ei'.ꝛ hec omnia adiicient̃ vobis.De hac mã ali qd hẽs.s̃.ep̃s.§.plt.

Sortilegium pri°. .s.ars diuinãdi. Differt aũt a p̱phetia.qꝛ p̱phetia accipit̃ i bono et fit grat.sortilegiũ ãt i malo: ꝛ fit cõit̃ pro pecunia.i.qõe.i.duces. al's iudices ꝛ.c.sequenti.

¶ Quot sunt gnã diuinatõis? R° ẜm Tho.scḋa scḋe.q.95.Omnis diuinatio vtitur aliq̊ demonũ auxilio.quod qui dẽ vl' exp̃sse iplorat̃.vl' p̃t petitõeȝ ho mis se occulte demon ingerit ad pre nunciandum quedam futura que ho minibus sunt ignota eis aũt cognita. Unde triplex est diuinationis genus p̃mũ ẽ p̱ manifestã demonũ inuocatõ nem:quod pertinet ad nigromãticos

secũduz ꝑ solam consideratõez dispo
sitõnis vel motus alterius rei. qđ ꝑti
net ad augures. tertiũ est dũ facimus
aliqd ut manifesteẽ aliquod occultuz
quod ꝑtinet ad sortes. Sub quolibet
aũt istoꝝ multa continenẽ de quibus
in sequentibus. §. dr̃. ⁊ etiam hẽnẽ. 26.
q. 4. igiẽ genus. ⁊. q. 5. nec mirũ.

¶ Quot modis fit diuinatio ꝑ demo
nũ inuocatõnem? R℞. ẜm Tho. vbi. s̃.
Demões exp̃sse inuocati solẽt futura
p̃nũciare multipliciter. Qñq3 quidem
p̃stigiosis qbusdam apparitõbus se a
spectui vel auditui hoĩum ingerẽtes
ad p̃nunciandũ futura. ⁊ hec spẽs vo
catur p̃stigium. Qñq3 aũt ꝑ somnia. ⁊
hec vocaẽ diuinatõ somnioꝝ. Qñq3 ãt
ꝑ mortuoꝝ aliquoꝝ appitõez uel locu
tõez. ⁊ hec vocatur nigromantia. q2 ut
dicit Isiderus in li°. etymologiarũ. ni
gron grece mortuus. manchia ṽo diui
natõ nũcupaẽ. q2 qbusdã p̃cantatõni
bus adhibito sanguine videnẽ resusci
tari mortui. diuinare ⁊ ad interrogata
rñdere. Qñq3 ṽo futura p̃nũciant per
hoĩes viuos. sicut ĩ arrepticiis patz. ⁊
hec ẽ diuinatio ꝑ phitones. ut Isido
rus dicit. quia a phitone appollini sũt
dicti. qui dicebatur auctor diuinandi.
Qñq3 ṽo futura p̃nunciant ꝑ aliquaẽ
figuras uel signa que in rebus inaĩat)
appent. que quidẽ si appareant in ali
quo corpore terrestri puta vngue vel
ferro vel lapide polito. vocaẽ geomã
tia. Si aũt in aq̃. idromantia. Si ĩaere
aerimãcia. Si ĩ igne pyromãcia. Si ãt
in visceribus aĩalium imolatorũ ĩ ar)
demonũ vocaẽ aurispiciũ. B.

¶ Quot modis fit ista diuinatõ de q̃
dcm̃ est in 2°. §. que fit ꝑ cõsideratõnez
dispositõis vel mot⁹ alterius rei? R℞°
ẜm Tho. ubi. s̃. Fit multipliciẽ. Naz si
conetur aliqs p̃noscere futura ex con
sideratõne situs uel motus siderũ. h°
ꝑtinet ad astrologos. qui etiaz genita
liaci dicũẽ ꝓpter ꝯsideratões nataliũ
dierũ. Si ṽo ꝑ motus vel voces auiũ
siue quorundã aĩaliũ. siue ꝑ sternuta
tões hoĩuz uel mẽbroꝝ saltus. he perti
nent gnãliter ad auguriũ. ⁊ dr̃ a garri
tu auiũ sicut auruspiciũ ab inspectõe
auiũ. q̃rum p̃mũ ꝑtinet ad aureẽ. secũ
dũ ad oculos. In auibus. n. hi⁹ p̃cipue
considerari solent. Si ṽo hi⁹ cõsidera°
fiat circa ṽba hoĩum alia intentõe di
cta. que quis retorquet ad futurũ qđ
vult p̃noscere. vocatur omen. Si aũt
cõsideranẽ alique dispõnes figuraruz
in aliquibus corporibus visui occur
rẽtes erit alia diuinatõis species. Nã
ex liniamentis manuuz cõsiderat) di
uinatio ciromantia vocaẽ. ciros. n. gre
ce dr̃ manus latine. Diuinatio ṽo ex q
busdã figuris in spatula alicui⁹ aĩalis
vocaẽ spatulamautia.

¶ Quot mõis fit ista diuinatio đ q̃ di
ctũ est. s̃. in. 2°. §. s. que ꝑtinz ad sortes
R℞° ẜm Tho. scđa scđe. q. 95. Hec diui
natio fit ex cõsideratõne eoꝝ que eue
niunt ex qbusdã que ab hoĩbus serio
se fiunt ad aliquid occultũ inquirẽdũ
⁊ hoc multipliciẽ. Fit. n. qñq3 ꝑ ꝓtra
ctõnem pũctoꝝ. quod ꝑtinet ad artez
geomantie. Qñq3 ꝑ consideratõem fi
guraꝝ q̃ ꝓueniunt ex plũbo liquefcõ
in aqua ꝓiectũ. Qñq3 ꝑ quasdã cedu
las scriptas uel ñ scriptas ĩ occulto po
sitas dũ ꝯsideraẽ qs quã accipiat. Si
miliẽ in festucis inequalibus ꝓposit)
qs maiorẽ uel minorẽ accipiat. vel ẽt
ex taxilloꝝ ꝓiectõne qs plura puncta
ꝓiiciat. vel ẽt dũ ꝯsideratur qd aperi
enti librum occurrat que omnia sorti
um nomen habent.

¶ Utrũ omnis diuinatõ siue supstitõ
sit illicita. R℞° ẜm Ray. Ois diuinatio
ꝓhibita est a deo ⁊ sancta ecclesia. cũ
eim futura que soli⁹ dei sũt aliq ꝑ h°
inuenire laborãt diuinitatis iura crea
turis attribuũt. Isa. 41. Annunciate
nobis que futura sunt in futurũ. ⁊ scie
mus q̄ dii estis vos. Item Leuit). 19.
Non augurabimini nec obseruabitis
somnia. Et ibidẽ. 20. Aia q̃ declinauẽit
ad magos ⁊ ariolos ⁊ sequiẽ. interficiã
illã de medio ppl̃i mei ⁊c. ⁊ multa silĩa

ꝛ ſic dic. Aug⁹. vanitas artiū magicaꝝ
ex traditiōe maloꝝ angeloꝝ in toto ter
rarum orbe plurimis ſeculis inualuit
ꝛ ꝑ iuentiones eoꝝ inuenta ſunt auru
ſpitia auguratiōes ꝛ ea q̄ dicūť oracu
la ꝛ nigromātia .26.q.2.ꝗ ſine ſaluato
re .ꝛ ſimiliť ꝯ ꝓhibitiōe taliū.26.q.5.ꝑ
totum ꝛ .q.7.nō licet.ꝛ in q̄tuor.c.ſe.ex̄
eo.ꝑ totū.Et ſimiliť ad genus ſuꝑſtiti
onis ꝑtinēt oēs ligatuē ꝛ remedia que
medicorum quoqꝫ diſciplina ꝯtēnat ſi
ue in verbis ſiue in caracterib⁹ ſiue in
ꝗbuſcūqꝫ rebus ſuſpendēdis. vel ligā
dis.vel ſoluēdis :ſicut in aures.vel an
nuli in digitis. Item ſi iūctis ambulā
tibus amicis lapis aut puer īuenerit
medius.Iteꝫ redire ad lectū ſi dum ſe
calceat ſternutauerit.Rediē ad domū
ſi ꝓcedens offenderit.hec ꝛ multa hu
iuſmodi.26.q.2.illud.Iteꝫ nō ſūt obſer
uandi dies egyptiaci. aut calende. Ja
nuarii.aut mēſes vel dies .aut lune ſo
liſqꝫ curſus ꝛ huiuſmodi .26.q.7.non
obſeruetis.Nō tn̄ ꝯdēnanť ruſtici que
ſeruāt tꝑa ad ſeminandū vel ad īcidē
dum arbores ꝛ huiuſmōi : q̄ naturalē
habent rationē.ſimiliť ꝛ phyſici circa
medecinas ꝛ minutiones faciendas .ꝛ
huiuſmōi.Nā illud diciť ſuꝑſtitioſū ꝛ
ꝓhibitū qꝺ nō habet auctoritatem a
natura ſeu ſcriptura diuia ł eccleſiaſti
ca ſeu ſanctoꝝ patrū.2.q.5.ꝯſuluiſti.

¶ Queritur hic ſpecialiť vtꝝ dinatio
ꝑ inuocationē demonū ſit illicita. R̄.
ſcd̄m Tho. vbi.ſ̄.ſic.Deut°.18°.Non in
ueniať in te ꝗ ariolos ſciſciteť nec phi
tones ꝯſulat.ꝛ huiuſmōi .Duplex ē cā
Prima ꝗa ꝑ inuocationē demonuꝫ fit
pactū exp̄ſū cū demone.ꝛ h° ē oīo illi
citū.Vn̄ ꝯ quoſdā diciť.Iſa 28°.dixiſtis
ꝑcuſſim⁹ fedus cū morte ꝛ cū inferno
fecim⁹ pactuꝫ.ꝛ adhuc graui⁹ eēt ſi ſa
crificiuꝫ ꝛ reuerētia demoni inuocato
exhibereť. Secūda ꝓpť ꝑiculū conſe
quēs.demō eni ꝗ intēdit ꝑditionē hoī
nuꝫ de h⁹mōi ſuis rn̄ſis etiam ſi aliqn̄
vera dicat intendit hoies aſſueſcē ad
h° vt ei credať.ꝛ ſic itēdit ꝑducē i ali
qd qꝺ ſit ſaluti hūane nociuuꝫ.Vnde
Athanaſi⁹ exponēs illud Luc.4.° icre
pauit illuꝫ dn̄s.obmuteſce.dicit q̄uis
vera fatereť demō. ꝯpeſcebat tn̄ xp̄s
ei⁹ ſermoneꝫ ne ſimul cū veritate ini
qtatē ꝓmulgarꝫ.vt nos etiā aſſuefaci
at ne curem⁹ ꝺ talib⁹ loq etiā ſi vera
videāť.Nephas eniꝫ ē vt cū aſſit nob̄
ſcriptura diuina a diabulo īſtruamur
De eo autē ꝙ Saul phitoniſſaꝫ conſu
luit que diuinauit.1.Reg.28.dic Aug⁹
ad ſimplicianū. Non eſt abſurdū cre
dere aliq̄ diſpenſatōe ꝑmiſſum fuiſſe
ut non dominānte arte magica vel po
tentia ſed diſpenſatōne occulta q̄ phi
toniſſaꝫ ꝛ Saulē latebat ſe oſtenderꝫ
ſpūs iuſti aſpectib⁹ reg diuina eū ſen
tentia ꝑcuſſurus.uel nō uere ſpūs Sa
muelis a requie ſua excitatus eſt.ſed
aliqꝺ fantaſma ꝛ illuſio imaginaria
diaboli machinatōib⁹ fcā quā ſcriptu
ra Samuelem appellat: ſic ſolēt ima
gines rerū ſuarū noibus appellari.26.
q 5.nec mirū. A .ꝛ ibi patꝫ ꝙ Aug⁹.
vř firmare hanc ſententiam videlicꝫ
ꝙ Samuelis apparitio potius fuerit
p̄ſtigioſa ſeu fantaſtica ꝛ diabolica il
luſio. B .

¶ Vtꝝ diuinatō ꝑ aſtra ſit licita. R̄.
ſm̄ Tho. vbi.ſ̄. duplices effectus ſub
trahunť cauſalitati celeſtiū corporuꝫ
P̄ſ°qdem omnes effectus ꝑ accidēs con
tingentes. ſiue in řbus hūanis.ſiue in
rebus nālib⁹ .qꝛ vt ꝓbať.6°.metaph̄i.
ens ꝑ accn̄s non hꝫ cām.ꝛ p̄cipue nālē
ut ꝙ lapide cadente fiat terre motus
uel ꝙ hoie fodiente inueniať theſau
rus.2°autem ſubtrahitur cauſalitati
celeſtium corporum actus liberi arbi
trii.pn̄t tn̄ celeſtia diſpoſitiue inclina
re inq̄ʒtum imp̄mūt in corpus huma
nū.ſed tn̄ ex̄ hoc nulla neceſſitas libe
ro arbitrio imponiť. Si qs ergo ꝯſide
ratōe aſtroꝝ vtatur ad p̄dicta duo ſcꝫ
ad cognoſcendū futura caſualia ſiue
fortuita.aut ēt ad cognoſcendū ꝑ cer
titudinē futura oꝑa hōiuꝫ.ꝓcedit hoc
ex falſa ꝛ vana opinione hoium.ꝛ tūc

operatō dmonis se imiscz. vñ erit diua tō illicita. A. Und̄ ꝛ Aug⁹. i li.⁰ d̄ doc. xp̄ia. ꝛ. 26. q. 2. illud. dicit. Nec ab hoc genere supstitōis pnitōse segregandi sūt qui olim genitaliaci ppt̄ nataliuz ꝯsideratōes dierū. nūc āt mathematici uocant̄. Nā ꝛ ipsi q̄uis verā stellaꝝ positōem cū qs nascit̄ ꝯsequunt̄ ꝛ aliqñ puestigāt. tñ q᷑ ide conant̄ ul' actōnes nr̄as vel actōnuz euentus pducē nimis errant. iō xp̄ianis penitus phibetur i suis operib⁹ obseruare lune vl' stellarū cursus. 26. q. 5. nō lz. imo h⁹ agē idolatria reputat̄. eadē cā. q. 2. c. illos. ꝛ c. se. B. Si ꝟo aliqs vtitur ꝯsideratōe astroꝝ ad p̄cognoscendū futura q̄ ex celestibus corpibus causant̄. puta siccitates. t' pluuias ꝛ hi⁹ ñ essꝫ illicitū.

¶ Utꝝ diuinatō q̄ fit p somnia sit illicita. R⁹ ƀm Tho. vbi. s̄. si qs vtat̄ somniis ad p̄cognoscendū futura ƀm q᷑ sōnia pcedunt ex reuelatōne diuina. vt somnia Pharaonis. vel ƀꝫ q᷑ pcedūt ex nāli cā intrinseca: vt cum abūdans humore frigido somniat q᷑ sit in aq̄ l' niue. siue extrinseca: ut ex aere: vl' im p̄ssione celesti q̄tum se pōt ꝟtus talis extēdere. non erit illicita talis diuinatō. A. qꝛ ē demonstratō q̄daꝫ causarum nāliuz ƀm physicos. B. Si āt diuinatō hi⁹ causet̄ ex reuelatōe d̄monū cum q̄bus pacta h̄ent̄ exp̄ssa quia ad hoc inuocantur. ul' tacita quia hi⁹ diuinatio extendit̄ ad id ad q̄d nō pōt se extendē. A. s. ƀm nām vel ex indubitata reuelatōne diuina. vt p̄ tactum est. B. erit diuinatio illicita ꝛ superticiosa.

¶ Utꝝ diuinatio per auguria sit licita. R⁹ ƀm Tho. vbi. s̄. Ex motu vl' garritu auium futura agnosci non possūt sicut ex causis. sꝫ inq̄tum sūt effectus aliq̄rum causarū que etiā sunt causantes futuros euentus. Cā āt operatiōis oīum brutoꝝ aīaliū est instinctus quidam q̄ mouent̄ in modū nature. ꝛ hic instinctus ex duplici cā pōt pcedere. vno q̄dem mō ex cā celesti corporali. ꝛ ƀm hoc nihil phibet eoꝝ opatōnes esse futuroꝝ signa. inq̄tum ꝯformant̄ dispositōnibus corpoꝝ celestiū ꝛ aeris ꝯtinētis ex q̄ pueniūt aliq futuri euētus. In hoc tñ duo ꝯsiderari oꝫ. p̄ q̄dē vt hi⁹ opatōes non extendant̄: nisi ad p̄cognoscendū illa futura: que causāt̄ p motū celestiū corpoꝝ. put. s̄. in. §. q̄ ē imediate añ p̄ximū p̄cedentē dictū est. 2⁰ ut non extendan t nisi ad ea que aliqualiter pñt ad hi⁹ aīalia ptinē. Cō sequunt̄. n. p celestia corpora cognitōnem quandā nālem ad ea que eoruꝫ vite sunt necessaria. sicut mutatōnes que fiunt per pluuias ꝛ ventos et hi⁹. Alio modo instinct⁹ hi⁹ causant̄ ex cā spūali. s. vel ex deo. vt pꝫ in colūba super xp̄m descendente: ꝛ in coruo q pauit heliā. ꝛ in pisce qui obsorbuit ꝛ eiecit Ionā. vel ēt ex demonibus q vtuntur hi⁹ opatōibus brutoꝝ ad implicandas aīas vanis opibus ꝛ opinionibus ꝛ isto mō non sunt licita. A. qꝛ ñ sūt ex causis nālibus: vel indubitata reuelatōne diuina. vt pōt colligi ex dict]. s̄. §. s. B. ꝛ eadē rō est de omnib⁹ aliis hi⁹. Q̄d āt Ioseph ait. Geñ. 44.⁰ q᷑ ñ esset ei siliis in auguriendi scia. Intelligendū est ƀm Aug⁹. q᷑ hoc loco dixit referens ad id quod vulgus de eo opinabat̄. ꝛ sic ēt dispensator eius locut⁹ est. A. Idem in sū. li. p̄. ti. xi⁰. q. 7. B

¶ Utꝝ diuinatō p oīa sit illicita. R⁹ ƀm Tho. vbi. s̄. Omen dr̄ qñ ꝟba aliq̄ alia intentōne dicta retorquent̄ ad futurū. vt. s̄. in. §. 3⁰ dcm̄ est. Hi⁹ aūt ꝟba ꝛ si nō subdant̄ dispōni stellarū. disponunt tñ quandoq̄ q̄dem ƀm diuinam puidentiam: vt recitatio somnii quā audiuit. Gedeon. Judic]. 7⁰ ꝛ ꝟba puelle que attendit Elyeser seru⁹ Abrahe Geñ. 24⁰ ꝛ sic licet. A. hoc ꝟuꝫ qñ d̄ diuina reuelatōne non dubitat̄. ut. s̄. § s⁰ tactū est. B. Fit ēt hoc qñq̄ scd̄ꝫ operationem demonū. et sic ē illicitū.

Utrū diuinatio sortiū sit licita. R⁹ ƀm Tho. vbi. s̄. Sortes p̄pe dicunt̄ cū aliq̄d fit ut p ei⁹ euētū aliq̄d occultuꝫ

innotescat.⁊ qdem si querat̄ p sortes quid cui sit exhibendu3. vocat̄ diuisoria sors. Si autem querat̄ quid agere oporteat vocatur consultoria. Si v̄o queratur qd sit futuru3: vocat̄ diuinatoria. Itaq3 si euentus sortiū expectetur ex fortuna qd̄ locū h3 solū in diuisoria. non v̄r habere peccatu3: nisi forte viciū necessitatis. sicut aliq non valentes concorditer aliquid diuidē. velint vti sortibus exponentes fortune quis quā ptem accipiat. Si v̄o euētus sortium expectet̄ ex spūali causa. quā doq3 quidem expectat̄ ex demonibus sicut legit̄ Ezech. 21° q̄ rex babylonie stetit in biuio in capite duarum viar̄ diuinatōnem querens ⁊ ꝯmiscens sagittas interrogauit idola. ⁊ exta ꝯsuluit. ⁊ hoc est illicitū. Qn̄q3 v̄o expectat̄ a deo. sicut illd̄ puerb. 16° Sortes mittunt̄ in sinū: sed a dn̄o tpant̄. ⁊ tal' sors s̄m se nō est mala. vt Aug⁹. dicit. Pōt tn̄ in hoc quadruplex pctm̄ incidē. primo si absq3 necessitate ad sortes r̄curritur. hoc. n. ad dei tentatiouem videtur ptinere. 2° si quis etiam in necessitate absq3 reuerencia sortib⁹ vtatur. imo cum magna deliberatōne ⁊ p̄missa or̄one debet' fieri exemplo apl'oru3 in electōne Mathie. act. p̄. 3° si diuina oracula ad terrena negocia ꝯuertant̄ vt dicit Aug⁹. ad Januariū. 4° si i electionibus ecclesiasticis que ex spūs sā cti inspiratōne fieri debent: aliqui sortibus vtant̄. Secus autem est in tēporalibus dignitatibus que ad terrena disponenda ordinant̄. in quor̄ electione plerūq3 homines vtuntur sortib⁹ sicut ⁊ in tēporalium reru3 diuisione Si ergo necessitas imineat. licitum ē cum debita reuerentia sortibus dinū iudicium implorare: sicut tpe psecutionis quis fugiat ne forte oium deseratur ecclesia. sorte queri pōt vt dicit Aug⁹. in epl'a ad Honoratu3. ⁊ cui dāda sit elemosyna: cum duo eque idigētes occurrūt ceteris paribus ⁊ vtriq3 dari non pōt. sorte iuste querit̄. vt dic Aug⁹. p̄ de doc. xp̄ia. imo ēt dicit q̄ p litibus dirimendis l3 vti sortibus. 26. q. 2. sors. Idē Hosti. ⁊ intellige in his que tpalia sunt. et de sorte simplici sine alia supstitōe. A. In p̄dictis Cō. ēt Gof. ut in sū. li. p̄. ti. xi° q. 8. B.

¶ Quid de diuinantibus vel etiā inuestigantibus occulta: vt furta ⁊ hi⁹ p ispectōem astrolabii: aut inscriptōes uel inspectōem in libris? R° s̄m Guil. Nullo mō l3. sed supsticiosū est. ex̄ eo. ex tuar̄. A. Hic tex. bn̄ facit. Et cō. Goff. ⁊ Hosti. l3 Ray. aliud videat̄ sensisse. ut in sum. eo. ti. q. 17. B. ⁊ reducitur ad diuinatōem p astra. de q̄ dcm̄ est in. §. 8. aut etiam ad sortes. d̄ quib⁹ in precedenti. §. habetur. A. Hi⁹. n. inquisitōnes furtor̄ ⁊ sil'iu3 nullaten⁹ licite reduci pn̄t ad inquisitōnem per astra seu p sortes. vt satis ex p̄cedētibus potest patere. B.

¶ Quō frequent̄ eueniant ea q̄ diuini predicūt? R° s̄m Ray. qui sic dicit Aug⁹ hanc qōnem soluit dicens hoc fieri pmissu dei: vt illi q hoc audiūt ⁊ vident pbentur in quali fide sint. Vn̄ Deut° 13° Si surrexerit in medio tui ppheta aut qui somniū dicat se vidisse ⁊ p̄dixerit signū atq3 portentū ⁊ venerit qd̄ locut⁹ est. ⁊ dixēit tibi. eam⁹ ⁊ sequamur deos alienos q̊s ignoras ⁊ seruiamus eis. non audias v̄ba pphete aut somniatoris. q2 tēptat vos de⁹ vester. vt fiat palam vtr̄ diligatis eū an non. 26. q. 5. nec mirum. Tho. ēt vbi. s̄. dicit q̄ hoc q̄ a p̄ncipio hoies in istis obseruatōibus aliquid experti sūt casu accidit. sed postmodū cu3 homines incipiūt hi⁹ obseruatōnibus aim implicare multa s̄m hi⁹ obseruatōnes eueniunt per deceptiones demonum. vt his obseruantiis homines implicati curiosiores fiant ⁊ magis se inserant multiplicibus laqueis pernitiosi erroris. ut Augus. dicit in 2° de doc. xp̄ia. A. Idem in sū. eodem ti. q. 22. B.

¶ Utr̄ liceat regrē a moriente vt r̄uelet statū suū p⁹ mortem. R° s̄m Tho. i

q̄libet. Nulla inordinatō vr̄ si qs req
rat a moriente cognoscere statum ei⁹
post mortem subiiciendo tñ hoc diuino
iudicio. Uñ nulla rō vr̄ quare hoc ōbe
at dici pctm̄: nisi forte ex dubitatōne
fidei de futuro statu q̄si tēptando inq
rat. A .Idem in sū. eo. ti. q. 23. B .
De pena diuinatoꝝ. ī. sortilegium 2°. §.
pl't. De inuentōne maleficii p iudiciū
ferri candentis. aut aq̄ bulientis. s̄. du
ellum. §. pl't. in fi.

Sortilegium 2° q̄n tuȝ
ad supsticiosas obseruantias
Et p̄ querit. vtruȝ liceat vti arte noto
ria. R° ꝯm Tho. scd̄a scd̄e. q. 96. Ars no
toria oīo est illicita. ꝛ a xp̄iano fugien
da. Hec ē ars per quā q̄dam nituntur
sciam acq̄rere. ſȝ oīo inefficax ē. ꝛ fiūt
ibi q̄dam pacta implicita cū demone
A .Idem in sū. li. p̄. ti. xi°. q. x. B .
¶ Utrꝫ obseruatōes que fiunt ad sa
nitatem ꝛ. hi⁹ sint licite. R°. ꝯm Tho.
vbi. s̄. In his que fiunt ad aliquos ef
fectus corporales inducendos. cōside
randū ē vtrꝫ nālit̄ videant̄ posse tales
effectus causare. ꝛ sic non erit illicitū
Si āt nāliter non videant̄ tales effc̄s
posse causare. ꝯsequens est ꝙ pertine
ant ad p̄dcā pacta cum demōibus. vt
pȝ p Aug⁹. 21°. de ciui. dei. Hoc āt appa
ret spāliter cuȝ adhibentur aliq cara
cteres. vel noīa ignota. vel alia quecū
q̄ varie obseruatōes q̄s manifestum
est nālem efficaciā non h̄re. ꝛ talia sēp
sunt supsticiosa ꝛ illicita. Si tñ ut dic̄
Ray. aliqs colligat herbā medicinalē
cū symbolo vl' orōne dñica. uel scribit
hec in charta ut ponat sup infirmū: ut
sic in his tm̄ de⁹ honoret̄. nō reprobat̄
dūmō nulla alia supsticiosa obseruā
tia imisceatur. 25. q. 5. non licet. ꝛ. q. 7. ñ
obseruetis. Idē in sū. eo. ti. q. xi. B .
¶ Utrꝫ suspendere diuina ꝟba circa
collū sit peccatū. R° ꝯm Tho. scd̄a se
cūde. q. 96. In oībus adiuratōib⁹ l' scri
pturis hi⁹ duo cauenda sunt. p̄ q̄dem
quid sit qd̄ ꝓfertur vel scribit̄. quia si
sit aliq̄d ad inuocatōem demonū per
tinens est manifeste supsticiosū ꝛ illi
citum. Sil'r si ꝯtineat ignota nomina
. s. ne sub illis aliqd̄ illicitum lateat. si
cut Criso⁹. dicit ꝙ multi cōfingūt aliq̄
noia hebraica angeloꝝ. ꝛ scribūt ꝛ al
ligant que non intelligentib⁹ metuen
da vident̄. Sil'r ne aliq̄d falsitatis cō
tineat. q2 sic eius effectus non posset
expectari a deo. qui non est testis fal
sitatis. 2° āt cauendū est ne cum ꝟbis
sacris ꝯtineant̄ ibi aliqua vana. puta
aliqui caracteres inscripti p̄ter signū
crucis. Sil'r nec spes habeat̄ i mō scri
bendi. aut ligandi. aut in quacunq̄ ua
nitate q̄ ad diuinaȝ reuerentiā non p
tineat. q2 hoc iudicaret̄ supsticiosum
Uñ. 26. q. 5. ñ liceat. dr̄. Nō liceat nec in
colli ge° herbas medicinales facē ali
q̄s obseruātias. aut icantatōes. Et ꝯm
Guil. non reprobant̄ breuia i qb⁹ scri
būt̄ ꝟba euangelica tm̄. ſȝ si credat̄ ꝙ
mi⁹ habeant efficacie si scribant̄ alio
tpe q̄ȝ dū in ecclesia euangeliuȝ legit̄
supsticiosū ē. Sil'r si scribāt̄ caractēs
ꝛ noia iusitata q̄ noia dī ieffabilia. ꝛ i
qb⁹ dr̄. q̄cūq̄ portauēit sup se istō bre
ue ꝛc̄. A .s. non piclitabit̄ sic vel sic.
aut illud vel illud bonū sibi contiget
ꝯm eundem Guil. ꝛ in sū. eo. ti. q. 13°. vbi
hec notant̄. B .reprobanda sunt et
peccāt q scribunt. aut portant. aut do
nant. aut vendūt. aut portanda docēt
nisi adeo fuerint simplices ꝙ ignorā
tia debeat eos excusare. que ēt non ex
cusat: si sup hoc fuerint moniti uel in
structi. A .Tales eīm q̄ui pereunt
perditōne. Unde Aug⁹. 25. q. 7. non ob
seruetis. loquendo de huiusmodi sup
sticionibus ꝛ diuinatōnibus ait. Qui
autem talibus credūt. aut ad eorum
domū euntes. aut suis domibus intro
ducant ꝛ interrogant. sciant se fidem
xp̄ianam ꝛ baptismū preuaricasse. et
paganū. ꝛ apostatam. i. retro abeūteȝ
ꝛ dei inimicū iram dei grauit̄ in et̄nū
incurrisse: nisi ecclesiastica penitentia
emēdatus deo recōciliet̄. Dicit. n. apl's

.i.Cor.x.° ꝛ Col.3.° Siue mãducat[is] siue
bibit[is] siue aliqd aliud facitis in noie
dñi nñi iesu xpi facite.in quo[ue] viuimus
mouemur ꝛ sumus. B .

¶ Quid de imaginib' q̃s faciũt astro
nomi? R° fm Tho. vbi.s̃. Illicitũ est
ꝛ ex ope demonũ hẽnt effectuꝫ cui' si
gnum est.qꝛ necesse est eis inscribi q̊s
dam caracteres q nãliter ad nihil ope
rant.Vñ fiũt ibi tacita pacta cũ demo
nibus.ꝛ fiũt ibi exp̃sse inuocatões de
monũ. A .Idẽ in sũ.eo.ti.q.12. B .

¶ Quid de incantatõibus serpentuꝫ
ꝛ aíaliuꝫ? R° fm Tho.vbi.s̃.Si respe
ctus hẽatur solũ ad ꝟba sacra. ꝛ ad ꝟ
tutẽ diuinã:non erit illicitũ. Sꝫ plerũ
ꝙ tales incantatiões hñt illicitas ob
seruantias.ꝛ p demones sortiunt̃ effe
ctũ.ꝛ p̃cipue in serpentibus.qꝛ serpẽs
fuit p̃mũ instrumentũ demõis ad ho
minẽ decipendũ.Vñ sup illud p̊s.Sic
aspidis surde ꝛc̃.dicit glo.Notandũ ꝙ
nõ laudat̃ a scriptura qñcunꝙ dat̃ in
scriptura silitudo. vt pꝫ de iniq̊ iudice
qui rogantem viduam exaudiuit. A
Idem in sũ.eo.ti.q.15. B .

¶ Quid de incantantibus infirmos
vel pueros? R° fm Guil. Si nihil su
p̃sticiosũ dicant vel fatiãt.nec mãdãt
dici vel fieri sꝫ tm̃ vtant̃ licitis p̃cib'
ꝛ etiã adiuratõibus:sicut p passioneꝫ
ꝛ crucẽ ꝛ silia.nõ peccant:nisi talia fe
cerint post ꝓhibitõnem ab ecclesia si
bi factam. A .tũc.n.mortalit̃ pecca
rẽt.vt colligitur ex dictis eiusdẽ Guil.
ꝛ in sum.eo.ti.q.14. B .Sunt.n.pro
hibenda ꝓpter multa supersticiosa:q̃
ibi solent imisceri.nisi fierẽt p aliquẽ
discretũ virum ꝛ deuotũ qui funderꝫ
orõnem non super pomũ vel cingulũ
sed super infirmũ manus imponens.
A .dũmõ iste deuot' siue vir siue mu
lier sit excellẽtis vite ꝛ ꝓbate discreti
nis. Huiusmodi enim non est ꝓhibẽ
dus a talibus.nisi forte timeat̃ ꝙ ad
exemplum illorum indiscreti ꝛ super
sticiosi carminatõnis sibi vsurpãt ab
usum.fm eũ.Guil.ꝛ in dicta.q.14.vbi
hec notant̃. B .Satis videt̃ concor
dare Tho.scõa scõe.q.96. De his aũt
qui reliquias scõruꝫ portant ad collũ
ꝛ hi'.dic ut.s̃.reliquie.§.fi.

¶ Quid de sacerdotibus qui cã dolo
ris altare exuunt vestibus sacris. aut
imagines lugubri veste operiunt.aut
consueta luminaria subtrahũt? R° ta
lia fieri penitus ꝓhibent̃.26.q.5. qcũ
ꝙ.Et nisi faciens purgauerit se penitẽ
tia debet deponi. A .Hoc veruꝫ fm
Ray.ꝛ i sum.eo.ti.q.18.qñ aliquid pre
dictorum fieret ꝓpter odium p̃uatuꝫ
Si autem ꝓpter cãm cõem.bene licet
quod et tenet consuetudo ecclesie que
imminentibus tribulatõibus solet cã
tare.Deus venerunt gentes ꝛc̃. ꝛ in si
gnum tristicie die veneris sancta alta
ria spoliant̃.ꝛ hoc est qð sequit̃. B .
nisi forte faceret quia metuit cõtami
natõnem sacroꝝ vel subuersionẽ fidei
vel obsidioneꝫ ꝛ huiusmõi. Nam i ta
li facto plus humilitas q̃ꝫ dolositas de
clarat̃.vt in dcõ.c.quicũꝙ.Ceteruꝫ q a
aliqui in aggrauatõem cessatõis a di
uinis imagines ꝓsternũt vrticis ꝛ spi
nis supponũt.penitus reprobant̃.ex̃ ð
offi.ordi.si canonici.li.6.° Et hoc hr̃.s̃.
cessatio a diuinis.§.3.°

¶ Quid de sacerdotibus qui ꝓ viuis
quos odiũt scient̃ cantant missam de
functoꝝ.vel in medio ecclesie ponunt
feretrũ ꝛ faciũt officiũ mortuorum ut
illi citius moriant̃? R° si fuerint tales
detecti deponi debẽt.ꝛ ad agendaꝫ pe
nitentiam tã sacerdos q̃ꝫ qui incitauit
debẽt ergastulo ppetui exilii relegari
26.q.5.quicũꝙ. A .Idem in sum.eo.
ti.q.20.fm Ray.qui ꝛ addit ꝙ ideꝫ et
si alia similia fiant.licet hoc in.c. alle
gato non dicatur. Et sic etiam in deli
ctis ꝓceditur ad silia.qñ est eadeꝫ rõ
Nã intellectus legis capit̃ ex ipsi' rõe
vt in.c.intelligentia.ex̃ de ꝟbo. sig. et
l.qð dcm̃.ff.de pactis. B .

¶ Quid de qbusdã mulierib' q̃ dicũt
uel credunt se nocte cũ Dyana dea pa
ganoꝝ vel cũ Herodiade ꝛ innunera

multitudīne mulierū equitare sup q̄l
dam bestias ⁊ inumera spacia transi
re.⁊ hi⁹. Et ꝙ ab eis aliq̄ creature pos
sint in melius mutari aut transforma
ri? R̄° s̄ʒ Ray. A maligno spū mētib⁹
fideliū talia fantasmata irrogāt. Naʒ
diabolus transformās se in diuersarū
spēs ꝑsonaꝝ. mentē quā captiuaʒ tenʒ
multiplicit̄ deludit. Nec dʒ aliqs in tā
tā venire stulticiā ut credat ꝙ hec q̄ i
somnis ⁊ spū tm̄ fiunt. in corpore fiāt
Al's infidelis ē ⁊ pagano d̄terior. Hec
⁊ multa de hac mā. 26. q. 5. epi. A .et
ibi hec oia clarius hent̄. B .
¶ Que pena sortilegoꝝ? R̄° Diuina
tores ⁊ malefici s̄m leges capite plecti
debēt. ⁊ si accedāt domū alteri⁹ d̄bent
cremari. Jtē bona eoꝝ d̄bēt oia publi
cari. C. de male. l. nullus. ⁊ l. nemo. et. l.
culpa. A . Jn dcā. l. nullus dr̄. Nullus
aruspex. nullus sacerdos. nullus illo
rū qui huic ritui assolet ministrare li
men alteri⁹ accedat. nec ob alterā cāʒ
sʒ hi⁹ hōis amicicia q̄uis vetus repel
lat̄. concremādo illo aruspice qui ad
domū alienū accesserit. ⁊ illo in insulā
deportando p⁹ adēptōem bonoꝝ q eū
vocauerit suasionibus ul' p̄miis. accu
satorē hui⁹ criminis non delatorē esse
sʒ ⁊ dignū mag' p̄mio arbitramur. Et
in. l. nemo dr̄. Nemo aruspicē ꝯsulat
aut mathematicū. Nemo arioluʒ . au
gurū. ⁊ vatū praua ꝯfessio cōticescat.
Caldei ⁊ magi ac ceteri quos malefi
cos ob facinoꝝ magnitudinē vulg⁹ ap
pellat. nec ad hāc ꝑtem aliqd molian
tur sileat oīs ꝑpetuo diuinandi curio
sitas. Eteniʒ suppliciū capitis fert gla
dio vltore ꝓstratus q̄cūqꝫ nostris ius
sis obsequiū denegauerit. Jn. l. autem
culpa. dr̄. Culpa sit'is est tam ꝓhibita
discē q̄ꝫ docere. B . Sed s̄m canones
siqdem peccatū occultū sit imponit̄
pnīa. 40. dierū. ex̄ eo. c. p̄. Si ṽo notori
um. eucharistia denegat̄. de cōse. dis. 2.
ꝓ dilectōne. Jtem si sit clericus. depo
nendus est. ⁊ in monasterio detruden
dus. Si laicus excōicandus. A . hoc
ṽeꝝ si pniam agē renuit s̄m Hosti. ⁊ i
sū. eo. ti. q. 23. B . 26. q. 5. non oʒ. ⁊. c. si
quis eps. ⁊. c. aliquāti. ⁊. q. 7. admeōāt
A . Jbi dr̄ admoneāt fideles sacerdo
tes pplōs suos: ut nouerint magicas
artes incātatōesqꝫ quibuslibet īfirmi
tatibus hoīum nihil posse remedii cō
ferre. non aīalibus languētib⁹ claudi
cantibusue: vel ēt moribundis quicq̄ꝫ
mederi. sed hec eē laqueos et insidias
antiq hostis qb⁹ ille ꝑfidus gen⁹ hūa
nū decipe nitit̄. Et si qs hec exercuēit
si clericus est degradet̄. si laicus. ana
thematizet̄. B . Sed ⁊ crescente cō
tumacia crescere dʒ ⁊ pena. ut carcere
tur. ⁊ hi⁹. Jteʒ si seruus sit dʒ ṽberib⁹
castigari. 26 q. 5. contra idoloꝝ. Eps eti
am oēs tales turpiter dehonestatos d̄
ꝑrochia sua dʒ eiicē. vt. 26. q. 5. epi. Ta
les etiā infames sūt. Silr̄ ⁊ qui ad eos
cōcurrūt. Vn̄ nec ad accusatōem d̄bēt
admitti. 2. q. 8. q̄sqs. A . Jdem in dcā
q. 23. s̄m Hosti. Jteʒ crimē sortilegii ē
casus epalis: a q̄ minores sacerdotes
sine eoꝝ licentia absoluere non possūt
26. q. 6. c. p̄. Et eadē rōne idem vr̄ de ali
is supstitōibus: dū maliciose uel post
admonitōem aliqs in illis deliq̄rit. Et
facit quod tactū est. s̄ cōfessor p̄. i p̄n°
ṽ. 5° sortilegi. B . nec ad testimoniū
ex̄ de testi. testimoniū. De infamibus
hēs sup̄ infamis.
Sed nūqd efficit̄ irregularis qui ta
lia facit: ⁊ maxime enormia. ut q sa
crificat deo nūmoꝝ. i. diabulo ut diues
fiat. vel qui de ecclesie sacramentis: ut
de crismate. ⁊ oleo sācto. aut aq̄ baptis
mi. aut de corpore xp̄i sortilegiuʒ fac̄
R̄° s̄m Guil. Si talia notoria sint. ge
nerant irregularitatē. ⁊ indigēt dispē
satōne. Si ṽo occulta. non. q̄uis sʒ q̄s
dam idem sit si sint occulta. A . Vn̄
⁊ in tl'i dubio cōsulendū ē talib⁹ ꝙ pe
tant dispensatōem. non tm̄ est p̄cise di
cendum eis. ꝙ al's non sit eis. salus. et
absoluendi sūt a pctō si peniteant. s̄m
eundem Guil. ut in summa eo. titulo.
q̄ōne. 25. B .

Spectacula. De spec
taculis.cā
tu ⁊ cytharis.⁊ hi⁹.ꝟ.ludus et
iocus.§.ter.⁊ sequentibus.et.ꝟ.corea.

Sponsalia qd sint? R°.
Sunt futura
rū nuptiarum ꝑmissio.ff.eo.
l.i.⁊.30.q.5.nr̄ates.Et dicunt sponsalia
a spondendo.i.ꝑmittendo. A .Idez
in sum.li.4.ti.i.q.i.ſꝫ Ray.Hoff.Tho.
Pe.⁊ Al. B .

¶ Quō ɔ̄hunt sponsalia? R° quatuor
modis.Aliqñ qdem nuda ꝑmissione
ut cū dicit vir.accipiā te in meā vxorē
⁊ illa rñdet.accipiam te in meū viruꝫ
vel alia equipollētia.ut ducam te in
vxorem.⁊ hi⁹.Et ista sūt ꝓprie spōsa
lia:que p vba de futuro fiūt.Si vo fi
ant p vba de pñti.ut si dicat.Accipio
te.vel aliquid hi⁹.erit verū mr̄imoni
um.ut.ꝟ.mr̄imoniuꝫ 3°.§.p̄.⁊ q̈tuor se.
Item 2° ɔ̄hunt sponsalia datis arr]
sponsaliciis.sicut hr̄.ꝟ.arra. A .s.qñ
cum arris concurrit ēt ꝑmissio sine q̈
non fiūt sponsalia.ff.eo.l.i. B .Itez
3° p annuli subarratōem.eodē mō sic
de quibuscūq; arris sponsaliciis dicit
sꝫ sine subarratōne ānuli si alit adiun
gat ɔsensus exp̄ssus de pñti fcm̄ ē ma
trimoniū. A .Et hec est dr̄ia int hūc
casū ⁊ p̄cedentē.s.ꝙ ibi de futuro.h̄ ō
pñti sponsalia ɔ̄hunt ſm locoꝝ cōsue
tudinem.Possent tn̄ ⁊ per annulū cō
trahi ō futuro si vba ɔsensus exp̄ssiua
hoc sonarēt.Ideo h̄ dr̄ idē esse de ānu
nuli subarratōne qō de aliis arris. B
Item 4° ɔ̄hunt sponsalia nō solū pro
missione.ut in p̄ mō dcm̄ est.sed etiaꝫ
si apponit iuramentū.ex̄ eo.de illis.⁊
c.p̄terea. A .Idē in sū.eo.ti.q.2. B .

¶ Quid si qs accepta manu mulier]
dicat.Do tibi fidem de te in vxorez ac
cipiēdo.⁊ illa nihil rñdet.nunqd sic cō
tracta sunt sponsalia? R° ſm Guil.Re
uera non possunt contrahi ex altera
parte tantum.nec claudicare possunt.
Ille tamē qui taliter dedit fidez tene
tur eam ducere:si illa voluerit. Si āt
noluerit non est cōpellenda:nisi aliq̈
modo ostendērit mulier acceptare qō
agebatur.puta si ante fidem datā tra
ctabat inter eos ō sponsalibus ul' ma
trimonio.⁊ ipsa requisita sponte ma
nū dedit ad fidez recipiendā ⁊ hi⁹.tūc
eim essent contracta sponsalia. A .
Idem in summa eodem titulo.q.3. B

¶ In qua etate possūt contrahi? R°.
Post septēniū.quia tūc placere inci
piūt.⁊ ex tūc valent.extra eo.litteras.
⁊ ex̄ de ō spon.impube.si infantes.li°
6°.Si vero ambo vel alter sint mino
res septennio ⁊ contrahant sponsalia
ipsi vel pentes p eis nihil agit:nisi p⁹
ratificent.ut.ꝟ.impedimentū 12° §.an
tepenlt. A .Idem in sum.eo.ti.q.4.
ſm Ray. B .Qō si nō plene ɔpleue
rint septeꝫ ānos.dicēdū ſꝫ Tho.in 4°
dis.27.Si multum appropinquant ad
tempus septēnii tenēt sponsalia.Hec
autem appropinquatio determinād̄a
est ſm conditiōem ɔtrahentium:cuꝫ
in quibusdam citius in quibusdaꝫ ve
ro tardius proueniat intentio siue cō
placentia nuptiarum.Concor.Hosti.
A .et etiam Inno.vt in sum.eo.ti.q.
5. B .tamen expresse non habet
ꝙ tempus septennii preueniri possit.
A ¶ Pe.vero innuit ꝙ tempus sep
tennii in sposalibus preueniri nō pos
sit.licet in matrimonio tempus.12.vel
14.annorum quandoq; preueniatur
vt in dicta.qōne.5.Et huic iura magis
concordare videntur. B .Et no
ta hic ꝙ si alter fuit maior septennio
alter minor.licet sponsalia non tenue
rint etiam ex parte maioris.quia clau
dicare non debent.tamē quia iste ma
ior ex parte sua fidem dedit.tenet ex
pectare minorem:si forte velit in eo
dem proposito perdurare.⁊ si nō expe
ctat.tenetur agere penitentiam de fi
de mentita. A .Hoc habet in ar.
ex̄ de ō spon.impu.c.de illis.p̄.vbi dr̄.
De illis qui infra annos aptos matri
monii sponsalia cōtrahūt:siue vtq;
siue alter reclamet anq; ad annos ap

tos m̄rimoniis ꝑuenerint ⁊ postulent
separi. nō sūt vllatenus audiendi. Si
ꝟo alt̄ istoꝝ ad annos pubertatis ꝑue
nerit infra eosdē ānos alt̄o existēte cū
sponsalia ꝯhunt̄. si is q̄ minoris ē eta
tis cum ad annos illos ꝑuenerit recla
mauerit. nec in alterū voluerit ꝯsenti
re. iudicio ecclesie poterūt ab inuiceꝫ
separi. Mulier āt que postq̄ ānos nu
biles attigerit. ei q̄ nondū ad ānos ap
tos m̄rimoniis venerat nupserit. cum
in eum semel cōsenserit. amplius non
poterit dissentire. nisi ipse cū nupsit
postq̄ ad etatem legitimā ꝑuenēit
in eam suū negauēit p̄stare ꝯsēsū. B

¶ Utꝝ sponsalia possint ꝯhi inter ab
sentes. ut ꝑ nunciū vel litteras. R° ſꝫ
Hosti. Pūt. si absens hoc sciat. ut q̄a
nunciū misit vel de sua ꝯscia fit. ul' po
stea ratū habet. ff. de sponsa. l. vlti. 32.
q. 2. honorant̄. ex̄ de m̄ri. ꝯtrac. ꝯ inter
dic. ec. c. 2° A. Idem in sum. eo. ti. q. 13.
B. De sponsalibus factis a parenti
bus ꝓ filiis vide sup̄ impedimentum
13° §. finali.

¶ Quid si absens misit nūcium vel
ꝓcuratorē ad ꝯhendū sponsalia. ⁊ po
stea reuocat? R° ſꝫ Hosti. Si r̄uocatō
ꝑuenit ad ꝓcuratorē anteq̄ puella cō
sentiat. nihil postea agit̄. ar. ex̄ de pro
cu. in n̄ra. ⁊ c. mandato. Immo etiā si
reuocatio ꝑuenit ad ꝓcuratorē postq̄
puella consensit. ſꝫ tū ꝓcuratur ante
reuocatus fuerat. nihil actū est ſꝫ eū.
Hosti. A. q2 deest ꝯsensus. Et fac. c.
ꝓcurator. ex̄ de ꝓcura. li. 6° Sed si de
mandato ꝓcuratoris ⁊ consensu muli
eris subsecuto fiat fides. lꝫ de dissensu
seu pn̄ia non liqueat stabit ecclesia ꝓ
sponsalibus q2 non iudicat de occult]
ex̄ de simo. sicut tuis. ſm eun. Hosti. ⁊
in sum. eo. ti. q. 14. B. Ceterū de ma
trimonio ꝑ ꝓcuratorē hēs sup̄ matri
moniū 2° §. 4°

¶ Quid si quis ante pubertatē ꝯhit
m̄rimoniū? R° Spōsalia eē intelligū
tur. ut sup̄ impedimētū 13° §. pl't.

¶ Numqd illi qui ꝯxerunt sponsalia
tenent̄ ꝯhere m̄rimoniū? R° Si spon
salia tenuerūt. ut quia in etate debita
cōtracta fuerūt tenent̄ cōtrahere sil'.
nec pōt alter eoꝝ cōtrahere cum alia
ꝑsona. ⁊ si cōtraxēit tenet quidē secū
dum matrimoniū. extra eo. sicut. sed
agere debet penitentiā de fide mētita
A. In dicto c. sicut. pꝫ q̄ hoc uerū est
qn̄ secūduꝫ matrimoniū cōtractuꝫ est
saltem ꝑ ꝟba de presenti. secus si tan
tuꝫ per verba de futuro. quia tunc de
bēt seruari p̄ma spōsalia. ⁊ agi penitē
tia de secundis. ut ibi. B. et multo
magis si p̄us interuenerat iuramentuꝫ
ex̄ eo. ex litteris. 2° ⁊ c. sicut. ⁊ c. si inter

¶ Sed vtꝝ ille qui non vult debeat
cogi ꝑ censurā ecclesiasticā? R° Pri°
⁊ principalius dꝫ moneri. ut ex̄ eo. req
siuit. demū pōt cogi. ut in p̄dcō. c. ex lit
teris. Et intellige nisi ꝓbabilit̄ timea
tur difficilis exitus. puta vxoricidiuꝫ
uel huiusmōi. ut in dcō. c. requisiuit Et
sic exponunt ⁊ intelligūt p̄dcās ꝺcre.
quasi oēs doc. Tho. etiam in 4° dis. 27.
dicit q̄ in sponsalibus nō soluens pro
missuꝫ peccat mortalit̄. nisi legitimuꝫ
impedimētum interueniat. A. De
hoc. i. §. in quibus casibus. B. ⁊ iiun
genda est penitentia ꝓ pctō. lꝫ in foro
ꝯtēcioso non cōpellat̄. q2 m̄rimōia co
acta consueuerūt malos exitus hēre.
A. Hoc dictū Tho. intelligenduꝫ est
ſm p̄cedentia. ut colligi potest ex iuri
bus preallegatis. B.

¶ Quid si iurasti mihi dare vnam ꝺ
filiabus tuis non nomiatiꝫ? R° scd̄m
Hosti. dare quidem teneris. ſꝫ quācū
q̄ des liberaberis: q2 promissoris est
electio. sicut in aliis ꝓmissionibus. ut
s̄. ꝓmissio §. 2° Et si oēs moriant̄ p̄ter
vnā ad illā dandā teneris. ar. ff. de eo
qꝺ cer. lo. da. oꝫ. l. 3. §. qui stichū. Sed si
vnā mihi obtuleris ⁊ ego nō accepto
eā liberatus es etiam a iuramēto. ar.
ff. de ꝯdi. inde. cū is. Qꝺ si vnā ex illis
carnalit̄ cognoui nullā aliā hr̄e poteō
q2 cuꝫ oibus ꝯcta est affinitas. ut sup̄
impedimentū. 14. §. p̄. ⁊. 2° Immo qꝺ

plus est si ɔtēplatōe ꝓcedentis ɔ̄ctus
facta fuit cōmixtō esset fcm̄ mr̄imoni
um. A .uel si non est mr̄imonium
saltē sum cogendus ɔsentire. ꝺm eun.
Hostiē.ꝑ iura q̄ sequunt. B .ut sup̄
mr̄imōiuz 4°.§.2°.ꝛ ex̄ c.qui dux. i ma
tri.significauit.ꝛ.c.veniens. A .Cum
oibus ꝓdictis con.Goff.ut in sū.ɔcoꝛ.
eo.ti.q.s.cum se. B .

Quid si iurasti mihi dare vnā dec
minatā filiā tuam.ꝛ si illā hr̄e nō pos
sem ꝓmisisti mihi.dare aliā? R° ꝺm
Hosti.Teneris dare p̄mā.ꝛ ad hoc la
boꝛare bona fide.ex̄ de sponsa. ad au
dientiā.Qd̄ si nō potes tūc distinguē
dum est. ꝙ si p̄ma ɔsensit sponsalib⁹
exp̄sse vel tacite.vtputa qꝛ vel ipsa p̄
sente ꝛ non ɔ̄dicente ɔtracta fuerunt
sponsalia.vel ipsa postmodū ratificā
te.soꝛoꝛē suā habē non possuz.qꝛ cum
p̄ma ɔtraxi sponsalia.ut in.c. ad audi
entiam.etiā si illa p̄ma sponsalia foꝛ
te ꝓpter consanguinitatez aliquā cuz
illa p̄ma non tenuisset.ut sup̄ ipedimē
tum.13°.§.3.Si vero p̄ma nullaten⁹ cō
senserit sponsalibus.teneris ad secun
dā.ex̄ de spon.ex lr̄is.2°.ꝛ de resti. spol.
ex pte. A .Idē in sum.eo.ti.q.12. B .

Quid si sponsalib⁹ appositū sit tē
pus infra qd̄ debeat fieri mr̄imoniuz
R°.Elapso tpe ille ꝑ quē non stetit im
pune nubit sꝫ alii dat pnia de fide mē
tita.ex̄ eo.sicut. A .Idem in sum.eo.
ti.q.22.ꝺm Hosti. B .

Quid de penis que interdū appo
nunt sponsalibus? R° ꝺm Ray.Licet
sponsalia cōtrahi possint sub ɔditōne
ꝓmisse pecunie.nō tn̄ pōt pecunia ꝓ
mitti in modū pene.ꝛ si ꝓmissa fuēit
non tꝫ ꝓmissio.nec peti pōt.ut si dica
tur.Nisi tecū ɔ̄xero dabo tibi centum
marchas.Nā ɔiugia debēt eē libera.
ex̄ eo.requisiuit.ꝛ.c.gēma.Idē Tho.i
4°.dis.27.Nō tn̄ ꝙ arre sponsalicie da
te ab ea pte que cām p̄stat ꝙ nuptie
nō sequant amittunt.recepte ꝟo resti
tuunt i duplū.C. de sponsa.l.arris.ꝛ.l.
mulier.vide sup̄ arra.§.p̄.ꝛ 2°. A con

iunctis additōibus.Et idē qd̄ sup̄ nōt
in sū.eo.ti.q.23. B .Qui ēt si qs vellꝫ
sponsalia firmit alligare pōt sic facē
ꝺm.Hosti.s.vt det magnaꝫ q̄ntitatem
ꝓ arris.ꝛ stipulet ipsas in q̄druplum.
qꝛ tm̄ pōt stipulari ꝛ nō āplius. ꝛ tūc
si steterit ꝑ recipiētē q̄ min⁹ mr̄imoni
um seq̄t i q̄druplū reddet.C.e.l.fi.§.q̄
oia.Cessat tn̄ pena arraꝝ i qbusdā casi
b⁹.vt si tēp⁹ appositū lapsū sit.tunc.n.
is ꝑ quē nō stetit ipune nubit.ut in p̄
cedēti.§.dcm̄ ē.Itē cessat si sponsus i
peditus fuerit.dū tn̄ cām ipedimēti n̄
p̄buēit.Cessat ēt ꝓpt cām legib⁹ infdi
ctā.puta si de iure mr̄imoniū seq n̄ pt
C.eo.l.vlti.§.p̄rem. A .Ideꝫ in sum.
eo.ti.q.24. B .

In qb⁹ casib⁹ soluūt sponsalia? R°
ꝺm Ray.In octo.p̄ si alter sponsoꝛum
trāseat ad religionē.qd̄ pōt facē ēt cō
tracto mr̄io°.ꝛ altero inuito: dū tn̄ āte
carnis copulā.ꝛ ille q i seculo remanet
absoluit a sponsalib⁹.ꝛ ēt a mr̄imōio
ex̄ ɔ̄ ɔuer.ɔiu.veꝝ.ꝛ.c.ex publico.ꝛ ex̄
eo.ɔmissū.nec ꝑdit arras q̄s dedit.ꝛ il
las q̄s recepit restituet solū i simpluꝫ
C.de epis.ꝛ cle.deo nob.2° soluunt spō
salia qn̄ sponsus n̄ iuenit qꝛ trāstulit
se ad aliā regionē.Si tn̄ fuit aliq̄ clpa
ei⁹ q pn̄s est.debꝫ recipere pniam ɔ̄ ꝑ
iurio.ꝛ de ꝓmissione non seruata. ex̄
eo.de illis.Et qdē si t'min⁹ i spōsalibus
nō fuit apposit⁹ de ɔ̄hendo.tūc scd̄ꝫ le
ges pn̄s tenet expectare absentē ꝑ bi
enniū si in eadē ꝓuītia pn̄s fuerit.vt
C.eo.l.2. Tn̄ scd̄m Hosti.iudex inspe
cta q̄litate ꝑsonaꝝ poterit tps abbꝛe
uiare vel pꝛoꝛogare.3° soluunt si alter
sponsoꝝ p⁹ ɔ̄cta spōsalia icurrat lepꝛā
vel palisim.seu amittat oculos vl' na
sum.seu qcq̄ ei turpi⁹ eueniat.ex̄ ɔ̄ cō
i u.lepꝛo.lr̄as.ꝛ de iure iurā.queādmo
dū.Ubi innuit ꝙ ēt si iurauit non te
netur.ducta ꝫ tn̄ an̄ dimittē nō potest
A .Silr̄ ēt ducere tenet si sponsalia
ɔ̄cta fuerunt ꝑ ꝟba de pn̄ti.scd̄m glo.
i dcō.c.queādmoduꝫ. vbi ēt dicitur ꝙ
spōsalia ɔ̄ pn̄ti nūq̄ soluūt nisi ob cāꝫ

religionis. Jō excepto hoc casu oēs
octo casus hic positi intelligendi sūt i
sponsalib⁹ de futuro ſm Ray. ut in sū.
eo. ti. q. 25. B .4°. si supueniat affini
tas. puta q̄ sponsus cognouit ↄsāgui
neā sponse. vel eo. 27. q. 2. quidam de
sponsauit. ꝛ. c. se. ex̄ de eo q cog. ↄsang.
vxo. sue. c. 2. ꝛ. c. fraternitati. Et ad hoc
ꝓbandū sufficit sola fama. ex̄ ō ↄsan.
ꝛ affini. sup eo. Jtē ſm Hosti. sufficit
vnus testis. ex̄ de testi. sup eo. Sec⁹ tñ
si ꝑus fuisset matrimoniū ↄsūmatuꝫ.
vt ibi dr̄. A .ēt si fuerit ↄsūmatum
solū p ʋba de pn̄ti. ut pꝫ ibi in glo. B
5°. soluunt̄ sponsalia si se mutuo absol
uāt: sicut q societatē fide interposita
ↄhunt. ꝛ postea eā sibi r̄mittūt. ex̄ eo.
ꝑterea. Quidā tñ istū casū nō recipiūt
sꝫ ʋitas dr̄ ꝙ possint se absoluere scōꝫ
Ray. Hoff. Al. Tho. ꝛ Pe. A .glo. in
dcō. c. ꝑterea. ꝓ tenet ↄriū. Sꝫ dñs An
to. de bu. dicit ibi ꝙ glo. pōt ʋificari: si
interuenisset ʋba de pn̄ti. Si ʋo soluꝫ
de futuro bñ possūt ptes inuiceꝫ se ab
soluere. B .6°. si alt̄ eoꝝ fuerit forni
cat⁹: i q̊ casu lꝫ alteri repellē fornicātē
ex̄ de iure iurā. queādmodū. Sꝫ qd si
sponsa ab alio violent̄ fuerit cognita
R°. ſm Hosti. non dꝫ cogi talē ducere.
A .h° ʋuꝫ hꝫ Hugꝫ. ꝛ glo. Ray. si vir
velit ad ordies ꝓmoueri. al̄ cogēd⁹ est
ducē: p eo ꝙ mulier nō fuit in culpa.
ut sū. eo. ti. q. 25. vl̄ q̄ culpa ꝑcessit spō
salia. iō obiici nō pōt. dcō. c. queādmo
dū. Et sic intelligēda sūt sequētia. Vñ
seqtur. B .Sꝫ tñ ducē hꝫ: eo ꝙ non
fuit i culpa. Ceteꝝ si fornicatō añ spō
salia nō pōt appōi. ut i. d. c. queādmo
dū. nisi ſm Hugꝫ. si tpe desponsatiōis
credebat eā eē ʋginem ꝛ añ carnaleꝫ
copulā ↄstiterit sibi eā eē corruptā: pt
dimittē eā. Et sicut ꝓ fornicatōne car
nali sponsa dimitti pōt ita ꝛ mlto ma
gis ꝓ fornicatōne spūali. s. heresi vel i
fidelitate. q̄ tūc nullū eēt matrimoni
um qō fieret. ut. s̄. ipedimentū 9°. §. ꝑ.
7°. soluūt̄ ꝛ soluta sūt spōsalia quādo
sponsus uel sponsa cū aliq̊ cōtrahit ꝑ
ʋba de pn̄ti. uel ēt ꝑ ʋba de futuro et
sequit̄ carnalis copula. Sꝫ tñ tal̄ agē
dꝫ pniam de fide uel ꝓmissione mēti
ta. ex̄ eo. si inter virū. ꝛ ex̄ de spon. duo
rū. c. ꝑ. Qō si cum ꝑma ↄtraxerit spon
salia de futuro sine interpositōe fidei
vel iuramēti. ꝛ cū secūda silr̄ ō futuro
sꝫ cū iuramento ſm Ray. dꝫ ↄhere cuꝫ
ꝑma ꝛ agē pniam de ꝑiurio qō ↄmisit
circa secūdā. Juramētū. n. nō pōt esse
vinculū iniquitatis. ex̄ de iure iurañ°
q̄to. ꝛ de spon. sic. ex lr̄is. 22. q. 4. in ma
lis. Con. Hosti. s. qñ ipubes q ↄtraxit
sponsalia venit ad etatē adultā: ꝛ pe
tit absolui a vinculo sponsaliū: ꝛ dari
sibi licentiā nubēdi alteri. ex̄ ō ō spō. i
pu. de illis. ꝛ. c. a nob. Oēs ꝑdcōs casus
ponit Ray. ꝛ ēt Hosti. q addit nonum
. s. si fama hēat ꝙ inter eos sit canoni
cū impedimētū. ꝛ de fama doceat̄. ex̄
eo. cū in tua. ꝛ de ↄsang. c. 2°. ꝛ ō testi. su
ꝑ eo. A .nisi ↄ famā hi⁹ iuramētum
fide dignorū ſm arbitriū iudicis ꝛ eti
am ꝓpinq̊rū qñ ipedimentū opponi
tur de parentela ꝑstetur. dcō. c. cuꝫ in
tua. B .Et nō ꝙ in ꝑdictis duobus
casibus spōsalia ipso iure soluunt̄. s. i
ꝑ. s. qñ transit ad religioneꝫ. ꝛ in 7° qñ
ↄtrahit matrimoniū cū alia. Quin ēt
in 6°. s. ꝓpter fornicatōem: si fornicatō
sit notoria. ut Hosti. dicit. A .4⁹ est
qñ sponsus ipubes petit sepatōem tē
pore pubertatꝫ. q̄ alr̄ ipso iure tūc est
absolut⁹. ex̄ de ō spon. ipu. accessit. B
Jn ceteris vero casibus ſm eundē ab
soluenda sūt auctoritate epi. ar. ex̄ de
ō spon. ipu. accessit. ꝛ. c. ↄtinebat̄. A .
Predicti ēt oēs casus notant̄ in sum.
eo. ti. q. 25. vbi etiā pꝫ ꝙ in ꝑdictis om
nibus cuꝫ Ray. cō. Al. Tho. ꝛ Pe. B
¶ Quid si fiant sponsalia sub ↄditōe
R°. ſm Tho. in 4°. dis. 27. Distinguēdū
ē. q̄ aut ↄditō ē honesta siue vtilis. ut
cū dr̄. Accipiā te si ꝑentibus placebit
vel si dabis centū. ꝛ tūc existēte ↄditiōe
stat ꝓmissio. aut est inhonesta. ꝛ hoc
dupliciť. q̄ aut ē ↄria bonis matrimo
nii: vt accipiā te si venena sterilitatis

ꝓcures.⁊ tūc nō ꝯhunt sponsalia. Aut
nō ē ꝯria: ut accipiaꝫ te: si furtis meis
cōsentias.⁊ tūc stabit ꝓmissio: sꝫ tollē
da est cōditō.vel pōsalibus etiaꝫ vid̄
§.impedimentū.13° Jtē circa hoc vid̄
§.mrīmoniū.5°p totuꝫ. A .Et ibi de
istis ꝯditōibus latius dr. B .

STipulatio est quedaꝫ v̄boꝝ cōceptio
qñ aliq̄s iterrogat⁹ ꝓmittit
se aliq̄d daturū vel facturū.ff.de v̄bo.
obli.l.5.§.stipulatio. A .vt si dicatur
ꝓmittis hoc.⁊ tu rñdes ꝓmitto.vel si
milia ꝯsensus indicatia.ut ibi. B .

STudium cleric oꝝ ⁊ re
ligiosoꝝ p̄la
ti ⁊ capitula debēt aliq̄s habi
les mittē ad studiū theologie: q post
modū valeāt alios erudire.quibus si
ꝓprii obuentus ecclesiastici non suffi
ciūt ipsi p̄lati ⁊ capitl'a necessaria mi
strabūt.⁊ ipsi docentes in theologia
⁊ studentes dū in scholis studuerunt
p annos q̄nq₃ recipiūt ꝓuentus p̄ben
darū ⁊ bñficioꝝ suoꝝ nō obstante aliq̄
ꝯria consuetudie vel statuto.ex̄ d̄ ma
gis.sup specu.Et nō q̄ loquit̄ tm̄ d̄ do
ctoribus ⁊ studentibus in theologia.
Et hoc intelligendū in studio gnāli nō
spāli alicuius castri vel ville. A .
vbi fuerit studiū minus ꝯpetēs.ut in
c.tue.ħ allegato.Et idē qd̄ hic nōt̄ in
sum.li.p̄.ti.3°q.9.ṡm Hosti. B .⁊ de
lnia p̄latoꝝ suoꝝ.ex̄ de cle.non residē.
tue.⁊.c.relatum.Ceteruꝫ in.§.se.dr̄ de
studio litteraꝝ cōiter: sed tñ audire le
ges vel medicinas ꝓhibet̄ sacerdoti
bus ⁊ religiosis.⁊ hñtibus ecclesiasti
cas dignitates.§.excōicatō p̄.§.2°.v̄.6⁹
Consilꝛ ⁊ doctoribus eoꝝ. A .s.ꝓhi
betur tales docere. B .§.excōicatio
p̄.§.3°.v̄.14⁹. Clarici obtinentes eccle
sias ꝑrochiales insistendo studio p se
ptem annos hñt gr̄as.de quibus vid̄
§.ecclesia 2°.§.2°.

¶ Quis pōt clericis dare licentiaꝫ eū
di ad studiū? R°ṡm Jnno. A .in.c.re
latum.ex̄ de cleri.non resi. B .Nō so
lū epi sed etiam inferiores p̄lati dant
licentiam eundi ad scholas ⁊ ad alia
loca ꝓ honestis cāis. Qd̄ si ep̄s mali
ciose differat licentiā. poterit peti a su
periori ṡm Hosti.ex̄ de iure pa.nulli⁹.
Et si ep̄s nō vult dare licentiā: nisi da
ta sibi pecunia.lꝫ non sit simonia ē tñ
turpe lucrū.ar.1.q.3.vendētes.Sed et
Guil.addit q̄ si ꝓ pecunia daret licē
tiā de quinquennio a iure ꝯcesso.simo
nia eēt.ex̄ de magis.sup spe.Et h°casu
posset datū repeti ab ipso dante scd̄ꝫ
eundē Guil.⁊ in sū.eo.ti.q.10. B .Essꝫ
ēt simonia ꝓ alio tp̄e: si intendēt ven
dē sibi hoc q̄ absoluit eū.a faciēdo of
ficiū eccl'ie sue.Jdē dicēdū de septen
nio.ꝯcesso ꝑrochialib⁹.ut i p̄cedēti.§.
tactum est.Certo h°casu sp vr̄ ꝯmitti
simonia cuꝫ vēdat̄ licētia que ex offi
cio spūali ꝯpetit.ut colligi pōt.§.simo
nia p̄.§.20.⁊.22°. B .

¶ Studiū vtriusq₃ iuris diuini ⁊ hu
mani canonici ⁊ ciuil' regi dꝫ in curia
Romana.⁊ studētes ibi gaudēt priui
legiis libtatib⁹ ⁊ imunitatib⁹ qb⁹ gau
dēt studētes i studio gnāli.⁊ recipiūt
integre suos ꝓuent⁹ ecclesiasticos: sic̄
illi. extra de priuile.cum de diuersis
li.6°.

STulticia vtrum sit pec
catum. R° ṡm
Tho.scd̄a scd̄e.q.46.stulticie
nomen a stupore videtur esse sūptuꝫ
Unde Jsidor⁹ p̄ ethymol.Stult⁹ est q
propter stuporem non mouet̄. et dif
fert stulticia a fatuitate sicut ibidem
dr̄ q̄ stulticia importat hebitudinem
cordis ⁊ obtusionē sensuū.fatuitas āt
importat totalit̄ spūalis sensus p̄uati
onē.Stulticia ergo iportat quendam
stuporem sensus in iudicando.⁊ preci
pue circa altissimā cām que est finis
vltim⁹.Et si q̄dē hec fit ex dispositōe
nāli sic̄ pꝫ i amētib⁹ ñ ē pctm̄. Si autē
ꝯtigat ex eo q̄ hō i mergat sensū suū
i r̄b⁹ trenis ex q̊ r̄ddit̄ ei⁹ sensus iept⁹
ad ꝑcipiendū diu̇a.ṡꝫ illd̄.1.ad Cor.2°
Aialis homo nō ꝑcipit ea q̄ sūt sp̄s dei i

sicut ꝛ homini hn̄ti gustū īfectum malo hūoꝛe non sapiūt dulcia. Talis stulticia est peccatū. ꝓuerb. p̊. Prosꝑitas stultoꝝ ꝑdet illos. A . Idez in sū. li. 3° ti. 34. q. 229. B .

Sepꝛum. vide. s̄. foꝛnicatio. §. p̊.

Subarratio . s̄. arra. et . s̄. sponsalia. §. 2° ꝛ. §. 12° qui īcipit. Quid de penis.

Subdelegare supꝛa d̄legare. §. 2°

Substitutio. infra testamentum 2°. §. fi.

Successio ab intestato. Quot modis dr̄ aliqs decedē intestatus. R̷° quatuoꝛ modis . s. Si nullū testamētū fecit. vel si fecit sz non iure. vel iure fecit. sed postea ē ruptum vtputa nato ei filio. A . d̄ q̊ in testō nulla fcā ē mentio. tunc enī testamentū potest rūpi. vt. ff. ꝛ. C. de iof. testa. per totū. B . vel non est ruptū sz hēs noluit adire hēditatē. vt instit. de here. que ab intestato. in p̄n.

¶ Quis succedit alicui ab intestato? R̷° Iure cōi laico moꝛienti p̄us succedūt descendentes. 2° ascendentes. deinde collaterales ꝓrimioꝛes. ut in autē. de here. ab intesta. ve. circa p̄n. coll. 9. A . Et ibi patet ꝙ fratres ꝛ soꝛoꝛes cōiūcti defuncto ex vtroqꝫ ꝑnte vocant̄ simul cū parentibus. B . His autez oibus deficientibus succedit vir vxori ꝛ econuerso. ut. C. vn̄ vir et vxoꝛ. l. i. Ultimo succedit fiscus. ut. C. de bo. vacan. l. i. li. x° A . Et ibi pz ꝙ intelligit̄ de fisco imparatoꝛis. ꝛ per ꝯn̄s idē est in papa quo ad terras ecclesie. Et idez qd̄. s̄. notat̄ ī sū. li. 2° ti. 5. q. 116. sz Hosti. Et addit̄. Et hoc intellige nisi pactum uel consuetudo p̄iudicet. B . Clerico q̊z intestato moꝛienti succedunt cognati s̄m oꝛdinē p̄notatuz in his bōis que sibi ꝑsone intuitu obuenerunt. 12. q. vlti. c. vlti. A . Idē in dcā. q. 116. B Quibus oibus deficiētib⁹ succedit ecclesia quasi fisc⁹. ex̄ eo. c. p̊. 12. q. 5. c. vlt. Et hoc intellige vbi res clerici decedētis sūt manifeste distincte a reb⁹ ecclesie. 12. q. i. manifesta. Naz si fuerāt res confuse. tunc si dubitet̄ an cleric⁹ habuerit aliqd̄ ꝓpꝛiuz p̄sumit̄ ꝓ eccl'ia ꝛ totū sibi vendicat. ar. 12. q. 3. qcūqꝫ. et ff. de rebus du. l. ciuibus. Sz vbi certū sit ꝙ clericus habuerit: sed nescit̄ qd uel q̄tum. dicūt quidam ꝙ tunc locū habet distinctio que ponit̄ ex̄ eo. c. 2°. Sed non est verū qn potius ibi loquitur de clericis qui fuerant serui eccl'ie ut ibi nōt̄. Sed de aliis clericis debz ī dicto casu fieri eq̄lis distributio inter ecclesiam ꝛ ꝯsanguineos. 12. q. 4. c. pꝛi°. A . Et ibi pz ꝙ hoc est verū. s̄m ꝙ ex circūstantiis rerū poterit verisil'r dep̄hēdi. Unde ibi dr̄. Cōpēsatōe tam sui iuris q̄ȝ ecclesiasticarū rerū habita si se vtriusqꝫ rei q̄titas exequauēit iter ecclesiā ꝛ decedentis heredes eq̊ iure ꝯquisito pertinebit. Sup̄ dcā etiā nō. ꝑ glo. ex̄ eo. c. 2° ꝛ in sū. li. 2° ti. 5. q. 13. s̄m Ray. Et dcm̄ est sup̄ clericus 4°. §. 2° et 3°. B . Clerici q̊z īdubitant̄ succedūt suis consanguineis ꝛ etiā religiosi. vt sup̄ hēditas. §. 2° A . Uerū ē ꝙ clerici succedunt in p̄rimonialibus. Sec⁹ ꝟo in feudalib⁹ qbusdā. Quedā. n. feudalia sunt ad pꝛecium annuum cum homagio alicui exhibita. Et quedaz sūt que pꝛo stipendiis milicie tenent̄. Patrimoniū ergo videtur ꝙ habere possunt. Et scias ꝙ etiam feudalia ī multis locis habent ꝛ pꝛecium exhibent. et pꝛecio vel pꝛecibus inducūt aliquē aliū sibi in tempoꝛalibus equiualētē et eque dignum qui loco eoꝛum facit homagium. Sed illa feudalia que sūt quasi pꝛo stipendiis militū videtur mihi ꝙ sine iniuria domini feudi hr̄e non possūt s̄m Al. ꝛ in sum. eo. ti. q. 122. Et eadem rōne idem de religiosis videtur. B .

¶ Qũo succedũt descendẽtes? In suc
cessione ab intestato p̃ma cã est d̃scẽ
dentiũ. vt in p̃cedenti. §. dcm̃ est. Naʒ
in successione mortui p̃risfamil'. seu fi
liifamilias liberi ei⁹ si sũt omnib⁹ aliis
p̃ferunt. p̃mi quidem gradus eq̃liter
nepotes ꝛ vlteriores in stirpes. non di
stingnendo sexum vel ius patrie ptã
ti. Succedunt ergo p̃mo filii si sunt si
ue masculus siue femĩa eq̃lit. Nepo
tes ãt succedũt in stirpẽ. i. in eam pteʒ
quã pentes eoꝝ habituri erant si uiue
rent. C. de suis ꝛ legit. here. l. 2. ꝛ i Autẽ.
in successione ibi posita. A . Ideʒ in
sũ. li. 2°. ti. 5. q. ii7. ƀm Hosti. B .

¶ Qũo succedũt ascendentes? R°. De
ficientib⁹ descẽdẽtes succedũt ascẽdẽ
tes hoc mõ. ꝙ defuncto filio sine libe
ris pentes si soli sũt succedũt salua p̃
rogatiua gradus. A . qꝛ pr̃ p̃fertur
auo si ambo supsunt ƀm Hosti. et in
sũ. eo. ti. q. iis. B . Et si pari gradu sc̃
piter succedũt. pr̃ni in dimidia ꝛ mr̃ni
in alia dimidia lʒ dispar sit numerus.
A . Ut si ex vna pte sit tm̃ auus mat
nus: ꝛ ex altera auus . ꝛ auia paterni
vt in dcã. q. iis. B . Sʒ si cũ parenti
b⁹ sint fratres vel sorores. A . s. vtri
usq̃. i. ex vtroq̃ parẽte defũcto coniũ
cti. vt in autẽ. defũcto. de q̃. i. ꝛ in dicta
q. iis. B . vocant cũ ascendentibus
in gradu proximis in virilẽ portiõem
. i. succedũt eq̃liter cũ patre ꝛ matre. ꝛ
auo . ꝛ auia. ꝛ aliis descendentib⁹. Idẽ
ẽt est de filiis fratrũ ex vtroq̃ latẽ cõ
iunctoꝝ. Et ita succedit feĩa sic mascu
lus. nec refert vtꝝ sit su⁹ vel emãcipa
t⁹ ƀm Hosti. ꝛ in dcã. q. iis. A . C. ad
tertull'. Autẽ. defũcto. B .

¶ Qũo succedũt collaterales? R°. Ce
santib⁹ ascendentibus ꝛ d̃scendẽtib⁹ s
p̃mo vocant fratres. Silr̃ et filii alicu
ius fratris prius mortui. Dico de fra
tre illo ꝛ eius filiis. qui qdem frater
de vtroq̃ parente contingit eũ de cu
ius hereditate agit. et veniũt in here
ditatem dicti fratres et eorũ filii cum
parẽtibus defũcti, ꝛ cũ proximis gra
du ascendentib⁹. Et dicti filii fratris
p̃ferũt illis fratribus defuncti qui sũt
ex vno tm̃ parente coniũcti defuncto
C. de legit. here. Auten. cessante. Post
fratres ex vtroq̃ parente ꝛ eoꝝ filios
admittũtur fratres sorores ꝛ eorum
filii qui sunt ex vno latere tantũ. Et
isti etiam fratrum filii preferunt pa
truis defũcti ꝛ aliis similib⁹. Post fra
tres ꝛ fratrũ filios admittũt q sunt g̃
du proximiores. Et si pares sũt parit
admittunt. C. de legit. heredi. Auten.
post fratres. Et extendit computatio
vsq̃ ad decimũ gradũ vt dictuʒ est s̃.
hereditas. §. 3°. A . Et ibi de hoc lati⁹
in additõne. Et in hac successione col
lateralium similiter cessat omnis dif
ferentia sex⁹ et emancipatõnis scd̃m
Hosti. ꝛ in sũ. eo. ti. q. ii9. vbi etiam di
cit. Hic tñ hũc ordinem serua: vt i re
bus maternis soli vterini vocent. In
reb⁹ vero paternis soli consanguinei.
In aliis vero cõiter vocabunt. Sed
hoc potest intelligi cuʒ agat de succe
dendo patri vel matri. Si autem aga
tur de successione fratrum ad inuiceʒ
tenendũ videt qd̃ dictuʒ est per iura
allegata. B .

¶ Utꝝ nãles filii succedãt patri ab i
testato. R°. Si legitimi non supsunt
nec legitima coniũx. tũc naturales ab
intestato succedũt i duab⁹ vncus. ita
tamen ꝙ si mater superest virilis ei
portio de ipsis det. Qui ꝟo sũt ex dã
nato coitu ab omni prorsus beneficio
excludũt. vt. C. de nã. libe. Autẽ. lʒ. A
Ibi dr̃. lʒ pr̃i sine legitia ꝓle seu pen
te cui reling necesse est decedenti nã
lib⁹ liberis totã sƀam vel inter viuos
largiri. vel testamẽto relinq̃re. Qd̃ si
pentes dũtaxat ei supsint. legitia pte
pentib⁹ r̃licta reliquũ int nãles distri
bui pmittit. Ab itestato ꝟo cum desit
soboles ciuilis. nec supsit ꝯiũx legitia
si nãles extãt ex ꝯcubina q̃ sola fuerit
ꝛ idubitato affectu ꝯiũcta in duas pa
terne sube vncias succedũt inter eos
si supest virilis portio detur. Hi⁹. n.

nāles filios etiā pasci bōi uiri arbitrio
necesse est. Uel si legitimi extant ⁊ suc
cedunt. vel coniuge viua qlibet alii sᷓt
hēdes. Hi ergo ⁊ parētib⁹ parē ꝑstāt
si op⁹ sit pietatē. Sꝫ q ex damnato sūt
coitu omī ꝓrsus bñficio excludāť. B.
De hi⁹nālibus ⁊ ēt spuriis. vide. s̄. fili⁹
§. 4°. ⁊. 5°. Et hec de successionib⁹ suffici
ant licet in multis locis alie consuetu
dines habeantur.

¶ Sed quid de ꝯsuetudine aliq̄rū ter
rarū ꝙ mortuo aliq̊ sine filiis dñs tre
totum accipit? R° ſm Hosti. Dico talē
cōsuetudinē obseruandaꝫ si ꝑscripta
sit. pōt. n. dñs allegare ꝙ ab initio h°
pactū fuerit. qꝛ terra sua erat. A .
Et ad hoc ꝓbandum inducit cōsuetu
dinē que est optima legū ⁊ dubiorum
interpres. ex̄ de cōsue. cum dilectus. ſꝫ
eundē Hosti. ⁊ in sū. eo. ti. q. 121. B .
Leuit. 25. Terra non vēdeť imꝑpetu
um. quia mea est. ⁊ vos aduene et co
loni mei estis.

Suffragium defūctorꝝ. Utruꝫ suf
fragia fcā ꝓ defunctis ꝓsint
exñtibus in purgatorio. hēs. s̄ purga
torium. §. fi.

¶ Utrꝝ suffragia facta ꝑ mistros ma
los prosint defunctis? R° ſm Tho. et
Pe. i. 4. dis. 45. Sūffragia ꝑ malū mi
struꝫ fiunt tripliciter. ꝑ°. s. velut ꝑ acto
rē. sic qñ fiunt ex ꝓprio motu. ⁊ sic nō
ꝓsunt nisi forte ex consequēti et ꝑ ac
cidens inq̄tum per elemosynaꝫ mali
hominis paupes excitati orant ꝓ de
functis. 2° possunt fieri per malum vt
mistrum publicum dei ⁊ totius eccle
sie. sicut sacerdos qui celebrat missaꝫ
vel exequias mortuorꝝ in ecclesia. Et
qꝛ ille intelligiť facere sub cuius noīe
siue cuius vice fit. ut pꝫ ꝑ Dionysium
13°. c. celestis Jerarch. Inde ē ꝙ suffra
gia talis sacerdotis q̄uis sit peccator
ꝓsunt defuncti. 3° possūt fieri ꝑ malū
ut ministrum priuatū. s. ꝑuate ꝑsone
de mandato eiusdem. s. existentis i ca
ritate. siue sit defunctus siue viuus. ⁊
talia ꝓsunt. sicut cū seruus in pctō ex
istens qd̄cūq̄ opus misericordie facit
ex ꝑcepto dñi caritatē hñtis. A . h°
verꝝ nisi quis sciret maliciā mistri. et
necitate ñ vrgēte facēt eū i suo ordīe
mistrare. qꝛ tūc iuolueret i eadē ꝑdi
tōne cū eo. ut s̄. ordinatus ꝑ. §. 2°. Et idē
qd̄ in hoc. §. notať. in sum. li. 3°. ti. 34. q.
165. B . Magis tñ ꝓdessent si eti
am mistri in caritate essēt qꝛ tunc illa
oꝑa eēnt meritoria ex duabus ꝑtibus
Et de ista mā uide. s̄. missa. §. 7.

¶ Utrꝝ suffragia facta ꝓ defunctis ꝓ
sint etiam faciēti. R° ſm Tho. vbi. s̄.
Opus suffragii qd̄ ꝓ altero fit potest
ꝯsiderari dupliciť. Uno mō ut ē expia
tiuū pene ꝑ modum cuiusdā recōpen
satōnis. ⁊ hoc modo opus suffragii re
putatur quasi eius ꝓ quo fit. ⁊ ita ab
soluit euꝫ a debito pene sue. qd̄ nō ab
soluit facientē a debito pene proprie.
Alio mō pōt cōsiderari inq̄tū est me
ritoriuꝫ vite eterne. qd̄ hꝫ inq̄tuꝫ ꝓ
cedit ex radice caritatis. ⁊ ſm hoc nō
solū ꝓdest ei ꝓ q̊ fit. sed etiā facienti
magis. Uñ in ꝑs. Orō mea i sinu meo
cōuerteť. Et Jo. Damascenus in ser
mone de his qui in fide moriunť. dic.
Quicūq̄ ꝓ ꝓximi salute agonizat. ꝑ
uiū primū sibi ꝓdest. deinde ꝓximo
A . Idem in sum. eo. ti. q. 166. B .

¶ Quibus suffragiis iuuanť anime
d̄fūctorꝝ? R° ſꝫ Gregl. Aie defunctorū
q̄tuor mōis absoluunť. Aut oblationi
bus sacerdotū. Aut ꝑcibus sanctoruꝫ
Aut caroruꝫ elemosynis. Aut ieiuniis
cognotorꝝ. 12. qꝛ. . non extimem⁹. ⁊. c. aie
Quos modos distinguit Ray. dicens
sic. Suffragia q̄dē ꝓsūt defūcti ad ab
solutōnem pene. A . nō ad ꝑmiū vi
te etne. ut in sū. eo. ti. q. 167. B . a q̄
pñt absolui q̄tuor modis. ꝑ° mō ꝑ inter
cessionē ipsius capitis. s. xpi. ⁊ sic iuuā
tur ꝑ oblatōem altaris. 2° ꝑ intcessiōꝫ
q̄si ꝑuatā mēbrorꝝ. i. ꝑ orōes scōꝝ. 3° mō
ꝑ modū redēptōis pene. s. ꝑ elemosy
naꝝ largitōeꝫ. 4° ꝑ modū solutōis pe
ne. s. ꝑ ieiuniorꝝ afflictōem. Et ad dcōs

q̄tuor modos omēs alii reducunť. A.
Idem in dicta.q.167. B.

¶ Que suffragia sint meliora? R°. s3
Ray. Q2 meli⁹ ē opus caritatis qδ di
rigiť in deū q̄3 qδ in hoiem. iō duo pri
mi modi q2 in deū diriguntᵣ meliores
sūt q̄3 duo vltimi: nisi p accn̄s: inq̄3tu3
.s. elemosyna ipetrat scōꝝ oroñes. Q2
ḃo melius est opus caritatis cōis q̄3 p̄
uate ꝛ spālis. iō meli⁹ ē suffragiu3 sac
menti altar] q̄3 oronis. A. Et ēt q2 in
sacr̄o ē ip̄e xp̄s. ꝛ ei⁹ i ip̄o r̄pn̄taᵣ passio
q̄ nil est efficaci⁹ ad r̄missionē ꝛ ḡtiā ō
ɔse. dis. 2. c. qd sit. B. Et iterū q2 bo
nū q̄3to cōi⁹ tāto meli⁹. iō elȳa melior
est ieiunio. A. Idem in dcā. q. 167. B

¶ Utꝝ missa ꝑ defūctis eq̄liť valeat
ōfūcto sicut alia. R° s̄m tho. i 4°. dis.
45. In officio misse ñ solū ē sacrificiū
s3 etiā sūt orōnes. et iō suffragiū misse
ɔtinet duo de p̄dictis. s. orōnem ꝛ sacri
ficiū. Quātū ergo ex p̄te sacrificii ob
lati missa de q̊cūq3 dicaᵣ eq̄liť ꝓdest
defūcto ꝛ hoc ē p̄cipuū qδ fit in missa
Sed ex p̄te orōnū mag] ꝓdest illa in
q̄ sūt orōnes oēs ad hoc deťmiate. S3
tñ iste ꝓfect⁹ recōpensari pōt p maio
rē deuotiōem vel ei⁹ q dicit missā vel
ei⁹ q facit dici. vel iteꝝ p deuotionem
siue inťcessionē sci cui⁹ suffragiū iplo
raᵣ. De mā misse hēs supra. missa. A.
Cō. Pe. vt in dicta. q. 167. B

¶ Quib⁹ defūct] ꝓsint suffragia: R
s̄m tho. ꝛ. Pe. vbi supra. Illis solu3 ꝓ
desse pñt qui sunt in purgatorio. Na3
vt dicit Pe. ad h° vt aliqs defunct⁹ iu
ueť. duo reqrūť ex p̄te ip̄ius. Unū ē in
digētia. ꝛ iō nō ꝓsūt btis. Alterū ē ɔdi
tionale meritū. s. vt hoc meruerit sibi
ꝓdesse vt dicit Aug⁹. Et iō nō ꝓsūt dā
natis in iferno. Utrūq3 ḃo i bis ē q sūt
in purgatorio idcirco ꝓsūt illis. Et sic
loqť illa auctoritas Aug]. i enchiridiō.
13. q. 2. tēpus. Et de materia purgatorii
hēs supra purgatorium. A. Hec vera
sūt. l3 aliqui dixerit q̄ ꝓsūt etiā exñti
bus i inferno ad aliq̄lē mitigationem
s3 hoc coiter nō tenetur. vt i sū. eo. ti. q.
167. vbi hec plene notanť.] B.

¶ Utꝝ suffragia spālit ꝓ aliq̊ fcā eq̄ ꝓ
sint aliis. R°. s̄m Pe. et Tho. in. 4. dis.
45. Cū suffragium sit ḃtutis finite. et
deriueť p intentōnē facientis quo vo
luerit. valet ei ꝓ q̊ fit q̄3tū ad liberatō
nem a pena. tñ q̄3tum ad ɔḡtulatōem
ꝛ interiorem ɔsolatōem s̄m q̄ un⁹ i ca
ritate existens de bonis alteri⁹ gaud3
sic ualet oibus in caritate exñtibus. ꝛ
plus ei qui in maiori caritate est. A.
Et hec est cōis snia. l3 aliqui ɔtrarium
dixerint. s. q̄ dicta suffragia l3 sint fcā
specialiter pro aliquo eque prosunt
oibus qui sunt eiusdē meriti. q̊ ad uti
litatē ꝛ liberatōem. s3 nō q̊ ad honore3
ut in sū. eo. ti. q. 169. B.

¶ Utꝝ suffragia fcā ꝓ mltis eq̄liter
ꝓsint singulis. R° s̄m Tho. ꝛ Pe. ubi
s̄. Si ualor suffragiorū ɔsidereť s3 q̄
ualent ex ḃtute caritatis. sic tm̄ ꝓsūt
singul' ac si ꝓ uno tm̄ fierēt. q2 caritas
nō minuiť si distribuaᵣ affectus i mul
tos. imo mag] augeť. Et silr ēt gaudiū
ex caritate ꝓcedens q̄3to plurib⁹ ē cōe
tāto fit mai⁹. ut dicit Aug⁹. i li°. ɔfessio
nū. ꝛ sic q̄3tū ad ɔḡtulatōem pōt itelli
gi. de ɔse. dis. 5. nō mediocriť. Si āt cōsi
dereť ualor suffragioꝝ inq̄3tū sunt sa
tisfactōes [quedā p intentōem faciēt]
trāslate in mortuos sic magis ualent
ei ꝓ q̊ spālit fiūt. Sic. n. effect⁹ suffra
gii diuidiť ex diuina iusticia inter eos
pro quibus fiunt. A. Idem in sum.
eo. ti. q. 170. B.

S Uperbia utrum sit pec
catū mortale
R° s̄m Tho. scda scōe. q. 162.
Sup̄bia ɔsistit in hoc q̄ aliqs extollit
se sup̄ id qδ ē sibi p̄fixū a diuina r̄gl'a
ɔ̄ qδ ap̄ls dicit. 2. Cor]. x°. Nos āt non i
imēsu3 gl'iamur. s3 s̄m mensurā qua3
mēsus est nob de⁹. Et iō dr̄ Ecc]. x°. Ini
tiū sup̄bie hois ē apostatare a dō. In
hoc. n. radix sup̄bie ɔsideraᵣ q̄ hō ali
q̄liť nō subdiť deo ꝛ regul' ip̄ius. Hoc
ip̄m āt qδ ē nō subiici deo h3 rōnem
pcti mortalis. Unū sup̄bia s3 gen⁹ suu3

est mortale. Sicut tñ in aliis q̃ ex suo genere sũt pctã mortalia. puta i forni catõne z adulterio sunt aliqui motus qui sũt pctã venialia ꝓpter eoꝝ imp fectõem. qꝛ. s. ꝓuenuint iudicium rato nis. z sunt p̃ter eius ↄsensuz. Ita etiaz circa supbiã accidit ꝙ aliqui mot⁹ su pbie sunt peccata venialia: dũ eis hõ non consentit. De supbia ornatus. s̃. ornatus. Et de vestibus. ĩ. vestis. A . Pro meliori h⁹ materie declaratione p̊ videndũ est qd sit supbia. 2° de eius spẽbus. 3° vtꝝ sit mortale. Ad p̃muz di cendũ s̃m Tho. scda scde. q. 162. arti. 5° ꝙ supbia est quedã extollentia p quã qs se extollit sup̃ id quod ẽ ei p̃fixum a diuina regula. Hec diffinitio obscu ra est. qꝛ multũ generalis. sꝫ p alias p ticulariores dilucidabit̃. Uñ sciendũ ꝙ a diuina regula plura nobis prefixa sũt z ordinata. quoꝝ p̃mũ est obedien tia dei z hoĩuz. Dei ut pꝫ p̊ Reg̃. 15. ibi Nunquid vult dñs holocausta aut vi ctimas zc̃. Hoium. ut Math. 18°. Si ec clesiã non audierit sit tibi sicut ethni cus z publican⁹. Et Ro. 13°. Ois aia. po testatibus sublimiorib⁹ subdita sit zc̃ Et huic obie ↄ̃riat̃ ↄplacentia ꝓp̃e uo lũtatis. Jõ i ea ẽ viciũ supbie. Nũeri 15. ibi. Aia q̃ p supbiam aliqd ↄmisẽit zc̃. Uñ ut pꝫ in sũ. de viciis. sic diffinit̃ Supbia ẽ amor ꝓp̃e voluntatis. Se cũdũ qd̃ a diuina regula hõi p̃figit̃. ẽ ut nõ appetat aliis p̃esse. ut pꝫ Math. 23°. ibi. Oia opa sua faciũt ut videãtur ab hoib⁹ zc̃. Desiderare ergo p̃esse px° ẽ ↄ̃ diuinã regulã. z iõ est supbia. Und̃ ab Aug⁹. in li° de ciui. dei. z in sũ. de vi ciis sic diffinit̃. Supbia est puerse cel situdinis appetitus. Qd̃ clarius dr̃ 2° sẽ. dis. 42. i. c. ex supbia. vꝫ sic. Supbia amor ẽ ꝓp̃e excellẽtie. z iste ẽ amor p uersus: vt dicit Aug⁹. qꝛ hꝫ in se puer sitatẽ ↄ̃ diuinã regulã. ut p̃monstratũ est. Et ẽt qꝛ ducit hoiem in oẽz puersi tatẽ. Nam mens potentie auida neqꝫ abstinere nouit a vetit̃ neqꝫ gaudere ↄcessis, neqꝫ pietati adhibere ↄsensuz

47. dis. virũ. Tertiũ qd̃ a diuina r̃gu la p̃figitur hõi est ut non se extollat si ue de se reputatõem faciat. nec apud deũ nec apud ꝓxiuz. nec apud seipsuz Non apud deũ qꝛ non possemus tãtũ agẽ ꝙ vel vni diuino bñficio puta cre atõis uel redẽptiõis valerem⁹ satisfa cere. Et iõ Luc̃. 17°. dr̃. cũ feceritis oia que p̃cepta sunt vobis dicite serui in utiles sumus. Nõ apud ꝓximũ. i. ut ñ se illo reputet iustiorẽ. Et iõ non d̃be mus nos etiã sup peccãtẽ ꝓximuz ex tollere. Al' occurreret nobis sicut pha riseo dicenti. Non sũ velut hic publi canus. exq̊ a dño cõdemnat⁹ est. Luc̃. 18°. Non apud seipsũ. i ut ñ seipsũ iusti ficet corde vel ore. Job. 9°. Si iustifica re me voluero os meũ condemnabit me. Diuina ergo regula prefixit homi ni: ut non se reputet. ↄ̃ quaz facit repu tator sui. z scd̃m hoc potest sic diffini ri. Superbia ẽ propria reputatõ. Ad secunduz dicendum ꝙ in dicto. c. ex su perbia. 2°. sententiarum. dis. 42. enume rantur. q̃tuor species. Et hoc ideo quia ibi non fit mentio: nisi de superbia in tellectus. z de superbia mixta. Super bia intellectus subdiuiditur in tres. z superbia mixta ponitur pro quarta specie. Sed vt ex precedenti. §. potest colligi si species superbie singularit̃ numerentur plures sunt q̃ꝫ quatuor Si vero generaliter pautõres. Ideoqꝫ notandum ꝙ tres generales sunt spe cies superbie. videlicet superbia intel lect⁹ affectus z mixta. Supbia intel lectus subdiuidit̃ in tres. vt in dicto. c. ex supbia. Prima spẽs est. quando qs gratiam quã hꝫ reputat a se hẽre. i. ex proprio studio diligentia seu ingenio Secunda qñ se gratiam a deo hẽre ñ reputat. siue tẽporalez. siue spũalez. sꝫ ex propriis meritis. Tertia est qñ qs se iactat seu reputat gratiam habere quam non habet. uel amplius q̃ꝫ habe at. Superbia affectus distinguitur in duas. videlꝫ in affectuz cõtumacie seu volũtatis ꝓp̃ie. z in affectũ p̃sidẽtie

Quo ad pmũ potest dici q̄ supbia est
ↄtumacia.ↄtra legitimã obiaz.Nũeri
15.ºibi.Anima q̃ p supbiã aliquid com
miserit ꝛc.seu q̄ superbia ē amor pro
prie volũtatis.ut in sũ.de viciis.Quo
ad secũdũ põt dici q̄ supbia est amor
ppri̇e excellentie.dcõ.c.ex supbia. Et
est aduertẽdũ.q̄ hic amor reuerẽtie
non solũ intelligit̃ cuꝫ quis querit ho
nores:sed ẽt qñ non q̃rit sed oblatos
suscipit ad ppriam gloriã ꝛ complacẽ
tiam.s.q.i.sciendũ ibi.Nam cũ hiꝰsuc
cessus pcipit̃ ꝛc̃. Et in hoc pericl̃m ma
gnũ imminet etiam bonis.q licet faci
liter mũdi honores contẽnãt ñ q̃renº
tñ difficulter dũ offerũt̃ non delectãt̃
vt dic̃ glo.Augꝰ.sup illõ.i.ad Thessal̃.
2.º Nõ q̃si hoibꝰplacentes ꝛc̃. Supbia
mixta est cũ ceteris despectis singula
riter qs vl̃t videĩ.vt dcõ.c.ex superbia
vꝫ cũ qs lꝫ reputet se gratias a deo ha
bere.ꝛ nõ ex ppriis meritis.tñ glori̇a
tur se singl̃arem esse seu reputari desi
derat seu delectat̃.Inq̃stũ.n.se r̃putat
ꝛ gloriat̃ singl̃arem.pticipat de super
bia intellectus.et proprie reputatõis
Inq̃stũ vero delectat̃ seu amat repu
tari.participat de superbia affectꝰ.iõ
bene species mixta vocat̃.ↄ̃ q̃ moral̃.
23.ºc.16. Gregꝰ.ait. In hac arrogantie
q̃rta specie crebro hũanꝰ animꝰ labit̃
vt id qd̃ habet habere se singl̃ariter
glorierur in q̃ tñ diabolice siſ̃itudini
vicinꝰappropinq̃t.Ad tertiũ dicendũ
q̄ aut superbia non habet consensuꝫ
deliberatũ aut habet.pͦ casu est venia
le.vt est hic ptactũ. In secũdo absq̧
vllo dubio est mortale. qꝛ contrariat̃
humilitati sine q̃ nemo potest saluari
vt patꝫ Math.ꝛ Luc.l.18.º ꝛ nõt Nico.
de lira super psͦ 83.ꝛ Tho.scd̃a scd̃e.q.
162.ar.5.º imo radix ꝛ mater est omniũ
capitalium peccatornm.vt patet per
Greg.l.moral̃.31.ºc.38.º Unde ꝛ de pe.dis.
2.c.principiuꝫ.ad fi.idem Gregoriꝰ.di
cit.Consideret homo elatus quid i ter
ra mereat̃ si p̃latꝰ angelus in celo in
terrã psternitur.

Suspensus. Ƀm Guil̃. suspensus
dicitur aliquis quandoq̧ qui
dem quo ad se.ꝛ quo ad alios quando
.s.per sententiam canonis vel homis
suspensus est. ꝛ talis tenetur abstinẽ
ab officio.ꝛ illi qui hoc sciũt tenentur
eum vitare quo ad executõnem offi
cii.Si tñ occulte sit suspensus dcõ mo
do per sñiam canonis.ille qui hoc scit
si non posset eum vitare sine scanda
lo credo q̄ nõ tenetur.Suspensus ꝟo
quo ad se tm̃ ille dicit̃ q non est probi
bitus abstinere.ab officio ꝛ hiꝰper sẽ
tentiam canonis vel hominis.sed per
simplicem phibitiõem iuris absq̧ la
ta sententia sicut quilibet existens in
peccato mortali tenet̃ abstinere a ce
lebratõne.Si tñ celebret non tenetur
subditus eius euꝫ vitare. vel quicũq̧
alius etiam si sciret eiꝰpeccatum.Lar
ge quoq̧ dicitur quis suspensus quo
ad alios non qno ad se vt clericus pe
grinus qui permittitur celebrare i oc
culto ꝛ ex deuotõne sed non ĩ publico
vt.s̃.peregrinus 2.º§.3.º A . Predcis
concor.Ul.vt in sum.liº pri.ºti.ºpri.ºqõe
21.circa fi.Sed hodie circa predicta in
nouatio fcã est aliqua.vt.s̃. clericus
3.º§.fi.in additõne. B .

Quid si quis sit suspensus a ponti
ficalibus.R̃º Ƀm Hosti.Etiam si cele
bret in pontificalibus non est irregu
laris quia pontificalia non sunt ↄ̃ sb̃
stantia celebratõis.nec debemus ali
quem iudicare irregularem nisi inue
niat̃ expressum.ar.de pe.dis.i.pene. et
extra de sen.exco.is qui.in prin.li.º6º.
A Con.Inno.ꝛ Guil.duran. vt in sũ.
li.3.ºti.29.q.5.ꝟ.qd si aliqs. B .

Quid si qs suspenditur ab ingres
su ecclesie.vel ingressus ecclesie sit ei
interdictꝰ? R̃º Cuꝫ tali p ↄñs censeat̃
in ipa eccl̃ia diuinoꝝ celebratõ inter
dicta irregularis efficit̃ si ↄ̃ int̃dictum
hiꝰdiuinis se scient̃ igerat in suo agẽs
officio sic̃ priꝰ. Talis q̃ꝫ si hoc int̃dcõ
durante decedat non debet i ecclesia

nec in ecclesiastico cimiterio: nisi peni
tuerit sepeliri. ex. de sen. exco. is cui. li.
6. Et de hoc. s. interdictum. 4. §. pst.

¶ Utrum suspẽsio possit suspẽdi p appel
latõez. R. Sicut excõicatio. sic ab offi
cio uel ingressu ecclesie lata suspensio
per appellatõem sequentẽ minime su
spendit. ex. de sen. exco. is cui. li. 6.

¶ Utrum suspensus a pticipatiõe uel col
latõe sacrorum. si cõfacit sit irregularis.
R. sm Inno. et Hosti. Non. ex. de cle.
exco. mi. si celebrat. Talia. n. non sunt
ordinis. qz et laici pticipãt sacramenta
et cõferũt sacra. A. Idẽ in dcã. q. 5. v.
quid si suspendit. B.

¶ Utrum suspensus a diuinis vel ab of
ficiis seu a celebratõne misse uel aliq
bus. A. s. qd pprie ptinet ad aliquez
actum ordinis sm eundẽ Inno. et in di
cto. v. quid si suspẽditur. B. sit irre
gularis si cõfaciat. R. sz Inno. Irregu
laris fit. Nã tales actus sũt pprie ac
tus ordinis. ex. de sen. et re iudi. cum et
ni. li. 6. xi. q. 3. si quis epus damnatur. et
sm Guil. etiam si extra ecclesiaz dicat
horas officiando pplm sicut in exerci
tu et huiusmodi. Sed si dicat cũ vno so
cio uel duobus. nõ officiãdo i ecclesia
vel in pplo. licz mortalit peccet sic cõi
cando cũ aliis non cõtrahit tñ irregla
ritatem. Debet etiam abstinere ab illis
vbis q a solis sacerdotibus dici solẽt
ut dñs vobiscũ. Iterum minus malũ
faceret si ab alio ẽt nõ sacerdote face
ret horas incipere. Idem Guil. duran.
in Spe. A. in sũ. co. ti. q. 6. q incipit.
Circa tertium. B.

¶ Utrum suspensus ab officio tm possit
percipere puentus beneficiorum suoruz
R. sm Inno. Non. extra de appel. pa
storal. Sed hoc intelligit Hosti. qñ ex
gaui cã suspensus est. ex. de pur. ca. iter
sollicitudies. Secus si ex leui cã puta
ppter ppli scandalũ uel infamiã solã
nec diu stetit cõtumax. Idem Gof. A.
Idem in sum. li. 3. ti. 23. q. si. Ubi et addi
tur sm Hosti. Nota q quicũqz est ex
cõicatus ẽt ab officio et beneficio ẽ su
spensus. extra de appel. pastoral. §. fi.
sed non cõuertit. Itẽ qcũqz suspensus
est ab officio vr suspensus et a bñficio
ar. ex. de cle. coniu. c. diuersis fallaciis
et c. quod a te. sed non cõuertit. Item q
cũqz suspẽsus est a subdiaconali ordi
ne. suspensus intelligit a diaconali et
sacerdotali. sed non cõuertit. ar. ex. de
cor. viti. c. significauit. Melius fac. qa
cui interdicũt minora intelligunt int
dicta et maiora. ex. de sen. exco. cũ illorum
Sequit. Et suspensus a sacerdotalibus
suspensus est a pontificalibus. sed nõ
cõuertit. Quis ẽt suspensus a collatõe
ordinũ simpliciter. suspensus itelliga
tur a collatõne diaconii et psbyterii. A
collatõne tñ subdiaconii et aliorum inferi
orum ordinũ nõ vr suspensus. vt inui
tur ex. de tẽpo. or. dilectus filius. in fi.
et c. lras. ad fi. Allata iura nõ uident hoc
pbare. Nã. c. dilectus non declarat q
p simplicẽ suspensionẽ ab ordinando
intelligatur solũ ĩhibita collatõ psby
teratus et diaconatus. In. c. ãt litteras
fuit facta pticularis suspensio ab his
duobus ordinibus. Sequitur. Cui inter
dicit ingressus ecclesie interdicit offi
ciũ intra ecclesiã non ex. Ergo suspen
sus ab officio suo põt ecclesiaz intrare
et diuinũ officiũ audire. dũ tñ caueat
q non officiet. Secus dicerẽ si essz su
spensus simpliciter a diuinis. quia tũc
nec officiare posset nec cum aliis audi
re. hec Hosti.

Susurratio.

Qui dicũ cuntur susurrones? R. scdm Tho. scda se
cũde. q. 74. Sicut dicit glo. super Ro.
p. Susurrones dicuntur inter amicos
discordiam seminantes. Detractores
qui aliorum bona negant vel minuũt
Contumeliosi qui intendũt honorem
auferre. Et de his duobus. s. detractio
et supra contumelia. A. vbi de õ his
etiam latius dicitur. Et idez qd h nõ.
in sũ. li. 3. ti. 33. q. 261. B.

¶ Sed quod horum est grauius? R. se
cũdũ Tho. secũda secũde. q. 74. Su

furratio grauius est. Nam tãto aliqd nocumentum grauius est quanto bonuz quod tollitur melius est. Melior est autem amicitia q̃ fama que tollit per detractionez. quia fama ad hominem maxime necessaria est: vt homo idoneus habeatur ad amicitiam. Item amicitia est melior q̃ honor: qui tollitur p contumeliam: sicut z amari est melius q̃ honorari. sm philolophum 8° ethicoruz. Unde benedicitur Eccl. 6° Amico fideli nlla est comparatio. Et Eccl. 5° Denotatio pessima super bilinguez Susurratori autem odium inimicitia z contumelia. Idem in dicta questiõe .261. B.

Tabellio est publica persona habens officium scribendi instrumẽta ad faciendum fidem. A. Hoc dictũ fuit glo. Ray. vt in sum. libro 2° titulo 8. qõne. 4. B.

Utrum clerici exercere possint officium tabellionatus. Respõdeo scdõz Ray. Clericis in sacris ordinibus constitutis est penitus interdictum officiũ tabellionatus. z si illud habeãt. ad dimittendum sunt compellendi p subtractõnem beneficii appellatione postposita. extra ne cleri. vl. mo. sicut Et idem credo si sunt in minoribus et habeãt sufficientia beneficia. ar. extra de postu. clerici. Sed vt addit Innoc. si illi qui sunt in sacris instrumẽta cõficerent anteq̃ eis interdiceretur valerent. als non Et intelligitur secũdũ Hosti. q non valerent in secularibus negociis. vt docet Rubrica pdicti. c. sicut. sed in ecclesiasticis valerent. A Idem in dcã q. 4. B.

Utrũm episcopus possit in ecclesiasticis constituere clericum tabelliõez Respondeo scdm Ray. Potest per totam suam diocesim. cui cura omnium est commissa. 10. qõne. 1. regenda. xii. q. 1. episcopus. et. c. precipimus Et si fecerit poterit ille vocari ad scribenduz acta ecclesiastica fori. Als vbi tabellio non habetur. due honeste persone subrogabuntur. extra de probat. quoniam contra falsam. Et sic intellige q clerici possunt esse notarii pape. 5. q. 1. quidam. Sed tamen constitutus a papa poterit conficere instrumenta vbiq3. Constitutus autem ab episcopo nõ habet potestatem extra diocesim illius qui ipsum constituit. ff. de iurisdi. om. iudi. l. fi. Sed tamen si simpliciter constitutus sit tabellio maxime ab episcopo qui haberet super hoc priuilegium. potest etiam iste vbiq3. A. Hosti. post predicta subdit. Sed z dici potest q ex quo quis simpliciter cõstitutus est tabellio ab illo qui habz hanc potestatem. potest vbiq3 conficere instrumenta sicut presbyter semel ordinatus vbiq3 celebrat. vt in dicta qõne. 4. B. Et nota q tabellio ecclesiasticus non debet conficere instrumentum in secularibus. nec secularis in rebus pure ecclesiasticis. quia horum conuersatio non debet esse permixta. 2. qõne. 7. laicos. Unde notarii clerici in curiis principum prohibent esse scriptores. extra ne cleri. vel. mo. sententiam. §. nequisq̃. A. Idem in. dicta qõne. 4. B.

Utrũ religiosi possint exercere officium tabellionatus. Rñdeo sm Jo. and. super. c. vt officium. de heretic. li° 6° qui sic dicit. per hãc litteram bene patet q tabellio factus monachus non potest exercere tabellionatus officiũ in aliis q̃ contra hereticos. vt dictum est. §. hereticus. 2° §. 17° qui incipit in examinatione. Et hoc idem patet in q̃dam extua. Bonifacii octaui. de offic. or. in decre. superioribus. circa medium. Et idem probat olim per decre. extra ne cleri. vel mo. sicut. C. de sacro sanc ec. l. antepe. 16. q. 1. nouarũ. C. de epis. et cle. l. placet. Tamen sicut notat Guil. in spe. vetera. instrumenta cõplebit: sz noua nõ assumet. ff. fami. herc. l. alienatões. z ex de iudeis. iudei. cũ sil'

TAllia siue exactio. siue col
lecta. siue q̄sta. Utrꝫ
domini temporales possint
imponere subditis suis siue exigere
tallias. R℞°. ſm Ray. Illam pōt dn̄s im
ponere uel exigere. de qua cōuenerūt
secū vel antecessoribus suis bōa fide
ꝛ sine vlla coactōne sicut solet fieri cā
mansi vel ville qn̄ de nouo concedun
tur. ꝙ daꝛ aliqd ulꝰ ꝓmittiꝛ census an
nuus ꝛ hiꝰ. Omnia ergo huiusmōi dū
tn̄ nō sint pacta turpia vlꝰ ꝯ deum lici
te exiguntur. Nā quilibet in traditōe
rei sue pōt imponere legē quā vult. ex̄
de condi. app. verū. 18. q. 2. eleutherius
Nam ꝛ scienti ꝛ volenti nō inferꝛ do
lus. C. de transac. cum donatōnis. ꝛ pa
cta custodiri debent. ex̄ de pac. antigo
nus. Quicqd ergo subditus de hiꝰ sub
traheret furtū faceret. verūtn̄ si in in
strumento positū est indiffinite ꝙ sol
uent questam vel talliaꝫ. intelligo ꝙ
dn̄s dꝫ eam moderate petē inspect] cō
ditōibus. ex̄ de censi. cū apl's. in fi. 10. q.
3. c. vlti. Immo ſm Guil. si dicaꝛ ꝙ do
minꝰ possit imponē questā vel talliaꝫ
ſm beneplacitū suū. nihilominus mo
deranda est ad arbitriū boni viri. Si
ṽo dn̄s vltra p̄dicta exigat coacte per
se vel per suos directe vlꝰ indirecte te
netur restituere. di. 18. de eulogiis. 1. q.
2. placuit. ꝛ c. q̄ꝫpio. Et dr̄ cogere indire
cte. qn̄ negat subditis iusticiā. vel non
defēdit eos ut sic aliquid extorqueat
uel insinuari facit ꝙ vult aliqd habē.
Secus esset si reciperet aliqd sponte
oblatum nulla fraude adhibita. Iteꝫ
secus est de his qui mere sūt serui. ga
res eoꝝ sūt dn̄i. Peccat tn̄ dn̄s si nimis
ḡuat eos. sed non teneꝛ ad restitutōeꝫ
A. Hoc dictū de seruis fuit Ul. q eti
am con. p̄dictis. quibus ēt cō. Hosti. ꝛ
Tho. Et addit Tho. i ep'la ad duciss aꝫ
lothringe. ꝙ p̄ncipes traꝝ a deo sūt i
stituti. non qdē vt ꝓpa luc̄ querant. sꝫ
ut cōem vtilitatem ppl'is ꝓcurent. Et
ideo instituti sunt ei reddirus: ut ex
illis viuentes a spoliatōe abstinerent

Unde in ezech. 45. diciꝛ ꝙ pricipi erit
possessio in i rl. ꝛ nō ꝯpopulabunꝛ vl
tra ppl'm meū p̄ncipes. B. De mā
dcē. q. vide s̄. dn̄s. §. 2°. Et ibi agiꝛ ꝺ casi
bꝰ in qbus dn̄s potest a subditis exigē
vltra consuetum.

¶ Quid de quibusdā dn̄is qui nihil ꝑ
cipiūt nisi tallias? R℞° ſꝫ Ray. Si tallia
est antiq. ꝛ creditur ꝓbabiliꝛ ꝙ ex cā
iusta imposita fuerit: potest exigi. ita
tn̄ ꝙ ipse dn̄s impleat si quid ex illa
cā implere debeat. Si vero est noua
nescitur iusta causa nō debet exigē ꝛ
si receperit debet restituere. 14. q. 6. si
res. A. Con. Ul. ut in sum. eodem ti°
qōne. 36. B.

¶ Qualiter sciri potest talliā ex̄ iusta
causa fuisse ipositā? R℞°. ſm Guil. Pōt
hoc sciri vel per instrumēta inde cōfe
cta uel si ita seruata est a tpe a quo n̄
extat memoria. qꝛ tunc p̄sumiꝛ iusta
cā. ar. 12. dis. illa. nisi violenta sit p̄sum
ptio in ꝯrium. sicut de p̄scriptōe diciꝛ.
s̄. p̄scriptō. §. 8. A. ibi pꝫ. ꝛ in. c. ep̄m.
de p̄scrip. li. 6°. ꝙ p̄sumptō est regulari
ter ꝓ allegante cursū temporis cuius
inicii non extat memoria. Qꝺ ṽuꝫ est
ſm eū. Guil. ꝛ in su. in. eo. ti. q. 38. nisi vio
lenta sit p̄sumptō in ꝯriū. B.

¶ Quid de quibusdā qui allegantes
consuetudinem accipiūt a subditis ꝺ
mobilibus qcquid volūt. ꝛ p̄cipue ex
poliant eos qn̄ suspicantur illos velle
transire ad alium? R℞°. ſm Guil. Tales
dn̄i peccant ꝛ tenentur ad restitutōeꝫ
vt tactū est in. §. 2°. nisi ꝙ si certū forsi
tan esset ꝙ a p̄ncipio in concessiōe ter
re fuisset exp̄sse impositum tale onus
tolerari posset dū tn̄ vltra modū non
grauant eos: nec manētes nec recedē
tes. A. ꝛ dum tn̄ nō fuerit impositū
per maliciam uel fraudem. ſm eundē
Guil. Et p̄dictis ꝯcor. Ul. ꝛ addit. Sed
ꝓbabile non est hiꝰ ꝯsuetudinē nimis
seruilem inductā esse de voluntate sb̄
ditoꝝ. sed per coactōnem ꝛ violenti
am superiorū. Dicit tn̄ idem Guil. ꝙ i
hoc ꝛ similibus q tolerantꝛ ab ecclesia

ꝓ eo ꝙ aliq̄ ibi pōt eſſe dubitatō ǭ iu
re aut de fcō.nō credo ſimplicit̄ eſſe ǭ
negandā abſolutōem.ſ3 faciēda ē cu3
q̄dam tñ dubitatōne ꝛ ꝓteſtatōne ſic
Abſoluo te de hoc inq̄ꝫtū poſſū.ſed ti
meo ut̄ credo ꝙ non ſufficit tibi ad ſa
lutē:niſi alit̄ te habueris in hoc caſu.
vt in ſū.eo.ti.q.39. B .

¶ Utꝝ dñs poſſit vendē baliuis ꝛ hiꝰ
tallias ꝛ officia i ſubditos. Rꝰ ſ3 Tho.
in q̄dā epl'a ad duciſſā brabantie.Apo
ſtolus dicit ſic.Multa licēt ſ3 nō oīa
expediūt.Cū āt baliuis ꝛ officialibus
vr̄is nihil ꝯmittatis:niſi tpalis officii
ptātē:nō video quare nō liceat vobis
vendē hiꝰ officia:dū talibus vendatis
de quibus poſſit p̄ſumi ꝙ ſint vtiles
ad hiꝰ officia exercenda.ꝛ non tanto p̄
cio vendat̄ officiū:vt recuperare non
poſſint ſine ḡuamie ſubditoꝝ. S3 tñ
talis venditio oīo expediēs nō vr̄.p̄ q2
frequent̄ contingit ꝙ illi q eēnt magl
idonei ad hiꝰ officia ſunt pauperes:ut
officiū emē non poſſint.qm̄ ēt ſi tales
diuites ſint.tñ q2 boni ſunt non ambi
unt officia nec inhiant ad lucra. Seq
tur ergo ꝙ vt plimu3 illi officia emūt
qui ſunt peiores ꝛ ſubditos vr̄os opp̄
mentes.Uñ magis expediēs videtur
vt bonos ꝛ idoneos ad officia veſtra
eligatis quoſ etiā inuitos:ſi neceſſe fu
erit ad ſuſcipienda illa officia cōpella
tis.q2 per eoꝝ bonitatē ꝛ iduſtriā ma
gis accreſcet vobis ꝛ ſubditis vr̄is q̄ꝫ
de p̄dicta officioꝝ venditōne acquirē
valeatis.Et hoc conſiliū dedit Moyſi
cognatuſ ſuus.Prouide inqt de omni
plebe viros ſapientes ꝛ timentes de
um ꝛ qui oderint auariciam.ꝛ ꝯſtitue
eos tribunos ꝛ centuriones. qnquage
narios ꝛ decanos qui iudicent popl'm
omni tp̱e. A .Idē i ſum.eo.ti. q.40
Clarū eſt āt ꝙ dcā officia regimis vē
di ſtrictiſſime ꝓhibent̄.ꝛ ſtatutū ē ꝙ
non eligant̄ ambitōne vel p̄cio .ſ3 vi
ri ꝓbate vite.ꝛ talit̄ aſſumpti nihil ǭ
bent ꝓ officiis dare. Immo int̄ geſta
debent iurare ſe ꝓ hiꝰ officiis nihil ǭ
diſſe. vel poſtmodū nūq̄ꝫ daturos per
ſe vel interpoſitā ꝑſonā titulo donati
onis venditōis vel quocūq̄ꝫ alio vela
mento.Et ob hoc exceptis ſalariis ni
hil penitus tam in admiſtratōne poſi
tos q̄ꝫ poſt depoſitum officiū ꝓ aliq̄
p̄ſtito beneficio tp̱e admiſtratōnis q̄ꝫ
ḡtuito meruerint. accepturoſ.Et ſi qs
auſus fuerit p̄ſtita ſacramenta negli
gere.non modo aduerſus accipiente3
ſed etiā aduerſus dantē accuſandi cū
ctis tanq̄ꝫ crimen publicū concedit̄ fa
cultas quadruplici pena eū qui cōui
ctus fuerit modis omnibus feriendo.
C.ad.l.iuliā.repe.l.fi. B .

¶ Utꝝ liceat dñis recip̱e mutuum a
talibus officiatis.ita ꝙ ſatiſfaciant ſi
bi de officio. Rꝰ ſm Tho.i predcā epi
ſtola.Ad hoc videt̄ dicēdū.ꝙ ſi pacto
mutuum det̄ ut officiū recipiāt abſq̄ꝫ
dubio pactum eſt vſurariū. quia pro
mutuo accipiūt officii ptātem. Unde
in hoc datis eis occaſionē peccandi.Et
ipſi etiam tenent̄ reſignare officio ta
liter acquiſito. Si tñ officium gratis
dederitis.ꝛ poſtmodū mutuū recep̱i
tis ab eis qd̄ de officio recipere poſſēt
hoc abſq̄ꝫ omi peccato poſſet fieri. A
Idem in ſū.eo.ti.q.41. B .

¶ Utrum perſone eccleſiaſtice debe
ant perſoluere exactōnes uel tallias
Rꝰ nullo mō nec licet laicis exigē ab
eis etiā rōne poſſeſſionū ſuarū.domo
ru3.aut p̄dioꝝ.ex̄ de imu.ec.q2 nōnulli
li.6º. A .niſi p̄dia fuiſſent ꝑ p̄us pre
dictis ex̄actōibus ſubiecta.tūc.n.tran
ſeunt cū onere ſuo.ut.s̄.emunitas ec
cleſie.§.9º.Sed poſito ꝙ qs verus dñſ
eſt.ꝛ ꝙ nihil penitus ꝑcipit ꝙ vix cre
dibile eſt. quin ad minus a ſubditis
recipiat iuſticias.ꝛ ſequant̄ eu3 in ex
ercitu in bello iuſto. Si tamē ita eu3
ſit ꝙ nihil ꝑcipit.credo ſaluo meliori
iudicio dicit Ray.ꝙ ǭbent aliquid in
ter ſe ſtatuere quod det̄ ſibi in ſignu3
ſubiectōnis.ne al'r inutilit̄ videatur eē
penes eum dominiū rei ſue.ar.optim
ad hoc.is.q.2.eleutherius. ꝛ.i.q.3. ſi qs

obiecerit. Si aũt dubitet qd aut quã tũ illud debeat eẽ credo q debent ob seruare qd i vicinis villis vel castris vel prouinciis obseruat ,ita tñ q illa villa non grauet. Uel si diuerse sint cõ suetudines ea que minus soluit eliga tur. extra de consue. cum olim. in fi. ex tra de censi. ex parte. in fi. et c. super eo Et hoc totum intelligo. nisi ipse vł ali quis de antecessoribus suis vẽdiderit vel donauerit eis illud quod in subie ctõnis signum ↄsueuit percipere. tunc n. non potest aliquid petere. Con. Ul. ꝛ Hosti. Et addit Hos. q hec ꝟa sũt ni si ↄ dniũ prescripsissent libertatẽ. vt i sum. eo. ti. q. 37. .B. Ad mãm talliaꝝ potest competere sup pedagium.

Temperantia. Uide supra sobrietas. ꝛ ẽt supra ebrietas

Testamentum p° cõit. Quis potest facere testm̃? R° ſm Sof. Quilibet põt facere q nõ ꝓhibet. Prohibet autẽ p̃mo filiusfa milias. nisi de peculio castrensi vł qua si extra de sepul. licet. li. 6°. Nec põt re linquere aliquid pro aia sua sine pr̃is assensu. Sꝫ bñ põt eligere sepulturam si supra pubertatẽ sit. vt hẽt supra se pulturã 2°. §. 3°. A. Hoc etiã dicit in. di cto. c. licꝫ. B. Item ꝓhibet impubes. Iteꝫ seruus. Itẽ furiosus non habens lucidũ interuallũ. Itẽ ꝓdigus cui ẽ ad ministratio bonoꝝ interdicta. Itẽ mu tus qui nihil loquitur. Surdus qui omnino nihil audit. vt i Insti. quibus non est per. fa. testa. per totum. A. Et ibi pꝫ q testm̃ non viciat si interdictũ administratõis bonoꝝ vł supradcẽ in firmitates post ei⁹ ↄfectioneꝫ aduene rint. ꝛ q si surdi et muti fuerint lr̃ati. pñt testari. vt ibidẽ in. §. sepe. B. Le cus aũt põt cum solẽnitate q habet. C. q po. fa. testa. l. hac ↄsultissima. A. Et ibi requirant q habent sup hoc ↄsule re. B. Item ꝛ illi qui propriis renun ciauerũt ꝛ nihil habẽt. vt ingressi mo nasteria. in Auten. de mona. §. illud. C. de sacrosan. ecc. Autẽ. ingressi. 19. q. 3. qꝛ igredientib⁹. Sꝫ siquis filios habens monasteriuꝫ ingrediat nullo ↄdito te stamẽto ꝑmittit ei diuidere cũ filiis ꝛ int eos ꝑticipare. vt in Auten. de san. epi. §. si qua mulier. 18. q. 3. si qua. mulr. A. Ibi dr̃ q si habẽs liberos igredia tur religionẽ anteq̃ de reb⁹ suis inter eos disponat liceat ei postea inter eos diuidere legitia nulla diminuta. ꝛ qd eis non ↄcederit monasterio ↄpetet. Sꝫ si oẽꝫ subãꝫ inter filios diuidere volue rit ꝓpria sua ꝑsona filiis cõnumerata vnã sibi ꝑtem oibus modis retineat. q debeat iuri monasterii cõpetẽ. Si ꝟo in monasterio moriat anteq̃ int filios legitios diuidat legitiaꝫ ꝑtẽ sibi ꝑcipi ant. Reliqua ꝟo substãtie ꝑs monaste rio ↄpetat. B. Potest ẽt facere testm̃ qñcunq̃ añ ꝓfessionem. cũ ad seclꝫ re uerti possit. extra de regu. statuim⁹. A Idẽ in sum. li° 2° ti. 5. q. 101. ſm Hosti. Utrꝫ aũt cleric⁹ possit facere testm̃. hẽs s. clericus. 4°. §. 2°. Heremite quoq̃ si non renunciauerũt propriis nec se ali cui ecclesie tradiderũt vitã mutando. testari pñt. at nõ. 19. q. 3. §. econtra pau lus. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 102. ſm Ho sti. B. Itẽ testamẽta publicoꝝ vsura rioꝝ sunt irrita ip̃o iure. extra de vsur q̃q̃. li° 6°. A vbi pꝫ q hoc ẽ veꝝ nisi p̃us fecerint cautionẽ seu satisfactõeꝫ ſm formam ibi traditam.

¶ Utrꝫ religiosus in ep̃m ꝓmot⁹ pos sit testm̃ facere. R° ſm Tho. scda scde q. 185. Nullo mõ põt. qꝛ sola dispensa tio reꝝ ecclíasticarum ei ↄmittit. que morte finit ex qua testamẽtuꝫ incipit valere. Si tñ ex cõcessione pape testm̃ faciat non intelligitur de propo testa mentum facere. sed apostolica auctori tate intelligit ampliata potestas sue dispensationis. vt possit valere p⁹ mor tem. A. Idem in sum. eo. ti. q. 103. B.

¶ Quid siquis aliquem testari ꝓhibu erit. R° Ab eius erit hereditate repel lendus. vt. C. siquis ali. testa. probi. l. 2.

¶ Quot testes opoꝛtꝫ ꝙ sint in testa
mento. R. Regulariť ſm leges septeꝫ
testes requiruntur. in Insti. eo. §. fi. ꝛ. C.
eo. l. hac consultissima. Hoc tamen fal
lit. quia quandoqꝫ valet sine teste. vt
si miles i bello scribat ꝛ moꝛiať.
C. de mili. testa. l. milites. A. Ibi patꝫ
ꝙ hoc locum habet in testō ꝯfecto tē
poꝛe quo i militia moꝛitur vulnerat⁹
siue scripserit in clypeo. siue in terra. si
ue vbicunqꝫ. B. Qńqꝫ sufficiat vn⁹
vt si fiat coꝛaꝫ imperatoꝛe. C. eo. l. oiuꝫ.
A. Et ibi pꝫ ꝙ iste testis est ipē ipera
toꝛ cū fuerit supplicatū ꝓ instituendo
heredem aliquā certam personā. B.
Qńqꝫ duo ut inter filios. C. eo. l. hac cō
sultissima. §. ex imperfecto. Uel si i ter
ritoꝛio. A. i. non in militia tēpoꝛe q̊
moꝛiť. B. testeť miles. ff. de mili. te
sta. l. lutius. Similiť etiam i his q̄ sunt
ad pias causas. extra eo. cum esses. ꝛ. c.
relatū. Qńqꝫ tres vel q̈tuoꝛ vt ex spe
ciali pꝛiuilegio. C. eo. l. si non spāli. ꝛ. l. si
vn⁹. A. Et his legib⁹ patet ꝙ istud
ꝑuilegiū non magis artať ad hunc nu
meꝝ triū vel quatuoꝛ. q̄ꝫ ad alium. B.
Qńqꝫ quinqꝫ vꝫ in testamento rustici
C. eo. l. fi. A. Ibi patet ꝙ hoc obtinꝫ
qń testamētum fit in loco vbi septem
testes haberi non possunt. B. Qńqꝫ
etiam octo requiruntur. ut qń testatoꝛ
vult testari in scriptis. ꝛ nescit lr̄as. vt
in. d. l. hac consultissima. Aduertenduꝫ
ꝙ ꝑdicta solēnitas testium abꝛogata
vr̄ ꝑ ius canonicū ac etiā diuinum ꝑ qō
duo vł tres fidedigni testes sufficere
videnť ſm Io. Hosti. ꝛ glo. Ray. vt in
sum. eo. ti. q. 104. Et de hoc latius dcm̄
ē. s̄. ecclesia ꝑ. §. 5. in additōe. B.

¶ Quid si testatoꝛ non vult ꝙ testes
sciant tenoꝛē testamenti sui? R. Pōt
facere testamentū quod dr̄ in scrptis. i.
ꝙ ipē ꝑmo testamentuꝫ conscribat. uł
etiam sibi faciat. ꝛ postea chartaꝫ clau
sam repńtet testibus dicens. Hoc est
testamentum meū. rogo ꝙ sigilletis ꝛ
subscribat[is] vos. C. eo. l. hac ꝯsultissima
Sed tamē per hunc modum facere te
stamentum non est tutum. quia mul
tas obseruantias requirit que frequē
ter cum non seruentur opoꝛtꝫ ꝙ nō ua
leat testamentuꝫ. melius est ꝙ fiat si
ne scriptis. s. quando scribitur per nota
riū tantum. B.

¶ Quibus verbis debeat fieri testm̄?
R. Non refert si dicat. Petrum here
dem instituo vel voluntatem meam
ei⁹ dispōni ꝯmitto. q̄a nō vr̄ ꝯcedē ite
status. extra eo. cū tibi. Nec curanduꝫ
est de verbis testatoꝛis. dummō sint
talia per que de volūtate cōstet. C. eo.
l. fi. A. Idem in sum. eo. ti. q. 106. ſm
Hosti. qui etiam dicit ꝙ ob hanc cām
erroꝛ noīs non nocet. ut ibi. B.

¶ Utrum in 2° testamento opoꝛteat
fieri mentionē de ꝑ̊. R. ut nō. 18. disti.
qm̄. A. in glo. B. dicenduꝫ ꝙ nō
opoꝛtꝫ nisi in duobus casibus. Unus si
factū sit testamentuꝫ inť liberos. C. eo
l. hac consultissima. §. ex imperfecto. ꝛ
Auten. ibi posita. hec inter liberos. Ali
us si testatoꝛ ipē legem sibi imposuit.
puta si in pꝛioꝛi testamento dixit. si fe
cero aliud testamentuꝫ non valeat. vł
non ualeat nisi dixero pater noster ꝛc̄.
tunc. n. faciendo secundū. opꝫ ꝙ faciat
mentioneꝫ de ꝑ̊. ut. ff. de le. 3°. l. siquis. in
ꝑn°. A. Idem in sum. eo. ti. q. 108. B.
Qō siqs uelit cassare testamentū pꝛi
mū ꝛ non facere scōm. non pōt nisi iaꝫ
post conditū ꝑmum sit lapsum decen
niū. ꝛ coꝛaꝫ trib⁹ testibus dixerit nolle
ualere ꝑmum. A. Idē ēt si hoc dixe
rit inter acta. ut in. l. que sequiť. B. C.
eo. l. sancim⁹. A. De hac solēnitate dō
sicut dictū ē. s̄. i. §. Quot testes. B.

¶ Qualiter confirmetur testamentū
R. Per moꝛtem testatoꝛis. ut habeť
Hebꝛ. 9°. Sed ante moꝛtem quādoqꝫ
mutari potest etiam si pacto conuene
rit ne muteť. C. de pac. l. pactum. quod
dotali. A. Idem in sum. eo. ti°. q.
109. B.

TEstamentum 2°

Q̃tũ ad institutõem heredis ꝛ substitutõem. In testamento teneť q̃libꝫ instituere sibi heredẽ aliquẽ vľ aliqđ collegiũ. ꝛ hiꝰ. Sine institutõne hẽdis non esset fcm̃ testm̃. vt. C. eo. l. iubemꝰ. §. ꝙ si nõ fuerit. Et si quidem testatoꝛ hẽat descendentes vel ascendẽtes. illos teneť heredes instituere saltem in eoꝝ legitima. C. de inoffi. testa. Autẽ. nouissima. de q̃ hẽs. s̃. legitima. A. Ibi solũ dr̃ de legitĩa descendẽtium. Legitima ꝯo ascendentiũ cuꝫ nõ sit inouata vr̃ q̃rta ps. ut in insti. de inoffi. testa. §. fi. Nã ꝛ ipsi possũt agere ꝯ testm̃ filioꝝ. ut pꝫ eo. ti. in pn̄. ꝛ hoc nisi testatoꝛ aliquid dcis descendentibus seu ascendentibꝰ in testõ reliq̃rit. tũc eĩm nõ rumpiť testamẽtũ sed suppletur qđ minus fuerit legitĩa. C. de ioffi. testa. l. omnimõ. cũ sequentibꝰ. ꝛ sic ñ teneť testatoꝛ eos p̃cise instituere. B

Qđ si nec descendentes nec ascendentes hẽat tũc ƀm leges põt instituẽ alios quoscũq;. A. Si tñ institueret ĩfames aut turpes ꝑsonas. tunc fr̃es vel soꝛoꝛes pñt rũpe testm̃. ꝛ sibi totã accipere hẽditatẽ. C. de inoffi. testa. l. fr̃es. ꝛ in insti. de inoffi. testa. §. soꝛoꝛ. B. Tñ ut ait Tho. in q̃dam q̃õne đ q̃libꝫ si ꝓpinqui indigerẽt illa hẽditate indigentia manifesta. tunc teneť eis hẽditatem dimittere nisi essent mali. et hiꝰ bonis indigni. Et dico teneť ex đbito honoꝛis ꝑentalis. qꝛ cũ p̃cipitur honoꝛare pr̃em ꝛ mr̃eꝫ. p̃cipiť ẽt honoꝛare ꝑentelã in his que ad ꝑentelaꝫ pertinẽt. Si autẽ non indigerent manifeste põt libere in alios refũdere dicẽte saluatoꝛe. Da pauperibus ꝛ sequẽ me A. Idem in sũ. li. 2°. ti. 5. q. 98. vbi ꝛ additur. Secus tñ ẽ in q̃busdã terris de iure cõsuetudinali. In quibusdã eniꝫ terri testatoꝛ potest ex iure patrie cuicũq; vult rem suã dare vel vendere. Alicubi succedit vnus. s. p̃mogenitꝰ. Alicubi vltimo genitꝰ. Alicubi omẽs ꝑ diuisioneꝫ. Igiť si cõsuetudo q̃ iuri equalet dat alicui licentiã liberã aut alteri ꝯferẽdi vel totã vel ꝑtẽ hẽditatis nõ p̃iudicat alicui faciẽdo qđ põt de iure. Nõ tñ ꝯsuetudines irrõnabiles ẽt circa hᵒ reprobari. Vñ Inno. 4ꝰ scribens ad q̃sdã ep̃os theutonie r̃pꝛobat ꝯsuetudinẽ uel statutũ suꝑ hᵒ. ꝙ nullus possit ĩ vltĩa voluntate legare ecclesiis vel aliis piis locis aut q̃buscũq; ꝑsonis plus q̃ q̃nq; solidos vsualis monete. ꝛ p̃cipit hiꝰ statuta dñũciari penitꝰ non tenere. B.

Nũq̃d testatoꝛ põt substituere alium hẽdẽ q̃ debeat succedẽ p̃ hẽdi? R°. Si testatoꝛ hẽat filios impuberes põt eis substituẽ q̃scũq; velit. q̃ succedẽt eis si non venerint ad pubertateꝫ. vt C. de impu. ꝛ aliis substi. l. si testõ. A. Et ibi pꝫ ꝙ taliť substitutꝰ dr̃ directus heres. ꝛ sic totã capit hereditatẽ sine aliq̃ diminutõe. B. Si ꝯo venerint ad pubertatẽ. põt eis substituẽ si moriant sine liberis. A. Idẽ etiam si moriant cum liberi. C. de ipu. ꝛ aliis sbsti. l. hẽs. ꝛ. l. se. Debẽt tñ salua eẽ eiꝰ legitima. vt seq̃. B. Et intelligiť substitutio deducta legitima filioꝝ et deducta q̃rta totius q̃ dr̃ trebellianica. quã deducit q̃libet institutus hẽs cui aliꝰ substituiť. A. s. vulgariť ꝛ pꝰ pubertatẽ instituti. vel ẽt cũ accipit hẽditatẽ ꝑ fide cõmissũ ab instituto hẽde. q̃ a testatoꝛe ĝuatus est hẽditatẽ alteri restituere. ut in. c. Raynutiꝰ. de q̃. ĩ. B ut ex̃ đ testa. Raynutius. Et đ hac mãista sufficiant. ꝛ que dicta sunt supra hereditas.

TEstamentum 3°

Q̃tũ ad executõem. Utꝝ testatoꝛ possit hẽdibus suis ꝑ testm̃ penaꝫ ĩponere si nõ paruerit voluntati sue. R°. Sic. vt in insti. de le. §. pene. dum tñ qđ testatoꝛ p̃cipit nõ sit turpe vel inhonestũ. ff. de cõ. insti. quidaꝫ. A. Et idẽ hẽtur in dcõ. §. pene. ad fi. B.

Per quẽ cogeť hẽs testm̃ suue volũ

tatem defuncti adiplere? R. Heredes
infra annũ cogendi sunt p episcopuz
adiplere ⁊ si neglexerit tũc ipẽmz eṗs
exequat̃.ex̃ eo.nos qdem.⁊.c.si hẽdes.
A .vbi dr̃.Si heredes iussa testatoris
nõ adipleuerit.ab eṗo loci illi⁹ oĩs res
q̃ eis relicta ẽ canonice interdicat̃ cuz
fructib⁹ ⁊ ceteris emolumentis. ut vo
ta defuncti ipleant̃. Et de t̃mino anni
⁊ ꝙ eṗs p se exequat̃.hẽt̃ in dcõ.c.nos.
⁊ icipit iste ann⁹ a tpe ãmõitõis.ƀƺ Ho
sti.⁊ in sum. li.º 2.º ti.5.q.cxi. B .Nec
obstat si forte testator interdixerit ne
eṗus se intromitteret.ex̃ eo.tua. A .
Idez in d.q.cxi.ƀm Hosti.⁊ eo.ti.q.97.
ƀm Ray.⁊ glo. B .

¶ Utꝝ defunct⁹ sentiat detrimẽtũ:qr
tardantur elẏe quas legauit. R. ƀm
Tho.in quolibet.Dicendum ꝙ q̃ntum
ad meritum elemosyne nullũ detrimẽ
tũ patit̃ ex predicta tarditate maxie si
q̃ntum in iṗo fuit cãm adhibuit ut hi⁹
elẏe cito darent̃.quia meritum princi
paliter ex voluntate ⁊ intentõne depẽ
det. Sƺ quantũ ad effectum elemosy
ne patitur detrimentuz. non quidẽ ut
ꝓ huiusmodi tarditate puniat̃:sed qa
remedium ei non adhibet̃ dum suffra
gia differunt̃ quibus plurimũ iuuare
tur. A Idẽ in sũ.eo.ti.q.iiȝ. B .Si
milit̃ non patit̃ detrimentũ si differat̃
restitutio quã iṗe mandauit fieri . ⁊ lƺ
tarde ⁊ in morte.tamen fecit quod po
tuit. A.Licet hoc casu nõ grauet̃ quo
ad dãnationez.puto tamen ꝙ facta re
stitutione citi⁹ a pena absoluat̃.sicut i
cronicis minoꝝ legit̃ de quodam q im
pediebat̃ ab igressu paradisi quousqȝ
f̃cã fuit restitutio ad quã tenebat̃. B

¶ Utꝝ executor debeat retardare di
stributõez elemosynarũ ad hoc ꝙ res
defuncti melius uendant̃. R.º ƀƺ Tho.
in quolibet.Dicendũ ꝙ in mora modi
ci temporis non videt̃ eẽ magnũ peri
culũ.Uñ si executor p modicuz temp⁹
elemosynas dare differat vt rebus de
functi melius vẽdit] ampliores elẏas
dare possit.laudabilit̃ hoc facit.Si ꝟo
ecõtrario p multũ tẽp⁹ differat elẏas
distribuere ut i modico ãpliores elẏas
faciat.nõ vr̃ eẽ sine culpa.qa forte ꝺ fũ
ctus interi a purgatorio liberat̃. i q̃ dũ
iṗe eẽt remediũ suffragiorũ maxie ei
necessariuz fuerit. Hoc aũt reliquitur
prudẽtis executoris examini .vt s.ↄsi
derat] dilatiõe tpis :⁊ ↄditiõe psone q̃
citius vel tardi⁹ liberanda ẽ ⁊ etiã q̃ti
tate augmẽti elẏaꝝ.faciat qꝺ viderit
expedire defũcto.A.Iꝺ i sũ .eo.ti.q.iiȝ
B.De legatis alia q̃dam hẽs s̃.legare

¶ Quid si de pl'ib⁹ executorib⁹ testi
vn⁹ moriat̃ vel ẽ i remotis .vl' nõ vult
exeq? R. Alius põt executionẽ iplere
nisi testõr aliꝺ exp̃sserit. ex̃ eo. religio
sus li.º 6.º Utrum religiosus possit esse
executor testam̃ti.hẽs s̃.religio p̊.§.pl't
A.Predictis adde qꝺ dr̃ i Insti.ꝺ acti
.§.item mixta.vƺ ꝙ q relicta eccl'iis ul'
aliis venerabilib⁹ locis dare distulerit
v q̃ȝ dũ i iudicio vocet̃ iṗm relictũ da
re copellit̃.⁊ aliud tantũdẽ ꝓ pena.

Testis primo Quis possit
eẽ testis. siue q̃ cõditiões req
rãt̃ i teste. R. Principalit̃ qdẽ reqrũt̃
que i his ꝟsib⁹ cõtinẽt̃. Cõditio. sexus
etas.discretio.fama.Et fortuna.fides i
testib⁹ ista reqres. A . Hoc fuit dictũ
Hoff.qui etiã dicit ꝙ regularit̃ omnes
pñt eẽ testes qui nõ ꝓhibẽt̃. vt i sũ.li.º
p̊.ti.5.q.177. B.p̊ g.º reqrit̃ ↄditio.s.vt
non sit seruus quia seruus non recipit̃
ad testimoniũ.C.eo.l.qm̃ libi. Nam ser
uus sepe metu dñantis testimonium
supprimit ꝟitatis.ex̃ ꝺ ꝟbo.sig] forus
§.testes.4.q.3.§.itẽ in crimiali.3.q.5.ac
cusatores .Fallit tñ hoc cum de facto
serui q̃rit̃.nõ tñ ꝓ dño vel ↄ dñm.vt in
§.itẽ i crimĩali.ꝟ.itẽ serui. A .vt si p
seruuz aliqd dicat̃ depositũ vel cõmo
datum ƀm glo. Ibiqȝ etiaz addit.Et sic
viles psone recipiunt̃ vbi de facto ea
rũ agit̃.Et idez videt̃ in.l.seruos.C.eo.
Item ⁊ si deficiant alie ꝓbationes ad
mittit̃ etiam seru⁹:sƺ cũ tormentis. ƀƺ
Hof.ut in dcã.q.177. B .2.º requiritur

sexus.q² femina non admittit̃ ad testi
moniū in cā criminali.33.q.5.mulierez.
nisi cū de crimine ciuilit̃ agit̃. tunc enī
admittit̃ etiam ꝯ clericos.extra eo.qm̄
ꝛ.c.tam lr̄is. A .Itē admittit̃ mulier
in cā criminali cū agit̃ ꝑ inquisitiōem.
vt nōt.glo.in dcō.c.qm̄. B .In ciuili
bus aūt admittit̃.15.q.3.§.ex eo.Nō ad
mittit̃ etiā in testis:vt ī Insti.de testa.
§.testes. A.Idē qđ h̄ nō.in dcā.q.177
B .Et nō ꝙ mulieres cā ferendi testi
moniū nō debēt iuire ad iudiciū trahi
ſ3 cū necessarium fuēit testimoniū ea
rū iudex in expensis ꝓducētis mittat
tabellionē aut aliā personā idoneā.vl'
si hoc iure ꝓhibente i cāu non possit ꝑ
sonalit̃ ipe vadat.vel si non deceat ire
aliū mittat. Hoc explicite habet̃ ex̄ de
iudi.mlieres.li.º6.º 3º requirit̃ etas. Nā
ī ciuilib⁹ non admittit̃ minoꝛ.14.ānis.
4.q.3.c.p̊.In criminalib⁹ ꝟo non mioꝛ
20.vt ibidē dicit̃.§.in criminali.ꝟ.item
in testimoniū.4º requirit̃ discretio.q²
non recipit̃ ad testimoniū furiosus siū
mētecaptus. A .nisi tpe lucidi inter
ualli.vt in.§.nec furiosus.de quo.ī. B.
sicut nec ad iudicandū.3.q.7.§.tria. ga
nō est ꝯpos sue mēti.ff.qui testa.fa.po.
.l.g testamēto.§.nec furiosus.5º requi
ritur fama. Nā infames a testimonio
repellunt̃.extra de testi.cogen.p̄terea.
Nec ꝓdest pnia.q² lic3 aīas per pniaz
saluare possim⁹:infamiā tn̄ non possu
mus abolere.2.q.3.c.hinc colligit̃. Naz
ꝛ actus legitimi sunt īfamibus iterdci
ex̄ eo.l3 ex quadā.ꝛ in glo.ibidez.Et hº
intellige nisi prius fuerint in integꝛ re
stituti.4.q.3.§.itē in criminali.ꝟ.item
.l.iul'.2.q.3.p̄uaricatoꝛez.in.fi. Itē adeo
d3 eē testis sine oī infamia ꝙ si graua
ta fuerit ei⁹ opinio ad testimoniuz ad
mitti non d3 extra de excep.deniq3.2.q
7.testes.ꝛ precipue ī crimiali cā.ex̄ eo.
testimoniū. Item deb3 eē sine crimie
Nā criminosus repellit̃ ab oī testimo
nio q̄diu in crimine perseuerat.Si ꝟo
sit emēdatus nō repellit̃ in causa ciuili
A .nisi eū fuerit comitata infamia. vl'

fuerit periur⁹.vt in dcō.c.testimoniuz:
B .S3 in criminali talis repellit̃ si ꝯ
crimine fuerat prius ꝯuictus vel ꝯfes
sus.vl' nūc ꝑ exceptionē ꝯuincat̃ ul' ḡ
uata ē eius opinio.ꝓ eo ꝙ aliqñ sic fu
it repulsus. Aliter ꝟo q emendatus ē
recipit̃ etiā in criminali. A .s.cuz de
crimine agit̃ ciuilit̃.vt in dcō.c.testimo
niū.Alit̃ in criminali ēt post pniam re
pellit̃ si ꝯuincat̃.vt dictū est in ꝯcō.c.te
stimoniū. B .Hec oīa in predicto.c.
testimoniū cū his q̄ ibi notant̃.6º reqri
tur fortuna.s.an sit locuples vel egen⁹
vel lucri cā quid faciat. Hoc iudici ꝯsi
derandū ē.4.q.3.testes.ꝟ.itē testiū.7º
requirit̃ fides.q² infidelis cōtra fidelē
non admittit̃.2.q.7.si heretic⁹.23.q.4.
ipsa pietas. A .Pro fideli aūt bn̄ ad
mittit̃ testimoniū īfidelis ꝯ fidelez.Et
similit̃ ꝓ infideli ꝯ infidelem.dicto.c.si
hereticus. B .Hec ergo sunt princi
palia in testibus ꝯsideranda. Sunt et
alia quedam consideranda que hic sta
tim sequuntur.p̄mo videlic3 vtruz sit
īimic⁹ ei⁹ ꝯ quē dat testimoniū ul' ami
cus eius ꝓ quo testificat̃.4.q.3.testes
ꝟ.ideoq3 in persona.Itē obscuri ꝛ igno
ti non admittūtur.vel solum admittū
tur cum tormentis aut verberibus.vt
ī Auten.eo.§.sancimus. A .Et ibi p3.
ꝙ hec obtinent qñ ex aliqua ꝯiectura
dubitat̃ de corruptione. B .Itē nec
executores negocioꝝ aut ꝓcuratores
q in ipsa cā fuerūt actores vel rn̄sales
ex̄ eo.insuꝑ. Immo ēt q fuit ꝓcuratoꝛ
l' aduocat⁹ ī p̄ori iudicio n̄ r̃cipit̃ ī testē
ī cā appellatōis.ex̄ eo. Romana.li.º6º.
¶ Utrū qs possit admitti ad testimōi
um in sua cā. R̄.º Non. neq3 p̄ncipalit̃
neq3 secūdario.C.eo.l.omnib⁹.Un̄ ven
ditoꝛ in cā rei vendite non admittit̃ ꝓ
emptore.q² cā ꝓpria venditoris eē vi
det̃.neq3 vēditoꝛ in cā pignoris ꝓ cre
ditore.ff.de app.l.ab executore.§.alio
ꝯdēnato.Fallit hoc ī legatariis ꝛ fidei
cōmissariis q ferunt testimoniū in cā
testi cum agit̃ de hereditate.non de le
gatꝭ ꝛ fideicōmissis suis.bn̄ tn̄ pn̄t scri

302

bi ꝛ eē testes in eo testō in quo aliquid eis legatum est. C. de testa. l. dictantib⁹ Item fallit in collegiis ꝛ corporibus i quibus singulares eorum ꝑsone ꝓ cā vniuersitatis ferre possunt testimoniū 14. q. 2. si ꝑ prudentiam. ex̄ eo. insuper. 2. c. cum nuncius. Et hoc ideo quia cāe vniuersitatis non sunt singulorum. et si ꝯmodum ꝯtingat singulos. vt. 12. q. 2. q manumittitur. Et itellige nisi fuerit actores vel rn̄sales in ipsa causa. ut in precedenti. §. dictum est. A . ꝛ proba tur in dicto. c. insuper. Et idem quod in hoc. §. notatur in dcā. q. 177. B .

¶ Utrum in causa cōi duorum alt̄ ad mitti debeat ad testimōiū. R. Nō. qꝛ cā cōis duorum vtriusqꝫ ē. ar. ff. de ritu nup. l. illud. Et idem in socio criminis ꝛ ꝑticipe. 4. q. 3. item in criminali. ꝟ. iteꝫ liberi. ex̄ eo. c. veniens. Nec ob. extra eo. qm̄. Nam illud est spāle in cā denū ciationis. vel ibi admittunt̄ socii crimi nis ad presump. ex̄ de adul. significasti Credit̄ etiam sociis criminis in exeptꝭ vt in crimine lese maiestatis. ꝛ hꝛ⁹. 79. dis. siquis papa viuente. 6 q. 1. siquis cū militib⁹. 25. q. 3. nemini. ex̄ de ꝯfess. c. ꝑ. Idem i dcā. q. 177. B .

¶ Utꝝ parentes vel liberi possint ꝓ vel ꝯ se testimoniū ferre. R. generali ter ꝑ rectā lineā ascendentes vl̄ descē dentes ꝓ vel ꝯ se idonei testes nō sūt. 4. q. 3. §. item in criminali. ꝟ. iteꝫ testis. ꝛ ꝟ. item pentes. ff. eo. l. testis. Idē est ꝯ mr̄e. sꝫ tamē ambo parētes in casu ad mittunt̄ ꝓ filio. s. cū queritur de etate vel natiuitate. extra qui fi. sint le. trans misse. ꝛ. c. ꝑ tuas. A . Et in his. c. pꝫ ꝙ hoc est veꝝ nisi certis indiciis ꝛ testib⁹ ꝯtrariū appareat. B . Item vbi agi tur de ipedimento mr̄imonii rōne con sanguinitatis vel affinitatis. ex̄ eo. q̄ tiens. Ceterum si agit̄ an mr̄imonium sit contractum vel non. tunc mr̄ suspe cta ē si vir sit superior. ex̄ eo. super eo. Quē casum habes. s̄. mr̄imoniuꝫ 7⁹ §. fi. Sunt aūt quedam ꝑsone que aduer sus ꝯiunctos suos testimoniuꝫ dicē nō coguntur. vt aduersus soceꝝ generum vitricū. preuignū. sobrinum. sobrinaꝫ. sobrine natum. eosqꝫ q in priori gradu sunt. Item aduersus patronū ꝛ patro nā: ꝛ liberos eius. ut. 4. q. 3. §. iteꝫ in cri minali. ꝟ. item. l. iulia. Et alie etiaꝫ ꝑso ne que ibidē ꝯputantur. que generalit̄ a ferendo testimonio sunt exēpte. A . Et ibi possunt uidere q habēt hoc agi tare. Et idem quod in hoc. §. nō. in dcā q. 177. B .

¶ Utrum testes ꝓduci possint de do mo actoris. R. Nec de domo actoris nec accusatoris nec in causa ciuili nec criminali testes ꝓduci debent. quia eo rum testimoniū suspectum est. 3. q. 5. ꝑ totum. 4. q. 3. §. item in criminali. ꝟ. itē etiam iure ciuili. Omnes auteꝫ ꝑdicti qui repellendi sunt debent admitti si is ꝯtra queꝫ producuntur eoꝝ testimo nio in alio iudicio sit vsus. nisi inimici as postmodum exortas docuerit. uel aliquod aliud legitimuꝫ post emergēs seu corruptōem. ut in ꝑdcō. §. iteꝫ in cri minali. ꝟ. iteꝫ sigs testib⁹. ꝛ. C. eo. l. sigs testibus. A . Idē in dcā. q. 177. B . Nō ꝙ sacerdos nō dꝫ eē testis in ist̄s ꝯfectis totalit̄ int̄ seculares. 14. q. 2. ꝙ ꝙ. Hoc intellige de honestate ꝛ nō de necessitate. A . Ibi dr̄ ꝙꝙ sacerdotū testimoniū credibile habeat̄ tamē in ipis seculi negociis ꝓ ꝯficiendis ist̄s ad testimoniū non rogētur. qꝛ eos tali bus rebus interesse non ꝯuenit. Si āt euētu aliquo cāe interfuerit. ꝛ aliquid uiderint uel audierit ubi nulle idonee seculariuꝫ iueniantur ꝑsone. ne ꝟitas occultetur ꝛ malus ut bonus extimet̄. i ꝓuidentia proprii sit epi. ut aut corā se ꝛ cōpetentibus iudicibus. aut aliter ꝟitatem honorifice testificentur. B.

Testis 2⁹

TEstis 2⁹ de numero te stiū. Et quidē duo testes regularit̄ sunt ne cessarii. ꝛ sufficiūt. ff. eo. l. ubi numer⁹. 4. q. 3. §. itē in criminali. ꝟ. item ubi. A . Idē i sum. li. 2⁹. ti. 5. q. 178. fm̄ Hosti ꝛ Hoff. B .

Utrum in aliquib⁹ cãis sufficiat vnus te
stis. R̃. Licz cõiter nõ sufficiat vt nũc
dictũ ẽ. statur tñ testimonio vni⁹ in his
in quib⁹ alteri p̃iudiciũ non infert. pu
ta si dubitat de aliquo an fuerit bapti
zat⁹. vel an ecclia ɔsecrata. de ɔse. di. 4
puulos. z. c. cum itaqꝫ. Itẽ stat testimo
nio vnius vbi de cõsensu ptium ita cõ
uenit. cũ z testimonio aduersarii stari
possit. C. de fideicõmis. l. fi. Item qñ q̃
rit vtrum aliquis sit emendatus de cri
mine stat testimonio sacerdotis. ex̃ eo
testimoniũ. A. Ibi nõ bñ hoc pbat
sꝫ ex eo qꝛ cũ in secreto cõfiteat alit p
bari non põt. ẜm Hosti. z in dcã. q. 178.
vbi etiam pꝫ ẜm eundẽ ꝙ idem est de
eo qꝺ sequit. B. Item in correctiõe
fraterna sup prima correctione carita
tiua p vnũ solũ pbatur. qꝛ nec alit po
test. ex̃ eo. in oi. A. Idẽ qꝺ. s̃. nõ. i. d.
q. 178. ẜm Hos. Ray. z Host. B. Idẽ
est qñ testim̃ valet vni⁹ testimõio quã
doqꝫ nulli⁹. qñqꝫ requirunt plres. vt. s̃.
testim̃ p̊. §. 4° Item licz vn⁹ testis non
faciat pbationez facit tñ p̃sumptõem
ex̃ de suc. ab intes. c. fi.

Utrum i aliquib⁹ requirant plures
testes q̃ꝫ duo. R̃. In multis plures re
quirũt. Nã in testis plures requirunt.
vt. s̃. testim̃ p̊. §. 4. Item i donatõib⁹ cã
mortis requirunt qnqꝫ testes. C. de do
nat. cã mor. l. fi. z i codicill. C. de codicil
lis. l. fi. i fi. Silr requirũt quinqꝫ testes.
A. rogati. vt in dcã. q. 178. B. qñ de
bitor vlt pbare solutum debitũ qꝺ in
script fuit factũ. C. eo. l. testiũ. A. Et
ibi pꝫ ꝙ similit põt hoc pbari p aliaz
scripturã. z si illa scriptura amissa fue
rit. põt z amissio z solutio p pauciores
testes pbari. B. Item reqrunt qua
tuor testes cũ dant ad reprobandũ in
strũa. ar. ex̃ de fide instru. cũ Jobes. Itẽ
ɔ quasdã psonas. vt in. §. se. dr. A. Di
ctũ. c. cum Jobes. non videt bene pro
bare hoc ad quod allegat. sꝫ in ar. facit
dicta. l. testium. B.

Utrum ɔ aliquas psonas requirat ma
ior numer⁹ testiũ. R̃. ẜm Tho. scõa se
cũde. q. 70. Sic. 2. q. 4. presul. A. i. eps
cardinalis sꝫ glo. in. c. p̃sul. 2. q. 4. z Hof.
vt i dcã. q. 178. B. nõ dãnetur nisi. 72.
testibus. Presbr autem cardinal nisi
44. testibus Diaconus cardinal vrb̃
Rome. nisi. 28. testibus. Subdiaconus
acolitus. exorcista. lector. hostiarius. ni
si septẽ testibus. Et habꝫ locũ speciali
ter in epis. presbyteris. diacõibus. z cl̃i
cis ecclesie romane. ppter ei⁹ dignita
tẽ z hoc triplici rõne. primo quidẽ. qꝛ i
ea tales institui debẽt quoꝝ sanctitati
plus credat q̃ꝫ multis testibus. 2° quia
hoies qui habẽt de aliis iudicare sepe
ppt iusticiã multos aduersarios hñt.
vñ z nõ passim credẽdũ est testib⁹ con
tra eos. nisi magna multitudo conuẽi
at. 3° qꝛ ex ɔdẽnatione alicui⁹ eoꝝ dero
garet in opinione hominũ dignitati z
auctoritati illi⁹ ecclie. qꝺ est piculosi⁹
q̃ꝫ in ea tolerare aliquẽ peccatorez nisi
valde publicũ de quo graue scãdalum
oriat. A. Predictis adde qꝺ dicit in
l. i. ff. eo. s. ꝙ iudices sufficientẽ numeꝝ
testiũ moderent z cũ solũ numeꝝ testi
uꝫ quẽ necessariũ eẽ putauerint euoca
ri patiant. ne effrenata ptãte ad vexã
dos homines supflua multitudo testi
uꝫ ptrahat. Et regularit effrenata mlt
titudo vr̃ si excedit numeꝝ. 40. ex̃ eo.
cum cãm. Qꝺ tñ videt relinq arbitrio
iudicis ẜm exigentiã cãꝝ cũ sit indeter
minatũ. ex̃ de offi. del. de cãis. Et sentit
glo. in dicto. c. cum cãꝫ. B.

Testis 3° q̃ꝫtũ ad actũ testificandi.

Utrum testis qui se subscribit ali
cui negocio p̃iudicet sibi. R̃. Si scient
hoc facit p̃iudicat sibi. ita ꝙ ɔtra illud
nõ põt postea reclamare. qꝛ approbas
se p̃sumit. Sec⁹ si subscribit noie aliẽo
qꝛ p hoc nõ intelligit ɔsentire. vt nõt
ex̃ de his q̃ fiunt a p̃la. sine ɔsen. ca. q̃ꝫ
to. A. Clarius hoc nõt glo. in. c. siqs
p̃sbyteroꝝ. ex̃ de re. ec. non alie. Etiam
nõ. in sum. li° 2° ti. 5. q. 177. vbi z addit.
Et ex hoc collige ꝙ nõ fit p̃iudiciũ ali
cui si aliquid fit eo presente z nõ cõtra

dicente.nisi aliquod signū debeat con
sensus assumi. B.

¶ Quotiēs pn̄t testes ꝑduci? Respō
deo. Tres tm̄ ꝑductiones fieri pn̄t in
cāis ecclīasticis vel ciuilibus. sꝫ nō q̄r
ta nisi iuret ꝙ nō didicerit testificata
A. Nec per se nec per aliū.ꝛ ꝙ non ꝑ
dolū vel ꝑ artem quartā ꝑductionē
petat. sꝫ qꝛ quos vult de nouo ꝑducē
ꝑus habere nō potuit. ex̄ eo. vltra ter
tiā. B. Quinta nullo mō cōcedit̄.ex̄
eo.in cāis. Et hoc itelligas nisi aliq̄s te
stiū in ꝑmis ꝑductōibus impedit⁹ fuis
set.nā ꝑbato ipedimento sine aliq̄ sac̄
mēto dabit̄ alia dilatō etiā centesima
ſm Inno. Et sic itellige ex̄ eo.vltra ter
tiā. A. Idē in sū.eo. ti.q.179. ſm Ho
sti.q clari⁹ sic loquit̄. Et hoc intelligas
si in ꝑma ꝑductione secūda ꝛ tertia ꝑ
duxit aliquē testem. Al' si impeditus
fuissꝫ in prima secūda ꝛ tertia ꝑbato
ipedimento sine aliq̄ iuramēto dabit̄
secunda dilatio. sicut ꝛ centesima vel
millesima ſm dn̄m meum Inno.q̄rtū.
Et sic intellige ex̄ eo.vltra. B.

¶ Quot sunt que tollūt copiā ꝑbādi
ꝑ testes? Rn̄ ſm Gof. Quatuor. Videlꝫ
publicatio attestationū.ex̄ eo. de testi
bus.ꝛ c.itimauit. Itē renunciatio siue
ꝯclusio.ex̄ eo.fraternitatis. Itē q̄rta ꝑ
ductio.ut in ꝑcedenti.§. Item numer⁹
testiū effrenatus.ex̄ eo.significauerūt
ꝛ.c.cum cām. A. Idē in dcā.q.179. Et
de hoc vltimo dictū est ad finem ꝑce
dentis.c.in additione. B.

¶ Utꝝ testis teneat̄ iurare ꝛ qualiter.
Rn̄ Nulli testi quātecunq̄ religionis
sit credit̄ nisi iurauerit.ex̄ eo.nuꝑ. Po
test tn̄ remitti iuramentū de ꝯsensu ꝑ
tiū.ex̄ eo.tuis.nisi in cā m̄rimoniali.qꝛ
tūc nec ꝯfessioni coniugū stat̄.ex̄ de eo
q cog.ꝯsan.vxo.sue.suꝑ eo. Et iurabūt
tactis sacrosanctis euangeliis nisi esset
eps q iurabit solū ꝑpositis euangeliis
ex̄ de iura.calū.c.fi. A. Idē i sum.eo.
ti.q.181. ſm Host.q ēt idē dicit de sacer
dote.s.ꝙ non tangat sancta euangelia
iurando sicut nec eps. Alii aūt ut ibi pꝫ
dicunt hoc spāle in epo. Ueritas ē ꝙ ꝯ
ipso tm̄ loquit̄ dcm̄.c.finale. B.

Sed qd dꝫ testis iurare? Rn̄ Debet
iurare ꝙ dicet totā ꝟitatē quā nouit ꝯ
illa re.3.q.9.hortamur.ꝛ ꝙ nō admisce
at falsū.nec aliquid de suo adiiciat.3.q
9.pura. Itē addit̄ de quorundā ꝯsuetu
dine ꝙ nulli pandet testimoniū ꝛ hoc
bn̄.4.q.3.§.itē in criminali.ꝟ.itē q.fal
so.ex̄ eo.fraternitatis. A. Idē in dicta
q.181. ſm Hosti. B.

¶ Quid iurant testes qn̄ ꝑcedit̄ ꝑ in
q̄sitōem? Rn̄ Si fiat inq̄sitio ꝯ ꝑsonā
singularē de aliq̄ crimine.iurat testis
ꝙ suꝑ illo dicꝫ plenā ꝟitatē ex̄ ꝯ sīmo
licet Hely. Si ꝟo fiat inq̄sitio suꝑ sta
tu eccl'ie.iurat dicē ꝟitatē de oib⁹ que
scit vel credit i ecclesia reformāda.ex
ceptis dico occultis.ex̄ de accu.oli. Uel
iurat ꝙ r̄ndebit ꝟitatē ad iterrogata
ex̄ de accu.cū dilect⁹. Et itellige ꝙ occl'
tū hic dicit̄ crimē qđ non ē manifestū
vel de q̄ aliq̄s non ē ifamat⁹. Nā si de
occultis de q̄b⁹ non ꝑcessit ifamia ali
qd dixerint testes.nō valebit dictū eo
rū. A. Etiā si duo vl' pl'es sciuerint cri
mē ꝛ iuramēto affirmēt.vt in.c.qđ seq
tur. B. ex̄ de accu.inq̄sitōis.vt ꝛ Tho
dic̄ i se.x°.§.qui incipit. Utꝝ hō. A. Iō
i sū.li°.3°.ti.31.q.6.ꝟ.forma aūt ꝛc̄.vbi ēt
addit̄ ſꝫ Ul. Occulta aūt hic vocamus
nō solū secreta ꝯfessiōis.sꝫ ēt oē crimē
de quo q̄s nō ē ifamat⁹. Sciendū tn̄ ꝙ
si fiat inq̄sitio suꝑ certis capitul'.tūc in
iuramēto nō apponet̄ hec cl'a exceptis
occultis. Sꝫ cū infamia ꝑcesserit spāl'r
de hoc crimine determinato ſꝫ numeꝝ
dicēt testes q̄cq̄d ꝯ hoc sciūt vl' credūt
etiā si sit occultū.dūmō nō sciat̄ solum
ꝑ ꝯfessionē. Uel si aliquis ifamat⁹ sit
de fornicatōe cū hac muliere ꝛ suꝑ h°
fiat inq̄sitio.dꝫ testis dicē etiā secretas
circunstantias quas nouit ēt si iurauit
secretū tenere. Dixi autē inquit deter
minato ſm numeꝝ.quia si solū de spē
criminis est infamatus tunc non debꝫ
testis reuelare occulta. Quando autē
generalis fit inquisitō,tunc si de occl'tis

de quibus non pcessit ifamia aliqd di xerint testes. nō ualebit dictū eoꝝ. nec ille ꝓpter hoc erit puniēdus. dicto. c. in qsitionis. Et ē rō differentie. qꝛ cum su ꝑ certis articulꝭ inquiritur vel omittitur in qsitio scit pcessisse infamia. ſꝫ non sic i gnāli inquisitōe. B.

¶ Utrū liceat testi aliqd recipere. R. Pro ferēdo testimonio nihil dꝫ recipe 14. q. 5. nō sane. nisi tm̄ expensas ab eo q eū pducit. 4. q. 3. venturis. Et si acce pit turpiter accepit ꝛ restituet ei a q̄ ac cepit. nisi ille dederit ad corrūpēduꝫ te stē. tunc. n. dꝫ dari ei i cuius iiuriaꝫ acce pit. A. vel pauperibꝫ ſꝫ Ray. Hosti. aūt dicit ꝙ si pecuniā accepit vt verū testimoniū diceret: dꝫ hoc paupibꝫ ero gare. vt in sum. cō. eo. ti. q. 188. Hoc pōt itelligi qn̄ dās n̄ redimit vexatōeꝫ suā qꝛ non requirebatur a teste. Et ō hacmā latiꝰ dcꝫ ē. s. rstituº p. §. 12. i additōe. B

¶ Qualit testis ōponere debeat? R. Testis tanq̄ cōis persona dꝫ dicē purā ꝟitatē quā scit sup fcō nulla adiecta falsitate. 3. q. 9. hortamur. 4. q. 4. nullꝰ 14. q. 5. non sane. nam ꝛ sic iurauit. vt. s in 6º. §. dictum est.

¶ Quid cū testis nō ē de facto certus R. ꝫm Tho. scda scđe. q. 70. i testimo nio ferēdo nō debet hō ꝓ certo asserē id de quo certus nō est. ſꝫ dubiū debet sub dubio ꝓferre. ꝛ de quo certus ē ꝓ certo asserere. Sꝫ qa ɔtigit ex labilita te humane memorie ꝙ qs reputat se qnq̄ certū de eo qđ falsū ē. iō cū aliqs cū debita sollicitudine recogitans esti met se certū eē ō eo qđ falsum ē n̄ pec cat mortaliter asserēs. qa nō dicit falsuꝫ testimōiuꝫ ꝑ se ex itentiōe ſꝫ ꝑ accn̄s ō id qđ itendit. A. Jđ i sū. eo. ti. q. 183. B. Propter hec ꝛ hꝰmōi solēt testes iter rogari vn̄ ꝛ quō sciāt. ꝛ si ifrogati ō cā scie nō dicāt. n̄. valebit testimoniuꝫ. 4. q. 3. §. itē sola. ꝛ 24. q. 3. si habes. ꝛ in Au ten. de testibꝰ. §. ꝛ licꝫ dudū.

¶ Utrū hō teneat ad testimoniū ferē duꝫ. R. ꝫm Tho. vbi s. Distiguendū ē qꝛ si testimoniuꝫ alicuiꝰ subditi requi ritur auctoritate superioris. cum i his q̄ ad iusticiaꝫ ꝑtinent obedire teneatur. non ē dubium qn teneatur testimoniuꝫ ferre i his in qbus ꝫm ordinē iurꝭ testi moniuꝫ ab eo exigitur puta in manife stis. ꝛ in his in quibus infamia precef sit. Si autē exigatur in non manifestis ꝛ de quibꝰ infamia nō pcessit non tenetur ad testificandū. A. Hoc veꝝ super criminibus. Sꝫ sup cāis pecuniariis ui detur teneri etiā in non manifestis. 14. q. 2. q̄q̄. B. Si ꝟo requiratur testimoni uꝫ non auctoritate supioris cui obedi re tenetur. tunc siquidē requiratur ad libe randū hominem ab iniusta morte. seu quacunq̄ pena. vel falsa infamia. vel aliquo damno. tenetur homo ad testifi candum. ꝛ si eius testimonium non re quiratur tenetur facere quod in se ē ut ve ritatē denunciet alicui qui ad hoc pos sit pdesse. Unde in ps. Eripite pauperē ꝛ egenum de manu peccatoris libera te. Et pꝟ. 24. Erue eos qui ducuntur ad mortē. Et Ro. p. Digni sunt morte nō solum qui faciunt. ſꝫ etiam q consenti unt facientibus. Unde dicit glo. Cōsen tire est tacere cum possis arguere eos. Sup his ꝟo que pertinēt ad cōdēnati oneꝫ alicuiꝰ nō tenetur aliquis ferre testi moniū. nisi cum a superiore ɔpellitur ꝫm ordinē iuris. qꝛ circa hoc si veritas occultatur nulli ex hoc spāle dānuꝫ nasci tur. ꝛ si imineat periculum accusatori non ē curandū. qꝛ ipse se in hoc piculū iniecit. A. Jdem in sum. eo. ti. q. 184. Et pdictis con. Ray. cuius ēt dictū fuit quod sequitur. Et ibi pꝫ quod clariꝰ addit ꝙ cū ꝓpter defectū ꝓbationū quis ui det ꝓrimū rem suā amittē. ēt priuile giate ꝑsone vl' sacerdotes cogendi sūt ꝟitatem dicē. 14. q. 2. q̄q̄. si talis est cā in qua liceat eis testimoniū ferre. Nā nō licet i cā sanguis. Con. Ul. Et addit glo. Ray. ꝙ in odiosis exceptōibus vel criminibus nō ɔsueuerunt testes ɔpel li passim. licꝫ qnq̄ ɔpellantur. vt in ing sitionibus. B. Ad hec pdicta potest facere. xi. q. 3. quisqs. Et in casu pdicto

304

de dāno etiam sacerdotes ꝛ alii clerici ꝛ religiosi tenent. 14. q. 2. ꝙꝙ. Sed nō tenent si talis est cā in qua non liceat eis ferre testimoniuȝ. vt in cā sanguinis. vt pcm̄ est. s̄. homicidiū. 4°. §. p.

¶ Utrum liceat homini testimonium ferre de his que ei i secreto ꝯmissa sūt. R° ſm Tho. scd̄a scd̄e. q. 70. De his q̄ ꝯmissa sunt homini i secreto p ꝯfessio nem nullo mō dȝ testimoniū ferre. qa huiusmōi non scit vt hō. sȝ tanꝗ mini ster dei ꝛ maius ē vinculum sacri quo libȝ hominis p̄cepto. Circa ∂o ea que aliter homini sub secreto ꝯmittunt di stinguendū est. Quādoꝗ. n. sunt talia que statim cū ad noticiaȝ hominis ve nerint homo ea manifestare tenet. pu ta si pertinent ad corruptionē multitu dinis spiritualem vel corporalē. vel in graue dānuȝ alicuiꝰ psone. vel si aliqd aliud ē huiusmōi qd̄ quis tenet ppala re vel testificando vel denunciādo. Et ꝯ hoc debitū obligari nō pōt per secre ti ꝯmissū. qꝛ in hoc frāgerȝ fidē quā al teri debȝ. Qnꝗ ∂o sunt talia que quis pdere nō tenet. vn̄ pōt obligari ex hꝰ ꝙ sibi sub secreto ꝯmittūt. ꝛ tūc nullo mō tenet ea pdere ēt ex p̄cepto supio ris. qꝛ secretū seruare est de iure natu rali. nihil aūt pōt p̄cipi hoi ꝯ id qd̄ de se ē nāle. A .i. quod ē de iure nāli. vt i sū. eo. ti. q. 185. vbi hec notant. B.

¶ Utrum discordia testium infirmet testimoniuȝ. R° ſm Tho. vbi. s̄. Discor dia testiū in aliquibus principalibꝰ cir cūstantiis que variant substantiā fci. puta i tēpore vel loco vel in psonis de quibus p̄ncipalit agit. aufert efficaciā testimonii. qꝛ si discordant in talibꝰ vi dent singulares eē in suis testimoniis ꝛ de diuersis fcis loq. puta si vnus dic̄ hoc factū eē tali tempe vel loco. alius alio tpe vel loco. nō vident de eodē fa cto loq. Non tamē preiudicat testimo nio si vnꝰ dicat se nō recordari: ꝛ alius asserat determinatū tēps vel locuȝ. Et si in talibus oīo non discordauerint te stes actoris ꝛ rei. si sint equales nūero ꝛ pares dignitate. stat p reo. qꝛ iudex facilior dȝ eē ad absoluendū ꝙ ad ꝯdē nādū. nisi forte in cāis fauorabilibꝰ si cut in cā libertatis ꝛ hꝰ. A .vt ē ēt cā mrīmōii dotis ꝛ testi. ex̄ de sen. ꝛ re iudi. c. fi. Si ∂o testes sint ineqles. tūc iudex regret ∂itatē ſm ꝯditōes q̄ stati subse quūt. Pro q̊ facit. 4. q. 3. §. itē in crimi nali. ∂. itē testiū. B .Si ∂o testes eiꝰ dē ptis dissenserint. dēt iudex ex motu sui ai pcipe cui pti sit standū. vl ex nu mero testiū. vel ex dignitate eoꝝ. vl ex ꝯditōe negocii ꝛ dictoꝝ. Multo āt ma gis vniꝰ testimoniū repellit si sibiipsi dissideat interrogatus de uisu ꝛ scia. n̄ āt si desideat iterrogatꝰ de opione ꝛ fa ma. qꝛ pōt ſm diuersa visa ꝛ audita di uersimode motꝰ eē ad respondēdū. Si ∂o sit discordia testimonii in aliqbus circūstantiis nō pertinentibꝰ ad subaȝ fci puta si tēpus fuerit nebulosū vl se renū. vl si domꝰ fuerit picta aut nō. vl aliqd huiusmōi. tal discordia nō p̄iudi cat testimonio. qꝛ homines nō ꝯsueue rūt circa talia multū solicitari. vn̄ faci le a memoria elabūt. qnimo aliqua di scordia in talibꝰ facit testimoniuȝ cre dibiliꝰ. ut dicit Chrysoꝰ sup Math. qꝛ si i oībꝰ ꝯcordarēt ēt minimis. viderēt ex ꝯdcō eūdē sermonē pferre. qd̄ tam̄ prudētie iudicis relinqtur discernēd̄. A Predicta ēt latius ꝛ diuersis ∂bis no tāt in sū. eo. ti. q. 186. ſm Ul. ꝛ Host. ubi ēt addit ꝙ testis pōt corrigē dictū suū incontinenti. non aūt ex interuallo. ex̄ de testi. cogen. p̄terea. Item ꝙ si ad re probandū dicta p̄orum testiū inducāt secundi testes. oȝ istos secundos plres esse ꝛ longe melioris fame ꝙ sint p̄mi qꝛ post publicationē attestationū ma gis p̄sumit de subornatione testiuȝ ꝙ ante extra de probatio. licȝ. §. vlti. Iteȝ ꝙ si neuter possidet rem. ꝛ vterꝗ pe tit eam ab aliquo extraneo. ꝛ testes iā dicto modo sunt pares. diuidatur res si potest. sicut fuit iudicium. Salomo nis inter meretrices. 3° Reg. 3°. ꝛ extra de presumptioni. afferte. Sed si non

pōt diuidi.⁊potest iudex ꝯtrificare ⁊ dare cui vult.ar.extra de paro.c.p̊. Item ꝙ si testes cōtradicunt instr̃o semꝑ testes preualent instrumēto nisi i his q̃ melius ꝓbanť per instrumētū ꝙ̃ ꝑ testes.vt sentētia lata.⁊ arbitriū. ⁊ ꝯmissio facta iudicib⁹.⁊ nisi i iuentario publice cōfecto ꝯ quod nō admittunť testes.⁊ nisi in instrumeto in quo mľier ꝯfiteť se recepisse pecuniā ꝓ fideiussione.C.ad velleia.l.ātique.Sȝ certe ista lex nō videť ꝓbare id ad qđ allegať. Bñ aūt vř ꝙ quo ad acta iudiciaria instrumēta preualeāt testibus.cū dicta acta de necessitate debeāt i scriptis redigi.Unde soli testes ad eoꝝ ꝓbatiōeȝ sufficere non videnť.ex̃ de ꝓbatō.qm̃. Item in d.q.186.diciť ꝭm eosdē. ꝙ opȝ ad min⁹ ꝙ ꝑ quatuor testes reprobeť instr̃m.quia instrumētū obtinet viceȝ duoruȝ testiū.⁊ tabellio equipollet vľ est maior vno teste. B.

¶ Quid de teste falso? R° Tho. scđa scđe.q.70.Peccat mortaliť inꝙ̃tum ꝑiurus est ⁊ inꝙ̃tū facit ꝯtra iusticiā.de quo ē spāle preceptum in decalogo.Et talis indubitanť teneť ad restitutionē oium que ꝓximus ei⁹ amiserit ꝑ eius testimoniū.14.q.5.nō sane.⁊.q.6.si res aliena.⁊.2.q.1.notū. A .Meli⁹ facit c. fi.extra de iureiuran.Et predictis con. Ray.⁊ Hosti.vt i sū.eo.ti.q.187. B.

Timor. vtrum sit peccatuȝ. R° ꝭȝ Tho. scđa scđe.q.175. Timor pctm̃ ē ꝭm ꝙ ē inordinat⁹.ꝓut.s.fugit quod nō ē ꝭm rōem fugiendū. Hec aūt inordinatio timoris qñq; ꝯsistit in solo appetitu sensitiuo nō supueniēte consensu rōnalis appetit⁹.⁊ sic nō potest esse peccatū mortale sȝ solū veniale. Quādoq; hec inordinatio timoris ꝑtingit vsq; ad appetitū rōnaleȝ q diciť volūtas.qñ.s.voluntas refugit aliqd ex libero arbitrio non ꝭm rōnem.⁊ talis inordinatio timoris quandoq; est peccatū mortale. quādoq; veniale. Si.n.qs ꝓpter timorem quo refugit ꝑiculū mortis uel quodcunq; aliud tꝑale malum sit dispositus vt faciat aliqđ prohibitū vel preťmittat aliqđ quod ē precep tū in lege diuina. talis timor ē peccatū mortale.alioquin veniale. A .Iō in sum.li.° 3.° ti.34.q.262. B.

¶ Utrū aliquis timor excuset a pctō? R° ꝭm Tho.vbi.s̃.Sicut p̃tactū est timor in tantū hȝ rōnem pcti inꝙ̃tum ē ꝯ ordinem rōnis. Rō aūt iudicat q̃daȝ mala magis esse fugienda ꝙ̃ alia sicut magis ē fugienda mors corporalis ꝙ̃ amissio rerū.Unde siqs ꝓpter timorē mortis latronib⁹ aliquid promitteret aut daret excusareť a peccato qđ icurreret si sine cā legitia p̃termissis oib⁹ bonis peccatorib⁹ largiretur.Siqs vo incurrat mala magis fugiēda. utputa mala aie i.peccata.fugiēs mala corporis puta flagella vel morteȝ.aut mala exteriorū reꝝ puta dānum pecunie. A etiā magis ꝙ̃ dānum corporis.qr magis sunt timenda mala aie ꝙ̃ corporis ⁊ mala corporis plus ꝙ̃ extrinsecaꝝ rerū ꝭȝ eū Tho.i sum.eo.ti q.263.vbi hec notāť. B .nō excusať totaliť a pctō diminuiť tñ peccatū.qr min⁹ voluntariū ē.nā ex timore iponiť q̃si quedā necessitas.Uñ phus hi⁹ que fiūt ex timore dicit esse non simpliciť voluntaria sȝ mixta ex voluntario ⁊ iuoluntario.

¶ Utꝝ itimiditas sit peccatū. R° ꝭm Tho.scđa scđe.q.126.Intimiditas pōt ꝯtingē tripliciť.Uno mō qñ quis min⁹ timet mortē ꝙ̃ deat.vľ aliq̃ mala tꝑalia ꝓpť hoc ꝙ min⁹debito amet bona eis ꝯria.sed ꝙ nihil eoꝝ timeat nō pōt ex tali defcū amoris ꝯtingē. A .sȝ ex cāis subsequētib⁹.vt i sū eo.ti.q.264. vbi hec nō. B .2.° pōt itimiditas ꝯtingere eo ꝙ quis extimat mala oppoīta bonis q̃ amat sibi supuenire nō posse. Qđ qñq; ꝯtigit ex supbia ai de se p̃sumētis ⁊ alios ꝯtēnent] ꝭȝ ꝙ dř Iob.41 Factus est vt nulluȝ timeret.oē sublime videt.3.° contingit ex defectu rōis. sicut phus dicit 3.° ethicorum. ꝙ celte ꝓpť stulticiā nihil timēt.Uñ pȝ ꝙ esse

ipauidũ est viciosũ.siue causet ex defectu amoris.siue ex elatiõe ai.siue ex stoliditate.que tñ stoliditas excusat a peccato si sit oio inuincibil. De mã timoris quere i.vis.r.§.metus.

Torneamentum

Torneamenta dicũt in qb' milites ex ɔdicto ɔueniri solent. r ad ostẽtatõꝫ viriũ suarũ r audacie temẽ ɔgredi.ex eo.c.p̃. A .Uñ mortes hominũ r aiarũ picula sepe ɔueniũt.vt ibi.Et sic vr̃ ꝙ qlitercũqꝫ fiat talis periculosus cõgressus ad ostentatõnem viriũ vocet a iure torneamentũ licet forte in diuersis ptibus diuersimode nũcupet.Nam nõ est curandũ de vocabulis sꝫ de rebus r de rõne legis.ut in.c.intelligentia. ex̃ de ꝟbo.sig.cum ẽt in penalibus ꝓcedat ad filia vbi ẽ eadẽ ratõ. vt.s̃. sortilegium r.§.7. in additõne. B .

Utrũ torneamenta facẽ sit peccatũ R.ᵒ ſm Guil.Tales mortalit peccant qꝛ faciũt ɔ̃ ꝓhibitõem eccl̃ie.ex eo.c.p̃.Si ãt non eẽnt ꝓhibita r fierent cã discendi vsũ armoꝝ ad ipugnandum ifideles.r ob defensionẽ patrie.vel rei publice.nõ eẽnt pctã.Sꝫ intellige ſm Hosti.ꝙ ꝓhibenda sũt qñ mortes et corporis r aie iminẽt i eis.Nam dꝫ cogitari hᵒ euenire posse.ff.ad.l.acq̃l.l.q occidit.§ in hac.r.ff.locati.l.si quis domũ.Et ludus noxius in culpa est.ff.ad l.acq̃l.l.nã ludus.Et si qs eos ludos appellet ex qbus crimia oriunt.vt i prohemio.ff.circa fi. A .Propt has cãs satis pꝫ ꝙ hec de se illicita sũt ẽt si ab ecclesia non ꝓhiberentur.vt r sentit Hosti.r Goff.lꝫ Guil.aliud dixerit.ut in sum.li.r.ti.r.q.r. B .

Que pena pugnantiũ in torneamẽtis.R.ᵒ ſm Ray.Pena est.ꝙ si aliquis A .s.q exercet tale torneamentũ.vt i sũ.eo.ti.q.3.vbi hec hñt.Idẽ vr̃ r si ñ exerceat sꝫ auxiliũ in illo p̃stet seu ei' exercitio in aliquo se imisceat.ut i.§ se. B .ibi aliquẽ occiderit etiã casu reus homicidii.r irregularis erit.qꝛ ludus talis noxius est r illicitus.r iõ qc quid ex eo sequit imputandũ est.ar. ex̃ de p̃sump.c.p̃.r ex̃ de homicidio.c.fi.Item q in torneamento morit non dꝫ in cimiterio sepeliri.vt supra sepultura 4.§.p̃.

Quid de his qui ad torneamẽta accedunt aĩo pugnandi nõ tñ ipsi pugnant lꝫ aliq ibi occisi fuerint? R.ᵒ ſm Goff.Nõ oportꝫ tales ad ordines promoueri eo ꝙ ad rẽ ɔdẽnataꝫ r ꝓhibitam accesserũt.Idem Hosti. A .Idẽ in sum.eo.ti q.4.Uidet tñ ꝙ cum talibus possit epus dispensare. vt pꝫ.s̃. bellũ.r.§.r.in additõne. B .

Transactio

est de re dubia lite incerta necdũ finita nõ g̃tuita pactio.ff.eo.l.i. A .Ideꝫ i sũ.li.p̃.ti.p̃.q.i.ſm glo Ray. B .Litẽ ãt intelligas p̃ntem uel futurã. qꝛ ẽt ãte litẽ põt fieri transactio.ff.de ɔdi.inde.l.elegant.§.si quis potest.

Utrũ transactio sit licita i sp̃ualib' R.ᵒ ſm Inno.Licita est dũmõ ex vtraqꝫ pte tm̃ sp̃uale r non tpale interueniat ex̃ eo.statuimus.r.c.de cetero.ex̃ ð deci.ex multiplici.r.c.suggestum.ex̃ ð rerum pmu.ad qõnes.Idem in beneficiis si petant iure ptãtis puta ꝙ una eccl̃ia petit ab alia p̃bendã quã dicit ad suã collatõem ptinere. Sꝫ si aliqs clericus petat sibi beneficiũ non ẽ licita transactõ ẽt si vtriqꝫ det sp̃uale.ex̃ eo.constitutus. Cõpositõ ãt interueni re põt.extra eo.sup eo.talis.s.ꝙ ille clicus qui ius non habet uel non habere creditur penitus renũciet iuri suo sine aliqua datõne.vel etiaꝫ ꝙ ius hñs recipiat in canonicũ sine datõne. A . Hoc ẽ ꝙ dcã ɔpositio sit amicabilis r gratuita.ut in dcõ.c.sup eo. Et idẽ qð hic nõt in sũ.li.p̃.ti.i5.q.44. vbi r additur ſm Hosti.ꝙ si dcã amicabil cõpositio fiat sine auctoritate iudicis ꝑsonalis ẽ r cũ ꝑsonis extinguit. Si ãt fiat cũ iudicis auctoritate real ẽ nisi

ꝑ iudicem aliud dictũ sit. ex eo decetero Itẽ ꝙ transactio aliqñ ponit̃ pro amicabili ꝯpositione. ex̃ eo. ex lr̃is. z. c. uenien. Item ꝙ licʒ ꝯpositio auctoritate sup̱ioris facta teneat mero iure: tñ restituet̃ ecclesie si ex hoc grauit̃ ledat̃. ar. ex̃ de resti. in inte. c. p̊.

TRansitus. siue trãsla°. Quibus de causis põt cl'icus secl'aris trãsire de vna ecclesia ad aliã? R°. s̃ʒ Ray. Trib⁹ de cãis. p̊. s. cã necessitatꝭ puta ꝑpter hostes z huiusmõi. z ĩ hoc cãu etiã si q̃s auctoritate ꝑp̃a transeat nõ punitur cũ cãʒ hẽat. Et cessante necessitate dʒ recup̱are eccl'iã suã. 7. q. i. pastoralis 2° cã utilitatis. s. qñ põt eẽ magꝭ utił in alia eccl'a. z tũc põt trãsire aucte sup̱ioris. 7. q. i. mutatões. z tribus. c. se. 3° cã humilitatis siue sanctitatꝭ puta cum trãsit ad religionẽ. z tũc postq̃ ꝑfessus ẽ nõ põt petẽ p̃mã eccl'iã aut redire ad seculũ. 7. q. i. hec nequaq̃. A. Idẽ in sum. li°. 3°. ti. 28. q. i. B.

¶ Quid si clericus cã cupiditatis uel ambitiõis temẽ trãsit de una eccl'a ad aliã? R°. Debʒ carere vtraq̃. s. habita z ãbita. Prima q2 sup̱be eã ꝯtẽpsit. Secunda q2 eã auare cõcupiuit. 7. q. i. si q̃s ep̃s. z. §. ãbitionis. ex̃ de trãsla. q̃to. Sʒ tñ eccl'a põt eũ repetẽ. 7. q. i. nõ oʒ. z. c. si q̃s ṽo. A. Idẽ in dcã. q. i. B.

¶ Quõ q̃ hʒ bñficiũ cũ cura si recipit simile uacat p̃mũ. hẽs. s̃. bñficiũ p̊. §. 4. Quõ ẽt teneat̃ cl'icus siue p̃lat⁹ in bñficio residẽ. hẽs. s̃. residẽtia. §. p̊. z. s̃. cl'ic⁹. p̊. §. fi. A. Et adde ꝙ cl'icus sine lnia trãsiẽs seu ĩ bñficio nõ residẽs ꝑut tẽt̃ dʒ ip̃o bñficio p̃uari si admonit⁹ se nõ correxerit. ex̃ de cle. nõ resi. c. relatuʒ. z nõ. i. d. q. i. s̃ʒ Hosti. Qđ ẽ intelligẽduʒ excepto cãu de q̊. s̃. ꝑxie. vʒ qñ transit z capit aliã ecclesiã causa cupiditatis. ĩ q̊ nõ uidetur necessaria admonitõ. ut pretactũ ẽ. B.

¶ Quõ transeũdũ sit de una eccl'a ad aliã? R°. s̃m Ray. Si est ep̃s nõ põt trãsire sine exp̃ssa lnia pape. 7. q. i. mutationes. siue sit consecratus siue electus z ꝯfirmatus. ex̃ de transla. int̃ corp̱alia. Si ṽo sit inferior z trãsit ad aliã eccl'iã eiusdẽ ep̃at⁹. sic sufficit tacit⁹ ꝯsensus ep̃i. ar. 33. q. 5. q̃ uxorẽ. Si ṽo ip̃e subest inferiori p̃lato z trãsit ad eccl'iam non subditã illi tunc cõsensus expressus requirend⁹ est. ar. 58. dis. c. 2. z. 9. q. 3. ꝯquest⁹. Cũ aũt transit ad eccl'iam alteri⁹ ep̃atus necessarius est expressus ꝯsensus ep̃i. z etiam alteri⁹ si hʒ aliũ supra se p̃ter ep̃m. 71. dis. ꝑ totum. 85. dis. florentinuʒ. 7. q. i. episcop⁹ de loco. ex̃ de renũ. admonet. A. hoc. c. nõ videt̃ ibi hẽri. Et idem qđ in hoc. §. nõ. in sum. eo. ti. q. 2. vbi ẽt pʒ ꝙ id qđ seq̃t̃ fuit dcm̃ glo Ray. B. Hodie tñ de ꝯsuetudine licẽtia non petit̃. Porro de trãsitu vni⁹ religiõis ad aliã hẽs. s̃. religio. 5°. ꝑ totuʒ. Nõ ꝙ q̃ trãsit de una ecclesia ad aliaʒ de minori ad maiorẽ trãsire dʒ. 93. dist. legim⁹. ex̃ de trãsla. c. p̊. Et tunc aliquis p̃latus dr̃ trãslatus cũ est confirmat⁹ z obtinuit corp̱alem possessiõem. 21. q. 2. si q̃s iã translatus. z ibi hoc nõ glo. B. Et tunc nihil dʒ hẽre cõe cum priori eccl'ia. ut ibi dr̃. Sec⁹ si non hʒ corp̱alẽ possessionẽ. 93. dis. si q̃ ep̃i. Et de hoc etiã ex̃ de elec. cum in cunctis.

TReuga. Qui tẽpore treuge bona sua per mare siue ꝑ terram auferunt sarracenis. rapinam cõmittunt z ad restitutionem tenent̃. z possunt puniri a principe cuius treugam frangunt: q2 fides etiam hosti seruãda est. 23. q. i. noli. 22. q. 4. Innocens.

TUtela. Triplex est tutela. s. testamẽtaria. ut quãdo pater dat tutorẽ filio ĩ testamento. Item legitima ut que defertur a lege. ut cum nullus est tutor per testamentum tunc qui p̊ loco debet succedere huic ab intestato tenetur suscipere tutelam huiusmodi. Item datiua. ut quando nullo tutore dato in testamento. uel non extantib⁹ consanguineis ad tutelam idoneis iu

306

dex ex officio suo dat tutorez. Et durat tutela usque ad completum. 14. annum pupilli. et inde incipit cura: que durat usque ad. 25. annum. A. Dicta differentia tutelarum ponitur etiam in sum. libro 2. ti. 8. q. 2. secundum glo. Ray. Et hec materia late tractatur in Insti. de tute. per totum cum multis sequentibus ti. usque in finem primi libri. B.

¶ Utrum clerici teneantur suscipere aliquam tutelam. R. secundum Jo. distin. 86. c. fi. Nullam coguntur recipere. legitimam tamen possunt recipere si volunt. ut in dicto. c. fi. Et est hoc privilegium clericorum quod licet possint succedere alicui ab intestato. non tamen tenentur recipere tutelam. licet in laicis aliud obtineat. C. de legit. tuto. Auten. sicut hereditas. A. Predicta non glo. in dicto. c. fi. Notantur etiam in sum. in dicta. q. 2. secundum glo. Ray. Glo. etiam in dicto. c. fi. dicit quod clerici non possunt testamentariam nec dativam recipere per c. Cyprianus. 21. q. 3. quod bene facit. B.

¶ Utrum episcopus uel monachus possit recipere tutelam. Respondeo secundum Johan. ubi. s. Episcopus uel monachus. etiam uolens non potest recipere tutelam legitimam. ut in Auten. de sanctis episcopis. §. deo autem. amabiles. Uel dic quod illi auctentice derogatur per illud decretum dis. 86. peruenit. ita quod si uelint possint recipere legitimam. sed non datiuam uel testamentariam. Sed ad tutelam comunem miserabilium personarum omnes clerici uel monachi tenentur. ut in dicto c. peruenit. et. 88. distin. c. primo. et. c. episcopus gubernationem. A. Ibi dicitur. Episcopus gubernationem pupillorum et uiduarum ac peregrinorum non per seipsum sed per archipresbyterum aut archidiaconum agat. Et hic tex. facit quod episcopus non potest administrare tutelam etiam legitimam per seipsum. Et ita potest intelligi dictus. §. deo autem. Per alios autem sic. Et ita intelligatur. c. perue nit. ubi etiam glo. nota. que et in isto. §. habentur notantur etiam in dicta. q. 2. secundum Ray. Et addit glo. eius quod monachi seu alii religiosi possunt recipere tutelam miserabilium personarum et etiam legitimam de consensu tamen platorum suorum. et nota al. 12. q. 1. non dicatis. B.

Turpe lucrum. vide. supra elemosyna primo. §. ulti. et supra restitutio primo. §. antepenul. A. et ibi de hoc latius in additione. B.

Uana gloria. require. s. gloria vana. Item de uestibus. i. uestis. A. et latius. s. ornatus i additione. B.

Uasallus dicitur ille qui habet feudum ab aliquo ut supra feudum.

Uelatio uirginum uide infra virginum consecratio. §. primo.

Uenatio. vtrum sit licita. Respondeo secundum Hostien. Uenatio si fiat tempore quo debent homines esse in ecclesia et orare est omnibus interdicta. 86. dis. §. an putatis. de consecra. dist. 3. irreligiosa. et distin. 5. ieiunium. Et intellige nisi esset necessitas. ut si fames urgeret uel bestie uastarent homines uel segetes. C. de fer. l. 3. A. Idem in sum. libro 3. ti. 29. q. 12. secundum Hostien. B. Aliis autem diebus licita est laicis. A. s. pro carnibus et pellibus habendis. alias non secundum Ray. et Goff. ut in dicta. q. 12. B. sed clericis illicita. tamen causa sanitatis et recreationis esset licita nisi esset nimis frequentata aut clamorosa. extra de cle. vena. c. primo et 2. A. In his. c. et in. c. primo extra ne cleri. uel mona. satis claret quod omnibus clericis indifferenter uenatio interdicitur siue cum canibus siue cum auibus

licz aliq̄ senserint sine iuris tn̄ auctoritate q̄ clerici qn̄q̄ possent cā recreatōnis venari. vt in dcā. q. 12. B . Epis vero omnino ꝓhibita est. vt ibidē notat pl'a ɔtra venatores clericos. 86. di. c. qui venatoribus. ⁊ c. se. A . Dic clarius ut nōt glo. 86. dist. qui venatorib⁹ sup ꝟbo venatoribus. qd ⁊ positū est s̄. ferie. §. 6. in additōe. Predcā etiā tāguntur in dcā. q. 12. B .

Utrū serui teneant obedire dominis venari volentibus tpibus ꝓhibitis. R° ɓz Guil. Non tenent serui obedire dn̄is in rebus illicitis quale est hoc cōtra illud. Primū querite regnum dei. Idē in sum. eo. ti. q. 13. Ut tamē q̄ excusent a pctō in talibus si cogunt p istrumentū. ut. s̄. ferie. §. 8.

Venditio. Utruz liceat vendē arma venena. ornamēta. taxillos. scachos. serta. ⁊ hi⁹. vide. s̄. negociatio §. 5. ⁊ sequentib⁹. De auro alchimico. s̄ emptio. §. 5. in medio. De venditiōe facta sub mō vel sub cōditōne. s̄. donatō p̄ §. 5. Utz liceat emere vł vendē nūc ad certū terminū dande rei vel dandi pcii. ⁊ multa talia. vide. ī. vsura 3°. p totū. ⁊. s̄. emptio.

Veneficium vide sup maleficium. ⁊ supra sortilegium 2°.

Veniale peccatum vide supra peccatum 3°.

Verberatio vide sup̄ p cutere.

Vestis Utruz circa exteriorem apparatum vestiū siue aliorum hi⁹ possit esse virt⁹ ⁊ viciū. R° ɓm Tho. scōa scōe. q. 169. In reb⁹ exteriorib⁹ potest esse peccatū imoderantie dupliciter. Uno mō p cōpatōnem ad ɔsuetudinē hominū cum qbus aliquis viuit. Un̄ dicit Aug⁹. 3° ɔfess. Que ɔ̄ mores hominū sunt flagicia p morum diuersitate fugienda sunt. vt pactuz inter se ciuitatis ⁊ gentis cōsuetudie uel lege firmatū. nulla ciuis aut peregrini libidine violet. Turpis est. n. ōis pars vniuerso suo non ɔgruēs. Alio mō potest esse immoderatio ex inordinato affectu mentis. ex quo qn̄q̄ contingit q̄ homo nimis libidinose talib⁹ vtat. et hoc siue ɓm consuetudinē eoꝝ cum qbus viuit. siue etiam p̄ter ɔsuetudinē eoꝝ. Contingit aūt ista inordinatō affectus tripliciť q̄tum ad supabūdantiam. Uno mō p hoc ut homo⁹ ex supfluo cultu vestiū gloriam hominū q̄rat. put. s. vestes ⁊ alia hi⁹ homini pertinent ad ornatum quedā. Un̄ Greg. dicit in omelia. Sunt nōnulli qui cultum subtiliū p̄ciosarūq̄ vestiū nō putant esse peccatum. quod videlz si culpa non esset neq̄q̄ sermo dei tam vigilant exp̄meret q̄ diues qui torquebatur apud inferos bysso ⁊ purpura idutus fuisset. Nemo quippe vestimēta p̄cipua vel p̄ciosa. s. excellentia statum ꝓpriū nisi ad inanē gloriā querit Alio mō scōm q̄ hō p supfluū cultū vestiū querit delicias ɓm q̄ vestes ordinant ad corporis fomentū. 3° modo ɓm q̄ nimiā sollicitudinē apponit ad exteriorē cultū vestiū ēt si non sit aliqua inordinatō ex pte finis. Ex pte q̄z defectus potest esse duplex inordinatio ɓm effectū. Uno mō ex negligētia hominis qui non adhibet studiū vel laborē ad hoc q̄ exteriori cultu vtat ɓm q̄ oz. Unde pħus 7° ethicoꝝ. dicit q̄ ad molliciē ptinz q̄ aliquis trahat vestimentū p terrā ut non laborz eleuando ipsū. Alio mō ex eo q̄ ipm ɔ̄fectū exterioris cult⁹ ad gloriā ordinet. Unde dicit Aug⁹. ɔ̄ sermone dn̄i i mōte. Nam non in solo rerū corporaliuz nitore atq̄ pompa: sed ēt in ipsis sordibus ⁊ luctuosis esse posse iactantiaz ⁊ eo piculosiorez quo sub noie seruitutis dī ɔ̄cipit. Et pħs dicit q̄ supabundantia ⁊ defectus inordinat⁹ ad iactātiam ptinet. A . De hac materia ornatus tam viroꝝ q̄ mulierū ⁊ vestiū

⁊ aliarũ rerum latius dictũ est supra. ornat⁹ in additione magna. B.

Utruȝ aliquibus liceat uti uilibus aut semp̲ sit peccatuȝ. R° sȝ Tho. ubi s̃. peccat qui uilioribus uestibus utiť q̃ȝ ceteri. si hoc faciat ꝓpter iactantiaȝ uel superbiã ut se ceteris p̃ferat. Uitiũ eni superstitionis ẽ. Si aũt hoc faciat ꝓpter maceratõnem carnis. vel humiliationẽ spiritus. ad virtuteȝ temperãtie pertinet. Precipue auteȝ competit vilibus vti his qui alios verbo ⁊ exẽplo ad penitentiam hortanť. sicut fuerunt prophete de quibus ap̃lus dic̃ ad Hebr. xi. Circuierunt in melotis ⁊ pellibus caprinis. Et glo. Math. 3° dicit. Qui penitentiam predicat habitũ penitentie pretendat.

Utr̃ constituti in dignitatibus vel ministri altaris debeant vti preciosioribus vestibus. R° s̃m Tho. ubi. s̃. In eis non est uitiosum sed potius debitũ ad significandã excellentiam sui ministerii uel cult⁹ diuini. A. Istud sȝ potius debituȝ. non est verbum Tho. ut patet p̲ eundem sc̃da sc̃de. q. 169. arti. p̃ ad fi. Potest tamẽ verificari inquãtuȝ ꝯpetenter deceat. maxime vt deputata ad diuinuȝ cultum sint munda ⁊ nitida. vt ex̃ de custo. eucha. c. reling. B De vestibus ⁊ sacerdotum paramentis ꝯsecratis habes. s̃. consecratio. 5°.

Utruȝ mulieri liceat vti veste virili? R° s̃m Tho. sc̃de. q. 169. Non. nã cultus exterior vt predictũ est in. §. p̃. ꝯpetere debet conditioni persone s̃m consuetudinem cõem. ⁊ ideo de se vitiosũ est q̃ mulier vtatur veste virili vł ecõuerso. Quod ⁊ spãliter ꝓhibeť Deut° 22° quia gentiles tali habitu vtebanť ad idolatriam. Potest tamen hoc quãdoq̃ȝ fieri sine peccato ꝓpter aliquã necessitateȝ. vel causa occultãdi se ab hostibus. vel ꝓpter defectum alteri⁹ vestimẽti aut aliud huiusmodi. De ornatu ꝟo mulierum supra ornatus. A. ⁊ ibi latius in additionibus. B

Vicarius. In quibus casibus q̃s possit ecclesie per vicarium deseruire. R° s̃m Hosti. Regulariť residere d̃bet. vt dictũ est supra. residentia. §. penulti. ⁊ vlti. A. Et melius in p̃ncipio B. Potest tamẽ in casibus per vicarium deseruire Primus est rõne occupationis. Hac occasione excusať ep̃us qui in ecclesia cathedrali hȝ aliqueȝ loco sui. ⁊ ip̃e in camera sua dicit horas ⁊ postea expedit occurrentia. Hoc ideȝ intelligo de quolibet legitime occupato. ex̃ de cele. miss. c. p̃. Debȝ tñ ep̃s celebrare i eccł̃ia die dñico. ⁊ aliis p̃cipuis festiuitatibus nisi excuset necessitas. 7. q. i. t̃pis. in fi. 2⁹ est rõne statuti siue cõsuetudinis. ar. ex̃ de consti. cũ oẽs. in fi. 3⁹ ẽ rõne priuilegii siue dispẽsatõis. ex̃ de fi. p̃sby. ꝓposuit. Hunc casũ frequẽter ꝯcedit papa hñtibus pł̃ralitatẽ bñficioꝝ ⁊ addit. dũ tñ cura aiarum nõ negligatur. ⁊ ecclesiis faciat per vicarios idoneos deseruire. Et nõ q̃ h̃ casus cũ p̃cedẽti non hȝ locũ si eccł̃ia fuerit s̃uitoribus destituta. ex̃ de cle. nõ resi. cuȝ ad hoc. Ex q̃. n. ꝯsuetudo cepit eẽ irratõnabił ⁊ eccł̃ie onerosa tenẽda non est. ex̃ de ꝯsue. c. p̃. ⁊ fi. 4⁹ qñ ep̃s habȝ sub se hoies diuersoꝝ rituũ ⁊ linguaꝝ. Nã illis hȝ per vicariũ deseruire. ex̃ de off. ordi. qm̃. 5⁹ qñ quis habȝ p̃bẽdã i ecclesia cathedrali cui annexa ẽ eccł̃ia p̲rochialis. Nã talis in eccł̃ia cathedrali d̃seruiet. ⁊ in ãnexa deseruiet p̲ vicariũ. ex̃ de p̃bẽ. extirpãde. §. q ꝟo. ⁊ c. exposuisti. 6⁹ est rõne defect⁹ siue debilitatis sup̲uenietis. 7. q. i. c. i. ex̃ de cle. egro. c. p̃. pł̃t. ⁊ vlti. 7⁹ qñ necessario hȝ ꝓficisci. vt q̃r cruce signat⁹ est. ex̃ de voto. c. fi. A. Et ibi pȝ q̃ hoc ẽ veꝝ qñ p̲ clericorũ suoꝝ abñtiaȝ eccł̃e enormiť nõ ledũtur. ⁊ ip̃i cł̃ici p̃nt terre sancte vtiles eẽ ꝟbo pariť ⁊ exẽplo. B. Et siłr qñ ꝓficisci hȝ vtił̃r ⁊ honeste. vt cã studioꝝ siue p̲egrinatõis. ⁊ de lnia p̃lati. ex̃ d̃ cle. nõ resi. relatũ. de ꝯse. dis. 5. nõ oȝ. Aliqui ponunt plures casus sȝ isti videnť esse

principaliores. A .q̄ꝛ ⁊ alii ad istos
possunt reduci.⁊ om̄es ad hoc gn̄ale.vꝫ
qn̄ rōnabilis vrget necessitas.ex̄ de re.
iur͡.quod nō ē.⁊ potest colligi ex his q̄
nō.in sum. li.° ꝑ ti.7.q.30.ubi ⁊ supꝛadi
cta oīa ponūt̃ sꝫ Hosti.Gof.⁊ Ul.
¶ Quis ē vicari⁹ ꝑpetuus? R.° Talis
ē q curā hꝫ eccl̃ie cui⁹ vicarius ē.ex̄ de
offi.vi.ex parte. A .Moli⁹ dic ꝙ ille
ē ꝑpetu⁹ vicarius q ꝯstituit̃ auc͠te epi
⁊ nō ad tp̄s.ex̄ ō offi.uica.ad hec. ⁊ iste
hꝫ curā eccl̃ie.⁊ reliq̄ que sequūt̃. B.
Un̄ q̄si ius hꝫ i eccl̃ia.ex̄ de fide. instru.
ꝑpetu⁹.Et hn̄s ꝑpetuā uicariā aliā ha
bere non pōt.ex̄ de offi.vica.ꝓuideas.
ex̄ de rescrip.postulasti. A .In dcō.c.
ꝓuideas.dr̃ ꝙ null⁹ ꝑmittat̃ hr̃e pl̃res
uicarias simul̃.nec distinguit̃ inter ꝑpe
tuam ⁊ non ꝑpetuam. B .Nec sine
cā pōt amoueri.ex̄ de offi.uica.ad hec.
Itē si talis uicarius accipiat aliquā ec
clesiā cum cura perdit uicariā.Et debꝫ
habere.25.ānos.⁊ ꝓmoueri ad sacerdo
tiū sicut si esset rector ordinari⁹.Al̃ pri
uatus est.vt in cle.q̄ de ecclesiis.ex̄ eo.
A .Et ibi pꝫ ꝙ hoc ē veꝝ quo ad vica
rias ꝑpetuas ꝑrochialiū ecclesiaꝝ. B
De ordinario aūt rectore hr̃.s̄.eccl̃ia 2.°
¶ Utꝝ prelati possint vices suas sub
annuo censu ꝯcedere. R.° Nec ep̄s nec
archidiaconus nec alius ꝑlat⁹ hoc pōt.
ex̄ ne ꝑla.vice.su.c.ꝑ.2.° ⁊ 3.° Cum.n.tale
ius spūale sit nō est dubiuꝫ ꝙ ꝓ eo ali
q̄d dare vel recipere simonia ē. A .sꝫ
Ray.q ⁊ addit. Ubi aūt aliq̄d dat̃ vel
tenet̃ nō ꝓ iurisdictōe: sꝫ in signuꝫ sub
iectionis antiq̄.nō est simonia.ut extra
de relig.do.ꝯstitut͡.⁊ in sum.li.° ꝑ.ti.2.°.q
.i. B .Sꝫ ꝙ ep̄s ꝯmittat alicui pure
⁊ simpl̃r vices suas ⁊ tali vicario cōsti
tuat salariū.non ē peccatū. sꝫ poti⁹ ad
hoc tenetur.12.q.2.caritatē. Et vt dicit
Hosti.sicut ꝓ cōmissione iurisdictiōis
non licꝫ recipere certā pecunie quanti
tatē.ita multo minus licꝫ recipere quo
tā.i.ꝗtem ꝓuentus. A .Predict͡ cō.
Gof.⁊ Inno.addēs ꝙ si prelatus sic di
ceret.tu exercebis iurisdictionē talem
⁊ ego ꝓ salario tuo dabo tibi centuꝫ.⁊
dabis mihi totum lucrū licitum ē.vt i
dicta.q.i. B .
¶ Utꝝ rector ecclesie possit ꝯductori
fructuū cōmittere vicariā siue curam
aiaꝝ.uide.s̄.simonia.4.° §.pl̃t.
¶ Utꝝ vicari⁹ ecclesie possit alteri cō
mittere vices suas? R.° Non pōt.nisi si
cut ⁊ delegatus subdelegare.de q̊ vide
s̄.delegare.§.pl̃t. Vicarius q̄ꝙ epi non
posset alteri cōmittere absolutiōem a
pctis.⁊ alia q̄ in d.§.dicūt̃. q̄ itelligēda
sunt ꝙ non pōt ex iure cōi: sꝫ bn̄ pōt ex
spāli ꝯmissione: ut habet̃.s̄.cōfessor.ꝑ.
§.antepl̃t.in fi. A. Cō.predictis Al. B

Vidua.

Quot mōis dr̃ vidua? R.° sm̄ Alb. Quatuor mōis. Nam est que
dam vidua corpore: sꝫ inhonesta men
te.i.Thimot͡.5.° Vidua q̄ in delitiis est
viuens mortua ē.Et est vidua corꝑe.sꝫ
nupta mēte.hec ꝯparat̃ coniugat͡.Et ē
vidua corꝑe ⁊ mente.⁊ de talib⁹ apl̃us
.i.Thimot͡.5.° Viduas honora q̄ vere vi
due sūt.4.° ēt modo dr̃ vidua qn̄ tal̃ est
terreno auxilio destituta. A .Et sic ē
vidua mēte ⁊ corpore ⁊ terrēo auxilio
ꝓpter pauꝑtatem.cui debet̃ subsidiū
ab eccl̃ia sm̄ eundē Al.⁊ in sum.li.° 3.° ti.
34.q.287. B .Et istis duobus vltis
mōis dictis viduis debet̃ fructus.60⁹.
de quo habet̃ Math.13.° Naꝫ virginib⁹
cōpetit fructus centesim⁹.⁊ coniugat͡
tricesim⁹.vt ⁊ Tho.ponit i 4.° dist.49.

Vindicatio

vtꝝ sit licita? R.° sm̄ Tho.scd̄a scd̄e.q.108.Dicēduꝫ
ꝙ si intentio vindicāt͡ ferat̃ principa
lit̃ in malū alteri⁹ de quo vindictaꝫ su
mit.⁊ ibi q̄escat non ē licita: q̄ꝛ hoc ꝑti
net ad odiū quod repugnat caritati q̄
oēs hoīes debemus diligere. Nec excu
sat̃ aliq̄s ꝙ odit odiētes se. hoc.n.esset
vinci a malo qd̄ apl̃us ꝓhibet. Ro.12.°
Si vero itentio vīdicātis ferat̃ ꝑncipal̃r
ad aliqd̄ bonū.puta ad emēdatōꝫ pec
cāt͡.vl̃ saltē ad correctōeꝫ ei⁹. ⁊ q̄etem
alioꝝ.⁊ ad iusticie ꝯseruatiōeꝫ.⁊ dei ho

norē.pōt vindicatio eē licita .aliis fua
tis debitis circūſtantiis.hec Tho.ſ.ꝙ
fiat ꝑ illū cui licꝫ utputa ꝑ iudicē.obſ
uato i oib⁹ iuſto ꝓceſſu.ꝛ iuſta cōdēna
tione. A .Nā ꝛ i cāis iuſtis ſuād⁹ eſt
iur̄ ordo.ex̄ ō ſen.exco.ſacro. B .Qn̄
maloꝝ iiurie tolerāde ſūt.vide.ſ̄.pati
entia,§.2º Et qūo itelligat̄.q te ꝑcuſſe
rit i una maxilia ꝛc.ibidē.§.3º Qualr̄
ēt vindicādū ſit aduerſus mltitudinē
vide ſup̄ correctio ꝑ.§.plt.

Virginitas qd ſit? Rº
ſꝫ Ambº in
liº de ꝟginitate.Virginitas ē
exps ꝯtagiōis itegritas.Scdꝫ ꝟo Aug
i liº de nuptiis ꝛ cōcupiſcētia.Virgitas
ē i carne corruptibili ꝑpetua icorrupti
onis meditatio. A .Et ex his pꝫ ꝙ ꝟ
ginitas itegritas ē carnis atteſtās icor
ruptōē mēt̄.vt i ſū.liº3º.ti.3.q.18.ubi ēt
ꝑdcā ponūt̄.Et dr̄ ꝑpetua. ut nullo un
ꝗ tꝑe iteruenēit ēt mētal̄ corruptio.al̄
ꝓ illo tꝑe fuiſſꝫ amiſſa ꝛ non eſſet me
ditatio perpetua. B .

¶ Utꝝ violētiā paſſe amittāt ꝟgitatē
Rº ſꝫ Tho.i 4º di.33. Que ꝑ uiolētiā
corrūpūt̄ ſiue ab hoīe ſiue a demone i
cubo ꝟgitatē nō amittūt.ſi ꝗtū pn̄t re
nitāt̄.ꝛ ꝗtū pn̄t ꝯſuēt corp⁹ a corrupti
one.vl̄ ſaltē mētē a ꝯſenſu.Idē Al. A
a cubō qd̄ ē ſolidū dr̄ cub⁹ bi.ꝛ ē ꝗdā fi
gura ſolida certe altitudīs.lōgitudis ꝛ
latitudis ſꝫ Catholicō.Forte ē qd̄dā ſi
gnū nigromāticū.Et idē qd̄ hic nō.i ſū
eo.ti.q.23.Tales tn̄ n̄ ꝯſecrāt̄ int̄ ꝟgies
vt in.c.ſe.§.ꝑ. B

¶ Utꝝ ſola mēte poſſit amitti ꝟgitas
Rº ſꝫ Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.152.Cōtigit int̄
dū ex actu mēt̄ cogitāt̄ ō cōruptione
carnis ꝛ itēdēt̄ delectatōē ipi⁹ expiri.
ꝙ calor excitet̄ ꝛ ſemē diſtillet.ꝛ tc̄ ſin̄
dubio ꝟgitas ē amiſſa.Si āt corruptio
ſiſtat i actu mēt̄ ꝯſētiēt̄.amittit̄ gdē
ꝟgitas ſm̄ illd̄ formale qd̄ hꝫ i mēte.n̄
āt rōe ei⁹ qd̄ ē māle i ipa.Un̄ tal̄ n̄ pōt
dici virgo niſi mālr̄.Et iō hec ꝟginitat̄
amiſſio pōt recuperari.n̄ āt illa i q ēt illd̄
qd̄ ē māle ſubtrahit̄. A .dic clari⁹ ꝙ
ēt ſola mēte amittit̄ ꝟginitas.ſꝫ tn̄ re
cuꝑabil̄ ē.qꝛ mā ſeu obiectū h⁹ ꝟtutis
manet.ſ.incorruptio carnis iō cū redit
ad ipm̄ volūtas redit ꝛ ꝟginitas.vt pꝫ
i Iohe euāgeliſta.quē de nuptiis volē
tē nubē vocauit dn̄s vt dicit Hiero⁹.
Quocūqꝫ aūt mō qs volūtarie ꝑfectā
ꝓcuret pollutōem ꝑdit̄ irrecuꝑabilit̄
ꝟginitas ſm̄ Al.Tho.Ul.ꝛ glo.Ray.vt
in ſum.co.ti.q.24. B

¶ Utꝝ puelle i annis puerilib⁹ aliqd
carnale ꝯmittentes ꝑdāt ꝟginitatem.
Rº ſꝫ Al.Nō.qꝛ nō ē i eis ꝯſilii ōlibatō
nec etas patit̄ talē delectatōis ipetum
A .Hoc forte veꝝ an̄ ſeptēniū cū non
dū ſūt doli capaces.al̄ ſec⁹.Un̄ Ul.dic̄
ꝙ ꝟginitas amittit̄ nō ſolū ꝑ quēcūqꝫ
actū ꝑ quē pollutio volūtarie ꝓcurat̄
ſꝫ ēt qn̄ ſine eo delectatio coit⁹ ꝑficit̄
ſicut faciunt illi qui an̄ etatē vl̄ tēpus
ſemis ꝑ ſuiipoꝝ turpē actū hi⁹ delecta
tōem i ſe ꝑficiūt uel ab aliis i eis hoc fi
eri ꝑmittūt.Alii tn̄ alit̄ ſentire vident̄
vt i ſum.co.ti.q.19.qꝛ dictū pōt intelli
gi reſpectu etat̄ infantie. vt tactū eſt.
Itē ſm̄ Ul.lꝫ aliqui dixerint ꝟginitatē
recuꝑabilē qn̄ ꝯplet̄ delectatio ſin̄ pol
lutōe ꝓpt̄ defectū etatis . tn̄ ꝯtrarium
veꝝ ē.qꝛ corruptio nō ē ex pollutōe ni
ſi rōne cōiuncte ſibi delectatiōis a qua
oīmodā imunitatē ducit ꝟginitas:vt i
ſum.co.ti.q.24. B.

¶ Utꝝ a patiētibus fluxū ſemis ꝑdat̄
ꝟginitas.Rº ſm̄ Tho.ſcd̄a ſcd̄e.q.152.
Semis reſolutio ſi ꝓueīat ꝑter ꝓpoſi
tū mēt̄ vel in dormiēdo. vel ꝑ violen
tiā illatā cui mēs nō ꝯſentit ꝗuis caro
delectatōē expiat̄.uel ēt ex infirmita
te.ut i his q fluxū ſemis patiūt̄.nō ꝑdi
tur virginitas.qꝛ talis pollutio non ac
cidit ꝑ impudiciciā quā virginitas ex
cludit. A Con.Al.dicens.qꝛ ſunt ꝗdā
q ad ſimplicē aſpectū viri vel ad locu
tōem vel ad confeſſionē etiā cū ſint in
ꝓpoſito ſcō.vl̄ nolentes peccare diſti
latōem humoris ſentiunt . ꝛ tales non
corrūpuntur. eo ꝙ non fit ex ꝓpoſito
nec uolūtate cōpleta . Sꝫ tn̄ ſuadendū

ē eis ꝙ se tēperent a virorū aspectu ꝛ ↄfabulatione.ut in sum.e.ti.q.21. B

Utrū cognite i ebrietate vel sōno ꝑdāt ꝟginitatē. Rñ° ƀʒ Tho.in 4° dist.33. Sicut ꝑ pollutōeʒ in sōno non amittitᷓ ꝟginitas: ut nūc dcm̄ ē.sic rō ē de mulieribus q̄ in ebrietate uel dormiētes a viris cognoscuntur.nisi forte hac intētione iuerint dormitū ut a viris cognoscerentᷓ. A .uel ēt si postea placeret eis fuisse cognitas.sicut ꝛ de pollutiōe nocturna dicit Ul.ut i sū.e.ti.q.22.ꝛ po situm est.s.pollutio.in principio.in addicione. B .

Virginum consecratio.

Quare solus eps uirgines cōsecrat? Rñ° ƀm Tho.in 4° di.38. Sicut ꝑ mrīmonium carnale representatur mrīmonium spirituale inter xp̄m ꝛ ecclesiam ꝙtum ad fecunditatē.ita ꝑ uelationem virginum representatur idē mrīmonium spirituale ꝙtum ad eius integritatem.ut pʒ per omnia que ibi ꝓferuntur ꝛ gerunt. Et ꝑpter hoc solꝰ eps ꝟgines velando disponsat.nō sibi ſʒ xp̄o q̄si spōso panymphꝰ ꝛ amicꝰ. Et qꝛ integritatis significatio plene pōt eē solū in ↄtinētia ꝟginali ſʒ semiplena i uiduali.ꝑpt̄ hoc uiduis datᷓ aliqō uelū ſʒ non cū illa solēnitate qua ꝟginibus datᷓ. A .Idē i sū.li.° 3°ti.3.q.14. B

Utrū uiolentᷓ corrupte debeāt consecrari? Rñ° ƀm Al. Licet tales ꝟginitatē nō amittāt nec ꝟginitatis aureolā.non tn̄ ↄsecrātᷓ. Et rō ē.qꝛ in illo actu difficile ē ira reniti ꝙ uolūtas nō alliciat aliqualem ↄsensuʒ. Unī cū de pleno diffē su ↄstare non possit eccl̄ie.iō statutuʒ ē ut tales hūiliter abstineāt a ↄsecratōe 32.q.5.ille familie.ꝛ.15.q i. siquis nō iratus. Con. Tho.in 4° di.33.ꝛ scda scde.q 152. A .Idē in sum.eo.ti.q.15.ad fi. B.

Utrū possint ↄsecrari occulte corrupte q̄rū ↄsecratio sine scādalo itermitti nō pōt. Rñ° ƀm Tho.in 4° di.33. Occulte corrupte.siue a viris.siue alio q̄cūqꝫ mō nullatenꝰ uelande sūt.qꝛ ꝑpt̄ scandalū vitandū nō debēt sacra eccl̄ie vl̄ sacralia uariari. Sʒ sicut qdā dicūt potest aliqua cautela adhiberi ad vitandū scandalū.ut.s.illa q̄ non sūt de suba ꝟginalᷓ ueli fiāt.ut ē accēsio cādelaꝝ ꝛ hiꝰ uitatis occulte illis q̄ sunt de suba. puta ꝟba q̄ dicunᷓ in veli ipositione.ꝛ ꝙ nomē vginitatis i castitateʒ mutetᷓ. ꝛ hiꝰ. Con. Al.sūr ꝛ Hosti.ꝛ Gof. Nec ē tenenda snia Guil que aliud dicit. A Idē in sum.eo.ti.q.17.vbi etiā additur ꝙ carne corrupte ex dispensatōne ep̄i vel eius cui sup hoc vices suas ↄmisit pn̄t suscipere modū veli ꝟginalis. nec hoc ip̄m lʒ sine dispensatione. ſʒ veluʒ ꝟginū nullo mō licet suscipere. Et sub ditᷓ. Caue tn̄ tibi a glo.hic que aliud dicit.ēt glo. Ray. ꝙ occulte corrupte an̄ ↄsecratōem vel post debent hūilitᷓ abstinere ab hiꝰ officiis q̄ solis ꝟginibus ↄsecratis solēt ƀʒ consuetudinem mōasterii ↄpetere donec cuʒ eis fuerit sup hoc ꝑ ep̄m dispēsatum. Nō tn̄ hiꝰ ꝟgines ↄsecrate ordinē aliquē habēt. B

Utrū i ↄsecratōe ꝟginū detᷓ grā. Rñ° ƀm Tho.vbi.s. In cōsecratiōe ꝟginuʒ sicut ꝛ in vnctōe regū ꝛ hiꝰ bn̄dictōibꝰ aliis datᷓ grā.nisi sit ipedimentuʒ ex ꝑte suscipiētis. Sʒ hec tn̄ nō dicunᷓ sacra qꝛ nō sunt istituta ad curationem morbi pc̄ti sicut sunt sacramēta. A .Idē in sum.eo.ti.q.16. B

Quo tp̄e possit fieri ꝟginū cōsecratio? Rñ° ƀʒ Hosti.in die ep̄hiaꝝ.ꝛ i tota hebdōada rsurrectōis.i natalibꝰ ap̄lorū.ꝛ i diebꝰ dn̄icis. ſʒ tn̄ nc̄citate puta lāguore imīnēte pn̄t q̄libʒ tēpe ↄsecrari. 20.q.1.deuotis.ex̄ de tēp.ordi.c.p̄. A. Cō. Gof.ut in sū.eo.ti.q.15. B

Vis et metus.

Uis ē maioris rei ipetꝰ q̄ repelli n̄ pōt.ff. ꝙ metꝰ cā.l.2.De metu āt qd sit.uide.s. metꝰ.§.i. Utrū liceat vi i rpellē.hec.s. bellū p̄.§ 6°ꝛ.s.excōicaꝰ 2°§.2°ꝟ.9°ꝛ.s. homicidiū.1.§.5. Que ē vis vl̄ metꝰ excusans.ꝛ metꝰ q cadit in ↄstāteʒ viꝝ.s. metꝰ.§.2°ꝛ q̄uo ipediat mrīmoniuʒ.s.

impedumentum.x°

Viſitatio Archiep̄us ep̄us vel alius p̄latus viſitans eccl̄ias. ꝓponet v̄bū dei. ⁊ q̄ret de vita ⁊ ꝯuerſatiōe miniſtrātiū i eccl̄iis abſq; coactiōe iuramenti ſ; ſalubꝛit̄ monēdo. Si q̄s iuenerit i fames. ſi ip̄e nō ē oꝛdiari⁹ denūciet oꝛdiario. Notoꝛia ſi iuenerit coꝛrigat. A .cū ſuꝑ his mēito notari poſſit oꝛdinarioꝝ negligētia. cū examiatiōe nō egeant. vt. in. c. quod ſeq̄t. B ex̄ de cenſi. romana. lib° 6°

¶ Utꝝ viſitās poſſit recipe ⁊ exigere ꝓcuratiōez a locis viſitat꜕. R°. Sic: extra d̄ cenſi. romana lib° 6°. Et poteſt recipere a volēte dare pecuniaz pro ſūptibus moderatis dieb⁹ quibus viſitat ſ; non licet niſi vnaz ꝓcurationez recipe vna die etiaz ſi plura loca viſitet ⁊ quilibet locus ſit ſufficiens. ex̄ de cēſi. felicis. li° 6° Q̄d ſi ep̄us viſitet ꝑ aliuz viſitati ēt tenent̄ miniſtrare expenſas iſti viſitanti. ex̄ de offi. oꝛdi. ſi ep̄s. li° 6° S; ep̄s nil pꝛoꝛſus pōt exigere ab his q̄s nō ꝑ ſe viſitat vt ibidē dicitur.

¶ Utꝝ viſitans poſſit recipcre pecūiā R° Si ip̄i uel ſui familiares recipent pecuniā uel muneta p̄ter id q̄d nūc dictū ē. ſeu ēt ꝓcurationem reciperet nō viſitādo. ip̄e tenet̄. A .s. recipiens. ut in. c. exigit. de quo. ī. B .dupluz reſtituere illi eccleſie. A .s. a qua eſt receptū. vt. ibi. B .ī. menſez. alioqui ep̄i ⁊ ſuperioꝛes differentes ſic reſtituere ſunt interdicti ab ingreſſu eccleſie iferioꝛēs ſūt ſuſpenſi ab officio ⁊ bn̄ficio quouſq; plenarie ſatiſfaciāt. ⁊ nulla remiſſio hic valet. A .s. eoꝛum quibus faciēda ē reſtitutio: vt in. c. q̄d ſequit̄. B .ex̄ de cēſi. exigit. li° 6°

¶ Quō ⁊ quotiens archiep̄s poſſit ꝓuinciā ſuā viſitare? R°. p̄mo tenet̄ viſitare dioceſim ꝓpꝛiam erga eccleſias maioꝛes ⁊ minoꝛes ⁊ eaꝝ populos ſaltē ꝯuocādo de plr̄ibus locis ad vnū congruū. Poſtea l; ei viſitare ſuffraganeos ⁊ eoꝝ dioceſes: ſ; vna dioceſi viſitata in toto vel in parte non poteſt ad eā viſitandam reuerti niſi omnes ⁊ ſua iteꝝ fuerint viſitate. A .s. quas ſecure viſitare poterit etiā ſi iaz denuo fuerint viſitate: vt in. c. romana. de quo. ī. B .S; ſi foꝛte aliqua eccleſia viſitate dioceſis indiguerit iteꝝ pꝛius pꝛedict꜕ aliis uiſitari. tūc pōt redire ad illaz ſi a dioceſano fuerit requiſitus. vel de conſilio ⁊ aſſenſu omnium ſuffraganeoꝛū aut maioꝛis partis. aut ſi difficultatez adhibuerint ꝯſident̄ petatur lnia a papa. Sed poſt viſitatōem oīum dioceſū licitum eſt ei viſitationem iterare. p⁹ tamen requiſito ſuffraganeoꝝ cōſilio ⁊ deliberatione ⁊ diffinitione ip̄ius ſuper hoc habita coꝛā eis. A .s. ip̄ius archiep̄i. ēt. ſi ſuffraganei non conſentiāt ut p; ex tex. ⁊ glo. dicti. c. romana. ⁊ hic ſequit̄. B Que ſunt redigenda i ſcriptis. ⁊ tunc poterit viſitare ēt ſi non interueniat ſuffraganeoꝛuz aſſenſus. ita tn̄ q̄ illa loca pꝛius viſitet que in p̄oꝛi viſitatione non fuerunt viſitata. A . niſi magis ſit alius viſitationis officiū oppoꝛtunum. vt in. c. de quo ſtatiz. B Hec oīa extra de cenſi. romana. li° 6° Et hanc foꝛmam etiam epiſcopus viſitans ſeruabit. vt ibi dicitur. A .Ubi ēt dicit̄ de aliis p̄lat꜕ oꝛdinario iure ſuos ſubditos viſitantibus. ſaluis ſuꝑ h° rōnabilib⁹ ⁊ appꝛobat꜕ religioſoꝝ ꝯſuetudinib⁹ ⁊ regl̄arib⁹ inſtitut꜕. B .Uiſitari debēt ꝑ oꝛdinarios monaſteria mōialiū ēt exēpta. vt. s̄. exēpt⁹. §. ſi.

Vitium Uitia capitalia ſūt. 7. ab vna radice ꝓcedentia. Nam ſm doctrinam Greg. 31° moꝛaliuz. radix toti⁹ mali ē ſuperbia. ⁊ de hac naſcunt̄. 7. vitia. ſ. ianis gl̄ia. Inuidia. Ira. Triſticia Auaricia. Gula. ⁊ Luxuria. De inā i gloria ſm eundem. 7. filie oꝛiunt̄. ſ. inobia iactātia. hypocriſis. ꝯtentō. pertinacia diſcoꝛdia. nouitatum pꝛeſumptio. De iuidia naſcuntur quinq;. ſ. odium. ſuſurratio. detractio. exultatio. i aduerſis ꝓximi. ⁊ afflictio in eius ꝓſperis. De ira naſcuntur. 6. ſ. rixe. tumoꝛ mentis. cōtumelie. clamoꝛ idignatio. ⁊ blaſphemia

De tristicia siue accidia oriūt .6.s.malicia. rancor.pusillanimitas. desperatio torpor erga precepta. vagatō mentis circa illicita.De auaricia nascūtur .6.s. proditio.fraus.fallacia.piuriū.iquietudo.z cōtra misericordiā obduratio cordis.De gula oriūt.5.s.iepta leticia.scurrilitas. imundicia. multilogum. z hebetudo sensuuz. De luxuria nascūtur s.s.cecitas mentis.incōsideratio.inconstātia.pcipitatio.amor sui. odium dei. affectus presentis seculi.horror z desperatio futuri. Hec Grego° De materia vicii.hēs.s̄..peccatum,z.s̄. crimen.

Viciatus corpore.

Ulta vitia corpoalia oliz in veteri testamēto repellebant ordinādos.vt patz Leuit].21°.vt si aliquis habebat grandē vel paruuz vl' tortū nasum.si gibbū.si lippitudinē.iugem scabiez impetiginem.vel ponderosus.sed ista hodie nō repellunt.7.q.i. qualiter in fi. A .Ibi nō videtur bene pbari hoc sed potius ex eo quia istituta fuerūt in figura.vt patet in .c. sequētibus A .nisi forte fm aliquam significationē intellecta.vt dis.49.hic z enim z.c. sacerdotes.Et scōm qꝫ ponit Ray.quicūqꝫ culpa sua vitiat' ē corpore repellitur ab ordine.qui vero sine culpa nō repellitur nisi scandalum timeatur ex nimia deformitate.vel periculum ex nimia dbilitate. A .Con. Ul.vt in sū. lib° 3°.ti.is.q.i.ad finem.Et hoc non itelligit d oi corpis vitio. sz de notabilib' de quibus in sequentibus tangitur. B

Quid de mutilatis vtꝝ possint ordinari? R°. Mutilati sponte sine iusta cā vt ex indignatione.impatientia. vel superbia indistincte i quocūqꝫ membro siue a se siue ab alio. repellunt a pmotione.z deiiciūtur pmoti etiaz si credebant se obsequiū prestare deo.vt quia se castrauerunt.ex̄ eo.significauit. A Et ibi nōt glo.qꝫ eps potest cū talibus dispensare quando putabāt se deo obsequz prestare. in aliis tamen a missa

B .vt dictū est.s̄.homicidiū.5°.§.fi.Et fm Inno.idem est si non amisit mēbꝝ totū:sz talem partez que deformitatez generaret vnde scandalū esset.ex̄ eo.c. p̊.vel ēt inhabilem redderet ad officiū exequenduz.ex̄ eo.Thomas. Si vo ex iusta cā.puta pter lepre periculū aliqui fecerunt sibi membꝝ aliquod amputari seu amputauerunt ne alia sana putrescerēt.hi si membꝝ erat occultū vel ēt manifestum sed paruū.vtputa vn' digitus.nō de illis cum quib' fit signū crucis.nō repellunt nec deiiciunt. Sil'r si talit sint nati vel inuiti sic mutilati sunt.aut casu fortuito cū darent operā rei licice.Secus si rei illicite dis. 55.siquis abciderit.z.c.qui partem.z.c. siquis a medicis. z.c.eunuch'.z.c. siqs. p egritudine..z.c.lator. z.c.precepta. z extra de corpore vitia. significauit.z.c. ex parte. Si autez ex culpa sua incidisset in modicam deformitatem.ex misericordia toleratur in susceptis.s.ex dispensatione epi fz Inn.z Ber. A .Ad hoc facit.c.i.extra de cor.viti. B .Si aūt membrum erat magnum z māifestū etiam si sine culpa sua amisit quis ipeditur a pmotione pter deformitatē z scandalū. z si pmotus est dz cessare a missa z aliis solēnibus officiis propter eandem causam.A beneficio tamē nō remouebit.qz non dz addi afflictio afflicto.di.55.si euangelista .7.q.i.cuz pcussio.dabit tamē sibi coadiutor: si tl'e bñficiuz ē cui ipse deseruire non possit. ex̄ de cle.egro.c.2. A . Idez in sum.li° 2°.ti.p̊.q.42.ubi ēt patet fm Hostiē. qꝫ iste qui sine culpa amisit membruz solū phibet a missa z solēnibus officiis. nō āt ab aliis sacerdotalib' que possit exercere.vt penitentias dare z similia ex̄ de cle.egro.presbyteꝝ. Itez fz Hoff. quando dubitatur vtrum deformitas generet scandalum recurritur ad arbitrium episcopi.extra eo.c.2. Item scōz Ray.qꝫ vbicunqꝫ scandalum suscitat ex homicidio vl' deformitate alicuius. si talis etiam casus esset in quo de iure

possetꝑmoueri vľministrare in susce
ptis debet tamen ꝑpter scandaluȝ ces
sare. Et ꝙ clericus etiam causa medici
ne non debet se mutilare licet etiaȝ sit
cirurgicus nisi imineat necessitas ⁊ ali
us desit. B.

¶ Utrū claudus nāliter ⁊ alii huiusmo
di possint ꝑmoueri? Rᵒ Claudum ad
mittit ꝯsuetudo. nisi talis sit ꝙ sine ba
culo ad altare stare non possit. ar. de cō
se. di. i. nullus. ⁊ di. 45. disciplina. Cecuȝ
vel habentem in vno oculo maculam
que generet deformitateȝ nec ius nec
consuetudo admittit. extra eo. cum de
tua. A. Tamen ꝟȝ glo. Ray. habens
maculam in oculo facilius promouet̃
i r̃ligiōe ꝗȝ i secl'o: vt i. d. q. 42. ubi p̃dc̄a
nō. ꝟm Ray. qui etiam addit. ꝙ sil'r nō
admittitur habens manum aridam.
B. De sacerdote leproso uide. s̃. lepro
sus. §. fi. De gibbosis sciendum ꝙ non
repelluntur ab ordinibꝰ nisi nimia sit
debilitas aut deformitas. Qui habet
sex digitos in pede ꝑmouetur. ⁊ ꝟȝ Ho
stiē. etiam si in manu. uel si habet digi
tos coniunctos dummō ex his non sit
impedimentum in vsu membri. ff. de
edili. edic. l. idem offilius. A. Idem i
sum. eo. ti. q. 43. ⁊ se. vbi etiam patȝ ꝙ
leprosus ad sacros ordines non debet
promoueri. sȝ si prius fuerit ꝑmotus
potest aliquando ministrare: ut ⁊ dicit̃
in dicto. §. fi. B.

¶ Quid de furiosis lunaticis ⁊ caducꝭ
Rᵒ ꝟm Guil. Nullus talis dȝ ꝑmoueri
etiam postquam fuerit liberatus. sȝ si
ꝑmotus fuēit ex toto liberatꝰ. poterit
exequi officium suum. Si ꝟo non oīo
ex toto. sed frequenter ei accidit. oīo de
bet cessare ab officio misse. 7. q. 2. in lit
teris. Idem si raro sȝ cum spume iacta
tione ⁊ vocis confusione. Si ꝟo raro ⁊
sine talibus. non prohibetur ab officio
misse dum tamen habeat iuxta se ali
quem sacerdoteȝ. vt si ille cadat vľ de
ficiat iste suppleat. 7. q. i. illud. Quanto
auteȝ tempore debeat expectari ad ꝓ
bandum tales vtrum sint liberati ⁊ q
liter. colligitur ꝙ per annum. 33. di. cōit̃
Alibi per. 30. dies. 7. q. 2. c. fi. Sȝ ⁊ potest
dici ꝙ tempus ꝓbationis arbitrariuȝ
est pensatis conditionibus morbi ⁊ ꝑ
sone. A. ⁊ dignitatis ꝟm eundē Guil.
⁊ in sum eo. ti. q. 45. vbi hec notant̃. B

¶ Quid de demoniaco? Rᵒ ꝟm Guil.
Eodem modo talis non debet ꝑmoue
ri vel ordinari ⁊ si ordinatus erat etiā
liberatus missaȝ celebrare non debet.
nisi plene ⁊ indubitāter curatus sit. 33.
di. cōiter. ⁊ c. vsqȝ. adeo. A. ꝯiuncto. c.
clerici. ea. dist. Hec etiam nō. in dcā. q.
45. B. De tempore aūt expectatio
nis dicendum vt in proximo. §. dictū ē
De illo autē q nullo modo potest bibe
re vinum. habcs. s̃. ordinādus. §. is. A
Potius videt̃ ꝟo. in. §. 16ᵒ vbi hēt. ꝙ tal'
nō est ordinandus. quod et nō. in dcā. q
42. ad fi. B

¶ Episcopus senio vel valitudine cor
porali grauatus. vel al' adeo impeditꝰ
perpetuo. ꝙ officium suuȝ nequeat ex
ercere. potest de consilio sui capitl'i vel
maioris partis assumere auctoritate
apostolica vnū vel duos coadiutores
ad officium exequendum. Si ꝟo epi
scopus fuerit demens tunc capitulum
vel due ipsius ꝑtes vnum vel duos co
adiutores ei assument eadem auctori
tate. Qd̄ si ep̄us grauatus ut dictum ē
prius nollet sumere nec habere coadiu
torem. lȝ a capitulo requisitus sit. nihľ
ꝑ capľȝ inouet̃. sȝ in hᵒ casu ⁊ ēt i cāu q̃
esset demens capitulū significet pape
conditionem eiusdē episcopi ⁊ ecclesie
Porro coadiutor predictus debȝ de ꝓ
uentibus p̄latoruȝ recipe sumptus mo
deratos ab alienatione abstinendo. A
. s. qualibet bonoꝝ ecclesiasticoꝝ taȝ ec
clesiaꝝ ꝗȝ ip̄oꝝ prelatoꝝ. vt i. c. pastora
lis. de quo. ī. B. Et que dicta sunt de
ep̄o hn̄t ⁊ ēt locū in supioribꝰ p̄latꝭ ex̄ de
cle. egro. pastoralis. liᵒ 6ᵒ

Unctio extrema. Extrēa
vnctio sacr̄m est
qꝛ ꝑtingit ad effc̄m q ē curatio morbi
pecccati. ut ex ꝟbis Iacꝭ. vltꝭ. caᵒ pȝ. A

Et dē hac latius.s̄.sacramentuꝫ. in pn̄°
ꝛ.§.p̄.ꝛ 2°. B .Et est unū sacramentuꝫ
licet plures actiones sint de eius perfe
ctione.que tamen ꝯueniunt ad unū si
gnificandū ꝛ causandum. Hec est snia
Tho.in 4°.di.23. A .Et sic unū sūt uni
tate ꝑfectionis ꝛ finis ēt ſm Pe.ꝛ Al.
ut in sum.li°.3°.ti.24.q.139. B.

¶ Que est mā huius sacramenti? R°
ſm Tho.ubi.s̄.Materia est oleum oli
ue ab episcopo consecratum.ꝛ tale ole
um ꝛ eius cōsecratio sunt de necessita
te hui⁹ sacramenti. A .Con. Pe.ut in
sum.eo.ti.q.141. B.

¶ Que est forma huius sacramenti?
R° ſm Tho.ubi.s̄.Forma est orō deꝑ
catiua dicendo.Per istam sanctaꝫ vn
ctionem ꝛ suam piissimam misericor
diam indulgeat tibi dn̄s quicqd delig
sti per visum ꝛc̄.Uerba etiā indicatiui
moi que ſꝫ morē quarūdā eccl̄iaꝝ pre
mittunt orōni.non sunt de sub̄a sacr̄i.
ut ꝑmittendo sic.Ungo hos ocl̄os oleo
sanctificato ī noie pr̄is ꝛ filii ꝛ spūs sci.
A .Con. Pe.ꝛ Al.ut in d.q.141.

¶ Quis effect⁹ extreme vnctiōis? R°
ſm Tho.ubi.s̄. Effectus ei⁹ principal̄
est quedā sanatio spūs que datur ꝯtra
quādam debilitatē uel ineptitudineꝫ
que in nobis relinquitur ex pctō actu
ali uel originali.contra quā debilitatē
hō roborat̄ per hoc sacramentū. Et qꝛ
hoc robur gratiam facit que secum nō
cōpatit̄ peccatū.iō ex cōsequenti si iue
nit peccatū aliqđ ueniale uel mortale
quō ad culpaꝫ.tollit ip̄m dūmodo non
ponat̄ obex ex parte recipientis.Secū
darius etiam effectus ē sanitas corꝑa
lis.Hanc tamē non inducit nisi ſm ꝙ
expedit ad finem ꝑncipalem.s.spūaleꝫ
sanationem.ꝛ tunc semꝑ eamꝫ inducit
dūmodo non sit ipedimentum ex ꝑte
recipientis.Et lꝫ in ipso fiant multe un
ctiones.vltima tamen est formalis re
spectu oīum precedentium ꝛ agit in v̾
tute eaꝝ.ꝛ iō in ultima unctione gratia
infundit̄ que effectum sacramēti pre
bet.Charactereꝫ aūt hoc sacramentū
non imprimit.qꝛ per ip̄m non deputa
tur homo ad aliqđ sacꝝ agēdū ul̄ susci
piēdū. A .Idē in sū.eo.ti.q.142. B.

¶ A quibus conferri debet unctio ex
trema? R° ſm Tho.ubi sup̄ A solis sa
cerdotibus.nec alius potest inungere
etiam in articl̄o necessitatis.Sacerdos
auteꝫ cōferre potest p̄n̄te vno clerico
ꝛ ēt solus in necessitate ſm Ber. ꝛ Ho
sti. A .hoc vltimū clare habet̄ in.c.q̄
suit.ex̄ de v̾bo.sig. Et idē qđ in hoc.§.
nō.in sum.eo.ti.q.43.ubi ēt dicit̄ ꝙ lai
cus q̊ꝗ posset ī nccītate auxiliari ī hoc
sacerdoti ei respondendo. B.

¶ Quid faciendū sit si sacerdos infra
unctionem deficiat? R° ſm Tho.in 4°.
di.23.Si iā alique ꝑtes iuncte sūt.qđ fa
ctū ē iterari nō dꝫ.sed unctōnes que re
stant ꝑ aliū sacerdotē cōpleāt̄. Idē Al.
ꝛ Pe. A .Idē in sū.eo.ti.q.140. B.

¶ Quibus cōferenda sit extrema un
ctio. R° scd̄m Pe.nō nisi adultis infir
mis.in periculo mortis cōstituti ex ip̄a
īfirmitate.unde nec dat̄ eūtib⁹ ad bel
lū aut nauigantib⁹ seu his q mox occi
dēdi sūt:qꝛ tal̄ mors nō iminet ex defe
ctu nāe:sꝫ ex euētu fortune. His aūt q
p̄ senio deficiūt ēt sine actuali infirmi
tate dat̄.pueris nō: qꝛ nō h̄n̄t īfirmita
tē spūaleꝫ cōtractā ex pctō actuali. nec
dispositionē deuotiōnis habē possunt
ad hoc sacramētū.Con.Tho.ubi.s̄. A.
qꝛ sicut nec eucharistia dꝫ dari pueris
ita nec hoc sacramentū ſm eosdem.ut
in sum.eo.ti.q.144. B.

¶ Utꝝ extrema unctō debeat dari fre
neticis ꝛ amētib⁹? R° ſm Pe.Si in sa
na mēte cōstituti nō petierint:nō dꝫ da
ri.Si v̾o petierint dari dꝫ.Tn̄ hic addē
dū ſꝫ Tho.ꝛ Al.ꝙ ill̄ furiosis ꝛ amēti
b⁹ ꝑcipue dari nō dꝫ q v̾isil̄r sacr̄o p̄n̄t
facē irreuerentiā ꝑ aliquā īmūdiciaꝫ.
nisi ip̄i haberēt lucida intualla in qui
bus sacramētū recognoscerēt. A .Jō
in sum.eo.ti.q.145. B.

¶ Que ꝑtes corꝑis iungi debeāt? R°
ſꝫ Al. Pe.ꝛ Tho. Inungunt̄ instrumē
ta qnꝙ sensuum tāquā prime radices

peccandi. Oculi propter visuꝫ. Aures
pp̄ter auditū. Nares pp̄ter odoratuꝫ
Labia pp̄ter gustum. Manus pp̄ter
tactum. q maxie uiget in pulpis digito
rū. Pedes ṽo pp̄ter vim motiuā. Re
nes ṽo pp̄ter viꝫ appetitiuā a qbusdā
iungunt̄. Iteꝫ in mutilatꝭ aut cecis de
bent inungi loca magis ppinqua. A.
Idem in sum. eo. ti. q. i46. B.

¶ Utrū vnctio extrema possit iterari?
℞° s̄m Tho in 4.° di. 23. Iterari pōt si
ne aliqua iniuria sacr̄i: q2 non hꝫ effcm̄
ppetuū eo ꝙ sanitas corpis ꝛ mētis q
sunt effectꝰ eius amitti possunt. In ea
dē quoqꝫ egritudine iterari pōt si p̄ qui
dē sit in piculo mortꝭ ꝛ euadat acꝰ etiaꝫ
postea recidiuiū patiat̄: q2 erit q̄si alia
ifirmitas. ꝛ silr̄ si sit egritudo diuturna
vt hydropisis. q2 tūc dꝫ fieri qn̄ vr̄ per
ducere ad piculū mortis. ꝛ si illū articu
lū euadat eadē ifirmitate durāte: ꝛ po
stea ad similē statū reducat̄: iterū pōt i
ungi: q2 iā est aliꝰ infirmitatꝭ status. q̄
uis sit eadē infirmitas. A. Clariꝰ dic
s̄m eundē Tho. ꝙ si ifirmitas ē breuis
nō dꝫ iterari nisi ifirmitate curata: q2
alr̄ nō dr̄ a statu illo recedere. Si ṽo ifir
mitas ē diuturna fit qđ hic dr̄. Et con.
Pe. Al. āt dicit sic. Sine p̄iudicio puta
ꝙ si vltra annū remanet morbꝰ pꝰ ac
ceptā vnctionem iterari potest vnctio
Et cā hꝰ est. q2 non iudicatur ideꝫ mor
bus numero qui ē s̄m perfectaꝫ muta
tioneꝫ superiorū. Si tn̄ ab aliquo scō
patre vel a dn̄o papa aliud in hac qōe
determinatum inuenitur magis iudi
carem illi sn̄ie standum q̄ mee. ut i sū.
eo. ti. q. i47. B.

Voluntas Utrū homo
teneat̄ ꝯfor
mare volūtatē suaꝫ volunta
ti diuine in volito? ℞° s̄m Pe. in 4.° di
48. Scđꝫ sensualitatē nō tenemur nec
ēt uolūtate naturali. q2 determinatuꝫ
ē ad vnū. A. i. ad repugnātiā carnis
ꝛ spūs ad preliuꝫ. Gal. 5° Caro. n. ꝯcupi
scit aduersus spiritū ꝛc̄. B. sꝫ volun
tate deliberata id qđ deꝰ vult absolu
te ꝛ congruit nos velle tenemur velle.

Qđ ṽo nō ꝯgruit nobis velle. q̄uis sit
bonū in se: nō tn̄ q̊ ad nos. ꝛ iō non vult
deꝰ illud nos velle nec uelle tenemur.
Satis con. Tho. in p̄ma scđe. q. 19. dicēs
ꝙ tenemur cōformari formalr̄. s. ꝙ hō
velit in cōi iusticiā dei ꝛ ordinem nāe
seruari: sꝫ mālr̄ cōformari non tene
mur. vt in morte patris ꝛ hꝰ. A. Dic
clariꝰ s̄m eū. Pe. ꝙ uoluntas delibera
ta duplex est: q2 quedā. ē ꝯditionata. et
i hac nō tenemur ꝯformari. nec. n. volē
do ꝯ̄riū cōditōnalr̄ discordamus. quia
hoc nō est uelle simplr̄. sꝫ volūtate ab
soluta tenemur cōformari i uolito. sed
nō in q̊cūqꝫ. Aut. n. ignotū ē nob. ꝛ tunc
nō tenemur illud velle. Aut nobis no
tū ē. ꝛ tunc distinguendū ē. q2 aut deus
non vlt̄ illud absolute ꝛ simplr̄. ut sen
tētiā ꝯminatōnis quā aliqn̄ mutat qn̄
merita mutant̄. ꝛ hoc nō tenemur vel
le. Aut deus vult illud absolute. ꝛ hoc
aut cōgruit nobis velle. aut non. Aliqn̄
eni s̄m Aug. aliqd vult deus qđ nō cō
gruit nos velle ut p̄rem nostruꝫ mori.
Et aliqn̄ congruit vni uelle aliquid qđ
nō ꝯgruit alteri. Illud vero qđ deꝰ vlt̄
ꝛ ꝯgruit nobis bonū ē in se ꝛ bonum ē
nobis. vn̄ deꝰ vult illđ nos velle: ꝛ ideo
tenemur illud velle. Illđ ṽo qđ nō cō
gruit nob̄ q̄uis sit bonū i se. nō tn̄ q̊ ad
nos. iō nō vlt̄ deꝰ illud nos velle. Unde
sup illđ p̄s. rectos decꝫ collaudatio. glo
dic. Congruit ut qđ deꝰ vlt̄ te velle tu
velis: ut i sū. li.° 3.° ti. 3.° q. 4. Et sic breui
ter tenemur ꝯformari volūtati dei for
mali ꝛ nō māli. i. velle i genē qđ deus
vlt̄. ꝛ eo mō q̊ vlt̄. i spē aūt inquātuꝫ sit
nob̄ notū. B. Utrū uoluntas ꝛ opꝰ ex
teriꝰ sit vnū pctm̄. ℞. s. pctm̄ p̊. §. p̊.

Votum p.° cōiter qd sit
℞° s̄m ma
gistrū sn̄iarū i 4.° di. 38. ꝛ Hugo.
de scō victore. Uotū ē testificatio q̄dā
pmissiōis spōtanee q̄ deo ꝛ de his que
dei sunt fieri dꝫ. Et hec diffinitio ē voti
exp̄ssi. qđ ꝛ in facie ecclesie obligat. vt
dicit Pe. Theologi vero sic diffiniunt
Uotum est conceptō melioris proposi
ti animi deliberatione firmata. Et hec

est diffinitio voti taciti. A. Vel scdʒ Ray. votũ est alicui⁹ boni cum delibe ratione deo facta ꝑmissio. ut in sum. li. p̊. ti. 8. q. i. Et ista videt̃ clarior. Nã ꝛ ad votũ reqritur ꝑmissio. ut i. §. se. ꝛ ꝙ sit de re bona. 22. q. 4. in malis. B. Et lʒ aliquod uotũ tacitũ: fiat sanctis. tñ pro pter deũ fit eis. A. Nã ꝓprie uotuʒ fit soli deo. sanctis vero propter deuʒ. ꝛ p̄ latis seu aliis recipientib⁹ fit loco dei. ꝛ non ipsis: sʒ deo sm Tho. scda scde. q. 88. arti. 5°. B.

Que requirunt̃ ad uotũ? R° sm Tho. vbi. s. Tria ex necessitate. p̊ quid ē deli beratio. 2°. ꝓpositũ voluntatis. 3°. pro missio in qua ꝑficit̃ ratio uoti. Supad dunt̃ aũt quandoq3 alia duo ad quan dã uoti ɔfirmationẽ. s. ꝓnunciatio oris ꝛ testimoniũ aliorũ. Solũ ergo propo sitũ non obligat. A. Aduertendũ ꝙ hic capit̃ deliberatõ ꝑ cogitatione. ꝛ ꝓ positũ ꝑ deliberatõe. Nã ꝛ añq3 qs de liberet oportet cogitare. ꝓpterea ꝛ vo tũ vocat̃ conceptio deliberatõe firma ta. vt statim patuit. Iteʒ sufficit ad vo tũ ēt sola mẽtalis ꝑmissio que obligat deo intuenti cor: sʒ non homini qui iu dicat solum que foris sunt sm Tho. se cũda scde. q. 88. arti. p̊. B.

Quot sunt spẽs votoꝝ? R°. Due. Nam quoddã ē uotũ simplex. ꝛ quoddaʒ ē so lenne. vt hẽt̃. s. impedimẽtũ. 4°. §. p̊. Et qdẽ graui⁹ peccat q frãgit votũ solẽne di. 27. si vir. 27. q. i. virginibus. ꝛ. c. virgines Sʒ qd dr̃ ex̃ qui cle. vel vo. rursus. s. ꝙ votũ simplex non min⁹ obligat q̃3 solẽ ne. exponẽdũ est sm Tho. ubi. s. ꝙ vtri usq3 transgressor mortalit̃ peccat. A. Con. Ray. ꝛ glo. Ber. ꝛ Inno. ut i sum. eo. ti. q. 8. B. Est ꝛ alia diuisio votoꝝ. s. ꝙ aliud ē puꝝ siue absolutũ ut cum quis absolute ꝛ sine conditione vouet Aliud ē conditionatũ vt cũ addit̃ si h° erit uel illud. A. Hoc fuit dictum Ray. vt in dcã. q. 8. B.

Utꝝ vouens teneatur statim adim plere? R° sm Guil. Si uotũ est absolu tũ tenet̃ statim cũ potest. nisi vouẽdo aliud in mẽte habuerit. Et dat̃ ei tẽpus ad arbitriũ boni viri ad disponẽdũ vt votũ ipleri possit. Et d ipledo dr̃ Deut°. 23°. Cũ votũ uoueris dño deo tuo. non tardabis reddẽ: q2 requirʒ illd dñs de⁹ tu⁹. ꝛ si morat⁹ fueris reputabit̃ tibi in pctm̃. Und sm Tho. in 4° di. 24. si is q vouerat itrare religioneʒ timet ex mo ra impedimẽtũ. tenet̃ non differre. A. Idẽ in sum. eo. ti. q. 9. B. Uide de hoc cãu. s. religio. 3°. §. 3°. Si vero votũ ē cõdi tionatũ vide. i. §. 13°. qui incipit. Utꝝ vo tũ conditionatum.

Utꝝ votũ licitũ sp obliget? R°. sm Tho. in 4°. di. 38. Sic. nisi ꝙ quicqd vo tũ faciendũ impediret si p̃us eẽt etiaʒ voto facto aufert obligationem. A. Hoc veꝝ qñ illud qd postea aduenit legitime sequit̃. Uñ lʒ uotũ ꝛ ingressuʒ religionis ipediat mr̃imoniũ ɔsũmatũ si p̄cedat. vt in. c. ex publico. ex̃ de ɔuer. ɔiu. nõ tñ ipedit si sequat̃. vt in cle. eos de ɔsan. ꝛ affi. B. Uñ siqd possibile cũ vouet̃ fiat postea ipossibile: tollitur obligatio. vt siqs diues vouerit edifica re ecclĩã quã postea pauptate supueni ẽte ꝑficere nõ posset. nõ obligat̃. Hoc tñ sic ē intelligẽdũ. ꝙ si factus est oio i potens absolutus ē a toto. Si aũt ex ꝑ te ita ꝙ totũ ꝑficere nõ pōt. tunc rema net obligatus solũ ad id quod pōt. A. Idem in sum. eo. ti. q. 4. B.

Utꝝ uota que fiunt i angustiis obli gent? R°. sm Guil. Mulieres in partu vouẽtes vel qcũq3 alii i angustia ɔsti tuti si habeãt deliberatã intentionem obligandi. se. obligati sunt. ar. 27. q. 4. sũt q opes. A. Ideʒ in sum. eo. ti. q. 2. ad fi. B. Sec⁹ si subito ꝛ indelibera te. A. nisi postmodũ confirmauerit. ar. ex̃ de reg. iur. rati. li°. 6°. Et q2 diffici le est discernẽ vtꝝ fcm̃ sit mẽte delibe rata uel nõ. periculosũ est illd sp non i plere. maxie q2 bonaꝝ mentiũ ē ibi cul pam timere ubi culpa minime reperit̃ extra de obserua. ieiu. ɔsiliũ. ꝛ dist. 5. ad eius. B.

De q dʒ fieri uotũ? R° sʒ Tho. scda

scd̃e.q.88.Uotum nõ põt fieri de malo.
nec de idifferẽti:sꝫ tm̃ de bono ⁊ ad qđ
qs alr̃ non tenet.Jllud aũt qđ i aliquo
euẽtu ẽ bonũ.⁊ i aliq̊ malũ nõ obligat
nisi ꝑ euẽtu bono.ut uotũ Jepte.iudi.
xi°. A.Jste Jepte vt ibi patꝫ vouerat
deo sacrificiũ offerre de eo qđ sibi a vi
ctoria reuertẽti p̄muꝫ occurreret egre
diens de domo ei⁹.Et idem quod i hoc
§.nõtur in sum.eo.ti.q.3. B.

Utꝝ liceat uouẽ nimiã carnis mace
ratione? R̷°scđm Tho.ubi sup̃.Si ip̃a
ex uoto ꝓmissa sit iplẽda ẽ rõabilr̃.ita
ꝙ nã nõ nimis grauet.Sꝫ qꝛ ĩ his que
ad semetip̃ꝫ ptinent de facili hõ fallit
iõ talia uota ꝯgruẽtius ƀm arbitriũ su
ꝑioꝝ sũt seruãda ul' p̄mittẽda.ita tñ
ꝙ si magnũ grauamẽ iminerꝫ ⁊ ñ eẽt
facultas recurrẽdi ad superiorẽ nõ de
berꝫ hõ uotũ obƀuare.A.Jdẽ i.d.q.3.B

Quid de uotꝭ stultꝭ? R̷° ƀꝫ Tho.vbi
sup̃.Uota stulta vt de nõ pectinãdo ca
put i sabbato ⁊ silia poti⁹ sũt deridẽda
ꝗ̃ obseruãda.Et addit Al.ꝙ ẽt si ꝑ ho
nore scõꝝ fiãt ƀuãda ñ sũt:qꝛ silitudiẽꝫ
quandam habent cum idolatria. A.
Jdem in dcã.q.3.ad fi. B.

Utꝝ expediat vouẽ? R̷°ƀꝫ Tho.ubi
ş.Sic.dũ tñ rõabilr̃ fiat uotũ:qꝛ ꝑ hoc
uolũtatẽ nr̃aꝫ imobilr̃ applicamus ad
bonũ. A.Jdẽ i sũ.eo.ti.q.6. B.

Utꝝ meli⁹ sit aliqd facẽ ex uoto ꝗ̃
sine uoto? R̷° ƀꝫ Tho.ubi.ş.Sic.ꝑ tres
rõẽs.p̊ qꝛ vouẽ ẽ act⁹latrie q̃ ẽ nobilissi
ma ꝟt⁹.Jllđ ãt qđ opat a nobiliori ꝟ
tute meli⁹ẽ.2° qꝛ q uouet pl⁹deo se sub
iic ꝗ̃ q nõ vouet.3° qꝛ ꝑ uotũ volũtas
imobilr̃ firmat ad bonũ.Facẽ ãt aliqd
ex uolũtate firmata ptinꝫ ad ꝑfectõẽꝫ
ꝟtutis.ut pꝫ per pħm 2° ethicoꝝ.A.Jđ
in sum.eo.ti.q.7. B.

Quõ ꝑ uotũ ipediãt sponsalia siue
mr̃imõiũ hẽs sup̃ ipedimẽtũ 4°.§.2°. A
ꝯiũcto p̄n°.B.et utꝝ uotũ sit magꝭ obli
gatoriũ ꝗ̃ iuramentum.ş.iuramẽtũ.p̊.
§.7°. B.

Utꝝ uotũ ꝯditionatuꝫ obliget? R̷°
ƀꝫ Ray.siue cõditio sit gnãlis:ut si uixe
ro.si potero.si de⁹ uoluerit.q̃ sꝑ itelligũ
tur ẽt si nõ apponãt.27.q.2.btã maria.
siue spãl.puta si itrauero lõbardiã ibo
ad scm̃ Marcũ.vel si fili⁹ meus fuerit
liberat⁹ faciã h° vl' illđ.si cõditio ñ ex
titerit.ñ obligat qs ex voto al' sic.32.q.
8.ñ solũ.ex̃ de ꝯdi.appo veꝝ.ex̃ ꝺ resti.
spo.oli cãꝫ.Et itelligas nõ obligari si to
ta obligatio ponebat i euẽtũ ꝯditiõis.
Et iteꝝ nisi ꝓpt scãdalũ tollẽdũ iplẽdũ
sit uotũ.ex̃ eo.magne.ex̃ de cõuer.ꝯiu.
ex ꝑte.circa fi.Con.Jnn.⁊ Hosti.A.Jđ
i sũ.e.ti.q.68.ubi ⁊ ponit exẽplũ de scã
dalo qñ uotũ ẽ publicũ ⁊ cõditio nõ ex
p̄ssa sꝫ in corde retenta. B.

Quid de voto qđ fit ex duab⁹ cãis?
R̷° ƀm Ray.Siqs uouit ex duab⁹ cãis
utputa ire ãd scm̃ Jacobũ:qꝛ ibi puta
bat iuenire germanũ suuꝫ.⁊ ꝓpt redi
mẽda peccata sua.i hoc cãu ꝗ̃uis sciue
rit germanũ suũ decessisse etiã anteꝗ̃
iter arripiat.nihilomin⁹ tenet propter
aliã cãm si nihilomin⁹ se intẽdissꝫ obli
gare. A.h° vr̃ poti⁹ fuisse dcm̃ Guil.
glo.ei⁹ ꝗ̃ Ray.ut i.d.q.68.ad fi. B.

Quid siqs emisit duo diuersa uota
R̷° ƀꝫ Tho.i 4°.di.38.Si utrũꝗ̃ ẽ ꝯpas
sibile cũ alĩo utrũꝗ̃ dꝫ seruare nisi for
te auc̃te sup̱ioris uotũ p̄cedẽs i meli⁹
sequẽs ꝯmutet. A.s.i aliud ꝗ̃ illđ qđ
sil'uouit.cũ ad illud oĩo teneat rõne uo
ti ⁊ nõ ꝯmutatõis. B.Si autẽ ãbo vo
ta sint sil'incõpassibilia dꝫ seruare qđ
mai⁹ est.⁊ de minoribus scđꝫ arbitriũ
p̄lati satisfacẽ.A.Jdẽ i sũ.eo.ti.q.83.B

Utꝝ pr̃ moriẽs possit iiũgẽ filio quẽ
constituit heredẽ ut impleat uotũ ei⁹?
R̷° ƀm Ray.votuꝫ ꝑegrinãdi non põt
pr̃ iniũgẽ filio quẽ ꝯstituit hẽdẽ nisi et
ip̃e fili⁹approbaret.ex̃ eo.lꝫ.Sꝫ pecũia
riam satisfactionem bene potest iniun
gere.extra de vsu.tua.⁊ de solu.c.p̄mo
Quin etiam scđm Hostien.si fili⁹ vlt
esse heres tenetur implere vota patri.
A.s.quecunꝗ̃ secũdũ eundem Hosti.
⁊ in sum.eo.ti.q.69. B.si hereditas
hoc patiat.⁊ maxime si sponte suscepe
rit.ut in dcõ.c.licet.Si autem non vult

adire non tenet. qꝛ nec heres ē nisi foꝛ
te ꝓmiserit: qꝛ tunc si in oi casu itelle
xit ꝑsonam suā obligare dꝫ seruare. sꝫ
si ꝓmisit tanq̄ꝫ heres ꝛ postea mutato
ↄsilio ab hēditate abstineat nō tenet.
ex̄ de elec. venerabilem. §. fi. Et sic pōt
itelligi. c. lꝫ. Sꝫ qcunq̄ꝫ hereditatē adie
rit obligatur. ex̄ de solu. c. p̊. ꝛ ex̄ ō vsu.
tua. ita tn̄ ꝙ si votū transmarinū sit ꝛ
aliqs ipediat moꝛte uł alio ipedimēto
cogit alii ↄmittere. vt Inn. dic. Qui ēt
si nō cōmittat heredes ↄpelli pn̄t vt vł
ipi cōpleāt vel subsidiuꝫ siue expēsas
quas testatoꝛ vel ipi facturi eēnt exhi
beāt. Sec⁹ tn̄ si uouerat nō ꝓ subsidio
sꝫ ꝓ deuotione vidēdi terrā sanctā: qꝛ
tales supueniēte ipedimento nō tenet
ire vel mittē. A. qꝛ i voto subintelli
git. si potero ꝫm eūdē Inno. vt in. d. q.
67. ubi hec nō. B. Qō trāsgressio vo
ti est maius peccatū q̄ꝫ transgressio iu
ramēti. vide. s̄. iuramētū p̊. §. 7º.

Votum 2º. quis uouē pōt vł non

Utꝝ eps possit uouere? Rº. ꝫꝫ
Hosti. Nō pōt sine lnia pape votum
emittē ꝑ qō dissoluat vinculū mr̄imo
nii qō ē it ipꝫ ꝛ eccliaꝫ suā. ex̄ de regu.
lꝫ. Itē nec aliō per qō graue ꝑiudiciuꝫ
fiat eccłie. ut de lōga ꝑegrinatōe ꝛ hi⁹
ex̄ eo. magne. Uotū tn̄ abstinētie ꝛ ele
mosyne emittē pōt. ar. 7. q. i. clemēs. ex̄
de testa. relatū. 2º. §. lꝫ autē. A. Et bꝛe
uit quodlibꝫ uotū eps facē pōt ꝑ qō ꝑ
beat bonū exēplū: qꝛ ad hoc tenet. ex̄
de voto magne. §. p̊. ꝫm eundem Host.
ꝛ in sum. liº. p̊. ti. 8. q. 24. B.

Utꝝ qui sunt subiecti volūtati alte
rius possint uouere? Rº ꝫꝫ Tho. scōa se
cūde. q. 88. Nullus pōt se firmit obliga
re ad id qō est i volūtate alteri⁹. Qui
cūq̄ꝫ aūt ē subiect⁹ alicui. q̄ꝫtum ad id
i quo subiectus ē nō ē sue ptātis, ꝛ iō n̄
pōt se ꝑ uotū firmit obligare ad id sin̄
consensu supioꝛis. Non tn̄ peccat uouē
do: vt hic. i. §. plt.

Utꝝ pueri possint vouere? Rº. scōꝫ
Tho vbi. s̄. Pueri an̄ annos puberta
tis duplici rōne uouere nō pn̄t. p̊. qꝛ ut
in pluribus patiūt rōnis defectū. Hoc
tn̄ cōtingit in aliqbus accelerari. 2º. qꝛ
sunt i ptāte ꝑentū. ꝛ iō eoꝝ uota nō ha
bēt effectū. Et ꝫm Guil. si pr̄ vel tutoꝛ
p̊ ↄ̄dixit ꝛ postea cōsensit nō reuiuiscit
votū. A. Idē q̊ ad hoc vr̄ notari i sū.
eo. ti. q. 31. Sꝫ in oib⁹ que in hoc. §. ↄtinē
tur meli⁹ videt dicēdū. ut. s̄. religio. in
ꝑncipio. in additione. B.

Utꝝ filiusfamilias postq̄ꝫ ꝑuēit ad
pubertatē vouē possit? Rº ꝫm Tho. se
cūda scōe. q. 88. Is q venit ad ānos pu
bertatis. si sit libē ↄditionis ē qdeꝫ sue
ptātis q̄ꝫtū ad ea q̄ ꝑtinēt ad suam ꝑso
nā. puta ꝙ ꝑ uotū obliget se religioni
vel ꝙ mr̄imoniū ↄ̄hat. Non ē aūt sue
ptātis q̄ꝫtū ad dispēsationē domesticā
vn̄ circa hoc nō pōt aliqd vouē qō sit
ratum sine consensu patris. A. Ideꝫ
ēt i aliis ꝑ q̄ ꝑiudicaret iuri patrie ptā
tis. ut in abstinentiis ꝛ ꝑegrinatōibus
ꝛ hi⁹. in quib⁹ non pōt filius uouere ni
si ꝑegrinationē transmarinaꝫ in subsi
diū terre sancte. ex̄ de uoto. c. ex multa
. §. ꝙ aūt. ꝫm Hosti. Et hoc uerum ē ni
si pr̄ consenserit expꝛesse uel tacite. s. n̄
ↄ̄dicendo. ꝫm Inno. ꝛ in sū. eo. ti. q. 33.
B. Et idē est de filia q̄ ē in domo pr̄is
sine ei⁹ consensu. ut dr̄ Numeri. 30.

Utꝝ seruus possit vouē? Rº ꝫꝫ Tho
ubi. s̄. Seru⁹ est in ptāte dn̄i ēt q̄ꝫtū ad
ꝑsonales oꝑatōes. Un̄ non pōt se voto
obligare ad religionem ꝑ quā ab obse
go dn̄i sui abstrahat. Idem de peregri
natōe ꝛ sił'bus. A. In aliis aūt in q
bus nō pꝛeiudicat dn̄o pōt seru⁹ voue
re: vt de dicendo oꝛ̄ones ꝛ silia secūdū
Tho. ꝛ Pe. Et ꝫm Hug. pōt ēt inuito
dn̄o uouere ↄtinentiam ꝛ renūciare ꝓ
pꝛiis. ut in sum. eo. ti. q. 63. ad fi. Et ō ser
uis q̊ ad ingressum religionis dictū est
s̄. religio. 2º. §. 3º ꝛ 4º. B.

Utꝝ religiosus possit uouere? Rº ꝫꝫ
Tho. ubi. s̄. Cū nullū tēpus exceptum
sit i quo ꝑlat⁹ nō possit subdituꝫ circa
aliqd occupare. iō nullū uotū religiosi
firmū ē nisi de consensu ꝑlati: qꝛ non ē

sue ptãtis. Vñ ꝛ ſm Ray. ſi uouerit nõ dʒ exeq̄ ſine lnia prelati ne forte ſuper eũ alii ſcandalizenť ſi eorum ɔſuetudines uoluerit excedẽ. vel ne detur occaſio euagãdi. 20. q. 4. monachum. §. ver. 41. di. qſqs. Addit ẽt Inno. ꝙ ſi uouerʒ dicere pſalmũ uel aliam oratiõem ubi nullũ ꝑiudiciũ ɔtingere poſſet. ſeruet uotum: qꝛ licitũ eſt. Sʒ dictuʒ Tho. uerius vť. A. Immo utrunqꝫ ueruʒ eſt qꝛ Inno. loquiť in caſu q̄ in nullo derogať obie ꝑlatoꝝ ꝛ obſequiis religiõis ſeu paci. B. Seruandũ ẽ etiã uotuʒ ſtrictioris religionis. ad quã ſi tranſire uelit ꝛ nõ ex leuitate uel iactura ſui ordinis. ſʒ ex diuina inſpiratione dʒ lniaʒ petere a ꝑlato. ꝛ poſtea ſiue ſfuerit ɔceſſa ſiue nõ poteſt tranſire. ex̄ de regu. lʒ. Et hũc cãuʒ hẽs ſupra religio. 5. §. ꝑ. A ꝛ in pri°. ꝛ hec notanť i ſũ. eo. ti. q. 25. B

Vtꝝ clericus poſſit uouere? Rx° ſm Hoſti. Sine licentia ſui prelati nõ poteſt uouere ꝑegrinationeʒ. de ɔſe. diſ. 5. non oʒ. ex̄ eo. magne. §. uerũ. nec aliud uotũ per qd̄ oporteat relinquẽ eccľiaʒ ſuã. ex̄ de renun. admonet. ſʒ uouẽ põt religionẽ intrare. A. facit. c. due ſunt. 19. q. 2. B. uel aliqd̄ uotũ non ꝑegrinatõis ſʒ caritatis abſtinentie uel orõnis facẽ. Dicũt ẽt q̄dam ꝙ uotũ ultramarinũ poteſt facẽ ſine lnia ꝑlati. ex̄ eo. ex multa. c. pſt. ꝛ. c. fi. Alii aũt intelligunt de lnia prelati uel ſedis apoſtolice. ex̄ de cle. nõ reſi. fraternitati. ꝛ in predicto §. ueꝝ. Nã ꝛ clıci marie bñficiati ſine lnia ep̄i ꝑegrinari nõ debẽt. ut in dicto c. magne. A. Idẽ in ſum. eo. ti. q. 25. Et verius videť ꝙ clericus ſine alia licentia poſſit facẽ uotũ ultramarinũ ſi terre ſancte poſſit eſſe utilis per ſe uľ per alios ſecum ducendos. ut i dcõ. c. ex mľta. §. fi. ꝛ dicto. c. fi. B.

Vtꝝ ꝑſone que ſunt ſubiecte alteriꝰ uolũtati peccent uouẽdo. utputa uxor ſeruus. filiuſfamilias. monachus. ꝛ hiꝰ. Rx° ſm Tho. ubi ſupra. Licet uotũ hiꝰ perſonarum non ſit firmũ ſine conſenſu ipſorum quibus ſubiiciunť. nõ tamẽ peccãt uouendo: quia in eoꝝ uoto itelligiť debita conditio. ſ. ſi ſuis ſuperioribus placuerit. A. Idẽ in ſum. eo. ti. q. 33. B.

Vtrum pr̄. tutor. maritus. abbas. et hiꝰ peccent reuocando uotuʒ ſubiectoruʒ ſibi? Rx°. Non peccant. ſʒ utunť ſuo iure a deo ꝛ a canone ſibi conceſſo. nec uouentes peccant nõ iplendo. 33. q. 5. uoluit. ꝛ. c. manifeſtum. A. Idẽ in ſum. e. ti. q. 32. ſm Inno. Hoſti. ꝛ Guil. Predcitñ peccant ſi ſine cã iuſta reuocãt qd̄ ꝑius conceſſerint dicto. c. manifeſtuʒ. Et ſimiliť peccare uidenť ſi ſubiectoꝝ uotis contra rationem ꝛ eoꝝ bonã conſcientiã ſeu malicioſe reſiſtant. cum arbitriũ ꝛ ptãs ſemꝑ uideať conceſſa ad iudicium boni uiri. ff. ꝓ ſocio. l. in ꝓpoita ꝛ. l. ſe. ꝛ. xi. q. 3. priuilegiũ. B. De uoto autem uxorum. uide in. c. ſe. ꝛ in alio imediate.

Votum 3° de uoto cõiugũ in cõi. Vtꝝ vxor uouere poſſit? Rx° ſcd̄m Ray. Si uxores emiſerit uotũ abſtinẽtie uel ꝑegrinationis. uel continentie. uel quodcũqꝫ aliud non debẽt auctoritate ſua contrauenire. ſʒ uiri pñt irritare ẽt ſi añ m̃rimonium ɔtractuʒ emiſerant uotum. 33. q. 5. uoluit. Probabilior uidetur opi. Hug. 33. q. 5. manifeſtum. ſ. ꝙ uir illa ſola uxoriſ uota reuocare poteſt que ipſa implere non põt ſine ſcandalo uiri: ut de ieiuniis. d̄ ſurgendo ad matutinas. ꝛ hiꝰ. Alia ꝟo non. ut ſi uoueret ꝙ daret aliq̄d de ꝓp̄o ubi ɔſuetudo ẽ ꝙ mulier hr̄e põt bõa ꝑafernalia. uel ſi uouerit aliquã orõnem: ꝛ hiꝰ. A. Dictuʒ ẽt Ray. põt ſm hoc itelligi. Et qd̄ dr̄ de uoto itelligiť ẽt de iuramẽto. ut i ſũ. li° ꝑ. ti. 8. q. 35. ꝛ ſe. B. Nõ tñ ꝙ nõ petet debitũ. ut i ſe. §. dr̄. A. Immo bñ põt alť ɔiugũ facẽ uotũ. d̄ ñ exigẽdo. ut exꝑſſe hr̄ in. c. q̄dã. ex̄ d̄ ɔuer. cõiu. ꝛ tẽt Hug. ut i ſũ. eo. ti. q. 37. B. Nec ꝙ ñ ɔſentiat adulterio: qꝛ nõ põt fieri uotũ de eo ad qd̄ q̄s alť teneť. ut dr̄ ſuꝑ uotũ ꝑ. §. 7°. A. Vleꝝ eſt ut ſit eiuſdem

obligatõis cũ voto sup̲ re ad quã alꝰ nõ
obligaꝰ ſʒ maioris: vʒ tã ex p̃ma cã. pu
ta nõ furãdi q̃ʒ ex ſcõa vʒ voti. Nã ꝑ
missio ẽt sup obligatiõe p̃cedẽti nõ tol
lit obligatõem ſʒ adducꝰ nouã. C. de no
uat. l. fi. vñ bñ ualet votũ de nõ ꝯsenti
endo adulꝰio ſʒ Hug. ⁊ in. d. q. 37. B.

¶ Utꝝ alꝰ ꝯiugũ possit vouẽ ꝙ ñ petꝫ
debitũ: Rꝰ ſʒ Tho. in 4.º di. 32. Unꝰ nõ
põt sine cõsensu alteriꝰ vouẽ ꝙ nõ red
dat debitũ. qꝛ hoc eẽt sacrificiũ offerre
de alieno. Et si tale uotũ fcm̃ fuerit nõ
dʒ seruari: gn ẽt ſʒ Pe. i uouẽdo mlier
peccauit. Sʒ de petitiõe debiti qdaʒ di
cũt ꝙ vnꝰ põt vouẽ sine ꝯsensu alꝰius
qꝛ i hoc vterqꝫ sui iuris ẽ. Alii dicũt ꝓba
biliꝰ ꝙ nõ. qꝛ nimis onerosũ fieret mr̃i
moniũ alꝰi quẽ sp̲ opteret subire uere
cũdiã in petendo debitum. A. Pe. ⁊
Ray. ẽt sentiũt cũ p̃ma. s. ꝙ ꝯiunx põt
vouẽ ꝙ nõ petet. Et satis facꝰ dictũ. c. q
dã. de ꝯuer. cõiu. Al. vo ait ꝙ non dʒ ali
quis hoc uouẽ. qđ si vouerit credo ꝙ p̲
ep̃m põt dispẽsari. ⁊ iniũcta pnia argu
endꝰ ẽ de stulticia. vt i sũ. eo. ti. q. 43. B

¶ Utꝝ ꝯiũx si dederit lniamꝰ cõiugi ꝙ
voueat castitatẽ possit datã lniaʒ reuo
care: Rꝰ ſʒ Tho. in 4.º di. 32. exponẽdo
lr̃am. Si exp̃sse ꝯsensit ⁊ lniam dedit. ñ
põt votũ cũ ꝯiuge emissuʒ reuocare. 33
q. 5. §. fi. A. Cõ. Al. et addit Pe. ꝙ aut
đdit lniaʒ i facie ecclꝰe q̃i in iudicio. ⁊ tũ
ñ põt reuocare. Aut i priuato. ⁊ tũc añ
vsuʒ lnie r̃uocare põt. ſʒ nõ postea. ut i
sũ. eo. ti. q. 45. B. Si aũt vir ad tempꝰ
dissimulat vxoris uotuʒ. ⁊ postea habi
ta deliberatione reuocat. mulier nõ te
neꝰ implere. Con. Al. Sʒ addit Inn. ꝙ
ẽt ꝯiunx q dat lniaʒ vouẽdi. si ipse non
voueat ipediꝰ exigẽ debitũ. ar. ex̃ đ cõ
uer. ꝯiu. c. p̃. Idẽ Host. ⁊ Ber. A. Idẽ in
dcã. q. 45. B. Alia vo vxoris vota in q
bꝰ requiriꝰ cõsensus viri. vir ẽt postq̃
ꝯsensit reuocare põt. vt i p̃dcõ. §. fi. sed
tñ peccat reuocando qđ ꝯsensit. 33. q. 5.
manifestuʒ. Uxor tamen obedire viro
debet. vt ibi habetur.

¶ Quid si ambo cõiuges in domo vo
uerũt ꝯtinẽtiã ⁊ alꝰ uelit frangẽ: Rꝰ ſʒ
Ray. Si ambo pari consensu emiserũt
uotum. tunc ẽt si maritus velit penitẽ
⁊ uotũ frangẽ. ip̃a istanꝰ dʒ perseuera
re i voto qđ fecit. 33. q. 5. qđ deo. ⁊ c. vna
sola. ⁊ c. mãifestũ. ⁊ §. ex premissis. Cõ.
Inuo. ⁊ Hosti. addens ꝙ ꝓpter hiꝰ vo
tũ vtriusqꝫ nõ põt vnꝰ sine lnia alteriꝰ
religionẽ itrare. A. Ideʒ in sũ. eo. ti. q.
46. Et addiꝰ ſʒ eosdẽ. Non ob. ex̃ de iu
reiurã. tua nos. vbi ꝓmissio facta inui
cẽ ẽt cũ iuramẽto de nõ se petẽdo. si ad
moniti nolũt seruare castitatem nõ ar
tat eos. qꝛ ibi nõ fecerunt votum conti
nentie. B.

¶ Utꝝ in votis p̲ficiẽdis uel dimitten
dis vir ⁊ vxor ad paria iudicenꝰ: Rꝰ ſʒ
Ray. q̃tum ad uotũ continentie ſcđm
oẽs uir ⁊ uxor ad paria iudicanꝰ. 32. q. i.
siqs uxor. ⁊ q. 5. precepit. ⁊ c. xp̃iana. In
uoto aũt abstinentie dicunt qdã ꝙ cũ
uir caput sit mulieris põt tale uotũ fa
cere iuita uxore. 33. q. 5. manifestuʒ. ⁊ c.
noluit. ⁊ c. hec imago. Qđ intelligẽduʒ
ſcđm Hug. nisi p̲ tale uotũ fieret uxo
ri p̃iudiciũ in debito reddẽdo. qđ satis
vr̃ ꝓbabile p̲ iura p̃dicta. ut p̲. c. siquis
uxorẽ. ⁊ c. precepit. ⁊ c. xp̃iana. In uoto
vo p̲egrinatõis dđ ꝙ neuter ꝯiuguʒ al
tero iuito põt facẽ. ar. 27. q. 2. si tu. 23. q. 5.
ꝙ deo. Fallit hoc in uoto hierosolimi
tano. qđ in fauoreʒ terre sancte ⁊ fidei
xp̃iane põt uir sine lnia uxoris facẽ ⁊ i
plere. Uxor tñ ut consentiat ẽ attentiꝰ
admonenda. ex̃ eo. ex multa. Uel si nõ
vult remanere sequaꝰ uirũ. ex̃ eo. ꝙ su
p̲. in fi. Con. Inno. silr̃ ⁊ Hosti. dicẽs ꝙ
p̃ter uotũ ultramarinũ neuꝰ ꝯiugũ pe
regrinari põt sine consensu alteriꝰ. im
mo si aliqñ cõsensit põt reuocare q̃uis
peccet hec Inno. tñ q̃tũ ad modicã p̲e
grinatõem ẽt sine uoto ꝓpter disponẽ
dã domũ. uel ẽt q̃tũ ad transferẽdũ do
miciliũ alio. vr̃ tenenda snia. Tho. i 4.º
di. 38. ubi dicit ꝙ i dispositõe domꝰ ⁊ in
regimine uite mlier subiecta ẽ uiro ⁊
nõ ecõuerso. ⁊ iõ in talibꝰ uir põt sine li
cẽtia uxoris uouẽ. ſʒ nõ eꝯ.º Et de hoc ẽt

bẽs.ĩ.uxoꝛ.§.4.°A.Vez ẽ ꝙ ad mãitũ
ꝑtinet gubernatio domus.23.q.4.duo
ista.iõ suꝑ his põt uouẽ.⁊ etiã sine uoto
ꝑegrinatõez ad dcãm gubnatõez neces
sariã facẽ.ar.l.2.ff.de iuri.o.iudi.Et idez
qd̃ in hoc.§.nõ.in sum.eo.ti.q.61. B.

¶ Utꝝ uir timẽs de incontinentia uxo
ris possit facere uotũ ultramarinum?
R° s̃ꝫ Tho.i q̃libꝫ.Ea q̃ sunt nc̃citatis ñ
sunt ꝑtermittenda ꝓpter ea q̃ sunt ꝓ
pꝛie uoluntatis.Uñ ⁊ dñs Math.15.°re
ꝑhendit phariseos q dicebãt ꝑtermit
tendũ mãdatũ dei de honoꝛatõne ꝑen
tũ ut aliq̃ obligatões uolũtarie deo of
ferentur. Ex necessitate autẽ uiro imi
net ut gerat curã uxoꝛis: qꝛ caput mu
lieris uir ẽ.ut dr̃ ꝑ Cori.xi.°Sꝫ ꝙ accipi
at crucẽ ad trãsferenduꝫ se ultra mare
subiacet ꝓꝑe uolũtati.Und̃ si uxoꝛ sit
taľ q̃ seq nõ possit ⁊ de ei⁹ incõtinẽtia ti
meať.ñ ẽ ꝯsulẽd̃ ei ꝙ accipiat crucẽ ⁊
dimittat uxoꝛẽ.Sec⁹ ãt si uxoꝛ uolũta
rio ꝯtinẽ ꝓponat.uel si uelit ⁊ possit se
q uiꝝ.Cõ.Al.dicẽs ꝙ uir uxoꝛis timẽs
ꝑiculũ meli⁹ facit nõ ꝑegrinari ẽt pꝛo
subsidio terre sancte. A. Idẽ in sũ.eo.
ti.q.62.B.Uxoꝛ quoq iuito uiro s̃ꝫ ho
sti.põt uotũ hierosolimitanũ emittere
Sꝫ tñ si sit suspecta uel nimis iuuenis
non exequetur ꝑsonaliť.sꝫ uotum redi
met eo ꝙ inhabiliś est ad eundũ.extra
eo.ꝙ suꝑ his.§.rursus.Si ꝟo ꝓcessit i
dieb⁹ suis ⁊ non ẽ suspecta.uadat.nec
uotũ redimat maxie si taľ est ꝙ possit
secũ bellatoꝛes ducẽ. A .Et si non põt
ducere uotũ oio est redimẽdũ .ut in.d.
c.ex multa.in fi.Et iõ ꝟbũ maxie hic ẽ
suꝑfluũ:ut pꝫ ꝑ eũdẽ Hosti.⁊ in sũ.eo.
ti.q.63.B.De uoto uiri qd̃ sit recipien
do oꝛdinẽ sacꝝ.uide supꝛa oꝛdinatõ cõ
iugatoꝝ.De uoto ꝟo ꝯiugũ circa religi
onẽ hic statim sequitur.

Votum iiii.° .s.cõiugum circa religi
onẽ.Utꝝ alť coniugatoꝛũ pos
sit se uoto obligare siue ingredi religi
onẽ sine alio? R° Si nõ interuenit car
nalis copula põt alter uouere ⁊ igredi
religionẽ ẽt inuito altero.ex̃ de cõuer.
cõiu.veꝝ.⁊.c.ex publico. Postq̃ ꝟo in
teruenit carnalis copula: si uult religi
onẽ intrare ⁊ uxoꝛ intret siľr.uel si iaꝫ
ẽ antiqua.ita ꝙ nõ sit suspecta de incõ
tinẽtia.det liniam uiro ⁊ ip̃a pꝛomittat
ꝑpetuã cõtinẽtiã.⁊ sic põt uir intrare.
aliť nõ.ex̃ de cõuer.cõiu.cũ sis pꝛedit⁹.
⁊.c.uxoꝛatus.Eodẽ mõ si uxoꝛ uult trã
sire ad religionẽ uiro i seculo remanẽ
te.A.Et si pꝛedicta foꝛma nõ obseruet
nõ uideť ualẽ religionis ingressus quo
ad seꝑationẽ mr̃imonii iã ꝯtracti.sed
bñ ad ipedimẽtũ mr̃imonii ꝯtrahendi
si fact⁹ ẽ cuꝫ uoto castitatis expꝛesso vľ
tacito.puta assumẽdo habitũ cũ inten
tione absolute relinquendi seclꝫ.ex̃ de
cõuer.ꝯiu.c.ꝑ.⁊.c.ex ꝑte.cõiuncto.c.sta
tuim⁹.ex̃ de regu.Et idẽ qd̃ h̃ nõ.in sũ.
li.°ꝑ.ti.9.q.38.scd̃ꝫ Ray.⁊ Pe.Et addũt
ꝙ ꝑfatũ uotũ cõtinẽtie dẽt fieri in ma
nu seu pñtia ep̃i.qꝛ scd̃m Guil.hi⁹ ma
ioꝛa negocia nõ debẽt expediri ꝑ mio
rẽ q̃ ꝑ ep̃m uel aliquẽ de mãdato ei⁹.
Si tñ ꝑ aliũ fieret inferioꝛẽ.⁊ alr̃ rite fa
ctũ esset.nõ deberꝫ ꝓpť hoc ab ep̃o re
uocari.⁊ peccaret si de facto reuocaret
maxie si consuetudo loci esset ꝙ talia
ꝑ minoꝛẽ q̃ ꝑ ep̃ꝫ expedireť.ut ibi. B

¶ Sꝫ nũqd alť cõiuguꝫ añ carnalẽ co
pulã possit trãsire ad heremũ uel ad re
clusoꝛiũ.uľ uouẽ in domo ꝑpetuã cõti
nẽtiã? R° scd̃m Guil.Nõ põt.nisi obli
get se ad regularẽ obseruãtiã.⁊ ad ista
tria usitata q̃ sunt in qualibꝫ religione
.s.ad cõtinẽtiã.ad renũciationẽ ꝓꝑoꝝ
⁊ obiam.ar.ex̃ de conuer.cõiu.ex ꝑte.i
fi.A.Idem in sum.eo.ti.q.39.secundũ
Tho.Ray.⁊ Inno. B.

¶ Pone ꝙ uxoꝛ fecit uotũ continẽtie
ad temp⁹ ⁊ interi maritus fecit se reli
giosũ? R° scd̃m Guil.Debꝫ induci ad
itrandũ monasteriũ.aut si nõ est suspe
cta ꝙ uoueat cõtinẽtiã. Si ad hoc idu
ci nõ põt põterit reuocare maritũ.nisi
ip̃a nõ ignara iuris tacuit qñ marit⁹ re
ligionẽ itrauit.qꝛ tũc s̃m q̃sdã cogetur
religionẽ itrare.uel cõtinentiã uouere

non ex̄ns suspecta. A .Hoc affirmāt
idē Guil.⁊ Hug.addit tñ Guil.ꝙ si ma
rit⁹ interī moriat̄ añq̄ȝ vxor fecerit cō
tinētie votum seu fuerit igressa religi
onem poterit vxor ad scōa vota trāsire
vt ī sū.eo.ti.q.40.Sȝ certe hoc casu vr̄
ꝙ oino possit reuocari maritus etiā si
vxor expresse consensisset.vt in.c.p̊. ex̄
de ꝯuer.ꝯiu.⁊ ibi glo B

Quid si coniunx añ carnalē copulā
dic̄ se velle ītrare religionē ⁊ procrasti
nando differt:℞° ꝟm Ray.Eps̄ debet
statuē tēpus īfra qd̄ īgrediat̄.q̊ elapso
si nō fuerit īgressus cogat̄ ꝑ excoicati
onē satisfacē coniugi .Silr̄.s̄.debitum
ꝯiugale.§.p̊. A .Idē ī sū.eo.ti.q.41. B

Quid si t̄mino elapso īgrediat̄ mo
nasteriuȝ:℞° scd̄m Ray.Nihilomin⁹
si īgressus fiat añ carnalē copulaȝ vale
bit.ar.ex̄ de ꝯuer.ꝯiu.ex publico.Et sic̄
dicit Hosti.coniunx relictus in seculo
expectabit intrantē religionē per ānū
qd̄ ius ꝯcedit ei.⁊ priuatus huiusmōi
tp̄is ꝯmodū auferre non pōt.28.dis̄.de
his.postea qui reman sit in seculo pōt
cū alio libere ꝯ̄here.ut in.c.ex publico
Similes.s̄.impedimentū p̊.§.2°. A .
Con.Pe.vt in dcā.q.41.ubi ēt patȝ ꝟm
eosdē ꝙ mr̄imonium soluit̄ ꝑ ꝓfessio
nē expressam uel tacitā ingredientis:⁊
alter libere potest ꝯtrahere.iō dict⁹ an
nus expectat̄ nisi interuenerit interiȝ
dicta professio. B.

Quid si vxori datū ē tēpus ad igres
sum.⁊ interim marit⁹ eā ꝑ violentiaȝ
cognoscit:℞° ꝟm Guil.Si mr̄imoniuȝ
fuerit factū de p̄nti nō pōt intrare con
tradicēte marito:q2 ꝯsumatum ē mr̄i
moniū.Idē Hosti. A .Idē ēt Pe.ut
ī sū.eo.ti.q.42. B .Et ideȝ qñcūq̄ȝ añ
ꝓfessionē cognoscat̄ volūtarie a mari
to. A .s.dū ē in religiōe.vt ī.d.q.42. B

Quid si ambo ꝯiuges intrāt religio
nē ⁊ alteꝝ uel ambos peniteat ⁊ velint
exire añ ꝓfessiōeȝ:℞° ꝟm Al. Nisi ob
stet eis aliō q̄ȝ votū ꝓbationis sicut ē
ꝯtinētie ꝑpetue.tales salua ꝯscia redi
re pñt ad ꝑores āplex⁹. A .Idē ī sū. eo.
ti.q.47.Nō tñ sꝑ vn⁹ ꝯiugū pōt reuo
care alteꝝ Inlatū ab eo.vt pȝ.ī.§.8°. B

Quid si alt̄ ꝯiugū ītrauit religiōeȝ siñ
lnia alteri⁹.⁊ alter repetit:℞° ꝟȝ Ray
tenet̄ redire ad ꝯiugē nisi in duob⁹ cai
bus.Vn⁹ ē.si illa q̄ repetit fornicata fu
erit. A .s.publice ꝟȝ eundē Ray.⁊ in
sū.eo.ti.q.49.Idē videt̄ si posset īcōti
nenti ꝓbari ar.c.solet.de sen.excō.c.lȝ.
li°6°. ⁊ qñq̄ȝ post ꝓbationeȝ seu ꝯfessio
nē in iudicio factā.tūc.n.res dr̄ notoria
ex̄ de coha.cle.⁊ mu.c.fi. B .⁊ ip̄e ca
ste vixit. A .i.s.sꝑ.Secus si post ꝯ̄ctum
mr̄imoniū fuisset fornicat⁹ ante igres
sum religiōis siue p⁹.dū tñ añ ꝓfessio
nē.Post vo supueniens fornicatio nō
irritaret ꝓfessionē ꝑ̄us fcāȝ ꝟȝ Inn.⁊ ī
d.q.49. B .Ita ꝙ illa non h̄eat exce
ptōeȝ ꝯ̄ illū. A .i.replicatōneȝ. B .
Ali⁹ ē.si forte int̄ eos fuissȝ lata sn̄ia di
uortii ad sepationem thori.27.q.2.aga
thosa. ex̄ de diuor.significasti.7.q.1.q̄ȝ
piculosū.Vir āt sic vxori reddit⁹ tene
bit̄ reddē debitū. sȝ nō poterit exigere
ꝑpt̄ votū emissū.23.q.5.una. ex̄ de con
uer.ꝯiu.ītrauit.⁊.c.placet. A .Et ī his
pȝ ꝙ hoc ē veꝝ qñ igrediēs fecit tacitū
vel exp̄ssū ꝯtinētie votū. B .Qñ āt
vn⁹ ꝯiugū trāsit ad religioneȝ ꝑpt̄ for
nicationē alteri⁹.ille q remāsit ī seclo
poterit post mortē intrāt ꝯ̄here. quia
nihil uouit. A .Hoc fuit dictum Ho
sti.⁊ Inno.vt in.d.q.49.Et addit Inno
Secus ē in ordinib⁹:q2 nō pōt fieri sub
diaconus in seculo remanens cū vxor
adulterata ē inuita ea. Et est rō. quia
vxor cuiuslibet in sacris ordinibus cō
stituti tenet̄ ꝯtinere p⁹ mortē eius.28.
di.q2 sunt ⁊ dis̄.32.seriatiȝ.Sȝ certe hec
iura loquūt̄ qñ ordinatio fit vxore con
sentiēte.Al̄r nō fit ei ꝑ̄iudiciū. ut.s̄.ordi
natio ꝯiugatoꝝ in ꝑ̄n°. Et iō ꝑpter ean
dē rōnem idē videt̄ ⁊ in ordinib⁹ qd̄ ⁊
ī religione.s.ꝙ maritus ad sacros ordi
nes promoueri possit quando vxor pu
blice adulterata ē. quia amisit ius qd̄
habebat in viro.extra de diuor. signifi
casti.scd̄m Bernar.in dicta.q.49.vbi
⁊ subditur ꝙ aliqui intelligunt dictuȝ
capitulum significasti,de ingrediente

monasterium.sꝫ certe.c.illud gnāliter
loquitur ꝛ indistincte. B.

¶ Quid si morif vxoꝛ q̄ traxerat viꝝ
de monasterio.qꝛ sine eis lnia intraue
rat? R. ꝭm Ray. Monendus est vir re
dire ad monasterium:ꝛ si hoc non fac
peccat.ar.17.q.2.nos nouimꝰ. A. Hoc
itelligendū qn̄ fecit votū religiōis vel
ꝓfessionē tacitam siue expꝛessā. alr̄ nō
cogeref ad religionē:vt in.c.statuimꝰ.
ex̄ de regu. B. Non tn̄ est cogendꝰ ad
petitionē monasterii.qꝛ ꝓfessio quam
fecit nō solēnizat votū ꝓpter ipedimē
tū quod erat.s.ex vxoꝛe.ex̄ de conuer.
ꝯiu.placet. Nec tn̄ pōt licite ꝯ̄here cuꝫ
alia ipediente tali ꝓfessione.ar.ex̄ de
cōuer.ꝯiu.ex pte abbatis. ꝛ si ꝯ̄hit pec
cat.ꝛ dꝫ agē pniam.sꝫ mr̄imoniuꝫ tene
bit.ar.ex̄ q cle.vel vo.tutiꝰ. Nec a tali
vxoꝛe pōt exigē ꝺ̄bitū sicut nec a p̄ma
Eps quoqꝫ pōt illū an̄qꝫ cum alia ꝯ̄hat
cogere redire ad monasteriū.qꝛ si non
redit peccat moꝛtalr̄. A. Hoc vltimū
fuit dictū.Guil.vt pꝫ.in sum.eo.ti.q.50.
ubi ꝛ addif.Sꝫ Gof.dicit ꝙ si vir absē
te ꝛ ignoꝛāte vxoꝛe intret religioneꝫ ꝛ
ibi ꝓfiteaf.ꝛ postmodū ab ea reuocef
hoc cāu post moꝛtē vxoꝛis vir potius
ē monēdus qꝫ ꝯpellēdus.ut ad mōaste
riū redeat licꝫ hoc sit ꝯsultiꝰ ad salutē.
ex̄ de cōuer.ꝯiu.placet. Si aūt vnꝰ cō
iugū altero sciēte ꝛ ꝯsentiēte cuiꝰ tn̄ cō
sensus nō sufficit ēt si cōtinentiā ꝓmit
tat nisi silr̄ ꝯuertaf.33.q.5.qui vxoꝛem.
mōasteriū igrediaf:ꝛ demū ad vxoꝛeꝫ
de monasterio reducaf: puta qꝛ suspe
cta ē.talis post moꝛtē vxoꝛis ad mona
steriū redire ꝯpellitur ēt si de facto cō
traxerit cū alia.qꝛ ꝓfessio interuenit.
nec defuit cōsensus vxoꝛis.ex̄ de ꝯuer.
ꝯiu.ex pte.ꝛ cū Gof.cō. Host.ut ibi. B

¶ Pone ꝙ vir sciente ꝛ consentiente
uxoꝛe intrauit monasteriū. A. ꝛ fecit
ꝓfessionē tacitā vl' expssam.al' bn̄ pos
set ꝯ̄here.ex̄ de regu.cōsultis. B. ꝛ po
stea illa cū sit iuuenis: ꝛ merito suspe
cta reuocat eū.qd faciet uir pꝰ moꝛteꝫ
uxoꝛis? R. ꝭm Ray. Cogitur redire ad
monasteriū ēt si de fcō ꝯtraxit cuꝫ alia
qꝛ ꝓfessio interuenit.nec defuit uxoꝛis
cōsensus.ex̄ de conuer.ꝯiu.ex parte. A.
Hoc vr̄ potius fuisse dictuꝫ Gof. ut pꝫ
i dcā.q.50. Et aduertendum ꝙ hoc cāu
nō sp reuocatio pōt fieri. nec ex hᵒ mr̄i
moniū post cōtractū semp dirimitur.
Un̄ sciendū ꝭꝫ Guil.ꝙ psona suspecta
viꝝ licentiās ad religionē nō pōt ipm
reuocare:sꝫ tenef intrare religioneꝫ si
eā ꝯmode potuerit iuenire. Si aūt non
pōt aut nō credebat se eē suspectā de i
cōtinentia cū tn̄ eēt.pōt lniatum reuo
care.qꝛ nō recipif apud deum illius ui
ri cōuersio cuiꝰ sequitur ꝯiugal' federis
ꝓstitutio. Host.Jo dicit ꝙ si uir inscia
ꝛ inuita vxoꝛe itrauit.postea redditꝰ ei
nō exiget debitū.nec ad scđa vota trā
sibit. Si aūt de cōsensu vxoꝛis trāsiuit
ꝛ ꝓfessus ē.si mulier non ꝓmisit conti
nētiā reuocari uir ꝓ poterit. Si aūt conti
nentiā ꝓmisit ꝛ iuuenis ē ꝯpellif itra
re religioneꝫ.ex̄ de cōuer.ꝯiu. significa
uit.ꝛ.c.dudū. Al' si senex est ppetuā vo
uendo ꝯtinētiā remanere pōt in domo
ꝓp̄a.ex̄ de cōuer.ꝯiu.c.cum sis.ꝛ.c.con
iugatus.intantū ꝙ si is qui remanꝫ cō
trahat mr̄imoniū nō tenēt sic̄ nec mr̄i
moniū eiꝰ q̄ ppetuā ꝯtinētiā uouēs de
dit uiro lniam:vt ad sacros oꝛdines ꝓ
moueref.32.di.seriatim. Solēnizaf eni
uotū i ꝓfessione vel in oꝛdinatōe abso
luti. Et hoc intelligas ꝭm Jo. qn̄ mulr̄
certificata fuit ꝙ sibi perpetuo pꝛeiu
dicabat. Al' si simplex ꝛ iuris ignara n̄
intēdebat sic ppetuo se obligare tenet
mr̄imoniū ab ea ꝯtractū.ar. ex̄ de con
uer.ꝯiu.veniens. Con. Gof. Et ex his pꝫ
ꝙ ꝓfessio lniati aliqn̄ tenꝫ.ꝛ aliqn̄ nō.
Et p̊ casu mr̄imoniū post ꝯ̄ctuꝫ dirimif
sꝫ nō in 2ᵒ cū nō fuerit votū solēne sed
simplex.ꝛ iō nō dirimit mr̄imoniuꝫ pꝰ
ꝯ̄ctum.ex̄ de vo. ꝛ uoti redēp.c.vno.li.
6. Un̄ ꝛ Inno.dicit ꝙ uotū qđ fit vxo
re iuita uel ēt uoluntaria sꝫ non uouen
te vel religionē intrante:non ē solēne.
sꝫ simplex.ꝛ iō ipedit mr̄imoniū cōtra
hēdum sed non dirimit iam ꝯtractum

ex̄ de conuer.ↄiu.placet. Et ꝙ si post in
gressum ratum habuerit votū marito
hoc petente tenet ingressus.⁊ ipa cogi
tur intrare. Idē dicit si ipse vir pꝰ mor
tē vxoris ꝓrē ingressum q nō tenuit
ratificat expsse seu tacite.ar. ex̄ de his
q̄ vi metus ve cā fiūt.c.p̄.Dicit ꝙ itelli
giť ratificare ēt si ꝑ momentū in religi
one steterit post mortē vxoris etiaȝ si
eius mortem ignorauerit. vt in dcā.q.
50. Item Inno.in.c. significauit. ex̄ de
conuer.ↄiu.dicit ꝙ licet in predictis ca
sibus suspecta mulier cogatur mōaste
riū intrare:non tamē cogeť fieri mōa
cha nec uiuere monachaliť.hoc excep
pto ꝙ ↄpesceť a vagatione ⁊ custodieť
ne luxuriari possit.subdens. Fatemur
tamen ꝙ si mulier est suspecta anteꝙ̄
admittať ꝓfessio viri debet mulierez
facere ꝓfiteri.Et sic loquitur.c.cuȝ sis.
ex̄ de ↄuer.ↄiu. Tamen si suspecta est
viri ꝓfessio ⁊ nō mulieris sȝ tm̄ ꝑstitit
ↄtinētie uotū.nō facereȝ eā mō ꝓfiteri
Et subdit. Alii tn̄ dicūt alr̄.s.ꝙ hoc ipo
ꝙ dat lniam viro ⁊ emisit ↄtinētie uo
tū pōt cogi itrare monasteriū ⁊ viuere
sine proprio ⁊ sub obīa. Et hoc tenent
Ber.⁊ Hof.per.c.q uxorē.29.q.5.⁊ pȝ i.d
q.50. Forte dictū Inno pōt ꝟificari qn̄
inueniť monasteriū in qno talis mulr
posset sine aliaꝝ scandalo ⁊ tute custo
diri ēt nō ꝓfessa.qꝛ tunc cessat rō suspi
tiōis.ar.ex̄ de conuer.ↄiu.c.p̄.⁊.c. vxora
tus. Alr̄ obtineat snīa Hof.⁊ Ber.cū ali
ter nō possit debite ↄ̄ suspitionem pro
uideri.ex̄ de cōuer.ↄiu.cum sis. B.

¶ Quid si uxor vi uel metu coacta de
dit viro lniam intrandi? Rꝰ. bm Host.
Si fuit vis ꝑ metū qui caderet i ↄstan
tem nihil nocet ei.33.q.5. notificasti.ni
si forte post tempꝰ ipa ratificet.ex̄ qui
cle.vel vo.insinuante. A. Con. Guil.
⁊ addit idē eē si iteruenissȝ dolꝰ. Et cō.
Hos Hoff.⁊ Io.ut i sū.eo.ti.q.52. B.

¶ Quid si vxor sine cuiꝰ lnīa vir itra
uit religionē vult igredi. ⁊ maritus cō
tradicit? Rꝰ bm Ray. Si vir iā eductꝰ
ē de monasterio ⁊ restitutus vxori; nō
potest vxor illo inuito igredi.33.q.5.qd̄
deo. Si aūt vir non ē eductus tunc bm
Inno.mulier si i ingressu viri ↄtinētiā
vouit pōt ingredi monasteriū. 27.q.2.
agathosa. Si ꝟo nō uouit.non pōt viro
inuito ingredi.⁊ ingressa pōt educi.ar.i
dcō.c.qd̄ deo.sȝ nō pōt debitū exigere:
vt in dcō.c.qd̄ deo.ex̄ de conuer.ↄiu.c.p̄
A. Ray.aūt dicit ꝙ etiam si nō feč uo
tuȝ pōt inuito viro intrare.27.q.2. aga
thosa.⁊.33.q.5.q vxorem. Et cō. Pe. Ho
sti.⁊ Hof.in sum.eo.ti.q.53. Dictum isto
rū pōt itelligi qn̄ vir ingressus ligatus
erat religiōi per votū vel ꝑ ꝓfessionē
expssam seu tacitā. Dcm vero Inn.qn̄
nō erat sic ligatꝰ.lȝ forte ꝑ simplex vo
tum tenereť ad continentiaȝ.ar.dci.c.
quod deo. B.

¶ Quid si ambo ↄiuges fornicati sūt
nūqd pōt alť alťo iuito religionez itra
re? Rꝰ bm Guil. Nō pōt.sič ⁊ nōt Hug
27.q.2.agathosa. A. Et si itrauerit po
terit reuocari bm eosdē.vt in sū.eo.ti.q
55. B. Quod credo verū esse siue oc
culta fuerit siue publica vtriusꝙ forni
catio,siue ēt alterius occulta. A. Etiā
ipsiꝰ igrediētis:ut in dcā.q.55. B. al
terius publica.

¶ Quid si vterꝙ nō petita luia ab al
tero religionē itrauit? Rꝰ. bȝ Guil. Nō
poterūt se iuicez repetē.qꝛ neuť pōt di
cere ab altero se spoliatū.sȝ vterꝙ itrā
do vr̄ renunciasse iuri qd̄ hēbat ⁊ iuri
exigēdi debitū iō votū vtriusꝙ tenuit
⁊ quo ad debitū exigēdū ⁊ quo ad red
dēdū. A. s.ut nō possit exigere nec te
neatur reddere. Et idem notatur in sū.
eo.ti.q.56. B.

¶ Quid si uterꝙ credēs alteꝝ mortuū
itrat monasteriū.nūquid compta vēi
tate pōt alteꝝ repetē? Rꝰ. bm Inno. Si
ue ignorātes siue sciētes alteꝝ uiuere
igressi sunt monasteriū.amboꝝ uotuȝ
ratificatū uideť ꝑ ꝓfessiōez uolūtariā
si secuta ē. A. Secꝰ āt si nō ē secuta ꝓ
fessio expssa seu tacita. qꝛ tūc nō succe
dit obligatio. Et ita pōt itelligi dictum
Guil.q vr̄ ↄ̄riū dicē:ut in sū.eo.ti.q.57.

B .Generalit de uoto intrandi religi onem plura.s̄.religio 3°

VOtum v° quo ad comu tatiōem seu dispēsationē. Utrum in uotis pos sit dispensari uel cōmutari? R° sʒ Ray Uotū cōtinētie ñ cōmutat maxie p epos qr uix ul nūq̄ posset aliqd meli⁹ iueni ri i q̄ fieret cōmutatio.ut pʒ Eccl.26° A. Ibi dr. Ois pōderatō nō ē digna aie cō tinētl. Per papā āt ex cā bene pōt fieri tal dispensatio ēt sup uoto solēni cōtinē tie.ut.s̄.religio.p̄.§.14°.i additōe. Spe clator āt τ aliq alii tn̄t q̄ ēt eps possit dispēsare ex cā sup uoto simplici con tinētie.puta ne uouens labat in dāna bilē fornicatōem si esset iuuenis. ex̄ q cle.uel uo.c.ueniens.ubi hoc tangit do minus An.d bu.τ in.c.rursus. eo.ti.ubi ad fiuē dicit. Et dato q̄ eps non possit dispensare in cōtrahendo.s.cum eo.qui uouit continentiam. dispensabit tn̄ su p debito post contractum exigēdo. Si milit etiā tenet Al. q̄ epus possit dispē sare sup uoto de nō petendo debitū cō iugale.ut sup̄ uotū 3°.§.p̄.in additōe. B Et nihilomin⁹ si qs p⁹ uotū cōtinētie sim plex cōtrahit m̄rimoniū tenet: sʒ cōtra hendo mortalit peccat. Alia vo vota sicut τ ponit Tho. secunda scd̄elq.88. pn̄t cōmutari. Nā ut idem subdit uotū debet esse melioris boni. Id aūt quod uouet aliqñ est malum uel inutile uel melioris boni impeditiuū.quod est cō tra rōnem eius qd̄ cadit sub uoto. τ iō necesse ē q̄ determiet uotū i tali casu non esse seruandum. Et siquidē absolu te determinet aliquod uotū nō eē suā dū.dr esse dispensatio uoti. Si aūt pro hoc qd̄ seruandū erat aliqd aliud ipo nat.dr cōmutatio. Uñ min⁹ est uotū cō mutare q̄ʒ in uotis dispensare. Utrūq̄ʒ tn̄ in potestate ecclesie cōsistit. A. Io in sum.li° p̄.ti.8.q.70. B.

¶ Quis pōt in uotis dispensare uel cō mutare? R° Diocesanus epus.ex̄ eo.c p̄.nisi in quibusdā que sunt ei expresse phibita.ut est uotū continētie put di ctum ē.s̄.in precedēti.§. A .Et ibi de hoc melius in additione. B. Itē uotū terre sancte.ex̄ eo.ex multa. Adde etiā de uoto uisitandi limina aplorum Pe tri τ Pauli.silr τ beati Jacobi. In qb⁹ sol⁹ papa dispēsat. τ ita obseruat curia A. Non ē ergo cōsulēdū hoibus sm qs dā q̄ dent suas pecunias q̄storib⁹ seu nunciis hospitaliū: qr fallūt τ decipiūt hoies. Nā cū redēptio taliuʒ uotorum de beat fieri cū auctoritate epi: qr ita dr in lr̄is papalibus.alit eni sʒ predictos fieri non potest.uide sup̄ questuarii.§. vlt. B. Utrum autē in uoto continentie possit papa cum clericis τ religiosis dis pēsare.uide sup̄ religio p̄.§.15° qui ici pit. vtrum cum religiosis. A .Et ibi de h° in additōne. Et si minor epo de iure cōi nō pōt dispensare sup uotis.ut τ sentit glo.in.c.p̄.extra de voto.silr τ Ray.ut i sum.eo.ti.q.71.ubi etiam patet sm Al. q̄ epi pn̄t dispensare in oibus uotis in quibus expresse non sunt phibiti sic i uoto terre sancte. Item dicit q̄ nō po test dispensare in uotis perpetuis.que sunt religionis τ huiusmodi.

¶ Utrū prelati pro libito suo possint i uoto dispensare? R° sm Tho.ubi sup̄. Sicut prelatus non potest precipere malum: ita nec impedire bonuʒ.s.ope ra uirtutis. Sed ad prelatū spectat di iudicare quid sit magis uirtuosum. Et ideo in manifestis dispensatio prelati non excusat a culpa.puta si dispensarʒ cum aliquo super uoto de ingressu reli gionis nulla apparente causa. Si autē esset causa apparens pp̄ter quā saltē in dubiū uerteret. tunc posset stari iu dicio prelati dispensantis uel cōmutā tis.nō tn̄ iudicio pprio nisi esset aliqd manifeste illicitum.aut non posset qs facile ad superiorē recurrere. A. Ideʒ in sum.eo.ti.q.81. B.

¶ Sʒ q̄ ē cā sufficiēs ut dispenset in uo tis uel ut omitti possit uotū? R° sʒ Al. i 4° Sufficiens cā ē pauptas.ut si uo uit ieiuniū τ mēdicās ñ iuēit hora una A .i.tpe cōgruo ad sustinendū ieiuniuʒ

B .q̄tū sufficiat. Silr ꝛ infirmitas. ut si uouit abstinentiā a uino ꝛ a carnibꝰ ꝛ icurrit languorem ꝛ hiꝰ. A .ut si uouit nō comedē carnes. ꝛ cū mēdicat nō dāt ei nisi carnes uel ea que sunt carnibus cocta. q̄ si nō comedat inedia cōsumet̄ s̄z eūdē Al. ꝛ in sū. eo ti. q. 82. B.

¶ Sz quō dēt fieri ꝯmutatio uoti? R̄. scd̄z Ray. Debz supioꝛ hr̄e cōsideratione ad facultates. uouentis ꝛ expensas q̄s facturꝰ erat si uotū ipleuisset. ꝛ etiā ad laboꝛē ꝛ silr̄a. A .Ista silr̄a nō sūt nisi si cōsiderent̄ expēse i eundo moꝛā do ꝛ redeūdo silr̄ cū laboꝛe. ut in sū. eo. ti. q. 73. B .Et si uotuz erat Hierosolimitanū seu alr̄ꝯ hēticos ꝛ ifideles. oia sine diminutōe transmittat. ex̄ eo. magne ꝛ. c. ꝙ sup his. In aliis āt pegrinationibꝰ. puta sancti Jacobi ꝛ silr̄ium. eedē expēse ꝯsiderāde sunt. ꝛ i alios pios vsus ꝯuertende. ex̄ eo. c. p̄. ꝛ. c. scripture. Sz ꝛ ad locū pegrinatōis mittē habet oblatōem quā ibi erat facturus. Sz hꝰ vltimū intelligendū ē de honestate n̄ de ncc̄itate. Nā neqꝫ decretales allegate aliqē dicūt de hiꝰ oblatōe. nec illi ecclesie p hoc ē acq̄situ aliqd̄ ius: vt in. c. se. §. 4º In voto autē abstinētie hn̄da ē rō asperitatis ꝛ alioꝝ q̄ in voto ꝯphensa fuerunt. Idē de affluētia uouētis. ex̄ eo. c. p̄. Unde cuidā comiti q vouissz ꝙ singulis sextis feriis i pane ꝛ aq̄ ieiūaret. nō sufficēt p ꝯmutatōe ꝯstruē vnū altare. ꝛ allegat hic Ray. ex̄ eo. ppendimus. Que decretal' non ē in moderna ꝯpilatōe. sz i p̄oꝛi q̄ currebat eo tēpe q̄ Ray. sūmā ꝯposuit: vt dictū ē. s̄. nouicius. §. 3º A .Predictis cū Ray. cō. Hosti. vt in dcā. q. 73. B

¶ Pone ꝙ qdam hn̄s aliēa icerta vouit ea in subsidiū terre scē. nūqd tale votū pōt ab ep̄o ꝯmutari? R̄. sz Guil. Non credo ꝙ sine licentia pape possit ea i alios vsus vertere. A .etiam si ingrediatur religionem. sz eūdē Guil. ēt in sum. eo. ti. q. 74. B.

¶ Utrꝫ votū de festando i sabbato sit mutādū? R̄º sz Guil. Mutari pōt. sz nō ē necesse ꝙ mutet̄. qꝛ licitum ē nisi forte psona suspecta eēt ꝙ vellz iudaizare. A .Immo vr̄ sp mutādū. Nam sabbatū solēnizare phibemur nisi aliud festū i eo ꝯcurrat ne iudaizare uideamur. de ꝯse. di. 3. c. p̄. ꝛ. c. puenit. Itē qa hoc ut plurimū fit ad aliquā supstitiosā obseruantiā q̄ oio phiberi dz. 26. q. 7 non obseruetis. ꝛ. c. se. B.

Votum viº qd̄ soluit̄ p ingressuz religionis. Et gnāliter quidē oē votū siue terre sancte siue aliud cōmutari pōt in votum religionis ēt sine arbitrio supioꝛis. qꝛ illud indubitāt̄ melius est. ex̄ eo. scripture. A .Idē i sū. liº p̄. ti. 8. q. 73. s̄m Ray. ꝛ Tho. B .Sz tn̄ de aliq̄ rege siue ipatoꝛe vel alio p̄potēte q fecisset votū terre sancte ex q̄ pēderet totus exercitꝰ. vel etiā de aliq̄ qui vouisset p aliquos āños esse in tali subsidio cū centū vel mille militibus. ꝛ silr̄ibus. vbi pbabilit̄ dubitat̄ vtrum p̄ponderari debeat cōis vtilitas vel p̄uata. credo ꝙ papa ꝯsulendus eēt. A Idē in sum. eo. ti. q. 75. s̄m Guil. B.

¶ Sz qd siqs vouit magnā quātitatē pecūie in subsidiū terre sancte. nunqd liberatꝰ est p ingressū religiōis? R̄º sz Guil. Q̄uis si uouit ire liberatus sit a laboꝛe eūdi vl' aliū mittēdi: nō tn̄ libatꝰ ē q̄ ad pecuniā quā vouit. nec pōt tale votū p aliū q̄ꝫ p papā solui vel ꝯmutari. A .Id̄ in sum eo. ti. q. 76. B.

¶ Quid siqs pro pr̄e vel mr̄e suscepit votū iplēdū. nūqd liberatꝰ ē per igressum religiōis? R̄º sz Tho. in q̄libz. Ex q̄ igressus sufficit p se. suffieit ꝛ p pr̄e ꝛ mr̄e sua. ēt q̄uis in igressu de hoc nihil intenderit. A .Potest etiam votū implere de licentia pꝛelati. scd̄m eundez Tho. ꝛ in sum. eo. ti. q. 79. B.

¶ Quid siquis vouit magnam elyaz dare paupibꝰ in gnāli. vel etiam i spāli aut ꝙ ꝯstruēt monasteriū. nunqd liberatur p igressū religiōis? R̄º s̄m Guil. Si ex tali pmissiōe ul' voto acq̄sita eēt actio alicui vl' aliqbꝰ; qꝛ forte donauit

vel pmisit eis. non liberatur nisi de con
sensu illorum. Secus est si nulla est acqsita
actio. qz nulli donauit nec pmisit nec
se obligauit aliquibus. sz tm deo. qz tunc
liberatur p ingressum. A .si itendat illo
minus votum in hoc maius omutare sz eun
dem Guil. vt in su. eo. ti. q. 80. Et videtur hoc i
tendem nisi ƺtrium itedat. vt pot colligi ex
dictis Tho. z eo. ti. q. 79. z. s. §. prio. B
dum tm fiat auctoritate epi. Non. n. credo
sufficere auctoritatem ppriam. Sufficit
et lnia abbatis. vt in se. §. A .Guil. at
videtur dicem qp in hoc no sufficiat lnia abba
tis. vt in dca. q. 80. Sz certe i isto casu no
videtur neccia lnia epi nec abbatis sz Ray. z
Tho. vt i su. eo. ti. q. 73. z. s. in prin. huius
c. z hoc q ad vota tpalia. In aliis autem
videtur requiri dispensatio. z qp prelatus re
ligionis possit dispensare. vt dicitur in. §.
se. B .

Utrum abbas vel platus possit absol
uere religiosos a votis factis an ingres
sum. R. sm Ray. Ipsa religio in ipso in
gressu soluit huius vota, qz soluit iuramen
tum: vtputa mrimonii z huius. ex de regu.
sane. 19. q. 2. due. ex eo. scripture. Et dico
pcipue si ipe in ingressu itendebat co
mutare. Addit Tho. in qlibz. qp cum obe
dientia sit maximum votorum pro oi voto
sufficietissime recopensat. Et qz ingre
diens religionem nihil pot retinere sibi
ppe volutatis. nullum votum ppria volu
tate fcm retinere oz. sz id oz ondere pri
moasterii. z se. in hoc eius subiicem volu
tati. A .Tho. clarius dicit sic. qp lz qui
dam dicant qp monachus eo ipo qp pfessus
est absoluitur ipo iure ab oi voto qd fecit
i seculo. tm qz in hoc nunqz videtur expsse fca
dispesatio nisi i tpali voto. tutius videtur dd:
qp cum obia sit maximum uotorum p oi uoto
sufficietissime recopensat. Et qz ingre
diens religionem nihil pot retinere sibi
ppe uolutatis nullum votum ppa uolu
tate fcm retinere oz. sz illud oz pri ostem
dere monasterii z se in hoc eius subiicem
uolutati. Un no uideo qp ipe sit ipo iu
re ab oi alio uoto absolutus. nisi a tpali
puta a pegrinatoibus z silibus. d quo
loquitur. c. scripture. Sz uoluntate sui su
perioris pot oem aliud uotum respuem ul
tenere. nisi sit icopassibile aliis obseruan
tiis religionis uel caritati fraterne. Item
Hosti. in dco. c. scripture. dicit qp tutius
est qp dispenset. In sua aut suma dicit
qp si intrando intendebat omutare id
ad qd pmo se obligauerat. in nullo re
manet obligatus. Si vo hoc non inten
debat recurrat ad abbatem qui secum
poterit dispensare. z sine cuius licentia
hoc non posset exequi. Si tamen talis
pmo uotum temporale adimpleret z
postea religionem intraret. tutius facet.
ar. extra de spon. comissum. vt z nota. i
sum. eo. ti. q. 78. Et dicitur ingrediens inte
dere omutare sp qn ƺtrium no intedit. ut
z in pcedenti. §. tactum est. B .

Usura p° coiter quid
sit. R.° scdz
Ray. Usura est lucrum ex mu
tuo pacto debitum vel exactum. A .Lo.
Inno. ex eo. c. p°. B .Non. n. puto usu
ram si gratis oblatum gratis accipitur. ar. 14
q. 4. vsura. di. 18. de eulogiis. i. q. 2. sicut.
Un Gof. sic diffinit. Usura est qcqd sorti
accedit intentone precedente vel pacto
A .Nam sola intentio facit usuram. ex
eo. consuluit. de quo in. §. se. Et dr lucrum
ad driam interesse. Nam lz vltra sortem
no possit accipi lucrum tamen interesse sic
puta si unus tenet rem meam mala fi
de: z dat mihi pignus pro mutuo sibi a
me facto. possum dicte rei fructus ultra
sortem retinere. qz hoc non est lucrum sz
iteresse. z io retinere possum. ex de feu.
c. p°. z ex eo. c. p°. z. c. conquestus. Et lz hec
capla loquantur de rebus eccle. tm idem
est z in rebus seculariu vt z no. glo. i dco
c. p°. de usur. Ex mutuo aut dr. qz in hoc
otractu pprie omittitur vsura. Deut.° 15.°
ibi. Si audieris uocem dni dei tui zc. Fa
cit et. c. i. 14. q. 3. Item Luc. 6.° Mutuum
date zc. z ex eo. osuluit. Et est mutuum
otractus in quo quis aliquid dat recep
turus non idem in numero. sz tantundem
in genere suo. Et dicitur ex eo qp de meo
fiat tuum: qz mutuans transfert dnium

ī eum cui mutuat. ꝛ fit in rebuſ que cō
ſiſtunt ī numero. pondē vel mēſura. vt
l. 2. ff. ſi cer. pe. Et ɔmittiť vſ̄a ī iſto con
tractu quādo aliq̄d recipiť vltra ſoꝛteʒ
nō obſtāte ꝙ mutuās ſuſcipiat in ſe in
aliq̄ caſu ſoꝛtis ꝑiculū. ex̄ eo. nauigāti
Et licet in mutuo ꝓpꝛie cōmittať vſu
ra: tn̄ idem eſt etiā in aliis ɔtractibꝰ rō
ne eq̄pollētie. vt ī emptione ꝛ venditi
one ad terminū. videlicet quando ven
ditur t̄minus ſeu tempus. vt in dicto. c
nauiganti. Et ideo huic diffinitioni vi
detur addēdum. lucrum ex mutuo vel
eq̄pollēti. Pacto dicitur. quia ſi aliq̄d
deť ſine pacto ꝛ gratis non eſſʒ vſura
vt ꝛ pꝛetactum eſt. Exactum diciť. q̄a
etiaʒ ſi ſine pacto aliquid extoꝛqueať
vſura cōmittitur. quia quicquid acce
dit ſoꝛti vſura ē. 14. q. 3. plerique. Et vt
dictum eſt etiam ſola intētione vſura
ɔmittitur. ex̄ eo. ɔſuluit. Et in pꝛedict̄
oibus poteſt colligi. ꝙ vſura ē lucrum
ex mutuo vel eq̄pollenti pacto vel ītē
tione debitū vel exactū. B

Utꝛ̄ ſola ſpes lucri faciat vſuram. Rꝰ
Sic. ex̄ eo. c. p̊. ꝛ c. ɔſuluit. 14. q. 3. ſi fene
raueris. Qđ intelligiť ſʒ Hoſ. qn̄ pꝛinci
paliter cauſa mutuandi ꝑponitur in ex
pectatione lucri vel emolumēti. Alias
ſi p̄ncipaliť moueatur ad mutuanduʒ
ꝓpter caritatē ꝛ tamen credit ꝙ ille re
tribuet. nō ē vitoſū. ar. 77. diſ. in ſinguľ
59. diſ. ſi officia. ꝛ 61. di. q̄d ꝓderit. Cū n.
quis mutuū dat libaliť ſcire poteſt de
bitorē ſibi nāliť obligari ad antidota
ex̄ đ teſta. cū in officiis. ff. đ peti. here.
ſʒ ꝛ ſi lege. §. ɔſuluit. Con. Inn. ꝛ Hoſti

A . Con. etiā glo. in. c. ɔſuluit. ex̄ eo. ꝛ
nō. i ſū. liº 2º ti. 7. q. 1. B. Qn̄ ſcđo ſub ſpe
recipiēdi mutuat pecūiaʒ. p̄cipue ſi aľ
n̄ erat mutuaturꝰ q̄cq̄d poſtea etiā gra
tis accipit vſura ē ſiue ſit pecunia vel
alia res. ꝛ ſiue conſiſtat in dādo ſiue in
faciendo aliquid. 14. q. 3. c. p̊. 2º ꝛ 3º A .
Hic grat̄ accipe ītelligiť. i. ſine vlla ex
actōne ſm eundeʒ Ray. ꝛ i dcā. q. i. non
tn̄ cū liba volūtate ɔcedēt̄. aľ nō tene
reť ad reſtōneʒ. licʒ intētio recipientis
fuiſſet vitioſa. qꝛ in concedendo mag̃
attendenda eſt voluntas ɔcedentis q̄ȝ
accipiētis. i Inſti. de obli. que ex delict.
naſ. §. placuit. in fi. ubi videť hoc clare
determinari. vbi dr̄ ꝙ ꝛ ſi credat q̄s reʒ
ſibi ɔmodatā īuito dn̄o ſe contractare
dn̄o aūt uolente id fiat. furtū nō ɔmit
tiť. Ecce ergo qūo māifeſte tollitur. q̄a
lʒ voluntas accipientis ſit uitioſa. tam̄
uitiū tolliť per uoluntatē domini rei q̄
nō ē uitioſa. Pꝛo hoc ēt facit. qꝛ reſtō
non debet fieri niſi dānum paſſo. extra
de regu. iur̄. peccatū. liº 6º ꝛ Leuit̄. 5º ꝛ
Numeri 6º Sʒ hec concedens nō ē paſ
ſus aliquod dānum. cū ex mera volun
tate cōceſſerit. ergo ſibi non debʒ fieri
aliqua reſtō. Cū igř uitiū fuerit ī ſola ī
tentione: ad purgatōem ſufficit ſola cō
tritio. ex̄ de ſimo. c. fi. Nō ob. l. ſed ꝛ ſi. ff
ſi cer. pe. ubi dicitur ꝙ ſi uolui tibi rem
donare. ꝛ tu credebas tibi mutuo dari.
nō efficiť tua ante cōſumptōem: quia
hec intentio recipientis ꝛ concedentis
diſcoꝛdabāt. Sʒ in caſu nr̄o non ſic. ſed
potius ɔcoꝛdāt cū concedēs uelit dare
ꝛ recipiēs accipere. Itē nō ob. c. cōſulu
it. ex̄ eo. qꝛ ibi loquitur qn̄ uſura ɔmit
tebať non ſolū ꝓpter ſpē creditoꝛis. ſʒ
ēt ꝓpter non liberam uoluntatem de
bitoꝛis. iō ibi dať reſtō. Aľ ſecus: ut pʒ
ex p̄dictis. Et clare ꝛ foꝛmaľr facit qđ
habeť ſup̄ reſtō p̊. §. pľt. In dubio autē
niſi aliud ſaltem ex manifeſtis ɔiectu
ris appareat p̄ſumiť mutuū accipienſ
ea intentione aliquid dare q̄ mutuū p̄
ſtans mutuauit. ut ſi ex caritate p̄ſūa
tur ꝛ ille dediſſe ex caritate ꝛ libera uo
luntate. Aľ ſecus. nā unuſq̄ſq̄ꝫ pꝛeſumi
tur aliquid dare eo mō quo accepit. ff.
mā. l. ſi ſcđo nō remunerandi. §. idē papi
nianus. ubi dr̄ ꝙ qn̄ aliquis reʒ ſimpli
ciť ɔcedit p̄ſumitur donare illi q̄ pꝛiꝰ
donauerat ſibi. B

Utrū hō poſſit ꝓ pecunia mutuata
aliquā ɔmoditatē accipere. Rꝰ ſʒ Tho
ſcđa ſcđe. q. 78. Sicut ſi aliquis pꝛo pe
cunia mutuata uľ pꝛo quacūq̄ꝫ alia re
que uſu conſumitur accipit pecuniam

ex pacto expresso uel tacito. peccat con
tra iusticiam. ita et quicunqȝ ex pacto
tacito uel exp̄sso accipit qd̄cunqȝ aliđ
cuiꝰ preciū pecunia mensurari possit.
sile peccatū incurrit. sȝ tn̄ si accipiat ali
qd non q̄si exigens nec q̄si ex aliq̄ obli
gatōe tacita uel exp̄ssa sȝ sicut gratui
tū donū. nō peccat. qꝛ anteqȝ pecuniaȝ
mutuasset licite poterat aliquod donū
gratis recip̄e. nec peioris ꝯditōnis effi
cit̄ p̱ hoc ꝙ mutuauit. Itē licitū est ꝓ
mutuo exigere seu recip̄e recōpensatō
nē eoꝝ que pecunia non mensurantur
utputa beniuolentiam ꝛ amoreȝ eius
cui mutuauit vel aliud huiusmodi. A
Idem in sum. eo. ti. q. 2. B

Utrꝫ pro pecunia mutuata possit li
cite peti munꝰ a lingua uel ab obsego
Rñ° s̄m Tho. ubi sup̄. Sicut non licȝ ex
pectari ul' exigi munus a manu pacto
tacito uel expresso. ita nec munus a lin
gua uel ab obsego. qꝛ utrunqȝ pecunia
extimari potest. ut pȝ in his qui locant
operas suas quas manu uel lingua ex
ercent. Si ỽo munꝰ a lingua uel ab ob
sequio non quasi ex obligatione rei ex
hibeat̄. sȝ ex beniuolētia que sub exti
matione pecunie non cadit. tūc lȝ hoc
accipere. exigere ꝛ expectare. A . Iō
in sum. eo. ti. q. 7. B

Sȝ q̄re ē pctm̄ accipere usuraȝ? Rñ°
s̄ȝ Tho. ubi sup̄. Accip̄e usuraȝ ꝓ pecu
nia mutuata ē s̄m se iiustū. qꝛ uēdit̄ id
qđ non ē. Ad cuiꝰ euidētiā sciēdū est ꝙ
q̄dā res sunt quaꝝ usus ip̄aꝝ ē ꝯsūptō
sic̄ vinū cōsumimꝰ utēdo eo ad potū. ꝛ
panē ad cibū. vn̄ in talibꝰ nō dȝ seorsuȝ
ꝯputari usus rei a re ip̄a. sȝ cuicūqȝ cō
cedit̄ usus ex hoc ipso ꝯcedit̄ res. ꝛ ꝓpt̄
hoc i talibꝰ p̱ mutuū trāsfert̄ dn̄iuȝ. Si
qs ỽo seorsum venderet uinū. ꝛ seorsū
usū uini. uenderet eandem rē bis. uel
uenderet id quod non est. Unde mani
feste per iiusticiam peccaret. Et sil'r ra
tione iiusticiā cōmittit q̱ mutuat uinū
aut triticū petens sibi duas recōpensa
tiones. unam quidem restitutioneȝ eq̄
lis rei, aliam ỽo precium usus qđ usu
ra dicitur. Quedā ỽo sunt q̄ꝝ usus nō
ē ipsius rei cōsumptio. sicut usus domꝰ
est inhabitatio. non aūt dissipatio. ꝛ iō
in talibus seorsū pōt vtrunqȝ concedi.
puta cū aliqs tradidit alteri dominiū
domꝰ reseruato sibi usu ad aliqđ tēpꝰ.
uel ecōuerso. cū qs concedit alicui usū
domꝰ reseruato sibi dominio. Et ꝓpter
hoc hō licite pōt accipere p̄ciuȝ ꝓ usu
domus. ꝛ preter hoc petere domū com
modatā sicut pȝ in conductōe ꝛ locatio
ne domꝰ. Pecunia aūt s̄ȝ ph̄m 5° ethi
coꝝ. ꝛ in p̊ politice. p̄ncipal'r est inuēta
ad cōmutatōes faciendas. ꝛ ita ꝓpriꝰ
ꝛ p̄ncipalis usus pecunie ē ipsiꝰ consū
ptio seu distractio s̄m ꝙ in cōmutatio
nes expendit̄. ꝛ ꝓpter hoc s̄m se ē illici
tū ꝓ usu pecūie mutuate accipere pre
ciū qđ dicit̄ usura. Et sicut alia iniuste
acq̄sita tenet̄ hō restituere ita pecuni
am quā per usurā accepit. Qđ aūt lex
mosayca cōcessit iudeis accip̄e usuraȝ
a gentibus p̱missū fuit ad uitādū maiꝰ
dānū. s. ne a iudeis deū colentibꝰ us̄as
acciperēt ꝓpt̄ auaritiā cui erāt dediti
Et addit Ul. ꝙ illa acceptio usure a gē
tibꝰ int̄ q̄s iudei habitabāt potiꝰ erat
rei sue recuperatio qȝ usura. qꝛ illa tra
iudeis tota data fuit a dn̄o. A . Idē i
sū. eo. ti. q. 3. Sȝ saluo meliori iudicio p̄
fate rōes efficaces n̄ uidēt̄. qꝛ ciuilibȝ pȝ
ꝙ ēt i rebꝰ mutuabilibꝰ differt usus a
rebꝰ. sicut sub̄a ab actu q̱ exercet̄ i ea.
Et si dicat̄ ꝙ nō dr̄ differre ex eo. qꝛ in
ip̄o usu ꝯsumit̄ sub̄a tota. Rndet̄ ꝙ lȝ
ꝯsumat̄ respectu sp̄ei seu indiuidui. nō
tn̄ respc̄u gn̄is. Nam res mutuabiles
recipiunt functionē in genere suo. ff. si
cer. pe. l. 2. Et hoc ēt in iure clarū e. ꝙ ita
ꝯstituit̄ usus i rebus usu consūptibili
bus sicut i nō cōsumptibilibꝰ de q̊ hēt̄
Rūica sp̄āl'. ff. de usufruc. ea. re. q̄ usu. cō
su. Itē nec vr̄ efficax alia rō. s. ꝙ pecu
nia inuēta sit ad cōmutatōes. sȝ potius
emptōes faciēdas. ff. de ꝯtrahē. ēp. l. i.
qꝛ ista rō non est generalis. Non. n. se
extēdit ad alias res mutabiles ꝛ i qui
bꝰ usura cōmittitur. sicut ꝛ in pecunia

Preterea ista ratio faceret ꝙ ꝓ pecu
nia mutuata nō liceret aliquid. accipē
c⁹ tamen omnes ⁊ ipē Tho. tenēt con
trariū.ut pꝫ i.§.se.Vn̄ alii doctores: ut
nō.Inno.in Rica.ex̄ eo.ponūt alias ra
tōnes.Itē ⁊ per Chry.uidētur alie assi
gnari.86.di.eiiciens.circa mediū. Sed
qꝛ taliū discussio ē ꝓlixa ⁊ nō multuꝫ
necessaria.breuiter dico ꝙ si diligent̄ i
spiciatur.ista uidet̄ ꝓprie rō. qꝛ sat] ꝯ
caritatem ⁊ nālem cognatōnem est.ut
ꝓ usu rei momētaneo aut nāliter īfru
ctuoso cum ꝑiculo accipientis q̈lis est
usus reꝝ mutabilium ꝑciū recipiatur
Vn̄ ⁊ phūs rōne nāli mot⁹ dicit in p̊ po
litice.ꝙ usuraria acq̄sitō pecuniaꝝ est
maxie preter nāꝫ.ut ⁊ ponit Tho. scđa
scđe.q.78.arti.p̊. Nec ob.si accipiēs mu
tuū lucretur ex pecūia mutuata.qꝛ ta
le lucrum potius attribuitur īdustrie
ꝑsone q̄ꝫ pecunie.ar.l.3.ff.ad.l.falci.Sꝫ
sūma oium rōnuꝫ ē qꝛ deus sic uoluit
⁊ usuras detestatus ē in ueteri ⁊ nouo
testō.ex̄ eo.sup eo.⁊ iō aliā rōeꝫ querē
nō expedit multū. Nā Ro.xi°. dr̄. O al
titudo diuitiarū ⁊c̄.Ad qđ ēt facit.ff.ꝺ
legi.l.non oium.⁊.l.iō. B .Sꝫ ad hec
rn̄dent iudei dicentes ꝙ nō ꝑmisit de⁹
usuras ꝓpter illos:sꝫ ꝓpter alias gen
tes.De illis eniꝫ mādauerat.ꝙ nec ser
uarētur in uita.Iō solutō Tho.melior
uidetur.

Vtꝝ ꝯcedē pecuniaꝫ signatā ad ostē
tationē uel ad ponēdū pignori sit usura.
R° ꝫm Tho.ubi.s̄.Talem usum pecu
nie licite q̄s uēdere posset.sicut hō lici
te uendit usuꝫ uasoꝝ argēteoꝝ. qꝛ reti
net sibi dn̄iuꝫ.Idē Host.⁊ habet̄.ff.cō
modati.l.3.§.pſt.⁊.l.se. A .Ideꝫ etiaꝫ
nōt.glo.l.c.conquestus.extra eo.⁊ ideꝫ
nōtur ī sum.eo.ti.q.4. B .

Quid aliqui conati sūt ꝓbare ꝙ vsu
ra nō eēt peccatū? R°.Dicebant q̄dam
sic.Cum creditor mutuat pecuniā suā
debitor obligat̄ ei ad recōpensandum
ex̄ de testa.cum in officiis.Ergo ⁊ hanc
obligationē pōt creditor deducere in
pactū uel saltē sperare ei⁹ effectū. Sꝫ
sciendū ꝙ quicūq̄ꝫ hoc ꝑtinacit̄ tenēt
eēt heretic⁹.vt i cle.ex graui.ex̄ eo. Ad
illud ꝯo quod i ꝯriū obiicit̄.dicendū ꝫm
Tho.scđa scđe.q.78.ꝙ ille qui accipit
mutuū ex debito iusticie non tenet̄ ad
pl⁹ recōpensandū q̄ꝫ mutuo acceperit.
A .sꝫ solū obligat̄ inquantum ꝯmode
pōt ex quadā nāli eq̄tate que non pōt
deduci in pactū.nec ēt principalr̄ sꝑari
ar.ex̄ de simo.tua nos. B .Vn̄ ꝯ iusti
ciā ē si ad plus reddēdū obliget̄.

Vtꝝ ꝯmittat usuraꝫ q̄ sub eo pacto
mutuat: vt ille sibi remutuet. R° ꝫm
Tho.vbi.s̄.Pro pecunia mutuata ni
hil exigendum vel expectandū est.ni
si beniuolentie affectus q̄ sub extima
tione pecunie non cadit.Ex illo aūt po
test procedē spontanea mutuatio. Re
pugnat aūt ei obligatio ad mutuuꝫ fa
ciendū in posteꝝ:qꝛ ēt talis obligatio
pecunia extimari posset.⁊ iō licitū ē ꝙ
mutuāti vnū simul mutuetur aliud.sꝫ
non lꝫ obligare debitorē ad mutuū in
posteꝝ faciendū.Idē nō.14.q.3.si fene
raueris.in glo.Con.Hosti. A .Con.ēt
Guil.⁊ Gof.vt in sū.eo.ti.q.22. B.
Quid si dn̄i molendinoruꝫ mutuent pi
storibus ita ꝙ molant solū in eoꝝ mo
lendinis? R° ꝫm Guil.Vsurā ꝯmittūt.
Accipiūt.n.vltra sortē aliq̄d qđ consi
stit i faciendo. ⁊ auferunt debitoribus
libertatē molēdi vbi voluerit. Si tam̄
ipi debitores ꝓpt̄ hoc non sunt dānifi
cati.nō tenent̄ illi dn̄o ad restōnem ali
quā nisi quaten⁹ extimari debēt liber
tas molendi vbi volebat pēsatis circū
stantiis laboris ⁊ expēsaꝝ. A .Talis
libertas pro nihilo extimanda vr̄ q̄ꝫtū
ad restōnem qn̄ ex ei⁹ adēptione nullū
secutū ē dānū.in cui⁹ recōpensatōeꝫ re
stitutio faciēda ē.ex̄ de iiur].c.fi. Puto
ēt in hoc cāu.ꝙ si mutuū accipiēs non
dānificet̄ nec possit dānificari nō ꝯmit
tat̄ vsura.cuꝫ ēt pro mutuo possit aliq̄d
recipi seu exigi quod nō mēsuratur pe
cunia.vt.s̄.§.2°. Et hoc casu vel siti qđ
accipit̄ pecunia nō mensurat̄.nec ex ꝑ
te mutuū recipiēt] cū i nullo dānificet̄

nec ex parte mutuantis cuꝫ nihil plus
recipiat q̄ qd̄ ex locatiōe rei seu opaꝝ
suaꝝ mereatur. Et multo minus vsura
ꝯmittit̄ si mutuum accipiens nō dam
nificetur nec obligetur ad molēdū vel
silē. sꝫ solū accipiat mutuū retinenduꝫ
q̄usqꝫ ad molendinū mutuanti molue
rit propter p̄dcās rōnes. ꝛ q̄a mutuans
pōt tēpus sui mutui limitare. ff. si cer.
pe. l. vnum. Al' inumerabil' multitudo
eēt vsuraria cuꝫ fūdi hodie nō possint
sine mutuo locari. Jmmo hoc cāu vide
tur potius ḡuari ꝯditio mutuantis q̄
recipienti si diligent̄ inspiciat̄.

¶ Quid de creditoribus q̄ termino ve
niēte solutionis nolūt cōcedē prorogā
tōeꝫ t̄mini nisi data sibi pecūia vl' alio
eq̄pollēti? R. Tales etiā si nō expresse
exigūt vsurarii sunt. ex. eo. ꝯsuluit.

¶ Sꝫ nūq̄d ē usura si q̄s dederit. x. vl
nas pāni p̱ aliis. x. vlnis i futuro dādis
R. ſꝫ Guil. Veri' iste ꝯct' ē p̱mutatōis
q̄ mutui. ꝛ iō nō cadit vsura hic. A.
q̄a ſm eundē Guil. i mutuo mensura re
stringit̄ ad modios ꝛ lagenas ꝛ alia va
soꝝ genera q̄b' mēsurari solēt liq̄da ꝛ
ḡna. vt in sū. eo. ti. q. i3. vbi ꝛ nō. qd̄ h̄ dr̄
B. Posset tn̄ fieri i fraudem vsuraruꝫ
vide hūc casū hic. ī. diffusius. §. 21° qui
icipit. nunquid ꝯmittit̄. A. Et ibi pꝫ
q̄ tunc hoc dr̄ fieri i fraudē vsuraꝝ q̄n
dās apponit conditioneꝫ ex q̄ ꝯseq̄tur
aliquā melioratōnem. B.

¶ Utruꝫ vsurarii sint ifames? R. Se
cūdū leges distinguendū ē q̄ aut quis
ē ita vsurarius q̄ exercet iprobū fen'
.i. q̄ post t̄minū etiā de vsurario lucro
p̱uentum cōputat ꝛ petit vsuras. aut
etiā si exercet vsurā cētesimā. i. q̄ in ca
pite anni vsura adeq̄t̄ sorti. ꝛ isti tales
infames sūt. 3. q. 7. infames. i. ff. C. ex q.
cau. ifa. irro. l. iprobū. A. Jn hac lege
n̄ solū dr̄ d̄ ubis vbaꝝ ꝛ vba cētesima sꝫ
ēt de oī iprobo ꝛ illegitio fenore ut ibi
pꝫ p glo. Et hodie oīs mod' est illegiti
mus. vt ī. §. q̄d de legib'. Et sic hodie
etiā iure ciuili oīs vsurari' ē infamis
qd̄ ꝛ dr̄ nōīe Bar. in. d. l. iprobuꝫ. ꝛ dn̄s

An. de bu. i. c. Raynuti'. ex de testa. ꝛ p̱
hoc fuisse determinatū q̄ si fr̄ me' isti
tuisset vsurariū heredē ego possū rum
pere testm̄ p̱ q̄relā iofficiosi. C. de ioffi.
testa. l. frēs. ꝛ q̄ sic de facto consuluit ꝛ
obtinuit B. Sꝫ ſm iura canonica in
q̄libꝫ usura ꝯmittit̄ pctm̄ mortale ꝛ in
currit̄ infamia. 6. q. i. infames. maxīe si
publici sunt vsurarii. Naꝫ ꝛ testamēta
eoꝝ ip̄o iure sunt irrita. ex eo. q̄ q̄. li° 6°
A. Et ibi pꝫ q̄ hoc ē veꝝ nisi dederint
satisfactionem seu cautionem scd̄ꝫ for
mā ibi positam. B.

¶ Utꝝ dona ꝛ elyne licite possint reci
pi ab usurario data? R° ſm Ul. Sic ni
si p̱pter hoc efficiat̄ nō soluēdo. Naꝫ q̄
tūc reciperet ab eis teneretur eis resti
tuere uel illis a q̄b' ip̄i acceperūt. Se
cus itaqꝫ si habēt alia p̄ter vsuras. ꝛ p̱
hoc nō efficiūt̄ nō soluēdo. A. Dic q̄
ab vsurario manifesto penit' non pn̄t
recipi oblationes. Jtē nec res quaꝝ do
miniū nō trāsfert̄ in vsurariū pn̄t reci
pi ab vsurario manifesto: siue nō māi
festo. de q̄ in se. §. dicet̄. Jtē nec aliquid
recipi pōt in fraudem creditoꝝ. de quo
s. restō p̄. §. i3° in additōe. ꝫ. itē null'. B

¶ Utꝝ in vsura trāsferat̄ dn̄ium? R°
ſm Ul. Sic. cū ꝛ oīs volūtaria datio fa
ciat trāsferre dn̄iuꝫ. Nā vsure dant̄ vo
lūtate ꝯditionata. s. q̄ꝛ poti' vult aliq̄s
vltra sortē dare q̄ mutuū nō accipere
Con. glo. i4. q. 4. siq̄s vsurā. A. Jdeꝫ
in sum. eo. ti. q. i5. Sꝫ q̄ꝛ sup̱ isto puncto
pendet intellect' ad cognoscēdū vtrū
ꝛ q̄n̄ recipiēs rē ab vsurario teneat̄ ad
restōem. sciendū q̄ sup̱ isto puncto sūt
varie opiones. Aliq̄ nāqꝫ tenēt q̄ reci
piens rē ex vsura acq̄sitaꝫ ab vsurario
oīo teneatur ad restōnem. Et hoc vr̄ te
nere dn̄s Laurēti' de florētia i suo tra
ctatu de vsuris p̱te. 2. q. 59. ſꝫ opi. Host.
i sū. de pe. ꝛ re. dicēs q̄ filii nō hn̄tiuꝫ ni
si d̄ usuri vl' si hn̄t respectu acq̄sitoꝝ ex
vsuri ꝛ ēt vxor nō pn̄t recipe alimēta
de bonis paternis vl' mariti. sicut nec d̄
reb' raptis nisi i cāu extreme nccitati.
Hoc idē tenēt nōnulli theologi dicētes

ꝙ dñiũ reꝝ ex uſa acceptaꝝ ñ trãſfert
i vſurariũ ꝑ.c.ſiqs vſurã.14.q.4.vbi
dr̃.Siqs uſurã accipit rapinã fac̃.ⷮ ꝑ.c.
qd dicã ea.q.ⷮ cã.vbi dic̃ Aug⁹ ꝙ rece
ptũ ex uſur) male vtiq; poſſidet̃.ⷮ vel
lẽ ꝙ reſtituẽt̃.Et qđ male poſſidet̃ alie
nũ ẽ.Idẽ vr̃ ſentire glo.Ber.ⷮ Inno.i
.c.cũ tu.ad fi.ex̃ de vſur).vbi videt̃ po
nẽ caſũ qñ ex pecũia vſuraria res emi
tur int̃ alios ſpãles i qb⁹ res ẽpta ex pe
cũia aliena effic̃t illi⁹ cui⁹erat pecũia
ⷮ ſic inuũt ꝙ pecũia vſuraria ſit aliẽa
ⷮ ñ vſarii.Et i illa opione ẽ Ala.vt dic̃
ber.i.d.c.cũ tu.Itẽ ꝓ hac ex̃ đ vſiſ.c.qꝛ
fere.vbi accipiẽs oblatiões ab vſariis
cogit̃ reſtituẽ.Sꝫ in ꝯ̃riuꝫ fac̃.qꝛ valde
dignũ ẽ vt res volũtate dñoꝝ trãſferã
tur i aliũ.i Inſti.de re.diui.§.ꝑ traditio
nẽ.ẽt ꝑ volũtatẽ nõ liberã.qꝛ volũtas
coacta uolũtas ẽ.ff.qđ me.cã.l.ſi mĺier
§.pĺt.ⷮ hoc.ſ.ꝙ trãſferat̃ dñiuꝫ i vſura
riũ vr̃ tenẽ gl.i.d.c.ſiqs vſurã.Et Inn.
i.c.michael.ex̃ eo.vbi dicit ꝙ uſurari⁹
vĺ ei⁹ hẽs nõ tenet̃ ex delicto.ſꝫ ex con
tractu ꝯditõe idebiti.vel ſine cã.q̃ſi nõ
debitũ accepit.vĺ ſiñ cã.ⷮ ſic ꝑ̃ſuppõit
trãſlatũ dñiuꝫ:qꝛ oĩs ꝯditio ẽ ꝑſonalis
actio.ⷮ nõ dat̃ ꝓ re ꝓp̃a niſi ꝯ̃ furẽ.ſed
tm̃ ꝓ re ñ ſua ſꝫ ſibi debita.l.fi.in fi.ff.
vſufru.quẽadmo.ca.Itẽ fac̃ qđ ꝑ̃fat⁹
dñs Lau.tenet i dcõ tractatu.q.72.vbi
dicit ſꝫ opionẽ Federici ꝙ filia dotata
a pr̃e vſurario nõ tenet̃ ad reſtõem.ẽt
ſi alia bona pr̃is nõ ſufficiãt.Qđ põt i
telligi veꝝ qñ filia fuẽit dotata ex aliiſ
q̃ꝫ ex acqſit) ꝑ vſurã.ⷮ eo tp̃e q̊ pr̃erat
ſoluẽdo.vt ex ĩfra dicẽdis colligi poťit
Itẽ ꝙ trãſferat̃ dñiuꝫ tenꝫ Ul.vt i ſũ.
dcã.q.15.Ad ꝯ̃ria põt dici.Et p̊ ad dictũ
Inno.i.c.cũ tu.ꝙ ibi ñ loqt̃ affirmãdo
ſꝫ opiones recitãdo.Et ad dictuꝫ.c.ſiqs
uſurã.põt dici ꝙ ibi vocat̃ rapina non
ꝓp̃e ſꝫ q̊dã largo genẽ loquẽdi.q̃ſi oĩs
mala acceptio dicat̃ rapina:vt ibi vĺt
glo.ⷮ ſentit Inno.i.d.c.michael.vbi dic̃
ad rẽ vſurariã dari actõem non ex deli
cto:ſꝫ ex ꝯtractu.ⷮ ſic nõ eſt ꝓp̃e rapia.
Et eodem mõ põt dici ad.c.qd dicã.ſ.ꝙ
ibi q̊dã largo mõ dr̃ alienuꝫ ꝓ eo q̊ qs
male vtit̃.ſicut ⷮ dans elynaꝫ alienum
tollẽ aſſerit̃.47.diſ.ſicut hi.Et ad glo.
Ber.ⷮ Ala.i dcõ.c.cũ tu.põt dici ꝙ nul
lo iure ꝓbat̃.imo eã reprobat dñs An.
de bu.ibidẽ ſm̃ Io.an.in.c.q̃ꝫq̃ꝫ.de vſu
ris.li.6°.lꝫ forte Io.an.alit̃ ibi poſuerit
ſꝫ p̃ma vr̃ mag) iuri adherere.Et ad.c
qꝛ fere.põt dici.qꝛ ibi ẽ ſpãle i oblatiõi
b⁹ vt nõ poſſint accipi.non qꝛ vſurarii
nõ poſſint alienare.ſꝫ vt id in eoꝝ vitu
periũ cedat.ſic̃ ⷮ i ſili.lꝫ qs ſit diſſidens
in populo.i.faciẽs diſcordias.põt tam̃
res ſuas alienare.ſꝫ nõ oblatiões facẽ
90.di.oblationes.Et hec ĩtelligenda vi
dent̃ de oblatiõib⁹ ad ſacrificiũ ſeu ad
altare ob reuerẽtiã ſacroꝝ ⷮ ꝓpť ſcã
dalũ vitãdũ.vt in ſilĩ ponit Tho.ſecũ
da ſcđe.q.32 arti.7°.de acqſito ꝑ mere
triciũ.dicẽs ꝙ inde põt fieri elyna ſꝫ ñ
oblatio ad altare vel ſacrificiũ ſꝫ illud
Deut°.23.Non offeres mercedẽ ꝓſtibu
li.Uñ ſcđa opio fuit eoꝝ q lꝫ ñ negarẽt
dñiuꝫ regularit̃ i vſurariũ trãſferri.tũ
dixerũt oẽs res vſurarii obligatas ad
reſtitutionẽ vſuraꝝ.Et iõ ꝙ qñcũq; ef
ficiat̃ nõ ſoluẽdo.recipiẽtes res ab eis
ad reſtõem tenent̃.ⷮ ꝙ res vſurarii ſic
obligent̃.tenẽt ꝑ.c.cũ tu.ex̃ eo.Et h° te
net glo.i.c.tua nos.ex̃ eo.quã mĺti doc.
canoniſte tenẽt.vt ibi refert dñs An.đ
bu.Sꝫ certe dictũ.c.cũ tu.nõ loquit̃ ni
ſi de poſſeſſiõib⁹ ex vſura acqſitis.ⷮ iõ
vt refert dñs An.in dcõ.c.tua nos.Ho
ſti.magis placet ꝙ ille tm̃ res ſint obli
gate q̃ ꝓceſſerit ex vſur) ⷮ ſic ſaltẽ pro
illis teneant̃ recipiẽtes ad reſtõneꝫ in
different̃ qñ p̃ncipales efficiunt̃ nõ ſol
uẽdo.Et hec ẽ tertia opio.ꝓ q̃ facit ꝙ
res tradite cũ nõ libera voluntate dñi
trãſeũt adeo affecte:vt nõ ſolũ ille cui
tradite ſunt:ſꝫ ẽt ali⁹ ad quẽ ꝑuenerũt
teneat̃ ad reſtõem.l.metũ.§.cũ aũt.ff.
qđ met⁹ cã.Itẽ qꝛ abſurdũ ẽ plus iur)
habere in re ſucceſſorẽ etiã ſingulareꝫ
q̃ꝫ habuerit ille a q̊ hũit.ff.de reg.iur).l
aliud.§.abſurdũ.vbi ponit̃ exemplum
int̃ legatariũ ⷮ teſtatorẽ:vt nõ habeat

plus iuris legatari⁹ ꝙ̃ habuerit testa
tor. Item ꝓ hoc qꝛ sꝑ res transit cũ cõ
ditione sua.ff.de acqui.re.do.l.traditio
ꝛ de ꝯtrahẽ.emp.l.alienatio. Sꝫ condi
tõ rei ex vsuris acq̃site ẽ talis ꝙ nõ po
test remanere apud vsurariũ.ergo nec
apud eũ q̃ habuit ab vsurario. Item ꝓ
hoc qꝛ nõ est equũ aliquẽ sentire cõmo
dũ ex alieõ dolo.ff.de eo ꝑ quẽ fac.erit.
l.fi.in ꝑn.⁹ Itẽ q̃rto loco alii: vt Hof.i.d.
c.cum tu.tenẽt.ꝛ ꝙ dñium trãsferat.ꝛ
ꝙ res vsurarii nõ sint obligate repͥhen
dens Hof. Ala.q̃ hoc tenuit ꝛ subdens
ꝙ ille ad quẽ tales res ꝑuenerint ad re
stitutionẽ nõ tenet.nisi hũerit ex cã lu
cratiua.ꝛ eo cãu q̃ vsurari⁹ non sit sol
uẽdo. Et ideꝫ videt nõꝛi in sũ. in dcã.q.
15. Sed Inno.in dcõ.c.cuꝫ tu.refert opi
niones aliquoꝝ distinguẽtiuꝫ.int titu
lũ onerosũ ꝛ lucratĩm ꝛ alioꝝ dicentiuꝫ
nõ debere distingui. Dñs ꝭo Anto.i eo
c.cũ tu.circa fi.tenet ꝙ dicte res vsura
rii nõ sint affecte nec obligate. ꝛ idem
tenet in dicto.c.tua nos.vbi etiam dic
ꝙ quicunꝗ dicant ꝯ̃ꝛium dicãt qꝛ nul
lo iure ꝓbatur.ꝛ obligatio nõ dꝫ poni a
iure nõ introducta.ff.de ꝑuari.l.3.§.fi.
ꝛ hoc veꝝ vr.nõ ob.ꝙ dictuꝫ est rẽ ñeri
affectã qñ datur non libera voluntate
ꝑ.§.cũ aũt.qꝛ ibi loquit qñ libertas tol
lit ꝑ metũ.h ꝭo per ꝯmodũ qđ recipi
ens optat.ꝛ int hec magna dꝛia est.ꝛ iõ
cũ non sit eadẽ rõ stamus regule: vt ñ
nascat obligatõ nisi inquãtũ iure caue
atur. Itẽ nõ ob.ꝙ dictũ ẽ nõ debẽ ma
ius ius trãsire ad successorem ꝙ̃ fuerit
apđ auctorẽ siue dãteꝫ.qꝛ hoc ẽ veꝝ re
spectu qualitatis ipius rei adherentis
[illegible]uta qñ ẽ aliena vł alteri obligata. Se
cus qñ qualitas ꝯcernit ꝑsonaꝫ.qꝛ ꝑso
nalis actio nõ sequit fundũ siue rẽ. Uñ
si vn⁹ vendidit rẽ vni: licꝫ ipse hẽat ne
cesse illaꝫ tradẽ. qꝛ uendidit.tñ ille cui
postea ipse tradiderit nõ necessitat ad
istud. C.de rei ven.l.quotiẽs. ubi dr ꝙ
si q̃s vendidit rẽ duob⁹.ille ẽ iure poti
oꝛ cui ꝑ͂us tradita est.tñ alteri vẽditoꝛ
ad intereẽ remanet obligatus. Itẽ nõ
ob.c.cum tu.ex de vsuris.vbi dr ꝙ pꝛe
dia empta ex usura debẽt vendi vt pe
cunia restituat creditoꝛibus a quibus
usura accepta est. Ex quo tex.fũdari vi
dent illi q̃ dicũt huiusmõi res foꝛe obli
gatas.qꝛ vt ibi dicit dñs Anto.de bu.ꝛ
fuit ẽt de mẽte Jo.an.in.c.ꝙ̃ꝙ̃. eo.ti.li.⁹
6.⁹ ille tex.hoc non ꝓbat. Naꝫ ibi dr ꝙ
vsurarii restituant si pñt.ꝛ si nõ pñt vẽ
dant possessiones ex usura acq̃site ad
restõeꝫ faciẽdã ꝛ sic nõ hñt necesse res
illas vendẽ nisi qñ alit non pñt satisfa
cere. Propterea ibi nõ dr ꝙ hi⁹ posses
siones essent apud aliquẽ singularem
successoꝛẽ: sꝫ poti⁹ apud ipsos vsurari
os vel eoꝝ heredes. Et nõ miꝝ si qñ nõ
põt alit satisfieri cogunt res illas vẽde
re qꝛ idẽ eẽt etiã de reb⁹ ex usura nõ ac
quisitꝯ cũ debitoꝛ hẽat necesse satisfa
cere de oĩbus bonis suis. Certe si bñ at
tendat.ibi ꝯ̃ꝛiũ ꝓbat. Nã si ille posses
siones fuissent obligate qualit fuisset
necesse illas vendi cum ipe potuissent
peti.⁹ Immo nec potuissẽt licite aliena
ri cũ res transeat cum onere suo vt pꝛe
ostensuꝫ ẽ. Et sic maluꝫ cõsiliũ dedisset
ibi papa. Et sic ex pꝛedcis pꝫ ꝙ dñium
regularit trãsfert in vsurariũ. ꝛ ꝙ nul
le res ipius sunt obligate ꝓ vsuraꝝ re
stitutione.sꝫ personalit tm̃ actio ꝯpetit ꝯ̃
ipꝫ. Sꝫ ad clarioꝛẽ ꝑdcõꝝ itelligẽtiã di
stinguẽdũ ẽ.ꝙ aut res habite ex usurꝯ
sũt q̃site ꝑ pactũ legꝯ ꝯmissoꝛie.i.ꝙ ni
si soluat debitũ ifra certũ tẽp⁹ pign⁹ ꝑ
dat: aut nõ. Primo cãu nõ trãsfert do
miniũ.qꝛ hoc pactuꝫ repꝛobat i pigno
re. C.de pac.pig.l.fi.ꝛ iõ ex eo ñ põt trãs
ferri dñiuꝫ.qꝛ qñ aliq̃d ꝓhibet. ꝛ oẽ il
lud qđ venit ex eo uel ob id.l.nõ dubiũ
C.de legi. Uñ accipiẽs res hi⁹ sꝑ ad re
stõeꝫ tenet.cũ rẽ alienã accipiat. Et h⁹
cãu obtinet opio ꝑ͂ma.2⁹ cãu qñ res nõ
sunt q̃site ꝑ pactũ legꝯ ꝯmissoꝛie.si usu
rari⁹ est soluendo.nullaten⁹ ad restõeꝫ
tenet qui ab eo rem accepit.etiã titulo
lucratio.vt in sum.dicta.q.15. Fallit h⁹
in oblationibus manifestoꝝ usurarioꝝ
vt pꝛeostensuꝫ est per.c.qꝛ fere. ex eo.

Si ꝟo vſurarius nō ē ſoluēdo: tūc qui
hūit ab eo rē titulo lucratio eo tēpe q̊
iā nō erat ſolueudo: oio vř teneri ad re
ſtitutōem. Sꝫ ſi eo tpe q̊ accepit vſura
riꝰ erat ſoluēdo nō videť teneri. licꝫ po
ſtea ſit factꝰ nō ſoluendo. niſi forte qs
accepiſſet acqſitū ex vſura. tunc. n. qñ
cūqꝫ vſurariꝰ efficiatur nō ſoluēdo tal'
obligať ad reſtōeꝫ. Si ꝟo qs habuit rē
titulo oneroſo. tunc ſi aliqd recepit ſci
enter ī fraudē creditoꝝ. i. ꝙ ꝑ hoc debi
tor efficiatur minus potēs ad ſoluēdū
vel magis habilis ad fugiendū. teneť
ad reſtōnem. al' nō. Et hec oia pñt colli
gi. s̄. reſtitutio p̊. §. 13° ī additione. ꝟ. itē
nullus. Et ex his diligenť intuens pōt
agnoſcē q̄liť familia vſurarii vl' vxor.
ſeu filii. ⁊ quicunqꝫ alii ab eo aliqd acci
piētes ad reſtōem teneanť. B.

¶ Pone ꝙ laicꝰ tenet iniuſte aliquaꝫ
poſſeſſionē eccl'ie ⁊ ipignorat ipaꝫ poſ
ſeſſionē rectori eccleſie ipſius. nūquid
iſte rector poterit recipe fructus illius
poſſeſſionis vltra ſortē? R° ſcōꝫ Ray.
Sic. naꝫ ⁊ clericꝰ in hoc caſu nō recipit
vſurā. ſꝫ recipit qđ ſibi debeť. ex̄ eo. c. p̊
ī fi. Qđ aūt dicit Ray. ꝙ in ipſa decre
tali dř ꝙ hoc fit ut res ꝯ manu laici re
dimať. q̄uis bñ dictū ſit. tñ eodē modo
qlibꝫ laicꝰ poſſet recipere fructꝰ ſue rei
ſeu aliꝰ q iniuſte teneret eā piguorarꝫ
ſibi. vt nō. in dicto. c. p̊. A. ſ. in glo. ⁊ ꝑ
Ul. ī ſum. eo. ti. q. 16. B. Al' ꝟo fructꝰ
pignoꝝ ⁊ ēt vſus in ſortē ꝯputari dēt.
vt. s̄. pignus. §. 7°. A. Con. pdcis Ho
ſti. ⁊ Ul. vt in dicta. q. 16. B.

¶ Utꝝ vſure poſſint peti q̄ſi intereſſe
R°. ſm Ray. Sic. vt ſi fideiuſſor ſoluit
vſuras creditori pōt eas repetere a de
bitore. qꝛ non ſunt vſure ſꝫ intereſſe. i.
non ē lucrum ſꝫ vitatio dāni. A. Idē
in dicta. q. 16. ſm Ray. Hoſti. ⁊ Inn. Sꝫ
aduertendū ꝙ intereſſe non ſoluꝫ cōſi
derať etiā in hoc circa dānuꝫ emergēs
ſꝫ ēt circa lucꝝ ceſſans. ſm dñm An. de
bu. in. c. ſalubriť. ex̄ eo. de q̊ latiꝰ. s̄. reſti
tutio p̊. §. 4° in ſcđa additōe. Et de hoc
ēt dř ad fi. hꝰ. §. ibi. ⁊ adde ⁊c̄. B. De

hoc cāu Tho. ſecūda ſcđe. q. 78. dicit ſic
Ille q mutuū dat pōt abſqꝫ peccato in
pactū deducē cuꝫ eo q mutuū accipit
recōpenſatōem dāni ꝑ quod ſubtrahiť
ſibi aliqd qđ dꝫ hr̄e. hoc enim nō ē ven
dere vſuꝫ pecūie ſꝫ dānū vitare. Et po
teſt eē ꝙ accipiēs mutuū maiꝰ dānuꝫ
euitet q̄ꝫ dans incurrat. Uñ accipiens
mutuū cum ſua vtilitate dānum altiꝰ
recōpenſat. Recōpenſatōem ꝟo dci dā
ni qđ ꝯſiderať ex hoc ꝙ de pecunia nō
lucrať nō pōt in pactū deducē: qꝛ non
dꝫ vendere qđ nondū habꝫ. ⁊ pōt ipedi
ri multipl'r ab habendo. hec Tho. A.
Hoc veꝝ ut fiat pactuꝫ de lucro certo
ꝓ incerto. al' bñ poteſt peti intereſſe: ⁊
conſequenť in pactū deduci intereſſe
lucri ceſſantis. ut tactuꝫ eſt ⁊ h̄ ſeqtur.
B. Et adde qđ idē Tho. dicit ſcđa ſe
cūde. q. 62. ꝙ ille qui detinet pecuniaꝫ
alteriꝰ uideť eū dānificare ipediendo
ne adipiſcať qđ erat in uia hñdi. ⁊ tale
danū nō dꝫ ex eq̊ recōpenſare. teneť tñ
aliquā recōpenſatōem facē ſꝫ ꝯditiōeꝫ
ꝑſonaꝝ ⁊ negocioꝝ. A. i. ſꝫ arbitriuꝫ
boni viri. ut colligiť in locꝭ de qbꝰ ſeqť
B. Et circa hūc caſuꝫ facit qđ dř. ī. §.
26°. qui incipit. ſꝫ nunquid eſt uſura. et
hic. ī. poſt tres. §.

¶ Pone qdā gener hꝫ recipe dotem a
ſocero. mō ſocer dat ei ī pignꝰ aliq̈s poſ
ſeſſiones de quibꝰ gener ꝑcipit fructꝰ.
Queriť utꝝ poſſit ſine uſura. uel tene
atur fructꝰ ꝯputare ī ſortē? R°. Quan
do maritꝰ ſuſtinet onera mr̄imonii nō
teneť cōputare fructꝰ in ſortē. al' ſic. ex̄
eo. ſalubriť. ⁊. ff. de doli excep. l. pr̄. A.
Et dꝫ ꝙ iſta onera ſint certa. ſcđm dñꝫ
An. de bu. in. d. c. ſalubriť. ⁊ ſic non poſt
rūt fructꝰ retineri cū ſorte ultra idubi
tatā oneꝝ q̄ꝫtitatē. Itē dꝫ ꝙ fructꝰ ſub
iiciāť fortune. Uñ ſi gener ꝓ dote ſoluē
da certo die recipit cautiōeꝫ ⁊ ꝓmiſſio
nē cū pacto. ꝙ interi certa q̄ꝫtitas ſolui
debeat ꝓ oneribꝰ mr̄imonii ſupportā
dis. talis ꝯuentio illicita ē ⁊ uſuraria. ñ
obſtāte dcō. c. ſalubriť. qꝛ ibi dř qñ ꝓ pi
gnore data ē ꝑ oſſeſſio. ſꝫ in cāu ꝓpoito

aliud ē. Nā possibile ē ꝙ ex possessiōe
cui⁹ fruct⁹ submissi sūt fortune nullos
hēbit fructus. ⁊ sic nō hȝ. ita certū emo
lumētū sicut i casu ꝓposito. ſm Host.
⁊ Jo. an. ⁊ nōt dñs Ant. i dcō. c. salubrit̄.
Jtē oȝ ꝙ dos sit pmissa sipl'r. Nā si ge
ner pacisceretur ꝺ recipienda dote ad
certū terminū. ⁊ iteri pciperet fruct⁹.
dicti fruct⁹ cōputarent̄ in sortē. qa int̄
esse nō pōt deberi ante morā q̄ n̄ pōt
adeē durāte t̄mino scđm dñm Anto. i
loco vbi s̄. Et addit. Jdē dico i re pigno
rata cuius fruct⁹ sūt certi. qa forte illa
res ē locata ad affictū vel pēsionē. vel
talis res ē domus quā gener locat ⁊ re
cidit pēsionē. s. ꝙ oēs istos fructus te
net̄ gener cōputare in sortē. Et sic igt
dico hoc. c. itelligēdū qn̄ dos fuisset sim
plicit̄ ꝓmissa. postea cū nō solueretur
ad cautelā genero sit pignorata posses
siō. ut si dicat gener. Ego sustineo one
ra mr̄imonii. da dotē. ⁊ socer dicit. non
possū. tunc si gener dicat. saltē sustine
as onera mr̄imonii. isto cāu pōt gener
dictos fructus ꝓ intesse recipe. dū tn̄
onera mr̄imonii certa sint. ⁊ sic itellige
istā materiā. hec ille. B

Pone ꝙ gener dictā possessionē cū
oī iure qđ ibi hȝ ꝯcedit alteri recepta
ab eo sūma q̄ sibi ꝓ dote debebat̄: nun
qd poterit ille lucrifacere fructus pce
ptos sicut potēat gener. R̄x⁰ ſȝ Guil. Si
gener aīo donādi trāsferat totū ius qđ
habebat i pignore. ⁊ hoc facit nō ꝓpt̄
pecuniā quā recipit ab eo. ſȝ qa ꝯiūct⁹
vel amicus eius ē. ⁊ ille amicus nō ut
lucret̄ fructus mutuat pecuniā. ſȝ ꝓpt̄
caritatē aut gr̄am. absq̧ piculo vsure
pōt fructus lucrifacere. al' nō. A. qa
nō est iste ꝯctus ꝓprie mutuū. nisi sit
ꝯuentū ꝙ gener teneat̄ numerāti red
dere pecuniā si voluerit ille repetē. in
quo casu vsura eēt si ille vellet lucri
facere fructus ſȝ eūdē Guil. ⁊ i sū. eo. ti
q. 17. B

Quid si post moriē viri heredes ei⁹
obligant vxori possessionē ꝓ dote. nū
quid fructus ꝯputabuntur in sortem

R̄x⁰ ſm Hosti. Dicas ꝙ sic. ff. de solu. ti
tia. Jdem Inno. Sit ergo cauta mlier
ut nō recipiat rē in obligatiōeȝ. ſȝ vl' fa
ciat eā distrahi. vel recipiat in solutuȝ
. ff. de re iudi. a diuo pio. aliogn fructus
extenuabūt sortē. A. Jdē in sū. eo. ti.
. q. 18. Predcis ēt con. Jo. an. ⁊ dñs Ant.
de bu. in. c. salubrit̄. ex̄ eo. B.

Utꝝ vsure sint licite rōe more? R̄x⁰
ſm Ray. Sic. utputa debuisti mihi cē
tū. ⁊ qꝛ in termino nō soluisti oportuit
me accipere pecuniaȝ sub vsuris. tu te
neris mihi restituere illas usuras si sol
ui. vel liberare me ab ip̄a obligatione
A. si nō solui ſȝ eundē Ray. ⁊ i sum. eo
ti. q. 16. B. ex̄ de fideius. pueīt. ⁊. c. cō
stitut⁹. tunc. n. petunt̄ q̄si interesse: vt i
p̄cedēti. §. 16⁰ dictū est. qui incipit: vtꝝ
vsure possint peti. Et hoc licet. 14. q. 4.
qm̄. ⁊ ideȝ nō. ibi. ⁊. 12. q. 2. siquis de cleri
cis. Jdē Host. A. Con. etiam Gof. vt
in dcā. q. 16. qꝛ isto casu non sunt vsure
ex parte petentis: ſȝ veꝝ interesse. cum
agat de dāno vitando. B.

Nunqd ꝯmittit̄ vsura qn̄ absolute
credit̄ pecunia ꝓ sibi pecunia. vl' res ꝓ
re. vt granū ꝓ grano ⁊ hi⁹? R̄x⁰ ſȝ Guil
Si v̄isil'e ē ꝙ pecunia vel argētuȝ vel
alia res erunt cariora tpe redditionis
q̄ꝫ sint nunc tpe datōnis: ⁊ creditor illā
pecuniā nō erat seruaturus vsq̧ ad tē
pus illud. vsura ē. Si v̄o erat seruatu
rus. vt sic seruādo lucraret̄. distingue:
qꝛ si creditor aufert debitori libertatē
soluēdi qn̄cunq̧ velit. vsura est: qꝛ pre
sumit̄ ꝙ iō crediderit vt debitorē one
raret piculo. ⁊ se exoneraret. ſȝ si conce
dat vt reddat qn̄ velit. nulla vsura est
A. Si tn̄ corrupta intentione hoc faci
at vt se exoneret a piculo seruādi. pec
cat nō tn̄ credo euȝ teneri ad restituen
dū lucꝝ. lȝ hoc esset ei ꝯsulendum i pe
nitētia. vel ꝙ daret paupib⁹ ſm eūdeȝ
Guil. ⁊ i sū. eo. ti. q. 19. B. Silr̄ nō est
vsura qn̄ v̄isilr̄ dubitat̄ vtrū argentuȝ
vel res alie debeant valere plus vl' mi
nus. ex̄ eo. naviganti. A. Con. Ul. vt
i dcā. q. 19. B.

¶ Quid si quis mutuet pecuniā recep
turus ad certū terminū alteri⁹ generi
monetā vł i alio loco. vel alia rē? R⁹ ꝭ
Host. Si hoc iō facit vt i extimatōe lu
cret vsurari⁹ est. A. Sec⁹ si nō facit
ad finē lucri. ꝭ ad obsequiū recipietis.
tc̄. n. licite pōt recipe rē ꝭ extimatiōez
tpis ⁊ loci qñ ⁊ ubi faciēda ē solutio. ff.
si cer. pe. l. vinū. B. sicut ⁊ hi q ō nū
dinis i nūdinas mutuāt. ⁊ ꝙtūcūqꝫ sub
spē vēditōis vł alti⁹ ɔct⁹ palliet. qcqd
accedit sorti vsura ē. ex̄ eo. ɔsuluit. i4.
q. 3. pleriqꝫ. ⁊. q. 4. siqs cleric⁹. A. Idē i
sū. eo. ti. q. 20. Et hec faciūt ꝓ cābiis vt
qcqd cāpsor ꝓ cābio acceperit ultra ꝙ
dedēit excepto moderato lucro: qd po
test cōputari ex labore ⁊ sūptib⁹ nego
tiatōis. de q. s̄. negociatio. §. 3º i additō
ne. vsurariū iudicet. Et ex his poterūt
discerni q̄ cambia sint illicita. B.

¶ Quid si pena apposita ē in ɔtractu
mutui nūqd pōt peti absqꝫ vsura? R⁹
ꝭ Ray. Si pena fuit a iudice iposita ꝓ
pter puniēdā ɔtumaciā debitoris: qꝛ ñ
soluit i tmino cū poss̄z. nō ē usura. ar. 23
di. ꝙꝙ. ff. de iudi. q̄ aucte. A. Meli⁹
fac. l. i. ff. siqs ius di. nō obtēp. Et p̄dicti
cō. Inn. i. c. suā. ex̄ de pe. ⁊ hoc mlto ma
gis obtinet i pena legali. in Auten. ɔ q
ꝓpriā. C. de nō nu. pe. ⁊ sic non p̄sumēt
pena in fraudē usuraꝝ. ēt si iudex dice
ret ꝙ debitore nō soluēte mutuū post
statutū terminū singuł mēsib⁹ vel an
nis soluat tm̄. nā hoc nō venit ī vtilita
tē iudicis. Itē qꝛ p̄sumit iuste factum
id qd fit a iudice. ff. de acq. pos. l. iuste.
⁊ multo min⁹ presumeret ista fraus ī
pena posita a lege. Et iō videt licite pe
ti. ⁊ multo magis retineri posse pena a
lege seu statuto iposita. si forte dicat
ꝙ ex ɔtumacia nō soluētis mutuū seu
aliud debitū singulis mēsib⁹ vel annis
tm̄ soluat ꝓ pena: maxie si hoc fierꝫ ex
pia cā. puta ɔ nolentes soluē dotez vel
alia debita miserabilib⁹ p̄sonis: vt pu
pillis. minorib⁹. paupib⁹. ⁊ silibus. Ad
uertendū tñ ꝙ si dicta pena apponere
tur a iudice de ɔsensu ptiū deberēt at
tēdi ɔiecture q̄ in hoc. §. subrogāt. ac si
pena esset cōuentionał ⁊ nō iudicialis:
qꝛ in hoc iudex magis sequit volunta
tē ptiū ꝙ suā. ff. de re iud. l. nec si ɔuene
rit. Idē puto si fieret i iudicio collusio.
puta qꝛ ptes fingerēt se litigare ⁊ tādē
debitor pmittit ɔ se sniam ferri. vt sic
creditor uideat eū habere obligatū ex
hac snia ad tollendā suspitionē vsuraꝝ
sicut audiui interdū ɔtigisse. pl⁹. n. dēt
valē qd agit ꝙ qd simulate cōcipit. C.
pl⁹ valē qd agit p totū. Et satis p̄sumi
pōt ista siłatio. qñ ille in cui⁹ fauorē la
ta ē snia sit vsurari⁹. sicut de siłi in pe
na nōt Inno. in dcō. c. suā. ꝓpter qd au
diui alicubi statutū fore ꝙ nō valeant
snie late i fauorē eoꝝ qui ꝓbant vsura
rii. ⁊ bonū ē. B. Si ēt pena de cōsen
su ptiū sit i ɔtractu apposita. ad hoc. s.
vt saltē metu pene debitū solu at. vsu
ra nō ɔmittit. nisi a p̄ncipio fuerit p̄ua
intentio. ar. dci. c. ꝙꝙ. ⁊ de arbi. dilecti.
Sꝫ tñ p̄sumit in fraude si ille al cōsue
uit eē vsurari⁹. ff. de ac. ēp. ⁊ ven. l. Iulia
nus. ff. de pig. ac. l. vel vniuersoꝝ. Itē p̄
sumeret vsura si p singulos mēses vel
ānos dicat pena ɔmitti. ar. C. eo. Autē.
ad hec. Sꝫ tñ in iudicio aie stabit eius
ɔfessioni. Con. Hostiē. A. Con. Etiaꝫ
Ul. vt in sum. eo. ti. q. 23. Idē ēt in ɔ. Inn.
i. c. suā. ex̄ de pe. ⁊ dñs Anto. de bu. in. c.
ɔquest⁹. ex̄ de vsuris. B. Tamē in oi
euētu nō vr̄ honestū petere penā: imo
ēt nec licituꝫ qñ debitor sine culpa sua
factus est ipotens ad soluendū iō puni
ri nō dꝫ. A. licet de subtilitate iuri ci
uilis aliud posset dici p. l. ad diē. ff. de ꝟ
bo. ob. vbi dr̄. Ad diē sub pēa pecūia ꝓ
missa mōtuo ꝓmissore ɔmittet pēa lꝫ
nō sit hēditas ei⁹ adita. Nā cū hº cāu n
possit pūiri ɔtūacia q̄ nō ē. illd qd acci
pēt tolleret solū rōe tpis. qd eēt mere
vsurarium. ⁊ ideo nec ex conuentione
partium nec ex aliqua lege introduci
potest. vt in cle. ex graui. ex̄ eo. Item si
debitor soluit ptē debiti nō poterit exi
gi pena nisi ꝓ pte non soluta. vt notat
Inno. in dicto. c. suam. Posset etiam eē
pars nō soluta ita modica ꝙ nulla etiā
pena ɔmitteret. dicto. c. suam. vbi dicit

ꝙ nō ꝺꝫ exigi pena ab eo q ꝓmisit sol
uere.4o.infra terminū sub pena. ⁊ sol
uit.33.ſꝫ ꝺebēt solū exigi.7.i.residuum
sortis.Aliq tñ intelligūt illud.c.i cleri
cis q nō ꝺebent inhiare ad ista inhone
sta lucra.vt ibi ꝺr̄.Sꝫ ⁊ si itelligat̃ i cle
ricis:tñ ⁊ in laicis saltē ꝓ soluta pte ob
stabit petēti exceptio.vt ꝓxime ꝺictū
ē.Item ⁊ si ꝺe iure ciuili pena ꝯmittēt̃
non obstante iusto impedimento. tam̄
certū est ꝙ ꝓpter tale impedimentuꝫ
posset peti restitutō in integrū.ff.ex q.
cau.maio.l.i. B.

Quid ꝺe eo q occasiōe mutuādi labo
rē subit:? R̄x. ſꝫ Hosti.Talis i cōpēsatō
neꝫ laboris fruct⁹ pignori vsq ad cōue
niens ꝓmiū facit suos.aut aliquid pro
labore licite percipit.extra ꝺe re.eccle.
non alie.ad nostra. A .Idem in sum.
co.ti.q.24. B.

Quid ꝺe eo q mutuat nauiganti vl̄
eunti ad nundinas recepturus aliquid
vltra sortē ꝓ eo ꝙ suscipit in se ꝑiculū
.i.si pecunias vel merces inde emptas
portauerit saluas alias nihil recipiat
ꝺe sorte:? R̄x. Sine ꝺubio ē usura.ex̄ eo
nauiganti.quia ꝓpter hoc ꝙ suscipiat
ꝑiculū nō fit licitus ꝯctus vsurari⁹.s.ꝙ
possit recipere vltra sortē:ſꝫ tamē for
te posset recipere ꝓcium periculi: qꝛ si
nihil ēt mutuaret ei.⁊ ipe vellet i se re
cipere ꝑiculuꝫ nauigantis.vt.s.si ꝑdat
merces vl̄ pecuniā ꝓ ꝓmissore restau
rabit ei.certe iste ꝓmissor licite ob h°
posset ꝓciū recipere: ⁊ eodeꝫ mō si mu
tuat ꝺūmō nil plus exigat in fraudem
vsure. A .Hoc etiam videt̃ tenē ꝺñs
Laurentius ꝺe florētia.Sꝫ istud videt̃
expsse ꝯ ꝺictuꝫ.c.nauiganti.vbi in isto
cāu ꝺicit̃ adesse vsura ēt si id qō recipi
tur ratōne periculi recipiat̃.ibi.pro eo
ꝙ suscipit i se ꝑiculū ⁊c̄.Itē qꝛ si habe
ret̃ respectus ad mutuuꝫ nullū fuisset
ꝺubiū.⁊ lex suꝑ induꝺitabili posita fo
ret.quod esse non ꝺebet.cum foret suꝑ
flua. B.

Sed nunquid ē vsura si ꝺū emereꝫ
vel emere vellē merces.⁊ tu ad tuā in
stantiā fecisti me cessare a ꝑte ēptiōis
vt tibi mutuareꝫ.⁊ ego ꝺico.volo ꝙ tu
reddas mihi tātū quātū esseꝫ in tali lo
co habiturus ꝺe mercibus si eas illuc
ꝺeferrem.recipio tñ in me ꝑiculū:? A.
.i.ꝯputato periculo ⁊ ꝺubio euētu. Nā
cū lucꝝ sit icertū nō pōt poni respectu
ei⁹ interesse certū scꝺꝫ ꝺñꝫ Antonium
ꝺe butrio.in.c.salubrit̃.ex̄ eo.⁊ iō non fit
et ꝯputatio ex equo.ſꝫ ex ꝺubio euētu
pensatis circunstantiis taꝫ in hoc casu
ꝙ in sequenti.vt.s̄.§.15°. B .R̄x° scꝺꝫ
Ray.Non ē vsura si recipit̃ inde lucrū
ꝓdictū tanq̄ interesse.Con.Hosti.Et si
milit̃ scꝺꝫ Guil.si volebā emere terraꝫ
valentē singulis annis.x.libras.⁊ ad in
stantiā tuā cessaui ⁊ mutuaui tibi hoc
modo ꝙ soluas mihi tantum vel tātū
sicut redderet expedite illa terra ꝺedu
ctis sumptib⁹ ⁊ labore ⁊ ēt ꝑiculo si qō
eēt.Con.Hostiē.Et vide h.s̄.§.16 q inci
pit.vtrū vsure possint.⁊.s̄.restō ꝑ.§.5°.
A .Et idem quod in hoc.§.nō.in sum.
co.ti.q.28.⁊.q.30. B.

Quid ꝺe his q ꝺāt nunc granū ⁊ h°
modi vetus.vt postea recipiant nouū?
R̄x° ſm Ray.Usurā ꝯmittunt.qꝛ melio
rē rē recipiunt.quod intelligit Hostiē.
quando aliquis propter hoc facit vt il
lā meliorationem lucretur.ex̄ eo. cōsu
luit.⁊.c.in ciuitate.Si ꝯo facit ne suuꝫ
frumentuꝫ pereat.⁊ inde accipiēti gra
tiaꝫ faciat.non ꝯmittit vsuram.Sed ⁊
tunc sine ꝺubio excusatur quando pre
sumitur ꝙ nouum ꝺebeat minus vale
re.Secus si presumitur ꝙ plus ualebit
extra eo.nauiganti. A .Ideꝫ in sum.
eo.ti.q.42.vbi etiam apparet ꝙ illud
quod hic in fine ꝺicitur fuit ꝺictū Guil
clarius sic ꝺicenti.s.ꝙ non audet istos
condemnare si ad hoc mutuent ut sub
ueniant proximo ꝺummodo non aufe
rant ei libertatem liberandi se intereꝫ
soluendo veterem. vel si probabiliter
ꝺubitetur vtruꝫ plus vel minus anno
na valitura sit tempore solutionis.Sꝫ
in hoc cāu ꝺominus Petrus ꝺe ancho
rano.in.c.vsurarum.extra eo.libro.6°.

distinguit sic. ꝙ aut est verisile ꝙ res
mutuata non erit ꝑciosior tꝑe solutio
nis. vel de hoc ꝓbabilit dubitat. ⁊ tūc
nullū ē vitiū. ex eo. nauiganti. Aut ē ꝟi
sile ꝙ erit ꝑciosior. ⁊ tunc creditor au
fert libertatem debitori interiꝫ se libe
randi: ⁊ ē vsura. aut talē libertatē non
aufert. ⁊ vsura nō ē. Sꝫ si habuit inten
tionē corruptā. vt sic a ꝑiculo ꝯseruan
di se releuaret. peccat. licet non sit vsu
ra. Et hec diffinitō innititur magne eq
tati ſm Jo. cal. B.

¶ Quid de legibus illis que ꝑmittūt
vsuras? R° ſꝫ Ray. ⁊ dico breuit ꝙ nō
valēt nec tenent. Et hoc ꝓbo multipli
cit. Primo qdeꝫ ꝙ vsure ꝓhibite sunt
auctoritate dei q̄ sup omnes leges est.
Nā cum par ī parē nō hēat iperiū. ex
de elect. innotuit. multo min⁹ minor in
maiorē. ergo iperator terren⁹ nō potu
it ꝯdere legē ꝯtra deum. De hac mā ps.
14° Qui pecuniā suaꝫ nō dedit ad vsu
rā. Et luc. 6° Date mutuū nihil īde spe
rātes. cū multis silibus. 2° q² sunt ꝯtra
naturalē iusticiā. q² vendit id qđ nō ē
vt. s. in. §. 5° dictuꝫ est. A. Et ibi lati⁹
i additiōe. B. Vñ nāliter illicite sūt
ſꝫ ꝯ ius nāle nulla lex valet. di. 8. q̄ ꝯtra
mores. ⁊ di. 6. §. his. 32. q. 7. flagitia. 3° q²
⁊ in iure ciuili dicit lex ꝙ sacre leges ñ
dedignant sacros canones imitari spā
lit in mr̄imoniis ⁊ vsuris: vt dicit. s. lex
§. pl't. ⁊ añpl't. ⁊ habet in Auten. vt cle.
apud ꝓpri. epis. coll. 6. ſꝫ scđm canones
nō possunt exigi. ergo nec ſm leges. 4°
q² dicit iperator se amplecti q̄tuor cō
cilia vniuersalia adeo vt ꝑ ea suis legi
bus derogetur. Sꝫ in Niceno concilio
qđ est vnū de illis reprobāt vsure. dis.
47. q̄m. Et sic leges oēs ī hac ꝑte abro
gate sūt. Jlle tñ q̄ ꝑmittunt vsuras exi
gi rōe iteree vel more stare pñt si sane
itelligant vt dictū ē. s. §. 15° qui incipit
vtꝝ vsure possint. ⁊. §. 19. qui icipit. vtꝝ
vsure sint licite. A. Jdem in sum. co
ri. q. 63. vbi tñ addit ſm Vl. ⁊ Tho. ⁊ ho
sti. leges vsuras ꝑmittētes nō esse sub
latas lꝫ obseruande non sint. Hāc aūt

q̄ōnem tangit dñs Anto. de bu. sup R.
ca. ex eo ⁊ refert Cy. ⁊ Ja. đ bella ꝑtica
⁊ plures iuristas modernos legū docto
res tenere ꝙ iura ciuilia possunt ꝑmit
tere ⁊ ꝑmittūt vsuras. sicut pꝫ in mlt̄
rubricis đ vsur. ff. ⁊ C. ⁊ i mult alijs ꝑti
bus iuris dicunt nō obstare ius diuinū
q² lex humana ex cā pōt distinguē ius
diuinū: vt i. c. q̄ in eccliaꝝ. ex de consti. ⁊
glo. in. l. fi. C. si ꝯ ius vel vti. pub. Et licꝫ
multa exempla possent poni sufficiat
vnū. Licet. n. scriptum sit ps. 75° Voue
te: ⁊ reddite dño deo vr̄o. tñ lex hūana
q̄nqꝫ ex cā ꝑmittit votū nō reddi sed ī
aliud mutari. vel in alio redimi: ut pꝫ ī
titlo. ex de vo. ⁊ voti redēp. ꝑ totū. Cāꝫ
ꝟo q̄re iura ꝑmittūt vsuras dicūt esse
q² hoies sunt ita paꝝ caritatiui: q² nisi
ꝑciperēt ex mutuo lucꝝ. ꝑmitterent ꝓ
ximū mori ex necessitate. ⁊ iō ad euita
tionē maioris mali ꝑmittunt vsuras.
q² de duob⁹ malis minus malū est eli
gēdū. 13. di. duo mala. ⁊ c. nerui. ⁊. ff. đ re
gu. iur. l. q̄tiēs. Dicūt ēt non obstare ꝙ
iꝑator se subiicit q̄tuor ꝯcilijs int q̄ est
Nicenū ꝓhibēs vsuras. 47. di. q̄m mlt
ti. q² dicunt ꝙ iꝑator subiicit se quo ad
fidē ⁊ nō quo ad alia. Jtem dicunt non
obstare ꝙ ius canonicū ꝓhibꝫ vsuras
q² illud obtinet q̄ ad clericos. vel eccle
siastici iurisdictōi subiectos. vel ꝓhibꝫ
eo mō q̄ ius diuinuꝫ. Et iō sicut non ob
stat ius diuinū legib⁹ vt dictū ē. ita nec
ius canonicū. Sed aduertendum ꝙ p̄
dicta sunt exp̄sse ꝯtra scripturā ⁊ vete
ris ⁊ noui testamenti. Vñ ps. 14° dicit.
Qui pecuniā suā nō dedit ad vsuram.
Et Exo. 22° dr̄. Si pecuniā mutuo dede
ris poplo meo paupi qui habitat te[cum]
nō vrgeb eū q̄i exactor. nec vsuris opp̄
mes. hec ibi. Et Luc. 6° dr̄. Mutuū date
nihil inde sperātes. qđ transfert. ex eo.
ꝯsuluit. Jō lex hūana nihil pōt. q² ve il
li q ꝯdicit factori suo. Jsa. 45. Non ob.
ꝙ lex humana pōt distinguē seu inter
pretari ius diuinū q² illud veꝝ est quā
do ius diuinum obscurum est. vel ibi
cā manifesta ad hoc īducit. Al' seruat

regulariť qđ đr Deut° 4.° Non addet
ad ꝟbuȝ qđ ego loquoꝛ vob.necꝙ aufe
retis ex eo. Silr vbi lex non distinguit
nec nos debem⁹ distinguē.l.fi.C.de con
trahē.ēp.cū multis aliis. Nec ē hic ali
qua cā ad distinguēdū.qꝛ ēt nālis equi
tas ꝓhibȝ vsuras. Uñ ẜm pħȝ ꝑ politi
ce. vsuraria pecuniaꝝ acqſitio ē maxie
ꝑter nām. Preterea cā allegata nō est
sufficiēs qꝛ ꝯ illā nititur auctas diuina
nō ꝑ ꝑmissionē ſȝ ꝑ ꝓhibitōem ꝛ mina
tionē.ut pȝ Exo.22.° Si pecuniā mutuo
ꝛc̄.ut.s̄.Et clari⁹ Deut.° 15.° Si vn⁹ de fri
bus tuis ꝛc̄. Preterea circa ius diuinū
interꝑtatio ꝓꝑie spectat ad sedē apo
stolicā: adeo ꝙ q illā nō sequitur osten
dit se iperitū ꝛ maliuolū ꝛ non catholi
cū ſȝ hēticuȝ.ut ait Hiero.23.q.i.c.hec ē
fides. Et sedes aplica determinat ꝙ pa
gina vtriusꝙ testamēti indistícte dete
statur vsuras. vt dicit Alexāder terti⁹
in ꝯcilio latera.ꝛ ex̄ eo. qꝛ fere.ꝓpť qđ
ēt idē Alex.i.c.suꝑ eo.ex̄ eo. dič ꝙ suꝑ
h° nullā dispēsatōeȝ posse fieri ꝑ hoieȝ
Uñ in dcō.c.suꝑ eo.ait. Cū vsurarū cri
mē vtriusꝙ pagina testamēti deteste
tur suꝑ hoc dispensatōem aliquaȝ pos
se fiēi nō videm⁹: qꝛ cū scriptura sacra
ꝓhibeat ꝓ alterius uita mētiri. multo
magis ꝓhibēdus ē qs ne ēt ꝓ redimē
da vita captiui vsuraꝝ crimie iuoluať
hec ibi. Ecce qūo apte ꝯdicit ꝑdcis hic
tex.ꝛ formalr tolliť cā quaȝ ipsi allega
bāt iustā faciende distinctionis. videlȝ
ut subueniať hoium necessitatib⁹. qđ
ħ đr ēt de lege diuina valde ꝓhibituȝ.
ꝛ iō nec scđm illā nec ẜȝ aliā posse in h°
distingui ius diuinū vľ canonicū. cui q̊
ad foꝝ ꝯscie ēt iꝑatoꝛ subiect⁹ ē.96.dis.
duo sūt. Uñ alii dicūt: ut suꝑ dcā Rica
refert dñs Ant.de bu.ꝙ usura a legib⁹
ñ pōt ꝑmitti i mutuo: qꝛ scriptū ē. Mu
tuū date ꝛc̄. ſȝ in aliis ꝯtractibus sic. ut
C.de rei uxo.ac.l.una.§.exactio. ubi đr
ꝙ si pecūia dotalis nō reddiť uxori p⁹
solutum mr̄imoniū infra annū. exinde
solueť tertia cētesime ꝓ usuris.i.omni
anno tertia ꝑs centū ꝓ centenario. q̄si

uelint isti dicē.ꝙ in aliis cōtractib⁹ q̄ꝫ
mutui lex diuina non ꝓhibeat usuraȝ
ꝛ iō lege humana possit ꝑmitti. Sȝ h°
est falsum qꝛ ideȝ ē i eqpollēti qđ i mu
tuo. ut qñ rōne ťmini aliqd pl⁹ soluiť.
ex̄ eo.c.ꝯsuluit.ꝛ.c.fi.ꝛ.c.i ciuitate. Ideo
Jacob⁹ de Raue. dicit ꝙ nullo cāu lex
ꝑmittit usurā: nisi ꝯtra moꝛosū.i.ꝯ illū
q cū posset nō soluit tꝑe quo debebat.
Et hoc ꝟuȝ est. qꝛ nō est hoc casu ꝓꝑie
usura ſȝ potius ꝯtumacie pena. de quo
s̄.§.22.° dictū est. Et sic ꝓꝑie loquēdo
leges nec ꝑmittunt nec ꝑmittē possūt
usuras. Uñ glo.in Auten.ad hec.de usu
ris. dič ꝙ iꝑatoꝛ coꝛꝛexit ꝑ iura nouis
sima oia iura antiqua q̄ tractāt de usu
ris.ꝛ qꝛ ex q̊ subiecit se cōcilio Niceno
i q̊ usure ꝓhibenť ut dictū ē. nō ē ꝟisiľe
ꝙ uoluerit aliqd statuere ꝯ illud. C.de
sum.tri.ꝛ fide catho.l.2.vbi inť alia sūt
hec verba. Nicene fidei duduȝ a maio
ribus tradite.ꝛ diuie religiōis testimo
nio atꝙ assertione firmate obseruātia
sꝑ mansura teneať ꝛc̄. Nec ob.ꝙ dica
tur hoc itelligi q̊ ad fidē. qꝛ ꝛ ad fidem
ꝑtinet stare interꝑtationi ecclie super
scriptura.ꝛ iterꝑtata est reiecta oi disti
ctione utroꝙ testamēto ꝓhiberi. ut ex
ꝑdcis pȝ.ꝛ nō tm̄ se subiicit iꝑatoꝛ quo
ad fidē. ſȝ ēt quo ad oia ecclīastica.ꝛ ad
foꝝ conscie ꝑtinētia. Uñ dixit ꝙ nō de
dignanť leges sacros canones imitari
in Auten.ut cle.apud ꝓꝑi.epis.ꝯueni
antur.ꝑnium.§.si ꝟo ecclesiasticū.coll.
6. Et uelit nolit quo ad ꝑdcā subiectus
est pape. dicto.c.duo sunt. sed diuino iu
ri q̊ ad oia. qꝛ dicit deus. Ego dñs ꝛ non
alius. Isa.45.° Uñ ꝛ glo.in dicta Autē.
ad hec. dicit ꝙ si etiam imperatoꝛ uo
luisset nō potuisset ꝑmittere. quia ẜu⁹
nō pōt ꝯ leges dñi sui. Immo tenentes
ꝙ aliquo casu usura simplex nō sit pec
catū sūt hētici ꝛ ut heretici puniēdi. ut
ꝛ tenet dñs Anto.de bu.in ꝑfato loco.ꝛ
ꝓbatur in cle.ex graui.de usuris. B.

¶ Utrum liceat accipere mutuuȝ sub
usura? R.° ẜȝ Tho.scđa scđe.q.78. Nō
licet inducere aliquem ad mutuandū

sub usura. Licet tñ ab eo qui paratus
ē facē ꝛ qui exercet usuras mutuū acci
pere sub usuris ꝓpt̄ aliqđ bonū: ut est
subuētio sue necessitati vł alteri⁹. sicut
ēt lꝫ ei q incidit ī latrones manifestare
bona q̄ hꝫ ad hoc ut nō occidaꝛ. q̄ tñ la
trōes diripiēdo peccāt. Et ītelligit Guil
nō solū de necessitate absoluta: sꝫ ēt đ
necessitate vtilitatis. quā aliqs ꝯsequi
tur agendo negocia sua. sꝫ hac cessante
puta cū acciperet ꝓpter ludū alee ꝛ h⁹
mōi. tūc ꝫ eūdē accipe ad usuraꝫ ē pec
catū mortale. A. Idē nō. in sū. eo. ti.
q. 44. Sed certe non uideꝛ iure ꝓbari
ꝙ ꝓ sola cā utilitatis liceat ad usuraꝫ
accipe cuꝫ plus debeam⁹ pōderare dā
nū spūale ꝓximi ꝗ nr̄ꝫ tꝑale lucruꝫ. s̄.
scādalū. §. vtꝝ tꝑalia. Nec dictū vel rō
Tho. se extēdit nisi ad absolutaꝫ neces
sitatē videlꝫ sine qua nō pōt ꝯmode fie
ri. Et addit Inn. i. c. sup eo. ꝙ necessita
te iminente extrema dꝫ p̊ qs iduci ut ḡ
tis saltē p mutuū subuēiat idigēti. qđ
si nollet induci pōt ut sub usuris saltēꝫ
hoc faciat. ꝛ min⁹ malū eligat uidelicꝫ
usurā poti⁹ ꝗ homicidiuꝫ. B.

¶ Vtꝝ accipe sub usuris ꝓ alio sit lici
tū? R. Si hoc facio ī seruitiū usurarii
ut ipe uel mutuet uel lucreꝛ teneor: qꝛ
fautor eius sum. A. Hoc uerū respe
ctu peccati. Ad restōem aūt nō teneor
nisi faueri vsurario ī exactōe: vt diceꝛ
ī. vsura 5° §. p̊. B. Si ꝟo facio ī serui
tiū accipiētis. tunc ꝑ illū modū lꝫ qui
dr̄ in p̊cedēti. §. ꝛ maxie si cā mei mitio
res vsure exigant ab illo.

¶ Sꝫ qd si ego rogat⁹ ab illo q vlt ac
cipere sub usuris fideiubēo siue ꝓmit
to ꝓ ipo ad hoc vt minores vsure exi
gant. nūqd in hoc cāu possū accipe ali
qd ab eo? R. n̄. qꝛ sic esseꝫ ꝑticeps vſe
in ea pte quā recipio. Alii d̄. qꝛ vti fide
iussione alic⁹ nō est vsus pecunie. sicut
nec vti pignoratiōe. Vñ sicut ꝓ pigno
ratiōe rei mee possum aliquid accipe:
vt. s̄. in 6°. §. dictū ē. ita vꝛ ꝙ possiꝫ reci
pere ꝓ fideiussione. Sꝫ p̄mū tñ tutius
A. Et hoc videꝛ veri⁹. qꝛ accessorium
naturā sequiꝛ p̄ncipalis. extra đ regu.
iuri. accessorium. li° 6°. Sicut ergo non
licet ꝓ mutuo aliquid accipe. ita nec ꝓ
fideiussione vel obligatōne q̄ succedit
loco ei⁹. Videꝛ. n. pecunia manu breui
. i. q̊dā veloci itellectuali trāsitu mutu
ata fideiussori ꝛ a fideiussore debitori.
vel ēt sine hoc ipa fideiussio nō est nisi
ꝓpter mutuuꝫ. ꝛ sic accedit ad illud. ꝛ
sequiꝛ eius naturaꝫ. Nec ob. ꝙ fideius
sor incurrit ꝑiculū si debitor efficiatur
nō soluēdo: qꝛ ꝛ hoc ꝑiculū incurrit ēt
ipe p̄ncipalis creditor. ꝛ ꝓpter hoc nō
pōt aliquid vltra sortē recipe imo non
tm̄ ꝓpter hoc ꝑiculū: sꝫ ēt si cuꝫ hoc ac
cipiat ī se ꝑiculū nauigationis vł itine
rationis. ꝓpter hoc non potest aliquid
vltra sortem recipere. extra de vsuris
c. nauiganti. ergo multo min⁹ ipse fide
iussor accessorius. Nec ob. quod dictuꝫ
ē de re obligata ad pignorānduꝫ: qꝛ lo
catio est cōtractus principalis ꝛ per se
sed fideiussio ē obligatio accessoria ad
p̄ncipalem obligationem. B.

¶ Vtꝝ marito liceat recipere doteꝫ a
patre vxoris q ē vsurari⁹? R. ꝫ Guil.
Si pr̄ nō sufficit ad soluēdū ea q̄ habꝫ
de vsuris. ꝛ marit⁹ sciens veritatē vel
habens ignorātiam crassam contraxit
cū filia. nō debꝫ recipere dotē a tali pa
tre. Si aūt nō putabat soceꝝ eē vsura
riū. vel al' esse soluendo. qui tamen nō
erat. potest dotem in solidum recipere
licet postmodū sciat veritatē. hec Guil
Tutius tamen dr̄ ꝙ sciens ꝟitateꝫ nō
recipiat dotē. aut si recipit restituat ill'
qbus pater tenebaꝛ. A. Hoc verū si
accipit res ab vsurario ꝑ. l. ꝯmissoriam
acqsitaſ. vt. s̄. §. 13° in additione. ꝟ. sꝫ ad
clariorē. al' nō uideꝛ teneri si habuit bo
nā fidē. cū recipiat ex titulo oneroso ꝫ
eundem Guil. ꝛ in sum. eo. ti. q. 56. Et fa
cit qđ dictū est. s̄. restitutio. p̊. §. 13°. ī ad
ditōe. ꝟ. itē nullus. Si autē in ꝟitate so
cer de aliis bonis est sufficiēs ad soluē
dum. tunc gener indubitāter potest do
tem recipere. B.

¶ Vtꝝ liceat creditori recipe debituꝫ

qđ ei usurarius debet? R° ſm Guil. Si
bona fide credit ei pecuniam. ut ex illa
ꝯmodū ſuū facerꝫ ⁊ lucrando forte ex
ea ſe liberaret. recipere pōt qđ mutua
uit ēt ſi ille alr̄ nō ſufficit vſuras ſoluē.
Si vō alia cā credidit puta ad ludēdū
in alea. uel ad dādum meretrici aut hi
ſtrioni non debet debitū ab illo recipē
ꝗ nec vſuras extortas ſufficit reſtituē
A. Idē in dcā. q. 56. Et ſatis pōt ꝯpre
hendi ex dictis. ē. reſtitutio p̊. §. 13°. i ad
ditione. v. item nullus. B.

¶ Utrū illi quibus debet ex contractu
vel quaſi. aut ex maleficio uel q̄ſi poſ
ſint hoc recipere ab uſurario? R° ſcđꝫ
Guil. Sic. dū tñ rē ipam uſurariā nō re
cipiant. Et idēꝫ dicendū de quocūqꝫ ra
ptore uel fure. A. Certe magna dr̄ia
ē inter rē uſurariā per legē ꝯmiſſoriaꝫ
nō queſitam ⁊ furtiuā ſeu raptā. Naꝫ ⁊
talis res uſuraria recipi pōt. dūmō non
in fraudē creditorum. ut colligit ſup̄. §.
13°. in additione. B.

¶ Quid de cōitatibus quarūdā ciuita
tū que dāt pecuniā ad vſurā? R° ſcđm
Ray. oēs illi ciues quoꝝ auctoritate et
ꝯſilio fiunt. vſurarii ſunt. Et Eodēꝫ mō
ſi ciuitas vel coitas reciperet aliquod
pign⁹ ⁊ fructus eius non cōputaret in
ſortēꝫ. extra eo. conqueſtus. ar. 7. q. 1. ſic
vir. 24. q. 3. ſi habes. ff. quod me. cauſa.
l. metū. §. cū aiaduertendū. Idem eſt đ
his qui prohibere poſſunt ⁊ non prohi
bent. extra de ſen. exco. quāte. A. Cō
Hoſti. ut in ſum. eo. ti. q. 57. B. Et lꝫ
oēs ꝯſentientes ꝑut dictū eſt ꝯmittāt
uſurā. tñ ſm Guil. nō tenent ad reſtitu
tionē niſi quantum ad eos peruenit. uł
quantum releuati ſunt ab expenſis q̄s
feciſſent de ſuo. Illi tamē qui preſtite
runt auctoritatē uel preceptuꝫ ad uſu
rā ⁊ huiuſmodi. ita ꝙ alr̄ ciues nō feciſ
ſent eam. in ſolidum tenentur. A. Iō
in ſum. eo. ti. q. 60. B.

¶ Quid ſi iude⁹ accipiat uſuras a xp̄i
ano? R° ſm Ray. Mortaliter peccat.
⁊ pōt ab eccleſia ꝯpelli ad reſtōēꝫ indi
recte. ſ. ſubtrahendo coionēꝫ xp̄ianorū

extra eo. poſt miſerabilem. uel ſaltem
tales coercendi ſunt a p̄ncipibus ⁊ etiā
a prelatis predicto mō ne exigant im
moderatas uſuras. extra eo. quāto. A.
Immoderata autē intelligitur omnis
uſura. ut notat glo. i dicto. c. quanto. cū
fit ꝯtra moderamen diuine iuſticie. ex
tra eo. ſuper eo. Ideo iudei cogi debēt
ad omnem reſtitutionē uſuraruꝫ: ut in
cle. ex graui. extra eo. que etiam intelli
gitur in iudeis. ut patet ibi per glo. ſup
vbo cenſura. A. Sꝫ xp̄ianus licite re
cipit uſuras ab hoſtibus contra q̄s iu
ſtū bellū gēit. maxie ſi ſint ifideles. 24.
q. 4. ab illo. q2 accipit qđ ſuū ē. A. Et
i. d. c. ab illo. pꝫ ꝙ hoc uerū ē reſpcū illaꝝ
reꝝ q̄s qs a talibus hoſtib⁹ poſſet etiā
uiolent rapere. ⁊ nō alr̄. ut ⁊ poteſt colli
gi ex notatis in ſum. eo. ti. q. 67. B. De
ꝓſtantiis que fiunt in ciuitatibus uide
ī. uſura 3°. §. pen. ⁊ fi.

Uſura 2°. circa aialia.
Utrū liceat lo
care aialia ꝓ certo frumento
uel alia re annua? R° ſm Guil. licitus
eſt ꝯtractus dūmodo cōductor nō gra
uetur ex imoderata mercede. A. q2 i
contractu locationis que eſt bone fidei
merces debꝫ eſſe iuſta: ⁊ conueniēs ar
bitrio boni uiri. ut. l. ſi in lege. ff. đ loca.
B. Licituꝫ eſt etiam apponere pactū
de dāno ⁊ lucro rei locate. ꝙ utrūqꝫ ſit
cōmune. ſꝫ non liceret apponere pactū
ꝙ dānum ſit ſoluꝫ conductoris niſi dā
num quod eſſet ex culpa ſua. A. etiā
leui non autem leuiſſima. cum contra
ctus concernat utilitatem utriuſqꝫ. ut
ſupra locatio. §. 3°. Poſſet etiam ex pa
cto conductor in ſe periculum rei ſuſci
pere. extra de depoſito. c. fi. v nō tale pa
ctum non facit contractum uſurariuꝫ
lꝫ poſſet fieri in fraudem uſurarum et
forte ſic preſumeret ſi fieret a cōſueto
uſurario. ut in ſimili dictuꝫ eſt de pena
ē. uſura p̊. §. 22°. Poteſt etiaꝫ tale pactū
ex alio reſpectu q̄ꝫ uſuraruꝫ continere
iniquitatem. Unde idem Guil. dicit.
ꝙ pactū de cōicando dāno vel ꝯmodo

rei locate iniquum est ex parte locato
ris nisi ꝓbabilr dubitet utrum locato
ris vel cōductoris melior aut deterior
sit conditio. vel nisi credatur ꝙ condu
ctoris non sit deterior conditio: i pacto
tñ ꝓposito videtur ꝯductoris deterior
ꝯditio: qꝛ vix aut nunꝗ pōt habere tā
tū ꝯmodū de melioratione bouis ꝗ̄tū
potest habere de morte. Si tñ locator
timens ne conductor grauaret bouem
pactum apponeret firmiter ꝓponens
ꝙ si bos sine culpa conductoris perirꝫ
nihil exigeret ab eodē. nō credo ꝙ pec
caret nisi ꝓpter eorum scandalū q eiꝰ
ignorarent intentionem: vt in sum. liº
3º ti. 7. q. 35. B.

¶ Quid si vnꝰ habeat. 20. capita ouiū
ꝛ alius. x. ꝛ coīcant eas ad inuicem ꝛ ꝑi
culū ꝛ emolumētuꝫ ꝛ expensas coīcāt
ꝓ rata? Rꝫ. ſm Guil. Non ē ꝯtractꝰ vsu
re sꝫ societatis. ꝛ possunt etiam conuēi
re ꝙ de fetibꝰ recuperent capita mor
tua. vel ꝙ de velleribus ꝛ pellibꝰ emā
tur capita ad augendū gregē. A. dū
tamen seruetur equalitas iter eos ita
ꝙ ex huiusmodi pacto nō videatur eē
deterior conditio vnius ꝗ̄ alterius. vt
in sum. eo. ti. q. 36. ſm eundem Guil. Et
facit. l. si non fuerint. ff. ꝓ socio. B.

¶ Quid siquis habēs. 20. capita tradat
alicui custodienda ꝛ pascenda sub cer
ta mercede vel sub certa participatōe
ꝓuentuū gregis? Rꝫ. ſm Guil. Si dñs
tenet sibi periculū aīalium non est cō
tractus vsure sed locationis. Secus si
non retineret periculum sꝫ iputaret cō
ductori. A. Sed ꝛ si nō retineret sibi
ꝑiculum. nō ꝓpter hoc esset vsura nec
hoc Guil. dicit. vt pꝫ i dicta. q. 36. sꝫ pos
set continere iniquitatem aliam. vt di
ctuꝫ est. s. in ꝑncipio. B.

¶ Quid si quis habens. 20. capita tra
dat alicui rustico custodienda hoc mō
ꝙ sint firma. qꝛ illa dat ei extimata tā
to precio. ꝛ lucrum ꝛ dānuꝫ sit tm̄ rusti
ci? Rꝫº ſm Guil. Non est contractꝰ vsu
re sꝫ mutui: qꝛ idem est ac si mutuaret
ei pecuniā de qua emeret tot aīalia. A.

Immo iste contractꝰ potius est empti
onis: qꝛ extimatio emptioneꝫ introdu
cit. ff. de iure do. plerūqꝫ. ꝛ. ff. solu. ma. ex
timate. Et dicit dñs Ange. de perusio. i
suo tractatu de societatibus addens ꝙ
hoc casu tradens aīalia nihil aliud po
terit petere nisi precium. quicquid enī
sorti accederet vsura esset. ex̄ eo consu
luit. ꝛ. c. in ciuitate. nisi emptor aīaliuꝫ
fructus recepisset ex aīalibus emptis
ꝛ moram ꝯmisisset in soluendo preciū
quia tunc vēditor posset petere dictos
fructus tanꝗ interesse. l. curabit. C. de
ac. emp. quod ēt obtinet de iure canōi
co ꝛ de foro cōscie. vt nō. glo. in. c. conq
stus. ex̄ eo. B.

¶ Quid si quis dat certa capita ouiuꝫ
extimata certo precio hoc pacto ꝙ ru
sticus non accipiat prius aliquam vti
litateꝫ donec qui dederit recipiat priꝰ
totam sortem? Rꝫº ſm Guil. Iniquum
est valde pactum: sicut etiaꝫ siquis pa
ciscat ꝙ anteꝗ rusticus accipiat aliqd
restaurabit de fetibꝰ oīa mortua. His
enī pactis ē quasi tradere oues imorta
les. Et nota generalit ꝙ qñ cōis est cō
ditio. licitum est. Secus vbi melior vr
conditio vnius ꝗ̄ alterius. A. Idem
in dicta. q. 36 ubi ſm eundē Guil. clariꝰ
sic dicitur. Et generalit veruꝫ ē ꝙ vbi
ꝓbabiliter dubitatur vtrum illius vl
istius sit deterior conditō in forma pa
cti adhibiti in societate nō est peccatū
vbi autem ad arbitrium boni viri gra
uatur conditio alterius. peccatum est
ex parte grauantis si scienter hoc faci
at. ꝛ tenetur ad restitutionem. Non po
test tamen dari doctrina generalis su
per huiusmodi traditionibus anima
um propter varietatem traditionum
ꝛ dolos qui a quibusdam super talibꝰ
excogitantur. Item dicit ꝙ in talibus
possunt quandoqꝫ concurrere contra
ctus mutui ꝛ societatis: ut cum habēs
20 capita tradit ea extimata alicui. pu
ta pro viginti solidis. ita ꝙ teneatur
ei reddere medietatem sortis: scilicet
decem solidos, quicquid contingat

postmodū de ouibus.ꝛ tunc ꝑinde ē ac si creditoꝛ dedissꝫ ei mutuo.x. ex quibꝰ ꝯparatis.x.capitibus cōtraxisset societatē cū creditore habēte.x.alia capita ita ꝙ sint cōia.ꝛ ipi sint socii in periculo ꝛ ꝓuentibus.in quo casu si ꝯmodatione mutui grauet creditoꝛ debitoꝛeꝫ i ꝯtractu societatis vsura est. B.

Quid siquis tradat oues monasterio ꝛ sub hoc pacto ꝙ de qualibet oue ꝛcipiat annuati solidos duos:cū fructꝰ eaꝝ valent longe plus.sꝫ addit ꝙ etiaꝫ si oēs moriant̄ ipse vult tantuꝫ fructū ꝛ si valde multiplicentur oīs sint monasterii? Rꝰ ẜm Hosti.Dico ꝙ licitū ē nec pōt ecclesia restitutōneꝫ petere ex quo in traditione lesa non fuit quāuis moꝛtalitas sequatur.ꝛ hoc nisi oues infecte essent ad morteꝫ ꝑate ꝛ hoc ignorauit monasteriuꝫ.ff.de mino.l.veꝝ.§.si locupleti.Consulo tamē tradenti ꝙ i tali casu sentiat partem dāni. A .Nā inspecto lucro quod fecit monasteriuꝫ in ouibus quas forte longo tēpoꝛe habuerat isolidū exigat vel remittat.vel patiat̄ ꝛ sentiat partem dāni.scđꝫ eundem Hosti.vt in sum. eo.ti.q.39. B .ne cū iactura mōasteria velit locupletari.ex̄ de regu.iur.l.locupletari.li.º 6.º ꝛ caueat sibi tradens.qꝛ nisi ꝯuentus cōsentiat:non tenetur monasteriū de ouibus abbati vel cellerario ꝛ huiusmodi cum ꝓdicto pacto datis. A .vel pacto consimili scđm eun.Hosti.vt i dcā q.39. B .extra de deposito.c.ꝑ. A . Ut aūt ꝓdcā clarius intelligant̄.sciēdū ꝙ aialia qn̄qꝫ tradunt̄ ad solā custodiā.vel ad aliquē recipientis vsū ꝛ aliqn̄ recipiens aliqđ ꝓciuꝫ recipit ꝓ mercede aliqn̄ aliqđ ꝓciuꝫ ꝓstat ꝓ vsu.Jdeo interdū dicit̄ conductoꝛ.int̄dū locatoꝛ.ꝓpterea his vocabulis ꝓmiscue vtimur.l.veteres.cum se.ff.de ac.emp.ꝛ in his ē purus contractꝰ locationis ꝛ ꝯductiōis.ff.depositi.l.i.§.siqs seruū.aliqn̄ vero ꝓ custodia aialiuꝫ recipit̄ pars ipoꝝ fructuum.ꝛ hic est contractus inoiatus.ꝓ quo dat̄ actō prescriptis verbis siue in factum cum nō interuenit pecunia.tamen ideꝫ iudicatur de hoc qđ de locatione ꝛ conductione.d.§.siquis seruum.Et de his dictuꝫ ē.s̄.in ꝑncipio.ꝛ latius.s̄.locatio.Jtem 2º tradunt̄ qn̄qꝫ extimata:vt lucrum ꝛ totū dānū pertineat ad recipientem ꝛ iste ē merus contractus venditōnis in quo pōt aliqn̄ vsura interuenire.de q̊ dictū est.s̄.§.3.º in additione.3º tradun tur aialia ita ꝙ totū dn̄ium transferat̄ in accipientē sic ꝙ per eum melioꝛata postmodū cōicentur.ꝛ isto casu non est ꝯtractꝰ societatis.nam ꝑ societateꝫ nemo desinit esse dominus in totū rei tradite.sꝫ ē ꝯtractus inominatꝰ.do vt facias:ex quo oꝛitur actio ꝑ̄scriptis verbis siue in factum.ff.de ꝓscrip.ver.l.si tibi aree.Et si quideꝫ melioꝛamētū non sequat̄ videt̄ ꝙ res integra debeat restitui:quasi causa data ꝛ causa non secuta.ꝛ sic sine causa accepta fuerit.ff.đ ꝯdi.sine cā.per totum nisi inquantū sine culpa recipientis vel ad eū pertinētium res perierit uel deterioꝛata fuēit cum bonefidei possessoꝛ non teneat̄ nisi inquātum sit factus locupletioꝛ.siue ex re pꝛincipali.siue ex fructibus eius .ff.de peti.here.l.vtruꝫ.ꝛ sic deberēt ēt restitui fructus rei.habita distinctōne vtꝝ fuit bonefidei vel non.i.vtꝝ steterit ꝑ eū qn seruarꝫ ꝯuenta.de quo sup̄ restō ꝑ.§.4.º cū additionibus.Si vero melioꝛamētū ẜꝫ ꝯuentionē secutū fuerit.res cōicari ꝛ ꝯtractus societatis cōtrahi dꝫ.d.l.si tibi aree.Et exinde idem de hoc dicet̄ qđ ꝛ de societate.de qua.ī tangetur.4.º aialia tradunt̄ in societatē.Et hoc distinguendū:qꝛ aliquando sunt aialia grossa:vt boues ꝛ siīes.aliqn̄ minuta ut oues ꝛ.huiusmōi.Si grossa.aliqn̄ dāt̄ inextimata.aliqn̄ extimata.Si inextimata.aliqn̄ cuꝫ terra ꝛ aliqn̄ sine terra.Si inextimata ꝛ sine ẗra aut fcm̄ est pactuꝫ aliqđ.aut non.ꝑmo casu vr̄ ꝙ pactū seruandū sit.C.đ pac.l.si pascēda.quod sane intelligendum ē dūmodo sit tale ꝙ arbitrio boni viri

equalitatem contineat considerata q̄
titate capitalis ex parte dantis. ⁊ exti
matione operaꝝ ex pte recipiētis. Nā
i iudicio seu ꝯtractu societatis semper
arbitriū boni viri uersari debet.ut qui
plus societati ꝯtulerit uel pecunie uel
ope uel cuiuscūq₃ alteri⁹ rei.ille pl⁹ de
lucro recipiat.ff.ꝓ socio.l.si non fuerit
⁊.l.in ꝓposita.Sed ut clari⁹ hui⁹ rei ꝟi
tas appareat aduertenduꝫ ꝙ qñq₃ pa
ctū inter socios pōt fieri circa ipm aial
⁊ capitale quod i societate inextimatū
positū est.quandoq₃ circa fructus eius
qñq₃ circa tempus quo societas durare
debeat.pmo casu postq̄₃ inextimatum
datum est.non videtur posse pacisci ꝙ
piculū sit alterius q̄₃ ipsius qui inexti
matū dedit.cū regularit᷑ ad ipsuꝫ peri
culū ptineat.ut dicit Bal.in dcā.l.si pa
scenda.Et nōt dñs Ange.prefatus i suo
tractatu de societatib⁹.Sed hoc pōt in
telligi nisi tradens aialia in alio graua
retur.puta qꝛ recipiens nollet teneri d̄
perditione aialiū nisi ꝓ.parte: ēt si cul
pa sua perirent.sicut contingit in aliq
bus locis.Nam qui in vno grauatur.i
alio releuari debet.ff.de reg.iur] scd̄m
nām.Item aliud uidet᷑ dicenduꝫ de ca
pitali pecunie etiam scd̄ꝫ eosdē docto.
ut.s.societas.2°.§.p̊.Et hoc forte iō.qa
pecunia uel res silēs ipso vsu cōsumit᷑.
⁊ sic in ipa societate totalit᷑ exercetur.
quod secus est in animalib⁹ que sic nō
ꝯsumunt᷑:sed qnandoq₃ meliorāt᷑.Vñ
sicut melioramentum pertinet ad tra
dentem.sic debet ⁊ periculum pertinē
dcā.l.scd̄m naturā. Item scd̄m eundē
dñm Ange.ubi.s.ut in hoc casu equali
tas seruetur.in fine societatis illd̄ aial
quod pro capitali posituꝫ est precipuū
debet esse ipsius ponentis.⁊ quodlibet
pactū quod contrafieret non uidet᷑ eq̄
litatem ⁊ equitatē continere ⁊ sic inua
lidū fore.Item quod dictuꝫ est recipiē
tē non teneri de periculo capitalis fal
lit si illud euenerit ex culpa sua.qꝛ tūc
de illo insolidū teneret᷑.l.cum duob⁹.§
si in coeunda.⁊.§.dāna.ff.pro socio.Et
ex his inquit pꝫ ꝙ nō al' licēt socio qui
aial inextimatū posuit pacisci ꝙ de p̄
mis fructibus capitale suuꝫ retrahere
possit.Si ꝟo pactuꝫ fuerit circa fruct⁹
ut circa fetuꝫ uel lac uel frumentū qd̄
ex opera boū queri posset.uel ex tritu
ratione equaruꝫ ⁊ silīa.tunc si conuēit
iuste consuetudini seruandum est.Si
ꝟo de consuetudine non appareat con
tinere debet equitatem arbitrio boni
viri.s.ut ille pl⁹ recipiat qui plus socie
tati contulit ſm eundem Ange.ut ⁊ p̄
tactum est.Sed si pactū fuerit circa tē
pus.tunc silit᷑ equitas arbitrio boni
uiri seruanda est ſm quā consueuit ꝙ
i animalibus grossis quinquennio tal'
societas perseueret.Nō ergo uidetur
tutū per pactū miori tempore ꝯtrahi
presertim in foro conscie.cuꝫ non uidē
tur posse transire sine iactura uel dāno
alteri⁹ sociorum ſm eundem.ad quod
ēt allegat quandam extrauaganteꝫ cō
stitutionē inter extraordinaria capitu
la feudoꝝ de qua.ī.Et si inter ptes nul
lū sit pactuꝫ factum.tunc debꝫ seruari
consuetudo loci.Nam int᷑ partes actū
uidet᷑ quod ꝯsuetum ē.ff.de edil.edic.l.
ꝙ si nolit.§.qꝛ si assidua.⁊ de aq̄ plu.ar
cen.l.si prius.§.recte placuit.dū tamē
consuetudo conueniat arbitrio boni ui
ri.⁊ nō al'.dicta.l.in proposita.ff.pro so
cio.eo.ti.l.si non fuerint.Si ꝟo nec pa
ctum nec consuetudo appareat hoc ca
su qñ contrahit᷑ societas sup aialibus
grossis inextimatis ⁊ sine terra.dic̄ ibi
dē dñs Ange.Reperio quedaꝫ iura ex̄
uagantia inter extraordinaria capit'la
feudoꝝ.quoꝝ vni⁹ Baca dicit.Consue
tudo societatis iumentoꝝ.Et sic sequi
tur ad lr̄am i nigro.Si quis dederit iu
mentū iure societatis ille q accepit dꝫ
tenere p qnq₃ annos si nihil dictū ē de
tpe:⁊ omnes poledri debent eē cōes ⁊
id quod quesierint tpe trituratōis.⁊ in
capite quinq₃ annoꝝ separat᷑ societas.
⁊ ille qui dedit habē dꝫ iumētū añ ptē
sed si ille qui accepit dedit tertiā.s.par
tem precii in emendo iumentum scd̄ꝫ

glo.tūc iumenta ⁊ oīa partienda sunt
ꝑ medium.Et si amiserit iumentū cul
pa sua:q₂ non custodierit. emēdare tūc
dꝫ ⁊ sequit̄ alia ʀ̄ica.Consuetudo soci
etatꝫ vaccaꝝ.Si quis dederit uaccaꝫ ali
cui ut haberet eā iure societatis. ⁊ non
dixerat de tꝑe.dꝫ eam tenere ꝑ quinqꝫ
annos.⁊ oēs uituli debēt partiri ꝑ me
diū.⁊ ille q dedit uaccaꝫ debꝫ habē eaꝫ
ꝓ capite saluo si nihil dictum est.⁊ ille
qui suscepit nō dedit de suo ī ꝑcio uac
ce.alioquin si partē precii dedit.dic̄ gl.
tertiā.per ea q.s.dcā sunt in iumentis.
Sequitur.oia debent partiri ꝑ mediū
Et si is qui accepit amiserit uaccaꝫ cul
pa sua quia custodem non misit uł nō
bene custodiuit.⁊ ꝓpt̄ hoc uacca amis
sa est.q₂ fures abstulerunt uel lup⁹ eā
comedit.debꝫ emendare socio suo. Cū
vero dicta animalia inextimata dant̄
cū terra.i.ꝙ quis dat aialia oia ⁊ terrā
cū in dubio ut precostensum est totum
ꝑiculū aialium ꝑtineat ad dn̄m posset
domin⁹ qui ponit boues ⁊ terram paci
sci ut maiorem ꝑtem fructuum terre
recipiat.cū rusticus tm̄ operas ponit ni
si opera rustici ⁊ eius industria magis
extimetur q̄ꝫ fruct⁹ qui uenire posset
simul ex bobus ⁊ terra.quia tunc nō so
lum fructus terre equis partibus par
tiendi essent sed etiam de ipsis rustic⁹
plus haberet dicta.l.si non fuerint. ꝺm
eundem.Si autem dicta animalia ex
timata traduntur.tunc periculuꝫ casu
fortuito int̄ socios ē cōe.l.cum duobus
.§.dāna.ff.ꝓ socio.Et tenet ʙal.in dcā
.l.si pascenda.C.de pac.Aliqui tamē di
stinguere uident̄. quia aut est dānum
fortune.⁊ procedat quod dictuꝫ ē. aut
damnuꝫ nature.i.quod procedit ex nā
Et hoc pertineat solum ad tradentem
aialia.Sed certe hoc iure ꝓbari nō ui
detur.Nec est ratio diuersitatꝫ imo cū
melioramenta etiam naturalia h⁹ cāu
coicentur.ut dicta.l.si non fuerint. con
ueniens est ut silr̄ pericula diuidantur
nec mirū si hoc casu sit talis cōicatio.
quia extimatio introducit emptōnem

etiam in contractibus in quibus d̄ sui
natura non transfert̄ dn̄ium.puta ī lo
catione.ff.locati.l.ꝫ.nisi sit aliud expres
se conuentum.ff.de contrahen.emp.cū
māusata.§.nemo.uel nisi ex consuetu
dine aliud īducat̄.cū ut dictū ē intelli
git̄ actū qđ ē consuetu.d.l.ꝙ si nolit.§.
ꝗa assidua.ff.de edil.edic.dicta ergo ex
timatio introducit in dubio ēptionem
ar.l.extimate.ff.solu.ma.Et habet̄ pro
īde ac si ille qui dat dicta animalia mu
tuasset socio medietatē precii ⁊ ipe po
suissꝫ aliā medietatē.⁊ cōit̄ ab ipsis fu
issent empta.Et ideo non mirum si qui
libet pro rata de periculo tenetur quā
do sine culpa alterius sociorū processit
ał illius solius erit damnum cuius cul
pa ɔtigit.ut ī dicto.§.damna.Circa fru
ctus autem ⁊ tempus quo societas du
rare debeat eadē dicenda sunt que ⁊ di
cta sunt.s.ī proximo casu qn̄ inextima
ta traduntur.ut.s.semꝑ equalitas arbi
trio boni viri seruetur.lꝫ iura ibidꝫ al
legata.Vn̄ hoc cāu postq̄ꝫ quilibꝫ socio
rū ponit tantundē respectu precii aia
liū que extimata tradita sunt.Et soci⁹
rustic⁹ plus ponit respectu opaꝝ ⁊ cu
stodie.non uidetur ꝙ fructus ꝑ mediū
diuidi debeant.Et ait dict⁹ dn̄s Ange.
De hoc ał dubitari uidi. ⁊ putarem ar
bitrio boni uiri conueniri ut equalitas
seruetur.ꝙ si talis custodia ⁊ cura aia
liū quā ponit socius rustic⁹ fiat aut fie
ri posset per infantes aut ꝑuulos. quo
rū opere non sunt in magna extimatio
ne lꝫ a ique sint.tunc si aliquaꝫ utilita
tem ex aialibus percipit plus rusticus
socius q̄ꝫ ali⁹.ut fimi ⁊ lutaminis que
ꝯsilr̄ cum opera pastoris compensari
possunt.iuste fructus equaliter diuidū
tur.Si ꝯo pastoris opere quas ponit
rustic⁹ aut pom facit siue alii sumpt⁹.
puta palearum.feni ⁊ similiuꝫ excede
rent commoditateꝫ lutaminis. tunc ut
equalitas seruetur iuste rusticus ante
partē aliquid ꝓ pastoris opera recipe
debeat:quod equiualet ei qđ plus po
nit dicta.l.si non fuerint. ał si tradens

aĩalia vellet equalẽ portionez .videre
tur velle precium mutui facti ſocio de
precio medietatis ſortis. ⁊ ſic vſuram
cõmitteret.cuz quicquid accedit ſorti
uſura ſit.14.q.3.plericꝫ. Nec h⁹cãu poſ
ſet quis per conſuetudinẽ ꝯtrariã excu
ſari iñforo conſcie cum iniquitatẽ conti
neat: ⁊ ſocii dãnum ⁊ iacturã ⁊ iuri fra
ternitatis non conueniat: cui ſocietas
cõparatur.l.verum.ff.pro ſocio. Etſi di
cta animalia extimata traduntur cum
terra.conuenit ꝙ dãnum ⁊ lucrum ſit
comune ⁊ fructus equali parte diuidã
tur : cuz vnuſquiſcꝫ ponat partem aia
lium que coicata ſunt ꝑ extimationez:
vt dictũ eſt.⁊ vnus ponat terram ⁊ alt
equiualentes ponat operas ſm eundẽ
Quo ad aĩalia minuta quando ſuꝑ
ip̃is ſocietas contrahitur. dicenduz ꝙ
obſeruande ſunt conuentiones ⁊ ꝯſue
tudines arbitrio boni viri conuenien
tes ſm modũ ⁊ formaz circa animalia
groſſa.ſ.poitos per eadem iura.niſi ꝙ
circa animalia minuta videt ſocietas
poſſe breuiori tempore finiri.puta ſpa
cio trium annorum ut ſtatim patebit.
Si vo nulla appareat cõuentio ſeu cõ
ſuetudo.reperiunt ſcripta aliqua iura
extrauagantia in fine vſuum feudorũ
quorꝫ vni⁹ ſic incipit Rica ſcdm dñm
Ange. Conſuetudo ſocietatis caprarũ.
Nigꝫ ſic ſequit. Siquis dederit caprã
aut pecudẽ iure ſocietatiſ: ille qui acce
pit dꝫ tenẽ per tres annos: ⁊ in vnoqꝫ
anno debet dare pro capra.12.formati
cos bonos ⁊ optimos pro pecude.6. et
medietas capretorum ⁊ agnorum dẽt
eſſe cõmunis ⁊ medietas lane. ⁊ ille q
dedit capram aut pecudez ante partẽ
debet eã habere. Et ſi ille q accepit de
dit tertiã. tunc oia partienda ſunt per
mediũ. Sed ſi ille qui accepit amiſerit
culpa ſua.qꝛ eã non cuſtodierit vel pe
corile non bene clauſerit.domino tunc
emendare debꝫ: ⁊ vt dictum eſt bonos
formaticos dare dẽt.ſ.non quidem de
vna munctura. qꝛ ſi dedi tm̃ vnaz pe
cudem vel vnam capram.non dꝫ mihi
dare talem formaticũ qualis põt fieri
de vna muuctura tm̃: ſꝫ tres aut q̃tuor
muncture inſimul mitti debent: vt bo
nus formaticus inde fiat. Quod ſi dedi
alicui.20.aut.40.pecudes.aut totidem
capras.dꝫ ne mittere vnam muncturã
inſimul ⁊ facere vnum formaticuz de
tota munctura? Certe non. Sed medie
extimatõnis.ita ꝙ non fraudetur q de
dit nec qui accepit. Sꝫ ſi agni uel capre
ti nati nõ fuerint de vna aliqua capra
vel pecude.non dꝫ dare niſi medietatẽ
formatici quẽ daret ſi nati eſſent agni
vel capreti. Sequitur alia Rica . Con
ſuetudo ſocietatis porcarum . Siquis
dederit porcam alicui iure ſocietatis.
⁊ non fuerit dictum de tempore.tũc is
qui accepit dꝫ eam tenere ꝑ tres ãnos
⁊ oẽs porcelli q nati fuerint partiendi
ſunt per medium in unoqꝫ ãno.vel ſi
placuerit dño ⁊ ei q accepit tenẽ vſqꝫ i
capite triũ ãnoꝝ.debent oia ꝑtiri ꝑ me
diũ ẽt porcellos natos de porcelt. Et cũ
porca facit porcellos dẽt dñs facẽ adiu
toriũ ei q accepit.⁊ non dꝫ q accepit da
re tertiã aut incõtruz.⁊ ſi amiſerit clpa
ſua.qꝛ porcellos nõ bñ clauſerit.vel cu
ſtodẽ cum porcis non bñ miſerit.debet
dño emẽdare.uel caſum amiſſionis do
mino dicẽ.5º principalr aliqñ aĩalia fe
mini generis tradunt ad operiendum
ab aĩalibus maſcul alterius . quo caſu
ſi appareat ꝯuentiõ ſeu conſuetudo q̃
non diſcrepet a iudicio boni viri ſeruã
da ẽ.vt ſepiſſime oſtenſum eſt . Quod
ſi hec non appareant: ſuꝑ hoc ẽ vna de
predictis extrauagãtibus ſcdꝫ dñz An
ge.cui⁹ Rica eſt talis . Conſuetudo ſo
cietatis iumentorum. Si quis dederit
iumenta cooperiẽda equo alicui⁹.oẽs
poledri debẽt eẽ cões nati in illo anno
de iumentis illis.ꝑtiendiqꝫ ſunt ſm cõ
ſuetudinẽ.⁊ ille cuius ſunt iumenta dꝫ
ꝑtiri poledros ⁊ mittẽ illi electiõez c⁹ ẽ
equ⁹ utꝝ velit accipe poledꝝ an accipe
ꝑtẽ p̃cii. 6º aliqñ tradũt aĩalia nec ap
ꝑet quõ.ꝓſerti defũcti iã pꝛicipalib⁹.⁊
tũc ſeruãda eẽt conſuetudo.cũ illõ qõ

ē conſuetum inter ꝑtes videaꝛ actū.ff
de ed.l.edic.ꝙ ſi nolit.§.q̄ꝛ aſſidua.⁊ đ
aqua.plu.arcē.l.ſi priuſ.§.recte placuit
Si aūt de ꝯſuetudine nō appareret.tē
ſm dñꝫ Ange.in dubio preſumereꝛ cō
tractus inoiat᷑.pro quo dareꝛ actio ꝑ̄
ſcriptis ꝟbis.⁊ in hoc eadē eſſent ſuan
da que ſupradicta ſunt de ſocietatib᷑
ac ſi eſſet contracta ſocietas. Ego puto
ꝙ exquo non apparet quid actum ſit
⁊ remanꝫ indeterminatū totuꝫ debeat
reduci ad arbitriū boni viri.extra đ of
fi.dele.de cāis.⁊.ff.ꝓ ſocio.l.ſi nō fuerit
Cui arbitrio conuenit ꝙ vnicuiq̄ꝫ deꝛ
ſibi debitū.ff.de iuſti.⁊ iur].l.iuſticia.§
iur] precepta. Et ꝓpterea ꝙ tradens
aīalia iſta recipiat cū oibus fructibus
⁊ acceſſionib᷑.illis exceptis q̄ ſine cul
pa recipientis deperdita ſunt.cū dicta
aīalia fuerint tradentis.nec appareat
ꝙ eoꝝ dñium in alium tranſtulerit.ar.
l.fructus.ff.de rei ven.ſꝫ receptori aīa
liū fiat cōgrua recōpenſatio iuxta exi
gentiam ſumptuuꝫ ⁊ laboris ſui. ⁊ hoc
actione mandati.exquo ꝑ mandatum
ſeu iṗoſitionem dñi aīalia gubernāda
ſuſcepit.ff.mandati.l.i.uel ſaltē actiōe
ī factū ſiū preſcript] ꝟbis.ff.de ꝑ̄ſcrip.
ꝟ.l.⁊.Et ex his patere poteſt qualiꝛ aīa
lia tradanꝛ.⁊ q̄uo ſuper his ſocietas cō
trahaꝛ.⁊ quid agendū ſit.⁊ vtrū in his
ꝯtractibus cōmittatur vſura.quia re
gulariter non cōmittitur niſi cum his
concurrerit mutuum ſeu equipollens.
videlꝫ terminus conceſſus ad ſoluēdū
quoꝝ occaſione plus aliquid recipiaꝛ.
vel niſi ſub predictis contractibus con
tractus mutui pallietur.extra de emp.
⁊ ven.ad nr̄aꝫ.Et lꝫ vſura nō interueni
at.poteſt tñ alia adeſſe iniquitaſ.vꝫ cū
vnius ꝯditio plus grauetur q̄ꝫ alteri᷑ ꝑ
tis cōtra boni viri arbitrium. De ſocie
tate vero cum pecunia que mercatori
cōceditur ad mercandum.vide.ſ̄ ſocie
tas ꝑ̄.⁊.2º B.

Uſura 3º in emptōibus
Quid ſi emaꝛ
aliquid vt ꝑ̄ciuꝫ ſoluaꝛ ad cer
tū terminū? R̄ᵒ. Si ꝓpter hāc dilatōēꝫ
res vendaꝛ maiori ꝑ̄cio.lꝫ talꝛ ꝯtractuſ
nō ſit vſurari᷑ ex forma.eſt tñ vſurari᷑
ex fraude. A .Sꝫ ēt ex forma qñ de hᵒ
conſtat.extra eo in ciuitate.⁊.c.fi. B.
Et iō venditor tenetur qui hoc facit q̄ſi
vſurā feciſſet.niſi dubiuꝫ ſit ꝙ merces
vendite tꝑe ſolutionis debeant pl᷑ vel
min᷑ valere.ex̄ eo.in ciuitate.q̄ꝛ tunc li
cite poſſent vēdi tm̄ plus q̄ꝫtū extimaꝛ
ꝙ plus debeant valē tꝑe ſolutionis.di
co ſi iſte venditor nolebat vēdere nūc:
ſꝫ intēdebat ſeruare vſq̄ꝫ ad illud tꝑ̄s.
ex̄ eo.nauiganti.Qđ ſi fiat econuerſo.
puta dat nūc.x.ut circa autūnuꝫ reddā
tur ſibi tot menſure frumenti uel vini
tūc attendendū ē ꝙ lꝫ nunc pl᷑ valeāt
vtꝝ tñ qñ dari debent ſint valiture pl᷑
vel min᷑.ſi ꝟiſilr dubitaꝛ non ē vſura
Si āt extimaꝛ ꝙ pl᷑ ualebūt.certe em
ptor vſurā ꝯmittit. vt in.d.c.nauiganti
A .Ad meliorē ꝑ̄dcōꝝ intelligentiam
hec tria videnda ſunt. Primo q̄liter di
ſcernaꝛ iuſtū ꝑ̄ciū reꝝ. Ad quod dicen
dū ꝙ illud dꝛ iuſtū ꝑ̄ciū reꝝ qđ in loco
coīter de re inueniri pñti ſolutione pōt
.ff.ad.l.fal.l ꝑ̄cia.Quod quidam non ir
rōnabiliter limitāt eē verum. niſi iṗe
dimentuꝫ occurrat ex aliquoꝝ malicia
puta vſurarioꝝ ſeu alioꝝ pecunioſorū
vendentiū merces ſuas ad terminum
vt valeant aliquid pluſ lucrari.⁊ boni
mercatores non poſſunt vendere mer
ces ſuas ēt iuſto precio.vꝛ ēt ſi aliquis
tyrannus ⁊ potēs aliud adhiberet iṗe
dimentū ſine rōabili cā limitando pre
cia vel ꝓhibendo merces alio deferri.
Nā malitiis idulgendū nō ē.ff.đ rei vē
di.l.i fundo.⁊ ex̄ de coḡ.ſpi.c.2º Iteꝫ iu
ſtū ꝑ̄ciū ꝯſideraꝛ ſuꝑ mercantiiſ reſpe
ctu laboꝝ ⁊ ſūptuū mercatoris.ut ſuꝑ̄
negociatiđ.§ 3º in additōe. Quod intel
lige.niſi ī loco venditiōis aliud eēt cōe
ꝑ̄ciū nō introductū ex eoꝝ malicia:vt
dictū ē.ſꝫ ex ꝯditōe tꝑis ſeu negociatio
nis.puta cū tꝑe meſſiū ⁊ vindemiaruꝫ
ſoleāt frumentū ⁊ vinū minori precio
valere.⁊ idē in ſilibus.vel cum merces
iꝫ

ex abundantia minori venduntᷣ: ⁊ ma
iori ex occurrente penuria. Nam cum
mercator possit ꝑciū augmētare ex va
rietate locoꝝ ⁊ tēpoꝝ ex qua ꝑcia ī eisdē
diuersimode statuūtᷣ. ita dꝫ ⁊ minuere
Precia. n. ꝯsideranda sunt respectu lo
coꝝ ⁊ tēpoꝝ. nō solū in augmentatiōe:
sꝫ ēt in diminutione. ff. si cer. pe. l. vinū
⁊ de reg. iur. l. ſm nām. 2ᵒ videndum ē
quid si aliquis vendit rem ad terminū
ꝓ maiori ꝑcio de qua ꝟisiliter dubitatur
vtꝝ tēpe solutionis ꝑcii sit res maiori
vel minori ꝑcio valitura: tñ vendens
putat eā nō valiturā maiori ꝙ̄ nūc va
leat. an ꝯmittatᷣ usura? Rᵒ. Inno. vr̄ te
nere i. c. i ciuitate. ex̄ eo. sufficere ad cō
missionē vsure ꝙ vēditor nō credat eā
valiturā maiori. Et cū Inno. ēt transit
dn̄s Anto. de bu. qd̄ veꝝ puto ꝙ̄tuꝫ ad
pctm̄. quo ꝟo ad restōem distinguēdū
credo. vtꝝ vēditor hoc putauerit ex ꝓ
babili ꝯiectura. ⁊ tūc teneatᷣ. an ex leui
⁊ nō teneatᷣ. ar. l. cū qdā. §. qd gᵒ ff. d̄ ac
grē. hē. vbi dr̄ ꝙ si hēs ēt solꝰ putat ad
esse īpedimētū adeūdi hēditatē. adire
nō pōt si iusta rōne motꝰ crediderit. Fa
cit ēt ex̄ de sen. excō. inquisitioni. In du
bio tñ si nō appareret utꝝ cōiter fuerit
dubiū ꝟisiliter. vel si res tpe. solonis ꝑcii
fuerit plus valitura. vel si nō apparēt.
vtꝝ extimatio vēditoris fuerit rōabiliter
vel nō. puto ꝙ iste venditor ad restōeꝫ
teneatᷣ: ex quo non putauit reꝫ plꝰ vali
turā: qꝛ in re ꝓpria quilibet ē modera
tor ⁊ arbiter. ⁊ ī dubiis tutior ꝑs est eli
genda. ex̄ eo. in ciuitate. 3ᵒ quid si ꝓpᷣ
terminū res plꝰ vēdatᷣ. nō tñ vltra ipiꝰ
rei valorē. an ꝯmittatᷣ usura? Rᵒ ꝙ sic
ex q̊ rōne ᷣmini res vēditur maiori. tñ
satis existimo ꝙ cū ꝓpter hoc nō exce
dat iustū rei valoreꝫ nō ꝯmittatᷣ vsura
cū hoc cāu n̄ lucꝝ sꝫ ꝯseqᷣ suū itereē. ex
tra de vsu. c. fi. Et si dicatᷣ nō posse ꝯtin
gere ꝙ si res venit pluri rōe ᷣmini nō
vēdatᷣ vltra valorē iustū cū res tm̄ va
leat ꝙ̄to pn̄ti ꝑcio vēdi pōt. ⁊ sic pn̄ti ꝑ
cio nō plꝰ inueniebat: sꝫ pluri ꝓpᷣ ter
minū vēdidit: vltra iustā extimatōem

accepit. pōt rn̄deri ꝙ hoc nō seqᷣ. Naꝫ
veꝝ ē ꝙ res tātū valet ꝙ̄tū vēdi pōt. s.
cōi cursu. nō ꝟo singulari euētu. vt sic
ille nō dr̄ iusto ꝑcio vēdē q reꝫ ꝑcio ma
iori vēdit alicui ꝙ̄ cōiter fiereꝫ aliis. for
te qꝛ ille ad rē maiorē hꝫ affectōeꝫ. vel
qꝛ ea magis idiget. ff. ad. l. fal. l. ꝑcia. Ita
dr̄ nō iusto ꝑcio emē q minori reꝫ emit
ab aliq̊ ꝙ̄ cōiter ab aliis emēt forte ꝓ
pter vēditoris necessitatē. vel qꝛ nō pōt
merces tāto tpe retinē ꝙ̄to alii faciūt.
⁊ hiꝰ. Iteꝫ ēt. qꝛ ex malitia alioꝝ potest
iustum precium ipediri. quod nocē nō
debet ut preostensum est. B.

Quid de mercatoribꝰ q hn̄t ꝓ statu
to ꝙ qcunqꝫ emit vel vēdit tales mer
ces itelligatᷣ talis vel talis dilatio solu
tōis? Rᵒ. Si vēditor ꝓpter hoc non ap
ponat ad ꝑciū nō ē vsura. alr̄ sic. vt ex ꝑ
cedenti. §. pōt nōri. Qd̄ si post ꝯcordiā
⁊ de ꝑcio ⁊ dilatōne velit ēptor nūc sol
uere ⁊ sic de ꝑcio minuē. pꝫ ꝙ ꝑma vē
ditio vsuraria ē. s. vltra ꝑciū. nisi forte
talis minutio precii fiat rōne alicuiꝰ in
tereē de q̊ vide. s. vsura ꝑ. §. 16ᵒ. q icipit
sꝫ nunqd vsura ē. A. Pōt etiā esse ꝙ
vēditor minuit de ꝑcio ꝓpᷣ necessitatē
⁊ sic potius ē iniqtas ex ꝑte emptoris.
Un̄ pōt q̄ri an emptor hoc casu cōmit
tat vsurā cū minus soluat ꝓpter ꝑma
turā solonem? Rᵒ. videtᷣ ꝙ nō. qꝛ plus
soluere vr̄ q an̄ tēpus soluit. i Insti. de
act. §. plꝰ. sꝫ iste. §. loqᷣ i coacte soluēte
qꝛ tollitᷣ ei facultas rē retinēdi tpe con
cesso qn̄ꝫ ēt cū eiꝰ dāno. sꝫ aliud ē i spōte
soluēte. Un̄ ꝯtrariuꝫ ꝟiꝰ puto: qꝛ aliqd
certi lucri cape ꝓpter ꝑmaturā solutō
neꝫ vsurā inducit. vt apte ꝓbatᷣ in. c. na
uigāti. i. §. ꝑ. ex̄ eo. nisi forte soluens a
tempꝰ posset aliquod iustū interesse ꝑ
tendere. vt. s. vsura ꝑ. in ꝑncipio. B

Quid si aliqs vēdat res ꝓ ꝑcio qd̄
nūc currit. ⁊ addit pactū ꝙ si plus vale
lebunt vsqꝫ ad pasca vlt illō plꝰ. si ꝟo
minus valebunt non vult minus? Rᵒ
ſm Hosti. Proculdubio est vsurarius
iudicandus. cum in pacto claudicet. ar.
C. de solu. l. plr. Con. Ul. A. Idem in

sum.li.° 2.° ti.7.° q.21. Et hoc intelligēdū
quando ratiōe termini apponeret tale
pactum. al's lꝫ adesset iniquitas alia. ñ
tñ vsura. cum non assit mutuum vł eq
pollens quod ad vsuram requirit vt. s
vsura. p̊. in pncipio. B.

Quid si vēdaꝫ p̄dium tali ꝯditione
ꝙ vsqꝫ ad tot ānos si reddaꝫ p̄ciū reha
beā p̄diū? R° ꝺm Ray. Hic nō est mu
tuū. vñ nec usura. ⁊ emptor facit fructꝰ
suos q2 venditio ē. Et hoc intelligas ni
si talis ꝯditio facta fuerit in fraudem
vsuraꝝ. qd̄ pōt p̄sumi si modicū ē p̄ciū
respectu valoris rei. ex̄ de emp. ⁊ ven.
ad nr̄am. Itē si sit i pacto ꝙ restituat
aligd plus q̄ꝫ fuit p̄ciū. A. Idē dicūt
doc. vt notat dñs An. de bu. in. c. in dio
cesi. ex̄ eo. B. ⁊ emptor ꝯsuetꝰ sit fe
nerari. ex̄ de pigno. illo vos. Idē Host.
⁊ Ber. A. Idē in sum. eo. ti. q.25. vbi
idē dr̄ ꝺm eosdē etiā si uenditio fiat tali
pacto ꝙ qñcūqꝫ soluat p̄ciuꝫ a vēdito
re uel eiꝰ herede reddat prediū. Predi
ctis ēt con. dñs Anto. de bu. i dicto. c. cō
questus. extra eo. ⁊ Innoc. in dicto. c. ad
nr̄am. addens ꝙ paucitas p̄cii nō facit
p̄sumere usurā. nisi addat alteri ꝯiectu
re vꝫ ꝙ uenditor possit redimere. B.
Quid siquis emat fructꝰ seu segetes ꝓ
uenturas hoc anno de agro seminato?
R° ꝺm Guil. Non est vsura ex forma
ꝯtractꝰ. Potest tñ fieri in fraudē usura
rū. vt si ⱱisilł'e est ꝙ fructus colligendi
ēt ꝯputato dubio ꝙ possunt impediri.
valebunt tunc plꝰ q̄ꝫ id qd̄ nunc datur
A. maxie si est tal' ꝑsona que ꝯtractꝰ
hiꝰ soleat exercere. ⁊ restitutio est ei in
foro penitentiali indicenda ꝺm eundē
Guil. ⁊ in sum. eo. ti. q.26. Et hoc debet i
telligi quando interuenit p̄matura so
lutio. al' nō esset vsura cū non assit mu
tuū ul' equipollens: sed alia fraus obli
gans ad restitutionem. B. Si aūt ꝓ
babilit dubitatur vtrum plus ul' minꝰ
debeant ualere: non est usura. Idē ho
sti. ⁊ Ul. A. Idem in dicta. q.26. B.
Et eodē mō dicēdū si emat fructus pro
uenturos usqꝫ ad tres uel q̈tuor uel plu
res annos. A. Ideꝫ in sum. eo. ti. q.27
ubi etiā addit ꝺm Ray. ꝙ ubi i foro iu
diciali ꝓcedit ꝑ ꝯiecturas. in pniali sta
tur ꝑtiū assertōi. Et idē dr̄. e. ti. q.23. Qd̄
intelligo esse uerum nisi ex alia ꝯiectu
ra oriat scādalū: q2 tunc oportēt oio ꝯ
scandalū satisfacē. extra de homici. ex
lr̄is. p̊. de pur. cano. ꝑ totū. B.

Quid si quis emat a coītate ul' a col
legio monasterio seu ēt a priuata ꝑso
na certos ānuos redditus in uita ēpto
ris uel ad aliud quodcunqꝫ tempꝰ vsu
fructū alicuiꝰ possessionis? R° ꝺꝫ Guil.
Nō ē usura ex forma ꝯtractus. Posset
aūt esse illicitus ex ꝑte uēditoꝝ: q2 assu
munt māꝫ desiderādi mortē eiꝰ: aut ex
ꝑte ēptoris: q2 forte nimis ꝑuo precio
emit pensatis circūstantiis de ⱱisilitu
dine uite eiꝰ ⁊ q̄ꝫtitate precii. ⁊ ualoris
ipsiꝰ usufructꝰ. Si ⱱo qñ emit a p̄uata
ꝑsona dicat. i uita ip̄iꝰ uēditoris: eēt tc̄
magis claꝝ q̄ꝫtū ad hoc ꝙ nulliꝰ mors
desideraret hoc cāu. A. Idē Guil. dic
ꝙ lꝫ iste ꝯctus nō sit usurariꝰ ex forma
cū tñ hi° redditꝰ annuꝰ ꝑsonal' sit siue
bursal' nō āt p̄dial': credo lꝫ qdā legiste
dicāt ꝯtrariū. ꝙ illicitꝰ ē ꝯtractꝰ. tuꝫ q2
uēditor facilit posset desiderare mortē
emptoris. tū q2 nullū ē ēptoris ꝑiculū
sicut ē in fructibus agroꝝ ⁊ uineaꝝ. ut
in sum. eo. ti. q.29. In his tñ videt faciē
da dr̄ia int redditus iaꝫ ꝯstitutos ⁊ de
nuo ꝯstituēdos. ut pꝫ ꝑ Inno. ex̄ eo. i ci
uitate. ubi etiā idē nōt dñs Anto. ꝺ bu.
formās hanc qōnem. Aliquis emit red
ditus certi fundi in perpetuū uel ad ui
tam sibi uel hēdibus. dubitat an sit lici
tū. Et lꝫ ingt opiones sint: tñ liciti sunt
hiꝰ contractus ꝺm Inno. ⁊ Io. an. siue
ematur redditus domꝰ. siue ꝑsone. pu
ta rustici uel serui alterius. siue ēt ema
tur actio ꝯ aliū ꝯpetēs dato ēt ꝙ forte
minori p̄cio uēdat q̄ꝫ ualeat. ⁊ dicūt h°
ueꝝ siū redditꝰ sit certꝰ siū icertꝰ. siue i
pecūia. siū i alio. ⁊ siū emāt noia ꝯstitu
ta siū ēt ꝯstituēda: ⁊ lꝫ aliq̄ꝫtuluꝫ minꝰ
q̄ꝫ ualeāt emāt. nō iudicat ꝯtractus illi
citus: q2 ꝯtrahentes pn̄t in modico sin̄

dolo tñ se decipe realit. Consulit tñ Jn
no. xpi fidelibus q ab huiusmoi cõtra
ctibus abstineat. s. q de nouo pp̃ter h°
ɔstitutũ redditũ vel actõem emãt. Di
cit tñ q hoc ẽ penit⁹ illicitũ. q siqs ac
cepit cẽtũ a ticio. vel obligatõez de cen
tũ vt ip̃e ɔstituat se debitorẽ redditus
annualis maioris q̃titatis q̃ accepat.
Con. dñs Pe. de Ancho. in. c. vsurarum. de
vsur. li. 6. vbi ẽt dicit. Queo si ɔstitui
alicui pensionẽ certã ad vitã p certo p̃
cio. an talis cõtractus sit vsurari⁹? Res
põdet ſm Oldradũ. Hosti. Jnno. Uin.
z Gof. in dcõ. c. in ciuitate. q nõ. qz scdõz
oẽs p̃dcõs talis ɔtract⁹ est licit⁹. qz tol
lit suspicio vsurarum rõne incertitudinis
Jdẽ etiaz dicit tenẽ Jo. an. Qd puto li
mitandũ. nisi verisimilr sit emẽs plus in fu
turum accepturus. ar. c. si. ex. eo. Jtez dicit.
Pone q debitor vsurarii mutuauit so
cio pecuniã eo pacto q ip̃e soluẽt vsu
ras vsurario i futurum currentes. an talis
mutuãs sit vsurari⁹. Et Respõdet scdõz
doc. q nõ. qd dicit verum ſm Jo. an. qñ ex
illa pecunia intẽdebat satisfacẽ vsura
rio. alr cessant rõnes doctorum. Et iõ si tũc
a socio cui mutuauit. vsuras pcipit. ad
restõem tenetur. B.

Quid de his q emunt a paupibus
boues vel oues quas illi forte non hñt
z locant eis? R° ſm Guil. Si ẽptor scit
vel credit q venditor illa nõ habz z lo
cat eis p annua pẽsione vsura ẽ. vl sal
tẽ in fraudẽ vsure fit. A .i. p̃sumitur.
ſm eũdẽ Guil. z i sum. eo. ti. q. 33. z tales
oio tenent ad restõem. cũ mercedẽ sine
cã receperint. s. ex eo qd non ẽ. ff. de con
di. sine cã. p totũ. B. Si vo credit eũ
hr̃e z sine fraude emit non est vsura.
A. nec ẽt pctm̃ q̃diu durat bona fides
ſm eũdẽ. z in dcã. q. 33. Et addit. Jdẽ cre
do de ementib⁹ fructus terrarum a nõ ha
bentib⁹. hec ille. Et lz in p̃dicto casu de
sit aliqñ pctm̃ non tamẽ deest obliga°
ad restitutõem ex quo pensionem acci
piũt sine cã ut dictũ est. nisi inquantuz
possit pbare aliquod legitimum inter
eẽ. nõ tñ tenetur vltra q̃ sit factus locu
pletior q̃diu fuit bone fidei. ff. de peti.
here. l. vtrum. B.

Quid de his q nũc emũt certos eqs
tradẽdos emptori ab ip̃o venditore in
certis nundinis? R° ſm Guil. Si eman
tur minori p̃cio q̃ estiment eos ibi eẽ
tũc valituros. usura ẽ. Si autẽ de valo
re verisimilr dubitet. nõ ẽ usura. A. Jdẽ i
sũ. eo. ti. q. 34. Et intelligit hoc si interue
niat p̃matura solutio. alr nõ esset vsura
ex. eo. nauiganti. lz possit esse alia ineq
litas ad restõem obligans. Sz qd siqs
hñs pecuniã volebat ire ad nundinas
ad emẽdũ merces ex quib⁹ lucraret. z
ego indigens pecunia mutuo illam re
cipio offerens me illã restituẽ cũ lucro
sperato. nũqd ɔtract⁹ sit usurari⁹? R° Jn
no. dicit q sic. sz Hosti. tenz q tali mer
catori obligat⁹ sũ ad interesse illi⁹ lucri
qd ex illa pecunia erat verisimilr facturus.
dũmõ nihil fiat i fraudẽ vsurarũ. z tal
mercator dicto mõ nõ consueuerat pe
cuniã tradere ad vsurã. Con. Ray. vt z
pz. s. vsura. §. 25. Sz ut nõt dñs Pe. de
ancho. i. c. vsurarum. ex. eo. li. 6. Jo. an. te
net cuz Jnno. dicẽs q interesse hz soluz
locũ p⁹ morã debitoris z nõ añ. Naz si
añ posset qui mutuat ɔuenire de sperato
lucro. facile eẽt mutuãti fingẽ qd vult
cũ sua pecũia alio pficisci vbi tm̃ luc
bit z illo regsito fenus exerceret. Jstis
aũt figmẽtis nõ est via aperiẽda ex. de
diuor. q̃to. Et hoc placz Jo. cal. hec ille.
Põt dici q vbi ex qualitate psonaruz
cessat suspitio vsurarum obtineat dictuz
Hostiẽ. z Ray. qz interẽẽ ɔputari põt ex
iusta cã nõ soluz p⁹ morã sz ẽt añ: vt pz
s. §. 5. in additõe. verũ itẽ dicit. Jtez qd si
qs a mercatore emeret merces tãto ca
rius quãto in loco destinato essz verisimilr
vẽditur⁹. z sic offerret verum p̃ciũ cũ spe
rato lucro. an vẽditor sit vsurari⁹? R°
ſm Jnno. q nõ. dũmõ ɔputatis piculo
z labore non accipiat vltra id qd in lo
co in q° erat venditur⁹ verisimilr lucratur⁹
fuisset. qz q̃ iure põt vendere cari⁹ pro
pter dubiũ tpis. ex. eo. c. fi. eodẽ mõ pro
pter dubiũ loci. sumpto argumento de

tpe ad locū.ff.si certū pe.l.vinū.Et hoc placet Ray.Sz ut nōt dict⁹ dn̄s Pe.de ancho.vbi.s̄.Hosti.ō.qa daret via fig mētis ō dictū c.quāto.Jo.de cal.tenet dictū Jnno.cū pciū stati soluitur quia tūc spatū lucꝝ alti⁹ loci pōt mō p cipe emptor sicut poterat creditor.Sz si hᵒ pretextu solutō precii differatur.tunc dictū Jnno.tenet:quia de facili posset fraus ꝯmitti.hec ille.Pōt dici ꝙ inter eē ex eq̄ nō pōt pcipe sz bn̄ sm extimatione dubii euentus.vt.s̄.vsura p̄.§ 15ᵒ vbi ex ꝯditione psonaꝝ cesset suspitio fraudis. B.

Quid de his q emūt frumētuz ꝛ vinū ꝛ hi⁹ tpe q̊ colligit̄ vt postea vēdāt cari⁹? R° Hoc multipl'r pōt fieri.p̊ qui dē ꝓpter cōe bonū.sicut Joseph emit frumenta vt hēret vn̄ ꝓuideret popul' terre tpe famis.ꝛ hoc meritoriū est.2ᵒ ꝓpt ꝓuisionē suā ꝛ suoꝝ.sicut si aliqs nūc emat timēs ne postea oporteat eū cari⁹ emere ꝓ se ꝛ suis.ꝛ postea qꝛ nō indiguit vēdidit sicut cōiter i foro vendebat̄.ꝛ hoc licitū est.3ᵒ ꝓpter pietatē vt.s.de lucro ꝓuideat paupib⁹.ꝛ hᵒ iterū lz dūmō ita moderate hoc faciat ꝙ cōitas p caristiaz n̄ ledat̄.4ᵒ ꝓpt exercēdam iustā ꝯmutationē p modū mercatōnis:vt nō intendat caristiā inducē sed potius artem suam siue negociatōnē exercē.qd̄ potissime locū hz qn̄ hec ē ꝓpria negociatio eius:ita ꝙ pro sua opa recipit lucꝝ.vt dictū est supra emptio.§.4ᵒ 5ᵒ ꝓpter auaritiā.s.vt cari⁹ vendat nulla alia necessitate vel vtilitate pēsata.aut ut caristiā inducat ꝛ cōgreget.ita ꝙ hoies cogant̄ ab eo emē.ꝛ ip̄e posset ad libitū vendere.ꝛ isti tales enormit̄ peccant vt etiā dictū est.s̄ emptio.§.8ᵒ Hec breuiter sumpta sūt de Ray.Guil.Jnnoc̄.ꝛ Hosti.Et addit Ray.ꝙ tales ꝓpter hoc non sunt cogē di ad restōem certe psone sz paupibus Et sm Guil.hoc intelligit̄ de honestate ꝛ ꝯsilio.nō aūt de necessitate. A .nisi ex fcō eoꝝ alii forēt dānificati:qꝛ tūc tenent̄ restituē dānificatis oīo.ex̄ de iurī.c.fi. B .Et itelligēdū idē siqs emat alia q̄ȝ victualia:vt auꝝ vel argentū ꝛ hi⁹.vt de talib⁹ caristiaz inducat ꝛ ip̄e lucret̄.Et de hac mā̈ hēs supra.§.4ᵒ A Jdem qd̄ in hoc.§.notatur in sum.eo.ti.q.40.Predictis etiam con.docto canō.vt nōt dn̄s Pe.de ancho.i.c.p̄.extra eo.li.6ᵒ B.

Pone.qdā habz recipere cētum ab aliq̊ in certo termino.venit terti⁹ emēs ip̄a iura ō debitorez ꝓ p̄cio nonaginta que nunc soluit:nūquid emptor ꝯmittit vsurā? R° Si iste emit tantū min⁹ quātū vere est interesse suū.aut q̄ȝtuz vere ē extimandū siue timēduz ne ille debitor soluat.aut quatenus ē futurus labor rehabendi non ē vsura.Si vero alit̄ vult diminuē p̄ciū solū ꝓpter hoc ꝙ nūc soluit:sz in futuro plus rehabebit.ē manifeste vsura. A .qꝛ ꝓpter p̄maturā solutiōem minori emit q̄ȝ veri sil'r res fuerit valitura.extra eo.c.fi.Et sic limitanda sunt q̄ dcā sunt.s̄.§.5ᵒ de emptōe noium. B .Et nō ꝙ talis ēptio iuriū p̄sertiz qn̄ de hoc imineret litigiū si fiat pro minori p̄cio non valet nec iste ēptor poterit plus petē ab ip̄o debitore q̄ȝ in veritate soluerit:ēt si residuū fuerit ei donatū.C.mādati.l.p diuersas.ꝛ l.ab Anastasio.qꝛ ꝓ bono cōi statutū ē ne litigia emerent̄ uel ꝯmouerent̄. A .Sz si cessio iuriuz fiat ex vera ꝛ integra donatōe valet in totū.al'non valet nisi ꝓ parte dati precii.Et hᵒ verūz quo ad petitionez faciendā a debitoribus vt obuiet̄ litigiis que possent p hi⁹ emptōes occurrē vt in iurib⁹ allegatis.Sz q̊ ad emptorez ꝛ venditorem talis ꝯctus bn̄ valet.cū noia debitoruz possint emi ēt p̄cio minori q̄ȝ sint ipsa debita.seruata tn̄ equalitate.vt dic̄ dominꝰ Anto.de bu.in.c.in ciuitate.ex̄ eo vt pz.s̄.§.5ᵒ in additione. B.

Itē pone.q̄dā coitas idiget pecunia ꝛ iponit ciuib⁹ p̄stantiā.s.mutuo ꝓmittēs ꝛ obligās p̄stātib⁹ certa pignora ꝛ certū lucꝝ.nunquid p̄stātes ꝯmittunt vsuraz? R° Exquo coacte faciūt ꝛ ꝓpt

hoc forte multā icōmoditatē incurrūt
ita ꝙ ab hoc libent̄ cessarēt si possent.
nō ē vsura. Sꝫ iuxta hoc ē alia dubitaᵒ
vꝫ ꝙ si postq̄ꝫ ciuis ꝑmꝰ ꝑstitit veniat
secundꝰ ⁊ emat iura a ꝑᵒ ꝓ minori ꝑcio
eo ꝙ nūc soluit ei. nūqd iste secūdꝰ cō
mittit vsurā: Rᵒ vt in ꝑcedēti. §. dr̄. A
Certe iste ↄtractus manifeste apparet
vsurariꝰ cuꝫ quicqd accedat sorti i mu
tuo sit vsura nisi affuerit verū ⁊ certū
interesse. qđ pōt extimari ēt ex dubio
euentu ꝑm conditiones ꝑsonarum: vt
s̄. vsura ꝑᵒ. §. 15º. Non aūt pōt poni i ter
esse certū ꝓ icerto: ut ibi pꝫ ⁊ nōt dn̄s
Anto. in. c. salubrit̄. ex̄ eo. Nec excusat
a pctō in hoc cāu coactio uel alia neces
sitas. ex̄ eo. sup eo. ⁊ ꝙ me. cā. c. sacris.
Et si ꝑncipal̄ est illicitꝰ silr̄ ⁊ accessoriꝰ
ex̄ de reg. iuri. accessoriū. liº. 6º. Sꝫ si cōi
tas non accipit mutuo. sꝫ ita vt reddat
acceptuꝫ. lꝫ ꝓ illo annuatiꝫ aliquid tri
buat sicut fit in imprestitis venetiaꝝ.
⁊ in montibus florentie. ⁊ in locis Ja
nue. Aliꝰ est casus sup q̄ theologi ⁊ do
ctores diuersas dixerūt. Sꝫ saluo meli
ori indicio ↄtractus vr̄ licitus. cuꝫ in hᵒ
cāu nō sit mutuū. sꝫ potiꝰ venditio red
dituū ciuitatū que fieri pōt. vt tetigi. s̄
§. 5º. ⁊ nō. doc. ex̄ eo. in ciuitate. vbi ⁊ do
minꝰ An. addit. Et ꝑdcā faciūt ad illđ
qđ venetiis sepissime reuocat̄ i dubiū
Ibi. n. qui hactenns contulerunt pecu
nias i cōi describunt̄ singillatiꝫ. deide
cōe rn̄det eis quolibꝫ āno pro centena
rio qn̄qꝫ qnqꝫ qn̄qꝫ minꝰ. sꝫ capitale nū
q̄ꝫ restituit ⁊ vocat̄ iprestita. Et ille qui
hꝫ in cōitate dicta mille vel tria milia
vēdit aliis ius suū ⁊ emolumētū oē qđ
ꝑcipit. q̄ritur an iste ↄtractns sit licitꝰ.
et rn̄det. Ex predict] pꝫ ꝙ sic. qꝛ recipit
redditū i pecunia iā ↄstitutū. Iteꝫ ideꝫ
redditus crescit ⁊ decrescit. ⁊ posset cōi
tas in totuꝫ abolere si vellet ⁊ nihil re
spondere. Iteꝫ nō est q̄i maior redditꝰ
q̄ꝫ esset vniꝰ possessionis imobilis. ⁊ sic
vr̄ ꝙ licitꝰ sit ↄtractꝰ talis ꝑ ꝑdcā iura
⁊ rōnes. hec ille. Idē etiā dicit dn̄s Pe.
de ancho. i. c. vsuraꝝ. de vsuris. liº. 6º. Et

subdit. Reperio tn̄ inter cōsilia Fede
rici consilio. 292º. quēdam theologū dis
putasse latissime qōneꝫ istam. ⁊ ↄclusi
ue tenuisse ꝙ qᵒ ad tēpus ciues coacte
mutuātes coitati nō sit vsura cēsenda
si quid ꝓ illa sorte coacte mutuata ali
qd recipiant. Ab ipsis aūt emere taleꝫ
redditū annuuꝫ usura est. Cuius rōnes
⁊ motiua n̄ refero. qꝛ iudicio meo ō iu
re efficaciter non ↄcludunt. nec tollunt
rōnes. ⁊ illa que ꝑ doctores supius sūt
dicta. hec ille. Predicta pn̄t itelligi xᵃ
nisi ciuitas constituat ꝑdcis nouos red
ditus. forte si antiqui i sit̄ibus vel aliis
sunt ↄsumpti. qđ nō licēt: qꝛ hiꝰ emi nō
pn̄t. ita vt q eos vendit ad illos oblige
tur: ut nōtur in. d. c. in ciuitate. per doc.
⁊ nōt dn̄s Pe. in ꝑfato. c. vsuraꝝ. vbi q̄
rit an sit licita emptō reddituū alicuiꝰ
castri vel fundi ad certuꝫ tēpꝰ vel icer
tū. puta ꝓ se ⁊ suis heredibus. Et rn̄dꝫ
ꝑm Jo. an. ⁊ Hosti. in dcō. c. in ciuitate.
ꝙ sic. nec sapit vsuraꝫ qn̄ talis redditꝰ
erat iam constitutus ante ↄtractuꝫ. pu
ta census. tributum. pēsio. ⁊ sit̄ia. Secꝰ
si tpe contractus nascatur siue cōstitu
atur. Et idem dicit in emptione nois si
ue actionis. vt actō iam nata ad mille
possit emi ꝓ minori precio. Patꝫ ergo
ꝙ ꝓ ꝑdcis iprestitis noui redditꝰ cōsti
tui nō possent. al̄ essent illicita. ⁊ silr̄ fo
rēt illicita ⁊ sup nouis ⁊ ātiqs si ex ipis
dānificaret̄ respublica q̄ equiparat̄ pu
pillo. C. de iure rei. pu. l. rē publicā. liº. xi
Un̄ eiꝰ administratores non pn̄t eā dā
nificare. nec factū eoꝝ in dānum reipu
blice valꝫ. ff. de decre. decuri. l. ambitio
sa. ⁊. C. de transac. l. preses. Et in his cāi
bus pōt itelligi dictū tenentiū hiꝰ imꝑ
stita non fore licita.

¶ Circa ꝑdcā ꝑᵒ quero. qd si aliqs non
vult emere ꝑdiuꝫ sꝫ redditū ex alteriꝰ
ꝑdio. ꝓpter qđ ꝑdii dn̄s ↄstituit nouū
redditū forte locando alicui perpetua
locatōe ad certū affictū in pecunia vel
rebus aliis ↄstitutū qu em uēdit ꝑdcō
an contractus sit licitꝰ: Rᵒ Quidaꝫ di
cūt ꝙ sic. qꝛ hic est pura emptiō ⁊ ven

ditio.⁊ sic pōt fieri sicut.s̄.dictū est de emptōe redditus iā ꝯstituti. Sed alii d̄ qꝛ nō pōt ita fieri fraus in redditu iam ꝯstituto sicut ī eo qui ꝯstituit de nouo Uñ dicunt ꝙ ex huiusmōi cōtractu nō potest percipi vltra ꝙ̄ datum sit Jnn. in.c.in ciuitate.ex̄ eo.nō approbat nec reprobat.sed ait. Certe bñ consulendū ē oībus fidelibꝰ ꝙ ab huiusmōi ꝯtracti bus abstineant.s.ꝙ de nouo ꝓpter hꝰ ꝯstitutū redditū vel actionez nō emāt Et subdit. Jllud aūt penitꝰ videt̄ illici tū ꝙ ip̄e idez qui dicit̄ emptor in se cō stituat redditū ⁊ actōez qua se obliget ad plus dandum in pecunia vel specie ꝙ̄ acceperit. Aduertendum ꝙ Jnn. vo cat hic emptorem illum qui ī secundo contractu resolutiuo primi ex pacto de redimendo emit qui in primo fuit vē ditor:ut patet per dominum Anto. de bu.ibidez.de quo supra.§.5º. in additio ne. Nam appellationibus emptionuz. venditionum.locationum.⁊ conductio num promiscue vtimur.ff.de ac.emp.l. veteres.⁊.l.se.

¶ Scdo quero.qd siquis emit p̄dium cū pacto de redimendo vsq̄ ad certuz tempꝰ vel qñcūq̄ p̄ciuz reddat̄.⁊ inte riz emptor ip̄z locat venditori ꝓ certo affictu.an sit licitū? Rñº. Prima facie ꝯtractus licitus vr̄. Naz licitū est vēde re ac ēt emē cum pacto de redimendo certum tēpus uel qñcūq̄. C.de pac.int̄ emp.⁊ ven.l.2. Sed verū est ꝙ sub isto cōtractu pōt facilit̄ palliari usura.⁊ iō ex circunstantiis pōt p̄sumi in fraudez usuraꝝ factus.p̄ si in loco ubi agitur cō sueuit huiusmōi fraus ī tali contractu fieri. Nā presumit̄ actū qd̄ est ꝯsuetū ff.de edil.edic.l.ꝙ si nolit.§.qꝛ assidua. ⁊ de aqua.plu.arcē.l.si p̄us.§.si recte.⁊ꝰ qñ etiā si in loco nō sit ꝯsuetū.tam̄ ipse ꝯhens est usurarius:qꝛ p̄sumit̄ id agē qd̄ consueuit facē.ff.de pigno.act.l.uel uniuersoꝝ.⁊ ex̄ de reg.iur].semel.liº 6º. Et in sili nōt Jnno.s.in pena apposita ab usurario in.c.suā.extra de pe. Et idē alii doctores:ut pz.s̄.usura p̄.§.22º. ī ad ditionibus.3º si modicū fuit p̄ciū ēptō nis.uel factū fuit pactū de redimendo ꝓ maiori p̄cio:ut.s̄.§.3º.cum additioni bꝰ.4º si ex pacto cōmodum vel icōmo duz rei uendite excepto constituto affi ctū ptineat ad uēditorē eiusdē rei con ductorē. Nam huiusmōi est c̄ nām em ptionis.cū re empta statim ꝯmodū ul' icōmodū ad ip̄m debeat ptinē empto rē.ff.de pi.⁊ cōmo.rei uen.l.illud. Et sic pōt p̄sumi in fraudem factuz presertiz si ipse conductor ⁊ uenditor non possit se qñ uoluerit ab obligatiōe hiꝰ affictꝰ liberare.cū in effectu talis contractus sit quedam emptio redditꝰ de nouo cō stituti.ad quem ipsemet constituens ⁊ uēdens obligat̄.qd̄ est penitus illicitū ut pz p Jnno.ex̄ eo.in ciuitate.⁊ in.§.p̄ cedenti.cū potius attendi debeat rerū effectꝰ ꝙ̄ vboꝝ uariatio siue circuitus ex̄ de cle.nō resi.c.relatum.⁊.C.mā.l.ab Anastasio.⁊ in.c.cū qd.de reg.iur].liº 6º. maxie cū nō sit fraudibꝰ cedendū. sed obuiandū.ex̄ de diuor.quāto. Jtē si nul la adest usuraꝝ fraus:cum tale pactuz ꝙ uenditor teneat̄ reconducere conti neat iequalitatē si emptō facta est pre cio equalenti ip̄i rei.cū ⁊ rē hēat pro p̄ cio.⁊ insup hanc obligatiōem que iudi cat̄ ps p̄cii vltra p̄ciū ꝯstitutū.ff.de cō trahē.ēp.l.fundi ptem. Et iō ēptor ī hꝰ grauat uenditorē vltra licitū emendo minori p̄cio dicta obligatōne ꝯputata ⁊ sic ad restitutionē tenet̄.ut.s̄.emptio .§.2º. Jtem potest p̄sumi fraus usurarū siqs ꝓpria p̄dia uendat ad huiusmōi ꝯtractus faciendos.qꝛ non est uerisile ꝙ intendat emere aliena qui propria non inutiliora uendit.cuz hec sint con traria ⁊ nemo presumatur uelle ex in continenti contraria agere.l.non ad ea ff.de con.⁊ demon.

¶ Tertio quero.qd siqs uendat pecu niaz puta auꝝ ꝓ maiori p̄cio ꝙ̄ sit cōis cursus? Rº. ꝙ si uendens nō pōt pretē dere aliquod licitum interesse. puta la boris ⁊ sūptuuz huiusmodi negociatio nis uel īminens dānum seu cessationē

iusti lucri ꝭm extimatōem dubii euen
t⁹ illicite agit. cū hoc videat̄ q̊ddaꝫ eq
ualēs mutuo vsurario. s. ex simplici da
tōne pecunie plus aliquid accipere. Et
si nō eēt vsura saltē oio ē lucꝝ illicituꝫ
cū vendat rem maiori p̄cio ꝙ̄ valeat.
ꝛ ad restōem obligat̄ lꝫ emptori res fu
erit nccīa seu lucrosa. vt supra emptio
§. 2º. Et ex hoc pōt discerni q̄liter cābia
possent illicite fieri: sꝫ apertius ꝛ magis
illicite fiūt qn̄ cāpsor p̊ dat aliquaꝫ pe
cunie ꝙ̄titatē vt aliam maioris p̄cii re
cipiat sine interesse de quo dictuꝫ ē: q2
hoc casu aperte ē mutuū usurariū cuꝫ
min⁹ dederit ꝛ pl⁹ velit accipere lꝫ ad
palliandū interponat̄ locus vel ali⁹ fi
ctus ꝯtractus: vt. s̄. vsura p̊. §. 22º. Et sic
dupliciť cābia fiunt. videlꝫ q2 aut cam
psor recipit maiorē summam ꝛ reddit
minorē. de quo dictum est in p̄ncipio. §
aut p̊ dat minorē ꝛ postea recipit maio
rē de quo nunc tactum est. Et ad istos
duos mōs gn̄ales oīa pticularia cābia
rduci pn̄t. ꝛ discerni vtꝝ sint licita. Nā
illicitū videt̄ quicquid ꝓ cambio acci
pit̄ vltra id quod datur excepto p̄dcō
legitimo interesse. B.

Usura iiiiº de usurariis manifestis.

Quis dicat̄ māifestus? Rº ꝭꝫ
Hosti. Uno modo dicit̄ manifestus p
euidentiā facti puta quia mensam te
net paratam ad vsuras. ar. ex̄ de coha.
cle. ꝛ mu. tua. ꝛ. c. fi. Alio mō si sit de hoc
in iure ꝯfessus vel conuictus. Sed sola
fama non sufficit ut manifestus dicat̄.
A. s. quo ad penas positas ꝯtra mani
festos usurarios. ex̄ eo. quia in oibus. ꝛ
ex̄ eo. quāꝙ̄. liº 6º. Item usurarius dici
tur manifestus post publicationeꝫ. Et
ad publicationem faciendam sufficit
ꝙ vocatus confiteat̄. vel negans p te
stes ꝯuincatur. ex̄ de coha. cle. ꝛ mu. c. fi.
ꝛ. c. tua. Sufficiunt etiam certa argmē
ta cū fama puta q2 apparent aliqua ī
strumēta facta in ꝯtractu pignoratōis
seu venditōis. in quibus dicit̄ ꝙ fruct⁹
nō debēt cōputari nisi in sortem. extra

eo. cū in diocesi. Et quāuis nullus appa
reat accusator sup hoc: tn̄ ꝓcedat eps
ex officio suo qui potest cōpellē vsura
riū ad restitutionem faciendam ꝭꝫ eū
dē Host. ꝛ in sum. liº 2º ti. 6. q. 48. Et etiā
dn̄s An. de bu. dicit in. c. q2 in oibus. ex̄
eo. ꝙ māifesti vsurarii dicunt̄ notorii.
uel ꝯ quos ē fama cū aliquib⁹ indiciis
ꝛ postea sunt publicati p dictū. c. cuꝫ in
diocesi. Et ibi etiā videt̄ hoc sentire gl.
lꝫ manifestū ꝓprie dicatur qđ certū ē
ꝛ ꝓbari pōt ēt si non sit notorium: sꝫ in
terdū ponit̄ ꝓ notorio. 2. q. 1. manifesta
Et ibi de hoc glo. magistra. B.

Que pena publicoꝝ vsurarioꝝ? Rº
ꝭm Ray. Ipo iure sunt excōicati. nō di
co simpliciť sed quantum ad tria. vꝫ ꝙ
nō debent recipi ad coīoneꝫ altaris. nec
debēt recipi eoꝝ oblationes. nec debēt
recipi ad ecclesiasticā sepulturā si i hº
pctō decesserint. ex̄ eo. q2 in oibus.

Quid si sacerdos recipiat oblatiōeꝫ
māifesti usurarii? Rº Reddē ꝯpellitur
ex̄ eo. q2 i oibus. Et ꝭm Hostiē. dari dꝫ
epō. vt ꝭꝫ eius ꝓuidentiā restituat̄ illi
a q̊ vsura extorta ē si inueniť. alioquin
paupib⁹. ar. 20. q. 3. ꝯstituit. A. Parū
facit hoc. c. sꝫ de hoc lati⁹ dictū est sup̄
restitutō p̊. §. p̊. B. Et debꝫ sacerdos
manē suspēsus ab executiōe officii do
nec satisfaciat arbitrio epi. Eandeꝫ pe
nam incurrit q eos tradit ecclesiastice
sepulture. in dcō. c q2 in oibus. sꝫ hodie
sepelientes sunt excōicati ipo facto. vt
in cle. eos. ex̄ de sepulturis.

Que pena ꝯcedentiū domos vsura
riis alienigenis? Rº Nec collegiuꝫ nec
alia uniuersitas aut singularis psona
dꝫ pmittē ꝙ usurarii alienigene. s. non
oriundi de terris ipoꝝ publice vsuraꝫ
exercentes uel exercere uolētes habe
ant domos ꝯductas seu aliter habitēt ī
terris suis. sꝫ oēs infra tres menses ex
pellendi sunt de ipis terris. Itē nemo
dꝫ eis locare uel alio titulo concedē ali
quā domū ad fenus exercendum. al' si
sunt p̄triarche. archiepi. uel epi icurrūt
ipo facto suspēsionē. Si aūt sīt miores

clerici singulares icurrūt excōicatōem
Si ē collegiū vel vniuersitas icurrūt i
terdictū. Et si talē sniam per mensem
sustinuerint. A .s.animo indurato:
vt in.c.p̄.de quo.i. B .ex tunc fre ipso
ru sūt iterdc̄e.q̄ diu ibi vsurarii morāt
Si vo sūt laici.debēt p ordiarios eccle
siastica cēsura ɔpelli.ex̄ eo.c.p̄.li.6. A
Et ibi nōt dn̄s Pe.de ancho.q̄ hoc itel
ligit de vniuersitate seu collegio tā ec
clesiastico q̄ seclari s3 Guil. ɀ Archi. l3
alig itelligant solū de ecclesiastico. Et
addit. Nō ob.q̄ s3 istū itellectū tot' or
bis eēt iterdict'.q2 ē fatēdu3 ita eē vbi
ista attentant.Et l3 istud sit rigorosu3
nō min' du₂ est q̄ epi ɀ prelati ɀ mino
res clerici sint suspēsi ɀ excōicati. vt di
cit tex.Sed ɔ̄ ista inquit remediū ē q̄
p̄lati hanc ɔstitutōem frequenter faci
ant publicari sicut eis p̄cipit in.c.p̄mo
de loca.ɀ de accu.sicut oli3. Et quia nec
illa nec alia eis icūbentia pagunt'. pōt
eis obiici id qd̄ nōtur de re.ec.nō alie.
c.fi.in his vsib':v3.Epi muti sciūt iure
suo male vti. Cū sint cornuti nō audēt
cornib' vti.hec ille. Itē pena hui' capi
tuli obtinet ɔ̄ oēs vsurarios tam iude
os q̄ xp̄ianos.cum indistincte loquat.
sicut ɀ cle.ex graui.ex̄ eo.que ɔprehen
dit etiam iudeos. vt p3 ibi p glo. super
v.censura. Ibi etiam ide3 tenere dicit
Paulus de eleazariis.ɀ dn̄s Dn̄icus de
scō Geminiano in.c.vsura₂ ex̄ eo.li.6.
ɀ dn̄s Lauren.de Floren.in suo tracta
tu de vsuris.q.i46.ɀ Bal.in quodā cō
silio qd̄ incipit. Inter iudeos.vbi dicit
q̄ clericus iudeo locans domu3 ad pu
blice fenerandū ipso facto ē excōicat'.
p dictū.c.i.Et subdit q̄ dicit quis loca
re iudeo ad fenerandu3 si sciebat q̄ ta
lis consueuerat publice fenerari. Na3
ex qualitate persone p̄sumit q̄ ad hoc
fecerit: vt.C.familie hercl.l.si fili'.ɀ.ff.
de pigno.act.l.vel vniuerso₂.Et presu
mit anim' ex effectu.C.de iniuriis.l.si
non ɔuicii. Immo si locator a p̄ncipio
hoc nesciuit: statim q̄ sciuit iudeu3 pu
blice fenerari d3 eum de domo expellē

at ad hoc ɔsentire videtur.s3.di. error.
cum similibus.hec ille. B.
¶ Quo vsurarii manifesti possunt re
cipi ad ɔfessionē vel ad sepulturā? R°
Non sufficit q̄ in vltima uolūtate mā
dent de vsuris satisfieri.s3 o3 q̄ vel de
ip̄is sit satisfactu3 ꝓut eo₂ facultates
patiunt.vel saltē q̄ illis quib' faciēda
ē restō si p̄sto sint. aut aliis q illis p̄nt
acgrere.vel illis abn̄tib' ordinario loci
vel vices ei' gerenti.aut rectori paro
chie ip̄ius vsurarii.cora3 aliquib' fide
dignis idonee de restitutione sit cautū
siue ꝓuisu3.ita.s.q̄ si quātitas sit mā
festa illa exprimat.alioquin est mode
randa arbitrio recipientis ea3. Ipse tn̄
si scient moderet minorē tenetur ad re
stitutionē residui. Nullus interesse d3
testamentis manifesto₂ vsurario₂ vl
eos ad cōfessionem admittere uel ipos
absoluē nisi fecerint satisfactōe3 vt di
ctū ē. Testamenta quoq3 eo₂ ipso iure
sunt irrita. A .nisi p̄dicta fecerint: ut
i.c.qd̄ sequit. B .ex̄ eo.c.quāq3.li.6.
A .Et ibi addit. Oēs autē religiosos ɀ
alios qui manifestos vsurarios ɔtra p̄
sentis sanctionis forma3 ad eccl'iastica
ausi fuerint admittere sepulturā.pene
i lateranēsi ɔcilio contra usurarios pro
mulgate statuimus subiacere. B.
Usura v°. .s.de seruiēti
bus ꝓcurato
rib'.fautorib'.ɀ familia vsu
rario₂. Querit ergo quid de seruiētib'
vsurario₂ qui nihil habent preter vsu
ras? R° s̄m Guil. Credo q̄ possint lici
te accipe ab vsurariis mercedē sua3 si
seruiūt vtiliter i licitis ɀ honestis aut
necessariis. Nā vtilitas quā ɔsequunt
vsurarii ex ope seruiētiū ɔpensatur cū
mercede qua3 dāt seruientib' illis.nec
p̄nt dici paupiores ꝓpter mercedē da
tā.cū loco mercedis habuerint cu3 mo
dū opa₂. Si aūt seruierint in illicit n̄
credo q̄ debeāt recipere mercede3 de
hi'. Idem de cultoribus ɀ aliis eorum
mercenariis. A .De hoc plenius ē di
ctum supra restō p̄.§.i3. in additōe. B

¶ Quid de eo q cõsuluit alicui ut fene
ret.uel qui mutuat grat| feneratori vt
feneret.uel q ↄtrahit societatẽ cũ aliq̊
ad fenus exercẽdũ.uel qui mutuat usu
rario ut feneret ꝛ iste ꝑticipet lucꝝ.nũ
quid oẽs tales insolidũ tenent? ℞° ƀm
Guil. Quidam dicunt ꝙ qui inducũt il
los ad fenerandũ q al' nõ erant fenera
turi.tenet insolidũ. Si ꝟo al' eẽnt fene
raturi nõ tenent nisi quantũ ad eos ꝑ
uẽit. Et subdit Ego credo sine ꝑiudicio
ꝙ in neutro taliter inducentes teneãt
nisi quantum ad eos ꝑuenit. Et quãtũ
ad hoc cõditio eorum ẽ melior q̃ȝ eorũ
qui prestant fauorẽ in rapina vel i fur
to: quia ipi tenent etiam si nihil perue
nit ad eos.ꝛ hoc ideo: quia rapina vel
furtũ fit simpliciť contra uoluntatem
dñi: ſȝ vsura ꝑuenit ad creditorem de
voluntate dñi. Nec inuenio iura dare
actionez debitori ↄ̃ hi' inductores seu
fautores ad repetendũ ab eis illas usu
ras q̃s ipsi debitores soluerũt illis idu
ctis sicut dant actionem contra illos q̊
rũ opere vel consilio fiunt furta vel ra
pine licȝ nihil ad eos ꝑueniat. A .Jõ
in sum.li.2.ti.7.q.61. B .Prima aũt
opinio tutior est saltez qñ principales
non essent solnendo. Omnes eni tales
indubitanť sunt participes culpe. A .
Non tñ ꝓpterea tenent ad restõez ꝑn
cipaliť vel in solidũ nisi inquantũ fue
rint cã damni: ita ꝙ sine eis datuȝ non
fuisset: vt sup̃ restõ 3.° §.ꝑ. Dãnuȝ autez
dať non i mutuo pecunie ſȝ in vsurarũ
exactione.iõ ꝑticipans in solo mutuo
teneť ad solũ peccatuȝ ꝛ nõ ad restõez
nisi ex usura accepti. Participãs vero
exactione vt in inueniẽdo cautas fictõ
nes vel al'.bene tenetur ad restõem. Et
in hoc casu intelligať scđa opio. B.

¶ Quid de eo qui accipit vsuras noĩe
alieno vt tutor.curator.vel ꝓcurator?
℞° ƀm Ray. Sicut ꝓhibeť aliqs acci
pere vsuras noĩe suo ita ꝛ aliẽo.di.46.
sicut nõ suo. Et si accipit alieno noĩe te
neť ad restõem si ille cui' noĩe accepit
nõ est soluendo vel nõ vult restituere.
Naȝ facientes ꝛ consentientes pari pe
na puniũtur.2.q.1.votuȝ.in fi. Sȝ scđm
ꝙ addit Hostię. A .qui etiam in sup̃
dictis concordat cum Ray.eo.ti.in su.
q.63. B .ille in cui' vtilitate ꝟsum ẽ.
ꝑ ꝛ ꝑncipaliť tenetur.alius in subsidiũ
ff.de eo ꝑ queȝ fac.erit.l.ex hoc edicto.
Et hec indubitanť vera sunt de tutore
curatore ꝛ ꝓcuratore.eo ꝙ prestãt au
ctoritatẽ talib'. Secus de eo qui nudũ
ꝑbet ministeriũ.vt diceť in.§.se. Item
sciẽdũ ꝙ si ille soluit cui' noĩe accepte
sunt vsure ceteri liberãť. A .Excepti
illis q ex vsuris aliquid habuerunt: vt
s̃.restõ 3.° §.3.° Et ideȝ quod in hoc.§.nõ.
in dicta.q.62. B.

¶ Quid de illis famulis q de mãdato
dñoꝝ dãt pecũiã ad vsurã debitorib' ꝛ
suscipiunt postea ab eis? ℞. ƀm Guil.
Si nihil ad eos ꝑuenit ñ credo ꝙ tene
anť.ꝑsertiȝ si illi dñi al' ꝛ ꝑ seipos exer
cẽt vsuras.vel per alios exercerẽt si nõ
ꝑ istos. A .Jdẽ in sũ.eo.ti.q.63. Qđ i
telligenduȝ est nisi isti famuli cooꝑenť
ad exactionem. Naȝ tunc tenent ad re
stõnem ꝓut dictũ est in.§.ꝑcedenti ꝓ
pter eandem rõnem.s.dãnificationis.
ex de iniuri.c.fi. B.

¶ Quid de eo qui gerẽdo negociũ alie
nũ sine illi' mandato fenerať ad opus
eius? ℞° ƀm Guil. Teneť ad restituen
dũ vsuras lȝ ad eũ nihil ꝑuenẽit. Fuit
eni actor ꝛ mister ↄtractus vsurarũ. A
Jdẽ in sum.eo.ti.q.64.vbi nõtur qđ di
ciť in.§.se. Et vtrũqȝ itellige scđm disti
ctõem de qua.s̃ §.2.° B.

¶ Quid de illo q cuȝ vellẽ mutuare g̃
tis iduxit me ut darẽ sub vsuris? ℞° ƀȝ
Guil. Teneť sicut ꝛ ille q in ꝑcedẽti.§.
dict' est: q2 ind[u]bite ipediuit vtilitatẽ
primi ꝛ ei dãnum adduxit.

¶ Quid de notariis q sup̃ vsuri| scienť
ↄficiũt instr̃a? ℞.° ƀm Hosti.ꝑiuri sunt
q2 qñ creanť solẽt iurare ꝙ talia nõ fa
ciẽt.sic ꝛ ꝑ ↄñs sunt ifames.nec de cete
ro pñt testificari nec instr̃a conficẽ. ex̃
de testa.lȝ ex quadã.§.ꝑ.ad fi. A .Jdẽ
in sũ.eo.ti.q.45. B .Si tñ ob hoc re

cipiũt pecuniã non tenent restituẽ: qa recipiũt eã ꝓ opere suo q̃uis illicito. d quo vide supra restõ p̃mo. §. pñt. A. Et ibi de hoc lati⁹ in additõ. Ubi ẽt põt patẽ ꝙ tenent nõrii ad restõem qñ recipiũt ab accipiẽte mutuũ cũ ille non turpit dederit. ꝛ silr qñ ex eoꝝ cautelis seu istris secuta foret exactio q̃ al's non fuisset secuta. vt. s̃. restõ 3°. §. p̊. Et idẽ foret in testib⁹ ꝓpter eandẽ rõez. B.

¶ Quid de p̃latis q subscribũt ꝛ sigillant cedulas vsurarias? R° s̃m Hosti. Si p̃lat⁹ nõ legit tenorez vel ẽt si legit ꝛ vsura nõ apparebat: q² forte ibi posita ẽ maior q̃titas q̃ sit mutuata: ꝛ ipẽ p̃lat⁹ nõ diligẽt ↄsiderat. fatue facit: s₃ tñ s̃m ꝟitatẽ non ↄsentit. Si ꝟo legit ꝛ ꝟitatem ꝑcipit ꝑticeps ẽ peccati ꝛ nõ ↄmodi vsuraꝝ. Nam subscriptio i mlt̃ approbatõem inducit. ex̃ de sen. ꝛ re. iudi. cum int̃ vos. Idẽ Hos. A. Idẽ etiã i sũ. eo. ti. q. 46. Et hoc cãu idẽ vr̃ dicendũ de istis p̃latis q̃ ad restõem qd̃ ꝛ de nõriis in p̃cedenti. §. dictũ est ꝓpter eãdem rationem. B

¶ Quid de vxore ꝛ familia vsurarii? R°. Dic ut. s̃. restõ 5°. §. 2°. A. Melius de hoc sup̃ restõ p̊. §. 13°. in additõe. B.

Usura vi°. scʒ de restõe vsuraꝝ. ꝛ p̊querit. Utꝝ si nõ fuerit intẽtio creditoris aliqd recipẽ sed postea debitor aliqd dat. teneat creditor ad restitutõem? R° s̃m Guil. Si ꝓbabilit credit ꝙ ex dilectione sola gratis ei dederit: nõ tenet. Si ꝟo credit vel ꝓbabilr̃ estimat ꝙ ꝓpt̃ mutuũ acceptũ vel vlteri⁹ retinẽduʒ dederit. tenet. A. s. in quantũ est fact⁹ locupletior de ↄsũpt̃ bona fide. ff. de peti. here. l. vtꝝ. In bõa aũt fide nõ ẽ qui credit uel ꝓbabilr̃ dubitat ꝙ nõ ꝓpter merã dilectõem: sed ꝓpt̃ p̃dcãs cãs ei dederit scd̃m eũdem Guil. ꝛ in sum. li°. 2° ti. 7. q. 8. B.

¶ Pone ꝙ debitor nõ gratis vsuras soluit postea ad man⁹ hi⁹ debitoris venerũt aliq̃ de bonis creditoris. nunqd põt de eis satisfacẽ sibi ꝓ usura quã ei soluit. A. Guil. tenet ꝙ sic. vt i dcã. q. B. De hoc casu dic ut sup̃ bellũ p̊. §. 4°. A. ↄiuncta additõ. B.

¶ Quid si creditor gratis qdeʒ mutuasset: sʒ tñ inducit ad mutuãdũ q² hẽt spẽ recipẽ vltra sortẽ. nõ ex dilectione: sʒ ꝓpt̃ mutuũ. nũqd tenet? R° s̃. Guil. Sic. q² sola spes facit vsurariũ vt dcm ẽ sup̃ vsura p̊. §. 2°. ꝛ 3°. A. Dic clarius ꝙ si spes ↄmodi fuit p̃ncipalis cã mutui vsura ↄmittit. Secus si secũdaria. ut. s̃. vsura p̊. §. p̃. ꝛ ibi latius in additõne. Et lʒ vsurari⁹ mentalis teneatur ad restitutionez. ex̃ eo. ↄsuluit. non tñ sic tenet simõiac⁹ solũ mẽtal. ex̃ de simo. c. si. Et ẽ rõ: q² i simonia ẽ turpitudo utriusq̃ ꝑtis. ꝛ ex solo iure humano pecũia simoniace accepta restituenda est non illi q turpit dedit sʒ ecclesie. Uñ nec Helliseus giezi p̃cepit restituẽ pecuniã quam accepit a Naamã. Et io papa in hoc casu põt statuẽ qd̃ vult. Posset ẽt dispensare ꝙ nõ solũ i mentali simõia: sʒ ẽt in exp̃ssa ꝑ pactũ posset retineri qd̃ esset simõiace acqsitũ. Sʒ i vsura nõ ẽ turpitudo dãt̃. ꝛ iõ iure dino ꝛ nãli equitate faciẽda ẽ restõ. Nec ẽt possʒ in hoc cãu papa dispẽsare scd̃m Guil. vt i sũ. eo. ti. q. 9. Et qd̃ dictũ ẽ in vsura obtinet ꝓpt̃ eandẽ rõnem etiã in acquisito ꝑ simõiaʒ qñ solũ ex parte recipiẽtis adest turpitudo. ex̃ de simo. c. dilect⁹. p̊. B.

¶ Qualr̃ vsurari⁹ ↄpellit restituẽ? R° s̃m Ray. Si ẽ public⁹ ↄpellit per diuersas penas iur̃ q̃s hẽs. s̃. vsura 4°. ꝑ totũ. Itẽ ois vsurari⁹ põt cogi ad restituendum per excõmunicationem. extra eo. quoniam non solum. Item 3°. modo compellitur quia si vsurarius repetat ab aliquo vsuras repellitur per exceptõem donec ꝛ ipse restituerit usuras vl̃ fecerit posse suũ. extra eo. quia frustra. Et eisdem modis cõpelluntur heredes extra eo. tua. ꝛ c. michael. A. Et ibi pʒ ꝙ hoc obtinet etiam quo ad dispositionem dicti. c. quia frustra. s. ut repellat a restitutione vsurarum vt dictuʒ est. ꝓpter usuras extortas ab eo cuius est

heres. B .Con. Host. z Gof. A .Jō
in sū.eo.ti.q.47.Et ibi addit sm eosdē
ꝙ hec ꝯpulsio fiet oī appellatiōe remo
ta.Sz forte hoc pōt intelligi q̊ ad noto
rios vsurarios.cū in notoriis nō regra
tur ordo iuris.2.q i.manifesta. B.
¶ Quid si qs repetat usuras z excipia
tur ꝯ eū ꝙ ipe nō restituit usuras quas
extorsit.z ille rn̄det se eē ꝑatū restituē
si sit qui petat.quō ꝓcedet iudex eccle
siastic⁹? R° sm Gof. Faciet p̄conizari
ꝙ qcunqꝫ soluit tali vsuras vēiat z ost̄
dat z satisfaciet ei.z si nō veniat aliqs
ꝓcedet p̄or petitio.si veniant z ꝓbent
fiet eis restō. Nec sufficit in hoc cāu da
ri pignora vel cautiones.ex̄ de sen.z re
iu.cū aliqbus.ff.de pigno.ac.l.ꝙ si non
soluē.Et itellige nisi magna cā forsan i
tueēiat.ut dic hos. z Jn.sup.c.qr frustra
ex̄ eo. A .Jō i sū.e.ti.q.49. B .Qō si is
a quo accepat vsuras nō sit superstes
nec eius heres.mādabit iudex paupēi
bus erogari.ex̄ eo.cū tu . Et postq̄ꝫ hoc
factū fuerit petitō ꝓcedet.alr̄ nō. Et idē
dicendū si viuat sz nescitur vbi sit.vel
si scit z ad eū mitti nō pōt:tunc silr̄ det
paupib⁹.ex̄ de iudeis.cum sit.nisi spet
de ipi⁹ aduentu.tūc.n.pecūia ꝯsignabi
tur z deponet. A .De hoc lati⁹ dictuꝫ
ē.s̄.restō 6° in p̄n° in additōe.v.q̄ ad se
cūdū.cū sequētib⁹. B .Et ꝓcedꝫ pri
or petitio.Et hec sunt itelligēda sz Ho
sti.de vsurario notorio. A .Jdē in sū
eo.ti.q.50.Et dicet notori⁹ si de hoc i iu
dicio fuerit ꝯuictus.vt sup̄ vsura 4° in
principio. B.
¶ Quo coget restituē cleric⁹ si fuerit
forte vsurari⁹ vl̄ hēs vsurarii? R° sm
Ray.Si non vult satisfacē dꝫ suspendi
ab officio. A .z bn̄ficio: vt.c. p̄terea.
ex̄ eo. B .z si n̄ emēdet dꝫ deponi.ex̄
eo.p̄tea.di.47.ep̄s.z.c.si qs clericoꝝ.et
postea si ē icorrigibil̄.cogēd⁹ est ꝑ potē
tiā laicalē.ex̄ de iudi.cū nō ab hoie. A
Et ibi pꝫ ꝙ p⁹ depositōeꝫ p̄us dꝫ pūiri
excōicatōe miori.postmodū anathate
exinde tradi ptāti seclari. B .dis.17.n̄
licuit. Nec dꝫ restituē de reb⁹ eccl̄ie. A
nisi q̄ten⁹ de pecūia illa expēdiderit in
vtilitatē eccl̄e sz eū. Ray.z i sū. eo.ti.q
51. B .sz de suis si hꝫ. sz si nō hꝫ.tūc sz
Guil.de fructib⁹ q̊s ltime ꝑcipit pōt se
liberare.Facit ex̄ d fideius.c.2. A Jō
in dicta.q.51. B.
¶ Quid si debitor iurauit soluē vsas
R° sm Ray.pōt denūciare eccl̄e moni
tione p̄missa vt ꝯpellat illuꝫ ad relaxā
dū iuramētū.vel si vult soluat vt satis
faciat deo de iuramento z postea posit
repetē.ex̄ de iureiurā. ex admistratōis
z.c.debitores.Qō si iurauit nō repetē.
dico ꝙ nō repetet directe ꝓpt iuramē
tū.sz idirecte bn̄ repetet. s. denuncian
do eccl̄e crimē illi⁹ vt sic ad satisfacien
dū ꝯpellat eū.Si vo iurauit ꝙ non de
nūciarꝫ.nō tenet iuramētū cū sit illici
tū.vtpote ꝯ ꝓximi salutē. Vn̄ hoc non
obstāte pōt denūciare.ex̄ eo.tuas. z de
iureiur.quēadmodū. A .Et ibi pꝫ ꝙ
hoc veꝝ ē inq̄ꝫtū itēdat ad salutez ꝓxi
mi.Si vo p̄ncipal̄r qs itendēt ad resti
tutōeꝫ vsuraꝝ sibi faciēdā.non vr̄ excu
sari a ꝑiurio qr siue ꝑ actōeꝫ siue ꝑ de
nūciatōeꝫ i effectu repetitō ē. z effect⁹
attēdi dꝫ poti⁹ q̄ꝫ vba vl̄ circuit⁹. L.mā
dati l.ab Anastasio. B .Con. Goff. z
Hosti.addēs ꝙ si ēt iurauit debitor n̄
repetē nec recipe vsuras.nihilo⁹ dꝫ co
gi ad restōeꝫ z erit pecūia paupib⁹ ero
ganda. A .qr hoc casu hēt ac si p̄nci
pales nō iuenirēt.iō succedūt paupes.
ex̄ eo.cū tu.z ne usurari⁹ ꝯmodum ex
sua fraude reportet.ex̄ eo.tuas.Et ideꝫ
ēt qō i hoc.§.nō.i sū.eo.ti.q.53.Predcis
ēt cō.gl̄.i.c.p̄.z.c.d̄bitores.ex̄ d iurtu. B
¶ Quid si de duob⁹ hēdibus vsurarii
alt̄ fact⁹ ē nō soluēdo? R° sm Hostiē.
Tūc ali⁹ tenet isolidū.s.vsqꝫ ad q̄ꝫtita
tē q̄ de hēditate ad eū ꝑuēit. Nā oīes
res hēditarie obligate sunt. ex̄ eo.cum
tua.§.fi. A .Hosti.nō vr̄ h° firmit̄ te
nere.sz dic ꝙ opio hec i ꝯspectu mltoꝝ
fauorabil̄ē q̄ꝫtū ad aīas ac sati eq̄ z ab
oib⁹ approbata.iō n̄ audeo ꝯdicē . Cōsi
derata tn̄ subtilitate iuri aliud vr̄.nisi
q̊ ad hēdē ꝗ n̄ fecisset iuētariū.vel nisi

q̃ ad hẽdẽ ⁊ quecũq; aliũ respectu rex
ex vsura seu ex pecũia fenebri acqsita
ruz q̃ ad eos titulo lucratio puenerunt
vt teneãt ad restõez si vsurari⁹ siũ ei⁹
hẽditas efficit ñ soluẽdo.ut i sũ.eo.ti.q
54.Sz gl.i.c.tua nos.sẽtit idez qd dr in
isto.§.quã glo.mlti doc.canõiste sequũ
tur.ut nõt ibi.d.An.d bu.Sz ut ipe dic
h° ñ vr vex q oia bona hẽditaria sint
obligata p restõe vsurax. de q̃ lati⁹ di
ctũ ẽ.s.vsura p.§.13.° i addit.Uñ cũ ob
liga° hẽditaria diuidat int hẽdes p hẽdi
tariis portõib⁹ nisi sup reb⁹ obligatis
C.d ac.hẽ.l.p hẽditariis.ñ vr rõnabile
q vn⁹ hẽs portet põd⁹ alti⁹ sup reb⁹ ñ
obligat vt ⁊ sẽtit.d.An.d bu.lz mlti vi
deãt simplr tenẽ q si vn⁹ hẽdũ efficia
tur ñ soluẽdo alt ad restõez vsurarũ in
solidũ teneat.qx dcz põt iustificari vt ta
ctũ ẽ q̃ ad bõa ex vsura acquisita.ne ex
dolo alti⁹ qs ɔseqt ɔmodũ cuz iactura
tertii.ff.de eo p quẽ fac.erit l.fi.⁊ poitũ
ẽ in dicto.§.13.° in additione. B.

¶ Pone q vsurari⁹ emit equũ vel p
diũ de pecũia vsuraria ⁊ donat hi⁹ alti
postea efficit ñ soluendo.qrit vtx debi
tor q soluit vsuras possit petẽ rẽ illaz a
possessore ⁊ ille teneat restituẽ? R° sm
Ray.⁊ ille põt petẽ ⁊ iste tenet restitu
ere.ex eo.cũ tu.Succedit.n.h.res loco
pcii sic ecõuerso pciũ loco rei.ff.de pet
hẽ.l.si rẽ.Et hoc vex ẽ sz Guil.qñ talez
rẽ hũit ex lucratia cã.Sec⁹ si emissz vl
alia cã ñ lucratia ⁊ bõa fide hũissz.Cuz
hoc cõ.Gof.⁊ Hosti.Et addit Goff.q si
res illa ex cã lucratia pueniat postea
ad aliũ ex sili cã.⁊ iste vltim⁹ fuit ille q
potuit petẽ usuras.libat⁹ ẽ ille cui res
p data fuit vt ɔ eũ agi nõ possit.ff.d ac.
⁊ ob.l oẽs debitores.Idez Hosti. A .
Idẽ in sũ.eo.ti.q.55.Et de hoc lati⁹ sup
vsura p.§.13.° in addit.ut tactũ ẽ supra
in §.precedenti. B.

¶ Quid de regib⁹ ⁊ pncipib⁹ q cũ pos
sint nõ ɔpellunt ad restituẽdũ vsuras
R° sm Guil.Dico q tenet etiã si nihil
ad eos puenit. A .Idez in sum.eo.ti.
q.58.Et de hoc lati⁹ sup restõ 7.° §.xi.° B

Utx usurari⁹ teneat restituẽ qcqd
de pecũia vsuraria lucrat⁹ sit? R° sm
Ray.Si vsurari⁹ ex pecunia vsuraria
negociat⁹ sit ⁊ lucrat⁹ vel emit ide pre
diũ ⁊ fruct⁹ pcepit nõ tẽt h° restituere
Cõ.Ul.⁊ Tho.scda scde.q.78. eo q tle
lucx ñ ẽ fruct⁹ pecũie sz hũane idustrie
⁊ possessio ẽpta d tali pecũia ẽ res emẽ
tis ⁊ nõ ei⁹ a q̃ accepta fuit vsura lz ei
sit obligata. A .d h° dictũ ẽ.s.vsura
p.§.13.° i additiõe. B .Sz sm q ponit
Guil.si hũit de vsura trã vl pec⁹.tunc
qcqd de fructib⁹ illi⁹ pcepit tenet resti
tuẽ.qr ex re alteri⁹ hũit. A .Predcis
⁊ his q̃ dicũt in se.§.Cõ.Ul.⁊ Tho.ut in
sũ.eo.ti.q.55.vbi sm Guil.addit. Idẽ ẽt
credo d lucro hito d re furtia ul rapta
si ex eo pdia uel reddit⁹ emãt.Et con.p
dcis Tho.⁊ Ul.ut ibi.Et de supdcis fru
ctib⁹ ⁊ interesse lati⁹ supra restitutõ p
§.4.° in additionibus. B.

¶ Utx usurari⁹ teneat debitori ad dã
na? R° sm Ray.Tenet ad oia dãna q̃
ille ppter solõnẽ vsure passus est.ut si
domũ suã ppt h° uili⁹ uẽdidit,⁊ si aliã
ɔduxit.aut si ppter hoc ab alio sb usu
ra quesiuit.

¶ Cui restituẽda sit usura? R° sz Ho
sti.Gnalit reddi dz ei a q̃ qs extorsit ul
ei⁹ hẽdi.⁊ si ñ iueniãt ẽ paupib⁹ erogã
da.ex eo.cũ tu.Qd si abñs ẽ eo q usu
rari⁹ transtulit se ad aliũ locũ.tenet ei
mittẽ suis ppriis sũptib⁹.Qd si ille q
hẽbat recipe ab usurario uel hẽs eius
trãstulit se alio.tũc mittet ei sũptibus
illi⁹ cui mittit:nisi expẽse excederẽt to
tã sũmã.tũc.n.dz paupib⁹ erogari.2.q.
6.anterior.ex d iudeis.cũ sit.nisi q si d
prio ei⁹ aduẽt⁹ spat.tũc fiet.ut dcz est
sup.§.5.° C.de usur.acceptã. A .Idẽ i
sũ.eo.ti.q.68.Et de hoc lati⁹.s.restõ.6.° i
pn.° cũ additõe. B .De mã ista plra pñt
colligi supra restõ p totũ.Qũo etiaz iu
dei ɔpellũt restituẽ sup usura.p.§.fi.

Usus clauium p.°
q̃ ad excõicatiões papales.i.q̃
rũ absolõ sedi aplice reuat.qx noticia
i pdcõ cãu ɔfessorib⁹ ualde ẽ nccia.de
qb⁹.s.absolõ p.§.2.° aliquid tactũ ẽ.sed

hic clari⁹ ꝛ pleni⁹ ē dicendū.
Prima g° pōit in decr̄.17.q.4.si qs
suadēte. vbi Jnno. dic̄. Si qs suadente
diabolo h⁹ sacrilegii viciū īcurrerit ꝙ
ī clicū vl' ī mōachū violētas man⁹ iie
cerit. anathati vinculo subiaceat. ꝛ nul
l⁹ epoꝝ illū ꝓsumat absoluē: nisi mor
tis vrgēte ꝑiclo. donec aplico ↄspectui
ꝑntet ꝛ ei⁹ mādatū suscipiat. hec ille.
Ad cui⁹ itelligētiā ꝑ sciēdū ē ꝙ clic⁹
appellat̄ ēt q hūerit ꝑmā tōsurā tm̄. ex̄
ð eta. ꝛ q̄.cū ↄtigat. Et de tali ēt itellig̃
h. ut pōt colligi ex nōtis ꝑ.d. Pe. de an
cho. i. c. ꝑ. de cle. ↄiu. li° 6°. Nōtur ēt ī sū.
li° 3° ti. 33. q. 89. Jdē itelligit̃ de quolibet
religioso ꝛ cōuerso religiōis. ex̄ eo. non
dubiū. Et silr ð mōialib⁹ ꝛ eaꝝ ↄuersis.
ex̄ eo. ð mōialib⁹. Et dꝫ itelligi ð ↄuers
q renūciauerūt ꝓprius. nō āt ð retinēti
b⁹ ꝓpa. ut nōt ī sū. eo. ti. q. 34. vbi ēt dr̃
sꝫ Hosti. idē itelligēdū de ↄuersis secu
lariū ecclia ꝝ qn̄ tradiderūt se ꝛ sua di
uino obsequio. Jdē ēt dic̄ gl' i. c. nō dubiū
Jdē q̊ꝫ itelligit̃ ð nouicio religiōis. ex̄
eo. religioso. §. ꝑ. li° 6°. Jdē ēt vr̃ de here
mitis. Nā hēmite ēt ꝓpriū hn̄tes gau
dēt ꝑuilio clicali. sm̄ gl'. i. c. qꝛ ꝯe. 16. q. i.
Et forti⁹ frēs ꝛ sorores tertii ordis sancti
Frācisci. vt nōt Bar. ī. l. sꝑ. §. ꝑ. ff. ð iur
īmu. sm̄ frēꝫ Jo. de capistrāo ī suo defē
sorio allegās etiā ꝛ plres alios nōbiles
doc. vꝫ Archidiaconū. Paulū de elea
zariis. ꝛ Jo. de lignano. in cle. cū ex eo.
de sen. exco. ꝛ Benzilinū. ꝛ dn̄m Jo. de
Jmola. ꝛ dn̄m Anto. de bu. in. c. rursus.
ex̄ q cle. vl' vo. vbi dic̄ idē ð mlīere iclu
sa. xi. q. i. ð ꝑsona. Et ð frib⁹ ꝛ sororibus
tertii ordis dic̄ hi⁹ eē qð dic̄ Bēzilinus ↄ̄
Federici ↄsiliū ꝛ ↄ̄ Guil. Allegat ēt no
tata ꝑ Bar. i. l. i. ff. ð pe. ꝛ ī. d. l. sꝑ. Jdem
ēt dn̄s An. ī c. null⁹. ex̄ de foro ↄpe. dicit
ꝙ gnālit̃ oēs ꝑsone q̄ regl'arit̃ viuūt sīt
ecclīastice ꝑsone. lꝫ nō faciāt ꝓfessiōeꝫ
ꝛ gaudēt ꝑuilio clicali. ut nōt glo. ꝛ tex.
ī. c. idēnitatib⁹. ad fi. ꝛ de elec. li° 6° ꝛ nō.
iꝛ q. vlti. c. fi. ꝛ ð ma. ꝛ obe. c. dilecta. ī gl.
Pe. quod facit dic̄ ipe ꝓ istis iesuatis ꝛ
marib⁹ ꝛ mlierib⁹. Jtē 2° sciēdū ꝙ non
solū dr̃ ille man⁹ iicē q ꝑcutit aliqueꝫ

de ꝑdcis ꝑsonis. sꝫ ēt q eā claudit. vl' ali
qd ī illā ꝓicit ul' mltis silib⁹ mōis offē
dit. vt. s̄. excōica° 2°. §. 9. cū se. ꝛ ī directo
ria iuris. li° 3° ti. 2. §. 24°. cū se. Jtē 3° scien
dū ꝙ n̄ solū q fac̄ aliqd ꝑdcoꝝ icurrit
dcā̄ sniaꝫ. sꝫ ēt q fieri mādat l' suo noie
factū ratificat. ex̄ eo. cū qs. li° 6°. Jtē in
his dās ↄsiliū auxiliū ut fauorē. ex̄ eo.
nuꝑ. Et itelligit̃ de ↄsilio ēt si alit̃ esset
factur⁹: qꝛ nihilo⁹ ↄsulēs ꝑticipat ī cri
mine. ꝛ iō icurrit sniaꝫ. ꝛ nō. ī directoria
li° 3° ti. 2. §. 126°. ꝛ nōt. d. An. de bu. ī dcō. c.
nuꝑ. lꝫ ibi glo. videat̃ sentire ↄ̄riū. Jteꝫ
ꝑdcis ↄsentiēs. Et nō itelligit̃ de nudo
ↄsensu q obligat solū ad pctm̄. dcō. c. cū
qs. sꝫ de ↄsensu cooꝑatio. ut nōt glo. ex̄
eo. q̄zte. Jtē q n̄ obuiat. ex̄ eo. q̄zte. Et lꝫ
ibi glo. alit̃ uideat̃ sentire. tn̄ ibidē dicit
d. An. ð bu. ꝙ cōis opio ē ꝙ icidat in ca
nonē patiēs ꝯberari clicū ꝛ dolose n̄ ꝓ
hibēs siue hēat ꝯberātē in ꝑtāte siū n̄.
Et idē nōt̃ sm̄ Host. ī sū. eo. ti. q. 34. sed
qd de ↄuersis. Jtē sniaꝫ icurrit q dictaꝫ
iiuriā fac̄ ēt cū uolūtate offēsi. qꝛ canō
itroduct⁹ ē nō solū ī fauorē ordinati: sꝫ
ēt ordis clical'. ex̄ eo. ↄtigit. ꝑ. Jteꝫ. sniaꝫ
icurrit clicus uel silis ꝑsona irato aīo ꝑ
cutiēs seipm̄. qꝛ facit iiuriā ordini cleri
cali siū religiōi. Jtē qꝛ sicut nō lꝫ offen
dere aliū. ita nec semetipꝫ. 23. q. 5. si n̄ lꝫ.
ubi h° tenꝫ Archi. ꝛ nōt̃ ī directoria. li°
3° ti. 2. §. 120. Jtē 4° sciēdū ē ꝙ ī aliqb⁹
cāib⁹ ex dcā iniectōe manuū ꝑstita ex
cōicatō nō irrogat̃. ut. s̄. excōica° 2°. §. ꝑ.
ꝛ q̄i ꝑ to. Jtē 5° sciendū ꝙ ab ea pōt ab
soluē legat⁹ aplic⁹. ꝛ qn̄qꝫ ēt epi ꝛ alii ꝑ
lati: vt. s̄. absolō 2° ꝛ 3° ꝑ totū. Jn decre
talib⁹ sūt alie. qꝝ ꝑma ē i. c. qrēti. ð offi.
dele. vꝫ qn̄ qs fuissꝫ excōicat⁹ a delega
to pape nā ifra ānū pōt ab ipo absolui
p⁹ ꝯo n̄ sꝫ a papa. Et itelligit̃ p⁹ ānū a
diffinitia snia. Añ. n. eā ēt p⁹ annū pōt
delegat⁹ absoluē. ut ibi nōt gl'. Scda ē
ↄ̄ falsificātes lr̃as aplicas. ð q. s̄. excōica
tio 3°. Tertia ē ↄ̄ icēdiarios ꝑserti locoꝝ
sacroꝝ. de qb⁹. s̄. excōica° 4°. Et ð aliis
suꝑ absolō ꝑ. §. 2°. ꝯ. secūd⁹. Quarta ē ↄ̄
effractores ecclaꝝ uel siliū locoꝝ. de q
b⁹ suꝑ excōicatio 4°. Quita ē ex̄ eo. c. fi.

gnificauit. de q̄ dictū ē sup abso p̄. §. 2°
v̄. 3° cū additōe. In 6°. sūt ⁊ alie. q̄z p̄ria
ē ɔ̄ ɔ̄secutores cardinaliū cū oib' i deli
cto p̄ticipātib'. ut si soci' fuerit faciēt
aut fieri mādauerit. uel factū ratū hūe
rit. aut ɔ̄siliū dederit uel fauorē. aut po
st. a receptauerit uel defensauerit sciēt
eūdē. Oēs. n. p̄dci icurrūt excōicatōem
a q̄ nō pn̄t absolui nisi a papa p̄terq̄ in
mortis dūtaxat articulo cōstituti. ex̄ eo.
felicis li°. 6°. ubi ēt mlte alie pene irrogā
tur ⁊ graues ɔ̄ eosdē. Scd̄a ē ɔ̄ eligētes
seu assumētes aliq̄s ad regimē ciuitatis
Rome nō obseruata forma. c. fūdamē
ta. de elec. li°. 6°. Et sūt ɔ̄ cōsentiētes ele
ctōi. noiationi. seu assūptōi de ipsis fcē
ad p̄dcā. ⁊ ɔ̄ obediētes dictis officialib'.
⁊ ɔ̄ i his dātes ɔ̄siliū auxiliū uel fauorē
publice uel occlte. Nec p̄dci pn̄t absol
ui ab alio q̄ a papa p̄terq̄ i mortis arti
culo. d. c. fundamēta. §. q̄ si sec'. ⁊. §. ɔ̄tē
ptores. Et h° cōit sp̄ accidit qn̄ Roma
ad obiaz nō ē ap̄lice sedis. Tertia ē in. c
gcūq̄. ex̄ eo. de q. s. excōica. p̄. §. 2°. v̄. 21°
Quarta ē i. c. exiit. q seminat. §. itaq̄. ɔ̄ v̄
bo. sig. vz ɔ̄ glosantes declaratiōez Ni
colai ttii sup regula fratz mioz alit q̄
sit ibi definatū. Item ɔ̄ doctores seu le
ctores q qn̄ docēt i publico ex cēta scia
uiciāt itellcz dcē declaratōis. Itē ɔ̄ faci
entes comētū scripturas seu libellū. uł
q ex certa scia uel delibatōe defināt in
schol' seu p̄dicāt ɔ̄ regulā ⁊ statū fratz
minoz uel ɔ̄ determinata seu aliq̄d de
determinatis i dcā declaratiōe. Oēs. n. p̄
dci icurrūt papalē excōicatōez. quibus
cūq̄ p̄uilegiis nō obstātib'. ut ibi. Et ɔ̄
hac excōicatōe dr̄ i sū. i additiōib' sup
titulo. de sen. exco. ⁊ in directoria li°. 3°. ti
2. §. 210. cū se. Uñ nō ē v̄isilē q̄ sit reuoca
ta q̄d aliq uidenł asserē. al' in p̄dcis lo
cis nō fuisset de ea facta mentio p̄rti i
directoria q̄ ē nouissima. Et cū dicta as
sertio sit ɔ̄ ius cōe. nō dz ei fides adhibe
ri nisi de ea hēat idubitata declaratio
ex̄ de fi. istru. pastoral. Sūt ⁊ alie i cle.
P̄ria ē ɔ̄ iqsitores hētice p̄uitatis. uł alr
ɔ̄ hēticos hn̄tes officiuz q odii. grē. uel
amoris lucri. aut ɔ̄modi tp̄alis obtētu

ɔ̄ iustiicia ⁊ ɔ̄sciaz suā omiserit ɔ̄ quēq̄
p̄cedē ubi p̄cedēdū fuerit sup hētica
p̄uitate. ac obtētu eode p̄uitate ipsam
uel ipedimētū officii sui alicui iponen
do. cū sup hoc p̄sūpserit q̄q̄ mō uexare
Nā p̄ter alias penas p̄ qlitate crimis
iponēdas eisdē. ep̄s aut superior suspē
siōis ab officio p̄ trienniū. alii vero ex
cōicatōis siniaz ip̄o facto icurrūt: a q nō
pn̄t absolui nisi a papa p̄terq̄ i mortis
articulo. ⁊ tūc satisfactōe p̄missa. nullo
i hac p̄te p̄uilegio suffragante. vt i cle.
mltoz. ad fi. de hētic. Scd̄a ē ɔ̄ religio
sos q clicis aut laicis nō hita p̄rochial'
p̄sbri lnia spali p̄sūpserit mistrare sac
mētū unctōis extreme. uel eucharistie
uł mrimōia solēnizare. i. solēnit' bndicē
hz glo. ut i cle. de p̄ui. religiosi. de q̄ sup
absolo p̄. §. 2°. v̄. 2°. ē de religiosis. cū addi
tōe. Tertia ē ɔ̄ religiosos q excōicatos
a canōe p̄ter q̄ i casib' a iure exp̄ssis uel p̄
p̄uilia sedis ap̄lice ɔ̄cessis eisdez. uel a
sniis p̄ statuta p̄uicialia uł synodalia
p̄mlgatis. seu ut v̄b utamur eoz. a pēa
⁊ clpa absoluē quēq̄ p̄sūpserit. d. cle. re
ligiosi. Et h̄ noie snie ɔ̄p̄hēdit ois eccle
siastica cēsura. Nec obtinz ista excōica
tio si religiosus absoluēt a snia iudicis
ut nō. i gl. dcē cle. religiosi. Et idē nōt in
directoria li°. 3°. ti. 2. §. 232°. ēt si snia iudi
cialit' eēt lata a papa. Itē in directoria
e. ti. §. 234°. dr̄ q̄ si religiosus absoluit a
pctō p̄pt q̄d icurrit qs excōicatiōez ex
cōicatū a canōe uł a statuto synodali ł
p̄uiciali. n āt ab excōicatōe hz Guil. nō
icurrit excōicatōz. cū aliō sit absoluē a
pctō ⁊ aliō penā seu uiculū excōicatōis
relaxāe. Nā freqnt' p̄les rmanēt i mor
tli pctō p̄pt q̄d erāt excōicati absoluū
tur ex cā. ex̄ ɔ̄ testib'. uelēs 2°. i fi. Sic ⁊
excōicat' ⁊ irreglaris ab excōicatiōe ab
soluit' i irreglaritate rmanēdo. ex̄ ɔ̄ se.
ex. cū illoz. i p̄n°. P̄terea si h° itelligēt
ɔ̄ pctō p̄pt q̄d erat excōicat' sic dic ɔ̄
absolutōe a sententiis. ita dicēt a pctō.
ex̄ de deci. ad audientiā. Et qz p̄babilit'
pōt religiosus factā excōicatōem p̄ sta
tuta ignorare. qz i fcō ɔ̄sistunt. ⁊ maxie
cū tal' n̄ teneat ire ad ɔ̄cilia ep̄alia. vł

archiep̃alia. iō excusat̃ s̃z Guil. q2 igno rabat sacrilegiū vel sodomitā vł furez i alia diocesi excōicatum. Tales. n. snīe poti⁹ i fcō ɔsistunt. ⁊ iō ꝓbabilr̃ maxie ab exēpt] ignorari pn̄t. ex̄ ꝺ ɔsti. li.° 6.° ⁊ ꝺ cle. ex. mi. apłice. Sz sniaz canōis n̄ lz tali ignorāe. Et lz excōicatōez n̄ icurrat g̃uit̃ tn̄ peccat ꝓ eo ꝙ pctōrē decipit ⁊ seip̃z. hec ibi. Quarta ē i cle. i. de penis. vbi dr̃. Si gs suadēte diabolo i h⁰ sacri legii gen⁹ ꝓrupit ꝙ quēuis pōtificē iiu riose ł temē ꝑcusserit aut cepit seu bā niuerit. vł hec mādauerit fieri. aut fcā ab aliis rata hūerit. vł soci⁹ i his fuēit faciēt]. aut ɔsiliū i his dederit. aut fauo rē. seu scient̃ defensauēit eūdē i ill' casi b⁹ de p̃dcis i gb⁹ excōicatōz ꝑ iā edcōs canones n̄ subiret. sit hi⁹ nr̃e ɔstōis au ctoritate nō obstante q̄cunq3 ɔsuetudi ne quā reputam⁹ approbāte sacro con cilio poti⁹ corruptelā anathat] mucro ne ꝑcussus. a q̄ neq̄at nisi ꝑ sūmū pōti ficē p̃t̄q3 i articło mort] absolui. Quin ta ē ꝯ religiosos ⁊ cłicos seclares q idu cūt aliq̊s ad vouēdū. iurādū. seu ꝓmit tēdū. vt sepulturā eligāt apꝺ eoꝝ eccle sias vł ut iā electā vlti⁹ nō imutēt. Nā excōicatōez icurrunt. a q̄ ab alio q̄3 a se de apłica p̃terq3 i mortis articło n̄ pn̄t absolui: ut i cle. cupiētes. ad fi. de penis ꝺ q̊ ēt. s̄. sepultura 2.° i p̄n.° Sexta ē i cle g̃uis. ꝺ sen. exc. ꝺ q̄. s̄. absołō p̊. §. 2.° ꝟ. 5⁹ ꝺ his. Septia ē ꝯ frēs miores q tēpe iterdci recipiūt ad diuia officia frēs vł sorores de t̃tio ordie bti Frācisci. ēt si sup hoc hi vł isti p̃uilegiis gbuscunq3 mūiti extiterit. Nā icurrūt excōicatōz a q̄ ꝑ aliū q̄3 ꝑ papā ł satisfactiōe p̃mis sa ꝑ locoꝝ ep̄os q auct̃e apłica in hac ꝑ te ip̄o iure fūgūt nō pn̄t absolui. vt in cle. cū ex eo. ꝺ sen. excō. Et sic i corpore iur] vident̃ eē. 17. vna i decretis. 5. i de cretalib⁹. 4. in sexto. ⁊. 7. in cle. Sunt ⁊ alie i extuagātib⁹. Prima ē illa Boni facii octaui q̄ incipit. Detestāte. ꝯ excu terātes. demēbrātes. seu decoquentes defunctoꝝ corpa ꝓ ip̄is ɔseruādis seu deportandis ad ꝑtes alias. Nā excōica

tōez icurrūt. a q̄ absolui nō pn̄t ab aliq̄ q̄3 a papa p̃terq3 i mort] articło. Et cor pus sic tractatū eccłiastica p̃uat̃ sepul tura i odiū h⁰ agētiū. vt ibi. De q̄ ēt ex cōicatōe dr̃ i directoria. li.° 3.° ti. 4. §. 22. ⁊ aligd. s̄. absołō p̊. §. 2.° ꝟ. itē gcūq3. Scꝺa ē alia silr̃ Bōifacii octaui q̄ incipit. Ex cōicam⁹ ꝯ oēs cuiuscūz ɔditōis existāt q aliqꝺ pactū fecerit. vł aliqꝺ ꝑuū vel magnū ꝓmiserit. ꝓmissiōez receperit. aut ex pacto seu ꝓmissiōe occłta uł ma nifesta sub verb̄ gnālib⁹ vel spālib⁹ ex p̃ssis vel n̄ exp̃ssis aligd receperit ꝺ q̄ cunq3 re ac vtilitate ꝓ aliq̄ iusticia seu gr̄a ꝑ sedē apłicā obtinēda. ⁊ ꝯ ꝓmittē tes dātes ⁊ accipiētes ⁊ ꝯ sciētes aliquē ꝺ p̃dcis nisi ifra tres dies retulerint pa pe vel alt̃i ꝑ quez papa possit scire. ⁊ ꝯ vtētes lr̃is seu g̃tiis sic obtēt]. Oēs eni excōicatōez icurrūt. a q̄ ab alio q̄3 a pa pa absolui n̄ pn̄t nisi i mort] articulo ⁊ gcgd ē r̃ceptū paupib⁹ eroget̃. nec gr̄a valz sic obtēta: vt nō. i directoria eo. ti. §. 23. cū se. Tertia ē Nicolai q̄rti que ici pit. Oli cāz. ꝯ deferētes ꝓhibita ad par tes ifideliū. de q̄ sit̃ cū mlt̃] aliis ad idē tēdētib⁹. s̄. saracen⁹. §. p̊. Quarta ē ꝯ re ligiosos cuiuscūq3 ordis mēdicātiū qui absq3 sedis apłice lnia spāli trāseūt ad quēcūq3 ordiez mōachoꝝ vł canōicoꝝ regulariū seu ordinū n̄ mēdicātiū. ordi ne cartusiēsiū dūtaxat excepto. Nā in gressus nō valz. ⁊ tā igrediētes q̄3 recipi ētes excōicatōez icurrūt. a q̄ ab alio q̄3 a papa absolui n̄ pn̄t nisi i mort] articu lo: ut i extua. Martini q̄nti. q̄ icipit. Viā ābitiose. fcō āno p̊ sui pōtificat⁹. 5.° loco sūt aliq̄ ꝯ simōiacos ɔdite tā a Marti no q̄nto q̄3 ab Eugenio q̄rto de gb⁹ sup̄ simōia 7.° §. fi. i additōe. Sexta ē s̄m ali q̊s ꝯ eūtes ad t̃rā scāz ēt cā deuotionis seu ex uōto sine lnia sedis apłice. ⁊ ab solutio reŝuat̃ pape vel sūmo pniario qui ēt pōt lniaz ɔcedē ⁊ absolutionem ɔmittere: ut pz i p̃uilegio sūmi pniarii. Septia est s̄m eosdē ꝯ laicos recipien tes in curia romana lr̃as apłicas nisi ꝑ man⁹ pape vł bullatoꝝ vel alioꝝ gb⁹ ē

ɔmissũ.ꝛ absolõ reseruaꝉ pape.ut pꝫ in
formulario cãcellarie seu registro. In
ꝓcessu quoqꝫ ãnali curie ɔtineꝉ ꝛ alie.
Pria ẽ ɔ̃ oẽs hẽticos ꝛ eoꝝ fautores re
ceptatores ac defensores. Scða ẽ ɔtra
oẽs ꝛ singulos cuiuscũqꝫ stat⁹ gd⁹ pre
eminẽtie aut ɔditõis existant.q ꝑfidis
hẽticis arma.eq̊s ferꝝ.plũbũ.lignami
na.sal.oleũ.vinuꝫ.victualia.ꝛ alie que
cũqꝫ ad usũ hoiuꝫ ꝑtinẽtia.aut queuis
alia ꝑ̃sidia publice vel occl̃te submini
strãt.ac ꝑ se vel ꝑ subditos afferri faci
unt vl̃ ꝑmittũt.cũ qb⁹ ipi hẽtici xp̃i fi
deles q̃uolibꝫ ipugnare seu offẽdẽ pñt
Et ɔ̃ adherẽtes hẽticoꝝ.ac ɔsẽtientes.ꝛ
ꝑ̃stãtes eisdẽ i ꝑ̃missis q̃cñqꝫ mõ ꝛ q̈liꝉ
cũqꝫ auxiliũ ɔsiliũ vl̃ fauorẽ. Tertia ẽ
ɔ̃ falsarios bullaꝝ seu lr̃aꝝ apl̃icaꝝ ꝛ su
plicationũ grãꝝ seu iusticiã ɔtinẽtiũ ꝑ
sũmũ põtificẽ vel vicecãcellarium seu
gerẽtes vices aut officiũ vicecãcellarii
scẽ romane eccl̃e de mãdato eiusdeꝫ sũ
mi põtificꝭ seu vicecãcellarii. aut gerẽ
tes officiũ ꝑ̃dcm̃ signãtes supplicatões
easdẽ.Quarta ẽ ɔ̃ oẽs illos q eq̊s.arma
ferꝝ.lignamia.ꝛ alia ꝓhibita deferũt
saracenis qb⁹ xp̃ianos ipugnãt.Quin
ta ẽ ɔ̃ ipediẽtes seu iuadẽtes victualia
seu alia ad usũ romane curie nccia ad
ducẽtes.vel ne ad curiã ipaꝫ adducãꝉ
ipediẽtes.ꝛ q talia faciũt vel defẽdũt
cuiuscũqꝫ fuerit ordis ꝑ̃eminẽtie ꝛ sta
tus.Sexta ẽ ɔ̃ oẽs illos ad apl̃icã sedeꝫ
veniẽtes ꝛ recedẽtes ab eadẽ.necnõ et
illos q iurisdictõeꝫ ordiariã vel delega
tã aliqꝫ nõ hñtes i eadeꝫ curia remanẽ
tes ꝓp̃a auc̃te capiũt spoliãt ꝛ detinẽt
aut ex ꝓposito ꝟberare mutilare vel i
terficẽ ꝑ̃sumũt.ꝛ q fieri faciũt seu mã
dãt.Septia ẽ ɔ̃ om̃s illos q i terris suis
noua pedagia iponũt. Forte h° intelli
gẽdũ ẽ qñ fit sine iusta cã vel legitima
auc̃te vꝫ sedis apl̃ice ipatoris seu regꝭ
ex̃ de ꝟ.sig.sup qbusdaꝫ.§.p̊.Octaua ẽ
ɔ̃ oẽs illos q ꝑ se vl̃ ꝑ aliuꝫ seu alias q̈s
cũqꝫ ꝑsonas eccl̃iasticas vel seculares
ad romanã curiã sup eaꝝ causis ꝛ nego
ciis recurrẽtes.illaqꝫ i eadeꝫ curia ꝓse

quentes.aut ꝓcũratores.negocioꝝ ge
stores.aduocatos.vl̃ ꝓmotores ipoꝝ̃
vel etiã auditores seu iudices sup dcis
cãis seu negociis deputatos occasione
cãꝝ seu negocioꝝ hi⁹.ꝟberãt mutilant
vel occidũt aut bõis spoliãt cuiuscũqꝫ
stat⁹ vel ɔditõis fuerit.Nona ẽ ɔ̃ om̃es
mutilãtes vl̃nerãtes ꝛ iterficiẽtes seu
capiẽtes ꝛ detinẽtes seu deꝑ̃dantes ro
mipetas ꝛ ꝑegrios ad vrbẽ cã deuotio
nis ꝛ ꝑegrinatiõis accedẽtes ꝛ i ea mo
rãtes ꝛ recedẽtes ab ipa.ꝛ i his dantes
ɔsiliũ auxiliũ vel fauorẽ. Et subdiꝉ i ꝓ
cessu.Eorũqꝫ bona ɔfiscam⁹. Decia ẽ ɔ̃
oẽs illos q ꝑ se vel ꝑ aliũ seu alios dire
cte vel idirecte sub q̊cũqꝫ titulo vel co
lore occupant detinẽt ul̃ hostiliꝉ discur
rũt seu iuadũt aut occupare vl̃ detinẽ
vel discurrẽ ꝑ̃sumũt i totũ vl̃ in ꝑtem.
aut q occupabũt detinebunt ꝛ hostiliꝉ
discurrẽt seu iuadẽt almaꝫ vrbem regꝭ
Scicilie ꝛ Trinarie insulas. Sardinie.
Corsice trã citrafaꝝ.ꝑ̃rimoniũ bti Pe
tri i Tuscia.ducatum spoletanũ.Mar
chie ãconitane.masse trebarie. Romã
diole.Cãpanie atqꝫ Maritime ꝓuinci
as ꝛ tras spãl̃ cõmissiõis.ciuitatesqꝫ ec
clesie Bononiẽsẽ. Ferrariẽsẽ.Beneuẽ
tanã ꝑusinã.auinioñ.ciuitateꝫ castelle
Tudertinã ꝛ alias ciuitates ꝛ terras.ꝛ
alia loca ꝉ iura ad romanã ecclesiã spe
ctãtia ꝛ ꝑtinẽtia. ꝛ adherentes ꝛ fauto
res ꝛ defẽsores eoꝝ. seu i his dãtes eis
dẽ ɔsiliũ auxiliũ vel fauorẽ. nõ obstãti
b⁹ qbuscũqꝫ ꝑ̃uilegiis cuicũqꝫ sub qua
cũqꝫ forma ꝟboꝝ ɔcessis ꝙ excõicari ñ
possit.seu ꝙ de ipo excõicatio nõ irelli
gaꝉ.necñ ɔsuetudib⁹ ꝛ obseruãtiis scri
ptꝭ ꝛ ñ scriptꝭ.ac aliis ɔ̃riis qbuscunqꝫ.
Oẽs ꝑ̃dci casus ɔtinenꝉ i ꝓcessu Euge
nii q̈rti fcõ ãno 7° sui põtificat⁹. q inci
pit.Excõicam⁹.Et ibi subdiꝉ. De qb⁹ q
dẽ snis null⁹ ꝑ aliũ q̃ꝫ ꝑ romanũ põti
ficẽ:nisi dũtaxat i mortꝭ articl̃o cõstitu
tus possit absolui.nec ẽt tũc nisi de stã
do eccl̃ie scẽ mãdatꝭ satisfactõe ul̃ suffi
ciẽti cautõe ꝑ̃stitꝭ. Illos ãt cuiuscunqꝫ
fuerit ꝑ̃emiñtie.dignitatꝭ ordis.ɔditio

nis.aut ſtatuſ.ēt ſi pōtificali uel alia q̄
tis dignitate p̄ditos.q ꝯ tenorē pn̄tiū
talibꝰ uel eoꝝ alicui ſeu aliqbꝰ abſolō
nis bn̄ficiū ipedē ꝯ fcō p̄ſūpſerit.excōi
catiōis ⁊ anathatꝫ ſnia inodamꝰ.eiſq; p̄
dicatōis.lectōis.admiſtratōis ſacroꝝ.⁊
audiēdi ꝯfeſſiōeſ officia iterdicimꝰ hec
ibi.Undecia ē q̄ nōt̄ ƀʒ hoſt.i ſū.li°.3°.ti.
33.q.34.circa mediuʒ.vbi dr̄.Hodie p̄
ceptū ē q̄ i lr̄is dn̄i pape nec i magno
nec i ꝑuo audeat qs manū apponē etꝫ
lr̄aʒ vnicā vl̄ pūctum unicū corrigēdo
exceptꝫ officialibꝰ qbꝰ hᵒ ꝯmiſſū ē.Alio
qn imanū apponēs ex canōe lato in cu
ria ipō fcō ſniaʒ excōicatōiſ icurrit q̄ n̄
pōt ꝑ aliquē citra ſedē apl̄icā relaxari.
Duodecia ē ꝯ pirataſ q ſil̄r n̄ pn̄t abſol
ui niſi ꝑ papā ƀʒ aliq̊s.Un̄ ⁊ i.c.excōica
tōi.ex̄ ꝯ rap.nōt.d.An.de bu.ƀʒ Jo.an.
q̄ pirate ſel̄ in āno excōicāt̄ ex ore pa
pe.Deciatertia ƀʒ aliq̊s ē ꝯ oēs ſciſma
ticos q ſil̄r ſūt excōicati ꝑ ꝓceſſū curie
⁊ abſolō reſeruat̄ pape.Alie ſūt ex p̄ui
legiis.vn̄ ſic̄ a fidedignis ꝑcepi īgredi
ētes mōaſteria mōialiuʒ ordis p̄dicato
rū p̄t̄q; i caīb; nccitatꝫ i eoꝝ ꝯſtōibꝰ de
claratꝫ:ut ꝓ medēdo vl̄ admiſtrādo ſa
cr̄a ifirmis.ſeu ꝓ reparādis edificiis.ſi
ne lnia pape vl̄ mgr̄i ordinis p̄dicatoꝝ
excōicatōeʒ icurrūt:a q̄ abſolui nō pn̄t
niſi ꝑ papā vl̄ ꝑ dcm̄ mgr̄ʒ.vl̄ ꝑ illū cui
ꝯmiſſuʒ fuēit ab aliq̊ eoꝝ ut pʒ i bulla
ōdis p̄toꝝ. Jtē igrediēteſ mōaſtēia ſcē
Clare.niſi i caſibꝰ i eaꝝ ꝯſtōibꝰ ꝯceſſis.
ſin̄ lnia pape vl̄ eiꝰ cui a papa fuerit cō
miſſū.excōicatōeʒ icurrūt:ut pʒ ex bul
la Grego.noni.q̄ icipit.⁊ ſi oium.Et ho
die eiꝰ abſolō pape reſuat̄:ut pʒ ex bul
la Eugenii q̄rti cuiꝰ copiā ego uidi.ſūt
⁊ alie excōicatōes iurꝫ.i.q̄ ipō iure irro
gāt̄.q̄ꝝ abſolō pape n̄ reſuat̄.⁊ a qbus
ep̄i pn̄t abſoluē.de qbꝰ.s.excōicaᵒ p̄.§.
2°.⁊ 3°.Et ſūt aliq̄ i qbuſdā ex̄uagātibꝰ
q̄ꝝ p̄ma ē Bn̄dicti vndecimi q̄ incipit.
Quia nōnulli.ꝯ q̄.s.papa.§.fi.Scd̄a ē i
ex̄ua.Joh.22°.q̄ icipit.Scā romana.ꝯ i
ueniēteſ nouū ordinē ſeu religiōeʒ.ſeu
hituʒ noue religiōis aſſumētes ſin̄ ſpā
li lnia ſedis apl̄ice.⁊ ꝯ ep̄os ⁊ q̊ſcūʒ p̄la
tos eis i hoc fauētes:ut pʒ ibi. Tertia ē
ꝯ abſoluentes ſine auc̄te ab aliq̄ excōi
catōe lata ex ꝓceſſu curie.ēt ſi fuerint
pōtifices.vt.s.§.2°.ꝟſu.oēs p̄dci.Ul̄te
ēt alie excōicatiōes ponūt̄ i directoria
late i ꝯcilio Byturicēſi.p̄ſertiʒ i li°.3°.ti.
2.§.223.cū multꝫ ſe.Dcē āt excōicatiōes
p̄fati ꝯcilii n̄ obtinēt niſi i regno Fran
cie.ut nōt̄ ibiꝺ eo.ti.§.224°.Jō ipſas h̄
ponē n̄ curo.Jtē de caſibꝰ ep̄alibꝰ.s.cō
feſſor p̊.in p̄ncipio.cū additōibꝰ.

U Sus clauium 2°.

q̊ ad abſolōnis formā ⁊ ſpāleʒ
⁊ cōeʒ.q̊ ad ſpāleʒ.i.ſuꝑ excōicatōe ma
iori ſciendū q̄ qnq; reqrunt̄. Primū ē
q̄ abſoluēs ptāteʒ abſoluendi hēat or
dinariā ſiue delegatā.al̄r abſolō nulla
ē.ex̄ de pe.⁊ re.oīs.imo ſepe ipſe abſol
uēs remanet ligatꝰ cū ſingl̄arit̄ abſolu
to.vt i cle.religioſi.de p̄uilegꝫ.⁊ latiꝰ.i.
patebit.Secūdū ē ut ſiqs excōicatꝰ eſt
ꝓ notoria offenſa i ꝓximū nō abſolua
tur niſi p̄us ſatiſfecerit ſi pōt.ex̄ ꝯ ꝟbo
ſig.ex ꝑte.p̊.⁊ nōt̄ in ſū.li°.3°.ti.33.q.103.
ubi ēt dr̄ q̄ ſi offenſa notoria ſit ꝯ deuʒ
tm̄ ꝯmiſſa.abſolui pōt ⁊ dʒ excōicatꝰ ēt
anteq̄; ſatiſfactio pnie adipleta fuerit
alioqn plerunq; nimis diu ſtaret excōi
catꝰ.Secꝰ i offenſa ꝯ hoieʒ.Et hᵒ p̄ſerti
obtinet qn̄ in aliq̊ iure exp̄mit̄ q̄ qs n̄
abſoluat̄ niſi ſatiſfactiōe p̄miſſa.ut ex
ſup̄dcis patē pōt multis caſibꝰ.⁊ in dcā
q.103.ſubdit̄.Papa tn̄ p̄dcā i abſolōne
nō ſeruat.q2 icēdiarios ⁊ alios excōica
tos remittit abſolutos nulla p̄miſſa ſa
tiſfactōe mādat tn̄ q̄ niſi ſatiſfecerint
i eādē retrudāt̄ ſniaʒ:⁊ iō fac̄ hoc papa
ꝓpt̄ diſtātiā.⁊ q2 ꝑiculū ē i mora.Dicit̄
āt iiuria notoria ſiue manifeſta qꝺ idē
ē q̊ ad hoc.ut i.d.c.ex ꝑte.ꝯ ꝟbo.ſigꝫ.qn̄
offēſa nō fuerit ꝑ ꝯfeſſionē vl̄ legitiaʒ
ꝓbatiōeʒ ſeu rei euidētiā q̄ nl̄la poſſit
tergiuerſatōe celari.ex̄ ꝯ ꝟb.ſig.cū oli
Qꝺ ſi excōicatꝰ nō pōt ſatiſfacē i totū
vl̄ in ꝑtē dʒ abſolui.recepta ab eo p̄us
idonea cautōe.q̄ ſi ad pinguiorē fortu

nā deueneīt satisfaciat.ex̄ de solu.Odo
ardus.ubi dic̄ glo.ꝙ cautio idonea dici
tur ꝑ pignora vel fideiussores.qđ si nō
potest fieri dꝫ ꝑstare quaꝫ pōt.s.iurato
riā.Et idē ēt iportat cū dr̄ sufficiēs cau
tio.vt i.d.c.ex ꝑte.ꝛ ibi glo.Et i.d.c.patꝫ
ꝙ siṫi cautōe ꝑstita absolui dꝫ excōica
t⁹ qñ ē offēsa dubia.vl' qñ qs excōicat⁹
ē ꝓ ꝯtūacia.Et lꝫ qs siñ dcā satisfactōe
vl' cautōe absolui ñ debeat: si tñ fuerit
absolut⁹ absolo͛ tenꝫ:sꝫ peccat eum ab
soluēs siñ iusta cā ꝫ glo.Ray.ꝛ i sū.li°
3°.ti.33.q.112.ꝛ suꝑ absolo͛ 4°.qđ pōt itel
ligi veꝝ nisi i aliq̊ iure ꝑticulari aliud
sit expressuꝫ sicut patet in excōicatio
ne ex ꝓcessu curie.de q̊.s̄.c.ꝓxio.§.6°si
milir̄ ēt i aliq̊ casu ipotēs satisfacē non
dꝫ nec pōt absolui añ satisfactiōeꝫ pre
terq̄ꝫ i mortis articlo.ut i cle.volētes.đ
heret.nec valꝫ remissio. Tertiū est ꝙ
excoicat⁹ dꝫ iurare stare mādatis illi⁹
qui uult ꝛ pōt eū absoluē. ut ex̄ de sen.
exco.ex tenore. Et sic iurabit stare mā
datis sacr̄m ꝑstantis.Et ideꝫ iportat si
iure͛ stare mādatis eccl'ie siue iudicis
siue ꝙ parebit iuri.qđ nota͛ in sum.in
dicta.q.103.ubi subiungi͛.Recta tñ for
ma iuramēti ipsius absoluēdi ē.vt dic̄
Laur.ꝙ stabit mādatis eccl'ie. Idē di
cit glo.Ray.Sed Hos.magis approbat
ꝙ iurꝫ stāe mādat ꝑlati l' iudic qđ id
dicit eē qđ ecclesie hec ille. Ex quo oia
ꝑdcā ideꝫ iportāt clari⁹ ꝛ tuti⁹ vr̄ ꝙ ab
soluend⁹ iuret stare mādatis illi⁹ q ipꝫ
ꝓ tunc ē absolutur⁹.q dicet excoicato.
Iura ꝙ pareb̄ mandatis meis.dcō.c.ex
tenore.ubi hoc clare mōstra͛. Et vr̄ iu
randū suꝑ sancta euangelia dei ꝫ In
no.i.c.ꝛ si xp̄s.de iureiuran. ubi dicit ꝙ
nulla vel modica dr̄ia sit siue iuret qs
super scā dei euangelia siue suꝑ relig
as siue tm̄ dicat ꝓmitto i fide mea.Tñ
i his q̄ in iure ꝑcipiun͛.ut est iuramen
tū testis ꝛ calūnie sꝑ iurandū ē suꝑ scā
euangelia.s̄.de iura.calū.c.vlt. ꝛ.xi.q.
i.testimoniū.Et idē dicit de oibus aliis
iuramētis que a iure uel a iudice uel a
ꝑtibus ex necessitate deferun͛ vel si ꝑ
tes promiserint iurare nulla forma di
stincta.hec ille. Et vr̄ ꝙ debeat iurare
tactis euāgeliis.nisi ab ep̄o q iurat tm̄
ꝓpositis ꝛ nō tactis euāgeliis.d.c.si.de
iura.calū. Et lꝫ Hosti.dixerit iuramen
tū eē de suba in tm̄ ꝙ sine illo nō tenēt
absolutio tñ glo.in.c.cum desideres.ex̄
de sen.exco.dicit ꝙ absolutio tenet. lꝫ
nō debeat excōicat⁹ sine iuramento ab
solui.Et hoc tenēt cōiter doc.ut patꝫ ex
ibi notatis ꝑ dñꝫ An.de bu.ꝛ nō͛ in.d.
q.103.in sum.ꝛ suꝑ absolutio 5°. Immo
ēt iuramētū ñ dꝫ dari illi q ꝑsumi͛ nō
ꝫuare:ut colligr̄ ex rōe.c.ex tenore. ꝛ ex
ibi nōtis ꝑ glo.ex̄ de sen.excōi. Et h° ēt
tenꝫ Ray.ut ēt nō͛ i sū.li°.3°.ti°.33.q.115.
Uñ nec sel' ꝑiur neqꝫ pueris añ pubta
tis annos ꝑstandū ē.22.q.5.paruuli.ꝛ.c.
honestū.De maiorib⁹ aūt pueris relin
quendū est arbitrio iudic vtꝝ sint ta
les qui iurare debeant uel nō.ut ꝛ nō͛
i sū.eo.ti.q.104.Quartuꝫ est debit⁹ mo
dus.Uñ de sen.excōic..a nobis 2°dr̄.Ab
solo͛nis forma serue͛.ꝛ fiat cum pniali
ꝑ̊s.ꝛ tā orōne dñica q̄ꝫ alia ꝯsueta.Et in
telligi͛ de ꝑ̊s.miserere,uel cum alio pe
nitētiali ꝫm glo.Ray.ut ꝛ nōtur in dcā
q.103.ubi ēt dr̄ ꝫm Hostiē.ꝛ Ray.ꝙ ho
nestuꝫ ꝛ ꝯsuetū ac tutū est ꝙ fiat hoc
mō.Et expoliabitur excōicatus uestib⁹
ꝛ ponat se añ ianuas ecclesie ꝓstratuꝫ
uel flexis genibus corā illo q eū absol
uere dꝫ q absoluens tenebit ꝩgas uel
corrigias i māib⁹.ꝛ dicēdo ꝑ̊s.miserere
mei de⁹ ꝩberabit eū ꝑcutiēdo sel' in q̊
libet ꝩsu uel mag uel min⁹ vl' leui⁹ ꝛ
acri⁹ ꝫm q̄ꝫtitatē ꝯtumacie Et p⁹ ꝑ̊s di
cat.gl'ia pr̄i ꝛc̄.kyriel'.xp̄el'.kyriel'.pr̄ nr̄
Et ne nos.Saluū fac seruū tuū uel an
cillā tuaꝫ vel seruos tuos vel ancillas
tuas si plures sunt.Nihil ꝓficiat inimi
cus i eo ul'ea uel eis.Esto eis vl' ei dñe
tur.for.a facie inimici. Domie exa.ꝛ cla.
Dñs vob.ꝛ cū.Orem⁹.De⁹ cui ꝓpriū ē
misereri sēꝑ ꝛ parcere suscipe depreca
tōeꝫ nr̄aꝫ.ꝛ hūc famulū tuū queꝫ excōi
cationis cathena constringit.miseratō
tue pietat absoluat.ꝑ xp̄m dñm nr̄m.
Dicat postea auctoritate dei oipotent

ac beatorum Petri ⁊ Pauli. ⁊ ecclesie
sancte sue ⁊ nostra absoluimus te a ta
li sententia ⁊ restituim⁹ comunioni ⁊
partipationi ecclesie ⁊ oīum fideliuꝫ ⁊
ecclesiasticis sacr̄is. Ideꝫ dr̄ in directo
ria. li. 3. ti. 5. §. 27. nisi ꝙ ibi ponit̄ ꝙ po
test dici dcā orō. de⁹ cui ꝓprium ē. ul̄ orō
pr̄a q̄s. de q̄. i. Iteꝫ pōt quis sil̄ ⁊ sel̄ ab
solui a pl̄ibus excōicationib⁹ ſm Rāy.
ut nōtur i sū. li. 3. ti. 33. q. 120. ubi dic̄ ꝙ
absoluens si hꝫ ptātem dicē pōt. Absol
uo te ab oībus excōicatōibus his q̄s cō
fessus es. ⁊ ab his q̄s non hēs i memo
ria si q̄ forte sunt. Et glo Ray. sup ꝟbo
i memoria. dic̄ ꝙ q ipetrat absolōnē a
papa uel a legato. caute facit si se facit
absolui ab oībus excōicatōib⁹ ⁊ pecca
tis de qb⁹ non recolit: q2 tunc si postea
recolit de aliquib⁹ nō tenet̄ iteꝝ abso
lutōem ipetrare. lꝫ de pctō teneat̄ si sit
mortale ↄfiteri. Itē vt nōtur in dcā. q.
103. i forma absolutōis illi⁹ qui solenni
ter anathematizatus ē ab epo p̄dicta
mlt̄o forti⁹ sunt obseruāda ⁊ pl̄ra alia
vt pꝫ. xi. q. 3. cū aliqs. vbi dr̄ ꝙ si excōi
catus vel anathematizat⁹ pnia ductus
veniā postulet ⁊ emēdatiōeꝫ ꝓmittat
epīs q eū excōicauit an̄ ianuas ecclesie
venire dꝫ. ⁊. 12. presbyteri cuꝫ eo q eum
hinc inde circūstare debēt. Et si ille ter
re ꝓstrat⁹ veniā postulet ⁊ de futuris
cautelā spondet: tunc epīs apprehensa
dextera in eccl̄iaꝫ illū itroducat ⁊ coīo
nē ei xp̄ianā reddat. ⁊. 7. p̄s pniales de
cātet cū istis p̄cib⁹ kyriel. pr̄ nr̄. saluū
fac ⁊c. orō. Presta q̄sumus dn̄e huic fa
mulo tuo digne pnie fructuꝫ. vt eccl̄ie
tue scē a cuius integritate deuiauerat
peccādo admissoꝝ suoꝝ veniā ↄsequē
do reddat̄ inoxius. p dn̄m nr̄m Jesum
xp̄m filiū tuū. Et ſꝫ Hosti. i dcā. q. 103. ē
sciendū ꝙ i p̄cib⁹ seu orōnib⁹ p̄missis
q̄s facit sacerdos an̄q̄ excōicatū absol
uat nō intelligit̄ pticipare ei i orōne ↄ̄
iura ēt si ip̄e excōicatus rn̄deat. q2 non
fiunt hec i fauorē carnalē vel tp̄alē ex
cōicati. sꝫ poti⁹ ꝓpter saluteꝫ aīe vt re
concilie̅t eccl̄e. Un̄ talis sacerdos i hoc
non peccat. ex̄ eo. cū volūtate. ⁊. 23. q. 4.
qui peccat. Predicta aūt solēnitas nō
requirit̄ in absolutione a minori excōi
catione. ex̄ eo. nup. In maiori aūt lꝫ si
ne cā omitti nō debeat. tn̄ ⁊ si omittat̄
absolutio valet. Un̄ glo. in dcō. c. cuꝫ ali
qs. dicit ꝙ cū qs possit simplici ꝟbo ex
cōicāi. ex̄ ō eo. q re. or. fur. c. p̄. sic ⁊ sipli
ci ꝟbo pōt absolui. ex̄ de re iur. l. ois res
Et ad hoc ēt facit qō dr̄ in sum. li. 3. ti.
33. q. 112. ſm glo. Ray. vꝫ ꝙ siquis absol
uat etiā ipenitentē ⁊ ignoranteꝫ ⁊ abn̄
teꝫ lꝫ non debuerit facē tn̄ absolutō ua
let. Et in dcā q. 103. dr̄ etiā ſm Hosti. ꝙ
nō oīa supradicta sunt de subā. imo de
bn̄ eē ⁊ ad instructōem simpliciū sacer
dotū hec scripta sunt. ubi ēt dr̄ ſm glo.
Ray. ꝙ si mandat papa vel legat⁹ ali
quē absolui in forma eccl̄ie etiam illa
omissa tenet absolutio. Nec. n. sic man
dat̄ absolutio sub ↄditōne vt sic demū
hēat ptātem absoluendi si seruauerit
formā. sꝫ duo mandantur. s. ꝙ absoluat
⁊ ꝙ formā eccl̄ie seruet. Et q̄uis iura
mentū omittat siue scient̄ siue ignorā
ter tenet absolutio dūmodo dicat. Ab
soluo te ab ista excōicatione vel equi
pollentia ꝟba sine quib⁹ non dat̄ abso
lutio nisi a papa qui salutando pōt ex
cōicatuꝫ absoluere. sicut ⁊ p̄nceps sola
voluntate pōt manumittē. C. ↄ̄ manu
mis. cū apud. hec ille. Licet papa possꝫ
p̄dcō mō absoluē. tn̄ non p̄sumit̄ sic vl̄
silr̄ absoluē nisi clare aliquid ostendat̄
vt in cle. si. de sen. excō. Item qō dic̄ glo
Ray. de omissione iuramenti idē etiaꝫ
intelligit̄ de omissione alioꝝ: vt clarius
pꝫ in sū. eo. ti. q. 112. de quo. s̄. dictum est.
Omissio igitur dicte solennitatis regu
larit̄ non viciat absolutionem. licꝫ non
debeat omitti sine causa. Ex causa aūt
sic. puta siquis esset excōicatus secrete
Nam per dictam solennitateꝫ non de
bet peccatum secretuꝫ deduci in publi
cum contra id quod p̄cipit̄ in. c. ois. ex̄
de pe. ⁊ remis. Item quando prelatus
viderit dictam solennitateꝫ non serua
re expedire ad proximi salutem. Unde
ſꝫ Tho. ⁊ Al. ⁊ in sum. eo. ti. q. 11 . ēt iuit⁹
ab excōicatōe p̄t absolui. ⁊ qn̄ manēte

ꝯtũmacia pōt aliq̃uis diſcrete excõica
tionē iuſte latā remittere ſi uiderit ſa
luti eiꝰ expedire i cuiꝰ medicinā excõi
catio lata ē. Jtē iuſta cā pōt eē infirmi
tas. tũ qꝛ mlta ex p̄dcis ſeruari nō poſ
ſent. tũ ēt qꝛ ſaluti infirmi poſſet qn̄qꝫ
magis expedire ocā̃m ſolennitatē non
ſeruari. tūc. n. nō deberet ſeruari niſi i
aliquo cāu pticulari ius aliud exp̄mat
ſicut pꝫ in ꝓceſſu curie. de q̊ ſup̄. Quin
tũ eſt ꝙ abſoluto fiant mādata iuſta
⁊ rōnabilia. alr̄ poſſet appellare. ar. ex̄ ꝺ̄
pac. c. fi. ⁊ de app. vt debitus. ⁊ nõtur in
ocā. q. 103. Precipue aũt iniungenduꝫ ē
excõicato a canõe vt de cetero nō faci
at illud ꝑpter qꝺ̄ fuit excõicatiõe liga
tus. i. ꝯ̃ illũ canonē niſi i caſibus a iure
ꝯceſſis. ex̄ eo. ex tenore. Et ſiqs fuit pro
pter ſpāle ipedimētum abſolutꝰ imun
getur ei ꝙ illo ceſſante ſine negligen
tia ſe repn̄tet ei a q̊ fuerit abſoluēdus
mādatũ eiꝰ ſup his ꝑ quibꝰ excõicatꝰ
fuerit hũilr̄ recepturus ⁊ ſatiſfacturꝰ
ꝑut iuſticia ſuadebit. ex̄ de ſen. excõi.
eos. liᵒ. 6ᵒ. ⁊ nõtur in ſum. liᵒ. 3ᵒ. ti. 33. q. 15.
Jtē defunctꝰ i excõicatione ſi in eo ap
paruerint ſigna pn̄ie poterit ēt pꝰ mor
tē abſolui ab eo vel de eius auctorita
te a q̊ fuerat in vita abſoluēdus. ex̄ eo.
c. a nobis. 2ᵒ. Et ſi de fcō fuerit i cimitēio
ſepultꝰ non exhumabit̄: ſꝫ ſi alibi ſit ſe
pultus exhumabit̄ ⁊ poſtea abſoluet̄.
vt dicit glo. in ocō. c. a nobis. ⁊ demũ in
cimitēio ſepeliet̄. Poterũt ēt oſſa ⁊ cor
pus ſi ſunt ſup terrā. vel ſepulchruꝫ ſi
ſint in ſepulchro ꝟberari. ſicut fit circa
viuos ⁊ abſoluet̄ cuꝫ orōnibus ſicut vi
uens. dicto. c. a nobis. ad fi. ⁊ nõtur i ſũ.
eo. ti. q. 121. Quo ꝟo ad formā abſolutio
nis cõeꝫ vꝫ qualit̄ ſacerdos dꝫ abſoluē
cõiter ſibi cõfitētes. aduertendũ ſꝫ Al.
⁊ in ſũ. liᵒ. 3ᵒ. ti. 33. q. 89. ꝙ dꝫ dici ſub mõ
idicatiuo ꝑpter ſacr̄i certitudinē. Pre
cedens aũt dep̄catio ē de bn̄ eē ⁊ nō de
eē ſacr̄i. Un̄ cõit dr̄ ſic. dn̄s te abſoluat.
⁊ ego te abſoluo a pctis tuis in no. pa. ⁊
fi. ⁊ ſpi. ſan. amē. Tho. ēt ꝯcordat. Dicit
eni ꝙ de ſub̄a forme ē. Ego te abſoluo
ſꝫ premittit̄ orõ. Miſereatur tui omni
potēs deus ⁊c̄. ne effectus ſacramēti i
pediatur ex parte penitentis. Jtem qꝛ
ſacerdos nō ꝓp̄a auctoritate abſoluit
ſꝫ q̃i miniſter. ꝯuenient̄ aliqd apponit
qꝺ̄ ptinet ad p̄mā auct̄eꝫ. ſ. dei. ut dicat̄
Ego te abſoluo in no. pa. ⁊ fi. ⁊ ſpiri. ſan.
Amen. vel ꝑ ꝟtutē paſſiõis xp̄i. uel au
ctoritate dei. Quia tn̄ hoc non ē detmi
natũ ex ꝟbis xp̄i ſicut i baptiſmo talis
appoſitio relinquit̄ arbitrio ſacerdotiſ
Jtē ſm Tho. ⁊ in ſũ. eo. ti. q. 90. ipoſitio
manuũ ſacerdotis nō requirit̄ in ſacr̄o
pn̄ie qꝛ non ordinat̄ ad ꝯſequendā ali
quā gr̄e excellētiā ſꝫ magiſ ad remiſſio
nē pctõꝝ. Un̄ magꝭ in hoc ſacr̄o ꝯpetēt
crucis ſignatio i ſignũ ꝙ ꝑ ſignũ crucꝭ
xp̄i remittunt̄ pctā ⁊ tn̄ nō eſt de neceſ
ſitate ſacr̄i. hec ille. Jtē ſꝫ Tho. in q̈daꝫ
q̄one de quolibꝫ. ⁊ i ſũ. liᵒ. 3ᵒ. ti. 34. q. 110.
laudabilr̄ i ꝯfeſſione a ſacerdote aduci
tur. Quicqd boni fecerꝭ ſit tibi i remiſ
ſionē pctõꝝ. qꝛ opꝰ qꝺ̄ fit ex iniũctõe ſa
cerdotis duplr̄ valet penitēti. vꝫ ex vi
oꝑis. ⁊ clauium. ⁊ magis valet ad expi
andũ pctā q̈ꝫ ſi ex ꝓprio motu idē opꝰ
homo faceret. Et eadem ratõne Ray. ⁊
Hoſt. dicũt vt ponit̄ eo. ti. q. 108. ꝙ cau
te ⁊ diſcrete ſacerdos poſt iniunctā pe
nitētiā dicit penitenti ꝙ oīa bona q̄ fe
cerit ⁊ oīa mala que ſuſtinuerit. ei ꝓfi
ciant ad ſalutē. ⁊ pro pn̄ia hec oīa iniũ
gat. Oīa ergo p̄dcā ſunt de bn̄ eſſe. ⁊ de
ſub̄a ē. Ego te abſoluo. non forma ul̄or
do ꝟboꝝ. cuꝫ nulla ſcripta uel de certo
ſit ſtatuta ſm ꝟboꝝ effectus. ut ex pre
dictis colligi pōt. Jtē ad hec ꝟba abſol
uo te dꝫ addi illꝺ̄ ſup quo abſolutio de
terminat̄. vꝫ ab hac excõicatione maio
ri vel minori. ab una. vel a pluribus ſꝫ
ptātem abſoluentis. ⁊ ſm ꝙ ei ſm deũ
viſum fuerit expedire. Sed tutius ē in
cõi abſolutione non exprimere niſi de
minori. Naꝫ incauta abſolutio a maio
ri excõicatione poteſt aliquod pericl̄o
ſum inducē. vt in cle. religioſi. de ꝑuile
gꝭ. Poſt abſolutionem ab excõicatiõe
poteſt abſoluens ſi ꝑtāteꝫ habeat ⁊ ei

videbit expedire dicē. Et dispēso tecū
sup hac vl sup his irregularitatib' ꝛc. ꝛ
dicē. Iterū absoluo te ab hoc pctō vel
his peccatis. seu ab oibus peccatis tuis.
ſm limites sue ptātis ꝛ scd̄m ꝙ necessi
tas requierit. Forma igit absolutionis
cōis pōt eē ita scripta vel equipollens.
Misereat tui oipotēs deus. ꝛ dimissis
oibus peccatis tuis pducat te ad vitā
eternā amen. Indulgentiā ꝛ absolutio
nē oium peccatoꝝ tuoꝝ tribuat tibi oi
potens ꝛ misericors dn̄s. amen. Dn̄s nr̄
Jesus xp̄s per suā piissimā miaꝫ ꝛ san
ctissimā passionem te absoluat. ꝛ ego
auctoritate ipsius qua fungor inquātū
possū ꝛ debeo absoluo te ab oi vīculo
excōicationis minoris si teneris. ꝛ resti
tuo te scīs sacr̄is ecclesie si indiges. Ite
rū absoluo te ab omnibus peccatis tuis
confessis ꝛ oblitis. mortalibus ꝛ venia
libus. ꝛ circūstantiis eoꝝ quōcunq ꝛ q̄
litercūq offendisti deū creatorē tuum
aiam tuam. ꝛ primū tuū. Oia bona q̄
fecisti ꝛ facies ꝛ aduersa q̄ sustinuisti
ꝛ sustinebis sint tibi i pniā ꝛ remissio
nē pctōꝝ tuoꝝ ꝛ in augmentū gratie di
uine. in noie patris ꝛ filii ꝛ spiritus san
cti. Amen.

Uxor. Utrū vir possit irrita
re vota vxoris. hēs. s̄
votū 3°. §. p̄. p totū. Utrū vxor
possit facere elyam sine licentia viri. s̄
elya 2°. §. 3°.

Utrū vxor i 2° mr̄imonio possit de re
b' cōib' puidere filiis ex p̄ mr̄imonio.
Ꝝ° ſm Guil. Si filii p̄dci nō hn̄t aliq̄
actōem ꝯ mr̄em. nō pōt illa ꝯ phibitio
nē mariti aliquid eis dare. Sꝫ si habēt
actionem contra matrem. vt quia obli
gata ē eos alere cū sint impuberes. ul
qr ambo coniuges possident bona illo
rū. uel ex alia iusta cā. maritus quidē
tenet eos alere. qr mater cū suis oneri
bus ad maritū trāsiuit ſm aliquoꝝ cō
suetudinē. Sed tn̄ qr maritus habꝫ ad
ministratōem. uxor ꝯ illi' phibitionē
non debet eos alere nisi in extrema ne
cessitate. Potest tamē pcurare ꝙ ma
ritus ad hoc p iudicē ꝯpellat. A. Jō
in sum. li°. 2°. ti. 8. q. 29. ubi ꝛ addit ſm eū.
Guil. Si aūt filii nullā habent actōem
ꝯ mr̄em. nō tenet marit'. nec illa debꝫ
contra phibitionē eius aliquid eis da
re. Formare tn̄ pōt in dubio sibi largā
ꝯsciam. hec ibi. Et hoc de rebus cōibus
ubi est cōsuetudo ꝙ maritus hēat illo
rū administratiōem ꝛ nō vxor. ubi vo
nō est talis ꝯsuetudo. posset vxor sicut
ꝛ maritus. cū i re cōi qlibet habeat ius
eq̄le. ff. p socio. p to. De reb' vo mariti
claꝝ ē ꝙ non potest dare ꝯ eius uolūta
tē nisi in extrema nccitate alit ꝯmitte
ret furta: ut. s̄. furtum. i p̄ncipio. B.

Quid si uxor hn̄s uiꝝ pdigum celat
aliquid de reb' cōibus cū uiro? Ꝝ° ſm
Guil. Si bona fide hoc faciat ut sibi ꝛ
uiro loco ꝛ tpe puideat q eas male cō
sumeret non peccat nec tenet obedire
uiro si phibeat. aut sibi tradi petat. cū
in tradendo iuuaret eum ad peccatū.
A. Idem in sum. eo. ti. q. 30. B.

Utrū vxor teneat seq viꝝ q̄cūq iue
rit? Ꝝ°. ſꝫ Guil. vir tūc tenet vxorē seq
qn̄ ex nccia cā abest. sꝫ vxor tenet seq
viꝝ ex q̄cunq cā recedat. s. domiciliū
transferēs: nisi vellet eā trahē ad pec
catū: ex̄ de diuor. que sūt. Sec' tn̄ si eēt
vagabūdus. 34. q. 2. siqs nccitate. Idē
Ber. ꝛ Hosti. Et addit Hosti. ꝙ in vo
to vltramarino vxor pōt seq viꝝ vl re
manē si voluerit: sicut etiā in oi itinē
volūtatis cū pposito reuertēdi. Sꝫ vbi
trāsfert domiciliū p̄cise tenet eū seq
. 13. q. 2. vnaq̄q. Et facit ad hoc s̄. votū
3°. §. plr. ꝛ se. A. Idē in sū. li°. 2°. ti. 2. q. 51.
Et addit ſm Hosti. ꝙ si aliq̄ mulier h°
pacto vl ꝯditōe vl mō det alicui i vxo
rē ꝙ sp insil debeāt morari ꝛ i certo lo
co forte i domo amicoꝝ ipius mulieris
pactū seruādū ē. In traditōe. n. rei sue
pōt qlibet qđ vult pactum apponere
nec ē ꝯ legē: imo potius ſm legē: qr sit
morari debēt. 4. q. 2. si qs nccitate. Et
sic dico pactū seruādū: nisi aliq̄ nccitas
supueniat q̄ ipediēte nō posset marit'
cōmode remanē: puta ppt inimicitias

capitales:infirmitatē aeris:vel aliud
sīle:qđ arbitrio iudicis cōmitto.tūc.n.
vxor seqtur vir ne adulteriū cōmitta
tur.qr tunc pactū ɔ legē inciperet esse
ar.i3.q.2.vnaqueqꝫ.Itē aduertendū ꝙ
glo.in dicto.c.vnaqꝫ.dič ꝙ vxor nō te
netur seq vir vagabūdū nisi sciēs eu3
talē eē cū cū eo ɔxerit.qr tunc tenetur.
Qđ intelligēdū ē qñ vagat̄ ex aliq̄ ho
nesta cā.ꝛ nō al̄.vt sentit glo.i dicto .c.
siqs nccitate.qr cū vagās peccaret nō
eēt ei i pctō ɔsētiendū.22.q.2.faciat. Et
bñ facit.ff.de op.li.l.qđ nisi.vbi p3 ꝙ li
bert⁹ nō tenet̄ seq patronū vagabūdū
ad pstādū ei opas. B .Utr liceat viro
occidē adulterā:hr̄ s̄.ipedimētū 8°.§.p.
ꝛ fi.ꝛ s̄.lex.§.6°.v.4°.

Utr magis peccet occidēs vxorē q̄
mr̄em:? R° ɓm Pe.i 4°.Simplr maius
peccatū ē occidē mr̄em q̄ vxorē: quia
magis repugt nāe.sed tñ q̄ ad aliquid
maior pena iponit̄ occidenti vxorē:eo
ꝙ maior ē pnitas ad ei⁹ occisionē.Iđ
nōtur.33.q.2.admonere. A .in glo.su
p vbo existimes.Et idē nōt̄ i sū.li°.4°ti
9.q.io. B .Quid si uir q petit uxorē ē
suspectus ꝙ uelit eā occidē.uide.s̄.ma
trimoniū 9°.§.2°.ꝛ fi.De redditōe debiti
quere supra debitū cōiugale. Item de
mr̄imonio q̄re sup̄ mr̄imoniū.cū adiū
ct.Itē de ipedimento mr̄imonii q̄re.s̄
ipedimētū.cū suis additōibus.

IUdeus
xp̄ian⁹.De fide xp̄ia
na uide supra fides
Qūo xp̄ianus se debeat hr̄e
erga iudeos supra iudeus p.§
2°.Et qūo erga saracenos supra sarace
nus.Qđ xp̄us idem q de vgine natus
ꝛ pro nobis passus est in sacro euchari
stie ɔtinet̄ supra eucharistia.p.§.5°.An
noie xp̄i possit fieri baptismus sup̄ ba
ptismus p.§.2°.

IPocrisis
vtr sit pec
catu3 mor
tale:? R° ɓ3 Tho. scđa secū
de.q.cxi. Si ipocrita dicet̄
ille cuius intentio fert̄ ad duo.s.ꝙ non
curet sanctitatem habere:sed solū san
ctus apparere.sicut consueuit accipi i
scriptura sacra.sic manifestu3 ē ꝙ pec
catu3 mortale est. Nullus enim totali
ter puat̄ scitate nisi p peccatū mortl̄e
Si aūt dr̄ ipocrita ille qui intendit sīta
re scitatē aq̄ deficit p pctm̄ mortale.nō
sp illa sīlatio est ei pctm̄ mortale.qđ di
scernēdū est ex fine.q.s.si repugnat ca
ritati dei uel pximi erit pctm̄ mortale
puta cū sīlat scitatem ut falsam doctri
nā disseminet.uel ut adipiscat̄ ecclesia
sticam dignitatē indignus uel q̄cunqꝫ
alia bona tpalia in quibus finem cōsti
tuit.Si vo finis intentus nō repugnat
caritati erit peccatū ueniale. puta cu3
aliquis in ip̄a fictōe delectat̄.de q̄ ph̄s
dicit 4°ethicoꝝ ꝙ mag9 vr̄ uan⁹ q̄ ma
lus. A .Con.Guil.ꝛ addit dicēs.ꝙ cū
aliqs sīlat scitatē quā nō h3 ut aliqd ei
det̄ ppt̄ hoc.sic illi de qb⁹ dr̄ Math.23
ue uob scribe ꝛ pharisei q comedit9 do
mos uiduaꝝ ꝛc.pctm̄ mortale est.qr ra
pit qđ debet̄ scō:qr qđ dat̄ ei datur in
noie iusti.Itē qñ tale3 sīlationem facit
ex insatiabili auaritia.Si aūt aliqs p
sua necessitate sīlat amplioꝛe3 indigen
tiā q̄ hēat:nō est pctm̄ mortale.sicut fa
ciunt illi q cōiter trutāni uocantur.De
his enim dicit Chryso⁹ ꝙ talis sīlatio
potius est culpa diuitū q̄ sit culpa pau
peꝝ qui ex sua indigentia ad hoc ɔpel
lunt̄. B .Contingit tñ qñqꝫ ꝙ aliqs
sīlat perfectionem scitatis que non est
de necessitate salutis.Et tal̄ sīlatō non
sp ē cū pctō mortali.Et uide.s̄.sīla°. A
Et ibi p3 ꝙ qñqꝫ ē sine pctō. B.

IRonia
Uide supra i
littera.I.

IStrio
Uide supra i
littera.H.

ZElus
quid est:? R° n°
ɓm Tho. secūda
scđe.q.36.Zelus dr̄ ppe qñ
aliquis tristat̄ de bono alterius non ex
eo ꝙ ille h3.s3 ex eo ꝙ sibi deest bonu3
quod ille hab3 ut dicit ph̄s 2° ethicoꝝ.

Et si iste zelus sit circa bona hõesta lau
dabilis est ꝺm illud .i. Cor. 14.º Emula
mini spũalia. Si aũt de bonis tꝑalibꝰ
.s. ꝙ homo tristes q₂ temporalia desũt
põt eẽ cum peccato. sicut pꝫ supra aua
ritia. §. p̊. Si ꝟo aliquis dolerꝫ de bono
alterius inquantum alter excedit ipm
in bonis. tunc est inuidia. ut dictum est
supra inuidia. §. 2.º A. Zelus etiaꝫ ca
pit ꝓ feruore seu ꝯmotione diuine ca
ritatis p̊s. 68.º Zelus domus tue come
dit me. Et h̄ zelus me fratrẽ Nicolauꝫ
de ausmo ordinis minoꝝ indignũ ꝑ ali
quali simpliciorꝫ subsidio ad hꝰ supple
mẽti ꝯpilatõeꝫ cõmouit: quod fauente
dño nr̃o Jesu xp̃o excepta tabula ca
pituloꝝ ꝛ abbreuiaturarũ ꝛ ꝶricaꝝ ex
pletũ est apud nostꝝ locũ ꝓpe Medio
lanũ sancte Marie de angelis nũcupa
tũ ꝛ vulgarit̃ sancti angeli. M.CCCC
XLiiii.º Nouẽbr. 28. die sabbati ꝓximi
ante aduentũ hora quasi sexta. Et oĩa
que in eo ac ceteris opusculis per me
ꝯpilatis ꝯpilãdis ve incaute seu minꝰ
perite posita ꝯtinens. peritoꝝ ꝛ ꝓsertiꝫ
sacrosancte eccl̃ie submitto correctõi.

Laus Deo.

Primū ꝯsiliū dn̄i Alexandri de Neuo
Uincentini iurꝭ vtriusq; doctorꝭ cōtra
iudeos fenerantes.

IN noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i eiusq; glo
riosissime mr̄is virginis Marie.
gloriosi doctoris Hieronymi: ce
teroꝝ doctoꝝ ecclesie totiusq; celestis
curie. Amen.

IN casu in q̄ reqsit⁹ fui vt cōsi
liū edā sola dubia designabo:
q: ex ip̄is ꝯp̄hēdet casus figu
ratio. Quinq; gͦ sūt dubia.
Primū an peccent iudei fene
rādo xp̄ianis. Scd̄z. An eccl'a
de hͦ pctō se dēat ipedire. Tertiū. An
ecclesia dēat tolerare vl ꝯsentire huic
pctō ꝑpt mai⁹ malū vitandū vel ꝑpt
mai⁹ bonū qd̄ exinde ꝯsiſt't seq sperat
Quartū. An p̄ncipes secl'ares vel cōi
tates vel ꝯcilia ciuitatū possint iudeis
dare lniaz fenerādi. t' cū iudeis possint
pacisci vt fenerent xp̄ianis cā maioris
mali vitādi: vel boni qd̄ exide seq pōt.
z an ꝑpt hoc icidāt i penā cle. vnice. de
vsuris z c. i. eo. ti. liͦ 6ͦ z i alias penas i
iure exp̄ssas. Quintū z vltimū. An pa
pa ex cāis p̄dcis possit ꝯcedē cōitatib⁹
vel ciuitatib⁹ vt ex dispēsatiōe ap̄lica
cōducant iudeos ad fenerādū faciēdo
cū eis pacta ꝓut ꝯsueuerunt.

Primū dubiū.

GLoriosissimi redēptoris noīe
repetito. q̄ ad p̄mū dubium s.
an iudei peccēt fenerādo xp̄ia
nis. Btūs Tho. scd̄a sd̄e. q 78. arti. p̄. z
oēs theologi tenēt q̄ sic. Idē tenet Ho
sti. i sūma de vsurꝭ. §. an aliquo casu. v.
8ͦ Idē tenet Jo. an. i. c. ꝯquest⁹. de vsu
ris. Idē tenet Bur. Lardi. z cōiter oēs
doctores in. d. c. cōquest⁹. Idē tenet Ar
chi. z Jo. d̄ fantuciis. i. c. ab illo. 14. q. 4.
z Ray. in sūma de vsuris. z ē cōis opio
theologoꝝ z canonistaꝝ. Sz aliq docto
res nr̄i tp̄is nescio q̄ sp̄ū ducti nō sunt
veriti consulere q̄ iudei absq; peccato
possint vsuras recipe a xp̄anis. Nec se
ab hoc retraxerūt ꝑpter auctē theolo
goꝝ z canōistaꝝ q sīt sūme auctꝭ. cū eoꝝ
dcā vt autētica i iudiciis allegent. z fm
ip̄a cāe decidant. Et qbusdā falsis rōni
b⁹ inheserūt dicta maioꝝ z doctoꝝ non
sequētes. Dicūt. n. iudeos licite fenera
ri christianis. z allegant Deut. 23. c. vbi
Moyses dicit. Nō feneraberis fr̄i tuo
pecuniā vel aliā rem sz alieno. Itē alle
gāt. c. ab illo. 14. q 4. vbi vr̄ probari q̄
vsure ab hostib⁹ licite exigāt. Allegāt
ēt c. quāto. de vsurꝭ vbi solū vsure imo
derate vident ꝓhiberi iudeis. Sz iste
rōes paꝝ valēt. Nec obstat auctoritas
Moysi. s̄. allegata: q: fz btūz Tho. qn̄
Moyses ꝯcessit iudeis vsuras exigere
fuit ꝯpatiua ꝑmissio ad vitandū mai⁹
malū. s. ne a iudeis deū colētib⁹ vsuras
acciperēt ꝑpt auariciaz cui dediti erāt
Nā iudei recipiebāt vsuras a iudeis z
a gētib⁹. vn̄ Moyses vt restringēt eoꝝ
auariciā ꝓ ꝑte vidēs q̄ ip̄az i totū nō
poterat coercē: ꝑmisit vt vsuras exige
rēt a gētib⁹. ut ex hoc cessarent exigē a
iudeis. Nā vbi qs int̄ duo mala ē iplici
tus ita q̄ alteꝝ oīo ē factur⁹. ꝯsulendū
ē ei vt poti⁹ faciat min⁹ malū z euitet
mai⁹. vt dic̄ tex. i3. dis. nerui. Und̄ alibi
dic̄ tex. q̄ si vn⁹ ē parat⁹ facē hōicidiū
nisi ꝯmittat adulteriū. puta dicit se vi
ctū tāta passiōe amoris vt nō possit vi
tare adulteriū nisi adulteraz iterficiat
ꝯsulendū ē ei vt faciat adulteriū. qd̄ ē
min⁹ pctm̄ q̄z hōicidiū. vt dicit tex. 33. q.
2. si qd̄ veri⁹. Un̄ ista cōpatiua ꝑmissio
nō excusauit a pctō: vt i iuribus. s̄. alle
gatis. Et hoc dicūt doctores theologi. p̄
sertiz btūs Tho. z doctores canoniste.
Et eadē rōne ꝑmisit Moyses iudeis re
pudiū: ut euitarēt hōicidiū. Aliđ. n. ē p̄
cipe. aliđ ꝑmittē. qd̄. n. ꝑmittim⁹ nolen
tes ꝯcedim⁹: q: malas hoīum volunta
tes ad plenū cohibē nō possum⁹. Et sic
dicit scūs Jo. chryso⁹ cui⁹ tex. ponit. 3i.
q. i. hac rōne. Un̄ glo. nobilis in dcō. c. fi.
dicit q̄ cōpatiua ꝑmissio poti⁹ dr̄ tole
rantia q̄z ꝑmissio. Un̄ dicit canon q̄ ea
q̄ ꝑmittim⁹ nō approbam⁹. vt. d. c. hac

rõne. Et ƀʒ hanc ꝑmiſſionẽ dicũt decre
tales ꝙ multa ꝑ paciẽtiaʒ tolerãt q̃ ſi i
iudiciũ deducerem⁹ caſſaret̃: ut i. c. cuʒ
iã dudũ. de ꝑbẽ. Jſta ſũt ꝟba glo. ꝑalle
gate. cũ q̃ tranſit ibi Archi. ⁊ Jo. de fan
tutiis. Et ƀʒ iſtã ſolutõeʒ btĩ Tho. cũ q̃
trãſeũt cõit canoniſte. dicendum ẽ ꝙ ſi
Moyſes potuiſſet i totũ arcẽ iudeos a
fenerãdo: nullo⁹ ꝑmiſiſſet. Et id vbi iu
dei pñt ꝓhiberi a fenerãdo debẽt pro
hibẽi ne dẽt ad vſuras: qđ fiẽi põt i ter
ris xp̃ianoꝝ i qb⁹ ſũt iudei. Nã pñt dñi
illaꝝ i totũ arcẽ iudeos a fenerãdo ⁊ in
toto eoꝝ auariciã cohibẽ. Vñ debẽt pn
cipes xp̃iani eiſ iterdicẽ ne dent ad uſu
ras. cũ ceſſet cã ꝓpt̃ quã Moyſes ꝑmi
ſit iudeis fenerari. Alii autẽ theologi
alit̃ ſoluũt. dicẽtes ꝙ illa acceptio vſu
re a gẽtilib⁹ int̃ q̃s iudei habitabãt po
ti⁹ erat ſue rei recupatio q̃ꝫ uſura: qꝛ to
ta illa fra iudeis data fuit a dño. ⁊ iniu
ſte poſſidebat̃ a gẽtib⁹. ⁊ ſic iudei fene
rãdo gẽtib⁹ nõ accipiebãt alienũ ſʒ ſuũ
vel qđ eis dẽbat̃. nã vbi qs tenet meũ
vel mihi debitũ. ſi nõ poſſuʒ illud per
viã iurꝭ recupare. poſſuʒ fenerari illi q
tenet illđ illicite. ⁊ vſuras ab eo recipe
vſqꝫ ad eã quãtitatẽ q̃ mihi debet̃ vel
vſqꝫ ad ei⁹ extimatõem. ſicut ⁊ poſſem
furari. de q̊ ꝑ Jnn. ⁊ doc. i. c. oliʒ. de reſti.
ſpo. Sʒ qcqd ſit Moyſes poſtea reuo
cauit ꝑmiſſionẽ fenerãdi factã iudeis:
ut pʒ Deut.° 28.° ca.° vbi dr̃. Feneraberꝭ
gẽtib⁹ multis ⁊ ip̃e a nullo fen⁹ accipi
ẽns. Et i eodẽ ca.° vltra mediũ dr̃ Adue
na fenerabit tibi. tu aũt nõ fenerabis
ei. Et forte ꝓpter hoc ꝟioꝛ ẽ ſolutio btĩ
Tho. ad ꝑmã auc̃teʒ allegatã: qꝛ ſi illa
ꝑmiſſio fuiſſʒ licita: Moyſes poſtea ñ
reuocaſſet. Vñ alii theologi dicũt eſſe
ꝟioꝛẽ ſolutõeʒ btĩ Tho. ad ꝑmã auc̃teʒ
ſ. allegatã. ſʒ nõ inſiſto. ex q̊ appet illaʒ
ꝑmiſſioneʒ fuiſſe poſtea ꝑ Moyſen re
uocatã. Et ẽt ẽ determinatũ ꝑ ius canõicuʒ
Nã iudei fenerãtes xp̃ianis ꝯpellendi
ſũt vſuras remittẽ ipſis: ut i. c. p⁹ miſe
rabilẽ. de vſurꝭ. Vñ cũ ꝯpellãt̃ remittẽ
pʒ ꝙ illicite recipiũt. Nã lucꝝ licitũ ne

mini ẽ auferẽdũ. imo illud qđ ẽ illicite
acq̃ſitũ iterdũ põt licite retineri. puta
qñ lucꝝ ẽ illicitũ reſpectu negociatõis
tñ abſqꝫ aliq̃ fraude vł rapina vł calũ
nia. alteri⁹ acq̃ſitu. ut dicit Jnno. i. c. qꝛ
pleriqꝫ. de imu. ec. Et ibi plene examia
tur an ⁊ qñ illicite acquiſitũ ſit reſtitu
endũ. de q̃ ẽt in. c. ex tranſmiſſa. de decꝭ.
vbi bona glo. ⁊. 14. q. 5. in ſũ. Cũ ergo iu
de⁹ feneras xp̃iano vſuras ei reſtituẽ
teneat̃ vel remittẽ. vt i dcõ. c. p⁹ miſera
bilẽ. pʒ ꝙ receptio vſure oi reſpectu ẽ
illicita. ſ. tã reſpectu iudei fenerãtis q̃ꝫ
fraudis q̃ ꝯmittit̃. Et ꝙ vſura ſit oi re
ſpectu illicita pʒ. qꝛ vſura dr̃ rapina: ut
in. c. ſi qs vſura. 14. q. 4. Non obſtat
c. ab illo. 14. q. 4. q tex. vr̃ ꝑmittẽ ꝙ ab
hoſte poſſum⁹ licite uſuras recipe: qa
ille tex. hʒ multos itellect⁹ q referunt̃
ibi ꝑ Archi. ⁊ Jo. de fantutiis. Vñ nõ in
ſiſto ẽt rñdendo ad illũ tex. Sʒ ꝑſuppo
ſito ꝙ ab hoſtib⁹ qb⁹ licite pñt arma i
ferri poſſint vſure licite exigi. non tñ ꝑ
hoc ifert̃ ꝙ iudei licite accipiãt vſuraſ
a xp̃ianis: qꝛ xp̃iani nõ ſũt hoſtes neqꝫ
inimici iudeoꝝ. immo pietaſ xp̃iana to
lerat iudeos: ut dicit tex. in. c. ⁊ ſi iudeoſ
in ꝑn. de iudeis. Prohibẽt̃ ẽt xp̃iani in
ferre iniurias iudeis: ut i. c. ſicut. de iude
is. cũ ſiłib⁹. imo iudei ſunt ciues romãi
vt i. l. iudei. cũ. l. ſe. C. đ iudeis. Ad aliđ
aũt ꝯriũ. ſ. ad. c. q̃ꝫto. de vſuris. vbi ſolũ
vſure imoderate videt̃ ꝓhiberi exigi
a xp̃iãis ꝑ iudeos. dicẽdũ ẽ ꝙ ille tex. ñ
obſtat: qꝛ nõ eſt ibi ſumendũ ar. a ꝯ̃rio
ſenſu ne reſultet abſon⁹ itellect⁹. ⁊ ꝯ̃ il
lud qđ ẽ i iure deciſuʒ. Jta dicit ibi glo
⁊ doc. in dcõ. c. q̃ꝫto. Vel alit̃ ƀm doct. ille
tex. appellat vſuras imoderatas: quia
ois vſura ẽ imoderata cũ ſit rapia: ut i
. c. ſi qs vſurã. 14. q. 4. Nã uſure ſũt iuẽ
te arte neq̃ſſima: ut dicit tex. 47. diſ. ſi
cut hi. Et illđ. c. q̃ꝫto. cõiter ꝑ doct. ita in
telligit̃. Jdẽ dicit Hoſti. i ſũma. de vſu
ris. §. q̃ pena vſurarioꝝ. ꝟ. vr̃ tñ ꝙ iude
us. Vñ mime mutanda ſunt q̃ certã in
terꝑtatiõeʒ ſꝑ hũerunt: ut i. l. mime. ff.
de legib⁹. Ex quib⁹ ꝯcludendũ vr̃ ſcđʒ

oīum opiōnē theologoꝝ ⁊ doctoꝝ iurꝭ
canōici ꝙ nō sit licitū iudeis fenerari
xp̄ianis. ⁊ ꝙ inuoluāt crimine usurario
sicut si iudei fenerarent iudeis. Et hoc
de primo dubio.

Secundū dubiū.

Quo ad scdʒ. s. vtꝝ eccl'ia debe
at se ipedire de pctō iudeoruʒ
doc. q scripserūt i iure canoni
co tenent ꝙ sic. vt pʒ in dcō. c. post mise
rabilē. de vsurꝭ. vbi p̄cipit oib⁹ p̄ncipi
b⁹ ⁊ ptātib⁹ secl'arib⁹ ꝙ ꝯpellant iude
os ad remittendas vsuras xp̄ianis. Et
donec remiserint deneganda ē eis coio
xp̄ianoꝝ tā in mercimōiis ꝗꝫ i aliis. Si
ergo eccl'ia ipedit se de pctō iudeoꝝ fe
nerātiū ut liberēt xp̄ianos ab vsuris q
b⁹ ꝯcesserūt pecūiā mutuo sub vsuris
ut pʒ i. d. c. p⁹ miserabilē. forti⁹ dʒ se ipe
dire añ factū. s. vt interdicat iudeis ne
mutuēt ad usuras: qꝛ facili⁹ ipediunt
faciēda ꝗꝫ tolerant iā fcā. ut i. c. quēad
modū. de iureiurꝭ. ⁊ in. l. pñe furioso. ff.
de his q sunt sui vel alie. iurꝭ. Et ut dixi
ista ē cōis opio doc. q scripserūt i iure ca
nōico. Sʒ aliq doc. nr̄i tp̄is ut. s̄. dixi nō
sūt veriti ꝯsulē ꝙ eccl'ia nō debeat se i
pedire de pctō iudeoꝝ: qꝛ de his q̄ foris
sūt nihil ad eccl'iaʒ ptinet iudicare: vt i
c. mlt̄i. 2. q. 1. ⁊ in. c. q sincera. 45. di. Sed
salua eoꝝ reuerētia decipiūt. qꝛ imo ec
clesia ipedit se de hoc pctō iudeoꝝ. ⁊ de
hoc ē casus i dcō. c. p⁹ miserabilem.

Preterea ubi iude⁹ vel ali⁹ infidelis
delinqt ꝯ legē nāe. pōt dūmō det facul
tas pūiri a iudice eccl'iastico. Ideʒ si de
linqt ꝯ ius diuinuʒ q̊ ad p̄cepta mora
lia. Et hoc nōbilit dixit Inno. ⁊ doc. i. c.
qd̄ sup his. de vo. Idē tenet Hosti. Jo
an. ⁊ cōiter doc. i. c. gaudem⁹. de diuoꝛ.
Dicūt. n. ibi ꝙ si ifidel ꝯtrahit mr̄imōi
uʒ cū duob⁹ mlierib⁹ eodē tp̄e. pōt per
eccl'iaʒ pūiri si det facultas: qꝛ p ius di
uinū ē ꝓhibitū ꝙ qs ꝯhat mr̄imoniū
cū plurib⁹ eodē tp̄e. Sʒ vsura ē ꝓhibi
ta a lege nāe. vt pʒ p phm p̊ politꝭ. vbi
Aristo. nulla lege scripta artat⁹ sʒ sola
duct⁹ nāli rōne lucꝝ vsurariū ē detesta

tus. qd̄ nō fecisset nisi act⁹ vsurari⁹ ex
nā rei fuisset viciosus ⁊ malitia ꝯuolu
t⁹. hoc ēt pʒ: qꝛ certuʒ ē ꝙ rapina ex nā
rei ē vitiosa ⁊ malitia ꝯuoluta. Qui at
accipit vsurā facit rapinā. ut dicit scūs
Amb⁹. cui⁹ tex. ponit. 14. q. 4. si qs vsu
rā. Et alibi dicit idē Amb⁹ vsuras esse
iuentas arte negssima. cui⁹ v̄ba habēt
46. dis. sicut hi hoc ēt ꝓbat. 89. di. eiici
ens. q ē tex. sci Jo. Chryso. Et hoc. s. ꝙ
vsure sint ꝯ legē nāe. tenuit dtūs Tho.
scōa scōe. q. 78. arti. p̊. ⁊ hoc etiaʒ tenuit
disputando qdā frat Girard⁹ de Senis
sūm⁹ theolog⁹ ac canonista. quem Jo.
an. cōmēdat i mercurialib⁹. i regl'a pos
sessoꝛ. de re. iurꝭ. li.º 6.º cui⁹ disputatiōeʒ
refert ⁊ sequit Jo. an. in regula pctm̄. i
mercurialib⁹. in 2.º ar. Iteʒ usura est ꝯ
ius diuinū: qꝛ ē ꝓhibita ⁊ p vet⁹ ⁊ per
nouū testm̄: ut dic̄ tex. i. c. sup eo. ꝯ usu
ris. Et hoc ēt alit ꝓbat. Nā usura fuit
ꝓhibita p Moysen. vt pʒ Deut.º 28.º c.
⁊ i p̊s. Dn̄e qs habitabit i tabnacl'o tuo
ibi. Qui pecuniā suā nō dedit ad vsurā
Et sic p vet⁹ testamentū. Itē p euā
geliuʒ in q̊ dr̄. Mutuum date nihil inō
sperātes. Cum ergo usura sit ꝓhibita
vtroqꝫ testō: ut in dcō. c. sup eo. ⁊ auc̄ti
bus. s̄. allegatis. dans pecuniaʒ ad vsu
rā ꝯmittit ꝯ ius diuuʒ ꝯtinens p̄ceptū
morale. g° eccl'a pōt ipedire infidelem
ne feneret ⁊ ꝯ facientē ip̄m punire. Et
ꝙ nō dare pecuniā ad usurā sit p̄ceptū
morale de iure diuino pʒ. qꝛ ꝯtinet i p̄
ceptꝭ decalogi. ⁊ ꝯtinet sub illo p̄cepto
Nō furtū facies. nō cōcupisces reʒ pxi
tui. Nā usura ē rapina q̄ ē spēs furti. ut
dcō. c. si qs usurā. 14. q. 4. Dia.. n. decē p̄
cepta q̄ dedit ds̄ Moysi sit p̄cepta mo
ralia: qꝛ ꝯcernūt mores hoium. ut con
stat. ⁊ ꝓbat. 6. di. § is iteʒ. Dē ius diuuʒ
dr̄ ius nāe. ut nōt. i. di. ius nāle. ⁊ sic ius
nāle ⁊ ius diuinum idem sunt. Ex quo
concludo ꝙ cuʒ usura sit ꝓhibita lege
nāe ⁊ iure diuino: ecclesia dʒ se ipedire
de pctō iudei ul' alterius infidelis fene
rātis si dat ei facultas puniendi uel im
pediendi. iuxta doctrinam Innocen.

Hos. Jo.an.⁊ alioꝝ ſcribētiū i.c.q̄ ſup
his.ꝺ vo.i.c. gaudemꝰ.ꝺ diuoꝛ.i.c.ꝺ xpi
anos.de hēti.liº 6º Nō obſtat qꝺ alle
gāt pdci doc.ſ ꝙ eccl'a nō dēat ſe ipedi
re de pctō iudeoꝝ cū ad eā non ptineat
iudicare de his q̄ foꝛis ſūt:ut i.c.ml'ti.⁊
q.i.⁊ i.c.q ſincera.45.di. Nā cū reueren
tia eoꝝ iura illa debēt itelligi ꝙ eccl'ia
nō pōt iudicare de his q̄ foꝛis ſūt q̄ ad
hº ut penā ſpūalē iſligat.vl'regulas ca
nonicas iponit q̄ ad religionē eis iuitꝫ
vt dic̄ glo.i.c.iudei.ex̄ de iudeis. ⁊ Ho.
i ſūma de iudeis.§.⁊ i qbꝰ gueꝛ.v.qd ſi
iudeꝰ epi ſubditꝰ. Et mlti caſus nume
rāt p glo.⁊ doc.i dcō.c.iudei.i qbꝰ eccl'a
ipedit ſe de pctis iudeoꝝ ⁊ alioꝝ ifideli
uꝫ. Et inꝛ alios caſus nūerat crimē vſu
raꝝ. Et hoc q̄ ad ſcōm dubiū

Tertiū dubiū.

Jrca tertiū.ſ.an eccl'ia debeat
vl'tolerare hoc pctm̄. vel vt fi
at ꝯſentire ppꝛ maiꝰmalū vi
tandū. vel ppꝛ maiꝰ bonū qꝺ ꝯiſitꝛ ex
ide ſeq pōt.doc.canōiſte ⁊ theologi cōi
ter tenēt ꝙ nō. Et ita ēt diſputādo deꝛ
minat pdictꝰ fraꝛ Girardꝰ de Senis oꝛ
dinis hēmitaꝝ.quē refert ⁊ ſeqꝛ Jo.an
i mercurialibꝰ.i pallegata regl'a. pctm̄
i 3º ar. Sꝫ p huiꝰ rei euidētia ſciendū
ē ꝙ nōnulli nr̄i tpis dicūt ꝙ ppꝛ maiꝰ
malū vitādū eccl'a dꝫ tolerare ꝙ iudei
fenerēꝛ:qꝛ ē minꝰ maluꝫ q̄ ꝙ paupes
pereāt fame nō iuenientes q ſibi mutu
ent pecūias. Jtē ſi iudei nō mutuarent
ſub vſurꝭ xpiāi darēt ad uſurā. Sꝫ eſt
maius maluꝫ ⁊ peccat um ꝙ xpiani ex
erceant vſuras q̄ ꝙ iudei exerceant
Minus autem malum tolerandum ē
ut maius euitetur.4.diſ.deniq̄. Hinc
ē ꝙ eccl'a tolerat pſtibula ſeu lupana
ria ut euiteꝛ adultēia ⁊ alia maioꝛa cri
mina ut dic̄ glo.⁊ doc.i.c.inꝛ opa.de ſpō
ſa. Sꝫ i hº ē ꝯſiderādū. Nā aliqn̄ eadeꝫ
pſona ē inꝛ duo mala iplicita. puta ga
niſi pmittaꝛ adulteriū faciet hōicidiū
Et hº cāu admittiꝛ ꝯpēſatio:qꝛ potiꝰ ſi
b pmittēdū ē ut faciat minꝰ malū ne
faciat maiꝰ.⁊ ſic vt faciat adulterium
qꝺ ē minꝰ malū q̄ hōicidiū. vt ē tex.33
q.2.qꝺ veriꝰ.⁊.13.di.nerui. Aliq̄do duo
mala cadūt i eadē pſona.ſꝫ in diuerſis.
ꝯbi gr̄a.vnꝰ vlt inꝛficē hoieꝫ.iterrogat
me vbi ſit.nūqd liceat mihi dicē men
daciū. vꝫ ꝙ neſciaꝫ ubi ſit:ad hº vt eui
teꝛ hōicidiū. cū mēdaciū ſit lōge minꝰ
pctm̄ q̄ hōicidiū: Et dꝺ ē ꝙ nō. vt.22.q.
2.c.pmū.⁊ c.ne qs. vt.14.q.5.foꝛte. Et ſic
mihi nō lꝫ ꝯmittē minꝰ malū ut alius
euitet maiꝰ. vl'ut ꝯſequaꝛ maiꝰ bonū.
qꝛ nemo dꝫ aiaꝫ ſuaꝫ alienis ipendē cō
modis. Vn̄ nō dꝫ qs cōmittē pctm̄ vēia
le. vt aliꝰ euitet mortale. Hoc vlt glo.
nōbilis.14.di.qꝺ ait. Jdē dicit Augꝰ.in
liº de mēdacio.cuiꝰ tex.poniꝛ.22.q.2.c.p
mū.ubi Augꝰ dicit ꝙ ē phibitū dicere
mēdaciū vt aliꝰ ab imundicia coꝛpali
defendaꝛ.i.ne eiꝰ ꝯginitas vl' caſtitas
violeꝛ. Jtē dicit ibidē Augꝰ ꝙ nō eſt li
citū dicē mēdaciū ut aliꝰ libereꝛ a moꝛ
te tpali vel eterna.ſ.ut nō occidatur ab
alio. vel ut libereꝛ ab inferno.⁊ tn̄ tale
mēdaciū ē pctm̄ veniale:qꝛ nulli nocet
⁊ alteri pdeſt.⁊ tale mēdaciū dꝛ mēda
ciū officioſuꝫ. Vult gº ſcūs Augꝰ. ꝙ nō
liceat facē vnū pctm̄ vēiale leuiſſimū:
ut aliꝰ euitet moꝛtale ēt guiſſimū: vel
vt aliqs pducaꝛ ad paradiſū aut ab in
ferno libeꝛ. Et i cāu nr̄o ē tex.i termis i
c.ſup eo.de vſuriſ. vbi tex.dic̄ ꝙ cū ſcri
ptura diuina p altius vita metiri phi
beat, mlto magꝭ qs ē phibendꝰ ne vſu
raꝝ crimie iuoluaꝛ p redimēda uita ca
ptiui.i.illiꝰ q erat captiuꝰ ſaracenoꝛuꝫ
Vn̄ Hoſti. Jo.an.⁊ doc.i.c.nō magº ne
cle.vl' mo.dicūt ꝙ aut aliqd ē phibitū
lege diuina.⁊ nō admittiꝛ cōpēſatio; de
minoꝛi malo ad maiꝰ malū.nec de ma
lo ad maiꝰ bonū:qꝛ minꝰ malū nō ē cō
mittēdū cā vitādi maiꝰ malū vel cōſe
quēdi maiꝰ bonuꝫ. Et hoc pbaꝛ in.d.c.
pmū.22.q.2.⁊ in.c.ſup eo.ꝺ uſurꝭ. Aut ē
phibitū lege canōica.⁊ tūc pōt fieri cō
pēſatio auctē pape.cū poſſit tollē pec
catū qꝺ cōſtitutio canonica iduxit. vt i
c.pꝑoſuit.de ꝯceſ.pben.⁊ hº mō loqꝛ.c
qꝺ pdeceſſoꝛ.xi.q.3. Ex his infertur an

liceat cõſentire malo cã maioꝛis mali
vitandi vel maioꝛis boni ↄſequẽdi.Et
dõ ẽ ꝙ non:qꝛ poti⁹ debem⁹ oĩa mala
pati ꝗ̃ malo ↄſentire.vt i.c.ita ne.32.q.
5.ꝛ i.c.ſacrꝭ.qd̃ met⁹ cã.Uñ eccľa nõ po
teſt ↄſentire malo cã vitandi mai⁹ ma
lũ:lꝫ poſſit tolerãe ſub diſſiľatõe cã ma
ioꝛis mali vitandi ꝓut tolerat ꝓſtibu
la.Et taľ toleratio appellaẗ ↄceſſio im
punitatis:qꝛ talis nõ puniẗ cã maioꝛis
mali vitãdi.vľ maioꝛis boni qd̃ exide
oꝛiri põt ꝛ de hoc ẽ glo.quaꝫ ſequiẗ Ar
chi.ꝛ Jo.de fan.4.di. deniqꝫ in ṽbo ve
nia.ꝛ.31.q.i.hac rõe. Scd̃m hanc ẽt per
miſſionẽ dicit decrꝭ.ꝙ mľta ꝑ patiẽtiã
toleraẗ q̃ ſi i iudiciũ deducerẽẗ caſſarẽ
tur.ut i.c.cũ iã ouduũ.de p̃ben.Uñ eccľa
nõ poſſet dare lniaꝫ iudeis ut ſeruẽt ri
tus ſuos:lꝫ toleret remouẽdo ipedimẽ
ta.Hoc voluit glo nõbiľ in.c.g ſincera
45.di.i glo.ſcd̃a.quã ibi ſeqẗ Archi.et
Jo.de fan.Sic g° licꝫ eccľa toleret iude
os q̊ ad rit⁹ ſuos ꝛ ꝓhibeat eos ipediri
cã maioꝛis boni qd̃ exinde ſeqẗ.ſ.vt ꝑ
hãc viã poſſim⁹ eos lucrari. vt diĉ tex.
i.c.g ſincera.45.diſ.Et qꝛ veritas nr̃e fi
dei i libꝛis ip̃oꝝ velata ꝛ i ritib⁹ p̃figu
rata.nr̃is ocuľ lucidũ demõſtraẗ.ꝛ fidei
nr̃e teſtimoniũ roboꝛaẗ.vt dicit Aug⁹.
17°.li° d̃ ciui.dei.Et iſtd̃ pulchꝛe exami
nat p̃dict⁹ fraẗ Girard⁹ de Senis.cui⁹
ṽba r̃fert Jo.an.i p̃allegata regľa pec
catuꝫ.i 3° ar.vbi q̃rit an eccľa ↄcedẽ de
beat ↄ̃ctuꝫ vſurariũ ꝓpter aliqd̃ bonũ
qd̃ inde oꝛiaẗ vľ ꝓpẗ aliqd̃ malũ qd̃ i
de viteẗ.ut ꝓpẗ hoc tollaẗ illa via. Et
ibi diĉ ꝙ trib⁹ mõis põt accipi ↄceſſio
Uno° ꝓut ẽ ſimplex ꝑmiſſio idulgens
penã.Et hoc caſu eccľa ꝑmittit maluꝫ
vt euiteẗ mai⁹ malũ:ut dcõ c.deniqꝫ.iũ
cta glo.i ṽbo venia.4.diſ.ꝛ i.c.ſi q̃ mõa
chaꝝ.iũcta glo ibi.24.q.1.ꝛ in.c.veniẽſ
iũcta glo.fi.g clerici vel vo. Et dicit Jo
an.p⁹ fratrẽ Girarduꝫ ꝙ talis ꝑmiſſio
iõ dr̃ ſimplex:qꝛ pena tm̃ indulgeẗ: nõ
aũt culpa minuiẗ:vt i iurib⁹ ꝛ glo.ſup̃
dictꝭ.ꝛ ꝑ glo.ſ̃.allegatas. 2° mõ põt ac
cipi ↄceſſio ꝓut idẽ eſt qd̃ ꝑmiſſio. tol
lens ĩpedimẽtũ.ſm quẽ modũ iudei in
ter xp̃ianos ꝑmittũẗ ab eccľa in obſer
uãtia ſui ritus:vt i.c.g ſincera.45.diſ.
Rõeꝫ aũt iſti⁹ ꝑmiſſiõis dixi.ſ̃.Et iſta
ꝑmiſſio differt a p̃ma:qꝛ nõ ſolũ eccľa
ꝑmittit malũ.ſ.obſeruãtiã rit⁹ iudeoꝝ
ſubtrahẽdo ↄminatõem vľ iflictiõem
pene ſicut facit p̃ma ꝑmiſſio:ſꝫ etiã re
mouendo ipedimẽta xp̃ianoꝝ.g vellẽt
ipedire iudeos nec ſeruẽt ſuos rit⁹:ut
dcõ.c.g ſincera.ꝛ.c.ſicut.de iudeis. 3°°
põt dici ↄceſſio ꝓut idẽ ẽ qd̃ ꝑmiſſio p̃
ſtãs iuuamẽ.ſm quẽ moduꝫ eccleſia ꝑ
mittit clericũ occidi a ptãte ſecľari. Et
hec ꝑmiſſio excedit ſcd̃am ꝑmiſſionẽ
ſicut ſcd̃a p̃mam:qꝛ ꝑ iſtã tertiã ꝑmiſ
ſion: nõ ſolũ ſubtrahiẗ ↄminatõ q̃ poſ
ſet ꝑ occiſionẽ clerici ifligi ſicut fit in p̃
ma ꝑmiſſione:ſꝫ ẽt tolliẗ ipedimẽtũ ꝑ
qd̃ poſſet occiſio clerici ipediri ſicut fit
i ſcd̃a ꝑmiſſione.imo ẽt vltra hec duo
p̃ſtaẗ iuuamẽ. Nã in ſecũda ꝑmiſſiõe
eccľia nõ poſſet p̃ſtare iuuamẽ:qꝛ non
põt adiuuare malũ.Sꝫ ẽt in iſta tertia
ꝑmiſſione i occiſione clerici g dign⁹ eſt
moꝛte eccľa p̃ſtat iuuamen:qꝛ ip̃m de
gradat:ꝛ ponit ẽt in manib⁹ iudicis ſe
cularis vt cruciet̃ vel ẽt occidaẗ. iuxta
illud apoſtoli.1.Corꝭ.5°.ca° Tradenſ hi⁹
homieꝫ ſathane in iteritum carnis vt
ſp̃ũs ei⁹ ſalu⁹ fiat in die dñi nr̃i ieſu xp̃i
De q̊ eſt tex.in.c.nouim⁹.de ṽbo. ſigꝭ.ꝛ
in.c.degradatio.de pe.in 6°.Ex his patꝫ
ꝙ trib⁹ modis põt accipi conceſſio vel
ꝑmiſſio.Primo qñ ꝓpter mai⁹ maluꝫ
vitandũ ſub diſſimulatõe malũ tolera
tur.Et hec dr̃ cõparatiua ꝑmiſſio:qꝛ ſo
lũ pena indulgeẗ.cũ talis ſic faciẽs nõ
puniaẗ.Tñ nõ min⁹ iuoluiẗ crimine ꝓ
pter talẽ ꝑmiſſionẽ. 2°° accipiẗ ↄceſſio
vľ ꝑmiſſio:qñ ẽt tollũẗ ipedimẽta ipe
diẽtia malũ fieri ꝓpẗ bonũ qd̃ iñ ſequi
ſperaẗ:ut i obſeruatõne rituũ iudeoꝝ.
3°° qñ ẽt p̃ſtaẗ iuuamẽ.Et hoc ẗtio mõ
eccľa nõ põt cõcedẽ vľ ꝑmittẽ niſi illd̃
qd̃ ꝑmittiẗ vel ↄcediẗ ſit licitum: vt ẽ
occiſio clerici g ꝓpter delictuꝫ tradiẗ
curie ſeculari. Unde ẽ licita ꝛ fit abſqꝫ

pctō:q₂ maleficia nō debēt remanē im
punita: vt in.c. vt fame.de sen.exco.⁊.l.
ita vulnerat⁹.ff.ad.l.acq. Nā eccl'a nō
pōt dare lniaz faciēdi malū: vt.24.q.2.
legat.Vñ eccl'a nō posset dare lniam p̄
stando iuuamē vt iudei seruent rit⁹ su
os: ut dicit gl.i dcō.c.q sincera.45.dist.
Et hoc ēt sentit p̄allegat⁹ frat Girard⁹
⁊ Jo.an.i p₂eallegata regula pctm̄.i 3.º
ar.Vñ scūs Aug⁹.ɔ̄ Permenianū.li.º2.º
cui⁹ tex.ponit.23.q.4.ita plane.dicit ꝙ
qs sociat mal' qñ malū ɔmittit cū eis
aut eis ɔmittētib⁹ fauet. Et postea i fi
ne.c.dicit ꝙ ubi malū nō pōt co₂rigi ul'
puniri vl' alit ei obuiari. illa duo sp re
tēta seruāt hoiez inocētē ⁊ inco₂ruptū
.s.ut nec malū qs faciat neq₃ ēt appro
bet. Jdē ēt dr̄ in duob⁹ cāib⁹ sequētib⁹
p⁹ illō.c.ita plane. Sz p̄stare iuuamen
ad malū ē fauē ad malū ⁊ malo g.º non
lz eccl'e p̄stare iuuamē iudeis exercere
vsuras volētib⁹.vñ hoc cāu fauēt ma
lo.Vñ p̄dict⁹ frat Girard⁹ ⁊ Jo.an.i di
cta regl'a pctm̄.in 3.º ⁊ vltio arti. sic res
pōdēt ad ɔ̄ria dcā ꝙ ɔtract⁹ vsurarius
nō dz ꝑmitti ꝓpter maio₂a mala vitā
da.puta ꝓpter dānuz in reb⁹.ꝑiculuz i
ꝑsonis.nec ꝓpt bonū qδ iñ seqt.puta
paupeꝝ ⁊ mercātiaꝝ saluatio. Naz ma
la q̄ ꝓpt ɔ̄ctum vsurariū vitari pñt vt
plurimū sūt dāna co₂ꝑalia seu tꝑalia.
Sz malū spūale nūq₃ dz ꝑmitti ꝓpter
aliqδ co₂ꝑale malū vitanduz. Et dato
ꝙ ꝓpt ɔ̄ctū usurariū aliqδ malū spūa
le vitāet.illō tñ ñ vr̄ realit eē mai⁹ ma
lū q₃ crimē vsuraꝝ.. Et dato ꝙ vitaret
mai⁹ malū spūale.vel sequeret maius
bonuz spūale ex ꝑmissione crimis vsu
rariū.adhuc nō dēret ꝑmitti: q₂ nunq₃
dz ꝑmitti malū ꝓpter mai⁹ maluz vi
tandū.vel ꝓpt mai⁹ bonū qδ iñ o₂iri
speret. vt.c.nō magno.ne cle.vel mo.et
ibi ꝑ glo.⁊ doc.⁊.s̄.declaraui q̄lit hoc i
telligat.Dicit ēt p̄allegatus frat Girar
dus.⁊ Jo.an.ꝙ illō ex q̊ bonū vtile mł'
tiplicat saluato bono honesto licituz ē
⁊ ꝑmissū. Sz i ꝓposito dicunt nō eē ita.
Nā q₃uis ꝑ ɔtractū vsurariū multipli
cet sepi⁹ bonum vtile.nō tñ saluat ibi
bonū honestū ⁊ ꝟtuosū.cū vsura hēat
malitiā ɔuolutā. vt.s̄.dcm̄ ē. Et ɔcludit
p̄allegat⁹ frat Girard⁹.⁊ Jo.an. ꝙ nec
ius nāle.nec ius dinū.nec ius canonicū
pōt ꝑmittē ɔtractū vsurariuz ꝓpt ali
qδ mai⁹ malū vitandū vel ꝓpt bonū
qδ inde o₂iat. Et hoc clare ɔstat: q₂ ius
canonicū nullo p̄dictoꝝ modoꝝ ɔcedit
vel ꝑmittit ɔ̄ctū vsurariū. Nā penam
ɔminat ⁊ ifligit faciētib⁹ dictū ɔtractū
vt i dcō.c.q₂ in oibus.de vsur. ⁊ in.c.q₃
q₃.de vsuris.li.º 6.º Et dicunt ēt ꝙ si ius
canonicuz veller: nullo.º posset ꝑmittē
ɔtractū vsurariū ɔ̄ vet⁹ ⁊ nouū testm̄
vt ē tex.in.c.suꝑ eo.de vsuris. Nec ob.
ꝙ de iure canonico in cert casib⁹ vr̄ ꝑ
missa vsura: ut pz in.c.salub₂it. de vsu
ris. Et plures alii casus siles nūerant ꝑ
glo.⁊ doc.i.c.cōquest⁹.de vsuris. Nā i il
lis cāib⁹ nō ē vsura.sz vident casus p₂i
ma facie siles vsure.q tñ in ꝟitate non
sūt siles nec i illis usura cōmittit. vt di
cit p̄allegat⁹ frat Girard⁹.⁊ Jo.an.i.d.
regula.pctm̄.in 4.º ar. Et hoc sequūt ēt
cōiter doc. De iure āt ciuili dic p̄dict⁹
frat Girard⁹.⁊ Jo.and.ꝙ ius ciuile pōt
ꝑmittē ɔ̄ctū vsurariuz nō infligēdo pe
nā ꝓpt malū vitandū.vl' ꝓpt aliquod
bonū qδ iñ o₂iat. Sz nō posset ius ciui
le p̄cipere usuras seu auxiliū p̄stare ad
vsurā ɔmittendā. Et de hoc declarat p̄
dict⁹ frat.⁊ Jo.an.in dicta regula pctm̄
in 4.º 5.º ⁊ vltimo arti. De hoc lati⁹ dicā
i dubio sequēti. Et ex his ɔcludit cū coi
snia ꝙ eccl'a nō pōt ꝑmittē ɔ̄ctū usura
riuz nō infligēdo penā ꝓpt aliqδ mai⁹
malū vitandū.vel ꝓpt aliqδ bonum
qδ ex inde seq speret. Et pñt adduci lō
ge plures rōnes.sz hē sufficiūt. Et hoc
quo ad tertiū dubiū.

Quartū dubiū.

CJrca quartū dubiū.s.an p̄nci
pes seculares vel cōitates vl'
ɔsilia ciuitatū possint iudeis
dare lniam fenerādi vel cū eis paciscī
vt fenerent cā maio₂is mali vitādi vl'
ꝓpter bonū qδ exinde seq speret.con

cludendū ē ꝙ nō: qꝛ ſi nō pōt hoc facē
ius canonicū nec eccl'ia: vt dictū ē in ꝓ
cedēti dubio. multo minꝰ pn̄t hoc facē
p̄ncipes ſeculareſ vel cōitates q̄ in hoc
hn̄t minorē ptātē ꝙ̄ eccl'ia. Et hoc. ī. la
tius declarabo. Sciendū ē tn̄ ꝙ Pe. de
ancho. iurꝭ vtriuſq; doctoꝛ p̄ſtātiſſimꝰ
ꝗ ſcripſit in iure canonico mouet iſtaꝫ
q̄ōeꝫ in ſuo cōſilio 2° 3° ꝛ 4°. qđ incipit.
Cariſſime ꝛ illuſtriſſime pꝛinceps ꝛ ſin
gulariſſime dn̄e mi. vbi q̄rit. vtrū dn̄i ī
periales de cōſenſu ſuoꝝ pplo̓ꝝ poſſint
ꝑ ſuū decretū ꝯcedē ꝙ iudeis ſuꝑ vſu
ris exigendis miſtreť iuſticia coꝛā ſuis
officialibꝰ. attento maxie ꝙ ēt ſubditi
nō pn̄t niſi ſub fenoꝛe pecūias mutuo
recipe ꝛ ip̄e dn̄s noluit ī ſuo territoꝛio
xp̄ianos talē pꝛauā artē exercē. Et p̊ ar
guit ꝙ ſicꝰ. qꝛ nō pōt dep̄hendi fraus ſi
ue pctm̄ ex ꝑte xp̄ianoꝝ recipiētiū mu
tuo: qꝛ recipiens pecuniā mutuo ſubſi
ſtente maxia nccitate nō peccat. vt di
cunt doc. in. c. ſuꝑ eo. de vſuris. qꝛ aliq̄n̄
tolerať minꝰ malū vt euiteť maiꝰ: ut ī
c. nerui. iꝫ. di. ꝛ. c. iter opera. de ſpon. Et
iō videť ꝙ illud decretum poſſit ſuſti
neri vt euiteť maius malum. maxime
ne xp̄iani fenerēť. ꝛ vt ſui ppl'i poſſint
ſuis neceſſitatibꝰ ſubuenire. Nā ꝓpter
neceſſitatē plura ſuſtinēť. vt in. c. ſi qs
de fur. ꝛ in. c. qđ nō ē. de reg. iurꝭ. Sꝫ dđ
ē ꝙ iſte rōnes paꝝ valent. Nā lꝫ nō ſit
pctm̄ recipe ad vſuraſ a parato fenera
ri tꝑe nccitatis. vt in dcō. c. ſuper eo. de
vſuris. tn̄ eſt pctm̄ ex ꝑte mutuantꝭ pe
cuniā ad vſuras qđ pctm̄ ſicut nō dꝫ ꝑ
mitti. ita nec ei auxiliū dꝫ dari ſeu p̄ſta
ri cā maioꝛis mali vitandi. ut in p̄cedē
ti dubio dictū ē. 3° allegat ibi Pe. rōeꝫ
in. c. cū oēs. ꝛ. c. q̄ in eccl'iaꝝ. de ꝯſti. cum
ibi nōtis ꝑ doc. ꝙ ius diuinū pōt modi
ficari ꝑ ꝯſtōnes p̄ncipum. Sꝫ dicenduꝫ
ē ꝙ in hoc caſu non pōt ius diuinū per
ꝯſtōem p̄ncipum modificari: qꝛ nec ꝑ
papaꝫ poteſt modificari. ut in. c. ſuper
eo. de vſuris. ꝛ pleniꝰ declarabo in ſeq̄n
tꝭ dubio. imo nec ius canonicū hoc cāu
pōt modificare ius dinū. ut dič Jo. an. ī

p̄allegata regula pctm̄. ꝛ dictū ē in pꝛe
cedēti dubio. Allegat ēt dictꝰ Pe. alias
rōnes q̄s nō adduco. qꝛ ad ip̄as rn̄di in
ꝓrio dubio ꝛ ēt in alio p̄cedēti. Sꝫ dei
de dictꝰ Pe. dicit ꝙ non audet firmare
iſtā ꝑtē. ſ. ꝙ p̄ncipes hoc poſſint facere
ex eo ꝙ ius canonicuꝫ ſtatuit ꝙ iudei
teneanť xp̄iāis vſuras remittē: ꝛ ꝙ ad
h° coganť ꝑ p̄ncipes ſeculares vt ē tex.
ī. c. pꝰ miſerabilē. de vſuris. Et dič ꝙ cū
tale decretuꝫ ꝯ̄ꝛieť iuri canonico pōt di
ci rōabile. ut. c. i. de ꝯſti. li°. 6°. Preterea
dicit eē inhoneſtū cogē xp̄ianos ſoluē
iudeis vſuras q̄i cā nccitatꝭ ꝓpter op
pꝛobꝛiū fidei. ut ī cle. i. de iudeis. Et cō
cludit tutiꝰ eē tenere ꝙ tale decretum
de iure cōcedi nō poſſit. Et ſic cōcludit
dictꝰ Pe. ꝙ p̄ncipes ſeculares non pn̄t
cā maioꝛis mali vitādi ēt de ꝯſenſu po
puloꝝ ſuoꝝ quibꝰ p̄iudiciū gn̄ātur ꝯce
dere iudeis lniam fenerādi. Sꝫ hoc au
daciꝰ firmaſſem ſi fuiſſeꝫ recoꝛdatꝰ de
ꝟbis Jo. and. in dcā regula pctm̄. q̄ in ꝓ
cedenti dubio plene examinaui. Unde
Bar. ī. l. cūctos pplo̓s. ī. 3. colū. C. de ſū.
tri. ꝛ fi. catho. dicit ꝙ iꝑatoꝛ nō potuit
per leges ſuas ꝑmittere uſuras: qꝛ cuꝫ
ſit deo iferioꝛ non potuit diuine legi de
rogare. Excuſatur tn̄ ab hereſi: qꝛ ꝑmi
ſit uſ'as ut euitaret maioꝛa mala. Ita
dicit Bar. Et hoc etiam dicit glo. io. q. c
p̊. Sed dicendū eſt ꝙ imꝑatoꝛ ꝛ leges
ciuiles potuerunt vſuras ꝑmittere in
dulgendo penā. non aūt p̄cipiendo uſu
ras uel auxiliū p̄ſtando. ut dicit Jo. an.
ī pꝛeallegata regula pctm̄. ꝛ dixi in p̄ce
denti dubio. Bal. autē in dcā. l. cunctos
pplo̓s. in. 4. colū. ꝟ. ſed iuxta hoc quero
dicit ꝙ imperatoꝛ nō poteſt ꝑmittere
vſuras ꝓpter bonum publicū: qꝛ hoc
eſt ꝯ̄ ſalutē aīe. Et dič ꝙ cuꝫ hoc nō poſ
ſit iꝑatoꝛ. multo minꝰ ſtatuta ciuitatū
uel municipioꝛuꝫ: quia qđ non poteſt
p̄ma cauſā que hꝫ iſluere in ſcđam. mľ
to minꝰ pōt ſcđa cā in quaꝫ ſit infuſio.
Amplius puto ꝙ paciſcentes cuꝫ iude
is ut poſſint ſub uſuris mutuare xp̄ia
nis ſint excōmūicati. Ideꝫ dico de illis

ꝗ iterponũt decretũ ꝙ usure deãant sol
ui iudeis.ꝛ ꝙ eis reddat̃ iusticia ꝯ vƀis
Nã talia decreta vel pacta fcã ab illis
ꝗ hñt ptãtez cõdẽdi leges vl̃ statuta di
cunt̃ leges vel statuta.vt i.l.pl̃r.§.ille.
de dona.int̃ viꝝ ꝛ vx.ꝛ i.l.cesar.ff.ꝯ pu
blica.ꝛ utrobiqꝫ ꝑ Bar.ꝛ ꝑ eũdẽ Bart
i.l.4.§.actoꝛ.ff.de re iudi.Et ꝓbat̃ rõe
Nã nedũ faciẽtes talia pacta cuz iude
is intẽdũt se obligare.ĩmo ꝓ̃ncipal̃r uo
lũt obligare oẽs de ciuitate ꝛ districtu
ad soluẽdas vsuras iudeis mutuãtib⁹
Et obligãt̃ ex his pactis ẽt illi ꝗ nõ con
senserũt .g⁹ sũt statuta cũ ex pactis me
ris nõ obligent̃ nisi ꝯsentiẽtes:ut i.l.i.
ff.de pactis.Et idẽ ẽ dicendũ qñ dñs tẽ
poꝛal̃ intponit decretũ ut soluãt̃ vsure
vel ꝙ iudeis sup̱ usuris ius reddatur.
Nã obligant̃ oẽs subditi dñi ex illo de
creto.ꝛ sic ẽ unũ statutũ. Sꝫ statuẽtes
ꝙ usure soluãt̃ vel ꝑ̃sumẽtes iudicare
vt exacte vsure nõ restituãt̃ qñ in iudi
cio repetunt̃.sũt ip̃o facto excõicati.vt
i cle.i de usuris.Ibi.n.dr̃ ꝙ eãdez penã
icurrũt ꝗ statuta talia ꝑ̃sũpserit obser
uare vl̃ facẽ obseruari.Et lꝫ illa cle.nõ
loquat̃ specifice de iudeis.tñ hꝫ locum
ẽt si talia pacta vl̃ decreta fiãt ut iudei
exerceant vsuras.ut dicit gl̃. in ꝟbo.cẽ
sura.Et ꝓbat̃ rõne. Nã iudei ita bñ ꝓ
hibẽt̃ dare ad usurã sicut xp̃iani.ut i.c.
p⁹miserabilẽ.de vsur].g⁹ illa cle.q̃ indi
stincte loquit̃ idistincte dꝫ itelligi siue
fenerarãtes xp̃iani sint siũ iudei. Unꝺ
Guil.doc.ꝑ̃stantissim⁹ ꝗ scripsit super
cle.ꝛ do.Car.ꝛ Io.de Imola.in dcã.cle.
dicũt ꝙ rex aragonũ ꝛ ei⁹ officiales ꝗ
leuãt magnũ tributũ a iudeis ꝛ sarace
nis ꝑp̃t vsuras q̃s eis ꝑmittũt icidũt
in excõicatõem.si repetẽtes vsuras ꝑ
ip̃os ipediant̃ repetere.Et dicit Io.de
Imola.ꝙ hoc ẽ bñ nõndũ.qꝛ ƀꝫ hoc ho
die q̃i oẽs dñi ꝛ oẽs cõitates eẽnt excõi
cati.Locãtes ẽt domos iudeis ad fene
rãdũ icurrũt penas.c.i.de vsur].li⁹6°. lꝫ
illud.c.nõ loquat̃ specifice de iudeis: sꝫ
simpl̃r ꝓhibeat domos locari ad exer
cendũ fen⁹.Et hoc tenet dñs Dñic⁹qui
scripsit sup̱ 6°.in.c.i.de vsuris.in 6°. Idẽ
tenuit dñs Laur.de rodolphis de Flo
rentia ꝗ ꝯposuit tractatũ de vsuris in
dcõ tractatu.q.146.Ubi ẽt tenꝫ ꝙ ꝯ̃ iu
deũ põt opponi exceptio.c.qꝛ frustra.ꝛ
.c.Michael.de vsuris.s.ut iude⁹ vellet
repetẽ usuras solutas xp̃iano.nõ prius
audiat̃ nisi restituat vsuras q̃s ipse iu
de⁹ recepit.Et tñ illa.c.nõ loquũt̃ speci
fice de iudeis:sꝫ simpl̃r dicũt ꝙ fenera
toꝛ repetẽs vsuras q̃s ipse soluit nõ au
diat̃ nisi prius ip̃e restituat vsuras q̃s
ab aliis ip̃e recep̱it.Et h° de 4.° dubio.

Quintum dubium.

Quo ad qntũ dubiũ.s.an papa
possit dispẽsare vt iudei exer
ceant vsuras cã maioꝛis mali
vitãdi.vl̃ ẽt boni qꝺ inde oꝛiat̃.casus ẽ
ꝙ nõ.in.c.sup̱ eo.de vsur].vbi dr̃ ꝙ cũ
vsure sint vtroqꝫ testõ ꝓhibite non vr̃
aliquẽ dispẽsare posse.Et papa ibi sub
iecit ꝙ nõ põt dispẽsare sub vsuris vt
aliqs liberet̃ a moꝛte. Et oẽs ẽt doct.te
nẽt papã nõ posse dispẽsare ut exercea
tur ꝯ̃ctus vsurarꝫ⁹.Idẽ tenet Io.an. in
dcã regula pctm̃.i 3° ar.vbi dicit papaz
nõ hr̃e aliquã dispẽsatõez sup̃ vsurl vl̃
cã maioꝛis mali vitãdi.vel maioꝛis bo
ni qꝺ ex ide oꝛiri speret̃ ꝛ mouet̃ ꝑ ꝑ̃al
legatũ.c.sup̱ eo.Sꝫ ꝯ̃ istud facit: qꝛ pa
pa põt modificare ius diuiꝫ. vt notant
doc.i.c.cũ oẽs.ꝛ.c.q̃ i eccl̃aꝝ.de ꝯsti. Itẽ
papa in q̃bꝫ ml̃tis cãib⁹ ꝑmittit vsuraꝫ
cõmitti.vt i.c.salubꝛit̃.de vsuris.ꝛ i ml̃
tis aliis casib⁹ ꝗ n õnt̃.i.c.cõquestus.eo
ti.Sꝫ dꝺ ẽ ꝙ qñqꝫ aliqd ẽ malũ qꝺ ali
q̃ rõe põt fieri bonũ.ꝛ tũc papa põt int̃
ꝑ̃tari ꝛ modificare ius diuiꝫ.ut pꝫ in.c.
lꝫ.de feriis.vbi dr̃ ꝙ istante nccitate li
citũ ẽ piscari dieb⁹ dñicis.ꝛ tñ ferie in
troducte sũt iure diuo.Act⁹.n.piscandi
ẽ i se licit⁹ q̃buis rõe diei ꝓhibeat̃.Qñꝫ
ẽ ita i se malũ ꝙ nulla rõe fieri põt bo
nũ.ꝛ tũc nõ põt illud iterp̃tari vel mo
dificare.ut i.c.sup̱ eo.de vsuris. Ad qꝺ
bñ facit.c.ꝛ si xp̃us.ꝟ.q̃dã.n.ꝓhibẽtur
de iureiur]. Nã vsura ẽ malũ qꝺ nulla
rõe põt fieri bonũ.g⁹ papa nõ põt illꝺ

modificare uel iterp̄tari. Hoc sequūt
Hostiē. Jo.an. ꝛ cōiter docto. i.c.a nob.
de deci. vbi dicūt ꝙ vbi in p̄cept] ꝟsa
tur honor dei irremissibilis vl' hūana
vtilitas publica. ut ē uidē in p̄cept] de
calogi. papa nō pōt facē aliquā dispen
satiōem vel remissionē. Talis.n.remis
sio sapit peccatū. Sȝ de⁹ nō dedit lniaȝ
peccandi nec Petro nec ei⁹ successori
h⁹. ut dicit tex. i.c. p̊.40.di. Preterea non
mutuare ad vsuras pecūiā est p̄ceptū
negatiuū seu ꝓhibitiuuȝ. sȝ p̄cepta ne
gatiua seu ꝓhibitiua plus obligant ꝙ̄
p̄cepta affirmatiua: qꝛ ꝓhibitiōes obli
gant sp̄ ꝛ ad sp̄. 23.q.5 si non lȝ. Et h⁹ iō
qꝛ ꝓhibitiōes sunt de peccatis que sūt
p̄ȝ se mala nec p̄nt eē bona. de iureiur].
ꝛ si xp̄s. ꝟ. q̄dā.n. ꝓhibent. ꝛ de re.iur]. c
2°. Et ꝓ tanto dr̄ ꝙ qs dȝ poti⁹ oīa ma
la pati ꝙ̄ malo cōsentire. 32.q.5. ita ne. ꝛ
i.c. sacris. qd̄ met⁹ cā. Precepta ꝟo af
firmatiua obligant sp̄: sȝ non ad sp̄. im
mo qn̄qꝫ ꝑ circunstantias qs excusatur
ab illoꝝ obseruātia. vn̄ interdū fili⁹ pōt
īmo dȝ parentibus dicere. nō noui vos
93. di. diaconi. ꝛ sic excusat a p̄cepto de
honorādis parētib⁹. Et ē rō: qꝛ cū p̄cep
ta affirmatiua iducant ad act⁹ ꝟtutuȝ
nō debent fieri quolibȝ mō sȝ obserua
tis debitis circūstantiis q̄ requirūt ad
hoc ꝙ act⁹ sit ꝟtuosus: ut. s. fiat vbi dȝ
ꝛ qn̄ dȝ ꝛ p̄ȝ ꝙ dȝ. Et qꝛ dispositio eoꝝ q̄
sunt ad finē attendit s̄m rōeȝ finis. p̄ci
pue attendenda ē rō finis que ē bonuȝ
ꝟtutis in istis circūstantiis act⁹ ꝟtuo
si. Jsta sunt ꝟba formalia sci Tho. i lo
co p̄allegato. qui allegat ad hoc pȝ in
2° ethicoꝝ. Et iō cū vsura sit p̄ceptū ne
gatiuū seu ꝓhibitiuū obligat sēp ꝛ ad
sp̄. Unō nu! o° pōt concedi. Non ob. ar
gumētū supra factū. s. ꝙ ius canonicū
multis in cāibus ꝑmittat vsurā. Nam
in illis cāib⁹ lȝ p̄ma facie videat quid
sile vsure. non tn̄ in illis casib⁹ ꝑmittit
vsura. vt dicit p̄allegat⁹ frat Girard⁹
ꝛ Jo. an. in dcā regl'a peccatū. in 4° ar.
Et dixi etiam supra in 3° dubio. ꝛ hoc q̊
ad qntū. ꝛ vltimū dubiū.

Secūdū ꝯsiliū dn̄i Alexādri de Neuo
contra iudeos fenerātes. ꝛ contra apo
stillas factas ꝑ dn̄m Angelum de La
stro p̄mo ꝯsilio ip̄i⁹ dn̄i Alexandri. ꝛ re
probatio ꝯsilii ipsius dn̄i Angeli.

In noīe dn̄i nr̄i iesu xp̄i qui es
verus deus ꝛ ver⁹ hō. cui⁹ glo
riosissimo sanguine redempti
sumus. a quo cuncta laudabilia nr̄a ꝓ
cedūt sicut ꝛ cetera bona. ꝛ eiusdeȝ glo
riosissime matris ꝛ ꝟginis Marie. di
ui Hieronymi. totiusqꝫ curie celestis.
Amen.

Terria tua apostilla. Si de⁹ ꝑ
misit iudeos fenerari gētibus
ad euitandū maius malum ꝛ
peccatū iudeoꝝ. dicendum est
ēt ꝙ xp̄s ꝑmisit ꝛ ꝑmittat xp̄ianos cō
ducere iudeos ad feneranduȝ ad euitā
dū mai⁹ malū ꝛ peccatū ip̄oꝝ xp̄iano
rū q sunt inclinati ad pctm̄ auaricie si
cut tūc erant iudei. Hec ē tua apostilla
formalis. Nōne dicit scriptura ꝙ ipi⁹
īcidit in laqueū queȝ parauit? De h° se
pissime exēpla videm⁹ ꝛ cuȝ angustia
expetimur. ꝛ adhuc corrigi nolum⁹. sȝ
i ip̄a neqtia ꝑseueram⁹. Dicis me inep
tissime ꝛ incōpatissime illud cōsilium
edidisse. Si mihi liceret te quē veneror
ꝛ magnifacio atqꝫ existimo arguē. dice
rē inepte: ꝛ icōposite hic locutū fuisse.
Nōne oīa bona fiūt iubente deo? Non
ne oīa mala fiūt ꝑmittēte deo vel sinē
te. 23.q.i. qd culpat. ꝛ. 22.q.i. monet. §. p̊. ꝟ
Jtē xp̄s Pilato. Nō haberes i me ptā
tē nisi tibi datū eēt desup. Et Aug⁹ i.5°
li° de ciui. dei. ca. x° in fi. sic dicit. Un̄ qc
qd p̄ter volūtatē suā patit hō. nō debȝ
hoc tribuē hūanis vel angelic] vel cu
iuscūqꝫ creati spūs volūtatib⁹: sȝ eius
poti⁹ q dat ptātē volētib⁹. Et li° xi° ca°
17° Sȝ de⁹ sicut nāꝝ. bonaꝝ optim⁹ cre
ator ē ita malaꝝ volūtatū ē iustissim⁹
ordinator. ut cū male illi vtant natur]
bonis. ip̄e bn̄ vtat ēt volūtatib⁹ malis

Et in.c.se.in p̄n.º Nec̄ꝫ.n.deus.non dico
angeloꝝ:ſꝫ vł hoiuꝫ crearet quē malū
futuꝝ eē p̄ſciſſꝫ.niſi parit̃ noſcēt q̄bus
eū bonoꝝ vſibꝫ cōmodaret. Ad idē.23.
q.5.relegātes.vbi dr̃ ꝙ deꝫ ex quolibet
malo opat̃ bonū:⁊ tñ malū ꝓpter hoc
nō dꝫ eē imune a pena.Si gº nullū ma
lū pōt fieri niſi deo ꝑmittēte ⁊ malam
volūtatē ordināte q̄ ad aliq̄ ptātē ma
li ꝯmittēdi dimittēdo.q̊ ad aliq̄ ſeu ad
cetera auferēdo ptātez.hoc ē iquā deū
malā volūtatē ordinare. Quare gº de
linquētes pñiūt̃.exq̊ illō malū factuꝫ
ē deo ꝑmittēte.⁊ ex illo malo deꝫ ł ope
ratꝫ ē bonū vł opabit̃. q̄re tu iudex ꝓ
hibes hōicida.furta.⁊ ceťa crimia?q̄re
iterficis vł ſuſpēdis fures aut hōicidaſ
Debes tu q̊ꝫ tolerare exq̊ illō malū ni
ſi deo ꝑmittente ꝯmitti nō potuit Ab
ſit oīo.Data ē lex ꝑ dñꝫ ⁊ ꝑ Moyſen iu
bēs bona ꝓhibēs atq̄ꝫ pūiēs mala.Exo
21.º22.º⁊.23.ºc.⁊ Leuitici.19.º ⁊ Ezech.33.º c.
vbi dr̃.Si dicēte me ad impiuꝫ morte
morieris:⁊ nō ānūciauerꝭ ei neq̄ꝫ locu
tꝫ fueris vt auertat̃ a via ſua ipia ⁊ vi
uat.ip̄e ipiꝫ in iniq̄tate ſua moriet̃. ſā
guinē aūt eiꝫ de manu tua req̄rā.Jtez
⁊ alii p̄lati debēt delicta ſubditoꝝ cor
rigē.⁊ mores reformare.ne ſanguis ſb
ditoꝝ req̄rat̃ de manibꝫ p̄latoꝝ.de off.
or.c.irrefragabili.⁊.c.fi.de regula.cū ſi
milibꝫ.Jtē tex dꝫ furta cohibē adulťia
pūire.ipſos de ťra ꝑdere.pr̃icidaſ ⁊ piu
ros nō ſinē viuē.filios ſuos nō ſinē ipie
agē.Jſte ē tex.23.q.5.rex.dꝫ.Locutꝫ fui
ſti ꝓfecto iepte dū dicꝭ.Si deꝫ ꝑmiſit
iudeis fenerari gētilibꝫ.Nā oē maluꝫ
q̄ꝺ fit a deo ꝑmittit̃.⁊ tñ nō dꝫ p̄latꝫ nō
dꝫ iudex illō ꝑmittē. ne ſanguis ſubdi
ti.ne ſanguis filii req̄rat̃ de manibꝫ eiꝫ
Jncōpoſite.n.⁊ iepte loq̄t̃ q̄ ťmis māe
nō cōuenientibꝫ vtit̃. Debuiſti ergo di
cere.Si Moyſes ꝑmiſit iudeis fenera
ri ad euitādū maiꝫ maluꝫ ⁊ maiꝫ pctm̄.
Et ſic loq̄t̃ ſcūs Tho.⁊ doc. Ego in p̊ du
bio ꝯſilii mei hāc obiectōeꝫ diſſolui et
dixi ꝙ iudei erāt ꝑati ad fenerandū iu
deis ⁊ gentilibus.imo ipās vſuras a iu
deis ⁊ gētilibꝫ recipiebāt.Vñ Moyſes
ꝑ illā ꝑmiſſiouē reſtrinxit peccatuꝫ iu
deoꝝ.Nā quotiens quiſq̄ꝫ iplicitus eſt
int̃ duo mala ita ꝙ oio alteꝝ ē facturꝫ
dꝫ ei ꝑmitti malū minꝫ ne faciat maiꝫ
De hoc ē tex.13.di.nerui.33.q.2.ſi q̄ꝺ xiꝫ
Pone exēplū.Venis ad me hñs ꝯcubi
nā.dicis te nō poſſe ab eiꝫ ꝯmixtiōe ab
ſtinē niſi eā intficias.Tibi cōſulam vt
potiꝫ adulteriuꝫ vel fornicatiōeꝫ ꝯmit
tas q̄ꝫ hōicidiuꝫ.exq̊ nō poſſuꝫ te coercē
ab vtroq̄ꝫ crimie.Jta fecit Moyſes.ut
dicūt ſcūs Th.⁊ theologi ⁊ caōniſte q̊s
in p̄dicto dubio allegaui.Et ſcūs Tho.
⁊ ceteri ponūt exemplū in libello repu
dii ꝑmiſſo ꝑ Moyſen ad euitandum
maiꝫ maluꝫ.ſ.hōicidiū.Lege tex.31.q.1.
hac rōe.ibi.hoc ꝑmiſit Moyſes nō pre
cepit.Aliud ē.n.p̄cipe.aliud ꝑmittere.
Q̄ꝺ.n.ꝑmittimꝫ nolentes facimus.q̄ꝛ
malas hoiuꝫ volūtates ad plenū ꝓhi
bere nō poſſumꝫ.Jſtuꝫ tex.lege oculis
aꝑtis ⁊ bñ ab oi ſorde mūdatis.⁊ dicaſ
ꝙ cā euitandi maiꝫ malū nunc ē ꝑmit
tendū malū qñ nō pōt cohiberi nec pu
niri.Et hoc ēt mō loquit̃ Archi.in dcō.c
hac rōne.Videbis ſi aꝑis oculos. ⁊ duꝫ
tuū cōſiliū euacuabo clariꝫ oſtendam
Nos aūt ſumꝫ in aliis termis:q̄ꝛ iudei
nō pñt fenerari niſi ꝯcedat̃ a xp̄ianis.
Dicis q̊q̄ꝫ ꝙ xp̄iani ēt ſunt iclinati aua
ricie ſicut tūc erāt iudei.Male dicꝭ xp̄i
anos eē inclinatos auaricie ſicut iudei
erāt. Loquerꝭ.n.ꝯ̄ fidē. Si hº eēt.ad q̄o
nūc ꝓdeſſet paſſio.reſurrectio. ⁊ aſcen
ſio dñi nr̃i Jeſu xp̄i? Profecto nūc ſūt
plures xp̄iani boni q̄ꝫ tūc erāt iudei.et
nūc nō ſūt tot mali.nec q̄ ſūt mali ſūt
adeo mali.Rogo te q̄s xp̄ianoꝝ tenꝫ al
tare ꝑatū ſicut tenebāt iudei illo tp̄e?
Sꝫ dicis.Sunt aliq̄ occulti.Si eos ſcis
accuſa ipſos. vel mone iudices vt īqui
rāt eoſq̄ꝫ puniāt ſi xp̄iāi vſuraſ exercēt
Nā de ipſo crimie ſic̃ iudei accuſari et
puniri pñt.Sꝫ forte diceſ.Occłte ꝯmit
tēt hº crimē.occłte mutuabūt ſub vſu
ris ⁊ ꝓbari ñ potit̃:q̄ꝛ młtꝭ fraudibus
palliāt ſuos ꝯ̄ctꝫ:ut dicit Jo.and.i.c.ad

nr̃az.in ti.de emp.ꝛ vẽ. Nõ legi nec au
diui te hoc dixiſſe.ꝛ ꝗ hoc diceret teme
rario iudicio loqͭ. Qui.n. vſurpat ſibi
iudiciũ dei:qꝛ ſol⁹ de⁹ ẽ ſecretoꝝ cogni
toꝛ.32.di.erubeſcãt.Et eccl̃a nõ iudicat
de occl̃tis: vt i.c.a nob̃.de ſent.excõi.Et
ſci viri crimina occl̃ta ſuſtinẽt.ꝛ tacẽt
ſi ipa ꝓbare non pñt.2.q.7.plerũqꝫ.Sꝫ
cũ deo placuẽit publicabit crimẽ ĩ me
dio ſynagoge.ꝛ reuelabit abſcõſa.ꝛ in
medio ppl̃i allidet crimioſuꝫ ꝗ acceſſit
ad deuꝫ maligne cui⁹ coꝛ erat plenum
dolo ꝛ fallacia.Eccl.p̊.ca.° i fi. Jngrãt g°
iudices xp̄ianos ↄmittẽtes hoc crimẽ.
Exq̊.n.cohiberi pñt nõ ſũt ꝑmittẽdi.d.
c.hac rõe.Et h.° i meo ↄſilio pleni⁹ ẽ diſ
cuſſũ.ad qd̃ me remitto.Admiroꝛqꝫ ꝙ
hãc obiectionẽ feceris cũ illaꝫ vidẽ poſ
ſes plene diſcuſſam ꝛ ex iurib⁹ ꝛ ſentẽ
tiis doctoꝝ ſopitam.

Quo ad tertiã apoſtillã eiuſdeꝫ
dñi Angeli poſitam ĩ 2.° dubio
mei cõſilii in q̊ teneo ꝙ eccl̃ia
dꝫ ſe ĩpedire de pctõ iudeoꝝ fenerãtiuꝫ
Talis ẽ ſua apoſtilla. Jteꝝ beſtialiꝰ lo
queris:qꝛ eccl̃ia ĩpedit ſe de vſuris ex
toꝛtis a iudeis a xp̄ianis auc̃te ꝓpꝛia
ĩpoꝝ iudeoꝝ ob fauoꝛẽ ĩpoꝝ xp̄ianoꝛũ
.ſ.vt illoꝝ indẽnitati ꝓuideat:ꝛ nõ pꝛo
pter pctm̃ ipſoꝝ iudeoꝝ.ſ.vt eoꝝ aiab⁹
ↄſulat.qꝛ de ſalute aiaꝝ eoꝝ eccl̃ia non
curat.cũ ſint foꝛis ꝛ dãnati ꝓpͭ ꝑfidiã
ꝛ defectuꝫ baptiſmi.ꝛ ſ.c.c.p⁹ miſerabi
lẽ.cũ reuerẽtia ſcribẽtis ad hoc nõ me
ruit allegari.Sꝫ meo iudicio erras ve
hemẽter. Jude⁹.n.nõ eſt ſubdit⁹ eccl̃ie
niſi rõe crimis cũ ſit laic⁹ ꝛ ĩfidel.ut in
c.nouit.de iudiciis Jbi ẽ bona glo.in.c.
nos int.de pur.cano.ꝛ glo.ꝛ doc.i.c.p̊.de
offi.oꝛ. Nõ g° hꝫ eccl̃a iuriſditõeꝫ ſuꝑ ĩ
fidelẽ niſi rõe eccl̃iaſtici crimis.Et hoc
notaꝰ ꝑ doc.i locis ꝑallegatis ĩ conſilio
meo.ſ.in.c.qd̃ ſuꝑ his.de voto.ꝛ i.c.gau
dem⁹ de diuoꝛ.Eccl̃a g° cõpellit iudeos
reſtituẽ vſuras.qꝛ rõne crimis vſuraꝝ
eccl̃a põt ꝛ dꝫ ſe ĩtromittẽ. Si g° rõ cri
minis ẽ illa q̃ defert iuriſdictiõeꝫ ad ec
cleſiã.ſ.vt faciat eũ ↄpelli ad remitten
das vſuras.g° in erroꝛe es dũ dicis ꝙ ec
cleſia ſe ĩpedit de vſuris extoꝛtis ꝑ iude
os vt ſubueĩat idẽnitati xp̄ianoꝝ.ꝛ nõ
ꝓpͭ pctm̃ iudeoꝝ.Si.n.eccl̃ia ſe ĩpedit
ꝓpͭ pctm̃ iudei nec rõe ſoli⁹ dãni xp̄ia
noꝝ poſſet ſe ĩpedire.qꝛ ad eccl̃aꝫ nõ ꝑ
tinet iuriſdictio i laicos:ſꝫ ad dñm tꝑa
lẽ.g° rõe pcti ĩpi⁹ iudei eccl̃a ſe ĩpedit.
ꝛ fac̃ ↄpelli iudeũ ad remittẽdas vl̃ re
ſtituẽdas vſuras xp̄iãis:qꝛ peccat eas
retinẽdo.Et põdera iſtã rõeꝫ:qꝛ ẽ rõ de
ciſiõis illi⁹.c. Sicqꝫ iudeus fenerãdo of
fendit ſuã lege:qꝛ ꝯ legẽ diuaꝫ peccat
fenerãdo xp̄ião.g° eccl̃a põt ſe ĩtromit
tẽ.Et hẽs auc̃teꝫ Pe.d̃ anch̃.i ↄſilio qd̃
allegas ꝗ ꝑ illd̃.c.p⁹ miſerabileꝫ. dixit
tuti⁹ eẽ tenẽ ꝙ iudei ñ pñt ↄduci ad fe
nerandũ et ꝓpͭ euitãdũ pctm̃ xp̄ianoꝝ
.ſ.ne xp̄ianus feneret.g° illd̃.c.fec̃ ad ꝓ
poſitũ.ꝛ ↄfũdit ↄſiliuꝫ qd̃ ↄpoſuiſti.de
q̊.ĩ.diſſerẽdũ ẽ. Jtẽ lege ibi doct.ꝗ colli
gũt ex illo tex.ꝙ iudei peccãt feneran
do xp̄iãis. Et h° colligit dñs Abbas in
vltio nõbili.Et vide ẽt Jo.d̃ Anãia i.d.
c.p⁹ miſabilẽ.ſuꝑ gl̃.i.vbi dic̃ ꝙ licꝫ iu
dei ſbſint ꝑncipi ſecl̃ari i tꝑalib⁹.tñ eoſ
ꝑt eccl̃a ↄpellẽ ad rẽſtituẽdas vſas. Nã
cũ illd̃ crimẽ ſit eccl̃aſticũ.iudei peccãt
ↄ legẽ diuã ꝛ ↄ legẽ nãlẽ exercẽdo uſas
ꝛ iõ licite pñt ↄpelli ꝑ iudicẽ eccl̃aſticũ
Allꝰat nõta ꝑ Jn.i.c.qd̃ ſuꝑ his.d̃ vo.et
ꝓ h° fac̃ doc̃z.c.p⁹ miſerabilẽ.ĩ fi.vbi ec
cl̃ia ĩterdic̃ coĩonẽ xp̄iãoꝝ iudeis. Hec
ſcͭ vba Jo.d̃ Anania. Vñ potes vidẽ ꝙ
bñ allegaui.c.p⁹ miſabilẽ. Et ſi n⁹ doc.
aliqd dicẽt adhuc oꝫ te cedẽ rõi. Nã ec
cleſia ñ põt ſe ĩpedire d̃ reb⁹ tꝑalibus
laicoꝝ xp̄iãoꝝ.ſꝫ iudiciũ ꝑtinꝫ ad iudi
cẽ ſecl̃arẽ. Vñ eccl̃a ĩpedit ſe de pctõ ut
i.c.nouit.d̃ iudiciis.ꝛ rõne peccati ꝛ nõ
ut ſubueniat indẽnitati chꝛiſtianoꝛuꝫ
compellit iudeuꝫ ad reſtituendas uſu
ras. Et hoc facit eccleſia.quia curat de
peccato.ꝛ ſi non curaret non compelle
ret eos ad reſtituendum.cum tñ rõne
pcti ꝛ non alia rõne eccleſia hẽat hanc
iuriſdictõem.ergo non eſt veruꝫ ꝙ ec
cleſia nõ debeat curare d̃ pctõ iudeoꝝ.

ĩmo dꝫ curare. Et de hoc ẽ casus in.d.c.
pꝰ miserabilẽ.cui q̃tiẽs rñdebis totiẽs
deo fauẽte tuas rñsiões ĩfringam. Nec
ob.c.q̃ꝫto.eo.ti.vbi papa ꝓuidet ꝯ iude
os fenerãtes ne exhauriant facultates
xp̃ianoꝝ:qꝛ illa nõ ẽ sola rõ:q̃re ꝓhibe
ant iudei fenerari xp̃ianis:sꝫ sũt mlt̃e
alie rões.ut dicũt ibi doc.q̃ rões ponun
tur ĩ rubrica de vsuris.⁊ per Jo.an.ĩ re
gula peccatũ.ĩ 3º ar. Naꝫ vsure aías de
uorãt ⁊ facultates exhauriunt.ut dicit
tex.i.c.p̊.de usuris.liº 6º. Jtem vsura ex
ercet̃ in offensaꝫ dei ⁊ ꝓximi. ut ĩ cle.il
la.eo.ti.in p̃nº. Et dr̃ crimẽ usuraꝝ eẽ in
offensam dei.qꝛ transgressio mandato
rum dei. Jteꝫ quia ꝑ hoc crimẽ diabo
lus furat̃ aías deo ƀm Stephanum de
mõte lauduno.⁊ dñm Cardi. in dcõ nõ
bili p̊. Jtẽ dr̃ tale crimẽ eẽ ꝯ ꝓximũ:qꝛ
ei dꝫ fieri restõ:ut ibidẽ dicit glo.⁊. Jtẽ
qꝛ ꝑ tale crimẽ exhaurit̃ suba ꝓximi.
vt in c.p̊.de vsuris.liº 6º. Vñ vsurarius
dr̃ trucidatoꝛ paupeꝝ.14.q.4.qd̃ dicã
⁊ effusoꝛ sanguinis ꝓximi.ea.q.c. ĩmo
lari.⁊.q.5.penale.ĩ fi. Et iõ ꝓpter pctm̃
qd̃ ꝯmittit iudeꝰ ꝯ deũ ⁊ ꝓpter offen
saꝫ ꝓximi.eccl'ia hꝫ iurisdictõem.sic̃ co
hercet ẽt cariꝰ vendẽtes q̃ꝫ sit iustuꝫ p̃
ciũ.vt in.c.p̊.de emp.⁊ ven. Et refert ibi
Jo.an. Abbatẽ q̃ dicit mgr̃ꝫ suũ ĩduxis
se illũ tex.ꝓ iurisdictõe eccl'iastica con
tra laicos q̃ in cera miscebãt farinaꝫ fa
baꝝ cũ ip̃a cera vẽdẽtes vt ep̃s possit
illos punire. Nã rõ pcti qd̃ ꝯ deũ ꝯmit
tit̃ ꝓpt̃ offensam ꝓximi defert iurisdi
ctõeꝫ iudici eccl'iastico.⁊ in ꝯsequentiã
ꝓuidere indẽnitati ꝓximi. Auc̃tes q̃s
hic dimitto.supplebo in rñsione ad q̃n
tam apostillam.

Qua q̃nta apostilla sic iacet. be
stialit̃ ⁊ insulse loqueris:qꝛ ec
clesia nõ põt se ĩpedire ꝯ iude
um vt eũ puniat de delicto ab eo ꝯmis
so ꝯ legẽ nãe:nec de salute aĩe illiꝰ. sed
ut cõsulat aíabꝰ xp̃ianoꝝ.s.ne ꝓpt̃ pec
catũ dãnent̃ eccl'a se ĩpedit. Et hoc ẽ qd̃
alii ꝯsuluerũt. Jdẽ replicas ĩ duabꝰ se
quentibꝰ apostillis. Et iõ isti satis sit rñ

dere. Sꝫ aduerte ad tuã apostillã. Naꝫ
ĩ meo ꝯsilio sũt allegate auc̃tes ꝙ ubi
ĩfideles delinquũt in lege nãe vel ꝯ le
gẽ diuinã.eccl'a põt eos punire. Allega
tꝰ fuit Jnno.⁊ doc.in.c.qd̃ super his.de
vo.⁊ in.c.gaudemus.de diuoꝛ. Et vtro
biqꝫ doc.oẽs firmãt. Tu dicis ꝙ eccl'a hº
nõ facit ne ĩfideles dãnent̃.qꝛ de aíabꝰ
suis nõ curat eccl'a:qꝛ ꝓpter defectum
fidei dãnati sunt. Te queso q̃re hoc fac̃
eccl'a nisi qꝛ deꝰ verꝰ per hoc offendit̃.
ꝓpt̃ hoc eccl'a se ĩpedit ⁊ ĩpedire dꝫ coꝛ
rigẽdo ĩfideles q̃ deuꝫ offendũt. Et ad
hoc tenet̃ ut dicũt p̃dicti doc. Hoc eñi
nõ relinquit̃ arbitrio eccl'e an faciat vl'
nõ faciat. Sꝫ dꝫ hoc facẽ ut tollat offen
saꝫ illatã in deũ.qꝛ nõ põt remittẽ etiã
si vellet.23.q.4.is qui.⁊.63.dis.solomita
ne. Et Augꝰ in sermone plurimoꝝ mar
tyꝝ sic inq̃t. Qñ aliq̃s in deũ peccauẽit
si sine gradi districtiõe voluerimus in
dulgẽ ꝑticipes peccati eoꝝ efficimur.
Vñ g̃uiter peccaret p̃latꝰ si talẽ nõ coꝛ
rigeret. Nã vno peccãte nõ punito ira
dei deseuit ꝯ innocentes.50.di.si q̃s dia
conꝰ.in fi.⁊.i.q.4.§.itẽ ppl's.⁊.c.turbat̃.
lege q̃ꝫ Vin.⁊ Jo.an.in.c.nouit. de iudi
ciis.ĩ v̈bo quẽlibet. Jbi.n.tex. dic̃ ꝙ ad
ecclesiã ꝑtinet coꝛrigẽ quẽlibꝫ xp̃ianũ
de pctõ. Nã Vin.⁊ Jo.an.idẽ dicũt de ĩ
fideli. Sꝫ dicũt ꝙ tal' nõ põt coꝛrigi ni
si ĩdirecte cũ sit ex̃ eccl'am.⁊.q.i.multi.
de deci.de terris.de iudeis.⁊ si iudeos.
Et ipsos seq̃t̃ But.⁊ dñs Abbas ibi.et
oẽs alii doc. Vñ ꝓfecto erroneꝰ intelle
ctꝰ est dicẽ ꝙ eccl'a põt coꝛrigẽ delictuꝫ
infidel' delinquẽtis ꝯ legẽ diuinã:sꝫ nõ
tenet̃.ĩmo tenet̃.qꝛ nõ põt remittẽ of
fensaꝫ illatã ĩ deũ. Et ꝙ deꝰ velit ⁊ p̃ci
piat ĩfideles coꝛrigi.ꝓbat̃ ꝑ tex. Aug.ĩ
4º de ciui.dei.caº.13º.in p̃nciº.vbi loquit̃
de ĩpio romano.⁊ hec sunt v̈ba eius.q̃ꝫ
obꝛẽ cũ alia diu fuissent regna oꝛiẽtis
illustria.voluit deꝰ ⁊ occidentale fieri
qd̃ tp̃e esset posteriꝰ.sꝫ ĩperii magnitu
dine ⁊ latitudine illustrius.idqꝫ potissi
mũ talibꝰ ꝯcessit hoibus ad domanda
grauia mala multaꝝ gentiũ. Si g̊ ista

fuit potior cã q̄re de⁹ dederit tam ma
gnũ ⁊ tã latum dominiũ seu imperiuꝫ
romanis q̄uis essent infideles ut puni
rent grauia mala aliaꝝ gentiũ. quanto
magis tenet eccl'a ⁊ p̄ncipes xp̄iani pu
nire iudeos ⁊ alios infideles q̄ñdo delin
quũt ꝯ deũ offendẽtes legeꝫ diuinam
Pro hoc ẽt bñ facit. c. p⁹ miserabilem
de usuris. Nã ut dixi. nullaꝫ iurisdictio
nẽ hꝫ eccl'a circa p̄rimoniũ laicoꝝ nisi i
quãtũ agit in finẽ pcti: ⁊ tñ eccl'a tenet
ꝯpellẽ iudeũ ut remittat usuras xp̄ia
nis uel ut eas restituat. Et hoc ex ea ra
tõe ꝓcedit. qꝛ iude⁹ alit de illo pctõ nõ
ꝑfecte puniret nisi restituẽt vl' remit
teret vsuras receptas vel ꝓmissas. Et
male legisti Inno. ⁊ Jo. an. in dcõ. c. qḋ
sup his. de uoto. Nã dicũt ꝙ vbi iude⁹
vel ifidelis peccat ꝯtra legẽ diuinã vel
ꝯ legẽ nãe. papa si det facultas eũ pũi
re põt ⁊ dꝫ. Et dicũt h° ꝓcedẽ vbicũq̄
peccarẽt i moralib⁹. Et uide Pe. de an
cho. in regula. ea q̄. in sexta qõe. vbi ẽt
firmat ꝙ eccl'ia nõ solũ põt sꝫ ẽt dꝫ tl'es
punire ifideles. Pro hoc ẽt faciunt no
tata ꝑ dñꝫ Dñicuꝫ. in. c. p̊. de vsur]. in 6°
⁊ ꝑ dñꝫ Lau. ꝺ rodolphis ꝺ Florẽtia. q
ꝯposuit tractatũ de vsuris. q dicunt. lo
cãtes domos iudeis vel ip̄os ꝑmitten
tes fenerari in ciuitate nec ip̄os expel
lentes: excõicatõis sniam incurrunt vl'
suspensionis. de q̄ in. c. p̊. de vsuris. in 6°.
Et idẽ dicit Jo. de Anania. in. c. p̄terea.
i fi. de vsuris. Jtẽ cle. i. de vsuris. que in
fligit penã excõicatõis statuẽtibus vel
iudicãtib⁹ ꝙ soluant usure. vel ꝙ non
repetant uel talia statuta seruantib⁹
ꝯp̄hendit iudeos. ⁊ habꝫ locũ in iudeis
Hec tenuit glo. i dcã cle. in ṽbo. cẽsura
Et hoc exp̄ssi⁹ tenet Guil. de mõte lau
duno. ⁊ Cardi. ⁊ Jo. de Jmola. ibi. ⁊ ple
ne dictũ ẽ in ꝯsilio meo in 5° dubio. Si
g° pena. c. i. de usuris. in 6°. hꝫ locũ q̄ñdo
iudei fenerant. g° eccl'ia curat de aiab⁹
eoꝝũdẽ. qꝛ illḋ. c. de usuri. in 6°. fundat
se i ꝑiculo aiaꝝ. Jtẽ si ꝯducẽtes iudeos
vl' statuentes ꝙ iudei possint fenerari
⁊ s̄m statuta illa iudicãtes sũt excõica

ti. g° subest periculũ aiaꝝ. ⁊ sic ecclesia
curat de ꝑiculo aiarum. Preterea si infi
deles abstinẽt se ab illis que sũt ꝯ legẽ
diuinã. ⁊ ꝯ legẽ nãe. nõne de⁹ inclinabi
tur citi⁹ ad eos ꝯuertẽdos? Hoc igit ẽt
respectu eccl'a dꝫ eos punire: ⁊ sua iter
est ne offendant deũ. Vñ lege i actibus
apl'oꝝ ca°. x°. vbi Corneli⁹ qui erat gen
tilis qꝛ r'ligiose coicabat ⁊ faciebat ele
mosynas. de⁹ misit angelũ q ãmonuit
eũ ut suscipet baptismũ a Petro apl'o
⁊ dixit ei angelus. Orõnes tue ⁊ el'yne
tue ascenderũt i memoriã i ꝯspectu do
mini. Et si eccl'a nõ curaret de aiab⁹ iu
deoꝝ non oraret singulis annis i publi
ca orõne in septimana scã ꝙ deus eos
cõuertat. Nãꝫ ꝓ ꝯuersiõe iudeoꝝ ⁊ ali
oꝝ ifideliũ orat. Jnt'est g° eccl'ie ut infi
deles bñ uiuãt ⁊ ne delinquant ꝯ deũ.
tũ ut facili⁹ ꝯuertãt. tuꝫ ẽt ut de⁹ nõ of
fendat. cui⁹ offensa dimitti non põt. ut
s̄. dixi. Et ꝑ h° tua apostilla euacuata ẽ

Q Uo ad tertiũ dubiũ in q̊ ꝯclu
do an ecclesia debeat tolerãe
vel cõsentire ꝙ iudei fenerẽt
ꝓpt mai⁹ malũ euitandũ. vel ꝓpt ma
ius bonũ qḋ exide ṽisilr seq põt. duas
facis apostillas. Prima sic iacꝫ ⁊ tu eã
totã refers. ⁊ de tuo nihil dicis in h° to
to 3° dubio. q̄ oia nõ sũt ad ꝓpositũ. qꝛ
posito ꝙ aie iudeoꝝ pereãt. tota dispu
tatio fris Girardi ẽ ⁊ loquit de xp̄ianis
an eis possit ꝑmitti nõ de iudeis q sũt
dãnati. ⁊ sic de aiabus ip̄oꝝ nõ ẽ curan
dũ. In oibus tuis apostill' ip idẽꝫ repli
cas. ⁊ tota vis apostillaꝝ tuaꝝ in h° pẽ
det an eccl'ia debeat ⁊ teneat de pctõ i
fideliũ ꝓhibẽdo se itromittẽ. Et plene
ꝓbaui in rñsione ad p̄cedẽtes ꝙ sic.
Qḋ ãt dic] ꝙ frat Girard⁹ ⁊ Jo. an. lo
quũt an possit ꝑmitti xp̄iano ut fenẽt
ꝓpter vitandũ mai⁹ malũ: nõ autẽ an
possit ꝑmitti ut iude⁹ feneret. Salua
pace tua frat Girard⁹ ⁊ Jo. an. gnãliter
loquũt an ꝯ̄ctus vsurari⁹ debeat ꝑmit
ti ꝓpt mai⁹ malũ vitãdũ. vl' ꝓpter ma
ius bonũ qḋ exinde seq põt. Et mouet
ꝑ rõnes ⁊ ꝑ tex. q gnãlit loquũt. ⁊ ꝯclu

dunt ꝙ nec ius diuinū nec ius canōicū
pōt aliq̊ cāu ꝑmittē ꝯtractū vsurariū. Et
si hoc vellet ius canonicū. nullo° possꝫ
ꝯ vetꝰ ⁊ nouuꝫ testm̄.ꝑ.c.sup eo.de vsu
ris. Tu aūt dicis. Logē de xp̄ianis fene
rari volētibꝰ.nō ꝯ iudeis. Profecto er
ras.in hoc ꝑsensi qn̄ ꝯsiliū illō cōposui
Nā vbi ius canonicuꝫ aliqd statuit cir
ca ꝓhibitioneꝫ vł circa mām vsuraꝝ
includūt iudei.nā ita ꝓhibent exercē
vsuras iudei sicut xp̄iani:ut in.c.pꝰmi
serabileꝫ.de usur. Et ois mā vsuraria
ꝯp̄hēdit iudeos fenerātes:ut dixi.i rn̄
sione ad tuā apostillā.⁊ pleniꝰ dixi i 4°
dubio dci cōsilii.qbus nō rn̄des nec rn̄
dere potes. Qꝺ autē dicis me totā refer
re disputationeꝫ fris Girardi ⁊ de meo
nihil. Fateoꝛ ꝙ de meo nihil. ſꝫ retuli
tex.⁊ auctēs doct.mām istā determinā
tiū. Nihil.n.est sub sole nouū nec valꝫ
qsq̄ dicē:hoc recens ē. Ecclīastes p̊.ca°
Sꝫ totā disputatōeꝫ fris Girardi quaꝫ
Jo.an.refert.nō refero i ꝯsilio meo:sed
solū ea accepi q̄ ꝑtinē videbāt ad casū
Et hoc vidē poterit qui legerit Jo. an.
absq̄ tuis oculis. Naꝫ tui nō vidēt.opꝫ
ꝙ emas colirium.⁊ iteriores sordes ⁊
maculas bn̄ abluas. Cū id feceris vide
bis. An uidē ⁊ itelligē non potes? Nec
solū tibi hoc accidit.ſꝫ i q̊cūq̄ alio paſ
siōato frequētissime ꝯtingit. Lege Jo.
os auri.vnū ex q̄tuoꝛ doc.grecis.q alio
noie vocat Jo. Chrysoꝰ.in omelia sup
euangelio Math.sup illo euāgelio qꝺ
legit.17.dn̄ica pꝰ pēthecostē.qꝺ incipit
Accesserūt ad iesū scribe ⁊ pharisei et
senioꝛes ppl̄i:⁊ iterrogauit eū vnus ex
eis legis doctoꝛ.vbi sic iquit. Perfectuꝫ
odiū ⁊ ꝑfectꝰ amoꝛ veꝝ iudiciū non co
gnoscit.vt puta si ꝑfecte odias aliquē
q̄liacūqꝫ fuerit apꝺ illū oia tibi displi
cēt siue q̄ dicit siue q̄ agit.⁊ si bona sint
tn̄ tibi mala uident. Sic ⁊ si ꝑfecte ali
quē amas.q̄cunq̄ sint apꝺ eū placēt ti
bi siue q̄ agit siue q̄ loquitur.⁊ si mala
sint tn̄ tibi bona vident. Et Augꝰ i suo
sermōe q legit in die sue festiuitatis in
qt. Qui nos amāt.querūt qd laudēt in
nob.q aūt nos oderūt detrahūt nobis
Deiñ subiūgis ꝙ oia nō sunt ad ꝓposi
tū.⁊ i pluribꝰ aliis apostillꝭ eadeꝫ vene
nosa ꝟba effudisti. Sꝫ ꝓfecto erras.qꝛ
i illa mā nihil ex̄ ꝓpositū locutꝰ sū. Si
i tuis apostillis dixisses.hoc ⁊ h° nō fac̄
ad ꝓpositū.tibi rn̄dissem.ſꝫ ꝯsiliū meū
de nouo vidi ⁊ legi.⁊ vidi ꝙ nō dicis ꝟi
tatē. Sꝫ aduerte q̄nto veneno loquaris
Nōne in ꝯsiliis auctēs allegant doc.ut
sint maioꝛis auctis? Ultra Jo .an.mul
tos allegaui doc.i decretis ⁊ decretalibꝰ
⁊ in 6° ⁊ i cle.scribētes. Adduxi ēt alias
doctrinas alibi traditas ad pꝛobanda
dubia que pꝛoposui.

Consilium dn̄i Alexandri de Neuo.de
Uincentia.repꝛobatoꝛiū ꝯsilii dn̄i An
geli de Castro.super articulo. An iudei
possint conduci ad fenerandū cum diſ
pensatione pape.

Opere nūc p̄cium eē pu
to tuū ꝯsiliuꝫ euacuare
q̄tenꝰ ille q vbiq̄ pn̄s ē
intellectū ꝯcedē ⁊ dona
re dignat. Jn hoc tuo
ꝯsilio multa q̄ tā ex con
silio lꝫ ꝯtra ipsuꝫ ꝯsulas.⁊ ex allegatio
nibꝰ alioꝝ q̄s apꝺ te hūisti p̊ ꝯsilio tuo
addidisti.nec illꝺ vituꝑo.qꝛ dicit iuriſ
cōsultꝰ. Etiā si alteꝝ pedē in foueā tene
rē.tn̄ adhuc discē cupio.l.apꝺ Julianū
de fideicōi.liber. Et dicit Augꝰ. Ab āni
culo paratꝰ suꝫ docēi.24.q.3.si hēs. Sꝫ
te arguo ꝙ me arguerꝭ ꝙ dcā Jo.an.et
alioꝝ scribētiū in ꝯsilio allegare volue
riꝫ.nā de hoc me arguēdo sciam ip̄am
arguē conaris q̄ i h° cōsistit vt ꝓbe no
scē poteſ. Nā vides q̄uo Jo.an.⁊ ceteri
scribēteſ sepe dcā scribētiū refert nihil
ꝯ suo addē°. Uñ si bonoſ oc̄los hūisses
i h° solo ꝯcertaᵒ erat faciēda.ſ an verū
ꝯsuluissē:qꝺ deo ꝓpitio tibi ōndā. Et p̊
allꝰas int cetā dictū Bal.i.l.cunctos.po
pulos.C.ꝺ sū.tri.qꝺ i meo ꝯsilio i 4° du
bio fuerat allꝰatuꝫ. Addis isup Bal.i.l.
2.⁊ i Autē.ad hec.C.ꝺ vsuris.⁊.c.sup eo

ꝺ vſuris.ad q̃ tñ nõ rñdes.Poſtea alle
gas ꝓ ea pte ꝑ q̃ cõſulis alias auctes i
ↄ͛iũ.Nã Bal.i.ꝺ.l.cũctos pplos.C.ꝺe
ſũ.tri.i.4.colũ.vᵒ.ſ3 iux͛ hᵒ q̃ro.ꝺicit ꝙ i
ꝑator nõ põt ꝑmittẽ vſuras ꝓpt͛ bonũ
publicũ:qꝛ hoc ẽ ↄ͂ ſalutẽ aie.Ad hoc ñ
rñdes.Et papa nõ ꝺ3 nec põt aliqd ꝺiſ
pẽſatie ↄcedẽ qꝺ ſit ↄ͂ ſalutẽ aie.24.q.
2.legat͛.z.40.ꝺiſ.c.p̊.Et ſuo loco al's au
ctoritates iſerem⁹ ꝺeo fauẽte.Bal.vᵒ
i.ꝺ.l.2.paꝝ añ mediũ cõmẽti ꝺicit ꝙ vᵒe
vſure ꝓhibẽt͛ iure ꝺino.nec hũano cõ
cedi pñt.ſ3 ꝺiſpẽſatio ẽ lex ꝑuata:z ſic
ius hũanũ ſicut ẽt ius canonicũ ẽ cõſti
tio hũana.nõ aũt ꝺina.Glo.ẽ in pn̊.ſeu
in ꝓhemio cle.i vᵒbo.iur̄ hũani.Bal.
vᵒ i Autẽ.ad hec.C.ꝺe vſuris.i.2.colũ.
refert opionẽ quorũdã int͛ q̊s fuit Ni
cola⁹ ꝺe materellis.q ꝺixit.ꝙ ſicut ꝑ le
gẽ humanã põt ꝺiſtingui lex ꝺiuina a
rõne iteruenientc.hoc p3.qꝛ lex hũana
qñq3 ꝑmittit hõicidia.ut in.l.i.z.2.C.qñ
l3 vni.ſe ſine iudice vi.z tñ hõicidia ſt͛
iure ꝺino ꝓhibita.z ẽ vnũ ꝺe ꝺecẽ mã
dat̄ z cõphendit͛ hec ꝓhibitio ſub illo
mãdato.Non occides.Itẽ ius ꝺiuinu3
ꝓhibet res alienas ꝺetineri.tñ lex mo
derat͛ iſtã ꝓhibitõem ꝓpter bonũ pu
blicũ:ut p3.ff.ꝺe vſuc.l.i.z i mltis aliis.
Vñ ꝺicit ide3 eẽ ꝺꝺ i mã vſuraꝝ vt cre
ditores iducãt͛ ad ſubſidiũ paupeꝝ:et
hoies ꝓpt͛ iportabilẽ auariciã credito
rũ nõ agg͛uent͛.Et ſic ꝓpt͛ cõe bonũ lex
ꝺina ꝺiſtingui z modificari põt per ius
hũanu3 S3 Bal.ibi ꝺicit ꝙ hec opio ẽ
falſa.z ab oib⁹ canõiſtis reprobata.qꝛ
qꝺ ẽ ꝓhibitũ ex ꝺina iſtitutiõe.nõ põt
hũana rõe ꝑmitti.z cã ẽ.qꝛ talis rõ nõ
ẽ rõ ſ3 abuſio.cũ nõ cõformet ſe volun
tati ꝺine.z iõ nõ ꝺebem⁹ aliã rõne3 q̃re
re ex q̊ ꝺeo ita placuit.Hic aduerte q̃3
bñ q̃3 ſcẽ loqtur.Ad hoc nõ rñdebis.qꝛ
iſte rõnes iferũt ꝙ nõ poſſit ꝺiſpẽſare
papa.Claꝝ.n.ẽ id nõ ꝑmitti pape qꝺ ñ
põt hũana rõe fieri.Na3 oĩs ꝺiſpẽſatio
pape ẽ hũana.l3 aucte ꝺei hẽat ptãte3.
Non hẽo tñ ncce aucte Bal.q̃3q̃3.Bar
idẽ ſenſerit i ꝺcã.l.cũctos pplos.z i cõſi
lio meo allegaui.Et hãc rõe3 qũa3 alle
gat Bal.ſcũs Bernardin⁹ allegauit i
ciuitate Vincẽtina i publica pꝺicatiõe
q̃ iudeos expelli fecit.Nã qda3 allega
bãt idigẽtiã paupeꝝ.auaritiã creditoꝝ
Ipe aũt portauit libros iur̄ canonici i
pulpitũ.z ibi publice legebat ꝺecreta
les ꝺe hac mã loqũẽtes.z allegãtes ne
ceſſitatẽ eẽ ꝙ iudei remanerẽt icrepa
bat tãq3 ꝺei blaſphematores:qꝛ ꝺeum
volebãt arguẽ ꝙ nõ ꝓuidẽt meli⁹ ceſ
ſantib⁹ vſuriſ illi ciuitati.Et ꝺicebat ꝙ
ꝓpt͛ iſta nõ erat ꝺeus offendendus.Et
idẽ ꝺixit ſcũs Tho.Ricar.Scot⁹.z oẽs
theologi.Oĩs religioſi ꝺe obſeruãtia
hoc predicant.Vide quãte auctis ſint
apꝺ ecclam ſci viri.Nã ꝓpt͛ exemplar
ſcoꝝ q trãſiuerũt ad religiõem añ mr̄i
moniũ cõſũmatũ.eccla iterptata eſt il
lud mãdatũ ꝺiuinũ.q̊s ꝺe⁹ ↄiũxit hõ ñ
ſeꝑet.qꝛ eccla illis exẽplis mota ꝺecla
rauit illã aucte3 hr̄e locũ qñ mr̄imõiu3
ẽ cõſumatũ.hoc ꝓbat͛ in.c.veꝝ.z i.c.ex
ꝑte.ꝺe cõuer.ↄiu.Vides g° quãte fidei
ſt͛ apꝺ ecclam ſcã ſcoꝝ patꝝ:q̃3to maio
ris fidei ꝺebẽt eẽ ꝑdicatões z ꝺeciſiões
ꝺubioꝝ ab eis ↄpoite.Credẽꝺ ẽ.n.ipos
ꝺei ſpũ locutos fuiſſe.Quo ad hᵒ ſat̄ ẽ
3° allegas ꝓ ꝑte ↄ͂ qua3 ↄſuluiſti.c.
ſuꝑ eo.ꝺ uſur̄.cui ñ rñdes.ſ3 i q̃dã apo
ſtilla ad ↄſiliũ meũ illꝺ ad ꝓpoſitũ nõ
facẽ affirmaſti.Ego ꝺico ꝙ ꝺe hᵒ ẽ ca
ſus ibi.Ille tex.h3 ꝺuos itellect⁹.p̄m⁹ ẽ
ꝙ ꝓ redimẽdis captis vl͛ ꝓ alio opere
pio papa ñ põt ꝺiſpẽſare ꝙ vſa cõmit
tat͛.2⁹ ite⁹ ꝙẽt ꝓ redimendis captis
l͛ ꝓ alio pio oꝑe ñ l3 ad vſas pecunias
mutuo accipe qñ ꝑ receptiõem ꝺat͛ cã
vſurã ↄmittẽdi.Nã i antiq̃ ꝺicebatur.
qꝺ a nob tua frat͛nitas poſtulauit.vtꝝ
poſſit i recipiẽda pecũia ꝺiſpẽſa° fieri
ut paupeſ q i ſaracẽoꝝ captitate tenẽt͛
poſſint ꝑ eãdẽ libari pecũiã.S3 vt͛q3 i
tellect⁹ cõit͛ tẽt͛ ꝑ ꝺoc.z eccla vtrũ3 ap
probat ꝺcm̄ ibi i.ꝺ.c.ſuꝑ eo.Vñ ãplectẽ
do vtrũq3 itellectũ ibi eſt caſus ꝙ pa
pa non poſſit ꝺiſpẽſare ꝙ q̊s accipiat
pecuniã mutuo ad uſuras etia3 cauſa
maioris mali vitãdi qñ nccitas eſt cã

exercēdi vsuraſ.ut q₂ ceſſante illa nccī
tate nō exerceť.Et ſic papa non pōt diſ
pēſare.ſiue ut qs exerceat fen⁹.ſiue ut
qs recipiat pecuniā mutuo ad fen⁹ qñ
neceſſitas ē cā uſure exercēde. Et pōde
ra illum tex.ꝑ.n.dicit ꝙ cuȝ uſure ſint
utroqȝ teſtō ꝓhibite nulla diſpenſatio
pōt fiēi.Et tex.ſpecifice loquiť ꝙ nulla
diſpenſatio pōt fieri ꝑ papaȝ:q₂ ibi pe
tebatur diſpenſatio a papa.Unde ibi
colligitur una regula in mā diſpēſatio
nis ꝙ ubi aliqđ ē pctm̄ de iure diuino
papa nō pōt circa illđ diſpēſare.Et iſtā
regulā firmāt oēs doc.ꝛ illos allegaui i
conſilio ꝑdcō.ꝛ ulteri⁹ allegabo infra.
3° dicit ille tex.ꝙ cū ſacra ſcriptura ꝓ
hibeat ꝓ uita alteri⁹ mētiri qđ ē pctm̄
veniale.ſi g° non licȝ ɔmittere pctm̄ ve
niale ꝓ redimēdo hoīeȝ a morte.mł'to
magis ꝓhibend⁹ ē qs ne īuoluať crimi
ne vſuraꝝ ꝓ redimēda vita captiui.i.
illoꝝ captiuorū q detinebanť ꝑ ſarace
nos.Iſte ē tex.apt⁹ in dcō.ca° ſuꝑ eo.q
iſto° arguit.Si ꝓ redimendo hoīem a
morte nō ē licitū ɔmittē pctm̄ veniale.
mł'to min⁹ ꝑmittēd⁹ eſt imo ē ꝓhiben
dus ne ɔmittat pctm̄ mortale.vt ē vſu
ra ꝓ redimēdo captiuos a morte.Uñ
iſte tex.decidit duo.Unū ē in mā diſpē
ſatōis.ſ.ꝙ ubi ē aliqđ pctm̄ mortale de
iure diuino.papa nullo° pōt diſpēſare
Scđm ꝙ nec papa nec eccl'ia dȝ pctm̄
mortale tolerare vł' ꝑmittē ēt ꝓ liberā
do captiuos a morte.q₂ ſi nō lȝ dicē mē
daciū qđ ē peccatū vēiale:ut i.c.ꝑmuȝ
22.q.2.ꝛ i.c.ne qs.multo min⁹ lȝ ɔmittē
peccatū mortale.Sȝ dicl illđ.c.loqť de
xp̄ianis volētib⁹ fenerari vł' volētib⁹
īducē alios xp̄ianos ad fenerandū.Se
cus dđ ē i iudeis.cū eccl'a nō debeat đ
eoꝝ pctō ſe īpedire.ſiue curare de aīa
bus ipoꝝ.Ego rñdi ſuꝑius i rñſione ad
tuā qntā apoſtillā:ꝛ in ɔſilio meo in 5°
dubio ꝓpe finē.vbi ɔcluſi ꝓut vłt tex
ꝛ firmāt doct.ꝙ in mā uſuraꝝ ſiue ubi
iura faciūt mentiōeȝ de feneratorib⁹.i
cludūť iudei.g° illud.c.dȝ itelligi tā i iu
deis q̄ꝫ i aliis exercētib⁹ fen⁹.Et bñ ad
uertas:q₂ i.c.ſuꝑ eo.petebať diſpēſatō
vt poſſet exerceri fen⁹.vł' vt licerȝ mu
tuo recipe ad redimēdū captiuos ſolū
pecuniā nccīaȝ redēptōi captiuoꝝ ꝛ nō
vltra.Et tñ papa ibi dicit ꝙ nō pōt diſ
pēſare.Item ꝙ nō debȝ ꝑmitti ſeu to
lerari vſura ab eccl'ia ēt ſi ex ea ꝓueni
ret liberatio captiuoꝝ a morte.ꝛ ſic nō
ē ꝑmittēda imo ē ꝓhibēda vſura etiā
ſi ex ei⁹ ꝑmiſſione ſeqť bonuȝ ꝙ hoīes
nō iterficianť.ꝛ ex ei⁹ ꝓhibitiōe ſequā
tur mortes hoīum:vt q₂ hoīes iterfici
anť niſi ꝑmittať exerceri uſura.Nam
ꝓpť iſtud bonū ɔſequēdū vł' ꝓpť hoc
malū uitādū nō ē ꝑmittēda ſeu tolerā
da uſura.Et ille tex.nō ſoluȝ dicit diſpē
ſatōeȝ nō poſſe fiēi ſȝ ēt excludit ſimpli
cē ꝑmiſſiōeȝ i uſura.Et ita cōcluſi i cōſi
lio meo p⁹ Io.an.in regula pctm̄.i3° ꝛ i
5° ar.vbi dicit ꝙ nulla ꝑmiſſiōe ſit per
mittēda vſura ꝓpť aliqđ bonū qđ ide
oriať.uel ꝓpť aliqđ malū qđ inde vite
tur.Et dicit ꝙ ēt ſi ius canōicū vellȝ ñ
poſſet ɔ̄ctū vſurariū ꝑmittē:ꝛ pleñ ex
aminaui i 3° dubio mei cōſilii.vbi alle
go tex.ꝛ auctes.Et profecto doleo mali
ciā doctoꝝ xp̄ianoꝝ.Inueniunť.n ꝛ iuē
ti ſūt q in cā ɔſuluerūt ɔ̄ tā aptaȝ ꝟita
tē.de q̄ ē tex.aptiſſim⁹ in dcō.c.ſuꝑ eo.
quā oēs docto.tā canoniſte q̄ꝫ theologi
tenuerūt.Et rōeȝ video.q₂ null⁹ eſt qui
petat cōſiliū offerens mercedē ꝙ cōſu
lať ꝙ iudei nō cōducanť ad fenerandū
nec reꝑiť offerēs mūera ꝑncipibus vt
expellant iudeos.ꝟitas.n.iſta nō dat ꝑ̄
mia terrena:ſȝ eterna.Conati aūt ſūt
ſuis īgeniis ſua doctrina facib⁹ auari
cie ꝛ cupiditatis accēſi ꝟitateȝ ɔfundē
Sȝ audi qd de ꝟitate dicat ſcriptura.
Ueritas magna ē.ꝛ fortior ꝑ̄ oībus.Eſ
dre 3°.ca°.Et Iſidor⁹ de ſūmo bono ita
exclamat.O q̄ꝫ magna ē viſ ꝟitatl que
oīa īgenia aſtutias ꝛ calliditates ſupe
rat.q̄ ɔ̄ ficta ſimulataqȝ figm̄ta ſeipaȝ
defendit.q̄ deniqȝ p⁹ deuȝ colenda ē:q₂
ꝓxia deo ē.imo deus ē via ꝟitas ꝛ uita
Huc uſqȝ declaraui argum̄ta que faci
unt ex ꝑte negatiua.ſ.ꝙ iudei nedū nō

pñt cōduci:ſ; ēt ꝙ fen⁹ exercē poſſint ꝑ
mittēdū ñ ēt ſimplici ꝑmiſſiōe. Immo
ꝓhibēdi ſunt vt ꝓbat̄ aptiſſime i.d.c
ſup eo.cui nec aliquis alius rñdere cu;
ꝟitate ualebit.

Nunc me ꝯuerto ad diſſoluēda
ea q̄ ꝓ ꝑte affirmatiua oi iuri
⁊ oi rōni ꝯ̄ria allegaſti.ſ.ꝙ pa
pa poſſit diſpēſare ꝙ ꝯducāt iudei. Et
ꝓ loq̄rꝭ ꝯ̄ tex.dci.c.ſup eo. Tu es bon⁹ ſi
cut ⁊ ceťi q vtinā nō i iferno cremēt al
legās ēt Specu.i ti.de legato.§.nūc de
epoꝝ.i.7.colū.ꝟ.ſūt āt qdā.vbi dixit ꝙ
i cāib⁹ i qb⁹ ē mortľe pctm̄ ſ; legē dinā
ſic̄ i⁹furto ⁊ i rapina.papa diſpēſare nō
pōt.imo p⁹ delictū ꝯmiſſū nōn pōt diſ
pēſare ſup delicto iā cōmiſſo q̄ minus
delinquēs agat pniā;.⁊ q̄ minus ſiat re
ſtitutio: ⁊ allegat iura loquētia de mā
vſuraꝝ:ut.c.cū tu.de vſuris. In his ꝟo
i qb⁹ ꝯmittit̄ pctm̄ mortale ſm̄ ius po
ſitiuū dicit ꝙ epīs ⁊ iferiorib⁹ interdcā
ē diſpēſatō.imo null⁹ citra papā poteſt
diſpēſare vľ patiētiā ꝑſtare.ſ; ſolus pa
pa vel is cui ſpālit̄ ꝯmiſerit. Et ꝗꝫ bene
auc̄te; iſtā allegaſti.ita talē tibi ſꝑ ſpm̄
ꝯcedat de⁹.ſ.vt ꝯ̄ tuā intentōe; alleges
qñ ꝟitatē ⁊ ip̄a; iuſticiā violare itēdis
Nā Specu.dicit illō qđ dicūt ceťi doc.
Nā h° dic̄ Hoſti.quē allegat.⁊ doc.i.c.
a nob.de deci.⁊ i.c.nō mag°ne cle.ľ mo.
q ſūt allegati i ꝯſilio meo.i 3° ⁊ i vltio
dubio.ꝑ allego alias auc̄tes i cōſilio ſu
ꝑdcō nō allegatas.nō tm̄ in cōſiliis alio
rū collectas. Et ꝑ allego auc̄te; Inno.⁊
oiu; ſcribentiū i.c.fi.de trāſac.vbi Inn.
dicit ꝙ ꝗꝫtū ad ꝯmittēdū pctm̄ morta
le vľ remanēdū i illo i his q̄ pēdēt a iu
re nāli i lege dina ⁊ euāgeliis ꝯtēta. pa
pa nō pōt diſpēſare. Et ꝑciſe ponit exē
plū ꝑ.c.ſup eo.de vſuris. De cui⁹ itellc̄u
ſ̄.dixi.⁊ ꝑ.c.fi.de ꝯſue. In his ꝟo q̄ pen
dēt a iure poſitiuo ꝑceptorie cui⁹ trāſ
greſſio ē pctm̄.ali⁹ ꝗꝫ papa diſpēſare ñ
pōt ut trāſgredi liceat. Iſtud dcm̄ ſeq̄t
ibi Jo.an.i.c.fi.ꝺ ꝯſue.ſ̄.allťato.⁊ refert
iſtud dictū Inno.in dicto.c.fi.ſup ꝟbo
cāib⁹.i glo.ſua q̄ incipit.puta crimibus
publicis. Et Bu.⁊ Jo.de Imola.⁊ om̄s
doc.ꝓ h° ēt allego doctrinā Lau. qua;
ſequit̄ Archi.⁊ Jo.de fan.i.c.ſūt quidā
25.q.i.q dicit ꝙ papa non pōt diſpēſare
ꝯ̄ dcā euāgelii i his q̄ ꝯſiſtūt i ꝑceptꝭ uľ
ꝓhibitōib⁹. Et hoc dcm̄ refert Jo.ꝺ fā.
i dcō.c.ſūt qdā.in ꝟbo euāgeliſte. Pl⁹
dicit Archi.⁊ Jo.de fan.in.d.c.ſūt qda;.
ſup glo.i.iu ꝟbo.ꝯ̄ ap̄l;.vbi refert q̄ſdā
cū quoꝝ opiōne reſid; dictū.ꝙ cū i ve
teri ⁊ i nouo teſtō nō ꝯtineat̄ niſi ꝟitas
doctrine fidei ⁊ moꝝ ſ; legē nāe ⁊ gr̄e.ꝯ̄
ip̄a; papa diſpēſare non pōt. Et ꝑ h° di
cūt ꝙ nō ſolū ꝯ̄ apľm nō pōt diſpēſare
ſ; nec ēt ꝯ̄ quācūꝗꝫ doctrina; cuiuſcūꝗꝫ
libri canonis:q² nec xp̄s venit ſoluere
legē aut ꝓphas ſ; adiplē. Math.5°c.
Nec obſtat ꝙ papa pōt diſpēſare cu;
penitētib⁹:q² ap̄ls nō ꝓhibuit diſpēſa
re:q² ⁊ ip̄e fuit mia; ꝯſecut⁹.s.diſ.ꝯſue
tudo. S; actu exñte; i crimine ꝓhibu
it ordinari. Volūt iſti dicē ꝙ papa non
pōt diſpēſare ꝙ qs peccet vel remane
at in crimine.ſiue illud crimen ſit indu
ctū a lege dina.ſiue a poſitia. Vide eun
dē Jo.de fan.i.q.7.§.niſi rigor.vbi dicit
nullo° eē diſpēſabilia ēt ꝑ papā māda
ta vel ꝑcepta decalogi ⁊ euāgelioru;.⁊
gnālit̄ q̄ ꝑtinent ad articulos fidei ⁊ ad
gnāle; ſtatum eccleſie ⁊ ad forma; ſa
cr̄oꝝ.de qb⁹ ꝑcipue tractauerūt ap̄li et
q̄tuor ꝯcilia ꝑncipalia.⁊ gnālit̄ ea ſine
qbus ⁊ cū quib⁹ hō ſaluari nō pōt. In
his.n.vel i aliq̄ iſtoꝝ nulla admittit̄ di
ſpēſatio a qbuſcūꝗꝫ ſint ſtatuta. Allťat
13.di.ſicut qdā.⁊.15.diſ.ſicut ſancti.⁊.i.q.
7.⁊ ſi illa.⁊.15.q.i.ſunt qdā.⁊.c.ꝯ̄ patꝝ.⁊
25.q.2.priuilegia.⁊.c.ſiqs dogmata.⁊.i.
q.i.nō ē putāda.⁊.14.di.qđ ait.⁊.22.q.2.
faciat hō.30.q.i.noſce.⁊.32.q.4..ſicut nō
ſi ⁊.23.q.5.dicat. Reliq̄ ꝟo dicit eē diſpē
ſabilia:q² i eis ſepe rigor iurꝭ tēperat̄
et relaxat̄ a q̄cūꝗꝫ ſint ſtatuta.ꝟbi gr̄a
In niceno ꝯcilio ſtatutū ē ne bigam⁹
ꝓmoueat̄.34.diſ.cognoſcamus. tm̄ po
ſtea Martinus inſtituit ꝙ uſꝗꝫ ad dia
conatū poſſit promoueri.34.diſ.lector.
Silr ap̄li ſtatuerūt ꝙ ꝑſbri ꝓpt̄ forni

cationem deponerent: qđ postea ꝑ pa
pā Siluestꝝ ꝛ gargēse cōciliū fuit imu
tatū. xx. di. p̄sbr. Ex predictꝭ notaudū ē
ꝙ papa nō pōt dispēsare ꝙ quis ꝯmit
tat vel remaneat ī pctō mortali neduꝫ
qñ tale pctm̄ descendit ex lege diuina:
sꝫ ēt si descēdit a lege positiua. si ꝑ dis
pēsatōēꝫ ille cū q̊ dispensatū est remā
sur' ē icorrect' seu in pctō. Et q̄ꝫ q̄ꝫ Spe
cu. in loco p̄allegato. ꝛ Inno. ꝛ doct. ī lo
co ꝑ me allegato dicāt papā dispēsare
posse q̊ ad illa que sūt pctā de lege po
sitiua. tñ opio illoꝝ quos in p̄dictis duo
b' locis secutus fuit archi. ꝛ Jo. de fā.
uidet̄ ꝟioꝛ qñ ꝑ talē dispensatōēꝫ ꝯtra
ius positiuuꝫ dispēsat' remanet icorre
ctus siue ī pctō. lꝫ descēdat a iure poiti
uo allegat bona iura. ꝛ de hoc ē bonus
tex. in. c. nulli fas. 25. q. i. ubi loquit̄ ꝺ iu
re diuino ꝛ canonico. Et sic dicit. Quia
nos qui potentissimi sacerdotis admi
stramus officia taliū transgressionum
culpa respiciet si in causis dei desides
fuerim' inuenti: qꝛ meminim' ꝙ timē
debem' qualit̄ ꝯminet̄ de' neglie sacer
dotū. Et ī. c. sūt quidā. ea. q. sic loquitur.
Ubi ꝟo apte de' uel eius apl'i ꝛ eos se
quentes scī p̄res sn̄ialit̄ aliqd diffinie
rūt ibi non nouā legē roman' pontifex
dare sꝫ poti' qđ p̄dicatū ē usq̄ ad aīaꝫ
ꝛ sanguinē cōfirmare dꝫ ꝛc̄. Iteꝫ ea. q. c.
ꝯ statuta. ibi tex. sic dicit. Contra statu
ta canonū aliqd concedere vł mutare
nec quidē hui' sedis pōt auct'as ꝛc̄. Et ī
. c. se. qđ icipit omne. ꝓpe fi. sic dr̄. Neq̄
q̄ꝫ. n. qđ ꝯ euangelicā uel propheticaꝫ
uel apl'icam doctrinā ꝯstōnesue eoꝝ si
ue scōꝝ patruꝫ actuꝫ fuerit stabit. Pro
fecto hec iura ita gn̄aliter loquūt̄ ꝙ ꝓ
hibent ēt papā dispēsare. Et ad hoc ea
allegauit Archi. ꝛ Jo. de fan. p̄sertiꝫ qꝛ
canones sūt. editi īstinctu spūs scī. ut
dic̄ tex. 5o. dis. si ille. ꝛ. 25. q. 5. uiolatores.
ꝛ. c. ideo. Ego tñ pro concordia sic dice
rem. ꝙ aut per dispensationem ꝯ ius
positiuū desinit eē peccatū. ꝛ illud qđ
erat pctm̄ ꝑ dispēsatōēꝫ efficit̄ licituꝫ.
Et tūc ꝓcedit opio Inno. ꝛ doc. in. c. fi.

de trāsac. ꝛ ī. c. a nob. ꝺ deci. ꝛ ī. c. nō ma
gno. ne cle. vł mo. Aut p' dispēsatōēꝫ: il
le cū q̊ dispēsat̄ actū exercēt illicitum.
Et sic dispēsatio ñ fac̄ q̊ min' ille exer
cēdo actū a canōe ꝓhibitū peccet. et tē
sit ꝟa opio Laurꝭ. ꝛ seq̄ntiū queꝫ seqt̄
docūs Jo. ꝺ fā. ꝛ Archi. vbi s̄. Pono exē
plū ꝙ qs ꝯfiteat̄ singl'o āno pctā sua: ē
ius positiuū. ꝛ tñ papa ligat̄ mēte illi'
ꝯstitutōis ꝓpt̄ eq̄tatē nālē ī q̄ ē fūdata
illa ꝯstitutio: vt dic̄ Jo. an. ī. c. significa
sti. ꝺ fo. ꝯpe. ꝛ But. ī. c. p̊. ꝺ cō. Uñ papa
nō possꝫ dispēsare vt qs ñ teneat̄ ꝯfite
ri singl'is ānis sua pctā. Et idē vbi alia
ꝯstitutio ē fūdata ī nāli eq̄tate q̄ ꝓpt̄
dispēsatōem nō cessaret. Uñ Bal. in. l.
si ñ spāli. ī fi. C. ꝺ testa. dic̄ ꝙ lꝫ p̄nceps
sit sūme auctoritatis. tñ nālis rō ei' au
ctoritate mutari nō pōt. ff. ꝺ vsufru. ea
rū reꝝ q̄ vsu ꝯsu. l. 2. Uñ Pe. Cy. ꝛ Bal.
ī. l. digna vox. C. ꝺ legi. dicūt ꝙ p̄nceps
ligat̄ ꝑ fcā bñtia ī se iusticiā vł eq̄tatē
nālē. Et ex p̄missis tres iferūt̄ ꝯcl'oes. p̄
ma ē ꝙ vbi aliqđ pctm̄ ē mortale ꝺ iu
re dino papa nō pōt dispēsare vt illud
ꝯmittat̄: vel ꝙ ī illo remaneat̄. Scđa
ꝙ vbi aliqđ ē pctm̄ de iure positiuo. tñ
ꝑ dispēsatōem nō pōt cessare iusticia
vł eq̄tas nālis q̄ mouet ius positiuuꝫ:
papa nō pōt dispēsare. Tertia ꝯcl'o ꝙ
vbi aliqđ ē pctm̄ ꝺ iure positiuo ꝛ per
dispēsatōem factā ex cā rōabili: cessat
cā pcti. ꝛ tūc dispēsatio pape facit illici
tū licitū. Et ī his trib' ꝯcl'onib' ꝯcordāt̄
tex. ꝛ doc. His igit̄ ita discussis ꝓ do
ctrina studētiū redeo ad rñsiōes tuas.
Dicꝭ. n. ꝙ iude' fenerādo xp̄iano nullū
pctm̄ ꝯmittit ꝫm legē dinā. iō papa p̄t
hoc ꝑmittē. Dū dicis ꝙ papa pōt hoc
ꝑmittē. nō loq̄ris ī t'minis nr̄e q̄ōi ꝯue
niētib'. Nr̄a. n. q̄stio ē. An papa possit
dare licētiā vel dispēsare ꝙ xp̄iani cō
ducāt iudeos ad fenerādū. Istud ē pl'
q̄ꝫ simplex permissio q̄ nil aliud est q̄ꝫ
claudē oculos. ꝛ penam indulgere seu
dissimulare ꝫꝫ quā ꝑmissionē ecclesia
tolerat malos. Uñ nostra disputatio ē
an papa possit dispēsare ꝙ ꝯducantur

iudei ad fen⁹ faciēdū. Et inquantū dic̄
ꝙ iudeus fenerando xp̄iano nullū pec
catū ꝯmittit ꝺ lege diuinā. Uide quan
te ꝟitatis quanteue cōstantie sis. Pro
fessus es iudeū peccare fenerando xp̄i
ano. ſ; ecclesia de hoc peccato nō debe
re curare. Hic ꝟo dicis ꝙ nullū pecca
tum cōmittit. S; te excusabis ⁊ dices
ꝙ peccat ſ; non scd̄m legem diuinam.
Tunc te interrogo. Scd̄m quam lege;
Si dicis Canonicam: male dicis: q; iu
dei ⁊ alii infideles non ligantur canoni
bus ad peccatum seu ad penam spūa
lē. de diuoꝛ. gaudem⁹. 2. q. 1. multi⁹. Hāc
doctrinam ponunt ēt doc. in. c p̊. de con
sti. Peccat idcirco iudeus ꝺm legē diui
nam seu ꝺm legē nālem. g⁹ papa nō po
test dispensare seu lniā; dare. Et hoc te
net scūs Tho. ⁊ theologi. ⁊ oms canoni
ste nemine penitus discrepante. quos
allegaui in p̊ dubio consilii mei. Nā ēt
ꝺm legem suam ꝓhibent fenerari gen
tilibus. Deut⁹. 28⁹. ca⁹ ubi Moyses re
uocauit p̊mā ꝑmissionem. Unō Dauid
qui fuit duduꝫ post Moysen: q; Moy
ses fuit p̊mus dux qui gubernauit po
pulum isrl̄. Dauid ꝟo fuit secund⁹ rex.
S; p̊ fuerūt duces ⁊ iudices isrl̄. postea
leges. ut noscere potest quicunq; lege
rit bibliā. Et tn̄ Dauid in suo p̊s. qui ici
pit. Dn̄e quis habitabit in tabernacl̄o
tuo. gnālit̄ dicit. neminem excipiendo.
Qui pecuniam suam non dedit ad usu
rā ⁊c. Dn̄s aūt nr̄ iesus xp̄us uerus de⁹
⁊ homo uer⁹ cōuocatis turbis iudeoꝛū
ait. Mutuum date nihil inde sperātes
Luc. 6⁹. ca⁹. Et nō q; xp̄us loquebat̄ iu
deis ⁊ eis p̄cipiebat ut mutuarēt pecu
niam absq; fenoꝛe. S; interrogo te. Et
Moyses ⁊ xp̄s p̄cipit iudeis. cui⁹ pre
ceptuꝫ si precepta eēnt ꝯ̄ria deberent
iudei seruare? Certe dei: q; maioꝛ ⁊ ue
rioꝛ ē est incōꝑabilit̄ oīb⁹ creatur. btis
tn̄ nō est ꝯ̄rietas. Tene g⁹ xp̄iane p̄cep
tū euāgelicū. ubi de⁹ tūc iudeis p̄ntib⁹
⁊ xp̄ianis futuris iterdixit gnālit̄ ⁊ sin̄
aliq̄ distinctōe exercere fenus. Ergo pa
pa nō pōt lniā; dare uel dispensare ut
dicunt Inno. ⁊ doct. s̄. allegati. quibus
cōiunge Specu. per totum contra tuā
intentionem allegatum. Et bene dixit
apostilla fratris Michaelis ad tuum
consilium dum dicit ꝙ iudeus peccat
moꝛtalit̄ fenerando chꝛistiano: ⁊ ꝙ in
uenit oppositum. Et hoc ideo ē. q; usu
ra est ꝓhibita generalit̄. ⁊ reperiuntur
iudei inclusi in pꝛohibitione. ut in. c. p⁹
miserabilē. Un̄ tibi icumbit ꝓbare ꝙ
iudeis sit licituꝫ fenerari qō pꝛobare
non poteris. Et subiūgit in sua apostil
la. ꝙ agentes ⁊ cōsentiētes pari pena
plectunt̄. ⁊ allegat apl̄m ad Ro. p̊ ca⁹ i
fi. ubi dicit apl̄us. Qm̄ qui talia agunt
digni sunt moꝛte. nō soluꝫ aūt q faciūt
ſ; ēt q cōsentiūt faciētibus. Et subdit
ꝙ si ueniūt ad baptisma nō p̄nt salua
ri nisi usuras restituant. Et hoc tenꝫ gl.
in. c. iudei. de cōse. di. 4. Unō pone ꝙ iu
de⁹ fenerauerit gētili. certe nō d; bap
tizari nisi usuras restituat. et hoc ē idu
bitatū tā apud canonistas q; apō theo
logos. Et inquātuꝫ loq̄tur de ꝯsensu bn̄
dicit. q; nulla cā ē licituꝫ cōsentire ma
lo. Idē ꝓbat̄. 23. q. 4. ita plane. cuꝫ duo
b⁹. c. se. q̄ dicūt ꝙ q̄s malis sociat̄ q̄do
cōmittit malū uel q̄n cōmittētibus fa
uet. et si malū nō pōt coꝛrigi uel illi⁹ ob
uiari. illa duo sꝑ retēta seruāt hoīem i
coꝛruptū. s. ut nec malum faciat nec ap
pꝛobet. Un̄ dispēsatio nō pōt fieri ut iu
de⁹ cōducat̄ ad fenerandū. q; ꝑ h⁰ dat̄
cōsensus malo. et hoc plene declaraui
i ꝯsilio meo i 3⁹ dubio. et ꝑ hoc tollitur
illud qō dic. s. ꝙ posito ꝙ ex ꝑte iudei
fenerātis cōmittat̄ pctm̄. tn̄ eccl̄ia non
d; de hoc pctō curare. Uide ꝙ clausos
hēas oculos. Non pōt q̄s ꝯsentire ma
lo sin̄ pctō ut dicūt iura p̄allegata. esto
ꝙ eccl̄ia nō debeat curare d̄ salute iu
deoꝝ tn̄ nō d; ꝯsentire ꝙ peccēt. nec po
test dare lniā; peccādi. De h⁰ ē optim⁹
tex. 24. q. 2. legat̄. Hinc est qō dr̄. ꝙ q̄s
d; poti⁹ oīa mala pati q; malo cōsētire
ut i. c. sacris. qō me. cā. ⁊ i. c. ita ne. 32. q. 5.
Et ego plene examinaui i p̄fato 3⁰ du⁰
ꝯsilii mei. q̄ nō replico. ad q̄ nihil rn̄des
nec in tuis additōib⁹ nec in tuo cōsilio
S; nō pōt papa dare licentiam iudeis

fenerandi qn nõ det eis lniaʒ peccandi
quã deꝰ nõ põt dare. ut dic̃ ꝑfatuʒ.c.le
gat̃.Ad h°.40.di.c.i.vbi dr̃ ꝙ deꝰ nõ de
dit lniaʒ peccãdi Petro nec successori
bus suis. Si g° papa nõ hʒ lniaʒ peccã
di.g° alteri nõ põt ↄcedẽ.Item si papa
dispẽsat ꝙ iudei possint ↄduci ad fene
randũ.uane ꝓbet auc̃teʒ ꝙ ↄducantur
ad malũ faciendũ.nõne cõducẽtes ap
probant fenꝰ ⁊ adiuuãt iudeũ ad fenꝰ
faciẽdũ ꝓpt̃ sua pacta:⁊ ꝓpt̃ suas con
uentões:Propt̃ qȯ tales cõducẽtes in
currũt sniaʒ excõicatõis.ꝑ cle.i.ȯ usurꝭ
ut dixi i ꝑdcõ ↄsilio meo i 3° dubio. Itẽ
nõ ẽ veꝝ illȯ qȯ dicꝭ.s.ꝙ eccla nõ dʒ se
ipedire de pctõ iudeoꝝ: qꝛ supuacue
laborat.h° aũt declaraui dũ rñdi ad tu
aʒ qntã apostillã.Itẽ de hoc ẽ casus i.c
pꝰ miserabilẽ.de vsurꝭ.qȯ ẽt declaraui
i rñsione ad tuã tertiã apostillã.vbi de
claraui itellectũ dci.c.pꝰ miserabilẽ.et
ꝑ dcã ad ꝑdcãs duas apostillas ẽt claris
sime sublatũ ẽ istud tuũ argumẽtum.

Item dũ dicis ꝙ nihil ad nos
de his q̃ foris sunt. Ita absolu
te loquẽdo nõ loq̃rꝭ ut mgr̃ q
diu legit.nec recordarꝭ de doctrina glo.
i.c.iudei.⁊.l.⁊.de iudeis.q̃ dicit ꝙ eccl̃ia
nõ iudicat de his q̃ foris sũt q̊ ad penã
spũalẽ infligẽdã.vl̃ q̊ ad h° vt iudeis i
uitis iponat regulas canonicas q̊ ad re
ligionẽ:sʒ bñ q̊ ad cet̃a eccl̃a ipedit se ȯ
iudeis.⁊ mltos casus nũerat glo.⁊ ȯoc.
i d cõ.c.iudei.i qbꝰ eccl̃a ipedit se ȯ pec
cato iudeoꝝ ⁊ alioꝝ ifideliũ.⁊ int̃ alios
casus nũerat crimẽ vsuraꝝ.Uñ doct.se
quũt̃ illã glo.Idẽ dicũt doc.i.c.ꝑ.de cõ
sti.⁊ Host.i sũma de iudeis.§.i qbꝰ gra
uẽt̃.ꝟ.qd si iudeꝰ epi subditꝰ.Et h° exa
minaui in ꝑallato cõsilio i fine secũdi
dubii.Et vide Io.an.in.c.gaudemꝰ.de
diuoꝛ.vbi Hosti.⁊ Io.an.exponũt illa
ꝟba.nihil ad nos de his q̃ foris sũt.s.q̊
ad penã excõicatõis ꝓferendã in tales
⁊ q̊ ad fidẽ ⁊ spũalẽ ↄmerciuʒ. Sʒ q̊ ad
cetera bñ ꝑtinet ad eccl̃am de his q̃ fo
ris sũt.Et idẽ dic̃ dñs Pe.de ancho.i re
gula.ea q̃.i sexta qõne.Iteʒ dũ dicis ꝙ
nõ cõmittit̃ pctm̃ mortale ex ꝑte xpia

ni recipiẽtis pecunias mutuo a iudeis
sub usuris ꝓpter nccitatẽ.ut nõ.doc.in
c.sup eo.de vsuris.R° ꝙ postq̃ꝫ iudeꝰ
ẽ ↄductꝰ ad feneranduʒ ⁊ tenet altare
ꝑatũ ad fenꝰ exercendũ.si aliqs nccita
tẽ ↄpulsꝰ sumat ab eo pecũias mutuo
sub usurꝭ ñ peccat mortalr̃:imo vtitur
malo illo ad bonũ suũ.qȯ ẽ licitũ:qꝛ ẽt
deꝰ oibꝰ pctis vtit̃ ad bonũ.Hic est ꝙ
possumꝰ vti iuramẽto eiꝰ q iurauit ꝑ
falsos deos. nã vtimur ad bonũ.s.vt il
le seruet fideʒ:ut i.c.mouet.22.q.i. Secꝰ
si qs recipet pecũiaʒ mutuo ut possʒ lu
dere:vl̃ aliq̃s ipẽsas supfluas facẽ. seu
ñ nccĩas nec vtiles.nã tunc tal̃ peccat
mortalr̃ recipiẽdo pecũiaʒ sub vsurꝭ ẽt
ab illo q tẽt bãchuʒ ꝑatũ ad fenerãdũ.
Itẽ peccat mortalr̃ si iducit aliũ ad fe
nerandũ ut subuẽiat sue nccitati.Et h°
tenet scũs Tho.secũda secũde.q.88.ar.
ꝑ̊.⁊ Archi.⁊ Io.de fan.14.q.4.si qs vsu
rã.⁊ i.d.c.mouet.22.q.i.⁊ doct. dcõ.c.sup
eo.de usurꝭ.Et frat̃ Michael i sua apo
stilla dicit ꝙ scũs Tho.Scotꝰ ⁊ Ricar.
⁊ oẽs theologi dicũt ꝙ in extrema nccĩ
tate qs peccat iducẽdo aliũ ad mutuã
dũ sub vsuris:qꝛ ille non põt mutuare
sine pctõ mortali.Sʒ nõ solũ ↄducit̃ ꝓ
ꝑt̃ patiẽtes nccitates sʒ ꝓ oibꝰ.⁊ parat̃
via mltis mal̃.hec est formal̃ apostilla
ad tuũ ↄsiliũ i ordine scda. Ad ꝓposi
tũ mõ qñ iudei ↄducũt̃ ad feneranduʒ
sub vsuris nõne nccitas ẽ cã ↄmittendi
usurã:qꝛ nisi iudei ↄducerẽt̃ ⁊ fierẽt cũ
eis pacta:nõ mutuarẽt sub usurꝭ. quia
dubitarẽt ne ipedirẽt̃ i fenore retinen
do vl̃ exigẽdo nec alit̃ mutuarent sub
vsuris nisi fierẽt talia pacta.Tu g° qui
pacisccrꝭ cũ iudeis es cã vsure ↄmittẽ
de ut subuẽias nccitati ciuitatꝭ.g° h° ñ
põt fieri absq̃ꝫ pctõ mortl̃i ẽt cũ dispen
satõe pape.De h° ẽ cãus in.c.sup eo.de
vsurꝭ sʒ vnũ itellc̃ʒ q collr̃ ex decisa il
liꝰ decr.quẽ doc.cõit̃ sequũt̃.⁊ recitaui
s̃.Et h° tenẽt scũs Tho.Scotꝰ Ricar.⁊
oẽs theologi.ut dicit frat̃ Michael ꝑdi
ctꝰ.Itẽ sũt q̃ꝫplures q recipent pecũiaʒ
mutuo sub vsuris vt possent ludere ⁊
subuenire delicto suo ⁊ uoluntati sue.

Itez ꝙ plures eẽnt q facerẽt expẽsas ñ
nccīas sub ista spē. Itē qñ sūt iudei in
loco q fenerāt. sepe furāt famuli dñis
suis ⁊ alus ⁊ portāt rez ad iudeos. ⁊ ibi
īpignorāt. quā nō auderent furari nisi
esset iude⁹ q recipet eā i pignore: ⁊ do
min⁹ tenet soluē vsurā si ułt rē suaz re
cupare. ⁊ iterdū eaz ꝑdit: qꝛ iudei eā ce
lāt si pñt. Multa alia mala sequūt.

Modo me ꝯuerto ad argumēta
tua i qb⁹ ꝓcedis ꝑ silīa: ⁊ saltē
ad ꝑncipalia tua motia rñde
bo. Et aduerte qꝛ iepte sepe loqꝛ in h⁰
tuo cōsilio. Tu ꝓsuppōis ꝙ nō incurrit
aliqd̄ pctm̄ mortłe ſm ius diuinū si iu
de⁹ fenerat. ⁊ i hoc uehemēt erras. Nā
peccat fenerādo: qꝛ facit ꝯ legē dinā q̄
iudeis ihibuit usurā. ⁊ ꝯtinet sub ꝑcep
tis decalogi. Itē ē pctm̄ lege nāli. naz ēt
ſm legez nāe vsura ē ꝓhibita. pꝫ ꝑ phꝫ
ꝑ̊ polit. q nulla lege scripta artat⁹ sꝫ so
la rōne nāli duct⁹ lucꝝ usurariū ē dete
stat⁹. Et hoc tenuit scūs Tho. scd̄a scd̄e
q. 88. arti. ꝑ̊. ⁊ Io. an. i regula pctm̄. i 2°. ar
Et h⁰ plene declaraui i ꝑalłato cōsilio
i 2° dubio. h⁰ ꝓsupposito qd̄ negare nō
potes: młta allegas ꝯ intentiōem tuaz
faciētia. Nā Inn. i. c. qꝛ pleriqꝫ. de imu.
ec. facit ꝯ te quē ꝓ te allegas. Nā Inn.
dicit ibi ꝙ ꝑnceps nō pōt statuē ꝯ ius
nāle sine iusta cā. postea ꝓpe finez sui
ꝯmēti dicit ꝙ ꝯstōes q̄ sūt ꝯ salutē aie:
ut de usur soluēdis uel de iuramēt nō
seruādis. nō ualēt nec sūt ꝑuāde. Sꝫ cō
ducentes iudeos ad fenerādū peccant
mortalit. peccāt etiā iudei. ẜ° dispēsa°
pape nō ualet ꝯ salutē aie tā iudeoꝝ ꝙ
ꝯducētiū. Et. s. plures auctes allegaui.
Frat aūt Michael i sua scd̄a apostilla
ad tuū cōsiliū cōcordat cū opione mea
⁊ hec sūt ei⁹ ꝟba. In oīb⁹ his negat ꝙ
usura nō sit petm̄ mortale ⁊ ꝯ salutem
aie. imo eēt hētic⁹ q ꝑtinacit crederet
ꝯriuz ⁊ tenēt. Et ꝯsidera qꝛ fuisti ⁊ es ꝑ
tinax. Uñ hētic⁹ ⁊ excōicat⁹ fuisti: ut i. c
excōicam⁹. de hētic. Nā q falsas doctri
nas uel falsas opiones iuenit uel seqt
ꝯ veꝝ itellectū canonū uel scripture sa

cre ē hētic⁹. De hoc aūt sunt tres boni
tex. 24. q. 3. c. int scisma. cū duob⁹. c. se. q̄
rū alteꝝ icipit. hēsis. aliud ꝟo hētic⁹. Et
ꝑ illa iura glo. i cle. i. §. sane. i ꝟbo here
ticū. de usur. dicit ꝙ nedū hētic⁹ dr ille
q male sentit de articułe fidei: sꝫ ēt q ꝑ
uersuz dogma vel falsas uł nouas opi
niones gignit aut seqt. Et Paul⁹ dicit
illū hēticū eē q falsaz uł exortā exposi
tionez i dinis scriptur ponit ꝯ illud qd̄
tenet eccła. cū tales alit scripturā itelli
gāt ꝙ spūs scūs efflagitet a q̄ scriptura
ē ispirata. 50. di. si qs diacon⁹. ⁊. c. si ille.
i fi. 90. di. illud. 25. q. 2. uiolatores. ⁊. i. q. 2.
igit. Que iura ꝓbāt ꝙ canones ⁊ decre
ta patꝝ fuerūt ꝯdita istinctu ⁊ ispiratō
ne spūs sci. Et ex iurib⁹ q̄ allegat apꝑꝫ
ꝙ Paulus itelligit dinaz scripturā de
creta seu canones: qꝛ ispiratōe spūs sci
fuerūt cōdita. doctor. n. dꝫ itelligi ſꝫ iu
ra q̄ allegauit. ut dixit Bar. i. l. nō soluz.
§. si liberatiōes. ff. de libe. lega. Et iō se
quit dñs Car. in. d. §. sane. in scd̄a opinio
ne. Et cū h⁰ ēt transit Io. de Imola. Sꝫ
hoc firmat clari⁹ ibi dñs Pe. de āch⁰. i
3° nōbili. ubi dicit ⁊ refert ꝙ de illis bi
zocolis q i public ꝑdicatiōib⁹ dicebāt
ꝙ laici nō tenebāt cōfiteri pctā sua pñ
tib⁹ cleric. nec eis soluē decias uł obla
tōes offerre. ⁊ ꝙ peccabāt ꝯriū faciēdo
cū oēs clerici eēnt male uite. ⁊ de eccła
remouendi. Querebat an ista ⁊ alia ꝙ
plura essent hētica. ⁊ an posset ꝓcedi ꝯ
tales tāqꝫ ꝯ hēticos. ⁊ dicit fuisse firma
tū ꝑ oēs doc. sacre theologie q ibi erāt.
⁊ ēt ꝑ oēs doc. utriusqꝫ iur. q dicebant
ꝙ sic. ꝑ doctrinā glo. preallegate: qꝛ gi
gnebāt falsas opiones ꝑ sacros canōes
⁊ canōicas sanctōes approbatas. Et cū
hoc ēt trāsit Io. de Anania. in. c. ꝑterea.
ad fi. de usur. ⁊ allegat Salice. i. l. i. i plł
colū. ⁊ de sū. tri. q dic ꝙ si qs dicerꝫ ꝑiu
riū nō eē pctm̄ posset pūiri tāqꝫ hētic⁹ ⁊
Io. de Anania dicit ꝙ forte idē esset di
cendū i q̊libet pctō mortali. Ego ꝟo di
co sine forte. ꝑ tex. cū glo. i cle. i. de usur.
Nā rō q̄re asserēs usurā nō eē peccatū
mortale cēseat hētic⁹ ē: qꝛ asserit illud

nõ eẽ pctm̃ qđ ẽ pctm̃ s3 doctrinã eccłie
Unñ idẽ ẽ dicẽduz i eo q ptinacit asserit
qđcũqȝ pctm̃ mortale nõ eẽ pctm̃ mor
tale. Nã hoc ẽ ɔ̃ canões: ut. s̃. dixi. ⁊ pro
bat i dcõ. c. int̃ scisma. 24. q. 3. cũ duob⁹
c. se. Et Aug⁹. 18. li. de ciui. dei. ca. 51. sic
lingt. Qui igit̃ in eccłia dei morbidum
aliqd prauuqȝ sapiũt. si correpti ut sa
nũ rectũqȝ sapiãt resistũt cõtumaciter
suaqȝ pestifera ⁊ mortifera dogmata
emẽdare nolũt s3 defensare ꝑsistũt. hẽ
tici fiũt: ⁊ foras exeũtes habent i exer
cẽtib⁹ inimicis. Et de hoc ẽ silis tex. 24.
q. 3. q i eccłia. ⁊ idẽ scũs Tho. scđa scđe.
q. xi. arti. 2. Unñ uide in q̊ laberinto fixi
sti pedes tuos. Tu loqueris ɔ̃ sacraz scri
pturã ɔ̃ scripturã euãgelicã. ɔ̃ canones
Nã canões definant q̃ iudei illicite ⁊
cũ pctõ recipiũt usuras a xp̃ianis. Ha
bes doc. oẽs ⁊ canõistas. ⁊ theologos di
cẽtes q̃ iudei faciũt ɔ̃ ius diuinũ ⁊ ɔ̃ le
gẽ nãlẽ fenerãdo xp̃ianis. q̈s auctes re
citaui in p̊ ⁊ 2° dubio cõsilii mei. Item
hẽs tex. gnãlit̃ loquẽtẽ q̃ papa nõ põt
dispẽsare ut exerceãt usure ẽt cã maio
ris mali uitãdi: q nisi sim⁹ pueri intelli
gẽ debem⁹ q̃ nõ possit dispẽsare q̊ ad
aliquã ꝑsonã inclusaz sub ꝓhibitione.
Et sic ẽt nõ poterit dispẽsare q̃ iudeus
vł ali⁹ ifidelis exerceat usuras. exq̊ in
cludũt sub ꝓhibitõe sic̃ ⁊ ceti taz iure
dino q̈ nãli ⁊ canõico. Oẽs ẽt doc. tenẽt
i. c. sup eo. de vsuris. ⁊ Jo. and. in dcã re
gula. pctm̃. q̃ papa nõ possit dispẽsare
ut exerceat ɔ̃ct⁹ vsurari⁹. hoc ẽt tenẽt
oẽs doc. theologi. ⁊ tu uis iterp̃tari scri
pturã ɔ̃ ei⁹ mẽtẽ ⁊ doctrinã doc. Itẽ lex
canonica ⁊ dina exp̃sse ponit q̃ nullus
d3 ɔsentire malo. q2 ɔsentiẽs eq̈lit̃ pec
cat cũ faciẽte. ⁊ q̃ ꝓ nullo malo vitan
do vel bono ɔsequẽdo qs põt ɔsentire
ut aliqs faciat maluz seu cõmittat pec
catũ mortale: q2 tał idẽ ɔsentiẽs ẽ idẽ
cũ p̃ncipali delinquẽte. ⁊ q prestat au
ctoritatẽ pctõ mortali magis peccat q̈
p̃ncipalis delinquẽs. De p̊ est bon⁹ tex.
i. c. p̊. de offi. dele. ⁊ xi. q. 3. qui ɔsentit. Et
Paul⁹ Ro. p̊ ca. in fi. Ille aũt qui p̃bet
auctem magis peccat q̈ p̃ncipał delin
quẽs. vt dixit tex. pape in dcõ. c. q ɔsen
tit. xi. q. 3. ⁊ ꝑ glo. mgr̃az in dcõ. c. de offi.
dele. Et tu dicis q̃ papa põt dispẽsare
seu dare liniaz. Ille autẽ q dispẽsat seu
dat liniaz ut iudei ɔducãt. p̃bet auctez
malo. s. ut iudei exerceãt fen⁹. g° q̈uius
peccat. Et dcã linia nõ põt dari. ut i. c. le
gat. 24. q. 2. Itẽ ɔsilia ciuitatũ p̃bẽt au
ctoritatẽ iudeis fenerãdi. q2 si nõ defẽ
derent iudei ex pactis ⁊ ɔuentiõib⁹ q̈s
faciũt cũ ciuitatib⁹: nullo° auderẽt te
nere bãchũ. Tu g° ciuitas q̃ eos ɔducit
p̃bes auctem huic malo ⁊ q̈ui⁹ peccas
q̈ ip̃e iude⁹. uł saltẽ tãtũdẽ. Unde dñe
Angele si tu cõsulis ɔ̃triũ ⁊ ꝑtinacit̃ h°
vis defendẽ ꝓut fecisti iã fere. 20. ãnis
es hẽticus ⁊ excõicatus.

Nunc ꝓcedo vlti⁹ ad tua argu
mẽta refellenda. dũ arguis q̃
papa ⁊ ɔsuetudo põt ius diui
nũ iterp̃tari ꝑ nõ ꝑ Inno. ⁊ doc. i. c. que
i eccłaz. de ɔsti. ⁊ i. c. fi. đ ɔsue. Istđ ñ ꝑ
tin3 ad casũ nr̃z. q2 papa ñ põt iterp̃ta
ri ius diuinũ si ex sua intp̃retatiõe dat̃
mã peccãdi vel remanẽdi i pctõ vt est
tex. i. c. legat. 24. q. 2. Unñ cũ de⁹ nũq̈ cõ
cesserit nec ɔcedet liniaz peccãdi uel re
manẽdi i pctõ. nec papa põt cõcedẽ. q a
qđ nõ vłt de⁹ facẽ vł fieri. nõ põt ei⁹ vi
cari⁹ facẽ. Ał vicari⁹ dei eẽt maior deo
qđ ẽ absurdũ. Pro h° vide dictũ Hos.
⁊ doc. i. c. ɔstitut⁹. de reli. do. qđ iferius
spãli⁹ allegabo. ⁊ Bal. i. l. cũ qs ẽ. đ iuris
⁊ fac. igno. q dic̃ q̃ papa ñ põt ꝑ suã cõ
stõez ꝑmittẽ usuras: q2 de⁹ ei nõ cõces
sit ptãtẽ ɔ̃ se. Et h° ẽ ɔ̃ p̃cepta sua vł ꝓ
hibitões. Pro h° ẽ bon⁹ tex. 40. di. c. p̊.
vbi tex. dicit q̃ de⁹ nõ concessit Petro
nec ei⁹ successorib⁹ liniam peccandi. Et
Inn. ⁊ doc. s̃. allegati dicũt q̃ papa nõ
põt dispẽsare q̃ ɔmittat pctm̃ mortłe
vł q̃ qs remaneat i pctõ mortali. Unñ
qñ iterp̃tatõe iuris dini orit̃ pctm̃ mor
tłe vł icorrectio sup pctõ mortłi. papa
nõ põt iterp̃tari illđ ius. uł poti⁹ cõuin
cit̃ errare ɔ̃ legẽ cõdẽ. ut i. c. sũt qdã. ⁊ i
c. ɔ̃ statuta. ⁊ c. oẽ qđ. 25. q. i. nec ob. c. licz

ꝯ feriis.qꝛ ad illō.c.rñdi i 5° du° cōsilii
mei. Nā aliqñ act⁹ i se nō ē mal⁹ ſꝫ rōe
alic⁹ circūstātie ꝓhibeť. Accipe tuum
exēplū. Piscari ꝺ se ē act⁹ licit⁹: ſꝫ rōe
reuerētie dei ꝓhibeť.puta i die dñica.
Hoc.n.papa potuit iterꝑtari ius diuū
ꝙ ꝓpť neccitatē sit licitū piscari: qꝛ pi
scatio ꝺ se nō ē ꝓhita.imo ē licita. Nā
dicit scriptura. Nō iuenim⁹ i scis scrip
turꝭ aliquē venatorē scm̄.piscatores in
uenim⁹ scōs.56.di.Esau.hic ē ꝙ Petr⁹
p⁹ cōuersiōeꝫ redijt ad piscatōꝫ. Nō g°
mirꝫ si papa potuit iterꝑtari ius diuiꝫ
ut tpe neccitatis liceat piscari die dñico
cū act⁹ piscatōis i se sit licit⁹. Sec⁹ i usu
ra: qꝛ usura ē i se act⁹ illicit⁹.nec aliqua
rōe pōt usura eē licita.qꝛ ea q̄ ꝺ nā sua
sūt mala,nlla rōe pñt fieri bona.de q̊ ē
bon⁹ tex.i.c.ꝛ si xp̄s.ꝯs.q̄dā.n.ꝓhibenť
de iure. Et istā solōneꝫ ꝛ distinctiōeꝫ po
nit Abbas ꝛ Jo.de Anania i.c.suꝑ eo.ꝺ
usuris. Un̄ scūs Tho.scꝺa scꝺe.q.33.arti
2° diē ꝙ act⁹ pctōꝝ sūt scꝺm se mali.ꝛ
nullo° pñt bñ fieri nec aliq̊ tēpe aut lo
co.qꝛ ꝑꝫ se sūt cōiuncti malo fini. Et diē
hoc dicē phꝫ i 2° ethicoꝝ. Non ob.ēt ꝙ
dicis ꝙ lex hūana potuit ꝑmittē hoieꝫ
occidi i certꝭ cāib⁹ ꝯ illō ꝑceptū. Nō oc
cides. Istō motiuū allꝉauit Nicola⁹ de
materellꝭ.ut refert Bal.i Autē.ad hec.
i 2.colū.C.de usurꝭ. Sꝫ ip̄e Bal.illo mo
tiuo nō obstāte diē nō posse hūana ra
tōe dari lnia fenerādi ēt ꝓpter uitāda
maiora mala.ut.s̄.retuli i pn°. Ad tuuꝫ
aūt motiuū i ea forma quaꝫ facꝭ ad ip̄ꝫ
rñdeo ꝙ ip̄e deus fuit iterꝑtat⁹ legem
suā. Un̄ pꝫ Math 26° vbi dť. Ois q gla
dio ferit gladio ꝑibit.ꝛ Exo.22° malefi
cos nō patierꝭ viuē. Qui coierit cuꝫ iu
mēto mōte moriať.ꝛ sic illa occisio ē li
cita exq̊ fit auc̄te iudicis. Jura ad hoc
sunt vulgaria ſꝫ faciam⁹ fortius argu
mētū tuū in statuto disponēte ꝙ bāni
tus a ciuitate possit ipune occidi. de q̈
quidē ēt ꝑ Bar.i.l.oēs ppľi.ff.de iusti.ꝛ
iure. Et illā qōeꝫ examiat scūs Tho.se
cūda secūde.q.64.ar.2° ꝛ 3° q soluit cū
Gratiano.xi.q.3.§.si g° q dicit ꝙ occisio
bāniti ut malefactoris licite fit inquā
tū ordinať ad salutē cōitatis. Ille ergo
cui salus cōitatꝭ ē cōmissa hñs merꝫ ipe
riū licite occidit. Un̄ qꝺ facē pōt per se
pōt alteri mādare ꝓpter bonū cōe. Itꝭ
talꝭ dign⁹ est tali pena ꝓpť cōtumaciā
ꝛ iobiaꝫ suā.xi.q.3.q resistit.ꝛ i Autē.ut
oēs obe.iudi.ꝑ to.4.di.facte Et ista est
ꝯclo bti Tho.ubi.s̄.cu q̄ trāsit Jo.an.i
speculo.de cōstōib⁹.i additiōe magna.
ꝯ.ſꝫ exq̊ auctor ꝯsatus ē in q.statutoꝝ
Hosti.tñ in.c.i.de cōsue.dixit.hoc verū
qñ quis ē bannit⁹ ꝓ delicto ꝓ quo dꝫ i
poni pena corꝑalis. Secus si eēt banni
tus i pecūia: qꝛ tūc talis non eēt iusta
cā occidēdi.ꝛ iō nō ualeret tūc talia sta
tuta. Et hoc sequiť But.i.c.q̄ in ecclaꝝ
de cōsti. Et circa hoc sūt opiones quas
nolo referre ad pñs. Sꝫ esto ꝙ tale sta
tutū ualeat ꝛ nō cōtineat i se pctm̄ qꝛ il
le mereť occidi ꝓpť inobiaꝫ ꝛ cōtuma
ciā suā. Nā ēt lege dina i lege veťi pūi
ebať inobediēs pena mortis. Nā q nō
obediebat ꝑncipi morteꝫ patiebať 4°
Reg.4° ca° ad fi.ꝛ i.c.si qs uenerit.qꝺ ē
c.2.de ma.ꝛ obe.ꝛ i.c.ꝑ uenerabilē.q fi.
sint le. Un̄ de⁹ ꝓpter inobiaꝫ ꝑcepit ꝙ
ille q collegit ligna i sabbato lapidare
tur.ꝛ sic ꝑcepit hōicidiū ꝓpť inobiam.
De hoc ē tex Nūeri.ca° 15° Un̄ nimirū
si statuta cōitatū imitantia deū possūt
hāc penā iferre cōtūaci. Sꝫ vsura nllo
cāu pōt eē licita ex ꝑte fenerātis. Nec
obstat si dicēs.qñ statutū ꝑmittit ban
nitū ipune occidi dat lniaꝫ peccādi: qꝛ
ut plurimū tales bāniti occidūť ab ini
micis.ꝛ certū ē ꝙ tales sūt hōicide.licꝫ
statutū ꝑmiserit illos occidi exq̊ aio ui
dicte ab inimicꝭ occiduntť.xi.q.3.§.si g°
Ad h° rñdeť ꝙ statū ex iusta cā ꝛ abiqꝫ
aliq̊ pctō ꝑuauit bānitū defensione iu
ris cōis.s.ꝙ eū offendens puniať.non
tñ ꝑ hoc mādauit illū occidi.ſꝫ solū pe
nā remisit occidētib⁹. Sꝫ ꝑmittēs sola
ꝑmissiōe penā remittēte nō dť malo cō
sentire: qꝛ ꝑ illā ꝑmissiōem culpa ñ mi
nuiť.lꝫ pena idulgeať. ut in dcō.c.deiqꝫ
.4.disti.ꝛ ibi glo.in verbo venia.ꝛ in.c.

ſi q̄ monachaꝝ .iuncta glo.37.q.i.⁊ in.c.
veniēs.iūcta glo.fi.ꝗ cle. vel vo. Et ple
ne examiaui i 3° dubio ꝯſilii mei: Pre
terea vt dic Jo.an pᷓ btm̄ Tho.ſupioꝛ
ꝗ fecit tľe ſtatutū ꝯmiſit vices ſuas al
teri.ſ.vt loco iudicꝭ ꝗlib; poſſit punire
delinquentē.⁊ ſic ſtatutū facit quēlibꝫ
executoꝛē ⁊ miſtrū pene.Si tn̄ talꝰ offē
dens facit aie vīdicādi ſe.ga nō exeqꝉ
penā ſtatuti vt dꝫ.ſ.aīo ꝯſeruādi publi
cā ſalutē.q̄ aīo debēt talē offēdē.peccat
moꝛtaliter ⁊ cēſeꝉ hōicida.23.q.5.cū mi
niſter.⁊ i.c.ira.xi.q.3. Sꝫ ꝯditoꝛ ſtatuti
hoc fieri nō ꝯceſſit.licꝫ penaꝫ idulgeat
Vn̄ iſtud nō hꝫ obſtare.Sꝫ i cāu nr̄o ta
lis diſpenſatio ⁊ lnia ē ꝯceſſio ⁊ autēti
catio vt iudei fenerēꝉ.Silr̄ ꝯducentes
cōcedūt ut iudei poſſint fenerari xp̄ia
nis ⁊ ꝓbēt auctoꝛitatē ſeu fauoreꝫ tali
pctō qd̄ nullo mō licet.Jnꝯ̄tū ꝟo dicíſ
ꝙ in multis caſibꝰ a iure dino ⁊ canōi
co ꝑmittūꝉ vſure.Rn̄deo ꝙ lꝫ i illis ca
ſibꝰ videaꝉ ꝓma facie eē aliqd ſiľe vſu
re tn̄ nō ē vſura.⁊ ſi eēt vſura ius canōi
cū nō potuiſſet ꝑmittē.vt dic Jo.an.in
regula.pctm̄.i 4° arti. Etiam dixi in 5°
dubio ꝯſilii mei Et ſic loquūꝉ doc. q̊s
allegas. Nā i caſibꝰ exceptꝭ n̄ ē vſura
lꝫ hēat aliqd ſiľe vſure.Et iſta ſūt ꝟba
fr̄is Girardi quē refert ⁊ ſeqꝉ Jo.an.in
dicta regľa.pctm̄.Vn̄ Bal.i.l.cū quis i
io.vel in ix.collum.C.de iurꝭ ⁊ fac.igno
dic̄ n̄ valē legē poſitiuā ꝑ quā aliquid
ꝑmittiꝉ ꝯ̄ lege dinaꝫ.⁊ ponit exempluꝫ
i vſura ⁊ aſſignat duplicē rōeꝫ.Pꝛima
qꝛ ꝯditoꝛ legꝭ hūane nō pōt aliqd per
mittē ꝯ̄ legeꝫ ſupioꝛis.xi.q.3.Julianꝰ.⁊
25.q.i.ſūt qdā.Scd̄a rō.qꝛ ꝯditoꝛ legis
hūane ē ꝯſtituꝰ a deo ſiue ſit papa ſiū
iꝑatoꝛ.⁊ iō hꝫ ptātē legis ꝯdende.Sꝫ ꝗ
alicui aliqd mādat n̄ dꝛ mādāe ut qcꝙ̄
faciat ꝯ̄ ſe.l.ſi hoieꝫ.ff.māda.ꝫ° nō ē da
ta ptās ꝯdēdi legē hūanā ꝯ̄ legē diuinā
quā dat ipſe deꝰ.Et ꝑ hᵒ ꝯcludit ꝙ nec
papa nec iꝑatoꝛ ꝑ ſuā ꝯſtōeꝫ pōt vſ̄as
ꝑmittē Jnꝯ̄tū aūt dicíſ ꝙ ſanctꝰ Tho
dicit ꝙ Moyſes ꝑmiſit iudeis recipē
vſuras a gētilibus cā euitādi maiꝰ mā

lū.⁊ adducis ſiľe de libello repudii.nō
iſ iſto.qꝛ plene tractaui i dcō ꝯſilio meo
i ꝓ dubio.⁊ declaraui hoc qd̄ tangis.

Non obſtat vlterius id qd̄ alle
gas adducēdo arch̄.31 q.i.hac
rōe.Nā Archi.i ꝟbo.ꝓcipimꝰ
colligit argum̄tuꝫ ꝙ qn̄ i loco ſūt mľti
mali puta vſurarii ⁊ alii ꝗ ſine ſcanda
lo coerceri nō pn̄t ꝙ ꝑmittēdi ſūt.Sed
Archi.colligit argumētū icidenꝉ ⁊ tn̄ n̄
ꝓciſe determiat. Et Johēs. an.contra
riuꝫ determinat in dicta regula pctm̄.i
3° ⁊ in vltio ar.⁊ ꝓbaꝉ in.c.ſuper.eo. de
vſuris.vbi ꝓpē maiꝰ malū vitādū nō
ꝑmittiꝉ vſura ēt ſimplici ꝑmiſſione. i
mo ꝓhibeꝉ.Et plura declaraui i ꝓalle
gato cōſilio i 3° dubio.Sꝫ ꝓſupponamꝰ
dictū Archi.ꝑ ꝟo.ſ.ꝙ qn̄ iudei ſunt in
ciuitateꝰꝗ fenerantꝉ.⁊ dn̄s ciuitatꝭ vidꝫ
ꝙ ſi eos expelleret populus mouēꝉ ad
ſcandala.Hoc cāu toleranꝉ ſola ꝑmiſ
ſiōe idulgēte penā.nō aūt ꝓbetur ꝯſen
ſus vel auc̄tas ꝙ fenerenꝉ: qꝛ talis cō
ſenſus vel auctoꝛitas nullo mō ꝓpter
ſcādalū dꝫ pꝛeſtari.ut in.c.ita plane.cū
duobꝰ.c.ſe.23.q.4.Et plene declaraui i
dcō ꝯſilio in 3° dubio.Aliud ē ꝗᵒ a pena
vel a coertione abſtinē ꝓpter ſcādalū
vitandū ⁊ interdū lꝫ.Aliud ē malo con
ſentire vel dare lniam malū ꝯmittēdi.
⁊ hoc nūꝙ̄ lꝫ.ut dcō.c.ita plane. Ad idē
xi.q.3.ꝗ conſentit.Sꝫ ꝓmiꝫ.ſ.idulgētia
pene ꝓpter ſcādalū qn̄ꝙ̄ cōcedit.Pro
hoc ē bonus tex.44.di.comeſſationes
vbi ſic dicit tex.Nō ergo aſpere ꝙ̄tuꝫ
eſtimo nō duriꝉ nō mō iperoſo. Jſta co
lunꝉ magis docēdo ꝙ̄ iubendo magis
monēdo ꝙ̄ mināndo.Sic.n.agendū ē cū
multitudine peccātiū.Seueritas autē
exercēda ē in pctō paucoꝝ.⁊ ſi quid mi
namur cū doloꝛe fiat de ſcripturꝭ cōmi
nādo vīdictā futurā ne noſipi i nr̄a ptā
te ſꝫ deꝰ in nr̄o ſmone timeaꝉ.Hoc mō
dꝫ itelligi dictū Archi.i dcō.c.hac rōne
qꝛ de hac ꝑmiſſiōe loqꝉ.ſ.qn̄ vſurarii n̄
pn̄t coerceri ꝓpꝉ ſcādalū.Vn̄ dcā glo.i
dcō.c.cōmeſſatōes.dicit ꝙ ꝓpꝉ ſcādalū
pōt deſeri ſeueritas pene vel coertiōis

nisi deliquētes ex auctē se defenderēt.
qa tūc nō deberet cessare seueritas iu
sticie ꝓpṫ scādaluȝ. Itē dicit ibi glo. ꝙ
ꝓpṫ scādalū nūq̄ȝ dȝ deseri ꝟitas vite
ꝛ ꝓbaṫ in dcō. c. ꝯmessatōes. ꝛ i iuribus
p̄allegatis: ꝛ i. c. 2° iūcta glo. de tēp. oꝛ.
ꝛ i. c. nisi cū p̄dē. §. ꝓ graui ō renū. ꝛ ibi
gl. et. c. q scādalizauit. de reg. iur. Ūn̄ ꝟ
sus. Est ꝟitas vite doctrine iusticieq̄ȝ.
Primū sp̄ habe ꝓpṫ scādala linq̄ duo
Ueritas aūt vite ē ꝙ qs malū nō faci
at nec malo ꝯsentiat siue malū appꝛo
bet. Et hoc ꝓbant iura p̄allegata. 1. 23.
q. 4. ita plane. cū duob⁹. c. se. ꝛ. xi. q. 3. q
cōsentit. ꝛ i. c. p̊. de offi. dele. Et Paulus
Ro. p̊. i fi. Pn̄t g° tolerari vsurarii q̄ mi
nus puniant ꝓpṫ scādaluȝ vitādū. Sȝ
ꝓpṫ scādalū nō dȝ qs cōsentire ꝙ faci
at fen⁹. Et p̱ sup̄dicta tolliṫ id qō dicis
de ꝓstibuḷ meretricū. q̄ toleraṫ. vt dic̄
glo. i. c. inṫ opa. de spō. qꝛ toleranṫ in eo
ꝙ nō puniūṫ ꝛ sic dissimulaṫ eoꝝ pctm̄
sȝ nō lȝ eas ꝯducē vel dispensare ꝙ pos
sint ꝯduci: qꝛ nec papa nec ali⁹ pōt ꝯsē
tire vl̄ p̄bere auctēȝ pctō ꝯmitrēdo: lȝ
possit ex cā dissimulare ꝛ penā nō infli
gere delinquētib⁹. Et hoc mō itelligen
da ē glo. i dcō. c. inṫ opa. de spon. ꝛ decla
raui i p̄allegato 3° dubio ꝯsilii mei Iti
vlteri⁹ inq̄ȝtū allegas ꝯsiliū Pe. de an
cho. 2. 3. 4. meo iudicio ifideliṫ. nec me
ministi ꝙ allegātes legē vl̄ dcā docto
rū falsa. icurrūt penā falsi. ut i. l. i. ff. ō
fal. ꝛ ibi p̱ glo. ꝛ Bar. ꝛ i. l. i. ff. de ꝯiū. cuȝ
emā. li. ꝛ ibi notāt doc. i. c. nouit de iudi
Ego dictū ꝯsiliū sub alia forma allega
ui i 4° dubio cōsilii mei. ꝛ allegaui fm
ꝙ inueni Jo. ō Anania. in c. p⁹ misera
bilē. de vsuris. recitātē dictū ꝯsiliū. i. 3.
colū. i. i. q. ex̄ gl. ꝛ incipit. Carissime ꝛ il
lustrissime p̄nceps. Et lȝ dict⁹ Pe. argu
at ad p̱tes. tn̄ in scd̄a ꝓ tex cū q̄ residȝ
dicit ꝙ nō audet firmare ꝙ dn̄s ciuita
tis de ꝯsensu ppl̄i possit p̱ decretū suū
decernē ꝙ iudei possint fenerari ēt ꝓ
pter mai⁹ maluȝ vitandū. s. vt xp̄iani
ab hoc crimine cessent: qꝛ tale decretū
ē ꝯ̄ ius canonicū: ut pȝ i dcō. c. p⁹ misa

bilē. Itē qꝛ vr̄ inhonestū cogē xp̄iāos
soluē vsuras iudeis q̄i cā necitatis ꝛ in
oppꝛobꝛiuȝ fidei xp̄iane. Et qꝛ talia de
creta cōcessa i siḻe repꝛobanṫ. ut i cle. i.
de vsuris. Et ꝯcludit tuti⁹ eē ꝙ tale de
cretū nō possit de iure ꝯcedi. Sub ista
ꝯclōne ip̄m recitat Jo. de Anania. vbi
s̄. ꝛ sic recitaui i cōsilio meo. Sȝ nō dic̄
Pe. de ancho. ꝙ papa possit dispēsare
ꝙ tale decretuȝ ꝯcedaṫ. imo in ꝯclōne
sui ꝯsilii ifert ꝙ papa nō possit. Nā si ē
oppꝛobꝛiū fidei xp̄iane ꝙ iude⁹ fenerē
tur xp̄ianis. g° papa nō pōt dispēsare.
Nā si pape iterdiciṫ dispēsa° vbi deco
loꝛaṫ stat⁹ eccl̄ie vl̄is. i. q. 7. ꝛ si ille. nō.
Inno. ꝛ doc. i. c. q̄ȝto. de cōsue. multo mi
nus pōt dispēsare qn̄ ex dispēsatiōe re
sultat oppꝛobꝛiū fidei xp̄iane ꝓ h° fa
cit qō nōt Hosti. ꝛ doc. i. c. ꝯstitut⁹. ō re
lig. do. vbi dicit ꝙ queādmodū oē inde
cēs ē deo ipossibiḻe ita ē ipossibile pape
q ē vicari⁹ dei: qꝛ nō pōt pl⁹ vicari⁹ il
lo cui⁹ vices gerit. Si ē g° oppꝛobꝛiū fi
dei xp̄iane ꝙ iudei fenerēṫ xp̄ianis. si
cut de⁹ nō cōcederet nec posset ꝯcedē fi
eri aliqō oppꝛobꝛiū fidei xp̄iane: qꝛ n̄
pōt facē ꝯ̄ illō qō ē. ita ēt papa nō debȝ
nec pōt ꝯcedē lniaȝ. de⁹. n. nūq̄ȝ dedit li
cētiā peccādi vel remanēdi i pctō. vt i
d. c. legaṫ. 24. q. 2. g° nec papa dare pōt
Et ō hoc ē bon⁹ tex. 40. di. c. p̊. Nec Pe
ō ancho. i p̄allḻato ꝯsilio ꝯ̄riū sentit. ꝛ si
sentiret male dicēt: ꝛ loq̄reṫ ꝯ̄ casuȝ. c.
sup̱ eo. de vsuris. vbi oēs doc. firmāt p̱
illuȝ tex. ꝙ papa nō possit dispēsare ꝙ
vsura exerceaṫ ēt cā maioꝛis mali vi
tādi. Et hoc firmat Jo. an. p⁹ frēȝ Girar
dū i dcā regula. pctm̄ in 3° ar. Nā hanc
p̱tē firmant ēt theologi. Omisi p̱tes ex
apostilḻ fris Michaelis: qꝛ nō fuit ne
cesse eas referre. Sȝ oms sue apostille
sūt ꝟissime ꝛ appꝛobate a iure canoni
co ꝛ a doctoꝛib⁹ canonistis.

Sed dū tu dicis ꝙ ꝯcedendū est
malū ex q̊ seq̄ṫ bonū. Ip̄e dic̄
ꝙ nō sūt faciēda mala vt vēi
ant bona. Allegat apl̄ȝ Ro. 3° ca° ubi di
cit. Et sicut aiūt nos q̄dā dicē. faciam⁹

mala vt veniāt bona?q̊ꝝ iusta dānatō
ē. Ad idē.i.q.i.ñ ē putāda.14.q.2.forte.
22.q.2.faciat.2.c.si qs.2.32.q.4.sicut scis
⁊ ꝑ gl.⁊ doc.i.c.nō mag⁹ ne cle.vel mo.
Uñ vl't dicē frat Michael hoc mō. Pa
pa q dispēsat cū iudeis ut fenerēt xpi
anis.⁊ silr illi q ꝯducūt iudeos faciūt
malū.⁊ peccāt ꝯsētiēdo ⁊ p̄bēdo lniaȝ
iudeis vt male faciāt.ſȝ tale malū nō ē
faciēdū vt veniāt bona.

INsup ut excuses te a crimi
ne hēsis dicꝭ eē uarias opio
nes an iudei possint cōduci
ad fenerādū.⁊ ꝙ iterp̄tatio ꝑtinet ad
doc.iurꝭ canōici.⁊ nō ad theologos.alle
gasq₃ disputatōeȝ Pe.de ancho. Ego ꝑ
legi scribētes.⁊ neminē doctorē autēti
cū h⁹ dicē iueni. Et res ē clara.⁊ oēs dif
ficultates ꝓcesserūt ab ifidelib⁹ doc.q
ut auꝝ a barbaris subtili igenio extor
queant. C.de ꝯmer.l.2.⁊.14.q.5.dixit.xpi
tatē suffocare iussi sūt. Uñ disputatio
Pe.de ancho.quā allegas non meruit
allegari.⁊ hāc disputatōem reassumit
idē Pe.de ancho.i regl'a. pcti venia.⁊ i
12.charta.q.14.quā disputationeȝ ēt re
fert ⁊ examinat dict⁹ Jo.de Anania in
c.i cinitate.i.4.charta.i.3.colū.de usurꝭ
⁊ ꝓseqt̄ ꝑ plres chartas. Et dcā dispu
tatio loqt̄ p̄ncipalr de p̄stitꝭ an sint lici
ta.⁊ dicit Pe.d̄ anch.ea q̄ dicis i ꝯsilio
tuo.tñ satꝭ dubito an sit verū. Sȝ p̄sup
posito ꝙ sic.doc.iurꝭ canōici nō posset
facē declaratōeȝ ꝯ̄ decisiōeȝ.c.sup eo.d̄
vsuris.imo nec papa posset:⁊ si facerȝ
poti⁹ ꝯuiceret errare q̄₃ iterp̄tatōeȝ cō
dere.25.q.i.sūt qdā.⁊.c.q̄ ad ꝑpetuā.⁊.c.
nulli fas.⁊.c.ꝯ̄ statuta.⁊.c.oē qd̄.25.q.i.
Et ex p̄dcis puto tuū ꝯsiliū euacuatuȝ
⁊ rōnes ei⁹ absolutas. Ex qb⁹ te hortor
⁊ suadeo vt particulam prime additō
nis ad ꝯsilium meuȝ reformes.⁊ vbi di
cis te iure cogēte optimo spū ꝯsuluisse
ip̄aȝ sub hac forma emēdes q̄ seqt̄. Au
ro cogēte ꝯ̄ xpitatē ꝯ̄ ꝯsciaȝ i dei offensā
cū magna ingtitudine bn̄ficioꝝ ab eo
acceptoꝝ ꝯsului.imo aiaȝ meā nequit
vēdidi. Sȝ libet te ac me q Lazaꝝ mor
tuuȝ viuē fecit. Nec videat tibi mala

hec ꝯfessio. Audi ꝓphaȝ nos monētē.
Dic tu p̄us inīqtates tuas vt iustificerꝭ
⁊ Aug⁹ sup euangelio pharisei i omel.
qd̄ euāgeliū legit̄ dn̄ica.io.p⁹ pēthecō
stē:loquēdo de publicano pctōre.sic in
qt.adhuc audi. Percutiebat pect⁹ suū
dicēs.de⁹ ꝓpiti⁹ esto mihi pctōri. Ecce
q rogat:qd mirarꝭ si de⁹ ignoscit qñ il
le se agnoscit? Tu q̊q₃ sic fac. Recurre
ad deū.ab eo veniā dep̄care. Pollicit⁹
fuisti fri Michaeli ꝯ̄ his pniaȝ agē. no
li tardare.cū.n.te agnouerꝭ. de⁹ stati ti
bi ignoscet.qm̄ benign⁹ est. Uñ Job.8⁰
c. Tu tñ si diluculo surrexerꝭ ad dn̄ȝ ⁊ oi
potētē fueris dep̄cat⁹.si mūd⁹ ⁊ rect⁹
icesseris statiȝ euigilabit ad te ⁊ paca
tū redolet habitaculuȝ iusticie tue. Et
iteꝝ xi⁰ ca⁰ dicit. Si inīqtatē q̄ est i ma
nu tua abstuleris a te.⁊ nō ꝑmāserit i
tabernacl'o tuo iiusticia:tūc leuare po
teris ad deū faciē tuā absq₃ macula et
eris stabilis ⁊ nō timebis.

Tertiū ꝯsiliū dci dn̄i Alexādri de Ne
uo.reprobatoriū ꝯsilii mgr̄i Saluani.
ordinis seruoꝝ.ꝯ̄ iudeos fenerantes.

INuocato auxilio gloriosis
simi redēptoris nr̄i eiusq₃ pi
issime mr̄is sp ꝟginis.glorio
si doc. Hieronymi.⁊ toti⁹ cu
rie celestis. Delata mihi fuerūt scripta
edita ꝑ quēdā mgr̄ȝ Saluanū ordinis
seruoꝝ.q̄ postq₃ legi mirari nō cessaui
ꝙ vir religiosus tales ieptias ꝯ̄ eccl'ie
doctrinā ⁊ scribē ⁊ p̄dicare publice au
sus fuerit. Et p̄ dicit ꝙ ꝯducē fenerato
res ē pctm̄ ſȝ qd. Nescio vbi iuenit ꝙ
illud qd̄ de nā sua ē malū sit peccatuȝ
ſm qd. Est.n.peccatū eēntialr non aūt
ſm qd. Itē nōne ē ꝯcl'o hētica ⁊ peni
t⁹ falsa tā apd̄ theologos q₃ apd̄ canōi
stas dicē ꝙ sic iudei poterāt fenerari
ill' q ñ erāt d̄ ppl'o suo.ita nob:qꝛ ñ su
m⁹ frēs eoꝝ. Ondo ꝙ ꝯ⁰sit hētica ſȝ ca
nōistas. Si iude⁹ exigit vſas a xpiāis
illas dȝ ꝯpelli restituē si exegit.⁊ si nū
dū exegit dȝ ꝯpelli illas remittē.de h⁹
ē casus i.c.p⁹ mirabilē.d̄ vsuris. Nōsi

iudei licite recipent vsuras a xp̄iãis. ec
clia ñ cōpellēt eas remitti vel restitui.
Ecclia.n. que ē cultrix et mr̄ iusticie nō
auferret iudeis illud qđ eis eēt debitū
imo poti⁹ mandaret eas solui. ad h° de
dona. p̄ tuas. vbi dr̄ q̄ eccl'a i actib⁹ su
is ñ dz aliq̄ fraudē adhibē. Uñ gl. fi. i. c
iudei. de ɔse. di. 4. dicit q̄ si iude⁹ vult
baptizari. ñ alit dz ad baptismū admit
ti nisi p̄us vsuras restituat. Jtē oēs ca
noniste nemine discrepāte tenēt q̄ iu
dei peccēt fenerādo xp̄iãis. Jdē dicūt i
c. ab illo. 14. q. 5. Et hoc plane dixi i duo
b⁹ ɔsiliis p̄ me i hac mā examinatis. et ē
tex. q nō pōt cauillari i. d. c. p⁹ miserabi
lē. Uñ seqt ɔcl'o q̄ iste frat ē hētic⁹: q2
nedū q male sētit de articul' fidei vl' ɔ̄
sacris eccl'e. sz ēt q p̄uēsū hz dogma vl'
nouas et falsas opiones gignit aut seq
tur. 24. q. 3. int scisma et hēsiz. et c. hētic⁹.
Jstud aūt ē ɔ̄ doctrinā eccl'e. ut pz i. d. c
p⁹ miserabilē. et p̄ doct. vbi. s̄. et ē bona
glo. i cle. i. de vsuris. i glo. pl't. Uñ Aug⁹
de ciui. dei. li° 18° c. 51° sic inqt. Qui g° in
dei eccl'a morbidū aliqd prauūq̄ sapi
unt. si correpti vt sanuz rectūq̄ sapiāt
resistūt cōtumacit suaq̄ dcā pestifera
et mortifera dogmata emēdare nolunt
sz defensare p̄sistūt. hētici fiūt et foras
exeūtes hñt in exercentib⁹ inimicis. Et
de h° ē silis tex. 24. q. 3. q i eccl'a. Et ɔ̄ h°
pleni⁹ scripsi i 2° ɔsilio meo qđ de hac
mā edidi. Non obstat auctas allegata
p̄ eū s. nō feneraberis fri tuo: q2 vt dicit
scūs Tho. scđa scđe. q. 78. arti°. p̄. et the
ologi. illa fuit p̄missio ɔpatia q̄ ñ excu
sauit a pctō. Nā eodē mō Moyses per
misit libelluz repudii. et tñ tal' p̄missio
ñ excusauit a pctō. 32. q. 1. hac rōne. Unđ
scūs Tho. ɔcludit q̄ nūq̄ fuit licitū iu
deis fenerari alieno. Jdez dic̄ Alex. de
ales i tractatu septimi p̄cepti. vbi dicit
q̄ nūq̄ fuit licitū iudeis fenerari alie
no: et sic fenerādo peccabāt mortalr: q2
fuit eis p̄missū sicut libell⁹ repudii ne
pei⁹ facerēt. Jdē cōit tenēt oēs alii the
ologi vt Sco. et Ric. Uñ q̄rat thelogos
et inuentat se i hoc passu theologiaz vio

lasse et deū p̄it offendisse. Preterea. illa
p̄missio fuit reuocata iudeis p̄ Moysē
vt pz Deut° 28° ca° vbi sic dicit tex. Bñ
dicet de⁹ cūctis opib⁹ manuū tuaꝝ et
fenerabis gētib⁹ multis. et ipse a nullo
fen⁹ accipies. Et illud v̄buz fenerabis
dz exponi. i. mutuab. Sil'e Eccl. 19° Mt
ti cā neqcie nō sūt fenerati. i. nō mutua
uerūt. et sic expōit scūs Tho. i loco p̄al
legato illū tex. Eccl. Uñ forti⁹ ille tex.
Deut° dz ita itelligi cū dicat. fenerab et
a nullo fen⁹ accipies. Nā dz intelligi. i.
mutuab. et sic voluit q̄ iudei recipent
fen⁹. i. vsurā a gētib⁹. Uñ illa p̄missio
fuit reuocata. vñ Hiere. 5° ca° dr̄ simpli
cit. Usuras non exigatis. Et p̄x. 28° vbi
sic dicit tex. Qui ɔgregat diuicias vsu
ris et fenore illibēali. i paupes ɔgregat
eas. i. ɔ̄ paupes. Jtez p̄s. 54° Uidi iniq
tatē et ɔ̄dictōez i ciuitate. et. i. Et ñ defec
de plateis ei⁹ vsa et dol⁹. Et in p̄s. Dñe
qs hitabit i tabnacl'o tuo. vbi enūerāt
bona op̄a iusti. et int cet̄a dicit. Qui pe
cuniā suā nō dedit ad vsurā. vñ in his
auctib⁹ nō dr̄ q̄ liceat mutuare aliēo
sub usuris. Jtē Eusebi⁹ Cesariēsis ep̄s
in 8° li° de p̄paratōe euāgelica. c. 2. ubi
ponit p̄cepta legis mosayce. simpl'r in
telligit Moysen p̄hibuisse iudeis ne
fen⁹ exercerēt. Sic. n. inqt i fine illi⁹. c.
Non tollas qđ nō deposuisti. nō tāgas
alienū. nō mutues fenore. Ecce hic vir
doctissim⁹ quē Hiero⁹ i tractatu de ec
clesiasticis tractatoribus clauē scriptu
raꝝ et custodē noui testamēti vocat. in
tellexit eē p̄hibitū simpl'r et gnālit iu
deis ne fenus exercerent. Uñ sensit q̄
Moyses p̄cepit ne vsuras exigerēt ul'
a iudeis vl' a gentib⁹. et hoc apte p̄bat
Luce. 6° ca° in fi. vbi dr̄. mutuū date ni
hil inde sperātes. Xp̄s. n. ibi loq̄bat tur
bis iudeoꝝ. Uñ nō pōt dici q̄ voluerit
q̄ iudei possent mutuare sb̄ usuris ēt
illis q nō essent frēs sui. et p̄sertim xp̄ia
nis q p̄ mortē xp̄i facti sunt liberi et iu
dei serui. vt dicit tex. in. c. et si iudeos. ɔ̄
iudeis. et in capitl'o iudei. de testibus. et
scūs Tho. vbi supra. et Alexan. de ales

exp̄sse dicũt ꝙ iudei peccauerũt conti
nue mutuãdo alieno: ⁊ sic ē eẽntialit̄ ⁊
nãlit̄ vsura ⁊ eẽntialit̄ ⁊ nãlit̄ peccatũ
mortale. Jtez dñ dic̄ ꝙ iudei pñt licite
ↄduci ſm qd i. nõ intentiõe fenerãdi et
vsurpãdi bona xp̄ianoꝝ: ſ; ut p eos rei
publice subueniat̄. cũ reuerẽtia lat] su
pine loq̄t̄. Nemo. n. vult pctm̃ facẽ: sed
vlt̄ illđ qđ sine pctõ hr̄i nõ põt. de q̊ est
pulcher tex. Aug. i li° qõnu; trãssũptie
15. q. i. merito. ubi q̃rit an dicat̄ pctm̃ no
lẽtis qđ qs facẽ ↄpellit̄: q; ille q ↄpelli
tur fac̄ ↄ̃ volũtatez suã. Et rñdet Aug'
ꝙ tal' peccat ex volũtate: q; vlt̄ illud
ꝓpt̄ qđ facit peccatũ. Uñ dato ꝙ nolit
ꝑiurare tñ ꝑiurat ne iterficiat̄: ⁊ sic vt
mortẽ euadat. vlt̄ g° facẽ pctm̃: q; vlt̄
viuẽ. ⁊ l; nõ appetat p seip̄; vt falsum
iuret: tñ appetit vt falsũ iurãdo viuat
Uñ ↄcludit Aug' ꝙ nemo peccãs sciẽ
ter vlt̄ peccare: ſ; vlt̄ illud ꝓpt̄ qđ pec
catũ icurrit̄. Uñ ↄcludit ꝙ oẽs hoies q
faciũt scien: illđ qđ nõ l; ⁊ vellẽt id li
cere: ⁊ sic nõ appetũt pctm̃ ꝓpter pctm̃
ſ; illđ quod seq̄t̄ ex pctõ. Uñ ñ põt dici
peccatũ nolentis nisi nesciẽtis. Uñ oẽ
peccatu; quod cõmittit̄ a sciẽte. ẽt si fi
at ꝓpter nccitatẽ vel ꝓpt̄ timorẽ mor
tis vitãdũ dr̄ peccatũ volẽtis ⁊ cõsẽtiẽ
tis. Ꝺđ ad ꝓpositũ l; intẽtio cõitat] ñ
sit fenerãdi ſ; reipublice subueniendi
tñ q; illud qđ seq̄t̄ ex hac itentõe ē pec
catũ. vñ dr̄ peccatũ cõmittẽ sicut ille q
vlt̄ euitare mortẽ. ⁊ ut eã euitet cõmit
tit aliqd illicitũ: dr̄ peccare l; nõ sit itẽ
tio sua peccãdi. ſ; mortẽ euitãdi. Uñ ñ
ē ↄsiderãda itẽtõ: ſ; an illud qđ seq̄tur
ex illa itentõe possit licite fieri: queãd
modũ ē licitũ cõitati ꝓuidẽ reipublice
ita licitũ ē cuilib; euitare mortẽ. Sed
null' d; cõmittẽ aliqđ illicitũ ut euitet
mortẽ. ita coitas nõ d; cõmittẽ aliqd il
licitũ vt ꝓuideat reipublice. Jtẽ mgr̄
sniaꝝ li° 3° di. 33. c. ⁊ q; de timore. ubi po
nit quartã spẽ; timoris allegat Cassia
nũ vel Cassiodoꝝ sup p̄s. vbi sic inq̄t.
Qñ timem' pati ꝑicula carnis. vel per
dere bona mũdi ꝓpt̄ qđ delinq̄m'. hic

timor mal' est quẽ dñs i euãgelio ꝓhi
bet dicẽs. Nolite timẽ eos q occidunt
corp' ⁊c̄. Uñ nõ ē licitũ delinquẽ ꝓpter
euitandũ ꝑiculũ mortis vel vt euitet̄
amissio bonoꝝ hui' mũdi. Nemo aũt
põt malo cõsentire abiq; pctõ. Eque. n
peccat cõsentiẽs malo sicut ille q facit
Uerba sũt apl̄i. Ro. p̊. i fi. Uñ tex. xi. q. 3.
q cõsentit. in fi. sic inq̄t. Si qs alteri' er
rori cõsentit. sciat secũ illo sili mõ cul
pabilẽ iudicãdũ. Ad idẽ. 2. q. i. notũ. i fi.
ubi sic dr̄. Faciẽtes ⁊ cõsentientes pari
pena cõstrigit. Jdẽ dr̄ in. c. 2. de offi. del.
⁊ doc. ibi. Consentiẽtes g° ꝙ iudei fene
rẽt̄ seu faciẽtes pacta cũ eis parit̄ deli
quũt ⁊ ꝑiter obligãt̄ ad restõe; vsura
rũ. Jtẽ scũs Tho. i p allegata. q. 78. arti
vltimo dicit ꝙ dãs occasiõe; vsurario
mutuãdi ē ꝑticeps pctĩ. Et idẽ dicit de
eo cui placet ꝙ usurari' feneret̄. S; cõ
ducẽtes p̄bẽt occasiõe; fenerãdi. Jtez
ↄducens paciscit̄. g° ei placet ꝙ fenus
exerceat. Pactũ. n. ñ ē aliud nisi placi
tus cõsensus ul' qñ duo ul' plr̄es i una;
uolũtatẽ cõueniũt. ut dicit tex. i. l. i. ff. đ
pac. Uñ negari ñ põt qn cõducẽs p̄be
at occasiõe; peccãdi: ⁊ quin ei placeat
quod paciscit̄. ⁊ per ↄñs nccĩo ei placet
mutuatio. Jtẽ dñ dicit ꝙ iura ñ loquũ
tur de iudeis fenerãtib': ſ; de xp̄ianis
ꝓpẽdo ꝙ nescit ius canõicũ: q; de h° ē
cãus i ↄ̃riũ i. c. p' mirabilẽ. de usur]. Et
qcqd dicat. canõiste dicũt ꝙ iura tã no
ua q̃ ãtiq̃ loquẽtia đ feneratorib' iclu
dũt iudeos. Et q; h° ē decl'atũ i utroq;
cõsilio meo nõ repeto. Unũ tñ ñ omit
to ꝙ l; iudei ñ possint ligari p cẽsura;
eccl'asticã. tñ p eccl'a; pñt pũiri alia pe
na. s. denegãdo coionẽ xp̄iãoꝝ eis. ut p;
i. c. p' mirabilẽ. ⁊ i cle. i. de testi. Jtez ec
cl'ia poss; eos pũire tꝑalit̄. s. icarcerãdo
⁊ alit̄. Uñ eccl'a h; electione; an faciat
eos ↄpelli p p̄ncipes secl'ares. an ꝓ p
se uelit exercẽ iurisdictõe; si de fcõ pos
sit. vt dicit Jnn. i. c. qđ sup his. de uoto
ubi dicit ꝙ papa põt punire iudeos ⁊
alios ifideles si deliquũt ↄ̃ legẽ nãe ul'
ↄ̃ legẽ ꝓpriã. Et ibi dicit ꝙ qda; papa

fecit ɔburi quoſdã libros iudeoꝝ q ɔti
nebãt hẽſim i lege ſua. Et hoc ſeqꝛ ibi
Jo. an. ⁊ oẽs ſcribẽtes Et pluresꝛ auctes
allegaui ꝙ eccľa poſſit ſe de hoc pctõ i
pedire i vtroqꝫ ɔſilio meo. imo dixi ꝙ
eccľa nullo modo dꝫ tolerare.

Modo me ɔuerto ad cãs q̃s al
legat ꝓpꝛ q̃s dič talẽ ɔſẽſuꝫ
nõ eſſe pctm̃. Et p̊ dico ꝙ iſte
cãe ñ ſũt ꝟe. ſꝫ antiquꝰ hoſtis cui ſunt
mille cãe nocendi ⁊ nõia mille: vt vtar
ꝟbis Hieronymi: illudit mẽtibꝰ hoĩnũ
⁊ i eoꝝ ſenſibꝰ iſtas cãs fingit. Nã ſunt
plures q̃ꝫ. 14. ãni ꝙ ſunt expulſi ex iſta
ciuitate. ⁊ ſũt plꝰ q̃ꝫ. 28. ꝙ ſũt expulſi ɔ̃
ciuitate Uicẽtie. ⁊ tñ iſte ciuitates rẽa
nẽt i eodẽ ſtatu. Uñ ſcũs Bernardinꝰ i
ſermõe ferie ſcđe pꝰ dñicã de paſſiõe.
ar. 2° dič ꝙ vſura generat q̃tuoꝛ abho
miabiles ĩpietates ɔ̃ deũ: qꝛ facit aiaꝫ
blaſphemare deũ ex eo ꝙ hodie inter
xp̃icolas mẽtes repiuntꝛ q credũt. imo
potiꝰ mãifeſte aſſerũt ppľꝫ ſiñ aliquo
mãifeſto vſurario nõ poſſe ſtare. Pꝛia
blaſphẽia terribiľ ẽ ɔ̃ deũ dũ ſibi ĩpõi
tur ipoſſibilia p̃cepiſſe. cũ i mľtis locis
ſcripture p̃uitas vſuraria oĩo ⁊ abſolu
te ꝓhibeatꝛ. Secũda blaſphemia ẽ: qꝛ
blaſphematꝛ xp̃s q p̃cepit mutuũ dari
gratis. vt pꝫ Luce. 6° caᵒ. Contra quos
blaſphemoſ clamat Hieroꝰ dicẽs. Ana
thema ſit q dixerit deũ p̃cepiſſe aliq̃d
ipoſſibile. 3° blaſphematꝛ eccľa ſcã q̃ tã
acerrie i ſacris canõibꝰ ⁊ decretꝭ vſuras
ꝑſeqꝛ ⁊ ĩpugnat. Quarta blaſphemia
qꝛ blaſphemãtꝛ oẽs ſci doct. ⁊ mẽdaces
exiſtimãtꝛ. dũ vſurã quã ipſi ɔdẽnãt in
ppľis nccĩaꝫ eẽ affirmãt. Et ɔcludit ꝙ
q̃libet xp̃ianꝰ q nõ vľt ruere i tot blaſ
phemias firmitꝛ obligatꝛ credẽ ꝙ poſſi
bile ẽ hũano generi ⁊ cuilibꝫ ppľo ſta
re abſqꝫ mãifeſto vſurario. Et hãc ꝟaꝫ
fidẽ ꝓbat pluribꝰ rõnibꝰ. de q̃bꝰ ꝑ eũ
Preterea. ẽt ſi icõuenientia q̃ iſte fratꝛ al
legat eẽnt ꝟa. adhuc nõ licẽt ɔducẽ iu
deos ⁊ ɔducẽtes eq̃litꝛ peccarẽt. Potiꝰ
eni debemꝰ oĩa mala pati q̃ꝫ malo con
ſentire. 32. q. 5. ita ne. ⁊ in. c. ſacris. quod
me. cã. Unđ notabilis tex. Aug. 23. q. 4.
ita plane. cũ tribꝰ ſe. dicit ꝙ duo q̃cũqꝫ
neceſſitate iteruenĩẽte debẽt iteg̃ atqꝫ
caſta cuſtodiri. ſ. malũ nõ facẽ nec ma
lo ɔſentire. Sꝫ non pñt ɔduci iudei q̃n
ɔſentiatꝛ pctõ eoꝝ. gᵒ ꝓ ſalute reipubli
ce ñ lꝫ huic pctõ ɔſentire. Ad idẽ. 22. q. 2.
faciat hõ. vbi dꝛ ꝙ hõ dꝫ facẽ ꝓ ſalute
tꝑali hoĩuꝫ illđ qđ põt. Sꝫ ſi nõ põt cõ
ſulere ſine pctõ: debꝫ eſtimare ſe ñ hr̃e
qđ faciat. ex q̃ non põt ɔſulẽ abſqꝫ pctõ
Uñ ꝓ ſalute tꝑali hoĩuꝫ nõ ẽ ɔmitten
dũ pctm̃. vt apte dicit ille tex. imo non
ẽ licitũ ɔmittẽ pctm̃ vẽiale. vt hõ libẽ
tur a moꝛte: ut ẽ cãus. i. c. ne q̃s arbitre
tur. ⁊ i. c. ſi q̃s ad te ɔfugerit. 22. q. 2. ⁊ tñ
tale mẽdaciũ ſolũ ẽ peccatuꝫ veniale
cũ ſit officioſũ. Eodẽ mõ nõ eſt licitũ di
cẽ mẽdaciũ ut hõ libẽrꝛ a pctõ moꝛtali.
vel vt q̃s defendatꝛ ab imũdicia coꝛpo
rali: ut i. c. p̃mũ. ea. q. Et ſuꝑ iſta rõe fũ
datꝰ ẽ tex. i. c. ſuꝑ eo. de vſuris. vbi dič
tex. ꝙ cũ ſcriptura ſacra ꝓhibeat mẽ
tiri ꝓ vita alteriꝰ. mľto magis ẽ ꝓhibẽ
dũ ne q̃s iuoluatꝛ crimine vſuraꝝ ꝓ re
dimẽda vita captiuoꝝ. cũ vſure ſint ꝓ
hibite pagina vtriuſqꝫ teſti. ſuꝑ q̃bus
papa nõ põt diſpẽſare. vt ibi dꝛ. Unde
nullum peccatũ eſt ɔmittẽdũ ꝓ q̃cũqꝫ
necĩtate vitãda ẽt ſi ſit vẽiale. ⁊ mľto
minꝰ ẽ ɔſentiẽdũ vt ɔmittatꝛ vſura: qꝛ
taľ ɔſenſus ẽ peccatũ moꝛtľe: vt ꝓbat
tex. i. d. c. ſuꝑ eo. Ad idẽ ẽ bonꝰ tex. i. c. ſa
cris. qđ me. cã. vbi dꝛ ꝙ q̃s non dꝫ ꝓpꝛ
timoꝛẽ moꝛtis vitandũ ꝑticipare cuꝫ
excõicato. ⁊ tñ taľ ꝑticipatio exceptis
aliq̃bꝰ cãibus ẽ pctm̃ veniale. ⁊ ex his
ɔcluditꝛ ꝙ ꝓ aliq̃ nccĩtate vitãda in re
publica vľ in ppľo nõ ẽ licituꝫ ɔſentire
ꝙ iudei fenerẽtꝛ. Uñ Sco. i 4° ſñiaruꝫ
di. 15. ⁊ Ricar. ibidẽ dicũt. ꝙ dãtes ɔſili
uꝫ vľ fauoꝛẽ iudeis. vľ ſtatuẽtes ꝙ ſu
per vſuris eis ius fiat. vel ꝙ poſſint ea
petẽ i iudicio. dicũtꝛ ꝑticipare i crimie
cũ peccãte: qꝛ hᵒ nõ põt fieri abſqꝫ pec
cato moꝛtali. Uñ Jſaias cuiꝰ tex. ponitꝛ
xi. q. 3. ve q dicitꝭ ſic inq̃t. ve q dicitꝭ ma
lũ bonũ. ⁊ bonũ malum. ponẽtes tene

bras lucē ꝛ lucē tenebras. ꝓptea duct⁹
ē ppl's me⁹ captiu⁹: q2 ñ hūit sciā3. ꝛ no
biles ei⁹ infierūt fame. ꝛ mltitudo ei⁹
siti exaruit. ꝓptea dilatauit iferi⁹ aīa3
suā ꝛ apuit os suū absq3 vllo tino. ꝛ de
scēderunt fortes ei⁹ sublimesq3 ei⁹ ad
eū. Na3 ꝓfcō ē magnū pctm̄ ꝛ magnū
mēdaciu3 dicē ꝙ vtilitas ꝓueiat ex iu
deis. imo mlta dāna sequunt ex eis. ut
declarat scūs Bernardin⁹ ī loco ꝑalla
to. Uñ ēt tex. i. c. ꝑ. de vsur]. i 6° dicit ꝙ
vsuraꝝ vorago aīas deuorat ꝛ pͥmo
nia exhaurit. Et posito ꝙ aliq̄ dāna in
currāt ꝓpt carētiā iudeoꝝ illa st oīa dā
na tꝑalia. vñ ñ d3 ꝯmitti dānū spūale
ꝓpt euitāda dāna tꝑalia. ut. s̄. ꝓbaui.
Nā q̊tiēscūq3 iude⁹ mutuat pecunias
sub vsuris totiēs deū offendit. sicut di
cim⁹ de illo q mltotiēs ꝯmittit fornica
tōe3 ēt cū eadē. Nā sūt tot fornicatōes
seu tot delicta q̊tiēs agit ēt cū eadē: ut
i. c. imitare. 6. q. i. ꝛ i. c. sicut. cū i votis. ꝺ
testi. ꝛ qꝺ nōt Bar. i. l. ificiēdo. §. ifans.
ff. ꝺ furt]. Uñ cū de⁹ tāto pl⁹ offēdat q̄3
to mag] exercet fen⁹. ñ ꝑt ciuitas huic
malo ꝯsētire ꝓ aliq̄ ncc̄itate uitanda.
De⁹. n. curat de delictis infideliū. vnde
Aug⁹ li°5° de ciui. dei. c. i3.° dicit q3 deus
ꝯcessit romāis tā latū iperiū vt doma
rēt ḡuia mala mltaꝝ gētiū. Mō si de⁹
vlt mala īfideliū corrigi ꝑ alios infide
les. q̄3 to mag] xp̄iāi q sūt filii dei tenē
tur pūire iudeos ꝛ alios īfideles cōmit
tētes vsuras ꝛ alia crimina. vñ ꝓpter
hec tꝑalia mala vitāda ñ ē cōsentiēdū
ꝙ ꝯmittat vsura. cu3 tot mala spūalia
ex ip̄a sequāt. Et hoc dic̄ Jo. an. i regl'a.
pctm̄. li.° 6° ꝛ scūs Bernardin⁹ i p̄dcō ser
mōe. ꝛ ꝓbat i iurib⁹ ꝑallatis aꝑtissime
Jt] dū dicit dict⁹ frat ꝙ ē magnū dānū
huic ciuitati ꝙ iudei fenerent i castris
cum maiori dāno q̄3 facerēt i ciuitate.
Jsta. n. ñ ē iusta cā ꝯducendi eos. cū ta
lis ꝯsensus nō possit p̄stari a ciuitate si
ne pctō mortali. s3 d3 suaderi ciuitati
ꝙ mittat ad dñū ꝛ ip̄m roget ꝙ expel
lat iudeos ēt ex castris. na3 ad h⁹ tenet
ciuitas ꝛ ḡuit peccat si hoc nō facit: vt

i. c. error. ꝛ i. c. qd. n. ꝓdest. ꝛ i. c. ꝯsentire.
83. di. ꝛ i. c. facientes. ea. dis. ꝛ i. c. sicut di
gnū. de hōici. Que iura apte dicunt ꝙ
vbi qs pōt delictū ipedire vl ip̄3 facē
corrigi. si h° nō facit ḡuit peccat. Unꝺ
Cicero i ꝑ li° de offi. i. c. de iiusticia. dic̄
ꝙ si qs nō defendit sociū cui ali⁹ facit
iiuriā. ta3 ē i vicio q̄3 si ꝑentes aut ami
cos aut patriā deserat. Ad hoc. c. q̄3te. ꝺ
sen. excō. S3 qlibet magis tenet defen
dere honorē dei q̄3 sociū imo magis q̄3
seip̄3. Nec reputet ꝙ ista ciuitas pati
at magnū dānū si iudei ēt a castris ex
pellāt. ex q̊ h° ꝯuenit honori dino. Nul
lū. n. dei mādatū d3 ipossibile reputari
vt dicit scūs Bernardin⁹ allegās scm̄
Hiero. vt. s̄. retuli. Et ꝺ hoc pulchrius
loquit in scꝺa epl'a ad Demetriadē in
septima charta i scꝺa colū.

Circa scꝺm dubiū an sūmus
pōtifex possit dispēsare. ꝓfe
cto non desino mirari ꝙ iste
frat ita supine ita ignorāter loqt. dubi
to ꝙ mercedē aliquā sui cōsilii recepit
Nullū. n. pctm̄ sine cupiditate cōmitti
tur. ꝛ oīs appetit⁹ illicit⁹ isti⁹ auiditat]
ē morb⁹. Amore pecūie vilis ē oīs affe
ctio. ꝛ aīa lucri cupida ēt ꝓ exiguo ꝑire
nō meruit. nullūq3 ē in illo corde iusti
cie vestigiū in q̊ sibi auaricia facit ha
bitaculū. Vba sūt sci Leonis i sermone
9.° de passione dñi. Uñ nescio qs scūs ꝑ
suaserit ꝙ papa possit dispēsare i vsa
Nā ē casus i. c. suꝑ eo. de vsuris. ꝙ nō ꝛ
ibi hoc firmāt oēs doc. ꝛ Jo. an. i regula
peccatū. li° 6.° Et hoc dixi i ꝯsiliis meis
Usura. n. ē ꝯ ius nāle. vt dicit ph's ꝑ° po
lit]. q nlla lege scripta artat⁹ vl edoct⁹:
s3 sola nāli rōe duct⁹ ꝯctū vsurariū est
detestat⁹. Silr fecit Cicero i li° 2° de of
fi. i fi. vbi dic̄ ꝙ fenerari ē hoie3 occidē
Uñ Geraldus odonis i 4.° ethicoꝝ. c. 9
q. pit. dicit ꝙ oīs vsura ꝑ3 se ē mala da
to ꝙ ñ eēt ꝓhibita. Precepta āt nālia
sūt idispēsabilia: q2 st imutabilia: vt i
c. his ita. 6. di. ꝛ ꝑ h° nulla p̄cepta mora
lia p̄oris testi sūt reprobata. ut dic̄ tex.
i. d. c. his ita. Et idē dicit scūs Leo i s̄mo

ne.i4.° de passiōe dn̄i. Et p hoc ē bon⁹
tex. i. c. legat. 24. q. 2. vbi pbat q necq
eccl'a necq de⁹ pōt dare lniam peccādi
et hoc tenet Ricar. i 3° sniaꝝ. di. 37. arti°
p. q. 5. ubi dicit q precepta leg̃ eterne
sūt idispēsabilia adeo q nec de⁹ pōt i
eis dispēsare. sicut dic̃ apl's 2° Thimo.
2° ca°. Fidelis ē de⁹ negare seipꝫ nō pt
et Aug⁹ ꝯ Faustū. 12° ca.° inf pncipiuꝫ et
mediū. Lex etna ē rō dina: vel rō dine
volūtatis ordinē nālez ꝯseruare iubēs
Un̄ idē Aug. in li°. 83. q. q. 63. dicit q lex
nālis ē trāscripta i aīa rōali ex ieffabi
li atq sublimi reꝝ administratōe p dinā
potētiā. iō ius nāle pcedit ab exordio
rōnalis creature nec variat tpe sꝫ imu
tabile pmanet. Jdē dixit Jnno. i. c. fi. ꝯ
trāsac. et ibi oēs doc. sequūt. vbi dicit q
papa nō pōt dispensare circa aliqđ qđ
sit peccatū ex lege veteris vel noui te
stamti. Et plene dixi i secūdo cōsilio. Et
male dicit iste frat dū dicit canonistas
tenere q fieri possit dispēsatio: q2 nō ē
veꝝ. imo oēs doc. tenēt ꝯtrariū et ē cāus
i. c. sup eo. de vsur. vbi clare pbatur q
papa nō pōt dispēsare vt exerceat vsu
ra. et illū tex. iduxi i 2° ꝯsilio. Nunc ad
do aliā rōez q̄re papa nō possit dispēsa
re. Nā vbi dispēsa° ē opprobriosa reli
giōi xp̄iane. nō ꝯcedit dispēsatio pape
. i. q. 7. et si illa. notāt doc. i. c. q̄rto. de ꝯsue
De iure aūt dino et canōico iudei cēsen
tur serui xp̄iāoꝝ ppt passionez xp̄i q̄ il
los seruos effecit et xp̄iāos libos. vt i. c.
et si iudeos. de iudeis. Mō si xp̄iani de
bēt recipe pecūias sub vsur a iudeis.
efficiūt quodāmō serui iudeoꝝ: q2 qui
mutuū accipit seru⁹ est fenerātis. pᵭ
22° ca° et i. l. 3. C. ꝯ noua. Un̄ ē opprobriū
xp̄iāe religiōi q p hāc viā illicitā xp̄ia
ni efficiāt q̊dāmō serui iudeoꝝ. Nec ec
clesia dꝫ tolerare tale opprobriū: vt in
dcō. c. et si iudeos. et i cle. i. de testi. et in. c.
iudei. eo. ti. Un̄ si papa vellet dispensa
re q iudei fenerent. cū nō possit fieri si
ne opprobrio xp̄iane religiōis. non ē to
lerādū. vt dicit Jnno. in. c. quanto. ꝯ cō
sue. et docto. ibi. multo min⁹ pōt ciuitas
ꝯsentire q iudei fenerēt. cū cedat i ma
ximū opprobriū xp̄ianoꝝ. Non obstāt
cāe q̄s dict⁹ frat allegāt. q̄ suadēt dispē
satōez: q2 illud pcedit circa illa in qb⁹
pōt cadere dispēsatio. Sꝫ circa pcepta
moralia vel nālia nō pōt papa dispēsa
re. cū sint de nccitate salutis. Et ad hoc
plres auctes allegaui i aliis ꝯsiliis. Et
hoc ēt sensit Bal. i. c. 2° et i. c. ad nr̄aꝫ. de
pba. vbi dicit q in iure dino q̊ ad ea q̄
sūt de nccitate salutis nō cadit dispēsa
tio nec iterp̄tatio. Un̄ Hiero. ad Cellā
tiā. in q̄rta colū. ait. Duo āt sūt genera
mādatoꝝ in qb⁹ claudit tota iusticia.
Prohibēdi vnū ē. Jubēdi alteꝝ. Ut. n.
phibēt mala ita pcipiūt bona. Nō ob
stat ēt qđ dicit. q ē de ꝯsuetudie q to
lerēt iudei ab eccl'a. s. q exerceāt vsu
ras. Nā ꝯsuetudo peccati nutritiua nō
valet: vt i. c. fi. de cōsue. et. c. mala. et. c. ᵭi
tate. et. c. ꝯsuetudo. 8. dis. et in mltis aliis.
c. eadē dis. Nō obstat ēt illud qđ dic̃ q
furtū admittit tpe nccitatis: ut i. c. pro
pter nccitatē. de furt. et i. c. discipulos.
de ꝯse. di. 5. Nā tpe nccitatis oia st cōia
vn̄ desinit eē furtū. l. 2. ff. ad. l. rod. ꝯ iac
et. i. c. sicut hi. i fi. 46. di. Sꝫ papa nō pos
set dispensare q qs absq nccitate res
alienas furaret: q2 nō pōt dare lniam
peccādi: ut dcō. c. legat. 24. q. 2. Et dū di
cit q papa possit dispēsare q qs ꝯmit
tat fornicatōez. in hoc male dicit: et est
penu⁹ hētic⁹. q2 papa nō pōt dare licē
tiā peccādi. Un̄ pulcherrim⁹ tex. in. c. p̊
40. di. dicit q de⁹ nō ꝯcessit nec Petro
nec eius successoribus licentiā peccan
di. Modo si papa non habet lniaꝫ pec
cādi: nec alteri dare potest. Et i ista rōe
fūdat tex. i. c. super eo. de vsuris. vbi ē
casus de hoc q nō pōt cauillari. et h° cla
re deduxi i 2° cōsilio per me edito. imo
de⁹ nō pōt dare. ut dicit Ricar. i loco p
allegato. Jtē dū dicit q illud pceptuꝫ.
Non occides. ē diuinū: et tn̄ si fuerit fa
ctum ex necessitate vel defensione nō
ē peccatū. nec icurrit excoīcatio. Ad h°
respondetur q illđ nō est ꝯ ius diuinū
imo consonat iuri diuino et naturali.

Nā qꝺ qs ob tutelā sui corꝑis fec̄ iure
fecisse vr̄:ut i.l.ut viꝫ.ff.de iusti.ꝛ iure.
Uñ tal' q se defendendo occidit: nō dr̄
fecisse hōicidiū exq̊ ꝑncipal' intētio fu
it se defendē. Nā illud ꝓceptū. Non oc
cides. itelligit̄ de eo qui uolūtarie ꝛ ex
odio aliquē occidit. Sꝫ ꝙ fiat aliqd qꝺ
i se rēaneat pctm̄.ñ ꝑt papa ↄcedē. imo
nec de⁹. Tñ q̄ꝫtū ad deū Bonauētura
in ꝑ̊ sniaꝝ. dis. 47. q. vlt. dicit ꝙ cū que
rim⁹ an de⁹ possit ꝓcipe malū. pōt duo
b⁹ mōis itelligi. Uno° an possit ꝓcipe
malū remanēte iꝑo malo. Et dicit ꝙ ñ
qꝛ ē ipossibile. Et hoc mō loqt̄ Ricar. ꝺ
q̊. s̄ feci mētōeꝫ. Alio° an de⁹ possit ꝓ
cipē malū faciēdo iꝑꝫ bonū. Et hoc mō
pōt ꝓcipe sicut ꝓcepit filios isrl' expoli
are egyptios. ꝛ nō fuit furtū. ut dic̄ Ale
xander de ales. i tractatu septimi ꝓce
pti. De⁹. n. q ē dñs oiuꝫ trāstulerat dñiū
illaꝝ reꝝ i hebreos. Et hoc fecit mediā
te iusticia. qꝛ hebrei absqꝫ mercede s̄
uierāt egyptiis. vñ ibi nō fuit furtum.
hoc ēt tenet Aug⁹ in li.° q. Exo. trāssūp
tiue. i4. q. 5. dixit dñs. vbi dic̄ ꝙ israhe
lite nō fecerūt furtū: sꝫ deo iubente mi
steriū ꝓbuerūt. Sil'e ē in cāib⁹ in qbus
de iure canonico licitū est recipe aliqd
vltra sortē: qꝛ i illis casib⁹ desinit esse
vsura. Sꝫ ubi remanēt vsura. ius cano
nicū nō posset cōcedē ex aliq̄ cā vel ex
aliq̄ nccitate ꝙ exerceret̄. Uñ i illis ca
sib⁹ in qb⁹ vr̄ vsura nō ē vsura: lꝫ vide
ant̄ hr̄e aliquā sil'itudinē cū usura i eo
ꝙ recipit̄ aliqd vltra sorteꝫ. Et h° dicit
Jo. an. i dcā regula. pctm̄. li.° 6° Ex qbus
cōcludo ꝙ i illis cāib⁹ in qb⁹ remanet
usura neqꝫ desinit eē delictū. nō pōt fi
eri dispēsatio. nec ꝑ papā. nec ꝑ deum
qꝺ ē magis. Uñ cū iudeis fenerātibus
remaneat i eis crimen usure. nō pōt pa
pa dispēsare ꝙ ciuitates cōducāt iude
os ad fenerādū: qꝛ remanet peccatum
ex ꝑte utriusqꝫ. s. iudei fenerātis ꝛ ciui
uꝫ q cōsentiūt ꝙ fenerēt̄. Et ex his pꝫ
ꝙ iste frat̄ temere ꝛ iniq̄ ↄ̄ doctrinā ec
clesie ausus ē ꝓ̄dicare ꝛ scribē: ꝛ nisi se
corrigat publice sicut publice deliquit
iꝑm denūciabo: vt puniat̄ tāq̄ꝫ hētic⁹.

Consiliū quartū dicti dñi Alexādri de
Neuo contra iudeos fenerantes.

IN noie dñi nr̄i iesu xp̄i glori
osissimi redēptoris nr̄i q est
ver⁹ de⁹ ꝛ ver⁹ hō. inquātuꝫ
deus equalis patri ꝛ spūi scō. tres ꝑso
ne ꝛ vn⁹ de⁹. a q̊ oia laudabilia opa ꝓ
cedūt. iuocato qꝫ patrocinio gloriosissi
me ei⁹ mr̄is sꝑ xᵍginis Marie. gloriosi
doctoris Hieronymi. totiusq̄ꝫ celestis
curie. Amen.

HEsterno uespi mgr̄ Sal
uanus uenit ad me ꝛ di
xit se eē motū ad consu
lēdum ꝙ iudei possent
ↄduci ad fenerādū ꝑ xᵇba sci Tho. secū
da scđe. q. 62. ar. 5° vbi dicit ꝙ nō ē pec
catū i extrema nccitate aliena auferre
ut ꝑentib⁹ subueniat̄. imo ēt ut subuēia
tur aliis si ē extrema nccitas. Adducit
ēt scm̄ Tho. i aliis locis q̄ ad idē tēdūt.
Sꝫ mihi nō uidet̄ ꝙ ex hoc iferat̄ ꝙ ꝓ
pter nccitateꝫ liceat cōducē iudeos ad
fenerandū. Nec obstant xᵇba sci Tho.
Nā tꝑe nccitatis oia sūt coia. Et sic ille
q subtrahit ñ facit furtū. qꝛ nō subtra
hit rē alienā exq̊ subest extrema nccī
tas. Et hoc mō loqt̄ scūs Tho. ꝛ sua cō
cl'o ꝓbat̄ tā ꝑ ius ciuile q̄ꝫ ꝑ ius canoni
cū. Nā lex dicit ꝙ tꝑe nccitatis oia sūt
cōia. ut i. l. 2. ff. ad. l. rodi. de iac. Et est op
tim⁹ tex. de iure canonico. in. c. sicut hi.
i fi. 47. di. vbi tex. sic dicit. Esuriētium
panis ē quem tu detines. nudoꝝ ē indu
mētū qꝺ tu recludis. miseroꝝ redēptō
ē ꝛ absolutio pecūia quaꝫ tu i terra de
fodis. Tātoꝝ g° te scias iuadē bona q̄ꝫ
tis possis ꝓstare q̄ velis. Uñ ille tex. ꝓ
bat ꝙ tēꝑe extreme necessitatis illa q̄
subtrahunt̄ efficiūt̄ ꝓꝑ̊a subtrahētis
nō aūt sūt illi⁹ cui subtrahūt̄. Et ꝓpter
hoc tūc nō cōmittit̄ furtū: qꝛ furtū est
cōtractatō rei aliene fraudulosa iuito
dño fcā. l. i. ff. de furtis. Unde qñ subest

extrema nccitas nõ dr eẽ ablata res ali
ena sȝ ppa. Et hoc mõ dȝ itelligi. c. disci
pulos. ð ꝯse. di. 5. vbi dr ꝙ discipuli dñi
nři: q trãseũtes p segetes euellerũt spi
cas ⁊ comederũt. a xpo sũt reputati in
nocẽtes: qꝛ coacti fame hᵒ fecerũt. Se
cus si fuisset nccitas nõ extrema: qꝛ tũc
ñ excusaret a furto: lȝ pena deberȝ mi
nui ppẽ taleȝ nccitatẽ. Et de hoc ẽ tex.
i. c. si qs ppter nccitatem. de furt. vbi
tex. dicit ꝙ si aliqs furat cibaria vl ve
stẽ vel pecus ppter nccitatem famis
vl nuditatis dȝ penitere p tres hebdo
madas. Nã ille tex. dȝ itelligi qñ ñ sub
erat extrema nccitas. Et ita intellexit
scũs Tho. in loc pallegatis. Et ideȝ di
cũt doc. canoniste i dcõ. c. si qs ppẽ ncci
tatẽ. Vñ nõ lȝ surripe rẽ pxi ni nisi p
pter extremã necessitateȝ: qꝛ extrema
nccitas facit cessare furtũ cum tũc res
sit ppꝛia subtrahẽtis. Ubi ℞o remane
ret delictũ furti. nulloᵒ liceret ꝯmittẽ.
vt dcõ. c. si qs ppẽ necessitatẽ. Ad hᵒ fa
cit pulcher tex. 14. q. 5. c. foꝛte. vbi sic di
cit. Foꝛte aliqs cogitat ⁊ dicit. multi sũt
xpiani diuites. auari. cupidi. nõ habeo
peccatũ si suũ illis abstulero. ⁊ paupe
ribꝫ dedero. Unde. n. illi nil boni agunt
mercedeȝ hr̃e potero. Sȝ tex. ille rñdet
ꝙ hiꝫ cogitaᵒ diabolica calliditate sug
gerit. ⁊ ꝙ si totuȝ tribuerit qđ abstule
rit potius pctm̃ addit ꝙ̃ minuit. Et ille
tex. ẽ Aug. Et idẽ dicit i liᵒ ꝯ mẽdacium
cuiꝫ ℞ba refert mgr̃ sniaruȝ. li. 2ᵒ dist.
41. caᵒ 3ᵒ. Ex quo iferẽ ꝙ nõ lȝ facẽ puũ
peccatũ vt ex eo seq̃t maiꝫ bonũ. Vñ
apls Ro. 3ᵒ caᵒ dicit ꝙ illi q dicũt mala
eẽ faciẽda vt ex eis eueniãt bona. sunt
ꝯdẽnãdi tanꝙ̃ blasphẽatoꝛes dei. Et ex
his ifero ꝙ vbi delictũ remanȝ delictũ
ñ lȝ illđ ꝯmittẽ stãte extrema nccitate
Vñ doc. i dcõ. c. si qs ppẽ nccitatẽ. dicũt
ꝙ qs nõ excusat ppẽ nccitatẽ si cõmit
tit foꝛnicationeȝ: qꝛ foꝛnicatio ẽ de se
mala. ⁊ potiꝫ qs dȝ moꝛi ꝙ̃ malo ꝯsenti
re: ut i. c. sacris. qđ me. cã. ⁊. 32. q. 5. ita ne
Et ex hoc doc. canoniste repꝛobãt opio
nẽ Pe. ⁊ Cy. i. l. i. in plr. q. C. vnđ vi. vbi

dicũt ꝙ si dñs mãdat seruo ꝙ eiꝫ vxo
rem iterficiat aliogn ipm iterficiet. ꝙ
excusat ab hõicidio si iterficiat dñam
suã ad mãdatũ dñi sui. Tñ Jacobꝫ de
Rauẽna distinxit ꝙ aut mlier erat al
peritura: vt qꝛ dñs oio eã iterfecisset. ⁊
tũc excusat ab hõicidio. aut nõ erat pi
tura nisi seruꝫ ipaȝ iterfecisset: ⁊ tũc ñ
excusat ab hõicidio. Pe. ℞o dicit ꝙ idi
stincte excusat ab hõicidio: qꝛ ẽ ncciũȝ
nõ uolũtariũ. Sȝ doc. canoniste. s. Joh.
cal. ⁊ dñs Car. in. c. significasti. de homi.
indistincte dicũt ꝙ ẽt si dñs fuisset inẽ
fecturꝫ vxoꝛeȝ ẽt si seruꝫ eã non occidis
set. nihiloꝫ nõ excusat ab hõicidio etiã
si id fecerit timoꝛe moꝛtis. Et sic nõ lȝ
p ꝯseruatiõe vite occidẽ illũ q oio erat
iterficiendus. Et hanc opioneȝ ẽt secu
tus fuit dñs Abbas in. c. sacris. qđ me.
cã. Et ego ẽt istaȝ opioneȝ fui secutꝫ in
dcõ. c. si qs ppẽ necessitateȝ de furt. Et
hec opio pbat in. c. de occidendis. 23. q.
5. vbi dicit tex. ꝙ nõ ẽ licitũ aliquẽ oc
cidere nisi hẽat ad hoc ptãteȝ ex publi
ca auctẽ. Vñ p ꝯseruatiõe vite ppꝛie
nõ lȝ hoiem occidẽ. Pro q̃ etiã ẽ bonus
tex. 15. q. 1. merito. vbi pȝ ꝙ qs non excu
sat a pctõ dato ꝙ ppter timoꝛẽ moꝛt
vl p ꝯseruatõe uite illud ꝯmiserit. vñ
ẽt scũs Tho. vbi. s q. 64. ar. 7ᵒ dicit ꝙ
nõ ẽ licitum ꝙ qs intendat hoiem occi
dere ẽt ad suã defensionẽ nisi hẽat pu
blicã auctẽm: vt dcõ. c. de occidẽdis. De
bet gᵒ ille q se defendit itẽdẽ ad suã de
fẽsionẽ. ñ ãt hr̃e aiuȝ occidẽdi aduersa
riũ. alit ꝙ̃tũ ad deũ eẽt reꝫ hõicidii. Sȝ
vbi solũ intẽdit se defendẽ. ⁊ pter eius
intẽtõeȝ sequit hõicidiuȝ. tũc ei nõ ipu
tat: sȝ intfectꝫ potiꝫ dr a seipo occisus
Et hᵒ dcm̃ bti Tho. sequũt dñs Car. i. c
significasti. de hõi. ⁊ ẽt Jo. cal. ibi. Et ex
hᵒ infero ꝙ vbi aliqd ẽ pctm̃ ⁊ remanȝ
pctm̃ ꝙ ñ lȝ illud fieri ppẽ aliquã ncci
tatẽ ẽt p ꝯseruatiõe vite. Ad hoc facit
c. sacris. qđ me. cã. Naȝ pticipare cũ ex
cõicato reglarit nõ est peccatũ moꝛtle
sȝ veniale. ⁊ tñ non excusat qs aliq̃ me
tu ẽt moꝛtis vl cruciatꝫ coꝛpis si ptici

Contra illos q moue t ad conducendos iu deos i terram sua qr nihilominus p stant i circumstanti bus terris et pau veri Ptio.

Pat cũ excōicato. Et sic pctm̄ veniale n̄ ē ɔmittēdũ ꝓpt̄ ɔseruatiōez vite ꝓpe Sꝫ vsura sp̄ ē mala nec vnq̄ꝫ pōt esse bona vel licita vbi ē ꝟa vsura. g° ꝓpt̄ aliquā nccitatē vitandā nō ē licitũ ɔducere iudeos ad fenerandũ. Et h° voluit ꝑstringē ꝓ declaratōe eoꝝ q̄ mihi dixit p̄fatus mgr̄ Saluanus.

Sed qm̄ m̄lti dicunt ꝙ iudei feneranť in hac ciuitate cũ grauissimis vsurꝭ. Vn̄ dꝫ eē licitũ ciuib⁹ Padue ipsos ɔducē ꝓ minori fenore: qꝛ nō sunt cā ꝙ iudei fenerēť: sꝫ ip̄as vsuras restringũt seu minuunt. Sꝫ i fcō ego nō puto hoc eē veruꝫ. Nō. n. i hac ciuitate publice tenēt fen⁹ ad exercēdũ vsuras. Vn̄ nō ē dubium ꝙ si ciuitas pacisceret̄ cū eis qn copiosius vsuras exercerēt. ⁊ vbi mutuāt cētũ vicib⁹ i hac ciuitate. si essent ɔducti ad tenenduꝫ hic fen⁹: mutuarēt mille vicib⁹: ⁊ sic lati⁹ ɔmitterēt fen⁹. vn̄ de⁹ magis offenderet̄: qꝛ totiēs cōmittitur vsura q̊tiens fit mutuũ sub vsuris. Ad hoc facit qd̄ nōt scūs Tho. scd̄a scd̄e. q 78. arti° vlt. in fi. vbi dicit ꝙ siqs pecuniā suā ɔmittit vsurāio vt ide copiosi⁹ ꝑ vsurā lucret̄. dr̄ ei dare mā̄ꝫ peccādi: ⁊ ē ꝑticeps culpe ip̄i⁹. Ita in ꝓposito n̄ ē dubiũ ꝙ si ɔducũť iudei qn copiosi⁹ fenerabũť. g° ɔducētes dāt eis mā̄ꝫ peccādi. ⁊ ꝑ ɔn̄s sũt ꝑticipes delicti ip̄oꝝ iudeoꝝ: qꝛ cupiũt ꝓ euitando tꝑali dāno icurrere dei offensam. cũ de⁹ ꝓ nullo tꝑali ɔmodo ɔsequēdo vel vitando debeat offendi: vt in. c. faciat. 22. q. 2. Et plura iura ad hoc allegaui i rn̄sionib⁹ q̄s feci ad allegationes mgr̄i Saluani. Vn̄ Jo. an. i regula pctm̄. i vlti. ar. ꝟ. ad qntũ. dicit ꝙ ɔct⁹ vsurari⁹ nō dꝫ ꝑmitti. lꝫ ꝑ ip̄ꝫ multa mala euitent̄. s. dānũ i reb⁹. ꝑiculũ i ꝑsonis. vel ex ipso multa bona sequāť. s. paupeꝝ sustētatio. mercātiaꝝ saluatio. Nā ɔctus vsurari⁹ nō ē ꝑmittēdus. lꝫ ꝑ ip̄ꝫ vitenť m̄lta mala vl̄ sequāť multa bona: qꝛ. talia bona ⁊ talia mala cōiť sũt corꝑalia. Sꝫ maluꝫ sp̄ũale nunq̄ꝫ dꝫ ꝑmitti ꝓpt̄ aliq̄d ma

lũ corꝑale vitanduꝫ. nec ꝓpt̄ qd̄cunq̄ꝫ bonũ corꝑale ɔsequēdũ. Vn̄ nō debet ɔduci iudei ad fenerādũ copiosi⁹ q̄ꝫ faciāt ꝓpt̄ tꝑalia mala vitanda. vel propter tꝑalia bona ɔsequenda. qꝛ q̄ꝫto copiosi⁹ fenerāť tāto magis de⁹ offendiť. Vn̄ mgr̄ sniaꝝ li° 3° di. 33. c. ⁊ qꝛ de timore. vbi ponit q̊druplicē spē̄ꝫ timoris. dicit ꝙ human⁹ timor ē mal⁹: ⁊ allegat Cassiodoꝝ sup ꝑs. vbi sic inquit. Qn̄ timem⁹ pati ꝑicula carnis vl̄ ꝑdere bona mũdi ꝓpt̄ qd̄ delinqm⁹. hic timor mal⁹ ē: quē dn̄s ꝓhibꝫ i euāgelio dicēs Nolite timē eos q occidunt corpus ⁊c̄. Vn̄ nō ē licitũ delinquē ꝓpt̄ euitāduꝫ periculũ mortis: vel vt euiteť amissio bonoꝝ hui⁹ mũdi. Plus dico ꝙ nō ē licitũ tolerare malos simplici dissimulatōe ꝓpter euitandũ ꝑiculũ mortis vl̄ bonoꝝ tꝑaliũ vl̄ ne icurrat̄ ifamia. Et hoc dicit Aug⁹ in p̊ li° de ciui. dei. c. 9° vbi dicit ꝙ si ꝓpt̄ istas cās omittit̄ correctio maloꝝ. de⁹ tales omittētes correctionē facē flagellat penis tꝑalibus in hac vita. q̄ꝫq̄ꝫ eis vita maloꝝ displiceat. Ex quo ifert̄ ꝙ si ē pctm̄ omittē corectōeꝫ ꝓpter vitandũ ꝑiculũ mortis vl̄ ꝓpt̄ amissionē fame vel bonoꝝ tꝑaliũ. m̄lto min⁹ lꝫ ꝑmittē vel tolerare ꝙ iudei fenerent̄. Ad hoc facit qd̄ notat scūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 10. arti. xi°. vbi dicit ꝙ nō ē licitũ tolerare ea q̄ sũt mala nisi ꝓpt̄ vitāda mala sp̄ũalia: vel ꝓpt̄ bona sp̄ũalia ɔsequenda. de q̊ dicā. i. in sequēti dubio. Et qm̄ denuo mihi dictũ ē ꝙ xp̄iani nō debēt curare de hoc peccato iudeoꝝ. imo ēt audēt dicē ꝙ n̄ peccant. Sꝫ de hoc an peccēt vel ne. tetigi i rn̄sionib⁹ quas feci ad ɔsiliũ magistri Saluani. Nā scūs Tho. scd̄a scd̄e. q. 83 arti° p̊. dicit ꝙ nũq̄ꝫ fuit licitũ iudeis accipere vsurā ab extraneis sꝫ fuit eis ꝑmissuꝫ ꝓpter mai⁹ malũ vitanduꝫ. ne. s. a iudeis deũ colentibus vsuras acciperent ꝓpter auariciā cui dediti erāt. Et sic scūs Tho. dic̄ ꝙ talis ꝑmissio nũq̄ꝫ excusauit iudeos a peccato mortali Et idē dicit Alexāder de ales in tracta

tū septimi ꝑcepti. Et hoc dixi in ꝑdcis
rn̄sionibus. Itē Jo.an. ⁊ oms doc. i. c. ꝯq
stus. de vsuris. ꝯcludūt ꝙ iudei peccāt
fenerādo xp̄iāis. Idē dicit Archi. ⁊ Jo.
de fā. i. c. ab illo. 14. q. 4. Et hoc pꝫ. qꝛ ec
clia ꝯpellit iudeos ad remittēdas vsu
ras xp̄iāis: vt pꝫ i. c. pꝰ miserabilem. de
vsuris. Sꝫ eccl'a nō posset hoc facē si iu
dei nō peccarēt i fenerādo xp̄ianis: cuꝫ
eccl'a neminē ledat. ut i. c. ꝑ tuas. de do
na. Aliq aūt dicūt ꝙ eccl'a hoc facit. nō
qꝛ nō curat de pctō iudeoꝝ: sꝫ vt ꝓui
deat indēnitati xp̄ianoꝝ. Sꝫ ista rn̄sio
nō ē bona: qꝛ imo eccl'a dꝫ curare ꝺ pec
cato iudeoꝝ. Nā si deꝰ ꝯcessit latuꝫ ipe
riū romanis q erāt ifideles vt punirēt
mala mltaꝝ gētiū: vt dicit Augꝰ li°. 5° ꝺ
ciui. dei. ca° 13°. mlto fortiꝰ xp̄iani q sūt
filii ⁊ serui dei debēt corrigē pctā iude
orū. Itē eccl'a orat ꝓ iudeis ⁊ aliis infi
delibꝰ. qꝺ nō facēt nisi curaret de pctō
ipoꝝ. Oēs. n. hoies dicūt nr̄i ꝓximi: qꝛ
sūt nr̄e nāe ꝑticipes. vt dic̄ tex. nō bilis
i. c. ꝓxios. de pe. di. 2. Un̄ oēs hoies siue
iudeos siue ifideles debemꝰ tanq̄ ꝓ
ximos diligē: ⁊ deū ꝓ ipsis orare: vt di
cit tex. i dcō. c. ꝓxios. Ideꝫ dic̄ scūs Th.
scd̄a scd̄e. q. 78. arti° p°. Dicit. n. ꝙ debe
mus oēꝫ hoieꝫ hr̄e q̄i ꝓximū ⁊ frēꝫ. ꝑci
pue in statu euāgelii ad qꝺ oēs vocāt.
Ad idē allego Origenē in omel. euāge
lii Math. incipiētis. Audistis: qꝛ dictū
ē antiqs. Diliges ꝓximū tuū ⁊ odio ha
bebis inimicū tuū. qꝺ legit in sexta fe
ria pꝰ primā dn̄icam q̄dragesime. vbi
sic inqt. Diligite inimicos vr̄os siue pa
ganos idoloꝝ cultores siue hēticos ifi
deles. Isti. n. sūt inimici nr̄i. isti sūt veri
tatis aduersarii. Istos g° diligite mala
eis nō faciēdo nec aduersa optātes: sed
diligite eos vt ꝓxios ⁊ eoꝝ errorē sper
nite sicut abhoiatiōeꝫ. Iteꝝ propterea
orate ꝓ calūniātibꝰ vobis vt ipi a ma
lis cessent: vt desināt ab ipietate ⁊ iudi
ciū ꝯdēnatōis effugiant. Orate ꝓ illo
rū ꝯuersione ⁊ vr̄a pace. illoꝝ remissio
ne ⁊ vr̄a tolerantia. Ecce ꝙ Origenes
vlt ꝙ teneamur diligē oēs hoies ēt in
fideles ⁊ deū ꝓ ipsoꝝ ꝯuersioue orare.
Nec minuas auctoritatem seu fidē eo
ꝙ Origenes fuit hereticus. Nam illa
omel. cotinet int opa eiꝰ que sunt ꝑ ec
clesiaꝫ approbata. 15. di. scā romana ec
clesia. ꝟ. itē Origenes. Et Hieroꝰ de ec
clesiasticis tractatoribꝰ. dicit ꝙ Orige
nes melior fuit oibꝰ in bonis. ⁊ peior i
malis. Un̄ cū ista omel. sit de bōis opi
bus ipiꝰ: ē habenda in maxima auctē.
Hoc ēt firmat Augꝰ in li°. de doc. xp̄ia
na. vbi dicit ꝙ ois peccator inq̄ʒtū pec
cator ē nō ē diligendus. ⁊ ꝙ ois hō inq̄
tū ē hō diligēdꝰ ē ꝓpt deuꝫ. Iteꝫ Augꝰ
sup. xi°. ps. ⁊ in li° 8° de trini. sic inqt. In
bono. n. diligēdꝰ est ꝓximꝰ. nō in malo
ꝓximū ꝟo oēꝫ hoieꝫ opꝫ itelligi: qꝛ ne
mo ē de q̄ sit sperādū male. Qui ergo
amat hoies. vl' qꝛ iusti sūt: vel vt iusti
sint amare dꝫ. hec Augꝰ. Itē scūs Tho
scd̄a scd̄e. q. 44. arti. 7°. vbi ponit ꝺ tri
plici mō q̄ ꝓximū tenemur diligē. in 2°
mō qui est ex ꝑte regule dilectionis di
cit ꝙ regula q̄ ꝓximuꝫ debemꝰ dilige
re est vt nō condescendamꝰ ꝓximo in
aliquo malo: sꝫ solū in bonis. sicut ⁊ no
stre voluntati solum satisfacere debe
mus in bonis. Et dic̄ ꝙ hoc requirit ad
hoc vt dilectio ꝓximi sit iusta. Si g° in
fideles in qbus icludunt iudei amare
debemꝰ vt iusti fiāt. nō debemus eē ꝑ
ticipes criminis ipoꝝ: qa nō amamꝰ il
los: tūc ut iusti fiāt: sꝫ i malo ipos ama
mus in quo secum ꝑticipamꝰ. Et de hº
habet ꝑ magistrū sniaꝝ in 3° li° di. 27.
dum tractat de mō diligendi. Iteꝫ duꝫ
tractat an tenemur diligere angelos. ⁊
di. 29. c. p°. ⁊ 2° in quibus ꝯcludit allegan
do alias auctoritates ꝙ deus nullum
homineꝫ excepit ab illo precepto. Dili
ges ꝓximum tuum sicut teipsum. Ex
quibus ꝯcludo ꝙ ecclesia dꝫ curare de
peccato iudeoꝝ ⁊ alioꝝ infidelium. tuꝫ
ne deus offendat. tū etiam vt citiꝰ ad
deū ꝯuertant. Deꝰ. n. faciliꝰ inclinatur
ad ifideles ꝯuertendos quo magis sūt
imunes ab aliis criminibus. Et vbi iu
dei vl' alii ifideles ꝯmittūt aliqꝺ pctm̄

ↄ ius nāle eccl'a dʒ hoc peccatū punire
vt dicit Inno.in.c.qđ sup his.de voto.
Sʒ vsura ē peccatū ↄ ius nāle.vt pleñ
declarat Jo.an.in regl'a.pctm̄.i 2°arti°
Uñ nec eccl'ia nec pñcipes xpiāi debēt
hoc peccatū tolerare.Sʒ ut dissoluam
vnū motiuū qđ de nouo fuit allegatū
lʒ putē dissoluisse i cōsilus p me edit]
sʒ adhuc repetē non piget.Dicunt.n.ꝙ
queādmodū lʒ ꝓpter necitateʒ recipe
pecūiaʒ mutuo sub vsuris:ita ēt lʒ pro
pter necitatē iminēteʒ pacisci cū iude
is vt fenerēt.Nā argumtū ñ ꝓcedit ħʒ
ꝙ dicūt doc.i.c.sup eo.de vsur].Et idē
scūs Tho.scđa scđe.q.78.arti° vltimo
vbi dicit ꝙ iducē hoieʒ ad peccanduʒ
nullo° lʒ.Uti tñ pctō alteri⁹ ad bonū li
citū ē.qꝛ de⁹ vtit oibus pctis ad aliqđ
bonū.Ex q̄libet.n.malo elicit aliqđ bo
nū.vt dicit Aug⁹ in enchiridion.Et idē
Aug⁹ publicole querēti.vtꝝ liceret uti
iuramēto ei⁹ q p falsos deos iurat.rñ
det ꝙ si vtit nō ad malū:sʒ ad bonum
nō sociat se pctō illi⁹ q̊ p demoniū iura
uit.Sʒ tñ eū iducēt iurare p falsos de
os peccaret.Et de hoc ē tex.trāssūptie
i.c.mouet.22.q.i.Jta ēt in ꝓposito dicit
scūs Tho.ꝙ nullo° lʒ aliquē inducere
ad mutuandū sub vsuris.lʒ tñ ab eo q
parat⁹ ē exercē vsuras mutuuʒ accipe
sub vsuris ꝓpter aliqđ bonū qđ ē sub
nētō sue necessitatis vl'alteri⁹.sicut ēt
lʒ ei q icidit i latrōes māifestare bona
q̄ hʒ vt nō occidat.que tñ bona latrōes
diripiēdo peccāt.exemplo decē virorū
q dixerunt ad Jsmael.noli occidē nos.
qꝛ hēmus thesauꝝ i agro.vt dr̄ Hiere.
41.° Uñ cōcludit scūs Tho.ꝙ ille q ac
cepit ex necessitate pecūias mutuo sb̄
vsuris nō peccat:qꝛ nō cōsentit i pecca
tū vsurarii.nec ei placet vsuraꝝ accep
tio:sʒ mutuatio q̄ ē bona.Dicit ēt scūs
Tho.ꝙ ille q accipit pecuniaʒ mutuo
nō dat vsurario occasionē peccandi ex
malicia cordis sui.Et ista sunt ꝟba for
malia sci Tho.Ex quib⁹ tria noto.Pri
mū ē ꝙ nullo° lʒ aliquē inducē ad mu
tuādū sub vsur].Sʒ illi q cōducunt iu
deos ad fenerādū eos iducūt:qꝛ nō au
derēt fenerari nisi ciues de hoc secum
paciscerent.Uñ talia pacta sūt cā feno
ris exercendi.2° noto ex ꝟbis sci Tho.
ꝙ is cui placet ꝙ fiat mutuatio sb̄ usu
ris.peccat:qꝛ ↄsentit i peccatū usurarii
3.° ꝙ p̄stās occasionē vsuras exercendi
peccat tāq̄ pticeps culpe.Et multum
notāda sūt ista ꝟba:qꝛ scūs Tho.ↄpre
hēdit ēt iudeos sub feneratorib⁹:vt pʒ
ex ei⁹ ꝟbis.Uñ ↄsentientes ꝙ iudei fe
nerent.vel iducētes eos ad fenerāduʒ.
vel p̄bētes eis occasionē exercēdi vsu
ras.sūt i pari crimine cū eis.Et ideʒ di
cūt doc.i.c.sup eo.de vsuris.Et hec ꝟba
multū faciūt ad ea q̄ infra dicent.

Sed p̄supponam⁹ sine p̄iudi°
ꝟitatis ꝙ iudei ita publice
fenerēt i ciuitate Padue.ꝙ
ex hoc nō fiāt pacta cuʒ eis vt p hoc ex
erceāt vsuras copiosi⁹ seu freq̄nti⁹.nū
qd liceat ciuib⁹ facē pactū cū iudeis ꝙ
ñ possint recipe vltra duos denarios ꝓ
libra i mēse vbi nunc accipiūt q̄tuor?
Uidet ꝙ sic.Nā statuentes ꝙ null⁹ vl
tra duos denarios recipiat ꝓ vsura ꝓ
libra i mēse nō incurrūt penā excōica
tōis.Sʒ tūc sic.Jllud qđ pōt fieri p pa
ctū pōt fieri p statutū:ut dic gl.i rubri
ca.C.đ decr.decur.ꝛ i.l.i.C.q̄ sit lō.ↄsue.
Et sic p̄t argui đ pacto ad statutū l'eↄ°
Uñ sicut statuētes nō icurrūt penā.ita
ēt paciscētes ñ debēt icurrē.2° ad ideʒ
Paciscētes sup miorib⁹ vsur] soluen
dis ñ sūt cā ꝙ iudei fenerēt.nec ē eorū
volūtas:sʒ eoꝝ volūtas ē restrigēdi seu
minuēdi exactiōeʒ fenoris.g° nō dr̄ ↄsē
tire ꝙ iudei fenerēt.Uolūtas.n.ꝛ ꝓpo
sitū distiguūt maleficia:vt i.c.cū volū
tate.de sen.excō.ꝛ i.l.q i iure.ff.de furt]
in p̄n°.Uñ cū volūtas ciuiū nō sit ꝙ iu
dei fenerēt:sʒ solūʒ ꝙ minores vsuras
recipiant.non p̄nt dici pticipes crimis
iudeoꝝ.3° nedū est magnū dispēdiuʒ
sʒ etiam magnuʒ scandalum apud ple
beʒ ꝙ non fiat ꝓuisio p ciues ꝙ iudei
conducant ꝓ minorib⁹ vsuris.Sʒ scā
dalū ē magni effectus in quacunq̄ re.

Nā ꝓpt̄ scādalū vitandū pōt fieri dis
pēsatio:ut i.c.ut ꝯstituerēt.ꝛ.c.dn̄o scō.50
dis.Vn̄ cū anglicis fuit dispēsatū vt cō
traherēt mr̄imoniū i gradu ꝓhibito ꝓ
pter mai⁹ malū vitādū:ut i.c.qđ scrip
si.ꝛ i.c.q̄dā lex.35.q.3.Itē ꝓpter scanda
lū delicta remanet ipunita.vt i.c.ꝯmes
satiōes.4.4.di.ꝛ i.c.plurimos.87.di. ꝛ i
c.qcūq̄.23.q.7.ꝛ i.c.latores. de cle.excō.
Itē ꝓpt̄ scādalū qs licite pōt renūcia
re dignitati.vt i.c.nisi cū ṗdez.§.ꝓ q̄ui
q̊z scādalo.de renū.Et ibi dicit Inno.ꝙ
ꝓpt̄ scādalū vitādū qs pōt ṗuari bn̄fi
cio:lz illđ scādalū ꝓcesserit absq̄ eius
defectu vel culpa.Dicit tn̄ Inn.ꝙ sibi
dz ꝯferri aliud bn̄ficiū loco ṗmi.Et hoc
seruatū fuit i ep̄o ferrariēsi tēꝑe pape
Pii.Nā ꝓpt̄ vitādū scādalū Marchi
onis Ferrarien.papa coegit ipm renū
ciare ep̄atui Ferrariē.ꝛ cōtulit ei ep̄a
tū Feltrēsē.Itē ꝓpt̄ g̃ue scādalū uitāđ
eccl'a pōt desistē a repetitōe iuriū suoꝝ
Et sic ꝓpt̄ graue scādalū vitādū eccl'a
pōt licite iura vl bona sua non repetē.
vt i.c.nihil.ꝛ ibi ꝑ Inn.ꝛ doc. de ṗscrip
Et mlt̄a tolerāt̄ ꝓpt̄ scādalū vitādū q̄
longū eēt narrare.Sz his nō obstātib⁹
teneo firmit̄ ꝯ̃riū eē de iure ꝟi⁹.Nā po
tius qs dz oia mala pati q̄ malo cōsen
tire:ut i.c.sacris.qđ me.cā.ꝛ in.c.ita ne.
32.q.5.in q̄bus dr̄ ꝙ qs dz poti⁹ oia ma
la pati q̄ malo cōsentire.Naz agētes ꝛ
ꝯsentiētes sūt in pari crimine. ꝛ debēt
pari pena puniri.vt i.c.notū.i fi.2.q.i.ꝛ
i.c.ṗ̊ de offi.del.ꝛ.xi.q.3.q cōsentit.imo
nō lz ꝯsentire malo ēt si cōsensus indu
cat pctm̄ veniale ꝓ quocunq̄ malo vi
tando:ut i.c.ṗmū.ꝛ i.c.ne qs arbitret̄.ꝛ
i.c.facit hō.ꝛ i.c.si qs ad te cōfugerit.22
q.2.In q̄b⁹ pz ꝙ nō lz ꝯmittē peccatuz
veniale ꝓ q̊cunq̄ malo vitādo.nec ēt
ꝓ salute vni⁹ ppl'i.Hinc mgr̄ sniaꝝ li.º
4.º di.34.ca.º 2.º dicit ꝙ cōcubitus q fit
cū vxore ṗter nccitatē gnādi ob icon
tinētiā indulget̄ ſz ꝑmissiōez:q2 ibi est
aliq̄ culpa:ſz leuis.ꝛ ꝑ hoc dic̄ ꝙ tal' cō
cubit⁹ nec iubet̄ nec cōcedit̄:ſz ꝑmitti
tur.q2 nō ē laudabilis ſz venial'.Et idē

N,

dicit Aug⁹ in li.º de bono ꝯiugali.Si g.º
eccl'a nō potuit cōcedē cōcubituz cum
vxore ṗter nccitatez gnādi ꝓpt̄ bonū
cōiugii ꝛ ꝓpt̄ vitādū maluz adulterii:
ſz solū ꝑmittē simplici ꝑmissiōe penaz
idulgēte.q̄q̄ talis cōcubit⁹ sit peccatū
veniale tm̄.mlt̄o min⁹ lz cōsentire ma
lo quod i se cōtinet peccatū mortale ꝓ
ut in cāu nr̄o.Et ꝓ hoc i mā nr̄a ē opti
m⁹ tex.in.c.suꝑ eo.de vsuris.vbi dr̄ ṗ̊ ꝙ
cū vsure sint ꝓhibite ꝑ vtrunq̄z testm̄
papa nō pōt dispēsare ꝙ exerceāt̄.2.º di
cit ille tex.ꝙ cū sacra scriptura ꝓhibe
at mētiri ꝓ vita alteri⁹ cōseruāda.qđ
tn̄ ē peccatū veniale tm̄.multo magis
qs ē ꝓhibēdus ne ꝓ redimēda vita ca
ptiuoꝝ iuoluat̄ crimie vsuraꝝ.Et notā
da sūt multū ꝟba illi⁹ tex.inquātū dic̄
ꝙ qs ē ꝓhibēd⁹ ne ꝓ redimenda vita
captiuoꝝ iuoluat̄ crimie usuraꝝ.Naz
ꝓ quocūq̄ malo uitādo nō ē tolerādū
crimē vsuraꝝ ēt simplici ꝑmissiōe que
appellat̄ toleratio seu dissimulatio.de
q̄ i.c.deniq̄z.iūcta gl.i ꝟbo venia.4.di.
ꝛ i.c.hac rōne.3i.q.i.ꝛ i.c.cū iā dudū.đ ṗ
bē.Crimē.n.vsuraꝝ ē grauissimū ꝛ ma
ius ceteris criminib⁹ adeo ꝙ iura cano
nica ꝓpter aliqđ malū vel scādalū vi
tandū noluerūt tale crimē tolerare ēt
simplici⁹ dissimulatōe:ut pz in.d.c.suꝑ
eo.ꝛ i.c.q2 i oib⁹.ꝛ i.c.cū tu.de vsur].ꝛ i
c.ṗ̊.ꝛ 2.º de vsur].i 6.º ꝛ i.cle.i.de ꝟsuris.
Et hoc declarabo lati⁹.i.Mō si nō lz to
lerare feneratores simplici dissiml'atō
ne.mlt̄o min⁹ lz cōsentire ꝙ fenerētur
Nec obstat argumētū dū dixi ꝙ ille q
paciscit̄ ꝙ exigāt minores usuras nō ē
cā ꝙ usuras exerceāt:ſz solū ē cā ꝙ mi
nores exigāt.Ille.n.q paciscit̄ ꝙ exigā
tur minores vsure ꝯsentit quo ad illas
miores usuras ꝙ iudei fenerent̄:lz nō
cōsentiat maiorib⁹ vsuris.Ubi.n.ē pa
ctū ibi ē ꝯsensus.l.i.ff.de pac.Itē illi di
cunt̄ cōsentire q in unā uolūtatē cōcur
runt.ut dr̄ in dcā.l.i.Sz illi q paciscunt̄
ꝙ iudei exigāt minores vsuras in ean
dē uolūtatē cōcurrūt quo ad illas mio
res vsuras exigendas.g.º consentiūt ꝙ

Cōtra ꝯsentientes i minoribus ꝓ altiorib usuraꝝ.

iudei fenerent̃.ꝛ ꝓ dn̄s ꝯsentiunt malo.
ꝛ sunt ꝑticipes criminis. Sꝫ pctō siue
malo qs nō dꝫ ꝯsentire.imo potiꝰ debꝫ
oīa mala pati ut supiꝰ dixi. Jō in fin̄ ꝑ
cedētis dubii signaui ꝟba sci Tho.dū
dicit ꝙ ꝓ aliq̄ ncc̄itate non ē licituꝫ cō
sentire i peccatū usurarii.nec p̄bere oc
casionē vsuras exercēdi. Nō obstat gl.
in p̄allato.c.in dc̄ā cle.i.de vsuris. Naꝫ
statuētes ꝙ nō pn̄t exigi vltra duos de
narios ꝓ libra.negādo de pluribꝰ nō i
telligūt̃ ꝯcedē de tāto. Vn̄ illa glo.logt̃
qn̄ finis statuētiū ē ꝓhibē de maiori.n̄
tn̄ ꝑ hoc ꝑmittē de minori.14.dis.c.p̊.ꝛ
31.q.i.hac rōe. Sꝫ si intentio statuētiuꝫ
eēt ꝙ possent exigē minorē vsurā.icur
rerēt penā excōicatōis.ut sentit illa gl.
ꝛ exp̄sse hoͦ firmat ibi laudiuꝰ ꝛ Paulꝰ
q pōdēat illā lr̄aꝫ q̄ exigit ad hoc ut sit
locꝰ pene.ꝙ statutū velit ꝙ usure sol
uant̃. vel ꝙ solute non repetant̃: sꝫ sta
tutū p̄dictū hoc nō vlt: qꝛ ꝟba non de
bēt sumi a ꝯ̄trio sensu. Et hec dicūt doc.
eē ꝟa dūmō cessat fraus. Nā si itentio
statuētiū eēt ꝙ possent exigi vsure de
minori q̄ꝫtitate.icurrerent penaꝫ excōi
catōis. Et hoc seqt̃ ēt dn̄s Car.i dc̄ā cle.
i.de vsuris.in.22.q.i.ꝛ Jo. de Jmola ibi
i p̄allata gl.i ꝟbo facē. Sꝫ i cāu nr̄o pa
ciscētes volūt ꝙ iudei possint exigere
minores vsuras.gͦ tale pactū nō excu
sat eos a peccato. Nō obstat tertiū ar
gumētū.s.ꝙ ꝓpter scādalū multa tole
rant̃. Nā q̄ꝫuis ꝓpt̃ scādalū lꝫ dissimu
lare seu nō pūire delinquentes. qđ ap
pellat̃ tolerātia.de q̄ in.c.hac rōne.31.q
i.ꝛ i.c.cū iā dudū.de p̄bē. Et ē bona glo.
i.c.deniqꝫ.4.di.i ꝟbo venia.ꝛ i.c.si qua
mōachaꝝ.27.q.i.q̄ dicit ꝙ lꝫ ꝓpt̃ scāda
lū possit ꝯcedi ipunitas deliquētibꝰ.n̄
tn̄ pōt ꝯcedi lnia peccādi: qꝛ tal' lnīa n̄
pōt dari sine peccato. Ad hoc facit opti
me qđ nōt glo.singularis i.c.q sincera.
45.dis.in ꝟbo lnia.q̄ dicit ꝙ eccl'a non
posset dare lniaꝫ iudeis ꝙ seruēt ritus
suos circa sacrificia.lꝫ eos tolēt. ꝛ vltiꝰ
ꝓhibeat eos ipediri.ut ibi. ꝛ i.c.sicut.ꝯ̄
iudeis.ꝛ illā glo.ibi seqtur Arch. dicēs
ꝙ eccl'a nō approbat dū ꝑmittit iude
os suos ritꝰ obseruare: qꝛ illđ qđ ꝑmit
tit̃ nō ꝯcedit̃.31.q.i.hac rōne. Et dicit ꝙ
ritꝰ iudeoꝝ tolerat̃: qꝛ ex magna ꝑte ē
scūs ꝛ bonꝰ.lꝫ i aliqbꝰ sit malꝰ. Et ista ē
rō q̄re eccl'a tolerat ritus iudeoꝝ.ꝛ ꝓhi
bet eis fieri ipedimēta. Sꝫ Jo.and.i re
gula.peccatū.in p̊ ar.iux̄ p̄cipiū.dicit
ꝙ eccl'a tolerat ritꝰ iudeoꝝ ꝓpt̃ bonuꝫ
qđ inde seqt̃.lꝫ i eis sit mortale pctm̄.
qꝛ nr̄e fidei ꝟitas i libris ipoꝝ velata.
ꝛ i ritibꝰ figurata lucide demōstratur
oculis nr̄is.ꝛ sic fidei nr̄e testimonium
roborat̃.allegat Aug.18.liͦ de ciui.dei.c
45. Sꝫ ego nō memini me legisse ista
ꝟba formalia.Aug.lꝫ Aug. de ciui.dei
a capite vsqꝫ ad finē trāscurreriꝫ. Sed
i li.18ͦ caͦ 76ͦ dicit ꝟba q̄ sūt eiusdē sen
sus. Primo.n.dicit ꝙ sufficiūt nobis co
dices iudeoꝝ ꝑ q̊s fides nr̄a ꝓbat̃.ꝛ ꝙ
deus ipsos dispsit ꝑ oēs gētes vt eccl'a
xp̄i dilataret̃. Et dicit Dauid hoc ꝓphe
tasse dū dicit. Deꝰ meꝰ mia eiꝰ preueni
et me deꝰ meꝰ demōstrauit mihi ꝯ̄ ini
micis meis.ne occidas eos ne qn̄ obli
uiscāt̃ legē meā.dispge eos i ꝟtute tua
Postea Augꝰ dicit hec ꝟba in fine illiꝰ
c.46. Demōstrauit gͦ deꝰ eccl'e in eius
inimicis iudeis.qm̄ sicut dicit apl's. Deli
ctū eoꝝ salꝰ ē i gētibꝰ. Et iō nō eos occi
dit.i.nō in eis ꝑdidit ꝙ sūt iudei q̄ꝫuis
deuicti ꝛ oppressi fuerit a romanis.ne
obliti legē dei ad hoc de q̊ agimꝰ testi
moniū nō valēt. Jō paꝝ fuit vt ꝓphia
dicēt.ne occideris eos.nisi ēt addēt. dispe
ge eos.qm̄ si cū isto testimonio scriptu
raꝝ i sua tātūmō terra.nō vbiqꝫ eēnt ꝑ
fecto eccl'a q̄ vbiqꝫ ē eos ꝓphiaꝝ q̄ de
xp̄o p̄misse sūt testes i oibꝰ gentibus
hr̄e nō posset. Deꝰ gͦ diuisit iudeos int̃
oēs gētes ad hoc ut p̄berēt testimoniū
fidei nr̄e. Et eccl'a tolerat eos i ritibus
suis ꝓpter magnū bonū spūale qđ in̄
seqt̃. Et tn̄ nō pōt dare lniaꝫ iudeis ꝙ
exerceāt suos ritꝰ ne approbet malū lꝫ
tali malo magnū bonum spūale sit ad
mixtū. Et hoc ēt tenet Jo.an.in dc̄ā re
gula.peccatū.in 3ͦ ar. Et de hoc ēt per

scđm Tho.scđa scđe.q.10.arti°.xi°.vbi di
cit ꝙ humanū gen⁹ deriuatᷣ a diuino re
gimine ⁊ ꝙ dꝫ ipꝫ imitari. Nā de⁹ quā
uis sit oipotēs ⁊ sūme bon⁹.tñ ꝑmittit
aliq̄ mala fieri in uniuerso q̄ posset ꝓ
hibere ne eis sublatis maiora bona to
lererētur uł ēt aliq̄ mala peiora incurrāt.si
cut Aug⁹ dicit in ſmone de ordine.Au
fer meretrices de reb⁹ hūanis. turbab
oia libidinib⁹.Ad idē glo.in.c.int opa.
de spō.q̄ dicit ꝙ eccła tolerat mērtrices
ꝓpter maiora mala vitāda.Sic igr̄ ꝙ̄
uis infideles i suis ritib⁹ peccēt.tolera
ri pñt vel ꝓpt aliqđ bonū qđ ex eis ꝓ
uenit vł ꝓpt aliqđ malū qđ vitatᷣ.Ex
hoc ꝙ iudei rit⁹ suos obseruāt in qbus
oliꝫ pfigurabatᷣ ṽitas fidei quam tene
m⁹.hoc bonū ꝓuenit ꝙ testimoniuꝫ fi
dei nr̄e habem⁹ ab hostib⁹:⁊ q̄i in figu
ra repñtatᷣ nob qđ credim⁹.Et iō i suis
ritib⁹ tolerātᷣ.Alioꝝ ṽo infideliū ritus
q nihil ṽitatis aut vtilitatꝭ cōferūt nō
sūt aliq̄lr̄ tolerādi.nisi forte ad aliqđ
malū vitādū.s.ad uitādū scādalū vł di
scidiuꝫ qđ ex hoc posset ꝓuenire.vel i
pedimētū salutꝭ eoꝝ q paulatiꝫ sic tole
rari ꝯuertūtᷣ ad fidē.Propt̄ h̄.n.eccła
hēticoꝝ ⁊ paganoꝝ rit⁹ aliqñ tolerauit
qñ erat mag̃ ifideliū mł'titudo.Et ista
sunt ṽba formalia sci Tho.excepto ꝙ
allegam glo.in.c.int opa.de spō.quā se
quūtᷣ doc.Notāda aūt sunt ṽba sancti
Tho.q̄ꝛ declarat qñ mala seu pctā pñt
tolerari.s.qñ seq̄tᷣ discidiū vel scādalū
qđ hꝫ impedire saluteꝫ ꝓxioꝝ.de quo
dixi.s̄ p⁹ principiū scđi dubii.Itē pon
derāda sūt ṽba sci Tho.q̄ꝛ nō dicit ꝙ
sit dāda licētia faciēdi malū.vł ꝙ lice
at ꝯsentire malo:sꝫ solū ꝙ pōt malum
tolerari ꝓpt ꝯsequēdū bonum spūale
vł vitādū malū spūale.Et ex suis ṽbis
infertᷣ ꝙ nō liceat tolerare malū ꝓpt
vitādū malū tpale:sꝫ ꝓpt vsurā si qđ
malū vitatᷣ solū ē malū tpale.Vñ nō ē
tolerāda aliq̄ mō ēt simplici toleratōe
q̄ appellatᷣ dissimulatō.Et hoc firmat
Io.an.i regula.peccatū.in 3° ar.ubi dic
ꝙ ē triplex ꝯcessio.Quedā simplex to
lerātia:ut q̄ꝛ delinquētes nō puniuntᷣ.
Et hoc qñq̄ fit ꝓpter mai⁹ malū vitā
dū.Et de hac loq̄tᷣ.c.deniq̄.iūcta glo.i
ṽbo venia.4.dis.⁊.c.si q̄ mōachaꝝ.iun
cta glo.27.q.1.⁊ in.c.cū iā dudū.de pbē.
⁊ i.c.hac rōe.31.q.1.⁊.32.q.7.c.qđ aūt.ibi.
Nōnullos toleram⁹ q̄s corrigē vel pūi
re nō possum⁹.Quedā est ꝑmissio non
solū penā indulgens:sꝫ ēt impedimen
ta fieri ꝓhibens.Et isto mō tolerantur
iudei in ritibus suis ꝓpter bonum spi
rituale qđ inde sequitᷣ.Quedam est ꝑ
missio que prestat iuuamen vel cōsen
sum ad actum ꝑficiendum.Et ista nul
lo modo potest fieri:q̄ꝛ non licet cōsen
tire malo vel prestare opus ad facien
dum maluꝫ.Immo nudus consensus
qui nullum iuuamen prestat ad faciē
dum malum ⁊ dānabilis est ⁊ punien
dus:vt est tex.notabilis in.c.felicis.§.
illud de penis.in 6°.Et iste sunt conclu
siones quas ponit Io.an.in regula.pec
catum.in 3°.arti°.Et hoc ꝓbabo ꝑ iura
que multum in hac mā stringunt iudi
cio meo.Primo adduco tex.in.c.quod
predecessor.in fi.xi.q.3.vbi tex.sic dicit
Vel si oiō propter principaleꝫ fauoreꝫ
⁊ humanum gentis franchoꝝ dum ad
eos accessisses corporalitᷣ abstinere nō
valuisti cogente ecclīarum dei necessi
tate.⁊ tñ in eoruꝫ consilio ⁊ coionis cō
sensu aia tua non ē coinquinata.Itaq̄
ꝑ hoc ꝙ cum eis conuersatus es nō cō
sentiens iniquitati eorum nullum ē ti
bi detrimentuꝫ coram deo.Ecce ꝙ hu
manus fauor inducens necessitatē ali
quid faciendi ꝓpter scandalum vitan
dum non excusat a peccato si pstatᷣ cō
sensus malo.Ad ideꝫ.23.q.4.ita plane.
q est tex.Augꝭ.in li°.2°.ꝯtra Permenia
nū.vbi tex.dicit.Qđ quis sociatᷣ malis
duob⁹ modis.vel ꝯmittēdo maluꝫ cuꝫ
eis.vel fauendo cōmittentib⁹.Si aūt
neutꝝ facit nullo mō sociatᷣ malis dū
modo addat tertiū.ut nō sit piger i cor
ripiendo.⁊ si est iudex non sit piger in
puniendo.dūmō hec oia faciat cum di
lectione corrigēdi ⁊ nō odio ꝑsequēdi.

Postea tex. sic in fine dicit. Ubi aūt ce
tera ipediūt. illa duo sp retēta incorru
ptum castūq; custodiūt. ut nec faciat
malū nec approbet factū. Ille. n. dr cō
mittē maluz vt dicit Aug⁹ q ē pticeps
mali. Ille autē dr approbare malū fa
ctū q pstat ↄsensuz ⁊ approbatōez ma
lo iā fcō. Ex q̊ ifert ꝙ ciues nō pn̄t ↄsen
tire ꝙ iudei actualit̄ exercent vsuras
lz ip̄as exerceāt cuz minori fenore. Ad
idē Aug⁹ in epl'a ↄcilii fcā ↄ̄ donatistas
trāssūptie. 23. q. 4. si qs a catholica i. fi.
vbi tex. sic dicit. Coio maloꝝ nō macu
lat aliquē pticipatōe sacroꝝ: sz ↄsensio
fcōꝝ. Nā si mal' fcis nō eis qsq; ↄsenti
at. portat mal⁹ cām suaz. nec p̄iudicat
alteri quē i ↄsensiōe mali opis sociū n̄
hz crimis. Ad idē Aug⁹ in s̄mone euan
gelii trāssūptie. 23. q. 3. a malis. vbi tex.
dicit. Coicat̄ qppe malo qn̄ fcō ei⁹ ↄsor
tiū volūtatis vl' approbatōis adiūgit̄.
Neq; g° ↄsentiētes sitis mal' ut appro
betis. neq; negligentes ut arguati꞉ ⁊c̄.
Ad idē Aug⁹ in s̄mone de v̄bis euāge
lii trāssūptie. 23. q. 4. recedite. in fi. dic̄.
Hoc ē imūdū nō tāgē ⁊ volūtate non
ↄsentire ⁊ ore nō pcere. Et ex hoc pz ꝙ
ↄsentiētes ut iudei ↄtinuēt fenus ince
ptū cū minori fenore nō excusāt̄ a pec
cato. q2 ↄsentiūt malo vsuraꝝ ⁊ ip̄z ap
probāt paciscēdo ꝙ iudei fenerēt̄ cum
minorib⁹ usuris. Und' nō ē dicēdū ꝙ ci
ues possint huic malo ꝓpt̄ aliquā cām
ↄsentire. Nā illō qd̄ b̄z se ē malū nullo
bono fine fieri lz. ut dicit Aug⁹ in li° ↄ̄
mēdaciū ⁊ ph̄s in 2° ethicoꝝ. ⁊ ei⁹ v̄ba
refert mgr̄ sniaꝝ li° 2° di. 41. c. 3. vbi dic̄
ꝙ oēs act⁹ b̄z itentōez ⁊ cāz iudicādi sc̄
boni vel mali p̄ter q̊sdā q sunt ita ma
li vt nūq; possint eē boni ēt si uideant̄
h̄re bonā cāz. Infest. n. inqt Aug⁹ pluri
mū q̄ cā q̊ fine q̄ itentōe qd fiat. Sz ea
q̄ ↄstat eē pctā nullo bone cāe obtentu
nullo q̄i bono fine nulla velut bona in
tētōe faciēda. vt ponit Aug⁹ multa exē
pla de vtroq;. s. de his q̄ pn̄t eē bona et
mala. ⁊ de his q̄ s̄m se sūt pctā. Et ↄclu
dit ꝙ ea q̄ sūt pctā nulla. rōe bona. nul

lo bone cāe obtentu nullo q̄si bono fin̄
nulla velut bona intētōe faciēda sunt.
Et vtit̄ Aug⁹ dictōe q̄i. ⁊ dictiōe velut.
q2 peccatū non pōt fieri bono fine. nec
bona intentōe: q2 nō pōt eē bon⁹ finis
nec bona itentio q̄ inducit ad peccatū
ↄmittēdū. lz aliqn̄ hoc videat̄ erronee
opioni hoiuz. Et cōcludit idē mgr̄ snia
rū in p̄allegato. c. 3. ⁊. c. se. Et idē dic̄ scūs
Tho. scd̄a scd̄e. q. 44. arti. 2° Itē dicit
scūs Diony. i 4.° ca° de diui. no. ꝙ illud
qd̄ ē b̄z se malū ex genē. nullo° pōt esse
bonū ⁊ licitū: q2 ad hoc ꝙ aliqd sit bo
nū reqrit̄ ꝙ oīa recte ↄcurrant. Bonū
eni ex itegra cā. malū aūt ex singulari
b⁹ defectib⁹. Et idez dicit scūs Tho. se
cūda scd̄e. q. 110. ar. 3° Usura autē mala
ē ex genē. q2 ē ↄ̄ ius nāle ⁊ ↄ̄ ius dinū. et
ↄ̄ ius canonicū. nec ē dare aliquē casuz
i q̊ vsura sit licita. Et lz repiant̄ aliq ca
sus i qb⁹ lz aliqd recipe vltra sortē de
qb⁹ in. c. ↄquest⁹. ⁊ i. c. salubrit̄. de vsur꞉
tn̄ i ðcis cāib⁹ nō ē vsura. lz p̄ma facie
h̄eant aliqd sit̄e vsure. Ubi autem est
vera usura semp est mala. nec pōt per
mitti p ius nāle vel diuinum vel cano
nicū. ut dicit Jo. an. in dicta regula. pec
catuz. in 3° ⁊ 4.° ar. Cum g° vsura ex ge
nere sit mala nl'lo mō pōt eē licita nec
aliquo bono fine fieri. Eadē rōne ↄsen
tire ꝙ iudei fenerētur est in se malum
vnde nullo bono fine fieri lz. nec est in
uenire aliquem casum in q̊ talis cōsen
sus possit esse licitus. Esset. n. heretic⁹
qui diceret ꝙ deus dederit nobis licen
tiam ip̄m offendendi ex aliqua causa.
Nam cū peccatum sit ↄtrariū deo tan
q̄ malū bono. necīuz ē ꝙ sp deo displi
ceat seu deum offendat. Und Aug⁹ in
omel'. euāgelii Joh̄. incipiētis. Dicebat
Jesus ad eos qui crediderant iudeorū
Si vos manseritis in sermone meo v̄i
discipuli mei erit꞉ qd̄ legitur in sabba
to ante dominicā in ramis palmarum
sic inquit. Non ergo deus quedaz pctā
dānat. quedā iustificat ⁊ laudat. Nulla
laudat. odit oīa. Et per hoc pōt patere
rn̄suz ad tertium motiuuz sup̄ factum

Nā lȝ ꝓpter scādaluȝ vitandū toleretᷓ
malū nō tñ lȝ ꝯmittē aliqđ pctm̄ cā vi
tandi scādalū: ut i.c.q scandalizauerit.
de re.iur.vbi dr̄ ꝙ vtili⁹ scādalū nasci
ꝑmittit ꝙ̄ ꝟitas relinquatᷓ Nā ꝟitas
dr̄ reling qñ de⁹ ꝓpt pctm̄ relingtᷓ. vñ
dicit ꝟsus. Est ꝟitas vite doctrine iusti
cieq;. Primuȝ sꝑ habe. ꝓpter scādala
linque duo. Nā ꝓpter scādalum vitan
dum lȝ abstinere a delictis puniendis.
Itē ꝓpter scādalū licituȝ ē desistē a p̄
dicatōe vel a doctrina. vt in.c.qñ.xi.q.3
Sȝ ꝟitas vite q̄ ē vt qs non faciat ma
lū nūq̄ ē dimittēda ꝓpt scādalū. vt.d.
c.q scādalizauerit. ꝛ in.c. magne.§.plr.
de voto. ꝛ in.c.2.ad fi.de op.no.nū. Et d̄
hoc ē glo.ordiaria q̄ tradit dictā doctri
naȝ.s.i.d.c q scādalizauerit. ꝛ i.c.2.de tēt.
or. ꝛ in.c.nisi cū p̄dē.§.p graui q̄ȝ scāda
lo.de renū. ꝛ i.c. cōmessatōes.43.dis. Et
eandē theoricā ēt tradūt doc.i loc p̄di
ctis. Et de hoc hēt p Hosti. in sūma de
renū.§.cui ꝟ.g̃ue scandalū. Hinc Hie
ronym⁹ ad Ruffinū. Peccātiū mltitu
do nō parit errori patrociniū. Plus di
xit Inno.i dcō.c.nisi cū p̄dē.§.p graui.
quoq;. quē ibi seqtur But. dicit.n. ꝙ q̄
dā ē ꝟitas iusticie iur nālis vel euāge
lici. ꝛ hec nō ē relinquēda ꝓpt vitandū
scādalū. Quedā ē ꝟitas iusticie iur po
sitiui. ꝛ hec ē relinquēda ꝓpter vitādū
scādalū dissimulādo vel differēdo vel
penā iusta cā tēperādo seu relaxādo. ꝛ
ēt i certis cāib⁹ ꝯ̃riū statuēdo. vt i.c.p
posuit. de ꝯces.p̄bē. Et ibi ꝯcludit But
ꝙ ꝟitas iusticie iur nālis vl euāgelici
nō ē dimittēda vel dissimulāda ꝓpter
scādalū vitādū. Et h⁰ ꝓbat But. isto⁰
Tollē ꝯsuetudinē gnāt scādalū ꝛ tñ cō
suetu⁰ ñ valȝ ꝯ̃ ius nāle seu ꝯ̃ ius dinū
vt i.c.fi.de ꝯsue. H⁰ āt p nūc nō dispu
to: qꝛ satis ē ꝙ nō liceat ꝯsentire malo
vl ipȝ appobare ꝓpter vitandū scāda
lū. Et hoc ēt tenet scūs Tho. scđa secū
de.q.43.arti.7⁰ vbi dicit ꝙ ꝓpt vitan
dū scādalū nō ē cōmittēduȝ pctm̄ mor
tale. imo nec veniale. nisi scādalū tolēr
circūstāciā q̄ inducit pctm̄ veniale. sic

ē ꝟbū iocosū qđ est pctm̄ veniale q̄do
absq; nccitate vel vtilitate dr̄. Si autē
ex cā rōnabili ꝓferatᷓ. non ē ociosū nec
pctm̄. Vñ qñ ꝓpter vitādū scādalū ꝓ
fert ꝟbū iocosū nō ē pctm̄ veniale. qa
nō absq; vtilitate ꝓfert. Ubi aūt non
desinit eē pctm̄ veniale. tūc nō ē cōmit
tēdū ꝓpt vitandū scādalū: qꝛ lȝ ꝑ pec
catū vēiale nō tollatᷓ grā ꝑ quā ē hois
salus. tñ peccatū veniale inquantū dis
pōit ad peccatū mortle ꝯmittēdū ver
git i detrimētū salut. Ita cōcludit scūs
Tho.i fi.p̄allati.c.7. Et sic vlt ꝙ pecca
tū mortale nō sit cōmittēdū ꝓpt vitā
dū scādalū: qꝛ de nccitate salut ē ꝙ ñ
cōmittatᷓ aliqđ peccatū mortale. Et ꝑ
h⁰ oē peccatū mortale ducit ad iteritū
salutis etne. Itē ꝙ nō cōmittatᷓ pecca
tū veniale qđ ꝟgit i detrimētū salutis
eterne nisi sit peccatū veniale non sim
plr: sȝ ꝓpt aliquā circūstātiā q̄ sublata
peccatū tollitᷓ. Consentire autē malo ē
peccatū mortale simplr ꝛ ꝺm se. Unde
nō lȝ ei cōsentire ꝓpt scādalū vitāduȝ
vel ꝓpt aliquaȝ aliaȝ cām: vt.s̄.dixi.
Pretea. meo iudicio i cāu nr̄o nō ē scā
dalū de q̄ dēat hr̄i cōsideratio. Naȝ intᷓ
scādalū ꝛ scādalū faciēda ē dr̄ia. vt dic̄
tex.i.d.c.nisi cū p̄dē.§.p g̃ui q̄ȝ scanda
lo.de renū. Vñ nisi sit g̃ue scandalū de
eo nō ē curādū. ut ibi dr̄. ꝛ i.c.2.de op.no
nū. Dicitᷓ aūt scādalū g̃ue qñ ex aliq̊ di
cto vel fcō vel signo multi offenduntᷓ.
ita ꝙ ex ei⁹ occasione trahūtᷓ i cōsensū
pcti mortal. ut dicit Hosti. in sūma de
renū.§.cui.ꝟ.graue scādalū. Et tñ ꝓpt
tale scādalū uitādū nō lȝ peccatū ꝯmit
tere. In cāu aūt nr̄o ñ pōt dici g̃ue scā
dalū ex eo ꝙ iudei nō cōducātᷓ. Itē cri
mē vsuraꝝ ē adeo g̃ue ꝙ ñ dȝ tolerari
ēt simplici ꝑmissiōe ꝓpt aliqđ bonum
qđ īde oriatᷓ. vel ꝓpt aliqđ mai⁹ malū
qđ īde vitetᷓ Et hoc cōcludit Io.an.p⁹
quēdā fratrē Girardū de Senis q fuit
sūm⁹ theolog⁹ ꝛ canōista maxim⁹. i di
cta regla. peccatū.i 3⁰ar. vbi ꝯcludit ꝙ
ꝯ̃ct⁹ vsurari⁹ non dȝ ꝑmitti ꝓpt aliqđ
bonū qđ īde oriatᷓ. vel ꝓpter aliquod

maiꝰ malū qđ inde vitet̄.siue loq̄mur
ſm ius nāle vł diuinū vł canonicū.De
iure.n.nāli nō pōt aliquoꝰ ꝑmitti ꝯctuſ
vſurariꝰ:qꝛ cū vſura ſit ꝯ ius nāle:vt
plen̄ declarat Jo.an.vt i dcā regła pec
catū.i 2°ar.ꝛ ꝑ ſcm̄ Tho.ſcđa ſcđe.q.78
arti.p̊.Un̄ Cicero i 2° li° de offi.ad fi.di
cit ꝙ fenerari eſt hominem occidere
Cū gꝰ ꝯctꝰ vſurariꝰ ſit ꝯ ius nāle.non
pōtiꝑ illud ius ꝑmitti:qꝛ nō pōt facē ꝯ
ſeip̄z.Et ex hoc ēt ſeq̄t̄ ꝙ n̄ pōt ꝑmitti
ꝑ ius diuinum.cū ius nāle ſit deriuatū a
iure diuo.vt ſit ncc̄e ꝙ qcq̄d ē ꝯ ius nā
le ſit ēt ꝯ ius diuinū.Ad hoc ē bonꝰ tex.
6.di.§.is ita.Un̄ ēt ius diuinū nō pōt per
mittere ꝯtractū vſurariū ꝓpt̄ aliqđ
bonū qđ īde ſeq̄tur:qꝛ hoc eēt ꝯ ſeip̄z
Sꝫ deꝰ nō pōt facē ꝯ ſeip̄z.Un̄ apłus.2°
Thimot.2°.Fidelꝭ ē deꝰ:ſeip̄z negare
nō pōt.Et plene circa hoc allegaui i re
ſpōſiōibꝰ q̄s feci ad ꝯſiliū mgr̄ Saluāi
in q̄bꝰ ꝯcluſi ꝙ deꝰ nō pōt diſpēſare ꝙ
exēceat̄ ꝯtractꝰ vſurariꝰ:qꝛ h° eēt facē
ꝯ ſeip̄z.De iure canōico ēt ſilr̄ ē dicēdū
ꝙ ius canonicū nō dꝫ ꝑmittē ꝯtractū
vſurariū ēt ſimplici ꝑmiſſiōe q̄ appel
lat̄ diſſimulatio ꝓpt̄ aliqđ bonū qđ i
de oriat̄.vel ꝓpt̄ aliqđ malū qđ in̄ vi
tet̄.Nā videmꝰ ꝙ ius canonicū de fcō
nulloꝰ ꝑmittit ꝯtractū vſurariū qꝛ pe
nā ꝯminat̄ ꝛ ī fligit fenerātibꝰ:ut pꝫ in
c.qꝛ i oībꝰ.de vſuris.ꝛ in.c.ꝗꝗ.de vſ̄is
i 6° ꝛ i cle.i.eo.ti.Plus dicit Jo.and.ꝙ
ius canonicū nō poſſet ꝑmittē ꝯtractū
vſurariū ēt ſimplici ꝑmiſſiōe q̄ appel
lat̄ diſſimulatio vł tolerātia:qꝛ hoc ē
ꝯ vetꝰ ꝛ nouū teſtamētū.Et hoc ꝓbat̄
in.c.ſuꝑ eo.de uſuris.vbi ꝯcludit̄ ꝙ q̄li
bet ē ꝓhibēdꝰ ne ꝓ redimēda vita ca
ptiui vſuraꝝ crimine īuoluat̄.cū tn̄ il
lud ſit potiſſimū bonū qđ poſſet ꝓue
nire ex vſuris.Un̄ ibi ꝓbat̄ ꝙ nō ē lici
tū ceſſare a ꝓhibēdo ne vſura exercea
tur.qđcūq̄ bonū ſit illđ qđ ſeq̄t̄ ꝓpt̄
fenꝰ vel qđcūq̄ malū ſit qđ vitet̄ ꝓpt̄
fenꝰ.Et ꝓpt̄ hoc ſeq̄t̄ ꝙ Archi.nō bene
dixit i.c.hac rōne.31.q.1.vbi colligit ar
gumētū ꝙ q̄n̄ multi mali puta vſura
rii ꝛ alii q̄ nō pn̄t coerceri ꝓpt̄ ſcādalū
ꝑmittēdi ſūt.Nā non ē veꝝ ꝙ ſint per
mittēdi ēt ſimplici ꝑmiſſiōe.cū talis ꝑ
miſſio ſit ꝯ ius nāle diuinū ꝛ canonicū.ꝛ
ꝯ vetꝰ ꝛ nouū teſtamētū.Et de h° ē tex
aptꝰ i.d.c.ſuꝑ eo.Un̄ frat̄ Girardus de
Senis.ꝛ Jo.an.veriꝰ dixere.Tn̄ Arch.
nō ſe firmat ſꝫ tm̄ colligit argumētum
vt pōt patē ex eiꝰ ꝟbis q̄.ſ.retuli.Et cō
cludit dictꝰ frat̄ Girardꝰ ꝛ Jo.an.ī dcā
regula.pctm̄.ꝙ in dcō ꝯtractu nō cadit
diſpēſatio:qꝛ nō pōt vitari maiꝰ malū
ſpūale ꝗ̄ ſit ꝯtractꝰ vſurariꝰ.Naꝫ ē g̃
uiſſimū crimē ꝓpter q̄tuor.Primum
qꝛ vſurariꝰ cōtēnit deū audaciꝰ.2° q̄a
ꝯtēnit nāꝫ exp̄ſſius.3° qꝛ ꝯtēnit ſcriptu
rā deteriꝰ.4° qꝛ ꝯtēnit iura diutiꝰ.Cō
tēnit nāq̄ vſurariꝰ deū audaciꝰ:qꝛ cū
i oībꝰ pctis q̄ ſūt ꝯ mādata dei hō vere
cūdet̄ ꝛ erubeſcat.i iſto pctō ꝗ̄tūcūq̄
ſit exp̄ſſe ꝯ mādatū diuinū nō vr̄ ꝟecun
dari:ſꝫ potiꝰ gloriari.vt i.c.qꝛ i oībꝰ.de
vſuris.2° dixi ꝙ ꝯtēnit nāꝫ exp̄ſſiꝰ:qꝛ
vlt ꝙ nūerabilia ſicut denariꝰ ꝯ nām
ſuꝑualeāt ſuo nūero.ꝛ pōderabilia ſicē
auꝝ ſuꝑualeāt ſuo pōderi.ꝛ mēſurabi
lia ſicut frumētū ꝛ vinū ſuꝑualeant
ſue mēſure.Un̄ bn̄ dictū ē ꝙ ꝯtēnit na
turā exp̄ſſiꝰ.3° dixi ꝙ ꝯtēnit ſcripturaꝫ
deteriꝰ.qꝛ eā uidet̄ ꝯtēnē ꝓpt̄ infideli
tatē q̄ ē oppoſita fidei quā i baptiſmo
ꝓfeſſus ē.Nā ſi ꝑfecte credēt.ipoſſibi
le eēt ꝙ ꝯ deū ꝛ ſcripturā ipiꝰ ſic apte
ꝛ iuerecūde ꝓcedēt.Jteꝫ ꝯ ſcripturas
vtriuſq̄ teſti ſolēt tales ꝑtinacit̄ aſſe
rere ꝙ vſura non ſit pctm̄.ꝯ q̊s emana
uit cle.i.de vſuris.Jſtud aūt pōt adap
tari iudeis fenerātibꝰ inq̄tū exercent
uſuras ꝯ ꝓhibitōeꝫ ueteris teſti:ſꝫ ce
tera cōcernūt magis xp̄ianū exercēteꝫ
vſuras.4° dixi ꝙ vſurariꝰ ꝯtēnit iura
diutiꝰ:qꝛ ꝯ ius nāle diuū ꝛ canonicū cō
tinue ꝑſeuerat in iſto crimine vſq̄ ad
mortē.Et ꝓpt̄ hoc ꝯcludit Jo.an.poſt
frēꝫ Girardū de Senis.in p̄allegata re
gula.peccatū.in 3°ar.in fi.ꝙ ius canoni
cum nullo mō debꝫ ꝑmittere ꝯtractū
uſurariū ēt ſimplici ꝑmiſſiōe ſolaꝫ pe

nã ĩdulgēte ꝓpꝭ aliqđ maiꝰ maluȝ ui
tandū.qꝛ regularitꝭ loquēdo nullū est
maius maluȝ contractu usurario qđ ꝑ
ipȝ ualeat uitari. Nō obstat ꝙ eccl'a to
lerat ꝓstibula.vt in.c.inter opa.de spō
sa. Nã eccl'a tolerat simplici ꝑmissiōe
cã uitandi maius malū spūale. Unde
Augꝰ in sermone de ordie dicit. Aufer
meretrices de rebus humanis turbab
oĩa libidinibus. Et ꝑ sanctū Tho.scđa
scđe.q.10.arti.xi. Sed maius maluȝ q̃
sit usura nō pōt uitari.qꝛ regularitꝭ nō
reꝑitur maius maluȝ qđ ꝓpter ipam
possit uitari.ꝛ maxie qꝛ mala que vitã
tur ꝑ ꝯtractū usurariū ut plurimū sūt
tꝑalia.ꝛ similitꝭ bona que solent sequi
ex ꝯctu usurãio sunt tꝑalia. Sȝ nō dȝ ꝑ
mitti seu tol'ari malū spūale ꝓpꝭ uitã
dū malū tꝑal' ꝯseq̃ndū bonū tꝑal.ut
dic scūs Tho. scđa scđe.q.10.ar.xi.ꝛ di
xi in ꝑcedēti dubio post ꝑncipiū. Ex q
bus infero ꝙ si non est licituȝ tolẽare
iudeos sub dissimulatione. multo mi
nus licitum ē cuȝ eis pacisci ut fenerē
tur ꝓ minoribus usuris. Uñ dñi tꝑales
grauiter peccãt sustinētes ꝙ iudei in
suis ciuitatibꝰ fenerentꝭ. Nã talis tole
rantia ē ꝯ ius nãle.ꝛ ꝯ ius diuinum ꝛ ꝯ
ius canonicū.ꝛ deꝰ maxie offenditꝭ.qa
illud crimē ualde copiose exercetꝭ ꝛ sꝑ
recipit reiteratiōeȝ. Non gº miꝝ si bel
lis affligimur:qꝛ deus solet corruptos
hominuȝ mores bellis emendare atq̃
cōterere ut dicit Augꝰ in ꝑ li.º caº ꝑ.de
ciui.dei. Uñ hortãdi sūt oĩes ciues ut
huic tam graui crimini nullo pacto as
sensuȝ ꝑbeãt.sȝ oibus uiribus ꝛ oi inge
nio huic tã graui malo resistãt. Tũc.n.
deo cruentas uictimas cedimꝰ qñ usq̃
ad sanguinē ꝓ ꝯitate certamꝰ.ut dicit
Aug.li.º x.º de ciui.dei.caº 4º. q̃ ꝯo deo
ꝑciosuȝ sit hiꝰ sacrificiū ipe nobis deꝰ
demōstrauit q ꝓ nr̃a redēptōe tale sa
crificiū eē uoluit. Itē Cicero liº ꝑ.de of
fi.dū tractat q̃ũo in euertendis decipi
endisue urbibꝰ agendū sit.in fine sic i
qt. Oio iusticie honestatiq̃ adheresc
ut eam conseruet quãuis grauiter of
fendat.mortēq̃ appetat potius q̃ de
serat illa que dixi. Nec sibi aut sue ur
bi ꝓfuturum putent si iudeos condu
xerint aut ꝙ conducantꝭ consensuȝ pre
buerint. Audi quid dicat sanctus Euse
bius de ꝑparatione euangelica.liº 4.º
ca.º 6.º Omne quod bonum ē non ꝓdes
se non potest.ꝛ econtra quod malum ē
.i.sicut bonuȝ nō potest non ꝓdesse.ita
etiam malum non potest non nocē. It
eodem li.º ca.º plt. Nec bonitateȝ nocē:
nec prauitateȝ ꝓdesse seu iuuare unq̃
posse. Nam ut non pōt caliditas ut ait
Plato frigiditatē inducere nec frigidi
tas caliditatem:sic nec iusticia nocere
potest. Item mgr̃ sniarum liº 3º dis.38.
ca.º plt.in fi.ingt. Nonnullis errare ali
quãdo ꝓfuit:sed in uia pedum non in
uia moruȝ. Hoc est aliquãdo ꝓfuit er
rare in uia pedum:quia quãdoq̃ quis
ꝑ talem errorē euadit inimicū.uel ali
qñ casum sibi nociuuȝ:sȝ errare in mo
ribꝰ nunq̃ fuit utile:qꝛ peccatū ē. Sed
audi quid dicit Cicero in 3º liº de offiº.
sub caº ubi ponit excusationes.cur tur
pia aliqñ fiãt ut turpia non uideantur
ubi sic dicit i fi. Nunq̃ igitꝭ ē utile pec
care:qꝛ sꝑ ē turpe.ꝛ qꝛ sꝑ est honestuȝ
uiꝝ bonū eē sꝑ est utile. Itē i tꝰia para
doxa.peccare certe lȝ nemini. Qđ aūt
non licȝ id hoc uno tenetꝭ si arguitꝭ non
licere. Id siquidē nec maius nec minꝰ
unq̃ fieri potest.qm̃ in eo peccatuȝ ē si
non liceat.quod sꝑ unū ꝛ idē est nec ali
qñ lȝ. Itē erubesce si credis unq̃ malū
esse utile. Non.n.peccatū potest nō no
cere:sȝ ꝯsentire malo peccatū ē. Uñ nō
poterit tibi nisi nocē si consentis ꝙ iu
dei conducantꝭ. Uñ Augꝰ li.º 5º de ciui.
dei.caº xiº dicit ꝙ deus fecit hoiem ra
tionale animal.qui cū peccãtem non i
punitum eē ꝑmisit nec sine mia dereli
qt. Item liº ꝑ caº 7º in fi.sic inquit. Pa
tientia dei ad penitentiam inuitat ma
los sicut flagellum dei ad patientiam
erudit bonos. Itemq̃ misericōdia dei
fouendos amplectitur bonos sicut se
ueritas dei puniendos corripit malos.

Placuit ꝗppe diuine ꝓuidentie prepa rare i posteꝝ bona iustis ꝗbus nõ fruẽ tur iniusti.⁊ mala impiis ꝗbus non ex cruciabunt boni.Uñ ẽt scũs Leo papa i sermõe sexto.de natiuitate dñi Quid ẽ aũt dilectissimi pacẽ hr̃e ad deuȝ nisi velle quod iubet ⁊ nolle quod ꝓhibet Si.n.humane amicitie pares aios ⁊ si miles expetunt volũtates.nec vnꝗ̃ di uersitas moꝝ ad firmã põt venire con cordiaȝ.qũo diuine ꝑticeps erit pacis cui ea placẽt que deo displicẽt.⁊ hiſ ap petit delectari qbꝰ illũ nouit offendi? Iteꝝ.Naȝ si in progenie carnali ⁊ stir pe terrena claris parentibus genitos vitia male ꝯuersatiõis obscurãt.⁊ ipso maioꝝ suoꝝ lumine soboles idigna cõ fundit.in quẽ exitum venient ꝗ ꝓpter amorem mundi a generatiõe xp̃i non metuunt abdicari.Si aũt ad humanã ꝑtinet laudẽ vt patꝝ decꝰ in ꝓle resplẽ deat.ꝙ̃to magis gloriosuȝ ẽ ex deo na tos i actoris sui imagine refulgẽ ⁊ illũ i se qui illos generauit oñdere:hec ille Uñ si dei inimici eẽ nolumꝰ.si amici et filii eius esse desideramꝰ.id velimus ⁊ faciamꝰ quod vult.⁊ oĩo fugiamꝰ que nõ vult. In supioribꝰ aũt allegationi bus i quibꝰ rñdi ad ꝯsiliũ mgr̃i Salua ni dixi ciues huiꝰ ciuitatis ꝗuit pecca re.⁊ pro ꝯsentientibꝰ debere reputari nisi apud dñiuȝ istent ꝙ iudei ẽt de ca stellis expellant:qꝛ error cui nõ resisti tur approbat.⁊ ꝟitas cuȝ mime defen sat opprimit. Negligẽ ꝗppe cũ possis ꝑturbare ꝑuersos.nihꝉ aliud ẽ ꝙ̃ fauẽ nec caret scrupulo societatiſ occulte ꝗ mãifesto facinori desinit obuiare. Ite rũ.Cõsentire vr̃ errãti ꝗ ad resecanda ea q̃ corrigi debẽt nõ occurrit.83.dis.er ror.⁊.c.qd.n.ꝓdest ⁊.c.consentire.⁊.86. di.faciẽtis.⁊ in.c.sic dignum.de homi. Nunc dico ꝙ si aliq̊ casu ab illustrissi mo dñio Ueneciaꝝ hoc nõ possȝ impe trari.s.ꝙ iudei nõ possint fenerari i ca stris.ꝑtores tenent eis prohibere sub magna pena ne mutuent ad vsuras in hac ciuitate.⁊ ꝙ nulloº liceat h facere

ꝯctum vel recipere pignuſ.Non.n.hñt lniam a dominio fenerandi in ista ciui tate.Si.n.illi ꝗ recipiunt pecunias ab eis mutuo mitterent ipsimet pignora ꝑ nunciũ ꝓpriuȝ.rarius mutuarent iu dei sub vsuris.⁊ sic deꝰ non tãtuȝ offen deretur.Uñ pretores tenẽt hanc inhi bitõem facere iudeis ⁊ ẽt xp̃ianis cõue niẽtibꝰ de pignore in hac ciuitate.ex q̊ iudei non hñt lniam fenerandi hic.al's grauit peccant ꝑtores hoc non facien tes:ut i iuribus ꝑallegatis.⁊ i.c.ita pla ne.⁊ in.c.a malis.⁊ in.c.recedite.in fi.33 q.4.Ex q̊.n.ius nãle diuuȝ ⁊ canonicuȝ non ꝑmittit tales tolerari.illi qui tole rant cũ possint ꝓhibere grauit peccãt ⁊ offendunt ius nãle diuinuȝ ⁊ canoni cum. Laus Deo.

Ex litteris Reuerendissimi dñi Fran cisci Cardinalis Ueneciaꝝ sancte Ro mane ecclesie vicecãcellarii.⁊ ep̃i tunc Ueronensis directiuis dñis duodecim ⁊ quinquaginta reipublice Ueronen. deputat].

Sed quo ad mãm iudeoꝝ ꝓ quibꝰ cõ ducendis lniam petit] vt fenꝰ exerce ant.Hoc ꝑ vestra prudẽtia scire debe tis nõ eẽ in ꝑtãte nostra neq̧ alteriꝰ vi uentis in ea re votis vestris satisfacẽ. obstante dei ⁊ dñi nr̃i ꝓhibitõe.cui ex necessitate salutis oĩs aĩa veluti eius sublimi ꝑtãti subdita obedire tenetur Qui lȝ forte i aliquibus ciuitatibꝰ ad admitti videant.id nõ tã ex lnia q̃ ꝑnun ꝙ̃ dat ꝙ̃ ex quadã dissimulatõe ꝑtran sit.sicut ꝯtingit in aliquibꝰ aliis i qbꝰ nullo iure nulla honestate lnia talꝭ cõ cedi põt.Ueꝝ auctẽȝ absoluendi cõita tem sup ea re de preterito vicario ꝑnr̃o transmittimus ⁊c̃.

Datũ Rome.17.nouẽbris.M.cccc.xli.

Incipit tabula capituloꝝ huius libri

Et p̄ de littera. A.

a

Equitas. ℞. ius
Eucharistia p̊ cōiter. ꝛ de eius forma
Eucharistia 2° quo ad mām
Eucharistia 3° q̊ ad sacerdotē ꝛ missaꝫ
Eucharistia 4° quo ad effectum
Exactio. ℞. dn̄s. Item talliaꝫ. Item pe
dagium
Excoicator
Excoicatio p̊ coiter
Excōicatio 2° de pcutientibus clericos
Excōicatio 3° de falsariis
Excōicatio 4° de incendiariis ꝛ de ef
fractoribus
Excōicatio 5° de statuentibus ꝯ ecclaꝫ
Excoicatio 6° de participantibus
Excōicatio 7° de minori
Excōicatōis absolutio. ℞. absolutio
Excusatio. ℞. pena p̊. §. 3°
Exemptus
Exorcismus. ℞. cathecismus
Expositus
Extrema vnctio. ℞. vnctio extrema

Falsum

Fama
Familia
Femina
Ferie. siue festum
Feudum
Fides
Filius
Flagella. ℞. satisfactio. §. 7°. iteꝫ pena
p̊. §. 5°
Fornicatio
Fraus
Frigiditas. ℞. ipedimentum. 15°
Funus. ℞. sepultura p̊. §. 7°. ꝛ 8°. Item
restitutio 2° §. 5°
Furtum

Gloria uana

Gradus consanguinitatis. ℞.
impedimentum 5°
Guerra. ℞. bellum
Gula

Habitus

. ℞. clericus
p̊. §. 2°. Item
apostasia 4°. §. p̊. ꝛ fi.
Hebetudo
Hereditas
Heremita
Hereticus p̊ coiter
Hereticus 2° per libꝝ sextum
Hereticus 3°. per clementinas
Hermofroditus
Hyronia quere in littera. I.
Histrio
Homicidium p̊ cōiter
Homicidiū 2° consilio vel mandato
Homicidium 3° de casuali
Homicidium 4° quo ad penaꝫ. ꝛ irre
gularitatem
Homicidium 5°. de seipo
Hore canonice
Hospitalitas
Humilitas

Iactantia

Ieiunium
Ignorantia
Illegitimus
Illicite acquisitum. ℞. elemosyna p̊. §
fi. ꝛ restitutio p̊. §. anteplt.
Immunitas. ℞. emunitas
Impedimentū mrimonii primo cōit
Impedimētū 2° de errore psone
Impedimentū 3° de errore cōditionis
Impedimentū 4° de voto
Impedimētū 5° de cognatōe carnali
Impedimētū 6° de cognatione spūali
Impedimentū 7° de cognatiōe legali
Impedimentum 8° de crimine
Impedimentū 9° de dispari cultu
Impedimētū x° de violētia siū metu
Impedimentum xi°. ordinis
Impedimentū. 12° ligationis
Impedimentū 13° publice honestatis
iusticie
Impedimentū 14° affinitatis
Impedimētū 15°. de ipotentia coeūdi
Impedimētuꝫ 16° de interdicto ecclie
Impedimentū 17°. feriarum
Impubes
Incantatio. ℞. sortilegiū 2° §. 5° ꝛ 6°.
Incendiarius
Incertorꝝ restitutio. ℞. restitutio 6°

Mutuum

N Aufragus
Negligentia
Negociatio
Neophitus
Notorium
Nouicius
Nuptie

O Bedientia p°
cōmuniter
Obedientia 2° laicorum
Obedientia 3° clericorum
Obedientia 4° religiosoꝝ
Oblatio
Obligatio
Obligatus ad ratiocinia
Occulta. ℞. correctio 2°. Itē reuelatio
Odium
Officiū eccl'e. ℞. miſſa. Item hore
Oleum ſanctum. ſiue chriſma
Opinio   Oratio
Oratorium
Ordo p° cōiter
Ordo 2° quo ad ritum
Ordo 3° quo ad characterem
Ordinandus
Ordinator. ſiue ordinans
Ordinatus p° cōiter
Ordinatus 2° per ſaltum
Ordinatus 3° negatiue
Ordinatio coniugatorum
Ornatus

P Actum
Palla
Pallium
Papa
Paraferna
Parentes
Paricida
Parrochianus
Paterfamilias
Patientia
Patriarcha
Patronus
Peccatum p° ɔmuniter
Peccatum 2°. s. mortale
Peccatum 3°. s. veniale
Peculium
Pedagium ⁊ guidagium
Pena p°. s. iudicialis. aut diuina
Pena 2°. s. que ꝑuenit leſo
Penitentia p° comuniter
Penitentia 2° quaꝫ iponit ſacerdos
Penitentia 3° ſolēnis ⁊ publica
Pnia 4° impedita vel falſa
Percutere. ſiue verberare
Peregrinus p° ɔmuniter
Peregrinus 2° quantū ad clericos
Periurium
Permutatio
Perplexitas
Perſonatus. ℞. dignitas
Pertinacia
Pignus
Pirata
Placere. ℞. adulatio
Pollutio
Populus
Portio canonica
Poſtulatio
Prebenda
Preceptum. ℞. obedientia
Predicator
Predo
Prelatus
Preſbyter. ℞. ſacerdos. confeſſor. ɔfeſ ſio. eucbariſtia. miſſa.
Preſcriptio
Preſumptio
Primas. ℞. patriarcha
Primitie
Princeps. ℞. papa. Item dominus
Priuilegium
Probatio
Profeſſio. ℞. nouicius. Itē religio 4°
Promiſſio
Prudentia carnis
Pubes. ℞. impubes
Publice honeſtatis iuſticia. ℞. impe dimentum 13°
Pudicicia
Punitio. ℞. correctio p°. Item diſcipli na. Item pena

Tabula abbꝛeuiaturarum.

Ac. Accurſius
Al. Albertus
Ala. Alanus
Albꝛi. Albꝛicus
An. Antonius de butrio
An. Angelus de ꝑuſio
Auten. Autentica
Ar. Argumentum vel argumento
Archi. Archidiaconus
Az. Azo
Ber. Bernardus gloſatoꝛ decretaliũ
Bar. Bartolus
Bal. Baldus
Bartho. Bartholomeus gloſatoꝛ
decreti
C. Codice
c. capitulum. ſeũ capitulo. vel capituli
vel centum
Cy. Cynus
Con. Confeſſoꝛum. vel concoꝛdat. vel
concoꝛdant
Conſe. conſecratione
Dy. Dynus
Diſ. diſtinctione
Eo. eodẽ titulo. vel capitulo. vel. §
Ea. eadem lege. ſeu diſtinctione. ſeu cã
vel queſtione
Ex̃. extra decretum. in decretalibus
ff. digeſtis
fi. finali. vel in fine
Glo. Gloſa
Goff. Goffredus

Her. Hermānus
Hoſti. Hoſtienſis
Hugu. Hugolinus
i. p̄ma. vel. i. ideſt
ī. infra
Inſti. Inſtituta
Inno. Innocentius
Ja. de are. Jacobus de arena
Jo. Johannes gloſator decreti
Jo. an. Johannes andree
Ja. Jacobuſ de beluiſo. vel d̄ Rauēna
l. lege
Li. libro
Lau. Laurentius
Nō. nota. vel notat. ſeu notatur
Op. opinio
Pe. Petrus
pl't. penultimo
Pla. Placentinus
q. queſtione
Ray. Raymundus
R. rn̄deo. vel reſpōſio. vel require
s. ſcilicet
ſe. ſequenti vel ſequentibus
s̄. ſupra
Sū. ſūma. et in dubio intellige de ſumma confeſſorum
Tancre. Tancredus
Ti. titulus. vel titulo
Tho. Thomas
Ul. Uldricus
Guil. Gulielmus. s. gloſator Ray. alit Gulielmus
Guil. duran Gulielmus duranti
Uin. Uincentius
§. paragrapho. ſeu paragraphus. vel paragraphi. ſeu paragraphis

Sūt et alie abbreuiature que ut diſcernātur hic inferius ſubrogabuntur

Rubrice iuris ciuilis et canonici. et p̄ rubrice. ffor. et p̄. ff. veteris

i ADoptionibus
4 Alienatione iudicii mutandi cauſa facta
9 Ad legem acquiliam
10 Ad exhibendum
xi Aleatoribus
14 Ad legem rodiam de iactu
14 Ad ſenatuſcōſultū macedonianū
16 Ad velleianum
19 Actionibus empti et venditi
i COnſtitutionibus p̄ncipum
3 Calumniatoribus
4 Capitis diminutione
8 Cōia prediorum
10 Cōi diuidundo iudicio
12 Condictione cauſa data
12 Condictione ob turpem cauſam
12 Condictione indebiti
12 Condictione ſine cauſa
13 Condictione furtiua
13 Condictione ex lege
13 Condictione triticaria
13 Conſtituta pecunia
13 Cōmodati vel econtra
16 Compenſationibus
18 Contrahenda emptione
i DIuiſione rerum
4 Dolo malo
16 Depoſiti vel contra
20 Diſtractione pignorum
24 Donationib' int' vir et vxorē
24 Diuortiis
2 EO per quē factum eſt
2 Edendo
4 Eo quod metus cauſa
4 Ex quibus cauſis maiores
13 Eo quod certo loco
14 Exercitoria actione
19 Extimatoria actione
21 Edilicio edicto
21 Euictionib' et duple ſtipulatiōib'
21 Exceptione rei iudicate et tradite
2 FErus et dilationibus
5 Fideicōmiſſaria hereditatis petitione
10 Finium regundorum
10 Familie herciſcunde
22 Fide inſtrumentorum
23 Fundo dotali
xi Fugitiuis ſeruis
i HIs q ſūt ſui vel alieni iuris
3 His qui notantur infamia
9 His qui deiecerunt vel effuderunt

Rubrice.ff.noui

Rubrice Codicis

Rubrice Auctenticoꝝ

4 COnsulibus
5 Constitutio q̄ ex ascriptō ꝛ libera natos
6 Consanguineis ꝛ vterinis frībus
6 Constitutio que de dignitatibus ꝛ ep̄atu
8 Constitutio inouat legem
9 Collatoribus ꝛ aliis capitulis
z DEfensoribus ciuitatum
6 Depositionib⁹ ꝛ denuncia tionib⁹ inglinorum
7 Duobus reis ꝓmittendi
4 ECcl'iasticaꝝ reꝝ imobiliū alienatione
5 Exhibendis ꝛ itroducēdis reis
7 Equalitate dotis
7 Executoribus
7 Exactionib⁹ ꝛ qui ꝯueniuntur
9 Ecclesiasticis titulis
i FIdeiussorib⁹ ꝛ mādatorib⁹ ꝛ solutionibus
3 Filiis añ dotalia istra natl
i [illegible]redibus ꝛ falcidia
5 HIis q igrediunt ad appell.
6 His q igrediūt mōasteria
8 Hec ꝯstitutio inouat ꝯstōeȝ que p̄ scriptōeȝ centū annoꝝ
9 Hec ꝯstitutio iterp̄tatur p̄orem
9 Heredib⁹ ab itestato venietibus
z IUsurādū qḋ p̄stat ab his q admistratōeȝ accipiūt
z Incestis iutilibus nuptiis
5 Iureiurando a moriente p̄stito
6 Instrumentoꝝ cautela ꝛ fide
6 Iudicibus
7 Immēsis donatiōib⁹ in filios fcis
8 In medio litjn fieri sacras formas
9 Interdictis collegiis hēticoꝝ
3 LEnonibus
8 Litigiosis ꝛ decia p̄te litis
i MOnachis
3 Mensura ordinādoꝝ cleri corum
3 Mandatis p̄ncipum
5 Ministratōib⁹ in sacris officiis
i NOn eligēdo ep̄o nubentes
z Nō alienādis aut ꝯmutandis rebus eccl'e
4 Nullū agricole traditione tenere illius terram
4 Nuptus
5 Noui opis nūciatiōe
7 Neq̄ viꝝ qḋ ex dote ē
8 PRiuilegiis dotis
8 Priuilegiis archiep̄i
i Quomō opteat ep̄os ꝛ reliquos clericos ad ordinatōnem perduci
6 QUestore
6 Quibus mōis naturales efficiūt legitimi
7 Quib⁹ mōis nāles efficiunt sui
z REferēdariis pallacii sacri
4 Restōnib⁹ ꝛ ea q̄ parit in xi° mēse post mortē viri
7 Reis ꝓmittendis
8 Restitutionibus
9 Restōibus fideicōmissi
9 Rapt[illegible] mlierib⁹ q̄ raptorib⁹ nubūt
z SCriptum exemplar
5 Senicas nō solū fideiussio nibus non p̄stant
9 Sanctissimis ep̄is
z TAbulatio vice cōsulis
3 Triente ꝛ semisse
4 Tabellionibus
7 Testibus
7 Tēpore nō solute pecūie sup dote
8 Testamentis iperfectis
i VT determinat⁹ sit numerus clericorum
z Ut iudices sine quoquo suffragio
z Ut eccl'a romana centū annoꝝ p̄scriptōe gaudeat
4 Ut nullus mutuans agricole tene at eius terram
4 Ut ꝓthocolla diuidant i chartis
5 Ut p̄ponatur nomen imperatoris
5 Ut nō fiāt pignorationes ꝓ aliis ꝑsonis
5 Ut de cetero ꝯmutatiōes eccl'iasticaꝝ reꝝ
5 Ut ea que vocantur insinuatiua super clericis

Rubrice institutionum

2 Lege falcidia
3 Legatis
3 Legitima agnatorū successione
3 Litterarū obligationibus
3 Locatione ꝛ conductōne
4 Lege acquilia
2 Militari testamento
3 Mandati
1 Nuptus
4 Noxalibus actionibus
3 Obligationibus
3 Obligationib' que ex q̄si ꝯtractu nascunt
3 Obligatōib' que ex ꝯsensu
4 Obligatiōib' q̄ ex delicto nascūt
4 Obligatōib' que ex quasi delicto nascuntur
4 Officio iudicis
i Patria potestate
2 Pupillari substitutione
2 Per q̄s ꝑsonas nob̄ acqrit
3 Per quas ꝑsonas obligatio nobis acquiritur
4 Perpetuis ꝛ tꝑalib' actiōibus
4 Pena temere litigantium
4 Per quas ꝑsonas agē possumus
4 Publicis iudiciis
i Quibus mōis ius patrie ptā tis soluitur
i Qui dari tutores i testamē to possunt
i Quibus mōis tutela finitur
2 Quibus alienare licꝫ vel non
2 Quib' nō ē ꝑmissuꝫ facē testm̄
2 Quib' mōis testamenta ifirmant
3 Quib' mōis ꝯtrahit obligatio
3 Quib' mōis obligatio tollit
4 Q̄ō cū eo q i aliena ptāte
2 Rerū diuisione
2 Rebus corporalibus ꝛ icorporalibus
4 Replicationibus
i Satisdatione tutoꝝ ꝛ curatorum
i Suspectis tutoribus ꝛ curatoribus
2 Seruitutibus prediorꝫ rusticoꝝ ꝛ vrbanorum

2 Singulis reb' ꝑ fideicōissuꝫ relictꝫ
3 Senatuscōsulto terculiano
3 Senatuscōsulto orphiciano
3 Successione cognatorū
3 Seruili cognatione
3 Successione libertorum
3 Successionibus sublatis q̄ fiebāt ꝑ bonoꝝ venditionem
3 Stipulatione seruorum
3 Societate
4 Si q̄drupes pauperiē fecisse dicāt
4 Satisdatiōibus
i Utelis
2 Testamentis ordinandis
2 Testamento militari
2 Usufructu
2 Usu ꝛ habitatione
2 Usucapionibus ꝛ lōgi tꝑis ꝑscriptionibus
2 Uulgari substitutōne
3 Uerboꝝ obligationibus
4 Ui bonoꝝ raptoꝝ

Sunt alie Rubrice in x° xi° ꝛ iz° li° Codicis ꝛ i vsib' feudoꝝ q̄ hic ꝑrarū allegantur: iō eas ponere non curo

Rubrice iuris canonici

Hic ꝑ sciendū ꝙ decretū non distinguit ꝑ Rꝫicas sꝫ i tres ꝑncipales ꝑtes q̄ꝝ ꝑma ꝯtinet cētuꝫ ꝛ vnā distinctōes ꝛ sub qualibꝫ distinctōe capitl'a. Scd̄a ꝑs ꝯtinet.36.cās.ꝛ sub qualibꝫ cā q̄oes ꝛ sub q̄onibus capitl'a.ꝛ.33.cā a q̄one.3. vsqꝫ ad q̄onem quartā interponit tractatus de pnia: q diuidit in.7.distinctōnes.ꝛ sub q̄libet distinctōe capl'a. Tertia ꝑs est de ꝯsecratione.q̄ diuidit in.5. distinctōes ꝛ sub qualibet distinctiōe capitula. Alii ꝺo libri iuris canonici Rꝫicas ꝯtinent que sequuntur

5 Accusationibus inquisitionibus ꝛ denunciationibus
5 Adulterio stupro
i Alienatōe iudicii mutādi cā facta
5 Apostatis

Diuisio decretalis. ℞.

Prima creat cl̄icos: officia p̄parat ide
Altera iudiciū cū requisitis appellat
Tertia de vita ɔtractib⁹ testaq; mētis
Nubē q̄rta docet ⁊ q̄ spectant ad illud
Ultima crimib⁹ penas subiūgē curat

Rice libri. 6. decretaliū

Rubrice clementinarum

¶ Incipiunt canones pniales extra
cti de verbo ad verbuz de summa fra
tris Astensis ordinis minoruz.libro 5°.
titulo.52°.

Considerandū
est de canonibus peni
tentialibus.Ad quoruz
intelligentiaz prenotā
dum est.q sicut est in
scientiis practicis que versantur circa
opera:q sermo i vniuersali est icert⁹
z dubius.sed cum applicatur ad singu
laria incipit quodāmodo habere certi
tudinem:vt qui non considerat circun
stantias particulares potius deuiet q̃
se rectificet.vt patet in medicina z sciē
tia morali.Sic est intelligendum in ꝓ
posito q canones instruunt in genera
li quomodo est penitētia imponenda
sed descensum ad singularia presbyte
ris discretis relinquunt qui considerāt
circunstantias personarum attenden
tes ad canones sicut ad regl'as directi
uas.quia si contra canones imponant
non recte imponūt.Nulli ergo presby
tero licz facere aliquid quod possit pa
truz regulis obuiare.di.38.nulli. In ca
nonibus autem maxime determinat
penitentia quo ad tempus z magis q̃
quo ad modum.quia illa determinatō
est certior z ɔmunior.hec Bonauentu
ra.Ut ergo scias qualiter debet proce
dere arbitrium presbyteri non regula
riter sicut dictuz est.s̃.septennis est ꝓ
peccato mortali penitētia imponēda.
z hoc non tm̄ propter temporis diutur
nitatem:sz magis ꝓpter significatōez
In veteri.n.lege Maria soror Moysi
lepra percussa separata fuit extra ca
stra septez diebus.Numeri.12.Maria
significat penitentem. Interpretatur
enim amarz mare.Hec penituit septē
diebus.sed nunc penitet septem annis
quod significatum ē Ezech.4° Diez ꝓ
anno dedi tibi.Si queratur quare pe
nitētia sit agḡuata.cuz lex noua sit lex
misericordie:R° q hic est maior igra
titudo ꝓpt̃ maiorē grām.z maior cōtē
ptus ꝓpter maiorez dignitatem noue
legis in qua xp̄i sanguis est effusus.z
grauius peccatum ꝓpter statum pec
cantis qui debet esse perfectior. z vlte
rius satisfactio in lege noua debet esse
perfecta vt i pristinuz statuz reducat.
z q2 sol i vna die non redit in idem pū
ctū:sz in anno.ideo dies conuersus ē in
annū.Rursum.quia perfectuz remedi
um ē in lege noua:iō ānus multiplica
ri dz per septem ꝓpter dona spūs sci re
cuperanda.z ꝓpter septez dotes.s.tres
aie:z quatuor corporis obtinēdas.Hu
iusmodi aūt pnia non ē oībus iponēda
nec tm̄ est infirmanda:sz est insinuāda
vt cognoscatur q̃ grauis est culpa.hec
Bonauen.Licet autez ꝓ singulis pec
catis criminalibus sit statuta talis pe
nitentia.debet tamen imponi mag|vl'
minus aspera ꝓut maioritas vel mi
noritas criminis cum ceteris circūstā
tiis hoc exposcit.vt in sequentibus pz
A predicta nāq regula excipiunt plu
rimi casus i quibus propter dignitatē
peccantis vel criminis enormitatem i
ponitur penitentia maior aliquādo ēt
ex variis causis minor.Ad hoc ergo q
presbyter circa penitentias disponen
do cautius arbitretur notandi sunt ca
sus in quibus per canones certe peni
tentie imponuntur:quos.s.canones te
netur presbyter scire.vt dictum est.s̃.
Sunt autem isti.
¶ Primus ē q si p̄sb2 fornicationem
fecerit.pniam.x.annorū faciat hoc mō
.s.q sit inclusus siue a ceteris in aliq̄ lo
co remotus.sacco indutus.z humi pro
stratus misericordiam dei iugiter iplo
rās.p̄mis trib⁹ mēsib⁹ ɔtinuis a vespe
in vesperā pane z aqua vtat exceptis
dn̄icis dieb⁹ z festis precipuis in quib⁹
modico vino pisciculis z leguminibus
recreet.Elapsis aūt sic trib⁹ p̄mis mē
sib⁹ d̃ illo loco exeat nō tm̄ in publicuz
ꝓcedat ne ppl's i eū scādalizet.Et ꝓ h°

vl' q i publico crimine loq̄r. P⁹ h⁹ re sūptis virib⁹ aliquātulū vnū ānū ⁊ dimidiū i pane ⁊ aq̄ expleat. except] dñicis ⁊ aliis p̄cipuis festis. i qb⁹ vino sanguine. ouis. ⁊ caseo poterit vti. Finito sic p̄ āno ⁊ dimidio. p̄ticeps fit corporis dñi. ⁊ ad pacē veniat. ⁊ ad p̄s cum aliis frib⁹ canēdos i choro vltim⁹ recipitur Ad cornu tñ altaris nō accedat. s₃ minorū ordinū tm̄ officia gerat. deinde vsq₃ ad ɔpletōe₃ septimi āni tres ltimas ferias. s. scd̄a₃ q̄rtā ⁊ sextā except] dieb⁹ pascalib⁹ q̄ s̄t. 50. i pane ⁊ aq̄ ieiunet. secūdā tñ feriā vno psalterio vl' denario si sit ogari⁹ redimē potit. Et sic cū septimū ānū ɔpleuerit pōt eū ep̄s ad gradū p̄stinū reuocare. ita tñ q i trib⁹ ānis sequētib⁹ sine vlla redēptōne oi sexta feria i pane ⁊ aq̄ ieiunet. Et eade₃ pnia iponēda ē p̄sb̄ro de oib⁹ aliis pctis que depositōe₃ iducūt. Probāt āt hec oia. 18. di. p̄sb̄r si fornicatōe₃. qd̄ intelligunt qdā de simplici fornicatione. alii forte meli⁹ s̄m Ray. de adulterio vel incestu puta quia cognouit ɔiugata₃ ɔsanguineam vel affinem.

2⁹ casus ē si p̄sb̄r cognouit filiā suā sp̄ualē quā. s. baptizauit: vl' i baptismo vl' i ɔfirmatōe tenuit. vl' que sibi ɔfessa fuit. d₃ pnia₃ agē. 12. ānis. ⁊ ēt d₃ deponi si crimē sit manifestū ⁊ p̄egrinando. 15 ānis peniteat. ⁊ postea mōasteriū itret tota vita sua moratur⁹ ibidē. Ep̄us vo q̄ talia cōmisit. peniteat. 15. annis. Ipsa vo mlier d₃ oia reliquē ⁊ res suas paup̄ibus dare. ⁊ cōuersa vsq₃ ad mortē in mōasterio deo seruire. 30. q. 1. si q̄s sacerdos. ⁊ c. non debet.

3⁹ ē q q̄cūq₃ filiā suā sp̄ualē vl' matre₃ cognoscit. 7. ānis peniteat. ⁊ silr ei ɔsentiētes. 30. q. 3. non oportet.

4⁹ ē q q̄ ɔ̄bit cū aliq̄ alii desp̄ōsata p̄ vba de p̄nti. ipa dimissa. 40. diebus ieiunet i pane ⁊ aq̄. ⁊ sequētib⁹. 7. ānis. peniteat. ex̄ de sp̄ō. duo. accepisti.

5⁹ ē q q̄ cognoscit duas ɔmatres vl' sorores. siue vxor viuat. siue non. adminus. 7. annis peniteat. l₃ plus debe₃. 30 q. 4. si presbyter.

6⁹ est q q̄ cognouerit monialē siue deuotā. x. ānis peniteat. ⁊ silr ip̄a s₃ formā traditā. 27. q. 1. de filia. ⁊ c. deuota₃. In quo₃ p̄. c. dr̄ q si filia ep̄i vel p̄sb̄ri vel diaconi post votū solēne ɔtraxēit mr̄imoniū nō admittar ad cōione₃. nisi marito defuncto pnia₃ egerit. Si āt eo viuēte decesserit ⁊ pniam egerit. et cōione₃ petierit. tm̄ in fin̄ vite recipiet eā. In 2°. c. dr̄ q deuota peccās nō ē recipienda i ecclesia: nisi peccare desierit ⁊ desinēs egerit pniam. x. annis. postea recipiatur ad cōionem. ⁊ ātequ₃ in ecclesia admittatur ad oratione₃ ad nulli⁹ ɔuiuiū xp̄iane mulieris accedat.

7⁹ est de eo qui ignoranr cognoscit duas sorores. vel mr̄e₃ ⁊ filiam. vl' amitam ⁊ neptem. peniteat. 7. annis. Si āt scienr. p̄petuo p̄uetur coniugio. 34. q. 3 Si quis cum duabus.

8⁹ est q q̄ ducit in vxorē eā quā polluit p̄ adulteriū peniteat. 5. annis. 31. q. 1. si qua vidua.

9⁹ est q q̄ ɔ̄ nām peccauit si sit clericus d₃ deponi vel religioni tradi si corrigibilis appareat ad perpetuam peītentiā p̄agendā. Si vo sit laicus a cetu fideliū vsq₃ ad ɔdignā satisfactiōe₃ d₃ fieri alienus. ex̄ de exces. p̄la. clici. Hoc eni viciū mai⁹ est q̄₃ cognoscē mr̄em. 32. q. 7. adulterii. ⁊ ē Aug]. Adulterii in q̄t malū vincit fornicatiōe₃. vincit aūt ab icestu fornicatio. Pei⁹. n. ē cu₃ mr̄e q̄₃ cū aliena vxore concubere: s₃ oium ho₃ pessimū ē qd̄ ɔtra nā₃ fit. vt si vir membro mulieris non ad hoc concesso voluerit vti. hec Augu⁹. Quocunq₃ autem modo tale factum exerceatur preterq̄₃ inter virum ⁊ feminam ordinate in vase debito. vicium contra naturam ⁊ sodomiticum iudicatur. vt dicit Ray.

x⁹ est q q̄ coierit cu₃ brutis peniteat plus q̄₃. 7. annis. ⁊ silr pro incestu. 32 q. 2. hoc ip̄m. ⁊ §. se.

xi⁹ ē q p̄sbyter q̄ interest clandestinis nuptiis triennio suspēdir. ⁊ si culpa

exegerit graui⁹ puniat̃.extra de clã.de
spon.cum inhibitio.
¶ 12⁹ est ꝙ q votũ simplex violauẽit
peniteat tribus annis.27.dis.si vir.
¶ 13⁹ est ꝙ qui excõicatus celebraue
rit dꝫ triennio penitẽ.⁊ feria.2.4.⁊.6.a
vino ⁊ carnib⁹ abstinere.xi.q.3.de his.
De pena ꝟo degradati celebrantis.hr̃
di.50.accedens
¶ 14⁹ est ꝙ homicida voluntari⁹ siñ
spe restitutionis deponit̃.⁊ peniteat.7
annis.dis.50.miror.
¶ 15⁹ est ꝙ homicida casualis penite
at.5.annis ⁊ hoc ſꝫ Ray.si culpa casuꝫ
p̃cessit.alit̃ nõ nisi forte ad cautelã.dis.
50.eos.⁊ duobus.c.se.
¶ 16⁹ est ꝙ si qs fecerit hõicidiũ ꝓpt̃
nccitatẽ euitabilẽ.peniteat.2.an.di.50
c.de his clericis.q lꝫ si euitabil' eẽt i nul
lo sibi iputaret̃.50.di.qr te.Qd̃ verꝫ est
quo ad culpã.sꝫ bonuꝫ eẽt ꝙ penitẽt q̊
ad cautelã ⁊ inocentiã suã eccl'e ostẽdẽ
dã.ex̃ de homi.c.2°.§.vlti.Et ſm Ray.
forte distingui põt i homicidio necessa
rio sicut i casuali.s.vtrꝫ culpa p̃cesserit
nccitatẽ vel nõ.ar.dist.50.de his.nõ.ex̃
de homi.interfecisti.Sed ⁊ si qs p insa
niaꝫ ꝯmittat hõicidiũ nõ ei iputat̃.3.q.
4.iudicas.qn ẽt q intuitu discipline in
caute pcutiẽdo occiderit deponit̃.ex̃ d̃
hõi.p̃sb̃r3.15.q.1.si qs nõ irat⁹.Sꝫ qui li
gatũ latronẽ iterficit deponit̃.extra de
homi.suscepim⁹.Qui autẽ latronẽ oc
cultũ occidit quẽ viuũ ꝯphendẽ potu
it.40.dieb⁹ nõ intret eccl'iaꝫ ⁊ al' peni
tere dꝫ.ex̃ eo.c.2° vbi d̃ hoc dr̃.Qui ꝟo
paganũ vl' iudeũ occidit peniteat.40
diebus.di.50.§.qui nõ odii.
¶ 17⁹ ẽ ꝙ mr̃icida peniteat.x.annis ſꝫ
formã satis apte traditã.30.q.3.latoreꝫ
Uxoricide ꝟo grauior pnĩa debꝫ iponi
Tal'n.⁊ q dñꝫ occidit nunꝙ̃ eqtat nec
vehiculo portat̃.nec mr̃imoniuꝫ cõtra
hit vsꝙ ad.x.ãnos.carnes nõ comedit.
nec vinũ bibit.⁊ alia q̃ habet̃.33.q.2.ad
monere.⁊.c.qcunꝙ.Jmponit̃ aũt pnĩa
maior vxoricide.nõ qr illud pctm̃ sit g̃
ui⁹ isto:sꝫ qr hoies ꝓniores sunt ad oc
cidendũ vxores ꝙ̃ mr̃es.Mai⁹.n.pctm̃
ẽ occidẽ mr̃em ꝙ̃ vxorẽ occidẽ.vt dicit
Bona.in 4.° sniaruꝫ.⁊ cõiter oẽs doct.
Guil.ꝟo durã.tenet ꝯriũ in reptorio ꝑ
eo ꝙ uxoricide iponit̃ pnĩa maior.Mi
hi aũt magis placet snĩa alioꝝ.Sꝫ qua
lẽ pnĩaꝫ agẽ debẽt q filios occidũt:R°
Aut ẽ certũ ꝙ ipĩmet scient̃ interfece
rũt.⁊ sic dꝫ eis iponi pnĩa maior ꝙ̃ pro
alio hoicidio.ar.ex̃ eo.c.vlti.i tex.⁊ glo
⁊ de homi.cũ iuramẽto.de pe.dis.1.aut
facta.Jn hoc tñ casu vir vxorẽ recupe
rat quã coact⁹ abiurauẽat.⁊ ipã pnĩaꝫ
agit ſꝫ arbitriuꝫ epĩ.ita ꝙ si hꝫ alios fi
lios pacifice gubnare possit eos vxor.
ex̃ eo.itellexim⁹.Qd̃ si virꝫ nõ hꝫ iduci
dꝫ vt itret religionẽ.ad qd̃ si nõ põt in
duci tuti⁹ est ei dare lnĩam nubẽdi:vt
ex̃ eo.veniẽs.Et hoc qñ timet̃ de icon
tinẽtia.al' nõ.vt pꝫ.31.q.2.i adolescẽtia.
Et si pr̃ sit cl'ic⁹ ab officio altaris dꝫ ꝑpe
tuo abstinẽ.⁊ ei grauior ꝙ̃ laico:non tñ
publica nisi veniat i publicũ pnĩa dꝫ i
poni.vt ex̃ de pe.q̃situ.Aut certũ ẽ ꝙ ñ
iterfecerũt spõte nec i culpa fuerũt:sꝫ
cãu fortuito ꝯtigit.⁊ sic de stricto iure i
nullo tenent̃.ar.ex̃ de hõi.ex lr̃is.2° ⁊.c
Jo hes.⁊.c.vlti.Nisi velint ad cautelã
penitẽ.Jn dubio tñ p̃sumit̃ ꝙ nõ h° ex
certa scia:sꝫ poti⁹ ex incuria ꝓuenerit.
ex̃ d̃ p̃sũ.afferte.Aut certũ ẽ ꝙ ñ exhi
buerũt oẽꝫ diligẽtiã quam potuerũt ⁊
debuerũt.⁊ sic culpa p̃cessit casuꝫ.Et si
sit g̃uis cl'pa.vt si posuit puerꝫ i medio
vtriusꝙ ſꝫ arbitriũ pniarii.ipõit̃ pnĩa
5.vl'.7.ãnoꝝ.50.di.si q̃ femina.⁊.c.se.⁊.c.
si qs spõte.occulta si sit occl'tũ.publica
si sit publicũ.⁊ maior si i lecto suffocet̃
ꝙ̃ si i cunis.⁊ maiõ p̃sb̃ro greco ꝙ̃ laico
vt hr̃ ex̃ d̃ pe.q̃situ.Et lꝫ dispẽset̃ q̊ ad
pnĩaꝫ q̃ ẽ arbitraria.vt dr̃ ibidẽ.nõ tñ q̊
ad ordines ꝓpt̃ hõicidiũ qd̃ ẽ delictuꝫ
enorme ⁊ idispẽsabile.di.50.miror.Si
aũt culpa q̃ p̃cessit casuꝫ sit leuis.vt si
posuit puerꝫ in eodẽ lecto longe tñ a se
iponit̃ pnĩa triũ annoꝝ.Scd̃m hoc in
tellige illd̃.ex̃ eo.de ifantib⁹.Monẽdi
g° st̃ parentes ꝙ tã tenellos secũ i vno ñ

collocēt lecto.ne qualibꝫ neglīa iterue
niente oppmātur ⁊ suffocenť.vt.2.q.5.
ꝯsuluisti. Et hoc mō distinguit Hosti.
⁊ Ber.ex̄ de infantibꝰ Quid de illis q
filios vel seruos suos infantes vel ēt
adultos languidos relegata pietate ex
ponūt.i.ex̄ se ponunt añ ecclīas: ut ali
qui moti misericōdia colligāt eos: Rñº
Tales grauiť peccant:qꝛ cū ignoreť se
pe ꝯsanguinitas expositoꝝ: ꝯhere pos
sent mr̄imoniū cū sorore vel cuꝫ ꝯsan
guinea idō exponens teneť de hoc pctō
penitē ⁊ est puniendus sicut expositꝰ si
sciēter cū tali ꝯtraheret puniret.extra
de peni.officii.scđꝫ Hosti. talis.n.scđꝫ
Ray.ē tāq̄ hōicida iudicādus q hoieꝫ
sibi ita coniūctū piculo mortis expōit
Consideratis tñ circūstantiis ⁊ vtrū ob
hoc mors secuta fuerit vł nō fuerit.pe
nitentia moderāda erit.Erūt aūt taleś
irregulares ƀꝫ Ray.si mors inde sit se
cuta.qꝛ.s.fuerūt i culpa eos exponēdo
vel alimēta negādo. Tñ ƀꝫ Ro.si i nul
la culpa fuissent:qꝛ forte nec elȳnas q̄
rendo.nec aliter eos alere possent.irre
gulares nō essent nec peccarent.

¶ 19ꝰ est q̄ q presbrꝫ interfecit penite
at.12.annis.extra de pe.⁊ re.c.2º De pēi
tentia ꝟo eiꝰ q occidit mōachū vel cle
ricū subdiaconū vel diaconū.habeť.17
q.4.qui occiderit. De pnia aūt eiꝰ qui
machinať i mortē dñi sui vel i regimē
eiꝰ.habeť.23.q.vlt.§.si quis.

¶ 19ꝰ ē q iiuste aliū ad mortē accusat.
40.diebus in pane ⁊ aqua p.7.an.ieiu
net ⁊ peniteat.⁊ hoc si accusatꝰ sit occi
sus.Si aūt tm̄ mēbꝝ pdiderit.triennio
peniteat.ex̄ de accu.accusasti. Hostiē.
ꝟo ⁊ Jo.de deo.i ieiunādo itellexerūt
q̄ pmꝰ peniteat p septē ānos quolibet
anno ieiunādo.40.diebꝰ in pane ⁊ aq̄
2ꝰ ꝟo p tres ānos.Guil.ꝟo durā.itelle
xit put lr̄a magis sonat.s.q̄ pmꝰ ieiūa
bit.40.diebꝰ i pane ⁊ aq̄ siue ꝯtinue si
ue iterpollate.⁊ p septeꝫ annos ieiuna
bit ⁊ penitebit.nō tñ in pane ⁊ aq̄.sꝫ ad
arbitriū psbyteri.2ꝰ ꝟo per.3.q̄dragesi
mas pma añ natalē dñi.secūda āte pa
sca ť tia añ scm̄ Johem. Has.n.istituit
beatus Petrus.vt habetur i cronicis.
Jeiunabit aūt tūc i pane ⁊ aqua. Pro
bātur hec ƀꝫ Hostiē. 22.q.5.c.p.2º ⁊ 3º

¶ 20ꝰ q̄ piurꝰ.40.diebꝰ in pane ⁊ aq̄
ieiunet:⁊ septē annis sequētibꝰ penite
at.⁊ sp debꝫ eē in pnia.s.interiori.6.q.1.
quicunq̄

¶ 21ꝰ q̄ qui ꝯpul sus ꝯditiōaliť a dño
scienť piurat.si liber sit.40.diebº i pa
ne ⁊ aqua.⁊ hoc ƀꝫ glo.itellige vel cōti
nue vel iterpollate peniteat.⁊ septem
annis sequentibus.nō tñ in pane ⁊ aq̄.
vt dicit glo.si ꝟo seruꝰ sit eiꝰ q euꝫ coe
git.tribꝰ q̄dragesimis ⁊ ltimis feriis.s.
2.4.⁊.6.22.q.5.qui ꝯpulsus.

¶ 22ꝰ q̄ q iurat in manu epi vel i cru
ce cōsecrata:peniteat tribus annis.Si
ꝟo i cruce nō ꝯsecrata vno anno.Qui
ꝟo coactus ⁊ ignorans ignorātia iuris
⁊ postea cognoscit: peniteat tribꝰ qua
dragesimis.22.q.5.c.2º Qui ꝟo coactꝰ
p vita redimenda vel qualibet cā vel
necessitate piurat.qꝛ corpꝰ plꝰ q̄ aiaꝫ
dilexit.tribꝰ q̄dragesimis peniteat.ea
q.c.si qs coactꝰ.Alii indicunt tres ānos
⁊ vnū ex his in pane ⁊ aqua.

¶ 23ꝰ est q̄ qui falsuꝫ scienť iurat vel
aliū iurare cogit. diebꝰ.40.peniteat i
pane ⁊ aqua:⁊ septē sequentibꝰ annis
nunq̄ sit sine pnia.s.interiori.Alii ēt si
conscii fuerint similiť peniteant.22.q.
5.si qs conuictus.

¶ 24ꝰ q̄ qui mēsurat in falsa mēsura
30.diebꝰ in pane ⁊ aqua ieiunet.ex̄ de
ꝯtra.emp.vt mēsure.De pena ꝟo falsa
rii lr̄aꝝ habeť ex̄ eo.ad audientiaꝫ.⁊.c.
dura.⁊.c.ad falsarioꝝ.⁊ de ꝟbo.signifi.
nouimus.

¶ 25ꝰ est q̄ q frangūt pniaꝫ solēneꝫ si
ue redeūdo ad crimina pora vel silia
siue redeūdo ad negociatiōem vel mi
litiā secularē q̄ sibi fuerāt iterdicta.so
la intra ecclīam fidelibꝰ orōne iungūť
a coīone suspenduntť.a catholicoꝝ ꝯui
uiis separanť.⁊ penitere debēt.x.an.⁊
coicent i fine vite.33.q.2.de his ꝟo.⁊ de
pe.di.5.si quis ꝟo.

¶ 26ʼ est ꝙ qui canit missam ⁊ nō cōi cat dꝫ vno anno penitere ⁊ interiꝫ mis sas nō cantare. de ꝯse. di. 5. relatū.

¶ 27ʼ ē ꝙ p̄sbꝛ q mortuū clicum iuol uit i palla altaris peniteat. x. annis: et mēsibʼ. 5. Diaconʼ ꝟo triēnio ⁊ dimidio de ꝯse. di. i. nemo ꝑ ignorantiā.

¶ 28ʼ ꝙ q ꝯmittit sacrilegiū eccl'iam violādo vl' chrisma siue calicē sacrum pollutis māibʼ accipit vel silia sacrile gia ꝯmittit. peniteat. 7. annis. p̄ āno ex̄ cimiteriū qȯ violauit ꝯsistat. scd̄o āno añ fores eccl'e. 3° in eccl'a. ⁊ i hoc triēnio carnes nō comedat. vinū nō bibat nisi i pasca vl' natali. ñ offerat nec cōionez accipiat. q̄rto āno cōicabit: ⁊ i illo ⁊ i 5° ⁊ i 6°. ⁊ i 7° tribʼ feriis a carnibʼ ⁊ vino abst'neat ieiunādo. 12. q. 2. demon. Cō burēs aūt eccl'iā. 15. ānis peniteat ⁊ eaꝫ restituat. 17. q. 4. §. si qs. ⁊ in ꝟsu. maiʼ. De pena ꝟo raptoris siue furis rei ec clesiastice. ⁊ ō pena furꝭ ⁊ effractorꝭ tā clerici q̄ꝫ laici. hēt ea. q. §. pctā. ⁊. c. si qs clericus.

¶ 29ʼ ꝙ si ꝑentes frāgūt spōsalia fili orū a coione triennio sepent. ⁊ sil'r filii si sint i culpa. Si tñ filii ꝺꝫ ꝓmissionez fcāꝫ ꝯ̄xerit excusant vtiqꝫ. s. q̊ ad penaꝫ eccl'e: sꝫ nō quo ad reatū. ex q̊ dederūt operā in ꝯtrariū. 31. q. 3. si qui parentes ar. de pe. di. i. si cui.

¶ 30ʼ est ꝙ q blasphemauerit publi ce deū vl' aliquē scōꝝ ⁊ maxie btāꝫ vir ginē: illi dꝫ eps hāc pniaꝫ iniūgere. s. ut septē diebʼ dn̄icis pre foribʼ eccl'e i ma nifesto dū missa cantat existat. ⁊ vltio illoꝝ dieꝝ dn̄icoꝝ palliū ⁊ calciamenta deponat ⁊ corrigiā ligatā circa collum hēat. ⁊ septē p̄cedētibʼ sextis feriis i pa ne ⁊ aq̄ ieiunet eccl'aꝫ nullatenʼ ingres surʼ. ⁊ q̊libꝫ p̄dcōꝝ dieꝝ tres paupes vl' duos vl' saltē vnuꝫ reficiat si pōt. Et si ñ pōt hec pena i aliā ꝯmutet. Qȯ si re nuerit agē oia sup̄dcā iterdicat sibi ec clesia. ⁊ i morte p̄uet eccl'iastica sepul tura. ex̄ de maledi. statuimus. Itē blas phemʼ si diues fuerit. 40. alioqn. 30. vl' 20. ⁊ si ad hoc nō sufficiat qnqꝫ solidoꝝ vsualis monete pena mulctet nullāqꝫ miaꝫ in hoc habiturʼ. vt dr̄ ibidē. s. qn soluat qnqꝫ solidos. q̊s si ñ hꝫ currat ꝑ ciuitatē. vl' ꝯmutetur i penā aliā tꝑalē. Hec āt pena ꝯsoluet ei q cōdēnat. i. ptā ti secl'ari. Hāc. n. penā tꝑalē p̄cepit pa pa iponi ꝑ ptātez tꝑalē. ꝙ si neglexerit ꝑ epm p̄cipit cogi. hec Hosti. Habꝫ āt p̄dcā pēa locū ꝺꝫ Gof. cū qs blasphēat nō ex ira vel ebrietate vl' demētia: qa tūc cū eo benigniʼ ageret. 2. q. 3. si quis iratʼ. §. notādū. Scd̄m ꝟo Hostiē. hec pēa ē spāl'r iducta ꝯ̄ eos q deū blasphe māt ex ira. Nō. n. aliqs de leui blasphe mat deuꝫ nisi iratʼ. Tāta tñ posset esse iracūdia ꝙ eqpararet demētie. ⁊ tunc illȯ qȯ dicit Gof. locum posset hr̄e. hec Hosti. Quid si qs iuret ꝑ caput vel ꝑ vētrē vel corpʼ vel capillū? Rn̄dꝫ Ho sti. si faciat hoc affirmādo vel iurādo. nō hꝫ locū hec pena. Secʼ est si faciat hoc detestādo vel vituperādo lꝫ iratʼ. Itē ꝺꝫ Gof. ⁊ Hosti. hec q̄ dicunt de pe na tꝑali fiūt iudice ꝓ tribunali sedēte In iudicio aūt aie p̄sbꝛ discretʼ molliē do rigorē dispēsare poterit ex cā circa penā spūalez supiorē. 25. q. 6. penitenti bus hec Hosti. Itē clericʼ blasphemʼ maxie p̄sbꝛ cogat ad veniā postulādā. ꝙ si noluerit degradet. di. 46. clericus. Notādū ꝟo ꝙ blasphemº ꝺm leges ē decapitandʼ. vt in Autē. vt nō luxuriē tur ꝯ̄ nām circa mediū. coll'. 6. Scd̄ꝫ ꝟo canonē antiquū clericʼ erat degradan dus ⁊ laicʼ excōicādus. 22. q. i. si qs ꝑ ca pillū. Hodie ꝟo laicʼ aget pniam sup̄ dcāꝫ. s. illiʼ canonis statuimʼ. ⁊ hº si pu blice blasphemauit. Si. n. occulte. non penitebit publice: vt puto. Clericʼ ꝟo hodie ē corrigēdʼ pena arbitraria ⁊ oc culta: non illa que ē publica. Clericʼ. n. publice nō dꝫ penitē. Si āt rebell' fuerit vel sepiʼ hoc cōmiserit, locū hꝫ pena le gis. s. vt laicʼ decapitet i foro ciuili. ⁊ i canonico anathematizet. i. eccl'ie igres sus sibi iterdicat. ⁊ i morte p̄uet eccl'a stica sepultura. Clericʼ ꝟo degradetur hec Hosti. ti. de maledicis.

¶ 31ᵘˢ ē de p̄sb̄ro q reuelat ↄfessionē ꝙ
de iure antiq̊ dʒ deponi.ꝛ oībus dieb⁹
vite sue ignominiosus peregrinari.de
pe.di.6.sacerdos ꝛc̄.vt.s̄.ↄfessiōis cela°
§.2° p totū.vsq₃ ad.§.3.

¶ 32ᵘˢ ē ꝙ q i dicēdis horis canonicis ꝛ
aliis officiis diuinis discrepat a ↄsuetu
dine ꝓprie metropolitane eccl'e.6.mē
sibus puaꝛ coione si hoc accidat ex cō
tēptu.12.di.de his.

¶ 33⁹ ꝙ ep̄s q ordinat sine cā iusta cle
ricū inuitū aut reclamātē vel penit⁹ i
uitū absolute suspēdit anno vno.74.
dist.c.p̊.

¶ 34⁹ ꝙ ep̄s q correctōez de vēditiōe
misterioꝝ dissimulat duob⁹ mēsibus.
p̄sb̄r.4.diacon⁹ trib⁹.subdiacon⁹ ꝛ ce
teri ad arbitriū iudicis penitē dʒ.1.q.1.
quicquid inuisibilis.

¶ 35⁹ ꝙ sortileg⁹.40.diebus peniteat
ex̄ de sortil'.requisisti.

¶ 36⁹ ꝙ q videt in astrolabio peniteat
duob⁹ annis.ex̄ de sortil'.ex tuaꝝ.

¶ 37⁹ est de stilla sanguinis altaris ca
dentis super terrā:vel aliquid aliud ꝓ
pter negl'iam p̄sb̄ri.dʒ p̄sb̄r penitē.40.
dieb⁹.Si cecidit sup pallio altaris peni
teat.4.diebus.de ↄse.di.2.c.si p negl'iā

¶ 38⁹ est ꝙ si aliqs euomit eucharisti
aʒ ꝓpt ebrietatē vel voracitatez.si lai
cus peniteat.40.dieb⁹. Si cl'ic⁹ vl' mo
nach⁹ vel p̄sb̄r.vel diaconus. peniteat
70.dieb⁹.Si ep̄s peniteat.90.dieb⁹.Et
dʒ euomitura cōburi ꝛ iux̄ altare collo
cari.Si vero cā infirmitatis euomerit.7
dieb⁹ peniteat.de ↄse.di.2.si qs ꝓpter
ebrietatem.

¶ 39⁹ est qn̄ mus corrodit vel comedit
corp⁹ xp̄i. De pnia h⁹ casus ingre vbi
sit nōta.de ↄse.di.2.circa finē.

¶ 40⁹ q domū vel areā volūtarie suc
cēdit:sublata vl' incēsa oia restituat et
trib⁹ annis peniteat. ex̄ de iniuris si qs
domū.Canon tn̄ ꝓicit ꝙ si ex odio vel i
iuria hoc fecēit excōicari dʒ.nec absol
ui donec satisfecerit.ꝛ iurauēit ꝙ ignē
decetero nō apponet. Imponit autē si
bi vt Hierosolymā vel i Hispaniā ua
dat i dei seruitō āno itegro ibi moratu
rus. Si qs aūt archiep̄us vel ep̄s hoc
relaxauerit.dānū restituat.ꝛ ab officio
episcopali p ānū abstineat.23.q.8. pes
simā. Hodie aūt postq₃ sunt denuncia
ti non possunt circa sedez apl'icā absol
ui.ex̄ de sen.excō.tua nos.Inno.in tex.
loquiꝛ de incendiariis indistincte post
q₃ sunt publicati. Et Ber. hoc idez dic
exp̄sse.ꝛ Gra.ex̄ de sen.excōi.quicunq₃
ꝛ Hos.lʒ Ro.ↄ̄triuʒ dicat. Scd̄m autē le
ges q in ciuitate data opa incendiū fe
cerit:si sit hūilis subiicit bestiis.si sit in
aliq̊ gradu decapitaꝛ vel i insulaz rele
gaꝛ.ff.d incē.rui.nau.l.fi.Qui vero alibi
vt i villis vel castris remissis ibidem
edes positis ↄbusserit.si h° dolo fecēit
ↄburiꝛ.Et h° intelligēdū fʒ Host.si sit
hūilis.Si āt hoc ex sua negl'ia ↄtigerit
resartiet dānū.vl' si min⁹ idone⁹ sit.pa
rū vl' leuiꝛ castigeꝛ.Et noie ediū oē edi
ficiū ↄtineꝛ:ut ibidē dr̄.l.qui edes.

¶ 41ᵘˢ est ꝙ q dederit vel accepit cōio
nē ab hētico ꝛ nescit hoc eē ꝓhibitum
ab eccl'a ꝛ postea itelligit.pēiteat uno
anno.Si āt sciuit ꝛ neglexit peniteat.x
ānis.vel fʒ q̊sdam.7.vl' fʒ alios.5.Qui
vero pmittit hēticū missaz celebrare in
eccl'a catholica p ignorātiā iuris.peni
teat.40.dieb⁹.Si ꝓ reuerētia ei⁹.per
ānū peniteat.si ꝓ dānatōe eccl'e catho
lice.ꝛ ꝓ ↄsuetudine romanoꝝ ꝓiciaꝛ
ab eccl'ia sicut hēticus si sit ipenitens
aliogn peniteat.x.ānis. Si aūt relicta
eccl'a ad hereticos transierit.ꝛ alios ad
hoc iduxerit.peniteat.12.annis.tribus
extra eccl'az.7.inꝛ audientes.duob⁹ ex̄
coionez.ꝛ sic.12.anno coionem siue ob
lationem percipiat.24.q.1.si quis de
derit.Cetera vero pertinentia ad here
sim.scisma.vel apostasiam require.s̄.
in 2° li°.

¶ 42⁹ ꝙ patron⁹ qui res eccl'ie dilapi
dat vno āno peniteat.16.q.7.c.filiis.

¶ 43⁹ ꝙ q domū suā magicis ꝛ incan
tatorib⁹ lustrat vel aliud facit.ꝛ qui ei
hoc cōsulit. annis.5.peniteat.16.q.5.qui
diuinatores.ꝛ.c.nō liceat.

q[ue]sta forma a carte —— 377
que interro ni —— 379

44 ꝙ qui pacē cū proximo suo nō facē iurat anno vno peniteat ⁊ ad pacem redeat. 22. q. 2. qui sacro.

45 ꝙ ꝓ ꝑiurio. adulterio. homicidio dātur pro pnīa reglˀariter. 7. anni. ⁊ siliter pro fornicatione licȝ nō ita aspera penitentia iniungatˀ. 22. q. i. ꝑdicādū 33. q. i. hoc ipm. ⁊. §. se.

46 ē ꝙ q scīēter rebaptizatˀ. 7. ānis peniteat ⁊ feria. 4. ⁊. 6. i pane ⁊ aqua ieiunādo. 3. q̄dragesimas faciat ⁊ hoc si fecit ꝓ heresi itroducenda. Si aūt ꝓ imūdicia. i. ꝓ salute corpis obtinēda. vt ex̄ de aposta. c. 2° trib⁹ annis peniteat. de ꝯse. di. 4. q bis. ⁊ talis q bis baptizatur vlˀ ꝯfirmatˀ fit de foro ecclˀe ⁊ cogitˀ fieri irregularis. di. 84. dictū est. De pena aūt taliū habetˀ de ꝯse. disti. 4. eos Cui⁹. c. sniaȝ ꝑtermitto gr̄a breuitatis.

49 ꝙ q vxorē adulteraȝ cognoscit anteq̄ȝ peniteat. 3. an. peniteat. 32. q. i. si qs. 2° Qui ꝟo cognoscit eā penitenteȝ añ pniaȝ ꝑactaȝ peniteat. 2. annis. ea. q. si qs ꝑ. Quō ꝟo pnia iniūgenda sit mulieri partū alteri⁹ supponēti vel etiam de nō suo viro ꝯcipiēti habetˀ extra de pe. ⁊ re. officii.

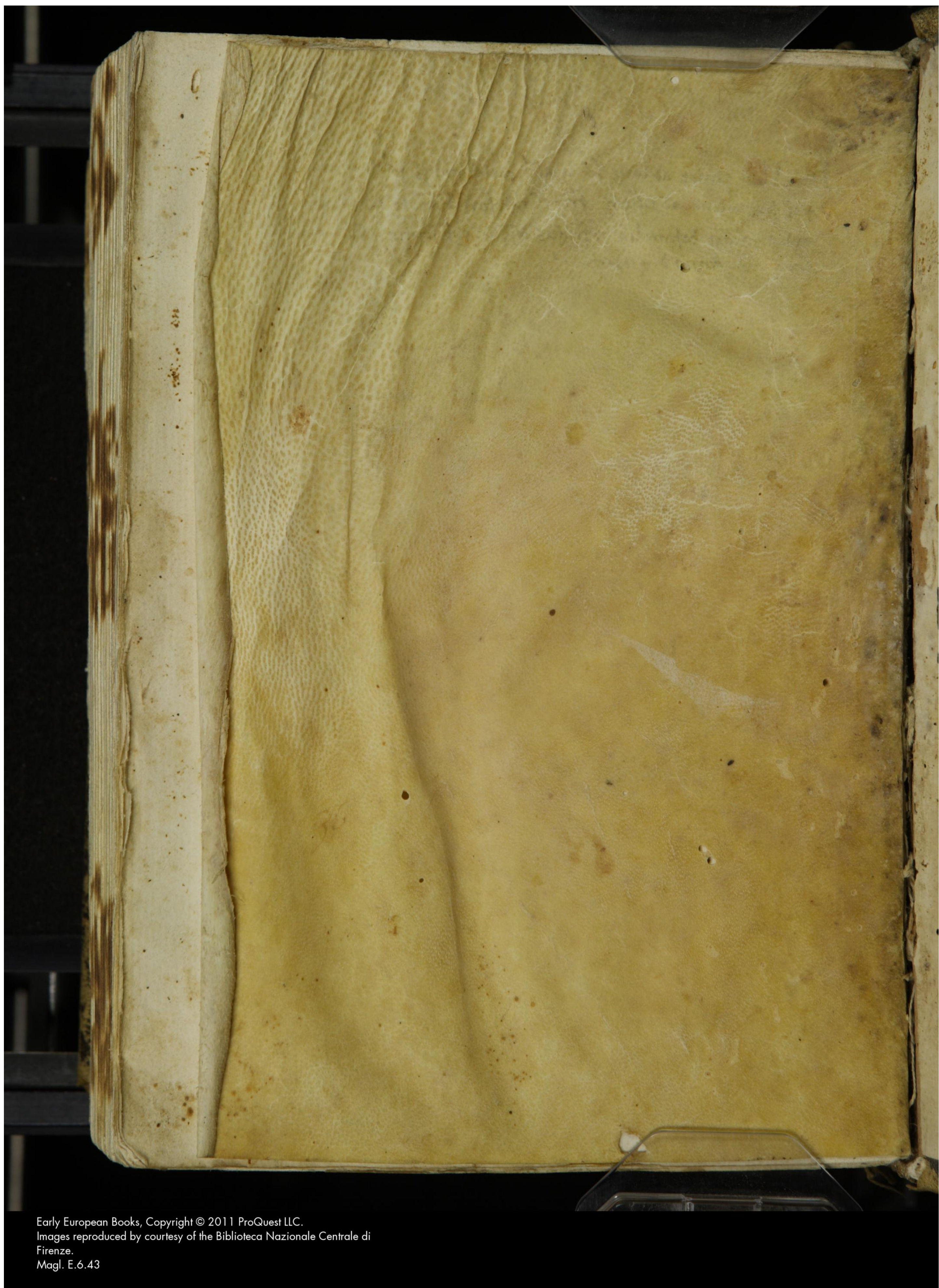
Ad regulas igitˀ predictas ispiciendo pōt studiosus indagator ꝓcedē ad pnias ꝓ diuersis criminib⁹ ƀm canōes iponendas: ⁊ ex cā ꝯsideratis circūstātiis: vt dictū ē. s̄. moderari poterit eas Et lȝ ab ipō oēs circūstātie sint diligenter attēdēde. ꝑncipaliter tñ qualitates ꝑsone ⁊ ꝑcipue vtꝝ sit ꝑsona obnoxia alicui aliquo vinculo seruitutis. Nam circa tales ꝑsonas cauē dȝ ꝑ posse presbyter ne talē pniaȝ eis iponat ꝑ quā illˀ qbus sunt astricte ꝑiudiciū fiat maxie circa coniugatos. Vñ si seru⁹ sit ⁊ timore peccauerit obediens dño suo in atrociorib⁹ est mitius puniendus. 22. q. 2. q ꝯpulsus. Obedire tamen non tenebatˀ in talibus. xi. q. 3. si dñs. Si aūt volūtarie peccauerit corpore punietur etiam acrius q̄ȝ alius. 24. q. i. qui contra pacē. Nec est seruo iniungēda peregrinatio per quam dominus eius qui non est i culpa. illius seruitio defraudetˀ. extra de sen. excōi. relatuȝ. Si ꝟo liber sit. totam pniam canonis si potest facere dȝ iponi. 16. q. 7. sacerdotes pniam. Sed ex cā poterit eaȝ ꝑsbyter moderari. Considerādū ēt erit: vtꝝ sit ꝑsona noua in fide: q2 nouis in fide mior dȝ ēt pnia iponi. extra de pe. deus qui. Et silˀr ꝯsiderāde erūt alie ꝑsonaꝝ circūstātie de quibus ad presens supersedeo gr̄a breuitatis. Sciendū autem ꝙ in foro pniali dicūtˀ legitime ferie. 2. 4. ⁊. 6. di. 81. presbyter. de ꝯse. dis. 3. ieiunia. Aliqui tñ vt dicit Ro. ꝑ. 2. feria ponunt sabbatum. Insuper notandū ꝙ si pnīa in pane et aqua imponatur non habēti panē. dōt loco panis leguminibus ⁊ pisciculis vesci ⁊ ēt aliis si necessitas illud requirat extra de pe. ⁊ re. lȝ. in tex. ⁊ glo. alˀ non lȝ Notandū ēt ƀȝ Jo. si pnia sit iposita a canone liberatˀ quis a ieiunio dādo denariū vel legendo psalteriū ꝓpria auctoritate. Inn. ꝟo dicit ꝙ ieiunia necessaria vt quatuor tēpoꝝ ⁊ hi⁹ non pñt redimi nisi subsit rōnabilis cā. Voluntaria ꝟo redimi pñt ēt sine auc̄te superioris. Ad hoc ēt nō ꝙ vbi iponitˀ penitentia aliquot annoꝝ siue quadragesimaꝝ. nec additˀ quō qs dȝ penitere. h° relinquitur arbitrio presbyteri. cuȝ penitentie sint arbitrarie: vt dictum ē. s̄. Ipē. n. ꝑsbytˀ arbitrabitˀ eā ꝑ ferias legitimas faciendaȝ ƀm canones. 50. dis. de his clericis. extra de homi. c. 2. ⁊ i mltis aliis iuribus. Et sic itelligitˀ illud extra de accu. accusasti. ⁊ de spon. dilect⁹ ⁊ similia ⁊c̄.

Impressum est opus hoc Venetiis cura atq̄ȝ diligentia Leonardi Vuild de Ratisbona. M. CCCC. Lxxxix.

Laus Deo.

Iste liber ptinet ad locu sce marie apud motez politianum
qui fuit qdam ad usum fris Cristofori de mote politiano
ordis minoz de familia z fribus dis de obsuantia Qui obiit
sarzane. Anno dni. 1483.

Esemplare completo di cc. 380 –
4.*2169 –
9 - IV. 1936. XIV G.R.